IOANNIS ANDREAE
I. C. BONONIENSIS
OMNIVM CANONICI IVRIS
INTERPRETVM FACILE PRINCIPIS,

In sextum Decretalium librum Nouella
Commentaria

AB EXEMPLARIBVS VARIIS
per Petrum Vendramenum in Pontificio Venetiarum foro
Aduocatum, mendis, quibus referta erant, diligen-
ter expurgatis, nunc impressa.

His accesserunt doctissimorum virorum annotationes,

Summis, ac rerum omnium memorabilium Indice locupletissimo.

VENETIIS,
Apud Hæredem Hieronymi Scoti.
M D C X I I.

ELENCVS TITVLORVM
alphabetico ordine digeſtus.

FINIS.

IOANNIS ANDREÆ BONONIENSIS

IVRIS CANONICI FONTIS VBERRIMI,

In Sextum Decretalium Librum Commentaria (quæ Nouellas appellauit) acutißima.

Vm eram paruulus, loquebar vt paruulus, sapiebam vt paruulus, cogitabam vt paruulus. Cum autem factus sum vir, euacuaui quæ erant paruuli. prima ad Corinth. 13. licet diuinæ Maiestatis consilium supernaturaliter quandoque reuelet paruulis, quod fenioribus tenet occultum. Matth. 11. Lucæ. 10. Naturali tamen ex cursu discernimus paruulos ætatis progressu, & experientia casuum pleniorem veritatis mensuram attingere, quasi pedetētim, vt scripsi super clementinarum proœmio, quòd probat idem Apostolus ad Hebreos 5. in fi. dicens. Omnis qui lactis particeps est, expers est sermonum iustitiæ, paruulus enim est. Perfectorum autem cibus est cibus solidus eis qui pro consuetudine excitatos habent sensus ad discretionem boni & mali, & ad Ephes. 4. Iam non sumus paruuli fluctuantes & circumferentes nos omni vento doctrinæ. Et ob hoc dicebat psalmista de se psal. 36. Iunior fui, etenim senui. & patrinus meus beatus Hieronymus ad Nepotianū de vita clericorum dicit, quòd quis ætate fit doctior, vsu instructior, & temporis processu sapientior. Ibi vide in Hieronymiano, in prin. Ad idem 26. q. 4. sciendum. post prin. Cum autem reprehensibile docentis verbo vel scripto principaliter consistat in tacendo dicenda, vel dicendo tacenda. 63. di. sit rector. in prin. vtrique reprehensioni in gl. huius libri me sciens fore subiectum, existimaui hoc vtile cōtra primum prosequi super hoc libro Nouellam, quæ tacita suppleat, & contra secundum apparatum, additionibus tamen paucissimis reformare, quæ suppleāt, quod de originali deficit. & maxime propter clementinas, corrigēdo quod expedit, quod imprudenter fieri æstimabit imprudens, vt dicit Aug. in li. retractationū, in prin. facit de accu. qualiter. 1. & concor. quas allegat ibi. 3. gl. Constat ēt, vt eod. li. dicit Augu. quòd in multiloquio facile falsiloquium incidit, cui bene conuenit, de iureiuran. & si Christus. in fi. Et dicit Hieronymus in prologo libri Iob. Esse non potest, quòd in aliquibus non errent multa scribentes, quia vero sicut malum est homini, vt veritas eum vincat inuitum, ita bonum est illi, vt volens vincatur ab illa, secundum Augu. in epistola ad Pascentium arrianum, in fin. Ideo quia paruulus scripsi, nunc autem in ætate virili volens me veritati subijcio, imitando Hieronymianum. quod vide in Hieronymo super Abdiam, in princi. Et est præsciendum, quod si glossas meas inordinarias recipi, vel in solennibus chartis circa textum describi putassem, nullum, vel summe breue proœmium posuissem, & quam plura breuius descripsissem; sed sperans saltem alterū per alterum de compilatoribus ordinarias glossas scribi, mihi licere putabam deformes chartas ouinas interdum de non multum expedientibus occupare. Secūdo sciendum, quod ad senarium numerum pertinet tres fuisse huius libri cōpilatores, de quibus in proœmio, & tres fuisse glossatores, de quibus constat. s. dñm Io. mona. & me, qui fuimus concurrentes, & Archi. qui scripsit primis apparatibus publicatis. In quibus autem discordauerim ab eis in modo glossandi, dicam ī. super prima rub. Quamuis vero autem secuti sunt nos tres, quorum aliqui omnium trium faciunt mentionem. Ego autem prædictorum duorum & aliorum scripta hic inseram, prout potero, decertata q̄d suum fuerit cuique tribuendo. Est. n. vt dicit Plinius secūdus ad Vespasianum, benignum & plenum ingenui pudoris fateri, per quos profeceris. Item obnoxij profecto animi & infœlicis ingenij est deprehendi in furto malle, quā mutuum reddere &c.

SVMMARIVM.

1 *Causæ tantum sunt quatuor, quarum duæ sunt essendi, vt materialis, & formalis, & aliæ duæ fiendi, vt efficiens & finalis.*

PROOEMIVM.

Onifacius. Antequam ad tex. vel gl. primam descendā, est sciendum, q̄ Io. mona. cardinalis in hoc summe cōmendandus, q̄ post cardinalatum satis laborauit ad scientiam in se augendam, quam & alijs in hoc libro cōicauit, nulli dirigens opus suum. Inchoabat post Dei inuocationem, quòd quia secundum philosophum. Scire est rē per causas cognoscere. 23. q. 8. occidit. de testi. cum causam.
1 ideo dicebat se velle causas distinguere, dicēs † quòd causæ sunt quatuor, quarum duæ sunt essendi, vt materialis & formalis, & duæ fiendi, vt efficiens & finalis. subdens, quòd finis est causa causarum in intentione, sed est effectus causarum in executione. 35. di. ab exordio. & c. sexto die. Dat exemplum. Intendo domificare ad hunc finem, vt domus me protegat a calamitatib. ab intensis calorib. & pluuijs, hic finis mouet efficientē, motus per hoc efficiēs præparat materiam, & tandem in materia præparata inducit formam, ex quibus finis inducitur, vt effectus causarum. De cęteris, quæ hic prosequitur, vide quod dixi in proœmio Gregorianæ compilationis super 1. glos. Archi. autem opus suum dirigens ad rectores vniuersitatis scholarium huius studij narrat, quomodo ad studētium instantiam assumpsit hoc opus glossandum secundum capacitatem sibi datam a Deo, cuius multæ sunt operationes. 1. q. 1. multæ. Inchoat autem, quomodo Dñs formauit hominem &c. per modum quem scripsi post Goff. super rubri. de constitu. concludens pro Christi suffragio suæ matris & beati Petri principis apostolorum, quem dicit suum continuum directorem. ¶ Prima glo. legitur,

sine recitatione, tamen etiā facit, nam allegatione & causa præmissis inuocat suffragium diuinum exprimens ad quid, secundo ponit operis vtilitatem, quam optat. tertio de quadruplici hominum sermone loquens operis defectus excusat & profectus attribuit Archidiа. quem commendat & cui submittit hoc opus. ¶ In glo. 1. ibi, [postulecur.] Valerius libro 1. c. 4. Humana consilia castigâtur, vbi se cœlestibus præferunt. Et ibi, [christianus] in fin. & ibi soluit glo. contrarium canonis. 22. quæst. 2. quæritur. Et ibi, [psalmista] cum psalmo. 72. Quam dilecta tabernacula tua domine. Et ibi, [detrahentibus] contra quas Hieronymus in prologo Esdræ, cum post prin. præmisisset, quòd detractores sui sæpe contra se, conscientia repugnante lacerant, quæ occulte legunt. Subdit in fi. Nunquā meum Christo iuuante silebit eloquium, etiam præcisa lingua balbutiet. legant qui volunt, qui nolunt, abijciant, euentilent, apices literas calumnientur. magis vestra charitate prouocabor ad studium, quam illorum detractione & odio deterrebor. Et Aug. de errore monachorum loquens in libro de natura boni. dicit, quòd sensus perdiderunt studio contradicendi. Et ibi, (insufficientissimum) Hieronymus ad Pauli. 6. c. Sola Scripturarum ars est, quā passim sibi omnes vendicant. Scribimus indocti, doctiq; poemata passim. Vide in Hieronymiano super Galatb. & super Mich. D. Et ibi collegi hoc quod sequitur, honoris sui causa dictum fuit, cum enim circa ipsius beneficia factis tunc mereri non possem, decuit verbis animum non celari. Ipse. n. me gratis doctorauit inuitum, liber enim & inops, lasciuus & iuuenis seruile docentis officium & magisterij onus & lenium subire nolebā, ad quod me ipsius reuerentia & dolus bonus induxit. hęc dixi, ne credas adulationis actum, qui post infantiam continue displicuit, in adolescentia placuisse.

S V M M A R I V M.

1 *Seruus seruorum Dei, quis summorum Pontificum primum sibi hunc titulum assumpserit.*
2 *Papa scribens vniuersis debet se præmittere, & præter eū nemo.*
3 *Bononia quando cępit habere studium.*
4 *Doctrina interpolata perit, continuata viget.*
5 *Cletus papa natione Romanus primus in suis literis posuit hanc clausulam, & apostolicam benedictionem.*

Bonifacius.

Salutatio, & contra id, quod hic se papa præmittit, ponit Archid. qđ scripsi post Vinc. in procemio a gregoriano super ver. Gregorius [a] seruus seruorum Dei. 1 legitur in cronicis Mar. † quòd bea. Gregorius fuit primus qui sic se scripsit, habetur autem clausula. 1. quæstio. 3. saluator, in titu. & c. ex multis, in fi. 30. quæstio. 3. capit. 2. in titulo. & sup. de senten. excommu. relatum. in fi. secūdum Archi. Hieronymus ad Rusticum natura bonus dicens, seruum seruis esse te cōuenit, de Dyogene legimus, quòd cum dixisset Alexandrum seruum seruorum suorū. interrogatus ab eo, quare id dixerat, respondit, ego præualeo cupiditatibus meis refrenans illas & subijciens mihi illas, vt mihi seruiant, tibi autem cupiditates præualent & illarum cum seruus efficeris, illarum obtemperas iussioni. seruus igitur es seruorum meorum (dilectis) dicit Archi. quod quandoque papa vocat dilectissimos. 12. quæstione prima, dilectissimus in princi. quandoque subticet hanc dictionem, 12. quæstio. 1. 2. cap. 1. 14. quæst. 1. didicimus. in titu. quandoque vocat reuerendissimos. 20. q. 3. capitu. 2. in tit. (vniuersis) dicit Gui. in gregorianis, 2 quod † alius, quam papa scribens vniuersis non debet se b præmittere [b] quia posset litera peruenire ad maiorem, hic tamen scribitur generi certo (Bononiæ) ethimologiā no- 3 minis, quam hic ponit Ioan. mona. Et † quando hic cœpit esse studium, vide in clemen. de magi. capitu. 1. in glo. dicitur. (Commorantibus) dicit Ioan. mona. quod per hæc verba instrui cupientem studere in quinque. s. vt eligat locum aptum ibi. Bononiæ, doctorem idoneum. ibi, doctoribus, quòd studio vacet ibi, scholaribus, vt dicam super gl. q se ad diuersa non distrahat, ibi, vniuersis. q cōtinuet studium, quòd dicit colligi per interpretationem per verbum commorantibus, & inducit illud. 4 Doctrina † scholaris interpolata perit, continuata viget. alle. ff. de lega. 1. l. legatis. §. ornatricib. (Salutem,) per salutationem fit indignationis remissio, 63. distinctio. cum Adrianus. in §. In. stit. de iniuri. in fi. & per pacis osculum sacramentis ecclesiæ consentitur. de conse. dist. 2. pacem. (Apostolicam benedictionem.] cum maioris sit benedicere, 21. dist. denique. ipse omnibus christianis maior, ipsis merito benedicit. Benedicere vero debet populo, qui ipsum nō metuit consecrare, 96. di. ecclesiæ, & vt dicit Archi. † legitur, in 5 prædicta cronica, q Cletus natione Romanus primus in suis literis posuit hanc clausulā, vnde quandoq. papa ponit solum salutem & nō plus. 23. q. 3. Cyprianus. & 14. q. 1. didicimus. in ti. quandoque etiam subticetur salutatio, vt prædictis c. 1. q. 3. ex multis. & 30. q. 3. c. 2. in titulo.

ADDITIONES.

a ¶ Seruus seruorum. Papa ante coronationem non dicitur seruus seruorum, vide Bal. in proœ decre. & gl. in proœ. cle. in ver. pōtificatus. Spec. in tit. de rescrip. præsen. §. 8. ver. item. & Abb. in dicto proœm. clemen.

b ¶ Præmittere. Nota hic, quòd solus papa scribens debet se præmittere. Papæ autem qualiter scribatur, vide in Spec. de appel. §. 3. ver. alij sunt. & de rescrip. præsen. §. 3. iuxta prin.

S V M M A R I V M.

1 *Prosper vnde componitur.*
2 *Volumen vnde dicitur.*
3 *Infinitum dicitur multis modis.*
4 *Digerere est per ordinem scribere.*
5 *Gratia per papam facta nondum scripta in solita literarum forma, vel scripta, sed nondum bullata, an expiret moriente papa, & num. 6.*
7 *Scriptura probatoria principis debet intercedere in concessione dignitatis, vel officij, quan. facit princeps, & num. 8.*
9 *Scriptura, quæ fit ad faciliorem probationem, ideo sine illa valet quod agitur, dummodo probari possit.*
10 *Donatio imperialis an egeat scripto.*
11 *Numerus senarius quare dicatur perfectus.*
12 *Donatio, quæ ante nuptias dicebatur fieri, et augeri, an tunc possit fieri, & augeri constante matrimonio.*
13 *Prænomen & cognomen potest licite mutari, dummodo fiat sine alterius præiudicio.*
14 *Tempus centum annorum dicitur longissimum tempus vitæ humanæ.*
15 *Bonifacius vnde dicatur.*
16 *Patribus sanctis consuetudo fuit mutare nomina his, qui in melius mutarentur.*
17 *Sergius natione Romanus primus Romanorum Pontificum nomen suum mutauit, vocabatur prius os porci.*
18 *Episcopi consecrantur, presbyteri ordinantur.*
19 *Gradus non inuenitur super gradum episcopatus quo ad regimen corporis mystici circa spirituales & sacramentales actiones.*
20 *Episcopus Hostiensis papam consecrat.*
21 *Scholarem esse, est in studio vacare.*
22 *Aetates quatuor notantur.*
23 *Aetates, vel generationes mundi non variantur secundum substantiam, sed secundum statum.*
24 *Aliquota quid sit.*

Sacrosanctæ.

Incipe constructum ibi, præsidentes. secundum Ioan. mona. secundū quem hoc procemium diuiditur in quatuor partes, in exordium. narrationem, i. §. iam argumentationem. i. §. quem librum. cōnclusionem i §. vniuersitati. primā subdiuidit in duas, in exordium gnale. secundo in magis concretum vltra speciale.

ſpeciale. In primo tangit eminentiam Romanæ eccleſiæ
in præſidentia & in ſubditorum cura. ſecundo eius eminē
tiam in iurium antiquorum declaratione & nouorum edi
tione, ibi, & quas. ſecunda principalis ibi, ſanæ. primo nat
rat de cauſa efficienti principali. ſecundo ibi. per venera
biles. de cauſa efficienti non principali, ſed cooperante,
vel inſtrumentali, tertio in quibus. in fin. huius operis ex
narratis concludit 3. principaliter. primo arguit operis
perfectionē ex numero ſenario. ſecunda ibi, nec ſine cau-
ſa. ex diſpendiorum, expenſarum & laborum euitatione.
quartam non ſubdiuidit, [creditæ] id eſt commiſſæ, ſic
de appella. dilectis. in prin. [diſpenſationis.] ſumitur hoc
verbum pro iuris relaxatione, & pro diſpenſatione ſecun
dum Ioan. mona. & vide ſupra de torneamen. capitulo ſe
cūdo, in glo. penul. [proſperitate] † componitur proſper,
ex procul & aſper, quaſi procul ex aſperitate & moleſtia.
Archidia. [conceſſum] quia omne datum optimum & c.
1. quæſtione 2. quam pio. Archi. [& quas] hic iunge re-
primamus, prout nobis eſt poſſibilitas, & quas &c. [pa-
pa] vide, quod ſuper hac dictione no. in procemio cle. nē.
j. hoc ſane. in princip. [apicem,] ex apes apis, & apes api-
is, vt ſcripſi in clemen. de iureiuran. Romani. in princip.
gratia] vide, quod no. in clemen. de magi. capi. primo. in
; gl. [magiſtrum.] infra dicit doctorem. vide, quod no.
n clemen. de magi. cum ſit. in 3. gl. [in domo] vide quod
no. in clemen. de ſtatu mona. ne in agro. in prin [volumi-
nis] † ſic dicta a voluo voluis, propter multam reuolutio
em chartarum, ſic & certo libro legiſtarum inuoluit no-
en voluminis, quia in illo diuerſorum compoſitorum li
ri voluuntur, quod non eſt in alijs, [qui numerus.] unde
icitur, & quomodo diuerſimode ſumitur numerus, tra-
at hic Archi. quod plenius videre poſſes in Catholicon
dictione numerus. [Infinitos.] † tractat hic Ioan. mo-
. quomodo multis modis dicitur infinitum. [a] Vno mo-
ſecundum philoſophum dicitur de eo, cuius quantita-
n accipientibus eſt aliquid aſſumere vltra, & ſic appo-
io in quantitatibus diſcretis, & diminutio in continuis
in infinitum procedunt. Item ſumitur infinitum pro in-
umerabili, vt hic, & eccle. 1. Stultorum infinitus eſt nu-
erus. Item pro generali, de reſcrip. capitu. 2. Item idem
, quod valde excedens. ff. ad l. fal. alienus. Item, ideſt
 quotieſcūque. ff. de lega. 3. fideicommiſ. §. ſi quis, 10. Itē. i.
icunque aliquid generis nominati. ff. de fun. inſtr. cum
laniones. §. aſinam. itē quælibet pars. ff. de ſerui. ſi cui.
n l. quan enim liber. ff. de in litem iu. videamus §. iurare.
n. l. quod incertum, vel indeterminatum. ff. de cōdi. &
non ſtra. l. conditionum. Item ſine temporis præfinitio
C. de ſacroſan. eccle. l. ſi. ff. de dam. infec. qui bona. §. vl.
geſtum] concor. proœ. clemen. in princip. & quod ibi
i ſecundum Ioan. mona. in addi. hic exponit digeſtum
ſerre geſtum, cum in hoc libro ſuperflua ſint amota
a & declarata, vt ſupra, §. ſane. nam † digerere eſt ex-
re ordinare, ſeu per ordinem deſcribere, ſicut dicun-
ibri digeſtorum, quia in eis iura explicantur, & ordi-
ſcribuntur, ſic & cibus digeri dicitur, quando porus
membra nutrientia dirigitur, de conſe. diſtin. 5. nihil.
. [tra oſmittimus] hic tractat Archi. † an gratia [b] per
am facta nōdum ſcripta in ſolita literarum forma, uel
ta, ſed non bullata, expiret moriente papa, & tenet
ſ non, alleg. infra, de preben. ſi apoſtolica. in fin. inſti.
ona. §. perficiuntur. C. de dona. inter vi. & vxo. dona
s. 2. C. de teſt. omnium, & quia in beneficijs ex colla-
ſine traditione ius tranſit, infra de conceſ. præben.
u. fin. & ſic olim conſului in quadam cauſa eccleſiæ
rtinæ inducens inter alia. 25. quæſtione ſecunda, in-
jonis, & quod ibi no. quod hic Archi. non allc. & ob
facit conſtitutio ſuper cathedra. circa fi. ver. nos ete
nouata per concilium Vien. & de ſepul. dudum,
hoc. Et huic conuenit, quod plene ſcripſi de. l. uel
tutione, an in illa neceſſaria ſit ſcriptura, infra de

reg. iur. nemo poteſt ad. dicit hic Archi. quod quidam ma
gis curiales licet hoc fateantur, dicunt ad probationem
rei geſtæ literam requiri, pro quibus facit 2. quæſtio. 1. le-
gum. extrauagans Bonifacij. iniunctæ, & de ſent. excom-
muni. proinde. in fi. infra de teſti. præſentium, 8. quæſtio-
ne 5. capitu. 1. allegatur etiam 2. quæſtio. 6. ſi epiſcopus. &
6 quæſt. 5. quanto. hinc eſt, quod is † cui per papam fit gra
tia ipſius literis debet eſſe munitus, infra de ſimo. ex dili-
genti. in fi. & facit quod ibi no. ¶ Ad primam partem
cōtrariam. l. quòd expiret, ipſe Archidia. alle. C. de diuer.
reſcrip. ſacri affatus. C. de quadri. præſcrip. bene a Zeno-
ne. §. quæ omnia reſeruantes. Et no. quòd in illa l. ſacri. lo
7 quitur in priuilegijs. † Item in conceſſione dignitatis, vel
officij, quam facit princeps, intercedere debet ſcriptura
probatoria principis. C. lib. 12. de agē. in re. l. matriculam.
circa fin. C. de re mili. neminem, in princip. C. de diuer.
offic. l. probatorias. & facit quod ibi no. Item facit C. de
epiſ. & cleri. ſi qua per calumniam, in fi. in auc. de ſanc.
epi. §. interdicimus. colla. 9. C. li. 12. de conſuli. l. vl. in auc.
de non alienan. re. eccle. §. ſi minus, quæ habetur. 10. quæ
ſtione ſecunda. §. ſed & permutare, ſupra de re. permu. ſi
princeps. 10. quæſtione 4. monachum. 19. quæſtio. c. duæ
ſunt. 21. quæſtione 2. capitu. c. 71. diſtinctio. hortamur.
de cleri. non reſi. fraternitati. Item quia in talibus non
quæritur ius, nec tranſit dominium ſine ſcriptura. C. de fi
de inſtru. contractus. C. de ſuffra. l. c. tamen quod ibi dici
8 tur ſpeciale, vt ibi no. Item † literæ in talibus ſunt loco ti
tuli. facit quod dicam infra de lit. conteſta. exceptis. ſu-
per glo. penul. & vide quod dicam poſt Hoſt. infra de pri
uile. cap. c. §. in eos. ſuper ver. indultum. ¶ Ad cōtrarium
quòd non requiratur ſcriptura, alleg. ſupra de cleri. pere-
gri. inter quatuor. & capit. tuæ. C. de pactis. pactum quod
bona fide, & C. de fide inſtrumentorum. l. in literis. Item
9 † cum ſcriptura, [c] fiat ad faciliorem probationem, ſine il
c la valet, quod agitur, dummodo probari poſſit. ff. de pig.
contrahitur. ff. de fide inſtrum. l. in re. Item cum ſcriptu-
ram vel bullam requiri non ſit iure cautum, ſuperſtitioſis
&c. ſecunda quæſtione 5. conſuluiſti. 96. diſtinctio. vbi. ff.
ſoluto matrimo. l. ſi vero. §. de viro. Item res non erat inte
gra ex quo per prouiſionem, vel collationem facta erat
gratia. infra de reſcrip. ſi pro te. & ſic habebat ius in re.
infra, de conceſſ. præben. capitulo finali, & ſic nō expirat,
licet ſcriptura facta nō eſſet, vel bulla appoſita. ſunt enim
iſti actus diuidui & abinuicem ſeparati, vt patet per no.
per Innocen. in prædicto capitulo, excep. Si enim eſſent
indiuidui ex parte nil diceretur factum. C. qui teſtamen.
face. poſſunt. lege furioſum. ff. de appel. l. in executioni-
bus, §. ſecundo. Dicit etiam Archidiaco. quoſdam diſtin
xiſſe, an gratiæ factæ annexa ſit iuriſdictio, vel non, vt pri-
mo caſu requiratur ſcriptura. C. de manda. princip. l. 1. ſe-
10 cundo non † quia imperialis donatio eget ſcripto. C. de
donatio. ſancimus. §. exceptis. facit ad hanc diſtinctionē.
C. de nup. auc. maximis. vidi plures vicecancellario-
rum teſtificantium certas literas tempore mortis papæ
fuiſſe in cancellaria bullandas toto illarum literarum in-
ſerto tenore. Item quandoque literæ papales de tali te-
ſtimonio mentione facta ſuper ipſis gratijs dantur ſub
bulla prædeceſſoris ſui, ergo quas ante compilatio-
nem huius libri feciſſet, non loquitur ſecundum Archi-
dia. & facit quod infra dicam. de præbend. capitulo
tertio. ¶ Prima gloſ. tria facit primo quærenda circa
principium librorum ſe dupliciter excuſando remittit.
ſecundo diuidit, tertio ponit caſum. ¶ Secunda gloſ.
facit tria, auctorem commendat, nominis ethimolo-
giam ponit, quærit obijciendo de leg. & tripliciter ſol-
uit legi reſpondens. ¶ Tertia glo. de ſtilo ſcribendi re-
mittit, quærit, opponendo ſoluit, & ex ſolutione arguit.
¶ Quarta gloſ. reſpondit per quæſtionem, vel obijcit,
quā ſoluit quadrupliciter & remittit. ¶ Quinta gl. remit-
tit, quæſtionem ſoluit. ¶ Glo. quid de alijs, quærit, &

remittit. ¶ Vltima glo. ſalutationis, dicit quid conferat
benedictione, dat 8. ſimilia & determinationẽ ponit. Re-
liqua glo. proœmij. reſpondit in tex. præter gloſ. ſenarij
11 numeri, quæ reſpondit per quæſtionem, † quare nume-
rus ſenarius dicatur perfectus, primo dat duas ſolu. quas
non approbat, ponit tertiam, quam approbat, Glo. conſti
12 tutio, dat duas remiſſiones. ¶ † In glo. ſecunda, ibi. [§.
eſt & aliud.] donatio, quæ olim ante nuptias dicebatur,
fieri & augeri poteſt conſtante matrimonio, & dicitur
propter nuptias, vt nomen rei ſit conſequens. & ibi. [de
13 mun. vo. l. 1.] liber † ſine fraude vel alterius præiudicio
licite ſibi prænomen vel cognomen immutat. ¶ In glo. a
ſchola. ibi, [ea quæ patet.] alias, quæ pater, 2. filius eman-
cipatus ea, quæ pater in ſtudio ſibi miniſtrat, in portione
hæreditaria non computatur, niſi probetur patrem credẽ
di animo miniſtraſſe, & ibi, [habita.] ſcholares & eorum
nuncij ad loca ſtudiorum ſecure venire, & habitare poſ-
ſunt, & damnum inferentes cum nota infamiæ reddunt
quadruplum. Et eligit ſcholaris, an velit conuentum co-
ram magiſtro ſuo, an coram ciuitatis epiſcopo, & vide
poſt Hoſtien. in ſumma, de magi. in fi. ¶ In glo. 22. ibi,
[iubemus enim.] ibi, ſic eccleſia religionis & fidei perpe
tua mater eſt, ita ipſius patrimonij ſeruetur illæſum. ¶ In
glo. no. rubricas, ibi, [quod quis. iur. l. 1.] ibi edictum,
quod quis. iur. in tex. reperitur. ¶ In glo. 35. ibi, [vt
14 inter diuinum.] dicit, † longiſſimum vitæ hominum tem
pus centum annorum. ibi, [nomen. §. 1.] vbi aliud non
exprimitur, appellatione portionis continetur dimidia.
¶ In glo. prima, ibi, [notata fuerint.] Idem Archi. cum
Ioan. mona. hic proſequitur de quadruplici cauſa, de quo
vide quod ſupra dixi, & quod plenius ſcripſi ſuper gloſ.
prædicta. Diuidit etiam hoc opus in tres partes, in proœ
mium, tractatum, & epilogum. a. infra ritu. primo. 3. in-
fra de reg. iur. ¶ In glo. ſecunda ibi, [vnicam decre.] in
decretis tamen habetur. [Bonifacius.] 79. diſtinctio. ſed
quare. 97. diſtinctio. capitulo primo, & ſecun. 12. quæſtio-
ne ſecunda, cum deuotiſſimam. poſt princip. & de conſe.
15 diſtinctio. prima, vaſa. ſecundum Archid. † Et ibi, [bo-
na faciens.] vel ſecundum Ioan. mona. dicitur a faſcia, qđ
eſt ligatura, nam ſparſum bonũ ligauit & redegit in hunc
librum. bonum quidem honeſtum quo ad morum refor-
mationem, vtile, quo ad cauſarũ deciſionem, delectabile
quo ad illuminationem intellectus, & accenſionem affe-
ctus. & ibi [mutationem nominis.] de pœ. diſtinctio. 1.
ſunt qui arbitrantur, de conſecra. diſtinctio. 4. primum.
& cap. ſi ex quo. & cap. baptizandi nomen, 7. quæſtione.
1. ſcias. 50. diſtinctio. ferrum, 40. diſtinctione, cap. primo,
& ibi, [vt noſtrum.] vt tollatur præſumptio carnalis ſuc-
ceſſionis. 8. quæſt. 1. apoſtolica. vel affectus carnalis. de præ
ben. graue. Et ibi, [Deus omnipotẽs.] de conſe. diſtinctio.
1. ſolennitates. Archidia. & ibi. [in nouo.] Math. 16. &
ibi, [eſt nomen.] potuit idem ſumi ex veteri teſtamento
Gen. 17. in princi. vbi Deus promouens Abraham muta
uit illi nomen dicens, eris pater multarum gentium, nec
vltra vocabitur nomen tuum Abram, ſed appellaberis
Abraham, quia pater multarum gentium conſtitui te. Et
ſcribitur ſine aſpiratione. Stephanus in proœmio clemen.
16 inducit glo. ſuper epiſtola ad Ro. in princ. † qui dicit, qđ
moris fuit ſanctorum patrum, quod quando mutabantur
d in melius, mutabatur eis nomen.[d] & vide in Hieronymia
no. capitu. 5. de Ieſu Naue, qui prius Duſes Naue vocaba
tur. & ibi, [inquiſitione.] vt legitur in cronica Mar. Ser-
17 gius † ſeruus natione Romanus prius vocabatur os por-
ci; vnde ſibi & poſt eum ſucceſſoribus fuerat mutatum
nomen, quod in aliquibus prædeceſſoribus fuerat præter
miſſum, alleg. Fran. in proœmio grego. compilationis. 4.
diſtinctio. ſtatuimus, quod intitulatur Theodoſio, alias
Teleſphoro. 11. diſtin. nolite. Lucio. 20. diſtin. ſic omnes a-
gathoni. ad idem. 34. diſtinctio. §. ſed poſtea. ibi [de Mar.]
ibi et tractatur quomodo mutetur, dicens aliquos dice-
re, quòd dato libro nominum papalium, nomen recipit,
quod occurrit. alij, quod dato libro recipit, quod plus
placet. ¶ In glo. 3. ibi [maiorem.] facit quod no. 21. diſtin
ctio. in nouo, in princi. a. glo. & 32. diſtinctio. cap. 1. & ibi,
euchariſtiæ. Et ſic circa verum corpus Chriſti, fatentur. ſ.
quod epiſcopo competit certum officium circa myſticũ
corpus Chriſti, quod eſt eccleſia, circa quod exercet cer-
tas ſpirituales actiones, quæ inferioribus non competit,
ſicut conferre ſacramentum confirmationis, ordinis, &
alia, de quibus 15. diſtinctio per lectis. ver. ad epiſcopum.
68. diſtin. quamuis, & habet etiam iuriſdictionẽ, de qua
de offi. ordi. conquerente, [differunt ſolum.] characterem
imprimi ſolum in his ordinibus, qui relationem habent
ad verum corpus Chriſti, non ad miſticum, & pro eis, qđ
pſalmiſtatus non ſit ordo, facit 77. diſtin. illud. 93. diſtin.
a ſubdiacono. de epiſcopatu bene facit de ſcru. capi. vno.
18 in fin. & de ſac. vnct. c. vno. ad fi. in quibus dicitur † epiſco
pos conſecrari, presbyteros ordinari. vnde olim presby-
teri præficiebant ex ſe vnum quem epiſcopum nomina-
bant. 93. diſtinct. legimus. ver. quoties. & 95. diſtin. olim,
contra. de pſalmiſta pater de æta, & quali. cũ contingat,
vbi dixi de hoc. De epiſcopo vide multa iura in decret.
quoties, ſtatim alle. ſuper glo. ſecunda. Solu. ſi conceda-
tur, quod ipſi dicunt, characterem ordinis ſolum relatio-
nem habere ad verum corpus Chriſti, & confectionem
euchariſtiæ, dicetur epiſcopatus ordo large, non proprie
quo ad characterem. ſed cum videamus ex ordine pres-
byterali competere aliqua, quæ rapiunt corpus miſti-
cum, ſicut baptizare, pœnitentias dare, in extremis vn-
gere, non video quare in epiſcopatu ex reſpicientibus
corpus ipſum miſticum negetur imprimi characterem,
potiſſime cum ipſe ſolus ſit imprimens characterem or-
dinis ſaltem ſacri. Non iuuat, ſi dicas, characterem ha-
bet ordinis, quem confert, quia illius virtute non con-
fert. Tamen ſi huic dicto reſiſtatur, dicemus, quod papa
19 ideo ſe vocat epiſcopum, quia † quo ad regimen corpo-
ris miſtici circa ſpirituales & ſacramentales actiones non
eſt gradus ſuper epiſcopum, quicquid enim quo ad ta-
lem actum hierarchiæ poteſt papa, poteſt epiſcopus, &
20 ſic quo ad id ſunt æquales. † Hinc eſt etiam, quod Hoſt.
epiſcopus papam conſecrat, ut dixi ſu. de priuile. antiqua,
in princip. Vnde Hieronymus tractans de ſeptem gradi-
bus ad Iuſti. Narbo. ponit epiſcopum pro 7. vide quod ibi
in tit. ¶ In glo. tertia, ibi [ipſius dicitur.] ad hoc quod
no. 1. quæſtione 7. quoties. & in 4. glo. Archidia. ¶ In gl.
[a ſchola.] quod grecum, latine dicitur uacatio. Adde,
quod dicam infra ne cle. vel mona. cap. 2. in princip. ¶ In
gl. [quid de alijs, in fi.] dicit Ioan. mona. quod quando
epiſtola dirigitur publicationi, tunc omnes tenentur, vt
hic, & in conſtitutionib. authenticorum ut plurimum in
ipſorum fine. ¶ In glo. [multi. in fin.] ſecundum quem
melius dixiſſet ſtudentibus, ſecundum Ioan. mona. dicit,
quod ſolos ſtudentes intendit includere, quod ſecũdum
e eum probat ver. ſcholaribus. † quia ſcholarem,[e] eſſe, eſt
21 ſtudio vacare. i. intendere. ¶ In glo. per benedictionẽ, ibi,
[omnis.] & Guil. in reportatorio de pœni. & re. §. ſcire de
bent, poſt princip. & in fi. ſimile, quod dixi de ſenten. ex-
communica. ſi quæ, in glo. pe. ¶ In glo. 43. in fi. Io. dic. cer
tum. 23. quæſtio. 4. eccleſiæ. Archidia. ¶ In glo. in auc. [in
fi.] colla. 2. hic tamen interpoſuit illud quandoque, quod
ibi non habetur, imo incipit ibi, omnes nobis dies ac dies
contingit cum lugubratione & cogitatione degere. ¶ In
glo. me teſte [in fine.] habes hiſtoriam Luc. 19. in prin-
cip. quia cum perambularet Ieſus Hiericho, vir nomine
Zacheus quærebat Ieſum videre, & non poterat, quia
ſtatura puſillus erat, & præcurrens aſcendit in arborem
ſicomorum, vt videret illum, quia inde tranſiturus erat.
¶ In glo. no. rubricas. ibi, [auctoritas.] de rubricis huius
voluminis & legum intellige, in rubricis decretorum non
eſt verum, de hoc no. Ioan. 3. quæſtione 9. charte, in ru-
brica.

brica.& in pr.§.hæc'aũt verba.& de hoc in Specu.de di ipu.& alleg.in n.& vide,ꝙ ibi dicam.¶ In gl.35.ibi,(ætatibus.) de his sex hominis ætatibus Archid. infra de clericis ægro.capit.vno.vbi quasi ad literam ponit ver.Isidori.
ss 11.ethymo.c.s.† Accur.ff.ad l.fal.hæreditatum. distin guit quatuor ætates tantum, scilicet pubertatem, adolescentiam, iuuentutem, & senium.tene cum gl.vt in prædicto canone.fateot tamẽ, quosdam naturales, vel phisicos solum has quatuor ætates distinguere pueritiam, iuuentutem, senectutem, & senium, ad instar 4.temporum anni. prima calida & humida, sicut ver.secũda calida & sicca, sicut æstas.tertia frigida & sicca, sicut autũnus.quarta fri
23 gida & humida, sicut hyems. Et scias,ꝙ † ætates, vel generationes mundi non variantur ſ n substantiam, sed ſ n statum, sicut & ætas hominis, de hoc, infra dicam. & ibi, [quatuordecim.] fallit in duob. casib. quos dixi, de deli. pue.super rubrica. vbi vide diuersas significationes pueritiæ. Et ibi, (intet diuinum.) septima dicitur quiescẽtium, & sic intelligitur,ꝙ no.ĩ.de celebra.mis.c.primo, in vl.gl. Octaua erit resurgentium, [a Noe.] in hac fuit institutio & lapsus generis hom ini.ibi,[Abraham.]in hac fuit generis humani destructio per diluuiũ & reuocatio ad Da uid.Acc.C.de sum.Trini.inter claras.aliter ponit, scilicet ꝙ vsque ad Moysen. Et 4.vsque ad Dauid, tene eum gl.& in hac fuit circuncisionis & legis constitutio Et ibi.[babylonia.]floruit lex in hac sub regibus & prophetis.& ibi, [vsque ad aduentum.] fuit in hac populi captiuatio & redemptio,& ibi,[sexta.]sub hac humani generis redẽptio, & ibi, [clare.] longe clarius quam Isidor.li.3.ethymol. ante medium libri, vbi breuissime hoc ponit, hic tamen addit,ꝙ in mille diebus numerus perfectus a.4.96. sed nõ exprimit aliquos, quæ sunt vnũ, duo 4.8.16.31.61.124. 248.ex quibus collectis resultat.4.96.nec dicas, quod eadem ratione cuius dimidia,s.148, sit numerus perfectus, nam numerus 16.id impedit, quia non est pars aliquota de 248.& est aliquota de duplo trigiuta vna vicibus sumptus,sed 15. vicibus sumptus facit 240. & sumptus vicibus 16.facit 556. sic etiam in 28. cuius dimidia sunt 14. noo est numerus perfectus, quia numerus quaternarius id impedit, qui aliquoties sumptus facit plus vel minus.
14 est † autem aliquota dupli septies sumptus, vt .in fin. vide, quod no.in clemen.de h æret.ad nostrum, in.6.glos. ¶ In gl sicut, in fin.Io.mona alleg.de scisma.c.vno.in fin. vbi hæc & alia, sed de processu loquitur.¶ In gl.super rubrica.ibi, (continuandæ non sunt.) concor. Archid. qui etiam illas non, continuat, sed Io.mona. contra, qui com muniter illas continuat, quod non placet, nec fuit talis intentio auctoris per rationem quæ sequitur, sed in alio mihi discordat vterque, constitutiones enim compilatores Gregor.allegant pro.ĩ.& ĩ secundum materias, ex quib. existunt. Sed ego omnes illas allego.sup.& mihi videtur absurdum,ꝙ existens in quarta parte voluminis, vt præconstitutiones quintæ partis vel anterioris inducat, vt ĩ. sepositas. Item secundum id erratus sum, compilati.Gregori.non allegamus vt su.constitutiones huius libri, quæ præcedunt materias, in quibus legimus, vel scribimus, ꝙ per se patet absurdum. nec ex more receptum. Et adde, quod no.in cle.super hac rubrica.in innocentianis & gregorianis, quas mandabant auctores prædicti in compil. Gregorij sub debitis titulis collocari, procedebat ille modus allegandi, sed h c est ratio contraria, vt prædixi.

ADDITIONES.

¶ Infinitum quot modis dicatur, quod autem infinitas sit euitan da, vide Din.in l.1. de leg.3.& ibi Bald. & Docto.l.1.C.de sen ten.quæ pro eo quod int.prof.l.dominus, de cond.inde. & per Bar.in l. qui bona.§.fi. de dam. inf.

¶ Gratia per papam. An gratia non scripta prosit, vide Bal. in l. humanum.C.de legib.& in c.1.per quos fiat inuestitura.Inn. in c.constitutus, de appel.& Bal.in marg.in verb. gratia.

c ¶ Cum scriptura. No.hic, quod scriptura sit propterea quod hominum memoria sit labilis, vt no.in Spec.de dona.vers.ita pone.& an semper sit necessaria ad probandum ea, quæ fieri debent in scriptis, vide Compost.in c.1.de elect.lib.6.Rot.in decis.413.fuit dubitatum, in nou.

d ¶ Nomen. mutatio nominis an & quãdo sit permissa, vide Bar. in l. demonstratio.in fi.prin.de cond.& demonst.

e ¶ Scholarem. Scholaris non vacans studio non habetur pro studente, nec priuilegiis scholarium gaudet.in Spec.de testi.in integ §.1.ver.si vero. Et an parum studens gaudeat priuilegio, vide Bald.in auth habit.& Paul.de Castr.in.l.scriniarios.de testa. mil. adde Alex. de Imo.in add.Bar.in l.1.C.de Tiron.l. Item turbans socium, ne studeat, conuictus non appellat.Bal. in l.1. vers, quod si vnus.C.si de momen.posses. fue.sp.

¶ De summa Trinitate &c. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Fidelis dicitur, qui credit credenda.*
2 *Spiritus dicitur multipliciter.*
3 *Plurificatio actuum habetur secundum plurificationem suppositorum.*
4 *Fideles omnes dicuntur fratres.*
5 *Ecclesia Romana est omnium ecclesiarum mater & non domina.*
6 *Tacens non vtique fatetur.*
7 *Confitemur voluntarij, profitemur respondentes.*
8 *Hæreticus an ligetur pœna excommunicationis per cõstitutionem canonicam.*

CAP. PRIMVM.

s Fideli. † Credens credenda & seruans promissa dicitur fidelis (deuota.) de voto enim necessitatis tenetur ad hoc christianus quilibet, 1. q.1.ecce cum honoris, de conse.distin.4.prima.(spiritus)
2 † Archidia.posuit hic glo. theologam, quomodo multipliciter dicitur spiritus. quandoque enim dicitur anima. Matt.27.Iesus aũt clamans voce magna emisit spiritũ. Secundo spiritualis intelligentia.2.ad Corinth.3. Litera occidit, spiritus autem viuificat. Tertio actus respirandi. Hypocrat. si spiritus frequens sit dolorem significat, eccl.1. similiter spirauit omnia, ibi glos. vnus spiritus est omnibus. quarto ira vel indignatio. Gene.6. Non permanebit spiritus meus in homine. Quinto superbia.eccl.10.si spiritus potestatem habentis ascẽderit super te, locum tuum ne dimiseris. Sexto dicitur spiritus sanctus Matth.4. in princip. ductus est Iesus in desertum a spiritu. Septimo sumitur pro verbo Dei, ad Ephe.5. Accipite gladium spiritus, quod est verbum Dei. Octauo idem est quod homo. psal.77.spiritus vadens & nõ rediens. Nono idem est, qđ vita.Iob.17.spiritus meus attenuabitur. Nota etiam, quod super illud Matth.2.vtinam essem & non habẽs spiritum, dicit glo. vbicunque sine additamento in nouo vel veteri testamento ponitur, accipitur in bonam partem,(duob.) quasi primum sit a patre, secundum a filio, non duab. nõ obstat, quod pater & filius sint duo supposita. Et ꝙ secundum philosophum actus sunt suppositorum.& sic secun-
3 dum † plurificationẽ suppositorum habetur plurificatio actuum, dependet a duobus, scilicet a ratione agẽdi principaliter, & secundario a supposito. Si ergo supposita agẽtia sint plura, & rationes agendi sunt plures, sequitur, qđ actiones sunt plures. vnde patet, quod generationes plurium hominum sunt plures, quia supposita sunt plura, & quia potentia generatiua plurificatur in eis, vbi vero supposita sunt plura, & ratio agendi sit vna, vnica erit actio. Verbi gratia. pater & filius & spiritussanctus sunt tria supposita, quia tamen potentia creatiua est vna in eis, actus creationis non erit nisi vnus, ergo & in proposito, cum

pater & filius sint duo supposita, tamen potentia spirativa est eadem in eis, ergo eadem & vnica erit spiratio. vñ licet pater & filius ratione suppositi spirent vt duo ratione agentis spirabunt vt vnus secundum Ioan. mona.[spiratione.] spiratio respicit actum spirandi, vt ibi, spiritus vbi vult spirat. de renun. nisi. §. 4.[processio.] spirationis effectum, vt in hymno. veni creator, sed mistico spiramine verbum factum est caro &c. Guil. & Arc.[procedit.] hoc tractatur in 1. sent. 11. dist.[Mater.) 12. q. 2. qui abstulerit. 16. quæst. 1. nos autem. de consecra. distinctio. 4 mater. de magist. capitu. 1. nam ipsa nos genuit. 68. dist. cap.
4 vlt. s. per baptismum, vt prædicto c. qui abstulerit. quo† respectu omnes fideles dicuntur fratres. 11. q. 3. ad mensam. Arch. (Ipsa.) quæ suis vberibus omnes nutrit. 2. questio. 6. ad Romanã his respectibus Federicus in sua constitutione, quæ incipit. vocauit hæreticos materni vteri corrosores.[magistra.) vide sup. in exordio, super ver. magistratum. facit 17. quæst. 3. lex diuinæ. pater autem magisterium, quia quicquid vbique locorum est dubium, ab ea declarãdum exquiritur, vt ibi. & sup. qui filii sunt legit. per venerabilem, quod autem ipsa ecclesia, vel papa non habeat dominiũ inducit Arch. verbum beati Ber. ad Eugenium. 4. cap. in fi. sic dicentis. Consideres sanctam ec-
a clesiam Romanam,[a] cui auctore Deo præes omnium ecclesiarum matrem non dominam. te nõ dominum episcoporum esse, sed vnum ex ipsis. ad hoc. 7. quæstio prima, mutationes. in princ. & dicit Archidia. ꝙ forsan propter hoc scripserunt Inn. & Host. de immuni. eccle. quia plerique. vt ibi post eos scripsi in gl. mag ante fin. quod si imperator vel princeps sine iusta causa faceret constitutionẽ, quod dominia rerum transferantur in alios, non tenet constitutio nec in foro animæ, nec in foro ciuili seruanda est, argumen. 12. distinctio. cap. 1. sed contrarium videtur notari 9. quæstio. 3. per principalem, tamen vt dicit Arc. quicquid dicat Ber. ecclesia Romana diuina. 79. dist. oportebat. & papa dicit ecclesiæ meæ. 97. distinctio. ecclesiæ. quod videtur ad dominiũ pertinere. de hoc 12. q. 1. §. vlt. (vera.) dicit Archid. verum dici tripliciter. s. qđ habet esse contra falsitatem. ad hoc 22. quæst. 2. cum humilitatis, & cap. is autem. in principio. §. ille ergo. Item verum, ꝙ habet apparentiam cum debita existentia subiecti, & sic est contrarium simulationi & fantasiæ. Item quòd habet naturalem proprietatem contrarium permixtioni. (nonnulli.) potissimè greci, cõtra quos etiam super aliis duobus manauit olim concilium generale, de baptis. licet, secundum Francis. (Irrefrahabilis.) quasi contradicibilis, vel irretractabilis. (errores.) Errari non potest, nisi rerum ignorantia. 38. distinct. quamuis. ¶ Prima gloss. ponit casum. ¶ Quarta gloss. obiicit & sol. ¶ Glo. confunditur, ponit motiua Grecorum & responsionem ad illa, in fi. obiicit & soluit. ¶ Glo. no. quòd, distinguit. ¶ Glo. aliquorum, obiectionem dupliciter soluit. ¶ Vltima quærit, arguit negatiue & soluit. ¶ In gl. 2. (ibi l. fi.) sequitur, deuotaque conceptione sancimus &c. ¶ In glol.
6 nl(. ibi† qui tacet] sequitur, nõ utique fatetur, sed uerũ est non negare. ¶ In glo. 1. ibi, inciderunt. de diuersis erroribus circa spiritumsanctum, habetur 24 quæstio. 3. c. penul. uer. Cathafrigiis. & cap. Boetium; & ver. noxiani. & uer. sequen. & uer. macedonicum, & hic omnes specificabat Francis. Verce. & ibi. [scilicet.) quod ab hinc recipe summarium casum. & in fin. secunda ibi, sed quia, secundum Ioa. mona. sunt tres partes. in prima narrat processionem spiritussancti. in secunda firmat illam. tertia damnat contrarium sentientes. ¶ In gloss. 2. ibi (mentem.) quasi sincere, pure, & non simulatè. Ioan. mona. Archidia. & ibi (humili) vel timorosa. Archidia. ¶ In tertia gloss. in fin. dicit Ioan. mona. fatemur coacti. inde fa-
7 teor fari teneor, † confitemur uoluntarii, profitemur spõdentes. unde profero facit monachum, de regula. porrectum. ¶ In gl. confunditur, ibi[edicto] ꝙ quidam dicunt descriptum Romæ in tabula argentea post altare beati Pauli ad mandatum Leonis papæ, vt primo senten. 11. distinct. cap. 3. & ibi. [speremus.] & ibi de hoc. & ibi. c. vl. ꝙ intellige, vt no. de conse. dist. 5, c. vl. in gl. quia vult Archidia. & ibi, [quam addere.] vide, quod dixi, de cele. miss. cum Marthe, super gl. 2. cum sua remiss. & ibi c. penu. in gl. mirum est. & ibi, [sed dic.] fm Guil. In gl. de his. ibi, [ad nos.] quod intellige, vt no. 17. q. 4. constituit. 18. q. 1. sepe, in fi. ʒ. de iudæis. iudæi siue. Archi ¶ In gl. 1. in fi. quod exprimitur ʒ. eo. damnamus, ver. licet. ¶ In gl. aliquorũ. ibi, [patrum,] vt primo senten. 11. dist. c. fi. & ibi, [imperatoris.] refert Fran. Vercel. quod ibi fuit personaliter ipsorum patriarcha, & solennes nuncij imperatoris. ¶ In glo. qui cunctorum, [in fi.] de hoc satis in textu, & gl. 1. q. 4. §. notandum, & 38. dist. in summa. ¶ In gl. sup. eo. [in fi.] vel damnamus sententia, reprobamus actu. Archid. adde, ꝙ dixi in prin. decr. damnamus. in prin. ¶ In vlti. gl. ibi, [so-
8 lutio.] fm Guil. & ibi, [hereticus.] † & an constitutio canonica liget illum ad pœnam excommunicationis, remittit Archi. ad no. per se. ʒ. de sentent. excommu. cum quis. vide, quod notaui in cle. de hæreti. c. 1. ad fi. in gl. hoc patet, [& in fi.] de eo qui negat ore, sed non corde, nota. 11. q. 3. non solum 2. alle. c. pen. & de pe. dist. 1. potest,

ADDITIO.

a ¶ Romanam. Ecclesia Romana non est omnium ecclesiarum domina sed mater. Papa quoque non est dominus episcoporum, sed unus ex ipsis. Ad hoc posset adduci, quod habetur 63. dist. ego Ludouicus. & ut dicitur, quòd sit dominus omnium rerum ecclesiasticarum, intelligitur quoad protectionem tantum. Card. in cle. 1. de sum. Trinit.

¶ De constitutionib. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Constitutio dicitur quasi commune statutum.*
2 *Papa potest auferre consuetudinem iam inductam, & seruatam & inducendam vetare.*
3 *Princeps potest futuram legem inferioris auferre.*
4 *Iuris condendi discrimen non tollitur ex varietate locorum.*
5 *Consuetudo electa an vocetur ius.*
6 *Statutum locale cum ius sit in loco, quomodo possit dici facti.*
7 *Errare in nullo diuinum est potius, quam humanum.*
8 *Pontifex dicitur quasi pontem faciens ad vehendos subditos.*
9 *Papa quibus nominibus appelletur.*

CAP. PRIMVM.

Licet. Pro quamuis. Archid. [habere.] Dubitabatur, cum sit tota vniuersitas virtute secũdum
1 Phyloso. Ioan. mona. [† constitutionem.] quæ dicitur, quasi commune statutum, & verbum statuti respicit ius scriptum. 50. di. §. cum itaque, secũdũ Archi. & Io. mona. intelligit hic etiam de constitutione extrauaganti, dũmodo de illa constet. Et in hac materia sic distinguit, aut ratio diuersitatis potest videri inter canones, qui videntur aduersi, aut non, primo casu saluentur. 25. q. 1. §. his ita. de reg. spiri. c. 1 ar. C de Insti. codice fa. §. quibus. huius ratio patet, infra de ele. cum expediat. si nõ possint. aut eiusdem auctoris, aut diuersorum, primo casu duplicitet, aut eiusdem papæ, aut alterius præsidentis, primo casu, si ratio diuersitatis inueniri non possit, & constet de extrauaganti, præfertur posterior, vt hic, & 19. di. Romanorum. Si dubium esset, præfertur corpore iuris clausum. su. de fide instr. pastoralis. Si vero sũt alterius a Papa, dicit illũ validiorem, qui potiorib. rõnib. vtitur, alle. Inst. de cõtrah. em. §. diuersæ. 1. di. § ecce. 20. di. in pri. 9. di. ego solus. Si aũt diuersorũ, si duorũ, quorũ alter maior, alter minor,

Papa & concilium, tunc canon maioris est potior. sup.
de elec. significasti. ff. de albo scri. l. fi. 25. q. 1. §. his ita, si
parium aut romanorum Pontificum & tunc idẽ, qd dicit
tex. cum idem sit principatus, licet subiectũ sit aliud, arg.
ff. de iud. l. proponebatur. dicit tamen ꝙ posset notari d. s
sententia, qoia vnus posset sibi legẽ indicere per verba de-
rogatoria. ff de leg. 3. l. si quis in princi. testi, sed vnus alte
tum hic iudicare posset. inf. tit. 1. c. fi. Si aliorũ inferiorũ,
tunc idem vt inf. eodẽ. inferiori. prius, not. argumento iu
tium prædictorum, vide quod dicã inf. de regul. iur. con-
2 tingit. super vet. obuiantia. ¶ Obiicit demum, ꝙ † cũ Pa
pa tollere possit consuetudinem iam inductã & seruatã,
& inducendam vetare. inf. de consue. c. 1, & 2. de big. c. 1.
ergo cum consuetudo legi æquiualeat, & quandoque eã
tollat. ff. de leg. l. quibus. 4. dist. § leges. sicut tollit consue
2 tudinem a inducendã. C. de fur. auth. nauigia. sic etiam le
3 gem faciendam. So, † princeps inferioris futuram legem
vel cõsuetudinem tollere potest, sed non paris, sup. de ele,
4 innotuit. [locorum] nec † ex varietate locorum induci-
tur discrimen iuris condendi sed ius frequentibus acti-
bus inductum non tollitur noua lege, quæ hic non expri-
mit. & sic non obst. C. de temporibus in inte. resti. l. fi. se-
cundũ Io. mo. [singularium] 11. dist. catholica. nam vna
quæq. prouincia &c. 76. di. vrinã. Arc. [& statuta] idẽ in
pactis. sup. de dec. ex multiplici. & priuilegiis, de præscr.
veniẽs. cũ ratio sit eadẽ scd̃m Io. Mo. cũ sint facti, põdera
tis actibus, ex quibus elicitur cõsuetudo. 1. dist. mos. & c.
5 consuetudo 21. q. 2. ita nos. in prin. sed † cũ elicita est vo
catur ius. 1. dist. ius ciuile. inst. de iure naturali. §. 1. 1. dist,
consuetudo. ad instar regulæ iuris. ff. de reg. iur. l. 1. scd̃m
6 Ioan. Mo, & Arch. sed cum † statutum locale sit ius in lo-
co, quærit Arch quomodo dici possit facti, respondit, qđ
est ius priuatũ. 11. di. catholica, nõ generale, quo regitur
vniuersalis ecclesia, vt ibi, hic autem omnes scire & custo
dire tenẽtur. sup. c canonũ. & istud ignorare Papa nõ de-
bet, qđ præcipit alios scire scd̃m Ioa. Mod. 9. dist. iustum
[papalis) & ideo nec ignorare præsumitur, vt hic in prin.
particulare vero impossibile foret scire. & ideo non mirũ
si præsumitur ignorare. & sic nec reuocare intelligitur. ad
primum. C. de veteri iure enucl. l. 2. §. si quid autem, om-
7 nium enim habere memoriã, & in nullo † errare, potius
diuinum est, quam humanũ. Ad scd̃m. ff. de transac. l. cũ
aquiliana. & l. qui cum tutoribus. §. 1. & vlt. & l. non est
ferendus, & de contrah. empt. l. in lege. & de actio. hær. l.
nec. 15. & l. si is ad quem. secundũ Arch. [rationabilia] vt
sint rationabilia statuta episcopi requiritur cõsiliũ capi
tuli, de his quæ fiunt, a præla. quanto. si tamen sine causa
contradicant episcopo, dicit hic Arch. ꝙ non nocent, &
habentur pro consuetudinibus [allegata] no. 65. distin. c.
1. in vlt. gl. & alle. iura ibi alle. [nisi] de hac dictione nisi,
quando ponit, vel excipit, hic. Arch. de quo inf. de regu.
iur. peccatum. & ibi videas plenius, per Cyn. C. de transa.
l. 4. [derogare.] concor. C. de iust. C. compo. iuxta fi. ibi si
qua no. Arch. ¶ Quarta gl. alle. vnam concor. & duo con
traria & remittit. ¶ Gl. [de con] alleg. tres concor. dat si-
mile. de quo dat rationẽ & regulã & duos casus excipit.
¶ Glo. [est contra] obiicit & soluit & iterum remittit. Gl.
[ratio] respondet per quæstionem, quam exemplificat &
soluit inducens sex rationes. ¶ Vlt. gl. signat contrarium
& soluit, & opi. Host. reprobatam dicit. ¶ In quarta gl. 4.
ibi, (omnium] vide inf. in suppletionibus. ¶ In 6. glo. ibi
[non est nouum] sequitur, vt priores leges ad posteriores
trahãtur. & ibi si mihi. §. in legatis nouissimæ scripturæ va
lent. & ibi. [auth. hoc inter liberos] vide infra de re iud.
c. fi. sup 5. gl. ibi, (si quis, in prin.] vide de dona. cũ dilecti
super tertia gl. In vlt. gl. ibi, [§. diuus.] vide in decre. pasto
ralis. infra alleg. super 1. gl. ¶ In 1. gl. ibi. [determinat] no.
18. dist. quoniã, & duo facit, similitudinem improbat ra
tionem reddens & casum so. duas modificationes ponẽs,
secunda ibi ipsis. ¶ In 2. gloss. ibi [cleros] vt ibi dicitur

8 versi. Pontifex. Pontifex † tamen dr̃, quasi via sequẽtium,
quasi pontem faciens vehendos subditos exẽplo uitæ &
verbo doctrinæ. facit de offi. ord. inter. vide in Hierony-
mo ad Fabiolam c. ad Oceanum. 1. dist. & ibi appellatur
de diuersis ipsius nominatiouib. Arc. hoc tractans dicit,
9 quod † quandoq. dr̃ Romanus, vel Romanæ ecclesiæ eps.
secunda quæst. 6. si eps accusatus, aliquando vrbis Ro-
b mæ archiepiscopus.[b] ut 4. dist. statuimus, in tit. C. de epi-
sco. 3, q. 4. c. 2. in tit. C. de sum. trin. inter claras. aliquando
Papa vrbis Romanæ. 97. dist. auctor. in prin. aliquando pa
triarcha. 22. dist. c. ult. aliquãdo simpliciter eps. 2. q. 3. sal
uator. & c. ex multis, & se dicit ministrum indignum. eod.
c. ex versi. quapropter. In glo. 4. ibi [omnium) dicit Arch,
quod hæc lex non probat id, ad quod inducitur, cum ibi
dicatur, toto iure quod in nostris est scrineis cõstitutum,
non dicit pectore, sed si perficiatur oratio Bonifacii ibi,
nec de eius successione tractabitur, qui nobis mediis &
toto iure vsq. constitutum testem succedit. Itẽ, ꝙ de scri-
neis pectoris intelligitur, probat hæc litera, & concor. de
app. sæpe. in prin. & ibi, præterea, ibi non erat obliuio iu-
ris, sed exemplorum. In 6. glo. (in fin.] an autem de verbis
derogatoriis primi facienda sit mentio specialis & expres
sa in secundo, per Dy. inf. de reg. iur. quod semel, & ut ibi
dicam, tenet quod sic, de hoc plenius per Iac. de Bel. in au
th. de rell. imperfec colla. 8. ubi ad literam posuit qõnem
quam de hoc disputauit, & tenet, quod ualet secundũ re-
lla. etiam nullã de uerbis derogatoriis primi faciens mẽ-
tionem, ad l. si quis. hic alle. 7. modis respondet, quorum
potissimus est. ꝙ per verba illius legis non imponebat si
bi legem testator, sed uolũtatem suam disponebat, & adi
mebat legata, & hoc potest, sed primum non potest, ad id
confirmandum alle. ff. de leg. 1. l. si ita sit scriptum. Item se
cundum eum illa l. in unico testamento loquitur non in
diuersis. In gl. [est contra, ibi mentio] an sufficiat genera
lis, tractat hic Arc, de hoc plene dicam in præ. decre. inf.
de excel. prælat. ubi congruentius ponitur. & ibi, ad fin. 4,
dist. in istis. C. de legi. humanum. Io. mo. & ibi dr̃ certa sciẽ
tia, de qua semper præsumitur in constitutione propter
rationem proxime dictam In gl. ratio. ibi, (rationis) simi-
le si. sol. mat. l. 1. ut ibi no. in 1. glo. ad idem eo. tit. l. alia §.
1. & ibi, [dico) idem Arch. In glo. sup. ut in fi. Arch. alle.
de iur. & fac. igno. l. in omni. In gl. utrum, in uers. [consue
tudo) Arch alleg §. 1. uer. unde dixi uterque. bene remit
tit etiam ad id quod notauit. 12. dis. illud. uide super hoc
distinctionem, quam posui sup. de consue. c. fi. sub septi-
mo membro, & quod ibi dixi super glo. & quam. in prin.
& ibi [exempla] quæ vide plenius. su. de consue. c. fi. super
gl. & quam, post prin. In glo. ult. ibi (per hanc decreta.] se-
cundum Io. mo. dic illam l. loqui, quando lex, quæ con-
suetudinem sequitur, adiura est iure, quod utilitati publi
ce prouidet, ut illa duo iuncta consuetudinem tollant, al
leg. inf. de iure int. licet, & in fi. idem Arch. secundum quẽ
Inn. concor. huic decreta. sup. eo. c. 1. ad fi. ubi dixit, ꝙ li-
cet ius commune tollat primum commune contrarium,
non tamen tollit particulare, puta alicuius castri.

ADDITIONES.

a Consuetudinem. Non tamen tollitur cõsuetudo per rescriptũ
principis. Arch. 11. dist. in his. si autem præsens & futura con-
suetudo censeatur sublata, quando princeps intendit tollere ra
tionem consuetudinis, uide Bal. in auth. omnes. uersi. no. quod
quando princeps. C. commun. de succel.

b Archiepiscopus. adde, quod habetur. 21. d. c. fi. Dicitur etiam
metropolitanus, gl. in c. 1. de schism. præ. c. sua. de offi. vica.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicati nunquid sint impubes, qui falsificauit instrumen-
tum, & monachus, qui tulit falsum testimonium ignorantes cõ
stitutionem episcopi qui tales excommunicat.*

2 *Metropolitanus delinquens in dioecesi suffraganei, an ligetur eius
statuto.*

Senten-

3 *Sententia lata sub conditione an liget subditum, qui conditione pē dente factus est alterius fori.*
4 *Sententia excommunicationis potius punit, quam sententia imperatoris.*
5 *Excommunicatio an sit pœna.*
6 *Locus exemptus & locus extra diœcesim æquiparantur.*
7 *Conueniri licet quis possit coram iudice domicilij pro delicto, tamē principale forum est iudicis, sub quo deliquit.*

CAP. II.

Vt animarum. (Vt) cansatiue istud ponitur, vide quod no. de con.
app. vetum. in fi. s. gl. & qđ
super ea dixi (per statuta) fortius idem in sententiis, quas
profert non in modum statutorum, cum illæ non habeāt
vim legum, nec sint perpetuæ, ut not. in decre. a nobis. in
fi. pe. gl. Non intelligo de snia, qua nō ita ligatur ignorās,
de qua dic, vt no. de cle. excom. apostolicæ. Sed quando
generalis fertur sententia non in modum statuti, ut no. in
glo. 1. Pone exemplum de test. const. inf. de iureiur. ad no
stram 2. [ignorans.) ut dicam in prox. resp̄ōso super uers.
furtum, licet ibi apertius probetur intentum quo ad suū
casum. Intelligo hoc ēt cum statutum punit illud prohibitum lege diuina vel canonica, & secundum hoc terminetur hic id, quod scripsit Io. de Deo. l. 2. q. 3. & Papa ibi
1 quærit † an sint excommunicati impubes. qui falsificanir
instrumentum, & monachus qui tulit falsum testimoniū
ignorantes cōstōnem epi, qui tales excōicat, quicquid ibi
dicat satis uterq. potuit probabiliter ignorasse, quod si
ita est, locus est huic decr. Et licet pęna iuris in eis locum
possit habere, cessabit tamen pœna statuti, quod probabi
litet ignorabant, licet restringant hoc dictum ad statuta
ex cā prohibentia de iure non prohibita, sicut proximū
2 restringunt, ut inf. dicam [statuto episcopi] nunquid †
metropolitanus delinquens in dioc. suffraganei ligetur
eius statuto, & ipse etiā suffraganeus. vel priuilegiatus nec
possit excommunicari. no. hic Arc. & tenet de omnib. q
ligentur, principaliter inducens, q est sententia canonis,
quam authoritate apostolica ferre potest, & sic vē senten
tia papæ, alle. 11. q. 3. nemo contemnat, in primo & secun
do puto cōtrarium, & vide, quod scripsi de rap. c. 1. & in
mer. inf. de reg. iur. cui licet, & quod dicam inf. de priuil.
3 ne aliqui, in h. notant etiam, an † sententia lata sub condi
tione liget subditum, qui conditione pendente factus est
alterius fori, & tenet cum Da. q non. Contrarium teneas
cum moderatione, de qua dixi de ap. præ. 2. super fi. ul. gl.
& in merc. de re. iur. cum sunt partium, & ut ibi dixi, non
fateor Da. hoc tenuisse [quo]s. propter quod Arc. [furtū]
exempli cā ponitur. nam idem in quolibet alio delicto,
cum sequens ratio sit eadē, & nota per hoc reprobari distinctionem legistatum, qui dicunt, q statutum tunc ligat
subditum extra territorium, qn per illud punitur prohibi
tum l. diuina, uel communi, ut homicidium, rapina, furtum & his similia, & statutum statuentis subditum ligat,
ubicunq. delinquat, inducunt ff. de bo. auct. iu. po. l. cum
unus. §. pe. potius facit contra, sed bene facit inf. de foro
comp. Romana. § contrahentes. uide, quod ibi dixi super
ver. decernere. si uero iure diuino, uel communi non fundatur prohibitio statuti, dicunt non ligari subditum id agentem extra territorium, per l. fi. ff. de iuris. omn. iud. qua
si iudex non possit talia extendere extra territorium, ut si
prohibeat carnes quarta feria comedi, uel similia. primum membrum hic destruitur, cum loquamur de furto
diuina, & humana l. prohibito, ut patet. Exod. 20. & 32. q. 5.
pęna leg. sup. de fur. ff. & C. de fur. [commiserint] non dicit in diœce. sua, & sic reprobat Innoc. & Abb. qui sic distinguebat, de senten. excommun. a nobis. 1. aut dicit excommunico, qui furtum fecerit in diœc. mea, aut simpliciter. primo casu non ligatur subditus extra diœcesim furtum faciens, secundo casu sic, approbatur autem hoc
dictum Host. vt etiam ibi dixi (sententia) Archid. recitat,
hic dictum Tancre. dicentis, q quamuis excommunicatio sententia appellatur, vt hic. & inf. de senten. excom. p
4 totum. & 18. dist. c. vlt. impropriè † tamen dicitur sententia, quia potius punit, quā sententia impera. causæ finem
imponat, sic etiam absolutio ab excōmunicatione sentē
5 tia appellatur. 11. q. 3. §. 1. & q † excommunicatio sit pœ
na habetur 11. q. 3. nemo episcoporū. 24. q. 3. corripiātur
(diocesi.) Idem si intra dioce. in loco exempto, vt nuper
disputatum fuit per adoptiuum meū dominū Ioa. cald.
per hanc decr. & p decre. cum episcopus. inf. de offi. ord.
inducit etiam 18. q. 5. luminoso. & inf. de sta. reg. capitulo
vno. in fi. & clemen. de priuile. archiepiscopo, per quæ pa
tet, q exceptis quibusdam casibus nullam iurisdi. vel potestatem habēt episcopi in locis exemptis, & ipsæ decre
ta. in locis illis non ligant, induxit etiam, quod notaui
in cle. de foro comp. quamuis. in gl. quia nomine, quia
6 ibi † æquiparantur locus exemptus & locus extra dioc.
dominus meus disputauerat hanc quæstionē, & dixerat,
subditum episcopi delinquētem in loco exempto ligari
ipsius statuto, secus si persona etiam esset exempta & lo
cus exemptus scd'm eum, primum dictum non placet p
iura prædicta. Tamen scias, q in casu prædicto & in eo,
quem ponit textus, licet statutum nō liget subditū extra
diocesim, vel in loco exempto delinquentem, si tam ē ex
foro domicilii ille conuenīatur coram episcopo, poterit
illum punire. C. vbi de cri. agi opor. l. 1. & notatur sup. de
foro competen. c. fi. Casum conuersum, s. quādo exēptus
deliquit in loco non exempto, scripsi inf. de priuile. c. 1.
super vers. in loco exempto nosc ū ut. ratio scd'm Io. mo.
quia generalis clausula non refertur ad illa quæ speciali
ter expressa inducerent errorem, vel essent contra ius, re
mittit ad nota. inf. de reg. iur. in generali. Item si in loco
vbi deliquit, esset etiam illud statutū, absurdum esset, q
pro eodem delicto duabus excōmunicationibus per di-
7 uersos ordinarios † ligaretur. Et circa hoc vltimum remit
tit Arch. ad no. 16. q. 1. c. 1. al'eg. Ioan. mo. ff. nau. ca. sta.
l. licet §. fi. Et licet pro delicto quis possit conueniri corā
iudice domicilii, vt sup. dixi, principale tamen forum est
iudicis, sub quo deliquit. C. vbi de cri. agi opor. l. 1. & au
the. vbi signata. & ff. de pœnis l. capitalium. §. furiosos. Et
per prædicta respondet ad decre. cum sit ratio, in fin. de
app. & ad decre. apostolicæ. de cleri. excōmuni. Nā hic
generalis erat sentētia, ibi specialis in certos (territoriū)
an inferiores episcopo dicātur habere territoriū, scripsi
de foro cōpeten. cū cōtingat. cum suis remissionibus (dicenti) i. iudici & ordinario, vt patet ff. si quis ius dicenti.
per totum. Et per hoc videtur, iudicem nō posse citare
extra territorium, de quo satis dicam de foro cōpe. romana. §. contrahentes [impune] nec per hoc remanebit delictum impunitū, de quo punietur per illum, in cuius diœcesi deliquit. 3. q. 6. c. 1. de rapto. c. 1. Itē cōueniri poterit
corā iudice domicilii, vt prædixi, Glo. tertia respōdit per
quæstionē & soluit, & huic literæ respōdet dupliciter. Gl.
[cōtra) bi signat cōtrariū, triplicitet soluit, prima approbat, & remittit. In gl. tertia, ibi [iubemus in fine) bi, quid
enim peccauit antiquitas, quæ huius legis inscia pristinā
secuta est obseruationem. In gl. contrariū [ibi, si mulier]
vide de spon. veniēs. sup. vlt. gl. In prima gl. ibi, quod ibi
no. & quod inf. dicam super verbo, furtum. & in fi. secun
da ibi, statuto & prima pars ponit dictum, cui determinationem subdit ibi, dum tamen. secunda soluit dubiū
& rationem subiicit, ibi cum extra. ¶ In gl. tertia ibi [idē
in aliis) idem Arch dicens sententiis quibuscunque, cū
indistincte loquatur. ad hoc. 31. q. inf. c. vlt. & ibi (iubemus) in fi. volumus obligari, & loquitur de domino. &
C. de tabula. l generali. li. 10. Io. mo. dicit lex illa consensum non ignorantiam, sciebat seruum cartas publicas
scribere. In gl. qui dicuntur, in fi. quod Archi. hic de hoc
tractat, ibi uide. In glos. quæ est ibi (apostolicæ) Archid.

no. 38.

no.38.dist.In prin.22.q.2.§.ult.sup.qui ma. acc.poss.cum
tua.In gl.[no.episcopum]in fi.adde quod dixi sup.de of
fic.archipre.c.vlt.in fi.& quod dicam inf.de app. c.ult.
super vlt.glo.In gl.contra.in fi.& ibi ponam harum diffe
rentias super gl.quia tractus.In glo.ꝙ est, ibi[decalogo]
Exod.20.deutero.5.In glo.ult.in fi. & sic non obst. quod
dicitur,per duas negationes affirmari.ff. de verbor. sign.
duobus.quia illud,cum referuntur ad idem coniunctim,
secus si diuisim,vt hic & ff.de iureiur. si duo patroni.§.
Marcellus.in fi.secundum Ioan.Mo.ad idem. sup.de iure
iur.& si Christus.in prin. vel sit dictio composita. f. nō pa
reatur,i.inobediatur.

De rescriptis. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus duabus excommunicationibus si impetret super vna, an propter aliam repellatur.*
2 *Rescriptum an valeat, quando excommunicatus cum excommunicato impetrat de consecutiuis iudicij, puta receptionem testiū, & similia.*
3 *Excommunicatus an possit impetrare sub interdicto uti possidetis & super iniuria prohibenda.*
4 *Rescriptum impetratum per seruum an ualeat.*
5 *Excommunicatio sequens sicut non uitiat uotum eligentis, ita nec uitiat rescriptum.*
6 *Excommunicatus si suo nomine non potest impetrare, ergo nec alieno.*
7 *Malitia hominum excrescente illud, quod olim requirebat exceptionem, hodie ipso iure irritum est.*
8 *Excommunicatus non est hæreticus uere, sed interpretatiue.*
9 *Excommunicatus an possit impetrare super nullitate sententiæ.*

CAP. PRIMVM.

Ipso iure. Breue est, & ponit dictū a qoo duos
casus excipit. Scias, quod Guilielmus
in speculo.de rescrip.præsentati.§.
rōne formæ.ver.sed quid si contra procurat. dicebat hāc
decretā fuisse in 3.q.4 c. talium, et ponit i supradictione,
& ipse idem in §.ibi seq.prope fi. dicit, ipsam fuisse Gre
gorii[rescriptum]Arch.no.hic quid sit rescriptū ſm Ho
sti.quod decido.& vide per ipsum in summa eo.tit §.1.de
impetrato ab excōicato no.de præb.dilectus 2.in gl. 2.&
vide quod super ea dixi,excōicato publice,secus in occul
to ſm Arc.qui in hoc sequitur Host.alleg.de publico,qđ
legitur & no.sup.de exc.exceptionē.in fi.de re iud.ad pro
bandam,de occulto inducit sup.de sent.exc. significauit.
8.q.4.nonne.2 3.q.1.audiuimus.ff.ad Mace.l.3.C.de test.
l.1.ff.de offi.præto. Barbarius.& qđ no.Inno. de sent.exc.
si vero,ad fi.& sup.eo.certum. post princ.sed illud non fa
cit.Io.mo.contra,ꝙ credo,vt dixi de procur. c.fi.super 1.
gl.pro hoc dicto facit,ꝙ litera indistincte loquitur.34 di.
omnino.& 31.q.1.c.vlt.in prin.& sup.de coniu.lepro.qn
que.in fi.Est tñ casus,quo valet rescriptom impetratū ab
excōicato occulte per episcopum suspicantem, ꝙ veller
contra eū impettare,ꝙ postea id ignorans fecit,vt in qō-
ne dominica,59.quam et vide in Spe.de rescri.præ.§.ra-
tione impetrantis.in fin.[Excommunicationis] propriæ
non alienæ,& idem dicit de app.& vide,quod scripsi post
Vin.de illo reo,qui impeditur procurato.dare,vel de illo,
qui impeditur ire pro absolutione ad curiam.sup.de iud.
1 intelleximus.super ver.per alium. Quid si † ex excommu-
nicatus duabus excōicationibus impetrat super vna, an
propter aliam repellatur? Videtur ꝙ sic per ea, quæ no.In
noc.de sent excom.sacro.vt ibi scripsi super versi. impen-
dat,contrarium credo,nec obstat decr.eo.tit.officii, quā
alle.Inno.per id quod ibi no. in vltima gl. Sed nunquid
valebit rescriptum super recuperanda possessione tediali
ab excōmunicato impetratum.vide in Spec.de coutuma.
§.fi.versi.sed pone reus, nam si excōicatio repelleret illū
a petendo,quod tenet Host.de verb.signi.dilecto. vt ibi
scripsi post prin.fortius ergo dicetur rescriptū non vale-
2 re.An † autem valeat rescriptū.quando excōicatus cū ex
cōicato impetrat de cōsecutiuis iudicii, puta receptionē
testiū,& similia.vide super ca.dolo.de reg.iur.in quæstio
ne appellationis propriæ,vt dixi,& tunc valet,etiam si sit
originalis actio,quod dic,vt plene scripsi de excep. signi-
ficauerunt.super gl.pe.reprobatur autem hoc dictū Gof-
fred.qui sua q.22.loquens etiam de reo originali dixit,ꝙ
licet appellare posset,non ante absolutionem poterat ap-
pellationem prosequi,vel super illa impetrare rescriptū,
ne concessum ad defensionem trahatur ad impugnatio-
nem,de excep.cum inter.in fi.sed veritas est,quod impe-
tratio talis defensio est non impugnatio. Ob hoc addunt
quidam alium casum, quando excōicatus etiam non ap-
pellās impetrat ad sui defensionem, puta quia si auditur
excipiens contra actorem, siue exceptio respiciat factū,
vt pactum de non petendo, siue ius, vt actoris excōicatio.
Si vadit ad Papam, & super hoc rescriptum impetret,
valet rescriptum, licet de sua excōicatione non fecerit mē
tionem.facit,quod no.Host.in sum.§.quando & qualiter.
ver.tanta.satis procedere posset hoc dictum, quando ad
id ipsum iudicem, qui grauat, impetrat, vt non grauet,
quia ille sit ordinarius, siue delegatus, non recepit iurisdi
ctionem per istud rescriptum.nam illā prius habebat, nec
formam, quia ad illam, qua nunc mouetur, prius tene-
batur, sed si ob hoc impetraret alium iudicem, vel nouam
formam puto opinionem falsam, per quā sequeretur, ꝙ
3 spoliatus saltem a iudice posset impetrare. † Item ꝙ posset
a excōicatus impetrare sub interdicto vti [a] possidetis, & su
per iniuria prohibenda, vel ꝙ de carcere relaxaretur, &
his similia, & sic multos casus haberemus vltra istos hic
expressos. Obtineat ergo absolutionem, vel exprimat ex-
b communicationē, vel in primo casu appellet: [b] & tunc li
cite impetrat, ut hic, & vide quod hic dicam super gloss.
pe.[impetratum]no.hic Arch.quod no. Cōpo. supra ca.
nonnulli.& Guil.de rescr.§.ratione formæ.vers.sed pone
tu es .s. quod si tu es excommunicatus propter causam
meam, & impetras contra alium, ego non possum te per
exceptionem repellere.ff.de excep.l.3.& sic dicunt tenuis
se. Not. etiam hic Archid. reum excommunicatum non
admitti ad conuenientiam iudicum.alleg.14.q.1. puden-
da.primo responso.de electio.quod sicut.§. super eo, &
quia satis est sibi, quod coram iudice ab actore impetran
do sibi legitima defensio reseruatur, probat hoc dictum,
quia conuentio iudicum est impetratio, nam actor ponit
vnum, reus aliom, curia dat tertium, vbi quod reus excōi-
catus dat vnum noīe suo, illum dr̄ impetrare, quod non
potest nisi in casibus hic exceptis. ¶ Prima gl. ponit, qđ
reprobat. ¶ Scđa gl. soluit quæstionem, & solutionem tri
bus rationibus probat. ¶ Gl. tertia quærit & soluit distin
guendo. Item quærit de ratione, & ponit duplicem, quā
improbat, & quadruplicē, quam approbat. ¶ Gl. quid si,
quærit, ponit opinio. cuius tenet contrarium, & respon-
det allegatis in contrariū. ¶ In gl. 2. ibi [l. vlt.] vide in c. sta
tim alleg. super vlt. gl. ¶ In gl. quid si. ibi, [l. 1.] seruus sup
plicat vel impetrat ad vindicandam necē domini. & l. se.
4 dicit † rescriptū impetratū per seruū valere. & ibi [possu-
mus.§.1.] vide in c. cū oporteat. sup gl. pen. & ibi [si pars.
§. vl.] vide de rest. offic. super gl. 2. & ibi. [§. vlt.] vide ī. eo.
ti. cū cōtingat. sup 1. gl. & ibi. [§. vlt.] incipit quolibet. vide
de empt. & ven. c. fi. in 1. gl. ¶ In 1. gl. ibi [opinionē] Tan.
quia Arch. dicit cōtra. s. ꝙ hic approbatur opi. Tan. audi
verba Tan. nequid desit curiositati, vt dicit Hierony. ad
Euādrū. 2. q. sic. n. dicit Tanc. in præ. §. indistincte credo,
ꝙ literæ excōicato concessæ, nisi ex certa sciētia dñi Papæ
& præ-

& præcipue super excommunicatione nullius momenti
sunt, sed quod hic dicitur, intelligo, φ post literarum im-
petrationem excommunicatus fuit ab homine, vel a ca-
none, vel forte reus noluit excipere contra literas, quia
sub iudicibus illis litigare volebat, & potest hanc excep-
tionem omittere, si vult .j. de re iud. inter monasteriũ. &
ibi idem Vinc. & ibi. §. sexta. & quod dixit Inno. in c. dile
ctus. 1. ĩ. eo. tit. in add. quam ibi scripsi super vlt. glo. ¶ In
gl. 2. ibi [repulit] de illo, qui excipit hic rescriptum, & suc-
cumbit, an reconueniat. vide in Spe. de reconuen. §. t. in
fi. & in veneria. q. 4. 1. & ibi φ non, idẽ Arch. & ibi verum.
30. q. in fi. disputatum & terminatũ fuit hic contrariũ per
dominum Palmerium eo casu, quo exceptio non cõtinge
ret rescriptũ, vel iurisdictionem, vt quia excipitur de ex-
communicatione lata post impetrationem, alle. de offic.
deleg. cum olim. & c. P. & G. & ne de dolo portet commo-
dum, de iud. intelleximus. Sed dominus meus in legibus,
domin. Mar. disputauit, φ si actor Ferrarien. Bononiens.
conueniens Bononiæ, quia reconuenitur, desistere vult,
non procedat reconuentio. & l. cum Pap. C. de sen. loqua
tur in actore, qui prosequitur causam, & auct. qui semel.
C. quomodo & quando, non cogit actorem præcise prose
qui, sed causatiue, quia si non prosequitur, reo instante ꝓ
cedetur, sed illud verum in cã conuentionis s̃m eũ, Guil.
contra in Spe. de reconu. in fine, & Cy. super auth. & con-
sequenter in 10. q. dicit contrarium etiam in cõueniente
reum coram delegato propter ius iam quæsitum reo, alle.
ff. de bo. pos. contra tab. l. si post mortem. §. fi. facit ad idẽ
j. de elect. ab en. & cle. eod. tit. constitutionem. §. pe. in fi.
¶ In gl. [nunquid] ergo ibi locum habet decret. pia. Sicut
5 † enim sequens excõicatio non vitiat votum eligẽtis, sed
sola præcedens, de elect. cum inter R. ita nec vitiet rescri-
ptum. Io. mo. contra & ibi sumit initium idem Arch. hic
Abba. decre. pia. alle. l. seruus. ff. de bo. poss. vers. seruus vt
admittatur ad bonorum poss. petendam, requiritur, φ ip-
sius conditio sit nota prætori. ¶ In gl. maiori ibi (a nobis)
quod ibi scripsi super. 1. gl. & ĩ. de hære. si aduersus, de ex
ceptione iuris vel fauorabili an detur, hic prosequitur Ar
chi. ¶ In gl. quid si contrarium credo, idem Archid. hic &
inf. de acc. c. 1. & ibi (recedere) vnde nec valeret rescriptũ
impetratum contra illum, qui remanet tunc astrictus ad
obsequium, & illud denegat, & vide quod dixi de senten.
excom. inter alia. super ver. solutæ, & ibi non valeret. Idẽ
Io. mo. & facit quod no. Io. 81. dist. dñs Maximil. & Ber.
supra eo. tit. nonnulli. super gl. pe. alle. Ioan. mod. ad hanc
partem, quod illi non sunt admittendi, quorum repellun
tur auctores. de testi. licet ex quadam. in fi. de hæret. fra
ternitatis. Et imputet sibi dominus, qui talem eligit. ff. de
6 mino. cum mandato. Item si † suo noĩe excõicatus impe-
trare non potest, ergo nec alieno. j. de regu. iur. quod ali-
cui. ¶ Item de qua re inhibita est petitio & impetratio. C.
si sæpius ex script. in integ. re. pe. l. 3. cum ergo a petendo
repellat, ergo ab impetrando, & posuit hoc pro indubita-
to, vbi dñs sciuisset excõicationem proc. per decret. fi. ĩ. de
proc. sed idem si ignoret s̃m eũ per decr. statim alleg. gl.
dicit ergo non distinguendum inter publicum & occul-
tum, satis enim est, φ detegi possit illum tunc excõicatũ.
Refert tamen quosdã distinguere inter procu. & nũcium
iuxta distinctionẽ tex. & gl. in l. cum mancipium. ff. de æ-
dil. edict. pro opinione sua dicebat ipse Io. φ † excrescen-
7 te malitia hominum illud quod olim requirebat exceptio
nem, hodie ipso iure irritum est. ad contraria, quæ pos-
sent induci de l. si procur. primo responso. ff. de doli exce.
vbi de dolo proc. non excipitur contra dominum, respon
det, vt ibi not. quod non loquitur de dolo cõmisso in ne-
gotijs quæ procurat, nec in facto eiusdem personæ, sed ter
tij. Item dolus vitiũ est solius dolosi, sed excõcatio per
iudicem fertur propter crimen concurrunt ergo crimen
& factum iudicis, & sic plus afficit. l. vniuersis. non loqui
tur in impetrante vitioso, licet notam habeat seruitutis.

Arch. tenet cõtrarium dicens. R. bene dicere in eo, quod
no. in decr. consulti. de proc. valere impetrationem factã
a procur. excõicato, si non fuit exceptum, sed vide, quod
ibi dixi super prima glo. inducens etiam, quod no. Inno.
in decre. pia. in glo. quare in princ. & dixit inspiciendum
concedentem eum pro quo conceditur, non eum cui, al-
leg. Sy. de con. dist. 2. & dixit in fine, quæ in contrariũ al-
legantur, procedant ante impetrationẽ, fatetur enim, φ
si excipiatur, bene repelletur etiam in casibus hic expres-
sis, cum decret. ista loquatur de impetrante super excom
municatione, vel appellatione proprio nomine, absurdũ
enim esset, excõicatum admitti super his nomine alieno,
sed si admissus fuerit nedum in his, sed etiam in alijs casi-
bus valebit secundum eum, ad decr. 2. de hære. §. ad hæc
respondet, quod loquitur de dignitate, vel eccle. data ad
8 preces hæretici veri, sed † excommunicatus non est hære
c cus [c] vere, sed interpretatiue, sic intelligitur c. quod au-
tem. 4. q. 1. inter istos autem est differẽtia quoad iniectio-
nem manuum, vt no. de sent. contingit, vel intelligitur il
le §. ad hæc. quando scienter facta est collatio ad instan-
tiam hæretici, hoc innuit verbum ad preces. tractat etiã
hic Arch. id, quod scripsi post Compo. in decre. nonnul-
li. ĩ. eo. super gl. pen. circa mediũ. m. s. φ non admittit curia
exceptionem excommunicationis contra impetrantem
probandam extra curiam per testes. ¶ Dicit etiã hic Ar-
chid. non admitti generalem procuratorem excommuni
cati ad impetrationem faciendam in casibus hic expres-
sis ex generali mandato ad impetrandum, sed requiritur
speciale ad hos actus, quod intelligit nisi in illo generali
exprimeretur, quod omnia posset proc. quæ constituens
in sui persona poterat, vel tenebatur facere, alleg. sup. de
dil. c. fi. facit inf. de proc. qui ad agendum remittit ad no.
per Vin. de procur. c. si. ¶ In gl. pen. ibi (significauerunt)
no. ibi Host. vt ibi scripsi super vers. defensio. & de re iud.
9 φ ad consultationem. super glo. fi. quod † excommunica
d tus potest impetrare [d] super nullitate sententiæ, quia cũ
omnis defensio cõcedatur, nulla excipitur, & quia si hoc
sibi per appellationem conceditur, cum sententia est ini-
qua. fortius concedi debet quando est nulla, contrarium
credo per hanc decre. vt ibi scripsi.

ADDITIONES.

a Interdicto. Et an agat interdicto, vnde vi. gl. & 60. in c. ex in-
sinuatione. de proc. & quod interdicto recuperandæ pos. age-
re non possit, tenet Io. de Im. & Phil. in c. bonæ memoriæ. de
appel. & in c. qua fronte. 3. q. & in c. dilect. de rescrip. & in c. ex
insinuatione. de procu. & in c. ad nostram. de iureiur.
b Appellet. vide Sicul. in c. significauerunt. de excep. & quod te-
net Phil. in c. bonæ. ver. 11. de appel.
c Excommunicatus. excommunicatus hæreticus appellatur. 4. q.
1. quod autem. Card. in clem. 2. §. cæterum. de elect.
d Impetrare. vide oppositum in c. 1. de rescr. contra Host.

SVMMARIVM.

1 *Rescriptum super quadam summa pecuniæ ad quinque libras, & ad mille agere poterit secundum stilum curiæ.*
2 *Scribitur aliter contra vniuersitates, & aliter contra singulares de stilo curiæ.*
3 *Vniuersitates quando aliter quam per interdictũ coerceri possint.*
4 *Rescriptum an detur contra non nominatum.*

CAP. II.

Cum in multis. (infinitas) i. incertitudo ge
neralis. vel multitudo. de
infinito scripsi sup. eo. li. in
proœ. ver. nec sine cã (clausulã) vide φ dixi de sepul. certi
ficari. super eo. verbo (quidã alij) cõprehendit fœminas. ĩ.
eod. significauit. vbi Vinc. no. contrarium, & vide in Spe.
de rescr. præsent. §. fi. post prin. ver. sed quærient, & quod
ibi dixi. Et nota φ clausula circa res hic nõ restringitur,
licet Ber. hic notauit contrarium per quandã extrauag.
q̃ incipiebat Roman. sed illam non habemus. & merito.
boni. n. ꝓtoris est lites dirimere. ff. si cer. pet. l. quidã. super
centum

centum ergo actionibus poterit agere impetrans. ff. de li. c. 1. ñ pariter. de quibus causis ad eundem iudicatur. l. 1. & 2.
1 vnde impetrans † rescriptum super quadam summa pecuniæ ad quinque libras & ad mille agere poterit secundum stilum curiæ, qui considerandus est, sup. de cri. fal. quã grauis secundum Host. & Arch, secundũ quos reus petere poterit, vt declaret actor habẽs clausulam in rebus super, quibus rebus agere velit, de quo remittit Host. ad sum. eo. tit. §. q cootinet ius commune, ver, non solũ tres vel quatuor, pares vel minores expressit. sup. c. sedes, & cũ hic sit alternatiua offerẽtis, & in fauorẽ illius, cui offertur, quod maius est, facere poterit secundum Io. mon, alleg. ff. de leg. 1. plane. 1. §. pen. sed si esset promittentis, veniret minimum, ff. de ver. obli. inter stipulantem. §. si sciẽter & cõtra de reg. iur. in alternatiuis [in iudicium] per hoc dixit Innoc. & Abb. quod in causa inquisitionis siue de crimine, siue de iure inquiratur, plures quã quatuor citari possunt, quia non proprie trahuntur in iudiciũ sed procedit iudex ex officio. Compo. ad hoc alle. intentionem mandatorum [primo] si fiant erga plures, puta tres citationes de eadẽ persona, satis est expressionem hanc factam esse in prima secundum Inn. Host. Fran. & Compo. [Exprimat] secunda pars fecit, quod debuit, quia bene expressit iudici, sed iudex non expressit in citatorio, dicit Fran. nõ præiudicabit parti, alleg. sup. de appel. ex insinuatione. 2. q. 6. anteriorum, & l. biduum, vide no. & dicam de ele. c. si, in gl. dicebamus. Dicit ẽt quod si non expresserit, cũ debuit, sed incontinenti post excusatur, si ius aduersarii per id non est factum deterius. ff. si quis cau. & si post tres, alle. sup. de elect. offici. cũ concor. forsitan hoc dicit, quia posset sine fraude fieri, puta, quia in alterius locũ succedit, qui iustam habet ignorantiæ causam. ff. de reg. iur. qui in alterius, sufficit tamẽ ad vniformitatẽ huius iuris, quod & fraudulenter fieri possit, insti. de auct. tut. §. neque, secundum Hostien. Prima gl, summat. ¶ Secunda gl. ponit 7. exempla, quibus vitatur infinitas, in fine ponit causam & remittit Glo. quid de. quærit, & soluit. ¶ Gl. olim, quærit & soluit, & subdit duo, quæ possunt recitari per quæstiones. ¶ Gloss. similem illorum. recitetur per quæstiones, ponit opi. ¶ In tertia Hostien. 3. quæ, quam approbat. secundo subdit dictum, cuius ponit opinionem contrariam, quam reprobat, tertio quærit & soluit. quarto quærit, arguit pro, soluit cõtrariam. Vltima gl. no. ad brocar. & remittit, secundo no. ad quæstionem. In secunda gloss. ibi [l. 1, in fi.] vide in præ. ca. cum causam. super glo. pen. & ibi, restringitur ad spacium centũ annorũ & ibi, si quis co. vide de test, licet 3. super glos. 2. In gl. & cognomina ibi [cæterum] vide inf. c. significante. in 1. gl. In glo. prima in fine, & sunt duo dicta, quorum primo causam præmittit, secundo submittit. secundũ ibi quorum. In gl. secunda ibi [significaret] & ca. licet. 3. quæ de reprobatione testium loquitur secundũ Host. & Ioan. mon. idem secundum eos in computatione graduum de consangu. & affin, tuaidem. secundũ Host. & Archid. in casu. 11. quæst. 10. 3. quoniam multos. ipse Host. addebat etiam casus alios circa fideiussionem. sup. de fideiuss. capit. 1. & vlti. circa iuramenti delationem, quod ad certam quantitatẽ restringitur. ff. de in li. iuran. l. videamus §. iurare. Itẽ circa impetrationem iudicum & rescriptorum. sup. eod. ad hæc cap. si. de dolo & contu ex literis, circa ordinandorum multitudinem. de æta. & quali. com sit. Item circa litium motionem, sup. de do. & contu. finem, C. de iudi. l. apertissimi. & l. properandum. ff. de arbi. non distinguemus, §. quæsitum. Item in casu huius ca. & ibi, si quis. co. ad idem. ff. vt lega. no. cauea. l. 1. §. cui. & ibi. §. vlti. ibi allega. in l. si finita, medietate sequenti. Dyn. soluit hoc brocar. Azo in suis brocar. in vlt. charta. Cyn. in l. vna. C. de sent. quæ pro eo quod interest. in 1. obiectione. Iac. de Belui. in l. videamus §. iurare. ff. de in litem iurand. & in vsu feu. in solutionibus contrariorum, in princ. In glo. 3.

in fine, vel ad prouidentiam illorum contra quos literæ impetrantur secundum Host. secundum quẽ concor. sup. de offi. dele. super quæstionũ §. verum. vel c. cum magna diligentia secundũ Pet. & Archid. In glo. 4. ib. (expressos) sint vnus vel plures. In glos. 5. ib. (vniuersitatem) expressa tamen singulari persona, vniuersitas vel collegiũ conueniri non poterit per hanc clausulam secundũ Host. & ad hoc sup. eod. sedes, idem Archi. & Ioan. Mon. qui remittit de regu. iur. in generali. Rationem inducebat Host. q
2 † de stilo curiæ aliter scribitur contra vniuersitates & cõtra singulares. nam primo casu poni solet clausula, prouiso q contra vniuersitatem sine speciali mandato nostro nullam excommunicationis, vel interdicti sentẽtiam, qđ hodie de excommunicatione etiam ordinariis prohibet, contra. de senten. excõmu. romana, ad fi. de interdicto etiam dic, vt in extrauag. Bonifacii, prouide. idem dicit Host. quod facit curia, quando scribit contra nobilem baronem. Audiui a domino Stephano quondam Bono-
3 niensi episcopo, q † quia aliter, quam per interdictũ vniuersitates quandoque coerceri possunt in rescriptis contra eos, non ponitur hodie illa clausula de non interdicendo, Et in fi. secundum quẽ idem si dicatur, cites oẽs illos, quos talis tibi nominauerit. Sed si in literis dicatur, cites omnes illos, qui tali contradixerint, vel qui eum molestant super re tali, quidam dicũt secus, sed Inn. dicit se nõ videre, quare cõtradicant. Ego puto, quod si in rescripto dicatur, cita Petrum & alios, procedat, quod dixit Inn. sed quando dicit, cites omnes illos, quos &c. non puto locum esse huic decret. quæ nõ loquitur in clausula vniuersali omnes, sed in limitata vel indiffinita, ad materiã vide quod dixi de escep. dilecti. in glo. 2. & vide in Specu. de cita. §. sequitur. in vlt. colu. Vnde dixit hic Franc. hanc decret. solum loqui, quando clausula sequitur personam expressam vnam vel plures. secus autem vbi nullæ, alias nulli personæ applicatur secundum eum. tenet ergo, q per illas formas. Item per formam, quicquid post iter arreptũ, & per illam, ea quę de bonis, & per illam, nonnulli iniquitatis filii, plures quam quatuor conueniri possint, & per hæc & ea, quæ statim subdam. soluitur, quod notauerat
4 Ioã. in decre. sedes, scilicet † an rescriptum detur contra nõ a nominatum, quia quãdoque datur, vt in formis prædictis, nõ tamẽ datur in terminis, quos ponebat. scilicet cõqueror de quodam, vel de illo, qui detinet rem meã, vel ecclesiam meam, inducebat pro & contra iura, quæ alleg. eo. tit. ad hæc, in prima gl. vltra quæ ad affirmatiuã alle. de ord. cog. cũ dilectus. in prin. de appe. significantibus. vbi impetratũ fuit super quadã terra, & valuit rescriptum, dũmodo fiat specificatio in libello, ad idẽ sup. eo. pastoralis. in fi. in contrariũ, quia æquiparatur libello, de dilatio. præterea, ea quæ debet continere personã & rẽ certam. 3. q. 3. offeratur. Soluebat, rescriptum nõ vitiari propter generalitatem rerũ, vel personarũ nõ factam in fraudem, dummodo in libello specificentur. In reuocatoriis autem dicit specificationem necessariã, de do. & contuma. c. 1. de confirma. vti. vel inutili. bonæ. In gl. & ideo. in fine, & sic nota quatuor tempora circa hanc clausulã secundum Franc, primum ante decre. sedes, secundum post illam & ante illam, tertium post istam & ante stilum contrarium, quartum hodie per stilum & vsum curiæ. In gl. quid de, ibi Host. & Ioa. Mo. & in fine, & sit ratio, quia cito potest ad eos haberi recursus, & quia largius contra episcopos, interpretamur ipsorum rescripta. sup. de cõse. cum dilectus. Abb. contra, & pro eo Archid. de con. di. 1. basilicas. & Guil. in Spe. de cita. §. 1. versi. quid si in literis legati. & hoc placet hic Archidiã. per rationes ibi notatas per Guil. & quia secundum eum sequeretur, q hæc clausula in literis aliorum poni non posset. hoc vltimum non intelligo, tamen multum facit pro hac opinione, si dicis, quod illud, que, frequenter sit interpositio, facit ad hanc partem. sup. de pœnit. & remiss. cum ex eod. in fin.

& de

& de re iud. in causis. satis æque dici posset, ꝙ aut præiudicatur solum danti rescriptum, aut alteri, vt primo casu sit vera prima opinio, secundo secunda, & secundum hoc stabit gl. in litteris episcoporum, opinio contraria in literis legatorum. In gl. ibi (arbitraria) Pe. & Arc. dāt similia de ætate postulantis. ff. de postula. l. 1. de numero 8. efferendariorum in auth. de refe. in prin. & ibi secundū B. & Compo. dicit hoc æquius & verius, licet aliqui contra, & in fi. idem Innocen. & Ioā. Mo. & Host. ponit exēplum, quando episcopus super limitatione conuenitur, vt vnus de quatuor, quam causam sine capellano suo tractare no potest. In gl. [scilicet illorū] ibi Innoc. & Compo. reddūt rationem, quia citatoriū primi citati multis potest esse occultum, & ibi satis credo, idem Archid. & Host. fatetur hoc esse de mente, vnde sufficere debet. consuluit tamen, quia facile cōtra impetrantes interpretamur, quod mens & verba seruentur, pro glos. facit, ꝙ præsumitur ꝓ scriptura tabellionis. sup. de præscrip. ad audientiam. Itē facit ff. de excusa. tuto. scire. §. scire. cum sequentibus. ibi, & de expressis tractabat Compo. an expressio in rescripto citatorio cōpetat exceptio, ꝙ conueniendi per clausulā non fuerūt expressi. & si ille dicat, nolle se alios conuenire, dicitur, ꝙ nō compareat, satis est enim, quòd sibi præclusa est via ad alios conueniendos, & perdidit vires clausulæ, dicebat ipse contrarium per extrauag. Alexan. quia p illam, quæ volebat, nomina exprimi, & si vnum tantū cōuenire volebat, sed illam decr. non habemus, & vide Spe. de citatione. §. 1. versic. item quod per clausulam. Quare videtur, ꝙ si etiam per clausulam vnum cōueniat, & aliorum nomina non exprimat, ex quo dicit se plures conuenire nolle, teneatur citatus comparere & respondere. Tamen, prout dicit Compost. caute fecisset iudex non citando, nisi vel fieret expressio, vel renunciaret conuentioni aliorum, & hoc in citatorio exprimere debuisset. Itē prout dicebat Host. expressio talis petenda est per iudicem, ad quem plus, quam ad partem spectet omnem adhibere cautelam. ff. de iud. si prætor. vnde si subdelegat, faciat prius exprimi noīa, & illa insinuet subdelegato, nec prius subdeleget, vel alias procedat, quam fiat expressio, vel renunciatio. Et ibi [veneriali.] quæ est tertia. & ibi [secundum Ber.] idem Ioa. mon. & Arch. & in fi. vide alias quęstiones circa hoc in Spec. de cita. §. 1. ver. item ꝙ per clausulam, & in duobus sequētibus. ¶ In glo. & cogeo nomina. in fi. dicit Franci. in odium rescriptorū, ꝙ circumlocutiones etiam certas sine nominibus, non sufficeret exprimere. ¶ In vl. gl. ibi [reprobari] & est hoc in odium impetrātium, qui debuerūt deliberasse, & esse instructi prius, allega. 3. q. 3. spacium. C. de tempo. in integr. resti. l. petendę. ff. de doli excep. l. purè. §. fina. ff. de calum. l. annus. Et ibi [specificauit] supple sine protestatione. Et ibi [non poterit] hoc verum, nisi errore probabili deceptus fuisset secūdum Arch. qui satis de hoc no. inf. eo. gratia, vt ibi dicā dicebat hic Host. ꝙ acceptans nō variat, si acceptatum cōsequi non potuit. inf. de concess. præb. quia cunctis. § penul. sed si consequi nō potuit, vt quia alius habēs priores litteras illud acceptauerat, vel acceptauit nō vacās, quia talis acceptatio non tenuit, variare potuit, & aliud acceptare, alle. ff. de op. leg. l. 2. & quia cum effectu sumenda sunt verba. de cleri. non resi. relatum. Caueat tamen sibi talis, quòd per sententiam succumbat & sine collusione. nam si colluderet, nō prodesset, sed obesset. inf. de collu. c. 2. & si compromitteret, vel alias componeret, imputaretur sibi, nec posset aliud acceptare. sup. eo. ad audientiā. ff. de euic. si dictum. §. si compromisero. Ego credo, ꝙ etiam sine sententia, potissime si protestationem fecit, vt est mors. Si videns errorem & beneficium alii debitum, illud omittit, & aliud acceptat, valet acceptatio. facit quod no. Compost. sup. eo. capitulum. circa fi. vers. sed qđ si non valeat, & vltra medium ver. item quid sit collatio. & quod scripsi de offi. dele. in literis. nam & in casibus cōmendatur, qui fossam non expectat, de præbendis, si beneficia. facit sup. de ele. c. pe. non obstat, ꝙ de euic. non agitur, nisi post sententiam. C. de euic. l. 3. quia illa actio competit contra actorem, a quo emptor causam habuit, hic non. Item ibi denunciare tenetur, ꝙ defendat, alias nec sufficeret sententia. su. de empt. & ven. c. fi. Iste vero, cum quo nunc litigat, nil denunciare tenebatur, sed oportebit eum nunc fidem facere, quod beneficium illud sibi non debebatur, ad quod onus vitandum expediens fuisset sententia, quæ tamen nec iuuaret, si ipsius contrarium probaret, nam hæc contra venditorem sufficit emptori sententia, quæ per iniuriam vel imprudentiam lata est, vt in prædicta decre. vl. cum concordantijs.

ADDITIO.

a ¶ Nominatum. Adde Bar. in l. 1. §. fi. in 1. q. ff. a qui. appel. non licet, & in l. 1. versi. si vero quæritur. ff. de consti. princi.

SVMMARIVM.

1 *Industria dicitur frequens exercitium circa rem honestam.*

2 *Ius additum vel interpretans habet locum in his casibus, quibus vetus vel interpretatum.*

3 *Iudiciū non est idem in causa principali & in causa appellationis.*

4 *Conseruatores non habent iudiciariam cognitionem, nisi oriatur ex aduersarijs exceptio.*

5 *Actor an possit lite finita conuenire per literas impetratas a reo ad alios iudices lite pendente.*

6 *Forma edicti, quod quisque iuris, habet locum etiam in actionibus postea quæsitis.*

7 *Res, de quibus agitur, quando sint in eodem territorio ex æquitate c. dispendia litium, erit idem in realibus.*

8 *Constitutio an sit seruanda in rebus, vbi eadem est æquitas.*

9 *Rescripta duo impetrans ad diuersos contra unum super duabus parochialib. sed solum vsus vno & lite finita poterit vti alio.*

10 *Reconuentio non procedit in causa, de qua iudex conuentionis iudicare non possit.*

CAP. III.

Dispendia litium.

[Aequitas] de hac vide sup. de trans. c. fin. [compendio] i. breuitate releuante partes a laboribus, & finem litibus imponente, sm Host. Io. mo. & Archi. Industria; idest cura, labore, 1 vel vigilantia, & dicitur † industria frequens exercitium circa rē honestam. Archid. [coarctare] idest restringere. Host. vide ꝙ post Valerium dixi, de fide instr. cum Io. ad fi. ver. non obstante [personales] vide quod dixi s. vt lite non cont. quoniam. §. in alijs. in prin. Fran. Vercel. hic exemplificat personales, quæ dūr personam obligatam ex contractu vel quasi, ex maleficio vel quasi. insti. de act. in prin. de primo dat exemplum in mutuo, vēditione, locatione, conductione, verborum & literarum obligatione. de secūdo in actionibus negotiorum gestorum, tutelæ & similib. de tertio in actione furti, damni dati, rapinæ & iniuriæ. de quarto in iudice male iudicante, in proijciente de cenaculo, quod nocuit, patent hæc insti. de obli. & rubricis seq. [quæstiones principales] si enim altera esset appellationis. fieri posset eodem tempore conuentio coram diuersis, sm Inn. & Cōpost. ꝙ probat Io. mo. quia hæc decr. addit ad gregorianam. § e. c. fi. quæ loquitur in principali 2 bus: ius aūt additum vel interpretans his casibus locum hēt, quibus ius vetus, vel interpretatum. ff. de pac. dota. inter socerū. §. cum inter. in auct. de filijs ante dot. in. na. circa fi. col. 3. dicit etiam hoc patere in appellatione ante diffinitiuam in qua euenentu iudicij pendet, an sit iudex is a quo vel is ad quem appellatum est. § de appell. vt debitus. vnde cum non appareat quis eorum sit iudex ad alterum non potest impetrari. In appellatione a diffinitiua idem, cum non directe de principali quæstione, sed an bene, vel male fuerit iudicatum, agatur ibidem. C. de appell. eos. inducit. §. reus, ibi, eodem durante iudicio,

† sed

3 † sed in cā principali & appellationis non est idem iudiciū, quia diuersus modus petendi diuersos processus. & hic diuersificāt iudiciū inter easdē personas. s. de test. veniens. 2. cum concor. [ad diuersos] simile de cā possess. c. 1. C. de iudi. nulli. vbi possessionis & proprietatis cāę nō dēnt simul diuersis cōmitti, ɔcor. ff. de quib. re. ad eundē iudicē eatur. l. 1. & 2. per quæ iura tenuit Barth. post Hugo. in veneri. 9. ad quē Guil. remittit in Spe. tit. t. §. vlt. ver. quid si princeps, ꝙ si simpliciter ɔmissa est causa inter tales, & actum est criminaliter, lite finita poterit agi ciuiliter ex eadem causa corā eisdē, alleg. ēt de don. inter vi. & vxo. c. 3. & C. qñ ciuilis actio. l. 1. Goff. ɔ in sua q. 20. & Dama. in q. 1. de rescriptis. per decret. in literis. de off. deleg. dictū Goff. maxime procedit, cū absolutus fuit reus, quo casu fm Placen. & alios ēt corā ordinario alio iudicio agi non posset. Accur. ɔ in prin. vltimæ glo. C. qñ ciuilis actio. l. 1. & ibi vide plene per Cy. sub 3. q. & sequētib. [ad eosdem] quid si ɔ hāc decret. impetrauit ad diuersos diuersa rescripta, sed omnes cōmittuut vni. & de hoc in Spe. de rescri. possunt. §. fi. ver. quid si is qui. & tenet, quod ibi scripsi [literas] dñt Inn. Compost. & Fran. Vercel. ꝙ literæ conseruatorū, vel processus per ipsos habiti non impediunt literas obtentas in forma cōi, siue literæ in forma cōi præcedant, siue sequātur cōseruatorias etiā inter easdem personas impetratæ, quia
4 † conseruatores non habent iudiciariam cognitionem, nisi oriatur ex aduersariis exceptio. hæc intelligas per ea quæ dicā j. de offic. de leg. statuimus. super vers. nec ad alia. Eadem ratione tenent Inn. Ioan. mona. & Archid. hoc locū non hēe in literis executorijs vel conseruatoriis. remitit ad prædi. decret. statuimus. Tenent ēt si pendente noua quæstione personali super appella. ante sententiam per impetrantem grauatum, ille poterit super alia personali, quam voluerit, nec habebit necesse impetrare iudicem appellationis, nec iudicem causæ principalis. Inducunt quod dixi s. in gl. principales [Impetrare] a papa vel inferioribus ordinarijs fm Inn. Vin. Abb. in Spec. de rescrip. possunt. §. fi. vers. Item ꝙ ad diuersos. & ibi ver. sequen. vide alias quæstiones ad materiam [valeat] ipso iure. Ioā. mona. [per eosdem] primas vel secundas. P. Abb. & Archid. Et not. Abb. legitime factū vitiari pp superuenientem casum concord. s. eo. ex tenore. [durante] secus si finitum est, vt hic innuitur.
5 † An vero lite finita possit actor cōueniri per literas impetratas a reo ad alios iudices lit. pen. vide in Spec. de reconuen. §. 1. ver. quid si ipse, & scripsi de rescrip. pastoralis. in gl. si super. in fi. [obnoxium] actione, quæ sibi competeret tpe impetrati rescripti ab actore secundū Dama. in q̄stione 12. de rescriptis. in contrarium allegabat, quia nō plus tenet procura. quam dominus, nisi in satisdando. ff. de procur. sed hoc. §. defendere. sed procurator cauere tenetur defendendo actorem, si reus eum reconuenire velit. eod. tit. seruo. §. ait prætor. fortius ergo & dominus respondere tenebitur. & l. omnium. eo. tit. dicit ꝙ reconuentus omnium actionum nomine defendere tenetur, qui omnia dixit, nil excipit. 19. dist. c. 1. bene facit ff. quod quisque iuris. l. 3. §. pen. vbi pœna
6 edicti, quod quisque iuris. habet locum etiam in actionibus postea quæsitis. Item non reperitur reus prohibitus reconuenire super ortis post datam rescripti, ergo permissis, eo. tit. l. mutus. tenet primum, alleg. ff. de neg. gest. nam & seruius. §. si uiuo. vbi gerens negotia noua inchoare non tenetur, dicit ēt præ. l. omnium. non intelligi de futuris, vt etiam ibi no. vbi vide responsionē ad præ. §. penult. & ponderandum est tempus datæ. s. eod. tit. eam te. sic & stipulatio damni infecti non pertinet ad ædes postea acquisitas. ff. de dam. infec. damni. §. si is. fatetur tamen cum Azone, quod etiam si nulla competebat actio, ex quo nō fuit repulsus, si postea incipiat competere, fertur pro eo sententia, per l. si rem alienā. ff. de pignora. actio, facit s. de re iudi. abbate. & quod scripsi s. e. ca. vltimo. super verbo exortæ, æquitate liēt hoc dictum, vt vniformis sit virtus rescripti in actore & reo, & vt tanto minus per rescriptum præiudicetur ordinariæ potestati, decre. tamen vlt. s. eo. solum in impetrāte loquitur. & vide quod dixi in Spe. de rescrip. præsen. in fi. [reconuentionis] de qua cognoscit vt delegatus, fm Host. de hoc s. de offic. deleg. P. & G tractarēt hic Host. an de crimine reconueniatur clericus corā iudice laico, quod dixi de mu. peti. c. 1. in gl. reconuentio. vltra medium, vers. vtrum aūt laicus seruo, de suo. n. non de alieno debet quis contendere. ff. si vsuf. pe. l. vti fru. t. respon. Ioan. mon. ¶ Prima gl. summat & exponit prin. ¶ Gl. quasi secus. notat a contrario, & quatuor diuersitatis rationes reddit, contra vltimam remittit. ¶ Gl. sed si. obiicit, & soluit. ¶ Gl. qd si. quærit & remittit. ¶ Gl. in hoc. quærit, arguit pro, & soluit contrarium. ¶ Gl. forte. ponit quæstionem, quam alternatiue soluit. secundo quærit, arguit pro, ponit solutionē. B. cui dubitando resistit. ¶ Gl. forte est. obiectionem soluit. ¶ Gl. vltima exponit & de quæstione remittit. ¶ In gl. quasi secus. ibi [cum prætor] vide s. de vsu. qñ. super prima gl. & ibi [si legatum] per editionem testamenti probatur legatum. ¶ In gloss. ibi [hic dicit] & sunt duæ partes. in prima constitutionis causa, in secunda constitutio ibi, decernimus. secunda facit duo. primo prouidet de actore, & ɔtacienti triplicē pœnam imponit. secundo de reo, in quo vnum excipiēs pœnam repetit ibi, reus quoque. [Et in fi] per quod exponit Host. dispendia. i. grandia dispendia. vel dic fm Arch. i. damna, vel. i. dispendiosas dilationes fm Ioan. mona. alleg. ff. vt le. no. ca. l. ēt. in princ. ¶ In gl. 3. ibi [proœmio] huius libri, bene facit p̄ o. omniū clem. ¶ In gl. 4. ibi [non valeat] dicit Host. ꝙ in hoc potius declarauit, quia illud erat de mēte. ¶ In gl. ibi [realibus] idem Francis. Compost. & Archi. & ibi [dilectus] licet super illo possit coram ordinario domicilii conueniri, vt ibi dixi super gl. 2. & not. de foro competen. cap. fin. & ibi [quam in illis] Item oportet interdum rē subiici oculis. ff. fin. regū. si irruptione. & dicet litigatores esse vicinos. ff. de cen. l. forma. fm Innoc. dicit Compost. ꝙ quia illud vitium plus in personalibus frequentabatur, ideo de illis prouisum fuit. ff. de legi. nam ad ea. di-
7 cit Hostien. Ioan. mona. & Archid. † ꝙ vbi res, de quibus agitur, sunt in eodem territorio, quod ex æquitate huius capituli erit idē in realibus, vt sicut vnus esset ordinarius illarum, ita sit vnus delegatus. vnde dicebat Host. hic, & ponit Arch. ꝙ vtriusque necessaria erit distinctio, an fiat bona fide, vel mala. Si bona fide, vt quia Italicus, qui vnum contractum fecit in Italia, alium in Anglia, vtrobique vult habere iudicem, cui hoc expedit, quia difficile foret ad remotā regionem ducere testes contractus. s. de fideiusso. c. 2. & 3. & econtra, vbi contractus facti sunt, vel res sitæ in eodem territorio, vt dixi. & hoc voluit decr. nonnulli. quæ dicit sub vno iudice postquam tractum commodius, alleg. ff. de legi. non est nouum. & leg. seq. ff. de testibus. l. quæsitū scio. Remitrit ad sum. eod. tit. §. ꝙ cui præiudicet. sub §. vbi autem vtraque versic. si idem. & in sequentibus. pro his
8 facit ff. de inust. rup. & irri. testa. l. fin. cōfiteor † ꝙ in rebus vbi est eadem æquitas, constitutio est seruanda, sed nego pœnam locum habere, si constitutio non seruatur, per regulam s. e. suam. de pœnis, cum concor. ¶ In glo. sed si reus. ibi [sit illi] hoc verum, si recusetur, & coram arbitris grauamen probetur, vt ibi satis dixi super vnica glos. Abb. autem dicit hic, quod decre. ad hoc. & similia iura loquuntur in causis mouendis non iam motis allegat de appellat. super eo. quia vna personalis potest sine reliqua terminari. ergo non impedit appellatio. vt ibi fatetur, quod gloss. ibi sentit contrariū, & ibi secundum Ber. & Hostiē. & ibi [Impetrate] Hostien. di-

cit

eit hoc casu iudex appellationis de omnibus cognoscet ratione connexitatis, arg. ʒ. de constit. translato. de off. deleg. prudentiam. §. penult. & præalleg. facit, quod de reconuentione scripsi, de mutu. pe. c. 1. 2. gl. reconuẽtio. versic. coram iudice. ¶ In gl. & sic ibi, [licet quidã] dicit Host. in Spec. dicit Arch. forte opinio. Bet. verã, cum tempore primæ impetrationis omnes quæstiones erant exortæ, alias sit vera opinio contraria, nam vt dicebat Host. absurdum esset, ꝙ si impetraui iudicem contra te perpetuo, aliũ quã illum impetrare nõ possũ contra te, per quod videtur inter nos ordinarius. ¶ In gl. quid si [in fine] vide omnino quod scripsi super gl. prædicta, tenet hic Ioan. monna. etiam in duobus ordinariis hanc decret. locum habere, si concursum habeant in iurisdictione, ponit exemplum in Remen. archiepiscopo. & Archid. alleg. ff. de offic consul. l. vna. inducit identitatem rationis, facit de confir. vti. vel inuti. cum dilecta. & l. ibi alleg. Arch. contra, vide quod hic scripsi super 5. gl. in fine. ¶ In gl. cum effectu. in fi. & compost. Pe. De. Io. mona. & Francis. plus dixit Guil. in Spec. de rescrip.
2 præsent. §. si. ver. quid si super. † ꝙ impetrans duo rescripta ad diuersos contra vnum super duabus parochialibus, sed solũ vsus est vno, illa lite finita poterit vti alio. Host. ʒ. qui dicit, pœnam hanc locum habere ex sola impetratione, ẽt si reum non traxerit, dummodo de ipsa constare possit, si. ʒ. eod. ex tenore, & idem Arch. Ber. sic loquitur, ꝙ quid teneat, non apparet. ¶ In gl. in hoc, ibi [vt quod sic] quod placet Cõpost. sup co. super literis. in gl. hic quæritur, post principium, & Ioan. mona. dicit hic, æquum in odium negligentis huius constitutionis beneficium, notans etiam hic rationabilius sibi videri, ꝙ hoc casu bene teneat sententia lata pro reo, cum fauore ipsius & odio impetrantis cõstitutio ista manauerit, arg. C. de procur. non minus. facit. quod no. vt lit. nõ cõtest. quoniam. ver. vel saltim. & hoc placet Franc. in reo præsente & tacente. Innocẽ. contra, & Arch. vt sequitur [& in fi.] idem Host. & Arch. dicebat enim Host. ꝙ cum literæ sint nullæ, validari non poterant de consensu partium. sup. de elect. auditis. sicut nec finita iurisdictio validari potest de ipsarũ consensu, de off. deleg. significantibus. vbi vero tenerent literę, vel iurisdictionem darẽt, quæ posset elidi per exceptionem inductam pro cõmodo priuato, ratificatio fieret per consensum, secus si pro commodo publico, de foro competen. si diligenti. sed Innoc. videbatur velle, ꝙ licet non sufficiat tacitus consensus partium, valeret expressus, quasi primo casu videatur ignorare, vel errare, vel vereri, vel timere iudicem, qñ vero expresse id agunt, videntur prorogasse iurisdictionẽ, potissime cũ per literas videatur aliqualis iurisdictio dari. ʒ. c. cæterum. & placet Fran. & Cõpost. sed Inno. fatetur, ꝙ graue est hoc defendere, ꝙ hoc possit expresse fieri & non tacite. & Arch. etiam id probat, & alleg. ʒ. de pœn. suam. secundum vnam lect. quam ponit ibi Hostien. ¶ In glos. de hoc in fine. alleg. Hostiens. eo. tit. c. si. de do. & contu. c. 2. & c. finem. de ma. & obedien. c. fin. de appell. vt debitus. ¶ In gl. forte. ponit ibi c. 1. hoc adde, & vide quod ibi dixi super ver. incontinẽti. & super gl. 1. & quod nota. in cle. de verb. signifi. sępe. ver. verum. in gl. nota. cõtra. Et scias Francis. hic dixisse reprobari opi. Ioan. & Azo. qui dixerunt, reconuentionem in principio litis, vel statim post litis contest. fieri debere, & approbari opi. Iac. de bel. & Odof. tenentium, ꝙ durante iudicio fieri poterat, & remittit de his ad auct. & consequenter. C. de sen. & inter. Hostiẽ. vero dicit contrarium hic probari, cum dicat litera, reconuentionis vel conuentionis, vide vbi remisi. & ibi [dici posset] idem Arch. sed fortiter contradicit auct. & cõsequenter. C. de sen. & inter. fateor locum esse illi authen. sed nego pœnas huius decre. habere locum, ita ꝙ teneat proces. si nõ exciperet actor [& in fine.] vt ibi scripsi super gl. secus. ¶ In gl. forte est, ibi [c. pen.] facit opi. Inn. quam scripsi, de mutu. pe. c. 1. in prin. quod † reconuen-
1 tio [a] non procedit in causa, de qua iudex cõuentionis iudicare non possit, & idem Gui. in Spe. de reconuen. §. 1. post prin. & §. 2. ver. & trado. Accur. in auc. & consequẽter. C. de sen. & inter. in gl. 2. sed quod alle. non ob. quia incidenter cognoscens non pronunciat. vide plenius qđ scripsi in præ. c. 1. ¶ In gl. pe. ibi [cõsenserint] ipse vel ipsius procu. non excedens in auc. de causa pos. cũ olim. Host. & ibi [suspic onis] quam proponit reus ꝯ iudicem impetratum ab actore. ¶ In gl. vlt. in fi. dic in vlti. glos.

ADDITIO.

a Reconuentio. Adde quod habes in gl. 2. in ver. in possessionem in fin. & ibi Pe. in l. de eo. C. de iu. a.

SVMMARIVM.

1 *Gratiam firmant nonobstantia contra nullitatem, sed dilationes non tollunt pronunciasse.*

2 *Papa non intendit dare literas præiudiciales, sed ipsius mandata sunt recipienda sine alterius præiudicio.*

CAPVT IIII.

Cum aliquibus. [Non obstantibus] clausula illa nõ tollit statuta & consuetudines, nisi quo ad illum finem, ꝙ non peteat gratia, quę alias periret. ʒ. eo. constitutus. hunc ergo effectũ, ad quẽ ponitur, consequatur. ff. de in integ. rest. l. non solũ. in si. ff. de auc. pæsta. l. 1. in fi. & non alium. ʒ. de or. cog. cum dile-
1 ctus. ver. veris. ff. de ad. leg. inutiliter. vnde nec tollit illa, per quę differtur effectus gratiæ, vt in casu ꝯ. eo. si pp non obstat. C. de preci. impera. offe. l. quot. quia ibi principis id intendit, scilicet dilationem tollere. vel concedere similium casũ. intentio vero sequenda est, ꝯ. de pręb. quis. 1. secũdum le. mo qui dicit sic de mandato papę ob hanc ra-
2 tionẽ, scilicet quia † nõ obstantio firmant gratiam ꝯ nullitatẽ, sed dilationes non tollunt [pronunciasse] ꝙ diaconus, qui simpliciter impetrauit pbẽdã in ecclesia in qua sũt presbyterales dyaconales & subdiaconales, præbendã subdiaconalem consequi non debeat, tum quia non licet descendere, tum quia illa non obstantia, dilationes nõ tollunt, dicunt autem, ꝙ secus in casu conuerso per decre. statim allegandam. si pro pauperibus, & quia decet ascendere subdiaconum ad diaconalẽ, de illa pronunciatione Arch. inft. de præb. si pro pauperibus. apertius exprimit dicens, ꝙ diu in papali palatio fuerat quæstio ventilata, & per auditores bis pro impetrante & ꝯ excipientem pronunciatum, & cum fuisset appellatum. Bonifacius proposita cã in consistorio pronunciari mandauit contra impetrantem. hoc mihi non placet, nec seruari videmus, & certum est, ꝙ priorem ordinem retinet & ipsius executionem, bene facit C. de dignita. l. 3. li. 12. Item nec de stilo curiæ, cõtra hoc inuenta est clausula. fateor tñ, ꝙ aliquam rationem haberet illa opinio in illo, qui non solum diaconatum, sed etiam pbendam diaconalem dimidiam habẽs in ecclesia ibidẽ impetrasset ad integrã, de quibus ꝯ. de preb. cum de non. 2. tñ. ibi enim posset aliqualiter notari descensus. ad id, qđ prius dixi, facit moderna consuetudo ecclesię Romanæ, quæ epos facit presbyteros cardinales, dummodo saltem secundum nos episcopatus sit ordo, de quo satis ʒ. eo. ti. in proœmio gl. 7. & super eo moderna dixi, quia vsq; ad tempora Clem. quinti id non fuerat obseruatũ, & constat multos tpe Bonifacii & prędecessorum ptermissos cardinalari, qa erant epi, & eporũ tituli nõ vacabãt, de quibus tñ summe vtiliter prouisum fuisset ecclesiæ, qua de re commendabilis est consuetudo in tãtũ dilatata, ꝙ quandoq; de solis epis fit vna ordinatio vel pmotio cardinalium, erubescat ergo Bonifacius huius libri.

non obstantiũ, quæ ponitur ad certum factum firmandũ.
C.de præscr.30.vel 40.ann.l.omnes.non sic in illa, quæ
obligat ad plura fortuita.ff.si quis cau.sed & si quis.§.q-
situm.Io.mo.& Arch.[diriguntur]no.hic Io.mo.& Arch.
ꝙ impetrans tales literas de beneficio, quod habet, tene-
tur in eis facere mentionem, cum per eas perueniatur ad
beneficiũ obtinendum, all.ff.de spo.oratio. j. de reg. iur.
cũ quid.cooc.ꝙ no.j.de præb.si apostolicæ.in gl. pe. vn-
de dicit hic Io.mo.& Arc. post eum de beneficio facien-
dam mentionẽ in forma, quæ vocatur sic, sibi ꝙ nulli alij,
quæ sumitur j.de præb.dilectus. & in forma, quæ vocat
scdm promissionẽ, quæ sumitur, de conc.præ.detestanda.
& dicit Io.mo.in omnibus his formã sequentem aposto-
licum præferendũ, cũ hi non habeant gratiam a Papa in
beneficio, sed tm̃ causæ cognitionẽ & executionem reci-
pientium.dat Io. mo. simile in ligato pedibus vel mani-
bus, qui soluitur, postea scribit, vel ambulat cum solutus
est, licet enim hoc faciat ministerio soluentis, ipse tñ facit
non dissoluens.ita hic, licet remotio impedimenti sit pa-
palis receptio.no.& facit de of.or.licet.& c.pe.Arch. po-
nit exemplum in illo, qui obtinuit reuocari suspensionẽ
capituli, & per capl̃m postea recipitur receptus. idẽ dicit
Arch.quando scribitur collatori præbendæ, & eidẽ con-
ceditur auct.apostolica, vt aliquem recipi faciat sibi de
præbenda, cum se facultas obtulerit prouisorum obstan-
te certo canonicorum numero, contradictores &c.nam si
recipitur talis, auct.capituli non Papæ intelligitur esse re-
ceptus, sicut esset, si capitulo interdicto concederet Papa,
quod eligeret, non ob.post collationem eius, qui poterat,
capitulum recipere consueuit.quomodo illa receptio fit
facti non iuris, cum enim ille conferat suo iure præben-
dam, ergo & canonicatum, ergo si ei scribitur receptus
ad ipsius mandatum per capitulum de mãdato ipsius, or-
dinaria dr̃ auctoritate receptus.inducit Arch. Comp. al-
legatum in fi.1.gl.(auctoritate)no.ꝙ hic auctoritas, cũ re-
cipit coniungitur, non tñ verbo concedimus potestatem.
¶ Prima gl.f c t quatuor. dicit vnde sumpta, summat, q-
rit & solui, & dicit, quid declaret. ¶ Gl.no. duas quæstio
nes soluit. ¶ Gl.cautum. respondet per qõnem & soluit.
¶ In gl.no.ibi, l.2.in fi. vid. s. de sum.Trin. firmiter. super
gl.fi rdeo. ¶ In gl.cautum, ibi(quia voles)supple, parietẽ
communem demolire & reficere. ¶ In gl.2.ibi [receptus]
duæ sunt partes.quæ patent, & ibi [relatum] & Host. de
maiori.& obedien.per tuas.& c.statuimus. Guil. in Spec.
de act.vel peti.§.super actionibus.ver.item scias. ¶ In gl.
cautum.ibi[idẽ credo)idem Io.mo.sed Arc.dicit hic, ꝙ li
teræ istæ non valent, si de voluntate alias non appareret,
allegans quod leg.& no.7.q.1.pastor.8.q.1.licet, prolixe
2 prosequens iura, quæ dñt, ꝙ † Papa [a] non intendit dare li
2 teras præiudiciales, sed ipsius mandata sunt recipienda
sine alterius præiudicio.de of.del.super eo.de offi.or.gra
ue.& ne nascantur iniuriæ &c. de accu. qualiter. & literæ
beneficiales ambitiosæ & restringendæ.j.de præb.quam-
uis.1.& dicit, ꝙ præiudicium esset illis, ad quos spectat re
ceptio, si receptiones non interessent.ad decr. hanc respõ
det, ꝙ loquitur quando ad illos, quibus scribitur, cõiter
pertinet.quod probat litera ad eos, & litera ad eosdẽ. Mi-
ror de Arch quare idem non opp.ad primam partem ca.
præsupponere igitur habemus literas valere ex sui for-
ma in isto casu, vt in illo. & tunc procedit dubium glo. &
ibi(meũ est)vide qđ dicã j.de ver.sig.c.vl.sup ver.tuorũ.

ADDITIO

a ¶Papa.Adde quod habetur in c.si quando.de præscr.Card. in
cle.si Romanus.de preben.

SVMMARIVM.

1 *Quousque. dictio interdum includit, & interdum excludit.*
2 *Gratia uel commenda non habentes hanc clausulam, quærit etiã an expirent per mortem Papæ. & nu. 3.*
4 *Visitator datus vsque ad ordinationem episcopi durat, donec episcopus fuerit ordinatus.*
5 *Papatum, vel papatus dignitas nunquam moritur.*
6 *Electus in episcopum, cum quo dispensatur, vt non teneatur consecrari, an interim post terminum iuris vacent beneficia.*
7 *Pater si mandauerat seruum per filium manumitti, quem si mortuo patre id ignorans filius manumis. an valeat talis manumis.*
8 *Voluntas moritur cum suo esse corporali.*

CAP. V.

1 Si gratiose. Diuisio super t.gl.[vsque]tractat
hic Arch. quo vsque, † interdum
includit, interdum excludit, de
hoc de or.ab epo, qui re.c.1. in t.gl. & ibi scripsi, qđ hic
dixit, de quo tñ nil diffinit. Item de isto vsq. nulla dubita
tio.(a suæ]dicit Arch.ꝙ de præpositione ad, hr̃.77.d.epi-
scopos.78.d.presb.de rest.in integ. tum ex literis.§. quo
circa.de do.& contu.cum dilecti.in pri. de dila. exposuit.
in prin.& in fi.de accu.veniens.§ t.1 2.q.2. hic huius vo-
luntas[beneplacitum.] Dubitari vidi de clã quousq. sup
2 hoc aliquid duxerimus ordinandum, an per † mortẽ Pa-
pæ expirent gratiæ vel commendæ habentes aliam clau-
sulam. Et dico ꝙ non, ad hęc inf.de of.dele.si delegatus.
2.1 ñ.bene faciant.ff.de leg.2.cũ pr̃.§.fi.C.de inst.sub cõd.
l.si testm̃. vbi valet fideicomm.licet testator morte præ-
uentus super illo non ordinauerit, ꝙ tunc dixerat se ordi-
naturũ per aliã scripturã. Item hoc casu benef.cit l. am-
biguitatem.C.de vsuf. quã alle.hic gl.se.& lex.ff. de vsuf.
gñali.§.duas filias.cũ hic potuisset Papæ superuiuere hñti
gratiã vel commẽdã, & nil ordinare, ergo durat, vt ibi. Ex
contrario sequeretur, ꝙ per mortẽ Greg. X. cessassent hæ-
remitæ & carmelitæ præsertim per eũ, donec aliter ordi-
netur, ponderata antiqua litera, quæ erat j.de reli.do.re-
ligionũ.quã ibi vide in gl.antep. Item sequeretur, ꝙ in dec.
3 venerabilis.s de of.del.q † ponit eandẽ clam.s.quousque
veritate comperta duxerimus aliter prouidendũ, per mor
tem Honorij expirasset coadiutoris offm̃, quod est falsũ,
per eundẽ modũ inducitur decr.vl.& fi. s de verb. sig. &
j.de supp.ne.præ.c.pe.in fi.fortificatur id. Pone, ꝙ Papa
dixisset, retentis terminis, quousq. intrauerimus Italiam.
Certe perpetuata esset gratia per mortem, per quam cer-
tum est ipsũ amplius intrare non posse, facit proœmium
cle.ver.& licet.sicut ergo in c.obitũ.61.d. in fin. visitator
2 [a] datus † vsq. ad ordinationẽ epi durat, donec fuerit eps
4 ordinatus. Sic & hic durat grã, vt verbũ sonat. Et sic con-
sului de cõmenda abbatiæ de Florentia facta recolendæ
memo.d.Io.S.Theodori diac.card.tunc in Tuscia legato.
5 [non moritur] licet.n.† tenens papatũ, vel dignitatem sit
corruptibilis, papatus tñ, dignitas vel imperiũ sp est, in
auct.quõ oportet epi.§.licentiã. colla. 1. corruptio igitur
subiecto dñtur hæc non existere, sed vacare.i.administra-
tore iuris vel facti carere.de cõc.præb.cũ nostris. Io.mo.
inducit Arch.ad hæc.7.q 1.deniq. & c. sicut vir. & quod
ibi no.de con.d.1.de fabrica.ff.de ind. proponebatur. de
inst.cum venissent.de pb.nisi essent. & ꝙ ibi no. Io. mo.
Inn.& Host.[ambitiosa]quasi cupiditate plena. Arch. [re
tinere)ar.contra.ff.de leg.1.l.si qñ.Sol.patet ibi. Arch. ibi
dr̃, si legaui vxori, quæ sibi donauerã, intelligitur de do-
natis, q non valebant, sed alias illud legatũ esset inutile.
Inst.de leg.§.sed si rẽ.& §.ex contrario.dic ꝙ hic fiebat so
lũ prorogatio veteris iuris ad tp̃s, ibi concedebatur nouũ
ius in re, q legabatur. ¶ Prima gl.tria facit, sũmat, dicit vñ
sũpta & quid declaret. ¶ Scđa gl.tñ. per qõ.in quo fuerat
grã Glo.expirante.primo al.vnam concordiã & duo iura
in contrariũ, & soluit.scđo obijcit & soluit.tertio iterum
obijcit.& dupliciter soluit. ¶ Gl.nõ ergo.& gl.idem, dant
duo similia. ¶ Gl.pe.arguit & remittit. ¶ Vl. gl. dat vnum
simile. ¶ In gl.1.donec, ibi[pro socio.l.1.] q sic iacet. socie-
tas coiri põt vel in perpetuũ, dum viuunt, vel ad tp̃s &c.
¶ In gl.1.ibi.[hoc dicit)exponit distincti.bimẽbrẽ, & pm
mẽbrũ pro se. ibi [secus] & circa vtraq. determinat casum
dubium, ibi[prætextu & in fi.) Egi.de offi.del. licet. & G.
in Specu.de loci.§. nunc aliqua, sub vers. cli. & Garsias

hic diſputans qõnem, cum viſitatio monaſterij exempti
commiſſa erat abbati S.Pauli facienda ſingulis annis, do
nec ſummo Pontifici placeret, diſtinxit vt hic, ꝙ ſi prius
inchoauerat, durat poteſtas poſt mortem concedentis, ex
quo ct'a reſpiciebat dignitatẽ, vt in prædicto caſu. In gl.s.
ibi[ſi tibi)& aliis, quos dixi ſupra de præb. de multa. & in
6 fi. no. Io. mo. de † electo in epiſcopum cum quo diſpenſa-
tur, vt nõ teneatur conſecrari, an interim poſt terminum
iuris vacent beneficia. Et tenet ꝙ ſic, & de hoc ſcripſi poſt
In. & Hoſti. in præce. c. cum in cunctis, ver. ſi vero, ſuper
ver. liberam. In gl. 3. ibi (prælaturas eccleſiaſticas] nam
ſeculares ſunt tpales, ff. de offi. procon. meminiſſe. & l. pe.
de offi. præſi. ſi forte. Arch. & ſup. de iud. c. fi. vbi ſimiliter,
de hoc dixi. & ibi(veniẽs]in quibus de hoc, & de cle. ęgro.
c. pen. In glo. 4. ibi(ponitur] ſup. de ver. ſig. c. pe. all. Arch.
1. q. 3. ex multis. vltra medi. In gl. 5. in fi. & ſi tempore ꝓ-
motionis habeat ius ad rem tantum, non includit illud
ſub gratia ſ.n Arch. quod patet per id, quod dicit obtine
re, alle. ȷ̃. de præben. c. pe. in fi. & de conceſ. præben. c. vl. ff.
de aur. & argen. leg. l. ſi ita. & l. Quintus. 2. §. argento. & l.
ſcribit. alias incipit quintus Mutius. 3. Et habere eſt cum
effectu habere. ff. de ver. ſig nomen. §. habere. In 6. glo. in
fi. Et eodem modo debet diſtingui in reſeruationibus. an
reſeruet collationi ſuæ, vel ſedis, ſcd'm Arch. Hodie ſæpe
exprimit vtrunque, & tunc eſt locus ſecundo reſponſo gl.
expirante, ibi(reſpiciunt) vel fauorem libertatis, & ſic e-
7 tiam ſoluitur. ff. de manumi. ſi pater † mandauerat ſeruum
per filium manumitti, quẽ eo mortuo id ignorans filius
manumiſſ. valet, ex quo pater nõ mutauerat voluntatem,
& ibi[C. de vſufru.) cui concor. ff. de vſuf. le. l. generali. §.
8 duas filias. & in fi. Et ratio eſt ſcd'm Arch. quia † cum vo
lũtas a certa perſona dependeat, moritur cum ſuo eſſe cor
porali, quia ſolum corpus ſine anima non eſt homo, vt pa
tet de pœ. di. 2. charitas eſt, vt mihi videtur, ver. corpus.
Ad hoc de of. dele. quoniam abbas. In gl. ſic. 12. ibi(liber-
ti)2. q. 12. q. 7. liuite. in fi. ibi dicitur, ꝙ Deus nunqȝ ſi mo
ritur. Et ibi(orauit.]Lucæ 6. de bapt. maiores. in princ. In
gl. ideti[donec ibi)vbi de hoc. & 10. q. 2. perpetua. in 1. gl.
In gl. vii. ibi. [dudum). & bene facit ff. de leg. 1. legata inu
tiliter. 2. reſpon. vbi ordinario vel prorogatio diei non
conferat legatum inutile.

ADDITIO.

2 ¶ Viſitator. Adde hic, quod viſitator ſpecialis excludit genera-
lem. Bal. in auct. habita. ver. modo ſequitur. C. ne fil. pro pat.

SVMMARIVM.

1 *Intentio quando præfertur verbis.*

2 *Promiſſum mihi abs te factum, cum morteris, non debetur te in inſulam deportato.*

3 *Caſus omiſſus a teſtatore habetur pro omiſſo.*

4 *Aetas naturalis intelligitur, vbi de ętate fit mentio.*

CAP. VI.

Suſceptum Duo dicta, ſecũdũ ibi. ſi duo, prima pars tria facit. ponit dictum, rationẽ reddit ibi, cum nõ, determinat vel caſum excipit ibi, niſi. ſecunda pars decidit caſum dubium rationem inſerens ibi. cum beneficium. Et incipe conſtructum ibi, non poteſt. ſed poſt mortem de ſti
lo curiæ cum mandatur alicui conferre beneficia promo-
ti vel alterius viuentis, ſcribitur, ꝙ conferantur, cum vaca
bunt per conſecrationem, uel alio modo, quam per mor-
tem. Et eſt bona prouiſio contra mortẽ violentã, quæ cõa
ptatur ẽt huic caſui. forſan enim conſpiraretur in mortẽ
1 reſignare volẽtis †(intẽtione] a quæ præfertur verbis. ex
quo de illa conſtat, alias ſtatur verbis. de hoc 38. di. ſedu
lo. 22. q. 2. is autem. & q. 5. humanæ. ſup. de ver. ſig. propte
rea. Arc. ponit circa hæc verba Goſ. quæ ſcripſi in ſum. de
ver. ſign. in priuilegijs[Proponente)& impetratione Ar-
ch.(ceſſione]non morte. Hæc litera cum his, quæ dicam
ſuper gl. facit pro ſolutione Io. de mon. Mor. qui diſputã-
do tenuit, quod ſtatutum factum & iuratum per canoni
cos plebis de non eligendo in plebanum mortuo pleba
no, qui tunc erat, aliquem non presbyterum, illos non a
cet vacante plebe per renunciationem illius plebani.
Idem dixi de ſtatuto canonicorum facto a principio ſine
conſenſu epi, licet conſenſus ibi poſtea ſuperuenerit. pro
quo facit, quod dixi poſt Inn. & Compoſt. de conſue. cũ
conſuetudinis. ¶ Prima gl. ſummat, & dicit, quid decla
ret. ¶ Quinta glo. ſubdit contrarium & ſoluit. ¶ Gloſſ. ex
hoc. & gl. vlt. reſpondet per obiectionem, quam ſoluit. &
tex. fortificat. ¶ In gl. pe. alle. duas concor. obijcit, & obie
ctionem coadiuuat per duo ſimilia, demum obijcit & ſol
uit & remittit. ¶ In gl. 5. ibi [commodiſſime]. põt ſic non
natus inſtitui, poſthumum hæredẽ inſtituo, ſiue naſcatur
me viuo, ſeu me mortuo, ſed ſi alter tñ cas' exprimitur,
& in caſu omiſſo naſcatur, rumpit teſtm̃. ¶ In gl. peo. ibi
2 [§. qui inſulam.] † promiſſum cum morieris, nõ debetur,
te in inſulam deportato, ſed te nãliter mortuo, & ibi, ſed
ſi mors. donatio cã mortis per nãlem mortem plene for-
matur. ¶ In gl. vl. ibi. [quoties vtriuſque]hanc & ſequen
tes vide in regula, qui prior. in 1. gl. ¶ In gl. 5. in fi. caſũ vi
3 de ȝ. & allegatur hæc lex, ꝙ † caſus omiſſus a teſtatore ha
betur pro omiſſo, ad idem ff. de tu. l. ex his. ſic & omiſſus a
canone, de tranſl. c. 2. ver. præſertim. de temp. ord. dilect.
ȷ̃. de ſen. ex. is qui. in fi. in cle. de ele. ne Romani. poſt pri.
& c. cõſtitutionẽ. in pri. & a lege. C. de ædi. pri. an io totũ
& quę ſit longa conſu. l. 1. a ſtatuto ẽt iurato. ȝ. de iureiur.
in nr̃a. de iureiu. c. pe. a paciſcente. ff. ſol. ma. ſi cũ dotẽ. in
pri. C. de pac. l. ſi ab appellante. in cle. de app. appellãti. ab
impetrante patet hic, & ȷ̃. de præb. cum in illis. & c. cum de
non. a iudice dante, vt hic, & ff. de iud. ſolemus. §. vlt. a ꝓ-
curatore dante. ȝ. de of. dele. cũ olim. C. de proc. maritus.
de hoc ſcripſi ſu ꝑ regula. ſine culpa. de reg. iu. ȷ̃. e. li. In ſe
cundis allegatio. primi membri. 2. q. ver. 3. ſic. & ſunt hæc
bene notanda, quæ valent ad multos caſus, vt no ȷ̃. de ꝓb.
quamuis. 2. in gl. iſta duo. ¶ In gl. ꝙ expreſſit. ibi (quocun
que mõ.] vide, ꝙ dixi ȝ. de con. præ. ex parte. ver. nos igit.
qũo vtile eſt, hæc vel ſimilia verba ſubiungere in impetra
tionibus expreſſo vno mõ vacationis. & ibi[c. s.)cũ a liqui
bus. ¶ in gl. pe. ibi[§. ecce.]ſtu qu bi& facit, ꝙ no. & dixi
de præb. niſi. in fi ſu ꝑ ver. defuncto. & ibi[mortuus.] vn-
de & ibi dicit tex defuncto quodam ö. Arch. qui ẽt alle.
27. q. 1. §. vl. & ibi. [§. inſulã] ibi & in §. ſed occaſione. in
Auct. de nup. colla. 4. iura de hoc pro & contra. Dyo. de
hoc in §. iſto. Cy. poſt Pe. in l. fi. C. de epi. & cle. Arch. ali-
quid Iõ. mo. ȷ̃. de ſup neg. præ. ſi eps. Goſ. & Hoſt. & ego
4 plene. ȝ. de conuer. coniu. cũ ſis. & ibi. [de naturali] † ſic
cum de ętate fit mentio, de naturali intelligẽdum eſt, nõ
de ea, quæ imperiali bñficio ſuppletur. C. de his qui ve.
ęta. imp. l. fi. Arc. & ibi[verbũ ſonat] & eodẽ mõ ſoluitur
ſcd'm Arch. C. de inſti. & ſubſt. l. ſi mater. ibi. ſi mater filiũ
ſub conditione emancipationis hæredem inſtituit, patre
deportato, vel mortuo, priusquam emãciparet, debetur
hæreditas. dicit Io. mo. ibi teſtatrix conſiderabat non fa-
ctum ſed officium. Huic cõi cõcor. l. ſi ita. ff. qñ dies le. ce.
ad Tre. l. mulier. in prin. al. §. 1. vtrobiq. filio eman. detur
fideicom. relictũ ei, cum patris morte factus eſſet ſui iu.

ADDITIO.

5 ¶ Intentione. Adde, quod excommunicatio non infertur ex ſo
lis verbis, niſi proferens habeat intentionem excommunicãdi,
glo. & Abb. Sic. in c. ſi ſacerdos. de offi. ord. etiam quod inten-
tio alicuius appareat ex coniecturis, habetur in Spec. de lib. cõ-
cep. §. 11. verſic. ſed cum ex litis.

SVMMARIVM.

1 *Collatio beneficiorum an ad ſolum prælatum ſpectet.*

2 *Ignorantia propria an plus excuſet, quam ignorantia procuratoris.*

3 *Receptio beneficij, quod requirit reſidentiam, quomodo facit aliud vacare, quod etiam requirit reſidentiam.*

4 *Iudex ordinarius non poteſt iterato cognoſcere, cum ſententia eſt nulla.*

CAP.

C A P. VII.

Gratia. 1.q.1.gratia.Arch. (beneficio.] quomodo beneficium stricte etiam includit præbendã all. Arch.12.q.2.alienationes, sed large includit, de præben.pro illorum. de verb.sign.c.pe. & vide quod scripsi supra de præbe.c.vlt.post prin. (ab episcopo tuo.) factum narrat, quia idem de quolibet alio collatore.
1 Et per hoc arguit Arch. ad solum † prælatum sine capitulo spectare collationem beneficiorum, de hoc supra de electio.cum ecclesia (ignorantia.) si procurator impetrauit tacito de beneficio domini sui, quod ignorabat, dicunt Io. mon.& Arch. ꝙ etiam tunc valebit rescriptum de æquitate, & dicetur electio. vt in fi. subest enim ratio ignorantiæ,
2 & cessat dolus. In contrarium all. Io. mon. ꝙ † plus debet excusare ignorantia propria, quam procuratoris, sicut plus accusat scientia propria quam procuratoris, vt iit. non contest.c.1.in fi.ff.de peti.hæredi.item veniunt.§.qd ergo. Item radix vitiosa.& licet non sit dolus ex proposito, videtur tamen esse re ipsa.ff.de ver. ob.si quis cum aliter.beneficiatus enim non beneficiatur nisi ex certa sciẽtia.s.c.postulasti.& s.de præbend. super eo. & multitudo beneficiorum inimica est canonũ.s. de præb. quia in tm̃. Scio, ꝙ primũ dictũ non reciperet curia, & merito, quia si ista decreta non emanasset hic etiã tm̃ diceremus contrarium per regulam traditã s.e. super literis. non excedat ergo suum casũ vel terminos suos, alias committeretur fraus, & parata esset subreptitijs impetrationibus, quod fieri non debet.de diuor.quanto.ad fi.s.e.c.1.in fi.l.ĩẽ nec est de stilo vel more curiæ in literis beneficialibus procuratoris exprimere vel procuratoria recipere. Volens tenere primã opin.restringat illam ad vsum, quo procurator scire nõ potuit. vt si cal.Octob.datus est procur. qui impetrauit cal. Nouemb. sed vltimo Octob.collatum fuerat dño beneficium, tunc.n.cessat ille timor fraudis.de quo sup.dixi.(nescires.] ff.contra.C.de mil.test.sicut certi iur.secundũ Arch.qui non soluit, in hoc est contra, quia non valet testm̃ militis ignorantis se filium habere, sed in hoc facit pro, quia sicut ibi ignorantia impedit exhæredationem, quam induceret scientia militis testantis. ita hic impedit subreptionem, quam induceret scIa impetrantis [nõ potes.] facit ad q̃onẽ de electo in eadẽ ciuitate ad dua officia, quã no.G.in Spe.de cen.§.2.vers. quid si electus. (sed eligas] hic non est ips determinatum, ĩ ꝙ fiat hęc electio sicut est.inf.tit.1.c.vlt.de postu.c.vno. quia vr̃ terminandũ a iudice, inf.de præ.si tibi absenti. quid si beneficiorũ qualitas est no.iuste arbitrabitur decem dies.c.ti. si pluribus.& vide, quod no.& dicam inf.c.pe.in gl. no. tenetur. sed an sufficiet electio facti.So.si habita prius possessione vnius postea hoc sciens recipit possessionẽ alterius, sufficit huius facti electio, & perdit prius habitam, per decr. de multa. Item si cũ neutrius possessionẽ hẽret sciens de vtroque recipit possessionẽ alterius, ad hoc cle.inf eo.gratiæ.& de conc.præb.c.vno.§.pe. si vero habita pos. primi per procuratorẽ, & id ignorans recipit possessionem secũdi, tunc ex quo sciuerit, caute facit, si abstineat ab vtroq. & sic deliberet, & tunc locus esset assignationi termini, de quo prius dixi, alias illud elegisse videbitur, cui primo se immiscuerit.ar.supra.de coniu. ser. proposuit. & ff. de acqui. here.si seruum.§. si quis seruus. ¶ Prima glos. summat. ¶ Glo.5.respon.per quæstionem. ¶ Gl. sed quę. quæritur & remittit, ponit quatuor opiniones, tertiam reprobat, ad quartam signat contrarium & soluit. ¶ Vltima glo. primò dat simile, secundo quærit, arguit pro & contra & soluit. ¶ In gl.vlt.ibi [de opt.le.l.s.] vide de ele.causam.in vlt.gl. ¶ In glo.1.in fin. primo ponit dictum & sui causam. secundo soluit dubium emergens ibi. vtrunque. ¶ In gl.2. in fi.& cle.de offi.ord.c.2. ¶ In glos.3.in fin.ita & hic, licet ignorantia probabilis excuset a vitio surreptionis, non tamen dispensat contra concilium de multa.de præben.Io.mo. ¶ In gl.idem ibi [de sciente] hoc placet Arch. qui ad literam nesciens subaudit maxime, ex quo non acceptauerat per eandem decr. & ibi [ad alia] vide quod dixi s.de præben.accedens.super 1.glo. & ibi. [ad rem] & nudo consensu sibi constituat ius in re, quod nõ facit vacaturam expectans, qui nõ id teneretur exprimere, vt in præ.decr.in nr̃a. ¶ In gl.sed quæ sunt, ibi, §. [illud autem] Arc.etiam remit.ad Rof.in libellis iuris canonici, rubrica, si possunt alicui plures præbẽdæ conferri. §. non potest quis de iure communi. vbi ad literam habetur de hac notula. Tan.& per Vinc. de præb. quia in tantum. per Inn.de cle.percus.c.1.& de tempo. ord. cum in distri-
3 buendis, † quomodo autem receptio alicuius beneficij ꝙ requirit residentiam, facit aliud vacare, quod requirit residentiam, dato quod neutrum sit curatum, remit.ad no. per Inn.& Host.de cle.non residen.c.fin.& opin. Petr.de. recitat, quod in talibus non sufficit dispensatio episcopi, quam dixi in decret.de multa. reliqua velut non expediẽtia per eum hic scripta decido. ¶ In gl.vlt.ibi.(& c.præterea] sup.de æta.& qual.eam te. Arch.& ibi.[cum autẽ) & c.cũ laici.vbi de hoc in 1.gl. & ibi facit etiam contra, quod inducit Arch. cui satis instat, dicens ibi patere varietatem, leuitatem, & inconstantiam prohibitã clericis, vt ec.bene.c.vno.de temp.or.dilectus. de pœn. super his. 22.q.2.non.n.de pęn.dist.3.arrisorum. & in fi. Idem Arch.allegans ff.de procu.in causæ.& in princ.& de lega. 1. serui electione legata.& l.huiusmodi.§.Stich. & de leg.2. statuliber. §. Stich. quod in additionibus determinat verum esse, si non errauit, vt quia beneficium debebatur alteri eo ignorante, vel pro dignitate simplex beneficium acceptauit, all. præ.l.3.de leg.& ff.de adul.si maritus. 1.§. fi. de præsu.quia verisimile.& quod no. Host. de concess. præb.quia cunctis.ad fi.non ob.solutioni.ff.de le.2.vnum ex familia.& l.cum pater.§.a filia. quia ibi ius eligendi nõ competebat de præsenti, si collatum erat in tempus mortis.& ideo prima electione non consumitur. Io.mo.inf. de pręb.si tibi.primo distinguit, aut optio, vel electio data est in contractibus, & tunc variare licet.ff.de verbo. ob. eum qui certarum.in fi.de act.em. sterilis.§.fi.aut in beneficijs, vel vltimis voluntatibus. & hoc dupliciter, aut tenuit electio, tunc non potuit variare.ff.de leg.1.serui electione, ff. de opt.le. Aufidium. Aut nõ tenuit, & hoc dupliciter, aut illam fecit optans iure proprio, & tunc iterato potest op-
4 tare.ff.de opt.leg.l.2.§.fi.& l.se.sed instar † iudicis ordinarij, qui potest iterato cognoscere, cum sententia est nulla. C.de accu.l.si accusatoribus.& l.absente.& inf. de conce. præb.ne captandæ.2.respon. Aut iure alieno, & tunc iterare non potest.inf.de elect.si compromissarius.§.1. & vide quod ibi no.in §.item sit.in vlt.gl.ad instar iudicis.de leg.C.quomodo & quando iudex. si vt proponis. §. 1. de materia vide, quod scripsi de testib.præsentata. super verbo, optioni.

S V M M A R I V M.

1 *Creditori primo post pactum de non petendo sit pactum de petendo.*

2 *Deportatus ex indulgentia principis restitutus ad dignitatem, an per hoc sit restitutus quo ad bona.*

C A P. VIII.

Quamuis. (In certa.) eadem ratione de certa, puta, quam duceret acceptandam in ciuitate, diœc. vel prouincia. (de nuo] quasi de nouo.concor.de renunc. post translationẽ. ver.item si quis. Et facit ad id, quod dicit Pe.G. [cũ titulus) curiosus, in dilatãda huius rõnis materia videri põt qõ Ia. d Bel.d vasallo priuato et posthumo restituto post feudũ alteri concessum, quã posuit C. vt intra certũ ips cri.causa termine.in solutionibus contrariorum [intelligatur) cõcor. C.de emã.li.nec auus.ff.ne quid in loco pub. l.1.§.merito.& §. si quis a principe. Io.mona.de off.dele. sup eo.de offi.ord.licet Arch.(alieni] fecit ad qõnem de

1 primo creditore, † cui poſt pactum de non petendo ſit pa
ctum de petendo, not. in Spec. de pact. ver. ſed ecce. & ad
quæſtionem ibi ſe. Prima glo. ſummat. Penulti. gl. in con
trarium fortificat tex. & contrariis reſpondit, ſecundo ar
guit ad quæſtionem, ponit opi. Goff. contra quam allegat
quinque iura, & remittit vnum, ſubdit tres opi. In gl. pen.
ibi. (de ſen. paſ. l. 1.]cuius verba habes in §. proxi. alleg. l&
ibi. [§. ateam.) vide in pre. c. ex inſinuatione. ſuper vlt. gl.
In prima gl. in fi. ponit dictum in quo interſerit exceptio
nem ibi, niſi, & ſubdit rationem dicti, ibi, cum talis. In gl.
tenorem in fi. non tñ reſtringas hunc caſum ad illas reuo-
catorias, nam idem eſt in aliis quibuſcunq. ꝙ plus eſt, ẽt
ſi non ſint expreſſæ ſed tacitę, vt ſi pater expectãtis dam-
natus fuit de hæreſi, & ſic gratia filii reuocata impetrauit
alter in illa eccleſia, poſtea pater reſtituitur. (reſtitutione]
quæ filium includit, locus erit huic decr. vt alteri nõ fiat
prǫiudicium, niſi Papa aliud exprimat per rationẽ textus.
In glo. (idem) in fi. videretur contra ponderato principio,
quo impetrans ante reuocationem erat ſecundus, ſed im
petrans poſt a principio fuit primus, non mirum eſt er-
go, ſi reſtitutio non fecit eum ſecundum, illum vero ſic, vt
prius erat. ſed rõ, quam ponit finis capituli hic, non pati-
tur, glo. autem ponderauit, ꝙ prius competit ius impetrã
di ante reuocationem. ſ. in inſtanti reuocationis. Item in
hac materia prioritas temporis, quæ habet prodeſſe, ab
ſurdum eſſet, ꝙ obeſſet. In gloſ. (hoc enim.) in fi. & facit
cle. de immu. eccle. quoniam. In glo. penult. ibi, l. 1. primo
reſponſo. & ff. de mino. ꝙ ſi minor. §. reſtitutio. Io. mona.
alle. Arch. & remittit. 26. q. 6. ſi quis de corpore. & 35. di
ſtin. ab exordio. & 1. q. 7. maximum. & ibi. [§. aream.) ad
idem C. de re mili. l. 1. & l. cum allegat. lib. 12. Archid. &
ibi [noua conceſſio.] idem Arch. & ibi. (inducta.) hoc hic
reprobatur ſecundum Arc. & ibi. [dominicali.) 63. & ſo-
lutio eius communiter approbatur per c. decernimus. 16.
2 qō. 8. & in fin. item no. ꝙ ſi † degradatus beneficio ſuo pri
uatus per ſñiam reſtitutus eſt ad ordinem & eius execu-
tionẽ, non propter hoc intelligitur ad beneficium reſtitu
tus, ſicut deportatus ex indulgentia principis reſtitutus
ad dignitatẽ non eſt per hoc reſtitutus quo ad bona. ff. de
ſen. pal. & reſti. l. 2. niſi reſtitutus ſit plene, vt in l. 1. C. e. ti.
ſcd'm Arch. hic, ad literam poſuit Guil. in Spe. ti. 2. §. po-
ſtremo. ver. quid ſi degradatus. & ca. ſi quod dicam de ſi.
presby. c. 1. ſuper gl. hoc intelligo.

S V M M A R I V M.

1 *Minor ætate quis dicitur multis modis.*
2 *Papę an ſit obediendum, qui ſcribit prouideri impuberi de curato ribus.*
3 *Culpa negligentis eſt maior, quam defectus.*
4 *Probatio incumbit ei, qui agit, quando dubitatur de ætate.*
5 *Tunc, aduerbium cuius ſit temporis.*
6 *Executor per famam capituli non poteſt prouidere in eccleſia cathedrali.*

CAP. IX.

Si eo tempore. [Cum cura) p hãc cl'am nõ
debetur dignitas ſm Arc.
qui alle. no. per Inn. & Hoſ.
de prę b. c. ſi. quod ibi ſcripſi, in gl. dixit hic. & in gl. ſi man
daretur, ponit ẽt hic, ꝙ ibi ſcripſi ſuper verbo rectoriã ido
1 neam. multis modis † dr̃ quis minor ætate, vt no. 17. q. 1. c.
1. in prin. & ff. de poſt. l. 1. §. pueritiam. in gl. ergo ſi ætatẽ.
2 no. hic Arch. an † ſit obediendũ mandato Papæ, qui ſcri-
bit ꝓuideri impuberi de curato. in quo vide, quod no. de
ęta. & quali. eãte. in 1. gl. & quod ſcripſi poſt Ho. e. ti. c. 2.
ſuper glo. ſi. vbi addidi quod hic al. Arc. & de reſcri. cum
adeo. [prouideri.) concor. ff. de bo. poſ. ſm tab. l. 1. §. exi-
git. C. de leg. l. ſeruus. ff. de teſt. ad teſtium. § 1. dicit Arc.
ꝙ ſi executor prouidere vellet, eps id pati nõ dẽt, de ęta. &
quali. eã te. (obtinere.) aliqualiter exq ſite, opponit Io. mo.
de dec. ſi clericus. j. de præb. vbi negligẽs ꝑdit fructũ gra-
tiæ, fortius defectiuus ex parte gratiæ dẽt toto carere, cũ
defectiuus hẽt vitioſũ initiũ, ꝙ nõ hẽt negligens. ſolui,
3 † ꝙ maior eſt culpa neglectus, q̃ defectus, q poteſt eſſe ſine
culpa. de pur. c. accedens. tu dic, ꝙ negligẽtia totius nocet
in toto, negligentia partis nocet in parte, vt ibi, ita defe-
ctus totius efficit totũ, partis partẽ, vt hic. ¶ Itẽ opponit
de decr. ſi plurib. 2. rñ. inf. de p̃bẽ. ver. ſi vacãt duo benefi-
cia, electio eſt collatoris, ſed hic aufertur electio, qa debe
tur nõ curatũ. Rñ. ꝙ de gratia ꝓcedit hoc, ne inutiliter la
borauerit impetrãs, vt ſic valeat, ut ualere pót. inf. de de-
ſpon. impu. c. vno. Vel ꝙ dicit verius loquitur hic, cum
prius vacauit, ut ſic caſus, qui non emerſit, nõ imputetur
impetranti. ſu. e. ſuſceptũ. & ſatis eſt, ꝙ ſit habilis ad cau
ſam emergentẽ. ff. ſi ſer. vẽ. l. loci corpus. §. cõpetit. Tu dic,
ꝙ licet primo vacet curatũ, ſcd'o non curatũ. conſequitur
tñ ipſum ſm, cum primum non fuerit debitum, & eo for-
tius ſi habuiſſet beneficium acceptandi. contrariũ uero
dat electionẽ circa debita. ¶ Prima gl. ſummat. Scd'a glo.
ſubdit contrariũ, ibi remittit, & gl. pp defectũ, rñdet per
qõnem. all. pro ſol. contrariorũ. ¶ Pe. gl. quærit, alle. op. in
terſerens & ſoluit. ¶ In prima gl. in fi. vnius thematis duo
dubia ſoluit, & vtriuſque rationem reddit, ſm ibi, benefi-
cium. ¶ In gl. ſpectamus. in fi. & ibi vide all. Io. mo. ff. de
hære. inſti. ſed & ſi in conditione. §. ſolemus. Inſti. de hæ.
quali. §. in extraneis. & ęquitatem regulæ Catonianæ. ff. de
reg. Cato. l. 1. in prin. ꝙ intelliges per no. ſuper rubri. de
reg. iur. ver. quæ ſit. ¶ In gl. [ſic.]no. in fi. de hoc. de præb.
dilectus. in fi. ¶ In gl. pp ibi, [ætatis] no. Io. & Ia. 78. di.
4 presbyter. † ꝙ ſi dubitetur de ætate, incũbit probatio ei,
qui agit, ſed dic ſm Bonagui. ꝙ qui dicit alium non ido-
neũ, quia minor, id probare dẽt, & de hoc in ſum. Azo.
de proba. Archi. vide mercu. ſuper reg. infamib. inf. de re-
ſu. de ele. in prælatum, cui talis defectus opponitur. ¶ In
5 gl. antepe. in fi. Arch. hic tractans de hoc aduerbio, tunc,
dicit, ꝙ qñque eſt pręteriti tpis, qñque futuri ſcd'um adiũ
ctũ, & hr̃ ſecundum eum de hac dictione. ff. de cõd. & de
mon. l. 4. & l. ſi is. §. ſi ita. de conſe. di. 4. tunc valeret. & c.
ab antiqua. de ap. ſuper eo. 2. de voto. licet. ¶ In gl. pe. ibi.
[Hoſt. tenet] de hoc per ipſum in ſumma de pręb. §. cui ſit
conferenda. ver. illud vero. & ver. ſi. illud autem. & ibi in
beneficijs, non dico in adminiſtrationibus, quas de eccle
ſiis ẽt non curatis tales hr̃e non poſſunt, niſi poſt 14. de
æta. & quali. indecorum, vbi expreſſe regimen talibus pro
hibetur, & ibi dictio regiminis, triplicatur, ꝙ facit ẽt pro
gl. quaſi minor intitulari poſſit, dummodo non ad regi-
men, ad hoc facit, ꝙ no. 38 diſt. de his. in 1. gl. & ibi. [ex
eo] quando tenens contrarium reſpondere poſſet ſcd'um
Arch. ad hanc decre. ꝙ loquitur, qñ cum tali ex certa ſcia
diſpenſatum eſt, vel qñ Papa pro tali ſcribit in facto non
errans, vel adiecta erat clauſula non ob. quod in ætate ta
li &c. & dicit ſe audiuiſſe a cancellario ſic ſæpius fuiſſe fa
ctũ. & ſic de facto ſcienter per Papam diſputatum nõ eſt,
17. q. 4. nemini. & §. præ. C. de diuer. reſcr. l. 4. & C. de cri.
ſacr. l. 1. & ſcd'um eum optime facit ff. de re iu. l. quidam.
per eoſdem modos ſoluit dec. ſi annum. inf. de iudi. vel lo
quatur de nõ cathedralib. ſecundũ eum hæc decr. inquan
tum de beneficio loquitur, ꝙ includit ẽt prębendã eccle-
ſiæ cathedralis. ſup. de uer. ſig. c. pe. ſoluit ut ſup. uel non
ob. quia dicit ſufficientem non determinando quantũ di
6 cit, & † executorem per formam capituli non poſſe proui
dere in eccleſia cathe. inf. de præb. quamuis. §. 1. & ibi re-
ſpondetur ad contraria in gl. ſi. inſ. & in gl. pen.

S V M M A R I V M.

1 *Filios decet prouidere indigentiæ paternæ.*
2 *Exempti non includuntur in mandato generali contra clericos deſtinato.*
3 *Beneficia ſi ſint in diœceſi, licet non ſint de iuriſdictione epiſcopi, an includuntur in generalibus verbis.*
4 *Annus apud latinos incipit in ianuario.*
5 *Fructus primi anni beneficiorum vacantium in diœceſi poſſunt dari fabricæ eccleſiæ cathedralis.*

6 *Fructus*

4 *Fructus ecclesiarum debent conuerti in necessitates ipsarum.*
7 *Archiepiscopus dat remissiones ad fabricam ecclesiæ suæ.*
8 *Ecclesia subiecta debent subuenire indigentiæ ecclesiæ cathedralis.*
9 *Ecclesiastica beneficia debent sine diminutione concedi.*
10 *Bonæfidei possessor fructus separatos licet non recõditos facit suos.*
11 *Translatio, vel mutatio fit superioris officio.*
12 *Retis iactum si emi abs te & nihil cepisti, secundo iactu captum petere non possum.*
13 *Seruire debens certo tempore, tempus, quo propter infirmitatem non seruiuit, supplere non tenetur.*

CAP. X.

Si propter tua. Debita, item si propter aliã causam beneficiorum, not. Inn. & Host. s. de ver. sig. ca. pe. & Arch. hic nomine beneficiorum hoc casu etiã digni tates comprehendi, quod fatetur Ioan. mo. hoc casu, quia
1 indulgẽtia fit episcopo. † quia decet filios prouidere indul gentiæ paternæ, alias sim eum regula ritei secus, remittit. ỹ. de reg. iu. in generali. item no. Archi. hic, in tali indulgẽ tia non comprehendi beneficia exemptorum per decret.
2 graue. de offi. or. vbi no. Goff. quod † in generali mandato contra clericos destinato nõ includuntur exempti etiam per ea quæ no. & dixit de priuil. ex parte. in prin. & quia Papa non esset in specie concessurus, alleg. ỹ. de deci. ca. 1. §. statuimus. de reg. iur. in generali. sed contrarium crede rem. fingamus enim episcopum quendam extraneum, & contra tia loquantur, eum exemptionis priuilegio derogatur. præterea hoc priuilegium large interpretari debet, vt in prædicta decre. pe. de ver. fig. & facit qđ scripsi post Comp. & Pet. contra Vin. sup. eod. ti. abbatem. cum ergo
3 † beneficia sint in diœc. licet non sint de iurisdictione epi scopi, includuntur in verbis generalibus, facit de off. dele. venerabili. de præb. graue. in fi. de sen. ex. nuper. de prin. quia circa. cum concor. de coniu. lepro. c. 1. dictum Gof. quod al. Arch. facit pro, cum statim illud declaret locum habere eo casu, quo excitatur officium ordinarij. (Primi.) prima dicitur cum multis prior est duobus. Arch. dantur versus, De multis proprie primus dices, aliusq;. Sed prior ac alter dicit concordare duobus, vide in Catholicõ, in dictione prior. [Anni] Nõ. hic Arch. de anno multiplici. s. naturali, qui qualibet die incipit consequenti anno eadẽ
4 die finit, de conse. di. 5. quadragesima, vsualis anno † Latinos incipit a & finit in ianuario, qui est ianua anni. 81. di. ieiunium. Legitimus incipit in Aprili secundum lunationes, & hoc apud Hebreos & Grecos. vt in pre. c. ieiunium. Cerimonialis est de festo ad festum, & hoc apud omnes gentes. de conse. di. 1. c. 1. Emergens est quo aliquid magnum emergit, vt exitus de Egypto. [vacabunt.] vbi ergo non sunt distinctæ prebendæ, mortuo clerico non habet locum hic indulgentia, sicut nec in alijs casibus, quos no. de consti. cum accessissent. Et vide, quod scripsi post Vin. Pe. & Ab. de ver. sig. c. pen. in princip. quod hic ponit Archi. [Quinquennium.] aduertendum est, quod an tem pus adijciatur vacationi, an perceptioni, facit infra de priuileg. porro. ff. de transac. de his. Nam in primo casu habebit priuilegiatus fructus primi anni beneficii vacantis vltima die quinquennij. Et sic sexto anno percipiet fructus, sicut & tunc seruatur in fructibus papalibus in secũdo secus, quia finito quinquennio finitur perceptio, & tunc locum habet, quod dicit vltima glo. & simile. quod scripsi de off. deleg. de causis. & sup. eod. cum aliquibus. ¶ In vlt. glo. [Ecclesiæ tuæ fabricæ.] per hanc literam, &
5 per verbum statuto, quod sequitur, patet † quòd fructus primi anni beneficiorum vacantium in diœce. possunt de beri per statutum fabricæ cathedralis ecclesiæ. vnde nuper consului, valere statutum factum per episcopum, & capitulum de certa parte fructuum primi anni beneficio rum vacantium in diœce. conferenda ad fabricam cathe dralis ecclesiæ, dummodo necessitas fabricæ perficiẽdæ, vel reparandæ hoc requirat, & pars deputata fabricæ nõ sufficiat, nec episcopo & capitulo ponderato ipsorum sta tu superest, quod sufficere possit ad fabricam sumptuosã. Et per hoc sit responsum ad id, quod posset opponi, distinguẽdo sic. Si bona ecclesijs diuisa ecclesiæ non sunt diuisæ per quartas. ergo episcopus & capitulum recipiunt partem fabricæ deputatam per canones. Si sint diuisa, & illa sufficit, nedum clerici diœc. sed nec etiam canonici sunt grauandi. Si non sufficit, tenentur episcopus & canonici de his, quæ illis superfunt perficere fabricam non inferiores clerici, quibus lata est, quia tenentur ad fabricam suarũ ecclesiarum. hæc probantur. 10. q. 2. vnio. 12. q. 2. Voltera ne. cum tribus cap. seq. sup. de ædil. edi. cap. 1. & c. de his. huic ergo satis factum est. sed non obstat etiam de his quæ si
6 a præla. pastoralis. in prin. vbi dicitur † fructus ecclesiarum debere conuerti in necessitates ipsarum & stipendia ministrorum, quia ibi patet ex fine, quòd episcopus de con sensu capituli potest illorum partem ex causa rationabili in alios vsus conuertere, vnde circa materiam no. sup. de relig. do. cõstitutos. cum suis remissionibus. hoc tenemus. episcopum cum capitulo ex iusta causa posse facere perpetuam cõcessionem vni ecclesiæ de rebus alterius ecclesiæ. fortius ergo poterunt facere tẽporalem de parte fructuũ, quia vltra iura ibi alle. probat decre. dudum. inf. de reb. ecc. non alie. & quod ibi no. in gl. iusta videbatur. ad idẽ cle. et. si. vna. primo rñ. quæ decrẽ. 1. rñ. non ob. his quæ dixi, nam hæc non auctorizant in facto proprio, cum pars illa, quæ soluitur, non applicetur ipsorum mensæ, quo casu expresse loquitur illa d. c. & facit quod ibi no. in 2. glo. &
7 in gl. cum capella. hinc est, quod † archiepiscopus dat remissiones ad fabricam ecclesiæ suæ. inf. de pœniten. Romana. quia non faceret, si auctorizare fabricæ esset auctorizare in facto proprio. ad principale dictum facit constitutio Ioan. quæ incipit, suscepti. in princi. quæ approbat statuta de talibus fructibus applicandis fabricæ, & quod di
8 xi post Host. de consti. cum omnes. super 1. glo. in prin. ad ditionis pertin. constat etiam, quia † decet ecclesias subiectas prouidere indigentiæ ecclesiæ cathedralis. fa. quod dixi in prin. c. summa vero indigentia est, cum apparet fabrica destituta. 12. q. 4. ex cuius perfectione vel reparatione multum laudis acquiritur, vt ibi in fin. & C. de operi. pub. l. vlt. & propter id quod possunt vendi vasa ecclesiæ etiam consecrata, conflata tamen. 12. q. 2. aurum singula ri persona exemplum. inf. de præb. cum ecclesia. secũdum Arch. ¶ Prima gl. ponit casum literalem. ¶ Quarta gl. primo quærit & soluit. secundo soluit duo dubia, & solutioni secundi subdit contrariũ, cui respondet. ¶ Quinta ponit quatuor exempla. & subdit genus, demum quærit argu. negatiue, & contrarium soluit. ¶ Glo. quia de iure, declarat, in quo est gratia, & quid confert. ¶ Gl. an legatus, quærit, & opinio. ponit, quam fortificat per aliam opi. cui opi. opponit & dupliciter respondet. ¶ Vlt. ponit duas lecturas, contra secundam dupliciter opponit, & primã approbat. ¶ In glo. 4. ibi. [de diuer. & temp. præsl. s.] ibi tẽ pore iudicati, & in vsucapione illi, de quo dies habentur pro vno. & ibi §. Stichus. vide & præ. c. quæsiuit. in fi. pet glo. ¶ In glo. in fine. non diuiditur, posset tamen dici, qđ ponit thema, & dubium eius soluit, ibi intentioni casum exceptum interserens, ibi nisi. ¶ In glo. 3. ibi. [eligere.]
9 non obst. secundum Archidia. quòd † ecclesiastica bene ficia debent sine diminutione concedi. inf. vt ecclesiastica benefic. in rubro & nigro. & quod spirituale ius sine tẽ porali non consistit. 1. q. 3. si quis obiecit. item quod inane nomen habebit sine fructibus, quia hoc operatur indulgentia, quod patet etiam in omnibus vltra numerum auctoritate papali receptis, qui expectant. de præb. relatum. ¶ In gl. quid dices. ibi [computari] die computatio. & ibi [si vasallus.] vide ff. de vsufru. l. defuncta. quod ibi no. in glo. 2. & ibi, (reconditos) vide ff. quibus modis vsusfru.

l. si vsufructuarius. ff. de rei ven. l. si eius. §. 1. per quas l. vi-
10 derur indubitatum, † q bonæ fidei possessor fructus sepa-
ratos licet non reconditos facit suos, de vsufructuario du
bitatur propter diuersos casus ibi no. in 1. gl. l. prius alle.
& vide q dicam j. de off. or. præsenti. super gl. per œcono
mum. in fi. & ibi. l. 2. vide, q ibi no. in vl. gl. ¶ In gl. morte.
11 ibi. (translatione.) Arch. contra † cum translatio vel mu-
tatio fit superioris officio, ne decipiantur trãslati sine cul-
pa. 56. dist. satis peruersum, non dico contrarium, sed cer
tum est, q cum transferor ad aliud beneficium, meum va
cat, & illius fructus debentur, & illius etiam, ad q transfe
ror, q forte morte vacauit, si de permutatione intelligis,
satis patet verum esse in necessaria. ¶ Et ibi. (contrarium
puto.) idem Arc. & dominus Stephanus in quæst. quam
disputauit hic. sed ipse. q plus est, dicebat hoc etiam, si in-
dulgentia dicebatur vacantium per mortem, q eo casu vi
detur falsum per decr. susceptum. s. c. t. & in tu. inducebat
autem iura, ad quæ ibi rñdetur in gl. pe. Scias, q dominus
Io. XXII. in reseruatione fructuum, quam fecit per trien-
nium, excepit beneficia vacantia per permutationem, sed
illud nõ placuit, sicut etiam excipit beneficia, quorum fru
ctus non valeant vltra certam summam secundum diuer
sas prouincias diuersimode taxatam, & hic faciunt pro,
quia inclusa fuisset, nisi acceptasset. fa. quod no. in cle. de
deci. c. 2. in fi. 1. gl. Et ibi. (permutationem.) non intelligo
de permutatione præbendarũ tñ, quam ad inuicem face
rent canonici eiusdem ecclesiæ, facit q no. de his quæ fi. a
præla. cum ap. ca. in gl. & ideo. Et quod scripsi post Inn.
& Host. de re. permu. quæsitũ. Et in fi. vnde & ibi textus di
cit in hac parte ac si diceretur in hoc casu. item ibi per-
mutans priuaretur toto hic tanto. Arch. ad materiam vi-
de quod dicam j. de consue. c. si post prin. in gl. quia de iu
re, ibi. §. porro. & extra. Io. quę incipit, susceptũ. de qua ibi
dicam. & in fine. & per hæc decido quædam satis prolixe
hic no. per Arch. in gl. an legatus primo in prin. fuit 1. q.
& ibi quærebat solũ de fructibus præpositure, quos epõ
pauperi assignauerat ad quinquennium. & ibi secũdum
Glo. & Arch. in fi. huic obstat ratio decre. cle. de rebus ec-
cle. non ali. si vna. 2. rñ. de ratione dixi, quia certum est, q.
literæ non contradicit, quæ loquitur de perpetua vnione.
sed certum est, q ex temporalibus posset episcopus se di-
tare. & decr. 3. de his quæ fi. a præla. quæ dicit, epm, vel ca
pitulum sibi auctorizasse. & idem dico de secunda, itẽ vbi
duplex est prohibitio, ibi perpetuæ alienationis & aucto-
rizationis, licet vna cesset, reliqua remanet. s. de priuile.
pastoralis. & ibi concor. idem l. 1. ff. de auct. tu. quæ prohi
bet tutorem auctorizare in facto proprio, non distinguit
inter casum temporalem & perpetuum, in glo. puta in fi.
vel sacristiæ pro ornamentis. de ver. sig. ex parte. Fin Arc.
¶ In vlt. gl. ibi, alij dicunt, q velit Io. mo. non patet, transi
uit. n. super hac decr. sicut musipula super prunas, tñ quia
de effectu horum non obstantiũ remittit ad no. per se. s e.
cum aliquib. vr hoc tenere, & ibi finiri dẽt, quia ips adij
citur perceptioni non vacationi. vt dixi in tex. & ibi nihil
habebit. Arc. hoc non curat, & dat simile. si fructus primi
anni casmate, vel tẽpestate perierunt, certe pp illud non
12 habebit fructus scdi anni. inducit ad id †, quod si emi a te
iactum retis, & nil cœpisti, scdo iactu capium petere non
possum, vel te cogere ad secundum iactum, all. ff. de cõtra
hen. emp. nec emp. ff. de act. emp. & vend. si iactum. ff. de
hær. vel act. ven. l. non hoc modo. ad l. F. ff. de fideicom. li
be. l. cum quæritur. §. item si hære. vbi seruire debens cer-
13 to tempore, † tempus, quo propter infirmitatem[b] non ser
b uiuit, supplere non tenetur. idem cum testator legat fru-
ctus, qui nascentur primo anno, quia si nil nascetur, nil ha
bebit legatarius. ff. de tri. vi. & ol. l. cum certus. ff. de aur.
leg. l. 2. & ibi. (non obstantibus.) dicit Archi. quòd nihil
quo ad tales fructus. vult enim, quòd priuilegiatus in hoc
casu non habebit, sed ille vsus primum annum, beneficia
tus secundum & sic legens dicit, q pro nihilo aliqui tur-
bantur super hoc c. dicit ergo, q recta via fructus illi trã-
seunt ad illum vsum fabricæ, vel alium, de quo illa litera,
all. 15. q. 1. ne is. 32. q. 1. cum renunciatur ff. de acq. pos. l.
cum hæres. ff. de fur. a Titio. ff. de leg. 2. legatus. ff. ad Tre.
facta l. restituta. Inducit ẽt, q in gñali indulgentia cõces-
sisse non præsumitur, q specialiter concessurus nõ fuisset
in præiudicium illius vsus vel personæ, al. de priui. pasto-
ralis. j. de decim. c. 2. §. n. & de pœ. & remi. c. 2. q fortificat
per opi. Vin. dicentis in decre. tua. de ver. sig. hanc indul-
gentiam non extendi ad beneficiũ vacaturũ debitum ex
pectanti, cum duarum indulgentiarum valeat prima, nisi
de illa mentio fiat in secunda. su. c. mandatũ. so. de off. de
le. ex parte 2. & gñalior est indulgentia episcopi, q̃ expe
ctantis. sn. de off. leg. studuisti. Idem ibi Pe. de. dicit, ergo
q hæc lrã, q̃ dicit, vacabunt, intelligitur de postea vacãt
bus alteri non debitis tpe indulgentiæ, si dicatur q illarũ
cſarũ verba dñi aliquid operari. j. de priui. si Papa. §. 1. in
fi. de ma. & ob. solicæ. ff. de le. 1. si qñ, in prin. Ad hoc nil rñ
der, sed simp̃ Fr dicit, q nihil quo ad casum istum operaẽ,
vt prædixi. Et sciendũ, q literæ reseruationis fructuũ pri-
mi anni factæ per Papam Io. lecturam meam approbant,
nam illa, quam fecit in anno primo post non obstantia cla
re posita de ipsis fructibus si alteri debeantur, sicut sub-
misit. declaramus, vt prætextu dictæ nostræ deputationis
non præiudicetur in totum eisdem, qui alias primi anni
fructus, redditus & prouentus fuerant percepturi de pri-
uilegio, consuetudine, vel statuto, quin fructus, redditus,
& prouentus hmòi primi anni sequentis recipiant, sicut
percipere consueuerant temporibus retroactis in deputa
tionibus etiam, quas fecit anno 7. & 9. quas autenticas
habeo. dicit sic, quodque illi, quibus alias ex priuilegio,
consuetudine, vel statuto fructus beneficiorum vacãtium
primi anni debẽt, anno sequẽti illos pcipere valeãt, sicut
primo anno fuerant, si non obstaret dicta lrã deputatio
percepturi. Non nocet, quod dixi super gl. mortem, quia
ibi vsus est Papa verbo volumus, hic autem vsus est ver-
bo declaramus. q satis facit ad propositum, & tamen non
obstantia expressiora erant, quam hic, vt sup. dixi. Audi-
ui enim per Regem Franciæ, cui concessum fuerat tale pri
uilegium per Bonifa. ad biennium, literam meam fuisse
seruatã, & (quantum percipio) communiter seruatur.

ADDITIONES.

a ¶ Incipit. Vide Bar. in l. ita vulneratus. in 2. no. ff. ad l. Aquil. & gl. & Bal. in l. per hanc. C. de aduo. diuer. iudi.

b ¶ Infirmitatem. An salarium debeatur infirmo pro tpe infirmitatis, habeatur in Spec. de loca. §. 5. ver. quid si mercenarius. & l. si hæres. §. Stichus. ff. de sta. lib. l. diem functo, & ibi Bar. & Doct. ff. de offi. asses. & in c. consuetudinem. §. qui vero. de cle. non resi. gl. & Doc. & Flo. in l. arborib. §. de illo. ff. de vsufr.

SVMMARIVM.

1 *Diœcesis diuisio si fieret post impetratum rescriptũ, procedi potest ac si integra remansisset.*
2 *Officialis si conueniatur de eo, quod commisit in officio, an trahetur ad diœcesim vicinam.*
3 *Vniuersitas si non defendatur, non propter hoc excõmunicabitur.*
4 *Reum trahere extra larem proprium durum est ex falsa causa probata tantum per iuramentum ipsius trahentis.*
5 *Iuramentum delatum per iudicem an reprobari possit.*
6 *Actor & reus si sint eiusdem diœcesis, ille locus est competens in causa appellationis, qui congruit in causa principali.*
7 *Appellatio si sit interiecta ante sententiam, si pronuncietur male appellatum, nunquid iudex primus reassumet causam.*
8 *Iudex an possit procedere in loco communi, si aduersarius expresse non consenserit.*
9 *Extra, aduerbium quid significet.*
10 *Executorum propriũ nõ est citare, sed insinuare, inhibere, exequi.*
11 *Gratis, aduerbium quid significet.*
12 *Liberalitas offerentis an tollat suspitionem.*
13 *Conscientia est sui cordis cognitio.*

14 *Testibus*

14 Testibus in nocandis duo requiruntur.
15 Religiosa sunt, quæ religiosis adherent.
16 Salarium non repetitur ab hæredibus aduocati mortui.
17 Canonicus ecclesię collegiatæ si sit potior canonico ecclesiæ cathedralis, non tamen poterit delegari.
18 Delicti commissi tempus in pæna inspicitur, & non tempus sententię.
19 Statum mutans an uideatur mutare personam.
20 Legatus causam per se inchoatam finita legatione finire nõ põt.
21 Religiosus censetur seruus, & non potest esse iudex.
22 Pannosus sumitur dupliciter.
23 Loquendum est ut plures, sapiendum ut pauci.
24 Abbas an habeat domicilium in suo.
25 Equus si propter causam serui moriatur, an seruus teneatur damnum resarcire.
26 Salarium an cõicatur tertio a duobus assessoribus discordantibus.

C A P. XI.

Statutum. (Iudices.) de executorib. dicam in §. in nullo. [ad noxam] ponitur pro culpa, pro crimine, pro peccato, pro pena, & vltimo mõ hic. Arc. non curo, cum prima tria cõiter summantur pro vno. Et facit, quod no. de regula. consulti. in gl. 1. (Cathedralium.] si cathedralis sit regularis monachorum, vel canonicorum regularium, non putat Arch. commissionem illis factam valere, nisi religio exprimatur, alle. 16. q. 1. de præsentium. & qđ ibi not. & decre. cum olim. alleg. inf. in gl. pone papa. pro & contra, hoc dictum facit de. co. tit. c. 1. [Canonicis.] non dicit præbẽdatis, pp quod sufficere vř, ꝙ sit canonicus, licet sub expectatione præbendæ. facit inf. de præb. si is cui. in fi. causæ aut, quia nec in qualitate cãrum, nec in auct. distinguit, vř, ꝙ si cã tp alis facta ẽt inter laicos committatur, sit locus huic coustõni, pro & contra, facit su. de ap. sua nobis. vbi de hoc scripsi, vbi posui si locus non est talis, licet iudex hẽat familiares, qui sibi pro consilio, & partib. pro patrocinio sufficere possint, non est huic coustõni satisfactũ scdm Inn. Cõpost. & Arch. hic. & Guil. in Spe. de cit. §. 1, ver. quid si locus. [commode.] hæc litera non erat in decr. præsenti, quare signanter hic posita vẽ, vt non cẽseatur ille locus idoneus, in quo sine multa difficultate non possunt haberi periti, victualia, hospitia, & pro tunc in loco necessaria, ex quorum defectu insurgit incõmoditas. [copia.] i. abundantia, vel multitudo secundum Pau. Arc. peritum in iure, qđ ẽt exprimebat decr. illa præsenti. sed forsan auctor hæc substituit pp l. certi iuris. C. de iud. qa si qui essent boni causidici, dato ꝙ non audiuissent iura, possent sufficere, vel quia non solum periti in iure, sed ẽt periti notarii & cãrum experti sunt & necessarii, iõ illud subiecuit. Cum vero seu dięcesis, non dicit territorii, uel districtus, super quo vide, quod no. in cle. ne Rom. §. sane.
1 in 4. gl. & circa hũc §. & sequentem scias, ꝙ † si post impetratum rescriptum diuisio fieret dięcesis, procedi potest, ac si integra remãsisset, ut in extrau. lo. quæ incipit, sedes apostolica. in fi. de elec. [beneficialib.] dicam idem inf. de præb. quamuis. 1. §. 1. [non committatur.] dubitari solet, quid si cã Florentinorum committatur epõ Fesulano habenti capellã Florẽtiæ priuilegiatã, vt ibi sedere possit, & inter suos iudicare, & in qua habitat, & ꝙ valeat commissio, facit sup. de rer. permu. c. fi. ut ibi scripsi, super uer. canonicatus, sed si Flor. vel Fesulanus impetrat eũ contra Fesulanũ, an possit in illa capella cãm audire, inspiciẽdus esset priuilegii prædicti tenor. sup. de priu. porro. ff. de trãsa. de his. [ab episcopo] archiepiscopum, qui eps includit quo ad suam dięcesim, non tñ quo ad prouinciam, vt impetret contra alios, vel alii contra eum, computata dieta a finib. prouinciæ, quia non est hoc hic expressum. Itẽ qa nec per antiqua iura licuisset sic agere in duob. dietis, nec decr. ista laxare intendit, sed restringere. nec mirũ, si aliud in prouincia, quam in dięcesi, ut inf. de præb. quamuis. c. §. 1. & de concess. præb. executor. (dięcesi.] hic ciuitatem comprehendit, de hoc inf. de rer. perm. c. uno. aut cõtra. idem dicit Arch. in casu conuerso, qñ. s. capitulũ, uel vniuersitas impetrat contra alium, ꝙ non credo, ipse all. ꝙ sunt unũ cũ epõ, & pars corporis sui. 6. q. 1. si quis cum. de his quæ fi. a præ. nouit. de verb. sig. cum clerici. inducit ergo connexitatẽ & pari suspitionis cãm. de consti. translato. sed ipse idẽ de officiali dicit, ꝙ ad eum non extenditur. tñ ualde obscure loquit.
a Dicit. n. ꝙ † officialis licet conueniatur de eo, quod commisit in officio, non trahet ad dięcesim uiciuã respũ loci, quo exercuit, si offm̃ distat forte ad plures dietas, alle. quod litera dicit inf. contra p̃dictas, & post ea subditur. nullus eorũ. solũ ergo de expressis oportet intelligi, & licet eps & officialis sit idẽ concistorium, non procedit id, ubi conuenitur ex delicto, cũ illa sit actio personalis. item licet ex delicto quis possit conueniri corã ordinario, non tñ respũ illius fori conuenietur coram delegato, cum illa non sit sua dię. alias sequeret. ꝙ ẽt ab officialitate remotus ibi cõueniretur tñ, cũ loqu. ẽ in aliis, no. de test. requisisti. de uer. sig. cũ clerici. secundũ Arch. [Capitulũ) Capitulũ ergo conuenitur sine prælato de hoc. su. eod. tit. c. doceri. Arch. [quib.] qui hoc satis exquisite tractat de canonico. an impetret pro ecclesia, vel pro canonico sine mandato, quod videas. sup. de proc. c. fi. super fi. ult. gl. & de hoc su. eo. nonnulli. super gl. sic ergo. [Vniuersitatẽ.] conuenit uniuersitas, de hoc. de fi. dilectus. a. cum conc.
3 † Et si uniuersitas [a] non defenditur, non
a pp hoc excõicabitur. inf. de sen. ex Romana. §. uniuersitatẽ. missionẽ tñ tedialẽ, si hẽt bona cõia & ipsorũ ẽt distractionẽ pati põt. ff. qđ cuiusq. un. l. 1. §. quib. Et qũo pberut vniuersitatem, vel collegiũ citatã. no. su. de ele. bonæ. 1. in glo. & sic eẽt. ibi vide. (citatis.] qũo hæc tria, quæ sequuntur, sunt diuersa. vide 23. q. 8. in qualibet. alias sub. § quãuis. & dicã inf. de sen. exc. cũ ciuitatis. in prin. (castri] duo no. ꝙ non distinguitur, qualis, vel quanta sit uilla, vel castrum, item ꝙ non loquitur de qualibet uniuersitate, uel corpore, sed de uniuersitate ciuitatis, uillæ, vel castri. In aliis ergo uniuersitatib. vel corporib. statur regulæ, & nõ procedit exceptio respectu huius partis, posset tñ procedere in aliis corporib. respũ eius, quod sequitur inf. uersi. aut sui. uñ si Bonon. vellet impetrare contra priuilegium doctorum, uel notariorum, uel bacealauriorum Bon. uel extra domum Perusii ipsorum potentiam perhorrescens impetrare posset extra Bononiam uel Perusium, (perhorrescens) idem uerbum. C. quando impe. inter pupi. & vi. l. una. Arch. (casibus.) Arch. dicit, quod consuleudo curiæ & cancellariæ excipit alium casum scilicet. quãdo ordinarius tulit diffinitiuam in causa matrimoniali & a pp. ab ea curia committet alteri epõ extra dięcesim litigantiũ, de hac constitutione mentione non habita pp stylum curiæ, quo solis episcopis tales causæ cõmittuntur, vel aliis adiũctis cũ cľi, tu frater episcope. (pro consuetudine.) facit. 3 t. qu. 2. Lotharius. in supersc. de offic. dele. cãm matrimonij. de conuer. cõiu. ex publico. cõtra eã de rest. in integ. ex literis. de proba. proposuisti. de rest. ex tenore. sed ipse dixit se pluries expertum, ꝙ in curia secunda iura succũbunt de cõsuetudine, ista in Spec. de rescr. præsent. §. ratione formæ nũc ad instructionẽ, in princ. & ab inde vsque ad finẽ §. inuenies multa alia, quæ sunt de stilo curiæ (dietã.) hic ponit Arch. quod scripsi post Vincen. de reuocatione actoris. sup. e. nonnulli. super vers. ne quis. & qđ scripsi post Gof. & Host. de excep. olim duas, super ver. duas dietas. quando. s. vię per aquã & per terrã diuersimodè distant a fine, glossa decre. nonnulli. vt ibi dixi. [conueniri.] per literas delegatorum sc. apo. legatorum vel delegatorũ ipsius legari, tamen ipsorum officiales bene pñt vltra hoc citare. Archid. & sic seruatur. (teneatur.) dicit Arch. curiam tenere hanc literã satis [illegible] per hanc cľim, cum aũr idẽ. [sicut asserit.] sui aduersari

potentiam merito pethorreſcat, mandamus & c. ac ſi di-
cat, ꝙ nō eſt neceſſe cauſam timoris exprimere. dicit ēt,
ꝙ ſi poſt impetratum & præſentatū reſcriptum ſuiipſius
fraude incipit iſte timor, poteſt actor petere, ꝙ delegatus
ſubdeleget extra diœceſim, ſecus ſi ſuberat tpe impetratio
nis. Arch. licet hoc videatur æquum, contradicit tamen.
inf. eo. §. in nullo. & illud teneas, vt ſtatim ibi dicam de ca
ſu conuerſo in 2. gl. fateor tamē, ꝙ expreſſo conſenſu par
tium ibi poſſet audire, ipſe vero all. l. licet. ff. de arb. ff. de
integ. acti. de æta. & ff. de dam. infe. qui bona. §. de illo. itē
ceſſat fraus & diuinare non tenebatur. inf. de ver. ſig. ca.
vlt. & ſup. ut ec, bene. ut noſtrum. (proprium.] non putat
Arch. ꝙ ſufficiat procurator ēt ad hoc ſpālis, remittit, v-
bi prolixe proſequitur. inf. de ele. vt circa. & ibi dicam. &
c. nulli. [iuramentum.] dubitare vidi, an contra illud iura
mentum admittatur probatio, ad materiam vide, quod
ſcripſi de elect. quamquam. §. illud. ſuper ver. iuramento.
4 & inf. de temp. ord. c. 2. ſuper gl. æquipollet. † durum eſſet
trahere poſſe reum extra larem proprium ex falſa cā pro-
bata per iuramentum tantum ipſius trahentis. dicam er-
go tunc ſtari iuramento, quando non reprobatur, nec de
fertur hoc iuramentum a iure, ſed recipitur in defectum,
quod probat dictio ſaltem, & quod ſuper eo. no. item cō-
5 ſtat † ꝙ iurm̄ [b] delatum per iudicem reprobari poteſt. ff.
b de iurciur. admonendi. & no. de iureiur. c. ul. in 2. gl. & ſic
iam conſului in cā abbatis ſancti Bon. de Bidero Ceuctē.
diœceſis delegata patriarchæ Graden. & collegis cum hac
expreſſione timoris, habeo a domino epiſcopo Bon. audi
tore contradictoriarum, ꝙ ſi reus appellaret, quia iudex
non recipit probationem contra iuramentum, cancella-
ria non daret iudicem, omnino vide, quod dicam in Spe.
de offi. iud. §. fi. ver. 6. quærendum. in fi. numeri. Procedat
ergo, nec citari debuit, nec ob. litera ſeq. quæ intelligitur,
quando de facto citauit ſecundum Arc. [cum autem.) de
cā appellationis dubitatur circa iſtum §. quod dubium nō
6 cadit circa §. præ. † quia ſi actor & reus ſunt eiuſdem diœ
ceſ. ille eſt locus competens in cauſa appell. qui congruit
in cauſa principali. Item non procedit dubium ſi Medio.
conueniens Bon. Bononiæ appellat, ſed procedit cōtra
quando in illis terminis app. Bono. reis, nunquid contra
hunc §. poſſit impetrare in ſua ciuitate, ſicut fuit conuē-
tus, uel in uicina infra dietam, ſi ibi tractus fuerat, & ſic p
plures dietas longe a Mediol. Audio, ꝙ tenet curia, iudi-
cem cauſæ appella. dandum in loco, in quo fuit negotiū
principale, ita ꝙ originalis rei babeatur iō in appellatio
nis cā, ſicut in principali, ad quod facit, quod ſcripſi poſt
Inn. & alios. ſu. eo. tit. nonnulli. ſuper uer. ne quis. ad hoc
inf. de offi. ord. ut litigantes. per quam arguitur, ꝙ ſi cā eſ
ſet beneficialis, vel talis, quæ propter appellationem eſſet
in curia, ibi tractabitur, alias committetur loco, vnde de-
lata eſt per æquitatem illius c. item non poteſt actor cor-
queri de loco, quem elegit. inf. de reg. iur. quod ſemel. itē
7 † ſi appellatio interiecta eſt ante ſententiam, & pronuncie
tur male appellatum, iudex primus reaſſumet caſum, er-
go expedit ibi appellationis articulū diffiniri, & deuitā
do circuitu & diſcurſu. fa. cle. eo. tit. auditor. & ſup. eo. di
ſpendia. [ſed in illa.] & ſi non ſint de eadem prouincia.
Arch. vide quod dixi ſu. de iud. c. fi. in prin. & quod not.
3. q. 6. neminem. [in illo.] Primo ponit duo, a quib. unū ca
ſum excipit ibi, niſi, ſecundo alia duo ibi, neque caſum
prædictorum, per hanc literam patet, quod omnes caſus
comprehendit. unde ſi is, qui dicens ſe perhorreſcere po
tentiā aduerſarii impetrauit extra locum ſibi & reo com-
munem. Et modo dices forte timorem ceſſaſſe per recon
8 ciliationem, uel alter petit, ꝙ † iudex procedit in loco cōi.
iudex hic non poterit, niſi aduerſarius expreſſe conſen-
tiat. Et licet durum videatur, ſatis eſt, ſic ſcriptum, de cō-
miſſione. minus eſt dubium per id quod ſtatim dicam ſu-
per ver. quomodolibet. agar ergo iſte coram ordinario,
ſi non vult agere in loco, quem elegit, uel impetret aliud
reſcri. idem dixi de caſu conuerſo contra Arch. ſup. §. p
9 xi. ſuper verſi. teneatur. (Extra.) † aduerbium deforis ſi-
gnat interpoſito interuallo. ſcd̄m Pap. quandoque pon-
tur pro propter. 3. q. 6. dudum. in fi. Arch. (deputatus fue
rit) ex hac litera & illa quæ ſequitur. neque alibi q̄. inf. il-
las, plus colligitur locum cōmiſſionis ponderandū quā
per ſuperiora his caſibus, quibus ponderatur dieta. nā
in §. cum vero. ver. in his. dicit extra diœceſim commune
poſſe cauſam committi, ita quod nullus eorum vltra vnā
dietā poſſit conueniri. & ſic nō ponderabat locum cōmiſ
ſionis. §. proximus ſtrictius loquebatur dicendo in alia
diœceſi impetrandū & ad illam trahendum. dummodo
& c. ſed quia per §. iſtū locus ad quē trahitur, vel vbi ſub-
delegatur debet eſſe locus, in quo deputatus eſt, vnde cō
cluditur, etiā his caſibus pōderari locum commiſſionis.
puto autem, ꝙ in latis diœceſibus non curemus iudicem
eſſe vltra dietam, dummodo reum non trahat vltra die-
tam, nec extra diœceſim, in qua eſt deputatus, vnde ſi in
caſibus exceptis Bono. contra Bon. vel alias Ferrarien.
contra Bono. impetrat iudicem diœceſis Floren. diſtan-
tem ultra dietam, dūmodo ille infra diœceſim illam, &
infra dietam citet, procedit iudiciū, non curamus ergo
latitudinem diœceceſis ſuæ in iudice, ſic nec in reo. nec
aliter propter amplas diœceſes æque potuit prouideri.
10 (citet.) quia † executorum propriū non eſt citare, ſed in-
ſinuare, inhibere, exequi. ſup. c. 1. §. 1. de conceſ. præb. c.
1. § ex parte. & c. ſi capi. & c. ſi ſoli. non putat Arch. in exe
cutoribus gratiarū hoc locū habere, ſed in iudicibus cau
ſarū tantū, quorū eſt citare & inuitos trahere. ſup. c. no
nulli. & c. dilectus. 2. de excep. olim. facit, qd̄ poſt Inn. &
Hoſt. ſcripſi de ap. ex ratione. ſuper fi. penul. gl. poſt pri.
ſ. executori a iure ordinē non præfigi, vnde ſeruari vide-
mus, ꝙ vnus executor datur in curia, qui ſtatim facit p
ceſſum, & alii datur ſine diſtinctione locorum, circa p-
ſonas iū ipſorum bene ſeruat curia, ꝙ in princi. dicitur,
cognoſcit de ſubdelegante, qui abeſt, quod hic no. Ar-
chi. dicam inf. de offi. dele. ſi is cui. (expreſſus.) in decr. p
ſenti. dicebatur, niſi citatio de cōmuni & vtriuſque par
tis proceſſerit voluntate, apertius hæc litera oſtendit ex
preſſum cōſenſum neceſſarium. & no. Ioan. mon. ius ſcri-
ptū ex conſenſu partiū relaxari, alle. C. de epiſco. & cle.
auct. generaliter. in fi. dicit demū id verū, ſi ſolum fauo-
rem partiū reſpicit, alias ſecus, de fo. cōp. ſi diligēti. (in-
fra illas.) Guil. Na. & Pe. ſup. de offi. del. ſi pro debilitate.
quorū dictū ponit Guil. tit. 1. & 2. verſ. ſequitur. poſt pri.
dixerunt, ꝙ inuito actore non poterat delegari extra diœ
ceſim, ne auferatur ſibi diœceſis, quam Papa dedit ſed in
uito reo, ſic probabiliter loquebantur, nec ſuo tpe termi
nata erant loca, quibus fieret cōmiſſio. (perſonis) ſine his
inutilis fuiſſet ſuperior prouiſio (dumtaxat.) ponitur pro
tantum, ſic 50. diſ. ex pœnitentibus. inf. de iureiu. c. 1. circa
fi. Arch. (quomodolibet.) i. quolibet modo interdicitur,
& eſt figura themeſis, vide no. ſup. de verborum ſign. fo-
tus. & per hoc vniuerſale patet, quod etiam de expreſſo
conſenſu partiū non poſſit alteri loco, vel alteri perſonæ
committere, cum exceptionē ſupra fecerit ſolum ad cita
tionem & cognitionē, & eſt mirum, ꝙ poteſt extra locū
cognoſcere, ſed non delegare. Inſuper quod hic & in tri
bus §. ſequenti. dicitur, habet locum etiā in conſeruatori
bus. inf. de offi. dele. c. ſi. circa med. & ad intellectum hu-
ius §. vide quod dixi de ſpon. & ſi quæſtiones. ſuper ver.
recipiētis. & hic incipit pars 2. vt in prima gl. quæ ſubdi
uiditur in quatuor partes. & pars 1. in iſto §. duo facit,
quia pmiſſa cauſa ponit regulā interſerens duos caſus
exceptos, primus ibi, niſi. ſecūdus ibi, vel niſi. Et ſcd̄m ca
ſum quadrupliciter exponit (prouiſurus † gratis.) aduer
bium qualitatis. i. ſine præmio temporali. ad id 1. q. 6. 1.
gratia. & c. dictum. & c. baptizandis. ſecundum Archid.
æternum ſperare poteſt. 12. q. 2. cū deuotiſſimā. vel quic
qd aliud, tolle literā, recipere de eiſdē pribus & c. (Pocu-
lentum.)

sentum.]i.edibile,potabile,nec puto q ad esum,vel potū
ipsius delegati hic restringantur, puta religiosus est car-
nes non comedens, mittuntur ei perdices . pone etiam in
annona, vel fęno pro æqbis,idem in similibus(mera)i.pu-
ra & sincera. Archi. (liberalitate)i.donatione.ī.de dona.
12 c.fi.oblatum.Notat,q †offerentis liberalitas suspitionem
tollit.18.di.de eulogijs.sic.1.q.1. placuit vt vnusquisque,
& c.quicquid.13.q.2.questi.c.in ecclesiastico.& c.seq.Ar
chi.(possint)non requirit,q consumatur, sed q consumi
possit pp cām hoc exponit.ī.de ver.quodque.(moderan
tis.)hoc statim exponit,vel reperit partibus.hnc declarat
ī.ver.nec plus.& ver.sed & vbi (vtilitas vel necessitas) de
primo ponit Archi.exempla.2.q.2.c.si.ver.iudices . de fi-
dei.c.3.ver.praterea.in Aut.vt oēs obe.§.2.col.5. & quod
no.3.q.6.neminem.in 1.gl.de secundn,de præscr. quia iu
dicanre.ff.si.regun.l.si irruptione,in fine.C. si. regun. l. si
quis.ī.de iudi.mul.eres.versi.vel si forte(occasiones)No,
ad id quod dixi de maio.& obe.solitæ.in prin. sed & vide
q dicam ī.de ar.concercarioni.in fi.Exigatetiam ab offe
rente s̄m Archi.bene facit 1.q.2.placuit.C. de salga.hn-
spi.non pre.l.vna.li.12.(Assessorē) 2.pars 2.partis. Et iste
§.in assumēdo assessore duo membra distinguit, & primo
pœnam adijcit ibi,alioquin membrum, s̄m ibi. si autem .
Quid sit assessor vide in Specu.de asses.in prin.(indigeat)
propter singulare videtur,q si ex duobus alter indiget,al
13 ter non,locus est assumptioni(conscientiæ) † quæ est co-
gnitio sui cordis s̄m Papiam. Archid. (propria) dicit hic
Archi.q de redditib. quos hēt ab ecclesia,tali non pote-
rit prouidere,q hæ prolixe prosequitur tractans, an cle-
rici faciant suos fructus beneficiorum, de quo vide ī. de
offi.ordi.præsenti. & ibi ponam,q hic no.ad c. peruenit.
de fideius. q vr̄ contra primum dictum. respondens dicit
illud fuisse de speciali mandato papæ , alias fructus , qui
sunt esurentium. 47.di.sicut.in fi. adiudicari non debuis-
sent. vel loquitur de redditibus, qui non prouenieb ā t ab
ecclesia,vide,quod no.& dixi de præben.de multa. versi.
ss quoque. & s̄m eum ad istud ver.proprio. concor.12.q.
2.statuimus.in fi.& c.seq.& c.diaconi.ī.de appel.reprehē
sibilis.ī.de sen.excom.ca noscitur (assumens) q potest e-
tiam partibus inuitis.de hoc su.de off.dele.super quęstio-
num.§.verum.in vl.gl.de quo hic Archid. (faciat) ao de
hoc possit ordinarius cogere partem inuitam,dixi de vi-
ta & ho.cle.cū ab omni.super gl.assessor(notarium)hic iu
bet notarios refrenari,ēt cum eis vel assessorib. lucra non
participari . & hoc sensit Archi. ab hinc parum scripsit ,
& merito, quia supra scripserat plusquam petiam & dimi
diā (excedunt) ob hoc prouidet Io.22.per suā extrauag.
sacrosan.circa salaria scribentium,registrantiū, ac ēt ab
breuiatorū literarū apostolicarum beneficialium,& con
trafacientes ibi punit in fi.refrenet. qñque reuertitur , vt
in cle.de hære.volentes,§.notarij.verba ipsa corrigunt iu
dicem, q dic vt ibi (si quid) hic violatores huius secūdę
par.punit,& pœnam aggrauat.& no. q decretum, q po-
nit.finis tria facit,quia respicit iuris effectum, nō sufficie-
bat ad penam huius culpę,quæ consistit in facto.ideo ne
cessaria fuit hic .palis pronisio,simile q no in cle. de hæ-
re.c.1.primo respon.in vl.gl.restitutionem . facit 14.q.5.
non sane.& quod ibi no.de multis casib. de quib. dubita
tur, an sit locus restitutioni.plene dixi de immu.ec. quia
14 plerique.post Inn.& Hosti.(proferendo.) ponit † duo, q
in uocandis testibus requirūtur. (& inane) si de facto gra
uaretur pars ex tali processu, qui est irritus, ordinarius
prouideat illi informatus de notorietate facti, de ap. soli
citudinem.§.si vero.& vide q dixi sup.eo c.vl. super glo.
vle.cum suis remis.¶ Prima gl.diuidit & summat.¶ Glo.
dignitas,remittit,obijcit,& dupliciter soluit ¶ Gl habē-
tibus.primo duo pun a declarat.secundo quærit ar.oro.
so.contrariū.& ar.respondet.tertio ponit ius vetus. quar
to notat præsumi & c. alleg.8.iura.5 soluit duas quæstio-
nes. ¶ Glo. pone papa.quærit & soluit.secunda pars re-

spon.per q.ponit opi.Inn. cum moderatione, & declara-
tione.gl.quid de.quærit & sol.gl. quia verbum, rñ.per q.
quam ponit & determinat.gl.constitutio.quærit & remit
tit.gl.quidam dñi ponit duas lect.gl.pro aduocatis. q̄rit
& soluit q.fortificat & soluit.circa sol.duas opi.recitat,&
demū soluit,determinat distinguēdo.Cū vero.gl.quia do
minium.rñ.per q. ¶ Gl. hæc,verū ad q.alle. pro & cōtra
solutionē dubitando. ¶ Glo. olim dicebamus,format q.
bimēbrē,& s̄m mēbrū soluit,primum dupliciter exēplifi-
cat,subdens aliud simile dubium, & vtrunq. simul soluit.
¶ Glo.no.q actor,soluit obiectionē.gl.an dieta,quærit &
remittit.glo.12.soluit qōnem.gl.& incitauerit. rñ per q.
Glo. in tñ.soluit duas qōnes.Insuper prima gl. cō.inuat
& soluit qōnem.Gl.cum numerus.respon.per quæstionē,
& solutionem.Glo.idem,soluit quæstio. ¶ Glo.no.quam
minores.primo haberi exponit.2.soluit duas quæstiones.
3.quærit & soluit distinguendo.in fi.quærit,& dubium re
linquit.Glo.hic non habet,soluit duas quæstiones. gl.no.
haberi allega.duas concor. subdit contrarium & remit.
glo.quia commune,sol.q.gl.no. iudicis. primo no. & ra-
tionem reddit. secūdo de duplici scriptura distinguit.gl.
sic.ī.alle.concor.notando casus contra regulam , secūdo
quærit & soluit huic decre.respondens.Glo.pe.ponit ma-
litiam aduocatorum, & duo antiqua remedia. ¶ In gl.ad
idem.ibi ornatricibus,vide in præ.c. quam sit.in 3. glos.
¶ In glo.habentibus ibi se.ne.vide sup.de fo. compe. ex
parte, in gl.2.& ibi certus, sequitur, iudicandi officio fun-
gitur. ¶ In glo.quidam.ibi, (§.quia vero) non pōderat,q
aliquæ mulieres recipientes filiorum tutelam, & iurantes
seruarint iuramentum.& ibi,nam ad ea quæ frequentius
15 accidunt &c. Et ibi, † quæ religiosis adhærent religiosa
sunt. ¶ In gl.pro aduocatis.ibi(ait prętor)sequitur,q non
habebunt aduocatum. Ego dabo.& ibi.§.si.incipit.sed q
simpliciter, vide, vt lite non conte.c.1.super 3.gl.& ibi La
beo. vide sup.e.nonnulli.in 4.gl.& ibi continuus actus. St
stipulatus sim Ephesi dare, inest tempus tacite, quod ad
iudicē.i.virū bonū remittitur. Et ibi. (ne in arbitris, ibi.§.
si autem)non creditur verbo arbitri,qui dicit iuratū. ¶ In
gl.olim dicebamus.ibi,l.pe.incipit senatores, vide de pro.
c.si.in 1.gl. ¶ In gl.no.pro eo.ibi (voluntatis defuncti) se-
quitur, quæstio in æstimatione iudicis est. ¶ In gl.no.quia
ibi (admonendi) vide de procu.ex insinuatione.super 3.
gl.& ibi (in bonæ) vide de iureiur.c. si.super 1.gl. ¶ In gl.
quasi supra. ibi.§.sedebunt, vide in præ.c.consuluit. in gl.
ecce. ¶ In gl.cum numerus.ibi(ad hoc)s q relinquatur ar
bitrio iudicis boni viri. ¶ In gl.ita quod non.ibi. i. sequit
duorum aureorum, vide in c.appellationib. ī.alle.in 1.gl.
& ibi.§. gallinarum.in gallinis committitur furtum ¶ In
gl.nunquam minores.ibi, (§.impendia) vide in c.finē.gl.
sed nūquid.& ibi.§.cū tutor.vide de magis.c.1.super 3.gl.
& ibi, & si.§.1.si seruos.in fi.vide de so.comp.dilecti.super
vlt.gl. & ibi,sed & si.§.1. si exhibetur seruus qui ex operis
se pascebat, procurat illum actor , aliās presbyter illū pro-
curabit vt prius. & ibi.§.q aūt.2.is a quo petitur hæredi-
tas innsitatis sibi sumptib. quas de bonis hæreditatis fe-
cit, vr̄ factus locupletior.& ibi(si res)res mobilis petita re
stituitur, vbi agitur per bonæ fidei possessorem sumptibus
petentis extra cibaria in itinere, vel nauigatione faciēda.
¶ In gl.no.haberi.ibi(non sunt)vide de off. or. quoniam.
super 3.gl.& ibi,l.sc.vide super gl.inferius all.hāc & seq.
¶ In gl. quia cōmunionem ibi, diē functo mortuo legato
c Cæsaris assessor ᶜ hēt salariū residui tpis. nisi pro ipso resi-
duo tempore locauerit operas. & ibi, qui operas aduoca-
ti non reddunt salaria si per eos non stetit, quominus aga
tur causa, sicut locator operarum, per quem non stat, quo
minus operas præstet , totius temporis salarium accipit .
16 & ibi.§.diuus. †ab hæredibus aduocati mortui non repe-
titur salarium. ¶ In glo. sic ī.ibi.§.circa.ponit casum de
marito , qui volens vxori donare simulauit se vendere.
& ibi,(quamuis)vide in c.quanto.ī.alle.in vlt.gl. ¶ In gl.
ante

antepe.ibi,q̃ñ in criminali & ciuili miniſtrat ſumptus te-
ſti,qui illum producit,& ibi.§.ſi quis autem.appellans te
ſtibus, quos producit corã iudice appellationis miniſtrat
ſumptus & expeditionẽ itineris.¶ In gl.1.ibi,& tractari.
Io.Mo.diuidens decre.in 6.partes.de hac prima faciebat
tres diuiſiones,q primo ſtatuit circa loca & iudices.2.cir
ca actores & reo,in §.cum vero.3.in §.in nullo.circa loca
& iudices prorogat.Archi.non diuidit.¶ In gl.ad idẽ.in
fi.& 50.di.vt conſtitueretur.¶ In gl.& ideo,ibi cũ ſuis cõ
cor.Archi.alle.vt li.pen.c.1.& quod ibi no.in 2.gl.& vide
de accu.qualiter.1.& q ibi no.in prin.in quib.hic inſtat
Archi.¶ In gl.de officialib.ibi epõrum.Io.Mo.hic tenuit
ſine diſtinctione,q delegari poterat,cum ſint vnum conſi
ſtorium cũ epõ.j.ti.1.c.2.& ſic hñt dignitatẽ,& iudex di
gnitatẽ hẽt.ff.de albo ſcri.l.vlt.& honor ei debetur.C.q̃ñ
prouo.nõ eſt ne.l.vlt.de app.vt debitus.& eſt ordinarius
ſ.n Goff.de hoc vlt.j.de offi.vica.licet iſtę rationes cõclu
derent gñalius,quam velit cle.vnde dic,vt ibi.¶ In gl.ſuf
ficit,ibi[cathedralis]dato q ſit pauperrima ſecundum
Inn.Hoſti.Io.Mo.& Archi.¶ In gl.habentibus.ibi[cum
viceſimum]ad hoc ff.de off.conſu.l.1.in fi.& ibi[pręſumi
tur]& ex hac præſumptione procedit hic legiſlator.ita q
17 dato † q canonicus eccleſiæ collegiatæ ſit peritior cano-
nico eccleſiæ cathedralis,non tñ poterit delegari ſm Io.
Mo.Cy.in l.certi iuris.C.de iudi.quærit de habente digni
tatẽ vel canoniam,qui delegatus eſt,an propter imperi
tiam poſſit recuſari vt ſuſpectus,alle.q ſic,ex quo ceſſat
cã præſump.C.de epiſco.& cle.gñaliter.canonizata 16.q.
1.gñaliter.dic ſcd'um Pet.q ex quo maior ſibi prouidit vt
tali,& eũ ſuſtinet vt peritum,hoc facit ius inter oẽs.ff.de
ſta.ho.ingenuum.non recipitur ergo probatio imperitię,
facit ad id.9.q.4.nonne.& ibi col.3.Ad idem in Auth.de
teſti.§.ſancimus.col.7.& quod ibi no in gl.no.maiorem.
¶ Et ibi (poſſit) idem Io.Mo.& Archid.ſatis hic tractat
de illa,quæ definit vxoratione,vel profeſſione,& de hoc
ẽt in Spe.ti.1.§.fi.ver.quid ſi cũ.& ſe.vide,q no.in cle.eo.
ti.c.2.in gl.2.Redeundo ad verba Archi.inducit,q iſte
non eſt de caſibus notatis in decr.in lr̃is.de offi.dele.per
quos perit delegatio,inducit ẽt decr.q̃m.de off.dele.quia
perſonę,quæ durat,facta eſt commiſſio,ex quo fuit non,ẽ
expreſſum,ẽt ſi dignitas adiungatur. Item cum idoneus
eſſet,per caſum ſuperuenientẽ iuriſdictionem perdet,al-
le.55.di.præceptam.in prin.3.q.1.ad limina,quamuis ad
caſum deuenerit,a quo incipere nõ poſſet,vt ibi,interpte
temur ergo,vt res valeat.de ver.ſig.abbate.de fide inſtr.
inter dilectos.§.cæterum.alleg.ẽt,q cã commiſſionis,ſ.
18 ſcientia remanet,alle.q † in pœna inſpicitur tp̃s [d] delicti
d commiſſi non tp̃s ſententiæ.ff.de pę.l.1.& l.mortis.in fi.
& ff.de ſta.li.a cæteris.& his rationib.tenet cum glo. In
contrarium alle.quia deficit id,propter q fuit ſuſceptibi-
lis delegationis;ergo quo ad cãm mortuus cẽſetur,vt di-
ctũ eſt ſ.eo.ſuſceptũ.alle.ẽt ff.de iudi.ſi auiæ.& l.ſi alter.
19 & q no.ſ.eo.ſciſcitatus.in gl.ſi pendente.Item iſte † muta
uit ſtatũ,& ſic vr̃ mutaſſe perſonam.l.di.ſerro.& c.ponde
20 ret.iuxta fi.ff.de mino.ſi ex cã.§.Pap.Item † legatus causã
per ſe inchoatam finita legatione finire non põt,vt not.
Doct.ſ.de off.leg.nouit.ſic nec iſto officio finito.vel ſi eſt
religionem ingreſſus.j.de proc.quamuis.ponit demũ opi.
Io.de Deo,quam vide in Spe.ti.præall.ver.& ipſe Io.po-
nit in libello cauil.ad fi.Rub.quo tpe perit inſtantia iudi-
cij.in fi.& diſtinguebat,an ſit lis conte.vel non.de pfeſſo
fuit hic diſputatũ per fratrẽ Ia.qui allegabat,cũ mortuus
cenſeatur mundo.16.q.1.placuit.ſicut morte naturali &c.
21 Item † cenſetur ſeruus.54.di.c.fi.& ſic non põt iudex eſſe
4.q.7.tria.Itẽ profeſſio abſoluit a voto ſcripturę.a iuſo.de
iureiu.peruenit.& a ſolẽni pęnitentia 33.q.2.admonere.
ergo & a tali præcepto 19.q.2.duæ ſunt.Itẽ non hẽt velle,
vel nolle,q q̃ñq; neceſſariũ eſt,in iudice ſæpe,nec abba-
tis voluntas vr̃ ſufficere.ff.de teſta.qui in poteſtate.Soluẽ
do tenuit,q remanet delegatus,& iuriſdõnẽ retinet,quã
tñ ſine abbatia licentia nõ exercet,ſimile de reſcr.paſto
ralis,in fi.& vide,q no.in cle.de teſt.c.vno.in 5.glo.ad q
facit de hære.vt officiũ.§.ad ſcribendaa,& q ibi no.& ſi
ingreſſus eſſet,& nondũ profeſſus,vide q no.j.de reg.be
neficiũ.in 3.gl.quaſdã q̃ones,quas de delegato ad aliã di
gnitatẽ tranſlato,& de ſubdelegato mortuo,qui vti cępe
rat,in addi.ſuis formauit hic Io.Mo.ponã j.de off.del.
quamuis.& ibi initiũ,idẽ Io.Mo.& idẽ in delegãte.requi
rit n.q delegationis tpe delegare potuerit,de hoc in Spe.
ri.1.§.fi.ver.quid ſi committens.& in fi.& C.de vete.l.vl.
li.12.Io.Mo.& Arc.& ipſe Io.Mo.hic multũ inſtat in ſo-
lutione contrarij,decre.ſuper eo.2.de app.q decido pro
pter ea,quæ ſatis ſcripſi.ſup.de præb.dilectus.2.ſuper fi.
2.gl.¶ In gl.hic ſine,in fi.idem Guil.in Spec.ti.1.§.fi.ver
quid ſi certus.& hic Arch.¶ In glo.pone Papa,ibi (exce-
ptio) idem Gui.in Specu.in prę.§.verſic.quid ſi Papa.vbi
dicit ſecus in legato.concor.Io.Mo.in §.ioſuper.& facit,
q no.j.de hære.c.fi.in mag.gl.B.j.decre.præſenti.dixit le
gatum hoc non poſſe,niſi de conſenſu partiũ.tu dic con-
ſenſum nõ ſufficere.j.§.in nullo.¶ In gl.quid de.ibi,oẽs.
22 Io.Mo.& Archi.ibi † (pannoſus) ſecd'um deriuatores ſu-
mitur dupliciter,l.pro ſtracinoſo.i.attritis & vilibus veſti
bus induto.Item pro eo,qui veſtibus abundat,iuxta pri-
mũ modũ hic intelligo.& ibi hæc conſtitutio nõ ob.q de
legati ſunt ordinarij,quia de illia eſt hoc expreſſũ.Archi.
¶ In gl.quia verbum.ibi(delegatis)ſ.cum committunt vi
gore delegationis.ac ſi dicam,q ſi delegatus,vel ordina-
rius procederet extraordinaria poteſtate,ex illa commit-
tere poſſet non conſtitutus in dignitate &c.¶ In gl.pone
q ibi,credo idem.Archi.¶ In glo.no.quia,in fi.vide j.de
offi.del.ab arbitris.in vl.glo.¶ In gl.ciuitas,ibi,[ciuitas]
idem Arch..& q de diffinitione ciuitatis,& de finib.dic.
hic ponit,ibi dicam.¶ In gl.11.in fi.idem verbũ.j.de off.
dele.ſtatuimus.1.reſp.2.& ibi,cõcor.ſuper gl.penul.¶ In
gl.pro aduocatis,ibi (non licet) & ſi ibi eſt copia legiſta-
tum,& cauſa per leges finiri non põt,ob.exceptio,alias
non,ſed cum diffiniri põt per eos ſecd'um Arch.alle.ad
primum.11.q.1.ſi quis cum clerico.in fi.ad ſcd'um.ſu.de
no.ope.nun.c.1.& q ibi no.vulg.Idem no.Io.Mo.hic,in
23 ducens illud Mar.Var.loquendum † vt plures,ſciendũ vt
pauci.& ibi,iudicẽ ſa.q no.in Spec.de arbi.§.1.ver.ſed ſi
quis.& ibi ſcdm inn.cur tñ,& Compo.plus placet,q ipſe
delegatus cognoſcat,& Guil.in Spe.de cita.§.1.verſi.ſed
quæ lo:a.& arg.hic.¶ In gl.quia domicilium,ibi.aſſum-
pto.& j.de ſepul.cum quos.q intelligit hic Archid.in lay
cis ſecularibus;qui non tenentur ad reſidentiam.& ſic in-
24 telligatur,q no.71.di.primatus.in vl.gl.Abbas † aũt non
habet domicilium in ſuo.locus ẽt,in quo tenetur reſidere
clericus,debeat ipſius domicilij reputari,vt no.In.& poſt
eum Hoſt.de priui.ex ore.In gl.ciuitatẽ,idẽ Archi.Vt de
ſi alter de ciuitate,alter de dioce.vel vtero.de altera,ſuf-
ficit,q in altera ſiat commiſſio.ad hoc in §.proxi.& proli
xe hoc hic tractat.Inde cit §.cũ aũt.j.proxi.ad hoc,quia
quando actor & reus ſunt diuerſarum dioce.impetrare
poteſt in ciuitate,vel dioce.rei.¶ In gl.hoc verum.in fi.&
eas vidi ſub bulla.¶ In gl.idem ſi.in fi.idem Archi.In gl.
forte.in fi.idẽ Archid.qui intelligit hoc verum,ẽt ſi culpa
ſua hoc cõtingat,vt magis inſpiciatur iuſtitia & æquitas,
quam delinquentis fauor,de exce.cum inter.alle.etiã ff.
de mino.Pap.exeb.& ſup.de conceſ.præben.q nis diuer-
ſitatem.In gl.paritas,ibi(ſeruanda)alle.Io.Mo.C.de fru.
& lit.expen.l.fi.ſup.de mutu.peti.c.2.¶ In gl.no.verbũ.
in fi.idẽ Archi.¶ In gl.epiſcopum.in fi.Archi.verius di-
xit.ſ.hoc verbũ diſtributiue intelligendum.¶ In gl.olim
dicebamus,ibi,non rei.ſ.de qua agitur.& ibi,idcirco idẽ
Archi.¶ In glo.no.& in fi.Archi.alle.23.diſt.illud.2.q.1.
ſi qui ſunt.15.q.3.de crimine.¶ In glo.no.pre.ibi,inueſti
gare,& ei fidea facienda,de elec.ſcrip.ver.3.de probat.ex
literis.& no.4.q.3.ſane.& de off.dele.prudentiam.in gl.
ſicut.ſcd'um Archi.¶ In gl.no.q actor.ibi ordinario.vi
de.

de, quod dixi de fo. compe. si quis. 2. ¶ In gl. an dieta, in fi. idem Archi. ¶ In gl. no. ergo. ibi deputatus est. idem, ꝙ locus sit insignis, vt s. versi. oēe audiantur. Quid ergo si talis locus, in quo hæc tria concurrant, haberi non potest, & remedium litigandi coram ordinario non subest, puta quia ab ipso est appellatū. Sol. exprimat hic Papæ, qui sibi prouidebit hoc expresso in rescripto, & ibi poterat idem hodie de distante vltra dietam venientem infra dietam, & infra suam dioc. vt dixi in tex. ¶ In gl. fi. ibi, non tenet. idem Archi. ¶ In gl. in tantum. in fi. idem Archi. qui dā autem dīt cū Ber. & Host. inuito iudice partes conuenire non posse, vt in alium locum citentur, pro eis fa. ff. de iudi. l. 1. §. fi. & iudex, citando tamen consentire vī. 63. di. cum Adrianus. de trāsact. ex literis. ¶ In gl. secus, in fi. idē Arc. ¶ In gl. quasi. sup. in fi. idem Io. Mo. ¶ In glo. potest. ibi quod dixi, idem Archi. dicit hic. & ibi in iudicijs, & ibi super 1. gl. 20. significationes, quas ponit Io. Mo. super rubrica de iudi. ¶ In gl. cum numerus. ibi duo. Hosti. dixit de triduo in præ. decre. & si quæstiones, in fi & ibi ad hoc, scilicet, ꝙ relinquitur arbitrio boni viri. & in fi. § secundo. Idem Archi. ¶ In gl. 1. idem Arc. & de hoc in Spec. de salarijs, §. 1. versi. quid si aheni. ¶ In gl. nunquam minores. ibi alij. Io. Mo. & ibi, vnde dico. idem Archi. & ibi consilium, de hoc in Spec. de sala. in prin. vbi ēt no. quid si
25 † equus propter causa serui moriatur vel ipse cappa spoliatur, vel propter infirmitatem familia plus in luco moratur. quicquid ibi dicatur, damna non videntur resarcienda, sed solum expensæ per hunc § facit s̄ de iniur. in nostra. & ibi fin Inn. & apertius Vinc. in decre. cum ab omni statim alleg. + de hoc in Specu. de sala. §. 1. ver. porro. ¶ In gl. no. quia f n. in fi. & quod no. Inn. Host. & Per. de mo. per. c. 1. Archi. D. remittit. 11. q. 1. si quis cū clerico. ¶ In gl. hic non habet, ibi mulieres, idem hic Archi. fatetur tñ per hanc literam, quæ sequitur, ꝙ alle. cū propter causam, quæ sequitur, proficiscitur communibus expensis, ēt si solum ab altera partium fuerit impetratus, dicens in hoc approbari opinio. Host. reprobari opin. B. quā notabat in decre. præsenti. eod. tit. quam non habemus, & de hoc in Spe. de sala. post prin. hoc tñ non procederet, quando impetratus distans vltra dietam venit ad partē dictæ. suæ, quæ est j. dietam, vt dixi sup. §. in nullo. quia tūc procurat impetrans, vt no. sup. eo. nonnulli. in 4. gl. & de exce. olim, in 1. gl. & ibi idem dico. s. quòd pauper nihil soluet, non tamen abundans soluet totum, sed reliquam partem ministrabit iudex. vnde dixit Arch. in §. assessore, ꝙ si altera pars est impotens soluere assessori, vel iudex partem illius soluet de proprio, vel si non habet vnde, remittit negotium ad superiorem, excusando se. sup. eod. si quando. ¶ In gl. paupertas in fi. de priui. & incommodis paupertatis. remittit Arch. ad ea quæ no. 11. q. 3. pauper. ¶ In gl. quia forte, ibi [peritus] vide, quod no. 20. di. §. 1. sup. eo. suscitatus in gl. sup. de consan. & affi. c. 1. in fi. ¶ In gl. simile de. c. in fi. & j. de hære. c. vlt. ad finem. & vide, quod ibi dicam de triplici cā, qua quis relinquitur conscientiæ, & habes concor. de hoc su. de voto. c. fi. ¶ In gl. no. pro, in fi patet aūt per hunc tex. satis esse, ꝙ assessor non sit de suspectis, licet non sit de confidentib. in quos forsan partes non conueniunt. ¶ In gl. sæpe. n. in fi. & hoc in Spec. de ass. §. salariū. Et quid si duobus discordantib. assumatur
3 tertius ibi in ver. quid si duob. & ibi tenet, † ꝙ illi duo tenentur salarium cōicare tertio. ¶ In gl. sc̄dum qualitatem in fi. §. in honorarijs. ¶ In gl. quia cōe. ibi sup. proxi. & habe hoc locum, ēt si solum vna pars petit, vt in Spe. præ. §. ver. quid si alter. & ibi moritur. de hoc in Spe. de sala. §. 1. in fi. ¶ In gl. sic j. ibi ad fi. & cle. de hære. volentes. ver. ꝙ si secus, & ibi per traditionem, ad hoc 1. q. 1. eos. vbi de hoc & non repete prohibetur. ¶ In gl. vt si petantur ibi intentione. & sic cessabit quæstio no. in Spe. de teste. §. qualiter. ver. quid ergo si de teste. s. qui iurauit nondum productis articulis. ¶ In gl. pe. exigere. j. de iura. calum. c. 2.

ADDITIONES.

a ¶ Vniuersitas. Quare vniuersitas nō excommunicetur, habetur in specu. de sent. excomm. versi. item nota. tamen si excommunicetur, timendum est. vid. Flor. in l. vsufructuarius. de vsufr. nota tamen hic, ꝙ vniuersitas indefensa patitur primum & secundum decretum. l. 1. §. quod nemo. & ibi Bar. in prin. ff. qđ cui. vni. no. vide eundem in l finita. §. Iulianus. de dam. infec.

b ¶ Iuramentum. Licet iuramentum a iudice delatum posit reprobari, tamen non potest recusari, vt habetur in specu. de proba. §. 3. ver. 7. quando autem debeat fieri iudici, vide in l. iubemus. C. de lib. cau. & in l. generali. C. de reb. cred.

c ¶ Assessor habet salarium. Vide Bar. in l. diē functo. in versi. no. ex hac l. & ibi Alex. contrarium tñ tenet ibi Bal. & Pau. de Ca.

d ¶ Tēpus delicti. Vide Bal. in l. propter. C. de adul. & no. in l. 1. §. an bona. de iure fis. Bar. in l. omnes populi. 1. q. 5. prin. in versi. circa primum. ff. de iust. & iur. & in l. Titius. & ibi Bal. in ver. facit ff. de testa milit. & Alex. in l. si seruum. in 2. opp. ff. si ex nox. cau. aga. Bal. in l. 1. in ver. vnde distinguendum est C. an seruus ea fac. suo. & in l. si qua. C. ad Ter. voluit allegare in versi. vlt. no. qui parum facit & in l. affinitatis. C. commun. de suc. in 1. oppo. & per Alex. in l. 1. ff. de pœnis.

SVMMARIVM.

1 *Consulum anteire debet, qui primo fuit consul.*
2 *Affectio multa significat.*
3 *Quinimo, quid significet.*
4 *Prius, dictio, quid importet in verbis testatoris.*
5 *Homo probabiliter ignorans an ligetur ad culpam.*

CAP. XII.

Tibi qui. Ponit in fi. tres casus, quib impetrās potest est, quos moderatur sc̄dū Io. Mo. [gratiam] ex parte concedentis est gratia, vñ donare ꝯ de cōces. præb. quia diuersitatē. ad fi. ꝙ dic, vt no. de præb. relatū. sed ex parte impetrantis est ambitio. j. de præb. quāius. in prin. bñ restringitur c. ti. si plurib. §. 1. sc̄dum Arch. [recipi] de receptione loquitur, qua quis tribuit. & dr̄ collatio, hic sup. eo. cum aliquib. hoc dico propter id, ꝙ nota. in vl. gl. huius partis de præb. Aliqñ forma illa conuertitur. j. de præb. si clericus. prouideret. licet. n. &c. Receptionis. Arc. signat cōtraria. de mu. & ho. l. rescripto. C. de cōsuli. l. 1. li. 12. nō sol. in l. rescripto. in prī. prout quisquis decurio creatus est, ita & magistratū adi-
1 piscat, in l. 1 de consul. dī, † ꝙ inter cōsules anteire dēt, qui primo fuit Consul, ergo &c. Sol. sc̄do factus decurio vel cōsul ante creationem primi non habebat pure ius ad rē, hic secus. Et bñ facit præ. l. 1. de cōsu. in fi. vbi primus consul, secundo patritiatum adeptos præferunt secūdo consuli, qui illum in patriciatu pcessit. ita hic primo impetrās. sc̄do casu adeptus præfertur sc̄do impetranti, qui eum in casu præcessit. vide in mercu. quā posui de re. iur. sine culpa. in primo membro. li. 6. 2. q & in so. contrariorum. ver. lex prima. Non debēt, non ob. de procur. l. plurib. vbi melior est conditio occupantis. & concor. sup. eo. ti. non iniuste. quia vt dicit Io. Mo. hic papa voluit vtrunque obtinere. ordine tamen suo. & ideo primus est potior receptus post receptionem secundi, ex quo in persona secundi nondum factum erat perfectum. idem Arch. pertinear de iure, vel consuetudine. Arch. reseruauerat. si prouisor, qui reseruauit, moritur, non propter hoc reuertitur potestas ad ordi. collatorem, sed spectat ad papam, cuius auctoritate facta fuit reseruatio sc̄dum Arch. alle. quod no. Inn. de iure pa. cum dilectus. & decre. vt nostrum. su. de ap. af-
3 fecta. † idem ver. 1. de conces. præb. & si. c. sc̄dum detiuatores componitur ex ad, & facio facis, mutata d. in f. & ponitur informare pro punire, vel tormentare, et pro cupere, et dat versū. Afficit, īformat, cupit, punit, hæc tria signat. communius ponitur iuxta per modū secūdū, vt pater. 13. dist. uetui. ver. alius. ibi, plus in erroribus afficitur, de off. dele. causam matrimonij. ibi, flagellis affecit. Mar. 12. contumelijs afficientur. et 13. morte afficient omnes, iuxta primum vel tertium modum, sumitur per nos quasi informata vel cupita, aliter sumitur. ff. de seruis expor. l. seruus.

ibi,

ibi, cum beneficio affici hominem interfic h.is. quinimo
3 de hoc hic Arch. dicens f. in Vgo. q̃ sunt duæ dictiones,
& q̃ imo scribitur per duplex m. & est aduerbium eligen
di, & sonat in potius, & a firmandi, & sonat incerte, & est
cõiunctio illatiua, & videlicet, quantum igitur, vide ff. de
hære. insti. l. si ita scriptum. 1. rñ. & q̃ ibi nota. in 1. gl. vers.
no. q̃ qñque ponitur pro vt, qñq. p vel. ¶ Prima gl. ponit
casum literalem. ¶ Tertia gl. rñ. per duas quæstiones, qd
si non fuisset dictum de proxima, & quid de proxima de
betur alteri, vtranque sol. cũ determinatione. ¶ Quarta
gl. soluit cõtrarium & remittit. ¶ Quinta gl. obijcit, obie-
ctionem impugnat & remittit. Glo. sed ad quid, obijcit &
sol. ¶ In gl. 1. ibi, furor incertus, sequitur, testamento dari
non potest. ¶ In 3. gl. ibi, eum qui cal. vide de dolo. c. fi. su
per gl. 2. ¶ In gl. 1. in fi. quæstionem primam prosequeba-
tur Host. in sum. de ma. & obe. post prin. ¶ In gl. 1. ibi, si
super. & de. eo. ti. c. vno. & in fi. facit j. de priui. c. 1. §. & id-
ipsum. & quod ibi no. ¶ In glo. videbatur. ibi [illud prius]
4 sic † dictio prius in verbis testatoris facit dubium. ff. ad
Treb. quidam. 1. rñ. ibi, vel si prius quid ei acciderit. sic de
hac dictione pene, an ponatur nominaliter, an aduerbia-
liter, no. C. de his qui a non do. ma. l. fi. 1. gl. ¶ In glo. sed
ad quid, in fi. & vide quod ibi no. in gl. contra. ij. ¶ In glo.
decretum, ibi, [ignorantes] hoc probat hic litera ante p̃-
sentationem, & in fi. signat contrarium. Io. Mo. ff. de decr.
ab or. fa. l. vlt. sup. eo. li. de const. c. 1. respondet, q̃ hic pa-
pa fecit gratiam, quam decretum ponendo confirmat, &
fortius est hic duo facere, quam alterum solum. su. de pr̃
ben. dilectus. 2. Item hic suam insinuat voluntatem, quæ
seruanda est in re, cuius est moderator. & arbiter, vt in p̃.
decre. 1. de conces. præb. C. man. in re mandata. idem Ar-
chi. remittit ad ea, quæ no. j. de præb. si apostolicæ. tu dic,
q̃ ibi de decreto ordinarij, hic de papali. plus placet, qđ
5 ibi dicitur † hominem probabiliter ignorantem non li-
gari ad culpam, vel eius pœnam, hic dicitur, rem affici, in
quo scientia non requiritur, collator rñ excusatur, vt sup.
& sic concor. fa. j. de præb. si beneficia. ¶ In p. glo. in fi.
ibi, fuit dolus alterius non impetrantis. Arch. hoc fateor
tamen per dolum illius, exemplificare potest dolus illius,
vt si quia credebatur tenuis in proximo vacatura, voluit
recipi, sed demum prius vacauit pinguior. ¶ In vlt. glo. in
fi. dicit Arch. quod hoc intelligi & glossari potest per id,
quod no. sup. eo. cap. in gl. & ita qui. ver. alij dicunt. & de
testa. veniens. 2. in glo. sed quare, & quod no. Inn. eod. tit.
mandatum. in 1. glo. in princ. & in fi. quod no. Host. a. in
sum. eo. tit. §. quòd cui, ver. quid si Abbas. remittit tamen
ad decre. si clericus.

S V M M A R I V M.

1 *Mandatum papæ quomodo sit intelligendum.*
2 *Mandatum uidetur nullum, quando conditio deficit.*
3 *Conuentionis ordo inspicitur in pignoribus.*

C A P. XIII.

Si pro te. Quia pendet vsque ad fi. nõ diuiditur. Ponit tamen primo gratiam conditio nalem vnius. Secũdo puram alterius.
Tertio euentum conditionis & gratiæ. Quarto dubium
diffinit. [episcopi & capituli] factum enarrat. Idem. n. si
ex aliorũ consensu penderet gratia. [priusquam] de app.
vt debitus. Arch. [assensus] quærit hic Io. Mo. in addi. qd
si eps & capitulum requisiti nolunt consentire, postea ve
ro consentiunt, an talis consensus prosit impetranti, ar-
guit q̃ sic. ff. de iur. do. si sponsalib. rem ratam ha. quo. n.
in fi. de procur. licet. sed contra. ff. de adul. si maritus. 2. §.
1 si negauerit. Et quia † mandatum papæ vr̃ intelligendũ de
primo consensu, vel dissensu. sa. j. de præb. non pót. §. 1. cũ
concor. ff. de pact. dota. inter generum. §. vlt. de verbo. sig.
boues. §. hoc sermone. ff. de con. & de. l. hæc conditio, si in
2 capitolium, & l. qui fuerit. vnde † conditione deficiẽte mã
datum vr̃ nullum. ff. de peri. & com. rei vendi. l. necessario.
Sol. distinguendo, an illi licet a principio consentire no-
luerint, si tñ expresse dissenserãt, & tũc proderit cõsẽsus
postea subsecutus. ff. de act. emp. l. Titius 1. ff. de sepul. vio.
l. 3. §. si is cuius. & d. l. si sponsalibus. an expresse dissense-
rint, & tunc sequens cõsensus nõ proderit. ff. de iure dot.
l. stipulationem. & l. se. & ad distinctionem faciunt iura
prius allegata, & quæ allegantur in præ. decre. licet, & di-
cit sic ẽe forsan distinguendũ, si ista fierent in donatione
imperiali, q̃ vim legis hẽt. C. de dona. inter vir. & vxor. l.
donationes. & in legatis, in qb. volũtas testatoris est lex,
in auth. de nup. § disponat. colla. 4. & tũc verba nõ sũt ex-
tẽsiua, sed statim suũ effectũ cõsequi dñt. ff. de le. 1. hn õi,
§. si Stichũ. & tũc statim esset consũpta potestas, ar. ff. de
opt. le. l. apud. non sic in contractib. q̃ pñt esse in suspẽso.
ff. cõia prædio. l. receptũ. in fine, de iudi. nõ quẽadmodũ
alias volũtas testãtis & cõtractus principis, q̃ pro lege ha-
bẽtur, essent ludibrio, q̃ esse non dẽt. j. de ele. cõmissa. §.
porro. cũ concor. intelligit aũt prædicta, qñ dissensus rite
fit. alias non hr̃ pro dissensu, ff. de bono. pos. contra tab. l.
non putauit. §. non quæuis, ff. de opt. leg. l. 1. qui satisda.
cog. l. quoties. C. ne de sta. defun. l. si pater. & no. ff. de le. 1.
l. seruus. Pro principali distinctione facit de baptismo ma-
iores, in fi. apertius de simo. sicut tuis. de homi. Pet. [obti-
nuit] idem vr̃, si non habuit canonicatum, tñ ex vi gratię,
vel processus executoris erat affecta præbenda. sup. c. pro-
ximo. anteferetur per hãc decr. & per decr. quãuis su. e. tit.
& per decr. si apostolicæ. j. de præb. terminauit qõnem de
legitimo, q̃ præferatur prius nato, & post legitimato, vbi
consuetudo inter legitimos defert hæreditatem primo-
genito. si eñi fuit matrimoniũ est collusio legitimatis, hic
fit casus. si restitutio, fit casus. sup. eo. quamuis. Si cõfirma
tio, fit casus decr. si apostolicæ, vide in primo mẽbro se-
cundæ quæstionis, quam posui in regul. sine culpa. j. de
regulis iuris. ¶ Prima gl. summat. ¶ Secunda gl. soluit quę
stionem. ¶ Tertia glo respon. per quæstionem, & soluit
¶ Quarta gl. obijcit & soluit. ¶ Gl. sed pone, q̃rit, arguit
pro, contrariũ soluit, & arg. rñ. ¶ Gl. quid si, quærit & sol
uit. ¶ Vltima gl. fortificat textum ¶ In gl. tertia. ibi. l. 2. in
fi. vide de sum. tri. firmiter, super gl. & ideo. ¶ In gl. quar-
ta ib. §. ex cõditionalis. sequitur, stipulations, tñ spes est
in debitum iri. & ibi, potior. 1. rñ. vide de spon. duo. c. fi. su
per prima gl. & fin responsum stat in allegatum. vide de
appel. preterea. 1. super gl. 2. & ibi, q̃ si pendente. a l's est §.
sub. l. necessario. & vide de condi. app. per tuas. in tertia
glo. ¶ In gl. tertia in fine concor. quod no. sup. eod. libro
& titu. cum aliquibus. in gl. septima. ¶ In gl. 4. ibi. q̃ si pen
dente. alias est vers. sub l. necessario. ad idẽ. ff. ad l. falci. l.
fundo legato. & in fi. idem Arc. & Dy. in regula qui prior.
j. de regu. iur. vnde dicit Accursius. ff. de vsufru. l. si fur. in
3 vlt. glo. quòd † in pignoribus inspicitur ordinem conuen
tionis, & Ioannes Monachus dicit hic, quòd in lege po-
tior. secundo responso, mensuratur potestas primi, & se-
cundi a contrahentibus. hic autem a donante, & cui plus
donauit papa, ille fit potior j. c. proxi. 1. respon. item l. il-
la. & eodem titulo, qui balneum. §. amplius. loquitur de
casuali conditione, quę non erat in alicuius potestate, sed
in infi lijs fortunæ, & ex eo contractu solidior, sed hæc cõ
ditio non necessario, sed voluntarię erat implẽda, & me-
dio tempore papa conferre potuit, vide, quod no. in Spec.
de obli. & solutio. §. 1. ver. illud etiam quæritur, ecce. ¶ In
gl. pone, ibi, contrarium credo, idem Archi. qui etiã dicit,
q̃ decre. vnica. ne sede vacan. in ordinario loquitur. & in
fin. adde, quod dixi sup. de constitutioni. ex parte. in fi.
¶ In gl. quid si, in fi. idem Arch. & facit de concessio. præ
ben. cum ei quem, primo respon. & vide, quod ibi no. in
glo. si enim. ¶ In glo. vlti. ibi [iure] quod habuit ante ali-
quod ius primo creatum. & ideo potior. su. eo. quamuis.
licet spes esset in debitum iri. Ioan Mona. & Archi.

S V M M A R I V M.

1 *Canonicatus si mandato confertur, & apparet prioritas, præfertur primus.*

2 Pari-

2 *Paritas ad imparitatem redacta per aliquid additum ad alterum parium alterum excludit.*
3 *Gratia valida quo ad non curatum ampliatur per illam clausulam ad curatum.*
4 *Litera a principe impetratę an possint conualescere ex consensu grauati.*
5 *Causa necessario astringens prefertur voluntariæ, & longe plus fauoris habet a iure.*
6 *Gratia facta proprio motu recipit plenissimam interpretationem, & illa quæ non fit motu proprio restringitur.*
8 *Filius vel veniens ab intestato cum alter sit extraneus, ille prefertur, si vtriusque par est causa, inspicitur præsentatio.*
9 *Conditio possidentis dicitur esse melior.*
10 *Expresse, dictio quid importet.*
11 *Sedes apostolica olim non grauabat ordinarios collatores super præbendarum collationibus.*
12 *Papa non intendit grauare ecclesiam de duobus, nisi id exprimat.*

C A P. XIIII.

Duobus. Casus. Si circa duos impetrantes in eadem ecclesia non apparet prioritas, hæc decte, duo. duo membra distinguit. & in secundo subdistinguit, partes patent (simili) dicit Arch. similis non debet esse, quia fuit correctum, procedit correctio, vt puto, propter dissimilitudines, de quibus submittit, sed sustinetur litera per modum, de quo dixi in glo. Item satis placet hęc litera respectu effectus, quo prouisio similis est, licet forma dissimilis (facienda] si facta esset. s. de beneficio vacante, vide quod dicam j. de prben. si a sede. in princ. (executoribus) non distinguit inter prouisores & compulsores [assecutus] non arguit Archid. ad id quod notaui j. de conc. præb. si sol. in glos. magna. ver. si aũt canonicatus † quod si apparet prioritas, præfecitur primus, cum conferri mandatur canonicatus. secundo cui collatus est, quod bene probatur de præb. si apostolicæ. & per hoc paret, ꝙ prærogatiuæ ratio non est, ꝙ præbenda sit affecta, quia ẽt cum conferre mandatur de decreto apposito, statim est affecta. s. eod. tibi qui. §. quinimo (æquales) præsupposita igitur inæqualitate cessat hæc dispositio, de hoc. j. dicani [maior pars] dicit hic Archid. ꝙ non creditur duas partes de necessitate esse debere præsentes, remissiones dedi. de elec. licet. super gl. penul. & tene, quod dixi de his quæ a maio. par. ca. c. 1. sup gl. pen. [voluerint] si in ecclesia esset numerus iuratus, de quo non fit mentio in rescriptis, neutrum possunt recipere, sed tenentur excipere secundum Arch. de quo satis dixi post Vin. s. e. constitutus. super tertia gl. Ergo si alter solus haberet clausulam, non obstante numero &c. non esset locus hic electioni, & facit ad quæstionem, quam statim subdã. Sed casus iste forte diuersus ab illo, quia ratione talis surreptionis etiam primo & secundo dicto non est locus. Vbi .n. ponimus alteras nullas, cessat in totum huius decr. dispositio, sicut ẽt patet in alijs exemplis, quæ ponam in gl. proxima de clausulis, quæ validant. Et si omittantur, annullant. Sed in illa clausula, de qua statim quærã, forte secus est, vt ibi dicam. & super gl. vt nec eligere, quæro in literis alterius tantũ est clausula, non obstante, quod pro alio &c. vel similis, de quibus hic in gl. ante pe. an sit locus huic electioni & gratificationi. Et quia quæstionẽ hanc in commento huius decr. publicato iam est diu insolutam reliqui, ideo cum Calderino adoptiuo meo & cum generis plena collatione præmissa plenius nunc instabo. & præmittendum est, ꝙ eadem est quæstio quo ad proximũ. §. si vero. an. s. altero solo habente illam istam pferatur alter nõ hñs clausulã primo psentans. ad vtranque negatiue facit, quia constat, hos versiculos locum habere solum in casu, quo gratiæ sunt æquales vt dicit tex. supposita inæqualitate recipiendus est habens gratiam potiorẽ. & sic nec alterius præsentatio proficit, nec gratificationis est casus, cum ẽt extra hunc casum, vbi apparet iuris potioritas, locum non habeat gratificatio, vt hic in gl. apparet aũt potioritas cęteris parib. i forma, qa pp illam clausulam isti non obstat exceptio grauaminis ecclesiæ, quæ tũ obstat alteri. s. eo. mandatum. & c. seq. Secundo conuenit, quod hic no. Io. Mo. dicens notandũ, ꝙ
2 † paritas ad imparitatẽ reducta per aliquid additum ad alterum parium, alterũ excludit, sed sic est in proposito, ergo &c. Tertio facit decr. quamuis. 1. in fi. inf. de præb. negari enim non potest, quin ista gratia sit vberior, ergo impar sit, ergo hic sicut ibi effectus vberior. Quarto fingamus vnum saltẽ receptũ fuisse prius auctoritate scribẽtis, constat, ꝙ si neuter istorum postea impetrantium hẽt clausulam, neuter recipitur. Sed nonne si alter solus hẽt, necessario ille recipietur, cui grauamen non obstat ex vi clausulæ. & ex hoc duo concludo, quod fateri necesse est gratiam imparem. Secundo, ꝙ illa voluntas papæ, qua illum recipi mandauit ecclesia grauata, fortius exequenda est ecclesia non grauata. Ad enucleandam aũt horum veritatem sciendũ est de istis clausulis, quæ scd̃m stilũ tollunt obstantia, ꝙ interdũ validant, interdũ ampliãt, qñque nec validant, nec ampliant, qñque validant & ampliant. Solũ validant, cũ scribitur, nõ obstante defectu natalium. j. de fil. presb. c. t. vel ætatis. cũ scribitur ad certũ beneficiũ, in quo ætas requiritur. s. e. si eo tpe, vel cum clausula non obstante, ꝙ beneficiatus est, cõceditur impetrãti. inf. de præb. nõ põt. in fi. vel qñ in certa ecclesia habente numerum scribitur non obstante numero. §. eo. constitutus. De scd̃o, quod ampliant, patet, qñ clausula nõ obstante, ꝙ sit beneficiatus, ponitur in literis prouisoris, cui fit gratia. j. de præb. is cui. vel quando in terminis prædictæ decr. si eo tpe, ponitur clausula, non obstante ætatis
3 defectu. † Gratia .n. valida quo ad non curatũ ampliatur per illã clausulam ad curatũ, vel qñ scribitur de plurib. ecclesijs forte cũ beneficio acceptandi non obstante vero, validatur. n. quo ad non habentes numerũ, ampliatur ad habentes. inf. de conc. præb. ne captandæ. De tertio nõ validant, nec ampliant, cũ scribitur in certa ecclesia, numerũ non hñte non obstante numero, vel in ecclesia nõ grauata, non obstante, ꝙ per nos fuerit ecclesia vestra grauata. De quarto validat, & ampliat clausula hodie visitata, non obstat, ꝙ aliqui nr̃a &c. vel pr̨edecessorũ nostrorũ &c. quib. re volum⁹ anteferri. inf. de pr̨eb. c. pe. Restat nũc examinare, an clausula, de qua loquimur, sit ita de numero primatũ, s. q̃ validant, ꝙ omissas literas annullet p viã surreptionis, an vero solũ patet exceptis iã grauatis. Et vt certior sit dubitatio, quæratur de casu, quo scd̃m omnem op. omissio talis clausulæ noceat. Qd̃ non annullet, v. f. cũ solũ in fauorẽ grauati sit hoc ius. s. ꝙ recipere nõ arctetur non hñtẽ clausulã, cui fauori capitulũ, vel grauatus renũciare potuit nõ excipiendo. s. de reg. ad apostolicã. & c. pe. vnde dixit Inn. s. eo. c. vt ibi scripsi sup gl. 2. tales litteras posse per exceptionẽ elidi. si ergo nõ opponitur exceptio, illi renunciat. & sic valet receptio de re iudic. inter mon. fortius ergo, qñ expresse consensit. Contra, si iste expressisset ecclesiã per eundẽ papã grauatã forte literas nõ habuisset, & oẽ tale tacitũ in beneficialib. reddit literas surreptitias, vt scripsi post Host. de Clem. s. eo. postulasti. super ver. vicariæ. si surreptitiæ sunt, & tales beneficiales sunt nullæ, & ipsarũ processus, vt. s. eo. ad audientiã. 2. vbi de hoc, ergo receptio nõ valet, nec executoris processus, maxime cũ sit cõtra intentionẽ scribẽtis. s. de preb. c. si. & facit, ꝙ ibi scripsi sup verbo intentio. & huic dicto assistit ęquitas in sciente ecclesiã grauatã, in ignorãte resistit, sed datur instãtia de numero tacito ẽt ab ignorante. Nec obsi cõsideretur, ꝙ qñ apposita est clausula, si pro alio non scripsimus &c. capitulũ renuntiare possit fauori suo. nã ibi ex parte impetrantis nulla est surreptio, & sic non est vitiũ in rescripto, quod vitium est hic propter taciturnitatẽ grauaminis, vt dixi, & tamen etiam hoc casu attenta re posset executorẽ, prouisorẽ, vel alium puidere, vel pro

cedere

cedere non posse, cum habuerit mandatum limitatum ꝙ
non licet transgredi ēt de illius voluntate, cuius erat fa-
uor. ĩ. de prȩb. cui de non. & ſ'm hoc habemus effectũ clau
sulæ, si pro alio. in tñ ꝙ si ille ꝑ collatorē reciperetur, non
esset receptus. §. eo. cum aliquib. Ex præmissis ad qões
concludo, ꝙ si idē papa prius ecclesiā de alio grauauerat,
non est locus huic tali decre. quantũcunq; quācunque de
a proximis opi. teneamus. nam si dicamus, ꝙ surreptio a gra
uaminis ecclesiæ vitiet literas non habentes clausulā. idē
pro omni. vt dixi š gl proxi. de numero. ſ. ꝙ in totū cessat
huius decre. prouisio, ex quo alteræ solæ valent. Si vero
dicamus literas valere acquiescēte capitulo vel grauato,
in cuius fauorē paratur exceptio, adhuc idem ad rationē
imparitatis, de qua satis dictum est š. in prin. gl. hic adde,
ꝙ ſm id effectus istius gratię pendet ex arbitrio alterius.
ſ. grauati. si ergo durante hac pendentia alter habens clau
sulam habuerit gratiam p re. & sic statim pro eo fuerit
affecta prȩbenda, ex hoc consecutus est prioritatem super
alio, licet postea euenerit, quod pendebat, vt patet š. c. pro
xi. nam si hoc procedit in eo, quē constat posteriorem, vt
ibi, fortius in eo, qui concurrit, & forsan fuit prior. idē &
4 fortius si dicamus † literas a prin. non valere, sed posse cō
ualescere, ex consensu grauati. sup. eo. quamuis. Item con
5 stat, ꝙ † causa necessario astringens præfertur volũtatiæ,
& longe plus fauoris habet a iure, ab undat ex hoc ĩ. de
off. del. ab arbitris multi, gl. super ea. Dato ergo, ꝙ verum
esset. ꝙ capitulum recipere posset non hñtem clausulam,
cum tñ necessario teneatur recipere ha e item, cessat nec
dispoo. bene facit ff. de cura. l. 3. §. spurios. & cōcordātiæ,
quæ ibi sunt in gl. & hoc maxime sc'dum opi. Host. de qua
scribitur in glo. antepe. Sed illa prima gratia pendebat.
iste. n. necessario recipiendus est. & alter non saltem neces
sario. Si vero pro alio prius non scripserat, & sic litera nō
habentis cl'm erat valida, locus est præuentioni per præ-
sentationem non habentis clausulam, & ēt ipsius electio-
ni. & tunc quia ille postea dr̃ primus, alterius clausula iux
ta dicta sup. in tertio membro non validans, nec ampliùs
incipit validare. & hunc, qui nunc dicitur secundus, reci
pi oportebit. Si aũt habens clausulam primo præsentare-
tur, vel præeligeretur alteri, non habēs clausulam vacuus
remanebit, vt hic in fi. cum generalis clausula alterius, qui
prior fingitur, non iuuet posteriorem. Sed quæro, si cæte-
ris paribus, quia vterque, uel neuter habēt canonicatum,
papa pro altero solo scribit proprio motu, an sit locus ꝓ-
sentationi & electioni, de quib. hic dicitur. videtur ꝙ nō,
per decre. si pluribus. ĩ. de præb. attēta causa diffinitionis,
6 quam ponit ibi tex. dicens, ꝙ † gratia facta proprio motu
recipit plenissimam interpretationem, & quæ non fit pro
prio motu, restringitur, & sicut ex his rationibus soluitur
ille casus, sic ex eisdem videtur iste soluendus, vt præfera
tur ille, nec præsentationi, vel electioni sit locus. Item con
stat, ꝙ illa forma nulla potest illius, pro quo scribitur, no
tari surreptio. eod. titu. si motu. sicut ergo de præcedenti
data, sic nec de concurrenti necesse fuit exprimi in gra-
tia, quæ ratio cessat in collega, ergo iste præferendus est.
7 Itē † gratia proprio motu data proprie dicitur beneficiũ,
vt præ. c. si motu. ibi, mera liberalitate. impetrata vero so-
nat ambitionem. de præb quamuis. merito igitur ille præ
ferendus est, ita ꝙ alter prius præsentando. & sic suo fa-
cto tantum fauorem eius non minuer. facit sup. de don.
cum dilecti. in fi. C. de bo. vac. l. 2. lib. 10. Item si habēs ca
nonicatum, in quo tamen est ambitio, vt su. præfertur nō
habenti, vt hic. 1. respon. fortius ergo habens proprium
motum, vbi deficit ambitio, & vrget fauor, est prȩferen-
dus non habenti, vel fateamur inæqualitatem esse nota-
bilem inter gratiam fauorabilem & odiosam & ambitio-
sam. Ad prædicta veniat regula, odia. cũ ibi not. ĩ. de reg.
iu. hæc egerent declaratione. & satis puto ꝙ declaretur,
vt sup. Sed quid dicemus, cum alter solus habeat clausu-
lam anteferri, puto ꝙ in huius capituli terminis deficiet
practica, quia Romani Pontifices contra prædecessorum
gratias non contra proprias clausulā illā ponunt. ĩ. de cō
cess. præben. c. pe. Sed si ita esset, vt semel tñ vidi. pro quo
facit decr. pe. ĩ. de præb. sed excusemus Celestinũ, vt ibi
dicam in prin. indubitatum est, ꝙ in quolibet suo mēbro
deficit huius c. dispositio. & illũ recipi oportebit, & reli-
quum, si non hēt clausulam contra grauamen ecclesiæ va
cuũ abire. Saluo ꝙ in clausula anteferri non esset genera-
lis, sed illum exprimeret. puta & te Titio, pro quo sub hac
data scribimus, volumus anteferri, puto illum Titium re-
cipiendũ, dato ꝙ in suis literis clausulā non haberet. nam
clausula anteferri denotat præsentationem gratiæ cũ ip-
sius tñ prolatione, vt in prædicta decr. pe. ĩ. de conces. præ
ben. facit sup. c. proximo. in fi. su. e. tibi qui. t. rñ. in fi. & c.
quamuis. ĩ. de præb. cum cui. & c. si eum. & c. hi qui. & su.
de priuil ex ore. Et sic per aliũ consequitur, ꝙ non per se
vt ibi. & facit quod ĩ. dicam super gl. no. ergo. & super gl.
non electi teneantur, vt dicit Arch. tenentur eligere me-
liorem, licet post electionem sufficiat, ꝙ electus sit bonus
secundum no. de offi. cust. c. 2. cum ergo appareat, cui cō-
petit in hoc exceptio, illam probet, cum regula sit cōtra.
vt hic. facit ff. de probatio. in exc. ff. de exc. l. 1. Ioā. mona.
¶ Prima gl. summat. secundo arguit ad qōnem. 6. gl. reci-
tetur per quæstionem. ¶ Glo. no. quia ar. ad duas opinio.
¶ Gl. nec in ipsius. respon. per quæstionem. ¶ Gl. no. tenen
tur, quærit & soluit. ¶ Antepe. gl. primo exemplificat. se-
cundo alle. tres concor. tertio ponit tres opi. quarũ secun
dam dicit hic approbatam, vltimam impugnat, & impu-
gnationi respondet. ¶ In gl. no quia ibi, inane, in fi. vide
c. cum aũt. super gl. 1. & ibi. §. cũ oēs. vide in prædicto c. 1.
de iudęis. super tertia gl. ¶ In glo. videtur enim, ibi quod
maior sequitur. pars curiæ efficit, pro eo habetur, ac si om
nes egerint. ¶ In gl. no. tenentur. ibi huiusmodi. §. fi. si le-
gatarius decessit duobus hæredibus relictis. quorũ alter
vult vendicare, alter agere personali ex testa. si sponte in
actionem non consentiant, cogentur per iudicem. & ibi,
diffamari. statuit iudex terminum diffamanti statum alte
rius. ¶ In gl. 1. ibi [voluit prouideri] Host. dicebat de hoc
casu papam consulendum. de præs. relatum. & in fi. hoc
8 intendo. si alterius potior est ca, vt quia † filius vel veniens
ab intestato. cũ alter sit extraneus, ille præfertur, si vterius
que par est cā inspicitur præsentatio. alias detur electio,
sic potest argui. Accur ibi non soluit, sed arguit primo, v-
trunque admittendũ. secundo neutrũ. Ia. Bal. dixit vt ibi
scripsi Cy. & idem Bar. Brix. in quæstione dominicali. nu.
9 6. quæ incipit. cum duæ mulieres. in fi. ꝙ † si alter solus pos
sidet, illius melior erit conditio. instit. de interdic. §. cōmo
dum. facit inf. de præb. si a sede. Si possidet tertius, dixit
neutrũ admittendũ, quasi deficiat probatio. ff. de testa. tu-
te. duo sunt Titij. Et quia scripturæ sibi inuicē derogant.
C. de fide instr. imputari. Gui. de Su. dicebat vtrũq; admit
tendũ per l. quas ibi. in prin. allegat gl. & vt res potius va-
leat, quã pereat. ff. de ver. sig. quot. & de rebus du. l. quot.
facit sup. de ver. sig. abbate. Itē Rof de bo. pos. sc'dum tab.
§. si. vet. respon. contrarijs. sed ad l. ff. de acq. hȩre. cum qui
duob. non tñ. per quam vr̃ quibusdam qōnem in contra
rium terminari. Albertus Ode. f. disputauit hanc quæstio-
nem dicens eos tenere, si in altero instituti sunt venientes
ab intestato. illud valet, quando in altero instituti sũt ex-
tranei, alias neutrum valet. alle. C. de testam. hac consul-
tissima. §. pe. & C. de codicil. l. fi. §. pe. Et pro hac satis fa-
cit hoc c. vt prædixi tamen ipse tenet, ꝙ si testator est mi-
les, valet vtrunque. ff. famil. er. hæredes. §. 1. ff. de hære in-
sti. ex facto. C. de testa. mili. l. 1. & 2. Si paganus, neutrũ va
leat. ff. ad Treb. eũ qui. & ff. de reg. iu. quod contra. § vnũ.
duo pro solido hæredes esse non pñt. ¶ In gl. s. in fi. idem
Arch. ¶ In gl. fi. . ibi, si a sede. & facit ff. de pigno. si fun-
dus. §. pe. ¶ In gl. qu a si. in fi. Archidia. prolixe tractat hic
approbari opi. ꝙ in beneficialibus ponderetur data. ¶ In
gl. non ergo. ibi, subaudi. idem Archi. & in fi. hoc verum
intelli-

intelligendo illud expresse, quod in fine ponitur, vt ibi no. Sed si intelligas de quadam notabili expressione, de qua quidã intelligũt, vt ibi dicã super gl. antepe. tũc dico, ꝙ ille finis non excedit suã cãm, nec contingit duos primos, quia illud ius nouũ in illis non est expressum, cuius pôt esse motiuũ, quia hoc in primo casu, prioritas in actu præsentationis, vnde in primo dicit illum præferendum, sic sup. de consti. c. fi. in secundo dicit illũ potiorẽ, sic sup. de maio. & obe. statuimus. quæ verba ex sui significatione & ex vi comparatiui includunt & conseruant gratiam alterius, scilicet non habentis canonicatũ, vel scdo præsentantis, facit quod prædixi in fine magnæ gl. sed vbi verba illa declarãt ius antiquum .s. ꝙ expresse non tacite patere debet, papam velle grauare de duobus ecclesiã. tunc procedit hæc gl. facit ad prædicta de regulis iuris, quæ a iure. cum suis concor. ¶ In gl. no. ergo. ibi, in quo. s. cæteris paribus. Io. mo. alle. C. qui po. in pig. ha. l. 2. & 4. ff. de procur. l. plurib. C. de iure deli. sancimus. §. & si præfatã. ¶ In gl. no. quia, ibi [auth] Io. Mo. allegat de reli. & sum. fu. l. fi. Arch. alle. no. de ele. ecclesia. a. in fi. vlt. gl. & in fi. facit ẽt ad id quod no. ff. depo. l. 1. §. apud Iul. in t. gl. s. de duobus qui se contendunt hæredes deponentis in solidũ, & vterque vult satisdare depositario. dicit ibi gl. ꝙ dabit primo venienti. & si simul veniunt, locus est gratificationi. ¶ In gl. ad quam. l. collationem, quã imminet facienda, nec esset absurdũ dicere ad præligendũ alterum absentes vocandos etiam hoc casu, vt no. in simili. s. proxi. in 5. glo. ¶ In gl. non tenentur. ibi [cum autem] dicit Archi. compellentur officio executorum. Io. Mo. dicit, ꝙ compellentur a iudice, vterque allegat. hmôi. & decre. nullus. inferius alleg. & ibi, si tibi. 1. & c. si pluribus. in fi. cle. de iurepatro. vt constitutio. ante mediũ, & extrauagan. Io. suscepti. circa mediũ. & ibi, cum simi. quæ videas de probat. licet. in & super prima gl. ¶ In gl. vt nec. in fi. vt sic habeatur pro non impetrante. vnde dicit Archid. ꝙ si iste reciperetur, non diceretur auctoritate apostolica receptus, vt ff. de le. 1. vnum ex familia. §. 1. quid dicat, vide s. de præb. relatũ. in suffragio. forsan Archi. restrinxit se ad hunc casum, forsan generaliter intellexit, ꝙ si capitulum semel grauatum recipiat s͠m non habentem clausulam non obstãte, quod pro alio, ꝙ receptio valeat, sed ille non expectat auctoritate papæ. Et idem de clausula, si pro alio, quod dixi, vide in textu glo. ma. ver. nec ob. & versiculis sequentibus. ¶ In gl. non electi. hoc facit pro lectura mea, de qua super gl. sequen. puto. n. ꝙ si ẽt in literis solius electi esset illa notabilis clausula, quam aliqui requirunt ẽt per verbũ præsentis temporis, ita ꝙ non appareret prioritas, puta non obstante, ꝙ sub eadem data scribimus pro Titio, quod satis per id constaret papæ voluntas, ꝙ ẽt vult Titiũ recipi, sed non sic in clausulis communibus, quas esse oportet in literis non electi. ¶ In gl. antepe. ibi [similis clausula] puta non obstante si aliqui auctoritate nostra in canonicos sint recepti, vel vt recipiantur, insistant, quæ ẽt est in vsu, dicunt quidam, ꝙ requiritur, ꝙ expressa fiat mentio, ꝙ scripserit pro altero, ẽt sub eadẽ data, sed potissime destruitur hoc dictũ, quia iã ex hac clausula apparet prioritas. & sic non esset locus huic constitutioni, vt patet ex principio. & intelligo, quod ipse cõtextus clausulæ ex sola sui electione hanc prioritatẽ ostendant, ꝙ non faciunt clausulæ, quas ponit glo. quæ licet habeat verba præteriti t͠pis, hẽt tñ incertitudinem ex conditione, nec iuuat dicere, ꝙ forsan eadem clausula est in literis electi, cum textus nõ dicat literarum ipsorum, sed dicat, literarum ipsius. s. non electi, vt dicit gl. sup. proxi. sed dices, ꝙ erat dare talẽ formã clausulæ, per quã plene fit expressio, nec apparebit prioritas, confiteor, vt si ponatur ibi verbũ præsentis temporis, puta non obstante, ꝙ sub eadẽ data vos grauamus de Titio, vel scribimus pro Titio, sed si fas esset dicere, inhoneste transirent hę literę exprimentes eandẽ datã aliarum, & non exprimentes tacite, vel expresse, quem papa velit esse priorẽ, & esset parare laqueum, & scienter aperire viam discordijs, contra id. 25. q. 1. de viduis. 1. de dona. per tuas li. in fi. de resti. spol. literas. ver. porro. j. de vesig. c. 2. quia de tali clausula sic patenter & de sua forma captiosa non videtur litera intelligenda. sup. de consti. c. fi. 4. di. erit. Et expertus sui, ꝙ quando sic in data concurrunt duæ gratiæ in eadẽ ecclesia, cum signantur petitiones papæ vel referendarij alteri gratificant in data illum, s. præponẽdo, vel aliũ postponendo, ꝙ si non fiat, locus ẽ huic decr. aperte ãt dico, ꝙ non transirent tales literæ nisi per inaduertentiã, vel ignorantiã, qđ multum efficaciter facit contra illos, qui requirunt expressionẽ talẽ, quæ designat scientiã illius concursus. illi aũt, qui tenent, ꝙ requiratur tam notabilis expressio, inducunt, quia per talẽ effusum sermonẽ, prout ponit gl. non apparet expresse, vt dñt, prouidentis intentio, nec pôt illa dici voluntatis expressio, inducunt l. ff. de verb. obl. quicquid astringendæ, & de iniurijs, itẽ apud Labeonẽ, §. ait prætor inducunt ẽt illa tria iura, q̃ statim all. gl. & ff. de li. & po. l. 2. & l. Titius. in prin. instit. de exhær. li. §. nominatim. j. de sen. exc. constitutionem. & potissime decr. procur. j. de elec. s. eo. ti. in nostra. & s. de rest. licet ex quadã. de consau. & affin. tua. dñt ẽt, ꝙ prouisio huius decr. fuit non tã ad vitãdũ ecclesiatũ grauamen, quã ad vitandũ iuris impossibilitatem, quia pp dare concurrentiam in hoc facto indiuiduo. scil. vnius canonicatus & præb. s. de præbe. tuæ. videbatur de rigore neutrũ admittendũ. ff. de test. tu. duo sunt Titij. ff. de rebus dubijs. si fuerit. Vnde licet cõis clausulæ, quas ponit gl. tollant vitiũ surreptionis, qđ alias sine clausulis inesset literis, non tñ per ea satisfi. dispositioni huius iuris sic disponentis de impetrantibus sub eadem data ꝓpter perplexitatem, vt dixi, cũ nec per illas appareat papam vtrique prouideri voluisse. Circa hunc etiam rigorem, qui habet, ꝙ certa & notabilis requiratur expressio, opiniones variant. quidam. n. volunt, ꝙ fiat expressio personæ & datæ. Alij dicunt sufficere expressionẽ datæ, & si non nominetur persona. Itẽ aliqui dicunt sufficere, si dicatur, non obstante si pro tali &c. alij contra, quia illud si, est conditionale & sapit incertitudinẽ, & sic non esset expressio certa, debet ergo dici non obst. quod pro tali &c. Contra hunc igitur rigorẽ ex quo tot perplexitates insurgunt salua diffinitione papali adhuc me teneo cum gl. ad cuius intelligentiã aduertendum, ꝙ clausulæ, quas ponit gloss. per quas patet, papam voluisse de duobus ecclesiam grauare, sufficiunt in duobus impetrantibus nedum eodem anno, mense, vel septimana, sed etiam die, dummodo prioritas appareat, nec his casibus de identitate anni, mensis, septimanæ, vel diei facienda est mentio in literis secundi, & hic nulla opinio. vbi vero eadem est dies, nec apparet prioritas, hic est opinio, sed vellẽ doceri, super qua naturali æquitate, vel ratione fundatur opinio. quæ habet, quod hic notabilis requiratur expressio interesse ecclesiæ, non video plus hic. quam ibi, nec impetrantis culpã, quia ergo non sufficit isti sicut illis clausula exprimens, papam velle grauare ecclesiam de duobus. imo videtur plus in isto casu quam in illis sufficere, quia illos constat esse secundos. iste vero electus forte fuit primus, ꝙ si constaret, & ipse papa de alio prius ecclesiam non grauasset, iste nulla clausula indigeret, fortius ergo sibi debet sufficere communis clausula propter dubiũ prioritatis, quam illis, quos constat esse secũdos, facit de sepulturis. sacris. de vsuris. c. fi. cum concor. Sed dices iudicare volo, & literam sequi, de rõne non curo. s. de feriis. c. 1. cum concor. Et certe bene iudæus & impius es, quia sine causa vis illum impetrantem excludere, nam licet tales gratiæ sint restringendæ, in s. de præbe. quamuis. non tñ perimendæ. sup. eo. lib. & ti. si eo tẽpore. Et ad literã respondeo, ꝙ illud expresse fuit necessario ponendum in textu propter opinio. de quibus in glo. quia si diceret textus, nisi ex tenore literarũ ipsius appareat &c. disputaremus

taremus cū antiquis satis esse, ꝙ tacite appareat, qđ procedit eoipso, quod non apparet contrariū, quia non ponit clausulā, si pro alio, vel nisi pro alio &c. cum igitur in ma
10 teria ista de tacito ad expressum esset opi. verbū † expresse, solum intendit excludere tacitū, non nouā, vel notabilē formam expressionis inducere. & hanc puto fuisse mentē auctoris, cui fauet æquitas, nec vlla resultat iniquitas. Restat ad contraria rńdere. Dico aūt cum adoptiuo meo prædicto, ꝙ illud expresse, quod ponit decre. cum aliquib. non requirit aliā expressionē, nisi per quam appareat intētio papæ, quod paret ex ipsius capituli parte prima, vbi sine aliqua clausula per concessionem facultatis apparet ipsius intētio. ad decre. susceptum, responde per id, quod ibi notaui super ver. expresse. & quod scripsi de concess. præben. ex parte, in gl. & tamen. in fi. Ad decre. si motu. responde, ꝙ ibi in vltima glo. ꝙ proprius motus aliter, quam per expressionem illam vere scribi non potest. Ad leges allegatas, & decre. constitutionem responde, vt ibi no. super ver. nominatim. quod satis est, ꝙ constet de intentione exhæredantis, vel monentis, licet non exprimatur nomen proprium exhæredati, vel moniti, decr. procurator. dat certam formam, quam appellans habet necesse seruare, sicut eligens. decre. quia propter, baptizans, de baptismo. c. 1. Sed talis forma hic data non est, sed satis est, ꝙ intentio papæ cui nec formæ possunt imponi, appareat per quascunq; clausulas, ꝙ ecclesiam vult grauare, decre. in nostra. sup. eo. coniuncta ad opi. tollendas cum cle. de offi. ordi. c. 1. loquitur de specifica mētione actus proprij, hic loquitur de alieno, decre. licet, & tua. faciunt pro. cum ibi loco propriorum nominum sufficiunt circumlocutiones, quę certificent. Ad id, quod de incertitudine dicūt, fateri cogor, ꝙ cæteris paribus incertitudo vitiat. inf. de ele. c. 1. & ibi dabo remissiores super gl. alle. pe. Sed si ponamus, vtrunque habere clausulam, hoc certum est, vtrunque debere recipi. Sed quis sit primus, est incertum, quod certificari voluit hæc decre. sed in contrarijs nulla certitudo. si neuter habet clausulam, & prius fuerat ecclesia grauata, neutrum recipere tenetur, alias si non fuerat ecclesia grauata, alterum tantum, si alter tantum habet clausulam, de hoc dixi in tex. Incertitudo autem, quæ ex voluntate loquentis, vel alio modo reducitur ad certitudinem, non vitiat. super quo vide, quod scripsi inf. de reg. iu. inspicimus. & vide totum suffragium in regula, in obscuris. Ad verbum vterque ipsorum, quod inducunt, infra respondebitur, & si rigor contrarius, qui mihi nō placet, tibi placeret, tunc assertiue dicas, hoc ita restringi ad hunc vltimum casum, ꝙ primos duos non comprehēdat, vbi ergo nulla est potioritas in gratia. nec in actu præsentationis, ita ꝙ gratificationi sit locus, & habeamus electū & non electum, tunc solum sit locus huic expressioni notabili, alias non, vt sup. dixi super glo. non ergo. vnde nec resumuntur superiores casus, sic sup. eo. tibi qui. in fi. huic glo. causam dedit casus, qui accidit in ecclesia Ferrariēsi, in qua fuerunt duo impetrātes sub eadem data, sed alter præuenit in præsentando. & recentus fuit, dicebatur, ꝙ secundus non habebat ius in ecclesia, licet in literis eius essent clausulæ generales per hunc finem. Et quia contrarium consulueram cum certis doctoribus, & consiliū moderabatur, ideo calamum fatigaui, putans per hoc clare iustificatum esse consiliū in suis terminis. qui. n. finem capituli de specificis clausulis intelligunt, aduertant, ꝙ casus ille non erat in terminis huius finis. & ibi, approbatū dico. idem Arc. & aduerte, quia si sequamur lecturam ingratam, de qua supra, ꝙ hic requiratur notabilis expressio, sumus adhuc in disputatione illa, & opinionum ambigua, de quibus sequitur. fateor enim, ꝙ per antiqua iura casus iste non est certus. & ideo vtile est, illam lecturam sequi, quæ facit casum, maxime cum ibi faueat stilus curiæ, vt constat. Sed dato ꝙ meam lecturam sequamur, adhuc remanebit dubium de opi. Host. quæ sequitur, vt dicamus, clausulam huic fuisse necessariam, quia pēdebat gratia, quæ necessaria non fuisset illa per adeptionē præbendæ finita, quæ tamen opinio licet in æquitatem sonet, propter quod adoptiuus meus eam amplectitur. & Inno. su. e. c. in prin. dicit forte id non male dictū, tū non video quod ibi bene iure probetur, & vt in facto aliqua notitia
11 habeatur. Sciendū, ꝙ † olim sedes apostolica super præbendarū collationibus non grauabat ordinarios collatores, vnde in volumine decretorū non memini tales literas impetratas. Cū aūt sedes ipsa hoc inchoauit, cæpit dare imparia literarum, monitorias. præceptorias, & executorias. su. e. constitutus. & c. ca ꝶ n. & c. existimatione. & erant quasi primariæ preces, sicut dicam de regibus. inf. de præben. is cui. in princ. propter quod in singulis ecclesiis non rescribant nisi pro vno, & pp dubiū ad hoc grauamē vitandum frequentabant clausulam, si pro alio vero scripsimus, & de hac eo. c. mandatū. & duob. capitulis sequen-
12 tib. sed ex capitulo mandatum. & sequen. elicitum est † ꝙ
b non intendit [b] papa grauare ecclesiam de duob. nisi id exprimat, & in hoc residemus amplectendo opi. quæ dicit, tale propositum perdurare, nisi cōtrarium exprimat, ad dictum Hos. esset iūsum, si diceres, ꝙ hæc prębenda vacabat, ita ꝙ vnus electus fuerat ad præbendam vacantē, & sic finita erat prima, & tamen defectus clausulæ impedit secundum. pro hac lectura faciat, qđ hic in primo & secundo iū. dicitur de præbenda. Sed forsan respōdebis, ad hoc inspici tēpus datæ. Ad decre. præsenti. quam inferius allegabo. Respondeo, ꝙ hoc dicere esset absurdum, ꝙ papa limitādo eo modo potestatem legatorum, intelligatur propriam limitasse, cum tamen plenaria dispositio ecclesiarum etiam non vacantium ad eum spectat. inf. de præben. c. 2. in prin. nec conuenit arguere de ligato leg. b. ad solutum. hinc est, hoc certum fore, ꝙ ligatus prima pēdente non posset facere secundam cum clausula non obstante, quia ligatæ sunt eius manus per illam constitutionem. & ibi [eiyius] circa hoc vide, quod scripsi in decre. mandatum. super secunda glo. & ibi [necne] arg pro eo. inf. de offic. delegati. præsenti. ad hanc responsum est sup. ¶ In gl. pe. in fi. ex quo enim per clausulam non obstante, qui habet secundus, apparet, quod papa grauare voluit ecclesiam de duobus, cōcluditur, ꝙ vtrique voluit prouideri. vel quia voluit post illum isti prouideri. ergo vtrique.

ADDITIONES.

a ¶ Surreptio grauaminis. Adde quod no. in c. super. de cohabitatio. cler. & mulic. c. ad audientiam. 2. & c. dilectus. primo, de rescrip. & Alexan. consil. 152. 1. parte.

b ¶ Intēdit Papa. Adde hic, quod habetur in Specu. de excep. §. 3. versic. sed quæro.

SVMMARIVM.

1 *Ambire est cupere, & maxime honores.*
2 *Importunus dicitur inquietus, quasi non habens portum.*

CAP. XV.

1 Quia per Ambitiosam, quòd † ambire est cupere, & maxime honores. tractat hic Archi. quod dicam inf. de elect. an antiq. vbi per Io. Mo. & vide ꝙ no. & dixi vt in cle. de regula. vt professores [importunitatē] quasi infestationē & inquie-
2 tudinē, vnde dr̄ importunus † infestus, inquietus, non hn̄s portum, idest quietem. & ſm Hug. componitur ab in & portunus, qui dr̄ quietus. i. portum tenens [concessimus] quandoque per extorsionem, vt dicit constitutio Io. execrabilis. in principio, quæ satis congruit huic principio. & vide concor. de iureiuran. ad nostram. 3. super prima glo. [altera] pessimum erat, quòd vna ecclesia sic ancillaretur alteri, vel scholaris factus peritus non seruiret ecclesiæ. sup. de magis. c. vl. secundum Io. Mo. & sic altera expressa vel non expressa [vagandi] hoc ad inconstantiam pertinet & animi leuitatem. 16. q. 1. monachi uagantes. Archidia. [omittitur] quod est mortale. 50. dist. contumaces. de

cele.

ccle.mis.dolentes. Arch. ibi dixit de hoc & facit, qđ dixit eo.ti.c.1.super gl. si similes, vt illa, de qua hic in 3.gl.(Ecclesijs] vt lateranen. sanctæ Mariæ maioris, & sancti Petri secūdu Io.mona.[dignitatibus] vt de Archidiaconatu Baiocen.dioc. Io.mona. & Archidiaconatu Bon. tñ dicit Arch. ꝙ ipse Bonifacius concessit ipsi Archidiaconatui, ꝙ Archidiaconus ibi residēs percipiat omnia bñficia cuiuscunq. status, vel præeminentiæ, & deputanit executores (reuocamus] dicit Arch. ꝙ cū reuocatur indulgentia, non oberit habenti nisi postquā sciuerit, alleg. ff. de procura. si procurator. ff. de inst. sed & si. ff. mā. si mandasset. & l. si p̄cedente. de proc. non ininfte. 28. dist. proposuisti. all. no. p Inn. & Host. de conces. præb. quia cūctis. Dicit tñ, ꝙ quia ista reuocatio est iuris cōis, omnes post duos mēses illam scire dicentur, vel præsumentur. all. quæ no. in pœ. decre. quia cūctis. Prima gl. summar, & dicit vnde sumpta. Tertia gl. exponit perpetuum, & infert a contrario. secundo quærit, opi. ponit, cuius contrarium soluit. Gl. vt legendi. commendat licētiam ad studiū & tractat a quo detur. Penult. gl. quærit & soluit. In gl. 1. ibi. l. 1. cuius textū videas. c. si gratiose. super gl. id est. & ibi, sufficit. vide in gl. statim. all. in gl. no. futurę. in fi. cōducens ab vsufructuario ad certū tēpus cogitare debet, ꝙ prius decedere posset. In glo. pen. ibi. §. papinianus. alle. idem papa, & allegata est lex, quæ incipit, si inter fratres. ibi dicitur, ꝙ libertatē supremi iudicij quis sibi auferre non potest. In gl. vlt. ibi, digna vox. ibi. oraculo præsentis edicti, quod nobis licere non patimur, iudicamus. In prima gl. in fi. præponit constitutionis cām impulsiuam & finalem. Secundo ibi. nos volentes. statuit primo de præteritis. secūdo de futuris ibi. & earum. In gl. 3. ibi. l. 1. ibi de hoc. Arch. alleg. 70. di. sanctorum. & ff. de proc. l. 4. & ibi [non sunt] facit ff. eod. diui. in hoc iudicio. §. si conueniat. & quod ibi no. & ibi, donec erit ipse clericus, cui conceditur. non enim intelligo de indulgentia concessa pcincipi pro suis clericis. nam puto cum Io. mo. ꝙ illa non tollitur per hanc cōstitutionem, & hoc probant versi. beneficiorum suorum, per quod patet, ꝙ nec regula, nec exceptio huius capituli cōtingit illum casum. Et si dicas, ꝙ casum illum contingat, adhuc illud dictū procederet, si dignitati non expresso nomine principis concessa sic gratia. s. de officio dele. qm̄ Abbas. & ibi, dicunt quidam Ioa. mona. & respon. ad l. sufficit. ꝙ loquitur de indebito soluto repetendo, hic vero contenditur de debito expresse non violato seruando, quod est fauorabile, non video quid iuuet hoc dicere. & ibi, donec in scholis. ex ui gratię ponit primum, sed idem de sequentibus. In gl. quid de iure. in fi. vide, quod ibi dixi post Host. super vlti. gl. In gl. vt legendi, ibi, suorum. tene, quod dicam inf. de ele. licet cano. super gl. penul. In gl. cum eas, ibi [dispensatione] q̄ ipsum non liberat, qui teneatur in altera residere, nisi in pluralitatis dispensatione id expresse dicatur, vt no. ī. de præben. non patet. in glo. quæro. In gl. quæ hodie, in fi. in vltima gl. & ibi etiam remittit Arch. In gl. vnde priuatus, & ibi. vt de hoc plenius in cle. de pęnis cupientes. ad finem magnæ gl. In gl. si ergo. in fi. vt ī. de priuilegijs. ne aliqui.

De consuetudine. Rubrica.

S V M M A R I V M.

1 *Dignitas dicitur diuersis modis.*
2 *Officium differt a dignitate & personatu.*

C A P. P R I M V M.

Consuetudinem. In contrarium, tantū valet, quantum si diceret de ipsius initio [Canonici) no. primū, cui coniungitur quod, sequitur insimul & præbendam [personatus] differentiam dignitatis, personatus, & officij prolixe tractat hic Arch. de quo scripsi post modernos de præben. de multa. versicu. addentes, in
1 glo. sane. Et quomodo † diuersis modis dicitur dignitas, nota. de cleri. non resi. quia nonnulli. de rescri. sedes, & 4. distin. denique. dicit autem hic Archid. quod si dignitas sumatur large, prout est pręeminētia in gradu comprehendat personatum, facit de inst. cap. fina. & hæc quando quæ dicuntur inferiora ministe. de ele. cum in cunctis. §. inferiora. & ponit quasi ad literam, quod ponit Hosti. in summa de præbend. §. quid si dignitas. secundus §. est. Si vero sumatur stricte accipitur pro episcopatibus, personatus autem pro Archidiaconatibus, & his si. Dicit demū ipse Arc. sumens hoc ex his, quæ scripsi in prima gl. q alterο de tribus modis dicit dignitas ecclesiastica. Primus, quando qs habet administrationem rerum ecclesiasticarū cum iurisdictione. 89. distin. volumus. & capitulis sequentibus. Secundus, quando habet nomen dignitatis & prærogatiuas in ecclesia tam in choro quam in capitulo, licet non habeat veram administrationem, vel iurisdictionem, dat exemplum in Archi. Parmen. alleg. sup. eo. cum olim. Tertius modus est, quando ex ecclesiæ consuetudine habetur pro dignitate, cui statur. ff. de legibus. de quibus §. inueterata. 12. distin. consuetudo. & c. quemadmodum. personatus autē cognoscitur ex prærogatiua chori & capituli in optionibus, processionibus, dandis vocibus & similibus, plusquam alii canonici eiusdem ordinis, minus tamen, quam alii dignitates habentes, quæ in prædictis prærogatiuis præferuntur eisdem, alleg. decr. de præben. de multa. & decr. dudum. 2. de ele. officium vero, vt ipse dicit, multis modis sumitur, aliquando pro dignitate, vel personatu, alleg. 1. q. 3. episcopus. de cle. non resi. c. 3. de præben. ad hoc, de conces. præben. c. 2. quandoque litigare dicitur officium. 16. q. 1. de præsentium. in fi. & is, cui commissa est dispensatio habet officiū, vt sup. in proœmio, & habens secularem potestatem, vel tabellionatū habet officium. inf. de immu. eccle. cap. 1. & de hęreti. vt officium. §. ad conscribendas. Et prępositura dicitur officiū. de electio. dudum. inf. de plebania. sup. de statu. monaco.
a quod Dei timorem. Sed quod † officium [b] differat a di-
b gnitate & personatu, patet inf. de prębendis quia sæpe. & cap. fina. Dicitur autem officium simplex, quando quis habet administrationem aliquarum rerum sine aliqua prærogatiua in choro, vel capitulo vltra alios sui ordinis, sicut sunt præpositi ecclesiæ carthon. item si quis habet id, quod habet annexum sine honoris prærogatiua, sicut sindici, procuratores, castaldi, de quibus. prima quæst. 3. saluator. C. de procurat. l. alienam. item vicedominus. 89. distin. §. officium. Si autem cum officio iurisdictionem haberet, vt cammerarius Papæ, dici potest, quod sit dignitas, argument. ff. de officio prætor. August. l. prima. de offic. præ. l. legatus Cesaris. C. vt causa fisca. l. prima. & per totum, tertio modo cognoscitur officium per consuetudinem ecclesiæ habentem illud pro simplici officio non pro dignitate, vel personatu. dicit autem, quemcunque habentem dignitatem habere personatum, sed non conuertitur, item personæ, secundum vulgarem Anglicorum sunt curati, qui tamen non sunt in dignitate, sicur alibi dicuntur priores, alibi Abbates, de hoc in prima glossa. (absque) dicit Archid. exclusiue ponitur, & remittit, infra de procuratoribus qui generaliter. §. primo (sedis Apostolicæ] Archi. dicit hoc confundi opinio. dicentium, quòd epi dispensant in talibus, & tenet, quod licet non dispensent ob prærogatiuam meritorum, ex necessaria tamen, vel vtili causa dispensare possunt, cum decretal. nostra solum de pluritate in vna ecclesia loquatur, nego in pluritate diuersarum ecclesiarum, hanc opinionem aliqui reprobant, & vide, quod dixi de præbendis, de multa [concupiscentiam]

dicit Io.mona.q est contra ius publicum, quod consistit in sacris, sacerdotibus & magistratibus, facit. 1.dist. ius publicum.[cum sacris]no.optimā rationem sm̄ Arch. sic j.e.ad nostram, & c.cū veteris.sup.de re iu.cū cā.de iura. ca.cæterum.de prob.ad nostrā.de don. cęterū [ecclesia] hic improprie pouit Arch.de ecclesia cathedrali non tm̄ secundum ad minorem,q dicā j.de præb.quamuis. c. sup ver.honorem.¶Prima gl.summat.¶Secunda gl. recitet. per ob.de le.1.§.fi.&c.¶Gl.speciali.respon. per quæstionem de quo iuraméto &c.¶Pen.gl.quærit & soluit.¶In gl.2.ibi.l.1.§.fi.longa consuetudo facit haberi, quod seruitus re.sit imposita.¶In gl.1.in fi.& primo dampnat de cō sue.decerneus illā,ēt si iurata fuerit,non seruari, vtriusq. dicti causam reddeus,scđo ipsius consuetudinis contrarium statuit,q ad præterita extendit, & decretum apponit ibi, statuentea.2.¶In gl.5.ibi.c.1.& ibi no.in glo. fin. quo talis consuetudo probetur, & hic aliquid per Arch, qui etiam remittit ad libel.Rofr.Rub.de paroch.In gl.eadē.in fi.de diuersis .n.non loquitur hæc cōstitutio sm̄ Io, mo.sed Arch.sub dubio forte dicit etiā de diuersis hoc intelligi quo ad dignitates,personatus, vel officia, & hic factum ponitur,quod occurrit, de officijs non curatis non fateor.¶In gl.hoc.in fi.idē Arc.In gl.concor.ibi, te referente,& c. consuluisti.C.de asse.l.nemo.Io.mo.& 16.q.1. presbyteros.Archid. ¶In gl.ergo vr.ibi.vlt. glo. secus āt in duobus canonicis eiusdē ecclesiæ, & quæ sit diuersitatis rō ibi plene scripsi.& ibi,cum in ecclesia,& c.fi.a.resp. & in cle.de pręb.c.fi. vide de hoc in vl.gl. Arch. dixit hoc per præ.c.literas,q non poterat quis esse caput,& principalis prælatus ecclesiæ & canonicus,nisi in casu illius decre.cum in ecclesia.¶In gl.t. vnde in fi. idē de vestiatio, vel eleemosynario sm̄ Arch.¶In gl.pe.in fi.q vide, colligas ex glo.quæ incipit ad idē.& hoc vltimū dictū verū in dignitatib.vel personatib.in plurib.autē officijs non curatis,vel officio cum dignitate,vel personatu posset verū esse quod prius dixi.¶In gl.vlt.in fi.& apertius in constitu.execrabilis.ver.alioquin.& versiculis sequentibus.

ADDITIONES.

a ¶ Officium.Vide Cardin.in cle.2.de iud.& plenius in clem.1. q.1.de præb.& nota.Card.in clem.2.§.1 in prin.de ęta.& qualit.& infra vers.de eis. aliquando tamen promiscue ponuntur, vide ibi Card.

SVMMARIVM.

1 *Delegatio facta prætextu appellationis an valeat.*

2 *Appellari potest a delegato officialis ad episcopum, vel ad ipsū officialem.*

CAP. II.

Non putamus. Primo ponitur dictū, secundo eius rō. ibi, ne ab eodē (rōni) est .n. contra ius publicū,qđ consistit in magistratibus, confunditur enim dignitas maiorum magistratuū, quos appellationū cāæ requirunt,vt in gl.scđo.Io.mo.qui dicit hoc casu ius superiorū per uerbū subditorum tolli nō posse, cum illud non procedat a priuatis, sed a iure dante vel confirmāte. ff.de verb.sig.l.lege obuenire.& dāt ipsi normā subditia, non econtra.ad hoc C.de epis.& cle.l.iubemus.In fi.cum enim in consuetudine populus voluntatē suam declarat, vt ff.de leg.de quibus constat, q circa iura superioris nil declarare possunt,quibus manet necessitas obsequendi, non auctoritas imperandi,de const. eccl.cum conco. hoc etiam notauit j.de cle.coniu.c.vno.in pri. [appellari] an possit supplicari,satis dicā j.de app. Rom.1.rñ.item scias
1 q † non valet delegatio facta pretextu talis appellationis, nec processus habitus per illā.de hoc in Spe.de ap.§.nūc tractemus.ver.qd si de facto.¶Prima gl.sūmat.¶Quarta gl.prīo dicit,de quo officiali loquatur.scđo dicit duas opiniones reprobatas,vnam.s.Goffr.alteram Ber.& Ho, tertio ponit duplicem reprobationis rationem,quarto respondetur ad rōnem contrariam.¶Vltima glo.signat cōtrarium & soluit.Secunda pars recitetur per ob.de c. si contra.¶In gl.4.ibi l.t.vide in præ.c.dilecti.super gl.2.¶In gl.generali.ibi (ab epo) vel si officialis esset foraneus deputatus.s.in certa parte dioc.vel ad certos actus,de quo inf.de off.ord.Rom.bene facit cle.de rescrip.& si principalis.vbi de hoc in gl.antep.& ibi per consuetudinē,quæ est tacitum pactum.ff.de leg.de quibus in fin. & l. sed ea. ¶In gl.inf.de app.cū si. & per hæc iura dicit Arch. quod
2 † de delegato officialis appellari pōt ad epm̄, vel ad ipsū officialem, & tu idem dicas etiam de subdito epi eadem ratione.¶In gl.vlt.ibi[ad viam]in quibus hic Archi. ad hoc argumentum de causa,quam induces de ele. cū inter vniuersas.in fi.ff.quod cuiusq. vni.item eorū. in princ. ff. de suc.edi.l.1.§.sed videndum,quam vide de bapt.maiores.in gl.sed nōne.& C.de adul.l.iure mariti.vbi post 40. dies maritus accusat tanquam extraneus.

SVMMARIVM.

1 *Episcopi, qui de consuetudine ecclesiæ cathedralis consueuerūt corrigere,an & quando possint prohiberi ne corrigant.*

2 *Prelatus debet esse beneuolus in correctione.*

3 *Capitulum an possit præscribere consilium episcopi, rationē diuersitatis reddens.*

CAP. III.

Non est. Non diuiditur,& no. q per hanc consuetudinem indicatur inter eos, inter quos non assueuit adaptare hāc decr. huic titu.alias fateor,q vr esse præscriptio contra capitulum[canonice) alias legitime. & exponit Arch. canonice, i.spatio 40.annorum.de præscr.de quarta.& c.ad aures. Item quod eo animo facit eps, q intendat ius in posteri acquirere,remittit ad no.t.dist.consuetudo.& ad ea quæ nota.Inno.de post.c.bonæ.2.de cap.mo.dilectus.& fac. quod no.de ver.sign.Abbate.in gl.hoc mō. Dicit autem, q in seruitute, vel libertate præscribenda requiritur protestatio.sic requirenda vr in consue.all.no.in pre.c. abbate.In gl [ad hoc enim inquirendis]hic no. Arch.an ordinarius inquirat non precedente infamia, ponens quoddā dict.Host.q scripsi s.de offic.ordin.c.1.super.1. gl. ponit ēt eius differentiam,an inquiratur ad prælatum remouēdum.an vt emendet,q peccauit, & penitentiam agat, & hoc sm̄ fieri pōt ēt non præcedente fama eius, glos. vide vt ecclesia.bene.vt nostrum,super vers.maxime.tractat ēt an processus inquisitionis sit ordinarius,de quo dicam j. de sen.excom.dilecto.in pri.(puniendus]alle. Arch. 2. q. 7.si quis eps.6.q.2.c.1.in fi.& q.7 inuentum[corrigēdis) contra hoc non currit præscriptio,de præsc. cum ex offi-
1 cij,permittet † tū eps corrigere alios,qui de consuetudine ecclesiæ cathedralis consueuerunt corrigere.s.de offi. ord.irrefragabili.de Arch.hr s.de cōces.pręb. ad hæc.de. ablate,de maio.& obe.cum in ecclesiis.de præscrip. cum olim.de canon.s.de appellat.dilectus.de alijs inferiorib. attendenda est consuetudo,no.Goffr.in præ. capitulo irrefragabili.& eodem tit.cum ab ecclesiarum. secundum
a Arch.qui etiam no. q † prælatus in correctione [a] debet
a esse beneuolus [b] 45.dist.licet.in iudicio iustus. 2.q.t. iudi
b cet.in animaduersione misericors 45.d.vera. & hoc circa corrigibiles.Sed circa incorrigibiles sit seuerus.s.de post. c.1.ad fi.de electio.cum in cunctis.§.penult.de vita & honesta.cler. vt clericorum.29.dist.quia sunt.45.dist. disciplina.23.quæst.4. est iniusta. Subditorum clericorum & laycorum.95. distin. olim. 10. quæstio. 2. cauendum. de offic.ordin.licet.& in hoc instat hic Archidiaco. quod dixi de purgatio.cano.noa inter.super prima glossa.[Excessibus)ad eius iurisdictio.spectantibus. ¶ Prima glossa summat,& dicit quid corrigat. ¶ In glossa 1. in fine. hoc declarando scias, quòd Hostiens. per dictam decre-

ta.ea

ta.ea noscitur.fatebatur,epm̃ præscribere posse consensũ capituli,sed dicebat, q non poterat pscribere consiliũ: quia illud requireret deiget in casibus, in quib. de iure dēt requiri,all.qđ dicit decreta.nouit.hoc esse cõtra honesta- a
3 tē. Et tñ dicebat, q † capitulũ bene pscribebat consilium epi,rõnē diuersitatis reddens,qa eps,q solus est, indiget consilio. pponat ergo fratres.in capitulo vero sunt plures,& sic non subest illa necessitas.20.di. de quib. de off. del.prudentiã. Primũ reprobatur & merito fm Arch. per regulam cũ licet,j.de reg.iur. Itē scias,q Io.mo.vult hic defendere prætextu consuetudinis, epm̃ sine capitulo nõ posse destituere abbatē, quasi illud sit arduũ. & hoc c. loquatur mõ in arduis, in quibus requiritur maior discussio,facit de ele.transmissam .¶ Item in creatione & depositione abbatis non tangitur ipse solus,sed illi ēt,quib. ipse præficitur, vel quibus aufertur. vnde non includitur sub ver.subditorum,cum præsidens sit quid vniuersũ,vel vniuersitas fm philosophũ,parũ valent hæc verba.& ipse fatetur alios tenere contra,quasi hæc decr. addiciat regulã alijs iuribus quæ hic certis casibus permittebant, vt de his quæ fiunt a præl.c.noscitur.de off. or. irrefragabili.¶ In gl.2.in fi.& quod ibi dixi super prin.vlt.glo. ¶ In gl.3.ibi(bona fide)vnde non credit Arch.q eps, qui hoc incepit,potuerit præscribere,sed successor,qui inuenit pscriptionē inchoatam,remittit de iure p. cura. Et dicit, q poterit continuare tps præcedens cũ tpe possessionis all.
4 16.q.3.† præscriptionũ.ver.q si habeo. hoc vltimũ falsũ puto,& ver.all.probat contrariũ.facit ēt contra quod ibi no.Item nec curo de primo dicto,quia cũ hoc casu requiratur titulus ppillũ,ita potuit bona fide præscribere, qui inchoauit,sicut eius successor. & sine illo nec is q inchoauit,nec eius successor.& facit q no.j.de reg.iur.cũ quis. ad finē,& ibi[titulo]iã vidi de hoc dubitari, vide q dixi s.e.c.vlt.super vlt.gl.in suppletione,q̃ incipit. dixit Host. per quæ dici põt gl.procedere,qñ cũ capitulo litigatur: quia tunc proprie dr̃ præscriptio, secus si cũ tertio, quia tunc venit vt consuetudo.& facit q no.in c.statim alleg. in fi.magnæ gl.¶ In gl.vlt.ibi [vt in c. eps) vt ēt no. Hug. vt hic refert Arch.q a tali sententia, cũ sit nulla, non est appellari necesse.alleg.ēt 21. dist. submittitur. in fi.

ADDITIONES.

a ¶ Correctione.Correctio clericorũ an pertineat ad episcopũ, vel capitulum.no.in c.irrefragabili.de offic.ordin.& ibi Pano. & infra.vers.episcopus.

b ¶ Beneuolus. Adde hic, quòd nimia correctio dicitur offensio,vt habetur 45.dist.cum beatus.gl.4.dist. denique. & an talis correctio fieri debeat secrete,nota. 2.q. 1.si peccauerit. de iudic.nouit.cle.2.§.notarij.de hæret.

SVMMARIVM.

1 *Capellani si ex priuilegio Papæ debent interesse electioni episcopi,licet per 40.annos ecclesia non vacauerit, non perdunt ius eligendi.*

2 *Capellani non possint perdere seruitutem,nisi canonici acquirãt libertatem.*

3 *Permutare an possit ille,qui est in seruitio papæ.*

4 *Consuetudo præscripta requiritur, vt status applicetur ecclesiæ, vel beneficio.*

5 *Ambitio & inconstantia reprobantur in clericis.*

CAP. IIII.

Cum in tua. [Meliores præbendas] qđ sequitur, quia non determinat personas canonicorum fm Arch.(possunt]quia hoc ipsorum voluntari relinquitur. dico,q ēt si longo tpe abstinent a permutando, nõ erit interrupta consuetudo.& est si.qđ dixi post Vin. s.de priuilegijs,vt priuilegia.in fi.pen.gl.fortius autem hoc procederet, qñ nulla præbenda vacasset,ēt si 40.anni interim la
1 berentur, vnde terminauit Goffr.in q. 17. q † si ea priuilegio papæ capellani debent interesse electioni epi, licet per 40.an.ecclesia non vacauerit,ipsi non perdunt ius eligendi,per l.& Attilicinus.ff.de serui. rust. præd. cũ enim non fuerint negligentes, non põt dici præscriptum cõtra ipsos,de præscr.vigilanti.C.de inoff.test.contra maiores.
2 item † capellani non possunt perdere seruitutem, nisi canonici acquirant libertatem ff.de serui.vrba.præd.l.hæc sunt iura.& quemadmodũ serui.amit.l.si quis alia. §. vlt. bene faciat,qđ no.de ver.sig.Abbate.in fi.vlt.gl.(cum vacauit)de vacantibus per permutationem, an in eis locus sit huic optioni,disputatum fuit iamdudum per do. Gui. nunc epm̃ Concord.per D.Azo.& tenuerunt,q de rigore potest fieri optatio, licet fateantur æquitatem esse contrariã.Sunt qui dicunt, optationē fieri non posse per cle. de rerum permut.c.vno.quæ irritat collationes de beneficijs resignatis per volentes permutare factas alijs permutare volentibus,sed vt ibi aliquando dixi,licet illa decre.collationem irritet,optionem :si non prohiberi: ecclesia,in qua id habet consuetudo,quia nulla tunc fit collatio,sed antiquior præbendam optauit, quã sibi conferre non posset.de inst.c.fi.(innitens) ergo collationi sibi factæ de antiqua præbenda, & consuetudini sine noua collatione vel titulo dimittit antiquã & optatam recipit, vt fit in præbenda,sicut in domo,antiquior.n.cui cõpetit ius optandi domũ sine noua collatione antiquã domũ egreditur & optatã ingreditur,recte sic in præbenda, huic est simile;ff.de contrah.empt.fistulas. §. fundum. & bene facit C.qñ decreto opus non est l.1.& 2.vbi propter præcedentē voluntatē testatoris in re pupilli apprehendenda necessarium non est decretũ. Itē cõstat ex verbis illius decretalis elici non posse,q plus iuris permutanti cõpetat, quam prouiso de quo hic hr̃. vide,quod scripsi in Specu. super rubrica.de rer.permut. ver. fuerunt. Etiã per alios hñtes super hoc speciale mandatũ ab his, qui permutare volunt præbendas,vel si aliquis eorũ noie permutauerit, & ipsi postea ratum habeant, alias non valeat permutatio.ff.de neg.gest.si pupilli.§.si ego.ff.de acq.pos.communis seruus.j.de præb.si tibi.1.respon. fm Arch. ista iura probant fm dictũ sed non primũ, ad qđ tñ facit cle. de procur.non potest in contrarium.ff. de procur. procurator,cui.per quam l.dici põt, quod procurator habens liberam,vel formam decr.qui ad agendum.2.rñ.inf.de pcur.permutare posset. Item scias,si consuetudo sit,qđ soli præsentes possint permutare, non putat Archid. † qđ 3
is,qui est in seruitio papæ,possit permutare, cum permutatio sit contra ius,vt legitur & no.de rer.perm. quæsitũ, & consuetudo est stricti iuris.nec laxat.nec tribuit vltra, quam inueniat.non obst.qđ talis censetur residens: quia verum quantũ ad ea,q̃ nõ sunt cõtra ius, & cõcessa inueniuntur. Distingui põt, vtrum ille censeatur residens, vt quia est in seruitio ecclesiæ, vel epi, vt de cler. non resid. ea parte.2.& c.ad audientiã. an vero non censeatur residens,sed priuilegiatus sit super fructib.percipiendis, ac si resideret.ad decre. quæsitum. quam superius allegaui pro Archid. responde per id, quod post eum dicã super 3.glo.(iuata.)i.secundum,de ver.sign. Abbate. Archid. [apud)ponitur pro in,vt patet j.de præben.statutum.in prin. Arch.[vacantibus]idem in reseruatis per papam, si per ipsum specialiter conferantur, fm Arch. alle. de app. vt nostrum.& qđ ibi no.Inn.& Host. ad idem vt lite pendente.ecclesia.2.de præben.inter cætera.& 3.q.6. multũ. alle.quod cap.contra Papam,vel eius factum non potest consue.inducere,videlicet legem.21.di.inferior. de elec. innotuit.alle.de confir.vti.vel inutil.c.1.& 2.vbi de re cõfirmata per Papam sine speciali mandato papæ inferior non cognoscit,alleg.etiam no. 11.dist.cap.vlt. in fi. & 15. q.4.frater.in fi. & no. q caute loquitur Arch. de reseruatis,& specialiter per ipsum collatis, alias esset contra casum huius decret. nam quando scribit super præbenda vacatura,semper illam reseruat.item scias,q idem de deuolutis per negligentiam inferiorum ad papam. Archid. putat contrarium, alleg. 3r. distinct. omnimodo. de

decl.ad audientiam.in fi.nam talia confert iure ordina-
rio non ex plenitudine poteſtatis.bene facit cle. de præb.ſi
de beneficio.& facit,quod dicam inf.de offi.le.c. t. ſuper
vlt.gl.& c.iir.c.pc.ſuper ver.pertinuerit[differantur]no,
ꝙ arctatione ius alterius corrumpatur,vel vltra debitum
differatur.inf.ti.t.c.1.in fi.ff.de ſucceſ.& hic.l.1. §.largius.
Ioan.Mon.(dumtaxat]ſi quæ eccleſiæ habeot conſuetudi
nem vel ſtatutum,per quæ datur maius tempus ad acce-
ptandum,illis non derogatur,niſi eo caſu,cum eſt ibi ex-
pectans apoſtolicus,a quo caſu tantum procedit hic termi
nus 30.dierum omnibus, vt in glo.Prima gl. ſummat. ter-
tia gl.quæſtiones duas ſoluit.Glo.non eius.no.quærit, ar-
guit negatiuè,ſoluit contrarium, & argumento reſpõdet,
Glo.ſed quare.obijcit,ſoluit,quærit,& ſoluit.Gl.penul. re
ſpondet per quæſtionem,& ſoluit,cui ſolutioni obijcit,&
reſponder,finis ſoluit aliã quæſtionem.In gl.non enim ibi,
nulla iuris ratio nec æquitas ſunt,pro aliquorum vtilitate
ſtatuta dẽte interpretari contra ipſorum commodum. &
ibi.l.vlt.vide.de iurepa.nobis,circa fi.pe.gl. In gl.& fi.ibi,
eum q calendis,vide de dolo.c.fi.ſuper glo.2. In glo. 1. in
fi.& in prima caſus dubij diffinitio. in ſecunda exceptio.
in tertia prouiſio.ſecunda ibi,in præbendis.tertia ibi, ne
autem.In gl.2.in fi.vide Hoſt.in ſum.de maio.& obe.poſt
prin.In gl.3.ibi,(non agitur]idem Arch,qui tamen ſignat
contrarium decre, cum de beneficio.inf. de præben. non
4 ſoluit.tu dic,ꝙ † vt ſtatus applicetur eccleſiæ,vel benefi-
cio,requiritur cõſuetudo præſcripta, vt ibi,& quia in lite-
ris beneficialibus quæ amb tioſæ ſunt, verbum conſuetu-
a dinis debet intelligi de præſcripta.[a] Ad primum.ĩ.de pb.
quãuis.Ad f.n de elec.cumana.hic vero certus ſtatus non
applicatur beneficio,poteſt.n.etiã nõ optari , nec ex parte
optantis eſt ambitio,imo potius ex parte impetrãtis.Item
hic conſuetudo innititur rationi,vt hic in gl.& ibi,non eſ-
ſet,& ſi dicatur,ꝙ beneficia non per optionem,ſed per in
ſtitutionem canonicam ſunt habenda,de inſt.c.4.Reſpon
det,ꝙ domus non eſt res ſpiritualis,dicebat Arch. non vi
detur propriè fieri mutatio,quando is,qui eſt de collegio,
vel corpore in eo manens mutat præbendam,vel domũ ,
totum.n.tenetur nomine eccleſiæ,alle.12.q.1.§.fi. & ſic nõ
ob.quemlibet in ea uocatione &c. 12.q.1.c.1.Et ꝙ opponi
5 poſſet de † ambitione & de inconſtantia,quæ reprobantur
in clericis.ſup.e.c.1.inf.tit.t.c.1.in fi.vide,quod dixi poſt
Inn.& Hoſt.de rerum permu.quæſitum.in prin. In quarta
glo.ibi.[antiquioribus ætate)facit ſup.de trãſla. quanto.
ff.de iure immuni.l.ſp & pulchre Valer.li.2.c.1. exemplo
7.& li.4.c.de verecun.exẽplo vbi de Athenienſ.q ſe vi nõ
detulerũt in theatro dictũ fuit: Athenieẽſes, qd rectũ eſt,
ſciunt,ſed illud facere negligunt,quod ſæpe nobis Bono-
nienſibus improbatum audiui.[Et in ordine)facit.ſup.de
maio.& obe.ſtatuimus.de æta.& qua.quæris.& ibi,(æqui-
tatem)puta quia dat hanc optionem doctoribus,quorum
ordo præcipuus.ſup.de hære.cum ex iniuncto.& c. ſicut.
de magi.ſuper ſpec.vel filiis regum & principum inf. de
priuilegiis,ne aliqui.& in cle.de bap.præſeori.In gl.nõ.n.
ibi,ſatis faciat.ff.de pig.act.ſi rem alienã.§.omnes. In glo.
non vacaret,ibi(conſuetudo eſſet]in partibus gallicanis
in quibuſdam eccleſiis habet conſuetudo,ꝙ in capite cer-
torum annorum , puta 5. vel 10.præbendæ reducuntur
in communi,& de nouo aſſignãtur , in quibuſdam parti-
bus data optione antiquioribus , in quibuſdã per ſortem.
In gl.per hoc.in fi.ſi.inf.de prab cũ in eccleſia.vbi de hoc
in vlti.gl.In glo.ſimilis.ibi.c.t.cum ſuis concor.& ibi(cu
pientes]de dilatione 5. dierum.99.diſt.prælatum. item 7.
dierum & vnius.5.q.2.præſenti.ſecundũ Arch.ꝙ ibi(ſcien
te]& ſic eſt vtile a principio,cõtinuũ in progreſſu, de hoc
2.q.6.anteriorum,ſecundum Arch.& fiet ſecundum eum
comparatio de momento in momentum,dic vt in cle. de
cõceſ. præb.cum ei quem.in fi.In gl.pe.ibi.(expectare) ad
hoc.inf.de ap.ab eo.in fi.& ſup.de loca.potuit.

ADDITIO.

a ¶ Præſcripta.Nam conſuetudinis appellatione venit præſcripta
c.cumana.de elec.& c.cum de beneficio de præben.In 6.Flor. in
l.venditor.§.1.ff.communia præd.Ang.in l.diuturna.ff. de leg.
Bal.& Alex.in l.de quibus.eo.tit.& Bal.in c.1.de feu. cog. Con
ſuetudo autem & præſcriptio quomodo differant,vide Bal.in l.
fi.15.opp.ad fi.C.de edic.diui Adri.tollen.& plenius per Alex.in
l.more.ff.de iu.omni.iud.& Inn.in c.fi.de officio arch.& Arch.
18.q.2.c.fi.& ibi gl.Cy.in l.2.C.quæ ſit lon. conſue.& Bal. in l.
de quibus.in fi.de legi.Ioan.And.in c.dilecto.de officio Arch.
& Anto.de But.in c.fi.de conſuetu.

¶ De poſtulatione prælatorum. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Gerundia & ſupina cuius ſint ſignificationis.*
2 *Dubitatio probabilis excuſat,ſicut probabilis ignorantia.*
3 *Actio an tollatur ipſo iure per electionem alterius præiudicialis, an per exceptionem.*
4 *Forma non requiritur in poſtulatione,ſed ſola concordia.*
5 *Poſtulandus poſt electionem debet ſimpliciter el gpoſtea poſtulari a ſuo prælato.*
6 *Poſtulatio eſt alicuius perſonæ,quæ eligi prohibetur non propter vitium,ſed propter defectum.*

CAP. PRIMVM.

Perpetuo. Vide quod no.inf.tit.t.vt circa.ſuper
eodem ver.ꝙ hic.Archi.(edicto)de
hoc in textu & gl.2.diſt.conſtitutio,
vel edictum eſt,quod Rex,vel Imperator conſtituit,vel edi
dit,ita ibi tex.& dicã inf.ti.1.vt circa.in prin.(pernitioſa)
quaſi perditioſa calamitoſa morboſa funeſta ſit. t 9. q.2.
pernirioſam.C.de prob.l.exemplo[curioſitas]vide, quod
no.inf.ti.2.c.2.in prin.[eligendo]hãc approbat Guil.[&
in dubio)de quo loquitur pars ſecunda,in Spe.eo.ti. in fi.
1 nec verum dicit Io.Mona. ꝙ † gerundia & ſupina ſecun-
dum Priſcianum ſunt communis ſignificationis, vnde ve-
do amandum.i.vt amem,vel.i.vt amer,ſed paſſiua hic nõ
competit,de inſti.c.fi.item gerundia habent idem ſignifi
catum cum infinito,tamen cum adiectione ꝑpoſitionis.ſ.
genitiuus cum de,ablatiuus cum in.accuſatiuus cum ad,
vnde cum dico eligo poſtulando , vel econtra , eſt ſenſus
eligo in poſtulare,vel contra.& cum dico eligo poſtulan-
dum, vel ecõtra, eſt ſenſus eligo ad poſtulare,vel econtra,
& ſic nec uera electio &c. (quin)pro imo (in poſtulando)
reprobat, quod no.Hoſt.de renunc. poſt tranſlationem,
poſt princ.& Compoſt.ſup.eo.c.t.circa medium, qui di-
cunt,ꝙ formam eligimus in poſtulandum,tantum ualet,
quantum ſi diceret,poſtulamur,cuius contrarium ſequi-
tur.ſ.ꝙ denotat rem imperfectam.(eligendum)ſecundum
Arch.(patrono)bene licet dicere eligo in præſentandum
alleg.quod no.P.de iurepa.c.fi.& quia talis electio eſt quæ
dam electio potius quam proprie electio,bene facit cle.de
iurep.c.1.in fi.(careret)cum iſtud ſit vitium formæ , uide-
tur eos per hoc non eſſe priuatos,ad hoc inf.tit. t.quamq̃.
Sed contra uidetur,cum forma ſapiat incertitudinem ut
2 ſup.dicitur.in f.ti. t.c.2.f.n Arch.(dubitatur) † excuſat ꝓ
babilis dubitatio,ſicut probabilis ignorãtia.ſup.c.1.de cõ
ſti.c.2.Ioã.& Arch.in hoc autem dubio cautum eſt, ꝙ de
ponens votum in ſcrutinio ſimpliciter dicat,conſentio in
talem,vel addat,præficiendum eccleſiæ , non exprimẽdo
electionẽ vel poſtulationẽ,nec tñ viriaretur,ſi diceret,con
ſentio in talem eligendum , vel poſtulandum,prout me-
lius de iure fieri poterit(poſtulationis)ſi hanc viam eligit,
non habet conſentire,ſecundum Arch.vide quod no. inf.
tit. 1.cupiẽtes,§.denique(teneantur]ſi vult factum proſe-
quitur ſecundũ Arch.quia nõ cogitur.remittit.1.q.6.ſicut
is.40.di.ante omnia.24.q.4.diſplicet.in prin.(penitus]ac
ſi dicat ipſo iure & ſine exceptionis ope,vel ac ſi de via nõ
electa nulla mẽtio facta fuiſſet,& faciũt hæc ad no.p Cy.
3 Rub.de fur.l.1.in 5.q.qua tractat † an ipſo iure tollatur
vna

vna electio per electionē alterius præiudicialis, an per exceptionē. ¶ Prima gl. summat & dicit. quid prouidet, & quid declarat. ¶ Gl. licet ista: recitetur per qōnē, allegat pro, soluit contrariū, & contrariæ rōni rñ. ¶ Gl. licet igitur. rñ. per qōnē. ¶ Gl. in hoc, exēplificat & declarat. ¶ Ao cept. gl. quærit & soluit. ¶ In gl. 2. ibi. l. vlt. ad fi. vide in p̃. c. & si qōnes. in 1. gl. ¶ In gl. & sic, ibi de furtis. l. 1. vide de li. ob. c. 2. super 1. gl. ¶ In gl. licet ista, ibi ad mace. l. 1. vide de sen. exc. ad hoc. super. 3. gl. ¶ In gl. in hoc ibi, qui aūt, vide de cā pos. cum dilectus. sup 1. gl. ¶ In gl. antep. ibi. l. 3. vide hanc. & §. eligere. de li. ob. c. 2. super 1. gl. ¶ In gl. 1. ibi, hoc dicit, & primo damnati. 6. formā cum decreto. secundo damnat septimam ēt cum decreto, sed ab hac vnū casum excipit cū certa determinatione, & ibi, Valentianus. & c. quanto. & 61. d. §. sed aliud. Arch. ¶ In gl. 2. in fi. & inf. de renunc. c. 1. in pri. & ibi aliæ cōcor. ¶ In gl. sicut enim ibi [inuenti sūt] per cōsensū. s. illorum, ad quos spectat eligere, quem eo animo exprimunt, & per consensum electi secutū. Et in fi. Host. dicit in sum. huius ti. §. verum. ꝙ
4 † in postulatione non requiritur forma, sed sola concordia. Sed, vt dicit hic Arc. dixit Inn. in decr. in causis. ī. de elec. & Comp. sup. e. c. 1. ꝙ in solenni postulatione requiritur forma concilij, quia pp. vide satis de hoc per Guil. man. in l. ele. c. 55. ad ꝙ alle. Arch. ĩ. tit. 1. statuimus, & c. vt circa. per postulationē sicut electionem pronunciandā per vnū, ne tot sint postulationes, & est. ī. de ele. in Genesi. Et licet quidam dicant publicandā per decr. in causis, ibi tamen dicit Inn. sustinendū, ꝙ ēt populo publicetur, & sic seruatur. Itē cū postulatio dependeat a gratia postulantis, non intronizatur, ꝙ si patitur de ambitione notatur, & vr̄ cessandus, & pp id non arctatur consentire. ĩ. tit. 1. cupientes. §. deniq. Quid āt iuris si cū elec. vel postulatione, dic, vt ī. de ele. scriptū. ¶ In gl. ista forma. in fi. dicit hic Io. mo. illam decret. soluendo, ꝙ hæc decr. non cōtingit casum, quo monachus eligitur postea postulandus a suo Abbate. sed de postulatione quæ præcedit electionē, & est via ad electionē. & hic sub dubio forte placuit Arc. alle. no. 73. d. literas, sed postea mutauit dicens, verius est,
5 ꝙ † postulandus post electionē dēt simpliciter eligi, postea postulari a suo prælato per hanc literam, quæ loquitur indistincte, & alle. not. 19. q. 5. c. 1. ¶ In glo. per quam ibi (fa
5 cta) Host. dixit, ꝙ † postulatio [a] est alicuius personæ, quæ
a eligi prohibetur non pp vitiū, sed pp defectū, qui tñ postulandus non oīno inhabilem reddit ad prouidendū eccl. [concors &c.] eā facta petitio pp vitium dixit, nec ob. decr. prima. ī eo. tit. sed Arch. ĩ. tit. e. c. 1. in ptin. dixit s̄m Io. illud intelligendum, qñ postulantes non exprimunt vitium postulati, & remittit ad no. per Gof. in sum. huius §. fi. in fi. & hoc casu electio sumitur stricte, cum alias verbū electionis habeat se ad multa. vnde eliguntur arbitri, eliguntur poma de canistro, vt no. Goff. in sum. de ele. in pr. ¶ In gl. licet. ibi, præcedentes. satis est, ꝙ præcesserit electio licet super ea constitutionis tpe cā penderet. Io. mo. & ibi [aqua] in fi. facit, ꝙ dixi de spon. duo. tuas dudum, super ver. de cætero. & ꝙ no. in proœ. cle. ad fi. magnæ gl. & ꝙ dixi de elec. cū causam. super vers. & merito. ¶ In gl. in hoc, ibi [qui aūt] de rest. in integ. constitutus. & ibi [iure] non potest certa iuris regula vel doctrina dari circa eligendos & postulandos, super quo vide, ꝙ dixi ī. e. c. fi. in gl. quæro. in fi. æquum tñ esset, hanc formam tolerari, vbi propter opiniones contrarias occurrit iuris dubium probabile. facit, qđ scripsi de appel. vt debitus. super glo. antep. de bap. c. 2. & C. de bonis quæ li. l. non fine. & tunc cum ita dubium illud excuset electum vt eligentes, non haberet locum si. causa. ¶ In gl. concor. in fi. ī. e. lib. de rescrip. gracia. ¶ In gl. vlt. ibi. §. eligere. alle. Io. mo. ff. de op. leg. apud Aufidium. Arch. alle. C. de codicillis. l. vlt. ff. de leg. 2. serui ele. & l. huiusmodi. §. stichum. ad idem facit ff. de leg. 1. si pluribus. in fi. & de leg. 3. statu lib. in fi.

ADDITIONES.

a ¶ Postulatio, quid sit postulatio, & qualiter fiat, & qualiter presentetur, habetur in tit. de postu. præl. & quid præcedere debet ad postulationes super probationem, & qualis inquisitio, habetur in spec. de inquis. §. 2. vers. in summa.

De electione. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Prouisio decre. de elect. an cesset per terminum appellanti statutum ab homine.*
2 *Prouisio quandoque sumitur pro electione, & electio pro prouisione. & num. 3.*
4 *Constitutio habet locum, si a grauamine iudicis, vel executoris appelletur, & dentur iudices appellationis extra curiam, et ab istis iterum appelletur.*
5 *Ius debet esse generale.*
6 *Res integra dicitur multis modis.*
7 *Constitutio quum sit multum pœnalis, non debet laxari.*
8 *Canonicus vnde dicatur.*
9 *Nullum & non sufficiens æquipollent.*
10 *Fiducia dicitur in bonis, confidentia vero in malis.*
11 *Appellasse soli videntur, quorum nomina libellis comprehensa sunt.*
12 *Debitor si victus appellauit, nec ex fide causam prosequitur, creditor causam assumit.*
13 *Accusator, qui monitus non prosequitur, extra ordinē punitur.*
14 *Appellans quando non prosequitur, nec appellatus ad petitionē tertij, cuius interest, non proceditur contra appellatum, nisi prius citetur.*

CAP. PRIMVM.

1 Statuimus. † Quòd nō cesset ꝓuisio huius decre. per terminum appellāti statutum ab homine, scripsi in Spe. de dil. in fi. illorum, quæ addidi post fi. 1. §. [si quis] cum laicus quandoque opponere & appellare possit. ꝙ dic, vt dixi de acc. super his. dic s̄m Arch. ꝙ locū hēbit in eo hæc decr. & eius pœna pro ea parte, qua capax est, & s̄m ipsum Host. & Io. mo. loquatur litera de illo, cuius interest, & vide ꝙ no. ĩ. e. vt circa. in par. 2. in 5. gl. (electionē, postulationē) diffinitionē notū post Host. ponit hic Arc. ꝙ vide ī. tit. prox. c. 1. super gl. post q̄ [prouisionē] dicit Archid. ꝙ
2 † prouisio qñque sumitur pro electione, vt ī. e. cām. & ca.
3 quia propter. qñque † electio [b] pro prouisione, & sic su-
b mitur s̄m eū, de conc. præb. dilectus [in formam] per hāc literā comitatā cum verbo canonis, ꝙ est. ĩ. §. hoc āt dicit Hos. & in canonicorum electionib. seruandā formam cōcilij quia propter ī. e. tit. alias si forma seruari non dēret, nil posset obijci in formā, facit de desp. impub. ad dissoluendū. ꝙ non placet, vt ibi dixi super 1. gl. & de hoc. ĩ. c. sicut. in gl. 2. Et hæc litera non obst. quia s̄m id sequeretur ēt in prouisionib. seruandum formā, ꝙ est falsum. Itē posset ēt in illis electionib. obijci in formā, puta ꝙ non capitulariter sed singulariter factæ sint, vel quod forma fuerit pactionalis & simoniaca, vel quod vocandi vocati nō fuerint. inf. de p̄b. cum in ecclesiis. De primo vide, quod not. inf. de reb. eccl. nō alie. dudū. ī de cōst. cū oēs. in fi. 1. gl. De secundo vide sup. c. signific. & de præb. significatū. & propter hoc s̄m Comp. locum hēt hæc decr. si appelletur contra inuestituram, vel collationem canonice factā per executorem Papæ pure datum, vel sub conditione, puta. c. negligente, licet vltra numerum, cum litera prima dicat in canonicis. Nec obst. quod non vacant, vt dicam super gl. Item locum habet, cum quis se opponit electioni vel ꝓuisioni siue corā confirmatore, siue in eādē si contra executorē, vel collatorē, vel inductorem in possessionem. & hoc siue appellet opponens, siue is contra quem fit oppositio. Item licet non appelletur ab ecclesia, vel ꝓui-

ſione, ſed appelletur a grauamine, dum agitur cauſa corã
judice, vel executore, vt q a nõ facit cop ã reſcripti, nõ dat
deliberatorias, vel non admittit exceptionem legitimã,
vel his ſim. locum habet decreta. & ſic ſeruatur, vt expo-
nas, pp hoc, id eſt pp cauſam, electionis, vel prouiſionis,
plus dicit hic, vt no. in cle. eo. tit. cauſam. in 4. glo. qđ ſi a
4 † grauamine iudicis, vel executoris appelletur, & dentur
iudices appellationis extra curiam, & ab iſtis iterum ap-
pelletur, locum habet cõſtitutio, & ſic dicit ſeruaſſe Inn.
licet quidam dicerent ſolum in prima appellatione con-
ſtitutionem locũ habere, quod eſt extra mẽtem, cum per
ſecundam ſicut per primam appellationem poſſit prote-
lari vacatio. idem Arch. per prædicta patet, q decreta. lo-
cum habet ſiue in iudicio, ſiue extra iudicium appelletur
etiam ab interlocutoria, & hoc placet Ion. & Hoſt. etiam,
qui dixit, hanc decr. procedere, ſi appellatur ab illo, qui
vult confirmare, vt pro tribunali ſedere. arg. ſ. eo. cum di-
lecti. de appellatio. conſtitutus. 2. facit bene. j. eo. quãuis,
2. rñ Item cum ratio huius iuris ſit generalis, vt malitijs
5 via precludatur, † & ius debet eſſe generale. ff. ad l. aqui. l.
illud. ita enim in iudicio ſicut extra malitia fieri poſſet. er
go &c. ff. de re. vendi. in fundo. Sed contra, quia decr. vt
circa. inf. eo. quæ præſupponit iſtam, vt ibi patet in fi. non
habet locum in appellatione iudiciali. inf. eo. conſtitutio,
ſed vt hic dicit Archid. caſus ſunt diuerſi. nam illa loqui-
tur de forma interponendæ appellationis, iſta vero de ꝓ-
ſecutione appellationis interpoſitæ, & ſic ſe non tangunt
[appellari in ſcriptis] ex cauſa probabili, quæ probata de-
beret legitima reputari. inf. c. ſi poſtquã. & c. quamuis. &
inf. eo. dies a tempore ſcientiæ. inf. de appel. concertatio-
ni. ſecundũ Arch. [opponit] quocunque modo & iſte vi-
cẽ actoris obtinet ſm̃ Hoſt. [defendit] iſte hr̃ loco rei. inte
reſt ergo non alij ſm̃ Hoſt. & Petr. & ſuum intereſſe pro-
babunt, de reſt. venientes & quo iure. ſ. e. conſtitutis [procu
ratores] nõ locũ habet decr. iſte procurator crimina, vel
defectus non objicit, niſi ſpecialiter id manderur, vt dixi
poſt modernos de accu. ſuper his. dic, vt in cle. de procu.
non poteſt. quæ latius loquitur de hoc, & vide quod ibi
not. g. ... p. Et de decem quæſtionibus circa hunc arti-
culum vide ... foe. de pro §. 1. ver. ſed nũquid. & 10. ſequẽ-
ti ver. ... m quædam tractat hic Comp. [inſtructos)
alias non eſſent ſufficientes de iure ca. impetrãdis. de do-
lo & cont. §. ſi. vnde ... potuit hoc verbũ, & de l. vlt. C.
de ... conſu. §. cum autem. & de leg. 2. C. de iu
re ... §. ... autem. ... de iud. properãdum. §. & ſi qui
dẽ ... contra ... l. ... ad fi. verſ. q ſi in terra. de iu
re del. l. vlt. §. ... [alios) & facit ff. de verb. ſig. l. in
ſtructa taberna. Et dicit Hoſt. q hæc iura ſunt contra illa,
quæ conſtituuntur iudicos, vel procuratores ignoros. & in-
ſcios cauſæ. & ideo negant omnia, vnde iudex ſubuenire
deberet, & cogere, vt conſtrueret or inſtructus & bonæ fa
mę. ar. C. de procur. l. vlt. ff. eo. l. ... actor. & j. de reſt. pñtium.
Quõ autem dicatur inſtructus venire dñs, vel ꝓcurator,
patet ex decr. cupientes, 1. reſpon. in fi. quia portare debet
acta, iura & munimenta, vt ibi ſi vt ibi, no. in gl. pe. ex cã
bene daretur noua dilatio ad illa, q̃ producenda ſunt, ad
hoc. ff. de eden. ſi quis ex argentarijs. §. vlt. & l. ſeq. ſine cã
non, de iure cm, cũ ad hoc terminum habuerit per hãc cõ
ſtitutionem. ad hoc de reſt. in inte. coram. Et quod dr̃, q
venia inſtructus, vr̃ locum habere, vbicunq. præfigitur
terminus a iudice ad proſequendũ negotiũ prouiſionis,
etiam ſi altera pars id non petat, & hoc propter periculũ
moræ. ſ. de app. oblatæ. in fi. & j. de appel. cordi. quidam
tñ hoc non admittunt, cũ non ſit iure cautum ſcđm Inn.
[a ...] de hac præpoſitione, a, tractat hic Arch. & inſ. de
probatur ... & ibi poſt eum dicam [obiectionis] q hic
dixit ... de obijciente in forma, vide de accu. ſuper his.
gl. dicit hic ... poſt aduentum & poſt lapſum menſis p̃-
dicti ſecundũ Hoſt. [alterius] dicit Comp. præſens contra
abſentem non obtinebit ſic procedi, niſi doceat ſe tempo

ra ſeruaſſe. Tractat etiã, an ſufficiat ſibi, q auditorem im-
petrauit, & quid ſi impetrauit non ipſe ſed alius. & de hoc
vide in Spe. de appel. §. nunc breuiter. verſ. aut certum. &
duobus verſ. ſeq. [expectata) ergo ſi prius procedatur, nõ
tenet proceſſus, quia factus contra non contumacem. de
ma. & obed. inter ſm̃. Io. mo. alle. Arch. 3. q. 9. omnia. & c.
abſente. & c. re vera. & c. chartæ. not. ãt hoc ſpeciale circa
electiones, q licet nõ ſit terminus aſſignatus ab hõie, nec
delarũ ſit appellationi, literæ per appellantem impetratæ
infra terminum huius conſtitutionis non valent, & ſic nõ
obſtantibus talibus literis, & abſentia appellantis proce-
dit curia in hoc caſu ſm̃ Inn. & Hoſt. qui etiam dicunt, ad-
mittendũ proſequentem tunc appellationẽ & poſt termi
num, dummodo res ſit integra, arg. ſ. eo. in cauſis. ff. de cõ.
6 l. 3. Quõ † aũt multis modis dr̃ res integra, dicitur inf. e.
c. 2. §. ſane. procedatur ẽt ad diffinitiuã, & an abſens ab il
la contra ſe lata poſſit appellare, no. in cle. eo tit. cauſam.
in gl. pe. & de do. & cont. ſi autẽ. in fi. vlt. gl. hæc autẽ oĩa
ſuperiora reſpicit ſ. de reſcr. olim. Hoſt. [canonicorum]
appellatio cõprehendit oẽ beneficium perpetuũ ex cano
nica inſtitutione tenendum ſm̃ Hoſt. & Comp. vnde paro
chiales eccleſias, capellanias & præſtimonia quæ in per-
petuum beneficium eccleſiaſticũ conferuntur, cõprehen
dit ſm̃ eos & Io. mo. & Arch. facit inf. c. vt circa. in pri. Et
licet Pe. de Fan. placeat contrariũ, fatetur ſe audiuiſſe, q
primũ tenet curia. pro Petro facit, quia litera conſtitutio
nẽ vr̃ ad tria reſtringere, ergo alia non continet, de dec.
7 ad audientiã. cum concor. Item † cum conſtitutio non
ſit pęnalis, non debet laxari. inf. de reg. iu. quæ a iure. & c.
in pęnis. Sed dixit Comp. q litera iſta non negat quin &
in alijs locum habeat conſtitutio. item rõ eſt cõis ad oĩa
ergo &c. vt dixi ſuper verſ. pp hoc. Coadiuuatur autem
8 dictum Hoſt. & ſequentiũ, conſtat q † canonicus dicitur
a canone, & canon idẽ quod regula, quæ eſt, norma recte
viuendi. 3. d. canon. & c. regula. & canon dicit, q oẽs qui
ſacris ll. eccleſiaſticis ordinib. mancipantur, canonicis re
gulis tenentur aſtricti. 33. d. quamquã ergo quilibet cano
nice inſtitutus dici põt canonicus, & facit, q dicã inſ. de
reg. iur. ſuper rubrica. (vt qui appellans) de quo prædixi,
vel latius intelligitur ꝓ quolibet impugnãte, ſup quo vi-
de, q no. in cle. de proc. nõ põt. in gl. a otep. & facit inſ. e.
ſi cõpromiſſarius. in fi. & dicã inſ. e. ſi forte condẽnetur. ſic
ſ. de reſcr. diſpẽdia. Arc. [probatione] ſ. dixi de plena ꝓ-
batione, q hic non reperit, per q ... hoc caſu ſufficere ſe
miplenã, vt curret pler ã. nõ mirũ ſi aliud, quã in caſu pce-
dẽti, quia error obiectus in formã plus attingit errorẽ iu-
ris, qui non excuſat, ſed obiectus in perſonã conſiſtit in
facto, cuius error probabilis excuſat, vide q d cã inſ. ſup
verb. ipſũ. itẽ iſta grauior pęna quã illa, facilius ergo ex
uetur ab iſta. Dicit Arch. q prolixius hoc tractat, q cũ ſe
9 miplena probatio non ſit probatio, quia † nullũ a & non
a ſufficiens æquipollent, facit ſ. de elc. non reſi. tuæ. cũ con
cor. de. deficit non plene probãs, all. ẽt. 3. q. 1. c. 1. & inſ. e. ſi
forte. caueant ergo ſibi obijcientes, quia deficientes incur
rent hãc pęnã, idẽ. ff. de inoſ. teſt. l. 1. & l. contra veterẽ. §.
ſi quis. ff. de teſt. l. 3. §. itẽ dic ... j. c. ſi cõpromiſſarius i ſ. ſ.
q. 6. c. 1. & 3. aperte probatur hoc inſ. e. vt circa. §. vlt. vbi
dr̃ in hac conſtitutione pęnas appoſitas contra nõ plene
ꝓbantes obiecta in perſona vel formã q a defecerit. & in-
telligo deficere, ſi ſibi incũbat onus probãdi, & non pro-
bauit, ſi. n. opponebat aliqđ negatiue, ad q probandũ nõ
tenebatur, facit, q ſcripſi de accu. ſuper his. tunc non dr̃
deficere non ſolo, q non probat. deficeret tñ, vt puta electo
vel prouiſo probante contrariũ, ita q locus eſſet pęnę ſal
uo errore ꝓbabili, de quo dixit Hoſt. & ſuper his vide, qđ
ſcripſi ibi ... quã poſui ſuper regulã infamib.
de reg. iu. j. obiectum ... et quã de fauorabili interpretatione
pro ... vide j. q dixi poſt Inn. Hoſt.
& Comp. ſ. e. dudum ... ſup ver. obiecta [beneficijs)
coniuncta decret. ... quam hic alleg. glo-

per

per hoc plurale & singulare, cum loquitur de persona patet, quem in vna ecclesia esse posse pluralē, de hoc.s.ti.1.
c.1.[triennio]continuo.j.e.cupientes.§.cæterū, suspensū
ipso iure. Io.mo.sicut.j.e. si cōpromissarius. §. porro. & in
Arch.& nihilominus condēnabitur in expensis.s. de acc.
accedens. non obst.q alia pęna imponitur, super quo vide, q dixi de dol.& cont.c.fi dilecti.super glo. fi. & q hic
no.gl.hac pęna.in fi.& scdm hoc plus punitur, qui objicit in personam, sed releuatur, quia pōt probare errorem,
vt sequitur, q in alio nō vr, vt dixi s.vers. probatione. sm
Ho.j.illud trienniū cōpletū, ita q dicit vlt. sit cōpleta, ad
hoc.ff. de suc.edi.l.1.§.q dicimus.eo elapso, absolutus est
sine hoīs adminiculo, & vide quod scrip.s.de æt.& qual.
cū bonæ. Ar.c.alle.4.q.6.c.pe.& vlt.& q no.4.d.si qui sūt.
de ele. quisquis.in gl.3.temeritate, sic s.de const.quanto.
vel aliquo quæsito colore.inf.e.cupientes.§.cæterū[ingesserit]idem verbū de cle.exc.illud.de re iud.cum æterni. Arch.[priuatus]hic iunge ver.vbi, vsq. ad fi.(spem]spes est
cupidorum, nemo.n.sperat, q non cupit. Arch. [fiduciā]
10 † fiducia in bonis, confidentia in malis(manifestissimas)
quia apertissimis.inf.de excep.pia.ver.si quis.6.q.2.c.vlt.
in fi. Arch.(constiterit]dicit Host.iudici ordinario, a quo
talis mīa petitur[documentis]expone vt inf.de exc.pia.
& idem verbum.1.q.7.pleriq.6.q.t.c.vl.in fi.2.q.8.sciāt
ipsum, qui contra personā objicit, excipit.n. hoc a pximo dicto scdm Ho.scdm quem qui excipit in formā, non
audit, quin in expensia cōdemnatur, fateor q si errauit in
iure, & si error fuit improbabilis, pcedit condēnatio, sed
cū hic obiectus i forma sumat large, vt dixi sup gl.quę incipit.elect.ita q cadere posset error facti, nō video, quare si esset pbabilis, nō excusaret a cōdēnatione expē. ff. de
le.2.qui solidū.§.ēt.de sent.exc.sacro.C.de cal.l.3. pbabilis.i.iusta, sm Arcb.qui remittit ad id, q post In.scripsi, de
app.bonæ.sup ver. pbabilis.¶ Prima gl.sūmat & diuidit.
¶ Quarta gl.q̄rit, opponit, & soluit distinguēdo.¶ Quia
gl.ponit, exponit dictū Inn.¶ Gl.electi.rñ.per qōnē, ponit
antiquā opi. Ber.& cōtrariā ipsius & Inn.¶ Gl.secus.rñ.p
qōnē, ponit opi.& soluit.¶ Gl.sed nūquid.successiue formai & soluit duas qōnes.¶ Gl.Vbi.n.rōnē reddit & declarat duplicē absentiā, scdo tractat, an veniens facto iā processu, qui sit post lit.cont.petat libellū dari, vel contestationē fieri vt dicit, q nō tractat, demū quid si negeē pc.
& ponit tria dicta Inn.quæ in fi.determinat.¶ Gl. hic ęquparātur, ponit quatuor æquiparationes.¶ Gl.vero soluit
contrariū.¶ Gl.taxatione, ponit dictū & soluit cōtrariū.
¶ Gl.hanc pęnā.primo soluit cōtrariū.scdo querit, arguit
pro & cōtra soluit, & cōtra iᵒ rñdet.¶ Gl.intelligo, soluit
duas qōnes.¶ Gl.nunquid, quærit & remittit.¶ Vlt.glo.
exemplificat, notat, & remittit.¶ In glo. sed nunquid. ibi
11 [scio]si cōtra plures pronūciatur † hi soli appellasse vidētur, quorū noīa libellis cōprebensa sunt, & ibi l.1.ponit ca
12 sum decr.q̄ statim alle.& ibi.§.alio condēnato.† si debitor victus appellauit.nec ex fide cām psequitur creditor
cām assumit, idē io emptore, cuᵒ auctor victᵒ appellauit,
& ex fide nō prosequtur. In gl.vbi.n.ibi.§. rati. procurator
cōtestatus litē non cogitur satisdare. In gl.hanc pœnā. ibi
[quamuis]vide de foro comp.si diligēti.sup gl.nūquid.&
13 ibi(qui crimē)accusatore † qui monitus non prosequiē,
extra ordinē punitur, & refundere cogitur sumptus, quos
accusatus in eā rē fecit, etiā circa iter, & ibi(arbitratu) nō
committitur pęna, si arbiter iusserat esse cal. & alter non
venit, sed arbiter tūc mortuus erat, & ibi.s.lectio legū. vide de appel.vt debitus.in 1.glo.In gl.secus ibi l.1.canoni
zata.in § statim alle.in gl.antep.ibi, sciant enim in prox.
concor. In gl.prima ibi, i fi. 2.ibi, q sed, alias sed si.& ibi.
[addicientes]quæ duo facit.primo punit objicientem in
forma, secundum eum, qui objicit in personam, ibi (qui
vero]& hæc tria facit, primo imponit pœnam. secundo
aggrauat ibi, ad quæ.tertio excipit ibi, vbi.Io.mo.dicit, q
primo ponit statutum, quod secundo prorogat ibi, hoc
autem, tertio ponit pœnam non probantis ibi, addicientes, an ille.§.hoc autē.determinet, prorogeet, vel restringat, ibi dixi.¶ In gl.3.ibi[pertinet puisio]sup.de in inte.
restitutio.c.2.ne se.va.c.inter.& ibi[post uero nō]alij cōtra, si appelletur a consumatione.j.c.postq̄. & placet Acb.ratio Inn.etiā placere videtur Host.est, quia const. facta est, vt talia negotia, in quibus mora est periculosa, citius terminētur, sed io confirmato cessat illa ratio.hæc ratio eo fortius procederet, quanto administrationē confirmati appellatio impedire non posset.j.eod.indemnitatibus.sed p Archi.cōtra Inn.bene facit de appel.oblatæ. ad
fi.& qd ibi scripsi.Et quod not.j eo.auaritiæ.in gl.tuæ.itē
secundum illam rationem non haberet locū in prouisionibus, qd est falsum.¶ In quarta glo.ibi[quod idem)etiam
si faciēda sit de beneficio non vacante, puta si appelletur
ne talis recipiatur vltra numerū sm Comp.qui refert tria
tēpora, primum Inno.quo fuit seruatum sic. sm Ale. quo
fuit seruatū contrariū, tamen quia mens constitutionis
vr velle prouidere cōtra diutinas vacātes, quę ratio cessat
eo casu, tñ quia malū erat inutiliter laborare & expendere propter beneficium vacaturū, quod forte nunquam habebit impetrans tertiū tēpus fuit ipsius Ale.& post ipsum
quo seruatum est primum.nam æquum est, q etiam expectās de iure suo incertus, nec diu manet sub spe vna, & (vt
dicit)hoc maxime habet ęquitatem, quando prosequitur
appellatus. In gl.dixit hic ibi(ordinatione)in his duobus
cōcor. Io.mo.& ibi[ipse habet]huius potissima ratio, qa
punitur, si confirmat indignum.sup.e.nihil est.& vide qd
dixi in gl.dicebat.¶ In gl. electi.ibi(patet]& j.eo.tit. quā
quam.& in fi.idem Ioan.mon.secundum quem est ratio,
quia tali obiectu probato nil diffinitur directe cōtra personas eligentes sed super forma.sup.eo.super eo.argu.ff. de
his qui no. infa. l.Lucius. idem scdm Compo. si dicatur
electores, vel promotores esse excōmunicatos, vel suspensos, vel literam surreptitiam, per quam facta est prouisio,
vel electio, nam omnes isti obiectus dicuntur in formā.
nec obst.scdm Arch.j.c.vt circa.vbi objicere in formam,
& contra eligentes, ponuntur vt diuersa, vt ibi dicam. In
gl.no.ibi, vt hæc, quæ dicit gl.nō quæ dicit textus. In gl. secus, ibi[satis credo]idem Io.mon.& Arcbi.ibi, quod hoc
saltem, q hic dicitur circa deuolutionem & citationem &
quare.hæc dixam, vide no.in cle.de procur.non potest.in
gl.antepe. In gl.etiam si, in fine.ista tamen constitutio locum non habet, cum aliter quam per appellationem differtur scdm Inn.Host.Pet.& Arch. In gl.sed nunquid.ib.(ratam]j.tempus quo debuisset appellare, vt not.j.eo.vt circa, in gl.dixit Gar.& hi sunt 10.dies, quos dicunt quidā
computandos a die, qua appellatū est, q placere videtur
Inn.sup.eo.auditis.Sed Arcb.hic sequendo Compost. in
eo, qd hic no.in gl.qualiter.in 4.q.dicit, quod satis est, q
ratificent a die scientię, & si non a die appellationis. dicit etiam ibi, quod ia, qui non est procurator, sed amicus,
appellare potest a sententia lata cōtra absentem. ff. quorum appella.non recip.l.1.& sic obtinuit, & absens, pro
quo appellatum se iuuabit ex illa, dummodo ratificet, vt
est dictum ibi (non prosequitur) si autem prosequitur,
sed colludendo se succumbere permittit, dicit Hostien.
quòd index de hoc inquiret, quo comperto omnia retractabit, sup.de collu.c.fi.de re iud.cum olim.sup. eod. cum
dilecti.ad hoc.inf.e.prouida.& ibi Inno.& Hostien.& Archid. vnum scias, quod † quādo neuter prosequitur.s.nec
4 appellans, nec appellatus, ad petitionem tertij, cuius interest, nō procedetur cōtra appellatū, nisi prius citetur.ratio, quia decre.illa non reputat absentem præsentem, nisi
cum illorum alter prosequitur in ver.prox. scdm Comp.
& Arch.¶ In gl.statuitur ibi, psonas.vbi de hoc.& 2.q.6.
appellatore.¶ In gl.qui currit.in fin.quæ determinat hæc
scriptura.& alibi, vt ibi no.in 1.glo.& in glo.quod ergo.
¶ in gloss.vbi enim ibi, quamcunq. lite ēt non cont. Ho.
& ibi, quod si forsan.scdm Inn.& Compo.& ibi contesta

tionem fieri declinatorias proponat, vel iudicem recuſet
ſm Compoſt. & Guil. in ſpec. de appel. §. qualiter. verſ. ſed
pone q. x ſeq. in eo vero ſtatu, in quo cauſam inuenies,
admittitur, ſi. j. vt lit. pend. c. 2. in fi. ¶ In glo. de iure. in fi.
vt dicunt Compo. & Arch. ſi appellans eſt præſens factis
prius tribus citationibus in audientia, vt eſt moris, vide-
bit iudex, an ſit appellatum, & an pars præſens tempora
ſeruauerit, quibus ſufficienter probatis, iudex pronuncia-
bit cauſam eſſe in curia, & procedendum in ea partis ab-
ſentia non obſtante, dicunt tamen hãc pronunciationẽ
plus ad bene eſſe, quam de neceſſitate. Dicit ergo Arch.
quod ea quo eſt in ſcriptis appellatum ex cauſa rationabi
li, & petiti ſunt apoſtoli, a quo peti debeant, & appella-
tio ſit notificata, & a præſente ſeruata ſunt tempora, hẽt
appellatio vim citationis. ¶ In gl. taxatione, ibi [non pōt]
in auth. de iudic. §. oportet. quæ ponitur C. de iud. nouo
iure. & ibi. §. iurare. all. §. ſeq. & ibi de hoc. & ibi [in litem]
q̃uo in eo formetur libellus & ſententia, vide in Spec. de
iureiur. § 1. verſic. vt autem. & ſeq. ¶ In gl. hanc pœnã. ibi
[quamuis] ſ. de appella. interpoſita. §. 2. & ibi [ad exper-
ſas] hoc fateor in fi. litis, ſi fuerit victus, & ſic rñdetur ad
rõnem quæ ſequitur. & ibi [ſicut pœna] reſpectu recipien-
tis, licet ſit pœna reſpectu ſoluentis, vt dixi de reſcrip. ca.
vlt. in fi. & in fi. Guil. contra in Spe. de expen. §. iuata. in
verſ. quid ſi talis. & Cyn. in l. ſancimus. C. de iu. in 4. qu. q̃
intelligatur de expenſis contumaciæ, vide quod dixi, de
dolo & contu. finem ſuper gl. ſed nunquid, poſt prin. & c.
cum dilecti. ſuper gl. n. ¶ In gl. intelligo. ibi: ſcd̃m Comp.
& Inn & ibi [defectus] intelligo, & ſi negatiue defectus
opponitur, quod dic, vt in tex. hic dixi. & ibi [euita] idem
Inn. Hoſt. & Comp. Io. mo. & Arch. ad hoc inducit Hoſt.
ſingulare quod ſequitur eius, non dicit eorum, alle. etiam
de excef. præl. graue. Sic ẽt potens ratio, quia quodlibet
eorum ſufficit ad conſequendum intentum, non ſic quã-
do ſunt diuerſa, quorũ quodlibet ſufficit, tñ ad diuerſos
effectus, vt no. de iud. exhibita. in vlt. gl. & de quo hic Io.
mon. & Arch. in fi. non ob. ĩ. eo. vt circa, vt ibi no. in gl. ſi
autem, & clarius in ca. is qui. in gl. pe. ¶ In glo. quæ nulla,
in fi. vide, quod ibi no. in vlt. gl. ¶ In gl. ſecus enim. ibi [ſu-
periores] adde, quod no. ĩ. e. cupientes. §. cæterum. in gl.
eſt ergo, ibi no. an poſſit ordinarius in his pœnis diſpen-
ſare. dicit Hoſt. q dato, q iſte ſuſpenſus poneret cuſtodẽ,
quia omnia perciperet, vnde ſibi miniſtrans, donec proba-
bit errorem, incidit in pœnam, niſi de auctoritate ſupe-
rioris id faciat, quia tunc excuſaretur, de offi. or. cum vo-
calis, all. ff. de aucto. tuto. l. non æſtimo. 19. diſt. ana. & ibi
idem dixit Guar.

ADDITIONES.

a ¶ Electio. An electionis appellatione veniat prouiſio, vel poſtu
latio. cle. 2. & ibi Cardin. de iud. & melius in cle. 1. §. 1. de preb.

b ¶ Nullum. Adde hic, q nullus & inutilis etiam pariſicantur, vt
not. Card. in cle. 1. §. pen. de ſta. mona. & in cle. 2. de procur.

c ¶ Accuſator. Adde Bart. in l. 2. §. 1. ff. de præuar. in l. 1. §. ſi quis
autem. ad turp. Cyn. & But. in l. qui crimẽ. C. qui accuſ. nõ poſ.
Bald. Cy. & Sal. in l. 1. C. ad turpil. Et in quibus caſibus accuſa
tor deſiſtens non incidat in turp. vide Alc. in l. 1. §. ſuſpecti. ad
turpil. & in l. mulier. & in l. ſenatus. §. eos. per totum. ff. eo. tit. &
in l. quæſitum. per Bar. & Alex. eo. tit.

SVMMARIVM.

1 *Vota alternatiua hodie admittuntur in præſentationibus patronorum.*

2 *Matrimonium ſpirituale in quo differat a carnali.*

3 *Eccleſia, quæ ſine macula eſt, non patitur vota ſua diu eludi.*

4 *Electio ex puris debet eſſe pura & gratuita.*

5 *Scrutinium quot modis dicatur.*

6 *Eligere in genere non licet, nec alternatiue.*

7 *Electio debet procedere certa perſpicua.*

CAP. II.

In electionibus.

Quæ fieri debẽt a maiori & ſaniori parte capituli. ĩ. e. qa pp Hoſt. hoc

1 ſcias † q hodie in pñtationib. patronorũ bene admittun-
tur vota alternatiua, vt in cle. de iure p. c. 1. in fi. & videq
ibi no. in gl. antep. in nominationib. ẽt procedit alternati
ua, vt ſcripſi poſt Inn. Hoſt. de poſt. bone. c. in fi. ¶ [poſtula
tionibus] in quib. duæ partes capituli requiruntur. ĩ. eod.
ſcriptum. Hoſt. quid dixit hic Arch. poſt Goff. vide infr. e.
cupientes. p. pen. ſuper vlt. gl. [Scrutinijs] cũ in ſolis ſcruti
nijs fiat depoſitio voti, quærit Boati. quare p̃miſit de ele-
ctionibus, vel poſtulationib. quicquid dicat, nedũ depoſi
tionem voti, ſed ẽt ipſã pronunciationẽ electionis, vel po-
ſtulationis improbat [eligendi] innuit, q ſcrutinia ſint le-
gitima. q. d. ſi nõ eſſent legitima, ſed male facta ſcrutinia,
non recideret in alios ius eligendi ſcd̃m Inn. (conditiona
2 lia] † differt in hoc matrimoniũ ſpirituale a carnali, de cõ
di. appo. ſup eo. & vide, q ibi dixi poſt Hoſt. ſup s. glo. de
rõne diuerſitatis differt & in alijs, quę ſcripſi poſt Hoſt. de
ſpon. rue. ſi rõ ſcd̃m Io. mo. quia hic exceptio conditio-
nis ſapit ſimoniã. 1. q. 2. quã pio. ſed ibi licet dare vel face
3 te, all. Arch. 30. q. 5. c. 1. & c. nullũ. itẽ † eccleſia, quæ ſine
macula eſt, vota ſua diu eludi non patitur, ar. C. de ſpon.
l. 2. non admittit ergo conſenſus dubios vel incertos. Io.
mo. ſcd̃m quẽ licet matrimonium carnale ſub conditione
contrahi poſſit, dẽt tñ eſſe pſona certa, alle. ff. de ritu nup.
generali. patet. j. de ſpon. ca. vno. in prin. [alternatiua] ar.
q non valet alternatiua appellatiua, ſed de hoc ſatis. j. de
offi. deleg. ſi is cui. in gl. pe. ſuper regula in alternatiuis. de
regulis iuris (incerta] dicit Arch. q certe eſt clarũ & ma-
nifeſtum, ſic ſumitur. 11. q. 3. certu. de hæreticis. excõica-
tis. §. vlt. 7. q. 2. c. vlt. ergo incertũ eſt obſcurũ & non mani
feſtum, de quo ſe non intromittit eccleſia. 2. q. 1. nomen. &
q. 5. conſuluiſti. merito igitur talia vota reprobantur ſm
eũ habitis, & vbi ſit plena collatio, exprimetur in ea, qua-
re illorum votorũ non hr 16 ſcd̃m Hoſt. Arch. alle. ſ. e. in
4 Geneſi (ex † puris] electio debet eſſe pura, ſincera & gra-
tuita. 23. diſt. in noie dñi. ver. q ſi prauorum. & exponit
Io. mo. pura ex animo, ſincera ex prouidentia, gratuita ſi-
ne pacto, vt ſicut eccleſia pura eſt non habens maculã. 10.
diſt. quamuis. ita pure ſine macula, vel lucro ei ſponſus
pręficiatur [electio) eodem contextu, vnde dicit Archid.
notaſſe Inn. hic in add. q ſi nullum tunc elegerunt cõſen-
tientes pure vel oĩa vota fuerunt reproba, in nullos tunc
recedit vox eorũ, plus dixit in ea Inn. q ſi ipſi idem elige
rent, antequã priuaretur pñte eligẽdi, teneret ipſorũ ele
ctio, niſi faceret illã ſuſpicionem pœnæ, arg. ff. de don. poſt
contractũ & hoc in ſimili caſu dixi ſ. eo. qa pp. ſuper verſ.
ptiuentur. & ſuper gl. per ſniam. Quærit, quid de voto ele-
cti, pura, quia dicit, conſentio, ſi Papa mecũ diſpenſaue-
rit, vel ſi tali placuerit, dicit non valere. purũ. n. dare dẽt
conſenſũ, electoribus, ſicut & electores dãt ſibi, ppter q
dicit electores poſſent alium eligere, niſi ex gratia per tp̃s
modicũ illũ expectare velint. Sit ergo cautus electus, vt
ĩ. terminũ iuris, qui hẽtur j. e. quã ſit. ita plene deliberet,
q pure conſentiat, nã ſi illo termino lapſo reperiatur non
pure conſenſiſſe, locus eſt ei, q dixit Inn. q electores eli-
gere pñt, ſed non ei q vlteriorẽ terminum dare pñt x. an.
Subdebat Inn. plus videri, q ſi electores conſentiant ele-
cto in tali conditionali conſenſu, q eorũ vota ſiunt con-
dõnalia & reprob. nec ex illis dẽt electio facta ſortiri effe
ctum, niſi fiat de nouo. dicit ẽt prædicta vera videri, ſi ſub
talibus condõnibus electus recipiatur ad oſculum, vel re
cipiat ſtallũ in choro, vel obedientiã a ſubditis, vel alias
adminiſtret, & ſimilia, vt traditio dñij, & poſſeſſionis. be-
ne poſſent fieri ſub cond. ... de acq. poſſ. qui abſenti. ff. de
iure do. dotis fructus. in fin. Et ſi dicas, q proteſtatio, vel
conditio contradicit facto, cũ faciat eã, quæ ſunt præla-
ti, vel electi, de app. ſolicitudinẽ. Rñdet, q non contradi-
cit, quia de concordia poſſunt recipere aliquem ad oſcu-
lum pro prælato, & prælatus recipere obedientiam a ſub-
ditis, & adminiſtratores platuræ, & non eſſe prælat⁹ poſt
quã partibus placet, imo idẽ ſi nõ cõſentiat, niſi vna pars
tantum.

tm̃, & tunc illi, qui eum non receperunt ad osculum, non
tenentur eum hr̃e pro p̃lato, nec illi, qui promiserunt obe
dientiã, ad hoc tenentur eum hr̃e pro p̃lato, nisi conditio
extiterit, nec ea q̃ gesserit valẽt quasi gesta a p̃lato, ar. eius
qđ dr̃ de hærede aliqua gerente cũ protestatione, ꝙ non
gerit pro hærede. ff. de acq. hær. pro hære. nec cõtradicit,
de ap. solicitudinẽ, qa illa duo, de quib. loquit decr. simul
cõcurrere non pñt. s. petere absolutionẽ ab excõicatione,
& non renunciare app̃ꝑoni, quam emisit, [ea vice] idest in
ipsa electione tm̃, de qua agitur, sic s̃. e. cũ Vincton. de sup.
ne. p̃. c. 2, in fi ꝑm Ho. & Arch. ¶ Prima gl. summar. ¶ Secũ
da ponit tres significationes scrutinij. antepe. gl. 1. ponit
exemplum & huius iuris cãm & ius antiquũ. Scđo notat
inducens quatuor similia. tertio quęrit & soluit, infert ex
solutione & cõtrarium tenet. ¶ Penul. gl. rñ. per obiectio-
nem. ¶ In gl. antepe. ibi, muto. §. 1. ibi habes primũ dictũ,
& in l. si Titio. §. 1. habes scđm. & ibi, si ita legatum, vide in
gl. statim alleg. ¶ In gl. 1. in fi. & primo tria in trib. repro-
bat, quod scđo declarat, & puniuntur ibi statuentes. ¶ In
gl. secunda ibi, [examinator.] Host. volens hic ponere
5 † tresdecim modos, quib. dr̃ scrutinium. Dicit, ꝙ secũdo
dr̃ examinatio personæ, quę fit, anteq̃ ordinetur. s̃. e. nihil.
§. epi. Ex interrogatio, quæ fit in ipsa ordinatione, de scru
tinijs. c. 1. Tertio examinatio, quæ fit inter electores, ante-
quam eligant formam, vel scriptores dent. s̃. e. cum terra.
Quarto examinatio, quę fit inquirendo vota. s̃. e. quia ꝑp,
& de tali scrutinio scripto & publicato loquitur hic. Quin
to examinatio, quæ fit in confirmatione, etiam si nihil op
ponatur. s̃. e. cum nobis, ad finem. & c. nihil est. Sexto illa
quæ fit post confirmationem ante cõsecrationem aliquo
excipiente. s̃. de accusa. super his. Septimo illa, quæ fit in
ipsa consecratione, de scrutin. c. 1. Octauo illa, quæ fit ex
officio post consecrationem, fama deferente crimina prę
lati, quæ seruanda sunt, de accu. qualiter. 2. de simo. licet.
Nono testium diligens examinatio. s̃. de testi. cum cãm, q̃
inter, & c. venerabili. Decimo cauta peccatorum interro-
gatio. s̃. de pœ. & re. oĩs. §. sacerdos. 11. Iudicis vniuersalis
rimatio. 30. q. 5. iudicantem. ̃j. de ñ. instr. cum Ioan. §. pe.
ff. de inter. ac. vbicunq. 12. alterius regni exploratio, quod
non conuenit. C. de commer. & mer. l. 4. 13. secretorum co
gnitio, quod solius Dei est, de simo. tua nos. in fi. ¶ In fin.
glo. ibi, [scrutinijs] vt non respiciat præcedentia, & hoc ꝑ
verbũ eligendi, qđ sequitur. Quia ex præcedentib. ius ta-
le non oritur, sed ortũ est, vt no. 63. dist. quanto, & ibi pu
blicatis, quia alteri non oritur ius eligendi, & vide, qđ di
cam super gl. pe. ¶ In gl. vel postulãdi. Io. mo. dicit, ꝙ hęc
lr̃a erat in antiqua, sed illã non vidi, nec alius refert vidis
se, & [vt ipse dicit] app̃ꝑone electionis continetur postu-
latio. s̃. e. in causis. cum concor. signat contrariũ. de postu.
c. pe. rñdet, ꝙ nõ oritur ius superiori necessitatẽ imponẽs,
licet per circunstantias gratia possit plus esse debita, sed
bene quoad postulantes, vt nequeant variare, per c. publi
cato. vbi satis de hoc. ¶ In gl. eligo. ibi. A. vel B. dicit Io.
6 mo. ꝙ † sicut non licere eligere in genere, ita nec alternati-
ue. cũ ista sint paria. ff. de condi. inde. cũ is. §. fi. ¶ In gl. an
tepe. ibi, [nõ tollitur] super quo vide, ꝙ no. Ho. in summa
huius ti. §. 1. vlti. in fi. hic autem dixit Host. ꝙ reprobatur
consilium, quod dabat Ala. & G. na. scholarib. suis de ta
lib. notis deponendis, vbi nõ constabat de persona, vt no
tabant in decre. cum circa. Dicit ẽr Ho. ꝙ per has formas
multæ fraudes fieri possent concilijs, cũ in cũctis, & quia
propter. sup. eo. & daretur alicui via eligendi seipsum, vt
si is, qui sperat eligi per decanũ, dicat eligo, quem deca-
nus eliget, vel forsan tales existimabant, ꝙ cum alij pure
consentiebant in indignum, in quem ipsi conditionaliter
consentiebant, ꝙ illis pure consentientib. priuatis, ad eos
solos rediret electio, talibus fraudibus fuit occurrẽdum,
de diuor. quando. ad fi. secundum Host. Et ego etiam con
tra hanc decr. expertus fui fraudem in ecclesia Agien. in-
sulæ Creten. vbi vnus ex quatuor sperans eligi per duos
consensit in illum, in quem consentiret maior pars, vt sic
si valeret votum, vinceret, si non valeret, eius voto pro nõ
adiecto habito a maiori parte diceretur electus, cum oc-
currendum sit fraudibus, vt prædixi, puto talem sic electũ
non confirmandum, vt sic actus iste, qui facit illum ineli-
gibilem actiue, idẽ faciat & passiue, potissime quia in tali
multum notatur ambitio, & ibi, [procurator] concordan
tias, quomodo incertitudo vitiat in stipulatione, in merce
de locationis, in sñia, in laudo, in legato & alijs plurib. vi
de in Spec. de locato. §. nunc aliqua, versi. sis quare, ante
medium, & versi. 62. & ibi, [prouisione] pro & cõtra. sup.
eo. proxi. in prin. & ̃j. c. 2. in prin. & ibi, si Titio. §. 1. Io. mo.
all. ff. de leg. 1. l. 3. de eccle. significasti, & ibi [posset dici.
̃j. de] Arch. dicens nullam dictionem posse poni, quæ so-
nat in condi. & licet Franc. placeret opinio contraria, vbi
dictio de præsenti, vel de futuro inest, finaliter tenet istã.
Et dicit hic Io. mo. tale votum fuisse depositum in deca-
natu Xantõ. si P. qui dicit se ius hr̃e in decanatu, illud ius
non habet, eligo B. & hoc improbat, dicit etiam, cõsentio
in P. non valere, si ̃j. tempus iuris se fecerit consecrari. nã
& tunc non põt extare conditio, nisi consenserit, nec con-
sentire, nisi conditio extiterit, vnde propter perplexitatẽ
non valent. ff. de ver. ob. Titius & Seius. imo nec ex illo vo
to ante conditionem poterit fieri electio, cum adhuc non
sit natus consensus, insti. de verb. ob. §. ex conditionali. ad
decr. significasti, & significatum. rñdet, quod facto cõple-
tn adijciebatur, quod re ipsa inerat, quod reprobatũ non
est, quia nouum non facio, sed implicitum exemplifico. ff.
si ex no. cã aga. l. fi. sup. de præb. delatum. & ibi, quia ꝑp,
vel consentio in talem, si est legitimus, quæ tñ non valet
ꝑn Inno. & Host. fit ergo casus in hoc spãlis, & sufficit sic
scriptum esse. 6. q. 3. c. 1. nam vt dicit Io. mo. licet conditio
de præsenti, vel de præterito non habeat in sui esse pẽden
tiam. ff. si cer. pet. cum ad præsens, ff. de iniusto rup. & irri.
te. cum in secundo, tñ necessaria est causæ cognitio, an sit
ita, & sic hẽt incertitudinem. sicut ergo certa est ecclesia,
6 ita certum sit votum Sit tñ ꝑm Arch quia electionẽ præ-
cedere debet cura perspicua. 61. di. c. 2. in prin. prius ergo
inquirat, & postea eligat. ¶ In gl. pe. ibi, [parte ipsorum]
idem Comp. boari. Io. mo. Fran. & Arch. ꝙ intelligas sal-
uo eo, quod no. ̃j. e. indemnitatib. in magna gl. & ꝙ dicit
cle. e. ti. ꝙ circa, & ibi, [ex ipso consensu] si non sequatur
publicatio scrutinii, planum est, ꝙ huius pœnæ locus non
est, quia nec alii eligunr, & hoc ẽr no. in gl. item si ante pu
blicationem variaret deponens consentiendo pure, vr̃, ꝙ
cesset pœna, per quæ scripsi sup. eo. publicato. in 2. q.

S V M M A R I V M.

1 *Clemente quarto mortuo vacauit ecclesia annis tribus, mensibus duobus & diebus decem.*
2 *Legis ratio non minus est attendenda, quam ipsa lex.*
3 *Curia ibi est, vbi papa.*
4 *Pontifex verus est, qui a duab. partibus cardinalium fuit electus.*
5 *Præsens, vel absens diuersis modis quis esse dicitur.*
6 *Participans excommunicato per nuncium, vel literam an sit excommunicatus.*
7 *Lucem odit, qui male agit.*
8 *Publica sunt præferenda priuatis in ecclesia.*
9 *Mulier si intercessit pro pure obligato in diem, vel sub conditione, statim potest agi cum debitore.*
10 *Cardinales an debeant aliquid recipere de camera pendente prouisionis negotio.*
11 *Conclaue quid sit.*

CAP. III.

Vbi periculum.

Omissa l. [innouata] idẽ
verbum in constit. super
cathedram. versi. nos aũt
innouata per concilium Vien. de sepul. dudum [prolixa.]
1 † mortuo Clemente quarto vacauit ecclesia annis tribus,
mensibus duobus. & 10. diebus, & tunc electus fuit Gre-
gorius auctor huius decre. merito igitur causam habuit
proui-

proqidendi, attribuitur sibi, qui fecit valde commendabi
lem promotionem quinq; Cardinaliũ ꝙ intentus eleemo
sinis lucra cõtempsit, sepultus est Aretij, & de ipsius cano
nizatione tractatur, & iam diu Pisano & Mutinen. cõmis-
sa fuit inquisitio [discrimina] refert clericus Pisanus, ꝙ
mortuo Alexandro quarto in tribus mensib. quib. & am
plius vacauit ecclesia, Manfredus tunc princeps multas
seditiones & scandala procurauit, deinde creato Vrbano
illo mortuo vacauit ecclesia vltra quinque menses, & mul
ta mala tunc commissa fuerunt, demum successore ipsius
Clem. 4. mortuo, inuasiones & occupationes multarum ec
clesiarum factæ fuerunt. Sunt ergo ſm pericula, quia faci
le scismata possunt oriri, ecclesiasticæ constitutiones vile-
scunt, mundus in errorẽ labitur, & præstatur materia ob-
2 loquẽdi de Cardinalibus. [ratio] nota rationem † legis nõ
minus q̃ ipsam legem attendendam. C quæ sit longa con-
suetu. l. 1. ff. de iurepa. adigere. §. q̃uis. item no. ꝙ vbicũq.
hẽt locũ rõ & lex ff. de interdi. l. 1. ſm cle. & Archid. [so-
lerter] i. caute, sollicite & vtiliter Arch. vide quod dixi
in cle. de off. deleg c. vno. in 7. gl. [Supplere] videbit dili-
genter aduertẽs ꝙ matuto cõsilio prouisum hoc est, & ꝙ
melius prouidere nõ poterat, quia si statutum fuisset post
certum tp̃s ad alios deuolui, illi non facile conuenissent,
& ex quo conuenissent, possent tardare. Item Cardinales,
qui inter illos patriarchas, archiep̃os, ep̃os, vel alios, ad
quos deuolueretur, maiorem partem haberent, difficulta
tes ingererent, vt ad illos peruenirẽt. [approbante] dicit
Io. mo ꝙ consensum Cardinaliũ nõ habuit, sed approba-
tionem concilij habuit. Miror de Gui. qui dixit in proœ-
mio huius Grego. ꝙ ista consti. & ĩ. e. licet canon. & c. ne-
mo. & de offi. ordinarij, editæ fuerunt post concilium. de
vir. fateor [ciuitate.] Sindico. dic vt ĩ. e. §. porro [curia] hĩ
3 dr † esse curia, vbi est papa, nam vbi est princeps, ibi oĩa iu
ra. C. de test. oĩum, ad hoc C. de his qui ad eccle. conf. l.
vl. in prin. (Cardinales) sufficiunt duo, ĩ. de re. iu. pluralis,
ſm Io. mo. & Arch. qui Arc. opponit de decr. licet. sup. co.
4 tũdet † ꝙ ille habebitur pro summo Pontifice, qui a duab.
a partib. Cardinalium [a] fuerit electus, intelligendũ de p̃sen
tib. in loco, vbi fuerit electio celebranda, nã q̃tum ad lo-
cũ hæc decr. illam supplet, & q̃tum ad concedendum ius
eligendi p̃sentib. vt alij suæ electioni nõ pñt cõtradicere.
Dicit ẽt quosdam dicere. sed male ſm eũ, ꝙ locus est de
substantia electionis per hãc cõstitutionẽ, & si alibi fiat,
q̃ loco debito, nõ valebit electio. facit ꝙ no. 33. di. in noie.
in gl. semper. n. sic in synis attẽditur locus, quo maiores iu
dicare consueuerint. ff. de iusti & iur. l. pe. ff de iudi. l. si lo
cus. ff. de arbi. si cũ dies, (presentes. absentes) diuersimode
5 † diuersis respectib. dr quis p̃sens & absẽs, vt no. ff. de pro
cur. l. præsens, & in Auth. de fideius. §. 1. colla. 1. hoc ad li-
terã & stricte notat p̃sentes intra muros, absentes extra. si.
sup. de re iu. cum olim. in si. (decem dieb.) cõputãdis a tpe
mortis papæ ſm Arc. ꝙ probat mens huius literæ & peri
culum moræ secũdum eũ multiplici motiuo credo mortẽ
papæ occultari nõ posse, tũ quia Deus id non sineret in tã
to suo negotio. tum quia Cardi. mos hẽt in tali dubio præ
cise velle certificari, tũ qa si occultatio aliquib. placeret,
aliis displiceret, & vt Tullius in inuectiua cõtra Sallustiũ.
Respu. priuatis crescit inimicitiis, per quas veritas latere
non põt. Si tñ occultaretur, puto in his decem dieb. lucrũ
esse ei, ꝙ diuerse dr in cle. de conce. præ. c. 1. in si. arbitra.
rium aũt fuit hoc tp̃s ſm Franc. dat tñ similia. 2. q. 6. ante-
riorum. ff. de consti. pe. l. promissor. §. 1. concor. ĩ. de p̃bẽ.
si plurib. & extra. Io. suscepti. §. e. (pariete) qui diuisionem
facit ĩ. de con. ec. vel alta. c. vno. in si. velamina. tapeta ad
caput, vel supra lectum hĩc non prohibentur. ſm Arc. ad
hoc ĩ. e. §. præterea, (in communi) sic sup. de vita & hone.
qm̃. 12. q. 1. necessaria q̃ritur, factũ est hoc ſm Fran. vt illi
citos tractatus non habeant, & vt citius hominum caren
do commercio ad electionẽ procedant, parum. n. distat a
specie seruitutis, cui non datur recedendi libertas. ff. de

li. ho. exhi. l. 2. [secrete] ne aliis oriatur suspitio. 19. di. c.
ver. quib. de pœ. di. 3. adhuc instant ver. quẽ. n. Arc. (oĩum)
ergo vno solo prohibente non admittentur, quasi hoc in
illis non vt collegio sed vt singulis cõpetat, iuxta no. ff. de
consti. cum oẽs. ne tanto negotio impedimentum præsta
tur ſm Arc. fa. 1. licitum. 1. dist. oẽs leges. in si. arg. (scriptu
6 ram) facit pro Vgo. qui dixit 11. q. 3. qm̃ † participantem
b [b] excõ cato per nuncium vel literam excõicatum esse mi-
nori. Arc. idem notaui ĩ. de sen. excom. constitutionem,
in 3. gl. (Secrete) putat Arc ꝙ hoc determinet oĩa p̃missa
tria. s. nuncii, vel literæ missionem & locutionem, & si di-
catur aditus prohibitus, non sequitur contra facientẽ hac
pœna ligatum. dr aũt ſm eũ secretum a secerno, secernis,
& de secreto hr̃ de pœ. dist. 1. §. quæcũq. alias hæc ergo. in
prin. & §. contra. in prin. & ver. filiam. & ĩ. de hære. statu-
ta. §. 1. & contra secreta facile præsumitur, vt in c. clericus.
7 81. dist. & † qui male agit, odit lucem, de off. deleg. consu-
luit. cõcor. & qui in luce agit non peccat. de pœ. di. 1. §. hoc
idem, ver. itẽ vbi Christus agit. ff. de ritu nupt. l. vl. [vno so
lo.] ne fiat fraus, vt, ꝙ oẽs vno, non singuli vno, tñ bene in
illis decem commestionib. potuerunt fercula variare, nec
est necesse, ꝙ in oĩbus vnum & idem ferculum habeãt ſm
Fran. [contenti] ipsi & eorum seruientes, licet non sit de
verbis. est de mente. faciat sup. de sta. mo recolentes. ſm
Fran. alias prompta esset fraus, & sic ẽt seruatur vndecun
que, si singuli cardinales illud percipiũt suo iure bñ potue
runt illud diuidere ſm Io. mo. facit ĩ. ver. proxi. ponit exẽ
plum de censu Apuliæ, Angliæ, & Iberniæ (alio negotio)
quia plurib. intentus &c. de cle. conin. diuersis. cũ cõcor.
Franc. (incideret) no. in quolibet edicto iustam cãm exce-
ptam. sup. de sen. excom. de cętero. & c. q̃uis. 11. q. 3. excel
lentissimus. & c. qm̃ multos. ff. si quis cau. l. 2. de iur. om.
iud. si id quod, ex qui. cau. ma. l. 1. qui satisda. cog. l. si. Arc.
(omnibus & singulis) concor. ĩ. § præterea, & ĩ. c. proxi.
Arc (minime requisito) alienum. n. se fecit. de ele. cũ nobis
olim. & c. qd̃ sicut. Fran. exire contingat. semel vel pluries
ſm cle. (Suffragio) i. consensu vel voto, sic ff. de leg. de qui
bus in si. ff. quod cuiusq. vni. item eorum. §. 1. ff. de decu.
spurii. § minores. ĩ. e. & alibi sumitur pro auxilio, cõsilio,
vel seruitio. 12. q. 2. quicunq. C. de suffra. l. 1. Arc. vide inf.
eo. perpetuæ. in 1. gl. diximus sup. §. sacro (stam) etiã quo
ad compromissum si factum esset ſm cle. in cuius territo
rio ro. ꝙ ciuitas hẽt territorium. C. de episc. & cle. l. nulli.
§. ꝙ si in vico vel territorio. ff. de iurisd. om. iu. l. si. 63. dist.
ego Ludouicus alibi appellantur termini. C. de accu. l. cu-
riales (corporaliter) de hoc inf. c. proxi. ver. coram. in cle.
de hære c. 1. §. porro in gl. 2. (captiuat) concor. 8. q. 2. dile
ctissimi clerici (aducit) i. astringit. (Petri) vide, ꝙ no. in cle
men. de iureiuran. romani in 5. gl. (obligationis) pro eodẽ
ponunt hoc verbum & duo præcedentia. licet aliqua sit
differentia inter ista, vt no. ff. de pact. l. 1. C. de legi. nõ du
bium. Arc. (conditio) quasi simul dicti, pura, quia contra-
dixerunt cardinales, ꝙ non eligatur, nisi de collegio. Arc.
vel al. qui fecerunt ligam (intendimenti) vt cum dicit ali-
quis electorum si talis esset papa, & esses papa, vel his si-
milib. Arc. (quærant) ad Phi. 1. & hæc exponitur. 8. q. 1.
8 sunt † in ecclesia publica præferenda priuatis, & de hoc
supra de postul. bonæ. 1. cum concor. (idoneum) ſm possi-
bilitatem humanæ naturæ, non secundum celsitudinẽ di-
gnitatis. 11. dist. non nos, & c. seq. ſm cle. Io. mo. & Archi.
qui ẽt all. 1. q. 2. c. 1. in si. (dato) hic tractat Archid. quod
no. inf. eo. si cui. in gl. no. (pœnitentia) in foro animæ in sli
genda secundum cle. Io. mo. & Arc. (fa. dis.) Sic C. de fa-
mo. li. l. 1. (insignibus) concor. sup. eo. li. de rescr. statutum.
post prin. (rumor) quia rumor non probat. de eo qui cog.
consang. super eo, ideo præmittit indubitanter, & subdit
veritatem ſm Arc. (sublimibus) i. angelis & sanctis con-
cessum, quod dic, vt in consti. super cathe. post prin. & §.
hmõi innouata per cõci. Vieñ. de sepul. dudũ. (indicant)
idest iniungant, vel præcipiant, & producit secundam, qã
corrupit.

corripit, ponitur pro adonnciare, vel manifestare, sic po-
nitor sup. de furtis, qui cum fure, & tunc declinatur indi-
co. cas. sed primum iodico indicis, & vide qđ dixi su. eo.
messana. ¶ Prima gl. simul diuidir & summar. ¶ Gl. no. ꝙ
prin. rńdet per ob. q̃ soluit & incidenti q remittur, secódo
q̃rit, arguit pro & soluit. tertio quærit & soluit. ¶ Gl. ꝙ si,
quarit, ponit dictũ Host. & soluit. ¶ Gl. pone. q̃rit, arguit
negatiue & soluit cõtrariũ. ¶ Gl. quid si. rńder per qoné.
¶ Gl. tenentur. quærit & remittit. ¶ In gl. 3. ibi. l. 1. §. alij.
vide de iur. ca. c. 2. super prima gl. ¶ In gl. no. ꝙ ibi aliqñ.
9 † §. fin. si pro pare obligaro mulier intercessit in diem, vel
sub condi. statim agi põt cũ debitore, ad quid. n. speratur
dies, vel conditio, cũ in ea cã sit, vt oimodo suscipere de-
beat actioné, & ibi. l. 1. §. ꝙ vero, alias ꝙ autem. Si minister
alearum furto damnũ patiatur, iudiciu ei non dabitur, &
quia sic simplr̃ loquitur edictũ, intelligitur ẽr de rei per-
secutorio, nedum de pœnali, & ibi. §. qđ ait. vide inf. de re.
iu. qui ad agendũ. in 1. gl. ¶ In gl. si. ff. ibi, si locus, vide hác
& seq. §. si arbiter. de a p. ex parte 1. super gl. ¶ In gl. quid
sit, ibi. §. territoriũ. vide sup. e. li. de consti. c. 2. in glo. pe. &
ibi, insulæ Italiæ. sequitur, pars Italiæ sunt, & cuiusq; pro
uinciæ, & ibi notioné. §. 1. continens prouincia Italiæ dr̃, q̃
Italiæ iũcta est, vel modico freto distat. ¶ In gl. C. de nup.
ibi (eis) uide, quod no. de iureiur. tua nos. super. 1. gl. Et
ibi (oullum) ẽt per iusiuran. exactũ in emancipatione a fi-
lio, filius non tenetur ad operas, pietaté. n. dẽr patri, & nó
operas. & ibi (si quis inquilinos) in fi. vide de iureiur qué-
admodũ, super gl. sic pater, & ibi. §. gñaliter. vide de tran-
sac. cõstitutus, super 1. gl. ¶ In prima gl. ibi, (qũo) non lo-
quor de mó formæ, sed de mó inuectiuo accelerationis, vt
ẽr dicit Io. mo. & ibi, (residebat) hanc Io. mo. subdiuidit,
q1 primo tractat de car. ingred. ẽtib. conclaue. secũdo de
non ingrediẽtib. vel exeũtib. ibi, (sane) iterũ primo duo
facit, primo tractat de expectatione absentium, & de ipsis
ingrediẽtib. cõclaue, & de seruiẽtib. eorũ. secundo ibi, in
eodé, dat modũ habitandi cõclaue, & hoc facit quinque.
Primo prohibet velamina. Secũdo ibi. § nulli, ꝓhibet ac-
cessum, missioné nuncij. vel scripturæ, & contrafacientes
excõicat. Tertio §. in conclaui, dat modũ habendi cibũ, &
10 potum in conclaui. Quarto ibi, prouisionis, † prohibet pé
dente ꝓuisionis negotio aliqđ per cardinales de camera
recipi, & puniri contrafacienres. Quinto ibi, idé probibet
cardinales alij negotio intédere, duos casus excipit, in fi.
Boatinus in diuisione concordat, & aliud hic non glosat.
Fran. diuidit in 7. partes, & primá ꝓtendit vsque ad §. ve-
rũ si, quod absit. secũdã vsq. ad §. sane. tertiá vsque ad §.
porro. in alijs cócordat. clericus Pisanus, facit 8 partes. in
secũda cócordat. tertiá facit ibi. in cóclaue. quartá ibi, pro
uisionis. quintá ibi. idé. sextá ibi sane. septimá ibi, pterea.
octauá ibi, certũ, vsq. ad finé. ¶ In gl. gñali ibi, (reuocata)
Io. mo. dicit. ꝙ fuerat suspẽsa, & quia suspensio nó fuerat
in scriptis redacta, iõ illá suspendit quo ad oém ipsius esse
&ũ, & ob hoc Guil. noluit hanc decr. textualiter glosare;
sed ꝓsequebatur hic tresdecim frã ia in electione papa
li, & circa illa formabat aliquas qõnes, quas vide in decr.
licet. co. ti. Bar. aũt nil glosauit in illa nisi excusatione præ
termissionis glosandi, & ibi. (Adrianũ) q de Flesco & ne-
pos In. 4. & vixit minus 40. dieb. & ibi (Io.) iste 21. fuit Hi
spanus, prius vocatus Petrus, & fuerat Tusculanus cardi
nalis, de hoc cõmendatur, ꝙ se pauperib. & diuitibus cõé
exhibuit. ad reuocandũ aũt constitutioné mouit eũ, quia
mortuo Gregorio huius decr. auctore, seruata ista cõstitu
tione subrogatus fuit Inn. V. q fuit Burgũdus frater ꝑdi-
cator & doctor sacræ paginæ, & vixit quinque mensib. &
duob. dieb. & post eũ in creatione Adriani ẽr seruata fuit
hæc cõstitutio, q parũ vixit, quo mortuo in electione ẽt ip
sius Io. seruatus fuit effectus cõstõnis. qa vero ẽt q̃plures
cardinales tunc decesserũt, æstimatũ fuit, ꝙ illorũ mors
cã fuit restrictio huius constõnis, iõ per eũ reuocata fuit,
vel suspẽsa quo ad oẽm ipsius effectum. ¶ In gl. no. ꝙ ibi,
(tm̃ expectari) idẽ clericus Pi. Fran. Io. mo. & Arc. dicen-
tes, ꝙ sic interpřtata est cõsuetudo, & ibi sm̃ Guil. idé Io.
mo. & Arc. addéres rõné, ꝙ hmõi dies sunt ẽr ꝑparatorij
inclusionis, & ibi eo. s. cardinale absente, & in fi. idem Ar.
¶ In gl. p̃sentes, in fi. idé tenet Ar. ¶ In gl. ad idem. in fi. &
cle. de hære. c. 1. §. sane. & C. de custo. reorũ, l. 3. in prin. ff.
de leg. 3. si cui ædes, vt illud con. aliquid addat, solet dici
c cõclaue [c] † ꝙ plurib. clauib. clauditur, vel ꝙ ad plures cla
11 ues itur. ¶ In gl. 18. in fi. & C. de testa. cũ antiquitas. Arc.
¶ In gl. no. canoné. ibi eos, & sunt 22. quinquaginta duos
inductos per clementinas ibi collige de sen. exc. c. 1. in gl.
est sci. ¶ In gl. ita, ꝙ in fi. erit cũ rota ad modũ monialiũ
sm̃ Fran. Vercel. vel cũ berris ferreis circũdata sm̃ eũ. ¶ In
gl. liceat, alias in fi. idé Io. mo. ¶ In gl. vide. ibi, re integra,
si. expositio. ff. de pecul. l. quot. §. si creditor. C. quotũ bo-
norũ. l. 2. & in fi. alibi dr̃ integra, donec in negotio aliqd
geratur. ff. de poll. l. 1. §. cœpisse. alibi quousq. intersit. ff. de
condi. ob ca. si pecuniá. 1. rñso, sm̃ Io. mo. Arch. & cle. ¶ In
gl. qd sit. ibi, distinguitur. facit 63. di. ego Ludouicus. & in
fi. Idé Io. mo. ¶ In gl. no ꝙ ibi. (celebrare) contrariũ fuit
hic terminatũ per do. Hug. de Vercel. & facit id, ꝙ postu
lat. c. 1. ver. sed vide, & ibi dixi q̃ñ expedit de qõne. ¶ In
gl. quia tũc. ibi, canonis hoc statuentis propter bonũ pu-
blicũ & propter superioris defectũ, bñ facit. 59. di. siqois
pecunia, & in fi. alios vide. 23. q. 5. princeps. in gl. 1. ¶ In
gl. tenentur. ibi, exceptio ẽt hæresis, secundũ cle. & Arc. q
recitat hic, quod scripsi in decr. licet. sup. 5. gl. ¶ In gl. ad
hoc, in fi. & 6. q. 1. si oia. Ar. In gl. C. de. ibi, ꝙ eis, & in cor
pore vnde sumpta fuit col. 5. sceuitas non solum fide &c.
post princip. & all. hic Arch. quod ibi no. in gl. sed quare.
¶ In gl. 23. in fi. quod multum valẽt orationes iustorum,
all. Io. mo. 45. di. disciplina, circa fi. 13. q. 2. animæ, uide in
cle. de reliqui. c. uno. ad fi. magnæ glo.

ADDITIONES.

a ¶ Duabus partib. cardinalium. Adde, quod habetur in c. licet.
de elec. & quod refert Bal. & in tracta. scisma.

b ¶ Participantem. Adde hic, quod habetur in c. vbi. §. nulli etiam
fals. de elec. in 6. glo. & Cardi. in cle. fin. in prin. de sent. excom.

c ¶ Conclaue. Adde hic, quod refert Bar. Cep. de ser. vrb. c. 44. &
in l. quod conclaue. de dam. infect. Card. in cle. 1. §. sane. de hær.

SVMMARIVM.

1 *Edicere est regum proprie & imperatorum.*
2 *Literæ cum inducantur ad probationem rei gestæ debent esse tales quod fidem faciant.*
3 *Literis authẽticis plurĩũ prælato ñ in alterius ꝑiudicium creditur.*
4 *Testes an debeãt iterũ iurare corã iudice, ad quem appellatũ est.*
5 *Iuramentum nũquid sit præstandum in causa principali ab eo, qui se opponit per modum exceptionis.*
6 *Adherens alicui vnus spiritus est cum illo.*
7 *Peremptoriæ, quæ requirunt longam indaginem, licet nõ veniãt ante litem contestatam, illæ tamen, quæ sunt in emaentis, statim repellunt agentem.*
8 *Petens rẽ sibi ex iusta cã traditã a nõ domino auditur a prætore.*
9 *Procurator habens speciale mandatum defert iusiurandum.*
10 *Causa beneficialis dicitur grauis.*
11 *Opponere in formã an possit oĩs, qui admittitur ad excipiẽdum.*
12 *Obiectus in personas eligentium an proprie dicatur in formam.*
13 *Constitutio interpretans an habeat locum in his casibus, in quib. ius interpretatum.*
14 *Fides de tranũcio quando fit in instrumento, an omnia præsumen tur solenniter acta.*
15 *Tacens habetur pro consentiente in re appetibili, secus tamen in re onerosa.*

CAP. IV.

Vt circa. (Beneficiorum.) Coniuncto uarbo, for mam, ꝙ sequitur, arguit Arc. ad id qđ dixi sup. c. 1. super uerbo, forma (edi-
cto) sumitur pro præcepto, & dr̃ proprie regũ & imperato-
rum. unde Lucæ 2. Exijt edictũ a Cæsare Augusto. Sed ẽt
inferiores ponunt edicta, ut ĩ. de sup. ne. præ. romana. in
prin.

prin. de hoc 2. di. consiõ, [aliqui] fœminas cõprehẽdit fm lo. mo. vide s. c. 1. in gl. 2. Et pp. hoc, s. quia spretis oppositis fit electio, prouisio, vel postulatio, vel qa iam facta est de igno. vel contra formam appellant opponentes, ergo qui non appellant, nõ tenẽtur iurare. hoc. n. ius, qđ a iure discrepat, non est dilatandũ se. Guil. & Arc. ĩ. de reg. iur.

4 q̃ a iure † cũ lrę inducantur ad probatioẽ rei gestæ, dũt esse tales, q̃ fidẽ faciant, sicut & instrm dẽt esse tale, q̃ probet, & iõ dixi publica fm Arc. q̃ non credit sufficere literas sigillatas sigillo epi, nisi ad sit testiũ subscriptio, vel nisi id habeat consuetudo remittẽs. 6. q. 2. placuit. 33. q. 9. testes. in † gl. maxime cũ hæc cõostõ sit pœnalis, dicit ergo, q̃ priuatæ literæ non faciũt fidem de appˡone vel iuso p̃stito, q̃ necesse est, ĩ. colligitur, ad hoc 30. q. vlt. in certa. 10. q. 3. quis. s. de proba. qm. nec sufficit testificationis epistola. 7. q. 1. qualiter. in fi. in contrariũ alle. s. de sol. c. 2. vbi de hoc, de sent. exc. cũ medicinalis. 11. q. 3. curæ, s. de

5 tre. & pa. c. 1. de te iu. ad p̃bandum, dici pôt ĩ n eũ, q̃ † credit authenticis literis plurium prælatorũ in alterius pręiudiciũ, vt patet. s. de ma. & obe. cũ in ecclesijs de pur. ca. c. pe. de arb. non fine. & no. Inn. in præ. c. qm. in prin. q̃ sic seruãt curia, dicto vero, vel litteræ vnius non. 6. q. 2. per totum. 35. q. 6. §. vlt. vbi remittit, nisi forsan esset cardinalis, de app. cum parati. & ca. constitutus. ver. intellecto. vbi id tenent Gof. & Ho. Inn. de priuil. cum olim essemus. de resti. cũ a nobis. fallit in fauorabilib. in excõicatione, q̃ medicinalis est. 2. q. 1. multi. durũ. n. vř Arc. quod propter literam solius epi quis cadat a iure suo, nisi ad sit adminicu lũ, vt habeat subscriptionem testiũ, q̃ facit scripturam au ẽtenticam, de procu. c. 1. vide, q̃ plene dixi de p̃batioib. post cessionem. super † gl. [persona autẽtica] quia. s. p̃fect iurisdictioni, & est casus, q̃ creditur vni personæ autẽnti cæ, ad hoc. 85. di. tanta. vbi de hoc, & 19. placuit. & 8. q. 3. c. r. Guil. dixit, id contingere propter iurisdictionem, cui præest, vt quia eps, vel eius officialis, vř alia ecclesiastica, vel secularis persona iurisdictionem habens, vel sigillũ au ẽtenticũ de iure, vel consuetud ne, de fide instru. c. 2. & c. cũ dilectus. Arc. remittit ad ea q̃ post eũ dixi super ver. literis. [super hoc] i. super his q̃ in formã objiciunt, vel per sonas. Arc. & super i. fo præstito, & quod sequitur [perhibeant.] quidã dicũt corã iudice, corã quo tractabitur cã, alias dicto ipsorum non staretur. ff. de testi. l. 3. §. itẽ diuus, qa non testimonijs, &c. de coha. cleri. tua. Tu dic verius, perhibeant instr ̃ publico, vel patentib. literis super appˡone confectis, nec. n. intendit hæc lrã, q̃ illæ personæ testificaturæ vadant ad curiã, non ergo esset satisfactũ constitutioni, nec menti conditoris, si tabellio, vel autẽntica persona de hoc fidem non faceret in inſ ̃ro, vel literis sup hoc confectis, fm Arc. [p̃stito,] per se, vel specialem procuratorem, q̃ dic vt ĩ. de procura. iuso, quærit Arch. an

4 † isti iterum iurent coram iudice, ad quem appellatũ est, vř q̃ nõ. C. de iura. ca. autẽ. hoc sa ̃n. Refert quosdam dicere, q̃ si per modum actionis impugnant, non iurabant de calũ. sed de veritate, de iura. ca. literis. alle. in cõtrariũ. ĩ. de iura. ca. c. 1. §. vlt. rñdet, illud intelligi, qñ nõ præcessit tale iuramentum, quale hic, sed hic præcessit ad alium finem. s. ad formam seruandam nõ iudicialiter. Irẽ potuisset heri non calumniari, & hodie sic. Itẽm illi dicunt, q̃ si per modum exceptionis impugnant, iterum iurabũt, vt ad hoc s. eo. cum dilecti. non ob. quod iurauerit, vt hic dicit, alle. ff. de damno infec. qui bona. §. si quis. ff. iudi. sol. cum

5 apud. Quærit etiam, nunquid ab eo, qui se opponit per modum exceptionis, præstandum sit in causa principali iuramentum, de quo hic loquitur, vř quod non, sed præstabitur illud, quod non maliciose non opponit, vt in decre. cum dilecti. dicit, quod præstabitur iuřm de calumnia non per formã hic expressam, sed si in modum actionis se opponit, iurabit de veritate dicenda s. eod. dudum, 3. & de calũ. ĩ. de iura. ca. c. 1. in fi. [posse,] quod intelligiẽ de illis, quorum probatio sibi incumbit, poterit. n. opponere, se non citatum & similia. non ob. iuř m secũdũ Gul. sũ quem no. duo iuranda, nec sufficere alterum probare. signar Arch. cõtrariũ de decr. interposita. sup. de app. vbi sufficit probare appˡonis cãm esse legitimã. Dicit, q̃ hic forma traditur specialis, fm quã in causis electionum appellari oportet [adherẽs] idẽ vers. inf. de te iudi ad apostolicæ. ver. volebat. s. de postul. c. r. ver. nec valet sup. de ac cu. olim. & putificatur, qa qui adheret ̃ alicui, vnus spiri-

6 tus est cũ illo, de summa tri. damnamus. sic, ff. de rei ven. a q̃ religiosi, & est si. de offi. deleg. c. r. (interdictã) ipsorũ re, ad hoc. ĩ. e. q̃ cõtra. in fi. & putãt lo. mo. & Arch. qđ ei imponatur pœna appˡonib. in nõ agẽdo, quod talis exceptioante li. cont. possit opponi, inducũt notata per Inn. ĩ. de li. conte. exceptionis. de resc. constitutus. Et cõp. c. 3. ĩ. dilectus. in fi. facit. inf. de ap. romana, §. si vero. lo. mo. motũ dubie hoc prosequitur dicẽs, quod cũ hæc exceptio sit personæ repulsiua, est dilatoria ad instar accusantis, qui repellitur, quia iurauit nõ accusare. sup. de acc. veniẽs, & accusare vř in cã bñficiali exceptiẽs & appellãs, in auth. de sanc. epis. §. si quis aũt. coll. 9. itẽ hic disputatur de inepti tu dine formæ. s. a iure improbatæ, ergo veniet ante lit. cont. itẽ si diceretur hæc exceptio peremptoria, est tñ de re finita, ergo veniet ante lit. conte. vt præ. c. exceptionis. & dato quod iõ sit de re finita, est tñ de nullitate appˡonis, & sic venit ante lit. conte. vř præ. §. si vero. Sicut ergo in communibus appˡonibus a prin. cognoscitur, an sit appellatũ, an in scriptis, an ĩ. 10. dies, an expssa cã, sic & in bñficiali, ar

7 fuerit hæc forma pperuata. nec licet † peremptoriæ, quæ requirunt longã indaginẽ, non veniant ante litẽ conte. illæ tñ, q̃ sunt in euidenti, statim repellunt agentẽ, ad hoc. ff. ad exhi. l. 3. §. ibi dẽ. C. de compẽ. l. 2. & C. de fal. l. 4. item exceptio iuris, quã probat inspectio, facilius dẽt admitti, quã exceptio facti. Et hoc pcipuẽ vbi ad appellationis corroborationẽ nil allegat appellans, & defectus appellationis est euidens, facit. ĩ. de fi. ps. qm nisi. quærit lo. mo. an ad ista tria excepta admittatur appellãs repulsus, qa formã non seruauit, arguit q̃ non, ne sit par caula delinquẽtis, & non delinquẽtis, contra id ff. quod vi aut clam. l. serui. tenet cõtrariũ cũ prouidere non potuerit, alle. de exce. pastoralis. de offi. dele infinuante, & est terminatum in cle. co. ti. cõstitutus. §. insuper uer. p̃ter [emerserit] concordat vide ĩ. e. nulli. in 5. gl. & super illa [superuenerit] conco. fm cle. ff. de eden. argentarius. §. vlt. dat Arc. exẽplũ, cũ testes, q̃ mortui reputabantur in remotis, nouiter rediẽrũt, ar. s. de test. vltra, inf. de excep. pia [antiqua] vt quia t pe appˡonis electus erat excõicatus, piurus, aut alias criminosus, quod ignorabat appellans in fm, non ob. p prius aliqua expresserint, & tunc iurauerũ fm cler. & Guil. [non plene,] no. q̃ illud plene, quod ponitur s. c. 1. de non p̃bantibus objectã in formam, intelligitur repetitũ circa non probantes, quæ objiciunt in personam, vt hic patet expsse (personam) not. Arc. per hoc singulare, ad qđ notaui s. c. 1. in gl. elcõ. Prima gl. summat & diuidit. Gl. omnió. tñ. per qstionẽ & solobjicit rationi solutionis, q̃ est, indefinitã equipollere vli, obiectioni rñdet. Gl. ideft gñali, ponit 6. n odos cognoscẽdi legem gñalem. Gl. quorũ, soluit quæstionẽ & ponit obseruantiam curiæ. Gl. ad papam. rñdet per quæstionẽ, ponit opi. Guil. & contra Gar. quam approbat. sc õo ponit dictũ Gar. hodie re phatũ. Gl. qd ergo, quærit, alle. pro, soluit contrariũ, finis gl. dat cõsiliũ. Gl. per hoc, primo soluit duas quæstiones. 2. quærit opin. Gar. & contrariam Guil. q̃ approbat, at gl. sed addo, improbat primã. Gl. pone. quærit & soluit secũdo soluit quæstionem. tertio consulit. Gl. si aũt, quærit opi. ponit, contrariũ soluit. Gl. dixit Gar. rñ. p quæstionem ad quã ponit opi. Gar. & cõtrariã Guil. Gl. alius, quærit & sol. Gl. pe. rñ. per obiectionem: de i. 1, p̃sumitur, soluit secũda pats rñ. per qstionem & sol. In gl. 2. ibi l. 1. vide in c. cũ in rem casu, super gl. sed nonne. in gl. 3. ibi in fundo. vide de simo. nobis. super. 3. glo. in 4. glo. ibi, & eos ibi, quam. n. cura aut diligentia consequi possumus, ne nobis

nobis aliquis damnũ inuadet, & ibi, natura, sequitur, rerũ
est, vt plura sint negocia, q̃ vocabula. & ibi, ab Anastasio,
q circa lites versantur legẽ Anastasij fraudabant suis ma
chinationib. contra quas ibi ꝓuidetur. ¶ In gl. oĩum, ibi.
l. 3. p̃ses purgat ꝓuinciam suam malis hoĩbus, nec distin-
guitur, vñ sint, & ibi illæ duæ cedont legato, vt in l. sequen
tib. & ibi, plurib. tñ, valet cõ testõr dicit, hæres meus, si-
cut diceret, oĩs hr̃s meus, hoc dicit ista & l. si ita relictum,
& ibi. §. verũ. in fi. eorũ qd, q̃ obijciũtur, nõ feci. i. nihil eo
rũ feci. ¶ In gl. quorũ. ibi, animaduertendũ ediċtũ p̃toris,
qd me. cã gestũ fuerit &c. locũ hẽt siue singularis, siue cor
pus, vel collegiũ meiũ intulerit. ¶ In gl. ad papam, ibi, prę
ses. l. 3. est, vide sup. super gl. oĩum. & ibi, aĩaduertendũ, vi
8 de sup. super gl. quorũ, & ibi de p̃cio † petens rẽ sibi ex iu-
sta cã traditã a nõ dño audĩẽ a p̃tore, & qa non distinguit,
an soluerit p̃ciũ vel nõ, nec nos distinguamus. ¶ In gl. qd
ergo. ibi, sed ex dolo. §. si. in actione de dolo designari o-
portet, cuius dolo sit factum, licet secus in actione, quod
met. cã. ¶ In gl. per hoc. ibi. l. 3. vide. s̃. super gl. oĩũ, & ibi,
aũt, sed iudex canonizata in ꝓxima concor. ¶ In gl. p̃sti-
to, ibi. §. si. vide in c. quia pp. super gl. i. incõtinẽti. ¶ In gl.
si aũt, ibi, circa, vide de re. ex tenore super ul. gl. ¶ In gl. di
cit Gar. ibi. l. bonorũ. pe. est q̃ vide. ĩ. c. 2. super gl. sufficit.
9 ¶ In gl. pe. ibi. § ꝓcurator. ꝓcurator † hñs speciale mãda
tum defert iusiurandũ. & ibi, [in pecuniarijs] põt quis in
causis ꝓcuratorẽ constituere, ẽt si id expresse non cõceda
tur. ¶ In gl. 1. ibi s̃.n Bar. & Io. mo. ¶ In gl. oĩum. ibi. c. 1.
ad fi. & ĩ. q. 3. saluator. in fi. s̃. de priuilegijs, quia circa, &
ibi, [hæc decre.] idem Io. mo. & Arc. q dicit, sic seruari, in
10 ducit, ꝗ cã † bñficialis dr̃ grauis. s̃. de ꝓc. q̃relã, & ibi, ne-
cessaria, vel impossibili negatiue sumpta, vt hõ non est la
pis. ergo nullus hõ. Io. mo. & ibi, de trans. c. 1. ad idẽm ff.
de leg. 3. Iulianus, 1. rñ. cum 1. gl. & qđ no. de dona. pasto-
ralis, in gl. 2. & ibi, si pluribus, & ibi no. in 1. gl. dr̃ a inter
vniuersale distributum, vt quilibet, & collectiuũ, vt oĩs. &
s̃ si. de hoc su. de coniu. lepro. c. 2. in gl. pe. per Dy. inf. de
reg. iur. super rubrica, plenius per Iac. de Bel. ff. de pi. ac. si
necessarias. §. si annua.. ¶ In gl. quorũ interest, vt in cle. e.
tit. constitutionẽ. §. sane. in prin. & ibi tenetur, idẽ Io. mo.
all. inf. de test. p̃sentium, & remittit. inf. de re. iu. in gñali.
& ibi, [canonicos] suple vel alios vocẽ hñtes & æquitatẽ
hñt, quasi temere iurarent formã nõ seruatã, q in electio-
ne nõ fuerũt, sed parũ valet hæc rõ. & in fi. vide, quod ple
ne scripsi post Inn. de accu. super his. in gl. dicit hic Inno.
11 vbi inuenies iuuari eius opi. no. sup. c. 1. ꝗ † oĩs, qui admit
titur ad excipiendum, opponere possit in formã. Item an
hæc exceptio, ꝗ non interest, admittatur post lit. cont. vi-
de ẽt, qđ ibi scripsi post Host. in gl. ad excipiendũ, vbi in-
uenies in ver. dicit etiam Inn. quis probet, cum obijcitur
defectus formæ. In additione. si ergo. in fi. & approbat, qđ
clare notauit hic Io. mo. & Arc. obstare. vt ibi no. in 1. gl.
¶ In gl. vt quia. in fi. dixit Guil. hic, reprobari opi. Inn. &
reprobari opi. Ber. antiquã, de quib. sup. c. 1. in glo. electi.
dic vt ibi, idem vr̃ reprobari, quod dixit ibi Inn. & Cõpo.
12 ꝗ † obiectus in personas eligentiũ proprie dicatur in for-
mam, hic. n. ponit ista ut diuersa, sed dicit ibi Arc. ꝗ hoc
fit propter similitudinem, quam habent obiectus contra
eligentes & electos. s. criminum & defectuum. ¶ In gl. ad
13 papam. ibi, s̃.n Guil. & Arc. & ibi loquitur, ꝗ † constitutio
interpretans locum habet in his casibus, in quibus ius in-
terpretatũ, auten. de fil. ante instru. do. natis, circa fi. coll.
2. sed ista dici non põt illius interpretans, nil. n. declarat
in illa dubium vel obscurum, & ibi. c. se. & c. indemnitati-
bus. §. porro, & ibi vide, & ibi, s̃.n Gar. cle. Pi. & Io. mo. al-
le. eadem iura, & facit cle. eo. ti. constitutionem. in prin. q
etiam sic gñaliter loquitur, & in ca. procurator. & c. con-
stitutio, & sic uĩ, ꝗ iura Bonifs. faciunt pro utraque opi.
sed uide q̃ dicam inf. e. is qui. super 4. gl. & ibi s̃.n Gar. &
cler. hic. ¶ In gl. facto. in fi. idem Io. mo. ¶ In glo. testimo-
nialibus. ibi s̃.n Gui. & Io. mo. & ibi, preualet, nec expedit
ecclesiarum expeditioni instare hoc casu probationi te-
stium, in qua duæ reprobationes fieri possunt sup. de test.
licet tertia, & inf. de testi. c. 1. ¶ In gl. quid ergo, ibi repel-
lit, hæc constitutio non prouidet circa repulsionẽ, sed cir
ca ꝓpositionẽ & multa ualent in ꝓbando. C. de ꝓba. liue,
quæ non ualent in ꝓponendo, ubi ius præsens allegari o-
portet, ff. de rei uen. si in rem. in prin. Io. mo. cõcor. ꝗ no.
inf. is qui. in gl. pe. & ibi, & tutũ est, sed non necessariũ s̃.n
Arc. cum s̃. dicat hic ca. q̃ hoc no. inf. e. c. is qui. ꝗ ẽt be-
ne facit. Gar. tñ dicit nihilominus interlocutũ, ꝗ nõ suf-
ficit iurare, ꝗ credat oĩa &c. nisi ẽt addat & singula, quòd
hic placet Io. mo. ¶ In gl. per hoc. ibi s̃.n Guil. Io. mon. &
Arch. & ibi no. tangit, ad idem cle. de hær. c. 1. ner. porro,
& ibi uide in gl. 2. per qđ decido, quod hic no. Arc. & ibi,
licet illud in legibus cõibus, hic loquimur, cũ una gñalis,
alia specialis, ut in casu l. scio. ff. de pœ. Io. mo. & Archid.
ibi uerius, idem Io. mo. & Arch. ¶ In gl. pone. ibi, palam,
idem Io. mo. & Archid. qui dicit, ꝗ sic seruat curia illud,
probat s̃. inf. q̃ sic exprimit, non dicit, expresserunt, & ibi
s̃.n eosdem. Io. mo. & Arc. & ibi s̃ n eos, concor. Io. mo. &
& Arc. in fine, ꝗ tñ non placet Guil. qui dicit, ꝗ † ex quo
14 in instr̃o sit fides de iur̃o, oĩa p̃sumẽtur solenniter acta, in
fli. de fideius. §. fi. C. de cõtra. & cõ. sti. l. 1. sed ut dicit Ioan.
mo. & Arc. illud uerũ de qualitate intrinseca, secus in ex-
trinseca. ff. de pub. l. quæcunq; ad fi. Et inducit Arc. quod
no. Cõpo. su. e. cũ dilecti, ad fi. est ergo necesse ẽt de quali-
tate iur̃i, q̃ de substantia est, fidẽ fieri. ¶ In gl. si autem, ibi,
quædam. s. Gar. & ibi intendit idem Io. mo. ¶ In glo. dixit
Gar. Io. mo. & Arc. & ibi, interlocutũ & Arc. dicit ẽt sic te
nere, & ibi inf. tp̃s, de illo, qui post tp̃s adhæsit, tenent Io.
mo. & Arc. hic, quòd quo ad ipsius incommodum tenet
propter intẽtionem cũ ope subsecuto. sup. de biga. nuper.
ad id. C. deli. cã, cũ p̃cũ. in Auth. de his q ingre. ad ap. §. il-
lud. colla. 5. nõ ob. ꝗ non sufficit facere facto, ff. qñ di. le.
ce. ꝗ pupillæ, de uer. ob. cõtinuus. §. cũ qs. C. si mã. ita ali.
fu. ut ma. l. ea quidẽ. nã ut dicit Io. mo. in gñe loquendo
dẽt intelligi, ꝗ de iure fiat, ut l. ꝗ pupillæ, & ff. de cõdict.
inde. si ꝓcurator. circa fi. & su. de uer. sig. sup quibusdã. Si ue
ro factũ, ut narrat, esset improbũ, nõ sufficeret de facto fie
ri, ut d. §. cũ qs, ubi uero factũ de sui natura possit fieri de
facto & de iure, & cõditio p̃sonæ exercẽtis illud factum
alias legitimũ nõ posset de iure implere, satis est, ꝗ ipleat
de facto, ut i casu ꝓposito, ad id ff. de hæredib. §. si Titius.
rõ, qa minor est habilitas hoc casu q̃ p̃cedẽti. Quærit ẽt
hic Ioan. mo. an sufficiat tacita adhesio, ponit hos termi-
nos, appellatũ est p Titiũ cõtra ner. qui sperat eligi, & op
posita sunt cria, ego postea per appellantẽ & alios fui ele-
ctus, & ĩde credo, ĩ eo sit mentio de illa appellõne, nũquid
hoc mõ, uel simili uideor tacite adherere, l. s. ꝗ sic. ff. rẽ ra.
15 ha. l. 3. §. falsus, ipse tenet cõtrariũ hac rõne, qa † licet in re
b appetibili tacẽs cõsentiat, nõ sic in onerosa[b] ut no. inf. de
reg. iu. is qui tacet, & ff. man. qui patiẽ. Sed hic est res one
rosa, ergo nõ reputor adherere, nisi ex p̃sse consentiã pro-
pter pœnã, cui obligor adherẽdo, nõ ob. §. falsus, qa ibi re
scissio gestorũ per falsũ ꝓcuratorẽ fieri nõ poterat p arp.
dñi sine ratihabitione, & in fine s̃.n Guil. idem Arch s̃.n
quos ẽt adherere nõ põt, nisi is, cuius interest per iura p̃-
dicta, & su. e. cũ iter B. ¶ In gl. sing. in fi. satis ergo ꝓbat
hic lr̃a, qđ si aliqua sufficienter exp̃ssit aliqua non, vz ap
pellatio quo ad sufficiẽter exp̃ssa, teneat, dũ. no in alia fue-
rit seruata consũ, & patet in cle. e. ti. constitutionẽ. § 1. &
2. ¶ In gl. ut si. in fi. exẽplũ patet inf. de iureiu. c. fi. ¶ In gl.
ut qa, in fi. idẽ Io. mo. ¶ In gl. pe. ibi. oppone. idem Io. mo.
& Arc. & in fi. & inf. de ꝓcur. q ad agendũ in fi. & e. fi. de
iura. ca. c. fi. et regula, põt quis, et regula, qui facit. inf. de
re. iu. et facit, quod no. 63. di. tibi dño, et 100. di. optarũ. s̃
fi. et ff. de reli. et sump. fu. l. ossa. in fi. de li. cã. l. in seruo, et
dicit Arc. quod qdã curiales dñr, hoc uerum esse, et sic ser
uari, et hoc nouissime habui a d. ep̃o Bon. cõtradictarum
auditor teneri per curiam in casu isto, & decre. statutorum,
de

de tefcri.e.li.hic Arc.ipfa tñ tenet contrarium hic, & ῑ.c.
nulli.§.eo.li.de tefcr.ftatutum.§ cũ vero.inducit, qui ma.
ac.poi.cũ in tua.C. de teft.hac confultiffima.1.rñ.ibi, fua
man.& l.cũ antiqtas.§.pe.& fi.C.de iure deli.fancimus.§.
fi nulli quoq. ibi man.hæredis. de off.dele.fuper qõ.§.in-
tentionis.ibi,per fe ipfum.12.q.1.cũ redemptor.in fi.ῑ.e.
cupientes.§.fi vero.verfi.qñ fatis facit.de fen.excom.fi ve
ro.2.& c.vniuerfitatis.& c.φ de his,in fi.de ap.cũ parati.
in fi.ῑ.de hære.c.2.ver.nec abfolutionis, inducit, non effe
recedẽdũ a figni.verbi,remittit ad no.de cele.mif.in qua
dã.ver.cæterũ. itẽ φ verba fuã virtutẽ operari dñt,de trãf.
c.2.8.di.fi in confuetudinẽ.de diuot.gaudemus.ver.verũ.
Sed fi per aliũ poffet vitari, fruftra poneretur hæc dictio
ꝓptio,alle.ẽt,φ hæc eft q̃dã purgatio confcientiæ,purgãs
vero iurat in ꝓpria perfona.fu.de pur.cano.c.qđ, & c.fi.
ad fi.rñdet ad decr.ꝓcu.ῑ.e.φ nõ loqtur in cafu iftius ver.
fed illius ver.corã.fu.e.c. vbi non ponitur hæc dictio pro-
prio. Sic ẽt rñdet ad alia contraria, q̃ loquuntur, vbi hæc
dictio nõ exprimitur, vel vbi eft a iure permiffum, vel vbi
non requiritur pñtia corporalis. Satis hẽt rõnis & æquita
tis,quod dicit Arch.volens tñ tenere dictum Guil.rñdere
poffet ad iura,quæ plus vñt facere pro Arc.φ aliud fit di
cere propria perfona , vel propria manus, quã proprium
iurm,de primo patet,φ tua perfona,vel tua manus nõ eft
mea,fed iurm,quod ex fpeciali mandato in animã meam
præftas,meum eft,φ patet,quia fi fit falfum,cenfeor per-
iurus.ῑ.de iureiur.c.2.& vlt.quòd fatis facit, cum hic con
tra periurum prouidere intendat fatis præ.de ere.fi.de iu-
ra.ca.coniuncta cum auth.principales.C.eo.ti.facit quod
de coll.no.fup.eod.c.1.in glo.quorum intereft.

ADDITIONES.

a ¶Adheret. Adde,quod no.Car.in cle.1.de relig.do.vbi loqui-
tur de adherentia.qui autem dicantur adherentes,vide Ang. in
auct.de hæred.& falci.in princip. in verfi. ex hoc. & in aucten.
de ali.& emphi.§.œconomus,verfic.vlt.no.

b ¶Onerofa. Adde hic do. Abba.in c.nonne.de præfumpt.Et no.
in c.cum veniffet.de inft. & in c.caufam matrimonij.de officio
deleg. & in c. cum virum.de regu.

SVMMARIVM.

1 *Suus heres furripiendo perdit.beneficium abftinendi.*
2 *Cupidus differt ab ambitiofa.*
3 *Appellatio diffoluẽs fententiam omnia reducit ad fuum ftatum.*
4 *Poffeffio fola fine præfcriptione an det poteftatem excõicandi.*

CAP. V.

Auaritiæ. [Occupantes] in ma.parte, de hoc ῑ.
eo.gñali.Arc,(electi) vř ergo, φ fi an-
teq̃ eligeret.effet ꝓcurator,vel φ poft
electionẽ illud officiũ gerere poffit,ad idẽ lra.ῑ.de nouo.
tu dic cõtra,q̃a fequẽs ꝓhibitio gñalis eft,q̃ dicit gerere,
vel recipere,vt ῑ.dicã fup ver.gerere.& dicit Frã.Verc. φ
i cõci.habuit a contradictorib.hoc effe de ipforũ mẽte,lra
de nouo.nõ cõtradicit,fed facit ꝓ,q̃a intẽdit ꝓhibere co
lorẽ de nouo inueniẽdũ.f.poft hãc cõftõnẽ,prius nõ inuen
tũ,vel cogitatũ, & talis effet ifte.f.φ prius eligẽdus fieret
ꝓcurator,& poftea eligeretur,dignitatis ẽt epalis, & hoc
voluit 5.gl.nec ob.no.ῑ.de præb.c.1.in gl.2.q̃a hæc cõftõ
coadiuuat ius vetus, qđ ẽt electos in epos includebat , vt
fu.& infti.eo.c.qualiter.illa vero ius vetus abfinebat, & or
dinarijs collatorib piudicat(electus) idẽ & fortius in po-
ftulato cõfirmetẽ fuper Arc.& inftallatione fecuta, remit-
tit ῑ.de præb.cũ qui fatis.dixi de electione,tranfmiffam,
nec credo, φ tunc locus effet pœnæ, dato φ inftallatio fit
neceffaria,cũ illo cafu non fit expreffa,facit ῑ.e.ftatutum.
ff.de reli.& fumpt.fu.at fi quis §.diuus Marcus [œcono-
matus) no.cafum.quo duo iura,q̃ in duab.perfonis cõcur
rere pñt,nõ cõcurrũt in vna,cõtra id.ff.de his q.vt indi.l.
tutorẽ.C.de admini.tu.l.cũ q̃dã.ff de in ius vo.quintũ, di
cit Io.mo.φ hic volũtarie recipiebat electus officium,ibi
loquitur de tutore,cuius officiũ neceffariũ, & per hãc rõ-
nem,& quia decr.ꝓuidet contra fraudes, & contra illos,
quib.adminiftratio competit , dico, φ fi de fpeciali iure
priuilegij,vel cõfue.adminiftratio epatus vacãtis cõpetit
Arc.fi ipfe eligat,adminiftrare poterit.& facit qđ no.in 5.
gl.(gerere)p hoc dico cũ Frã.φ illi electi,q tpe huius cõ-
ftõnis ꝓcuratores erant,adminiftrationes dimittere dñt,
Nec ob. φ cõftõ nõ refpicit p̃terita.fu.de cõft.c.fi. q̃a fa-
teor, φ p̃teritas cõftõnes taliũ,vel geftiones nõ refpicit,
fed dico,φ hic eft refpicere futuras geftiones.& vide,qđ
no.i cle.de ætа.& qua.vt hi qui,in gl.φ pofteris (immifce-
re) fi fe nõ immifcet, fed põpizat,vel viuit fplẽdidius, cõ
eft locus pœnæ fm Arc. cũ eo cafu non fit exp̃ffa. facit qđ
fup.dixi de illo,qui fe permifit inftallari,dixi in decr.qua
liter.fi verò aliquid expilauit, vel furatus eft de bonis di-
gnitatis,nõ vř adminiftraffe, q̃a admiffum volũtarẽ decla
1 rat contrariũ.ff.de ac.hære.fi quis extraneus,ar.cõtra,q̃a
fuus hæres furripiendo perdit beneficiũ abftinendi.e.ti.fi
fecrũ quis.§.p̃tor,in extraneo fecus,ad id no.i l.fi quis ex
traneus.in prin.in 1.gl.Arc.& ibi(priuatos)putat Arc.φ
cũ fit priuatus pp crimen,ẽt alibi non poffit iterũ eligi fu
per eo.¶ Prima glo.fũmat. ¶ Quarta gl.fol.q.& remittit.
¶ Quinta ponit quatuor cafus exceptos. ¶ Gl.ideft,late
rñ.p obiectionẽ,q̃ dupliciter foluit.¶ Gl.tũc &, ponit tri-
plicẽ rõnem,quare &c. fi dõ q̃rit & foluit.¶ Penul.gl.rñ.
per q. ¶ Vltima rñ.per obi. & duplici.foluit.fi ois rñ.p.q.
¶ In gl.fu.c.ꝓxi.ibi in fundo.vide fu.de fimo. nobis.in gl.
¶ In gl.& tunc ibi.rũ,contra quẽ vide fu.c. per inquifitio
nẽ,fuper vl.gl.¶ In gl.in iudicio.ibi.verba,fequitur,cõtra
xerũt,gefferũt non pertinent ad ius teftandi.& ibi,licet in
ter gefta,fequit.& facta videatur q̃dam fubtilis dña,inter
factũ & geftũ nihil intereft.¶ In gl.de prouentib.ibi,inuen
tor.c.f.φ non dẽt attingere res pupilli, nifi prius facto in-
uentario.¶ In gl.1.in fi.& funt quatuor partes fm Io.mo.
prima ponit proœm ũ ad dicenda. fecũda narrat fraudẽ
cõtra ius antiquũ.tertia illã fraudẽ reprobat. quarta pœnã
apponit. in gl.1.ibi, (fecum) fm philofophum poffeffio
diuitiarum eft in diftribuendo, auarus aũt hoc nõ facit,
nõ videt frui diuitijs,& fic cecus eft fm Io.mo. fm quẽ
2 auarus dř ab auare.differt aũt fm eum cupidus ab ambi
tiofo,vt dicit ver.Eft cẽfu cupidus fed honore iure ambi
tiofus & ne dicit Arc.cupiditas dř feua,de iudeis,ita quo
rundam,in prin.& eft auaritia mortale, & eius contraria
largitas q̃ dř fancta.16.q.2.c.1.ver.diuinæ.dixit ẽt fe.ec.
li.de p̃fcr.c.fi. & q. hac, q̃ eft malorum radix.vir catholi-
cus inuolui non dẽt.47.di.virum,inducit ibi verbũ Sene-
cæ,fortior eft,qui cupiditatem uincit, q̃ qui hoftem fub j
cit,& alibi,ferociffima peftis eft cupiditas,q̃ folet egenos
facere, quos capit , quia finem q̃rendi non inuenit. vide
quod dixi de rerũ.nifi cũ pridẽ,in prin.de p̃b.auaritiæ.in
prin.& ibi,& ambitiofum.fupple,ẽt dici cecum.¶ In glo.
fiebat.ibi,ad contractũ,idẽ Io.mo.& Arc. ¶ In gl.5.ibi,
omnium.idem Io.mo. & Arch.quod probat ẽt verbum.ῑ.vt
nullus decetero &c.& ibi.(venerabilem)vide quod no.in
cle. de iureiur.romani.§.porro.in gl. romanos ultramon-
tano.ut fcripfi fu.c.nihil , eft fuper prolo.Pe.Guil.& Gar.
hic tenuere opi.Hoft.quòd curia exiftẽte ultra mõtes ita-
lici habeant hoc priuilegiũ,cum lex debeat effe cõis.4.di.
erit,& ftatutum illud non eft proprium priuilegiũ,fed ius
cõe,& prouifio ecclefiarum.uide, quod ibi dixi, & in fi.
Quid fi fieret procu.non eft locus huic pœnæ,cum ibi non
fit fraus, fed multiplicatio fubfidij fm Io.mo. idẽ dico in
cafu.fup.prox.decr.indemnitatib.hæc uera, nifi tales ad
miniftrationẽ habentes ex ui ꝓcurationis attentatẽt pro-
hibita,de quibus ibi patet. ¶ In gl.1.late,ibi,latius, quia
quod erat de mente,modo eft de uerbis & de mente. ¶ In
gl.& tunc,ibi(non curarẽt) ne fe fubmitterẽt periculo caf
fationis, & ibi.(remoueri)maxime in Alamania, ut dixit
Hoft.fu.c. qualiter. & ibi & difputatũ per Archid, & ibi,
(pœnam)facit de ap.oblatę.ad fi.& ibi,eum.fu.quem alle.
ad idem in aucten. ut nulli iudi.§.illas.no.in fi. de mino.
intra utile.dicitque hic hanc fol.forte ueram, cum cõfir-
matio

matio fit in iudicio, quo casu hēt vim diffinitiuæ. secus si
extraiudiciū, & sic soluit decr. constitutus: vide qd nota.
j.c.vl.in gl.dicebamus, & quod super ea dicā. ¶ Et sciendū, ꝙ Arc. in qōne illa pro hac parte inducebat hic, ꝙ appellatio suspendit cōfirmationis effectū, vt no. Inn. de ca. po. cum olim. in sua prima gl. inducit ēt 6.q.4.c.vl. ibi dr,
3 ꝙ † appellatio, quæ dissoluit sniam, oīa reducit ad suū statum. s. eo. cōsiderauimus, facit ff. de admini. tu. chirographis. §. vlt. In contrariū inducit decr. istam, qui cōfirmatus est. & de præb. cū iam dudū, quæ solū redarguit administrationem ante confirmationem, & post cassationē, vnde relinquit administrationē medij tpis culpabilem. nec mirū, cum administratio det exercitiū iuris acquisiti p electionē, vt no. 63. dist. qh. In qōne inducebat, ꝙ appellatio non debeat differre rem tpe peritură, sed hæc talis, quia multum perire potest, si confirmatus non administret, sup. eo. nihil. ad fin. facit ad primū C. quorum ap. non re. l. vl. Item poterit appellatio apparere, nō legitima, & sic manebit rata snia. 2.q.6. appellatore. de ap. cum sit. & debemus interpretari, vt res valeat potius, q̃ pereat. sup. de ver. sig. abbate. & super iuris iussu excusat. 14.q.5. dixit. Satis facit ff. de ritu nup. si quis tutor. in fi. vbi teneretur tutor, si propter iniquā appellationē non administrauit, & prælatus comparatur tutori, de hoc 5.q.3.c.vl. Tenuit, qd prædixi, rñdens ad decr. cum iam dudum, ꝙ illa tria tēpora pro vna administratione ponuntur. ff. de neg. ge. Pomponius in negotijs. vñ pro oībus fuit ibi punitus. Nec ob. lex si quis tutor. in fi. quia non fuit ibi appellatum contra tutorem, sed appellauerat tutor & male. & ideo non excusatur, ꝙ dr iustum excusare, verum est, si ab illo nō appellatur. ff. de mi. ait ꝑtor. §. permittitur, & per ꝑdicta abbreuiat ipōt satis prolixa. q. Aegy. Cremonē. quia q̄rit, si a cōfirmatione fuit appellatum, sed nihilominus confirmatus missus est in possessionē, petitur a iudice appellationis, vt inhibeat, ne lite pēdente administret, an hoc fieri debeat. Itē si in cā appellationis electio & confirmatio cassātur, quid de ge. per illum, & de excōicatione quærebat. Circa primum, ꝙ inhibitio fieri possit vltra superiora, inducit illud vulgare, quod appellatione pēdente & c. 2.q.6. appellatione. de ap. dilectis, & factum post vt illicitum reuocatur, fortius prohiberi pōt, ne fiat, de iureiu. quemadmodum. ¶ A contrario cum per confirmationē cōpetat administratio, de quo vide, quod satis scripsi de ele. trāsmissa. post prin. vbi & no. ꝙ de hac no. Inno. de cā pos. cū super lit. pen. in suo iure possessionis impediri non dēt. 16.q.4. volumus, vt li. ped. per totum. In. 2.q. ad partem, ꝙ valeāt per eū gesta, inducit, quod no. sup. eo. nihil est, in vl. gl. de surepa. consultationib. cum concor. In contrariū. sup. eo. qualiter. in fi. ibi, quod ex ea, vel ob eā. inducit. quod dicit Inn. in snia excōicationis ponderandam plus veritatē, q̃ possessionem, quod scripsi, de resti. in inte. c. 2. ad fi. in gl. & tēi, & de resti. spo. olim. 3. in gl. petebat. in prin. Soluēdo veliter & pulchre distinxit duplicem modum ap. in iudicio & extra, & triplicem modum confirmandi. l. nullo vocato, & de hoc non curandum, quia hodie non valeret. itē facta vocatione secū lū decr. vl. j. e. sed nullo contradictore apparente. Item facta in ordinario iudicio cum cōtradictore. Et hoc vltimo casu cum confirmatio habuerit vim diffinitiuæ secundū Inn. & Host. quorum dicta vide j. eo. c. fi. in gl. dicebamus, dicit inhibitionem fieri posse, & oīa attentata cassari, de ap. oblatæ. ¶ Si vero fiat iuxta secundum modum, non putat, ꝙ vt extraiudicialis impediat confirmationis effectum, qui est pos. de ap. constitutis. 2. In possessione tamē data vt su. distinguit an data fuit, post q̃ iudex appellationis cœpit cognoscere, & tūc nō valuit, nec defenderur in illa, de ap. vt nostrum. Ant prius, & tūc licite erit in possessione, nec inhibitio fieri poterit, & hoc casu soluendo secundum articulum dicit valere gesta per eum, nisi fuisset publice excommunicatus, de regu. iu. ad probandum, de excōicatione dicit, quòd si cassatur electio propter excōicationem electi, in qua perseuerauit excōicatio per ipsum lata non valet. 22.q.1. audiuimus. Si vero propter excōicationem, qua ligatus erat tēpore electionis, sed ante illa gesta fuerat absolutus, vel ꝑ aliam cām cassatur, valebunt gesta per eum rōne possessionis, in qua a iure defenditur, alle. 8.q.4. nonne, de ap. sæpe. & qđ ibi no. Inn. de reli. do. cum dilectus, ubi scripsi in gl. hoc latis. Et contraria procedant in possessione nuda, & simplici a iure nō approbata, uel quam quidem hēt ut priuatus noīe proprio non ut prælatus, qui non pōt dare ꝑtātem excōicandi, ut scripsi post Host. de fo. compe. cum contin
4 gat. super gl. 2. Vnde sciendum, ꝙ † frater Vbertus disputauit hic, an sola possessio sine præscr. det potestatem excōicandi, & tenuit, ꝙ non possidenti proprio noīe, ut nūc dixi. Si ut prælatus, & caret bona fide, uel titulo, qui saltem det cām præscribendi, idē ut excōicatio non ualeat. Si uero hēt utrūq; cum non possit dici tunc possessio uitiosa, quæ ēt sibi expoliato restitutionem pararet, dicit tunc excōicationē ligare, ita tñ si per eam non infringatur limitatio, quia ēt tunc ꝑscriptio non iuuaret. sup. de parochi. super eo, cū concor. pro distinctione inducit, de rest. spo. ad decimas, & quod no. su. e. c. nihil. in ul. gl. remissiones. Iu. de di. uer. cōtrariū si propter. in gl. sumebat. in fi. & improprie loquitur, nec puto excusari hodie electū per commissionē talē, q̃ taceret inferior confirmatio, licet Franc. hic contra, & Arc. loquitur obscure, qa dicit electum pœnam incurrere, si sine auctoritate superioris administrat, & adde, quod no. de si. sicut tuis, in gl. 2. & quod ibi dixi. ¶ In gl. ut recipe. in fi. liberare rñ ecclesiā soluendo, quod dēr. ff. de neg. ge. soluendo, sed debitorē sibi soluentem non liberaret. ff. de sol. uero procuratori. ¶ In gl. pe. in fi. idem Guil. Cleri. Pi. & Arc. ¶ In glo. vult. ibi, mihi placet. & Io. mo. qui inducit illud Gre. simulata ęquitas duplex est iniquitas, ꝙ est dicere, dupliciter peccat, facit malū, & abutitur bono. & facit ad hoc j. de do. & contu. eū qui, & qđ ibi no. Hieronymus ad Celant am. 6. multo deformior est superbia, q̃ sub humilib. signis latet, & uide, quod no. in cle. de hære. ad nostrum, ad fi. & ibi scđum Gar. & Arc. & ibi. §. cœterum. uer. ad quæ. ibi æquiparat, quod sit directe, uel colore quæsito, & ibi, renunciauerat, & sic non est locus huic pęnæ, & in fi. de præben. dilecto. in fine.

S V M M A R I V M.

1 *Constitutio c. quā sit, an habeat locū in omni electione cōfirmanda.*
2 *Obligatus ad duo coniunctim non liberatur pręstando alterum.*
3 *Delectionem factam nomine meo sine mandato meo ra. ha. possum.*
4 *Principale inualidū non confirmatur per accessoriū alias validum.*

C A P. VI.

Quam sit. (Quam) pro quantum, sic 3.q.1. nulli. & 12.q.1.c.2. al', ponitur pro ualde. 23.q.4. quam magnum, in prin. in aliqua ecclesia de prælatis ecclesiarum, qui sponsi sūt, intelligit Arc. de alijs non, licet sint confirmandi. Io. Inn. uidetur uelle, quòd solum in cathedralibus & regularibus locum habeat per decr. cupientes. §. cęterum. ut hęc moderata & illa moderans circa idem thema uersentur.
1 Seruatur † quòd in omni electione confirmanda locum habeat hæc constitutio, pro quo facit identitas rationis, & uerbum generale uocationum diuturn[illegible]tatibus. & uer. electio in aliqua & c. Et maxime arguendo per [illegible], quem notaui in cle. de pręb. c. 1. & optime facit [illegible], quia electus, propter quæ de secundo, & tertio [illegible] non puro dubium. Sed de primo plus est aduertendum [illegible] dicatur. §. cęterū, non restringi ad casus, de quib. loquitur decr. illa, ut ibi no. in gl. 2. & uide, quod ibi dicitur, quòd hæc decre. locum habet in omnibus electionibus confirmandis, sed pęna illius §. cęterum. locum solum habet in cathedralib. & regularib. & per consequens etiam illud tempus n[illegible]o dicrum, quod ad pęnam inferendam ponitur (electo) idem in postulato, ut in gl. fi. ac petere rō sufficit, ergo pūtare electionem, nisi sequiratur consensus,

nec

nec requiretur consensus, nisi præsentetur electio, quod re
a gulare est, vt qui tenetur ad duo coniunctim, non liberre
præstando alterū, s̄. de resti. spo. c. fi. insti. de hære. insti. §.
pe. ipsius electi, vt per mutuum consensum initietur mu-
tuum spirituale. s̄. de transla. licet. & s̄. eo. cū inter canoni-
cas, illū consensum præsentationis sibi factæ, de ele. tenea
tur, per q̄ verba habeant electi cōsentire, no. 8. q. 1. in scri-
pturis. Arc. dicit, ꝙ ridere potest, nec superbe recuso, nec
ambitiose consentio, ad hoc præal. c. in scripturis. in fi. me
lius. 16. q. 1. nos autem. item non intelligas, ꝙ electus ne-
cessario habeat consentire, sed si vult consentire, necessa-
rio hēt id facere in hoc tp̄s, non. n. cogitur quis crescere.
74. di. gesta. c. vbi ista. vbi de hoc 23. q. 4. displicet. iuxta
prin. quem consensum vltra mensem per dictum superio
ris, quod hic no. Arc. de electo, cuius mon. vacat, dicam
j̄. c. si religiosus. super 4. gl. (prouisione) idem sonat cum
prohibitione, de qua prædixi, vel dic prohibitione homi-
nis, prouisione iur. ſm Io. mo. exempla patent in glo. (ele
ctores) sicut ergo electores confirmationem petere pñt,
vt no. j̄. §. fi. in 2. gl. sic & hanc superioris licentiam. nam
cum habeant petere consensum, oia petunt, per quæ per
uenitur ad illud, de off. dele. c. 1. c. propterea studeant dā-
do ad id operam & līs., per hanc lrām probat Arc. ꝙ pe-
titioni dñr inllare [obtinere] no quia licet non denegetur
licentia, satis est, ꝙ non concedatur, vt locum habeat, qđ
hic dr̄, est. n. medium inter denegationem & concessio-
nem. j̄. de re. iuris, qui tacet (procedendi.) j̄. terminū iut.
ſn c. si electio. Arch. qui iud ecce. vl̄., per puod patet, oēm
electum, qui confirmatioi ē habet petere, hic includit con
firmationem, no. quia non vr̄ satis factum huic constitutio
ni, si peteret solum electionem pronunciari canonicam,
adeo ꝙ facit qund post Inn. scripsi de trans. de cætero. in
gl. ma. ver. & notandum (vacuetur) & reuertitur potestas
ad electores, non obstante negligentia vacuatur electio. e.
titu. ne pro defectu. de concess. præb. c. 2. quia illa de negli
gentia eligentium, hic de negligentia electi, ſm Cle. j̄. eo. si
electio. ¶ Prima gl. summat. ¶ Gl. subaudi. rñ. per questio
nem. ¶ Gl. vt quia, exēplificat & quæstionem soluit. ¶ Gl.
sufficit. primo no. secundo soluit q. tertio quærit & soluit
& solutionem determinat. ¶ Vlt. gl. 1. ponit duas opi. se-
cundum approbat, secundo soluit dubium, tertio quærit
& sol. ¶ In. 3. glosa. ibi. §. ornatricibus. licet ergo ornatri-
ces, quæ per duos menses tantum fuere penes magistrum,
adhuc proficere possunt, tamen veniunt in legato ornatri
cum, alias nullæ uenient, cum omnes adhuc proficere pos
sunt. ¶ In. 4. glo. ibi. l. 1. uide in c. statim all. super vlt. glos.
¶ In 5. gl. ibi nepos Proculo. uide de uer. sig. intelligentia.
super 3. glo. ¶ In gl. extremum, ibi, si is. lex 4. est. uide de
testi. co. c. 1. super 1. gl. ¶ In gl. ut quia, ibi l. 1. §. fi. uide de
præscri. cum non liceat. in gl. fi. ¶ In glo. sufficit, ibi, licet.
uide de rescr. nonnulli, super glo. pe. & ibi. l. vlt. uide de in
g fan. c. uno. super glo. 1. ibi. §. quot. de electionem † factam no
mine meo sine meo mandato ra. ha. possum. & ibi. l. pe. si
petit alius bo. pos. meo noīe, debeo id ra. ha. inf. 100. dies.
inf. quos id petere poterant. ¶ In glo. pe. ibi. l. 2. §. quod di
ximus. ponit exemplum. l. ista. in eo, qui sistere potuit pro
pter tempestatem maritimā uel terrestrē, uel ui fluminis,
ut quia pons fractus, uel nauigari non poterat, & ibi con
tra maiores, vide de exce. pacto. super 4. gl. ¶ In gl. 1. in fi.
& p̄missa constōnis cā statuit tria tpa ab antiquis iuribus
nō præmissa. ¶ Primo tp̄s electionis p̄curandæ sine adiectio
ne pœnæ. ¶ Scdo ibi electus tp̄s præbendi consensum, pę-
nam apponens & vnam cām excipiens. ¶ Tertio ibi, cę-
terū tp̄s petendi confirmationem & pœnam apponit, de-
terminat aūt, qđ satis no. Host. in summa huius ti. §. fi. vee
si. quid ergo si captum, in fi. ¶ In gl. 4. in fi. Io. mo. all. ſm
constōnem codic. §. 1. & C. de iudic. l. certa. in e. l. cōmen-
datur iurisperiti experientia rerū, in secta cārum experti
iudices dari pñt. In 5. gl. in fi. idem hic Arc. Io. mo. cōtra,
vt dixi in tex. ¶ In gl. subaudi. s. a tpe. per hoc patet, ꝙ etiā

illa dies cōputabitur, licet Fran. Vercel. contra per decr.
pia. j̄. de exce. Sed expressio diuersificat casus, & soluit ibi
Gar. Io. mo. & Arch. & ibi licet nisi, plenius de hoc scripsi
post Host. in mag. gl. & ibi. 30. dies, qđ tenet Pe. de sā. ex.
sacro. per c. de illis. 33. q. 3. & quia est quoddam medium,
& qa vulgus sic recipit, & ibi. 28. iuxta qđ vulgus recipit
4. septimanas pro mense. ¶ In gl. per hoc in fi. adde, quod
no. de rest. spo. frequēs. in gl. quia dies, in fi. ¶ In gl. vt qa,
in fi. Io. mo. & Arc. ¶ In gl. si hoc. in fi. idem Io. mo. & Arc.
¶ In gl. si superior. ibi, si religiosus. & hic Ar. ¶ In gl. & ele
ctus. in fi. & per illam extraua. terminatum est, ꝙ diffuse
tractat hic Io. mo. in addi. s. an si post tempus obtineatur
licentia, fieri possit illius electionis confirmatio, & patet
quòd non. Item patet, ꝙ licet electores nō eligant alium,
non conualescit ius electi. In gl. sufficit. ibi Gar. & Io. mo.
Et ibi. l. vlt. & quasi contractib. ff. de neg. ge. Pomp. §. 1. &
in distractib. ff. de sol. vero procuratori. in fi. & in vltimis
voluntatib. C. de do. inter vi. & vxo. l. antep. Io. mo. *In gl.*
pe. ibi, impedimento, vel longa ipsius distantia. vt *dixit*
Gar. j̄. c. cupientes. post prin. In gl. vl. ibi, puto idem Cle-
ri. Io. mo. & Arc. & ibi Inn. & post eum Ho. & Com. & ibi
[postulatione] secus in prouisione. nam illius non peritur
confirmatio, & patet inf. de præ. si tibi absenti, & ibi [tran
slato] idem Arc. saluo, quod habes inf. eo. cupientes. §. de
4 nique. & ibi [nullum] nam † per accessorium alias validū
non confirmatur principale inualidum. ff. de vul. substi. l.
ex pupillari. in fi. adde, quod dicam inf. eod. si cui. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Electio, quæ fit post collationem, et si fiat ab vno, dicitur cōmunis.*
2 *Pœnam, quæ ipso iure delinquenti infligitur, an incurrat is, qui id cogitauit, & aliquid egit, sed non perfecte, etiam si per ipsum non steterit.*
3 *Eligens dignū, quem credit indignum, an incurrat pœnas concilij.*
4 *Voluntas procedens ad exteriorem actum imperfectum reputatur pro facto.*

CAP. VII.

Perpetuæ. [Sanctionis] de hoc 3. di. in summa.
Arc. [declaramus] similis declara-
tio ſ. in cle. & Arc. C de bo. q̄ li. non
fine. & C. si aduen. vē. l. 1. & anth. sacra, [electionib.] .i. scru
tiniis electionum, Guil & Arc. [adeo] .i. tm̄ [præstiterint]
.i. perseuerauerit (cōs) no. non sufficere ꝙ in scrutinio di-
xerit eligo, ꝙ est contra id, qd no. Abb. eo. ti. in. Genesi. vt
ibi scripsi. Puto nō cū Fran. ꝙ si publ. scrutinio alij nomi-
nātes diuerterint, & ipse perseuerās eligit illū, ꝙ sic prius.
Idē est si solus illū nominauit, & post collatione perseue-
rauit, & illū eligit, ad quod s̄. de pę. & re. cū ex eo. circa fi.
.inf. c. cupiētes. §. si vero. & cle. de p̄b. si roma. ff. de ne. gest.
l. 3. post prin. cū concor. ff. vi bo. rap. l. 1. § homines. & § ꝙ
1 ait. Non ob. hæc litera, quia † electio, quæ fit post collatio-
nem, ēt si fiat ab vno, dicitur cōis, in quantum ille cōiter
ecclesiæ prouidet, forte dicens per aliquam fictionē se ca-
pi, vel maiorem partem, facit inf. de re. iu. c. pe. sed votum
deponens non cōe sed proprium negotium agit, (quam-
quam) no. casum, quo locus est pnæ, & fuit hoc ecclesijs
expediens, vt per id facilius ordinarentur (priuantur) per
hanc decr. & quædam alia iura disputando terminaoi, ꝙ
2 † pęnam, quæ ipso iure delinquenti pro delicto infligitur,
a non incurrat is, qui cogitauit[a] & aliquid egit, sed nō per-
fecte, etiam si per ipsum non stererit, & hanc posui super
regulam in pœnis. inf. de re. iu. item no. ad ea quæ dixi su.
eo. auditis, super gl. vl. post prin. & c. cōgregato. super ver.
postmodum. & super vers. elegerunt (licet) pro quamuis
(conscientias) & sic grauiter peccant. 61. di. miramur, &
ædificant ad gehennam, de resti. spo. literas. cū cōcor. pę-
nam tñ concilij non incurrit, & facit pro Bar. Bri. qui di
3 xit post Tanc. in q. neutrū. 24. ꝙ † eligens dignum, quem
credat indignum, non incurrit pęnas concilij, quia cona-
tus nō habuit effectū, & tenet electio. iura pro & cōtra de
big. nup. in gl. hic pro solutione facit, quòd no. 24. quæ. 1.

in

in fi.summæ.motũ arbitriũ de of.dele.de causis.Io.mo.&
Arc.[suaserit]quasi acrius punieret eũ, q noiauit occulte
indignũ,q̃ eũ, q noiauit parenter dignũ & perniciosũ ec
cl.æ,de homi.sicut dignũ, Arc.Prima gl.summar.Glo.sed
nõne,obijcit & sol.q.Gl.idẽ ponit op. & notat.In gl.3.ibi,
digna vox.ibi, & oraculo põis edictis,ꝙ nobis licere nõ pa
timur &c, In gl.pe.ibi,l.r.infidelis diuinã prius vindictã
& post principis vltionem paritur, In gl. in fi. & in prima
declara. in secunda continuatio,ibi licet.In 3.gl.in fi.j.de
b ver.sig.c.si.Ar.j.e.fundamenta.in fi.dicit,ꝙ [b] oraculũ dr̃
propitiatoriũ. Exod,37.fecit propitiatoriũ.i.oraculum,&
in hoc sensu accipitur fere per totã bibliã, pro templo tñ
põt accipi. 3. Re.6. vbi dicit in ingressu oraculi fecit duo
hostia,dicit oraculũ diuinũ eloqniũ,celeste rñsum,vel im
periale rescriptũ,C.de sacrosan.ecc.iubemus, nullã, item
dr ab oro as,& dat ibi ver. Suppler,improbat,petit,obse-
crat,hic no.orat.vnde orator.i.accusator, defensor, prõ-
nus,causidicus,aduocatus.In 3.gl.1.C.de suffra.ibi de hoc
super Rub. In gl.sed nonne.in fi.idem Io. In gl.idem,ibi
Gui,idem Io.mo.& Arch.in fi.an vero iste possit eligi, re-
mittit Arc.ad ea quæ no.8.q.1.in scripturis.Io.mo. tenet
hic,ꝙ eligi non põt,all.25.di.c.vlt.& de resti.spo.literas.
4 & sic†quo ad quid volũtas [c] procedẽs ad exteriorẽ actum
c imperfectum reputatur pro facto,de quo remittit ad no.
ff.de fur.qui ea mente. & de pœ.di.1.dixi confitebor. In
gl.vlt.ibi quidam.prout Inn.& Ho.& Cõ.s.eo. dudum.1.

A D D I T I O N E S.

a ¶Cogitauit.An & quando cogitatio puniatur,habetur in l.præ
senti.C.de his qui ad ecc.confu.& in l.1.in fi.quod quisq; iuris.
b ¶Oraculum.quot significata habeat.
c ¶Voluntas.An voluntas imperfecta probet voluntatem, habe
tur l in testamento. de fideicom.li.l.fi.de reb.eo.Bar.in l. gerit.
in ver.circa secundum speciale.ff.de acqui.hære.

S V M M A R I V M.

1 *Delictũ personæ ecclesiasticæ non dẽt in dãnũ ecclesiæ redundare.*
2 *Vendere aliud est, & aliud vendenti consentire.*

C A P. VIII.

Nulli. [Nominauerit]de nominatione tractat hic
Arc.de quo vide s.de po.bonæ.in vlt.gl. &
qđ ibi dixi, illũ obijciendo in personã, idẽ
s in formã sm Arc.all.literã sequentẽ,& ff.de op.le.l.post
mortẽ.in contrariũ alle. C.ne de sta.defun.l.ꝙ cõstitutũ:
nõ soluit.Sed contrariũ illarũ.l.vtrobiq; soluit.Sed adhuc
cõtra approbãs personã iudicis,vel testis reprobat ipsorũ
sõias & dicta,no.de off. dele.super q.§.verũ.in vl.gl. de te
sti.pñtium. in 1.gl. Sed ea q̃ sunt de forma præcedũt ele-
ctionem vel ei insunt.Sed iniustitia iudicis,vel falsitas te
stis eius dicti emergunt post approbationẽ personarũ, &
hoc casu ẽt licet hic opponere, vt sequitur,& sic cõcor.su-
per electione ipse,quã fecit,vel cui consensit.Scias, ꝙ Io.
de Deo li.2.q.9.disputauit q.de impetrante sibi capellam
curatã per executorẽ conferri spectãtẽ ad collationẽ prio-
ris, vel cõuentus certi loci, qui prior & cõuẽtus corã exe-
cutore excepertũt contra dignitatẽ, & sciam impetrantis,
cui exceptioni postea renũciauerũt, & illũ ad illã capellã
sponte receperunt.postea impetrauerunt a Pa.rescrip.ad
delegatos,vt remouerent illum,si insufficiens appareret,
quærebat,an valeret rescrip. de ren. non faciens mentio-
nem. Egy. Bo.post eum disputans eandem q.soluendo
dixit, eam expeditam per hanc dec.ipse vero Io.qui hanc
dec. non vidit,dixit, ꝙ si rescri.super illo articulo tm̃ fuit
impetratum,non valet,cum aperte appareat fraus tacen-
tis renunciationem, vnde nec coram illo posset peti re.cũ
non remaneat iudex,hoc dixit per dec.super literis.de re
scrip. Si aũt ẽt super alijs articulis impetratum fuerat re-
scriptum,tenebit super alijs sm eum, super quibus agi po
terit,ex quo iudices sunt, poterit incidẽter peti restitutio
super ipsa,alle.25.q.2.rescripta.& l. si contra ius.& s. de
rest.in integ.c.pen.nec † delictum personæ debet in dãnũ
1 ecclesiæ redundare, ita ꝙ restitutio peti nõ possit, facit j.
de reg.iur.delictũ. istud qđ dicit Io. ex quo super alijs iu-
risdõnem hñt,super illo incidẽter cognoscere possint, pu
ro falsũ,cũ quo ad id nõ possit dici iudices, nisi emergẽs
ex his, super quib.iurisdõnẽ hñt.facit j.de iud.si annu.§.
si delegatus.in q.vero allegabatur,ꝙ valeret rescriptũ.de
ap.cõstitutis.2.de cõc.p̃ post electoinẽ. vbi repulsa exce-
ptione de eo,qđ excipiebat,admitt.r actio,nec vr̃ renun-
ciatio renuisse cõtra ius publicũ,de sẽ.ex.contingit.de fo.
cõ.si diligẽti.facit ff. de pac.iuregẽtiũ §.si paciscar. & tale
est istud,s.e.c.cũ j cũctis.& repellit ẽt ab obiẽto,de æta.&
qua.c.si.de renũ.nisi dicebãt ẽt iura, q̃ pmittũr contra fa
ctũ ppriũ,vel p̃decessorum veniri in his,in quib.vertitur
dãnu eccl.æ,de ele.nosti.de clç.cõiu.diuersis.de p̃ca.c.1.
cũ cõcor.q̃ ad partẽ cõtrariã allegabãt,fũdat s.p rl̃a,qđ
sẽ l.j.de re.iu.& super nõ restaurandis hiib.haaris, de re-
scri.nõnulli.C.de trans.cãs.cũ si. & super decr.super lr̃is,
p̃al.(postea).i.post electionẽ, vel cõsẽsũ, Arc.improbitas
sũpruũ.ff.de cõfir.tu.l.in cõfirma.in fi. faciat ei, cõtrã quo
q.vertit.4.q.3.ver.sæpe.& ver.eos.de p̃b.ex l̃is. Arc.(pro
primo mõ) per hoc excludit iur.n pcu.tract.hic Ar. qđ vi
de s.e.vt circa,super gl.pe.Gl.1.summat.tertia gl.supplet
duo.Pe.gl.q̃rit,opponit & soluit.In gl.3.ibi,l.1.canoniza-
ta de pœ.di.2.§.hic aũt.In 5.gl.ibi.§.ex cã.vide de iudi.c.
1.super gl.2.In 6.gl.gñaliter.cuius uerba ponit decre. per
tuas.In glo.dẽcen.ibi scire.§ pc.ob hoc in datione tutorũ
inquirit magistratus de ipsorũ morib.& ibi (ꝙ cũ lex) vi-
de de pç.& re.q̃sitũ.super gl.2.& ibi ob q̃ vitia. enumerat
illa l.certa vitia.pp q̃ locus est redhibitioni.In gl.2.in fi.&
facit sm Io.mo.s.ponit 1 l̃am,sodat instãtias cõtra ill̃ã ter
tio dat formã pbationis illarũ. In 3.glo.ibi,ex illis.idem
Guil.Cle.& Arc.In gl.nõ h c,& ibi nõ per oĩa,qa cõsẽsus
sequens non auget numerum,& in fi.& ff.de reg.iu. aliud
2 †est vendere,aliud uendẽri cõsentire. In gl. & sic.in fi. ad
idẽ s.e.circa ver.nisi.3.q.3.si quis testib.s.de test.pñtiom.
de iura.c.cæterũ,de excẽ.pastoralis.cũ concor. In gl.dẽt,
ibi(temperata)23.q.quis eps.in prin.& grauis. so.c. cum
in cunctis,& morib.debet prosperari,& nõ uerbis,89.di.
c.si.Arc. In gl.alias.in fi. concor.s.eod.vt circa.Io.mona.

S V M M A R I V M.

1 *Legatum aliquibus extenuatur, quibus non perimitur.*

C A P. IX.

Si quando. [Celebratis] vno contextu secun-
dum Arch.si fiat ex interuallo, re-
mittit.sup.c.auditur.(duplo) ma-
iorem quidam recipiunt horũ verborum sensum, ꝙ pars
sit maior,quam duplum,& sic cum duplum de.30.sit 20,
non esset 20.maior,quam duplum.Nos vero dicimus du-
plo maiorẽ illam, q̃ est maior in duplo, quod alijs verbis
profertur.i.duæ partes,j.de cle. ægro.c.vno.§.si uero.s.e.
licet.de vitanda.vnde id quod,j.eo.indemnitatib.§.1. per
totum.& §.si vero.in prin.remoueret duas partes, in §.cæ
terum in fi. vocat partem duplo maiorẽ. Et hoc est quod
scripsi sup.eod.tit. scriptum est, exponendo duplo maio-
rem.i.bis tantum numero, vide quod no.inf.eod.indemni-
tatibus,in glo. hoc intelligo,circa medium (extenuatio-
1 nem) sic † aliquid extenuat legatum,quod illud non peri
mit,ff.de adi.le.hominẽ legat,& Stichum adimit, nõ peri
mit legatum, sed extenuat,ut Stichum leg.eligere nõ pos-
sit. Pe.glo.summat & declarat,quid sit extenuatio,& an-
nullatio.Pe.glo.elicit, secundo arg.a contrario,de primo
remittit,secundum reprobat. Vlt.glo.quærit,soluit & re-
mittit. In glo.1.ibi,an uellet,prima prohibet & secunda
permittit.ibi,si quid.& ibi,uel his similia, ut in cle.de ęta.
& qua. ut hi qui.de reg.iu.in c.1.In glo.post electionem,
ibi [intelligas]idem Io.mo.& Arc.& ibi (collatio)quæ fit
etiam si scrutinium fit concord.s.eod, cum post petitam,
& c.quia propter. In glo.pen.ibi secundum Guil. & Arc.
In glo.ulti.ibi (in hominem) Ioan.mona.ibi remittit, & in
fine. & tene, quod ibi dixi, Archidia. hic dicit, quod
non valet electio de gremio, quia electus in eo casu per

ſpicationẽ eſt ex minori, & ſic ineligibilis, de cle. ex. mi, ſi
celebrar, eligi nõ põt, vt ibi, & per hoc vr̃ velle, ꝙ valeat
facta de extraneo, Nõ ob. decr. ad ꝓbandũ, q̃ loquitur in
iudice, cuius of. publicũ, a quo ſicut a teſtĩ repellitur ciſo-
ſus, de teſt. ſuper eo. ſed canonicus vtitur iure ſuo. ſ. eo. ꝙ
ſicut, criminoſus nõ repellitur. ſ. e. ti. perpetuo. ad dec. al.
rñdet per ibi no. vel per modũ dec. cum ſuper. de of. dele.

S V M M A R I V M.

1 *Acta dicuntur omnia, quæ in cauſa aguntur.*
2 *Diſcuſſio poſt quam facta eſt, non eſt iudicium.*

C A P. X.

Quamuis. [Adnumerans] de datione coadiu-
toris epĩ, dic vt ſ. de cle. ægro. c. 1.
[appellat] de impugnantibus ergo
electiones tales per ſimplicẽ q̃relã nihil hic ſtatuitur, con-
ſtat aũt, ꝙ illa ſunt diuerſa. ſ. de ap. cõcertationi. (effrena
ta) cõcur. proc. Gre. cõpi. (probabili) hoc ſufficit, licet ſit
falſa, vt no. ſ. e. ſi poſtq̃. in 4. gl. & qđ hic obijcit Arch. ibi
dicã. (ſedi apoſtolicæ). i. apł. cu cõſpectui, vt ſ. ſequitur. vt
patet ex ver. præſentare, & ſ. e. prouida. rñ. talia. n. corã ip
ſo dñr ꝓponi, nõ cathedræ, in qua ſedet, præſentari. Et ſi
1 cã prauitatẽ [ac,] † acta [a] dñr oĩa, quæ in cã aguntur. ſup.
a de prob. qm̃. ff. de re iu. l. acta. & eſt verbũ gñale. ff. de verb.
b ſig. Labeo. ſic ſumitur. C. de edẽ. is apud quẽ. & [b] appellan
tur geſta, ſup. de re iu. cum inter vos. ad ſi. ff. de of. præſi. il
licitas. §. 1. C. de re iu. l. geſta, q̃ſq; vocantur documenta,
vt in præal. c. qm̃, in ſi. Arc. Prima glo. ſummat. Glo. ẽt. rñ.
per q. qđ fuerit motiuum Ale. Gl. ergo ſi. exẽplificat, q̃rit
& ſoluit. iterũ q̃rit & ſoluit, obijcit & rñdet. Gl. per hoc,
arguit per plurale. & argm̃ determinauit, finis quærit & re
mittit. Vlt. gl. rñ. per q. In gl. ergo ſi. ibi & §. & quidẽ. idem
eſt non hr̃e actorẽ, & ſindicum hr̃e inhabilem. In glo. per
hoc. ibi, nemo põt mutare. Gl. 1. in ſi. Guil. dicit ſe hanc q.
procuraſſe. idem dicit Spec. in ti. 2. §. ſupereſt. 2. col. & de
app. §. quã ꝛ. ver. illud aũt. Et diuiditur in quatuor partes
ſm. Io. mo. Primo tractat q. ale. Scdo partem illam repro-
bat. tertio ꝑmittit certo caſu ab appellatione recedi. quar
to dat certã formã ordinario, cum ab appellatione receda
tur. In gl. 2. ibi dilecti filij. Cle. dicit, ꝙ fuit edita ꝑꝑ cãm
electioois eccleſiæ Helien. & ibi Gar. & Arc. In gl. 3. in ſi. &
ſic patet, ꝙ in re pñcipali, & in acceſſorijs, vel exortis ſm
Io. mo. & Arc. bene facit cle. de iudi. diſpendioſam. In 5.
gl. in ſi. ꝙ añt non ſint de maioribus cauſæ electionũ epõ
rum, patet, quia illas confirmant archie. & patriarchæ, &
legati de latere. ſ. e. ſi Ab. 2. rñ. In gl. etiam. in ſi. idem Arc.
In glo. idem ſi. in ſi. & multo fortius propter honorem iu-
diciorum, ſecundum Fran. Ver. In gl. dixit. ibi Gui. Io. mo.
& Arc. qui inducunt illud verbum iudicio, quod [vt dñr]
finitur per ſententiam. ff. de re iu. l. 1. 20. di. in prin. 3. q. 8.
2 c. 1. ꝙ alias in app. iudices. in ſi. nam † poſtquam facta eſt
diſcuſſio, non eſt iudicium. ſup. de ver. ſig. forus. per quod
concludunt, ꝙ loqui per ſententiã diffinitiuam inducunt
etiam, ꝙ correctio iurium eſt vitanda. ſ. e. cum expediat.
In gl. ergo ſi. ibi, vel his ſimilia. puta ne eligatur ignobilis
genere. ſup. de præb. c. ne. Guil. & Arch. & ibi Gar. Franc.
Ver. Io. mo. & Arch. Franc. alleg. quia in dubio ſuperiori
obediendum eſt. alle. de cle. excom. mi. illud. 23. q. 1. quid
culpatur. alle. etiam decre. dilecti. de reſcrip. & l. ſi quis ex
aliena. ff de iudi. & ibi ſm prædictos. idem Cle. Pi. Io. mo.
& Arch. In gl. per hoc. ibi pars conſentiat, & ſic ſpeciale
in his maioribus ſecundum Io. mo. qui diſtinguit hic poſt
Gar. cauſas maiores, medias & minores, quod plenius
proſequitur Hoſt. de crimi. fal. c. ſi. quæ ibi abbreuiaui. In
gl. quærit hic Hoſt. In glo. vt ſimoniaca, in ſi. primo cum
ſuis remiſſis, & Archi. dicit, ꝙ hoc caſu ſi daret pecuniã.
ſimoniacum eſſet, alleg. no. 16. q. 2. decimas. quas, & quod
no. Inn. de ſimoni. ad aures. In gl. ad hoc, in ſi. Arc. contra
eum hoc dicat, in quo cum omnibus, &c. item hic termi-
nus hominis, ibi iuris. item caſus ſunt diuerſi, & hoc ibi
exprimitur, hic no. quod ſatis habet rationis, Ioã. mo. ſe-
quebatur primus, alleg. ſ. e. cupientes. ſu. de dolo & cõtu.
cum dilecti. dicebat tñ ſe credere mitius agendum in ter-
mino iu. quam iudi. ff. de arbit. Celſus. maxime hoc caſu,
quo citantur ꝑꝑ delictum. Credo, ꝙ quo ad proceſsũ ſit
vera opi. Arch. Sed quo ad pœnam conſtõnis cupiẽtes, ne-
ceſſe erit illius conſtũt. is tpa labi, pars tñ, quæ ſit culpa-
bilis in prauitate receſſus, ab ipſo prin. appłonis, vel ſaltẽ
poſt receſſum, ſtatim ſit arctata ad illa tpa, ac ſi receſſum
non fuiſſet, facit inf. de ꝓb. eũ qui. q̃ vero non fuit culpa-
bilis, vt quia data pecunia, vel metus illatus fuit, ignoran
te electo. tũc puto, ꝙ de nouo habebit illa tpa, ad hoc inſ.
eo, ſi electo. In gl. pe. in ſi, & eo reſpectu dñr ẽt documen
ta, quia docent & informant, quid iudex facere debet. 1.
q. 7. plerique, de proba, quoniam. in ſi. In gl. vl. ibi nõ pro
ſequi, vel illi renunciare ſecundum Guil. & Archid.

ADDITIONES.

a ¶ Acta, Vide Bald. in auct. quæ ſupplicatio. ver. item licet ſcri-
ptura, C. de preci. impe. offe. licet contradicat in l. præcipimus,
in ver. no. tex. in verbo, præcipere. C. de ap. & ibi Gui. de Su.
b ¶ Acta vero & geſta quomodo differant. Vide Bar. in l. 1. in pri
ma oppo. ff. de off. pro. cę.

S V M M A R I V M.

1 *Electo ſi opponatur, quòd eſt ſimplex in adminiſtratione, proba-
tio eſt neceſſaria.*
2 *Dignitatis appellatione an veniat beneficium.*
3 *Conſtitutiones pœnales non ſunt extendendæ.*

C A P. XI.

Si forte. (Cætera) vbi ſolũ opponeretur talis eui-
dens defectus, non eſſet locus ordini, de
quo ſequitur, examinatio tũ fieret ꝑ mo
dum, de quo inf. & pœna locum haberet promouendo, di
cit Guil. & Arc. per hoc verbũ gñale quoſdã dicere, dectr.
hr̃e locum, ẽt ſi poſt confirmationem, vel conſecrationem
fiat talis electio. 23. diſt. illud. (defectum) Arc. hic tractat
quis probet, cum opponitur electo, ꝙ eſt illegitimus. Et
tenet, ꝙ opponens, & eo fortius ſi petat electionem caſ-
ſari, alle. no. per Inno. de do. & cont. cum olim. de accuſa.
per his. refert aliquos dicere, ꝙ electus probare tenetur,
niſi ſit in poſſeſſione legitimæ filiationis, ſup. qui fil. ſint
le. lator. vide, qđ plene dixi in q. quam diſputaui, quam
1 poſui inf. de reg. iu. infamibus. tenet ẽt ipſe hic, ꝙ † ſi ele-
cto opponitur, ꝙ euidenter eſt ſimplex in adminiſtratio-
ne, & ſic repellendus. 19. di. Petrus. 73. epiſcoporum. uel bi
gamus, irregularis, vel vſurarius ſolennis, probatio eſt ne
ceſſaria. inducit 48. di. de Petro opponi contingat. dicit
Arch. Gui. intellexiſſe, cum fuit appellatum, ipſe cõtra.
Sed ẽt Gui. tenet contrarium dicens, ꝙ curia illud ſeruat,
& ſic finis facit ad no. in cle. de proc. non poteſt. in gl. an-
tepe. (ordinẽ) non pro ordine ſeruando, concor. vide inf.
c. pe. in gl. per ordinem, ipſo, ſ. euidenti ſcĩæ, vel perſonæ,
ante oĩa antequam examinet alia nõ euidẽtia, quæ ſũt op
poſita, Arc. (ſubijciatur) a iudice, cui facienda eſt fides. 42.
q. 3. ſæpe, in ſi. ibi de hoc [euentus]. i. finis illius examinis
alijs oppoſitis, quæ non ſunt euidentia. (oppoſitiones) no.
plurale, propter no. in 5. gl. & quę ibi dicã. excludimus eo-
taliter. inf. de ver. ſig. c. 2. 1. rñ. Prima gl. ſũmat. Gl. ſi ergo.
primo duo no. a vi literæ & a ſimili, Secũdo quærit, & ſol-
uit diſtinguendo. Tertio iterum quærit & ſoluit, & ſolutio
nem exemplificat. Glo. 5. reſpon. per obiectionem & ſol-
uit diſtinguendo. Gl. videtur, obijcit admiſſionem, & qua
drupliciter ſoluit. In glo. ſi ergo. ibi, §. oportet. ſi iudex
videt ex cauſa neutrum in expenſis condemnandum,
hoc ſua ſententia declarabit, ut ibi, quidam æſtimaue-
runt, vide de fide inſtrum. contingat. ſuper glo. 2. & ibi,
quos prętor prohibet in totum prohibet, etiam ſi pars nõ
opponat. & ibi, §. inuitus. & §. veterani, vide inf. ibi, §. ſed
quia iuramentum calumniæ per diſſimulationem non re-
mittit, vt in gl. et ibi, §. veterani. non põt pars expreſſe cõ-
ſentire, militem fore procur. aduerſarij, poteſt tacite. li-
cere

tem contestando. In 3. gl. in fin.prima dat ordinem. Secũda imponit pęnam, ibi, cæterum. In gl. 3. ibi, dño Papæ. idem Io.mo. In gl. non est, ibi, extendendũ, idem Arc. sub dubio forte. Io.mo. contra alle. ĩ. de app. de præb. maioribus. alle. & identitatem rationis, quæ in beneficijs locum hẽt, vt fiat velox expeditio, itẽ †cũ solum dignis beneficia sint conferenda, dignitatis appellatione merito beneficium continetur, dignitas.n. descẽdit a digno, alle. ad primum de rescri. cum ideo. ff. de ven. in pos. mit. l. 1. §. mulier, ad hanc partẽ facit q dixi c. 1. super ver. canonis. Tene cũ gl. q† pęnales constitutiones non sunt extendendæ. ĵ. eod. statutũ. bene facit tñ index examinando, & in illis tenere hunc ordinem, In gl. si ergo, ibi, c. 2. quid de castrato in casu, in quo promoueri non posset. dicit Arc. casum fuisse de facto, & q talis defectus dẽ euidens, cum per inspectionẽ possit facile constare, alle. 57. q. 1. nec aliqua. ĩ. de præscr. quia iudicantem. de frig. & male. fraternitatem. prope prin. Tu dic contra, quia licet facile patere possit, illum castratum, q se castrauerit, non est in euidenti, nec aliter repellitur, nisi id sine causa fecerit, vel pcurauerit. de corp. vi. ex parte 1. & 2. & est huic simile de transla. quãto. ver. ne autem. & ibi no. & ibi opponens. idem Arch. qui dicit sic intelligendum, 3. q. 10. c. 1. vbi dicit, prius egerint. nam ibi dẽt exponi. i. prius discusserint in iudicio, nam secũdũ verum intellectum illud ca. dẽt intelligi, qñ simul proponuntur plura crĩa contra reum. Sed prius de vno illorũ in iudicio discutitur, & si deficit opponẽs in pbatione eius, tunc non admittitur ad alia, idem ff. de ac. li cui. §. his dẽt. & C. qui accu. non pos. l. 1. Et hoc ẽt tangit gl. e. q. in summa. & satis colligitur. e. q. §. fin. in fi. & ibi [punietur] pęna, de qua finis loquitur, locum habet fm Arc. non ob. q tex. ibi dicit, oppositiones docuerint veritatem destitui. Nam de vno defectu probato non destituũtur oẽa obiectus (veritate) quia non est falsum, quod aliqua veritate iuuatur, ar. ff. de le. 2. l. filius. §. hoc ẽs. dicit. n. q oppo. veritate destituuntur, qñ nõ sunt probatæ, prout sunt oppositæ & discussæ. & dicit, q satis clare sonat hæc litera, ista mihi non sic clare dicit hic, imo cadit hæc dubitatio, de cuius fit satis in cle. eo. tit. plerique. & ad contra. facit quod no. ĩ. c. 1. §. fi. in glo. intelligo. ipse aũt pro se inducit, q vbi coniunctim ponuntur plura, vtrunque faciendum est, super quo vide, quod no. de rescri. c. 1. & c. olim. & de iu. exhibita. in fi. opp. ergo illa se obligauit. & sibi imputet, sibi gerẽdus est mos. ĩ. de pba. circa. ff. de li. cã. diui fratres. nõ ob. fm eũ. ĩ. e. vt circa. illa. n. dat formã op. & ap. hæc vero formã probã. & ibi, fm Gar. & Io.mo. & Arc. inducit ad hoc verbũ incõmutabiliter, & ibi (pœna) idẽ Arc. ad hoc cle. e. ti. consti. in fi. in gl. quia. & ibi (probetur) idem no. ff. qui sati. co. si vero. §. 1. & ibi (similib.) Io.mo. vbi nil facere hẽo cum hoĩe, præsumere debeo illũ dignum, sed vbi sibi volo dare filiã meã. i. ec. in sponsam, dẽo inquirere de dignitate sponsi, saltem quoad expressa. ĩ. e. cunctis. & ĵ. eo. licet canon. & quia eligens inuenire tenetur condi. debitam filię, arg. ff. de ri. nu. qui liberos. ideo punitur hic non faciẽs. In gl. no. q in fin. fa. de præter. auditis. ff. eod. cum dilecti. In gl. videtur, ibi [initium] similis modus obijciendi, qui no. 3. q. 11. post. & ibi. [inquiret] idem Fran. Ver. & Arc. & ibi rationem. idem Arch. & ibi (euidens) vt quia sic publice dicebatur, & talis habebatur secundum Guil. & Arc.

S V M M A R I V M.

Tutor, qui per alium gessit, gessisse videtur.
Mandans & mandatarius differunt.
Præsentatio clericorum dicitur quasi electio.

C A P. XII.

Sciant. Si. secundum Arc. C. de proba. sciant cuncti. & 2. q. 8. sciant cuncti. (pijs locis) hic æquiparantur pia loca mõ. & ecc. concor. ĩ. de test. requisisti. ver. secus. & c. fi. & 1. cap. prox. ĵ. de sup. neg. præl. grandi. [beneficijs] eccle. bonis suis temporalibus ele. dicit Ar. si bona erant ecclesiarũ, ecclesijs fiet restõ. 12. q. 2. Augustino, als Augusto. in fi. & c. quicunq; in fi. & c. in legibus. 16. q. 1. in cannonib. ver. gñalr. puta tũ restitutũ ecclesiæ, cũ restituitur p̃lato, inducit 16. q. 4. si quis contumax. & qđ ibi no. Si intelligas de bonis consanguineorũ eis facienda est restõ, de ho. sicut dignũ. §. eos (spoliando). i. auferendo, vastando, inuadendo, capiendo, vel eripiendo 15. q. 2. c. 3. siue rapiendo, vel fraudãdo. e. q. qui abstulit. Et ponit Arc. auferendo latenter, vastãdo quocũque mõ, inuadẽdo immobilia, eripiẽdo mobilia, rapiẽdo p vim & publice, fraudãdo per dolũ, q̃ oĩa dicit ĩcludi sub verbo spoliationis, vt in p̃dictis c. graue. vide 1. q. 1. sunt q dã. ad fi. qõnis. & ibi no. Prima gl. sumat. Secunda gl. sol. qõnẽ. & rñ. cõtrario. Quarta gl. rñdet per q. Antepe. gl. rõnẽ reddit, q̃ declarat. scđo soluit qõnẽ. tertio q̃rit, arguit negatiue. soluit distinguẽdo. VI. gl. sol. qõnẽ. In gl. antepe.
1 ibi (gessisse) tutor †qui per aliũ gerit gessisse vr, & ibi [deiecisse] vr deiecisse, q per aliũ deiecit, & ibi §. quoties, deiectionẽ sine meo mãdato meo noĩe factã ratã habeo. & ibi §. ne aũt. vide de cler. non resi. qa nonnulli. super gl. pe. In gl. 2. in fi. idẽ Guil. & Arc. In gl. no. ibi, percutiẽs, vel als offendẽs, & in fi. & vsq. ad quẽ gradũ dicãtur hic cõsanguinei, recurre ad no. de ap. postremo, in 1. gl. Et qa de affinibus non fit hic mentio, & constõ est pœnalis, non includit illos. ĵ. de re. iu. in pęnis. In gl. quia qui. ibi (hoc erit) fm
2 Gui. Gar. & Arc. Sed Io.mo. contra. nã fm †eũ mandãs in se & alium delinquit, mandatarius in se tm̃, all. ff. de his q no. infa. l. imperator. & l. athletas. §. Pomponius. & ibi no. de seruo, qui in se non in alium deliquerat, q post libertatem no. secus si in se tm̃. rñdet aũt ad contraria, q expresse puniũt mandatariũ, q constõ ista non facit, dicit Arc. q mandatarius & si non ex verbis, ex mente ligatur, alle. C. de accu. non iõ minus. ff. de ser. cor. l. sed tm̃. ff. de iniur. non solum. in prin. & §. si mandato. & seq. Item mandatarius hic peccat, & in eum, quem offendit, & in mandantem, cui fauet. Item est auctor mali, & participat in criẽ, & hoc teneas, vbi mandatarius deliquit, ita q non hẽat parere mandanti. Et tunc maxime cum sciebat cãm, vbi vero non delinqueret, procederet opi. contraria. licet Io.mo. non sic intellexit, vt paret ex verbis ipsius, & vide qđ no. ff. quod quisq. in. l. 3. §. 1. in 1. gl. & ibi dic scđum Guil.
3 & Gar. Io.mo. & Arc. al. q †p̃ntatio clericorũ dr quasi electio scđum no. de of. le. dilectus. in gl. 8. & facit quod no. ĵ. c. vlt. in glo. 2. & quod ibi dicam. & idem dicas in confetente, ad hoc ĵ. eo. si postquam. in fi. &, postulante, facit quod no. ĩ. e. in causis. & facit ad prędicta. ĩ. c. 1. & c. vt circa. & ĩ. c. proxi. In gl. vlt. ibi, secundum Gui. idem Arch.

S V M M A R I V M.

1 *Aduocati dicuntur defensores.*
2 *Facere videtur quod non debet, qui non facit, quod debet.*
3 *Negligentia comparatur voluntati.*
4 *Regalia dĩr illa, quæ capiuntur a regibus in ecclesiis vacantibus.*
5 *Nouum dicitur, quod nunquam fuit.*
6 *Donationis tempore licet possit donationi imponi, non tamen traditionis tempore, quæ fit ex interuallo.*

C A P. XIII.

Generali. Alle. Arc. C. de sacrosan. ec. generali. [& singulos] concor. su. de exces. prælа. nimis. 1. & 2. in fi. & quod ibi dixi apertius exprimit. sup. de sup. ne. præl. grandi. (Guardiã) de feudo guardiæ in vsibus feudorum. in secunda Rubr.
4 (defensionis) †aduocati dicuntur defensores, ut in Lombardia, de aduocatis, & vicedñia (in omnibus) vnde exponit Arc. seu pro. 1. de his autem aduocatis. sup. eo. uenerabilem. su. de pę. in quibusdam. ĵ. de reb. ec. non alie. hoc consultissimo (titulum). i. cãm, aliæ significationes no. su. eo. dudum. 3. Arc. [usurpare) in mala parte sumitur, C. de sacros. ec. l. placet. canonizata. 16. q. 1. sub §. nouarum. 25. q. 2. amputato. 12. q. 2. india. 13. q. 5. pęnales. de pę. in qbusdã. q̃ quasi glossat. hoc. c. alr sumit. C. de vsu. l. 2. & l. naturales. ff. đ iiur. l. iiur. cir. fi. Ar. (conatus] sonat i uit, ũ. C. đ his

qui ad ecc.confu.l.denunciamus.Arc.[vacantium]idem
de non vacantib.ſm Arc.puto, q ad pœnam huius cōſtō
nis hæc duo neceſſaria ſint, q quis de nouo vſurpet, & q
illius virtute bona locorum vacantiū occupent, altero de
ficiente locum hūt antiqua iura.ſ.de fo.comp.cū ſit con
que ſtus.cū concor.quas ibi ponunt gl.[quantæcunq;]ēt
ſi ſit baro,rex,vel princeps.Gar.Io.mo.(cæteras) ſiue ſint
clerici, ſiue laici.cū līa ſic loquatur. Arc.(procurat)no.cō
tra clericos & religioſos, qui ſunt in curijs principum &
potentium, & ipſos informant cōtra eccleſias & p̄latos,
Io.mo. contra religioſos prouiſū per cle.de ſta. mo. ne in
agro.§.qui vero.(clericos)in monachis ceſſat pęna,de q-
bus non reperit.ſ.de deci.ad audientiam: & quia cōſtō pę
nalis ideo non excēdenda.ſm Arc. non fuit viſū auctori,
q ſequens pœna conueniret in monachis facientib.ſ.vſur
pantib.de nouo regalia, vel procurantib.talia fieri. Et no.
ex diuerſitate pœnarū aliud facere, vel p̄curare, aliud nō
p̄hibere.contra.83.di.quaſi per totū.87.di.facientis.2.q.
4.negligere.ff.loc.cum fūdus.circa fi. Arc. remit.ad no.2.
q.1.notū.de off.dele.c.1.opponent aūt ſe cum effectu,quā
tum in eis erit, inuocando.ſ.brachium ſeculare. 23.q.5.
adminiſtratores.& q.1.Maximilianus.cum trib.ſe. vſque
ad c.ecce.vel denunciando iudici ſeculari.ſ.de homi. po-
ſtulaſti.ī.de homi.c.2.non tñ vř, q corporaliter ſe debeat
talibus opponere ſm ea quæ hūt 11.q.1.ſi tributū. vbi ve
ro faciunt, qđ p̄nt, licet nō ſequatur effectus,ceſſat pęna.
44.diſt.c.vlt.43.di.de epheſis(percipere)ēt in victu & ve-
ſtitu ſm Arc.qui iſtud hic prolixe proſequitur,allegās ad
contrariū.50.diſ.ſtudeat.in fi.& quod ibi no.& 92.di.dia
coni.ibi,mendicat infelix &c. ad partē,quam tenet indu-
cit de cleri.pu.in du.Hēricus,in fi. nam iſti pro eccleſia la
borare noluerunt, ergo nec alētur ab illa ad id C.de cad.
tol.l.vna.§.pro ſecundo.ff.de his qui. vt ind.l.hæredem.
C.de ale.libe.l.fi.& qui non laborat,non mādacet.ff.ſi ex
noxali.ca.aga.l.ſicut.de damno infe.quamuis,ar.a cōtra
rio.12.q.2.clericus.& c.ex his.in fi.& c.ſecundum.ad idē,
13.q.1.§.ex his ita.ver.item non alligabis enim. idē ff. de-
po.bo.fides.86.di.non ſatis.qa dignum eſt, vt mali meriti
&c. vt ibi,quid ſit graue ſcelus.patet, 87.diſ.in religioſā.
3.ff.de lib.agn.necare.ff loca.ſi fundus.in fi. ff.de re mi. oē
2 delictum.§.vlt.inducit ēt, q † qui non facit,quod dēt, vř
facere,quod non debet.25.q.1.ideo.ff.de reg.iu.qui facit.
ęque peccat non faciens quod dēt, ſicut faciens,quod nō
debet.47.diſt.ſicut hi.16.q.6.c.1.18.q.1.abbates.47.q.1.
ſi cuſtos. vbi ſic notant Hug. Idem tacens vř facere. ī. de
3 reb.ec.no.ali.c.2.de ſim.nemo. & † negligentia voluntati
comparatur,de hoc 11.q.3.c.vlt.in fi. iuſtum eſt igitur ta-
les puniri ſeuere. 23.q.3.iuſtum.25.quæſt.1. violatores.
Et qui reſiſtere tenetur,& id non facit, punitur vt faciens
10.q.1.epiſcopus.inducit etiam 14.q.3.qui poteſt.& c.fi.
& q.8.præterea,de hære.c.2.C.de commer.l.s.in fi.vbi cō
cor.ſunt ad hoc 81.di.c.1.31.di.epheſis.50.di. ſi quis dia
conus.in fi.& quod no.ea.di.contumaces vendicāt.patet
exemplum in Parmenſi, & Florentina ecc ſm Archid. in
prima vice dñi ſibi vendicant,in ſecūda thoſingi.(abuſu)
.i. malo & prauo vſu. 11.q.3. priuilegium.73. di. vbi iſta.
25.q.2.§.his ita.& c.ſi decet.cuius textum hic ponit Arc.
alle. etiam ea q. amputo vacationis tpe, quęrit in addi.
Io.mo.qñ cathedralis eccleſia vacare dicatur,cum Papa
transfert epm abſentem, & ſoluit ēt a vinculo priori, vt
eſt moris & iuris,de transla.c.2.§.ſicut ergo.de poſtu. bo
næ.2.in fi.& tenet, q niſi appareat,Papam voluiſſe inuitū
transferre,non vacabit,niſi ille translationi conſentiat.ī.
de reg.iu.quod ob gratiam.vbi hoc proſequitur, hic aūt
ponit hæc, vt ſciatur,quando habens in prima eccleſia re
galia incipiat illa vti,ibi vide (delabi).i. perire,vel conſu
mi.conſeruant.ſup.de off.or. cum nos.12.q.2. hīc huius
placiti,ī.eo.quia ſæpe. & ī.de off.or.præſenti. ff. de peti.
hær.diuus.ff.de mu. & bono.l.1.§.vlt. & conſuluit Arch.
quod iſti cuſtodes inuentarium confici faciant de omni-
bus inuentis poſt mortem prælati, & q cuſtodiri dēt,alle.
12.q.2.charitatē.& q.5.ſicubi.& quod no.Ho.in ſu.de cle.
§.quid iuris.qui eſt pe.in fi. Prima gl.diuidit & ſummat.
Secunda gl.reſpon.per q. an includat fœminas, & ſoluit
q ſic,allegans tres l.& vnam alle.in contrarium,& 4.ſolu
tiones.Gl.5.rñ.per q. & ſoluit.Gl.contra faciens. quærit,
& ſoluit diſtinguendo. Gl.præſcripta.obijcit & ſoluit.Gl.
pe.quærit,arguit,& ſoluit.In gl.1.ibi, l.1. verbum huius,
ſi quis., maſculos & fęminas amplectitur. & ibi, tres fra-
tres.ſequitur, Titius, Meuius & Seius. & ibi l.1.§.1.qui pe-
cuniam conſtituit,accipitur qui, vt comprehendat ētq,
& ibi,ſi quis edictum quo cauetur, ſi quis album corrum
pit. &c. vtrunque ſeſtum comprehendit. In glo. in mala,
ibi (ſi quis in tantam) ibi loquitur de illo,qui inuadit poſ
ſeſſionē ſuæ rei, vel alienæ.& ibi q nō ſolū,a ſs eſt ver.ſub.
§.ſed nedum.circa res mobiles fiunt rapinæ & inuaſiones
circa res ſoli.In glo.forte.ibi (perſuadere) delinquit ſua-
dens aliquid ſeruo ad eū faciendū deteriorē. In gl. ante-
pe.ibi.l.fi.in prin. exercitor nautarum ſuorum factū præ-
ſtauit, liberti ſint, vel ſerui, ſi in naui damnū inferūt. In gl.
pe.ibi (qui legatorum) loquitur de miſſo in poſſeſſionem
legatorū ſeruandorum cā.& ibi.§.poſtu. vide de cle.nō re.
ſi.ad audientiam.ſuper gl.s.& ibi(conuenticulam)prohi-
betur conuenticula illicita extra eccleſiam fieri, & ibi, l.
2.ibi patet in vl.gl.non eſt ſupplendus prauus intellectus,
per quem quis inuitatur ad male faciendum.In glo.1.ibi
(quatuor) Clericus & Io.mo.qui diuidunt in 3.cōiūgunt
duas primas. q bene conuenit literæ ſuſpenſiuæ, ſed glo.
conuenit menti.Fran.aūt cōiugens primas tres partes di-
uidit in duas tm.In gl.1.ibi vniuerſas.idem Arc.& ibi (a
canone)puniēte ci ia. Io.mo.& Arc.& fuit de mēte Cardi
cenſis, q ita fœminæ ſicut maſculi peccant, & ibi[excipi-
tur) q excepta intelligitur in antiquis, fœminis non con-
grui.ff.de ſtatu bo,ea quæ.in fi.de hoc in Spe.de diſpu.&
alle.§.poſt hæc.ver.vel ibi maſculum,per Hoſtiē.de teſta.
Raynal.in prin.per Arch.plenius in præall.c.ſi quis ſuade
te.per Cy.C.de ſer.fu.l.quicunque. In gl.3.ibi regi.dicit
4 Arc.q illa†quæ capiunt reges in eccleſijs vacantib.dicun
tur regalia, q patet exemplum In regno Frācię & Angliæ,
vbi vocantur regalia iura in uacantibus eccleſijs regibus
competentia,quæ poſt creationem prælatorum percipiū
tur per prælatos non per reges, & forſan a regib. peruene
te,ut ſequitur in gl.& ibi ſm Gar.idem Io.mo.Arc.cōtra,
qui intelligit proprie. In gl.1.ibi[nouum] dicit Arch. q
5 hic.& ſ.e.auaritiæ dicit†nouum,quod nunq̄ fuit,& in fi.
& hoc vlt.non intellexit Fran.& Arc.hunc tex. dicas hoc
verū in illo, qui titulum oſtendit.ī.r.lib.de præſcrip.c.1.
In glo.in mala,ibi (vt præteritæ) alle. Arc.ī.e. quia ſæpe.
de off.or.præſenti. de præ, cum qui.C.vnde ni.l.fi. circa fi.
ff.vi bo.rap.l.1.& de bo.vacan.l.1.lib.10.& ibi (nūquam)
alle. Arc.ī.de hære.eum ſm.C.de bo.va.l.fi.lib.10.& prin.
Auctenticorum.& in fi.dicit Arc.q iſti tales rerum eccle
ſiaſticarum occupatores dicuntur committere furtum & ſa
crilegium & non qualecunque furtum. Sed peculatus,q
eſt furtū de re publica.23.q.4.quid ergo.In gl.no.in fi. &
ibi vide in gl. ſumptum, & ſi vocāt milites ad defenſioné,
ēt ſi mors inde ſequitur,eis non imputatur ſm Arc. alleg.
no.23.q.3.Maximilianus.per Inn. de reſt.ſpo.In gl.1.po-
ſtea,ibi (temporis) placet Arc. vnde ſi tacentes poſtea p
poſſe reſiſtunt, licet pro tpe,quo tractauerunt, fructus nō
receperunt.deinceps tñ prouenientes recipient,facit cle.
in fi.ff.de ædi.edi.quid ſit.§. idem ait. Signat contrarium
de l.qui ea mente. ff. de fur. dicit id poſſe ſolui per l. ff. de
admi.tu.tutor qui.§.1.cū concor.ibi poſitis. In gl. contra
faciens.ibi,depoſitionis, vbi non eſt certa pęna ſtatuta.In
6 glo.fundās,ibi, & dotans.licet †donationis tempore poſ-
ſit donationi imponi,non tamē traditionis tempore,quæ
ſit ex interuallo,facit C.de pac.conuen.l.ex mente.in. &
quod no.de rei vxo.ac.l.vna.§.accedit.facit de teſt. cogē.
præterea,cum concor. vlt.glo. In gl.pen.ibi,cedi debeant
vel

vel sunt stagna vel viuaria nõ in statu, quo piscari debeãt. & ibi (reditu) ff. de vsur. Paulus. §. 1. & ibi. (qui legatorũ) ĩ de sequ. pos. & fruc. c. 1. & 1. s̃m Guil. & Arc. qui tamen loquitur de his, qui simplicem custodiam sibi vendicant, & ibi a contrario sensu, de quo satis scripsi sup. eo. tit. publicato. super vlti. glo.

SVMMARIVM.

Parochia Grecè, dicitur partitio Latinè.
Parochialis sacerdos an sit pastor.
Cura vnde dicatur.
Residere in ecclesia est ecclesiæ deseruire.
Dispensatio dicitur gratia.
Dispensatio inquantum, est actio dispensantis, non est ius, sed potestas data a iure.
Constitutio priuilegiata super lite ordinanda siue super ordinatione sententiæ, vel processus non respicit pendentia, nisi id exprimatur.
Lex noua, vel vetus an seruetur in tollendis obligationibus per temporis præscriptionem.

CAP. XIV.

Licet canon. (Regimen.) de clericatu secus, & dixi ĩ eod. lib. de rescri. si eo tpe inelle. & super gl. pen. maiorib. a z. qui eps. in prin. 10. q. 3. illa. ĩ. e. cũ in cunctis. [æta te] hic ordo conuertatur, qui hr. ĩ. & in §. inferior. in decr. eam te. de æta. & quali. præmittitur medium. ĩ. sciam. & sic 20. non currã dum ordinem scripturæ. vide quod dicam ĩ. de præb. mandato. (parochialib.) de talib. ecclesijs hr 18. dis. qñ. 10. q. 1. regenda. 13. q. 1. c. 1. 16. q. 1. quicunque. de ecle. ægro. tua nos. ĩ. de his quæ fi. a præla. pastoralis. de sepul. vio. c. 1. de parochia. c. 2. de offi. deleg. coram (parochia) † Grecè latinè dr partitio. Et est partitio curiæ, quia rector habet curam animarum populi ĩ. illos limites congregati, & tñ dicitur populum regere. ĩ. de capel mo. c. 1. & dixi de paroch. super rubri. (omnino) cõcordantias huius verbi ponit hic Arc. alle. 27. q. 1. virginibus. & c. si quis sacro. & c. si custos. 12. q. 1. in prin. sup. de iureiu. & si Christus. ff. de fideius. l. Grecè. §. illud. de conuer. cõiu. dudum. de rescrip. cum contingat. gregis ergo † parochialis sacerdos est pastor, dis. 85. ecce. ver. quoniam. sic & plebanus. 3. di. si in plebibus. & qñque dicuntur ministri. 7. q. 1. §. hoc non solum. & laici oues dicuntur. 2. q. 7. oues. 6. q. 1. si oues. vnde bene dicit gregis. 7. q. 1. suggestum. cui plebanus præsidens tanquam aries ducatum præbet & eo. q. scitaris. Arc. (crediti) i. commissi [curam] de præscriptione curæ quam plene scripsi post Hos. de pę. & re. omnis, super vecbo, proprio. dicit hic Arc. q † dicit cura, quasi cor stat [commissi] dicit Arc. per confirmationem & administrationem decretam, & possessionem adeptam, alrs esset committendum non commissum, alle. ĩ. e. cõmissa. & hic consequitur, quod ibi dicam [numerandum.] vide cle. de . mo. ne in agro. §. cæterum (se faciat.) satis ostẽdit hæc litera, q dispensatio non erit necessaria ex defectu ætatis, vide quod no. de æta. & quali. generalem. in glo. 2. (motione) dicit Arc. hoc forte dictum propter opi. Inno. & ost. de verbis negatiuis in decre. extirpandæ. §. 1. nescio arendie illam reprobatam, sed vera est cum moderamine, de qua ibi dixi. [residentia) quomodo verbum residentiæ ciuiliter non amare sumendum est, satis hic tractat e. ponens ad literam gl. Vio. in decr. ex parte 2. de cleri. resid. quam ibi posuit, dicit, q in ecclesia † residere[a] est ecclesiæ deseruire. de cle. non resi. conquerente. parum. n. est residere, nisi residens curam ecclesiæ habeat, in qua tatum habeat beneficium, de cle. non resi. quia nonnulli ĩ. e. ti. cũ vno. at. ff. de c. & postli. re. l. nihil. C. de epi. & cl. generaliter facienda. s. personaliter in ecclesia parochiali [possit] licet quandoque sit debita dispensatio, nõ tamen petitur ex debito a superiore. de hoc, 1. q. 7. exigũt. cum suis remis. (gratiam) quæ non expirat per mortẽ cõcedentis, ex quo concessionis cã durat s̃m Arch. fa. quod no. ĩ. c. prox. in vlt. gl. & ĩ. e. cũ ex eo. in gl. no. & qđ super
5 ea dicã, scripsi ẽt hic, q † dispensatio[b] vocatur gratia. si. c. 1.
b q. 7. didici. in c. de cle. ex. mi. aplice. qũq; dr beneficiũ. ĩ. de of. ord. §. si vero. aliqñ. n. nullus. 23. q. 4. ipsa pietas. circa fi. qñque, qđ ad tps conceditur, pia leuitas dr. 1. q. 7.
6 exigunt. & c. donatũ, dicit aũt Arc. q † dispensatio inquãtum est actio dispensantis non est ius sed potestas data a iure. dispensatio vero passio inquantum est in dispensato est ius priuatum, sic de priuilegio dicitur, ad hoc 33. q. 2. interfectores. & cap. in adolescentia. qñque tñ dispensatio ponitur pro iure. de torne. c. 2. dicit tñ, q vbi dispensatio est debita, ius est, quia executiua iustitiæ. ff. de iusti. & iu. l. 1. in prin. ff. de aqua quoti. & æsti. l. 1. circa fin. Si vero sit permissa nõ debita. tunc non est ius sed misericordia. 45. di. disciplina. in prin. & c. omnis. 9. q. 1. c. 3. ver. quamuis. siue miseratio. 1. q. 7. bi qui. siue compassio. 45 di. varia hæc recipit. in Spe. de legato. §. dispensatio. in prin. & in fi. (facere) etiam illi, qui adeptus est beneficium per rescrip. quo iuxta morem inseruit ei s. de residentia in eo faciẽda, non. n. per illud rescriptum secundum ius obtentũ tollitur potestas ordinariorum s̃m Arc. alle. ĩ. de præscri. cũ ordinem. Item dicit de clausula inserta, vt promoueat ad ordinem, per quam non tollitur potestas dispensandi data episcopis, vt in decre. cum ex eo ĩ eo. hæc duo no. Ioã. mo. ĩ de reg. iur. generi. vt ibi dicam super e. gl. Et facit quod no. ĩ. de præb. non potest. in gl. quæ to rationabilis, alias non est facienda dispensatio, remittit Guil. ad Spe. ti. 2. §. genera. & s̃m eum esset iusta causa studium, præsertim theologiæ, de magi. super Spe. iotẽpestes aeris. 74. d. s. quatundam infirmitas. de cleri. non resi. ad audientiam. inimicitia sine sua culpa. eo. ti bonæ. peregrinatio. de voto mag. seruitium episcopi, Papæ, vel ecclesiæ. de cle. non resi den. ad audientiam cum dilectus. ex parte. Prima gl. summat & diuidit. Secunda gl. ponit tria quæ supplet iste canon. Gl. sed nunquid. quærit, argu. soluit contrarium, item quærit & solu. Gl. ad futura. no. & remit. secundo quærit de pendentibus opi, & soluit distinguendo. Glo. ipso iure. de duobus simul quærit, & soluit. iterum quærit, arguit pro, & soluit contrarium. Glo. antepe. querit & soluit, demum soluit duo dubia, & tertio remittit, vlti. distinguit circa compulsiones ad ordines. Pe. gl. i. ñ. per quæstionem. In gl. ad futura. ibi (testamentum) lex quæ dat certam formam probandi solutiones debitorum, nõ respicit solutiones præteritas. & ibi, iubemus, vide sup. eo. lib. de consti. c. 2. super 3. glo. In glo. antepe. ibi magnam. vide sup. de loc. potuit. super vlt. glo. In glo. 1. ibi in 6. partes. hoc placet, licet Franc. diuidat in quatuor tantum, quia coniugebat tertiam & quartam, Item quintam & sextam, & Clericus diuidebat in 5. subijciendo tertiam. In glo. ibi. in tribus. ibi secundum Gar. Idem Fran. & ibi. c. 1. & ĩ. ec. prouida. ver. nos super. In glo. ergo nou. in fi. an necessaria sit ex cu tio facti, vel declaratio, no. inf. eo. commissa. §. 1. Arch. remittit de præb. licet. In glo. sed nunquid. ibi, & Gui. Fran. Io. mo. & Arch. & ibi (parochianos) si non esset parochia distincta per certos territorij limites, sed solum per capita vel stirpem cęterorum hominum, illis deficientibus eo fortius procederet dictum Gar. & sequa. & ibi, dicit secũdum Gar. & Io. mo. alleg. qui. mo. vsu. amit. l. vsusfructus ciuitati. ff. de lega. 1. pac. §. Tusculanus. ff. de reg. iuris. l. in omnibus, 2. & quia cessantibus parochianis cessat causa. C. de episcop. & cleric. l. generaliter. canonizata. 16. q. 1. facit ff. de iure pa. adigere. §. quamuis. non ob. secũdum eum. ff. de serui. vrb. prædio. foramen. quia istud s. habere parochianos accidentale est non naturale, ibi dicitur, q aqua cadens ex cœlo licet non assidue, quia naturalis est cã, perpetuo fieri æstimatur. per hoc inteligas [illegible] et ibi, locũ constõ. Arc. cõtra, et facit pro eo, quod no. Inno.

d: præb. de multa. & Guil. in Spec. tit. 2. §. videndum. ver. sed quæritur. ꝙ beneficium, alle. Arc. quod no. 11. q. 3. Iulianus. & ꝙ hęc litera nõ distinguit, ergo satis est, ꝙ sit parochialis actu vel habitu inducit l. vlt. ff. si quis cau. & sicut quis est eṗs nullius ecclesiæ. de transla. c. 2. item hæc ecclesia parochialis est nullorum parochianorum, vnde redeuntibus parochianis non expedit nouã parochiam assignari, imo quasi iure postliminij recuperat statũ suũ, ex quo de illo a℞. non est actũ. 16. q. 3. in prima actione. ad hoc s̃. e. quia diligentia. 35. di. ab exordio, & per prædicta tẽdet ad rõnẽ, quæ sequitur in gl. quia licet definat. collegiũ, non desinit parochia. & ibi locum hẽt. & idẽ Io. mo. & in fi. ibi vide super ver. parochialis. In gl. qui sciã. in fi. Arc. remit. ad no. per Inn. e. ti. cũ in cunctis. vbi scripsi super ver. sciã. In gl. sufficit. in b. & in casu de reg. ad nostram. vbi vide cum remis. ad vtranque partem facit cle. de sta. mo. ne in agro. §. cęterum. solue vt ibi in 4. gl. In gl. ad futura. ibi c. 2. uide cle. de iudi. dispendiosam. in fi. qđ ibi no. in vlt. gl. & ibi Accur. facit quod no. Inn. vt lit. pe. c. fi. vt ibi scripsi super 1. gl. & ibi (faciendum) vide qđ no. in cle. de ęta. & qua. vt hi, qui, in gl. quod polteris. & quod dicam ĩ. c. vl. super ver. confirmationes. & in fine. cũ concor. & ibi Archi. dicit opi. fuisse Gnidonis de Suza. Ia. de Beluiso disputauit hanc qõnem, posuit etiam ad literam, cum concor. col. 8. ĩ. de ap. cogno. & ibi plene tractãs im-

7 probat hanc solutionem gl. dicens † ꝙ ẽt constitutio priuilegiata super lite ordinanda, siue super ordinatione sententiæ, vel processus non respicit pendentia, nisi id exprimatur. Inducit ibi in prin. ver. nos itaque. & ver. hic eo, ex quibus colligit, ꝙ appellatione interdicta a sñia, siue relatione facta ad principẽ pro iudicãdo ante sñiam in dispnendo & iudicando seruabantur leges quæ erant tpe appellationis & relationis, ad idem inducit talem col. in medio litia sacras iussi. non fieri, §. super hoc aũt. & de his q ingre. ad ap. §. illud quoq;. inducit ẽt C. de iura. calu. l. 2. §. fi. & in Auct. vt liti. iurent. §. fi. Sed illæ duę leges aperte faciunt pro illa opi. cũ in eis dicatur, ꝙ lex de iura. præstãdo in lite, siue sit de calu. vt in l. codicis. siue ꝙ nil datum sit, vel promissum, vt in auct. respiciente lites pendentes, dicam hæc ideo, quia respicit ordinationẽ litiũ & excludit corruptiones & calũnias circa illas. Sed ipse Ia. dicit, ꝙ ideo expressum est. Et ego dico ꝙ id expressum, quia ęquum est, pro quo facit ẽt ipsa Aucten. vt li. in prin. ibi, lites aut app℞onem examinantur. ver. etiam quos alle. vt cũ de app. cog. loquitur de diffi. vel decisione litis. ꝙ patet, quia in vtroque ver. ponitur ver. terminũ. Et verbũ dispositionis ibi positum respicit terminationẽ, de qua subdit. Præterea fateri oportet, ꝙ hic est respicere futura faciẽda non facta, vt dicit gl. & vide remis. quas dedi sup. ibi etiã Iaco. ĩ. probat opi. illorum, qui distinguũt inter obligationes inducendas & tollendas, vt in primis seruetur lex antiqua, in secunda vero lex noua. Nam, vt dicit, in inducẽdis seruatur lex antiqua, si ob℞o inducitur ex facto veteri, vt in auct. hæc constitutio. Sed si ex nouo facto inducitur ob℞o, nullum dubium, ꝙ lex non seruabitur, in Aut. vt iudi. sine quo. su. §. fi. in aut. temp. non sol. §. fi in Auct. de incest. nup. §. & hoc quidem. ver. si autem uxor. & se. & in

8 Aut. de san. epi. §. fi. Item non est verum, ꝙ † in tollendis ob℞onibus per temporis pręscriptionẽ lex noua seruetur, imo seruatur vetus, nisi nominatim aliud dictum esset, ꝙ dicit aperte probari C. de sacrosan. ec. l. fi. in Auct. vt lit. iurent. §. fi. In glo. ipso iure. ibi (in ætate) Arc. dicit hic ꝙ sic propter magnam necessitatem vel vtilitem ecclesiæ, rñdet ad decre. permittimus, ꝙ permittit, & nil prohibet, hoc prolixe prosequitur. Et fateri contrarium sententiatum per Bonifa. dicit etiam hic eṗus cõtra suas leges, uel consuetudines dispensare non posse, inducens quandam addi. Inn. in decre. dilectus. de tẽpo. ordi. quam ibi scripsi super uerbo, dispensatio. Sed minime sunt mandata & c. ff. de le. minime. & ibi (infra annũ) imo in vna quadragesima, ut scripsi in prealle. c. pterea. & ibi. sed dic ſm Guil. & Gar. In gl. ad hoc. in fi. Arc. al. eo. ti. quia nonnulli, 7 q. 1. si quis in clero. in fi. 9 t. di. c. 1. sup. de app. peruenit. in gl. ergo. in fi. ſm Cleri. & Arch. In gl. antepe. ibi dic ꝙ no. idem Gar. & Io. mo. & in fi. de regularib. dic. ut in cle. de statu mo. ne in agro. §. antepe. In gl. antepe. ibi. & Hosti. idem hic Gar. con. idem Io. mo. secundum quem nõ ob. inf. de temp. ordi. cũ nullus. ꝙ loquitur de superiore ordinante, non de superiore circa residenciã dispensante. Arc. intelligit de episcopo, vt remittit. inf. de priui. c. 2. gl. procedit in inferiori prælato, qui possit destituere, cum et ad residentiã citare, & non uenientem punire, ut dixi post Inn. & Host. de cle. nõ resi. qualiter. in fi. & facit, quod no. sup. de off. or. in gl. 2. In alijs dici potest, ꝙ ualet ex auctoritate eṗi, & est simile, quod dixi de insti. cap. 2. Et sic fit responsum ad c. non oportet. de consc. di. 5. & ad c. contumaces. 50. di. uel loquatur, quãdo episcopus est immediatus, & uide quod scripsi, de consti. cum omnes. in glo. 2.

ADDITIONES.

a ¶ Residere. Adde hic quæ notãtur per Car. post gl. in cle. 1. 12 q. de so. compe. & per quos clericos debeat fieri residentia, habetur in titu. de cle. non resi. per totum.

b ¶ Dispensatio vocatur. Quid sit dispensatio, & quotuplex & de eius materia. Vide in spe. de le. §. 9. & seq. & ti. de dispen. & ĩ. e. & titu. de sen. ver. porro. 2. q. 3.

SVMMARIVM.

1 *Donationes plures diuersis temporibus eidem factæ quarũ singulæ non excedunt legitimam quantitatem licet coaceruatæ excedant, bene valent.*

2 *Minus an denegetur cui conceditur maius.*

3 *Commendæ in titulum hodie apud Italicos non sunt in vsu.*

4 *Custodia ecclesiarum spectat ad ordinarium.*

CAP. XV.

Nemo. Etiam legatus cardinalis pp℞. uerbum negatiuum ſm Arc. nã nemo sonat quasi nõ hõ, uel nullus hõ. all. c 9. di. c. 1. uer. sed cõsuri. & qđ ibi no. de pœ. di. 2. si. n. & di. 3. adhuc. de cõs. di. 4. ut offẽderet. ff. de neg. gest. l. 4. (parochialẽ) non collegiatã ĩ. e. statutũ. ſm Arc. quod uerũ, putat i eṗo, secus in legato. in f. de of. dele. c. pe. uš decr. statutum facere contra, quia spãle est in consiõne gñali, ꝙ uerbũ parochialis non includit collegiatam. ergo secus in non pœnali, & facit quod ibi dixi super 1. gl. nec dicas hanc pp decretum esse penalẽ, ut dicã inf. c. fi. super gl. 2. pro Arc. facit, qđ ĩ. sequitur de sacerdotio, cũ. n. ille non teneatur fieri sacerdos. ut ibi, ad quid arctare istum, ut esset de cõmẽda pbendæ, q̃ habet onus annexũ. dist. 1 c. ne sana c. 2. [legitima] quasi nõ dispẽsata. de his qui ue. ęta. l. fi. ſm Arc. [& eiusdẽ ti] ſi. sic. e. si forte. & hoc ponit, qñ sit facienda cõmẽda talis eccl℞æ (uel utilitate) Frã. ponit exẽpla per decr. officij. ĩ. e. & per decr. ·. su. de fer. Host. Gar. & Io. mo. exẽplificant, qñ de electione litigatur, uel cõfirmãdus impeditur, quod non placet, de uera commenda loquendo, tunc. n. ponit custodem, uel œconomum, cuius officium durat usque quo ecclesia fuerit ordinata, ẽt si sex menses excedat, de off. or. cum nos [ecclesiæ] non dicit personæ. 1. q. 7. talium de eo casu facta commenda non tenet, ut in fi. ſm Guil. & Arc. [irritum] per hoc & per ea quæ no. su. e. audiuis. dicit Arc. quosdam dicere, ꝙ si cõmmenda cõtra hoc facta sit, patronus, uel elector eligere potuere, uel præsentare. facit inf. de reg. iur. non præstat. cum suis concor. Prima gl. summat. Gl. commẽdare. ponit quomodo diuersis modis sumitur commendare & quomodo hic. Secundo circa commendam format 8. quæstiones. Vltima glo. quærit, arguit, pro, dupliciter soluit, in fi. quærit & sol. In gl. 2. ibi, præcipimus. uide sup. c. proxi. in gl. sed uunquid. In gl. commendare. ibi sciendum, multum interest, an commendandi serui causa quis dixerit, an uero quod dixit, se præsentaturum promiserit, & ibi (ea quæ) si dicat uenditor seruum

ſeruum ſpecioſum, domum bene ædificatā, iſta non obli-
gant.& ibi,nam ita.vide de iu.exhibita. ſuper 1.gl. & ibi
in cauſæ.§.cā.vide de of.iu.c.s.in s.gl. ¶ in gl.vlt.ibi, ſi
1 quis aūt per diuerſa.plures†donationes eidem diuerſis tē
porib. factæ, quatum ſingulæ non excedunt legitimā quā
titatem,licet coaceruatæ excedant,bene valent.¶ In gl.1.
in ſi.tria facit, præmittit, cui & qñ fiat commenda paro-
chialis eccleſiæ. ſecundo quantum duret.tertio decretum
apponit.ſecunda ibi hmōi.tertia ibi, ſtatuentes. Gat.Ioā.
Mona.diuidebāt in quatuor.ſecunda ibi nec tali. ¶ In gl.
2.ibi (præteritas) fuit hoc concilium, vt refert Fra.Vere.
annis domini M.274.& durauit a principio Maij vſque
ad Auguſtum, & hoc de Lug. Gregorius X. Prius autem
fecerat Lugduni Inn.IV. conciliū annis domini M.245.
vt patet in Spe.Hiſtor.lib.vlt. in prin. de Vien. quod fuit
M.311.& 12.vide in cle.de cen. cum ſit.in gl. pe. de Late-
ranen. Alex.tertij,quod fuit M.169.dixi, de bis quæ fi. a
præl.cum apoſtolica.in fi. de generali Inn. III. quod fuit
M.215.dixi ſu.de deci.c.pe.¶ In gl.3.ibi (nihil mutatur)
ſpecialia igitur parochialium eccleſiarū babes hic & ſup.
c.proxi.vbi de boc in gl.ſed nunquid.& inf. de præb. ex-
tra pandæ.§.qui vero.& in cle.de offic.vica.c.vno.¶ In gl.
vt poſſit,ibi.(ordine)& ſic non ſumitur hic ſacerdotium
large,vt ſup.de coha.cle. ſi quisq̃. 15.q.5.c.1.io ſi.40.di.
2 multi.ſm Arc.& ibi[aūt non) &†ſic denegatur minus,cui
cōceditur.& cōcor.inf.gl.3.ſuper hoc vide,qđ no. de reſſ.
c.vl. in gl.pe.& quod ibi dixi.¶ In gl.commendare.ibi.§.
cū quidam.ibi Accur.ꝙ ſic faciūt Bononienſes.& qđ ibi
vbi obligant quod dic,vt no.1.q.3.ſaluator.in gl.antepe.
& ibi ſic no.per Hug.Lauten.Hoſt.& idem Inn.de acc.ſi
conſtiterit.vbi no.materiam commendæ.& idem Hoſ.de
elect.dudum.vbi eam no.& Egidius poſt eum.& ibi (nec
in eccleſia]tenet hic Guil.& Arch.quia vbi eccleſia indi-
get, præſentare poteſt ordinandum ad titulum eccleſiæ,
de iure patro.poſtulaſti. Egidius contra in decr.dudum.
pro quo facit.ff.loc.ſi quis domum.§.1.& ibi de facto.qđ
placet Io.mo.qui dicit,ꝙ cum talis babeat titulum cano-
nicū,facit fructus ſuos,& ibi(contumaces)ſi uero nō fue
rint vocati, non propter hoc pñt eligere poſt cōmendā nō
caſſatam, ut ſcripſi de ele.dudū.2.ad ſi.in gl. de cōmēda.
vbi ēt ſcripſi ſm Inn.& Hoſt. ꝙ clericus alterius diœce. ſi-
ne licentia proprij epi talem commēdam acceptare pōt,
& ibi(prælatum)Guil.& Arc.alle.c.lator.& qui matrimo
nium accu.poſ.c.ſi.& ſup.co. ꝙ ſicut.& ibi quod no.Io.cō
tra in præall.c.qui plures.& Inno.in c.dudum. poſt prio.
puto,ꝙ intellexerūt de ſimplice cuſtode,de quo loquitur
lex, quam alleg.ff. de poſ.Lucius.cui concor.ſup.depoſiti.
bona fides.ver.ſane.& ibi dicit ꝙ non,mirabile eſt,ꝙ non
habeat prælatū,attamen non vacat.unde ex boc & alijs,
quæ ſequuntur dicere ſoleo,ꝙ materia commendæ nō eſt
per tex.bene clara.& nimis etiam promiſcue loquimur de
commenda in titulum & commenda in cuſtodiam. & ſi
quod de conſue.& præſcriptione dixi ſup.de conſue.c.vl.
3 ſuper vlti.glo.Tamen hoc nobis eſt remedium, ꝙ † com-
mendæ in titulum hodie apud Italicos non ſunt in vſu.&
merito per id quod dicam ſuper gl.iſta, duo tamen quo
ad bunc caſum dicimus, ꝙ commenda hsbet quandam
attinentiam, vel affinitatem cum prælatura,per quam ec
cleſia non dr̄ vacare, in qua baberur titulus commendæ,
& ibi ſm Gat. & Hoſti.in præalleg.ca. dudum. & ibi rua.
vbi idem ſcripſi in glo.dixit Vin. & ibi hoc ſecundū Guil.
4 & Arch.in ſi.idem Archid.allegans,ꝙ†eccleſiarum cuſto
dia ſpectat ad ordinarium, de inſti.cum ueniſſent.obſt.ſe-
cundum eum.63.di.ſi in plebibus.Sed hic loquitur in pa
rochialibus eccleſijs.¶ In gl.ergo duas.in ſi.idem Io.mo.
& Archidia. ¶ In glo. iſta duo ibi, [diſpenſatione] dice
bat ergo Inno. in decre. ſi conſtiterit.& Hoſtien.in decr.
dudum, quòd cum qualibet eccleſia debeat ſuum hsbere
prælatum, de præben.cum non ignores. commenda non
poterat fieri ſine diſpenſatione,per quam ius relaxaretur
ex cauſa.1.q.7.diſpenſationis. ¶ In gl.pe.in ſi. & illsm li-
teram poſuit de act. & pe.§.ſuper actionib.ad ſi.vet. item
eccleſia.¶ In gl.uti.ibi,diſtingue.ſm Guil.& ibi(eccleſiæ)
cui forte non poteſt aliter prouideri, vel intellige,'vt ſu.
in ſi.ma.gl.& ibi (vel perſonæ) quod non licet etiam pri-
ma vice, vt refert tñ Guil. ſm quoſdam diſtinguere, an
fiat commenda propter neceſſitatem, vel vtilitatem eccle
ſiæ & fauorē perſonæ,& tunc procedit,quod in caſu dr̄,
an ſolum cōtemplatione eccleſiæ, & tūc nō ſit locus huic
rigori. Quid.n.ſi eccleſia ſibi non ſufficit, vel grauata eſt
debitis.ita ꝙ non reperit, qui velit illam in titulum, vel tē
poralem commendam. Sed ipſe putat omni caſu locum
eſſe huic rigori inducto in odium prælatorum, qui com-
mēdis abutebantur,& ſeruandus eſt, licet durius.19.diſt.
in memoriam.ad id,quod obijcitur.reſponde, quòd vni-
ri poterit eccleſiæ vicinæ, vel officio, vel præbendæ.10.q.
3.vnio. & in cle.de ſtatu mo.ne in agro. §. ad hoc.ſup. de
præben.expoſuiſti. & in fine.alle.etiam.de dona. cum di-
lecti.de verbo.ſig.olim. & idem Archid.

SVMMARIVM.

1 *Electio quando eſt diſcors, inquiſitio diligens eſſe debet.*
2 *Dies aliqui an dentur in tempore arbitrario pro quiete.*
3 *Appellans debet eſſe ſolicitus colligendo acta et offerendo illa notarijs & cauſam introducendi.*
4 *Stipulatio committitur, cum patronus petit, & libertus reſiſtit non diſtincto, an fuerit, vel non adiectum, cum petiero.*
5 *Emptor debet vſuras vēditore, ſi moroſus fuit in pretio ſoluēdo.*
6 *Seruus ſi ſimpliciter damnatur in vincula perpetuo damnatus intelligitur.*
7 *Sumptus faciens affectione domeſtica non repetit.*
8 *Matrimonium carnale & ſpirituale contrahitur inter abſētes.*
9 *Procuratorem ad cauſam qui miſit, ex quo ſciuit illum mortuū, alium mittere tenetur.*
10 *Omiſſum cenſetur, quod non eſt expreſſum præcipue in iure odioſo, & pœnali, & ſpecialitates inducente.*
11 *Pœna electi non habet locum niſi integro tempore elapſo.*
12 *Electioni contradicentes quando non poſſunt mittere niſi vnum, illum mittere tenentur.*
13 *Poſtulatio ſi fiat a duplo maiori numero innititur iuri & gratiæ.*
14 *Poſtulantes a poſtulatione reſilire non poſſunt.*

CAP. XVI.

Cupientes. [Experta].i.per experientiā adinuēta.Gar. & Io.mo.ad hoc 50. di.
vt cōſtituerent r Arc. (rēperantes)
ꝙ prius quo ad pœnam decr. q̃ ſit,per inferiores fieri nō
potuiſſent, cum beneficiū indultum & per tp̄s limitatum
parti tolli non debeat ſm Gar.& Io.mo. qui tenet hic,qđ
no.j.de reg.iu.indultum.& no.j.§.1.ver.in ſi. [generali]
vide quod no.s.e.vt circa.ſuper ver.perpetuo regulariū,
& non cathedralium collegiatarū tñ,de quib. hic loquit̄.
& ſup.e.ne pro defectu.ſm Arc.& ſi cathedralis eſt regu-
laris,tunc tenetur ex duplici capite.appellatio ēt interpo
ſita ab interlocutoria iudiciali lata per confirmationem,
nam ſi pronūtiatur bene appellatum, proceditur in curia
ſine noua citatione in electionis negotio.ſup.ca.1. & quo
ad cathedrales vr̄ expreſſum. inf.e. quamuis. ergo venire
debent ſm hanc conſtitutionē,ꝙ placet Guil.Gat.Io.mo.
& Arc.dicit hoc cōiter appellari,licet fateatur boc durū,
& ſine dubio,cum primo cognoſcatur de iniquitate iudi-
cis, & ſi apparet bene interlocutum,partes ad eum gene
raliter remittantur,de ap.interpoſita.& c.vt debitus.du-
rum eſt,ꝙ perſonæ hic expreſſæ venire teneantur (fruſtra
ra) & iō hoc non ſcripſi volens approbare,qđ durū vide-
batur,nec improbare,qđ ſeruaui,putabam pro & cōtra,
inf.e.ſi poſtq̃.in ſi.ſm aūt opi. prædictam & obſeruātiam.
tūc ad contrariam rōnē videtur, ꝙ illud regulare fallit in
ap. q̃ deuoluunt principale, in quibus nullo caſu veniunt
fruſtra, nec mirum,cū id faciant petitio appellāti, vel iu-
dicis delatio.j.de ap.cordi. & c. de appellationib. verū eſt, ꝙ
illis ſufficit mittere proc. durities ergo prædicta notatur

in personali aduentu tot personarum. & in pœna. vnũ superfluit, satis erat dicere ĩ. mensem, vt s. e. c. 1. & c. quã sit. post prin. & ĩ. de cẽs. exigir. & de pœ. fœlicis. in fi. Sed huic concor. ĩ. de of. or, quamuis, [post consensum] non dicit post diẽ, quo consensit. & sic dies non excluditur. sicut ĩ. de exce. pra. & de restı. spo. frequẽs. vbi de hoc, fit ergo mo mẽto in momẽtũ hæc cõputatio (iter arripiant) vide concor. s. c. t. super eodẽ verbo tps mẽsis post consensum. vel post ..o...iam (absque fraude) respicit inferiora, nec est q̃-rẽdũ quis probet fraudẽ; quia probata intelligitur hoc ipso, ꝙ non venit in termino. ff. de exco. tu. l. scire. §. obseruabunt. nisi electus probet impedimentũ, vt ĩ. §. proxi. Si vero venit in termino de fraude nõ q̃retur, verum est, ꝙ de principio cursus tpis deduceretur in dubium ꝑ ꝑdiuersitatẽ locorũ, de qua hic in gl. tunc locus esset, vt probaret dolũ, vel fraudẽ, q̃ñ all. illũ. ĩ. de renun. c. 2. ff. de proba. quoties. §. qui dolo. [locorũ] de quo ad quem proficiscendũ est considerare, hãc cõsiderationem dẽt facere pars, q̃ arctat hæc consti. tñ finalis consideratio & arbitratus huius rei pendet in Papa, vel iudice ab ipso dato. Et est hic, qđ no. de ap. vt debitus. in gl. colligitur. quod super ea dixi [licitus] no. pro eo, quod s. super verbo, malignantium, (omnib.) signum vĩe, qđ nil excipit. s. de ma. & ob. solitæ. (iurib.) ĩ. de ap. cordi. hæc iura vacant rõne. Sed ĩ. de of. or. quamuis, & in cle. de ver. sig. sæpe. præmittit iuribus ex priuĩs solum acta & munimenta. Quod si per 20. ad hoc tpis spaciũ concor. s. eo. ti. de cõsue. c. fi. s. de cri. fal. dudum. de ci. m. ex. mi. illud. 15. dies. eadem dilatio tpis, sed alia computatio. ĩ. de resti. spo. frequens apud sedem, ad tria ergo tenetur. s. probare, & infra certũ tps, de certo loco. [cõcessi] ... vf. ꝙ ad hoc vt currãt isti 15. dies, necessariũ est iudicis ministerium, qui illos cõcedat, nec sufficit admissio cautionis, vt satis probat hæc litera, non sic in exceptione excommunicationis contra agentem, vbi currunt exceptiones per iudicem admissæ, de quo dicam ĩ. de excep. pra. super ver. octo dierum. [electos ipsos] qui non venere pœna priuationis eidem electo, vel præsidenti, vt in 1. gl. huius partis factas ad prædictam ecclesiam cathedralem, vel regularẽ (si quid) si igitur nullũ ius habebat realiter, nulla est pœna, tñ quia illud dubiũ prosequi poterat, tñ ne excluditur a prosecutione (vero) non aduersatur personali comparitioni, vt patet per sequẽtia, sed instructioni, ad hæc in §. isto statur septem de instructorib. mittendis, q̃ñ electio est concors. s. quot esse debeant, quales, per quos & qualiter mittantur, ad quid etiam, q̃ñ & cuius ex

a pen. & hæc habeas pro repertis. in §. seq. Cum † electio est discors diligens inquisitio. Vt in electionibus examinandis diligẽtem inquisitionem fieri debere, & procedit hoc etiam te non opponente. de hoc s. eo. tit. dum nobis olim. 27. di. priusquam contingentibus. per hoc patet instructores vsque ad fi. stare debere, vt instituant in his, quæ contingere pñt ſm Gar. & omnes. & no. ĩ. eo. si postquam. §. 1. in vlt. gl. plena. facit. 30. q. 5. iudicantem. cursus causam, simile, in cle. de ver. sig. sæpe. ver. & quia non sentit, & facit s. de ap. sæpe. in princ. l. (per capitulum.) non est ergo hoc onus electi, sed capituli, vnde si capitulum non mittat, non propter hoc arctatur electus ad docendum secundum Gar. Io. mo. & Arc. facit. inf. §. cæterum. in fi. & quod ibi dixi in glo. hæ personæ. [ad prælatum] mensa igitur prælati, cuius principaliter interest, expensas satisfacere debet. Io. mo. (discreta). i. distincta vel separata, de referi. edoceri. Si vero duæ personæ vel propter paucitatem vna. & vide, quod dicam inf. §. cęterum. ver. nisi eos. super prima gl. de parte, qualem. l. 1. cuiuslibet electi. (moderatis.) vide, quod no. de dolo. finem. cum concor. qualitate negotii, quod forsan magnos sumptus requirit, & electus sit pauper secundum Gar. Io. mo. & Archid. ex tali non priuantur, ergo iure canonicæ, vel alio, quod alias haberent in ecclesia expensis necessarijs & moderatis vt s. præmissas personas duas ex parte capituli in electione concordi. vel duas de parte qualibet cum plures sunt electiones, vel duas de parte vnici electi, duas de parte opponentium. Et hæc coniunctio multum facit, quod sit vna pars. s. §. ad hæc. vsque ad §. cæterum. cum etiam qđ hic sequitur, huic principio coaptetur, vt dicam sup. 1. gl. §. si vero. (circumstantijs) per quas ad veritatẽ puenit. 23. q. 8. occidit. & s. de testib. cũ causam. alijs informationibus. Fran. quę non proprie sint probationes, non facile enim occurret, alij vero quod non cadat in speciem probationis vel informationis. (æquitate) quæ quãdoq. rigori præfertur, de hoc & quid sit æquitas, vide de transla. c. fi. ¶ Cæterum postquam, hoc vult litera ista. Greg. statuerat, ꝙ præsentaretur, quam citius cõmode poterat, post illud tps arbitrarium & indeterminatum dat Nicolaus octo dies. & ex tunc locus erit his pęnis præsentare & petere consensum illorũ, vt dicit decre. quã sit (beneficijs) i. prouentibus beneficiorum. facit, quod ĩ. sequitur. (obtinent) quocunque titulo sint simplicia vel curata, quia gñaliter loquitur, de ma. & ob. solitę. ſm Gar. & Io. mo. ex tunc inchoandum, facit ad ea, quæ no. in cle. de mag. c. 2. in gl. pe. & quæ plenius scripsi. s. eo. cum in cunctis. in fi. ad quæ beneficia illius ecclesiæ tempus triennij temeritate. & proprio motu Gar. sic sup. e. c. 1. ĩ. de reg. iu. c. 1. Arch. illis beneficijs illius ecclesiæ. euidenter. sup. e. si forte. & ĩ. de ver. sig. cõstitutionem. (nihilominus) i. non eo minus, ꝙ procuratorem miserit, continuũ inchoandum est laxa tria tpa, de quibus loquitur hæc decre. ĩ. e. commissa. (iuris sui) circa confirmationem petendam, & in hoc differt negligentia electi a negligentia eligentium, quia electo negligente electores constitutionem seruantes, licet pœnam huius constitutionis nõ incurrant, confirmationes tñ fiendæ vel factæ causam prosequi non possunt, cum electus sit omni iure sibi quæsito priuatus, ut sup. posito tñ contra electum eius competere repetitionem expensarum, vt dixi s. e. §. super gl. est ergo. in fi. non sic e conuerso, cum ius electi sit saluum, vt hic patet, & sic sibi expensæ non pereunt. ¶ Denique (discordem in electione) distinguũtur ista, vt sup. patuit in electione non vt hic (volatu) idem verbum de renun. nisi. in fi. taliter. i. tam fortiter, ꝙ sine nostra licentia violare non possint consensum (teneantur.) quod prosequitur. possunt ergo consentire postulationi si volunt, non tñ in matrimonio, nec ex hoc subiaceant redargutioni secundum Arc, qui alle. quod no. Ion. s. eo. cum in iure. in fi. ¶ Prima gl. ponit causam. ¶ Secunda diuidit. ¶ Gl. s. e. respõ. per quæstionem, & soluit, cuĩ similis in gl. & posito. Gl. per hæc, soluit contrarium ¶ Gl. immoderati, soluit contrarium de decre. vlc. & ecclesia. ¶ Gl. sed quomodo. obijcit & soluit. ¶ Gl. de postulatis. remittit de tribus. secũdo soluit quæstionem de magistro hospitalis &c. ¶ Gl. vitorum. soluit duo dubia de mon. fœminarum & de non principalibus dignitatib. ¶ Gl. in hoc casu rñ. per quinque quæstiones. s. quid delegato, quid si Metropolitana ecclesia est in scismate. Itẽ quid si partium voluntate, relatione, vel reuocatione causa deferatur ad curiam. ¶ Glo. subaudi. supplet curato. duas opi. ponens, secundo obijcit & soluit. ¶ Gl. certam. exemplificat. demum quærit & soluit ¶ Glo. 1. ponit duas lecturas istius ex tunc, & secundã reprobat. ¶ Gl. 2a. rñ. per q̃ões primo ſm quas dietas fiat arbitratus secundo de electo, qui prius venit, quæruntur duo. tertio qd

a de electo in curia ibi præsente. Quo. an dies † aliqui dētur in tpe arbitrario pro quiete, arguit ꝙ non, soluit contrariũ, solutioni signat contrariũ. & ibi remit. Gl. vt dispensatio. soluit tria dubia. §. ꝙ si per 20. ¶ Prima glos. exprimit q̃nque casus, qui eliciunt ex tex. & ponit ordinem literæ. ¶ Gl. sed pone, q̃rit & soluit. ¶ Gl. quare. obijcit & soluit. ¶ Gl. qd si. format & soluit tres q̃ões. ¶ Gl. ex quo. rñ. ꝑ q̃õnẽ, an existẽs in curia ꝑ ꝓc. &c. ¶ Gl. si misit. primo soluit dubiũ, 2o q̃rit, arguit ꝓ & cõtra, soluit. ¶ Gl. qd si dũ, quærit, & soluit. ¶ Gl. per testes. soluit q̃õnem. an opiniones &c. ¶ Gl. qui dantur. quærit & soluit. ¶ Gl. qui eam

& se.

& se. soluit tria dubia. Gl. & sit an ipso iure &c. instruit iu
dicē, ne acceleret. Gl. dato sibi. rñ. p qōnē, an habere dēat
omne tp̄s &c. Gl. & pertineat. rñ. per tres qōnes, quis pro
uideat, an appellet &c. & an electus priuatus contra coe-
lectum audiatur. §. ad hæc glo. hæ personæ. respon. per
tres quæstiones. Gl. ꝫ. qđ resp. per qōnes, quid si electus
sit remotior, vel propinquior, vel in curia, vel si sint duo,
quorum alter solus in curia. Gl. si autem. soluit dubium.
secundo quærit & soluit. §. si vero. Gl. sed an quærit, arguit
pro & contra, & soluit. Glo. & tunc. respon. per quæstio
nem, quis soluat expensas in casu impotentiæ, vel volun-
tatis. Glo. si ergo. respon. per quæstionem, quid si sint plu-
res electi. Glo. dixit. quærit quid de ep̄o. Gl. si aūt. quid si
sint plures, solutioni opponit & respondit. Glo. ꝫ. idē sol-
uit. quid si vicissim sibi opponunt electus & opponens tē
pora non seruata. secundo quærit, arguit pro, soluit con-
trarium, & allegationi respondet. Glo. ad quid. obijcit &
soluit §. cæterum. Gl. scias. tñ. per qōnē, an sufficiat procu
ratori præsentasse, & distinguit. Gl. si hoc. quærit, arguit
pro, per vnam l. & contra per canonē. & l. soluit. & econ
trario respondet. Glo. non ergo. soluit quatuor dubia. §.
quid de offi. & quid si officiare volunt, & tunc possunt eli-
gere, & an eligi. Gl. est ergo. prius soluit duo dubia. secun
do quærit, an absoluat episcopus, soluit, quod non, respō
det contrario. tertio quærit & sol. Gl. intelligebatur. soluit
duo dubia. Gl. sed ad quid, & se. quærunt opponendo de
duobus similibus. Gl. quō hoc, obijcit & soluit, cui solu-
tioni incidit ob. & quæstio. quibus rñdet Gl. vt quia. obij
cit & soluit. Gl. excluduntur. obijcit & dupliciter soluit.
Glo. per sententiam, soluit tria dubia. s. quis priuet, quid si
se ingerat, & quare aliud hic, quā ꝫ. Glo. argue. soluit duo
dubia. Glo. & ita, quærit & soluit duo dubia Glo. & ita. q̄-
rit & soluit distinguendo §. denique. Glo. qui patiantur,
dicit, quis dispenset. Gl. intelligas. rñ. per qōnem quid si
non expectet immediate Glo. feruent ergo, rñ. per qōnē
quid de opponentibus. Glo sed ex qua. quærit & soluit qō
nem, & duo quæ intercidunt. Gl. illa. rñ per qonem, de
qua gratia loquatur. Vltima gl. quærit & soluit distinguē
do inter electionem & postulationē concordem & discor-
dē. & scđo, aut maior pars prosequitur, aut minor, sub
dens dictum Inno. & facti obseruantiam, & excipit casū
decre. nihil est, in opponente distinguit, an prosequatur
ius proprium, vel cōe. Et scđo casu, aut succumbit, aut ob
tinet, in fi. distinguit regulares a secularibus. In secunda
gl. ibi vlt. incipit, eū qui. vide de priuileg. quod non nul-
lus. super vl. gl. In gl. ꝫ. e. ibi. §. sextū. vide in c. post transla-
tionē. super glo. arg. est. In gl. sed quo, ibi, vbi locus vendē
di, vnde non refert, an institor teneat tabernā vel non. In
gl. idē, ibi, præcipimus. statur iuri veteri, nisi mutetur. In
gl. subaudi. ibi prospexit, vide de fe. e. a. super prima gl. In
glo. t. elapso, ibi, si is. ad fi. lex quarta est, quā vide de test.
co. c. a. super. t. gl. In gl. 13. ibi nepos, vide de ver. sign. in-
telligentia. super 3 gl. & ibi, a sententia, vide de ver. sign.
præterea. in gl. a. ibi, legales, vt 20. miliaria computentur
p dieta. & ibi, q si duplomate. alias est ver. sub. §. 2. si exi-
stens Bononiæ promisi dare Ephesi, fœlici duplomate
velociter illuc perueni, confestim obligatus sum. In gl. vt
dispensatio, ibi, impossibilium, sequitur nulla est obliga-
tio. §. q si. In Gl. quare. ibi. l. 2. ad fi. vide in c. stati alle. su.
gl. In gl. puta, ibi[obseruabunt)alias incipit sufficit, & lo-
quitur de tutore, qui propter prædictas causas infra tp̄s
statutum se non potuit excusare. In glo. si misit. ibi. l. 2. si
non sit qui a parte promissoris interpellari possit, sit pro-
testatio, quæ pro petitione cedit. & ibi, vt perfectius, ca-
nonizata. 16. q. 3. sub. §. potest. & ibi. §. in his. loquitur de
3 † appellante, qui debet esse solicitus, colligendo acta, offe
rendo illa & apostolos notarijs, & causam introducendo,
& ibi. l. fi. si tutor non cogit pupillum agere tutelæ. tamen
contra futuram calumniam & cursum vsurarum frequē-
tes denūciationes faciet. & ibi, ver. diem can. in sequenti
concor. ibi. inf. contestationem. protestatio querelæ non
datæ dotis in scriptis facienda est per maritum. In glos.
quid si. ibi, sed lis. can. 2. q. 6. In gl. per testes. ibi circa. vi-
de de testibus. ex tenore. super vl. gl. In gl. quia eam. ibi. l.
penul. vide in c. quam sit. super gl. sufficit. In gl. si aūt. ibi
filium. vide qui filij sint legi. transmissæ. super gl. pe. §. ad
hæc. In gl. inf. q ibi. pen. vide de verb. sig. c. pe. super pri-
ma gl. In gl. rōmendę. ibi nepos, vide de verb. si. præterea.
super 3. gl. §. si vero. In gl. quæ sunt. ibi, sed an vltro. vide
de eo qui mit. in po. c. 3. in gl. pe. In glo. sed an teneantur,
ibi[magnam) vide in c. potuit. super vl. gl. & ibi, tenetur,
qui emit super pacto legis cōmissoriæ. & ibi, paratus sit
bonorū possessor. & ibi, cū patronus stipulatus est opes,
4 tunc † committitur stipulatio, cū patronus petit, & liber-
tus resistit non distincto, an fuerit vel non adiectum, cū
petiero. & ibi, §. hoc autem, peti debet, vt caueatur, vt iu-
dicium dāni infecti locū habeat. In gl. Inf. diem. ibi, quo-
niā. vide de or. cog. c. 1. super. 1. gl. § cæterū. In gl. 3. ibi. §.
siquis tñ, penul. §. est. & vide de spon. ex literis. 2. super 2.
gl. In glo. si aūt. ibi, per procuratorem, communiter est §.
primus sub l. si pupillus. ad fi. ti. Et incipit cominus, Pau-
lus respondit, procuratorem hæreditatem acquirere non
posse, & ibi, generali. textū huius, vide de tenun. post trāſ-
la. super 1. gl. & ibi. l. pe. vide ꝫ. e. quam sit. super gl. suffi-
cit, & ibi. l. 1. vide in præal. c. accedens. in 1. gl. In gl. est er-
a go. ibi. l. vl. a emptor † venditori debet vsuras, si morosus
5 fuit in pretio soluendo. & ibi sancimus, victus condemna
tur victori ad expensas litis. In gl. intelligebatur. ibi, ser-
6 uus † si simpliciter seruus damnatur in vincula perpetuo
damnatus intelligitur. In glo. quo hoc, ibi, ratum. vide de
dona. ap̄licæ. in gl. antep. & ibi. §. fi. libertorum multæ sūt
differentiæ, aut ingenui, aut libertini. In gl. infra tp̄s. ibi. l.
3. vide de offic. dele. de causis. super gl. fi. In gl. si vero. ibi.
l. 1. parentes, & liberi disputant de inofficioso. cognati vl
tra fratrem non se vexent inanibus sumptibus, cum eis
querela non proficiat. In gl. ut quia, ibi, si prætor. executor
non cognoscit de sententia prætoris, ne sint elusoria præ-
torum edicta. In gl. & ita. ibi(collusione) vt in §. in popula
ribus. & ibi (interesse) & in l. si cui. §. denique. in gl. seruēt.
ibi(priuilegium)loquitur lex inf. alle. de priuilegio expē-
sarum, litium minuendarum, vel non agnoscendarū. In
gl. s. illa, ibi. l. 1. alias 2. §. pe. vide de post. bonæ. super 4. gl.
§. porro. In gl. 1. ibi. l. vna. vide de sepul. cum liberū. in gl.
a. In vlt. gl. ibi prætor. §. 2. vide hanc & sequen. de eo qui
7 mit. in pos. c. 3. in gl. pe. & ibi. l. 1. affectione † domestica sū
ptus faciens illos non repetit, ergo nec mater in petendo
remoueri tutorem filij suspectū. & ibi. l. vl. vide. ꝫ. de offic.
Arch. mandamus. super vl. gl. & ibi iam tñ. §. antep. inci-
pit in hāc. 2. quē vide. ꝫ. de procur. cū pro cā. super glo. 2.
& ibi[rem non nouā) in fi. causæ terminus declarabit, qui
patroni audacius, & qui timidius iudiciū vel reliquerint,
vel protulerint. In gl. prima in prin. scriptores in hoc e. di
ligenter aduertant, ne pp multā additionem similitudi-
nes aliquas per saltum omittant, & ibi ad noxiam. & pro-
cedatur in ea velo leuato. C. de naufr. de submersis. li. 11.
Io. Mo. exponit ibi in gl. t. i. velamine. & ibi in 7. Io. mo.
diuidit in tres. 1. de electis. 2. de postulatis. 3. de expēsis,
quas gl. ponit pro 6. & 7. item si primā in duas. 1. de electis
in concordia, 2. de electis in discordia. ibi. si vero. Iterum
primā diuidit in quatuor. prima vt in gl. de secūda facit
duas, & sic. 3. ibi electos. 4. quam gl. facit tertiā. & vide, qđ
dicā in §. si vero. super prima gl. In gl. qualitercunque. in
fi. ſm Gar. idē Io. mo. & Arch. In glo. sup. eo. ibi. §. 1. vide,
qđ ibi dixi, & ibi. post translationē. & ibi habes alias re
missiones, quas hic ponit Arch. Et vide, quod scripsi, sed
Io. Mona. remit. ad decre. fin. inf. de hæt. ver. cessante. In
gl. per hæc. ibi. vt hic, bene facit finis huius partis, in qui-
bus poterunt modis licitis &c. & ibi, repellere. nec vide-
tur fraudē facere, qui fraudem excludit. ff. de leg. 2. cum
pactis. §. Titio. in fi. In gl. sed quō. ibi. ſm Gar. idem Inan.
Mo.

Mo.& Arch.in fi.facit, quod no.de testi.in integ.tum ex
literis.in glo.pe.¶ In gl.idem fi.in fi.& C.de test. sanci-
mus.Gar.¶ In glo.de postulatis.ibi.& Gui. Io.Mo.& Ar-
chid.& ibi sciēt & c.seq.& in cle.de præben.literas.de re-
li.do.quia continget.¶ In gl.virorū,in fi.idem Io. Mo. &
Arch.In gl.in hoc casu.ibi,sc̄d͞m Gar.& Io.Mo.idē & Ar-
ch.qui alleg.de resc.super literis.in fi.93.dist.c.fi.2.q.6.si
eps.de offi.deleg.sane.in prin.16.q.1.frater. & præter re-
seruata.vt ibi,& de offi.le.quod translationē,& ibi[apo-
stolicæ sedis)facit litera corā nobis.q̄ est in fi.huius partis
& ibi,Gar.ēt dixit Io.Mo.& Arch.alle.ad hoc. 15.q.2.§.
vlt.prope fi.de conces.præb.quia diuersitatē. & ibi Guil.
cuius ratio est,quia non est de casibus hic expressis,& qa
posset ecclesia reparari,ad hoc ĭ.de re iu.abbate.in prin.
& ibi,& Gar.idem Io.Mo.& Archi. & ibi sc̄d͞m Guil.Sed
Gar.Io.& Arch.contra propter causam dec.& propter si
militudinem,q̄ habet,remissionē appellationis intelligit
de remissione partibus notificata. C.de relati.l.1.& 2.
§.de appella.intimasti.In glo.in hoc casu non sufficit.ibi.
& Gar.idem Io.Mo.& Arch.& ibi.constitutus & vide qđ
no.de opi.Io.quā hic ponit Io.Mo.In glos.subaudi.ibi.&
Guil.idē Io.Mo.Arch.In gl.certā.ibi,illud.facit,quod no.
de rescr.cum contingat.in prima gl.& in fi.idē Io.Mo.&
Archi.In glo.inf.elapso.in fi.idem Io.Mo.& Archi.& est
simile,quod dixi de rescr.plerunque.super gl.2.In glo.si
ergo.in fi.in his duobus concor.Io.Mo.& Arch.In gloss.
22.ibi Gar.idem Io.Mo.& Arch.& ibi,istius canonis.ita
ꝙ locus sit ipsius pœnæ.& ibi Gui.Gar.concor.Io.Mo.&
Arch.& ibi.quiescendo alle.Arch.63.di.cū longe.24.q.
1.pendentia.& vide quod dixi sup.de cle.vena.c.1.super
gl.1.In gl.referas.in fin.& Io.Mo.& Arch,fatentur,quod
hunc intellectū clarius sonat litera,dicit tamē ꝙ proxima
8 opinio sic innatur,planum est,ꝙ † matrimonium [b] carna
b le.& spirituale cōtrahitur inter absentes.inf.de procura.
c.fi.sup.eo.cū inter canonicos.Quā cito igitur electus cō-
sentit,matrimoniū est contractum.vt ibi.Si ergo per talē
consensum est spōsus.8 q.2.dilectissimi.ergo per executo
rē sui iuris.1.pro confirmatione poterit agere.alle.no.63.
d.quanto.in gl.ex hoc.In gl.1.raptoribus.ibi,cura factū.
qūo ius habeat varias significationes,prolixe tractat hic
Io.Mo.de quo vide quod dicam inf.de re.iu.super gl.re-
spon.hic enim nimis exquisite.Itē inexpedienter fuit posi
ta, cū satis his glossis ad materiā pertinentibus grauare
mur.In gl.1.his.ibi,muniri,instrui,vel iuuare.& idem no.
de testi.in inte.corā.& sup.e.quāuis.in gl.pe.In glo.vt di-
spēsatio,ibi,similitudinē,vt si interfuerunt electioni, qui
de iure non debebant interesse.et hoc opponitur, portet
priuilegiū,si illud habet f.n Gar.Io.Mo.et Arch.et in fi.
idem Io.Mo.& Arch.In gloss.vl.quæ fuit additio in fi.de
hoc idem,quod dixi in textu in prin.super ver.appellatio
§.quod si per 20.In gl.rōnabilior in fi.glos.quæ incipit,æ-
quior.In gl.sed pone.ibi,Guil.idē Io.Mo.hic,et Arc.sup.
in parte prima.In gl.quare ponitur.ibi.§.1.quod hic not.
Gar.et alii de illo,qui ex iusta causa recessit illicenciatus,
ibi dicam.et ibi Gar.idem Io.Mo.et Archi.idē in fin.pri-
mæ partis.et ibi.feriato,vide qđ no.in cle.de ver.sig.sæpe.
post princ.in gl.sicut est.In glo.forte, ibi voluit idē Arch.
In gl.ex quo.ibi poterit eadē rōne.dicit hic idē Io.Mo.de
eligētibus,qui vna eum Arch.concor.gl.In gl.non facias.
in fi.idem Io.Mo.et Arch.In glos.si misit,ibi (nuncium]
dicit Arch.ꝙ debet esse procurator sufficiens cum specia-
li mandato.inf.ver.insuper per procuratorē etc.non cura
de nomine,vocetur nūcius,vel procurator.sup.de procu.
petitio,Et quod.idem intelligunt,patet inf.gloss.7.et ibi
Gui.Io.Mo.et Arch.hic.et ibi[copiā sui fecerit]et sic tūc
cum papa copiam sui facit,se præsentare non potest. Ite
rum protestetur,ꝙ prima protestatio sequentis postea tē-
poris cursum nō impedit per iura prædicta sc̄d͞m Gar.Io.
Mo.et Arch.et ibi(vt perfectius)facit cle.de app.quāuis.
§.responso.et ibi protestetur hora congrua sc̄d͞m oēs i fi.

quoniam si alio instante admiserit ipse negligens præsu-
mitur,quia præsumi potuisset,quod alij potuerunt.5.dis.
ad eius.4.dist.denique. Sed si eo tp̄e quo fecit suī copiā,
quosdam de instantibus admisit,quosdam uō, tunc non
admissus cēsebitur de numero instantiū non admissorū.
46.d.sunt nōnulli.de pę.d.1.§.pen.cum si.secundum Gar.
Io.mo.& Arch.Dicunt ēt Io.mo.& Arch.ꝙ habens pete-
re aditū,satis est,ꝙ petat a referendariis,qui hñt refer-
re.in auth.de refer.col.2.& præall.§.in his.ꝙ intelligit Ar-
ch.cū non a Papa,sed ab illis peti solet.In gl.ꝙ si.in fi.idē
Io.mo.& Arch.In gl.ergo non.concordant Io.mo.& Ar-
ch.In gl.per testes,placet hoc Io.mo.& Arc.In gl.q dit,
& ibi,& Gar.idem Io.mo.& Arch. & vide ꝙ no.ĭ.de reg.
iur.indultum.In gl.qui eā.in fi.idē dñt Gar.Io.mo.& Ar-
ch.ꝙ amicus,qui proponit excusationem causæ volens,
ꝙ electus ĭ.p̄dictū tp̄s ratum hēbit, de æquitate admitte
dus est,& tunc satis est electo,ꝙ infra prædictum tp̄s rati
ficet.In gl.si aūt.ibi sm̄ Gar.Io.mo.& Arch.In gl.si vnt.in
fi.Arch.& Io.mo.idem.In gl.arbitrarium,in fi.placet hoc
Io.mo.& Arch.In gl.& sic,ibi[aduentum)vel ipsius con-
stitutionē,vt quia in carcere tenetur electus taliter inclu-
sus,ꝙ nec procuratorem cōstituere pōt.& ibi sm̄ Gar.Io.
mo.& Arch.In gl.dato sibi.in fi.idem Io.mo.& Arch.In
gl.& pertineat.ibi sm̄ Gar.idem Arch.qui dicit,quod sic
seruat curia.& ibi credo contrarium.idem Io.mo.quiēt
addit rōnem hanc,ꝙ decr.2.inf.de p̄b.non habet locū in
his ecclesiis,de qbus hæc loquitur decr.& ibi expressum,
nec ob.cle.vt lit.pen.si duob.quæ non loquitur in electis,
vt ibi patet ex prin.& vide ꝙ ibi no.in glo.& ibi Guil.&
Gar.& Io.mo.& Arch.hic at interferunt prędictē omnes
de pronunciatione sup exceptione saltem peremptoria,
an sit interlocutoria,ꝙ vide no.in cle.de app.c.vlt.in gl.1,
& ibi intelligo idem Arch.& Io.mo.& in fi.& sic non ob.
ele.eo.tit.constitutionem.§.pe.16 ibi patet,in fi.& vide ĭ.
§.si vero.In gl.ĭ.dicit.In gl.qū ibi gl.vlt.modo pe.p pad-
ditionem,quæ illā sequitur,& vide,ꝙ no.ĭ.§.si vero.in
gl.pe.In gl.hanc ibi.& Guil.& Io.mo.in fi.tn̄ vt dicit Ar-
ch.non est necesse,ꝙ fuerint cōpromissarij, vel scrutato-
res.In gl.licet ibi.& Gar.& Arch.In gl.hæc primæ.ibi[ab
eligentibus)ad instructionem potius,q̄ ad confirmationē
petendā,vel contradicendū aduersario.sm̄ Arch.q dicit
hoc consultius pp multas altercationes quas vidit in cu-
ria.Guil.in primo de confirmatione pet.dicit,& cōtra fa-
cit,ꝙ no.inf.§.si vero.in gl.2.& in fi.hoc tenet Gar.dicēs
9 nullum dubitare,ꝙ † qui misit procur.ad cām,ex quo sci
uit illum mortuum,alium mittere tenetur, facit de proc.
auditis.Et nil dr̄ actum, cū superest aliquid ad agēdum.
C.de his qui.vt indi.l.pe.in fi.sm̄ Io.mo.licet in hoc con-
cordet,ad contrarium in impugnat rōnē gl.ꝙ non est ea-
dem rō in eligentibus,quæ in electo,nam sm̄ id multum
grauabitur ecclesia,& seruitoribus fraudabitur. Et quod
10 † non est expressum,censetur omissum, præcipue in iure
odioso & pęnali,& specialitates inducenti, vt facie istud,
alle.ff.de verb.obli.quicquid.de lib.& postb.l.commo-
dissime.itē sufficit semel obtēperasse.ff.de aqua plu.arcē.
l.in diem.his non obstantib.tene cū gl. Et facit,ꝙ scripsi
š.de vsu pa.ad honorem.sup.1.gl.ad fi.In gl.ergo.in fin.
sm̄ Gar.idē Io mo.& Arch.posset.n.contingere iūi eos,ꝙ
electus nō deferret munimēta.& sic ēt in istis non deferē-
tib.cā instrui non posset.In glos.licet quidā.ibi.& Gar.&
Arc.remittit Io.mo.ĭ.c.quorundā.In gl.inf.& quod ibi
Gar.Io.mo.& Arc.& ibi & dico,idē Io.mo.& Archidia.
In gl.si autem,& ibi suppleatur.idem Arc.et Io.mo.In gl.
contrahent.ibi[mutuū] nō tamen alienabunt bona ad e-
piscopū ptinentia.12.q.2.de reb.Arc.et in fi.idē Io.mo.
all.Arc.8.q.2.c.1.et 2.In gl.instructæ.in fi.š.de procu.c2.
1.Arch.vel quia dixerat de ipsis electoribus duæ perso-
næ,dicemus instructi illi.s.duo electores.In glo.non er-
go.in fi.Io.mo.et Arc.et scias, ꝙ non excusatur pro eo
quod sint alij in ecclesia ad hoc officiū digniores, ut no.

11.q.3.

11.q.3.quid ergo.23.q.1.c.vl. In gl.quarta pars. ſm Gar.
ve dixi in gl. Sed verius videtur, hoc totum esse sub tertia
& subdiuidenda per hūc modum, quia ponit & exponit
in prin. & in fi. huius partis constitutionis circa medium
statuit de remissione personarū instruentium & cuius ex
pensis fiat. & primo qñ electio est concors. secundo qñ di-
scors vna vel plores ad hoc mouet, quod dixi super ver-
bo, promissas personas. In glos.compareant in fi.idem. Io.
Mo. & Arch.qui dicunt cū Gar.ꝙ si oẽs instructores vtri-
usque partis instrunnt vt testes, omnis vel maior pars cre
ditur eis, de test.in nostra. Si vero nõ concordat pars ma-
ior, credetur eis contra partem suam. Sed non contra par-
tem aduersam, cum sint suspecti.de excep.c.1.& 3.q.7.te-
stes.nisi dolose diceret contra partẽ suá.sup.de symo. no-
bis. In glos.electiones.in fi.ſm Gar. & idẽ Io. mo. Archi.
In glos. quæ sunt.ibi.& dico ſm Gar.quod placet Archi.
& Io.mo. In glos.sed an, ibi. & Gui.Io.mo. Arch. In glos.
præsentia.in fi.non tñ punientur isti, vel transgressores ca
nonis pœna depositionis, de qua.4.dist.§.fi. cum hic sit
certa pœna statuta.ff.de pę.scio.nec debet quis doplici pę
na puniri.de iud.at si clerici.in fi.ſm Gar.& Io. mona. In
glo.si ergo.ibi, susceptum.ex contrario sequitur, ꝙ si tres
essent electi de ipsa, haberent venire nouẽ.s.ipsi tres & sex
instructores, si addamus ergo oppositores, habemus mul
titudinem ſm Gar. & oẽs, & ibi debent.idem Io.mo. & Ar
chi. In glos.dixit Guil.& Gar.ad de Archi. Io.mo.& ibi, ex
cuset, hęc sẽdm eos siue suum processum defendat siue ele
ctionẽ impugnet. In glos.si autem. ibi. & Gar. hoc placet
Io.mo.& Archi. In glos.respicit.in fi.& hic.Io.mo. & Ar-
chi. In glos.in fraudẽ.& ibi Gar.quibus Arch. & Io. mo.
concordant, & ibi.ꝓcessus.facit ĩ.c.ab eo.& cle.e.ti.con-
stit.§.pen. in fi. l. Si vero is, qui se a principio non oppo-
suit, post hæc tpa se opponit, distinguit Gar. Io.mo.& Ar
ch.ꝙ si ignorabat appellatū, vel ecclesiam immediate su-
biectā audiur opponens ẽt antiqua.inf.qui ma.acc.poss.
cum in tua. Si vero sciuit, nec aliquod impedimentū alle-
gat, antiqua non opponet per prædictam decr.& per istā,
nec fiat fraus ei. Nouiter autem emergentia, vel perue-
nientia saltem quo ad facultatem probandi poterit pro-
ponere, nisi postquam peruenerunt, possit negligentia im
putari.s.eo.vt circa.& c.nulli.& ĩ.de excep.pia.§ si vero.
Et habeat hic locum, veniant, vel non, qui se a principio
opposuerunt. De successore vero, qui lite pendente succe-
dit in dignitate, vel personatu. ei qui se opposuit, dicunt
idem.s.ꝙ admittetur ad illa, ad quæ admitteretur decce-
sor.l.nouiter emergentia vel peruenientia, vel de quibus
superuenit probatio. antiqua vero non a quibus decessor
suus erat exclusus lapsu tpis.C.de iure deli.cū antiquio-
ribus.de præscr.aur. de test.licet.s.alias admittendo suc
cessores annihilaretur effectus huius cõstitutionis. & idẽ
de canonicis substitutis, maxime vbi sunt distinctæ præ-
bendæ ſm eos, quos morientibus, nihil desistentibus his,
qui missi sunt per opponentes, alij si personaliter veniāt,
in eodem statu, casum reassumet, & cū non sit quid eis im
putetur. In gl.quid enim.in fi.facit s.de priu.cū omnib.1.
& quod ibi dixi sup gl.1. In gl.ad quid, ibi, l.Guil.Io. mo.
& Arch. In gl.scias.ibi, ſm Gar.ꝙ placet Arch. & Io. mo.
qui tamen ad decr.quam sic.le remittit, dicens, vel dic, vt
ibi. Quid aũt ibi dixerit, ibi scripsi super ver. in aliqua ec-
cl. hoc mihi durũ vr̃, ꝙ scđa pęna huius §. locū hēat in
oĩ electione confirmanda, vnde satis placet, ꝙ decre. illa
locum hẽt in oĩ electione, quæ confirmanda est, vt ibi di-
xi, pęna tñ huius decr. restringatur ad cathedrales & re-
gulares, de quibus specialiter loquitur, ad hoc principali
ter mouet relatiuum electionis, ipsas, continuatio illius
ver. vel si ꝑsonas.ĩ.e.§.& rõ.decr.statutū inf.e.tit. in fi. fa-
cit, ꝙ dixi s.e.vt circa.sup gl.ad Papā. In gl.& si. in fin. in
his duob.concor.Io.mo.& Arch. In gl.si autem.ibi, acce-
dens.hic adde, ꝙ ibi dixi sup 1.gl. Et huic glo.concor. Io.
mo.& Arc. In glo.si hoc.ibi.ſm Gar.idem Arch.& Ioan.
mon. & in fi.facit ꝙ scripsi s. de hom.significasti.2.ver.ꝙ
si discerni. In gl.per hanc.in fi.idem Io.mo. & Arc. In gl.
sic.in fi.facit cle.e.tit.constitutionẽ.in fi. & conc.Io.mo.&
Arch. In gl.non ergo, ibi (in ecclesiā) & hēbunt ꝑ hoc su
stentationẽ, vt no.s.e.cum Vinton.no.in gl.no.ꝙ in fi.resi
dnū in vtilitatẽ ecclesiæ conuertitur ſm Gar.& Io.mo.de
cler.non resi.c.pe.de verb.sig.c.fi.& ibi Gar. & Io. mo. &
Arch. In gl.est ergo.ibi, (metropolitani) vt suffraganei ec
clesiæ Rauen.de consuetudine ſm Arch. & dixi s. de po-
stu.bonæ.1.super gl.pen.& ibi.taliter.s.ad certum tps, vt
per inferiora patet.& ibi.c.1.idẽ ibi Arch.& hic. Io. mo.
vide ꝙ no. in cle.de hær.c.1.ad fi.& ibi nuper.facit, quod
scripsi post Fran.de iud.at si clerici.& ibi Guil.Io.mo. &
Arch.s parte proxima, & in fi.idem puto econuerso.s.ꝙ
si electores præsentauerunt tpe debito, & electus consen-
tit, ꝑꝑ ꝙ electores miserunt instructores, & seruauerunt
constitutionẽ istā: sed electus nõ seruauit, nõ propter hoc
electores inutiliter laborauerunt, & expenderunt, illas
expensas ex culpa electi inutiliter factas recuperabūt ab
illo, hoc.n.iustum & ęquum, vt in fi.c.cū ex culpa sua hoc
damnum passi sunt.s.de iniur.c.fi. non sic si electo venien
te non veniant electores, quia tunc expensæ electi nõ sūt
inutiles, vel deperditæ, quia sibi ius suum saluum rema-
net, vt in fi.huius partis.si quod.no.s. de excep. exceptio-
nẽ. In gl.puta quia.ibi (qui non possit] concor. Io. mo. &
Arch.vide ꝙ post Host.dixi de illo, qui superioris autho-
ritate posuit custodẽ.s.e.c.1.ad fi.super gl.secus enim, ꝙ
hic placet Gar.& Io.mo. In gl.intelligebatur.ibi, dico idẽ
Io.mo.& Arch. In gl.sed ad quid. in fi. idem Arch. & Io.
11 mo.item † pœna electi locū non habet, nisi integro tpe
elapso.ĩ.e.cõmissa.1.rñ. & eodẽ instanti locū habet pœ-
na eligentiū, s.§.ad hoc.saluo ꝙ ibi no.in gl.ĩ.quod, per
quod patet ꝙ ex facto electi eligentes excusari non pos-
se. In gl.qūo hoc.ibi, sunt pauci.idẽ Io.mo.& Arch.& ibi:
iudicantis, placet hoc Arch.& Io.mo.& ibi, & multa. de
hoc de cler.excõ.latores.in gl.1.in fi.dixit aũt hic Gar.&
12 placet Io.mo.& Arch.ꝙ † qñ contradicentes non possūt
mittere nisi vnum, illum mittere tenentur, arg.s.§. proxi.
ver.& qñ.ad hoc de do.& cont.cum dilecti. Et idem dñe
de personis instructis, quas eligentes mittere debent, vt.s.
saltem veniat vnus, & his casibus mittant procuratorẽ,
vt sic, inquantum põt fieri, constitutioni satisfaciat. In gl.
puta incursus.in fi.idem Io.mo.& Arch. In gl.ĩ.ips, in fi.
concor.Arch.& Io.mo. In gl.ẽt.in fi.placet Io. mo. Arch.
In gl.si vero.in fi.ſm Gar.Io.mo.& Arch. In glo. per sen-
tentiam, ibi, ministet & custos.24.q.3.cum quibus. in fi.
ſm Arch.& ibi non credo, in hoc & in eo ꝙ sequitur con
cor.Io.mo.& Arch.& in fi.quod no.de pęnis, fœlicis. in
vl.gl. In gl.quia non, ibi solutio ſm Gar. idem Io. mo. &
Arc. In gl.argue in duob.quæ ponit hæc glo.concordant
Io.mo.& Arch.& ibi prælatorum. alle. Arch. de iureiur.
ad nostrum.2.& c.& si Christus. melius facit c. quemad-
modum.in fi. In gl.& ita.ibi ſm Gar. Io. mon. & Arch. &
ibi quamuis, vide quod dixi de elec.dudum. 2. super ver.
si constaret. & super ver. si constitutus. cum suis remiss.
in fi.de hoc c.de accu.de his. In glos. qui patiantur, ibi
(in episcopatibus] de hoc dixi de æta.& qual.a multis su-
per 3.gl.& ibi.c.vno, quod hoc not. Io. mo. an doctorum
opi.illum excuset, cū quo per epm fuerat dispensatū, ibi
dicam super ver.de præsente.in fin.gl. In gl. intelligas. in
fi.ſm Gar.& idem Io.mo.& Arch. In gl. vt epi. de episco-
pis qui renunciauere loco non ordini, tenet hic Gar. &
Io.mo.ꝙ sunt eligendi. Sed Arch. tenet, ꝙ sunt postulan-
di. Tene, quod distinguendo dixi de renun. post transla-
tionem.super gl.2. Concordant sic oẽs prædicti, ꝙ etiam
si postuletur, ire tenentur, cūm in eis cesset ratio hic ex-
pressa.& in fi.idem Io.mo. & Arch. In glo. seruent ergo,
ibi.dico ſm Gar. Io. mon. & Archid qui dicunt idem in
postulantibus tales alligatos.s.ꝙ non tenentur mittere
instructores, cum nil immutetur de iure veteri, vt lite-
ra dicit.

ra dicit. Sed Arch. dicit, aliquos tenere contrarium propter identitatem rationis huius c. quod eſt tutius ſecundum eum. & in fi. nec ob. ſecundum Bart. quod populari actione agens non dat procuratorem, ſed defendens ſic. ff. de popul. ac. qui populari. & no. ſ. de accu. veniens. in 1. glo. Quia cum opponens defendat, de exce. dilecti. ergo facit pro. idem Io. Mo. In gl. ſed ex quo, ibi, & Gar. Io. Mo. & Arch. in fi. concordant prædicti Arch. & Io. Mo. In gl. eadem. in fi. & ſecundo caſu miniſtrant de proprio. & ſi non habent vnde, vt quia ſint regulares, de communi, de accu. ex parte. c. pe. ſecundum Gar. & Io. Mo. & idem Arch. ſupra. §. ſi vero. & facit, quod no. in fin. vlt. glo. In gl. & dic. ibi & Gar. idem Io. Mo. & Arc. In glo. no. in fi. ſecundum Gar. Io. Mo. & Arch. In glo. ibi ſecundum Bart. Arch. in decr. s. eo. tit.
13 in prin. poſuit dictum Goff. tenentis, quod ſi † poſtulatio fit a duplo maiori numero, innititur iuri & gratiæ. iuri, quia præualet electioni. ſ. c. ſcriptum, quia ea pendente alia poſtulatio, vel electio fieri non debet. e. tit. bonæ me. Cremo. Et
14 quia † poſtulantes a poſtulatione reſilire nõ poſſunt, de poſtu. bonæ. 2. de quo remittit. 61. d. §. ſed aliud. gratiæ vero dicitur, quia non datur actio, vt poſtulatus concedatur a ſuperiore, nam, vt dicit, conſenſus eius non valet, cũ a ſuperiore dependeat, putat tñ, quod habito illius conſenſu, a quo pendet, poſſet implorare iudicis offi. alle. quod no. Inn. de re iud. cum Bertold. in al. ſecus. & ſcrip. ſ. e. ſcrip. ſuper gl. hic dicit. Subdit etiam hic, poſtulationem non confirmandam, de quo vide de poſt. gratum. in vlt. gl. & ibi, fuit. & Io. mo. poſt eum. In gl. non dabatur. ibi, & Bar. & Io. mo. idem Arch. qui remittit ad Spe. de expen. §. ſi ante litem. In gl. vlt. ibi ſm Gar. & Io. mo. & ibi per capitulum ſi minor pars proteſtatur in c. quod nolebat aliquam illarum electionum proſequi expenſis mon. cui maior pars non aſſenſit, diſputauit dñs meus, quod minor ammodo nõ petet expenſas, quaſi per proteſtationem illis renunciaſſe dicatur, & ibi, [nihil repeteret] non negat victũ condẽnari, vt ſequitur. & ibi, aduerſus capitulum, vbi vtiliter geſtum eſt, etiam ſi ſine mandato vnus proſecutus eſt negotium nomine eccleſiæ ſecundum Bar. alle. præ. § antep. & l. fin. ff. de eo per quem factum eſt. in fi. vide, quod ſcripſi per hunc finem, in Spe. de expenſ. §. 1. ſuper ver. de expenſis autẽ.

ADDITIO.

a ¶ Emptor. Adde, quod habetur in l. curabit. & ibi Bal. & Doc. C. de act. empt. glo. in l. fructus. e. tit. & in l. vlt. §. ex vendito. ff. e. & gl. in l. petens. C. de pact. Alex. in l. Iul. §. offerri. & in §. idẽ Pap. & gl. in c. conqueſtus. de vſur.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſia diuerſis modis dicitur.*
2 *Synagoga quid ſit.*
3 *Filius Abrahæ ſine Petro cæli clauſtra intrare non poſſet.*
4 *Roma compoſita eſt ad exemplum orbis.*
5 *Eccleſia S. Petri non eſt patriarchalis. ſubeſt. n. epõ Portuenſi.*
6 *Bonifacius quartus obtinuit ab Auguſto Imperatore, quod eccleſia S. Petri eſſet caput omnium eccleſiarum.*
7 *Senatus vnde dicatur.*
8 *Populus & plebs differunt.*
9 *Sedes Papalis an poſſit a Roma in alium locum transferri.*
10 *Regulus eſt omnium bipedum nequiſſimus.*
11 *Ciuitas vel vniuerſitas an poſſit ſibi eligere perpetuum rectorem.*
12 *Roma vnde dicatur.*
13 *Monarchię mundi.*

CAP. XVII.

Fundamenta

Ideſt ſtabilitatem. Et no. quod in plurali deſignat, quod ſequitur. Sed in ſingulari deſignat Chriſtum, vt ſtatim ſequitur, ſecundum Arch. militantis, de militante & triumphali eccleſia tractans hic Io. Mo. dicit, quod vnica eſt eccle. hic militans. ſupra triuphana, inducens illud Auguſtini, qui dicit, quod prima eſt in tẽpore peregrinationis, ſecunda in æternitate manſionis. prima in labore, ſecunda in requie, prima in via. ſecunda in patria, prima cum hoſte pugnat, ſecunda ſine hoſte regnat, inducit illud Iob. 7. Militia vita hominis ſuper terram. ad idem primo ad Thim. 1. & ſecundo, ſicut ergo rex vel imperator militat pugnando, vincit fugando, & poſt victoriã triũphat. ad huius proœmium inſtitutionẽ, ſic & corpus mixtũ fideliũ. quod dr̃ eccleſia militans, cuius caput & ſponſus eſt Chriſtus, in quo corpore ſunt & infideles, ſciſmatici & ſimiles, hẽt. n. bonos & malos. 23. d. quamuis. 26. d. Acutius. & ibi. de hoc. Et triumphãs habet ſolum bonos, quia in illa non eſt macula venialis peccati, nec ruga mortalis, de pę. d. 1. eccleſia. 32. q. 4. recurrat. in fi. poſt vniuerſalẽ ãt reſurrectionẽ eccleſia militans fiet triũphans & prius, ẽt ſi triumphans in mẽbris ſuis decedentib. ita quod de ſponſa fit vxor. Apoc. 21. veni oſtendam tibi ſponſam vxorem agni, ſic & ſponſa carnalis ducta in domũ fit vxor. ff. de ritu nup. l. minorem. Sic ſponſa Chriſti eccleſia militans, vel fidelis aĩa ducta in cęleſtẽ Hieruſalẽ, cẽſetur vxor ſm Io. Mo. eccleſia, de hac. 5. q. 1. multi. 24. q. 1. a recta. de ſẽt. exc. a nobis. s. 11. q. 3. nolite. Et quo
1 † diuerſis modis dicitur eccleſia, & ipſius varias ſignificationes vide, ne pl. vi. ſu. c. fi. de ver. ſig. cũ clec. dicit Arch. & de hoc per eum de conſe. d. 1. eccleſiã. haberi ex decretis Lucij Papæ. s. c. & lib. 3. c. r. quod eccleſia nomine greco in latinum ſonat idem quod cõuocatio, quia ad ſe oẽs vocat, & dr̃ catholica. 30. d. quãuis. 1. q. 1. extra catholicã,
2 quod ſonat in idem, quod vniuerſalis. Sinagoga † vero ᵃ idẽ,
a quod congregatio, & eſt iudeorum. Et dicit Hug. conuocari propriè eſt vtentium rõne, congregatur ẽrgo nulla grex irrationabiliũ pecorum. Sed in eccleſia populus fidelium ad vnum finem ad Dei iudicia, & ad Chriſti conuiuium conuocatur, de noſtra, ergo dicit Apoſtol. ad Romanos, quos vocauit, hos iuſtificauit, dicitur etiam eccleſia caſtrum, in qua fides eſt murus, temperantia ſenſuum eſt ianua, patientia antemurale, foſſatum humilitas, turris ſpes, cuſtos prudentia, arma opera bona, machinę orationes. victualia verba ſcripturæ. aquæ deuotiones & lachrymæ. [angulari] ſicut angularis lapis duos parietes coniungit, ita quod Chrs a primo Abel iuſto in veteri teſta. vſq. ad vltimum iuſtum in finẽ ſeculi fideles connectit. Io. mo. Item vniuit diuinitatem & humanitatẽ in vtero virginali [in omne] per hoc dicimus, non excuſari eos, qui dicunt, quod pdicatio non peruenit ad eos, de hoc 37. diſt. vlt. [Petro] differentias inter Petrũ et Abraã vide pulchrè in
3 Hie. de va. circu. & vbi concluditur, quod † ẽt filius Abrahæ ſine Petro cęli clauſtra non poſſet intrare [Societatis] ad Gar. ſcdo (conſecrãt) ar. qđ per occiſionẽ ſancti factã in eccleſia nõ fit illa polluta, ſed potius cõſecrata, de hoc hic Arch. et no. ſ. de cõſe. eccl. vel altaris. c. vno (effecta]
4 hic ponũt Io. mo. et Arc. quo huius rei iudiciũ eſt, quia †
b vrbs ᵇ cõpoſita eſt ad excplũ orbis propter quatuor parochiales ſedes, quæ ſunt in vrbe. ſicut in orbe. ſup. de priui. antiqua. illæ autem ſunt ſancti Pet. ſancti Pau. ſanctæ Mariæ maioris, ſancti Laurentij extra muros, principalis vero & maior eſt Lateran. & dat Io. verſus. Pau. virgo, Petrus, Lauren. atq. Io. Hi parochiatus nomen in vrbe tenẽt. Dicit ẽt quod hæc prerogatiua patet, quia ſolus Papa & epi cardinales celebrãt in maiori altari ſcti Io. ĩ alijs vero celebrãt nedũ pdicti, ſed ẽt pſbiteri Cardinales. & de ipſa ſede Lateranen. 23 di. c. 1. in prin. & 63. di. Adrianus. a. ali
5 qui dicũt, quod † eccleſia ſãcti Pe. nõ eſt patriarchalis, *ſubeſt. n. epo Portuẽ.* et eſt de ipſius dio. Sed vt dicit Arc. mirabile eſt hoc dictũ, cũ eccl'ia ſancti Pe. prima vocet. 22. q. 1. futurã. Et dr̃ caput cæterarũ, ſicut Petrus caput Apoſtolorũ. 3. q. 6. dudũ & ibi Lau. arguit, eccleſiã ſancti Pe. maiorẽ Lateranẽ. ad id. 10. q. 1. ſctorũ & in palle. c. futurã. vbi de hoc. et in canonica legitur, quod Bonifacius quartus
6 † obtinuit ab Aug. Imperatore, quod eccleſia beati Petri caput eẽt oium eccleſiarũ. cõiter tenetur, quod Lateran. eſt maior, et Romana eccl'ia appellatur. Et eſt prima ſedes Apoſt. ſm Hug. in cronica & legitur, quod Cõſtãtinus vltra palatium

latium Lateranen.eccle. Saluatoris construxit, quam cen
suit in toto orbe esse matrem, secundum Arch. [in con-
gregatione]ergo non in diuisione, secundum Io. Mon. &
Archid. [pastura) vnde primo capiti ecclesiæ dictum est,
pasce oues meas. Io. vl. (miraculo] de hoc remittit Arch.
ad nota. per se. 1. q. 1. teneamus. & dixi infra de reliqui. c.
vno in gl. pe. [Senatū]vt dicit Arch. Senatores erant cen-
tum numero. C. de pe. hær. l. vl. in prin. & no. ff. de sena. l.
1. & quia seniores dicti sunt patres. C. de emen. iust. codi.
cordi nobis. in pri. C. ad. l. Iul. ma. l. quisquis. prouidēt. n.
7 reipublicæ, sicut patres familiæ. & ſm Hug. dicitur † qua
si senex natus vel natu. erant enim senes ætate, vel prudē-
tia, vel dicuntur a sinendo, quia non fiebant magistratus,
nisi prout illi sinebant [populo.] dicitur populus a polis,
quod est ciuitas, & est populus humanæ multitudinis cæ
c tus iuris consensu & concordi cōmunione sociatus, c po-
8 pulus † est collectio nobilium & ignobilium. plebs vero
collectio ignobilium tātum. & dicitur a pluralitate, quia
plures sunt ignobiles, quam nobiles, contra tamen facit
instit. de iure na. §. plebs (concedendo) quam concessionē
imperator reuocare non posset. Quod dic, vt no. 63. d. ego
Ludouicus. & facit cle. de iureiur. Romani. circa fi. ver. ei-
dem. vbi de hoc [religiosis) vide, quod scripsi de relig. su-
9 per tub. [illuc) ar. ſm Arch. ꝙ † sedes papæ a Roma in lo
cum alium transferri, vel mutari non potest. ad hoc. 24. q.
1. rogamus. & Act. 11. (cardinales] isti dicuntur sacerdo-
tes leuitici generis, qui si. sine legi per venerabilem. Arch.
[colubri) genus serpentis sic dicti, quia colit vmbram, &
de eo fertur, ꝙ ceruum & leonem interficit, quod etiā qui
dam attribuunt Federico [regulum). i. paruum regem, da
tur versus. Regulus est serpens auis & rex paruulꝰ oīs. Pli
10 nius iun. li. 1. epi. 5. ponit illud dictum Modest. † regulus
omnium bipedū nequissimus. iste est basiliscus, qui alias
dicitur sibilus, quia sibilo occidit, antequam mordeat (ex
terminium) de hoc ver. dixi in cle. de iureiur. Romani. §.
porro. post prin. [incogniti]nuper supra currentib. annis
domini 1328. non sub forensi, vel incognito regimine, sed
sub proprio ciuium. s. & suarum legionum ipsa ciuitas Ro
mana contra processus ecclesiæ dñm Lud. de Bauaria re-
ceptauit. secundo scisma fouens fratrē Petrum de Corba
ria ordinis fratrū minorum in papā assumi concessit, as-
sumproque paruit. Qui postmodū sub veri pontificis Ro
ma. s. dñi Io. Papę. XXII. potestate se posuit pp hoc, ꝙ fuit
peius oībus hic narratis, prouidendū contra regimina ꝓ-
pria, conuincitur etiā per hoc veritas, ad hoc proœmium
cle. in prin. [in gloria) adiectiuum. i. sine gloria. Io. mo. (ad
libram]de hoc dixi in ele. de re. iur. pastoral. §. verum. in
fi. [nepos]cōiter leges recipiunt nepotem descendentem
ex filio vel filia. ff. de gradi. l. 1. §. 2. & l. 3. faciunt ad idem
cellulæ arboris nostræ, sed dec. tua. de consan. & affi. dicit
aperte, nepotem esse fratris, vel sororis filium, idē in vsi-
bus feud. qui. mo. feu. amit. §. idē si fratrē. dicitur ibi, vel
nepotem. i. filium fratris. ad idem ĵ. de scism. c. vno. in pr.
de pœnis. fęlicis. §. cæterū. de prob. per tuas. in fi. Sic ēt po
ni v r̄ de præb. dilecto. in prin. & de arb. c. 2. de acc. acce-
dens. Sic ēt habet cōis vsus loquendi, qui sequendus est.
s̄. de spon. ex literis. ff. de sup. le. l. Labeo. per quæ patet, ta
les collaterales nepotes prohibitos fore [perpetuum] an
11 ciuitas † vel vniuersitas sibi possit eligere perpetuum re-
ctorem, scripsi post Host. de iud. c. fi. l. [occulte) facit ad
no. in cle. de hær. c. fi. (ad pertinētia)] vide quod no. in cle.
de sum. tri. c. 1. §. porro. [oraculo) quod hic dixit Arch. vi-
de s̄. eo. perpetuæ. super 3. gl. Prima gl. diuidit, & ponit ca
sum. Vlt. gl. soluit contrariū. reliquæ rñ. in tex. In glo. 4. in
fi. dicitur basis, ꝙ supponitur colūnæ, ſm Hug. alij dñr, ꝙ
est basis, q̄ supponitur, episeiliū, ꝙ supraponitur. In gl. 6.
in fi. & habes hæc verba. 19. d. ita dñs. vsq. ibi, cui saluato
ris. In gl. Esaiæ. ibi, 57. in fi. alias 58. in prin. In gl. s. Petri.
ibi, aliud. 1. ad Cor. 9. & de conse. d. 2. re vera. post princ.
Hier. super Abdiā. petrā Petro donauit, vt petra sit. In gl.

per dextras. ibi [pacis]facit Mach. 11. post mediū, vbi plu-
ries de dextera repetitur. 1. ad Gal. 2. ibi, dexteras societa
tis dederunt mihi, & vernaliæ gloriæ. ibi, coniungere dex
teras solet esse signum concordiæ, de qua se inuicem cōfe
rebant antiqui. In gl. dic sancta. in fi. de malitia Romano-
rum. Io. mo. hic remittit ad Rom. 1. Et ponit ꝙ de eis scri-
psit B. Ber. ad Eug. ꝙ ēt in Spe. hist. videre posses. 29. c. 73.
Ber. sic alloquitur Eug. clerū Rom. ordinatissimū esse de
cet, a quo nomen ecclesiarū cleri formam processit, quid
de populo loquatur, quid tū notū sceleris, quā proteruia
Romanorū &c. q̄ curiosus in his vbi s̄. perquirat, & sub-
dit post multa hic suppressa, quorū aliqua ponit Arch. 11.
q. 1. §. hic si quis taliū. tu pastor vtilis consideras, quo si
fieri possit, conuertas eos, ne ipsi subuertāt te. dicebat hic
d Io. mo. ꝙ Roma fundata d a p̄donib. adhuc d' primordijs
12 retinet, dicta † Roma rodēs manus, & versum ponit. Ro
ma manus rodit, quos rodere nō valet, odit. In Gl. 1. sapiē
tibus. in fi. vel iudices sapientes. Io. mo. In gl. pagina. in fi.
de hoc. de rer. p. c. 1. In gl. monarchiā. in fi. & est idē ver. 12.
13 q. 1. futurā. & ſm Isi. 4. † monarchię fuere, prima Assiriorū
secunda Persarum & Medorū, tertia Gręcorū. quarta Ro
manorū. & prima & vlt. fuerunt fertiliores alijs. Io. mon.
In gl. quia non. in fi. vide ꝙ dicā ĵ. de hær. super eo. & ꝙ
no. ĵ. de reg. iur. ad apostolicæ. in 1. gl. In glo. 1. licet ædifi-
ciorū. C. de sum. tri. l. 2. in fi. In gl. quasi per primū, in fi. vi-
de in cle. de bap. pñti. in gl. simile. In gl. pen. in fi. Actuum
22. In gl. vlt. ibi, 1. & facit. C. de incol. l. 3. li. 10. & in fi. & ff.
e. l. fi. eadem dixit Io. mo. quód cato & sangnis hæc reue-
lauere conditori huius canonis, qui fuit Romanus.

ADDITIONES.

a Sinagoga. Vide Abb. post gl. in c. iudæi. de iud.
b Vrbs. s. Roma p excellētiā, inst. de iure nat. §. ius āt. si āt dicatur
vrbs sacra, intelligitur de Hierusalē. Bal. in l. 2. de nau. fęno.
c Populus est, quis autem sit populus, vide Bal. in l. etiam. C. de
exe. rei iu. Idem tenet Car. in cle. in plerisque. in princ. vlt. q. de
elec. & Alex. in §. tormenta. de quæst.
d Roma fundata. Roma fuit cōdita a Remo, & Romulo fratrib.
11. cal. Maij ante aduētū Christi anni. 752. vt legit in hist. sch.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum quare non conferat beneficia spectantia ad collationem episcopi.*
2 *Deuolutio quid sit.*

CAP. XVIII.

Quanquam (Eligendi]decr. si cōpromissa
rius. ĵ. e. dicit prouidendū, vi-
de ꝙ dixi s̄. e. ne pro defectu.
in fi. igit ꝙ in gn̄e p̄misit, hic specificat. Io. mo. [scienter)
c. e. ti. scriptū. in fi. [pñtiā]de hoc s̄ e. ti. Cumana. in fi. Ar
ch. Prima gl. sūmat, & dicit qd declaret, & vnde sumitur.
Gl. a casu. dat tria similia. Gl. vt plene, primo ponit antiq̄
& nouā opi. scd̄o contra nouā all. tertio illā fortificat per
fi. quarto illā probat per originariā huius iuris cām, quin
to quærit & soluit. Pen. gl. literā declarat, & rōnē reddit, si
gnat contrariū & soluit. Vlt. gl. ponit contrariā obseruan-
tiā curiæ, cui respondet. In gl. a casu. ibi. l. 1. & 2. remissus
ob dolū infamis est, vel exauctoratur, vel eximitē ob igno-
miniæ cām, al. non. & ibi hæc. n. tutor remotus ob fraudē
infamis est, si ob negligentiā non. In gl. 1. in fi. de quo q̄re-
bat Hos. ĵ. de suppl. negl. p̄l. Roman. vt ibi dicā super ver.
eorum. in fi. In gl. 4. in fi. vide ꝙ dixi s̄. e. quia p p. super
2. gl. In glo. 5. ibi. c. 2. dic ibi in gl. 2. In gl. vt præle. ibi in-
ter corpo. & ibi vide concor. in ver. sed neque. & de cler.
non resi. tuæ. in gl. 2. & ibi cum litteris. & ibi scripsi super
verbo possidebat. Tene tamen ibi, ꝙ dummodo talē ele-
gerint, in quem cadere possit ius dignitatis qualem dicit
ēt homicidā, non dicetur negligens, secus si talem elegis-
sent, in quem tale ius non cadit, exēplificat de oīno illite
rato, muliere, vel infāte, ibi vide, & ibi, (ad episcopos) in
tellige, vt est dictum dispōne eccl. s. primitiuę, quo t pe epi
ad certa loca regenda trāsmissi oīa ꝓuidebāt. & vide qd
dixi

dixi de appe. constit. 2. in gl. no. sm in fi. & ibi, ne pdefe ctu. vide, q ibi dixi super gl. olim. post Phi. & Gof. q hic ponit Arch. & qđ no. e. d. c. 1. in gl. dñr qdã. & ibi [ad eos] & licet esse possit eadẽ suspicio in inferiorib. non tñ viget tm̃ in illis, sicut in istis. facit s. eo. proxi. in fin. ff. de legib. l. legitimos. Item origina lis cã fauet illis, vt supra. Itẽ grauatus appellare poterit saltem ad Papam. 2. q. 6. omnis oppressus. in fi. & finis est ponderandus. de no. ope. nun. c. 2. in fi. In gl. pe. ibi, (ab exordio] & si vacat eccl. cathedralis, dicit Io. Mo. tenendum, q hr J. ne se. va. c. vna. & licet illud loquatur, qñ simpliciter spectat prouisio, & istud qñ ea vice tantũ, dicit tñ esse eandẽ rõnẽ principalis & additamenti. J. de re. iu. accessorium. s. de consuet. cum olim. ff. de pac. do. inter socerum. §. cum inter. & pro hoc dicto facit, quod dixi post Boati. de ma. & obe. cum olim. In gl. 1 deportatis, vr contrarium: quia † rõ quare capitulũ non confert beneficia expectantia ad collationem epi est, qa collatio non est de iurisdictione epali propriè, multi. n. nõ epi beneficia conferunt, & aliqui epi, qui nulla conferũt. Sic & inuestire feuda, vel feudales cãs cognoscere. facit q scripsi de fo. cõp. verum. super 1. gl. Confirmare autem electos, vel instituere præsẽtatos sunt propriæ iurisdictionis epalis, & iõ bene transeunt in capitulum vacante sede. s. de ma. & obe. cũ olim. J. de inst. c. 1. cũ ergo deuoluta conferre sit et propriæ iurisdictionis, vr, q illa conferre possit capitulum vacante sede, nec nouum, q alterius iuris sint beneficia deuoluta quã alia, vt no. in cle. de præb. si de beneficio. In gl. autep. & vt dixi post Arch. s. e. lib. de consu. c. fi. 11. responso. & dicã J. de offic. le. c. pen. super verbo, pertinuerit. Item deuolutis non succedit capitulum epo negligenti vel peccanti in his, quæ proprio iure confert, secus vt scripsi post Inn. & Host. s. e. tit. cum in cunctis. sup vlt. gl. & dicã J. ne se. va. vno. in gl. ergo si quod, alle. Ioa. 2 Mo. † pro hac parte, deuolutio. n. est additamẽtum ad iurisdictionem, non ad collationem, vt patet in epo, qui nõ haberet aliqđ beneficium conferre, vt prædixi, in iurisdictione aũt certũ est, q succedit, de ma. & obe. is q, vbi de hoc, & de hæret. ad abolendam. in prin. & eo. tit. in cle. c. 1. & 2. Et facit ad materiam, q no. in cle. de rerum pmu. c. vno. in gl. pe. & q no. in prædicta prima decre. de hæret. in gl. hæc litera. & in hoc dubio & similibus procedit, q dixi in prin. illius gl. contra rõnem tñ prædictam, & p Io. facit cle. hoc eo. tit. statutũ. quæ rñ facit contra rõnẽ ipsius, quia nõ est eadem rõ ibi principalis & accessorij. Ad casum per decr. si de beneficio. dici potest, q facit pro & contra. Si. n. impetraui ad collationem epi, executor p uidet & de proprio vel deuoluto in hoc pro Io. Sed si trãsijt ad manus Papę. aliud in proprio, aliud in deuoluto. In hoc contra. aliquibus displicet scđa opinio, quia per eam capitulum Metropol. ecclesiæ vacantis prouidetur đ episcopatu per negligentiã deuoluto. Sed attẽto q citius expedietur ecclesia, & q integrũ est iudicium, q plurimorũ & c. de off. dele. prudentiã. in hoc non vr absurdum. In gl. vlt. ibi, eps. in quibus satis est id eis non concessum. J. de sup. negl. præl. Romana. cum suis cõcor. & in fi. de exc. significauerunt. in 1. gl. Archid.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatio in beneficialibus quod deuoluat & citet, æquitatẽ hẽt in Papa.*

2 *Credere quandoque ponitur pro scire.*

C A P. XIX.

Is qui contra. Primo soluit casum dubiũ. secundo rõnem subdit ibi cũ nõ formã, cui incũbit probatio, enm negatur formam seruatam. no. hic Arch. q dixi post Inn. s. de accu. super his. super ver. excludatur. super medium gl. a se vel procuratore ad hoc specialiter constituto. J. e. pcutator. Arch. vel, ecce disiũctã, per quã vitiatur appellatio, sufficere ad victoriam causæ, vel exclusionem electi expressa, non dicit omnia & singula sm Arch. vt dixi sup. vt circa. super gl. quid ergo. (Indeterminate) nõ disiunctam dici indeterminatam sm Io. Mo. alle. ff. de verb. obl. vbi ãt. §. pe. Prima gl. summat, & dicit vnde sumpta. Secunda respondit per quæstionẽ. Quinta ponit opi. re pbatam. Penul. gl. obijcit & soluit. In 6. gl. ibi §. is qui. nau. in re dubia stamus verbis edicti. & ibi. nõ autem. vide de verb. sig. præterea. in gl. 2. In gl. pe. ibi circa. vide de testi. ex tenore. super vlt. gl. & ibi sæpe. vide sup. de rescrip. cap. 2. super. 1. glo. In fi. primæ gl. dicit Arch. q in cã Bituric. idem fuerat interlocutus Inn. V. Io. Mo. dicit de 4. In glo. 4. ibi sm Gar. pluries meditatus sum, q forsan cõpositores huius libri in his opinionibus discordabant certis nolentibus, alijs volentibus apostolicã sedẽ exprimere, & iõ non fecerunt de his quatuor c. declarantibus decre. vt circa. vnicam decre. diuisam per paragraphos, sicut fecerunt de decre. cõmissa. J. e. quæ declarat decre. licet canõ. & in fi. sic & cle. e. tit. constitutionem. in prin. per Gar. & facit. J. e. procurator. & c. constitutio. Et si bene aduertas, isti capitulo & sequenti attribui potest facti narratio. s. qua fuit quæsitum & rñsum, prout de facto obuenerat, vt hic, vel obuenire poterat, vt in c. seq. Illa vero narratio se ponit in certo, quia nullum dubium, quin vt dec. vt circa. locum habeat in appellationibus interiectis ad Papã. Sed an in illis tantum, de hoc est opinio. Sed in illis trib. c. quæ s. allegaui, nulla facti narratio pôt attribui, quod multum facit pro opinio. Gar. quã sequor nec video, quę æquitas foueat opi. contrariam cũ decr. vt circa, solũ calumnijs appellantium frenum imponat, non sic in decre.
a prima. s. e. nam q † appellatio in beneficialibus deuoluat & citet, æquitatem hẽt in Papa, cui non sic facile foret citare per totum orbẽ, sicut in inferioribus ordinarijs per
a suos districtus. In gl. repete. in fi. licet quandoq. † crede-
a re ponatur ᵃ pro scire, de reg. iu. cum olim. ver. post hæc. In gl. pen. ibi inter cæteras. de hoc eo. tit. c. a. in 1. gl.

A D D I T I O.

a Credere ponatur. Adde quod habetur in l. 2. §. quod obseruari. & ibi Bar. C. de iura. cal. Sed an differant credere & scire, vide Bar. ibidem. & Bal. l. cũ antiquioribus. C. de iure del. in Spe. de posi. §. 6. & Alex. post Ber. in l. tot. de interro. act. per Bar. in l. admonendi. de iureiu. Item credere quandoque significat certum scire. c. cum olim. & ibi doct. de re iudica.

S V M M A R I V M.

1 *Nomen canonis exprimendum non est in exceptione excommunicationis.*

C A P. XX.

Qui contra. Ponit casum, quo declarat constitutionem vt circa. & eius pœnam locum habere. secunda ibi. alioquin eligatur. notat hic Arch. prælatum nõ posse prohibere certam personã eligi iuxta opi. Vin. quam scripsi sup. c. innotuit. super ver. in canone, quam hic recitat. Prima gl. ponit, summat, & vnde sit sumpta. Secunda no. a contrario, & rõnem reddit. Quarta gl. quærit & soluit. Gl. dubitationis rñ. per qõnem. Pe. gl. soluit qõnem. In 3. glo. ibi [certũ] vide de rescript. signific. & in 1. glo. In gloss. 1. ibi appellari. vbi dixi, Nicolaum sic interlocutum in causa Frisicen. idem dicit Io. Mo. & Cle. ibi dicit, q pronũciatio illa fuit secundo anno pontificatus, anno dñi. 1279. Viterbij, & in fi. ipse tñ dederat Guil. formam contrariam in Spe. de app. §. restat. in prin. In 2. gl. ibi canonica. sup. c. cũ nobis. & ibi. his similia. puta ne fiat nisi duplici voce appellanti concessa. de re iu. cũ olim. in pri. In gl. 3. ibi, (Paganus) nomen propriũ cuiusdã scholaris mei tũc, de quo sæpe loquebat in scholis. & in fi. facit. J. de sen. excõ. constitutionẽ. & ibi no. quia cũ hic ista duo, q persona sit certa & nominata copulatiuè ponũtur, vr, q certitudo circumlocutionis non sufficiat. Sed hoc non placet, quia ex hoc sequeretur alleuiatio appellantis cõtra certã psonã. s. quod

non

non teneretur ad formam, & decre. ista æquiparat ele-
ctionem fiendam iam factæ. Constat autem, quod electio, cō-
tra quem appellatur, satis est per circumlocutiones cer
tificare, ergo &c. In gl. sup. e. in fi. & quia textus nominat
1 decr. facit sm Arch. quod † nomen canonis exprimēdum sit
in exceptione excom. de quo dicam inf. de excep. pia. su-
per gl. hoc ideo. In gl. quod ita. ibi, vtrobique. idem Ioa.
mo. & Arch. alle. C. ad l. Fal. l. fi.

S V M M A R I V M.

1 *Collegium est vnum repræsentatione.*
2 *Compromissarij habentes compromissum si elegerint simul oēs, et postea eligit vnus solus, an valeat electio.*

CAP. XXI.

Sicut. Cum est per vnum, cui hoc commissum sit. ēt si
non sit de collegio, vel sit excōicatus occultè sm
Guil. qui post Vin. sic tenet Spec. de elec. §. 1. ver
quid sit ille. & ver. porrò. Sic & per vnum ex pluribus cō-
promissarijs, vt in fi. si enim vnus solus esset compromis-
sarius, vt sup. e. cām. tunc totum ipsius factum est vnum,
vnde Io. mo. dicit ibi, non est necesse ad reductionem ad
vnum, cum non sit recessum ab vno, qn verò sit compro-
missum in plures habito respectu ad collegium, quod est
vnum, & ad quod spectat eligere. 16. q. vlt. cap. vlt. quod
1 † collegium est vnum [a] repræsentatione. ff. de fideiusso. l.
2 mortuo. ergo iuste prouisum, quod electio fiat per vnū, vt ad
suum principium res reducatur, quod facile fit. ff. de pact. si
vnus. §. pactus. ff. de lib. & posth. filio quem (compromissi)
non sic in forma inspirationis, de hoc dixi in decre. quia
pp. super ver. omnibus facta sibi, si compromissarij habē-
tes forsan tale compromissum elegerunt simul oēs, & po
2 stea eligit vnus solus. dicit Arch. † quod non valet electio, cū
potestas consumpta fuerit per primam electionē bñ, vel
malè factam, de off. dele. in literis. ff. de reg. iu. iudex, & di
cit sic Honoriū sententiasse, vbi ex interuallo hoc fieret,
posset esse verum. Sed vbi incontinenti pronuntiationem
committunt, secus credo. Et sic seruat, nec vitiatur. licet
in consensu vtantur verbo, electionis, sicut nec vitiatur
per id scrutinium. sup. e. in genesi. Idē vī in terminis, quos
ponebat ipse Arc. & quos posuerat Gui. mo. in libello suo
pro scda super formam. 8. l. quod cōpromissarij simul oēs si vo
luerint postmodū vnus ex ipsis vice sua & aliorū ad cau-
telam personam eligat, de qua concordauerint, iuxta for
mam prædictam eligant oēs, & postmodū vnus solus, nā
sm hanc formam durat ptās cōpromissariorū, ēt post pro
nunciationem ipsorum, nec sunt duæ electiones, quia ex-
presse patet id agi, quod sit vnica & cōis, vt in c. in genesi. bñ
facit. ff. de verb. ob. si ita stipulatus fuero. §. Grisogonus.
ver. superest. ff. de noua. l. cum pecunia. Prima gl. summat,
& dicit vnde sūpta. Scda rñ. per quem in quibus electio
nibus &c. Tertia gl. ponit opi. quam reprobat, scdo quærit &
soluit. Quarta gl. obijcit & soluit. In tertia gl. ibi. qui fide.
sequitur, alterius pro alio fideiussit pñte non recusante
vtrosque obligatos hēt iure mandati. & ibi (fideiussor) si
pro reo patiente fideiussit, post solutionem, vel condem-
nationē cū illo agam mādati. & ibi (inuitū) alias inuitus,
vide de præs. nonne, super vlt. gl. In quarta gl. ibi per fun-
dum. vide de sen. excom. officij. super 1. gl. & ibi receptum
hanc & sequentē. sia ūt. vide in c. in genesi. super gl. cōsen-
sum. & ibi. l. 2. interdum stipulantur quæ diuisionē & par-
tium præstationem recipiunt, vt 10. dari interdum, quæ
diuisionē non recipiant vt viam, iter, vel actum. In glo. 1.
ibi in fi. & primo ponit simile, per quod casum decidit,
secundo ponit dissimile ibi quamuis. in tertio decernit,
ibi alioquin. In gl. 2. ibi, in 1. gl. & adde, quod ibi dixi in
fi. vbi videas. & ibi Host. autem, cuius opin. hæc placet Ar-
ch. potissime per decr. primam. s. e. li. & ti. Et per decre.
primam eñde, vt ibi dixi super ver. in formam. & ibi com-
muniter. & de const. cū oēs. in fi. 1. gl. concor. quod scripsi in
scdo in genesi. in gl. quis. facit, quod no. 63. d. c. 1. 2. q. 6. nomi-
nationes. quod est lex. C. de app. facit ēt. 3. q. 9. nihilominus.
12. q. 2. in fi. & c. qui manumittitur. sup. e. eccl a. 2. & c. bo-
næ. & c. cū dilec. 2. de decr. ab or. fa. l. nulli. & l. plane. & de
reg. iu. aliud. §. refertur. C. de pręd. curia. l. vlt. ad fi. decur.
l. 2. in pri. de legationib. l. pe. & vlt. li. 10. & de venden. reb.
ciuit. l. fi. li. 11. In gl. 3. in fi. & refert Bona. quod Inn. ita senten
tiauit, & vide quod post ipsū Inn. scripsi s. de maio. & obe. c.
3. in gl. per hoc. & quod dicit Guil. in spe. e. ti. 1. uer. publica-
tiōe. & quod ibi dicā In gl. antep. ibi (cū ab uno] & hoc tenet
Arc. quod ibi no. gl. fi. de epo cōpromissario, qui locutus est
in plurali. & ibi (cōpetentius) ponitur & ibi [prouideant)
ut ibi scripsi post Cōpost. Et dicit hic Arch. quod pōt uti cō-
promissarius pronuntians uerbo eligo & uerbo prouideo,
ad primū. s. e. cū dilecti. & c. cum in ueteri. sup. de for. ec-
clesia, secundū decre. ipsam quia pp. & sup. eo. causam.

ADDITIO.

a Collegium est vnum. Adde hic Inn. in c. presente. de iu. pa. l. si-
cut. in §. in decurionib. cum gl. & Bar. ff. quod cuiusq; vni. no.

S V M M A R I V M.

1 *Ecclesia collegiata & etiam monasteria quandoque habent certā & limitatam parochiam.*
2 *Episcopus an possit sine cōsensu patroni capellā facere collegiatā.*
3 *Papa si præcipiat sub pœna clerum exire ciuitatem, expressis episcopo, abbatibus, prioribus, archipresbiteris, an archipresbiteri plebium, abbates, vel priores monasteriorum habentium parochiam ibi remanere possint.*

CAP. XXII.

Statutum, Primò ponit ius antiquum. scdo de
clarationis motiuum. ibi quod cum. ter
tiò declarat. ibi. declaramus. (colle-
giatas] alias. Arch. j. ne cler. uel mona. uer. nisi eadē. [pa-
1 rochiales) † collegiatæ ecclesiæ & ēt monasteria qñq. ha
bent certā & limitatā parochiā. de sepul. ex parte. & c. cū
super. e. ti. cum liberum. & in nfa. non extendit pp hanc
decre. cōstat quam plures ecclesias parochiales factas esse col
legiatas, ut ipsarū rectores nō teneantur ad sacerdotiū, de
quib. qñque pœnituit pp reseruationes ecclesiarū collegia
2 tarū, quas faciunt Rom. Pontifices, an † āt sine consensu
patroni possit epūs capellā facere collegiatā, no. 16. q. 7.
monasteriū, de in repa. nobis. in gl. sed nunquid. & ibi di-
xi sup uer. conuentuali. & in decr. suggestū. in ult. gl. Pri-
ma gl. summat & rationē reddit. In pe. gl. no. & remittit,
quærit & soluit. Item quærit, arguit ad negatiuā & affir-
matiuam, & soluit distinguendo. In gl. nam odia. ibi, cum
quidam, vide uerb. si cum in partib. super ult. gl. In gl. an
tepe. ibi. Nerat. tres faciunt collegiū. In gl. t. ibi, dignita-
tes, hñtes in parochiali ecclesia præsidentiam qun ad col
legiū, quæ merito non includuntur sub gñe. C. de aqued.
eo. li. 11. j. de re in. in gñali. Io. mo. Arch. alleg. de rescr. se
des. facit cle. de procu non potest. dicunt ergo, quod talis no
cari det dignitas non parochialis ecclesia, al. e. de pb. ex-
tirpanda. §. qui uero. in Auth ut iu. fine quæ. suff. §. illud.
in col. 2. & in fi. & facit ad quæstionē F trar. & postea Mu
tinen. & cir. eam. & uide quod scripsi j. de sent. excom. c. fi. §.
addijcimus. in pri. pcepit Papa sub pęna de illis ciuitatib.
exire clerū, expressis epō, abbatibus, prioribus, archipsbi
teris, ppositis &c. Reseruat tñ presbyteros parochiales
pro ministrandis baptismate & cæteris sacramentis per-
3 missis tpe interdicti. Quæritur, an † archipresbiteri ple-
biū, abbates, uel priores monasteriorū hñtiū parochiam
ibi remanere possint. Et uī quod non, per hanc decr. audiui.
Sed certitudina F non constat, quod dñs Io. Papa declarauit
tales plātos tunc posse manere, si certus psbiter ad curam
parochiæ ibi deputatus non est, alias secus. ad quod facit ip-
sius extrauagans execrabilis. circa fi. hoc tenet. huic decr.
rñdeas. quod facit, pr cū. n. hic ad pęnā excludendā tales ec-
clesiæ non includantur, quod alias includerentur, ergo ubi cō
stitutio non est pœnalis, includuntur, & fortius ubi talis
inclusio pęnā excludat, quia tūc continuat rō capituli. fa-
cit, quod no. de excep. dilecti, in ult. gl. & quod no. inf. cap.
pen.

pe.in gl.pe.1.p.in fi. In gl.nam odia, ibi (odia] vide quod
ibi dicam post Dy.ad solutionẽ cõtrarij, quod signat hic
Arch.de leg.2.§.exercitiũ.ff.de infamibus.ad decre.cum
in partibus.de verb.sign.dic vt ibi in vl.gl.In gl.hoc olim.
ibi.Alexandri & Martini,sm̃ Arch.In gl.no.ibi, dilecta.
vide quod plene scripsi de iurep.nobis.In gl.quæ dicantur.
& ibi,sicut municipium.vbi de hoc.

S V M M A R I V M.

1 *Defectus formæ non seruatæ suppletur per confirmationẽ secutã, cum procedat a iure positiuo, non a iure naturali.*

2 *Imperfecta duo non faciunt vnum perfectum.*

C A P. XXIII.

Si is cui. Ponit primo casum, quem secundo determinat.ibi[talis] motiuum interferẽs.ibi,
(cum præter)dixerat in scrutinio. non .n.
hoc casu sufficit accessus, vt dicã ĩ.e.cum expediat[pter]
dicit Arch.tunc fieri pter,qñ fit aliquid non iure statutũ.
[firmitatis)si sequatur confirmatio, puta Arch.ꝙ non valet,
licet Inn.& Cõpo.contra.ſ.eo.ꝙ sicut.& Host.ſ.de acc.
1 c.si.qui d cunt,ꝙ defectus† formę non seruatæ suppletur
per confirmationẽ secutã,cũ procedat a iure positiuo, nõ
a iure naturali,pro Arch.facit,quod no.e.quam sit.in fi.
vlt.gl.ĩ.c.prox.in vl.gl.Arch.autẽ all.pro se 1.q.1.ordinationes.
61.d.per totum. Itẽ cum forma sit de substantia,
deficiente substantia deficit ipsum totũ,alle.38.d.qui ipsis.
& c.seq.33.q.5.c.2.ver.si ita.ar.ff.de aur.& argen.leg.
l.Seya.& forma statuta necessario seruanda.ff.de transac.
cum hi.§.si prætor.C.de iure fisci.l.certa form.a.lib.10.ff.
ad muni.l.constitutiones.ff.de admin.tu.l.quidam dece-
2 dens.& † duo imperfecta non faciunt vnum perfectum,
de hoc 23.d.quorundã.optime ff.de excu.tu.l.spadonẽ.
§.qui iura. Cum ergo canonici sint astricti ad formam illius
iuris.ſ.eo.qui pp ad hoc.61.d.miramur.illam excedere
non potuerunt.ff.de le.1.nemo.& sic ꝙ fecerit confirmari,
non potuit,cũ confirmare sit firmare,ꝙ alias a principio
tenuit,alle.16.q.6.placuit.vnde confirmare est cum
alio firmare,vbi ergo ipso iure non tenuit electio vt h c,
confirmari non potuit. Et si non tenet principale &c.ĩ.de
re.iur.accessoriũ.& malæ confirmationis deijciendus est.
ſ.eo.nihil.& sic confirmatio non supplet defectus electionis,
facit de cã pos.cũ sup.& ibi no.in 1.gl. Inducit ẽt no.
per Hug.& Lau.8.q.2.dilectissimi,ꝙ ex electione quis efficitur
p̃latus.& no.63.d.nullo.Prima gl. summat, scd̃a,
quarta,quinta gl.supplendo soluunt tria dubia.Tertia gl.
reddit rõnẽ.Sexta exẽplificat.Glo.ergo.soluit qõnem per
argm̃ a contrario.Gl.no.ista alle.vnam concur.& obijcit
& soluit.Gl.antep.soluit qõnem.In gl.puta.in fi.sic exẽplificatur.
ĩ.e.ecclesia.In gl.ergo.ibi[valeret)Gu.mo.cõtradicens
Honorio se pronunciasse in ecclesia Ebredunẽ.in
qua sic fuerat cõpromissum.& tñ electus nominatus fuerat
vere a duabus partibus hoc no.in li. suo.super c.45.
si papa non intenderet hic illud dictũ reprobare,breuiter
dicere poterit post ver. attingat.electio per talem cõpro.
facta nõ pter formas &c.Cũ ergo ex illa forma eligi posset
nominatus concorditer. Item habens maiorẽ partem
capituli. Itẽ hñs minorẽ capituli partẽ,dũmõ maiorẽ numerũ
hẽat,quã alius,& hoc vltimũ solũ sit illicitum, non
vitiabitur in hac materia separabili, vtile p inutile. ĩ.de
re.iur.vtile. Sic si datur ptãs eligendi in ecclesia & extra,
cũ tñ ecclesia sit priuilegiata,negligatur, extra ipsam valebit
electio per cõpromissariũ facta de eccl. Idem in potestate
data de eligendo ẽt non legitime natũ, vel minorẽ,
vel etiã non constitutum in sacris, dũmodo eligatur idoneus,
valeret rõne pdicta.In gl.no.ibi.cum post Goffr.&
Host.& ibi Guil.& Arch.In gl.sup.e.ibi non haber.idẽ dicit
hic Arch.de translatione votorum,ꝙ a ceteris fieri nõ
põ:,ẽt alijs nõ facientibus. vbi forma cõcilij seruanda nõ
est,alias secus,& sic intelligit, ꝙ scripsi de app.constitutus.
de ele.scriptum.In gloss.penul.in fin. & facit hæc decre.
& supra.e.in genesi.& supra.eo.tit. sicut cũ pro Inco.

& Compost.contra Host. vt dixi in decret. quia propter.
super ver.non valeat.

S V M M A R I V M.

1 *Mendicare quid sit.*

2 *Euictio an appareat in limine contractus, vel post.*

3 *Prætor non solũ manus a pecunię lucro abstinentes debet habere, sed etiam oculos a libidinoso aspectu.*

4 *Carmelitæ sunt inter mendicantes numerandi.*

C A P. XXIIII.

Quorundam. (Ambitionis) vide ꝙ no.&
dicã in cle.de regula.vt p-
fessores.qua professione[di
ctioni) i.protestati.6.d.§.fi.in fi. debet scribi per vnicum
c.Arch.[anfractus]sic dictũ,quia vndique frãgunt.& de
hoc Arch. Et dixi in clemen.de sepul.dudũ. post principium
[strepitibus).i.clamoribus & tumultuationibus. Arch.
& extra non dicit intra,per quod illas non includit secundũ
Arch.alle.3 t.d.oino.8.d.si consuetudinem.24.q.
3.de illis.in prin.Solũ hoc Græci dicunt thronum. Et dicitur,
vbi reges sedent pp tutelã corporis a soliditate, vel
quasi sedium a sedendo.Isid. Arch.moliuntur per vnicũ
l.sonat,quasi cum difficultate conantur per duplex,l.Idẽ
quod molle facere temperare,vel mollificare[mendicantium)
differunt hic mendicantes a non mendicantibus.Similes
casus no.in cle.de re.c.1.in glo.prędicatores.& de
1 sen.excõ.c.1.in gl.mendicantes.dicit hic Arch.ꝙ † mẽdicare
est egere,& ab alijs necessaria quærere,& dicitur mẽdicus,
quasi manu dicens.ad hoc.12.q.1.nolo. vel dicitur
a mene,quod est defectus,& dico,cis,quia dicit defectus
& necessitates suas,cũ petit subsidia.vel f.n Isi. dicitur
mẽdicus,quasi minus habẽs facta,no.Io.mo.& Arch.
per hoc verbum.& per verbũ,celebratis, supra parte proxima.
initiũ spectandum quasi non sufficiat superueniens
concordia.sup.e.dudũ 1.C.de nup.l.fi.Et dicit Io.mo.ꝙ
sic vidit seruari circa decre.nihil est.e.ti. Sed vide, quod
ibi dixi super ver.concordia.all.C.de euict.si post factũ,
2 vbi refert † an in limine contractus vel post appareat euictio.
fatetur,secus quo ad decre.cupientes.§.si vero.ſ.eo.
[generalium)dicit Arch.hic probari,ꝙ requiritur licentia
generalis,quod dicit verũ in his ordinibus, quod verũ
est ex constitutionibus forte alle. de sui prælati licentia
videtur posse consentire, sed transire ab ordine non videtur
posse sine licentia prælati, qui præest ordini. Facit
quod dicam infra.eod.si religiosus.in fin. [si minori]
quid si a media, puto cum ille rigor eo casu stat
tus non sit,locus erit antiquo iuri.concor.ꝙ no.ĩ.eo.in cõmunitatibus.
§.si qua.in prima gl. quod vř contra, sed ibi ẽt
reseruatur ius antiquũ ad prælationes.ergo si non assumãtur
ad prælationes,sed ad canoniã,vel officiũ,stabitur iuri
antiquo,de se factis,& hoc siue vno cõtextu,sicut duæ
electiones,siue ex interuallo, sm̃ Io.mo. qui dicit papã sic
terminasse.Et tu dic idẽ ẽt si fiat vna sola,sed a maiori numero.
[omnino).i.totaliter,& quo ad totũ suũ effectũ.ad
idẽ.ſ.e.licet canon.Arch Prima gloss.diuidit & summat.
Secunda distinguit triplicem titulum Gl.& sic.dat tria similia.
Gl.mendicantes.soluit dubium.secundo quærit,&
soluit.Glo.quid si.quærit & soluit,ponit opi.contrariam
remissionẽ,& additionẽ.Gl.nn,quia soluit qõnẽ.Glo.siue
proprij.ponit vnã opi.& eius cõtrariam.Gl.penul.quærit
& soluit.In glo.quid si.ibi.l.1.super §.ibidem.quam vide
de test.spo.c.1.super prima glo.In prima gl.ibi,quatuor.
idem Ioan.mo.In glo.2.ibi (pudicus) vide quod dixi in
proęmio Gre.super gl.1.castos.& vide Valerium.li.4.c.3.
3 extractorum exemplo.ibi dr̃.†prætoris non solum manus
a pecuniæ lucro,sed etiã oculos a libidinoso aspectu continentes
esse debere,& ibi (videant) vide quod no.Arch.
e2.q.nec solo.& ibi,& secundo.vbi de hoc notaui.Lau.In
gl.& sic.ibi,& 9.c.in fi.& in fi.exponit hoc verbum depe.
dis.2.pẽnata.In gl.ib.[institutio] in annis domini M.216.
cõfirmatus fuit ordo prædicatorũ per Honoriũ tertiũ,ꝙ
se fa-

& facturum anno præcedenti Inn.4.ipsius prædecessor ꝓ
miserat. in gl.mendicantes.ibi.c.t.per quam decre.§.pen.
4 patet † etiã carmelitas esse mendicantes.& si in fi.facit ĩ.
gl.pe.ad hoc.ĩ.de vi.& ho.cle.clerici.in fi.& ꝙ ibi no.ĩ.de
priu.cum om.2.In gl.in illis.s.administrationib. sui ordi-
nis,& ibi,hic.s.in hoc,§.qui de mendicantib.loquitur.In
gl.quid si.ibi,alij.Io.mo.& Arch.In gl.fin,ibi[diuersa]ꝑ-
dicatores hñt magistrum, minores ministrum. heremitæ
priorẽ.In gl.siue.ibi,alij contra Io.mo.& Arch. inducunt
etiam principium huius §.ibi quoq. per ꝙ patet, ꝙ non
aduersatur,sed coniungitur superiori.§.sed dato, ꝙ non
corrigatur quoad genus professorũ,constat tñ ꝙ alterat.
Et ꝙ hæc dictio congruat casu ẽt in totũ alterato,patet ĩ.
eo.ex eo.primorũ.& ꝙ etiã aduersatur,patet.sup.de app.
cũ speciali.ver.excessu quoq. Item hæc dictio potius vř or
dinis cõpletiua.i.superuacua,q̃ copulatiua , vt patet ĩ. de
ꝓ.si motu proprio.& c.seq.de sen.exc.quicunque.& c.
si clericos.Item inducunt ꝓdicti finem ibi, suorum ꝓlato-
rũ,ꝑ ꝙ patet,ꝙ non loquitur de illo,qui ad suã ꝓlaturam
eligit,q̃ prælato caret.Sed ad hoc rñde per literam, etiã si
quæ ibi ꝑcedit,constat etiã administratores proprij ordi
nis posse assumi prælatũ bñtia,fertur papã Io.meã opi.in
consistorio publico approbasse.& Arc.dicit, ꝙ quidã ma
gni viri tenebant illã,& ibi non mendicantes, satia est ꝙ
non est superflua.& est si.sup.e.cupiẽtes 1.rñso.& ibi,pri-
mũ teneo,& maxime hodie ꝑ cle.primã.e.ti.& facit if.e.
indemnitatib.§.si qua. In gl.pe.ibi satis vř.idem Arc.i fi.
hinc est,ꝙ i abbatẽ eligi posset.16.q.1.ꝑsbyt. vbi de hoc.

S V M M A R I V M.

1 *Protestatio quæ inducit vagationem repellitur.*
2 *Oportet, verbum aliquando importat necessitatem, aliquando honestatem, vel officium.*
3 *Quæstio si sit inter duos super electione, & papa, vel alius superior vni illorum adiudicat ecclesiam, an sic adiudicando papa videatur confirmare.*

C A P. XXV.

Vt quis Diuisio super prima gloss. (aliqua ecclesia.] secus de diuersa,super quo vide,ꝙ
scripsi supra.de rescript.in nostra,in glo.
per hæc.[cum non)ratio huius dicti ius habere, concor.
de fid.instrum.inter dilectos.§.cæterum.in fin.& vide,ꝙ
ibi no.in glo.si (insti.protestetur.) videbatur admitten-
dus cum hac protestatione per l.1.§.quod autem.ff.quo-
rum leg.vbi propter incertitudinem cum hac protestatio
ne proponuntur diuersæ actiones, sed hic speciales pro-
pter causas hic expressas.& quia consensus electi,qui præ
cedit petitionẽ confirmationis habet fieri super certo. su-
pra eo.vel de postu.c.vno.sic consensus eligentium debet
esse certus.sup.hoc eo.ti.c.2.no. secundum Io.mo.& Arc.
1 ꝙ repellitur † protestatio,q̃ vagationẽ inducit. sic ecõtra
admittitur,q̃ vagationem arctat.ff.de acquir.hære.ꝓ hæ-
rede.ff.de rei.& sump.fu.at si quis.§.plerique.quia de icer-
to ueniendũ est ad certum,non econtra.inst.de actio.§.cu
rare.30.q.5.iudicantem.sup.de spon.sicut.in fi.(oportet)
2 necessitatẽ importat,qñq.honestatem,vel officiũ, de hoc
25.q.1.c.1.necum 6 huius dicti vagetur.i.discurrat qua-
3 si uagus.Arc.[peteret)q̃rit. Arch.si inter duos † super ele-
ctione uertitur quæstio.& papa,uel alius superior uni illo
rum adiudicat ecclesiam.dicit ꝙ sic adiudicando vide-
tur confirmare,cum nõ sit uis in uerbis,probatur hoc ex
decre.cum Bertold.de re iud.secundum unum intellectũ
quem ponit ibi Inn.quem ibi scripsi in gloss.uř mirabile,
in prin.cui rõ huius dicti uř concor.secundũ Arc.ff.de ac
qui.hær.l.illud,ubi institutus hæc sciens apprehendendo
legitimam repudiat testamentariam hæreditatem. Prima
gl.summat.Secunda quærit & soluit, solutioni obijcit &
respondet. Quarta gl.rationem declarat,signat contrariũ
& soluit. Antep.alle.7.concor.duo iura in contrariũ sol-
uit & remittit. Vlt.gl.arguit ad quæst.& remittit. Pen.glo.
distinguit.In gl.antep.ibi,ita fide.uide de rescr.sedes,su
per 4.gl.q ibi.§.æden.editio debet esse certa & de tota sti
pulatione.& ibi.§.nihil.vide de rest.spo.cum ad sedi.su-
per gl.a.& ibi.§.incertæ.vide in decre.2.ĩ.alleg.sup pri-
ma gl.In gl.pe.ibi.§.eligere.vide de li.ob.c.2.sup gl.1.&
ibi,quãquã fideiussor,qui mandante muliere se obligauit
facti proprij ignorantiam ꝑtendere non potest.& ibi.§.
qđ aũt.vide de cã pos.cum dilectus.super.1.gl.In gl.vlt.
ibi[approbat)dñs,de cuius pecunia seruo mandante ali-
quis emit prædia.& ibi.l.vl.vide hanc & duas se.in præ-
decre.2.de li.ob.sup gl.2.interferens.In 1.gl.in fi.& pri-
mo ponit dictũ & rationem. ibi, cũ vero.scdo illud fortifi
cat ibi ẽt si.tertio declarat aliã rõnem interferẽs.ibi,opor
tet.quarto inhibet & rationẽ reddens.ibi,regressũ.In gl.
si.n.in fi.Itẽ scdm Arc.non ob.C.de inoff.test.maiores,qa
ibi non agitur de nouo acquirendo sicut hic.In gloss.quæ
idem.in fi.qđ hic ponit Arc.In gl.pe.ibi(tolerabilis]si ta-
men esset excusabilis,admittitur,vt no.in remis. quam po
nit finis gl.& iu.fine,facit ad hanc glo.& seq.quod dicam
post Io.mo.ĩ.de app.non solum.super ver.ante omnia.ad
finem gl.ver.ipse.Ioan.mon.

S V M M A R I V M.

1 *Tempus trimestre a tempore vacationis currit his, qui postulauerunt postulatione non admissa.*
2 *Apellatio an valeat,si a superiore postulati requisito ꝑ postulãtes, vt illum concederet , & quia id facere noluit,ipsi postulantes appellauerunt.*
3 *Peccat mortaliter,qui se putat dignum ad prælaturam.*
4 *Eligentes si iustum impedimentum habeãt,non currit eis tempus.*

C A P. XXVI.

Si electio. (postulatio) vel prouisio ꝑꝑ identita-
tem rõnis,facit ĩ.c.1.& c.vt circa.& c.
quorundam , & idẽ in ꝑsentatione,vt
dicam super gl.antepe. Electioni tñ propriæ coaptantur
exempla sequentia,postulatus.n.consentire non tenetur,
sup.eo.cupiẽtes.§.denique.Si ille,cui facta est collatio cõ-
sensit,nõ erat dubitatio,quin sequẽs renũciatio,mors,vel
irritatio inducãt nouã vacationẽ,præsentationi ẽt nõ ada
ptatur proprie primũ exemplũ,sed ad id,quod de postu-
latione dixi,cõtradicit Compo.ĩ.de postu.c.1.vbi dixi,
1 ꝙ † his qui postulauerunt,postulatione non admissa,cur-
rit tps trimestre a tẽpore vacationis, sed tps,quod circa
postulationẽ est lapsum in trimestri tẽpore non cõputabi
tur,argu.ff.de adu.l.quinquenniũ. Puto dictum Compo.
ꝑcedere posse in postulatione non solenni. Et quæ fit a su
periore postulati,qui illũ concedere voluit,de quo ẽt ip-
se intellexisse vř,vt statim dicã,quod ĩ.dixi procedat in
solenni postulatione,quæ fit a superiore,qui illam admit
tendo præficit illum ecclesiæ. Et de his vide,quod dixi de
cleri.in causa.in glos.postulatio &c.publicato. super vlt.
gl.ver.ad cõtraria.Sciendum autẽ,ꝙ ibi quærebat Cõpo.
2 † si a superiore postulati requisito per postulantes, vt illũ
concederet,quia id facere noluit,ipsi postulantes appel-
lauerunt,an valeat appellatio.Et an currat eis tps eligen
di,ita ꝙ si non eligant ĩ.tres menses computãdos a tẽpo
re vacationis subducto tẽpore in postulatione decurso de
uoluatur ad superiorẽ ꝓuisorem , ꝙ vř, quia appellatio
non tenuit, non enim grauauit superior nolendo suum
subditum concedere.10.q.1.precariæ ipse tenet,ꝙ appel
latio non valuit,dicit tñ,ꝙ quidam dicunt eam valere,si
vtile erat postulatum concedi,alias non,tenet aũt , ꝙ qc-
quid de appe̅lone dicatur, superior non poterit prouide-
re rõ propter appellationem, sed quia non possint postu
lãtes dici negligentes,tñ quia recursum habendo ad supe
riorem ex cã legitima rem licitam agebat, & qa quantũ
in eis fuit, prouiderãt,& sic non suberat cã deuolutionis,
& sic dicit obtinuisse[recusat)& sic nõ est cõfirmanda. ex
quo per mutuum consensum non est vinculum matrimo-
niale contractum.sup.eod.cum inter canonicos.de trãsla
c.2.vt lite non cont.e.quoniam.§.si vero.nec ad consen-
3 tiendũ pôt cõpelli,put.tñ Arch.ꝙ † peccat mortaliter.

qui ſe putat dignū ad ꝑlaturā, & illā ſibi oblatā non reci
pit, ali. ꝙ legit & no, q. 1. in ſcripturis, ꝙ putat verū, vbi a-
lius decit, vt ibi colligitur, ver. qui.n. dēt tñ ipſe electus vi-
res ſuas metiri, vt dī, 1. q. 1, non eſt putanda & 49. d. §. 1.
ꝟ fi. (claudit) ēt ſi in romana curia moriat, & de hoc, ꝙ du-
biē tractat hic Arc. dixit in cle, vt li. pen. ſi duob. in 5. glo,
(occultū) hoc dī diuerſis modis, vt dixi ſ. de coha, cle. no
ſtra, hoc āt intelligitur ſm Arc, occultū, q̄a debita inquiſi-
tione ꝑ electores facta illud vitiū ad ipſorū notitiam per
uenire non potuit, ad hoc ſ. e. nulli, & vide, ꝙ no. ſ. de po
ſtu, c. 1, & ſ, eo. innotuit [iuris terminū] tenet hic Arch. ꝙ
a morte ēt ante ſepulturā eligere debent, & currit termi-
nus, de quo ſatis, ſ. eo. bonæ, 2. [Irritatione] a qua non ſit
appellatum, alias cum appellatione pendente iſr nil debeat
4 innouari, 2, q, 7. appellatione, & † ſi iuſtū impedimentum
habeāt eligentes, non currit eis tps, ſ. eo, ne pro defectu,
Arc. ꝑdictis & ipſorū notitia. ſ. de cōceſ, præb, quia diuer
ſitatē. ꝟ. de app. cōcertationi [nona eſſet) an per electionē
q̄ratur ius ꝑlaturę. no, 63. d. quanto [integrū] nō illud ſolū
ꝙ ſuperetat tpe primæ electionis, ſicut dī in alio caſu. ff.
de mino. l. ſi. Prima gl, ponit ſūmā, & q̄d declaret. Tertia
gl. circa renunciationē electi qui conſenſit, ponit tres op.
& ſoluit, Quarta gl. cām addit, literā exponit & ampliat,
ſcđo ponit duas opi. & primā approbat. Pen, gl. textū am
pliat, ſcđo no, diuerſa tpa. Vltima textum exponit, dubiū
ſoluit, & arguit. In gl. 4, ibi. l. 1, cujus verba habes in §. pro
xi. all. In gl. 1, ibi fraudulenter. & primo ſoluit caſum, q̄m
per quatuor exēpla ſpecificat, & rōnes interſerit, ſcđo ſo
lurionē moderatur ibi, dūmō. In gl, an electus, ibi, & Abb,
Arch. hoc dicens, ꝙ litera hic loquitur de renunciatione
poſt conſenſū, & de nullius licentia mentionē facit, idem
Io, mo. ꝟ. vt lit, pen, c. 1. & ibi, & Hoſ. q tñ Hoſ. ſatet, ꝙ con
traria opinio hēt æquitatē. Sed dicit, ꝙ id interpretari non
eſt ſuū, ſed papæ, q ſibi ſit le, per venerabilē. §. rōnib, & ibi
idē Arc, q hanc partē gl, poſuit, ꝟ. de pb, c, 1, ver, ēt, alle. C,
de metrop. l. 1, li. 11, & ī fi. ad idē cle. e, ti, conſtōnē. §. inſu-
per, & ꝟ. de ten. c. 2. facit ff. de manu, teſtō. q pęnæ, qui & a
quib. ſed ſi maritus, de bon, damnat, ū ō. §. ex bonis. de
bonis eorū q ante ſniā. l. vl. l. i pri. ꝙ vi aut clā. l. 4. §. vl. cū l.
ſeq. In gl. idē ſi, ibi reſtituit, nō ſit hic reſtō contra lapsū tē
poris, & ſic nō ob finis vl. gl. In gl. tertiū ibi, electionē. vel
collationē, & ibi ſtatutū, & idē in pſonis quo ad tps qua-
drimeſtre, vel ſemeſtre de quo ꝟ de iurepatr, c, vno, In gl,
vlt, in fi. facit cle, de reſt. in intre. ib ecclesia,

S V M M A R I V M.

1 *Epiſcopus an poſſit diſpenſare cum monaco prælato, etiam eccleſię parochialis, quod poſſit cum illa ſimplex beneficiū obtinere.*
2 *Imperator ſolus quam condit, interpretatur legem*
3 *Monaſterio vacante ſi monacus illius obligatur ad aliud monaſterium, eps poterit illi dare licentiam cum conſenſu conuentus.*

CAP. XXVII.

Si religioſus. [Vice Dei) hī hoc verbū 19. q. 2. ſta
tuimus. (Subiecit) 17. q. 2 §. 1. ad ſi-
lationē. ad ſimplex.n ſeculare bñfi-
cium aſſumi non pt, de regul. ſuper eo. vnde fuit hic diſpu
1 tatum † epm diſpenſare non poſſe cū monaco ꝑlato etiā
eccleſiæ parochis lis, ꝙ poſſit cum illa ſīplex bñficiū obti
nere, q̄ poſui ſuper regula, q̄ a iure, ꝟ. de reg. iur. (valeat)
ergo non oīs ſuperior hanc licentiā dare pt. Sed is, cuius
imperio &c. ſ. de rel. licet. hic dixi ēt propter diuerſas cō
ſtitutiones diuerſorum ordinum, per quas determinatur
quis ex ſuperioribus hanc licentiam dare poſſit (teneat)
non corrigitur decr, per tuas, in fi. ſ. de voto. ſed illud in-
telligitur, vt ibi dixi [oīno] expone vt dixi ſ. e. quorundā,
in fin, & per hunc finem terminatur qō hic diſputata, de
qua tertio dixi ꝟ. de reg, iur, ratum. (Concilio] ergo etiam
per iura cetera ſufficiebat concilium, ꝙ nō ſufficit ī alie-
nationibus rerum, vbi requiritur olim & hodie tractatus
& conſenſus, & ſic tollitur rō, quam tangit hic glo. ſuper
quo vide quod dicam ꝟ. eo, ſi abbatem. ſuper, 3. glo. In re-
quiſitis vero ob. ꝟ. ne cle. vel mo. c. 2. quia caſus diuerſus.
Item hic ſpeciale propter cauſam hic expreſſam (liberā)
.ſ. excluſo conuentu, de quo præmiſit, putat tamen Arch.
ꝙ requiratur ēt conſenſus epi expſſus. Si eligitur ad eccle
ſiam alterius diœceſis tacitus in eccleſia eiuſdem dioc. ſi
cut de clerico dixi ſ. de renun. admonet, [Et hoc non ſer-
uatur, licet videatur iuri conſonum, ſaltem eo caſu, quo
tranſit ad eccleſiam alterius dioce. Si eiuſdem, ſufficiat
conſenſus abbatis. facit ꝙ no. ꝟ. decr. admonet. in gloſſ. 2.
item cum tranſit ad eccleſiam alterius dioc. non puto ne
ceſſarium conſenſum epi in conſenſu electioni ꝑbendo,
Sed ſolum in tranſitu, cum non ex primo, ſed ex ſecundo
fiat ſibi præiudicium, facit quod ſcripſi poſt Inn. Hoſ. &
Aeg. ſ. de renun. poſt tranſlationem, in princ. & facit bū,
ꝟ. e. ſi abbatem. in fi, primo tñ. Prima gl. ſummat. Gl. debi-
to. Literam exponit, notat, quærit, & ſoluit, opinionem
ponit. Gl. ꝙ enim, alle. pro & contra. & ponit opinionem.
2 In gl, interpretatio. ibi. l. vlt. ſolus † imperator, qui cōdit,
interpretatur legem. In gl, 2. in fi, partes patent. In glo. in
alijs, in fin. vnde a contrario literæ electus ad proprium
monaſterium conſentiet ſine alicuius licentia, ſic tenet
Inno, & Compo. de poſt. c. 1. no, Arc. ſub dubio forte. ſup,
3 eo. quam ſi, ꝙ † vacante monaſterio ſi monacus illius eli
gatur ad aliud monaſterium, eps poterit dare licentiam
eum conſenſu conuentus, alle. 18. q. 2. nullus. 16. q. 2. quę-
re. & 10, q. 2, c, ſi. a contrario. In gl. debito. ibi licet, dicit
Io. mo. animus hominis generoſus de ſe tendit ad alta. ſ.
honores & officia, quem animum reprimunt iura, vt hic,
& ꝟ. de reſt. c. 5. Sed non ſic hō aſpirat ad onera. hinc eſt,
ꝙ dictio onus, non aſpiratur, Sed dictio honor ſic, & ibi
dicunt quidā, ho. in decr. nullus, & Abb. in decre. admo-
net, ꝙ placet Io. mo. & Arc. ſup. eo. q̄ ſit, nec ob. decr, nul-
lus, quia illud cū eſt aliquod ius q̄ſitum, hæc de mera gr̄a,
hoc ſemper ſaluo, quod habes in extraua. Bñ. e. tit. ſi reli.
de qua ibi feci additionem, & in fi. dic vt ibi dixi. In gl. q
.n. ibi, quam ſit, Arch. alle. 16. q. 1, monaci. & c. cum pro
vtilitate, 18. q. 2. nullam, 20. q. 4. monacum.

S V M M A R I V M.

1 *Epiſcopus poteſt diſpenſare cum non profeſſo, etiam tacite ex euidenti vtilitate. vel neceſſitate eccleſiæ.*
2 *Epiſcopus an poſſit diſpenſare, quod nouitius fiat abbas.*
3 *Profeſſio hominis plus valet, quam iuris.*

CAP. XXVIII.

Nullus. Primo ſtatuit, ſecundo decernit, ibi, ꝙ ſi.
tertio excipit (ad dignitatem) fortifica-
tionem interſerens. ibi, ad quam eliga-
1 tur, non prohibet poſtulari, & putat Arch. quod † ex eui-
denti vtilitate, vel neceſſitate eccleſiæ diſpenſare poſſet
epiſcopus cum non profeſſo etiam tacite, alle. ſup. eo. offi
cij. in fi. & 16, q. 1. pſbyteros. vbi de hoc, & quod no. Inn. &
Cōp. ſup. e. cum mor. Sed Ber. in ꝑ. decr. officij, dicit, ta-
lem poſtulari non poſſe. & Inn. de tēpo. ord. dilectus. di-
2 cit † epm diſpenſare non poſſe, quod nouitius fiat Abbas
per decre. officij. Sed ſm Arch. ibi non dicitur, qđ fuerit
diſpenſatum. vide quod dixi poſt Hoſt. Ad partem ſuam
inducit Arch. ꝙ ad epm ſpectat prouidere, quō eccleſiæ
ſuæ dioce. debeat gubernari, & per quos 9. q. 3. c. 5. quę. 1.
decretum. 16. q. 7. ſicut dñi, ſup. de relig. do. cap. 3. Subdic,
quod id quod hic de nouo ſtatuitur, diſpenſationem non
tollit, puto talem poſtulandum a papa. facit quod no. ꝟ.
c. indemnitatibus, in princ. & in cle. eo. titu. c. 1. in gl. non
prohibet [profeſſus) promittendo q̄ habentur de ſta. mo.
cum ad mon. in fi. & vide 20. q. 1. c. vl. & quod no. 27. q. 1.
c. vidua quidē. fiet autem profeſſio in manu abbatis, vel
alterius recipientis de ipſius mādato, circa ꝙ vide, quod
plene ſcripſi de regula. porrectū (epiſcopalē) vide quod
no. in cle. e. tit. c. 1. in glo. pen. Prima glo. ponit ſummam,
& quid declaret. Gloſſ. eligere, oſtendit hic, ſoluit quæ-
ſtionem, de qua ponit duas opinio. Vltima gloſſ. quæ

rit & soluit. In glo. hodie, in fi. Arch. tenebat hic cōtrariū per hanc literam respondens ad c. 16. q. 7. noua actione. ꝙ non loquebatur de disparitate habitus, sed clericorum ad laicos. & c. 19 q. 3. in monasterijs, loquebat de laicis qui sunt in probatione. & c. officij, loquebatur de nouitio non experto. In gl. ergo, ibi. est qui dicit. Ioa. mo. expresse profitens professionem facit, sed tacite professo fit professio. hinc est ꝙ expressa est hominis, tacita est iuris. Sed nobilius est ꝙ homo sibi facit, q̄ quod ab aliquo ei fit, al le. ff. de ca. & postl. re. l. antepen. vbi magis est meū, quod ex opere acquiro, quā qd ab alio obuenit, & ibi, de hoc.
1 Et ob hoc † plus valet hic expressum quā tacitum, professio hominis, quā iuris, & specialis promissio, quam generalis, alleg. C. de ser. pi. da. m. l. libertas. C. qui po. in pi. l. assiduis. In gl. vlt. ibi ꝑmisit monacis, & licet abbas, & prior debeant interesse secretis regularib. disciplinis, & eas imponere, quod non facit eps, secundum Vin. Lau. & Phi. committit tamen illud eps alicui monaco, punit aūt illa, quæ maiorem exigunt animaduersionem secundum Goff. & ibi. §. iubemus. & 27. q. 1. viduitatis. in fi.

S V M M A R I V M.

1 *Compromissarius non tenetur ad aliud, quam ad id, quod in compromisso est expressum.*
2 *Compromissum excedens communem compromissi naturam nihilominus dicitur compromissum.*

C A P. XXIX.

Cum expediat. Præmittit declarationis cām generalem. secūdo declarat. ibi, decre. [electionibus] etiam in quibus seruanda est forma, de alijs non dubitatur. vnde decre. cum dilecti. de elect. epi loquitur. (Et sanior] per hoc patet, ꝙ oportet collationem fieri, per quam hic pareant. sup. eo. in genesi. Io. mon. hęc addit. dicebat, ꝙ requiritur aliqualis collatio. Sed non plena, cum forma compromissi nō requirat illam de se, quā requirit forma scrutinij. illa. n. arctior, & ista liberior, nec
1 † tenetur cōpromissarius ad aliud, quā ad id ꝙ in cōpromisso est expssū ff. de arb. nō distinguemus. §. de offi. [Cōsenserit] quærit ipse Io. mo. qd si minima pars perueniat ad maiorē partē c. cū tot accedunt habenti plures voces, ꝙ cū alijs faciunt maiorē partē totius. c. nūquid ille possit eligi, arguit ꝙ sic. ĩ. e. si cōpmissari⁹. §. si vero, & §. idē sicut. n. ibi factū expletū facit finitū officiū cōpmissarij, ita inexpletū nō faciet finitū, & sic accessus fieri poterit. Item cum decre. publicato. ĩ. e. locū hēat, vbi noiatus ius hēc, ergo vbi ius non hēt, variare & accedere poterunt. In cōtrar. ū, ꝙ approbat, inducit, ꝙ accedere in spiritualib. casib. ē pmisaū. ipsius ergo contrariū est ius cōe. ff. ad mu. l. 1. Itē ēe vbi pmittitur accessus, repbat in noiatione facta a parte minori. ĩ. e. indēnitatib. §. si āt nulla. & §. si qua. & ꝙ ibi no. in 1. gl. & §. si. Itē ꝓ de scrutinio dr̄, intelligendū est de primo. ff. de ver. ob. eū qui cal. & ĩ. de pb. nō pōt. §. 2. vbi vide concor. Itē accessio non est hic secreto & sigillatim facta & in inquisitione votorū, qd vult forma tradita. Itē cōsensus sequens scrutiniū ēt in ordinaria forma nil addicit. ĩ. eo. c. ecclesia. 2. §. pars vero, multominus in hac extraordinaria, & olim dubia, ad cōtraria tn̄ let, ꝙ hoc facit forma mādati. ĩ. de pb. cui de non. dicit aūt hoc locū hēc, ēt si in cōpromisso dicat solū de maiori parte nō addito, ꝙ secreto & sigillatim, nam illa intelliguntur per decr. cū dilecti, ēt si non exprimātur. Quærit demū de cōpromissione facta p capitulū in vnū, ita ꝙ eligat alterū de trib. quē tales tres de capl'o nominauerint, & si factum est, an valeat electio, tenet ꝙ non, cū oīs forma non expssa in capl'o, quia pp. sit dānata, inducit ēt decr. si cui. ĩ. e. vbi sufficit etiam consensus plurium, quo non faciant maiorem partē multominus triū, quorū actus non est capitularis sed singulariū, licet cōpromissū fuerit capitulare. ff. de condi. inst. dñs testa. rū. ad l. ff qd cuiusq. vni. item eorū. §. ꝙ illud ex conuentione, q̄ lex est quo ad contrahentes, facit ĩ. de reg. iu. contractus. nec reqritur forma vt hic, sed sufficiunt consensus ad decr. cū in veteri. ĩ. & de consue. cū dilectus, in qb. arctat cōpmisū ad certu tps & ad certā ecclesiā, ergo arctari pōt ad consensū arctatarū psonarū. Soluit ꝙ arctatio illa est iuri grata, nec ingratū, ꝙ de certa ecclesia maxime ꝓpria fiat electio, sed formā pter permissas repbat, vt sup. dixi [teneāt] Io. mo. signat cōtrariū de decr. in causis. sup. e. vbi via compromissi facit donationē in compromissarios. & hic arctāt ad ius cōe, scdo donat actus electionis compromissarijs, q̄ non hēbāt. Item ĩ traditione rei suæ qs pōt modū apponere. C. de do. q̄ sub mo, p totū. ff. de pac. in traditionib. tu dic, vt dixi ĩ decr. in causis, ꝙ compromittens non sp donat (declaramus] mutatis ergo terminis cessabit declaratio, qua de re puto non procedere qōnem veneri. 63. qua q̄rit, si maior pars capituli cōpromisit in A. ita ꝙ eligeret reqsitis voluntatibus singulorū, minor āt cōpromisit in B. simplr̄ & ille A. eligit idignū. ille B. cępit de electione tractare, minor autem pars reuocat potestatem, q̄ declarat prohibēs, ne eligat, an valeat reuocatio. Bar. dicit Tancr. tenere, ꝙ pōt rō eius videri, ꝙ tpe cōpromissi ius eligendi non cōpetebat parti minori, sed de nouo cępit cōpetere pp delictū partis maioris. qd ergo a pri. non valuit, nō tenetur pars tatū hr̄e, cū nec de illo iure cogitasse videatur, facit regula nō firmatur. ĩ. de re. iu. ff. de trans. q cū tutorib. refert aliquos tenere contrariū, quod placet Dam. hoc 11. 2. q. ex quo tractare cępit. e. ti. i causis. Inducit l. per fundū. ff. de serui. ru. p. & quod procur. dat ad lites futuras ĩ de procur. nō iniuste, vt dixi, hæc qō mihi vr̄ inutilis & superuacua, cū tali forma seq non possit electio, super quo vide, quod scripsi e. ti. scriptū. in gl. proc. maxime in pri. & in fi. Prima gl. summat, no. & exponit. Quarta gl. declarat & commēdat hanc formā. Pen. gl. ponit motiua opinionis, hic reprobat & alle. rū dec. in gl. 1. ibi. magnæ. vide, quod ibi dixi in gl. hic patet, in fi. In gl. 1. in fi. quod dixi de priu. accedentib. super 1. gl. In gl. no. in fi. cū qua hæc dr̄e iungi, vt ibi dixi, & hic Arch. In gl. pe. ibi, contrariū verū & hoc ibi tenebant Pe. & Abb. de qb. proœ. Greg. compilationis ibi, resecatis superfluis, & in fi. licet Arch. hic dicat quod hæc est forma per se, quod non placet, stricte sumēdo formā, prout ipse sumit, nec occurret. f. n id rō huius decre. per viā declarationis. facit quod no. ĩ. eo. indēnitatib. §. cæterum. in pri. idem Io. mo. nescit dare cōtra conciliū quatam formā, & licet hoc † compromissum excedat cōem
2 compromissi naturā, dr̄ nihilominus cōpromissum. ff. de pe. i. die. 2. rū. Sed apertius facit l. publica. ibi, sequēs. §. r.

S V M M A R I V M.

1 *Electus non venit instructurus sed venit petiturus & psecutur⁹.*
2 *Contractus ex conuentione legem accipiunt.*
3 *Fructus quos percipit instructor, an sint computandi in expensis, vt tantum detrahatur.*

C A P. XXX.

Cum non deceat. Diuisio sup 1. gl. (officiū) publicū vel priuatū, remittit Ar. ad no. p Inn. & Hos. de fid. inst. iter dilectos. ver. porro, vt ibi scripsi i pri. [veneiūr] trāsmissi, vt in c. cupiētes. §. ad hęc. ĩ fi. d qb. intelligendū est hoc capl'm f n Arc. [instructuri] de instructionib. ergo loqr̄ de electo dubitat, vt stati dicā [vtilitatē,]pat ĩ decr. cupiētes. §. ad hęc, & §. si vero, & qa vtilitas procur. & expeditio cāæ pаduētū electi vr̄, ꝙ ēt elect⁹ veniens sic arctatus gaudeat hoc priuilegio, cū. n. isti pp electum veniant, & hęc priu. habeant, æquè vel fortius habebit elect⁹, qa pp ꝙ vnuniquodq. & ipsum amplius. Itē cum elect⁹ certo casu grauet in expensis instructorum necdū in proprijs, vt §. si vero æquum. igit est, vt sic grauatus hoc priuilegio adiuuet. Cōtra electum facit litera instructuri, in decr. cupientes. † non inuenirs, ꝙ elect⁹ veniat
1 instructur⁹, sed uenit petitur⁹ & prosecutur⁹ &c. Multum facit pri. capl'i, ꝙ de officio loqtur, & nō coaptatur electo.

Itē constat, q electus esse posset non de collegio ecclesiæ vacantis,cui non coaptatur priuilegiū, contra eū ēt facit ff.qui. ex cau.maio.l.non vete.accedit.n.cā proprij cōmo di.licet ad id expediat eccl.ad primū rñderi pōt, q eqnē fit īstructio cōtra electū sicut ,p electo,vt ibi.§. ad hæc. in pri.§. si vero.i fi.ad 2m rñdet , q nō cōcludit. Itē si bonam cām fouet & vicet , sibi satisfiet de expēsis p aduersariū , vel ipse vincēs satisfaciet sibijpsi,si cōdēnationi , vel exactioni locus nō eēt. p pdicta ēt soluit dubiū de opponentibus,vel duob.missis p opponētes,q alias nō esset de ecclesia,de cui' ,puisione agit.eū illis nō coaptēt hæc verba, q sequūt aliorū,cōtra j.e.si eō ,pmissarius.§.hmōi. scdo hic fauor,ibi odiū.j.de re.iu.odia.v hoc priuilegiū.ibi de pœna[vel posset]notat hæc geminatio,q satis ē, q posset percipere,ēt si de facto forte nō pciperet, qa nō resideret , q verū saluo in foro cōsciæ,eo q scripsi de elec.nō resi.ad audient ā.[Integre.]sic s.de pb.licet,alias dr plene,s.'d' ver. si,oli Prima gl.sūmat & notat, allegās quo ad hoc ptinci piū.6.concor.Secūda gl.soluit qōi. Pen.rñ. per duas q. & sol.ipsarū.Vlt.exēplificat,qrit,soluit, solutioni opponit,& rñdet in fi.arguit ad qōnē.In gl.r.ibi,si seruus cōis. vide hāc & sequentē in c.peruenit.j.alle.super gl.2. & ibi cum qdā.Si tutor,vel curator authoritatē pstet pupillo , vel adulto adeūdi hrditatē ex test.salua remanet ipsi tutori vel curatori qrela,q cōtra illud testm hēbat.In gl.vlt.ibi. §. si cōuenerit.es vi pacti depositarius tenetur ex leuissima cul

a pa,contractus a.n.ex cōuētione † legē accipiunt.In glo. r.

2 ibi(residendo)Et primo ponit constitutionis cām generalē,scdo ponit constitutionē interserens cām specialē. tertio tollit obstantiā,scda ibi,statuimus.tertia ibi, non obstantib.& in fi.ibi allegata hic allegant Io.mo.& Arch.est tñ cōtra.7.q.1.cōstitutū.vbi de hoc.& dicā j. de sup. ne. plato.& in fi.super 3.gl.In a.gl.in fi.& facit ad qōnē, quā Paduæ disputaui de doctore disputante, q disputare non tenebatur,quā vide j.de reg.iu.accessoriū.In gl.pone.ibi [qui vadit)hoc placere vr Arch.Sed Io.mo.contra , dicit ,n.q hic loquit fm ius cōe,cuius interpellatio fortior est, quā ex iure spāli.ff.de leg.2.Titia Seio §.vsuras. Et aliud in priuilegio ecclesiæ quā personæ.ff.de censi.l. ætatē. in fi.Inducere poterat decr.ne aliq.j.de priu.fed in ter ce tis fit inter ista diuersitas,hæc nō concludit id,ad q indu citur.Itē est contra rōnē positā in pri.& contra mentem & verba.j.ac si personaliter &c. Si ergo id competebat personæ,qūocunq. cōpeteret,nō est curandū.facit ff.ex qui. ca.ma.l.non solū all.lnl.§.1.& l.si qs stipulatus.In gl.si ergo.ibi(reddit.n.]hoc ēt expssim.ff.ex q.ca.ma.l.sicuti.§. randiu.In gl.vl.ibi[non credo)aliq contra per id, q dicit qbuslibet,& subdit, qbuscūq.& quolibet, q multū vñr pro eis facere Gl.vero.per.en fortius concederet, q iurasset ex ipsis id.q continet in tali statuto iuxta ea,q scripsi s.de his,q si a ma.pa.ca.c.1.super ver. iuro. Itē pro gl. facit,q dicā j de si.psb.c.1.super gl.quia non, ibi[de opponentib.]idē de eligentibus eo casu, quo tenētur ad expensas.& ibi(contribuere) aduerte. quia prima facie Arch.vr contrarius huic gl.sed non est. Quærit.n.hæc gl. de

3 contributione, ipse quærit de ipsis † fructib. quos pcipit instructor virtute huius decr. an sint computandi in expēsis, vt tm detrahatur. Et dicit q non, & puto q bñ alle. q rōne laboris dat hoc priuilegiū, q nō debet esse fine fructu, 7 q.1.c.vlt.cū suis concor.alle.ēt ff de adop. si arrogator, & ibi,facultatibus.idem Io.mo.& in fi. & facit ad qōnem de dāno passo nunquid contribuat cum alijs clnibus ad emendam.& dr q sic,in Spe.de cen.§.2.vers. quid si dam num.& facit ff.ad l.rhodiam de iactu l.nauis.§.cum aūt, Dyn.de hoc.ff.de le.1.l.ab omnibus.§.si Titio.

ADDITIONES.

a Contractus ex conuentione legem accipiunt.l.si vt certo.§.nūc videndum.ff.commod.l. 1.§. si conuenerit. ff. depo. & in regula cōtract'.in 6.l Spe. de arb.§.sequitur.ver.sed quid si duo. & veritē quid.& tit.de loca.§.iam dicendū. vers. ad euidentiā.

CAP. XXXI.

Ab eo. (Remoueri.)Opponit Io.mo.de.so.in fe liditis.§.si detracta.ff. de noxal. secundo ibi agens de nox. contra dūm dicebat scientem pendente iudicio reuocat qualitatē.i.scientiam, quā allegabat,quia ibi nil reo deficit.Sed potius proficit, quia primo casu non sufficit dare seruū pro noxa.secūdo sufficit.opponit etiā nimis exquisite de l.bouem.§. aliqi ff.de ædi.ed.super quo vide,q scripsi de simonia.licet.sup. gl.sic.s.pœnitere,concor.cle.eo.tit.constitutionem.§.pe. in fi.qui ergo non obiecit,deliberet, sed qui egressus est, perseueret,sicut de voto df.27. q. 1. nuptiarū. & facit C. quo & qñ iudex,auth.qui semel.Prima gl.summat.Secunda gl.quæstionem soluit.Vlt.gl.quærit, arguit negatiue & affirmatiue,& pro negatiua soluit.In gl.1.in fi.ibi,cum.n. In gl.vt sic.ibi, vt quis duas.Io.mo.& Arch.alle.ff.de pac. l.si de posi.l.1.§.si rem.& ibi,non possit.idem Archid.all. quæ not.2.q.7.quærendum.& c.alieni.

SVMMARIVM.

Alienare qui potest me inuito ,id poterit me absente,vel ignorante. 1

Canonicorum regularium ecclesiæ dicuntur etiam monasteria. 2

Abbas debet eligi per monachos. 3

Religiosi veri non sunt,qui ad seculum redire possunt. 4

Canonici soli cum prælato faciunt capitulum. 5

Maior septennio quando contrahat sponsalia. 6

Laicus quandoque potest esse caput regularis ecclesiæ. 7

CAP. XXXII.

Ex eo. Sunt duæ partes,quæ patent. & prima ponit dictum.secunda rationem subdit. ibi,cū etiam. secunda ponit duo dicta. Fm ibi, vel conuersi [de contemptu]. non contemnitur qui vocari non debuit.s.eo.cum inter.2.& c.quod sicut.& c. cum in

1 genesi.ad fi.& † qui alienare potest me inuito, id potest me absente,vel ignorante.ff. de re. iur. q fit [impugnatu] propter contemptum,de quo præmisit,vel generalius loquitur,[vt tales]vt puberes hodie per cle. de ætate. & quæ vt hi qui.1.respon.& c.se.non sufficit,q sit pubes, nisi 15. annū excesserit(tacite)de ,pfessione tacita hr,27.d. q interrogasti.15.q.1.quæ progenitores,27.q.1.vidua.s.de te sig.vidua.& c.ex parte.de expressa. 20.q.1.vidua, de reg. lis.porrectum,qui cle.vel.vo.consoluit.Fm Arc.(regulari

2 bus].i.canonicorum † regularū etiam vocantur monasteria,de ætate.& qua.intellexinnus. de priui. cum olim. 2. [professi]etiam si sint clerici(professis)tolle literā electio

3 nib. interesse,q sequitur,sit rō fm Arch.† quia abbas per monacos debet eligi.18.q.2.Abbatem.r.& 2.c.quam sit.

4 ver.defuncto.& ca.abbas.16.q. vlt. Isti āt † qui ad seculū redire possunt,non sunt veri religiosi , ut in glo. refert quosdā dicere,istos admitti posse de gra,& q tunc ipsorū voces valerent,cum & in extraneū possunt totā electionē committere.s.eo.cām,& facit,q dicā post Host. super si. ult.gl.& post Inn.s.(constitutis laicis) dicit Inn. de celemis.c.1.q intelligit laicos, templarios, hospitalarios, cistersien.& fratres minores,qui non sunt clerici fm Arch. quid icit,q ex quo hic de regularib.ecclesiis loquitur, q in secularib.hi bene possunt talib.actib.interesse,alleg.q no.Inn.de const.cum.M.in gl.aliud.ver.credo.Sed ipse dicit, quod tales nō uident ex hoc continentiā uouisse, uel proprijs renunciasse,ut no.27.q.1.ne lev. Et iō non debet cum clericis ecclesiarum suarum in electionib. interesse, licet.n.ex tali conuersione fint aliqualiter ecclesiis obligati,non tamen seculū mutauerunt, & hocelare innuit pdictum capitulū ut lex.ubi dicit,conuersi ,pfessi, per ,pfessi.adiectiue iungitur uerbo conuersi , alle. etiam quod

5 no.Cōp s.e.c. 1.q curia tenet, q † soli canonici faciunt capitulū cū plato.[electionib.)etiā fit.dicorum de hoc in Spe.de si.ver.qd de conuersis. Prima gl.ponit summā, & qd declarat. Secūda gl.qrit,arguit negatiue, & contrarii soluit.Gl.3. q. 7. quæstionem soluit. Glo.si.de. coadiutus tex.secundo arguit ad quæstionem. Pen.glo.sol. quæstionem.

nē. VI. gl. qrit. & soluit, & contrario rñ. In gl. 3. q. 7. ibi. l. vi de de deli. pue. c. 1. super gl. pen. & illud canonia atū, 15. q. 1. In gl. ff. ibi. §. impuberes. vide de æta. & qua. c. 1. super 4. gl. In gl. in electis. ibi, statuliberum. vide in ca. religioso. In gl. antep. In gl. no. q ibi super inordinaria. Host. ibi cō tra & de æta. & qua. c. 2. In gl. q̄ deficiente. ibi. Seneca epistola 38. ad Lucillum in fi. Aug. dicit rōne vincendū. 23. q. 6. vides. In glos. 3. q. 7. ibi. l. 1. de regular. cum virum, in prin. & c. cū simus. in pr. ff. de iud. cum p̄tor. §. non aūt. In gl. sed de iure immuni. ibi, hæc litera. & decr. indemnitatib. in prin. j. eo. & ibi, dñicali. fuit qō. 77. & formabatur in tutore, qui præsentauit dignum, sed postea pupillus p̄sentauit digniorē, & q præferatur præsentatus a tutore, inducebatur, q pupillus non potest postulare, accusare,
a testificari, vel testari [a] 3. q. 7. §. tria. & ī. in gl. Ergo cum iudicium animi sibi desit, propter q repellitur a prædictis, idō nec sine tutore poterit præsentare, sicut nec sine ipso adire pōt hæreditatem etiam lucrosam. Inst. de auth. tu. §. sed neq. ff. de re iud. contra pupillum. Itē persona pupilli est in potestate tutoris, inst. de tutelis. §. est aūt. fortius ergo res & iura. 12. q. 1. præcipimus, iure accessorij. j. de reg. ior. accessoriū. vnde tutor dr̄ dñs in rebus pupilli. ff. pro emptore, qui fundū. §. si tutor, inducit ēt, q ætas illa ignorat, qđ videt. C. de fal. mo. l. 1. nec ob. q alter sit dignior, quia alterius bonitas alteri non dēt esse dānosa. rū. de sta. & imag. l. vl. cū sufficiat aliquē esse bonō. ff. de leg. 2. eū pr̄. ergo. In contrariū, pupillus conditionē suam sine tutoris auctoritate pōt facere meliorē, inst. de auct. tu. circa prin. sed qñ melior instituitur, tanto melior cōditio est patroni. 63. d. Valentian. 3. qu. 7. in granibus. ergo melior præsentatus a pupillo præferendus est, cū sp sit melior p̄ferendus. 8. q. 1. licet. 63. d. metropolitano. & qui maioribus iuuatur meritis, ea. d. c. vlt. & præponitur, qui maiori nititur rōne. 40. d. multi. in fi. de his, quæ fi. a ma. par. c. 1. pp q̄ filius pr̄i præponitur. 2. q. 5. quæritur, nec debet dedignari. cū Aug qreret ab anniculo doceri. 24. q. 3. si habes. allegat ēt de rest. spo. ex pat. C. qui le. per. l. vl. & de bonis quæ li. eū non solū. §. finaūt patre. Itē vbi discordia est inter tutorē & pupillam, quo ad illam non reputatur tutor, quia res sua agitur, sed dabitur curator. inst. de auth. tu. circa finē. & ff. eo. q dicimus. Soluebant, q nedum dignior, sed ēt æquè dignus p̄feratur præsentatus a pupillo maiori septennio, cū ipse sit dñs, pro his faciā c. decernimus. q sequitur. In gl. ibi ipsi. itē facit j. de iud. c. vlt. ver. aut tu ipse, & ff. de adm. tu. l. 1. §. 1. q̄ ēt faciunt contra, eū ibi in actu maioris septennio requiratur tutoris auctori-
5 tas, vel iudicis, pro solutione facit, quia talis † maior septennio contrahit sponsalia, ī. de despon. imp. literas. & c. accessit, sed non matrimoniū. j. de desp. impu. c. vno. sic dicā, q licet non possit eligere, vt hic, possit tñ præsentare, cum per hæc non contrahatur matrimoniū spirituale, sicut per electionē, cum & hęc possit accumulari, vt in cl. de iurep. c. 2. q in electione non licet. ī. de ele. publicato. & aliud est aliquid iure proprio agi, quā iure collegij, vt no. j. de regul. beneficiū. in fi. magnæ gl. & q ibi dicā. facit ēt, q no. Guil. in Spe. de actore. in prin. si essem eps, admitterem digniorē, quasi essent duo præsentati ab vno, vt in præ. decr. secunda, de iu. pa. in cle. & ī. de iurep. pastoralis. & c. cum āt, vel quasi essent duo singulariter per duos præsentati, vt dixi in pri. decr. cum āt. Dico ēt, q honestus p̄sentationis modus esset, q præsentaret pupillus auctorizante tutore, vt in præ. c. fi. j. de iu. cum concor. In glo. in plebibus. ibi (massariom] idem Arch. & idem dicit Ioan.
7 mo. in add. quandocunq. † caput regularis ecclesiæ pōt esse laicus, vt quia instō ibi non est ad diuinorū celebrationē, sed ad aliquem piō actum, puta subsidium terræ sāctæ, redemptionē captiuorum, vel hospitalitatem. Sed si instō ibi est ad diuinorū celebrationem, q̄a p̄latus dēt esse sacerdos. ī. de æta. & qua. c. 1. non mirū, si non præficiantur laici illi actui. vnde dicit prin. respiciendū, alle. de censi. vti. ff. de auth. præ. l. 1. & de sta. ho. l. quæritur. ad materiam vide, q scripsi de æta. & qua. c. 2. super vers. per laicos. & in fi. facit, quod no. in cle. de æta. & qua. vt hi qui. in 3. gl. In vlt. gl. ibi, humiliatorum, vel sancti Marci, & in fi. facit, q no. Host. de sta. re. ea quæ, ad finem. ibi tenet, q de consu. priuilegio, vel pacto in fundatione appolito nō potest clericus secularis habere vocem in capitulo seculari, nec in electione Abbatis.

ADDITIO.

a Testari. Adde quod habetur in l. si frater. C. qui test. fac. pos. §. præterea. eo. tit. in Spec. de pign. §. 1. vers. verum in posi. rei. Qđ verum est, etiam si sit doli capax. sc̄dm Pau. de Cast. ibi. Itē verū etiam si sit miles. l. fi. & ibi Bal. & in l. milites. ver. 2. est consideranda. C. de test. milit. Item nisi per statutum permittatur. Bar. in l. si quæramus. ff. de test. ver. circa istam.

SVMMARIVM.

1. *Postulatio semper fit a Papa in ecclesiis cathedralibus.*
2. *Monacus monasterij confirmantis abbatem alterius monasterij si appellet, etiam proponens causam, quę redderet appellationem legitimam, valebit confirmatio secuta.*
3. *Causam iustam habens non veniendi ad iudicem, tamen venire debet, vel mittere ad allegandum priuilegium suum.*
4. *Impedimenta quædam sunt, quæ ipso iure diem differunt inuito iudice vel litigatore.*
5. *Album propositum corrumpens tenetur ex edicto.*
6. *Præsens esse dicitur, qui est in ortis, vel in foro, vel in vrbe.*

CAP. XXXIII.

Si postquam. [Ab electione] idem fortius in postulatione quo ad ecclesias seculares. facit j. §. fin. [cathe-
1 dralibus] non procedit, quia † sp in illis postulatio fit a Papa, vt dixi sup. de æta. & qua. a multis. facit sup. eo. q̄q̄ regulari. fallit hoc in duobus casibus, qui habentur j. eo. indemnitatibus. §. fanè. & §. cęterū, in pri (ecclesia) vide, q no. ī. eo. cupientes. post nti. sup verbo electi, (appellatum) ab eo, cuius interest. ī. eo. cum inter R. & qui sua voluntate possit illud interesse in iudicium deducere, per q
2 dicit Arch. † q si monacus mon. confirmantis abbatem alterius monasterij appellet. ēt proponens cām, quæ redderet appellationem legitimā, valebit confirmatio secuta, alle. no. de postul. ex parte, & quia suo iure actualiter non potuit appellare. Secus dicit in monaco mon. vacantis, intelligit etiā hunc textū de appl̄one insinuata, alleg. de ap. si duob. q dic, vt in cle. eo. tit. cām. Item non solum de extraiudiciali, q no. vers. ab electione, sed de iudiciali ante sententiā, cū iudicialia facilius interdicātur. j. de sēt. exc. solet. & fortius sm̄ eum. & Io. mo. si cūfirmatio sequatur appl̄onē interiectā a snīa diffinitiua, q̄ ab alijs appl̄onib. est efficacior. j. de ap. non solū. Hoc addo, decr. locū hr̄e, cum i appl̄one extraiudiciali, qua crimina opponuntur, vel defectus, seruata forma decret. vt circa. ī. e. s. quia iuratum est. ad hoc. ī. eo. is q. & c. qui cōtra. alias nō puto confirmationē impediri. facit cle. eo. tit. constitutionem. §. pe. licet quidā contra (ordinarium] vel ipsius auctoritate, puta per ipsius delegatum. j. de reg. iur. qui facit, cum concor. qđ de priuilegio seruorum S. Mariæ, quo cauet, q generalis ipsorum ab epo, in cuius dioce. fuerat elect' confirmaretur, vt dixi eod. tit. publicato. in prima qu. vlt. part. dicit, q ponderanda sunt verba priuilegij, de priuil. porrò. & sic per illa patet, q id fiat ex ordinaria [prærogata) locus est ei, q hic dicitur. Si ex delegata per papam videretur standum iuri antiquo, de quo hic in 5. gl. ad hæc supra eo. li. de refer. cum aliq̄b. & quomodo hoc discerni possit, ibi patet, & dicit de of. or. licet super 4. gl. & facit, q no. j. de p̄b. hi q. in ult. gl. Si ex utraq. parte p̄cedere poterat, dicetur p̄cessisse ex delegata. facit ff. de milit. ta. l. 3. (præsumptam] notat uitium. Arch. alleg. si. de offi. dele. c. fi. §. 2. & de offic. ord. c. 3. §. penul. 8. dist. qui contēpta. 10. d. c. 1. [firmitatem] & cōfirmans punitur, ut j. c. p̄uideat, in fi. sm̄ Arch. si intellexit, q pœna illa locum habeat, hoc

est falsum, quia non excedit suũ casum. l. cũ. ꝗ. recessum est
ab appellatione in cathedralib. & inquisitio pcermissa. Si
intellexit, ꝙ argumento illius decre. posset imponi pœna
arbitraria, satisfacit. Si electus, vel talis postulatus, qui ve
nire tenebatur. vt sup. eo. cupiẽtes. §. denique, licentia Pa-
pæ sede vacante, dicebant quidam idem de licentia cœtus
cardinaliũ. sed dic, vt in cle. eo. ti. ne romani. in prin. & in
fi. Gar. & Io. mo. post eũ querebãt in decr. cupiẽtes, qd de
illo, q ex cã iusta sine sñia recessit, an incidat in pœnã. ar-
3 guũt ꝙ sic, per. l. siquis decurio. C. de decu. Itẽ licet, † quis
habeat iustã cãm nõ veniendi ad iudicẽ, tñ venire dẽt, vel
mittere ad allegandũ priuilegium suũ. ff. de iudi. siquis ex
aliena. & l. 2. §. sed si dubitetur, & licet p̃latus habeat iu-
stam causam cedendi, nõ cedit sine licẽtia, sup. de renun.
nisi cũ pridem. §. intueri. & sine sñia recedẽs vr̃ sibi ius di-
cere, & iudicem contẽnere. C. ne quis in sua cã. l. vna. In
cõtrariũ, cum a principio iustè impedito decr. cupientes,
det licentiam non veniendi personaliter, a simili si iusta
subest, dat licentiã recedẽdi. dicebãt prædicti & Guil. ibi.
4 & Arc. hic, ꝙ † sunt quædã impedimẽta, quæ ipso iure dis
differũt inuito iudice & litigatore, vt morbus sonticus, q:
cuique rei agendæ nocet. ff. de re iud. l. quæsitum. & siquis
cau. l. 2. §. siquis, sic impeditus nõ incidit in pœnam, quia
ipso iure licentiã habet, dummodo procuratorẽ dimittat
ad allegãdum & probandũ. i. instructum in principali, p-
ut impeditus a principio mittere tenebatur, vt in decre.
insup. nisi & in hoc fuerit impeditus, vt ibi, sunt ẽt impe-
dimẽta, q̃ diem nõ differunt ipso iure, sed dãt cãm iustè pe
tẽdi licentiã, vt damnũ rei familiaris, qđ sine recessu eui-
tari non põt, vel habet ius reuocandi domũ, vel in hac cã
hẽt facere necessariã probationem in partibus, ex talibus
causis recedere non debet, nisi obtenta licentia, dũmodo
iudicis p̃sentia possit hr̃i, nec magnũ periculũ sit in mora,
alias p̃missa protestatione recedat procuratore dimisso,
vt in alio mẽbro dixi, nec incideret in pœnam, sicut nec a
principio incidisset. tenent aũt p̃dicti, ꝙ si recessit ex cã le
gitima, & cã cessauit, tenetur redire, sicut tenebatur ces-
sante cã, qui a principio excusabat ipsius p̃sonalẽ compa
ritionem, sup ver. insup finitũ. cõcor. ĩ. de restit. in integ.
c. 2. & vide qđ dixi sup. de cõces. c. vno. sup vlt. gl. [negligen
tiã) quid si pp delictum in regularib. vt ĩ. eo. q̃q̃. Itẽ qd si
iure prouidet. ĩ. de rest. in integ. c. 1. vel ex delegatione, vt
ĩ. e. c. cũ in veteri hæc egerent declaratione, vr̃ tñ præeligen
dum. ꝙ cõstitutio locum habeat, per ea, quæ no. hic Arc.
& ĩ. §. proxi. [eligendi] hic vr̃ expressum, qđ dixi sup. eo.
ne pro defectu. ꝙ ad superiorẽ deuoluitur eligendi pote
stas, & tñ põt per viam p̃uisionis expedire. Prima gl. sum
mat. Quinta gl. tñ. per duplicem qõnem. s. quid si appella-
tur ad inferiorẽ, & quid si ad legatũ. Gl. & ita not. arguit
in contrariũ, & soluit du. Fr. & cõtrario rñdet, finis rñdet
per quæstionem quã soluit. Gl. quod hic, soluit qõnẽ. Gl.
antepe. obijcit. Prima gl. dupliciter obijcit & soluit. In gl.
5 & ita. §. ꝙ si dum p̃ponitur. ex † edicto tenetur, qui corrũ
pit album propositũ. ver. corrũpit, dũ proponitur, cessant
verba. sed nõ mẽs, vel sñia, & iõ locus est pœnę, & ibi. §. mu
tui. vide de priuile. quanto. in vlt. gl. & ibi. §. obseruabũt,
alias incipit sufficit. §. obseruabunt æquiparat totũ & na-
tẽ excusationis a tutela quo ad tẽpus excusationis, & ĩ §.
sufficit. dicit, ꝙ se excusat tutor. ĩ. tẽpus statutũ postea nõ
permanens, vt se excuset post tẽpus exceptione repelle-
6 tur, & ibi (præsens] præsens † est, qui in ortis est, vel in fo-
ro, vel in vrbe in cõtinentibus ędificijs, in l. sequen. & ibi.
l. 3. nõ vr̃ diuertisse vxor, quæ statim redijt, & ibi, sicuti. vi
de in proc. cõpi. Greg. super vlt. gl. In gl. 1. in fin. tres sunt
partes, quę patent. In gl. 2. in fi. idem Arch. In gl. 2. in fi. fa
teor tñ, dicit Arch. ĩ. eo. quãuis ꝙ per hũc modũ facile po
terũt vacationes protelari, cũ facile sit cuiq. fingere falsã
cãm appellãdo, sed vt dicit, hoc faciens punietur. sup. de
pę. calũniã. C. de execu. rei iudi. si lõgis. alleg. no. per Inno.
de re iud. de cętero. & licet per ẽ duci, sufficit, ita scriptũ

esse. sup. de feri. c. 2. In glo. ergo. ibi [inferiorem) idẽ Arc.
dicens, ꝙ nõ recedit ab innocentia huius literæ. In gl. &
ita ibi. §. obseruabunt, alias incipit. sufficit. & C. de deu.
l. si quis. lib. 10. Ioan. mo. Archid. & ibi. [de mente) allega
bat ad hoc Gar. in c. cupiẽtes. ff. de adul. qđ postulauit.
§. de eo. de eden. l. quędã. §. nummularios. vide quod no.
de temp. ord. c. 1. in gl. quid e conuerso. & id ponit Arc. de
pę. d. 1. §. pęnæ. facit ad hoc decr. licet canon. sup. e. com
ẽta cle. de offi. vic. c. vno. & vide, quod ibi no. in gl. & q
dicam inf. c. si. super gl. 2. & ꝙ no. ff. de re. iur. qui pp. a
auth. vt hi q se ob. ha. per. §. 1. in gl. nunquid. & ibi, p. &
l. seq. & ibi Gar. & Io. mo. qui tñ in additionibus hic dic
forte talem ex contemptu ligari. sup. de sen. exc. per tuas.
§. nos igitur. & in fi. idem Arc. In gl. ꝙ hic. in fi. Arc. idem
dicebat Gar. in decr. cupientes, ꝙ si aliud diceretur, nulla
vel modica vtilitas per eã esset inducta, & quotidie frau-
daretur. In gl. pen. ibi [ad audientiã) Gar. rñdebat, ꝙ de-
cre. illa locũ habebat in his, quæ non sunt expressa, nec
pro expressis habita. i. in dissimilibus, & in quib. non est
penitus eadem. & ibi (venientes] sup. de ap... in fin.
& facit ar. no. supra eo. tit. auaritiæ. in gl. cum

SVMMARIVM.

1 *Indigentia ecclesiæ implenda est de literatis.*
2 *Prælati inferiores an curã parochianorum suorũ delegare possint.*
3 *Vicarius datur in diuinis ex causa studiorum.*
4 *Clericus & maxime prælatus debet per se seruire.*
5 *Dispensatio est de maioribus negotijs.*

CAP. XXXIIII.

1 Cum ex eo. [Indigeret.) De † literatis non
implenda est indigẽtia ecclesię,
non de potcis, vel sociis ferta-
tis. Io. mo. (obtinent) includit hic etiam perpetuos vica-
rios, vt no. in cle. de offic. vica. c. uno. in 6. gl. (Possint] di-
cit Arch. quod si persona esset habilis & volũtaria ad stu
dium, eps cum tali dispensare deberet, cum subsit cã hic
expressa, & si sine cã nollet, dicit, ꝙ forsan ille poterit su-
perioris officium implorare, sm̃ no. 1. q. 7. exigunt, & si
sm̃ eum, de iurepa. nullus. vide ꝙ ibi dixi [vsque ad septe
nium] quando inchoet istud septennium, duplex lectura,
vt hic in gl. & super ea insistens veritatem requirit non si-
mulatam fraudem. Arc. (prędictum annum) s. tẽpore com
missi regiminis, de hoc. n. prędixit, & sic est necesse, ꝙ i.
id tp̃s, quo sine dispẽsatione fieri debeat sacerdos, sit sub
diaconus. & facit ad id, quod dicã super gl. si iam oino. ĩ.
(non obstante aliqua dispensatione) excusaretur. n. hĩs in
stũ impedimentũ, vt in fi. sm̃ Arch. ab eis ar. ꝙ inferiores
2 † prælati curam parochianorũ suorum delegare non pos-
sint. ad hoc 16. q. 1. peruenit. & §. ecce. in hoc ꝙ placere
Ray. in summa, de pœ. & re. ver. itẽ posita, sm̃ Arc. dispẽ-
satum fuit hic, ꝙ ad modicum tp̃s circa tres septimanas
absens ex iusta cã hoc poterit per cap sm̃ si quis in clero,
7. q. 1. vide quod dixi post Host. de off. arch. c. 3. super ver.
cum nibus & de pœni. omnis. super glo. excusationẽ. Scias
quòd in qõne prædicta ad partem negatiuam allegabat,
quòd præpositus non potest curã animarum tribuere, 16.
q. 7. nullus omnino. sed præsidens parochiæ p̃positus est.
ĩ. de ver. sig. q̃nis. Sed illud capitulum de tribuente, nõ de
delegante loquitur, sic ẽt loquitur 16. q. 1. cunctis, allegat
ẽt quòd aĩæ cõmissę sũt epis. 10. q. 1. q cũq. ipse est p̃cura
tor aĩarum. 11. q. 1. §. ex his. 2. ab ipso ergo non ab alio cu
ra recipi dẽt. 54. dist. abbati. Sed hic de cõmissione in tu
tũ vel propter tua, vel longeua. Item rectoris industria est
electa, ergo non cõmittit, de offi. dele. c. vlti. cum concor.
Et seruire debet per se non per vicarium, de preben. ex-
tirpandæ. §. qui vero, ad hoc tñdet vt ĩ. & facit, quod di-
3 cam in gl. sequenti. (In diuinis) hic iure permittitur † ex
cã studiorum datur vicarius in diuinis. ad idem dederi.
non resi. relatũ. ff. ex qui. cau. ma. l. nec non alius casus si-
milis. 16. q. 1. temporis. C. de epi. & cle. ad similitudinẽ. C.
4 de agen. in rebus. l. agentes, in fi. lib. 12. regulariter † per se
seruire

seruire debet clericus, & maxime prælatus, de cleri. non resi. quia nonnulli. & c. relatū. cū concor. j. de offic. vica. p totum. s. de ap. peruenit. C. de epi. & cler. l. quisquis. ff. de duobus reis. l. nemo est. C. de con. & cōn. sti. l. veteris. Dicit Arch. q primū regulare. C. de decu. l. nullus. li. 10. sm licet causa litee ex iusta cā vel superueniēte impedimento sine culpa sua per iura prius allegata [congrue). i. sufficiēter. concor. j. de præb. c. t. [annum) habent ergo de nouo integrum annū. fi. ī. eo. si electio [iusta de cā] ponit hic Arch. q ō rem facti de minor. 25. annorū, cū quo dispensat papa, vt posset consequi curatum cum clausula. prouiso, q beneficiū illud eodē durante defectu debitis non fraudaretur obsequijs & animarum cura non negligatur. iste ad huc minor consequitur parochialē ecclesiā, nec infra annum sit sacerdos. Quærit, an sit priuatus, tenet q non, & hoc hodie satis probat cle. de sta. mo. ne in agro. §. ceterū. ipse āt alle. q iste habuit iustū impedimentū. s. ætatis defectum, pp q non potuit ordinari, cle. de æta. & qua. generalem. licet ergo illud impedimentum sublatum sit quo ad beneficium, non tn̄ quo ad ordinē, sicut de seruitutib. dr. ff. de serui. ru. præ. si domus. bene facit f. n eū de iure p. ex tuarum. de priui. pastoralis. Itē cū dispositio sit stricti iuris, illud solū tribuit, q exprimit, de consang. & affin. q dilectio. j. de fil. presby. is qui. in fi. Et per hoc soluitur, q dr, onus hic annexum, quia inhabilitas per se principaliter in vtroque. & vnū sine reliquo esse pōt, vt in præal. decr. si domus. Ex contrario et sequeretur, talem gratiā inutilem impetranti, quia aut illā consequi non posset vt inhabilis ad connexū, aut si consequeretur, perderet illam, q̄ non reciperet ordinē, q dicere est contrarium. ff. de reg. iur. quoties. ff. de cond. & demonst. quoties. s. de ver. sig. abbate. j. de priuil. si papa. C. de bo. vacan. l. 2. bene facit de æta. & qua. ex rōne. inducit ēt, q clausula illa, prouiso, quæ sumi potuit ex canone. 16. q. 1. & epis in fi. frustra poneretur, inquantū dicit, eodē durante defectu, quia si ordinari teneretur, personaliter seruiret. s. e. licet canon. Item eadē rōne ponderata mēte huius decr. vr̄, q si statuto, vel consuetudine, vel alio iure fructus parochialis ecclesiæ spectent ad personā aliquā, vel collegiū, quādiu ipsius rector percipit sacerdotiū facta hac dispensatione, per quā quo ad fructus fingitur sacerdos, ipse fructus illos percipiet, cum ratio percipiendorum fructuum principaliter sit huius dispensationis & permissionis cā, vt in princ. & alias esset inutilis huic, vt in proximo casu dixi, non ob. quod scripsi de cler. non resi. tue. quia ibi dispensatio absentiæ non sic directe respicit perceptionem fructuum sicut ista, & adde, q dicā super gl. cum non. in fi. [omiserit] & dato q in primis quatuor temporibus neglexerit, nihilominus excusabitur propter superueniens impedimētum sm̄ Arch. quia in primis non erat in mora, & sic casus, quem culpa, vel mora non præcessit, sibi non debet imputari. alle. ff. si cert. pet. lecta. ff. deposi. l. Lucius. Sit etiam rō, quia sm̄ hoc cōpelleretur minori tpe, quā sit annus ad receptionē sacerdotij. Itē nec sibi debet imputari, si casus fortuitos non præuidit, vnde sibi sufficiebat tps, quo illis cessantibus poterat ordinari, ar. ff. qui & a quib. ma. l. Iulianus. ff. de verbo. ob. continuus. §. imperator. ff. de neg. ges. diuortio. s. e. cupientes. in prin. non ob. quod dicitur, imputandū illi. qui sic arctauit. C. si quis ca. l. 2. C. de adm. tu. l. 2. in fi. ff. de dā. infec. cum postulassem, quę locum habent in eo, quę potuit & debuit præuidere casū. ff. de iurisd. om. iu. si idē, vel cū factum eius in faciendo pręcessit casū. vt in l. præ. si quis ca. vel in non obtinendo, q ex facto suo quærēdū erat, vt in l. cū postulassem. vide plene disputatā hanc qōnem super regula imputari. de reg. iur. j. Prima gl. ponit summam, & qui dedit cām. Gl. sed ne obijcit & soluit. Glo. licet igitur. primo sol. dubium. secundo quærit, arguit, negatiue alleg. 5. iura, affirmatiue alleg. 8. & sic soluit. Glo. non in septennio, no. dubium soluit, quærit & soluit. iterum quærit, sol. & declarationē

exposcit. Gl. cum no. tria dicit. Gl. per hoc. ponit opinionē, quam reprobat, & contrario tn̄ det. In gl. in fi. ibi ad literam ponebat impedimentū hic insertū in prima constitutionis cā. In qua ponit ius antiquum, & impedimentū ex eo proueniens. In secunda constitutione, quæ tria facit. primo permittit dispensationē septennij, arctat ad archidiaconatū, & cām reddit. secunda prouidet, q̄ interim ecclesiis seruiatur. tertia post septenniū eum, cū quo dispensatū fuit, reducit ad ius antiquū. In glo. licet ergo. ibi vltima. supple sua. Sed tene, quod ibi dixi super gl. penul. & ibi (minores.] Idem hic Arch. repetens quod dixi post Inn. & Host. de eo qui fur. ordi. recepit. c. 2. in fi. Et est simi. quod no. in cle de rebus ecclesiæ non alie. si vna. in 5. gl. & de re. per. c. 1. in gl. pe. De administratore dato per papam no j c. is cui. in glo. 2. q hanc dispensationē facere pōt, & per id idē dicēdum in electo confirmato, vt ibi, licet nondū sit eps, cū hoc sit iurisdictionis non ordinis. s. e. ti. transmissam. de transl. s. c. 1. & 2. & facit, quod no. in cle. de rescr. c. 2. in 4. gl. & de fo. comp. quamuis. in 5. glo. Et per easdē rōnes vr idē de capitulo vacante sede, vel quasi vacante. j. de sup. ne. præl. c. pen. & vlt. vbi dicam gl. pe. Item non minus pōt iuris cōmissio qnā hoīs, sed ex cōmissione epi hoc pōt inferior. s. de offi. ord. q sedem. c. fi. non obstat s. de offic. del. c. fi. in fi. q̄ in delegato loquitur, hoc ergo ex iur. cōmissione poterit capitulū, Super his vide, q dicā j. de maio. & obe. c. 1. in pri. & ibi, q Dei timore. & illud tenet Arc. s de fi. presb. c. 1. Et ad iura, q̄ dicūt
5 epos dispensare, supple de consilio capituli, cū † dispen-
a satio [a] fit de maioribus negotijs. 1. q. 7. didicit. in fi. Item vt dicit, licet concedatur alienare cā vtilitatis, non hoc facit sine. ca. 12. q. 1. sine. Itē q instituat clericos. 1. q. 3. si qs eps. 16. q. 7. nullus oīno. non tn̄ sine capitulo, vt pdictis c. nouit. & c. quanto. Itē vt dicit, non est eps, vbi non sunt membra cū capite, vt dicit Host. in alia materia de don. apostolicæ. In gl. non, quia non ibi, si Bonon. suppl. clericus, hoc dico, quia aliqui receperūt hæc verba gl. q si Bononiensis eps hēret ecclesiā Mutinen. & c. ex præcedentibus satis patere poterat, q id non intendebant, tn̄ eo casu dico idē. s. q si ecclesia iure epali subiecta est Mutinen. licet eps Bonon. ad pstationē, vel collationē dispensationem hanc facit Mutin. facit 16. q. 5. c. 2. & 3. Si āt stante limite, de quo constat, Bonon. eps præscripsisset ius epale in dięcesi Mutin. in certa parte, vel certa ecclesia, qd esse pōt. inf. de præscrip. c. 1. & no. sup. de præscr. quia iudicante. in fi. vlt. gl. Tunc Bonon. episcopus, cui iure episcopali subiecta est, talem dispensationē faceret. In gl. suam. in fi. Si vero modicū restat, de anno, videtur, q procedat dispēsatio, cum adhuc illas obtineant inf. c. proa. in prin. & facit finis glo. inf. proxime. Archid. cōtra. si petatur in fraudem. ff. de adult. si maritus. §. 1. ff. ex quib. cau. maio. & l. q dara. Refert aliquos sine distinctione fraudis dicere, ex quo in breui prædictus erat epm dispensare non posse, per not. inf. cap. prox. in princ. in 1. gl. & vide quod ibi dicam, hanc vltimam opin. puto veram esse, si ille non est subdiaconus, nec occurrit dies ordinationis infra illud tempus, quod restat de anno, cum annus subdiaconatus non a tempore dispensationis, sed ab eo tempore de quo loquitur decre. licet canon incipiat, vt patet in textu, & ibi dixi super ver. prædictum annum, & de hoc non est dubium, licet sit dubium de septennio, qn̄ incipiat, vt in glo. seq. Quando verò subdiaconus est, vel occurrit infra annum dies ordinationis, procedat prima opin. In gloss. notaui. ibi (id potuerunt.) Idem Io. mo. & Archid. bene facit. ff. de vulga. substitu. l. si ita quis substituerit. & sup. de offic. de leg. pastoralis. §. e. cum concord. Inno. commendabile est non a princ. totum dare septennium, vt excipiatur, si proficiant, & tunc vlterius dent tempus, alias denegent, & ibi [qui dispēsauit] idem dic de successore, & ibi, (puto) idē Arch. facit j. §. 1. per q §. ibi derante. dicit hic, q nō expirat morte, alleg. C. de reuoc. dona. l. 1. & 2. ff. de

ma vin.l.si pater.ff.commo.l.si in commodato.§.sicut, cõ-
ceor quod scripsi š.e. licet canon. super ver. Greciam, &
ibi(contrarium]vt quia cessat cã, postq̃ sui dispensatum
sõi Arch.allegat de voto, magnæ.in fi.63.d.§. verum. vi-
de q̃ no.Host.in summa. de clericis non residentibus.§.
vlt.ver.quid si licentiam, sm̃ quem versiculum terminauit
Aluarus qõnem, quam disputauit de seipso habente licẽ
tiam ab epõ & capitulo suo de stando in studio per decẽ
annos, qui medio tpe doctoratus in decretis cępit leges
audire, post q̃ reuocabatur ad ecclesiã nulla iusta cã su-
perueniente. Quærebat, an id eis liceret, terminauit q̃ nõ,
fatebatur tñ ex cã id licere, vt glo.cãm iustam dicit, si ca-
ret ecclesia seruitoribus, vel defecerint literati, per quos
causæ fori ecclesiastici consueuerant expediri, ar.xx.d.c.
1.vel est talis cã & tam ardua, q̃ per alium æquè bene ter
minari non potest, arg. C.de postula.prouidendũ, ad so-
lutionem allegabat regulam, q̃ semel, & regulam muta-
re.j̃.de reg.iur.š.commo.c.1.j̃.c.proximo, in prin.& ff.si-
quis cau.fi eum.§.1.de ver.ob.l.eũ qui certarũ. & l. nulla
stipulatione, & l.insulam.& l. eum qui ita.§. qui sibi non
obstante vel repetita.C.de episc.& cle. per ea quæ notan-
tur de no.oper.nunc.c.1.& facit 54.d.ex antiquis.ibi, cu
stodito legum tramite, & 10.dist.qm̃ ibi, pro cursu tem-
poralium rerum. Nec obstat, q̃ doctoratus est interim,
qa iustus iustior, & pfectus pfectior fieri possũt.47.d.quã
tumlibet.in fi.facit qđ dicit Augustin.14.q.3.si habes, &
sic non obstat.ff.de dam.infect. prætor ait. ante finem. &
l.si finita.§.eleganter, in fi. si enim septennium inciperet
a tpe cõmissi regiminis per modũ, de quo j̃.c.prox.§.1.Si
fiat dispensatio post sex menses, non hẽbit pro studio in-
tegrum septennium. In gl.cũ non.ibi[dispensatio.) Idem
Io.mo.& idem Arch.alle.ff.de mu.& ho.vt gradatim.§.1.
ff.de ma.vin.alũnos.in fi.ff.de iure patro.l.adigere.§.quã
uis.alias sm̃ eũ tenetur dispensans, & is, cũ quo dispensa-
tum est seruare ecclesiam indemnẽ.j̃.c. proximo in fi. Et
in fi. hac rõne .f. q̃ dispensatio huius decretalis facta eã
locũ studij includat dispensationem absentiæ, tñ vtile est
in illa id exprimi, & cũ talis quo ad fructus singatur p̃-
sena is, qui iure speciali partem fructuũ alias perciperet,
in absentia illos non recipiet, vt in alio casu dixi in textu,
gl.ponit hic in fi.non sic si simpliciter debentur non rõne
defectus ordinis vel absentiæ, vt in casu decr.si pp.š.eo.li.
de rescr.& j̃.de pb. & ibi[concesso] tunc enim salua mo-
deratione decr.pñti.§.porrò. & de offi. ordin. ille perci-
piet fructus, cui nulla ob.fictio.& de le conqueratur, qui
tale beneficium recepit. In gl.per hoc. ibi, [quidam) hoc
placet hic Arch.& Ioan.mo.š.eo.cupientes.§.penult. in
prin.opi.antiquoru super hoc plenè no.sup.eo.dudum.1.
super verbo, vel in ordinibus.& ibi, iustum textum, alias
eadem argumẽtatio fieri poterat de veteri iure, vt no.10.
q.1.quicquid.in fi.Ioann. Andr.

ADDITIO.

a Dispensatio. Quid autem sit dispensatio, & quotuplex. vide In
Spec.de leg.§.9.& seq.& tit.de dispensat.& ins.& eo.tit.de sẽt.
vers.porro.2.quæst.3.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia electi in curia non vacant in curia sed vbi sunt.*
2 *Venditor tradens rem facit emptorem dominum, si ipse dominus est, alias sibi de euictione tenetur.*

CAP. XXXV.

Commissa Cum ex toto, no. p Goff. econtra
Host.in his, quæ scripsi de app.re-
prehensibilis.super ver.j̃. quẽ, fa-
cit etiam sm̃ Arch.ad qõnem de illo, cui commissa fuit
cã decidenda j̃.certum tpa, alioquin remittatur instructa
q̃ infra illum terminum etiam vltima die remittere non
possit, quod si faciat, non valebit remissio, nisi facta esset
de consensu partium, & dicit, quod scriptum inuenit per
curiales, quod sic seruat curia, & dicunt sic pronuncia-
tum per Inn.non egebat Arch.hoc mendicato suffragio,
quia hoc tenet Inn. de app. intimasti. & ibi plenè scripsi
post Ho.i gl.magna.ver.in vno tñ caueas, & illa quasi ad
literã tractat Guil.idẽ teoẽs i Spe.de remissionib.§. videa
dũ.ver.hoc ẽt est notandũ.& ver. se. & vide q̃ dicã j̃.de
off.del.l.cũ plures.sup vl.gl. Et de materia satis scripsi post
Inn.de app.sup c.2.in gl.magna censenda, contra sm̃ Io.
mo.ff.ad Vel.l.aliqñ.i fi.& vide casũ huius l.in suffr.š.eo.
vbi periculũ.sup gl.no.q̃ soluit, q̃ ibi ab initio inefficax
obligatio, sed hic ab initio efficax collatio. Itẽ contra sm̃
eũ.ff.de acq.hær.l.si quis hæres.1.vbi dr̃, q̃ institutus j̃.
certũ tps adeat, alias alter ei substituitur, si prius moritur
institutus, non expectabit substitutus diẽ.ipse Io.dicit, q̃
non fuit ibi contractus vel quasi ante obuũ instituti, illo
ergo mortuo frustra expectaret substitutus, sed hic fuit
donũ a pricipio validũ, & magnũ est hẽ veritatis primior
diũ.ff.de le.2.cũ filius.§ hæres, sm̃ Io.tu dicas, q̃ hæredi
tas non datur ex die, vel in diẽ.ff.de hæred.inst.l. hæredi-
tas ex die.sed pęnæ iuris & hoĩs ex die & i diẽ statui pos-
sunt.necesse est tgĩ diẽ expectari, vt cõmittatur pęna [te
ne lente]ergo ipso volẽte põt, & est si.j̃.de reg.beneficiũ,
vide q̃ dixi de his q̃ fi.a ma.c.ex ore.sup verbo, confirma
tus.[Et possessionẽ.)gl in stat decr.licet.ver.& j̃.pacificã, vi
de q̃ Inper hoc verbo dicã j̃.de pb.licet.2. Et dr̃ pacifica,
q̃ non turbat.ad hoc 13.q.2.noli. sm̃ Arc.(habuisti p te.)
vel aliñ.š.de pb.accedẽs, & facit q̃ no.92.d. si qui.sm̃ Ar
1 ch.sõt quẽ pbat hæc lr̃a, q̃ † beneficia electi in curia non
vacant in curia, sed vbi sunt, q̃ vide no.in cle.vt lite pẽd.
si duob.in gl.secna. Item hic reprobatur, q̃ tenuit hic in
sua disputatione Guil.de Petra lata, qui dixit filiũ ignorã
tẽ parochialẽ ecclesiã sibi per patrẽ impetratam, priuatũ
esse, si promotus non fuit infra annum [iusto impedimẽ-
to]hoc glossat & supplet decr.licet.ver. q̃ si qui sine exce
ptione priuabat non promotũ[ludibrio)est ludibriũ, cũ
res digna te hs. ludo & cõtẽptu.sm̃ Pa.Arch. sapientiæ.
12.ad fi.ẽ, q ludibrijs & increpationib.correcti nõ sunt,
dignũ Dei iudiciũ experti sunt(confert]ad hoc š.c.licet.
post pri.ibi.& alij conferatur. Arch.& eoneor.cle. de sta.
mo.ne in agro.§.cæterũ.in fi.Prima glo.diuidit & sũmat.
Quinta glo.obijcit & soluit. Gloss.quid si. quærit, ponit
opio.& soluit. Iterum quærit & soluit.Glo. sic š. explicat
& consulit. Vltima glo.ponit quæstionẽ. In glo.5. ibi, hu-
ius legarum, vide de offi.delegati. prudentiam, super 4.
glo.In gl.quid si.ibi[lecta]pacta incontinenti facta stipu
lationi inesse dñtur, & ibi.§.versum.versum dicitur, quod
a durat versum, & ibi, exempto.in prin. satis † est, q̃ vendi
tor tradidit rem, fecit.n.emptorem dñm, si ipse dominus
2 erat, alias sibi de euic.[a] tenetur.& ibi.l.vlt. imputatẽ mihi
si diligentẽ procuratorẽ dedi ad possessionẽ apphenden-
dã, q̃ apprehendere neglexit.& ibi,(scimus) circa finem,
imputatur illi, qui pro nouo bñficio inuentarij elegit tps
deliberationis, quia si infra illud nõ repudiet, vr̃ adesse, &
tenetur insolidum. In gl.sic C.ibi.§.vbi aũt.vide de rest.in
integ.c.vlt.super vlt.gl. In gl.1.in fi.partes patent. In gl.fa
cta.ibi,[cõmissa]ad hæc de pęni.di.1.prædixerat, vbi de
hoc.& š e.cũ in veteri.in quarta gl.& ibi, Guil.videas, qđ
ipse no.in Spec.de obli.& solu.§.1.ver. quid si promisisti
cen.vbi tenet cõmitti, sed ante diẽ peti nõ posse, & ibi[in
sulam)& siquis cau.si eũ.§.1.& facit C.de dila. siue pars.
de ap.significante, & ibi[existat) quo ad casum nostrum
sit efficax rõ, qa vlt.die posset obtinere dispẽsationem pa
patẽ vel epĩ p modũ decreti.š.proximè, in hoc tñ est opi.
vt ibi dixi sup gl.suã.& ibi(inchoatum]nõ dico pfectũ, &
hæc est so.Io.nota.ff.de ver.ob.stipulationes nõ diuidun-
tur.§.si. In gl.quid si.ibi, quidam. Pe.de.š.eo.cũ in cũctis.
& ibi, licet.ide ibi Arch.q dixit ibi, q̃ non ob.decre.cũ in
cunctis.§.eũ vero, vbi requiritur, q̃ habeat administratio
nẽ ecclesiasticorũ bonorũ, nã, vt ibi dicit, postq̃ hẽt libe-
rũ & quietũ ius administrãdi bona ad illam ecclesiã spe-
ctãtia, satisfactũ est illi literę. Secus si iniuriosè turbaretur
super administratione, & sic loquitur 92.dist.si qui. Item
secundum

secundum eum non ob.de preb.si tibi concesso, quia licet
decr.illa dicat priuiũ beneficium non vacare, non tñ ne-
gat illi, cui collatum est f.n, promoueri debere. & ibi (re-
gimen) si vero possessioné hét regimiois, sed fructus alteri
debentur ad tp̃s, tenet hic Arc.quod no.j.de pben.si tibi
concesso.io gl.fi.& ibi, dicit Gui.& hic Arc. & facit ad ca-
sum, quod no.in Speculo, de arb.§.fi.dist.s. Sed pone arbi
ter.& ibi (non tenetur) Arc.ad hoc alle.ff.de condi.causa
da.l.quod Seruius.ff.si cer.pe.l.non ois.in prin. C. de acq.
pos.l.nemo.C.de euic.l.post perfectã.& ibi, ex empto.& l.
ratio.& l.Iul.§.possessioné.ff.de procu.Pópo.§.1.ff.de le.1.
cũ patet.in fi.circa fi.lo gl.sic j.io fi.Arc.alle.j.de reg.iu.
constat.& c.imputari.& ff.de aonu.lega.l.Menia.In gl.sic
s.ibi (illo anno) non videtur, q toto anno debuerit esse di
ligens, super quo vide, quod dixi s.eod.proxi.in fi. In gl.
nanque.in fine.& sup.de consan.& affi.tua.in fi.

ADDITIO.

a ¶De euictione. Vẽditor quãdo teneatur de euictione, & quib.
casibus possit venire contra venditionem, no.in l.fi.C.de euict.

SVMMARIVM.

1 *Legato si aliquid arduum occurrat, licet non sit expresse reseruatũ,*
debet tamen illud ad papam referre.
2 *Abbas exemptus postulandus est, non exemptus vero eligendus.*
3 *Capitulum non potest sede vacante alienare res, neque personas.*
4 *Ordinarius prouinciam exiens habetur pro priuato.*

CAP. XXXVI.

Si abbatem (Licentia) Patet, q non sufficit ta
citus consensus f.n Arc.qui ẽt in
ducit no. per Host. de cleri. exc.
mi. illud quod scripsi de regu.licet.ver.illa.de quo dixi in
quęstione prælati exempti super regula, constat j.de reg.
iut. [transeundi] non prohibet consensum, sed trãsitum
fm Arc.alle.25.dist.qualis (archiepiscoporum) de bis vi-
debatur Gui.velle contrarium in §.nunc constituendum.
in fi. vbi consuluit legato, q a confirmatione episcoporũ
abstineat. dicens q ecclesia Romana non liberter parti-
cipat honores suos potissime in ep̃is exemptis, quod consi
lium non procedit, vt hic.& vide quod de vicario archie-
piscopi dicam j.de off.vic.c.vlt.super gl.penol.præmittit
ẽt ibi in ver.legatus.igitur quicunque † q si occurrat aliqd
arduum.licet non sit expresse reseruatũ, dẽt legatus illud
ad papam referre. quid de patriarch. idẽ puto eadem rõ-
ne.saluo qđ habes in extrauag. Bonifac.sancta Ro. Prima
gl.summat, & dicit, quid declaret. Secunda soluit quęstio-
nem. Quinta gl.declarat, quod fuerit dubium, & respon-
det. Gl.quid si.quærit & soluit.dicit opi. Host. reprobatã.
& Compo.approbatam. In glo.quid si.ibi.l.vna.non cre-
dit princeps præfectum prætorio aliter indicaturũ, quã
ipse indicaturus esset. lo gl.ff.ibi l.4.loquitur de præside
prouinciæ.& sequens.& ideo, de proconsule. In gl.prima
ibi, vltra medium gl.vbi Ber. sic loquitur, q reprehendi
non potest. Compo. vero simpliciter dicebat † abbatem
exemptum postulandum, non exẽptum eligendum. & in
fi. & Gui.in Spe.ti.2.§.superest.ver. sed quid dices. & §.
nunc ostendendũ.ver.22.& in fi. In gl.tertia io fi. Idẽ Io.
mo.qui dicit, q vacante sede ep̃ali hãc licentiã poterit da
re cap.alle.de ma.& obe.cum olim.& j.eo.ti.c.vno. facit
quod dicã j.c.is cui. Sed illud c. loquitur, in administra-
tore dato per papam, qui pleniorem potestaté habet, vt
patet inf.de sup.ne.præ.c.vlt.in fi.& ibi Arch.tenet con-
trarium sequendo, quod no.in præ.c.cum olim.& 24.dis.
c.presbyteri.& 71.dist.fraternitatem.io quibus omnibus
no. q † sicut vacante sede non potest capitulum alienare
res, ita nec personas, multum facit pro Io.mo. c. æquitas.
& ratio decre. si religiosus.2.respon.sup.eo.sicut enim in
alienatione requiritur consensus prælati, ita & capituli.
& non existente capitulo solus prælatus dat licentiam ẽt
transeundi. fortius debet dare posse capitulum non extã-
te plato propter rõnem ibi expressam de expediendis or-
dinationib. ecclesiarum.cum longe sit prolixius expecta-
re successorem, quam requirere capitulum, facit j.de off.
delega. si is cui.item arg.de alienatione rei non procedit,
tum quia illa non expeditur sine consensu & tractatu so-
lenni.12.q.2.sine.inf.de rebus eccle.non ali.dudũ.sed ista
expeditur vel per solum prælatum, vt de renũc.admonet,
vel cum consilio capituli, vt præ.decre.si religiosus. Tum
quia in locũ rei alienatæ non sic est parata res alia, sicut
in locum transeuntis habebitur successor forte vtilior
priore, bene facit etiam pro hac opi. quod dixi de renun.
admonet.super gl.2.vbi dixi, etiam episcopis viuentibus
tales sine licẽtia transire, vt quasi generaliter de facto ser-
uatur.item pro Io.mo.facit de insti.c.1.& quod ibi no.s.
de hære.ad abolẽdam.in fi.& qđ ibi scripsi. & cle.de hær.
iustorũ.& c.seq. Ad c.presbyteri.rñdetur, q ibi nulla fie-
bat alienatio, nec a sede episcopali, nec ab ecclesia, cũ ex
textu pateat, q ecclesia sãcti Eleutherij erat in dyoce.epi
scopi. & ille Iulianus erat diaconus eiusdem ecclesiæ, in
qua assumebatur in presbyterum. Miror ergo, quo in hoc
aliquis notet alienationem.præterea si illud c.intelligatur
solũ de collatione ordinis, quod sonat litera dicens, dya-
conum honore presbyteri decorandum. nil ad proposi-
tum. idẽ si dicatur, q collatio illius loci & presbyteralis
beneficij spectabat ad solum episcopum. Ad ca.fraternita
tem, rñsio triplex est.prima, q non sequitur, si petitũ fuit
a papa. ergo capitulum non poterat.do instantiam, de fi.
presbyte.literas.de verb.sig.c.vlt.vel sicut ecclesia illa ho
ste faciente non habebat episcopũ, ita nec capitulum, vel
capitulum ibi licẽtiã denegabat. & ideo oportuit papam
adiri.dixit ẽt Io.mo.q si ad proprium ep̃atũ eligitur Ab-
bas non exemptus, nullius licentia requiritur, cum non
alienetur, sed fiat de filio pater. Sed si esset exemptus, tunc
alienatur.vnde papæ, vel legati licẽtia requiritur, ut hic.
4 q † ordinarius prouinciam exiens habetur pro priuato.ff.
de offi.præsid.l.3.& ideo non habet potestatem iudican-
di, vel iurisdicendi. ff. de iuris.om.iu.l.vlt. & sic ibi sedere
pro tribunali nõ põt.6.q.2.ep̃m.vbi de hoc, facit 11.q.1.
si quisquam.ar.92.di. si quis ep̃s.ff.de bo.auc.iu.pos.cum
vnus.§.pe.& de hoc s.de off.lega.nouit.vbi no. an decla-
rare, vel excõicare possit.recitat.n. Arch.opinionem Vin.
quã vide no.in cle.de fo.cõpe.quis.in gl.olim. In gl.quid
si.ibi, quod sic.ad hoc quod no.inf.de offi.leg.c.1.& su.e.
cupientes.super vers.immediata.non ob. quod dixi de fe.
ri.c.2.quia ibi exprimebatur in iuramẽto de Romano Põ-
tifice.ad hoc sup.e.de rescriptis. si gratiose. In gl.legatio-
nis.ibi, quia diligentia. & de offi.leg.licet. In gl.vlt. ibi. q
translationem. Archid.all.quod no.94.dist.c.2.

SVMMARIVM.

1 *Compromissarij si sint plures, & maior pars eligat scienter indi-*
gnum, licet minor pars eligat dignum, potestas redit ad compro
mittentes.
2 *Emptor dolo carens de dolo non tenetur.*
3 *Procurator nocet domino omittendo, non committendo.*
4 *Eligendi potestas si est alicui commissa, an electo renuente alium*
eligere possit.
5 *Impossibilitas iuris esse ibi dicitur, vbi est impossibilitas facti.*

CAP. XXXVII.

Si compromissarius. [Defuncto] tunc
prius cõpetit eli-
gere, vel compro
mittere.8.q.1.c.1.& 3. Et licet prius capitulum hẽat po-
testatem eligendi in habitu, non tamen in actu, vt dicit
Arc.all.quod no. Vinc.s.eo.bonæ.2.[negligenter.] i. abs-
que legitimo impedimento.28.dist.de Syracusanæ.s.co.
cum ex eo.in fi.& ca.commissa.§.porro. Arch.[prouiden-
di] facit ad ea q̃ scripsi s.eo.ne pro defectu.in fi.[transtu-
lerunt] ad hoc 3.q.7.in grauibus, cũ concur.primæ gl. Ar
1 ch.[Indignum] si plures † sunt compromissarij, & maior
pars eligat scienter indignum, licet minor pars eligat di-
gnum, redit potestas ad compromittentes, vt scripsi post
Com-

Cōp.ē.s,q̄a pp, super ver.de pastore,& post Hos.ē.c.cū in
iure,in vlt.gl.ipsius cōpromissarij eis cōpromittētib.[ha-
buerint]cū.c.n, alienā culpā suā faciūt, vt legitur & no.1.q.
4.iā itaq; ad id.ff de cōd.in deb.si ꝓcurator.22.q.5.si quis
se, Sed di.qd ꝓdest.indignus indignitate exp̄sla in cōcilio
cū in cūctis. De hoc plene dixi in qō ie canō. Mutin.super
r̄ła odia ī.de reg.iur.& vide su.e.11.bonæ.1.super versi.in
dignos.(actore)approbat,qđ no,Host,su,e.cām.s.ꝙ pęna
locū hēat ēt in cōpromissario(suspendit)reseruata si sibi
sustentatione si egeat.fm Arc.& no.su,e.cū Vinton. in gl.
no.ꝙ in fi.at.cōtra.su,e.gn̄ali.§,illos.ibi.aliquid percipe-
re.Ar.(peccante) pp qđ peccatū punietur.su,e.perpetuę.
in fi.& dicit Arc.ꝙ ex quo eps non tenetur ad pœnā statu
tam, punietur alias arbitrio iudicis.de off,dele.de causis.
remittit ad no.de transa.c.si,in fi.in illa.cōtra.-.3.ibi folui
tur in gl.aliud. (impugnans) nil dicit.de app̄one ēt tacit
ad no.in cle.de ꝓcur.nō pōt.in gl,antepe. Prima gl. sum-
mat & dicit qđ declaret.Scđa,tertia, quarta soluunt tres
qōnes.Quinta gl.q̄rit & soluit,Gl.poterit.primo rōnē red
dit,notat & remittit,Scđo obijcit & soluit. Tertio q̄rit &
remittit.Gl.in hoc.& sequens ostendit,quid approbat,&
quid reprobat.Gl.approbātur, ponit quid approbat & re
probat. secundo casu determinat,& subdit duas opin.Gl.
fi.de rescr.per contrariū.& soluit.Gl.contra.su,signat cō-
trariū & remittit.Vl.gl.quærit & soluit.In gl.poterant ibi
(vsu)vide de præscr,diligenti,super gl.& ita.in gl.errabit.
ibi.deiecit.sequitur,qui vel iussit, vel mādauit, vel ratum
habuit.& ibi semper q.§.1.q ratū habuit qđ gestū est,te-
net mādati, In gl,approbātur.ibi,§,vl.Si stipulatus sū il-
lud aut illud dari,licet tibi voluntatē mutare,in gl.24.ibi
2 eleganter. † emptor dolo carēs de dolo nō tenetur. & ibi.
siquis seruo.vide in r̄ła non dēt.in 1.gl.& ibi.sancimus.vi
de de his quæ fi. a maio.par.quæsiuit super vl.gl.In gl.vl.
ibi.l.vlt.in fi.vide de dolo finē.super vl.gl. In gl.1.in fi. &
quod no.Host.in summa,eo.ti.§.fi.& sunt duæ partes.pri-
ma determinat certos casus dubios circa pęnam priuatio
nis.secunda ibi,porro.alios circa pœnam suspensionis.In
glo.alias nō.in fi.quidā resistunt huic gl.dicentes, ꝙ quia
negligentia fraudulosa fraus & dolus est,iudicabit, vt de
dolo,& locus erit ver.sequēti,vt hoc casu redeat potestas
ad compromittentes,sed hnc est absurdum .vt statim se-
quitur in gl.poterat.& dicā su.e,In gl.puniūtur, in fi.ff.de
min.cū mā lato.in fi.In gl.poterant,ibi,totō tp̄s, sic ēt re-
spondetur ad id,qđ opponitur capitulū impeditū per ptā
tē in cōpromissariū translatā, q̄ reuocare non pōt re non
integra.su.e.in causis.ergo tpa sibi non currunt,de cōces.
pręb.quia diuersitatē.dederūt eīn sibi impedimētū,quod
ꝓuidere potuissent, vt in gl.facit,ff.si qs cau.l.2.§.quod ꝓ-
diximus. & ꝓcedit ēt si cōpromissarij fuissent donatarij.
Quo casu dixerūt quidā,& male fm Arc. ꝙ si capitulū es-
set postea plurimo impedimēto detentū, ita ꝙ eligere nō
posset,excusantor illi donatarij,si non eligūt ī.tp̄s. & ibi
(negligentia) dolus non vt sequatur,contra dolū.n.pręui
3 dere non potuerunt.itē † procurator in omittendo nocet
dño,& non cōmittendo.C.de acq.pos.l.fi. Vnde sumit di
uersitatis huius rō fm Arc,& ibi gl.vl. Arc.alle. de appel.
sæpe.in prin.& facit.ff.de fundo do.si fundū.nc c.n.capi-
tulū plus tēporis dare potuit, q̄ haberet.su de do. post di
uor.rer.nupt.& ibi vsu.& ff.de diuer, & tēp.p̄.l.1.§.fi.Arc.
& ibi,si tn̄, & in cle.de app.quamdiu.& ibi,in prin.& hic
Arc.In gl.hic olim.in fi.& de hoc.c.q.7.per illicitū.In gl.
approbantur.ibi Host.Inn.& Cōpo. qui idē dixerunt e.ti.
in causis, in fi.& ibi.in prædicta, & Arc.hic & ibi,§.vlt. &
ff.de le.t.l. serui electione legata , semel tn̄ optare possu-
4 mus,& terminatur quod ibi no.Dy.de ec.† cui commissa
est eligendi alicuius officialis potestas,an electo renuente
alium eligat quo ad terminos multa sparserunt legistę per
Cy,C.de contrahen.emp.l.fi.in pe.& vl.quæstione.& ibi,
l.2.3.& 4. Et ibi,fieri electio.alias secus,eo.ti.apud Anf-
dium,in fi.item contra, quia etiam vbi a iur.defertur, va-
siare non licet.ff.de serui.si cui.ff.de tributo.quod in he-
den.§.eligere.dicit Arc.ꝙ est via brocardica, vide quod
dixi su.eo.de rescrip.gratia.super vlt.glo. Et ibi. quidam
Lanc.& Pet.de san.sup.eo.cām.& Abb.hic recitat.sup.e.
quia propter.& ibi.(eligere)quia adhuc non est prouisū.
In gl.approbantur,ibi, innotuit.in gl,sic ergo. & in fi.sin
his,qui eligunt per secularis potestatis abusum. In gl.di-
cebat.ibi,contrariam.idem Po.de sa.In gl.quia.in fi.7.q.
1.nouarianus.In gl.vlt,ibi(& puniri poterit)idem Io.mo.
alle.ff.de pęnis.l.1.ad fi.ff.de in ius vo.l.fi.facit sup.de cu
le.c.2. cum concor. & vide, quod de cęco dixi ī.de re.iu.
nemo potest.ꝙ in prin.qōnis. & in fi.Arch.hic dicit,ꝙ si
habet alia beneficia,suspensus erit ab illis, quasi vbi pro-
pter facti impossibilitatem non potest locū habere restri-
ctio.habeat locum pœna lata, vt verbum sonabat. Et hac
rōne dicit tunc ad extraordinariam non recurrendū,all.
5 ꝙ vbi † est impossibilitas facti, dr̄ esse impossibilitas[a] iuris.
a ff quæ fniæ sine ap.re.l.fi.ff.de condi.inst.si filius.nec ob.si
dicas,per id grauius puniri offendentem ecclesiam alienā
b q̄ propriā. dicit enim, ꝙ hoc inducit[b] impossibilitas, &
lex scripta.puto standum gl. quia aut dicit hoc declarato
rium,aut noui iuris editorium, primo casu planum.secun
do casu dico ex iuribus huius editionis esse perinde ac si
in concilio verbum indiffinitum prolatum fuisset sic spe-
cificatum, quo ad tempus subsequēs loquor.Sed planum
est, quòd si talis expressio esset in concilio,non esset locus
illi pęnæ,ergo nec erit in casu, sed imponetur arbitraria.
& facit quod no. de rescrip. Rodulfus.& sup. de rescrip.
cap.1, dico tamen , quòd satis æque iudex arbitrabitur,
si illum suspendat ab æquiualenti beneficio .

ADDITIONES.

a ¶ Impossibilitas iuris. Adde, quod habetur in Spe.de aduo.§.4.
ad euidentiam.l.non dubium.C.de testa.filius.12.q.2.fine cr-
ce.Bal.in consi.inci.in Christi nomine amen.

b ¶ Et quotuplex sit impossibilitas. Bald.in l.eam quam.C.de fi-
deic. & Bar. in l.1.ff.de cond.inst.

S V M M A R I V M.

1 *Constituens non debet constituto dare mandatum iurandi, quòd ipse constitutus credat &c.*

CAP. XXXVIII.

Procurator. Duo ponit, quæ requiruntur in
procuratorio ad appellandum
in casu decreta. vt circa. secun-
dum ibi. habeat, quia ad appellandum . not. quis non
dicit ad prosequendum appellationem iam factam , de
quo loquitur Guil, in Spec. de procur.§.1. versic. sed po-
ne quòd, & versic.sequen.[In eorum animas] per hoc di-
cit Archi. tolli dictum quorundam curialium,qui dicunt
pronunciatum,quòd non est satisfactum constitutioni vt
circa.nisi iuret procurator se & dominū credere &c. allo.
in arg.ff.de dam.insec.qui bona.§.si alieno, non ergo re-
quiramus vltra id, quod hic exprimitur, alle.96.di. vbi
nam. Sed tu dic,quòd decre.ista non dat formam appel-
landi, vel iurandi, sed formam procuratorij, in quo cer-
1 tum est, ꝙ † constituens non debet constituto dare man-
datum iurandi,quòd ipse constitutus credat &c.Cum er
go litera decre.vt circa.requirat,quòd appellantes iurēt,
& procurator appellet, videtur ꝙ etiam in suam animam
iurare debeat.posset enim credere contrarium eius,quod
credit constituens.& bene facit.ī.de iura.cal.c.2.§.1.ante
factum hic teneas,post factum pium esset tenere eum Ar-
chid. & se illos,s.in quorum animas iurat secundum Arc.
qui inducit no.per Inno,sup.eo.lib. quia propter hoc.§.il
lud.in gl. super hoc. ver. item dicimus quod procurator.
Prima gl. soluit duo dubia.Glo. per hoc. dicit q.solutam.
Glo,non credo,respon.per q.& soluit.Glo,pen. redditra-
tionem. In glo.1.ibi in iudicio.istud non est de tex.legis.
In gl.2.in fi.idem Archid.In gl.3.in fi.& hic posset repeti.
quod no.fu.ti.prox.c.vno.super ver.decætero.multis etia
videbatur olim , ꝙ sufficeret. procuratorium cum man-
data

dato opponendi crimina & defectus & parandi oẽ iuramentum in animam constituentis. alij dicebant, ꝙ debebant exprimi crimina in procuratorio, sed non erat necesse exprimi circunstantias. & hoc communiter tenebatur, & pro tanto dixit decetero. Hoc scias, ꝙ in casu, quo locum non habet decre. vt circa. ã.e. per cle. eo. tit. constitutionem, nec locus est huic decre. licet contrarium fuerit olim in disputatione terminatum. s. ꝙ sine speciali mãdato nõ teneret appellatio, quam procurator interposuerat ab executore, ne sue prouisionis prætextu dominus suus molestaretur super possessione beneficij, quod canonice fuerat adeptus. In glo. in plurali, in fi. Arc. idem. In gl. nõ credo, in fi. facit cle. eo. ti. de procur. c. 2. In gl. pe. ibi, procurator. ergo sup. inquantum procura.

S V M M A R I V M.

1 *Obligatio fideiussoria, quæ accedit principali, potest præcedere principalem, non tamen ipsa accessoria vsquequaque nata erit ante principalem.*
2 *Iurisdictio delegata an possit esse in pendenti a parte.*
3 *Ius quæsitum electo per publicationem scrutinij an vitietur ex protractione electionis post collationem.*

C A P. XXXIX.

Si confirmationem.

Non diuiditur [electionis] idẽ in confirmatione sniæ, priuilegij, donationis, statuti, transactionis, vel pacti, cũ sit eadẽ rõ, vñ ẽt talia confirmari petuntur, de cõfirma. vti. vel inuti. bonæ. de re do. cõstitutus. de deci. dudũ. de præb. significatũ. de transac. c. 1. de pac. c. 2. & 4. (Potestatem) quærit Io. an. si metropolitanus delegauit, dũ vacaret ecclesia cathedralis, confirmationẽ, vel infirmationem electionis in ea fiendæ, prout de iure fuerit, & postea fiat electio, super cuius confirmatione delegatus procedit, an processus valeat. arguit ꝙ non, per decre. vl. de rescri. & ff. de iudi. l. non quemad. vbi dicit esse casum, nam ibi ponitur differentia inter iudicia & contractus & obli
1 gationes eorundem principales, vnde † obligatio fideiussoria, quæ accidit principali, põt præcedere principalem, non tñ ipsa accessoria vsquequaque nata erit ante principalem. Sed erit in pendenti, secus in iudicio. i. potestate iudicandi, sic ibi sumitur. sicut & in l. iudicium. ff. de iudic. quam iudicandi potestatem debet præcedere existentia causæ, cui adheret commissio, sicut sui accidens. Ostẽdit hoc per naturalem rõnem. nam esse album, præsupponit esse per naturam substantia est enim prior natura omni accidenti. sic & in esse moris. nam bene viuere præsupponit viuere. nam gratia, quæ habetur beate viuere, non destruit naturam, sed perficit, ergo eam præsupponit. oẽ em perficiens præsupponit perfectibile, aliàs non haberet in quid ageret. sic dicit in esse rationis, vt est commissio negotij, cum enim committere sit causæ cognitionem indagare. & hæc indagatio per esse rationis præsupponat causæ existẽtiam, quæ in qõne proposita tpe cõmissionis per archiepũm factæ nata non erat. ergo non valuit. all. ff. qd cuiusq; vni. item eorum. §. sed si ita dicit ẽt id bñ probari per decr. Romana. ĩ. de off. or. in 2. & 3. rñ. nã citatio q̃ est exordium actionũ instituendarũ, insti. de pœ. te. li. §. vlt. debet fieri iurisdictione creato. ã. e. bonæ. 2. in fi. fortius & cõmissio sm eum, hoc fortius, ego non capio. pro Ioanne tñ facere vf. eo. ti. cum concessa. & de rescrip. literas. & ĩ. de eccle. ædi. ad audientiam. 2. in fi. rom concor. & de concess. præ. c. vl. in fi. & ĩ. de off. leg. c. pe. §. vlt. satis potest dici cõtrarium, cum delegentur futura negotia per vniuersitatẽ causarum. ĩ. de hære. per hoc. ff. de iur. om. iu. l. solet. & l. seq. & quod licet in toto & in parte. vt ibi. & ĩ. de off. le. pastoralis. §. 1. deleganturque ẽt per priuilegium. ĩ. de priuil. c. 1. §. & idipsum. dece. vlt. ã. de rescr. duplici rõne. non ob. prima, quia ibi præiudicatur ordinariæ ptati. hic nõ, quia ordinarius, cuius erat cognitio, cõmittit. item ibi non extẽditur ad futura, qa de his nõ cogitatũ, hic vero cogitatum & expressum. & sic ẽt videtur ad cle. literas. lex non quemadmodũ, non ob. Quia verũ est, vt ibi no. ꝙ iudicium, qui est actus triũ psonarum iudicis, actoris, & rei, non potest esse in pendenti, non sic in iurisdictione, vel eius commissione, vel delegatione, quæ nec est iudicium, vel de actus iudicij, vt scripsi post Inn. & Host. de proba. q̃m in gl. ma. ver. alij dicũt, & quæ de sui natura datur ẽt ad futura, qd patet in ordinario. & est ẽt in pẽdẽti in delegato pp clausulas generales alternatiuas conditionales, vt patet de rescrip. c. pastoralis, ad fin. & facit, qd ibi no. in vlt. gl. & ad idẽ eo. ti. sup. eo. lib. c. 2. & in f. de offi. dele. cum plures. i. fi.
2 fi. item ꝙ † iurisdictio delegata possit esse in pendẽti a parte, de su. competenti, licet. & c. ex tenore. de rescr. cæterũ. & c. ex tenore. & c. ex parte. ã. & c. si aũt. & ca. plerũque. de rest. spo. audita. sic & procur. datur etiã ad futuras. sup. de proc. non iniuste. in prin. licet secus in decreto actoris, vt præ. §. sed si ita. vel aliter soluitur, vt ibi ĩ gl. qd dr̃ pcedere debere existentiã cãæ, fateor quoad exercitiũ iurisdictionis cõmissæ, decr. Romana. de qua vide, quod ibi dicã sup gl. certus. prohibetur cõmissionẽ futurarũ appellationũ nõ simpliciter, sed in diocesi suffraganei, sup quo fundatur phibitio, vt ibi patet in prin. & dicam ibi in prima glossa. ibi etiam est causa subditorũ suffraganei, hic vero ipsius suffraganei. plus dico, ꝙ facit pp, cũ id pmittat, vbi id habeat cõsuetudo. ergo id agere nõ est cõtra rei substãtiã, quia id nõ posset consuetudo, vt no. sup. eo. lib. de consue. c. 2. in cle. e. ti. cũ cõcessa. est rõ ambitionis, q̃ hic cessat. in decr. vlt. de cõcess. pb. §. vlt. frandabat cõcilium latera. hic vero expediti põt per hoc citius ecclesiæ ordinatio, vt si archiep̃s se haberet necessario absentare, & forsan vicarius eius ad talem causam sufficiens non esset. fateor tñ, ꝙ etiam abusus esse posset in tali cõmissione, q̃ ex causa non ex primo, ne doceam malignari, fortius autem in ep̃o sic cõmittente prædicta procedunt nunciari per cõpetentẽ iudicem aditum per applõnem vel q̃relam (si sic) suppleri põt maxime, quia etiam canonica, licet ea alio capite irritetur, non tñ ex prædicta snia canonica hic tra-
3 ctat Ar. an † ex protractione electionis post collationem vitietur ius quæsitum electo per publicationem scrutinij, de quo di. sup. c. publicato, in 10. q. Prima glo. summat & alleg. duo antiqua iura. Gl. 4. ponit 5. exempla. Viti. gloss. no. quærit, & sol. in vlt. gl. ibi, hoc. ff. §. 1. hanc & l. si præses. vide in regula in pœnis. & ibi, si ex testamento. vide de cau. pos. cum ecclesia. super gl. hoc sumptum. In gl. 1. in fi. & est huius iuris ratio s. m. Io. mo. quia inseparabilibus inutile adiectum non vitiat, quod erat vtile, de hoc, ĩ. de reg. iu. vtile.

S V M M A R I V M.

1 *Capitula, quæ vacationis tempore male ministrant bona communia. peccant, tamen non incurrunt pœnam constitutionis, c. quia sæpe.*
2 *Iactura & damnum differunt.*
3 *Pœnitens celebrare non potest ante finitum tempus suspensionis a canone.*
4 *Obligari nemo potest ad impossibile.*
5 *Monacus delinquens conueniendus est non ecclesia.*
6 *Furtum committitur frequentius in modicis, quam dolus.*
7 *Iniuria ecclesiæ non remittitur per prælatum.*

C A P. XL.

Quia sæpe.

Diuisio super t. glo. & hæc dictio sæpe, duas, vel tres vices comprehendit, in Aut. de test. §. quia vero. vbi no. Arc. facit. 25. q. 2. ita nos. in prin. & quod ibi no. Sed de hoc non interest quo ad hũc casũ (capitula) forsã hoc respicit ecclesias seculares. s. ã. c. cõgregato. in pri. Et ꝙ de conuentu sequitur, respicit regulares. ã. de sta. mo. c. 2. §. vl. in prin. (dimissa) de distinctis loquitur non de cõibus sm Arc. qd alias, vide no. in cle. e. ti. statutũ. in 3. gl. facit ut,
1 ergo Arc. ꝙ mortaliter † peccãt capitula, q̃ vacationis tpe male administrant bona ecclia, pœnã tñ huius cõstitutionis,

nis quæ de ipsis non loquitur, non incurrunt, quòd bona co[illegible] administret collegiũ, probatur ff. qđ cuiusq. vni, sicut. §. fu. deinde re. ea. 2. ne se, va. c. 1. & qđ ibi no. Inn. (ob ueniẽtia) vnicũq. in cle. e. ti. statutũ, & su. eo. vbi periculũ. §. ꝓ. nissionis (reseruati) ita ꝙ intacta successori reddãtur, vt i c. nõ licet. qđ all. gl. Sic & possessor hẽ ditatis ipsius bona cõseruare dẽt nõ dissipare. ff. de pet. hæ. dious. in prin. idẽ io curatore bonis dato. ff. de mu. & ho. l. 1. §. vl. [custodes] ergo custodire dñt nõ cõsumere. ff. ut in pos. le. is cui. & de talib. dñt futuro successori plenã reddẽre rõnẽ. J. de cle. ægro. c. vno. §. pe. fin Arc. [occupãt) .i. distrahũt, & ponitur io mala parte. de hoc su. e. gñali (surripiũt) sic 12. q. 2. de laicis. & expone. i. latẽter rapiũt, siue tollũt. 12. q. 5. ficobi. Sed dã. 6. ponitur ꝓ falsa suggestione. ibi, princeps & sattrapæ sorripuerũt regi, dilapidabãt, indifferenter, vel ꝓdigaliter errogãdo, & propter hoc ẽt platus deponitur. su. de sta. mo. c. 2. in fi. [cõsumũt,] necessarias ergo expensas, puta i salario officialis per eos fieri nõ ꝓhibet, fm Ar. qui ioducebat, qđ no. in cle. e. ti. statutũ, in fi. 1. rñ. (iacturã)

2 differt a dãno, qa iacturã patimur sciẽter, & vltro, ut patet in his q propter tẽpestatẽ res suas iactãt. 1. q. 7. dispẽsationis. ff. ad l. ro. de iac. l. 1. & 2. Dãnũ vero fit nobis nesciẽtib. ad id 2. q. 1. in primis. de iniu. ohm. & c. in nostra. ff. ad

a l. aqui. l. 1. C. de iniur. l. dñm. Et dr̃ dãnũ a diminutione patrimonij. ff. de dã. infe. l. 3. & hoc respectu iacturã includit [ausus] quasi prauã audaciã conspso. i. sine alio hois administiculo (& beneficijs) qđ opererur in monaco hæc suspensio, dicit hic Arc. id, quod scripsi post Inn. & Ho. de simo. dilectus. 1. suspẽsi. su. e. ver. ꝓuisionis. & su. e. ut pteriri. & 16. q. 6. placuit. sic & hẽs punit, ut nõ detrahat quartam in re, q̃ subtraxit. ff. de his, qb. vt indi. l. rescripta. ff. ad l. Fal. l. Pau. in auth. de hær. & fal. §. vt hic nobis. idẽ in legatario, q legatũ perdit, si rẽ legatã subtrahit. ff. ad l. Fal. l. 1. §. 1. C. de le. l. nõ est dubiũ. Quærit Arc. an si isti sic suspẽsi in suis ordinib. celebrant, ut prius, efficiãtur irregulares. arguit ꝙ sic, ꝙ propter crimẽ sũt suspẽsi, & sic celebrãdo fiũt irregulares. J. de re iu. cũ æterni. J. de sen. exco. c. 1. ad finẽ. an-

3 te † finitũ. n. tp̃s suspẽsionis a canone ẽt pęnitens celebrare nõ põt, ut ibi, qa tñ hoc nõ ad certum, sed indetarminatũ tp̃s suspenditur. s. quousq. pęniteat. vr̃ aliquib. si celebrat, non fit irregularis. huic ob. 1. q. 5. presbyter. vbi ad suspendentis arbitriũ dẽt satisfacere. Arc. dicit, ꝙ ibi loquit, qñ sn ialiter est facta suspẽsio hois, non fore iuris. vñ dicebat Inn. ꝙ potius uidebatur snia Dei, q̃ canonis, qñ suspendebatur, quousq. satisfaciat, uel quousq. pęniteat, quare licet post pęnitentiã celebret, & si prius celebraret, irregularis non esset, ut no. ipse in decre. si celebrat. & dicit Arc. fm hoc dici posse, ꝙ talĩ suspensione durante eligaot personã idoneã, ex hoc electio non irritabitur, cũ hoc non sit iure cautũ, nec ob. iura, q̃ vr̃ contraria, qa intelligũt de excõicatis, suspẽsis, vel interdictia ab hoie, vel a iure, qđ nõ est hic, vt dictũ est. Subdit ẽt Arc. in decr. ista fauere vr̃ opinioni dicentiũ tales raptores excõicatos per c. 12. q. 2. de laicis. vbi dicit, anathema ꝓlatũ est. Sed Hug. & Lau. exponũt. s. cõstituẽ est, vt ꝓferatur, qđ ꝓbant per versi. ibi. si qs post. ad idẽ 12. q. hæc hoius. in fi. & nõ licet, vel loqtur c. de laycis. qñ layci indebite occupãt bona ꝑlatorũ defunctorũ, cõtra quos anathema ꝓlatũ est. & ibi dr̃ excõicetur, respicit actũ denũciationis. plene concor. de of. deleg. venerabil. J. de cẽ. q̃q̃. de sepul. c. 1. in fi. 2. q. 3. per totũ. tñ vt dicit Arc. hoc intelligebatur. & si non sustiet adiectõ, qa verbũ restitutionis plenã hẽt significationẽ. ff. de vsur. videamus §. in Romana. & in verbo, restitutionis oĩs vtilitas actoris cootinetur. ff. de ver. sig. cum prætor, probat hoc decre. J. de censi. q̃q̃, coniuncta cum decre. cle. vlt. eo. tit. vt ibi no. in gl. pen. [restituerunt] in monaco hæc pęna commutabitur in corporalem, qua perfecta intelligeretur restituisse, & constitorioni satisfecisse secuodum Ar

4 chid. alle. ꝙ † quis ad impossibile non potest obligari, de reg. iur. non potest. Ad primum adducit. 14. q. 6. c. 1. & qđ

5 ibi no. nam † monachus delinquens conueniendus est [illegible] ecclesia, sicut seruus, qui deliquit, & non eius dñs. C. de no. l. pe. & vlt. ad hoc. 3. q. 4. nulli. & 11. q. 1. de persona. & quod vtrobiq. no. Et quod no. ff. de off. proconsu. obseruare. §. proficisci. in gl. 1. in fi. Et quod no. Inn. de priui. cũ olim pp. in gl. & male. & monachus dr̃ seruus. 54. di. multos. & no. 12. q. 1. nolo. in gl. nũquid. ꝙ ergo de seruo di[illegible] da monacho dici põt fm eã. Gl. prima sũmat & obiectionẽ soluit & remittit. scđo q̃rit & soluit, solutionẽ reprobat. Gl. aliud. alle. duo iura diuersa, de diuersitatis rõne q̃rit, & soluit, & solutionẽ iustificat. Gl. non credo. rñ. per q. sa prima gl. ibi [vallatis] & primo narrat factum reprobum. scđo motiuum. exprimens illud punit. ibi, nos ipsorũ. tertio tollit obstantia. ibi, non obstaotibus. Et ibi ad tertiũ, quia ad nullam de illis partibus, quas distinxi super rubrica de ele. & 10 gl. 75. ibi illud. & c. hæc huius placiti. ibi (relatiuum quæ) & est si. J. de præben. pro illorum. ibi. quod prouid. vt ibi dixi, & ibi Arc. contra & Io. mo. in additione, cum capitulũ vt administrator legitimus alieno noĩe administret, ꝙ si suo facere vellet, malę fidei possessor esset, qui non præscribit. J. de reg. iur. possessor. In glo. prouidebitur. in fi. idem Io. mo. J. in glo. aliud. ibi (in beneficijs) vide, quod notaui in cle. de pęnis. cupientes. in gl. nota nooam, ad finẽ, & ibi opponit [propter latrocinii] sm Arc. qui all. 87. di. in religiosum. 2 3. q. 3. iustum, & 25. q. 1. violatores. ff. de ru. incen. nau. l. 3. §. senatus. Io. mo. dicit, ꝙ hic peccat, vt iudex, vel administrator legitimus. [illegible] peccat vt priuatus. In gl. ipsis ibi [erat] Arc. repetit, q̃ [illegible] post In. & Ho. de æta. & quali. cũ bonæ. & vide, quod no. in cle. de deci. c. 1. in gl. sic suspensis. In gl. ẽt. ibi [omni] recitat hic Arch. opi. Hug. qui dicebat, in restõne tã modicũ forte attendendum est in paupere, sed non in diuite. Sed Lau. simpl̃ dicebat, forte in talib. tam modicum nõ ponderandum. hoc notant 1. q. 2. c. 2. Et in fi. idem Arch. alle. ea. cã. q. 1. si episcopus. ibi. integerrime. non ob. ꝙ inter coniunctas personas non curamus de modico. ff. de impensis. re. do. fac. oĩno. de do. inter vi. & vxo. vtrum, quia hoc modicum delinquentium, & quia tal ia frequentabant, facit

6 quod no. ff. de dolo. l. ꝙ † frequenti us committitur in modicis furtum, q̃ dolus. In gl. uo. credo. ibi (sufficere) idem Arc. fm quem non procedit pręlati remissio, vt hic verba sic sumantur amare in odium delinquentium, alle. quod

7 no. de † iniuria ecclesiæ, ꝙ non remittitur per prelatum 13. quæ. 4. fi. s. de sen. excom. cum desideres. & c. contingit. & quod ibi no. Inn. item dicit, hic est pœna iuris. quæ non tollitur, nisi per illum, qui indixit. remittit ad ea, quæ dixi. s. eo. c. 1. vers. pro & contra. J. de rescrip. statutum. §. si quid. cum concor. In gl. mukum. ibi [gallicanus] memor sum ante hanc decre. illarum partium socios habuisse, qui dicebant, canonicatuum suorum redditus duplicari, cum vacabant ipsorum ecclesiæ.

ADDITIO.

a ¶ A diminutione patrimonij. Adde hæc, quæ refert Card. in cle. 1. §. ciuitas. de pœnis.

SVMMARIVM.

1 *Grauamen exprimi debet, quando appellatur ab interlocutoria, si vero diffinitiua appelletur, sufficit dicere, appello ab iniqua sententia.*

CAP. XLI.

Constitutio. [Formam] in specificando & iurando opponunt. opponẽda crimina, vel defectus, quod dic, vt in cle. eo. tit. constitutionem (nisi) negatiuam sequitur. vnde ponit, non excipit, remissiones decidi. sup. eod. li. de constit. c. 1. in fi. [in iudicio] de decre. cupientes. dubitatur, an in iudiciali appellatione locum habeat, vt ibi scripsi super ver. appel. Prima gl. ponit summam, & dicit, quid declarat. In gl. 1. ibi, locum habeat. secunda ibi, qñ vero exprimit secus in iudicialibus, & cãm reddit ibi, cum per eam. & ibi (extra judicium) si. J. de senten. excom. solet.

solet. in fi. & quod no. j. de scis. c. vno. in gl. fi. In gl. de app. 1 in fi. hoc intendit, q † si in iudicio appellatur ab interlocutoria, exprimatur grauamen, si a diffinitiua sufficiat, dicere appello ab iniqua snia, vt ibi. In glo. vlt. 10 fi. all. Io. mo. & Archidia. C. de appe. præcipimus. C. de test. sancimus.

S V M M A R I V M.

1 *Ecclesiæ vacanti debet dari procurator, vel administrator, vel visitator.*

2 *Libera & generalis quid in se habeant.*

C A P. XLII.

Is cui. Primo tractat de his, q sunt iurisdõnis. Scdo de his q sunt ordinis, ibi illa qui papæ [seu] 1 non refert ergo † an ecclesiæ vacanti detur procur. vel administrator, vel visitator, vt hic & j. de sup. ne. præ. c. fi. cũ concor. [Cathedralis] factum ponit, nam idẽ in alia ecclesia s'm Arc. hoc verũ non attento ver. cui solum. quoad quẽ stat proprie, quia secus in alijs, stat et a pprie propter finẽ capituli ecclesiæ vacantis. Io. mo. [cui soli] interpositio aliũ casum soluens [commissa] an sit talis cõmissio, si fiat electio, videatur per id confirmarus. ponit hic Arc. opiniones, quas vide e. ti. cũ nobis olim. in gl. pe. & super illa. immobiliũ. de quo adiutore dic, vt j. de cle. ægro. c. vno. §. pen. Arc. dũtaxat vr hic tolli, quod no. 71. dist. fraternitatẽ. quod no. Arc. j. de sup. ne. præ. c. fi. q talis non possit licentiare clericũ ecclesiæ. de c. satis, dixi s. e. si Abb. super 3. gl. [excepta] hæc litera probat confirmatũ alienare posse immobilia seruata iuris solennitate, sicut posset cõsecratus (iurisdõnis) de his de off. or. lõquerente. & c. dilectus. per Inn. de sta. mo. r. 1. Ar. [fuerit eps] si ergo fuerit eps, ẽr illa poterit (episcopos) de cõse. ec. vel alt. aqua. Gl. r. alle. duas gl. contrarias. & quo ad certũ casũ non curat, Scda gl. rñ. per q. Gl. puta. rñ. per qõnẽ & sol. Pe. gl. primo remittit, secundo quærit & ponit opi. Cõpo. ad qõnem & ad casum aliũ. in gl. puto. ibi, (ex quo) in fi. vendit tutor sine decreto vestes atritas & corruptas, quæ seruando seruari non possunt, & animalia superflua. & ibi [si idem] non haberent noia diuersa codicilli & testm̃, si idẽ essent. in gl. pe. ibi, & qa. vide ne præ. vices suas. c. 2. supra gl. 2. In gl. t. ibi magnæ gl. & facit qđ no. Host. in sum. de iurein. §. qs possit. ver. in reb. ad id facit j. de sup. neg. 2 prę. grãdi. vbi † coadiutor hẽt liberã & gñalẽ, & sic ẽt no. 7. q. 1. c. 1. in vl. gl. quid a ut alias veniat in libera & generali hr ff. de procu. procurator cui. & facit j. de procu. qui ad agendũ. in fi. Gof. s. de transa. contigit. & de his quæ fiunt a præla. noni. dicit, q habet gñalem, sed non liberam. Sed Vin. in præ. c. nouit. & de rescrip. edoceri. dicit, q haber liberã, vbi habet consensum capituli, als non, nisi in casu, de his quæ fi. a præ. pastoralis. vel nisi papa cõmittendo spãliter hoc exprimeret, vt hic & præ. c. grandi. In glo. s. in fi. idem Arch. all. C. de off. eius qui vi. al. iu. ob. l. 1. & 2. & ff. de tute. l. quæsitum. In 3. gl. in fi. & ibi parer, q iure cõferre põt beneficia spectãtia ad collationẽ epi, & proptec id posset cessare suppletio gl. si istud soli, respiciat plenã, & liberã, qa tã plenã vt ipse papa, alius nõ confert. In glo. puto. ibi alienare. donare pro sua voluntate non põter a fructus vel mobilia, cũ non sit spõsus, nec prelatus ecclię. 24. dist. presbyteri. nec facit fructus suos, sed debet oia reseruare futuro successori. 12. q. 5. hic huius. s. e. quia sæpe. & de administratione tenetur reddere rõnem. 2. q. 7. quapropter. 10. q. 3. c. 1. de pac. qualiter. s'm Arc. q tñ fatetur, q talis de bonis ecclesiæ habebit quotidianas expensas. j. de cle. ægro. c. 1. §. pen. Et q administrat & disponit s'm formam decre. grandi. de supp. neg. præla. ff. de procura. cui. In gl. pe. in fi. all. tamen ibi de app. vt nostrũ. ff. de ac. post. qui absenti. inf. de conces. præben. quia cunctis.

S V M M A R I V M.

1 *Benedictio an quolibet die dari possit, & an sit iterabilis.*

2 *Distributiui cuiusque natura talis est, quòd si ei postponatur negatio, remouet illud, quod sequitur, pro quo distribuit.*

3 *Discordia quid sit.*

4 *Legatum factum filiabus non comprehendit filios, sed filijs factum comprehendit filias.*

5 *Fœmina petens veniam ætatis propter pudorem & sexus verecundiam non cogitur publico cætui, vel principi demonstrari.*

6 *Personæ integri status promouendæ sunt ad honores.*

7 *Masculos & fœminas iura sæpe æquiparant.*

8 *Domus exustæ ignoranter venditæ pars dimidia & minor æquiparantur.*

9 *Priuilegia diuersa diuersis casibus contra ius commune concessa miscenda vel extendenda non sunt.*

C A P. XLIII.

Indemnitatibus. Concor. de iureiur. & si Christus, ad finem. Arc. (discordia) s. e. c. quorũdã nulla. sup. vt ne sit contradictoriũ [vel monialẽ] vocat ex habitu vel receptione. (tacite) vide quod dixi, de re. vidua. super 3. gl. (eligẽdum) actiue. Io. mo. (decætero) aliter. n. de iure veteri, vt hic in gl. olim. (Et votis) concor. 73. di. vota cinsũ [appellatione] spãle contra id qđ hr s. e. si postq. tñ aduerte, qa hęc decr. in hac parte loquitur, qñ tertia pars, vel minor appellat, in §. cæterũ. loquitur, qñ appellat minor pars capituli, in appellatione igitur, q interponeretur ab alio, cuius interesset, seruarentur alia iura (officio) qrit Arc. an repellat monialis tertiæ partis coadiuuare volẽs officiũ iudicis ipso volente, puta quia pbationes offert, qa illa est ineligibilis, vel ab illis electa, q illã eligere non potuerũt, cũ de iure spãli ad alias pertineret electio, vel q essent excõicatæ, vel interdictæ, q nõ potuerũt eligere. & sic per hæc informabitur ipse superior in cõfirmãdo, vel infirmãdo. dicit q admitterur. s. e. si qñ. §. fi. cũ hoc hic prohiberi nõ videatur, imo ex quo reseruatur accusatio & denunciatio, fortius talis coadiuuatio, maxime cũ sua intersit bonam hre prælatã. facit ad hoc, vt lite pen. c. 2. in fi. licet ergo talẽ coadiutorem facere, ar. 30. q. 5. iudicantẽ. insti. de act. §. curare. nã coadiuuãs nõ vr facere actũ iudicialem, nã in decr. qm contra. s. de pbatio. iste actus non cõputatur inter iudiciales s'm eû. [si alias] fi. d. alias. q consideratione numerari, pbat hæc lra voces. al. inhabiles cõputãdas vt profint, super quo vide, qđ no. in clem. e. ti. quod circa. in gl. pe [benedictio] qũo talis be 1 nedictio simplex est. Et † an quolibet die dari possit, & an sit iterabilis, no. in cle. de sta. mo. attẽdentes. §. statuimus. in gl. 2. (impendatur) si sunt solitæ benedici, q die, vt in p. §. statuimus (a dignitate) non q abbatissa dignitatẽ habeat (strepitu) s'm auctores strepitus idẽ est, q frequẽtis populi sonitus, siue clamor, vel tumultus. & habes ff. 5. q. 4 i loco. Arch. Et figura non dicit simpliciter & de plano, & super hoc, quod no. in cle. de ver. signi. sæpe. in 5. gl. (Spiritualibus) de main. & obe. dilecta (temporib.) fructus colligẽdo, & seruando, sed nõ alienãdo, nisi illos q ẽt seruando corrumperentur. C. de adm. tu. sancimus. in fi. [in terras) faciendo coli, iuramenta & fidelitates accipiendo a vasallis & consimilia s'm Arc. in hoc vl. scripsi cõtrarium post Inn. & Ab. e. ti. nihil est. in fi qui dicunt, nec obedientiã a subditis, nec iuramẽta a vasallis per talẽ administratorẽ recipi posse [penitus) concor. s. e. nihil. in fi. s. de accu. c. vlt. in fi. & si contrariũ faciat, non tenebit, de do. & cõtu. veritatis. in fi. & dicit Arc. hanc literam generaliter intelligẽdã, vt loquitur. no. Host. in prę. c. veritatis. (Recipiat) non dicit eligat. vide, quod no. in cle. de iudi. dispendiosam. in gl. nunquid. de quo hic Arch. dicens, q non viciatur ingressus, si ad monacatum quis eligatur (nominata) de publica notarione remittit Arc. ad no. 63. dist. quanto. in gl. ex hoc. & s. de postulatione, bonæ. 1. in fi. vbi latius. per Inn. Compo. & Goff. (quomodolibet] vna dictio, sic. j. de cleri. egro. pastoralis. §. pe. de sepul. c. 1. ad fi. de hæ. vt officiũ. §. cõpescẽdi. alibi dicitur quolibet modo. 50. di. de his clericis. & dicit Arc. quòd est distributiuũ modorum, & exponitur. i. quocunque, vel quolibet modo. dicit 2 ẽt, quòd † natura cuiusque distributiui est hæc, quòd si ei postpo-

postponatur negatio, remouet illud quod seqr, p quo distribuit. valet ergo tm̃ hic, quã. ũ nullo mõ qratur. In hoc casu qñ facta est a minori rpe numero ad concurdiã, facile. n. in collatione zeli & meriti sibi inuicẽ inferẽt opprobria reuelarentq; secreta. Valerius ad Ruffinũ in dissuasione ne vxorẽ d cat, & an tuerit meus Valerius hæsito. sic dicit sm̃ Thomã in manipulo. qs mulieris garrulitati aliqd cõmittat. q id solũ p ꝺ tacere, quod nescit. Et Hierony. ad Pauli. G. hanc garrula anus, hanc sophista verbosus. Prouer. 7. mulier garrula & vaga, quietis impatiens. (Decernimus) non dici permittimus, vt non fiat. quare non solũ releuantur, ne facere teneantur, imo ẽt pcipitur, ne faciãt forte propter rõnẽ pxime dictã, concor. j. §. sed cũ eas. & j. de iude. mulieres. §. cæterũ. Sed opponat, quod põt, qua si nõ dederit ptãtem de indigna eligenda. ã. e. si cõ pmissarius. §. 1. Io. mo. aliter, Arc. ꝙ no. de præb. dilecto. in glo. 2. (Si maior) repete pars se opponit elec. per formam compromissi. Postremo. forsan in prima compositione huius decr. iste § erat finalis, sed postea sequẽtes fuerunt superaddi. vel est hoc postremũ in statuendo. nã q sequuntur, ueniunt prorogando, & declarando, ampliando & protestando, ut in 1. gl. (euocari) not. quia aliqa non ligat hæc cõstitutio. (Discordia) inexpiabilis & grauis culpa discordiæ, nec passione purgatur. 90. di. neq; Isido. ethy. seditio
3 sua est, q dissensiones aĩorũ facit & discordias gignit. † Discordia est aliquorũ dissensio, quod amoris uinculũ colligauit. Concordia est conuenientiũ in rectitudine aĩorum indirupta qdam & iusta complexio. (Canonici seculares) qui ẽt talibus sunt qñq permixti, ut in decr. electa. de malo & obe. in prin. Et qñq. hic recitaui illud eleganã dictũ abbatissæ talia publici collegij, q cum principi qrẽti de numero collegij rñdisset canonicos esse 80. & canonicas 40. & princeps dixisset, numerũ debuisse conuerti. Quia melius sufficiebant 40. fęminæ 40. uiris. q ecõuerso. secũdo rñdit illud salua ipsius reuerentia fuisse peroptime ordinatũ, ut s. pro 80. canonicis essent 20. canonicæ, reliquæ 20. essent pro hospitalib. quo rñso lætatus princeps concessit illi gratiam q petebat [statũ] qui condemnatua vr. 18. q. 2 perniciosam (approbare) concor. concil. Viené. de sta. mo. attendente. ner. illas quoque. Prima gl. diuidit & summat. gl. j. de. & sequens. duo q. Gl. hæc intelligo. rñ. 2. pars per qõnem, an possit opponi nullitas uoti. & hæc pars tria facit. primo ponit tres opi. secundo defendit primam. tertio illã impugnat, & ultimã impugnationem approbat. secunda pars format & soluit duas quæst. Glo. nõ sic ponit diuersitatem & ipsius rõnem. Gl. aduerte. quærit & soluit. Gl. nõ ex hoc. primo docet reprobatam opin. secundo ponit aliam opinin. quam reprobat. Gl. quod si. quærit & soluit. Gl. satis. q õnẽ soluit alternatiue. Gl. aduerte quia. rñ per quæst. & soluit. Gl. no. electio. facit duas æquiparationes. & soluit, quare tertio casu non fit æquiparato. Gl. no. ar. pro opi. & rñdet. Gl. §. iste dicit, uñ sumpta fuerit pars illa. In gl. §. iste. ibi: si ita sup. lit scriptũ. ibi dr,
4 ꝙ † legatum factum filiabus non comprehẽdit filios. sed factum filijs comprehẽdit filias. esset. n. exemplũ pessimũ sub fęminino masculinum comprehendi. In gl. j. de. ibi. l.
5 1. fœmina † petens veniam ætatis propter pudorem & sexus uerecundiam non cogitur publico cætui, uel principi demonstrari. In gl. 1. ibi (septæ) idem Io. mo. aliqui diuidunt in octo. faciendo duas partes de prima, aliq in duas & secundam in septem, posset etiam diuidi in tres. in constitutionis causam, constõnem, & coostõnis declarationem. & secunda tunc diuiditur in 6. uel in 5. In gl. j. de statu. ibi [potn] idem Arc. & ibi [minor 30.] licet in ætate differant, in professione conueniũt hodie. nam & in illis requiritur expressa, ut in cle. de sta. mon. ne in agro. §. sane. 2. In gl. eligi. ibi (a Papa.) uide quod no. in cle. co. tit. c. 1. in gl. non prohibet. Et in fi Arch. contradicens per illud, c. quod postulari potest ab epõ, cum non habeat curã. su. de pos. & re. noua. quod non credo per no. de ma. & ob. di-
lecta. In gl. olim. ibi (sexagenaria) alibi dr, ꝙ quadragenaria. 78. di. nemo pal. est. & Io. mo. dicit, id expressum in authen. de san. epi. §. presbiterorum. §. le. col. 2. & hr C epi. & cle. auth. dyaconissam. in fi. idem Io. mo. & idem Ar. & sic ratio specialitatis sm̃ eũ fragilitas sexus. nec ob. C. de his qui ve. æta. l. 2. & quod ibi no. vbi venia datur mulieri 18. anno. masculo 20. quia illud in administratione proprij patrimonij, hic in ecclesiastica dignitate. Dic, ꝙ hec dependent a principum voluntate. In gl. no. ꝙ ibi (vitra annum) quod dic vt in clr. de regula. eos qui. & vide, qd ibi no in gl. 2. & in gl. integrum. sunt & alij duo modi, qui patent per decr. consulti. su. de regu. & per decre. vidua. e. ti. In gl. fi. in fi. & c. scriptum. In gl. hoc intelligo. ibi (vel delere) vide quod ibi no. sm ꝙ ibi dicũt aliqui probant contrarium, si excõicati supprimantur, depositi deleãtur, sed satis est huic opi. quòd nomẽ supprimitur de numero, vt s. pro eo rpe nõ dicatur de numero. Et ibi ab ipsis s. de hoc Arc. j. §. si qua, vbi olĩ hoc tenuit. s. quod valeret. Sed postea mutauit, vt vidi in ori. & ibi [reguntur] facit 18. q. 2. qui religiosa. &c. in decima. In gl. ex formali (nata) quæ repellitur etiam ab hæreditate temporali, & eo. ti. cuã. Arc. idẽ in actionibus. Ioã. mo. alias ad idem in auth.
6 qui. mo. na. est. sui §. filiũ. col. 7. inducit ẽt, quòd † personæ integri status promouendæ sunt ad honores. ff. de va. & ex. cu. col. cognitionũ § æstimatio. & su. de acc. Deus cipores. cõstat aũt, quòd esse illegitimũ est no. defectus. sup. de pur. ca. accedẽs. & vacillat eius op. quòd esse nõ dẽt. 23. di. layci. itẽ cum illegitimus repellatur pp suspitionem imitationis incontinentiæ paternæ, de fi. presby. literas. & hæc suspitio plus insit in femina, quã in viro, iuxta illud. Insequitur leuiter filia mrĩa iter. ergo fęminam fortius repel-
7 lemus. Et † sæpe iura masculos & fęminas æquiparant. 20. q. vlt. virginea. & §. le. & in auth. de mõ. §. ordinatione. in fi. alias §. quæcunque. & §. omnibus. col. 1. ad idem sup. de iuta. cal. c. 1. §. pterea. sic inst. ne putaretur contrariũ p eo quòd iur. 56. di. & de fil. presby. per totum. de masculis loquũtur, q nõ cõprehẽdũ fęminas in materia odiosa, de hoc sup. c. gñali. Itẽ cum religio hoc opereretur in masculo, quod licite promouetur ad ordines, licet non ad dignitatẽ s. de fil. presby. c. 1. cum mulier non sit capax dignitatis, vt in illa aliquid religio operetur. Itẽ plura incũbunt maribus plãtis, quã mulieribus. s. de pę. & re. noua. de ma. & obed. dilecta, merito igitur aptior dẽt esse, cui plura incũbunt. & ibi iuuenculas. vbi de hoc & 31. q. 1. quo virginibus, & hic per Arc. vide in cle. de sta. mo. attendentes. § statuimus. in gl. puta. In gl. non sic. ibi, possunt accedere, si pendeat scrutiniũ, sup quo vide ꝙ dixi s. e. licet. in pri. & ibi in muliere. sup. de ver. sig. forus. ad finẽ, cũ concor. In gl. sic. sup. ibi. cũ post petitã. sm̃ quæ iura intelligendũ est, ꝙ hic dr sm̃ Arc. vt sic dicatr actus extraneus hic q est extraneus ab electione, q tunc fit. Io. mo. pro intellectu huius verbi remittit. ff. de duob. reis. duos. in fi. ff. de ver. obl. continuus. 1. rñ. ad k. iul. de adul. ꝙ ait. §. ꝙ ait lex. C. de testa. cũ antiquitas. In gl. sic. sup. de concel. ibi: spãle. s. ꝙ nõ auditur ante confirmationẽ, qui auditur post possessionẽ, hoc dico, ꝙ post confirmationẽ regulariter nõ audit excipiens contra petentẽ possessionẽ, qui rñ postea audit agens ꝙ dic, vt in remis. quæ seqtur. In gl. aduerte. ibi [in quarto] quintus qñ electio est concors non coaptatur. vt patet in pri. huius part. ibi, hoc credo. idẽ Arc. sup. § si qua.
8 facit. ff. de contr. emp. l. domum. vbi domus exeat † ignoranter vendita pars dimidia & minor æquiparantur. idẽ in deceptione precij in venditione. C. de rescin. venditione. l. 2. §. de emp. & ven. cum dilecti. & c. pe. idem in casu de test. lpo. frequens. cum concor. In gl. no. ex hoc. ibi (superioribus) vnde no. Arch. sup. § sane. in prin. & facit qd no. sup. de te. in. ad probandum. in 2. glo. idem Bar. com. Lã. in ven. a 3. & Dã. q. 8. In gl. quid si. ibi (locum habebit) non ob. quod cum ibi necesse sit eligi nominatum a maiori parte capituli. ergo non procedet subiectus partis maioris

foris.possent enim negare se illū nominasse, vt prælle.c.
cū dilecti.arē & .ī.,quod nominauerint,constet. Rñdet per
d.cr.ī.c.nui.1.& in fi.non ob.quod scripsi ī.eo.cū in iure.
in fi. 16 .oi patet. In gl.aduerte quia.ibi.§.sane.ibi.idē Ar.
licet olim contrariū dixerit, quod cōtrariū placet Io.mo.
cū in casibus istis maior sit æquitas,alleg.no.C.de fur. &
1 ser.cor.l. si quis seruo.tene cū gl.quia † diuersa priuilegia
2 diuersis casib. contra ius cōe concessa miscēda, vel exten
denda non sunt.quilibet ergo istorū casuū suo priuilegio
sit contentus. facit ī,de re.iur.quæ a iure. Et in fi.vide qd
ibi dixi super 3.gl. In gl.ī.e.§.si vero.l.sine strepitu,& figu
ra iudicij. In gl.no.electio,ibi posset valere, et si oēs dissen
tirent.ī.eo.c.ꝑm. & ibi,compromiserunt.ī.e.in causis.ver.
propter quod. In gl.antepe,in fi.dic ergo plenius,ꝙ spālia
huius constitutionis sunt 10. Primum de ætate illius, qui
in prelatura eligitur. Scđm,ꝙ appellatio duob.casib. non
deuoluit,nec impedit officiū confirmatoris. Tertium,ꝙ
post electionem attendunt eligentes ad electum ab alijs.
Quartū,ꝙ in duobus casibus exceptio, vel condictio non
recipitur,& post possessionem admittitur actio.in hoc vi-
de quod dixi ī.§.verū,super vlt.gl. Quintū,ꝙ in duob. ca
sibus proceditur sine strepitu & figura iudicij. Sed hoc
hodie in alijs electionibus cōe,per ele. dispendiosam, de
iud. Sextum,ꝙ ante confirmationem electa in duob. casi
bus administrat cū certa moderatione. Septimum,ꝙ ele-
ctio per minorem partē numero facta ex fictione aliqua
valere non pōt. Sed hoc cōe religiosis non mendicantib.
su.e. quorundam.§.circa,sed & in hoc posset esse strictior
spālitas,quia cū in religiosis mendicantibus maribus non
habeat locum ille §. circa, vt ibi dixi in prima gl. haberet
tñ in feminis locum iste §.si qua. Octauum, quòd non sit
collatio zeli & meriti. Nonum,quòd quo ad personalem
comparationem non arctat decre. cupientes, electas, eli-
gentes, vel opponentes. Decimum de pena vocatorum ad
instruendum, qui discordiam seminant, vel nutriunt, &
p prædicta cōiuncta textui videre potes,quomodo in ali-
quibus deterior, & in aliquibus melior, & in alijs æqualis
conditio marium, & fœminarum, de quo satis in Spe. de
procur.§.1. vbi addenda sunt hæc Ioan. Andr.

ADDITIO.

¶Contra ius commune. Vide hic Ioá.de Imo.in l.etiam.ff.sol.
ma.per l.ius singulare.ff.de legi.

SVMMARIVM.

Archiepiscopus si committat in consecrationem an sit suspensus, & non consecrans.

CAP. XLIV.

Prouida. Si ordinarius post recessum appellatio
nis ad curiā interiectæ in causis electio
nū episcopalium nō inquisito,an pra-
uitas interuenerit in recessu procedit,confirmat, & con-
secrat prædicta,non tenet, & ipse per annum ab eporum
confirmatione & consecratione suspenditur,& primo po
nit ius antiquum, Scđo ipsius transgressionē.ibi,versū.ter-
tio prouisionē penalē.ibi.nos(super inquirant)hoc verbū
fecit dubitationem ī.decisam. Io.mo.& Arc.(nō habita)
concor.ff.de transac.cum hi.§.si prætor.ff.de rebus eorū,
qui sub tu.vel cu.l.magis.§.si æs alienum,negotijs episco-
porum & superiorū in regularib. aut ecclesijs non est lo-
cus huic pœnæ,quia licet decre.si postq̄.ī.e.quo ad appel
lationis deuolutionem æquiparet illas cathedralibus, nil
tñ statuit de inquisitione facienda, vel præmittenda post
recessum. (consecrantes) non puto hac pœna puniri illos
duos epos,qui assistunt consecrationi,tū quia vnus solus
principaliter consecrat,de sac.vnc.c.vno.in prin. de offi.
ord.quod sedem,tum quia constō punit ordinariū, cuius
erat cognitio appellatione cessante. Sed illi non sūt tales,
ergo in illis cessat constō,cum ipsi non tenerentur hāc in-
quisitionem facere,si tarchiepiscopus committat cōsecra
tionē,ipse suspensus est, & non consecrans,ar.inf.de præ-
ben.si eps. si tñ iste, vel illi duo scirent, appellatum & re-
cessum & inquisitionem omissam, nullo modo ille conse
cret, vel illi assistant.cū participium criminis damnati in
ducat participium pœnæ.sup.de sen.excom,nuper.Gl.ele
cti.primo soluit vnum dubiū.secundo quærit,arguit pro,
& contrarium soluit. Gl.propter hoc.& gl.pe.soluūt duo
dubia. In gl.hoc dicit.ibi (quamuis) vnde dicit Io.mo.ꝙ
licet inf.dicatur decætero. tñ ante capitulū ita fuerat diffi
nitum, vt hic dr in facto ciuitaten. In gl.electio. ibi [corā
papa] idem Arc. & ibi[caracter]sunt,qui negant in epi-
scopali ordine imprimi caracterem,super quo vide quod
scripsi sup.eo. lib. in prin. proœmij,super gl.2. Et ibi(exe
cutionem] idem Arc.& Io.mo.in c.proximo. In glo.pro-
pter hoc, in fi. Si vero neutro fecit, licet processerit a neu
tro,sit suspensus. In gl.antepe.in fi.& eo,ti.eos,inf.eo.lib.
Io.mo. In glo.pen.ibi (a die) Arc. cautius loquitur,qui di
cit ab hora, & alle. de ap.super eo.2. vide quod dicā inf.
de præben. statutum. super gl.est ergo.

SVMMARIVM.

1 *Datio executoris ad prouidendum satis videtur habere vim reser-uationis, nec tamen sine decreto afficit ante præsentationem.*

2 *Papa reseruando prouisionem, consecrationem reseruasse videtur.*

CAP. XLV.

Si eo. Primo format casum dubiū, quē secundo sol-
uit(in præsenti tempore] id est temporis mo-
mento,& vide,quod dixi sup.de cau.pos.c.1.
[sedis apostolicæ) & sic respicit successorem.sup.eo.li.de
rescrip.si gratiose. Et quæ de consecratione dic.vt no.su.
eo.proxi. [afficiant]vide,quod dixi sup.e.li.de rescri.tibi
qui super eodem verb. Prima gl.ponit summam,quid cau
sam dedit,& quid determinat. Secunda gl.quærit, arguit
pro & contra,& sol. Gl.puta,quærit & soluit. Glo.s.quærit
& sol. Vlt.gl.arguit, In gl.1.in fi. Et vide,quod ibi dixi su-
per gl.pe. In gl.2.ibi (alijs) hoc tenet Arch. cum & in illis
per reseruationem constet de intentione Papæ,ꝙ nō vult
alium procedere,alle,sup.de app.vt nostrum.& ibi (præ-
uentio) hoc placere Io.mo. qui soluens cōtrarium de de-
cre.audita de resti.spo.dicit,quòd hic loquitur in maiori
bus. Sed contrarium in minoribus,qui facilius per igno-
rantiam excusantur, vel sm eum ibi procedebatur via iu-
ris cōis super iam ortis,hic secus, & leuius impeditur fa-
ciendum,q̄ factum,de iureiur.quemadmodum. In gl.pu-
ta.ibi(credo) non sto præcise huic dicto,nec credo, quòd
curia illud reciperet, vt reseruatio aliquid operetur. facit
quod no,inf,de conces.præben.si.c.in 3.gl Si tamen bene
ponderatur illa decre. facit pro glo.s. quòd saltem ante
1 tempus scientiæ reseruatio non afficiat,nam † datio execu
toris ad prouidendum satis vr habere vim reseruationis,
nec tamen sine decreto afficit ante præsentationem, vt
ibi. & §.de rescri. tibi qui.& plus afficere debet,cum quæ
ritur de iure alterius,pro quo papa scribit,quam ex nuda
reseruatione, in qua ius non est alteri acquisitum. inf. de
præb.dudum,facit pro gl,stilus curiæ semper submittens
hanc clausulam,cum de reseruatione fit sermo, vt decre.
ī.de præben.beneficia in princ. In gl. not, quòd in fine,
idem Arc.& de hoc per Compo.de rescrip.capitulum. in
vlt.col.cuius dictum ponam.ī.de preb.si apostolicæ super
gl.no. In gl.si ergo confirmatio.in fi.cum enim ante conse
crationem non sit prouisum ecclesiæ.de transla.e.s. papa
† reseruando prouisionem,consecrationem reseruasse vi-
detur secundum Arc. In gl.ibi.ab argue.idem Arc.& ad-
2 de,quod dicam inf.de tempo.ord.cum nullus. & in fine,
nisi aliud habeat consuetudo. vt ibi dixi per decre.sup.c.
nihil. ad finem.

SVMMARIVM.

1 *Absens plures procuratores ad actum electionis dare potest insolidum, aliter non.*

2 *Compromissum non potest fieri decreto.*

3 *Matrimonium carnale est sacramentum, quod non est spirituale.*

4 *Canonicus, qui procuratorem constituit, si sit mortuus, an procurator cessare debeat.*

CAP.

CAP. XLVI.

Si quis iuſto. [Electionis] ad eccleſiā vbi de
beat ſcrutiniū fieri, vt patet j.
§.porro. nam præſupponit con
cilijs.ſ.eo,quia propter. ſm Arc.(occupantis)per ſequen
tia vſ,q hoc caſu ille dicatur occupans, qui primo cōpa-
ret cū procuratorio,& pullulat ſe admitti, aliter ſumitur
j.de procu.ſi duo.& ibi videas. Eos plures ꝓcuratores da
tos inſolidū[Res]q agitur.ſ.actus electionis(exitū)pone,
q vndecim ſunt voces,& iſte vndecimus dedit tales pro-
curatores,quorū vnus concordat cū quinq; alius cū alijs
quinq.[nominatur] no. Arc. ex nominatione ius acqui-
ri,de hoc 93.diſ. Dns. & ſ.qui filij ſint legi. per tuas [ad-
mitti) hoc intelligo, & ſi diceret, ſe velle concordare, vel
ēt ſi haberent mandatū de certo,quia poſſent de facto nō
cōcordare, vel alterū eligere,& hic ponderatur,quòd eſſe
poſſet ſupra parte proxima.vbi idē tenet Io.mo.[Indiſcre
te] imputatur indiſcreta conſtō , ſic & indiſcreta electio.
ff.de neg.geſt.nā & Seruius.§.ſi.Io.mo.[nihil agit,) idem
& fortius in eo,qui ſuo iure duas voces hēt.qđ eſſe pt. ſu.
de te iu.olim.in prin.vbi vide,& tunc locū non hēt exce-
ptio, q ſequit. de collegio eligētiū, vt dixi in §.illud.ſuper
eodem verbo capl.r.t. maiori parte capl.ſi.ſup.i.rñſo.ver.
ſed is.cū concor.non ob.j.de reg.iur. iu re cōi. qa hic eſt
cōio collegiatorū,& in pluralitate ſuffragiorū cōſiſtit vti-
litas ecclię.ſu.e.ne pro defectu.63.di.obeūtib.de oſ.dele.
prudētiā.1.in.in ſi.facit qđ poſt Inn.ſcripſi de conſt.cum
oēs.ſuper ſi.1.gl.[per literas] denuntiatio minus dubita-
tur,ſecretius.n.erat,q in litera ſcribebat,q votū,ſecreto,
an ſine teſtib. dixi in c.qa propter.ſuper gl.ipſos. Prima
gl.diuidit caſum,ponit,& dicit,qđ declaret.Gl.tertia ſol-
uit duo dubia, an cōſtituens habeat neceſſe iurare, & qb.
verbis iuret procurator.Gl.quia noluit,ſoluit vnū quare.
Gl.per ordinē,alle.concor. quærit & ſoluit. Gl.quid ergo,
quærit & ſoluit.Scđo ſignat contrariū & ſoluit.Gl.no.ap
probatā.dicit,quid approbat,& quid reprobat. ſecundo
quærit & ſoluit,& ſolutioni obijcit,& rñdet, iterum quę-
rit,& diſtinguendo rñdet.Gl.no.ar.arguit & remittit.Gl.
hic primo & ſequens & pe.dicunt,quid approbat,& quid
reprobat.Gl.vlt.obijcit & ſoluit.Gl.quia nolunt.ibi(ſi plu
res) ex accuſatoribus eligit iudex magis idoneum. In gl.
ꝑ ordinē.ibi.§.pe. vide inf.de te. iur. in alternatiuis.& ibi
quotiens.vide ſ.de iurepatro.c.1.ſuper 1.gl.In gl.non ap
probatā,ibi.§.ſi ſeruus li.ex cōpromiſſo ſerui nō dat actio
de peculio, ſicut nec ſi iudicio condemnetur.In gl.2. ibi,
b vſq. in finē, & pars prima dicit,q †abſens plures procura
tores ad actum electionis dare pōt inſolidū, tñ alter non,
& in altero admittendo ponit tres gradus. ſcđa dicit,ele-
ctorem, qui eſt ēt alterius procurator , duos in ſcrutinio
nominare non poſſe, vnū caſum excipit.tertia dicit, abſen
tē nolente capitulo extraneum procuratorē dare nō poſ-
ſe , nec votū ſuum per literas exprimere.In gl.tertia.§.pe.
de infirmo præſente tractat hic Arc.de quo ibi ſatis ſuper
gl.pe. in prin.tenet aūt hoc, q poſſit procuratorem con-
ſtituere. In gl. ſup.e.in ſi.ſed effectiue vnus ſolus erit ꝓcu
rator. In gl.per ordinē ibi,cum dilecta.vide,quod ibi dixi
ſuper 4.gl.ibi, duo ſunt. facit ff.de execu.tu.6.quæ incipit
ſi duas.ff.de fideicom.li.generaliter.§.quid ergo,alias.qa
ergo. Et quid dicat, vide in ſuſ.decre.cū aūt.de,iurepatr.
per aliū modū facit ff.de hær.inſti.qui ſoluendo.ff.de ali.
le.l.3.§.qui duos. Et ibi,quot.& ff.de hære.inſti. qui ſolué
do.in ſi.& l.ſeq.In gl.quid ergo.in ſi.dicebat ergo Io.mo.
ſi nō aſſumatur vnus ex duobus,qui proſequatur electio-
nē iā factā,hic imminet periculū.Sed nullū pericu.ſi vnus
de collegio non admittatur ad electionem faciendam. In
gl.rō.ibi, ſicut non ſuo.alle.Io.mo.inf.de reg.iur.quod ali
cui.In gl.no.ibi,decre.Compo.in decre.quia propter.ſ.e.
vt ibi ſcripſi ſuper ver.de paſtore, & Guil. mane. c.45.te-
b nent, † quòd compromiſſum non poteſt fieri decreto.& fa
cit quod dixi eod.tit.cum in veteri.ſuper gl.antepe.& ibi

ſm Comp.q ſic,idem Vin. ſup.e.congregato.& ibi.c.et.
huic contrario ſtatut ſm Arc.alle.inf. de procu.c.vlt.§.i.
3 ſatis credo,quod dicit gl.nec ob.illud.c.quia †matrīm car
a nale [a] eſt ſacramentum [b] qđ non eſt ſpirituale. Itē illud vo
b luntate contrahitur, iſtud neceſſe eſt contrahi.alias diffe
rentias dixi de ſpon.tuæ. Itē ibi q̄rimus, qd expedit perſo
næ,hic qd expedit ecclę,nec hic tñ periculū propter cō
firmatoria officiū, vt ſtatim dicā. Et ibi(nō in ꝓcuratore)
facit inf. de ꝓcura.c.3.ac ſi dicā,per approbationē illorū
actuū non recurritur ad ſuperiorem, hic vero recurritur
ad cōfirmatorē,vñ nō eſt hic tale periculū.ſicut ibi. Et ibi
4 ſm Comp.idē In.& Hoſ. & Arc. Et in ſi.Arc. q̄rit hic † qđ
ſi mortuus ſit canonicus. q ꝓcu.conſtituit, an ꝓcurator
ceſſare debeat.dic q ſic, tacta tñ per eū circa ſcrutatores,
& ſimilia ſtare dñt. & ſtaret electio,ſi fieret ignorata eius
morte.ff.de ꝓcura.ſi ꝓcuratorē.ff.ſi cer.pe.l.vl. Et hoc in
procuratore canonico ſm Vinc.& idē Cōpo.ſu.e.qa pro-
pter. ſecus in ꝓcuratore abbatis,uel ꝑlati,q dēt intereſſe
electioni,durabit.n.ipſius ꝓcurator receptus a capl'o eli-
gentiū,quaſi a monaſterio, vel loco datus ſit.ſup.de oſ. de
leg.qm abbas. vñ nec forſā,nec per ſucceſſorē abbatis poſ
ſet remoueri ſm Vin.q hoc no.ſu.e.congregato. Sed Arc.
hoc vltimū dictū nō admittit,alle.j.ne ſe. vac.c.s.§.vl.fa-
cit inf. de ꝓcura. ꝓcuratorē. in cle.contra primū ēt facit
ſu.e.ci.ſcriptū ibi.totque tunc temporis conuen. eccleſias
habuiſſe prælatos &c. & vide, quod ibi dixi ſuper gl. hæc
ideo.in glo.penult.in ſi. & per hoc patet,quòd nec in lite-
ra aperta poſset mitti ſchedula incluſa aperienda in ſcru
tinio continens nomen eius, in quem ille conſentit. & li-
cet Io.mo.hoc dicat ſub dubio forte, tu dicas aſſertiue.

ADDITIONES.

a ¶Matrīm carnale. Nihilominus tñ valet argumētū de matrimo
nio carnali ad ſpirituale,& econtra.in 2.de tranſac ...q.1. ſicut.
Cardi.in cle.in verſic.quæ etiām.3.quæſt.de conceſ.præben.
b ¶Sacramentum. Matrimonium an ſit ſacramentum.glo.in c.
cum eccleſia.de ſimo.

SVMMARIVM.

1 *Iudex videns electionem non canonicam ſi caſſat illam non propo*
ſito edicto benefacit.
2 *Confirmatio facta per prælatum ſine capitulo an valeat.*
3 *Appellatio in cauſa electionis vel beneficij tunc demum intiman-*
da eſt parti, quando non fuit præſens in eius interpoſitione.
4 *Citata ſi pars fuerit ad certum locum, ſi iudex in alio procedat par*
te præſente, tenet proceſſus.
5 *Peremptorium debet exprimi, ex quo vnica ſit citatio, ſi fieret tri*
na, non eſſet neceſſe id exprimi.
6 *Confirmator ſi non apparente contradictore ſolenniter inquirat de*
forma electionis & de ſciētia, & de moribus electi, confirma-
tio videtur diffinitiua.
7 *Error iuris excuſat in damnis vitandis.*

CAP. XLVII.

Quoniam. Quia decretalis iſta multum pra-
cticatur, cōcepi vltra gl.aliorum,
vel in eas ipſius verba diſcurre-
re.no.q hucuſq. per gl.ponderatum non eſt,quòd iſta lia
duo requirit vacationē, & diſcuſſionē. Si ergo deficit alte
rum,locus eſt decreto,qđ irritat confirmationes tales, vt
ſequitur. iſta aūt diſcuſſio eſt ēt de iure veteri.ſup.e.nihil
eſt.& c.poſtquam.& c.cum nobis olim.conſtat aūt,quòd
vbi duo expreſſe, vel tacite coniunguntur, non ſufficit al-
terum,patet ſm j. de præb.cum in illis.§.vlt. primum de
reſcrip.olim.de reſti.ſpo l.c.vlt.ff.de condi.inſti.ſi hær.plu
res.de ver.obl. ſiquis ita.inſtitu.de hæred.inſti.§.penult.
has duas vide in ſuſ.de reſcrip.c.2.per prædicta patet,nō
obſtare,quòd Papa ſ.non exprimit formam diſcuſſionis,
ſed vacationis tantum,non enim eſt id,quia de illa nō cu
ret. Sed ideo,quia illa ſatis erat expreſſa ꝑ iura prædicta.
1 (Confirmationes)non dicit caſſationes.† vnde ſi iudex vi
dens electionem non canonicam caſſat illam non præ
poſito

posito edicto, benefacit, sicut.n, id olim poterat, sic & hodie, cum nil de cassationibus hic dicat, patet primum fu. q.nihil. nec hēt coelectus, vel oppositor querelandi cām, si non fuit ad illam vocatus, si vero electus dicat se grauatum, appellet. s.e. postquam. de rest. in inte.c.1.de excep. significauerunt. Item no. q licet vitiet confirmationes, nō tñ vitiat processum, vnde si cōfirmator se informet de his, quæ si nemine opponente dēt inquirere, processus tenet. imo confirmatores discreti non prius edicta ponunt, quā saltem formam examinent, facit quod prædixi. Notandū ēt q licet confirmationes irritēt, non tñ electiones. Vñ iterum de electione quæretur. s.e. si confirmationem. Dico tñ. q hęc constō afficit confirmationes post eam factas ēt de electionib. factis ante constōnem, non.n. dat formam electionibus, sed confirmationibus. facit quod no. s. eo. licet canon. in gl. ad futura. & in cle. de ætа. & qua. vt hīc q. in gl. q postquis, & q recitari solet. C de legi. l. 2. De statuto, quod hēt, q bannitus nō eximatur, nisi soluat 50. stāte isto statuto Titius bannitur, sit postea statutum, q nullus bannitus eximatur, nisi soluat 100. an Titius eximi volēs teneatur soluere 100. & refert Cy. iudicatum Paduæ per Gui. de Suza. & Ia. de Are. q sic, cū illud statutū sit in futuris exemptionib. ēt præteritorum bannorum legē imponat. Et idem ibi disputa. Ric. Malū. in pœna, vt si pro maleficio, quo debebatur pœna capitis per antiquū statutum per nouū imposita est pœna pecuniaria. Titius post primū & añ sm statutum commisit illud maleficiū, & de illo nūc accusatur, tenuit, q pœna pecuniaria punietur, cum hūc futurum actū satisfactoriū respiciat sm statutum. al. C. de test. l. testium. ad fi. in aut. col. 9. hæc constō in no, constī. in fi. hoc scias, q si de pœna ipso iure per primum statutū inflicta loquamur, secus esset. pone exemplum j. de cen. exigit. & c. cū felicis. hæc vera, nisi secunda lex ita tolleret primam, q hēretur pro non facta, vt in cle. de immu. ec. qm̄ ir-

3 ritas, tractat hic Arc. an valeat †confirmatio facta per prælatum sine c. Recitans opi. gl. & Gof. q̄ sequitur, & cōtrariam Host. de quibus s. de his q̄ fi. a præl. nouit. in fi. & c. ea noscitur. Dicit ergo, q cū capłi p̄sentia necessario requiratur, non valet quod in ipsius absentia factum est, vt no. s. de off. deleg. cām matrimonij. inducit ad hoc ff. de admi. tu. Titium & Meuium. in prin. de exerci. l. 1. §. si plures. de insti. l. 1. §. conditio. de ac. hære. si quis mihi. §. coram. cum .n. canonici participent offīn cum epo locum habet prin. oræ. l. Titium. facit quod scripsi s. e. cum ex eo. super gl. licet igitur in multis ecclesijs consuetudo habeat contrarium, pro quo facit s. r. li. de consue, non coelectus. qd̄ dī de vnico coelecto, vel oppositore ēt de plutibl. intelligas, cū eadē sit rō in plurib. vocādis sicut in vno, nec est contra verba, cu quilibet per se sit electus & oppositor, sic edictū de tutore in plurib. tutorib. locū hēt. ff. quod fal. tu. auct. l. 1. §. 1. a l. placeret, q p isto a l. habuissemus, & nihilominus aliqd monet, quod arbitror salubrius. Scripsi s. e. si confirmationem. in fi. ma. gl. Sed quid si facta fuerit gnalis vocatio, ad illa tñ venit coelectus vel oppositor, vel qd si nulla vocatione facta sponte se obtulit. Et vt pcedat dubitatio de confirmatione, an tunc valeat, intelligatur de electo, vel oppositore, quem sufficisset nominatim vocari. & q non valeat vr, cum pars prima expresse irritet confirmationem sine vocatione factam, & scda determinat eius formam. illa igitur non seruata confirmatio erit nulla, nec hæc pars eget argumentis. facit j. de reg. iu. quę contra ius. In contrariū satis est canonicum non vocatū fuisse in electione p̄sentē, vt valeat electio, nec agat de cōtemptu. patet s. e. ti. qa propter. in prin. ibi, præsentib. &c. Item † appellatio in causa electionis, vel beneficiali tūc demum intimanda est parti, qñ non fuit præsens in eius interpositione. in cle e. tit. causam. in prin. ad idem s. eo. cupientes, post prin. ver. vel post obtentam. Item in processu & in sententia latis est partem esse præsentem, patet primum de accu. qualiter. §. debet sm. ff. de re iu. de vno quo que, in quib. nil dr̄ de citatione, sm solum de præsentia, bene facit C. quō & qñ iu. in rubro. & l. si vt proponis. 2. vbi

4 a contrario colligitur, q † si citata fuit pars ad certū locū, si iudex alio loco procedat, tenet processus parte pręsēte. item cū effectus vocationis sit, vt veniat citatus, ex quo p̄sens est, cessat citandi necessitas, bñ facit ff. de lib. agno. l. r. §. si. vbi si pariat mulier j. 30. dies. j. quos a tpe diuortij nunciare debebat se p̄gnantē, cessat senatusc̄ōsultū, quasi de illo partu sensisse non videatur. j. dies illos q nasceretur. Et hāc partē verā puto, protestatio aūt, q̄ feci in prin. qōnis, ad hoc tendit, qa si debebat fieri vocatio gñalis, quia nullus apparebat oppositor, & superuenit vnus opponens, non tenebit processus. posito.n. edicto forte superuenissent alij, & idem necesse fuit illud poni propter illos, q a principio non apparebant. (in qua). 1. ad q̄. sm Ar. qd̄ placet. Velint opponere, quō aliud est mandatum de citādo illos qui se volunt opponere, a mandato de citando illos, qui se opponunt, plene scripsi de exce. dilecti. in gl. 2. Et vide quod scripsi s. e. li. de re se ti. c. 2. super 5. gl. (perem

5 ptorio) no. sis ergo cautus, quod † facias exprimi perēptorium, ex quo vnica sit citatio, si fieret trina, non esset id exprimi necesse. [Remisi] vide de dilat. c. r. super gl. 2. [Concordia] posset electio concors oppositorem hēre, & ille vocabitur s. e. indemnitatib. §. cæterum. al. fiet edictum gñale. Io. mo. Prima gl. summat. Secundo soluit duo dubia, de tertio remit. Gl. no. quòd de celeritate ponit quosdam casus, quib. approbatur, & quosdam quib. reprobatur. Glo. dicebamus. ponit, quid prius tenebatur. q̄rit & soluit distinguendo. Gl. nunquid. q̄rit, & remittit. Gl. vl. quærit & soluit. In gl. 3. in fi. ponit confirmationis abusum quē prohibet cum decreto, secundo ponit vocationis formā. ibi, vocationem. tertio ad electionem concordem hoc prorogat. ibi, qui ēt. quid aūt corrigat, non dico reprobet, videbis in gl. dicebamus. & super ea. In gl. 2. ibi [præsentatione] non ob. si dicis decr. pęnalem, & sic non protrahēdā. ad qd̄ rñdeo per decr. s. si postq̄. in fi. Circa quod no. quòd dec. cupientes. de qua ibi loquitur, vere pęnalis, quia priuat iure iā quæsito per electionē, q ista nō facit, perquod negari posset hanc esse pęnalē, al. constōnes, q̄ decernūt testamenta, codicillos, vel sñtas nō valere deficientib. certis solemnitatib. essent pęnales, quod non vr. cū nō diminuāt p̄rimonium, vel ius pristinū, loquitur aūt de elr. hæc dec. q2 ponebatur in hoc ti. & si iudicare velis, adhuc fateri oportet, q p̄sentatio sit electio. de iu. pa. c. 1. & 3. & c. nobis. s. e. q̄relam. facit quod no. s. e. sciāt. in gl. antepe. Ex quo igitur iura tā expresse fauent huic latæ significationi, ergo nō restringatur, maxime in materia hic tā fauorabili. item vt plurimum patroni præsentant ad curā. Sed videretur absurdum in electione canonici hoc seruandum, & in præsentatione rectoris. In gl. no. quòd ibi, communis. ibi de hoc per Arc. & ibi. c. 1. ibi ēt Arc. de hoc. In gl. dicebamus. ibi (non vocatis) ita enim tenebāt prædicti Doctores ibi, q in decre. cum dilecti. e. ti. ad fi. & c. nihil est. Et vide quod ibi dixi in gl. dicebat. & Comp. eod. ti. quod sicut. q non erat necesse vocationem fieri. Et suo tempore verum dicebant, & sic seruabant per illa loca, quibus per prouincialia, vel sinodalia statuta erat prouisum cōtrariū vt bono. Et ibi [sine vocatione] ad huc dici potest, quòd licet fiat vocatio, de qua hic, si tñ nullus compareat, confirmatio habet vim interlocutoriæ, ex quo causæ cognitio nō interuenit ordinario iudicio inter partes, & sic adhuc hodie prædictorum doctorum distinctio locum habet, tamen, ut scripsi post eos in dec. cum olim. in gl. ma. prope fi. ver. & idē uidet. & in decre. cstōitutis, super uer. rōnabi

6 lem. & per vet. effectum † si non apparente contradictore confirmator solenniter inquirit de forma electionis, & de scientia, moribus & vita electi, confirmatio videtur diffinitiua, ibi uide. Et quod dixi sup. eodem. auaritiæ. super glo. & tunc, & ibi, a pena. Archidia. contra, quia non debuit electus esse credulus, allegat C. si propter publicas

pe.l.fi.C.si vt ab hær.auct. contra oēs.C.q pe.tu.l.r.C. de fur.in ciuile.§.de ser. nō or.c.1,i fi. Et qa hæc sunt de actis & substātialib. causę.& talia ꝓbare dēt electus.ff.de pub. ꝗcunq. §.vi.quoad tuendā cōfirmationem sint hæc vera, quo ad euitandā pęnā loqͭ gl.ꝓ qua facit ff.de excu.tu. q testō.in fi.& de bonis eorum q sub tu.l.fi. Et ipse Ar.olim tenuit cum gl.ꝓ moderna no.opi.sua all. ff.quod cuiusq; vni.l.1.§.pe.& leges,quas vide de cle.non resi.seu in gl.1. item nō excusat titulus,q hr̄ ꝓ non titulo.C.li.10.de iure fi.l.1.Non obs.l.iuste,ff.de acq.pos.qa loquit, qñ iuste iudex interponit auctoritatem,aľs secus. C. de inge.ma.l.si aut.ff.de dona.rei.l.3.C.cōi.epi.l.pe.ad l.si qs id.§.doli.ff. de iur.om.iu.ff.de pe.hær. sed & si.§.scire. vbi nō est pdo, q erat i iure. Item † i dānis vitādis iuris error excusat.ff.de
7 iuris & fac.igno.l.r.f.1.ff.ad Silla. si qs in graui. Rñdet,ꝙ dolus pręsumit cōtra illum,q se taliter fecit cōfirmari.nec sibi licuit iura iā notoria ignorare.vñ nō excusat.ff.de in sti.sed & si pupilli.§.palam.ff.ad l.Cor.de fal.l.diuus.Item istud dānum habet ortum a lucro,ar.ff.de ac.hær.si duo. Hæc oia soluuntur per distinctionem,q̄ prædixi.ad materiā facit quod scripsi de cōce.præb.l.f.15.super ver.confirmatur.In gl.& publice.in fi.& concord.quod no.in cle. e.ti.cān.§.verum.in 4.gl.In gl.nunquid.ibi (cum in tua) vide secundam qōnem, quam posuit super regula mora. ꝭ.de re.iu. In gl.vlt.ibi (hoc esse) cum ibi non sit medium inter electionem & confirmationem, nec ibi inferioris actus veniat per superiorem firmandus,& in fi. idem Arc. & facit quod no.Inno.Host.& Com. de transla.cap.vlt.

¶ De renunciatione. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Iudicata & recte disposita in dubium reuocare non licet.*
2 *Papatus a solo Deo est.*
3 *Papatus non est nomen ordinis, sed dignitatis & officij.*
4 *Inferiora reducuntur in Deum per superiora, & inferiores prælati per Papam.*
5 *Res oblata in Christi sacerdotio est æterna.*

CAP. PRIMVM.

Quoniam. [Sapere] vide,quod no de pęni.di. 3.adhuc instant. in princ. (oporteat) .i. expediat, vel necesse sit, & vide quod no.2.q.7.c.1.(Onera) 40.di.ante omnia supportanda.& vere talis fuit Cęlestinus,licet sanctæ vitæ,in agibilib. nil expertus, fertur quòd D.frater Latinus Cardinalis de ipso somniauerat ad eius suasionem post diuturnam vacationem fuit electus. scita demum ipsius qualitate, Bonifacius tunc Cardinalis dixisse debuit. spiritussanctus decepit nos,quod alias non faciet. Sed casus iste iterabitur [Concilio] vide quod plene dicam ꝭ.de reg.iur. nullus.ex consilio.ad fi.(Et assensu)concor.ꝭ.de reli.& ven.glorioſos.in fi. Et dicit hic Arc.quòd in antiquis iuribus se hoc legisse non meminit,si ponderauit verbum assensu, videre potuit,de consue.cum inter. in fi. sed forsan ponderauit hæc duo cōiuncta. statuit nō in scriptis,quod patet ex inferioribus, vbi dicit, quòd erat timor obliuionis, & per hoc no.ad qōnem, an scriptura sit de esse legis canonicæ, vel ciuilis, vel alterius constōnis, quam plene videas ꝭ.de re.iu.super regula.nemo potest ad impossibile.in qōne.posse libere resignare,quid si papa post electionem successoris, vel prius. dum Cardinales vellent eligere, negat se renunciasse,quid iuris,vel quis erit iudex. Dimittamus solutionem Deo, cuius vices gerit papa verus, nec est credendum , quòd talem casum dubium euenire permittat. Et est simile,quod scripsi sup.tit.1.vbi periculum. super ver. 10.diebus.si tamen hunc casum permitteret euenire,& pars quælibet abundaret sequentibus, non essemus sine sci?mate electorum successorem , ad materiā tamen vide, quod scripsi de ele.licet.de vitāda. super ver. Cardinales. [redigendū] ergo nunc certum,de quo posset in posterum dubitari,debet in scriptis redigi.de [illegible] gnificauit.& c.Albericus.Io.mo.Prima gl.ponit ca[illegible] propter hoc,primo soluit dubium.secundo no.dat [illegible] & exemplificat.Gl.& erat,ponit rationes cōtrarias & re-rñdet.Gl.cum dignitas,ponit differentiam. In gl.3.ibi,
1 mo semel † iudicata & recte disposita in dubium reuocare non licet.In 4.gl.in fi.& sunt tres partes. in prima causa constitutionis Celestini.in secunda ipsius constitutionis mens.ibi, Celestinus. tertio ex duplici causa illam inter has constitutiones interserit.ibi,nos igitur.In glo.1.in fi.& ff.de no.l.doli.in fi.& 49.dist.c.1.ver.paruo autem [illegible] so.& sup.eod.lib. de post.c.1.in prin.In glo.propter hoc. ibi non vos.& hic adde,quod ibi no.In glo.& erat.ibi.c[illegible]
a ad mon. in fi. multæ aliæ rationes [a] inducuntur vel. † pa-
a patus a solo Deo [b] est,& quæ a Deo sunt,vel committuntur,
b rur,ab inferiori tolli non possunt. Ergo papalis dignitas Deo commissa,alicuius inferioris auctoritate diminui, vel
c tolli [c] non potest. Itē nullus auctoritatem, vel potestatem auferre,quam conferre non potest, sed papalem auctoritatem nullus conferre potest,nisi Deus,ergo nec eam auferre,quòd fieret,si valeret renunciatio.Secundo idē probat per decre.inter corporalia.de transla.que dicit,quod depositio,translatio, & cessio episcoporum soli Papæ reseruantur.& non nisi inquātum est Deus.i.Dei vicarius. ergo remotio papæ ab offic. quia papatus omnes dignitates excellit per solum superiorem Deum.s.fieri potest, quia nulla ratio suadet, quòd episcopos solum per vicarium suum velit absolui, & ipsum papam per inferiores. Tertio sic,maior est vnio summi Ponti.ad ecclesiā,quam sit viri ad vxorem,illa.n.corporalis,ista spiritualis. Sed matrimonium consumatum non separatur nisi per mortem;ergo nec summus Pontifex ab ecclesia. Quarto sic,summa virtus creata per nullam creatam virtutem potest tolli.Sed papatus est summa virtus creata,ergo &c. Quinto sic nec papa , nec tota vniuersitas creaturæ posset facere, quòd Pontifex non sit Pontifex,ergo minus posset facere, quòd summus Pontifex,non sit summus Pontifex. Sexta ratio est,quia papa non est papa,nisi per l.diuinam.& non per l.creaturæ,nec omnium creaturarum simul,ergo nullo mō vr̄,ꝙ papa possit eximi,quin sit papa.ex quo.n.papa consensit, & sponte se legi diuinæ submisit,non potest esse nō papa per aliq̄ creaturā,vel per oēs simul.Septimo sic,nullus votū alicuius tollere pōt, nisi is, qui est s.votū. Sed papatus est quoddā votū super oīa vota, quia papa vouit reddere rōnem,ergo per solum Deūab hac obl. non pōt absolui. Octauo sic,cū qs seipsū nō possit absoluere, qđ esset,si renunciare posset, ergo renunciare nō poterit. Nono sic,papalis ob. no tolli non pōt,nisi per maiorem potestatem,q̄ sit papalis,qua rñ non est maior nisi Dei.ergo &c.Decimo sic,apostolus ad Ebre.5.vult,ꝙ Christi sacerdotium sit æternū sm ordinem Melchisedech, quia Christus viuit in æternū.ergo vita summi Ponti.non potest esse sine summo sacerdotio, ꝙ falsum esset,si papa renunciare posset.Item cum sacerdotium vicarij Christi in ecclesia cōformari debeat sacerdotio Christi capitis,sicut pro statu mortali potestatem sacerdotij Christi a se non abiecit, Ita nec Christi vicarius in ecclesia sacerdotium a Christo in ipsum deriuatum a se abijcere poterit. Sed vt sequitur in gl. contrarium hic discussum iuuatur exēplis & opinione. Item adiuuari potest quadruplici via,prima [illegible] ex parte papæ renunciantis. secūda ex parte [illegible] cui fit renunciatio.tertia ex parte ipsius renunciationis.quarta ex parte causæ fina. Ad primam sic,non minor libertas danda est papæ in his,quæ pertinent ad salutem,& in his per quę vitare potest detrimentum salutis,quam [illegible] que alij,imo plus inquantum a salute sua vt capitis dependet salus in omnibus membris & in ecclesia [illegible] Sed [illegible] Pontificibus ecclesiæ conceditur propter suam & [illegible] rum salutem,ꝙ renūcient in 6.casib. qui habentur [illegible] in fi.cum pridem.in illis ergo casibus, quib. [illegible] tunt

tant cedendi sniam, concluditur, Papam licite cedere. Se-
7 cunda sumitur ex parte † Papatus, ꝙ non est nomen ordi nis, sed dignitatis & officij. vnde ante sacerdotiũ & conse cratione esset aliquis verus Papa, sicut verus archi. vel de canus non habens ordinẽ illi dignitati annexũ. Cũ ergo ptãs Papalis non ordinẽ sed iurisdõnẽ addat sup epalẽ, & mobilis sit, quia nihil est qđ imprimitur in aĩa talẽ ptãtẽ habẽtis. Et iurisdõ sit res, q̃ augeri & minui põt, ergo de len, vel tolli, concluditur Papã, quantũ ex se est, renunciare posse, sed quia se obligauit ecclesiæ, quã cardinales repræsentant, visum est aliquibus cardinaliũ consensum necessariũ. Tertia rõ, q̃ sumitur ex parte renunciationis, fundatur super i. l'. prima, sup. de reg. iu. cũ concor. creatio
a .n. fit p cardinales [a] sic & in ipsorũ manibus resignatio, & si opponatur. rĩam non procedere in mrĩmonio carnali, vt ibi no. Rñd. ꝙ ibi trãsit in facro ecclesiæ, pp qđ ex con sensu sequitur indissolubile vinculum, ꝙ non est in spũali coniugio. Cuius dicti põt esse rõ. & nunc aggredior quartã cãm finalẽ, de qua dixi. spũale coniugiũ inter p̃latũ & ecclesiã respicit bonũ publicũ & cõe, sed si insufficiẽs, vel ineptus cedere nõ posset, sequeretẽ malũ reipublicæ, & q̃to p̃latus maius bonũ reipublicę respicit, sicut Papa. tãto maius eẽt malũ. Itẽ ꝙ ex charitare institutũ est, cõtra charitatẽ militaret, si præsidẽs inutiliter ad malũ & confusio
b nẽ ecc̃liæ & ad dãnũ aĩæ suæ resignare [b] nõ posset, sed carnale cõiugiũ respicit priuatũ bonũ & si cõsideretur ipsius dissolutio, forte ipsi homini esset bonũ, qa meliorẽ vxorẽ acciperet, sed seq̃retẽ ex hoc vr̃e malũ, qa cũ cõiter hoĩes pl' ducat cõcupiscẽtia, q̃ tõ, multi vxores dimitterẽt, nec sic de ꝓle haberetur cura, vt nunc. Ad cõtraria, & primo ad primũ dr̃, papalẽ ptãtẽ dupliciter cõsiderari, vno mõ ꝓut ligatos & solutes in terra ligat & soluit in cęlo. Et est hoc simpl'r a Deo, alio mõ ꝓut hæc ptãs est in isto vel ĩ illo, q̃ et a Deo est, q operat oĩa in nobis. Isa. 16. tñ in hoc, vel in illo est p cõparationẽ humanã. s. p cõsensũ eligẽtiũ & electi. & sic esse in hoc uel illo desinere põt p operationẽ humanã, sic & aĩa rõnabil. s. eita solo Deo per creationẽ, tñ ꝙ fit in isto, vel in illo cooperatur, nã dispẽsando & organizando, & ideo p operationẽ naturæ põt desinere nat'r & violẽter. Itẽ solus Deus dat gratiã, & tñ hõ põt sibi auferre gratiã per suum actum, qa qui formauit te sine te &c. Et p hoc rñdetur ad finẽ primi. Ad sm decr. inter corporalia facit ꝓ, cũ ibi de epis ꝓhibeat, de Papa nõ, vel dicatur, ꝙ ibi p̃supponit iusta cessionis cã, p̃supponit etiã Dei voluntas, sicut & in eius assumptione, vel cõfirmatione præsupponimus et Dei voluntatẽ. Et per hoc sit rñsũ ad quartũ, qđ dicebatur de sũma virtute certa licet dici possit, papatũ esse æqualẽ, vel maiorẽ virtutẽ certo casu in concilio, vel tota ecclesia. Ad tertiũ rñsũ est s̃. ver. tertia rõ. Ad quintũ sit rñsũ p ea, q̃ dixi sup. ver. scđa. sumitur ꝙ Põtifex est nomẽ ordinis fundatũ sup caractere, sed eẽ summũ est nomẽ dignitatis, cui cẽdendo deficit esse summus, sed nõ desinit esse Põtifex. Ad sextũ rñdetur, ꝙ licet Papa sit Papa per l. diuinã. tñ Papa põt non esse, nã, & lex diuina nat' est mutabilis in isto vel illo, qa ad hoc operatur creatura, vt dictũ est licet sit immutabilis formal'r & in' se. s. ꝙ † inferiora reducũtur in Deũ per superiora, & inferiores p̃lati p Papã. ꝙ ergo sit Papa sup oẽs est ex lege diuina & ĩmutabile, sed ꝙ iste sit Papa mutabile est. ꝓ c e dir. n. a consensu eligẽtiũ & electi. Ad id qđ dicebatur, se submisisse legi, dico in eo perpetuari quæ sunt ordinis, qa sp facere põt q̃ sunt spũalis cõiugij pp caracterẽ impressũ, vt est dictũ. Sed Papa se submitẽdo legi nõ perpetuat in se, q̃ sũt iurisdõnis. & ideo illi renunciare põt. Ad se primũ rñdetur, ꝙ votũ Papæ de gerenda cura gregis intel ligitur, quandiu erit in officio, sic & intelliguntur iura rectorũ qui ciuitatibus præsunt, & facta ẽi his, q præsunt, de ele. venerabilẽ. in fi. & illicitũ esset iur n de officio semper gerẽdo, qa militare posset eẽ bonũ cõe. Ad octauum dico, ꝙ absoluere se a culpa, esset ascendere, non ꝓcedit aũt argũ, si qs non põt ascendere, ergo nec descendere. licet ẽt dici possit, ꝙ seipsum qs absoluit per cõtritionẽ, & ꝙ confiteri teneat alteri, a quo absoluat per dñi pręceptũ. Ia. dicente. Cõfitemini alterutrũ. &c. & leprosis, per quos peccatores intelligimus, dictũ fuit Matt. 8. & Lucę 5. vt ostenderẽt se sacerdotib. Ad nonũ rñdet in gl. Ad decimũ rñdet, ꝙ Christi sacerdotiũ ꝓ tanto dici põt æternũ. quia
5 † res oblata in Christi sacerdotio est ęterna, est. n. eadẽ cum offerẽte, qa idẽ sacerdos & sacrificiũ. s̃. de sum. Tri. firmiter. §. vna. vel dici põt ꝙ licet Christus sacerdotiũ a se nõ abiecerit, qa non suberat cã abijciẽdi, non propter hoc sequtur, ꝙ renũciare nõ possit ipsius vicarius. in quo subest renunciationis cã. Et ibi, Cle. ipse scribit in epi. ad beatũ Ia. Hierosolymitanũ, ꝙ viuente Petro ab ipso fuerat ordinatus in Papã, ideo voluit forsan resignare. dat tertiũ exẽplũ de Ciriaco Papa, de quo legit, ꝙ cũ Vrsula & 11. milib. Virginib. martirizatus est. scribit. n. de ipso, ꝙ sibi nocte quadã reuelatũ est, ꝙ eẽt cũ illis palmã martirij recepturus, tunc cõgregatis clero & cardinalib. oĩb inuitis, & præcipue cardinalib. corã ipsis renunciauit dignitati, & offo. sed iste Ciriacus in cathologo Ro. Ponti. non denotabat, qa creditũ fuit per cardinales. ꝙ nõ propter deuotionẽ, sed propter oblectamẽta virginũ papatũ dimisisset, & ibi. nõ a[illegible]. & Hug. ibi, & 27. q. 2. Agathosa. scire debes, ꝙ ipse Hugo. dixit, ꝙ renunciabit in manib. cardinaliũ, & sic dicit Arc. fecisse hunc Cęlestinum sed Vin. s̃. e. ꝙ in dubijs. dicit, ꝙ satis est, q Papa cesset ab administratione, cũ superiorẽ non habeat cuius ratificatio requirat. Per quod dicit, ꝙ non hẽ necesse renunciare in manib. cardinaliũ. Sed ex quo per ipsius expressionẽ constabit, ꝙ taliter vult cessare, renunciasse intelligitur. Ex ibi [discordia] in fi. Io. mo. alle ff. de his q̃ in test. delen. l. proxime. melius facit ti. seq. de hær. inst. & hic Tiberius. dicit ẽt, quòd sicut populus Romanus, penes quem erat summa ptãs. l. data, illam trastulit in principem. Insti. de iure na. ge. & ci. §. sed quod principi. sic & papa, qui habet potestatis plenitudinem hac lege data cedere potuit oneri & honori. In glo. cum dignitatis. ibi, præcedens. Arch. de hoc ĩ. de pa. c. fi.

ADDITIONES.

a ¶ Rationes. Multæ rationes, quibus probatur papalem dignitatem a Deo esse.

b ¶ A solo Deo. Adde quod hr̃ 11. di. consequens. Card. in cle. fi. eo. tit. & in cler. pastoralis. de re iudi c. 1. & ibi Bal. de pa. tenen.

c ¶ Tolli. Vide Bal. in l. pe. C. de bo. quæ lib. in ver. item no.

d ¶ Cardinales. Vide Host. in c. licet. de elec. Bal. in marg. ver. electio. in 6. & in c. vbi periculum. de ele. in 6.

e ¶ Resignare. Quod Papa non possit sibi eligere successorem, refert Car. in cle. 2. 5. q. de ele.

SVMMARIVM.

1 *Receptiones capitulorum non afficiunt.*

2 *Stipulatio committitur, si prohibui procuratorem, & actor ignorans egit.*

CAP. II.

Si te præbẽdã vacaturã.

Hæc forma non hẽt gñalitatem sed incertitudinẽ, vt no. dixit de rescr. c. 1. in fi. primę gl. Sed Io. mo. dicit, ꝙ talis forma est gñalis verbo, sed sigularis effectu, alle. de of. dele. ex parte 1. Idẽ Ar. allegãs ꝙ ibi notãt Tã. & Gof. & si circa illã sp ẽ n impetrãs eẽt negligẽs, sibi noceret. ĩ. de p̃b. si clericus. Sed si ex parte sua nõ est culpa, fraus renũciantis sibi nocere nõ dẽt sm eos.
1 (apostolica) exceptiones † capl'orũ nõ afficiunt, vt no. ĩ. de cõcel. præb. si soli. in vl. gl. in fi. primæ partis. & sic in illis hæc fraus nõ expedit, nec locũ hẽ. hæc dec. [renunciet ex q̃ sit] quasi ad lr̃am no. hic Arc. ꝙ no. Vin. s̃. c. veniens. in 1. gl. & vide cle. e. ti. c. vno. & quod ibi no. in 5. gl. Vin. exq. rit autem sic illã materiã, qa dicit, ꝙ iste renunciauit. per se planum est, nec vlterius repetit, 7. q. 1. quam periculosum. de con. distin. 4. quæris. & hic sequitur in fi. Si vero

renūciaſſet per literas miſſas Papę, vt hr̃ in inte.illius dec.
veniens, ſi l̃r tenet reſignatio.ff.de act. & ob.l.non figura.
Sed q̃rit, an tales l̃ræ reuocari poſſint, priuſq̃ pñſentenrur
ſuperiori.arguit q ſic per præ.c.veniens.ſ.c.& c.l̃ræ.& j.
de proc. ꝓcurator.§.fi.ſ.de proc.ex inſinuatione. & c. in
nr̃a.ff.de pac.ſi fundū,q verū dicit Vin.ſi rēa ſe non abie
cit,q ſi abieciſſet poſſeſſionē perdidit,& reuocare nō po-
tuit,vt ſ.c.q̃ periculoſum.& ſi alius eā occupaſſet,nō poſ
ſet agere pro illa.ff.pro derelicto.l.1.ſ.n eū.& vide quod
dixi ſ.e.q in dubijs. Tractat ēt de eo,q pęnituit ceſſionis,
nec tñ denunciauit procuratori,vel Papæ,quia forſan nō
potuit.de hoc dic vt in præ.cle.ſubdit aūt,q ſi eū non pœ
niteret, & per literas ſequeretur renunciatio. ille fructus
perciperet vſq; ad tp̄s renunciationis, ſicut ſocius, q re-
nunciauit ſocietati abſentis cōicat illi q̃ſita,quouſq; ſciue
rit renunciationē.ff. ꝓ ſoc.ſed ſocius.§.ſi abſenti.attēden
da tñ eſt literarū forma,an dicatur renunciacio,an renū-
ciaui,an paratus ſum,vel volo cedere,vel cedo a pñtatio
2 ne literarū.In contrariū adducitur,quia † ſi prohibui pro
curatorem, & actor ignorāſ egit,committitur ſtipulatio.
ff. iud.ſo.ſi aūt. rñder, q non committitur ex cl̃a de red.
iud.inde.ſed ex cl̃a illa de dolo malo.ſūt.n.tres cl̃ę in cau
tione de iud.ſo.ff.iud.ſo.vel dic vt ibi. Sed pone dr̃ eū re-
nunciaſſe coram probis viris,nuncius non dat l̃ras Papę,
nūquid poterit retinere præbēdam,vel an erit ſibi neceſ-
ſari a noua inſtō.ar.q ſic, ſ.e.tit.ex tranſmiſſa. Ar.cōtra.ff.
de pec.l.peculiū.§.fi.& quia cū non perdat proprietatem
taliter renunciando, vt Inn no.ſ.e.quod in dubijs.vr̃ ſuf-
ficere patientia plati, qui illū poterat reuocare, ar. ff. qui
mo.pi.vel hypo.ſol.l.voluntate.& ſ.e.dilecti. Quærit de-
mum de illo. qui impetrat a Papa vt recipiatur in canoni
cū Bono.cū ſit paratus alijs ſuis beneficijs renūciare, qd
ꝓcedet.an renunciatio,an collatio præbendæ. Rñ. q ſi li
teræ admittuntur,prius fiet renunciatio, & ſi poſtea reſi-
ſteretur ei,ſuccurreretur ſibi, ſ. de pac.cū pridē. & de re.
permu.cum vniuerſorum.& dicit,q in his & ſimilib. agit
potius ex officio implorato, q̃ ex vi actionis, vel obliga-
tionis per præ.c.cum pridem. Quia de pęnitentia renun-
ciantis tractauimus,conueniat qd dominicalis.6.de cleri
co.qui turbatus propter exactiones, quib. eum grauabat
epūs.in ipſius manib. renunciauit eccleſiæ, q̃ ſtatim pœni-
tens repetit.Soluit Bar.ſ.n Hug.q auditur, ex quo ſtatim
reuocat,quod fecit. Secus ſi aliquantulum perſeueraſſet,
per l.quicquid.ff.de re.iu.Et inconſultus calor & c.2.q.3.
§.notādū.facit l.diuortiū.de diuor.canō.de pœ.di.1.poſt
prin. Et per contrariū i l̃., mutare j.de re.iu.refert Tanc.
tenuiſſe contrariū, dicendo, q lex quicquid, intelligitur
de maleficijs,qd Hu. negat, cū loquatur de diuortio,quā
vide j. de reg.iu.ſub litera q. Prima gl.ſommat & dubiū
ſoluit.Gl.5.& 6.ſoluunt duo dubia.Gl.idē credo.recitetur
per q.Vlt.gl.ſoluit dubium. In gl.antep.ibi,placuit,vide,
ſ.de tranſ.c.fi.ſuper gl.antepe.& ibi,ſi quis ſeruo. vide ſ.
de biga.nuper.ſuper antepe.gl. In 1.gl. ibi.[vtraque] &
primo prouider impetrantib.contra fraudes,de quarum
coniecturis ponit exempla ibi, vt quia, ſecundo ibi cæte-
rum,conuincit,& punit fraudulentos. Et hæc quæſtio in-
ter qōnes collectas in hoc ſtudio fuit prima ī ordine diſ-
putata per dñm Henricum Anglicum,ponebat tamen ter
minos.quòd renūnciatio, & collatio fuerant factæ clāde
ſtine, & ſuper hoc fundabat ſolutionem ſuam,quare di-
cebat illas non valere. In glo.quod eſt.in fi.de legatis.dic
vt j.de of dele.c.3.& 4. In gl.no.quòd ibi,coniecturis.C.
de dolo.l.dolum.cum cōcor.Io.mo.remit.ad id,quod ple
ne no.j.de re.iu.ſcienti. In vlt.gl.ibi, ſi quis epūs. bene fa-
cit ff.de diuor.ſi filia.ff.ſolu.matri.l.filiæ.Ioan.mona.

¶ De ſup. neg.præla. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus ſi non eſt in mora petendi abſolutionem, nec eſt res, quę ex dilatione grande periculum patiatur, melius eſt tantiſper expectare, quam nouo iudici committere.*
2 *Archiepiſcopus ſubditum remittit ad ſuffraganeum ſtatuendo terminum competentem, quo ſubdito iuſtitiam reddat, quo lapſo ſi id non fecerit, ipſe diffiniat.*
3 *Epiſcopi de reſeruatis Papæ ſine ſpeciali mandato ſe non intromittunt.*
4 *Epiſcopus debet eſſe diſpenſator canonum & moderator legum.*

C A P. P R I M V M.

Romana. [edictū] vide quod dixi ſ.e.li.de ele.
vt circa. ſuper eo verbo (libere) quaſi
nedum per ap.ſed ēt per ſimplicē que
relam, vel t. non obſt. conditione ſuffraganeorum ſm
Pe.& Arc. (curiam) vt ſic ēt ipſius officiales cōprehēdat.
[Penitus].i.ex toto non valeat hac de cauſa factum, quia
coram non iudice,de iudi.at ſi clerici.cum concor.ſcdm
Hoſt. (Eorum) quid ergo tunc fiet de cauſis,quæ ſpectāt
ad forum epiſcopale, adeatur ſm Ho.vel legatus, ſiue in
prouincia ſecundum Boat. facit quod no.j.de of.ric.c.
1 s.in fi.gl.Io.mo.dixit hic † quia ſi epūs non eſt in mora pe-
tendi abſolutionem,nec eſt res, q̃ ex dilatione grande pe-
riculum patiatur, melius eſt tātiſper expectare, q̃ nouo iu
dici committere.ff. de vaca.mu.l. pe.in fi.alias Papa proui
deat cām non prouiſo.j.e.ſi epūs. Ho. qui archiepiſcopus
fuit, turbabatur de his,dicens ſe non videre ſufficientem
rōnem,niſi quia placet pñtatem archiepiſcoporum reſtrin
gere, & ad ſe cauſas trahere.ſi.n.epūs non pōt, & vſque ad
hæc tpa caſus non erat reſeruatus Apoſtolicæ ſedi,quare
archiepūs hoc non facit.Inducit etiam quod no.hic expo-
nendo verſus,quos ponit in ſum. de of.ord.§.quid perti-
net.præcipue ſuper ver.crimen.& ſuper ver.permutat.hic
patet,quòd cum epiſcopus accuſat ſubditum,quia nō po
teſt compromitti,& ſic non extat illius iudex, archiepūs
cognoſcit.6.q.2.c.1. Item ſi permutat cum capitulo ſuo,
& facit cle.de re.ec.non ali. ſi vera.fatetur, quod in caſu
huius decr.ſ.qñ ipſe archiepiſcopus excōicat, poſſet red-
di rō,quia ſibi daretur excōicandi materia, vt ad ipſum
iuriſdictio perueniret.ad hoc ſup.de of.deleg.ſuſpicionis,
& prouidendum eſt ad talia,quæ poſſunt euenire.Inſt.vi
bo.rap.§.nedum.rñdebat aūt, quòd ſi iniuſte excommu-
nicat,egregie puniatur.(Si iuſte) vel ſi ſententia fertur per
dele.papæ,quare non deuoluitur.cum tamen eccleſiaſti
cus ordo confundatur & c.11.q.1.peruenit. Et,vt dicit,
in hac parte curialior eſt imperator, qui defectū & negli
gentiam ſuorum iudicum per diœceſanos epōs vult ſup-
pleri,in auct.coll.9.vt diſ.iud.per totū.& parcit remotis,
ne ad ipſum venire cogantur, in Auct.de quæſto.coll.6.
Et compatitur paupertati, & occurrit litibus, laborib.&
expenſis.vnde in caſu cōſimili,nec rñſum dat,nec ad ſuū
iudicem remittit,in Aut.de man.prin.§.ſi tibi.& §.de.coll.
3.Et prout dicit, non eſt cuilibet facile adire curiam Ro-
manam pro iuſtitia obtinenda, nec fit ſine grauedine ſu-
ptuum,& expenſarum,de reſ.in inte.cum ex literis.ad ſi.
Sit ergo ſm eum pro ratione voluntas. Inſt. de iure na.§
ſed quod prin. & per eoſdem modos conqueritur de eo,
quod dixerat quædam extrauagans,cuius mens habetur.
ſup.de elec.quamquam.eo.li.Cui dicit obſtare decret. cū
in cunctis.in fi.ſup.de elec. (forte) non eſt no.dubitatio-
nis,ſ.e ſup.de proc.tue.ſ.n Hoſt.Pet.Io.mo.& Arc.[pro
illis culpis) vt quia forte negligens eſt in abſolutione pe-
tenda. Prima glo ponit caſum literalem & ſummarū. An
tepe.gl.ſignat & ſoluit duo cōtraria. In 1.gl.ibi (reuocat)
ſi reuocauit ad petitionem ſuffraganeorum,quæ excōmu-
nicati erant, hoc fecit ex plenitudine poteſtatis ſecūdum
Boat.vel non fuit exceptum,vel fuerant abſoluti,vel for
te erant hic rei conuenti, quia non parebat edicto, & in
fi. & ſunt tres partes ſecundum Hoſtien.& Ioan.mona.
prima reuocat edictum,ſecunda cauſam reddit,ibi,quia
etiam,tertia antiphonizat.ibi,ſed aliqua. In 2.gl.ibi,mul-
tas.nouē.ſ præter iſtam. & Ho.& Io.mo. hic illas enume
rat.ſ.de of.vi.or.de fo.cōp.de re.de ap.de cen.de pę.& d
pos

pę.& re.de sen.excom.Romana.In gl.3.ibi [pastoralis] &
hic per Ho.Io.mo.qui ét ponūt hic versus, quos ipse Ho.
ponit & exponit in sum. de of.or.§.quid pertinet, quos,
quia ibi habes, hic decido prosecutionem ipsorū, versus
aūt sunt hi. Officium varium, forus, apostolo crimen. Pec
cans non pares res consulcatio deses. Præsul, canonici tu-
midi, sni a neque. Visitat, indulget custos, quia Papa dat
vsus. Permutat socijs, suspectus cunq; remittit, Casib. his
primas subiectos p̄lulis arcet. In gl.no.quid. ibi [iurisdō]
idē Hos hic & in sum.de of.or.§.quid pertinet.sub §.sunt
aūt.ver.deses p̄sul Io.mo. & facit qđ no.ŝ.de of.or.pasto
ralis.in gl.2.& c.irrefragabili.in 4.gl. Et idē Boati.qui di
cit, q̄ ideo aliud in negligentia, q̄ in excōicatione, qa ne
gligens peccat in iurisdōne, & sic nō mirū si ad proximū
deuoluitur. Arc. hic contradicens, quod hoc non est iure
cautū.al.quod no.Inn.in præd.dec.quia, in ver. ad illum,
alle.ēt 9.q.3.nullus.& c.conquestus, ŝ.de of.or.duo. in fi.
& c.pastoralis.2.rñ. & 22.q.1. amputato. & c.sæpe decet.
Idem Fran.Ver.nisi in casibus in absolōne excōicationis,
de of.or.ad reprimendam.& in correctione criminum. j̄.
de sen.Romana.vtrobiq.n.mora affert periculū s̄m eum.
Host.autem ad partem suam no. q̄ lfa hoc dicit, nō tū ex
culpis, non dicit ex negligentijs. vnde s̄m eum, si tertio re
quisitus.ŝ.c.1.no.procedit, vel prima vice denegat, exp̄s-
se facit j̄.de ap.ab eo.ŝ.de loc.potuit. Metropolitanus co
2 gnoscet, alle.de of.or.duo simul. Cōsuluit tñ, † q̄ archieps
subditum remittit ad suffraganeum statuens sibi terminū
competentem, quo subdito iustitiam reddat, quo elapso
si id non fecerit, ipse diffiniat, de of.or.quanto. in fi. & c.
ad reprimendam. & ca.irrefragabili.§.excessus. & vt eps
monitionē negare non possit, præcipiat ei, q̄ lr̄as moni-
tionis sub suo sigillo remittat, vel a s̄ suas literas formam
illarum & receptionis diem continentis.ar.C.de fi. instr.
l.plures. & sic obstabit illis propria professio.1.q.7.salu-
berrimum.27.q.1.oēs fœminæ.C.de non nu.pe.gñaliter,
vel fiat de traditione literarum corā testib. instr.n.sup.de
test.significauit. vel habeatur de hoc litera sigillata sigil-
lo autētico.de sen.excō.cum medicinalis.§.exemplum.su.
de fi.instru.c.2.& ibi, dilecto.remittit Host. & Ar. ad sū.
de of.or.§.quid pertinet.sub §. sunt autem.ver. sed quid
si eps. & ibi, q̄q̄. vide, qđ ibi dixi in tex.in gl.quid ergo.in
fi. In gl.pe.ibi, vbi de hoc, & hic repetit Frā.qō.ibi distin-
guit gl.an per verba negatiua, an per verba affirmatiua p̄-
lega ca sit constō. Et Host.etiam ponit aliqua exempla, vt
in edicto.de resta.de proc.de matrimonio, quæ sunt per-
missoria, ita cum gñaliter est prohibitum, vt in casu nr̄o,
& in conspirationib. collegialib.& collegijs, quæ censen-
tur prohibita, nisi appareāt permissa, de iureiur. & si eps.
ff.de colle.illi.l.1.ŝ.de excef.præ.dilecta.& ibi [epōrū] di-
cit Host.epi de adultis & minoribus dispensant, si non in
ueniantur prohibiti, in maiorib. non, nisi reperiantur per
missi. De † reseruatis Papæ sine speciali mandato se non
intromittunt. Item nec dispensant cōtra canones, legem
ipsis epis imponentes, nisi inquantum inuenitur conces-
sum, de tpe ord.dilectus.nec contra factum suum, de quo
remiecit de cle.cō.diuersis. qūo aūt ad oēs alios canones
ligātes subditos tm̄ & non ipsum, nisi conditor canonis
dispensationem sibi retineat, vel alias inueniatur prohibi
tum, poterit dispensare.de præb. graue. de sen.ex. nuper.
& sic dicit intelligendā auctoritatem Ber.qui dicit † ep̄m
oportet esse dispensatorem canonum, & moderatorem le
gum. Et, vt ipse dicit, in primitiua ecclesia vnus excōica-
bat, alter absoluebat. Sed postea fuerunt arctati, vt patet
10.q.2.c.1.de pę.& re.cum ex eo.§.ad hoc.cum fi. In glo.
vlt. in fi.& c.de causis.ŝ.de transf.c.fi. & poterit per archie
piscopum infligi, qui pastoralem auctoritatem habet su-
per eum, 34.di.c.1.circa fi. nisi loquaris de pœna deposi-
tionis, si talem requiret qualitas culpæ s̄m Host.alleg. de
exces.præla.c.fi.de pęnis.c.fi.vbi de hoc.Obijcit Io.mo.q̄
cum hic dicat infligendam pœnam canonicam loquitur
ergo non de arbitraria. Rñ. q̄ licet pęna expressim cano-
ne statuta propria sit canonica, & proprie sit pęna. ff. de
ver.sig.siqua pęna. Arbitraria tñ, quę non espressa s̄m cō
siderationem canonum imponitur, illa etiā dicitur cano-
nica saltem inceptiue, in qua supplet præsidens, q̄ canoni
bus deest, ar.de testi.quæsitum.Idem Arc. qui remittit.2.
q.3.§.notandum.1.in fi.de pę.di.1.mensuram.ff. de pę
hodie.ff.de his qui no.infa. quid ergo.§.pęna.

S V M M A R I V M.

1 *Papa vel alius superior an possit quem ex causa priuare.*
2 *Regibus speciale est & proprium donare.*

C A P. II.

Grandi. De hac decre. facit additionem Gui. in
Spe.de sen.§.2.in fi. Et hic primo ponit
mandatum. secundo dat ipsius executo-
res.ibi, alioquin, tertio protestat.ibi, per hoc.prima pars
continet quatuor. nam præmissa coadiutoris commenda
tione, & ad quid detur, & sublatis obstantibus mādabat
illum prius recipi. secūdo sibi pareri. tertio ill suffragari.
quarto illi de redditibus rñderi. [nobilem] in secularib.
dignitatibus ponderatur nobilitas. [In ecclesiasticis] vi-
de quod no.24.q.1.qm̄, de app.constitutis.2.prohibitatē
armorum s̄m Pet.vel morum modestia s̄m Arc.Multipli-
citer cum Tullius in oratione ad Cæsarem pro rege Deio
taro vltra med.de fragilitate illum commēdasset, subdit.
scio hoc verbo laudari reges non solere, fortem iustum,
seuerum, grauem, magnum, largum, beneficum, liberalē.
hæ sunt laudes regiæ.illa priuata est, vt volet quisq. acci-
piat. Ego tamen frugalitatem, i.modestiam & temperan-
tiam virtutem maximam iudico. Commendatum per ba-
rones regni. Arc. [iure regni] ergo reges priuare nō pos-
sunt regno quod successione debetur, nedū filios, sed nec
1 ēt collaterales. Inn.fatetur tñ, q̄ † Papa, vel alius superior
rex hoc posset ex causa.sup.de voto.licet. (magnanimita-
tem] quæ est rerum difficilium, vel terribilium sponta-
nea & rōnabilis agressio. Et est contraria pusillanimitati.
& s̄m Macrobiū a magnificentia, quæ est difficiliū, & præ
clarorū negotiorū consumatio. Et sic ista respicit cōsuma
tionem, illa vero inchoationē. Tullius tñ in prima rethori
ca non distinguit ista, vbi dicit, q̄ magnificentia est rerū
magnarum & excelsarū cū aīo ampla quadam & splendi
dissima propositione cogitatio atque administratio [Gña
lem] no.pro eo, quod no.7.q.1.c.1.in vlt.gl.q̄ coadiutor
habeat liberam & gñalē, & quod hic no. Arc. vide sup.de
ele.is cui.super 1.gl.(eiusdem) sit assumptus salubriter, vt
in dño confidimus, non minus &c. Et dicit Io.mo.quòd
hic narrat, quæ curator facere dēt. j̄.narrabit, q̄ dñt fieri
curatori.(homagio) vide quod no.in cle.de re iu.pastora
lis.§.rursus [oībus suis] hoc est contra eos, qui volunt pa-
cisci cū dñis, q̄ sine armatis, vel cū certo numero ingre-
diantur eorū loca vniuersi.vide qđ post Ho.dixi de exces.
p̄.nimis.j̄.in fi.ac suis.ad idē j̄.de cle.ægr.c.vno.ad fi.con
cor.quas hic al.Arch.de hoc dixi in sum.coad.in mēbro.
pe. [appellatione mea.] de effectu huius cl.de ap.vt debi
tus.super 3.gl.q̄ aūt iura hanc dec.secuta appl̄one remo-
ueant, patet ŝ.de ele.indēnitatib.§.1.& §.cæterum.j̄.de hę.
vt offīn.§.deniq.& c.vt inquisitionis, ver.vterque, per hoc
aūt arg. pro protestationibus faciendis.7.q.1. pontifices.
Archid.Prima glo. ponit casum literalem & summarium
Tertia gl.obijcit & soluit. Quarta glo.signat contrariū, &
soluit.Gl.no.ar.arguit, & alle.contrarium.In gl.1.ibi, qui
præest. nam ēt reges prælati dicuntur. 11.q.3. præcipue.
Arc. In gl.3.ibi, vbi de hoc. Arc.alle.de off.arc.ea quæ.de
reg.iu.quamuis.C.de fun.patri.l.2.lib.11. Et remittit ad
no.per Gof.in sum. huius tit.circa medium.distinguit aūt
neglectum & negligentiam, de primo.11.q.3. placuit. &
istud post monitionem, s̄m ante nominationem, in quo
locum habet 1.q.1.quicquid.& ibi [dic.q̄ rex] idē in du
ce, comite & similib.s̄m In.& ibi (prodigi) dicit hic in.q̄
furiosus & p̄digus postq̄ eis interdictū est, ipo iu.agnati

ſunt curatores, allegat ff. de cura. fu. Iulianus ſcribit. me-
lius faciunt leges ſeq. & Inſt. de cura. §. furioſi. & ibi, (non
habet) fortius ergo potuit eccleſia deficiente alio ſuperio
re coadiutorem dare ad petitionē illorū, quorum intereſt
ſm Inn. & Io. mo. alle. ff. de cu. & tut. da. ab his. l. diuus. &
ſ. q. ſi. ſint le. per venerabilē, & ibi (licet) Arc. alle. 17. q. 7. ſi
quis deinceps. in fi. & quod no. 11. q. 1. nullus. In gl. circa.
in fi. dſit Pe. & Arc. circa fidem catholicam. In gl. quia de-
bebatur. in fi. Remiſſiones dedi, de elec. per venerabilē. in
fi. q̄ eſt contra, ſed loquitur in imperio. In gl. licet. ibi. do-
2 natio. & hoc præcipue in curatorib. regum ſm Inn. cū ſre
gib. ſpāle & proprium ſit donare ſm eum. ff. de admi. tu.
eum plures. §. pe. Io. mo. arg. contra. ſ. de iureiu. intellecto
illud in enormi præiudicio, vt ibi dixi in gl. no. in fi. ſu. de
reg. iu. cum inter. in prin. & j. de priui. per exemptionē. &
ſ. de conſue. cum dilectus. in fi. de præſcri. cum officij. in
princ. ne ſede va. c. 1. in prin. de priui. vt priuilegia. ver. qz
tñ. ponitur ēt monaſteriū p canonia regulari, de priui. cū
olim. 2. in prin. pro eccleſia ſeculari. 16. q. 7. neminem.

SVMMARIVM.

1 *Capitulum num poſſit viſitare, & debeat procurari vacante ſede.*

CAP. III.

Si epiſcopus.

[Capiatur] hodie locus eſt ele.
de pœn. ſi quis ſuadente (in ſpi-
ritualibus) per hoc vſ, q̄ † capi-
1 tulum poſſit viſitare, & debeat procurari vacante ſede,
de hoc hic Arc. & Io. mo. in c. proxi. vide qđ no. in cle. de
hære. c. 1. in gl. hæc litera, an autem capitulum ſede vacāte
det literas indulgentiarum, remittit Arc. ad id, quod no.
j. de pę. & re. Romana. in fi. ad materiā vide, quod dixi,
de exceſ. præ. accedentib. in glo. nūquid. latius dicam de
ma. & ob. c. vno. (miniſtrare) & ordinario iure hoc cōpe-
tit, vt dicam j. c. proxi. ſuper gl. pe. neceſſitatibus. 61. di. c.
ſi. Arc. [commode] ſic, ſ. e. li. de ele. quam ſit. Arc. (ordina
ri) tacit ad id, quod dixi ſ. e. li. de reſcrip. ſi gratioſe. ſuper
ver. voluntatis beneplacitum. Prima gl. ſummat & dicit
vnde orta. Quarta gl. no. & remittit. Gl. pone. q̄rit, arguit
negatiue, ponit tres opi. & tertiam probat. In 4. glo. ibi, l.
vlt. lae. cū. ibi per profeſſionem coniugis lucraretur in ſecu
lo manens id, quod in caſu mortis lucrari debuerat. In gl.
pone ibi, l. fin. magiſtratus dant iudicem ēde principis
mandato, de illo ad ipſos appellabitur. In glo. 1. in fi. & fa
cit ad ea, quæ no. 7. q. 1. paſtoralis. in fi. vl. gl. & 71. di. cleri
cos. in gl. 2. in 4. ibi. l. vlt. in fi. 1. rñ. Io. mo. alle. in Auct. de
nup. §. ſed occaſionem & ibi de hoc & §. ſi vero decre. col.
3. & decidendo, quod hic no. vide quod ſcripſi poſt Gof.
& illos de con. coniu. cum ſis. & in fi. quod vide ſup. de re-
ſcri. ſuſceptum. & ibi etiam remiſſiones dedi ſuper gl. pe,
In gl. in his. in fi. vide quod dicam j. c. proxi. in fi. In glo.
pone ibi, credo. Idem Arc. & in fi. alias ſequeretur, quòd
epiſcopus, qui eſſet etiam canonicus, vel canonicus vica-
rius, vel delegatus epiſcopi, illum confirmare non poſſet.
In gl. ſeruus. ibi, prima actione, vbi de hoc. & 33. q. 1. Ar.
In gl. pe. in fi. Io. mo. alle. 2. q. 7. quapropter. & c. ſequenti.

SVMMARIVM.

1 *Coadiutor an detur abbati inutili propter ſenium, vel ægritudinem.*
2 *Tutori longa ægritudine impedito datur curator.*
3 *Viſitatoris officium dignius eſt officio procuratoris.*

CAP. IV.

Eccleſiæ cathedrali.

In inferiorib.
ergo ſecus (vi
ſitator) ſacis
1 exquiſite notauit hic Arc. de † coadiutore, an detur abba-
ti inutili propter ſenium, vel ægritudinem, de quo dixi de
cle. ægro. c. ſi. & vſ q̄ non. Sed debet remoueri, inducit, qđ
no. Io. 7. q. 1. in fi. ſummæ. & Hoſt. in ſum. de cle. ægro. in fi.
& hoc dicunt per c. 18. q. 2. ſi quis abbas. ad quod, rñ. vedi
xi in præ. c. ſi. pro dicto tamē illorum facit, quòd abbates
facile remouentur, de accu. qualiter. 1. de ſi. per tuas in fi.
Ad quę tamen reſponderi poteſt, quòd loquuntur, cum d
procedit a crimine, vel q̄ ex culpa ſua prouenit inhabili-
tas, de æta. & qua. c. 1. quod non eſt in hoc caſu. Item illa cō
ra dīt remouendos ab adminiſtratione non a dignitate.
facit quod no. Io. 1. q. 1. in primis. in gl. non intelligas, in
fi. ad l. ff. de iud. ſi longius. C. de off. præ. ſi quos. quę pro-
bant propter nimiam ſenectutem iudicis alium ſubrogan
dum. Rñdetur, q̄ l. ſi longius. loquitur in delegato, cuius
iuriſdictio facile reuocatur per delegantem, quia iudiciū
ſoluitur &c. ff. de iudi. l. iudicium. q̄ probat verbum. ibi da
tus, quod exponitur. i. delegatus, ut e. ti. iudex. & l. a iudi-
ce. non ſic in abbate, qui ſine iuſta cauſa &c. 66. di. ſanè
peruerſum. 17. q. 3. nulla. ſup. de ac. ad petitionem. Itē ut
dicit Arch. non eſt tanta connexitas inter talem iudicē, &
eius officium, quanta eſt inter abbatem & ſuam eccleſiā,
cui matrimonialiter alligatus, & ad hunc intellectum re-
ducit generalitatem illius l. ſi quos. vel ſecundum Archi.
damnum imminens reipublicæ tam in iudicando, quam
in conſtituendo ſalarium ei, cui daretur coadiutor, facit
illum iudicem impeditum remoueri, ordinarius ſit, vel de
legatus, niſi ſit iudex habens iuriſdictionem, quaſi in pa-
trimonium radicatam, qui ſine culpa re propria non pri-
uatur, vt dictum eſt. (Satis eſt) de abbate dicendum vide
tur, quod de alijs prælatis dſ, ſ. coadiutorē dari, ex quo
expreſſe aliud ſtatutū non eſt, quia q̄ ſanctorum patrum
& c. 2. q. 5. conſuluiſti. de transla. c. 2. 96. diſt. ubi nam. 17.
a q. 2. lex diuina, palea eſt. Itē † tutori [a] lōga ægritudine impe
a dito datur curator. ff. de tute. ſolet. & prælati tutoribus ſi-
milātur. 1. q. 1. §. quod ſi male. pro abbate facit etiā de ſta.
mo. ea q̄. §. q̄ ſi abbas. in prin. Arc. hoc putat verū ne affli-
b ctis [b] addatur afflictio. 7. q. 1. cū percuſſio. Item indignū
eſſet eum priuari ex eo, quod inuitus patitur ex naturæ de
fectu. 5. di. ad eius vero. Et tēporalibus per culpam non vi
detur ſufficere alterum, vel negligēs adminiſtratio in ſpi
ritualibus tantum, vel tp̄alibus tm̄, vide iura, quæ ſcripſi
ſup. e. lib. de elect. c. ſi. in 1. gl. patet hoc, quia primo datur
regula, a qua vnus caſus excipitur, quo deficiente ſtatus
ſtatuſ. [adminiſtret] dicit Archid. neceſſariam adminiſtra-
tionē, vt poſſit archieps facere, qđ ſequitur. alle. 2. q. 1. ac-
cuſatio. 11. q. 3. indigne. honeſtum hoc puto, ſed nō neceſ-
ſarium, ſatis eſt enim, q̄ interueniat vocatio, de qua ſequi
tur ad c. accuſatio. Rñde, vt ibi no. ad c. indigne. q̄ de ex-
communicatione loquitur, vt etiam ibi no. [negligētiam]
Arc. dicit ſe hic intelligere negligentiam, q̄ dr neglectus,
de quo dixi ſup. eo. grandi. ſuper 3 gl. (legitimam) quam
hēt hoc ipſo, q̄ viſitator datus eſt, licet ad cautelam q̄uq;
in datione id exprimatur, vt in decre. cū nobis olim. in fi.
quam all. gl. licet ſm l. aliud ſit ī p̄curatore. ff. de proc. vel
dato. dignius † n. eſt officiū uiſitatoris, q̄ p̄curatoris ſm
3 La. Non tñ poteſt uiſitator dare alicui licentiā trāſeūdi ad
aliam eccleſiā, quia quæ ſolēnitatē iuris deſiderans, opus
eſt tutore. ff. de aut. præ. l. curatorem. ſic no. Io. & La. 71.
diſt. fraternitatem. ubi etiam dicunt idē in c. uacantis ec-
cleſiæ. cum ſit ibi q̄dam alienatio. ibi tñ dicit Hug. q̄ con
ſenſus Metropolitani cum clericis ſufficeret. ſed Arc. hoc
nō credit, cum non inueniat hoc Metropolitis cōceſſum,
& de hoc ēt. 24. diſt. presbyteri. De uiſitatore dato a Papa
videtur contra per decre. is qui. ſup. e. li. de ele. vt ibi dixi
ſuper ver. dumtaxat (d. c.) vel viſitatore ab eo dato. vide,
quod no. dt ma. & ob. cum olim. in gl. 2. & quod ibi dixi,
& circa opi. cōtrariā Io. mo. dixi, ſup. e. lib. de elec. ſi abba-
tem. ſuper 3. gl. vbi videas. Prima gl. ponit, q̄ determinat, &
vnde orta. Gl. hoc præciſe. ponit quadruplicem opinionē.
Antepe. gloſ. ponit opin. contrarias, quas concordat in
gloſſ. 1. ibi (hic Papa) & prima pars facit tria. ponit di-
ctum, a quo poſtea duos caſus excipit ibi, in fine. quos ſta
tim limitat ibi, tunc enim & ibi, vt noſtrum. & de offic. or.
cum nos. in fi. ibi etiam no. quod de reb. eccle. viuet viſi-
tator, & ad hoc ſup. cap. 2. verſicu. impendentes. In gloſ.
3. in fi.

g.in fi.& 12.q.1.quoniam velina.& talis non vr posse eligi. 7.q.1.constitutum.vbi hoc tenet Io.sed Hug.ibi,& La.cõtra. quod hoc placet Arc. nec ilie canon contradicit, qui hoc solum prohibet, ne seditionibus retineat locum, sed eligendum non prohibet, in eligendo vero non habet vocem, vt no.Io.& La.61.di.obitum.licet Hug.contra. In gl. ecce.secundum.ibi,delictum.facit de con.di.2.nemo. In gl.pe.ibi, [Archiepiscopo] vel legato cardinali secũdum Arc.qui ponit,quòd potest archiepiscopus, nã in prouincia maius habet imperium,sup.eo.li. de elec. si abbatem. & in fi.cum.n.capitulum habeat ordinarium.s.a iure communi,de hoc,sup.ne p rela. vi.c.2.in 2.gl.& patet,ff.de iur. om.iud. & quia ordinariæ potestatis sit dare iudicem, vt eod.tit.l.imperium.in fi. ergo capitulum committere poterit,facit clemen.de hæreti.multorum.

¶ De tempo.ordina. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Ratio editionis rationum quæ vrget in argentario habet locum in nummulario.*

CAP. PRIMVM.

Sæpe. [Fugiẽtes] impulsiua est hic causa. Ioan.mo. Arc. qua cessante durat cõstitutio.s.erga dignos & nõ fugitiuos, vide,sup.de ele.c.sapientes.in 6.gl. (Italiæ) includit Sardiniam, & Siciliã.ff.de iud. insulæ.de quo Archi. remittit ad Papiam.c.Italia. [Vltramontanum] si est medius.i. in montibus, qui nec Vltramontanus, nec Citramon.proprie dici potest,dicunt quidam respiciendam regionem,cui plus vicinatur, vt secundum illam iudicetur,ar.eius, quod de hermafrodito dicitur,ff.de sta.ho.quæritur.Sed Io.mo. contradicens, quod cũ constõ sit localis & pœnalis, in eo locum habebunt anti.intra.(Condigna) j.c.prox. Arc.dicit Io.mo.quòd ibi hodie expressa est pœna in omnib. ordinantibus, quæ regularis est quoad oẽs. Sed cum hic ordinato imponatur grauior pœna quam alibi, sic & ordinans hoc casu grauius puniendus esset, al.de hæ. excõ camus.§. nullus præterea. de excess.prælat.tanta.in fi.vt quòd si nullam habuit licentiã, locus esset pœnæ illius capituli,& arbitrariæ.si habuit licentiam, si non sufficientem, vt vult hæc decr. non sit locus illi pœnæ, quasi satisfactum sit illi constõni, sed arbitrariæ tñ,posset tñ iudex per rationem prædictam arbitrari maiorem, vel dic, quod cum decr.illa requirat superioris lĩam, quòd intelligitur de sufficienti secundum suum casum, facit de cle.non resi.tuæ.rum concor.secundæ glossæ.vbi nõ satisfit huic constõm, quasi non habita lĩa locus erit illi pœnæ. Prima gl.summar.Gl.de qua,sig.contrarium & sol. Gl.quid econuerso,quęrit,arguit,& pro & sol.Gl.quid dices. quærit,arguit negatiue,& affirmatiue soluit,& cõtrario rñdet,ponit opi.contrariam.Gl.subaudi.tñ per q. In gl.quid econuerso.l.a Tirio qua ratione valet stipulatio, si quis capitolium ascenderit,decem dare spõdes,eadem ratione & si qua mihi nupserit,dotis nomine 10.mihi dare spondes,diuersificatis.n.ratio reddi non potest.Et si postulauerit.§ iubet, quæ ratio iubet seruũ publicari in qõne adulterij confitentem, eadem id suadet in negante. & §.nummularios.†ratio editionis rationum, quæ vrget in argentario,& in nummulario locum habet In glo.1.in fi. sm Io.mo.primo ponit roni.õnis causam impulsiuam,secundo statuit ibi, nos igitur. tertio transgressores ponit ibi,eos vero.quarto ad pœnam inhibitionem addit ibi,oĩbus. In gl.qui excommunicati.ibi,c.vlt.& eod.tit.c.1.de triplici apostasia no. In glo.abbates.ibi,presbyteri habentes episcopalem iurisdictionem, vel quasi, vt in præ.c.abbates. in fi. & vide quod scripsi in præ.c.cum contingat. super gl.2. In gl.quid ecõuerso.ibi,nihil. & vide, quod ibi dixi super gl.licet fures.& ibi,auaritię.facit quod no.ff.so.ma.si constante.in prin.& in fi.3.gl.C.de iure do.vbi in 1.gl.& ibi credo,idem Io.mo.& Arc.hic.& Guil.j.c.proxi.
& facit ff.de his qui no. infa.l.furti.§.fi. & quod ibi no. & ibi (vicinus) hæc ratio cessat hodie. & licet forte hoc sit secundum inspirationem diuinam, non tamen secũdum diuinam institutionem.24.q.1.rogamus.qui fi.sint le.per venerabilem.circa fi.sup.de ele.fundamenta.§.ne autem. Et ibi,scriptum.& sic exageratum,quia plus Italia frequẽtabatur.ff.de abigc.l.2.Io.mo.In gl.quid dices. ibi intelligi.fortius ergo de clerico promoto ad superiores,licet minores tantum. Et ibi loquitur.& in hoc latius quam proœmium.strictius autem in eo,quod loquitur de Italicis. Et ibi,c.1.concor.de hoc scripsi sup.de fil.presbyte.c.1. quas hic ponit Arc.& in fi.Io.mo.& Arc.hoc inducunt, quod circa minores inducitur certa pœna.j.c.vl.Sed de prima tonsura tantum loquitur & generaliter non distinguendo Vltramontanos ab Italicis. In gl.subaudi. credo Io.mo. & Arch.contra per rationem sequentem,ad quam alle.Ioã. mona.C.de diuer.rescrip.l.1.ff.man.l.fi.

SVMMARIVM.

1 *Episcopo probabiliter ignorante si clericus alienus furtiue, vel ex simplicitate se multitudini ingesserit ordinationum, episcopus nõ tenebitur.*

2 *Ignorasse, & ignorantiam affectasse, compatibilia sunt.*

CAP. II.

Eos. [Licẽtia] de qua per literas appareat,pro quarum forma remittit Gui.ad Spe. de cle. pere. dicit tamen sufficere testes, vel publicum instrumentum.sup.eod.lib.de cler.vt circa.j. de off.ordi. si canonici. & sup. eod. quod translationem.ibi,mandato, non sic in casu sup.c.prox.(figmento) esset figmentum secũdum Franc.si allegaret consuetudinem circa hoc,quæ consuetudo non valet circa talia. Ad hoc sup.eod.tit.c.2. (annum) si j.annum intraretur culpa, an statim incipiat secundus annus, an primo finito, vide quod satis scripsi de elec.cum in cunctis.ad fi.super versi.triennio.& aliqd in cle.de magistris.cum sit.in fi.contra taliter.s. sine licentia suorum superiorum ab episcopis non suis clericis. per hoc videtur hic laicis non licere,& potest esse ratio, quia non tanta necessitas cogere potest laicum clericari, sicut clericum ad superiores promoueri, facit j.c.prox.§.1. vbi clerici & subditi ponuntur vt diuersa, ipsorum episcoporum sic suspensorum.[vicinis] concord.65.dist.si forte.& de vicinis dicit secundum Guil.quia per eos de moribus, & vita ordinandorũ melius sciri poterit. de præsum.quanto.sup.de elect. postquam.ad archiepiscopum autem necessario non recurritur, cum non sit hic in iure expressũ. sup. de sup.ne.præ.c.1. (episcopis) quibus de hoc cõstat aliter,quam per astrictionem clericorum ordinandorum secundum Guil.secundum quem ex vi connexionis fateri oportet, quòd ex quo clericis datur recipiendi licentia, ergo & vicinis episcopis data intelligitur licentia ordinãdi.de const.translato.51.di.tantis.de ac.ad petitionẽ.Prima gl.sumat.Gl.sed nunquid.quærit,arguit pro,& so.Gl. æquipollet.alle.vnam concor.& soluit duo dubia. Gl.continuum.ponit duas opi.Gl.oĩum.recitetur per qõnem.Gl. q.s.quærit,alle.pro & contra.& soluit.Gl.quia & sequens soluunt duo dubia. Pe.gl.ponit opi.In gl.sed nũqnid.ibi, vide de fi.presby.veniens.super gl.2. In glo.æquipollet. ibi, qui contra,excusatur,qui contraxit illicitas nuptias per iustissimum errorem non affectatum. In gl.omnium. ibi,cum pacto.vide de torne.c.1.super vlt.gl. In glo. quo enim.ibi,§.vlt.vide de magist.c.fi.super glo.pen. & ibi,l. vna.lib.10.vide de test.causam quæ.2.super vl.gl.In 1.gl. in fi. & tria facit.Primo ponit ordinantem. Secundo ratificat pœnas ordinati. Tertio licentiat clericos ordinantis. secunda ibi,his qui.tertia ibi,clerici. In gl.secunda. in fi. secundum Gar. & Guil. In glos. sed nunquid. ibi, dic secundum Gar. idem Ioan. mona. & in fi. vide quod not. sup.de off. Arc.ad hoc.in gl.pen.& quod dixi, de quo hic

1 Guil. Cleri. Arc. dicentes † q̄ si epō probabiliter ignorāre clericus alienus furtiue, vel ex simplicitate se in multitudine ingesserit ordinationum, eps hac pœna non tenebitur. Idem si deceptus esset iusta ignorantia facti, potuit. n. esse, q̄ ordinatus portauit lr̄as furtim impetratas a cācellario sui epi. Sic no. Hugo. 9. q. 2. Lugdunē. In gl. æquipollet. ibi, & dico s̄m Gar. Idem Io. mo. contradicens, q̄ ex quo iurauerit se ignorare, non audietur volens probare sc̄iam, vel ignorantiā affectatā, quia decisum per iusiurandum iterato discuti non dēr, C. de re. cre. l. actori. nisi in casu. ff. de iureiu. (Admonendo) Tene cū gl. per præ. l. admonendi. & l. ex actori, loquitur in iuro delato a parte, & procedit dictū gl. maxime cū probare vult ignorantiā affecta

2 tā. Ista. n. † sunt cōpatibilia, quē ignorasse & ignorantiam affectasse, facit quod dixi, S̄. de iureiu. c. fi. & vide qđ scripsi s̄. e. li. de rescri. statutū. ver. sed in duob. super ver. iuro, cū sua tenuisset. In gl. sic, S̄. ibi (bene possunt) quod est falsum, licet a′s sit suus iudex rōne delicti, vel cōtractus s̄m Gar. & Arc. Idē nisi forte ipsi scholares suas ciuitates, & epōs perdidissent, 71. di. clericos. & ibi [contulit] repete in fraudē, de qua permisit, ne fit contra, j̄. c. prox. In glo. oīum, ibi, Guar. Io. mo. & Ar. cōtra. sed cōtra eos multū facit fi. c. & vide qđ no. 1. q. 1. si qui. & ibi (cui pacto) ad hāc l. & l. qui indignus. ff. de sena. dicit Io. mo. q̄ loquūtur in indigno pp culpā non pp pœnā, q̄ non extenditur vt odiosa, ff. de re. iu. odia. & licet hic fuerit culpa, nō tñ de ea q̄ritur, sed de pœna, q̄ suos limites nō dēt excedere, all. Ar. 24. q. 1. qui peccat, in fi. In gl. continuū. ibi, erat, 7. q. 1. eps in dięcesi. In gl. quod. f. ibi, Guil. qui hoc ēt no. in Spe. tit. 2. §. iuxta. ver. item est irregularis. & concor. Io. mo. & ibi (sede apostolica) nō innuit solum Papam in hoc dispensare. Sed non dubitatur Papā posse, qđ pōt eps, quod not. j̄. tit. 2. c. 1. in 4. gl. sed q̄ eps non possit, vr̄ procedere s̄. e. dilectus. c. cū quidam. & c. literas. Dicit hic per propriū epm dispensari his casib. quib. executionem recepisset, si mandatū eius a principio interuenisset, vt quia ordinatus est sine licentia, vel mandato, vt ibi, in c. Lugdunensis. Itē in casu j̄. c. qui renun. c. fin. Contraria vero loqūtur in alijs casibus, vt ibi patet. Et vide omnino, quod post Host. dixi in decret. quòd translationem. in glo. ergo talis, quod ēt posuit Guil. in ver. quē s̄. proxi. allegaui. In gl. quia. f. ordinauerunt, in fi. hēr aut æquitatē hic pœna, vt sicut alieos sine licentia ordinauerunt, sic & sui sine ipsorum licentia ordinentur. In gl. per euidentiam, ibi, c. vl. s̄m Gar. Guil. & Arc. hic tñ propter negatiuā de facili euenire nō poterit, vt no. de transla. quanto. in gl. notoriū. & de cle. ex. mi. illud. in gl. hic erat. Si diceretur denegatū, vel cōtradictū, hoc bene posset esse euidens. In gl. pe. in fi. vide quod dixi de priui. cum & plantare. §. in ecclesijs super prima gl.

S V M M A R I V M.

1 *Greci non seruant formam ecclesiæ Romanæ.*

2 *Abbates & prælati possunt dare cōmendatitias ad ordines, si ita sint exempti, quòd diœcesani non habeant ordinationem in clericis ipsorum.*

3 *Filius an dicatur originarius ciuitatis, ex qua pater naturalem originem duxit.*

4 *Episcopus an det commendatitias in beneficijs ecclesiasticis non perpetuis.*

C A P. III.

Cum nullus. In hoc casu dicit hic Arch. q̄ 3 prouisio in curia per Papā de epatu, vel abbatia, isti de quibus hic loquitur, non poterunt conferre ordines, alle. de ap. vt nostrum. & quod ibi no. Inn. & de præb. inter cætera. & extrauag. Bonifa. iniunctæ. s̄. de accu. meminimus. S̄. e. vel de ele. si eo tempore, facit quod no. Spe. de legato. §. nunc ostendendum. ver. 54. Contrarium olim seruabatur, quòd satis credo de iure, & contraria loquuntur in consecratione & benedictione, quæ proprie fiunt ad illam dignitatē. sed ordinatio respectu alterius beneficij, vel patrimonij fieri pōt, nō ergo impediatur ptās inferioris, cū hoc non sit in iure expressum. Itē nec hoc expedit ecclesijs, quarum per id tardaretur expeditio, s̄. e. li. de elec. si religiosus, 2. rñ. sed hodie inualuit hæc op. Arc. & impetratur per hoc literæ per prouisos. Inchoauit aūt hic ab illis quib. deficiebat eps, vt quia prouisi erant ad propriā ecclesiā cathedralē, & potissime exemptam, nunc de facto protelatur ad oēs (Dięcesi) non dicit prouinciā, & sic patet archiepm iure Metropolitico hic nō posse. Itē satis est, q̄ non reperitur permissum, ad hoc S̄. ti. 1. c. 1. & S̄. de off. or. pastora. & hic tenuit Fran. Ver. S̄. c. prox. & facit quod no. j̄. de of. or. Roma. in 7. gl. & vide quod dixi de fi. prel. ad extirpandas, in prin. (Oriundus) contra, s̄. e. q̄ translationē, vbi Grecus q̄ non ordinatur a Greco. Sol. forte linguarū varietas illum rigorē inducit, sic sup. de of. or. quoniam

1 in plerisque, vel illud, quia Greci non seruant formā † ecc. Ro. vel dic illud ideo, quia locus originis erat sub epo Latino, vt Calabria. & sic loquatur in prin. illius ca. (Dięcesi) vr̄ ergo satis esse, q̄ beneficium sit in diœcesi epi. Bō licet subsit epo Mutinen. per hanc literā. [Obtinet] dant ergo beneficium clerico alieno tale, per quod [illegible] a iurisdi. primi plati, illū poterit ordinare, de hoc per In. & Host. de cle. pere. in prin. & c. 1. vtrū ibi scripsi sup ver. si restic. dicit Inn. q̄ curialius faceret hoc non ordinando illū sine lc̄ia primi, facit C. de pig. l. 3. s̄m Hos. [ecclesiasticum) de magistro habente p̄bendam putat Arch. hic non intelligi, cū illud sit beneficium t̄pale s̄m ea, quæ patent sup. de mag. quia nonnullis. cōtra. j̄. §. fi. per quod credo, q̄ si constituit ibi domicilium, sal te iure domicilij hic poterit. [Inferiores] ab epis, de quib. præmisit (subditi) latior est hæc forma, q̄ de clericis tm̄, seu quoad casum nostrum hi tres hic æquiparentur, q̄ aūt de caplo di hic s̄m Arc. nouū est. nā licet olim idē diceretur per c. 7. q. 1. pontifices. ille tñ canon loquebatur in c. ecclesiæ non vacan. (In non exemptis) si. n. essent exempti, ergo & ipsorū personæ. sup. de priuile. per exemptionem. & sic nil per ordinarium iure suo in eos attentari posset, 16. q. 1. frater sitis vr̄ per hanc lr̄am, quòd exēptos dięcesani nō ordinēt. nisi de lc̄ia, vel priuilegio papali, bene facit j̄. de priui. auctoritate. sup. e. tit. cum in distribuendis. Dicebat Inno. in dec. prima. de cle. pere. a′s est gl. super rub. quòd abbates

2 & prælati exēpti pñt dare commendatitias ad † ordines, si ita sunt exempti, quòd dięcesani non habeant in clericis ipsorum ordinationē. quòd dicit rarissime cōcedi. (Quidiu morātur) concor. j̄. de priui. c. 1. in fi. (ordinari) .i. ad quoscūq; ordines pmoueri, cū indistincte loquit. Prima gl. summat. Gl. ad dr̄iam, soluit duo dubia. Gl. subaudi. per q. Gl quē locum, quærit. ponit. op. & soluit. In gl. f. ibi, hæres absens. §. r. ēr non habens domicilium, qui tabernā, vel armarium constituit. ibi, conuenitur. Et alij casus ibi ponuntur & no. In gl. pōt. ibi, §. vlt. alias primo. In gl. 1. in fi. partes patent per §. Et determinat no. per Hostien. in sum. huius tit. §. a quo. in princ. & per Inn. de cle. pere. super rub. a′s c. 1. In gl. dr̄. n. in fi. quod intellige, vt no. sup. de paroc. c. fi. in 1. gl. & de fo. comp. ex parte. in 3. gl. & vltra ea q̄ ibi no. & per Ho. in sum. de fo. cōpe. §. 1. ver. item rōne originis. & per Gui. in Spe. de cōpe. iud. adi. §. 1. ver. 41. & ibi inuenies duas remissiones ad sum. Azo. est quærendum, an quod hic dr̄, intelligatur ēt de origine patris, &

3 vr̄ quòd sic, per l. ff. ad muni. assūptio. §. 1. vbi † dr̄ filiū originariū ciuitatis, ex qua pr̄ naturalē originē duxit. Liberus. §. pr̄s. & C. de muni. & ori. l. 1. & l. filios. cū [illegible] li. 10. nec ob. si dicas, q̄ s̄m hoc hēbit duos epos originis, q̄a idē in duob. casib. seq. de quibus constat, q̄ plura beneficia, & plurima domicilia diuersis in casib. haberi possunt vt in gl. q̄ proxime sequuntur, lr̄a tñ, quæ sequitur, [illegible] bi natus fuerit, vr̄ velle, q̄ hic intelligatur de origine propria, & hoc consulo ante factum, sed post factum [illegible] tos haberem ordinantem & ordinatū, & si lr̄a videtur [illegible] cum quid prohibetur. j̄. de reg. iu. in solutione [illegible] secunt

ſm prædicta de origine aui. patrũ minus dubiũ, & vide quod dicam de ſepul.is qui.ſuper gl.2.In glo. ad dñam, ibi:(ſecularis)vide,quod dixi ſup.de cler.coniu.Io. ſuper eod.verbo.& de commu.c.vno.in fi. In gl. dum tamen. in fi.& opi.Goſ.& contrariũ Hoſt. de qua ibi dixi ſuper glo. idẽ vſ.hic recitat Arch.In gl.ſubaudi. ibi præſcripta, idẽ Arch.In quem locũ.in fi.concor.Ho.de ſen.ex.relatũ.& Arch.inf.de teſt.c.a.s.rñ.hodie talibus vicarijs datur ſuper his expreſſa poteſtas, ita ꝙ etiam epĩs pñcibus tales licentias concedunt.In glo.ẽt exempti.in fin. facit cle. de ſup.ne.præl.c.1.§.præmiſſa. per quæ reprobatur opi.di-
4 centium,quod † in beneficij eccleſiaſticis non perpetuis epiſcopus talis beneficij non dat commendatitias.

S V M M A R I V M.

1 *Epiſcopi non poſsũt diſpenſare cũ penit' illiteratis, vt fiãt clerici.*

CAP. IIII.

Nullus. [Illiterato]ideſt ignoranti literas.34.diſ. præcipimus,qui non eſt ſacris aptus officijs.36.diſtin.c.1.vbi Ioan.& Hug.intelliguntur de penitus illiterato.ad idem 1.q.1.§.ecce ſi cleric'.50.d.nõ cõfidat.51.diſt.qui in aliquo.in Auth.de ſã.epiſcop.§ clericos.collat.9.ſi talis ordinetur, recipit caracterem.vt no.in præ.c.1.36.d.Et idem ſcripſi poſt Inn.& Compo.ſup.de elec.cũ in cunctis.& facit.1.qu.7.maximum.&
2 quod ibi no.in prin.notat ẽt Inn.ſup.e.dilectus.ꝙ cũ † penitus illiteratis epĩ diſpenſare non poſſunt, vt fiant clerici.Itẽ ſm Arch.dici conſueuit,quod ſi papa prouideri mãdat ei,qui patitur defectum,ſuper quo non conſueuit papa diſpenſare,puta pro coniugato, vel pro omnino illiterato,de quo hic loquitur,tunc non impeditur poteſtas ordinarij.Si vero diſpenſare conſueuit, vt in defectu ordinis,ætatis, vel natalium,tunc ſecus.de hoc per Inn.de exceſ.præla.inter dilectos.per Compo.de reſcript.capitulũ. In gl.magna.ver.item quid ſi prouiſio, in car. pen.coniugato etiam.qui non cõſumauit matrimonium, quod dic vt in extra.Io.quæ incipit.antiquæ.Gl.antepenul. quęrit & remittit.Penul.gl.no.pro opi.Vlt.gl.quærit,& ſoluit.In gl.1.ibi,presbyter.vide ꝙ dixi ſup.c.1.ſuper gl.abbates. In gl.2.ibi,6.annorũ.Arch.contra.11.qu.1.chriſtianis.& c.Silueſter.Sed eſt ibi modus loquendi,quod a cunabulis clericus fuerit.In gl.3.ibi,ꝙ verũ eſt.ibi,ꝙ per oblationem parentum vel tutorũ.In gl.layco.in fi.& intellige de layco,qui non tranſtulit domiciliũ,vt ibi no. In gl. per quã. in fi.& hic prolixe no.Arch.quod ibi dixi de ordine pſalmiſtatus,& an conferatur a ſacerdote, remittit etiam ad no.per ſe.21.d.c.1.In gl.ꝙ dic.in fi.& hic terminant, quæ ibi no.In gl.vl.in fi.quid ergo facit laycus volens ordinari, puto iſtũ cõmendatitiã ad ipsũ ordinẽ vel tonſurã dare poſſe ad inſtar cõfirmati nõ cõſecrati.s.de elec.ſuffragan.

De æta.& qual.& ord.præficiendorum. Rub.

S V M M A R I V M.

Præceptum licet ſit potius implendum, quam permiſſum, tamen ne inutilis ſit permiſſio poterit epiſcopus illa vti.

Diſpenſatio vaga punitur.

CAP. PRIMVM.

Permittimus. Dicit Inn. mo.quod † licet pceptum implendum ſit poti', quam permiſſum.ff.de decur. ſpurij.§.minores.& l.generaliter.§.ſpurios.& hic, permittantur tales promoueri,& alibi præcipiantur promoueri maiores ætate,tamen ne inutilis ſit permiſſio,poterit epĩs illa vti,licet poſſet adimplere præceptum, & exponit permittimus.i.concedimus. licet enim eligendus ſit optim', ſatis eſt,quod electus non ſit malus.16.quæſtio.7.monaſterium.(Non imminet]hic deſtruitur diſtinctio dicẽtiũ, quod dignitas proprie cum cura, perſonatus proprie ſine cura,cum hic pateat vtrunque eſſe poſſe ſine cura. ad idẽ inf.de præb.cum illis. Et vide,quod dixi ſup. de præb. de multa.ſuper ver.dignitates. [Diſpenſare] Arch.intelligit de diſpenſatione, quę ſit propter prærogatiuam meritorum],|dicens ꝙ cũ maiore 14.| an. diſpenſare poſſunt propter neceſſitatẽ vel vtilitatem eccleſiæ, etiam in curato a contrario,dec.indecorũ.& hæc decr. licet permittat hoc caſu diſpenſari,non tñ per hoc prohibet ẽt in citeriori tẽpore diſpenſari poſſe ſm eum, mirabile dictũ ſuit hoc, & contrarium expoſitioni,quam ipſe fecerat hic in prin. exponendo permittimus.i.concedimus & poteſtatẽ dam', inducens ſimile.74.d.vbi.11.q.4.priuilegiũ.25.q.5.§.is ita.ſubdens ꝙ erat huius noui iuris. Item fateri oportet, ꝙ ex hoc hic pmittitur,ergo prius erat prohibitũ, bñ facit.ſup.de pę.& re.c.ſi.& de ſen.exc.permittimus.& ſup.eo.li.de ele.vbi periculũ.ver.illia tñ. Ipſe tñ. Arch. dicebat,ꝙ decr.cum in cunctis.§.inferiora.& ſup.e.eã te.& c. ex rõne.de iure cõi loquantur.In hoc allegans Goſ. Vin. & Inn.Qui Inn. ꝙ plus eſt,dixerat, ꝙ ad tales non curatos ſufficiebat ætas maior 14. cum exinde ſuas facultates miniſtrent,vt no.ſup.e.pterea.Sed ꝙ de iure ſine diſpẽſatione id fieri non poſſunt. Arch.Inducit, quomodo etiam ad ſeculares honores adminiſtrationem habentes requiratur 25.annus completus, in alijs inchoatus. ff.de mu.& ho.ad rem.& etiam in honore decurionatus. ff. de dec. ſpurij.§.minores.& l.non tantum.ergo nec ad perſonatus eccleſiaſticos,qui in §.inferiora. æquiparantur parochialibus eccleſiis,& de ſimilibus & ca. de reſcr. inter cætera. cum concor.Item canon antiquus prohibebat archidiaconatũ,decanatũ, vel præpoſituram adoleſcentibus concedi 60.d.innouamus.ſed Inn. illum canon. intellexit de habentibus curã animarum,ipſe aũt Arch.in decre. licet canon.ſup.e.li.de ele.dicebat in diſpẽſatione, quam facit epĩs ſuper ætate in curatis requiri,quod vtilitas, vel neceſſitas eccleſiæ, pp quam diſpenſatur, ſit magna, vt quia eſt ibi eccleſiæ periculum.56.d.Genomanenſẽ. in fi. vt & al. habetur.9.q.1.c.2.in fi.& ſup.de elec.nemo.quia negotiũ multum eget diſpenſationis gratia.1.q.7.didici. in fin. & Hu. La.& Io.exponunt multum.i.magnũ.dicit ergo ibi in talibus prohibitam epiſcopis diſpoſitionẽ fauore perſonæ non eccleſiæ,de quo loquitur 1.q.7. tali. ſeu indiſcre-
2 tam,& non cũ deliberatione factã. Nam vaga † diſpenſatio punitur.ſup.e.nihilo. Item vbi eſſet aliqualis vtilitas, vel neceſſitas,ſed non grandis, illa enim neceſſitas, q̃ excuſare debet,ꝙ ſi contra legem, debet eſſe ſumma. de cõ.d.1.c.1.& c.ſicut.& tunc eſt inculpabile iudicandũ. 30.q.1.ad limina.34.q.1.c.1.nec ſecundũ eum huic intellectui ius aliquod contradicit. Dicit etiã, ꝙ Ho. in decr. cũ dilecti.de elec.in hanc partẽ declinat. licet fateatur, ꝙ curia Romana amplectitur contrariã. Et Arc.dicit,ꝙ ſic de facto ſententiauit Bonif.in facto elec. Eduen.dicens abſurdũ, quod epĩs contra tam ſolenne concilium debeat diſpẽſare,de temporibus ord in.dilectus. Et ſic ẽt dixit Io. mo.in decr.cupientes.§.deniq. ſup.de elec.vet.etiã dicit, ꝙ in facto illo Eduen.electi dubitabatur, an excuſabilis eſſet electus pp opi.dicentium in ætate poſſe diſpenſari p epiſcopos in curatis. Et arguebatur quod ſic,per.l. ff.de pet.hær.ſed & ſi lege.§. ſcire.Sed dicebatur ad dictum §. quod immiſcens ſe hæreditati non habuit in limine aditionis contradictorẽ, vel cõperitorem, ſed in caſu poſito ſecus fuit.Item in d.§.ſcire.adiens hæreditatem tenebatur ad ipſam reſtituendam,& fructus extantes, quod vr̃ facere opi.electi vacillare,& vt dicit glo.cõis & dictum concilium validioribus rationibus innituntur,quare præualere debent.inſt.de contrah.emp §.diuerſę.Prima gl.ponit, quid determinat, ſecunda tripliciter opponit & tñdet. Quarta gl. inducit tria ſimilia. ſecunda pars rñ. per quæ. Vltima gl.primo quærit & remittit. ſecundo quęrit & ponit duas opi.cõtrarias. In 4.gl.ibi proſpexit. vide in c.2.ʒ.

alias

alias super 1.gl. In gl.1, in fi.& in Spe.tit.2.§. nunc de epo rum vers.§ 4. In gl. 2. ibi argumētatio illa.ad hoc dixi s̄.de elec. publicato.super gl.fi.In gl.no.ibi (cum 30.] vnde facit C.de his qui ve.ræ.imp.l. 2. vbi mati non datur venia ætatis, nisi completo anno 20. In vlt.gl.ibi. Ber.Comp.& Arch.& ibi.dudum j.& vide,quod ibi dixi super uer.uel ordinibus.& fi.quod no.sup.e.lib.de elec.cum ex eo.in gl. per hoc, equum uidetur distinguere inter personatus requirentes sacros ordines, de quibus e.tit.ca.1. & eos, qui non requirunt, vt est cancellaria, custodia, primiciatus & cantoria. facit quod no. 80. d. c.1.in glo. & quod scri. de ele.auditis.super ult.gl.4.su ple. in prin.

De filijs presbyterorum. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Episcopus an solus sine capitulo dispenset.*
2 *Lex cessat, vbi necessitas venit.*
3 *Fauor non est delendus, sicut odium.*
4 *Papa si tollat statutum, non tamen tollit iuramentum, vel confirmationem statuti.*
5 *Dispensatum licet sit cum illegitimo ad sacerdotium, non propter hoc dispensatum est in curia.*

C A P. P R I M V M.

1 Is qui. Partes patent (episcopi] hic tractat Arc.an † solus episcopus sine capitulo dispēset.& tenet quod non, de hoc sup.eodem li.de elec. cum ex eo.in gloss. licet igitur.& quod hic dicit vlt.ibi no.ibi videas, an autem capitulum vacanre epali sede dispensare possit, egeret declaratione,& est hoc, de quo loquebatur in decr.prima.de hære.in cle.in gl.hic litera.ad fi.& vide j.de maio.& obe.c.1.(Minores) de quibus 23. dist. Acolitus.cum quatuor c.sequentibus[cura) vide qđ dixi sup.e.li.de elec.licet canon.super vers.curā.aliter sumitur cura.26.q.5.si quis eps. vbi vide per Arc. quod not et hic dicit Arch. Io.The.notasse, epos cum talibus in cura dispēsare posse ex cā summe necessaria, vt 1.q.7.§. nisi. & c.sali.s̄.de ser.non or. de famulis. in fi. Quia necessitas
2 legem non habet.de con.d.1.sicut(non alij].i.cessat † lex, vbi necessitas venit, sic exponitur.ff.de off.consul.l. 1. in gl.licet, alle.pro hac parte, quod notauit de elec. licet canon. Dicit, ꝙ alij contra, quod consentire sibi durū videt (maiores).i.sacros stricte sumptos ď fectu nataliū, de pur.ca.recedens(beneficium] nota singulare pp id quod dicā in gl.1.& super vlt.gl.restringit, hac rōne dicūt quidā, vt refert Inn.in decr.licet.de transl. & hic Archid. quod ineligibilis, licet cum eo sit dispensatum, postulandus est non eligendus, ad hoc præ.decr.licet, quod quidam verū dicunt, vbi remanet impedimentum, vt ibi, quia remansit eps, qui postulandus est, de postul.c.fi.vbi non tolleretur, sicut in illegitimo videtur ineligibilis, ar.de ele.Vinctor. Sed Inn.dicit, ꝙ illegitimus remanet, quantumcunque legitimetur. C.de gen.abo.l.vl. Dicit iō Arch.post Hos. verba indulgentiæ consideranda, & sm illa iudicandum. s̄. de priui.porro.& facit j.c.prox.in prin. Dicit ēt cum Inn. mag.tolli impedimentū odiosū, vt natalium, irregularita
3 tis, vel simile, quā fauorabile, vt epale. fauor † enim non est delendus, sicut odium. j.de re. iu. odia. Si in peccato, quod inllit ipso iure actionē ex delicto prouenientē vt odiosam. sed non prouenientem ex contractu vt fauorabilem, licet illam elidat.ff.de pac.iuregen.§.quinimo.& l.si vnus.§.sed si pactum.& l.si tibi 10.§.quidā.ff.de sol. Stichum.§.naturalis.hoc voluit Host.in præ.decr.licet. Vin. si intelligatur ēt successiue, expeditum esset, quod tāgam sup vlt.gl. Si dicatur, ꝙ pluralitatē retendam simul prohibeat, vt dixit summando, tunc non facit ad casum illū, & facit pro hoc, ꝙ statim dicā [obtinere) & respicit hoc præterita sm Io.mo.& Arch.est.n.declaratiuum iuris veteris non editiuum iuris noui, quærit Io.mo.in add.quid si adeptus sit duo, & tenet vtrumque, nunquid priuetur vtroque, arguit ꝙ sic per decr.de multa.s̄.de præb.& s̄.e.li.de renunc.ca. 2. Sed dicit illa iura loqui, qñ erat primo priuatus facto iuris, vel hominis, ꝙ in hoc casu expressū non est, quare dicit eum cogendum, vt alterum eligat.s̄. de præb.referente.de æta.& qua.cam te.s̄.de præb. cū singula.& sup.e.n.li.de rescr.gratia.si non eligat, vt iuris contemptor priuetur vtroque, ad hoc præ.decr.est re. & de elec. cum in cūctis.§.cū aūt.& j.de præb.si tibi. Et facit hoc ꝓ eo, quod primo dixi, & dicam super vlt.gl. Prima gl.ponit summam, & quid declaret. secunda soluit dubium. Glo. quia non.ponit tres lecturas & opiniones circa primā. Glo.nec sufficit.soluit dubium & remittit.secundo quærit, & dupliciter soluit. In glo. antep. ibi. spurij.sequitur, decuriones fiunt, & iō fieri poterit ex incestu natus, non enim impedienda est dignitas eius, qui nil admisit. & idē §.si spurios.In t.gl.ibi(insimul.)hoc pro gl. ponitur extra textū, vt dicam in fi.& in fi.& Gui.in spe.tit.2.§.nunc de episcoporum, in vl.col. qui tenere voluit, quod ex causa episcopi dispensare poterant in sacris. fatebatur tamen curiam tenere, quod hic dicitur in gl.2.in fi. Idem Arch. 28.qu.1.idolatria s̄.de coniu.lepro.c.2.Idem Ioa. mo.q rñ ad contrariū all, quod non est verisimile, papam concedere epis id, in quo se difficilem reddit, hoc intelligas per no.in Spe.prædicto §.vet, curia vero Romana, quod etiā scripsi post Host.s̄.eo.c.fi.s. ꝙ papa non facile dispensat cum natis ex religioso adulterio, vel incestu, nisi religionem ingrediantur. In gl.intelligo.ib.(simplex) etiam si sit canonica ecclesia cathedralis secundum Arc. Sed Io.mo. contra inducens, ꝙ cura accedit ꝑbendæ ecclesiæ cathedralis non econtra, de præb.extirpandæ. §. qui vero. ergo illud dignius. ego non fateor ꝙ §. qui vero. loquatur de ecclesia cathedrali tantū, sed exprimit de maiori, ꝙ dupliciter potest intelligi, & respectu eius, quod annectitur, cum principale sit maius respectu loci, in quo est ecclesia, quæ maior & matrix est, licet non sit cathedralis, vt patet in cle.de iud.c.1.de lo.t.ōp.cap.1.§.si vero. de senten. excom.c.1.sed Io.mo.all.etiam decr.quamuis.§.1.j. de ꝑben. Sed Arch.rñdet, quod ibi casus diuersus non aduersus, & satis est, quod no est episcopis expresse prohibitū. alle.etiam no.per Inn.sup.c.veniens.& per Host.in sū.huius tit.ad fi.vers.circa hoc notauit.& Ioan.mo. in præall. c.quamuis, ꝙ si cum tali dispensatum sit, ut in cathedrali possit institui, non poterit per id in metropolitica. Et ibi ēt sine cura. Si uero non caderet in nomen dignitatis uel personatus, sed alias esset prælatio uel rectoria. Dīt quidam, episcopos dispensare non posse, uel per hāc formam iuris, uel per literas apostolicas hoc habentes, hoc probant per decr.ult.sup.de præb. Sed Vin.sup.eo.c.fi.dicit hanc esse hæresim in iure, cum præben. & maiora beneficia etiam in materia proposita intelligantur nomine beneficij.sup.de uet.si.tua. Cum ergo solum legislator sibi reseruauerit dignitates, personatus, & beneficia curata sup.c.fi.rectoriæ non intelliguntur exclusæ, alle.hic Arch. ad hoc 27.q.2.lex diuina.iuxta finem.96.d.ubi nam.28.q.1.iam nunc.de sen.excommu.cum illorum.§.1.& c.nuper.alle.ad contrariū s̄.e.li.de sup.negl.præl. Romana. C. de procu.si maritus.s̄.de temp.or.dilectus.& 27.q.1.uirginē. Sed ad patrē suam Arch.alle.quod no. Inn.s̄.eo. ueniens.in t.gl.& facit sup.e.præsentiū.c.proposuit. nō obdecr.ult.de præben.quæ in impetratione loquitur, de sui natura restringi debet, cum sit ambitiosa, ut c.quamuis. sed non sic in casu isto. Quicquid dicat Arch. ista est materia restringibilis ut hic.& j.c.proximo.item decret.prima s̄.e.expresse prohibet prælationes, talibus etiam a iure per professionem priuilegiatis. sed hic intendunt prædicti, ꝙ in materia dispensationis prohibendæ iura id nō exprimunt. In gl.quia non.ibi.c.ult.Iaco.eo. tit. cap. pen.

Guil.

Guil.in Specu.præ.§.in fi.Io.mo hic & ibi, & Host. qui tñ
fatetur, q curia tenet primũ. Et ibi, super eo. Arc. p illud.
c.tenet cõtrariũ. Diuersimode inducit. Arc. respicit casũ
gl. respicit vers. & sic. Et ibi, statuto, & sic directo, secus si
consecutiue, puta p necessitatẽ eccl̃æ. de ęta. & qua. qua-
sis. in Ioan.mo. Et ibi requirit idem Archi. qui alle. ff. de
leg.1.sed & si res, & j. de præbe. ei cui. Et idẽ Io. mo. qui
dicit idem, vel statutum iuratum per sedẽ apostolicam cõ
firmatũ nõ admittit illegitimũ, qui hic pſequitur qõnẽ,
quã vidit de impetrante a papa in tali ecclesia, cum quo
dispensatum erat, q licet esset filius sacerdotis, consequi
posset beneficiũ etiam in ecclesia cathedrali, cui oppone-
bat statutum confirmatum & per consue. obtentũ, ad pri
mũ, q episcopus possit alleg. q vbi sunt ꝓhibitiones, qua-
rũ vna non dependet ab altera, non est satis curare vnã,
ad hoc sup. de sen. excõ. cũ pro cã. & j. c. proximo. sed vbi
plures prohibitiones procedunt ab eodem fonte, sublato
principali, & alia tolli videt. C. de duobus re. l. vlt. C. de
sup. si libertatẽ. ff. de re. iuris. cũ principalis. sup. de fi. in-
str. inter. ex quo ergo eps hoc casu per dispensationẽ laxa
re pót ius cõe, illo sublato statutũ & alia videt̃ esse subla-
ta, nec debet dici istũ pluribus vijs inhabilẽ, ex quo om-
nia ab eadẽ radice proueniunt, & sic soluitur. sup. e. lib. de
constit. c. r. qa loquitur in statutis præter vel cõtra ius. In
his eñ, quæ sunt sm ius, si procedit ignorãtia principis,
de qua ibi, ex quo per statutum ius cõe exequitur, vel fir-
matur. Et dicit, q in impetrãte a papa, qui habeat in lite-
ris nõ obstantia oportuna, vr̃ hoc tenendũ. vide, qđ hic
dicam in fi. sed in casu nr̃o de epo vr̃ secus, quia & si per
hæc iura possit ius cõe infringere, non tamen pót tollere
statutũ, vel consuetudines ecclesię. sup. de consue. cum cõ
suetudinis. Sed dicit Io. q hoc est cõtra iura prius alle. &
a1. C. de codi. l. 1. & c. cũ cõsuetudinis, nõ loqr̃ in hoc casu
in consue. vel statuto sm ius, dicit tñ dd̃m vt pri⁹: † nã &
si papa tollat statutum, non tñ iuramẽtũ, vel confirmatio-
nẽ statuti, quę præcesserunt impetrationẽ, de rescrip. con
stitutus, vñ subiecta mutantur per statutũ & confirmatio
nẽ, & cẽsentur alia. de iureiu. debitores. & c. cum cõtingat.
le transac. c. 1. & 2. de confir. vti. vel inuti. c. 1. & 2. & hãc
mutationem nõ pót facere eps, qui iure ligatur, quod pót
papa, qui est s̃. ius. de conces. pb. præposuit. dicit tñ papa,
credo, q de Bonifacio loquitur, dixisse contrariũ, nisi
xp̃sse dictũ statutũ tollatur in litteris papalib. hac rõne,
a cõra non obstantia posita in literis papalib. non iustifi
ant personã impetrantẽ sed istarũ impetratarũ formã, &
fi. vel dic, vt s̃. gl. ꝓx. vel dic ver. vt r õ. c. ti. ad abolendã
gl. fi. In gl. hoc intelligo. Ibi. §. circa filios. & Arc. hic fa-
r hęc gl. pro eo, q ipse hic no. † q licet dispensatum sit
m illegitimo ad sacerdotium, non pp hoc dispensatũ
t in cura, quia sublata vna de duabus prohibitionibus
manet alia, alle. de priuil. pastoralis. & concor. quas ibi
l. vlt. gl. Et hoc est verum, quia religio dispensat in ordi
e, tamen nõ in cura. s̃. c. r. vt ibi ẽt dixi. & facit ad hoc, q
xi s̃. eo. li. de resc. quãuis. sup. gl. pe. in fi. Idẽ Arc. & idem
õp. s̃. de elec. cũ in cunctis. & Guil. in Spe. tit. 2. §. fi. ver. q
spensatũ. & de his qõnibus ad materiã ibi vide in versi-
ills præcedentibus & sequentib. In gl. nec sufficit. ibi, so
tio secundum Gof. sup. eo. c. fi. In gl. vlt. in fi. cum cõcor.
r q dicit hic Arch. q si dimisso primo beneficio recipit
cundum, illud retinere non poterit, quasi primo sortita
gr̃a suũ effectum. & sic dicit Bonif. sententiasse, hoc sa-
est durũ. & adde, q ibi dicã, vbi inuenies, q hoc dixit
mo. in additionibus Inis tenendo contrariũ. & ibi rñ-
bo ad iura cõtraria. & facit, q hic i tex. dixi i gl. pe. & vl.

S V M M A R I V M.

ertus si impetrat ius annulorũ aureorũ, nõ est in totũ ingenuus.
spensatus super illegitimitate si impetrat beneficiũ, eo tacito nõ
valet impetratio.
tera iustitiæ æquiparantur contractibus stricti iuris, & litera 3
de gratia contractibus bonæfidei.

C A P. II.

Si is Cum quo dispensatum.] Non loquitur ergo in le
gitimato, & præcipue illo casu, quo sola constõ
canonica faciebat illum illegitimum, super quo
vide, q dixi, qui filij sint leg. per venerabilem. sup glo. 2.
1 sic distinguitur in liberto, q † si impetrat ius annulorũ au
reorum, non est in totum ingenuus. Sed si natalib. restitua
tur, tunc in totũ censetur ingenuus. ff. de iure anu. aur. l.
pen. & vlt. ff. de nata. rest. l. interdum. in fi. & l. vlt. in fi. (aũ
marũ) dicit hic Arch. q per hanc formam obtinere non
poterit dignitatẽ, vel personatum, ad hoc s̃. e. c. fi. vbi hęc
tria ponuntur in hac prohibitione vt diuersa, concesso
ergo vno non veniunt reliqua. alle. quod no. 15. dist. nos
consuetudinem. & literã, quæ sequitur, plura quã duo, &
sic refertur ad tria. ff. de op. lib. l. 1. ff. ad silla. l. 1. §. hoc re-
scriptũ. j. de officio delegati. cum plures. in pri. supra de p̃
ben. quia intantum. Sed si diceret plurima, vt 34. distinc.
christiano. & 31. q. 1. qũo. iuxta prin. tunc sm Arch. maio
rem numerum comprehenderet, quã sint duo, vt patet in
præ. c. christiano. vide, q dicã j. de præb. quamuis. super
ver. beneficijs (verisimile) concor. de deci. c. 2. §. 1. & vide,
quod scripsi post Inn. de præscrip. veniens. ver. non obstã
te. Et per hanc literã vr̃ idẽ in dispensatione alterius irre-
gularitatis, puta homicidij, vel his similibus. si primæ di-
spensationi additur secunda de pluralitate. hoc dico, qa
2 iam vidi hanc decr. allegari, q † dispensatus super illegi-
gitimate si impetrat beneficiũ eo tacito, non valet impe-
tratio, sed audiui curiam tenere contrarium. Et decr. ista
hoc non probat. loquitur. n. cum dispensatio additur di-
spensationi, nam ex quo secunda excedit moderamẽ pri-
mæ, non valet secunda illud supprimens, potissime cum
sit super pluralitate odiosa, de pręben. quia intantum, sed
quando dispensatum est super beneficio, impetratio be-
neficij non est dispensatio addens primæ dispensationi,
vt hic, sed est executio eius, sup quo fuerat dispensatũ, &
sic nil ad propositũ. nec est negandũ dispensato super de
fectum, q concederet̃ dispensato super crimen, cũ secun-
dus laboret vitio proprio, prim⁹ alieno. 56. d. nasci. & sic
dignus venia. C. de naturali. li. l. legem. Sed si dispẽsatũ est
cum homicida, quod posset consequi beneficium, nullus
diceret, impetrationem beneficij vitiosam per taciturnita
tem dispensationis, vel criminis. Item ad casum facit q
dixi dispensatum eligibilem. sup. e. proxi. super ver. restrin
gi. si eligibilis, ergo impetrabilis, sm hoc prędictis concor
dat, quod scripsi post Io. mo. inf. de re. iur. in generali. sub
47. membro, q expresse loquitur, cum gratia additur gra-
tiæ. Prima glos. summat. Secunda gl. soluit dubium. Tertia
glo. ponit tres casus prohibitionis. Glo. nataliũ obijcit &
soluit. Gl. alius, ponit duas opi. In tertia gl. ibi (neque fa-
mosis) vide inf. de regu. iur. in regula pe. & ibi. §. vlt. nil in-
terest. an in se, vel in liberis metum patiatur, cum pro affe-
ctu magis parentes in liberis terreantur. In glos. nataliũ.
ibi, quod ita, sequitur, seruatum est, vt i pristinum statum
restitueretur, perinde haberi debet, ac si morbosum non
fuisset. & ibi (quæris) ingenuitatis iure vtitur is, quem im-
perator natalib. restituit. In 1. gl. in fi. Et decidit casum &
rationem interserit ibi, cum non sit verisimile. In gloss.
iste. ibi (tribus) ex his insurgit quarta, scandalum. s. illorũ,
inter quos promouetur, & in fi. de pur. ca. accedens. In gl.
caute. in fin. quod hic tractat Archid. de hoc ibi videas su
per ulti. gl. idem tractat de nato illegitime, tñ de matrimo
nio, id; q ibi dixi super 1. gl. In glo. natalium. ibi (porgan-
tur) a Deo cui nil latet. Sed hic prima dispensatio late-
bat, sm Io. mo. & in fi. non ob. sm Io. mo. in auth. qui. mo.
na. effi. sui. §. trib. col. 7. quia ibi de temporalium bonorũ
successione, hic de spiritualibus, quæ sunt digniora. de
ma. & obe. solitæ. In vlt. gl. in fi. Arch. hic dat remissiones
quas ibi dare soleo. Sed Io. mo. in hac materia multum
3 hic instat dicens † q æquiparat literas iustitiæ contracti-
bus strictiiuris, & literas de gratia cõtractib⁹ bonęfidei, &
sicut

sicut in illis debet esse exuberantia & bonæ fidei, vt nota. C. de acti. & oblig. bona fides. sic & in literis gratiæ adesse debet oīs puritas. Sicut autem surreptio dans causam contractui stricti iuris non facit illum ipso iure nullū. Secus in bonæ fidei, sic & in literis iustitiæ & gratiæ, & ar. ff. de do. eleganter. in prin. Item sicut metus in promissione adhibitus regulariter non facit contractum ipso iure nullum sed annullandū ope exceptionis. ff. de ver. obl. si quis cū aliter. C. de inut. stip. l. dolo. adhibitus tñ in dote, vbi debet exuberare bona fides, facit promissionē nullā ipso iure. ff. q̄ met. cā. si mulier. §. si dos. itē per literas iustitię nil dat committens, nisi iudicē, & iudex non dat, sed declarat. ff. de rei ven. ex diuerso. §. vbi, sed literæ de gratia dāt impetranti, & ideo in illis surreptio plus inficit. Dicit aūt salua distinctione decre. super literis. de rescriptis. distinguendum, an literæ iustitiæ sint surreptitiæ in iurisdictione. Et tunc nulla cum omni suo processu, de offic. vic. sua. de offic. or. graue. de offic. dele. cum olim. C. si a non cōpud. per totum, aut sunt surreptitiæ in probatione, & tunc non mero iure, sed beneficio restitutionis in integrū subuenitur. ff de re iud. l. diuus. 35. q. 9. veniam. & c. sententiam. ff. de fal. si quis obrepserit, quod intellige, quando iudex surreptionem fuit secutus, & per illam pronunciauit. ff. de iudic. si prætor. C. si ex fal. instr. l. falsam. non enī est hoc casu lata sententia contra ius constitonis, sed cōtra ius partis. & sic mero iure valeat. j. de sen. excō. venerabilē. §. vbi autē. Si vero surreptio est in celatione processus, mero iure valent, sed elidi possunt exceptione & sibi imputet, qui sciuit, & non excepit. Si ignorauit, nihilominus propter perēptorias iuris, sicut est contestatio quo ad dilatorias, conclusio quo ad peremptorias iudicatum non rescinditur. ff. de re iu. inter mon. & c. suborta. de rescr. cæterū. & c. ex tenore. Quidā tñ excipiunt casum decr. dispēdia. 3. eo. li. de rescriptis. Dic vt ibi, sed nō sic in literis gratiæ, vbi surreptio vitiat literas & processum, q̄ncunq̄ fuerit detecta, vt de rescriptis statutum. de re iud. cum olim. inducit simile de cōpensatione, q̄ q̄ndoque ipso iure procedit. ff. de compen. si quid. C. eo. si constat. inst. de act. §. in bonæ. Item de adulterio viri, propter quod retractetur sententia lata ꝑpter adulterio vxoris, vt no. de diuor. ex literis. concludit ergo, q̄ probata surreptione literæ, quę dat titulū, totum perditur inf. de reg. iuris. c. 1.

De bigamis. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Clerici ad collectas non tenentur, vacatione gaudent, hospites non suscipiunt.*

2 *Sacerdos si contraxit cum vidua, vel duo matrimonia successiue, & postea committat homicidium, an debeat puniri per iudicē secularem.*

CAP. PRIMVM.

Altercationis. [Oraculo.] sup. eo. li. de elc. perpetuæ. vbi videas [bigamos.] q̄ Lamech fuit prim° bigamus, hī Gen. 4. 3. q. 1. quō virginibus [clericali] si cū fiat monacus, immunitate gaudet, de hoc satis dixi in q̄ō ne Goalterij in parte secunda, quā posui super regula de liō li. inf. de re iur. (Consuetudine) reprobat, q̄ no. Inno. & apertius Host. sup. de apost. c. 1. Cum enim diceret Inn. istos esse de foro clericali, vel seculari, secundū consuetudinē quæ iurisdictionē tribuit. C. de eman. l. fi. Host. dicebat, id verum, cū consuetudo fauebat ecclesiastico foro, vt q̄ bigamus esset de ipso foro, vide quod dixi de cle. cō iu. lo. in 3. q. dicit Io. mo. q̄ hæc consuetudo oritur ex sequela prioris iuris. & sic clerici malam fidem habent. Et non præscribunt. de præscr. veniens [Tonsuram] de tonsura & corona clericali tractat hic Arc. vide plenius in de de vita & hon. cle. c. 1. in gl. fi ergo [Clericalem] nunquid monacalem, non credo illud c. loqui nisi de clericis secularibus Arch. Prima gl. sūmat. Scd'a ponit opi. quae decr. determinat. In gl. 1. ibi [veteris] sequitur, iuris dubitationem decidentes, sancimus &c. & ibi [q̄ certatū.] sequit, cū apud veteres nos decidimus. & ibi (apud antiquos) q̄ ibi de seruo bona fide possesso apud antiquos quærebat quo ad noxalē actionē, impetratur determinat. In gl. quod 1 multiplex. ibi. l. 1. & 2. clerici † ad collectas non tenentur, vacatione gaudent, hospites non suscipiunt, ad sordida munera non tenentur & ibi generaliter, can. 16. qu. 1. In gl. ante pe. ibi (addictos) sequitur, supplitio & pro criminum immanitate damnatos, nulli clericorum, vel monacorū per vim, vel vsurpationem liceat vendicare, seu tenere. In gl. 1. in fi. & sic tria facit, declarat, reprobat, & prohibet. In gl. 2. ibi lector. vbi de hoc plenius. sup. e. c. 1. Fra. dicit per hoc concil. epos et in minoribus dispensare non posse. In gl. 3. ibi (quia duas.) Et procedit hoc, etiā si secunda non fuit vxor p p impedimentū, q̄ contrahens ignorabat, licet Arc. hic contra, de hoc dixi sup. e. nup. super ver. quanuis in ipsis. & in fi. idem Gui. Gar. Io. mo. & Arch. Bo 2 tt. cō tra, q̄ dixit in c. de bigam. sup. e. ti. q̄ si sacerdos † cōtraxit cū vidua, vel duo matrimonia successiue, & postea committit homicidiū, per hanc decr. punietur per iudicē secularem. In gl. q̄ multiplex. ibi [si quie suadente] dicebat Host. sup. e. c. fi. q̄ priuilegio illius canonis non erat bigamus nudatus, per ver. generalia illius. c. qui si quis. quod hic reprobatur. In gl. vl. in fi. posset ergo excommunicari, vt hic propter peccatum. 11. q. 3. nemo episcoporum. itē ordinarie puniri in Auth. de san. epis. §. penul. C. de episc. audi. l. minime. inst. de inuir. §. 1.

De officio vicarij. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Successor conuenitur per rescriptū cōtra prædecessorē impetratū.*

2 *Causa iusta intelligitur excepta a quocunque edicto.*

3 *Excommunicatus non potest excommunicare.*

CAP. PRIMVM.

Romana. [Remensis] Idē in alijs. j. de offic. ord. Romā. in fi. (officialē) Boat. habuit singularem lecturā, & intellexit hoc capitulū de officialib. datis vicarijs epōrū, quales sunt notarij, nuncij, vel executores. quos deputant, hoc non placet (rōnabili) vt fortius sit dubiū. dicit hoc excōicationis maioris vel minoris, si recipit iurisdictionē ab officiali ante ipsius excommunicationē, vel ab epō. Si uero post excōicationē officialis recipit iurisdictionē, ab eo ligatus est minori tantū, nisi cū participat in crimine dānato fm Inn. & Host. [nō astringit] potuit esse dubitatio fm Abb. quia ex quo sine expressione proprij nominis excōicat° fuerat officialis, videbatur ligari quicunq̄. officialis. ad hoc sup. de immu. eccl. aduersus. de iul. c. 1. de sepulc. pe. & vl. ff. de iud. l. hæres. ad. & decretū in personā antecessoris fa ctū respicit successorē. de fideic. liber. cum quaf. & † per rescriptū cōtra pdecessorē cōuenit successor. sup. de foro cōp. dilecti. bñ facit de offic. dele. qm abbas, sed vt dicit, hæc non obstant, quia hic p p delictū propriū fuerat ligatus. in cōtrarijs onus inhærebat rei, vel officio, sed hic p sonæ [ab eodē] arguit Ar. q̄ mortuo epō expirat officialis officiū, por eis verba Host. q̄ dixi sup. eo. cap. pe. quæ ipse no. de offi. deleg. quoniā Abb. Prima gloss. summat. Tertia gl. respon. pet q̄onee. Quinta gl. primo literā exponit, secundo format duas quæstiones, & illas soluit. In gl. 4. ibi, cum prætor. legati proconsulum delegant causas. In 3. glo.

1.gl.in fi.& tria facit secundũ Io.Mo. statuit, racionẽ ponit,& tacitæ qõni rñdet.secunda ibi, cum non.tertia ibi, ea tñ.In 3.gl.ibi,iurisdictionis, ponũt ibi Host. Io. mo. & Arc.exemplũ,si non seruat priuilegia sedis Apostol.s. de priuil.quãto.Item per decr.primã j.de re iud.& primã j. de sen.exc.& eo.ti.Romana.§.pe.& ultimo.Pe. ponit exẽplũ in illo,qui impedit cãm per appellationem delatã ad archiepm.Inn.dixit cãm,vt quia criminosus,vel alia cõsimilis.Abb.ponit in officiali,qui incidit in decreta,Romana j.de pœn.In gl.officialis,ibi,nec potes, secundũ Inn, & ibi(clericos] vbi de hoc dixi post Gof.Hos.super 1.glo. Qui Host.ẽt dixit hic, vicarium posse in totũ ad tps ex cã de consensu epi cõmittere vices suas, quas tñ a se non abdicat,sed penes se retinet, all. prædictũ capl'n clericos, inquantũ dicit,non permittas,quasi prohibeat permitti, quod temeritate propria hoc faciant,sed ex cã id permittere poterit,puta ꝙ imminet necessaria profectio.ff.d'n

2 eius cui man,est iurisd.l.1,circa princ.nã & † a quocunq. edicto iusta cã intelligitur excepta s.de desp.imp.c.2,vbi de hoc.& sic de consuetudine approbata seruati dicit. & ibi(in officialẽ)s.de immu, ec. aduersus, Sed & ibi datur mensis successori,anteq̃ ligetur. Et ibi [si is cui) ad hanc decr,rñderi posset,ꝙ ibi res non erat integra, vnde vt dicit hic Host,si ante excommunicationem delegãtis perpetuata erat iurisdictio,non plus impediret delegatum excommunicatio delegantis,quã faceret ipsius mors.s eo, gratum,& c.licet.de offi,leg.c,fi,secus si excommunicatus fuit re integra.& idẽ hic Fran.& Arch. & ibi (de causis] nec distinguitor hic,an sint cœptæ, vel nõ cœptæ per officialẽ.& in fi.idem Host.Io.mo,& Arc.In gl. ita construe, ibi(ligatus,)Itẽ fm Inn.in illo, qui in officialatu sibi deseruit, vel stat iori corã illo.In gl.vl,ibi(committere)dicebat ergo hic Host,ꝙ † excõicatus non põt excõicare. 34. q.1.audiuimus.nec procurator constitui,vel constituere, de procu.constit.de prob,post cessionẽ.nec iudicare, de re iud,ad probandũ,nec iurisdictionẽ, quę penes seipsũ mortua est exercere, vel committere,arg,s.de or. ab epo, qui re.c,1.& 2.nec alium actum legitimum exercere, ar, s.de elec.cũ inter R,de æta,& qual.cum bonæ. de dolo & cont.veritatis,de exces pl.tanta,Dñt aũt,ꝙ si administrationẽ, vel defensionẽ ẽt in iudicio quis recipit pro excõicato, actus eius hodie hẽbit vigorẽ quo ad detrimentum excõicati,& quo ad ipsum alij obligandũ. Quærit aũt, si procurator contrahit nõie excõicati,an claudicet contractus,& dicit ꝙ forsan,sic dr de contractu pupilli,inst. de aut.tu.1.resp,ar.de excep.cum inter. remittit ad sum. de sen.exc.§.& quæ sit pęna,sub§,quid si tenor,ver.sed quid si dum aliquis est excommunicatus.

S V M M A R I V M.

Officialis an possit inquirere de crimine vsurarum, vel consimili sine speciali mandato.

Officialis, vel vicarius non potest sine speciali commissione conferre beneficia.

Simulitudo causæ reddit iudicem quandoque suspectum,

C A P. II.

Licet. (Factã]ab epo,cuius vices gerit Arc. (cognitio]& decisio (transferatur) transfertur ẽt ꝙ hr j.de hær. vt officiũ. §. fi. & c. vt commissi. ver.priuãdi.& c.fi.§.fi.fm Arc.[excessus]q̃rit hic Io. mo, in add.an † officialis sine speciali mandato possit inquirere de crimine vsurarũ,vel consimili.Vr ꝙ non, cũ j. & s.ponantur disiunctę.ipse tenet cõtrariũ,dicens, ꝙ illud, seu ꝙ sequitur,est ampliatiuũ,& sic copulatiuum, per ꝙ oportet vtranque partẽ esse verã ff.de reb.du.si is qui ducenta.§.verum.ar.ff.de au.& ar.leg. si quis ita. vel est expositiuũ pcedentiũ,quod dicit colligi ex casu,quẽ ponit prima gl.dicit ergo,ꝙ officialis de omnib. cognoscere põt ex offi.de qb. posset ad partis instantiã,cum regulr epi & officialis sit idẽ consistoriũ.s.e.li.de consue.c. 1. & de ap. Romana.in pri.& constat, ꝙ eps hoc põ.s. de offic. ord,

2 c.1.ergo & eius officialis, vel vicarius. Sed quia † officialis,vel vicarius non põt sine speciali commissione conferre bñficia j.e.prox.Item nec ad partis instantiam,nec ex officio pt beneficiarũ ab administrõne remouere sine spãli cõmissione, vt veniat curæ priuatio, vel datio, in Auth. de defen.c.1.§.nõ hñte.coll.4.hnc dictũ cõiter non approbat,nec bñ pbat hæc iproprietas locutionis, ꝙ seu, non disiungat,cuius contrariũ patet i.e.li.de rescr. statutũ. §. 1,& 2.per totũ.& de tẽ.or.cũ nullus.1,& 3.rñ.Et licet ista dec.occasionari potuerit a decr, Ale. ipsius tñ thema vel verba non ponit.Itẽ contra rõnẽ,q̃ dicit, epm hoc posse, ergo ipsius officialẽ,emanauit ista dec.& sequens(A suis beneficijs)hæc lra inducebatur in qõ.hic disputata,an vicarius ad petitionẽ prooi abñtis, cũ vacauit ecclesia, remouere possit institutũ per epm, vel aliũ in ecclesia, & instituere pñtatũ ab ipso patrono. Et dixit disputans quod sic, cũ hic non agatur de crimine vel priuatione clerici pp crimen,Sed petitur declarari eũ ius non habere,& sic bñficiũ suũ nõ esse, & solã detẽtationẽ habuisse,vñ, vt scripsi post Inn,de ele.q̃relã.in pri.per modũ actionis hic petitur,& est actio psonalis,q̃ cõpetit ẽt patrono, vt scripsi de conc.pb.quia diuersita ẽ.post pri.bene facit ad hoc,ꝙ scripsi, vt li.non cont,qm frequẽter.§.porro.super 1.glo. inducebatur, ꝙ cognoscit de matrimonio carnali. ergo & de spũali,in quo interuenit arbiter,& non in primo de rest.in inte.c,pe.in fi.Itẽ de necessitate instituend' est pñtatus a prono.16.q.7.decernimus. ergo & necessario cõtra institutũ ẽr ab epo pronũciari oportet,de accu.ad petitionem. ff. de procur. Popon. maxime ãt id dixit licere abñte epo. j.de off.or. Roma,in fi. & vere ꝙ hic non quæritur,nisi de auctoritate vicarij. hoc dico, quia si ex iure deuoluto eps instituisset,imputet sibi pronus negligens. Itẽ si ad alterius dicentis se pronum præsentationẽ edicto proposito instituisset. super his vide quod scripsi, de his quæ fi.a præ.c,2.super gl.ar. quod, cum suis remissionib. (cõmittãt)ergo talia cõmitti possunt sup.de rap.i archiepiscopatu.vbi de hoc.Ibi vide alias remissiones,quas hic ponit Arch,q ẽt dicit falsũ,ꝙ no.Vin.s.de frig.& male.c. fi.q dixit, ꝙ eps inqsitionẽ criminis cõmittere nõ poterat,qa ea q̃ meri,vel mixti iperij sũt,p libellũ expediri nõ possunt,ff. de offi.proc.nec qcquam.& ad decr.illã rñder, ꝙ ibi nõ erat crimẽ,sed hoc falsũ, vt hic patet.& 2. qu.1. De' oipotẽs.& de sym.licet.ibi.i.mittere, vel inqrere. Prima gl.ponit sũmã,& vnde tracta, & qd approbat. Scda gl.recitetur p qõnem & solutionẽ,cuius ponit opi. cõtrariã.Vlt.gl.q̃rit & soluit.In vl.gl.ibi.§. quæsitũ. vide de offic.or.si sacerdos.super gl.2.In 1.gl.ibi,hoc dicit. Et primo ponit dictũ. secundo excipit ibi,in fi.& ibi.(Archiepiscopi]per hanc gl.solen ponere exemplũ in decr. cãm.

3 2.de iud.ꝙ † siltudo cãæ reddit iudicẽ qñq. suspectũ, vt ibi scripsi sup ver.pęnę.& in fi.& Gui.in Spe.de inqui.2 ã fi.primę col,in gl.2.ibi.l.2.vbi hoc tenet Accu.& ibi(iu?) & per Host.in sum.huius tit.§.1.& per Io.25.d.perlectis. in gl.magna.In gl.vl,ibi significasti.& supr. eo. sua,

S V M M A R I V M.

1 *Episcopus non donat, sed dat prębendas.*

2 *Vicarius episcopi sicut confirmat abbates,sic vicarius archiepiscopi suffraganeos.*

C A P. III.

Cũ in. Generali(vicarius.]Hic uidentur esse diuersi, ut sup.e.li.de tẽp.or.cũ null'.2.& 3.rñ.[gñeralis]de gñerali uicario plebani constituto cum ptãte spũaliũ & tpaliũ tenet Io.de Deo 1.q.11.ꝙ ẽt consẽsu epi,& maioris partis capli numerũ canonicorũ cõtra priuilegiũ ecclesiæ in plebe augere non pt irreqsito plebano,all.de pb.dilecto.de inst.cũ venissent. Et quod eps iuri ecclesiæ nõ potuit pindicare.10.q.2.c.ul.& q.3. qa cognouimus.satis æquũ est, ꝙ talẽ statũ ecclesię immutare nõ possit,ẽt si sit casus augendi, ut qa facultates excreuerunt.

runt.nã si bñficia conferre nõ põt, vt hic,nec illis priuare,
vt sup.c.prox.ergo nec illa creare.an aũt ad epm, an ad
plebanũ & capitulũ spectar numerũ augere, dixi supr.de
ist.c.2. Et sctias, q per æqtatẽ iustificari vĩ, q tenet Bar.in
veneri.a t.s. p vicarius meus in ecclesia & ex ea meus ceu
sualis soluẽdo me inscio pro ea per 40.annos censum alte
si prælato & bona fide recipienti pro sua ecclesia, mihi
vel ecclesiæ meæ nõ præiudicat,nec prælatus ille pscribit,
cũ per vicariũ ego possidcã,de restit.spo.cũ venisset.de p-
scrip.,si diligenti.& sic cõtra me possidentẽ non currit præ
scriptio,cũ duo insolidũ &c.de proba.licet.nec debeo si-
ne culpa meo iure priuari.de const.c.2.ita cũ colonus,vel
per quẽ possideo possessionẽ alij prodit,mihi non præiu-
dicatur.C.de acqui.pos.l.fi.Itẽ credo mihi rẽ donarã, sed
nõ est,nõ vsucapiã.insti.de vsuca.§.error. Et si solus sum
hæres institutus tibi,quẽ credebã cohæredẽ, trado res hæ
reditarias.nõ vsucapis eas.ff.de vsuca.cũ solus. Dama. aũt
hoc tit.qõ.secunda,tenet illũ præscripsisse, sicut pscribit
emẽs a pupillo credes illũ puberẽ. ff pro emp.l.1.§.qui pu
pillo,& tñ pupillus possessionẽ nõ dedit. nec dare potuit.
ff.de acqui.pos.l.possessionẽ.i fi.hic videt congrue.distin-
gui inter vicariũ perpetuum, qui titulũ habet ppalẽ,facit
cle.de offi.vica.c.vno.cum concor.ibi notatis sup ver.ppe
tuis,(non possunt)nn. duo singularia pluraliter copula-
ri,de hoc ff.de acquir.hære. l.placet.§.1. & ff. de le.1.cũ
filio ad fi.& ibi cõcor. Prima gl.ponit summã,& qd decla
ret. Quarta gl.ponit tres casus contra regulã,Penul.gl.op
ponit de duobus capitulis,quibus rñdet. In tertia gl.ibi.
l.1.vide in præ.regula in generali.In 4.glo.ibi[in primis]
melius pe.glo tñ in l.cõtra iuris.sic allegat, & loquitur in
magistro,de quo præmisit,& ibi.l.1.§.1.loquitur de suto-
re,qui alit matrẽ & sororem pupilli egentes. In 1.gloss.ibi
(non potest]& præmissa duplici rõne ponit dictũ,a quo se
cundo excipit,ibi,nisi. In gl.in conferendis.in fi.ide Arc.
sic soluens,quod nn.a t.q.6.§.ex his.in prin. ibi dicit Io.
a q † eps non donat,sed dat præbendas In gl.pe.ibi(con-
firmare)de epo generali vicario archiepi existentis ẽt in
remotis habente plenũ mandatũ,expressis,quæ habẽtur.
sup.c.prox.cum potestate instituendi & exercendi ea, q
sunt auctoritatis, vel ordinis põtificalis, & quæ cõstitues
facere posset,ẽt si requirant speciale mandatũ, & sint ma
iora,quã expressa Dubitatur,an possit cõfirmare electio
nẽ suffraganei & confirmatum consecrare, cum illa duo
non fuerint nominatim expressa.Facit dubiũ hæc decr. &
cle.de procu.non põt.contra decr.quãuis.sup.eo.lib.de
elec,quæ causas electionũ eporum annumerat ad maio-
res.ad idẽ. j. de cleri.ægro.c.vno. facit quod scripsi post
Guil.sup.e.li.de elec.si abbatẽ.super ver.archieporũ.Cõ
a trarium vidi terminari, vt sicut † vicarius [a] epi confir-
a mat abbates, sic vicarius archiepi suffraganeos.& ista de
cr.de collationibus loquitur.& verisimilitudo,de qua hic
loquitur tex.insurgit ex duobus.primo ex libertate eligẽ-
dæ personæ,cui bñficiũ confertur. Et secundo,quia colla
tionem facere põt per seipsum,vbicumque sit, vt not.de
offi.leg.nouit.quæ duo cessant in confirmatione, q si nil
impedit electum,necesse est fieri.sup.de ele. postquã.nec
extra prouinciã illã facere posset archieps,cum causæ co-
gnitionẽ requirat confirmatio.sup.e.li.de elec.c.vl.& talia
nõ possunt ex territoriũ expediri,vt no.in præ.c. nouit. j.
de off.or.cũ eps.verit. ergo ea,quæ fortius nõ poterat,cõ
misisset,& sic cessat prin.huius ca.nõ ob.decr.nõ põt,quæ
maiora erãt expressa.s.põtificalia,in quibus iurisdictio &
ordo requiritur,quam confirmatio,in qua sufficit iurisdi
ctio, & quam facit confirmatus in archiepm, non eps. de
elec.suffraganeis,& c transmissam. Non ob.decr. quãuis,
quia licet quo ad quædam enumerentur maioribus, non
tñ quo ad propositũ, quod probat præ. dec. si abbatem,
quia si in totum esset de maioribus,non transiret in lega
tũ. Inducitur ẽt,qd no.sup.c.prox.in vl gl. Et in fi. & vt di
cit Archid.in casu isto fallit, quod ibi generaliter trade-

bat Gof.& Vinc.de procur.petitio.dicentes vicarium om
nia posse, quæ potest is cuius uices gerit.94.d.c.1.2.q.6.
si episcopus.ad fi.C.de off.eius qui vi.a.l.1. Dicit & Arc.
q quædã a casu decre.istius excipiunt uicariũ papæ, sed
non uideo quia,uel quo iure hoc dicant. subdit ẽt qd no.
Gof.in sum.huius ti.in pri.qui dixit,quod uicarij,de qui
bus tractatur sub rubrica.C.de offi. eius qui vi.al.nõ erat
delegati,uel subdelegati,sed ordinarij eligebantur in cer
tum tẽpus,q erat ordinarijs præfixũ,ut ipsi supplerent ui
ces ordinariorũ uiuentium & præsentium. Erant alij,qui
gerebant uices mortuorũ,& absentiũ, qui suffecti appel-
labantur. hi omnia poterant,quæ ad iurisdictionem per
tinent, præter ultimũ supplicium & abscissionem mem-
bri.C.eo.l.2.in Auth.de coll.§.antequam.In ul. gl.ibi be-
ne potest.ei quem facit uicarium, super quo uide, quod
no.j.ti.2.c.penul.in fi.antep.gl.& j.de præb.statutum.in
gl. fi. & in fi. tene quod scripsi de cens. cum uenerabilis.
super finem secundæ gl.ner.ta nen hoc puto.

ADDITIO.

a Vicarius episcopi. Quæ autem sit vicarij episcopi potestas, refert Car.in cle.1.17.quæst.& seq. de offic.vicar.

De officio & potestate iud.deleg. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Notoria non requirunt iudicialem indaginem.*
2 *Conseruatio, quæ non potest dubia iudicialiter diffinire, parum prodest, sicut & confirmatio in forma communi.*
3 *Manifestum proprie sumptum probationem exigit.*
4 *Maleficium male probatur notorium per testes.*
5 *Maleficium si est notorium, sed non malefactor, & per testes de aliquo probatur, quod fecerit maleficium, sed non probatur quod sit notorium, sibi non nocet.*
6 *Declaratio iustæ, vel iniustæ sententiæ pendet ex post facto.*

CAP. PRIMVM.

Statuimus. Vtitus verbo noui statuti, quia decla-
rationis uerbum in materia ista non
cadit, cum usus iste nouiter fuerat in-
troductus. ut in gl.plerunq.i.in pluribus casib.uel i.sæpe
alias plerisq. s.impetrantib. sm Hos.& Arc.[Cõcedimus)
nõ phibet p hoc qn, qd legatus cõcedere posset, cum sit
ordinarius j.de off.leg.c.2.& p se põt a talib. iniurijs de
fendere.ergo & cõmittere j.de reg.iur.põt.sm Arc. qui
dicit,se atẽ Latinum hoc fecisse in ecclesia Carpensi Mu
tin.dioecesis,dum erat hic legatus.uide q dicã j.c.fi.super
uer.dietã. Host.dicebat ad officium papæ spectare occur
rere litigijs, & uiolentijs. & quẽlibet in sua iusta possessio
ne tueri.ff.de usu.l.æquissimum.ff.ne uis fiat ei.l.1.§.1.in
de sym.qrelã.in fi.& maxime circa psonas miserabiles,ut
in gl.[iniurijs]i.Et dr iniuria, q non iure fit.inst. de iniur.
in pri.(uiolenter)de or.cogn.c.2.p q ponit Ho.ẽ.ut q a po
tẽs ui armata iuadit terrã mon.cuius cõseruator inuenit
illum & suos i maleficio, uel occurrit illi prohibẽs, q non
uult patere tales uiolentos, ergo cõseruator punit eos nõ
plus monendo,cũ de ipsorum apta cõtumacia sibi cõstet.
ar.ff.de rei uen.qui restituere.ff.de ap.creditor.& l.si quis
missus.ff.si quis iusdic.l.1.ff de ap.§.creditor.§.iussu. Itẽ
dicit, conseruator sic dicere posset, quia uideo nos para-
tos ad arma & uiolentiam talibus inferendam, quorum
sum conseruator,& in mora monitionis & dilationis im-
minet periculum. ideo excõmunico omnes, q cum armis
talem locum intrauerint,uel aliquod damnum dederint.
ar.infra de sent.excom.dilecto.hoc enim negotium cele-
ritatem desiderat.ff.de dam.infect.l.1. & plerunque nec
tempus,nec locus patitur &c.ff.de exer.l.1.1.respon.in fi.
subdit, quod hodie non fertur generalis excommunica-
tio j.de sen.exc.Romana.§.caueant. in facto tñ notoria

excom-

excōicare poſſunt & abſentes, de ap. cum ſit Rom. in fi. 2. q. 1. de manifeſta. [poſſunt] ſup. illos. nec ad alia. ſ. dubia non notoria, & in quib. non pceditur contra non citatū conuictū, vel confeſſum. 2. q. 1. c. 1. & q. 6. §. diffinitiuam. in pri. C. de ſen. & inter. om. iud. l. prolatā. de confe. ec. c. fi. de maio. & obe. inter. de cā poſ. ca. 1. in illis ſit iudicialis indagatio partibus præſentibus & ſeruato ord. vt lit. non con. 4. t. Inn. hic dicit, q in notorijs bene hēt indaginem. nā & in eis requiritur aliquis ordo. ſ. de iureiur. ad nſam. itē ex quo in eis cōmittitur cōſeruatorib. iuriſdictio, oīa poſſunt, ſine qb. illa non poſſunt explicari. ff. de iuriſ. om. iu. l. 2. Sed de notorijs nō pt aliquos pūhire, niſi illos citet. & citatos & contumaces puniat in expenſis, & aliter ſ. e. de cauſis ff. ſi quis iuſdic. l. t. Item qñ reus negat per ſe factū fuiſſe maleficiū, vt in gl. niſi recipiat vtriuſq. probationes, iuriſdictionem ſibi cōmiſſam explere nō poterit. Itē reus non actor offenſus parat viam iudici cognoſcendi de his, præponendo exceptionem, quæ ſi ſit vera, contra ipm procedi nō debet, & ſæpe quia hēt p alterū beneficium, q per ſe non haberet. C. de temp. in integ. reſt. l. pe. j. de eōc. præb. c. pe. Itē q cognitionem habear patet, quia pōt excōicare, q tñ non ſit ſine cauſæ cognitione. 2. q. 1. ſicut. & c. nemo. ſm Inn. ſed Hoſt. dicit hoc verum de cauſæ cognitione plena, vel ſemiplena, vel illud verū in non notorijs. concluditur ergo per Inn. q a contrario huius literæ patet, q in notorijs hēt iudicialem indaginē. Sed Hoſt. dicit, q cōtrariū huius literæ id non ſonat, ſed
1 hoc ſolū q † notoria [a] non requirunt iudicialem indagi-
2 nem, & q requirunt non ſunt notoria, & placet Arc. dictū Inn. [Iudiciale] planē ergo, & q ſit ad ſui inſtructionē, nō prohibet ſm Hoſt. & Arch. [exigunt] neceſſario (poſſint) hac rōne dr literas in forma cōi non impediri per conſeruatorias præcedentes vel ſequentes, vt ſcripſi ſ. en. lib. de reſcr. diſpendia. ſuper ver. literas (poteſtatem) ſi. n. de dubijs cognoſcere poſſent, iā eſſēt generales iudices illorū, q eos impetrarunt, cōtra id ſ. de reſc. ſm Hoſt. vñ Goſ. dicebat, eos meros executores in ſū. huius ti. ad fin. ver. itē
a qđ de cōſeruatoribus. dicebat āt Hoſt. q † qa conſeruator nō pt dubia iudicialiter diffinire, parū pdeſt, ſicut & cōfirmatio in forma cōi ſ. de conc. præb. quia diuerſitatem. & innouatio priuilegij. de priuil. ex parte. & ca. quia intentionis. & ſub protectione receptio. e. ti. ex parte tua. & c. recepimus. Dicit tñ, q hæc nō ſunt oīno ſecuriſſima, quia conſeruatio vtilior eſt, vt j. patebit. Prima gl. ſūmat. Secunda gl. recitetur per 6. q. Prima qualis ſit iuriſdictio conſeruatoris. Scđa, an iura antiqua de conſeruatoribus tractauerint. Tertia, quot & q ſunt ſpecies conſeruatorū. Quarta circa literā de tribus l. quæ ſit manifeſta offenſa, & quid ſi reus neget, vel quid ſi fatetur, ſed dicit ſe iure feciſſe. Quinta, an conſeruator recuſare poſſit. Sexta, an inuocet brachiū ſeculare. Et vide q dicā in fi. Penul. gl. an iniuria cōmiſſa & cōmittenda &c. In gl. 1. in fi. & duæ ſunt partes. in 1. permiſſio. in ſcđa prohibitio. ibi, nec ad aliā. In gl. 2. ibi. delegatos eſſe. Itē q iuriſdictio eorum expirat quo ad non cæpta. vt in præ. decr. vl. §. officiū. ergo non eſt ordinaria. j. tit. 1. c. 2. & ibi (orphanos] & alias pſonas miſerabiles. ſ. de cenſ. licet ſ. eo. ſignificantibus. & ibi, adminiſtratores. & vide, q dixi poſt Inno. & Hoſt. de ſta. mo. in ſingulis. §. fi. vbi patet, q diœceſani & præſidentes capitulis prouincialibus fiunt conſeruatores monaſteriorum prouinciæ, vide etiam, q dixi poſt Inn. de ſimo. qrelā. in fi. Et ibi [ſcire debes) ſm Inn. & Hoſt. & ibi, (priuilegia] dicit hic in fi. Hoſt. q licet conſeruatoribus rerū facile conſtare poſſit de iniuria notoria, non ſic in conſeruatoribus priuilegiorū, quia priuilegiati maxime queſtores frequenter delinquunt, & priuilegijs abutuntur. ad hoc de priui. tuarū. de pę. & re. cum ex eo. in pri. Dicit ergo, q citato in hoc caſu ſatis eſt mittere nunciū, cum litera veram excuſationē cōtinente, qui de exhibitione literæ facit confici publicū inſtrumentum. Et ſi dubitet de ſnia, appellet, vt dicā j. eo. gl. ſup ver. probabilis. & vide q dixi de vſuris, q pnicioſū. in tex. & ſup gl. & q dicit, ſi in tali dubio excōicat illū, nō tenet ſnia, quaſi a non iudice, & contra mentē cōmittentis lata. ſ. de præb. c. fin. facit j. c. fi. & in fi. & ibi [latius] vnde iſti cōprehēdunt primos & ſcđos, ſed nō conuertitur, & ibi (de manifeſtis] in hac quarta parte gl. in ſtandū. & Hoſt. de notorio manifeſto, & fama remittit ad no. per ſe de cohab. clerico. & mulie. noſtra. & in ſum. huius tit. §. fi. & ibi. [celari] nec egēt examinatione, de elec. bonæ. j. de accuſ. euidentia. hic dicit,
3 quia † manifeſtū proprie ſumptū probationē exigit. 1 1. q. 3. eorū. & ibi (notoria) dicit Inn. q ſi pars confitet maleficiū, ſed illud dicit nō notoriū, conſeruator pcedet, qa licet non ſit notoriū p euidentiā, eſt notoriū p cōfeſſionē ſuā, de co. cle. & mu. nſa. & ibi (recipiet) inquirendo ſm
4 quoſdā, vt refert Hoſt. ſm quem aliqui cōtra, quia † maleficium male pbatur notorium p teſtes. Sed p qualitatē facti. ſ. de transi. quāro. §. cæterū. & qa hoc eſt aſſumere partes iudicis, q ſibi phibet. imo eſſet ſibi contrarius. ſu. de pur. c. cū dilectis. ver. his igit. Dicit Hoſt. q iudex in ta lib. debet attendere famā. impoſſibile. n. eſt factū notoriū famoſū non eſſe, & ſi repetiat nō famoſū oīno abſtineat. Si vero famā & clamoſā inueniat p hoīes loci ſine iuſo dicentes id verum, & in terra notorium, pcedat, ad hoc, de do. & cont. cū oli. ver. cunq. nec iprobat ſi hoc caſu ad inſtructionem ſnā teſtes iuratos recipe velit, đ teſt. veniens. ver. cū igit. de ap. conſtit. §. 1. & ad cautelā. de elec. bonæ. ver. licet ad hoc. 25. q. 2. & ſi nō cognitio. & ſic pcedat gl. nec facit ad hoc vt iudex, nec vocat eos, cōtra quos pducunt, nec ipſorū exceptiones recipit cōtra teſtes, etiā ſi eſſent notorię ſm Ar. q dicit, q aliq cōtra p l. 3. ff. ad exhib. & C. de cōpenſ. l. vl. Sed ipſe cōtra, talia. n. ſpectāt ad iudices. de teſt. ex parte Adę. & c. licet. quo caſu loquāt alia op. & dicit Hoſt. ſic intelligendū, q notauit in ſum. eo. tit. §. quib. modis. ver. item ſit pprogatio cū ver. ſequentibus, ex his vī, q nec teſtes cogat, cū cogere ſit iudiciale. ſup. đ teſt. cog. p totū. Sed Inn. hic dixit, q qñ maleficiū non eſt notorium iudici, oportet, q ſup hoc pbationes recipiat, & cogat qñq. teſtes, quib. intereſſe debent partes. 2. q. 1. in primis. ſ. de teſt. c. 2. Sed ſi teſtis propria voluntate iuret, & dicat factum notorium, reddens cām teſtimonij, q ipſe vidit actum fieri in platea plena hoīb. valet. idē dñt quidā, ſi dicat, ego nō uidi maleficiū, ſed uidi, qñ ductus corā iudice cōfeſſ' fuit q ſic publice fecerat, dñt qdā idē ſi corā multis cōfitet, ad hoc de excef. pl. q ſit. idē ſi dicat, nō uidi cū cōmittētē maleficiū, ſed uidi eū fugientē, latitantem & ſe non excuſātē, nec luberat cā. quare ſe nō excuſaret, vel vidi, q de hoc cum talib. tranſegit. ff. de his q no. inf. athletas. §. fi. & l. ſeq. ſm Inn. & facit hoc ad id, q dicam j. de accuſ. c. 1. In magna gl. Item ipſe Inn. dicit qđ
5 maleficium eſt notorium, ſed non malefactor, & per teſtes de aliquo probatur, qđ fecit maleficium, ſed nō probatur, quod ſit notorium, ſibi non nocet, quia non poteſt conſeruator procedere niſi contra notorios, qualis nō eſt iſte. Quia licet de occultis circunſtantijs poſſit inquirere conſeruator, quæ ſunt acceſſoria notorio, non tamen pt inquirere de occulto facto, vel de occultis perſonis, quæ ſunt principalia. de ordinario vero, an per tales probationes pcedat. remittit Inn. ſup. de elec. bonę. primo. & ibi, (ſup literis] Fran. all. ff. ad muni. de iur. l. pe. eſt & ibi [recipiat) facit, qđ no. de iureiur. ad noſtrā. 3. in glo. 2. qđ de citatione teſtium dr j. c. fi. §. pe. & poterit id probari per duos teſtes, vt no. 2. q. 1. §. quādu āt. ar. cōtra ſup. de accu. inquiſitionis. i fi. dic vt ibi, alij cōtra. p his ſic al. cum īcul pat' dicit, ego hoc feci vtens iure meo, & paratus ſū hoc pbare, aut cōſentiet inculpās, qđ recipiāt probationes, & ſic cōi cōſenſu progat iuriſdictio, aut non conſentit, & ſic ſe impedit, & cā nō cognita non excōicabit conſeruator. ſ. de ſen. exc. ſacro. Si vero inculpatus renuit etiā probare excōicabit illū, ex quo factū eſt notorium. Excōicatū aūt

venien-

venientẽ ĩ. annũ poterit absoluere secundũ Inn. ŝ. e. q̃ren ti. qui dicit, q̃ si petat, q̃ cõseruator de qualitate dãni cognoscat, quia vult satisfacere, q̃ de hoc cognoscet per testes. & alio mõ ad suã instructionẽ partibus p̃ntib. & si actor nollet, q̃ cognosceret, conseruator illũ absoluet, hæc gl. non placet Host. qui circa primũ dicit tenendũ, quod post eũ ŝ. dixi, & statim dicã, In secundo dicit recurrendũ ad papã ĩ. de offi. or. pallotal. §. prætetea. Sed Arc. pro ipso dicto Inn. alle. q̃ qui ligat, põt absoluere, de pę. d. 1. verbũ. & no. 11. d. inferior. Quod Gof. intellexit in excõmunicante cã cognita. vide de ma. & obe. cũ inferior. & 17. q. 1. si hõ esses. & ibi (probabilis) dicit ergo Host. q̃ aduertet qualitatẽ facti, si. n. fateatur prædã, vel insultũ publice factũ, qũo dicere põt, se hæc iuste fecisse, quæ omni l. dãnata sunt. 11. q. 1. §. 1. & sequentibus. 16. q. 7. placuit. & ŝ. de rap. in archiepiscopatu. ĩ. de præb. cũ qui. de pęnis Romana. ff. quorũ leg. l. 1. 1. rñ. ff. de rel. & sum. fu. l. ossa. quod me. cã. l. extat. C. de his qui ad ecclesiam confu. l. denunciamus. vnde vi, si quis in tantã, & talia mortalia nõ possunt fieri iuste, de præs. c. 1. de iureiur. & si Christus, ver. quædã. ŝ. de re. iu. c. 2. subdit aũt, q̃ allegare possent iudices auctoritatẽ p quam id appareat iustũ. 23. q. 2. iustum & §. cum ergo. & q. 3. §. ecce. & q. 4. ille gladiũ. & qu. 5. miles. ff. de rei vend. q. si restituere. ff. de acquir. poss. iuste, & remittit ad summã de treug. & pa. §. quid sit iustum bel- a lũ, sed quid si conseruator datis forsan trib. terminis ꝯ monet faciẽtẽ, q̃ si iuste id fecit ĩ illos emendet, vel satisfaciat. dicit Host. q̃ si monitus confidat de iure suo, sic poterit appellare pro cã grauaminis exprimenda. q̃ monet eũ super dubio, de quo sibi non constat, nec ipse potest fidem facere corã ipso, quia non est iudex, & sic appellat timens, ne sententiam fulminet in illum, offerens se paratũ coram papa, vel ipsius delegato de suo iure docere, alle. vt lit. non cont. accedens. 1. q. 2. de ap. bonæ. ad finẽ. 5 Sed si eo non obstante conseruator excõicat. Dicit Hos. q̃

6 † declaratio iustæ, vel iniustæ sñiæ pendet ex post facto, vt patet ŝ. de appel. cũ spãli. ar. ŝ. de frig. fraternitatis. in fi. de rest. in integr. c. 2. in fi. Et sm eũ si excõicatus de iure suo doceat, conseruator punietur, de sen. excõ. facto. nisi sub conditione tulisset, excõico te, si iniuste & notorie tale qd fecisti, nisi satisfacias ĩ. talẽ diẽ. licet. n. sub conditione sẽtentia ferri non debeat, tñ lata tenet. 2. q. 6. biduũ, & infra diẽ poterit appellari, de ap. præterea 2. Et subdit, q̃ dato, q̃ monitus de iure suo probare non possit, quia nec forsã hẽt ius, non p id apparet sñiam tenuisse, q̃ suspensa fuit p appel. ff. ad Turpil. l. 1. in fi. remittit ãt ad sũ. nã de sen. exc. §. qualis. sub §. pura. & ibi, postea mutauit a tpe Inno. hoc tenentis, & hoc placet Host. & Arch. & ex eadẽ rõne dicebat Inn. quod procedere poterant parte per contumaciã absente, remittit ad nota. in decr. nña. de coha. cle. & mu. & ibi (de notorijs) cessaret hæc rõ, vbi ex vi literarum de alijs cognosceret, vt dicã inf. c. fi. & sic procederet tũc recusatio, & in fi. & generaliter de delegato no. in Spec. tit. 2. § sequitur. ver. sed nunquid seculare. Arc. inf. de hær. vt officiũ. tenet, qd non inuocat, vide, qd plene de hoc scripsi ŝ. eo. tit. signific. In gl. pe. ibi [paratos) vide quod dixi in tex. super ver. violentijs. & ibi, satisfaciant. sup. de sta. mo. in singulis. in fi. & si dicas, quod propriè cogere ad satisfactionẽ non est defendere, qd proprie respicit inferẽdam iniuriã non illatã, qa qd præteritũ est &c. ff. de ca. & postreuer. in bello. §. factæ. cum ẽt primũ sit iudiciale, de iniu. olim. vnde vt recitat Inn. quidã dñt, cõseruatores nil posse, nisi prohibere, ne sine ordine iudiciario quid fiat illis, quorũ conseruatores sunt. inf. de sim. q̃relã. dicit Host. qd verba cũ effectu &c. de cle. nõ resi. relatũ. Item hoc est de mente, de qua constat sup. de ver. si abbatẽ. alias esset conseruatoria frustratoria. Arc. alle. 23. q. 4. §. his ita. cũ quatuor c. seq. & ff. de leg. 1. cum quis decedẽs. §. nuptura. vel sm Host. ex forma rescripti conseruationis hoc intelligẽdum est, de priuileg. porrò. Si ergo diceretur in rescripto

violentos & iniuriatores ad satisfaciendum lesis ecclesiastica censura compelles, planum esset, seruetur ergo hæc forma. sup. de rescr. cũ dilecta. ff. man. l. diligenter. habent enim qñq; tales causæ cognitionẽ inter certas personas. int. de iuro. querelã. in fi. qñq. contra incertas. inf. de cõcess. præb. proposuit. in fi. de rer. per. cũ vniuersorũ. Quandoq. dr̃ in litera vocatis, qui fuerint vocandi, & aliis in forma iudicij procedere debet, de iud. exhibita. vel qñ mãdatur, q̃ cõtradictores & rebelles cõpescãtur. sup. de pb. pro illorũ. tales. n. qt̃ ãlibet iustã exceptionẽ admittere debet. sup. c. ex parte. 2 hic aũt non loquit de talibus sed de nudo, vt puta, conseruatore nullã [illegible] habente nisi in notorijs. Et est si, quod p̃lato scribit, q̃ reuocet male alienata, quod intelligitur de notorijs per cõfessionẽ, vel euidẽtiã, remittit sup. de ele. nostri. de reb. eccl. non alie. epi. Subdit tñ, q̃ si iniuria non eẽt manifesta, sed pnũciatũ esset, illã manifestã, nec appellatũ esset, [illegible] processus conseruatoris. In gl. vlt. ibi, (dubia sunt) Inn. ergo dicit, q̃ nõ hẽt iudicialẽ indaginẽ in nõ notorijs. [illegible] nõ hẽt iudicialẽ indaginẽ cũ effectũ, qa super [illegible] sed tñ se instruit, an iuste possit excõicare. Expeditis igitur & his q̃ hñr ĩ. c. vl. pleni⁹ q̃ i epilogo a. gl. [illegible] in hac materia sũmula, cui⁹ mẽbra ponã ĩ. c. vl. i. fi. pe. gl.

ADDITIO.

a Notoria. Quid sit notorium, vide in Spe. de noto. crim. §. 1. & §. 8. Et quotuplex sit notoriũ, vide Bal. in marg. ver. notorii. Item notorium & manifestum quomodo differãt. Bar. & Ale. in l. si vero. §. qui pro rei. ff. qui satis. cog. & in aut. qui semel C. qũo, & quãdo iud. & in l. heredes palã. in pri. ff. de test. Bal. & Pe. de sum. in l. ciues. C. de app. Bal. in l. fi. 15. opp. C. de edi. diui Adr. tol. & per Inn. in c. tua. & in c. sicut. de coha. cleric. & mulierum. & in Spe. de noto. crim. §. sequitur. ver. 1.

SVMMARIVM.

5 *Suspensus a pontificalib. tantũ in illis celebrãdo nõ fit irregularis.*

CAP. II.

Quia pontificali. Guil. in hac decr. allegabat sub titu. de priuilegijs in Spec. de sen. prola. § vt aũt. ver. qñq. etiã exercent. quomodo quidã sunt episcopalis ordinis, & q̃dã episcopalis dignitatis, scripsi de exces. præla. accedentibus. hic autem de pontificali dignitate loquitur. propter quod & ratione materiæ nõ est instãdum, an procedat hoc etiam in electis confirmatis. Et vide, quod dicam ĩ. de offi. or. c. 2. ad fi. (a sede apostolica] no. pro his quæ dicã ĩ. c. vl. super versi. dietam cõtra eos. s. epos ad coactiones, licet igitur iudex non debeat ad partem alteram declinare. sup. de iudi. nouit. 3. q. 9. c. vl. nec peccati vindictã propter nobilitatẽ, vel gradus altitudinem dimittere, de sta. reg. ea quæ. pot. est tñ in aliquibus gratificare. sup. eo. consuluit. & in coactionibus & pęnis dignitati defere, & personæ, vt in cõcor. 1. glo. & 50. d. contumaces. ver. de hoc. 2. q. q. si quis. 3. q. 1. qui contra pacẽ. ff. de pę. in seruorũ. 45. d. cũ beatos (pęnas.) in quib. imponendis consideranda sunt, quæ no. sup. de trans. ca. fin. Arc. (modestia). i. mãsuetudo 45. d. disciplina. Arc. seruetur a iudicib. conseruatorib. supradictis. [reuerentiã) hic proprie secundũ Arc. est honor, q̃ cũ pauore exhibetur. primo nota a minori pęna inchoandũ. sic sup. de vsur. qa in oĩbus. & de hoc eo. ti. cũ tu. & sup. eo. de causis. 50. dist. eos qui. 33. q. 2. hoc ipsũ. 22. q. 2. in summa. 22. q. 5. cap. 2. 3. q. 10. ta iudicata in glo. ergo. quæ secundum Arch. qui dicit, q̃ cum iste sit ordo deputatus a iure circa coactiones, vel pęnas prætermitt. modus non est, vt in c. de causis. & 2. q. 3. §. notandum. [ministerium] quo ad ordines sic sup. c. fine. 2. q. decr. ponit plusquam ista in hoc, quod illes iudices terram ad eum specialiter spectantem possunt interdicere, & dicit hic Archid. cum Vin. specialiter. i. quo ad mensam suã, ar. sup. de rescri. edoceri. & remittit de sen. excom. si sententia. §. ceterum. [ab officio.] an suspensus ab officio sit suspensus a iurisdictione, recitat sum.

Arc.opi.Gof.in sum.de offi.or.§.impeditur, & Hostie. in sum.eiusdē ti.§.quid si religiosi.in fi.ver.qualiter.& remictit ad no.24.q.1.audiuimus. de consuet.cum dilectus. & per Inn.de æta.& qual.cum bonæ. & de ele. considerauimus(aggrauetur)remittit Arch. j.de sen.exc. statuimus. [censura) ꝫ.de ver.sign.quærenti, (proteruitas.) i.superbia,improbitas, vel violentia.si.vt li.non contest.qm.§.fi. Prima gl.summat & dicit quid esēplificat.Pen.gl.obijcit, & dup. soluit.Vlt.gl.qrit, & soluit.In gl.1.in fi.& pmissa cā ponit cōstōnem in genere, q̄ in seruo specificat ibi,ita ꝙ tertio excipit ibi,nisi.In gl.2.in fi. Arc.exponit.i.sublimatis & ornatis.In gl.4.in fi & decētia ,pprie respicit honestatem ꝫ.de voto.magnæ.In glos.pōt.in fi. idem Arch. In gl.& fi.in fine,& ibi dicā,ꝙ hic dicit Arc.In gl. pē.ibi,
8 pontificale.scias,ꝙ † suspensus a pontificalibus tm̄ in illis celebrando non fit irregularis ſm Guil.in Spec.de leg. §.iuxta.ver.quid si quis episcopus.In vlt.gl.ibi,dic ꝙ sic, vide quod dixi in decr.sane.super ver.interdicat.

C A P. III.

Si duo. Hanc decr.prolixe glosauit Ar.de gl.dec. super qōnum.& de expeditis j.e. si delegatus.quæ postea cācellauit (duob.) idē si.Vin.dicebat idem, si duo sint deleg.quorū alter subdelegat totum,& alter partē, vt dixi post Io.in decr.sup qōnum.§.si vero.super gl.patet,ad finē. quod hic dicit Arc. ſm Gofr.& idem Da.q.15,Prima gl.dicit, quid declaret. Secunda,quarta,& sexta soluunt tria dubia.In glo.2. ibi. quot.nihil. vide de consuet. cum dilectus.super glos.pen. In gl.1.in fi.& Gui.in Spe.de app.§.nunc tractemus. ver. quid si tres.In gl.2.in fi.dicit Io.mo.ꝙ cum hoc casu ſm° extra.§.porro.qui est exceptio a regula illa.2.q.7.ad Romanam.tenenda est regula hoc casu expresse non vitiata. In gl.uo.ibi(excusaret)simplr, vñ secundum Io. mo. si se excusasset ad tps,ad primum delegantem appellari deberet,cum enim ille tertius non sit superior subdelegatorū, ad illum eum alijs appellare nō poterit,nec ad alios duos solos,ne ille tertius iurisdictione sua priuetur, quam hēt re,vel spe,alle.ff.quemadmodum vsus.ca.l. si vsusfructus mihi.2.resp.de ven.insp.l.1.§.pen.

SVMMARIVM.

1 *Papa non delegat causam duobus.*
2 *Collega delegati requisitus si impediat requirentem datum cum clausula, ne procedat, poterit eum excommunicare.*
3 *Procurator inuitus dicitur, qui expresse non consentit.*

C A P. IIII.

Si cōtra vnū ex duob. Hic extirpatur error dicentium,ꝙ†
1 Papa non delegat cām duobus, secundum Ar.qui in hoc instat satis, non memini aliquē hæc scripsisse. (Et contrarium)patet ꝫ.e.prudentiā.ver.illa.& ver.idē quoq.& c.sequen.in superscriptione.& c. cum super. & c. super quæstionum.§.si vero.cū si.[ambo) dicit Io. mo. ꝙ negatiua deberet pręcedere,nā cum sequitur,æquiparatur vniuersali negatiuæ.vnde cū dico,oēs non possunt,ergo nullus, ambo non possunt,ergo neuter, ꝙ est contra mentem, & facit.ff.de leg.tu.l.legitimos.§.1.Et quod ibi no. sed vt dicit Arc.huic contra.hic ꝫ.e.prudentiam.in pri.& §.addicimus.& c.corā.de emp.& ven.cū dilecti [nō possunt]an sufficiat voluntas,tractat hic Arch.ꝙ vide ꝫ.e.prudētiam §.addicimus.idē tenet, ꝙ sufficit vna sola requisitio,cum delegatus reqrit collegā.al.18. d.episcopus. & facit,65. d.si forte.Hos.videbatur,ꝙ trina requisitio faciēda esset,
2 & si nō perēptoria,de hoc ꝫ.e.cū cā.vbi no.Vin. ꝙ † si collega requisitus impedit requirentem datū cum clausula, ne procedat,forte posset eū excōicare, quia iā iurisdictionem habet in impedientes, & requisitus rōne delicti factus est inferior.C.vbi sena.vel clariss.l.2.(præponatur)sagis idem puto, si contra alterum proponatur excōicationis exceptio.& vide,quod dicam j.de exc.pia. super verbo iudex epi ētabsentis, ſm Arch. qui ad istam quasi hic ponit,ꝙ no.Inn.& Hos.ꝫ.e.cum spāli.post pr.ubi tenent, ꝙ proponetur tunc recusatio corā delegato, & petet, vt supersedeat,donec adeatur eps.alias poterit appellari,in epo, q̄ esset intra diocesim,vel vicino, satis vr̄ hoc ,pcedere,sed si notabiliter distaret,nimis ur̄ iniquum,ꝙ reus ,puocatus recusans ipsius officialem,uel delegatum,necesse habeat illum adire.& econuerso absurdum est etiam,ꝙ actor in prosecutione sui iuris tamdiu impediatur,quare necessaria esset prouisio in hoc casu,& æquum vr̄ hoc casu,ꝙ de recusatione officialis iretur ad arbitros,& de recusatione delegati cognosceret officialis.facit, q̄ j. dicā sup.3.gl.cum suis remissionib.& qđ de appellatione dicā j.e.si is cui.(coram epo)communicatur. epi non instant in hoc, sed cōmittunt cām confidenti, vel per se cognoscunt.& hoc est commendabile alterum hoc facere, si tñ essent ipsi suspecti,faciant primū.& vide, ꝙ dicam de ap. legitima.super ver.ipsis arbitris probanda, reprobat, ꝙ no.Io.11.q.1.si clericus.in 1.gl.ubi dicit, ꝙ eps cogit partes eligere arbitros,cum delegatus eius recusatur. Prima gl.ponit summam, & quid prima pars declaret. Quarta obijcit & sol.Gl.bene dicit,quærit & soluit & ponit opin. Innoc.scđo quærit,arguit pro,soluit contrarium. 3.obijcit & soluit.Gl.idem,dat simile,quærit de rōne & respondet.Gl.vlt.no.obijcit & sol.In gl.bene dicit, ibi (omnem honorem]sequitur,saluū iudicibus seruantes.& ib.§. (iudicanti)sequitur,quoque necessitas inter personalia mu-
3 nera habetur.& ibi[inuitus]† dr̄ procurator inuitus, qui expresse non consentit.In gl.1.ibi[officialis]partes parēt. In gl.3.ibi[prudentiam]vide q.positam super regula eā, qui certus.puto tñ satis de impotentia constare,qñ collega se absentauit ad partes valde remotas,nec sit necessaria illius requisitio, & sic disputando tenuit dñs meus, ꝙ non possit cōmode requiri.12.q.facit de ele. quia ,ppter. per hæc ēt parcitur laboribus & expensis partium. Item lites citius finiuntur, & horum utrunque gratum est iuri, allegabat ēt iura, q̄ de prouincia loquuntur, de dolo & cōtu.cum olim.de elec.corā.de maio.& obe.c.si.3.q.6.ultra. Et facit,ꝙ dicā j.e.cū plures.super ver.impediti.in fi. & c.si is cui.mihi vr̄ bene facere decr.pñtata.de testi.quam forsan in contrariū allegant, cum ibi pp longam absentiam impediatur processus collegæ,sed quia in cōpromisso non erat clausula,ut ibi no. Ego autem sic induco,quia ibi æquiparantur mors unius & longa absentia alterius. sicut ergo non requirimus mortuum, ita nec sic absentem. facit etiā decr.s.inf.e.li.de procur.ibi,aut in lōgum peregrinari.ad idem.inf.de sepul.c.ult.C.de ap.l. cū post. In gl.idem ibi(ab alio]uam ordinarius & delegatus principis apponere possunt hanc clausulā ſm Gof.in sum.huius ti.ver.itē quid si ordinarius.nam & in cōpromisso apponitur sup.e.uno delegatorum.ſm Ar.punctum cum gl. non tangit.& in fi.vel plures sine clausula.In glo. recusatē in fi.de quibus uide in Spe.tit.1.§.superest. Dicit hic Arch.ꝙ iusta esset cā recusandi, si procurasset sibi causā cōmitti,vel si prius per actorem consultus respondisset, eū ius habere per.l.prætor.ff.de iurisdict.omn.iud.al.quod no.Inn.de offic.ord.irrefragabili.ut ibi scripsi super glo. uel per decanum,& dicam post Host.infra.de app.legitima.In glos.bene dicit ibi(recusando.) Et Istud placet Arch.& ibi,[sine clausula]uel cum clausula, quod si nō oēs cu cum altero,& his,ad quem sermo dirigitur recusatum & idem In clausula,de qua sup.eod.coram. Archid.quod pla.& ibi[quod sic)hoc placuit Host. inf. de appel. legitima.per rationē,quæ sequitur,ipse tamen Hostien.post Inno.in pra. decre.cum super.aperte tenebat, quod sequitur.& ibi,uideas in gl.magna,uersic. sed nunquid pendēte, ubi cōuertitur hæc ratio ad recusatum in ueritate non suspectū,quod.s.ex ui clausulæ possit procedere in principali,cū collega hēat illi suspendere,nec possit in illo ,p-

cedere interim, sed contrariũ soluitur. est sciẽdũ, ꝙ Boatinna disputauit quæstionẽ gl. vt in reportationibus suis hẽ super decr. prudẽtiã, & finaliter dixit vtilius & æquius esse, quod tenet gl. pmiserat tñ alias solutiones, dicẽs ꝙ aut rescriptũ fuit cõuentionale, aut nõ. primo casu procedat colleg. scdo non, inducebat de cã pos. cum olim. vel aut actor recusat, aut reus, vt pcedat collega primo casu, sed non scdo. induxit quod nota. de spon. ex literia in prin. vl. gl. vel si de rigore quæritur, põt collega procedere, de æquitate non põt, de dolo & contu. c. 1. j. de re iud. abbate. ad finẽ. vel aut est in mora periculũ, & tũc possit, aut non, & tũc nõ possit, facit vt lit. non contest. qm̃. §. porro. de app. oblatæ. in fi. & ibi, sed dic. dicit Ioan. mo. ꝙ per hoc parcitur expensis partiũ, si totũ per iudicem expendatur, & vitatur circuitus eundi ad arbitros. Sed per hoc nõ soluitur obiectio, poterit ipse inducere verbũ sui Phy. quod no. in cle. de sum. Tri. c. 1. in 4. gl. & in fi. & si non appellaret grauatus, nã fieret interlocutoria in rem iu. vt scripsi post Inn. & Host. in decre. prudẽtiam. post prin. super ver. cõstare. In gl. idẽ. ibi (non in totum] vide, quod post Inno. dixi in præale. c. super quæstionum, ad fi. super ver. auditores. ibi tenet ẽ: ꝙ si totũ delegauit, anteq̃ subdelegatus pcedat, proponetur & probabit recusationis causa corã delegato, bene facit j. c. 2. de materia vide qđ scripsi de ap. cum speciali. in gl. propriũ, & in Spe. de recus. § sit autem, in fi.

S V M M A R I V M.

1 *Iurisdictio iam finita in successorem transfundi non potest.*
2 *Actionem si quis non habeat ipso iure an per exceptionem infirmetur.*

C A P. V.

Iudex. Suspectna. Id quod dixi sup. e. insinuante. & de ap. postremo tractat hic Arc. de prælato, qui in cã ecclesiæ suæ impetrauit consanguineũ in iudicẽ, & tenet per præ. decreta. insinuante. ꝙ recenseretur (commiserit) dicit Arc. & cõmissio per subdelegatũ fuerit acceptata, nã antequã consentiat, non est iudex, vt patet 23. q. vlt. sæpe recipitur. ergo hoc verbum cum effectu, ad hoc j. de procura. is qui. 1. respon. a cõtrario illiua literæ post mandatũ susceptũ [impugnari] ex cã suspitionis, de qua prędixi, secus enim si dicatur delegatũ non habuisse iurisdictionẽ. & sic nec subdelegare potuisse (nequibit] ratio, qa fons iurisdictionia remanet in delegãte, & exercitiũ in subdelegato, cũ subdelegãs nil haberet propriũ. sed sup. proxi. §. cũ aũt. iurisdictio penes demandantẽ remanet, quã reuocare põt. ff. de iu. iudiciũ. qđ posset, dicit Io. mo. ꝙ hoc casu notificatur recusatio coram subdelegato. & pstatur proponẽs, ꝙ paratus est illã corã delegato proponere, & petat sibi ad hoc terminũ assignari, q si denegatur, appellet. si concedatur, proponatur infra terminũ corã delegato, sed hic dr̃, ꝙ commissio subdelegati pp suspitionẽ delegati põt impugnari, sed impugnabitur per modũ pdictũ s̃m eũ [probata] fuit hoc propositum pp gl. lo. 2. q. 6. si quis in quacũq;. vbi nn. ꝙ probata recusatione delegati statim literæ euanescunt. Gof. contra in summa huius tit. §. itẽ finitur. & de app. scdo requiria. inibi tenet probata cã recusationis delegatũ subdelegare posse de recusatoris assensu, & vr̃ intellexisse ẽt post pronũciationẽ, & de hac opinione vide satis in Spe. de recusa. §. fina. in prin. (pronunciatũ) & hæc pronunciatio est interlocutoria s̃m Arc. alle. eo. ti. significãtibus. de ap. sua. omnino facit ad quæstionẽ de abbate, cui scribebatur sub nomine dignitatis, qui statim post recusationẽ moritur, an subrogatus cognoscat, & tenet Da in quęstio
1 ne 6. huius ti. ꝙ non, quia † in successorem transfundi nõ potest iurisdictio iam finita. pro quo facit hæc litera. Bar. Brix. in fi. quæstionis dominical. 74. dicit s̃m Tan. ꝙ cognoscit successor. si ante mortẽ nõ fuerat exceptio probata. vel probata sed nondum lata sententia, quia cessat causa recusationis, intelligit tamen hoc, quãdo recusatur ratione personæ, ac si dicat, si ratione dignitatis ęque suspectus esset successor, sicut prædecessor. exẽplum, quia est suffraganeus, vel subditus impetrantis, vt lit. non contest. c. 2. vbi vere iam lata sñia dicebat negocium finitũ, & sic concordabat Dama. [desierit] quis tunc de principali cognoscat, recitat hic Arc. opinionẽ Host. de qua dixi sup. e. suspicionis. & de hoc plene in Spec. in prin. §. hic alle. in prima gl. illius. s. recusatoris. Prima gl. ponit, quid declarat & summat. Quarta gl. obijcit quatuor modis & tenet alle. pro. & dicit hæc per distinctionẽ concordari. In gl.
2 quarta ibi [nihil interest) sequitur, an ipso iure qs † actionẽ non habeat, an per exceptionẽ infirmetur. & idẽ §. si inducit. & ibi (dolia] §. t. q in locũ emptoris succedit, his defensionibus vtitur, qbus venditor eius vti posset. & ibi (an vitiũ] vide de præscri. si diligenti. super gl. pen. & ibi. §. non videor, sequitur, possidere. si ab eo, quem scirem in possessionẽ & fundũ accipiã. In gl. quodcũque, ibi (iudiciũ] soluitur vetante eo, qui iudicare iussit. In gl. 2. ibi ibi dẽ. & de app. cũ speciali. & ibi. §. dubitari. & eo. ti. postremo, & ibi vers. sed quid si is iudex. & ver. seq. & in quęstione dominicali. 74. & in fi. partes patẽt. In quarta gl. ibi, de lia. §. 1. facit cle. de procur. religiosus. In gl. Intellige. in fi. Idem Io. mona. & respicit gl. verbum recusari, non verbũ impugnari, vt sit sensus, ꝙ si re integra subdelegati reuocaret, quod potest, vt ibi, adhuc recusari posset. Item & si subdelegatus non recipit subdelegationẽ, hoc dico, quia non intendo id, quod no. Host. in decre. cum specialis in prin. quod hic reprobat Arc. s. ꝙ si recusatio præuenit recusationem subdelegati etiam in totum dati probata recusatione annulletur subdelegatio. & inducebat sup. eo. grauum. C. de noua. l. 3. ff. de ces. bo. l. eu. facit j. c. prox. j. de proc. is qui, primo respon. sed c. proxi. vt ẽt dicit Arc. loquitur in reuocatione non in recusationis propositione, & hæc sunt diuersa. In glos. ergo ista ibi paria per omnia. nec ob. sup. de ver. sign. cum olim. ff. de dã. infec. damni. §. Sabini. & quod no. sup. de adult. l. quisuis. 1. & in fi. adulter. ff. de his qui no. infa. athletas. §. calumniator. & §. sequentibus. & l. non alia. 1. respon.

S V M M A R I V M.

1 *Papa coniecturis vtitur non cognoscendo personas, & dignitati committit.*
2 *Mors naturalis, intelligitur, quando de morte loquimur.*

C A P. VI.

Quamuis. In totum. Non tñ potestatem dandi alium iudicẽ scdm Arc. qui not. hic, quod dicam inf. e. ia cui. super vl. gl. [reuocetur) ẽt tacite scdm Arc. vt si ad partis petitionem citat, vel procedit, alle. no. per Inn. & Host. sup. de ap. interpositi. & facit inf. de proc. si quẽ. vide quod dicam inf. c. prox. (reassumere) ergo si moritur, postq̃ vti cępit, causã non reassumet, & no. Io. mo. sup. eo. li. de rescri. statutũ in additionibus, ꝙ si Ioa. cano. Bon. subdelegauit Arc. Bon. noĩe non expsso, qui vsus iurisdictione, decedit, constat, ꝙ Io. nõ procedit, vt hic, sed secundum eum ẽt successor. Arc. non cognoscet. vt sic Ioa. nõ continuet in successore alterius. quod non continuaret in suo, & decre. quoniã. §.
1 eod. non ob. quæ loquitur in papa † qui cõiecturis vtitur, non cognoscendo personas, & dignitati cõmittit, sed delegatus cognoscens personaa potius personę, quam dignitati committit. nõ ob. ff. de offic. procon. meminisse. quia hic non cõtemplatur delegans archidiaconatum, alle. ff. de cond. & demon. fi. infami. hoc dictum non placet per decre. licet. sup. eo. ti. ad idem. j. eo. si delegatus. 1. respon. Ibi etiam quærebat ipse Io. mo. quid si decanus, cui commissa erat causa, factus sit episcopus, vel archidiaconus, an sic translatus cognoscat. & vr̃, ꝙ non per decr. quoniã abbas. eo. ti. facit de offic. ordina. pastoralis. 7. q. 1. §. item in quibus. ff. pro soc. actione. §. publicatione. tenet contrarium, cum iste non sit mortuus, vt in decret. quoniam. sed auctus, alle. de rescri. eam te. ff. de vaca. mu. l. prætor. in fi. & licet censeatur mortuus decanatui, vt in d. §. ecc. non

tamen

tamen simpliciter dici potest mortuus. Et quãdo de morte loquimur, intelligitur de naturali.ff.de do.inter vir. & vxo.cũ hic status. §. si donator. hoc tamen intelligit, quãdo existens decanus cœpit vti iurisdictione, & tunc vrget rõ illius l.prætor.& præcipue vbi sic expedit partibus. Si vero partes ex eo grauarent, vt quia translatus est ad ecclesiã remotã, putat secus.nã partis grauamen excludit honorem iudicandi, facit inf.c.si is cui.& præ.decr.statuimus.§.in nullo.istud vltimum destruit hanc opinionẽ, quia si sua erat iurisdictio, absentia non impediet, vel auferet,& contra partiũ grauamen prouidere posset subdelegando, ppter quod simpliciter tenenda decret.quoniam[vsus) quãuis iste vsus dicet esse legitimus, & legitima citatio, vt pperuetur iurisdictio, satis per Ar.quod dicã inf.c.cũ plures.sup vl. gl. ad fi. Prima gl.ponit quid declaret & summat. In glo. 1. ibi, sed nunquid.& Dama. in q. 10. huius tit. in fi. & ponit dictũ, cuius rõnẽ reddit ibi cũ iurisdictio. In gl.pe. in fi. sm̃ Ho. Arch.contra, quod per citationẽ s.e. gratũ.de offic.legati. c. fi.& dicit hanc esse opi. Vin. Lau. Gos. imo & Ber. in præ. c.licet.all.& ff.de iud.si quis postea.& 1. distinctio. tantis, vnde citatio ponit pro principio processus, de probatio. quã contra, all.& no. per Inn.de app.vt debitus.r. rñ. per Ber.de rescr.c.1.in vlt.gl.s.e.super qõnũ.§. si vero. In glo. hic patet.vide, quod satis scripsi in præ.decr.licet.in gl. dicit Host.& in pdicta decr.vlt.de offi.leg.in vlt.gl.& quod dicam inf.de præb.si cui.in gl.quã dicatur, pro gl. facit inf.c. cum plures.§.1.vbi sufficit inchoasse hic,& inf.ca. proximo sufficit vti, vel quod res non sit integra,& in præ. decr. si cui. & eum perpetuare iurisdictionem, & inducere litis pendentiam sint diuersa, graue est, citationem sic in primo, sicut in secundo requiri, vt in cle. vt li.penden.c.2. In gl.vlt.in fi.& addam quod hic dicit Ioan. monacus.

S V M M A R I V M.

1 *Voluntas præsumitur durare, nisi probetur mutata.*
2 *Iudex, qui est in ortis, quandoque abesse dicitur.*

C A P. VII.

Si delegatus. (Super)per hęc verba e.subdelegante exẽpto.i.mortuo.concor.s.e. vno delegatorũ (reuocandas)& si tunc addit, quod non intendit iurisdictionẽ reuocare per pcessum, quẽ in cã faceret, si demũ procedat, non intelligitur reuocasse, ex eo delegatus & subdelegatus protestationi consenserunt sm̃ Arc.alle.no. per Inn. de spon.veniens.2.ff.nau.cau.sta.l.fi. §. itẽ si pdixerit. facit inf.de procu. si quẽ.all. ad hanc partẽ p protestatione.11.q.3.saluo.7.q.1.pontifices.s.de ele.cumana.ff.q.mo.pign.vel hypo.sol.si debitor.§.si in venditione. ff. ad Sill.

2 hæres.ff.de acq. hær. pro hærede. & † voluntas psumitur durare, nisi probetẽ mutata.ff.de prob.cum qui.ff. de leg. 2.l.nc.s.quod met.cã.c.2 1.q.10.Lotharius, nisi se pęnitere dicat expsse.ff.de le.3.si quis in pri.dicebat primo, quod cum protestatio nõ fulciretẽ iusto metu vel rõnabili cã, retenta cõi intelligentia verbi, videatẽ per actũ contrariũ ab illa recessũ,& sic iurisdictionẽ reuocasse, ar.ff.de const.cum M. §.1.ff.locat.cũ plures. §. locat. Secus si iusta cã roboraret protestationẽ per decr.prædictã primã, quod me. cã. alle. quod no.Hos.de spons.tua nos, tenet tñ, quod prius dixi [integra)hic dr̃ multis modis, vt dixi s.eo.li. de elect. vbi periculum.§.si vero[ad eum) si remotus esset, uide quod dicã j.e.si is cui.super uer. contingat (quicquid) aliud si cõmisisset totũ reseruata sibi litis contestatione, uel testiũ examinatione, si aũt ab illis actibus appelletur, ad eũ appellabitur. Sed si post illos actus non sumpta cã per subdelegatũ ab eo appellari cõtingat, appellari dẽt ad papã, perinde ac si illos actus cum oĩbus, quæ recesserunt, delegatus exercuisset.& postea totum residuum cõmisisset.rõ huius patet ex hac decr.quia primo casu aliquid de iurisdictione habebat ipse subdelegãs tẽpore appellationis, sed in secundo nihil, quod in eadẽ litis instãtia quãque appellatẽ subdelegans, quãque primus delegans, patet infr.eod. si is cui.& quod ibi no.in gl.penul.in pri. ad primũ mirabile, quod hoc casu non pt ad Papã appellari omisso unico medio, cũ alias ad ipsum appelletẽ omissis multis medijs, nec hic aliquid dr̃ de clausula appellatione remota, uide quod dixi in decr.super qõnum,§.porro.sup. e. super gl. maxime.habeo a dño meo dño epo Cumano nunc auditore contradictarum, quod cancellaria non dat iudices appellanti ad Papã a subdelegato delegati papæ dato nõ in totum, nisi in casib.inf.e.si is cui. & c. si a subdelegato (dẽbit) si tñ fuit appellatum, ualet pcessus sm̃ Arch. all.quod no.Inn.de re iu.cũ Bertol.ut ibi dixi super uer. ad nos.secus si ad aliũ appellatẽ omisso medio, al.quod no.ipse & Host. de præb.referente.sed falsum est, quod Inn. & Host. hoc ibi no.& Ber.cõtrarium no.in decr.dilecti.in glo. ult. de ap.a.& uide quod ibi dixi, & si fortificat.uidebatur.n. quod si non reuocauit ante sniam, iã post sniam desinat iudex esse.licẽ si reseruauit executionẽ, cum appellans nõ petat executionẽ, sed retractationẽ sniæ, quod ad ipsum appellari non dẽat, sed ex ptãte reuocandi, quæ tenuit executionẽ sniæ ad se reuocare posset. Item sicut exequi posset, sic retractare per appellationis remediũ, sic iudex ap.datus ad informandum confirmat,& econtra, de app.oblatę.ad fi. Prima gl.summat & dicit, quod sp pbet. Gl. reprobatur. ponit contrariã opinionẽ Inn.& rõnem, qua mouebatur, & ei rñdet. Gl.penult.quærit, arguit pro,& contra solut. Vlt.gl.ostendit duas opiniones reprobatas. In gl.reprobatur.ibi, si quãquis uxori.uide de priuil.in his. super ul. gl. In gl.pen.ibi, ambiguitatem, uide & præd.ca. si gratiose. super 1.gl.& ibi.l.4.uide in c.decr.in gl.expirante. In gl. 1.ibi hæc decr. Et primo ponit primũ dictum cum sua determinatione ibi dum tñ.secundo secundũ ibidem cũ cãę redditione. ibi nã talis.tertio tertium ibi ad eum, ubi tria coniungit, quę in fine fortificat, ibi.etiam si. In gl.1.ibi[cõuertitur) per hunc modum ergo si in rebus humanis est, non abest, res enim quæ in rebus humanis est, potest abesse, sed res, quæ in rebus humanis non est, non potest non abesse. Põderatur enim diuersus modus abessendi, ut no.ff.de procu.l.præsen. quod hic no. Arch. di-

2 cens, quod † quãque dr̃ abesse iudex, qui est in ortis. 2.qu. 6.biduum.§.cęterum.quãq. qui in urbe non est.ff.de dã.infec.l.4.§.abesse.quãque qui non est in loco, quo petitur, ff. de uer.sign.absentẽ. Sed econtra, quãque qui in ortis est, uel in urbe, uel in continentib. ædificijs dicitur præsens, vt in p.l.pręsens,& l.seq.quod intelligit Lau.quo ad hoc, ut ipse debeat satisdare.ff.iu.sol.si ad defendendum.alias procu.satisdabit.instit.de satis.si ãt.& §. si uero. In gl. pen. in fi.arguit Arc. sed non applicat ad intellectum horum, uide quod dixi in c.si gratiose.glo.dubitari. & faciunt ad no.per Cy.C.communia deleg. super l.fin.§.1.In ult.glo. ibi in gl.1.& in Spec.de app.§.nunc tractemus.uersic. sed quid si deleg.& uers.sequenti.

S V M M A R I V M.

1 *Delegatio fit alternatiuè, & sic compromissum.*
2 *Res iudicata non præiudicat etiam in causa spirituali.*
3 *Pater si mandauit tutores filiorum consilio matris tutelam gerere, sequuntur consilium si est salubre, alias non.*
4 *Vsus elicitus dicitur abusus.*

C A P. VIII.

1 Cum plures. Fit † ergo delegatio alternatiue sic,& compromissum.ff.de arbit.Item si unus.§.idem Papinianus[executores] uel conseruatores supra ca.1. (quilibet] qui primo fuit requisitus facta sibi copia iurisdictionis(intromittere) quod si faciant, nõ tenebit processus secundũ Arc.nisi in casibus statim exceptis. & si primus nellet ratum hẽre, all.ad hoc ultimum nota.9.q.2.c. 1.ad primũ iducit istud, nisi quod sequitur, quod alias sñt eum nõ bñ reciperet, iducit uerbũ negbunt. quod pdic

& includit omne eiu potentiā s. e. iudex j. de procur. q generaliter. in fi. & c. si duo. t. respon. & c. q̃ iis. in princ. j. de præben. si clericus. 1. respon. de hæ. inquisitores. non obst. q collegæ habent iurisdictionē habitu, pp q vr necessaria exceptio, nā, vt ipse dicit, illa iurisdictio ita est ligata, post q̃ vnus inchoauit, q non tenet aliorū processus, nisi in casibus exceptis. Inducit, q no. s. e. prudētiam. in gl. ad hāc. & per Inn. io gl. duo bene habent, ad hoc de rescrip. pastoralis. in fi. ff. de off. consulis. l. 1. vbi cepta per vnum consulem, alter non exequitur, nisi ex cā. & Odofr. illud intelligit etiam in contentiosa iurisdictione, alle. et q sim eā dicā j. e. si is cui super. ver. non potest, dicit autem, q in casibus hic exceptis iurisdictio inefficax efficit efficax apud collegam, sicut in simili s. de ap. cum cessante (infirmitate) 18. d. peruenit. j. de cle. non resi. c. 1. Arc. (iusta causa) exempla. ff. si quis eā. l. 2. §. 1. & l. 4. ff. ex quib. cau. ma. itē h. de re iu. contra pupillū. §. is qui. s. de ap. ex parte j. de proc. q̃uis. & c. si duo. j. de sen. exc. venerabilibus. §. idem. Ar. (impediri) putat Arc. q si is, qui inchoauit, infirmus, vel impeditus est, tñ si collega procedit, priusquam id cōstet, & postea constet, valet processus, licet non debuerit procedere, all. 8. d. veritate. & q no. Inn. de ap. dilectis. in
2 gl. si. Et q † in cā spirali ēt res iudicata non p̄iudicat veritati, vt no. 35. q. 9. §. his ita. ad contrariū all. j. de hæret. cū s dn. in fi. & opi. Host. vide, q dix. e. nt. prudētiā. s. gl. 2. distingue vt in merc. quā posui sup regula, eū qui certus. j. de reg. iur. Dicit ēt, q de impedimento inchoantis potē ait constare per ipsius literas. ff. de procu. si procuratorem absentem. sicut probatur delegatio per literas committētis. Itē per alias literas puta epi sui. 19. q. 2. q̃ sunt. de cler. per. tuæ. vel p literas capituli. de ele. cū inter N. vel aliorū latorū, de maio. & obe. cū in ecclesijs. de dolo & cont. veritatis. Dicit ēt Arc. q si is, qui inchoauit, longe abest a loco, in quo processus, vel executio fieri debet, collega poterit, q imminet, expedire, all. j. de test. c. 2. alias si de beneficio tractaretur, ex mora posset illi p̄iudiciū generari. j. de conc. pb. quia cunctis. j. ne sede vacan. c. 1. s. de ele. cū inter vniuersas. facit j. c. prox. in fi. facit, q dixi s. eo. si contra. sup. 3. gl. malitiose. Item silentē vel negligentē sm Arc. all. a 7. q. 1. si homo j. de ap. ab eo. 18. q. 2. dudum. dicit ēt, q præsumit malitiā, qñ non apparet iusta cā, ad hoc 2. q. 7. sicut inquit. ver. admonemus. & quod no. eo. qōne, metropolitanū (perpetuāta) per inhibitionem, vel aliu legitimū modum, quem possi facere. Ar. (delegatis) executores includit, qui delegatā hñt, vt no. in c. prox. perpetuata intelligitur quo ad casus exceptos in §. prox. alias. occupatio vnius excludit alios, vt ibi secundū Io. mo. [Eo cāsu) hæc litera sic restricta non resistit solutioni dñi Hugo. Vercel. qui tenuit, q si delegato, qui processit in cā, delegans adiungit scdm & moritur, anteq̃ sedes procedat cū primo, ipsius secūdi iurisdictio est extincta, & solus prim' procedet, hic. n. a principio oēs erant iudices, & poterant simul & diuisim procedere. Il ā ergo iurisdictionē cōmixtā quisq. ipsorū pp mixturā perpetuat collegis ex vi clausulæ. ex qua clausula perpetuatio procedit, q illo impedito alter solus assumit, q non est in terminis prædictis, qa iurisdictio adiuncti, q̃ non erat, perpetuari non poterat, de spon. impu. ad dissoluendū, cū concor. Sed adoptiuus meus amolians hanc qōnem ēt in adiuncto iudici ordinario solutionē Hug. ad adiunctum delegato intellexit verā, qñ rescriptū adiunctionis non erat præsentatum delegato, vel saltē sibi insinuatum per adiunctum tpe mortis Papæ. Altero enim horum interueniente putauit neutrum posse procedere adiunctū, non pp mortem, primum non, quia talis præsentatio, vel insinuatio affecit ipsius iurisdictionem, ne deinceps solus possit, a simili, decre. si capitulo j. de conc. præb. ponendo, q literæ adiunctionis valebāt ex persona adiuncti & impetrantis & earū forma, q dico pp. decr. corā s. e. scdm lecturā, si assisterem Papæ volenti constitutiones facere, suaderem, q statueret adiunctiones, quæ fiunt processibus ordinariorum vel delegatorū ipsius vel alterius per processus illos, quibus adiunguntur intelligi perpetuatas, vel non expirare per tutorem adiunctum dantis, & iterū suadeo cancellariæ talibus literis adiungi, quod a data literarum censeatur iurisdictio perpetuata, sicut hodie in conseruatorijs obseruatur, vt sic finis illius c. trahatur ēt ad collegas adiunctos monet quæ ras ibidem, quas ad hanc partē, s. q vterque procedat disputantes inducunt. Itē quia sit adiunctio super perpetuato. Itē quia & id diceremus, si a principio papa commisisset cām per decanū audiendā, sed post conclusionem per eū & archidiaconū. vel per solum Arch. finiendam. Et quo de adiunctis loq cepimus, sciendū, q Ia. Bon. cardi. disputauit hunc casum de legato, qui processerat in cā adiūcti, sunt qui requirunt eum, vt ad certū locum cū eis conueniat processurus, ipse resistit, procedi volens in loco, in quo inchoauit, allegans l. vbi ff. de iu. facit de foro comp. c. pen. soluit, q si in rescripto non est clausula, q si nō oēs, duo sine tertio nihil possunt, si vero est clausula si requirit, vt conueniat certo loco cū eis processurus, si dicit, se nolle illuc venire, alij procedēt sup. e. prudentiā. §. adijcim', non obst. l. vbi. q a illud, vbi non designat determinatio cū sed iudicē, vt ibi no. Si vero locū & terminū statuunt partib. ad quid requirunt illū tertiū, non valet, qd agunt sup. e. cām matrimonij. & vide, qd no. sup. e. cū cā. in gl. & circa discordiā loci vide, qd ibi dixi super ver. inconsulto. ad oēs. facit ff. de ser. vr. p. vna est via. C. de dis. re. & ibi Io. mo. Prima gl. dicit, quid declaret. Secunda distinguit inter formas, ponit, & probat opin. contrariam, & illos. Gl. pe. ponit vnā differentiā ad proc. & duas conuenientias. Vlt. gl. soluit qōnem, q̃ solutionem multipliciter probat, ponit opinionē contrariā, q̃ reprobat. In glo. a. ibi. §.
3 Papin. alias est. l. 1. & incipit. pater tutelā. Si pr̃ mādauit tutores filiorum consilio matris tutelā gerere, sequuntur consilium, si est salubre, alias non. & ibi hæredes. §. si. de de rescr. cum dilecto super 4. gl. & ibi. cum pi. §. pen. vide in regula in alternatiuis. & ibi. §. mihi Romæ, si solor dare mihi Romæ, uel Titio Ephesi. dans Titio Ephesi ēt a mea obligatione liberatur. hēbat. n. electionē loci. In gl. si cū ibi plurib vide in c. non iniuste. super 3. glo. & ibi duobus. alias si duob. & vide de proc. petit. s. glo. 1. & ibi decreto. in fi. prius. §. est, & vide de procu. petitio. super 1. gl. In glo. vlt. ibi. cum filius, in fin. interpellatio facta ante diem non constituit quem morosum, vnus per illā de naturali interitu non tenetur, & ibi, multū, cōditio in facto vel in iure consistat, oportet illā venire ad hoc vt hæreditas possit adiri. Sed differunt, quia primā euenire nō sufficit, si id hæc ignoret, secus in secunda, vt si se filiūf. æstimat, qui pr̃ est, vel ignorat testamenti tabulas apertas, & ibi sub cōditione sequitur, debitū per errorē solutū pendente conditione repetitur. In gl. 1. in fi. & tria sunt dicta, & partes patent. In gl. 3. in fi. vel si dicatur, quod alter alterā nō expectat, vel nō requirat. In 5. gl. in fi. & vide conco. super ver. de iure. In gl. ecce. in fi. vt no. sup. qñ abbas. in gl. 2. & c. corā. in gl. pe. In gl. pe. ibi subdelegatum daret. sa. ris puto, quod si collega, cui pp impedimentū inchoātis cōpetebat iurisdictio, præueniat talem subdelegatum in processu, ipse prosequetur, vt sicut ipse subdelegatus rem integrā reassumet, sic & collega hoc casu, primum patet sup. c. quamuis. nec est eadem rō in procuratore, qui per cōtestationē factus est dñs instantiæ, qd non est in iudice, super quo vide, quod scripsi de app. cū cā. super glo. pen. In gl. vlt in prin. facit, quod no. in Spe. de cita. §. ibi. ver. sed pone Papa, ver. dicit Gui. pronunciatum propter Papam q ille, cui mandatur, q Titiū moneat, vt j. 10. dies dimittat beneficium, alias citet illum ad curiam, si similiter moneat, & citet. non valet citatio. & facit quod no. in gl. de sta. mo. accedētes. in gl. pe. & fi. quod dixi sup. c. lidelec. cōmissa. 1. rñ. & faciūt hic ad formā illā moneatis, & si necesse fuerit per censurā & c. ibi Host. pro quo fortiter facit

sup. c.

§.e.venerabili.in fi.ad quod difficile respōdetur. & vide
ꝙ ibi dixi,& ibi sup.e.licet.sed ipse idē no,contrariū ī. de
exce.c.olim.& ibi non est verum.concor.Arc.s.e.q̄uis.vbi
dicit,ꝙ si de vsu loquamur,vsus debet esse legitimus. In-
ducit Aug.dicentem,ꝙ vti est id,qđ in vsum venerit, re-
ferre ad id,quo fruendum est. & ſm eum vti est ea, quæ
sunt ad finem ordinata,in finē referre. Inducit ēt Papiā,
qui dicit,ꝙ vti est in vsum venerit,ad id obtinendum,ꝙ
4 recte amas referre. Item † illicitus vsus dr̄ abusus ſ.n eū,
& non sic iuuat.74.d.vbi ista.1 c.q.3.priuileg ū.25.q.2 §.
his.& c.seq.& ꝙ abusus fuit vtendi,alle.sup.e.ti. de elect.
generali.cum fi.Si de citatione loquamur,debet esse legi-
tima legitimo tpe facta & non feriato,alias nō tenet, nec
citatum arctat.de ele.bonæ.2.in fi.& ꝙ per talem citatio-
nē non perpetuetur iurisdictio,all.2.q 6.nominata ibi. le
gibus vocatis.& ibi de hoc ēt satis per Arc.5.q.2.c.1.& 3.
de fo.comp.proposuisti.ff.de collu.dete.cum non iniusto.
ff.de vsur.l.mora.C.de sta.defunct.si patet. Et ſ.n quos-
dam citatio debet esse peremptoria,arg.24.q.3.de illicit-
ta.ꝙ Vin.non placet,nec Arch.& vide,ꝙ dixi in p̄.c.pro-
posuisti.super verbo legittme.Item Arc.inducit cōtra Ho
stien.ꝙ inordinabiliter acta oīl potest ordinabiliter agi,
de accu.qualiter.t.& cum iurisdictio de se sit recta, non
potest super non recto firmari.1.q.1.cū Paulus.& c.prin-
cipatus.imo potius corruere debet,arg.C.de fer.a nullo.

SVMMARIVM.

1 *Conseruatoria priuilegij licet pereat, non per hoc priuilegium est inutile.*
2 *Faciendum facilius impeditur, quam tollatur.*

CAP. IX.

Si super. (Apostolica sed.s) Idem si a legato, cum
sit eadem ratio ſm Arch.all.de constit.
translato.all.pro simili, ꝙ legitur & no.
de of.le.c.fi.[Aequum)no.pro æquitate,de hoc ī.de tran
sact.e.fi.(effectu)no.pro eo quod contra Arc.dicā ĵ.c.fi.
1 §.officium.super 1. gl. licet enim † pereat conseruatoria
priuilegij,non per hoc priuilegium inutile,nec ipsius effe
ctus impeditur, imo pōderata ipsius forma ea ipso agi p̄t
& excipi,vt ibi dixi,vbi posui,ꝙ hic dicit Ioa.mo. Prima
gl.ponit summam & quid declaret.Secunda gl. soluit cō-
trarium & remittit.Quarta gl.all.concor.obijcit & soluit.
In gl.1.in fi.& ponit dictū, ꝙ primo probat per regulam,
secundo per euitationem absurditatis. In gl.2.ibi.sicut.
2 idem Io.mo.& Arch.qui allegant † facilius impediri fa
ciendum,quam tolli iam factum.1 5.q.1.§.vlt.de iureiur.
quemadmodum.In gl.ad idem ibi,colli.debeat,in auth.
de re ecc.non alie.§.quia vero verisimile.col.2.Io.mo.ad
idem.C.ad Velle.antiquæ.2.respon.ff.de test.mil.l.eius
militis.§.1.vbi testamentum imperfectum rumpit primū,
si valebit iure militari tantum,secus si iure communi.

SVMMARIVM.

Excommunicatus fingitur ciuiliter mortuus.
Successor cognoscit,quando scribitur dignitati, etiā si prædecessori,qui erat tempore data,rescriptū non fuerit præsentatum.

CAP. X.

Si is cui. [Licet)pro quamuis(excommunicari)&
1 tunc fingitur ciuiliter [a] mortuus.11.q.3.
§.euidenter.24.q.3.certum.Arch.& facit
hæc litera ad no.ī.e.licet,& ī.eo.lib.de offi.vicar.Roma-
na.in 4.gl.s.ꝙ excōicatio delegantis non impediat pro-
cessum delegati[contingat]de absente no.Arc.sup.de re-
scr.statutū.§.in nullo.ꝙ ad eum appellabitur, sed partes
non habebunt necesse ipsum adire, sed primū delegantē,
& in decr.nonnulli.de rescr.dixit hanc fuisse additionem
Inn.tn dic,ꝙ poterit subdelegare, ita quod ipse idē adi-
bitur,si esset notabilis distantia.puto per hanc decr.ꝙ ap
pellari posset ad primū delegantem. simile quod de pro-
cessu dixi sup.e.si contra,super,3.gl.[ad sedem) p̄sam vo-
lumus appellari,ꝙ est ī fi.(præiudicari)no.ius cōe immu
tari pp præiudiciū,quod verisimiliter litigantibus immi
net.ĵ.de re iu.abbate.ad fi.Io.mo.(litigantibus)qui ex a-
lieno facto grauari non debent,ad hoc.1.q.4.placuit.&
c.iudei.23.q.4.si quis.1.& c.forte.& c.nimium.in fi. Arc.
Prima gl.dicit quid declaret & summat.Penul.gl.primo
arguit a contrario.scdo qōnem soluit & ponit opi. contra
riam.tertio arguit ad aliā qōnem.In gl.pe.ibi.qui āt.alias
ꝙ āt.& vide sup.de cā pos.cū dilectus.super 1 gl.& ibi.p̄
tor.vide de rescr.e.si.super gl.pe.In gl.t.in fi.q̄ cum per.
§.coniungi debuisset,& ponit hic dictū.cuius cā n inter-
serit ibi.ne absolutionem.In gl.ibi(dubitatio) quo ad siū
membrum.& in fi.quod ibi dixi post Host.super 1.glo.hic
a ponit Arch.s.ꝙ † scribitur dignitati,successor cognoscit,
ēt si prædecessori,qui erat tpe datæ, rescriptum non fue-
rit p̄ntatum.In gl.pe.ibi[probabile dubiū.)Idem si dubi-
tatur,an subdelegauerit totū vel partem,& stat per iudi-
cem,vel aduersariū,ꝙ certificari nō pōt, & ibi[non dēt)
Itē Arc.& ibi(non puto.)Idē Guil.na.de ap.consuluit. 2.
in appellatione iudiciali,inducens,ꝙ apostoli debent esse
certi & determinati.2.q.6.§.forma. In extraiudiciali te-
net contrariū,cū illa sit pu catio ad cām, de app.cū sit.
la.de Deo.li.1.q.18.mouet dubiū,sed nō soluit,plenius di
cā in merc.q̄ vide sup reg.in alternatiuis.ĵ.de reg.iur.

ADDITIO.

a Mortuus.Adde hic,quod notat Inn.in c.grauem.de sent.exc.
Bart.in l.Barbarius.ff.de offic.præt.

SVMMARIVM.

1 *Arbiter quot modis accipiatur.*
2 *Iudex cum recusatur,infra triduum eliguntur arbitri.*

CAP. XI.

Ab arbitris. Isti non possunt esse layci ſ.n Ar
1 ch.de hoc vide ĵ.de ap.legitima
2 in 4.gl.Itē † nomen [a] arbitri est
æquiuocū.nā qn̄q.accipitur pro deleg.ff.qui satisd.cog.
ab arbitro,& l.seq.ad idem.C.de ap.l.i appellationē, qn̄-
que p quasi delegato.C.de iu.apertissimi.vt ibi no. altqn̄
accipitur pro arbitro,qui aditur nuda voluntate concer-
tantiū,sic sumitur ĵ.de arb.ff.& C.eo.ti.& ab his non ap
pellatur, vt in vlt.gl. aliqn̄ ponitur pro reuelatore consi-
liorū.Salust.Procul arbitris oībus remotis. Item in Hier.
contra Vigilantiū.3.d.Itē arbiter qn̄q.sumitur pro dispē
satore,vel moderatore.C.man.in re mandata.qn̄que pro
iudice.C.de post.l.quisquis.in princ.& de hoc ff.de arbit.
l.pe.(sā]vide qđ no.ĵ.de ap.legitima.in gl.2.de quo hic
Arch.dicens,qđ ibi dicā(cognoscant)hic ponit Arch.gl.
Gof.q̄ posui sup.e.suspitionis.sup ver.oīa.ponit ēt,quod
no.sup.de exce.c.1.in fi.ante gl.de iudice recusato an rū-
dere teneatur(ambigitur)ēt si nō sit dubiū apud peritos,
est tn̄ apud iudices imperitos,de quo hic Arc. Et vide,ꝙ
dixi de rescr.pastor.super princ.t.gl.a partibus, ergo non
a iudicibus,eorum.n.non interest,sed litigantiū[appel-
lādū)si duo sunt arbitri,& alter defert appellationi, alter
non defert,dicā ĵ.de ap.legitima.sup vlt.gl.Prīa gl.ponit
quid approbet & sūmat.Scdā rōnē reddit.Vlt.obijcit &
soluit,casū addit,solutionē per simile fortificat. In vl.gl.
2 ibi.l.vlt.ibi † cum iudex recusatur infra triduū eliguntur
arbitri.& ibi[generaliter]vide de ap.constitutis.1.sup vl-
ti.gl.In gl.1.ibi tertiæ gl.& Vin.de ap.cum spāli.In glo.2.
in fi.in auth.de consuli.ad fin.col.4.In gl.vlt.ibi (non ap
pellatur) supplicari tamen pōt sup.de arb.non fine.& no.
2.q.6 §.qd de arbit.in fi.pe.gl.Arc.& in fi. facit ff.si quis
ca.l.si.coniuncta cū l.procurator qui pro euictione ff.de
procur.& quod no.& dixi de immu.ec.aduersus, in glos.
pe.& quod no.ff.de min.cum mandato.versic.si autem.
& facit eod.titu.quod si minor.ad fin.versic.sed partus.
ad idem.ff.depo.l.1.§.1.& 3.Cod.de calumn.l.2.in fine.
cum concor.vlt.gloss.ff.de dam.infec.cum postulassem,
§.fina.facit ff.de inofficio.testa.aduersus.§ 1.ff.de postul.
l.fina.2.qu.7.§.tria.vers.si contra patrem.ff.de const.pe-
cu.id qđ.de bonis lib.qui cū maior.§.si libertus.& §.seq.

cum conc.gl.C.de adm.tut.cū quędā.facit ṡ.de ele.c.pen.
§.porro.& vide suffragium.sup.de reg.iur.qui ex timore.

ADDITIO.

a Nomen arbitri,nota hic,quòd arbiter accipitur quinq.modis:
quomodo autem differant arbiter & arbitrator, nota.c.1.Inn.
in 5.quintatallir.circa medium,in versic.item no. differentiā,
de iureiur.& Bal.in marg.arbiter.ver.7.

SVMMARIVM.

1 *Papa si mandat executori, quod quibusdā spoliatis per imperatorem faciat prouidere,sicut melius sibi v.detur expedire,non poterit subdelegare,nisi prius taxet prouisionem.*

2 *Subdelegatus etiam delegati principis habens etiam ad hoc speciale mandatum non subdelegat.*

3 *Sacerdos simplex ex demandatione episcopi non potest ea,quę sūt episcopalis ordinis.*

CAP. XII.

Is cui. [Alij)qui sit habilis sm formā decr. statutū
ṡ.e.li.de rescr.[cōmittere)& si cōmisit, do-
nec reuocet, de executore suo, si modū ex-
cedit,ad eum appellabitur,sm Arc.de hoc in Spe. de ap.
§.nunc tractemus,ver.sed ad quem. [industria) non ope-
ra tātū,vt in præ.casu, bene ergo dixerat Io.de Deo[vel]
ṡ.q.19.quod si papa expressa cā remotionis cōmittat de-
le.q si est ita,illum remoueat, & ecclesiæ, vel officio pro-
uideat de persona idonea,delegatus subdelegare poterit
primā partem commissionis,quæ iudicialis,sed non secū
dā pp rōnem hic expressā. Eadē rōne idē Io.vel 3.q.2.te-
1 nuit,q si papa † mandat executori, q quibusdā spoliatis
per imperatorē faciat prouideri, sicut sibi melius videbi-
tur expedire,non poterit subdelegare,nisi prius taxet pro-
uisionem, & oē id, q cadit in arbitrio, in quo industria
est electa ex forma mandati.[In arbitrando) postea vero
executionem committere poterit (non potest) q si fece-
rit,omnis processus per subdelegatū habitus ipso iure nul-
lus est sm Arc.ēt si ad institutionem & collationem præ-
bendæ sit processum,all.iura vulgaria.at si clerici. & simi
lia,optime facit ṡ.e.venerabili. Prima gl.tria dicit, vnde
sumpta,quid declaret & summat.Vltima gl.all. vnam cō
cor.& per illam & istam quæstionem soluit, ad quam so-
lutionē adducit decem decr.& duas leges.In gl.vlt.ibi.§.
hoc iure vtimur,in prouincijs præsides tutores dant, vel
magistratus de ipsorum mādato, si facultates pupilli am
plæ non sint.In gl.1.ibi.§.si antē.& approbat, quod ibi di-
xit Pet.de san.& reprobat,q ibi dixit Inn.in gl. fi. qui di-
stinxit,an dicatur,prouideas, vel exequaris, & tunc non
committit, an prouideri facias vel compellas, & tunc
committit,& in fi.& per hoc patet diuisio, quia sunt duæ
partes,& scda facit tria.In tertia glo. quæ fuit additio. in
fi.& hoc est,quod dixit Io.mo.ita seruari in forma paupe
rum.In gl.vlt.ibi (an delegatus) non dicit subdelegatus.
& ibi[credo quod sic) Arch.residens huic gl.ṡ.e. quāuis.
2 dicit,quicquid alij somnient,tenendū, q † subdelegatus
ēt delegati principis habens etiā ad hoc spāle mandatū,
non subdelegat per decr.cū cām.de app. alle. opinionem
Io.Vin.Gof.Bar.& Host.ṡ.e.super qōnum.§.porro. in t.
gl.Ad contraria dicit rndendū,vt in Spe.ti.1.§.2.ver.sed
nunquam subdelegatus,sed pro gl.facit, q ibi no. in ver.
præ.nescio quare sic loquitur,cū gl. ista non dicat cōtra-
rium,quæ de subdelegato non loquitur, sed de primo de-
legato,& sic non erit iri in infinitum.Sed contra gl. bene
facit,quod no.in Spe.in præ. ver. sed nunquid , ante me-
dium. Item cum de solo delegato principis scriptum sit
in iure subdelegato,eo.ti.super quæstionum.& c.fi.de ap.
cum cām. C.de iu.a iudice.ergo per aliū non attētetur,&
sufficiat sic esse scriptum.6.q.8.scriptum, nec priuata di-
spositio delegantis potest generalē constitutionem legis,
vel canonis immutare,de test.requisisti.& c.tus. ff. de le.
t.l.nemo.nec psonus facere pōt,qui ecclesia subsit epo.10.
q.1.sic qdā.vnde cū hoc sit spāle priuilegiū delegati prin
cipis,ad consequentiā nō trahatur,de reg.iur. priuilegiū.

3 cū concor.Idē † simplex sacerdos ex demādatione epi.
pōtest ea,q sunt epālis ordinis,de cons.ecc.vel alt.aqua. ni
video,ptās data arbitris, vt tertium eligant , non valet.l.
de arbit.innotuit.nec est verum,q idē sit eligere per aliū,
q per se.ṡ.e.li.de ele. si compromissarius. 2. resp. soluebā
tunc contrariū,vt in gl.ad q facit,q no.C.de iu.a iudice,
l.q iō non subdelegat,qa iudicandi officiū est necessariū,
sed hic non est tale,ex quo delegans sibi dedit subdelegā
di licentiā. Ad contraria ēt rndetur , q loquunt de ptāte
iuris cōis,sed solutio procedat ex ptāte tradita per dele-
gantē,pro qua solutione & pro gl.facit cōis consuetudo,qa
videmus,legatos & ordinarios scribere cū clausula , p te,
vel aliū. Sed vr aliquib.q tunc dicere debeat , q illū dele-
gat ex nunc,cui ille cōmittet. & tunc valet, quia delegat⁹
medius nō facit gradū, sed sm hoc daret delegatū incer-
tū cōtra decr.ad hoc.ṡ.de rescr.& ibi no.in glo.2. pp q
non placet Ia.de Ra. variauit qnque pro , qnque contra.
Pet.de Bel.pcise tenet,q non possit,all.ff.de test.q in ptā
te.Est.n.actus,qui exercetur per ministrū , sicut nec act⁹
testandi,cū ius dicere sit publici iuris,sicut testari. me pa
rum vrget hæc rō , quæ procederet in delegato principis
& iō ordinario.Item tollitur per decr.vlt.inf. de re iud.

SVMMARIVM.

1 *Inquisitio congrue fit, vbi inquisitus notus est.*

2 *Citatus semel qui non excepit de loco non idoneo,an si iterato citetur, possit excipere.*

CAP. XIII.

1 Statuimus. [Certo loco)† Inquisitio a congrue
a fit, vbi inquisitus notus est ṡ. de ele.
postq.& c.scriptū.cū concor. (inq-
sitio)an talis cōmittere possit,dic vt sup.e.ti.c.fi. (repor-
tet)optima rō sm Arc.sic 30.q.1.dictū.ṡ.de resc.sedes.cā
1 fi.(idoneū)no.hic Arch.q dixi post Vin.& Comp.sup.de
2 rescr.dilectus.2.super ver.propositum. de illo † qui semel
non excepit de loco non idoneo, qui iterato citatus exci-
pere poterit(Et securū]& viciniorē, vt vr per cle. de foro
cōp.q̄uis.post pri.& sup.e.li.de elec.vbi periculū.§.porro.
de certo determinato p Papā.Prima gl. sūmat & dubium
soluit.Scda gl.qrit,arguit pro,soluit contrariū.In gl.2.ibi
(non possint]sequr,oēs iurisarticuli sigillatī cōprehen
di legib.vel senatusc.In gl.pe.ibi(nepos Proculo]vide de
ver.sign intelligentia.super 3.gl.In gl.2.ibi[hoc dicit)po
nit speciale statutum cum sua cā , scdo illud generaliter
prorogat & cām reddit.ibi.Idē facist.& in fi. Er per hoc
paret esse falsam opi.Vin.quā vide sup.de re.iud. cum in-
ter.super ver.ad ecclesiam,quā ēt hic reprobat Arch. qui
dixerat.valere processum factum per delegatum extra lo
cum decretum,ex quo non opponebatur exceptio. In gl.
2.ibi(contrarium puto)idem Arc.per eandem rōnem.In
gl.pe.in fi.hr idem ver.sup.eo.li.de rescr.statutum.§.1.de
ele.quam sit,& c.cupientes.§.cæterum.& ỹ.tit.2.quam-
uis.§.si autem.ỹ.de præb.cum in ecclesiis.

ADDITIO.

a Inquisitio congrue fit.vide hic,quod no. Bal.in l.sepulch.ff.de
sepul.vio.& in l.quamuis.de dam.inse.

SVMMARIVM.

1 *Subdelegationes probantur per sola sigilla delegantium.*

2 *Instrumento facto ab hæretico an credatur.*

CAP. XIIII.

1 Si a subdelegato. Vt dicit Ar.Inn.dicit †
subdelegationes pbantur per sola sigilla dele
gantiū, cum non sint acta iudicij , & fiat sine cāę cogni-
tione,& partibus absentib.q scripsi de prob.qm contra.
in gl.no.q ver.alij dnt(recusauit) & sic grauauit(negat)
per exceptionē propositam(delegantē]primū ỹ. Papam.
Prima gl.sūmat.Tertia quærit & soluit. scda quærit & re
mittit.Gl.puta.ponit 11.exēpla.Vlt.gl.rn̄.per ob.& soluit.
In gl.ult.ibi.l.1.uide sup.e.lib.de elect.ut quis duas.in ult.
gl.

gl. In gl. 1. in fi. & primo ponit statutum, quod secundo ꝓ rogat ibi, idē. tertio causam reddit. ibi alias. In glos. quid dices ibi (satis credo] Arch. contra, ꝙ secundū requiritur citatio, & dixi s. eo q̄uis. super gl. pe. & ibi (in aliquo] tñ li tera hic per eum facit in contrariū, sed est exceptio partis sic loquentis. & ibi (vti cœpit) & ibi hoc tenet Host. ꝙ cœpisse dicatur, committēdo vices suas etiā in partem. & in fi. Arc. hic de hoc tractat, & tenet opi. Goff. & sequa. de qua j. c. ptoximo. §. officium. in gl. 1. per hoc quod hic dr̄, de hoc except. proponi. In gl. fi. in fi. alij duo casus. ad idem s. eo. fi. s. & c. fi. duo. scd'm Arc. In gl. puta. ibi (excōicatum] vel hæreticum, & de hoc satis hic. Arch. alleg. 1 1. q. 3. qui est. vnde dicit Bart. ꝙ extra ecclesiā nulla est iurisdictio, & ideo sententia per talem lata non tenet, ad hoc 24. q. 1. a patte. & c. vbi sana. in prin. & §. his autoritatibus. & §. sed istud. in prin. & c. didicimus. in pri. & hoc placet Host. in sum. de boni. §. qua pœna. ver. & si opponas ad hoc. sup. de immu. eccl. aduersus. §. quia vero. ad contrariū alle. ꝙ legitur & no. 23. q. 7. c. 50. vnde dicunt Lau. & Io. ꝙ quantū ad sententiam excōicationis nulla est potestas extra ecclesiā, sed in causis ciuilibus & criminalibus sententia est. ecclesiam habet firmitatem, ar. 1 1. q. 3. Iulian. & hoc notauit. 24. q. 1. in prin. & c. quisquis, & in præ. ca. cui est. ad hoc, ꝙ no. Inn. de voto. ꝙ super. vbi dicit, vt ibi scripsi in gl. magna. in 1. col. ꝙ iurisdictiones licitē & sine peccato
1 2 sunt apud infideles, vnde secundum quosdam † creditur instrumento facto ab hæretico, de hoc in Spe. de inst. edi, §. restat videre. ver. quid si confectum sit ab hæretico, all. et, quod no. Inn. de ele. nihil est. in gl. sti ex sola. & in fin. de talibus casibus quis cognoscat, vide in Spe. tit. 1. §. vlt. ver. item ꝙ causa commissa, de excommunicatione dicā j. de excep. pia. super vers. iudex. In vlt. gl. ibi (vice actoris] respectu iudicis ad quem prouocat aduersarium. & appellatum. & in fi. idem Archid.

SVMMARIVM.

1 *Districtus, aliquando sumitur pro dioceſi.*

2 *Metropolitanus non poteſt ſubditum ſuffraganei conſeruatorē habere.*

3 *Iuriſdictio nunquid duret finito quinquennio, ſi conſeruatoria habeat hanc clauſulam, præſentibus poſt quinquennium minime valituris.*

4 *Conſeruator eſt iudex datus ad tuendum aliquos contra manifeſtas iniurias.*

C A P. XV.

Hac constitutione. (Aliquibus] personis vel locis, cū sic generaliter loquat (iniurijs & violentijs) expone, vt scripsi s. tit. 1. (tueātur] sunt tutores, sicut de tutoribus dr̄. ff. de tutelis. l. 1. (a sede apostolica] ꝙ sequuntur, ergo locū non habent in datis ab alio, si concedatur, ꝙ ab alio dari possint, & vide, ꝙ dicā super ver. dietā (Epi] pet ea quæ sequuntur nullū dubiū, quin et dari possint electi in epos confirmati, de quibus in alia materia dubitatur, de qua dicā j. de off. ord. c. 1. in fi. (de cetero] pteritas ergo dationes suo tpe licite factas non vitiat, concor. s. eo. li. de postu. c. vno (obtinentes] de officiali epi. vide ꝙ no. in cle. de rescr. c. 2. in glos. ꝙ dices. (deputari sibi] facit 16. q. 1. ca. 1. ibi humanis moris &c. (præeminent.] 2. q. 7. cū Balaā. ver. Dauid ergo (vel districtu] no. ꝙ si inter dños, vel cōia terrarū fiat pactū, vel per maiorē detur priuilegiū, ꝙ districtuales sui certis immunitatib. gaudeant in aliorū districtib. hoc respicit etiā clericos locorū, probatur .n. hic clericos & prælatos esse de districtu dnorū t paliū, quorū est territorium, ad idem vt li. non cont. accedens. 2. & satis est, ꝙ certis casibus pet
1 eos distringi possunt, quæ no. 23. q. 5. principes. Itē † qnq. districtus [a] sumitur pro dioceſi, vt in clemen. de electione. Romani. §. sane. simile quod dixi de so. compe. dilecti. super versiculo. anglicis. non obst. j. de sent. excom. si sententia, aliud est enim exprimere populum, vt ibi, aliud districtualer, vel prouinciales, vt dixi (ecclesiastico) per hęc verba dicit Arch. ꝙ † metropolitanus subditum suffraganei
2 non poterit conseruatorē hr̄e, cum ipse curā & solicitudinem gerat totius prouinciæ. 9. q. 3. c. 2. in prin. 2 1. d. cap. 1. post pri. & grex prouinciæ sibi comissus est. 75. d. qm (dietam) contra hoc & id ꝙ sequitur in duobus §. proximis. & ibi s. officiū. dñs Papin. epus Parmensis dum erat vice cancellarius Bonifacij pro suo cpatu Parmensi impetrauit conseruatoria per q̄ dabatur conseruatoribus ptās, ꝙ & in his, quæ iudicialem requirunt indaginem per se vel alios procedere possent, & citare vsq. ad quatuor dietas, & per quas tpe datæ perpetuabatur ipsorū iurisdictio. Et hæc forma sic venit in stilū curiæ, ꝙ quo ad hoc parū valet hodie de facto hæc prouisio. Et ita fuit frequentata tēpore Clementis concilij Vien. quod vocatur, forma concilij Vien. Et nunquid in hac forma vno conseruatore pſente iri possit ad remotū, tñ j. quatuor dietas, scripsi in Spe. ti. 1. prope finem, super vers. sed nunquid. expertus tñ sum, ꝙ papa Io. fuit suo tpe, dum erā in curia, difficilis in dandis conseruatoribus, & nunc Dñs noster papa Benedictus adhuc durior, hæc durities illam æquitatem vr hr̄e, quā habuerunt iura aucteticorum, quæ prohibuerūt loci seruatores constitui, vt in auth. vt iud. sine quo. suffr. §. nulli quoque iudici, & §. interdicimus. colu. 2. & de mapti. §. quos āt. col. 3. & vt nulli iu. lice. habere loci seru. in prin. col. 9. Et specialiter ne dentur conseruatores contra prædones, vel iniuriatores, facit prin. §. interdicimus. sic dicens. interdicimus glorioſiſſimo magiſtro militum orientis & oibus nostris iudicibus in prouinciam destinare latronum insectatores, aut violentiarum inhibitores, aut armatos aliquos tales &c. & fuit leuis consideratio, quia cū ipsi iudices ad talia cohibenda teneantur, nō debent cum grauamine subiectorū tales officiales constituere. Item, vt ibi præmittitur, experientia docebat tales, qui fures & violentos ex nominibus cohibere debebant, ipsi erant fures & violenti, & taliū occultatores. vere sic etiā nunc experientia docet istos conseruatores sępe minus iuste & minus animose procedere. Et ab hoc procedit durities in dando, supradictis rationibus satis videretur æq concludi, per solos Romanos Pontifices tales generales conseruatores dari posse nunc, quia inferiores prouinciarū, vel diocesum iudices habēt suo officio tales tuitiones facere, quas, cum casus esset, spāliter cōmittere possunt, quia tales literæ tendunt ad futuras lites, vt dicam super fine penul. gl. Itē aperte decreta. ista & prima. & 2. sup. e. titu. notabiliter dicunt, tales per sedem Apostolicam deputati tractare in casibus, quibus habent cognitionē secū dum Io. mo. & Arch. (denunciationibus) no. ꝙ hic loquitur negatiue, non sic in decr. ut commissi. de hær. in ptin. super quo vide, ꝙ no. in cle. de hæ. volentes. in gl. cōmissarios (manifestis) expone, ut no. sup. ea. l. (pars uero) no ꝙ partem ligat certius, ergo qui non participando in hoc parti, id procuraret, ligatus non esset hac pœna, sed nonne iudex in hoc participat crimini dānato, ergo vr̄ etiam excōicatus. uide ꝙ no de sen. exc. contingit (& satisfaciat) & tunc absoluetur per ordinariū, ex quo nō est reseruata s. de sen. exc. nup, fm Io. mo. & Arch. de expēsis legitimis & ob hoc factis. Et istę expensæ dari debēt ab excōicato anteq̄ absoluatur, ut hic & de iu. c. 1. & j'. de sen. exc. uenerabilibus. §. idē. & 2. q. 7. accusatio quoq. in fi. ubi de hoc & 9. q. 3. excōicatos. sic & contumax tenetr ad expensas, ut lite non cont. qm. §. in alijs. de procur. auditis, & dolose impetrans. de rescriptis, ceterum. in fi. & manifeste offendens. 13. q. ult. pessimā. In isto autem casu dicitur manifesta, quia certū est de iure, ipsum ad has teneri, pręcedet ergo illarū satisfactio, alias in dubia offensa sufficeret caut. sup. de ner. sig. ex part. 1. & pręall. c. 1. de iu. ubi Ho. sic no-
3 tat Arc. (per obitū] dubitatur de † conseruatoria, q̄ hēt hāc clausulā, præsentibus post quinquennium minime ualituris, nunquid finito quinquennio duret iurisdictio quò

ad cępta, & per hanc literā vr ꝙ ſic, æquiparando finem
termini & mortē, vt ſicut unita per mortē durat quo ad
cępta, ſic finita per lapſum termini, vt ſic æquiparentur
terminus iuris & hōis. Contrarium puto, cū illa clauſula
ſic generaliter loquēs ſinē imponet iuriſdictioni, iuxta ea,
quæ dixi ſ. e. de cauſis, in pria q̄ſtione, & facit, quod ſcri-
pſi ſ. e. li. de reſcr. ſi p p. ſu p verbo quinquenniū (& excō-
catio) poſſet remanere cōſeruator vltra q̄nquenniū verba
& mentē ſcribentis. Gl. principaliter īſiſtit in oſtenden
dis differētijs inter delegatos & cōſeruatores, quas demū
colligis in pe. gl. In 1. gl. in fi. de qua ſpeculator ponit. eo.
ti. §. vit. prope finē. & prima pars circa qualitatē cōſerua-
torū ponit tres prohibitiones. ſcd'a prouidet circa ꝓceſ-
ſus, loca, ſubdelegationes & durabilitatē ipſorum, proro
gans alias prouiſa per decret. ſtatutū. tertia decretum op
ponit. In quarta gl. ibi (recuſationis] quæ fieri pōt eo caſu
ſ. n Guil. in Spe. ti. 1. §. ſupereſt. ver. itē ſi vnus. & dicā poſt
Hoſt. j. de ap. legitima. In gl. Guil. ibi (poterat] Abb. ſ. c. 1.
dicebat, ꝙ cōſuetudo curiæ habebat, ꝙ cōmittere non po
terat. In gl. & a beneficio. in fi. idē Io. mo. & Arc. vide, qđ
no. in cle. de pænis, cupiētes in gl. no. nouā. in fi. In gl. qua
ſi diceret. ibi [priuilegiū] de his Arc. contra alle. prin. de-
cre. ſi ſuper. ſup e. ti. & exponit quorūcunq;. ſ. quibuſcūq.
perſonis vel eccleſijs conceſſorū, dicit contra. & decre. ſi
ſuper. in executoribus loquitur, quorū officia expirāt per
executionē gratiæ. vnde honeſtum eſt, ꝙ duret vſque ad
ipſius effectū, ſed in his non eſſet dare terminū, vbi con-
ſeruator datus eſſet ſub nomine dignitatis, & dationem
conſeruatoris præcedit effectus priuilegij, quod verbum
ſonat. ad hoc. j. de conceſ. præb. quia cunctis. ita ꝙ ſm for
mam conceſſionis ex eo agi pōt, & excipi, ceſſat ergo rō,
quā ponit finis illius decretalis, ſi ſuper, vt dixi, non ob.
principiū, quod hic ampliatur. Itē & iniuria eſt priuilegia
violare. his conuenit ibi Io. mo. dicens, ꝙ qñ ad antiqua
priuilegia Papa dat conſeruatores nouos, non eſt veriſi-
mile, ꝙ velit ipſorum ptā:em durare poſt ſuū obitum ſi
vt integra non ſit, qñ coniunctim dat gratiam & executo-
res, ne inutilis ſit datio, ibi in fi. In gl. pe. ibi ſtatutum. §. in
ſuper. cū §. ſequentibus. & in fi. octauum, quia conſeruato
res dantur ad futura, delegati non, vt ſcripſi poſt Inn. ſ.
de reſt. ſpo. audita. in prin. Notandum, ꝙ circa conſerua
torum materiam poteſt ex ſup. ſcriptis talis ſumma for-
mari, videamus primo quid ſit conſeruator, & vnde dica
4 tur. Et † conſeruator eſt iudex datus ad tuēdum aliquos
contra manifeſtas iniurias ... vel certas iudiciali indagi
ne, patet hoc ſup. c. 1. & hic in prin. & §. vt autem, retinet
tñ nomen. ſi ipſius p... per te ſcriptū amplietur, vt dixi ſu
per verſ. dierā ... a ſeruando & tuendo quaſi tutor &
cōſeruator, vt hic dixi in prin. ſuper ver. teneantur, & vi-
de in ſummula coadiutorū, in prin. ſup. de cle. egro. c. ſio.
2. quis dari poſſit conſeruator, hoc patet ſup. eo. c. 1. 2.
reſpōſo. Tertio a quo detur, vide, quod ſcripſi ſup. c. t. in
prin. & ſup. eo. c. ſunt. ver. dietā. Quarto quot & quæ ſint
conſeruatorū ſpēs, de hoc no. ſ. c. 1. in gl. 2. & 3. & 4. Quin
to, an antiqua iura de his prouiderint, de hoc in gl. prædi
cta in parte fi. Sexto qualis ſit ipſorum iuriſdictio de hoc
in gl. prædicta in prin. Septimo in quo conueniunt cum
delegatis. & dic, ꝙ in his, quæ habentur ſup. c. 2. & hic §.
vices. in fi. & §. circa. Octauo in quo differāt, hæc habes
collecta in hac gl. Nono, an recuſentur, vide ſ. c. 1. in gl.
2. verſ. pen. Decimo, an ab eis appelletur, vide ꝙ dixi in c.
1. ſup gl. 2. poſt principiū, ſup verſ. priuilegia. cum ſua re
miſſione. Vndecimo circa ipſorū ptātē videndum quātū
duret. Tene ꝙ hic dr̄ in §. officium. niſi tp̄s ſit determina-
tum, vt hodie ſeruatur, & tunc dic, ut ſcripſi in textu vlt.
gl. Duodecimo. de q̄bus cognoſcere poſſint, dic vt ſ. c. 1.
& hic in §. vt aūt. cum ſuis gloſſis, & circa hoc mēbrum
principaliter verſātur quæ ſcripſi ſ. c. 1. Tertiodecimo in
quo loco procedere poſſint, & ad quantam diſtantiā ci-
tare. vt hic in §. s. Quattodecimo, an ſubdelegēt, & quib.

dicas vt hic in §. videas. Quintodecimo, an inuocent bra
chium ſeculare, dic vt no. ſup. c. 1. in fi. ſecundæ gl. & ſup
ea. Sextodecimo an cogantur ſatisfacere de offenſa illa-
ta. dic vt no. ſup. c. 1. in gl. pe. & dixi plenius ſuper ea.

ADDITIO.

a ¶ Diſtinctus. adde hic, quod Card. in cle. 2. ſane de ele. tenet, ꝙ
appellatione diſtrictus non veniat dioceſis. Sed aliter loquitur
ibi in q. 5. vbi vide. & Ale. in l. pupi. de ver. ſign. per c. 2. de con
ſti. in 6. quòd ſic.

De officio vicarij. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Scandalum quid ſignificet.*
2 *Executor datus per papam ad conferendū beneficium ſpectans ad alicuius collationem, bene confert ſic deuolutum.*

CAP. PRIMVM.

Officij. Scias, ꝙ auctor huius decre. Inn. non gloſſa
uit hanc decr. (debitum] ergo ex debito ꝑ
latus ad inſraſcripta tenetur ſm Arch. al.
43. d. c. t. ne tacite conſentire videatur. 83. d. ergo error.
86. d. facientis. dicit, ꝙ quidam. ſ. Pe. de Ful. exponit debi-
tum. i. dignitas, ſibi plus placet primum (inuigilat) vt dēt.
8 t. d. oportet. 86. d. tratiē & hic in auget, de quo vide in
Spe. de diſpu. & all. §. poſt hæc, ver. vel ibi imponitur (ex.
cutimus.) i. tollimus ſcandala, quæ frequenter hac de cā
proueniebant inter legatos & ordinarios collatores bene
ficiorum ſm Fran. dicit hic Hoſt. ſemper ſcandalum vitā
dum, dummō Deus, qui eſt via, veritas & vita per id non
offendatur, alias ſcandalum vtilius toleratur, & dicit, ꝙ
licet multa ſint ſparſa in materia, vt ſup. de renun. niſi. §.
porro graui, cum cōcor. iſta tñ breuis gloſella ad hoc ſuf-
ficit pro diffinitione ſcandali, remittit Ar. ad no. p Hoſt.
in ſum. de renun. §. pe. verſ. eſt autē ſcandalum, & dicit, ꝙ
1 † ſcandalum grece, latine deſignat offenſam, ruinam, vel
rixam [quieſcimus] ergo a contrario in laboribus labora-
mus. Hoſt. ꝙ ponit hic textum legis in auth. vt iudic. ſine
quo. ſuffra. in prin. (pace] cuius t pe bene colligitur pacis
auctor, vt in cle. de ſepul. dudū. verſ. ſcimus. 8. d. quo iure
[miſſi) & ſic Hoſt. eos vocat miſſos, vel cōſtitutos, de his
ſup. eo. volentes. de acc. cum dilecti. & e. qualiter (vendi-
cent) dicit Hoſt. ꝙ hodie vix conceditur hoc officium, ni
ſi perſonaliter, vocat autē iſtos natos dicens, ꝙ oporteret
ipſos renaſci (dignitatē) ergo legatio eſt dignitas, ad hoc
inf. c. proximo (beneficia etiam vacantia) Pe. de Fulgenti
bus iſtos vocat Hoſt. deriuatos, vel collaterales, quæ pars
corporis intelliguntur, vide inf. de pęnis fælicis. d cu hic
Arch. quod iſti ſunt patritij, ſcripti ēt diademate impera
toris, inſt. q̄b. mo. ius pat. ſol. §. filiusf. & poſſunt dici ſena
tores. 96. d. Conſtant. t 6. q. 1. eccleſia hēt obſeruari, ac ſi
dicat, volumus, qđ hi beneficia conferre poſſint honoris
a prærogatiua, Hoſt. ponit hic 11.ª prærogatiuas. Prima ꝑ-
lationis, qua minor propter iuriſdictionem præfertur
maiori in ordine. de offic. Archidia. cap. 1. & de offic. ar-
chiepiſco. cap. 1. Secunda dignitatis, de electio. de offic.
delega. paſtoralis. Tertia temporis. ſup. de maio. & obed.
cap. 1. Quarta antiquitatis. ff. de iure immu. l. ſemper. ſup.
de tranſlatio. quanto. Quinta conſecrationis, de conſec.
eccl. vel alta. aqua. & de maio. & obedien. cum inferior.
Sexta manus excellentis impoſitionis. ſup. eod. per tuas.
Septima maioris ordinis. eod. tit. ſtatuimus. Octaua re-
cognitionis feudi, qua layco tenentur clerici deferre. eo.
titul. verſicul. verum. Nona magiſterij, ſiue inſtructio
nis. 35. quæſt. 9. veniam. ff de dam. infec. ſi ædibus. ff. de at
bi. qualem. alias incipit dicere. §. ſi de pluribus. Decima
honeſtatis, ſiue ſanctitatis. 40. diſt. multis. ſup. de teſta. in
nřa. Vndecima honoris, ut hic, & his debent cardinales
etiam

etiam legati ꝑ cęteris honorari, licet.n.alij sint maiores di
gnitate, vel ordine, isti tñ sũt maiores honore, sunt.n.pars
corporis papę.6.q.1.si quis.1.de pœ.fœlicis, nec pñt recu
sari.sup.de app.noui[letantur)vt dicit Host. de facto le-
tantur,& iõ multi ambiunt rem agi ꝑfunctoriè, intenden
tes contra Aug.40.di.ante oia.8.q.1.epatum. Inducit ẽt
verbum beati Bernardi,qđ scriptorũ error, vt puto,ascri
bit Benedicto.ipse aũt Bernardus ad Senẽ.epm licet Ho-
sti.non alleget.sic scribit, meditantibus honores blandiũ
tur,sed onera pensantibus tedio sunt atq. formidini.Mul
ti non tanta alacritatę & fiducia currerẽt ad honores,si es
se sentirentur onera,grauari profecto metuerent,ne cum
tanto labore in periculo quarũlibet affectarent infulas di
gnitatũ,nunc vero,quia attenditur gloria & nõ pęna,pu
ru esse clericum erubescit in ecclesia.seq: viles & in glo-
rios æstimãt,q quocũque eminentiori loco nõ fuerint su-
blimati.Et hic subdit,qđ scripsi de præb.graue.super ver.
sionis & couenit,qđ post Valeriũ scripsi sup.de elec. vene
rabilẽ.sup vers.vsurpare(ampliori)exceptis reseruatis,q̃
prosequtur hic Host.ponẽs versus,si sit catholicus &c.quos
plenius prosequtur in sum.huius ti.§.qd ptinet,vers.istud
quidẽ &c.& sequẽtib.& iõ hic decido.Prima gl. summat
& diuidit Tertia gl.de paritatibus legatorum remittit,&
ponit quatuor imparia Gl.cõtra, signat cõtratiũ & soluit.
Vltima gl.literã exponit,quærit,arguit proponens duas
opiniones cõtrarias,in fine ponit duo dicta.In gl.tria ge-
nera.ibi(absoluẽdo)quod facit ẽt extra legationẽ,& si tũc
læsus occurrat legato petens satisfactionẽ,id qđ not. hic
Host.vide ad literã in Spe.de legato.§.nũc dicamus. ver-
sic.q 1 si læsus.Io.mo.hic tenet,legatũ de latere, licet sit
extra prouinciã,absoluere posse,quia licet 1 ff.legatus,vel
proconsul extra prouinciam iurisdictionem non habeat,
ff.de offi.procõsul.l.4.hoc fallit in casu isto fauore anima
rum, vt liberentur,cum ergo vices gerat illius, cuius ter-
ritoriũ,vel potestas est vbique, vbique sedere & noscere
poterit.Nec obst.l.qđ no.sup.eo.nouit.s.q absoluere sit iu
risdictionis contentiosæ, quæ non exercetur nisi iudice
pro tribunali sedente,qđ non facit extra territoriũ,qa io
hoc casu concesso fauorabili territorium,vel verius pote
stas prorogatur ex prouinciã saltẽ per indirectũ,ar.C.de
iudi.quor.Tenet ẽt hic Arc.cõtra id,qđ no. Host.e.tit.c.
pe. vbi dicit,legatũ nõ absoluere ab enormi, cõtra quem
alle.j.de sent.exc.eos.ibi,qbusuis sniis, sed ille text. non
facit, vt ibi dicam,& ibi.c.1.hæc decr de priuilegiatis nõ
exemptis loquitur, vt ibi paret in prin.s.de receptis in spe
ciales filios.& ibi,(collationibus)& hoc dupliciter, quia
cõferũt vacãtia & vacatura conferenda reser uãt, vt in c.
2.& 3.quorũ neutrũ faciunt alij, vide qđ dixi de pb.pro
illorũ,sup gl.& ita,& ibi vt hic.Itẽ in casu hæc decre.vo
lentes.sup.eo.Itẽ in insignijs apostolicis cũ mare trãscũt,
sup.de priui.antiqua.Itẽ in procuratione,quã ex prouin-
ciã recipiunt alij non s.n Ho.quia sic intelligit,de cen.cũ
instantia.& c.procuratores.& hoc in Spec.eo.tit.§.super
est.ver.hoc ẽt sciendũ. in fi.Tñ alij solebant hẽre speciales
literas sup hoc.l ẽ scđm Hos.speciale,q eis & nõ alijs su-
p legatione credat,& sic intelligitur 97.di. nobilissimus.
hoc verũ putat,nisi velit vti reseruatis papæ. qa rũc cõces
sionẽ probare dẽt,alle.sup.eo.qđ translationẽ, & de hoc
in Spe.p̃.§.ver.qd si delegati,pro diuersitatis rõne dicit
Hos.q rarum est,q cardinalis a papa sine legatione rece
dat,& iõ facile creditur super illa,sed raro concedit spe-
cialia, & iõ sup illis nõ creditur.ff.de legi.nã ad ea. & ibi.
c.pe.& vide,qđ ibi dixi sup.2.gl.& in fi.idẽ Ber.ad Euge.
loquẽs de cardinalib.nõ dicere sanũ dolenrẽ latera. Io.
mo.In gl.cõtra.ibi.dicit,idẽ Ar. & in fi.idẽ cõtra.§.eo, li.
de elec.is cui.de sup.ne.præ.c.fi.Scđo casus est diuersus
nõ aduersus,& specialius ibi datur administratio.q̃ hic.
Io.mo.In gl.no.ibi(fratres]& sic hic intelligitur de cardi
nalibus ẽt non epis scđm Francis.& in fi.de præben.dile-
a cto.in princ.In glo.vit.ibi,(later.concilium)†executor da
tus per papam ad conferendum beneficium spectans ad
alicuius collationẽ, bene confert sic deuolutum, vt in cle.
de præb.si de beneficio. & vide quod ibi no.in gl.antep.
circa prin.& Arch.hic Aegi. & Boa.s.de sup.ne.præla.c.
pe.plus dicebat hic Franc.quòd illa cõferre possunt etiam
legati non de latere, inducebat præ.decre.pe. Item quia
propter scandalum ordinariorũ,ad quos collationes spe
ctabãt, manauit hæc decre.quæ ratio cessat in deuolutis,
cesset ergo prohibitio, curia hoc non reciperet,nec serua
tur,& negatur,quòd prædicta fuerit causa, vel fuit impul
siua.Item litera hic non distinguens inter beneficia ponit
negatiuam vniuersalem.s.nullam,imo in legatis etiã car-
dinalib. curia hoc habet pro dubio, vnde dominus Pet.
de Piperno habuit literam ad Boni.dicentem,quòd cum
in dubium reuocaretur,an legati cardinales possent deuo
luta conferre, ipse ad omne dubium tollendum hoc sibi
specialiter committebat, & hanc vidi.

ADDITIO.

a ¶Prærogatiuas.No.hic 11.prærogatiuas,quibus Cardinales &
legati præ cæteris honorari debent.

SVMMARIVM.

1 *Delegatus legati an possit subdelegare.*

CAP. II.

Legatos. [Prouincijs.] Vna vel plurib. vt hodie
fit de facto[plantent.]exponit hic Arc.
hæc verba, vt exposui post Hos.de ma.
& obe.solitæ, [commissarium]ordinarios reputantes,qđ
est instar.i.similitudinem.C.de li.exhi.si ad instar,[procõ
1 sulum] arguit Arc. † delegatum a legati posse subdelega-
a re,cum legatus proconsulis possit, vt no.C.de iudi.a iudi-
ce,& ff.de offic.proconsulis,legatus, vbi de hoc. sed con-
tra.s.de app.cum causa.ad finem, vbi nõ nisi delegatus a
principe, dicit hic Arc. contrarium verum quo ad totam
causam sibi commissam,secus forte quo ad vnum articu-
lum,puta citationẽ,inducit quod no.Host. de offi.deleg.
pastoralis.super ver.citationis, vbi dicit,quòd legatus le-
gati cogit eum , cui commisit citationem fiẽdam,si aliter
expedire non potest iurisdictionem suam,alias non cogit,
de re iudi.cum Bertoldus.11.q.1.punit. C.de spor.l.x.C.
de defen. ciu.l.defensores.§.2. & patet de offic. deleg. ex
literis[moderandæ].i.gubernandæ, vel regendæ,aliter su
mitur.l.pro restrictione.s.de ver.sig.c.fi. Prima glo. dicit
vnde sumpta, & quid approbat,ponit summam, & soluit
dubiũ.Pen.gl.primo no.hoc ius declaratorium, & respon
det contrario,rationem reddit,interserit opi.Gof. secun-
do tractat de nõ.lum ingresso.tertio quærit,an cętus car-
dinalium illum reuocet,ponit opi.& remittit.In glo.1.ibi
[igitur] illud capitulum, & ibi sequens, videtur probare
contrarium.i.legatos habere delegatam, sed ibi delegatio
ponitur pro mandatione, vel commissione.& ibi(offic.ũ)
duo facit,pręmittit & probat declarationis causam,secũ-
do declarat.ibi pra senti.& ibi de omnibus legatis.& sæ-
pe dixit Fran.sup.c.proximo. Fuisse seruatum post morrẽ
istius Clementis in archiepiscopo Rauennate. In glo.le-
gato.ibi [mittuntur] alias dicitur proconsul suffectus lo-
co consulis,sic dicti, quia proconsulibus fungerentur, &
ibi.l.1.sic dicti,quia præsunt,& est nomẽ generale, vt ibi.
s.quando non adijcitur,cuius prouinciæ. In glo.non est,
ibi ver.sed nunquid. Archid. hic & in fine.quia no. supra
eo.lib.de elect.vbi periculum.§.idem quoque.in 1.gl.per
cle.ne romani.de elec

ADDITIO.

a ¶Delegatum legati. Adde hic quod notat Alex.in l.morte. & l.
seq.de iuris.om.iudi.& Abb.in c.cum Bertoldus.de re iudi. Et
Ange.in l.cum pretor.§.1.de iudi.Bal.in l.a iudice.C.eo.

SVMMARIVM.

1 *Tempus vacationis trahitur ad tempus reseruationis.*
2 *Beneficio quis non debet decipi.*
3 *Fallere graue est.*

C A P. III.

Præsenti. [Decreta] interponit ergo legatus de
cretum, concor. ĵ. de præb. si Aposto-
licæ. & ibi dicam, an liget ignorantes,
super gl. no. vacaturi. hoc no. Accur. arguendo ff. de testa.
mili. si certarum. §. fi. Dyn. in regula beneficium. ĵ. de reg.
iur. in fi. inducebat ad contrarium, q̃ † tp̃s vacationis tra-
hebatur ad tp̃s reseruationis, sicut contractus, oblĩo, vēdi-
tio bonorũ, dispositio, vel legatum sub conditione facta,
si exiliat conditio trahitur ad finē contractus, vel disposi-
tionis retrofactæ. ff. de peri. & commo. rei ven. l. necessario.
§. q̃ si pendente, qui potiores in pig. ha. l. potior. de nau. fœ
no. l. nihil. de vulg. sub. l. vl. §. Titius. de tes. mili. l. quod dr̃,
sed, rñde, hæc iura loqui de illo, qui de reb. suis contrahe-
bat, vel disponebat, & ideo euentus conditionis trahitur
ad diem dispositionis. legatus aũt nil iuris habebat in va
caturis, & sic nil ad rem ſm eum. Et cũ ista lr̃a non distin
guat, intelligo succedat, vel non succedat alter legatus, &
hoc placet Arc. licet Vin. contra. ŝ. e. volentes. & Hos. su. e.
offic. j. rõnes pro vtraq. parte, quas hic ponit Arc. vide in
Spe. ver. allegato. in fi. primæ gl. [conferre] repete decla-
ramus (cathedrali) vide quod notaui ĵ. de præb. q̃uis ĵ. in
gl. antepe. (collegiatam) si non sit collegiata, vr̃, q̃ possit,
& hoc nisi impediatur ex alio capite, de quo ĵ. proximo
rñ. (reseruationem) an possit ẽt can. conferre reseruando
præbendã, vel saltem mandare, q̃ illatim recipiatur. dicã
ĵ. de præb. si eum, vbi ẽt dicam de beneficio acceptãdi ad
collationem, si ad præsentationem, vel instõnē videretur
secus, vel si reseruauit ad collationem, nunc reseruat ad
præsentationem per decr. cum illis. ĵ. de præb. Et licet hoc
conueniat verbis, non puto de mente. & vide quod no. in
cle. de rerum permu. cap. vno. in fi. pe. gl. [Pendet] pende-
re intelligitur, etiam si vacauit. & collatum est, iñ lis pen-
det super eo, quia finale iudicium & e. su. de frigi. fraterni
tatis. in fi. ſm Arc. facit cle. vt lit. pen. si duob. ver. si. si vero
alter, & facit quod dixi post gl. sup. de rescri. c. super gl. fi.
Prima gl. facit quatuor, dicit quid instruit, quę pars sit de
claratoria, suminat & dicit quid determinat. Quarta glo.
primo ponit quatuor modos, quib. finitur legatio. secun-
do obijcit & soluit. Gl. illa igitur, ponit quatuor exempla,
quib. non pendet, & inducit circa pendentiam 7. similia.
Pe. gl. quærit & sol. ad duo, quæ so. obstant. rñdet & remit
tit. In gl. 1. ibi [patet] vnde Guil. in ver. in fi. alle. & Arc. hic
dñt, q̃ curiales hoc tenebãt dicentes, q̃ sæpe sic fuerit de
claratum, & ibi (decernitur) & sic sunt tres partes, prima
in vno declarat, secundo circa duo restringit. tertia decer
nit. In gl. 2. secundo rñ. & de hoc in Spe. præ. §. 5. quid si le-
gatus, & in fi. Idem lo. mo. In gl. hoc potest. ibi [egressus,
& reuocatus] ſm Host. ff. de off. præ. vr. l. fi. hoc no. ŝ. e. no
uit, quod hic placet Arc. cum sit ordinarius. sup. c. prox. &
alias expresse renunciare non posset, ergo nec tacite, ibi
(restringendæ) Arch. sed plus Io. mo. instant in solutione
huius contrarij dicentes, q̃ vbi quis nõ assumit partes iu-
dicis, nec facit eum causæ cognitione, illud vires non ha-
bet post decessum iudicis facientis. ff. de pœnis. l. fi. cũ sua
gl. & de hoc de sen. exc. a nobis. C. de postu. l. 1. Item litera
de iustitia nil dat, sed de iure prius creato per ipsam decer
nitur & declaratur. ff. de rei ven. ex diuerso. §. vbi. ff. si ser.
ven. sicut. §. sed si quæritur, non mirũ ergo in illis cognitio
cœpta mandatore viuente perdurat, sed in bñficialib. aut
loquimur de papalib. q̃ dant ius ad vacaturam, de cõces.
præb. proposuit, & illarũ virtus durat post mortē, si execu
tor inchoauit. ĵ. de præb. si cui, vt sequitur in gl. aut de lite
ris legatorũ, qui licet sua iurisdõne durante ligare possint
manus ordinariorũ, non tñ dant ius in beneficio, nec per
istas est ius creatum, sed creandũ, non mirum ergo si pe-
reunt legatione finita, vt principali corrupto corrũpatur
ẽt hoc dependens nondum perfectũ, ar. ff. si qs can. si eũ.
§. 1. ff. vt le. no. ca. l. 1. §. si quis sub. ff. de interior. duob. §. ex-
ceptio, perfectũ vero duret ĵ. de reg. iur. factum, ad id ve-
ro, quod pbat prędicta decr. si. e. ti. q̃ decretum legati du
rat post finitam legationem, cuius contrarium hic dr̃, rñ.
lo. mo. q̃a ibi de decreto, qđ est constõ constituens & hęc
perpetua ut ibi, hæc de decreto, qđ nõ est constõ, vel sicut
non est statuens, sed firmans, & hoc petit sublato eo quod
firmat sup. de fide instr. inter dilectos. de re iudi. cũ inter,
& similis distinctio no. sup. de præscri. veniens. in gl. sic pa
tet. In gl. cum, ibi sanctimoniæ nouæ. s. dñs Pe. de Pipetno,
de quo dixi ŝ. c. 1. in fi. In gl. illa igitur. ibi (vel reuocauit)
facit quod dixi post Host. sup. de turepa. cum dilectus, su-
per gl. pe. post prin. sed Stephanus prouincialis contra, lo
quitur tamen in dato ad conferendam uacantem, dispo-
nendo. n. quærebat, si metropolitanus dedit executorem,
qui cõferret Titio bñficiũ ad se deuolutũ, si esset idoneus,
& cũ executor inchoaster ipse scienter contulit illud bñfi
cium Seyo, quis sit potior in beneficio, pro secundo alle. l.
quot. C. de rei ven. & l. iudicium. ff. de iudi. 2. q. 6. si quis li
bellos. ff. man. qui mutuam, & q̃ põtas eligēdi reuocatur
re integ. de ele. in causis. & licet uariare, de præb. inter cę-
tera. soluit contrarium. s. primũ esse potiorē, quia quod se
2 mel &c. ĵ. de re. iu. quod semel. nec † beneficio quis dẽt de
cipi. su. de commo. c. uno. nec ecclesia dẽt inducere laqueũ.
27. q. 1. de uiduis. nec debuit prouideri secundo cũ iactu-
ra primi 22. q. 2. primum, & uarietas improbatur. 74. di.
gesta. & fuit hæc donatio, quę regulariter non reuocatur.
C. de reuo. do. si donationem. Induxit demum legem pro-
pheticam deuter. 23. & psal. 89. quæ procedunt de labijs
meis non faciam irrita. & euangelicam, quæ vult simplr̃
promitti non iurari. Math. 5. & canonicam inter simpli-
3 cem loquelam & c. 21. q. 5. iur. & ciuilem, q̃ dicit, q̃ gra-
ue est fallere. ff. de consti. pec. l. 1. in prin. & prouerbialem.
[*chi dà e tole, el serpe li ven al core.*] subdit, q̃ contra factum
proprium & licitum uenire non licet. de ele. coni u. diuer-
sis. nec dr̃ res integ. ex quo executor lr̃as recipit, de rescri.
capl̃m ĵ. de cõces. pb. si capitulo. & ibi (nõ pēdet) sed num-
quid tunc faciendo secdam tenetur facere mentionem de
prima. lo. mo. in addi. arguit q̃ sic ĵ. c. fi. de rescrip. mãda-
tum, cum capitulis sequentib. quod. n. ibi seruat papa, se-
qui debet legatus, de rescri. super literis. in fi. nam licet le-
gatus habeat ordinariam & latissimã. sup. e. c. 2. & eo. li. de
elec. si abbatem. 2. rñ. quia rñ missus est, seruare debet for-
mam mittentis, ut prædixi, dixit tamen, q̃ nõ dicet non
obstante, sicut dicit papa, sed dicet, etiam si pro alio reser
uationem fecimus, quæ non pendet, hæc dicit uera in ua
catura, sed si uacaotem cõferret, non est necesse aliquam
fieri mentionem. in glo. quia ista. in fine. Idem Archidia.
In glo. pone. ibi, credo quod non. idem hic Archidiac.

S V M M A R I V M.

1 *Capitulum non sic exorbit. ut in eligendo sicut una persona.*
2 *Casus euentitij non sunt ponderandi.*
3 *Pluralitas dignitatum respicit pluralitatem ecclesiarum.*

C A P. IV.

Deliberatione. [Legatus de latere] per id
quod no. sup. c. prox. in gl.
2. (regulares) his q̃nq. præ
sunt abbates. 16. q. 1. congregatio. 18. q. 2. c. 4. & 5. & qua
si per totum, quandoque præpositi, uel priores. 12. q. 1. nõ
dicatis. de maio. & obe. cum in ecclesijs. de statu mo. ea q.
in fi. quandoque archipresbyteri, ut in plebe Carpēsi Mu
tin. dioce. & montis bellibonus dioce. quæ regulares sunt
ſm Arc. ſm quem idem quodcunque aliud sit nomen ta-
lium (collegiatas) uide quod no. sup. e. li. de elec. statutum.
super uerbo, ad quas dignitates cathedralium ecclesiarũ.
Arc. (assumi) ĵ. tres menses secundum Ho. qui putat hoc
esse de mente decre. ne pro defectu. de ele. ut ibi no. quod
intelligit, si habet bona diuisa, secus si cõmunia. de rescri.
edoceri. notat ẽt hic in summa, ne sede uacante. §. de qua.
fatetur, q̃ consuetudo approbat. q̃ dentur sex menses per
decr. 2. de conces. pb. quod placet Inn. in decr. ne p̃ defe-
ctu (pertinuerit.) In deuolutis ergo ad sedē apl̃icã nõ ha-
bet

bet hic locum, & ti Arc. faciũt no. S. c. 1. in vi. gl. & qđ ibi di ei. Eligere respicit dignitates cardinalium, de quib. pdixi, et in gl. legatus. multominus eps, vel alius collator, q mi- nores sunt, & rõ, inferior illos arctat potius q̃ legatos [con cedat] no. verbũ propter ꝟ. dicẽda illius, cui cõmittit. ido- neis nõ expssis, multominus liceret de expssis, cũ paterior esset via ad vacaturã [impetrabat] eũ qui ad beneficiũ (an- nullabat) talem executorem, de quo bene cõfitebatur, cũ nec hoc prohibitionis rõ, simile in cle. de elec. c. fi. (cõ- cessione) hoc facit cõtra Arc. q dicit, ꝙ si de facto fiat per legatũ talis cõmissio, & in manib. delegati fiat renuncia- tio, nõ tenet, cũ facta sic in manib. illius q recipere nõ po- tuit, alleg. de renun. quod in dubijs. & c. dilecti. Hic. n. vi- tiatur cõcessio, sed nõ renũciatio, nec mirũ, qa primũ fi- ne fo fieri poterat, quasi in illo peccatũ nõ sit, ar. ꝟ. de teg. iur reñe. & qđ no. in p̃. c. quod in dubijs. ar. & cõtra, de tẽpo. ordĩa. ad fi. sed hic impugnatio pcederet, si verbũ illud intelligeretur de confessione bñficij, sed dico, ꝙ ver bũ istud respicit verbũ cõcedat, in prin. §. q de concessio noptatis loqtur, & sic facit pro eo, cũ ex tali cõcessione feeu ta fuit renũciatio, & sic fit itrita per lr̃am, q seq̃t. Quæ a ibi sic scripsi post Inn. an saltẽ possessionẽ perdat, & an priua ri debeat, quia male renũciauit, & quo aliud in acq̃rẽs, q̃ in acquirendis, & an capituli cõsensus, cui renũciatur, re- quiratur consensus, hic ponit Arc. sed ibi vides ob eã, cõ- cor. de ele. qualiter, in fi. de pcu. auditis. in prin. de terum permu. c. vlt. in fi. 19. di. c. 1. C. de legi. non dubiũ (penden- tia) vide concor. in cle. de iudi. dispendiosam, in fi. Prima gl. ponit summã. Tertia gl. q̃rit, opponit. & sol. Iterũ quæ- rit & soluit. Antepe. gl. soluit dubium de duob. delegatis distinguẽs, an simul, an successiue dentur. In gl. 1. in fi. pri- ma pars facit duo, primo ponit phibitionẽ in quadrupli ci spẽ. secundo decretũ. ibi, decernentur. secũda facit qua- tuor. primo ponit phibitionẽ. secũdo eius cãm ibi, cũ per hoc- tertio decreuit ibi, nos. n. quarto prorogat ibi volẽtes. In gl. 2. ibi de ecclesia. vide quod no. in cle. de pben. c. 1. in gl. de isto. In gl. aduerte ibi, quidam, Ar. olim, sed postea mu tauit. & tenet, quod sequitur in gl. Et ibi loquitur, alias se- queretur, ꝙ ẽt cathedralẽ cõferre posset, cui pniderent per collationem, sed qui legatis fauent, dicunt hoc nõ ab- surdũ, ꝙ possit legatus, quod potest archieps, vel patriar- cha, pro quib. facit rõ, q̃ redditur per lo. mo. & Arc. quo ad dignitates maiores post epos in cathedralib. dñt. n. ꝙ non est verisimile, ꝙ capl̃m sic exorbitet in eligendo, fi- cut vna persona, & iõ subtrahit de potestate legatorũ, ar. ꝟ. de pbẽd. in illis Sed hæc rõ parũ vrget, nam & si ad ca- pl̃m spectaret collatio, legatus cõferret archidiaconatũ, vel similẽ dignitatẽ, & hoc indubitatũ; pluralitas ergo p- sonarũ nõ est huius iuris cã, & ibi post epos. Idem Arc. & bene facit cle. de pbẽ. c. 1. §. 1. & ibi sedes, & dixi post Host. ꝟ. c. r. in gl. Hos. ponit, & ibi (prælationis.) Idem Arc. alle. quod no. Inn. de ma. & obe. c. r. de noui ope. nũc. c. 2. in vl. gl. Ec intelligo de maioritate, q̃ fit in actu non habitu tñ, licet per casum deducatur in actũ, vt in ecclesia Taurin. cõsului, ppositurã esse maiorem dignitatem in eccl̃ia post epm, qa immediate sedebat, & subscribebat post epm, vo cabat capl̃m & archidiaconũ, ac ille tenebar sigillũ nõ vt maior sed vt præsidens, iubens ex illo lr̃am sigillari, cõ- seruat priuilegia & iura capl̃i, vel vt maior in collationib. & correctionib. ad capitulum spectantib. erat primus, & hæc sunt signa maioritatis, non obstante ꝙ Arc. vacaret, sed gerebat vices epi in ecclesia, quo tpe imperat ppofi- ta. Tũ qa, ptunc id facit, vbi alia veniant argumenta. de tenq̃, vt de ele. cũ inter can. cum cõcor. nõ quia taliter illa gerit, & gestio põt & de iuris dispositione debet in bre ui desinere, ꝙ satis est ponderandũ, hoc enim est, quod facit titulum parochialis ecclesiæ non vacare per alterius cõmendam. ꝟ. eo. li. de ele. nemo. Ob hoc etiam habens di gnitatem ex commissione, vel ex iure priuato gerere põt administrationẽ cathedralis, vel alterius ecclesiæ vaca- tis, nec per hoc vacat prima. Patet primum. 61. di. Catinẽ- sis. & c. fi. 21. q. 2. relatio. Fm in cle. de ele. statutũ, in fi. Ob eandem cãm ꝙ palis uicarius ecclesiæ parochialis nõ arcta tur per decr. licet canon. vt in cle. de off. uica. c. uno. Item talis gestio prouenit per casũ euẽtitiũ .s. mortis. facit ad hoc vltimũ ff. de in litẽ iuran. l. 1. in prin. vbi nõ est maior æstimatio rei deductæ in iudiciũ, vel litẽ pro eo ꝙ possit crescere propter contumaciam ipsius non restituẽtis, nec enim ponderandi sunt casus euentici j. ff. de re iudi. si qs ab alio. qui & a qui. ma. l. Iulianus. cum concor. facit 13. q. 5. c. 3. & c. de occidendis. ꝟ. de homi. c. 2. ex contrario se queretur absurdum, ꝙ si priuilegiũ, consuetudo, uel statu tum deferret administrationẽ sede uacante antiquiori ca nonico in stõne, vel ætate, ꝙ ille diceretur maior arc. ppo sito, vel alio, qui præsit capl̃o, cuius dicti falsitas patet. Eis dem rõnib. dico, ꝙ illa dignitas, q̃ gereret vicẽ maioris in capl̃o post epm, tpe quo mortuus est ipse maior, non ex- cipitur a potest legati. His & alijs rõnibus & consului in ec- clesia Teraconensi quo ad decre. dñi nr̃i execrabilis, non includi appl̃one curatorum personatus ecclesiæ alias nõ curatos, quib. sede archiepali vacan. talis spiritualium, & palium administratio deferebatur per statutũ ecclesiæ. Constat. n. ꝙ posset hñs talem personatum quandiu viue ret, illud exercitium non hẽre, ut quia sedes tpe suo non ua cat, ergo non includitur, & io fine. quid si duæ sunt digni tates in ecclesia cathedrali, q̃ maioritatem ita hñt in ca- pl̃o æquale, ꝙ quæ sit maior apparete non põt. puta, quia qlibet insolidũ, vel ambo cõiunctim oẽm maioritatẽ exer cent, uel forsan alternis uicib. vtuntur maioritate præla- tionis sedis, subscriptionis, & his similib. & vtriq. puidẽt per electionem, impeditur ne legatus in utraque, an uero in neutra. Credo ꝙ in utraq. cũ istæ duæ in maioritate sic vnitæ censeri debeant pro vna quo ad hũc casum, circa quod primo aduertendũ ꝙ huius casus maior esset dubi- tatio, si textus loqueretur in singulari, dicendo, nisi maior dignitas in ecclesia cathedrali &c. Et licet fatear, ꝙ plu ralitas dignitatũ respicit pluralitatem ecclesiarũ, tñ, ꝙ & vnicã ecclesiã possint respicere, non denegatur, hoc inten do, ꝙ per literam probari non potest, ꝙ vna sola excluda tur, & sic soluitur decre. si plurib. ꝟ. de præb. pro solutione facit sup. de elec. cupientes. §. si vero. vbi sicut unus arcta tur, sic & duo, nec refert, an uis maioritatis in duob. cõgͥ- stat, an in uno. ff. si cer. pe. singularia. bene facit ratio legis generaliter. ff. de fideiu. quia si dicas alteram solam inclu di, designare non poteris, quæ sit inclusa, & quæ exclusa. Cum ergo utraque sic principalis, in utraq. persistat hoc ius. ff. de solu. si duo. ad fi. dicam ergo, quòd sicut cõferre non posset alteram de duabus ecclesijs cathedralibus uni tis, quòd esse põt. 16. q. 1. & temporis, uel alijs collegiatis, de reli. do. c. 2. ita nec alteram ex istis dignitatibus sic uni tis in maioritate, ut ponit quæstio. In gl. no. quod in fine, & si id faciat, videtur puniendus ut fact ilegos. 1. q. 1. sic quidam. finem quæstionis. Arch. In gl. declarat in fi. & lo. mo. refert hic se prius sic pronunciasse de papæ mãdato. In gl. vel quibuscunque. ibi, per hanc decre. maxime pon derato principio huius §. ibi in genere, & in fine, uide qđ no. ꝟ. de præben. statutum, in ult. glo. In gl. ultima in fine, in glo. ad futura, quòd hic ponit Archid.

C A P. V.

Collatio. [Facta] quæ desiderio scribendi, dicit Arc. facta etiam extra prouinciã, alle. de concef. præb. post electionem, inde cilam propter hoc tractans, an deciliam liceat allegare, uis de quo scripsi in proemio grego. compilationis in gl. pe. [beneficij] uidi dubitari, an qñ committit administratio nem & gubernationẽ hospitalis hẽat hoc locum. Et facit, dubiũ, quia illud phibetur dari in beneficiũ, nisi in duo bus casib. qui hñt in cle. de reli. do. quia cõtingit. § ut aũt. & vide, quod ibi no. super uer. cõmittatur (nõ spãlis) ue in cle. de offi. ordi. c. 1. & uide in gl. in hoc dicebat. n. Arc. non

non sufficere mentionem, quæ habetur ̃J. de præb. nõ potest. §. vi. [beneficio] q̃d de non sufficienti, tractat hic Ar. & superflue per id, quod habes ̃J. de præb. si motu ꝓprio. Secunda gl. quærit, arguit negatiue, soluit contrarium, & probat, & dat simile. In secunda gl. ibi videtur, q̃d l non. hic tenet Io. mo. & tenuit olim Arc. dicendo q̃ hic secundum Io. Car. postea dixit, sed Io. Car. illud tamen videtur tenere in decre. si motu. in prin. hoc forte voluit ille. q̃ inf. allegabo, quòd cum clarius poni debuisset. Io. mo. in 3. gl. ibi (cum Stephanus,) concor. huic gl. & ibi (legib.) sed vbi hæc lex, quæ prohibet beneficium dari beneficiato. & si nulla lex ligat episcopum, quomodo ligabit legatum. & ibi [impetratio] quæ propter sua bullo, ad quem primo ordinario iure non spectat collatio.

¶ De officin ordinarij. Rubr.

S V M M A R I V M.

1 *Consuetudo priuatæ personæ potest concedere iurisdictionem.*
2 *Electi gerunt officium pontificale quo ad ea, quæ sunt iurisdõnis.*
3 *Promissio potest esse in pendenti.*
4 *Sententia in aliquem lata contra priuilegium ne possit excommunicari, non valet.*

C A P. P R I M V M.

Romana. [Suffraganeorum.] A contrario in sua hoc posset, sic & quilibet eps in sua dioc. secundum Inn. alle. Host. ̃s. de off. arch. c. si. 15. q. 6. episcopus in sinodo. de accu. sicut olim. de tes. co. præterea. nec per hoc secundum eos debẽt episcopi habere diuersa consistoria, licet nec id sit prohibitum, sed vnum tantum, in quo sunt diuersi iudices, vel officiales, vel aliqui minores & certam potestatem habẽtes, alij maiores vnum consistorium cum episcopis tenentes (foraneos) isti non pñt delegari per sedem apostolicã, vt in cle. de rescrip. 2. & ibi scripsi in glo. de quo id quod hic no. Inn. & Hos. de iurisdictione talium, q̃ sit delegata, & q̃ño appellatur ad eum, a quo dantur officiales isti in causis, quibus appellatum erat, faciebant statim citationes & inhibitiones & comminabantur & fulminabãt sententias in non parentes, & licet propter expensas & labores partium aliqua possit esse vtilitas, tamen, vt dicit Inn. maior erat incommoditas .s. perturbatio & contẽtio iurisdictionum, quæ statim erat in ianuis inter hmõi officiales & ordinarios, & vt dicit Host. isti tuebantur appellationes etiam friuolas, contra id de ap. in ecclesia, & c. vt debitus. & c. cum speciali. potissima tñ rõ est. quę sequitur. s. q̃ isti constituebantur ad futura, in quibus archiepõ non competebat iurisdõ. Et dicit Host. hoc esse contra principes, & prouinciarũ præsides qui quasi in quolibet castro subdito ponunt tales officiales, licet ibi non habeãt iurisdictionem, nisi in casib. sed dñr, q̃ ad illos casus eos instituunt, & eos quandoque vocant subaiulos. Et expresse facit circa tales in authen. de delen. ciui. §. non habente licẽtiam. & §. se. in auten. de col. §. iubemus aũt oẽs. ver. nõ tñ permittamus, col. 9. merito aũt tales prohibere debuerũt, qui sunt onerosi, & quasi per alluuionem, & latenter ad se oẽm iurisdõnem trahunt, nec percipitur alluuio, quia latens Incrementum. insti. de re. di. §. præterea. Et prout dicit. potentioribus pares esse nõ possumus. ff. de ali. iu. mu. ca. fa. l. 3. nec resistere legi. iurisg. furiosæ, inst. de iure na. §. ius autem gentium. & 1. di. ius gentiũ. vt in ciuitati di. vt viatores & extranei possent ingredi & morari. Ho. [auctoritate propria] ac si dicat, quam auctoritate pare, vel epi hoc posset, s͡d hoc ̃J. de foro comp. Romana. l. rñ. Hos. (tales officiales,) Foraneos pro futuris appellationib. tuẽdis, qui. s. officiales, [citationes] non ad partes (appellatũ) super. nec alias iure metropolitico delatũ. Host. (nõ dẽt). hic posuit Host. & Io. mo. casus, quib. prouideri nõ põt ei, quod non est, quos ponit gl. decr. ad dissoluendum, de da spon. impu. [nisi] excipit a ver. constituere. exercitium. n. non datet consuetudo, anteq̃ sit appellatũ, vt probant sequentia, s. in Host. (consuetudine) no. hic Arc. q̃ post Ho.
1 scripsi ̃s. de fo. comp. cũ contingat. s. q̃ † consuetudo priuatæ personæ põt cõcedere iurisdõnem, vt probat illa decr. fortius gl. põt prorogare iurisdõnem archiepi, vt hic & ̃J. de ap. romana. §. 1. & §. debet, circa modicũ ergo differtur iustitia, ex quo de vicino potest hr. [exstiterit] non requiritur extra prouinciam, vt ibi fetat suiam, sed consulitur, q̃ requiratur, vt scribat volũtatem suam, vel cõmittat, ar. ff. de offi. proconsu. l. 4. §. pe. de hoc ̃s. de offi. le. nouit. Ho. q̃ dicit ẽt hic argui quem citandũ extra prouinciam, qũ est circa prouinciã, de hoc remittit ̃s. de do. & cõtu. cũ olim, ad finem, de cleri. non resi. ex tua (ipsorum suffraganeos) ẽt non cõsecratos s. in Host. ̃s. de transla. c. 2. & idẽ Io. mo. sed Arc. dicit, q̃ alij contra, pro quib. facit lr̃a pontificalis
2 officij, qui sequitur. Sed dicit Host. q̃ † electi gerunt offiũ pontificale quo ad ea, quæ sunt iurisdõnis, ̃s. de ele. transmissam. & remittit ad no. ̃s. de exces. præla. accedentib. & facit ̃s. e. li. de elec. si compromissarius. §. hmõi. Item in eis vrget rõ, q̃ hr̃ de accu. qualiter. s. quia propter correctiones, quas faciunt, odium multorũ incurrunt, & iõ plus eis prouidendum [in hac parte]. s. quo ad pœnas censuræ, & si archieps est in prouincia, vel circa illam. Prima gl. summat. Tertia gl. trip̃r exponit foraneũ. Quarta gl. obijcit & sol. Gl. q̃. n. all. duas cõcor. & duo contraria soluit, & remittit. Glo. puta. rñ. per qõnem q̃ duꝑ̃ soluit & remittit. Gl. licet primo. rñ. per ob secundo quęrit, arguit negatiue, soluit contrariũ. Vlt. gl. q̃rit & sol. In gl. q̃ . n. ibi. l. 2. §. 1. vide de pur. ca. quot super gl. pe. In gl. nemo. ibi. obseruate §. vlt. vide ̃s. e. li. de off. dele. index. quarta gl. In prima glo. ibi ordinis, melius dixisset officij. & in fi. & s. in Io. mo. sũt 5. partes, primo ponit prohibitionem, secundo ibi, nec ꝑ eo, soluit oppositionem ipsius prohibitionis. tertio ibi, q̃ in causa rationem, solutionem subijcit quarto ibi officiales, quandam moderationem officialib. Remen. iniũgit. quinto ibi, & hoc. illam ad alios officiales extendit, plus placet q̃ sint solum duæ partes, vt in gl. In gl. extra iudiciũ. ibi, celebrati contractus, q̃ sequitur de celebratione diuinorum, dic ut cle. de priui. arc hiepõ. In gl. confecẽdo. ibi ordines, uide quod dixi ̃s. e. li. de tẽp. or. cũ nullos. & ia fi. vt consecrando ecclesias. vel altaria. In gl. tractus. in fi. & ̃s. de sepul. in nr̃a. ̃J de homi. c. 2. & de sen. exc. romana.
3 §. cauẽt. Opponit Io. mo. q̃ † promissio põt esse in pẽdẽti. ff. de ver. oblig. si stipulatus fuerim. §. t. & l. si a colono. in fi. ergo & commissio. rñdet illud in contractib. qui põt esse in pendenti. ff. de vsu fr. sed & si quis stipulatus. § 1. vbi de hoc, sed secus in iudicijs. ff. de iudi. nõ quemadmodũ. Sed contra, quia subdelegare nõ est actus iudicialis, vt colig. ̃s. de off. dele. licet. & no. In. de proba. qm̃, vbi scripsi in gl. no. q̃ ante medium gl. ver. alij dñt. rñdet, q̃ licet delegare non sint actus iudiciales, tñ ab illis ut a b origine descendunt iudiciarij processus, ar. de off. dele. cũ in iure. Et sic commissiones ex contractu rpe non conualescunt, apud committentẽ non erat iurisdõ tempore cõmissionis ̃s. de off. dele. venerabili. in fi. & de rescr. c. vlt. s. in cũ. uide quod scripsi sup. de ele. si confirmationem. e. li. nã, ut ibi dixi. hæc decr. non prohibet simr̃ cõmissionẽ futurarũ appellationum, sed ne, fiat in dioc. suffraganei. super quo fundatur hæc prohibitio. ut patet in prin. & dixi ̃s in 1. glo. post Inn. & Ho. itẽ q̃ño hæc decr. probat commissionẽ futurarum fieri posse, ibi videas. In gl. s. in fi. & satis patet inf. de app. romana. §. si autem. & §. eo. In gl. puta. ibi. dietas. hoc placet Io. mo. & Arc. In gl. licet. ibi, non dubium, perl. illam & c. uides t o. di. dicit Host q̃ sine difficultate fiet relaxatio. Et ibi (cum Bernardo) quod placet Hos. & Io. mo. in ambiguos gl. sed in additione mutauit, & ipse & Arc. tenent contrarium ratione præmissa, quia satis est, q̃ hoc iura prohibet, nec hic, nec al. bi assistit, alle. 18. q. 1. iam nunc. in prin. ̃J de reg. iur qui contra. inf. de immu. eccl. qm̃. in fi. sed co. ti. decr. in fi. facit pro. nã ibi post prohibitionem

ponitur

ponitur decretū,quod ad casum exp̄ssum restringitur, vt ibi. Item Fran.Ver.cōtra alia ratione,quia hoc est priuile
4 gium ep̄orum,q̄ † snia i aliquem lata cōtra priuilegiū, ne possit excōicari,nō valet,inf.de conces.præb.quia cūctis. §.ex parte.eandem rōnem in ad.induxit Io.mo. addens, q̄ faciens cōtra ius priuilegiatū totum perdit.C.de his q̄ ve.rta.impe.l.2.in fi.Itē cū hic sit inhibito,factū cōtra eā non tenet.ī.de app.romana.§.si aūt.& ca.non solū.Itē papa hīc limitat iurisdictionē officialis, & q̄ iudex si agit vl. potestatē sibi datā non valet,sed est irritū.sup.de offi.dele.quā abbas.Item ista inhibitio iuuatur alijs iuribus.sup.co.ti.de of.delega.c.2.ī.de sent.exc.quia periculosum.pp quod fortius infringi debet factum contra ius adiutum per alia iura.sed ad illa rñdetur, q̄ hic non manauit per modum priuilegij sed p̄cepti,nec sunt hic verba, quæ faciant iurisdictionis defectum. Ex contrario sequitur, q̄ non valeret excōicatio lata nō præmissa monitione, vel non in scriptis.Item q̄ non valeret non seruata modestia decre.ti.§.co.ti.de offi.dele.cuius cōtrariū ibi no.i vl. glo. Et in fi.alleg Host.de sen.ex.cum medicinalis.§.si qui. In vl.gl.in fi.ad cōtrariū posset adduci,q̄ de illis nō est cautum.Item ab illorū processibus appellare poterunt ad archiep̄m,cum tñ textus hic ponat officiales in plurali, & archiep̄m in singulari. si vnus esset principalis, hic esset expressum,cum habeant delegatam,vt dixi in cle.secunda,de rescriptis.ad quam remisi in princi.

SVMMARIVM.

1 *Sigilla singularia possunt apponi in actu collegiali,qui fit a plurib*
2 *Ecclesię fit iniuria cui subtrahitur diuinum officium.*
3 *Imago & statua quomodo differant.*
4 *Latria fit domino,debetur dulia seruo.*

CAP. II.

Si canonici. (Literis) No.casum,quo necessaria est scriptura,de hoc ī. de cen, c.1.[sigillorū] suorū canonicorū. Et no. Arch.† q̄ in actu collegiali,q fit a plurib. possunt singularia poni sigilla,ad hoc ī.de his q̄ fiūt a prel.q̄ o.ff.de albo.scri.l.vlt.ibi,singl' subscribūt. Aequiparatur ergo sigillum subscriptioni.ff.de testa.ad testium. §. si quis ex testib. Pōt ēt hoc intelligi f'm Arc.vt pluralitas sigillorum respiciat pluralitatem ecclesiarū, vel capitulorū, facit ī. de priuilegijs. vt priuilegia,& sic loquitur de capitularibus sigillis, & hoc putat tutius,ar.63.di.c.1.de ap. significauit.[Munimine]i.firmamēto[ei contra quē].i.ei qui se sic id,ppq̄ cessant[assignent]admonere, vel requirere nō tenebātur,cū hæc litera ista non exprimat scd'm Fran. Hodie secus.ī.eo.quis. De illa assignatione debet fieri fides,quare etiam de illa faciat fieri inf'n, vel fiat sic coram testibus.q̄ fides fieri possit.ī.e.li.de elec.vt circa.C. de vsuris.si creditrici. Dicit Arch.q̄ q̄nque assignare,ponitur pro declarare.ff.de ver.sign.assignare(vel caus.)no,alternatiuam,& sic pp quodlibet horū locus erit triplici pęnę hic expressæ,in qua patet hic & inf.eo.quāuis,in fi. q̄ in speciali cessatione loqtur,sed interdū sibi vēdicat generalē cessationē in ciuitatibus,terris, vel in locis,in quibus ēt seruāda sunt hæc iura,vt in cle.de sent.exc.1.ad finē[restituēt].(.suæ ecclesiæ,cui debitū obsequiu est subtractū, vt ibi sequitur, ad hoc C.de sacrosan.eccle.l. iubemus & in autē.ibi posita, q rē,q̄ ponit 10.q.2.(eisdē]canonicis cessantibus a diuinis percipiēt. S.sup.eo.li.de elec gñali.§.illos vero credere.si.sup.eo.li.de elect.vbi periculū.§.prouisionis.de p̄ben.de multa.§.is quoque. Arc.[tenebūtur) si proprium habent.ad hoc.1.q.2.statuimus. in fi.& c.seq. 16.q.6.§.vlt.non satisfac ēt ergo de reditibus ecclesiæ,q̄ illi nō fruūtur,sed pp̄ illorū proprij scd'm Arc.qui remittit ad notata per se.sup.eo.ti.de rescri.statutum.§.assessorem, & ad decre.de multa.de præbeo.ver.& si vltra iudicata. licet quibusdam videatur,q̄ duæ sint instantiæ, prima, q̄ iudicetur canonica,vel non.secunda,in qua de tenere ille iudicetur,sicut in querela inofficiosi,primo iudicat testamentū inofficiosum.ff.de inoff.testa.hoc colore,& l.seq.& demū agitur petitione hæredi.licet quidā contra.& dē hoc e.ti. qui de inofficioso.tñ plus placet Guil. Cle. & Arc.q̄ vnica instantia,& dat si.de off dele.cum contingat,de sent.exc. sacro.ver.eūq. Et dicetur sic,q̄ canonice fuit cessatum in tali ecclesia a diuinis tali dante cām cessationis, ō p̄sum in tñ condemnamus ipsi ecclesiæ, & in tanta quantitate per nos taxata, & conuertenda in diuini cultus augmētū, & sic f'n eos non ob.no.ī. de or.co ca.1.C.de ord.iu.l.1. [interesse].de interesse no.12.q.2.fraternitatis.sup.de iureiur.in nostra.de sent.excom.facte.& ibi vide remissis.
2 (subtractū)hic patet q̄ † iniuria fit ecclesiæ,cui subtrahitur officiū diuinū,ad idē ī.de sent.excom.alma.ver.quia no.[conuertendam]posset esse tanta quantitas, q̄ emerentur prædia,& augebitur numerus clericorum scd'm Guil. Cle.& Arc.[Crucis]cuius festū est solenniter celebrandū, de con.di.3.crucis.Arc.(seu statuas).C.de sta. & ima. sup
3 rubrica.no.dr̄ n inter ista.imago † aūt est pictura,q̄ nō sic totum hominē designat vt statua,ponit Valerius maxi. q̄ magni effectus artium,q̄ Alexander voluit pingi solū ab Apelle, & sculpiri solum a Lisippo pp illorum nobilem operā,& de sculpturis & imaginibus ibi ponit aliqua plura.Prima glo.ponit summam Secunda ponit opin. quam reprobat. Quarta gl.tñ per quæstionem, an sit interdicta ecclesia.Gl.no.duo notat.Gl.conditione,tractat,quo iure agatur.Gl.& hæc,tractat tria.primo de taxatione.secūdo,an concurrunt petitio dānorum & actio iniuriarum, tertio, q̄uo sup iniuria iuretur.Gl.no. Arch arguit.Pen.glo.quærit.rū.dupliciter, & q̄libet in duas subdiuiditur. In gl.no.q̄ in fi.vide de iudi.nouit.super glo.no q̄ In glo. quia cum,ibi.l.1.§.q̄ ait,loquitur in superficiario, cui datur actio,fortius exceptio.In glo.& hoc.ibi, qñ ponit casum decre.sup.alleg.& ibi damnū, lex tertia, ē & ibi furti, neq; furti actio impedit contradictionem furtiuam, neq; cōdictio actionē,cum vna sit penalis,alia persecutoria.In gl.pe.ibi.l.1.vide in.c.de ecclesis.super vlt.gl.In gl. 1.in fi.& sunt 4.partes secūdū Gar.Ioa.mo & Cle. prima ponit cessationis formā,secunda ibi sciturī,punit non seruantes illam.tertia ibi si aūt,punit illos cōtra quos canonice cessatū est.quarta ibi cæterum, improbat quendam abusum,quē faciētes puniri decernit.In quarta gl.in pœna.saluo quod habes in cle.de sen.exc.c.1. Arch.notat.ī. de sent.exc.is q.1.respon. q̄ irregularitas contrahitur,si cessatio facta erat auctoritate legati ep̄i, vel iudicis delegati,& sic dicit intelligi,quod no.Inn.de spon.non est.vbi scripsi super gl.ergo secus si auctoritate alterius, & eo casu intelligatur,qd no.Inn.in decre.irrefragabili.eo.tit.vt ibi scripsi sup ver.manifesta.inducit rationem illius decre.quia non contrahitur,nisi vbi in iure exprimitur. Ista rō Arc.quæ æque conuenit vtriq; membro,parum facit ad hanc distinctionē.Quare melius f'd illa dicta saluanda dicere,q̄ scd'm dictū Inn.quod ēt ipse & Host.ponunt,de ap.dilectis,vt ibi scripsi in gl.de his,intelligatur de cessatione,quæ specialiter fit in certa ecclesia, & sic loquitur hæc decretalis,& illa gl.decr.quamuis ī.eod. vt patet in eius fine,& prædictæ decre.irrefragabili.& dilectis,qui ēt de cessationibus in specialibus ecclesijs inquūtur. Decretalis vero non est,de spon.loquitur de gñali cessatione in loco,& hæc sunt diuersa,facit de verbo.signi.cum in partibus,quo casu cessatio iusta,vel indicta ab eo,qui potest, habet effectum interdicti,quòd prob.t illa decr.quæ permittit solum illa fieri, quę conferre licet t'pe interdicti, & iō violans illas scd'm Inno.est irregularis, hanc distinctionē probat ele.præ.prima.de sen.ex.§.quæ æquiparat generales cessationes idictas ab eo,qui possit vti generalibus interdictis, speciales vero certarum ecclesiarū nō. In gl.vt ex priuilegio.ar.ī de ver.sig.ex parte,vel cōcessione ep̄i scd'm Guil.vel cōstitutione sinodali scd'm Cler.q̄ qua facit cle.de sen.exc.c.1.Arc.intelligit de priuilegio papali.In gl.no.ib.(autēticū)lo.mo.facit hic cōtra se.ff. de pe.

It

si procuratorem per se, no, C. de li. ca. cũ precũ. Et in fi. vbi
de hoc in quarta gl. dicit Arc. ꝙ ad hoc, vt sit cautũ, in li-
teris, vel instr̃o fiat mentio, quo alieno signo signatum
est, ar. ff. de his q̃ æ in te delen. l. 1. §. & ideo. In gl. quæ ibi
(manifesta). i. notoria s̃m Inn. & Ho. qui hoc no. dñt qui-
dam id verum, cum cessatur contra epm̃, prout ipsi expri
munt. Sed Io. mo. dicit idem, cũ cessatur contra aliũ, q̃ cõ-
uinci non dẽt ex probãdis, sed ex notorijs præcipue in cul
tu diuino, alle. C. de ac. & ob. l. negantes. Arc. dicit, ꝙ suffi
cit, ꝙ sit manifesta, cũ examinari debeat, vt sequitur, er-
go non loquitur de notoria s̃m eũ, ꝙ placet. & in fi. dicit
Arc. hęc discernenda arbitrio boni viri. i. iudicis. ff. de ver.
obl. continuus, §. cum ita. ĩ. de off. dele. de causis. In gl. con
dictione, ibi in canone, idem not. ĩ. de sepul. cum liberum.
in gl. & hæc. ibi (patrimonij) dant Guil. Cle. & Arc. exem
plum damni, si clericus erat is, cõtra quẽ cessatũ erat a di-
uinis, & percipiebat partem oblationũ, quæ fiebant in ip-
sa ecclesia, q̃ propter cessationẽ factæ non sunt, & damnifi
catus est, vel si erat laycis subdit⁹, ob id non r̃ndebãt sibi
de tpalib. Et ibi prætor. §. 1. & hic ante li. non con. nõ tran
sit in hæredem, e. ti. iniuriarũ, s̃m Guil. & Cle. & ibi[nõ im
pedit) de hoc satis insti. si qua. pa. in fi. & ĩ fi. & ff. de iniur.
l. iniuriarum æstimatio, in gl. no. ar. in fine s̃m Guil. qui di-
cit se hoc induxisse in ciuitatib. Romandiolæ & Patrimo-
nij, dum ibi erat rector. Et Arc. dicit se de facto vidisse ser
uari. In gl. hic determinat, in fine s̃m Guil. idem Arch. In
gl. nam imagines, ibi[duliam] est cultus, vel seruitus, quæ
a debetur homini, latria [a] cultus, vel seruitus, quæ debetur
4 Deo, dabat Gar. hic. ver. Latria † sit domino, debetur du-
lia seruo. In gl. pe. ibi (temporalis) dictũ, non vt distinguat
a perpetua, sed a spũali, de qua sequitur. & ibi, sed dic. sed
Guil. & in fi. alleg. Guil. C. de colo. illirici li. 1. li. 11. mul
ctæ, cuius modum in auctoritate iudicis collocamus.

ADDITIO.

a ¶Latria. Adde hic, quod refert Geminia. post glo. in c. si cano
nicis. §. fi. de officio ordi. in 6.

SUMMARIUM.

1 *Defensionem suam non exhibens in termino congruo ad id assigna-
to non præsumitur illam habere.*
2 *Dispensatio vocatur beneficium.*
3 *Factum an dicatur id, quod non durat factum.*
4 *Actorem, vel sindicum non esse, vel inhabilem esse, æquiparãtur.*
5 *Dispensatio semper datur, vel dari intelligitur secundum duas mo
dificationes.*

CAP. III.

Ordinarij. Diuisio super prima glo. similis vide
ĩ. de præb. põ. §. 1. in gl. s. (cõpellãt)
dixit Guil. & post eũ Cle. & Arc. per
excõicationem, beneficiorum subtractionem, vel alio mo
do, quo s̃it [quæ]. i. illa quæ. s. prima alias esset correcta
decr. de multa. q̃ dicit, illos priuari secundo per sñiam, &
tunc qñ contendunt, similis expositio de præb. pro illorũ,
cum concor. Sed Fran. contradicens, ꝙ contẽnere vr̃. non
ostendendo dispensationẽ. Itẽ propter ambitionẽ & furtũ
& infamiam ex his ortam est ab oĩbus repellendus, alleg.
de ele. dudũ. de excess. pla. inter. Sed per hæc verba nõ tol-
litur, quin necessaria sit sñia, & iõ vr̃ verius, qđ primo di-
xi, tñ hodie non est in his instandũ per decre. execrabilis,
de qua dicam in fi. nec in eo qđ dicebat hic Arc. propter
ipsius culpã optionẽ non dari. ff. de peti. hære. si & rem. ff.
de test. tu. tutor. ita, & decr. ref. rẽte. de præb. loquitur s̃m
sua tpa, vel de gratia. (Constabit) præsumptione iuris, de
præb. de multa, contra q̃ non admittitur ꝓbatio s̃m Guil.
Arc. remittit, 54. di. fraternitatẽ. 50. di. ferrum. ĩ. de spon.
1 iuuenis. & c. is qui. & per hoc no. ꝙ † qui suam defensionẽ
in termino congruo ad id assignato non exhibet, illã præ
sumitur non hr̃e, de excep. pastoralis (per eos) quicunque
sint illi collatores. Et si, ĩ. de hom. pro humani, ad finẽ. su.
de præb. de multa. ver. is quicunque idoneis, ĩ. de præbẽ.
graue. & c. super inordinata [conferãtur) & tradetur pos-

sessio illis plus nõ vocatis, non ob. decr. licet epi. ĩ. de fil.
q̃ loquitur in facto prius non examinato, & concor. quod
ibi dicam post Io. mo. super gl. pe. vñ dicit hic Arc. illam
loqui, qñ dubiũ est de iure detinentis. hic vero non est du
biũ, vt patet hic eo ipso &c. Dicebat ergo, ꝙ quoties bñfi-
ciarus ipso iure, sed hoc non fateor, nisi vt ĩ. dicam, vel per
sñiam hoĩs, q̃ trãsiuit in rẽ iudicatam perdit ius, qđ hẽbat
in beneficio, ꝓõt, & dẽr beneficiũ alteri conferre, & licitũ
est epõ auferre possessionem ei, qui ius perdidit, si illi incũ
bat de facto sine alia causæ cognitione, quia in hoc exeq-
tur officium suũ. ad hoc de insti. c. 3. de pac. accepimus. &
c. cum clerici. de rest. spo. accepta, vbi hoc notant Inn. &
Ho. ꝙ non ibi scripsi, sed in cap. ꝓ pcedenti, qđ incipit sol
licite. super gl. 2. in quãtũ de priuatione iuris loquitur, ve-
rũ est, qđ de collatione dñt, sed quod de possessione dñt,
est falsum, vt in ꝓ. decr. licet cõs, nisi intelligas de priuatio
ne iuris declarata per sñiam, vt hæc sit mens, ꝙ siue per
sñiam declaretur priuatus, siue priuetur, procedat, quod
dñt, apparet hodie per extrauag. Io. execrabilis. dispensa
tiones, q̃ ꝓcesserunt ill'ã constõnem, modificatæ sũt, quod
dic vt ibi. §. 1. & 2. (prouideant) hanc salutiferã ꝓuisionẽ
aliqui plati trahunt ad q̃stum pecuniæ, vel grauamen sub
ditorũ contra id. sup. c. irrefragabili. ad finẽ (dubitetur) de
his circa hoc remittit hic Guil. ad Spec. de legato. §. 2. ver.
2 nunc aliqua. vsque ad finẽ. § bñficij. no. ꝙ † dispensatio [a] vo
a catur bñficiũ. Et vide quod dixi sup. de ver. sig. olim. super
vl. gl. [plura) ẽt si duo tñ. ĩ. de reg. iur. pluralis [præsumãt]
transgressionẽ notat, & sonat in vitium (eis) ordinarijs col
latorib. appareat, puta quia dispensatio cõtinet, ꝙ possit
pluralitatem curatorum, personatuũ, vel dignitatum re-
cipere & retinere vsq. ad certam summam, vel hẽt duo, &
dispensatio cõcedit de tribus, resignet ante collationem,
& si est absens, faciet hoc per procuratorem s̃m Frã. al. de
præb. accedens, de cõuer. coniu. ex parte, per resignationẽ
aũt vacabũt ẽt de facto. su. de cõcess. præb. cum nostris, s̃m
Arc. Hodie per constõnem Io. execrabilis, hñs ẽt vnum so
lũtale, si recipit s̃m tale, & prim ũ, quo priuat⁹ est sine mo
ræ dispendio verbo, vel facto sub testimonio publico in
manibus ordinarij non dimittat, priuatus est secundo, &
inhabilis ad sacros ordines & beneficia, vt ibi. §. qui ve-
ro. Et si hi, qui tẽpore constõnis illius sine dispẽsatione ta
lẽ pluralitatẽ habebant, vltimo retento nõ dimiserint præ
dicto mõ reliqua. ĩ. mẽsẽ a cõstõnis notitia, ẽr vltimo sunt
priuati, & inhabiles ad q̃cunq. bñficia obtinẽda, vt ibi. §.
porro (talib.) si pñctes post hanc dictionẽ, dic. s. curã aĩa-
rũ hñtib. alias dic cũ gl. nullius, per hoc tenuit Frã. quòd
dato quòd iste acceptaret & reciperet possessionẽ istius,
nõ perderet prima. qa non ꝓstat impedimentũ &c. ĩ. de
3 re. iur. nõ ꝓstat. Itẽ s̃m eũ non dr̃ factũ [b] quod nõ durat fa
b ctũ. sup. de ver. sig. 1. & ego. Itẽ verba cũ effectu sũt intel-
ligenda. sup. de cle. non resi. relatũ. Non vidit Frã. decr. eũ
qui. ĩ. c. li. de præb. & Io. mo. forte tenuit contrariũ dicẽs,
ꝙ si tertiũ adipisceretur, vacarẽt prima ipso iure, ergo in-
tellexit, ꝙ prius non vacabãt per renũciationẽ, vide gl. ad
q̃ remittã in fine vl. gl. q̃ fuit additio. [Momẽti]. i. vigoris,
vel efficaciæ. sic sup. ti. 1. c. 1. aliter sumitur, sup. de cã pos.
c. t. & ibi dixi. Prima gl. ponit casũ. Secunda tñ. per q. de
quib. ordinarijs loquatur, & duas opi. ponit. Quarta gl. re
citetur per qõnem, quid de non curato. Gl. in quib. rõnem
reddit & obiectionem soluit. Gl. ad quos, quærit, soluit, &
opi. ponit. Gl. sed contra, signat contrarium & sol. Gl. idẽ.
rñ. per quæstionem. Vl. gl. quærit & soluit. In gl. tertia ibi,
cum quidam. vide de ver. sig. cum in partibus, super vlti.
glo. In glo. hoc regulariter. ibi, spacium datur argentario
quæ sumptibus petentis rationes, alibi dedit congruum
spacium ad illas deferendas. In glo. ad quos, ibi, cum quæ
dam, vide de fo. compe. rap. pe, super 1. glo. In glo. vel mi-
4 nus. ibi. l. 1. æquiparatur, actorem † vel sindicum non esse,
vel inhabilem esse. In glos. quòd not. ibi in lege 1. & l.
Rutilia. vide de priui. quia circa, super vlti. glo. In glo. ne

locum

tocū ibi, eū quem. vide de li.ob.c.2.super 1.gl. In gl. prima in fi.& licet Gar. diuidat in 6. partes, & Boat. in 9. tu dic, q̄ duæ sunt partes, prima ꝓuidet circa collata, s̄a circa cō ferēda. ibi, in cōferēdis. iterū prima tria facit, ꝓuidet circa ꝑceptū dispensationis exhibendæ & pœnā non exhibē tis. s̄o ibi cęterū, cū exhibetur, distinguit, an sit euidenter sufficiēs, an dubitetur, s̄m membrū ibi si vero. s̄a prin. facit duo. primo ꝓhibet, s̄o decernit ibi, aliter. Dicit Frā. q̄ potissime propter Theutonicos & Hispanos manauit hęc constō, q̄a plus in talib. excedebant. In gl. 2. ibi & Gar. idē Io.mo.& Arc. Et in fi. non ob. s̄m Io.mo. ī.e.li. de rem.or. cū nullus, q̄ loquitur in ordinationib. idem Arc. In gl. licet. ibi idem quo ad id quod seqtur in gl. non quo ad alia dicta huius cap.|In gl. ad quos. ibi, quidam. & placet hoc Clerico. & ibi s̄m Guil.& Arc. sit huius rō, q̄a primus ordinarius non cognoscit directe de bñficio alteri subiecto. *Sed* q̄a an suū iuste teneat, aliter scire non pōt, iō dispēsa tionē vtriusq. requirat, q̄ ostensa iudicat suū iuste teneri, & contra illa non ostensa. In gl. vel minus. ibi, inter corporalia. ver. Sed neq. cū concor. In glo. sed contra ibi, dicas s̄m Gar. & Fran. idē Io.mo.& Arc. & in fi. quòd hic prolixe tractat Arc. & hic per eū additū ibi dicē. In gl. hoc ad eius. in fi. §. porro. Io.mo. alle. de ap. peruenit. 2. & dicit in addi. quòd licet ordinarius in principali ptātem nō hēat propter dispensationem, in his tñ, q̄ hic dntur de cura, &
3 obsequio ecclesiæ, hēt ptātem, q̄a † dispensatio semper datur, vel dari intelligitur s̄m istas duas modificationes, & sic soluitur contrariū de r̄la accessorium. j. de re.iur. In gl. quasi propter. in fi. sup. de ele. dudum. 2. Et de hoc in Spe. de legato. §. nunc videndum. ver. sed nunq̄ hñs. Et an eps cum talib. dispenset ibi in ver. seq. In gl. vlt. ibi plura, dicit Io.mo. si collator scit illum pluralem, seruabit hoc ca. q̄a cum ille in adeptione tertij beneficij innitatur iuri communi, habet renūciare iuri speciali, cui prius innitebatur. *Sed* si collator ignorabat illum pluralem, locus est decre. non potest. in s. de præben. nec debet esse melior conditio celantis, quod prodere tenebatur, eod. tit. eum qui.

ADDITIONES.

¶ Dispensatio. quid autē sit dispensatio, & quotuplex, & de eius materia. Vide in Spec. de le §. 9. & se & ti. de dispensa. & infra, eo. ti. de sententia, versi. porro. 2. q. 3.

Factum. Adde quod habetur in l. inter castellanum. & ibi doct. ff. de arb. & in l. si cum dies. §. idem eo. tit. & ibi. Doc. no. in l. in solutionib. & ibi Bar. & Ang. de sol. & in l. si fideiussor. §. fi. de le. 1. in l. illud. §. q̄ si actor. & ibi Bar. ff. quod cuiusq; vni. no.

SVMMARIVM.

Inquisitio generalis quando fit super statu ecclesiæ, non exprimuntur capitula.

Presbyter infamatus cogitur per iuramentum se purgare non obstante voto de non iurando.

CAP. IV.

Quia plerique. [Temeritatis] quæ propriè est, cum quid fit sine consilio. Ar. Dicūt deriuatores, ꝓ temerarius non æstimat periculum, audax æstimat, sed on timet (corrigendum) de instantib. tunc intelligit s̄m Arc. & hoc no. Vin. de accu. cum olim. [ecclesiarū] oe his uæ hic no. Arc. vide de elec. per inquisitionem. in 1. gl. & e iud. cum l. & A. in gl. fi. Dicit aūt † quòd qñ fit gñalis nquisitio super statu ecclesiæ, non exprimuntur cap̄la, a gñaliter inquirūtur debita clericorum, de officijs, de atu possessionum & rerum ecclesiæ, item non poterit ex pi cōtra testes, recipientur. n. quales inuenientur. Et est eciale, quia quæ in c. agūtur & c. de rest. veniens. 2. in fi. d id C. de tepn consensu. alle. ad prædicta Lau. Io. Gof. & ar. in præ. decre. (per inquisitionem) fit etiam talis inquisitio de plano & sine strepitu, de acc. olim. Nec credit Ar. quòd contra tales inquisitiones competat capitulo exceptio recusationis, nec & excipere poterit contra denunciatores, qui diffamauerunt ea. alle. quod no. Goff. in præ. c. cum I. & A. & de simo. licet Hely. in tali ergo gñali inquisitione non est locus subtilitatib. notatis in c. cum I. & A. maxime quo ad illos, qui pęnitentiam agere dñt, vt ibi patet in fi. ver. vt per ipsorum. Dicit aūt hoc locum non hre in foro iudiciali, quo quis remouetur ab administratione, vt patet in eo, quod legitur & notatur de accu. cū oporteat. & c. cum dilectus. Canonici ergo ecclesiæ, contra quā fit inquisitio quo ad pœnitentiam peragendam per cōspiratores conuincendum, q̄a non est curandum quis in talibus testificetur, vel denuncietur, vt no. Host. de testi. in oī. de iudi. nouit. remittit etiā ad no. 2. q. 1. Deus oīpotens (iuramentis) quæ non vincula iniquitatis. j. de iure. c. t. (pœnis) forte bñficiorum, de ele. cū dilecti. in fi. (vel ordinū) 1. q. 7. quot. (cordis) vel excōis, de qua vide, quod dixi de ost. dele. P. & S. in magna gl. Et eorum quodlibet propter sophysticam malignorum interpretationem fuerit hic expressum, vide quod scripsi, de exces. præ. nimis. ad finem (decernentes) simile de despon. impu. ad dissoluendū (auctoritate) apostolica subintelligaī [attētarū], sonat in viriū inf. de ap. non solum. (nullius) v̄be negatiuum, & ne de hoc disputetur, sicut su. de renun. quod in dubijs, subdiī penitus [iuramentis] no. casū, q̄ iuram non obligauit, facit r̄la non est obligatoriū, inf. de reg. iur. vide in Spe. de actore. §. 1. ver. sed si iurauerit, de iura. cal. §. vl. post prin. de teste. §. pe. ver. quid si qs, de cita. §. 1. in fi. vbi casus inuenies, quibus iuram contrariū non ob. rei agēdæ. Bar. et Brix. in dñi
2 cali. 39. renuit † quòd non obstante voto de nō iurādo, p̄sbyter infamatus cogatur per iuram se purgare, & super cōtractu veritatem dicere, quia in nī iuro superioris auctoritas est excepta, de iureiur. venientes. alle. 12. q. 2. beatus. & q. 4. trib. in fi. & c. inter cætera. de voto. c. non est. ff. qui satis. cog. l. vl. facit 33. q. 5. noluit, & hnc hr præal. ver. (superiorib.) puto quòd superior suus possit illum punire etiā de occultatione, quam facit legato, vel inquisitori, si per illos punitus non fuit. Prima gl. summat, dicit, vnde sumpta, aliæ textuales. In 3. gl. ibi prouidendum, cuius verba habes inf. in ver. 1. alle. In gl. pe. ibi. l. 1. vide in c. de causis, super vl. gl. In prima glo. in fi. de qua faciebat mentionem Guil. in Spec. de inquisitin. §. nūc tractemus. sub ver. quid si ante, illa tñ loquebat solū in religiosis, hic vero latius. Et primo inhibet, secundo decernit. tertio præsumptores puniri præcipit, secunda ibi, decernentes. tertia ibi p̄sumptores. In gl. quarum, in fi. vide quod notaui & dixi sup. e. li. de sup. neg. p̄la. grandi. in gl. no. In gl. fi. non, ibi, de reg. iur. accessorium. ibi soluit contrariū, qđ hic signat Ar. de. l. & fi is. C. de p̄. minor. Et ibi capitulo vl. inf. de reg. iu. r̄ō est obligatorium, de simo. nemo. Io.mo. In gl. quòd esse, in fi. ff. de fideiuss. si a reo. ad finem. C. de pęnis. si operis. Ioā. mo. In gl. vl. in fi. & obligat præceptum canonis sicut, & iudicis, remittit Arc. de app. cum speciali. ver. scianrque

SVMMARIVM.

1 *Officialis archiepiscopi archiepiscopo absente profert in episcopum.*

CAP. V.

Vt litigantes. Quod hic dr, fuerat olim hic disputatum, & sic terminatū per D. Altergradum de Lēdenaria, demum epm Vincentinum vltra iura, quæ int. al'e. gl. inducebat. 11. q. 3. nullus. & c. conquestus. sup. eo. ti. duo simul, per quæ patet metropoli. non plus posse in dioce. suffraganeorum q̄ alium epm, nisi inquantum inuenitur cōcessum, sed episcopus non posset. 6. q. 3. scriptum. 13. q. 1. c. 1. 16. q. 5. di. ergo nec metropolitanus, inducebat etiam decre. romana. ins. de fo. comp. Huic aūt qōni immiscuit aliam. s. an solus archieps posset cognoscere de paruo crimine epi, quod non requirat priuationem ordinis, nec beneficij. Ad negatiuam alle. 3. q. 6. si quis. & c. accusatus. & q. 8. accusatores. & ca. suggero. per quæ patet, criminalem cām epi in sinodo tractandam, & quòd hoc procedit etiā in paruo crie, patet. 34. di. quorundam. Item iura p̄dicta. & 6. q. 4. si quis episcopus. 1. 2. & 3. gñaliter. ll. indiffinite loquun-

loquuntur de crimine, & sic et de paruo crimine intelligenda sunt. j. de priui. qa circa. cu concor. Nec mirum cum et si ciuiliter contra eum agatur, sindicus sit iudex. 6. q. 4. si inter. 1 1. q. 1. si clericus. Soluendo tenuit contrarium per c. 10. q. 3. quia cognouimus. Ad contraria rndet, q loquuntur de grauib. criminib. quae requirunt depositionem, qd patet, quia in illis diffinitio reseruatur papae, & aliqua ex illis sm antiqua tempora loquuntur, quando omnes causae deferebantur ad sinodum. 18. di. per totum. alleg. quod no. in prae. c. si clericus. & 15. q. 7. in summa. Pro solutione praedicta facit sup. c. romana. ad fi. vbi suspensionem, interdictum & excommunicationem non solum, † archieps, sed et

2 eius officialis ipso absente profert in epm, vide etia, quod scripsi de praeb. graue. in gl. magna. ver. item secundu Inn. [His] .s. ciuitatibus, vel dioc. non tn in ipsarum loco exempto. j. e. cum episcopus. Arc. (consistere) si enim agatur reali, melius cognoscetur, vbi sita est res. C. de prae. mino. l. si praedium. Io. mo. de consue. ad cautelam hoc addit per id quod hr, sup. e. li. de consti. c. 1. Prima gl. dicit, quod declaret. Secunda quaerit & soluit. Tertia gl. rn. per questionem, an edat ius nouum, vel declaret, & per id infert ad tepus praescriptionis. Quarta gl. rn. per qo. quid si vt delegatus. Penul. glo. arguit, quaerit, & sol. In gl. a. ibi. l. 3. vide in ca. nouit. super prima gl. & ibi. l. vl. vide de sen. exco. a nobis, & super gl. no. quod. In gl. 1. in fi. & tria facit. primo ponit constitutionis causam. secundo constitutione statuimus. tertio exceptionem. ibi in fi. In 2. gl. ibi, pactum etiam tacito, secundum Arc. & ibi. verum puto. idem Arc. sine determinatione, quae sequitur, alle. 3. q. 6. pulsatus & in fi facit cle. de foro compe. quamuis. in prin. & §. volumus. In gl. videtur, ibi, restaret, quod sup. consuetudo de qua finis loquitur. & ibi 40. annotum, idem Io. mo. & Arc. in gl. super quo. in fine, vide quod dixi de haere. ad abolendam. super glo. fi. & quod dicam inf. tit. 1. c. vno. super gl. antepe.

S V M M A R I V M.

1 *Episcopus inuitatus ad aliam diaecesim pro clericis ordinandis, vel similibus debet habere expensas.*

C A P. VI.

Si episcopus. Idem in archiepiscopo etiam quo ad prouinciam secundum Arch. & dicam ins. de cen. romana. in prin. de inferioribus etiam videtur ide [alium] quam idoneum ad hoc elegerit, vide c. episcopum. 10. q. 1. dicit presbyteros probabiles. Et decr. inter. eo. tit. dicit viros idoneos. Et si ab eo deputatus in aliquo loco excesserit, tenetur episcopus, ar. ff. de exercitoria. l. 1. in princ. de offi. proconsulis, obseruare. §. proficisci, secundum Archi, qui remittit ad notara per Az. in sum de exercito. §. tenetur, & per Inn. de fideiusso. quod quibusdam, remittit etia inf. de praeben. si episcopus. Dicit autem, quod illam quotidianam visitationem, quae fit quotidie multis de causis emergentibus non potest episcopus alteri, quam Arch. demandare, hoc vsus non approbat, nec iure probatur, tn ipse alle. quod no. Hug. in prae. c. epm. & 15. dist. perlectis. Hoc ergo casu intelligatur de annua visitatione, qua pot eps committere cui vult. tenentur hodie per constitutionem Benedicti, quae incipit vas electionis. de qua dicam Ins. de censibus, fęlicis. taxatum est, quid debetur vicario visitanti siue in victualibus, siue in pecunia, per volentes procuratio persoluatur visitanti, arguit Arch. pro opinio

1 ne Hug. no. 9. q. 1. nullus primas, quod † eps inuitatus ad aliam diaecesim pro clericis ordinandis, altaribus consecrandis, vel similib. ibi habebit expensas, alle. iuxta quę ponit finis vltimae gl. per quem. s. vicarium visitatem. Prima gl. sumat & dicit quid declaret. tertia gl. obijcit & soluit. Gl. & sic, ponit opinionem. VI. gl. obijcit & soluit. In gl. 1. in fi. Et primo prouidet. secundo prohibet ibi, idem tn, prouisio duplex. prima circa expensas victuariorum extra visitalia. secunda ibi hi tn, circa expensas victualiu & ca reddit In gl. secunda. ibi inter cętera. Et 10. q. 3. epm. in gl & sic ibi vt parent, sicut pararent sibi ipsis, si personaliter visitarent. In gl. vlt. ibi, vt hic vides haec debet, eo q plus expendisset, si personaliter visitasset, illud excessiuum exigere, ar. ff. man. si quis alicui. §. impendia. secundu Io. mo.

S V M M A R I V M.

1 *Ordinarius est, qui suo iure, vel principis beneficio vniuersaliter iurisdictionem exercere potest.*

2 *Episcopi an habeant iurisdictionem in personas exemptas an in loca.*

C A P. VII.

1 **Cum episcopus.** [Ordinaria] ordinarius est † q suo iure, vel principis beneficio vniuersaliter iurisdictione exercere pot. ff. de iurisd. om. iud. l. more maioru. & l. se. super illum vero habet ordinariam, qui in ipsius diaec. vel territorio habet domicilium. sup. de fo. compe. c. vlt. ff. de iuris. om. iu. l. vlt. scdm Arc. (per alium] dicit Arc. asserendo & Io. mo. arguendo hoc intelligi, qn in loco certo specialiter no est prouisum de aliquo iudice, per quod dicit, q si Arc. in certa parochia diaec. a tpe, cuius non extat memoria, exercuit ordinaria iurisdictione, causas qualcunq; audiedo & diffiniendo, in illa parte non poterit eps ponere officialem, quasi gnalis prouisio huius cap. & similiu non se extendat ad loca, quib. de iudice specialiter est prouisum, ar. C. de pac. coue. l. fi. & remittit. j. tit. 1. c. vno. Hoc dictum verum credo, cu eps de priuilegio, vel cosuer. Archidiaconatus non posset immediate adiri, & facit, qd dixi de offi. or. pastoralis. super 1. gl. alle. secus credo, ad ide de offi. arch. ad hoc, in fi. de of. legati volentes (spectantes) de consue. vel de iure. s. eo. co querente. Io. mo. & ins. de exce. c. 2. andire, & diffinire. ff. de iud. de qua re. de ca pos. cu super Arc. (personas) cu de captione loquit, restringit se ad ecclesiasticas personas, uide quod scripsi in Spec. super hac rubrica de offi. ordi. [carcerari] dicit Io. mo. quod latius potest hic facere episcopus quam abbas, vel inferior praelatus. sup. de sent. ex co. vniuersitatis. & j. eo. tit. si clericos. Prima gl. sommat. Secunda gl. dat duo similia. Gl. 1. cap. soluit contrariu. In gl. 1. ibi, sed neque, seqtur proprijs manibus aliquem percutere debet, hoc enim extraneum est a sacerdotio. In gl. 1. in fi. ponit dictum cuius rationem praemitit. scda ibi dubium. In gl. ad cognoscendum, ibi exerceat, de celebratione diuinoru & benedictione populi dic, vt in cle. de priuilegijs, archiepo. Et in fi. dicit Io. mo. q in casu, in quo iurisdictionem habent in loco exempto, vt in casu decreta. ad abolendam. in fi. hoc bene possent, bene dicit, no bene

2 exemplificat, vn ponderandu est, an † habeat iurisdictionem in personas exemptas, an in loca, facit. j. de priui. p exemptionem, primum patet. j. de priui. c. 1. & in cle. de test. c. 1, secundum in cle. attendentes, de reli. do. quia contingit. In gl. vt s. in fi. & q de crimine ecclesiastico ibi dixi post Gof. hic no. Arch. remittens etiam ad notata sup. eo. ca. 1. de por. ca. nos inter. & 87. dist. eos. In gl. pe. in fi. Arc. alle. 68. di. quamuis. quamplura ad officiu ordinarij spectantia collegit breuiter Guil. in spec. tit. eo. §. officiu. In fi. vltimae glo. Arch. exponit. i. absque alicuius contradictione.

S V M M A R I V M.

1 *Delictum singularis personae an faciat cessare in ecclesia.*

2 *Culpa maior maiorem exigit paenam.*

C A P. VIII.

Quamuis. Prolixum casum posuit hic Arc. & principaliter, vt includeret id, qd dicam j. super ver. cuiuscunque (perniciosum]. i. periculosum. inf. de sta. mo. c. 1. in prin. Arc. perniciosus quasi pestifer vel letalis. (abusum] remittit Archid. ad id, quod post eum dixi sup. eo. li. de offic. dele. cum plures, super vlt. gl. (moderatione] vide qd dixi sup. e. li. de offi. delega. c. 2. (cosilio] hic ponit Arc. quod no. & dica j. de re iudi. ad apostolicae. in prima gl. [ecclesiae] cuiuscunq;

iuscunq; dicit Arc.per hoc patet huius cessationis formā
seruari d're, ēt cum ad mandatum superioris a diuinis cess
satur, cum.n. hæc litera nul-ū casum excipiat, ex alicuius
capite non debet excipi.de pœ.di.3. ad hunc instant, 2.q.
5.consuluisti.33.q.1.c.vi.in princ.de hoc de coniu.lepro.
qm.in mādato igitur, quod facit prælatus de cessando in-
telligitur excepta hic auctoritas Papæ, q̄ p̄cedit, non cessa
bunt ergo canonici, nisi ista forma seruata fuerit, induci-
tur ēt illud, aliqnatenus attentetur.quod sequitur, si ces-
sationes inducerentur per statuta conciliorū p̄uincialiū,
non vr̄ hæc solennitas obseruanda, per cle. de sen. ex.c.1.
versi.quod & in ep̄o, ergo membra contra caput hāc ces-
sationem facere pñt, ad hoc s̄.c.irrefragabili.s̄.de ap.di-
lectis. vbi hoc facit decanus.nō ob.21.di.inferior,de mai.
& obe.cum inferior, quia cessationem hanc non facit ca-
pitulum vt iudex, sed vt pars & qū de consuetudine, vt id
possit, & est simile, quod dixi s̄.de cens.venerabi. in ma.
gl.circa medium.(conditionis) vt dicit Arc.ēr seruos, &
monacos & iudæos vr̄ includere hoc verbum.all.54.di.c.
2.de ser.non or.cōsuluit.C.de iudæ.l.fi.Cū ēt seruus delin
quere possit & monacus, & rōne delicti conueniri.11.q.1.
de personis.3.q.4.nulli.& no.ff.de off.procō.obseruare.§.
proficisci.Arc.contra.s̄.de sen.ex.relatū.idem in iudæo,
de vsuris,post miserabilem. Dicit tñ, q̄ absurdum vr̄, q̄
1 pro † delicto singularis personæ cessetur in ecclesia, vt sic
puniatur, qui non peccauit, nisi forsan ille delinquens es-
set rector, vel dñs loci.ad hoc s̄.de spon.non est.de postu.
c.1.aliñ ad primum dictū, j̄.de sen.ex.c.si.ver.illis ēt req-
sitis.hoc addit, vt dixi s̄.c.2.& fiet requisitio expressa cū
in instrō vel literis, vt ibi.(capitulum) propter hæc tria ver
ba, vide quod dixi de rescri.edocēti.de præb.nisi esset. &
tunc sic.s̄.de ap.super eo. [concordia] no.partes compo-
nere posse, licet agatur de crimine, rō colligitur.ff.de noui
ope.nun.l.1.§.& post operis, & no.C.de transa.l.transige
re.Io.mo.Arc.remittit de collu.c.1. cum suis cōcor.dictis
vulgarib. sm Ar. de rescr.nonnulli.de ele.cupientes.post
prin. [videbitur] certa pena non exprimitur, quia maior
2 culpa maiorem exigit penam.s̄.de exce.præb.tanta. cū si.
(non seruant) plus astringit partem cessantem ēt ad ve-
niendum, q̄ illam propter q̄ cessatur, vnde nulla causa illā
excusat, nisi concordia, per quam cessatio esset. Est.n.ces-
satio odiosa & popularis, vt quilibet de populo volēs pro-
sequi inueniat partem cessantem præsentem, cum qua cau
sam prosequi possit sm Ar.[celebretur] per ipsos eosdem
cessantes, quos superior poterit ad hoc cogere. Itē & per
alios clericos in ecclesia institutos, qui non fuerūt de ces-
satione.[inducentib.] vt esset dare in ecclesia Bon.de mā-
sionarijs & capellanis. Prima gl.summat. Glo.s.ponit opi
nionem, quam partim reprobat, dubium sol. arguit & re-
mittit. Gl.datur.ponit cōuenientiam & drīam ad capitu-
lum. cupientes. Glo.non credo, soluit dubium & remittit.
Vlt.gl. colligit 10.quæ præcedunt cessationem & tria quæ
sequuntur. In gl.nō credo.ibi, nepos Proculo.uide de ver.
sig.intelligentia.super 3.gl.In gl.in fi.& sunt tres partes,
prima ponit in gñe ius antiquum, & pro constōnis cā po-
nit transgressionem ipsius.secunda dat formam cessatio-
nib. ante factū, in facto, & post factū.tertia cessationibus
aliter factas iubet nō seruari.scd'a ibi nos.tertia ibi patte.
In gl.datur ergo.ibi, penæ debitæ. & nihilominus tñ non
tenentur sm Ar.alle.j̄.de dolo.& contu.cū dilecti. & qd̄
no.Host.j̄.de sen.ex.cum medicinalis, quātū ergo ad de-
uolutionem partium non nocet, si non fuerint t̄pa obser-
uata. In gl.non credo.ibi, oī die.dñ.n.aliquid cōtinuum,
etiā si sit ibi interuallum, de con.di.5.sint tibi, al. Arc. q̄
de aqua quotidiana dicit lex & no.de causa pos.cū eccle-
sia.in gl.ex hoc.In gl.vl.ibi si non fecerit.ecce decimum.

SVMMARIVM.

Promissio facta monaco per abbatem de non auferendo sibi priora tum. non valeat.

Monacus dicitur seruus.

3 *Religiosus, qui habet prioratum a Papa non tenetur renunciare ad mandatum abbatis.*

4 *Hospitalarij, qui milites Rhodienses dicuntur, non possūt quicquā vendere sine speciali mandato Papæ, qui eorum episcopus est.*

5 *Archiepiscopus & Metropolitanus differunt.*

6 *Res acquisitæ de bonis ecclesiarum non sunt propriæ clericorum. & num.7.*

C A P. IX.

Præsenti. [Vacantibus] Arch.hic postquam tra
ctauerat id, quod est hodie expeditā
per cle. vt dicit hic gl.quę fuit, ið 1...
misit ad declarationem eorū, q̄ prædixerat disting' eoū,
q̄ aut in prioratib. sunt ecclesiæ constructæ & dotatæ au-
ctoritate diœcesani, sicut esse dēt de consr.di.prima, nemo
ecclesiā, aut nō sunt, sed sunt ibi tm̄ oratoria, q̄ fideles in
suis domib. hīe pñt, vt e.di. vbicunque. Et hoc sc'do casu
nulla dubitatio sm eum. Primo casu abbas, vel alius cleri
cus ab ecclesia, cuius est patronus, nō recipiet, nisi solitū
censū, ad hoc de cen.p̄hibemus.de hoc 16.q.1.c.2.nulli
hoc nō licet ep̄o.10.q.3.quia.vbi de hoc.& c.le.& 18.q.2.
c.1.fortius nō licebit abbati.25.q.2.imputato.& hęc pro
cedūt, cū possessiones pleno iure transferuntur in ecclesiā
ædificatā.Sed si earum p̄prietas penes ædificatorē rema-
net, & ecclesia ædificata hēt utile dñiū cū pensione certa
soluenda, vel sine, tunc non liceret imponere, uel augere
pensionem, & contra factū punitur.s̄.de pac.cū clerici.ni
si fiat de auctoritate epi, q̄ dare nō dēt, ne soliti clericorū
reditus minuantur.s̄.de præb.auaritiæ.& hoc voluit Inn.
e.ti.de monacis.& cū talis ecclesia de iure subsit diœc.10.
q.1.decretū.16,q.7.cēs, incongruū uī, q̄ aliquis talē prio
ratū, vel ecclesiā intret, vt ibi administret irrequisito diœ-
cesano, de renun.admonet. cum ad ipsum spectet ordina
tio, etsi alius instituat & destituat.quod locum hēt, cū mo
naci ex collatione ep̄i talem ecclesiā hñt cum oī suo iure,
ut dicetur j̄.de cap.mo.c.uno. Et sic pōt intelligi de priui
legijs, nolentes.§.in eos.uel cum habēte ex priuilegio, uel
præscriptione. Collatio uero, de qua dixi, iustificatur per
no.16.q.2.c.1.& in præ.c.de monacis.& de transa.præte-
2 rea.2.quærit demum, an † ualeat promissio facta monaco
per abbatem de non auferendo sibi prioratum, dum uixe
rit. Argnit q̄ non, quasi facta sit inter dñm & seruum, quę
a non ualet. C.de transac.interpositas.& † monacus[a] seruus
a dr̄.54.di.multos.& no.12.q.1.non dicatis, uñ Host.dice-
bat, non facile posse abbatem obligari monaco, q̄ locum
teneat extra claustrum.sup.de stat.mo.cum ad mon.§.ta-
les.16.q.1.placuit.hoc no. qui clerici uel uo.insinuante. ?
Inn.tñ ibi dicit, quōd si ex malitia uellet abbas illū remo-
uere a loco, quem sibi deputauit, posset supplicare supe-
riori, & superior audiet eum, ut audiret seruum. C.de pre
ci.impe.offe.l.1.& Instit.de his qui sui uel ali.iu.sunt.& ad
hoc uide quod dicam j̄.de præb.cum singula.super gl.ad
3 idem. Dicit etiam hic Ar.† q̄ vbi religiosus prioratum ha
bet a papa, non tenetur renunciare ad mandatum abba-
tis, quia quantum ad hoc em̄ācipatus est, ar.16.q.1.si mo
nacus.de sta.mo.§.priores.& hoc placuit Vinc. de ele. cū
inter R.idem ubi Papa confirmauit, vt not.Inno.de præb.
nisi dignitatib. non ergo locum hēt in præbendis, de te-
sta.relatum.2.& uide quod ibi no.in gl.sed nū quid suble
ctis, ex quibus cognoscatur plena subiectio, remittit Arc.
sup.eo.conquerente.& sup.e.de re iu. cum inter.& ad no.
per In.de priui. cum & plantare.§.in ecclesijs. Et no.q̄ ut
locus sit huic penæ, satis est ecclesiam sibi esse subiectam,
puta, quia ibi habet hic agens ius episcopale, etiam si in-
stitutio & destitutio spectat ad alium, quod probat hæc li
tera, & hoc etiam inducebat contra dñm Arnaldum Za-
baterium olim episcopum Bon. qui plures in hāc consti
tutionem commis.nec reprehendatur hæc expressio ideo
facta, ut a similibus abstineant successores eorundem oīa
præmissa respicit bona de minimo usq; ad maximū.12.
q.5.c.pe.& uide de testa.relatū.2.ff.de uer.sig. bonorum.

[rectorib.] i. prælatis fm Arc. ṡ. de cle. ægro. de rectorib.
Et per hoc dixit Arc. perpetuos non rpales intelligi reser
uari. dicit Io. mo. per hoc non tolli consue. per q̃ fructus
beneficiorũ ad certũ tps defuncto debentur, & dicit mo-
derationem. §. porro, eo casu locũ non hre, cũ loquatur in
superiorib. qui dñt filijs thesaurizare, in quib. suadet iõ
moderatione seruari, alle. C. de aduo. diuer. iu. post duos.
C. de protectorib. & domesticis. l. fi. li. 12. Primũ placet, vt
olim contra Arch. terminaui in mercu. q̃ videas super r̃a
nemo pôt plus. j. de reg. iu. circa fi. n tene, qđ habes in ex-
tra. Io. quæ incipit. suscepti. per q̃ et approbatur, qđ prius
dixi (occupare) in mala parte, de hoc ṡ. e. li. de elec. gñali.
conuertere. 12. q. 4. quicunq; seruitorib. concor. ṡ. de cle-
ri. non resi. c. pe. (onerib.) hæc litera facit pro Io. de De. q
tenuit, q si Papa datis executorib. mandat per hospitala-
rios exemptos prouideri cuidam militi de centũ, non te-
netur vltra q̃ possit, ponderatis impensis familiæ, & pau
perũ infirmorũ & expositorũ, quos solet alere hospitale,
quos propter id, non dñt expellere, nec tenentur propter
id possessiones vendere, hæc. n. essent contra salutares re-
gulas, contra quas Papa non intendit aliquid dicere, de
con. dist. 1. basilicas, quæ regulæ habentur 16. q. 1. c. fi. 86.
di. c. non satis. & c. pasce. 42. di. §. 1. 87. di. c. fi. de infan. lan.
4 c. vno. item † sine spāli mandato Papæ, qui eis eps [b] est, vẽ-
b dere non possent. 13. q. 2. abbatib. 17. q. 4. in venditionib.
dicatur ergo, Papam hoc solum intellexisse, q fieret prouĩ
sio iuxta facultates hospitalis, de rescrip. si qñ. facit de cẽ-
si. cum apostolus. & c. sopitę. & c. cum nuper. 10. q. 3. illud.
1. & 2. item lex non dẽt esse impossibilis. 4. di. erit autẽ. &
ponit versus, quos dicam j. de reg. iu. nemo pôt. in princ.
& dicit, q appellatio per eos interposita propter hoc tene
ret contra processus executorum (redditus) hoc. n. dictat
ratio, quę dicit fructus respicere dñe totum annum. ff. sol.
ma. diuor. §. ô solum. Io. mo. qui etiam notat arctari pri-
uileg um, vel consuetudinem (quærẽdum) ad illicita, alle.
de deci. suggestum. j. de priuilegijs. vt apostolicæ. & ff. de
vul. & pu. substi. ex facto. §. primo. Prima glo. diuidendo
summai. Gl. per œconomum. primo dicit, per quem seruen
tur, & remittit. secũdo notat ad qõnem, in qua distinguit
cum Host. & Gar. inter clericum administratorem & sim
pliciter bñficiarum. Gl. & sic. & duæ præcedentes soluunt
tria dubia. In vlt. gl. quærit & soluit. In glo. & sic. ibi, non
est. vide in c. cum aliquib. in prima gl. In gl. 1. in fi. partes
parent, & prima subdiuiditur in prohibitionem, exceptio
nem & pœnam. sed a ibi nisi tertia. ibi alioquin. In gl. 2. ibi.
5 archiepiscopi. Dicit hic Arc. q † inter archiepiscopum &
metropol. est differẽtia, alle. 21. di. c. 1. post prin. & in auth.
colla. 9. de priui. archiepi. in prin. ibi, non solum metropo
litanus sed et archiepus fiat, hr illa rub. post tit. de sãctis.
epis, quæ non legitur, nec glossatur. In gl. per œconomum.
dic quod et mon. vacanti. dare pôt eps, vt dicit hic Arch.
per decr. cum vos. ṡ eo. & per ea, quæ no. Inn. & Host. de
sta. mo. ea. quæ. §. q si Abbas. Et vide, quod ibi dixi super
ver. prouideatur. & ibi infirmari, quibusdam legistis vĩ, q
hoc sit incidere in legem Fusiam caniniã, quæ permitte
bat dari libertatem in vita non in morte. hodie sublatam.
Inst. de le. fu. ca. tol. Sed illud in dño, hic de prælato, vel ad
ministratore loquimur, qui dñs non est, sed procu. de dĩ.
c. fi. Item ad oppositum ad instantiam per id, quę dũo. ṡ.
de sepul. de his. in prima gl. Et quod ibi dixi. & ibi possũt
testari. ipse Host. signat contrarium de decr. cum in offi-
cijs. de resta. & ibi remittit. Arch. tenet contrarium per c.
primum. 12. q. 3. hoc prolixe notat ṡ. eo. li. de rescrip. statu
tum. §. assessorem. dicam a ibi, q sic intellexit illum canonẽ
Bar. Brix. vt e. tit. & q. 4. c. 1. & patet. 13. q. 1. §. vlt. Dicit er
6 go ibi, q † res acquisitæ de bonis ecclesiarum non sunt ꝓ-
prie clericorum, alle. 12. quæstio. 1. res ecclesiæ. & quod
ibi not. Ioan. & quod no. innocen. de eta. & quali. indeco-
rum. debent n. clerici, quòd ad necessaria superest, paupe
ribus erogare, alias inique agunt, vt 31. q. 4. sic non sunt.
in fi. ad idem. 44. di. in prin. & quod ibi no. & quòd acqui
sita sint in prouisione ecclesiæ patet. 12. q. 1. eps de reb. &
§. si ergo. & solus vsus competit eis, vt ea. q. §. vlt. & q. 2. si-
7 ne exceptione. & † sic acquisita vendicat ecclesia. 12. q. 4.
sacerdotes. & q. 5. fixũ. & q. 2. apostolicos. in fi. vbi de hoc
& no. de peculio cle. inquirendum. Fatetur tñ clericos fru
ctuum perceptorum esse dños, & habẽt ipsorum proprie-
tatem quantum ad fidem & debitam dispensationem sibi
& suis faciendam. 31. di. omnino. 50. dist. studeat. in fi. 86.
dist. non satis. ver. item est probanda. Et faciendam etiam
pauperibus. 12. q. 1. quia tua. in fi. & 47. di. sicut hi. & pa-
ret. 14. q. 1. §. quia ergo. vbi expressum, q clerici vtũtur ad
dispensandum. & sic loquatur j. de clericis nõ resi. c. vno.
a contrario. Et ibi [reconditis] vide quod dixi ṡ. eo. lib.
de rescri. si propter. super gl. quid dices. & vide quod no.
in Spec. de fructibus & inter. §. 1. in prin. & quod ibi dixi,
& in ptę. c. si quis. Host. tractans, qui fructus ad ecclesiam
debeant peruenire, de quibus clericus testari non possit,
primo ponit, quod in præal. glo. de vasallo no. secundo di-
cit, quòd inter ecclesiam, & executores cleri diuidentur
fructus, sicut diuiduntur inter vir. & vxo. facto diuortio,
vt distinguitur in textu & gl. ff. so. ma. diuortio. & ll. prece
dentibus, & vide quod dicam de dona. inter vir. & vxo. c.
2. super vlt. gl. Dicit autem ibi verius esse, quod hic dicit
gl. sic enim in vsufructuario. ff. de vsufr. arboribus. §. Iulia
nus. alias est lex, incipit si fur. ff. qui. mo. vsufr. amit. si vsu
fructuariua. in fi. de vsuris. qui scit. §. 1. & §. præterea, quod
dicit verum, nisi de speciali statuto, vel consuetudine ec-
clesiæ, quo tamen non nimis grauetur ecclesia, cõtrarium
censeatur, cui stabitur, de test. relatum. de conce l. preben.
ea parte. Secus si esset onerosa, de consue. c. 1. de hoc vlti-
mo vide extra. Io. suscepti. & quæstionem, quam posui su
per regula, nemo potest plus. Quæstiones autem de præla
to, qui deposuit de mobilibus, qui tunc fructus pertineãt
ad defunctum. Et quid tunc veniat appellatione mobi-
lium, vide in Spe. de fruc. & de interesse. §. 1. ver. sed po-
ne prælatus. & ver. sequentibus, ad materiam etiam gl. fa-
cit, quod no. in Spec. de statu regula. ver. 58. In glo. 40. an-
norum. in fi. Arc. remittit ad. c. nullus. 2. 1. q. 10. q. 3. quia
cognouimus. 18. q. 2. seruitutem. & j. de prescri. c. 1. & pro
summa circa præscriptionem remittit. 16. q. 3. in summa.
In gl. pura. in fi. adde, quod dixi post Host. vt eo. bene ca.
vno. in fi super ver. iusta causa. quod hic ponit Arch. In
gl. facta. in fi. vide quod no. in cle. de deci. c. 1. in gl. sic su-
spensi. In glo. & sic ibi cautio, idem Arc. In glo. ad quæ. in
fi. & facit ad ea, quæ scripsi post Host. de arbi. dilecti. in
prin. & de verb. signi. enim inter. super 3. gl. In gl. vlt. in fi.
& ideo tam varie, quia ibi læditur caput per membra, hic
econuerso. & capitis læsio grauior est, de accu. qualiter.
ibi. nec concussis & 2. q. 7. sicut. secundum Io. mo. vel ab-
surdum est, quod filius in parentem, vel subditus in præ-
latum, vel ipsius res habeat potestatem, de maior. & obe.
cum inferior plus vrget ratio ibi no. in 1. glo.

ADDITIONES.

a ¶ Monaстis Adde, quod habetur in l. cui fundus. §. seruũ. & ibi Alex.
post Bar. ff. si cer. pe. gl. in l. cum hæredes. §. fi. de acq. pos. Inn. in c. cũ
olim. 2. de priui. Bar. in l. 1. in prin. & §. pen. de stip. ser. Et Ale. in l. 1.
§. item acquirimus de acq. pos. & in l. stipulatio. §. hi qui. de ver. obli.
b ¶ Episcopus. No. hic, q fratres hospitalarij, qui & milites Rhodij di
cuntur, non habent episcopum nisi Romanum Pontificem. Sed ha-
bent priorem baculo, & mitra, cæterisque insignijs episcopalibus
vtentem, qui habet in suos potestatem, quam habẽt episcopi in sub
ditos præter hoc vnum, quòd clericos suos non ordinat ad sacerdo-
tium.

¶ De maioritate & obedientia. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Ecclesia non semper fungitur vice episcopi.*
2 *Capitulum vacante sede administrat temporalia & spiritualia.*
3 *Cardinales in suis ecclesiis habent ius episcopale.*

CAP.

C A P. P R I M V M.

Episcopali. [Capitulum] remittit Ar. de iurisdictione capituli vacante sede
ad no. per Inn. de hær. ad abolendam, & ad no. sup. eo his quæ. & c. cũ olim. & ponit quod
ibi dixit post Vinc. Subdit demum ꝙ quæ sunt de iustitia
in spũalibus vel temporalibus ad epm spectantia, prosequitur capl'm sede vacante, de supp. neg. prę. si eps. & c. ec
clesia, non autem illa, quæ sunt de gratia, vel alienatione,
nisi quantum iure conceditur, ad hoc inf. ne sede vac. c.
1 vno. non enim † semper fungitur ecclesia vice epi, patet
12. q. 1. si qua de rebus. s̃. de pręscri. c. 1. Circa mãm istam
distingue tres species casuum. sunt. n. quidam, quos certum est, capitulum posse vacante sede, quidam ꝙ certum
est non posse, & quidam, de quib. dubitatur. De primis ca
2 sibus hic expeditum est. Item † administrat spiritualia &
tẽporalia. sup. eo. lib. de sup. ne. præ. c. pe. & vlt. siue vacet,
siue quasi vacet, vt in præ. c. pe. & vlt. iudicat hæreticos.
sup. de hæ. ad abolẽdam. in prin. Dat inquisitores hæresis,
vt cle. de hæretic. j. & ii. Confirmat electos. e. ti. cum olim.
instituit præsentatos. inf. de insti. e. i. Dat commẽdaticias
ad ordines. sup. e. li. de tẽp. or. eum nullius. §. 1. Compellit
executores testamẽtorum qui susceperunt offm̃ illud exe.
qui, vt scripsi de testa. Io. super ver. diœcesanũ. Et sede vacãte dat coadiutorẽ epo dementi, qui nõ resistit. inf. de
cle. ægro. c. 1. §. si vero. De secunda specie est collatio beneficiorum spectans ad solum epm, ne se. va. c. 1. & inf. e. ti.
c. vno. Non alienat immobilia, quia nec id facit administrator datus a Papa. s̃. e. li. de ele. is cui. Non succedit immunitatibus, vel priuilegijs epali dignitati concessis, de
quibus no. inf. de priui. c. si. Non succedit in dando consilio, quod ab epo requiri dẽt. j. ne se. va. c. vno. §. si. De tertia specie sunt multi casus. Dubitatur. n. an visitare possit,
de quo plene no. in cle. de hære. c. 1. in gl. hæc litera. Itẽ an
det subdito licentiã transeundi, de quo plene dixi sup. e.
li. de ele. si abbatem. super 3. gl. An permutationes beneficiorum facere possit, de quo no. in cle. de re. permut. c.
vno. an det litteras indulgentiarum, de quo dixi de exce.
præ, accedentibus. An dispẽset in septimo. decre. eum ex
eo. sup. e. li. de ele. vbi scripsi sup gl. igitur licet. An faciat
alias dispẽsationes permissas episcopis collectas in Spe. e.
ti. §. nunc de episcopotũ. & de hoc s̃. de symo. ex insinuatione, verum est, ꝙ ibi non dr̃ de vacatione sedis. Item an
succedat in iurisdictione epali delegata a iure, de quo scripsi de hær. ad abolendam. super vl. gl. An conferat beneficia ad episcopum deuoluta, de quo scripsi sup. e. li. de ele.
q̃q̃ super gl. pe. An succedat in cognitione feudi, de quo
sup. de fo. cõp. verũ. sup 1. gl. An succedat in officio executionis testõrũ, de quo in Spe. de instru. edi. §. nunc vero aliqua, ad fi. pe. col. ver. item circa, non dico de ptãte cogendi executores, de qua sup. dixi. Itẽ an succedat in electione, quæ iure priuato cõpetit epo, de quo sup. de elec. scriptum. super glo. hoc ideo. Item an possit facere statuta iusta & salubria, audiui hoc nuper fuisse Perusii disputatum
per magnæ scientiæ virum do. Fede. de Sen. qui motus per
primos casus sup. positos, quia succedit in illius iurisdõne
per id põt. sup. e. si quis. 3. q. 4. nullus, tenuit tale statutum
tenere & durare in tpe epi substituti, nisi id reuocet, quod
posset. 11. q. 1. si qua dẽt, si. qđ scripsi de ele. licet can. super
gl. pen. [ptinere] dicit Io. mo. ꝙ in ecclesia Ambianẽ. duo
Ar. se. va. in suis archidiaconatib. epalem iurisdõnẽ exercent, alle. Arc. sup. de sen. ex. c. 3. & in c. mulieres. & c. de
cætero. & c. ea noscitur. & c. de monialibus. & c. relatum.
& inf. de sen. ex. religioso. [apostolica] ponit exẽplum sm
Arc. inf. de scis. c. vno. non ponitur proprie hoc exẽplũ, qa
nec eps ibi poterat, sed ad hoc adducit, qa nõ potest collegium, quod poterat Papa [interdicta] expresse, vel per cõ
missiones alii factum sm formã dec. is cui. sup. eo lib. de
sen. & decret. vlt. de sup. ne. pre. Io. mo. istud secundum
non excipit congrue pp literam, sexta ad quem &c. Prima gl. ponit summã, & quid determinat. Ante pe. gl. ponit
quorum hic erat opinio, & contrariã Gof. & rñdet ad capitulum, per qđ mouebatur. Vlt. gl. soluit q. In gl. vlt. ibi. §.
interim. vide in e. inf. alle. in gl. loqtur. In gl. t. ibi, hisque.
& licet illa decr. non in epo, sed in cardinale loquatur, di
3 cit Io. mon. Papam sibi rñdisse, ꝙ † cardinales in suis ecclesijs habent ius epale. & vide qđ dixi post Inn. de capel.
mo. dilectus. in glo. vbi, sit hoc ius. & in fi. & de hoc Guil.
nil approbans in Spe. ne se. va. in fi. & textus ponit dictũ,
a quo excipit ibi in fi. In gl. circa. in fi. vnde in multis ecclesijs Gallicanis reges ex regalia vendicant sibi iurisdictionẽ tpalium. sup. e. li. de ele. gñalis, & certis dignitaribus competit ex spãli iure administratio spũalium, facit
quod dixi sup. e. li. de of. le. c. pe. super gl. aduerte. In glo. a
qualibet, in fi. an absoluat illos, qui leuiter percusserũt clericos. no. hic Arc. ꝙ sic, & ponit id, quod dixi de sen. ex. p
uenit. In gl. puta ipsius, in fi. quod ibi dixi super vlt. gl. ne
no. Arc. tenens, ꝙ epi tales absoluere pñt in defectũ aps
non loquendo de inferioribus prælatis præter Arc. a quo
excommunicatum indistincte eps põt absoluere, cu Arc.
sit vicarius epi. alle. quod no. Ioa. 9. q. 3. nullus primas. ad
hoc j. de sen. excom. venerabilibus. §. vbi aũt, idem ergo
sm eum poterit capl'm se. vac. vt hic pp superius dicta.
Sciendum ꝙ Azo can. Bon. in sua disputatione tenuit archipresbyterum, qui excommunicauit can. suũ, quia non
residebat, posse illum absoluere, etiam si canonicatui renunciauit, per decre. eum ab ecclesiarum. & hoc ex iure p
uentionis. sup. de for. com. c. pen. & ex foro delicti. vt rit.
præ. c. vlt. Tamen vt dixit. si eps illum absolueret, teneret
absolutio. per no. in prę. c. eum ab ecclesiarum, & ea quæ
ibi dixi super vlt. gl. secũdum quod idem esset de capitulo vacante sede, vt hic. In gl. hoc tenebãt. ibi, ad abolẽdã.
dicit Io. mo. ꝙ in casu illius decre. quolibet alio, in quo
episcopus habeat generalem delegatam iurisdictionem
in illa succedit capitulũ. all. j. de pręb. c. 1. in fi. vide qđ di
xi in prin. c. ad abolẽdã. sup vlt. gl. In gl. vlt. ibi non credo.
Idẽ Arc. qui ẽt all. C. de sacros. ecc. l. innouatione.

¶ De pactis. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Quam, dictio duplicata ponitur aduersatiue.*
2 *Ius funerandi non competit capellis priuatis.*
3 *Seruitus licet non sit in bonis, tamen computatur inter bona.*

C A P. P R I M V M.

Pactum. [Cum rectore.] Vr̃ ꝙ sufficiat consẽsus
rectoris sine auctoritate ordinarij. Sed
cõtra s̃. de transa. statuimus, sed casus
sunt diuersi. Ar. obscure loquitur, puto ꝙ velit, ꝙ dicit
lex nõ eo min'. C. đ ꝓc. vt. s. qñ acqrit eidẽ, ꝓcedat pactũ
sine aucto. ordinarij Secus vbi obligat, vel damnificat ecclesia. Et sit: qđ dicã j. ti. 1. q ad agendũ. §. si. s̃. ver. pacisci.
[a vobis] cleric. loqt vt j. pater ibi monasterio. Sed idẽ in
secularib. cũ eadẽ sit rõ. Arc. [aliquos] i gñe. i. vt nullos,
vel tepere parochia. i. ipsorũ cadauera, vel corpora. 13.
q. 1. q̃sitũ. & c. q diuino. de sepu. fraternitatẽ. & c. cũ liberũ. [ecclesiasticã] q̃ qñq; dr̃ xpiana, vide qđ dixi de sep.
sat. qđ hic no. Arc. [sepultura.] Si additũ eẽt in pacto, vt
vidi iã hoc verbũ in p̃iudiciũ parochialis ecclesię, nihilominus locus erit, qđ hic dr̃, semp p. n. cũ parochianus vnius ecclesiæ reciperet i alia ad sepulturã, q̃cunq; sit illa, fit p̃iudiciũ eccl'æ parochiali nõ obstãte ꝙ hẽat quartã, cũ plus sit
totũ hr̃e, q̃ partẽ, posset tñ dici, ꝙ illa ecl'a excluderet illos,
q i alia eccl'a haberẽt sepulchra maiorũ, de qb. eccl'a parochial. solã quartã hẽbit, quã pcipiẽdo ab eccl'a electa
1 nullũ sibi fiat p̃iudiciũ. q̃q̃ vt dicit Ar. dictio quã, duplicata ponit aduersatiue, ꝓ q̃uis, sic accipit de con. di. 4.
qũn libera. arguẽdo de pacto ad priuile. facit hæc de. ꝓ
fosione Io. de mo. Marlo, q disp. tenuit, ꝙ primi liberæ sepulturæ nõ p̃iudicat priori priuilegio, qđ cõcessũ fuerat
monacis, ꝙ eis incõsultis, uel cõtradicẽtib' nullus posset ipsorũ parochianos sepelire, pro quo facit, qđ nota. 15. q.

a.in fi.summæ,& rescri.c.ex.circa mediũ 1.gl. In cõtrariũ
§.de regu.licet. sed in arctiori religione locus est amplius
merendi. In sepultura non sic.25.di.qualis. Et vide qđ di
ca j.de priui.c.1.sup ver.apostolico priuilegio.[indulta]
dic quidã, ꝙ hoc priuilegiũ ad hoc valet, vt non soluant
quartã ecclesiæ parochiali, hoc non placet Arc.& de hoc
satis scripsi de sepul. certificari.in q.2. & de eo qđ seqtur
ibi, videas in prima qõne. Dicit ergo, ꝙ valet ad hoc, qa
non habebant iua funerãdi. Vnde dicebat Gof. quod q̃dã
sunt ecclesiæ, q̃ non hñt iua sepulturæ, vt capellæ, q̃ sũt in
castris, vel in ciuitatib. in locis strictia. 17.q.4.quisqs.ver.
capellæ. & quib. epi cœmiteria non concesserunt, quæ per
2 eos hñt assignari, de con.di.1.nemo. Et Ray.dicebat † ius
funerandi cõpetere parochialib. ecclesijs & alijs, quib. a
iure, vel priuilegio est concessũ, capellis vero priuatis nõ
cõpetit. Et idẽ Inn.de sepu.c.1.dicens, ꝙ non ois ecclesia
hẽt cœmeteriũ, sed illa tñ, q̃ hẽt populũ, vel cui concessum
est ex priuilegio. Rof. dicebat, ꝙ ex quo ecclesia cõstruit,
oia iura vĩt ei concessa, q̃ cõpetunt ecclesiæ, ff.qđ cuiusq.
vni.l.1. ad idẽ.ff.de iu.om.iu.l.cui, s.de off.dele. præterea.
ff.de re iud.quidã.ar.ff.de prõc.ad rẽ legatã.& l.ad rẽ mo
bilẽ.Ho.in sum.de sepul.§.1. & 3. Dicit, ꝙ hoc iua nullus
hẽt, nisi ei per epm sit concessum, qđ placet Arc.per præ.
c.nemo.& c.fraternitatẽ.s.de sepul.ibi, esse disposita.[Cũ
per]16, cui non ob.s.de arb. tñ tpe.quia ibi nõ erat solum
fauor priuilegiati, sed ẽt ecclesiæ Ro.vt ibi no.Io.mo.[de
rogatur]non putat Arc.ꝙ hic vel j.c.fi.cõpetat resõ in in
teg. ex læsione talia pacti, quasi pactũ firmetur principis,
vel iuris auctoritate.ff.de his qui ve.æta.impe.l.1.Huic de
cre.ob.l.nemo.ff.e.tit.quæ dicit per pactũ quẽ se astringe
re non posse, ꝙ in suo sepelire non liceat.dicit Io.mo.ꝙ ibi
non intererat paciscentia, hic interest, facit ff.de dist.pig.
si creditor.§.vl.Itẽ contra.ff.coia præ.l.caueri. Soluit, libe
ra sepultura nõ põt dẽe seruitutem priuato, quia seruitus
3 †licet non sit in bonis, computatur inter bona.ff.de vsufr.
leg.l.1.nam quod est iuris diuini, fieret priuati, quòd esse
non potest, de con.di.1.lig s.de re.permu.mancipia. Sed
libera sepultura, vel cœmeterium potest debere seruitutẽ
alteri cœmeterio, vel ecclesiæ, sicut vna ecclesia potest al-
teri esse subiecta per cẽsum, & per alias seruitutes, de ele.
querelam.de ma.& ob. hiaque, de ca.mo.dilectus. de ec.
ædi.ad audientiam.18.q.2.seruitium.licet.n.sepulchrum
non sit in bonis, tñ sepeliendi commoditas reputatur in-
ter bona. vnde hoc ius remitti potest & acquiri.ff.de ser.
l.seruitutes.§.seruitus.ff.de sepul.vio.l.3.§.si quis in hære
ditariũ.ff de reli. & sum.fun.l.quòd pr.§ exhæredatia.C.
de pact.inter emp.& ven.l.vlt.C.de reli. & sum.fun.l.sta
tuam, sicut ẽt prophanum prophano potest debere serui-
tutem. ff. & C.de ser. ita phanum phano.i.sacrũ sacro, ad
hoc de consu.cum dilectus.de ver.sig.abbate. Prima gl.po
nit summam, & quid declaret. Quarta gl.rñ per ob. & so.
quarta ibi si. Vlt.gl.concludit per locum a diuisione. In gl.
qñ. vide de ele.ecclesia.2.super gl.C.de. In gl.1.in fi.& po
nit dictum, & soluit obstaculum, & rationem subdit.scđa
ibi, quamquam.tertia ibi, cum per. In gl.3.in fi. Arch.alle.
de con.di.1.certum.dicit Io.mo.quòd per primũ pactum
abrogatur priuilegium, per hoc ſm illi derogatur. In glo.
hoc inducebat.ibi verum, vnde non possent per illud pri-
uilegium sepelire illos, quibus est interdicta sepultura, de
quibus no sup.de sep.ex parte. Sed Arc.all.l.si quando.de
pri.priuilegia. In gl.quod poterat.ibi, cum effectu.idẽ Ar.
In gl.vlt.ibi.[per pactum]quòd facile fieri potest hoc ca-
su, cum per id redeat res ad suam naturam.35.di.ab exor-
dio. & in fi. & ex quo id dicimus fit prius, vel posterius.
Idem ẽt dicemus, cũ dubitatur, quod fit prius. facit s.pse.
veniens.in fi.& c.si diligẽti.de iurein.q̃to. de cõfir.vti. vel
inutiad nram. & c.le.& si. quod dixi de pœ.ois. in prin.

S V M M A R I V M.

1 *Filius fa. si debitori facit pactum de non petendo, an mortuo patre possit petere.*

2 *Iura, quæ dicunt, quemlibet posse renunciare iuri suo, intelliguntur quando quis fuerit certioratus.*

3 *Iurans facere aliquod veniale, iuramẽtũ illud seruare non tenetur.*

C A P. II.

1 Quamuis. A filia. † Quid si filius fa. debitori
pris facit pactũ de non petendo, an
patre mortuo possit petere, vide in
Spe.de pac.ad fi. (nuptijs) ostẽdit cãm impuberẽ, de iure
impuberis, vide quod no.22.q.5.paruuli. & q.4.in princ.
sup.de delic.pu.c.1.ff.de li.cã.l.fi.(tradebat)factũ recitat.
Idẽ.n.si post ſm Io.mo.& Arc.[oino]exponit Arc.siue i-
liunde possit consuli mulieri siue non pp no.in decr.cum
cõtingat, de iureiu.sed alius est casus.(item licet)H.no.in
2 sum.de fide.§.& si quis sub.§.mulier.ver.idẽ est, ꝙ iura †
dñt, quẽlibet posse renunciare iuri suo, siue his, q̃ ꝓ eo sit
introducta, intelligenda tore, qũ qs fuerit certioratus, vt
patet 38.di.placuit.ar.in aut.quo op.epi.§.igitur ordinan
dos.ipse tñ hoc casu non putat hoc necessariũ, cũ hæc lra
indistincte loquatur, ad hoc in aut. sine phi.mat.§. ꝓpre-
rea.vide qđ scripsi de emp.& ven.c.pe.super vl.gl.(debe-
bit) non sic tunc iurauit alimenta non petere, de hoc in
Spe. qui si. sint leg.vet. sed pone quidam.& facit hoc ad
no.in Spe.de prob.§.si.ver.sed pone, ꝙ in instru, & ver.sc.
de illo, qui iurauit non ꝓbare solonẽ, nisi per instrm red-
ditũ.[æternę.]dicit Arc.per canonem.22.q.4.si aliquid.i.
qd, hoc idem sonare vr, ac si diceret, non vergit in peiorẽ
3 exitũ, per qđ concluditur, ꝙ si quis † iurauerit facere al-
quod veniale, illud iurm seruare non tenetur, quia vergit
in peiorem exitũ, licet possit non vergere in interitũ salu-
tis æternę. iuxta no.su.e.li.in salutatione, & exaltat in hoc
vocẽ suã, cũ tñ Io.& Lau.idem no.in p̃.c.si aliquid. Et no.
ꝙ vbi dec.si vero. de iureiu. dicit interitũ salutis æternæ,
hæc lra dicit dispendiũ, quo verbo vsa fuit ẽt decre. cum
cõtingat, in fi.e.ti. Cõstat aũt, quòd interitus sonat in mor
tem, dispendiũ in dãnũ ẽt paruũ, per qđ patet, quòd mul-
tũ differunt.[detrimentũ]per hoc intendit concludere, ꝙ
non sit contra bonos mores. & sic non ob.j.de re.iu.nõ est
obligatoriũ, q̃, vt ibi dixi post Dy. loquit de prohi. pp sui
turpitudinem. Ista vero Dec.concor. loquitur de prohibi
tis in priuilegium, vel fauorem personæ, sicut & in aut.sa
cra.C.si aduer.ven. Prima gl.summat. Quarta gl.obijcit,
dupliciter soluit & remit. Quinta gl.remit. & arguit. An-
tep.gl.ostendit, q̃ opi.approbat, & q̃ reprobat. In 3.gl.ibi,
si qñ.§.1.filius intentat q̃relã non ob. pacto patri facto, ꝙ
certa re, vel quantitate cõtentus esset, & ibi pactũ dotali.
loquitur de pacto, qđ frcũ filia fecit, vt ex æqua portione
cũ fratre patri succederet, & ibi, l.vlt. vide sup.de cõce.p̃.
c.2.in 3.glo.& ibi, de coll.pac.ibi, dr quod dicit tex. In 4.
gl.ibi, no.ita.quia ordine turbato, vt l.nã & si.& ibi, q̃ hẽt
libertus liberam testi factionem, cũ patronus exegit ab ip
so pretium operarum, ne viuẽtis operas & mortui succes-
sionem consequatur, vt dicit ibi gl. In gl.antepe.ibi no.du
bium, vide sup.de so.comp.si diligenti, super vlt.gl.& ibi.
quòd eis, vide de iureiu. quemadmodum.super gl. sic pa
tet in Spe.e.ti.in 1.col. In gl.t.in fi.]declarat no. in Spec.e.
tit. in 1. col. vbi datur etiam so. per quam etiam si ne iuso
valere posset tale pactũ, quod consilium Cy. attribuit Pe.
de Bellaper.in l.pactum dotali.C.de coll. In gl.prædicta
in ti.præallt.§.si vel parens. & C.de inoff.te.si quãdo.§.1.
In gl.an iuramenta, in fi.tene quod habes de iureiu.versi.
Io.mo.dicit hic, quod tenet, sed agitur ad relaxationem.

S V M M A R I V M.

1 *Scandalum dicitur, quando subito inter aliquot scãdit discordia.*

C A P. III.

Quia ex eo. [Alij] quomodo proprie, & im
proprie ponitur hæc dictio re-
mittitur Archid. 16. di. deinde.
(antecessoribus) dicit Archid. quòd decessor dicitur, qui
proximo decessit, prædecessor, qui decessit ante proxi-
mum, antecessor, qui decessit multo tẽpore prius. Sed vt
dicit

dicit Hug.94.di.c.1. ista sunt sinonima, & secũdũ destrui tur, cle.1.§.hoc sane. & vide quod dixi ĩ.c.li.de renun.c.1. [moliuntur] i.conantur. (magistri) quo ad prædicatores [ministri] quo ad minores. (priores) quo ad heremitas, & carmelitas (scandala) quasi offensiones & ruinæ s.n Arch. a qui dicit, ꝙ scandalum dicitur, quando subito inter aliquos scandet discordia, vel pugna, & scandalizare est subito commouere, vel occasionem ruinæ dare. [obseruate) concor.de do.per tuas. (perpensius) quasi quietius, ponderatius & deliberatius. & idem ver.in proœmio cle.in prin. (famæ) quam crudele est negligere. 12.q.1.nolo. [capl.s] quia non præcedit copula. facit secundum Arc.ad no. de rescr.edoceri, cum suis remissi, ꝙ in bonis diuisis inter ꝑlatũ & c.quilibet posset paciscí & agere pro parte sua. (licita] de iure & honesta, quo ad honoris statum, ꝙ.n. alias est licitum, quandoq; de honestate non licet propter circunstantias & accidentia facti. de reg.iu.l.semper in coniunctionib. & ff.de ritu nup.l.semper. (assensu) hodie illa consĩõ restricta est quo ad prædicatores, vt in extraua. Bonifa. super cathedram, secundum Io.mo. & Arc. Ineptissime loquuntur, sed puto, quòd hæc volunt, quòd in certis casibus ibi expressis ita standum est illi consĩõni innouatæ per concil. Vien. de sepu. dudum. quòd circa prædicatores & minores pacta & conuentiones contrariæ hodie nõ valent, vt ibi ante fi. ver. nõ etenim. Prima gl. summat. Vl. recitetur per q. in 1.gl.in fi. & secundum Io.mo. primo factum ponit, secundo illud decidit. ibi, nos his. In gl.2. in fi. vt carmelitæ. ĩ.de teli.do.c.vno.§.cæterum. In gl. quas mutare. in fi. cõtrafacientes excommunicati sunt per cle. de pœ.cupientes.1.respon. In gl. vt exhibitione. in fi. De quibus plene per Host. in sum. de paro.§.in quib. cõsistat, & per Rol. lib. iu. canonici eo.tit. & dixi super rub. de paroc. In gl. vlt. in fi. vel quia bona, quæ tenent minores, sũt ecclesiæ Ro. ĩ.de ver.sig.exiit. & in cle.eod.tit.exiui.§.prouide. Sed hodie dominus Io.Papa renũciauit illi dñio per constitutionem suam, quæ incipit, ad conditorem.

¶ De procuratoribus. Rub.

SUMMARIUM.

Procurator constitutus a procuratore ad negotia potest alium constituere.

Laicus non potest esse procurator in causis spiritualibus, nisi in temporalibus.

CAP. PRIMUM.

Non indiscrete. [Non potest] Secus in defensore qui cauit de iudicato soluẽdo, & sic dicit Gui. sententiatum in Spe.e.ti.§.1.ver. sed nũquid defensor (alium) determinat, no. de rescri. ex parte 3. in glo. fi. ff. de ser.rust.præ.cũ essent.§.plenius. in Spe.e.ti.§.1.ver. quid si procur. constitutus. & rationem Alberti Papi. qui tenet contrarium ibi, vide. (deputare) dicit Arch. quòd et procurator constitutus a procuratore ad negotia potest alium constituere. & sic etiam in infinitum, & vnus alteri tenebitur, sed lis tñ æstimabitur, quantũ interest d. principalis illum constituentis. ff. de neg.ge.l.si quis mandato Titij. Prima gl. summat. Quarta gl. signat contrariũ & sol. all. Ho. contrariam, cui rñdet. Sexta gl. signat contrariũ & sol. & duas opi. recitat & remittit. Gl. vt C. rñ. per q. & sol. & secundo recitetur opi. quam reprobat, & ipsius rõni tñ. In gl. tunc. n. arguit ad q. Antepe. gl. obijcit, & obiectionẽ opinione confirmat & sol. In gl.5. ibi. ibi, §. vlt. cuicunq; permiseris rem tuam agere, vel defendere, is procurator tuus intelligitur. In 6. gl. ibi, nihil arbitramur interesse. sequitur, vtrum ab initio, an cœpta iam lite negotiũ ad personam procuratoris transitum fecerit. & ibi, l.2. etiã post li.conte. consors pro absente cum cautione litẽ prosequitur. In gl. C.e. ibi. l.pe. ibi, dignitatem habens per se non litigat, sed proc. substituit, sed ibi subsũ pro instõne poni vel. & ibi in eo. transfert iudicium procurator in procuratorem, & ibi, §. si procu. litem contestatus ẽt per procuratorem appellat, & ibi, si procurator agit. §. 1. de dolo. ꝓcurator, ante li.cont. contra ipsum non excipitur, post li. cõt. sic, qa dñs. In gl. s. ibi, ꝙ quis, sequitur, sibi debitum exigere, tibi mandauit, ante li.cont. tu alijs mandare nõ potes. In gl. tunc. n. ibi, §. decuriones. vide in c. is cui, in vl. glo. In gl. antepe. ibi, si duos. vide in c. innotuit. in gl.2. In glo pe. ibi, l.1. procur. vel oĩum rerum, vel vnius rei esse põt, & ibi, §. negotia sic accipimus, siue vnum gesserit, siue plura, & ibi, §. ꝙ ait, sequitur, prætor ait, bona rapta sic accipimus, & si vna res ex bonis rapta sit. In gl. vl. si mandassem. vide de cle.ex.mi. ap̃licæ. super gl.2. In gl.1. in fi. & sic sunt 3. partes, quæ patent. In gl. contra. ĩ. ibi, non põt, per quã gl. a dicebat ibi Pe. de Sa. ꝙ laicus non poterat esse ꝓc. in causis spũalibus, nisi in matrimonialibus. & ibi non hẽt. Arc. rñ. illi gl. vt dixit ĩ. prox. contrario. Sed non bene conuenit illa rñsio. & in fi. Hug. & Laur. 5.q.3.c.fi. At. In gl. s. ibi substituendi. idem Ar. In gl. vt C. ibi, ne vltra. Idem si datum ad litem cont. tñ. si vero simpliciter datur ad li.cont. procedit in causa litis per se conte. ẽm Inn. & Gui. in Spe.e.tit. §.3. ver. quid si de cle. quem vet. ad literam ponit hic Arc. & idem Ja. de Ra. ĩ.l. si procurator. C.e. & pro ratione sumit interesse partis aduersæ propter quod reuocari non põt, vt scripsi in dec. petitio. & ibi cum cãm. vide quod ibi dixi super gl. pe. & in fi. in gl.2. quæ dicit, ꝙ hic damnum pecuniarium, ibi non. Item hic ex mutatione personæ grauatur aduersarius. In gl. si vt, ibi. (interpretandas.) quo ex parte rei detur in rem suam, no. ff. e. l. Plautius. in glo. sed qualiter. & in fi. ꝙ ibi, & C. de act. & ob. l. si quidem. an per mortem constituentis, vel constituti finiatur tale mandatum, & de isto proc. dato in rem suam, plures remissiones dat hic Arc. de quibus vide multum plene in Spec. eo. tit. §. fi. & quod dixi de ali. iud. mu. c.1. super gl.1. an vero satis sit, ꝙ cedens fecerit illum procur. suum, licet nõ expressetit, ꝙ in rem suam, vide in Spe. de cessi. act. §. cõñr. ver. sed quid si is. In gl. in contrarium. ibi, innotuit. ibi propter plures electores timetur discordia, qui timor cessat in vno secundum Io.mo. & Arc. ad hoc ĩ de ele. c. pe. eo. li. per q̃. decre. §. si autem, dicit Io.mo. quòd si essent duo non insolidum & discordarent, sibi imputet constituens, & ibi tutor incertus per hanc l. & quia actus morientium non debent esse in suspenso. ff. cõmunia præ. l. vlt. in fi. terminauit hic Lambertinus de Ramponib. legum Doctor ꝙ is, cui testator commisit electionem fideicõmissariorum, illos eligere non possit, facit ad hoc C. de epi. & cle. nulli. & in Aut. de ec. ti. §. si autem pro redemptione. & in fi. datur simile de electione, quia debet esse certa. sup. e. li. de ele. c.2. & tamen proc. datur ad eligendum incertum, e. ti. c. pen.

CAP. II.

Quamuis. [Liber] .i. non interueniente causæ cognitione, de qua sequitur, tamẽ aliqua interueniet, vt not. ff. e. tit. is cuius. quæ est contra, no. n. ibi, quod cognoscetur, an datus fuerit in rem suam, ff. e. procurator, an reuocans, quia per se vult agere, sit talis, qui nõ possit, vt illustris, vel pupillus. Item an ille sit pro eo in iudicio obligatus, quia is abesse videtur. ff. de nego. gest. si quis mãdato. reuocari in totum. Vnde si velit quidam iudicia relinquere, & alia reuocare, iuste procurator hanc inconstantiam recusabit. ff. eo. in causæ. 1. respon. Et est iste vnus casus, quo non reuocat. Alij tres habentur e. ti. quæ omnia. s. quãdo ad exonerationem famæ, quando in rem suam, quando de suo expendit, ꝙ vult retinere nisi 8. casus, enumerat, subdens genus peregrinari et voluntarie, vt no. ff. e. aut si collusione. quid sit collusio, no. de collusi. c.3. in prin. Arc. adesse. ff. e. l. Paulus. Ioan. mona. & ĩ. e. si quidem. Prima gl. summat. Tertia glossa quærit, ponit duas opiniones, et tertiam Hostien. quæ distinguit. Glossa contra, infra eodem, si-

gnat contrariū & remit. Gl. & qua. rñ. per q. & so. cui solutioni signat contrariū & rñ. Gl. & est, objicit & tripliciter soluit. Pe. gl. objicit & soluit. Vlt. gl. quærit & soluit. In glo. 3. ibi. §. recte. Iste §. & duo se. concordant, dicunt. n. mandatum reuocari re integ. & ibi ante litem libere pōt dñs ante li. conte. procuratorem mutare, vel in se litem suscipere. In gl. sed nunquid, ibi, si ante. vide ĩ c. mandato. super gl. 2. & ibi, §. pe. vide de ca. pos. cum olim. super glo. a. & ibi, procuratorē. §. 1. vide de resti. in integ. c. 2. super gl. pe. & ibi, cum mandato, in fi. imputatur domino, qui minori commisit negotia sua, & ibi. In causa dñs reuocat ꝓcuratorem in omnibus iudicijs, in certis autem illum inuitum non reuocat, & ibi l. 2. in stipulatione de rato habetur ratio eius, quod interest stipulatoris. In gl. & quę. ibi filius. ad fi. & l. si post datum, vtrobiq. tex. loquens de inimicitijs exprimit capitales. In gl. ꝙ tunc. ibi, humanitatis. expedit pupillo talem habere tutorē, qui nō afficiatur ad a ipsius aduersarium. In gl. s. ibi, l. vlt. casu. in vet. prox. alle. In gl. 1. in fi. ꝙ prima pars tractat de reuocando, secunda de adessendo, ibi verum. Item prima distinguit duo mēbra, secundum ibi postea, in quo 8. casus excipit, subdēs c. Pam generalem. In gl. 3. ibi, peruenite, ꝙ fieri debet per literas reuocantis, sicut & de constitutione fit fides per literas constituentis. ff. e. si procuratorem absentem. Arch. ad hoc de solu. c. 2. vbi super obligatione æquiparantur literarum & sigilli traditio, ex quo dicit Ar. ꝙ optime arguitur, ꝙ admittitur procurator, siue literas habeat, siue sigillum, vt ibi no. Gof. & sic ratio, quia confidit quis de illo, cui sigillum tradit, & totam suam voluntatem illi cōmittit, cum in sigillo imprimatur imago. de pę. di. 2. principiū. vel saltem caracteres nominis eius. ĩ. de fide instru. inter. ff. de test. l. ad test. §. si quis ex testibus. Host. in hic non admittit, nisi ostendatur litera sigillata, vel caueat de rato. ar. dicta l. si procurator. & ĩ. de offi. ord. conqueren. vel alias fides fiat. C. de sat. l. 1. & hoc dicit Arc. tenendū, & ibi mandato, de procuratore dato ad renunciandum beneficio, dię vt in cle. de renūcia. c. vno. de dato ad aliud negocium, dic vt dixi de rescr. ex parte decani. super glo. sic. In gl. & quæ, ibi, pro quo sciente & non contradicēte. ff. e. ti. si defunctus. rñ. 2. Et vide, quod no. ff. endē. in l. sed hæ. §. præter, & quod no. e. tit. c. 1. In gl. præcise, in cle. In gl. vt puta, in fi. in quibus est par, vel maior æquitas, sicut & in causis expressis, ar. eius, quod not. C. de fur. & ser. cor. l. si quis seruo. in gl. fi. Io. mo. & l. eos qui.

S V M M A R I V M.

1 *Procuratoris officium non inchoat quis ante receptionem procuratorij & susceptionem officij.*

2 *Mandatum procuratoris intelligitur finiri per ipsius renunciationem re integra.*

C A P. III.

Is qui. (Substitutus) An substituens satisdet dñm ratum habiturū, an substituentem, vide in Spe. e. ti. §. 1. ver. sed nunquid substitutum. & quicqd ibi dicatur, in casu isto, qñ substituit ex speciali mandato satisdabit de dño, arg. eius quod de delegato dř, qui subdelegauit totum, quod nihil habet in causa cō
1 mune, de offi. deleg. super q. §. porro susceptum. ar. † ꝙ officium procuratoris non inchoat quis ante receptionem procuratorij & susceptionē officij, de quo remittit Arc. ad no. per Compo. de ele. statuimus. in gl. quæritur, quis procurator. in fi. & per Guil. in Spe. eo. tit. §. 1. ver. quid si procuratorium Et vt ibi no. in ver. sequentib. Satis est, ꝙ sit receptum, licet non fuit in iudicio exhibitum. etiam si terminus lapsus esset ad producendum mandarū ad causas, quod produxit, & nūc vult vel pleniori. ibi vide. Tractat etiam hic, an procurator præcise cogatur defendere, de quo satis per Inn. ĩ. eo. cōstitutus. & dixi ĩ. eo. accedens. super gl. s. & in cle. e. ti. c. 2. in gl. precise (reuocari) ēt si hñs duo procuratoria eiusdem datæ alterum generale, alterum spāle substituit ex vi spālis, & tunc ex gnāli reassumere vellet, sic dicit Guil. Iudicatū pot cle. & audien. in Spe. c. ti. §. 3. versi. item pone Titius nisi. Guil. dicit, ꝙ curia sic tenebat in Spe. e. tit. §. 1. ver. sed pone, ꝙ procur. plures, qño talis procurator instrm in vna est produxit, si bi pp alias restitui petit. vide in Spe. de instru. edi. §. nūc dicamus. in fi. & plenius scripsi, de test. Albericus, in gl. quid si cōtra. versi. qui ēt scripsi, si ad omnes fit constitutus agere potest iniuriarū. ff. de iniu. sed si vnius. §. procurator aūt exercere. rō, quia in connexis prosecutio, vel negligentia in vno non obest in alio. secus in eodem facto. ĩ. e. li. de offi. dele. cum plures. Io. mo. Prima glo. summar. Glo. s. quærit sol. notat vnam dñam, & rationem reddit, si nis rñ. per q. Vlt. gl. dat simile. In 4. gl. ibi, recte, respicit quod dixit re integ. In gl. 1. in fi. secūda ibi verum. Item prima ponit dictum inferens argumentum contrarium ibi, licet. secundo exceptionem adiecit ibi, in fi. In gl. 3. in
a fi. & secundum id oportet † intelligi finiri mandatum procuratoris per ipsius renunciationem re integra, re non integra non nisi ex causa, vt deducatur in renunciatione & reuocatione. ĩ. c. 1. In gl. s. quid, ibi, non reuocat. dicit ibi Io. mo. & hic Arch. ꝙ iudicare licet sit onus, tñ & honor, procurare vero est onus tm̄, & vile officium. C. de decur. si quis procuratorem. lib. 10. quare non præsumitur quis sic excutere honorem sicut onus, nec sic duo sicut vnum. In gl. s. substituente, in fi. ea. distinctio seruabitur in procuratore, qui hēt mandatum reuocandi, secundum Arc. n. plus poterit in reuocatione, quā dominus. vnde substitutū a se, qui contestatus est litē, non reuocabit, nisi in casu, quo reuocaret dñs cōstitutum a se. In gl. nunc. ibi, reuocādi. reuocare ergo, ꝙ trāstulit nō ex se, vel a se, sed ex ptāte ꝑ dñm tradita, ex quo dñs poterat. sup. e. pe. Io. m.

S V M M A R I V M.

1 *Mandatum speciale intelligitur dari. vbi nominatim qd mādatur.*

2 *Nominatim autem fit, quod expresso nomine proprio, vel eo quod habet vim proprij nominis.*

3 *Generale totum est, vbi nihil est expressum.*

C A P. IIII.

Qui ad agendum. Primo ponit de generali procuratorio cum cl. . .) com illa formę adijcitur spāle. tertio ponit tria, quę requirunt spāle, & casum excipit. secunda ibi, sed si. tertia ibi, proc. (defendendum.) valet procuratorium, licet non exprimatur in eo ad defendendum, hoc dicit Gui. obtentum in Spe. e. ti. §. 1. ver. sed pone, ꝙ mandatum nō valet, si admittatur dño expresse, vel tacite ratū habēte valet, qđ fit cum illo. sm Arc all. de arb. per tuas. qđ ibi no. in gl. pe. & de test. veniens 2. In gl. sed q̄ro, pp quæ dicit ēt Arc. ꝙ si quis videt causam suo noīe agi per falsum procuratorem, & nō contradicit, ꝙ sit sibi præiudiciū, nam ex voluntate sua creditur agere, cū eū posset prohibere, & non prohibet. ff. de re iud. l. sæpe. & contra eum snīa executioni mandabitur, cū ex mandato eius actum credatur. ff. de re iu. l. a protestate. n. debuit contrarium, cū primū id sciuit. C. ne filiusfa. l. 2. sm Inn. & qūo diuersimode dř falsus procu. no. ĩ. de rescri. ex parte decani. in prin. quod hic no. Arc.
1 (gnāli) ratio, q2 † spāle mandatum intelligitur dari, vbi nominatim quid mandatur. ff. e. non solum. §. vltim. & l. Pōpe. in prin. & ff. de minor. illud. §. si talis. † nominatim
2 autem fit, quod fit expresso nomine proprio, vel eo quod habet vim proprij nominis ĩ. de test. licet ex quadam. ff. de lib. & post. nominatim. ff. si cer. peta. l. certum. ff. de verb. ob. stipulationem. & l. vbi autem. † vbi enim nil est expres-
3 sum, totum est generale, sed aliquo expresso clausula generalis includit similia, sm Io. mo. (pacisci) Vnde nec pacem facit sine speciali mandato. de hoc in Spe. de . . . pa. ver. hoc quoq;. & dic pacisci ita, ꝙ eius pactum dño noceat. ff. de pac. nam & nocere, nam vt prosit, sufficit generale, vt ibi no. (simo) quod dixi ĩ. titu. ca. 1. in principio. (liberā) quis dicatur habere liberam, scripsi ĩ. eodē petitio.

tio. super 1. gl. infert autem Gui. in Spe. de in. deli. in fin. q cum prælatus habeat liberam, ergo hoc poterit. remit. ad sum. Ho. de iureiu. §. qui potest. ver. in rebus. & ver. se. Gl. no. arguit pro opi. Gul. Gl. pe. ponit 20. casus computatis quos ponit tex. quibus requiritur speciale. Vl. gl. addit ter tium casum. In gl. pe. ibi, procurator cui libera. vide de refert ex parte decani. super gl. & ita & ibi mandato. de trã-sa. loquitur. In gl. vl. ibi, non abstulit. Si procurator datus ad pecunias exigendas partem exigit, & partem remisit, dos remissioni stare non cogitur, & ibi hoc iure procuratoris litis non recte soluitur, nisi ad hoc datus fit. In gl. 1. in fi. de hoc ff. eo. l. sed hæ. §. præter. & quomodo hoc intelligitur de actionibus tempore constitutionis competentib. vide in Spe. eo. ti. §. 1. ver. item excipitur, q licet. In gl. 3. ibi, c. 2. concordantias. vide ff. e. l. Pomponius. in prin. In glo. nõ tamen. ibi, poterit. idem Io. mo. per rationem ibi nota tam. In gl. C. de. ibi, fm Vin. Azo dicit idem sub dubio forte in sum. huius ti. §. est etiam illud. & ibi describit in compilatione antiqua, & ibi, 18. computatis tribus, quos ponit tex. & coniugendo matrimonium & sponsalia.

S V M M A R I V M.

1 *Quandoque dictio, pontiur exclusiue.*

2 *Aetatis legitima, vel perfectæ appellatione intelligitur ætas 14. annorum.*

3 *Minor non habet legitimam personam standi in iudicio nomine pro prio, sed alieno.*

C A P. V.

Qui generaliter. Potest. hoc importet significatum huius dictio nis negotiũ, quod multiplex est. S. de ver. sig. forus. ver. negotium. Io. mo. (specia le) & exceptis criminalibus, quib. non interuenit procur. s.n Arc. remit. ad sum. e. ti. §. & in qua re. de accu. veniens. 2. q. 6. si qñ. contra. ff. e. l. seruũ. §. publice. secundo. ibi contra. 5. q. 3. reos. ibi soluitur. Item contra. de do. & cõtu. veritatis. secundo. ibi reddit autem duplicem rõnem, quare in illis non interuenit, ne condemnetur, qui nõ deliquit. ff. de neg. gest. l. liberto. & quia per contrariam actionẽ mãdati, quod amitteret, consequi non posset. dicit tñ quòd si amittatur, tenet, quod cũ eo sit, de hoc J. de iud. c. 1. (absque) dicit Arc. q †hæc dictio qñque ponitur exclusiue. 1. q. 3. q prælatus. 17. q. 4. diffiniũt. 23. di. psalmista. & ita hic. & J. de sen. excom. cum quis. & S. e. li. de confue. c. 1. de ele. ex eo. 1. respon. & J. de prin. quæstionem. 16. q. 2. sane. 13. q. 2. cellulas. quandoque ponitur exclusiue. de so. cõp. Romana. de deci. c. 3. §. sanè. 23. q. 5. non est nostrum. vbi de hoc dici potest secundum eum, quòd quando negatiua huic dictioni præponitur, tũc includit, de excess. prælat. c. fin. ver. ea suis. Ego nõ capio hæc verba, quia semper ponitur pro fine, quòd sonat pro si non. vnde quando sequitur negatiuam, sonare non potest, si non habeat &c. Et qñ affirmatiuam sonat potest, & si nõ habeat, nec ex vi propriæ significationis potest dici, q includat, fateor, quòd si sequitur negatiua resoluta in affirmatiuam sonat, q cum eo poterit, de iisque satis scripsi, de or. ab episcopo. c. 1. super 1. gl. Prima gl. ponit, quid declare. Quinta gl. respon. per ob. & so. Antepe. gl. dat simile. Pe. gl. ponit dictũ Host. quod recitat per q. In g. 5. ibi. §. 1. loco, permittitur quibusdam postulare pro se & non pro aliis, & ibi ille a quo. §. si filiusfa. magistrum tenens cogit patrem adire hæreditatem & restituere, & ibi cum mandato. in fi. imputet sibi, qui minori committit negotia sua, si ille sit circunscriptus. In glo. pe. ibi, §. iuste manumittitur seruus, vt fit procurator, dummodo non fit minor 18. In gl. vlt. ibi, minori, vide hoc & l. exigendi. e. ti. non iniuste in gl. 1. & ibi, l. 2 fi. † appellatione legitimæ, vel perfectæ ætatis intelligitur ætas 25. annorum, & non illa quæ princi pis beneficio suppletur. In gl. 1. ibi, seipsum. & soluit etia dubia. primum do sot. secundum de persona. tertium de ætate. partes patet. In glo. non dubitabamus. ibi, non admittitur etiam cõtra extraneum, nisi in casibus, quos vide no. in Spec. de actione. §. 1. versi. sed filius. & no J. de iud. c. fi. in fi. admittitur etiam contra partem in casibus qui no. ff. de iudic. l. lis. nul la. & in Spe. præ. §. 1. vet. item quod est filius, & an tunc egeat consensu patris in eo §. 1. versi. quid si filius. & ibi, §. 1. in fi. & per Guil. in Spe. e. ti. §. 1. vet. sed an eget. In gl. institutã. ibi, aduocatus, quare minor ætas sufficit in aduocato & teste, quam in procuratore ad iudicia, vide in Spe. de aduocato. §. 1. ver. item quod est minor. & no. in §. mitium. statim alle. & C. eo. exigendi. & ratio, quia obligatur procurator actione mandati. Item condemnatur, q non est in illis. & in fi. & subdiaconus. vt in cle. de æta. & qua. generalem. In gl. pe. ibi, exprimi, plus no. ibi, vt ibi scripsi super 1. gl. quòd maior 17. minor 25. posse esse procurator ad iudicia, dummodo non se & suos fideiussores obliget. Sed constituens, qui fit soluendo, pro ipso caueat, & hoc placet Iac. de Are. per §. instæ. quem alleg. glo. & per l. ff. de ma. vin. l. si collactanens. Et ad id, quod dicunt glo. illas loqui de procu. ad negotia. contradicit ex eo, q non fuisset iusta causa manumittendi, cum seruus posset procurare negotia. ff. e. seruum quoque. idem dixit de ætate. q non erat necesse, quòd esset maior 17. annis, cum etiã pupillus possit procurare negotia. ff. de institu. sed & si quis. §. fi. & l. seq. vbi dicit, quòd pupillus obligat institutoria eum, qui ipsum præposuit. & imputet sibi & c. ff. de exerci. l. 1. §. cuius autem. vbi dicitur, quòd nihil interest cuius ætatis, vel conditionis sit magister, & sibi imputet, qui eũ præposuit. Sed tenentes cum gl. dicunt, quòd est iusta manumissionis causa, quia facilius & liberius tractant illa liberi, quam serui, maiores, quam minores. Hec cõmunis opi. hic approbatur, quòd minor 25. non debet procura. ad iudicia, quasi non habeat legitimam personam standi in iudicio, qui placet Accur. in l. minor. ff. e. ti. quæ sic coadiuuatur, si illa ratio excludit eum, quia potest restitui, vt in l. minor. quantumcunque cõstituens pro eo satisdet, ver. tamen ratio restitutionis, cum ipsius intersit non vexari. ff. de mi no. l. minoribus. Item ipse existens in iudicio interrogatur, & respondere debet, & si falsum responderat, tenetur ipse non dominus. ff. e. non solum. in prin. ff. ad l. Aqui. pro inde ergo restitui poterit. ff. de confes. l. certum. §. minorẽ. sicut ecclesia. J. titu. 2. ergo non est idoneus proc. ratione prædicta. Item constat, quòd excommunicator procu. S. vt lite non contesta. c. 1. in fi. Sed qui sequuntur Host. & 3 Ia. respondent ad ista, quod †minor non habet legitimam personam stãdi in iudicio nomine proprio sed alieno sic, & imputet sibi &c. Item etiam proprio in spiritualibus legitimam personam habet. J. de ind. c. si fortius alieno. Itẽ sicut maior 17. habet personam legitimam in iudicio in postulando, sic & in procurãdo ad id, quod dicitur, quòd eius interest non vexari. respondent, quòd ista non est talis vexatio, quæ restitutionẽ parit. Sed nec si ad euocationem recenfisset, vt in l. 1. §. initium. ff. de postu. Ad id quod de confessione dixi quòd si per errorem confessus est falsum, restituitur, non cum alterius iactura, sed ne alter locu pletetur cum iactura ipsius, de condi. inde. nam hic. Si sciẽter cõfessus est propter dolum & restituitur. ff. de min. si ex causa. §. pen. Ad id quod de communicatione dixi, respondent, quòd est medicinalis. Et licet istorum opinio subtiliter concludat, tamen per decre. istam dic, quòd si opponatur exceptio, repelletur minor 25. quando non excipitur, procedit illa opinio. Et facit quod no. in. eodem. in nostra. in glo. quando. & idem dixi sup. eod. non iniuste. super prima gl.

S V M M A R I V M.

1 *Procuratore creato nomine ecclesiæ, an requiratur consensus illorum, qui postea successerunt in locum defunctorum.*

2 *Legatarius prior missus in possessionem nõ præfertur postea misso.*

3 *Actio noxalis & de peculio sapiunt in quibusdam naturam malum.*

C A P. VI.

Si duo. [insolidum] non est vis, siue ponatur hæc
dictio, siue alia, quæ idem importet. ſ. e. lib.
de of. deleg. cum plures, io prin. melior con
siderato voto agentis, cum alias graue sit agere, vt no. ff.
e. l. plurib. ad idem, quod no. ff. de condi. ob causam. l. pe.
in vl. gl. effectus exquisite tractat hic Arc. an prælato mor
tuo procurator prosequatur causam, de quo dixi post In.
& Host. de fo. compe. dilecti. Et est hodie expeditum per
cle. e. tit. procuratorem. & opi. Arc. ibi vide gl. dicebat, an
3 † vero creato procuratore nomine ecclesiæ requiratur cō-
sensus illorum, qui postea successerūt in locum defuncto-
rum, remittit Arc. ad simile no. de ele. quòd sicut. in gl. sic
paret deputati, nec expresse prohibiti, nec alter sine alte-
ro &c. facit ĵ. de test. c. 2. io si. contingat. cō:cor. cle. de iud.
dispendiosam. Prima gl. dicit, quid determinat. Secunda
respondet per quæstionem. Tertia primo ponit tres casus
diuersos ab isto. secundo reddit rationem huius dicti. ter
tio quærit & ponit tres opin. & approbat vltimam. Glo.
quia tunc. alleg. quatuor concor. ponit duos alios modos
occupationis. & casum, quòd nihil operatur occupatio.
Gl. ar. contra, signat cōtrarium & soluit. Gl. no. ergo. duo
notat, & obiectionem soluit. Pe. gl. respondet per quæstio
nem. In 4. gl. ibi, decreto. in fin. Ex duobus tutorib. alter
agit & administrat. & ibi, de ætate. §. 1. vide sup. de cōfes.
c. si. super 1. gl. & ibi, duo iudices. ponit casum decre. pro-
ximę alias. & ibi, si plures. vide de pur. ca. quot. in 1. glo. 3.
sequentem si plures. vide sup. c. petitio. super 1. gl. In glo.
quia tunc. ibi, amplius. vide de foro comp. si diligenti. su-
per gl. ou nquid. & ibi, plurib. vide s̄. e. non iniuste. super 3.
gl. & ibi, negātes. is, qui negat se debitorem, armata vi ter
reri non debet, condemnatus tñ iuris medijs ad solutionē
vrgetur. & ibi, §. Iulianus. qui primo in possessionem ædiū
ex causa damni infec. mittitur, non est potior secundo ex
2 eadem causa misso ante sñiam, & ibi, §. qui prior. † missus
legatarius in possessionem non præferatur postea misso.
In gl. non ergo, ibi, l. 2. si plures simul agunt populari, iu-
dex eligit idoneorem. In gl. pe. ibi, si plures. hanc, & seq. vi
de sup. In gl. 1. in fi. Et principium & finis ibi, sane. ponit
de pluribus procuratoribus simpliciter datis distinguens
inter causas spirituales & non. medium ibi. Secus. ponit
de datis insolidum sine clausula, quòd non sit melior &
c. secundo clausula ibi, nisi dictum, moderationē subdens.
ibi, dum iñ. & casum circa id dubium soluens. ibi, cęterū.
In gl. 2. ibi, intelligo. idem Arc. ĵ. c. prox. etiam. ff. de adul.
& si transferam. & l. legatum. 2. §. 2. & ibi prædictorum iu
rium, ad idem ff. de lega. 1. l. plane. in prin. & Insti. q. mo.
tol. obl. §. præterea. Et vide quod ibi no. in glo. sed qui. &
quod dicam post Dyn. ĵ. de reg. iu. non præstat. contra. ff.
quando li. ab emp. di. id quod. 1. rñ. dic vt ibi. In gl. aliud.
ibi, contra. 1. ff. de cond. & demon. cui fundus. Io. mo. fa-
cit cle. de iure pa. plures. & ibi, impetrandis. alias opi. de
hoc in Spe. de cōfe. §. fi. ver. sed pone feci. vbi fertur, quos-
dam distinguere, an vno confitente alter incontinenti ne
get, an ex interuallo. Alij dicunt ponderando idoneorē.
& ibi, Vin. autem & Gof. In gl. quia tunc. ibi pluribus. &
ff. de leg. 1. si pluribus, in fi. Sed ibi valet occupatio conte
stationis quo ad electionem tantum faciendam de re lega
ta, vel pretio. & ibi ante sententiam appellatione non su-
spensa. Ioan. mo. & in fi. dicit Io. mo. aut agitur de exerci-
tio causæ, vel instantiæ, & tunc inspicitur tempus li. con-
test. vt hic, ex duobus. n. habentibus par mandatum, plus
habet, qui per con. factus est dominus, & ideo potior, ad
hæc ff. eo. qui duo. & sup. eo. lib. de rescrip. c. pe. Item cum
procur. vicem domini gerat, nō est æquum, vbi aliud pos-
sumus vnius loco duos admitti. ff. de exerci. l. 2. Aut est
res in iudicium deducta per illum, qui actionem habet,
& tūc aut agitur reali, vel quasi, vt quia est in rem scripta,
& tunc inspicitur tempus diffinitiuæ. ff. de rei vendi. ts a
3 quo, & præ. l. si vero, & si quis multis. Noxalis † enim actio
& de peculio sapiunt in quibusdam naturam realium. ff.
de noxa. electio. in prin. de pecu. l. eo. tempore. sequuntur
enim possessorem. Aut agitur personali, & tunc si petitur
idem numero, inspicitur tempus litis conte. ff. de leg. 1. si
pluribus. Si diuersa numero, inspicitur tempus diffinitiuæ.
ff. de re iu. inter eos. In gl. & nihilominus. ibi. §. 1. & hic fa-
cit C. de fideiuss. non recte. & uide de ma. & obe. solitæ. su-
per gl. quod quādoque. facit etiam ff. de vsufru. le. l. si alij,
cuius casum vide in suf. decre. de cele. mis. in quadam, su-
per glo. antepe. In gl. pe. ibi, si plures. ad idem ff. de dam.
infe. in reficiendo. cum concor. & in fi. C. eo. tit. l. fi.

S V M M A R I V M.

1 *Procuratorium non procedit in præsente, nisi expresse consentiat.*

C A P. VII.

1 Licet. Pro quamuis (absente) hoc dicit, quia in pre
sente, nisi expresse consentiat non procedit
procuratorium. ff. eo. filius. §. in vitrijs (nolle)
hic ponit Arc. quòd scripsi post Gof. sup. de ap. Nicolao.
super ver. miserit, quomodo per missionem procuratoris
quis non excusatur, si ille non prosequitur hic. quòd sic
dixit. [perstiterit] quòd præsumatur, nisi mutata probetur.
ff. de proba. cum qui. s̄. de bap. maiores. in fi. probatur iste
hoc in gl. placebit. concor. ff. ad Tertul. l. filij mater. in fi. ff.
de leg. 2. si ita quis in testamento. Io. mo. & secundum Ar.
declarare potest, quod no. ff. de iureiu. non erit. in fin. Pri-
ma glo. summat. secunda soluit dubiū. Vltima signat con
trarium, sol. ar. ad simile. In glo. si ergo. ibi, damno, vel id
verbis exprimendo. In gl. vl. ibi secundi gradus. quòd in-
tellige vt ibi. §. se. & ibi. vel si definit. hoc tenet Io. mo. Et
ibi consentire. ĵ. tempus iuris, de quo sup. eo. li. de ele. qui
fit. & vide, quod no. & dicam infra de preb. si tibi absen-
ti. super gl. quæ loquitur in procuratio, ista in electo. & in fin.
idem de legato, & multo fortius cum ipsius officium sit ne
cessarium secundum Arc. alle. s̄. de rescri. sciscitatus. ff. de
off. præsid. legatus. ff. de excu. mun. l. penul. §. qui autem.

S V M M A R I V M.

1 *Absens est a loco, vbi iudicium exercetur, qui in iudicio non est.*
2 *Procuratorem constituens si moriatur re integra, expirat mādatū.*

C A P. VIII.

1 Si quem. [Abesse] a loco † vbi iudicium exer-
cetur, abest enim qui in iudi. non est,
vel apud tribunal. ff. de dam. infe. l. 4.
§. abesse. & de fideiusso. l. non tamen. §. abesse. & no. ff. e. tit.
præsens ad causam. idem si negotia cum hac clausula. Si
autem sine hac clausula peregrinans vltra mare cōstituat
procurat. & reuersus mandatum non reuocat expresse, &
aliam peregrinationem aggreditur, an duret mandatum
primum. Pileus tractat in sua q. 30. quam ponit Accur. in
§. non ideo, quam allegat. 1. glo. vbi videas. Ad partem,
quòd non duret inducitur, quia finita est causa mandati
prima peregrinatione finita, sicut finito negotio, propter
quod fuit contracta societas, est finita. ff. pro soc. actione
§. item si alicuius. simile; C. de test. mili. l. vlt. Insti. de excu.
tu. §. 3. Si finita est, non reuiuiscit per secundam peregrina
tionem. ff. de ver. ob. inter. §. sacram. de sol. qui res. §. aream.
ad idem ff. de acti. & obli. l. seruus. C. de postu. hæred. l. 4. Idē
cum dominus reuersus rerū suarum plenam administra-
tionem recepit, ergo alteri ademit, nam & si ei alteri con
cessisset, primo ademisset. s̄. e. nō iniuste. cum concor. Inf
reuocatum esset primum mandatum, si reuersus nouum
mandatum dedisset. ff. mand. qui mutuam. fortius ergo si
nullum dedit, facit etiam ff. de tut. & ratio. distrahen. Ita
tor. In contrarium inducit, quod dicitur de conductore,
qui finito tempore mansit in conductione. ff. de loca. item
quæritur. §. qui impleto. & l. cum plures. §. locator. Indu-
cit etiam iura, quòd non videtur venisse, qui non stetit,
& similia.

& ſimilia.ff.de i n rē ver.ſi pro parte. ff. de hære. vel actio.
ven.l.ſecunda.§.illud. & de acquirenda poſſeſſione. l. nō
vē.& de ædil.ædic.quid ſit.Item quia ſine pſinitione tpis
fuerat conſtitutus.C.de diu.reſcr.l.fal.& de pœ. l. ſeruus.
Ipſe tenuit,peregrinatione perfecta, quæ fuit cā manda-
ti,ſtatim finitum eſt mandatum,per præ.l.actione. & per
l.1.ff.de cond.ſine cā. An vero reintegretur per ſecūdam
peregrinationem,diſtinguit,q ſi ſtatim diſceſſit, non re-
integretur. Si morā traxit,& vidit illū adminiſtrāſe & nō
reuocauit,vř tacite reſirmaſſe & confirmaſſe,ar.C.de ino.
teſt.l.5.Licet autē primo caſu alienare non poſſet,libera
ret tñ ſibi ignoranter ſoluentē.ff.ſi cer. pe. eius q. ſm eum
(tractes)in iudicio ſimpliciter.ſ.prædicta clauſula nō ad-
iecta.Arch.[Expreſſe)requiritur expreſſio, ſic inf. de ho-
mi.præl.Arch.(coniecturis)facit.ff.de le.3. fideicommiſ-
ſa.§.ſi rem. Arc. Et ſi.ſ.e.li.de renun.cap.2. Prima gl,ſum-
mat,& dicit,quid approbat.Gl.ad hoc.ſignat contrariū,
ponit opi.quā reprobat,demū ſoluit.In gl.3.ibi.l.pe. vide
de ſent.exc.duobus.ſuper gl.1.& ibi.§.non iō. Ponit caſū
de dño poſt quinquenniū reuerſo, qui mox reipublicæ cā
profecturus inſtaurauit mandatū,q eū talis ex prima ge
ſtione debuit transferre ad ſecundā.In glo.ad hoc.ibi plu
ribus.vide in c.non iuſte.ſup.3.gl.& ibi non iō minº.vide
ſ.In gl.q pe.ibi.Paulus,ſequitur, rñdit,ēt eū, q ad litem
ſuſcipiendā proc.dedit, cauſæ ſuæ adeſſe non prohiberi.
& ibi,ſi ſuſpecta.ſi timent legatarij colluſionē inter ſcri-
ptū hæredē & agentē de inoſſicioſo, poſſe aſſiſtere liti. In
gl.1.ibi,coniecturis.partes patent,ſecunda ibi, ſecus. In
2 gl. 2. in ſi. & vtrobique † ſi moritur conſtituēs re integra
mandatum expirat, tñ aliter dicitur res non integra in
ſubdelegato,quam in procuratore. Item aliter in procu-
ratore ad iudicia,quam ad negotia,de hoc no.C. man.l.
mandatū.In gl.hic.ibi,aſſumptio.Idem Arch. In gloſ.ad
idem.in ſi.lo.mo.remittit inf.de re.iur. in generali.

SVMMARIVM.

1 *Emptio eſt iuriſgentium & conſenſu perficitur.*
2 *Conſenſus ſolus non notificatus non facit matrimonium.*

CAP. IX.

Procurator.(Speciale] per q̄ verba contrahat
per procur. matri. vel ſponſalia,
vide per Hoſt.in ſum. de ſpon. §.
qualiter contrahat.poſt prin.Arch.(Imminere) forte ali-
quas inſtructiones dedit procuratori,licet ex ipſius confi
dentia in procuratorio expreſſæ non fuerint, quibus defi
cientibus contrahi nolebat, vel forte hic dicit pp fami-
liaritatem,tractatum,& contractū interuenientem in ta-
libus[Procur.)de hoc plus dubitabatur.q̄ de nuntio, vel
epiſtola,quia nedum in matrimonio,ſed etiam in alijs ca
ſibus tenetur,q volens per ſeipſum obligari mittendo nū
ciū, vel epiſtolā.Si ante horū præſentationem pęnitet, re
uocatum cenſetur mandatū,nec poſtea obligatur, per.l.
ſi pater.ff.de ma.vin.rō, quia nuncius, vel epiſtola ſolum
præbent nudum miniſterium,vt pica,vel organum. ff de
conſt.pecu.l.& licet.C.ſi quis al.vel ſi.multū intereſt. vbi
de hoc.Deficiente igitur conſenſu tpe pſtationis nil agi-
tur,ēt ſi nuncius non fuerit certioratus,licet gl.in l.1.ff.de
contrah.emp.ēt in nuncio, vel epiſtola teneat contrariū.
Vbi no.non per ſe,ſed per aliū procur. vel ſindicū voluit
obligari,quia tunc non ſuo,licet alterius facto & miniſte
rio obligatur,vt no.in præ.l.multū.& inſt.de inut.ſtip. §.
illum,in quē conſenſum ſuum tranſtulit,neceſſe eſt certio
rari.ff.quod iuſſu.l.1.nec recipitur in procur. gl. ibi poſi-
ta,ad idem.ff.man.ſi mandaſſet.de publ. l. ſi quis prohi-
buerit.de cond.ob cām.ſi pecuniā.§.1.Fallit in caſu huius
decr.an in alijs caſib. neceſſe ſit ēt contrahentē certiora-
ri,diſtingue, vt ſcripſi ď reſcriptis,ex parte decani, ſuper
gl.ſic (inf.exiſtit)concor.ff.de ma.vin.ſi pt. in prin. Secus
in contractu emptionis & ſimilibus,de hoc no.ff.de con-
trahen.empt.& ven.l.1.§.ſi. Et vide q no. in cle. de renū.
c.vno.in gl.quæ incipit Vincen.& ſatis per Iac. de Bel. in
gōne quam poſuit in auth.de coll.9.Prima glo. diuidit &
ſummat.Scda gl.oſtendit de iure veteri &c. ſignat contra
rium & ſoluit. Tertia ponit dictum, cui ſignat contrariū
& ſoluit.Quarta gl.quærit,arguit pro, ſoluit contrarium.
Iterum quærit,arguit negatiue,contrarium ſol.Gl. matri
monium,ponit differentiam carnalis ad ſpiritua e. Gloſſ.
vel vetitum.quærit & ſoluit.Penul.gl. ſignat contrarium,
In gl.2.ibi.ſufficit,hanc & duas ſequentes.l.vlt. & l.mulie
rem.vide in præall.c.ex parte.2.ſuper 2.gl.& ibi.§. eſt au
1 tem. Emptio † eſt iuriſgentium & conſenſu perficitur, &
inter abſentes contrahi pō: & per nuncium,& per epiſto-
lam. Et ibi.de nup.1.reſp.filiusf.ſine conſenſu patris non
contrahit. Et ibi.generali.vide ſ.de renunc.poſt transla-
tionem.ſuper 1.gl.& ibi.mulierem.vide ſuper ea. gl.In gl.
ſed nunquid.ibi.l.f.vide de ap.vna ſententia. ſuper gl. ſi.
Et ibi.l.vl.in ſi.Si teſtator legat vinum tale & dulcia om-
nia,nil cedit in dulcibus, niſi potabile collatione habita
ad illud vinum. Et ibi.generali.vide ſuper gl.2.In gl.pen.
ibi,ſi pęnituit.vide ī.in ſuppletionibus. Et ibi. ſi vero nō
remunerandi.in fin.Si mandauit quis, q ſibi de pecunia
mea facerem monumentum,poſt mortē ago. Et ibi.ſi mā
daſſet.vide de cler.ex.mi.apoſtolicæ.ſuper 2.glo.In gl.ſ.
in ſi.partes patent.In gl.r.ibi. veniens. licet Ala. ibi con-
tra,vt ibi dixi ſuper 1. glo.& ibi. per procuratorē. qui eſt
in hoc quaſi pica,miniſter & organum domini.ad hoc ff.
de conſt.pec.& licet.de acqu. poſ.quod meo.§. procura-
tor.& no.C.ſi quis alteri vel ſibi.l.multum.in gl. pe. & ibi
dubitabantur.vnde dixit Phi.ſ.de reſt.in integ.coīā. per
ius aliquod nō probari,q in matrimonio interuenire de-
beat ſpeciale mandatum.In gl.ſed nunquid. ibi, maiora.
vt in cle.eo.ti.non poteſt.Et in ſi.contra ī.prox. tñ. coniū
cto cum decr.ſ.eo.l.de offi.dele.is cui.Sol. per id qđ dixi
in textu.in prin.In gl.hoc quod dī.in fin. Et de hoc ff. de
ſpon.ſufficit.per Inn.de ſpon.ſuper gl. quæ rubrica com-
muniter habetur in c.iuuenis.per Hoſt.in ſum.de ſpon.§.
qualiter contrahantur.ver.quid ſi pęniteat. In glo. matri-
monium.ibi,mutuum.In tantum,q ſi per literas contra-
hatur matrimonium,vt no. in c. nec illud. allegato ſuper
glo.prox. Si nuncius factum ignorans eſt nudus miniſter
ad literas portandas dato,q receptis literis mulier con-
ſentiat ſed conſenſum nulli notificat,nō eſt matrimoniū,
ſed tunc prius erit matrimonium cum conſenſum notifi-
cauerit ſiue mittendo ei literas,ſiue alteri,nā & alteri no
a tificari ſufficiet,& placet Arc. Solus † enim conſenſus nō
notificatus non facit matrimonium,facit ſ de ſpon. tuæ.
& quod ibi dixi. In gl.vel vetitum.in ſi firmitas ergo con
tractus nec per iuramentum,nec per pęn. promiſſionem
poteſt haberi,ſed ſępius conſului, q poſt contractū pro-
curatoris fiat ratificatio conſtituentis. In gl. penul. ibi, ſi
pęnituit. lex dicit, q ſi pęnituit me miſiſſe diuortium, tū
nuncius ignorans pęnitentiam meam libellum dedit, du
rat matrimonium in hoc pro, niſi is qui recipit pęniten-
tia cognita diuertere velit, in hoc contra. Solutio in con-
trahendo requiritur vtriuſque conſenſus, quod nō eſt di-
uertendo. C.de tepnd conſenſu.

De his quæ vi metu ſue cauſa fiunt. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatio ſuſpenſo & interdictum non ſunt propriè ſen-
tentiæ.*

CAP. PRIMVM.

1 Abſolutionis. Sententia]dicit Arch.q † ex-
communicatio, ſuſpenſio &
interdictum non ſunt proprie
ſententiæ,quia puniunt & non diffiniunt. Item hęc poteſt
intelligi de ſententia puta, vel lata in diem, vel ſub con-
ditione

ditione, vt dicam super 3.glo.(interdicti.] contra domi-
nos temporales, qui cogunt aliquos violare interdictum
emanauit concil. Vien.de sen.ex. grauis. & quia litera de
reuocatione cessationis diuinorum non loquitur. In illa
non erit locus huic constitutioni penali.§.e.li.de ele.statu
tum.cum concor.(extorta) futura intendit viciare, quod
est proprium constitutionum.§ de consl.c.si.quod probat
sequens particula. Intendit ergo, quod tunc vacuatum,
cum erit extorta concor.de elec.quia pp.ver.alter.§.tit.1.
c.2.in prin. Si tamen diceretur, q etiam præterita dãnet,
& facienda puniat, non esset absurdum.(audacia,] 3.dist.
factæ suoi(eos,]etiam fœminas comprehẽdit, de hoc sup.
e.li.de ele.generali,[huiusmodi).f.ab altero triũ prædicto
rum. Prima gl. summat, & q fuerit dubiũ declarat. Scd'a
gl.soluit dubium. Tertia ponit triplicem dñam. Glo. ipso
iure. remittit, quærit, arguit pro, sed contrarium soluit.
Gloss.si ergo respondet per quæstion. & soluit. Gloss.no.
excommunicatum. arguit, remittit & argumentum tol-
lit.secundo quærit & soluit. tertio soluit tres quæstion. s.
Vlt.gl.quærit & soluit. In glo.ipso iure.ibi,interdum.§.1.
qui dixit, furem ad præfectum vigilũ, vel ad præsidem vẽ
elegisse rem prosequi,& furti quæstio tollitur, maxime si
iudex vltra rei restitutionem aliquid in illum constituit,
& dato quod nil amplius statuerit, hoc ipso iure sublata
furti q.quod fuit in maioris pœnæ periculo. In glo. si ergo.
ibi.ita vulnerauis.eiusdem secũdum, occisi nomine alius
maiorem alius minorem præstat. In gl.1.ibi secundo dici
tur.ibi, ne autem. In gl.2.in fi. Idem Io.mo.& Arch. In gl.
differentiam.ibi, formam ecclesiæ.de sen.ex.c. a nobis. 2.
io fi.Gar. Are.remittunt ad nn. per Host. in sum. de sent.
excom.§.qualiter hæc absolutio. Et ibi, non tenuit, facit
de sent.excom. sacro.ver.caueat. Et in fin.secundum Gui.
Sed potest addi quarta lectura, vt distinguatur inter sen-
tentiam latam pure, & latam in diem, vel sub conditio-
ne, vt in prima fiat absolutio. In 2.ante diẽ, vel conditio-
nem non, sit locus absolutioni, sed reuocationi, & sic legẽ
do soluta erit q̃stio.an hæc dec.locum habeat in tali sñia,
anteq̃ liger.& facit ad idẽ de appel.præterea.& §. de sen.
exc.Rom.§ caueant.vbi pœnæ sic latæ sententiæ vocant.
In glo.intelligo. de varijs speciebus suspensionum nn. in
clem.de pen.cupientes in gl. no.nouam. In gl.si ergo.ibi.
pœna locum.f n Gar. Io.mo.& Archid. nec loquor de pe
na capitali si quis suadente. quæ bene posset locum habe
re. In gl.pe.ibi ligati fuerunt.facit sup.de sen. ex. cum de-
sideres. Et in fi.fm Gar.& Gui. In gl.vlt.ibi.f n Gar. Gui.
Fran.& Io.mo. Et in fi.Guil.& Arch. dicunt hoc relinquẽ
dum arbitrio boni viri. Ioan. Andreæ.

De in integrum restitutione. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Minor habet legitimam personam standi in iudicio momentaneæ possessionis.*
2 *Ecclesia læsa in iudicio momentaneæ possessionis restituitur.*
3 *Restitutio in integrum et supplicatio est extraordinarium auxiliũ, & ex eadem æquitate procedit vtrunque.*
4 *Prælatus si ex aliqua causa repellatur, admittetur ecclesia.*
5 *Seruus licet fuerit in culpa eundo per campum iaculatorũ, si quis tamen data opera illum iaculauerit erit in dolo, & tenebitur aquilia.*
6 *Negligens in agendo qualiter quis dicatur.*

C A P. P R I M V M.

Ecclesia Host. hanc decr. vsque ad ver. autẽ. po-
suit & glossauit, eo.ti.e.t.[sententiam)
an includat interlocutoriam, satis scri-
psi sup.e.coram.in magna glo. Gos. in sua q̃one cum quæ
rebatur de ecclesia conuenta interdicto vnde vi, quæ omi-
sit exceptiones, & sic sententiatum est contra eam, impe-
trat rescriptum super restitutione in integrum non exis-
so iudicio possessorio, super quo fuerat sñiatum, q nõ sit
audienda, alleg. q iudicium possessorium est momenta-
neũ.i. momento duratur om saltem aptitudine, & si non
actu, dat similia de hoie risibili, de imperatore Augusto,
de aquilia pœnali, q sit momentaneum patet C. vnde vi.
momentariæ.& si de momen.pos.l.vna.2.q.6.§.diffinitio
na.ver.de possessione.& dr talis pos. vilis & abiecta, quia
cito perditur.ff.de acq.pos.si quis vi.§. dña.cum ergo in
vilibus & modicis non datur restõ.ff.e.scio sup.e.c.a.1.er-
go nec hic, vides etiam q in hoc iudicio cessant alia re-
media, s.exceptio proprietatis, vel criminis.de rest.spol.
in literis.& c.itẽ cum quis. Si ergo tolluntur remedia iuris
cõis, fortius iuris singularis. C. ad Velle.l.antiquæ. Itẽ lex
dixit q præstat appellatio maioribus, hoc in integrum re
stitutio minorib.ff.de minori. l. præses. Sed in hac cã mi-
nor non appellat, vt probant iura allegata, ergo nec mi-
1 nor, vel ecclesia restituetur. Idem lex dicit, q † minor hẽt
legitimã personã standi in iudicio momentaneæ pos.C. q
leg.pers.sta.in mo neotaneæ. esset autem lex captiosa, si dicere
tur, minorem condemnatum posse restitui. C. de his qui
ve.æta.l.1. In contrarium negat, vilẽ esse causam, vel mo-
dicum damnũ ipsius perdendæ per l.iost.de interd.§.eo-
modum. Item negat cessare restitutionem, vbi cessat ap-
pellatio, q patet in sñia præfecti. Itẽ non sequitur, si mi-
nor hẽt legitimam personã huius iudicij, ergo non subu-
enitur. nã datur restõ minori legitime defenso. C. de in in-
te.rest.si curatorem. C si aduer.rem iud.l.prn. Idem in
canones ẽ, in minoribus causis appellatur, de appellati,
c.de appellationibus.& expressum de hoc iudicio, de re-
stit.spo.cum ad sedem. vbi de hoc in fi,pe.glo. Gos. dixit
primas alleg. procedere a disputatione legistarum, q sim-
plicitatem iuris canonici perturbare nituntur, dicit aut
2 simpliciter uerum, q † ecclesia læsa in iudicio momenta-
neæ possessionis restituitur. Induxit decr.secundum sup.
eo.tit.puto.qui ponderat uer.cuius electionem. Admitte
etiam aut bene faciunt, q̃ scripsi sup.eo.coram. Vides aũt,
q dubium, an surreptio illa uitiet rescriptũ Gos. expresse
non determinat, accedere tñ uẽ per prædicta, q nõ uitiet.
Et sciendum, q fac. Bonon can. in alijs terminis disputã
do tenuit, q si per ecclesiam opponitur surreptio contra
rescriptum gratiosum quæ repellitur, & non appellatur,
locus est restitutioni. Si uero rescriptum erat sñn ius cõe
dans iudices. Si surreptio illa repulsa io uim dilatoriæ in-
uat in uim peremptoriæ, restitutio non dabitur, hodie
surreptio peremptoriæ regulariter non admittitur in uim
dilatoriæ §.de lit.cont.c.1.beneficium est.n. beneuola a-
3 ctio ac. sic sup.c.fi.& dixit Gos.sup.e.cum ex litteris, q † in
integrum restitutio & supplicatio est extra ordinariũ au-
xilium, & ex eadem æquitate procedit utrunque[postu-
lat]per suum prælatum. Et uide, quod no.in cle.e.tit. ca.
4 uno.in gl.2.ut dicit Arch. si † ex aliqua cã repellitur præ-
latus, admittetur ecclesia sup.de inst.cum uenissent, & q
ibi no.ad fi.ad idem de trans.contingat. de sym. querelã
17.q.4.contra q no.68.d.c.fi.in glo. in hoc, quare dicit
qdã, hoc casu dati c.coratorem.ut no.5.q.3.c.fi.& sup.de
rescr.edoceri. Et uide quod ibi dixi(post).f. post contra-
ctum, uel sententiam, & post lapsos decem dies, quib.de-
buit appellari, ut refert Host. quosdam tenere, puto il pro-
cedere, quando petit restitui ad appellandum. Si uero pe-
tat contra sententiam restitui, tunc a tempore sñiæ curre-
ret quadriennium. Et quomodo differt inter ista, uide q
dixi sup.e.c.ult.in 7.q.admittenda. alium similem casum
habes sup.eo.c.fi.nisi summi potuit iste uer.usq. ibi, aut
ex lege.C.de sen.aduersus fi.l.una uel 10.ubi dicitur, q iu
dicata contra fiscum post triennium retractantur. si præ-
uaricatio arguatur, uel manifesta fraus probetur. Et est si.
sñn Host. ff.de mino ẽt si.§.idem in fin. & C. unde ui, me-
minerint(fraudis) quæ consideratur euentu, & consi-
lio.

lio.ff.de reg iur.frandis.(ſuperiorem.]quod dic, vt ſup.c.c.pe.[concedendũ.]poſt quadriennium.Prima gl. tria facit,ſummat, dicit vnde ſumpta, & quid declaret. Quarta gl.ſupplet tria, & de quarto remittit.ſecundo no.differẽtiam.Gl.reprobata,docet,quid approbet, & quid reprobet.VI gl.exemplificat.In 3.gl.ibi,ſi aduer.ven.l.2.Aduerſus commentitias venditiones.i.quæ cõmento fiunt in læſione pupilli,& curatorum inſidias minores reſtituũtur. Et ibi aduer.dona,l.2. vide ſup.c.1.ſuper gl.pen.In gl.an
5 tepe.ibi.ſi obſtetrix.in fi.licet ſeruus †fuerit in culpa eundo per campum iaculatorũ, qui tamen data opera illum iaculauit,fuit in dolo,& tenetur aquilia.In gl. 1.ibi. ſuadeat.Et primo ponit dictum.ſecundo exceptionem dicto, ibi in fi.Io.mo.& in fi.& Guil.in Spec.ſecunda parte.c.ti.§.7.qua.In gl.2.ibi reipu. vide quod dixi 7.de re iu.inter.ſuper vl.gl.de quo hic Arc. Et in fi.vide quod ibi dixi ſuper 4.gl.poſt Inn.& Hoſt.In 4.gl.ibi,antepe.& de hoc C.de ſac.ſan.eccle.aut.quas actiones.In gl.quod dat. ibi finiat.vt in cle.eo.tit.ab eccleſia.In gl. no. in fi. Et qualiter
6 †quis in agendo dicatur negligens , habetur ff. de di. & temp.præſ.l.1.In gl.1.deceptionem.ibi.tractatum, vel cõfictum machinamentum.87.diſ.c.2.ſup.de teſti.co.peruenit.1.in fine.In gl.pen.in fi.& 7.de regul.non ſolum . In gl.vl.ibi in d.c.ex literis.Etiã hoc placet Io.mo.Sed Arch. contra.pro eo facit litera præcedens,quæ indiſtincte loquitur,& quod no.de tranſac.contingit.& 18.q.2.placuit.1.in 4.gl.Et contrarium loquitur de præſcriptione,per quã acquiritur dominiũ.Sed contra, quia in illicite alienatis non currit præſcriptio.C.de bon.ma.l.1.dicit Arc.ꝙ eccleſia in hoc eſt deterioris conditionis quam minor, ſiue filiusfa.quia non prius contra ipſum præſcribitur, quam ſuæ poteſtatis eſſe incipiat.C.de bo.quæ lib. quęcunque. qđ aũt notauit Vin.de reſcr.plerunque vt ibi ſcripſi ſuper ver.7.annum eccleſiam non reſtitui,quæ non fuit vſa reſcripto 7.annum alio per aduerſarium impetrato,hic ponit Arc.Et ibi,mutationes.Idem Arch.& in fi.& ſic poſſet intelligi præ.decrtal.noſtrã,vt ibi ſcripſi ſuper 1.glo.facit ff.de minoribus.ſi ex cauſa.1.reſpo.& l. penul.

SVMMARIVM.

1 *Eccleſię appellatione includitur nedum monaſterium , ſed etiam omnis locus pius.*

CAP. II.

Si aduerſus. Vide clemẽ.eodẽ titulo,cap.vno.in 3.gl.(eccleſia)hic.(& 7. capitu.
1 proximo.appellatione†eccleſię includitur nedum monaſterium,ſed etiã omnis locus pius. nã illa æquiparãtur.ſup.de teſta.requiſiſti.verſicu.ſecus.ſup.eo.libro,de electio.ſciant.& capitulo generali.de ſupplenda negligẽtia prælatorum,cap.2.quæ omnia poſſent induci in cõtrariũ.[Confeſſionis.]Vide,quod no. in cle.eodem tit.ab eccleſis.ſuper ver.læſionis,quod notauerat Ion.ſup.eodem eorũ.& Arch hic(niſi)vide quod dixi de hac dictione 7.de regul.iur.pactũ, vbi vero hæc aduerſatiua cũ litera coniuncta facit contra opinio.Iaco.de Are. de qua dixi de confeſ.capitulo vlt.ſuper verſi.error facti, in fine.Prima gl.ponit ſummam,& quid declarat. Secunda allegat vnam concor.obijcit & ſoluit.Penult.gl.ſignat contrarium & remittit.In glo.2.ibi.§. penultimo. contra confeſſionem reſtituitur minor.In glo.enormiter.vide eodem titu.c.1.ſuper gl.2.& ibi,ſi ex cauſa.vide vt lite non conteſt.accedens.7.ſuper vltima gl.In gl.1.ibi iuris communis,ſecũda pars ibi,vbi vero,& in fine.& Guil.in Spe. ſecunda parte eodem tit.§.2.ad finem ver.ſed nũquid. In gl.vel a procuratore.Idem Ioan.mona.& Arch.In gl.penult.in fi.dicit Ioan.mona. quod vbi via generalis contineret viam ſpecialem actu , & a ſpeciali quis eſſet excluſus,per conſequens & a generali.ff.de iureiur.duobus.§.exceptio.ff.de doli excep.l.2.item quare.& §. ſequen.In gloſſ.vlt.ibi,ſententia. Item ſecundum Io. mona , ſi eſt concluſum,alleg.ſup.de procu.auditis,de cauſa poſſ. paſtoralis. & quod no.C.de adul. quamuis.1. Et quia poſt concluſionem non eſt cognoſcere, ſed cognitum eſſe , & non eſt probatio recipienda , quæ neceſſaria eſt circa errorem.Arch.hæc recitans alle.de fide inſtru. cum dilectus.ff.de euic.ſi rem.in fi.tractat etiam hic , an ſit idem: renunciare & concludere,de quo ſcripſi in præ.decre. paſtoralis.

De arbitris. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Teſtimonia eorum,qui diſcordant in circumſtantijs,non valent.*

CAP. PRIMVM.

Si ex tribus. Idem in quouis numero,vbi ſubeſſet hæc ratio , vt ſi ex quatuor, vel quinque concordant tres, ex ſex , vel ſeptem quatuor vel plures. [licet]pro quamuis vnus ex tribus arbitris.& idem puto,ſi eſſent duo tãtum, quorum alter condemnat in 5. alter in pl̃, quod placuit Accur.vt dicam ſuper gl.Et quod dicitur duobus diſcordantibus,aſſumi debere tertium,cum quo alter &c.ff.eo.ti.item ſi vnus.§.principaliter.de ap.cum ſpeciali,locum habet,quando ſunt contrarij,hic autem in minori ſumma concordant , vt ſequitur. & facit hoc ad quæſt. Dama.quæ eſt 11.de teſti.qua quærebat,ſi vnus ex duobus teſtibus productis ab eo,qui petit 5. deponit de 5. & ſecũdus de 10.an debitum ſit probatum, ad affirmatiuam inducit §.ſi plures.& decre.nihilob.de ver.ſi. In contra-
2 rium ꝙ non valet,inducit† ꝙ non valent teſtimonia eorum,qui diſcordant in circunſtantijs. puta in loco , vel tempore.3.quæſt.9.nihilominus. multo minus cum diſcordant in re.de cauſa poſ.cum eccleſia.Et hoc tenet, ꝙ non probent debitum,Guil.videtur tenere contrarium in Spe.de teſt.§.antepe.poſt prin.alle.C.de fideicom. lib.ſiquis in ſuo.§. nos autẽ. ibi dicit , ꝙ omnes filios ancillæ manumittere,non eſt contrarium ſententiæ teſtatoris , q. iuſſit vnum ex eius filijs manumitti . Ex ibi connexis videtur,quod Gui. non intellexit illud in terminis qõnis, quando de numero agitur, ſed cum teſtes deponunt decimam collectam , quorum vnus dicit de decem concordibus,alter de 5.vel vnus,ꝙ condemnauit quis 5. homines loci,alter de decẽ,vel his ſimilia ad iuriſdictionem probãdam,de quo ſcripſi de accu.qualiter.2.in gl.hic põt.ver. & idem.Prima gl.ſummat. Secunda ponit opi. reprobatam,reſiduum rñ.per duas qõces , & prima trimembris. Vltima gl.rationem reddit,quærit & ſoluit.In 2. gloſſ. ibi abſolueret.vt dicit Io. mo. ſi tunc valet ſententia duorũ, cum tertius contradiceret , fortius valere debet cum in aliquo concordat.& in fi.de vnico , qui condemnat in 5. cum 10.peterentur,vide in Spec.de ſenten.prola.§ qualiter.ver.quid ſi peto.Et vide quod plene ſcripſi de re iud. cum inter.in vl.gl.In gl.hoc ſumitur.in fi.vbi not. Accur. Idem de duobus,qui diſcordant in ſum ma,alleg.ff.de re iud.inter.in fin. per nuam l.poterit etiam in iudicibus id locum habere.In glo.vl.ibi contrarium dicant,pro eis facit ff.de vul.& pu.ſub.ex facto.§.1.vbi ſi pater filio impuberi ſubſtituet Titium,ſi decedat infra decimum annum, & Meuium ſi decedat infra 14. filio decedente in 8.anno ſolus Titius venit ad ſubſtitutionem, licet verum ſit , ipſum infra 14.deceſſiſſe,ſed intentio & voluntas teſtatoris ſic diſtincta facit , ꝙ numerus minor non includitur ſub maiore. Sed non eſt poſſibile condemnatum in 15. non eſſe condemnatũ in 10.ſed bene eſt poſſibile ſubſtitu

tionem

tionem fieri in maiori numero annorum & non in minori, & econuerso, vt patet eodem tit. l. si ita quis. & l. si pupillari. Et ibi satis credo, non econtra, quod hic no. Arch. loquitur enim, cum duo concordant in summa maiori, & protestantur, quod non consentiunt in minorem, valet sẽtentia duorum, sed superfluum fuit id ponere, cum etiam sine protestatione valeat per hanc decr.

SVMMARIVM.

1 *Arbitri omnes quando sunt præsentes, & vnus non vult cum aliis concordare, etiam si dicat, se non instructum, alij, qui concordant, pronunciare possunt.*

CAP. II.

Vt quæstionibus. [Tribus.] Idem vs in numero maiori, dummodo maior pars procedere volens requirat minorem, quæ malitiose, vel voluntarie venire recusat, facit, quod dixi sup. c. prox. (electia,) siue nuda voluntate, siue iuris necessitate, de quib. ſ. de offi. deleg. ab arbitris. eo. lib cum in vtrisque eadem sõ eo casu malitiosę voluntariæ absentiæ, vt sequitur. Prima glo, summat. Glo. ff. eo. dicit quæ fuerit legis & cõtrarij canonis consideratio, remittit ad simile, quærit & soluit. Gl. per hæc, soluit duas quæstiones. Vlt. gl. distinguit. demum quærit & soluit. In gl. 3. ibi, quidam. vide de fide instr. contingit. super 2. gl. in glo. si compromittentes. ibi. l. vna. circa prin. vide de spon. is qui. super prin. secundæ gl. In vl. gl. ibi, plane. hanc & se. vide de ele. licet. super gl. pen, Glo. tria facit ſm Io. mo. primo ponit proœmiũ. secũdo statutum. tertio tacitæ quæstioni respondet. secunda ibi, statuimus. tertia ibi, circa. & determinat ſm Arc. no. per Inn, & Host. de test. Raynal. in prin. Et quod no. Gui. in Spe, da arbitro. §. fi. in prin. vers. & no. & plenius in eo. §. vers. quid igitur si se. & sequentibus, dixit Inn. in decre.
1 Raynal. & Host. posuit eius gl. quod † quando omnes arbitri sunt præsentes, & vnus non vult cum aliis concordare, etiam si dicat, se non instructum, alij, qui concordant, pronunciare possunt. ff. de re iudic. duo ex tribus. & l. Pomp. alias incipit, si cui. item si opinionem suam dixisset, & recessisset audita opinione aliorum, cessat enim rõ legis, qua dr, quod alios in suam opinionẽ trahere posset, vt ĩ. no. Secus si illorum opinionem non audiuisset, da eo quod malitiose recederet, licet quidam dicant, quod ex quo conuenerunt ante sententiã ferendã, qualitercunque vnus postea recedat, alij præsentes sententiare possunt, quia verum est, omnes affuisse ad sententiam ferendam. i. ad diem ferendæ sententiæ assignatam. Bona fuit ergo hæc constitutio, quæ has perplexitates tollit. In gl. ff. eo. ibi, in partem suam, facit 31. d. Nicena. & ibi sequitur concor. ff. man. si præcedente. §. Lucius. In gl. si promittentes. ibi, supplet in casum absentiæ malitiosæ. vel voluntariæ. In gl, per hoc. ibi, eadem ratione. ĩ. de test. c. 2. in fin. In gl. vl. ibi, sufficit. vide ff. de re iu. Pomp. ff. ad municip. l. magistratus. & quod ibi no. & quod no. in Spe. de senten. prola. §. sequitur. ver. quid si sunt. & §. iuxta. post prin. Et ibi dic. Idem Io. mo. & simile, quod no. d a offi. dele. cum vicesimum. in fi. vl. gl. quindecim significationes iudiciorum no. hic Io. mo. quæ uide inf. de re. iu. in iudiciis.

Explicit Liber Primus.

LIBER II.

De iudiciis. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Inferior quod per se non potest, neque alteri demandare potest.*
2 *Exigere quot significata habeat.*
3 *Sententias expedit firmas manere etiam causa non expressa.*

CAP. PRIMVM.

1 Iuris esse. Diuisio super 1. glo. a fe. Inferior enim quod per se non posset, demandare non poterat. s. de offi. deleg. exteris. in fi. ([iubere] quasi præcipere, uel imperare, sed secundum deriuatores iubeat proprie ubi est uolũtatis obsequium. Inde si deiubere, sed pręcipere, uel imperare, ubi est debitum [alterutrum.) Et sic nõ differunt, an sit actor, uel reus [coram se) multominus coram alio personaliter. An si citatus procuratorẽ mittat, uide quod no. de mu. & obe. c. si. in gl. cum enim quia. Archid. uel alias dicebat Host. q non occurrebat alius casus, quo iuris necessitas requireret præsentiã personalem ultra quatuor hic expressa (partes] uel alteram parti. si. ut ĩ. [Exegerit) quasi co-
2 gerit. Et tractat hic Io. mo. quõ † exigere ponitur pro cõplere, pro petere, pro cogere, pro diuidere, pro expellere ponens uersum. Exigo, perficio, peto, diuido, rogo, repello [pũtari) quærit Io. mon. quid si delegatus personaliter cã non expressa respondit, q aut status causæ requirit, uel forma rescripti id hẽt, & tunc ualet. Aut non, tunc non ualet, dat simile iniciato tpe feriato fauore hominum. ff. de fer. l. 1. Ad idem de appel. cord. §. 1. de sen. exc. Romana.
3 §. caueant. Non ob. ſ. de re iu. sicut, quia † expedit sententias firmas manere & cã non expressa, arg. ff. de offi. pręt. Barbar. Prima gl. sũmat. Quarta gl. tñdet per cõnẽ, quid de ordinario. Secundo subdit contrariũ & sol. Tertio textum determinat, Antepen. gl. textum exponit. Secundo quærit, ar. pro, & contra ponit opi. Ber. ultimo respondet per qõnem in gl. 3. ibi. §. 1. incipit. si arbiter. uide ſ. de accu. c. 3. super ul. gl. In gl. antep. ibi, Ita demum. hæc lex & sequens loquuntur in exceptione militię contra procuratorem. & ibi. §. falsis. uide de re iu. c. 1. in a. glo. & ibi. § ad crimen. primus. §. est. uide de acc. ueniens. super 1. gl. excipit. In gl. 1. in fi. Et primo ponit dictum. secũdo casus ibi. nisi. in gl. 2. in fi. 5 c. d. quia tua. sup. de rest. spo. lĩas de ac. & qua. quæris. &c. a multa. sup. c. li. de elec. si religiosis. & ĩ. de præb, quia sæpe. deriuatur autem ambiguum ab ambigo, quod cõponitur ab am. q est circum. & ago interposito b. quasi circum ago. uel uoluor secundum Io. mor. & de triplici ambiguitate no. 33. dis. c. fi. in gl. a cõtrario ibi, compellere partes non uetat. quod extra iudicium possit ordinarius ex cã cogere subditos corã se personaliter uenire, ut si eget ipsorum consilio. uel personali auxilio, ſm Host. alle, 11. q. 5. de for. de offic. del. c. ul. uel uult, q promoueatur ad ordines, de æta. & quali. c. 1. & secundum eum de consuetis. hic in diuersis casibus experimur, constat etiam eis in dubio semper obediendum. 14. q. 1. quid culpatur. addit Io. mo. quod uocat abbates, presbiteros & clericos personaliter ad synodum. 18. distinctio. c. ult. Item clerum & populum congregat ad sermonem sup. c. libro. de electio. ubi periculum. §. quia uero. Et ad curiam mittit clericum. 16. q. 1. uos autem, de san. episc. § reuerendissimi. coll. 9. Et ibi (illam causam) hoc uerum quo ad illa, sine quib. cã non potest expediri. s. de offic. dele. c. 1. & c. præteres. ſm Inn. Host. & Arch. sed si hoc expediri põt per procuratorem. ergo &c. Sicut ergo non posset illi præcipere, q iret ad sanctũ Iaco. sic nec q ad ipsum personaliter ueniat ſm eos, & ibi [uniuersitas] etiam si ipsa causa esset criminalia, uel de crimine. & uide quod no. & dixi s. de sy. dilect. 1. in gl. intelligas ibi, intentata. dicit Inn. q hic criminalia large sumitur, ut includat popularem. ff. de procur. l. licet. §. in popularibus. quod intelligit Host. pro parte actoris, & qui non afficitur priuato incommodo, ut ibi. & l. non cogendum. §. qui ita. ff. ne quid in loco publico. l. ei qui. remittit autem ad not. per se. in sum. de procura. §. & in qua re. Et ibi (ueniens) uide quod ibi dixi super glo. de pena relegationis, uel minor interueniat pœna. Et ibi dicebat Ber. & Host. hic loquitur tamen in procura-

actio.

actoris. & ibi[actum est.]procedat hoc pcipue in ecclesia sticis criminibus. & in fi. & Io.mo.hic. & Arc. sup.de procura.qui generaliter. & facit, quod no. C. de adul. quamuis indubitati. Sed vt ibi no. Cyn. Fran. Accur. resistebar il li glo.que innuit, hac exceptionem dilatoriam, hac ratio se verba sentẽtiæ referẽda sunt ad personã dñi. C. de iureiurand. l. fi. & absens damnari non pōt. ff. de pœnis, absentē. In procurat suis ferri nō pōt, quia nocens non est. C. de pæ. sancimus. Et in procuratore est ferenda. C. de sen. & interlo. l. ergo semper opponi poterit. C. de procu. licet. fin est, per quod dici pōt, q quo ad fienda repelletur, va lebunt tā gesta cum eo gesta per iura præalle. In gl. puta. ibi, de veritate. & ad respondendum per illud ad positio nes velinterrogata, & per illud posset dici idē de proposi tione facta per decre. pastoralis. eo. ti. quod dic vt ibi.

S V M M A R I V M.

1 *Laicus an possit esse delegatus Papæ.*
2 *Religiosus conuenitur ex suo delicto & non monasterium.*

C A P. II.

Mulieres. Trahi. Si mulier tutrix filiorum vult actorē constituere, qui causas pupillorum periculo suo peragat, debet pe tere illū iudicis decreto, instit. de cut. §. vl. & satis videtur q per procuratorē petere possit cum spāli mandato, ad hoc. C. qui pet. tut. l. cum matribus. ff. de hær. tu. l. postula re. Arc. [prohibemus] vt mulieribus etiā delatis de crimi ne certus modus seruari debet, qui habetur in Auth. vt nulli iu. §. si vero crimen. C. de custo. reo. qm. & auth. hodie. secundum Io. mo. & Arc. [Non possit] & hoc casu cō mittit auctoritate huius constitutionis. Io. mo. & Arch. in hac parte vide in Spe. de cita. §. sequitur. circa medium (fictionem) quæro, an in iudice layco locum habeat hæc 1 pœna. Primo † an laycus possit esse delegatus Papæ, vide qd scripsi de appel. sua. in glo. laycis, in eū casum quo da tetur in cā mere ciuili inter laycos, nō video quare nō sit locus huic pœnæ. sed plus dico, q pars, vel eius procur. li cet layci si participarent huic fictioni, vel fraudi. puta no minando ex condicto mulierem in testē ad hunc finem ex participio excōicati essent. sup. de sen. excō. nuper. & c. concubinæ. Sed insurgit aliud dubiū. An ipsa fictio sit factum hic dānatū vel punitum. An vero necesse sit iudicem personaliter ire, vt sit locus pœnæ, & hoc potius cre do, & quod sequitur ipso facto, respicit iter sic procuratū & ad effectum deductū, vt sic verba sumantur in effectu. Et protendi pōt materia per ea quæ scripsi in qōne, quā 2 posui super regula in pœnis, de re iu. (religiosæ) quō † ex delicto religiosi conuenit ipse & non monasterium, remittit Arc. 11. q. 1. de persona, & ad no. per Inn. sup. de priui. cū olim. 2. vt ibi scripsi super ver. promotus personaliter. bene facit ff. de in ius vo. l. 2. nec his, qui propter loci religionem inde se mouere nō possunt. Prima gl. fin mae, aliæ omnes recitentur in textu. In gl. non meliore n. ibi. l. 1. fœmina a ciuilibus, vbi publicis officiis sunt remo tæ. In gl. 4. q. 1. ibi. quoniam. vide in c. statutum. s. per gl. ante pe. In gl. vt in criminali. ibi. apud eloquentissimum. sumpta de prædictis. §. & quid dicit, vide de iud. at si cle rici. in gl. puta. In gl. 1. in fi. Et primo ponitur prohibitio de mulierib. in genere. Secūdo ibi. §. sed cū pudicitio bimē bris circa testimonia cū certa prohibitione & posthu. Tertio prohibitio circa religiosas. ibi, cæterū. Quarto decretū. ibi, decernimus. In gl. 2. in fi. Arc all. C. de procl. mati tus. & C. de arbitris, l. vl. In gl. volentes. ibi [honestum] dicit Arc. q faceret illum iurare, q sum officium fideliter adimpleret vt sic maior & plena fides illi adhiberetur, all. de præsum. illud. de præscr. ad audientiam. 2. q. 7. sanci mus, aliqn tū talis persona nuncius appellatur. inf. de testib. cog. c. 1. aliqn executor, vel auditor, de offic. dele. su per quæstioonum. & ibi tabellio. vnde dicebat Io. mo. forte melius diceret, psonas, alle. de prob. quæstionum. In gl. vt vi. ibi, [intentata) q intellige vt no. de ver. si. forus.

ad fi. & 15. q. 3. ex eo. In gl. puta. in fi. *vel alius religiosus & magnæ famæ*. Arch.

S V M M A R I V M.

1 *Curator testamento non datur.*
2 *Infans an possit pacem facere etiam cum tutoris auctoritate.*
3 *Filiusfamilias magistratum tenens cogit patrem hæreditatem adi re & restituere.*
4 *Minor 25. annis si non potest administrare patrimonium priuati, multomnius patrimonum ecclesiæ, quod est publicum.*
5 *Delegatus legati an possit id quod potest delegatus delegati.*

C A P. III.

Si annum peregisti Requiritur ergo annus completus. Sic §. de offi. dele. cū vigesimō. de despon. impub. literas. c. accessit. & vide qd vtrobique no. Ad idē sup. e. li. de ata. & qua. c. vno (de pendētibus) vt sunt decimæ & ipsorū fructus quo ad ver bū beneficialibus, sm Arc. qui et exēplificat de integra. fa cit §. de iudi. quanto. possunt et dici dependentia, q cleri cus acquirit beneficij causa. vnde illa vēdicat sine patris cōsensu, de hoc in Spec. de acto. §. 1. ver. si cū clericorum. [Officialē] principalē non foraneū. facit §. de ap. Roma. in prin. & cle. de resc. c. 1. [curator] vide Spe. de lib. con. iam nūc videndū. ver. porro. vt dicit Arc. sm leges pube res sibi curatores petūt ex eorū cōsensu, vel iudicis aucto ritate illis dantur. C. qui pe. tu. vel cur. l. 1. & l. patris ma tris. Sed canon innuit tales et testamento dari. 21. q. 3. c. 1 3. Sed quod curator testamēto non datur. C. de test. tu. l. pe. in fi. sed datus cōfirmatur, inst. de curato. §. 1. vel dic aliud sm leges, aliud sm canones, q tales subtilitates nō curāt. §. e. dilecti. §. de dolo & con. sm Arc. c. 1. qui et dicit q siue pupillus cām agat cōtra tutorē, q est siquque, inst. de aucto. tu. in fi. §. siue cōueniat ab illo, curator sibi dabi tur a iudice, sed peteri tū. ff. de tute. q hēt. §. si pupillus. & §. denique Si vero agit cōtra aliū, cogetur, si uelit agere a iudice uelle curatorē non hunc, uel illū, sed noiabit quē uelit, ut e. l. qui hēt. §. itē casus. & ibi no. Et hoc casu parā ficatur pubeti, cui inuito dat curator ad litē non cur. §. itē inuiti. C. q pe. tur. l. 1. & 2. ubi de hoc. Subdit et, q si indi stincte dat curator, ad oēs lites datus us, ut pal. §. si pupil l. §. deniq; n. de tu. & cur. da. ab his. l. curatorē. hoc p bat sequēs litera. Itē indefinita q uipollet uniuersali, de priuil. q circa cum cōcer. (in fantiæ fuerit) uide ff. de ad 2 ministra. tut. l. 1. §. 1. & † an infans et cum tutoris auctorita te possit pacē facere, uide in Spe. de hom ci. uer. illud aūt subdelegatus reprobat, quod no. Inn de procura. pe. itio. ad fi. gl. vbi dixi, curatorē generalē, vel specialem ad litē non posse dari nisi per ordinariū dūtaxat. hoc ergo casu nō procederet qō, quā ponit Guil. in Spe. de ci ta. §. vl. ver. qd si vo. de aduersario, q petit dari pupillo curatorem ad litē, & ille petit generalē. An vero curator ad litē detur inuitus, ibi n. in. ver. seq. qui incipit, sed nunquid inuitus (In nō est state) quō. §. de ata. & qua. in decorum, ne alleg. quā in spiritualibus & dependentibus (eius) pars sasten su, non. n. sufficit scietia. §. de re iur. is qui tacet. cū ... or. in prin. [cū] pro quia, vide de cōmod. c. vno. in prin. [ne n habeat] s. pater tuus laycus. ad hoc §. de arbi. cōtingit. de consti. eccle. 96. dist. bene quidē. de reb. eccl. non alie. c. fi. 16. q. 7. non placuit. & a laycis. & c. sequentibus. Arc. vo ad casum non curo, an pater sit laycus vel clericus (Assen sus) quid de statuto, quod contrahenti matrimoniū cum filiafami. pœnā ponit. dicam inf. de hæte. stat. tū. in. s. vlt. gl. Prima glo. sum. & dicit quid declaret. Gl. in matrimonio ponit quatuor opi. C. Glo. non tantum, respondet per ob. Gloss. idem septennio, quærit, objicit & sol. Penult. gloss. determinat textum & ponit septem casus exceptos. 3 In glo. non enim. ibi. §. sin. & l. sequen. † filiusfa. mag stratum tenens cogit patrem hæreditatem adire & restituere. hoc dicit §. fin. l. se. reddit rationem, qu a quod ad ius publicum attinet, non sequitur ius potestatis. In glo. de

glo.de delegato.ibi.§.vbi decretum.vbi decretum & cau
sæ cognitio est necessaria, proconsul non delegat. In glo.
pen.ibi,lis nulla, sequitur, esse potest cum eo, quē in pote
state habemus, nisi ex peculio castrensi, vel quasi. & ibi l.
vlt.haoc & seq.§.l.Iulia. & §. si mulier. qui alias est ver.
sub §.penul.vide de test.spo.ex parte.super gl. 3. & ibi, si
longius.§.1.absente parte sinussa. agit de iniuria, furto,
vel dāno, quod passus est.In gl. 1. ibi hoc dicit. & prima
pars tractat de minore hic de filiof. ibi [An huius] Item
prima subdiuiditur, quia primo tractat de minore 25. q
est maior 14.secundo ibi.si vere.de minore 14.qui est mi
nor vel maior 7.& in fi.& Io.15.q.3.certis.& Accur.ff. de
mino.l.ait prætor.in princ.Et principium corrigit, quod
no.Guil.in Spe.de sta.mo.ver.31.In gl.idem, sioe in fine,
4 sed contra.C.de le.tu.l.nemo. † Si enim minor 25. annis
non potest administrare patrimoniū priuati, vt ibi, multo
minus patrimonium ecclesiæ, quod est publicum. ff.de
iustitia & iure.l.1.§.publicum.C.de sacros.eccl.l.fin. Item
adultus noo facit procuratorem in re propria si non in
curatore, multominus in ecclesiastica.C.de procur.l.3.di
cit Io.mo. ꝙ forte hic loquitur quo ad sui præiudicium,
eius enim factum.Et si maior esset, potius esset personale,
quam reale.s.de transac.veniens. vel secundū enim prin-
ceps, cuius auctoritate beneficium hēt minor, decernit il
lum oīa posse, q̄ hoc c.continentur.ff.de re iudic. quidā
consulebant.in fi.In gl.ibi,matrimonio.ibi (ex parte) per
quam patet in qōne Io.de Deo, de qua dicam j. de sent.
exc.licet.in vlt gl.etiam suo tpe non ponderandam ætatē
25.annorum, & defendentem cām matrimonialē. & ibi
(voluminis]quo,5.lib comprehenduntur. s. in proœ.ver.
quem librū.In gl.idem septennio.ibi [sponsalia) saluo ꝙ
hī de spon.iuuenis.& ibi (v fora) large hic dī cā spiritua-
lis.i.ecclesiastici fori, vt in cle.e.ti. dispendiosam. de quo
dic vt ibi no.dicam j.de vsuris.c.1.In gl.epi.in fi. vel cu-
ratoris sic deputati sm Arc.licet.n.curator ante litē cont.
procuratorem non det, cum non sit dñs ipse, tamē minor
eius auctoritate id facere pōt.C.de procur.l.3.ff. de adm.
tur.decreto.alleg.ēt, quod not. Inn.de procur.accedens.
& ꝙ no.in Spec.de actore vniuersitatis.§.porro actor. In
gl.de delegato,ibi,ordinarij etiam legati.secundū Arch.
non.n.emanat a sede, ꝙ emanat a legato.alle. de filijs pres-
5 by.dilectus.graue videtur hoc dicere, ꝙ † delegatus lega
ti non possit, ꝙ pōt delegatus delegati, procederet eius di
ctum, si intellexisset, ꝙ delegatus delegati id non subdele
get.In gl.delegata.in fi.c.prudentiam.§ sexta.ad cām ve-
ro commissam pertinet, ꝙ persona legitima sit in causa.
C.qui da.tut.vel cura.l.in vniuersis.ergo possunt, per qđ
peruenitur ad illud.ff.de procur.In gl.pen.ibi.§.l.Iulia.&
l.inter liberas §.pe. & in fi. materiā gl. vide plene in Spe.
de actore.§.1.ver.item ꝙ est filius.& duabus cattis sequē
tibus, & speciale de clericis in ver. sed cum clericorū. Et
per hoc decido quamplures quæstiones huius materiæ
ibi positas, & in l.vlt.C.de bon.quæ liber.

SVMMARIVM.

1 *Statuta an ligent forenses.*
2 *Citari an quis possit extra territorium.*
3 *Citatio facta die feriato ad diem non feriatum an valeat.*
4 *Iudex contractus potest citare extra territorium etiam non inuocando vel requirendo iudicem illius, ut cites.*
5 *Citatio quandoque dicitur sententia.*
6 *Contractus licet parificentur delictis quo ad sortiendum forū, non tamen quo ad quem inuitum ad iudicium trahendum.*
7 *Ecclesiasticus requirens si est superior requisiti ecclesiastici vel secularis illum coget.*
8 *Notarius an possit conficere instrumentum extra territorium illius, a quo constitutus est.*
9 *Remissio quare fit in delictis.*

C. A P. IV.

Romana. Habet n. dicta circa forum compētē
vel incompetens sm Host. Boat. & Io.
mo. Primo.n.ponit duo. Scđo ibi, neq.
tria. Tertio ibi, nec, ēt duo. Quarto ibi contrahentes, voū,
& in tribus versiculis. nec. ponit alia tria [licet] pro quś-
uis (ipsos) archiepm vel officialē (clerici) litigātes ambo,
de altero.n.solo non esset dubiū [& sentiant) iō hæc in 1.
gl.dicit hic Ino.ꝙ corā delegato papæ bene liceret prorn
gare. j.de appel.cordi (diœcesanorū) non sufficit ergo cō-
sensus officialium, cū ipsorum officiū se non extendat ad
ista.s.eo.li.de offi.iud.c.fi.& de remp.oe.cum nullus.§.1.
(voluntate) per hoc patet, ꝙ suffraganeus detulit appella
tioni, bene potuerunt appellare articulo præmisso de prin
cipali cognoscere, quasi suffraganeus hoc voluerit, ad
hoc j.de ap.cum appellationibus.(Sententias & pcepta]
different ā inter hæc duo vide sup.de ver.si.ex par.1.in gl.
fi.& ibi remissionem dedi.In his tribus datur intelligi, ꝙ
in his duobus.de quib.sup.1.respon.non valeret consue-
tudo, ꝙ placet Arch.all.25.dist.qualis.de præsum.nonne.
Et, vt dicit, alias iurisdictio ordinariorum posset totaliter
vacari de consuet.hoc additur ad primum dictū huius §.
ꝙ olim habebamus in decr. pastoralis. in princ.de offic.
or.nec ēt cogant rūdere &c.ꝙ est j.[prælatus) puta pleba
nos, vel rectores, & no. Host. tales p hoc iurisdictionem
hēre, remittit sup.de offi.or.cum ab ecclesiarū (eis) archie-
piscopo & officiali subditos, alias nō prælatos [aduocato
rum) tractat hic Host. oōo aduocati iurare tenentur sm
formam legis. C.de iud.l.rem non oouam. non ob.ꝙ Bul.
dixit in l.caueri, sed consue.non haberi, per quod voluit,
ꝙ illi iuri præiudicet consuetudo, ipse dicit nil regulari-
ter alle.ꝙ sic non ualet cōsuetudo, ꝙ de calum.nō iuret.
sup.de iur.calum.ceterū.ubi de hoc dixi in fine. ita nec
ualet hoc casu. & adhuc fortius comprimendi sunt ad-
uocati, quia plus calūniosi, & cauillosi.C.m.ā.ab Anasta-
sio.in auth cōstitutio quæ ex ascriptitio & liberis natos.
in prin.col.5.Sit ratio quare non ualet consuetudo eo ca
su, quia laxat & parat animatum pericula. de consue.c.
pe.& ul.& de præbē.extirpandæ.Idē Io.mo.[querelanti-
bus] aduocatis uel procuratoribus.eadē rōne idē de fide
iussoribus, si quos dedissent Contrahētes.dicit Io.mo. ꝙ
materia huius §.quotidiana est, merito plenius discutiē-
da.ff.de li.le.legaui.in prin.& ad materiam huius §.uide
no.in Spe.de primo dec.§.nūc uideamus.uer.& no.ꝙ hic
quatuor facit.§.sm eū ponit regulā, prouisionē annectit
ibi, licet, quā ampliat ibi, uel si.& executioni puider.ibi,
sed tūc.si ergo ibidē inueniūtur, bene trahuntur inuēti,
sed si ibidē inuēti negēt se contraxisse, nō cogentur rūde-
re libello super principali qōne porrecto. nisi prius sum-
marie pareat, eos ibi cōtraxisse.& tūc iudex iudicabit suā
esse iurisdictionē cognoscēdi de principali.ff.de iud.si qs
ex aliena.sup.de rescr.sup literis.in fi.& postea coget il-
los de principali rūdere libello, & tunc uterque suis iuri
bus utetur sm In.et est simili sm Arch.quod scripsi post
Gof.sup.c.si clericus.& simile de accusato, q se negat, in
territorio deliquisse, no.in Spec.de cōpe.iud.adi.§.j.sup
uer.6.uer.sed pone aliquis, & scripsi post Inn.de rescrip.
super literis in glo.ul.uer.quærit Inn.subdit autem Inno.
ꝙ in incidētibus hæc non quærantur. Et sciendum, ꝙ hic
fuit disputatū, si per statutum priuilegiati sunt certi, ut
super iniuria eis illata stetur ipsorum sacramēto, & unus
ex illis accusat forensem, qui forū declinando dicit, se
nullā iniuriā intulisse, de qua ibi possit accusari, an ante,
uel post lit.contest.ueniat hoc probandū, an in hoc suffi
ciat iuramētū accusantis, eadē esset qō de cōtractu omit-
1 tendo, Dubium, an † statuta ligent forenses, de quo in
Spe.de consti.ante.si vide plenam remissionē, tenuit dis-
putans, ꝙ accusans debet probare accusatū ibi deliquis-
se, p l.ul.C.de exhib.& intr.reis.& habebit pro iurisdi-
ctione firmanda plene pbare, nec sufficiet iurm quasi in

nuat

nuat statutũ intelligi de probatione q̃ fit coram eo, quem
iudicem esse constat, ad emendam, vel pœnam, ꝙ est pro-
bare super principali, non ad iurisdictionem firmãdam,
de qua primo debet constare sm̃ formam iuris commu-
nis, quam super principali recipiatur probatio, per hunc
modum statutum modo dilatabitur, quod est contra ius
cõe, vt probet aliquis de proprio facto. 3. q. 3. nullus. quæ
est legis. ff. de test. Itẽ contra, quæ nolunt credi vni soli, de
test. veniens 1. & licet 2. facit regula, quæ a iure ĩ. de reg.
iur. [trahere] no. hic Host. tres casus. Primus cũ quis est in
domo sua, nec ad se aditum præbet. Is nec re, nec verbo
vocatur ad iudicium. ff. de in ius voc. plerique. Secundus
cum præstat aditum in domo, tunc verbo, sed non reuo-
catur. i. non extrahitur de domo. ff. de reg. iu. nemo de do
mo. & de in ius voc. sed & si. vbi de hoc. Tertius, quando
est extra domũ ẽt in vinea. Is trahitur re & verbo. eo. titu.
satisqui. & l. seq. Excipiuntur adhuc quatuor casus. Pri-
mus, si quis paratus sit eum defendere. Secundus, si de re
illa cum aduersario cõposuit, e. tit. neque. impuberes. §. 1.
Tertius, si paratus sit soluere, instit. de perpe. & tem. act.
in fin. Quartus, si satisdet. ff. qui satisd. cog. si vero. §. 1. &
agit aliaa iniuriarum. vt ibi. quid ergo fiet, si non paratur
aditus in domum, citabitur publice ante domum, vt de
dolo & contu. c. fi. de eo qui mittitur in pos. c. fi. (Inuitos)
illos ergo excõicare non possum, sed id forum, ꝙ sequitẽ
eum nũ sit nolliũ extendere legẽ. ff. sol. mat. si vero. §. de
viro. ĩ e. li. de elec. quãq̃. in pri. Host. vř contrarium alleg.
vt lit. non cont. tux. sed illa non loquitur in iudice cõtra-
ctus, vel si de illo vis intelligere, procedat, q̃n ibi inuenit,
vt ŝ. dixi. & vide quod scripsi post Inn. sup. e. tit. c. vlt. sup
1. gl. item vt dicit Io. mo. illud dictum est contra hũc tex
tum, quia tunc pro absolutione venire cogeretur. ŝ. de off.
dele. cum concor. de sen. exc. cum desideres. ita in diocesi
Remensi faciunt. hoc dicit secundũ Inn. quia videbatur
quibusdam, ꝙ ex quo se exhibent parati stare iuri coram
ordinario domicilij Iudex contractus se intromittere nõ
debet, sed contrariũ hic statuitur, vt fortius contractus
hoc operetur sm̃ eum [citari] de hac citatione vide, quod
scripsi de appell. meminimus. sed sæpe vidi dubitari, qua
liter fieri debeat. Inn. & post eũ scripsi sup. e. c. fi. super 1.
gl. recitat opi. contrarias. s. quorundam dicentium, ex fo-
ro delicti, rei, vel contractus iurisdictionem competere, &
per ipsum etiã † extra territorium personam citari posse,
pro quibus facit hæc lr̃a. & sup. de cler. non resi. ex tuæ. &
c. ex parte. & c. fi. vnde dixit hic Host. & post eum Arch.
ꝙ si isti copiã sui faciunt personaliter sunt citandi prius,
quam contumaces reputentur. ff. q̃ sententiæ sine app. l. 1.
§ item ex edicto. quod innuit sequens litera ibi, perueniat
ad eosdẽ. Dicunt aũt illud intelligendum, q̃n citandus est
intra prouinciã. Nam foris non citabitur, quamuis scia-
tur, vbi sit citandus. & intelligit Arch. de prouincia vul-
gari, all. quod legi. & no. de do. & contu. cum olim. ad fi-
nem. ibi in Hybernia. vbi id approbant Gos. & Host. Et ip
se Gos. in sum. huius ti. post prin. tenet aperte, iudicem ci-
tare contrahentẽ, qui est extra locũ contractus. Itẽ quod
non sit necesse locũ, cum quis citatur esse de territorio ci
tantis, patet. ff. de arb. sed interpellatur. §. 1. citat. n. arbi-
ter per nuncium, & per epistolam, vt ibi, & l. diem profer
re. in principio, & tamen constat, arbitrum territorium
non hr̃e, ita ꝙ canonici citant canonicum. sup. de electio.
cum nobis olim. & pars partem per modum decre. 1. de
elect. sup. eod. lib. & clem. eod. tit. cãn. Item sicut ex dele
gatione facta extra territorium proceditur intra territo-
rium, vt no. sup. de offi. leg. nouit. & ff. de offi. præs. vrb. l. fi.
sic ex citatione foris facta procedetur intra territorium,
bñ facit, ꝙ dicimus † valere citationẽ factã die feriato ad
diẽ non feriatũ, de quo plene scripsi sup. de ferijs. c. fin. in
gl. magna. vbi videas ad propositũ distinctũ triplicẽ cita
tionis actũ, in ver. sed conuertamus. & ver. ad contraria.
sic ergo valeat facta loco nõ subdito ad locum subiectũ,

arguendo de tpe ad locũ, vt ibi dixi. Alij ẽt [illegible]
dicit Inn. ꝙ extra territoriũ citare possint, pro q [illegible]
iurisd. omn. iud. l. fi. sup. e. li. de const. c. 1. [illegible]
de re. iu. pastor. ver. vt illud. vbi patet, cx̃ [illegible] ũ citari
non posse, vel per citat or. ẽ inf. territoriũ [illegible]
tutũ cx̃ territorium non arctari, sed requiri dẽt iudex, sub
quo degit, vt illũ citet. facit ꝙ no. Spe. de comp. iud. a [illegible]
§. 1. ver. sed q̃ro, cũ suis remissio. sup. de accus. §. 1. ver. sed
nunquid. & § fi. ver. vt aũt. Item constat, quod iudex con-
tractus vel quis alius totũ iudiciũ suum extra suum terri-
torium exercere non posset per iura prius inducta, ergo
nec partẽ. 14. q. 5. pœnale. de donat. inter vir. & vxor. nup.
ff. de rei vend. q̃ de tota. ꝙ autem sit pars processus patet
sup. de prob. q̃m contra falsam. Si ergo speciale est in casu
cle. de foro comp. quãuis ꝙ eps̃ citat, & procedit in dio-
cesi, vel territorio non suo ipsius ergo contrariũ regula-
re, vt ibi probatur in pri. Itẽ cũ iudex personaliter existẽs
extra territoriũ suũ censeatur priuatus. ff. de offi. præsi. l.
3. fortius ipsius nuncius, vel epistola, licet ipsum repræsẽ
4 tent, censebuntur priuata, & sic arctare non poterũt. † Sa
tis puto per istam literã, ꝙ iudex contractus citare possit
extra territoriũ ẽt non inuocando, vel requirendo iudicẽ
illius, vt citet, quod probat hæc litera eorum auctoritate
citati, ergo non alterius sui iudicis, sed ipsius auctoritate
citantur, r. õ. n. dicit ad ipsorũ requisitionem citari, sicut
in casu hoc notato in gl. bene potest. ĩ. ver. sed tunc. & ta-
lis citatio constituit eum non venientem contumacem,
vel contemnentẽ, vt sequitur, sed nõ simpliciter, sed quo
ad quid, vt hic. Et loquor de citatione, q̃ fit verbo tantũ,
non re, de quibus supet verbo trahere, & de quibusdam
vř hoc expressũ C. de epi. & cle. l. oẽs. §. verũ si apparitor.
vbi Iac. de Are. & Cy. hoc tenent ẽt in iudice delegato, &
rñdent ad l fi. de iurisd. om. iu. vt ĩ. dicã. Scias, ꝙ in iudice
contractus, hoc dictũ placet hic Io. mo. per hanc lr̃am &
lr̃am q̃ p̃cedit, sub quo degit, ad hoc faciat ibi. etiã alibi
sui copiã &c. Dicit tñ tutius, ꝙ fiat per iudicẽ, sub quo de
git, ad quod facit ĩ. de priu. volentes. 5. neque. vbi patet,
ꝙ contrahenti iniungitur, vt vadat ad locũ cõtractus. Et
sic non ob. ꝙ opponitur, ꝙ per id fieret in contractib. re-
missio, si committererur iudici, sub quo degit, alle. etiã C.
de pig. l. 3. vnde per decreta. illã patet, ꝙ non exemptus a
iudice domicilij remittitur ad iudicem contractus uerbo
tm̃, sed non re, sed exẽptus p iudicẽ domicilij non remit-
titur ẽt verbo. i. nõ p̃t sibi iudex. ille præcipere, ꝙ redeat
ad locũ cõtractus, & hoc coadiuuat opi. ꝙ citari possit p
iudicẽ contractus, alias forũ contractus in exempto esset
inutile, illo non diuertente ad locũ contractus. & uide q̃d
ibi dtã in gl. quasi d. Ad contraria rñdetur, ꝙ prima duo
iura loquuntur in iusdicente extra territorium. citate ãt
non est iudicare, vel iusdicere, sed potius requirere. unde
dixit hic Io. mo. ꝙ citatio hẽt duo extrema, interlocuto-
5 riam de citando, & hoc iurisdictionis est. & † quandoque
dicitur sententia. C. de epi. & cle. l. omnes. §. præterea. & l.
cum clericis. ad fi. & C. de procu. l. fi. & hoc non fit rx̃ ter-
ritorium. Aliud extrem ũ actus citationis, uel quo citatio
nunciatur, & iste non est iurisdictionis, unde fit per nun-
ciũ. & de hoc remis. dedi sup. ea. gl. Rñdit id quod scripsi
c. fi. sup. de ferijs. Dicũt tantũ prædicti Iac. & Cyn. ꝙ licet
actus iurisdictionis fieri nõ possit extra territorium. fieri
tñ p̃t ille actus, cuius effectus fertur intra territoriũ, in-
ducunt quod de delegatione dixi sup. uer. itẽ sicut. nõ ob.
uer. sed tunc. & decr. postulasti sup. e. q̃ loquuntur in exe-
cutione snĩæ & missione in possessionẽ, quæ fit in re ipsa,
& quæ sunt imperij. ff. de iurisd. om. iud. iubere. Et ad de-
cre. pastoralis, rñdetur, ꝙ imperator ibi non est iudex ex
loco delicti. & sic non ob. uel dic, ꝙ iudex contractus. uel
rei litigiosæ citat ex̃ suũ territoriũ, quia citatio non afficit
personam, nec ex illa posset persona puniri, sed solum af-
ficit rem, & ad illã refertur citationis effectus, ut fiat mis-
sio, propter quod fit ẽt in non contumacẽ absentẽ reipu-
blicæ

blicæ cā, uel pupillũ, ut dixi post Inn. ubi remisi in princ.
huius gl. tñ nõ contumax excõicari nõ posset, de sen.exc.
sacro.sed citatio q̃ fit rõne delicti, principaliter afficit pso
nã, & personã afficit citationis effectus. & iõ per iudicẽ de
linquẽtis fieri dẽt, quẽ ad id requirit iudex delicti, vt ibi,
6 vnde dicit hic Io.mo.φ † licet contractus parificent deli
ctis quoad sortiendũ forũ, non tñ quoad quẽ inuitũ in iu
diciu trahẽdũ, vt dicã sup gl. dicebant. Ad id φ dr̃ 3. rñ-
det, φ sæpe licet in parte, φ nõ licet in toto, φ patet p id,
φ habes s̃.e.li.de off.del.c.fi.§.vices. Is em̃ q̃ alias iurisdi-
ctionẽ nõ cõmittit, citationẽ cõmittere non p̃t, φ bñ fa-
cit. & vide φ scripsi de dol.& cont.c.fi.in fi.& vide φ no.
ff.de le.3.l.si qd.fateor ẽt, φ dr̃ in decre.q̃uis.spãle, qđ ibi
citat qs ad locũ non subiectũ citanti, sed de hoc non loq
tur. Ad vltimũ rñsũ est p ea, quæ dicta sunt in rñsione ad
pri.(Missionẽ) à custodiæ, de qua dic vt s̃.vt lit.non con
test.q̃m.§.alij (facere.] de eo q impedit missionem. not.
hic Arc.opi.Vin.q̃ dixi s̃.e.sanc.(Occultent.] dicit Host.
latitando, vel impediendo, ne citatio &c. ut lit. non cõt.
q̃m.§ poriò, & putat vtrũq. casu edicti. dr̃e proponi i ec-
clesia cathedrali, in qua sunt bona, si ipsa hẽt in sua dioce
si, ad hoc de do.& con.licet cãm.& c.vlt.de eo qui mit.in
pos.c.h de cle.non resid.ex tu, apertius hodie cle.de ele.
cãm.& c.ti.q̃uis.Io.mo.nõ putat hãc citationẽ necessariã,
qñ manifeste nõ patet impedimentũ, vel malitia, alias se-
cus f n eũ (decernere) C.de bo.aut.iud.pos.c.ũ vnus.§. pe.
vbi de hoc. So generaliter decer: ẽ Io vr̃ decernere de bo-
nis in suo territorio constitutis, vt ibi. sed hoc casu sj ãlis
p̃t decernere, vt hic, non p̃cipere, vel exeq, vt ibi.& s̃ c.po
stulasti.f n Hos.Io.mo.& Arc. Dixit Host.in p̃dicto c.po-
stulasti., fm dñm sũ, φ vbicũq. iudex diffinitiue pronun
ciat, hic p̃t de bonis, quæ sibi non subsunt, per iudici bo-
norũ fiet executio, vt ff.de re iud.a diuo pio.§. si vero. in-
terlocutorie pronũciare nõ p̃t, nisi de bonis, quæ suæ iu-
risdictioni subsunt, per pal.l.cũ vnus. & per l. hæres ab-
sens.§.1.ff.de iud. Sed dicebat ipse Host.contrariũ decla-
raiũ p istũ ver.ẽt nc, qđ de bonis in suo territorio decer-
nent. imo ab illis recipiet, per l.cũ unus. q̃ allegat sup. .lo.
prox.ẽt tunc.s.quando decernit de bonis alterius iurisdi-
ctionis [loci.] In quo sunt bona cõparere nolentis, [dioce
sanus.) respicit, qđ dixi de archiepõ, & eius officiali. nam
hæc esset cum ordinario causæ, qui requireretur a iudice
contractus, ẽt si sit secularis requisitus, uel requirens de-
punciationem. simile s̃. de treu.& pa.c.1.11.q.3. curæ. &
cle.e.tit.q̃uis, §.pe.[faciet.) qđ si facere nõ vult, peccat, nõ
tñ cõpelletur per iudicẽ cõtractus, nisi alias sit suus supe-
rior f m Io.mo.& Arc. Nec obstat f m Io.mo.ff.de re.iu. a
diuo.in pri, quia intelligitur de iussu superioris, nõ paris,
vel recipitur ibi iussus per modũ, qui hr̃.ff.qđ iussu.l.1.§.
1.facit, quod dixi in cle.q̃ allegabo super glo. Dicebãt er-
7 go hic tenendũ, qđ † ecclesiasticus requirens, si est supe-
rior requisiti ecclesiastici, uel secularis, illũ coget. facit φ
scripsi post Inn.de off.or.c.1.in fi. si est par, uel inferior il-
lum non coget, de ele.innotuit.de maio & obe.cum infe-
rior. Secularis ẽt nullo casu coget ecclesiasticum. j. de ex-
cep.cũ quidã corã ipsis. p hanc literã probat Pe. de Saxo.
8 notariũ † nõ posse conficere instrumentũ extra territor. ĩi
illius, a quo constitutus est, istorũ.n. sigilla faciebant scri-
pturas contractuũ autenticas, tñ non extra diocesim il-
lius, a quo dati erant. Et hoc posuit Guil. in Spe. de instr.
edi.§.restat, uer.& no.qđ tabellio, & uer.ego credo. & ui-
de j.de re iud.abbate.in fi.in gl.s.donatio.in fi.augere in li
tibus subditis proprijs vel suffraganeorũ uel alijs. & intel
lige præter casus exceptos rñdere, uel cõparere, & hoc de
eo, quia non exprimit citans casum ad eum spectãtẽ. ff.
de iurisd.om.iud.l.si super.uers.necẽt, f m Host & Io.mo.
(censuram.) erat dubiũ p p id, quod dr̃, sñiam pastoris
etiam iniustam ligare.11.q.3.cap.1, secundum Fran. Pri-
ma glo. rationem reddit, secundo determinãs tex. sol. con
trarium. Gloss. bene potest. quærit & soluit. dat simile,

in fi.sol.obijcit.Gl.contra.obijcit & soluit.Gl.licet, subdit
contrarium & sol.Gl.no.ergo.subdit contrariũ, quod ui
pliciter sol.in fi.ponit duas opi.reprobatas.Gl. dicebant,
ponit duas opin. In glo.taxata.ibi.l.vna.distinguit an res
mobilis. In gl.tax.vel immobilis fuerit promissa. & ibi sa
larium. sequitur, incertæ pollicitationis peti non potest.
In gl.contra.ibi, litem redimens contra bonos mores agit.
& ideo interdictæ conuentionis frustra sibi petit fidem
impleri, vt in l.si contra.& ibi, salarium, si salarium con-
uenit dominus pro labore, pacto pareri debet. Secus si li-
tis euentum maiori pretio procurator redemerit. & Arc.
In gl.1.ibi, tñ videtur, idem Hos. Pet.de Saxo, In gl.in lai
cis.tot.secus, idem Ioa.mo.& Arch.quod est verum quo
ad temporalia, secus in spiritualibus. secũdum Host.alle.
sup.de pœni.& remis.omnis.ad id, quod no de despõ. im-
pu.c.1.& de hoc dixi de c fili.de leg. P.& G.super gl.fi. In
glo.bene dicit, in fi.de bne sup.eo.si diligenti.in fi. primæ
gl. in gl.quia de iure.in fi.& quod ibi scripsi post Host.su-
per 1.gl.hoc no.ipse Host.& Ioan.mo.de nouem. scilicet
quæ requiruntur in iurisdictionis prorogatione, quam fa
cit clericus. In gl.bene potest.ibi.(compellat.) Quid si in-
tra terminũ ad hoc assignatum id non fecerit, archiepi-
scop' id faciet, f m Host.all.quod no.sup.r.li.de sup.neg.
p̃la.romana.hic non placet dicenti, φ licet tũc suffraga-
neũ cogere possit, subditũ ipsius non, & in fi.& sic nõ ob.
sup.de offi.delega.prudentia.§.pen.& vlt. quæ loquitur,
in delegato Papæ. In gl.taxata, in fi.& de his vide satis in
Spec.de sala.§.2.& 3. In gl.contra.ibi.(gratuitum.] aduo
catus tamen licite vendit patrocinium.11.q.3.non licet.
& ibi, illicitum est de hoc.3.q 8.§.tria, ver.arcentur.ple-
nius ff.de pac.l.sumptus. & ibi. quod datur sine precio.
alias non est mãdatũ, sed locatio, ff.mã.l.1.in fi. In gl.licet.
in fi.dicit Host.& Arc.post eũ, φ ista l.cõcor.qa nõ intro
mitteret se archieps de causis suffraganeorum. & sic pro
pter illas lis non protelabitur, mandabit autẽ ordinario,
vt illas expediat. In gl.no.ibi, cõpellerentur. intellige hoc
per modum sequentẽ §. In glo.dicebant. ibi, parificentur
quo ad forum sortiendum, nõ quo ad tractionem in iudi
ciũ f m Io.mo.hic, & probatur ff de in ius vocã.l.2.nõ ob.
C.vbi quis cum aliave.l.fi.in aut.vt iud.sine quoquo suf.
§.necessitatem. ponuntur enim speciales casus rõne pu-
9 blicæ honestatis, vt ibi patet, & f m eũ rõ † quare in deli-
ctis fit remissio est, quia in criminalibus non committitur
testiũ receptio, sed debent testes exhiberi iudici. C.de fi-
de instrumento. apud eloquentissimum. nec etiam testes
sunt vocandi extra prouinciam, ff.de testi.l.3.§ fi.cum er
go iudex delinquentis extra suum territorium nõ possit
causam cognoscere. ff.de iurisd.om.iudicũ.l.fi. nec rece-
ptionẽ cõmittere, nec ad se illos citare, merito fit in illis
remissio, & optime probatur f m eũ in aut.vt omnes obe.
iud.prouinciarũ §, hæc considerantes, col.5.ff.de pœ. capi
tali.§ famosos. constat autem quod dictæ rationes in cõ
tractibus locum non habent. Item contrahens potest &
debet sibi cauere, cum quo contrahat. ff. de reg. iur. qui
cum alio, qui sibi imputet. si vadit ad locum domicilij il
lius, cũ quo contraxit. Nã alia est ratio contrahendi, alia
delinquendi. ff.de exerci.l.1.§.1. secundum eum. Et not.
quod cum ciuiliter de crimine agitur, idem est, quod in
contractibus. facit sup.de procu.tue.de accu. super his.
in fi.patet id etiam ex eo, quia in leuibus etiam crimini-
bus non fit remissio, vt in §. siquis vero comprehenso-
rum.in aut.vt nulli iudi.vt patet, quod in enormibus &
ubi pœnæ impositio alios terret, locus est remissioni, quæ
ratio in his cessat. An autẽ sine cognitione fiat remissio.
hæc Ioan.mona quod uide in cle.super gl.statim alle.&
ibi [id seruetur.) vt in cle.de re iud.pastoralis post medi
uer.φ si punitio, ubi de hoc.in gloss. sed nunquid, & ibi
(bona.) de hoc ff.de indi.hæres absens.§.1. In gloss. pen.
in fine. Nam si extra dioce. ẽt corã ipsis archiepiscopis
fierent contractus, non sortiuntur contrahẽtes ipsorũ fo-
rum.

rũ, & quorũ quotiescũq. fiant in sua dioce. fortiuns forũ ipsorum. Inn. In gl. vl. in fi. ꝙ intelligas, quando peccat ea tra officialatum, vt dixi sup. e. li. de offi. vic. c. 1. in 1. gl.

CAP. V.

Seculares literæ. Quæ coram iudice cõpetenti fidem facerent ſm Arch. all. sup. de sol. c. 2. & remit. de fi. instr. c. 2. in 1. gl. probationes, quæ faciendæ sunt corã iudice. 4. q. 3. sæpe. & l. eos. de prob. ex literis. de elect. scriptum. ver. verum. ff. de prob. l. quinquaginta. Frustra ergo fiunt corã non iudice, constat aũt, qđ ecclesiastica persona coram talibus conueniri non potest. 11. qu. 1. experientiæ. & c. si quisquam. & c. clericũ. nullus ergo nec probatio contra ipsos corã talib. induci ſm Io. mo. & Arch. patet hic sup. de iud. at si clerici. hic scias, ꝙ in his locis, in quib. forte non est vsus tabellionum, sed inueniuntur cõtractus, quorũ probatio fit per sigilla iudicũ secularium, literæ tales sigillatę ita probabunt contractũ coram iudice competenti, nisi reprobetur. Sicut & instrumẽtum tabellionũ laycorum, ꝙ bene probat decr. cũ dilect. de fi. instr. non tñ per illas literas vel sigilla cõpetet iurisdictio sigillantibus, cũ nec expressè possent illũ suũ facere iudicẽ sup. e. si diligenti. & de alijs sup. c. prox. §. pe. compellũtur, de cã reconuentionis remittit Arch. ad no. per se ĩ. de cle. coniu. c. vno. & dixi de iud. at si clerici. su p gl. 2. Prima gl. ponit sũmã, & vnde sũpta sit, q̃ sit graue. In gl. 1. in fin. Io. mo. all. extran. illã non vidi, sed veritas est, ꝙ ille ver. quia verò erat pars decr. nonnulli ĩ. de immu. eccl. & vt ibi dixi in pri. ista fuit 7. & vlt. prouisio, quam ibi fecerat Alex. 3. In gl. 1. in fi. de cle. coniug. Secus dummõ non fiat distinctio in persona ĩ. de cler. coniu. c. vno. In gl. pen. ibi de facto forte captis pignorib. vel saxitis ipsorũ bonis, si distringeret personã, locus esset pœnæ capituli si quis suadente. 17. q. 4. & ibi, qui habent. i. qui habebant 1. pe huius gl. sed post traditum. s. per ciues regimen ciuitatis domino. Host. sublatum fuit illud statutum. & in fi. idem dixit Egi. de re. iu. l. cum cã. & vt ibi dixi super gl. 2.

SVMMARIVM.

Iurans pro nullo fideiubere, si fideiussor, pro quo prius fideiusserat, libros redimat & debitum, non est periurus.

Iuramenti adiectio an mutet forum.

Forũ pœnitentiale est distinguendũ a iudiciali, qñ dubitatur, an iuratũ licitũ sit, an non.

CAP. VI.

Cum. C. laicus Fideinsforio. Bar. in dña. 55. tenet, ꝙ ille † qui iurauit pro nullo fideiubere, si fideiussor, pro quo prius fideiusserat, libros redimat, & debitũ soluat, non est periurus, cum non fideiusserit, sed se liberauerit, qđ non erat dubia, plus dubitabatur, an tale iurã sit licitũ, cũ illud præstari nulla necessitas coegerit. 22. q. 1. ita ergo. sed Lau. dixit id licitũ, cum quis pro vtilitate proximi iurare posset, fortius pro sua, vt no. Arc. 21. q. 1. non est obligatus. disputatum fuit hic, an non obligatus, qui captũ pro debito liberat inuitũ, soluẽdo tñ animo repetendi. nec ob. l. is, qui amicitia. ff. de neg. gest. an repetat, & soluit disputans, ꝙ licet cõis opi. hẽat, ꝙ non per l. vlt. C. de neg. gest. ipse putat eum de æquitate teneri, & loquitur in eo, qui gessit negocium voluntarium, sed istud erat necessarium, per hoc puto eum intellexisse, quando deficiebat oĩs spes liberationis, nisi per solutionem (a se) non sic hærede iurantis. & vide, quod scripsi de re iu. veritatis. super gl. fi. & in dña. 38. quæ incipit. Bononien. iurauerunt pacem. licet Abb. contra. de sepul. c. fi. in fi. vt ibi scripsi [temere] secut si necessitate, all. Arc. sup. de pig. significante. de iureiu. querelam. hoc dictũ est ad exclusionem periurij non fori [conuenire] licet tamen iudex ecclesiasticus hoc casu audiat quærentẽ, non tñ ex officio inquirit, super quo vide, quod scripsi post Inn. de iureiu. ad nostrã. 2. super gl. pe. vnde disputauit Io. de mõ. ꝙ si laycus denũciat clericum, quod sibi cũ multitudine hominum dãna & spolia retulit, dicens illud notorium, & petit restitutionẽ & emendã, eps non poterit summariè, vel ex officio procedere, sed dabitur libellus, & seruabitur iudiciarius ordo, inducit decr. olim. de iniur. in facto huic simili, & ꝙ, vt dicit decr. quanto. de transl. non poterat esse non notorium, reuocatur processus lite non cont. ad idẽ de ord. cog. cũ dilect. vbi in casu simili seruatur iuris ordo, & de offi. deleg. consultationibus ad idẽ. 1. qu. 7. lator. Inducit rñt libellum reddendũ. 3. qu. 3. offeratur. de lib. ob. c. 1. & in criminalibus nisi in casibus notatis, vt eccl. bene. vt nostris, de quib. iste non est. Itẽ dato, ꝙ hic locus esset officio iudicis, tamen cum principaliter petatur, locus est consilioni. de off. iud. c. 2. & ꝙ no. ff. de inter act. super rubr. s. in iudicis officio non requiri libellum, procedit, cũ petitur incidenter, vt ibi. idẽ ẽt qñ fit inquisitio ad petitionẽ partis, & reus est pręsens, vt scripsi, vt lit. non cont. qñ. §. sunt & alij. & de acc. qualiter. 2. super 1. glo. in fi. supplet ionis quæ incipit varia iura, q̃ de notorio loquũtur. non ob. inquantũ dñt in eis iuris ordinem non seruãdum, quia hoc non est notoriũ actus permanentis sed trãseuntis, quæ differunt, vt no. 2. q. 1. manifesta. & scripsi s. de coha. cle. nostra. nec est notoriũ indici, & sic sibi probãdum. 2. q. 1. qñ aũt. ergo iuris ordo seruandus. Item illa iura & quæ de inquisitione ex iudicis officio loquuntur, locum habent, cũ ad punitionem & correctionẽ criminis tẽditur, sed hic agitur ad priuatũ interesse, & satis est eo casu hoc iure non expressum. C. de temp. ord. dilec. de trãsl. c. 2. Et sic respondetur ad l. eam quidem. C. de accu. Item in officialibus loquitur referentib. curiæ non ad petitionem partis. Prima glos. summat, & dicit vnde sit sumptũ. In gl. 2. c. 2. plenius in quæstione, quam disputaui, quam vide super re. damnum inf. dę reg. iu. In gl. 21. in fin. facit,
a quod no. de pur. ca. nos inter. In gl. vl. in fi. adiectio † igitur iuramenti mutat forum, sicut & quando ualidat contractum sup. e. li. de pac. q̃uis inf. de iureiu. licet. quãdoq. nil operatur ĩ. de iureiu. non est. Io. & Arch. qui ambo sic ad literã loquuntur, & facit. qđ post Host. scripsi de ord. cog. tuã. super ul. gl. Alijs nõ, qđ talis adiectio non mutet, sed accumulet, fatentur. n. periurium esse crimen ecclesiasticũ, ut no. sup. e. cum sit. in 3. gl. & uide, quod super ea dixi, sed nõ sic necessario, uel merè ecclesiasticum, quin secularis iudex de illo possit cognoscere, illudque punire, primũ probatur inf. de reg. iur. licet. & ibi, quãuis eis cõstat legitime. & in fin. ubi pronunciare non impediuntur, immo coguntur secundum C. de trans. si quis maior. ff. de cri. stellio. l. ult. & de iureiur. si duo. § si & probatur. 23. q. 5. rex debet. Est ergo illud merè ecclesiasticum, de quo secularis iudex cognoscere non posset, sicut de hęresi inf. de hæreticis, ut inquisitionis. §. prohibemus. ubi textus exprimit illud mere ecclesiasticum, ad idem præ. decr. tuã. & qui si. sint legi. lator. & inf. de senten. excom. si iudex, in prin. & in fin. Et omnis causa spiritualium uel annexorum de iud. decernimus & c. quanto. Et sic non ob. sed contor. decr. de iud. nouit. ubi prouocauerat rex Angliæ ad iudicium ecclesiæ. quod potuit, ut hic concurrebat ẽt ibi qualitas causæ. s. pacis fractæ sup. de tren. & pa. c. 1. cũ concor. & defectus alterius superioris, qui fil. sint legi. per uenerabilem. uer. insuper. decre. uenerabilem. de elec. lo-
3 quitur † cum dubitatur, an iurãm sit licitũ, an non. distinguendum est igiẽ pęnitentiale forma a iudiciali, quò ad primũ non est dubiũ, periuriũ esse crimen ecclesiasticũ, sic loquitur 12. q. 1. prædicandũ. & qđ scripsi de purg. cano. nos inter. super. 1. gl. de scđo loquendo de iuris in qb. uersatur alterius interesse, quę propriè sunt ad propositũ, distinguit, an agatur ex iurõ, ut seruetur, an excipiatur ex illo, primo casu contra laycũ uterq. est cõpetens iudex ecclesiastic⁹ & secularis, sicut dixi de sacrilegio sup. e. cũ sit. est aũt huius rõ quò ad ecclesiasticũ, quia periuriũ directè respicit Dei irreuerentiam, quæ propriè est ẽt christianæ religioni contraria. Secundo casu si contra agẽtem in seculari foro cõtra laycũ excipiatur de iuramẽto, laycus

Iudex cāæ de hoc cognoscet, & diffiniet, in qua diffinitiue seruare debet ius canonicū, & ad hoc per ecclesiam cogi pōt, & sic loquit̄ præd. decr. licet. & si ēt practicaretur dec. q̄uis. ī. c. li. de pac. & auth. sacram. C. si adu. ven. si tñ hic reduceretur in dubiū ꝓbabile, an sit iur̄m licitū & seruādū necne, remittendū esset hoc ad ecclesiasticū iudicē. vt in dec. venerabilē. sic posset intelligi dictū Ho. in dec. tuā. de quo hic in prin. dixi, sicut & adulteriū dr̄ crimen ecclesiasticū tūc solū cū agitur ad separationē thori, vt diai ī dec. cū sit. de vsu. no. in c. de iud. dispēdiosā, & dicā. j. de vs. c. j.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio adulterij proponitur ante litem, & post.*
2 *Impetrans habet probare, quando reus negat.*
3 *Litis semel finitę non cogitur reus subire instantiā contestādo litē.*
4 *Litera habetur pro titulo in collatione facienda.*
5 *Gratia fit sine literis, & semper literas praecedit.*

CAP. VII.

Exceptionis. Ponit regulam, in cuius ventre exceptionem inserit, quam esaggerat ibi, licet. secundū Io. mo. [obiectus] hic incipe constructum (excipiat) quod poterat secundum Fran. non solum in ciuilib. & hoc planū, sed in criminalib. sup. de accu. de his, C. de trans. transige te, & in spiritualib. alle. de rescr. ex parte, de ele. c. cum dilecti, de app. constitutis, in matrimonialib. tñ contra matrimonium non obst. res iudicata, sup. de re iu. lator. & c. cōsanguinei [nec transactio] sup. de tranl. c. vlt. (litigatori)
1 s. reus conuentus, dixit Inn. sup. de adult. c. fi. q † exceptio adulterij contra separationem thori est peremptoria, tamen proponitur ante litem, & post, ibi hoc scripsi ī gl. vlt. ver. & non [impediat] contra ff. fa. erc. l. 1. vbi contra proponentem se hæredem, & ob hoc agentem fa. erc. obst. quod non est hæres. dicit illud speciale, ne fiat præiudicium petitioni hæreditatis, quæ de sui natura debet præcedere, vt ibi dicitur. & idem in omni præiudiciali, vt si actor dicatur seruus, vel filiusfamilias. C. de ord. iud. l. 1. & 2. de quibus præiudicialib. inst. de act. §. præindiciales, & istæ præiudiciales proponuntur, & probantur ante li. contestatio. C. de adul. quoniam. ff. de præuaric. l. 3. in prin. secundum Arch. [retardet.] Et sic non recipietur ipsius reprobatio, sed si probata esset, tenet Io. Mo. & Arch. recitat, quod imponetur silentium actori. supr. de accu. veniens. Ex quo enim notorium est de exceptione, iudex permittere non debet, vt in iudicium deducatur, de filijs presb. quoniam, per hoc enim euitatur circuitus, & finis citius litibus imponitur. infra de re iudi. abbate. in fin. & C. de agr. & censitibus, lib. 11. & est simile, quod no. supra eo. lib. de elect. si forte. in glo. si ergo, in fi. & facit cle. de elec. constitutionem. in fi. Si super ea quæ &c. Pe. [Opposita] coram delegato, coram quo lit. contest. probabit illam excipiens. Et scias, quod in quæstione. qua quæritur, quis probet. cum opponitur contra rescriptum surreptio, vel falsi suggestio, fuit opinio, quod si id respicit principale negocium, ille probabit, qui habet in principali probare, scilicet actor intentionem, reus exceptionem, 6. q. vlt. actor. ff. de prob. l. 2. & l. in exceptionibus. & ita erit hic, quia si exceptiones sunt de priuilegiatis hic expressis, sicut probaret illas excipiens in vim peremptoriæ. Sic probabit illos in vim dilatoriæ. Si autem exceptio non contingit principale, si rescriptum habet debitam formam, nec apparet suspectum, probet excipiens. Est sciendum, quod Dama. tra-
2 ctat hic in q. 2. de rescr. alle. quod † impetrans habet probare, quia reus negat, alle. pre. l. 2. ff. de probat. allegatur lex 2. C. de his qui ve. æta. ff. de pub. l. quæcunque. Item cū clausula, si preces &c. sit in rescripto, vel subintelligatur, de rescript. c. 2. id ergo probet impetrans. In contrarium excipiens alleg. dolum impetrantis, ergo illum probet, de renun. c. 2. eo. li. ff. de proba. quoties. §. qui dolo. Item expresse dicit lex canonizata, quod reus probet precum mēdacia, C. de dila. si quando. quæ est, 3. q. 3. ei qui. Dama. dixit Pla. distinxisse inter mendacium expressum, & probet excipiens, & verum tacitum, & probet impetrans. Distinxit etiam, an sit ibi clausula si preces &c. quod non placet cum subintelligatur, vt sup. dixi. Subdit Io. distinxisse an impetrans asseuerauerit factum, an illius primum probet impetrans, secundum reus. ff. de probat. ab ea parte. Et econuerso dicebat negatione facti vel iuris. Odo. tenuit, impetrantem probare, sicut probat creditor pecuniam numeratam. C. de non num. pe. l. 3. Ad l. si quando. respondebat, quod ibi reus vltimo se obtulit. Aduertendum est, q̄ hic non est dubium: an expresserit, vel iurauerit, alias tacuerit, hic enim apparet ex forma rescripti, nec an expressum, quia falsum sit tale, quod vitiet. idem de tacito. Nam hæc consistunt in iure, sed versatur dubium, quis probet de expresso, an impetrans, quod sit verum, an reus, quod sit falsum. sic & de tacito & vt prius dixi, quod ad peremptorias priuilegiatas, & non sumus hic expediti, quod ꝓbat excipiens in rescriptis iudicialibus, in quibus sit contestatio, de qua hic loquitur. idem in dilatorijs, quæ non afficiunt principale, vt excommunicatio impetrantis, sup. de resc. c. 1. taciturnitas primi rescripti, vel quod consensu partium fuerit impetratum, de rescr. cæterum. vel similia, quæ vide collecta in Spec. de rescri. præsenta. §. ratione quoque defectus. In beneficialibus in quib. peremptoriæ veniunt contra literas, vt hic no. in gl. pe. probat etiam excipiens, si tamen dicatur tacuisse se illegitimum, vel minorem, vel contra expressisse se legitimum, vel maiorē. vide quæstionem, quam posui in regula infamib. j. de regul. iu. non esset absurdum distinguere expressum a tacito, vt expressi veritatem probet impetrans, quia tunc reus negat, & tunc procedat opi. Odof. verum tacitum probet reus, q asserit. indubitatum tamen est, quod vtroque casu recipietur probatio vtriusque probare volentis. de renunc. super hoc. Prima gl. summat. Tertia gl. ponit differentiam inter exceptionem & defensionem. Gl. sufficiebat. exponit hic tria, & rationem reddit. secundo format & sol. duas. q. VI. gl. obijcit & soluit. In 3. gl. ibi, naturalis. vide tex. de sol. c. si. super 1. gl. & ibi. §. præterea, vide sup. de cler. excommu. mi. apostolicæ. super 3. gl. In 5. glo. ibi. l. pen. ibi, nec enim instaurari finita rerum iudicatarum patitur auctoritas. In 6. glo. ibi [causas] sequitur, vt lites legitimis transactionibus finitas imperiali rescripto resuscitari non oportet. In glos. sufficiebant. ibi (tres fratres) vide de transact. c. 1. super gl. 1. & ibi [hæc verba] quæ ponit gl. quæ sic exponit. §. vlt. infra alle. & ibi [transacta] ita iacet ibi tex. transacta, finita vt intelligere debemus non solum, de quibus controuersia fuit, sed etiam, quæ sine controuersia sunt possessa, vt sunt iudicio terminata, transactione composita, longioris temporis silentio finita. & ibi. §. aream. vide hanc & sequen. cum ea causa. de simo. ex insinuatione. super vl. gl. & ibi [fratres tui] nullus esset litium finis, si a transactionib. bona fide factis recedi posset. & ibi (causas) vide. sup. glo. proxi. & ibi (de qua re) sequitur, iudex cognouit, pronunciare cogendus est. In gl. pe. ibi. l. vl. cuius literam vide supra. de excep. exceptionem, super 1. glo. In gl. s. ibi [de non agendo] est sciendum ad intellectum inf. dicendorum, q Inn. hic no. differentiam inter pactum de non agendo, & pactum de non petendo. Item an illa pacta fuerint iurata necne, si pactum fuit de non agendo super aliquo debito, putat, quod talis exceptio bene impedit lit. contest. Et opponitur contra rescriptum, quia hoc expresso literas non habuisset, & eo fortius si interuenisset iuramentum. Si vero fuit pactum de non petendo non iuratum, non impedit contestationem. Si vero fuisset pactum iuratum, vel simpliciter iuramentum præstitum de non petendo, retardaretur contestatio secundum eum, vt impediatur periurium. pro diuersitatis ratione dicit, quod pactus non agere extra iudicium petere, & ille remanet obligatus, licet iste agere non possit. ff. de condict. indeb. naturaliter. ff. de iudic. vix certi. Item si contestaretur litem quis, cui talis

exceptio

exceptio competit, habeat declaratoriam fori, postea nõ
posset opponere fm Inn. & Host. dicit hic sub dubio di-
cens, q forsan post lit. cont. tarde opponeretur, maxime
ex quo constaret de cric. a 4. q. 3. ecce. Exceptio uero pa-
cti de non petendo, quia tollit obligationẽ post lit. cont.
opponitur. In gl. 3. in fi. de hoc plenius in Spec. de excep.
§. 1. Fran. hic dicebat, q hæc verborum differentia respi-
cit vsum & modum duplicem loquendi, quo rei vtuntur,
quiq̃que dicunt excipiendo propono, q̃que ad iuris
mei defensionem propono, vel fm eum defensio sit perso
nalis exceptio, q̃ reum personaliter, sed actionẽ realiter nõ
elidit, exceptio vero q̃ realiter elidit, de prima ponit exẽ-
plũ, cum conuenitur socius, parens, vel patronus, qui non
tenentur vltra q̃ facere possint, & hoc non iuuat fideius-
sores. ff. de excep. exceptiones. 1. In gl. 1. obiectio. Inn. ex-
ponit. i. exceptio perẽptoria. hoc nõ placet ponderato cõ-
structu. In gl. C. de transac. causas. & ff. de cond. & demon
str. eleganter. §. si quis post. vbi gl. all. hanc decr. In gl. suf-
ficiebat, ibi, & q dicit, require materiam huius glo. plene
in Spe. de excep. §. dic. vlt. char. per totum. Quorũ aliqua
hic prosequitur Arc. & ibi, ius fuit. ff. de re iud. l. 4. §. con-
demnatum. ff. de pe. l. 1. §. fi. ff. de bon. pos. non putauit. §.
contra ius, vnde si non fuit iudex, non tenuit eius sñia, de
iud. at si clerici. cum concor. Item si erat excõicatus, vel
scismaticus non habens gratiam sedis Apostolicæ. sup. de
offi. ord. q sedẽ, de ele. quia diligentia, de hæreticis, excõi
camus. §. credentes, de sent. excom. nouerit. de excõicato
tamen dic, vt de re iud. ad approbandum, de quo Arch.
Item requiritur, q iudicatũ sit seruato iuris ordine, alias
secus. 2. q. 6. §. diffinitiua, vbi ergo lata est sententia a suo
iudice non impedito & iudiciario ordine seruato proce-
dit, quod hic dr̃, etiam si contra ius litigatoris lata fuerit,
ex quo non appellauit. s̃. de re iud. cũ inter. & ibi (longo si
lentio,) non intelligas de præscriptione, licet Host hic cõ
tra & male, vt patet. C. de præsc. lon. tem. l. emptor. & vide
in Spec. prædicta charta, vers. si certe, vbi dicit Guil. q cu-
ria Romana hoc non recipit, q præscriptio ante lit. cont.
possit opponi. Quidam dicunt, silentium homologatio-
nis arbitri, ex quo paratur actio & exceptio. C. de arb. cũ
antea. de hoc sup. de arbit. per tuas. Alij dicunt silentium
illius, qui appellauit a sententia, quam appellationem de-
seruit silendo, vel non prosequendo. Sed illud cadit in pri
mam exceptionem. s. de re iud. & ibi, hæc verba, quæ po-
nit gl. dicebat autem Io. mo. iudicata efficaciter transacta
firmiter finita irretractabiliter. & ibi [impediunt) vt sic sit
in eis speciale, q † rei vel litis semel finitę non cogat reus
subire instantiam contestando litem, nam, vt dixit Ioan.
mo. istę exceptiones concernunt instantiam, & illã finiũt,
aliæ vero peremptoriæ concernunt rem ipsam, & attenta
hac rõne põt dici res finita hoc casu per amicabilem com
positionem in spiritualibus, vbi non cadit transactio. sup.
de transact. c. super ea. fm Host. quod verum intelligo, si
post lit. motam intercessit illa compositio. ita quod per il
lam dicatur res, vel lis finita. Inn. autem dixit, quod dici
posset, quod istud, seu finita, non ponit nouam speciẽ, sed
verbis multiplicatis idem repetit, vel secundum eum dici
potest finita, si iurauit se perpetuo non acturum, quia tũc
nisi ex causa vlterius agere non poterit. ff. de inreintan. l.
admonendi. C. de pac. postquam. de cond. ob causam. l. 3.
ar. sup. de rescrip. constitutus, q verũ intelligerem, si post
litem motam, vt prædixi, & sic etiam loquitur decret. ve-
niens, de accu. & ibi non fuit iudex, vel fuit, sed impedit*,
vt dixi in principio huius gl. & ibi, (tuã] & sup. de iud. ex-
hibita. & ibi [bene constat) quid si non constat, & sic pro-
ponens & non probans coactus est li. cont. tenet hic Arc.
quod iterum illam lit. cont. proponere poterit, alle. quod
no. Inn. de rescr. su p literis. in gl. antep. vers. sed certe, vbi
tenet, q lata sententia contra excipientẽ de peremptoria
in vim dilatoriæ ad cassandum rescrip. tamen eadem op-
ponere poterit in principali, vt perpetuo absoluatur, quia
aliud exciperet secundo quam primo. facit quod no. de
or. cog. c. 1. in gl. hic patet, in fi. Io. mon. contra, qui etiam
loquitur de exceptione, quæ non debuit admitti, tamen
fuit admissa ante lit. contest. & non probata, all. quod re.
ipsa idem consequebatur, si probasset. Item quia si nõ po-
tuit impedire, multominus perimere. C. de ap. l. add. c. es
C. de probatio. sciant. prima placet, & facit quod dicam
super fi. huius gl. & ibi [iudex) de hoc Spec. prædicta char
ta in fi. etiam ibi videas opi. Rof. quæ videtur melior, sal-
uo q ibi dixi, vt. s. iudex pronunciet, sic te ad agendũ non
admitto, & non admittendum fore pronuncio, & ibi [illa
exceptione) vide quod no. de offic. deleg. prudentiam. §.
sexto. in gl. a. & ibi [silentium] si enim hoc fieri potest, vbi
actor probauit intentionem, & reus peremptoriam, for-
tius vbi solus reus probauit, & ibi, (ueniens) in fi. facit q
no. 11. q. 1. christianus. & s̃. de renun. super hoc. in ult. gl. &
in fi. sed si ad declinandum forum proponat, cum solum
absoluatur, ut per illas literas respondere non teneatur, si
aliæ literæ contra eum impetrentur, respondere cogetur
super eodem debito, ut dixit Inn. in decr. super literis. Itẽ
ualet etiã ad hoc, quia si proponatur in uim dilatoriæ se-
cundum morẽ curiæ, non fiet super illa remissio, sicut nec
super alijs dilatorijs, secus si in uim peremptoriæ. Item
scias, q quicquid scribatur, hæc decr. locum habet corã
ordinario & coram delegato, licet contra rescriptum op-
poni non possit nisi corã delegato, & sic loquitur finis. In
gl. penul. in fi. dicebat aũt hic Inn. cuius dictũ posuit Spe.
de excep. §. dicto. uer. sed quid si gratia, quod quando ha
bens beneficium eo tacito impetrat literas ad aliud, tũc
surreptio uitiat gratiam & rescriptum, & sic contra utrũ-
que competit exceptio, de rescrip. ad aures. & c. constitu-
tus. & c. si proponente, ad hoc de app. dilecto. secus ubi
gratia prius facta esset, postea daretur rescriptum, puta q
inducatur in possessionem hic, fm eum non poterit cõtra
rescriptum excipi de surreptione, licet gratia prius fuerit
surreptitia, contra quam bene competeret exceptio de
re iud. cum olim. de acc. accedens, bene facit secundum
Host. sup. de excep. cum ecclesiasticæ. Fatentur, quod alij
aliter intelligunt, qui fm Host. i. exponunt hic contiugẽtis
. i. ad principale negotium pertinentis. illa uero q̃ sunt de
processu, non contingunt principale, & iõ ueniunt ante
lit. cont. de re iud. inter. de coh. cle. super eo. de rescrip. di
lectus. 1. & hæc a. opi. placet Host. dicit. n. qđ si gratia, quę
principalis est, fuit surreptitia, & litera accessoria, dẽt sur
reptitia iudicari. ĩ. de fi. instrum. inter dilectos. §. cęterũ,
& idem Arc. sm Io. mo. distinguendũ dicit, ut in præ. dec.
accedens. de accus. uel fm eũ. Aut super exceptione exhi-
betur prõpta probatio, aut nõ Primo casu admittitur ex-
ceptio proposita, ut prædicta decr. cũ olim. facit C. de cõ
pe. l. fi. sup. de dep. c. a. in fi. de rest. spol. literas. uer. præte-
rea, cũ concor. ubi aũt de gratia cognitũ esset, non hẽt lo-
cum decr. ista, q̃ loquitur de exceptione, quæ contingit
principalis negotij cognitionẽ faciendã, non factã, secun
dũ eũ. Arc. ãt hic recitat, qđ no. Comp. s̃. de rescri. super
literis. Illud tñ scripsi eo. ti. ad audientiã, super fin. ult. gl.
ante finẽ ipsius additionis. s. q litera in beneficijs hĩ loco
tit. Et quia sine iusto titulo ius beneficij haberi non põt.
s̃. de iustit. ex frequentib. & de reg. iur. c 1. probato qđ li-
tera sit iniusta, uel surreptitia, apparet, qđ in beneficio p
talem literam obtento iustum titulum non habet, ad hoc
ff. de rebus eorũ qui sub tut. l. 1. §. 1. & l. magis, ff. de in ius
vocan. sed & si. §. patronum. ex quibus causis in possess. ea
4 tur. Fulcin. §. si quis. Sed Arch. † dicit literam haberi pro
titulo in collatione facienda non in facta, in qua collatio
5 est titulus ĩ. de conces. præben. §. fin. Fit † enim gratia ª si
a ne literis, & semper literas præcedit, ut no. Inn. de rescr.
constitutus. & facit quod dixi in proœ huius li. ad fi. sup
uers. transmittimus. uel secundũ Arc. litera est titulus re-
motus non immediatus, ut no. in simili. C. per quas pers.
no. ac. l. 1. In glos. ult. in fin. Item cum actor non teneatur

in libello de exceptione rei facere mētionem, & vt no. Inno. de libel. obla. c. vlt. multominus in rescripto, quod pręcedit libellum secundum Io. & Archidia.

ADDITIO.

a ¶Fit enim gratia. Et an gratia nō scripta prosit. Bal. in l. humanum. in fi. C. de legi. & in c. 1. per quos fi. inue. Inn. in c. constitutus, de appel. & Bal. in marga. ver. gratia, ꝙ non, si sit facta per Papam, sed facta per alium potest probari per testes. Et vide Bal. in l. si qua per cal. C. de epi. & cle. Car. in cle. in procemio, in §. nec sane. dicit non probari gratiam apostolicam sine bullis, licet non sint de substantia, & tenet Card. in cle. 1. §. 1. 2. opposi. de priuil.

CAP. VIII.

Si oblato libello. Hoc fortificat dubium, quia multominus si ante. imo ea peremptoria, vel ipsius propositione. Prima gl. summat, & dicit, quid declaret. Gl. dicebat. ponit opi. contrariam, quam corroborat. ver. iuribus. in fi. Rñdet, tripliciter fortificat tex. In gl. dicebant. ibi. §. exceptionib. sequitur, quæ institutis in iudicio cōtra reos actionibus proponuntur. etiam his vti potest, qui ex sua respōsione conuenitur, veluti pacti conuenti, rei iudi. & cæteris. & ibi, qui hominem. in fin. vide sup. de iureiuran. debitores, su p gl. 2. In gl. 2. in fi. & in cle. de ver. sign. sæpe, in gl. datur per hoc. In gl. dicebant. ibi, intelligebant, contraria, & sic intelligatur quod no. Accur. in anth. de exhib. & intro. §. sancimus. ver. suscepto. in gl. s. coll. 5. Format enim ibi quæstionē in eo, qui excipit negatione p̄missa, licet in solutione videatur generalius loqui. In gl. vlt. ibi, habitis, & consensu partium secūdum Arch. qui hic tractat id, de quo dixi sup. de offi. de leg. de causis. super 2. gl.

De iuramento calumniæ. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Litis exordium sumitur multis modis.*

2 *Actor an iurare debeat primo, vel reus.*

3 *Iuramentum de credulitate an sit adijciendum iuramento de veritate.*

CAP. PRIMVM.

Si de calumnia [Exordio) idē statim post litem contest. Et quomo-

1 do † multis modis sumitur litis exordium. no. sup. de offic. deleg. super quæstionum. ver. quod si. in 1. gl. (vt debet,] Nunquid ad petitionē rei prius exigatur, & quid si prius fuerit exactum, vide ī Spe. eod. titu. post princ. vbi ponit casus, quibus prius iuratur.

2 Quærit Arch. quis primo iurare debet actor, vel † reus, vr ꝙ actor. C eo. l. 1. ff. de iureiur. iusiurādum. §. sed nec. Sed contra, inst. de pœna temere liti. §. 1. vbi dicitur primo de reo, quod iurare debet. Ipse dicit, quod forsan in talibus non est attendendus ordo. ff. de sol. nec ordo, vide quod no. Guil. in Spe. e. tit. §. 2. vers. pone ꝙ in. §. nunc dicamus, in prin. (qualibet parte] pro hoc vr, ꝙ si post conclusionē appareat non fuisse iuratum, exigi poterit saltem per officium iudicis. facit de fide instr. cum Ioan. ver. non obstante, cum concor. hoc dixi, quia ad petitionem partis vr, ꝙ non possit per decr. pastoralis. de cā pos. in fin. & de proc. auditis [calumniæ) vel veritatis (videmus] peccatis pullulantibus videmus in causis beneficialibus quę spirituales sunt, maiores hodie committi calumnias, q̃ in aliquibus alijs. Prima gl. summat, & diuidit, secūda dicit quid declaret. Glo. videbatur. obijcit, tex. fortificat, & obiectioni respondet. Gl. approbata, docet quod approbet, & quid reprobet, §. iste. Gl. sup. c. ponit rōnes antiqui iuris, quas impugnat. Gl. antep. ponit duas lecturas. Gl. vlt. quærit & remittit. In glo. videbatur. ibi. l. 2. statim post narrationem & responsionē iurant de calūnia actor & reus. & ibi. §. pe. non iurat petens alieno nomine. de dam. inf. caueri, qā si is, cuius nomine petit, iuratus non esset. In gl. approbata. ibi, qui opus, vide de test. cum cā. in 4. gl. & ibi, §. quamuis. vide in c. tuis. super gl. 3. & ibi. §. veterani. hæc l. & se. loquitur de exceptione militiæ, quæ post lit. cont. non opponitur. & ibi. prolatam. casu. in §. sup. prox. alle. in prin. In gl. antep. ibi. l. 1. §. biduum. canone vt statim sequitur. In gl. 1. in fi. idem. Arch. In gl. videbatur. ibi, lex literis, sed quidā respondebat ad illam, quod ibi extraordinarie petebatur illius iuramenti præstatio. & ibi, causam quæ. & vide qd dixi e. tit. cum dilecta. super 4. gl. & ibi in vlt. gl. & inf. de reg. iur. quæ contra ius. In gl. expresse. ibi. non potest. vide de fo. compet. si diligenti. in gl. pe. In gl. pe. in fi. & Inno.

3 inf. de test. præsentium. circa fi. dicit, quod † quidam iuramento de veritate adijciunt iuramentum de credulitate, quod multū cōmēdat ibi Hos. vt ibi dicā ī §. 1. super. 2. gl.

SVMMARIVM.

1 *Delegatus Papæ, qui recusatur, an possit a recusante inuito exigere iuramentum de calumnia.*

2 *Appellatio & recusatio parificantur.*

CAP. II.

In appellationis. (Fuerit] Fortius ergo si non fuit iuratum. [Iubemus.) non potes, quod plus importet iste iussus, quam faceret in principali. vnde & in appellationis causa locum habet, quod dicitur sup. capitulo proximo. t. & s. respon. (de veritate.] in quibus differant hæc duo iuramenta, vide in Spec. eo. tit. §. in fi. [huiusmodi]. s. calumniæ, vnde in iuramento veritatis non putarem hoc locum habere, vbi non imminet respōsio facienda, vel si imminet, dominus, qui iurauerat, est

1 respondere paratus, [iudex) de † delegato Papæ, qui recusatur, dubitatur an possit recusante inuito exigere iuramentum de malitia. Guil. in Spe. de recusa. §. qualiter. ver. quid si sit (præsumptio) dicit, ꝙ quidam dicunt quod sic, si præsumptio est contra illum, remittit ibi ad alium ver. eo. tit. vbi dicit, ꝙ recusatus potest exigere ab illo iuramētum, quod bona fide eligat arbitrum non impeditū. hoc tenuit etiam frater Iacobus in sua disputatione, hoc addens, ꝙ vbi non subesset talis præsumptio, id non posset, sed hæc litera videtur contradicere, cum arbitrio exigentis hoc relinquat, vt statim dicam in vlt. gl. Ad partem, ꝙ iuramentum exigi nō posset, allegabatur de of. dele. suspicionis. vbi dicitur, ꝙ omnia, quæ spectant ad hunc articulum, ad arbitros pertinent. & qui oīa dicit, nil excipit. 19. d. c. 1. sed vbi loquitur de articulo probationis fiendæ super veritate causæ. Hic quæritur de aīo proponentis. Item

2 † appellatio & recusatio parificantur. sup. de ap. super eo. 2. sed ab appellante non posset hoc iuramentū exigi. inf. de app. si a iudice. ergo nec a recusante. sed ad hoc respōde, vt scripsi in prædicta dec. super eo. super gl. pen. tertio allegatur, ꝙ iste iurando vr in iudicē consentire, & sic tolleretur sua recusatio, de of. del. insinuāte. ad hæc rñde per id, ꝙ no. in prædicta decr. si a iudice. in gl. quid si. In gl. in contrariū, inducitur iste text. qui dicit, ꝙ iudex pōt &c. ꝙ iste sit iudex, nō dubitatur, & patet sup. de of. del. iudex. & in pri. dec. suspicionis. ver. ab ipso quoq. iudice, cui sicut iurisdictio &c. ex qua iurisdictione cogit partem eligere arbitros. & ipsos arbitros cogit, vt diffiniāt, ex eadē exigit hoc iurm, quod denegare manifestā turpitudinē hēt. ff. de iureiu. l. manifestæ, & si tenui religione negetur, hoc etiā reprehenditur, de symo. & si qōnes. C. de fide instr. l. vl. in fi. Ad solutionem facit, quod no. Host. in sum. de excep. §. & quando. ver. & pōt dici, quod post eū scripsi, de excep. pastoralis. super vers. a iudice. & de re iud. inter matrimonium. super gl. quicunq. post princ. iuramentum videtur contra inf. de test. præsentium. ibi, sine iuro. Arc. prosol. remittit. (Malitię.] de quadrupl. iuramento remittit Arc. ad Specu. eo. tit. §. 1. post prin. & ibi, de isto, in ver. secundū uiderit expedire, idē uerbū, de ma. & obe. cum in ecclesijs.

fiis.in fi.de præben.pro illorum.in prin.fi. de sort. c. 2. In rîtum aût hoc relinquitur visioni & arbitrio iudicis, vbi hæc, vel similis clausula apponitur, ꝙ nulla probationis necessitas imponitur, nec quæstio de hoc potest referri, simile, qđ no. sup. de rescrip. statutum, §. assessorem. eo. tit. Iterum aût hæc clausula respicit arbitrium partis sup. eo. tit. c. 1. ante fi. per quod fortius probatur, ꝙ rſt dictum, cũ probationes recipere non spectet ad partem, sed ad iudicem, vt ƥ. decr. statutum. §. cum vero. in fi. Prima gl. summat & diuidit. secundo dicit quid declaret. Secunda glo. aperit dubium. Tertia arguit & remittit. Gl. no. ꝙ, respondet per q. & solutionem. Gl. no. ad q. soluit qõnem, & opi. contrariam, in gl. 1. ibi. §. fi. coll. 5. In vno negotio crebro iurari non debet. & ibi. l. 1. In eadem lite non licet tertio appellare, & ibi, proponebatur. mutato iudice & idem iudicium & eadẽ res permanet, & ibi, properandum, finita instantia noua lis inchoatur. & ibi, in prin. iurant principales corã iudice, coram quo lites, vel appellationes examinantur, & ibi. §. antep. Si stipulatus damni infecti iurauit, nec tunc stipulatus fuit. Iterum iurabit, cum stipulari nollet, quia posset, aut tunc calumniari. In glo. no. ad qõnem. ibi, principales. ibi dř, quod iurant principales personæ, vel illę, ad quas negotium migrauerit, & ibi. §. antepen. vide sup 1. gl. & ibi. §. si cui. §. 1. quem accusauit pater calumniose, filius non calumniose accusare posset, & ibi, generaliter. 1. tñ. multum discrepat iurm defuncti a iuro hæredis. In gl. vlt. ibi. l. vlt. redargueus instrm de falso intrat, ꝙ non calumniose hoc faciat. In gl. 3. in fin. & hic no. Arch, quod ibi dixi post Guil. in Spe. hoc mandato facto auditoribus per Cle. quartum. In gl. emanauit, in fin. vide Acc. in auth. principales. C. eo. ti. §. 2. ver. nunquid hæres. & ibi, in vers. seq. no. quid si iudex mutatur, & per Accu. in l. 2. C. e. tit. in pri. In gl. declaratur, in fi. & qđ no. Guil. in Spe. eo. tit. §. 1. vers. secundum. In gl. vlt. ibi. dilatio. exẽpla alia vide in prædicto vers. secundum.

S V M M A R I V M.

1 *Procurator an possit dari ad omnes causas.*
2 *Procurator si est discolus & rixosus, & dominus econtra, an iudex teneatur procuratorem illum admittere.*

C A P. III.

Nullam causam. Multos modos, quib. dř causa, notat hic Io. mo. de hoc scripsi post Ho. de accu. cum dilecti. super glo. vbi inuenies, quod hic dixit Io. prædictus. & no. ꝙ dicit causam in singulari. Cer-
1 tum aũt est † ꝙ ad plures & ad omnes causas dari poterit procurator. sup. e. lib. de proc. is qui. 2. respo. ff. eo. tit. l. 1. & sæpius seruari vidi, ꝙ datus ad causas cum mandato iurandi admittitur ad iurãdum, sed satis facit singulare canon. & j. dicit in ea. de ce. proc. sup. eo. li. de ele. c. potissime, quia nec certa instructio dari pôt in talibus procuratoribus generalibus, & quæ comprehendunt etiam futura. vnde forsan negabit, quod confiteretur instructus. (Siquid) de procur. ad negotia qui pro aliis agere & defendere pôt. sup. e. lib. de proc. qui generaliter. Nunquid iurabit de calumnia, vř ꝙ non, cum illa non agat, q̃ requirũt speciale, vt ibi. Satis tñ vř, ꝙ si agat, vel defendit factum proprium. i. negotium, ꝙ gessit, cum satis sit instructus, in illo, quod iurare possit, præcipue cum illo generali mandato, de quo præmisi, arg. 10. q. 3. serui neque. quæ est lex C. de test. l. seruos (admisit) qđ potuit, sed an teneretur ita, ꝙ iniuriam faceret non admittendo, hoc non diffinitur. nõ enim quicquid iudicis potestati committitur &c. ff. de iudi. non quicquid. sup. de offic. delega. consuluit, vbi ergo † procurator esset discolus & rixosus, & dñs econtra, vř ꝙ iudex non teneatur procur. admittere, per l. vlt. Co. de procura. & hoc verum dicerem, si vera esset opin. ꝙ ex generali mandato ad omnes causas cum potestate iurandi procura. iurare vellet, quæ opinio per hanc decr. non probatur, vt dixi in gl. prox. Si ergo in speciali cã hêt spẽle mandatum iurandi in animã domini de calumnia. Nõ video, ad quid dñs licet iullior requiratur. In respunsionibus & fiendis ad positiones partis, vel interrogationes iudicis locum haberet lex illa. bene facit j. de reg. iur. c. vlt. & sup. c. prox. 2. rñ. In ea. cã, ad quam constitutus fuit. Prima gl. summat & dicit quid declaret. Vlt. gl., ponit tres opi. In vlt. gl. ibi. §. pen. Si alieno nomine peto mihi caueri in eo, quod is non calumniose petit. Et ibi iusiurandũ defert ad eũ, qui habet ad hoc speciale vel non. In gl. 1. ibi. §. si autem, & ff. de procur. non solum. in prin. & in fin. & ver. si præcedenti. vbi etiam no. de procur. dato in rẽ suã. In gl. 2. in fi, quod exponis, vt ibi no. In gl. vlt. ibi quod ad pecunias, post principium ibi, iurm defert, qui habet ad hoc speciale vel non, & ibi, mãdatum, vel aliter, vt ibi, verum non est. suppl. in quantum contingit dominum.

De restitutione spoliatorum, Rubr.

S V M M A R I V M.

1 *Reus excipere non potest de spoliatione facta tertiæ personæ, a qua ius habet.*
2 *Exceptio spoliationis, quæ dilatoria est, an admittatur in notorijs.*
3 *Iura adaptantur ad ea, quæ frequenter accidunt.*
4 *Exceptio spoliationis facta per tertium bene opponitur executioni.*
5 *Ratio legis abrogatæ durat & allegari potest.*
6 *Defendere se an quis cogatur præcise.*
7 *Coniunx non opponit spoliationem rerum agenti matrimonio petitorio, vel possessorio.*

C A P. P R I M V M.

Frequens. Hoc no. actuum frequẽtiam, & assiduã notat continuationem temporis, secundum Io. mo. vnde dixit Pet. frequens cum interuallo. Accur. exponit frequens. i. plurima. Et scias, quod tpe Innoc. & prius vix transibat cã, in qua reus prouocatus ad causam non opponeret exceptionẽ vel spoliationis, vel excõicationis, vtilissima ergo fuit prouisio istius decr. & decr. pia. inf. de excep. dato quod in termino rigurosę videãtur [ecclesiasticos]. i. ecclesiastica fora, circa quod prouidere intendit, vt no. sup. eo. li. de arbit. per multiplicem prouisionem & expensarum condemnationem, de qua sequitur [ciuilibus] dicit Archid. quosdam dicere, non esse causam mere spirituală, quãdo agitur de restitutione spiritualiũ. & isti non male dicũt, vt no. inn. de elec. cum dilecti. in gl. hic habes, quam gl. non curaui, quia propter iuramentum calumniæ ponebãtur. supra tit. 1. c. 1. in fin. Item sciendum, quod sunt quidam casus, quibus restitutio denegatur, de quibus plenam remissionem dedi sup. cap. ex transmissa super. 1. gl. & quos vide in Spec. de pe. & pos. §. 1. per totum (negotijs]. i. causis [obiectu] idest propter obiectum (ab alio] alius intelligitur in hoc casu etiam procurator agentis, qui suo proprio nomine spoliasset, per l. si procurator. 2. ff. de doli excep. Item singularis collegij agente sindico collegij, vt no. in Specul. de peti. & pos. §. 1. ver. sed nunquid contra.
1 & ver. seq. & in vers. sequen. no. quod † reus excipere non potest de spoliatione facta tertiæ personæ, a qua ius habet. simile, quod dicam super verbo, destitutum, in fin. (criminalibus] quæ odiosæ sunt & restringendæ, quia pęnales. infra. de reg. iur. in pœnis. Item ii.aiori suffragio indiget accusatus, quam ciuiliter conuentus, & talis assistet restituto, qui deficiet spoliato. 11. qu. 1. pauper, secundum Host. remittit. Archid. ad no. per Innoc. de rescrip. ex par. sup. in princ. [comprobabit] si probat, vel actor fatetur, si res est vltra mare videtur Vincen. per satisdationem pro

prouidendum,qua præstita reus respódere cogetur hic,
qđ ipse no.de ord.cog.c.si.vide in Spe.de peti.& pos. §.1.
versi.sed quid si spoliator.[Interim.)i. dilatione penden
te,qua impeditus est procedere in princ.sic sup.de proc.
auditis.Host.(condemnetur)non expectato fine litis, sic
s.de dolo & contuma.finem[accusatur]hæc dictio quæ
ter j.repetit,approbat solutionem fratris Vberti, qui te-
nuit disputando,exceptionem spoliationis factæ a tertio
non hře locum,cum denunciatur crimē ad pniam, cuius
finis salutem denũciati cõcernit, seu respicit, vt dixi de
judi.nouit.super verbo,corripere.in prin.Itē nec cũ alias
de crimine ciuiliter agit,siue ad interesse agētis,& de hoc
minus dubitatur,exemplũ de homi.postulasti,& eo.ti.c.
2.j.co.lib.cum cõcor.siue ad pœnā,puta cũ quis inquisi-
tionem criminis promouet,p quam non imponatur ordi
naria depositionis pæna,tñ a beneficio remouetur,vel a-
lias punit.s.de acc.sup his.& c.cũ oporteat,& c.qualiter
& c.inquisitionis.licet.n.videret æquũ,vbicũq; pena dē-
retur pro crimine,& maxime,qñ eadē quæ per accusatio
nem,vt in pre.c.inquisitionis,talē exceptionē procedere,
qa tñ sic notabiliter decre.de acc.loquitur, & est huius
exceptionis restrictiua & exorbitãs a iure cõi solũ in ca-
su expsso,& stricte intellecto locum habebit,facit inf.de
reg.constitutionē,& qđ ibi no.& additur,non ob. decre.
venerabili.s.de of.deleg.ibi.n.cassatus fuit processus, qa
factus cõtra formā mandati.Itē forte pmouens inqsitio
nē spoliauerat p violētiã,secus ergo si p dolum, dato igit
q illi cõpetant actiones contra dolũ non facientem,non
tñ accusatio cessabit,vnde dicebat Franc.in vi expulsiua,
vel ablatiua,quæ respiciũt immobilia & mobilia hoc pro
cedere,vide qđ scripsi post Inn.de ord.cog.c.s.in gl.hãc
exceptionē,in prin.& statim dicã[destitutũ.]i.spoliatum
sm Ho.Sed si dicas.i.spoliatũ,& adhuc destitutũ,fauet li
tera p fratre Vberto,q et tenuit in quæstione,qua supra,
q facta restitutione maioris partis procedet accusatio,&
cessabit exceptio,sicut a principio cessasset,si maiorē par
tē habuisset,& sic ista decr.interpretando antiquos cano
nes,vt sequtur,valet,q destitutus parte minori repellet a-
ctionē factã a tertio.Si vero fieret a spoliatore,tunc neces
se est.cũ integraliter restitui,ve loquuntur canones, de q
bus sequitur,alle.ad primũ de conuer.cõiug.c.pen.& all.
q ibi alleg.gl.& ff.de suspec.tuto.l.3.§.quæri pót,& l.post
finitã,cuius tex.vide ibi sutf.de simo. per tuas.i. super vle.
gl. Ibidē et tenuit,q licet contra actorē,ad quē res violē-
ta peruenit,possent diuersa possessoria cõpetere agendo,
de quibus sup.de restitutione spoliatorũ.sæpe.non cõtra
eũ exceptio,q non procedit,nisi contra eũ,contra quē cõ
petit.vnde vi.vel vi bonorũ rap.ex vi expulsiua, vel abla
tiua, vt dixit sup.gl.prox.[contēdere]in iudicio crimina-
liter accusati,[inermes)bonis nostris vt maiori parte spo
liati.(inimicis)idest accusatoribus, qui et inimici præsu-
mũtur,de accus.meminimus sup.eo.tit,itē cum quis. sm
Host. Arc.all.3.q.vi.in fi.si quis ex familiaribus,& quod
no.de accus.cum oporteat,in gl.patet hic[priuilegiũ).i.
defensionē.Host.(ex vi)per sniam nudatus per uiolentiã,
vel ex vi per iudicē,nudatus per partem, vel respicit im-
possibilitatē facti sm Boati.[excipiat)criminaliter accu-
satus[an ei)spoliato & excipienti(indulgeri] si petat, vel
assignari,si nõ petat[accusationem)criminalem, alias ac
cusatorē(æquitari] quæ sequenda est.C.de iudi.placuit.
sup.de ei.ssae.c.si.[petierit)hic tractat Arc. quædã respi-
cientia decr.vlt.de or.cog.& quæ inf.inuenies[expedita
causam)spoliationis cõtra tertiũ(deinceps.].i.delapso ter
mino.simile de offi.or.irrefragabili.§.excessus.de excep.
pastoralis.de app.personas.vide qđ no.de pbat.licet. in
prima gl.& qđ ibi dixi(accusati).i.in accusatione pcedi.
Host.(opponatur]vt scripsi post Vin.de app.pposuit. in
2 si.ipse tenet exceptionē spoliationis,q dilatoria est,non
admitti in notorijs,cũ plus sit aliqd esse notoriũ,q litē es
se cõtestatã,hoc dictũ ponit Guill.in Spe.de petit.& pos

se.§.2.in pri.gl. Prima sũmat & ponit antiquã titulatio-
nem.Glo.de facto. respódit per obiectio. & sol.contradic-
tioni objicit & respódet.Gl.hic erat,fortificat tex.Gl.qu.
dies,dat tria similia & vnum dissimile, finis recitetur per
qõnem.Gl.interpretatur.reddit causã, & dat simile.Vlt.
gl.obiectionem dupliciter soluit, & duplicem rõne ...
3 dii.In gl.secunda ibi.nam † ad ea adaptantur iura, quæ
frequenter accidũt. In gl.de facto.ibi,si quis in...
uiolenter occupãs rem suam perdit dominium. In gl. hoc
erat.ibi,si quis suo,uide in regula non debet.in pri. ... de
reg.iur.& ibi,sancimus,uide in c.quæ sunt.super ult. glo.
In gl.quia dies.ibi.§.sexaginta.sequitur, dicta dies ...
numerantur,in diebus aũt 60.ipse sexagesimus est, & ibi,
§.ex senatusconsulto.ibi intra 60.dies accusare permitti-
tur,& ibi,qui ante calendas.sequitur, proximas stipula-
tur,similis est ei,qui calendis stipulatur.In gl.pœna.ibi.
1.uide in prædicta decr.causis,super ult.gl.In gl.antep.
ibi diffamari.uide sup.de proba.licet.super ... gl.In gl.ul.
ibi,hoc legatum.si dicat quis lego uxori, quæ ipsius causa
sunt parata,intelligitur de paratis uxori ..., non promis-
cui usus, & ibi, si procurator.uide sup.e.li.de procur.c.1.
super gl.ult.C.In glo.1.in fio.& duæ sunt partes.in prima
proœmiũ & constitutionis causa, in secunda constit.ibi,
statuimus,quæ tria facit,primo prouidet, qñ obstet exce
ptio spoliationis in ciuilibus & crialibus, & tps proban-
di & pœnam non probantis. scdo soluit scholasticã dubi
tationem,ibi solet. tertio certo casu prohibet exceptionē
ibi ad hæc.In gl.3.ibi,uel lædit,uel molestat,uel ex ...
sa postulatione circũeuntrentium uenit. Host.uel ...
ca strepitũ.facit sm Io.mo.In gl.sic sup.in fi.ibi,in peren
ptoria,malitiose proponitur hæc dilatoria.Io.mo.& Ar-
ch.In gl.de facto.ibi,non perēptoria.sup.de or.cog.c.2.&
ult.& propter hoc dicitur,q si ante lit.cont. proposita nõ
fuerit,postea proponi non poterit,q quidam intelligunt,
etiam si nouiter euenerit, uel ad notitiam deuenerit. sup
hoc uide,q post Inn.scripsi de ord.cog.c.1.in gl.1.ante,
& gl.hanc exceptionem.uer.est autem dilatoria & in fi.in
gl.sed nunquid.In glo.hoc erat.in fi.sed contra, q ...
& no.sup.c.olim nobis, per quod dici potest secũdũ Hos.
4 Io.mo.& Arc.q † exceptio spoliationis facta per tertium
bene opponitur executioni,sed non processui & diffini-
tioni, sed tu dic, quod ibi non est propter exceptio spolia-
tionis,sed est exceptio,vel allegatio inopiæ, fateor tamē,
quod sicut inopia causari potest ab alluuione, naufra
gio,incendio & similibus,sic & a spoliatione.In gl.arcetur.in fin.hic adde,quod ibi notaui in gl.s. licet enim. in
princip.tamen hic Ioan.mona.& Archid.tenēt, quod ibi
reprobaui,dicunt enim terminum prorogari posse. In gl.
quia dies.ibi,sic etiam.sup.secũdum B.& ibi.vbi de hoc,
dic ut ibi dixi.& ibi,quod ad consultationem.Arch.alle.
sup.eod.titu.audita.ver.mandamus.sup.de cle.non resi.
qualiter.18.quæst.2.pridem.ver.amouemus.2.qu.6.pro-
pter.88.dist.prælatum.4.quæst.5.ca.1. 31.dist.tenere.81.
dist propofuisti.In glo.de qua.in fi.contra,de procur.au-
ditis,dic vt Arch.In glo.pœna,in fine.idem Hostien.Ioa.
mon.& Archid.In glos.interpretatur. in fi. vnde sumpta
est auth.minoris.C.qui da.tuto. pos. tamen ut dicit Host.
5 † ratio legis abrogatæ durat & allegari potest, de hoc de
iud.nouit.uers.nec illud. in prima glo. dicit autem Ioan.
mon.quod æqua fuit hæc interpretatio, cum accidentia
subiecta non denominet, nisi adsint in toto, uel maiori
parte,alleg.ff.de leg.3.l.legatis seruis.§.si nous,& remit-
tit intra.de uer.signific.sicut.In glos.& alij.ibi, agere.17.
tales casus no.hic Hostien.quorum aliquos no. Accur.C.
ut nemo inuitus. l. una. & ponit primo quatuor in perso-
nis,quibus periculum imminet,etiam si non agant, actu
toribus & curatoribus.C.arb.tut. l. nomina. & de admi-
nistra.tuto. l. debitoribus. Secundo negotiorum gesto-
res, si sunt cognati domini absentis, & facile sit eis satis-
dare.ff.de neg.gest.si autem.Tertio procuratores.ff.man-
da.

ds.procuratorem,& l.a procuratore. Quarto administratores ciuitatum.ff.de admin.re.ad ciuita.perti.in l.vlt.§.4.& pen. Quinto hæres,qui habet necesse vindicare necē defuncti accusando interfectores ipsius.C.ad sil.l.1. Sexto quicunque lit.contestatus fuerit, vel libellum obtulerit instante reo, in autem.de liti.§.omnem.colla.8. Septimo venditorem, qui excepit habitationem domus venditæ, quam alij locauerat, vnde si inquilinus damnum dederit, cogitur agere contra ipsum, & emptori reddere ꝙ fuerit consecutus.ff.de act.empt.Iulian. alias incipit inter eum. §.pen.Octauo magister nauis, qui insolidum reddit vectorib. nō detracto dño proportionabiliter, ff.ad l. ro. de iac. l.2. Nono cogitur colonus in dñm agere in casu, quē habes ff.loc.& conduc.l. cum in plures. §. messem. Decimo in casu ff.ne quid in loco publico.l.2.§.si quis in suo. ver. idem Nerua scribit. Vndecimo in casu ff.de leg.1. si legatum.§.fi. Duodecimo sup.de offi.or.significauit. Tredecimo in matre, quæ necesse habet petere filio tutorem. Co. qui pe.tuto.l.matris.& l.cum a matribus. Decimoquarto in appellatione,de app. oblatæ. Decimoquinto in impediente matrimonium.sup.de cls.desp.cum inhibitio. Decimosexto in nunciante nouū opus, de no.ope.nun. c.fin. Decimoseptimo, cum actor intendat reum malitiose cōuenire, pone in scholare, de quo no.in præd.l.vna.C.vt nemo inui.quem conuenire intendet, cum paratus fuerit ad recessum, vt sic se redimat.sup.de rescr. nonnulli. hoc ergo præcaueri dēt, de serui.non or.c.1. Ad instantiam ergo scholaris bon⁹ iudex assignabit terminū ciui, ĩ. qm agat, & post ciuē illum non audiet. Arc.hic.& l.diffamari, quã all.gl.sup.de proc.licet.ĩ.de app.legitima.C.de rem. pig. si ego.ff.de op.le.mācipiorū.ff.de cura.bo.dã.l.1.ff.de bo. auct.iud.possid.si seruus.ff.de carbo.edi.l.3.§.cauere. Sed
5 quærit Ho.† an pcise cogatur quis se defendere, respondet ꝙ non, sed puidetur actori per punitionem contumaciæ, ve lite non cont.tuæ.& c.qm, procurator tamen actoris, qui cauit de defendendo, defendere cogitur.ff. de pcu.sed hæ.§.fi.Item in procuratore rei, pro quo dominus cauit, ꝙ dic vt in ele.de proc.c.s.& ibi no.ĩ gl.præcise. In gl.vlt.ibi, hoc legatum, fm Host.& concor.Io.mo. qui allegat etiam ff.de aut.& arg.leg.l.q̄uis, vel hic de reb.quas priuatus possidet vt proprias, ibi de rebus quas ab ecclesia tenebat in feudum, secundum Arch. Aduerte, quia si decr.illa cum dilectus, non obstaret, planus esset intellectus huius finis.s.ꝙ de re priuata.i. q̄ propria est, & quæ possidetur a layco, vel clerico vt priuato ad rem ecclesiæ, q̄ cōis est & publica, cū illius dominium ad nullum priuatum spectat.16.q.1.c.fi.q.2.aurū, non excipiatur, vel ecōtra. Sic & alias lex distinguit inter ista.C.de sacrosl.eccl. vt inter diuinum.hæc lect. placuit Ber. & Abb. qui exponebant priuatatū, quæ sunt excipientis tōne suæ personę. Et placet Boat.qui multū in hoc instat, dicens, ꝙ Padnę fuit q. Abbas sanctæ Iustinæ petebat a layco decimas, laycus excipiebat, se per Abbatē spoliatum quibusdã paludib. refert, qđ quatuor doctores, inter quos fuit domin⁹ Princiuallus de Medio.& dominus Io.de Agosel.consuluerūt fm opinionē Host.de qua sequit in gl.qđ non obstaret exceptio, cū decima esset quid spūale. Refert, quod snīa ad illud consiliū lata retractata fuit in cã app. Ipse ãr sic exēplificat, laycus spoliauit epm castro ecclesiæ suæ, postea agit contra epm ipsū conueniendo illum vt priuatum ad castrum, vel prædiū. Eps opponit spoliationē, non potecit, vel spoliauit epm castro patrimoniali, postea conuenit eum vt eps, non procedet exceptio. hãc ponit ibi Inn. vt ibi scripsi in gl.hanc exceptionem, post principium. Et pro ea facit ff.de reg.iur.neque interdicto.ff.quod quisq. iuris.l.3.§.si procurator, & si quis iusd.non obtemp.l.1.§. si procuratorum, & de cond. indeb. si procurator. de tribu.l.3.§.1.ff.quando ex facto tu.l.si extrinsecus, quod vi aut clam.l.is qui.§.si tutoris, & quod de prælato no.C.vnde vi, meminerit.in vlt.gl.& idem secundum Boat. in casu conuerso ad decr.cum dilectus, respondet vt in glo. in pri.vel illud vetus corruptū per hoc nouum, aliam solutionē vidisti in gl.quæ placet Host.& Io.mo. Quartã dixi post Arch.& in fi.Host.remittit ad sum.eo.tit.§.ante faciēda, vers.quid si vix.vbi tenet Hos.& idē Spe.de pet.& pos.
7 §.1.ver.quid si ago, quod † agenti de matrimonio petitorio vel possessorio non opponit coniux spoliationē rerum.

S V M M A R I V M.

1 Secundum, dictio quid de sui natura respiciat.

2 Agens restitutorio iudicio contra eum, qui iure communi iuuatur debet docere de titulo.

3 Iuris adminiculum debet concurrere in possessione, quod si non adest, & fortius si obuiat, non dicetur possidere etiam si corpore & animo insistat rei.

4 Possidere an quis possit rem, cuius proprietatē habere non potest.

5 Ius eligendi competit ex commodo possessionis bonæfidei.

C A P. II.

Ad decimas. Dic idem in ecclesiis, quatum restitutionē petet eps ab alio epo, asserens illas sitas in illius dioecesi, cū eadem sit ratio.inf.de præscr.c.1.sup. de deci. dudum paroch.[parochiam) vide quod post Arc.dixi de parochia.sup.1.lib.de elec.licet canon. in prin. (aliquandiu) idest per aliquantum tpis, idem verbum de elec. cū
1 post.de put.post par.c.1.in fi.& fm Arc.hæc † dictio fm, de sui natura respicit moderationem, uel arbitrium iudicis.ff.de iure del.l.1.& est sciendum, quod solutionē contrariorum, de quibus inf.dicetur, sumunt quidam ex hoc verbo, quasi isti faterentur se modico tpe possedisse, & sic ēn eo quod fatebantur decimas iu rei parochia. defecerunt (docuerunt] sic sup.e.lib.de offic. ord. (ordiuarij] & vide quod scripsi post Vinc.sup.de fo.comp.ex parte. super gl.fi.(legitime].i.cum titulo.inf.de præscrip.c.1.de iure cōi.concor.de dec.cum contingat.& e.cum in tua. Prima gl.summat.Gl.4.sol.dubiū.Gl.no.pro.arguit ad opin. Io.contra Bar.Brix.& fortificat textum. In gl.no.ibi officium, vbi probo rem meam esse, necesse habes restituere, si vero probas exceptionem, & ibi.§.qđ ait, cui damus actionem &c.& ibi, bona fides, in fi.non cogitur dñs restituere rem suam per furem penes se depositam. In gl.1.in fi.& causam soluit, rationē subdens.ibi, quia eas, & duos alios modos summandi gñalius dicam sup 4.gl. & dicitur decre.banc sumptã fuisse de extrauagan.Cle.IIII.quæ iucipiebat, cū inter canonicos, sed illam nō vidi. In gl. 4.
2 in fi.vnde dicebat Io.mo.hic patet, ꝙ † agēs restitutorio iudicio contra eum, qui iure cōi iuuatur, debet docere de titulo, vel dicatur, ꝙ spoliatus petens restitui cōtra illū, qui iure communi probato iuuatur, succūbit, si aliud nō ostendat. In glo.no.pro.ibi, possidere, dixit Arc.inf.vi li.
3 pen.c.2.ꝙ † in possessione concurrere debet iuris adminiculum, quod si non adest, & fortius si obuiat, non dicetur possidere, etiam si corpore & aīo insistat rei, hoc autem contingit qñ bue propter rem, qñque pp causam &c. remittit ad no.per Azo.in summa de acqui. pos. §. sed ver-
4 bo, notat & ibi, quē † posse possidere rem, cuius proprietatem habere non potest.12.q.1.qa tua & c.seq.ad decr. causam, rñdet ut hic, uel loquitur de naturali.i.corporali possessione, de qua 3.q.1.§.sed notandum, nō de ciuili, & ibi (significasti] idem Io.mona.& dicit etiam Arc. hic, ꝙ propter fatuam allegationē actoris quasi super notorio papa sic debuit iudicare. ad hoc ff.de doli excep.l. dolo. ff.ut in pos.l.si is a quo.ff.de actio. emp. & uē.l. emptorē. in prin.ff.de prob.circa.in fi.facit quod dixi post Inn. & Cōpo.de cōsue.cū inter.de resc.ex tenore.inducit ēt Arc. qđ no.Inn.Compo.& Host.de elec.cū inter. Resp. dicentes, ꝙ qñ de exceptione uel defensione cōstat sine probationibus facti.s.p iura tantū, statim de illa pronūciandū est ut ibi, & hoc ne partes laboribus & expēsis grauētur, & quia licet supplere de iure.secus aūt ubi necessariæ sūt probationes facti, q̄ nō sic liquēt ut iura, ad idem, qđ no.

Inn.e.tit.dudum.s.vbi dixi in ver, nos igitur.in princ. & Hoſt.de acc.ad petitionem.& in fi.& verus dñs, ad quem res ſua reuertitur, etiam poſt tempora longiora &c. ĩ. de or.cog.cum dilectus.ſed cum illud loquatur de illo, qui ſine dolo & violentia cępit poſſidere, vt ibi ſcripſi poſt Inn. & Hoſt.iõ illa non facit, cum hic clericus eccleſiæ violẽtiam intulerit, vt dicebatur. iuuat aũt rõ alia, de qua prædixi fundata ſuper notorio, per p̃dicta non vr̃ ſolutũ contrarium decr.cum eccleſia.de cã poſ. vbi obtinet in poſſeſſorio clerici, cõtra quos faciebat ius cõe, ꝙ fauebat eis, ſed dic vt ibi no.in fi, in gl. & ita ꝙ in incorporalibus patientia hr̃ pro titulo, vel vt ſu p illa gl.ſcripſi, licet præſcribere contra capitulũ eccleſiæ, ne eligat, ſi cõtra ius cõmune contra p̃ſcribentẽ, tñ ꝙ eum capitulũ eligat, nõ eſt cõtra ius cõe, ſed eſt fm, vel pręter ius cõe.item ibi ſpeciale,
5 † quia ius eligendi cõpetit ex cõmodo poſſeſſionis bonæ fidei, vt ſcripſi de elec.quia propter, ſuper s. gl. & de iurepa.conſultationibus.poſt prin. Item non obſtat l.ſi quis in tantam. C.vnde vi, per no, in c. paſtor. de cauſa poſ. & propr. & de dolo & cont. c.1.in gl.arg.quod nec ob.decr. in literis ĩ.e.tit.quia ibi inſte prædo reſtituitur, quia ius commune nec pro reo facit, nec pro actore, ſecus vero vbi vtrunque notorium, vt prædixi.

De dolo & contumacia. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Actor dicitur, qui ad iudicium prouocauit.*
2 *Prouiſio contra actoris contumaciam eſt duplex.*

CAP. PRIMVM.

1 Actor qui Dicit Fran. † ꝙ in cõibus iudicijs ille dicetur actor quo ad huius conſtitutionis pœnam, qui ad iudiciũ primo ꝓuocauit. & tu ſupple, vel qui per ſortẽ electus fuit, & vide ꝙ no.de probatio.ex literis.in gl.2.(venire) & manere. ſup.de iud.c.1.Fran.& 11.q.1.certum fecerat.vbi ergo datus fuiſſet terminus, ſed nõ ad petitionem actoris, non eſt locus ei, ꝙ hic dr̃, de cautione [condemnatur] dubitatur, an hæc decr.locum habeat in reo, & quo ad condemnationem expenſarum non eſt dubium, ꝙ illa pœna locũ habeat in reo contumace.C.de iud, ſancimus, ẽt pro prima contumacia, vt in gl.2. ſed quo ad onus cautionis, de qua ſequitur, in hoc procedit dubium. Hoſt. ſuper verbo, actor.in pri.dec.dicit idem in reo, & ſuppler, vel reus, allegat vt lit.non cõt.qm̃.§.in alijs.ĩ.eo.cũ dilecti.§. fi. C. de bo.auth.iud.poſ.aut.& qui iurauit.de ſequeſtra. po. c. 1.ad fi de proc.conſtitutis.alleg.ẽt ꝙ non dẽt claudicare iudiciũ, de excep.cũ inter.nec debet licere reo, ꝙ non licet actori, vel econuerſo, de mutu.pe.c.1.ĩ.de reg.iu.non licet. iura prius allegata bene probant de condẽnatione expenſarũ & de cautione iudicio ſiſti. ſi contingat illum paſſum miſſionẽ, ſed de cõparitione in termino vno vel pluribus non loquũtur, quia illud onus vr̃ eſſe actoris & nõ rei, cõtra cuius contumaciã ſatis erat prouiſum ꝑ antiqua iura, ſed in actore non, & vide ꝙ dicam ſuper prima gl.quia tñ accuſator actor eſt, in eo dici poteſt, hoc locum hr̃e, & de pęna expenſarum forſan intellexerunt Hoſt. Io. mo.& Arch, qui dixerunt idem in accuſatore, all.4.qu.5. quiſquis.niſi iuſta cauſa illum excuſet, vt ibi, & propter hoc tractant, qũo conſtabit de iuſta cauſa, vel iuſto impedimento, & de hoc in vlt. gl. Quidam dicũt per teſtes vel inſtr̃a per iura p̃dicta.& 7.q.1.præſentium, & ſup.de reſt. in integ.cum ex literis.§.fi. Alij, ꝙ per iurm̃.22.q.1.c.1. & maxime cum vno teſte, de proc.ex inſinuatione, vr̃.n. ſufficere hoc caſu pro ſemiplena, de reſt.in int.ex literis. de re iud.cum Bertold.tenent prædicti, hoc iudicis arbitrio terminandũ ex qualitate perſonæ & impedimenti, quod proponitur. Et cã ponderata, ponderatiſque & alijs adminiculis, de teſt.p̃terea. & c.in noſtra. Quandoq. deferetur iurm̃, de iureiur.c.fi. Arc.alleg.ff.de re mi.non ois.§.a barbaris, & qđ no.96.d.tanta.in gl.ar.ꝙ caueri iudici, de off.ord.paſtoralis.in fi. vel reo.3.q.3.libellum.dixit Inn. ſi non eſſet, qui reciperet, non eſſet ſibi imputandum, all.ff. de leg.1.ſi fundum.de app.ex ratione [fideliter) alias ſufficienter.alias neuter (comparere] vt non committat cautio ſatis eſt, ꝙ cõpareat, licet non pareat. Prima glo.ſummat.2.reſpon.dubium ſol.de alio remittit.Glo.antep. tñ dit per qõnem.gl.pen.ponit duas lecturas. In tertia gl.ibi contumacia, contumax eſt, qui venire contemnit citatus tribus edictis, vel vno peremptorio. In 4.gl.ibi, ſi duo. ſequitur, dolo malo fecerunt, inuicem de dolo non agunt. Et vide hanc & ſeq. & ibi, ſi ambo. vide de adulc.pen.ſuper gl.pen. In gl.antep.ibi, auct.generaliter.iurat actor, ꝙ de perſiſtentia litis fideiuſſorem dare non poteſt. In gl. 1.
2 in fi.& eſt duplex † prouiſio contra actoris contumaciã, ſecunda ibi, ad citationẽ. Et vt dicit Io.mo.primo repetit ius antiquum.all.de proc.auditis.C.qũo & qñ iudex. auth.qui ſemel.C.de fruc.& lit.expen. nõ ignoret.ſolo adijcit ius nouũ, ꝙ, vt dixit Inn.alio iure non tenebatur. Sed Hoſ.dicit, ꝙ ſatis eſt, ꝙ cauebatur alio caſu, quominus videretur fieri debere.ſ.in præ.auth.libellum. 3. quæ hic C. de lit.cont.auth.libellis, & exponit Car.hoc taliter, & propoſito congruit .ſ. ꝙ ſit mens eius, ꝙ ex quo actor fuerit contumax, nec ad libellum porrigendum, nec ad porrectum proſequendum, nec ad aduerſarium citandũ admittetur, niſi caueat reo, vel iudici, vt ibi, de conteſtanda lite infra duos menſes. Supplet ẽt, ꝙ in terminis comparebit, vel oẽ damnum reſtituet. multum violenta eſt hæc expoſitio. Inducit ẽt ipſe auth.generaliter. C.de epiſ.& cler. Ex quibus dicit ſumptam hanc decr. quaſi per modũ innouationis illorum iurium, quæ non ſeruabantur, vt etiã no.in præ.auth.libellum.3.in fi. 1.gl. Quicquid dicat Hoſ. verum dixit Inn. hic alio iure non caueri. vnde & Arch. hic dicit illas auctẽn.loqui etiam nulla contumacia præcedente. In gl.2.ibi, ſiue non, & ſiue in prin.cauſæ, ſiue in proceſſu, Franc.Hoſt.all.19.d.c.1.ĩ. de priuil. quia circa, ad idem ff.de publ.de ꝓcio.& ibi, excõicari. ſup. vel miſſionem pati. In gl.ergo, in fi.illud. tenet ẽt Io.mo.& idem Arc.qui ponit hic, quod dixi poſt Hoſt.ſuper illa glo. in gl.vt ſic.ibi, generaliter, alleg. Arc.ſup.c. prout ponit hoc etiam, quod ibi ſcripſi poſt Ala.Goffr.& Hoſt. ſuper gloſ. 2.& ibi cauere.cum pœna, dicit ipſe Inn. Neſcio, an intellexerit, ꝙ ſufficit, quod verbaliter caueat obligando ſe ad pœnam. An vero intellexerit, quod pœna condemnationis expenſarum cum verbali cautione ſufficiat, & in fi. idem Io.mo.& Arch. In gl.penul.ibi, eum qui calendas.ĩ. de præb.non poteſt.§.1.cum ſuis concor. & in fi. dicit, ꝙ hoc ſingulare, vt det intelligere, quod pro defectu cuiuſlibet termini locus eſt pœnæ.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio vt valeat in præiudicium renunciantis debet eſſe ſpontanea.*
2 *Iudices tres ſi ſint, valet ſententia duorum tertio præſente.*

CAP. II.

Eum qui. (Grauamine) pp quod in appellatione expreſſim ipsã appellatinẽ oportet iuſtificari, vnde nec ſufficeret aliud grauamen probari, vt dixit hic Arch. quod eſt hodie expeditũ, vel expreſſum in cle.e.tit.appellanti. ſponte innuit, quod ſi coacte, citandi non erunt, vbi renũciatio fieret coram iudice, licet metus eſſet illatus, puto quod citandus eſſet deinceps, vt ſic allegatio metus iuuet ſolũ metũ
1 paſſum, eſt ergo mens literæ, ꝙ † renunciatio vt valeat in p̃iudiciũ renunciantis, dẽat eſſe ſpontanea. Item per hãc literã ſponte dici poſſet, ꝙ ſi ipſe nõ renũciat, ſed ſibi renunciatur

nunciatur inuito, puta q nõ petijt apostolos infra tps iuris. ĩ. de ap. cũ sit. & c. pe. & ele. de ap. sicut si adhuc supest de processu ad illũ citari non debeat, non sic in tacita renunciatione, quã ponit hic gl. tũc enim agit, sed ibi patitur. Itẽ actus, de quo post glossã tollit ꝓtestationẽ, quã ponit tex. super qua fundatur ratio, quare non citatur, q non procedit in prædictis exẽplis, vt clare patet [nõ teneris] posset ergo, si vellet, ad hoc de offi. dele. consuluit, (ꝓcesseris] si tulisset sñiam, & ille absens, vel præsens appellasset ab illa die, vt in cle. e. tit. si ante. Prima gl. summat, & dicit, quid terminat. Secunda respondit ꝑ quæstionem, quid de diffinitiua. Gl. videbatur, obijcit de tribus decr. ad quas respondit. demum quærit, arguit pro, soluit contrarium. In gl. q potest. ibi, si quis cau. vt ĩ. prox. In gl. vlt.
2 ibi, duo ex tribus. si sunt tres iudices, valet sñia duorum tertio præsente. In gl. 1. in fi. soluit casum dubiũ, rationem interserit ibi, cum protestari. & vnũ casum excipit ibi, nisi. In gl. 2. in fi. hoc intelligo in casibus, in quibus appellatio non impedit executionem, q dic, vt ĩ. de app. Romana. §. si autem. In glo. no. quod, in fi. protestatione iuris & hoĩs, remittit Io. mo. ĩ. de reg. iu. in generali. In gl. q post, in fi. per quem §. ibi notata decido, quæ hic notauit Arc. In gl. videbatur. ibi, accedẽs. vide quod ibi dixi super versic. obiecturus, post Host. & Pet. de citatione ad iuramentũ testiũ, quod ibi corrigitur. & ibi in vno actu. No. q qñ ad certũ actũ, vel articulum facta est citatio, indistincte verum est, qđ dicit gl. sed si citatus esset ad totã cãm, placet Inn. de procur. auditis. vbi scripsi super verbo conclusum, in decre. consuluit. de offi. dele. ad fi. super ver. incũbit. q sine alia citatione ad vlteriora, & ad sentẽtiam procedi possit. Quod intellexit Host. qñ in citatione comminatus fuit, se ẽt diffiniturũ, ibi videas. & ibi, q sic, idẽ Io. mo. & Arc. qui de hoc tractauit. ĩ. de cõfes. c. 2. in fi. vbi recitat opiniones, de quibus prædixi. & ibi, audientiam. facit, quod no. C. de iud. auth. iubemus. in gl. pen. & ibi esse velit. facit, qđ no. de elec. ecclesia. 2. in 1. & 2. gl. & in fi. facit, quod no. ĩ. de electio. auaritiæ, in vlt. gl. & quod ibi dixi. Et scias, q de contumace in respondẽdo positionibus no. contrarium in Specu. de positionibus. §. 8. in fi. vt dicam inf. de confes. c. 2. in vl. gl. In gl. vlt. ibi, sed dic. idem Ioan. mona.

De eo qui mittitur in possessionem. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Missionem passus infra annum cogi nõ̃ vt possessionem recuperet.*
2 *Vincens in principali sæpe condemnatur in expensis.*

1 **Notat.** Arc. super hac rub. q is† qui passus est missionẽ intra annũ, cogi potest, vt possessionẽ recuperet. all. ff. de ven. inspi. l. 1. §. qđ ergo. C. vt in pos. lega. qui legata. ff. de re iu. qui pro tribunali. l. 2. est, & licet iura concedãt illi annũ, nõ tñ negant, quin prius ad id cogi possit, & est simile, quod no. ĩ. e. lib. de ele. canon. in prin. antep. gl. sed hoc nõ placet quo ad hoc, vt pœnam iuris prius imponere possit, vt dixi in Spe. de primo decre. §. 1. super ver. porro. & ex quo hoc nouũ fecimus, instãdo. s. in rubrica, addã quæstionẽ Io. de Deo. 1 1. in li. 3. quã quærit, si sup pluribus litigatur, & propter rei cõtomaciã fiet missio, quã pẽdẽte partes transigunt super duob. demum reus vult possessionem recuperare, & soluere expensas contumaciæ pro rata illius tertiæ, super qua nõ est transactum, actor petit integras. Ipse tenuit, q integræ ẽe debent, nisi super expẽsis fuisset transactũ. Nã, vt dicit, aliud est transigere super principali, aliud sup expensis. sup. de iniurijs. in nostra. all. ẽt decr. cũ olim. 2. de priui. vbi pater in expensis cõdemnari eum, qui obtinuit
2 in principali saltem in parte. Item constat, q † sæpe vincens in principali condemnatur in expensis. 2. q. 6. appellatore. de pœnis calumniam. C. de iu. properandum. §. si quid subdit, q nec saluari posset dãnum illud inferẽs, nisi restitueret, de vsu. cũ tu. de iniurijs. c. vlt. non ob. l. eos. C. de vsur. vbi dr, q superuacuũ est in principali actore non subsistẽte de vsu vel fructibus quærere. Solue vt ibi in fi. 2. gl. Item, vt est dictum, distinctæ sunt expensæ maxime cõtumaciæ a negotio longe plusquam fructus a re, vel vsuræ a sorte, quod collige ex his quæ dixi de dolo & contumacia. finem. super gl. sed nunquid.

SVMMARIVM.

1 *Ius corporale magis attenditur in fructibus percipiendis quam ius seminis, ex quo oriuntur.*
2 *Confessioni coniugum an stetur super impedimento in matrimonio carnali.*
3 *Restitutionem beneficij petens an habeat probare de titulo.*
4 *Causa est spiritualis, quando agitur de proprietate ecclesiæ.*
5 *Vacatio diuturna non est tolerabilis.*

CAP. PRIMVM.

Eum qui. Hæc decreta. approbat, qđ notauerat Vin. ĩ. vt li. non cont. tuæ. Itẽ decreta. ista vt dixit Boa. non superfluit pp decreta. qñ. vt lite nõ conte. §. porro. quia ille. §. specialiter tractat, de ele. decreta ista generaliter de causa beneficiali. Itẽ illa non prohibebat expresse fieri missionẽ, q facit ista (aduersæ.) i. possessoris, qui reus est ipsorũ beneficiorũ & idẽ fruc. sm Ber. & Host. & Arc. quia sunt accessorij. facit de reg. iur. accessoriũ. cum concor. ad idem de præb. dilecto. in fi. & 1. q. 3. si quis obiec. & ff. de rei ven. quæ re-
1 ligiosis. † nam in fructibus percipiendis magis attenditur ius corporale, ex quo percipiuntur, quam ius seminis, ex quo oriuntur. ff. de vsur. qui scit. §. 1. nec ẽt fieret illorũ sequestratio sm Io. mo. & Arc. ne dupliciter puniatur cõtumacia. Saluo quod habes in cle. de sequestra. posse. ad cõpescẽdas (ad ea) dignitates, personatus, vel beneficia. can. beneficiali [debito) vide quod no. de resti. spo. ex quæstione. in fi. (terminari) sed hæc prouisio non est sufficiens actori, qñ de iure suo aliter, quã per confessionem aduersa-
2 rij docere nõ potest. dicit Boati. q † secus in matrimonio carnali, non staretur confessioni coniugũ super impedimẽto. sup. de eo qui cogno. cõsang. super eo. Itẽ nec super titulo beneficiali staretur cõfessioni rei, quẽ probari oportet per institutionẽ canonicã, de præb. dilecto de insti. ex frequentibus. Prima gl. summat & ostendit hic infringi duas regulas, & dicit, quod declaret. Gl. quarta quærit, arguit, & soluit, & solutionem impugnat. Quinta gl. quærit & soluit. Gl. non enim. & Gl. vlt. respondere possunt per quæstiones. In 4. gl. ibi, officiũ. ab eo qui non possidet, sed solum detinet rẽ vendito. In gl. non enim. ibi haberemus. vide de præb. dilecto. super 1. gl. In gl. 1. ibi, speciales. pp timorem collusionis, & pp rationem, quã ponit tex. sm Frã. & in fi. & primo ponit dictũ. sm ipsius rationem. tertio comminantis punitionem. In gl. 2. ibi. quocũque. maximo, medio, minimo sm Host. In gl. secus. ibi, beneficio. si alicui benemerito ecclesia dedisset possessiones ad vitam. 16. q. 1. possessiones. 7. q. 6. illud. vel in precariũ, de preca. ca. 1. & 2. vel in feudũ. de feu. ca. 2. Host. & in fi. & seculari dignitate. & de epõ q petit ius epale, vel incorporale in ecclesia, vide quod dixi in prædicto c. contingit. super vltima gl. vltra medium. ver. hodie uero. In gl. qui dicemus, ibi. spoliatus. dicebat hic Compo. q fallebat hic cõsiliũ legis, is qui. ff. de rei uen. quod est, ut nõ intentet petitorium, qui põt intentare possessorium. nam, ut dicit, intentans hic possessorium non mittitur in possessionem propter contumaciam rei, ut hic, nec procedetur lite non contesta. cum litera dicat obtinendis. sed nego & potissime per decre. dispendiosam. quam inf. alleg. gloss. & Arch. hic refert de facto sic pronunciatum per Inn. 4. al.

etiam

3 etiam, de off.or.consultationib. in fi.an autem † beneficij
institutionem petẽs habeat probare de titulo, tractat hic
Arc. vide de remis.quas dedi in cle.de causa pos.c.vno.in
vlt.gl.& ibi, quod non fiat, ar rationes sequẽtes.dicit Hos,
quòd passus missionem expectatur per annum, & missus
interim ius non habet, vacarent ergo beneficia vltra sex
menses, contra id, de conces.præb.c.1.& š.vt lite nõ con-
test.qm.§.si aũt.nec esset qui interim animas curaret, con
tra id de pę.& re.oĩs.all.etiam ĵ.de conces.præb, vt li.non
contesta.qm.§.si aũt.cũ nostris.c.pe.& ibi, licet doctores
recitat hic Inn.& tenet Host.& Gul. in Spe.de contuma-
cia.§.sequitur.ver.aliud aũt.& ibi refert in hoc cõcordas-
se Clem. IV. & omnes auditores.idem Io.mo.idem Com
po.š.de resc.capitulum.in fi.vl.gl.vbi dicit sic iudicatum.
fatetur tñ probabile, quod sequitur in gl. & illud ẽt quod
sequitur, tenuit hic Fran.Vercel.in gl.quid si.in fi. Idẽ Io.
mo. si autem nullus possidet, sed agit ille contra clericos,
vt obediant ei, non est locus huic constitutioni s.n Inn.&
dicit Arc.ꝙ cessat tõ de ingressu vitioso. Host.contradicẽs
constõnem locum habere, ponit tamen verba Inn. de eo
qui agit contra clericos, vt eum recipiant, & papæ mãda-
to obediant. Sed Inn.posuit verba sua, vt prædixi, propter
quod dico, Inn.bene dixisse recipiendo, prout puto, eum
intellexisse, ꝙ de titulo non sit quæstio, sed solum de obe-
dientia, vt quia is, quem constat Archidiaconum, vel ple
banum, dicit certos clericos sibi obedire debere, & quia
illi extra iudicium sistunt, facit illos ad iudicium vocari,
sunt contumaces his modis. erat qõ de obedientia, de ma
io. & obed.inter quatuor.& c.is qui.& c.dilecta. Vbi vero
clerici nolunt eum recipere in Archidiaconum, vel pleba
num negantes eum talem, & ideo nolunt ei obedire, tunc
procederet dictum Ho.qui dicit, etiam quòd executor eo
casu sequitur formam rescripti, & cõferet, vel installabit,
si forma id habet, vel per ecclesiasticam censuram coerce
bit contumaces, remittit de præbẽ.pro illorum.& de con.
præb.cum nostris. In gl.non.n. ibi.c.1.& 2.& de sequestr.
pos.c.2.& in fine.idem Vin.si agatur de iurepatronatus se
cundum Host.& Ar.Sed Io.mo.contradicens, quòd illud
licet non sit speciale, tñ est annexum. š.de iu. quanto. de
iurepa.de iure.ff.de rei ven.quæ religiosis. Sed hæc ratio
4 non sufficit, nam etiam spiritualis † est causa, cum agitur
de proprietate ecclesiæ, de iura.cal.c.s.de decimis. dudũ.
& tñ locus est missioni, vt dictum est. vnde nõ excipit hæc
decr.causas spirituales, sed beneficiales. In gl.vl.in fi.quę
rit Host. quid si probat semiplene, dicit hic, quòd forsan
locus erit missioni non causa rei seruãdæ, sed aut iustum
faciet possessorem, ar.š.vt lit.non cont.§.vlt.C.vbi in rem
ac.l.2.& talis iuste poterit absoluere & ligare, argu. ff. de
acq.pos.l.iuste.de iurepa.consultationis. Et hoc potissi-
me, quando reus abest, ne veritas, quam nouit, habeatur
ab ipso. Aliqui, vt refert, dicunt, quòd reus absoluetur, &
sibi non placet, quia secundum hoc prodesset illi sua cõtu
macia. Quærit demum Host. cum duo litigant de benefi-
cio, ambo probationes inducunt, & neuter probat plene,
sed vterque probat semiplene beneficium ad se spectare,
vel alias quomodocunque dubitatur, cui sit adiudicãdũ.
Et neuter actor, quia simul impetrarũt, & in forma inqui
sitionis commissum est negotium de communi consensu,
de rescr.cęterum. hic non est locus diuisioni, de præb.ma-
ioribus.neque sorti.š.de sor.c.fi.nec delationi iuramenti,
quia facile daretur materia deierãdi.de coha.cle. & mul.
clericos. nec gratificationi, nisi fieret per Papã, quia alius
ius suum alteri auferre non potest.6.dist.satis peruersum.
5 Item † nec tolerabilis est diuturna vacatio, de cõces.præ-
ben.c.2.nec ad manus prælati terentio, de off. archipres-
byteri.c.fi.sup.de cle.resid.c.vno.ad fi.nec possidẽtis iniu
sta detentio, de ele.dudum. 2.de rer.permu.cum vniuerso
rum.in fi. dicit ipse Host. papam consulendum, cũ in hoc
non sit ius expressum, refert ipse & Arch.aliquos dicere,
quòd sit locus delationi iuramenti. facit quod no. Azo in
summa.de re.cred.& de iurein.§.idem in causa matrimoni-
ationis. & quod no.de regu.vidua. Et videtur satis expres-
sum de procur. ex insinuatione, & vide quod dixi de iu.
reiu.mulieri.super 1.glo.& eod.tit.c.4.nec secundum Ho-
stiens. obstat, quòd poterit deierare, quia & tunc poterit
pęnitere, & beneficio renunciare, nec prima facie præsu-
mitur immemor æternæ salutis. 1. quæstio. 7. sancimus, de
procu.in nostra. Subdit demum ad ordinarium recurren-
dum, qui debet cognoscere suas oues. & si per ipsum ha-
beri poterit certitudo, ipsam sequatur, facta tamen fide,
ne sit contra. 6.q.2.si tantum.& c.placuit.si non potest, assi-
gnet ordinarius certam diem, infra quã possidens & quo-
cunque alius dicẽs se ius habere doceat de iure suo, alias
die lapsa sciat se priuatum ecclesia, vel beneficio. ad hoc
sup.eod.lib.de rest.spo, frequens. §.solet.cum concor, ter-
mino lapso, nisi aliquis de iure suo probauerit, ordinet ec-
clesiam, vel beneficium secundũ Deum & canonicas san-
ctiones, de cle.pere.c.fin.10 quæst.1.regenda.& c.sequen.
si vero per Papam esset sibi negotium commissum, remit-
tat ad papam, de offic.ordi. pastoralis .de senten, excom-
mu. inter alia.

¶ Vt lite pendente nihil innouetur. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Lis non dicitur cępta nisi per contestationem.*
2 *Electi petendo confirmationem implorant officium iudicis.*

CAP. PRIMVM.

Dispendijs. [Electionibus] idem puto de po-
stulationibus & præsentationibus
saltem clericorum, quibus cumu-
lare non licet, vel etiam laycorũ post tempus quadrime-
stre. facit quod no. sup.eo.lib.de ele.si elec.in gl.antep.&
c.vlt.in gl.1.& quod super eis dixi [renunciare] quod fa-
cere potest electus in episcopum ante confirmationẽ po-
stea non, sup.de transla.c.2.Io.mo.de hoc sup.e.li.de ele.
si electio.in 3.glo.alia est etiam de eod.sup.de elec.vt quia
duas.eo.li.[ipso iure] f. sine adminiculo hominis.Io.mo.
Prima gl.summat & dicit quid declarat. Tertia glo.dicit
hoc ius nouum, obijcit, soluit. Gl litigiosa.respon.per qõ.
duas solutiones ponit, primam approbat, in fine remittit.
Vlt.gl. format duas quæstiones, quas soluit. In gl.litigio-
1 sam. ibi omnem. non † dicitur lis cępta nisi per contesta-
tionem.& ibi.l.1.et 2.vide de præscr.illud.in vl.gl. In gl.i.
in fi.et Guillielmus in Spe.de ap.§.pen.ver.verum. et tria
facit, primo ponit constitutionis cãm. secundo cõstõnem
prohibitoriam. tertio decretum. secũda ibi.statuimus.ter
tia ibi, alias. In gl.videbatur.in fi. idem Arc. In gl.sup.de
insi. quæ decr.non est correcta per istam, vel sequentem.
ibi.n.nõ erat qõ inter duos electos, sed inter illos, qui sibi
vendicabant ius eligendi, vt ibi dixi. Et hoc teneas, licet
Io.mo. dixerat hic, et Ar. post eum, ꝙ illud loquitur in pe
titore et contradictore, et tali, qui vtitur cõtra ius cõe, hic
in duob. petitorib. quib. maior fauor debetur. ff. de decu.
gñaliter. § spurios. In gl.in casu.ibi, superstitis. Collect. di
cat etiam Arch.quòd etiam propter electores ferenda est
sententia, vt sciatur, an penes ipsos, vel penes quos ex ipsis
remaneat electio, an vero sit ad superiorem deuoluta. su.
de elec.cum Vinton.et eod.tit.et lib.quãquam. et si mor
tuo homine fertur sententia propter bona. C. si reus, vel
accu.mor.sue. Subdit Arc.quod no.Gofr.de arb.ex parte.
2 quòd † electi petendo confirmationem implorant officiũ
iudicis. Ideo si sunt duo, mortuo uno non est finitum ne-
gotium quo ad alterum. et uide quod dixi post Innoc.de
ord.co.c.s.in gl. hanc exceptionem. ver. hæc etiam exce-
ptio.et de ca.possess.cum ecclesia.super finem.s.gl. Cuius
contrarium videtur notasse de accus.super his.in gl.exci-
piendum, vbi videtur uelle, quòd petens cõfirmationem

agit

ægio. & fi aduerfariũ habet, debet dare libellum, quod eñ hodie intelligas, vt in cle. de ver. fig. fæpe. In glo. vlt. in fi. hoc intelligo, vbi non eft vitium perfonæ, vt quia clectus non acceptauit, fciens cafum, & fe liti non immifcuit. licet enim hoc non fit caufa ceffationis primæ electionis, quæ a principio fuerat nulla, hæc tamen culpa incidens in facto iufte faciet ceffari fecundam. ĩ. de excep. c. 1. in fi. de concef. præben. c. 1. & ĩ. de præben. fi beneficia.

S V M M A R I V M.

1 *Petitore mortuo finita eft lis.*

2 *Ordinarius bene confert beneficium non litigiofum non obftante facta poffeffione.*

3 *Succeffio in beneficijs non dicitur hæreditaria.*

C A P. II.

Si hi pofsident. No. Inn. & Hoft. de priuil. olim. 2. q ea, quæ quis detinet, præfumitur poffidere, nifi contrarium probetur. 18. q. 1. c. 1. dicit Arc. hic. qđ pofui ĩ. e. li. de reft. fpo. ad decimas. fuper gl. no. pro [litigatur] principaliter, fecus fi accefforie, vt fuit de elect. dudum. 2. vbi agenti fuper electione opponebatur pluralitas bñficiorũ, & eo cafu, vt dicit Arc. non impeditur collatio ordinarij (decedant) vere, vel interpretatiue fm Arc. qui fupplet maxime. nam quod ĵ. fequitur, obtineret, vbi non cederent, nec decederent fm eum. Fateor, q æquitatem hẽt vř hoc dictum. Tñ cum hæc conftitutio & ipfius decretum innitatur æquitati contra rigorem iuris, vendicam fuper gl. fi. non vř excedere fuum cafum. Ad hoc ĵ. de regu. conftõnem: ĩ. e. li. de refcr. fufceptum. ff. de li. & pofth. cõmodiffime. per quod ẽt vř, q fi decedat petitor, hæc cõftõ non impediat aliũ fibi fubrogari. põt effe rõ, fortius intereft petitoris non fubrogari alium poffeffori propter poffeffionem, ad quam tendit tũc vacuam. ad hoc ĵ. de tefti. veniens. 2. & quod ibi dixi poft Inn. quam interfit poffefforis non fubrogari alium petitori, cum nunc ficut prius commodo poffeffionis incumbat. Secunda rõ, quia † mortuo [a] petitore finita eft lis, nec fubftituens vtitur iure primi, fed noua collatione, vt dicam fuper vltima gl. fed non fic mortuo poffeffore, durat. n. lis in beneficio, & ita poterat vacans vt poffeffum. fic & ĩ. c. proxi. mortuo electo durat lis coelecti confirmationem petentis, quam recte petit ẽt coelectionem non hñs, contra in cle. eo. ti. c. 1. ver. fi vero. vbi dř, quòd fiue petitor, fiue poffeffor decedat, beneficium conferri non poteft. So. quod prædixi, procedit, cũ nulla lis pendet mortuo petitore. cõtrarium loquitur, qñ pendet lis, quia fuperftes, vel is, cuius intereft, cãm profequitur. vñ tunc, vt dicit ibi textus, interim, ideft tali lite pendẽte impeditur collatio. Et hoc teneas. & facit quod dicam in gl. fequen. Per prædicta verificatur olim hic difputatum per Garfiam, & Io. de monte murlo, qui dixerunt, q hic dř non hřelocum, qñ contra impetrantẽ a papa fibi prouideri de præbenda, capitulum fe opponit, & ab executorib. appellat, & poftea confert præbendã. põt ẽt tenere collatio, fi præbenda impetranti non debeatur. Ille aũt prouifus fi vult defendere capitulum, cãm affumet in eo ftatu, in quo eft, al. l. ff. de procura. fed hæ. §. defendere. Si vero fuo noie agere vellet, non cogeretur ad id, fed de nouo inciperet, al. l. gl. de quib. ĩ. c. proxi. in 1. gl. [finita] per fnĩam. 20. di. §. 1. verfi. cũ ergo. ff. de re iu. l. 1. ita quòd aranfiuerit in rem iudicatam vt ibi. Et per hãc lĩam patet, q ex quo lis eft fic finita, licet alteri effet adiudicata ecclefia, fi eñ alteri conferret illam ordinarius, per hanc decre. non vitiaretur collatio, fed ex alio capite poffet effe nulla. Item poft talem fnĩam collator, elector, vel præfentator, & ẽt inftituens, qui fcienter id faceret, ipfi vincenti teneretur ad intereffe, vt fatis fcripfi poft Hoft. de iurepa. paftoralis. fuper gl. fed quis. qđ hic ponit Arc. (cõferantur) per quemcunq; quocunq; iure fm Ar. fm quem non ob. ĵ. de fi. licet 2. nam † bñ confert ordinarius bñficiũ non litigiofum nõ ob. facti poffeffione. Litigiofum vero per modum hic expreffũ non confert. vt hic. ligatæ funt igitur per hãc pendentiam & hanc conftõnem manus collatoris ad tps [admittendos] fi cã effet per appfonẽ in cur. oẽs, quorum intereft, intelliguntur citari per decr. primã, de ele. ĩ. e. lib. Si nõ eft in curia, fed alibi rei pofseforis principaliter intereft defenfio, ar. ff. de collu. dete. cũ non initio. Illi ergo, qui fciunt cãm agi, & nil dñt, fibi præiudicant, vt no. ĩ. de te. veniens. c. 2. in gl. fed quæritur. fecus fi ignorent. vt ibi dř fm Io. mo. & Ar. Et propter hoc dixit ipfe Io. mo. quòd fi reus erat in cadendo propter app. non iuratam, vel propter peremptoriũ iuris, vel hoĩs, vel propter cõclufionẽ, præiudicabitur alij fcienti. Sed contra prædicta eft fecundum Io. mo. quia prædicta iura loquũtur, vbi plurimũ intereft in præfenti, licet fecundum gradus, fed non incipiebat interefse, nifi ex poft facto. durum ergo eft illũ excludi, qui prius admitti non poterat, ficut cuius non intererat. Soluit, q ifte excluditur nõ ex perfona fua, fed ex perfona fui auctoris. fup. de hære. fraternitatis. cuius manus funt ligatæ per hoc c. vnde iniufte a quo hẽt cãm repelletur, per c. ftatuimus. uel quia fciuit procefsum hřì cũ pofsefsore. per decr. quamuis. de reg. iur. ifti fit præiudicium. fecus in ignorãte, vt prædixi. Et eifdem caufis impeditur collator conferre, fi cãm non defendit, quia hoc euenire pofse debuit cogitare. ff. loc. fi quis domum. Prima gl. fũmat, & dicit quid declarat. Gl. 2. diuerfitatem præcedẽtis declarat. Gl. vt fi. primo exponit per locum a diuifione. 2. qõnem foluit. Vlt. gl. dicit quid declarat, & exprimit fraudem antiquam. In 1. gl. in fi. & primo ponit ftatutum prohibitorium interferens cãm. fcđo decretũ. ibi q fi. tertio prouifionẽ illius, cuius intereft. ibi fane. In gl. vt fi. ibi, dicebat. quid fi deponatur & appellet, vide quod dicam ĵ. de ap. non folum. fuper finem vl. gl. & ibi finita eft lis. vide quod no. de fymo. per tuas. in ul. gl. & quod ibi dixi poft Ho. & in fi. concor. cle. de fequeftra. c. uno. & quod ibi no. in 4. gl. In gl. vl. ibi, incipi. non ex iure primi, fed ex noua

3 collatione fecundus fibi ius uendicat. unde licet † in benefi cijs fit fucceffio non tñ hæreditaria. 8. q. 1. Moyfes. & c. fe. & fic non ob. ff. de iu. tã ex contractib. cum fi. fm Ioã. mo. & ibi, finis liti. ob q̃ cãm, & ut obuietur calumnijs. de æquitate non de rigore proceffit hæc prouifio fm Io. mo. & Arc. & in fi. & optime. ff. de noxa. fi quis a multis. §. fi. cũ l. feq. in prin. dicit hic Io. mo. ideo melius intitulatam rubricam de confeffis, q̃ de pofitionib. quia pofitiones non curamus in fe, fed propter finem, propter confeffionem fcilicet ex qua habetur confeffio. hunc enim finem refpicit moralis phificus, & hæc fcientia fupponitur ethicæ. i. moralis fcientiæ, ut fatis dixi in proe. decre. fuper 1. gl.

A D D I T I O.

a ¶ Mortuo petitore. Lis iam fopita per defectum non poteft retractari per hæredem. l. Polla. & ibi Bal. C. de his quib. vt indi. Nam lis debet profequi per illũ qui eam inchoauit. Bar. in l. Titius. §. fed fi ita. de excuf. tu. in Spe. de præpara. iu. aute ver. item circa.

¶ De confeffis. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Probatio directa fit per principia, ficut caufatum oftenditur per caufam.*

2 *Reus non videtur fateri, quod non fentit.*

3 *Pofitio quid fit.*

4 *Affirmatiua quomodo probari poffit.*

C A P. P R I M V M.

Statuimus. Determinat notata per Ho. in fumma de proba. §. quis debet probare. ver. nunquid ergo. & in Specu. de pofi. §. 7. vidẽdum. ver. 8. quæ dat intelligere, quòd dubium nõ procedat in negatiua iure qualitatis vel facti prægnantis, uel facti determinati, quæ ueniũt in probatione, & per confequens in pofitione, remiffiones ponit gl. (nõ pofsunt) hic tractat Io. mo. qũo & in miraculo fiue fit in facto,

facto, siue in mō cadit nō directa, sed indirecta probatio, † probatio. o. directa fit per principia, sicut cātū ostēditur per cām, sed miraculū ex subiecto, in quo fit, non hēt principium. In facto ponit exēplū, q̄ cecus videat, vel q̄ mortuus resuscitar, hoc est. s. contra vires nr̄æ, per quas est ingressus a priuatione in habitū. In mō exemplū ponit in febricitante, qui per viam nr̄æ per certas altercationes successiue pōt fieri sanus, sed si fiat in instanti ad inuocationē Dei, seu per Deū meritis alicuius sancti inuocati, hoc est contra vires nr̄æ, nō probat ergo directe deficientib. principijs in subiecto, quo fit, sed ꝓbatur indirecte, cū video miraculū excedens vires nr̄æ in facto, vel in mō, & cōstat illico factū, & non ex cā naturali habeo consecutiue & indirecte illud miraculū cātum a cā supernaturali, vt quod meū non est, scire debeo ad alium pertinere, C. vñ vi. conquerebatur, natura videns hoc mirū factū non esse suum, nec ex suis principijs deriuatum, licet sit in se sanctū, hēt ascribere cāæ maiori, & sic probatur indirecte (confessionem.) Quid de rñsione, q̄ reus facit positioni actoria, qua ponit, q̄ reus debeat sibi centum, & ipse rñdet, se conditionaliter promisisse. tractat hic Arc. an videatur pure cōfessus, Arguit q̄ sic. quia contra se quis testificari pōt, pro se non. 9. q. 1. §. 1, de transac. praeterea. 2, ff. de interroga. ac. de aetate. ff. deposi. l. Publia. §. fi. ergo creditur sibi in eo, quod dixit promisisse, sed non in eo quod dixit, se conditionaliter promisisse, nisi probet. 6, q. vlt. actor. C. de ꝓba, exemplo. Ipse Arc. tenet. q̄ ex tali rñsione actor intentionem suam non fundat. mouetur ex hoc, quia quod qs approbat ꝓ se tenetur approbare contra se. 9. di. c. 1. vbi de hoc, & 10. q. 3. siquis testib. 7. di. si quid veri, & ῖ. de cēsib. cū olim, in fi. vñ cū dicta expressio sit vnica, & vnum structū, ipse actor aut totum approbet, aut totū improbet, & quodcunq; eligat, sequitur ꝓdicta conclusio, licet. n. sint certi casus a ꝓdicta rl̄a exceptuati, iste tñ non est de illis, q colliguntur. 10. dist, c. 3, in fi. & in ꝓdicto c. si qd. & 2. q. 7. si haereticus. Inducit ēt ad hoc, quia reus nō vr̄ fateri, qđ non sentit, sicut nec actor in iudiciū deducere qđ non sentit. ff. de excep. rei iu. si ex testō. Idem tenet Pet. de Bel. ex quo vnicum est cap̄l̄m, vel plura connexa. Vbi sūt essēt plura capitula, possent partem recipere, & partem reprobare, & sic loqtur ff. deposi. l. Publia. §. fi. per quā l. dixerat Ja. de Ra. terminatū vltra montes qōnem contra cōfitentem, & per id qđ no. ff. de eden. q̄dam. §. nūmularius. & de bo. pos. contra. l. non putauit. facit ῖ. de insti. r. si venissent. & qđ no. C. de do. an. nup. l. 2, dicit tñ Arc. q̄ cum cogeret rñdere simp̄r, sicut simp̄r ponitur, De hoc vide per Cy. C. de confes. l. vna. C. de exce. si quidē. & in Spe. de posi. §. fi. vet. pe. & antepenul. & vt ibi no. Odof. consuluit. q̄ rñdeat, nō debeo pure. Credo q̄ iuste peteret reus declarari per actorē. an ponat ipsū ꝓmisisse pure, an sub cōditione, & sic cessaret illa perplexitas. & de hoc Io. ꝓdicto §. vlt. in fi. Item agit hic Io. mo. sed plenius Arc. an ex positione quā tñ negaui, possim me iuuare cōtra ponentē, vel ipse se cōtra me ex mea negatione iuuare. Et tenet q̄ non per decr. per tuas de ꝓba, nisi ꝓbetur error, qđ hic ponit Ar. vide in Spe. de posi. §. 8. post prin [aduersarij] Sed quare cogitur qs per rñsionē ad positionē ꝓbare intentionē aduersarij, cū non teneantur edere instr̄a, q̄ faciunt contra se. ῖ. de ꝓbatio. c. 1. C. de edē. q accusare. dicit Fran. q̄ iura illa volunt actorē venire instructū circa illa, q̄ sunt in ptāte sua, vel esse ptīr, sicut instr̄a & aliæ ꝓbationes, sed rñsio aduersarij non est in ptāte sua, & iō circa illā venire non tenetur instructus, cū ergo iudex in iudicio debeat inquirere veritatem, 30. q. 5. iudicantē. ῖ. de iureiu. ex lris, cogit, vt illam inueniat, partē rñdere [aequitate] qa dixi de descriptione ægratis. de trāsac. c. fi. no. hic Arc. expedire, vt dixi in q. 4. epalis, ante finē. q̄ vide supra rl̄a fine possessione, ῖ. de reg. iur. saris ꝓbat haec decr. q̄ non semper. negatiua etiā quæ per negantem probari non pōt transfert onus probandi in negantem, alias inutile esset remediū huius decre. Prima gl. per modū sūmæ tñ. sic circa materiam positionum quasi de decē. primo qd sit positio, scđo vñ ortū habuit, tertio ad qd fiat, quarto in quo differat ab interrogatione, quinto quis rñdet, sexto qñ fiat. 7. qualiter fiat. 8. super quo. 9. de cautela ponentis. 10. de positionum effectu. Scđa gl. q̄rit & soluit. Antepenul. ponit opi. hic reprobatam. Vltima tñ. per qōnem. In prima gl. ibi pone igitur procede, ibi imperator interrogauit partem legatarij quare dl causa. pone igitur &c. & ibi, eum qui rñdet, si ago actione, quæ per inficiationem crescit, & probo per iurām mihi delatum, ad simplicem rē ago, & mihi sufficere dr̄, q̄ exoneratus sim ab onere probandi, & ibi, §. pe. vide de testi, sicut. super 3. gl. & ibi, pro suo. l. si. in alieno facto tolerabilis est error. & ibi, acta. & consensu partium & iudicis possit acta certa die destrui, nisi negotium, vel lis sit terminata, diuersimode intelligitur, vt ibi no. In gl. pe. ibi, in arbitria sunt redacta ad similitudinem iudiciorum, & ad finiēdas lites pertinent. In gl. vlt. ibi, saepe. & se eligit praeses, an per se cognoscet, an committat. & ibi placuit. vide de transa. c. fi. super gl. antepe. & ibi, si quis seruo. vide de lega. nup. super gl. antepe. in fi. vide de ele. cum dilectis, in gl. ultima. In gl. 1, ibi, concepta. Vin. dicit, q̄ † positio est assertio alicuius dicti, vel facti, vt ad eam rñdeamus. Io. mo. dicit q̄ est narratio facti nood um probari ad experientiā intentum directe spectantis, quod intenditur probari per rñsionem aduersantis. Cy. in l. 2. C. de iur. ca. ponit diffinitionē Ja. de Are. qui dicit, quòd positio est alicuius substantialis, vel adminiculentis articuli causæ in iure facta expressio, seu assertio, Iac. vero de Ra. diffinit, quòd est credulitatis asseueratio habens annexam interrogationem, vel iudicis suppletionem, conferens ad probationem, vel vt ipsum, vel vt adminiculans. Arc. dicit hic, quòd positio est assertio alicuius facti, si per rōsionem ad ipsam pertinentē obligatur reus, vt actor a probandi onere releuetur. Cum positio fiat ēt per reum, incaute expressit de reo & actore in descriptione. Et est sciendum, quòd positio quāq; large sumitur pro statuto, vnde dr̄ ius positiuum, de consu. c. vlt. in fi. Item dñt duæ positiones studij, publicum & priuatum. Insti. de iust. & iu. §. vlt. & ff. eo. tit. l. 1. §. huius studij. Dr̄ ergo positio, quia super positionib. lis ponitur, vel desuper fundatur, eis. n. confessatis, vel negatis lis alterius procedit. vel non procedit, ar. C. de confes. l. fi. ff. ad l. Aq. proinde §. fi. & de noxali. si seruus. §. fi. & ibi, [insolito] vt in cle. de ver. sig. saepe. ver. & quia, & ibi. [nec credito.] alii qui dicūt, quod per Auc. de his qui ingre. ad ap. §. fi. col. 5. & ibi. (probādi) vide quod notaui in praedicta cle. saepe. ver. & quia. in gl. 2. & ibi. [aduocatur] & sic potest intelligi de iudicijs. pastoralis. & ibi. [expellere] intelligas, qñ constat positiones esse admittendas. da exemplū ῖ. ti. 1. c. 2. §. praeterea. a se super haec audiant aduocati, vt scripsi post Ho. in ꝓdicto c. pastoralis. super ver. aduocatos, quod hic repetit Host. & ibi. (Matheus) in fi. & vide in Spe. de scđi. in fi. plenius de exce. c. pe. in vlt. col. Didimus ad Alexan. Artem bñ loquendi non discimus, nec facundiæ rhetorū oratorūq; operam damus, cuius offm est falsitatis sermonibus figmentare mendacium, & innocentiæ fidē conferre criminibus, ac parricidij reos assignare pijssimos, & dum putant se alienæ laudis fructum per iniquam victoriam rapuisse, nesciunt, munimentum suæ conscientiæ perdidisse. & ibi (probationes) de hoc ῖ. ti. 1. c. 2. in gl. contrā. & ibi vide, quod hic dixit Io. mo. an elapso termino dato ad probandum fiant positiones, vide in Spec. de dila. §. videndum. vers. item quid si datus. & ibi [confessatis] an teneantur rñdere, vide in Spec. de positioni. §. 2. ver. 19. & seq. & scripsi post Inn. & Hos. ῖ. e. c. 2. in gl. 3. vbi videas cum suis remissis Io. de De. libello. 2. q. 8. tenere videtur, quòd respondere teneatur, dum tractat. an excusetur a comparendo vt respondeat in suis longa absentia, quā alleg. ipsius procurator. & ibi. [de credulitate] & hoc solum no. hic Inn. s. quòd sufficit quēque rñderi de credulitate

tate.J.ti.t.c.2.& ibi (non credit) contra fallacias & excu
sationes rñdentium se non credere, eo qa sciont, non cre-
dút. vide in Spe.de posi.§.6.ver.hoc tñ cęptū.& ibi,in pri-
ma gl.plenius in pdicto §.6.versi.sed nunquid. In gl.quæ
est.ibi,ideo non poterat.dicit Boa.hoc inductū pp timo-
rē[iniurij]videns.n.rñdens,q probare non poterat,faci-
le deieraret.ibi [sed remouet] dicit Io.mo. negatiua dicit
carentiā, & sic no. existentia,& non entis,non sunt spēs,
nec differentiæ fm phylosophū.Cū ergo pbatio hēat fieri
per principia,sicut cārū hēt ostendi per cām & principia
tū,vt spēs per genus & differētiā, & quia hoc hēt affirma
4 tiua & non negatiua. ideo † affirmatiua probari pōt per re
rū naturā & per principia, quæ sunt inducentia naturam
rei, pp hoc diterat Pet.de Bel.q ius ciuile talem pbatio-
nem non nouit, vt ponit Cy.C.de non nu.pec.l.3.in fi.glo.
pone.ibi (impetratas) hanc ponit per iurm de credulita-
te sequentem,bñ pō: ponere per iurm veritatis.ibi,[simi
lia] vt si pono,q non fuisti cōstitutus de auctoritate dioc.
de cle.pere.c.fi.de insti.c.3.fm Host.& in fi. Et iō cum nō
sit nisi vna species probationis, magis succurrendū est po
nenti,arg.de test.cog.c.vl.ī.de test.dilecto.de pba.c.2.ad
nostrā.ff.de test.l.curent.C.de reb.cre.gñaliter.1.ī.C.de
hær.l.pe.fm Host. In gl.ordinarij.in fi.C.de arb.l.pe.§.vlt.
Ho.In gl.vl.ibi,tenetur.Idem Io.mo.& Arc.non tamē di-
cunt Host.& prædicti id, quod sequitur de appellatione.

SVMMARIVM.

1 *Contumacia circa articulos positionum qualis sit.*
2 *Generalitas & incertitudo reddunt legatum inutile.*
3 *Consuetudo est optima legum interpres.*

CAP. II.

Si post. Ergo prius nō procederet, quod sequitur
in hac decre.(a iudice)no.Host.ī.c.proxi.
& Arc.hic,q litis, contra quem fit positio
ad instantiam aduersarij iudice non præcipiente rñ.tenet
respōsio.ff.de interro.ac.l.si filius.ī.de dolo,prout. vbi de
hoc [recuset] expresse, vt friuole appellandi.ī.e.li.de do.
& cōtu.eum qui.Io.mo.[contumaciter] no. hic Ar. quod
no.in Spe.de posi.§.8.ver.item quæritur,& §.10.ver.item
pone (de illo) scilicet qui responderat certis positionib.&
recessit contra præceptum iudicis sibi factum,ne recede-
ret,donec alijs responderet. (confessio) id ergo operabit
recusatio,quod confessio, sed in beneficialibus confessio
non iuuaret ponentem,quia nō probaret de titulo,ne per
collusionem pateret in illis vitiosus ingressus.ī.tit.2.eum
qui,cum concor.ergo nec ista recusatio.& per hæc sumus
expediti de eo,quod circa hoc no.hic Arc. [contumaci-
ter] sed si abesset iusta causa, tunc non procederetur con-
tra eum, quia non esset contumax.ff.de re iu. cōtumacia.
§.penul.& vlt. Et dicit Arc. quòd iusta causa se absentan-
di colligitur.13.di.communis.19.dist.peruenit. & in eo,
quod ī.no. [prout ratio dictauerit] iste finis & pars supe-
rior tollunt dictum Gui.in Specu.de posi.§.8.in fi.vbi vel-
le vr, quòd si quis est contumax in respondendo positioni
bus,q illo non vocato,possit,si liquet de cā,ferri diffiniti
1 ua. Dicit.n.q † contumacia circa articulos positionū est
talis, ex qua pendet tota causa.& ideo in illis contumax
quo ad alia contumax reputatur, q non est in alijs arti-
culis, vt no.ī.e.li.de do.& cont.eum qui. Sed constat hæc
non procedere,quia contumacia in positionibus interue
nit altero de duobus modis. Primo cum interrogatus, &
iussus per iudicem non rñdet, & tunc certa pęna statuta
est, vt habeatur pro confesso.sed si iste confessus esset,cita
retur ad reliqua.ergo & iste,qui pro confesso habetur,ci-
tabitur, nam pęnę statutæ alia superaddenda non est.sup.
de iu.at si clerici.in fi.cum conco. Secundus est, qui cita-
tus vt veniat illis responsurus non venit. & tunc hic non
imponitur noua pęna,sed tanquam contra contumacem
procedi iubetur. Modus autem procedendi contra tales
no.ī.decre.prout,quam hic al.gl.secundum quā constat,
eum ad sequētia debere vocari,nisi appellasset, vt in præ-
dicta decr.eum qui.Ratio vero Guil.non valet, quia plus
respicit cām libellus,quā positio,nam continet plenā nar
rationem & conclusionem, positiones narrationem tm,
vel eius partem,& sic maior est contumacia nolle respon
dere libello,quam positionibus,nec tñ propter id proce-
ditur ad vlteriora causæ illo non vocato, vt patet de test.
cum olim.Prima gl.summat,& dicit vnde sumpta.Quar-
ta gl.quęrit opi.ponit,& so.contrarium.Gl.per hanc.deci
dit.q.soluit.Gl.puta.respondet per q.quæ sit rationabilis
causa,ponit 12.exempla. Antep.gl.soluit dubium. Penul.
gl.quærit,arguit,opi.ponit & finis ponit dictum,quod ad
ditio corrigit.In Glo.2.ibi.cū quidam.vide de cle.ex.mi.
latores.super gl.pe.& ibi (vt responsum) vide in prædicto
2 c4.de muliere.in vl.gl.& ibi.[Titia.1.respon.) generalitas
& incertitudo reddit legatum inutile. & ibi (duobus.§.
in fi.l.) si actore deferente reus iurauit se nō debere, & po-
stea offerente reo iurauit actor eum debere, vel ecōuerso,
statur vltimo,nec conuincitur per vitium,quia non queri
mus,an debeat,sed an iurauit vltimum,& ibi §.vtrum. in
significatione quæ sumitur ex vniuerso, si aliquid falsum
est,totam orationem falsam efficit. In vlt.gl.ibi.l,vna de-
fendunt magistratus iurisdōnem suam pęnali iudicio. In
gl.1.ibi,retulisti.de qua facit mentionem Guil.in Spe.de
posi.§.8.versi.verum.in fi. addit quod hic dr de iuro veri
tatis & de procuratore. In gl.quid de.ibi,quidam.Io.mo.
& ibi.sed idem,scilicet vt habeatur pro confessata. In gl.
no.ibi (contumaciam) hoc ēt probatur taciturnitate, &
facit.ff.de procu.non solum.in prin.vbi de hoc. & aliquid
dixit In.de posi.u.præla.c.1.& Gui.in Spe.de posi.§.8.post
prin. In gl.per banc.ibi [citat partem) etiam post iurm
præstitum.& ibi,[quidam]quos vide in Spe.de positi.§.
8.ver.item quæritur.& §.8.ver.verum.& §.10.ver.itē po-
ne. & ibi, puto. Idem Arc.& Dy.vr concordare in regu-
la contra eum.ī.de reg.iur.In gl.puta ibi(impertinens)&
de hoc constat,in dubio tutius est admitti,saluo iure im-
pertinentium,& ita seruatur.& ibi (vt nostrum) facit de
peni.dist.7.quæ agerit.ibi [si scirent] tibi nil prodesse,nil
tibi daret.& ibi [ut responsum] cum ponens habere uelit
certum respōsum, dēt ergo ponere certum,ut sic illo iure
utatur ad alios,quod ipse exigit.ff.quod quisque iuris.l.i.
de consti.cum oēs.& ibi.Titia.1.respon.uel dependens ad
negata. Et ut dicit Io.mo.ī.e.c.proxi.interdum secunda
dependet a prima negatiua, quæ non penderet ab illa
affirmatiua,ut si pono q appellaui,scdo,q in scriptis.ter
tio q infra decem dies. negata prima negatur scda,& ter
tia,& sic dependet,sed si confesseretur,erit necesse respōde-
re secundę & tertiæ.& ibi duobus.§.fi.& l.qui iurasse.§.2.
Arch.ī.c.proxi. dicit, q si positio rei præiudicialis est ad
positionem actoris, quia illam interimit.oportet,q prius
actor positioni rei rñdeat,ad hoc all.23.q.4 qui petant.a-
lias non tenetur,& sic intelligitur fm Io.de Deo.ff.de p-
ba.circa.Actor tamen prius deberet facere positiones, q
ptius appellat &c.ff.de iu. qui prior.& ī. de ordi.co.c.2.
quod verum est,nisi esset præiudicialis. Et dūmodo actor
inutiliter non occupet tempus. Et hoc relinquitur iudicā
3 tis arbitrio.& sic fm eū hēt cārū † cōsuetudo, optima in-
terpres legū ī.de consue.cū dilectus.& ibi.præsentium.§.
prætérea.& uide quod ibi dicā super gl.2.post Inn.& Ho.
& ibi,non tibi dico.& no.5 n.di. de pęnitētibus. & scripsi
ī.e.c.2.et de ele.dudū.2.§.tandem.in gl.super processu.et
ibi [& similes] quas uide in Specu.de posi.§.7.& ibi (in
principali)etiam super principali bene dātur induciæ ge-
nerali procur.ad consulendum dominum.ī.de procura-
to.dilectus,si non fuit in culpa,ut ibi dixi, sed ibi est deli
beratoria petitionis non positionis. In gl.penul.ibi, uide-
tur,quòd per sententiam.& hoc tenet Io.mona. & ibi,ha
beri debet.i.ipso iure.idem Arc.& ibi,pro negante.idem
Arch. & Hostiens.& Guil. in Specu.de posi.§.9.uer.item
illud.& in fi.diuersitatis ratio,quia iudex super dubio in-
terrogat,nec iurat, pars uero ponit super certo & iurat.

¶ De

¶ De teſtibus & atteſtationibus. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Probatio ſufficit in vno modo agendi quæ non ſufficit in alio.*

C A P. P R I M V M.

Mediatores. [Scelus] ideſt facinus, vel flagitiũ, & litera ſ. hic addita ſonat contrarium eius quod ſonaret ſine. ſ. vnde regi cęleſti nũquam placuere ſceleſti. Item vt ſis cęleſtis non aſſimilare ſceleſtis. (Emolumentum) vide quod dixi ſ. de ſym. nemo. in prin. Arc. exponit. i. fructum laboris, vel acquiſitionem alicuius rei. (aſſecuti) magis. n. infectus eſt, qui emolumentum habuit, & ideo minus ſibi credendum. Io. mo. Prima gl. ſum. & dicit, quid determinat. Gl. alias tanti. ponit duas lecturas. Vlt. gl. quęrit & ſoluit, obijcit, tripliciter ſoluit, & ſecundam approbat. In gl. vlt. ibi. §. pe. vide de coha. cle. & mulie. tua. ſuper ſ. glo. In gl. 1. ibi. nõ alia. & ponit dictum, cui ſubdit triplicẽ determinationem. ibi, ſi non. & ibi, in titulo. Et hanc decre. ibi poſui, & gloſauit Hoſt. & in fi. corrigit etiã, quod no. Goſ. in ſumma, de ſymo. in fi. vbi ſimpliciter dicit, hos mediatores a teſtimonio repellendos. In gl. 2. ibi (proſenetæ) canon vocat illos interemptores. 91. di. c. pe. & ibi (non admittitur) de illo qui recepit ſalarium, non eſt dubium, ſed de illo qui recipit promiſſionem, ſed ſolutum nõ fuit, dubitatur, cum iſte conſecutus non ſit emolumentum, quod requirit hæc conſtitutio, quæ in odium criminis non ponderat culpam ſine emolumẽ. & poteſt eſſe rõ, quia primus aſtrictus eſt penitentiæ propter culpam, ſed non reſtõni. Secundus vero vtrique, quod grauius eſt, de ſymo. c. vl. facit qd de aduocato, qui conuenit de ſalario, no. ff. de teſt. l. ſi. ſ. ex quo illud non recepit, põt eſſe teſtis in cã. & in fi.

1 ſm Ho. idem Arc. In gl. ſ. e. in fi. & ibi. & hic patet, ꝙ † probatio ſufficit in vno mõ agendi, quæ non ſufficit in alio, nam in criminibus probationes apertiſſimæ requirũtur. 3. q. 6. Epiſanium. 2. q. 8. ſcant. & ſtrictius agendum, vbi de ſalute hoĩs tractatur. C. de app. addictos. In gl. no. circa prin. gl. & hoc intellige, vt ibi dixi. & in fi. ſm Ho. In gl. vlt. ibi. ſed dic ſm Hoſt. & fuerat hoc prius dictum iam in ſecunda compilatione. de ſymo. quamuis ad abolendam. & in fi. adde, quod no. 70. di. c. 2. de liberali cauſa. ſi filiũ. in vl. gl. per Hoſt. in ſum. & de ſymo. §. qui ad accuſationẽ. in fi. & in Spe. de accu. §. 1. ver. caue tamen. & in §. ibi pręqui incipit. Item repellitur, qui fuit, inuenies caſus exceptos, quibus additur ſocius contra ſocium.

S V M M A R I V M.

1 *Subſtantialia iudicij ſunt quatuor.*

2 *Abbas ſi conſtituatur procurator in cauſa monaſterij, in ipſa cauſa non poterit eſſe teſtis.*

3 *Res collegij ſicut nõ eſt ſingulorum ita nec res eccleſiæ eſt p̃lati.*

4 *Tutor. & procur. dẽnt iurare in aĩam ſuam in deciſiuo iuramẽto.*

5 *Sindicus vel procurator qui proſequitur cauſam, iurat de calũnia in animam propriam.*

6 *Syndicus non iurat ſine ſpeciali mandato iurandi, ſicut nec procurator priuatæ perſonæ.*

7 *Reprobatorij ſecundi reprobari non poſſunt.*

8 *Opponi ſi poſſit de falſo etiam poſt ſententiam, fortius videtur id fieri poſſe poſt ſecundam reprobationem.*

9 *Cõmiſſio, q̃ fit de vna ciuitate in aliam, procedit iudicis arbitrio.*

10 *Prelatus non poteſt habere procuratorium capituli, cum ipſe ſit is qui habet procuratorem conſtituere.*

11 *Iurans de veritate reſpondere debet de credulitate.*

12 *Scientia eſt maior, quam credulitas.*

13 *Articulus quid ſignificet.*

14 *Teſtes, dummodo deponant ſuper libello, videtur ſufficere, quomodocunque ſint producti.*

15 *Poſitiones fiunt tantum fauore partium.*

16 *Omiſſũ negligẽter, vel doloſe nõ obſtãte publicatione repetetur.*

17 *Teſtem periurum, vel adulterum non ſufficit dicere, ſed tempus commiſſi criminis, & locus exprimendus eſt.*

C A P. II.

Præſentium. Auctoritate, quæ reuerẽdæ eſt. de reſc. ſi qñ. ff. de offi. dele. c. olim. 21. diſt. in memoriã. Hoſt.

1 ſuper eo. dicit Hoſt. ꝙ hic tãgit quatuor ſubſtantialia iudicij. ſ. iudicem, actorem, reũ & cãm, ſuper qua litigatur, quorum vno deficiente nõ eſt iudicium. de ver. ſig. forus. ver. in omni. & error in talib. vitiat reſcriptum. ſu. de reſc. ſuper literis. & in ſumma, eo. tit. §. quæ põt obijci. ver. hoc aũt. (idem abbas) agebatur hic ſm In. pro abbate & conuentu, & contra priorem & cõuentum, quia pro miniſtris agitur & contra miniſtros quaſi noĩe alieno, ipſi. n. procuratores ſunt non dñi. 12. q. 1. ſi priuatum. ſed pro cõuentibus & contra conuentos, in quibus comprehenduntur, & miniſtri. ſup. de conce. prę. poſt electionem. cum cõuẽ. agitur noĩe proprio, quia ipſi ſunt dñi. 2. q. 6. biduũ. ver. palã. ff. qui ap. ſi r. l. 1. §. in propria cã. idem vſ ſi ẽt miniſtri actionũ nõ ſunt de cõuẽtu, vt ſæpius accida in ſicedũs, & ſufficit contra alterũ ferri ſniam, vel cõtra abbatẽ nõ ſe conuentus, vel ẽt contra ipſum conuentũ proprio noĩe poterit abbas, qui ex officio hẽt exercitiũ actionũ, reuocare mandatum procu. datũ a conuentu, quandocunq; vult ante litem conte. ſed poſt li. conte. non licet, ſicut nec alteri dño liceret. ſup. e. li. de proc. c. 2. Sed ſi ambo ſimul ſunt li. conte. tunc ſimul, & diuiſim põt in cã procedere, ſicut & ſi ambo eſſent procu. inſolidum. de hoc ſup. de proc. in pręſentia. Plus dicit ipſe Inn. ꝙ ſi libellus dicit, agit talis abbas & talis procur. conſtitutus a conuentu noĩe conuentus, vt ſic quoad verba videantur diuerſis nominibus agere, quia tñ conſtat, ꝙ eiuſdem noĩe agitur. ſ. monaſterij, & conuentus, ad quem res pertinet, de qua agitur, & hic eodem mõ procederet abbas & procurator conuentus, vt dictũ eſt ſup. Secus ſi cã ſpãlis tangeret abbatem ſuo proprio noĩe. & idem eſt, ſi ageret dñs de re, quæ agitur cum proc. quem ipſe idem conſtituit ſm Inn. quæ vero dixi de abbate, non procederent in ſingularib. de conuentu, vt poſt eũ ſcripſi de poſtu. bonæ. 2. ſuper gl. hæc rõ ſubiectionis. ſi. de teſt. ſpo. olim. & de reg. cum inter ſpoliatos. (per ſubtractionem) ſu. de ele. quærelam. de tranſa. praeterea. 2. (& ſuper) ſecũdus articulus qõnis eſt. (cõpoſitione) ſuper ſpũa lib. Inn. quod dixit ſm Ho. propter iuſ. in de veritate. (partes) & ſic non fuerat compoſitio realis, ex quo non interuenit iudicis auctoritas. de tranſac. de cætero. & c. veniẽs. Hoſt. (ab eiſdem) dicit Hoſt. & Inn. ꝙ abbas & conuẽtus requiruntur tanquam honeſtiores propter vehementiores cãs. C. de proc. l. ſi. & quia ſimul egerũt, vt patet ex litera. nam ſi ſolus abbas egiſſet, ipſe ſolus, vel honeſtior requiri poſſet. ſed hoc caſu dñt quidam, cõuentum incluſo abbate requiri poſſe, qa honeſtior reputatur conuentus collectus ex abbate & monachis, quam ſolus abbas. No. etiã

2 Inn. ꝙ † ſi abbas conſtituitur procur. in cã mo. in ipſa cã non poterit eſſe teſtis, licet poſſet. de iureiu. & ſi Chriſtus. in ſi. Sed ſi conuentus agit per procur. & ſi requiri poſſit, vt honeſtior perſona, & iuret de veritate, tñ illi monachi, qui iurauere, recipientur in teſtes, & pro vtraq. parte valebit illorum teſtimonium. In eo vero quod iurant vt honeſtiores perſonæ, dictũ illorũ valet contra ſe, nõ pro ſe. Eſt aũt rõ, quare non ſic ad vtrumque recipitur abbas, ut monacus, qa abbas eſt legitimus defenſor. Et ideo nõ geret duplicem perſonam agentis & teſtis, ſed nullus monacorum eſt defenſor, ſed conuentus tñ. Et iõ monachi, & ipſe abbas teſtificari põt, quia licet in ſiſm dicat, abbas & conuentus conſtituũt talem procuratorem, ipſe tñ tũc non loquitur ut principalis defenſor, ſed ut pars conuentus. Sed Hug. dicit, ꝙ hmõi ſubtilitas ſibi non placet, ſiquam ſi abbas agit, non erit teſtis, ſed ſi aliũ pc. cõſtituit, poterit eẽ teſtis ut priuata perſona. ſu. e. inſuper. & vide qd ibi dixi. & c. cũ nũcius. et c. tuis. Et eſt rõ, qa procurator principaliter dñs factus eſt litẽ cõteſtando. C. de procura. dubitatio. añ conteſtationẽ litis tñ non producuntur teſtes.

stes. 3. vt lit. non cont. qm. vnde ipse remanet priuata persona, & non iurat de calumnia, sed procu. tanquã principalis, de iu. cal. c. pe. & vlt. quod non est in procu. priuati. C. de iu. cal. auth. principalis. Sed quid si procurator ex cã reuocetur post li. cont. Dicit Ho. ꝙ prælatus in propria persona prosequi poterit, sed non poterit esse testis. j. c. prox. & si iam fuit testis, eadem rõne nõ poterit esse pars. immo necesse habuit alium proc. constituere, arg. ff. de procu. in causæ. Eligatur ergo, ꝙ plus expedit ecclesiæ, hic ãt abbas in propria persona litẽ cont. non fuit, nec requiritur vt testis, sed honestior persona.
3 Sicut † ãt res collegij nõ est singulorum. 12. q. 2. qui manumittitur. sic nec res ecclesiæ est præl. de dol. c. 1. & de præb. cum sicut. ergo singulis de cõuẽtu testificari licet, sic & prælato, dũmõ ipse non sit pars in iudicio, ad hoc de præsc. cum nõ liceat. [abbate & priore] ad intellectũ huius literæ vide, ꝙ no. in Spe. de iu. cal. §. restat. ver. quid si aliquem. Dicit Inn. ꝙ isti prælati non erant sindici, per quos lis fuerat contestata, sed plati partib. ꝙ per istos iuraretur, & erat consonum iuri & æquitati, cum essent capita conuentuum, posset tñ & alijs hoc iusiurandum committi, arg. de iu. cal. c. 1. & in Inn. alle. Archi. eo. ti. c. 1. & c. in pertractandis, & c. cum cãm, & eo. lib. & ti. c. fi. Dicit tñ, ꝙ illa iura loquuntur in iuro calumniæ, hic de veritate, quæ differunt, vt inf. dicetur. Tenet tñ dictum Inn. dummodo specialiter committatur, vt in præall. c. vl. & 63. dist. tibi dño. & persona sit idonea. de iu. cal. imperatorum. cum conco. vl. gl. [noie suo] sunt. n. de conuentu & inter rñdentes faciunt numerum secundum Inn. & Host. Pet. exponit. i. aĩas suas. [in aĩas] q. a non facit hoc vt proc. vel pars, sed vt nuncius, & organum conuentus, si vero esset procurator, vel sindicus, tunc in casib. in quib. licet procuratori iurare de veritate dicenda, quãdo. s. hoc sibi mãdatum est. ff. de iu. iu. iusiurandum quod. & de hoc iu. cal. c. fi. tunc non iuraretur in animam alterius, sed in suã, qđ secundum Inn. hic apparet. nam a sindico quæritur, quid scit, vel credit, & sic patet, ꝙ de sua non alterius sciẽtia, vel credulitate respondet. Item † in decisiuo iur. tutor & procur. iurare debent in animam suam, nam illusorium esset, ꝙ in animam infantis iurarent, cum non idem in iuro, qđ fit in prosecutione causæ. Dicit aũt In. ꝙ hic admittuntur isti conuentus, vt faciant alios iurare in animas suas, quia sic placuit partib. de test. tuis. vel secundum eum auctoritate huius decr. licitum est omnib. collegijs per alium iurare, cum. n. collegium in cã vniuersitatis fingatur vna persona, dignum est, ꝙ iurẽt per vnum, licet per se iurare possint, si velint. C. de iu. cal. l. 2. §. hæc ẽt. & est pp facilitatem ponendi & respondendi. Alij quilibet per se & in animã suam iurare debent, de iu. cal. c. fi. & c. in pertractand. Itẽ Imperator per alium iurat. 63. dist. tibi domino. Host. alle. 100. dis. optatum. 3. q. 1. c. meruentes. Componetur autẽ sic iurm secundum Inn. iuramus per talem, ꝙ veritatem dicemus, vt in c. tibi domino. vel si non sint præsentes hi, in quorum animas iuratur, procurator præsens sic iurat. Iuro in animas talium dicere veritatem, q̃ sciunt. Vel melius iuro in animas talium, ꝙ ipsi veritatem, quam sciuerint, dicent. Vel ipse iurat, ꝙ per meipsum veritatem respondebit. alle. Host. de præb. accedẽs. & dicit hoc quotidianum in curia, secundum quem caueat dominus, cui animã cõmittat; quia non est ludus in nudis. Sed quid si petit pars dominum, qui sic iurauit per nũcium, requiri super negatis. Planum est, ꝙ cum semel iurauit, iterum iurare non cogitur. de testi. cog. præterea. de ele. significasti. C. de iu. cal. auth. hoc sacramentum. Putat tamen Host. ꝙ ex cã respondere cogitur, immo si responsiones factæ per nuntiũ sunt contra cõsequentiam suam, statim debet illas corrigere, alias incurrit periurium. hoc patet inf. ti. prox. c. fi. i fi. Host. alle. de off. dele. cum olim Abb. ad fi. [ipsorum] eorum. s. q. mandabat eis. ꝙ in animas ipsorum iurent. Inn. (de veritate) hoc iuramentum statim post li. conte. prestandũ est, cum succedat loco iuramẽti calumniæ, dic vt sup. eo. li. de iura. cal. c. 1. ꝙ hic tenuit Host. & Abb. exponendo, exponit Pet. i. positiones faciendæ. Boa. intelligit. i. factas repetendo, obstat. n. ꝙ positiones iam erant factæ in curia, cũ trãsumptantur sub bulla. (veritatem) vt dicit Inn. vbi de veritate iuratur ponens & respondẽs, non quod credit, sed ꝙ nouit dicere debet, arg. 4. q. 9. hortamur, sed cũ iuratur de calumnia, tunc quod creditur, ponitur & respondetur. C. de iu. cal. l. 2. §. & idem. no. de iu. iu. ex literis in 1. gl. vide, quod dicam inf. super gl. sic. licet alias etiam sex differentias inter hæc 2. iura. no. hic Host. quas vide in Spec. de iu. cal. §. 1. in fi. prius etiam no. Host. in sum. de iu. cal. §. quando, quatuor dñas tantum. dicit ẽt Inn. ꝙ si esset cã ciuilis, vbi iuratur de calumnia, non est necesse, ꝙ in animas conuentus iuraret, sed in animam suam tantum, & secundum suum placitum positionib. responderet, sup. de iu. cal. cum causam. ipsi Abbas & prior sine iuramento nec veritate, quia illud non præstant, nec de illa in his causis non iuratur secundum Host. vide, quod no. in 5. gl. Certum est aũt,
5 a ꝙ † sindicus [a], vel procurator, qui prosequitur causam iurat de calũnia in animam propriam, etiamsi per dñm sit iuratum, & de tali iuramento non loquitur hic, & sic non ob. secundum Arch. de iu. cal. c. 2. 2. rñ. Dicit Inno. ꝙ sicut confessio principalis personæ sine iuramento facto præiudicaret, sic & ista. non ob. ff. de confe. certum. §. pe. quæ loquitur de confessione per proc. minoris facta, quæ cum effectu nõ præiudicat, quia datur restitutio. (sindico) dicit
6 b Arch. quod † sindicus [b] sine speciali mandato iurandi nõ iurat, sicut nec proc. priuatæ personæ, de iur. cal. c. fi. & est ratio, quia non habet generalem administrationem. Sed si sindicus datus esset ad omnes causas monasterij, tunc iurat, remittit de iu. cal. cum causam. de proc. quia in causis dicebat hic Inn. ꝙ sindici iurare possunt de veritate dicendis tam super diffinitione causæ, q̃ super expensis, & super toto negotio. C. de iud. properandum. in fin. C. de re. cre. l. pe. §. pe. arg. C. de iu. cal. l. vl. §. 1. Et tunc licet sine iuramento possit inquiri de credulitate, tamen per iuramentũ quæri non debet, vt hic. Dicit tamen, quod quidam in iuramẽto de veritate addunt, quod etiam de credulitate respondebit [testes] vide cle. sæpe, de verb. sig. ver. eo salug. & qđ ibi no. in gl. s. [producendos] vide in Spec. de prob. in pri. vbi patet, ꝙ non expedit dare vnum solum terminum ad producendos probatorios & reprobatorios pp fraudem, quam actor facere posset vltima die termini probatorios producendo, & quale tunc sit remedium, ibi vide morem quem tenet curia, cum dat terminum ambab. partibus ad ponendum, vel testes probatorios producendum, vide in Spec. de dilat. §. videndum. vers. & no. quod partis aduersæ. s. abbatis & conuentus S. Nic. primo. i. antequam admittantur testes prioris, & conuentus ad reprobandus testes abbatis & conuentus. Inn. (vsque ad ealen.) no. secundum Inn. iudicem ante aperturam attestationum præfigere terminum ad reprobandos testes illos non publicatos, ad idem sup. de prob. licet. hic. n. non committitur, nisi testiũ receptio & transmissio, apertio vero non, tamen contra testes, quos recipiunt, & sigillatos transmittunt, recipiũt reprobatorios. Fatetur autem, quod vbi non fuisset talis terminus assignatus post aperturam, liceret dicere in personas, quod hic, & sup. eo. præsentium. Et per hoc videtur satis aperte concludi id, quod dicit, secũdos reprobatorios
7 reprobari † non posse, vt sup. c. licet. 3. procedere in reprobatione personarũ, vnde ibi bis dicit cõtra psonas testiũ, &c. Si ergo vellet pars reprobare illorũ dicta pp falsitatẽ talem, q̃ ante publicationem percipere non potuit, & maxime si corruptionem admisceat per ea. quæ no. de prob. licet. in gl. s. & super ea dixi, videtur audienda, alias dabitur illis audacia deponendi falsum, contra id de accu. qualiter. 2. §. debet, nec mirum, si facilius repellitur reprobatio personæ, quam dicit, nam testia licet criminosus habere posset zeli iustitiæ, & etiam de iure propter hoc certis casib. admittitur, vt sup. patet, de simo. licet Hely. in fi. & c.

seq.

seq. ſ. de heret. in fi. & ea, accuſatus. §. licet. Falsũ vero nũquam approbatur a iure, eſt. n. immutario veritatis cõtra
8 Chriſtum, qui de ſe dixit Io. 9. Ego ſum veritas: itẽ ſi † de falſo poteſt opponi ẽt poſt Iniam. de proba. licet. & ibi cõcor. in gl. 2. fortius vr̃ id fieri poſſe poſt ſecundã reprobationem, & hic hoc multũ hẽt æquitatis. Rõ tñ illius decr. licet. eo. tit. quæ volt hia imponere limitem, multũ obſtat [ſimiliter.] Eſt. n. eadem rõ, ergo &c. de conſtit. tranſla. de reſcri. inter. Prima gl. ſummat. 5. gl. no. contra Ber. Gl. idem, recitetur per ob. & no. 2. In gl. ibidem. rñdet per qõnem, ponit opi. Inn. & contrariam Ho. primam approbat. Gl. quia tractabunt, ſoluit duas qõnes. Gl. quid ſi titubat, quærit & ſoluit. Gl. quid ſi ſindicus. quærit & ſoluit ſecundum B. Gl. coram Papa, reſpon. per qõnem, an poſt ꝓbationes &c. Gl. & non ultra. reſpon. per qõnem. Gl. interrogatoria, dicit quid ſint interrogatoria, & quõ fiant. Pe. gl. quærit & dupliciter ſoluit. In gl. quia tractabunt. ibi. §. ſicut. non prohibetur tutor bonam fidem agnoſcere, & ideo imputatur ei, ſi conuentus a vero creditore ſuperuacuam litem inſtituit. In gl. quia poſitio. ibi. §. vltĩ. vide in princ. c. ul. ſuper glo. puta. & ibi. §. qui illud. loquitur in illo, qui ſtipulatur t o, vt ſtichum, et ſi ſibi non cõſtituit electionẽ, ſtipulatur incertũ, et ibi. §. ꝙ aũt. cum agens iniuriarũ certum dicere debeat noĩe iniuriæ, non ſub alternatione dẽt exprimere. In gl. quid ſi. ibi, ſi debitor. vide de reſtit. ſpol. cum ad ſedem. ſuper gl. per hæc. In 1. gl. ibi (optime ſcitur.) Vnde dicit Io. mo. melius ſcitur per practicam, quã per doctrinam, et ibi [remiſſiones] dicit Arc. quòd uidit dubitari ad hanc remiſſionem, an partes Papa fecerit de rigore iuris ſcripti, an ſuo arbitrio. ꝙ de iure fecerit alias, quia ibi cauſa debet tractari, vbi ſunt teſtes. 2. q. 2. c. ſi. ut rõ ſit difficile illos producere. 33. q. 2. ſiue. de fideiuſ. cõſtitutus. de appell. ex parte. immo videtur, quòd iudex ad locũ accedere debet, de offi. ordi. ſignificauit. In contrariũ, quòd debet teſtes coram ſe uocare. 3. q. 9. hortamur. et maxime ſi altera pars ſuos teſtes coram ipſo produxerat. ſ. de priuil. cum olim eſſemus. & ſic ſeruetur æqualitas. ſed uide quod dixi ibi ſuper glo. 1. quòd hoc ponit Arc. ipſe tenet,
9 quòd talis † commiſſio, quæ fit de vna ciuitate in aliam, procedat ex iudicis arbitrio, alleg. auth. e. ti. §. & qm̃. & §. quòd ſi vero. Iudex ergo etiam in ciuilib. præcipere poterit teſtes coram ſe præſentari etiam inuitos. C. de teſt. ſi qñ. ex quo ſibi ſic vr̃ pp magnitudinem cauſæ, vel propter ſuſpitionem teſtium, & ſic loquitur ſ. in Accur. in Auth. vt defun. uel funera. §. illud. ad idem. 3. q. 9. teſtes. ibi tamẽ no. Io. quòd in talibus circa ciuiles cauſas ſeruetur cõſuetudo regionis. ff de teſt. l. 3. in fi. Ad egregias tamen perſonas iudex mittere debet, ut ipſarum dicta recipiantur, in Auth. de teſtib. §. qm̃. & hæc in ciuilibus, non in criminalibus, ut in prin. c. teſtes. 4. q. 9. & in fi. & ſunt tres partes, prima tractat de poſitionibus, iurõ & reſponſionibus ipſarum. ſecunda ibi, teſtes, de teſtibus reprobatorijs probatoriorum, tertia ibi. ſi uero, de probatorijs reprobatoriorum. In 5. glo. ibi, in corporalibus. nam ſerui Ab. etiam in corporalibus quia ſpoliatur, & in eis competit poſſeſſorium, ut hic remittit Arch. ad nota. 84. diſt. quiſquis. 2. q. 1. nullus epiſcopus grauamen. in fi. ſecundæ gl. 3. q. 2. nullus. a. de can. poſt. cum eccleſia. in glo. hoc ideo. Et vide, quod ibi dixi de teſtit. ſpol. olim. 3. vt li. pend. c. 1. & ibi, conqueſtus. vnde canon. 16. q. 1. reuertimini. dicit, quod conſcientia poſſidetur, & ibi Et no. ſecundum Inn. & ibi iurari. ſ de calumnia. & ibi eo. tit. ſ. de iur. cal. In glo. 6. in fi. ſecundum Hoſt. In glo. ideſt ibi [animam] vnde & hic dicitur animas in plurali, & ibi [ſuliua] ideſt non habentis mandatum a capitulo, tunc enim præiudicaret, ue no. 12. diſt. Conſtantinopolitana. niſi probaretur error. ſu. de
10 confeſſ. c. ſi. Sed uidetur, quòd † prælatus non poſſit hẽre procuratorium capituli, cum ipſe ſit is, qui habet procuratorẽ conſtituere. ſup. de procu. c. 1. de iud. cãm. quæ dicit Arc. quòd talis procuratoris conſtõ hẽt hunc effectum, ꝙ oñdit conſenſũ capituli ad cãm illã tractandã. Sed nõ hẽt effectũ, ꝙ virtute illius procurationis admittaẽ ad cãm tractãdã, q̃ vt legitimus adminiſtrator tractare poterat. ſ. de reſcrip. edocere. arg. ff. de ſerui. ruſt. præd. per fundũ. ff. de pact. ſi unus. §. pen. In gl. ibidem. ibi ſm̃ Inno. qui dicit, ꝙ non ſufficit, ꝙ in aliqua poſitione conſentiat maior pars iurantium, niſi eſſet maior pars conuentus ibidem reſidẽtis. Et eſt hoc ea rõne, quia minoris partis confeſſio non põt præiudicare toti conuentui. & ibi credo. idem Arc. & in fi. ad hoc, quod no. de ma. & obed. c. ſi. in 3. gl. Et vide, qđ dixi de no. oper. nun. c. 2. in gl. ſic ſ. ver. præſidẽtes. In gl. quib. in fi. ſic & bulla Papæ oẽm ſuſpitionem excludit, vt dicit Inn. de fi. inſtr. ex parte. Arc. In gl. qa tractabunt. ibi, ſcientia prælati. dicit In. ꝙ ſi abbas, qui iurauit in animas aliquorum, ſciret aliqua, & hi, in quorũ animas iurauit, neſcirent, vel econtra, nil dicet pro ſingulis ſe aliquid ſcire dicentib. niſi id, in quo conueniet maior pars. Sed pro ſe ſi qd ſcit ẽt alijs neſciẽtib. rñdere tenetur. iõ. n. ſuo noĩe iurant, vt de his, q̃ ſcit, veritatem dicant, & ſi alij neſciant. Dicit demũ, ꝙ melius vr̃, ꝙ de his q̃ ſolus ſcit, nil dicere debeat, niſi de facto ſuo, cũ dictũ ipſius non præiudicaret, nec vt ꝓcuratoris, qa nõ eſt nec vt teſtis, nec eſt alia cã, quare ſuo noĩe iuret, niſi vt aſtringatur cũ alijs dicere veritatẽ, & eodem mõ a quolibet q̃reretur de facto ſuo, ſi ab alia parte q̃ſitũ eſſet, & compellẽtur iurare. Dicit tñ, ꝙ licet pars aduerſa peteret aduerſarij iurare de veritate danda ſuper his, q̃ ſcit, non ſuper his, q̃ fecit, vel de facto ſuo, non audiretur. Lex. n. tm̃ loqtur, qñ de facto ſuo interrogatur. C. de qõ. interrogari. qñ. n. interrogatur de alieno facto, recipitur vt teſtis, non eo mõ, quo hic dr̃. Notat ẽt, ꝙ ſi nõ pro ſe, ſed tm̃ in animas aliorũ iuraſſet, & ipſe ſciret veritatem, illi aũt non, nil dicet, qa de ſe non iurauit. Itẽ ſi illi dñt, ꝙ aliter dicat, q̃ ſe hẽat veritas, q̃ ipſe ſcit, nõ rñdebit, qa pro nullo hoĩe dẽt falſum dicere, vel cõtra cõſcientiam facere, immo vocatis, q prodeſſe pñt, dẽt filios monere, vt abſtineant a falſo dicto, vel teſtimonio. 23. q. 5. hoc vr̃. alleg. Hoſt. de ſent. excom. inquiſitioni. Item ſi nolunt rñdere per procu. ſed per ſe, non videt Inn. quare prohibeantur. Quærit aũt, qd ſi rñdere vellent per alium oõ iuratũ, non ſoluit, putu tñ, ꝙ poſſent, ſi ipſi iuraſſent, & expreſſum mandatũ dediſſent de ſic rñdendo, non ob. ſ. tit. prox. cũ impoſitionibus in fi. qa iſte procurator eſt ad illũ actũ. Cõmẽdarẽ tñ iudicẽ, q talem non admitteret, niſi cã ſubeſſet, & ibi ſm̃ Ho. q conſuluit, ꝙ iudex, q ſentit cõuentũ diſcordare, vocet illos corã ſe, & informet conuẽtũ ex rñſionib. ſeniorũ & illorũ, per quorũ manus id, de quo q̃ritur, geſtũ ſuit, arg. q matr. accu. poſſ. vr̃. ſ. e. veniens. 2. in fi. & c. in nr̃a. & c. præterea. de ꝓb. in pñtia. ff. de teſt. Domitius. C. de iur. cal. l. 2. § hoc etiã. Si fatui & iuuenes nolunt ei conſentire, ſcribat dictũ vtrorũq. & qđ ſcripſit, ꝙ inde ſentit, ſcribat. ſ. de fideiuſſ. conſtitutus. in fi. Et in fi. ſecun. ſi ſuper his ageretur, q̃ diuiſa eſſent ad ſolũ abbatẽ ſpectãtia. ſ. de reſcr. edoceri. ſed hic patet, ꝙ iſta erant cõia ſm̃ Inn. & Ho. In gl. qa poſitio ibi (negari.) Inn. hic p lr̃am ſuper quolibet notat, non ſufficere poſitionẽ negari, niſi ad ſingula rñdeaẽ in poſitione contenta. Itẽ Pet. & Abb. Et dicit Ho. hoc æquũ contra cauilloſã ſubtilitatẽ aduocatorũ ſũpſiã ex §. vltĩ. dicit ẽt, ꝙ forſan cãm dedit ipſe huic
11 edicto in tã, q̃ habuit cũ hoſpitalarijs. In gl. ſ. in fi. dilucide & non ſolũ de ſcientia, ſed ẽt de credulitate ſm̃ Ho. dicẽtẽ, ꝙ qcqd dicatur ſiuriãs de veritate, rñdere dẽt de credulitate, inducit de re iud. cũ olim. §. 1. in fi. & qđ no. in ſũ. de iu. cal. §. qñ. ver. ſed qd refert, Dicẽs hic, ꝙ ibi veritate inſpecta iurm̃ eſt de credulitate, qa ſi id, qđ nũ credo, cõfiteor, & aſſero verũ eſſe, deiero. 22. q. 2. hoĩes. de iureiu. & ſi Chriſtus. de elec. ſignaſti. 22. di. Pſalmiſta. In oĩ iurõ cauendũ, ne quis dicat contra conſciã. de ſcru. c. vno. Et ſi illã ſequatur ſufficit. 3. q. 9. hortamur. & patet ſ. ver. ſine iurõ. nũ ob. lr̃a ſuperior ibi, q̃ ipſi ſciũt, qa id ſcire dicimur, qđ ab alijs audiuimus. 22. q. 5. hoc vr̃. ſu. de reſcr. cũ cõtingat

gat.vñ & ibi sequit, & per illos intelligit &c. inducit ẽt,ꝙ
dixi post In.super ver.sindico,in fi. & dicit maxime in no
torijs & eccl'iasticis cõtrariã subtilitatẽ per iudicẽ respuẽ
dã.11.q.4.innocẽs.ff.q.mo.pi.ra.contra.sicut re corpora
li.§.& si debitori.In gl.qd si titubat.dicit Ho.vix obuenire
hũc casũ in illo,q sanã cõsciẽtiã seq velit,tñ ꝙ vix fit &c.
ff.de iudi.vix certis. & j.de cogna.spi.c.2. & licet non sit
multũ de talib. curãdũ. ff. de legib. nam ad ea. nec tñ oĩ-
no contẽnendũ.s.de ser.non or.c.1.ff.loc.l.4.§.hic subiũgi
põt.& ibi,non credo. ꝑmittit negatã, & vide qđ no.C.de
iur.calũ.l.2.§.1.in gl.antepe.in gl.qd si sindicus.in fi. hoc
placet Arc.Dicit Ho.ꝙ q̃uis rñsio defensoris sine mãdato
non noceat.ff.de iute.act.si fine.§.si defensor. si tñ defen-
dit cũ mãdato,obest.ff.de ꝓc.nõ solũ.s.de cõfes.ex parte.
& sibi imputet,q talẽ eligit.ff.de mune.cũ mãdato.hoc ãt
qñ rũdet de scia & conuentus de credulitate,tũc sibi dero
gant. sicut si vnus esset sibijpsi cõtrarius, de ap.solicitudi
nẽ.in fi.Si aũt econtra,stabit confessioni conuentus,quia
15 †maior est sci**c**ꝗ credulitas **d** & vterq; pcipalẽ personã
c repsẽtat,all.qđ post eũ dixi super gl.qa tractabũt.Si vero
d vterq; de scia,vel credulitate loquit.vide ꝙ sibi derogẽt,
sicut si vnus reperiret sibi contrarius, vt ꝓdixi, ꝑꝑ qđ s.n
quosdã suiabit cõtra dñm,sicut qñ cõfitet ꝓ se & cõtra se.
ff.de inter.act.de ætate.§.1.14 q.1.§.1. & est si. qđ no.s.e.
li.de ꝓc.si duo.in 3.gl.Ho.dicit,ꝙ si iudex informare põt
motũ animi sui per aliquas circũstantias.ei stabit,al.su.c.
ꝑterea.cũ cõcordantijs,ad quas.s.ꝓx. rẽ si.si obscura sũt
iura. ꝓcedat,vt no.de ꝓb.ex lfis.de re iu.c.si.Ab.dicit,ꝙ
si ꝑlatus cõfessus est, hæc interrogatio non fiet a sindico,
cũ.n.reuocare confessionẽ non possit,& confessio sit pro
batio,nec admittatur qs ad ꝓbandũ, quod ꝓbatum non
ꝓdest, de of.dele.cũ contingat.ergo nõ reciperet, & hoc
satis placet,vbi ꝑlatus in suã & conuentus aiam confessus
est. In gl.articulus.ibi,pars intentionis.Vnde s.n quosdã
13 †articulus est nomen grecum, & sonat in diuisionem, vñ
membra,quæ non diuiduntur in alia membra,dñr articu
li, vt in articulis digitorũ,sic j.de hær.accusatus. in prin.
& sic dr hic articulus,qa arctat.i.arte componitur. Itẽ ar-
ctat ad credendũ, vt articulus fidei, de hoc dixi de hære.
cũ Christus. Arctat ad rñdendũ,de hoc hic. Alijs modis
sumitur articulus,de quibus in grecismo dantur versus.

Articulus color est breue membrum dictio Greca.
Articulus numerus per denos multiplicatos.
Momentum articulus, pressuraque dicitur esse.

& in si & c.eũ in tua, per q̃ iura.& per decr.cũ ecclesia.de
cã pos.de si.instr.inter dilectos. & c cũ Io.ff.de pe. hære. si
qs libertatẽ.§.plane.C.qui le.perso.l.fi.ff.de iureiu.si duo
patroni §.idẽ Iul.patet,ꝙ hi articuli,q qñq; vocãt tituli,
qñ q; cap'i.sunt tradẽdi.vide hanc materiã in Spe.de tes.
§.nunc vidẽdũ.in prin.& per totũ §.Arc.dicit hoc verũ,
14 si perantur,alias †.f sufficere qũocunq; sint testes produ
cti, dũmõ super libello deponant, ẽt si nõ fiãt positiones,
vel articuli.all.qđ no.Ho.in som.huius ti.§.super quibus.
sub §.& cuncta.ver.fuerit aũt.& seq.facit de testi.ꝓpo. cũ
ad sedẽ. ad fi.Caueat tñ tradens s.n Ho.,ne faciat titulum
plura continentẽ.nec tradat longã positionẽ ꝓ titulo,nec
obliget se ad titulũ ꝓbandũ,taliter ꝙ perdat cãm,nisi ꝓ-
bet, cui mos geret,de ꝓba.licet.nã & sub amissione cãæ,
põt qs se obligare.s de ele.cũ dilecti.de cri.fal.c.si Sicut
& stare dicto aduersarij & testis non iurati. C. de fideiu.l.
si.& e.tuis.a's sufficeret ꝓbare vnũ de mille propositis, ꝙ
sufficeret ad intentionẽ fundandã.de ap.significaui.ri.de
ꝑb.cũ iã dudũ.§.si.de exce.ꝑ grauamen. In gl.corã Papa.
in fi.vt refert Io.mo.s.ti.1.e.1.quidã dicebant contrariũ,
quasi aggrediendo probationẽ testiũ sibi pars ꝓcluserit
viã ponendi.Et ad decr.vltimã,de iura.calũ.rñdent.iura
ri de calumnia nõ ꝑꝑ ꝑtem tñ. sed ꝑꝑ vtilitatẽ publicã,
cuius interest lites dirimi.Sed †positiones fiunt tñ fauore
partiũ,all.de fo.com.si diligenti.cũ si. Ipse dicit tenẽdum
cũ gl.ne ꝓbationũ copia sic angustet.C.e.l.pe.in fi.In gl.

nõ esse.ibi talẽ testẽ.nõ.n.sufficit dicere excipio contra te
stes,ꝙ sunt talib.criminib.&c. sed sigillatim & nominati dẽt
exprimere de quocunq. vñ lex dicit,de sigi.a.iũ,cuius do
lo sit factum.ff.de dolo.si ex dolo.§.vl.ad hoc de accu.per
inquisitionẽ.in prin.j.de sen.ex.cõsti.cũ concor. Et dicit
Arc.ꝙ subtiliter facit s.e.li.de ele.c.1.in prin.& §.q vero.
de ac.qua l'i.2.§.dẽt,5.q.2.si primates.nec licet vagari cũ
alterius discrimine, de post.c.vno.cũ cõco.al.de pe.di.5.
consideret.de ap.cõstitutis.1.& ibi.(deierauit)qa in illo
exẽplo, vel ꝓcedẽti nõ exprimũt tps,nec locus.& s.n hoc
illa erit specificatio,q̃ partib. fieri ꝓcipitur statim,ibi,pru
no tñ,& vide qđ statim dicã super gl.no. Posset ẽt hic di-
ci,ꝙ in articulis non fiebat tanta specificatio,vt dicit glo.
sed dicebat,intẽdit ꝓbare Titiũ adulterũ,& hoc p A.B.
C.Itẽ S.periurũ & hoc p D.E.F.& sic specificatio,de qua
sequit,larius sumeret. & in fi.itẽ Arc. In gl.nõ vltra. in fi.
s.n Ho.idẽ Io.mo.& Arc. In gl.interrogatoria.ibi.[ad fa-
ctũ)& si nulla fieret,faciat iudex,q̃ hñr.s.e.cũ cãm.& an
valeat dictũ testis nõ interrogati de cã sciæ,vide qđ ibi di
xi super 4.gl.Cõsuluit Ho.ꝙ potius fiant superflua,q̃ omit
tatur aliquod necessariũ, vel vtile.h.d.ꝑꝑ decr.p tuas. su.
16 e.q.1 si fuit factũ interrogatoriũ †& omissum **e** negligẽter,
e vel dolose nõ obstante publicatione repetetur, secus si nõ
fuerat factũ , alia nõ forsã ex officio duplex plura resecа-
bit,quo expediet. Et arguit cõtra iud.q nõ mittũ exami
nationẽ testiũ notarijs, & simplicib.cũ in ꝓpria persona
ipsos audire deberent.C.de fi.instr.aut,apud eloquentissi
mũ.Vel ad minus cõmittere personis discretis,idoneis &
honestis.su.e.si qui testiũ.de test.co.c.1.de consan.& affi.
c.1.cũ.n.in ꝓbationib. sit tota vis cãæ,potius deberẽt cõ-
mittere alia.q̃ testiũ examinationem.42.di. quiescamus.
Sed quia onerosũ,ideo faciliter cõmittit, & per eos,q spor-
tulas exigũt,cõtra id ff.de re.iu.s.o naturã.de cle.cõiu.di
uersis.de ꝑb.cũ sm.& ibi.(testes suos)adde,ꝙ dixi su.per
tuas.super 1.gl.In gl.no.ꝓ.ibi. (obiectorũ.) Dicebat ergo
17 In.hic patere †ꝙ nõ sufficit dicere testẽ periurũ, vel adul-
terũ. an vero tps & locus commissi criminis exprimenda
sint,dixi de pur.ca.c.si.Ho.per hanc dec. hic tenet ꝙ sic.
& licet c.libellorũ.2.q.8. in accusatione loquat , dicit tñ
idẽ & fortius in exceptione, cum minus sit odiosa accusa
tio, q̃ exceptio contra testes.vñ ibi cõpellantur testes, hic
nõ. de testi.co.dilectorum.& ibi remittit,al.ẽt.j.de exce.
pia.idem hic Arc. Et licet cõiter ista decre. inducatur ad
hoc,vr tñ probare contrarium,nam hic specificatio fieri
mandatur post exceptiones propositas & articulos super
eis formatos,ergo aperte probat.ꝙ exceptio sine tali spe-
cificatione recipitur, sed bene probat litera,quòd specifi
catio in exceptione non facta ante receptionem testiũ fie
ri debet,siue facta non fuerit,siue non plene facta,vt sup.
in gl.ne esse. Et secundum hoc non ob.ver. simili.ꝙ sequi-
tur.erit.n.similis,si fiat ante receptionẽ testium,licet non
fiat in exceptionis forma.In gl.forte.in fi.de quibus plene
in Spe.de te.§.1. In glo.pe. ibi. iudicis, idem Ioan.mona.

ADDITIO.

a ¶Sindicus iurat de calumnia in animam suam.gl.in cap.metuentes.
17.q.4.gl.in verbo,iurantis.& Doc.in c.in pertractandis.de iuram.
calum.Doct.& Bald.in auct.principalis.C.eo.tit.Caue,quia non lo
quitur præcise in sindico,sed in administratore Bart.in l.secunda.§.
hoc etiam.secunda quæst.& ibi Bald.in secunda no.C.eodem titulo.
quod sic.& supra.eodem.ver.4.Item in Spec.de iuram.calum. restat
videre.ver quid si aliquod.& de actore ab vniuersitate.Cardi.in cle.
1.§ 2.de iureiu. Adde Bal.in l.2.§ quod obseruari.ver. nunc venia-
mus ad q. de iura.calum.

b ¶Sindicus.Et an sindicus habẽs speciale mandatum possit iuramen
tum deferre.vide,quod habetur in l. iusiurandum.§ defensor. & ibi
Alex.de iureiuran.

c ¶Maior est scientia. Quotuplex sit scientia,vide Bar.in l.admonen-
di.ver, hoc premisso videndum est.ff.de iureiu.

d ¶Credulitas.Credulitas veritati consona habetur pro sciẽtia.Bald.
in l.falsum.C.de fur.per l.cum quidam.§.quod dicitur.ff.de acq.hę.

e ¶ Confessio.No.hic,quòd omissio leuis solẽnitatis non facit actum
retractari.Bal.in rub. de suc.edi.

SVMMARIVM.

1 *Aduocatus meus in principali potest esse aduocatus contra me in causa appellationis.*

2 *Notarius, qui scripsit acta, bene poterit esse testis.*

3 *Administrator bonorum ecclesiæ de contractu per ipsum celebrato testificari potest.*

CAP. III.

Romana. [In appellationis] de principali nõ dubitabatur hic in fi.gl. (appellantis) curia Remensis fauebat appellãtibus, qui causas ad ipsam curiam deferebant in his duobus, quia procuratores & aduocatos ipsorum pro eis recipiebant in testes, & sic locus erat delationi iuramenti, solum appellantibus deferebant, cum præsumptio faciebat pro ipsis, hæc duo dixerunt suffraganei coram Papa, quia per hæc duo gesta per ipsos facile reuocabãtur, prouidit Papa, vt sequitur, per hæc vides, quare fuit expressum de appellante. Idẽ tñ in appellato, vt nec ipsius proc. vel aduocatus recipiatur pro ipso, nec sibi semper iurñ deferaẽ, etiam præsumptione faciente pro ipso, cum eadem sit ratio. [procurator.] Idem in sindico, vel actore secundum Fran. tum quia eadem est ratio, tum quia ius canonicum de his nominibus non curat, de proc. petitio. & probatur id ĩ.e.in causis. Opiniones contrarias circa istos admittẽdos vide in Spe. ver. quem allegabo super fine x. gl. Idem in illo, qui iure coniunctionis causam agit, vel defendit sine mãdato, cum eadem sit ratio & fortior, quia maiorem affectionẽ habere præsumitur. [vel aduocatus] dicit Host. post eum Io.mo. & Arc. q̃ est ratio de vtroque, quia vterque obligatur domino de dolo & negligentia. C.man.iure mandato. C.de admi.tu.l.non est ignotum. vnde & aduocatus fidem susceptam adhibere debet. ff.de vat. & extra.cri.l.1.§.in honorarijs. Item quare vterque ipsorũ victoriam causæ sibi reputat ad honorem, & perditionẽ ad dedecus, ideo sunt suspecti & repellendi. sup.e.in literis. & expressum est. ff.e.l.vl. quæ hĩ.4.q.3.versi.patroni. exponendo, quod ibi dĩ de executore.i.de procuratore (iudicio) non loquitur ergo de proc. ad impetrandum tm̃ ſm Frã. Item nec de paroc. ad certum arti.causæ tm̃, ille.n.in alijs articulis disiunctis testificabit, in coniunctis non ſm eum alle.de ap.inquisitioni & e.2.requiris. (recipiatur) aduersario resistente, suo.n.fauori ille renunciare posset. & consentire illum recipi. ad ho. sup.e.iuis. C.de fideiu.l.fi. & dicit Ab. q̃ non recipitur etiam ad probandum exceptionẽ propter quam non admissam duxerit appellandum, & dicit sic ponendum casum. deferatur ẽt si de facto suo agaẽ ſm Ab. [faciendũ.] quia nec semper faciendum ſm Ho. qui remit. id id, quod post eum dixi sup.eo. vel de eo qui mit in pos. um qui super vlt.gl. Secunda gl.rñ.per q. quæ fuerit dubitationis causa, quam exprimit. & ei rñ. Gl. intelligas. primo soluit duo dubia, quorum ſm incidit primo. secundo quærit & sol. In gl.2.ibi, §.tempestiuum. vide de forti.e.ecclesia. super 1.gl. In gl. intelligas ibi, pridem. vide in regula, quod ob gratiam. in 1.gl. in gl.pe.ibi, Theopõp. s. vide sup.e.veniens.1.super vlti.glo. In gl.2.ibi, alia ad partẽ. q̃ sit alia inducitur.2.q.6.si eps.16.di.habeo.6.q.4. Omnis & in omnis his de hoc, & facit qđ no. Ac. C.de ap. per hanc. facit ẽt sup.eo.lib.de iureiu.calum.c.2.1.rñ. Ad contrarium, q̃ non sit alia inducitur.3.q.6.accusatus.3 r. q.2. Lotharius. in fi. & 2.q.6.§.secundam. & in his etiã de hoc, & facit C.ne li.in vna ea.cã in rubro, & nigro. la. & Io.dñt q̃ eadem sit cã, sed non idem iudicium, pro quib. facit hæc decr. ibi in priori iudicio. Gof. in decr. de proc. non iniuste. tenet, q̃ est alia cã. Arc. hic dicit, quosdam distinguere causam appellationis a grauamine & ad diffinitiuam, recitans hic quod de procur. an cogatur eam prosequi, scripsi post Inn. & Host. in præ. decre. nõ iniuste. de procu. in fi. vbi vide, & ibi vide causam appellationis. imo
1 †aduocatus [a] meus in principali potest esse aduocatus cõ
2 tra me in causa appellationis, licet nõ sit hoc honestum, vt no. Guil. in Spec. de aduocato. §. nunc tractemus. in fi. & idem no ff. de postu.l.vl. Et ibi iudex de compromissario ad eligendum, vel ad laudandum videtur, quod possit esse testis, si de illorum electione, vel laudo agatur, alle. In de ele. cum dilecti, de arbi. non sine. dicens per id aliquem tenere. Idem de procu. contra dñm etiam in causa, quam procurauit, sed illa iura loquuntur in defectum probationum, vt vtrobique no. ibi in qua iudicauit, secus in alia. ff.e.ob carmen.§.1. Inn. Dicit hic Fran. q̃ †notarius, qui
scripsit acta, bene poterit esse testis, alle. quòd non est prohibitum, & decre. cum Io. de fide instru. & in fi. De hoc in Spec. de test. §. illum. ver. item quòd fuit in eadem causa. In gl. intelligas. ibi, reciperetur. idem econuerso, vt procurator, vel aduocatus appellati recipiatur pro appellante, & tunc etiam pro appellato deponet, & ibi modernos, & Accu. in præall.l.fi.ff.e. & ibi dico. Io.mo. & ibi, quod ob gratiam. per hoc C.de tem. in integ. restit.l.penult. Arc. inducit, quod no. Inn. & Ho. sup. de exceptum ver. super ver. instrumentum. & in fin. & ff. de iure fisci.l. deferre.§.
3 idem decreuerunt, Io.mo. nam vt dicit Arc. †administrator bonorum ecclesiæ de cõtractu per ipsum celebrato testificari potest, alle. 14.q.2.c.1.ver. cæterum & quod not. Bar. Brix. in quæst. ueneri. 42. aliquis erat administrator. In gl. pe. in fi. ſm Inn. qui etiam al. ff. quemad. te. ape.l.1.in fi. & idem Host. In vl. gl. in fi. & C.de re. cre. in bone. Arc.

ADDITIO.

1 ¶ Aduocatus. Aduocatus in causa principali potest esse aduocatus alterius partis in causa appellationis. in Spe. de aduoc. §. nunc tractemus. in ver. quid ergo. vide gl. in l.fi. ff. de post. in ver. fuisse. & quod no. in l.1.C. de suffra.

¶ De iureiurando. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Iniquitas omnis an sit peccatum.*

2 *Statuta quando sunt contraria in volumine statutorum, iurans neutrum tenetur.*

3 *Conditiones, quæ sunt contra edicta principum, contra leges, vel bonos mores habentur pro non scriptis.*

4 *Promissio in malis non obligat.*

CAP. PRIMVM.

Contingit. [Prælati] Innuit eos cõfirmatos, an vero ante electionem possit sic iurari. Vide quod no. 8.q.3. in summa. ponit hic Arc. quod no. Hu. ea.q. Artaldum. vbi dicit simoniacum, si exigatur, vel præstetur ſm ante electionem, vel receptionem super re licita, nisi exigatur a superiore, & dicebat id expressum in quodam concilio Romano, quod incipiebat, cum in cunctis. vbi etiam inhiberi videtur, ne clerici iurent seruare consuetudines ecclesiæ, quòd intellige ante electionẽ, post enim licet, ut hic, nec canonici aliter recipiuntur, nunquid tunc simpliciter iurando renuncient gratia literarum suarum tollentiũ statuta, scripsi ĩ.de reg. iur. inspicimus. in quæstione (potestatibus) non est magistratus. ff. de ver. signi. potestatis. Ioan. mona. & ponitur in masculino & fœminino, primi de iudi.c.fi. secundum de homi. tua. ĩ. de hære. inquisitioni.1. respon. Archidia. (occasio) non dicit causa sup dicta. & obe. solitæ. in prin. vbi patet, quòd est differentia inter ista. Arc. (iniquitatis.) quæ est habitudo mentis iniu-
1 ste, & tan omnis iniquitas sit peccatum, vide latius in tex. & gl. de pœ. di.3. ille rex. ad tant. ad fi. (vinculum.) i. ligamen, vel obligatio, & est sensus, quòd iuramentum nõ potest aliquem vinculare, vel obligare ad aliquod iniquum, vel animæ periculum, ad idem. sup. eodem. si uero conuentio & institutio non fuerit ad hoc, & utendum illis bus ad id, ad quod inuentæ sunt, ut in clementi. de religiosis domibus. quia contingit. & ibi uide in glossa. [illegible] & de appellationibus. ad nostram. in prima glossa. & talia tolle literam, infra decernimus non seruanda illicita. quo

quo sex modis dr iurm illicitũ, remittit Ar. 22.q.4.in sũma. [obuiantia] patebat idẽ per auth.cassa.C.de sacrosã.
2 ec.sed remaner dubiũ,qñ in † volumine statutorũ sũt statuta cõtraria, videret iurãs ad neutrũ teneri.ĩ. de fi.instr. imputari.C.e.scripturæ diuersæ. Solu.si ponas alterũ contrariorũ illicitũ,expeditũ est per hoc capl'um,qa ad illud non teneret, & si nõ esset statutũ contrariũ.Si vero ũtrũq; esset licitũ, videret aliqnib. primũ seruandũ esse.ĩ.e.ti.veniens.ætate.& c.intellecto.& vt ibi no.bñ põt ex duob.cõtrarijs esse vtrũq; bonũ.sed illa iura loquunt in duob. iuris,quorũ fm est contrariũ primo,& sic nil ad casum. Dicas, ꝙ si cõtrarietas est inexcusabilis,seruabit vltimũ, cũ legũ & statutorũ sit ꝓpriũ priora corrigi per posteriora. ĩ.e.li.de consti.c.1.cũ concor.ꝓ verũ,qñ illa statuta sũt paris auctoritatis.Si.n.alterũ esset editũ a maiori,illud seruabit, ẽt si sit prius,vt in cle.de ele.ne Romani.Primo casu cũ dubitaret, qđ esset prius, seruaret ordo scripturæ.ĩ.e.li.de ele.c.po.& de pb.mãdato.& vide qđ scripsi ĩ.eo.li. de consti.c.i.in 2.gl.[Cũ]ẽt rõne interserit.[duntaxat]i.tm̃,sic ẽt ponit ĩ.e.li.de rescr.statutũ.§.in nullo qũque ꝓ pssertim,vt exponit Vgoli.34.di.quorundã.in prin.Prima gl.sũmat.Vl.gl.ostẽdit hoc esse de veteri iure,& distignit. In vl.gl.ibi,§.vl.transactio nocet solũ in his,de quib.cogitatũ fuit.& ibi,si ꝓcurator q2.in fi.vide de fideius.c.2.su-
3 per gl.antep.& ibi,conditiones.2.conditiones † q sũt contra edicta pricipũ,cõtra leges, vel bonos mores.vel lædũt pietatẽ,estimationẽ vel verecundiã nrã.hñr ꝓ nõ scriptis. ff.d.cũ l.se. In gl.1. in fi. & primo ponit thema circa clericos & laicos.Scđo ibi,qa vero,confsiõnis cã.& confsiõnem circa vtrosq. In glo.& ideo.ibi,nouerit.& in quib.consistat libertas ecclesię, remittit Arc.ad ibi no.per Inn.in gl.
4 ĩ.e.ibi,in malis.ista rł̃a ꝓbat cũ suis cõcor.ꝙ † ꝓmissio in malis non obligat,ergo nec iurm adiectũ, vt in regula sequenti fm Io.mo.remittit Arc.de fo.cõpe. si diligenti. ad fi.super eo.cum contingat. In gl.vl.ibi. (super quibusdã) ibi patet, ꝙ gñalis prohibitio solum illicita respicit, alias dicimus, quod genus non includat illicita, per iura quæ al. finis gl.& per l.ff de condi.inde. si procurator.§.pe.ff. de exhi.l.pe.ff.de his quæ in frau.cre.si pater.fm Arc. qui remit.ad no.ĩ.e.veniens.& 23.di.nerui,in gl. si subditus.

S V M M A R I V M.

Iudex secularis potest cognoscere & diffinire de periurio vel iuro.

C A P. II.

Licet. Pro quamuis [alienationib.] uide quod le. & no.de reb.ecc.non alie.nulli. Arch.[audiunt] volentes seruare ius ciuile, de quo in glo. sed male faciunt, quia leges in talib. canonib. condescendũt ad hęc.C.de sum.Tri.l.fi.in aut. quo op.epi.1.rñ.coll.1.de mand. prin. §. si vero canonicum.coll.3.vt cle.apud pro.epi.§.si vero ecclesiasticum.col.6.de ec.ti.1.rñ.col.9.C.de sacrosan.ecc.l.priuilegia.& aut.cassa. quorum iutiũ mẽre ponderata emanauit aut.sacra puberum.C.si aduer.vẽ.& remittit.ĩ.de iudi.clerici.s.q.3.§.hic autem colligitur.in fi. [Eis] secularib.iudicib. constet lrĩe.multum facit hæc litera, vt scripsi sup.e.li.de foro compe.c.vl.super vlt.glo. contra id quod dixi post Ho.su. de or.cogni.tuam. super vl.gl.patet † .n.hic secularem iudicem de periurio, vel iuro cognoscere posse & diffinire.vt hic in fi. (periculis)contra ĩ.de re.in.non est obligatorium.Sol.illud loquitur de iuro præstito super re turpi & illicita,hic vero est renũciatio fauoris.vel iuris competentis iuranti,& tangit rem familiarem & priuatam.& ideo obligat fm Ar.qui hoc no. sup.de pac.quamuis. Eosdem seculares ordinarios nõ dicit diœcesanos.& vide quod no.in cle.de iure pa.c.1. post prin. Prima gl.summat & dicit vnde sumpta. Vl.gl.rationem reddit, quærit & soluit, solutioni signat contrarium, cui rñdet. In vl.gl.ibi,§.sanctissimas. vide de condi.appo.verum.ad finem vl.gl. in gl.prima, in fine. cõmuniter erat versiculus sub decre.quia nonnulli. Ale. IV. quam habes ĩ.de immu.eccl.& vide quod ibi dicam in prin. Et primo ponit factum reprehensibile,contra quod secundo prouidet.ibi nos animarum.In gl.3.in fi.vide quod no.sup.e.li.de ele.ut circa.in gl.pe.& quod super ea dixi. In gl. ergo. in fi.tene,quod dicitur.eo.tit.verum.In gl.vl.ibi coheret.dicit Arch.hoc procedere, vbi agitur de periculo animæ, vel vbi est de sua temporali iurisdictione, & vbi mandat suas sententias obseruari, remittit ad no. per Inn.de offi.or.c.1.& ibi secundum Ho.Io.mo.& Arc.& Guil.in Spe.de emp.& ven.§.3.loco.versi. & no.generale, & materia huius capituli. Etiã an teneat obligatio pœnalis, vbi vide versicu. sed pone uxor. cum versic. seq. de obligatione fideiussoris dixi in decre. cum contingat.super 1.glo.

S V M M A R I V M.

1 *Articulos contrarios formans repellendus est.*
2 *Confessio facta coram arbitro valet coram ordinario.*
3 *Ordo prioritatis, vel posterioritatis nõ est in his.quæ fiũt ĩ iudicio.*
4 *Res ante sui completionem peruenit ad eum casum,a quo non poterat habere principium.*

C A P. III.

Cum positionibus. Dicit Arch.idem in articulis, super quibus recipiuntur testes.quòd non credo, nisi expresse per iurm formentur articuli , quo casu procedit eius dictũ. & sic intelligo quod no.Guil.æquiparans positiones & articulos in gl. q̃ allegabo super prima gl. Rõ huius,quia pars id.quod ponit,asserit & idem de eo,qui ad positionem rñdet, articulos vero non asserit,sed dicit,ꝙ vult,vel intendit illos probare,& ideo non potest sic ex illis contrarijs resultare per-
1 iuriũ.fateor tñ id.qđ ĩ.dicit in alia gl.s.quòd † formans articulos cõtrarios repellẽdus est.in auth.col.1.quo oportet epis.& reliquos clc. §. si rñ.ff.de test. qui falso.4.q.3.q falso.ut ec.be.ut nostrũ.ff. quod cũ eo qui in ali.po.l.3.§.1. C.si mi.se ma.di.l.si alterius. Et faciunt prædicta ad qõnẽ Gof.1 3.qui tenuit, ꝙ si actor impetrauit delegatũ dicẽs, ꝙ reus,qui partem certã debiti soluerat,reliquam soluere negabat.de parte illa,quam solutam asseruit reus, se contra illũ tuebitur ẽt in alio iudicio, & (quod plus est) ẽt si rescriptũ illud probauerit ex eo , ꝙ in eo tacitũ fuerit de priori rescripto.su.de rescr.cęterũ.nã testõ rupto vel impugnato fides hr̃ quo ad legata & fideicõmissa.C.de lib.pręt.auth.ex cã. & de epi.au.ant. liberi furiosi. sic & rescripto per exceptionẽ eliso quo ad in illo cõtẽta.facit ff.de inter.ac.si filius.in fi.C. de li.cã. iubemus.sic ex iureiurando in uno iudicio pstito agit in alio.ff.de iureiu.si duo patroni.
2 §.pe. Et confessio facta corã arb.valet † corã ordinario.C.de arb.l.cũ antea.& de test.l.vl. psentatio ergo rescripti, ipsius publicatio,& partibus facta editio sunt de gestis,q̃ durãt ẽt iurisdõne soluta, facit de rest.spo.audita. Nõ ob. regula ex eo.ĩ.de regu.iu.cum concor.qa aliud est dicere rescriptũ falsũ in bulla,& aliud dicere veritatẽ in illo suppsã,vt in casu isto, & est sic,qđ ibi dicã de testõ super prima gl.post iurm de calumnia & veritate fm Arc. qui alle.su.e.li. de iur.cal.c.i.in fi. Et fm eũ per lras. post patet , ꝙ si prius id fecisset,nõ hr̃et locũ qđ ĩ.sequitur de periurio. Subdit ẽt,ꝙ est excusabilis,q vna die vnũ rñdet & sequenti rñdit aliud. Põt.n.esse,ꝙ heri credidit vnum & hodie credidit aliud.ff.de inter.ac.de ætate.§.fi.ar.de pę.dist.3. Iudas. Nã & possum habere hodie de aliquo bonam conscientiã,& cras malã ex aliquo superuenienti,& econuerso,sic sup.de symo.ex insinuatione.sup.e.li.de elec.vt circa.§.alioquin.ad hoc insti.de exce.in prin.ff.de condi.indebi.l.1.§.si quid.sup.de fri.& male.fraternitatis.in fi.pręd icta fateor in sacramento calum. & responsione credulitatis per illum datis.& sic per consequens & a te confessatis,nam iste est effectus propositionis, vt dixi sup.eo.lib.de confes.cap.i.in fi.primæ gl. [aduersarij] su.vel ad iudicis interrogationes,& facit quod dicam super prima glo, (fecisse) siue simul,siue diuersis temporibus secundũ Ioã.
3 mo.& Arc. q dicũt, ꝙ † ea quæ fiunt in iudicio sunt quo-

dammodo coniuncta, ita quod nō est ordo prioritatis, vel posterioritatis. ff. de pecu. l. quidā. all. contrariū Io. mo. ff. de dā. infe. si finita. §. si quis stipulaturus. Idē dico si per positionem, & rñsionē appareret contrarietas non per alterū tm̄, cum eadem fit rō. Exemplū ponā super prima gl. [manifesta] concor. ff. ad l. cor. de fal. eos, qui. vbi iure. de falso testis, qui deposuit cōtraria (rōnabilis) idest a iure approbata. Arc. (debebit) hic quasi ad lrām ponit Arch. quod no. Compost. de reo, qui confitetur defectū suū, de rescriptis. mandatum, in gl. vl. ver. sed quid statuet. & quod ibi posui in penul. col. vers. sed quid si reus. vbi ēt inuenies, quod hic addit Arc. circa id [non reuocante] concor. vt lite nō cont. c. 1. in fi. Arc. sed in quem est huius rō. factū alienum facit propriū per consensum. ad id. 83. di. per totum, vsq; ad §. sicut aūt. huius contrarietas. s. manifeste fecerit, ergo antequam faciat, licet expresse mandauerit, non est periurus, licet peccauerit. & facit quod no. sup. e. li. de ele. c. pe. in vl. gl. & decr. perpetue. e. ti. Prima gl. summat & dicit, qd declaret. Gl. no. arguie ad qōnem. Gl. vt vnum, ponit duo exempla, secundo quęrit, arguit pro & contra ponit duas opiniones & soluit. in gl. vt vnū, ibi gñaliter. quod sua qsque voce &c. vt in c. per tuas. & ibi, si pęnituit. vide s. e. li. de procur. c. si. sup. penul. gl. In gl. nec propter hoc. ibi. l. vl. vide in præ. c. olim. in vl. glo. In 1. gl. ibi, hoc dicit. partes sunt duæ, quæ patent, prima loquitur de dño. secunda de procur. & in fi. & quæ notauit Guil. de ele. vt circa. in gl. patet ex hoc, per quas gl. patent exempla, primum Ho. ibi, scripsi super eodē ver. de electa in abbatissam per compromissum duraturum vsque ad consumptionem cādelæ, cui per iudicem factæ fuere interrogationes, ex quarū rñsione cōcludebatur periuriū, & ibi vide. Exempla Guil. sūt, pono me electum a 10. quod negasti, demum distinctim pono decē vocib. quod fateris. vel pono me bonæ famæ, quod fateris, sed postea ponis me periurū, vel homicidā, & quòd de hoc est publica vox & fama, ex his contrarijs apparet periurium, ex quo cōueniunt in tempore. In gl. 1. in fi. Idē Io. mo. & idem Arc. qui all. 14. q. 1. ecce. In gl. no. in fi. vbi de hoc. & omnino vide, quod ibi dicam. In gl. vt vnum, ibi errasse. hoc non facile probatur in confessione deliberata. vide quod no. de diuor. ex literis, in gl. 1. vt ec. bene. vt nostrum. in gl. cū primæ. & ibi, tolerabilis. & ignorantia excusabilis. ad hoc ff. de interro. ac. de ætate. §. vlti. ff de col. bo. nonnunquam. ad idem. 1. q. 3. Paulum. su. e. li. de elec. c. 1. in fi. in aut. de excu. & his quæ conue. in prin. col. 7. Arc. qui ponit exemplum, quando electus est de aliena ecclesia, contra quam ponitur cuius vita potest probabiliter ignorari, ipse etiam potest probabiliter ignorare numerum canonicorum ecclesiæ, & his similia, & in fin. idem Io. mo. & Arc. qui remittit ad no. de app. cum causam. in 5. glo. facit quod no. de elec. scriptum. in prima gl. Et quod dixi post Host. de diuor. ex literis. super gl. secunda, quod facit pro Io. de Deo. In glo. nec propter hoc, ibi.
4 noua. nec mirum secundum Io. mo. & Arc. quia † res ante sui completionem peruenit ad eum casum, a quo non poterat habere principium, ff. ad l. aqui. quia meū. & facit quod dicam s. de regu. iur. factum. super 1. gl. Io. mo. alle. ff. de seruitu. pro parte. Et in fi. dicebat ergo Ioan. mona. quòd sicut agendo prosequitur quis ius agendi non recte inchoatium. ff. de pign. ac. si rem. §. fi. & facit s. de re iud. abbate. sic agendo perdit ius recte inchoatum vt hic.

¶ De exceptionibus. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Ecclesia intelligitur facere, quod facit Papa, qui est generalis sponsus ecclesiæ.*

2 *Excommunicatio an repellat appellatum prosequentem propter negligentiam appellantis appellationem.*

3 *Iuramento præstito per reum de nō opponendo aliquā dilatoriam, non obstante quis poterit hanc proponere, nec erit periurus, si illam probat.*

4 *Heretici remouentur ab ecclesiastica communione.*

5 *Exceptio excommunicationis si opponatur cōtra iudicem, qui cognoscet de illa.*

6 *Ordinario recusato itur ad arbitros.*

7 *Ordinarij multi sunt, qui non habent superiorem præter Papam.*

8 *Exceptionem turpem si quis obiecerit, & non probat illam tenetur iniuriarum.*

9 *Iudex si publicus sit excommunicatus, non valet ipsius sña.*

10 *Accusatori dantur duæ dilationes in capitalibus, reo tres.*

11 *Actus omnis, qui sine communione alterius non procedit, interdictus est excommunicato.*

12 *Excommunicatus si tāquam persona publica, vel in iudicijs vt priuata vel publica, & est occultus, valet, quod agit.*

13 *Excommunicatus licet peccet ingerendo se communioni, tamen tenent contractus per eum facti.*

14 *Excōicatus est priuatus à collatione & susceptione omniū spiritualium & temporalium quo ad beneficia & sacramenta.*

15 *Excommunicationis verbum simpliciter prolatū intelligitur de maiori.*

16 *Priuilegium actoris quale sit.*

CAP. PRIMVM.

Pia consideratione.

Cōmendat abbas hoc exordium vel a rēgam. [Mater] sic dicta quia nos in baptismo regenerat, de consec. di. 1. qui abstulerit. (ecclesia) generalis, quia † quod Papa facit
1 qui est generalis sponsus ecclesiæ, ecclesiam intelligitur facere, arg. de transla. epi. c. 1. 2. 3. 74. q. 1. quor. & c. rogamus. & c. cum beatissimus. & ipsius constitutio gñaliter omnes astringit, de consti. c. fin. Hosti. & 9. q. 3. cuncta per mundum. & c. per principalium. Arc. [iudiciorum] idest causæ principalis, de causa appellationis tractat hic Arc. tene, quod dixi s. e. ti. significauerunt. super gl. pe. Sed quęrebat Arc. an † excōicatio repellat appellatū prosequentem
2 ppr negligentiā appellantis appellationem interpositam a diffinitiua, quod alias pōt, vt s. de ap. oblata. quod non repellat, all. prædictā decr. significauerunt. sed quod rñ sō eum rñderi potest, quòd ibi vtraque pars appellauerat a sententia, inquantum contra se lata erat, sicut sup. de testa. Raymundus, videtur tenere, quòd excōmunicatio repellat eū, quia ius suum per iudicem non fuit lęsum sed plus formatum. ff. de pigno. grege. §. ēt. ff. de reg. iur. non solent. Item quia remedium hēt, quòd rata manet sña appellāte non prosequente. 2. q. 6. ei qui. de ap. cum sit. Item si victor excōicatus peteret sñam confirmari, vt s. de confir. vti. vel inur. bonæ vel exequi, repellitur. s. §. pe. facit sup. de acc. accedens. Fauetur aūt actori & reo, quod post quam appellat, appellationē prosequi potest, alias nil appellare prodesset. sup. e. uenerabilem. De appellant tū mere extra iudicium. sup. de ele. cum nobis de ap. bonæ. cum illa fit prouocatio ad cām. dicit cum Io. mo. quod excommunicatio hū repellet talem, de ap. cum sit. & hic. secus si non esset mere extraiudicialis, ut in eo, qui appellat ab executore, qui vult prouidere, talis enim, quia uexari & grauari potest, appellare poterit & prosequi. su. e. uenerabilium. sm̄ Arc. & sm hoc saluari potest contrarietas, quæ uidetur ex dictis In. quę no. de ma. & obe. dilecti. in gl. sed quid. circa finem ad ea, quæ no. Host. e. ti. cum inter. & gl. dixit hic Inno. uer. sed nunquid extra opposita contra gentē. Inno. [literis] super principali quamdiu de illa cognoscitur, quia de dilatoria & principali simul cognosci non debet iu. exhibita. Ioan. mo. (diferat) ex quo de ipsa constat, nisi prius. si occulta est, ut sequitur Host. nec enim sufficit exceptionem proponi, nisi probetur, de re iudicata cum super. & cap. sobortum. Arc. qui etiam dixit, quòd quando hęc exceptio proponitur ut dilatoria, locus est absolutioni ad cautelam. arg. c. apostolicæ. de sen. excom. uenerabili. & s. de sent. excom. solet. & c. venerabilibus. §. pen. & ulti. quod dic ubi. Si uero opponitur, ut peremptoria, non est locus tali absolutioni. (Censura) cuius pars est excōicatio. su. de uer. sig.

quarenu

quærenti[timetur]qua eam adhuc parũ hoĩes reuerentur
Host. & tñ illa super oĩa timenda est.6.q.3. nemo condem
nat.& c.oĩs christianus.& c.nihil.sic Arc.[Cõis]seconda
consideratio.(periculũ)quod an sit mortale,satis scripsi,
ꝙ metus cã.sacris.in vl.q. Et inter has quatuor considera
tiones hoc potissime iustificat solutionem Ioã. de monte
3 Mur.qui in sua dispu.tenuit,ꝙ † non obstante iuro præsti
to per reũ de non opponendo aliq̃ dilatoriam, ipse pote-
rit hanc proponere,nec erit periurus, si illã probat. & idẽ
dixit,si non probat,dummodo habuerit verisimilem cãm
proponendi.s.de sen.exc.sacro.& sup.eo.li.de ele.c.1.Pro
eo facit,quia nec eum impedit tacita renunciatio,q̃ fit per
litis contestationẽ,vt hic,vel per lapsum termini, vt cle.c.
ei.excõicationis.Item necessitas excusat a periurio.sup.de
reg.iu.querelam.iste aũt per hanc rõnem ad hoc necessa-
rio vr̃ astrictus. Et per prædicta concluduor idem ẽt si spe
cialiter de hac exce.iurasset, s.quod no.io p̃.cle.in gl.pe.
[contumaciç]tertia consideratio reprimatur,vt quos Dei
timor & c.de vi.& ho.cle.vt clericorum, cum concor.[&
excõicati)quarta consideratio. Et hi large dicuntur hære
4 tici.4.q.1.quod autem.quia † remouentur ab ecclesiastica
cõione,& mittuntur extra ecclesiam ob quod diabolo tra-
di dicũtur.11.q.3.omnis Christianus.nam hæresis idem
quod separatio.12.q.3.inter scisma,& c.hæresis, & c.hære
ticus.Arc.[Rubore suffulsi]sumptum de sen.exc. cum nõ
ab hoĩe.alias confusi,ex eo.s.quia sic vitãtur.Ho.(gr̃am)
quia vexatio dabit intellectum. Ho. & Io.mo. & habetur
Esa.8.[affectum]quia si plures appetent recõciliari.Et di-
cit Host.ꝙ hæc litera facit ad no.in sum.de sen.exc.§.& q̃
sit pœna.(ob §.quid si teneor.ver.to tenćas.ibi tractat,qđ
no.sup.de hære.c.vl.in vl.gl.Morbus animæ per colpã,vel
peccatum,de pę.cum infirmitas,de rescri.ad hoc.j̃.de ap.
legitima.& vide,quod ibi dicam.[cõis]alias cõiter,quod
exponit Hos.i.ab oĩb.quasi indifferenter.(medelam]i.gña
lem constitutionem,sup.de const.c.fi.Host.(speciem)non
dicit causam. licet Egi. sic exponat, vt hic dicam super gl.
scieturæ.sic sup.de voto.licet.ver.scitorus. Arch.(octo die-
rum) Isti currunt ipso iure etiam sine assignatione iudicis
post exceptionẽ admissam s̃ n Ho. & de hoc in Spe. de di-
la.§.1.ver.sed nunquid currũt, non sic in casu decr.de ele.
cupientes,§.t.ver.nisi.vt ibi dixi.& in ver.se.tractatur,qđ
sufficit, si infra octo dies testes producti siut publicati. Et
idem hic Arc.secundum quem non sufficeret, ꝙ iurarent
infra terminum,nisi & infra illũ deponerent. vide in Spe.
de cest.§.qualiter,ver.is quoque,& quod ibi scripsi,quod
verum intelligas,saluo eo quod no.hic Inn. & ipse Gui. in
Spe.præ.§.ver.illud,in fi.& ver. & no.qui notant,ꝙ si non
stetit per excipientem,sed per iudicem,vel partem ad nec
sam infirmitatem proponẽtem,vel aliam iustam causam,
non curret terminus,vel prorogabitur.Idem hic Io.mo.&
Arc.facit de re iud.cum Bertoldus.alle.Inn.ff.de re in.l.1.
in Aut.de his qui ingr.§.1.2.& 3.remittit ad no.de hoc de
ap.ex rõne,& iof.de sen.ex.solet.dicit tñ,alij dicunt cõtra,
proponitur,& remittitur,vt prædixi (non probauerit)qđ
si probat,sed probatur absolutio,vide in Spe.e.ti.§.2.ver.
quid si probator,& op. Egi. ibi notatam hic tenet Arch.s.
ꝙ non fiat condemnatio expẽsarum.facit, quod no.sup.e.
li.de ele.c.1.in gl.fi.& inf.in vlt.gl.huios partis, ꝙ intelli-
go, nisi absolutio illa :ã publica fuisset, ꝙ non licuisset ex-
cipienti illam ignorare, & sic loquuntur gl.sup. prox.alle.
Guil.vbi sup.dicebat,cõdemnationem faciendam,nisi iu-
ratum esset de calũnia super exceptionẽ, vel de calumnia
super principali.vbi vide. Dicit ẽt hic Archi.ꝙ excipienti
non sufficit probare,ꝙ actor petijt absolutionem, de hoc
dixi & remissiones dedi,de ele.venerabilium.ver.fuit(Iu-
dex) quid † si contra iudicem opponitur excõicationis ex
ceptio,quis cognoscet de illa.dicit hic Host.ꝙ ordinarius
proximus superior,inducit pro ratione,ꝙ reus excipiẽdo
fit actor.ff.de exce.l.1.ergo sequitur forum rei. sup.de fo.
comp.cum sit.si bene attenditur,non valet hæc ratio,quia
regula originalis excipit,conueniatur corã suo iudice, su-
perior illius iudicis potius rei quam actoris, & licet hãc rõ
nem ẽt posuerit Io.mo.Gui.tñ illã non posuit in ver.q̃ j̃.al
legabo.sub H. quod alle.cũ iudex merito sit suspectus in
hoc art.C.de asse.nemo.s.de off.dele.suspitionis.recurreẽ
ad arbitros,vt ibi.& inf.de ap.legitima. Si ergo obijcitur
iudici a sede ap.delegato,sunt arbitri eligẽdi,sicut si recu
saretur,quia cum sit eadem rõ, ergo idẽ ius, cũ ẽt a s̃r non
valeat expediri iurisdictio, vt ibi.Guil.in Spe.de exce.§.2.
ver.sed si hæc exceptio,remittit ad hoc dictũ Host. sed in
ti.de recu.§.fi. ver.sed nunq̃ excõicatio simpl̃r. dicit eũdẽ
ad arbitros non distinguendo inter ordinariũ & legatum
6 quare † cũ ẽt in recusatione ordinarij eatur ad arbitros,
de ap.cũ speciali. vr̃ illa rõ ita vrgere in ordinario sicut in
delegato Papæ.Item & in delegato vr̃ distinguendũ,an sic
delegatus ordinarij,an Papæ,& si Papę,an sit solus,vel cũ
alijs simpl̃r an sit datus cum cl̃a.Per oĩa,vt in recusatione
7 dr̃.s.eo.li.de of.dele.si contra vnũ.Itẽ † multi sunt ord.qui
non habent alium superiorem q̃ Papã, in quib.saltem ea-
dẽ rõ,q̃ in delegatis Papæ, hanc op.ꝙ super hac exceptio.
eaĩ ad arbitros,tenet Egi.in libel suo.in rubr.qualiter ex-
cõicationis exceptio &c.vbi satis prosequitur. Pro hac ẽt
facit,qđ no.Gof.de app.interposi.in 3.gl.vbi dicit,ꝙ gra-
uamen partis,quod non contingit iudicẽ,coram eo ꝓpo-
nendum est & probandũ.Sed si eũ contingit, licet sit corã
eo proponendum,non tñ probandum,quia facile proba-
tiones subuerteret,probabitur ergo corã superiore.Inn.in
dec.cũ super.de of.dele.vr̃ velle,ꝙ exceptio excõicationis
proponenda sit & probanda corã iudice,contra quẽ oppo
nitur,quid si eam admittat, hẽt proponẽs intentũ,si eam
repellat,appellet. Et vide,ꝙ ibi scripsi in ma.gl.ver.finali
ter.& forsitan non bene posset defendi ꝙ arbitri,qui iuris
necessitate adeuntur,assumi dẽant,nisi in casib.a iure ex-
pressis,quos habes sup.eo.li.de of.dele.ab arbitris,in tex.
& gl.reum excipientem de excõicatione & non probantẽ
8 Inn.alle.Ho.sup.de dolo.finem.An aũt † teneatur iniuria-
rũ iste,vel alias infamia turpem exceptionẽ,q̃ obiecit, nõ
probans,vide in Spe.de accu.ad fi.ver.sed pone, ꝙ in ex-
pensis.Si pronunciat iudex non probatum,sed non condẽ
nat in expensis,postea id poterit vsq; ad diffinitam & in-
deffinitam secundum Ar.qui remit.de hoc in Spe.e.ti.§.2.
ver.sed quid si iudex,& de expen.§.postremo,ver.illud &
alle.quod no.Inn.& Ho.de ap.sæpe.in gl.& ẽtsi.iuxta fi.ad
dec.inf.de ap.cum appellationib.vbi vr̃ eadem die faciẽ-
da condemnatio.Rñdet,illud,quia remittẽdo ibi desierat
esse iudex.ff.de re iu.Paulus.sed hic durat iurisdictio,& sic
iudicis officium,per quod dicta petuntur,C.de iud.sanci
mus,C.de fruc.& lit.expens.l.terminato,nec restituentur
secundum Abb.hæ expensæ,licet secunda vice,qua oppo
nit exceptionem,illam probet,all.C.de iud.properandũ.
§.& si quidem.vbi victor absens,quem apparet probabili
ter litigasse,tñ ad expensas condẽnatur.& per hoc respon
det ad hoc,quod dici posset, nunc apparere eũ non fuisse
calumniosum,ar.de pur.vul.c.2.de eadem iam proposita
ff.de eden.argentarius. Ho.nec putant Io.mo.& Arch. ꝙ
primi testes possint hoc casu produci,non ob.sup.de tes.
veniens.2.quia ibi diuersus modus agendi,& ad alium fi-
nem,hic secus[vel alia]Ho.dicit de nouo exorta sup.e.pa-
storalis.Sed hoc non curo.(his]s.actis oĩb.Inn.q̃ præcesse
runt.s.exceptionem oppositam.Inn.Ho.dicit,præcesserũt
probationẽ factam,dicens ꝙ per hoc & per sequentia ap
te approbatur opi.sua,q̃ no.in sum.de proc.§.quis dari.
ver.his vero.dicit tñ,ꝙ quidam aliter supplent hoc,ꝙ sibi
non placet Subdit ergo,ꝙ acta p̃cedentia robur hic vere
habent,& habebunt non obstante quod actum est,cũ ex-
cõicatus ẽt si erat publicus,dummodo fides fieri possit,ꝙ
quoad iudicem,coram quo agebat,reputabatur occultus.
9 & hæc vera quoad actorẽ,vel ad reũ excõicatũ.secus † in
iudice.qui si publice sit excõicatus,ipsius sñia nõ valet.si
postea detegitur excõicatus.sup.de re iu.ad probã.Iñ.Rõ

diuersitatis fm Inn. quia plus veretur pars obijcere indici, q̃ parti, & quia plus afficit snia excõicationis iudicẽ, q̃ partem fm eum, q.d. fm Ho. ꝙ iurisdictio non cadit in excõicatum, sic ẽt eius sen. nulla, cũ nullam iurisdictioné habeat. 2. q. 1. in primis. & auctore damnato eius scripta sũt damnata. de hæreti. excõicamus. §. credentes. Parti vero imputandum est, ꝙ non excipit contra partem, & modicũ interest rei, vt dicam hic super gl. Sed dicit Ho. quod idẽ probari posset de actore excõicato, & sic litis contestatio non fit sine libello, de lib. ob. c. 1. ergo ex quo dãnatus est actor libelli, damnatus est libellus & litis contestatio, & oĩs processus. s. de lit. conte. c. vno. Dicit ergo idẽ in iudice, quod in actore, q̃a tenet snia excõicati occulti, hoc verũ salua snia excõicationis, quam dicit nullam, ex quo detegitur nunc per excõicatũ fuisse lata, quia cũ sit extra cõioné ecclesiæ, aliũ extra ponere non põt. 24. q. 1. audiuimus. & ibi de hoc. & c. aperte. remittit ẽt, s. de or. ab epi. c. si. [Nihilominus] i. nõ obstante, ꝙ habita fuerint eum excõicato [robore] quod habebant ante exceptionẽ oppositam, & est sensus, ꝙ actore absoluto resumetur cã in eo statu, in quo erat tpe, quo fuit exceptũ, hic in gñe non in specie loquitur, quia patet per duplicem exceptionẽ. Subdit, primæ. n. nõ adaptatur idẽtitas noua. i. de nouo orta, vel promulgata. & hoc casu dilationem habebit, & [quod plus est] fm Host. & Arc. adhuc admittetur ad ea probãdam, sed non tertio, vt s. eadẽ tõ, quod tñ intelligitur, nisi iudici videretur, hnc malitiose proponi, s. de do. & contu. finẽ. (Sed si) post Host. si, continuat, quia dixerat, ꝙ durãte iudicio poterat opponi, videtetur post sniam nõ posse. ideo subdit rẽ iudicatam. i. latã diffi. ẽt si ab ea non est appellatũ, ita quod habuit rigorẽ rei iudicatæ, (proponatur) siue ex eisdẽ causis, siue ex diuersis, dum tñ pcedentibus fm Inn. & hic supple admittetur, & si probetur, executione impediet. i. retardabit, vel differet fm Ho. dixit In. in decre. vlt. s. r. ꝙ huius veritatis vera tõ est, quia noua actio orta est de snĩa, & excõica. actiones non intẽtãt, hanc & alias ibi vide in gl. (& eis publice) vide qd no. in cle. de sepul. c. 1. in 6. gl. (officio) pp periculũ aĩæ fm Ho. a'le. de elc. cũ nobis. ad n. s. e. exceptioné. [repellere] nisi reus, cuius interest, in cã procedi petat, vt dixi post Inn. s. e. exceptionẽ. in vl. gl. (non postponat) remittit hic Arc. ad notata. 2. q. 7. alieni. in glo. iudice. & dicit Hosti. hoc vtile, vt christiani timentes talẽ incommodũ, ex quo denunciati sunt, ad ecclesiasticam absolutionẽ petendã non dormiãt nec dormient, quod multi faciunt, de conce. pb. quia diuersitatẽ. de pœ. c. si. Ho. Prima gl. diuidit & summat. Glo. intelligas. soluit tria dubia. Gl. hoc ideo, cãm reddit & notat. Gl. proprium, exponit, reddit cãm, arguit ad qõnẽ, ponit op. & remittit. Gl. licet. e. rñ. per ob. probationis copiã, & c. secundo per qõnem, an maior dilatio dari possit, tertio quærit, & dupliciter soluit, & incidit ex hoc qõ, quam ẽt soluit dupliciter. Glo. etiam, ponit deinde casum diuersum. & ius antiquum, signat contrarium, ponit opi. Host. & rñdet. In gl. contra id, in fi. vide s. de fi. instru. cõtingit, super gl. 2. Glo. 3. ibi repetita, genus hic quod vi repserat, quod coram quocunque iudice pro tribunali sedente, vel ecclesiarum defensione insinuarẽtur, testem reprobat ibi princeps. In gl. hoc ideo ibi, prætor edix. §. quod aũt. vide sup. e. lib. de testi. præsentinm, super glo. quia præsentia. & ibi, §. a quo. vide hanc & sequentem. quidam decedens, sup. de rescrip. enm contingat. super 1. gl. In glo. propriũ, ibi, vagari. & ideo debet exprimi, ꝙ dolo sit factũ, & per quem, vt in l. seq. In gl. 1. iudicialem. ibi, sciant cuncti casu. vbi sequentur. In gl. licet. ibi, non omnium, quæ a maioribus statuta sunt, ratio reddi potest. Et ibi, cõtrahitur. in fi. de hypotheca fieri solet scriptura, vt facilius pbetur.

10 In glo. sic improbando. ibi, l. vlt. In † capitalibus duæ dilationes dantur accusatori, reo tres. In glo. antepe. ibi, l. s. iudex coram quo restitutio petitur, examinat, an petens diligẽs paterfami. fuerit, & vt talis officia postea gesserit.

In gl. sed non. ibi, defendentes. qui sunt rei necessarij, de voluntario hic no. Arc. tene quod dixi sup. eo. dilecti. G. ob. quam. in fi. de hoc c. q. epi. & 17. q. 4. de presbyterorũ. Arc. In gl. olim erat. ibi, (alia cõmunibus.) Et hæc est melior fm Ho. qui dicit, ꝙ quidã actus sunt publici, quidã ciuiles, quidã cões. Publici sunt tutela & cura, Inst. de tutelis circa prin. Ciuiles sunt, iudicare & arbitrari. ff. de iu. cum prætor. 3. q. 7. §. tria. sup. de xrb. dilecti. Cões vero dici põt officia procuratorum & testiũ, quia nec inter ciuiles, nec inter publicos numerantur, a talib. aũt excõicati repellũtur, sup. de proba. post cessionẽ. de procur. c. si. multo fortius a publicis & ciuilibus. sup. e. exce. de re iu. ad probandum. per quam patet fm Arc. excõicatũ repelli a iudicando, si est publicus. Item ab arbitrando. & remittit ad Spe. de arbit. §. differt. ver. itẽ fm eũ, itẽ ab impetrando. sup. r. li. de rescri. c. 1. a procu. per decre. præ. post cessionem. a beneficijs per præ. decre. postulasti. ab agendo, patrocinãdo, testificãdo, vt in decre. decernimus. quam all. finis gl.

11 Et ibi (sunt cões) Abb. hic in distinctionib. dicit, ꝙ † oĩs actus, qui sine cõione alterius non procedit, interdictus est excõicato, per decre. illud. de clerico excõicato ministrante. vbi dr̃, ꝙ alios non vitare excõicatus sine delicto non potest. ergo ex quo sine delicto non põt alteri cõicare, oĩs actus, qui exercere nõ põt, nisi alteri cõicet, est sibi interdictus, nisi esset actus, per quẽ absolutionẽ sibi procuret, qui ei concessus est. sup. de sen. excom. cum voluntate. quid aũt dicat de contractib. statim subdam. Et ibi (vitare) secus si de damno, vñ se potest alteri obligare, sed nõ sibi aliũ põt, ergo suas actiones alteri cedere, & cessionarius statim agere poterit, & debitorem suum poterit alteri delegare, & si vendidisset villã, in qua ius patronatus haberet, statim emptor præsentare posset fm Arc. qui ad prædicta allegat, quod notauit, de iure patro. c. vno. li. 6. in gl. pennl. inducit, quod no. Inn. de do. & contu. veritatis. & qd no. 2. q. 1. in primis. post prin. ver. si vero. in prima glo. Host. aũt dicit hoc tenendum, ꝙ si excõicatus extra iudicium aliquid facit vt priuata persona, indistincte valet in suum detrimẽtum, sed ad vtilitatem suam nil facere põt. ad hoc faciunt quatuor considerationes, quas ponit ibi.

12 Si vero † isq̃ persona publica, vel in iudicijs vt priuata, vel publica & erat occultus, videlicet quod agit siue pro se, siue contra se, ar. de procur. c. fi. de re iud. ad probandũ. Item si manifestus, sed nõ põt probari, si sit notorius, iudex ex officio ipsũ repellere dẽt, j. §. fi. vbi ẽt remittit, & hoc pp auctoritatẽ rerũ iudicatarũ, & ne contrahentes decipiantur. facit ff. ad mace. l. 3. Excipitur is, qui se dicit excõicatũ post ap. legitimã. qd dic, vt j. de sen. excõ. solet. remittit ad sum. de sen. excõ. §. & quæ sit pena. ver. quid si teneo. & ver. quid si dum aliquis excõicatus. Abb. aũt hoc in distin-

13 ctionib. dicit † ꝙ licet excõicatus [a] peccet ingerendo se

a cõioni, tñ tenent contractus per eũ facti, & ex eis vltro, citroq; nascuntur debitæ actiones, ita ꝙ ex eis statim cõtra ipsos agi poterit, ne de malitia sua reportet commodũ, de snia excõ. si vero. ipse ẽt ex eo agere poterit, sed tũc solum cum fuerit absolutus, & non prius. de iud. intelleximus. quod probat. fi. n. valet iudicium habitum cum actore excõicato, ita ꝙ ex ipso proceditur, cum fuerit absolutus, sic & tenere dẽt cõtractus, vt agatur ex illo post absolutionem, cũ parificẽtur iudicia & contractus, & in iudicio quasi contrahimus. ff. de pecu. licet. §. sed si filius. Dicit ibi hoc procedere in contractib. quos excõicatus celebrat proprio noie. Secus si vt prælatus aliquid alienet, quia non tenet alienatio ipso iure, de do. & cont. veritatis. in fin. nam ex quo excõicatus est, & saltem quo ad alienationem est ei interdicta administratio rerum ecclesiasticarum, vt ibi. Di-

14 cit ergo † excommunicatum a collatione, & susceptione omnium spiritualium, & temporalium quo ad bñficia & sacra ipso iure priuatum. Sed aliter in beneficijs, quam in sacris. In primis. n. dando, vel recipiendo nil agit. sup. de ele. cũ inter R. de consue. cum dilectus. de ap. consitutus.

Sed

Sed in sacramẽtis cõfert & recipit charactere͂,sed nõ executione͂.de ord.ab epo.c.fi.qđ loquitur in conferente,de
eo qui fur.ot.re.c.1.& vl.de sen.excõ.cũ illorũ.q̃ loquun
tur in suscipiente.vide qđ post Inn.dixi de dolo & cõtu.
veritatis, in gl.excõicatus.ver.dñt.n.vbi distinguit inter
canonicũ & p̃latũ,actus aũt publici vel ciuiles,de quibus
dixi super e.gl.interdicti publice excõicatis, ꝙ interdictis
per ipsos acta non tenent,de re iudi.ad ꝓbãdu.de immu.
ecc.aduersus. vñ si talis publice excõicatus alienanti præstaret auctoritate͂,vel decr.vt tutor,curator vel iudex,talis
auctoritas,vel decretũ nõ teneret, de ꝓcu.consulti. per q̃
decr.dicit Abbas,non tenere instr͂m cõfectũ per tabellione͂ publice excõicatũ,cũ talis auctoritate͂ instr̃is p̃stare nõ
possit, vt ibi.& melius 4.q.3.nullos. Qđ aũt subdit,de postulando & procurãdo noĩe alieno,est expeditũ in decre.
statim alleg.& in fi.de eo, qđ ibi notaui.s.de testĩ excõica
ti, hoc tractant Ho.Pet.Abb.& Arc & qđ dñt vltra ibi no
tata ibi dicã super vl.gl. vbi ẽt circa instr͂m ab eo cõfectũ
addã,qđ hic no.Inn.& qđ si excõicatus in instr̃o sit testis
inscriptus. In glo.q̃ semper.in fi.& in Auth.de inter.§.minores.colla.4.Ho.in gl.15.in fi.alle.Ho.c.1.ad finem, de
priuil.cũ nonnulli.ad fi. In gl.t.latentet.in fi.Io.mo.alle.
ff.de consti.pe.qui aũt.§.1.Arc.48.di.c.vl.50.di.quicũq;
pœnitens.3.q.1.§.patet.j.e.li.de pœnis.fęlicis.1.rñ.In gl.
intelligas.ibi[dilatoriæ.] Idem Inno.Pet.Abb.Boa.& Io.
mo.& Guil.in Spec.de dila.§.1.ver.sed & si.sub versi.illud
quoque,& dicebat Abb.hoc patere ex eo:q̃a ĩn vim perẽptoriæ nõ põt q̃cunq; ꝓponi. Et ibi [quocunq;]ẽt si in
cu. Ro.sm Ho.Io.mo.& Arch.& Guil.in præ.ver.sed & si.
vbi & in ver.præ. inuenies hoc gñale in oĩb. dilatorijs cã
rũ,q̃ ibi vertuntur, ꝙ non datur in illis dilatio extra curiã
ad ꝓbandũ.Et vide ẽt,qđ scripsi s.de ap.c.1.in prin.alle.
Ho.s.de priuil.cũ olim essem,vel sm eũ de hoc nõ est a no
bis q̃rendum:quia cõsiliũ sibi in hoc sufficit,de sen.excõ.
mulieres.§.1.& c.cum illorum & ibi (seculari.) Idem Io.
mo.& Arc.& idem Ho.si in modum exceptionis opponitur,nã vt dicit,ꝓ in seculari foro nõ posset opponi in modum accusationis,dicit ẽt,ꝙ licet iudices seculares de his
exceptionib. non curẽt,tñ curare dñt.cũ & leges hoc poo
derent,all.in vsi.feu.tit. hic finit lex, dein.consuetudines
reg. Dño mouente guerrã,q̃ dicit, vasallũ nõ teneri ad iu
uandũ dñm excõicatũ, vel a rege bãnitũ,imo a sacr̃o fide
litatis est absolutus,donec ab ecclesia, vel rege fuerit resti
tutos.ad idẽ 15.q.6.nos sanctorũ. & c.alius.s.de pęnis c.
fi. Inducit ẽt io Auth de san.epi.§.vt aũt.vbi archieps facit ꝓuinciale conciliũ ad faciendas seruari sacras l̃ras, &
ad puniendos ipsorũ transgressores.ad idẽ in auth. col.8.
vt cũ de appe.cog.§.generale.& de priuil.dotis.hære.mu.
non p̃stã.§.antepe.ver.sed sicut.itẽ, vt dicit, Lotharius imperator statuit per seculares iudices distingui excõicatos
contumaces & inbar.de decimis.l.de deci.& lĩs.l.4. Diffi
nicio ẽt erit iudicis ecclesiastici.de ot.co.tuã.inducit ẽt ꝓ
leges seqoi volunt in talibus canones,in auth. q̃uo opor.
epis.§.1.coll.1.alleg.no.de secundis nup.c.vlt.& pe. Et in
fi.itẽ nec locũ hẽt,quando excipitur de excõica.iudi. vel
te.nunc.n.assignabitur dilatio cõgrua ponderaris circun
stantijs sm Ar.alleg.no.de ꝓcu.dilectus.In gl.hoc ideo.
ibi (si quem) hæc decre.facit contra. Nã uerbũ † excõicationis ᵇ sm r̃t prolatũ intelligit de maiori.ergo non est ne
cesse spẽm exprimi. & ob hoc Egi. exponit spẽm. i. cãm.
Dic istud loqui de excep.odiosa.ꝑ abusum opponentiũ,
illud in snĩa iuris,uel hoĩs in hoc fauorabili,ut ibi dixi in
prin.& super ul.gl.Et ibi [ad q̃ proponitur.]s.de ꝓb. in
p̃sentia.in fi.formã huius exceptionis vide in Spe.e.ti.§.ui
so.uer.sed q̃m excõ.ubi ẽt tractat,an exprimẽda sit cã excõicationis,& licet Egi.dixit ꝙ sic, hic tamẽ improbatur
in snĩa hoĩs ex eo,quia & sine cã litigaret excõicationi, de
quo satis ibi uideas.Itẽ ibi tractat, an nomen canonis excõicantis exprimendum sit. Et Host.& Pe.& Arch.hic tenent quòd sic,allegant identitatem rationis. & sup. de si.
pro tuas.de sent.excom.quod in dubijs.& c.seq.sup.eod.
lib.de ele.qui contra. Aliqui contra,cum enim ius certum
sit, ergo nec exprimendum.ff.de iu. & fac.ign.l.2. nec refert,quo iure fiat.ff.de l.& post.l.Gallus.§.si eius. Ad hoc
sup.de coha.cle.& mu.vs̃a.in prin.cum concord.quas ibi
dedi super ver.alibi.vel saltem sufficiat sine nomine canonis allegare ipsius auctorem.ad hoc sup.e.li.de elec. cum
non deceat.& c.si postquam.§.t.& c.is qui.& in cle.hoc
eo.tit.c.vno.Tene primum,cum.n.diuersi sint canones ẽe
eiusdem auctoris,per quos infligitur excõmunicatio,colligas ex notatis j.de sent.excom.eos qui.in cle.eo.tit.c.1.
patet per expressionem auctoris incertitudinem nõ tolli.
patet ergo,ꝙ requiritur,ꝙ specificetur canon, vel nomine
proprio, vel competentibus indicijs, quæ æquipolleãt nomini proprio.s.de consang.& affi.tua.de testi.licet ex quadam.ff.si cet.pe.l.certum, vt vagationi non sit locus, vt s.e.
gl.Si tñ sufficienter exprimatur cã,ita ꝙ tollatur incertitudo, vr sufficere io snĩa iuris,quo casu procedere põt cõtraria opinio,de qua sup.In glo.proprium.ibi Host.& placet
hoc Arch. & F.n eos hæc litera non obstat;quia de ipsius
mente patet,ꝙ loquitur de occulto,non de illo, cuius excommunicatio solenniter est publica. Tunc enim per auctoritate u indiciariam præsumatur id iuste factum, de re
nunciat.in præsentia. An autem sufficiat probare,eũ alias
propter excommunicationem probatam fuisse repulsũ,
vide quod dixi de or.cog.cum dilectus.super gl.pe. Et an
sufficiat probari famam,dixi de offi.dele. prudentiam.in
gl.nunquid sufficiat.& in fi.in gl.no. In gl.licet enim.ibi,
taceat tunc, donec videant se habere probationes sic prõ
ptas,ꝙ huic termino satisfieri possit,cum in qualibet parte litis hoc possit, vt in prin.capituli. Et ibi (solet) & hic Io.
mo.& ibi,& insinuatione.pro hoc facit, quia iteratu põt
opponi, vt sequitur. Et hoc tenet Franc.inducens etiã ra-
16 tionem, ꝙ istud est † priuilegium actoris, ꝙ si reus infra
octo dies non probans condemnetur in expensis,qđ priuilegium iudex auferre non potest,alleg.24.dist. de his.si
quod dicam secundum eum de sent.excom. Romanam.super gl.antepe.& vide quod dixi s. de offic.ord. Romana.
ad fi.super glo.licet. In gl.si is.in fi.in glo.quia dies.& hic
repetas,quod ibi no. scilicet vltima die termini probationem fieri posse, quod no.Inno. & Hostien. In glo.1.indubitatis.in fi.& innuit hæc litera secundum Abba. quòd si
sufficit vnus testis, nec locus est delationi iuramenti. In
glo.quibus.in fi.de do.& contu.cum dilecti,in fi.Hostien.
In glo.iuramento.ibi, præmisso.s.ante condemnationem.
In glo.per sententiam.ibi (non diffiniti) non enim loquitur de instantia,quæ secundum l.perijt.cursu triennij,qđ
non habet locum secundum cano.sup.de iudi.cap.penul.
Et dicit Hostiens. quòd ratio iuris diuersi sumetur es decre.super eo.2.de appell.vt dixi in præ. decre. penul. In
glo.etiam si.ibi (occulto.) hoc hic non placet Archid. sed
Hostiens. vltra tres decre. superius alle. inducebat decre.
vl.de procur.& l.ff.de iud.non iccirco.§.cũ postea.dicẽs,
quòd secundum opi. sibi contrariam illi sufficienter respondeti non potest.lex illa dicit, quòd si nunc apparet
seruus is, cuius nomine per procuratorem fuerat actum,
absolui debitorem oportet. Intendit ergo Hostien. vt puto, si dicatur id, quod dicitur speciale in occulto, remanet lex illa in publico, sed si dicatur eidem in vtroque, in
totum tollitur arg.illius. Sed cum fateatur Hostien.illud
membrum argumenti illius l.hic tolli, quod ex ea magis
proprie sumitur, idest de occulto, qui prius non apparebat,& nunc apparet, fateatur tolli & reliquum, quod non
sic proprie sumebatur, & sic hoc speciale propter rationem notatam sup. in glos. licet. in princip. In glo. sic vi.
in fi. bene facit ff. de bon.auth.iudi.pos.l.vltim.in fin. In
glo.sup.de testi.in fi. nec dilationem petit, & idem Host.
& Archid. In glo.& si opus. in fi.qui alleg.sup.eod exceptionem.& idem Io.mo.& Arc.In glo.iam bis proposita.secũdum Ho.In gl.oo.quod.ibi(metus) qui licet,excipit de

quibus, i. dr admittat, & summarie examinet. ff. de re iu.
diuus. de custo. & exhi. re. l. diuus. ff. de iudi. l. prætor. non
tñ pronunciat, de off. dele. pastoralis. §. quia vero. imo re-
mittit partes ad delegantem, qui hoc determinet, & sic
intelligitur. 25. q. 2. & si non cognitio. de re iu. de cetero.
C. de execu. rei iud. vt si proponis. Sed si iniustus esset, ne-
dũ istas, sed etiam alias exceptiones rationabiles admit-
teret, examinaret & determinaret. C. si ex fal. instru. l. fi.
de æta. & qua. accepimus. de rescrip. constitutus, ſm Hos.
remittit ad sum. de off. del. §. q̃ delegati. ad fi. & in fi. quas
hic no. Ho. & Io. mo. In gl. ante pe. ibi, ego dico. idẽ Io. mo.
In glo. pe. ibi, timore, propter quam forte non excipit, sed
protestatur, vel omnino silet, secundum Ho. In gl. vl. in fi.
idem Io. mo. se. Host. qui tenet processum habitum cum
actore publice excommunicato & notorio non valere. Di
cit etiam, quòd si executus esset iudex, reuocaret execu-
tionem, hoc non placet, vt no. s. in glo. etiam si.

ADDITIONES.

a ¶ Licet excommunicatus; An excommunicati tolerati gesta valeat Bar. Imo. & Sicu. in c. probandum. de re iudi. & Abb. in c. cõsultationibus. de iure pa. qui dicit tenere gesta ratione publici officij, nõ gesta iure priuato, quia in his non est differentia inter excommonicatum publicum, vel occultum.

b ¶ Verbum excommunicationis. Excommunicationis appellatio venit maior. c. si quem. de sen. excõ. & omnino per Car. in cle. 1. q. 12. de sepul. Et quando excommunicatio dicatur maior, vel minor, no. in c. si celebrat. c. qõnem. & c. statuimus. de sen. excom. in 6. & gl. in c. illa. de ele. quæ dicit, maiorem dici, qñ quis excõicatur principaliter. Sed minor dr, qñ quis cum eo participat, nõ quando eũ participante participat. 11. q. 3. quoniam multos. nisi quando quis est excõicatus cum fautoribus & participantibus. 11. q. 3. excellentissimus.

SVMMARIVM.

1 *Iudex secularis, qui negligit facere iustitiam clerico, est ipso iure excommunicatus.*
2 *Metropolitanus potest excommunicare, & suspendere episcopũ.*
3 *Inferior quando renuit facere quod debet, ad superiorem remittitur, vt illum cogat & priuet.*

CAP. II.

Cum quidam. Primo ponit factum reprehensibile secularium iudicum, contra qđ prouidet
ad casum aduersum, & pars prima sumpta fuit ex decre.
Alex. IV. quia nonnulli. quam alle. Spe. e. ti. §. 2. ver. & no.
sub ver. porro. & vide, quod dixi de immu. ec. 1. in princ.
[ecclesiasticum iudicem] de conse. de fo. cõp. si clericus.
in fi. Arc. (audire) cum effectu. i. exaudire derogationem,
quasi vituperationem, vel detractionem. Arc. (contẽptũ)
pro expositione huius ver. alle. Arc. quod no. 2. q. 7. Me-
tropol. 81. di. quicunque. 10. di. quia aũt. [Censuram] de
ver. sig. quærenti. [ordinarijs] Episcopis. vel ipsorum offi
cialib. secundum Arc. alle. s. eo. li. de off. or. ordinarij. in
prin. [Compellantur] monitione præmissa. 23. q. ver. ad-
1 ministratores, per quod c. in fi. vt ſm Arc. quod † iudex se
cularis, qui negligit facere iustitiam clerico, fit ipso iure
excom. de quo remit. j. de sta. mo. periculoso. in fi. (anima
rum periculũ) per hanc lrãm soluta fuit qõ hic dispu. do
laico debitore, qui cum per statutũ municipale tutus esset
præscri. quinquennij contra creditorem, per illum conuo
nitur in ecclesiastico foro, quòd non se posse illo statuto
tueri, sicut nec se in illo foro defenderet præscri. 30. anno
rum, quam cum mala fide adhuc laicus perfecisset. s. de p-
scrip. c. vlt. & causæ clericorum, qui tamen laici fuerunt,
decidi debent secundum ius ca. de fo. com. quod clericis,
nec debet clericus velle locupletari cũ graui damno cre-
ditoris. j. de re. iu. locupletari, cum cõcor. propter quæ vi
deretur etiam in foro ciuili non valere statutũ, super quo
vide quod scripsi s. de consti. quæ in ecclesiarum. super 1.
gl. & quod no. ff. de consti. prin. l. 1. in fin. C. de preci. imp.
offe. quoties. in fi. 1. gl. [superiores] simile de iure pa. nullus
& quod epm, superior secundum Archi. est Metropoli-
tanus. ad hoc 33. di. c. 1. in fi. & est si. j. de hær. & cõmissi.
2 in fi. vbi de hoc. Nam † excommunicare & suspendere po
test Metro. episcopum. sed nõ ab administratione, vel episcopatu remouere. non ob. de cle. non resid. ex tua. vt ibi
no. & patet per hoc capitulum & per ca. 9. quæstio. 1. cum
simus. & cap. nunc vero. 8. quæstio. 3. Astaldus. & 16. quæ-
3 stio. 7. filijs, quòd † quando inferior renuit facere quod
debet, ad superiorem remittitur, vt illum cogat & priuet.
ad idem de iure pa. ex literis, de offi. or. ad reprimẽdam.
& c. duo simpl. & c. quanto. in fi. & c. irrefragabili. §. excessus. in Auth. de ec. tit. si autẽ pro redemptione. & §. se. col.
9. nisi fecerint, ostendit eos monẽdos. [animaduersione]
pro censura ponitur secundum Archid. qui hoc no. quod
post Host. dixi de pę. in quibusdam. super ver. seruitutem.
Prima glo. summat, Secunda ponit regulam & tres casus
exceptos. Quarta gl. ponit 7. exempla, quibus iudex & c.
secundo addit tertium casum. Pe. glo. respon. per ob. quare hæc inæqualitas. In glo. vlt. ibi, l. 1. vide in cap. de causis, super glo. In glo, 2. ibi, cum super. ibi. super vlt. gl. posui plures alios casus, quibus fallit hæc regula, ibi vide. In
gl. cognoscit. ibi, vbi de hoc. & vide quod ibi no. in gl. secũda, & quod super ea dixi. In gl. pe. in fi. & de. de re iud.
pastoralis. ad fi. In glo. vlt. in fi. facit de accu. inquisitionis. 1. respon. in fi. & tenebitur parti ad interesse. s. de sen.
exc. sacro. j. de immu. ecc. quoniam.

¶ De præscriptionibus. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Titulus an possit probari per testes publicatis attestationibus super præscriptionem.*
2 *Grauamina ciuilia timore potius quam ex debito subditi prælatis præstare præsumuntur.*
3 *Præsumptio faciens pro eo, contra quem præscribitur, eliditur præsumptione.*
4 *Ecclesia præscribit contra laicum spatio 30. anno.*

CAP. PRIMVM.

Episcopum. Diuisio super prima gl. legitime includit bonam fidẽ secundum Archid. remittit. sup. eod.
diligentiam. in glo. illud. [Cum ius] rationem interserit,
quam postea specificat. [faciat] de tertio, qui contra eũ,
pro quo facit ius commune, dicit se esse in possessione
eligendi, an ipsius electio veniat confirmanda bona fide non probata, ponit hic Arch. opi. Innoc. cui adheret,
& contrariã Host. quas posui de resti. in integ. c. 2. in gl. pmunacos. in 3. gl. ver. sed notandum. vsq. ad fi. gl. (titu-
1 lum) an † publicatis attestationibus super præscriptione
possit titulus probari per testes, vide, quod plene scripsi
sup. de resti. fraternitatis. in 4. quæstione. Est etiam sciendum, quod in summa huius tituli parte propria, quam
tractat de vsucapionibus. instruere nos volens in materia nobis ignota, nouem rubricas posuit de nouem titulis, per quos dominium transfertur. i. pro soluto, pro emptore, pro transacto, pro hærede, pro donato, pro derelicto, pro legato, pro dote, pro suo. de his omnibus eo... pro tertio habentur eodem ordine rubricæ post rubricã
ff. de vsucapionibus. (Bona fides) quis probet, no. sup. eo.
si diligenti, in glo. pe. de quo hic Arc. allegans verba Inno.
ad quæ sup. remisi. Et vide quod no. 16. q. 3. dilectio. [vel
habetur] additum propter nota. 16. q. 4. dilectio. in glo. &
secũdum Arc. qui dicit Io. sic intellexisse, de probat. licet
s. e. si diligenti. Recitat etiam hic, quod scripsi post Io. s.
eo. cum olim. ad fi. s. si non allegetur præscriptio, sed consuetudo, non est necesse allegare titulũ, sed sufficit sola cũ
præscriptione, de quo remit. Arc. 18. q. 2. seruitiũ. & 10. q.
3. quia cognouimus. qui ponit et exemplum in hoc versiculo.

culo.cum quis habuit ſententiam contra alterum. Et,ſi ſẽ
rentia præiudicium non facit quo ad tertium circa petito
rium, facit tamen quo ad poſſeſſorium, de re iud. cum ſu-
per. Dicit etiam, ꝙ tunc non ſufficit bona fides, cum ſit
præſumptio contra eum propter iudicatum.[pręſũptio.)
Inn.in decr.eo,tit.ſi diligenti.de præſumptione.dicit, ꝙ li
cet ex curſu temporis præſumatur pro præſcribẽte, poſ-
ſunt tamen eſſe valentiores præſumptiones contra eum,
per quas oporteret eum probare titulum, ponit exẽplum
2 † in prælatis, qui ciuilia grauamina exigunt a ſubditis, nã
præſumitur, quod ſubditi ex timore præſtent potius, quã
ex debito, & iõ non curret præſcriptio. 1.q.1.nullus. 10.q.
3. quia cognouimus, idem cum præſumitur charitatis vel
curialitatis cã datum prandium vel hoſpitium, & in hoc
vide ꝙ ſcripſi ſ. de cã poſ.cum eccleſia.ſuper gl.caute.de
epiſcopo, qui epiſcopum, vel milite, qui militem recipit.
Hoſt. vbi vero præſumptio talis, vel ſimilis non elidat præ
ſumptionem, quæ obuenit ex curſu temporis, procedet
præſcriptio, & præſtitorum fiet exactio. 9.q.3. cõqueſtus.
ff.communi.præ.venditor.§.ſi conſtat. Eſt etiam ſciendũ
3 † quod præſumptio faciens pro eo, contra quem præſcri
bitur, eliditur præſumptione, quæ facit pro præſcribente,
ſicut quando contra priuilegiatum ſuæ dioc. præſcribit
epiſcopus epiſcopalia, vt dixi de con. vti. vel in ne.cum di
lecta. in fi. niſi hoc non fuerit expreſſum in decr. venera-
bilium. Arch.[allegetur.) & probetur.de re iud. ſuborta,
& c.cum ſuper(exiſtat.)& tunc ex tanto tpe præſumitur ti
tulus.ff.de vſur.cum de in rem verſo. & puto quod ſit tit.
pro ſuo.ff.ꝓ ſuo.l.1.in pri.& l.4.in fi.Io.mo.& Arc.& no.
ſm opinionem cõem legiſtarum, quam ſumunt ex l.præ-
dicta, quam ẽt veſtri doctores ſequuntur, vt ſcripſi.de cẽſ.
superuenit.ſuper gl.2. expreſſio falſæ cauſæ, propter quã
dicatur 40.annis ſolutum, probata ſolutione facit acto-
rem vincere, qui ſuccubuiſſet etiam prolato tempo-
re prædicto ſine expreſſione cãæ, quod non placet Hoſt. vt
ibi ſcripſi poſt prin. Tũ quia lateat animatum, quia diſtin
ctionẽ facit in verbo. ibi vide. Prima gl. ſummat, dicit vn-
de ſumpta, & quid declaret. Glo.circa.primo ponit 7.opi
niones, & ſeptima dicit hic quia probatam, ſecundo obij
cit, & obiectioni reſpondet, ponit opin. quam improbat
& diſtinguit, & per id qõni rñdet. Pen.gl.rñ.per ob.& ſol.
Vlt.gl.no.alle.5.concor.quærit & ſol.iterum inijcit qõ. q̃
ſoluit. In gl.circa.ibi, ſi quis diuturno. vt vide.de iud.c. 2.
ſuper 3.gl.& ibi,ſi quis emptionis caſu.ſub præ.§. poteſt,
& ibi, cog. vide de procu.ex inſinuatione.ſuper vlt.gl. Et
ibi nemo. auratis plaſtis in tunicis vel lineis vti nõ debet,
niſi cui hoc per imperiale miniſterium conceſſum eſt, &
ibi. l.vna, ſmaragdis & iacintis non licet frenos, ſellas vel
balteas aptare, alijs vero gemmis priuati hoc poſſunt, &
ibi, ſiue poſſidetis. vide vt ec.bene. vt noſtrũ.ſuper 5.glo.
In gl.vl.ibi, ſi arbiter. vide de put.c.de teſt.ſuper 1.glo. Et
ibi.§.ductus aquæ. vide hanc & ſe.in præ.c.ſuper quibuſ-
dam.ſuper vlt.gl. In gl.1.in fi.& primo ponit dictum, rõnẽ
interſerens. Secundo rationem explicat ibi, nam licet. Ter
tio a dicto & a ratione vnum caſum excipit ibi, niſi. In gl.
4 .f.ibi.contra eccleſiã, † contra laicum præſcribit eccleſia
ſpacio 30.annorũ ſm Io.mo.tu dic de eo.vt dixi ſuper c.
illud.ſuper 3.gl. In gl.neceſſitatem.in fi.idem Arc. In glo.
circa allegationem.ibi.actor.ſed hæc decr.contradicit, vt
ſequitur in gl. Et ibi, in ſimilibus. dicebat ergo Io.mo. ꝙ
quandoque duo contendentes ſunt capaces vniformiter,
vt in poſſeſſione fundi, quandoq. difformiter, & tunc aut
habens ius ſpeciale ſe tuetur contra habentem ius cõmu-
ne. Aut econtra de omnibus his membris quid iuris in
gl. Et ibi, ad aures. Idem Io.mo.& Arch. Et facit qđ ſcri-
pſi de epiſcopis Pap. Placentino & Parme.de offi.or.con-
querente.in gl.per hoc.ver.& ſunt hæc vera. In gl. ult. ibi
teſtes præſcribentes per inſtrumenta non uidetur poſſe ꝓ-
bari hęc cõmunis opi. uel negari, cum nõ ſit res, de qua
inſtrumentum rogari, uel confici poſſet, licet ſecus ſit qñ-
que in negatam determinata, ut ſatis dixi de elec. bonæ.
Sed ipſius contrarium cum ſit actus affirmatiuus, bene re
cipit probationem, per qđ poterit patere memoriam con
trarij actus. Et ibi, conſcientiam. quæ proprie cadit in cir
cunuicinos.ff.de flu.l.1 §.1.ibi.ęſtimatione circũ uel circa
colentium. Et in fi.materiam huius glo.uide plene in Spe.
de prob.§.1.ver.ult.quæritur, uſque ad fi.§.

SVMMARIVM.

1 *Declaratio debet præcedere apprehenſionem in priuatione iuris.*
2 *Leges ſunt diuinitus per ora principum promulgatæ.*
3 *Iura humana ſunt iura imperatorum.*
4 *Præſcriptio non currit non valenti agere.*
5 *Bona non ſunt vacantia, nec apprehendi poſſunt, antequam ſit pro-nunciatum ſuper crimine.*

CAP. II.

SI qui. Duæ ſunt partes quæ patent. [Bonis) com-
præhendit mobilia & immobilia, ff. de uer.
ſi.bonorum.de teſt.relatum 2.(apprehẽdis.)
1 Dicit Arc. ꝙ † in priuatione iuris hanc apprehenſionem
præcedere debet declaratio. ĩ. de hære.cum ſm.remittit
ĩ.de hom.pro humani.in fi.& ĩ.de pę.fælicis, ut ibi dicam
poſt prin.ſuper uer.infamis.(occupandis.] In bona ſigni
ficatione ſumitur hic ſecundũ Arc.de hoc ſ.e. li. de elect.
generali.nullus tpis lapſus &c.ut ſequitur (humanæ) nõ
2 uł bene dictũ, cum leges † ſint diuinitus per ora principũ
promulgatæ.16.q.3.nemo.8.d.quo iure.11.q.3.impera-
tores. C.de præſc.lon.l.fi.circa fi.ff.de leg.l.gręca. quæ in-
3 cipit, leges, dicit Arc. id dictũ, quia † iura humana ſunt iu
ra imperatorum, ut c.quo iure.3.q.5.quia ſuſpecti.qñque
uocantur leges publicæ.3.q.5. de accu. aliquando dicũt
leges exteriorũ. aliquando leges ſeculi.ut ibi, ſed iura ec-
cleſiaſtica dñr diuina, arg.in præ.c.quia.& ea.q. canoni-
ca.(alia tpa.] uide ꝙ dicam ĩ.prox.reſpon.ſuper uer.ſan-
cimus.[Romanam.)quærit Arc. q̃ dicatur in hac præſcri
ptione eccleſia Rom. Dicit, ꝙ Later. q̃ patriarchalis eſt, &
ibi Papa ſũmus patriarcha frequentius reſidet.23.d.c.1.
Et uide, ꝙ dixi de elec.fundamenta in fi. 1.par. Dicit aũt
ꝙ res illius eccleſiæ & generaliter oẽs, q̃ ad diſpõnem apo
ſtolici pertinent, gaudent priuilegio centenariæ præſcr. ſ.
c.ad audientiã.& uide ꝙ dicam ſuper glo.antep. ſed non
poſſeſſiones eccleſiæ B. Petri, & tamen ubicunque patri-
monium Papæ & eccleſiæ Romanæ dicitur patrimoniũ
B.Petri, ſecundum Vgo. qui hic no.16.q.3. nemo. ad hoc
ſup.e.auditis.& ĩ.de re iud.ad apoſtolicæ.uer. pręter hic,
alibi dicitur eccleſia, nec patrimonium.94.c.1.alibi eccle
ſiaſticum patrimonium.10.q.3. relatum legitime. alibi dĩ
citur canonice.ſup.e.li.de conſue.non eſt.ubi dixi(ſi poſt
mortem.] in hoc nonũ, quia de iure uidebatur ponderan
da pronunciatio, per quam fiant uacantia, ut ſtatim ẽt di-
cam.& no. ꝙ dicit poſt mortem, quia in uita ſicut non ꝑ-
ſcribitur crimini, ut in iuribus allegatis in ul.tit.gl.ita nec
bonis, ut C.de apoſt.l.apoſtatatum.[Extraneus] quibuſ-
dam uidebatur aliud in extraneis quam in filijs.(ſanci-
mus) non dicit declaramus, quia de iure uidebatur contra
4 rium, tali rõne certum eſt, quod † non ualenti agere non
currit præſcriptio.ſup.e.c.2.& c.auditis. C.de inoſ.te. con
5 tra maiores. C.de an.ex.l.1. ad finem, ſed † antequam ſit
pronunciatũ ſuper crimine, bona nõ ſunt uacãtia, nec ap
ꝑhendi poſſunt. ĩ.de hær.cũ ſm.ſic in crimine læſę maieſ.
inſt.de hęr.q̃ ab inteſt.§.per cõtrariũ. A tpe uero, quo ſũt
uacantia & fiſco nunciata, ita ꝙ de iure & de facto peti
poſſunt, currit fiſco ꝑſcriptio quadriennij. C.de aqua pli.
l.1.ff.de diuer.& temp.præſcrip.l.intra quatuor. Et in hoc
quidam eccleſiã æquiparabant fiſco, per auth.quas actio-
nes. C.de ſacroſan.eccl.canonizatam.16.quęſt.3. Nec ob.
ca.q.placuit. ĩ.quia uerum eſt, aliud caput præſcriptionis
quadriennij, quæ procedit in re aliena donata per prin-
ci-

rei. non habere locum in re ecclesiæ. 12. q. 2. quicunque militum. 16. q. 1. in canonibus hoc vero capite tractamus de lucro captando, non de dãno vitando, quorũ dispar est rõ. C. de cod. l. fi. Sed veritas est, ꝙ contra ecclesiã requiruntur anni 40. supra prox. rñ. si vero non sunt nũciata, & ita fiscus, vel ecclesia ignorat illa vacantia, præscribentur ſm leges per 20. annos. vel 40. contra ecclesiam secũdum canones a tpe pronunciationis. ff. de iure fisc. l. 1. § fi. & de diuer. & tempo. præsc. l. in oĩbus. & § prox. respon. Ex his patet, ꝙ si hæc constõ non emanasset, contrariũ erat tenẽdum. Et ad æquitatẽ, quam hic ponit finis vl. glo. responsum. C. in pri. huius gl. Adhuc ſ. n quosdã tenuisse, ꝙ sicut hæreticus non pôt præscribere bona, quomodo confiscẽtur, & apprehendantur, ita ꝙ nec ad eũ redeant. C. de hær. gazaros. sup. de hær. vergentis, facit. C. de fei. fu. l. mancipia. ita nec ipsius filij. Sunt. n. odibiles, & timetur in illis crimen paternum, & paternis bonis priuandi sunt, & esse dicuntur perpetui egeni, vt in l. quisquis. Co. ad l. Iul. ma. can. 1 t. q. t. quisquis. Et per constõnem Federici in consutilem, eadem est pœna criminis hæresis & læsæ maiest. Et ſm istos dicere, ꝙ per præscriptionẽ se tueri possent, esset fraudare legẽ, vt vno iure recipiant id, a quo alio iure ꝓhibentur. ff. de trans. cum hi. §. si cum his sup. de proc. tuæ, cũ conc. Sed hæ rõnes cessant in extraneis, quare non mirum si præscribere possunt. contrariũ hic statuitur, vt siue sint filij, siue extranei, dũ tñ catholici, sunt tuti præscriptione, & vere multũ fuit expediens hoc sic statui. Docuit enim experientia, ꝙ ante hanc constitutionem catholici possessores bonorum, quæ fuerunt talium multa grauamina passi sunt, & quod grauius est, quandoque de crimine quærebatur & pronunciabatur solum, vt ad talia bona veniri posset in grauamen ipsorum [detegantur) videtur, ꝙ sufficit esse probatũ & detectum ante completam præscriptionẽ, licet non sit pronunciatum per hanc literã, quod satis puto, si cum possessorib. agebatur vel eis scientib. id fuit probatũ, cum per id inceperint malam fidem habere, & sic cursus præscriptionis interruptus fuit, ad id sup. eo. veniens. Prima gl. sũmat. Quarta gl. allegando 6. concor. ponit 6. exempla. Vlt. gl. obijcit & soluit. In quarta gl. ibi. §. præterea. vasallus perdit feudũ & redit ad dominũ, si ꝑ annum & diem inuestiturã non petit. In glo. in auth. ibi. in omnibus. in qõnibus fisci 20. annorũ præscriptio custoditur, exceptis oĩbus, quibus minora tpa sunt a iure statuta. In gl. vl. ibi auth. bona, in fi. loquitur de cri. læsæ ma. In gl. pone. ibi. in quibusdam. Idem Io. mo. & Arc. & hoc ibi tenuit Host. qui recitat, ꝙ sequitur, s. quosdam tenere contrariũ, nec exprimit, qui sint illi. In gl. in auth. ibi per annum. aliqua iura videbantur dicere de quinquennio. C. de apo. l. 1. de hæ. manicheos & qđ ibi no. in 3. gl. Alia videntur dicere de quadriennio. ff. de diuer. & temp. præscr. inter quatuor. C. de quadr. præscr. l. 1. in fin. Io. mo. & Arch. allegant in Auth. vt cum de ap. cog. §. generalẽ. ver. si vero liberi. coll. 7. vbi non extantibus filijs, agnatis vel cognatis catholicis defertur ecclesiæ, quæ si per annũ petere negligat, defertur fisco. In gl. vt subducantur. ibi. vacationum. Dicit Arch. siue vere vacent, siue interpretatiue, §. e. c. 1. §. 1. 16. q. 3. 1. actione cum duob. c. seq. In glo. no. ibi vide quod no. 16. q. 4. volumus. in glo. antep. & quod no. de cap. mo. dilect. in gl. pe. & quod ibi dixi, per quod decido, quod hic no. Arc. In vl. gl. in auth. bona. in fi. & l. fin. in fi. & ibi solutio. Idem Io. mo. & Arc. in fin. vbi hæc constõ emanasset, parũ iuuaret hæc rõ. Iuri enim ecclesiæ præscribebatur quæ neglexit petere, sed hic ante pronunciationem nulla negligentia, vt dixi super ver. sancimus.

De sententia & re iudicata. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Iudicij finis est iuste iudicare.*
2 *Iustitia cito auro violatur.*
3 *Sententia si feratur ad preces, retractari debet.*
4 *Suspensus si cum alijs dicat horas suas, ad quas tenebatur prius, non debet dicere sicut sacerdos, dominus vobiscum, vel aliud simile, quod competat ad dignitatem ordinis.*
5 *Irregularitas quid sit.*
6 *Suspensus a canone etiam propter crimen tunc demum irregularitatem incurrit, quando canon hoc exprimit.*
7 *Excommunicatus, vel interdictus celebrans an sit irregularis de iure aliquo.*
8 *Irregulares dicuntur, qui sunt extra regulam aliorum.*
9 *Tribunal proprie est magnorum iudicum.*
10 *Iudex licet nõ dẽat seq cõsciẽtiã, tñ dẽt illã ex actis informare.*

CAP. PRIMVM.

Cum æterni. Diuisio super 1. glos. (iniuste) Hier. super Abacub. † finis iudicij est iuste iudicare. & vide ꝙ ibi sequitur. & super Amos. 52. d. & super Gal. 53. [Condemnat) Hier. ad Iulia. ꝑ. e. non timebo hoium iudicium habiturus iudicem meum (caueant] sic 33. quæst. 1. caue. & dic caueant. i. euitent, vel ante tps prouideant. Archid. [prudenter] Seneca de quatuor virtutibus tribus tpibus cuiusque anni dispensetur. Præsentia ordina, futura prouide, præterita recordare (attendant) quasi cũ solicitudine aduertant. 50. d. põderet. Arc. (fauor) 15. q. 7. c. 1. & 14. q. 2. de ecclesiast. loquitur de malo fauore, qui peruertit iudicium, ar. 11. q. 3. non solum. alias incipit timendo. 1. q. 1. sunt nonnulli. & c. pueri. in fi. & c. sunt quidã. 2. q. 7. sicut Arc. (timor] qui peruertit iudiciũ. 11. q. 3. quatuor. & c. iniustum. 4. q. 8 fratres. 15. q. 1. omne quod. timor. n. plerũque peruertit opinionem & hebetat intellectum. 3. q. 5. accusatores, vel testes. & de tali loquitur ĩ. de testi. licet. habent. n. iudices cũ omni solicitudine & mentis vnitate procedere. 2. q. 7. sicut. Arch. (expectatio) tacita vel expressa, idest conuentionalis, dicit canon, ꝙ qui recte iudicat & præmium remunerationis expectat, fraudẽ in Deũ perpetrat. 11. q. 3. qui recte. secundum Host. & Iob. 8. ignis deuorabit tabernacula illorum, qui libenter munera re-
2 piunt, & † iustitia cito auro violatur. 11. quæ. 3. pauper. ad idem ex eo. 23. in fin. Archid. [libamine] idem verbum in cle. de re iud. pastoralis. ver. verũ. in fi. vbi exponitur. (oibus] notat principium, medium & finem. ad idem sup. de offi. del. super quæstionum. post princ. (præsertim) proxime. Host. [Exemplum) no. exẽpla sequenda. vide quod scripsi sup. de elec. venerabilem. ver. sciunt. super 2. gl. vbi remissiones inuenies. (Et proprij) dicunt quidam hæc duo requiri coniunctim ad alia quæ sequuntur, vt sit locus pœnæ. s. quod iudex infrascripta faciens sit famæ prodigus & sui persecutor honoris. & colligunt hæc ex dictis Host. qui tamen hoc non dicit, sed est sensus literæ, ꝙ iudex hoc faciens, quæ sequuntur, fiat ex hoc prodigus famæ & c. vnde Host. numerabat hæc duo inter pœnas, non inter substantialia ad pœnam incurrendam. [Partis alterius) actoris vel rei, & patet per hoc, ꝙ non est locus pœnæ, si grauat scribam, vel nuncium iuratũ, vel similẽ personam in iudicio interuenientẽ, ex quo grauamine pars non lædatur. Fran. ponit exemplum in illo, qui procedit die feriato sine partis grauamine. Dicit Host. qđ cauere debet, ne in arbitrarijs sit nimis gratiosus, de quo remittit sup. de offi. del. consuluit. [In iudicio) cessat ergo pœna, si extra iudicium grauet partem (Quicquam) de his quæ habentur sup. de prob. qñ contra. ſm Host. [fecerit) facientẽ punit, non omittentem, vel negligentem, vt scripsi post Host. de priui. dilecti. super 1. gl. Contrarium notatur in ti. 1. legitima. vt ibi dicam super gl. caueant (gratiam) ut
3 dicit Arc. si † ad ꝑces ferat̃ snĩa, retractari dẽt. ff. ad treb. seruo inuito §. cũ ꝑor. si pretium, nulla est. C. quando prouo. non est ne. l. venales. can. 2. q. 6. officij. per id quod inf.

dicit

dicitur de irregularitate ex immixtione diuinorum, pa-
tet, hoc intelligi nõ de officio iudicandi tm̄, ſed de diuinis
officijs,& eſt ii.ſup.de offi.del.c.vl.§. vt aute. Et vide, qđ
no.in cle.de dec.c.1.ſuper ver.officijs[pannum)nec prius
relaxabit eps hanc pœnam in ſubdito.facit.C.de pę. ſi o-
peris.& quod no.ſup.e.li.de ele.cupientes.§.cęterũ,in gl.
eſt ergo,quod ſcripſi poſt Hoſt.de cle.vena.c. 1.ſuper vlt.
gl.[nihilominus]i.non obſtante inflictione pœnæ ſup. ,p-
xi.[ſciturus]iudex ille ſit ſuſpenſus durante.i.ĩ.annũ[dã-
nabiliter]innuit,ꝙ ex hoc peccent mortaliter,ſic.l.di. de
his in ſi.ſup.de exc.præl.tanta.in ſi.ad idem inſ.de conc.
præb.deteſtã la.& ꝙ ibi dicam ſuper ver.dãnabiliter. nec
mirum,cum ex hoc crimen paganitatis incurrat.81.diſt.ſi
qui.in ſi.ob hoc ponit ibi Arc.quod no.Vgo.3.q.8.§. idẽ
teſtatur.ſ.ꝙ ſi quis exercet huius publica officia,ad quę te
netur, vt quia ſacerdos cantat miſſam, diaconus euange-
lium,ſubdiaconus epiſtolam,& huius ſi peccator eſt,mor
taliter peccat,non in eo,quod facit,ſed quod facere intẽ
dit.50.d.quid eſt,& cum.c.cum exaudiero.& in præal.§.
idem. Ex præſumptione.n.& temeritate ſibi nocet, vnde
alijs prodeſt.84.d.§.quanquam.8.q.4.nonne.15.q.vlt.c.
vl.1.q.1.ſi fuerit.19 d. ſm̄. Orando tamen vt faciunt laici
non peccant,imo ad id tenẽtur,de pę.d.5.falſas. Et vt di
cit Arc,talis tenetur priuate non officiando dicere horas
ſuas,licet ſit ſuſpenſus. vel excõicatus, vt no.38.d.c.pe.in
vl.gl.& ſup.de cle.excõ.mini.illud.in gl. in hoc. Dicit tñ,
4 ꝙ † ſi ſuſpenſus cum alijs dicit horas ſuas, ad quas tene
batur prius,non debet dicere ſicut ſacerdos, vel diacon⁹,
dominus vobiſcũ,vel aliud ſimile, quod competat ad di-
gnitatẽ ordinis.fortius ergo hoc in excõicato ſecundum
eum[Ingeſſerit]idem ver.de cle.ex.mini.illud.in ſi. & di-
cit ingeſſerit in ſuo agens officio,ſicut prius. 11.q. 3. ſi qs
epũs.ſecũdũ Inn.Idẽ Gof.Hoſt.Pe.de & Arc.ad idẽ inf.de
ſen.exc.c.1.& c.is cui.1.reſp.Io.mo.exponit ingeſſerit, i.
ſe miſcuerit voluntarie ſicut prius.& ꝙ ſe ingerendo, nõ
tñ vt prius celebrando,non incurrat irregularitatem, te-
nent Inn.& Hoſt.de excel.præl.tanta.vt ibi ſcripſi in ma-
gna glo.celebrando tamen,vt prius etiam matutinũ, vel
veſperas irregularis eſt,vt in c.ſi quis eps in conſilio.Tra
ctat ẽt hic Arch.de conſtituto in minoribus tantum,an vt
prius celebrando ſit irregularis, de quo vide, quod ſcri-
pſi ſup.de cle,exc.c.2.& de pſalmiſta ẽt hic ponit, qđ vi-
de in præ.dec.tanta.ad ſi.magnæ gl.[irregularitatis) quę
5 deſcribitur, eſt † irregularitas nota, vel impedimentum
canonicũ proueniens in clericu ex violatione cenſuræ ec
cleſiaſticæ, vel ex alia notabili inobedientia, ſuper quo
Arc.remittit ad not.per Hoſt.de cle.exc. c. 2. notauit etiã
Inn.de renun.niſi.§.perſonæ. Tu vide plenius & apertius
in Spec.tit.2.de legato.§.iuxta propoſitionis.in pri.& ibi,
in ver.ſumitur.ergo inuenies verba Inn.quaſi ad literam,
quod aũt ſit nota canonica,ſatis patet inf.de ſẽ.ex.is cui.
1.reſp.Non.n.contrahitur niſi in caſibus expreſſis a cano
ne, vt ibi.& adde,ꝙ ſi iam dicam,monitio non eſt neceſſa
ria,quod dic vt ſup.de cle.ex cleri.hic placet Arch. quod
6 † ſuſpenſus a canone etiam propter crimen,tunc demum
irregularitatẽ incurrat,quando canõ hoc exprimit, alias
non, notatur ĩ.de ſen.exc.his qui. Hic ergo & in decr.cũ
medicinalis,iõ incurrit,quia ſic eſt expreſſum, alle. quod
no.Inn.ſup.de cle.ex.ſi celebrat.vbi vide,de cle. pereg. c.
1.vbi ſcripſi ſuper ver.ſuſpenſione.& ſup.de co.cle. ſicut.
& Vin.e.tit.quæſitũ.& Abb.e.tit.veſtra.in pri.Hoc dictũ
procedit, lr̃a enim huius decr. & decr. cum medicinalis,
aperte reſiſtunt huic dicto,cũ vtraq. dicat,quod irregula
ritatẽ incurrit iuxta canonicas ſanctiones, non dicit irre-
gulari.incurrere volumus,tunc procedere poſſet dictum
Arc. Cũ ergo declaratiue loquitur recitans, ꝙ eſt de iure
veteri.patet ſuſpenſum ab officio per canon.non dico ap-
probantẽ, ſed pęnam imponentem ſi celebrat, irregularẽ
fieri.& eſt ſi.quod dixi ſup.de ſen.ex.ſignificauit. Ad dec.
h.ſq.i ñ d:t, ꝙ ſatis eſt per antiqua iura excõicatos & ab
officio ſuſpenſos celebrando in irregularitatẽ incurrere,
licet ſpecies excõicationũ, vel ſuſpenſionum nõ exprimã
tur.Hoc ẽt ſcias,quod tangebat Inn.in dec.de exc.præla.
7 tanta.in ſua gl.pen.ꝙ † iure antiquo non videbatur expſ-
ſum,quod excõicatus,vel interdictus celebrans ſit irregu
laris,niſi in cap.11.q.3.ſi eps & c.ſe. vbi dr̃, ꝙ non debet
hĩe ſpẽ reconciliationis in alio concilio, ſed ex illis capi-
tulis conſueta,& cõi interpretatione aſſumptũ eſt,ꝙ qui-
cũque excõicati vel interdicti celebrant, pro irregularib.
habeantur,nec ſunt mutanda, quæ ſp certam interpreta-
tionem habuerunt.ff.de leg.minime. Hanc etiam interp̃-
tationẽ approbat decr. iſta & dec. cum medicinalis, ſm̃
eum hoc eſt certum, ꝙ per canones illos ſic celebrãs erat
deponẽdus & indiſpenſabilis, niſi per Papam, iſtum ergo
cuius delictum ſic aggrauatur, merito dicimus irregula-
rẽ,licet antiqui canones hoc verbo irregularitatis vſi non
fuerint. Vr̃ tamen,ꝙ nomen ſũpſerit a regula,q̃ circa or-
dinãdos & ordinatos apoſtolus ſtatuit obſeruari,de quo.
25.d.§.nunc.ꝙ probat canon.48.d.c.1.ibi,qm̄ multa con
tra regulã geſta ſunt.ad idẽ ſup.de renun.niſi cum pridẽ.
perſonæ.ibi atteſtante Paulo &c. Dicatur ergo irregulare
8 geſtum contra regulam, vel † dicuntur irregulares,qui sũt
extra regulam aliorum,qui.ſ.poſſunt ordinari, vel mini-
ſtrare de iure, vel ſaltem ex diſpenſatione epi. Iſti vero nõ
poſſunt ſine diſpenſatione Papæ ſiue pp defectũ, ſiue pro
pter crimen,ſic loquebatur Inn. cuius verba quaſi ad lite
ra poſuit Spec. vt dixi ſuper gl.prox.iura tamen decr. vſa
ſunt hoc verbo,ſup.de renun.niſi cum pridem.poſt prin.
& §.perſonæ.de big.quia circa. de cle.ex.mi.ſi celebrat.Iu
ta huius ſext: haben.ſ.de tẽp.or.c.1. in prin. hic & inſ. de
hom.his qui de ſen.exc.c.1.& c.is qui.1.& 2.reſp.clemen
tinam habes de hom.ſi furioſus.[conſtõnibus.] de quib.
ſup.in gl.C.de pęna iud.qui ma.iu.(iudicantibus) in foro
contentioſo & iudiciali.(ingerunt].i.inferunt, & quod ſe
quitur(infligunt).i.imprimunt.(caſtiget]refert Vale.li. 6.
c.de ſeneritate.in ul.exemplo.quod rex Perſarũ fecit cor
ruptum iudicẽ excoriari,& ad illorum terrorem pellẽ affi
gi fecit tribunalis ſedi. Prima gl.ſũmat.Gl.quod de arbi-
tro.q̃rit opi.q̃ determinat,finis ſoluit aliã qõnem. Gl. qđ
de beneficio.quærit,& ponit opi.Hoſt. Gl.ex tunc. quęrit
& remittit. In gl.C.de.ibi,ſi filius.uide de priui.dilecti.ſu
per 1.gl.In gl.1.in ſi.& diuiditur in quatuor partes ſecun-
dum Io.mo.primo ponit prooemium. ſecundo dat formã
ſententiandi,ſupple & procedendi.ibi,caueant. tertio cõ
tra facientem ſuſpendit ibi,ſi quis.quarto non ſeruantem
ſuſpenſionem punit multipliciter.ibi ſciturus. In glo. 2.in
fin. Archid.all.32.d.erubeſcant.in fin.quæſt.3.cuſiodi.9.
9 quæſt.3.in fin.dixit Hoſt. quod † tribunal proprie eſt ma
gnorum iudicum. qui habent magnas cauſas terminare,
ff de iudi.l.1.C.vbi & apud quos.l.fin. poſt princ. & tale
eſt Dei iudicium, qui de maximis iudicabit ſup. de pęn.
cum ex eo,etiam dicitur auditorium quo ad imperatorẽ,
conſiſtorium quo ad papam.ff.de mino.minor autem ma
giſtratus.§.denique. de reſtit.in inte. tum ex literis. §. 1.
Et uide C.de ap.l.pe.& vl.de temp.ap.l.vl.§.in his.& au-
th.ſed lis.per quæ patet,quod imperatoris dicitur conſi-
ſtorium & auditorium, & quo ad alios maiores iudices.
ff de re iu.contra pupillum.§.is qui. quod etiã dr̃ conſiſto
riũ inf.de ap.Rom.1.reſp.dr̃ etiam prætorium,ſiue ius tra
cta ſignificatione ab eo,quod ſit in illo.ff.de iuſt. & iur.l.
pen.Poteſt etiam appellari forũ, cum comprehendit ter-
minos iuriſdictionis commiſſæ cuique iudici ordinario
non ſolum in prouincia.ff.de offic.præſ.l.1.2.& 3. de of-
fic.leg.nonit.ſed etiam in ciuitate, vel caſtro.ff. de ver. ſi-
gnificat.pupillus.§. territorium.& ſecũdum hoc dicitur,
quod actor ſequitur forum rei ſup.de fo.comp.cum ſit.&
hoc reſpectu tota vna dioceſis dicitur unum territorium.
16.q.7.omnes baſilicæ. Per quod nr̃, quod caſtrũ ad unũ
ſolum inſolidum pertinens faciat prouinciam. ita quod
ſi extraneus ibi delinquat,ibi ſit remittendus, dũ tamen
iuriſdi-

iurisdictionem habeat & merum imperium, & delictũ id
exigat. C. vbi de cri. agi op. aut. qua in prouincia. 3. q. 6. §.
1. 6. q. t. placuit. quod de diocesi expeditum est, de fo. cõ
pe. postulasti. de rap. c. 1. ad hoc sup. de verb. si. cũ in par-
tibus. ff. de iuris. om. iud. l. fi. fm eum. In gl. fuit hoc ibi. &
si ad tempus Arc. alleg. c. ibi sequẽs. & c. cui est. eum seq.
In gl. t. contra. in fi. vbi exponitur. In gl. seculares. ibi, nõ
ligat. secundum Host. idẽ Io. mo. & Arc. In gl. priuatum.
ibi, quotiens. ad idem. 3. q. 7. iudicet. 15. q. 7. c. 1. 23. q. 4. c.
2. & c. ea vindicta. in prin. facit. 11. q. 3. ita enim. & c. iudica
re. 3. q. 5. omnes, qui, secundum Arch. & in fi. ad idem. 1. q.
2. odit. 24. q. 1. odit. hæc quatuor iura probant. quod licet
odire vitia, & vt dicit Arc. de tali odio loquitur psal. 137.
ad fi. perfecto odio oderam illos, admittitur etiam odium
culpæ, quo inducta est præscriptio ad negligentiam pu-
niendam sup. de præscrip. vigilanti. In gl. hic enim. in fin.
dicit Io. mo. ꝙ quidam addunt quintum. s. ignorantiam
sup. de test. ord. vel non est comp. & alij sextum. s. negligẽ
tiã inf. de hom. pro human. §. 1. In gl. 24. q. 1. in fi. Arch.
remittit. 3. q. 9. necesse sup. de trans. c. h. In gl. a quo. in fin.
de accu. qualiter. In gl. fallit. ibi, In episcopis licet grauius
peccent, de hoc sup. de iureiu. cum quidam. In glo. nota.
ibi, pena. attentari potest, qđ ista pena facile non proba-
bitur in iudicio, quia quod contra conscientiam fecerit,
vel per gratiam, facile petere non poterit in iudicio, satis
est autem, ꝙ ipse scit se ligatum eo casu, super quo facit,
quod scripsi sup. de cler. ex. illud. ad fi. super ver. deliquis-
se. Et in fi Bernardus hic ponens quandam gl. Gof. dice-
30 bat † ꝙ iudex licet non debeat sequi conscientiam, debet
tamen illam ex actis informare, & sic intelligitur l. qualẽ.
ff. de arbitr. vbi dicit, quod iudicare debet fm quod sibi
iustum videtur, alle. etiam, quod not. de const. ca. 1. in gl.
s. malo. quia vero iudices quandoque habent conscien-
tias erroneas, quas non sequi, non est vitium, sed virtus,
ideo copulauit & contra iustitiam. iura consulunt deponi
erroneam conscientiam, de sym. per tuas. Idem si haberet
conscientiam humanam non iudicialem. de offic. or. si sa-
cerdos. vbi rem tetigit Arch. & facit, quod not. 15 q. 5. pres-
byter. in gl. hic consueuit. Et no quod Ray. in sum. de iu-
ramento. & periurio, §. qui de iudice, & quod no. de con.
d. 2. non prohibeat. Notauit etiam hic Arch. dictum Gof.
in decr. cum dilectus. de consue. quod ibi posui sup ver. &
inf. Item & id quod posui sup. de arbit. c. 2. super 3. gl. In
gl. quid de arbitro. ibi, secundum Host. Io. mo. & Arch. In
gl. hoc est ibi, quantum. apertius dici pôt, quod sex sunt
quæ requiruntur, vt iudex incurrat hanc pœnam, qđ con
tra conscientiam, secundo quod contra iustitiam. tertiò,
quod in grauamen partis, quarto, quod in iudicio, quin-
to, quod faciat, sed in hoc opinio, vt dixi in textu, sexto,
quod per gratiam, vel sordes, altero deficiente esset pœ-
na, ar. ff. de ver. ob. si quis ita stipulatus. In gl. quid de. ibi
dixit Host. Io. mo. & Arc. & in fi. plenius in cle. de pe. cu-
pientes. In gl no. nouam. ad fi. vbi etiam inuenies, quod hic
no. Io. mo. & Arch. In gl. ex tunc. in fi. Host. & Io. mon. hic
tenuit, ꝙ si incurrat in an. bisextili abstinebit. 366. diebus,
cum hic agatur de beneficio animæ. Vnde sequendum est
certius, alle. de spon. iuuenis. de cler. exco. illud. facit sup.
de sen. exc. c. pe. & in add. Io. mo. rñdet ad l. cum hæres. §.
stichus. ff. de statulibe. illam intelligi, cum indistincte lo-
quimur de anno, sed cum agitur de anno distincto illo. s.
quo est incursa suspensio, non potest intelligi de alio, quã
de illo. & iden secundum illum iudicetur, quot dies hẽat
annus. In gl. C. de. ibi. §. si quis autem, posita. C. de pęn. in.
qui. ma. iud. aur. sed nouo iure. & in fi. vide, quod not. 2. q.
6. hoc etiam, & an hæc secunda pœna locum habeat in ar
bitro, vide in Spe. de arbitro §. 1. ver sed & si. & ver. sequ.
In gl. est. n. ibi, reseruatis. Idem hic dicit Inn. de cor. vi. &
all. no. de pœnitentibus & big. & sic seruat ecclesia Rom.
fm eũ. Et hoc dictum posuerunt Host. & Abb. & H. all. de
cor. vi. c. 1. de big. c. t. 2. & 3. 5. d. q in aliquo. illegitime na-

tis expeditũ est sup. e. li. de fi. pres. c. 1. In gl. pe. ibi, retentã
vide, ꝙ dicã inf. c. prox. super ver. duritiam. & in fi. & inf.
de appel. cord. in fi. In gl. vl. in fi. all. Host. 13. d. duo mala.
93. d. si quis autem. 4. d. factæ sunt. sup. de elec. mis. de ho-
mine. de vita & hon. cle. vt clericorum.

SVMMARIVM.

1 *Satisfactio debet praecedere absolutionem.*
2 *Dominus potest agere pro iniuria facta suo subdito, & n. 3.*
4 *Periurium est grauissimum scelus.*
5 *Verbis assertiuis debet vti, qui sententiam profert.*

CAP. II.

Ad apostolicæ.

Diuisio in 1. gl. [professio-
nis] quandoq. dr religio.
vt dixi sup. de regularib.
super rub. [principem] aggrauabatur per hoc ipsius cul-
pa. 11. q. 3. præcipue. vt no. in gl. periurium [innodatum.]
hoc priuisset etiam episcopus suus. 96. d. duo. vbi de hoc.
(vires] 1. q. 1. estote. in fin. basilicæ. uide quod dixi sup. de
de priui. cum olim inf [fratres nostri] vide quod no. sup.
de offi. le. c. 1. [dare.] repete quantũ in nobis erat. [in ga-
leis.) Armo caput galea, pelagus percurro galea. Refert
Boat. ꝙ istæ fuere 32. galeæ Ianuensium, in quibus erant
tres cardinales legati, qui iuerant per partes diuersas con
uocando cõciliũ, & multi plati, qui veniebant Romã ad
conciliũ cõuocatũ per Gre. IX. quibus captis dr, ꝙ Feder.
misit lrãm continentẽ duos versus tales. Oẽs prælati Papa
mandante vocati, Et tres legati veniant hucusq. legati, &
ita factum fuit. Subdit, ꝙ ex eis galeis euaserunt duæ. (sa-
1 tisdationẽ) hic uñ, ꝙ † satisfactio præcedere dẽt absolutio
nem. de hoc. 2. q. 7. accusatio quoq. in fi. 17. q. 4. de pres-
byterorũ. 93. d. miratus sum. in fi. [corrigere.) dicit Arch.
hoc non proprie dictum, ut patet. 47. d. §. necesse. in fi. sed
hoc non placet. ibi dicitur, ꝙ prælatus corripere pôt, sed
non corrigere. sed ibi de facto alieno hic de proprio [de
concilio) de honestate dictũ ut sup. in 1. gl. per hoc enim
euitatur oĩs suspicio mali, & clauduntur ora detrahẽtiũ,
qui sunt persequendi. 6. q. 1. deteriores. 23. q. 4. nimiũ. ver.
inter fi. & c. qui peccat. in prin. (reuocare) non submitte-
bat ergo sñiam reuocationi concilij, sed suæ propriæ, quã
se facturum afferebat de consilio concilij. facit sup. de ele.
significasti. 9. q. 3. patet. & c. se. Inn. Io. mo. (suiqur] argu-
5 hic Arc. ꝙ dñs † uel prælatus possit agere pro iniuria fa
cta suo subdito uel clerico, ad idem. 2. q. 1. in primis ꝟ. de
prob. licet sup. de presbyt. de ma. & obe. inter quatuor. no.
de sen. ex. contingit. in gl. licet non. Et potest esse rõ, quia
3 † in molestatione subditi intelligit dñs molestari, ar. 2. di.
in nouo. 3. q. 1. nulli. in fi. 2. q. 7. accusatio. in fi. 16. q. 1. reuer
timini. 8. q. 1. qui uos. in prin. alle. in contrariũ ꝟ. de priu.
auctoritate. uer. de hoc. in ul. gl. [adhærentes.] Idẽ uerbũ
sup. e. li. de elec. cũ circa. ubi uide. Dixit Inn. hic notandũ
fidelitatẽ ecclesiæ Romanæ. quia nũquam uult habere pa
cem, uel pacis tractatũ, nisi prius præmittat de pace sibi
adhærentiũ & perpetua securitate ipsorũ, sed pace salua
nõ uẽ loq hic đ adhærẽtib. ecclesiæ sed Federico [duritia)
de corde duro pulchre Ber. ad Eug. l. 1. sic loqr Quid me
interrogas? interrog. Pharaonẽ. Qđ ẽ ergo cor durũ, ipsũ
qđ nec cõpunctione scinditur, nec pietate molit, nec mo-
uetur precib. minis, nec cedit flagellis, induratur ingratũ
ad beneficia, infidũ ad consilia, ad iudicia sæuũ, inuerecũ
dũ ad turpia, impauidũ ad pericula, inhumanũ ad huma-
na, temerariũ ad diuina, præteritorũ obliuiscens, præsentiũ
negligens, futura non præuidẽs, & post pauca. & ut in bre
ui cuncta horribilis mali mala cõplectar, ipsum est, quod
Deum timet, nec hoĩem reueretur (Grauissima] quia pe-
iorum ꝟ. est periurium. no. periuriũ esse grauissimũ scelus.
4 † ad idẽ. 22. q. t. c. ul. 13. d. duo. cõstat ẽt, quod ex suo gñe
est mortale. 15. d. §. alias. 22. quæ. t. in nouo. nam importat
cõtemptum Dei. 20. q. 4. necesse. & c. se. [Tergiuersatione)
quasi dissimulatione, occultatione, uel palliatione, al-
ter

ter sumitur.2.q.3.§.notandũ(multoties) no.Arc. ꝙ toties quis deierat,quoties facit contra rẽiuratã,alle.6.q.1.imitare,& ꝙ ibi notatur,& remittit ad spe.de sen.§.spẽs aũt.ver.sed pone in statuto.& ĩ.al.&c.& ĩ.Et sic ponit Inn.& Boa.& Inn.di.ꝙ indecisa ponuntur hic multa piuria,multæ fractiones pacis,multa sacrilegia,multæ suspiciones hęresis[faciens)ligabitur ergo,licet per se manus non mitteret,inf.de sen.ex.mulieres(Euidẽtib.)all.Arc.1.q.1.vt euidenter.sup.e.li.de ele.si forte.inf.de ver.si.constitutionem[argumentis)q̃ probant ẽt in hoc casu.sup.de præsum.literas.vbi vide in gl.pe.& quod super ea dixi,& facit inf.de hom.pro humani.in fi.Dr̃ qñ 3; argm̃ arguet inuẽtum,de ver.si.forus.& est rõ rei dubiæ fidem faciens,alle.Arc.qđ legitur & no.de elec.peregr.inter quatuor[præter) de hac dictione qño constet excludit,remittit Arc.ad id,ꝙ nota ut.13.q.2.Ebrõ(exinanitionem)licet feudatarius habeat vtile dñium,& liceat sibi vti re feudata,dissipare tñ non debet,imo nec deteriorare,sicut nec vsufructuarius.Inn.ad id.ff.de vsufr.l.æquissimum,§.1.& 2,& in li.feu.de inuest.de re ali.fac.c.1.§.quid ergo.vsque ad fi.[pene]no.3,q.7.qui fine.ꝙ hæc dictio ad magnam quantitatẽ referretur,ad idem.7.q.1.factus est.in pri.13.q.5.qual.in pr.Arc.[Et amplius)ĩ.de dila.c.3.super terram.de sen.exc.a nobis.2.[soluens)11.q.1.admonere,iuxta fi.ver.sunt & alia.& 11.q.3.plerique,in pri.(regnis]hoc dixi,propter regna Hierosolymitanum & Siciliç(abiectis)sumptum.1.Re.15.vltra medium.Inn.[priuamus)no.quia non verbis narrati
5 uis de præterito,sed † verbis assertiuis de præsenti debet vti,qui sententiam profert,de hoc per Inn.sup.de proba.quoniam contra lo.mo.& Arc.sed parum faciũt ibi no.p eũ,& quæ ibi scripsi super ver.quæ occurrerint.Tñ ad propositum ipse Inn.dixit hic in prin.ꝙ non debet iudex sententiam scribere alicui,vel parti,vel alteri,vel vtriq;,vel dicendo vniuersis &c.tales.n.scripturæ potius vidẽtur testimoniales præter torum q̃ assertiuæ præsentium Itẽ non debet alicui scribere sententiã loquendo in præsenti,licet sic factum fuerit,de seq.po.e.1.& sup.e.inter mona.Quod q̃ sit absurdum,dicit ꝙ patebit liquido cuilibet ipsas dec.diligenter intuenti,tñ ad idem poterat Inn.induxisse,de cã pos.cum ecclesia.de rest.spo.cũ olim.1.& c.si de fi.inst.inter dilectos,& c.cum Ioannes,de exce.cum venerabilis,de præs.cum olim.de re iu.cum inter vos,& c.cum te,de ap.constitutis.de conce.præb.post ele.de his quæ fi.a ma.par.c.ex ore.de dec.dudum,de conuer.coniu.c.pe.de rel.do.const.& c.se.de c,mo.dilectus,de cen.olim.de priu.cũ olim.1,& 2.& c.ex ore.Sed & ipse Inn.facit contrariũ,inf.de conce.pręb.quia cunctis.sed responderi potest,ꝙ papa ibi in fi.non loquitur de præsenti,sed de præterito.Item facit contrarium in.decr.inf.prox.sed papa non tulit ibi sententiam,sed confirmauit latam ab auditore,& tales literę bene diriguntur parti.sup.de proba.in præsentia.omnino vide,quod post Ho.scripsi de ver.sig.abbatem,super gl.ex hoc.in fi.(fauorem) ide,quod no.in ele.de pę.si quis suadente.in gl.quia litera spectat de iure & antiqua cõsuetudine.sup.de ele.venerabilib.& quod dicit de iure,respicit laicos,de consu.respi.clericos sm̃ Ber.qui dicit,consuetudinem introductam propter feuda,quæ tenẽt ab imperio (successore) adhuc viuente Federico procurãte papa duo fuerũt successiue electi.Langtanius Turringiæ qui parum vixit,& post comes Olãdiæ,qui per Frisones fuit occisus.Sed post mortem Federici principes elegerũt in discordia regem Castellæ,& fratrem regis Angliæ comitem Cornubiæ.Ex his electionib.insurrexit qõ hic disputata per dñm Stephanũ Polonũ,filia Federici obtinuit apud illos duos electos,quod ipsi renunciauerunt. Et demum dedit rex Boemiæ filiam filio ipsius dominæ in vxorem.post hæc ipse filius dominæ concorditer a principibus electus fuit in imperatorem,quærebat,an valeret electio. Dubium sumebat ex tribus.ex precibus,quæ interuenerant,vt renunciarent electi,& vt ille eligeretur. Secundo ex renunciatione inualida. Tertio ex successione prohibita. De primo dicebat,ꝙ cum imperium sit dñium Dei,in auth.quõ opo.ep.in pri.10.di.qin.Item 96.di.cum ad verũ,Ergo illud precib.precio,vel obsequio mercari non licuit.1.q.1.ordinatores,& c.sunt nonnulli,bene facit.8.q.5.illud.Item imperator est defensor ecclesię,de ele.venerabiliom,& vngitur & consecratur,vt ibi.ver.verum,de sac.vnc.c.vno.ver.sed vbi.ergo in his munus a lingua simoniã inducit,patet primum,1.q.1.si quis eps,1.q.3.saluator.sic sup.de simo.c.1.& c.cum in ecclesia.& per totum.Si dicatur,ꝙ imperator pręest tpalib.respondetur per capitulum si quis obiecerit 1.q.3.Ambitus etiã,qui hic interuenit,totum vitiat.1.q.1.nullus itaq.& c.principatus.ff.ad l.Iul.de an.l.1.De secundo,ꝙ renunciatio non valuerit,sic probat,in imperio est ius publicũ auctoritate & vtilitate,in aut.vt iud.sine quo.sut.in prin.col.5.& vt dis.iud.in prin.col.9.& tali iuri renunciare non potest.ff.de pac.ius publicum,de fo.comp.si diligenti,ergo isti renunciari non potuit post mutuum consensum,de ele.cum inter can. Non valuit ẽt,quia res erat litigiosa,vt li.pen.ecclesia.C.de lin.l.vl.item per hoc illuderetur papa resiliendo post electionem præsentatam de postu.bonæ.2.de off.le.Licet.cum ipse habeat cõfirmare potiorem,& si est paritas gratificare,ut præ.c.per uenerabilem.uer.quod aũt.Ad tertium sic,hęreditaria,uel sanguinis successio sicut in ecclesijs reprobatur,sic in impio.Patet primum.8.q.1.apostolica.de fil.presb.ex transmissa.sm̃ in præ.c.uenerabilem.uer.insuper.facit ad utrunq.8.q.1.Moyses,& c.si ergo,de inst.ad decorẽ,de iurepa.consuluit.Et ista probatio sicut filios afficit,ita & nepotes,de quo uide de fi.pres.ad extirpandas,in & super.1.gl.soluit contrarium,ꝙ electio ualeat.non ob.ꝙ de precib.dicitur cum fieret pro digno,ꝙ remittit ad no.de æt.& qual.ruã.Et renunciatio ualuit,cum illorum neuter confirmatus esset,de transl.c.1.non ob.decr.bonæ,quia in præiuditium postulati fiebat renũciatio,non per postulatum,ꝙ de successione dicitur,non ob.quia nõ per successionem,sed p electionem petitur confirmatio.Item non succedit nepos niuo parente,item mater succedere non poterat,ergo nec ipse per matrem.(Expedire.) refert hic Fran.ꝙ ipse Fede.post depositionẽ tenuit regnũ,& eo mortuo filius eius Coradus,& eo mortuo alter filius Manfredus,hæc fuerũt tpe Ale.quarti & Vrbani,demũ Clemẽs quartus dedit regnũ dño Carolo fratri regis Franciæ,qui bellũ habuit cum dicto Manfredo,in quo mortuus est ipse Mãfredus,deinde Coradinus filius dicti Corra.dicens regnũ ad se spectare intrauit Apuliã uiriliter & potenter,& ibi deuictus & captus per dictum Carolum decapitatus fuit Prima gl.diuidit & summat.scđa rñ.p duas qõnes.s.quare dicat superscriptio,de præsentia concilij,& quare de memoria sempiterna.Gl.non solũ,& sequens rñ.per duas qõnes.Gl.Xp̃s.primo pacem commendat.secundo ponit 6.cãs,q̃ pacem impediunt.Gl.pp.ponit 6.casus,quib.& c.ronem reddit & remittit.Pen.gl.dicit,qui sint electores,scđo quærit et soluit.Vl.rñ.p qõnem.In gl.hmõi.ibi,debitores,sequitur,p̃sentes prius denunciationib conueniendi.et ibi.quidam Iberus.mandat ibi iurisconsultus primo reum moneri,ne rem illicitã faciat.In gl.25.ibi colla.4.uide.ĩ.de accu qualiter.in fi.3 gl.In glo.talem.ibi,si locus.Debet eligi locus sine incommodo litigantium.In glo offenditur.ibi.isti q.dem,ex pęna filij iuste timet pater.In gl.ult.ibi.§.sequentes.probant,ꝙ datis legib.per singulares,per plebem,per senatus apparuit necesse fore per unum reipublicæ consuli.& ibi.§.sed ꝙ populus lege regia data omnem imperiũ & potestatem principi concessit,& idem §.seq.hic nihilo minus.In gl.1.ibi,præsente.non dicit approbante.sicut ĩ.de sen.exc.sacro.in princ.forsan ex causa,ne crederet aliquis sine approbatore concilij depositionem Imperatoris per Papam fieri non posse.unde & in §.nos itaque.dicit deliberatione præhabita.Ho.sup.de ele.uenerabilẽ.no.ꝙ in concilio isto episcopus quidã super hoc negocio,cõ-

sultus

sultus fuit de quatuor. Primo super potentia deponendi. Scdo super contẽptu clauium. Tertio super captione, depredatione & interfectione prælatorũ. Quarto super fractione pacis firmatæ per ecclesiam. Respondet ad primũ q̃ sm opinionem maiorum pro quolibet mortali poterat Imperator deponi, quod ipse intelligebat de grauibus & de incorrigibili, maxime cũ ecclesia sancta deluzat & concutitur, vt in isto, allegabat no. per Hug. & Io. 10. d. si papa. inducebat sic capitulum alias, quod sequitur in glo. si regem Francorum, quem papa non coronat, nec examinat, papa deposuit, quia inutilis, fortius imperatorẽ, quẽ coronat, & qui sibi subest, deponet propter iniquitates ipsius. 96. d. duo sunt. & c. si imperator. De contemptu clauium rñdet sufficere, ponens textum canonum, 12. d. c. t. ver. qui autem. & 24. q. 1. hęc est fides. ver. si autẽ, per quos patet, talem hæreticum, ad idem ea. q. rogamus. & c. alienus. & ca. omnib. & C. de hær. l. aũt quicunque, inducebat de pœnia, graue. vbi ẽt nil dicens contra potestatem clauium perseuerans in excõicatione per annum suspectus est de hæresi. Inducebat tex. 8. d. c. vl. in fin. & 71. d. si qui sunt. in fi. per quos patet infidelitatem & paganismum talibus imponi. Tertium dixit sufficere, cũ illud auferat nomen boni, & religiosi principis, & sic nõie carens careat effectu. C. de ser. a nullo. inst. de do. §. est & aliud. inducit, q̃ regum est proprium &c. 23. q. 5. regũ. & c. administratores. & c. principes. 23. q. 2. dominus. de pęnis, in quibusdam, cuius decr. pœna nulli magis cõpetit, quam imperatori, cui bene conueniunt nomina aduocati, patroni & beneficiati, q̃ ponit illa decre. Super quarto induxit ca. q. contra pacem. 24. q. 1. & q̃ priuilegium meretur &c. & q̃ periuri non merentur & c. 11. q. 3. priuilegium. de iureiur. querelam. De expedienti dicebat seruandum iudiciũ papę, qui tamen considerare poterat, q̃ lucrum spectabatur ex diutina ipsius expectatione & tepiditate illorũ, qui cõsueuerunt defendere ecclesiã. Et si dicatur, q̃ tantus princeps non accusatus, denunciatus, vel citatus deponi non debet, respondebat, certum eum esse citatum, & dato q̃d non fuisset citatus, respondebat per capitula. 2. q. 1. de manifesta. de app. cũ sit. in fi. de elec. bonæ. §. contra. Subdẽa, q̃ notoria erant ipsius crimina, & eadẽ quæ fuerunt contra ipsius patruũ allegata in præ. c. venerabilẽ, & q̃ ibi dixi in ver. sunt. n. quare a tali sic patrizante nullum bonum poterat sperari, quia sæpe solet filius. 6. q. 1. §. verum. ver. si quis. Concludebat, q̃ papæ circũspectio, quid magis expediret, terminaret, & ibi, ad honorem. 11. d. c. 11. & q̃d ibi no. & ibi. canonibus. sed, vt dixit Arc. sup. de offi. or. q̃uis. iustum est, vt q̃ alijs imperat, ipse seruet. 11. d. instum, pal. est. Requiratur ergo conciliũ p̃cipue in arduis a principe factũ. & vide, q̃ de hoc vltimo dicam post Io. mo. inf. de hær. super eo. & ibi, omnes fęminæ. ff. de pign. cõtrahitur. in fi. & in fi. dicit hic Inno. quod hæc sñia memorãda est, vt sciant oẽs quot & quantis periculis se subijcit ecclesia Romana, vt subditis pacem procuret, dans exemplũ cœteris prælatis subeundi pro suarum ecclesiarum defensione quæcunque pericula. Dicit. n. quod quot & quantis periculis maris, terræ, proditionum & assassinorum, & alijs infinitis submissus fuerit lator huius sñiæ, vix hõ posset enarrare. Dicit tamen, q̃ aliqua in cronicis Romanæ ecclesiæ continentur. In gl. 3. ibi. excessum, super quibus ammonitus fuerat per Honoriũ tertium sm Boat. In glo. 4. in fi. & c. dicunt. & in cle. de pœ. si quis suadẽte, ver. & quia. & vide quod dixi sup. de iud. cũ non ab hoĩe. super ver. anathematis. In gl. est sũptũ, ad idem 3. q. 6. hoc quippe. in fi. In gl. hmõi. in fi. vide sup. de sim. licet. in gl. ex hoc. In gl. incantante. in fi. hoc ponit Isid. Eth. li. 12. c. ergo. In glo. periurum. ibi, c. vl. hoc intelligas, vt ibi scripsi super vl. gl. & ibi, vel prælato. dicit Inn. quorum verbũ debet esse firmissimum & sine iuro, all. 22. q. 4. innocens. & § præ. In gl. Christus in morte. ibi. sñia &c. cito absque vllo timore filij hominum perpetrarunt mala. & ibi, temporalium. vide in Hier. 4. c. B. & ibi in fortem &c. & ambo pariter ociderunt. & ibi, in ea &c. tacta fuisset sicut flumẽ pax tua. In gl. quod ẽt ibi, & vbi de hoc Arch. remittit. 16. q. vl. c. sacrilegium. vbi de hoc no. Iper modũ summę. & per Inn. de sen. excomm. cum procã. In glo. pp quod, ibi puniuntur. de quadruplici pęna hæreticorũ sm canones. s. excõicatione depositione, bonorũ ablatione, militari persecutione, remittit Ar. ad no. per Gof. in summa de hæret. §. punitur hæreticus. & vide plenius per Ho. in sum. huius tit. §. qua pęna feriantur. In gl. offenditur, i fi. vide quod no. inf. de priu. auctoritate. in gl. fi. In gl. genus. in fi. sup. de priui. cum olim. 2. In gl. de transl. ibi, quãto. & ibi remittit Ber. ad gl. vnde dr̃. In gl. Matth. in fi. q. 2. c. 5. In gl. claue. in fin. & 24. q. 1. manet. & facit de pę. d. 1. quem pœnitet, versic. Deus. ibi. oportet, vt iustus misereatur iuste.

SVMMARIVM.

1 *Actio de re aliqua quando pertinet ad plures, omnes diuisim agere possunt.*

2 *Conditio quando est apposita, expectari debet tempus conditionis appositę, non tempus præsens.*

3 *Sententians post specialia debet submittere clausulam generalem, sub qua omnis cã decisionem iustificans valeat comprehendi.*

4 *Promptiores debemus esse ad absoluendum.*

5 *Dominus ante traditionem remanet, qui vendit hæreditatem.*

6 *Publicianam an intentare possit, qui succubuit in vendicatione.*

7 *Rei vendicatio quæ sit.*

8 *Actor non dẽt exprimere diem in libello, vel locum contractus.*

CAP. III.

1 **Abbate sanè** Diuisio in 1. gl. in supscriptione ibi, [commendatori] no. secundũ Inn. quod † qñ ad plures pertinet actio de re aliqua, ita quod ad vnũ quasi sub alio, sicut hic cõmendator sub p̃ceptore, quod simul ambo & oẽs diuisim agere possunt, de hoc satis per eũ sup. de iud. cũ deputati. de restit. spo. olim cãm. de sel. do. cũ venerabilis (proponens] corã delegatis datis a papa, vt cãm instructa remitterent, vt patet in integra. Arch. & Pe. de finibus. Vide quod no. de rest. spo. cum ad sedem. in gl. 1. [de largitione regis) an successor reuocare possit, fuit q̃o Io. de Deo li. 1. q. 1. q̃ vide in Spe. de instr. §. nunc. in fi. [adiudicari). i. iudicare ad se spectare, sm In. mo. & Arch. qui dicunt, proprie adiudicatio fit in illis actionib. quæ mixtã habent cãm. inst. de act. §. quædã. inst. de offi. iud. §. si familiæ. & § se. rem, aut materiã ab alio detet. tã peto mihi restitui. sup. de fid. instr. inter dilect. in prin. sed iure ciuili peto rem declarari ad me pertinere. ff. de rei ven. ex diuerso. §. 1. ff. si ser. ven. sicuti. §. sed si quare. vide q̃d dixi post Gost. de do. & cont. c. 2. super ver. restitui [præstolari] hoc
2 dicit, quia † cũ conditio est apposita, expectari debet tẽpus conditionis appositæ non tẽpus præsens. ff. de ver. ob. si rẽ meam (illa donata) hospitalarijs per annuum istius regis. Quare). i. quia donata fuerunt sub cõditione & honesta. [Mox) vide sup. de elec. quapropter. super eadem dictione. Ab ipso rege fuisse collata, quod sequitur, ab illo monasterio Populeti, voluit ipse rex, vt ædificaretur per mona. Populeti ibi in castro vel loco de benefazano, [post lit. cont.) inter abbatem & conuentum mo. de benefazano & præceptorem hospitalis (processum] habitum in iudicio corã auditore de prædictis [loco) de rosellis & pertinentiis (venisse in iudicium postmodũ]. i. post iudiciũ inchoatũ per contestationem pronunciari pro monasterio, ex eadẽ cõcessione facta per monasterium Populeti, [ipse rex nepos). s. qui donauerat illa monasterio de Populeto prius facta hospitalarijs (eundem nepotẽ] propter iustũ bellũ. s. cõtra sarracenos. facit 23. q. 5. dicat. de hoc 23. q. 2. in prin. per Inn. de rest. spo. olim. 1. & sup. de voto. (quod) supp. primo acceptum cũ præceptore hospitalis. (Cum pro actore] cõstrue satis sufficere videatur, q̃ appareat

reat &c.acquisitio facta per regem nepotem,& intendit, q ipse rex cũ vexillis regis & ad opus regni, & vt rex acquisiuit illa, tex nepos donationem aui & patris expoluit in sua petitione dil genter.30.q.vl. iudicantem.extitit in bello super quo fuit facta protestatio(iudici).i.per iudicem[conflet]tpe sniæ,de hoc.f.iure actoris postmodum.i.post litē contestā.exinde.i.ex cā quæ superuenit indebite exordio litis,quia.f.tunc non debebatur.Inn.ibi.non eaci pit, sed determinationem ponit reportare in hac instātia
3 non in alia, vt inf.gl.pen. Et alijs Jnn.Io. mon. q † sententians post specialia debet submittere clausulam generalē, sub qua omnis causa decisionem iustificans valeat comprehendi(vacua)quasi impossibilis, cum certa venditio, vel donatio non possit non hēre concomitantia certi temporis,& loci sm Inn.& vide,q hic dicam super gl. (confe rentur)quasi genera certis tpibus & locis non mensurentur,sed species hēt tps & locū se concomitantia. vnde nec hō vt genus generat,sed hō Socrat.generat. Genera ergo non mensurantur tēpore,quia tps, quod est mensura motus,singularia,q mobilia sunt,mensurat, non intellectua-
4 lia-vt genera(vtilius) contra † promptiores debemus esse ad absoluendum.ff.de ac.& obl.l. Arrianus.ff.de re.iu. fauorabiliores.ergo potius absoluendus esset reus,ēt cum est actio cā non expressa. Item obstat regula,non licer actori J.de reg. iu. nam si reus sine facto actoris acquirat sibi exceptionē li.pen.sibi non prodest.ff.de excu.tut.l.1.§.nimirū.& ff.de ex.mune.l.1.§ quia munera sup.vt lit.pen.c. ff.de test.cā quæ,si ibi hoc in reo,fortius in actore. Dicit Io.mo.hoc obtinere propter æquitatem, quæ hī sup ver. nec prodesset.Item plus grauatur actor,cui generaliter agenti obstaret exceptio rei iudicatæ, vt hic in gl. sic em. & §.munerū.& §.qui ad munera.non obstant, quia vocatio ad munera fuit legitima,quæ ex post superueniēti rā non potest infringi inf de re.iur.factum legitime. decr. ēt allegatæ non obstant,quæ loquuntur in genere,q specie, de qua hic pendet,non comprehendit,ea quo non luit expressum.[Compendio] vide sup.e.li. de testi. dispendia. in si.1.gl.confirmamus.si.sup.de probat.in præsentia sup. de testa. Raynut.& c Rcynald.Prima g'o. ponit diuisionē & summam,gl.ob jcit & dat sex solutiones,instando circa primum,qn cōpetat rei vendicatio,& qn publiciana, & qño in ea sufficit bona fides recipientis. ad hoc signat contrarium de anth.malęfidei & soluit. Quarta glo. obijcit & soluit. Sexta gl. ponit decisam, quam iute probat. Gl.qui si rem.declarat,quod dr de reo, & diuersitatis rōnem reddit.Gl.talis respondet per qōuem, quam distinguendo soluit & remittit. Gl. videtur. arguit & ponit triplicem lecturam.Gl.s.donatio.declarat teat. secundo no. locum in instrumento ponendum,ponit opi.contrariam, tenet primum,q pinbat per 6. iura & per duas rationes. In 3.gl.ibi,non quemadmodū. vide de rest. Raynald.super gl.sed nunquid.& ibi[tradito] tradens fundū si erat dominus,tradit dominium.& ibi. [quod autem non vn. quam]vide de ca.pos.cū dilectū.super 1.gl.& ibi.§.eligere. vide de lib.ob.c.1.super 1.gl In 4.gl.ibi.qui tibi.† qui vendit hæreditatē ante traditionē remanet dominus.& ibi. si aget emptor agri ante traditionem non vendicat. Et ibi, vt inter diuinū. vide in c.1.statim alleg.super 3.gl.In 6.gl. ibi, fundus hostium.hic duo dicit lex libet hō,quæ sequitur, dicit lex si stipuler.& ibi.§. si seruo. cum alieno seruo relinquitur malitia, si scienter debetur æstimatio,secus si ignoranter.In gl.s.ibi.l.vlt.valet emptio & stipulatio tacita de seruo,qui est in potestate hostium,quasi potius im perando tersistit facultas,quā non.& ibi, cetera. io princ. ponit exemplum,cum legantur iuncta ædibus,si ab ædibus fuerint separata,& ibi qui hæredi.in fin.hæc lea & se. pro bant,cōditionem prius existere debere, & quid dicat iste finis.& §.fin.incipit Plauci. vide de iureiur. petitio. super vlt.gl.& l.qui sub conditione. vide de condit.ap.vestū, super 1.glo.In glo.& ideo.ibi.non potest. ibi, ad literam.

quod dicit tex.& quod supplet gl.& ibi.solemus,id venit ad iudiciū,de quo actum est, vt veniat. In gl. sed monasterio.ibi[fundum]si mulier dat in dotem fundum suū, quē possidet,& cuius dominium pet præscriptionem acquirere poterat.& ibi.§.ex conditionali.ex obligatione conditionali spes est in debitum iri, quæ tamen transmittitur ad hæredes,& ibi,sed per actum.vide sup.de inst. cum venissent.super gl.sed quare. In gl.talis.ibi,si multis.lex vltima est.& uide de causa poss.cum ecclesia.super gl.sic. ff. In gl.videtur.ibi,& C.e.t.de test.& dicit idem illa l.vl. quod decr.præsentata.In gl.s.donatio.ibi, optimam. probatur falsitas instrumenti,probando contrahentem in alia ciuitate fuisse, quando instrum scriptū fit.In gl. q faciendum nemo.vide in pra.decr.1.super gl.3.In gl.si idem.ibi, ita vulneratus.ad fin.vide sup.de in.dilecti.super t.gl. & ibi placuit.vide de don.inter dilectū.super 1.gl.In gl.a. in fin. dicunt quidam,q sic agitur, quia locus petitus communiter pertinebat ab abbatē & conuentū.Iōi constat, secutius esse, quādo simul agūt ēt de proprijs.sup.de iud.tām. licet quisq. pro suis agere posset.& ut dixit Io.mo. postea Arc.quando abbas agit pro se & suo conuentu vt hic, qsi que noīe sui monasterij sup.de fid.instr. inter dilectos. in prin. Et hoc propter, quia prælati sunt procur. non diuer. sup.de don.fraternitatē.& iō non noīe suo, sed suæ ecclesiæ,vel dignitatis agunt & defendunt sup.de inst. cum venissent.sup.de dil.literæ.de tell.spo.olim cām. Quandoq. ēt agunt simj ṫ, sup.de psc.auditis.& c.venīs.vide,quod scripsi post Inn.sup.eo.li.de test.præsentiū.in 3.gl. In gl.3. ibi traditio. & C.de pa.traditionib.& ibi præsumitur. idē no.Guil.in Spe.de cā pos.§.nunc dicendū.vet.pen. qui §. maier ā publicianę prosequitur & libellorum super ea. Et ibi,consuetudine.simile,quod no.de vendicante, q eodē
6 libello petit ēt rē exhiberi,in Spe.de ac.vel pe.B.verfic.& no.quod vf. Et ibi. §. aliæ. an † qui incubuit in vendicatione publicianā intentare possit, plene no.ff.de euic.l.minor.§.1.Et tenet ibi gl.q possit,& aliqd d hac uide i Spe. de act.uel pet §.sequitur inf.ver.quid si primo. Et ibi, de iud.licet.& ff.de inst.l.hēbat.1.resp.Et ibi,dominus scitue rit.ergo si non loquitur,qn ipse dñs alienat, licet mala fi. puta in p iudicium creditoris,de hoc in Spe. de præsc. ad fi.per totum, maxime ver.quid si debitor.& uide, qd ibi
7 dixi.& ibi,si diuersa.& potissime rōne auctorū,quia † rei vendicatio est ciuilis, publiciana ptoria a Publicio dicta, vt sup.in gl.& ibi, eundē finē.sad ıē vendicatā, & ibi Gui, & Io.mo.hic.& in fi. Arc.remittit.3.qu. 3.offeratur.In 4. gl.in fin.& sic expressa uocetur.ff.de re. iu. ea pressa. hanc āt expssionē facere nō tenebatur, vt plene no.ff.de lib.ob. c.a.Gl.2.pars.ibi auus,& pf.vt J.§ pro patre.& ibi, liber homo.Gl.ibi distinguit inter stipulationem & legatum & fundū hostiū & nostrū ab hostib. captū. In gl. bonus. ibi secundo impugnat.iuxta doctrinā Isidori.prius nostra sit memus,deinde obiecta confuremus Io.mo. In gl. bene di cebat ibi,de benefazano.all. Inn.C.de do.,p.n.l.1.ad idē. ff.de verb.ob.§.ita stipularus.§.Grisog.Itē sm Inn. ,p hoc facit,quia uerbū donatoris non dirigebatur ad monasteriū de benefazano,sed ad monasteriū de populeto, & iō non uidetur ius quæsitum in rem,sed in personā.ff. de an. leg.l.Caius.ff.de leg.1.quidam testamento.ff.de contrah. emp.l.si.alias si ex aliquibus præsumptionibus appareret, quod de voluntate donatoris fuit, q ad mona. de benefazza.pertinerent donata ipsi mon.de benefa.aliter prouideretur,ar.ff.de leg 3.Luc.§.patre.de rei uend. emptor.§. ancilla.de leg.2.Titia cum testamento.§.Titia cum nuberet.de testam.nos quidem.ff.de don.inter vi.& uxo.l. Sulpicius.C.de don.quæ sub mō.l.1.& 3.In gl. ad hoc.in fin. dicebant Inn.& Io.mo.q in l.si seruitus.§.ff.de ser.urb. præ.& l.seruus.ff.de lib.cā.non quæritur ius in te, sed per sonalis obligatio.In glo.non.in fi.nec ob. ff. de pign. ac. si rem.§.si.quia loquitur in ignorātia, quæ statim oritur ex conuentione secundum Inn.vel secundum Io. mo. dic

eam

eam statim natam, cum conuenit de pignore, sed impeditam quousque solutum fuerit pretium. In contrarium alleg ea. l. §. omnem. In gl. sibi, male allegabant. s. monaci. In gl. bonorum. in fi. in prin. gl. dicunt quidam, quod hic non dicebatur impetrata, seu facta, imo quia simpliciter patris hæreditatem adiuit, vna censetur sua & patris hæreditas. ff. de vulg & pup. sub. sed si plures §. filio. In gl. q si rem. ibi, in actore in casu econuerso. s. cum definit actor habere ius, quod habebat tempore litis contest. distinguitur, quia aut ex facto proprio, & tunc reus absoluitur, aut ex facto rei, & tunc nō absoluitur. ff. de rei ven. si post acceptum. & de cond. fur. si seruus fur. sol. matrimonio, si constante. §. fi. In gl. si enim. ibi, si rei iudicatę ff. de excep. rei iud. si mater. §. eandem. In glo. videtur. ibi, emergent. hoc placet Io. mo. dicit Arc. quod fm iuris subtilitatē ista non valent, quia super eo, quod non erat, non videtur facta litis contest. arg. ff. de arb. l. de his. ff. de excep. rei iud. l. si ex testamento. nec sufficit, q̄ sit in potentia, vel in habitu. ff. de iudic. non quemadmodum. & l. nō potest de aur. & ar. leg. si ita. sed hoc est de æquitate, vt dicit tex. inf. eo. in fi. In gl. s. donatio. ibi, sed dicit cum, idem Gos. in q̄onibus suis. 1. q. in fi. idem Gui. in tit. de inst. edi. §. postremo. alias incipit, instrumentum. ver. quid si locus. & ꝫ. ver. ibi si tractatur, an tabellio possit reficere & locū apponere, & ibi, libellorum. quæ est lex 3. ff. de accu. & licet l. illa in libello accusatoris requirat locum & mensem, falsē in libello conuentionali non sic, vnde dicit hic Innoc. quod

1 † actor non habet exprimere diem in libello, vel locum contractus. sicut nec testis exprimit diem, de fide instru. cum Ioannes. nisi iudex ex causis certis id fieri faceret, vt præ. decr. cum Ioan. ad fi. instit. de act. § curare. & ibi, optimam. ad fi. vbi de hoc. & C. de tabul. generali. lib. 10. & vide quod dixi de fide instr. inter. super ver. facilius. vbi videbis responsionem ad l. pe. de pig. vbi videtur casus in contrarium, cum ibi dicatur per epistolam, quæ caret die & consule pignus contrahi. Sed ibi loquimur de præiudicio scribentis, hic de præiudicio tertij, vt ibi dixi in fi. Et quia lex illa optimā. de ciuitate loquitur, videtur aliquibus, q̄ satis sit ponere ciuitatem, vel castrum pro loco instrumenti, ad hoc facit stilus literarū papaliū, vbi non fit alia expressio, facit proœmium cle. in fin. In contrariū data huius libri ibi, data Romæ apud san. Pet. & c. communiter tenetur, q̄ illa generalis inscriptio non sufficiat, alleg. in aut. qui. mo. na. effic. le. §. quantum vero colla. 6. vbi & diēs scribitur. & pre. l. libellorum. Ad id, quod de stilo curiæ dr̄, respondetur, q̄ ibi locus tacite includitur, s. quo Romani Pontifices more maiorum sedere consueuerunt, facit ff. de insti. & iure. l. pe. & qđ no. sup. de rescrip. c. fi. in gl. pe. & adde quod dixi in Spe. super præ. ver. quid si locus. & ibi, cum causam. t. per id q̄ nota. cum suis remis. retorquetur hæc ratio ad contrariam partem, quia valet dictum testis non deponentis de circunstantijs, sed nō fuit interrogatus, si ergo valeat instrum, sed. vt ibi scripsi s in gl. cām. pars, contra quā deponunt. si non dedit interrogatoria, sibi imputet. si dedit, iterum interrogabuntur. ibi vide. & in fine. super hoc vltimo vide quod no. in Spec. de Instr. edi §. restat. vers. & nor. q̄ tabell. & vers. sequentib. & vt ibi dr̄, Pet. de san. probat hoc per decr. ꝫ e. li. de fo. cōp. Rom. ver. nec clericos. vt ibi & scripsi. In gl. penult. in fin. & sic vno respectu vtilius est cām exprimere per hæc iura, alio respectu est vtilius nō exprimere per hanc decr.

SVMMARIVM.

1 *Scripturā propriā negans de proprio mēdacio conuictus punitur.*

CAP. IIII.

Cum ab vno. Diuisio suner prima glo. [iudicium.] secus, si recitās nō esset de illorū numero. ꝫ c. prox. in prin. [mandantibus] & sic concordant in sententia, & hētur pro uno. C. de erro. aduo. l. 1. ar. ff. de ver. ob. si procuratori. secus si non concordarent in vnam sententiam, in aut. vt iud. non expec. sacras iussi. §. si autem, col. 9. Arc. simul ita recitauerunt Azo & socius, simul vterq. legendo, vt ponit Guil. in Spe. quem allegabo super fin. 1. gl. [pluralis] vt dicit Arc. si esset vnus solus iudex, & diceret sententiam per verbū pluralis numeri, non per hoc vitiaretur, cum ꝫ. excipiatur solū de ele. vt dicatur quasi communiter aliorum. ff. de const. pe. eum qui. §. vilis. & l. & licet. & Io. mo. Arc. secus ad proximum dictum non ad primū [singularis.] contrariū no. In. de ele. in causis. Hol. eo. tit. quia pp. & ambo e. tit. in genesi. & Gui. in Spe. de ele. §. 1. ver. & no. q. & in §. in 2. uer. cōpromissarij. refert quandā electionem p plurale castatā, & dicit non de iure fuisse, all. ff. de duobus re. l. duo. ubi in duobus reis promittendi nō refert inter singulare & plurale facienda, alias non ualet. sup. de ele. sicut cū. Prima gl. sūmat & dicit, q̄ fuerit dubitatio. Tertia gl. dubiū soluit & consuluit. Penul. gl. remittit & quærit & soluit, contra solutionem alle. solutionem fortificat, consiliū dat. scdo quærit et soluit. Vlt. successiue de duobus quærit & sol. In 3. glo. inspexit, uide sup. de fer. c. 1. super 1. gl. In gl. pe. ibi l. 1. deputatus est mēsor ad

1 officiū metiendi & referendi. & ibi cōtra, qui † propriā, negans scripturam prontam de mendacio conuictus punitur. In gl. 1. ibi, hoc dicit. & primo ponit dictum, scdo ipsius determinationē. ibi, oportet. tertio ponit determinatio in dissimilem. ibi licet. & in fi. de hoc in Spe. de arb. §. fin. ibi pone ergo, q̄ unus. ubi inuenies, quod hic posuit Arch. de Azone & socio. In gl. pe. in fi. per p̄dicta patet nō dubia q̄o oli hic disputata de quatuor cōpromissarijs, qui conuenientes noīauere Titiū, & in cū consenserunt, ordinantes die sequenti uocato tabellione electionem facere, quo die adueniente unus ex eis cōtradixit, alter tacuit. q cū duob. psistentib. pnūciauere ca Fo qd actū erat, ea Fn processū transmisit Papæ. q̄rebatur qd iur. Soluebat disputans, q̄ per Papā cōpelli poterant ad perficiendū, q̄ cępe rant, uel si plus placebat, habebat prouidere nominato. inferior āt Papa si ad eum delatum esset negotiū tenebatur eos compellere, ut perficerent, ex quo nullus defectus noīati innotuerat, per e. publicato. Nec ob. protractio, cū illa fuerit ex dolo illorū duorū. nec ob. decr. q̄ sicut, quia hic non fuit simulet nnitatio, imo fuit consensus de pñti. facit q̄ no. 63. d. quanto. In gl. ul. bi non credo. Idē Arc. sup. e. li. de ele. sicut cum. Induci. q̄ epī consueuerunt de se sic loq. de consc. d. 2. te nera. uer. forte dicis. & c. in christo pē. iuxta prin. uer. de natura. & uer. hoc autem. 13. q. 2. quam præposterum. uer. idem nobis. & 61. d. per totum. & facit quod scripsi post Host. de bap. c. 1. super uer. te. & facit inf. de penis. c. 1. in fi. & in fi. eo. li. in ult. gl.

SVMMARIVM.

1 *Sententia non illustris lecta per alium iudice præsente & mandante valet.*

2 *Episcopatus dicitur culmen dignitatum.*

3 *Appellans an possit simul prosequi iustitiam & nullitatem.*

CAP. V.

Et sententia. Sūt duæ partes. Prima ponit dictū regulare & casū exceptū, cui dat simile. Scdo ponit regulā bimēbrē, & in sum. ponit 3. cās nullitatis sententiæ diffinitiuæ. & a prima unū casū excipit. [scripte.] ut ergo sufficere, si in pariete scripta sit, ar. 3. q. 7. postulatus. ubi de hoc. [ab alio.] ubi sol' est. secus si sint plures. i. c. prox. Io. mo. & per hæc duo. c. patet falsum eē. q̄ no. Cy. post Pet.

1 in l. 2. C. de sen. ex breui. reci. s. q̄ † ualet sententia non illustris lecta per aliū iudice p̄sente & mādāte, sicut de stipulatione dr̄ ff. de uer. ob. si procura. p̄ntis. q̄ uide if. de usur. q̄q̄. i gl. ut serui. Ad q̄ rūde per l. oēs. C. de cōtr. et commit. stip. inst. de uer. obl. §. 1. et 2. et simile not. ꝫ. tit. 1. appellatio. in gl. ul. [Recitatione] p q̄ patet, q̄ non eē satisfactū, licet snīa esset scripta, nisi de scripto recitetur et proferatur [proferri.]

[℣.oferri]ǯ.e.ficut nobis.in fi.(Epo] electum cõfirmatũ, vel administratoré epatus non cõprehendit, fic nouissi me disputando terminauit gener meus do.Io.de san.Georgin per hunc tex.quia dignitas & honor, quæ sequuntur, proprie respiciunt consecrationẽ & ordinem epalem, vt clare probat decr.scđ a.de transl.ver.ficut aũt.& de or din.ab epo qui re.epi.ca.1.Inducebat ẽt decr.fane.de pri ui.& regulã, q̃ a iure.ǯ.de reg.iur.[rogatam]quæ etiã debetur ob reuerentiã officij, quod exercent.ĩ.e.li.de off.de leg.c.2.de var.epi.no.tractat hic Arc.de quorũ aliquibus habes in cle.de pœn.fi quis suadente.vers.nec super.& vltra illa epi dñ.ur pupilla cęli Dei & columnæ san.ec.Dei. Item & summi sacerdotes.2.q.7.accusatio.de con.dist.5. de his.& ibi no.quare dicantur summi sacerdotes.q̃nque dr,q̃ eps hẽt personã Christi.Itẽ q̃ est ipsius vicarius.33. q.5.mulier.Itẽ † epatus dr culmen dignitatũ.61.d.Osius. so fi.63.d.si per ordinẽ.sup.de præb.venerabilis.aliq̃n dr dux.59.d.c.1.& 2.q̃nque appellatur fastigiũ.e.d.ordinationes.63.d.mutamur.& exponitur fastigiũ.i.magnitudo vel latitudo.C.de no.co.fa.l.1.iuxta princ.vbi fic exponitur.& vide q̃ scripsi post Host.sup.de re.c.pen.[fulgere]notat splendoris excessum sup.de mag.c.fi.sententiã ẽe diffinitiuam, de qua supr.(ad instar] vide q̃ de hoc scripsi post Inn.de fideiuss.inter ver.cæterũ illustriũ.legistæ vix facentur epos clarissimos, sed Guil.dicit eos spectabiles, in Spe.de iu.om.iu.ver.sed canones.per aliũ sciẽtẽ legere, vt in d.§.sancimus.in auth.vt ab illu.ibi, ne cogantur &c.no.q̃ ex quo istis personis tñ hoc conceditur, ergo alijs non licebit.C.de sen.ex breui.reci.l.vlt.can.2. q.1.statutis.scd̃m Arc.Prima gl.arguit a contrario, illi argumento signat contrariũ & soluit.Secunda gl.quærit & soluit.Quinta gl.all.duas concor.ponit quatuor casus, quib. valet snĩa sine scripto, & alios duos, in quibus est opin.in fi.dat consiliũ, Gl.non cures.soluit dubiũ, dicit vnde sumptum, signat contrarium, remittit.Penul.gl.tex.fortificat, all.5.iura, quærit & soluit, & in eo refert solutionem ad simile, & ponit opi.cõtrariã finis ẽt respon.per q̃onem.In gl.2.ibi, cęcus, sequitur, iudicandi officio fungitur, & ibi certi.iudicant illiterati hñtes causarum peritiam.In gl.3. ibi.§.q̃ si sua snĩa.debet arbiter cãm diffinire, & non id alterius arbitrio committere.& ibi.§.factus.vide in decr. ǯ.statim all.in 2.gl.In quiota glo.ibi.§.sancimus.iudices vsque ad magnificentissimos illustres causas pecuniarias & iniuriarum agunt, & defendunt per alios.& ibi.1.& l. præ.in fi.in modica summa, vt duorum aureorum nõ datur actio de dolo.& ibi.l.1.vide in c.statim all.super vlt. gl.& ibi oĩum testñ.quæ tenet, cõscientia principis oĩum testamentorum solennitatẽ superat.& ibi, de plano.ponit casus duos, de plano proconsul expedit.ff.obsequium, q̃ debetur patronis & parentibus &c.& ibi l.fin.dicit ibi finis, q̃ legũ austeritas patris litigantiũ mitigatr, & ibi, hoc inter.testamentum inter liberos factum tunc infirmatur, cũ pr̃ 7.testibus declarat, nolle illud testamentũ valere, & disponit aliam voluntatẽ, vel ẽt testamento perfecto, vel in non scripta perfecta voluntate.& ibi, contractus.non aliter valent contractus, quos in scriptis fieri placuit, nisi prius instrumenta in mundum deducta, subscripta & cõpleta fuerint.& ibi.l.2.& vlt.illa iura dicunt de scripto debet legi snĩa.& ibi, cũ antiquitas.§.fi.sufficit testatorem propria manu scripsisse testm̃, & hoc in scriptura testari, etiam si postea non subscribat.In gl.pe.ibi.§.dies in bonorum possessione, quæ requirit causæ cognitionem, dies sessionum inspicientur.i.quib sedere potuit iudex.& ibi.§. sancimus, ibi dr.q̃ sedẽt iudices, cũ iudicant.& ibi.§.sedebunt.pedanei iudices sedebũt mane, meridie & vespere.& ibi quod meo.§.si venditorẽ.vide de cõsu.c.2.super vl.gl.& ibi.l.1.ante mediũ.patritius, & certi honorati cõuẽti post depositã administrationẽ sedẽt in sacrario iudicij ǯ.iudicẽ & sup.alios litigãtes.& ibi.§.qui sella.seqtur, aut letica vehitur, ire non agere dr.& ibi, prolatura.Canonne.in §.statim all.& ibi, honorati.honorati litigãtes tempore, quo causæ tractantur, non consecrent iudicib. In gl.2.ibi, nescit, legere.de hoc per Compo.de consu.ad nostrã.& in Spec.de sent.prola.§.sequitur.in prin.& ibi. Italiæ.& hoc placet Accur.C.de sen.ex breui.reci.l.fi.in 1.gl.sed vt dicit Arc.idem faciunt cardinales, & auditores curiæ & cõiter hodie omnes iudices.In gl.3.in fi.appellatio vero, licet in hoc casu non habeat effectũ suspendendi, vel extinguendi, habet tamen effectum deuoluẽdi
3 secundum Io.mo.& Arc.de hoc.& an † simul possit appellans prosequi iniustitiam, & nullitatem per Ho.& Inn.su.de bap.dilecto.In gl.C.de, ibi.§.sãcimus.ibi.no.5.gradus magistratuum, & vide satis in Spe.de iuris.om.in.in 1.& 2.col.& ǯ.col.5.& 2.q.7.anteriorũ.Arc.& ibi, breues sunt causæ, & tamen in eis de cal.iuratur, q̃ dic vt in Spe.de iura.cal.§.1.ver.quid si causa iudicat.dicunt quidam personaliter, secus si deleget.Inn.contra de lib.ob.c.3.& Spe. de li.con.§.nunc dicendum.ver.sed nunquid, ipse tamen in ver.ibi præce.intelligit hoc solũ de minorib.causis.& Ho.idem in præ.c.1.& ibi scd̃m Ho.& Phy.alternatiue rñ.& in fi.de hoc in Spe.de sen.prola.§.iuxta.ver, non valet ẽt.
2 & an præsumatur in scri.lata ibi no.Et videas ẽt q̃d not. in Spe.de ap.§.1.ver.& notabiliter.In pe.glo ibi nmebit.de hoc.C.de sen.ex breui.reci.l.1.& in Spe.de sen.prola. §.iuxta.ver.quid si pronunciat, & ver.se.& per Ho.in prę. §.qualiter.e.ti.post prin.& ibi, non stare.aĩa.n.sedẽdo, & quiescendo fit prudentior.& Hier.super Dan.7.c.ibi, antiquus dierũ sedit.sic dicit, sedens describitur.vt maturitas snĩæ cõprobetur.& ibi, meretur.dedi remiss.su.de dila. c.2.ad l.voluit.ff.de interro.actio.& ad Spe.de dila.ad fin.

De appellationibus. Rubr.

S V M M A R I V M.

1 *Disquisitio iuris partium non debet fieri nisi partibus præsentibus vere, vel interpretatiue.*

2 *Notorium iuris licet releuet ab onere probandi, non tamen ab onere excipiendi, vel exprimendi.*

3 *Iudex tenetur exhibere apostolos petitos, etiam si non recipiat appellationem.*

4 *Iudex an possit post delationem terminum constituere appellanti.*

5 *Iudex si non præfigat terminum, neque etiam pars, expectabitur terminum iuris.*

6 *Appellatus ad aliud non tenetur, quam ad prosequendam causam vel articulum appellationis.*

7 *Iudex a quo si detulit appellationem, & iudex appellationis sit papa, vel archiepiscopus, vel delegatus eorum, procedere potest in causa appellante muto.*

8 *Iudex, cui commissa est causa appellationis, an possit cognoscere de nullitate sententiæ.*

9 *Appellans a diffinitiua si infra terminum præfixum non prosequitur, rata manet sententia.*

10 *Apostoli vnde dicantur.*

11 *Clericus litigans cum episcopo, an possit vrgere ipsum episcopum appellantem ad personale iter ad curiam.*

C A P. P R I M V M.

Cordi nobis. Diuisio in 1.glo.sic incipit lex 1.C.de inst.Co.& idem verbũ C.de ind.apertissimi.circa fi. [minuere]& hic optime facit hæc consl õ capiens appellantes qui ad prorogationẽ intẽdunt scd̃m Boa.[releuare] sic sup.eo.lib.de officio leg.officij.si quis.cui interfit.2. q.6.non solent.de elect.inter respon.Archidiac.(iudicio) dicitur iudicium, ex quo quis citatus est, de foro compe. c.penul.de offic.deleg.gratum.& c.licet, Host.& Pet.vnde exponit Io.mona.& Archid.iudicio ab acc.iudiciali
1 in quo est iudicium.i.iuris partiũ disquisitio, † quæ fieri

non debet niſi partibus pſentibus vere, vel interpretatiue,
vt quia contumaciter abeſt, vel extra ter. quærit Hoſt. qđ
ſi ipſe iudex appelletur, reſpōdet, hāc conſtitutionem de
bere ſeruarj, q̄uis extra ius fiat, alle. ſup. eo. de priore. & c.
cū ſit romana. §. ſi vero. [Interlocutoria] quæ ſnīa ſit inter
locutoria, vide in cle. de ſeque. c. vno. in 5. glo. & de hoc
Arc. remittens ad ſummam Hoſt. de ſen. §. quot ſint eius
ſpēs, in prioc. ver. ēt inuenies, an interlocutoria tranſeat
in rem iudicatā, de quo hic per eum, Io. mo. ponebat hic
dictū Tulij dicentis, ꝙ interlocutio eſt locutio inter prin.
cāæ, quod eſt citatio. inſt. de pœ. te. liti. §. ſi. & finem. qui eſt
ſnīa. ff. de re iudi. l. 1. aliter ſumitur. C. de epiſc. & cler. oēs,
§. prætetea [grauamine] illato vel comminato. ſup. e. cū ceſ
ſante. ſm Arc. q ponit hic opi. Goſ. de probatione graua-
minis, quā poſui ſup. e. li. de excep. pia. ſuper verſ. iudex.
ver. pro hac ēt facit. (cauſam) ſi non eſt notoria ſm quoſ-
dā, dicentes, ꝙ ſi eſt notoria, non tenetur exprimere, fa-
cit ꝙ no. ſ. vt li. non cont. accedens, inf. in ſi. t, glo. qđ eū.
ibi tn̄ Inn. & Gui. na. dixere, ꝙ cāæ ibi fuerant expreſſę in
appellatione, ꝙ ēt ponit gl. Dicit hic Arc. primū dictū ꝓ
cedere, cū appellatur ad aliū q̄ ad papā, ſed cū appellatur
ad papā, vt hic, hoc nō placet. Et decre. accedens. loqtur
de app. interiecta ad Papā. Dicas ergo, vt ibi dixi ſuper i.
gl. ꝙ licet notoriū iuris. ſ. ꝙ ſi cā rōnabilis & facti, ſ. ꝙ ſit
2 † vera, releuet ab onere ꝓbandi, non tn̄ ab onere excipiē-
di, vel exprimēdi. Itē ſcias, ꝙ hic dr̄ de expſſione cāæ non
hēre locū, qn̄ in maiorib. reſeruatis appellatur ad papā, ſm
Hoſt. p decr. vt debitus. e. ti. dic vt ibi dixi in ſi. ſ. e. lib. de
ele. quis. 6. gl. (In ſcriptis] quid ſi dū ſubdit' ſcribit appel-
lationē, iudex ēt ſcribit excōicationis ſnīam, q̄ primo pro
fert, & poſtea fit appellatio. Dicit Hoſ. ꝙ non valebit ſnīa.
all. de ſen. exc ꝑ tuas. vide ꝙ plene dixi ſup regula, cū ſūt
partiū. in qōne. Ipſe ēt Hoſt. remittit ad ſum. de ſen. & re
iud. §. qualis. & §. puta. (De ſubdito] qui vero prius appel
lauerat, & poſtea excōicatus eſt, diſtinguit, an ap. fuerit
iuſta, & tunc non valet ſnīa. de off. del. cū olī abbas. in ſi.
an iniuſta, & tūc valet. Quærit ēt de ſubdito, qui nō appel
lauit. ſed appellare intendēs protectioni ſuperioris ſe ſup
poſuit. rñ. ꝙ non eſt vis facienda in verbis, ex quo de men
te cōſtat, de ap. ad audientiā. de ver. ſig. in his. Idē Io. mo.
(aſſignare] ſit aſſignatio verbis, nutu, teſtō, vel codicillis.
Et vide ꝙ no. ſ. e. appell. vl. gl. & ꝙ ibi dicam, ꝙ hic ponit
Arc. (pcipimus] ꝙ pcipitur, iperat, & ſi non fiat, pęnā hēt.
3 14. q. 1. ꝙ pcipitur. de ver. ſig. in his. Dicit hic Hoſt. ꝙ † a-
poſtolos petitos iudex exhibere tenetur, ēt ſi nō recipiat
appellationē, nō petitos exhibere nō tenetur, vbi appella
tionē nō recipit, ſed vbi recipit, tradere tenetur ēt non pe
titos. Et ſic itelligit C. e. tit. l. eos, ad ſin. in aut. vt nulli iu.
§. illas vero. col. 9. alias punitur, ar. C. e. qm̄ iudices. ſm H.
Sed Arc. intelligit. ꝙ pęna ſit arbitraria, ex quo certa non
eſt ſtatuta. ſ. de offi. del. de cauſis. cū cōcord. [proprio di
cto) facit quod no. C. e. l. iudicib. Parti vero petenti non
nocet, ꝙ dati nō fuerint. ff. de li. dimiſ. l. vna, C. e. ti. l. 1. 2.
q. 6. poſt appellationē, (exhiberi) per hoc vr̄, quod gratis
cōcedi dēāt apl̄i, de hoc in cle. e. ti. q̄uis. in gl. ſępius. In q̄
bus apoſtolis. & cur. appellatio ſumi potuit ex l. ſciendū,
ff. de app. reci. vel non ſit dimiſſa, q̄ nec admittenda eſt,
vbi aperte eſt iniuſta, remittit Arc. 2. q. 6. ad Roman. ff. nil
inn. ap. pen. l. 1. in pri. (reuerentiā] quid dixerit Hoſt. de re
miſſione facienda, vbi dati ſunt reuerētiales apl̄i, dicā ſ.
e. ca. a. 1ſi. ſuper ver. deferens. delatū dicit H. & Arc. quod
ante conceſſionē horū apl̄orū. ſ. delatoriorū ſm Io. mo. in
ptāte iudicis ē reuocare grauamen, & ſic intelligit ſ. e. cū
ceſsāte pęna. no. ſ. e. ti. cū appellationib. ver. remittit Arc.
4 an † vero poſt delationem poſſit terminū conſtituere ap-
pellanti, ibi dicā ſuper ver. iuriſdictionē. & litera ſequens
aperte probat, quod poſſit, dū ſtatim ſubdit, poſt hoc &
poſt traditionem apoſtolorū. Hoſ. vel. i. poſt q̄ fuit appella
tum & delatū, ſm Arc. [appellatus]. i. is contra quē appel
latum eſt. & dicit hic Arc. quod ſi appellans impetrat lite

ras extra iudiciū ſuper negocio, quo appellauit, non va-
lent literæ, niſi ſuper appellatione, ſi appellatus appella-
tori cōſenſerit, vt hic, ſup. e. ſępe. vel ſi alias intereſt appel
lati. ſ. de reg. iur. mutare. cū conc. ſupra e. li. de ele. ab eo,
alias non eſt ei deneganda iuſtæ plenitudinis licentia. 2.
q. 6. ſi quis libellos. vnde dīt quidam, ꝙ in decr. ſ. de re-
ſcr. ex par. S. interfuit appellati, ꝙ appellans proſequeretur
appellationem, & hoc hic notauit Inn. dicens ēt, quod ap
pellatos nec līas impetrare pt ſup appellationis proſecu
tione, nec ad aliū iudicē ire, niſi ad quē eſt appellatū, q̄diu
appellans appellationē proſequi pt, ꝙ non poterat in ꝓ.
decr. ex parte. pp lapſū anni, remittit ēt no. per eū de ma.
& obed. dilecti. & ſ. e. lib. de ele. c. 1. (Et petierit] in cauſis
beneficialib. non eſt hæc petitio neceſſaria. & tene quod
habes ſup. e. li. de ele. c. 1. & ſm Inn. dicit, petierit, antequā
literæ ſuper app. impetratæ ſint, vel ēt appellans miſerit
nunciū per impetrationē, tunc. n. cū iam non ſit res inte-
gra, non hēbit locū eius petitio, niſi forſan malitioſe feſti
naſſet nuntiū mittere. ſup. c. oblatæ. Itē no. Inn. quod ap-
pellatus hoc, ꝙ hic dr̄, petere pt, ēt ſi iudex nullum termi.
a pein. proſequendi præfigat, quia tūc ipſe appellatus ter
5 mi. ſuæ proſecutioni præfigere poterit. † Si tn̄ nec iudex,
nec pars terminū præfigat, expectabitur termin' iur. ſup.
eo. oblatæ. Dicit tn̄ Inn. & Io. mo. & Guil. in Spec. e. tit. §.
qua. nullū terminum pt pfigere appellanti niſi iur. grauē
etenim eſſet, ꝙ actor & appellans, cui pfigitur terminus
proſequendi, illū metiatur ex voluntate rei. ff. qui ſatiſd.
cog. de die. in pri. Itē licet appellans, vel iudex poſſit ter-
minū iuris dimittere, de appellato non eſt ſtatutum, ergo
beneficiū alterius non lædet, vel minuet, cui non eſt con
ceſſum. ſ. de reg. iur. indultum. arg. ff. de iuriſ. omn. iud. l.
idem. in ſi. rñ. ergo decr. locū hēbit, vbi eſt pfixus termi-
nus a iudice, vel ab appellante. Vel poterit petere appella
tus, quod quandocunque inf. iur. terminū volet appellās
proſequi appellationem ſuam, debeat cōparere inſtruct'
ſuper principali, & tunc non poterit appellans impetra
re, ſed oportebit eum portare acta ad curiam, & facere
citari aduerſarium, vt hæc decret. innuit. Quarto no. qđ
6 appellans hanc petitionem facere non poteſt, quia ap-
pellatus ad aliud non tenetur, quam ad proſequendam
cauſam, vel articulum app. ſed non principalem. Huius
dicti rō ſatis patet. appellans. n. ante ſententiam innuit ap
pellationē legitimā, & per id principale forte delatum ad
iudicē appellationis, appellato ergo petenti id, ad quod
tendit, reſiſtere non poterit, ſed appellatus reſiſtendo ap
pellationi innuit principale non delatū. Non ergo miro,
ſi per appellantem ad portanda acta principalis cāæ aſtri
gi non pōt. Ipſo tn̄ appellato inuito, qui ad hoc tendit, qđ
facit remiſſio, & condēnatio in expen. petere poterit ipſe
appellans remiſſionē, qđ dic vt ſup. e. interpoſita. §. 1. &
per hūc reſpectū eſt q̄dā paritas inter appellantem & ap-
pellatū ſm Io. mo. quia quiſq. ipſorū inuito aduerſario
obtinet id fieri, ad qđ tendit aduerſarius. Quinto ſcias,
quod Inn. tenuit & Hoſt. ponit, quod qn̄ nō eſt termin' ap
pellationi præfixus, tn̄ recepta eſt appellatio, ſi appella-
tus eſt apud iudicē app. & appellans eſt abſens, tn̄ eſt pre
ſens procurator eius, qui ſuper appellatione vult literas
impetrare, tunc appellatus ſi vult, ſemper debet obtinere
quod literæ non impetrentur, ſed citetur appellans, vt co
rā iudice, quē elegit, procedat. Et idē dicit in appellante,
quod dēt obtinere citari appellatū, ſi velit, & phibere li-
teras impetrari per eū. Ordinariū. n. ē, ꝙ iudex ap. de ap-
pellatione cognoſcat, niſi iuſta cā alijs cōmittat, imo vt di
cit Hoſ. aut. vt de fun. vn̄ ſūpta fuit auth. ad hæc. C. de iu.
vult, ꝙ is, ad quē appellatur, oīno per ſe cām audiat, & vi
de de off. deleg. ſuper qōnum. in gl. ſi cā, hæc curia non ſer
uat, quod cogat partes ibi ꝓſequi cās, q̄ de ſui natura nō
ſunt in curia, etiam ſi altera pars id petat, vnde opor-
tet de gratia id impetrari a Papa, vt pars citetur ad cu-
riam ſuper cauſam, quæ de ſui natura non eſt in curia

proc-

procu. [instructos] sic ꝭ.e.2.de ele. c. 1. & vide qđ ibi dixi
ꝭ.ver. instru.de do. & cõtu.c.fi. Et putat Arch. sufficere ꝑ
curatorẽ causæ principalis, licet inuitus non conpellatur
prosequi articulum appellationis. ꝭ. de procuratoribus.
non iniuste.in fi. [agendum.] ꝭ. de procur. accedens [Cau-
sam] etiam principalem, vt si nobis.no. pro opi. ꝙ in papa
locũ habeat decre. ista [finito] si talis erat appellatio, sine
qua terminari non poterat causa principalis, alias cõtra.
ꝭ.e.super eo. ſm Inn. Alij intelligunt indist. in c.te, ꝙ hic al
ternatiue dicitur quoad cognitionẽ Papæ, qđ forsan est
verius ſm Arc. [partium) resolui potest plurale in singula
re, sic ꝭ.eo.accepta. & sufficit cõsensus appellati, vt no.In-
no.& Host. sup.eo. vt debitus. & vide quod ibi dixi super
ver. remittat. vbi inuenies, quod circa id addit Compo. in
decre. prima. sup.e.lib.de ele. sed, Pe. de sa. somniauit hoc,
primo dicens, ꝙ videtur sufficere consensus apppellantis
solius, cum in ipsius optione sit, appellationem prosequi,
vel redire ad iudicem a quo appellauit, sup. eo. cum sit. &
c. interposita. §. 2. postea subdit, ꝙ id non credit, sed neces
se erit, vtriusque partis interuenire consensum, quia for-
san interest appellanti, vt causa tractetur coram priore iu
dice plus sibi fauorabili, vel expedienti. istud non conclu
dit requiri consensum appellantis, qui ad exclusionem
primi iudicis tendit, dic vt etiam nunc dixi in gl. in cau-
sis. versic. 4. quod prius dixi est ridiculosum. Non enim se
quitur, si possum renunciare appellationi, vel illam prose
qui, ergo possum, inuito aduersario principale deducere
coram iudice appellationis, non cognito an bene appella
uerim, & ideo bene, quod prius dixi. Sed secundum prędi
cta vides, ꝙ iurisdictio iudicis appellationis potest exten-
di, nec hic proprie fit prorogatio, sed exceptionis omissio
secundum Inn. qui remittit ad id, quod notauit de offi. de
7 le. prudentiam. quod etiam tene. † ꝙ si iudex a quo detu-
lit app. & iudex appellationis sit Papa, vel archieps, vel
delegatus ipsorum, procedere potest in causa appellante
inuito, licet in scriptis non appellauerit, nec cãm assigna-
uerit, nec apostolos petierit, alle. de fo. competenti. signi-
ficasti. & c. Romana. melius ꝭ.e.cũ appellationibus. Que-
8 rit Arch. an † is, cui cõmissa est cã appellationis, possit co-
gnoscere de nullitate snīæ & pronũciare & determinare,
si illã inuenerit esse nullã. Dicit ꝙ sic, per l. si expressim. ff.
eo. ej. & ff. quæ sen. sine app. rescin. l. 1. & quasi per totũ. &
C. quando prouocare non est necesse. l. j. & quasi per totũ.
Et videtur casus. ff. sa. etc. l. quidam. ff. de ope. li. l. vltima.
& remittit ad no. per Inn. sup. eo. dilect. vt ibi satis scripsi
in vltima gl. [Procedatur] & semper debet procedere in
negotio principali, nisi dimittat propter probationes re-
motas, vel alia iusta impedimẽta secundũ Inn. [debebit]
lite regulariter cõtestata. sup. de rescr. cãm quę. Host. [sta
tuit] vt sine expressione causæ & sine scriptura viua voce
illico liceat appellare. C.e. litigatoribus. ean. 2. q. 6. in fi.
vt no. in præ. l. ff. e. l. 2. & itelligitur illico. i. antequam di-
uertat ad extraneos actus. Alij dicũt, id fieri posse, cum iu
dex sedet pro tribunali, arg. ff. de in inte. rest. l. diuus. Hu-
go dicit illico. i. eadem hora. Lan. dicit, in prima die. ff. de
ap. a snīa. vnde dicebat Tã. prima die sine scriptis posse ap
pellari. ff. qñ app. sit. l. 1. §. die. & §. si qs. Sed Arc. dicit, hoc
non esse verum, nisi iudice adhuc sedẽte pro tribunali, &
si post latam snīam sederet p magnã horam, poterit sem-
per sine scriptis appellare, & dicetur apud acta appellatũ.
Secus si diuertit ad prãdiũ, vel ad alios actus, hęc proban
tur. ff. eo. l. 2. C. eo. ti. eos. § si autem Quandoque tñ illico
sumitur pro triduo. C. de iud. l. fi. statuit etiam antiquitas
secundum Hostie. ꝙ † si appellans a diffinitiua ꝭ. terminũ
præfixum non prosequitur, rata manet sententia. sup. eo.
cũ sic. & ca. sępe. vers saluis. Item ꝙ si propter metum iudi
cis nõ audeat appellare, sufficiat protestari, quod dic, vt
sup. eo. si iustus. In his & similibus q̃ antiquitas statuit. nil
hic immutatur, præmissa quatuor quæ ponit gl. dicit Hos.
& alia requirit in appellatione facta in iudicio ante snīam. &

cã grauaminis illati, vel comminati. sup. e. cum cessante, &
ꝙ causa sit legitima sup. e. cum speciali. §. excessu. & ꝙ sit
expressa, sup. e. cum cãm. in fi. & ꝙ sit vera. Item ꝙ no fue
rit sua petitio admissa, hæc duo parent sup. c. interposita.
Item ꝙ quia non admittebatur, ideo appelletur. sup. e. tit.
dilecto. in fi. vnde iuris ignari sunt, qui proponunt excep-
tionem, & appellant in ipsa propositione, nõ admittitur
ibi de hoc & ꝭ. de testibus. significauerunt. Expectent er-
go, vt dicit Ioa. mo. ꝙ non admittatur, vel repellatur peti-
tio, vel exceptio, vel ꝙ procedatur ad ea, quæ se non com
patiuntur cũ exceptione proposita, vt ibi, & e. tit. ex parte.
2. [Vltimum] ꝙ ꝭ. ro. dies. ꝭ. c. Rom. de confir. vtili vel inu
tili. bonæ. de re iu. ꝙ ad consultationẽ. [Non appellans)
sic sup. e. personas. & c. irreprehensibilis [Examen) ꝭ. e. cõ
suluit. & c. vt debitus. Et exponit Arch. in iudicium. [Con
demnandus.) Pe. de san. cuius dictum vide in Spec. de ex-
pe. §. nunc videndũ. in princip. & vers. quid de appellato.
Hic tractat de appellato, an si succumbat, condemnetur
in expensis. Et ꝙ sit condemnandus inducit, quia regula
est, victum victori condẽnari in expensis. Secundo, quia
ęqualitas debet esse in iudicio inter actorem & reum, sed
appellans condemnaretur, ergo & appellatus. In contra-
riũ adducit, quia hẽt bonã præsumptionẽ pro se, sed error
probabilis excusat ab hac condemnatione. sup. e. li. de ele.
c. 1. in fi. Vide ꝙ scripsi de dolo, finem. super gl. sed tũ qd.
ad finem, vbi remissio. dedi. & ibi inuenies dictum Innoc.
ꝙ ponit hic Io. mo. & Arc. ꝭ. appellatum excusari, nisi qñ
snīa esset euidenter iniqua, quia tunc cessat excusatio iu-
sta. Quare autem non condemnetur, ratio duplex ibi no.
prima, quia habet iustã cãm litigandi. Secunda, quia non
agit, sed patitur, ibi vide. Sciẽdũ, ꝙ Io. mo. posuit hic quos
dam casus, quibus non fit condemnatio expensarũ, quos
omitto, quia noti sunt, & alibi satis habentur. sup. de do-
lo. fin. de pęnis, calumniam. cum suis remissionibus. [Cõ-
tempserit) contẽnere est non curare & aspernari, & tunc
proprie contemnit, qñ sine cã non paret, vt no. 2. q. 7. me-
tropolitanũ. [Equidẽ] coniunctio copulatiua (Insurgant]
sic C. de adulterijs. cum vir. ibi, iubemus insurgere leges.
Prima gl. summat & diuidit. Quarta gl. respondet per quę
stionẽ, an in appellatione extra iudicium non a iudice in
teriecta locum habeat hæc constitutio, & ponit duas opi.
& secundam dicit tutiorem. Quarta gloss. no. ponit duas
opiniones Gof. & contrarias Bern. Sexta glos. respon. per
quæstionem, an in appellationibus ad alium, quã ad pa-
pam locũ hẽat hæc constitutio, ponit duas op. contrarias
quas in fi. determinat. Gl. istud. ponit duas opin. contra-
rias & quærit & soluit. Gl. quia non. primo soluit dubiũ.
secundo ponit quid addit hoc ius nouum. Tertio signat
contrarium, quod quadrupliciter soluit. Glos. non dixit.
ponit opinionem, quam determinat. Glo. quare hoc. obij
cit & soluit. In gloss. 5. ibi, quidam estimauerunt. vide de
fide instr. contingit. super 2. gl. Quarta gl. ibi, nam quod.
§. fi. si cui penus legata sit præter vinum, omnis penus le-
gata videtur excepto vino. In gl. instanter. ibi. dimissoriæ.
sunt dimissoriæ, quæ vulgo dicuntur apostoli, sic dictæ
pro eo quod causa ad eum, qui appellatur, dimittitur. In
gl. quia no. ibi, quicquid astringendę. ꝙ astringendæ obli
gationis causa dictum est, nisi id verbum exprimatur, in-
telligitur omissum. In glo. vltim. ibi si prætor. non debent
esse elusoria edicta & decre. prætorum. In gloss. 1. in ũn. &
secundum hoc. secunda ibi sancimus. tertia ibi, his quæ,
quarta ibi, quod si. Io. mo. diuidebat in sex. de secunda fa-
ciendo tres partes, quæ secundum eũ primo dat formam
appellandi ante diffinitiuam. secundo ibi, in quibus. in-
format quid facturus sit iudex, a quo appellatum est,
tertio ibi, post hæc. tractat viam in hmõi procedendi. de-
mum de quarta facit duas, et prima puniat appellãtem,
secunda appellatum In quarta gl. secundum Inn. In. mo.
& Arc. & facit cle. eo. ti. appellanti ostendit aũr sic, is, cui
dantur apostoli, dimittitur de vno iudice ad alium, & iõ

literæ tales vocantur dimissoriæ. ff. de lib. dimis. tunc aũt proprie dimissus est, quando de vno iudice ad aliũ missus est. 2. q. 6. post appellationem. ex quo patet, ꝙ de iudice loquitur. Cum appellatus appellantem non possit a se dimittere. Appellans vero a iudice fatetur illum suum iud. sed dicit, ꝙ eum grauauit & extra iudicium, & ideo ab eo appellat. Itẽ is, qui non esset iudex, sed pars tantum, nõ p̃figeret terminũ appellanti, ꝙ hic facit, vt sequitur scdm Inn. dat Arc. post Io. mo. exẽplũ de illo, qui prouidet alicui de beneficio meo, vel mihi debito me non vocato, vel de beneficio, ꝙ possideo. ĩ. de præb. licet ep̃s. vel scdm Arc. in casu sup. de præb. cũ scdm Arc. vet. inde est. ibi recitato, vbi scdm eũ optimũ arg. cõtra illos, qui cõferunt benefi. nõ vocatis his, quos res tangit. Ad idẽ de æta. & qua. accepimus & ibi concertationi. de diuersis extraiudicialib. appellationib. ibi dicã post Io. mo. super glo. 2. & ibi in iudicio appellatur, tutũ est etiã, cũ appellatur extra iud. puta in electionibus apostolos petere scdm Franc. & ita seruatur. vnde dicit appellans, apostolos peto, si scit eos qui dare possint, vt no. inf. c. super. In gl. no. ibi nouũ. decretalis .n. vt debitus. solum requirebat cãm probabilem exponi. & ibi, ab iniqua. Inn. remittit ad nota. de noui oper. nunc. c. penul. & in fi. concord. vide inf. eo. non solũ. 2. resp. in t. gl. In gl. maxime ibi, scdm quosdam Pet. de sa. & Boa. qui intelligunt quo ad formã appellandi, & apostolorum petitionem non quo ad deuolutionẽ, vt sequitur ibi scdm Host. & Arc. quẽ vide. 3. q. 5. quia suspecti. Et hæc vera quo ad deuolutionẽ negotij principalis, hoc probat, ꝙ sequitur in gl. ipse tñ Host. latius intellexit, vt patet ĩ. gl. 2. & ibi, restringenda. sup. e. li. de ele. statutũ, sic ẽt priuilegia restringuntur scdm Host. de priuil. sane. de off. le. ꝙ translationẽ. In gl. verbo, ibi. facto, dicit Inn. quod prudenter facit, si corã testibus exprimat omnia grauamina pro quib. vadit, vel nunciũ mittit, tñ si qñ appellat viua voce, ad hoc tenetur, vt sequitur, quare non qñ facto, & hoc idẽ no. in c. vt debitus. & facit quod no. sup. e. dilecti. in gl. quoniã. Prius dicit Arc. qđ dato, quod appellans facto hoc non faciat, non putat. quod incidat in illã constõnem, & ponderat quod Inn. dixit, eũ prudenter facere, quasi nõ necessario. In gl. istud. ibi. si les fieri per alia documenta, vt ibi patet in fi. & dicit si determinandũ, quod notauit in sũma e. ti. §. qualiter. fatetur tñ Host. quod contraria opi. est expediens, non tñ sic astringit. quod ad non scribentẽ pœnã huius constõnis extendat. Et ibi, possit probari vnde secundũ eũ priuata scriptura nec probat appellatũ, nec probat appellationis formã, & cũ scriptura ad hoc fuerit inducta, vt obuiet appellanti, si variare vellet. 1. q. 7. saluberrimũ. 27. q. 1. oẽs feminæ. & quod no. 20. q. 1. vidua. Dicit Host. quod licet cõsuetudo hẽat, quod priuata scriptura sufficiat, mõ tñ per id satisfactum vr̃ menti huius constitutionis, q̃ vult varietatẽ euitare, quare tutius dicit, qđ sequitur in gl. all. ẽt ĩ. de sen. exc. cum medicinalis. §. exẽplum. vide in Spe. 4. p. e. t. §. 1. ver. & notabiliter. In gl. e. f. stinc. ibi. auger. ff. depos. l. 1. ĩ pri. & vide quod dixi post Host. de cõsu. ad nostrã. & in fi. melius C. de vete. iur. enu. l. 2. §. sed quia. In gl. instanter ibi. 10. dies. dñt hic Host. & Pet. de sa. a tempore appellationis. alle. C. e. ti. qñ nonnulli. & l. iudicibus. caron. 2. q. 6. in fi. prima lex nil probat. secunda probat cõtrariũ. & vide ꝙ plene dicam ĩ. e. ab eo. super 1. gl. Inse tñ dixit secundũ id intelligendum, ꝙ no. in sum. e. ti. §. qualiter. sub §. vbi vero. ptorum, & maxime vers. sed in superiorib. Et ibi ab eo. quod dic, vt in cle. eo. ti. c. q̃uis. Dixerat aũt hic Inn. ꝙ non petens renũciat appellationi, nisi per argumenta pateat, eum velle prosequi appellationẽ. vt si ad illam prosequendam mittat. hoc reprobatur in præ. decre. ab eo. Et in fi. dicit Pet. & Host. ꝙ
10 † dicuntur apostoli ab apos, quod est de, & tolos, quod est missio, quasi dimissio, quam facit vnus iudex ad aliũ, sic etiam de apostolis dicimus, ꝙ a Deo, vel de cęlo missi fuerint. vide in Spe. 3. p. e. §. sequitur. vbi ponit Guil. 5. species apostolorum conuentionales, testimoniales, dimissorios, refutatorios & reuerentiales, & ibi ponit apostoli formas. In gl. ꝙ si, ibi postea. i. ex quo petiti fuerunt apostoli, scdm Host. & no. quia per hoc vult ponderari t̃ps petitionis non denegationis. Contrariũ no. ĩ. e. vt sup. in gl. [illegible] pe. & vide qđ ibi dicã. In gl. no. dixit. in fi. dixit ergo Host. per hoc satis patere id, quod de apostolis dr̃ in oĩbus iudicibus locũ hr̃e. In gl. solet. ibi dubitatur. ad hoc ĩ. e. cũ [illegible] li. §. excessu. & ibi de veritate, de iustitia puta propter dubiã opinionem secũdũ Abb. qui ponit exempla per no. in decr. vt debitus. e. ti. Et in fi. secundũ Inn. dicit Host. ꝙ illã non incurret, dũmodo id non fecerit in grauamen alterius partis per gratiam, vel per sordes vt ibi. In gl. non da
11 tur. in fi. alias secundũ Pet. & Abb. vilis † clericus litigans cum ep̃o ipsum episcopum appellãtẽ vrgere põt ad personale iter ad curiam. Idem de milite, vel alio litigante cum rege, ꝙ esset absurdũ. In glo. t. ibi instrumentis. de testibus. n. hoc non intelligitur sup. de fideiuss. constituti. Inn. & Arc. In gl. per appellationẽ. vel secundũ Io. mo. & Arc. finito per lapsum termini ab hoĩe, vel a iure statuti. sup. e. sæpe. ĩ. eo. Romana. §. si uero. hoc non placet, quia tunc non cognoscit iudex appellationis de principali. In gl. ꝙ no. ibi, archiep̃s. forte secus, si prius iudicasset, ꝙ per appellationẽ legitimã ad ipsum esset iurisdictio deuoluta tunc. n. etiam si non in scriptis & sine assignatione causæ fuisset appellatũ, tunc cognoscere posset, quia hæc [illegible] & si fit contra ius litigatoris, facit tñ ius inter partes, [illegible] sup. de rescr. super literis. Inn. Et in fi. vt ibi scripsi, [illegible] cet, quod in delegato papæ bene hẽat locũ, ꝙ hic [illegible]. In gl. s. ꝙ ibi exprimere. Da. hoc tit. q. 18. tenet, ꝙ appellans a diffinitiua, qui non tenetur exprimere cãm, exprimet manifeste friuolam, ut si dicat, appello, quia digitum cęlum non tangis, non tenet appellatio, vt sic impossibilis causæ adiectio vitiet causatũ, sicut regulariter vitiat contractum, iuta videas, de cond. ap. c. ult. in fi. pe. gl. [illegible] sup. e. ti. constit. 2. de his quæ fi. a ma. par. c. Non ob. quod exprimere non tenebatur, quia expressa talia nocent. ff. de reg. iur. expressa. dixi talia, quia si expressisset causam non manifeste friuolam, tunc aliam prosequi posset, [illegible] ta no. e. ti. cum cãm. in vlt. glos. In gl. 1. si ibi non venit, ad misit. Dicunt quidam Inn. & Io. mo. pro quibus facit decr. sup. eo. li. de elec. cupientes. §. electos. ꝙ dato, ꝙ appellans non porret munimenta, non incurret pœnam huius constitutionis, sed non dabitur dilatio, uel remissio circa curiam, hoc non placet Arc. Et in fi. secũdũ Inn. [illegible] gl. q̃ posuit Bern. in add. & tamen in alia gl. tenuit Inn. quod prædixi. In gl. non dixit. in fi. dicit Gui. hic in Spe. de expensis. §. iuxta. uer. septimo. & hic Arc. quod cum decr. dicat, ꝙ ille non seruans reputabitur non appellans, & sic nulla appellatio in effectu non potest dici, ꝙ fuerit iudex appellationis, & sic non condemnat in expensis, sed ad primum netum iudicem condemnandus redibit. Sed ut Arc. dixit in capitulo cũ in appellationibus, prima facie fuit iudex, ꝙ per app. aditur, quod patet, quia cognoscit de articulo appellationis, unde bene condemnat in expensis, ut ibi. & fiet condemnatio expensarum factari ab appellato a t̃pe appellationis interiectæ, quia ex tunc cœpit expectare & differri negotium. sup. de procur. audita. de dolo & cont. cum dilecti. melius sup. eod. Nicolaus. huius autem condemnationis ratio subditur, s. culpa & contumacia. In gl. quare hoc. in fin. Arch. all. quod no. sup. se pe. in gl. ut si lis. & uide quod ibi dixi, per quod decido ꝙ hic no. Inn. & Io. mo. In gl. ul. in fi. & ff. ne quid in loco publi. l. fin. Ioan. mon. C. de spot. l. ult. in fin. argum. contra. 42. dist. in mandantis. uide quod no. 22. quæst. [illegible] lem. Archid.

S V M M A R I V M.

1 *Causæ inimicitiarum, vel nimij fauoris debet specificari.*

2 *Innouandum nihil est post appellationem, neque etiam post recusationem.*

3 *Excommunicatio sicut non tenet post appellationem, ita nec post recusationem, vel relationem.*

4 *Grauamen est in non faciendo sicut in faciendo.*

5 *Recusationis causas vbi notorium est non procedere, iudex illas repellet.*

6 *Iudex, qui recusabatur solus, si vnicus erat, vel cum collegis, si illos habebat, an possit in principali procedere lapso termino dato arbitris ad causam finiendam.*

C A P. II.

Legitima. Et primo ponit factum sępe cõtingens, cui scd̃n prouidet ibi volentes [Causa] 18. iustas recusationis causas no. hic per Host. vide plenius in Spe. tit. 1. §. superest. & per ipsum in sum. de offi. del. §. quæ sint iustæ causæ. Ex illis 18. vide sex no. inf. de off. del. cãm. in 1. gl. & vide qđ no. 3̃. e. li. de offi. del. si contra vnũ, in 6. gl. & ꝙ super ea dixi. & per hoc debuisset decidisse sequẽtia, ꝑꝑ remissiones tñ prosequar. & ſm eũ est septima cã, si est cõmẽsalis, vel nimis est fauorabilis. 3̃. de off. del. insinuante. Octaua cã, quia canonicus. e. ti. cũ R. Nona, quia ꝓcurauit sibi cãm cõmitti, arg. ff. de proc. q̃ oĩa. de iurisd. om. iu. l. prætor. sup. de off. del. suspicionis. C. ne quis in sua cã. l. vna. Decima, quia vnus est iudex alterius, facit 16. q. 2. c. 1. ibi. humani moris &c. 11. q. 3. quatuor. bñ facit sup. e. li. de off. del. c. fin. in fi. 1. rñ. Vndecima, quia litẽ hẽt cũ reo. ff. de exc. tu. ꝑꝑ lit. C. qui da. tu. vel cu. auth. minoris. Duodecima, si est cõpatriota impetrantis in terra aliena, ar. ff. de hæ. insti. nemo dubitat. §. qui super. ff. de verb. sig. l. latæ. §. amicos. ff. pro socio. l. verum. 3. q. 5. quare suspecti. & c. accusato. Decimatertia, quia est clericus impetrantis, vel de terra sua oriundus rõne subiectionis. 3̃. vt lite non cont. accedẽs 2. ad idem sup. e. li. de off. del. c. ul. 2. resp. Decimaquarta, q̃a est socius specialis. ff. pro socio. l. verũ, & iuribus sup. ver. 12. & ver. 8. Decimaquinta, quia recipit precium, vel ab impetrante institutus est hęres, de vi. & hone. cle. cum ab omni. ff. de procur. aut affinitate. Decimasexta, quia recusans appellauit a iudice. sup. e. hic si iu una, & dic vt ibi dixi, & c. accepta. de quo remittit inf. eo. Rom. §. cum vero. Decimaseptima, quia comes est aduersarij, dicit Spe. vel aduersarius de familia eius, vel filius, vel libertus, argu. ff. de off. præs. l. senatus. ff. ad l. Iul. repe. l. 2. 3. & 5. Decimaoctaua, si est inimicus demũ vel meus, vel familiaris mei inimici, vel nimis timet aduersariũ meum, vel ea aliqua cã nimis diligit eũ. C. si qua. præ. pote. l. vna. de acc. repellantur. 2 2. q. 3. quatuor. de re iu. cum æterni. Dicit autẽ, ꝙ † cã inimicitiarũ vel nimij fauoris dẽt specificari, arg. C. de testibus, auth. si dicatur. ff. locari. si merces. §. culpę. nõ requiritur tñ grauis, vel capitalis, sed sufficit probabilis. sup. de exc. cum inter. ſm ꝙ dicit intelligendam legẽ apertissimi. C. de iud. 3. q. 3. offerat. ff. de li. cã. si pariter, vt ꝙ ibi dr̃, si eum inimicũ sibi esse affirmet, supplet ex cã allegata & probata, sic ẽt in decr. accedens. 2. vbi dicitur, nimis fauens sub exp̃ssa cã fauoris, vt ibi dixi ſm eum super glo. sed nonne. [Assignata] in scriptis. 3̃. de prob. q̃m. C. de iu. apertissimi. Et continebũt scripta quis, quẽ, in qua cã, & ex qua suspicione recuset, & cautũ est consilium secundum Host. & placet Arc. ꝙ arbitrũ nominet, sicut in appellatione dicere debet, ad quem appellat, & exprimere præmissa. sup. c. prox. nam hæc duo æquiparantur. sup. eo. cum spẽli, & † sicut post appellationẽ, ita post recusationem nihil est innouandum. 2. q 6. appellatione. ff. de arb. non distinguendũ. §. quidã. sup. de off. del. super q̃b. §. fin. & c. suspicionis. sup. e. scd̃o requiris. hæc ergo tria appellatio, recusatio & relatio iõ simul intitulantur, quia cuiusq. ipsorum pendentia iudicis iurisdictionem suspendit † sicut ergo non teneret excõicatio post app. ita nec post recusationẽ, vel relationẽ, ꝙ est dignum no. scd̃m Host. patet primũ, de sen. exc. per tuas. scd̃m in iuribus prox. allegatis. de tertio patet sup. e. intimasti. de of. leg. [licet. & in oĩbus his eadem rõ . s. quia snia a non suo iudice lata non ligat, de iu. atñ clerici. de sen. exc. a nobis. scd̃m Host. vide ꝙ scripsi e. tit. cũ speciali. in gl. propriũ. in fi. & in Spe. de recusatio. §. qualiter. ad fi. Sępe contingit, & ideo prouidẽdũ fuit. sup. e. sæpe ipsis arbitris [In idem]. i. in eandẽ sententiã vt fuit sup. iudicent, ꝙ sint legitimæ causæ recusationis, vel econtra. Inn. vide ꝙ dicam sup. ver. in idem, ꝙ sequitur (Tertiũ) cum a principio partes non concordauerint in vnum, vel in tres. Host. (excõicationis) vel aliã. qđ põt. vt in c. suspicionis. 2. resp. Host. vnde dixit Arc. delegatũ posse mulctare, intelligit tñ de parua mulcta. & de hoc vide ꝙ plene scripsi de off. dele. de causis. in fine, põt ẽt punire captis pignoribus, inst. de eacu. tu. 1. respon. & de satil. §. vlt. Inducit quod no. Host. in decr. suspicionis. (Vilipendunt]. i. despiciunt, vel non curãt, & hic grauius puniri possent. sup. de exces. præl. tanta. Host. & de pœnis. c. vlt. Io. mo. (Ipsis arbitris] q̃n ergo non itur ad arbitros, vt quia officialis, vel delegatus episcopi recusatur, non est locus huic constitutioni. Absurdum. n. esset, ꝙ ille suo maiori dilationem præfigeret contra id, de maio. & obe. cũ inferior. cum concor. Item constat, ꝙ tribus remedijs ꝓuidere potest eṕs illo casu . s. reassumendo ad se causam principalẽ, vel cõmittendo alteri confidenti, vel de recusatione cognoscendo & diffiniendo, arbitri vero habent solum vltimũ. Item quia arbitri amicissimi assumuntur ꝑ partes, necessarium fuit remediũ hoc, ꝙ rñ ꝑꝑ id non plene sufficit, vt dicam super vlt. gl. ꝙ remediũ non sic est necessariũ in ordinario, nec sic in vno sicut & in pluribus. vltimum tamen remediũ ꝙ appelletur ab eo, si neutrum facit, de his q̃ sup. dixi.
4 Est enim † grauamen in non faciendo, sicut in faciendo. sup. de sup. neg. præ. c. 1. de fi. nemo. de priuil. dilect. de sent. exc. sacro. §. caueat. Idem faciet, si collega nũ procedit, qui ex vi clausulæ cognoscit de recusatione collegæ per præ. decr. si contra. 1. rñ. In idẽ Host. intelligit hoc etiam, si discordant in medijs causæ, puta q̃a recepta cã vt probabili vnus ad illam probandam dat annum, alius diem, vel septimanam, sp. n. vbi discrepent, iudex statuet terminum, de quo hic dr̃. [Conueniam) simile dicit lex de duobus hæredibus. ff. de le. 1. hmõi. §. fi. vnde hoc ius sumi potuit scd̃m Host. [Negociũ) & etiam principale si contingat pronunciari delegatũ suspectum. ſm Hostien. qui hic repetit, ꝙ post eum dixi de offi. dr leg. suspicionis. super 3. gl. Sed hoc dictum nõ placet, vt ibi dixi (Iudea] qui recusabatur. Ea tunc ergo non prius, cũ suspensa sit eius potestas. Io. mo. (in principali] si. sup. e. tit. de rest. spo. frequens. cũ concor. Host. [Nõ omittat) illis ergo terminantibus negotium infra terminum si pronunciat suspectum recusatus non procedet, etiam si cõsentirent partes delegatum ipsum procedere. sup. e. li. de of. del. iudex. in fi. Prima gl. summat, & dicit quod supplet. Secunda gl. quærit & soluit. Tertia glo. dicit, de quo iudice loquatur. Quarta gl. ponit quatuor, quæ requiruntur in arbitro. Gl. ipsum, signat contrariũ, opi. ponit, & soluit. VI. gl. obijcit, & dupliciter soluit. In gl. 1. ibi procedit. Hos. facit tres partes dicens, ꝙ in prima ponitur dubitatio. in secunda solutio, in tertia dr̃, quod iudex procedat, partes istę patent. Sed Io. mon. dicit apertius, quod primo narratur iuris antiqui prouisio. secundo ibi soluẽtes, ponitur noui iuris adiectio, vel dic, quod prima pars ponit morbũ causidicũ, cui scd̃o medetur, & in fi. & in Spe. de recus. §. fi. uers. sed quid si actoris. In gl. 2. in fi. & in c. suspicionis. in 1. glo. in Spec. de rec. §. qualiter. in pri. [Item si dicatur, renunciatũ recusationi, sequeretur. n. absurdũ, si in his casibus diceretur cõtrariũ, cũ pariter sibi suspect[us] sit in his casib. sicut in cognitione veritatis. Item pars ipsius iudiciũ eligendo in altero ipsorũ, ipsũ ulterius recusare nõ posset. 3. quæ. 7.

cuius in agendo, fi.n Arc, qui signat contrarium, de causa p... cam olim, vbi iudex repulit causas recusationis, respō
5 det, q † bi notorium est recusationis cāa non procedere, iudex illas repellet, & ita fuit ibi sm Inn. & Host. qui hoc no. in prin. c. cum speciali. vt dixi super illa glo. & idem dixit ipse Arc. post Vin. in præ. decr. ab arbitris. In gl. 3. ibi a Papa. supple iam datum, si enim recusaretur dandus coram delegante probaretur recusatio secundū Fran. & ibi corā ipso. sit ordinarius, vel delegatus, vt in prædictis capitulis cum speciali, & suspicionis Host. In 4. gl. ibi layci. Idem Arc. & de hoc in Spe. de recus. §. fi. ver. sed ounquid possunt. Dicebat ergo Arc. sup. de offi. del. ab arbitris. e. li. q cū laycus oon possit habere iurisdictionem & coerctionē in clericum. 11. q. 1. clericū cuiuslibet. quæ posset esse necessaria iu hoc casu, oec posset excōicare, nisi forsan de mandato Papæ, ar. 94. d. c. 1. vbi de hoc, & 32. d. §. verū. & c. ad hoc. iuxta prin. & ioc. beoe quidem, quod ali. glo. & quod ibi no, io gl. ooo licear, & in gl. at g. q Papa refert ibi alios dicere, hoc verum, nisi interuenerit superioris auctoritas, ad hoc, qđ legitur & no. 16. q. 1. plures. & hoc visua est teuere Inn. in decr. contingit de arbitris. Sed Host. ibi contra, q placet Arc. Ad hoc lo. mo. q quoddam extrau. Greg. IX. innuebar, quod non arbitri, sed iudex delegatus cōpellebat testes, illam decr. vidisse non memini, & si præcessit decr. suspitionis, sit correcta per illam, per quā hoc licet arbitris, vt ibi scripsi super ver. omnia. Si vero secuta est, reuocata est, ex quo inserta non est iu hoc libro, vt sup. in procemio huius libri ad finem. & in fin. Item sm opioio, Host. si vera esset, q recusato delegato arbitri cognoscerent de prin. deberent esse in dignitate, vel personatu, vel canuoici ecclesiarum cathedralium per eādem decr. statutū. In gl. caueant. ibi a pęna, dicit Host. quā incurrunt faciendo, vel omittendo aliquid per gratiam, vel per sordes, nam delinquere possunt omittendo, sicut peccare faciendo sup. de exc. dilectæ. & c. significauere, de rescrip. significaure. cum capitulis sequen. & dixi in textu super ver. arbitris. concordantias ad hoc scripsi post Arch. sup. e. li. de ele. generali. §. illos. super ver. præcipere, vide quod dixi in contrariū sup. ti. 1. c. 1. super verbo fuerit. In gl. sup. e. li. in fi. & de iura. cal. cæterum. vbi de hoc in gl. 2. & dicit Arch. morbum dictum, q ex illo mors oritur. l. aīmæ. In gl. iosum. in fi. idem Host. Pet. de sa. & Abb. In gl. q si. ibi. appellationi, secundum Boa. intarponendæ per partes, q̄ in hoc grauantur. non per arbitros, qđ intellige. si non grauantur. Si ergo in arbitria fulminarent sn̄iam, s. s. terminum non diffinissent, tunc eorū interest appellare, & in fi. & sic cessant gl. Ber. & Host. qui dicebant, q si minus cōpetens termi. assignatur, vel de hoc dubium est inter indices & arbitros sm Bern. stabatur arbitrio iudicis sup. de off. del. suspicionis, & melius de ver. sig. cum olim. ad fin. Sed Host. rimet, q prouocatus nbesset, vt in c. suspicionis. vnde dicit recurrendum ad ordinarium loci. C. de iu, l. fi. vel ad dioca. in auth. vt diff. iu. §. si vero contigerit. coll. 9. C. de episc. aud. l. epale iudicium quā legē licet quidam dicant correctam, Host. dicit resuscitarā. sicut aliam sup. de iu. nouit §. 1. In gl. vlt. ibi, dicunt quidam Pe. de sa. & Arc. sed Boa. dicebat, qđ de duobus malis minus erat eligendum. Minus vero malū est litigare corā suspecto, q̄ lites fieri immortales, hēr enim litigans corā suspecto diuersa remedia, pōt enim petere aliū sociari, vt cū fine suspicione procedat. 3. quæ. 3. offeratur. vel supplicare, vel si grauauerit, appellare, quæ remedia in alio casu deficiunt sm aum. & in fi idem Arc. quid dices in quæstione facti, appellatū fuit a duobus arbitris assumptis ad cognoscendum de cā recusationis, unus arbitrorum desert, alter nō
6 desert. Quæritur † an iudex, qui recusabatur solus, si vnicus erat, vel cū collegis, si illos habebat, possit in principali procedere lapso termino dato arbitris ad causam finiendam. Et uī. qđ iudex non possit procedere. impedito n, vel dilato articulo præiudiciali, supersedendum est in principali, dilatio aūt appellationis impedit non solū... fereotē sed collegam. sofficiant no. de conc. præb. si capitulo. li. 6. in fi. 6. gl. Item si dicamus illū recusantem iuste recusare, siue ipse, siue aduersarius ipsius appellauerit. Nonne absurdū esset, qđ cogeretur sub suspecto iudice litigare. ad contrariū facit istud, alioquin, hic positū in fi. maxime cum sua gl. & interdū æquiparantur negligentia & impotentia, vel nolle & non posse, de elect. qđ sicut. l. si aūt. de off. deleg. prudentiam. §. addicimus. & bene dicit, q̄ fit. de ele. li. 6. coniuncta cū extrau. Benedicti. si religiosus. Itē multū mouet absurdum iniquitatis ex hoc intelligentis, reus. o. q tendit ad subterfugiū, proponeret recusationem probabilem, sed falsam electis arbitris, appellabit, & faciet, qđ arbiter, quē eligit, deferet, & sic impedit principale, & indubie fortiter vrget ad hanc potestatem hæc iniquitas, quæ facile obueniet, quia cōmuniter tales arbitri suot cōpatres & amicissimi eligentium. Sed pro parte prima facit etiam euitatio absorditatis iam tactæ, actor attrahet 16 coram vere suspecto, ipse recusabit, ibitur ad arbitros amicos, ut dixi. Actor dato termino arbitris ad causam finiendam appellabit & ordinabit, quod unus arbiter deferet, & sic finito termioo arbitris assignato coget eū litigare coram suspecto. Quare in hoc termino procedendum vī prius dictum. Opto tamen, qđ per nouam cōstitutionē fiat super hoc prouisio, & forsan nō esset absurdum statuere, quod ab istis arbitris non appellaretur, cū principala per hoc non pereat, & facit, qđ dixi post Bon. sup. e. gl. vel arctare hic appellantem ad certam formam & certa tempora, sicut sup. e. li. de elec. c. 1. & c. vtrum de off. or. quamuis. & adde, qđ de iudicibus dicam infra. de appellationibus. in gl. dubitatur. in par. 2. ...

SVMMARIVM.

1 *Episcopus ne semper deleget, vt non possit ad archiepiscopum appellari, prouidetur per generalem excommunicationem.*
2 *Sententia specialis ferri non potest nisi fraude probata.*
3 *Appellari an possit post decem dies a grauamine iudicis.*
4 *Papa eo quod committat appellationis causam expresso grauamine, videtur illud approbare.*
5 *Citatio licet perpetuet, auditur tamen postea exceptio.*
6 *Innouandum nihil est, quando dubitatur, an appellatio sit recipienda.*
7 *Iudex appellationis certis casibus potest, & certis non potest inhibere.*
8 *Notorium appellatur id, quod fit in conspectu iudicis pro tribunali sedentis.*
9 *Appellatio quando non valet, si generaliter appelletur.*
10 *Citatus ad diem feriatam non tenetur venire etiam fauore hominum.*
11 *Delegatus datus ad fideiussores comprobādos, si male arbitretur, appellari potest.*
12 *Vicarius appellatur, qui habet ordinarium.*
13 *Officialis episcopi non habet potestatem degradandi.*
14 *Episcopus est legitimus iudex subditorum suffraganeorum suorum in causis appellationum.*
15 *Causæ iustæ appellationis non sunt omnes in iure expressæ.*
16 *Notorium facti distinguitur a notorio iuris.*
17 *Appellari non potest a sententia Papæ, imperatoris, præfecti prætorio & senatoris.*
18 *Rex est competens iudex, quando de feudo regali est quæstio inter episcopum & tertium.*
19 *Sententia prima si sit retractata secundus iudex exequitur, & non primus.*
20 *Sententia secunda non iuuat primam faciendo illam deteriorem.*

CAP. III.

Romana Quia propter multitudinem casuum 1. gl. diuidens & summans prolixa videtur; licet longe prolixius posuerit Host.

Hoſt.omiſſa etiam diuiſione Io.mon. quæ nimis eſt con-
fuſa,põt ſic diuidendo ſummari.ſ.ꝑ hæc decret.de duob.
tractat.ſ.de appellatione ad archiepm̃ interponenda, &
de ipſius ptãte circa iã interiectam. Circa primum deci-
dit tres caſus,quib. dubitabatur.an poſſet,vel deberet ad
archiepm̃ appellari,& hoc in 1.& 2.rñ.& in §.dẽt. Circa
ſm̃ facit quinq. Primũ decidit,qñ citare poſſit, vel dele-
gare ibi.cũ aũt.Scd̃o ibi ſi vero.qñ poſſit inhibere, diſtin-
guẽs circa id tres caſus. Tertio ibi in aliũ. de ipſius ptãte
in aliã perſonã,vel aliã cãm.Quarto ibi ſuĩas. de ptãte re-
uocandi cenſurã. Quinto & vltimo de neceſſitate remit-
tendi male appellantẽ.[Generaliter] nõ loquitur ergo de
foraneis,de quib.ſup.e.li.de off.or. Rom.in princ. & vide
qd̃ ibi dixi.[Eorundem)ſuffraganeorum.[Supplendo]ge
neraliter exceptis prohibitis.ĩ.e.li.de offi.vic.c.2.& ꝙ re-
gulariter ad eos recurratur vt ad dantes,patet de inſt.ca.
3.de reg.c.2.de fri.& ma.c.1.Idẽ dicit ergo Inn.ꝙ identi
tas cõſiſtorij ſoluit oẽm cõtrarietatẽ.patet.n.per hoc, qd̃
appellatur gradatĩ,cũ inter auditoriũ officialis & archie-
piſcopi nullũ ſit mediũ. Nõ ob.e.ti.dilecti.vlt.quia ille,a
quo ibi non erat officialis, vt ibi no.in ſi.vlt.gl. Et ſi dica
tur ſm̃ hoc,sẽper eps̃ delegabit,ne poſſit ad archiepm̃ ap
1 pellari.Dicit Io.mo. ꝙ † prouideri poterit per generalẽ ex
cõicationẽ contra talẽ fraudẽ faciẽtes.inf.de ſen.exc.Ro-
mana.§.caueant.& vide ꝙ no.in Spe.e.tit.§.nunc tracta-
mus.ver.ſed ẽ.n pmiſſa.& ꝙ ſcripſi de off.dele. ſuper qõ-
nũ.§.intẽtionis.ſup gl.2.Et ſi dicatur,ꝙ ſuffraganeos,vel
officialis delegando ſuo iure vtuntur, & ſic ligari nõ poſ-
ſunt.ff.de dã.infec.Procul.de aqua plu.ar.l.1.§.idemq.ff.
2 de iniur.iniuriarũ.§.1.Reſp.Io.mo.ꝙ † ſpãlis ſnĩa ferri nõ
poſſet,niſi fraude probata.ſup.e.li.de renun.ca.2.ſed ge-
neralis põt, ꝑ q̃ ſolũ illicitũ prohibetur.ſup. de ver. ſign.
ſuper quibuſdã(Siue)pro imo.& ſic ponitur correctiue,ſi.
de conſt.eccl.de rebus eccl.non alie.cũ cler. de offi. dele.
ſuper qõnum.§.porro.hoc iõ, quia conſiſtoriũ proprie eſt
Papæ.Hoſt.!ſed vt dixi ſupra ti.1.c.1.in prin.ẽt eſt impera-
toris,ibi vide.Sit cenſendum ẽt quo ad ſupplicationẽ ẽ.n
Hoſt.& Arc.vt.ſ.non poſſit ab officiali epĩ ad epm̃ ſuppli
cari.Sed Inn.hic,& Pe.de ſa.contra.& Io.mon. ſub dubio
forte,non tamen alleg.textũ. Vnde dicit Hoſt. ꝙ ſup hoc
vellet videre 1' expreſſũ. Itẽ ẽ n id fieri poſſet fraus appel
lationi & huic conſtõni,q̃ prohibet appellari,ſi poſſet ſup
plicari,& vna via prohibitũ concederetur per aliã.contra
id ſup.de proc.tuæ.cũ conc.& inf.de reg.iur. cũ quid. Itẽ
hoc dicere ẽ dare diuerſa cõſiſtoria epĩ & officialis, & al-
terũ maius,ſ.epĩ, & hoc eſt cõtra hunc textũ. & facit ẽt ꝓ
Hoſ.ꝙ no.ipſe Inn.de reſt.in int.ex literis Dici poſſet,pri
mam opi. veram quo ad examinationem, vel diffinitio-
nem, ſecundam,quo ad receptionem, vel porrectionem
ipſius ſupplicationis,per auth.quæ ſupplicatio.C.de pre-
ci.impe.offe.Verius vr̃.quod ſuperfluum eſt hic tractare,
tũ quia ſupplicatio proprie nõ fit niſi ab illis, a quib. non
põt appellari.Nec ob.præ.decr.ex literis. vt ibi dixi ſuper
4.gl.tũ quia non fit niſi ad principẽ,cũ.n. ſupplicatio ſit
cõtra ius,& in ꝑiudiciũ alterius, nullus inferior principe
illam admittere poſſet, vt dixi in præ.decr.ex literis,ſuper
gl. prædicta.& no.in Spe.de ſuppl.§.1. Si tñ reciperet ſup-
plicatio large pro petitione reſtitutionis in integr.contra
ſnĩam,tunc fateor,ꝙ eo caſu, quo poſſet officialis contra
papæ ſnĩam ſupplicari,i.per ipſũ contra ſuam ſnĩam reſti
tutio peti,eo caſu poterit ẽt et eps̃.et facit eo caſu pro hoc
litera iſta,primũ patet ff.de min. l. præfecti.(Ad ſeipſos)
regulariter non gerit quis vices pluriũ perſonarũ. dec vt
no.ĩ.de prob.ex literis [De iure)ad ipſius intellectũ vide
qd̃ no.ſup.e.ti.dilecti vl.Arc.[Curiã)idẽ ver.11.q.1. ſi qs
clericus.Arc. Ab archidiaconis &c.[Officialibus)qui hñc
idẽ conſiſtoriũ,vel auditoriũ. cũ his quorũ vices gerunt.
ĩ.prox.cã.& ſic in illis eadẽ rõ,ergo idẽ ius,de tranſl.c.2.
de excep.cũ inter.§.fi.Hoſ.[dẽt)de iure cõi (omiſſis] gra-
datim cum eſt appellandũ.2.q.6. anteriorũ. §. illo valet.

Arch.Hic aũt Abb.excipit hos caſus,qñ conſuetudo hẽt,
omitti poſſe gradũ, vt ſequit. Alius,qñ archieps̃ corã ſuf-
fraganeo conuenit ipſius ſubditũ ſequendo forum rei.ĩ.
de fo.cõp.cũ ſit.tunc,n.non appellabitur ad archiepm̃,ne
ſit iudex in cã ſua,arg.C.ne qs in ſua cã,in rubro & nigro.
ad hoc de inſt c.fi.cũ conc.ſcd̃æ glo. Eadẽ rõ,cũ eps̃ agit
contra ſuũ ſubditũ,quo caſu dẽt iri ad arbitros.11.q.1. ſi
clericus.& tunc non appellabit ad ipſum, ſed ad papã.ĩ.
e.li.de off.deleg.ab arbitris. vt no.in vlt.gl. Itẽ cum cõcur
runt iuriſdictio mediata & immediata, vt in ꝑlatis ſu-
biectis archidiaconis,q nihilominus ſubſunt epiſcopo, q
eſt ordinarius totius dioc.11.q.1.de perſona,ſic eſt de pa-
pa & legato ipſius,vt no.ĩ.prox.reſp.in vlt.gl. Itẽ cum ꝓ-
ximus in gradu non eſt catholicus, appellabitur tunc eũ
eo omiſſo ad ipſius ſuperiorẽ, cũ ille cognoſcere nõ poſ-
ſit ĩ.de reſcrip.veniens.de ele.quia diligentia. de off ord.
ꝙ ſedẽ.nec cõmittere ſup.e.li.de off.vic.Rom.in fin. facit
ſup.li.de off.deleg.ſi is cui.Et adde caſum de epiſcopo re-
cuſato,ibi no.in ſi.penul.gl.& de for.comp.ſi quis contra
clericũ in ſi.pe.gl.Itẽ ſciendũ,ꝙ Pet.de ſa.formauit hic di
ſtinctionẽ, quod qñque appellatur ab ordinario, qñque
a delegato,quandoque a ſubdelegato,q̃ decido, quia ple
nius ponit eã Gui.in Spe.e.tit.§.nunc tractemus.poſt pri.
(Niſi aliud]non fertur ſnĩa incerta,ſed declaratur ius ar
chiepiſcopale quo ad ſubditos ſuffraganeorum Rem. ad
ipſorũ archiepĩ petitionẽ, ꝙ & in alijs archiepĩs locũ hẽt
ſm̃ Inn.& Hoſt.ſup.c.lib.de off.or Roma.in ſi.& ĩ. de cẽ.
Rom.i ſi.& ĩ.de pęn.Ro.2.reſp Idẽ Io.mo. & Ar.[In hac
parte)ac ſi dicat non ſic in ſuperiori parte, vbi non valet
cõſuetudo, vt ibi no.Cũ aũt & c.(Pręfatã)Remen.[Cõmit-
tant)ꝑ poſſunt,ſeruato quod dr̃ ſup.c.li.de offi.ord. vt lite
gantes.Si vero.diſtinguit tres caſus. Primus eſt cõis appel
lationi interpoſitæ ab interlocutoria & diffinitiua.ſ.quan
do negatur deuolutũ, quia dr̃ nõ appellatũ vel non in 10.
dies appellatũ. Scd̃s ſpãlis in appellatione interpoſita an
te ſnĩam,qñ negatur app.cã legitima. Tertius ſpãlis in ap
pellatione poſt ſnĩam,qñ dr̃ caſũ talẽ,quod appellari non
poterat,in oibus his determinat,quando inhibere poſſit.
(Vocatis)sẽper.n.vocandæ ſunt partes, anteq̃ in iudicio
procedatur,de ma.& obe.inter quatuor, de iu. exhibita.
de cã poſ.c.1.& de cã ap.habes ſup.eo.per tuas.2 q.6. ap
pellatore.Quærit hic Arc.de citato ad petitionẽ eius, qui
finxit ſe appellaſſe, vel quia appellauit ſine cã, vel tertio
an teneatur venire.Et tenet quod ſic, ponens ad lrãm,ꝙ
no.Cõp.de reſcrip.ſuper literis.in gl.2.ver.itẽ pone, ꝑ Pe
trus,& ꝙ ibi ſcripſi in vlt.gl.in 2.col.verſ. itẽ quærunt Pe
trus[Partib.proponatur]ꝙ eſt ĩ.vel nullatenus appellatũ
fuiſſe,vel non inf.decẽ.dies &c.ſic ordin.& no.quod cau-
tius loquitur appellatus negando appellatum ĩ. 10. dies
quam dicendo appellatum poſt 10.dies. Et hoc propter
duo.Primo,quia non ſequitur, ſi poſt 10. dies,ergo non
prius ĩ.de teſt.cũ tu.Secundo,propter affirmatiuã, ne in-
ducant ſibi onus probandi.ff.de prob.ei qui dicit (Nulla-
tenus]qñ appellatus negat appellatũ, ꝑꝑ qd̃ appellans fa
cit fidẽ iudici de appellatione,dicit Guil in Spe.de inſtr.
edit §.nunc dicamus.ver.ſed pone, qd̃ de rigore non fiat
copia parti ante li.cont.fatetur tamen quod æquitas ſua-
3 deat contrariũ(Decẽ dies]an † poſt 10. dies poſſit appella
ri a grauamine iudicis, per qd̃ non interloquitur, tractat
hic Hoſt.quod vide ad literã in Spe.eo.ri.§.reſtat. ver.ſed
quid dices ĩ.(Deuolutum]vide quod dicã ĩ.§.prox. ſuper
ver.vbi incipiant[Idẽ archieps̃ vel officialis (Conſtiterit)
licet ergo conſtet appellatũ,non præſumitur id factum ĩ.
decendium,niſi probetur, & de hoc in Spe.de ap.§.de of-
fic.ver.pen. cauti ergo appellantes portant ſnĩam diffini-
tiuã,interlocutoriã & appellationẽ, vt per iſta coniũctim
appareat,ꝙ ſit appellatũ inf.10.dies,ſta ſit ſnĩam hr̃e non
poſſunt, vide quod poſt Inn. ſcripſi de fid.inſtr.C.perpe-
tuus.ſuper verſ.communium [Prohibere] de hac inhibi-
tione ſatis in Spe.de ap §.de officio. verſ.ſed quæritur qñ,

& trib. vet.seq.vbi ad literam iouenies distinctionem, q̃
hic ponit Arc.& iõ illam hic dreido(Præsumant) vitium
notat,sic patet,ꝙ grauaret,si prius prohiberet,& esset iu-
sta cã appellandi. Arc. Quod si.&c.[Ante sententiam]in
hoc differt a §.j.prox.& s.prox.vt ibi in pri.[ex eo]i.pp
4 id.[Archieps]in delegato papæ videtur contra,qa†hoc
ipso ꝙ papa committit appellationis cãm expresso graua
mine,vr̃ illud approbasse,de off.dele.pastoralis,§.præte
rea,secus si non exprimeret grauamen,sup.de exce.dile-
ctæ,s.n Abb. Dicit Inno.dici posse,ꝙ §.præterea.non hẽt
locũ,nisi vbi appellatur post sñiam, iste §. qñ ãte sñiam,
& idem dixi post eũ,sup.de resc.dilectus,2.in gl.vl.& hoc
placet Pe.de Sa.pro rõne diuersitatis inducens, ꝙ in ap-
pellatione a sñia nec exprimitur cã nec separatus est ibi
articulus appellationis a negocio principali,sicut in ap-
pellatione ante sententiam, vt dicam inf.sup. ver.incipia
tur,vt patet inf.e.non solum.& vide ꝙ dixi in pr.§.præte
rea,in gl.mirabilis,ad si.& duab.seqq.concordant autẽ,
ꝙ huic §.locus est,cum dubitatur de legitimitate causæ
appellationis,exempla ponam super gl.prohibere. Non
ob.sup.de resct.dilectus,2.non.n.dr̃, ꝙ iudex appellatio
nis inhibeat,sed ꝙ cognoscat, ad quẽ debeat iurisdictio
pertinere cognoscendo,s.de veritate causæ ap.ex quo de
pendet,ad quos spectat iurisdictio negotij principalis[io
cã)principali & coram primis iudicib.[incipiant]puta as
signando diem ad veritatem causæ probandam,vel sic p
hic recipiendo testes, vel instrã. Sed contra,eo.non solũ.
j. a.resf.ibi vr̃,ꝙ sufficiat cõstare negotium deuolutum.
Solutio,illud canonice,quod ibi ponitur, soluit contra-
rium vt ibi dicam. Item contra,quia ad perpetuandã iu-
risdictionem sufficit citatio,de of.dele.gratum.& c.licet.
5 dicit Ho.licet citatio perpetuet,auditur tñ postea legiti-
ma exceptio,de off.dele.ex par.a.& no.quod sup.prox.§
negatur,negocium deuolutum in hoc.s.quia nec de gra
uamine,vel articulo appellationis cognoscere posset, si-
ue articulus sit separatus, vt cum appellatur ante senten
tiam,siue connexus,vt cum appellatur a sententia, & iõ
ibi non distinguitur,an post sententiã,vel ante fuerit ap
pellatum. Aliud aũt est,qñ negatur deuolutum suum ne-
gocium principale, & illud propter est appellationis añ
sñiam, hoc ar cognoscetur ex veritate grauaminis, vt hic
& sup.c.vt debitus. Vbi ergo constat deuolutum articulũ
appellationis,cum illum agreditur,locus est inhibitioni
vt hic. & sic intelligatur. ff.nil no.ap.pen.l.i. quia verum
6 est ꝙ†qñ dubitatur,an appellatio sit recip.ẽda,nil est in
nouandũm, vt ibi. Sed cum dubitatur,an sit deuolutum
idẽ,ac si dubitaretur,an sit appellatum, vñ non est locus
illi legi. Vel dic verius,ꝙ & si nil debeat innouari, vt ibi,
inhibitio tñ non fiet,nisi vt hic dr̃. Vnde dicebat Inno.&
7 post eum Arc.ꝙ licet hic dicatur.†ꝙ iudex appellationis
certis casib.põt, & certis nõ põt inhibere,non tñ hic dr̃,
qñ pp appellationẽ primus iudex cessare dr̃at a ,pcessu,
sup quo remittit ipse Inn.ad no.per se de off.dele. pasto-
ralis. An aũt sufficiat ad reuocationem attentatorum,ꝙ
iudex a quo sciat iudicem ad quem incepisse cognosce-
re de veritate cãe appellationis hic per Inn.& plene tra-
ctatur in Spe.de ap.§.pe.ver.sed cũ, s.vbi ad literã inue-
nies q̃dã hic no.per Inn.hoc tñ decidi vr̃ j.e.non solũ.a.
ref.& vt ibi dicam,non sufficeret ẽt insinuatio sine inhi-
bitione causæ hmõi,pp q̃ est interposita. Si autẽ &c.post
sententiam diffinitiua,& in hoc differt a §.sup.prox.(No
torio]notorium facti diffinit hic Arc.cum Lau.cuius po
pulus est testis,dissimulationi locus non est, & intelligie
populum.i.maiorem partem populi,testem intelligit nõ
famam tñ sed rei euidentiã dissimulationem intelligit,
8 q̃ iudicem mouere posset, Dicit ẽt ꝙ†id appellat notoriũ
quod fit in cõspectu iudicis pro tribunali sedentis, vt no.
2.q.1.§.vl.in his non insisto,vide,quod dixi sup.de coha.
cle.vel ra.& plene in Spe.de not.cri.per totum(Dicatur)
nec de hoc constat,vt sequitur. Si.n.de hoc cõstaret;nec
aliud rõnabile allegaretur,iudex ad quem non reciperet
appellationẽ,sic nec ille a quo. Ho.[Nec sñia)Io.mo.ut
de sen.exc.venerabilib.§.porro.vt ibi scripsi super vl.gl.
intellexit hoc ẽt de sen.exc. (Cæperunt) expone vt dixi
sup.c.prox.super ver.incipiant. Hãc aũt cognitionem ap
prehendunt pp rõnabilem cãm,q̃ appellans prætendit,
de qua hic in gl.ab eo.s.cui inhibet, vel.i.per eum.s.con-
demnatum notorium vel confessum.(inhibere)ꝙ facere
põt,postq̃ appellationem admisit. sup.de re iu.cum sup.
& non aliter.ff.nil.no.l.1.& de off.dele.pastoralis.§.præ
terea.Ho.In alium &c.(circa rem)certis ex causis plures
sunt ad eundem iudicem remittẽdi,& vide ꝙ scripsi,de
const.cum M.ver.coram epo,& de res.pastoralis.§.1.sup
ver.alijs,illud patet.ff.de li.cã. si pariter. Item in actione
fa.erc.& vbi est commixtio actuum, vel rerum.si.et qui
ca.ad eun.iu.l.1.& 2.ff.iu.sol.iam tñ.§.in hac.ff.de proc.
l.omnium.& super his audiendi sunt ẽt extranei,si se of-
ferunt.ff.de re iu.a diuo.§.si rerum.sup.de test.venien.2.
eos tñ ad iudicium vocare non põt, vt hic,alñ iurisdictio
nẽ impediant, vt in gl.hic,no.hic Inn.Ho.Io.mo.& Arc.
Cum vero &c.[aliqua cã)non distinguit ille §.an añ sen-
tentiam vel post appellauerint,per id tñ,ꝙ inf.dicit,vide
retur loqui de diffinitiua,a qua statim appellatur viua vo
ce,vt dixi s.c.1.ver.his quæ.sed cum eadem sit rõ,dicas
idẽ siue ante,siue post,siue in scriptis,siue uiua uoce.(Ni
hilominus]i.illa appellatione non ob.ipsam,q̃ hẽt.suffra
9 ganeus uel ordinarius.[Taliter)s.super una cã.Si†uero
generaliter appellaret,non ualeret appellatio.s.eo.ca.
& c.consuluit.2.& c.ut debitus.(Debent autem]iudicẽ
nem appellati(Exercent]ipsi epi,huius aũt rõ est,ut in
Ho.Io.mo.& Arc.quia res ecclesiarum tpales,uel spũa
les sub potestate & dispositione epõrum consistunt,10.
q.1.nouerint,& quasi per totum.12.q.1.uidentes.& c.præ
cipimus,& q.2.quisquis.& c.Vulteranæ.16.q.7.oẽs basi
licæ.89.dis.iudicatum,unde si ẽt in tpalib.appelletur ad
metropolitanum,appellandum est,& bene facit j.de re-
repa.c.uno,ad si.& s.de præb.dilectus.ul.& quod ibi no.
in 1.glo.& quod super ea dixi post Ho. Poterat tñ de hoc
dubitari per id,ꝙ habetur.11.q.1.§.cum ergo.cum duob.
casib.seq.& 23.q.2.§.ecce quidem.uer.porro.& c.conte
nior.& c.tributũ(Priuilegio)ui.s.2.res.in ult.gl. Et dicit
hic Io.mo. quod cum ecclesia priuilegiet laicos conce-
dendo decimas in feudum tenendas.sup.de his quæ fia
præl.cum apostolici,quarum possessio non cadit in laicis.
sup.de præs.cãm.fortius priuilegium circa hoc iet potuit
ecclesia concedere laicis. Sententias quoq.&c.[Nullate
nus)hoc est contra Petrum de san.qui tenet hic,ꝙ si non
uocatis partib.reuocent,ualet reuocatio. alleg.quod no.
sup.de off.ord.cum ab ecclesiarum.in ul.gl.sed illa glo.
quitur in episcopo, qui est etiam immediatus ad subdi-
tos subditorum,cui etiam aliqui contra,ut ibi scripsi.sed
pro eo facit inf.de sen.exc.uenerabilib.§.ubi autem. sed
ibi non loquitur de reuocatione,uel annullatione,sed de
absolutione uel relaxatione ad cautelam, & facit quod
no.hic in gl.cui concor.Boa. [Vocatis] uolunt quidam
per hoc dicere,quod excommunicatus pro contumacia
parte non uocata non possit absolui. sed contra sup.de
præs.olim.in si.de uer.sig.ex parte. De hoc uide 11.q.3.
excommunicatos.& in Spe.de contumacia.§.fin.uer.sed
pone excommunicatus.& uer.seq.(Cognito.)sup.de off.
dele.cum contingat[Nullas]propter præcedentem app.
legitimam,uel quia continet intolerabilem errorem po.
secundum primum exemplum competit litera. Cum au
tem &cæt. Suffraganei.uel sui officialis[Minus]pro non
(Postponat]nisi suffraganeus detulisset. inf.c.1.& in ex-
pensis condemnabit,ut ibi,& ubi de cri.ut debitus dica
bat remittat,hic dicit,remittere non postponat,ut osten
dat omnem moram & dilationem tollendam, & decreta
inf.eo.dicit.sine difficultate remittat. Prima glo.dicit,
& summat.Gl.a,no.officialem ordinariũ,reprobans op.

Gof.& eacusans opi.Ber.Gl.& fi.resp.per qō.an arcter ci-
tatio contra hoc facta, sol.dat generalem doctrinam & re
mittit.Gl.dupliciter ponit duas lecturas,ad secundā obi.
& dupliciter sol.Glo.ergo,arguit,determinat,& remittit,
Gl.vt si.po.3.exe.Gl.no.alternatiuam tractat,an sola con
fessio impediat appellare,ponit op.Azo.& contrariam,q̃
approbat.Gl.ergo notarius,obi.& sol. In gl.1.ibi de iudi.
cit.prin.iudices iudiciorum partem perficiunt per suorũ
præsentiam apostolorum. In glo.nisi.ibi imperatores,si p
imperatorem per saltum appellatum sit, remittit ad illũ,
ad quem ex ordine debuerat appellari.In gl.& si,ibi.l.vlt.
Iusdicenti extra territorium vel ꝰ.iurisdictionem suam im
pune non paretur,& ibi,si vero.Si dubitatur,an fideiussor
sit locuples,approbari debet,sed secus si euidēter est locu
10 ples,& ibi.l.1.non † tenetur venire citatus ad diē feriatā
a et fauore hominum [a] & ibi,si quis ea alien,vi.in e.veniēs.
ꝭ.all.super vl.gl.In gl.cum causa,ibi,non possunt. vide de
resc.inter cæteras,super vl.gl.& ibi.l.arbitro.& l,seq.ab ar
11 tabitro.i.delegato † dato ad fideiussores comprobandos,si
male arbitretur,appellari potest.& ibi,ab ea parte. pars q̃
dicit aduersarium iure prohibitum per ius, id probare de
bet.In gl.no.ibi.l.a.can.in ver.proa.all.& ibi.l.1.in pr.reo
absoluto absoluitur etiam accusator, si iustum habuit er-
rorem.In gl.ergo.ib.l.vl.confessus non condemnatur eius
rei nomine,quam in rerum natura esse incertum est,& ib.
l.pe,si hæres,a quo petebatur fideicommissum, per erro-
rem confessus sit se debere, probato errore absoluitur. In
gl.1.ibi,& omnes,Io.mo.& Arc.& in fi.& §.illo,custodiē
do,& C.eo.ti.si quando duciano,vbi probatur,quod pro-
12 a prie vocantur iudices. Item officialis, & bene, † appella-
b tur vicarius [b] qui habet ordinaria,vt in dicta decr.sua, &
a vicarijs appellandum est vt ab his,quorum vicarij sunt.
C.de ap.præcipimus.secundum Inn.Hos.remittit ad sum.
eo.tit.§.de quo,& ad quem sub §. vt autem,de hac mate-
ria.Gl.3.in fi.& sup.eo.li.de off.vica.c.2,& 3.vnde dicebat
Inn.episcopum posse prohibere officialem,ne iudicet, sed
non econuerso.ff.de iud.l.iudicium, & in multis alijs dif-
ferunt.Dicit Host.quod a'ia diuersitas habetur,sup.eo.li.
13 de off.or.romana.in fi.Item officialis† non habet potesta
tem degradandi,quia nec electus cōfirmatus,sup.de ele.
transmissam,nec potestatem reconciliādi excommunica-
tos,nisi sit presbyter,ſm eum remittit,sup.de sent.exc.cũ
desideres,& c.nuper,& c.canonica,hoc vltimum non pla
cet Arc.qui,remittit ad id quod dixi 24.q.3.nondum.Di-
cebat Io.mo.quod in episcopo firmior erat iurisdictio,q̃
habebat se in vicario,quasi riuulus ex fonte. In gl.q.d. ibi
mod.Ber.& Ho.per §. prox.& vltra id inducit Host.quod
licet si per errorem de superiore ad inferiorem appelletur,
nulla sit appellatio,non tamē nocebit error. si appelletur
ad maiorem,quam debuerit,vel ad parem,ff.e.ti.l.1.§ pe.
valeat ergo consuetudo,quod ad parem,licet nullo modo
valere possit quod ad minorem, cum sit irrationabilis, &
īnepta,ai.d,inferior.de cons...c.si.secundum eum. Et licet
hæc procedere possent in pari, quem consuetudo quo ad
hoc faceret maiorem,non tamen procedunt in eod.vt ib.
In gl,qui dat,ibi,duo simul,& de iud.nouit,ver.non.n.v-
bi de hoc.In glo.& si citauerint.ibi,de iurisdictione. Et sa
tis est,quod fit de iurisdictione,licet non sit de suo foro se
cundum Inn.qui sic respondet ad l.si quis ex aliena. ff. de
iud.quæ inferius allegatur,nam loquitur in legatis. Et di-
cit,quod non debebant contemnere prætoris dignitatem,
v.n.dicit,si non esset in suo territorio, nec alias de sua iu-
risdictione, non videt quomodo dicerentur contemnere
prætoris iurisdictionem. Eodem modo respondet ad dec.
14 si duob.de ap.nam † constat episcopum esse legitimum iu
dicem subditorum suffraganeorum suorũ in causis appel
lationum, & appellatio interiecta ad papam, quam igno-
rabat, non habuit impedire iurisdictionem ipsius, cui re-
nunciare poterat appellans.& vide quod ibi dixi in glo.
quid ergo.& in fi. & per Inn.de dil.c.2.vbi dixi in gl.mag.

Arc.remittit ad Ro.libel.iu.cin.rubr.si quis in ius vo.non
ierit.In gl.dupliciter.ibi,vel dic ſm Inn. & ibi suppledum
est,vel nondum statutum erat,ꝙ appellaretur expressa cā,
Inn.& in fi.all.de iu.iu.quemadmodum.vet.ꝙ si post,nie
lius habes,de regula.ad apostolicam.In glo.vt si dicat,ibi
tacite exemplum in diffinitiua,de re iu.ꝙ ad consultatio-
nem,& in fi.vi.in Spe.de exce.§.dict.ver.sed pone.ꝙ in cā.
vbi soluitur,ꝙ opponitur has exceptiones peremptorias,
& differendas post li.cont.de quo hic Arc.quasi ad literā
ponens illius verba,& ideo hic decido. In gl.1.ibi.talē, in
fi.putat tñ Ho.ꝙ cognitionem huius dubij poterit delega
re,de off.del.super qōnum.§.1.nec ob.secundum Io.mo.ꝰ.
§ cum autem,quia ibi simpliciter non cōmittit,sed hic du
bitationem quæ fit a partib.committit decidēdam. In gl.
15 cū causa.ibi,expressa non.n.†omnes iustæ causæ ap. sunt
in iure expressæ,Inn. Et ideo ius io hoc distinguit,sup.eo.
pastoralis,in prin. De causa dubia ponebat Abb.exēplum
in illo, quia appellat, quia nō admittit iudex recusationē
compaternitatis, vel affinitatis ad coniugēm, vel est du-
bium opinionum,sup.eo.vt debitus,de res.si autem, & c.
plerunque: & facit quod no,sup.eo.postremo: & vi.quod
dixi sup.eo.cum speciali.super 4.gl.& ibi.l.seq.ff de re iu.
cum prolatis,& sup.de no.op.nun.significantib.& ibi,legi
timam,vel reprobatam,vellet dicere legitimā.Inn.& Hos.
In gl.partib.in fi.vt adaptetur, intelligendum videtur de
interlocutorijs,alias melius adaptaretur,§.præc. In gl.li-
cet.n.in fi.circa id instan.hic Ho.Io.mo.& Arc.tenentes,
quod dixi de test.ea parte Adæ.super gl.ad hanc.s.quod
nō sufficit probare oblationis repulsionem,nisi quo ad iu
stificandam app. tamen non quoad consequendum effe-
ctum exceptionis,non habita distinctione,an sit dilatoria
uel peremptoria,& hoc etiam repetit satis clare Io.mo.ꝭ.
eo.non solum.2.resp. In gl.no.ibi,argumentis.dat Abb.e-
xemplum, ut quia inuenitur cum cultello sanguinolento
in manu,uel in uagina, & ibi dñs Azo, cuius dictum qui-
dam intelligunt,cum criminaliter agitur,contraria cũ ci-
uiliter ibi, & forte bene secundum Ber.dicit hic Ho.& Io.
16 mo.quosdam distinguere †notorium facti a notorio iu.ut
primo casu nō possit appellari,secundo sic. Sed,ut dicũt,
hoc reprobatur de ap.cũ speciali.§.porro,ipsi uero tenent
hic,ꝙ confessus semper appellare potest, & pro eis facit
ff.eo.creditor.§.iussus.sed circa delationem ap.distinguit
ut dicā ꝭ.super 3.gl.Vin.in dec.cum speciali.dicebat,con
fessum appellare post sentētiam,quia in causa appellatio
nis errorem & alias peremptorias opponere poterit.sup.
de fi.inst.cum Io.de test.fraternitatis.C.eo.ti.eos.& in ci-
uili uolens probare errorem ne sequitur ff de conf.cum si
deius.commissum,& ibi errorem facti,uel nisi declarare
uelit confessionem suam declaratione, quæ illā non peri
mat,cum a principio non fuit in culpa,de acc.cũ dilecti.
& ibi loquitur ad hoc,facit quia quod sua quisque uoce
&c.sup.de prob.per tuas. C.de non nu.pe.l.generaliter, &
pro hoc.2.q.6.quicunq.ubi de hoc. & in fi.de hoc in Spe.
de ap.§.in quib.post pr.& de confessis.§.si.uer.sed nũquid
confessus. In gl.puta si.ibi,mittatur, ui.2.q.6.in sum.et §.
sunt quorum,cũ §.seq. Ab.autem ponebat hic uer.istos.
Appellare ueniat scelus,excellentia,pacta.Contēptus,mi
nima res,iurisdictio facta.Arbitriũ,res quæ petit,et si lon
gius acta.i.protelata (Scelus] sup.eo.cũ sit.et c.cũ spāli.§.
porro.de hæresi,ui.ꝭ.de hær.ut inquisitionis, uer.non ob-
17 stantib.(Excellentia]quia † a snīa papæ,imperatoris, p̃fe
cti p̃torio et senatoris non appellatur.9.q.3.cũcta.2.q.6.
anterioris uer.illa.ff.a qui.ap.non lic,l.1.§.2.[Pacta]qa ꝓ-
miserunt partes non appellare.C.de rē.ip.l.ul.§.ul.Et no.
de arbitris cum dilectus,in fi.ul.gl.(contemptus)cōtuma-
cis in non conueniendo,ut in gl.(minima res) hoc ſdm
l.ut in lanterioris.2.q.6.secus secundum canones,sup.e.
tit.c.de ap.(Iurisdictio]papæ uel imperatoris. ff.a qui.ap.
non licet,l.1.(Arbitrium)C.de arb.l.1.2.q.6.a iudicibus:
(Res quæ petit)ut hic in gl.(Et si longius acta)quia licet
post.

post 30. dies, sup. §. si vero. Item si neglexit prosequi. su. c.
cũ sit, quod intellige, vt dixi s. d. recte. super gl. 2. Gui. col
legit 37. tales casus. in §. quib. quem allegauit super gl. 2.
Et in fi. de quo tene, quod plene notaui in cle. de do. & cõ
tu. si ante. In gl. ergo notorius. ibi, exprimeret, sed contra
sup. eo. cordi, versi, bisq; vbi patet, ꝙ appellans a snia non
tenetur exprimere causam. Sol. scd̃m Host. verum est, quòd
non tenetur exprimere, sed nec iudex tenetur deferre, si
non exprimit. Expedit ergo ei exprimere, licet non teneatur,
si enim non expressit, & iudex a quo exequatur ante
inhibitionem factam per iudicẽ ad quem, tenet executio,
põt tñ ipse iudex appellationis inhibere, vt hic, & sequitur
in glo. In gl. ab appellante, ibi conuenire, præstabit tñ
cautionem possessori, ꝙ si obtineat, illum defendet cõtra
competitorem. ff. de rei ven. is a quo. ff. de pe. hære. l. vlt.
scd̃m Ber. & in fi. scd̃m Inn. & Ho. de hoc per eos s. de offi. de
leg. c. 1. In gl. in illa, ibi, ad hoc. si in vna, ꝙ intelligas vt ibi.
Host. & Arc. remittit ad sum. e. tit. § quis sit effectus. versi,
inter. licet exemptus sit. In gl. q̃ in criminalib. in fine. & in
Spec. e. ti. §. nunc tractemus. in fi. vbi dr̃ in regno Franciæ
hoc non recipi. In gl. præscripta. ibi, non valeret, licet aũc
præscripta valeat quo ad iurisdictionem dandam, vt s. 2.
rñ. & ibi concordantiæ in vl. gl. non tñ scd̃m Host. valeret in
alienatione rei ecclesiasticæ contra formam canonum. s.
de iud. cum causa, ponit exemplum, quod habes j. de im
mu. ecc. c. 1. in fi. In gl. putaui, ibi feudi. Host. in dec. dilectus.
3. de præb. dicit etiam in feudalibus hoc locum habe
18 re, quod hic dicitur, certũ est, ꝙ † si de feudo regali esset
quæstio cum ep̃o & tertio, Rex esset competens iudex, si
inter regem & ep̃m iretur ad pares, si tñ ep̃s negaret rem
esse feudalem, rex actor conueniret eum coram metropolitano,
vt dixi de iudi. cæterum, in prin. magnæ glos. Sed si
ep̃s vasallus regis infeudauit partem, & de hac est q̃õ corã
ipso ep̃o inter vasallos, si ab eo appellet, tũc ad regem
primum feudi dñm appellabitur, vt scripsi post In. & Ho.
in gl. prædicta vltra medium, versi. sed quid dices. & versi.
sc. & sic hoc intelligas. Et in fi. vel scd̃m Boa. reseruauit
sibi concedens iurisdictionem temporalem ep̃o ius appel
lationum, ꝙ potuit, facit s. de iurepa. præterea. 1. 18. q. 2.
Eleutherius. sup. de condi. ap. verum. ff. de pac. in traditio
nib. In gl. vel absoluant. in fi. & inf. de sen. exc. venerabilib.
§. sane. In gl. quare aliud. in fi. & hoc satis per Io. mo. & Ar
19 ch. qui tenet hic, si † prima sententia sit retractata, secun
dus exequitur & non primus, de quo nunc declaratur eũ
non habere iurisdictionem, & dicit Arc. qui plusquã expe
dit, in hoc instar. illud ꝓbari in præ. §. præterea. in fi. facit
sup. eo. li. de off. dele. iudex, in fi. Si vero pronuncietur ma
le appellatum, & confirmetur prima snĩa. Io. mo. tenet, ꝙ
vterque potest exequi. nec ob. secundum eũ, in aut. de san.
ep. §. si quis autem litigantium, vbi dicitur, quod iudex ap
pe. exequitur, non. n. per hoc negat, quin iudex a quo hoc
20 possit. † quia secunda sententia non innouat primã, facien
do illam deteriorem. ff. de nnu. aliam. Arc. dicit, ꝙ primus
exequitur, & §. illum, qui dicit, quod interim executio sen
tentiæ &c. & per decretum in eccl. 1. e. ti. in fi. Vbi vero iu
dex ap. pronunciat secundum decr. sna. eo. ti. vel pronun
ciat tempora prosecutionis esse lapsa, tunc concor. quod
primus exequitur, & his casibus non habet pronunciare
bene iudicatum. & facit quod no. C. de ap. l. eos. in gl. no.
formam. In gl. vl. in fi. de quo hic Inn. & breuius Host.

ADDITIONES.

a Fauore hominum. An valeat commissio iudicis pro die feriata in vtilitatem hominum scientibus, & tacentib. partib. vide Car. in cle. 2. 3. q. de iud. & in q. 4. Quod autem commissio de capiendo delinquentem possit fieri quocunque tempore feriato, Bal. in l. 1. C. de ex hib. re. Ale. in §. nunciatio. de op. no. nun. adde Bal. in l. 2. in ver. & hoc bene facit ad q. ff. de hæ. inst. Et omnino Bar. in l 2 § 1. in 1. no. & in ver. sed quæro, quid e contra. ff. si quis in ius voc. non ier. Et Pannr. in c. cum dilecti. in ver. no. non vitiari. de do. & cont. & per Ale. in l. 1, §. nunciatio. de ope. no. nun. in vers. successiue quærit, cum infinitis concordantijs ibidem per eum signatis.

b Appellatur vicarius. Vicarius dicitur, qui cognoscit in eodem tribunali cum domino principali, licet differat in aliquib. Et ideo domino excommunicato, vel suspenso vicarij officium conquiescit, in Spe. de dele. § restat videre, versi. quid si super, no. in c. 1. de off. vica 6. & ibi gl. in verbo, ipsos, vbi Archi. dicit contra in delegato.

SVMMARIVM.

1 *Appellanti non tradens apostolos an sit puniendus.*
2 *Appellanti sicut licet renunciare post appellata & iudici reuocare.*
3 *Iudex a quo fuit ex causa legitima appellatum, qui reuocauit grauamen infra tempus tradendorum apostolorum, an postea teneatur illos tradere.*
4 *Iudex ex quo petiti sunt Apostoli si in aliquo procedat, antequam sint exhibiti, irritus est processus.*

CAP. IIII.

Vt super. Incipiebat vt probatio & diuisio in prima glo. Instructio optime patet hic. C. de ap. eos. §. super his, intantum [præcipimus] videtur quod obliget præceptum canonis, sicut præceptum hominis, de hoc sup. e. cum speciali. ver. sciant, ar. effic. 1x, secundum Arc. 64. d. quia per. Et no. quod præmittit, districte vide quod dixi post Ho. de dec. non est. Ex prædictis
1 videtur, quod † apostolos non tradens appellanti,
sit ẽt puniendus, de hoc vt dixi sup. eo. cordi. super. ver. iuxta tenorem, cum illa constitutio cordi, loquatur in appellatione interiecta ad papam, ergo in alijs non habebit locum, quod hic dicitur, & est si. sup. c. li. de ele. cum non deceat. in pr. & c. si postquam. 2. res. & ꝙ vtrobiq. no. Sed dic, ꝙ licet quo ad ea, q̃ de nouo inducit illa constitutio, sit opinio, an restringatur ad appellationes interiectas ad papã. Super quo vi. ꝙ ibi no. super ver. ad nos. in apostolis petendis & cõcedendis nulla opinio, quin locũ habeat ad quemcũque appelletur, ꝙ probat ibi litera superioris, vt ibi dixi. Item ratio huius dec. de instructione habenda generalis est ad omnes appellationes. Item decr. abeatur. res. j. e. non repetit hæc verba. [Renunciatum) antequam procedat, si. n. post processum renunciaretur, cum ille processus sit irritus per literam quæ subsequitur, non conualesceret, inf. de reg. iu. non firmatur. Sed quid dices, si iudex reuocauit grauamen, planum est, si hoc fecit ante tẽpus tradendorum apostolorum. ꝙ potuit, sup. e. cum cessante, sed dubium procedit, quã hoc fecit post illud tẽpus.
2 Et videtur, quod possit propter paritatem, † vt sicut appellanti licet renunciare ẽt post, sic & iudici reuocare. Item per hoc lites abbreuiantur, & mens iuris nõ læditur, sup. e. ti. cum cessante. in fi. Contra ex quo iudex detulisset, non esset locus reuocationi, inf. c. prox. & dixi sup. e. cordi. sup. vers. delatum, sed denegatio, vel non datio hẽt vim delationis quoad iurisdictionem iudicis suspendendã, vt hic. ergo postea reuocando illam reassumere non poterit. & facit quod post Host. dixi super gl. 1. in dec. cum cessante.
3 incidit alia quæstio † an iudex a quo fuit ex causa legitima ap. qui reuocauit grauamen inf. tempus tradendorum apostolorum, postea teneatur illos tradere, quod nõ teneat. vr̃ per dec. cum cessante. sup. e. quia libere procedere põt in cã, sed non posset libere, si necesse haberet prius apostolos tradere. si. sup. de præb. de multa. coniuncta cum decr. licet, inf. eo. ti. Item aperte probat dec. inf. e. si a iudice, in fi. vbi dr̃, ꝙ post reuocationem procedit, ac si non fuisset appellatum. Si ergo fingitur nõ appellatum, ergo apostolos tradere non tenetur. In contrarium ista dec. & j. e. ab eo. vnum solum casum excipit. s. qñ renunciauit appellãs. Si ergo iste non renunciauit, ergo sunt tendẽdi apostoli. non obstat reuocatio grauaminis. superstitiose. n. adducitur secundus casus, vbi ius ponit vnum solum, de transl. c. 1. cum conco. Item cum talis habeatur pro appellante quo ad hoc, vt procedatur ipso non citato, quod dic vt dicam infra eo. si a iudice, in fin. ergo habeatur pro tali quo ad traditionem apostolorum, vt qui similem cum alijs, &c. de sta. mon. recolentes. Item si a principio male appellan
ti, &

ti, & sic male iosta i necesse est apostolos dari, fortius bñ appellanti licet male instãti. [Inualidus] nullius valoris, & ponitur priuatiue, remissionẽ dedi. de iurepat. nobis. ad fi. (Irritus) vide quod dixi de ele. in genesi. in fi. [Processus) comprehendit sniam, quæ est de processu, sup. de prob. qm. Prima gl. tria facit, ponit summam, diuisionem & quid supplet. Vl. gl. sol. dubium. In gl. 1. & ibi in 2. s. ibi si vero. & idem Io. mo. In gl. index. ibi extra iudiciũ, non a iudice, & vide quod no. sup. eo. cordi. in 4. gl. In gl. t. ex quo. in fi. Host. sup. eo. cordi. dicit, quod † si ex quo periti sunt apostoli, index in aliquo procedat, antequã sint exhibiri, irritus est processus, all. hanc dec. Et sm hoc debe ret exponi ex tunc. i. ex quo requisitus fuerit, quod non placet, & istud ex tunc, repetitur in dec. ab eo. Io gl. pe. in fi. idem Arc. Io gl. vl. in fi. Arc. tenet idem.

4

SVMMARIVM.

1 *Iudex, qui iam detulit, an possit re integra delationem reuocare.*
2 *Accessoria videntur transfusa in iudicem appellationis per delationem principalem.*
3 *Iudices duo si sint, si quid fiat per vnum solum non valet.*
4 *Iudicibus discordantibus recurritur ad superiorem.*
5 *Appellatio, quæ non valet suo iure, an valeat iure relationis.*
6 *Iudex a quo licet admiserit appellationem, si tamen appellatus petit ad eum remitti, iudex appellationis illum remittet, nisi appellans probet veritatem causæ propter quam appellauit.*
7 *Clarissimus in raptu virginis deprehensus vbi respõdere teneatur.*
8 *Appellans potest redire ad iudicem, qui male detulit re integra.*
9 *Appellans potest renunciare appellationi, Et aduersario inuito redire ad iudicem a quo, nu. 10.*
11 *Superiori nullũ fit præiudiciũ, in quem re integra iurisdictio transfusa nõ est cum effectu. Si re integra reditur ad iudicem a quo.*
12 *Iudicis culpa, odium, & pœna parti præiudicare non debent.*

C A P. V.

Cum appellationib. Diuisio soper 1. glo. (friuolis) quasi vanis, & inanib. de hoc C. de resci. ven. l. quisquis. Arc. ib. neq. ioa nib. morari sinatur obiectis. Et dr friuolum quasi caducũ vel inutile. [A iudice] etiam ex tali ap. vr facta iniuria. C. qñ prou. non est ne. l. vl. & le. & no. l. ci. siquis præpostera f. in Arch. (Difficultate) vide quod dixi sup. c. romana. in fin. & eadem die, vide quod scripsi sup. de resc. ex par. 5. in fi. q hic ponit Arc. [Faciens] vide sup. cordi. §. q si. io vl. gl. & quod ibi dixi. & eo. ti. vt debitus, super verb. condemnet [si vero] approbat quod no. Ho. e. ti. dilectus. §. preterea. secundum Arc. (iudex] si non constat eum iudicem, licet eius delatio deferat articulum appellationis, non tñ negotium principale, de hoc in Spe. de ap. §. qualiter. in fi. (Admittat) deferendo, vt patet per sequentia. [Licet] proquamois. [Iurisdictionem abdicauerit) dubi
1 tatur, an † iudex, qui iam detulit, possit re integra dilationem reuocare. Io. dixit q sic, sicut & aliam interlocutoriam. Tan. contra. & hoc teneas, & vi. quod scripsi sup. c. constitutis. s. super ver. confirmauit, & sup. de acc. meminimus. super ver. deferre. Secundo quæritur, an post quã detulit, possit terminum appellanti præfigere. Glossator in dec. 2. de ma. contrac. in 4. gl. tenet q sic. all. dec. sæpe. eo. ti. quæ bene facit. nam ibi litera loquens de delatione iudicis, subdit postea de termino. Aliquib. videtur con-
2 trarium per hanc literam, & quia † per delationem principale & accessoria videtur transfusa in iudicem ap. sup. eo. dilectis. §. præterea. nec est appellans sine termino, qa statim habuit terminum iuris, eo. tit. cum sit. Itẽ imputet sibi, qui potuit prius terminum statuere, & non fecit. C. de iu. delib. scimus. §. si vero. Satis videtur tenẽda pars 1. cum gl. nec ob. hæc litera, quæ loquitur de iurisdictione, q habebat in principali, q sonat textus, qui dicit. [Eandem] quod de iurisdictione causæ principalis, de qua in 1. res. oportet intelligi, q patet ẽt ex seqq. ibi, totius cãæ, & ibi. nec est illi cã. Itẽ ex hoc dicto nulla absurditas, sed potius ex contrario, quod tendit ad prorogationem litium. Istud ad finem, nec in hoc iudex appellationis offenditur, sed potius coadiuuatur. Item ista dec. vult, q fiat delatio in iurisdictione transferenda super principali, quod faceret iusta appellatio, sed licet per iustam ap. deferatur negotium principale ad iudicem app. cum iurisdictione prioris iudicis quo ad illud, põt tñ statuere terminũ sup. eo. cum sit. & c. reprehensibilis. Idem in ap. a diffinitiua, cui necesse est deferri. Rõ no. hic in gl. fi. & j. patet. in c. 2. & tñ terminum statuere põt iudex per iura pdicta. Itẽ cum pars appellans hunc terminum statuere possit. sup. eo. persona. & c. oblatæ. de renun. veniens, patet, q hunc terminum statuere non pendet ex iurisdictione, sed ordinatione iuris ad lites abbreuiãdas. Dato ergo q negetur iurisdictio, fateamur eum hoc posse, p plura. tex. est sup. eo. cordi. vbi io §. post hæc, patet, q talis terminus post delationẽ statuitur. Tertio dubitatur, quid iuris, qñ duo sunt iudices, & vnus solus detulit, nũquid locus sit huic decr. non vr, quia constat, q in vno iudice loquitur hæc dec. vt patet per singulare pluries repetitum in 1. & s. res. licet fateri, q ẽt locum haberet in plurib. qui concordarent in deferendo, qui loco vnius haberentur. ff. ad mun.
3 l. magistratus, facit cle. de iurep. c. 1. Item † ex duob. iudicib. quod fit per vnum solum non valet, de off. del. causã matrimonij, & c. cum cãm, s. q. 6. §. diffinitiua, ver. si plures. Sicut ergo nõ valeret snia, vel alius actus, ita nec delatio. Et concluditur per hoc, q nedum non impeditur iurisdictio collegæ, immo nec propria, si pęnitere velit, q licet, vbi factum de iure non licet, de hoc de ele. nosti. de cle. conin. diuersis. cum conc. ad idẽ ff. de cu. fu. consilio. §. fi. vbi vno ex duob. tutorib. vendente, vel solutionẽ creditoris recipiente, si hæc fient altero prohibente, nec transfertur dñium, nec cõpetit liberatio. Quia ergo abdicatio iurisdictionis ambos tangit, & iure cõi potior est conditio prohibentis, alterius solius delatio non sufficit j. de reg. iu. quod oẽs. & eo. iure cõi. cũ conc. In contrarium vno impedito impeditur & collega. sup. de off. del. c. t. cum conc. deferens aũt impeditus est quo ad se, licet male deferat vt hic, ergo & collega. Et vide ad hanc partem, q notaui j. de conc. præb. si ca. in fi. 6. gl. Item sicut vnus ex duob. fideicommissarijs exequitur. j. de testi. c. 2. 2. res. sic si vnus ex duob. iudicib. deferat. Idem in vno ex duob. tutorib. vel procuratorib. spiritualium causarum. ff. de adm. tu. decr. §. fi. sup. e. li. de proc. si duo. §. sane. Sed ad hoc videtur in præ. dec. 2. in vlt. gl. Item in ipsa decr. secunda potius facit ad contrarium, vt. s. impedito deferente exequatur non deferens & datus sine clausula. Sed responsio vt supra facit ad hanc partem. sup. de re iud. c.
4 fi. ff. eo. ti. duo iudices, per quæ patet † duob. discordantibus ad superiorem recurri. Si hoc in alia discordia, ergo fortius & in ista, cum alter deferet, alter non, vt stetur delationi, quæ transfert negotium ad superiorem. Itẽ sicut vnus solus perpetuat iurisdictionem collegæ, sup. e. li. de off. deleg. cum plures. sic vnus solus ad superiorem deferat. Ad quæstionem hanc vide quod scripsi sup. eo. legitima, super vl. gl. & facit quod no. sup. e. li. de proc. si duo. io 3. gl. In quęstione distingui posset, an isti duo sint ordinarij, an delegati, & tunc an dati simpliciter, an cũ clausula. Et iterum an cum clausula vos, vel alter, an quod si ambo, an vero alter ordinarius, alter delegatus. Et tunc aut principis, aut collegæ, & primo casu vr ęquum ex his contrarijs recipi, q fauet reo, nisi actor foueret fauorabilem causam per præ. dec. vl. de re iud. cum conc. quia tamen illa in diffinitiua loquuntur, nec tractant, quis iudicet, sed liti principali finem imponunt. Ideo dicas, q si illi duo sunt iudices, ita q non alter, saltẽ is, qui nõ detulit

solus,

ſolus, & qui detulit in propoſito perſeueret, impeditur,
alter non, tã ex delatione, q̃ ex voluntate, quia ſine dela-
tione volens procedere impediret collegã, vt in p̃. decr.
cãm, & cũ eã, ita q ipſe collega licet dederit refutatorios
non procedet, fortius ſi nullos dederit, & fuerint debite
petiti, & tpa lapſa. ſ. & ĩ. c. proximus. & hoc caſu licet ap
pellatio poſſit deferre principale. ſ. ſi eſt legitima, delatio
tñ talis non deferret, vnde ſi pœniteat illũ detuliſſe, & vna
cũ collega det refutatorios, ſimul poſtea procedent, &
hoc caſu ſit vera opi. Io. q̃ notaui ſ. eo. conſtitutis. 2. ſ. q
deferens pænitere poteſt. ſ. qñ delatio non valuit, vt ſ. di-
xi, ſi vero quilibet illorũ ſine reliquo iudex erat, vel eſſe
poterat, vel ſaltẽ ille, qui non detulit, vt quia in reſcripto
erat c̃la, q ſi ambo, tu talis &c. ille qui tũc vel poſtea inf.
iuris terminum dedit refutatorios, licet tunc tacuerit, in
principali procedere poterit, voluntas. n. collegæ eũ non
impedit, ẽr ſi dati eſſent cum c̃la, q ſi ambo ſine præroga
tiua, vt de off. dele. prudentiã. §. adijcimus. Et eo caſu qñ
pp p̃rogatiuam c̃læ ſolus non deferens poterat procede
re, deferens vero non. Circa deferentis pniam dico, q ſ.
eadem rõne, quia ſolus nil potuit. Idem dico, ſi eſt clauſu
la, q ſi ambo ſine p̃rogatiua. rõ, quia non extabat condi-
tio, collega. n. procedere poterat & nolebat. Si vero erat
clauſula, vos, vel alter. adhuc vſ idem, quia licet a princi
pio alter ſolus poſſet procedere, tñ ex quo duo procedere
inchoarunt, neuter eſt potior, vt no. ſup. de off. dele. cum
plures. §. t. in 1. gl. Ille vero qñ detulit, vult procedere, &
ſic altero nolente, poterit, vt ibi; ita etiam nupertime di-
ſputatum & determinatum fuit per dominũ Ano. de Ra
mẽghis decretum doctorem. (Deferens) intelligo etiã ſi
ob reuerentiam ſuperioris detulerit, licet Ho. ſup. eo. cor
di. ſuper ver. reuerentiam, dixerit, quod reuerentiales nõ
remittũt cognitionem cauſæ principalis, immo ſuperior
quanto plus ſibi ſentit reuerentiam exhiberi, tanto plus
debet ius reuerentis ſaluare. vnde ſtatim remittat, ſi in-
ueniat temere appellatum. ſup. c. prox. in ſi. nam ſuperior
debet inferiori deferre, vbi periculum non eſt in mora.
ſup. de ſent. exco. per tuas. & c. ſacro. Excipit papam, qui
velut dominus faciet, prout volet audiendo, vel remittẽ-
do. Tu dic, quod qualeſcunque apoſtolos delatorios de-
derit, locus eſt huic dec. quam non vidit Hoſti. honeſtas
tñ plus arctat iudicem in reuerentialibus, vt remittat, &
vide quod dicam ſtatim in gl. dixit Inn. (transfuſa.) Idẽ
ver. de com. di. 4. aliud ff. de penu lega. l. 1. & quid ergo.
de noua. l. 1. in princ. ad l. falc. l. 1. §. item ſi ita. & exponit
Arc. i. tranſlata, tranſit. n. de vno in alium, ad hoc ſup. c.
ſi. de ele. ſi compromiſſarius, in prin. & eſt notandum ſe-
5 cundum eum, quod † appellatio, quæ non valet ſuo iure,
valet iure relationis, ad hoc ſup. c. dilectis. in pri. & in ſi.
& c. intimaſti. de off. dele. licet. Et ob hoc ſententia poſtea
lata per deferentem in talem appellantem non debet per
ſubditos obſeruari, vbi de hoc conſtaret, vt in præ. decr.
dilectis. in ſi. Secus in dubio, de hoc remittit ad ſummã
Hoſ. eo. ti. §. qualiter ſit. ſub §. ſed ſi. in ſi. ver. illud tamen
de neceſſitate dixit Inn. in decr. interpoſita. ſup. eo. ſuper
6 ver. non doceat, quod licet † iudex a quo admiſerit appel
lationem, ſi tamẽ appellatus petit ad eum remitti, iudex
ap. illum remittet, niſi appellans probet veritatem cauſę
propter quam appellauit, iſtud dictum, niſi intelligatſ de
honeſtate, vel voluntate, vt dicitur in gl. correctum eſſet
per hanc literam, etiamſi ob reuerentiam detuliſſet, vt di
xi ſuper ver. deferens. Prima gl. ſummat. Secunda gl. red
dit cauſam, & dat ſimile. Gl. per hanc reſ. per quæſtionẽ,
& ſolutionem diſtinguentem. Pe. glo. literam exponit, &
dat ſimile. ſecundo quæſtionem ſoluit, quatuor rationes
inducens, ſed primam impugnat. Vlt. gl. reddit rationem
diuerſitatis. & in ſi. quærit & remittit. In gl. & male, ibi l. 1.
7 Clariſſimus † in raptu virginis, vel alio crimine deprehẽ-
ſus non obſtante priuilegio fori ibi reſpondet, quia rea-
tus &c. & ibi ſi ab hoſtib. §. 1. vir, qui lucrari debebat do-
tem ex pacto, ſi vxorem occidit, non lucratur illam. ſed
datur hæredib. mulieris actio de dote. & ibi, tres ſtatus,
vi. ſup. de tranſa. c. 1. ſuper gl. 2. In gl. 1. in ſi. & pars prima
loquitur de appellatione, cui non defertur. ſecunda ibi ſi
vero. de illa ſecunda, cui defertur. tertia proteſtatur ibi,
ſaluis. Io gl. per hanc. ibi qualis erat, idem Arch. all. no. p
Ion. de reſ. ab excõmmunicato. in gl. 1. inducit etiam lite
ram remittendam, quæ ſequitur, cum. n. poſſit voluntate
remitti, ergo remanſit iuriſdictio apud eum, ad hoc coll.
de off. dele. quamuis. de procu. his qui. ſecundum hoc in
telligenda ergo eſt litera transfuſa, quæ ſequitur. In gl. &
male. in ſi. facit ĩ. de hær. vt cõmiſſi. in ſi. & c. 2. §. ad hoc.
Io. mo. In gl. pe. ibi & non idem, hic Arc. & ib. 4. gl. putat
hic Arc. quod re integra poſſint partes redire ad iudicẽ,
qui detulit. Sicut in relatione dicitur, & repetit hic poſt
Ho. de off. dele. licet. De hoc Io. mo. poſuit hic longam ad
8 ditionem, & tenet, quod † poteſt appellans redire ad iu-
dicẽ, qui male detulit re integra, quia licet ipſe deferens
conqueri non poſſit, ſi ſibi in facto, in quo peccauit, non
fiat remiſſio per iura all. ſup. gl. prox. iudici tamen & par
tib. quæ non peccauerunt, illud nõ obeſt, de iudice patet
hic. Item conſtat, quod iudex male deferens, & iudex ad
quem, non ſunt ſup. ius, ſed iurib. ligati. Sed iura volunt
male appellantem remittendum. ſup. c. vt debitus. cuius
remiſſionis neceſſitatem tollit delatio, ſed facultatẽ nõ,
vt in prin. gl. partib. etiam hoc ius competit, quia omitti
poteſt appellationis articulus, ſup. c. cordi. §. poſt hoc ha
9 bet etiam pars appellans † quod renunciare poteſt appel
10 lationi. 2. q. 6. ſiquis libellos, & † quod aduerſario inuito
redire poteſt ad iudicem a quo. ſup. eo. ti. interpoſita. §. ſi
le. quod ius male deferens auferre non potuit. inf. de reg.
iu. indultum. alias eſſet ſubterfugere mandatum ſuperio
ris contra id, de off. dele. prudentiam. l. non ob. ff. de pac.
l. ſi. de iu. do. ſtipulationem. & l. ſeq. loc. item quæritur. §.
11 qui impleto, quia hic † nullum præiudicium fit ſuperio-
ri, in quem re integra iuriſdictio transfuſa non eſt cum
effectu. ſ. e. li. de of. dele. Et reſpondetur ad l. priuatorum.
C. de iuri. om. iu. Iſte. n. habet primordia iuriſdictionis, q̃
auctoritatem iuris per partes reaſſumit. ſ. eo. cum ceſſen
te, arg. ff. de le. 2. cum filius. §. hæres. nec ob. quod pęna iu
dicis male deferentis non poteſt remitti. ff. ad mace. ta-
12 met ſi. quia † culpa odium, & pęna iudicis parti præiudi
care non debent. inf. de reg. iu. non debet. nec ob. de of.
dele. ſignificantib. quia ibi per pronunciationẽ erat ab-
dicatio ſuper toto, hic ſecus, vt in ver. ſaluis. concludit er
go de appellatione ante diffinitiuam interiectam ſeruan
dam dec. vt debitus, ſed ſi illi ſit delatum, delatio opere-
tur contra deferentem tantum, non contra iudicem, ad
quem, ſeu cõtra partem, immo cum iudex appellationis
etiam declarato delicto deferentis per pronunciationẽ,
quod male appellatum fuerit, & male delatum poſſit re-
mittere; fortius ante talem declarationem crimine nõ ſic
exagerato licere debet hoc parti ſecundum eum. Et ibi,
oblatæ, ibi remiſi ad Spe. eo. ti. § nunc dicamus. in ſi. Vbi
no. quid iu. ſi notarius ſcripſit, quod iudex benigne exci-
pit, & ibi, ſed non videt, vt paret, ſup. eo. ſæpe. Item iudex
pro refrenanda malitia appellantis reſtringit ſibi termi
num iuris, quod ponit ſup. c. cum ſit, ergo non poteſt di-
ci, quod per id illi faueat, cum a ſua iuriſdictione laxan
do. ſup. de tranſl. c. 2. ver. nec quod. & facit quod ſic di-
xi in textu in gl. dubitatur. ad ſi. 2. q. In gl. vl. in ſi. & ſ. ſ.
eo. romana. §. ſi. ſuper 1. gl.

S V M M A R I V M.

1 *Trigeſimus dies includitur infra triginta.*
2 *Apoſtoli non ſunt neceſſario petendi in inſtanti appellationis.*
3 *Apoſtolorum datio quando debeat in ſcriptis fieri.*
4 *Tempora appellationis proſequendæ currunt a tempore ſententiæ.*
5 *Dies triginta dantur a die ſententiæ per appellationem ſuſpenſæ.*
6 *Tempus appellationis quomodo confunditur a tempore apoſtolorum, & non a tempore proſecutionis.*

CAP

C A P. VI.

1 **Ab eo.** Partes patent[j.triginta) † includitur tri
gesimus dies, remissiones dedi. ʃ.e.præte
rea.2.& no.ſup.eo.li.de reſt.ſpo.frequẽs.
in gl.quia dies.in fi.[apoſtoli.) i.libelli dimiſſorij. [Peti)
2 ex quo ſatis eſt inf.30.dies illos peti, ſatis patet † ꝙ in in-
ſtanti appellationis neceſſario petendi non ſunt, & idem
no.in cle.eo.tit.quamuis, in gl.lex dicit.in fi.vbi remiſſio
nem inuenies, & licet cautum ſit, ꝙ de petitione fiat in-
ſtãn, non tñ neceſſe habeat hanc petitionem in ſcriptis
3 fieri. Datio † vero apoſtolorum [a] de qua ſequitur, bene de
a bet in ſcriptis fieri, ſicut & appellatio, de vtroque in Sp.
eo.ti.§.ſequitur.in fi.(Eidem) appellanti & petenti idem
tempus 30.dierum a iudice. patet ergo hic hoc locũ ha-
bere, cum appellatur a iudice, & de hoc ſup.e.cord.in 4.
glo.alias litera ſtatim hoc exponit.[Præſumitur] videtur
eſſe præſumptio iuris & de iure, de qua ſup.de ſpon.is q.
præſuppoſito quod neglexit, ſecus ſi non potuit.ſup.qui
ma.acc.poſ.c.ſi.fatuus eſt ergo ille, qui non petit ipſos in
interpoſitione appellationis[renunciare]tacite.ſic ſupr.
de off.deleg.gratum, fingitur.n.non appellaſſe, non puto
tamen iſtum citãdum de neceſſitate, ſi iudex a quo vult
procedere, vt ſcripſi ſupr.de dol.& contu.eum qui.ſuper
ver.ſponte[mittar)corrigit, quod no.Inn.ſup.e.cordi.in
ſua 6.glo. vbi dicebat, non petentem renunciare, niſi per
argumenta pateat contrarium, vt quia vadit, vel mittit,
& c.contrarium hic dicitur, & eſt ratio, quæ ea dect.ſup.
e.vt ſuper.in pri.(Cum iudice] a quo appellatum eſt, de
quo præmiſit.(Super hoc]ſ.ſuper datione apoſtolorum.
Debita inſtantia.dic, vt cle.e.ti.quamuis.dicit hic Arch.
quod ſi iudicis copiam habere non poſſet, vel ferox eſt,
& indignatus de appellatione, quam interpoſuit, ita ꝙ
pro apoſtolis coram ipſo redire non audet, debet ĵ.tp̃s
proteſtari.ſup.eo.ſi iuſtus. C.de his qui per me.iu.l.2.ff.
de lib.dimiſ.l.1.§.ſufficit, & ſi poteſt. infr.illud tp̃s adeat
iudicem ad quem.2.q.6.biduum, verſi.quid ergo. [Con-
gruo) ad idem ff.de vſu.l.mora.in pr.de in ius voc.l.2.3.
& 4.in prin.lo.mo.beneficit 23.q.4.ſi eccleſia.3.d.erit.
[Requiſitus) tertio, vel ſaltẽ ſecundo ſ.n Arc.qui in hoc
inſtat, allegans ad trinam, 16.q.7.oẽs decimæ.17.qu.4.ſi
quis domum.& c.presbyterorum.de ſup.neg.prę̃l.c.1.de
ſen.exc.contingit.2.& c.in audientia.de vi.& hon.cle.c.
ſi.de cle.non reſi.ex tuæ.& inf.de ſen.exc.conſtitutionẽ,
pro 2.alle.9.q.3.nunc vero.14.q.5.non vos.ver.a cõione.
vbi remittit.18.q.2.dudum, & quod no.in aut.de teſt.§.
quia vero.in pr.allegare poterat de pręb.graue.pro vni.
alle.18.di.ſi epiſcopus, & quod ibi no.65.di.c.2.& vl.de
reſ.ab exc.de off.dele.prudentiam.§.cæterum. Dicit tu-
tius tertium conſiderari per id, quod no.Ho.ſup.eo.inter
poſita, & quod no.ſup.e.cum ſpeciali, in prin.de ſen.exc.
ſacro.in pr.de off.dele.cum cauſa.dic vt in cle.quamuis,
quam ſtatim allegabo.(Vel inf]concor.ſup.de loca.po-
enit.(illi) appellanti & petenti.(Prætermiſerit) quod intel
ligit, vt in cle.e.ti.quamuis.2.reſp.& ſeq.vſq.ad fi.Prima
gl.ſummat. Secunda gl.alle.conco.dicit, quod de iure ve
teri ſoluit dubium, & ſolutionem determinat. Tertia gl.
alleg.duo ſimilia. ſecundo quærit, arguit pro, & pro hac
parte opinionem recitat, & ſoluit cõtrarium. Quarta gl.
obijcit & ſoluit dupliciter. In gl.1.ibi, iudicib.canonis.in
§.præall.& ibi.l.r.illud tempus duorum menſium, quod
olim dabitur, currebat, ex quo ſciuerat quis contra ſe ſẽ
tentiatum. In tertia glo.ibi quoniam.illa loquitur de ap-
pellante inf.tempus ſtatutũ q non petit, nec offert apo-
ſtolos, & melius probat l.eos.in fi.vbi dicitur, quod etiã
non petenti iudex dare debet. In 2.gl.ibi a die ſententiæ.
inf.determinat, & determinatio hoc intendit, quod tem
pora petendorum apoſtolorum currere incipiunt vna
cum tempore appellationis interponendæ, & ſic a tem-
pore ſententię.& eſt ſimile, quod no.ff.de excu.tu.l.quin
quagĩnta. Sic etiam no.in cle.eo.ti.c.2.in 3.gl.Scire dẽs,
quod Ho.Pe.de Sa.ſup.eo.cordi.vt ibi ſcripſi ſuper gl.in-
ſtanter tenent, quod a tempore appellationis interpoſi-
tæ currant iſti 30.dies. & tamen quod allegant, probat
contrarium. Et fateor, quod ſi tex.paterentur, hæc opin.
prima facie videtur æqua, vt inf.dicam, turbor tamẽ de
4 Ho.qui tenuit in dec.ea ratione.eo.ti.quod † tempora ap
pellationis proſequendæ currunt a tempore ſententiæ,
cui dicto ſunt textus contrarij. Et de tempore apoſtolo-
rum tenet, quod a tempore appellationis etiam contra
textum, debuiſſet ergo tamen eſſe vniformis, & de hoc vi
de ſatis in cle.eo.ti.ſicut appellationem.in glo.magna, vt
tamen dixi, æquitatem habet hæc opinio. & pro ea facit,
quicquid induxi in glo.prædicta ad probandam ſolutio-
nem, quod annus proſecutionis currat a tempore appel
lationis. Item facit hæc dec.in pri.Si.n.appellans inf.30.
dies petere debet apoſtolos, ergo non appellans non ar-
ctatur, currant ergo a tempore appellationis, alias pręſcri
ptio iſta 30.dierum curreret contra non valentem pete-
re, & contra non negligentem. & hoc eſſet contra natu-
ram præſcriptionum, ſup.de præſc.c.1. & c.vigilanti. C.
de anna.exce.l.1. Declarando dico, quod pereunt appel
lanti 10.dies. Si.o.appellauerit vltimo momento decem
dierum, quod poteſt.2.q.6.anteriorum.de re iu.quod ad
conſultationem, ergo non reſtabunt ſibi niſi 20.dies con
tra literam iſtam. Item certum eſt, quod iſti 30.dies cur-
runt etiam iudici. Quomodo autem deliberauit iudex,
an deferat, vel refutet, niſi prius appellatio porrigatur, &
ſuper ea deliberet, cum eius, quod non eſt, nulla delibera
tio fieri poſſit.32.q.2.quod non.de deſpon.impu ad diſ
ſoluendum, cum conco.adhuc maior abſurditas, cum ſa
tis ſit appellanti petere inf.30.dies, ſi vlti.die petat, tale
tempus reſtabit iudici ad illos concedendos. Quare, vt
dixi, æquitatem videtur habere hæc opi. & adhuc maior
eſſet æquitas, ſi appellanti daretur poſt appellationem tẽ
pus ad petendum, & iudici daretur poſt petitum tempus
ad concedendum. Ad l.iudicib.reſpondent, qui Hoſt.ſe-
5 quuntur, quod † 30.dies dantur a die ſententiæ per appel
lationem ſuſpenſæ.his non obſtantib.tene cum gl. Quod
etiam Accur.ff.de li.dimi.l.vna. Limitanda tñ eſt glo.vt
dixi in prin.& ea ſic limitata, ceſſat omnis abſurditas. Et
ad id, quod vl.& pe.dicebatur, reſpondeo, quod cum li-
mitatione prędicta ſemper iudici & parti ſupererunt 20.
b dies ad minus, cum ergo iudex [b] nõ petenti teneatur tra
dere.C.eo.ti.eos.in fi.ſaltem vlt.die, fortius illos dare te-
netur ea die petenti. Et ſic ſit reſponſum ad id, ꝙ de præ
ſcriptione dicebatur, quia ſaltem 20.dies ſuperſunt. Itẽ
ſatis eſt, quod poſſit habere 30.dies. ſ.cum ſtatim appel-
lat a ſententia, tunc.n.habet integros. Quando ergo pau
ciores habet, id procedet ex facto ſuo. Item neſcirem no
tare aliquam iniquitatem, dato quod iura ſtatuiſſent ĵ.
decem dies appellationis interponendæ debere peti apo
ſtolos per appellantes, ſicut in dec.quamuis.ſup.eo.li.de
off.ordi.non ſufficit aſſignare cauſam in inſtrumento, &
illud tradere, contra quem ceſſatur, niſi fiat etiam requi
ſitio de emenda, iuſte tñ iura dederunt maius tp̃s, quia
volebant, quod inſtanter & ſæpius peterentur, tamen o-
lim per l.Theodo.5.dies dabantur ad vtrunque, ut patet
2.q.3.propter ſuperfluam.& c.ſeq.vbi plene dicit tex.ꝙ
in ipſis 5.dieb. datis ad appellandum debebat petere &
accipere apoſtolos, demum tp̃s appellatorius fuit reſtri-
ctum ad biduum in propria cauſa, ad triduum in aliena.
ff.quan.ap.ſit.l.1.can.2.q 6.biduum, quod tempus dura
uit etiam tempore Codicis Iuſtiniani. C.ti.l.eos.ad fi.tp̃s
tamen petendorum apoſtolorum fuit prorogatũ ad 30.
dies, vt præall.l.iudicib.eo.ti. Et puto in ampliando plus
iudicium dare debentium quam petentium cõſideratio
nem habitam fuiſſe, cum difficilius ſiat primum quam ſe
cundum. Et difficilius eſt dare, quam petere, demũ iure
authenticorum tempus appellandi fuit prorogatũ ad de
cendium, in autent.de appella.in princip.col.4.cano.2.
q.6.

q.6.anteriorem,vt̄ ēt eodem iure autenticorum restrictū tps apostolorum, in auth. vt nulli iud.§.illas vero,coll.9. vbi dr̄,illos dandos sine aliqua dilatione,sed gl.ibi exponit sine aliqua dilatione maiore 30.dierum,sed quomodocunque legatur,facit contra opi.quæ vult dari vsque
6 ad 40.Quomodo † autem iuste tempus appellandi cōfunditur a tpe apostolorum,& non a tpe prosecutionis, vid. in præc.gl.dec.sicut appellationem.ad fin.His bene ponderatis cessabit fucata æquitas opi.contrariæ. Et patebit ꝙ nulla subest causa,quare tex.l.iudicib.debeat violentari,Io.an.In gl.3.ibi.Lotharius.& facit,quod no.de illo,q in vno instanti ter dicit solue.ff.de pig.act.si conuenerit, in glo.fi.& ibi Guil.& Abb.sup.eo.cordi.& ibi,tu dic.idē Arch.& ibi,sæpius.2.q.7.si quis ergo,exponitur sæpissime,idem tertio.& ibi,quoniam & melius.l.eos.in fi.& in fi.vide,quod dixi post Ho.sup.e.cordi.super ver.præcipimus. In gl.sed nonne.ibi,vt hic,idem Arch.& in fin.cum concor.quas ibi dedi super 2.gl. In gl.vl.in fi.in 5.gl.tacit sup.eo.lib.de resc.tibi qui.in fi.

ADDITIONES.

a ¶Datio apostolorum. Apostoli in scriptis petendi sunt,quando appellatio fuit in scriptis.Bald.& Petr.de sum.10 l.eos.§.apostolos.in prin.C.de ap.& Io.Mo.in c.ab eo.tit.
b Non petenti. Apostoli etiam non petiti sunt dandi appellatione recepta.in Spe.de app.§.nunc dicamus.ver.recepta.

SVMMARIVM.

1 *Officium iudicis extraordinarium per restitutionis beneficium nō competit ecclesiæ, vel minori habenti ordinarium.*
2 *Legatarius si om̄ssa stipulatione pro legato contestatus est litem, non per id cessare debet stipulatio.*
3 *Attentatorum reuocatio habet viam ordinariam per libellum, et extraordinariam per officium iudicis.*
4 *Litera quando dicatur canonice facta.*
5 *Denunciatio facta emptori ostendit eum malæfidei, & tenetur ad fructus.*
6 *Ius non debet auferri nec spes ad ius.*
7 *Causa licet per appellationem deferatur ad Papam, non tamen potestas conferend. beneficia.*

CAP. VII.

Non solum Diuisio super t.gl.[Debent] necessitatem importat,iniuriā ergo faceret iudex appellationis, si non reuocaret,non sic si dixisset,pōt.ad vtrunq. sup.e. oblatæ.in fi.& vi.inf.de reg.iur.c.a.in gl.a.semper, statim restringitur.(Ante omnia)Caueat sibi,qui dat libellum, quo petit sententiam retractari, & attentata ante omnia reuocari, ne contestetur litem, quia si postea petat reuocationem attentatorum,ante omnia fieri per officiū, nō audietur cum super eo elegerit viam ordinariā. Et sic cessat extraordinaria.ff.de min.in causæ.Et ideo de quo principaliter agitur,non debet expediri per officium.sup.eo. significante,& sic dicit Guil.obtinuisse,in Spe.eo.ti.§.pe. ad fi.ver.sed pone,all.etiam ff.vt l.vel fideicommisso.no. c.l.1.§.non solum.idem hic Arc.addens rationem, quia hoc expedito principalis quæstio esset sopita,quia id petebatur,nec debet super eadem re bis pronunciari, subdens ꝙ licet in dec.significante.dicatur ante litem contēstā & idem post litem,& ideo ibi ponitur præsertim,inducit ad hoc,quod no.Goff.in sum.de off.iudicis.§.vl.in fi. & quod no.Ho.in sum.ipsius ti.§.verum desideret.versi. hæc locum habent.in fi. Et antequam veniam ad verba, quæ ponit Io.mo.quæ ponam in fi.dico,ꝙ hæc subtilitas non placet,ex quo ponitur,ꝙ in libello petebat,ante oīa reuocationem attētatorum fieri. Si simpliciter petiuisset reuocari nō adiecto ante omnia, fortassis procedere possent superius dicta, sequeretur.n.ex hac opinione,quod si peteret appellans retractari sententiam,vel grauamen, & ante omnia inhiberi iudici a quo, ne procedat, ꝙ facta contestatione super libello non posset petere,quod iudex inhiberet s̄m formam dec.romana.§.cum sūt,cum duob.seqq.& ꝟ.prox.res. Et si dicas,ex quo lis est contestata qui debet diffinitiua. R̄ndeo,ꝙ licet super exceptionibus non sit lis contestanda,pōt tñ cōtestari,de quo no.de ele. prudentiam.§.& illa non expediuntur per diffinitiuam specifice, immo per interlocutoriam, & qñq. sine interlocutoria,de ap.ex p.2.nec est verum,ꝙ bis pronūcietur,quia facta reuocatione expeditus est ille ar.& per hoc videtur ad auth.qui semel.C.quo.& qñ.quia ille non solum prosequitur hanc litem, immo etiam primam prosequitur.Item ponamus,ꝙ hoc solum petiuisset,scilicet reuocationem attentatorum,& facta esset contestatio,nonne facta fide de his,qb.hic no.in 4.gl.fieret statim reuocatio. Dic mihi,quæ æquitas suadet contrarium in q. proposita?nō calumniemus ergo verba iurium. ff.ad exhib.l.pe. nec per contestationē fiat illius conditio deterior, cont. l.ff.de noua.aliam.Cum ergo lis sit super hoc contestata, ꝙ ante omnia.s.alia in libello petita fiat reuocatio attentatorum,dico siue dicas id iudicis officiū, siue actionē, siue actioni deseruientem, siue mercenariū,siue iuris beneficium, vel quoduis nomen imponas facta fide de his,de quib.sup.dixi,statim iudex reuocabit ex debito.vnde scilicet dixit debent,& statim subdit penitus. Postea vero procedet vel in veritate grauaminis, vel in negotio principali, vt hic. Ex contrario ēt sequeretur absurditas,si expediri deberet finis causæ appellationis, pone ꝙ apparet male appellatum,secundum id pronunciabit iudex male appellatum, & bene iudicatum,& confirmabit sententiam, quid valebit tunc reuocatio executionis statim repetendæ,allegata in contrarium nō vrgent. Fateor enim,quod
1 † extraordinarium iudicis officium per restitutionis beneficium non competit ecclesiæ, vel minori habenti ordinarium,vt in l.in causæ.Sed de tali officio hic non loquimur,immo de ordinario,& ꝙ iure cōi cōpetit cuicunque, facit quod dixi de off.iud.c.2.super prin.2.gl.dec.significante.non facit,ibi.n.non firmata iurisdictione delegatorum,qui adhuc poterant recusari,directe super principali implorabatur officium. Sed pone,ꝙ capitulū dedisset talem libellum,petimus pronunciari, non licere alibi,quam in stallis nostris carnes vendi,& quia sumus in possessione huius iuris,petimus hac lite pendente in ea defendi, & eum prohiberi,ne nos interim turbet in illa facta contestatione. Nonne secunda pars huius petitionis,quæ sapit possessionem retinendæ,prius poterit expediri?Certe sic,de cau.pos.c.2.immo expectare diffinitionem petitorij esset contra significationem verbi, fieret.n.tunc lite finita,ꝙ petitur fieri lite illa pendente, vide aliud i le, appellatus forte,quia appellans negligit,ꝙ dic vt s.e.oblatæ,dat libellum,quo petit pronunciari bene iudicatū, & male appellatum,& sniam confirmari, & quia appellans dissipat fructus, petit illos lite pendente sequestrari, quod est de iur.sup.de seq.po.& fru.c.fi.ff.de ap.imperatores. nonne facta cont.contra illa esset, & contra significationem vocis expectare finē causæ appellationis? Recte, sic in proposito. Ego peto,ꝙ ante omnia & tu dicis,ꝙ post
2 omnia fiat reuocatio.§.non solum.in l.1.ff.vt leg.no.ca. facit pro,ibi.n.dr̄,ꝙ † si legatarius omissa stipulatione pro legato contestatus est litem,non per id cessare debet stipulatio,& sic iacet litera plana. si qs omissa stipulatione litem pro legato contestatus est, probandū.i.approbandum est,nec cessare debere stipulationē,ita ergo & hic post cont.non cessabit reuocatio. Puto tñ ꝙ Guil.habebat sine nec,illū §.vt in quodā meo libro inueni, sed vera litera est cum nec,quod probat lex etiam.eo.titu.& l.post-q̄.§.1.cuius mētē vide s. de test.in intc.suscitata,sup. vl. gl.Io.An.Itē scire debes,quod Io.mo.in dec.cupiētes de elec.

elec.§.pe.in fi.formauit hanc quæstionem. Petij appella-
tionem pronunciari canonicam, & reuocari in irritum,
quicquid attentatum est in præiudicium appl'onis, & li-
te contest. peto certum attentatum reuocari. Quæritur,
an possim, all. ꝙ non, quia hic agens habebat duas vias,
scilicet directæ petitionis in libello, vt sup. & viam implo
randi officium iudi. & aggressa vna non vř recursus ad a-
liam prima pendente, ar. eo. ti. interposita. §. ille, a contra
rio. & C. de fur. l. 1. ff. de le. 1. cũ filius. §. varijs. ff. de mino.
l. minor, cui fideicõmissum. C. de iure delib. sancimus. §.
si vero postq̃. C. quõ & qñ iudex, auctẽn. qui semel. nã ha-
bens pro se diffinitiuã sñiam agere põt pristina actione.
ff. de pig. grege. §. etiã. & actione in factũ quæ descẽdit ex
re iudi. C. de inteiu. actori. põt etiã implorare iudicis offi
ciũ, quo petit sñiam executioni mandari secđm l. ff. de re
iud. a diuo Pio. §. 1. & 2. & vna ex istis vijs electis oportet
prosequi eandem, vt in dicta auctẽn. qui semel. & in d. l.
minor. Si. n. quod ibi dř obtinet iure speciali, ergo eius cõ
trariũ est ius cõe. ff. ad muni. l. 1. ad fi. & C. de thesa. l. vna.
lib. 10. Sed cõtra ff. de rest. mili. l. 3. vbi eligẽs vnã viã non
excludit aliam ad idẽ tendentẽ. Ipse Io. mo. pp contraria
sic distinguit. nam qñ diuersæ viæ competunt ex eodem
facto, aut sunt diuersæ inter se, & ad diuersa tendentes,
& tunc est necesse vnã eligere, vt C. de fur. l. 1. si vero sunt
diuersæ ad idem tamẽ tẽdentes, aut vtraque est principa-
lis, & tũc vt prius habeo eligere, vt d. §. varijs & ff de tri-
bu. ꝙ in heredem. §. eligere. & sup. e. lib. de elec. vt quis. de
postu. c. vno. in fi. Aut vna est principalis, & alia subsidia
ria, & hoc dupliciter, aut pinguius nõ subuenitur per sub
sidiariam beneficio iuris datam, & tunc ordinarium re-
medium locum habet. ff. de mino. in causæ. 1. in prin. aut
pinguius subuenitur p subsidiariam, & hoc dupliciter,
aut ambæ principales, & tunc subsidiaria potest prius p
poni. ff. nau. ca. sta. l. & ita. §. ex hoc edicto. aut vna princi
palis & alia nõ, & tũc ambæ possunt cõcurrere, & in pro
gressu vna potest præmitti, & hoc casu, de quo quæritur,
pinguius subuenitur pueniẽdo in tempore, sicut in sñis.
ff. de eden. l. 1. §. diem autẽ. nam constat, ꝙ † in reuocatione
attentatorũ est via ordinaria per libellũ, & extraordina-
ria p iudi. officiũ, vt hic, per quam viam citius expeditur,
nã probatis pdictis tribus, de quibus in 4. gl. non est opus
improbare sñiam quo ad reuo. attentatorũ, & sic plenius
& citius subuenitur appellanti, dat simile de illo qui agit
petitorio & possessorio, qui iuris beneficio suspẽdere põt
petitoriũ, & in possessorio procedere. sup. de cã pos. pasto
ralis, & est ratio, quia ille ordo est iuri gratus. C. de tei vẽ.
ordinarij. C. de app. l. 1. & põt prius super possessorio pro
nunciari, si de illo liquet, de cã pos. c. 2. sic in proposito re
uocatio attentatorum cõpetit iure cõi, & beneficio iuris,
hoc ergo iuris beneficiũ nõ tollitur propter viam ordina-
riam, sed remanet cũ illa, vt præalle. l. 3. ff. de mi. testa. nec
hic nouum facit, sed prosequitur idẽ habẽs diuersas qua-
litates, arg. ff. de noxa. in delictis. §. si detracta. nec debet
esse durior conditio pp lit. conte. vt sup. dixi, dabit etiam
simile de excõicato post legitimam appl'onem ex forma,
qua perit via directa excõicationẽ pronunciari nullam,
de offi. deleg. cũ contingat. & si nimis hæc via differtur,
petere põ: absolutionẽ ad cautelã. ĩ. de sen. exc. solet. per
app l'onis iudicem, ergo nõ per aliũ, vt dicã in fi. (medio)
statim exponit ab eadem diffi. sñia. nec locũ haberet qđ
hic dicitur interlocutoria. non enim tenetur interloquẽs
differre ad 10. dies, sicut diffiniens, vt no. 1. c. vltim. in gl.
quid si verã, dicit hic Io. mo. ꝙ licet iudex non admittẽs
excep. grauet inchoatiue, nõ tamẽ completiue, nisi docea
tur veritas grauaminis, & procedit hoc etiã in casu decr.
interposita. 1. respon. in fi. sup. eo. Completum. n. est graua
men, qñ oblata probatio non recipitur, sed iustificata per
appellationẽ adhuc veritatem exceptionis oportet proba
ri, de quo satis hic Io. mon. & vide sup. e. roma. §. qđ si. in
vlt. gl. & quod super ea dixi reuocari. dicit hic Ar. distin-
xisse Host. in decr. ex conquesti. de rest. spo. in fi. an cã ap.
sit in iure expressa, an nõ, licet alias legitima, vt primo ca
su reuocetur attentata, secundo irrita nuncietur, istam gl.
Host. non habeo, & ipse dicit, ꝙ caret ratione hæc distin.
& verum dicit, nec posset iure probari, vel defendi, cum
ergo vtrobique eadem æquitas, ergo idem modus pronũ
ciandi. C. ad l. fal. l. vlt. ff. de restit. quæsitum. fateor tamẽ,
ꝙ in casu decr. pastora. 1. respõ. sup. eo. bene est differentia
inter casum expressum & non expressum in iure, quo ad
iudicem datũ cum clausula appel. re. vt ibi dixi. [non de-
bent) contra. sup. eod. dilectis. §. quia vero. vbi reuocantur
attentata post appel. non probata veritate causæ appella.
quia ibi non fuit probatum captionem presbyteri iuste
factam. vide quod no. in gl. quod, & quod super ea dixi.
Et qđ ibi scripsi post Inn. in gl. hic fuit, ꝙ hic ponit Arc.
sed decido. Item contra secđm Arc. sup. de excep. dilectæ.
vbi dicit patere, ꝙ antequam incipiatur causa appella. re
uocatur factũ post appel. Sed dicas hoc falsum, nam ibi
iudici vltimæ appellationis scribitur, ꝙ si est ita, reuo. &c.
ergo ante reuocationem constabit de veritate, fateor tñ,
ꝙ si appellatur a iudice primæ appel. ante ipsius sñiam iu
stificata secunda appel. fit reuocatio attẽtatorum per iudi
cem primæ appellationis, antequam per iudicem secun-
dæ appellationis cognoscatur de veritate primæ appella.
cuius cognitio nũc ad eum spectat, cũ propter legitimam
appellationem subrogatus sit in locũ illius, vt ibi satis di
xi [deuolutum.] Contra, non sufficit, ꝙ constet deuolutũ,
nisi inceperit cognoscere de veritate causæ. sup. eo. roma.
§. ꝙ si. in fi. Sol. litera canonicè facta, quæ sequitur, soluit
4 contrarium, tunc enim dicitur facta † secđm canonem, qñ
inceperit cognoscere de veritate, & quando dicatur ince
pisse, ibi dixi [iudicia) quæ nõ dicit parti, & per hanc lite
ram patet alteri iudici ord. vel delegato inhiberi non pos
se, facit sup. eod. roma. §. in aliũ. nisi a iudice a quo causã
haberet, sicut hic no. in vlt. gl. post inhibitionẽ, hic vř solui,
quod satis tractauit Inn. sup. eo. romana. §. ꝙ si. quæ prose
quitur Guil. in Spe. eod. ti. §. pe. ver. sed cum supra. an suf-
ficiat ad reuocanda attentata per iud. princ. causæ, quod
sciebat iudicem appel. recepisse, cognoscere de veritate
causæ appellationis. Et hic patet ꝙ non, & sit ratio, quia
diuersæ sunt cognitiones negotij principalis, & articuli
appel. Item decre. roma. dat iudici appellationis nouum
beneficiũ inhibendi Si ergo non inhibeat, vel anteq̃ pue
niat inhibitio ad iudi. a quo, ipse procedit, tenebit qđ fa-
ciet. ad hoc sup. de testi. spo. audita. a ueritate igitur in-
hibitionis nõ a vi processus & ipsius sciẽtia procedit hæc
reuocatio ante finitum articulũ app. ꝙ nõ fuit de iure ve-
teri, sicut ergo olim poterat iudex principalis, qui nõ de
tulit procedere, licet sciret iudicem appellationis proce-
dere, sic & hodie. Et plus dico, ꝙ licet iudex appella. insi
nuasset iudi. a quo ꝙ cognoscere cæpit de arti. ap. hoc nõ
sufficiat, si nõ inhibeat, sicut dicitur in executore ad com-
pellen. ĩ. de conces. præb. si soli. & facit ff. de adul. denun-
ciasse, vnde hic litera nõ insinuet, sed inhibeat, & hic di-
cit post inhibitionẽ, refert Inn. ꝙ aliqui cõtra, q2 licet nõ
inhibeat iudici, vř inhibere parti, quæ præsens est in prose
cutione appellationis, & si diceres eum non præsentẽ, sed
contumaciter absentẽ, sua contumacia sibi non prosit, de
post. c. 1. sed facit illum cẽseri præsentem. ff. de re iudi. de
vnoquoque. §. 1. & l. cõtumacia. §. fi. reliqua decido, quæ vi
dere potes in Spe. præ. ver. tene, quod sup. dixi, inhibitio-
nẽ necessariã iud a quo, nec turberis, cum certum sit veri
ficata appellatione quicquid per iudi. a quo actum fuit, re
uocandum per modum attentati ut hic, & in concor. [hu
iusmodi] s. canonice factã, postquam constitit negotium
deuolutum. (Non fit). i. nõ appareat adhuc uera, ꝙ sonat
litera, an oĩa, quæ sequitur, uel legas proprie, quia licet
appareat eam nõ ueram, locus est tñ reuocationi attenta
torũ post inhibitionem p eundẽ appellationis iudicem,
hãc literã habuisti ĩ. 1. respõ. p quas patet, ꝙ reuoca. attẽ-
tatorum

tatorum per vlam attentati ſolũ ſpectat ad iudi. ad quem
eſt appel. de his quæ acta ſunt per iudicem a quo. non ob.
§. eo. cum teneamur quia non loquitur ibi de attentatis
per iudicem, item nec illa reuocantur per modum atten-
tati, vel illud ſpeciale in Cantuarien. vt ibi dixi (in ſtatum
priſtinum.] decre. bonæ. ſup. eo. dicit in eundem ſtatum
communiter literæ commiſſionum talium appellationũ
dicunt, in ſtatutum debitum, vel irritum, concor. vide in
1. gl. huius partis. Prima gl. ſummat, & dicit, quid decla
ret. Tertia gl. explicat & rationem reddit. Secundo quæ-
rit, & diſtinguendo ſoluit. Quarta gl. ſignat contrarium
& ſol. Gl. & eſt. & gl. ſequens reddit rationem textus. Gl.
ponit, addit alium caſum. Gl. intellige. tñ. per ob. Vlt. glo.
tractat, quid de attentatis a parte. In primo membro colli
ge bimembrem diſtinctionem. Et ad primum membrum
obijcit, & dupliciter ſoluit. In ſecundo diſtinguit hæc mē
bra, aut attentatum eſt irreuocabile, aut reuocabile. & ſi
reuocabile, aut illicitum, aut licitum, & ſecundo caſu, aut
appellatio extraiudicialis, aut iudicialis, in fi. & quærit,
& ſoluit. In tertia gl. ibi. l. 3. & c. has 6. leges vide in præ.
§. ſunt quorum. & ibi de ap. reci. l. pe. & vlt. lex pe. dicit, q
appellationem non recipit, debet cauſam inſinuare iudi.
ad quem appella. etat. l. vltimam. vide. §. eo. qua fronte. ſu
per gl. quia propter. & ibi. §. ibidem. vide hanc & ſeq. de
relli. ſpo. c. t. ſuper. 1. gl. In q. o. & ſic ibi conuenticulam,
prohibet. l. illa conuenticulam illicitam extra eccleſiam
celebrari. In gl. vlt. ibi. is a quo. vide de re iud. cum ſuper.
in gl. 2. & in §. item ſciendum, quæ poſt iudicium cœptum
accidunt, valde ſpectant ad iudicis officium, & ibi ſi fun-
5 dum † denunciatio facta emptori oſtendit eum malæ fi-
dei, & tenetur ad fructus, & ibi. l. vlt. vi. de ma. contrac. cõ
tra interdic. ecc. c. pe. ſuper vl. gl. & ibi. Graccus loquitur
de marito, qui caſu quo potuit occidit adulterum. In t.
gl. fuiſſet, & ſic duæ ſunt partes, prima loquitur de appel
latione interiecta a diffinitiua. Secunda interiecta prius,
ibi. illa natum, quælibet a ſuo generali dicto vnum caſum
excipit. In prima ibi exceptis, in ſecunda ibi niſi. In gl. iſta
decr. adde & decr. Ale. de cuius fine iſta ſumpta fuit. quæ
incipiebat, vt probatio. & ibi bonæ. & c. romana. in fi. & in
fi. & Guil. in Spe. de ap. §. pe. In glo. vt quia, ibi Gar. & Io.
mo. In gl. & ſic ibi, neceſſe eſt. idem Ioa. mon. & ibi, cũ ex
cauſa. vide, quod circa hanc. l. dicam, poſt Ioa. mon. ſ. de
ſenten. excommu. licet. ſuper gl. antepe. & in fine, idem
Arch. vel lex illa factum recitat, vt no. ſup. de iureiur. ve-
nientes. in vlt. gl. vel loquitur, cum condemnatus ante ap.
ſoluerat, vt no. de ap. paſtoralis. in gl. hæc ratio. In glo. &
6 eſt ratio. ibi de bis. vnde † ſicut ius alicui non debet au-
ferri, ita nec ſpes ad ius. ff. vſufru. quemadmo. ca. l. ſi vſu-
fructus mihi in principio. ff. de adul. ſi vxor. § 1. Ioan. mo-
na. & in fi. ff de appella. conſtitutiones, & p Goſ. de accu.
ad petitionem. In gl. ſ. ibi probabili, & ex alia cauſa, vel
ex nouis, vel nouiter probandis proceſſus impugnari non
poteſt, in cle. eo. tit. appellanti. & in fi. alleg. Arch. de dil.
c. t. ẽ. eo. ſepe. ver. q fi. & c. ex parte, 2. & quod no. 54. diſt.
quis autem. In gl. ponit. in fi. idem Ioa. mona. In gl. intelli-
ge, ibi, cum teneamur. vide, quod ibi dixi, remittendo etiã
ad 16. tales caſus, quos colligit Guil. in Spe. 2 par. eo. tit.
§. pe. in gl. vlt. cœpit haberi, ad hoc. ff. de excep. rei iudi. ſi
a te. §. fi. in prin. & l. exce. & ibi, idem ſciendũ, & ff. de aqua
plu. arc. l. inter. §. officium. & ibi iudicis officio de plano
& fine libello facit, quod no. ff. de inter. acti. ſuper tub. Et
ſic loquitur, q opponitur, quod etiam ſi nulla lite, vel ap
pellatione pendente fierent alia, facienda eſſet reſtitutio.
de reſti. ſpon. item cũ quis & c. conquerente. tunc etenim
libellus & conteſtatio eſſent neceſſaria. de offi. deleg. con
ſultationibus, & ibi, extraiudicialis, de hac plene ſcripſi,
de ma. & obe. dilecti. in gl. ſed quid prodeſt, cũ remiſſio.
quæ ibi ſunt in fi. gl. & ibi. ſed ſola dependentia. Si. ſup. e.
l. vt lite pen. c. t. & 2. & quod dixi, ſupra de or. cog. cap. fi.
& in fi. nam, vt dixit Innoc. de exce. dilecte. nulla abſurdi
tas, ſi quod malefactum eſt, reuocatur. & illud idem leg.
time reputatur. facit ſup. de elec. dudum. 1. ver. tandem.
de re iud. ad probandum. ſup. eod. lib. de elec. ſi confirma
tionem. Quærebat Garſias, & Ioan. mona. poſt eum in de
cre. cupientes ponit, q iudex per diffinitiuam depoſuit
aliquẽ a dignitate, depoſitus appellauit & eſt caſus, quo
dubitatur, an teneat ap. pendente hac appellatione du
bia ſubſtituitur alius. Quæritur, an ſubſtitutio veniat reuo
canda per modum attentati, an pendeat ex euentu cauſæ
appe. rñ dent, q aut iſte ſubſtitutus eſt ab alio iudice, aut
ab eodẽ, primo caſu non fiet reuocatio, de qua quæritur,
cum appellatio non impediat niſi iudicem a quo, nec p
prie dicitur innouari appellatione pendente, niſi quod in
nouatum a parte, vel ab eodem iudice inter eaſdem per-
ſonas, inter alias enim quo ad cauſam illam deſiit eſſe iu
dex. ſup. e ad hoc. & c. propoſuit. pẽdebit ergo ſubſtitutio
ex euentu, quia ſi pronunciabitur pro deſtituto, per cõſe-
quẽs cõtra ſubſtitutũ, de accu. ad petitionem. 3. q. 6. hæc
quippe. 59. diſt. ordinatos, quod intelligunt, cum pars ap
pellans, vel appellata in hac ſubſtitutione nil fecerunt.
Scd'o caſu qñ ab eodem iudice fit ſubſtitutio, diſtinguit,
quia aut fit ex mero officio prouidẽdo, aut electionẽ fa-
ctã per alios cõfirmãdo, primo caſu fit reuocatio per mo-
dũ attẽtati, vt hic ad hoc vt lite pen. c. 1. de conſti. cum M.
de iureiu. venientes. Secundo caſu refert, an confirmaue-
rit electionẽ factam per eos, qui erant in cã, & tunc idẽ
q ſupra, an factam per penitus extraneos ẽt & extraneo,
quo caſu nõ fiet talis reuocatio, ſed pẽdebit ex euentu, quo
p app. nõ deſiit eſſe iudex rei, de qua agitur, quo ad alias
pſonas ſuo iure vtentes & cntã eo ſup ipſa litigantes. ſup.
e. roma. § in aliũ. & qa res inter alios & c. de re iu. Quis, poſ
ſeſſio tñ appellãti illicite auferẽda nõ eſt, alias fieret reuo
catio, in auth. ut nulli iud §. alias. Si uero aliq de electorib.
fuerint pars in cã illa electionis, aliqui nõ dicũt, q maior
pars dẽt attendi, & ſ. n il ã iudicari, de elec. ſcriptũ ad ſi
nẽ. uer. attẽditur, an maior pars deliquerit, an minor. Re
ferũt alios dicere, per modũ attẽtati nõ reuocari, niſi q
agitur circa poſſeſſionẽ, & ſic intelligũt §. illas. & decr. cũ
M. & decr. uenictes, alij dicunt pp connexitatẽ in eccleſia
ſticis bñficijs reuocari proceſſum iudicis a quo, etiã inter
alias perſonas. Sed epi dicũt connexitatẽ potius operari
ca euẽtũ litis, q̃ circa reuocationẽ attẽtatorũ, ſupradicta
dicit uera, cũ appellatur ad inferiorẽ a papa. Sed ſi ad pa-
pam, & ipſe totũ negotium ad ſe reuocaſſet expreſſe, non
dẽt poſtea attentari bñficij collatio, alias reuocabitur. ſ.
eo. d. ut noſtrũ. Inn. innuit idẽ fore, ſicut cũ appellatur ad
7 inferiores, quia licet † cã per appellationem deferatur ad pa-
pã, non tamẽ poteſtas cõferẽdi beneficia alij dicũt ppter
excellentiã iuriſdictionis papalis, ex quo per appellationẽ pen-
det cã corã papa, inferior iudex, a quo eſt appellatũ, non
dẽt ſe intromittere ad hoc de præb. inter cætera. de offi.
leg. licet, & ſi ſe intromittat, reuocabitur pceſſus licet ha
bitus inter alias perſonas. Et dicunt, curiam ſic ſeruare, q
ſ. n Ger. tolerari poſſet, ſi appellatio eſſet ſummo Pontifi-
ci præſentata, & ab ipſo recepta, quaſi per hoc ad ſe totũ
negotium reuocauerit, alias non. ad hoc. ſup. de poſtu. bo
næ. ver. nec nocebat. & ſic poſſunt opiniones prædictæ cõ
cordari. Plus tamen ei placet, q proceſſus, inter alias per
ſonas pendeat ex euentu, vt ſup. dummodo circa poſſeſ-
ſionẽ nil attentatũ illicitũ. Iam. n. duo poſſent inter ſe lite
fingere, vnius tertij impedirent. ff. de lit. l. 1. Et de hoc re
mittit ad no. per Inn. & Hoſt. de conſti. cum M. de elec. du
dum. 2. licet aũt ne verba deſint, quaſi ad literã illa poſue
rim. Breuiſſime tñ dici poteſt, q qñ ſup depoſitione illa
fundatur electio, vel prouiſio, quicunque ſit eligens, vel
prouidens, cum iam cãm habeat a iudice deponente re
uocandum veniat per modum attentati, iuxta diſtinctio
q̃ dat hic glo. poſt prin. ver. nec tñ oĩa. & facit, quod no. 7. q.
3. in ſum. & ſ. e. ti. ſepe. ĩ gl. ſic. ſ. Si vero ſuper ſententia
q depoſuit, non fundatur puiſio, vel electio, pcedere poſ
ſunt.

sunt, quæ sup. dixi, facit ff. de re iudic. sæpe. ad fi. Nec dicas ista superflua per dec. primam & secundam. sup. e. lib. vt li. pen. quæ non contingunt istum casum, sed primus loquitur io duobus coelectis, secunda in petitore, qui vendicat beneficium a possessore. Io. An.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio extraiudicialis reuocat factum.*
2 *Probatum quando reprobari non possit.*
3 *Appellatio extraiudicialis est multiplex.*

CAP. VIII.

Concertationi. Diuisio super 1. glo. dicit Arc. ꝙ certare idem est, ꝙ pugoare, quasi certũ se dicens habere, ꝙ fit et disputando. C. de poft. hæ. insti. ꝙ certarum. C. de leg. cum quidam. & hr̄ hoc verbum. 78. di. si duo. & §. præce. & ibi sumitur in mala parte, qñ q. aũt sumitur pro deliberatione, vel tractatu. 68. di. c. 2. ad fi. Extraiu
1 dicialibus) † appellatio extraiudicialis hoc operatur, ꝙ reuocat factũ, super quo appellatur ad audientiam iudicis, ad quam & si ex iusta cã ad Papã appelletur, iosertor non cognoscet illud, nec valebunt literæ ab altera partiũ impetratæ, non facta mentione de appell. ad Papam, vel ad aliũ interiecta, de rescrip. ex parte. 1. & hoc no. Inn. de his quæ fi. a maio. par. cap. c. 1. Ibi tñ dicit, ꝙ is, a quo appellatur, noo dimittet pp appellatiooem, quin perficiat id, pp quod appellatur, nec reuocabitur, nisi probata veritate causæ, vt no. s̃. e. prox. in gl. fi. circa medium. Illa vero probata postea factũ et a iudice, puta excõis vel alia sñia iudicatur nulla. sup. e. dilecti. & c. ad audientiam. ſm Arc. qui remit. ad no. per Inno. de ma. & obe. dilecti. [Actibus) de appellationib. an interponi possint post 10. dies a grauaminibus iudicialibus, quæ tñ non habent vim interlocutionis. Ponit hic Arc. quod no. Hos. s̃. e. Romana. §. si vero. quod ibi & hic decido. & vide ad literam in Spec. de ap. §. restat. uer. sed quid dices. tractat et hic de comminatione, qñ ab ea appelletur, pouẽs ad literam quod dixi post Inn. s̃. eo. cum cessante. super ver. comminando. & facit quod no. & dixi sup. quod me. cã. cũ dilectus. [In quibus põt] vide quod scripsi de his quæ fi. a ma. par. ca. c. 1. super ver. obiectum. (infra 10.) idẽ tẽpos datur illi q vult adherere, vel ratam habere app. ſm Arc. quod no. alleg. Comp. de ele. auditis. & facit quod no. sup. e. li. de ele. vt circa. super ver. adherentes. [Sciuerit] cõcor. qd no. C. de li. cã. si is, in gl. pe. Arc. [Aditus] idem verbũ. 11. q. 1. ino lica. depœn. fœlicis. §. ꝙ si quis. ad fi. & scribitur per vnicũ d. quasi ad iter, & ponitur pro introitu, itinere, uel aggressione, p duplex autẽ d. deriuatur ab addo, addis. 70. di. sanctorũ. io fi. qñque scribitur cum c. s. addictus, & tũc idẽ, ꝙ ascriptus, destinatus, deputatus, uel iudicatus, sic sumitur C. de ap. addictos. qñque scribit cũ b. s. abditus, quasi absconditus & remotus, Psal. 16. exaudi dñe. sicut catulus leonis habitaos in abditis. (Sed si] no. Arc. ꝙ vbicunque inuenies, sed si, vel at si, ut hic. & sup. de arb. per tuas. aduersatur in facto & io iure, sed ubi inuenies sed & si. ut ff. de pact. iurisgen. §. 1. in prin. de priui. petistis. aduersatur in facto taorũ, sed in iure est idẽtitas, decre. petistis. non bene inducitur pp duo, qa ibi non est copula. itẽ ibi est in iure varietas. [Remedia.) Siue agatur petitorio, vel possessorio. Io. mo. & Ar. [Assenserit] tũc enim quod probauie reprobare non põt. sup. de proba. per tuas. j. de reg. iu. quod semel. Io. mo. Prima gl. summat, & dicit quid declaret. Tertia gl. fortificat textum, & ponit opin. Host. Quarta gl. sol. dubium. In 3. gl. ibi, qui ad ciuilia. uocatus ad munera, licet habeat uacationem, si noo appellat, acquiescere uſ, & ibi nominationes. ca 10. in ver. statim all. & ibi ver. ꝙ in senteotiis. cano. in l. biduum. & ibi l. t. ibi an tunc appellandum sit. cum ordo decretum iure posuit &c. In gl. 1. in fi. & Gui. in Spe. de ap. §. restat. ver. sed quid dices. 2. & primo ponitur motiuũ constituentis, secundo ibi statuimus. constitutio, quę distinguit, an per ap. vel aliter petatur reuocari grauamen. & secundum membrum ibi, sed si cui. determintionem interserit ibi, dũmodo. in
3 gl. 1. in fi. Io. mon. multum inſtat in hoc dicens, ꝙ † extra iudicialis app. dr̄ multiplex. Primo, quia oĩno est extraiudicialis. sup. e. bonæ. de ele. cũ nobis olim. Secũdo modo, quia nõ fit ab actu iudiciali, pone ꝙ iudex, qui hẽt procedere partibus absentibus uere, vel interpretatiue. ff. de re. iu. de vnoquoque. sup. e. Rom. §. pe. non sic procedit, sed iubet, uel facit aliquid iu grauamẽ partis. sup. de uer. sig. ex parte. de temp. or. ad aures. de æta. & qua. quæris. 2. q. 1. quid culpatur. tunc non põt dici factũ iudicantis. C. cõmi. epi. per totũ, & tũc aut factũ est tale, qd iudex reuocare nõ põt, ut quia diffiniuit, & sic functus est officio suo bene uel male. de of. dele. in literis, vel quia prouidit de beneficio, quod meũ erat, uel mihi debitum, tunc oportet appellari j. decendiũ, uia tñ simplicis querelæ hic exclusa non est, cum hic non sit iudiciũ, & sic in uim rei iudicatæ transire nõ põt. Si uero iussus, uel factum est tale, quod reuocari potest à faciente, tunc ab eo peti põt, ut reuocet, quod si nõ faciat, appellari poterit, vt hic in fi. & j. e. si a iudice. dũmodo io 10. dies. de re iu. ꝙ ad consultationem. Dicit tñ ꝙ non est de necessitate ad iubentẽ, dicẽs ꝙ hoc casu cãcellaria dat iudicẽ sine narratione propositionis grauaminis, dicẽdo, quia me uocasti ad locũ nõ tutum, uel ultra duas dietas, sentiens me grauatũ, ad apo. sedẽ appello. sup. de resc. nonnulli. & sup. e. ex parte. 1. & uide qd ibi dixi super uersi. nisi iudices. vbi uero iussus fieret tibi super principali, puta de soluẽdo 10. consuluit Io. mo. ꝙ uadas ad iubentem, offerens te paratum stare iuri coram illo, conquerens ꝙ non fuisti citatus, monitus, uel cõuictus, si te nõ exaudit, appellare potes, & tũc & prius, de ma. & ob. inter. nec est talis appellatio proprie extraiudicialis, q̃ fit ab actu iudicis extra iudiciũ, decendio tñ durante. & sic loquitur sup. e. cordi. in prin. ubi aũt fit actus extraiudicialis oĩno fit tñ ab illo, qui hẽt aliquam ptãtẽ, locus est huic literæ. Exẽplũ in c. ꝙ a iure hẽt ptãtẽ eligẽ di. 16. q. 6. c. fi. sup. de ele. c. 1. facit j. de sen. ex. solet. in fi. In gl. est. n. in fi. ad hoc s̃. eo. li. de rescr. gratia. In gl. ut si. in fi. Io. mo. ponit exẽplũ p dec. licet ep̃s. j. de præb. qñ s. prouisum est tibi de bñficio, quod possidebam. possum appellare. Itẽ expectare, ꝙ uocet propter pos. quã habeo. Sit aũt ſm eũ huius iuris rõ, quia habes plures uias, licet sibi pręscriptum sit in una, ut in uia appellandi, non propter hoc pscriptũ est in alia, ut in uia cõtradicẽdi. ff. de ap. si express sim. In gl. pe. ibi, scienter. & sponte secũdum Arc. alle. 33. q. 5. notificasti. & quod ibi no. & in fi. idem Arc.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio emissa in absentia iudicis bene excusat, si non fiat fraudulenter.*
2 *Appellans est exemptus a iurisdictione iudicis, a quo etiam absente appellauit.*
3 *Interpositio appellationis differt ab intimatione appellationis iam interposita.*
4 *Præsentatio non requirit lecturam.*

CAP. IX.

Appellatio. Non sumatur nec diuiditur. [Iudici] siue io iudicio, siue extra iudicium appelletur [ab illo] puto tñ hanc decr. locum hr̄e in appl̄one penitus extraiudiciali. Nã licet in illis sit opi. extra casum decr. ut circa. de ec. ędi. an in illis reqrat̃ scriptura, & potissime qñ nõ appellat ad Pa. & de hoc sup. eo. cordi. in 4. gl. & in gl. maxime. & in gl. istud. si tñ io scriptis appelletur, sufficit tradi scripturã, cũ eadẽ sit rõ. [Porrexisse] hoc exponitur super ult. gl. ad fi. [Coram eo] a quo appellans & sup. uel alio. Prima gl. dicit qd approbet. Tertia gl. rñ. per quæstionẽ, an coram iudice necesse sit appellari. Vlt. gl. signat contrarium, & soluit. In ult. gl. ibi, assignare assignat libertum, qui testatur, cuius ex liberis illum esse uelit. In gloss. 3. ibi, te-

peas. idem Arc. qui etiam all. ff. qñ ap. ſit. l. 1. §. dies, & §. ſi
quis. C. e. ti. in offerendis. in aut. de ap. §. 1. col. 4. recitat tñ
1 op. Gof. qui dixit, ꝙ †appellatio emiſſa in abſentia iudicis
bene excuſat, ſi non fiat fraudulenter, vt dixi in decr. ſug-
geſtum, ꝙ vr̃ placere In. in d. c. dilectis. e. ti. ad fi. vbi dicit,
2 ꝙ †per appellationem ẽt factam in abſentia iudicis appel-
lans eſt exemptus ab ipſius iuriſdictione, tñ ipſi In. placet
in dec. ſi iuſtus. ꝙ ſequitur in gl. Dicit ẽt Arc. ꝙ ſi bene vi
deatur dec. ſi duob. t. reſ. in fi. ſatis demonſtrat, ꝙ appella
tio non protegit appellantẽ a iudice ſuo, donec ad ipſius
iudicis notitiã perducatur. Et idem ibi Pe. de ſan. In gl. 4.
3 ib. aut, in †hoc differt interpoſitio appellationis ab intima
tione appellationis iam interpoſitæ, quia illã oportet fieri
per ſcripturam auctenticam, vt in cle. de ele. cãm. tõ, quia
vt cõſtet de actu præterito, requiritur fides plana, de actu
vero præſenti bene conſtat iudici per priuatã ſcripturam,
immo ẽt ſine ſcriptura, vt cum appellat quis a diffinitiua
viua voce incontinenti lata ſentẽtia. C. de ap. litigatorib.
2. q. 6. ad fi. In gl. vl. ibi. §. aſſignare. & inſt. de aſſi. liber. p
totum. Io. mo. & ibi. ſi canonici. dicit Io. mo. ꝙ iſta decr. &
illa probant, ꝙ aſſignare & porrigere idẽ eſt, qđ p̃ſentare,
4 præſentatio †vero non requirit lecturã, hoc poſuit Arc. in
dec. cordi. & ibi. libellos daret, per quæ iura & per literã,
quæ hic dicit, porrexiſſe, tenet Arc. ꝙ nõ eſt neceſſe appel
lanti, cum tradit cedulã appellationis loqui vel dicere ap
pello, & in fi. immo, ꝙ plus eſt, vr̃ ſatis eſſe illas verbo pro
poni, dummodo apud acta verba ſcribantur per dec. illã,
bene; facit quod no. ſup. ti. 1. c. vl. in 1. gl. in exceptione re-
cuſationis vr̃ ſpeciale, ꝙ in ſcriptis dari debeat per l. ap-
giſſimi, C. de iud. & vi. quod no. & dixi ſup. e. tit. legitima.

S V M M A R I V M.

1 *Appellatio an teneat. ſi dubitetur, omnia ſunt in ſuſpenſo.*
2 *Iudex a quo appellatum licet dubitet, nihilominus procedet.*
3 *Appellatio facit appellantem exemptum a iuriſdictione iudicis a quo appellauit.*
4 *Grauamine reuocato appellans debet certificari & citari.*

C A P. X.

Si a iudice. Ponit thema, cuius duo dubia ſol-
uit uſq. rõnem reddens ibi, nec co-
ram. ſm notat, determinat & decla-
rat ibi, niſi appellans, non diſtinguitur ad Papã, vel ad a-
liũ. Nec corã eo hoc docere teneris, ꝙ ſequitur, cũ ipſe p
ſe &c. (Videre) facit ad no. ſup. e. vt debitus. in gl. colligit,
de quo hic Arc. remittens ẽt ad no. 2. q. 6. ad Ro. in fi. 1. gl.
1 Subdens ꝙ †qñ dubiũ eſt, an teneat appellatio, oĩa ſunt in
ſuſpenſo. ſup. de off. dele. paſtoralis. Vnde non tranſit in rẽ
iu. pp qđ poſſet ſuperior moderari id, ſuper quo fuit iudi
catũ. de teſta. Ray. & c. Raynal. & hoc placet Gof. de eo, q
2 mit. in poſ. c. 3. Dicunt tñ quidam & male ſm Arch. ꝙ †li-
cet iudex a quo appellatum eſt dubitet, nihilominus pro
cedet. ff. de iud. ſi quis aliena, Item contra tex. facit 2. q. 6.
dec. ibi, vt nihil prius de eo &c. Dic, ꝙ de veritate non co
gnoſcit. & ratio no. ſup. e. ſollicitudinem, in gl. ſed quare.
ad fi. de probabilitate vero ipſe ſe inſtruet, & inquiret a
peritis, an cauſa, pp q̃ appellatum eſt, ſit probabilis. Eius
n. eſt hoc æſtimare. ar. ff. de arb. l. qualem. ſed quid ſi iudex
ſemper remanet dubius, quãtumcunq. inquirat. dicebat
Gof. ꝙ debebat ſuperſedere, quia in dubio potius ſtatur
appellationi, quam ſententiæ. ſup. e. dilectos. & præſumit
pp grauamen appellatum, de re iu. tenor. & ui. quod dixi
ſup. e. ti. paſtoralis. in gl. non tñ. in fi. [Hoc] ſ. grauatum (ſu
ſpenſa] ſic de iu. iu. uenientes. de re iu. cum inter. non dici
3 tur. ꝙ †per appellationem quis ſe facit exemptum a iuriſ
dictione iudicis a quo. ſup. e. directæ. in fi. de quo remittit
Arc. ſup. e. ad hęc. & c. propoſuit. & c. cũ teneamur. [In ter
mino.] no. contra malitiã iudicum a qbus appellatur, qui
vt illudãt appellantibus in eorum abſentia, reuocãt gra
uamẽ. debet ergo fieri eis pñtibus, vel ad hoc ſaltem voca
tis, de hoc vide in Spec. de excep. §. viſo. C. ver. ſed & ſi iu
dex (Grauamen] propter quod appellaſti. [Reuocauerit]
quibus verbis vtatur, ſatis no. ĩ. e. cum ceſſante. de quo
hic Arc. Ex tunc ergo non prius. ĩ. eo. li. de elec. commiſ
ſa. 1. reſpõ. (Procedere,] dicit Arc. etiã ſine noua citatio-
ne. ĩ. eo. li. de dolo & contu. eũ q. & Iniam proferre, vt ibi,
in cõtrariũ alle. lrãm quæ ſequitur, ibi, ac ſi &c. Dicit ꝙ ra
tio illius capituli hoc ſoluit. hoc nõ placet, ibi non tenuit
appellatio, hic tenuit, & ſic ibi a prin. fuit contumax, hic
non. & ibi non deſijt eſſe iudex, hic deſijt, ſed reaſſumit.
ibi ſtatim poteſt a prin. procedere, hic non. Puto ergo, ꝙ
4 †reuocato grauamine appellãs certificari de hoc debeat
& citari, ſi tñ de facto appellationi inſiſtẽs, ideo venire vel
let. locus eſſet ei, quod dicit Arc. & vide quod dixi in Spe.
de appel. §. 5. ſuper ver. 57. Prima gl. dicit, qđ declarat &
exponit. Quarta gl. quærit arguit pro, & contra ſoluit, &
certis allegatis in contrariũ reſpondet. In 3. gl. ibi quiſq.
vide in c. prox. alle. in gl. pe. In quarta gl. ibi. & ideo. Si res
mihi & tibi cõmunis ſubtracta eſt, & in iudicio communi
diui. mihi adiudicatur, ſi prouocaſti, cõditionem perdis.
Secus ſi ego prouocauerim. In 1. gl. ibi, cũ ceſſante. & Gul.
in Spe. de excep. §. viſo. ver. ſed ſi iudex. & ſequentibus, &
corrigit quod not. Ber. ĩ. eod. li. de re iudi. ad apoſtolicæ.
ver. erat quæ parata. In gl. pe. in fi. idem Arc. qui etiã all.
Io. de Deo in ſuis canil. ſ. rub. de generalibus exceptioni-
bus. Vbi no. ꝙ non ſufficit, ꝙ iudex dicat, ego reuoco, ni-
ſi recedat a grauamine interlocutionis.

S V M M A R I V M.

1 *Conferre aliud eſt, & aliud conſentire.*
2 *Collatio præbendarum ſpectat communiter ad epiſcopum & capitulum.*
3 *Collatio quando eſt communis epiſcopo & capitulo, quando in ferendum ſit.*
4 *Epiſcopus plus iuris habet, cum ſolus confert de conſenſu capituli, quam quando capitulum ſimul cum ipſo confert.*
5 *Alter ſine altero nil poteſt, quando duo dantur non inſolidum ad aliquid agendum, puta delegati, vel arbitri.*
6 *Vocum multiplicatio ex eodem capite, vel officio eſt abſurda.*
7 *Epiſcopus tantum habet de reditibus eccleſiarum, quantum omnes clerici, uel canonici.*

C A P. XI.

A collatione. Circa vnum thema diſtinguit
primum membrum ibi, r. bd
ipſum. ſecundũ ibi, alias. Secun
dum, ꝙ dubiũ huius decr. non procederet, quando præla
tus conferret de conſenſu capituli, quia tunc etiam ſi in
capitulo haberet vocem vt canonicus, tamẽ nihilominus
ſemper ad ſuperiorẽ appellaretur, quia cum capitulũ nõ
conferat, ergo ab eius collatione appellari non poterit.
Nã ſicut aliud eſt vendere, aliud venditioni conſentire. ff.
1 de re. iur. †aliud. ita eſt aliud conferre, & aliud cõſentire.
& eſt caſus ĩ. no ſede vac. c. vno. facit ad prædicta ſup. de
deſpõ. impu. ad diſſoluendum. cũ concor. [cõmuniter] ſa
2 cit ad no. ſup. de ele. cum eccleſia. in ſecunda gl. ꝙ †cõmu
niter ad epiſcopum & capitulũ ſpectet collatio præbenda
rũ. & vide quod ibi dixi, p quod decidu hic no. p Arc. q̃a
ibi totũ inuenies. & nihil hic eligit. Scripſi ẽt ibi ſupple.
3 p̃dicta dictũ Vin. qñ eo caſu †quo cõis eſt collatio epiſco-
pi & capituli. Epiſcopus confert vni, & capitulum alteri.
Et qd ſi epiſcopus habet vnũ, vel duos ex canonicis, latis
ſcripſi de conceſ. præb. poſtulaſtis. ſuper gl. 2. & ad decla-
rationem eius, quođ ibi in fine dixi. Sciendum, ꝙ Rena
uallus de Medio. antiquus doctor ſtudij Paduani, qui in
re noſtro longo tpe illud rexit, terminauit contra dictũ
Hoſt. & tenuit, ꝙ eo caſu nõ valeret collatio facta per epiſ
cõ vno ex canonicis. Moderno etiam tpe me conſulto, il-
lud idem terminauit in eodẽ ſtudio dñs Federi. de Senis
ẽt de duobus canonicis vel pluribus, qui non faciant cũ
epiſcopo

episcopo maiorem partem, quæ opinio sic coadiuuatur.
4 Constat, q † plus iuris habet eps, cum solus confert de consensu capituli, quam quando capitulum simul cũ ipso confert. hoc probatur ĩ.ne se.va.nam primo casu, epo per mortem vel aliter impedito conferre, capitulũ in potestate conferendi non succedit, sed secundo casu sic, vt ibi patet, ergo fortius esse ius primum. quia fortius in eã, & fortius retinetur. Sed vt ibi no.in §. cum vero. in 1. gl. etiam primo casu oportet epm habere maiorem partem capituli, fortius in secundo, vbi plus iuris habet capitulũ. quia confert. Et in primo solum consentit, quæ sunt longe diuersa, vt e dixi sup. eod. c. in princ. Concluditur ergo, q opi. Host. sonat in absurdũ, q minus iuris habeat collator, quam consensor, qui non cõfert. Probatur secundo hoc per idem capitulum. 2. respon. vbi patet, q quando cõmunis est collatio episcopi & capituli, vt per impedimentum capituli eps solus possit conferre, requiritur totum capitulum coniunctim, vel omnes de capitulo diuisim impedito fore. Per qđ patet primo, q si omnes præter vnum essent pee excommunicationem impediri, illum vnum oporteret eum episcopo conferre. Secundo patet singulos de capitulo ponderari. Si igitur omnes singulariter in hoc iure corporis ponderamus, absurdum esset dicere de multis singularibus non impeditis, vnum, vel duos repræsentare corpus de quo quæritur, & sic fateri oportet, ibi non esse capitulum, quia nõ est ibi maior pars singularium, qui habent constituere capitulum. ff. ad mu. quod maior facit. 56. dist. apostolica. de ele. cum inter cano. de his quæ fi. a maio. par. cap. c. 1. spẽliter ad casum facit de his, quæ fi. a præ. tua nuper. vbi non sufficit epm habere Archidia. vbi dẽt habere capitulũ, multominus sufficiet habere canonicum. Sed fateor Ho. rñdere illum verum in alienationibus, vt scripsi in præ. c. postulasti. ad quod ĩ. rñdebitur. Item habendo vnum canonicum non habet membra, sed membrum, cum decr. nouit. eo. tit. de mẽbris pluraliter q singulariter de capite loquatur, sicut §. de re iud. cum I. & A. de acc. qualiter. in fi. Sed tertio ipsi'iter ad id induco decre. ea noscitur. e. tit. quæ intellecta, vt ibi innuit vlt. gl. loquitur in casu proposito. qñ. s. ad epm & capitulũ spectabat collatio, vel psentatio. Et idẽ etiã no. de sup. ne. præ. c. vl. in prin. 1. gl. Et tamen tex. apertè dicit ibi requiri totum conuentum, vel maiorem partem, & q non loquatur, qñ ad prælatum spectat faciendũ de consen capituli, probat princi. vbi df. in quibus collegia ius præsentandi hẽe noscuntur, non dicit ius cõsentiendi. Vt ergo tñ̃o petitioni conueniat, de fi. instru. inter, §. cæterũ. & sit vniformis intellectus. de bap. maiores. ver. si r. intelligẽda est illa decr. in hoc casu, qñ cõitet spectabat ius illud ed capitulum, & sic habemus casum qõnis sic dicendo. Quarto induco ut in ta volentia, q † qñ duo dantur insolidũ ad aliquid agendũ, puta delegati, arbiri, vel procurator. alter sine altero nil põt. sup. de of. de le. cãm matrimonij. & c. pe. e. lib. de procu. si duo. idem in executoribus prohibitis. inf. de testa. c. 2. in fi. Sed hic sunt duo. s. episcopus & capitulum, quod censetur loco vnius sicut vnum est legatum. legato peculio, grege. vel ae gento. licet sint ibi plures res, plura corpora. ff. de leg. 2. quot. & l. grege. de exceptio. rei iudi. si cum argentum. §. 1. Episcopus autem habendo vnum. vel duos can. non habet illud collegium. i. capitulum, quia illi non sunt capitulum. Restat ergo q actus episcopi cum illis habitus non valet. Item in cõnnẽis non sufficit alterum impleri. ĩ. de præb. cum illis. in fi. ff. de vet. ob. si quis ita. Insti. de hær. in stit. §. pe. quæ leges quid dicant, vide in sustra. sup. de rescei. c. 2. super 1. gl. hic autem alterum deficit, ergo vt sup. Ad in ea, quæ dicũt, per partem acquiri, retineri, vel possideri totum, respõde per ea, quæ no. de præscri. in pen. gl. & quod super ea scripsi cum sua remissione. Quinto ex opi. Hostien. sequeretur multiplex absurditas, prima quia in ecclesijs, in quibus vocem habebit vt canonicus, vt hic non erat dare, quòd aliorum canonicorum voces aliquid capitulo suffragentur, quia in illis eps vltra dimidiam, quam hẽt vt episcopus, hẽt vnã vocẽ, & sic excedit dimidiã vocum, & sic semper in talibus cõmunibus habebit intentum, & sic ius capituli inutile sibi erit & verbale non reale. cõtra id sup. e. lib. de elec. commissa, cũ concor. ĩ. de priui. in his. Itẽ & si vocem canonici non habeat, tamen sequitur eadem absurditas, quia non est verisimile, q vnum saltem canonicum ad se nõ trahat. facit 8. q. 2. §. 1. 21. q. 1. c. 1. ante fi. ibi, humani moris est' &c. ad idem. ĩ. de ap. constitutus. Et aduerte, quia si in dec. illa dicere mus, q eps cum capitulo hẽret conferre decanatum Caro montesem, ibi esset casus cõtra Host. q colligere potes ex prin. & ex fi. nam licet cum epo essent plures canonici expresse consentientes cũ ipso Arc. non valuit collatio eius, nisi habita rõne & eorũ qui sibi commiserant voces suas, sed haberet vocem, vel non, ibi patet, q quã plures sibi concesserunt sua vota, & ad hoc inducebatur sup. Item ex opinione illa insurget alia absurditas, quia fm id vox epi non erit vniformis, quia in ecclesia habente centum.
6 Quo autem multiplicatio vocum ex eodem capite vel officio est absurda, satis scripsi sup. de ee iud. cũ olim. super 1. gl. Item quotcũque sint canonici discordantes cum eis epo nũquam erit reperire maiorẽ partẽ. Et sic magna erit inæqualitas, cum dimidia epi sit indiuisibilis, quia vnitas diuisionem non recipit. 23. q. 2. loquitur. reliqua vero dimidia diuisibilis. Item cum in actibus corporis conuenire debeant duæ partes, illæ sine epo haberi non poterũt, quas tamẽ cum paucis qñque habere poterit eps, ex quo patet alia inæqualitas, quæ in eodem corpore improbatur. 12. q. 2. cognouimus. de deci. cũ in rua. Ad rationes Ho. quas scripsi in dec. postulastis. rñderi põt, qa prima põt negari per ea, quæ scripsi in decr. requisisti, quam alle. in ver. si vero istud. Sed dato, & verum esset, epm de legatis tm̃ percipere, quantum capitulum. Dico id fundari super rõnem antiquorum iuriũ. 12. qõ. 2. uobis. & c. Vol
7 teta næ. cum duobus c. sequẽ. per quæ patet, q † de reditibus ecclesiarum tm̃ habet solus eps quantum oẽs clerici, uel canonici, male. n. arbitratum esset, si solũ tm̃ haberet in reditibus eps, qñ canonicus, sed non sic in uoce, quæ unica est actu in epo, sicut & in canonico. Et sic sit unica in effectu, nã ut dicit lex ff. de pac. si plures. difficile est, ut unus hõ duorum nicẽ sustineat. ad decr. pastoralis. rñ tur, ut ibi no. in 3. gl. Ad ea, q scripsi in dec. scriptum. de ele. q prælato competeret tertia pars electionis, canonicis tertia, & eelo alia tertia. Rñdeo. illa non procedere de iure, imo si cletus cũ can. hẽt eligere, tantã uocẽ hẽbit unus ex multis de cleto, q̃ta unus ex paucis de capĩo, ut patet de ele. Cumana. de cã pos. cũ ecclesia. Illud ergo de iure priuato alicuius licitæ compositionis uel consue. uel ordi. in fundatione factæ, uel simili procedit. Et si qđ taliũ inter episcopũ & capĩn euenisset, fateret eo casu pcedere op. Ho. de dimidia, uel alia quota, de qua ordinatũ esset, uel cõsuetũ iter epm & capĩn. Itẽ cũ Ho. fateaẽ opi. suã in alienationib. & similib. locum non hẽre, exprimẽda fuisset rõ diuersitatis in his, sed ipse inuit p rõne, q plus hẽt in his, q de iure cõi ad ipsũ solũ ptinet, & mõ intricamus maximã dec. cũ ecclesia. de ele. an ad solũ epm spectet collatio canonicatuũ & pbẽdarum. Et, ut ibi scripsi, opi. eius nõ plz, nec rõ ei' cõcludit, ibi nide sup 2. gl. & vi qđ scripsi de bis q fi. a pla. q̃to. in ptin. Et qđ sit de iure, qõ format, qñ ad epm & capĩn simol ptinet collatio. Capĩn plectis, uer. ad epm. qđ Vn. al. p epo nõ urget, qa licet sit põdinator in cũctis, i. õ seqt, q habeat dimidiam uocẽ. Itẽ si id i epo nõ minus idẽ in iferiori plaro, & maxime i abbate, p quo adhuc fortius facit capĩn 1 sr Benedicti, cui' uerba posui ĩ. de arb. cũ olim. sup gl. 1. ppe si. Nõ iuuat epm i terminis qõnis, si dicaẽ, ipsius originatiã cãm ppondẽrãdã, qua. s. ad solos epos spectabat collatio bñficiorum, iuxta nota. ĩ. eodem lib. de elect. q̃q. in gl. ut ple.

ver, vt igitur. nam, vt super ea scripsi, illud secundum statuta permittere ecclesiæ, quo tempore epi missi ad loca regenda oia ordinabant, & conuenit, quod scripsi sup. e. constitutus. 2, in fi. pe. glo. Sed illud iura postea prohibuerunt, vt s. patet, fateor etiam, ipsius vocem ex eo & ex dignitate præponderandam alijs singularibus vocibus, sed non per id concluditur, illam omnibus alijs præferendã. bene facit sup. e. lib. de elec. si quando. Ad eundem inducitur hæc litera, ad ar. de tanquam, de quo. sup. de ele. cũ inter vniuersas. in vlt. gl. & c. cum inter can. in gl. sed nonne. & vltra iura ibi allegata, facit. 16. qõ. 1. §. superiori auctoritate. ad fi. ff. so. ma. si vero. §. item quicquid. vbi inuenies multas concor. & vt ibi no. & ff. de procu. qui proprio. §. vt in cæteris. hæc iura faciunt ad quæstionem ambassatorũ Mediol. propter dona recepta ab Imperatore Constantinopo. an eis cedant, vel communi, dici solet, q eis, si prius noti erant principi, alias communi, si erant ignoti, vel communi cedunt, si donum conueniebat communi, vt leo, statua, vel simile, secus si conueniebat personis, vt si doctori librum, vel militi arma donauit. Prima glo. dicit, quid approbat. Tertia gl. soluit dubium, quærit & soluit. Vlt. gl. allegat duo similia, & soluit duo dubia. In gl. 2. ibi, l. 1. canonizata, vbi sup. In gl. 1. in fi. & in c. postulasti, de conces. præb. & forte corrigitur, quod ibi no. Inn. qui dixit de electio. episcopi & capituli ad episcopum appellandum, qui licet constituãt vnum capitulum in electione, non tamen in exercenda iurisdictione, forte dixi, quia saluatur, si intellexit iuxta secundum membrum huius distinctionis. In gl. q præsumitur. idem Arc. hoc ideo quia episcopus caput & canonici membra, de his quæ fiunt a præla. nouit. & de ver. sig. cum clerici. in fi. Et p hoc dictum gl. soluitur, q quærebat Io. mona. quid in dubio, & dicebat quosdam dicere, q appellare poterat disiunctiue, & facit, quod no. sup. eo. lib. de offi. deleg. si is cui. in glo. pen. sed id ipse tenet hac ratione, quia in dubio interesse præsumitur vt prælatus, quod ad superiorẽ appellari debebit, & ibi, præsit capitulo, & ab illo vocatus venit ad capitulum. In glossa vltima. ibi, delegare. concordant Innocen. & Host. de offi. ordina. irrefragabili.

SVMMARIVM.

1 *Libellus appellatorius debet continere, quis appellet, a quo, & a qua sententia.*
2 *Grauatus producens testes infra decem dies coram iudice, qui grauauit, an adhuc infra dictos dies appellari possit.*
3 *Episcopi an suis diœcesibus statuta, vel decreta facere possint.*
4 *Leges dicuntur sacratissimæ.*
5 *Statutum id potest, quod pactum, vel renunciatio.*
6 *Ius scriptum, statutum & consuetudo videntur æquari.*
7 *Episcopus non constitutum in sacris priuare potest voce capituli.*
8 *Statutum si dicatur illicitum, tamen ei stabitur, donec rescindatur.*
9 *Statutum vniuersitatis contra ius publicum an valeat.*
10 *Episcopus cum capitulo nõ potest statuere in præiudicium aliorum, nisi quorum interest consentiant.*
11 *Ciues licet possint legem municipalem contra ius statuere, non tamen in præiudicium principis, vel alterius.*
12 *Decreta Romanorum pontificum non possent in totum, vel in partem ab aliquo episcopo conuelli, vel mutari.*
13 *Natura adhorret, quod læsus, vel grauatus se non possit defendere.*
14 *Episcopi possunt facere statuta, sed non canones.*

CAP. XII.

Licet. Pro quamuis diuisio super. 1. glo. [Emendari] idem verbum. sup. e. pastoralis. 1. respon. in fi. & vt ibi dixi, aliud est emendare vel corrige-re per modum attentati, de quo hic non loquitur. Prima gl. summat & dicit, quid determinat Gl. hoc dicit. op. recitat, quarũ tertia hic approbatur. Gl. sicut, dat simile. Antepen. gl. quærit, arguit affirmatiue, so. contrarium. In 4. gl. ibi, licet, vide de rescrip. nonnulli. super gl. pen. In glo. hoc dicit. ibi, l. 1. §. ab interlocutione, quia si iudex interloquitur principem consulturum, non est necesse appellari,
1 cum post rescriptum appellari possit. & ibi. §. vlt. † libellus appellatorius continere debet, quis appellet, a quo, & a qua sententia. Sed si apud acta appellatur, sufficit dicere appello hoc. l. 2. Et si appelletur expressa certa causa, appellans aliam prosequi poterit. hoc. l. 3. & ibi quando apsit. l. 1. canon. 3. q. 6. biduum. ver. si quidem. In gl. 1. ibi alias non secunda ibi, vbi vero. & ibi. c. vl. & Gui. in Spe. de excep. §. dicto. ver. sed nunquid, si in principali. In gl. 3. in fi. de quibus vide satis, sup. eo. lib. de litis contesta. exceptionis. In gl. hoc dicit. ibi, q est maius, dicebat Io. mo. ante sententiam non est quis læsus, sed in lædẽdo eum totus processus ordinetur ad diffinitiuam, & ideo cum læsio cõsumetur per diffinitiuã, appellatio ab illa interposita suspendit illam nõ solum, sed etiam ordinatam ad illam, ar. ff. vt le. no. caue. l. 1. §. si quis sub conditione. ff. quis cau. si eum. §. qui iniuriarum. ff. de iu. & ra. distra. si cum adhuc. nam cũ pcedentia ordinentur ad ipsam vt ad finem, rescisso fine rescinduntur & ordinata ad finem, peremptorios ergo terminos & interlocutorias ordinatos ad sententiam suspendit, sicut & sententiã, non tamen per id intẽdit, vt dicit reuocari litis contestationem. sup. eodem. pertuas. C. de temp. ap. l. fi. §. illud. nec acta causæ, vt sunt attestationes. C. de arbi. l. pe. §. fi. sup. de testi. fraternitatis. C. de tẽpo. ap. per hanc, nec procurator ad missionem. C. de procura. ita demum. dicit autem, q ordinatis adinnicem procedit regula, concesso extincto, suspenso, vel illato principali, antecedentia, consequentia & comitãtia, ad illud videntur concessa, extincta, suspensa, vel illata, ar. sup. de offi. dele. præterea. & c. prudẽtia. de do. post di. re. de prudentia. ff. de iurisdi. omn. iud. l. 1. quemadmodum testa. aperi. l. 2. §. si dubitetur. ff. de insti. cuicunque. §. pe. ff. de lib. & posthu. l. Gallus. §. 1. Secus si non essent talia vt inf. sequitur. & ibi iuuanda. sup. de iureiu. ex literis. & in cle. de ver. sig. sæpe. & ibi, cum secundum leges, p quas qs deciperetur, si grauamẽ ante diffinitiuam illatam per appella. a diffinitiua reuocari non posset, quod esse non debet. C. de his qui ve. æta. l. 1. Io. mo. & ibi Host. qui hoc p sequitur satis in summa de senten. §. qualiter proferri debeant. sub §. 1. ver. veruntamen si appella. & ibi nõ appelletur. sup. eo. super eo. 2. C. quorum appel. non reci. l. ante. In gl. quid si. ibi concordasse videtur. quod male, qa hoc est perplexitatem inducere, iudex enim, qui grauauit, assignabit statim terminum ad producendum testes, vel simile, si iste non acceptet, excõmunicabitur ut contumax, uel ut contra talem procedetur, si acceptat, renunciare uidetur beneficio appellandi. sup. de offi. dele. gratum. de testi. cum uenissent. de re iudica. quod ad consultationẽ, & C. de re iudica. ad solutionem. Respondeo, quod secũdum Inn. qui no. eo. ti. solicitudinem. ubi scripsi in gl. quo
2 ad episcopum cessat perplexitas, quia grauatus † licet testes producat, ĩ. decẽ dies corã iudice, qui grauauit, adhuc. ĩ. dictos dies appellare põt secundum eum, q secundũ hoc contraria loquentur in appellatione interposita, secus in interponenda. In contrarium tamen est glossella Accur. in præ. l. ad solutionem, quæ dicit in eo, qui appellauit, vel appellare potuit, ut dicatur acquieuisse sententiæ, petendo. s. terminum ad soluendum. Sed dicam illud procedere in ultro pendẽte, secus in parente iussui iudicis, quem ante appellationem iudicem constat esse, & hoc satis placent. facit regula, quod quis. inf. de reg. iur. Consilium tamen est, quod protestetur, q sibi sit saluum ius appellãdi, super quo deliberare vult, an sibi expediat, & hoc tenet Host. de testi. significauerunt ubi scripsi super

pet ver.inf.decem dies,ibi videas.& in fi.Gar.qui hoc di
sputauit,distinguit,vt si casus est talis,quo iudex appella
tioni non differret processum.Si uero differret, vel sit res
tempore peritura.supra de iudi.c.vl.In gl.vlt.in fine mul
tum ergo est præiudiciale,impedire appellationes inter-
ponendas ante sententiã, & facit ad quæstionem, quam
disputatam uidi,an valeat statutum episcopi de consen-
su, vel consilio capituli sui factum,q in suo foro non pos-
sit ab interlocutorijs appellari. Ad partem , quod valeat,
3 inducitur, q † epi in suis diœcesib. statuta & decreta fa-
cere possunt,de consecra.dist.3.c.1.et 1.dist.catholica.38.
dist.quãdo.3.q.4.nullus.sup.de maio.& obedien.c.2.de
senten.excommunica.nobis.2.sup.eodem lib.de constitu.
c.1.facit sup.de his quæ fiunt a præla.nouit.& c.quanto.
& titu.ibi sequen.c.fi.de priuilegijs.ex ore.ver.porro.Sic
& legatus.de offic.lega.c.fina.de verborum signifi.ex par
te.3.vbi etiam contra ius commune,quo debetur quarta,
grauat eius statutum ad tertiam persoluendam,paret pri
mum,de offic.ordina.conquerente.Et senatus potest le-
gem facere.ff. de legib. non ambigitur.Et ecclesia habet
senatum.15.q.1.ecclesia.cuius episcopus est caput, vt in
præ.c.nouit.& prordinator in cunctis.15.dist.perlectis.
versi.ad episcopum.Dicatur ergo ius ciuile quo ad subdi
tos id, quod ipse statuit prima distinctio.ius ciuile.Osten
so,q statutum valet ex potestate statuentis, ostendẽdum
est secundo,q ualeat etiam ex qualitate materiæ. Nam
statutum congruit iuri ciuili,quod prohibet ante senten-
tiam , nisi certis casibus appellari.sup. de appella.super
eo.2.de quo satis.C.quorum appel. non recip.l. ante sen-
tentiæ tempus.vbi vide in Spe.de appel.§.in quibus. ver.
sed nunquid potest. & specifice congruit legi secundæ.
C.de episcop. audien.quæ expresse de clericis loquitur.
Constat autem , quod ius ciuile diuinitus per ora princi-
pum promulgatum est. 8.distinctio.quo iure. 16.q.3.c.
4 vlt.Et pro tanto † leges sacratissimæ dicantur.C.de legi.
l.penultima.fundatur autem super ęquitate,quæ ad vitan
dos labores & sumptus partium volunt finem litibus im
poni.sup.de dolo.finem.& c.fina.cum concordan.& teme
rariam appellãtium audaciam refrenare. sup. eodem lib.
de electi.quamuis.in princ.Quis ergo dicere poterit , il-
lud non iustum , quod cum tanta maturitate, de qua C.
de legi.l.humanum. fuit per principem redactum in le-
gem,cuius legis proprium est,quod sit iusta,honesta,pos
sibilis & c.4.dist.erit autem. Bene facit quod scripsi post
Goff.& Host.sup.de mut.pe.c.secundo.in fi.ostendendo,
& remotio appel.non est ius iniquum . Tertio si vera est
5 glo.C.de decr.decu.super rub.quod † statutum id possit ,
quod pactum,vel renunciatio,pro qua facit ff.de pactis.
pacisci,& l.non impossibile.C.de fideiussorib.l.fi. & cle-
me.de sepulturis.dudum.ad finem.vbi ęquantur hęc duo.
Constat,quod appellationi non solum interpositæ , sed
etiam interponendę renunciari potest per pactum , ergo
& c.primum patet.secunda quæstio.6. si quis libellos. de
officio delega.gratum.de restibus. cum venisset. hoc eo.
dem titulo.solicitudinem.& c.accepta.C. de tempo.ap-
pella.l.vltima.ad finem.ff.qui & a quibus appel. & l.1.§.si
quis.& no.de arbitris. cum dilec.in fine secundæ glossæ.
& vide quod ibi dixi, & ibi remitto ad Specu.de appella
io fine.Idẽ arguo de consuetudine,quæ in interponendis
appellationibus multum attenditur.supra eodem. Roma
na.§.primo.& §.debet.de præbendis. referente. de noui
6 oper.nuncia.c. penult.nam † ius scriptum , statutum [b] &
b consuetudo videntur æquati,de iureiurando. venientes.
11.distinctio.in his.ff.de legibus.Item æquãtur statuta &
consuetudines.supra eodem lib.de constitutionib.c.1. de
electio.quia sæpe.infra de capel.monacho.c.vno. cum si
milibus.Sed certum est,quod certis casibus ius scriptum
prohibet appellari.Et 38.tales casus collegit Guil.in Spe
cu.de appellatio.§.in quibus ergo.& statutum hoc pote-
rit. Item appellatio an valeat,vel non, iudicatur secun-
dum consuetu.super qua fundatur,de eo,qui mit. in pos.
cum venissent.sic ergo erit in statuto , probat hoc etiam
lex item eorum,ff.quod cuiusque vniuersi.in prin. vbi sta
tutum , vel consue. priuant decurionem voce, quam ius
commune sibi concedebat; & faciunt concor. quas ibi
alleg.gl.concordat,quod iure nostro statutum & consue-
tudo priuant aliquos electione passiua & actiua.de con-
suetu.cum dilectus.de resti.in integ. c. 2. de cleri. coniu.
cum olim.de verbo.signifi. abbate. ergo concluditur , q
præiudicium inferre possunt in eo,quod eis competit in
re communi.Item vt scripsi post Host. de offic. archiepi.
7 c.vlt.in vlt.gl. Episcopus † non constitutum in sacris pri-
uare potest voce capituli per suum statutum , alle. decr.
quæris.de æta.& quali.Sed hoc est hodie ius commune,
per cle.eo.tit. vt hi qui, per quod patet,q illud habebat
8 rationale motiuum.Quarto † si dicatur statutũ illicitũ ,
tamen ei stabitur,donec rescindatur,ita q appellatio con
tra illud prius interiecta non valebit.bene facit ff. de de-
cre.ab ordi.fac.l.quod semel.& l.ambitiosa.C.eo. tit. lib.
10.l.2. facit secundum verba glo.decre.scda.sup.de loca.
sic & in arbitrio iniquo dicitur ei stare oportere , donec
rescindatur.ff.de arbi.l.3.in prin.C.eod.l.arbitrorũ, ff.p
soc.si societatem.facit de fide instrumen.accepimus. ver-
sic.interim,& de iureiur.quintauallis . Et est simile, q de
electione cassanda no.s.de elect.auditis.quia nõ cassata se
cunda fieri nõ debet. Quinto ad hanc partem inducitur,
9 quod no.ff.de reg.iu.neque pignus.§ 1.vbi no. valere sta-
tutum vniuersitatis contra ius publicum. Item qđ scripsi
post Dy.de reg.iu.indultum.vbi tenet,legitimam iure na
turæ debitam posse diminui p statutũ, & quod notaui in
cle.de sepul.c.2.versic.per huiusmodi.de augendo casus
pęnitentiales,& ipsorum numero in præiudicium paro-
chialium,& priuilegiatorum. Ad contrarium principali-
ter alle.duę decre.s.de ma.& obe.q super his, vbi dicitur,
epm nil statuere posse ẽt in sinodo,q canonicis obuiet in
sti.secunda est cle.de ele.c. 2.vbi dicitur,legem superioris
per inferiorem non posse tolli,modificari, vel immutari ,
uel aliquid sibi detrahi.Sed lex cõis & canonica permit-
tit grauatos appel.ẽt ante sententiam , patet hoc.2.q.6.
in prin.per totum.eo.ti.cum sit.& c.super eo.& c.ut debi
tus.hoc idem certis casibus permittit lex ciuilis.ff.de ap.
reci.l.2.ca.2.q.6.ante sniam.ff.de mino.intra utile.ff.q sa-
tis.co.arbitro.ergo statutum epi hoc prohibens non ua-
let,quia contra canonica instituta, & quia contra legem
maioris.Scđo inducitur decre.secunda,de locato. ubi pa
tet,episcopos in præiudicium iuris inferiorum statuta fa
cere non posse.Et ut ibi scripsi,super 1.glo.tenet ibi Inno.
10 Host.& Ab. episcopum † etiam cum capitulo , non posse
in aliorum prę iudicium statutum facere,nisi hi,quorũ in
terest, consentiant,uel saltem sint præsentes, & ipse Inn.
no.de off.le.c.fi.ut ibi scripsi in prin.q legatus facit statu
ta de his,quæ spectant ad iurisdictionem suam etiam si-
ne consensu prouincialium,dũ tamen legibus generali-
bus nõ obsistant,all.l.secundã.C.de offi.pręfe.præto.'ori.
ubi talis pręfectus constitutionem legi cõtrariam facere
non potest,cui conuenit,quod no.ſ.de hære.c.ult.s. lega
tum non posse cõmittere cãm, quæ requirit iudiciariũ or
dinẽ terminandum sine strepitu & figura iudicij . Tertio
inducitur plus ad terminos quæstionis decre. uenientes.
de iureiu.ubi per statutũ lædi non potuit ius superioris,
qđ habet,ut ad eũ possit a grauaminibus appellari. & q
appellationibus deferri debeat ad eũ interpositis. Vnde
11 dixit ibi Inn.ut ibi scripsi super uer.exceptum,q licet † ci
ues possint legem municipalem cõtra ius statuere, nõ ta-
men in præiudicium principis,uel alterius,remittens ad
no.per se,de consti.quæ in ecclesiarum, quæ ibi scripsi su
per prima gl.& ibi uide maxime uersic.& dato.hinc est ,
q dicimus, de consuetudine subditorum , q per illã ius
superiorum tolli non potest,ut scripsi sup.eo.lib.de con-
suetu.c.2.facit sup.eod.tit.ex insinuatione. Ad prædicta

satis conuenit, de off. ord, licet, vbi etiam Papa scribens ordinario ipsius officium excitando, quod procedat app. remo. non præiudicat metropoli, quin ad ipsum ab illo valeat appellari. ergo nec episcopus præiudicare poterit nedum Papæ sed etiam Metropo, in appellationibus ad eos interponendis. Concluditur ergo, quod tam ratione superioris, cuius ius læditur per statutum, quam ratione litigãtis per interlocutoriam grauari, ad cuius grauaminis correctionem sibi cõcedatur appellare, statutum fuit iniquũ, & contra regulam indultum, cum sua materia. inf. de reg. iur. Cum ergo fuerit contra iura, & sic non tenuit, eo non obstante teneret appellatio, ac si statutum non fuisset, per regulam, quæ contra ius. inf. de reg. iu. & eo. ti. non pstat, per quas posset materia dilatari. Quarto inducuntur iura
12 25. q. 2. institutionis. vbi expresse dicitur, dec. † Romanorum Pontificum in totum, vel in partem ab aliquo episcopo conuelli, vel mutari non posse. Sunt. n. episcopi debitores sacras regulas custodire. 9. q. 3. cum simus. quas nulli licet violare. 19. d. nulli. Sed eas omnes seruare debent, de const. c. 1. & contrafacientes depositionem merentur, 4. d. §. vl. 25. q. 1. c. hac consona, & c. violatores. 22. dist. c. 1. his congruit. ff. de sepul. viola. l. 3. §. diuus. in fi. C. si contra ius vel vti. pub. l. vl. in fi. quinto, vt sup. tetigi, summe iniquum est, quod iudicis iustitia corrigi non possit, nec grauamen releuari, ad quę duo potissime tendunt iura, sufficiat. sup. ti. prox. cum a terni. de proba. quoniam contra falsam. Si autem concedatur vnum episcopum hoc statuere posse, per consequens hoc poterit quisque alius, & sic vniuersaliter frustrabitur ius commune, quod est absurdissimum. Cum etiam excommunicatis, qui odibiles sunt, instítia & defensio non negetur, & propter illa possunt appellare, & ap. prosequi. sup. de exce. cum inter. ad fi. sup. e. lib. de res. ca. 1. quod ergo ius commune concedit etiam odibilibus, quomodo statutum episcopi omnibus poterit auferre id, scilicet quod est ad præsidium innocentiæ constitutum, eo. ti. cum speciali. §. porro. & per quod iniquitas, vel imperitia iudicantium corrigitur. ff. eo. ti. l. 1. in princ. Constat etiam, quod graue damnum ex eo ecclesiæ, clerici & laici in eo foro litigantes consequi possent, vnde etiam in dilatoriis interlocutoriæ possent graue damnum afferre, de quo satis scripsi de resti. in integrum. coram. in vltima gl. licet ergo vbi cessaret iuris ratio, concedi posset episcopum statuere posse contra iu. illud. Ea tamen durante, prout in casu nostro durat, absurdum est dicere, quod per statutum episcopi tolli possit, sicut de consue. no. Arch. secundum Tomam. 11. d. in his. hinc est, quod etiam cum Papa delegat appellatione remota, appellari potest illato grauamine non solum expresse approbato a iure, sed etiam non approbato expresse, vt patet eo. ti. pastoralis. in prin. Solutiones duas inueni. primo, quod statutum valeat duplici ratione vltra superius alleg. prima quia ius habens, quod possit ab interlocutoriis appellari, est publicum auctoritate, sed non vtilitate. Et sic cum illi renunciari possit pacto, sic etiam poterit statuto & consuetudine, iuxta no. de foro compe. si diligenti. per iura ibi alle. Sed hæc ratio concluderet idem in diffinitiuis. Item pactum respicit singulare commodum paciscentis, sed statutum lædit publicam vtilitatem subiectorum. Quare ratio nõ procedit. Secunda ratio, quia illud ius prohibitorium non est, sed permissorium, & sic statutum prohibens potius est præter legem, quam contra legem; hæc ratio non procedit, cum licere, & non licere, sint directe contraria. Est ergo statutũ contra legem, quod satis probat prædicta decr. secunda, de locato. Secunda solutio fuit, quod valeat statutum iuxta distinctionem huius dec. s. quando interlocutoria talis est, cuius grauamen releuari potest per appellationem interpositam a diffinitiua, alias non valeat, fit ratio, quia secundo casu nimis est præiudicialis. Item fundatur super hac dec. & super æquitate iuris ciuilis. Sed ad hoc respondetur, quod ius canonicum contrarium in foro canonico est seruandum. Et hoc voluit dec. super eo. 2. in prin. sup. eo. ti. & canon. 2. q. 6. non ita. & quod sit æquior diffinitio canonica, patet ex eo, quia si differatur examinatio grauaminis in tẽpus appellationis interiectæ a diffinitiua, forsan ex temporis prolixitate peribit grauato probatio. Et sic tunc ex vi statuti grauamen fiet irreuocabile. Nec obstat hæc dec. fateor enim, quod poterit etiam non perire, de quo forsan confisus grauatus tunc noluit appellare. Et sic loquatur hic. Sed canon considerauit, quod poterit etiam perire. sup. vt lite non cont. c. vl. facit Inst. de auctor. tutor. §. neque. Aestimabit etiam canon absurdum, quod grauatus litigare cogatur coram iudice, qui grauauit, maxime cum sit de iteratione suspicio. sup. de præsump. scribam inf. de reg. iu. qui semel. quibus rationibus æque diuertit a iure ciuili ius nostrum. Harum ergo solutionum neutra mihi placet, & ad ipsarum rationes responsum est. Soluendo autem dico tenendum, quod post Hosti. scripsi de off. archipresb. c. vl. in vl. gl. Et dico statutum tale non tenere per rationes supra inductas, quæ omnes satis vrgent, ad quas addo, quod etiam de consensu capituli episcopus auctorizare non potest in facto proprio, vt in cle. de reb. eccl. non alien. si vna. 2. respon. & ibi concordantię suæ. in gl. 2. Sed nonne hoc est proprium factum statuere quod interlocutoriæ suæ, vel officialium suorum, quorum est idem consistorium. sup. eodem. Romana. 1. respõ. per appellationem tractari non possint, certe sic. Secundo bene facit clemen. de re iud. pastoralis. versic. cæterum. vt ibi patet, etiam per principem tolli non posse defensionẽ etiam in iudicio, nisi illa prouenirat a iure naturali, abhor-
13 ret † enim natura, quod læsus, vel grauatus se non possit defendere, vt ibi, ver. Pisana. appellatio autem est species defensionis. de exceptionibus. cum inter. & c. significauerunt, ergo statutum illam, vbi a iure conceditur, tollere non potuit. Tertio non debet posse episcopus generaliter statuendo, quod non posset specialiter vni prohibendo. Sed oppressum, non posset specialiter prohibere, ne appellet. secunda quæstio. 6. cap. secundo. in princip. & bene facit eadem quæstio. decreto. in fine. & clemen. de excessib. prælato. frequens, post principium, multominus id poterit generaliter, cum multa liceant in specie, quæ non licent in genere. supra eodem. consuluit secundo. ff. si quis cautio. sed & si. §. quæsitum. Ad primo allegatum in con-
14 trarium respondetur, verum † episcopos posse facere statuta. sed non canon. contraria, ad decre. ex parte respondetur, vt ibi scripsi, super versicu. tertiam. & super prima glo. Item illi taxationi certa iura fauebãt, de testamen. requisisti. cum concordan. prima glo. Ad secundum responsum est, supra versicu. secunda solutio. Ad tertium responsum est in eius fine. Ad quartum respondeo illud verum in re, quæ a principio non est nulla. Sed statutum istud ex parte efficientis causæ nullum est, & sic eius cassatio expectanda est, ut de elect. no. in prædicto capitulo auditis. & facit de constit. cum omnes. & cap. quæ in ecclesiarum. & cap. ecclesia. Ad quintum patet solutio per superius dicta.

ADDITIONES.

a Libellus. Adde hic etiam, an libellus debeat continere cui detur, & quomodo, & an in scriptis, & an debeat legi. Docto. Barto. & Pet. de Sa. in l. eos. §. si quis. C. de appellationibus. quomodo autem libellus appellatio. formetur, vide Barto. in l. si expressum. in fine de appellationibus.

b Statutum, & consuetudo æquiparantur. l. magistratus. ad muni. & l. semper. de iu. immu. Institu. de iure natura. §. ex non scripto. & §. constat. & Bal. in tract. de tabel. 2. quæst. idem in l. omnes populi. de iust. & iu. clemen. 1. & ibi Cardi. de vsuris. c. cum dilectus. de consuetud. Nam statutum conforme iuri communi dicitur ius commune. Bar. in l. 1. ff. ad legem Falcid. versic. quæro, si statutum. & ibi latissime per Alexan. in versicu. extra glo. quærit Barto. cum concor. Bal. in rub. in vsib. feudorum, sed Bal. in l. receptitia. vers. sed dubitatur vtrum, C. de consti. pec.

præ-

præ.c.auditis.& facit de constitu.cum omnes.& c.quæ in
ecclesiarum.& c.ecclesia. Ad quintum patet solutio per su
perius dicta.

LIBER III.

De vita & hone.cle. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Clerici Orientales vxores ducunt.*
2 *Castus quis sit.*

Est sciendum Quod Host.in summa huius
ti.diuisit hanc rub.vt inten-
dat duo docere.f.qualiter cle
rici viuere debeant,& in quibus consistat ipsorum hone-
stas. Et dici pōt,sic diuidendo,ꝙ ad partem primam fa-
cit sup.e.quoniam.vbi dicitur,epos statuere posse,ꝙ cle-
rici viuant in communi, de quo dic vt ibi. Item debeant
1 † viuere a continenter & caste,etiam ab uxoribus absti-
a nendo,nisi sint Orientales.e.ti.ut clericorum.in princ. &
in fi.& e.ti.clericus fi.Item vita eorum temperata debet
esse in cibis & potibus,e.tit.a crapula. Ad secundam ue-
ro partem facit decr.prima.e.ti.quia honestum est,dum
celebrantur diuina quod clerici sint a laicis separati.Re-
quirit ēt ipsorum honestas,quod arma nō portent.e.tit.c.
2.quod comam nō nutriant,circa quod uersatur decre.
quarta.ī.e.ti.cum tribus sequentibus, sed habeant coro-
nam & tonsuram congruentē.e.ti.clerici.post prin. Quod
cum fœminis non conuersentur,nec monasteria fœmina-
rum uisitēt,eo.ti.mon.ꝙ gratis iudiciarium rigorem im
pendant.eo.ti.cum ab omni.quod ludibria, uel theatra-
les ludos nō exerceant,e.ti.cum decorem,mimis, histrio
nibus,uel ioculatoribus non intēdat.eo.ti.clerici.in prin.
fortius igitur,ꝙ tales actus non exerceant. Et circa hoc
prouidet decre. noica sub hoc titulo, contrafacientibus
pœnam imponens. Item requirit honestas,quod certam
formam uestium ferant,& quod abstineant a certis ipsa-
rum coloribus. Et circa hoc prouidit cle.2.c. ti. prohibēs
eis uestes partitas, uel uirgatas, epitogia breuia,caligas
scacatas,rubeas,uel uirides,& infulas,ibi uide. Item re-
quirit honestas,ꝙ euitēt ludos aleatum, uel taxillorum,
superfluitates in sellis,frenis, pectoralibus, calcaribus,
uel corrigiis,abstineant a fibulis & annulis, de his omni
bus in prædi.c.cle. Requirit etiam ipsorū honestas,quod
usuras non exerceant.e.ti.c.2.& quod tabernas euitent,
ab officijs & commercijs secularibus abstineant,ut ibi in
principio.& e.tit.c.ult. Et circa hoc prouidit cle.1.e. tit.
pœnam imponens clericis publice exercentibus macella
riorū uel tabernariorum officium, ubi etiam ordinarios
excitat ad iura canonica seruanda contra clericos publi
ce exercentes negotiationes, cōmercia, vel officia non
conuenientia ordini clericali, vel arma portantes. Vt autē
nil de textu remaneat non inclusum,duas speciales hone
states ponit,quarum prima respicit sacerdotes curatos,
vt talem habeant clericum, qui secum celebrare, & filios
parochianorū possit instruere & docere.ī.eo. tit. vt quis-
que.Secūda circa religiosos diuersi habitus missos ad prę
dicandum de nouo conuersis ad fidem, qui se possunt in
unum superiorem honestū habitum conformare. sup.eo.
ti. Deus qui. Licet autem sic diuisim summauerim textus
omnes sub hoc titulo situatos, tamē satis puto ista permi-
scua, vt quicquid vitæ attribuitur, etiam ad honestatem
pertineat, & econuerso,nam honeste viuere spectat ad lai
cos, vnde hoc est vnum de iuris pręceptis, vt sup. in prog-
mio gregorianæ compilationis, vt ff de iusti.& iu. iustitia.
§.1.E: hic sumitur large pro honoris statu. Deriuatur. n.
honestas ab honore, sicut maiestas a maiore secundū Pri
scianum, sed stricte sumitur pro castitate corporis, de quā
dicit lex nihil sic in sacris ordinationibus diligimus, quā
cum castitate viuentes, in auct. quomodo oportet episco
pos.§.hæc de Deo.col.1.& vide in p̄dicto proemio, in ver.
pudicos.& facit 33.q.5.hoc solum, sed requiritur etiam
castitas mentis, alias intactis ab immunda cognitione
corporibus quādoque fugit castitas ipsa de moribus.15.
2 q.5.nec solo.in fine. Vere † enim castus est, cui licuit pec-
care, sed noluit, secundum Hieronimum contra Iou.S.vbi
etiam illam virginem commeodat, cuius nec mentem co
gitatio, nec carnem libido maculauerit cōtra Eluidium.
C.inde est, quod decr. vt clericorum.eo.ti.requirit in cle-
ricis puritatem cordis & munditiam corporis. Vnde bea
b tus Bernardus ad Senon. episcopum. Castitas b sine chari
tate lampas est sine oleo. Subtrahe oleum, lampas non lu
cet, tolle charitatem, castitas non placet. Octo vero cau-
sas, propter quas clericis castitas est indicta, vide sup. de
cleri.coniu.quid ad te.post princip.

ADDITIONES.

a Debent viuere. Clericus vxorem ducere prohibetur ab ecclesia nō
ex substantia ordinis.c.cum olim.& c.inter ea, de cler.coniu.fa-
cit 21.di.omnino, vbi dicitur ꝙ apostoli habebant vxores nō ad
coitum sed ad seruiendum. Greci tamen clerici sine peccato
vxores habent.31.di.Nicena.& Ab.in c.omnes de pœ.& remi.
b Castitas. Castitatis commendatio ponitur in Spe.de aduo.§.hic di-
cendum.ver.commendet autem.

SVMMARIVM.

1 *Cura animarum dicitur ars.*
2 *Episcopus in quibus possit dispensare cum clerico pœnitente et cor
recto.*

CAP. PRIMVM.

Clerici. Decr.distinguit. & secundum membrum
prosequitur ibi. Si autem [detrahentes]
Dignitati ergo detrahitur per delictum.
Itē per id inquinatur.sup.cū decorem.Io.mona.(Goliar-
dos] a gula forte sic dicti. Solent enim esse gulosi & lec-
catores.[Buffones)canon tales vocat histriones. 4.q.1.
c.1.de conse.dist.2.pro dilectione. & vnde sumpserit ini-
tiū illud nomē, ponit Vale.li.1.c.1.cir.me.ver.verū.& vide
qđ dixi.sup e.clerici in princ.[Per annum)integrum & cō
tinuū.ff.de sta.lib.cū hæres.§ Stichum.ff. de publicanis &
vec.l.fina.§.sunt autem.ff.de vsuca.l.3.Io.mona. & Arch.
[Artem illam)no.actum vanum dici artem, sic de usura.
47.di.sicut hi. Sic & magica.1.q.1.Petrus.C.de malefi. &
ma.l.1.& 3.(Et balistariorum)de sagit.c.uno.[& coquo-
1 rum) de conse.di.5.ne tales. Sic † & cura animarū dicitur
ars, de ætate & quali.cum sit.& procuratoris officium. 5.
q.3.episcopi.in fine.secundū Arc.[Exercuerint)Sicut cle
ricus turpe agens in proprium corpus incurrit hanc pœ-
nam, sic uf.ꝙ qui sæuit in seipsum, incurrat pęnam cano
nis, de quo scripsi sup.de sen.excom.contingit prim. (ip-
so iure]Careant &c.quod est inf. Prima gl.summat,& di-
cit quid declaret. Autep.gl.quærit & soluit. In gl.ad hoc.
ibi, interdicimus, vide sup.de clericis non resi.qualiter in
2.gl. In glo.ff. de.ibi, ignominiosa, ignominiosa est missio
de exercito, quando id exprimitur, & ibi,§.fi.infamis est.
q pro quæstu ludit in scena.& ibi, quæ adulterū.in fi.uide
de loca.c.1.in gl.2. In gl.1.ibi,eo.ti.de senten. excom. In
gl.5.in fi.idem Arc.quæriam contra tales alle.c.si apud.
23.q.5. In gl.1.ibi corporis ludibrio gestus & habitus ho
minum representant, cum commedijs, vel sine.& in fine.
& Accur.in præd.l.2.§.fi.ff.de in fa. In glo.vulgare Tusco-
rum, alias buffo, buffonis idem quod rana terrestris. In
glo.ff.de. ibi, clerici.1.respon.34.distin.presbyteri. et ibi
dicunt idem Ioan.mon.et Arch. In glo.ultim. in fi. unde
necteuet immunitatem canonis, licet etiam sint in sa-
cris secundum Arch.alle.ꝙ litera indistincte loquitur, et

ꝙ illi plus peccant,5.q.6.presbyteri,40.di. hõ.de iutein,
cũ quidã.Sed Io.mo.hic contradicens constitutos in sa-
cris priu,nõ pdere,licet plus peccẽt.nõ.n.desinũt esse cle
rici,& clericaliter viuere tenentur propter caracterẽ im
pressum,alias.ĩ.qui cler.vel vo.c.1.& 2.& sup.de cle.cõ-
iu.sanc,2.Prima placet,facit c.perpẽdimus.quod alle.1.
gl.quod de presbytero loquitur,& 11.q.3.de persona.in
fi.17.q.4.si quis suadente.sup e.tit,per totũ.& cle.e.tit.c,
2,Item decr.sup.e.ti.cũ decorem,spãliter de his ludibriis
notabat clericos cõstitutos in sacris,ergo de illis hoc de-
bet intelligi,facit§.interdicimus.in Aut.de san.epi.ꝙ di
cit Io.mo.de charactere non iuuat,quia idẽ de constitu-
2 to in minoribus.Decre.sane.ad hoc põt induci,ꝙ † cũ ta-
li penitẽte & vere correcto eps posset recuperare in dispẽ
sando priuilegiũ clericale,ꝙ satis credo. Et facit præ.§.
interdicimus. qui ẽt hr̃.C.de epi.& cle.plus tenent aliqui,
ꝙ sine dispensatione illud recuperet. & vide quod dicã
inf.c.prox.super gl.ex hoc. Per pdicta vr concludendum
idẽ de monacis.12.q.1.duo sunt,siue in habitu monacali
hanc artẽ exerceant,in Aut.de san.epi.in fi.C.de epi.au-
dien.l.minime.sine habitu dimisso,propter quod sunt ex
communicati,inf.ne cle.vel mona.c.2.

De clericis coniugatis. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Clericus non mutat forum ratione feudi.*
2 *Episcopus an teneatur venire ad vocationem regis,si ab eo tenet temporalia.*
3 *Clerici vxorati an debeant a negociationibus & armis abstinere. Priuilegiũ perdere & priuilegio non gaudere, quomodo differũt.*

CAP. PRIMVM.

Clerici. Diuisio super prima gl.[Tonsuram]vide
quod nota,in clemen.de vita & hon.cle.
c.2.in gl.si ergo(distringi)etiam de con-
sensu epi,licet quidã contra,de hoc hic Arc.& vide de fo.
comp.c.2.& c.significasti(Condemnati)etiam in causa
feudi vel reconuentionis secundũ Arc. Qui satis hic tra-
ctat de hoc,sed littera ista non facit,vt patet per sequen-
tia.& de feudo vide quod dixi,de foro cõper.ex tran missa.& c.verũ.& de reconuentione vide,quod satis dixi, de
iudiciis,at si clerici.super gl.2.propter quod in reconuen
tione non insto.De feudo vero inducebat Arc.11.q.1.c,
1.vbi dr̃.ꝙ nemo vnq̃ præsumat &c.Et ponit vnquã.i.in
aliqua cã,ergo nec in feudali,& dicit,ꝙ quicquid laici ser
1 uant s u suas consuetudines,tñ rõne † feudi clericus nunq̃
mutat forũ.Inducit,quod no.Hug.11.q.1.in summa.indu
cit hãc literã,quæ gñaliter loquitur.11.q.1.clericũ cuiusli
bet & c.cõtinua.ibi,ne quicq̃ &c.& §.seq.ver.nos aũt.&c.
experiẽtię.in fi.& c.si qsquã.iuxta fi.& c.de perso.in prin.
& 16.di.si imperator.in fi.33.q.2.inter hæc.quæ iura mul
tum indistincte loquuntur. Ergo sic accipienda.33.q.1.
c.vlt.de coniu.lep.quoniã.fatetur,ꝙ cõis opinio habet cõ
trarium,pro qua facit de fo.comp.verũ.Sed rñdet, vt ibi
scripsi,ꝙ ille propositus officialis laicus erat & non cleri
2 cus,facit ĩ.de ver.sig.ex parte.1.itẽ ad id,qđ dr̃, epm † te
neri venire ad vocationẽ regis,si ab eo tenet tpalia.23.q.
8.§.ecce.& c.seq.18.di.si eps.Et no.de ap.cũ parati.Rñ-
dc,ꝙ cõparere tenetur non ad litigandũ,licet ad dãdũ au
xiliũ.vel consiliũ.Itẽ non ob.ĩ.eo.li,de ap.Romana,§.de-
bet.loquit.n.in cã ap,interiectæ a iudice ecclesiastico, &
nõ de cã principali.Inn.dicit,ꝙ facit pro.cũ certis casib9
tantũ.vnde ad sit cognitio iudicis secularis in cã ap.Et de
principali nil dicit,ad id.25.dist.qualis.de trãslat.c.2.ad
decr.nouit.de iudiciis.vers.nõ enim.respõdet.ꝙ loqtur,
q̃do inter laicos est qõ super feudo. Quicquid dicit Arc.
glossatores & oẽs moderni cõtra,qđ teneas,dũmodo nõ
fiat distinctio personalis clerici p dominũ feudi,sed solũ
ciuilis causa inter vasallos per ipsum auditur,& vide q̃
dixi de fo.comp.verum.in prin.ĩ.e.ti.ex transmissa,c.sig.
de iud,cæterũ seculari,qs exemerit clericũ a ptãte impe
ratoris,scripsi sup.de ma,& obe.si quis venerit[Delictis]
vide quod no.ĩ.de reg.iur.peccatũ,in 1.gl.dictũ,vt habea
tur differentia inter excessus & delicta[Nec ab episco-
pis]quidam dicunt hic poni tertium casum,ꝙ ẽt in causa
mere ciuili clericus coniugatus declinare potest forum
laici iudicis,& dicunt,ꝙ hæc litera alias esset superflua,cũ
pmissum sit de criminali criminaliter,vel ciuiliter mota,
tu dic contra,quia solum hęc lr̃a priuilegiat eos super cau
sis criminum,de quibus agitur criminaliter duplici modo,ad
pęnam corporalem & pecuniariam.Item ciuiliter duplici
modo ad rei persecutionem & p viam actionis.Item ẽtiam
nos ad pœnam per viam inquisitionis,sup.de ac.sup his.
intendit ergo,ꝙ sicut pœna corporalis,ita & pecuniaria
sibi non competat,& hoc aperte probat lr̃a,ne per vnam
viam &c,ꝙ sic exponas,ne p vnã viam,sed condemnatio
nis pecuniariæ concedatur eisdem.s.puniri clericorũ de
licta,ꝙ per aliã.s.corporalis punitionis denegatur[in cęte
ris]per hoc no.talẽ clericũ non posse esse vicarium epi,de
hoc in decre.Io.in 5 q.illa vero cætera priuilegia,de qui-
bus hic loquit̃ vltra duo prædicta, consistunt in priuile-
gio fori in ciuilibus causis,ẽt si quod ab eis petitur,sit li-
quidũ.ĩ.eo.li,de fo.cõp.secularis. Itẽ circa tutelas & cu-
ras nõ recipiẽdas.C.de epi.& cle.gñaliter.can.16.q.1.gña
liter.& 86.di.c.si,Itẽ quod habetur de testi.de cętero.de quo
satis no.2.q.7.in sum,de accu.cũ P. Itẽ circa iuramentũ
calũnię p aliũ præstãdũ,de iura.calũ.c.1.in pedagiis non
soluendis.ĩ.de censi.quanq̃.& immunitatibus ab exactio
nibus & collectis,de quo in gl.ĩ.de immu.ecc.c.1.habetur
ẽt priuilegium quo ad familiã,de quo in l.1.C.de epi.&
cleri.89.di.iudicatum.hæc & similia sunt illa cætera,de
quibus hic loquitur,gñaliter aũt de priuilegiis ecclesiarum
& clericorũ satis scripsi,de sen.exc.nouerit.Istum ẽt hoc
in vtroque dicto intelligas durante coniugio.mortua.n.
coniuge,si bigamus non est,de quo hic loquitur,oĩa pri-
uilegia recuperat,si vitã & habitũ clericalẽ cõtinuet,vel
reassumat;coniugatos enim solos cõprehendit hæc lr̃a,vt
patet ex rubro.Circa hoc vide,quod dixi sup.e.ti.sup ru-
brica.in vlt.oppositione.[Vestes]in singulari dicit tonsu
rã,in plurali vestes,vt det intelligere,ꝙ omnis vestis appa
rens debet esse clericalis,si intelligas illud physice,quod
habetur eo.ti.c.2.in cle.[Nolumus]ius cõe ponit contra
riũ,consuetudinem non tollit sm̃ Io.mo.alle.sup.eo.li.de
consti.c.1.de biga.c.vno ad hoc inducit,quia ibi damnat
consuetudo,hic non.Sed vide quod ibi dixi super ver.cõ
suetudine,& quod no.in præ.decre.1.de const.in gl.rũ.p
quæ contrarium puto,ꝙ probet ẽt hæc dictio nolumus,
per quã apertius exprimit circa hoc mentẽ suã,& illa opi-
nio vult,quod papa nõ vult.Itẽ super iure non super con
suetudine fundabantur actus præteriti circa hoc,& sic
defuit animus consuetudinis inducẽdæ.Itẽ signat contra
riũ,ꝙ necessaria sit monitio,de sen.excõ.in audiẽtia.& c.
cõtingit.soluit,ꝙ illa in clericis nõ coniugatis,hæc in cõ-
iugatis,q facilius perdunt priuilegium.Et est rõ,qa nõ te
nẽtur viuere clericaliter.ĩ.eo.Io.& idẽ Arc.qui ẽt dicit ta
3 les licet † vxoratos a negociationib.& armis debere ab-
stinere,vt no,32.di.si q(Priuilegio)clericali his casibus,
in quibus mariti priuilegio nõ gaudent,indubitatum est,
etiã eorũ vxores non gaudere,& tũc cessat quod no.11.q
3.clericum.& 32.dist.eos.Item eo casu,quo gaudent illis
duobus,de quibus hic dicitur.Nõ video,ꝙ sit locus illius
gl.nusquã.n.receptum est,ꝙ percutiens vxorẽ clerici sit
excõicatus,est.n.illud beneficium characteris clericalis,
ꝙ personam non egredietur,cui character imprimitur,ꝙ
ẽt in cõiugato facile cessat,vt hic,de secundo idẽ.Absur-
dũ enim videtur,ꝙ fœmina,q in ciuilibus est fori secula-
ris,in criminalibus per secularẽ puniri non possit,si dica-
tur hoc est in clerico,vt hic character,q psonã nõ egredi
tur,

tur,hoc inducit, vt prædixi. Prima gl. ſumar, dicit vnde
ſumpta,& quid declaret.Gl.no.arguit pro, opi. contrariâ
tecitat,quam approbat,Glo.huic ergo, quærit & ſol. Gl.
ex hoc.no.opi.Io.approbatam, & contrariâ reprobatam
obijcit,& tripliciter ſol.In gl.t.in fin. & prima pars reſer-
uat clericis coniugatis duo priuilegia cû certa modera-
tione ſm ibi, & cum,[ſecunda reliqua tollit, & prædicta
duo,ſi moderatio non ſeruetur,ibi [in certis] conquerit
Io.mo.olim in clericis coniu. regula erat pro foro eccle-
ſiaſtico,exceptiones pro ſeculari, vt in mercationib.ſ.eo.
ex par.de vi.& ho.cler.c.ſi.hic vero conuertitur,dici pôt,
ꝙ querelæ & ſcandala ſecularium principû fuerunt cauſa
iuſta huius conuerſionis,grauantur.n. ꝙ clerici coniuga
ti immunitatib. gaudeant,quib.non coniugati. In glo.3.
ibi.corruptis,ēt quas credebant virgines, vt no.32.d.ne-
mo.In gl.no.pro.ibi.ſane.1.& ibi pone.ſcripſi ſuper vl.gl.
rationes,quas inducit Hoſt.& in ſi.qûo hanc rônem Hoſ.
impugnat ibi.dixi in gl.per hanc.In gl.huic ergo. ibi.qui
dam impetrauit,[& eſt dñicalis,9. allegabant ad contra-
riû,ꝙ ſatis erat,eû fuiſſe idoneû tpe datæ, & tpe vacatio-
nis,de tpe medio non eſt curandum,inſt. de hære.qua. &
dif.§.[huc amplius, inducebat ēt ff.de acq.hær.qui ſup
ſtitis.q̄ vide in ſuff j.de præb.ſi eps.& l. is qui hæres. quã
vide de dec.ex multiplici.& ff.de ædic.edi.quod ita.q̄ vi-
de ſ.e.li.de ſi.pre.c.2.Et ibi,factû.& facto renunciat quis
iuri ſuo,de his quæ ſi.a ma.par.c.ex ore.C.de iure do.im-
pe.l.2.Et ibi.aîmû.quaſi d.habuit pro derelict.ff.pro de
re.l.1.& vlt.& ibi.c.vlt.& in cle.de reſcr.gratiæ. Et in ſi.
inducebat ēt, ꝙ plus valeat tacita renunciatio, quam ex-
preſſa,ſup e,li.de inr.cal.c.1.§.r.& ꝙ actio ſemel extincta
& c.& ꝙ ſub conditione vr̄ pro eo ſcriptû. ſi in eodē ſtatu
vixerit.22.q.2.ne quis.duas qônes huic ſimiles poſui ſ.e.
c.1.ſ.cum ſponſa ingreditur religionē, & cum reperitur
côſanguinea,quæ fuit dominicalis t o.ſed fuit alia ſimilis
dñicalis ſ.de clerico in minorib. beneficiato, qui factus
eſt miles,quē poſtea pœniteret, vult rehabere beneficiû.ad
qônem facit,ꝙ ſcripſi poſt Hoſt. de ſpon. commiſſum. &
in caſu quē ibi poſui,hæc qô non eſt dubia.Bar.dicit, ꝙ ſi
eccleſia habuit pro derelictn,ꝙ præſumit,ſi ab illa & eius
fructibus ad tps abſtinuit,illam repetere non poterit, ſe-
cus ſi in poſſeſſione manſiſſet,& ex fructibus percepiſſet.
Si tñ abeſt,procederur contra eum ſm formam decre. ex
tuæ.de cler.non re.ad hoc ſm dictû facit ſ.c.prox.c. vno,
& cle.de vi.& ho.cle.c.1, vtrobiq. contrariû propoſitum
aſſumenti datur dilatio,& vr̄ caſus, 10.q.3.eos qui ſemel.
1 & quod no.51.d.ſi quis poſt acceptum, & pœnitenti non
eſt neganda venia.2.q.5.quanto.in ſi.& ſi hęreticus reuer
ſus recuperat bona.23.q.8.c.ꝙ aût.C.de hær.auth.de Ne
ſtorianis.fortius iſte,facit etiam ff.de ce.bo.l. is qui. vbi
bonis cedens re integra pœnitet. Non ob. quod dictû eſt
in gl.quia in matrimonio eſt dare contractum, qui perpe
tuitatem habet,& eſt ſacramentum, quod non eſt in mili
tia.item conſtat, quod in clero habemus ordines milita-
res,de quib.dixi de reg.ſane.ponderato cann.12.q.2. duo
ſunt.In gl.ex hoc.ibi opi.Io.intellexiſſet,ꝙ gauderet oib.
priuilegijs,partim approbatur eius opinio, & partim re-
probatur.in §.in cæteris.triplicem ergo opi.in hoc no. &
media hæc approbatur.primam, ꝙ in omnibus gaudeat
incedens vt clericus,& hoc placuit Guil.in Spe.e.ti. poſt
prin.Secundam,ꝙ in nullo. Tertiam,ꝙ in quibuſdam, &
ibi ſine habitu,ſup. vel econuet ſo.non ob. de priu. ex par.
2.de ſen.exc.contingit,quia licet in non coniugatis ſuffi-
ciat alterum,in coniugatis non, propter quod in prin. &
in ſi.hæc duo copulat hic.& in ſi.vel dic vt ibi dixi in 4.q.
vt illud loquatur in illo,q dimiſerat, & poſtea reaſſumit,
de quo tamen tenent hic Io.mo.& Arch. quod priuilegio
gaudet, & vt hic ſuſpenſum ſit priuilegium eo tempore,
quo non defert.facit cle.de vit.& hon.cle.dioceſanis. Ad
quartam reſponderi poſſet, vt ibi no.ſuper vet. omnino.
4 ponderant,quod finis non dicit, ꝙ † non portantes per-
dant priuilegium,ſed ꝙ non gaudeant illo. ergo quando-
cunque portent,gaudebunt eo, vel ſi vis dicere quod per-
dant,intelligitur vſque ad reſumptionem.C.de cura.fu.l.
vlt.ff.de te.mi.l.pe.ſępe.n.ſuſpenditur priuilegium, quod
non expirat.ſ.de ſen.exc.duobus.& no.de vi.& hon.cler.
c.ſi.non ob.ſecundum arg. ſup.c. ex parte. quia illi reſu-
mebât in fraudem & eluſionem obſequiorum, qui ēt no.
hic,plus operari renunciationem facti, quam verbi,cum
verbo non poſſit renunciari priuilegio,ſup.de ſen. exc.cô
tingit.ad idem ſup.de appel.dilecti.de vi.& hon.cle.c.ſi.

De cleric.non reſid. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Archidiaconus viſitans archidiaconatum an percipiat diſtributiones.*
2 *Vis habet neceſſitatem impoſitam contrariam voluntati.*
3 *Conſuetudo,quæ habet,quod mortuus,cui debentur de conſuetudine fructus primi anni,percipiat etiã diſtributiones, an valeat.*
4 *Clericus,qui fuit impeditus dicere horas propter grauem infirmitatem,an teneatur eas poſtea redicere & pęnitentiam agere.*
5 *Priuilegiati ſuper percipiendis fructib. virtute priuilegij (quod facit illos cenſeri reſidentes) totum illud percipiunt abſentes, qđ perciperent reſidendo.*

CAP. PRIMVM.

Conſuetudinem. Diuiſio ſup 1.gl.[Ino-
leuit).i.inualuit, ad
idem. 11.q. 1.inolita
[Deſeruirent)dicit hic Arch.hanc decr. locum habere in
eccleſijs,in quibus eſt conſuetudo,quod canonicus de fo
ris venies per aliquos dies, pone tres,in domo ſua morã
faciens,licet diuinis nô interſit,diſtributiones percipiat.
facit,quod j.ſequitur,diſtributiones dãdas ſolû his, qui
affuerint.ad idem ſup.e.li.de reſcr.c.ſi.inf.de ſen.exc. ca.
vlt.§.adijcimus.ſed Io.mo.contra, ponit tamen in cano-
nico veniente de nouo. & dicit talem conſuetudinē eſſe in
morino,dicit.n.ꝙ verbû hoc ſimpliciter dictum intelligi
tur cû continuatione.i. de his qui ſic continue recipere
volebant,ar.22.q.2.ne quis.ff.de ſol.cum quis.ſup. de iu-
reiu.quēadmodû.ff.de aut.& arg.le.l.Seio.§. Menio. & §.
ſeq.ar.ad hoc.ff.ex qui,ca.ma.l.ab hoſtib.§.vlt. Inducit ēt
ꝙ ſequitur, vbi excipitur iuſta & rônabilis cã,dicit ēt ipſe
Io.mo.ꝙ conſuetudo † quæ hēt,quod Arch. viſitãs archi 1
diaconatum percipiat diſtributiones,non tollit per hanc
decr.cum viſitando ſeruiat eccleſię.Caueat tñ,ne alterius
commodi cã viſitet.ff.ex qui.ca.ma.l.nē hi.& l.ſe. [Aſtue
rint]dicit Arch.hi qui interſunt,dicuntur adeſſe ad opus
ſanctum.91.d.c.ſi.& hi qui adeſſe contēnunt,ſm arbitriû
epi puniuntur,vt ibi cõ ad idē c.d.c.1,vel dic, quod puni-
tur per ſuſpenſionē officij,vel beneficij, vt le.& no.50.d.
contumaces.vel dic,vt 92.d.ca. vlt. (Iam facta) tenet hic
Arc.quod conſuetudinē tolerabilem, & iuratam cap. ſua.
auctoritate tollere vel reformare non pôt ſine metu per-
iurij.vide quod dixi de his quæ ſi.a ma.pat.ca.c.1. ſuper
ver.iuramento.vbi ēt ipſius verba poſui.[Faciendam]per
epm,qui bonã nouã cõſuetudinē pôt in eccleſia ſua [illegible]
cere.13.d.nouit.de con.d.3.c.1. vbi de hoc, de conſtitu
tñ cap.ſui.de his quæ ſi.a præla.nouit.de conſue.cum con
ſuetudinis.ſm Arch.vide quod no.j.de verb.ſign.cap. [illegible]
in gl.ex hoc(Recepit)no.quia punit recipientem ēt a ſpon-
te dãtibus[infirmitas]ad idē ſup.de cle.ægr.c.1.in ſi. vbi
dixit poſt Inn.& Hoſt.& vide quod dixi ſup.e.ad aud[illegible]
tiã.hoc.ſ.intelligi de eo, qui deſeruiret, ſi infirmitas non
impediret[Corporalis neceſſitas]vt ſi potionē,vel medi-
cinã ſumpſit, vel ſanguine minutus eſt, & comprehendit
hoc verbum eſſe iuſtum impedimentum ſm Arch. alleg.
de con.di.4.hi,qui.& 18.di.epiſcopus, idē ſi vi detinere-
tur,

tur, de elec. bonæ. 18. dist. qñ quidam. ver. si quis no. ar-
guit Guil. q miles captus pro rp. captiuitatis habeat sti-
pendia, in Spec. de loca. §. postquam, ver. quid si mercena
rius, Vidi iã dubitari de istis exulitijs ciuitatũ, qui pp par-
tialitates in ecclesijs, vel ipsarum ciuitatibus morari non
audent, an includanẽ in hac exceptione, & cũ necessitat
corporis tuendi illos teneat absentes, ex quo in culpa nõ
sunt, satis viderentur includi, facit cle. de re iud. pastora-
lis, ver. nunquid. item sicut vis inclusiua excusat, vt sup.
dixi. sic & vis expulsiua, de qua etiam apertius loquitur
2 decr. bone. supe. alle. Item lex dicit, q † vis hẽt necessitatẽ
impositam contrariã voluntati. ff. quod met. cau. l. 1. ergo
si necessitas est, fateri oportet, q sit corporalis. Itẽ ponde-
rata mente hoc bene concludit, cum negligentem, vel cõ
temnentem iura excludant ab his non imponentem. Vidi
3 etiam dubitari † an valeat consuetudo, quæ habet, quod
mortuus, cui debentur de consu. fructus primi anni, per-
cipiat etiam distributiones, & licet quidam dixerint, qđ
etiam quoad fructus non valeat consuetudo, contrarium
tamen disputando terminaui in q. quã vide in regula ne-
mo potest plus. ꝭ. de reg. iur. & patet hodie in constitutio-
ne Io. quæ incipit, suscepti, & q valeat quoad distributio
nes, vt ratione prædicta, nam & corporalis necessitas eũ
tenet, & impossibilitas eũ arctat, ne seruiat. quæ si impe-
dit infirmum, fortius mortuum. Sed contra corpori mor-
tuo & ab anima separato nulla necessitas imminere põt,
deficiente anima intellectiua, quæ per se est, & essentiali-
ter est corporis forma, vt in cle. de sum. tri. c. 1. 2. respon. &
facit, quod dixi post Host. š de priuil. ad hoc. super 1. glo.
& de pe. d. 1. §. hoc idem. ver. item a mortuo. Item constat
etiam ipsum corpus inanimatum dissolui post mortem. š.
de sepul. fac. facit extraua. Bo. detestande. ante fi. ibi, inci-
neratis corporibus. Item constat, q per mortem desijt es-
se canonicus beneficiatus, vel clericus ecclesiæ, quibus
prouidere voluit hæc const. vt patet in prin. [Euidens]. i.
manifesta. ꝭ de ver. sign. c. 2. & per id patet occultam vti-
litatem ecclesiæ non sufficere. fi. š. de vi. & hon. cle. mona-
steria. cum concor & est contra multos, qui fingunt & si-
mulant se ire, vel mitti pro neg. ec. vt interim distributio
nes percipiant, vel dicunt, quod causa occulta est ardua
& non reuelanda. Item intelligendum est hoc de vtilita-
te illius ecclesiæ in specie, de cuius distributionibus quæ-
rit, qđ satis probatur sup. e. cum dilectus. & c. de cætero. de
præb. licet. & facit quod dicã super glo. no. q. Et sic hoc
casu procederet, quod dixi de re iud. cum I. & A. in ma-
gna gl. vers. & sic [& excusaret,] quartum casum in pri-
uilegiato addit gl. no. q. in fi. & vt ibi dicam, priuilegium
cruce signatorũ contra infideles, vel contra hæreticos
non valet ad hunc casum. (Dominium.) datur per hoc in
telligi, & per hanc literam quæ sequitur, q clericus fru-
ctus beneficij sui suos facit, ſm Arch. de hoc š. eo. lib. de
offic. ord. præsenti. (anniuersarijs.) de quibus, de cele. mis.
cum creatura & idem si fiant 7. vel alia die. 13. q. 2. quia
alij sup. de te. c. vlt. de ver. sign. ex par. 4. Prima gl. sũmat,
& dicit. q iure veteri hoc probetur. Glo. no. hic duo. sign.
contrarium & sol. Glo. de his. soluit dubium & remit. scđo
quærit & sol. Gl. pe. ponit opi. quam reprobat quadrupli-
ci rõne. secũdo quærit & sol. & solutionem fortificat. ter
tio quærit. arguit pro & contra, sol. In 2. gl. in fin. & primo
recitat consuetudinem, quam reprobat. secundo statuit.
2. pœnam apponit, a quo duos casus excipit, vl. prorogat,
secunda ibi statuimus. 3. ibi, quia vero. 4. ibi. distributioni
bus. In glo. not. quod ibi pro interessente. hoc non aduer-
tit Ber. super e. cum dilectis. in gl. 2. item nec Host. in dec.
ad liberandam de Iudæis, cum enim priuilegium cruce si
gnatorum dicat, clericos cruce signatos integre percipe-
re beneficia per triennium, ac si essent in ecclesijs residen
tes, Innuebat Host. vt ibi scripsi super ver. integre. quod ex
quo censentur residentes, debebant habere distributio-
nes. Vin. etiam tenebat idem de hæte. excommunicamus,
§. catholici. mouebatur alia ratione. s. pptet ver. integre.
quod nil facit, vt patet, sup. de præben. licet. & in fi. non a
n. en memini vidisse talem formã ab apostolica sede ma-
nasse, si tamen daretur, tunc haberemus quartum casum
exceptum. s. quando per apostolicum priuilegium illas p-
ciperet, existẽs tamen in seruitio Papæ illas non perciper.
vt no. sup. e. cum dilectus. fructus tamen præb. perciperet
vt ibi, & quis intelligatur esse in seruitio Papæ. & quid de
illo, qui residet cum card. ibi dixi post Ho. super ver. cana
nos. & super vl. gl. quod hic ponit Arc. In gl. vt puta. in fi.
vi. quod notaui in cle. de æta. & qual. vt hi quis. in gl. no. de
reliqui. c. 1. in fi. In gl. quæ a celebratione. ibi. excusat. debet
tamen esse manifesta. 7. q. 1. præsentiom. & grauis. 17. dis.
quis episcoporum, & no. ea. d. placuit. & c. si episcopus. ta
cit, quod on. 5. q. 3. c. 1. 3. q. 6. multum. de proc. querelam
& fac. 91. d. iusta. ff. de re iu. quæsitum. Arc. & in fi. & ibi
scripsi super vlt. glo. an post conualescentiam infirmus te
neatur horas resumere, quas dimisit. Concludit ibi, qđ
4 si est tanta † infirmitas, quod ex toto impediat labora cum
ad horas dicendas, non tenetur redicere, nec penitentiam
agere secundum Ho. In gl. hæc duo. in fi. Arc. dicit, hanc
loqui in ecclesijs, quib. est consuetudo, quod absentes ista
recipiant, quæ toleratur etiã in casibus hic expressis, con-
trarium in ecclesijs, in quibus non est talis consuetudo.
si intelligas de absente a diuinis potest conuenire litera,
alias non. In gl. de his in fi. Arch. dicit, quod forte contra
rium est verum, nam ex quo potest illas recipere vt lit.
nullo modo suæ fieri poterunt, quin ad restitutionem te-
neatur, cum illas recipiat contra mentem, & prohibitio-
nem huius constitutionis. In glo. dicunt quidam. ibi, con
trarium credo, idem Arc. & ibi quod esse non debet. vnde
dicit Arc. secundum Bonagui. curiam tenere, quod literæ
impetratæ super habendis distributionibus non exten-
duntur ad ista, & ibi placet Papæ, vel dic, vt ibi dixi super
1. glo. quod plus placet. s. quod intelligatur de præsente,
cui obstabat statutum residentiæ ordinum, vel his similia
5 & ibi ecclesia Bon. hoc ergo tenendum, quod priuilegia
ti super percipiendis fructibus, vt nunc studentes Bon.
virtute priuilegij, quod facit illos censeri residentes, to-
tum illud percipient quod perciperent in ecclesia reside
do non interessendo horis. & facit quod no. sup. in gl. p.

¶ De præbendis & dignitatibus. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Monasteriorum exemptio non habet locum in ipsis capellis.*
2 *Præsentatio competit ex vi iuris patronatus, non collatio.*
3 *Patronum non sufficit eligere, nisi infra tempus præsentet.*

CAP. PRIMVM.

Suscepti. Diuisio in 1. gl. (innouatione.) ad idem
13. d. c. 2. 60. d. innouamus. 25. q. 2. non
tam nouum. Arc. ad idem. sup. de treu.
& pa. innouamus. (diœcesani.) vide quod de inferioribus
no. in cle. de iurepa. c. 1. in gl. quid de inferioribus. Et præ
sentato per religiosos coram eis diœcesanis. (assignatum)
quod per eos postea minui, vel defalcari non potest. su-
pr. eo. auaritiæ. Arc. & etiam circa exemptos in his proce-
dent diœcesani, vt in cle. de sup. neg. prælat. quia regulares.
[episcopalia.) de quibus sup. de off. or. conquerente. Et sa
tis no. eo. ti. dilectus. & 10. q. 1. in summa. & dixi post Ioa.
de sta. mo. c. 1. Non ob. secundum Arch. iura, quæ dicunt
monasteria exempta a leg. diœcesana, per quod videntur
non teneri ad procurationes, vel cathedraticum. 16. q. 1.
cum pro vtilitate. 10. q. 1. 18. q. 2. quam sit. in fi. nam vt di
cit, sunt quædam seruitutis officia, vt sinodales exactio
nes, angariæ, operum crebræ receptiones, annuæ exactio-
nes, mulctationes peccantium, a quibus omnibus mo-
nasteria

nasteria sunt libera.18.q.2.§.vlt. hinc est, ꝙ non tenentur
ad moderatum auxilium, de quo s̄.de cens. cũ Apostolus.
vt probatur 18.q.2, quam fit.& no.Inn.in præ, decr.1.de
1 lia.mo.hæc tñ exemptio †monasteriorum locũ non habet
in ipsorum capellis de quib. hic. Nec ob.10.q.3.inter cæ-
tera.nam ꝙ ibi dicitur, monachorũ basilicis. Igitur tran
sitiue.i.basilicis q̃ sunt monasteria.intelligitur ergo in do
mib.regularib.hoc. s̄.de off.or.conquerente.intell'r de ca
pellis secularib. Tractat aũt hic Arc.de cathedratico an ꝑ
scribi possit, vel remitti, & tenet ꝙ specialiter remitti pôt,
sed in gñali donatione non remittatur, vi.quod plene scri
psi de cens.cum venerabilis.super gl.2.[frequens]sup.eo.
2 li.de rest,spo.frequens.in prin.(præsentatio)nam †ex vi iu
ris patronatus competit præsentatio non collatio, de iu-
repa.c.si.fin Arch.qui no.hic, quod præsentare dêt patro-
nus personam idoneam, de sup.ne.præl.sicut.& si præsen
tant indignum, sunt priuati potestate præsentandi [prose
quens.]an hæc pœna locum habeat in laico patrono, sup
quo vide quod satis scripsi de off.ordin.cum nos.super 2.
3 gl.Item no.ꝙ †non sufficit patrono eligere præsentãdum,
nisi i.epũs præsentet.& vide ꝙ dicam i.de iure.c.vno. Et,
vt dicit, præsentatio facienda est diœcesano.16.q.7.decer
nimus.vel alteri, cui tale ius competeret de consuetudine
vel alio speciali iure, de off.dele. super eo.& dicit exẽplũ
patere in c.Bonon.ecclesiæ.cui fiunt tales præsentationes
capellanorum ciuitatis & suburbiorũ de consuetudine an
tiqua sustentari, quia non pñt habere victum & tegumen
rum, quib. debent esse contenti fm Apost.1.ad Tim.6.12.
q.1.epũs ecclesiasticarum, ad idem 43.d.in prin.16.q.1.si
cupis, 31.d.omnino.& sub his intelligit omnia necessaria.
28.d.§.ecce.circa medium.21.d.§.potest.in fi.& §.vt igi-
tur.& in præ.c.si quis.sup.eo.li.de ele.cum ex eo.§.porro,
in fi.50.d.studeat.Ho.in dec.cum fm.sup.e.ti.vltra id, ꝙ
ibi scripsi post Gof.super ver.vitæ necessaria, dicebat, q̃d
tribus modis quæri poterat de beneficio assignando.primo
quoad ordinatum sine titulo, qui conqueritur de ordina
tore, vel præsentatore, & tunc locũ habet, quod dictũ est
de victu, & vest.ad hoc dici potest beneficium necessariũ.
secundo quo ad curatum ecclesiæ parochialis, & tunc re-
quiritur, quod beneficium sit sufficiens, i.quod sibi & ad
minus vni clerico, & plus fm quantitatem & qualitatem
parochiæ, sufficiat in victu, & vestitu, vt sup.dixi de vi.&
ho.cle.vt quisque.& quoad hospitalitatem & iura episco
palia, vt hic.& sup.eo.de monacis.de supp.neg.præl.sicut.
Item quod prouidere possit personis coniunctis indigen
tib.de coha.cle.c.1.& in iurib.all.post pr.gl.& de tali suffi
cientia loquitur fm enim.sup.eo.extirpandæ.tertio ad di-
gnum egentem pluralitate beneficiorum ratione nobilita
tis vel scientiæ, qui pinguiora beneficia consequi debet,
quam ignobiles, & idiotæ.sup.eo.de multa.in fi.cum con
cor. Dicit tamen id specialiter locum habere, quando Pa-
pa scribit pro aliquo beneficiando in plurib.ecclesijs cõ-
siderata qualitate personæ, vt in præall.c.de multa.& for-
mam, quam tunc dare solet curia, ibi scripsi super ver.ra-
tio. In his tamen omnibus morem patriæ oportet atten-
di, nam vt ibi dixi, etiam æqualibus personis minus suffi-
ceret prouincia prouinciæ, quam in Anglia, vbi fiunt ma-
iores expensæ, all.41.d.quisquis.sup.de don.cæterum. de
censi.cum apostolis.§.fi. Sic attenditur honesta consuetu
do patrisfa.ff.de pig.act.vel vniuersorum.ff.de vsu.semis-
ses. In talib. tamen considerandæ sunt facultates ecclesiæ
quæ prouidere cogitur, de vi.& ho.cle.quoniam [onera]
inter quæ hoc est, quod sustineãt pauperes, quos possũt,
sed suo modo, 39.d.§.1.quod intellige vt ibi no. Prima gl.
summat, & diuidit. Gl.forte.exponit, opinio.ponit, & de-
clarationem iuris noui. In glo.ecclesia.ibi non erat. idem
Io.mo.& Arch. In gl.forte ibi. Tan. & Gof. idem Inno.&
Ho. Sed Arc.hoc reprehendit, dicit, quod dec.sicut.loqui
tur de defectu personæ præsentatæ non de defectu rerum
de quo loquimur hic. Dicit ergo, quod hoc casu episcopꝰ
non ordinabit, sed coget illos ad portionem signandam,
dic vt dicam i.in add.in gl.pe.ibi, clericos patronos.s.de
quib. hic loquitur, secundum Arc.per dec.statim all. Hoc
autem intelligit de habentib. ius instituendi, sed salua pa
ce non adaptatur literæ, nisi dicatur per eos fieri præsen-
tatio solum ad curam populi de iam instituto per ipsos
ad regimen ecclesiæ, vt scripsi de præben.monacis, super
finem secundæ gl.

S V M M A R I V M.

1 *Laudat vnusquisque quod possidet.*
2 *Beneficium in curia vacare dicitur, quod ibi renunciatum est per procuratorem, licet constituens non sit in curia.*
3 *Sedes Apostolica aliquando vocatur curia Romana.*
4 *Prædecessoris factum nomine prælationis habitum ad successorem transit, licet quandoque excipi contra illud possit & rescindi.*
5 *Patronus etiam laicus quoad illud ius est de foro ecclesiæ.*
6 *Tempus, cuius non extat memoria, habet vim constituti.*
7 *Ius conferendi beneficia nullo modo cadit in laicum.*

C A P. II.

Licet. Dixit Clericus, quod secũdo anno pontifica-
tus Clementis emanauit hoc capitulum, & si
mul cum hac dec.legere soleo dec.sequentẽ,
& dec.si apostolica, quæ hanc restringunt, & dec.præsen-
ti.quæ hanc exponit, vt etiam patet in glo.(Plenaria) ha-
bet.i.plenam auctoritatem.12.d.c.2.& dicitur assumptus
cum plenitudine potestatis.sup.de vsu pal.ad honorem.
cum conc.[dispositio] generale verbum, quod etiam ha-
betur i.eo.cum in illis.§.j.[conferre] etiam collatore non
negligente.sup.de conc.præb.quia specialius. non inten-
dit, quod per talem consue. Papa in his beneficijs plus iu-
ris habeat, quam prius habebat, quod patet ex præceden
tib.& ex eo quod no.16.q.4.volumus. Sed hoc intendit se
cundum Arc. quod talis consuetudo per Papam approba
ta ita ligat manus ordinariorum, qui alias poterant con-
ferre, quod deinceps non possunt, fm Arc. Puto quod Cle
mens ad excusationem sui ponit de hac consuetudine, vt
ostendat, quod ipse non fuerit initium huius grauaminis,
facit sup.de ref.literis.(Laudabilem.) Hier.ad Marc.5.B.
1 Lau.laudat †vnusquisq. quod possidet. vide, quod scripsi.
2 de æta.& qua.c.pe.in pr.(apud sedem.)dicit Arc. †illud
beneficium in curia vacare, quod ibi renunciatum est per
procurat.ad hoc constitutum, licet constituens non sit in
curia, alle.ff.de acq.pos.qui absenti.in prin. C.vbi de pos.
agi oportet.ff.de iudic. cum furiosus.in princip. vbi non
spectatur tempus commissionis, sed posterius, & si idem
delegatione, ergo & in procuratione, cum hic duo man-
data sint paria.ff.de iurisd.om.iu.& quia ad idem C.li.10.
de muni.& ori.si vt proponis. Item cum in renunciatione
factum requiratur, ibi dicetur vacare, vbi facta est renun
ciatio, non vbi facta est procuratoris cõstitutio, patet pri
mum 7.q.1.§.ecce his.in fin.& c.qualiter.& c.quamuis.
Sed ar.contra.ff.ad l.aq.l.huic.all.etiam, quod post eum
scripsi sup.e.li.de renun.c.2.super ver.renunciet. Et vide
quod no.in cle.vt lite pend.c.si duob.in glo.secus. Subdit
etiam, quod si aliquis in curia litigat super episcopatu, &
alibi renunciat, hoc non præiudicat superiori. Si oppone
batur id, per quod dicebatur ad superiorem deuoluta ꝓ-
uisio. Et ponit quasi ad literam, quod notaui sup.de ele.si
electio.in gl.2.cir.med. Regulariter tamen in beneficiis trãs
fertur in superiorem causæ cognitio non collatio. all.no.
per Inno.de ele.dudum.2.super ver.dispensatum.& c.sta
tuimus.in glo.bene dicit, per Compo.de const.cum M.in
vlt.glo.versic.& idem est.[Præter.] ponitur exclusiue, sic
16.q.1.adijcimus.quandoque inclusiue.14.quæst.2.ebron.
vbi de hoc satis per Archid.qui remittit etiam ad ea, quæ
scripsi de ele.dudum.2.in fi.& habes in Spe.ti.2.§.uiden
dum.

dum, ver. quid si indulgetur [Romanum Pōtificē] no. Ar.
ad ea, q̄ no. in c. prox. in gl. est ergo [Sine iure] dicit Arch.
ꝙ hic declarat proximum præcedens dictum, & nil addit
3 [curia Rom.] no. quia † quod s. vocauit sedem a Apostolicam,
a licam, hic vocat curiam Romanam. [attributa] quod raro
ro fit, tamen quandoque factum iud. dicit autem Io. mo.
in add. dubium non esse viuente illo Ro. Pontifice, qui
concessit, quia habens talem potestatem beneficium vacans
cans in curia cōferre poterit, ad hoc s. de præl. vices suas.
c. fi. sed subrogato successore vī secus. ad hoc s. de transl.
e. veniens s. de pac. c. 2. cum par in parem &c. s. de elect.
innotuit. cum concor. maxime in specialiter reseruatis
Ro. Pontifici, vt hic. Nec hanc l. suo successori prædecessor 6
sor imponere potuit expresse. ergo nec sub verbis generalibus
libus cōprehendetur. Remittit j. de regu. iur. in generali.
Ar. contra, eo. decet. cum concor. s. e. li. de of. deleg. si super.
per. Item sicut principum statuta sunt perpetua. s. de offi.
le. c. fi. sic & donationes. C. de don. inter virum & vxor. l.
donationes. Item sicut spēst imperium, in aut. quomodo
oporter episcopos. §. licentiā. col. 1. sic & papatus. sup. e. li.
de rescr. si gratiose, ar. de offi. del. qm̄ abbas. Solutio. sm
eum certum est, ꝙ ante completionem rei successor reuocare
care potest, vt nota. in simili, de cler. non resid. c. pe. C. de
4 leg. dign. & sup. e. li. de rescr. c. fi. Et factum † prædecessoris
ris nomine prælationis habitum ad successorem transit, licet
cet quandoq. excipi contra illud possit & rescindi, de so
lu. c. 1. de prec. c. 2. ar. ff de ver. ob. qui ita. §. qui ita. Cod. de
qua. præscr. bene a Zenone. §. 1. Dicit tamen, quod forsā
in hac materia, qui non reprobat excessiuum, approbat.
sup. de offi. del. cum olim. et. ff. de fur. aduer. na. l. 1. in fin.
[Attentatum] quasi d. i. præsumptum. Prima gl. summat.
Secunda gl. quærit & soluit. Antep. gl. respondet per qōnē,
nē, quid si ad præsentationē. In gl. 1. in fi. & tria facit, primo
mo recitat antiquam consuetudinem. secundo illā approbat
bat & inhibet. tertio decernit. secunda ibi nos itaque. tertia
tia ibi, nos. n. In gl. 2. ibi. hac constitutione. Clericus Pis. 7
j. c. prox. tenuit ꝙ sic. p p verbū ecclesias, quod hic ponit,
ꝙ cathedrales cōprehendit. sup. de verb. si. cum clerici. Et
ibi seruat curia, facit j. de renun. c. vno. & dicit Bar. inf. c.
prox. hoc probari per literam, vbi conferre valeant. de
episcoparib. enim non sic loquitur, & dicit, ꝙ Nicol. IIII.
sic interpretatus est in ecclesia Bracaren. Et ibi in abbatis.
tis. not. Io. mo. j. de hæret. inquisitores, ꝙ declarare vidit
appellatione dignitatis abbatiam non contineri, facit 16.
q. 7. si quis deinceps. Et secundum hoc dicit Arch. idem
de prioratibus, per quos principaliter reguntur monasteria,
ria, sicut sunt prioratus de bosco, & sancti Io. in mōte. in
quibus eadem ratio, nec per variationem nominis ius immutatur.
mutatur. Sed quantum percipio, curia hoc nō recipit, ad
primum n dictum alleg. in contrarium sup. de simo. mandato,
to. vbi patet, ꝙ sub nomine monaci etiam abbas continetur.
tur. item contra. 93. d. a subdiacono. item nomen abbatis
potius est sollicitudinis. 18. q. 2. c. 1. & no. de ætate. & qual.
tuam. item cōtra. sup. e. li. de ele. q̄q̄ in fi. vbi in deuolutione
ne ad superiorem Abbatia æquiparatur alijs dignitatib.
inferioribus episcopatu. In gl. nil dicit. ibi in curia. Idem
Io. mo. dicit tñ Arc. ꝙ Papa illa reseruare potuisset, si voluisset,
luisset, cum patronus sm veritatē non hēat ius in ecclesia.
10. q. 1. nouerint, sed gratiam. 16. q. 5. si quis episcoporum.
5 de iurep. qm̄. in pri. Itē † patronus etiam laicus quo ad illud
lud ius est de foro ecclesiæ, de iud. quanto. Papa ergo, qui
dat gratiam, de illa potest disponere, cum sit etiam sup.
ius de conc. præb. proposuit. facit de inst. cum venissent.
Et ibi prouisio. & quia præsentatio patroni clerici habet
ius electionis, vt no. Inn. de iurep. cum autem. sm Arch. &
in fi. comprehenduntur etiam illa, quæ possent laici conferre
ferre ex priuilegio papali sm Arc. & facit, quod dicam j.
eo. is cui. & vide quod no. in Spe. tit. 1. §. nunc tractemus.
ver. sed nunquid legatus. Io. mo. dicit tempore Nicolai,
3 & plurium successorum hoc fuisse tractatum in curia
potissime propter reges Franciæ & Angliæ, qui in certis
ecclesiis, suorum regnorum dicunt se habere collationes
præbendarum sede vacante, & sunt vsi pacifice ante hāc
constitutionem. Et cum hæc constitutio consuetudinem
vel ius ipsorum expresse non tangat, videtur remanere intactum,
tactum, sup. e. li. de const. c. 1. & ꝙ hoc ius cadat in laicū,
recitatur sup. e. dilect. 3. Et maxime regem, qui inūgitur,
de sacra. vnc. c. vno. vers. vnde in veteri. & maxime sm gallicos
licos dicentes suos reges inungi vnguento vel crismate
cælitus misso per columbas in ampullam remiss. in monasterio
sterio S. Remigij, qui primum regem Franciæ baptizauit.
Item ad solum manus tactum certos infirmos sanare dicuntur.
cuntur. Item, vt dixit ipse Io. ad cuius verba redeo † tempus,
pus, cuius non extat memoria. habet vim constituti. sup.
e. li. de præscr. c. 1. cum conc. Cum ergo decimæ concedi
possint laicis speciali concessione sup. de his quæ fi. a p̄l.
cum apostolicæ, ꝙ tū est ius spirituale, ergo & conferri poterit
terit ius conferendi præbendas. Et hæc tamdiu conseruata
ta concessa videntur. 12. d. illa. Tñ, vt dicit, laici ex donatione,
tione, quam fecerunt, non hñt ius retrahendi, ꝙ concesserunt,
runt, sed totum est in potestate diocesani. 10. q. 1. sic quidam.
dam. 16. q. 1. possessiones. vnde mero iure ius conferendi
præbendas, vel dignitates, cum sit mere spirituale, nō cadit
dit in laicum. 16. q. 7. si quis deinceps. cū capitulis sequentibus.
tibus. sup. de iurep. præterea. 1. & vide quod ibi dixi post
Vin. Nec laicus illud possidere potest, de præsc. c. ad sic
nec præscribere j. de reg. iur. sine possessione. Et tñ primo
mo indicta loquuntur de iure, quod potest in aliquem cadere
dere absque expressa auctoritate sedis Apostolicæ, illius
tolerantia non sufficeret. sup. e. cum iam dudum. & sic intelligit.
telligit. l. ff. de vsur. cum de in rem verso. vbi est possibile
sm ius, vel præter ius, vel contra ius, quod tamen cadit in
laicum, vt ius decimarum, quod licet sit ex ecclesiarū parochialium
rochialium iure communi, de dec. cum contingat, cadit
tamen in aliam ecclesiam, & ideo illa præscribit, de præ
7 scriptio. de quarta. Tamen hoc † ius conferendi beneficia
nullo modo cadit in laicum. sup. de elec. sacrosancta. & c.
Messana. Sed contra, si hoc est possibile ea concessione Papæ.
pæ. 63. d. Adrianus. & c. se. ergo præscriptibile. Respōdet,
ꝙ est possibile concessione Papæ præcedente, sed non est
possibile, vt ex possessione ius quæratur. Dicit autem ipse
Io. mo. ꝙ sicut certis ex causis fuit hoc concessum laicis,
vt in dictis 10. capitulis est, sic si sit scandalum in auferendo,
do, putat, ꝙ melius sit eis dimitti. Et hoc placet, & consentiens
tiens in ecclesiis quas ipsi, vel ipsorum progenitores fundauerunt
dauerunt & dotauerunt, nam & excommunicare possent
ea concessione papali. 2. d. §. verum. ver. scribit enim. tamen
men vt dicit Inn. ius spirituale prouisi per eos recipiunt
ab ecclesiastico prælato, super quo vide quod scripsi de
ele. quod sicut. post prin. & in gl. si voluerit. in fi. & de iurep.
rep. nobis. in gl. quæ dicatur. In gl. pen. in fin. adde quod
no. inf. eod. quia sæpe. in vlt. glo.

ADDITIO.

a Sedem Apostolicam. ꝙ curia Roma. & sedes Apostolica ponitur pro eodem. no. Car. in cle. 1. vt lit. pend.

SVMMARIVM.

1 *Delegatus, vel executor datus per literas, quibus grauatur ordinarius collator illius beneficij ex quo redit ad manus ipsius, poterit illud conferre elapso tempore.*

2 *A, præpositio ponitur exclusiue.*

3 *Potestas conferendi redit non libera sed onerata.*

CAP. III.

Statutum. Ponit constitutionem Clementis, cuius moderationem subdit ibi, vt hi. quam postea restringit ibi, tantummō moderandū, dicit Gui. ꝙ hæc moderatio potius est verbalis q̄ realis. hoc fateor sm suā falsā opi. no. in gl. est ergo. in prin. sed sm cōtraria, q̄ est vera, negari non potest, quin moderatio est realis. [Spectat] suo iure, ad hæc ista j. per seipsos, per q̄ dicit hic Clericus de legato Apostolicæ

sedis

fed.s hoc non intelligi, fed tu dic idem in legato fecundũ Gui.& Arc.nam hẽt ordinariam.fup.e.li.de offi.le.c.2. ad hoc fup.c.prox.ibi,quacunque auctoritate fm Arch.plus
1 dico † ꝙ lapfo menfe delegatus, vel executor datus per literas, quibus grauatur ordinarius collator illius beneficij,ex quo redit ad manus ipfius ordinarij, poterit illud conferre fm Boa.facit clem.e.tit. fi de beneficio (Collatio]cum de ele.nil dicat,putat Arc.ꝙ quo ad illã adhuc remaneat generalitas decr.ĩ.prox.cum ifta fint diuerfa inf. eod.cum in illis.§.t.& quod non mutatur, ftare non prohibetur.C.de appell.præcipimus.hoc non placet, cũ deficiat ratio.item hic ẽt de dignitatibus loquitur,quib.communiter prouidetur per electionẽ,ficut ergo in decr. nulla ĩ.de conc.præb.quæ de deuolutione loquitur, verbum collationis large fumitur, vt includat electionem & præfentationem,fic & in propofito,ad idem fup.eod.de mul. ver.his quoque.decr. cum in illis. in impetrationibus loquitur,quæ funt odiofæ ĩ.c.prox.(Poft menfem) fuppl. fi ĩ.illum per papam de illis non fuerit ord.ĩ.eo. fi Apoftolica.in fi.& vt ibi dicam in princ.hæc decr. & illa non habet locum in beneficijs deuolutis ad papam.ẽt fm Boat. fi ifta eadem beneficia per inferiorum negligentiam deuoluantur,cum concor.quod dixi de conc.præb.ca. s. & vt dixit Fran.ifte menfis non computabitur ẽt in tempore femeftri,qui datur ordinario collatori, per decre. quia diuerfitatẽ,de conc.præb.licet añt papa non habeat nifi menfem,fuccedens papæ habet tempus ordinarium ĩ. de iurep.c.vno.2.rñfo.ibi etiam dicam. Quid fi prælatus confert inf.menfem.nec inf.menfem illud papa contulit. dicit Io.mo.ꝙ non valet collatio prælati propter decr. quæ hr̃ fup.c.prox.in fi.bene facit inf.c.pen. alleg. ff. qui & a qui.l.fi feruo.& quod ibi no.idem Arch.sl.quod no.Inn. de iurep.cum dilect.& quia pro non dato hr̃ &c.de iurep. quod autem,ad contrarium ꝙ valeat,all.Io.mo.ff. fi cert. pet.l.proinde,quid dicit,vide de frig. fraternitatis. fuper vlt.gl.& hæc contraria recidunt in materiam illius regulæ.non firmatur inf.de reg.iur.ff.de manu.l. 1. ff. de tefta. mil.l.fi miles Titio, dicit aũt, ꝙ vbi fpecialis impetrator prohibitionem & decretum haberet, nec vti vellet eifdẽ, valeret collatio ordinarij poft prædicta fecuta, quia renũciare põt his,quæ inducta funt pro eo fup.de regula. ad apoftolicam,cum concor.& in impetratore fubintelligitur conditio,fi impetrator illa gratia velit vti, & papam in hoc decretum ponit pro fe.ibi pro alio.Quare fi renunciat impetrans,nec offenditur papa, nec ipfius decretũ, fi intelligatur hoc dictum,quando ante collationem ordinarij apparuit illum nolle,planum effet, fed fi poft collationem repudiat, non vr̃ prouifus tutus fine noua collatione per præ.decr.ne.ĩ.e.(Valeant]hoc verum, nifi fuerit referuata & facta fui per Bonif. referuatio generalis ꝑ extrau.fuã quæ incipit,piæ follicitudinis.Non obft.quod in hoc li.inferta non eft, & emanauit pontificatus fui anno primo,quia dato ꝙ dicatur effe conftõ, finis tñ proœmij fup.eo.li.loquitur de conft.prædecefforum,non de ꝓprijs,vt ibi ẽt dixi.ita & dñs Io.Papa de his fecit referuationẽ gñalem,quæ incipit.Ex debito, duraturam tñ folũ ad ipfius vitam, vt ibi patet(Remotis]a fua diocefi.(In eorum]quid fi illi non funt diocefani,fed pone Ar.abbates vel his fimiles habentes collationes talium, dic ꝙ etiã in illis locũ habet,& ꝙ verbum eorum, vel fuę diocefis, non reftringatur ad epos,patet fup.de refcr. nonnulli. & fup.e.li.de refcr.ftatutum.§.cum vero.ver.nullus.& §. cũ autem.de offic.del.c.fi.§.2.Prima gl.fummar.Gl.eft ergo. primò alleg.contrariũ & op.ad illud,ponit opi.contrariã q̃ approbat,& rñdet ad contrarium. fecunda pars rñ.per qõnem,an fedi vacanti &c.tertia pars no.quatuor fpãlia. Gl.habebant.dicit quid dedit cãm conftõni, in fi. quærit & foluit.Pen.gl.ponit opin. quam reprobat. Vlt. gl.ponit duas lecturas,& primam reprobat. In glo. eft ergo. ibi, fi vnus.§.ꝙ fi non totum.vide fup.de priu.fi de terra. fuper gl.s.In gl.4.in fi.interdum ponitur pro gubernatione,vt ibi dixi fuper gl.pen.In gl.eft ergo.ibi, Gui. qui etiã dicebat,ꝙ nouo papæ currebat a tpe electionis, vel immutationis,non a tpe coronationis, cum ex electione competat illi plena iurifdictio.fup.de ele.licet, & de facto patet, ꝙ ante coronationẽ beneficia confert, & quandoque fi non vult conferre referuat,& qũo fe habeat ante coronationem,& qualẽ bullã det,no.in fi.huius li. fuper data. & ibi fm Gar.idẽ hic Io.mo.& Arc.& ibi. fedi vacanti, idẽ Io.mo.& Arc.fup.eo.prox.inducunt, ꝙ prout hic, & ibi patet contra Rom.Pontif. inducta eft hæc præfcriptio nõ contra fedẽ.& ibi,a die.idem Guil.pro quo facit.ff.de ac. emp.l.3.in fi.vbi ẽt no.ꝙ præpofitio a, facit feparationẽ ad idẽ.ff.de verb.fi.anniculus.fi quis.cau.l.vl. C. de poft. l.vl.& remittit ad Spe.de cita.§.vifo.in fi. Arc. qui alle.ꝓ fimili.fup.e.li.de ele.c.1.& ibi de hac propofitione,a, all. concor.eo.tit.de ele.quam fit.& c.elec.& c.cum ex eod.t. rñfo.& alle.quas ftatim allegabo, dicit ꝙ fm prædictam
2 opinionem præpofitio † a,ponitur exclufiue.ad idem.18. d.de his.iuxta prin.ver.quib.77.d.in veteri.contrarium, ꝙ hæc propofitio includat.alleg.21.d.c.t.& c. aliter. 70. d.ſ.non ẽt.93.d.6.a fubdiacono.78.d.c.vl.& putat,ꝙ fic ponatur.hic alle.primo.Guil.de iud.quod ad cõfultationem.de appel.fuper eo §.vl.2.q.6.anteriorum. ver. vnde neceffarium.4.q.5.quifquis.ff.de adul.præter.§. fexaginta.& l.is cui.§.marito.C.de fucceſ.edicto.l.1.§. quod dicimus.inducit ẽt lrã ii vacauerunt,quæ fequitur, per quam dicit patere,ꝙ totum tp̃s vacationis attenditur, & fic ipfius vacationis principium,alle.fup.e.li.de refcr.fi pp.vide,quod de ꝓpofitione vfque,fatis dixi,de ord.ab epo.c. t.fuper t.gl.& quod de illa dixi,ẽt hic congrue adaptatur,& dictum Gui.placet,nec ob.ꝙ ea die poffit prouidere,vel eligere,quia hæc decr.non punit negligentiam, vt fup.dr̃ in gl.itẽ.fup.e.lib.de ele.cupientes.§.ꝙ fi.& §. cæterum,patet,ꝙ ftatuitur terminus ad faciendũ id,ꝙ ante inchoationẽ termini fieri potuit. Sufficit ergo ita fcriptũ effe,& conftat papam ftatuere potuiffe,ꝙ ifte menfis curreret poft triduum,vel poft primas lrãs, vel aliud tale. & ibi,frequens.& cle.de app.ficut appellationem.& vide ꝙ dixi de ele.prouida,fuper gl.pe.In gl.habebant.ibi,pręiudicialis,ꝙ patet ex diuina vacatione ecclefiæ Rom. poft obitum Clem.IIII. fm Guil.& ibi,non potuere,& fic tria fpecialia no.fm Gar.& Arch.f.ꝙ poffum per me, qđ non poffum per alium. Item quod poffum per alium,quod nõ per me,cum horum contrarium fit regulare ĩ.de reg. iur.
3 poteft.vbi de hoc. Item ꝙ † ptãs conferendi redit non libera fed onerata, vt hic patet,& in fi.idem Gar.& Io.mo. fed hoc non placet Arch.qui dicit,quod non videt huius dicti naturalem rõnem,& regulariter, quod poffum per me & per alium. Item lapfo menfe res redit ad primum ftatum. Item per id poffet ordinationes ecclefiarum impediri quandoque,inducit principaliter, ꝙ textus dicit, valeant,non dicit debeant,fed litera tñmodo, quæ fequitur,tollit hoc dictum,quæ fapit negatiuam, de cã pof. cũ ecclefia,& facit quod notaui inf.de reg.iur.c.1.In gl. pe. ibi,falfum.item Guil.& Gar.In gl.vlt.in fi. Arch. cuius dictum vt tutius confulo ante factum.poft factum fto. glof. exponit.i.collatio beneficiorum fic in curia vacantium. adde quintum,quod inf.diocefim conferant.

SVMMARIVM.

1 *Papa fi mandat prouideri Titio in aliqua ecclefia cum claufula. fi pro alijs non fcripfimus,non elidentur literæ,fi fcripfit etiã pro vno folo.*
2 *Papa fi difpenfat cum illegitimo,vt poffit obtinere canonicatum, vel dignitatem in ecclefia cathedrali,non poterit prædicta confequi in metropolitana.*
3 *Aquæductum habentes non debent attenuare matrices fiftulas.*
4 *Ecclefia cathedralis tenet nomen ecclefiæ in genere.*

CAP.

CAP. IIII.

Quamuis plenissima. Primo ponit regulam & iustitiam. Secundo
ibi, & iō. & tertio ibi, quamquam. s. n dictam instantiā decidit duos casus. 3. ibi, secus. contra instantiam alium casum subijcit ??m Io. mo. [Ambitiose] ambiunt enim impetrantes ad honores vel lucra, & præiudicatur per literas tales ordinarijs collatoribus, & hac ēt de cā rescripta ad lites restringuntur, quia per illa detrahitur ordinariæ iurisdictioni. de rescrip. Rodulphus. (Restringi) per hanc rationem dicit Arc. & idem dixerat super decre. accepimus. de æta. & qua. vt in suis reportationibus habebatur,
2 ꝙ † si mandat papa Titio prouideri in aliqua ecclesia cū c??, si pro alijs non scripsimus, non elidētur literæ, si scripsit ēt pro vno solo, ad quod ēt inducit. ff. de ver. si. non est. & l. se. vbi habens vnicum filium nō est sine liberis. ad idē ff. ad Treb. ex facto. §. pe. ff. vi bo. ra. l. 2. §. si vnus. C. qñ di. le. ce. cum vxori. ad hoc. ff. de mune. l. a. & sic dicit, qđ sic seruat curia, non obstante, ꝙ illud plurale alijs, vr̄ cōprehendere saltem duo. ȷ. de re. iur. pluralis. cum concor. ad idem ff. de pig. act. si necessitas ff. si quis cau. si seruus. §. si plurium. remittit aūt ad summam Host. de rescr. §. quæ possunt obijci. ver. quid si tres. & in libello Rof iuris can. an plures præbendæ &c. ver. vnum tñ quæritur. ecce d. papa, sed neutrobi ponitur iste casus. & vide quod scripsi de his c??s, de resc. mandatum. super gl. 1. (Ad certā summā] nota, quia nil dicit de beneficio in singulari vel plurali propter rationem q̄ ȷ̄ dicā, & ista forma in cæteris partibus frequentatur, vt in Apulia, & terra laboris, vbi sūt beneficia valde misera (Beneficijs] hic reprobatur, quod no. Host. de iurep. cum dilectus. & vide quod ibi scripsi super ver. inhibēs. ver. nisi forte. dicebat enim, quod simpliciter prouideri mandatur vsque ad certam summam non adiecto de vno, vel pluribus beneficijs, prouideri non poterit nisi de vno, cum rescripta sint interpretanda secundum ius, & iura velint vnicā ecclesiam esse vnius rectoris. sup. e. cū non ignores, nec curat, ꝙ impetrator posset esse inutilis, vt ibi dixi, aperte corrigitur hoc dictum per hāc literā, quæ de vnico impetrante singulariter loquitur, & ponit beneficijs, in plurali. Secundo scias, ꝙ Io. mo. intelligit hoc plurale de duobus tm̄, & sine cura, per decre. is cui. §. 1. ȷ. e. sed Arch. intelligit de quocunque, vt impleat mandantis intentio, ad hoc s̄. de rescr. si qñ. facit cle. e. tit. si Roma. & decr. illa, is cui. ponit diuersum casum, all. ꝙ no. Inn. in præ. decr. cū dilect. quod vide in ver. preal. vbi dicit, quod si mandatur alicui in beneficiis prouideri vsque ad certam summam, tunc reseruari & conferri possent plura beneficia vsq. ad summā, secus si diceretur de beneficio, semper. n. formam mandati seruari oportet. al. Arch. ȷ. e. cuidā. & c. si clericus. ff. man. si quis pro eo. de instit. si pupillus. §. conditio. C. de prob. cum precibus. ff. de ver. si. l. 3. [vel diocesis] alias vno solo expresso non veniret reliquum in literis beneficialibus, sicut nec in rescriptis ad lites. sup. de resc. Rodulphus. & vide quod ibi dixi super 1. gl. & idem no. de æta. & qua. accepimus. in si. pe. gl. & c. vl. de præb. in gl. r. Item scias, quod si post datam rescr. diuideretur diocesis, in ipsa diuisa & in decisis ab illa eisdem modo & forma fieri poterit executio, quibus ante diuisionem fieri poterat, vt in extrau. Io. mo. quæ incipit sedes Apostolica, per quam vr̄, quod etiam in cathedrali decisa fieri poterit, si prius in ea fieri poterat, cū ibi
3 ēt dicatur, quod ius ad rem, quod habeat expectans, per diuisionem mutari non debet, & eiusmodi casus nulli dubiū, quia cathedralis includebatur in gratia. [Honorem) per hoc vr̄ canonicum cathedralis ecclesiæ ad ruralem transferri non posse, ar. C. li. 10. si curialis relic. ciui. re. ha. ma. l. vna. sed Arch. sup. e. li. de consue. c. 1. in fi. dicit, hoc non seruari. Hoc casu præmisso, s. qñ scribitur prouideri in aliqua ecclesia ciuitatis, vel diocesis, non probat ergo

hæc decr. qđ literæ beneficiales non extendātur ad ecclesiā cathedralē, sed in beneficialib. appellatio ecclesiarū ciuitatis non includit cathedralē, vt in s. gl. si ergo mādatur prouideri ad collationē epi, hæc decr. non impedit cathedralē includi, si ibi habet collationes eps. (Secus est] 1
quod sequitur hic de ecclesia cathedrali, fuit disputando terminatū per D. Gui. de Petralata, per c. scitote. 6. quę. 3. Prouinciæ. vidi dubitari, an sit idem, si scribitur in aliqua ecclesiarū patriarchatus, vt includatur ipsa patriarchalis ecclesia. & satis puto ꝙ sic, cū plus sit patriarchatū, quam prouinciam nominasse, quod colligitur. a r. d. cleros. post prin. & hñt archiepos suffraganeos, quib. tradere possunt pallium, de priuil. antiqua. facit 80. d. c. r. & a. & 99. d. c. 1. & 2. 65. d. placet. cum duobus c. se. bene facit sup. e. tit. graue. in fi. puto ēt idem, si scribatur, qđ prouideatur in regno, vel aliqua ecclesiarū regni, facit 6. q. 3. scitote. de sta. mo. in singulis. in princ. de postul. præl. bonæ. 2. circa fi. cum ēt hic vr̄ vberrima gr̄a pp excellentiam regū, q̄ ēt ecclesia ponderat. facit s̄. e. li. de offi. del. c. 6. ȷ. de priui. ne aliqui. & cle. de bap. præleuti. facit quod no. in Spe. de rescr. præ. §. rōne causæ. vers. quid si dr̄. contra. & ver. se. qui versiculi fuerunt Vin. in decr. Rodul. de rescr. quid si scribatur de principatu, marchionatu, ducatu, vel comitatu, constat, ꝙ in illis qñq. nulla est ecclesia cathedralis, sed si sunt, puto illas includi, ac ēt principalē, si qua ibi principalior dicetur, cum verba id sonent, nec inueniam illum
a casum exceptū [Metropolitana] tenet hic Io. mo. ꝙ si ??pa pa dispensat cū illegitimo, vt possit obtinere canon. præbendā, vel dignitatē in ecclesia cathedrali, non poterit p̄dicta cōsequi in metropolitana, cū talis dispensatio sit odiosa & restringenda. sup. e. li. de fil. p̄s. c. 1. & 2. & sup. e. c. & hic a contrario intendit, ꝙ l̄ra inf. hoc casu innuat a cōtrario, ꝙ non alio, sed Arc. exponit hoc casu hic expsso. [Quā alio] sup. prox. §. cōprehēso. (Vberiorē) ab vbertate sumitur verbū hoc, q̄ est abūdantia, & plenitudo, vt dixi sup. de loc. pp sterilitatem. Prima gl. tria facit, sūmat, dicit vnde sūpta & quid declaret. Quarta gl. distinguit inter duas formas. Quinta gl. rōnē reddit. Gl. simile. inf. all. vnā conc. & ponit opi. pro ?do ponit opi. contrariam, q̄ soluit. Ante p. gl. q̄rit, arguit pro. soluit contrariū, sc̄do q̄rit & soluit. In gl. 1. ibi, extrauaganti Inn. IIII. & in fin. & per Inn. & Host. de iurep. cū dilect. In gl. 2. ibi olim. & vide ꝙ ibi plene dixi super vlt. gl. Arch. remittit ad no. per Comp. de rescr. cām. & ad no. de consang. & affi. cū dilecto. In gl. 3. in fi. Arc. all. 1. q. 1. principatus. de pę. d. r. §. pænæ. inf. e. si plurib. §. 1. sup. e. li. de rescr. si gratiose. in fi. sup. de ele. dudū. 2. de dec. tua. ff. de li. & posth. cum quidā. de mino. l. 3. circa pri. C. de senatusc. l. vna. & qđ no. de trāsl. c. fi. In gl. aliud. in fi. Arc. all. ff de verb. ob. l. 1. §. si stipulanti. & l. inter stipulantē. ff. de leg. 1. si seruus legatus. §. quicunq. In gl. papa noster. ibi, beneficia, per quæ quis intitulatur, & obligatur, ecclesiæ, & tenetur ad continuam residentiā. sup. de cle. non resi. c. fi. sed per pensionē nō intitulatur, nec ad residentiā tenetur. 16. q. 1. possessiones. 1. q. 6. illud. cū illa possit ēt laico concedi, vt ibi. In gl. vt centesima. c. 1. vbi de hoc per Host. alleg. ad hoc Arc. ꝙ de populo, alias familia, ordine & exercitu includentibus suos maiores no. & dixi de conc. præb. post elec. super glo. nec erat, & in fi. ꝙ est sp̄ale propter periculum, quod imminere potest ex periurio, vt ibi dixi. In gl. simile. ibi, in supradicta gl. & facit C. de aquæduc. l. eos. li. r r. Io. mo. & Arc.
3 ibi dicitur † quod habentes aquæductū non attentāt matrices fistulas. In gl. quid si. ibi satis credo. idem Arch. qui refert, sic pronunciatum per archiepiscopum Rauen. de mādato papæ in forma pauperum. Inducit etiam ad hoc. de sen. ex. c. vl. §. adijcimus. Item idem iuris in membris, quod in capite. 63. d. in sinodo. & est incongruum vt eadem ecclesia quoad idem diuerso iure censeatur. 12. q. 2. cognonimus. de deci. cū in tua. de prin. quia circa. in fi. & ibi. nomen sancti. ad hoc præd. decr. cum cler. de ver. si. in contra-

3

contrarium facit sup.de ele.cũ in veteri, an superscriptio
ne,sed illud vr indnxisse vnio duorũ capitulorũ eligere de
bentiũ prælatos in ecclesia Bisuntina,& idẽ in ecclesia Re
gina quoad ecclesiã sancti Prosperi.Stilus aũt,de quo log
tur gl.patet eo.ti.dudũ.1.& 2.& c.bonæ.1.& 2.& c.cuma
na.& c.sacrosan. cũ si. & ibi inferiorib. fallit hoc qñq. in
locis solennib.habentib.matrices ecclesias.sup.de resc.cũ
adeo.nisi sine noie sancti exprimitur ecclesia Modicen. q̃
tũ cathedralis non est.idem in Tuscia in Pratensi,& sim.
9 & ibi,q credo.idem Io.mo.dicens,q†ecclesia cathedra-
lis nomen ecclesiæ tenet in gñe,q nomen particulatur &
distinguitur per singulares ecclesias ciuitatis & dioce. de
iure cõi sibi subiectas.11.q.1.de persona. pro eo facit inst.
de iu.nat.§.sed quoties.In gl,vl.in fi.vi.q no.Hos.sup.c.p
illorũ,post prin.& in sum.de ver.sig.§.a quo. post pri.ver.
quid si præcipiatur.vbi dicit,q ciuitas & dioc.sunt corre
latiua,sicut pater & filius, & vnum non est reliquum,sed
prouincia non est correlatiua ad ciuitates,sed illarũ colle
ctiua,vel conclusiua,ita q ẽc ciuitatem propriam conclu-
dit.facit 6.q.3.scitote.3.q.6.non liceat.& seqq.cap.

SVMMARIVM.

1 *Papæ auctoritas non est ab homine.sed a Deo.*
2 *Ecclesiarum status quoad ipsarum immutationem dicitur pendere a potentia episcopi non abbatis.*
3 *Conditio personæ arctat verbum generale.*

CAP. V.

Cum de beneficio. Duę sunt partes.se
cunda ibi quando,
& hæc secunda po
nit dictum,a quo casum excipit ibi,nisi. & hoc verbum be
neficio,large ponitur,siue de parochiali ecclesia, vel de p̃
latura,vel de præbenda tractatur.[consuetudo) q hic dr̃
tenebat Hos.ẽtsi hæc clausula nõ esset in rescripto,ex quo
scribebatur pro clerico seculari.hoc no. de re.ec.nõ alie.
possessiones(de illo beneficio.)Continue Arc.no.de priu.
accedentib.in 1.gl.& 16.q.4.volumus.sm Arc [Guberna
tum.) si de statu ecclesiæ constare non põt,quia qñq. fue-
rint ibi clerici,qñq. monaci,dicit Io.mo.considerandum,
cuius conditionis hoies pro maiori parte sint ibi versati.
ff.de leg.3,legatis.§.& si vnus seruus.& præsertim vbi pro
maiori parte tenentes fuerunt vltimi possessores. ar.C.ne
de sta.defunc.l.si mater.ff.si vsuf.pet.l.vti frui.ad hoc vlti
mum all.Arc.C.de ser.expor.l.moneor.& ff.de ali.le.l.Me
la.§.1,in fi.& j.de sen.ex.si iudex.§.1.tu dic,q si exprimit
prouideri de beneficio consueto clericis &c.nõ sufficit vl
timus status,vt hic.[legitima.)si Papa per priuilegiũ mo.
prohibuisset abbati,ne talia beneficia,vel prioratus mon.
conferret secularib.clericis, non putat Arc. q licet tanto
tpe per abbates fuerit contra factum, locũ habeat istud
c.maxime si apposuerat decretum,all.35.q.3.contradici
mus.de præb.dilecto.& no.de desp.impu.ad dissoluendũ.
facit hoc verbum legitima.ad dec.primam & secundã,de
ma.contr.rñdet, q ibi non loquitur de interdicto princi-
pis,sed inferioris.& si dicatur per lapsum tpis renũciatur
priuilegio.de priu.accedentib.dicit hoc verum in priuile-
gijs.non in prohibitionib.principis,quod inducit inobe-
dientiam,& maxime vbi est decretum, per quod apparet
intentio principis,q inferior elidere aut abrogare non pt
sine ipsius expresso consensu,vt no,lo.4.d.§. leges.ad idẽ
quod no.Gof.& Inn.de prob.ad nostram. dicit autem,q
†cum auctoritas Papæ nõ sit ab homine,sed a Deo.sup.de
iudi.nouit. ver.cum.n.paret,q contra ipsius decretũ sine
ipsius consensu nil potest fieri ab hoie,quod sit firmum,
quod dicit expressum.31.d.consequens.& c.nolite.12.d.
sic sancta.& c.illud.& c.ridiculum.& quod no.In.de con
sue.in prin.& si obijciatur de eo quod habetur de cõsue.
c.fi.Rñdet,q illod loquitur in actu rõnabili, & vbi non fit
contra principis sanctionem,quod non est in nostro casu,
vt præmissum est,ad hoc 64.d.quia.(ministrauerit.] j.de
ver.si.volentes.§.in eos.sup eo.li.de cõsue.c.1.& habes si
mile,verbũ.18.q.2.in decima.& dicit Ar.q talis priora-
tus sic nactus est naturam ecclesiæ secularis,q si Abbas,
vel alius poneret ibi monacũ remouendũ ad ipsius volun
tatẽ,ille non dr̃ habere integre prælationem ipsius priora
tus,nam vt quis censeatur prælatus, oportet,q habeat p-
petuam dignitatem,vt no In.sup.c.de multa.in fi.notabi
lis. n.ad voluntatem instituentis nõ dicitur habere curã.
vt no.e.ti.cum non ignores.contrarium tñ patet in cle.de
2 sup.neg.præl.c.vno.§.præmissa.Itẽ vt dicit Arc.status†ec-
clesiarum quo ad ipsarum immutationem dr̃ pendere a
potentia epi,non abbatis.10.q.1.decretum, & c.regendã.
j.de reli.do.c.3.de exce.præl. sicut vnire.in pr.vbi de hoc
per Inn.& est expressum in cle, de sta.mo.ne in agro.§.ad
hoc.vbi etiam de hoc,ad idem 9.q.3.c.2,ver.vnoquenq.
collatio ergo per abbatem facta, quam mutat status prio
ratus,non videtur tenere tanquam facta per illum, qui ta
lem immutationẽ inducere non potuit,ad hoc sup.de sup.
neg.præl.sicut.immo lapso tempore collationis poterit e-
piscopus conferre secundum no.per Inn.de renun.admo
net.poterit etiam impetrari,nec putat Arc. necesse men-
tionem fieri de tali possessione,allegans quod dixi j.eo.li
cet. Secularis ergo clericus illud impetrans cõsequeretur
illud,licet nullam mentionem fecerit,quod fuerit aliqñ p
monacos gubernatum.facit quod dixi sup. de off.or.præ
senti.qñ vero clerici seculares non fuissent rectores in illis
sed firmari in tantum.i.ad firmam tenentes,non esset lo-
cus his,quæ præmissa sunt.& de his in cle.de exc.prælat.
frequens.ver.quidam &c.[Expresse.)ad idem sup.c.proxi.
1.resp.in fi.Prima gl.arguit.Secunda no.a contrario.Pen.
quærit & soluit.In gl.2.in fi.facit sup.de fil.presb.consti-
tutus.In 3.gl.in fi.idem Io.mo.& Arc.qui ponderat,quod
hic requiritur præscriptio, non cõsuetudo tantum,pp ea
quæ dixi sup.e.li.de cõsu.c.fi.in 3.gl.In gl.4.in fi.idẽ Arc.
In gl.non tamen.in fi.idem hic Arc,In gl.prioratus.ibi.a
3 ctetur.dicebat ergo Io.mo.q†cõditio personæ arctat ver-
bum generale.remittit,j.de reg.iu.in generali.simile, qđ
dicam j.de sen.exc.si ciuitas.In gl.pe.in fi.idem Arc.

CAP. VI.

Super eo. Non diuiditur. dici tamen potest.q
casum decidit,& rationem interserit.
ibi.[cum hæc parochialis.]idem in a-
lio curato,uel personatu,qui essent annexi eadem ratione
(In quibus]ecclesijs,vel ipsarum parochijs.(Spiritualẽ.)
forsan episcopalem,vel quasi.facit j.de pri.abbates.in fi.
[Habetis.)differt,an ecclesia vniatur capitulo,an certæ p̃
bendæ,an non vniatur ecclesia.sed solum certa pensio a
signetur,vt scripsi post In.& Ho.eo.ti.exposui super 3.gl.
(Necessaria non existit)per hanc literam videtur,q sicut
non est necessaria dispensatio,sic non est necessaria ipsius
expressio,quando talis canonicus habens ecclesiã sic an-
nexam impetrat beneficium,vt sic sibi satis sit de canonia
facere mentionem,facit regula accessorium, cum sua ma
teria.inf.de reg.iu.pro & contra. facit quod no.in cle.de
præb.c.2.in 5.gl.Prima gl.summat & dicit quid declaret.
Tertia gl.signat contrarium & soluit.Pen.glo duas ratio-
nes reddit.Vlt.respondit per obie.In glos.pen.ibi.una est
uia.uide de præs.auditis.super gl.pen.& ibi,si communẽ.
uide de re in.c.pen.super 1.gl.In gl.1.in fi.& dicit Arc.q
hoc dicebat constitutio extrau.Innoc.IV.salubriter. & di
cit,quod audiuit a Spec.quod uidit illã sub bulla. in uer.
tamẽ præ.dicit,quod nunquam uidit hoc diffiniri,quod
tamen uidit sæpius agitari,nec ego uidi illam constitutio
nem.In 3.gl.ibi.ecclesiæ Baiocensis.ut dicit Io.mon.in fi.
idem Archid.

CAP.

C A P. VII.

Eum, cui. Decidit casum, cuius dubium fortificat. ibi, (licet isti) licet pro quamuis (prouisiones) s. factę de canonicatu, quam sup prouocauit collationem, post modum patebat, ergo prioritas, de qua non constaret, dic sup. c. li. de res. duob. (concessa) per sedē Apostolicam, alijs. n. pręferuntur, licet sint priores in data. inf. e. hi qui. [Præsentaueris] non solum executoribus, sed etiam illis, ad quos spectabat collatio, uel receptio (in eadem) ecclesia sic de duob. uel pluribus grauata ex ui clausularū, quod dic ut sup. e. li. de res. duobus. in fi. Prima gl. ponit summam, & quid, declarat. Glosule. iustificat tex. In glo. 2. in fi. & plene no. inf. de concess. præb. si soli. in ul. glo. In glo. ul. ibi, absurdum, idem nota. in præ. decreta. ibi qui, de rescrip.

S V M M A R I V M.

1 *Litera generalis formę pauperum, an extendatur ad illum, qui habet vnicum conferre.*

2 *Reseruatis antiquis imponitur noua pœna.*

C A P. VIII.

Si pro clericis. Primo decidit casum, quem secūdo determinat. ibi. oportebit [Prouideas] refert Arc. declaratum per Bonifacium VII. an. sui pontificatus, qd 1 † generalis litera formæ pauperum non extendatur ad illum, qui habet vnicum beneficium conferre, all. quod de illo, qui vnicam ouem habebat, dr̄ 2. reg. 12. & 5. qu. 7. §. vlt. & verbum de aliquo quod ponitur in illa forma, vide quod notā. in cle. eo. tit. c. 1. in gl. de illo. Notat ēt hic Arc. ꝙ scripsi e. tit. pro illorū. super 1. gl. an is, cui sic scribitur, prouidere possit de beneficio, quod ad sui collationē non spectet. [Cura) remittit hic Arch. ad id, quod notaui s̄. e. li. de fi. presby. c. 1. quod vide per eum. 16. q. 5. si quis ep̄s (Te) ordinarium, vel alium quemcunque, quod patebat, & ex extrauag. prædicta, quæ dirigebatur vniuersis ecclesiarum prælatis Arch. (Habentibus) idem si haberent annexum sacerdotium, ēt si per statutum conferri non debeat, nisi sacerdoti, dūmō i n rescripto statuta colantur sc̄o Io. mo. qui remittit ad decr. cum aliquib. idem Arch. vide quod no. ĩ. eo. cum illis. in 2. gl. & quod dicā inf. e. ei cui. super 1. gl. [Prouidere) de illo, qui est maioris ordinis, q̄ requirat præbenda, no. hic Arch. id quod notauit Io. mo. sup. e. li. de rescrip. cum aliquibus, vt ibi satis dixi in prin. (Oportebit] vide quod no 25. q. 1. c. 1. Arch. Prima gl. summat, & dicit vnde sumpta. Secunda gl. dicit, quare illud alijs additum fuit, quid declaret, & hoc iustificat. Gl. oli. ponit opi. q̄ non approbat. Vlt. gl. distinguit, & in secundo mēbro tres casus excipit. In gl. 2. ibi. sec9 in aliis. Io. de mo. mur. in sua disp. tenuit per illam extrau. ꝙ tenebat electio facta de constituto in minoribus tantum ad ecclesiam parochia'ē, maxime ex quo scienter fuerat per ep̄m confirmata, licet verbo dispensationis vsus non fuerit, de quo vide s̄. de scisma. ca. 1. sed illa extrauagans nil faciebat, vt vides, tenuis ēt in eadem disputa. ꝙ si talis t. pe electionis & confirmationis erat in mortali & nō notorio, & postea emēdatus inf. annum factus est sacerdos, successor promouentis illum remouere non pōt, ex quo crimen non erat tale, quod impediret ordinis executionē post pœnitentiam, de quibus scripsi de renun. nisi. super gl. ex locu. & vide quod ibi no. in gl. ar. pro opi. & qd sup ea dixi. ipse aūt all. quod no. 8. d. in scripturis. in fi. 68. d. c. 1. quod scripsi post Comp. de elec. auditis. super vlt. glos. ibi uide. In gl. olim. ibi. quidam, & hoc placet Archid. & ibi, decr. præterea. saltem quo ad parochiales ecclesias, de quibus loquitur, & in fi. vt ibi no. in gl. per hoc. vide qd dixi de elec. dudum. 1. super ver. vel in ordinibus. In gl. vl. 2 ibi, priuari. hodie † imponitur noua pęna reseruatis antiquis, per cle. de æta. & qual, & hi qui. a. respon. & ibi, curatum. cautius dixisset parochialis ecclesia.

briane. ...

C A P. IX.

Si eum. Primo decidit casum, ex quo infert solutionem alterius. ibi, & ideo prouisione facienda, dicit Arch. recitans literā extrauagantis, quæ habebat, ꝙ cardinalis sanctæ Sabinæ legatus in Alamania decano, & capitulo Treueren. super prouisione & receptione cuiusdam Laurentij in ecclesia ipsa precatorias literas destinauit, & quia ipsi eum per literas illas recipere non curauerunt, Inn. IIII. scripsit eisdam, ꝙ illum Laurentium auctoritate sua in illa ecclesia recipi faceret, eique de præbenda faceret prouideri &c. [Obtemperatum). i. obeditum, vel paritum, & per hanc literam vr̄ iuuari forma, qua vtuntur legati, qui mandant illos, pro quibus reseruant statim recipi, alias quomodo dicetur non obtemparatum, cum nuda reseruatio fiat nō solum præbēdæ, sed ēt canonicatus, nullo tn̄ iure expressum hoc est, & decr. si apostolicæ. ĩ. e. ponit reseruationem ēt super canonicatu, & vide quod ibi dicam super gl. non in forma. & quod no. in Spe. de legato. §. nunc tractemus. ver. sed si legatus. & ſm id dici posset, non fuisse peritum, quia lr̄as reseruationis, vel processuum factorum per executores recipere voluerunt, vel forsan ab illis appellauerunt, tunc tn̄ in literis papalibus ad surreptionem euitandā de appellatione fuisset mentio facienda, de rescrip. ex parte. sup. de confirm. vti. vel. inut. bonæ. Aliquibus vr̄, ꝙ cum capitulum tales collationes canonicatuum, vel receptiones canonicorū facere possit, ꝙ ēt legatus possit, propter ꝙ distinguitur, an sit numerus in ecclesia vel non, & an firmatus vel non, quod vide in præd. ver. sed si legat9, & litera quæ sequitur, iuxta ipsius legati &c. si determinet duplex dictum, quod præcedit. s. de canonicatu, & de præben. facit pro. Si solum quod dr̄ de præbenda, facit cōtra, faciunt enim legati reseruationes cum beneficio accepturādi, ꝙ an facere possint, vr̄ dubiū, cum per id circa plura beneficia successiue impediatur, saltem ad ip̄s is cōtra quē scribitur, quod vr̄ esse contra mentem decr. præsenti. sup. c. li. de offi. leg. [Et in fratrem) Et in ecclesia non collegiata scribitur interdū, vt recipiat quis in fratrē, de ps. c. li. & vide ꝙ de multiplici fr̄nitate dixi sup reg. Io. (Non legati] contra. de resc. lr̄is. vbi ponderatur qs incohet. vbi ēt remisi ad qōnem porrorū super regula qui prior. in fi. Et io. s. hoc posito, ꝙ expectet auctoritate apostolica. Prima gl. dicit vnde sumpta sit, & quid declaret. In gl. pen. ibi, l. 1. ante medium. vide sup. eo. dilecto. in gl. Inn. In gl. ibi, extrauag. Alex. IIII. Arch. gl. pen. ibi, si apostolicæ, ꝙ hic no. Io. mo. ibi dicam super gl. non in forma.

S V M M A R I V M.

1 *Scribendi forma quotuplex sit.*

2 *Calendis si stipulor intelligitur de proximis.*

C A P. X.

Mandati. Ponit thema, cuius dubium soluit distinguendo, primum membrum ibi. de beneficio. ſm ibi, si vero alicui ex-1 presso, vt patet per inferiora ibi pro † quo. est eoim quadruplex forma scribendi, qñque scribitur pro certa persona & certo beneficio, quandoque pro certa persona & beneficio incerto, hæc duæ patent, vt supra. de offi. deleg. ex part. 1. quandoq. pro incerta persona & certo beneficio. s̄. e. lib. de off. del. is cui. secundo rū. qñque pro incerta & incerto, & tunc gratia respicit eū, cui scribitur. ĩ. e. dudum. in prin. & c. quamuis. 1. & 2. rñ. (Alterius] in literis expressis facit quod ĩ. sequitur, siue ad illius &c. & sic vide ꝙ dicam super 1. gl. (Forsan] superfluit (Spectantia) diuisim, vt patet per sequentia ſm Arc. & ſm hoc pūctari debet post hanc dictionem. Quid ergo si beneficium vacet spectans ad collationem vtriusque, videtur quod prouidere possit, cum enim papa intendit quemlibet in solidum granare, torrius quemlibet pro dimidia. infra de regul. iuris, plus semper, & regula in toto. dic contra,

cum

cum pateat ex forma, quod in assecutione mandati papa solum alterum vult grauari, alias non esset differentia inter disiunctam & coniunctam, & an scriberetur simpliciter, an adiecta clausula cõiter, vel diuisim, quod est falsũ. ℨ.c.vlt.in fi. Et ad rationem contrariam respondet per decreta cui de non.inf.eod.tit. ibi patet, quod regulæ illę locum non habent in forma mandati, vt etiam no.in præd. regula, plus semper. (Simul vacent) idem si vacabant tempore datæ, vel postea sm Archid. qui hoc repetit. qđ not. Comp. in decr. capitulum. in gl. ma. ver. item quid si executori. s. q si scribatur prouideri de beneficio spectãte ad collationem epi, & tria talia beneficia simul vacẽt, & episcopus omnia conferat alij, solum vltimum euincetur. & dicit ibi Comp. & Ion. sic diffiniuisse. rationem reddit, q̃a ordinarius erat astrictus ad vnam dimittendam. poterat ergo dimittere, quam volebat. ff. de iure do. plerunque. & sic primæ duæ irritæ collatæ fuerunt, all. Arc. ff. de fideic. lib. l. si legatario. §. a duobus. de sol. Stichum aut Pamphilum. cir. pri. qñ d. leg. cc. l. si vsufructum. de le. 3. qui concubinam. §. fi. & facit quod dicam inf. c. si pluribus. sup ver. elegerit. [Vt illi] pro quo scribitur. (Solum) de altero ergo vel de vtroque prouidere non posset ex forma mandati. Prima gl. dicit vnde sumpta sit, & quid declaret. Quarta gl. rõnem reddit, & ponit casum diuersum. Vlt. glo. ponit
a rõnem & duos casus sol. In 4. gl. ibi, eum qui Kls. † si stipulor Kls. intelligitur de proximis. In gl. pe. ibi, quoties, 3. rñ. vide hanc & se. in c. cum dilecta. statim al. super 4. gl. §. pe. de. l. cum pater. vide ℨ. de reg. iu. in alternatiuis. sin 1. gl. In 1. gl. ibi, Alexandri, qui dixerat, q ex quo is, cui scribitur, hẽt beneficia ad suam collationem spectantia, ẽt si non vacent, q de alijs prouidere non potest, quod hic reprobatur. & in fi. ibi ponit de duabus formis. s. tuam, vel alterius & tuam. alioquin ad cuiuscunque collationẽ spectante, & dicit hic Arch. q in ista secunda forma nõ corrigitur dictum Alexan. de quo præmisi, quasi intendat, q plus importet illud alioquin, quam alternatiua. Vel sciendum, q Guil. posuit secundam formam tm̃ in Spe. de act. vel pe. §. super actionibus. ver. item si scribitur, & illam posuit p hæc verba, q mihi de beneficio prouideat, si quod ad sui collationem pertineat, alioquin de alio ad cuiuscũque collationem spectante, hic possit procedere dictum Arch. quasi intentio fuerit scribentis, alios tunc solũ grauare, qñ ille non habebat beneficia conferre, sed Comp. ponit, prouideas tali de beneficio ad tuam, alioquin ad cuiuscunque collationem spectante, hic enim illud alioquin, vr respicere vacationem non conferendi potestatẽ, & hoc maxime, cum scribitur de primo sine potestate acceptandi. In gl. 2, ibi, vel institutionem. idem Arch. ponẽs hic, quod no. Compost. in ver. sed quid. immediate sequẽti. ver. all. ĩ gl. prox. allegant, quia quod communis est episcopo & patrono, episcopus suum dicere, vel vt suum dare non potest. ff. de auro & argen. le. quintus Mutius, nec Papa non expresso intendit præiudicare, vel per rescriptũ nouam potestatem dare, & per hoc rñdetur ad decr. dilectus. de of. dele. In gl. 3. in fi. idem Arc. In gl. pe. in fi. 4. gl. & vide quod super ea dixi de hac materia, quæ brocardica est, ibi ẽt inuenies alias concordantias, quas hic Arc. posuerat. Io. mo. i sua additione hic dicit regulare ordinẽ nõ spectandũ, cõtrarium causale, ne fiat exoneratio indebita, & ne lædatur ius alterius, vt hic, vel vitetur dispendium, vt in l. quoties. vel ut suspirio indebitæ gratiæ tollatur. ff. de fideic. libet. generaliter. §. quis ergo. In gl. ult. ibi, se exonerare. suppl. & aliam onerare, & hoc fieri non debet. ff. de eo quod certo loco. l. 3. circa principium. Arc. & in fi. idem Archid.

SVMMARIVM.

a *Negligentia in vno quando noceat in altero.*

CAP. XI.

Si clericus. Circa illum, qui negligit gratiam prosequi, & soluit duos casus dubios. & primo primum, rationem subdens ibi, cum facta. secundo secundum ibi, verum, rõnem diuersitatis interserens ibi, tunc cum, q determinat ibi, dũmodo. & declarat ibi, & eidem. & decretum apponit ibi. alias facta. & dicebat Arc. q vsque ad §. verum. sũpta fuit de quadam decr. Nic. III. (Postmodum] disputauit Ia. can. Bon. an qñ ista dictio non esset in rescripto executio, cui scriberetur sub hac forma, posset illum recipi facere, anteq̃ vacet præbenda. souendo tenuit q non, allegauit iura, quæ probant formam mandati, & ordinem scripturæ seruandos. sufficeit ad primum ℨ.e. cui de nõ. ad sm. s. c. prox. cum concor. (Recipi faceres] dicit Archid. q propter respectũ, quem habet præbenda ad canoniam, cũ ex ea procedat, & pro canonico instituta sit, hoc tenẽdũ, quod si præbẽda vacans instituta pro canonico alicui cõferatur, hoc ipso canonia intelligitur esse collata, fatetur tñ decentius & securius, si prouisor dicat, confero tibi præbendam cum plenitudine iuris canonici. sup. de concess. præb. proposuit. alle. quod dixi post Com. sup. de cons. cũ M. super gl. vnde eis, & hoc infert, quod receptio, de qua hic loquitur, consistit in facto cũ ex collatione præbendæ sit canonicus, licet fateatur, quod executor habens hanc formam ante collationem non potest facere istum in canonicũ recipi, quia hoc mandatum non patitur ℨ. eo. cui de non. dicit tñ, q aliqui contradicunt. (Quando vacat] ergo quamdiu vacat, illam petere potest, vt in gl. (Extincta) & sic reuiuiscere non potest per vacationem alterius, vel alio quouis mõ. de con. d. 4. quæris. quod verũ ex iure veteri, secus ex nouo. ff. de adi. le. l. cũ seruus. & l. si seruus. §. si seruo. ad idem sup. de ren. ex transmissa. sm Archid.
1 [Non obstante)† quasi negligentia in vno non noceat in altero. ff. de asi. in. mu. ca. fac. l. item si. in prin. ff. quemad. ser. amit. l. nã satis, circa si. Arch. (Non parte] hoc placuit Inn. in præ. decr. mandatum. in prima gl. in prin. & iuxta finem. (Huiusmodi). s. vacante, quando nullus expectat auctoritate apostolica. Prima glos. summat, & dicit, quid declaret. Quinta gl. exemplificat, & dubium soluit. Glo. & sic, fortificat textum & ponit opin. contrariam. Gloss. per istud. quæstionem sol. In 5. gl. ibi, continuus. vide sup. eo. lib. de rescrip. statutum. super gl. pro aduocatis. In glo. a. ibi, vsus curię, de hac & alijs formis dicam ℨ. de conces. præb. si soli. in prin. In gl. desidiosus. ibi, mortuus est. C. qui pe. tuto. l. cum a matribus. & ibi, reliuquendum. vide quod dixi de rescrip. capit. super glo. & ita nec ab hoc dicto recedo per decr. deinde. de conc. præb. cum el quem. in fi. Illa enim determinat, qñ impetrans dicatur scire, hic loquitur, qñ dicatur negligere, vt ibi dixi in gl. pen. In gl. no. quia. ibi, possum petere. dicebat ergo Host. sup. de rescrip. capitulum. quod si prius est prouisum secundo, obstabit primo impetranti exceptio, ad hoc sup. eod. lib. de rescrip. ibi qui. si tamen prius re integra reclamat auditum, & sufficit, q petat, antequam sit collata secundo. at. ff. de constit. principum. l. fi. sup. de don. cum dilectus. de verb. si. olim. & si eo agente & petente conferatur alteri, non conualesceret illa collatio propter negligentiam. subsequentem, ad hoc sup. de elect. auditis. ℨ. c. quodam. ff. q vi aut clam. si alius. §. est & alia. in fi. ff. de iure fisci. edict. §. cum a sit. ad Tertul. l. 2. §. si mr̃. & ℨ. de reg. iu. non firmatur. collationem. n. alteri faciendam præcedere debet negligentia impetrantis sm Arc. & in fi. de habente beneficium acceptãdi ĩ. mensẽ, an post mensem acceptet adhuc vacantem, no. in clem. de conc. præb. c. 1. in gl. iste terminus. In glo. & sic. in fin. quod tamen hic diffinitur, ibi placuit Innocent. in prima gloss. illud vero, quod in decre. relatum supr. eodem. de illo primo cuius præbenda tenetur per secundum, & primus exectando litem con-

sentit suo ordine habere aliam vacaturam, q illa sibi debetur, cum nulli fiat præiudicium, per hanc decr. tollitur, vt ibi scripsi in gl. dicit Inn. In gl. super istum, in fi. idē Ar. In gl. vlt. ibi, illa. remanet tamen sibi ius saluum in tertia etiam cum effectu decreti secundum Arc.

S V M M A R I V M.

1 *Ius dare in vacatura est prohibitum.*

2 *Reseruatio legati licet afficiat ordinarium, non tamen contra Papam, vel habentem causam ab ipso.*

C A P. XII.

Hi qui. Duo sunt dicta, quæ satis patent. primo diffinit de prærogatiua receptorum. secūdo de ipsorum qualitate, & dicit Arch. q primum dictum fuit sumptum de decr. Ale. execrabilis. (recepti) de re vltra numerum, an habuerat vocem in capitulo & distributiones hic Arc. de quo no. de const. cum M. in gl. hic pōt. & vide quod ibi dixi. (Anteferri) facit ad no., quod dixi post Abb. de duobus limitatis, de ma. & ob. per tuas, & iura, ex quibus potuit summi, & ibi scripsi post
1 Host. [Quorumcunque] huius rō ſm Arc. quia † dare ius in vacatura est prohibitum, de conc. præb. vna, cum Lateranensi concilio per legatum vel capitulum præiudicari non potest. ℥. de si. presbyt. dilecto. & c. suæ. solus ergo Papa, qui concilijs non ligatur, de ele. significasti, dare pōt ius in vacatura, vel ad vacaturam. ℥. e. licet. in prin. dat autem hoc ius, cum scribit executori, q faciat aliquem recipi, & præbendam conferat, cum vacabit, non obstante numero. & facit ff. de albo scri. l. 2. non fateor, quod solus papa det ius ad vacaturam per ea, quæ hſitur de legato. sup. eo. lib. de offi. leg. c. 3. & 4. vide quod no. de conc. præben. c. 2. in gl. pe. sed fateor, quod legatus id facit ex constitutione papali. Item, quod fortius afficit, & plus durat re-
2 seruatio Papæ, quam legati. Item † licet reseruatio legati afficiat contra ordinarium, non tamen contra Papā, vel habentem causam ab ipso, licet possit, vt hic, quasi Papa legatos non priuilegiauerit contra se. sup. de cen. cum instantia. (Non existit) de receptis per literas facultatis erat dubium, quod solutum est sup. eo. lib. de rescr. cum aliquibus. Prima glos. dicit, quid declarat. Secunda glos. ostendit, hic exponi regulam, qui prior. Vlt. glo. respon. per ob. cui rñdet. In gl. 2. ibi, quot. vtriusque par est caus. q prior &c. In vlt. gl. ibi, sed si manente. precarium protogatum manet in primam cām. In 1. gl. ibi, item si vnus primo. & Abb. sup. e. inter cæt. & Gui. in Spe. ti. 2. §. nunc tractem^a. ver. de illo. In gl. vlt. ibi, receptus. in eo vero q faceret vt legatus, delegatus esset potior, de off. leg. studuisti. Io. mo. & ibi, pro quo scribit, idem Arc. & ibi, quaternarium, hic intelliges per id, quod scripsi super si. præd. ver. de illo.

S V M M A R I V M.

1 *Ius habet ad rem tantum is, qui petijt præbendam sibi conferri ante collationem vacantis.*

2 *Collatio tribuit ius in re, & illud est fortius, quam ius ad rem.*

C A P. XIII.

Si postquam. Primo diffinit casum. secundo rationem reddit. ibi, nam eo ipso contulimus. de eo qui iam receptus erat, bene tenebant Inn. & Hoied, quod hic deciditur in decre. inter cætera. sup. e. sed vt vides, hic loquitur de rescripto. [Ignorantes] fortius ergo si id sciuissent. (Firmitatem) dicit Io. mo. quod idem terminauerat Mart. non ratione infrascripta, sed quia ecclesia, in qua fuerat scriptum, habebat certum numerū canonicorū & præbendarum, quē eps & capl'm augere non poterat. de rescr. cōstitutus. (Ius) ad obtinēdā, ℥. dicit iste petere, per q patet, q talis expectans non habet ius in re, quare dixerunt aliqui, q habet personalem actionem, s. condictionem ex decr. relatum. vel officium iudicis contra possessorem, vel actionem de dolo. (Super his) vide quod satis scripsi post Comp. ℥. de rescr. manda. in vlt. gl. ver. quæris demum Cō. cū ver. sc. Item per hoc text. improbatur, quod dicunt quidam, prouisum a Papa, vel ipsius auctoritate receptum, cum vacat præbenda sibi debita, propria auctoritate illā apprehendere posse &c. Rom. ſm eos, quia recta via transit ad eum, sup. e. inter cætera. ff. de acq. her. l. heredes. ff. de fur. si a Titio, ff. de le. 2. legatum. ad Treb. l. facta. & l. re-
1 stituta. sed certum est, q † ante collationē vacantis, et si illa sibi conferri petierit, hēt ius ad rem tñ & non in re. ℥. de conc. præb. c. si. in fi. ad idem C. de rei ven. seruam. ff. de acq. pos. sicut ex stipulatione. ff. de fur. cum. sup. de priuil. pastoral. ad hoc ℥. e. eum qui. §. 1. facit inf. c. si tibi absenti. [Debebatur] hic ponit Arc. q scripsi post Ion. sup. e. relatum. in gl. dicit In. in fi. de spol. forte de iure, præbenda quandiu tenuit, q nec vacans potius debetur illi, quam alteri, pro quo scriptū est, sed tene quod dī sup. e. si clericus. (A pdictis) tenet hic Arc. q ēt si Papa contulisset postea vacantem, non teneret collatio non facta mentione de primo mandato, cū p p canonicatum & reseruationem & decreti interpositionem prima vacatura fuerit affecta pro impetrante, & sic collatio illa surreptitia. ad hoc inf. e. si beneficia. & sic corrigenda. sup. de re iu. cum olim. 35. qō. 9. §. his ita. adde de ele. cum dilecti. de rescr. ad audientiam. 25. q. 2. dicenti. in fi. nec præsumitur papam voluisse ius illius tollere, ex quo id non exprimit, vt de ven. sig. dilecto. de of. del. ex p. 1. & 2. in fin. facit inf. de re. iu. decr. 21. q. 2. non. n. de pę. d. 1. quantumlibet. in fi. 16. q. 2. visis. Item si non recipitur inconstantia & varietas in alijs, de pę. d. 3. derisor. multominus in Papa, dicetur ergo errasse oblitus facti. 23. d. præterea. & sic non tenet, de conc. c. si. Non ob. hæc litera prædictis, quæ factum respicit. Non ob. q primum rescriptum sit generale. inf. eo. si pluribus. de conc. præb. ne captandæ. cui gnāli derogatur per speciale c. prox. & c. quamuis. statim. n. cū vacauit præbenda, id genus deductum est ad speciem, ad hoc de si. presby. ex tua. Item in decr. 1. de rescr. gl. vlt. in fi. non fatetur illud rescriptum dici genus, q refertur ad certum, licet nunc incer-
2 tum. Et vide q ibi dixi, non ob. quod collatio † tribuit ius in re, & illud est fortius, quam ius ad rem, hinc est, quod potior est illius cā cui res est vendita & tradita, quam illius, cui primo vendita. C. de rei ven. quot. & no. de sponsa. duo. tuas. in 1. gl. & vide quod super ea dixi. nam, vt dicit ista non recipiunt interesse, ad quod agi possunt contra collatorem, sicut recipiunt prophana. tenet finaliter, qd in princ. dixi. Et per prædicta vī, quod vbi beneficium nō esset effectum, teneret Papæ collatio, nec mirum, quia teneret etiam collatio ordinarij. sup. e. tit. dilectus. 2. inf. de conc. præb. si soli. 1. rñ. & maxime qñ scribatur cum beneficio acceptandi. e. tit. c. 1. & dic, quod si beneficium vacauit in curia, nullum dubium, quod tenet collatio vacātis. sup. e. c. 2. si vero alibi vacat, & Papa utitur uerbis generalibus. s. præbendam, si qua uacat &c. procedit, quod dixit Arc. & idem uī, si Papa utitur specialibus uerbis. s. talem præbendam uacantem per mortem talis &c. ut locus sit surreptioni, ex quo proprio motu illam non confert. Vbi uero Papa proprio motu conferret hoc expresso, mihi est qō dubia, & potius uī, quod ualeat, maxime, ut prædixi, si non erat affecta. per decr. inf. proximam. cum etiam eo casu non obstet surreptio. inf. e. si motu proprio. & ibi quod ibi dicam in gl. idem uerbum. ubi uide, hodie tamen ponuntur clausulæ tollentes hoc dubium, & reseruantes iura expectantium, si. dicam inf. c. prox. super 1. gl. (Acquiuerint) per quod patet, quod non solum est debita, sed etiā affecta. Io. mo. Prima gl. summat, & dat simile. Secunda quærit & remittit. Tertia quærit, arguit pro, soluit contrariū. In gl. 1. ibi, a Papa. sup. e. eum qui. In gl. 2. in fi. idem Arc. In gl. 3. in fi. dicit Arc. quod fortius in illis procedit hoc, quod dicit per hunc text. clare patere, uide quod no. in cle. de conc. præb. c. uno. in gl. hoc determinabit.

S V M-

SVMMARIVM.

1 *Mensis vbi præfigitur acceptationi, an post mẽsem re integra possit acceptare.*

CAP. XIIII.

Dudum. Primo ponit mentem duarum apostolicarũ gratiarum.scdo ibi,cunq, procelsus habitos per illas.tertio ibi, nos igitur,multis argumentis ostendens partem alteram poriorem illi dare iudices,vel sunt duæ partes tñ,vt primę duę contineantur sub querela camerarij,q plus placet.[Præstino) qui cardinalis est, ita q in certis beneficijs hoc suo iure poterat,si legatus erat.sup.e.lib.de of.le.c.1.3.& 4.(Eisdem]Gallicanis.(Libere] vide q simoniaca tenunciatione no.& dixi,de reuun.super hoc,in gl. quæ pro expensis.q hic dicit Arc.in decr.ex pa.ȷ̃ de offi. delega. dicino.[Nos postmodũ)secunda gratia.(Ex tunc]de voto.licet ver.sciturus.nec est vis,a n dicatur ex nunc,an ex tũc ſm Arc.quia ſp id trahitur ad diem cõditionis,all. quod no.Inn.& Host.de ap.præterea.facit cle.de conc.præbencum ei quem.& ibi dixi.(Ignarus]maxime, vt patet per sequentia.Io.mo.(Velut)veritatis expressiuum. Arc (Præoccupauimus).i.prius occupauimus, & ponitur in bona parte,sic in Psal.præoccupemus faciem eius in confessio ne.ibi exponitur.i.priusquam veniat ad iudicium, quod fecimus confitendo damnemus.[Conditio]hæc rõ suffice ret ſ n Io.mo.nam prima gratia generalis erat,nihil continens actu,sed habitu,vel potentia tñ,secunda erat specialis continens aliquid actu,species ergo extracta de genere amplius sub genere non intelligitur,alle.iura,quę allegat hic glo.[Eo)pro iõ.& est secunda rõ ſ n Arc.[Considerantes.]tertia rõ.(Quia forei)quarta rõ.[Et quidem] quinta rõ ſ.n Arc.[incerto)vide quod habes in cle. de cõ cef.præb.c.1.in 1.& 2.rñ.[Acceptandi) tenet hic Arch. q

2 † vbi acceptationi prænigitur mensis, post mensem reintegra possit acceptare.tu dic,vt dixi in cle.de conc. præb. cum enim quem.in gl.iste terminus transfert.ȷ̃.e.c. pen. Prima gl.summat tel qua.rñ.in tex.In gl.sup.de.ibi,in toto.sequitur iure,generi per speciem derogatur.In gl.antepe.ibi,l.4.vide in c.gratiose.in gl.expirandæ.& ibi, §. recte. soluitur mandatum per mortem mandatis, vel mandatarij re integra.In gl.pe.ibi,apud Auphidium.satis est, q legatarius,cui legata sunt vestimenta, quæ volet, dixerit se velle,vt sua fint, consumptum sit ius eligendi legatum,& ibi,nihil.ȷ̃.vide in præ.c.1.super 1.gl.In gl. 1. in fi. & per hanc decr.determinata fuit qõ de legato, cui Papa commiserat,vt sibi rebelles in pace facienda , vel conseruanda priuare posset beneficijs,& illa alijs conferre, qui priuauit propter causam illam Titium, quod in præiudicium expectantis in illa ecclesia primam vacaturam non possit illud alteri conferre, vt sic illa commissio intelligatur sine præiudicio iuris alieni,cui .s.rpe vacationis ,vel priuationis beneficium esset effectum prius, vel post commissionem prædictam.sup.eod.lib.de rescr.quamuis.hodie tamen in terminis prædictis, vel de quibus loquitur decr.vel similibus,ponitur in literis clausula derogatoria, per q̃ quo ad beneficia illa præiudicatur expectantibus cum protestatione, quod in alijs non fiat eis præiudiciũ, simile quod dixi sup.c.prox.in fi.In gl. 1.in fi.vlt.§.illius decr.est pro,& soluit contrarium.In gl.hanc potestatem. in fi.qua ratione.& per decreta.is cui.de offic.deleg.sup. eod.lib. puto q nec iste legatus pñtem hanc coniunctim delegare potest.In gl.est maior.in fi.ordinario.n.delegato commissa maior est in delegante,& minor in delegato. Io.mo.dicit Archi.fons scaturiens maior est, quam riuus ab eo procedens.In gl.sup.de rescr.in fi. Arc.all.ff.de le.3. vxorem.§.Felicissimo.& l.seruis vrbanis.§.vl.ff.de ali.le.l. alimenta.§.basilicæ.& l.fichos.in prin.In gl.sibi.sup.c. tit.l.de resc.allegato sup.gl.prox.In gl.no.in fin.ad idem. ff.de neg.ge.l.Põp.scribit.ff.so.ma.l.diuortio.ibi, alioquin eo actis vindemijs &c.de le.3.l.Offidius.de contrah.empt.l.in lege.in fi.In gl.c.nominibus.in fi & l.vxorem.§.legauerat.Arch.In gl.pen.in fi.ibi,apud Auphidium.ff.de ma.vin.fi patet.Arch.

SVMMARIVM.

1 *Hospitalia & loca similia quare non includuntur in literis directis super prouisione clericorum.*

CAP. XV.

Quia sæpe. Primo ponit dubium,quod scdo distinguẽdo declarat.ibi,nos dubitarionem,& ſm membrum ibi, nisi vacanti collatos,vbi ergo non est collatus,sed confer ri mandatur,potest ad hoc teneri opi.Inn.ſm Io.mon.q non placet Arch. cum Arch.cum litera ȷ̃. ponderet temporis auctoritatem,ad hoc ẽt sup.e. lib. de rescr. tibi qui. & c.pen.(Et dignitate)hæc est copula &, sed si fuisset con iunctio.s.cum,an de altero solo prouideri posset. vide q dixi de cele.mis.cum Marthæ.ver. alii vero. [Vel officio] no.q hęc tria ponit vt diuersa,ad idem ȷ̃.c.si.vide quod scripsi sup.e.de multa.& sup.e.li.de consue.c.1.super vér. personatus. Est qõ,an ille pro quo fit scribitur , consequi possit ex iuribus talium literarum officium, quod cadat in laicũ.i.cuius laicus sit capax, & quod per laicum regi consueuerit,quod non possit vr,cum.n.connexorum idẽ sit iudicium,vt hic in fi.cum concor. & ista tria connectã tur in gl̃a,vt hic.& ȷ̃.e.si is cui. ergo sicut dignitas & personatus sunt qd spirituale non cadens in laicum , sic officium , debet enim esse vniformis intellectus talium connexorum,ad hoc de bap.maiores,ver. similiter. hinc est, q decr.cum accessissent.de const.primiceriatum , quem primo vocauit dignitatem & personatum, demum vocat officium,ad idem ȷ̃ e.ad hæc.& de cle.non resi.cap. 3.de sla.mon.quod Dei.bene facit dec.si.ȷ̃.e.vbi patet, q sicut beneficiorum collatio competere potest dignitati, vel personatui,ita & officio,ergo de spũali oporter intelligi, item hoc probat decr.ista,nam sicut præbenda canonica sic potest esse annexa dignitati, vel personatui, ita & officio.ad idem cle.de æta.& qua.ut hi qui.s.rñ. vbi idem pa tet in annexione ordinis.ergo de spũali officio , cuius laicus non sit capax,debet intelligi, quod bene probatur §. q.3.si quia eps.præbendas, Archid.præpositura , vel aliqua officia ecclesiastica.& e.qu.saluator. vet. in subiecto. ibi, vel quemlibet ecclesiastico mancipatum officio. Itẽ hoc idem probatur inf.de conc.præb.c. fin. in princ. vbi numeratis dignitatibus,personatibus & officijs subdit,& aliis quibuscunque beneficiis ecclesiasticis,illud relatiuũ aliis, dat intelligere officium tale esse ecclesiasticum beneficium. facit ad hanc partem cle.e.tit.per literas. si di-

1 catur,q rario, quare † hospitalia & loca similia non includuntur in literis directis super prouisione clericorum, sit illa,quia loca illa per laicos regi possunt. 18.q. 2. quidam.& no.in cle.de relig.dom.quia contingit. §. ut autẽ. audiui a solẽnibus officialibus curiæ, q cõtria sic tenet [in ipsa]habens etiam præbendam in ecclesia,talem dignitatem, quæ habet præbendam annexam, poterit acceptare,sed per ipsius receptionem uacat prima præbenda, ut in cle.e.tit.si iuxta.Prima gl.summat,& dicit, quid decla ret.Vlt.gl.ponit rõnem inducens duo iura,demum ponit quatuor casus,quibus secundus primo præfertur,& 5. casibus,quib expectãs primã illã nõ cõsequitur.In gl.1.in fi. quo ad no.In præ.decr.ista.facit hæc dec.pro Inn. & contra Ho.tenet.n. Inn.ex duobus impetrantib. primum ꝑferri scdo,qui est maior in ordine per rõnẽ, q̃ ponit hic litera,sed Hos.contra,ut ibi scripsi in gl.loquitur. In gl.perpetuo,in fi.& uide q ibi scripsi super uerbo, personatus.

SVMMARIVM.

1 *Collatio quid sit.*

2 *Papa si mandat prouideri de beneficio spectante ad institutionem*

episcopi, nunquid executor prouidere possit de beneficio, de quo episcopus instituit ad præsentationem, vel electionem alterius.

3 *Locutio pluralis omnis est copulatiua saltem implicite.*

4 *Collegium vel vniuersitas & si sit persona, non tamen vera sed repræsentata.*

C A P. XVI.

Cum in illis. Sũt quatuor dicta & partes patent. (Maior] vbi enim maius periculum. & c. 3. e. li. de cle. vbi periculum, cum concor. [Aut debeat) dicit Io. mo. qđ ita pronunciauerat in causis decanatuũ Rotomagen. & Bituric. quarum fuerat auditor (Prouideri] si Papa falso rumore sibi perlato quod A. pro quo scripserat, mortuus erat, mandat præbendam eius conferri B. non sunt per has secundas primæ literæ reuocatæ, sm Arc. all. ff. de hær. inst. l. si. facit ꝙ no. in Spe. de instr. edi. §. compendiose. ver. qđ si is qui. si autem expecto dignitatem in ecclesia Bon. per lr̃as Papæ cum clausula, non obstantibus lr̃is impetratis, vel impetrandis, & postea Papa concedit capitulo, quod de Arc. alicui prouideri non valeat per lr̃as impetratas, vel impetrandas cũ alijs non obstantibus, putat Arch. ꝙ durer prima lr̃a ẽt quo ad dignitatem archidiaconalem, es quo expressa mentio non fit de ipsa indulgentia. ff. de leg. 1. si quis in principio. ff. de leg. 1. si mihi. §. fi. in contrarium all. ff. de adi. leg. l. si hoiem. & l. se. & dicit, ꝙ curia seruat q̃nque vnum, q̃nq. aliud. [Etiamsi) dicit Arc. ꝙ istud ẽt, tenetur hic ampliatiuè, quasi dicat multofortiꝰ si curã non habeat, alle. pro simili. 3. de vi. & hon. cler. qm̃. §. 1. in pri. & ĩ. e. cum singula. 1. rñ. vnde cõiter implicat. C. qui ad mi. ad bo. pos. l. 1. [Collationẽ prouisionem) hæc duo sunt sinonima, vt patet 3. e. dudum. post prin. & ĩ. e. cui de nõ. 2. & 1. rñ. & c. ei cui. & c. si is cui. in fi. & habent vim electionis & confirmationis, vt no. 3. e. lib. de ele. c. 1. in 3. gl. c. vt circa. in gl. 2. & collator, vel prouisor absque alterius facto confert. ĩ. c. prox. 1. & 2. rñ. est † collatio quasi quædã

2 iuris translatio in aliũ. & multa iura de collatione, vel prouisione loquentia all. hic Arc. quod superuacuum puto, verbum tamen prouisionis inuenies pluries repetitum ĩ. c. is cui. & verbũ collationis. in c. si beneficia. præsentatio vero, de qua sequitur, pertinet ad patronum, qui licet sit ecclesiasticus ex vi iuris patronatus conferre non potest. 3. de iu. patr. c. vl. & sicubi inuenitur, ꝙ eligat, sumitur pro electione, vt divi sup. de iu. pa. nobis. dispositio, de qua sequitur. inducebat maius dubium in hoc casu, quasi vt aliquid addat, videretur includere electionem. Item qa verbum est gñale, ꝙ ẽt hr̃ sup. c. 2. in prin. sonat ẽt idem, ꝙ ordinatio. sup. de test. cum tibi. de qua ĩ. c. prox. & c. si. apostolic. in fi. de conc. præb. ex par. & c. post electionem. vbi glo. 3. exponit ordinationẽ. i. instõnem. & facit sup. de of. del. super e. sup. de arb. c. 2. 6. q. 5. c. 1. & ita summatur hic. & differt a collatione, quia instituitur electus, vel præsentatus per alium. inf. de inst. c. 1. aliter tamen ponitur inf. de conc. præb. ne captandæ, iuxta fin. & vide quod no. de inst. c. auctoritate. & per Host. in summa ipsius tit. § quid est, per quæ etiam decido aliqua hic no. per Arc. (Dispositionem) dato ꝙ diceretur in litera gratiæ dispositionem quamlibet. vel q̃uis. cõsului illud nil operari, vt no. in cle. e. tit. si dignitatem. vbi hoc probatur. & ibi & nota. an nullo istorum modorum expresso includatur electio, ibi vide in gl. istud verbum. (Vel dignitatibus] no. quia non addit beneficijs, quare vr̃. ꝙ beneficia quæ non sunt prælaturæ, dignitates, vel personatus includantur, licet per electionẽ & confirmationem prouideatur in illis. ad quod facit, qa sequens § qui de beneficijs loquitur, de electi. non repetit, vellem hoc declarari, & cõiter tenetur contrarium, vt no. in cle. e. tit. c. 1. §. ad hoc. in 1. gl. ad hanc literam respõderi pt, ꝙ respicit narrata. Cum aũt. ꝙ hic dr̃ & in §. se. si vero no. Gui. in Spe. de ac. vel pet. §. sup actionib. ad fi. vbi etiam ponit, ex quib. extra. fuerint sumpta. (Ad eius præsentationem) facit contra Host. in eo, quod no. de conce. præben. ex tenore. vt ibi dixi, est autem hoc mirabile. cum collatio habet vim præsentationis & institutionis, si grauare voluit conferentem, quare non fortius præsentantẽ tantum, sed hoc facit materia restringibilis vt in litera sequitur, & facit inf. eod. cui de non. (Instõnem.] mihi est † 2

dubium, si Papa mandat prouideri de beneficio spectãte ad instõnem epi, nunquid executor prouidere possit de beneficio, de quo eps instituit tamen ad præsentationem vel electionem alterius, & facit dubium, quia in institutione, quę dicitur collatio, litera non potest intelligi, cum textus dicat illa fore diuersa. scias, ꝙ hoc nunquam attentatum audiui, & ne attentaretur fere abstinui ab hac glo. aperire aũt dubium posset esse causa declarandi, propter quod obtinuit pars scribendi, & in qõne si dicatur ꝙ nõ, quid ergo valet impetranti hęc forma, decipietur ergo ex tali beneficio impetrans, & non iuuabitur, contra id, de commo. c. vno. cum concor. & notari posset fraus in gratijs & actibus ecclesię Romanæ, quod esse non debet. sup. de don. per tuas. cum talis gratia damnum afferat & nõ lucrum, quod esse non debet. sup. de priui. cap. fin. si dicis quod possit, absurdum est, præsentantem, vel eligentem grauari, de quo non fuit cogitatum, nec expressum, quod aperte probat finis huius cap. & decre. vlt. inf. eo. nisi dicas, quod fuerit cogitatum, quia institutio sicut & confirmatio præsupponit actũ inferioris eligentis vel potestatis, volens ergo per hanc gratiam grauare, vel arctare instituentem, vel confirmantem, necessario concludit, quod arctare etiam voluit eligentem, vel pręsentantem, ad hoc, quod dicitur de hausto, & itinere. ff. de seru. ru. præ. l. 3. §. vlt. ad idem infra. de senten. excomm. quoniam. ff. de procu. ad rem mobilem. & l. ad legatum. sup. c. prox. & ca. super eo. de præscr. cum ex officij. & quod no. de offic. de leg. præterea. in fin. vlt. gl. patet hoc latia ex casu conuerso. certum est enim, quod si Papa mãdat prouideri de beneficio spectante ad præsentationem, vel electionem, arctatur per hoc etiam ius confirmantis, vel instituentis. respondeti tamen posset, quod confirmatio & institutio sũt accessoria ad electionem & præsentationem. & ideo non mirum si sequuntur nãm principalis. inf. de reg. iur. accessorium, cum concor. sed non sic con. infra. de conse. ecc. vel alta. c. vno. ver. non sic. vnde attenta veritate talis instituens non grauatur, cum necessario teneretur præsentatum, vel electum instituere, si idoneus erat. 16. q. 1 2. decernimus. sup. de elect. postquam. & hoc multum facit pro t. parte. Item satis graue videtur, quod si ipse. quem Papa grauare voluit esset præsentator, non grauaretur, vt hic, & grauetur alius præsentator, vt sic forma noceat alteri, quæ non noceret sibi tali, cui scriptum est, vt ponit quæstio, si dicamus præsentantem laicum, uel clericum, cui iure patrimonij competit, quæstio non uidetur dubia per id quod scripsi post Host. de off. del. dilectus. nam si uerbum præsentationis expressum in literis non includeret illum. multominus non expressum, remanet ergo dubiũ, cum ad ecclesiasticas personas iure ecclesiarum illa pertinet, & egerent declaratione [E conuerso) .i. expressa institutione, vel præsentatione non veniet collatio. [Restringi.) sup. eo. quãuis. in pri. ĩ. e si plurib. §. 1. [Ad alios) duos non expressos sed omissos. [Nam non debet.) ad idẽ sup. e. li. de rescr. susceptum. cum conc. (Vel præsentationem) idem in institutione & electione. hoc scias, quod si plures sunt patroni, tamen alternis uicibus præsentantes, quod esse potest, ut in clemen. de iur. patron. c. 2. impetrans ad præsentationem unius illorum, consequi debet beneficium, quod pro illa uice spectat ad præsentationẽ illius. non ob. ĩ. c. ult. In priu. quia iste præsentat uice propria, ille, de quo ibi dicitur, cõfert uice capituli, ut ibi dicit tex. & sic solus iste grauatur. facit sup. e. dilectus. 3. ff. de usu. 1. quoti. & inf. de iure patro. c. uno. [Tantum] satis puto per hanc literam, qđ si ad ambos spectat, non simul, sed successiuè, per modũ qui no. de ec. ædi. ad audientiam. e. in 3. gloss.

H. puta. quia scribitur ad præsentationem plebani & ab
batis, & plebanus præsentat abbati, & abbas epo, p quē
fit institutio, procedat impetratio & ipsius executio. Sed
modo remanet fortius dubium. s. quid si alter istorum tm
fit expssus, vr q exprimi debuerit plebanus, qui dat huic
rei principium & cuius factum gratuitum est & volunta-
rium, & qui vere grauatur, & non abbas, cuius factum est
necessarium, & qui in veritate non grauatur, bene facit
sup. de rescr. literis, in talibus. n. initiū & cā ponderatur. ff.
man. si procu. in prin. ff. de ori. iu. l. 1. & ab illo recogno-
scendum est beneficium, vt dixi de of. le. dilectus. in fi. In
contrariū ponderanda vr pñratio, quæ fit epō, ex qua se-
quitur instructio, & sic loquuntur iura de pñtatione tra-
ctantia, & tales licet necessario id agant, pñtatores tñ sūt,
sicut & electores dñr, qui necessario certū eligunt, vel ex
mandato Papæ, de his q̄ fi. a ma. p. e. ex ore. & no. de ele.
cum in vetori. in gl. antep. vel quia tenentur eligere de col
legio, vbi non est nisi vnus eligibilis, vt scripsi e. tit. de ele.
cū terra. vel quia procuratoriu hñt de certa persona. sup.
e. li. de ele. c. pe. §. porro. & vide ibi in vlt. gl. item mutatis
terminis nonne sufficeret impetranti exprimere collato-
rem, licet de aliquorum consensu habeat conferre, vt pro
batur j. ne se. va. c. vno. §. 1. idem ergo in pñtatore, & cer-
tū est, q exprimendo illū, qui hēt consentire non suffice
ret, cū ille nec collator sit, nec pñtator, per quæ soluendo
puto Abb. exprimēdum, fortificat hoc, si teneamus in qō-
ne quā sup. scripsi super ver insiō iē. q verbū instōnis ex-
pressum piudicet præsentanti, fortius plebano præiudica
bitur in hoc casu. ad dec. literis. rñdetur, vt dixi in qō. not
rorum, super r̄ām qui prior. ante fin. [Non potest) rō s̄m
3 Io. mo. quia † oīs pluralis locutio est copulatiua saltē im-
plicite, sicut est vl̄s propositio. & ad hoc vt sit vera, opor
tet oēm ipsius partem esse verā. ff. de re. du. si is qui ducēta.
§. vtrum. ff. de ver. ob si quis ita stipulatus fuerit 10. ff. in
ius vo. vt eant. l. si. ff. si quis cau. si seruus. §. si pluriū. secus
in disiuncta, vt 10 dictis iurib. (impleri) per executorem.
[Ad eum) grauatum & expressum in litera, dicit hic Ioan.
mo. sed non placet. & qñ scribitur ad collationem talis, o-
portet, q spectet ad illum saltem pro maiori parte, & re-
mitt. ad id, quod no. j. de ver. sig. sicut. & ipse idē fatetur,
quod hic dicit prin. vlt. gl. Prima glo. dicit, quid declaret.
Quinta gl. fortificat textū per simile & per rationem, secū
do quærit, arguit negatiue, sol. contrarium. Antep. gl. for
tificat textū per duo similia. Vl. gl. obijcit & soluit. In glo.
2. ibi, regimen. dicit Arc. q quia isti hñt alios regere & pa
scere, iō pastores dñr. 63. d. si in plebibus, 95. d. ecce ego.
In 3. gl. ibi, c. vlt. hic ponit Arc. q dixi de snia, vel proces-
su delegati contra intentionem delegantis. In gl. hinc est,
quod cum ibi. s. e. q̄uis. & sic rñdetur, ad q dr, nil excellē-
tius dignitate. C. de consuli. l. 1. li. 12. & ibi, si pro clericis.
vide quod ibi dixi post Ioan. mo. & idem hic Arc. cū hoc
ab illa generalitate excipiat solum beneficia curata. In gl.
electo. in fi. Io. mo. in r̄ā, in generali. inf. de reg. iu. sub 46.
membro, q ibi signaui, dicit, q huius rō est, quia non est
veri simile, q Papa voluerit vniuersitatē grauare, qui vti-
tur iure communi, vel saltem plus accedit ad ius commu-
ne, q non dat electionem vni personæ in ecclesia collegia
ta ēt epo. s. de ele. cum ecclesia. 16. q. vl. c. vl. Item verbum
odiosum quorumcunque in casu odioso, vt est illud, non
comprehendit vniuersitatem, vnde impetrans contra Ti-
tium & quosdam alios non conuenit vniuersitatem. sup.
e. li. de resc. c. 2. rō, quia relatiuum diuersitatis, vt est aliᵒ,
refert diuersum in supposito, sed idem in substantia, vnde
4 illud alios, hēt referre idem in substantia. Collegium † aūt
vel vniuersitas & si sit persona, non tamen vera sed repre
sentata. ff. de fidei. l. mortuo. & sic hæc persona cum illa
nō est idē in substantia, quare sub illo relatiuo non conti-
netur. dat simile in clausula, quæ de bonis in maiori for-
ma, per quā dicit se allegasse tpe Mar. abbatē & conuētum
cuiusdam monasterij conueniri non posse pro eo, qđ ex-
pressi erant clerici & laici, sed abbas & conuentus nō erat
clericus vel laicus, licet constituatur ex ouibus. ergo ab-
bas & conuentus, qui vniuersitas sunt, conueniri non po
terant, & dicit, q Mart. noluit decidere, sed voluit, q ne-
gotium maneret in curia. subdit aūt, q si rescriptum esset
generale & fauorabile in materia fauorabili, qualis esset
conseruatoria, vt dicit, capitula & eorum capita, vt episco
pi conueniri possent, supradicta concluderent, q si colla-
tio beneficiorum spectaret ad vniuersitates, vel collegia
expressa quorumcunque collatione, illa beneficia non ve
nirent, quod non placet. In gl. vl. ibi, §. vl. cum sua gl. & vi-
de quod dicam j. de ver. sig. c. vl. & i fi. bene facit ff. de le.
2. l. legatis. vbi legatum factum vxori de his, quæ parata
erant ad ipsius vsum, non intelligitur de paratis ad com-
munem vsum ipsius & viri, dicebat Io. mo. quod est com
mune mihi & alteri, proprie non est meum. ff. de ritu nup-
tia. illud. & verba generalia proprie, non improprie sumi
debent, alleg sup. eo. cum de beneficio. in fi. & remittit ad
regulam in generali. j. de reg. iur.

SVMMARIVM.

1 *Delegatus repræsentat delegantem.*
2 *Delegatus debet seruare formam mandati.*
3 *Hæreditas non potest agnosci, nisi sciatur defunctus is, cui succeditur.*
4 *Libertas si detur seruo absenti, non prius erit liber, quam ad ipsius notitiam peruenit.*
5 *Citatio probanda est legit me.*
6 *Prætor statuit terminum illi, cui relicta est seruorum optio.*

CAP. XVII.

Si tibi absenti. Circa beneficium collatum
absenti nondum acceptatū,
soluit quinque dubia. primū,
an sit illius. ibi, licet. sm̄, an possit alteri conferri. ibi, ipse
tñ. tertiū, an si conferatur, valeat collatio. ibi q si. quartū,
quid si prouisus post terminū præueniat collatorem. ibi,
anteq̄ tñ conferatur. de collatione beneficij tenet hic Ar
ch. q valet. licet clandestina, de hoc dixi sup. vt ec. be. vt
nostrum, ver. porro. (Tutū) pater ergo, q post consensum
est suum. sed licet ita sit, si tō in eo se ingerit absque supe-
rioris auctoritate, priuatus est illo ipso iure. j. c. prox. sm̄
Arc. sed hoc est falsum, nisi interuenerit violentia, in quo
casu loquitur cap. j. n prox. (Non acquiras) Io. mo. format
qōnem talē. Papa contulit mihi canonicatum & præben-
dam, si vacat, alias reseruauit vacaturam executore con-
cesso, & tunc nulla præbenda vacabat, per eundem modū
processit executor conferendo præbendam, si qua vaca-
bat, & ex eo tpe vacabat præbenda de iure, sed non de fa
cto, quia collata fuerat per ordinarium post gratiam Pa-
pæ decr. vallatam, illam tñ iuris vacationem, & executor
& impetrans ignorabant. Quærit, an impetrans habeat
ius in re, & vr q non, propter ignorantiam per hunc tex-
tum. in contrariū conferens contulit præsenti, & cui de-
bebatur & intendebat vacantem, si qua talis erat, confer
re, quæ prouisio non debet morari, vel frustrari, propter
conditionem de præsenti, cum talis conditio non det mo
ram legatis, vel prouisionibus, licet ignoretur existentia
conditionis, & ponitur, q in veritate præbenda vacabat,
quia ligata erat per decr. ordinarij ptās. sup. e. dudum. §.
nos igitur. & cap. si postquam. nec impediebatur collatio
pro eo, q alius de facto detineret. j. e. licet. non obstat si di
catur illam loqui in ordinario, qui titulum habet pro se,
hæc in delegato, cui vr committi cognitio, qua præter-
missa oil videtur agi. ff. de transa. cum hi. §. si prætor, ff.
de reb. eorum, qui sub. l. magis. §. si æs alienum. quia, ut di
cit hoc rescriptum, licet sit verbis generale, est in effectu
singulare, vt no. de officio delega. ex parte, primo. vnde ip
sum rescriptum ad vnum solum refertur. sup. eod. si cleri-
cus. 1. & 2. tñ. vnde hoc non est genus, sed species interpre
1 tatione iuris. ff. de lib. & post. nominatim. Item cum † de-
legatus repræsentet delegantem. 93. distinct. c. 1. Et ratio

quæ mouet delegantem & delegatum, de rescr. super literis. in fin. & Papa delegans hoc facit, dans prouiso ius in præbenda, ēt si ignoret vterque. ī. e. si postquam. ergo & delegatus hoc poterit. Non ob. si dicatur, ꝙ Papa hēt plenitudinem potestatis. sup. e. licet. in pri. a. q. 6. decret. & statuere pōt ꝙ placet. C. man. in re mandata. Inst. de iu

2 re na. §. sed ꝙ pri. delegatus † vero hēt seruare formam mandati, de rescr. cum dilecta. quia delegatus iste non facit contra mandatū, sed exequitur mandatū super certo non suspenso, electione, vel acceptatione, & sic est forma ꝙ facit ī. de conc. præb. quia cunctis, & si dicas, licet sic certum in veritate, executor tñ, qui non habet plenitudinem ptātis, hēt hoc prius per sniam declarare. C. de sent. q̄ si. cer. quan. l. 3. Inst. de act. §. curare. rñdet, ꝙ executor non hēt necesse hanc cognitionem assumere, nisi velit. iuxta no. per Inn. de p̄s. c. si. nam & declaratio super veritate fundata hēbit effectum, si super surreptione, non. de re. iu. cū olim. Item obstat, quia dicēdo, si vacat, intelligitur de vacatione iuris & facti, de conc. præb. literas. & c. cum nostris. ad hoc ff. de act. emp. l. 1. & l. rō. 1. & 2. rñ. Sol. in eo ꝙ confertur vacans de iure & non de facto valet collatio, sed executio non tenebit nisi tenente vocato. ī. e. licet. & sic approbatur licitū, & improbatur illicitum. sup. e. dilectus. 1. Sed ob. huic solutioni dec. cum nostris. rñdet, ꝙ vt no. Inn. ibi est surreptio, sed non tanta, quæ reddat rescriptum nullum, quin per illud procedi possit sm formam iuris. 25. q. 2. præscriptione. & c. & si non cognitio. vbi aūt rescriptum non est nullum, vitiatur collatio, licet vitiari

3 possit executio. item non obstat, si dicatur, ꝙ † non potest agnosci hæreditas nisi sciatur defunctus is, cui succeditur. C. de cap. & postl. reuer. nec nos. ff. de acq. hær. qui hæreditatē adit. & l. hæres institutus. ergo sic in proposito. Sol. in hæreditaria successione hrs hēt cām a defuncto. ff. de reg. iur. hæreditas. absurdū ergo esset, quem esse solicitum de hæreditate illius, quē ignorat mortuum, ar. ff. de vul. & pup. sub. l. 2. §. interdum. sed in beneficijs nō est hæreditaria successio, quia non hr̄ ius ex facto defuncti, sed ex noua institutione. item aditio hæreditatis non recipit diem, vel conditionem, saltē istā si vacat, vel si mortuus est. ff. de reg. iu. actus. secus in collatione præbendæ, vt liquet ex præcedentibus & in contractu donationis. C. de don. quæ so. ma. l. 2. & per totum, nā licet ex donatione sine traditione rei non transferatur dñium. ff. de ac. re. do. l. traditio. C. de pac. l. traditionibus. præter q̄ in casu. C. de sacros. ec. l. vt inter diuinum. sup. de cōsu. ex literis. ex collatione tñ beneficij sine traditione ius acquiritur in re. ī. e. quodam, & de conc. præb. ca. si. vnde cum veritas facti narrati declaret hanc præbendam esse istius, declarari debet eā spectare ad impetrantē, sm Io. mo. Quicunq. alius ēt executor deputatus per Papam, nihil n. excepit, qui dicit quicunq. de ma. & ob. solitæ. sm Arc. [Ordinare] i. cōferre, sic sup. e. li. de consu. c. vlt. §. 1. sic sup. de ele. cum in cunctis. in fi. & c. bonæ. 2. in fi. & c. ne pro defectu. sm Ar. [Nequibit] & sic contra factū suū venire nō poterit, vnūque circa hoc hic dixit Io. mo. q̄ posui de cle. coniu. diuersis. super gl. ar. q. [Non liberet] non dixit non vacante, vacat. n. quo ad quid, nō tñ quo ad om. si. de transl. inter corporalia, vers. sed neque. ad idē C. cōia de leg. l. fi. cum ibi no. & aurb. res q̄. ff de le. 3. itē in legato. §. 1. sm Arc. qui primo alle. ꝙ vacare dicatur, cū adhuc non sit mutuus consensus, p quē carnale & spūale matrimoniū inducitur, nō per alterius consensū tm̄. sup. de ele. cū inter can. de spon. tua. sic hēditas dr̄ iacere. q̄ non est adita ab hærede, & dū deliberat hæres adeūdo, nil gerit pro hærede, nec actiones intentat. ff. de iure del. Arist. & l. ait prætor. & ex testamento nil petitur, nisi hæreditas adeatur. C. de fideicom. eam q̄, in contrariū. s. ꝙ non vacet. facit hæc litera. cū alteri conferri non possit. ad idē ff. de acq. hæ. quandiu. & hæres dum deliberat, non renunciat, imo ius deliberandi ad hæredes transmittit. C. de iure del. cū antiquiorib. ad idē,

ꝙ hic dr̄ in pri. 4. gl. vides ꝙ hæc litera dicit, quoddā medium, vt habeamus beneficiū vacans liberum, & vacans non liberū, & non vacans. hīc scias, ꝙ Io. mo. hic dicit, tale beneficiū affectū, ne deliberatio q̄ hēt absens an acceptare velit nec ne, auferatur eidē, nec præcipitandus est absens, si deliberare velit, vt sequr, ar. ff. de suc. edi. l. 1. §. sane. est. n. hoc casu factū pēdēs, sic ff. si cer. pe. l. proinde. ff. de manu. l. 3. ff. de mil. te. l. si miles Tit. & hoc casu subintelligitur, si volet. ff. de leg. 1. si ita legatum. §. illi. & optione semel facta non licet variare. ff. de opt. le. l. apud Auphid. & pp hoc posui hic exquisite tm̄ id, ꝙ post eū scripsi) sup. e. lib. de rescr. g̃ra. super gl. fi. (Non subsistet) tenet hic Ar. ꝙ si is, qui recipit sm curatū post talē collationē sui primi ꝙ vacabat alteri factā, nondum acceptā, impetret dispensationē super ipso primo tenendo nō valebat, & sit surreptitia tacito de tali collatione & non accepta, all. ꝙ no. inf. e. non p̄t. 1. rñ. item consensus sequens, vel ratihabitio vf a principio interuenisse. ī. de reg. iu. ratihabitione. cū concor. in contrariū alleg. quia per dispensationē prius fuit ius acquisitū dispensato, q̄ prouiso, & sic prouisus postmodū attentare non potuit, ad hæc ff. quis or. in bo. pos. l. fin. ff. de bo. pos. l. 3. §. acquirere. ff. de his qui not. inf. l. quid ergo. & vf casus ff. rem ra. hab. bonorum. & l. fin. ad idē quia

4 † si datur libertas seruo absenti, non prius erit liber, quā ad ipsius notitiā peruenerit. ff. de acq. pos. qui absenti. ff. si cer. pe. eum qui. & quod no. 5. q. 5. quanto. tene cū Arc. quia si non valet collatio, q̄ alias est fauorabilis, multo minus dispensatio pluralitatis, alias odiosa. ī. e. nō potest. itē si reseruatio dignitatis non infringit electionē iam factā, licet non attentatam. sup. e. lib. de ele. si cor pe. multo minus dispensatio collationem, & sic responsum sit ad primum, quia negatur ius acquisitum dispensato, & sic nil expedit, quominus ratū habere possit, & sic non ob. l. bonorum. & l. fi. l. qui absenti. distinguit. an dñs voluerit illū statim esse liberum, an cum literas receperit. item nō ob. quia sicut ille nō hēt libertatem, ita nec iste, dñium tamē affectum est, & sibi debitum, & per hoc concludit, qd ex quo dispensatio fuit surreptitia, & sic nulla in beneficialibus, vt no. sup. de rescr. ad audientiam. non conualescet, licet prouisus postea non attentet. sup. de elec. auditis. inf. de reg. iur. non firmatur, cum concor. ad hoc vide quæstionem quam ponam inf. de reg. iur. ignorantia. Notificata, dixit Arc. legitime, ita quod de hoc possit plena fides haberi, non per solum nuncium, vel literas. sup. de sen. excom.

5 sacro. in prin. alle. quod no. Vin. de ele. quod sicut. quod † citatio, sicut & quodlibet factum probanda est legitime, s. duobus testibus, vel per publicum instrumentum. ad idē de test. in integ. ex literis. C. de decu. l. vlt. lib. 12. C. de accu. l. singuli. & quod no. Host. de prob. quoniam. in contrarium alle. de test. cog. c. 1. respondet, quod ibi vocatur nūcius is, qui deputatur ad testes recipiendos, qui alibi vocatur executor, vel auditor. de off. del. super quæstionum. [Terminum] simile ff. de bo. auct. iud. pos. si seruus. plura similia de termino statuendo no. & dixi de probatio. licet etiam. super 1. gl. [Libere] idem verbum sup. e. de multa. & vide conc. ī. e. si beneficia. (antequam] quid si post terminum ille consentit, & episcopus alteri contulit, nec apparet quod præcesserit, puto quod cum lapso termino apparear episcopum contulisse, obtinebit secundo prouisus, nisi primus probet conuentionem, cuius onus sibi incumbit propter lapsum terminum. hæc probat hic litera, quæ sequitur, & ex tunc de ipso &c. habet ergo probare, quod ex tunc. i. post consensum fuerit facta collatio. hoc intendo, quod cum appareat, collatorem contulisse, & tempore quo potuit, qui dicit collationem non valuisse propter præuentionem, habet id probare. Item sicut propter libertatem excommunicandi, quam habet proprius iudex, si concurrat excommunicatio cum ipsa appellatione, est subdito necessarium probare, quod prius appellauerit, ita quod propter libertatem, quam habet post terminum

minum collator in conferendo, necesse est prouiso proba
re, ꝙ præuenerit.facit ĩ.de sen.exc.venerabilibus.in fi. &
quod ibi no.in gl.pe.& in cle.de rescr.literas.in glo.pone.
ad idem.ff.de do.inter vi.& vxo.l.cum hic status.§. si am
bo.& ff.de re.du.l.si iter virum.& l.qui duos.1. resp. & §.
si maritus.fateor tñ, ꝙ hæc argumenta sunt volubilia, nõ
valet,quod dr̃ fauendum,vt res potius valeat,q̃ pereat.ĩ.
de ver.sig.abbatem, cũ istud ita faciat pro secunda colla-
tione vt pro prima. & est simile ꝙ scripsi de spon. duo. c.
si.super t.gl.& tanto plus, quia de culpa primi constat p
lapsum termini, in quo eũ constat non acceptasse. simile
ꝙ dicam ĩ.e.tit.si a sede.in prin.(Ex tunc].i.post consen
sum tuum præstitum lapso iam termino.[De ipso].s.bene
ficio sic per te acceptato. Prima gl. summat & dicit quid
declaret,& quid erat dubium, & soluit qõnem. Quarta gl.
ponit tres opi.quę olim erant de materia.Gl.sed nũquid.
format,soluit duas qões.Gl.antep.obijcit & soluit.Glo.
pe.soluit qõnem.In 3.gl.ibi,si ego.vide ca. accedens. sup
fi. 1.gl.& ibi ratum.vide ĩ.de do.apostolicæ.super gl. ante
pen.Et ibi,qui absenti.vide de cle.exc.mi.apostolicę.Inn,
& super gl.2.In 4.gl.ibi,§.surdo.vide sup.de bap. maio-
res,ad fi.super gl.fi.ĩ.Et ibi,legata.sequitur,sub conditio
ne relicta non statim, sed cũ conditio extiterit, deberi inci
piunt,ideoque interim non potuere legari,alias delegari.
Et ibi Sticho.si vsufructuarius fundi ex testamento,per ꝙ
proprietas debebatur Titio, finito vsufructu ipsum fundũ
legauit nepotibus, qui possederunt illum tpe habili ad p̃-
scriptionem,tuti erunt,ex quo primum testamentũ igno-
6 rabant.In vlt.gl.ibi,mancipiorum.prætor † statuit termi-
num illi cui relicta est seruorum optio ĩ. quem eligat, &
tamen post diem re integra adhuc eligere potuit. In glo.
2.in fi.Idem Io.mo.& Arch.In gl.3.ibi,procurator gene-
ralis,vel consanguineus,nam per eum etiam ante accep-
tationem non acquiritur dominium, beneficium, vel ca-
nonicatus, qui consensu eligentium & electi acquiritur,
sup.de ele.cum inter canon.sup.de spon.cum locum.licet
talis pro tali eligere possit.ff.de proc. sed hæ. vnde dicit
Host.licet lex talem personam agere permittat,non tamẽ
facit illam procuratorem.ff.iud.sol.l.3.§.1.ff.de proc.non
solum.§.si de dote.In 4.gl.ibi commutabiliter.s. qa prius-
quam agnoscat,potest repudiare.quod autem dicit acqui
ri dominium,dic re vera adita hæreditate, ex fictione ve-
ro dr̃ acquisitum post mortem.ff.de fur.si iussu.§.vlt. & l.
a Titio.qui. mo.ser.amit.si partem.§.vlt.ff.de cond.inst.l.
si quis ita hæreditatem. Et ibi, quod hic dr̃ dictum ergo
fuit bonum,licet ratio non fuerit bona.si. sup. qui si. sint
le.per tuas.ff.de min.Pap.exuli.Et ibi,tertia opi.Arch. at
tribuit hanc Host.& verum est,ꝙ Host. ponit illam in de-
cr.accedens.tamen recedit ab illa adherendo Innoc. qui
simpliciter dixerat, collatorem non posse a proprio facto
recedere.In gl.pe.ibi,ꝙ verum est.Arch.contra.all.7.qu.
2.quam periculosum. de renuncia.ex transmissa. primum
ergo extinctum vlterius non reuiuiscet, fit etiam ratio se-
cundum eum, quia sicut per mutuum consensum inter
eum & ecclesiam contrahitur matrimonium spirituale.
sup.de ele.cum inter,ita per ipsius dissensum dissoluitur.
sup.de re.in.c.1.dicit autem, ꝙ decr. contraria non tãgit
hunc casum,si bene videatur, tene cum gl.verum est, ꝙ
ipse format casum de illo, qui non solum dissensit,sed ẽt
renunciauit collationi sibi factæ,quo casu procedere pos
set eius dictum.& in fi. ibi tamen glo. loquitur de electo,
hic loquitur de prouiso.

S V M M A R I V M.

1 *Inuasor, qui pacifice possidet, an possit clericum ad beneficium præ sentare.*

2 *Consuetudine an possit induci, quod quis sine confirmatione administret.*

3 *Litera in beneficijs demonstrat proprietatem.*

4 *Possessor malæfidei interdũ est melioris cõditionis, quã bonæfidei.*

C A P. XVIII.

Eum qui. Sunt duæ partes, quæ satis patent,
secunda ibi, insuper. prima diuid.s.
quia primo ponit dictum, cuius po-
stea duas rationes subdit.ibi,non enim. dicit Io. mon. ꝙ
primum dictum ponit peccatum in facto & in modo. se-
cundo in modo tantum.[Beneficium]in epõ ad epatum
transeunte non videretur hæc pœna locum habere, licet
priuari possit.& vide ꝙ dixi de transl.quanto.in gl.fi.(Si-
mili).s.animarum,non.n.requiritur, ꝙ oino sit similis. &
vide quod no.ĩ.e.non potest.§.1.in gl.2.[Decet) nec li-
cet,nec expedit,de his sup.de voto.magnæ.[Vel quod in
uasor.)hoc sumitur ff.de nox a.l.non solum.in fi.ibi, nam
& absurdum videtur &c.& ff.de pe.hær.si a dño.§ si præ-
do.ibi,sed non est dubium &c.cum ibi no.sm Arch.qui
1 quærit de † inuasore a qui pacifice possidet, an possit cle-
a ricum ad beneficium præsentare,arguit ꝙ sic.11. qu. 1.si
quisquam.& qui si.sint le.per venerabilem.Ar.contra 12.
q.2.alienationes.& c.precariæ.23.q.1. quid culpatur. 63.
d si per ordinationem.16.q.7.lane.23.q.4.ille.& qõ. 5.mi
les.de cons.d.1.hic ergo.vbi de hoc.& 1.q.1.hanc regulã.
dicũt quidam,ꝙ si talis ab ecclesia toleratur, id poterat,
alias non,ad hoc quod le. & no.62.d.c.1.in fi.& 1.qu.1.si
quis a pseudo,& quod no.de ele.nihil est.in vlt. gl. & 24.
q.1.in sum.& qđ no.Inn.de sen.ex. si vere. ad fi. Quærit ẽt
de intruso, an subditi teneãtur ei obedire,& an doctores
dignitates teneantur ei soluere,& distinguit, an agat suo
noie,an noic dignitatis,quod scripsi post Inn. & Host.de
rest.spol.in literis.[Potiori) ponit hic Arc. quod dixi post
Vin.& Gof.de solu.si quorundam. super ver. commissam
.s.quod illa pœna locum habet ẽt in eo, qui vi tenet eccle-
siam occupatam.& facit hoc pro solutione qõnis hic di-
sputatæ de rectore ecclesiæ,qui rem,quam bona fide pos-
sidebat ecclesia,vendidit,sed postea verus dominus,cum
res præscripta non esset, vendicauit illam a possessore, ꝙ
pœna dilapidantis & male alienantis habeat locum in il
lo,hæc decr.quia nondum emanauerat.alle.nõ fuisse dec.
nuper.de biga.cum concor.& quę no.in decr.plerunque.
de donat.inter vi.& vxo. in vlt. glo. & si vis te in materia
dilatare, vide quod dicam in regula, cum quis in ius.
ĩ.de reg.iu.in qõne.(Violenti) dicit Io.mo. quod violen-
tum est,cuius principiũ est ab extra, cuius progressus me-
rito diminuendo procedit. Sed in naturali motu est con-
tra,quia fortior est in fi.& ideo abstinendum est a violẽ-
tijs,naturalia prosequendo.Iuxta illud Boetij.Inserta est
hominibus veri bonique cupiditas.i.desiderium, licet ad
falsa sæpius error adducat.(Temeritate] dat intelligere,
qđ vbi violentia fieret iudicis auctoritate,non esset locus
huic pœnæ.vide quod satis scripsi de immu.ec.c.t. & de
arb.ex pat.in gl.& ideo.ver.quicquid. (Ecclesiastica] vi-
de quod post Inn.& Host.scripsi de differẽtia tpalium hæ
reditatũ ad beneficia,de prob.in præsentia.in gl.no. quo-
libet.ad fi.& quod scripsi sup.c.si tibi.super ver. non ac-
quiras.ad fi.(Eo ipso)quasi sine aliquo hois ministerio, &
sic est canon latæ sniæ, dicit tamen Arch. quod oportet
hoc per iudicis sniam declarari, qđ sic occupauerit.inf.
de hæred.cum sm.in fi.& remittit ad no. per se. de pœn.
fęlicis.[Beneficijs)no. quod æquiparat hæc tria, & iuste
sm Arc.quia nulli est licitũ ministrare in præbenda, an-
tequam sibi assignetur ab eo,qui assignare possit, vt no.
Inn.& Host.de concess.præbe. proposuit.in prin. ergo se-
cundum eum si aliter administrat, dicitur violentus, vt
dicam super gl.remit.etiam ad no.per Inn.& Compo. de
electio.nihil est. Quærit etiam de non installato, an sit
vocandus ad electionem, super quo vide quod scripsi
post Compost.de constitut.cum M. super glo. hic potest.
vbi etiam scripsi,quod hic ponit Arch. contra Compost.
2 Quærit demum † an consuetudine possit induci, ꝙ quis
sine confirmatione administret, de hoc scripsi post Cõp.
quod non potest.sup.de consue.cum venerabilis.super 1.

gl.& idem hic Arc.quia pernitiosa esset consuetudo, per
q̃ omitteretur inquisitio,q̃ præcedere debet confirmatio-
nē.de elec.qualiter,& c.cū nobis. per priuilegium fatet,
ꝙ id ꝑr cōperere, vt ibi scripsi.dicit ēt per hanc decr.ma-
nifeste approbari dictū illorū,qui tenent, ꝙ ēt confirma-
rus ante installationem,vel inductionē in possessionē, de
qua ʒ.de of. Arc, vt nostrū.sine pena administrare nō ꝑr,
3 dicit.n.† ꝙ b litera in beneficijs demonstrat proprietatē
b ʒ.e.quodam.& dicit corrigi sniam Inn.qui dixit, de cau-
sa pos.cū super.de ele. transmissam. vbi vide,ꝙ installatio
facit solū ad solennitatē,contra ꝙ ēt inducit inf.eo. licet.
in prin.& in fi.vbi de hoc.& ibi dicam.& ʒ.e.de ele. com-
missa.§.annus.alias installatio frustra esset a iure introdu
cta, quod non est sentiendū fm eū, sed salua ipsius pace,
ista non probantur per hūc §. qui punit solum violentiā,
vt dicam super gl.(Ipsis] violenter occupantibus [amit-
tant]si.in cle.de sequestra.c.vno.ad fi.& videas,ꝙ hęc pę
na iuris cōis sine ministerio hois,quia ʒ dixit eo ipso.Sed
Io.de De.l.1.q.38.formabat qōnem de clerico capellæ, q
litigans cū rectore,a quo petebat dimidiam fructuum ec
cl.post lit.cont.violenter assumpsit officium rectoris con
tra ipsius volūtatem, oblationes factas in principali festo
ecclesiæ occupando, q̃rebat,an per hoc deberet ab eccle-
sia remoueri,ad affirmatiuā all.inobedientiā contra pręla
tum dignā priuatione,ēt si solo verbo negasset illum prę-
latū.ʒ.de exc.præl.grauem, & quia sine iudice vsurpauit,
cadere dēt a iure suo.per iura hic allegata,nam furtum &
rapinā cōmisit.sup.de elect.dudum.in contrarium iste ha
bebat ius in re,licet ergo excessit in vsu, non tā rapuit ꝓ-
prie rem.36.q.1.§.1.ad fi.item cum in oblationib. habe-
ret partem.sup.de fi.presby.proposuit, non commisit fur
tum,vtendo saltem in parte iure suo, sicut nec iniuriam,
de ele.cū ecclesia.Soluendo dixit,eum de rigore remoue-
ri debere,al.de pę.d.1.principium.in fi.16.q.6.placuit.nā
debuit vsque ad litis finē obedire prælato.8.qu.4.nonne.
sup.vt li.pen.c.1.all.etiam ff.de aqua quo.& æsti.l.fi.pro
eo facit de exc.præl.illud.Prima gl.summat & dicit, quid
declaret.Secunda gl.arguit a contrario,secundo quęrit &
sol.Terna soluit dubium per contrarium literæ, sed cū di
stinctione.Quarta per hoc c. soluit tria dubia. Antep. gl.
tractat de triplici timore.In 5.gl.ibi, seruus. vide supr. de
coll.c.3.super fi.vl.gl.& ibi,§.antep.non succurritur stul-
tis,sed errantibus.& ibi,l.3.§.1,vide de do.inter vi.& vx.
c.vlt.in f.gl.In gl.antep.ibi,l.vna. vide in c. vt clericorū.
in 3.gl.In 5.gl.in fi.quærebat.n.de illo, qui propria aucto
ritate inuasit ē n curatum.arguebant, ꝙ ipso iure videatē
renonciasse primo.21.q.2.si quis iam.recitabant alios di-
cere contrariū.nisi auctoritatem superioris habuerit, qa
tunc q̃uis confirmatio,vel institutio sit nulla,ipso iure, vē
renunciasse primo, quia sufficit ad hoc, ꝙ auctoritatē vel
tuitionem prætoris habuit,ar.ff.quod cum fal.tu.l.1. §.fi.
sup.de transl,quanto,dicebat tā Host. ꝙ illa facit contra,
quia ibi,qui propria temeritate transiuit, priuatur vtraq.
dicit etiam absurdū esse puniri habentem iudicis auctori
tatem, & non habentem non puniri,& quia hoc sine ratio
ne est,nec opinandū est,nec tenendum.C.de lib.præ.l.r.
ad fi.73.d.corepi. sup.e.li.de ele.ex eo ꝙ.In gl.2. ibi biga-
mia,vel eius pęna.In gl.3.ibi,si beneficia.idem Arc.In gl.
eadem rōne.ibi,fructum,sic refert Io.mo.& Arc. vnde di
xit Inn.in dect.de multa.ꝙ cum interdictum erat regnū,
vt puto,Siciliæ,& omnibus capitulis prohibitum eligere,
multi tā eligebantur in epos,& confirmabantur per Me-
tropolitanos,& administrabant.arguebat autem, ꝙ elap
so tempore de consecrandis vacabant ipsorum priora be
neficia,per l.3.§.videamus.ff.de don.inter vit. & vxor.in
Auct.de test.& ea quæ pa.§.fi.ʒ.de exc.præl.tanta. sup.de
transl.quanto.Sed Arc.dicit illam gl. non fuisse in origi-
nali Ino. Et in fi.idem Arc.In glo. 16. ibi, meliorē.inter-
4 dum † malęfidei possessor est melioris conditionis,quam
bonæfidei, vt patet ex no.ff.de rei vend.in rem.§.fi. In gl.

no.ꝙ ibi,in violento.Arc.contra,qui dicit, violentiam in
telligi,nisi fiat apprehensio beneficij auctoritate execuro
ris, vel iudicis ad hoc potestatem habentis. ff. quod met.
ca.l.extat.ff.ad l.Iul.de vi pri.l.pe. Ad has ll.responde, vt
no.in l.extat.io prin.vlt.gl.ad hoc inducit,quia furtiuum
dr̄ non solum,quod fit occulte,sed etiam quod fit spreta
auctoritate illius qui eā dare dēt, vt patet de con.d.1.cer-
tum est.item concubitus illicitus licet palam fiat, dr̄ fur-
tiuus,28.d.de his.sic & vsurpatio dicitur furtiua.93.dist.
illud.dicit ergo merito puniendos furtiue beneficia occu
pantes, vt sequitur,& beneficium contra ibi collatum dr̄
furtiuum,64.d.extra.& ordo.sup.de eo qui fur.or.re.c. 2.
& in rubro.tene cū gl.quicquid hic dixerit sup.c.prox.in
pri.vt vbi dixi,no o.n. furem, vel iniustum apprehensorē,
sed solum violentum punit iste §. innitens rigori, de quo
sequitur in gl.alias frustra principium huius ca. posuisset
hic vt diuersa. & facit etiam §.iste ad ea, quæ scripsi post
Inn.de conc.pręb.cum nostris.super ver.irritum.& de im
mu.eccl.c.1.in magna gl.maxime ver. quid de canonico,
& ver.se.& vtrobiq. vide.& in fi.& vt ibi no. in re violen-
ter possessa non iuuaret lr̄a confirmationis.C.vnde vi. au-
ctoritatē,In gl.62.ibi,peccare &c. vide hos ver. de of. or.
irrefragabili.io vlt.gl.& in fi.de hoc de pę.d.2.sicut lera.

ADDITIONES.

a De inuasore.Adde hic,ꝙ præsentatio facta a nō patrono, qui est in
quasi posses.valet,ēt si verus patronus postea contradicat.Im.sing.
& Ang & Pe.de Sa.in l.Iul.in fi. ff. de rei vend. item præsentatus a
non patrono,qui est in possessione iuris patron.& in bonafide,præ-
fertur præsentato a vero patrono non possessore, si sit facta institu-
tio,& antequam constet de iure proprietatis,no.Ab. in c. consulta-
tionibus.de iure pa.ver.vlt.quæritur.

b Litera.An literæ habeantur loco tituli de beneficialibus.Bal.in c.1.
in pri.episcopum vel abbatem, in vsib.feu.no.hic etiam,quod lite.
apostolica est loco libelli in beneficijs obtinēdis.Bal.in add.in Spe.
de libel.conc.ver.litera.& de præben.ver.1.& Ioan.de Ligna.in cle.
sæpe.de rescrip.

SVMMARIVM.

1 *Imperator habet priuilegium, quod in qualibet ecclesia Alemanniæ potest facere vnum recipi.*

2 *Genus facilius patitur debilitationem, vel anihilationem, quam species.*

CAP. XIX.

Is cui. Primo determinat duos casus.secundus ibi,
si vero.secundo decretum apponit.ibi, pro
uisio.iterum prima diuiditur, quia primo
ponit dictum,a quo duos casus excipit ibi.nisi. & fm de-
terminat ibi,tunc.n.conceditur gratiose,quæ gratia non
1 expirat morte cōcedentis.inf.e.si cui.(Vni personæ)hēt †
imperator priuilegiū, ꝙ Gui.refert se sub bulla vidisse, ꝙ
in qualibet ecclesia Alemanniæ possit facere vnū recipi,
hoc no.in Spe.e.tit.ad fin.& facit qd̄ de Rege Apuliæ no.
16.q.7.in fi.summæ.& de Rege Angliæ loquitur,ꝙ no.10.
d.imperium.& vide ꝙ scripsi sup.e.li.& tit.c. 2. super gl.
nil dixit,tales autem non possent super pluralitate dispē-
sare.Idem i abbatib.vel capitulis, fm Gui.in Spe.de leg.
§.videndū. ver.quid si collatio. & facit ꝙ dixi de eo qui
fur.or.re.c.2.in fi.(Dimittat]sup.de renun.admonet (vni
cum]per vnicū.n. satisfactū est illi dictioni beneficiatus,
vt patet de rescr. postulasti.sed Hos.in hoc casu exclude-
bat ēt habentē vnicū sufficiens, vt no.in sum.de rescr.§. q̄
pñt obijci.ver.quid si dicatur. & de hoc Comp. de rescr.
capitulum.in gl.mag.ver.itē quæritur de hac c.(Benefi
cium]ēt si sit personatus fm Arc. cū hic excipiat sola cu-
rata.ad hoc de dec.ad audientiā.cum conc. & cum hic sit
gratia, vt patet ʒ.e.si cui, non est restringenda, nisi quantū
verba sonant, de ver.sig.olim non ob.de ele.dudū.ver.tan
dē.qui æquiparat illa quo ad pluralitatē, quæ est odiosa,
vel ꝙ ibi dicitur, est allegatio. Item in curatis maior cu-
ra est

ra eſt adhibenda.ſ.e.cum illis.in prin.(Tamẽ) in benefi cio quod obtines cui facienda eſt prouiſio.(Ad duo) vide, quod dixi ſup.e.quamuis,ſuper verſ.beneficijs(nõ ſub ſtat.)Idcir Io.mon.in additione,illum qui peccauit pro mẽdo contra hanc conſtitutionẽ, illo peccato purgato non poſſe iterum prouidere.ad hoc ſup.de ele.e.lib.ſi eõ promiſſarius.§.1.& c.q̃q̃.& e.tit.cum in cũctis.ad finem, ſecus ſi peccatum eſſet ſolum.in for.& ratio diuerſitatis habetur in præ.c.q̃q̃.& facit ff.de cond.& demon.l.hæc cõditio.& quod no.Inn.de re iu.c.1.Prima glo.dicit,qd approbet & reprobet.Secunda gl.ſoluit dubiũ.Tertia arguit a contrario & remittit.Quarta ponit motiuum opi. contrariæ.Gl.ſi certo,ponit differentiã inter has duas formas,In gl.1.in fi.ad hoc literã.J.ibi, vel vbi in conceſſio ne huius ſit expreſſum.& idẽ Hoſt.in præal.decr. vlt.e.ti. In gl.4.ibi ſecus.idẽ Arc.dummodo)in collatione faciat mentionẽ de primo.ſup.e.lib.de offi.le.collatio.Et ibi.po ſtulaſti.& c.cum adeo.ſup.e.cum teneamur.& c.dilectus. ff.de ven.inſpi.l.1.in fi.In gl.contrariũ.in fi.dicit Io.mo.

2 q̃ † genus facilius patitur debilitationẽ,vel anihilationẽ, q̃ ſpecies.quia genera ſunt intelligenda ciuiliter.ff.de ſer ui.ſi cui.ad exhiben.l.pe.vnde verbum perſonæ idoneæ, debet intelligi ſm iùs commune,de quo ſup.in glo.ſi er go.ibi ſi motu.Io.mo.& Arc.allegant de ele.dudum.2.& quod ibi not.in gl.no.q̃ tempus,Et in fi.quia nulla poteſt notari ſurreptio in prouiſo.Dicit Io.mo. per hoc reſcri ptũ nil habetur actualiter,ſed potentialiter.& ideo ſatis habilis perſona,quando potentia explicatur ad actum.

SVMMARIVM.

1 *Certum dicitur,quod dubitatione caret.*

2 *Difficulter id quod fit,fit tamen.*

C A P. XX.

SI beneficia. Decretalis iſta ſuccurrit ignorãtiæ.& primo primi gradus.ſecũdo ſecundi & vlteriorum, ibi eũ dem,& pars prima facit tria.primo ponit caſum.ſecundo rõnem prouiſionis,ibi,ne talis.tertio prouidet parẽti ibi. ſtatuimus,reſidenti non.ibi alioquin(reſeruatur)vt dicit Io.mo.& Arc.hoc maxime ſolet contingere in beneficijs, quæ habent promoti per ſedem Apoſtolicã præſentim in

1 abſentia(certiores)ſ.certi.illud vero † dr̃ certũ, quod du bitatione caret.1.q.1.de cætero.11.q.1.certum ſm Arc. qui ponit exẽplũ in eo,qui vidit literas collationis,vel rẽ ſeruationis.(cum de certo.)ad hoc ſup.de ap.ſi duobus. & quod no.Compo.de reſcrip.c.1.in magna gl.§. vnum caſum.(difficultate.)facit C.de ince.nup.qui cõtra.in fi. quæ loquitur de his,qui ignorãter contraxerunt inceſtas nuptias,qui tunc excuſantur,ſi cognito impedimento ſi ne procraſtinatione diuerterint,& vt dicũt Io.mo.& Arc. hic,patet illum habere iuris beneficiũ,qui contra illud nõ cõmittit,ad hoc ff.ſo.ma.ſi ab hoſtibus.ff.de minori.auxi lium.17.q.4.frater.ver.nec enim.J.de hær.vt cõmiſſi.in fi.(quacũque)cũ ſic generaliter loquatur,oẽm difficulta tẽ excludit.ad hoc de pę.diſt.1.nemo poteſt.& diſt.3.ad huc.& quod legitur & no.de coniug.ſeru.c.1.in fi.quan

2 doque † tamẽ fit,quod difficulter fit.ſup.de do. & contu. veritatis.ver.tandẽ.inf de cog.ſpi.c.1.dicit autem Arc.be neficium decr.locũ hẽe,qñ totaliter deſtitit ab omni all. iuris vel facti.C.de aboli.l.vlt.q̃ eſt 2.q.3.deſtitiſſe.(Omnino.)i.totaliter.ſic ſup.de offi.dele.ex parte.1.& J.de ſepul.c.1.Arc.(Dimiſerint.)i.a ſe eiecerint,ita q̃ de illis vl terius non loquantur ſm Arc.nimis rigoroſe loquitur(li bere.)idẽ verbum 11.q.3.nolire.2.ſup.c.de multa. & ſup. eo.ſi tibi.& de hoc vide concor.J.eo.licet.ſuper ver.de iure,& per hanc literam & illã non puto,q̃ ſibi referri poſ ſit quæſtio ſup beneficio,q̃ iniuſto titulo illud tenuerint, Non obſtat regula,dolo facit,quæ in poſſeſſorijs recupe randæ locũ non habet,vt ibi no.ex quo autem poſſeſſio nẽ recuperauit,locus erit actioni contra ipſum, & ibi de hoc,in regula,qui ad agendũ.in fi.J.de reg.iu.ad prædi cta facit,qđ dicã in gl.ſequenti.(Reuertantur.)concor. ſm Io.mon.ff.de hæred.inſt.l.ſi.vbi ſecunda voluntas cir cunueniti,qui putabat hęredẽ ſcriptum mortuũ,non præ iudicat primæ,& dicit Ar.reuertantur etiam auctoritate ꝓpria.& hoc bñficio huius conſtitutionis, quod probat litera.ſup.præiudicialis exiſtat,& ſic fictione, vel benefi cio iuris non videantur diuertiſſe,vel illa beneficia dimi ſiſſe,ad hoc de pę.di.3.diuortium.caueat tamen a pœna decr.eũ qui.ſup.eo.ri.& ideo cautũ eſt,iudicẽ requiri,ma xime ſi diceretur ſibi primũ fuiſſe debitũ, vel eum fuiſſe nimis credulum.(Facultas)facit C.de inoffi.teſt.ſi qs in ſuo.in prin.(obſeruãdum.)vt dãnum,quod ab vna ra dice prouenit,omnino purgetur.C.de duo.reis.l.ſi.C.de nup.l.liberã.Io.mo.Prima gl.decr. ſummat & commen dat,& gl.reliquæ texuales ſunt.In 1.in ſi.cui concor.†.di. conſuetudo.ſup.e.cũ teneamur.& c.dilectus.ff.de ven.in ſpi.l.1.in ſi.In gl.2.in ſi.idem Arc.In gl.3.ibi , vbi probe tur.idẽ Io.mo.& Arc.In gl.vel iure,in ſi.idẽ Arc.In glo.& ſic.in ſi.hoc placet Arc In gl.pe.per tuas.2.Arc.remit.de cle.ex.mi.illud.verſi.licet a uẽ.Et in ſi.in gl.vt concubinam manifeſta veritate comperimus.ad idem.2.q.1.Deus,ver. mala vero.30.q.vlt.nullum,alibi dicitur clara probatio ne,vel competentribus iudicijs.inf.de re.non ſolũ.in mani feſtis.inf.de hr.accuſatus.§ licet,ſecundũ Arc. datur tñ dimittenti conſiliũ,vt ſibi taliter prouideat,q̃ clare oſtẽ dere poſſit beneficium dimiſſum ad alium pertinuiſſe per inſtrumenta publica vel inſinuata,vel alio modo.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatio inſufficiens & ſi non tribuat ius retinendi beneficium, tamen præſtat forſitan obſtaculum ordinario conferendi ſecun dum beneficium.*

2 *Modus adiectus ſi non ſeruetur,tranſgreſſio dicitur.*

3 *Indulgentia contra ius conceſſa ſtrictiſſime interpretanda eſt.*

4 *Verbum præteriti temporis non refe tur ad futurum in legatis.*

5 *Diſpenſatio facta ſuper expreſſo non extenditur ad alia.*

6 *Priuilegium perſonale durat cum perſona.*

7 *Ademptio legati non confirmat legatum inutile.*

8 *Similitudo eſt rerum ſingularium,vel differentium comparatio.*

C A P XXI.

Non poteſt. Diuiſio patet,quia tria ſunt per §.diuiſa,tertium autẽ ſui ratio nẽ ſubdit,ibi hic.n.(conceſſa)a quocũque qui id poſſit,cũ non diſtinguat,vel exprimat, vt J.proxi.reſpon.& ratio ſit eadẽ(Prodeſſe)ẽt quo ad expreſſa(Modicum)de quo non videbatur curandũ, & in hoc inſtar Arc.ponẽs,quod dixi de reſcr.ſi proponente. ſuper.2.gl.pro textu facit,qa ſufficit modicum peculiũ, ff.de ædi.edic.ſi quid.in ſi.& modicum relictum.ff.de bo. lib.& ſi ex modica(Beneficium)quid ſi tacuit præſtimo uiam,dixi poſt Hoſt.ſup.de reſcr.poſtulaſti. & quomodo ẽt ſi quod ex illis eſt curatum,exprimi debet in diſpenſa tione,vide in cle.e.ti.c.1.& quod ibi no.in 5.gl.ſubticuit. i.non expreſſit(Canonice)quomodo Guil.reſtringit hoc verbum exponẽdo.i.per eum,qui cõferre poterat,vide in Spec.t.1.§.videndum reſtat,verſi.ſed nunquid nocet.Itẽ vt ſcripſi poſt Inn.de elec.dudum.2.in ſi.ſuper ver.canonice.ipſe tenet & Compo.& idem Guil.in § alle.in prima gl.ad ſi.ver.quid ſi diſpenſetur,q̃ ille cum quo diſpenſatum eſt,ſi conſequitur non canonice.licet peccet,& cõtra ipſum procedi poſſit pro eo,q̃ male tenet,nõ tñ pro eo q̃ plures tenet,ibi vide,& ibi ſubdunt † q̃ inſufficiens diſpẽ 1 ſatio & ſi ius non tribuat retinendi beneficium,tamẽ for ſan ſm Hoſt.Guil.dicit ſine forſan,præſtat obſtaculũ or dinario conferẽdi ſecundũ beneficium,dum tamen in di ſpenſatione dicatur,q̃ poſſit primum cum ſecũdo retine re.Non ob.conſtitutione concilij generalis.& ſic licet nõ in vtroque operetur,tamẽ quo ad ſcdm, vt illo ſine papæ licentia non priuetur,de con.vti.vel inuti.c.1.& 2.quo tñ al's priuaretur,ſi vtrunque retinere contenderet,per de cre.de multa.primum autem beneficium,cum quo ad il lum

lum parum. vel nil valeat dispensatio, conferri poterit, secundũ eos per decre. de multa (Præcipere) respicit futura, per quod vꝫ, ꝙ ille cui cõmissum esset sub tali forma verborum, quod dispensare posset, si dispensaret cum iã habente beneficium curatum, non valeret dispensatio. ad quod facit litera post dictum indultum, quę sequitur. sed Io. mo. hic in additione contra alle. sup. rescr. mandatum. item. dispensatio est de recipiendo & retinendo si alias canonice &c. scđm cũ s. ꝙ dicit de retinendo elatũ est, ꝙ non ob. itẽ nec quod dicit de recipiendo, tunc enim prius diceretur recepisse duo, cum recipit secundũ, in receptione enim primi nõ versabatur dispensantis intentio, nec dispensationis effectus, sed solum ius cõe. Item clausula, si canonice conferãtur, non impletur per impletionẽ vnius de copularis, nisi aliud impleatur. C. ad fil. l. vlt. ff. de re. du. si is qui. §. vtrum. item dispensare cũ habente vnũ, minorẽ ambitionẽ parat, quã dispensare cũ nullũ habente, ambit. n. primus ad vnũ tãtũ acquirendum, secundus ad duo, & sic ex pñsumpta intẽtione concedẽtis gratiã magis primũ q̃ scđm vꝫ esse pmissum. 13. dist. nerui. sup. de trãsla. licet. ff. de re. iur. quot. nihil. de condi. & demon. si iã facta. C. de instit. & sub. sub cõdi. fac. l. si quis. & facit quod statim subdam. Arc. n. ponit hic talẽ quõnẽ facti, cõcessit papa cuidã epõ, vt cũ tribus clericis suæ diocesis habentibus bñficia cũ cura possit dispensare super aliis curatis tenendis, si canonice cõferantur, q epũs dispensauit cũ clerico suæ dioc. nullũ curatũ habente, vt duo bñficia curata, si sibi canonice conferãtur, possit licite retinere, ita ꝙ illis adeptis residcat in altero, & in reliquo p vicariũ deseruiat, iste clericus assecutus est duo curata, & demum electus in epm, opponitur sibi, ꝙ ineligibilis est, per decr. dudũ. scđo, de elec. Quærit, an dispẽsatio ipm excuset, & vꝫ ꝙ nõ, qa cõcessum fuit epõ dispensare cũ habẽte curatũ, sed ipse dispẽsauit cũ nõ habente, & sic excessit formã & fines indulgentiæ, & sic nõ valet, quod est actũ, q. n. aliud facit, q̃ ptor decreuerit, nil fecisse vꝫ. ff. de re. eorũ q sub lege. si pupillorũ. §. si ptor. Et † si modus [a] adiectus nõ
a seruetur, trãsgressio di. ff. de serui. l. seruitutes. §. modũ. ff. de aqua quo. & æsti. l. 1. §. istud. & §. itẽ quæritur. itẽ † indul
3
b gẽtia [b] cõtra ius cõcessa strictissime interpretanda est. C. de sen. pas. & re. l. 1. cũ quinq. sequentibus. ꝫ e. is cui. 1. respon. in si. & §. 1. itẽ a significatione verbi clare positi nõ est recedendũ. sup. de trãsla. c. si. ff. de exercito. l. 1. §. si is q
4 & hoc tenet Arc. alle. et c. cui de nõ. in si. Itẽ qa † verbum pteriti temporis nõ refertur ad futurũ in legatis & similibus. ff. de le. 3. vxori. §. 1. ff. de li. le. Aurelius. §. Titius, nec psens. ff. de au. & ar. le. l. si ita. & l. Plautius. ar. sup. e. li. de rescr. susceptũ. nec ob. C. quæ res pig. ob. pos. l. vlt. & ff. de testa. tu. l. si qs filial us. nã hic odiũ, ibi fauor & filiatio. Primo dicit Arc. hoc efficaciter probari, quod dixi post eũ ꝫ. eo. li. de fi. pres. c. 1. super vlt. gl. s. ꝙ illegitimus, cũ quo dispẽsatũ erat sup beneficio obtinẽdo, si dimisso primo recipit scđm, illud retinere nõ poterit. & dicit Bonifaciũ sic pronũciasse. & vide qđ ibi dixi in si. super ver. vnicũ. vbi scđm vnã lecturã videtur expssum, ad idẽ concordantiæ, quas alle. hic gl. & quas addã ad gl. ad quas eũ ibi respondebitur, durũ valde videtur hoc & nimis late officit hæc opi. secundũ q̃ idẽ erit in quocũque alio inhabili propter crimẽ, vel defectũ corporis viriũ, vel quamuis irregularitatẽ, ex culpa, vel sine, cũ quo sit circa habendum beneficium dispensatũ & loquor de beneficio non expsso, quia
5 certum est, ꝙ dispensatio [c] facta super expresso non extẽ
c deretur ad alia, & secundum id pcedit quod habetur 37. q. 2. si autẽ. & qđ ibi no. in vlt. gl. s. ꝙ licet sit dispensatum in vno matrimonio, nõ propterea in sequẽ. ad idẽ 37. q. 2. c. vl. dispensatio ergo. q̃ habilitat inhabilẽ ad bñficium personã respicit, & per eã dimisso primo bñficio, fateri eũ oportet adhuc habilẽ. quid ergo impediet hũc habilem bñficiũ cõsequi. bñ facit, quod post Inno. dixi de transla. c. si. super ver. examinari. dispensatio vero pluralitatis respicit numerũ, & qa multũ est odiosa. sup. e. qa intẽtũ. de ele. nõ resi. qa nonnulli, & potissime in curatis, de quibus hæc loqtur. sup. de elec. dudũ. 2. nõ mirũ, si numerus duorũ bñficiorũ de primis duobus intelligitur, vt hic, ex cã ergo pdicta restringãtur ad duo. primo sicut ex cã nomẽ hæredis restringitur ad primum. ff. de ver. sig. l. sciendum. C. de vsufru. l. antiquitas. cum regl. sic cõtrarium, ad vlteriores extẽdatur. ff. de verb. sig. hæredis. C. de leg. in annalibus. C. de hær. inst. l. si. quicqd dicãt, vide in suffr. de fil. psb. ex transmissa. bñ facit ad hãc partẽ. 31. q. 1. ꝙ si dormierit. in prin. cum cõcor. itẽ, quod non hẽt determinationẽ tẽporis, tẽpore nõ arctatur. ff. de bon. aut. iu. pos. l. in venditione. §. de tẽpore. de exc. tu. l. iurisperitos. circa pri. de li. & post. l. Gallus. §. videndũ. ver. nihil. n. addit, quod significaret tẽpus &c. ad idẽ. ff. de pecu. le. ei quoque. & de fun instr. l. pen. vñ si instituo posthumũ, nõ restringitur hoc ad natũ ex prima cõiuge. ff. de lib. & posth. placet. & si fideiussi pro debitore promittente quantas pecunias acciperet et p secundo mutuo & vlterioribus teneor. ff. de fideiusso. l. ita stipulatus a Seio. ad hãc prẽ faciunt iura, q̃ dicũt, rẽ q̃ succedit in locũ alterius, censeri primã, de voto. magnę. versi. cũ igitur. vt li. pen. eccl̃a. 1. vbi cõcor. in gl. 2. &. ff. de do. inter. & vi. ux. si donatæ. §. 1. ad idem ff. de mino. l. minor aũt. in si. Itẽ qđ dices, si primũ beneficiũ dispẽsati pereat alluuione, casmate, vel alio modo, nonne summa esset impietas, ꝙ nõ possit habere scđm. si litera dispensationis natalium diceret, ꝙ posset ad ordines & beneficia pmoueri, tunc pter plurale cessaret hoc dubiũ. nec ob. decr. prima. de fil. psby. q̃ ponit beneficiũ in singulari. & ibi Io. mo. in additionib. tenet. quod pdixi. s. ꝙ successiue
6 talis possit habere plura beneficia, all. ꝙ † priuilegiũ psonale durat cũ persona. ꝫ. de re. iu. priuilegiũ. & remissio semel facta tolli nõ debet. 23. q. 2. si is q. & c. le. nec spes melioris cõditionis debet adimi. C. de nup. ĩperialis. in prin. itẽ amoto impedimento quoad vnũ, & quo ad aliud. ff. de inoff. te. posthumus. §. si qs ex his. ad hãc decr. & de cle. si clericus. e. ti. respõdet, ꝙ lr̃a dispẽsationis non dat benefi. sed habilitat inhabilẽ, & in hoc est latior, q̃ litera bñficialis, q̃ et in genere cõcessa restringitur ad vnũ. de of. dele. ex parte. 1. item hic pluralitas odiosa, vt sup. dixi, ipse Io. mo. in antiqua sua gl. videbatur tenere contrariũ, inquãtũ dixerat, ꝙ in primo bñficio i fa consecuta erat suũ esse ctũ, sed in additione declarasse non sic sentire, & hãc libẽter vidi, vt pdixi, contraria soluũt ꝫ. super gl. & contra id qđ in prin. & præ. decr. prim. dico, ꝙ Io. mo. si Bonifa. pnũciasset cõtrariũ, id melius q̃ Arc. scire debuisset. qa cardinalis & longo prius tpe curialis (Post dictum) bñ dicit, qa ad prius cõcessa nõ extendebatur gratia, vt sup. patet ibi, possit recipere. & facit, qđ dixi si p ver. canonice [Cũ vero) reprobat quod no. Gui. in Spe. de legato. §. videndũ. ver. qđ si papa (Aliud expressum) vt vꝫ. de quo scripsi ꝫ. de rescr. in nostra. in si & vide in cle. de offi. ord. c. 2. in 5. gl. [Noscatis) non subdit, sup quo retinẽdo vna cũ pdicto &c. quia tũc nullũ dubiũ (Prouideri) idẽ & fortius si nõ prouider. sed puideri mandat [Quod] primũ quod habebas. [Cũ fo) de quo puidit (Dispensatũ) cũ papa id nõ intendat, nec de hoc agebatur, & tales impetrationes nõ laxanẽ, sed restringũtur. sup. e. q̃uis. & c. cũ in illis, alle. Arc. ff. de his qui no. in fa. Lucius. ff. de iure codi. l. 1. & ꝫ. de ord. cog. cũ dilectus. & dicit ipse Arc. ꝙ hic vꝫ expedita qõ de habẽte duas ecclesias cũ cura, cũ quo dispẽsatẽ per papã, ꝙ liceat sibi habere tertiã, si ei, canonice cõferatur. nõ obstat ꝙ habet illas duas, non. n. illa duo, q̃ iniuste detinebat, in dispensatione reperita videntẽ, ad hoc ff. de le. 1. si seruus legatus. §. si ita. & §. si ei. ff. de ver. si. l. hoc verbũ. refert, ꝙ aliqui cõtra. nã hoc solo ꝙ fuerint illa bñficia nominata, vꝫ sup illis dispẽsatũ. ff. de le. 1. si qñ. & ipse dicit hoc certũ ꝙ si papa i dispẽsat. dixit, ꝙ posset cũ obtẽtis retinere tertiũ, sup oib. dispensatũ vꝫ. ff. de le. 3. si sic. & l. pr̃ filiũ. §. vlt. & l. Lucius. §. vlt. ff. de au. & ar. le. l. vlti. §. vxori. de condi. & demon.

& demō.l.auia.si cer.pe.l.lecta. Ex verbis ergo oportet ta
lia iudicari.s.de priuil.porro.ff.de le.1.illud.& l.ab oīb.in
fi. Solū ostēdit,q nullū aliū effectum habet prædicta clau
sula,q intelligas de sic limitata, vt sup.dixi. Quod facta,
vel fienda,quæ sunt diuersa.sup.e.lib.de offi. dele.si sup.
(Iudicari.)hoc operatur expressio,& facta est in salutatio
ne,vt not.in Spe.ti.2.§.videndū.ver.quid si Papa, ita di-
cit. Prima gl.dicit,quod declaret. Secūda gl.fortificat tex.
& circa duo remittit. Quarta gl.quærit,arguit pro,& sol
uit contrarium. Antepen.gl.de duobus quærit & soluit.
In gl.4.ibi.l.3.idem iuris in posthumo,quod in filio, nec
diuersitatis ratio reddi posset. Et ibi.l.r.vi.de transac.c.si.
super vlt.gl. In gl.antepen.ibi,muto,vide in regula actus,
in r.gl. Et ibi comins.epistolas, sequitur in rubrica, pro-
grāmata,subscriptiones auctoritatē rei iud.non habere.
In gl.pe.ibi si qs.ro.vide de testa.licet.3.super gl.2.& ibi,
hæc cōditio,cū nupserit,talis est, vt semel impleri debeat.
Et ibi.§.t.hoc sermone,cum nupta erit,primæ nuptiæ si-
gnificantur. Et ibi, eū qui cal. si stipulor Cal's, intelligit
7 de proxi. In vlt.gl.ibi, legata inutiliter. ademptio † legati
non cōfirmat legatū inutile,ht.n.vt nō debeatur,nō vt de
beatur. In gl.1.ibi postulasti.& de excep.cū ecclesiasticæ.
vt ibi scripsi super gl.vnic. In gl.pone habens.ibi simili-
tudo.dicit Boetius super topica Tulij.lib.3.vbi de simili-
8 tudine,q † similitudo est rerum singularium, vel differen
tium comparatio.vnde in illa non requirit, q res tota sit
toti rei similis,sed in eo ad quod confertur.de confir.vti.
vel inuti.cū dilectæ.& vide quod ibi dixi, q si.sint le. per
venerabilē.post prin.& ver.verum.ff.de admi.tu.si pupil
lus alterū.§ si.ad tre.l.recusare.§.vlt. facit quod dixi de
iud.causam.q.2.de translation.c.s.super gl.ar.quod. In
gl.concoc. In fi.& vide quod ibi scripsi super ver. de no-
uo. In gl.quarto.ibi,non seruauerit,vide duo similia, quæ
scripsi.s.de elec.licet canon.in fi. Et ibi.c.vlt. vide quod
no.in ele.de of.dele, c.vno. Et ibi,conditionis.facit s. eo.
li.de offi.or.ordinarij.ver.puideat.arg.cōtra.sup.de trās-
la.c.ibi,dū tñ nihil &c.sed illa determinatio erit de præ-
terito,vel præcedere debebat actū fiendū,& vide cōcord.
de hoc de vsupsl.ex tuarum.super ver.dummodo. In gl.
antepen.ibi,eū qui calendis.ad idē alle.ff.de iure do.l.do
tis promissio,de pac.dota.inter socerū.§.vlt.qui & a qui.
ma.l.matrimonij.de leg.2.cū pater.§.pater certam.ff.de
verb.sig.l.sciendū.de bo.aut.indi.pol.l.vlt.sed ad ll.istas
sic responderi pōt,in §.si quis 10.cui cōcor.ff.vt le. no. ca.
l.1.§.si cui.si legata sunt Titio.10.ita q iterent. si illa per
dct,prima & vnica iteratio sufficit, quia sine enormi dā-
no hæredis aliud dici nō posset,nā alias teneretur in infi-
nitū,sed in casu,de quo dixi in textu,cessat tale pīudiciū,
duæ leges sequē.q volūt,coditionē nuptiarū de primis in
telligi, nō dicūt habilitatē ad nuptias factam de inhabili
ad primas restringi,sed legatū,si nupserit,primis nuptijs
deberi,hic nulli præiudicatur,hic testatoris mēs seruatur,
& eodem modo responde tu ad l.dotis promissio, & tres
sequētes,Inn.§.pater certam. contrarium facit pro, dicit q
nō esset verisimile,q pr̄ voluerit filiā post primas nuptias
indotatā remanere, lex sciendū ēt facit pro,inquantum
vult nomen hæredis per multas successiones accipi, exce
ptis paucis speciebus.idē dico de l.ult.ff. de bo. aut. iudi.
pos.quia ibi ex causa descriptio permittitur plusq̄ semel.
in l.eum q calendas.promissio alias posset esse inutilis. Itē
quid dicis de inhabili ad testandum,quem princeps resti
tueret vt C. de inoffi.te.si qū.nunqd primum testamen-
tum postea p eum immutare non poterit. In gl. pen. quæ
fuit additio.in fi.quæ no. Arc.ibi vide gl.si intelligas.

ADDITIONES.

a Modus adiectus. Nota hic,quòd sententia est nulla,causa modi o-
missi,vt habetur in Spe.de sen.§.8.versi.itē est nulla. Quis autem sit
modus,& per quas dictiones importetur, vide Bart. in l.quibus.§.
Termilius,de condi.& demo.& in l.muto.§.1.ff.de tute.

b Indulgētia. Adde,qđ refert Inn.& Host.i c.licet de trā sac.& Bal.in
mag.versi.indulgētia.& in l.humanitatis.10.q.C.de īpu.& ali. sub.

c Dispēsatio.dispēsatio circa vnum defectum non extenditur ad aliū,
l.cum propter,de lega.præstan.per Bar.gl.10.d.i.nos consuetudinē.

SVMMARIVM.

1 *Nostra omnia facimus,quibus auctoritatem impartimur.*
2 *Decretum legati an liget ignorantes.*
3 *Confirmatio non dat ius nouum sed primum corroborat.*

CAP XXII.

Si apostolicæ. Primo ponit factū cōtingena-
gratiā legati, & approbatio-
nem papalē.scđo ibi,certū est
soluit dubium insurgens ex facto rōnem interferēs & du-
biū fortificans.tatio ibi,cū ipsa fortificatio ibi, etiā si re-
seruet.& vide omnino,quod dixi sup.eo.si eū.sup ver.ob-
temperatū.[Certis) vide qđ no.sup.e.li.de rescr.tibi qui.
in gl.(Plena)quasi ad hoc nō sufficeret cursoria,vel semi
plena.& est plena,si exprimit reseruationem decretorū,
& executorum dationes,de quibus præmisit[Et eisdem]
per copulam vr,q nō sufficeret confirmatio sine datione
executorū,sed rō diffinitionis,q̄ sequit innuēs,q post im
partitā auctoritatē,puisio cēsetur papalis. facit cōtra. Sed
respōderi pōt,q loqt de auctoritate,de qua præmisit,q̄ fa
cta fuit cū executorū datione.satis vr.q ex quo Papa cō-
firmat reseruationē & decretū legati,ēt sine datione exe
cutoris affecta sit præben.facit sup.c.proxi.& sup.e.li. de
rescrip.tibi qui.j.de concel.prēb.si soli.& qđ dixi sup.de
cōcess.pben.cōstitutus.supec t.gl.& qđ no.& dixi sup.eo.
1 lib.de ele.si eo t pe.super gl.puta.[Nostra]qa † oīs nrā fa
cimus, quibus auctoritatem impartimur. C.de vete.iure
enucl.l.1.§.seruū.ver.oīs.sic & tutor testō datus & a iudi-
ce cōfirmatus datiuus nō est testamentarius, licet datū in
patris testō sine inquisitione & satisdatione iudex habeat
confirmare. C.de cōfir.vti.l.s.ff.e.l.2.in aut. defenso.ci.§.
interim.fm Arc.(Postea]secus si medio tēpore, vt in ult.
gl. Prima gl.dicit casum similē, & ponit dissimilitudinē.
Quarta gl.ponit dictū,qđ postea moderatur. Glo.non in
forma.esponit,quærit & sol.Pe.gl.rñ.p qōnem & solutio
nē. In gl.pe.ibi,lege obuenit.uide de transac.ueniēs. sup
gl.antepe. In gl.no.ibi modernorū.quā tenet Hos.in sum.
de offi.le.§.quid pertinet.uer.irritat.& uide in Spe. ti.2.
§.nunc ostendendum.uer.37.pro textu facit,quia & delega
tus decretum apponit.j.de cōcess.præb.si soli.circa fi. Sed
2 dubitat,an † decretū legati liget ignorantes. Arc. hic te-
net opi. Cōpo.no.de rescr.c.ad si.uer.itē quæritur,cuius-
modi.s.q decretū eius interpositum sup uacaturo bene-
ficio,uel uacante ordinarii ignorantis nō impedit pote-
statem eius,ratio quia alius a Papa ēt legatus non potest
sup.uel contra ius facere.sup.de fil.presby.c.pen.& ult.&
sup.eo.dilectus.1.sed tale est hic.s.q probabiliter ignorās
decreto ligetur.ff.de dec.ab ordi.fa.l.ultima.sup.e.lib.de
consti.c.2.ff.loca.si ignorās.ergo legatus id non poterit.
fa.cle.de elec.c.1.facit qđ no.82.dist.proposuisti. ad fi.
32.q.8.de laicis. Sed ob.quia legatus suæ collationi reser
uare pōt,inhibere & decernere,ut hic.sup.e.li.de offi.leg.
præsenti.sup.de iure pa.cū dilectus,&,ut ibi patet,colla-
tio postea p ordinarium facta non tenet, quasi suspensa
sit in eo ptās.facit de consue.eum dilectus.de elec.cum in-
ter R.& hoc placet Inn.& Hos.in pdi.decr.cum dilectus.
de iurepa.& Hos.in sum.de prēb.§.& qūo.ad fi.uer.quid
si legatus.ad hanc partē facit inf.de conces.præben.quia
cum is.§ adiiciebatur.in prin.& §.ex parte. Arc.hic respō
det,quod loquitur in decreto Papæ,quod bene ligat igno-
rātes,sup.eo.dudum.5.& quidem.& j.e.pen.subdit,quos
dā dicere idem in eius delegato.sup.eo.lib.de rescrip.ti-
bi qui.§.idem.j.de concess.præb.quia cunctis.§.ex parte.
& c.si soli.respondet,q illa iura potius probant contra-
rium,vt patet in præ.§.ex parte. uel postq̄. & qđ dictum
est s.ptātem ordinarii suspensam, uel ligatam, procedat
post notificationē,ut patet in præ.decre. eum dilectus.in
prin.hodie legati de latere in suis literis reseruationum,
ita ponunt illa uerba scienter uel ignoranter, sicut Papa.
In

In gl.non in forma.ibi,& dubitans, hanc dubitationē reprehendit Arc.dicens, ꝙ ſi decr.obtinet in facto legati,q nullū ius pōt dare in bñficio,antequā vacet, fortius in facto capituli,qd pōt dare ius canonicatus , ſed nō dubitabā ex præ.diuerſitate caſus,ſed ex cſ̄i, ſi ē ita,vñ Io.mo. qui tenet.ſup.e.ſi eū.ſ n pferendū,dicit , ꝙ iſta eſt forma iuſtitiæ,& ꝙ vidit illa ſine electione trāſire.dicēs ēt,ꝙ fortius eſt ius legati, quā capl̄.& iō auctoritas papę fortius inualeſcit in vno,q̄ in alio.Itē ex reſeruatione legati eſt debitū & affectū, ſed ex receptione cap l̄.. licet ſit debitū,& nō affectū,& vt dicit hac rōne ap̄ l̄cus vincit capitularē, qa.ſ.ſibi eſt debitū,& affectū.ſ.e.hi qui.& c.ſi poſtq̄. Quare qñque cōtingit,ꝙ dunū quilibet q̄tū ad ſe dicere pōt, bñficiū ſibi debitū, vno tñ ad alterū relato dr̄ vni debitū & alteri indebitū pp maiorē & minorē auctoritatē.Itē licet qdā dicunt primū,quia primus eſt pferendus,& quare ipſius executor habet ptātē ꝓuidēdi,ergo reſeruandi, inhibendi & decernēdi.rñdet,ꝙ illa ptr exequēdo iuſtitiā impetrantis,circa quod eſt data ptās rō in dādo, & dicit ꝙ ſic vidit ſoi iti,adhuc in additiōe ſignat cōtrariū.de decre.cū aliquibus.ſ.e.lib.de reſcr.in ſi.rñdet,ꝙ illa lr̄a gratioſa,ſed hæc mixta,de qua ī decr.ſi eū . vbi receptio capl̄i fuit gratioſa,de qua primo narratur in lr̄is papalibus. ſcdo petitio iuſtitiæ,nę inane &c.tertio mādat ap̄l̄ca ꝓuiſio,q̄ plus reſpicit iuſtitiā q̄ gratiā, cū cōcluſio directo
4 reſpiciat petitionē,& narratio receptionis capl̄ris ꝓ tāto non ꝓdeſt narrāri,q nō eſt par-tas,ſed imparitas ſm eū,ego fateor,ꝙ ſi ibi papa ſine cōfirmatione iudicē ſimpl̄r dediſſet, ꝓcederet hæc opi. In gl.pfertur,ibi ſeruat curia,vt ēt no.Arc.ſ.c.ꝓx.vbi dixit Bonifa.ſic rñdiſſe ab auditoribus cōſultū,ipſe tñ ibi prius tenuerat cōtrariū,all.ꝙ impetrationibus & diſpenſationibus expreſſum eſt,debere fieri mentionē in confirmationibus,nō ergo,quod non eſt &c.& caſus omiſſus &c.ſ.e.li.de reſcr.ſuſceptū. Itē qa
3 †cōfirmatio[a] nō dat ius nouū, ſed primū corroborat.ſ.de
a ſi.inſtr.inter dilectos.Itē trahit ordinē a receptione. & ſic ceſſat ambitio,qa ius ſuū ꝓſequitur.ſacit.qđ no.100.di. priſc.ſicut petere licet cōfirmationē electionis electo. ſic ergo & recepto.ſ.de elec.dudū.ſecundo. Itē confirmans nō donat.ff.de iur.om.iud.& qa,& in pręc.decr. iter , ver. cæterū.ſed iſta & ſimilia eluduntur per id, quod dicit gl.

ADDITIO.

a Confirmatio. Adde hic quod no.Io.Pap. in ſumma,in tit.de exce.

SVMMARIVM.

1 *Motus proprius quando non inducat diſpenſationem.*

2 *Papa ſi exprimat ,quòd proprio motu &c.quantuncunque aduerſarius velit probare,quòd ad impetranti. vel alterius inſtantiam Papa hoc fecerit,non audietur.*

CAP. XXIII.

Si motu. Diſtinguit duo mēbra.ſm ibi.ſecus.demū determinat ibi,motu.cōferamus qđ de legato dixi ſup.eo.tit. de offi. lega.c.vlt.Arc.tenet hic hoc in prin.in papa ſic locū habere, ꝙ nō in alio ordinario p decre.præ.[De illo]quod obtinet (Mera liberalitate)idē verbū.ſ.de reſcr.ſtatutū.§.2.ſup. & attēta hac rōne idē puto de omni alia taciturnitate, q̄ alias in impetrante ſurreptionē induceret,puta de numero ſtatuto & iurato,vel ꝙ eccleſia de alio prius per eundē papām fuerat grauata , & ſimiles , de quibus diuerſitatis ratio reddi non poſſet quo ađ ſurreptionē eius , pro quo ſcribitur,opponi tñ poſſet grauatos nō teneri , quia papa non intendebat,ex quo non expreſſit infringere numerū, vel iterare grauamen vel his ſimilia.in quibus plus intereſt eorū,cōtra quod ſcribitur,quā de taciturnitate bene
1 ficiorū,quod patet,qa † in illa proprius motus non inducit diſpenſationē.vt in gl.2.quā tñ induceret in his caſibus,ſi diceretur lr̄is parendū,idem in defectibus pſonæ, vt dicā ſuper 3.gl.ſit ergo cautus aduocatus in mō opponendi[Hmōdi)ſuper bñficio(Beneficium)p hoc patet ſm Arc.q hoc dixit ſub dubio forte.ꝙ loquitur in illo,qui habet ius in re,ſecus ſi ad rē,per quod innuit hñtēs ius ad rē, ēt ſi ſit receptus,dato ꝙ hoc tacuerit,valet gr̄a, ſi paratus eſt renunciare illi receptioni,vel iuri, quod habet ad rē cōtrarium,diſputādo terminaui in qōne,quā poſui ſuper regula ignorantia.ſ.de re.iu.& vide quod ſcripſi ſ. de reſcr.in nr̄a.no.ēt hic Arc.de habente poſſeſſionem,vel pſtimoniā ab eccleſia. q̄ tacuit in impetratione,& de illo qui vult renunciare bñficio quod tacuit.id quod ſcripſi de reſcr.poſtulaſti ſuper ver.vicaria[Cum hoc]ſ. quod motu ꝓprio illā facit in eadē gr̄a.i.ſup ea cōceſſa.Prima gl. cōtinuat, & dicit,qd declaret. Secunda gl.q̄rit,ponit opi.cōtrariā.ſol.Quarta gl.ſpecificat,qd approbet,& reꝑberur, Pe.& vlt.ſol.duo dubia.In gl.vlt.ibi,proſpexi.vide de ſcr. c.1.ſuper 1.gl.In gl.2.ibi,quidā.ſ.Io.mo. Et ibi,ſed credo, idē Arch.In gl.3.in ſi.q.d.ex alia cā bñ poſſet eē inualida. multa exēpla de defectu natalium,vel ætatis vitio corporis, bigamia & ſimilibus, quæ licet per viā ſurreptionis parte opponi nō poſſit,opponuntur tñ per viā iuris cōis , cum proprius motus talium diſpenſationē non faciat, & decr.eā re.de æta. & qua. dixit tales per lr̄as ap̄l̄icas non recipiendos,non diſtinguendo , an fuerunt, vel non proprio motu datæ,& adde quod in tex.dixi in 4. gl. In glo.
pe.ibi ſimplicitatē.nō dicit per ignorantiā propter decr. gr̄a ſ.e.li.de reſer.& ibi Inn.& Compo. Et l.ſi.idē Arc. In
2 gl.vlt.in ſi. Et econuerſo,qa † ſi papa exprimit,ꝙ proprio motu,quātuncunq.aduerſarius velit probare,ꝙ ad impetrantis,vel alterius inſtantiam hoc fecerit papa , non audietur propter rationem gl.& quia id eſſet papam arguere de mendacio,quod non licet.vide quod no.in cle. de probationibus.literis.in gl.antepe.

SVMMARIVM.

1 *Collatores ſi ſint plures,pars maior eliget.*

2 *Fideiuſſor,qui pro illo qui debet triticum,fideiuſſit ſine ad cēſione bonitatis,liberatur dando quodlibet triticum.*

CAP. XXIIII.

Si pluribus. Ponit thema,ex quo dubiū oritur, quod diſtinguēdo ſoluit ibi , gr̄a. & ſm membiū ꝓſeqtur ibi, ſi vero. & in vtroque rationem reddit & ſubdiſtinguit,& in mēbris ſubdiſtinctis negligētiā ponit ibi,alterutro. Et ſcias, ꝙ bona fuit,ſed non ſufficiens hæc ꝓuiſio,vt patebit per ea,quę dicam ſuper ver.cu q̄.& ſuper 1.gl.ſimul.Satis eſt, ꝙ tēpore datæ ſimul vacent,licet nō ſimul vacare inceperint,non ſic cū ſcriptū eēt ſuper vacaturis,vt in gl.2.(Debita]ſi enim fuiſſet ibi expectans.conſequeretur illā, quæ primo vacauit, niſi forſan hēt bñficiū acceptandi.[Cuiquam]no.qa ponit ſingulare,vbi ergo ꝓ duobus ſcriptū eēt,nō ꝓcederet pars ſ̄a huius c. vt dicam ſuper gl.2.(In genere]ſi in ſpecie nō eſſet cō.qa illa debetur.de qua ſpecialiter ſcriptū eſſet[Vt tunc]rō,vt dixi in ſubdiuiſione , [pleniſſima]ad hoc ſup.de dona.cū dilecti.in ſi.cum con cor.ſup.de deci.ex parte tua.C.de bo.va.l.2.lib.10. Auth. de non ali.§.ſi nimis.col.2.16.qō.3.c.1.alleg.Arc. de pę.di.1.quantumlibet.& de do c.1.[Inter]illas vacantes(Valoris]in reditibus non æſtimatione rerum, ex quibus ꝓueniunt, vt ſi turrim haberet magnæ æſtimationis & nullorum,vel paucorum redituum,& idem verbum de teſt. cum cauſam. vbi de hoc in gl.2.& de iureiu.q̄to.in prin. [Seu)ſi.ſubdiſtinctio.dicit.n.ꝙ aut motu ꝓprio,aut non, primo caſu,aut eſt inęqualitas,aut ęqualitas i valore(Decēdium)hoc eſt de arbitrarijs,qa certū eſt,ꝙ magis & minus lr̄is ſtatuere potuiſſet,de hoc dixi ſup.de reſcri.ſi qñ. ſed cōuenit deliberatoriæ,q̄ datur ad appellandum, vt in gl.(Notitiam)uide qđ no.in cle.de cōfeſ.prab.c.vno.in gl.pe.(Minoris)facit ad qōnem diſputatam per do.M.an. impetrans can.eccleſiæ Rauēnatis debeat recipi in cardi. vel in cantorem,cum ſint ibi illa duo collegia, vt đ xi de poſtula.bo.1.in prin.tenuit,ꝙ ſi dignus eſt minori tantum,ut quia qualitates habet conuenientes cantori,ſed nō conuenien-

cōuenientes cardinali, recipief in cantorem, si dignus est
in vtroque, recipietur ad primo vacantem. Si neutro di-
gnus est, tunc pp subintellectā conditionē, si est dignus, dē
rescr. cum adeo. ad neutrū recipietur per hanc decr. cū est
dignus vtroq. vē distinguēdū, an pprio motu Papa scrip
serit, vel non. (Extitit) tolle lřam decernimus referēdam.
1 (quantis) quid si sunt † plures collatores, eligit pars ma-
ior. s̄. e. li. de rescr. c. pen. & si pari numero discordant lo-
cus erit fini huius capituli, vt ēt ibi dixi in gl. non tenere-
tur. [Et elegerit,] non dicit contulerit. licet. n. hoc casu or
dinarius eligat executorem, tñ illam confert s̄m Arc. sed
nec in hoc casu est necessaria collatio executoris, cum Pa
pa contulit vacantem, & vt dicit Io. mo. si collator scien-
ter contulit vnom, reliquum impetrāti debetur, quasi id,
quod non contulit, videatur elegisse. facit cle. de conc. p̄b.
cum ei quem. §. penul. secus si ignoranter. s̄. e. si beneficia,
vide quod dixi sup. e. mandato, in gl. idem si. no. i. patefa-
cta per executorem, vel impetrantem lřas ostendentem,
alijs credere non tenetur. all. Arc. de offic. del. cum in iu-
re. & quod no. Cōp. de rescr. capitulum. in gl. magna post
pri. §. vnum casum. ver. alijs. ad alium impetrantē, vel col-
latorem s̄m diuersitatem casuum. [Deuoluatur.] concor.
extrauagans Io. suscepti, circa medium. Prima gl. dicit q
declaret. Secunda gl. sol. dubiū. Gl. tunc ergo. all. 3. conco.
residuū rñdet per qōnem. In gl. 1. de. ibi, nūmis. vide in fi.
c. ex parte. super 1. gl. In glo. tunc ergo de. ibi, fideiussorē,
2 † si fideiussi pro illo, qui dēt triticū sine adiectione boni-
tatis, quodlibet triticū dando liberatus sum. Et ibi, si plu
res, legato sticho, si non appatet. de quo senserit testator,
eligit hæres. Et ibi. §. 1. ibi donans certum reditū ex pos-
sessionibus fuit de inæqualibus possessionibus eligit me-
diocres. In gl. 2. ibi, de prima. intellige sine beneficio acce
ptandi. Nec dicas, q proprius motus de stilo non expri-
mitur, vbi confertur vacans, quia ista litera probat con-
trariū, nec. n. verba, s̄m stilū pmittuntur, cū scribiē ad va
caturā, nec alias ea stilo cōferē incerta dignitas, vel præbē
dū. Et in fi. dixit Io. mo. s̄. e. si tibi. q eo casu si vnus solus
est impetrans, seruabitor q hic dř. Si vero sunt duo, vel
plures. Si sunt disparis auctoritatis, ille qui est potior
in tpe. potior fit in iure. sup. e. li. de rescr. tibi qui. Sed con-
tra in hoc ca. vbi apřico dato non proprio motu debetur
minor. ergo scd's erit melioris cōditionis, vbi illa duo sūe
inæqualia. q est absurdū. Ipse ibi rñdet, q dř in §. si vero.
inductū in fauorem ordinarij vbi est vnus solus, sed vbi
sunt plures, vincens in tpe oibus parib. vincet in iure, si-
ue loquamur de prima p. c. siue de scd'a, nec in scd'a bene
ficiū, vel fauor ordinarii extenderetur ad alium. ff. de leg. 1.
cum patron. ar. ff. qui po. in pig. ha. l. Claud. & si. qd' no. in
cle. de rescr. c. 1. in gl. in actore. In gl. 3. in fi. dato tamen q
certus fuisset, ex quo nō declarasset, stareē huic diffinitio
ni. In gl. nō sunt, ibi. lřarum. est ergo hæc alternatiua cano
nis nō hois ff. ea qui. ca. ma. l. si quis stipul. in pri. In gl. T.
de reg. ibi. ex par. per ibi notata, & eo. tit. quanto. de si. pš.
literas. in vl. gl. videtur, q fuisset dicendū de mediocr. vn-
de si plura essent, quorū alterū valeret 30. alterum 20. al-
terum 10. videretur deberi mediocre. s. illud de 20. sed ve
dicit Arc. nō restrictionis fiende. quam ponit tex. soluit cō
trarium. In gl. tunc ergo. in fi. idem Arc. In gl. vlt. in fin. &
sup. e. si tibi. ff. de le. secundo. statuliber. §. stichum. & quod
no. de rescr. inter ceteras. in gl. pen.

S V M M A R I V M.

1 *Consuetudo an induci possit, quod episcopus sit canonicus.*
2 *Impetrantis gratiam deferri, melius est. quā episcopū defraudari.*

C A P. XXV.

Cum in ecclesia.

Decidit casum dubiū duplicem rōnem inter serens ibi. nec cōtra. secunda ibi, & dictus non existat. (licet) hic factum narrat.
1 putat Arc. † etiam consuetudine induci non posse, vt epi-
scopus sit canonicus propter impossibilitatem. ne quoad
idem eodem tpe sit pater & filius. Hoc non placet, & in
effectu nil valet. Ipse tamen all. de conc. præb. literas (Et
vnā) hoc facit ad propositum, non consuetudo ad haben-
dā vocem, dr qua promisit. [Debita,] sed illa est debita
epō, ergo ex vi verborū non debetur expectanti. (vacatu
ra.) hic tolle literam. s̄. habere non posse. (Derogari.] me-
2 lius †. n. est gratiā impetrātis differri, q̄ epm defraudari. C.
de fer. oēs iud. in fi. Io. mo. & repete, ne alia, etiā alteri nō
debita. Prima gl. dicit, quid approbat, not. & remittit. Vl.
gl. format qōnem, arguit negatiue, sol. contrarium. In gl.
1. ibi, Ebredunensi, vide q no. 93. d. c. 2. de can. electo in
epm, qui retinet præbendam, q s̄m Lau. seruatur in eccle
sia Compost. & vide q not. Hos. in sum. e. tit. §. cui sit. ver.
beneficium seculare. Arc. Et in fi. & Arch. hic. In gl. 2. in fi.
sic econuerso. de const. cum M. sup. e. relatum. In vlt. glos.
ibi. non valet. hoc tenet Io. mo. dicens se sic in secūdo ca-
su sententiasse, all. ff. de contrah. empt. fistulas. §. fin. C. de
fer. omnes iud. in fi. s̄. de re. perm. c. vno. hoc etiam olim
tenuit Arc. sed postea mutauit tenens, q sequitur. Et ibi,
debetur, conc. s̄. e. li. de consue. c. si. & q ibi no. in glo. per
hoc. & in fi. tunc. n. certum est, q non expressus nō graua-
retur, vt ibi, non valet, q opponitur huic dicto de eo, qui
non habet conferre, nisi unicum beneficium quod no. in
cle. e. tit. c. 1. ut. n. ibi patet, ista forma diuersa est ab illa.

S V M M A R I V M.

1 *Constitutio legati, quum sit lex debet esse iusta & honesta.*
2 *Episcopus qui clerico existenti in studio promisit annuas 10. marchas, donec haberet beneficium æque bonum, an teneatur vlterius prouidere illi adepto beneficium 10. marcharum quas tādio habere non potest.*
3 *Electus in episcopum repulsus a confirmatione, vel consecratione ex primo titulo retinet priora beneficia.*
4 *Res commodata quæ deterior redditur non dicitur reddita.*
5 *Possessor habens controuersiam super re possessa censetur non possessor.*
6 *Possessio accipitur pro re possessa.*

C A P. XXVI.

Si tibi concesso.

Diuisione non eget, & dicit Io. mo. q ista decr. & decr. si propter. de rescr.
ponunt quasi idem thema, licet ad diuersas cōclusiones
Item per sequētia patet, qd' de episcopo loquitur, licet idē
in quolibet alio propter identitatem rationis [a nobis)
quod inferior non posset, de hoc sup. e. li. de rescr. si pro-
pter. in gl. an legat⁹. & ibi in gl. & in hac lectura inuenies,
quod ueniat appellatione beneficiorum, & quod de exem
pris, & quando incipiat currere annus, & quot dies ha-
beat, & an eius uacatio etiam per permutationem includa
tur. [Fructus.) non dicit primi anni sicut in decr. si prop-
ter. (Vacabunt.] coniungitur ergo tempus uacationi nō
perceptioni. & uide quod scripsi in decr. si propter. super
uer quinquennium. [Valeas.) ius ergo voluntati non ne-
cessitati submittitur, ad idem ff. de iud. non quicquid. &
uide quod no. in cle. de uer. si. sæpe. super ver. valeat. (post
modum) uide quod dixi super. e. uer. sup. eo. si postq̄. in 2.
gl. & in cle. de conc. præb. c. uno. in gl. hic determinabit.
(Curā.] ergo appellatio beneficiorum hoc casu compre-
hendit curata. Equum præferendum rigori de quo in fin.
a. gl. & hic æquitas trahitur ad alium casum, de quo per
Io. de De. l. 3. qu. 8. cum constitutio legati excommunicet
habentem in eadem ciuitate duo beneficia, utrum habēs
secundum cuius fructus alteri debentur, ter ē lo primum
ut hic, illa constitutione ligetur, æquitas enim quæ illum
excusat a pœna concilij generalis, merito illum excusabit
a pęna illius constitutionis, quod etiam ipse tenuit. q hāc
1 decr. non uidit, alleg. quod † constō legati cum sit lex, de
bet esse iusta, honesta &c. patet primum de offic. le. c. si. de
loc. c. 1. s̄m 4. d. erit, præsumitur ergo eius intentio fuisse,
si secundi fructus percipiat, ne in opprobrium cleri men
dicare cogantur. 92. di. diacono. & uerbum habere, desi-
gnat effectum. ff. de uerb. sign. l. nomen filiarum. §. habere.
facit

facit & hæc decr. ad dñi ea l'ē.61.qua ꝗritur, an † eps, qui clerico existēti in studio ꝓmisit annuas 10. marchas, donec hēt bñficiū æque bonū, teneatur vlterius ꝓuidere illi adepto bñficiū 10. marcharū, quas tñ in studio habere nō pōt. ad affir. alle. illud bñficiū non esse æque bonū, qđ non ꝑcipitur in absentia. & habet onus, quod nō habebat primū. facit 10.q. hoc ius. versi. sicut aūt. nē hēc bñficiū est cū effectu hēre, vt ꝓdixi. Itē cū attendi dēat qs loquatur, & ad quē. 16. di. deinde. de ma. & ob. solitæ. & hic eps loqueret ad existentē in studio. dēt ītelligi de bñficio, qđ ibi ꝑcipi possit. facit 32.q.7. Ap'l'i. ff. de ver. ob. l. Titia. nec studiū cęptū relinquere tenet. 7.q.1. nihil. cū ēt ꝓp id in iudicio excusetur, de offi. dele. consultationib. non interpretetur ergo eps astute beneficiū suū, de deci. ad audientiā. nec reuocet, quod sua liberalitate cōcessit. 16.q.2.c.1. ad negatiuā. all. regulā qui pōt, & regulā q actionē. quas vide j. de re. iu. Itē hoc onus de iure cōmuni ell. sup. de cle. nō re. ꝑ totū. & a prin. beneficiū epi fuit gratuitū, ergo amare nō est extorquēdū, de cēsi. ex parte. facit de fideius. c.2. de renun. sane. Itē iste acceptauit beneficiū, vacet ergo primū, maxime cuius extitit cōditio, de cōd. ap. verū. soluit, absoluēdo epm cū nō appareat īter eos aliud actū. [quādiu.] siue primo anno, siue pluribus (Vacare.) multū facit finis iste ad id, de quo vidi dubitari, an hoc casu habēs primū & sm possit durante tpe priuilegii post adeptā possessionē secundi dimittere sm solo primo retēto, ꝙ vr, cū nō censeatur vacare, vt hic, habeat igitur adhuc optionem. facit ī.c. referētc. ꝓterea hoc coadiuuat, qa ꝑ hunc tex. nō vr, ꝙ eo tpe primū possit conferri, cū adhuc ex primo ti. teneatur, nec vacat, vt hic, & non vacantia nō cōferuntur. de cōce. præb. c.2. & facit ī. e. ti. si tibi absenti. in fi. cū cōcor. Itē † electus in epm repulsus a cōfirmatione, vel cōsecrati. ex primo tit. retinet priora beneficia. ī. de accus. sup his. idē ergo renūciatet, in cōtrariū, bñficia de sui natura sunt ꝑpetua. 65 di. ꝓcepta. & no. de fil. pref. veniens. in vlt. gl. sed hoc sm est perpetuū, primū tpale, ergo illud vltra tēpus ordinatū tenere nō poterit, maxime cū hæc decr. viciet regulā decre. de multa. eo. ti. ergo non est amplianda, sicut ergo in casu decr. si gratiose. sup. e. li. de rescr. beneficia reseruata ꝓmoto ad ips vacant finito. tpe, sic de isto. Itē si datur cōtra regulā illius decre. optio ꝓp beneficiū ignorātiæ. sup. eo. li. de rescr. gratia. ergo i casu sciētiæ nō dabatur, quod ergo semel placuit, id sequat. j. de re. iur. qđ semel. cū cōcor cū inconstātia potissime in clericis reꝓbetur. de iure pa. cū aūt. & ꝓcipue in incōpatibilibus sup. e. li. de postu. c. vno. & de ele. vt qs duas. & tamē est istud, quoad ti. perpetuū, cui ꝑ decr. de multa. renūciauit. licet beneficio huius decr. habeat titulum tpalē. & hoc credo. ad all. prius iā respōsū est pi', qđ dr, ꝙ teneretur tpale, in decr. si tibi. nō tenet ex veteri ti. sed acqrit ex nouo, quod sibi licet reintegra, cū licet neglexerit, actū incompatibilē non fecerit. Itē electus in epm per electionē & consensū nō est priuatus beneficiis prioribus, nisi fuerit consecratus', vel lapsum tps'. quo debuit consecrari, sup. de elec. cū in cūctis. §. cū aūt. Prima gl. summat & dicit, quid declaret. Gl.2. no. duo. & ex secundo infert obiectionē, & remittit. Vlt. gl. rōnem reddit. dat fisse, & subdit cautelā. demū ꝗrit, arguit negatiue. sol cōtrarium, ad qō. obiicit & sol. In vlt. glo. ibi, si stipulatus. 1. rñ. vide de fide inst. cū Io. super. 2. gl. & ibi. l. 3. resꝓō. nō † dr reddita res cōmodata, ꝗ deterior redditur In gl.1. ibi §. porro. & per extrauagātē Io. suscepti. de qua ibi dixi. In gl.3. in fi. ēt si nō respiciat ecclesiā sed nobilitatē, vel ꝓrogatiuā personę, facit sup. c. de multa. in fi. Arc. ponit exēplū de guerra, litigio, longa peregrinatione, magna emptione. & qualibet paupertate sine culpa, alle. de cēsi. cū Apostolus. de don. ar. ꝓ. cę. de rel. do. c.2. 16.q.1. & epis. sm Hos. In gl. vlt. ibi. 2. rñ idē Io. mo. & Arch. & ibi eadē rōne, sic dicit ēt in additione Ioa. mo. in illo, cui Papa ꝓuidit de bñficio, adiecto, quod habita ei' possessione ipso iure vacet primū, qa nō vacabit, ex quo fructus secundi debentur alteri, alle. de act. emp. l. tenetur. §. si vas. nā vas simpliciter vēditū dr esse integrū, & sic & vacuum ab oneribus. ea. l. 2. §. vacua. & l. sc. 1. rñ. & l. in venditione. Itē † possessor habens cōtro-
5 uersiā sup re possessa censetur non possessor quo ad multa. C. de acqui. pos. nemo. & rñ gandet fructib. ff. de rei vē. nō vtiq. licet quā loq. subiaceāt restitutioni. C. de rei vē. l. certum. & l. fundum. Itē possessio[a] † accipitur pro re pos-
a 6 sessa. C. cōia veri. iu. possessionū. C. de acqu. pos. cū nemo. & l. vitia. & a re possessa dominiū cępit originē. ff. de acq. pos. l. 1. accipitur ēt possessio ꝓ actu possidendi, vnde possessio est vsus. ff. de ver. sig. l. qō. C. de ac. pos. licet. nam cū possessio sit nomen verbale, est æquiuocū, vt sit rei possessæ passio, & possidentis actio, quæ possessio nō dēt esse sterilis, sed fertil. vt possessor fructus apprehendat, nā cū certis casibus hic habeat non pacifica, vt d. l. nō vtiq. multo magis hic habebit pacifica, Itē beneficiū dr quoddā vniuersale, pro quo agitur iudicio vniuersali, ī quo pinguius veniunt fructus, ꝗ iudicio singulari, vt no. ī. de fi. ob. c.1. & de integ. cū dilectus. in fi. ff. de vsu. videamus. §. si actionē. & dicit hoc patere, vt ec. bene. c. vno. in rubro & nigro. & ibi quidam. Io. mo. hic. & ibi, commissa. idem ibi Arc.

ADDITIO.

a Possessio. Vide Bar. in l. cū antiquitas. C. de vsufr. per l. interdū ff. de ver. sig. & Bar. in l. 1. §. si vir. ff de acqui. posses. no. in c. ad sedem. de re spoli. & l. 1. in fi. ibi possessionem. 1. agrū. C. de pac. inter empto. & vē. & l. 2. C. de serui. Innoc. e. cū aliquibus de re. iud. & Iud. de viso in cōsi. tanta est scientia patris in fi. l. locorum. de om. ag. desr. l. 21. per Alc. in rub. de op. no. nun.

CAP. XXVII.

Cui de non. Sunt tria dicta quæ patēt per §. & finis oīa respicit. ibi (nō enim sacerdotali) vide ad intellectum huius quod dicā j. c. 1. super gl. 1. mādatur per nos, 'vel aliū potestatē habentē, cū eadē sit ratio (Auctoritate.) q. d. ꝙ auctoritate ordinaria, si aliud non obstaret, posset illa conferri illi volenti literis suis renunciare. vt sæpe contingit. facit ī. de renū. sane. de pac. cū pridē. (quamquam) ꝓ quamuis, nā, ꝗ duplicatum sumitur pro coniunctione aduersatiua. Ar. (velit.) quasi melius sit statim hēre ouum, ꝗ expectare gallinam, vt ff. de transac cū hi. in 1. gl. (non poterit.) ꝓuideri, no. hic Arc. quod scripsi post Gof. & Hos. sup. e. ti. e. fi. super ver. extēdat de casu, quo alicui prouideri mādatur de bñficio in ecclesia, ī qua sūt beneficia & ꝓbendę certi valoris. non loqtur ergo de forma pauperū, ꝗ inhibet prouideri de beneficio, quod excedat certā sūmā, per quod patet. ꝙ prouideri j. illā summā non est inhibitū, & tamē qa sæpe contra tales impetrantes opponebatur hac lra, adinuenta est illa forma, cl̄ę. per ꝗ Papa declaret suæ intentionis esse, ꝙ sibi volēti de beneficio minoris valoris prouideri possit. vel dic illā clausulā apponi, qa mādabit illi prouideri de beneficio secundū suæ probitatis merita competenti. j. certā summā. j. c. 3. per quod videbatur de tenui. quod esset incompetēs, illi prouideri non posset, & hoc placet. periculosū eēt impetrantibus hēre certam summam, sm Fr & determinare taxatam, quia cū de pluri, uel minori ꝓuideri non posset, vt hic, raro tale bñficiū inuenirent, nec memini id vidisse, sed ponit ibi vsque, vt ī. e. ꝗuis. vel ꝙ non excedat, vt prædixi. & adde quod dicā j. e. ti. si pauper. impleri deberetur ergo illa ꝓbēda secūdo impetranti. qui non haberet in sua gra summam taxatam, vt disputando dixit do. mo. q hanc decre. non viderat, ꝗ bene soluit hūc casū huiusmodi. (tria mandata) & idē in similib'. Prima gl. summat. Gl. 1. dubiū aperit. Quarta gl. ꝗrit & soluit. Gl. q d si. ibi, dic si ille. idē Ioa. mo. q dicit se sic summasse. & idē Arch. in fi. ad hoc ff. de le. 1. Cayus. §. r. In gl. vlt. in fi alle. Ioa. mo. ff. de acq. here. l. si quis mihi bona. § pater filio. Arc. alle. de rest. spo. c. fi.

SVMMARIVM.

1 *Conferens si sit executor datus a Papa, non est uis, an solummodo Papa dicat conferas, an addat & in possessionem inducas.*

CAP.

CAP. XXVIII.

Licet episcopus. Primo dicit bñficiũ de iure vacans cõferri pos se possessore nõ vocato, secundo in danda possessione dicit illum vocandũ ibi, illam rñ recipisti, argumen. not. hæc duo poni copulatiue receptionẽ & possessionẽ, p quod dicit patere inuestiturã, siue installationẽ in bñficijs reqri, de qua 33. dist. in noie. de offi. ar. ad hoc. &, ut nostrũ. & qd sit inuestire, no. ĩ. de inst. auctoritate. alias frustra diceret talẽ institutionẽ corporalẽ spectare ad Ar. in pręiuri. inducit ẽt finẽ c. & quod post eũ scripsi. sup. eum qui. super ver. beneficiis. subdit, ꝙ in iure canonicali acquiritur possessio, cũ in choro datur stallus & locus in capl̃o. ut sup. de renũ. cũ inter. sup. e. c. dilectus. 1. & c. dilectio. remittit ad not. per Inn. de re. spo. in literis. [pacificã] de facto, & si nõ de iure, ſm Arc. q remittit ad no. p Inn. & Hos. de ap. cõstitutis. 2. in prin. facit sup. e. ti. eũ q. 1. rñ. [De iure.] hoc sonabat illud libere, quod ponit decr. de multa. ver. is quoque. sup. eo. non enim libere conferret, si possessorẽ haberet necesse vocare, & est idẽ aduerbiũ. sup. de homici. lator. sup. de æta. & qua. a multis. in fi. de arb. cũ olim. ad fi. sup. e. l. de offi. dele. cũ plures. 1. rñ. & de of. ord. ordina. §. 1. sup. hoc. e. ti. si tibi. & c. si bñficia. & ĩ. eo. si apl̃ica. ĩ. de testa. c. 2. & de cẽsi. c. vlt. & in cle. de sepul. dudũ. §. nos ãt. & vide si. qđ dixi de iurep. illud. ad fi. [Conferre) vide quod no. Inn. de renun. admonet. Ar. [Inducere] exponit Ar. i. inducendũ decernere, cũ nõ ad epm. sed ad Ar. spectet institutio corpalis. sup. de of. Arc. ad hæc. q facit sine co asensu ca. vt no. Inn. de his quæ fi. a p̃la, nonit. qui ẽt dicit, de of. Arc. c. 1. ꝙ Arch. non remouentur pro voluntate epõrũ, nec pñr pro suo velle eorũ offi. exercere. vel p̃t hoc intelligi, quando Arc. non est in ecclesia, sic ẽt põt intelligi 34. di. qñ. Prima gl. dicit, qd declaret. Quarta gl. dubiũ soluit, rõnẽ reddit. Penul. gl. fortificat tex. Vlt. gl. exẽplificat. In 4. gl. ibi, q põt. si possum, te inuito alienare, fortius te absente & ignorante. Et ibi, q tabernas, vide tex. de dona. pastoralis. super. 1. gl. In gl. pe. ibi. l. fi. succumbit actor non probans, ẽt si reus nil probet. In gl. 1. in fi. & Cõpo. de rescr. c. in gl. mag. vers. itẽ q̃ritur, verũ executor datus, & ver. se. In gl. no. ibi, regulare, fuit hoc verbũ Inn. in dec. de multa. cõtradicẽs hoc esse sp̃ale bñficiũ a iure concessum in hoc casu, vt sine priuatione cõferat beneficiũ ab alio possessũ. est ergo regulare, vt seqtur in gl. signat contrariũ de decr. cũ eccl̃ia. de cau. pos. vbi nõ valet electio, facta ab illo. q de iure habet eligere, si cõtẽnat possessorẽ, sic ergo nõ debet valere collatio, venditio, vel donatio aliquius rei quã possidet, q̃uis collator hẽat ius conferẽdi, rñdet ibi hoc facere pro ipso. s. quia possessor tuendus est in sua possessione eligendi, q est fructus possessionis, in tãtũ ꝙ propcietarius eũ illo iure priuare nõ p̃t, & si eligat, nõ valet electio, vt ibi, sed dare alii ius eligendi non est fructus possessionis, & ideo ad possessorẽ ipsius iuris nõ ptinet illud aliis donare, nec impedire posset pprietariũ in dãdo ius, quod habet, sic in proposito possessor ecclesiæ tuendus est in eius possessione, vt in fructibus colligẽdis, sed impedire non põt eũ, q habet illã conferre, quominus cõferat ſm eũ, & quod illi dicebant sine priuatione fieri, falsum est, cũ sit iste priuatus p. c. de multa. Et ibi. nõ ob. idẽ no. de concess. p̃b. cũ nostris. in gl. pe. & vide qđ ibi dixi super illa glo. 2. an ꝙ hic dr̃, locũ habeat in executore, cũ de facti possessione mẽtio in l̃ris facta non sit, de quo satis Ar. & tenet opi. Comp. q̃ ibi scripsi positã in ver. q̃ alle. sup finẽ. 1. gl. q distinguit inter possessionẽ coloratam & detentationem, vide etiã qđ dixi post Inn. e. ti. qa diuersitatem. ĩ gl. p̃bendas. ĩ fi. Et ibi q tabernas. & ff. de le. 1. si domus. §. fi. In gl. non ergo. ibi, causę cognitione. cognosceretur aũt de canonica collatione petentis, & de iusta detentatione possessoris ſm Arch. sup. de rescr. olim. & scripsi in præ. decr. cũ nr̃is. sup 2. gl. & ibi vocato. sed si collatio fuisset facta cã cognita & possessore vocato, non esset necesse illũ vlterius vocari in possessione tradenda, qa datio possessionis esset tũc executio collationis factæ cã cognita ſm Io. mo. Et hoc & id qđ statim subdĩ no. Inn. & Host. in ti. 1. qa eũctis. in parte. 1. vbi vide glo. dicit hic Ho. uer. qd si executor. & oĩno uide quod scripsi sup. e. li. de of. ordinarũ. §. 1. in fi. dicit etiam
1 hic Io. mo. ꝙ † si conferens sit executor datus a papa, non est uis, an solũmodo papa dicat, conferas, an addat, & in possessionẽ ĩducas, quia semper executor dabit possessionẽ quasi executiuam ad mandatũ conferendi. de of. de le. significasti. iterdũ subdĩ, & de feudis inductũ. & vide quod satis scripsi e. ti. pro illorũ. super uerbo. contradictores. & sup. de test. ex parte. facit de simo. querelã. in fi. de quo per Ar. ĩ. e. si cui. Et ibi. l. ult. alleg. Ar. sup. de re. in inte. ex l̃ris. ad fi. ff. de req. re. l. 1. & 3. q. 9. ĩdicas. Et ĩ fi. uide qđ dixi post Inn. & Ho. ĩ. de cõc. p̃b. cũ nr̃is, sup gl. pe. ad fi.

SVMMARIVM.

1 *Surreptio vitiat prouisionem papalem, sicut mãdatum.*
2 *Sacramenta quædam sunt, quæ ab ordine sacerdotali dependent.*
3 *Improprietates sunt excusandæ, non allegandę.*
4 *Legatum pupillæ quando nubet, ei non debetur, si nondum viripotens nupserit.*
5 *Beneficium si per statutum ita habet ordinẽ annexum, quod conferri non debet, nisi sacerdoti, bene conferetur impetranti, qui etiam non est in sacris, ex ipsius rescripto statuta tolluntur.*
6 *Prębenda quando dicatur sacerdotalis.*

CAP. XXIX.

Si cui. Decr. nõ diuiditur, & tñ tria facit. primo ponit formã prouisionis. secũdo soluit illius dubiũ. tertio solutionẽ declarat ſm ibi, sacerdotalis. tertiũ ibi, sed aliã. & incipe constructũ ibi, sacerdotalis. &c. [Mãdatur] quid si non mandat prouideri non expressa qualitate præb. & ætate prouisi. eadẽ, uel similis qõ formari potest circa decr. cũ ĩ illis. 1. rñ. l. qñ prouidit de
1 dignitate non expresso de cura, uĩ idẽ, cũ † surreptio ita uitiet prouisionẽ papalẽ sicut mãdatum de prouidendo, ut patet sup. e. si motu. 2. rñ. ad idẽ. e. ti. non potest. 1. rñ. sup. e. li. de of. le. c. fi. & in cle. de of. or. c. 2. de 2. pater sup. de rescr. ad aures. & c. cũ adeo. & c. const. & c. ad audiẽtiã. 2. & c. ĩ nr̃a. & de conces. p̃b. cũ nr̃is. ex quo igitur non fecit hoc motu proprio, prouisio utroque casu surreptitia, in hoc autem erit diuersitas, quia qñ pronidit, uel prouideri mandauit, de certa & expressa, si illa non debeẽ, nec alia debebiẽ, & sic finis decr. locum non hẽbit, si uero mãdat de proximo uacatura, tunc expectabit aliã, ut dicit finis. [Proximo) idẽ si hẽret bñficium acceptandi, quia non poterit acceptare illam, ad quam habilis non est, & ut dicit Arc. proximus est, quẽ nemo antecedit. ff. de uer. sig. primus (Sacerdotalis) quid de diaconali & subdiac. Ar. dicit, ꝙ idẽ propter idẽtitatẽ rationis, alle. ibi 15. q. 5. c. 1. ubi diaconus appellaẽ sacerdos, iducere poterat ẽt de subdiacono decr. si quisquam. l prin. sup. de coha. cleri. contrarium puto, cum notabiliter sit hic dictum de sacerdotali al̃s dicere debuit, p̃bẽda, requirẽs certum ordinẽ, uel ordinẽ sacrum, sicut dr̃ hodie ĩ cle. de æta. & qual. ut hi qui ueniã. sup. de dec. ad audiẽtiam. cum conc. & inf. de priui. si papa. §. i. ĩ fi. ꝙ autẽ non sit si l̃itudo, nec eadẽ ratio ĩ diaconali & subdiaconali sic pbo. constat, ꝙ 7. sunt horæ canonicę, ad quas clerici beneficiati tenenẽ, de quib. de cele. mis. c. 1. & ultra illas habemus offm̃ missæ, ĩ qua conficiẽ eucharistia, hoc est pprium sacerdotis, de sum. trin. c. 1. §. una uero. bñ ergo fuit tripartita rub. de cel. mis. 1. de sacro eucharistię secundo, de di. off. 4. & de prio & ſo principalius tractat totum nigrum, constat autem ꝙ prima duo sunt presbiterorum tñ. tertium ipsorum & aliorum, inter officia etiã constat, ꝙ laycorum deuotio principal̃r consistit in auditione missæ, & uisione eucharistiæ. facit e. ti. sane. & c. 2. & c. de homine. quod plus est. constat, ꝙ † sacra
2 ab illo ordine dependent. s. baptismus, pnĩa, extrema unctio, & eucharistia. unde est nomen ex græco & latino cõ positum,

positū, quasi sacrū dans. 11. di. clericos. vers. sacerdos, q̄ta
ergo absurditas dicere in illo ordine nil spāle, a quo pen-
dēt fideliū deuotio & ecclesiastica sacra, & bñdictio. 1. q. 1.
dictū. 6. q. 1. sacerdotes. & p qđ fideliū delerētur peccata.
1. q. 1. ipsi. pp qđ ēt Aplūs dicit. 1. ad Timo. 5. presbyteros
duplici honore honorādos. 95. dis. ecce ego dico. ad idē e.
di. olim. & c. eps. qbus de causis duorū noīe nūcupāt. de
her. cū ex iniūcto, §. licet. & angel. 11. q. 1. sacerdotibus, &
dīr lumē mūdi. 83. di. sacerdotes, dīr patres & magistri.
96. di. qs dubitet. Itē nōne cōst. honore. ne cleri. vel mo. su
p specula. & sacerdotes ex ordīe solo & si bñficio careāt
ab officio postu. de postu. c. fi. & a ceteris vestibus. de vi. &
ho. cleric. ver. sed nec. & facit cle. e. ti. qm̄. §. 1. per quę iura
patet, sacerdotes æqparari habētibus dignitates, vel pso-
natus. Itē nōne ī seruo ordinato iudicat a lr. de sacerdo-
te, q̄ de diacono, vel subdiacono. 53. di. ex antiqs. & c. fre
quēs. Itē nōne negligēte suscipere sacerdotiū spāli' punit
cōciliū Lugdu. de ele. licet cānō. q rigor ī inferiori ordine
nō reperit. cōcludatur ergo pp o̅ia missæ & superius di
cta spāle, q sacerdotiū eapedit nō differri, & iō sacerdota
lē pbēdā nō assequtur, q nō hēt ætatē ad sacerdotiū, ī aliis
vero ordinibus nec tātus fauor, nec tātū dispēdiū ī diffe-
rēdo. cū ergo p cursū ætatis velit, nolit, fiat qs maior, fa-
cit C. de in inte. re. cū minorē. dabitur titulus, & interim
deseruiet in diuinis, ętate adueniēte recipiet ordinē, alr
frustra eapressisset de sacerdotali. vt s̄. dixi, ex prędictis
patet, q nō est eadē rō in sacerdotali, & in aliis. ergo nec
idē ius propter nimiā similitudinē. facit 1. q. 1. §. cū ergo.
cū concor. & 29. q. 1. sic. n. circa me. s. q si. sinr lc. p tuas. ad
dec. si qq. rñdetur, vt no. de ver. sig. pterea. ī fi. ul. gl. q sim
pprietates sūt excusādæ nō allegādæ, vel ad cōsequētiā
trahēdæ. de lata ergo, vel im ppria locutione ēt īperator
dr̄ sacerdos. ff. de iusti. & iu. l. 1. in prin. hic aūt stricte de
sacerdote oportet ītelligi propter id, quod seqtur da æta
te, q nō ē eadē sacerdoti, & diacono. in cle. de æta. & qua.
gñalē, sic ēt stricte ponit. s̄. e. cui de non sacerdotali. istud
vero dictū hodie approbatū pz p stillū curiæ, quo cū ex-
pectātib. adeptis pbēdas diaconales per līas aplīcas ēt nō
habētes specificā mētionē, si nō habēt ætatē ad diaconū.
sępe Papa dispēsat cōtra statuta ecclesiarū super fructib'
percipiēdis, donec peruenerint ad ætatē, & plures tales vi
di, quarū vnā & vltimā hic inserui, & est talis, Io. eps &c.
A. cā. Bon. & merita tuę pbitatis &c. petitio tua nobis ex-
hibita cōtinebat, q dudū can. ecclesi. Bon. & pbēdā, q dia
conat' reqrit ordinē, fuisti auctoritate līarum nostrarum
pacifice assecut', q per procuratorē tuū pstitisti iurm̄ de
obseruandis statutis & cōsuetudinib' ipsi' ecclesiæ iurari
ibidē per cā. cōsueris &c. verū qa, sicut asseris, tu ex eo q
ad suscipiēdū diaconatus ordinē legitimā nō habes ętatē
cū quartū decimū ætatis tuæ annū solū attingas, fructus,
redditus & puētus &c. percipere nō potes &c. p parte tua
fuit nobis humiliter supplicatū, q tibi super hoc vt cōmo
dius īsistere valeas scholasticis disciplinis, puidere de op
portuno dispēsationis remedio dignaremur. nos itaq. vo-
lētes personā tuā &c. tecū vt huius fructus, redditus & puē
tus, nec nō cū te cōtigerit pdictis horis canonicis interes-
se quotidianas distributiones, donec ad legitimā ætatē p
ueneris, ī qua possis ad dictū ordinē pmoueri statutis, or
dinibus &c. nequaq̄ obstātibus, libere ac licite pcipere va
leas, ac si ī pdicto archidiaconatus ordine existeres aucto
ritate aplīca de spāli gra dispēsamus. volumus aūt q pri-
mū ad ætatē ad hoc aptā perueneris, te facias, put dicta
pbēda requirit, statutis tēporibus in diaconū pmoueri.
nulli ergo &c. de ann. 13. hāc formā ī psbyterali pbēda da
tā fore nō cōstat, nec daretur, nisi fieret specifica mētio, q
licite pbēdā suret adeptus. & adde, quod dicā super gl. 2.
(Cōferri nō pōt.) & si per executorē cōferatur, credit Ar.
q nō teneat collatio tāq̄ facta ab illo qui dare nō potuit.
s̄. e. ti. c. fi. de iurep. q aūt. in fi. (Quod possit.) licite ergo,
dummō nō obstat appellatio pbēdæ bñ includit sacerdo

talē, cōtra. s̄. e. cū in illis. c. respō. vbi aplīo dignitatis ī in
cludit curatā, dixit Io. mo. ī. de reg. iur. in gñali, in 3. glo. q
magis conueniūt sacerdotales & nō sacerdotales pbendę
in noīe bñficii, q̄ dignitatis, cū cura & sine cura ī noīe di
gnitatis, quia forte diuisio prima est speciei indiuidua, q
differunt numero, sed sa gñis ī species, quæ qdē ipsis ta-
dū differunt numero, sed ēt spē. & iō in minus differētib'
facilior est trāsitus de vno ad aliud, vel sm̄ eū mādatū, vt
puideatur de pbenda, includit sacerdotalē, qa cū bñficiū
detur propter offm̄. ī de ap. pastoralis. q̄to plus propter
onus sacerdotii officiare tenetur, tanto fit magis debitū
sm̄ votā cōferētis, ñ sic in dignitate in gñe collata. & ad-
de, quod hic no. in 3. gl. (pmoueri) quod de alio defectu,
propter quod pmoueri ñ possit. dic idē & fortius, de per
petuo. n. defectu ñ dubitabit, sed de isto q per cursū tpis
tollit, vt dixi in mag. gl. imò sonare vr̄ ī rigorē nō modicū,
q in q 24. an. ae. & proxim' ętati propter modicū tpis tra
ctū repellat a tali pbenda ppter quod de forti ęquitate pos
set dici talē sic ętati pximū per id nō impediri, sed ex for-
tius vr̄ illū non impediri, q licet nō sit in ætate, ppter illā
tñ īpedit, quia in pximo sabbato quatuor tēporū, cum sit
diaconus, possit fieri sacerdos. facit ī. t. 1. r. 2. in termino.
vacat pbēda post dies 15. mēsis Maii iā lapso sabbato qua
tuor tpum Pēthecostes. ille vero est in 24. an. inchoato ru
25. ī. mēses quatuor. s. añ 19. diē septēbris, post q̄ diē occur
reret primū sabbatū ordinationū ita q si tēpore vacatio
nis habuisset ætatē prius psbyterari nō potuisset. facit.
fiqs in ius vo. l. 2. in fi. & alia iuta alle. s̄. de do. & contu. c.
fi. in vl. gl. hoc tñ assertiue dicere nimis psumptuosum es
set, sm̄ quod idē dici posset de decr. cū in cunctis de ele.
inquantū de ætate loqtur epi, & anteriorū. Itē nec habens
ætatē astringitur, q primo sabbato ordinationū fiat sa-
cerdos. immo non punitur de iure i d cardans, nisi post an
nū, vt in cle. de ęta. & quali. vt hi q. rñ. 2. circa illam igitur
æquitatē haber prouidere cōditor iuris nō glosator. (Sed
aliam.) dicit Io. mo. genus, quod in vno de indiuiduis nō
pōt impleri, implebitur in alio, alle. s̄. e. cū in eccla. con-
cor. vide s̄. e. qa sępe. in vlt. gl. (Expectare.) traditio in his
est periculosa ppter reuocatorias & progationes, q itho-
rūt a Bonifacio, de qbus ī c. pe. & antep. & ī. ti. 1. c. pe.
& vlt. Prima gl. sol. dubiū. Tertia gl. signat cōtrariū & sol.
Pe. gl. quærit, arguit, & sol. iterū quærit. arguit pro & cō
tra sol. In gl. 7. ibi, si cui. via cōcessa per fundū per quamli
bet eius partem concessa vr̄, ciuili tñ mō, vt itinere quo
æque commode facere pōt cū minori fundi detrimento.
4 In gl. pe. ibi l. pe. legatū † pupillæ qñ nubet, ei non debe-
tur, si non viripotens nupserit, & ibi. quoti. seqtur, vitiose
cautum, vel satisfactum est, nō vr̄ cautū. In gl. 1. ibi, hoc lo
cus. Arc. cōtra, nisi ponatur alia specialis clausula, per q̄
euidenter appareat de tali intētione mandātis, cui tunc
parebitur, de offi. deleg. ea parte. 2. & quod ibi no. & 1. q.
7. lator. ista vero gñali, de qbus ponit gl. non sufficiūt sm̄
eum. nam & si talis præbenda non debetur certæ perso-
næ, debetur tñ ordini. Inducit no. per Inn. eo. tit. c. si. in pri
ma gl. & per se. s̄. eo. li. de rescri. si propter. in fi. quia gña-
li clausulę non verisimilia non intelliguntur inclusa. ī. de
deci. c. 2. insti. q ma. accu. non pos. §. 1. ff. de reg. iur. in obscu
ris. ad mu. l. Lucius. §. 7. de mu. & ho. vt gradatim. §. 1. non
autem est verisimile, q Papa velit illam ecclesiam per di-
cta verba, fraudare seruitio vnius sacerdotis, coadiuua-
tur hoc dictū, qa clausulæ illæ generales tollunt impedimē
tia gratiam habilitate personæ manente, inhabilitatem
vero nō tollunt, qa Papa intendit nec exprimit, imo in tol
lenda inhabilitate necessaria esset dispensatio exprimens
statum personæ, cum qua dispensatur, alr esset surreptī
tia. sed ad hāc rōnem rñdetur, q duplex est inhabilitas,
vna pueniēs a iure cōi, vt in legitimo corpore uitiato, ser
uo, bigamo, uel his similia, & in tali bñ pcedit, q3 prime
dici, sed est alia inhabilitas, quæ procedit a statuto eccle
siæ per quod prębēda habet sacerdotiū annexū, q̄o statu

to

to nõ existente, iste esset habilis ad præbendã illã, cum igitur ꝑ has clausulas Papa velit nõ ob. statuta, quæ impedisit, vel differunt. illud aũt est tale, ergo ꝑ illas clausulas illius impedimẽtũ tolli vr̃. facit pro gl. qđ scripsi post ipsum Arc.& Io.mo. sup. eo. si pro clericis. super ver. haben
5 tib. vbi tenẽt, ꝙ si per statutũ bñficium ita habet † ordinẽ annexum, ꝙ conferri non dẽt nisi sacerdoti, bñ cõferetur impetranti, qui ẽr nõ est in sacris, ex quo ipsius rescripto statuta tolluntur. Et ibi, declaratoriã. non intelligas ꝑ modũ cõstitutionis, sed ĩ quadã cã, vt mihi vr̃. Nouar. ṗbendæ obtinuit ĩpetrans cõtra opponẽtẽ, ꝙ ipse nõ habebat ætatẽ ad sacerdotiũ, q̃ reqrebat ṗbẽda ista rõne exp̃ssa in papalib. literis sup ṗnia editis, ꝙ impetrãs habebat ĩ lr̃is grĩ clausulã non ob. his p q̃ effect' &c. In gl. 2. in fi. dicit Ar. vt in ecclesia Bon. iamdudũ in ipsa ecclesia contrariũ consului. lĩ ea tõc nõ esse ṗbendas sacerdotales, tñ ex eo, qa nõ erat exp̃sse onus sacerdotij, vel alterius ordinis ṗbendis annexum. ibidẽ bñ foret statutũ, ꝙ essent tot diaconi, tot p̃sbyteri &c. Itẽ ꝙ nullus eligeretur in canonicum, nisi ad eum, quẽ vacare contĩgeret ordinẽ, vel superiorem. Itẽ ꝙ can. non admitteretur ad perceptionẽ bñficii, nisi primo reciperet ordinẽ ad quem assumetur, per hęc tñ nõ colligo, ꝙ ṗbendis sit annexus ordo, tñ ex eo, ꝙ per statuta ipsius ecclesiæ antiquior, & post ipsum sequẽtes optãt & ꝑmutant ṗbẽdas sine distinctione ordinũ, vñ prębenda q̃ tenuit sacerdos. optabit subdiaconus, si est antiqor, vel si nullus antiquior illã velit optare, si. n. esset onus annexũ sacerdotaliũ ṗbendatũ, optionẽ soli facerent sacerdotes,
6 & sic de singulis. Est aũt sciendũ, ꝙ † ṗbenda põt dici sacerdotalis altero de trib. modis. primo, quia ꝑ statutũ, priuilegium, primeuã ipsius institutionẽ, vel consuetudinem non põt conferri nisi sacerdoti. scđo qa ꝓmot' ad illã tenet̃ fieri sacerdos, alias illa priuat̃. tertio, qa tenet̃ fieri, & si nõ fiat, fruct' non percipit, & est simile, qđ de residẽtia scripsi post Inn. sup. de cle. nõ re. c. si. si ṗbẽda est sacerdotalis iuxta tertiũ modũ tũ est dare, ꝙ perpetuo tenebit ti. abstinẽs ab ordine & fructib. hodie tñ post annũ non hẽt vocẽ in ca. p cle. de æta. & qual. vt hi q. s. rñ. per qđ c. i sui pri. patet, ꝙ ordo qñq. annectit̃ dignitati, qñq. ꝑsonatui, qñq, offi. qñq. ṗbẽdæ. hæc vero decr. loquit̃ in vlt. casu. In gl. q̃ dicis. ibi, exp̃ssum. & hoc tenet hic Ar. sequens Host. cuius opi. posui in § iferiora, super gl. s. & ibi, primũ credo. idẽ hic Arc. qui ẽt inducit, ꝙ talis cum velit vti falso diplomate, puniendus est. ff. ad l. cor. de fal. l. eos. §. vlti.

SVMMARIVM.

Copulatiuæ natura est copulare diuersa.

Pauperum formam habens si postea ordinetur ad titulum patrimonij sui vel alterius, an per id perdat literas, vel gratiam.

CAP. XXX.

Si pauper. Decidit casum dubiũ rõnem interserẽs ibi. cũ cesset, & dicit Io. mo. ꝙ hic dat instãtia ad regulã. ĩ. de re. iu. factũ legitime. & ibi remittit. [Pauper) de habẽte pensionem ab ecclesia, q dicit se pauperẽ, no. hic Ar. de quo dixi supra de resc. post ul. super ver. vicaria (Mandabitur] Ar. hic tractat de clausula, moneas attẽti' & inducas, an per illã executor ordinariũ compellere possit. & licet nõ clare eligat, vr̃ velle, ꝙ possit, & inducit, quod no. ĩ Spe. de rescr. ꝑsentatione. §. rõne formæ. ad fi. ver. itẽ si papa roget, hæc fuit q. 6. lib. 1. Io. de De. & Aegidii de Fossutariis, quos Arc. substituit, ponens ipsorũ verba, sed nõ solutionẽ, tenuit n. Io. & Aegid. post eũ, ꝙ cõpellere poterat per inf. dicenda, & qa ex simplici cõmissione hoc posset, qđ ad effectũ mandati necessarium esset. de of. deleg. ṗterea. & Io. dicebat, ꝙ contrariũ sentiẽs pecus erat, quod verbũ multum habebat in vsu. Ar. aũt hic ad partem negatiuam. s. ꝙ cõpellere non possit, inducit decr. si vere. de sen. exc. vbi verba induci & coarctari, ponunt̃ vt diuersa. facit ĩ. de sepul. c. 1. Io. inducebat & Aegi. post eũ, supra de cõiu. lepro. c. 1. de eo qui cog. consan. discretionẽ, ver. ꝙ si. & c. veniẽs. 2. in fi. & c. se. in fi. de conuer. cõiu. placet. de fri. fraternitatis. post prin. de simo. ex tuę. facit ẽt de cõ. e. prę. cum nr̃is. in fi. & quod ibi no. in vl gl. ad affirmatiuam all. primo absurditatem, quia inutile erit rescriptum ordinario nolente ꝓuidere, cum tñ voluntati papæ sit parendum. in In. de iu. na. §. sed quod prin. t oo. di. contra morem. Itẽ † cum na-
1 copulatiuæ [a] sit copulare diuersa, & non idem. ĩ. de ꝓbalicet. facit de rescr. olim. dicemus, ꝙ post monitionem ponit cõpulsionem per illud, & inducas ad ho: ĩ. de sen. ex. porro. alias posuisset solum monitiones. sic sup. de voto, ex multa. § ꝙ aũt. in fi. Item facit vis vocabuli, inducas, quod cõponit ex in & ducas, sed ĩ talib. præpositio auget. 35. dist. c. 1. de fide ins. c. 1. ff. depo. l. 1. dicebat ergo Io. de Deo, ꝙ si verbũ ducas sine præpositione fuisset appositũ, sonaret in effectum, vt cõpelleretur, si aliter duci non posset. fortius ergo hoc agit præpositione præposita, alle. ad idẽ orationem dñicam. Matth 6. & ne nos inducas, quod sonat in effectũ. ad idem 24. si quos. ubi dici non põt, ꝙ inducere ponatur pro mouere ad idem de pę. di. 3. Achab. cũ duobus c. seq. rñdet ad decr. ĩ. de coniu. lepro. quod loquitur de comparatiua permissione, ut patet, e. tit. c. 2. in dec. discretionẽ. mulier compelli non poterat religionem intrare. idem de decr. fraternitatis, sed ordinarius põt cõpelli dare bñficium. decr. ueniens, loquitur in foro pniali, ubi non cadit absoluta cõpulsio, ut in præ. c. ex tuæ. ad decre. cũ nr̃is. cũ sua gl. non rñdent, per q' potius videt̃ pars negatiua tenenda, facit extraua. Io. q̃ incipit, antiqua, ubi ẽt additur instãter, ꝓpe fi. Rñsiones aũt, q̃ fiunt ad prima iura parum valẽt, q̃cũque. n. sit materia ẽt si talis, ĩ qua nõ est locus cõpulsioni, satis ꝓbãt illa iura, ꝙ illa verba non sapiunt conpulsionem, nã quia talia sunt, iõ qa tali materiæ annectuntur. [merita] in ista forma pauperum consueuit fm̃ diuersitatem regionum taxari, ꝙ non excedat certã sum. facit ĩ. e. q̃uis. & c. cui de nõ. §. idẽ. & vide quod ibi scripsi, solet etiã fm̃ diuersitates regionũ per examinatores põderari peritia, examinant. n. de trib. si bñ legit, bñ construit, bñ cantat. & volunt, ꝙ saltem duo concurrant, sed quo ad partes gallicanas plus cantum ponderãt, q̃ cõstructũ, ex quo aũt per examinatores approbatus est, dãtur formę ad executores, vt inquirãt, si est vitæ laudabilis & conuersationis honestæ, vt in cle. de conc. ṗb. e. vno. & tunc prouideant sibi de beneficio fm̃ suæ ꝓbitatis merita, vt hic, & declaratur, ꝙ sibi nolenti possit ꝓuideri de minori, vt ibi, & datur de facto tunc vnius mensis terminus ad acceptandum a tempore notitię, & in fi. ponitur decretum, sed quia hodie ante decretum ponitur inhibitio, ne is, contra quem scribitur, post factã sibi lr̃arum insinuationem & ꝓcessus habiti per eas, ẽt ante acceptationem aliqd de bñficio interim disponat. nidi dubitari, an eo casu ualeat collatio facta per ordi. ante insinuationem ṗdictã, & puto valere, cum de bñficio minoris valoris loquimur, quod reqrit acceptationem, uel uoluntatis declarationem, quod alias nõ esset cõpetens meritis ꝓbatis illius propter tenuitatem, & sic nõ cadebat in grãm, vt ĩ. e. cui. de nõ. Circa illud. n. papa facit grãm, sed limitata grã fuit, qa decretum nõ ligabat de iure manus ordinarii, nisi post acceptationem, vel uoluntatis declarationem, vt in cle. ṗdicta, nunc uero ante prædicta ligat, tñ post insinuationem literarum & ꝓcessus non prius, & ĩ hoc fauit collatori, cũ al' appositio mensis cum decreto sufficeret, ut in cle. præ. §. sec'. nõ sic ĩ bñficio ĩcluso sub principali grã quod nõ requireret voluntatis declarationẽ, tunc. n. facta ꝓnunciatione per executores super idoneitate ĩpetrãtis, statĩ decretum ligat ĩ prę. cle. 1. rñ. Aliud uide, ꝙ nõ diffiniuit, quale uel q̃tum sit bñficium. Prima gl. tñ. per qđ. q̃ distinguendo sol. Tertia gl. exponit, q̃rit, & sol. ẽt distinguendo. In gl. 1. ibi, nõ expirat. idẽ Io. mo. & Arc. & de hoc per Io. de De. ĩ sua q. 23. 1. li. ubi dicebat, ꝙ si in lr̃is cõtinebat̃, eũ nullũ hr̃e bñficiũ. Et sic erat tpe datæ rei veritas. Iudex ꝓnũciabit illud bñficiũ sibi dẽri. ego nõ curo de illa clau-

ſula. & tene, quod ſeqtur in gl. 2. & ibi. iuſtitia. iuſtum eſt
clericũ bñficiari in vico potiſſime, de quo eſt. C. de epiſ. &
cle. ĩ eccleſiis. Io. mo. & ibi, nõ pateretur. facit, qđ de litigã
te dixi poſt Inn. ſ. de reſcr. in nſ. 1. In gl. 2. ibi, peruenit, 2. ĩ.
de voto. c. ſi. ſup. e. li. de elec. cũ ex eo. & conſt. Io. execra-
3 bilis. in ſi. Et in ſi. idẽ Arc. dubitatur, an † habẽs formã pau
perũ, ſi poſtea ordinetur ad ti. patrimonii ſui, vel alterius,
per id ꝑdat lr̃as, vel grãm, ꝙ ꝑdat, facit hæc decr. in ver,
cũ ceſſet, vt. ſ. de reſcr. poſtul. vbi dr̄, ꝙ ꝑ illã formam ꝓ
uidetur neceſſitatib. pauperũ clericorum. ſi ergo ceſſet rõ
neceſſitatis, ceſſabit grã. ad contrariũ inducitur, ꝙ hæc de
cre. loqtur in aſſecuto bñficium, ſed ordinat᷑ ad ti. patri-
monij ſi ſui, nil nouũ aſſeqtur, ſi alterius, facile perire poſ
ſet, nec eſt perpetuitati diſpoſitum, ſicut debent eſſe bñſi
cia. 55. di. ꝑcepta. ĩ. de cap. mo. c. 1. ergo de tali hęc dec. nõ
dẽt intelligi, ꝙ credo, niſi diceres illũ ti. in bonis eccl̃aſti-
ꝗs perpetuo cõſtitutum, ita ꝙ caderet in nomẽ & effectũ
eccl̃iaſtici bñficij, iuxta ea, quæ ſcripſi in prę. decr. poſtula
ſti. & vide, quod no. ſ. e. tuis. in vlt. gl. & quod ſup ea dixi.

ADDITIO.

3 Natura copulatiuæ. Adde hic Bal. in l. falſus ver. præterea, quum di
cit. C. de fur. No. tamen, ꝙ natura copulæ eſt requirere paritatem, ſe
cundum Bal. in. l. in teſtõ. ver. præterea videtur eſſe. C. de teſta. mil.

SVMMARIVM.

1 *Incertitudo, quæ declarari nõ poteſt, an vitiet, vel saltẽ impediat.*
2 *Papa, vel legatus ſi reſeruauit & ordinarius contulit, nec apparet
quis primo prouiſus, per ordinarium de vacante obtinere debet.*

CAP. XXXI.

Si a ſede. Soluit caſum dubium diſtinguens duo
membra. ſm ibi, ſi vero conferatur, qđ
ſi per alterũ iſtorum. ſ. papam, legatum
uel ordinarium cõferatur dubb. ita ꝙ nõ apparet, cui pri
mo. nec dicas, ꝙ in papa ſit caſus. ſup. e. li. de reſc. c. pe. q a
illud expꝛ̃ile loqtur de prouiſione facienda, nõ de facta, in
illa. n. poſſibile eſt vtranq. valere, ẽt qñ appareret priori-
1 tas, ꝙ nõ eſt. ſi ſup. e. li. de elec. vt ꝗs duas. hic ſatis puto † ꝙ
2 incertitudo ꝗ declarari nõ põt, vitiet, vel ſaltẽ impediat,
ſicut ff. de re. dub. l. ſi fuerit. de teſt. tur. duo ſunt. facit ſup.
e. li. de elec. c. 1. ſi inſtare voluit. recurratur ad conceden-
tem, q ſubtiliter & curioſe certificatus, quis fuit primus,
id declaret, ſimilis recurſus ꝓpter dubiũ prioritatis. ſup.
de of. dele. c. 2. & duorum caſuum, quos ſcripſi poſt Hoſt.
ſup. de reſcr. ex tenore. & c. abbatẽ. ſuper 1. gl. Idẽ propter
2 aliud probabile dubium. ſup. e. li. de of. ord. §. ſi vero. † Si
vero papa, vel legat᷑ reſeruauit, & ordinarius cõtulit. nec
apparet quis primo, puto. ꝙ ꝓuiſ᷑ per ordinariũ de vacã
te obtinere dẽt, ex quo per aduerſariũ nil ꝓbatur, qđ im
pediat. ſuper quo uide qđ no. in cle. de reſcr. lr̃as, in gl. po
ne. Facit ſ. e. lib. de reſcr. c. pe. in prin, facit, qđ dixi ſup. e.
ſi tibi. 1. ad ſi. ſuper ver. anteꝗ. [Primo facta] ꝗrit Arc. de ta
li caſu, impetrauit qs literas, vt reciperetur in canonicũ,
cap lm illius eccleſiæ eadẽ die impetrauit indulgentiã,
ꝙ ad nullius receptionẽ teneantur ꝑ literas aplicas nõ fa
ciẽtes mentionẽ de indulto, nec apparet, ꝗ impetratio fue
rit prior, putat Arc. ꝙ cum impetrans nõ poſſit dici vlti-
mus, ſibi nõ noceat indulgentia. ff. de do. inter ui. & vx. cũ
hic ſtatus. §. ſi mulier. alias, ſi ambo. ff. de re. du. cum impu
bes, & l. qui duos. in prin. §. r. 2. & 3. cũ in bello. Item ſic
dãdo, valet vtrunq;. ſ. reſcriptum & indulgẽtia, facit. ſup.
de trãsl. c. ſi. de priuil. ex ore. & ſic interꝑtari debemus, vt
res valeat, de ver. ſig. ab. Itẽ cum clericus ſit actor. & c. ex
cipiat de indulgentia, neceſſe hẽt probare prioritatẽ. ff. de
prob. in exceptionib. facit ſup. de teſti. cũ cont. bñ facit,
quod no. ĩ. de ſen. ex. venerabilib. in gl. pe. & in cle. de re-
ſcr. lr̃as, & in gl. pone. Scias, ꝙ ſm ſtilũ, quẽ hodie dat cu-
ria omnib. impetrantib. parum vtilis eſt hæc qõ, habet. n.
clauſulas, per quas tolluntur indulgentiæ ẽt quas conſtat
ꝯceſſiſſe, fortius illæ, de quib. nõ cõſtat, vbi ergo tales clau
ſulæ non eẽnt, ꝓcedit qõ [Legatus] de receptione facta cõ
tra ſtatutũ iuratum tenet hic Ar. ꝙ non valet, ẽt ſi ſtat ad
mandatum legati. de hoc vide quod plene dixi ſ. e. ele.
cto. ſuper verſ. inſo. vbi teneo, ꝙ valet, licet illi quoque ſu
periori, ipſe autem pro ſe alle. ꝙ in decr. illa æquiparãtur &
ponuntur vt diuerſa diſiunctiue ſtatutum, iuſtũ & confir
matio papalis. ſicut ergo non habet vno caſu, ſic nec alio,
nec mirum ſm eum, cum ſtatutum confirmatum videt
purus hõ, licet vicarius Dei in terris, iuratum autẽ confir
mat verus Deus. de transla. inter. cui plus obediẽdum eſt,
ꝗ homini. 11. q. 3. iulia. & c. q reſiſtit. 8. di. quæ cõtra. Prima
gl. ſol. quatuor dubia. In gl. 3. ibi, res alienas, lex vl. eſt, poſ
ſidẽs nõ reſtituit rẽ actori nil probanti. & ibi. ſ. retinen
dæ. longe commodius eſt poſſidere, ꝗ petere. & iõ ſæpe de
poſſeſſione ſit qõ. In gl. 1. ibi de latere, vide, quod no. de of.
le. c. pe. in gl. 2. In gl. ꝗ fuerit, vterq. ergo probare poterit,
& obtinebit, qui melius probauerit de re tum. ſuper hoc
de proba. ex lr̃is. In gl. magnum, in ſi. alle. Arc. 16. q. 1. vo-
lumus, vt lit. pen. per to. Io. mo. all. vt ec. bene. c. vno. poſt
prin. optime facit ad caſum. ff. de pig. ſi debitor, cuius ca-
ſum ponam ĩ. de reg. iu. cum ſunt.

ADDITIO.

4 Incertitudo. De quo autem dicatur incertitudo. vide Bal. in. l. liber-
ti. C. de ope libe. & in. l. edita. de eden.

SVMMARIVM.

1 *Monaci non aſſumunt pluralitatem eccleſiarum curatarum.*

CAP. XXXII.

Cum ſingula. Diuiſio ſuper ſi. 4. gl. dicebat
Io. mon. ꝙ hæc decr. obuiat
ambitioni monacorũ, & eã
multiplicib. pœnis cõſtringit. (Euagationis) 15. q. 1. quam
& c. ſe. & c. monaci vacantes, & c. monaci. 2. (Eccl̃a) ꝓ-
1 hibendo † monachos aſſumere pluralitatem eccl̃arum cu
ratarum nr̄ cõcedere, ꝙ vni eccl̃æ curatæ licite ꝓficiatur
monacus. Sed hoc quidam admittũt diſpenſatiue tm. 55.
di. priſcis. ubi de hoc. & 16. q. 1. ſ ſum. & ſ. de ſta. mo. quod
Dei. ſm Ar. (Per presbyteros] cõcor. cle. de ſta. mo. ne in a-
gro. §. cęterum. [Depẽdeat] de his depẽdentib. poſuit hic
Ar. unam gl. Vin. ꝗ poſuerat (de ele. dudum. 2. cuius partẽ
habes, de æra. & qua. cam te. in 3. gl. & ibi cõpetentib᷑ po
nit. [Annexi] ꝗ annexionem non põt facere Abb. ẽt de ec.
cl̃is ſibi ſubiectis ſm Inn. qui hoc no. de excel. prꝗla. ſicut
unire, & idẽ hic Ar. qui dicit, ꝙ abbas bñ poſſet hoc ꝑſcri
bere ſaltẽ in ſimplicibus & manualib. dic, ut no. in cle. de
ſta. mona. ne ĩ agro. §. ad hoc ĩ gl. approbat. [Talem cura-
tam receperit] cum effectu ĩtelligite, ut ſup. e. licet. 2. [In-
ligibilis] cõcor. extrau. execrabilis, de qua dixi ſup. e. li. de
of. ord. ordinarij. ad ſi. & ſup. de elec. quiſquis. (Ambitio
ſus) uide ĩ cle. de reg. ut ꝓfeſſores. in gl. concor. [Ab utro-
que] ſimile, de transl. ꝗto. cum concor. [Vel eccl̃æ] not. ꝙ
litera iſta repetita ĩ ſi. huius §. nõ curat, an ſint curata, uel
non. [Monacis] de ele. ſecularib. nõ dixit, quia de illis pro
hibitum erat, de reb. ec. non alie. poſſeſſiones. pœna tñ. de
qua ſinis loquit, non habet locum in eis. [Cum illis) mo-
nacis. (Gubernare]. i. regere. Arc. [Priuati] ut puniant, in
quo peccauerunt. ſup. e. lib. de temp. or. nullus [Exempta)
uide cle. de ſup. ne. ꝑla. quia regulares. Prima gl. ſummat,
& dicit quid declaret. Quarta gl. ſol. dub. Gl. adidem obii
cit, & ſol Gl. quid ſi ꝗrit & ſol. Gl. ut ſi. rñ. per qõ. & ſo. cui
ſignat contra. & rñ. In gl. 2. ibi, nemo uult. uide ſup. de ꝓ-
ba. ex literis. ſuper gl. 2. In gl. 1. in ſi. & primo ponit cõſti-
tutionis cauſam, ſecundo conſtitutionem circa religio-
ſos. ibi, ꝑſenti, in qua tria facit. primo ꝓuidet circa ſumta
& pœnam apponit. ſecundo ibi, circa. prouidet circa ꝑteri
ta ſub eadem pęna. tertio ibi, ꝓhibemus prouidet circa
adminiſtratores, uel officia unius mon. non cõmittenda
mon. alterius monaſterii, & pœnam apponit cõmittenti
& recipienti. In gl. poteſt dici, idem Io. mo. & Arch. in gl.
ad idem. ibi, nunquid hic. ſ. quod uacaret primum, ſi ad
uoluntatem, idem no. de ſta. mo. c. 5. in gl. pe. & [illegible]
ſcripſi ſup. c. li. de of. ordi. præſenti. in. 1. gl. [illegible] de
mũ. Scire debes, ꝙ multum apud ultramontanos uiguit
hæc

hæc opi.q prior manualis, quem fine cã rõnabili Abb. remouere vult, forte ex odio, qa detulit illũ, vel qa nepoti vult illũ conferre, vel simili cã nõ iusta, põt apud superiorẽ abbatis de ipso quærelã deponere ad instar serui supplicando, cassatur hoc dictũ a verbis Inn.quæ scripsi q. cle. vel vo.c.vlt.super gl.ergo non erat.& iura quæ alle. ibi vide.& sic per superiorẽ restringetur talis volũtas sub rõne. 1 xt.q.3.illa.ꝓ his ẽt facit, de sta.mo.cũ ad mon. ver.tales. ibi, cũ oportuerit, quẽ textũ repetit cle.de sup. neg. pl. qa regulares. vers.licet.de quo verbo vide quod no.15.q.1.c. 1.ꝓ eis ẽt facit š.de app.de priore, & antiqua, de qua ibi dixi.& vide, qđ ibi dixi de rescr.cũ dilecta.super vlt.gl.apud Italicos cõiter hoc non recipitur hic.Itẽ Abb.cũ cõmittunt tales administra.exprimũt, q nuda ẽt, vbi cã nõ subsit, illos possint ad claustrũ reuocare. Et ibi, intelligo. Ar.cõtra, q dicit, Bonifa.super hoc consultum sic rñdisse, ꝓ hoc, per id quod.j.datur electio.facit pro me, quod dixi sup.eo.lib.de offi.ordi.pſenti.& lra huius c.q̃ pro se inducit Arc.multũ facit contra eũ, in perpetuis.n.non daretur ei electio, per decr.de multa.vt scripsi in cle. in gl.antepe.In gl.vt si.ibi, & conuẽtus.Inn.de renũ.c.si.dicit, q eo casu requiritur dispẽsatio, & auctoritas epi, q placet hic Io.mo.& Ar.i decr.si religiosus.i fi.vide qđ no.in Spec.ti. 2.§.sunt quoq.ver.24.& qđ dixi de reg.nõ est.sup 1.gl. In gl.vlt.i fi.& facit ad no.i cle.c.ti.si plures.i gl.si itelligas.

SVMMARIVM.

1 *Mandato superioris necessario est obtemperandum.*

2 *Res vniuersitatis an competat singulis.*

CAP. XXXIII.

1 **Cum in ecclesijs.** Diuisio super prima gl.[Receptio]nõtad mandatũ superioris, cui necessario sit obtẽperandũ ſm Ar.q remittit ad sum. Host.de const.ver.qd ergo.distinguenda enim sunt, quæ siũt voluntariẽ ab his, quæ fiunt necessario.& de hoc sup. e.lib.de of.dele.ab arbitris.vide quod dicã j. de conces. si capitulũ.super ver.reciperet.fatetur tñ Ar.q licet canonici non vocati ad receptionẽ factã de superioris mãdato, non possint ꝓsequi contẽptũ, pñt tñ opponere contra rescrip.ũ, de rescr.ad audientiã.vel contra pſonã, e.ti.adeo. de const.ex parte, & non ob.receptione sic facta competet eis excipere, ne per surreptionẽ &c. de elec. cũ dilecti. de re iud.cũ olim.licet alias non posset excipere, de ap. constituit.ad fi.sup.de accu.accedens.(Beneficiorũ)non distinguit, an illa bñficia sint i ecclia illa, vel extra.[Commode)sic sup.de ele.q̃ sit.de offi.dele.statuim⁹.2. & dicit Arc.q hæc commoditas respicit ecclãm non personã vocidã, alle.no.de elec.bone.1.i gl.si citati.& c.cũ inter vniuersas.in gl.pe.q̃ plura vero hic per ipsum no.sciẽter ommitto, qa scripsi post modernos.sup.eo.qa ꝓpter.in prin. & c.corã.de vagabundo ẽt tractat, an sit citandus, de quo scripsi in c.qa propter.§.illud.i fi.s. gl. de excommunicato, qũo ẽt sit citãdus, ponit quod no.Compo.de consu.cũ dilectus.vt ibi dixi super gl.suspẽsus. Prima gl.dicit, quid declaret. Secũda gl.ponit dictũ & opi.illi contrariã, q̃ improbat per hãc decr.cui.si rñdeat, adiungit tres rationes, demũ quærit & sol.In gl.2.ibi.l.vlt.procedit pſcriptio, vt inter pſentes, qa præscribẽs, & cui pſcribitur, sunt in prouincia. In gl.1.in fi.& ponit dictũ, exceptionẽ, & pœnam, partes patent. In gl.2.in fi.& sic dicit Arc.se habuisse a canon.illius ecclesiæ. In glo.sic.sup.ibi corã, & hęc fuit opi. Host.quæ placet Arch. In gl.vlt.in fi.facit.ff.de iniu.ru.& ir.te.l.filio.ubi testm̃, quo pteritus est filius.nullũ est, cũ filius hoc vult, alias non est, electio tñ facta contẽpto illo, q vocari debebat hic.Io.mo.q licet collegiũ eligat platũ. 16.q.vl.c.vl.tñ qa actus sunt singulariũ.ſ.eligere & audire 2 diuina & similia.j.de sen.ex.si sñia.§.si.ideo in his, q † est vniuersitatis, competit singulis, contra regulã.ff.quod cuiusque vni.sicut, & sic faciũt nomine collegij.in c.vlt.s. sicũ ergo eligat vẽ pars collegii, illi parti potest renũcia-

re, & factũ capituli firmũ manere.in l.vero per fundũ.ff. de serui.vr.præ.illi habẽt cõionem, vt singuli, quod agũt, faciunt suo iure, & sic ipsorum factũ est efficacius, & sic minus corruptibile, vnde statim quo ad eos tenet irreuocabiliter, facit ff.de admi.tu.quoties.§.item temporali.

SVMMARIVM.

1 *Mors quid sit.*

CAP. XXXIIII.

Presenti. Diuisio patet, qa sunt qnq.dicta & tertiũ respicit prima duo[declaram⁹)hoc verbum non respicit §.loca.vnde & ibi dicit volumus, qa limitatio illa non erat de iure antiquo. (Apud sedẽ)ꝓidẽ est dicere, ac si diceret in curia ro.vide sup.c.statutũ.[Per alium)non habentẽ expſsum & speciale mandatũ.vt ibi, in fi.[Aut nũcii]patet q inter istos est drña.sic sup.de pſcr.accedentes.de cẽsi.cũ instãtia.[Recedentes)cũ ergo solos venientes & recedẽtes includat, patet, q manẽtes extra locũ.quo degit curia, licet locus sit j.duas dietas, non includũtur, q ẽt probatur j.§.pe.(Mo 1 ri).i.vita priuari, nã mors † est dissolutio aiæ & corporis.facit de pœ.dist.2.charitas.& quod ibi no.de ce.miss.in quadã.i auth.de nup.§.deinceps.col.4.sicut aũt nil sunt tenebrę, sed vbi non est lux, dicũtur tenebræ, ita nil est mors, sed vitæ priuatio, hoc nomen accepit.& ſm Isy. mors dr̃ a quasi amara, vel a morsu[a] primi parentis, qui pomi vetiti morsu mortem incurrit, vel dicitur a marte, q est effector b mortiũ. est aũt mors acerba[b].s.infantiũ, immatura.s.iuuenũ, matura.s.seoũ.hic Ar.[Moreretur)ad hoc sup. de conce.p̃.qa diuersitatẽ.de cler.peregri.c.vno.ff ex qui.ca. ma.l.miles.& l.qui manumittunt.in fi.[vacante)facit cle. de ele.c.t.in fi.(Vitium)hoc statim repetit, per quod pater secus in remoto.[Etiam si.)si hic non fuisset hoc expſsum, multũ de hoc fuisset altercatum.(Eius)mortui(Propria]Ar.exponit.i.locus originis.j.§.3.(Duas dietas)æqtatẽ hoc habuit.fuit rñ de arbitrariis (Prædicto) Clementis, de quo in prin.[Moraretur]hic plus operaretur adiecta qualitas, q̃ origo, qñq. secus.ff.ad muni.libertus.§.pſcr.uide de hoc ꝓ & contra in qõne posteriorum, dicunt Io.mo.& Ar.q hoc facit qualitas adiecta origini, alle.ar. ff.de cap.& postli.reuer.l.nihil.[Præmissum)clem.sup.c. 2.(Vbi decedunt)etiã in itinere sequẽdo curiã, vel loco, vbi degebat curia, de qb.pręmisit.si igit curia iret de occidẽte ad oriẽtẽ, ille vero exiret locum curiæ vers⁹ occidẽtem, huic §.non est loc⁹.Prima gl.dicit, qd declaret. Quarta gl.ponit opi.Gl.ergo licet.no.quærit, sol.obiicit dupliciter, & primę respondet, in 2.remittit. Pe.gl.so.duo dubia. In 5.gl.ibi.l.vltima.uide sup.c.ꝓxi.super gl.2. In gl.ergo. licet.ibi, illud.quid iuris in patrono, qui duxit libertã ꝓpriã, & in eo, q duxit sibi & alteri cõem. Et ibi, qui manumittit.canonizata in ꝓxi.concor.& ibi cõis libertus plurium ut singulorum cõis libertus non uocat alterum i ius sine uenia. In gl.pe.ibi.§.ul.uide hanc & l.senatores.in decre.dilectus.2.de rescr.in gl.In gl. q i plurib. i fi.& qđ ibi no.in.3.gl.quæ de parochiis.§.fi.in 1.gl.hic ponit Ar. In gl.ergo licet.ibi, illud.facit ff.de indi.l.iul.ait.si alter, ubi æqparatur, iudicẽ fieri litigatoris hæredem in totum, uel pro parte. In gl.ult.in fi. est si.qđ scripsi post Vi.š. de offi. leg.c.fin.super uer.non possunt, s.q multum præiudiciale eẽt clericis ꝓuinciæ, si percussores eorum posset absolui p legatos perpetuos.s.ratione ecclarum habẽtes officiũ.

ADDITIONES.

a Vel a morsu.Cardi.in clemen.1.vt lite pend.

b Mors acerba.quod triplex sit mors, Card.in clem.2.vt lite pendẽte.

SVMMARIVM.

1 *Gratia per Papam facta nondum bullata an valeat.*

CAP. XXXV.

Apostolica. Multum æquitatis hẽt hæc cõst. qua circa parochiales ecclesias uacãtes in curia ponit duo dicta, ſm ibi idem.& rõnem interserit ibi, nec ipsarum uacante

satis videretur idē si quasi vacaret. puta, papa p scismaticos capto. p dec. si eps. ȝ. e. li. de sup. neg. pla. vr̄ dici posset decr. nō procedere, cū nō sit tūc loc⁹ curiæ vel se. Apostolicæ. facit qđ post Ho. dixi de cri. fal. dura (parochiales) intelligendū vr̄ de nō collegiatis, & q̄ nō cadant in nomen dignitatū. facit ȝ. e. li. de elec. statutū. & qđ ibi no. ita. n. locum hēt illius decr. rō isto casu sicut illo, nā decr. a. ij. e. reseruat ecclesias, dignitates, psonat⁹ & bñficia. exceptio ergo de ecclesijs alios casus nō cōprehendit (vacare) in deuolutis ergo nō est locus huic decre. nec mirū, cū ibi sit reperire culpā, vel negligentiā primorū collatorū, hic vero nō, Itē illæ nō spectant ad papā, vel cōstōnem cle. sed per cōcil. Later. qđ decr. ista nō tangit. [animabus] per hoc vr̄ intelligendū de parochialib. actu nō habitu tm̄. Itē qa cōstitutio corrigit, iō restringedū s̄m Ar. all. ff. de verbo. signifi. verbum pertinere. & comprehēdit etiā ius patronatus s̄m Arch. alle. quod no. Inn. de reli. do. constitutus. vbi scripsi sup ver. ptinere libere. & sic nō expectato fine mensis, de quo ȝ. e. statutū, vbi de hoc no. Arc. & dicit Io. mo. q̄ si hi, ad quos pertinet, sunt in curia poterūt illa conferre, sed per vicarios tunc demū poterūt, cū sunt remoti. & vicarij ipsorū territorio, vt in e. statutū. in fi. nec ob. illam decr. hic sublatā, qa, vt dicit Arc. cū illo hoc verū quo ad expssum, quo ad aliud nō. C. de app. pcipimus, ac si dicāt, fraus, de qua ibi no. in gl. antep. ita dānāda, & euitāda est post istā constitutionē, sicut añ, cū in se ēt ante illas constitutiones esset reproba. idē. s. q̄ cōferri valeant per eos, ad quos pertinet de illis parochialib. ecclesijs [ibidem]. s. apud sedē Apostolica (ordinarū) per collationē vel cōmissionē s̄m Arc. ad primū all. de cōces. præb. ex parte. & c. post electionē. ad fi. de of. dele. super eo, inducit ēt hanc lr̄am ad quod dixi in pœmio huius li. ad fi. super ver. trao

1 smittimus. s. q̄ † valeat gratia ª facta per papā nondū bul

a lata. Prima gl. arguit a contrario. In 1. gl. ibi remanet idem ar. vñ licet possit vrgere eadē rō in alijs ecclesia curatis nō parochialib. detractio iuris veteria nō hēt locū in illis, super quo vide ĩ. de ver. sign. constōnē. & quod ibi no. i 4. gl. ibi, nemo, vide quod ibi dixi super 4. gl. In gl. vlt. ibi nō esset qō. qa. s. ēt papa viuente posset ordinarius illa cōferre.

ADDITIO.

a Gratia facta. Vide Bal. in l. 2. C. de comm. ser. ma. & in l. fi. C. sen. rescin. non pos. & eundem Bal. in marg. verb. gratia.

S V M M A R I V M.

1 *Litera beneficiales an expirent post mortem concedentis.*

C A P. XXXVI.

Si cui. Diuisio super t. glo. [gratiose] dicit Ar. q̄ qui gratiam alle. hēt illā probare. ĩ. de scisma. fraternitatē. & colligitur per verba de cōces. præ. constitutus, si ergo non apparet, an sit grā, vel cōmissio, vide qđ scripsi, ĩ. de elec. in causis, super gl. antepe. in fi. (prouidere) ille nō subdelegat. sup. e. li. de off. dele. ia cui. Ar. [cōtradictores) hoc fortificat dubiū, quasi per hoc vr̄ rescriptū iurisdictionale compelcendo, an possit hoc perpetuo vel vsque ad tps, hic per Arc. q̄ ēt posuit opi. q̄ distinguit, an lr̄a dicat in possessionē inducas & defeodas inductū, q̄ videas sup. eo. ti. pro illorum. super ver. contradictores, quæ iō hic decido, quia ibi quasi ad lr̄am posuetam post Host. [non expirat] Ioa. mo. signat contrariū de l. si pf. ff. de manu. vin. dic. q̄ ibi agebatur de manumissione certi serui. & sic cōuenit casui sequenti, vide quod no. in cle. de renun. c. vno. in gl. Vin. (reintegra) qñ dicatur hoc casu res non integra, dubitatur, quidam dicunt & male, qñ est facta vacantia collatio, alle. decr. pñti. sup. e. li. de of. leg. sed in delegatis legatorū loquitur, quorū reseruationes odiosæ, nec pñt sic vacaturas afficere, vel in illis sua cōcedere sicut papa, & ideo per illam constōnem, cum per mortē, vel finē legationis pereat reseruatio, perit ēt oīs pcessus, si non fuit lata collatio. alii dicunt & male, rem nō integrā per præsentationē rescripti factam executori. facit de ap. vt debitus. tertii dicūt, rem nō integram, si fuit processum ad substantialia, iuxta ea, quæ in commissarijs scripsi post Inn. & Comp. de elec. in causis. super gl. antepe. ad fi. quarti dicunt rem non integram, qñ executor aggressus est negotium prouisionis. ad hoc sup. e. li. de off. dele. si delegatus. & c. q̄uis. & ĩ. de sen. exc. quicunque. aliquibus vr̄, q̄ satis sit in forma pauperum, de qua in cle. de cōces. præ. c. 1. si inquisitionem facit executor, qđ pōt ēt parte non vocata, secundū no. in cle. de off. del. c. vno. fortius si post inquisitionem processum fecisset. & licet tertia opi. & seq. placeāt, tñ quia non oēs capiūt prędicta, vt scripsi de off. dele. licet. in gl. dicit in gl. Host. tuti⁹ est & cōmuniter obseruatur, q̄ vocatur perpetuatione is, qui per lr̄as grauabatur, & sufficit, de of. dele. licet. & c. gratum. & sup. e. li. e. ti. si delegatus & c. quamois. & vide quod ibi dixi, super gl. pe. moriatur, dicit Arc. hic corrigi sententiam Gof. & Host. no. per eos de rescr. constitutus, & p Host. de of. del. qñ ab. ad fi. mag. gl. & de iureiur. ad nostrā. a. q dicebant, lr̄as bñficiales non expirare per mortē concedētis, quod aūt dicit iste finis, locū habet, si proprio motu papa id mādasset, cū litera nō distinguat, & rō sit eadē. Prima gl. summat. Vlt. gl. ampliat textum, obiicit & sol. so. opponit & respōdet, In 1. gl. in fi. & sic sunt duæ partes. 2. ibi, secus. primo reddit sui causam. ibi, quātum. In gl. s. in fi. no. sup. e. lib. de of. le. c. 1. in vlt. gl. & vide quod ibi dixi in vlt. gl. ibi, solutio, idem ibi Io. mo. & Arch.

S V M M A R I V M.

1 *Ordo an sit sacramentum.*

2 *Seruum quando quis mandat eum in genere, inspicitur scientia, vel ignorantia emeritis, si vero in specie, scientia, vel ignorantia vendentis.*

C A P. XXXVII.

Si episcopus. Sunt tres partes, quarū prima decidit, quid iuris, cū per propriū epm̄ data est alteri epō generalis ordinādi licētia. secunda & tertia decidūt, qñ de personis expssis vel ipsis personis data est pdicta licētia, secūda ibi, si vero. tertia ibi, eis aūt. harū quælibet exprimit suam cām, primā ibi, cū in culpa. secundā ibi, tu qui. tertiā ibi, cum eā commisisti, an possit committere epō alterius 2
prouinciæ, hic per Arc. & videt q̄ non. 9. q. a. nullum, vbi videtur expressū. cōstat, q̄ perplexitas & incertitudo nō potest tanta esse in consuffraganeo sicut in extraneo. sed Ioan. Hug. & Lau. intelligūt illud in arduis, vt ibi no. quæ tāgunt prouinciā, quæ vero solā diocesim tangunt, poterunt per solum epm̄ expediri, quod probat ibi tex. a contrario, ver. q̄ si nullo inuitante, per quod patet, q̄ inuitat⁹ pōt hic ēt extrane⁹. & ita seruatur (celebraret) dicit hic Io. mo. q̄ non vr̄, q̄ talis primā tonsuram, vel minores ordines conferre debeat, quasi per hoc sibi cōmissa non sit grā sed iuris executio, vt bñficiatos ordinet. alle. sup. eo. li. de tēpo. ordi. eos. hoc nō seruatur, & dicit Ar. q̄ cū hæc decr. probet, q̄ talis pōt conferre sacros ordines, fortius poterit cōferre minores. ĩ. de reg. iur. cui licet. in decr. eos. nul-
1 la fuerat facta commissio. Itē cum † ordo sit sacramentum large, oīs ordo est sacer, super quo vide qđ scripsi sup. de fil. presby. c. 1. in prin. [titulum] in re, non in spe. quę spe deficit. vñ ordinare non dēt expectantem, ēt si expectans in for. pau. iā sit approbatus idoneus per executorē, quia id non videtur vitæ necessarius, vt sequitur cum cōcor. nō sic si adeptus est beneficiū, cuius fructus alteri debētur, qa talis de illo sustētari dēt. sup. e. li. de of. cr. psenti. §. porro imo talis nedum pōt, sed ēt tenetur ordinari, vero. sup. e. si tibi cōcessū. in vlt. gl. tenebitur. tenet hic Arc. q̄ si ordinās non hēt vñ prouideat, si nō est quid imputari ordināti, ipse nō tenebitur, maxime qa ēt recipiens ordines fuit in culpa. Itē scripsi post Inn. & Host. de æta. & qualit. accepimus. super ver. cōtra illos. in fi. in casu cōuerso q̄ tenet. s. qñ mādās tenet, q̄ nō est soluēdo, s. q̄ per id nō grauabit ordinās, & vt dicit Arc. non obst. ff. de exerci. l. 1. in princi.

quia

quia ibi dñs habet lucrum, nec contrahentes deliberare possent, & ideo non est, qđ eis ĩputetur. nõ ob. ff. de of. proconsobseruare, post pri. quia ibi fuit in culpa ducẽdo vxorẽ, quã ducere nõ debebat, vt ibi[vitæ necessaria]. i. alimẽta, & hic ponit Arc. quod scrip. post Goff. s.e. cum fm. sup eo. ver. & vide q. de no. s.e. eps. in gl. 2. supra de rescr. cum adeo (vel per aliũ) hoc no. sup. e. cum fm. in sua gl. fi. [cõpetenti) uide remissiones, quas dedi sup. prox. gl. 2. (cer-

5 tas] benefacit ff. de ædi. edic. cũ mancipiũ. vbi † si mandat quis emi seruũ in genere, inspicitur scientia, vel ignorãtia ementis, si in species, sciẽtia, vel ignorantia mãdantis[ad omnes] idẽ si ad certos, cũ eadem sit rõ Io. mo. Prima gl. dicit, qd declaret. Quarta gl. ponit duas opi. contrarias. & scđam approbat. Gl. videbatur, obi. & sol. Gl. & expressas. soluit dubium. Vlt. gl. exponit, quærit, arg. & negatiue duas opi. ponit. In gl. vlt. ibi, qui superstitis, sequitur, bona repudiat, post mortẽ eius adite hæreditatem & bonorũ possessionẽ petere non prohibetur. & ibi, cũ hi. j. declarabo. In 1. gl. in fi. & eorũ q̃ no. Inn. & Host. de æta. & qua. c. pe. & antep. In gl. saltem. ibi. vis. vide, qđ ibi dixi super fi. vl. gl. per quod videbis, ꝙ licet quo ad obligationẽ, de qua hic loquimur, sequar Tan. & Host. non tamẽ dico patrimonium esse ei, nisi expresse fuerit sic actum. In gl. videbatur. in fi. §. 1. all. Io. mo. ff. de condi. inde. si proc. in prin. & ibi generali mandato non cõmitto procuratori, ꝙ soluat indebite. In gl. & expressas. in fi. per qd patet, ꝙ aliter sumitur hic expressio. & sup. e. li. de rescr. c. 1. quã sup. e. li. & ti. c. 2. ad fi. In vlt. gl. ibi, alimenta, futura, secus in prteritis. C. de transa. l. de alimentis. & ibi, pacto sine prætoris auctoritate, cum intelligitur de relictis testamento, vel causa mor. alias secus, vt ibi. §. plane. & de hoc in Spe. qui fi. sint le. ver. sed quæritur, vtrum. & in fi. & est Azo.

SVMMARIVM.

1 *Intentio concedentis quando sit ponderanda.*

2 *Genus derogat speciei, licet de illo faciat mentionem.*

3 *Prolatio numeri, actus, uel temporis, intelligitur de primo numero, actu, vel tempore.*

CAP. XXXVIII.

Quamuis. Sunt duo dicta. fm ibi, simili, & in fi. primi redditiõnẽ vtriusque ibi. nã primæ (tibi] cui loquatur non apparet ex primo dicto, per fm patet, ꝙ loquitur epõ, ꝑ ꝑ identitatem tñ rõnis idem in alijs[sex clericorum) non dicit sex bñficia, ꝑ qđ patet, ꝙ quotcũque sint bñficia illorum clericorũ, põt illa cõferre[decedẽtium] in manib. illorũ, ad quos spe. vt dicã j. de ver. sig. sicut, sup. eo. ver. auctoritate nostra. sic sup. ergo priuilegiatus suo iure proprio, vel deuoluto poterat illa cõferre, & sic contulit, illa nõ cõputabuntur in gr̃a, vel eius numero. facit sup. eo. li. de rescr. cũ aliquib. cum. n. quo ad illa nõ egeret gr̃a. ergo non cõplectitur illa. ff. de le. 1. nõ quocũque. in princ. ad muni. l. 1. & ꝑ relationẽ ad illa gratia redderetur inutilis, qđ esse non dẽt. sup. de priuil. i his. ff. de le. 3. cũ qs decedẽs. in prin. & de leg. 1. si aũt neq. insti. de le. §. si rem. renuendus est ergo talis intellect⁹. ff. de ver. obli. quot. de re. du. quot. ꝑferri m i gratijs nõ ambitiosis, quæ habent largã interꝑtationẽ, sup. de ver. signi. olim. itẽ hic gratia fundatur sup genere, vt hic patet in prin. & supra c. dudũ, sed licet obligatio super specie cõtracta ex cã lucratiua perueniente ad creditorem ẽt ex cã lucratiua soluet. ff. de act. & ob. l. oẽs. & de solu. quot. in obligatione tñ contracta in genere hoc locũ non habet. imò si vna species in genere cõprehensa ꝑueniat ad creditorẽ ex cã lucratiua, adhuc in alia obligatio manet illæsa. ff. de le. 2. Meuius. §. duobus. solũ. n. quo ad rẽ illã extenuatur obligatio, non extinguitur, ff. de adi. le. l. qui hoiem. sic in proposito de genere gr̃æ, eo in quo verificari nõ põt, remanet gratia in numero intẽgra & illæsa. facit ff. de solu. stichum, aut Pamphylũ, circa prin. iũ. Da l. ff. de cõdi. in de. cum is. §. qui hominẽ, constat etiã,

1 ꝙ † intentio concedentis in his ponderanda. sup. e. c. fi. referebatur ad pertinentia ad collationẽ alienã. ergo non impletur per pertinentia ad propriam, sicut intentio de suis non impletur per aliena, facit quod dixi sup. e. pro illorum. super 1. gl. & ff. de le. 1. serui electione. §. 1. & 2. & l. si domus. §. vlt (tibi) & vere tibi, ut sup. e. si cui, & vide qđ dicam j. de ver. sig. c. fi. super eo. ver. debeãtur. ponit plurale ꝑꝑ canonicatum & ꝑbendã. de illa tua generali. non fecerit. illa specialis. simili rõne. s. quia † genus [a] derogat

2 speciei licet de illo faciat mentionẽ. [beneficia] hic nõ determinat numerũ. vnde q̃cunque sint confert illa, sic s. e. si cui (specialiter] dat intelligere, ꝙ si scđa lr̃a ẽt eẽt gñalis, ꝑualeret prima facta per nos, vel auctoritate nr̃a, vt patet s. ibi, vel cõferri mãdemus, canonica. i. surreptitia, at. Prima gl. summat & dat concor. Secunda gl. dat duo dubia. Gl. ista duo no. quærit & sol. secundo quærit, arguit pro, soluit cõtrariũ, tertio quærit, sol. & solutionem determinat. In gl. 2. ibi, primę gñalis. idẽ Io. mo. In gl. ista duo. ibi dic qd no. idẽ Arc. j. de ver. signi. c. fi. & ibi, credo, idẽ Arc. & in fi. istum fi. gl. ꝙ gr̃a non intelligatur de primis. aliqui impugnant per decr. non põt. sup. e. 2. tñ & per concor. ibi alle. in gl. antepe. & super ea, quas, & rñsiones ad

3 eas ibi vide, per quas probatur, ꝙ † prolatio numeri act⁹, vel temporis intelligitur de primo numero, actu, vel tẽpore. hic ergo cũ dicatur de sex clericis, intelligatur de primis sex, ne in infinitũ eatur alias n. priuilegiatus omissiones suas posset venales exponere, gratia sua semper illæsa manente. cõtra id supra de rescr. nonnulli. & c. sedes. & c. ad audientiã, 2. ff. de cõtratab. l. filium quem in ptãte. §. cũ exheredatio. ibi, alioqn. venale erit beneficiũ ꝑtoris. & ff. de pa. do. l. si liberis. itẽ in cõditione affirmatiua legatario apposita intelligitur tps. s. vt impleãt, q̃ ciro potest. ff. de cõ d. inde. hæc cõ d. de pen. le. l. 1. ad l. fal. l. 1. § itẽ si ita. facit s. eo. cupientes. § cæterũ. & inst. ti. 1. c. vno. §. si aũt item gratia dicit, ꝙ conferat bñficia 6. clericorũ, cũ cedẽt, vel decedent, sed monosillaba cũ, adiecta verbo representat effectum suum statim, cũ fieri põt id, de quo agitur. unde si alicui legatur, cum fari poterit, statim cũ ad ætatẽ peruenerit, in qua fm naturã rerum fari potest, licet actualiter sit impeditus loq, legatũ confirmatur. ff. de ver. sig. inter illã sic in proposito, statim mortuis clericis ĩpleta est conditio potestatis, quã habuit collator, ergo statim ĩpleatur, ne omittẽdo collationẽ prius vacantis posset eps vni cũ alicui⁹ pernicie gratificari, citat l. ff. q̃ in frau. cred. l. pupillus. sicut ergo mandatũ ꝓuidendi de uacatura intelligitur de proxi. sup. e. si clericus. & de conces. pb. ne captãdæ. sic & hoc mãdatum intelligatur de proxi. sed adiuuatur gl. per euitationem absurditatis, qui est bonus modus arguendi. sup. e. dudum. ver. confidentantes, tñ concor. ibi in gl. sed si gratia intelligat de primis, sequet, ꝙ vnũ bñficiũ tenuissimũ, puta, 10. sol. de cleri. non resi. conquerẽte. occupabit gr̃am epi, q forte non inueniet idoneam personã, q̃ illud acceptet, nec subuenietur seruientib. in quorũ fauorẽ solent talia impetrari, & talis impetratio nimis est captiosa, & contraria menti concedentis & impetrãtis, & ideo respuenda. supra de priuil. in his. ff. de au. & arg. le. si vxori mundus. in prin. de vsuca. si rẽ. & de transac. cũ aquiliana. itẽ si ex aliqua cã, puta ꝓpter scandalum non expediat per priuilegiatũ primum conferri, supra e. cum non ignores. de iurepa. c. 2. & 3. & quod de primo dixi, posset ẽt accidere in vlteriorib. & sic inutilis esset gr̃a. Itẽ video ꝙ iste numer⁹ sex clericorum non restringitur ad prius, vel tunc habitos, imò includit etiam post sine fraude receptos. j. de ver. sig. sicut. ergo nec restringetur ad prius mortuos, uel cedentes. impetrans tamen talem gratiam si potest, obtineat clausulam, per quam hoc dubium tollatur.

ADDITIONES.

a Genus derogat. generalis concessio vacaturi prefertur speciali concessioni de vacaturo. Bar. in l. si dominio. de leg. 1. Item quando legatum spec. ei est inualidum, generi per speciem non derogatur. l. fi. §. fi. & ibi Bar. ff. de aur. & argen. lega.

SVMMARIVM.

1 *Plebei probibentur fungi bonoribus decurionum.*

C A P. XXXIX.

Si is cui. Circa reuocatoriam grãrum decidit tres casus dubi. primũ contra expectãtẽ in eo solum, qđ expectat, fm & tertiũ pro expectãte ibi, non sic. & ibi, sed & si. vtriusque rõnẽ ponit ibi, cum ius officio. [remittit) ar. s̃. e. li. de consue. c. 1. [non intelligitur] in separabilibus enim inutile adiectum non viciat, quod est vtile, de hoc j. de reg. iur. vtile [in canonicatu) & sic in iure cõsuetis, no. ar. 60. di. c. 1. quod in ecclesiis. vbi est consuetudo, excipi põt contra impetrantẽ a papa dignitatẽ illius ecclesiæ, non facta mentione de tali consuetudine, alle. ff. de decur. l. honores. §. 1. qui sic tacet. is qui non sit decurio, diminuat, uel alijs honorib. fungi nõ
1 potest, quia † decurionum honorib. plebei fungi ꝓhibentur, pro hoc dicto facit bñ hęc decr. (magis dignũ) iõ de magis, vel minus digno superficialis est fm Io. mo. secundum quẽ vera rõ, quia constitutio seruat ius in re, si ergo diceretur cõtrariũ, hoc esset id tollere, quod seruat [consueta) hic & s̃. proxi. tñ patet satis esse ĩ ecclesijs, vbi est talis consuetudo, quẽ esse canonicum, licet non sit p̃bendarius, & sic nuper bis in ecclesia Bonon. quo ad ecclesiam sanctæ Marię de monteuallo. & facit ad id, qđ dixi s̃ e. li. de rescr. statutũ. §. r. sup ver. canonicis. & faciat hoc ad q̃stionẽ secundam dominicalẽ Bar. Brix. qua q̃rebat, si eps dedit ecclesiã ecclesiæ collegiatæ eo tenore, ꝙ non posset conferri nisi canonico illius ecclesiæ, & demũ canonici elegerũt quẽdam ad illam ecclesiam, & ad canoniã in cõfirmatione hoc adiecto, ꝙ non haberet prębendã, q̃rebat, an posset petere præbendã, & dicebat ꝙ sic, fm Tan. sed sibi videbatur, ꝙ ex vtraq. parte interuenisset simonia per decr. vt nostrũ, vt ec. bene. ista lr̃a tuetur capl̃m. & faciãt quę scripsi s̃. de præb. super inordinata. & in mag. gl. Prima gl. dicit, vnde habuit ortum. Quarta gl. ponit verba reuocatorię. In gl. quorum mentẽ. ibi, fraternitatis, de reuocatione aliorum priuilegiorum Celestini. vide in consti. Io. sancta Roma. & dicam. j. ti. 1. l. vl. In gl. [per hoc. in fi. est simile. ff. de li. & posthu. si ita. §. regula. cuius casum vide de of. deleg. præterea. super gl. vlt. In gl. sup. de. in fi. ꝓ & contra de of. deleg. sup questionũ. §. si vero. vbi de hoc.

SVMMARIVM.

1 *Celestinus stili romanæ curiæ modicum expertus fuit.*
2 *Promisus a papa quando admittatur potius, quam a capitulo.*
3 *Papa si concessit alicui literas super prima vacatura, deinde illam vacantem contulit alteri, cuius literis factis mutato proposito mandat illas cassari, ex hoc primæ literæ vigorem reassumunt.*

C A P. XL.

Quodam. Decidit dubiũ exortũ ex 2. gratiis Nicolai & Celestini, & pro concessu facto per primã secuta post reuocatoria, & decisionis cãm exprimit ibi, prima. n. auctoritate apostolica ꝓpterea includebat Celestinus & propriã, qđ non est de stilo. solent. n. romani Põtifices dare clausulam contra expectantes auctoritate prædecessorum non propria. j. de cõces. præ. c. pe. sed excusari potuit Celesti. quia in prin. pontificatus sui sciebat se ibi pro nullo scripsisse,
1 vel quia † stili ro. cu. erat modicũ expertus, ideo renunciauit. sup. e. li. de renũ. c. 2. & quia multa si. nulla ab ipso manauerant. ideo Bonifa. fecit reuocatoriã, de qua hic, & j. de conces. prę. c. vl. & vide quod ibi dicam super ver. Celestino. [Anteferri] vide qđ dicã de conces. p̃. c. si. super ver. in re. dicit hic Arc. ꝙ si iste secundus habens hanc clausulam repellitur propter crimẽ, ꝙ prima præbenda vacãs debebitur primo. clr̃a enim, quę non est sortita effectũ, non præiudicat primo, in. de re. iu. non præstat. & cũ apposita fuerit fauore secũdi, illo repulso sublatũ est impedimẽtũ quo ad primum, all. ff. ad tertu. l. 2. §. liberi. ver. sed si sint, alias est §. ff. communia prędi. l. si in venditione. §. 1. de vsuf. si sub condi. de ac. emp. l. fundi. de euict. l. minor. §. vlt. facit ad hoc, quod post Inn. scripsi, de excel. prælat. dilectos. & idem vr̃ dicendum, quãcũque gratia tertii sit perempta ante vacationem præb. facit ff. ad vel. si mulier contra. aliqui putant idẽ, si tertius nolit vti ꝓrogat. facit ff. de mino. si iudex. in cõtrariũ facit sup. e. li. de ele. ab eo. sed ibi ex positione euidentis defectus est quæsitũ electo contra ipsũ, & ideo suum fauorem respiceret renũciatio qualitatis, per quã pœnã euaderet in sui odiũ statutum, q̃ ratio h c cessat, eodẽ modo rũdetur ad cle. de elec. constitutionẽ. §. pe. in fi. primo casu quẽ solũ ponit Arc. ipse refert quibusdam videri, ꝙ capl̃m loco primi expulsi habebit aliũ eligere. ff. de bis qui. vt indig. qui Titiu. ff. de vul. sub. ex facto. §. vlt. & si qs aliquẽ testa. ꝓhi. l. r. sed vt dicit,
2 ista iura plus ꝓbant † papã vel a Papa prouisum admittendũ, q̃ ca[pitu]l[u]m, ad id ff. de inio. ru. & ir. testa. l. posthumus, & l. filio. licet lr̃a videatur contraria, e. tit. qũ vxorẽ. si in testcripto esset clr̃a, cũ obtulerit se facultas, tunc certẽ, ꝙ primus est potior. C. de li. & postb. l. 1. & 2. subdit & Arch. ꝙ
3 † papa concessit alicui lr̃as super prima vacatura, deinde illã vacantẽ contulit alteri, cuius literis factis mutato proposito mandat illas cassari, ex hoc primæ lr̃æ vigorẽ reassumũt, ad hoc ff. de bo. pos. fm tab. l. qui exhibens. §. non sic. multo fortius si dicat expresse, ꝙ primæ reuiuiscant, vt in p̃. l. §. ex testamento. (priusquã) fortificat dub. [in collationem) dat intelligere, ꝙ sola collatio ẽt ante possessionẽ adeptã dat ius in re. sic inf. de con ces. pb. c. si. vide quod no. sup. de consue. c. 2. In gl. sup. e. in fi. hæc iura aperte ꝓbãt, decretũ papæ ligare ignorantes. ad idem inf. de con ces. pręb. quia cũctis. & vide quod dixi sup. e. si apostolicę.

C A P. XLI.

Mandatum. Tres casus dubios. cũ scribitur ad collationẽ capituli, hic decidit, & in ultimo excipit, secundus ibi, ad bñficia. tertio ibi, idẽ exceptio ibi (nisi prouidentis] tolle literam. j. merito compre hẽdit bñficia &c. (Per canonicos) idẽ si per extraneos, ex quo uice capituli, vt quia capitulum forsan iurisditionẽ habens dedit illũ vicariũ cũ potestate conferendi bñficia, sicut de episcopo dr̃. sup. e. li. de of. vica. c. fi. idẽ. f. ꝙ mandatũ se non extendit. (prębẽdarum] no. qa hoc repetit ĩ fi. q. d. ꝙ secus si ratione canonicatuũ, vt in primo rũ. vbi ergo canonicus confertur iure præb. ꝓcedit hæc lr̃a, si ex iure canonicatus, secus, facit sup. hoc ti. super e. in pri. (nisi] Arc. dicit, ꝙ a prędictis duob. casib. excipit, non credo, vt dicã super gl. [Ad ipsorum] canonicorũ, præbẽdarũ, & sic non uice capituli, quia non esset necessaria clausula, de qua sup. ut ĩ primo rũdet. Prima gl. dicit, qđ declaret. In 4. glo. ibi. §. si decuriones. non refert, an ordo elegerit, an deputatus ab ordine. In gl. est forte. in fi. idẽ secundũ Arc. si capitulũ communiter ordinat, ꝙ q̃sque canonicus dũ uiuit, conferat certa bñficia, sic suo tẽpore dicit factum ĩ ecclesia Bon. In ult. gl. in prin. habet duplicẽ & contrariã literã, una est, uel dignitatũ, & hoc placere vr̃ Io. mo. q ĩ fi. 2. rũ. super uer. extẽdit. dicit id uerum, nisi esset ibi clausula communiter, uel diuisim, de qua in fi. & idẽ Ar. ut patuit super uersi. nisi. & hic apertè sic ponit gl. sua cũ disiunctiua, uel dignitatum &c. dicens, ꝙ nisi sic intelligatur, male exciperet exceptio supra posita, subdens, ꝙ istæ dictiones, idem & nisi, supra positæ, tollunt dubitationem, quam hic aliqui habuerũt. ego non capio qđ uelit dicere Ar. & uideo primo ibi, idẽ, diuisionem per §. etiam in originali, & facit, quod no. supra eo. lib. de postu. c. uno. §. ult. in gl. scilicet, secundo põdera hanc literam, ratione huiusmodi præbendarum, ꝙ etiam posui in princ. huius partis, propter quæ melius uidetur dictum, non dignitatum, ut sit secundus, ꝙ si eidẽ archidiaconatus spectet collatio, si scribatur ad collationem capituli, licet addatur communiter, uel diuisim, dignitatem illam per hoc non grauet, alias [illegible] posset, ꝙ grauaret episcopum, si uero ratione præbendarum, tunc secus, & hoc plane uult litera, si non uioletur.

De

De clerico ægrotante. Rubr.

S V M M A R I V M.

1 *Ius superiorum vsu inferiorum tolli non potest.*
2 *Valetudinarius quis dicatur.*
3 *Rationem qui semel reddidit, super eisdem amplius illam reddere non tenetur.*

C A P. P R I M V M.

Pastoralis. Diuisio super fine 1.gl.(exequentes) remittit Io.mo.ad pastorale Gregorij dicens, quod omnis platus ibi speculari deberet(episcoporum)no.sub rubri.de clerico ægrotante tractari de epo, cócor.s.e.ex parte.si.de cle. nó resi. c.2.& c.qualiter.de clerico percus.c.2.dicit Io.mo.quod hic nó læditur honor episcopalis.item sm eú nó est absurdú. quod rubrica sit generalior textu,& ecótra, alias sm eum appellatio clerici nó includit episcopum.C.de epis.& cleri. auth.præsbyteros,nec includitur gñali mandato. inf. de hær.inquisitores.s.ii.quis.1.§.1.(intelligendam esse]ast loquitur decr.quis.s.c.lib.de elec.in princ.[ad sedem apostolicam]ad quã sunt maiores causæ referendæ.16.di. multis.de ap.vt debitus.in fi.de bap.maiores.in prin.[cósuetudinem]vide,quod dixi post Ioa.mo.de cósue.c.2.s. ius
1 † superiorum inferiorum vsu tolli non posse, de quo hic repetit[postulandam) cum.n.mutationes episcoporum sint de maiorib.7.q.1.mutationes.sic & coadiutorum dationes in quibuslibet non fiat immutatio quo ad dignitatem, fit tñ quo ad administrationé.j.§.1.& 2.& cum hæc sint coniuncta,tacto vno tangitur & reliquum. 1.q.2. si quis obiecerit.Sed cótra,metropolitanus dat confirmationem electo in episcopum,& per consequens administrationem.sup.de elec.transmissam.ergo auferre potest, io auth.de defen.ciui.§.non habente.colla. 3. Sic hr sup. de transla. licet. in prin. Item dando administrationem dat sequelam ad ius iam electo creatum.vt no.63.di.quto, sed confirmatio aufert ius creatum coniunctú iuri,quod per metropolitanum non potest auferri,vt prædixi secundum Io.mo.(prætextu].s. quia solum a sede Apostolica est petenda[dispendia).i.damna.sup.e.li.de rescr. dispendia.& Io.mo.ius commune immutatum ppter damnum vitandum,quod Arc.intelligit de damno ecclesię,vt hic, non personæ.& sic non ob.61.di.miramur.[Senio]quod est vltra 70.an.vide,quod scripsi,vt lit.non cóte.qm.super ver.senes.& de his ætatib.hic Arc.ponens verba Isidori.& vide sup.in proęmio in princ.magnæ gl.(valetu-
2 dine]dicit Hug quod † valetudinarius est,qui sæpe infirmatur, vide quod scripsi, ut lit.non contest. quoniam.super eodem uerbo,all.hic Arc.ff.si quis cau.l.2.§.si quis.C. q morbo.l.podagrę. lib.10.uel al.qua infirmitate,uel senio (assecu)an debeat procedere cóis tractat᷑,& quid si capitulum consentire non uolt,scripsi in Spe.super rubrica. ad dictum officium ur,per c.pontifices.7.q.1.quod eps suo iure hoc poterat,quod capitulum loquit in ecclesia non uacante, ut probat ibi lra,usq.ad recipiendam sanitatem quæ lra demonstrat,quod ecclesia non uacabat sm Ar. qui all.quod Inno.no.de of.ord.quod sedem.ubi illum canonem alle.ad probandum,quod episcopus committere potest ea,quæ sunt ordinis,sed dic,quod ille licet coadiuuet,potius commissarius dr, quam adiuuator.explicite uide quod scripsi super G.rubricæ.de sum.trini.in parte quarta,super eodem uerbo,[notitiam]si.j.de hær. inquisitores in fin.(ordinarii)coget forsan illum coadiutorem recipiendum. Io.mo.forte quem ipse idem elegerit, uel datum a capitulo, uel coadiutorem dabit papa. uel alteri dationem eius comitter his modis poterit ordinari quomodolibet.idem uerbum hr sup.eo.li.de elec. indemnitatib.§. si qua uero.ad hoc.10.q.2.c.1.& expone.i.per quoscúq.cótractus.Ar.(penitus]sic.sup.de accu.c.ult.in si.non iurib. hic all.in gl.[abstinentes]no.per hoc Io.mo.& Ar.quod tales coadiutores bñficia conferre non pñt, quia in gñali &c. s.de offi.vica.c.si.nec ob.sup.eo.li.de elec.is cui.q in visitatore loqtur nó coadiutore.tu dic, vt dixi eo.tit.c.si.in summa coadiutorú in septimo membro[non neque]si.10.q.3. c.1.de acc.qualiter.2.in prin.vbi de hoc,& in cle.de testa. c.vno.de rel.do.c.2.ver.illi etiá destrictio. vbi códenabitur eo teste,quin iudice.10.q.2.aliorú capsis.facit 2.q.17. quapropter.in si.[non defecerint]no.sm Io.mo. & Arch.
3 quod † qui semel rónem reddidit, super eisdé amplius illá reddere nó tenetur,qd ipse Io.in additionib. dixit verú esse. vbi plene reddidit,prout debuit.ff.de cond.& demon.cú seru᷑.& nisi dolose egit.ff.man.creditor.§.Lucius.& ff.de pact.l.tres fratres.Prima glo.dicit,qu id declaret,& summat.Quarta gl.dat simile,exponit,& cótrariú soluit.Sexta gl.no.cótra huius titu.Gl.& sic,dat quatuor similia,& ponit rlam.Gl.hanc literam.tñ,per qó.& sol.Non est ergo.no.dñam,arguit, & argm repbat,& ad iura cótraria rñdet.Vlt.gl.alleg.tres concor.& qónem soluit.In glo.& sic ibi, plane.hanc & sequenté vide in p.decre.licet.super glo.pen.In glo.hanc literam.ibi, prospexit.uide de fer.c. 2.super 1.glo.In gl.vlt.ibi lex quæ. vide sup. eo.li.de ele. is cui.super glo.puto.In glo.1.in fi.& primo declarat.cui sit dare coadiutores epórum & superiorum.secundo puidet,cum eps coadiutorem vult.ibi,verú.tertio ibi, si vero,cú est demés.quarto ibi, si aút, cú eps coadiutoré non vult. ver.ibi,præsenti.de coadiutorú expensis & potestate capituli ibi,cétum ad superiores prorogat, quod de epis dixerat.In gl.sic.sup.ibi Archiepo.qui id solum pót in puincia sibi decreta,qd a iure reperitur cócesú, vel ex prisca cósuetudine itroductú.9.q.3.conqstus.sup.e.li.de sup. neg.pla.romana.ista ergo potestas concessa epo & capitulo,vel maiori parti,seu soli capitulo metropolitano nó competet epo viuente, licet datio visitatoris quãdoq; cópetet eo mortuo.sup.eo.lib.de sup.neg.præla.ecclesiæ. In gl.& sic no.in si.dicit Arch.rńderi posse,quod hęc in epo loqtur.In gl.sunt igitur.io si. & in cle. de sup.neg.præla.quia regulares. cum concor. In gl. & sic non sufficit. in si. vide qd no.de ma.& obe.c.si.in.3.gl.& de his quę si.a ma.par. cap.1.in gl.pe.& quod super ea dixi.In glo.hanc literam, ibi,credo.licet Arch.videatur huic dicto concordare,dicit, quod multum facit contra ver.ab alienando qualibet.& ver.penitus.sed satis sibi placet,quod illa intelligãtur excepta.nec ob.quod episcopus hoc facere poterit, dat instantiam de episcopo demente,de quo sup.dictum est, vide quod dixi post Host.de elec.c.vlt.in glo. penult.

De institutionibus. Rubrica.

S V M M A R I V M.

1 *Instituere quid sit.*
2 *Confirmatio & institutio a quo pendeant.*

C A P. P R I M V M.

Et si. Cap sm nó diuiditur,tñ primo improbat similitudiné,scdo decidit casum dubiú ibi,psentatos,qd dubium fortificat ibi,licet cap sm n ecclesię cathedralis,vt patet p inferiora [præsentatos] inf. tempus debitum,quod dic vt j.d iurepa.c.vno[patronis] clericis,uel laicis,quia qun ad ptãtem capituli nil diuersum[admittere]uerbo admissionis & uerbo,institutionis utitur decre.pastoralis de iurepa.Archid.hic exponit admittere.i,recipere.& eos examinare[instituere].i.approbare,cófirmare.s.de ec.ædi.c.3.& de re iud.cú Bertold᷑. de capel.mo.e.uno.Sed Io.mo.exponit admittere.i. con-
1 firmare,& approbare[istituere]†.i.in possessionem mittere,dicit aút,quod ubi unus solus est elector,pręsẽtator est elector.de elec.qreلá.de iurepa.nobis,p pręsentationem aút hunc ius ad rem habet.p confirmationem hét administrationé,ut no.63.dist.quanto,postea in possessionem indu-
2 citur[instituere]a iurisdictione dependet † confirmatio

& institutio, ut no. Inn. de transac. de cætero, & hec est cã quare ista deuoluitur in capitulum sede vac. vide qđ post Vin. dixi de ma. & obe. cũ olim. in gl. sciendum (licet) pro quamuis (Pertineret) determinat fm Arc. qđ no. 100. di. c. 3. in gl. sequitur. in fi. Prima gl. dicit quid declaret. Tertia alle. concor. obijcit & sol. Quarta quærit & solu. In gl. vt sup. ibi. illa. opiniones Guil. speculatoris de præsentatione non facienda per capitulum va. se. & qũo, commendam facere fm Vio. quas ibi scripsi, hic ponit Arc. In gl. intelligitur. in fi. arguit hic Arc. per capitulum, 27. di. priusquã. & per no. c. 4. di. c. 1. in fi. ꝙ si confirmator, episcopus, capitulum, vel officialis ipsorum dicit, talem non debuistis eligere, vel præsentare, vel ipsum reprobasse videtur.

S V M M A R I V M.

1 *Ecclesia si habet rectorem & clericum, an possidens præsentationem vnius, alterius censeatur esse possessor.*

2 *Præscriptio tollit omnem actionem.*

C A P. II.

Si is. Non diuiditur (ad quẽ) indistincta locutio oẽs comprehendit, an autem populus talem præsentationem præscribere possit, plene dixi ĩ. de reg.
1 iur. qđ alicui gratiose. (rectorem) si † ecclesia habet rectorẽ & clericũ, an possidens præsentationẽ vnius, alterius cẽseatur esse possessor, uide quod dixi de ele. q̃relã. sup verbo, clericũ. sed fuit hic disputatũ de tali ecclesia sita in certo plebanatu & habente patronũ, cõtra quẽ cleric⁹ p̃scripserat p̃sentationem rectoris, & rector p̃sentationem clerici, ꝙ hos plebanos instituebat, cũ ecclesia vacet clerico & rectore, quis prouideat, vel p̃sentet, pro ep̃o inducitur. 10. q. 1. c. 1. 2. & 3. 16. q. 7. omnes basilicæ. & c. nullos. & c. sicut. de reli. do. de xenodochiis. de capel. mo. c. 1. facit de succes. ab intest. c. fi. de pe. c. 2. & quod scripsi post Cõpo. de ele. c. 1. super 1. gl. & qđ no. Hos. in sum. de elec. m. 4. §. ver. si vero. ꝓ plebano alle. de ec. ædi. ad audientiã. de p̃b. cũ non ignores. de of. deleg. corã. de prio. cũ olim, & qđ no. de iurepa. significati & qđ scripsi post Inn. & Host. de excep. cũ p̃scriptio non præiudicauerit, nisi quo ad præscribentes, illis deficientib. redeat res ad sui naturã. ff de pac. si vnus. §. ꝑ li non. & est si. de procu. si duo. ĩ. eo. li. de of. dele. cum plures & facit, qđ scripsi post Host. de of. ar. c. vlt. in fi. vl. gl. Frater Iac. qui hoc disputauit, & Io. de mõte mur. in aliis terminis soluunt pro plebano, maxime per præ. decr. ad audientiã, & per quæ dixi sup. no. in decr. cũ venerabilis. de excep. per q̃ r̃ndet ad allegara pro ep̃o ꝓcedere in ecclesia q̃ nõ habet matricẽ ecclesiã mediã, iuta
2 ꝓ patrono inducta nõ ob. quia p̃scriptio a † tollit oẽm a-
a ctionẽ de præscr. ad aures. in fac. . . tum clericum ĩ minorib. vt sup. . . ꝓ c eri. . . de . . . ex . . . & §. e. ti. c. 2. & ĩ. no. (copulatu) no su . . . ergo ꝙ sit talis, qui ꝓmoueri possit, nisi . . . idoneitates . . . licet ergo habeat ætatẽ tantũ, ꝙ . . . annũ ꝓmoueri possit, nõ sufficit, nisi habeat ætatem, q̃ requirit cõciliũ, & vide qđ dixi ĩ. eo. lib. de præb. ei cui sup ver. ꝓmoueri. In gl. 1. in fi. multi cõtra. & vide qđ dixi, de ele. . . dũ. 1. super ver. vlt. in ordinib⁹.

A D D I T I O.

a Præscriptio tollit. Nota tamen hic ꝙ p̃scriptio 40. an. non tollit actionẽ ipso iure, sed ope except. Cyn. in l. cum quis. C. de iur. & fac. igno. & Sal. in l. sicut. 6. oppo. de præscrip. 30. an. gl. & doct. in l eũ. §. in iniuriarum. si quis caut. in. l. atqui natura. de nego. gest. in. l. si pupillus. de admini. tut. & in l. si quis postquam. de fideiusso. contra Bar. in l. fi. §. 1. ff. rem ra. ha. vide gl. in vers. prorogari.

De concessione præbendæ & ecclesiæ non vacantis. Rubrica.

S V M M A R I V M.

1 *Tempus congruum & idoneitatis prouisio præsumitur, nisi ostendatur contrarium.*

2 *Papa si alicui episcopo, vel capitulo districte p̃cipit, ꝙ alicui det præbendam. nũquid ex hoc mandato habetis, pro quo scribitur, actionem ad petendum.*

3 *Beneficij quotiescumque fiunt plures petitores, cautum est exigi cautionem a vincente.*

4 *Executor debet primo intentionem suam fundare, & non in contradictorem etiam facti pœnam inferre, antequam appareat contradictorem esse in culpa.*

5 *Papa est super omnes.*

6 *Ignorantia prælati non facit, quominus priuilegium tueatur priuilegiatum.*

7 *Lex quid sit, & constitutio, decretum & decretalis.*

8 *Priuilegiatus, qui fuit citatus per ordinariũ, vel delegatum et qui non paret, si excommunicetur, an excommunicatio teneat.*

9 *Ignorantibus ex testamento emolumentum acquiritur.*

10 *Absens excommunicatus non tenetur de inobedientia, si non gerit se pro excommunicato.*

11 *Decretum sicut & sententia habet fieri cum causa cognitione.*

12 *Electio facta ab his, a qbus reuoco, & reuocare possum, an valeat.*

13 *Collatio valet, si executor prius conferat, quam ordinarius, licet ordinarius ignoret, quod vacet.*

14 *Dominium recta via transit in legatarium, vel donatarium causa mortis.*

15 *Res obligatæ pignori si perueniunt ad hæredem, an fructus earum teneantur hypothecaria.*

16 *Adiudicatio fit etiam in actionibus mixtis.*

17 *Adiudicatio etiam in dubio fieri debet illi, qui validioribus actionibus vtitur.*

18 *Tempus non datur ad ignorandum priuilegia, sicut datur ad ignorandum ius commune.*

19 *Executor datus sub forma quod conferat tali, quod duxerit acceptandum, ante acceptationem nil facere potest.*

20 *Mandatum ligare non debet, nisi ex quo peruenit ad eos, quibus mittitur.*

21 *Lex omnibus est communis & omnes adstringit.*

22 *Executor suspendit ordinarium a collatione beneficij.*

23 *Princeps non debet in facto suo fraudem aliquam adhibere.*

24 *Actus defunctorum non suspenduntur sicut viuentium.*

25 *Acceptatio facienda est coram executore.*

C A P. P R I M V M.

Quia cunctis. Diuisio est ĩ si. 2. gl. & ĩ. sequebatur, & præcipue deuotis ecclesiæ pacem & quietem appetim⁹, ad sedãdas lites & controuersias, quæ interdũ inter ipsos emergunt, libenter studiũ impendimus opportunum, vt & tediosi labores, sumptusque superflui euitentur, & saluo cuilibet iure suo charitatis in eis vinculũ perseueret, sanè vacante olim ecclesia Carnoten. & c. et patet mens in glo. 2. (proponebatur) in iudicio coram nobis & fratribus nostris. & no. Fran. ꝙ petitio, quæ in rem iure communi fundatur, potest verbis breuib. expediri, (parte tua) loquitur Andreæ, qui fuit victor in causa (vacabat) de iure & de facto, alias cõferri nõ potuisset fm Abb. qui alle. ĩ. e. c. 1. & 2. c. cum nostris (fuisset) exquisite de clausula, amoto quolibet illicito & c. no. hic Arc. quod no. post Inn. de priuile. cum olim. 2. super ver. porcarum. in fin. & de præben. pro illorũ. (canonica) bene concludebat, vbi aliud nõ ostenderet, propter quod remouendus erat eis illicitus detentor, de rescr. ex parte. ĩ, & c. olim. de re permu. c. cum vniuersorum. de iurepa. cum dilectus. in si. illam collationem tibi factam (precessisset) dicit hic Io. ꝙ Inn. formauit hic quandam magnam glo. quam ipse per quæstiones formare voluit, & hoc modo. Quid si quis coram ordinario petat præbendam quam ego possideo, dicit, ꝙ debeo iudicis officium implorare, vt faciat declarari, an petat ipsam tanq̃ sibi debitam, vel tanq̃ suam, si petit illã vt debitã, cogetur dicere causam, quare sibi est debita, de si. ob. c. si. puta, quia priusq̃ ego fui ad illam canonice electus, vel ad mandatum papæ, vel sine mandato sponte receptus ab illis, ad quos spectabat, allegans, ꝓ quo receptus erat & c. sup. e. c. ex parte. & c. cum super. de præb. relatũ. vel quia primo fuit scriptum pro ipso, de of. dele. ex pa. & sic suo marte lis curret ad finẽ, si aũt petit vt suam,

suã, dicens sibi collatã pbendam, q̃ possideo, hẽt probare,
ꝙ collator habuit ptãtem conferendi, contulit vacantem
cõgruo tpe & personæ idoneæ, vt ecc. bene. c. vn. dicit In.
1 † ꝙ tps congruũ & idoneitatis prouisio psumitur, nisi cõ
trariũ ostendatur, de præs. c. si. vel sm Host. & Io. mo. nisi
præsũptio sit contra collatorem, vt præ. decr. nã, vt dicit
Inn. cũ prouisor obtineat vicẽ electionis & confirmatio-
nis, oportet, ꝙ probentur legitime facta, q̃ ad electionẽ &
cõfirmationẽ pertinent, de quo remittit Host. ad no. p In.
de elec. cũ dilecti. & de do. & cont. cum olim. Quid si papa
2 † alicui epõ, vel caplo districte præcipit, ꝙ alicui det prę
bendã, nunquid ex hoc mandato hẽt is, pro quo scribit,
actionẽ ad petendũ illã, vt sibi debitã. Rñdetur ꝙ non, li-
cet inobediens puniri debeat, de pb. dilect. sic si scribitur
executori, puniendus est executor, qui mandatũ nõ adim
plet. s. de off. del. pastor. sed quid si mandatur alicui, ꝙ mi
hi pbendã conferat, nunquid ex hoc mãdato potero age-
re & pbendam petere. coram ordinario nõ, sed corã ipso
executore, q etiam sine causæ cognitione poterit illam cõ
ferre. vt no. s. e. pposuit. Quid dices, si beneficium peto a
Titio possessore, superuenit alius idẽ petens. dicunt Inn. &
Host. ꝙ dabitur primo vincenti cũ cautione de seruando
reũ indẽnem quo ad aliũ petentem. ff. de rei ven. is a quo.
& idem no. sup. de re iud. cũ super. de resc. mandatũ, ꝙ si
executor contulit mihi pbendã vt vacantẽ de iure, q̃ tñ a-
lius possidebat, peto ab eo ꝙ exequendo me in possessio-
nem inducat, nunqd id facere dẽt. Rñdent ꝙ non, nisi vo
cato possessore, q a sua possessione nõ est alr expellendus.
C. si per vim vel alio mõ. l. si. nisi collatio fuisset facta cau
sa cognita, & vide ꝙ dixi de hoc & de forma, cõferas abs-
que adiecto, & in possessionem inducas. s. tit. 2. licet. 2. su
per gl. nõ ergo. ꝙ hic no. Inn. & Host. & dixi sup. e. lib. de
of. or. c. 3. §. 1. in fi. Quid si duo sunt confirmati a diuersis,
qb. cõpetere pt. puta vnus ab ordinario, alter a delegato
papæ, si vterque istorum conuenitur. dicit Inn. ꝙ sit pro-
cedendũ, sicut qñ conueniuntur hæredes, qui inter se de
hæreditate contendunt. C. de pet. hær. l. vlt. C. fam. erc. l.
pe. alr. Host. de præb. nisi essent, si agent cõtra alios ẽt noĩe
ecclesiæ, nullus eis cogit rñdere, nisi pbent suã canonicã
confirmationẽ, puta factam vocatis, qui fuerant euocãdi.
arl. Hos. de ele. qa pp. de iu. exhib. de off. Ar. ad hoc. in fi.
sufficit tñ eos seruare cõfirmationẽ factã vocatis his, quos
res tãgit, alias hẽr necessario pbare canonica electionẽ &
confirmationem, & pcedũ. hæc etiã si in possessione sit
ipse electus. nõ ob. C. de pet. hær. cogi. q̃ loqtur, cũ non est
psũptio cõtra possidentem, vt ec. bñ. c. vno. ista vero psũ-
ptio est, qa patit cõtrouersiã sui status, & maxime in sua
nouitate. vide ꝙ scripsi de psũp. illud. in gl. ad confirma-
tionem. dicit Host. istud maxime, exponẽdũ p tm. sicut s.
de rest. cũ olĩ. Quid. n. si steterit platus 30. annis, vel vltra
nũc veniat alius dicens se platũ, graue esset dicere, ꝙ co-
geret pdicta pbare, cũ forsã nullæ pbationes extent, nec
est verisimile, ꝙ illi, ad quos spectat, illũ sustinuissent tãto
tpe ministrare, ar. ff. ad mac. l. 3. s. vt li. pen. c. 1. & c. lauda-
bilem. j. de acc. olĩ. 8. q. 4. nõne. 16. qu. 4. nolumus. dñt de-
3 mũ illud circa hanc materiã tenendũ, ꝙ † quotiescunque
plures sũt petitores bñficij, cautũ ẽ, exigere cautionem a
vincente per modũ, de quo s. ver. qd dices. & per id pui
deri cõtra executores pluriũ petentiũ fulminãtes sñias, vt
eis pareat, a qb. tñ appellari posset, si pcise sine cãę cogni
tione volunt exequi, qa nõ dẽt id fieri, nisi pbatione facta
corã ordinario, vel executore de iure petentis, ar. sup. de
rescr. caplr. n. vel forsan non tenet sñia excõicationis. quia
iurisdictionẽ nõ habent, nisi cõtra resistentes, vel rebelles
indebite, possessor ãt nolendo sine cãæ cognitione posses-
sionem dimittere, nõ indebite cõtradicit, ar. de præb. c. si.
de rescr. super literis. in fi. ff. de pet. hær. si debitor. ff. depo.
l. 1. §. apud Iul. sm Inn. ꝙ posuit Host. & hoc nlr. ponit Io.
4 mo. & Arc. q dicit, ꝙ † executor prius debet intentionem
suã fundare, nec in cõtradictorẽ ẽt facti penã inferre, ante
q̃ appareat cõtradictorem esse in culpa, turbãdo suã ptãtẽ.

de off. del. c. 1. cõtradictorem ẽt iuris punire nõ pt, remit-
tit ad no. per In. de pb. pillorũ. ut dixi super gl. 1. Dicebat
2. pars (vacãte) hoc videbat facere cõtra allegãtem, arg. s.
ne se. va. per to. dicit Hos. id nõ obstare aplico mãdato, qa
5 † papa super omnes est. 9. q. 3. cuncta per mundũ. sup. ti. 1.
proposuit (eps nunc pñs existeret] no. sm Abb. ordinem al
legationis, primo probat epm sciuisse, & sic bona cõscien-
tia cõtra dyaconem nil facere potuit. secundo concludit
idem, etiã si ignorasset. ibi, nec alias. tertio. ibi, adijcieba-
tur. probat oĩno per mãdatum papæ sublatã ordinario po
testatem ex vi decreti. aliqui faciunt quatuor partes, non
insto, alij priori executori, diaconis per consequens. licet
Bnr. dixerit consequentiã tollit nõ oppositũ infert, quia
pars eius est. C. de rest. mi. l. si. Host. dicit, hic consequen-
tiã tollit, & oppositũ infert, quia pars eius est. i. non sequi-
tur hoc consequens, sed consequens oppositũ, quia pars
eius est hoc, ꝙ supponit, & ex quo suppresso opponitur
. s. ꝙ nil sublatũ est, supprimitur. n. ꝙ collatio fuerit teme-
re attentata, & iõ ex actis inordinate non poterat impedi
ri collator. facit de acc. qualiter. 1. [sibi] facto epõ (subla-
tam) hoc notauit Inn. quod est approbatũ. j. e. si capitulo.
& c. si soli (paliũ) Cardinalem cui cõmiserat, regulariter
autem, quod per me non possũ, nec per aliũ, de hoc vide
j. de reg. iu. põt quis [vacauit) cui si tunc fuisset facta acce
ptatio, locus erat executioni (Mox) & nimis mox. & si fa-
cit contra allegantem contingeret. nõ intelligas, quod ac
ceptauerit primã, quod potuisset, vt j. ad si. & 2. q. 1. contu
lisset. hoc etiã papa non facit, vt dixi sup. c. proposuit. &
patet sup. e. li. de pb. dudum. Inn. dicebat & Io. mo. post eũ
stultum fuisse hunc executorem, cõferendo nõ vacantem
& incertã, si. n. volebat, quod statim valeret, hoc erat con
tra ius. sup. e. c. 2. si vero volebat illum statim hẽre ius, nec
possessionẽ, verbũ contradicebat facto, qa cũ nihil cõfer
ret, se aliquod conferre dicebat. Item donatio vel posses-
6 sio non pt esse nisi rei certæ. [Non † tñ propter hoc] igno-
rantia. o. prælati non facit, quominus priuilegium tueatur
priuilegiatum. sup. de rel. do. cum dilecti. sm Inn. [Lex] cõ
7 stõ, seu mandatum. † Quid sit lex, [a] cõstõ, decretum, decre
a talis epistola, dogma, mandatũ, interdictum, sanctio † no.
b 3. d. in sum. & 25. q. 2. si quis dogmata. attribuitur hæc gl.
Inn. quod non credo [ex pa.) 3. pars replicatum contra ex
ceptiones, sic sup. de excep. cum dil. de fi. instr. cum Io. (i-
tentio) cui standum, ex quo de ipsa constat. sup. de ver. si-
gn. in his. ff. de leg. l. scire. & per hanc lram Abb. in distin.
8 super hanc decr. soluit qõnem de sic priuilegiato, † qui ci
tatus per ordinarium, vel delegatum, quia non paret, ex-
cõicatur, quod excõicatio non teneat, quasi id operatur vis
verborum priuilegij & intentio concedentis. vt hic, q̃ rõ-
nes cessant in casu legis, si quis ex aliena. ff. de iu. & in casu
decr. si duob. sup. de ap. vide quod scripsi de reg. iu. scien
ti. in solutione qõnis (ademptum) statim bullato priuile-
gio, vt dicit Hos. in decr. 1. j. de priu. §. in eos. vt ibi scrip-
si, super ver. indultũ [facultatem] dicit Inno. & Host. post
eum, licet in si. detrahat, vt ibi dicã, quod quidã hoc intel
ligunt, qñ pars per se, vel proc. vel nuncium ad hoc datum
impetrat talem indulgentiã, quod excõicari non possit,
nam ex quo concurrunt voluntates cõcedentis indulgen-
tiam & impetrantis, statĩ habet suã efficaciã, & si tale ius
hñtes in priuilegiatum hoc ignorent, qui possunt esse plu
res, de sen. exc. officij. & graue esset singulorum aurib. hoc
inculcare. sup. de post. c. 1. & si papa diceret in indulgen-
tia pñti, per se, vel nuncium concessa, prohibemus oĩb.
ne quis eum excõicet, idem esset, statĩ. n. habet effectum,
9 quia concurrunt voluntates prædictæ. all. Host. ꝙ etiam †
ignorantib. ex testõ emolumentum acquiritur. ff. de leg. 2.
cum pr. §. surdo. de le. 1. cæt. in si. l. seq. quemad. seru. amit.
par. de pec. sed si damnum. Quid si prohibitio sit in penã
absentis, tunc sm eos satis potest dici, quod non habebit
efficaciam, nisi cum absens fuerit certioratus. sup. de post.
c. 1. de const. c. s. de app. super e. s. nisi in genere prohibi-
tionis appareat contraria voluntas papæ prohibentis, vt
est

est in inhibitione alienationis.℣. de dolo. veritatis. in fin.
Quid de his, quæ fiunt in iudicio, sicut sunt diffinitiuę, i-
terlocutoriæ, & excõicationũ snīæ. Rñdet, ꝙ statim hñt ef
fectum suum, etiam si in hoc ignorent hi, pro quib. vel cõ-
tra quos latæ sunt snīæ, de sen.exc. patet. de ap. cum sit, in
si dicit Ho. ꝙ caueat a pęna decre. cum medicinalis. j. de
sen.exc. de alijs vero sententijs dicit Host. id verũ, si absẽs
sit contumax, alias secus. C. quõ & qñ. l. ea q. ff. quæ sen. si-
ne ap. rec. l. 1. 3. q. 9. per totum, quid si nec per se, nec per
nuncium quis ĩpetrat talẽ indulgentiam, ꝙ excõicari non
possit, sed concedit eã papa proprio motu, vel ad instan-
tiam alterius. Rñdet, ꝙ nisi appareat de intentione con-
traria concedentis, priuilegiatus non gaudebit beneficio
indulgentiæ, nisi postq̃ ad eũ peruenerit. 2. qu. 5. qñ. ff. de
acq. pos. qui absenti. Et idẽ in reuocatione indulgẽtiæ, vel
mandat, vt non noceat, quousq. certificatus fuerit, sicut
concessa est. ff. de proc. si p̄rorem. de inst. ac. sed & si pupil
lus. §. de quo pala. ff. man. si mandassem. & sup. de proc. c.
pe. Inn. plus est in mandato, quia si ẽt a proc. p̄nte reuoce-
tur illud, non fit p̄iudicium absenti non certificato, vt in
p̄al. l. si p̄rorem. Ignorantia ẽt p̄rori non obest, quominus
agere possit ad expensas, quas fecit ignorans reuocatio-
10 nẽ, vt in l. præ. Item excõicatus absens non tenetur de ino
bedientia, si non gerit se pro excõicato, de cle. exc. ap̄l. cæ,
sed nunquid teneat excõicatio lata contra illũ, cui restitu
ta est p̄tãs excõicandi contra priuilegiatum absentem. Rñ
deo, tenet, ex quo promulgatus de restõne certificat⁹ est,
nam ab eo cui concessa est indulgentia licet ignorante re-
uocari põt, nec poterit postea illa vti, ex quo facta fuerit
reuocatio, & ex quo de intentione reuocantis apparet. ff.
de manu. l. si p̄r filio. Sed quid de lr̄is contentiosis, puta i-
petraui contra te, tu exp̄sse impetras reuocationem huius
primi in tuo scd̄o, nunquid valent gesta per primos, ãtcq̃
fuerunt certificati. So. valent. sup. de rest. sp. audita. nec. n.
scd̄s cogitur vti reuocatoria, nisi velit, cũ in sui fauorẽ fue
rit impetrata. C. de leg. qd fauore, nec primus tenetur diui
nate. vt eccl. bene. vt nostrũ. Quod verum, si secundus prę
sens est, & tacet, & videns primos procedere, quasi per id
renunciet iuri suo, ar. de re iu. inter mo. si vero absẽs esset
& ignorans, non præiudicaretur. sic nec ob. si dicatur, pri
mos iudices iurisdictionem hr̄e, & sic tenet, ꝙ faciunt. il-
lud. n. verum, si non fuisset iurisdictio reuocata. alij dicũt,
ꝙ placet Inn. & Host. ꝙ tenet processus, nisi scd̄s cum pri-
mum sciuerit. j. 10 dies appellet, arg. C. quõ & qñ. iu. l. 3. j.
de off. del. qñ abbas de hoc etiam vide de rescr. cũ cõtin
gat. super gl. sed qualr̄. Quid de his, q̃ fiunt extra iudiciũ,
vt in lr̄is beneficialib. mandatur primis, ꝙ prouideant.
itẽ scd̄is, ꝙ prouideant nõ obstantib. primis lr̄is. Dñt qui-
dã, ꝙ q̃uis primorũ p̄tãs non tollat, nisi prius certificetur
per secundos, ex quo tñ non nouerint primi, ꝙ scd̄is suis
lr̄is vult vti, non valet, ꝙ fit a primis, nec impeditur pro-
cessus scd̄orum, ẽt si a primis non appelletur, quia parũ
operatur app̄l'o facta extra iudiciũ. f̃m In. qui remit. de
ma. & obe. dil. pro his facit f̃m Host. quia nõ refert a quo
nunciet. ff. de pe. hæ. item veniunt. §. a quo. de resc. cũ con
tingat. vbi de hoc alit dñt, forte melius f̃m Iu. quod illud,
quod fit a primis iudicibus, tenet in c. iud. sed si priuile-
giatus id petat, dẽt reuocari. quia nolebat vti priuilegio
in negotio illo, & si sciuisset, id fecisset, & credendũ est ei,
cũm non sit præsumẽdum, quod frustra laborauerit in pri
uilegio obtinendo, nisi ex aliqua cã præsumatur contra ip
sum. puta, quia probat. ꝙ sciuit p̄cessus priorum iudicũ,
& potuit contradicere, & non contradixit, arg. de excep.
exceptio. de const. cum M. & hoc nisi ex iusta cã omisisset,
quod ẽt protestari dẽbat, si poterat sine periculo. vt ibi. &
de ap. c. si. hæc locum hñt, qñ simul concurrunt. vt in prin.
huius gl. dixi, consensus priuilegiantis & priuilegiati an-
te processum iudicum, si aũt non concurrunt simul, tenet
irreuocabiliter, quod fit a priorib. vt sequit. Superius di-
ctis contradicere vr̄ lr̄a sequens, q̃ innuit. quod sp valet
processus primorũ, quousque scd̄is eis notificent, ne pro-
cedant, sed illud locum hẽt, qñ voluntas concedentis
fuit talis, qui vellet statim primos p̄tãte priuare, sed tunc
demum cum eis esset inhibitum, ut dicit lr̄a. & idẽ si in se-
cundis literis reuocamus iurisdictionẽ p̄motum, cum il
lud fit in fauorẽ secundi impetrãtis, & intelligi dẽt, si vo
voluerit reuocatione, verum si papa non aliam petitioni,
vel fauorẽ, sed proprio motu fecisset reuocationem, tunc
reuocatio stati suũ effectum hr̄et, ex quo appareret reuoca
tionẽ peruenisse ad notitiã reuocati, nisi constaret de inte
tione contraria reuocantis. si dicas, quare non est idem ĩ
decreto, nã nil valet, qd̄ fit post decretũ, vt probat hęc lr̄a.
11 So. quia † decretũ sicut & snīa hẽt fieri cũ cãæ cognitiõe,
& iõ statim hr̄e dẽt suũ effectũ, sed opponens, qd̄ decre-
tũ, de quo hic loq̃r, nunq̃ dat cũ cãæ cognitione. fateor,
sed ex quo papa suã ĩhibitionẽ decretũ vocat, vult, quod
hẽat vi decreti, & stati consequat̃ effectum. & idem ĩ alio,
q. in papa, nam ex quo verbo decreti vtit̃, stati sic indi-
cat uoluntatem. sup. de uer. sig. in his. vñ est perinde, ac si
12 dicat exp̄sse, voluntatis meæ est † qd̄ nõ valet electio fa-
cta ab his, quos reuoco & reuocare possum, & hic, sicut di
cit Host. alius q̃ papa hoc non posset. facit sup. e. li. de of.
le. deliberatione, sed si non decernit, qui p̄t, sed dicit, inhi
bemus. ne eligant, dẽt intelligi, postq̃ sciuerint. imo & si
sciant lr̄as impetratas continentes reuocationem, uel in-
hibitionem, adhuc valet, quod fit ab eis, nisi prius certifi-
centur, quod de bñficio, de quo agitur intendat, inhibet
alij prouidere, vel nisi quod contra factũ fuerit, decernat
irritum & inane, sed obstat hæc lr̄a, nisi forsan, quod illã
conferre non possit, exprimatur in concessione huius
p̄tãtis, per q̃ verba vr̄, quod ex quo papa dicit, qd̄ prius
non possit conferre, nõ teneat postea sua facta collatio, &
sic fortius vr̄ non tenere, vbi prioris p̄tãs reuocatur exp̄s-
se. Sol. non dicit lr̄a illa expresse, quod nõ teneat prouisio
primi prouisoris, si scd̄s nõ contradicit. id. n. non esset ve
rũ, vt est dictũ, sed dicit clausulã illã hoc operari, vt osten
dat intentionẽ suã concedentis, quod stati a die cõcessio
nis ẽt añ snīam non valet collatio primi, si tñ scd̄s uti vo-
luerit lr̄a sua, & bñ credit Inn. quod superiores clausulæ
habeant effectũ. nec mirũ, si dr̄ primã concessionem tene
re, si scd̄s ratificet, vel cassari si hoc petat, quia idẽ cõtigit
in cõtẽpto, de ele. quod sicut. §. qd̄ si añt. f̃m Inn. (postq̃)
gl. dicit Host. qd̄ studiosus, peritus & intelligens plures p
nitiosas subtilitates q̃ vtilitates colliget in prædictis, cũ
tñ iuri canonico contrarium sit innatũ multum. de iud.
dil. de do. & con. ea. vel f̃m eum dic, vt no. de præb. dil. 2.
[sibi] ad quẽ pertinet collatio [aut ei] scd̄s casus [vel post-
q̃] tertius casus [vel ẽt conferat] no. vt dñt In. & Host. qd̄
13 † si executor prius conferat, q̃ ordinarius, valet collatio,
licet ordinarius ignoret (vacet) quia si non vacat, eius col
latio non valet, vt. sup. & e. tit. proposuit (p̄tãtis) executo-
ris datæ super præbenda ignoret ordinarius & sic igno-
rans cõferat, vt sequitur [agnoscatur) q̃ sequenda est, nec
facit hoc pro dracone, quia procedit, vbi non est bñficij
acceptandi pręmissum. sup. ver. nec a ls ẽt (Vacaret) ergo
super nõ vacante nulla dabatur p̄tãs [nõ habebat] vt pa-
tet ex forma lr̄arum (Vacuari] quia quod legitime factũ est
&c. j. de re. iur. factũ. (Sed extitit) quarta pars. [Qd̄ & si]
.i. dato qd̄ ita esset, qd̄ prius cõferri non potuisset, vt fue
rat allegatum, & ne dicatur confierri, nõ sic loquitur f̃m
Host. al. de ver. sig. abba. §. ad hoc aũt. sup. de exce. cã ve-
nerabilis 1. rñ. [Acceptare) saltem post p̄positum vacã
tem. [Eu) Draconem, p̄ quo fuerat scriptum (nõ potuit)
de iure, ar. de off. del. ex p. 1. sed ibi nõ dabatur p̄tãs acce-
ptandi, & alia penitus est illa forma f̃m Host. [Ecõtra ue-
ro.) 5. pars (Propositum) & bene In. attribuitur Inn. addi-
tio hæc declarans & dicens, ꝙ in cõtractibus interuenit
non procedit. nam si tibi promisi, vendidi, vel donaui si-
ne traditione rem certam, q̃ postea alteri trado, ille ẽ dñs,
nec ab illo potes rẽ aduocare. C. de pac. traditionib. C. de
rei uen. seruum. si hoc est de contractib. de re certa, forte
de incerta, vt si p̄mitto, dono, uel uendo unã rem ex mul-
tis,

tis. q̃ elegeris, nã valet illarũ rerum traditio alteri facta, ĩ
14 vltimis aũt voluntatib. ſecus, quia † recta via tranſit dñiũ
in legatariũ, vel donatarium cã mortis, vt hic in gl. 2. hu-
ius pris, q̃ ẽ verũ, ſi teſtator erat dñs, ſec⁹ ſi dñiũ erat hæ-
redis, vel alterius, quo caſu non tranſit, niſi per traditionẽ
illius, ex quibus vr, q̃ ſi teſtator partũ ſuo tpe cõceptum,
vel fructus ſuo tpe ſeminatos alicui dari iubeat, q̃ illorũ
dñiũ vera via tranſeat ad legatariũ, ſed ſi tpe hæredis fue
rit conceptũ, vel ſeminatum, partus vel fructus non tran-
ſeunt ad legatariũ, niſi det ab hr̃de, penes quẽ eſt dñium.
Fateẽ tñ, q̃ hæres teneetur perſonali actione ex teſtõ, ſicut
teneretur, ſi teſtator rem hæredis, vel alterius legaſſet. in-
ſtit. de le. §. ea quoq. & §. ſi res. & ſicut non tranſit dñium
rerũ hr̃dis ad legatariũ, ſic nec teſtator illas potuit ſubij-
cere reſtõni, vel optio. C. cõia de le. l. fi. §. nemo. vbi dr̃, q̃
res, q̃ nõ eſt pure in bonis hr̃dis, nõ pt̃ alienari. ergo hæc,
q̃ pure eſt in eius bonis, alienari pt̃, & vr̃ expreſſum ff. de
pign. l. 1. §. cum pdium, vbi dr̃, q̃ res, quæ nunq̃ fuerãt de-
bitoris, nõ teneẽt hypothecaria. ergo eadẽ rõne nec reſtitu
15 tio. ſubijciuntur. Non eſt contra. e. tit. Paul. §. 1. vbi dr̃, q̃ †
ſi res obligatæ pignori perueniunt ad hæredẽ, q̃ fructus
& partus earũ tenentur hypothecaria, nã ibi loqr̃ d̃ par
tu & fructu concepto & ſeminato. & ſic intellexit Azo de
pig. §. itẽ interdicitur. ex quo patet, q̃ optio legata alicui
partus cõcipiendorũ apud hæredẽ, non impedit, quin hæ
res illa poſſit alienare, vt hic dicit ſm Gar. & vide q̃ diai
de teſt. Rayn. ſuper gl. tunc prodeſt. [Nec præmiſſa] .ſ. q̃
non tenet ſerui alienatio, vel manumiſſio añ optionẽ fa-
ctã (Ipſum] pro quo ſic ſcribit, & iunge hic verbũ requiri
[Si vacaret) & non aliter (Futuras) ita tñ, q̃ expectaret pñ
tes vacationes (Acceptandã) vr̃ aliquib. vt dicit Inn. q̃ ac
ceptare poſſit ĩpetrans, licet in reſcripto non dicatur de
ipſius acceptatione, ſed ſolũ ibi dicitur executori, q̃ pro-
uideat in tali eccleſia, dioceſi, vel prouincia. de hoc aũt
dubium non eſt, q̃ talis executor reſeruare pt̃ primã præ
bendã, vel vlteriorẽ ex cã, ar. hic. & no. de iurep. cũ dilect.
alij tñ in hoc caſu aliter dñt. ſ. q̃ nunq̃ acceptatio impedit
collationẽ ordinarij, ſed ſola prouiſio, vel inhibitio execu
toris, nã, vt innuit forma reſcripti, plus videtur hoc com-
mitti arbitrio, vel optioni executoris, q̃ impetrantis, hoc
fateor in forma pauperũ, q̃ habetur ſup. e. li. de pb. ſi pau-
per. Io. An. Subdit Inn. q̃ ſi is, qui optat, reſeruat, vel ſu-
ſpendit, de certa pbenda id facere dẽt. ad hoc ̃s. e. lib. de
ele. c. 1. certũ ãt dicitur, ſi optat, vel reſeruat primam præ-
bendã, q̃ vacauerit in eccleſia, dioceſi, vel prouincia. exe-
cutor aũt datus ẽt cum cãæ cognitione non põt mandare
ſibi reſeruari pbendã, quã acceptauerit impetrans, vel ip
ſius procurator, ar. ̃s. de off. del. c. vlt. Hoſt. dicens, q̃ in ali
quib. ex prædictis non conſentit. Inn. remittit ad ea, quæ
no. de præb. p̃ illorũ (Plenius] ſic fieri dẽt, ſi ẽ, de elec. in
geneſi. & c. eccleſia. 2. in fi. [intellectis) ſi non plene intelle
xiſſet, in dubio facto, ſe per interrogationes partiũ infor-
mare potuiſſet, de fid. inſtr. cũ Io. circa fi. in dubio iuris ip
ſe ſufficit. ̃s. de ap. ſæpe. in pri. cum conc. ſm Hoſ. (Pertine
re) quia tibi fuit canonice collata, & ab eo q. poterat, vt in
ſua petitione dixerat in prin. [adiudicare) non mihi adiu-
dicari, q̃ meũ eſt, magis proprie declaratur meum eſſe,
16 vel ad me ſpectare. ff. de rei ven. ex diuer ſo. §. 1. fit ẽt † adiu
dicatio in actionibus mixtis. inſt. de act. §. q̃dã. ſm Io. mo.
17 vt ipſe dixit poſt Hoſ. etiã in † dubio adiudicatio fieri de
bet illi, q. validiorib. actionibus vtitur. inſt. de emp. & ven.
§. itẽ pretium. ̃s. de re iu. ſuborta. de poſſ. bonæ. 2. in fin. C.
de edic. diui Adr. l. fi. (Curamus) vide quod dixi ̃s. e. lib. de
re. iu. ad apl̃icæ. in fi. ſuper verſ. priuamus. [Perpetuũ] ſic
̃s. de prob. licet, ad fi. & de re iu. cum olim. ad fi. Hoſt. (Im
ponentes] ſciendum eſt, q̃ Fran. Verc. nil aliud hic gloſa-
uit, q̃ caſum ponere & notabilia elicere. eliciebat autẽ ex
parte prima, q̃ ibi dixi, ex ſcd̃a notabat, q̃ nõ licet illis de
tpr̃o ignorare, q̃ ibi fiunt. itẽ q̃ priuilegia ſingularia fir-
mitatem habent, ex quo peruenerunt ad illos, quib. conce
18 duntur. itẽ q̃ nõ datẽ tps ad ignotãdũ priuilegia, ſicut da-
tur ad ignotandũ ius cõe. itẽ q̃ non valent, q̃ facit depoſi
tus, ẽt id ignorãs, ea 3. p. notabat, q̃ ſicut auctoritas papę,
q̃ hẽt in beneficijs conferendis nõ aufert ptãtem ordina-
rio, ſic nec auctoritas executoris per eũ dati, niſi in trib. ca
ſib. item ſi datur executor acceptare valẽti, ante accepta-
tionem illi prouidere non poterit. item q̃ mandatũ incer
tum nullũ aſtringit, ex 4. no. q̃ vbi optio datur de plurib.
reb. oẽs ibi ſunt obligatæ, ita quod ante optionem ad aliũ
vsũ aliqua transferri non pñt, ex 5. no. quod habẽti optio
nem acceptandi de plurib. exiſtentib. ſtatui pt̃ terminus
ad optandũ. item quod reſtringenda eſt optio, per q̃ im-
pediri poſſet multarum eccleſiarũ prouiſio. item q̃ res,
q̃ nondũ eſt, acceptari non põt. item q̃ ordinarius in cõfe
rendo bñficio acceptato per hñtem clauſulam acceptan
di ptãtem nõ habet. ex vlt. no. quod in diffinitionib. cauſa-
rum obtinet, qui habet iura fortiora. Prima glo. sũmat, &
ponit prouiſionem inuentã contra caſum. Secunda gl. ſup
plet deciſam, & diuidit decr. Reliquas gl. rñ. ſoleo ĩ tex-
tu. In gl. no. q̃ quando. ibi. item eorũ. §. 1. incipit, ſi decu-
tiones. vide de reſcr. c. fi. in 4. gl. In gl. no. q̃ ille. ibi, pupil-
lus. in fi. vide de re iu. cum olim. ſuper 3. gl. In gl. antep. ibi,
apud Auphid. vide ̃s. e. li. de pb. dudum. ſuper glo. pen. In
19 gl. 1. ibi vacante, ad hoc ſummabat, q̃ † executor datus
ſub forma, quod conferat tali, quod duxerit acceptãdum,
ante acceptationem nil facere põt. hoc nõ eſt bene dictũ,
ſed intellexit illud nihil. ſ. quod afficiat, & ſic intellige gl.
ĩ. §. ſubiunctũ. q̃ incipit. no. quod quando. & in fi. formam
illius clauſulæ ibi vide notatã in gl. iſte terminus. In gl. 2.
ibi. Inn. 4. auctor decr. dicit Hoſt. & Boa. poſt eum, qui ſẽ
per fuit nobilibus gratioſus, & ille Draco fuit filius domĩ
ni de Borb. & ibi. [Dignitas) dicit Io. mo. quod hic nõ fuit
diſputatũ, an eſſet dignitas, vel offm̃, tamen, vt dicit ipſe
Inn. no. de præb. de multa. in fin. quod ppoſituræ eccleſiæ
Carnot. ſunt officia non dignitates, & ibi (Deſenſio) Hoſ.
qui facit 9. par. de hac ſecunda facit tres dicens, quod cõ
tra an. excipiẽ. 3. exceptio roboratur. 4. pro. D. alia rõ indu
citur. ita de 3. dicit, quod quinto replicatur. ̃s. de replica.
add. hoc non placeret, quia potius ſunt partium ſubdiui-
ſiones, q̃ par. In gl. 4. ibi. præbenda, melius diceret digni-
tas. In gl. quod eſt. ibi, ſuper ſpecula. & ſup. de ſen. exc. no
uerit. dicit Hoſt. quod putat id ſpeciale in conſtõnib. pri-
cipis, alias autem hoc tps erit arbitrarium. ff. de iur. deli.
l. 1. §. ait prætor. & iõ ſufficit, quod ſit pure promulgata
ad hoc, ut oẽs aſtringat. ſup. de poſtu. c. 1. 16. d. quod dict.
de conſt. c. 2. de hac materia, & q̃ ſit rõ diuerſitatis, plene
no. in ſum. de conſt. §. quando conſtõ. in prin. Hoſt. cuius
dictum ponunt Io. mo. & Arc. opinionem ãt Ioa. q̃ ponit
20 Arc. uide in remiſ. quæ ſequitur in gl. ſubdit ãt Arch. qd †
mandatum ligare non dẽt, niſi ex quo peruenit ad eos, q-
bus mittitur. ff. de ac. poſ. qui abſenti. & no. Inn. ſup. de ele.
innotuit. in vlt. ſua gl. & vide quod dicã ſuper gl. ſe. In gl.
hæc alleg. ibi, pęnales. dicunt Inn. & Hoſt. quod hæc ratio
non eſt perpetua, declarat Io. mo. quia in multis conſtõ-
21 nibus non agitur de pęna infligenda. dicit ergo, quod †
quia lex oib. eſt cõis & omnes adſtringit. ſup. de conſ. c. fi.
& C. de leg. l. leges ſacratiſſimę. iõ ibi eſt tps vniforme, ſed
indulgentia eſt lex priuata. 3. d. priuilegia, quam ſola con
cedentis intentio contemplatur. In gl. contumaciter. in fi.
ſup. de ma. & obed. inter quatuor. Arch. remittit. 3. q. 9. in
ſum. & de do. & cont. veritatis. In gl. priuilegium, in prin.
Hoſt. dat hic aliud ſimile, quod inde no. de pb. accedens.
ad fi. gl. In gl. expreſſam, in fi. q̃ dicitur certa pro tãto, qa
refertur ad vnicã, vere tamen prius eſt incerta. In gl. no. q̃
22 ibi, decernere. Idem In. qui dicit ſatis hic patere, q̃ †, exe
cutor ſuſpendit ordinarium a collatione beneficij, ſed
Hoſt. intelligit hęc vera, quando in reſcripto eſt clauſula
decernentes. & c. ſup. de præb. inter. refert, quod alij gñã-
liter intelligunt. Ar. dicit opi. Hoſt. confundi. ĩ. e. ſi ſoli. In
gl. quod quando, ibi. nuncietur. all. Hoſt. ſup. de ap. ſuper
eo. 2. in fi. alii dñt, quod in primo caſu hæc decr. interpo-
ni non pt̃, niſi partib. pñtib. quia de iure procedendũ nõ
eſt

est sine psntia partiũ. ꝫ. de ma. & obe. inter quatuor. quarũ
affectione & c. de rest. in integ. cũ ex literis. & Papa vt scrip
sisse fm ius. ꝫ. de rescr. c. a. & c. cũm quæ. vt dicit ipse Hos.
tenendum est, quod sequitur in gl. nam ex virtute clausu-
læ idẽ esset, & si nullum decr. executor interponeret. su. d
præb. inter. de ele. innotuit. & ibi, interponit et in absen-
tia partis aduersæ, vt proxime dixi. In gl. cui prior, i fi.; alij
dñt. ꝙ ille prior factus erat archipresbiter, & sic erat eadẽ
persona, ꝗ prior per hoc ius nõ variatur, tñ ex integra pa-
tet contrariũ. In gl. ponit. in fi. dicit Host. ꝙ fortis est alle-
gatio, ꝗ locum hẽt, siue hõ indistincte legatus sit, siue plu
rium data sit optio, quia singuli sub conditione videntur
legati. ff. qui & a qui. l. 3. arg. ff. de pec. cum dñs §. fin. ff. de
opt. le. si tibi. §. fi. & l. si opt. §. imo. & si lapsi sint anni 10.
vt ꝙ optare possit, & ꝙ beneficiũ ei debeat, arg. expressũ.
3 ff. de cond. & de. l. fi. In gl. cõis. ibi. cum dile. addebat, ꝙ †
princeps nõ dẽt in facto suo fraudẽ al ꝗ adhibere. sup. de
do. per tuas. nec aliquem pp beneficium suũ decipere. C.
de his qui ve. æta. imp. l. 1. nec alicui inijcere laqueum. 57.
q. 1. de vid. 2. nec verbũ suum variare. 13. d. psalm. nec pri
mo impetranti pjudicare, vt no. de rescr. c. 1. & c. fis. & de
iurep. cũ ār. in fi. & dicit, ꝙ nescit, si pdictis oibus pondera
tis ipse pro nepote proprio iudicasset, honeste & iuste hoc
omisisset, si ponderasset, ꝙ ipse notauit in pri. suæ summę.
Et in fi. vide quod scripsi, de ver. si. oli. In. dicebat hic, ꝙ i
beneficijs sit plenissima, quando sine alterius dispẽdio cõ
ceduntur, all. pdicta. c. & 16. q. 2. visis. de dec. ex pa. de pri
uil. quia circa. ff. de const. pri. beneficium. ff. de vul. & pup.
sub. ex facto. in contrarium all. C. de pc. impe. offe. l. quot.
& addit, ꝙ dicā super prox. gl. In gl. vt legatio. in fi. ff. qui
& a qb. l. cum his. & vide ꝙ dixi super gl. ponit. & ꝙ hic di
xi in tex. & prædicta sit rõ. quare aliud in legatis extanti-
bus ꝗ in casu proposito, vel in contractib. quia retro a die
aditæ &c. ff. de le. 1. si tibi hõ. §. cum seruus legatus, & rei
legatæ dominium recta via transit in legatariũ. ff. de fur. a
Titio. & iõ alienatio vel manumissio vt facta a non domi-
no non valet, secus in contractib. ff. de ac. & ob. si seruũ. §.
sed si sic. nā in his & beneficiis nihil tertio intelligit acqsi
4 tum. & dicit lex † ꝙ non, sicuti viuentium, ita & defuncto
rum actus suspendi, receptũ est. ff. cõia. præ. l. receptum. &
no. ꝙ optio facta ante aditā hæreditatem non valet. ff. de
le. 1. iul. & facit ff. quorum. le. l. 1. §. quod ait. Subdit Inno.
ꝙ in quodā idem est in beneficiis vacantib. tpe rescripti,
quod in legatis extantib. vt non valeat collatio taliũ, sicut
nec alienatio legatorum extantium, quorum legata est op
tio, vt sic fm istos locum habeat in vacaturis, ꝗ vacauerũt
post datā. hoc non est verum. si clausula acceptationis re-
spicit vacantes & vacaturas, sed si confert & vacantẽ, &
sn vacaturis daret optionem, tunc procederet dictum illo
rum. hæc vera, saluo quod de ppositione mensis cũ decre.
dixi in 1. gl. In gl. legatis. in fi. facit sup. e. si plurib. & si tibi.
& §. e. li. de consu. c. si. In gl. in beneficiis, in fi. idem Host.
In gl. no. quod ille. ibi. sine præsentia. idem Io. mo. & Arc.
adhiberi debent testes idonei fm Hos. all. de off. or. pasto.
in fi. melius facit de sen. exc. sacro. in prin. sed Cõp. videt
5 velle † quod corā executore facienda sit acceptatio. sup.
de rescr. cap. fm. in gl. magna. ad fi. ver. quid si lræ, & uers.
seq. sed vt dicit Arc. hoc non est iure cautum. imo cõtra-
rium hic apparet, cum sic indistincte loquatur, non dicen
do corā quo accepter. In gl. antep. in fi. idem Iun. & Host.
post eum allegant ff. de opt. le. l. 2. fun. de præs. quia verisi
mile. uide ꝙ no. su. de ele. cām. & ꝙ scripsi su. e. li. de resc.
cum in multis. super ul. gl. quod dicam ꝫ. e. ne captandæ.
ad fi. In gl. pe. in fi. ut dicit Host. de quodā Paris scholari,
qui reuersus ad patriam, pronunciabat contra suas iustas
causas fouentes pro extraneis, vt iustissimus uideretur.

ADDITIONES.

a Lex. constit. Lex dicitur. quæ fit a prælato, vel principe, sed constit. dicitur ꝗ fit a pricipe Edictũ, ꝙ fit a ptore. vide Bar. in rub. C. de le.

b Sanctio. quid autem sit sanctio, refert Car. in proœ. cle. § quoniā. & in cle. fi. § fi. in prin. de vi. & hon. cler. Differt autem a constitutione. clem. sepe. vbi gl. & Card. in prin. de verb. sign.

S V M M A R I V M.

1 *Detestatio quid sit.*

2 *Peccat mortaliter, qui scienter facit contra prohibitionem, siue præceptum canonis.*

3 *Actio licet sit nata, solutio, vel præstatio dilata est in diem, ita ꝙ prius agi non potest.*

4 *Ius habitũ in re, vel ad rẽ difficilius tollitur, quam habendi ad rẽ.*

5 *Ius agendi iam quæsitum, iniquum est tollere.*

C A P. II.

Detestanda. Primo ponit fcdm Io. mo. arẽ
gã, vel exordiũ, secũdo ius an
tiquum, & sequelā ipsius, ibi,
sane. tertio illud reuocat, ibi, nos malis. & exponit Ar. de
testãda. i. abbominãda. & execrãda. sic et sumitur sup. de
si. pre. trãsmissa. in fi. & sup. de sepul. c. 1. i fi. & sup. qui fi.
sint leg. per venerabilẽ. in fi. alibi sumitur p denunciatio
1 ne. ff. de ver. si. subsigatum. §. detestari. & le. se. quæ † dicit,
detestatio est denunciatio facta cũ testatione [A vetitis]
sup. e. ti. c. 2. [Concessis] sup. eo. accedens. sic facit ad pro
positum. [dãnabiliter] simile. 50. d. de his. in fi. sue. li. de re
iud. cum æternis. §. vltim. 64 di. quia. ex qbiurbus secun-
2 dum Arc. pbari vẽ, ꝙ † mortaliter peccet, q scienter facit
cõtra prohibitionem, siue pceptum cano. 19. di. nulli. vbi
hoc tenet Hug. ad idem 48. d. c. 1. in fi. 2 p. que. 8. qcunq.
& c. si quis rpis. 1. q. 7. si quis omnem. in prin. 3. q. 4. c. 1. &
3. 55. di. nullus. in fi. de ma. & obe. c. 1. vbi dr hoc per Ho.
de treu. & pa. c. 1. de off. or. inter cęteros. §. vl. in prin. & ad
hoc 25. q. 1. violatores. & c. primā. dicit tñ Io. & Ianno-
tasse de pę. di. 5. in summa. ꝙ traditio ecclesiæ obligat vt p
ceptum [Malis huiusmodi.] s. ambitioni, trasgressioni cõ
cilii, voto mortis & grauamini ecclesiarum [Easdem] col
lā factas secundum Arc. qui dicit per superiora colligi. ꝙ
non placet, vt dicā super gl. [Alias] ā supra narratis vaca
tura. vacãtia bene possit pmitti, rõ promissio non afficit,
vt scripsi sup. e. ti. c. 2. post prin. ¶ Prima gl. summat & di
cit qd corrigit & declaret. ¶ Quinta gl. ponit dictum Ho.
quod improbat. ¶ Vlt. gl. quærit & soluit distinguendo.
¶ In gl. 3. in fi. & 11. q. 1. certe. & sup. eo. li. de rescrip. statu
tum. in prin. In gl. quæ est in fi. & 50. di. vt constitueretur.
& sup. eo. li. de resct. statutum. in prin. ¶ In gl. ad præter-
ea. ibi, hęc cõstitutio. si dicas, quia non vitiat collationes,
vel puisiones prius factas virtute talium puisionum, hoc
est planum. si vero dicas, ꝙ non vitiat prouisiones prius
factas adhuc pendentes. Archid. tenet contrarium, vt di
xi in tex. circa hoc autem Io. mo. posuit hic additionem
prolixā, in qua dicit, ꝙ qñq. pmissio est pura sine die, &
tunc statim agi põt. ff. de reg. iur. in oibus. inst. de ver. ob.
§. pure. & ff. de verb. obl. cum q cal. §. quot. aut est in die,
3 & tunc est pura. sed licet † actio sit nata, solutio, vel præsta
tio dilata est i diem, ita quod prius agi nõ põt, vt d. §. quot.
& ff. de ver. ob. l. centesimis. & l. interdum. & dr plus pe. c.
uno. aut est dies incerta, ꝗ cõditionem facit. ff. de cond. &
dem. dies incertus. aut est cõditio de futuro, ea cuius obli
gatione non est debitum, sed spes in debitum iri, secus si
esset de præsẽti, uel de præterito, ꝗ nõ dat morā obligatio
ni. inst. de uer. ob. §. sub cõditione. & §. ex cõditionali. & §.
cõditione. dic ergo ad ppositum, ꝙ si ex pmissione dudũ
facta tempore huius decr. agi non poterat, qa nec uenerat
dies, nec extiterat cond õ. uitiat per hanc constõnem, ꝗ lo
cum habet in uacaturis. i. ꝗ post constõnem uacabant, in
quib. propter condñnem tempore constõnis obligatio nõ
erat efficax. sed solum spes in debitum iri. ff. de le. 1. stich.
& de au. & ar. le. quintus, tunc. u. ante sui completionẽ res
deuenit ad casum, a quo incipere non potuit. ff. de ser. le.
pro par. Si uero ante constõnem pmissio habuerat effe
ctum, planum est. C. de nup. l. fi. de reg. iu. factum. idem fm
eum si negotium diffinitum erat, licet fuerit appellatum.
idem si res in iudicium deducta, uel consultatio principi
porrecta, q cõsuli de iure debet, nõ de facto. ff. de in. eum
qm. in aut. ut cum de ap. cog. in pri. & §. 1. & ibi no. idem ex
quo ante constõnem dies aduenerat, uel condõ extiterat,

tamen,

tñ nihil iudiciale erat captum.& eſt rõ, quia valeret pro
miſſio de vacanti, vt dixi in tex.in fi.& iã eſt debitũ, licet
non affectum.ſ.e.ſi ſoli.promiſſio igitur dudũ facta, & an
te hanc conſtõnem ad puram redacta non obuiat latera.
tunc,nec huic conſtõni, q̃ ſolũ reprobant viã ad vacatu-
ra,& votum captandæ mortis,q̃ conſtõnis cã tunc ceſſat,
nec reprobat hæc cõſtõ promiſſiones, per quas ſic potuit,
ſed per quas in futurũ poterit dari via ad vacatura. item
cum ius correctum non loquatur in vacante.ergo nec cor
rigens, in auth.de fi.ante inſtr.do.na.§.tertia vero.col.3.
in pri.itẽ ꝙ impedit condõne pendente non ipedit condi
tione exiſtente.ff.de noua.quot.§. 1. ius ergo ereatũ in re,
vel ad rẽ non tollitur per hanc conſtõnem, q̃ hoc nõ ex-
4 primit,ſed ſpẽ reprobat.& ius † habitũ in re vel ad rẽ dif-
ficilius tollitur,q̃ hñdum ad rem, ſ.de voto.c.vno. ad fin.
dicit ẽt,ꝙ ſi iſtud bñficium ſic debitũ alteri conferatur,li
cet teneat collatio,quia non affectũ vt ibi, agi tñ poterit
ad intereſſe.ff.de le.1.cũ res.§.ſi.de ver.ob.ſi ex legati eã.
& l.ſi fundum, & l.Iulian.§.qui fundũ.de conſt.pe.promiſ
ſor.§.1.& 2.de fideic.li.l.nec ob.lex.C.de vſur.eos. §. ſi qs
vero, & l.ſeq.quia eſt edita contra rõnem iuris cõis.ſ.ꝙ le
ges factæ ad deciſionem negociorũ trahant ad præterita,
& iõ ext̃ ſuum caſum extendi non dẽt,nec ad conſequen-
tiam trahi.ſ.de reg.iur.q̃ a iure,itẽ loquitur in caſu odio-
ſo,in quo ẽt multa ſpãliter sũt ſtatuta. itẽ lex illa licet mo
dificet vſuras permiſſas in præteritum, non abſorbet ius
ſtipulantis in totum, hic aũt ius partis abſorberetur in to
tum, & facilius eſt modificare, q̃ tollere, ar. ſ.de dec.c.pe.
ſicut conceſſibilius eſt gr̃am differre, q̃ auferre.ĩ.e.lib. de
præb.ei cui, ſ.de re.per.c.vno.nec ob.ẽt.1.q.2.q̃ pio. ꝙ lo
quitur in promiſſione aggrauante,q̃ non ineſt, nec ineſſe
pt iure prohibente.ĩ.de pac.c.vl.& ſ.de reg.iur.actus.ad
3 pdicta facit † ꝙ iniquũ eſſet ius agendi iã q̃ſitum tolli,vbi
id non cauetur expreſſe.ff.de pac.l.ſi.de cap.dim. l. tute-
las.& l.ſe.vũ legit.ſi ex duobus.ſup.e.li.de reſcr.q̃uis.ſi ru
dicas,ad quid agetur.rñdeo ad factum, vt prouideat ſm
promiſſum,& ad id præciſe cõpellatur ſm eos, qui tenẽt,
quem præciſe cogi ad factum,de no.oper.nun.ſtipulatio.
§.ſane.vel ſaltem intereſſe præſtabit, vt dictum eſt ſup.&
vt ſic ſaltem vitæ neceſſaria adminiſtrentur,donec proui-
ſum fuerit,de præb.cũ ſerui.& ſup.de arbit.per tuas. nec
hic æſtimabantur ſpũalia, vel eis annexa, ſed punitur con
tumacia promiſſoris & ipſius factũ.ff.de tab.exh.l.locum.
ĩ.condẽnatio,& ſic non ob.1.q.3.ſi quis obiecerit, & hoc
ipſo ꝙ vacauit bñficium, nec contulit, cum potuit, fuit in
mora, de præb.dilect.2.nec ex tarditate ſua quis dẽt con-
ſequi commodum.ff.de cond.& dem.l.hæc condõ.primo
& ſcdo rñ.ff.qñ di.le.ce.l.rogn.nec refert, an promiſſio a
principio fuerit pura,an per exiſtentiam cõditionis.ff.de
cond.ſine cã.l.1.& l.nihil.ff.de na.ſcũ.l.nihil.ſicut ergo pu
re factæ non reuocantur per conſtitutionem, ſic nec ante
illã purificatæ,q̃ puræ vocantur.ff.de vul.& pup.ſub.l. ſer-
uum §.Tit.& C.de cond.inſt.l.pup. 2.reſpon. nec per hoc
concluditur idem eſſe , ſi poſt hanc conſtõnem exiſteret
condõ,quia tunc retrotrahitur, qñ rẽ inuenit ipſã condi-
tio in eadem cã non mutata,ar.ff.rem ra.hab.l.honorem.
ſup.e.li.de reſer.ſi pro te.ſi.& in legato cõditionali, vel in
diẽ incertã relicto,in quo ſi exiſtat cõditio,vel dies veniat
viuente legatario,ſibi ius acquiritur, & illud tranſmittit
ad hæredẽ,ſecus ſi ante diem, vel conditionis exiſtẽtiam
moriatur,conditionis ergo, vel diei exiſtentia prius eue-
niens faciat,ꝙ caſus ſuperueniens hoc vero cauens expſſ-
ſe non tollit prouiſionis effectũ.C.de caduc.tol.l.vna. §. in
nouiſſimo.de cond.& dem.l.intercidit.ff.de le. 1. ſi ita le-
gatũ.§.illi ſi volet.res.n. hoc caſu ad eũ ſtatum peruenit,
a quo incipere potuit,quia bñficiũ vacauit.ff. de bo. poſ.
con.tab.l.3.§.ſi emancipatus.non ergo põt dici hæc pmiſ
ſio reuocata,ẽt ſi dicatur eadẽ promiſſio, vel obligatio,q̃
prius, nã & alia eſt qualitas,quia purificata, & iſta quali-
tas dat ſibi,quod prius non hẽbat.ſ.ꝙ agatur ex ea,& eſt
ſimile in actione reſciſſoria.ff.ex qui cau.ma.necnon.§. e-
xemplo.idem in nudo pacto rei interuentu veſtito. ff. de
pact.in riſg.§.1.& C.de re.perm.l.ex placito.attẽdatur er-
go ſolũ tp̃s exiſtentis conditionis,ar.ff.de exc.rei.ut. ſi is q.
§.idem euenire.de le.1.cætera. §. ſed & ſi ſub conditione.
In gl.pe.ibi,dico.idẽ Ar.& ꝙ reſeeuationes.idẽ Io.mo. &
ibi,dẽt hẽr præbendã.non intelligas , ꝙ ita ſit debita , ꝙ
ſit affecta, vt no.ſ.e.ſi ſoli.in gl.vl.vltra me.ver.ſi vterq.&
ibi concedi deberent.vide quod dixi poſt Io.mo.ſup.e. li.
de præb.ſi apoſtolicæ.ſuper gl.non in forma.

SVMMARIVM.

1 *Mortis votum non ingeritur caſualiter per vacaturas, ſed occaſio*
naliter.

2 *Acceptatio poteſt fieri per procuratorem, ſicut & electio.*

3 *Gratia communis forma facile extinguitur dolo, vel negligentia il*
lius, cui fit.

4 *Acceptatio facta de beneficio, quo non erat dignus acceptans, an*
valeat.

5 *Impetrans pro quo ſcribitur, cum priuilegio acceptandi in prouin*
cia, acceptare poteſt in certa diœceſi, vel eccleſia plures præben
das habente.

6 *Voluntas ſemel expreſſa ſufficit.*

CAP. III.

De captandæ.

Præmittit conſtõnis cauſã. ſcdo ſubdit conſtõnem ibi.
Declarandum, in qua po-
nit thema,de qua ſoluit duo dubia,affirmantem & tertiũ
negantem.primum ibi,licet.ſm ibi,aut.tertium ibi. Cer-
tum,ꝙ tertium proſequitur ibi,qđ ſi occaſio.no.pro Goſ.
1 qui dixit † occaſionalr̃ non caſualiter per vacaturas inge
ri votum mortis, vt ſcripſi ſup.e.propoſuit.ſuper ver.vaca
turæ.[In aliqua)de his propoſitionib.Inno. & de hoc no.
Arc.qđ no.Io.mo.ſ.de reg.iur.in gñali.& ſcripſi in cle.de
præb.c.1.in gl.de iſto.[Acceptandum)dicit hic in fi. Arc.
2 qđ † acceptatio per proc.fieri pt,ſicut & electio. ſu. de ele.
quia pp.§.illud.& c.li.e.ti.c.pe.ipſe all.ſup.e.li. de proc.e.
vlt.ſ.de reg.iu.põt.ff.de procu. ſi is qui ſtich.ff.de leg. 1.ſi
ſic.§.ſi quis ita.non ob.ff.de verb.obl.l.ſi.& l.ſi ſtipulatus
fuerim.in pri. q̃ non loquuntur in pſore. facit quod dixi
de præb.accedens.& in cle.e.ti.c.vno.in gl.idem in proc.
[Certis)vide quod no.ſu.e.li.de reſer.tibi qui,in gl.2.[Fa
cta)gl.1 eſt facta in conceſſione pñtis , ſed prouiſio nõ eſt
facta,ſed fienda.ſup.e.li.de pręb.ſi cui(Vacaturum)no.qđ
talis acceptatio vacaturi non hẽt locũ, cum datur pñs ſ.
menſem a vacationis notitia,vt no.in cle.e.ti.in gl.hoc de
terminabit.(Acceptare)acceptabit per verbum præſens,
ſubmittendo.n.ſe fortunæ dicet accepto primũ beneficiũ
vel dignitatẽ,ſi de dignitate ſcriptũ eſt, qđ vacabit &c.
nec ſatis eſſet dicere,intendo, vel volo acceptare.ff.de le.
1,ſerui electione.cũ gl.& cautũ eſt id facere corã executo
re ſuo,de quo vide no.ſup.c.1.ad fi.in gl.no. qđ ſuper gl.
(Hmõi)facta de certo & expreſſo.imo iunge hic lr̃am, per
eũ &c.vſq. in fi.& poſtea redeas, niſi acceptator &c.[Per
collationem]no.quia non reperit de acceptatione recipiẽ
do,ergo collationẽ acceptare vr̃, vt in cle.e.tit.c.vno.ver.
quem ẽt (Ius)in ipſo,ſed cũ ius in ipſo non habeatur, ni-
ſi per collationem in c.vl.in quo differt hoc dictum a præ
cedenti.dic,qđ qñq. collationẽ ſequitur poſſeſſio, & tunc
eſt acceptus, vel conſecutus plene,qñque non, & tunc ſo-
lum hẽt ius in ipſo, & ſic illud per collationẽ determinat
vtrunq. dictum.ſup.ver.qđ ſi.dat ergo intelligere, qđ ſi
poſtea interuenirent acceptatio legitima & legitimi pro-
ceſſus,illi bñ impedirent ſm Io.mo.ſed Ar. vr̃ hoc reſtri-
gere ad proceſſus habitos ſuper vacante per lr̃am præce
dentem,ſit auiſus impetrans,qui male acceptauit, ſi vaca
uit bñficium male acceptatũ,qđ poſt vacationem cito ha
beat collationem,nã hunc rigorem plane fouat hæc lr̃a,
qđ in bñficio contra formã hui9 c.acceptato nõ ligentur
manus ordinarij,niſi per collationẽ, & ſit hoc in pœnam
male acceptantis & ambiẽtis illud beneficiũ, quo ad alia
bñficia ſatis videretur ſufficere, ſi recedatur a malis pceſ-
ſib. & fiat acceptatio debita cum bonis proceſſib. ſolum
enim

enim de male acceptato loquitur finis istc, sed contra. s. e.
li. de electione. si cõpromissarius. §. 1. & 2. & ff. de op. leg.
apud Auphid. dicit Io. mo. vbi quis male optat, & est sine
culpa, iterũ optare põt, sed si cũ sua culpa, sibi imputet, sub
3 distinguit tñ hoc casu, quia † si grã est cõis formæ, q̃ faci-
le extinguitur dolo, vel negligentia illius, cui fit. s. e. li. de
rescr. tibi qui. in fi. & de præb. si clericus, procedat, q̃ di-
xi, sed si grã est vltra cõem formã exuberans vt hic, quia
maiora non tam cito destruũtur, licet recedere a mala ac
ceptatione & processib. per eã habitis, & venire ad bonã
acceptationẽ & legitimos processus, vt hic s. e. s. c. 1. §. sed
exitit. & §. econtra [Prouideri] sed nunquid postmodũ il
le male acceptans poterit iterũ acceptare. dic, q̃ poterit,
cũ illa acceptatio non tenuerit, ad hoc ff. de opt. le. l. 2. sed
Arc. qui ponit hic dictũ Hos. in decr. cũ in multis. s. e. lib.
de rescr. & ibi vide plenius super vl. gl. & vide s. prox. glo.
4 & s. c. 1. in gl. antep. Quærit demũ, an † valeat acceptatio
facta de beneficio, quo non erat dignus acceptãs. Rñdet,
q̃ ad arbitriũ boni viri. i. iudicis, qui de facto cognoscit.
redigẽt, an sit dignus, vel non. ff. de ver. ob. l. continuus. ff.
de contr. emp. l. vend. pro soc. si societatẽ. §. vl. in ca. cum i
lege. & l. si merces. de ope. li. si libertus. & idẽ dicendum,
qñ mandat prouideri de bñficio cõpetenti, & prouidetur
de non cõpetenti, & dato q̃ in genere mandet de bñficio
prouideri, attendet executor condõni illius in morib. sciẽ
tia & ætate, ad hoc de elc. cũ in cunctis. de æt. & qua. acce
pimus. de pb. cũ sm. ad id ff. de le. 3. l. stich. liber esto § le.
2. quidã. de iure do. q̃ro. & l. cũ post. §. gener. s. e. li. de re-
scr. si eo tpe. Prima gl. sũmat, dicit vñ sumpta, & quid de-
claret. Gl. no. ergo. notat, q̃ it & sol. In gl. 1. ibi additus, vt
sciatur quid possit facere executor, vt dicit Ar. se habuis-
se ad non bieten. & in fi. & ibi no. in ver. seq. hic no. Arc. s.
5 q̃ † is, pro quo scribit cũ priuilegio acceptandi in prouin
cia, acceptare põt in certa dioces, vel ecclesia plures præ
bendas hñre. & est ipsorũ rõ, quia ex quo põt in prouincia,
vt hic. & s. c. prox. fortius in dioces, vel ecclesia, in qua pa
pa id facilius concessisset. & rõ q̃ mouet delegantẽ & c. de
rescr. super lr̃is. dñt ẽt. q̃ si acceptauit, q̃ primo vacaret, et
illud reperitur alteri debitũ, sm non debitũ intelligeretur
affectũ. non acceptatio & inhibitio intelliguntur de prio
alteri non debito, intelligi. n. non dẽt mandatũ de eo, q̃ si
ne alterius pĩudicio & cõmode fieri põt. ff. de cond. inde. si
pretem. ne qd in lo. pub. l. 1. §. si quis a principe, & sic hoc
casu poterit variare. ff. de op. le. l. hoie legato. & l. optione
legata. ff. quorũ le. 1. § q̃ ait. sec° si acceptauit, q̃ potuit,
6 † nã sufficit semel expssa voluntas. ff. quorũ le. l. illud. §. p
dest. vñ sufficit semel elegisse C. de rem. pi. l. vl. C. de fur.
manifestissimi. C. de cod. l. vlt. ff. de seru. si cui. in fin. quare
in eo casu variare non posset. s. e. li. de rescr. cum aliquib.
in fi. vbi de hoc dicit Arc. quosdã dicere, q̃ si ex accepta-
tione fuit ius acquisitũ. tunc non põt, alias põt. ff. de iurisd.
om. iu. si conuenerit. ff. de op. le. l. pe. in ñ putat verius, q̃ p̃-
dixi. alij distinguunt, an dicat clausula q̃ duxerit acceptã
dã. an dicat, q̃ ducet, vt primo casu non variet, scdo sic, ad
id. ff. de ver. ob. si quis stipulatus. sed q̃ ẽt in casu decr. va-
riare non possit, est ar. ff. de don. quidã. §. 1. sed hic excusa
tur auctoritate papæ, q põt dare ius in vacatura. Itẽ dicit
Cõp. obrẽtũ tpe dñi Inn. IIII. q̃ si noiet ro. bñficia, plura
vel pauciora, & acceptet. quod ex illis primo vacabit, nõ
valet, tũ rõne ambitionis, tũ quia certæ psonæ mortem vr̃
appetere. vt hic in pri. de hoc p Inn. & Host. de iurepa. cũ
dilect. & Boat. tenuerat cõtrariũ. su. c. 1. In gl. 2. non ergo.
ibi, vel dubitat. idẽ hic Ar. & idẽ In. & Hos. su. c. 1. circa fi.

S V M M A R I V M.

1 *Beneficiũ vacans si plures habẽtes literas generales in ciuitate, vel diocesi, licet sub diuersa data petant, obtinebit is cui primo confertur.*

2 *Generale quid dicatur.*

3 *Executoris potestas, qui duas inhibitiones fecit in prouincia, an expiret per mortem papæ.*

C A P. IIII.

Executor.

Primo ponit dictum negatiuum, & ipsius casum exceptũ ibi, in fi. scdo ibi, potest. ponit affirmatiuũ cũ su
decr. ibi. q̃ aũt. gñales lr̃as scripsit Bonagui. Arc. veretur
Arc. se audiuisse a dño Inn. IIII. q̃ si sint plures hñtes lr̃as
1 gñales in ciuitate vel dioc. † licet sub diuersa data, si simul
cẽs petant bñficiũ vacans, obtinebit is, cui primo confer-
tur, ad hoc, C. de rei ven. quoties. ff. c. si a Titio. & dicit, q̃
sic seruat curia. in contrariũ facit sm Arc. su. e. li. de resc.
tibi qui. 1. resp. puto, q̃ ponderat Arc. q̃ ibi in paritate grã
tũ ponderatur data, & miror, q̃ istũ articulũ sic dimisit.
2 tu dic, q̃ vno mõ † dr̃ gñale, q̃ vagat per ciuitatẽ, vel pro
uinciam, & proprie loquendo quo ad materiam lr̃arũ be-
neficialium istæ dñtur pro tanto spẽles, quia restringunt ad
primum, q̃ vacabit, nec ad aliud possunt extendi. facit, q̃
no. de rescr. c. 1. in fi. vl. gl. & de officio dele. ex par. primo.
in vl. gl. & hic loc' esset prioritati in data, saltem ex quo
añ psẽtationẽ primarũ collata non esset, vt in præ. tibi q.
Si vero iuxta morẽ oẽs habeant beneficium acceptandi,
hic proprie est generalitas, quia licet vagari & dimittere
ita centesimũ sicut primum, & tunc aut litera primi hẽt
spacium mensis & cũ decreto iuxta nouã formã, de qua i
cle. e. ti. e. 1. & tunc & s. mensis spacium pferetur primus,
vt ibi in ver. secus. aut impetrantes habent beneficiũ acce
ptandi, & maxime primus sine spatio mensis, ita q̃ est lo
cus decr. primæ. sup. e. & tunc fateor, q̃ sicut valeret colla
tio facta per ordinarium ante acceptationẽ primi, sic vali
per alium executorem scdi ipsi scdo, hoc probat decre.
e. ti. c. 1. primo responso, in fi. [deputatus] iunge hic lum,
non põt generaliter inhibere. (Prælatis) licet ponat plura
le, idem de singulari plato sm Arc all. Inn. & Hos. in dec.
cum dilect. de iure pa. [Inhibere] durum esset per genera-
lem inhibitionem collationẽ oĩum beneficiorum prouin
ciæ impedire. sup. c. 1. §. econtra. ergo rescr. q̃ hoc exp̃sse
non concedit, ad hunc intellectum iniquum per interpre
rationem trahi non dẽt. ff. de vul. sub. ex facto. de regu. iet.
Nerat. in fi. & sit rõ, quia licet aliquo mandato alicui id
intelligatur mandatũ. sine quo expediri non põt. In. de of.
del. ex lr̃is. ff. de iuris. om. iu. l. 2. illud tamen, sine quo expe
diri põt, non includitur, sed absq. generali suspensione ex
pediri põt, absq. speciali nõ sic saltem cõmode põt, ergo
spẽlem sed non generalẽ, & hoc voluerunt in decr. cũ di-
lect. Inn. & Host. [Põt] dicit Arc. hunc ver. positum pp id
q̃ no. Comp. de rescr. cap sm. iuxta fi. §. caueant. tamẽ alius
incipit, sed quid si ecclesia. De primo dicit Arc. inducens
Inn. in pri. gl. & Comp. in decr. cap sm. ver. item q̃ritur, an
executor datus, q̃ isto mõ poterit suspendere totam pro
uinciã, ciuitatem, vel diocesim. alij, q dicebant contrariũ,
ne daretur spes in vacaturis. su. c. ti. e. 2. & c. ex tenore, sed
hoc hic reprobat. q̃ & hic dicit, de primo, intellige, si im-
petrans non hẽt beneficium acceptandi, vel hẽt & subeu
sit se fortunæ acceptando primũ, nunq̃ aũt vidi. nec vide
re credo tales lr̃as sine beneficio acceptandi, q̃ fatuus n.
esset, qui impetraret in prouincia simplr primum vacans,
tũ per difficultatem sciendi, quod esset primum, tũ quia
per minimum posset esse primum inhib. s. in prouincia, de
qua pmisit, non tenet sup. e. q̃a cunctis. in pri. & su. c. pe.
Prima gl. dicit vnde sumpta, quid additũ, & quid decla-
ret. Secunda gl. respondit per q. In gl. 1. in fi. & eius quod
no. Host. in sum. de præb. §. & a quo. ver. pe. & ul. & eius q̃
no. Inn. & Hos. de iurepa. cum dilect. & uide quod scripsi
3 post Comp. de rescr. pastor. super ul. gl. an † pr̃ãs executo-
ris, q duas inhibitiones fecit ĩ prouincia, expiret per mor
tẽ Papæ. In gl. 2. in fi. aliquib. placet hoc primum dictum,
discutiamus hoc. & [vt supradixi super ver. generales] ho
die habentib. beneficia acceptandi curia dat mensẽ, cui
adijcit inhibitionẽ cum decr. quo ergo ad spatium illius
mensis non est necessaria inhibitio executoris, quia suffi-
cit papalis. uerum est. quod illa erat plus pĩudicialis, de
qua loq̃t pars 1. quia non limitabat ad tps certum, sed p
trahe ba-

trahebatur, donec prouisum &c. constat &, quod ec exe cutor nō si attetare formā papalis inhibitionis, sed si po n amus q fam mensis ibi non esse, ualde utilis esset inhibitio imperari, tamē executor datus in prouincia illā nō pt facere, nisi vt hic dr, fi.n. submittit se fortunæ acceptando primū, vel si a non hētes beneficiū acceptandi, restringūtur ad primū nedū in diocesi, sed ēt in prouincia. pōt heri inhibitio, de qua loqnr textus, sed o rñ. qn ergo literæ non habeant beneficiū acceptandi, inhibitio, q donec &c. non procedit in prouincia, vt in 1. rñ. propter nimiā incertitudinem & vagationem, sed in diocesi satis posset procedere, quia parū duratura, nam restringitur ad primū, & bene poterit haberi in diocesi certitudo de primo, & hoc casu satis procedit gl. sed si habent beneficium acceptandi sine mense, vel cum ipso, tamen sine inhibitione hic plus grauaret illa inhibitionis forma, & hoc multum æquitatis haberet prima pars gl. non tñ potest dici, q textus iste hoc probet, sic notabiliter prouinciam repetens.

S V M M A R I V M.

1 *Beneficium quandoque est debitum sed non affectum.*

2 *Executor non debet dicere, recipio te in canonicum, sed do, vel confero tibi canonicatum.*

C A P. V.

Si capitulo Ponit formam gratie cui' duo sūt dubia. primū, qn afficiat. fm, q sit offim executoris. primū soluit ibi per solā. & solutionem exponit ibi, absq. ad f n rñ let ibi, imo. & incidens dubium soluit ibi. et sine & no. q dicit ca pl̄ per id, q stati dicā [ad ipsum] Comp. in decr. eam te. de rescr. q rebat de executore dato vt faceret aliquē recipi in canonicum, & sibi de præb prouideri. no nob. numero regni epm, qui se excusat, q receptio non spectat ad ipsū, sed collatio, dicit obtentū. q possit epm cōpellere, vt conferat, & demū cōpellet capl n, vt illū recipiat ad stallum chori &c. canonicatū āt conferre non poterit, cū sit compulsoc, nisi in lfa diceretur, vt hic, q exequeretur ordinario negligente, tunc. u. conferre poterit, si volet, vel instare cōpulsioni, si plus sibi placet f n eū, sic ergo ista for ma differt ab illa q ponit tex. cum executor nō possit ad conferendū cōpellere, vt dicā super ver. exequatur, & ad de q dicā super verb. date [reciperet] de receptione loquitur, q ius tribuit, & dr collatio, alias si canonicatū contulisset, ēt añ prouisionem lfarum esset affecta pbenda. & e. li. de præb. enim cu. & c. si postq de hac receptione dicit Ar. q hēt fieri in cōi, a l̄ non teneret. 1. q. 7. nominationes. & 6 2. d. c. t. vbi de hoc. fi & pri. hoc dicit, q scribebatur ca pl̄o, & quia scribit vt vniuersitati non vt singulis. ēt si ad superioris mandatū fiet receptio sic recepto singulis nullū ius acquiritur, secus si receptio esset in facto, vt sa inuesti eum per se Papa mandat recipi, tunc singuli obediunt, vt dixi post Inn. & Comp. ȝ. de rescr. eā te. super gl. arg. q & idem ipse Inn. de postu. bonz. 1. vt ibi scripsi super gl. ro di cit, & vide q dicā. j. de sen exc. Rom §. in vniuersitate. in gl. dñr quidā. alij contra, vt G nl. na. & Pe. de. pro quib. p dicta decr. bonæ. circa fi. ad idē 19. d. in memoriā. ar. iuxta pri. 100. d. contra morē. in pri. & 13. q. 1. militare, Arc. dixit, q primū verius, sed obstat. qd post eū scripsi sup. e. li. de præb. cū in ecclesijs. Sol. defendi pt, quod ex quo necessario recipiendus est canonicus ēt receptione, quæ tribuit titulū ad mandatū papæ, præsentes teneat capl̄m, & capitulariter illū recipiant. nec cōpetat eis dicere, sc contentos cum nulla prælectio eis cōpeteret. imo & si præsentes fuissent pareri oportuisset, tamen ēt præsentes illū singulariter non recipient eo casu, & sic loquatur hæc glos. [Offerret] dicit Io. mo. quod hæc lfa erat facultatis in pr. per decr. cum aliquib. hoc non placet, aliud. n. est dare licentiā, vel facultatē recipiendi, aliud quando præcipitur, quod recipiant & præbendā conferant, cum potestate vt hic, nā & oli promissio de conferendo, cum sē facultis offerat, a stringebat promittentes, q̄uo dici pōt, vt q mandatū papæ huius formæ non astringat. item & executor, q non paret, puniendus est, vt dixi post Inn. sup. ca. 1. in pri. super ver. præcessisset. post pri. [Exequatur] no. ergo, quod forma rescripti non patitur, quod executor cōpellat illos, vt prouideant, vel conferant. mandatur. n. sibi, quod id faciat, nō quod cogat illos facere, & forma mā dati seruanda est. fu. e. li. de præb. cui de non. sed postq ca pl̄o negligente executor puidit, bene cogi capl̄m ad illius receptionē, q consistit in facto, al's non fieret executio, & hoc placet [Solā] hoc stati es ponit ibi, absque &c.

1 [Affectum] vide qd scripsi ȝ. e. lib. de re. cri. tibi q. ut aūt † q̄nque beneficiū debitū sed non affectū. j. c. prox. sup. de præb. dilect. 2. & c. relatum. fm Io. mo. [Terminum] vide conc. de prob. licet ab t. gl. & super ea. [Ab executore] est ergo executoris officium in hoc casu terminū statuere, vt per illum appareat negligentia capl̄i, per q in eum pts transfert, sic su. de sen. exc. sacro. vers. qd si absq. & facit, qd no. de off. or. significanti. in gl. pen. [Transferatur] per hanc lfam vl̄ aliquib. quod si post terminū capl̄n vellet recipere & parere non posset, vt vl̄ placuisse Inn. su. e. propofuit. vt ibi scripsi in gl. sic debent. ver. dicebat ēe, & facit. su. de sup. neg. prat. lfas ff. de op. le. l. mācipiorum, sed Comp. contra in gl. prę. ver. sed quid si capl̄m. vbi dicit sic obtentum, nā licet in executorē sit deuoluta ptās, non tñ sic, quin capl̄n parere possit, & hoc placet Ar. ad hoc. su. e. li. de off. dele. qs de præb. si ubi. 1. in fi. de proc. licet. fi. de mi. quod si minor. §. Sceu. & facit quod dixi sup. de rescr. ab excōicato. super gl. antep. (Canonicatū) ēt si nullus canonicatus vacet, siue in lfis dicatur, exequaris, vt hic, siue dicatur, quod conferat, quod verū quidā putant, si in literis sit cl̄a, non obstante certo canonicorū numero, & sic. seruat curia fm Comp. q id no. de rescr. eā te. ver. itē si quæratur, alij tenent id sine distinctione, an prædicta cl̄a sit inserta vel non. & est ipsorū rō, quia cum capl̄m id fuisse facturum, ergo & faciet executor. & dicit Arc. quod istorum snia hic approbata vl̄ puto, quod Arc. ponderat, q hic de cl̄a illa nulla sit mentio, & ex quo numerus nō erat iuratus, capl̄n non tenet, vt scripsi, de rescr. cōst. super 3. gl. per id tñ quod ibi no. in fi. 1. gl. placet dictum Cōp. cau te tñ facit capl̄n, si compareat, & excipiat ne uideatur exceptioni renunciare, quod q dā dūt, eos posse, vt dixi ȝ. e. li. de rescr. doob. in gl. q ro. ver. restat, sicut & possent numerum augere, super quo uide quod scripsi, de præb. dilect.

2 super gl. Inn. [Dare] no. quod † executor non dēt dicere, recipio te in canonicum, ut fecit quidā, qm Compo. reprehendit, de rescr. eā te, sed dicere dēt, do, vel confero tibi canonicatum, vel inuestio te de tali canonicatu. [Vel monitione] ponit hæc vt diuersa, qnaſt uocatio sit citatio monitio præter citationē fieri potest, sine. miscetur utrūque, ut no. de uer. si. ex par. 1. in ul. gl. & facit su. de ma. & obe. c. fi. [Vel cum] hæc sunt diuersa, de quo uide, su. c. 1. §. 1. Prima gl. dicit, quid declarat, quid reprobat & approbat, secundū summat. Reliquæ gl. sup. 2. & 3. & gl. secus, cum duab. sequentib. & gl. pen. & ul. posluer recitari per 7. contraria & unā q. q incidit sed o contrario. Gl. no. 4. & 6. formant & soluunt tres q. In gl. pe. ibi, si is. lex. 4. est, q uide de test. co. c. 1. super 1. gl. In gl. 2. ibi, alias secus. sup. de his q fi. a præ. q to. & c. ea noscitur. In gl. 3. ibi. solutio. fm Comp. in prę. uer. & idē Ar. j. c. px. In gl. nunquid. ibi, lfas, facit cle. ut li. pen. c. 2. in fi. In gl. no. q. 1. in fi. patet etiā per hanc literā, quod pstatio facta solis executorib. non afficit, et sic id intellige, quod no. de præb. c. fi. in glo. 2. et Inn. et Hos. de iurep. cū dilect. nec puto isto casu sufficere scientiā collatoris, cum ad afficiendū requiratur pstatio, ut hic patet. ad hoc. ff. de adul. denūciatie, et quod no. de proc. non iniuste. in fi. ult. gl. et uide quod scripsi de empt. et uen. c. fi. super 1. gl. text. et satis ostendit, quod pstatio facta uicario, uel psori capl̄i non sufficeret, facit cle. de ele. cā m. in pri. et quod ibi no. et quod no. G. in Spe. de ap. §. 1. et 2. uers. circa med. Comp. in epo et eius uicario tenet idē, ut dicā j. c. prox. super uer. ordinario. Quærit ēt Cōp. in præ. decr. c. 2. col. uer. item quid si litera, an talis præsentatio

tatio fiat vni canonico & non ordinario collatori, postea beneficiũ inclusum in lr̃a conferatur illi canonico, an collatio valeat, & vr̃ ꝙ sic, cũ ante p̄rationẽ facta collatori non fuerit pro ipetrante affecta, vt hic & in c. prox. dicit, ꝙ alij forte melius dñt, ꝙ non valet, vel saltem reuocabitur, sicut dr̃ de processu habito pro illo, qui sciuit reuocationẽ mandati proc. par. aduersæ. ĩ. de proc. mandato. C. de satisf. l. vna. C. de euic. si fundũ. ff. de contr. emp. si in empt. §. itẽ si. cũ in beneficijs dẽat oĩs dolus abesse. ĩ. de elec. cũ dilec. iste ãt fuit in dolo recipiendo præbendam, q̃ sciebat alteri de papæ mandato deberi. In gl. quæro. ibi, compelli. vide ꝙ dixi, de ma. & obe. c. 1. in gl. per hoc. & ibi, bonæ. 1. vbi de hoc in gl. 1. sol. & io si. at contra. su. e. li. de p̄b. cum in illis. in fi. Sol. ibi esset transgressio voluntatis papalis, & hic est executio. i. ibi si impediretur vterq. infringeretur voluntas papæ, qui voluit vnum solum grauare. hic vero voluntas papæ seruatur eo fortius, cum præsentatio facta alteri ex duobus, quos grauabat, beneficium afficit. In gl. licet sit. ibi, posset. sup. e. li. de prab. si tibi absenti. In gl. vlt. ibi, Comp. dicens ꝙ sic diffiniuerat Inn. IIII. & ibi de conferendo. de hoc sup. de rescr. constit. & in fin. facit ff. de suspe. tut. l. 3. §. quæri potest. quæ quid dicat, vide de æta. & qual. accepimus. in gl. 2.

S V M M A R I V M.

1 *Executor quandoque vocatur missus.*
2 *Executores ad prouidendum diuersimode dantur.*
3 *Episcopo non aufertur potestas conferendi per ordinationem vicarij.*
4 *Executor datus ad prouidendum non cogit, vt prouideant.*

C A P. VI.

Si soli. Primo iungit tres casus, quibus lr̃a beneficialis nõ afficit. secundus ibi. aut executor, tertius ibi, aut soli. secundus ibi, nisi nos. ponit alios tres, quib. afficit, secundus ibi, aut executor. tertius ibi, vel nisi. Est sciendũ, ꝙ habemus in iure executores sñiarũ, negociorum, vel præceptorum, item testamẽtorum, item gratiarum, de executoribus sñiarum plene no. de off. del. pastor. §. quia vero. & de re iu. de cætero. & e. ꝙ ad consultationẽ. & hr̃ de his rubrica in Spe. p. 2. de executore negotiorũ, litium & p̄ceptorum. sup. de obl. ad rñ. c. vno. & de off. dele. sup quæst. post pri. ff. de ne. ge. l. 3. §.
1 si executor. & de test. l. fi. vbi de his no. & † qñq. missus vocatur, de imm ec. c. 1. de his in spe. p. 1. rubr. pe. de executorib. testamentorum. ĩ. de test. c. 2. & satis scripsi ĩ. de test. Io. & in Spe. de his plenius de instr. edi. §. nunc vero aliqua. de vlt. ergo, circa quos versat propositum, est sciendũ, ꝙ ipsorum variæ sunt formæ, sunt tñ prouisores, cõpulsores & mixti, de mixtis. s. partim ad cõpellendum, partim ad prouidendum. su. de rescr. tibi q. de cõpulsoribus, de quibus sup. de rescr. abbatẽ, hic ponunt tres formæ, dant. n. vt cõpellant ordinarium, vt faciat, ꝙ sibi mandatur. scd̃a, cum sibi soli mandatur, vt cõpellat sine decr. 3. cum decretum apponitur. de 4. facias assignari. remittã in tex. super ver. prouideri. datur interdũ vt cõpellat prouisioni factæ
2 pareri, de præb. c. pe. su. e. li. de præb. dudum. in fi. de † prouisorib. variæ sunt formæ. dantur. n. qñque simpl̃r ad prouidendum. su. e. li. de præb. mand. & c. ei cui. qñque ad p̄uidendũ post negligentiã ordinarij. & non prius. su. c. proxi. qñque sub tali condõne. sup. de resc. si pro te, qñque ad prouidendum s̃m formã literarum legati. su. d̃ præb. si eũ, & c. si ap̃l'cæ. interdum datur tamen beneficio acceptãdi non terminato r pe. su. c. 1. & c. ne captandæ. qñque determinato tempore acceptationis, & cum decr. in cle. e. tit. c. 1. qñque vt prouideat primo de canon. ꝙ postea. de p̄b. & hæc est cõis, sed qñque conuertitur. su. e. li. de præb. si clericus. quandoque vt solũ de p̄b. prouideat. e. ti. si post q̃ qñque de vtroq. & cum hoc de officio & dignitate. e. tit. quia sæpe. interdum cũ clausula anteferri, e. ti. c. pen. & c. prox. quandoq. vt prouideat certæ personæ, quandoq. in certæ. su. de p̄b. si cui. & c. is cui. & c. dudum. & c. q̃ sibi de sicut variæ sunt formæ, sic in illis est varietas interdum, vt patet in iurib. all. & hic circa qualitates & beneficiorum, circa personas, q̃ grauantur, variantur formæ, vt patet de præb. q̃ nis. 1. & c. cum in illis. & c. mandatum. & c. cũ de beneficio. quandoq. circa modos vacation. de rescr. susceptum. de p̄b. dudum. quandoq. circa proprium modũ, de p̄b. si motu proprio. & c. seq. & in cle. de p̄b. si Rom. quandoque est varietas in durabilitate earum. ꝙ dic, vt su. de præb. si pauper. & in cle. de rescr. gratiæ. de præb. si de beneficio [Soli] executorem excludit non numerum conferentium, est. n. idem, si sint vnus, vel plures, conc. sup. de trãsl. inter corporalia. in pri. vbi dixi super uer. solus. [Benefaciendo] nõ curo in forma gratiæ, vel pauperum. sic sup. e. li. de præb. si pro pauperib. in prin. [Beneficio] large vt comprehendat ẽt dignitatem, & personatum, in quibus eadem rõ, de hoc ĩ. de reg. iu. c. 1. in 1. gl. [Prouincia] siue ergo sit stricta, vt in ecclesia, vel lata, vt in diœcesi, vel latior, vt in prouincia, semper idẽ iuris in hoc casu, licet quandoque ista differant, & de hoc dixi sup. eod. executor [Prouideri] de forma, facias assignari. vide de præbe. pro illorum. in gl. per talẽ. & ꝙ super ea dixi (Ipsi factam) de factã executori non dubitabatur, nã illa non afficit in in literis ad prouidendum. su. c. pro. facta ãt collatori operatur scientiã & contẽptum, & per consequens pœnam, de qua sequitur. Et tamen collatori, cui facta est præsentatio (nisi) excipit ab eo, quod affirmat, collationẽ tenere respectu negatiuæ, q̃ habet, quod non afficit, diceretur ponere potius q̃ excipere, de hoc dixi de test. vltra tertiã (Soli) vide ꝙ super eo verbo dixi. sup. e. ne captandæ. (Ordinario) quasi secus si ipsius vicario, vel cap̃lo s̃m Arc. qui ponit hic ad literam, quod ponit Compo. in decr. cap̃l. in gl. magna. uer. item quid si ad solum. & uide quod dixi
3 sup. c. prox. super gl. no. quia allegant, † ꝙ per constõem vicarij non aufertur episcopo p̃tãs conferendi, quando vult. ff. depo. l. 1. §. pe. ff. de cond. c. da. si pecunia. § ita si ad hoc su. e. li. de præb. dudum. §. nos igitur. præsentatio facta ea, l' eum non arctat, quando ad eum solum spectat, secus si cõiter ad ipsum & capitulum, ut no. sup. cap. prox. in gl quæro, hoc intelligo, nisi præsentatio facta capitulo & uicario fieret in subsidium, cum epi copia non posset haberi. facit, ꝙ ibi nn. Cõp. tñ contra, qui dicit in præ. vet. tunc demũ, per talem præsentationem episcopo p̃tãtẽ non adimi, qñ sic erat remotus, ꝙ p̃ñtationẽ illã scire non potuit, alias, ut dicit. præsumeret scisse, per decretũ in tua. q ma. acc. poss. [Præferri] pro maxime, quia sufficit inhibitio in fine decr. qñq. pon † pro tñ. 12. d. illud. & ibi concordantiæ [Decreti] ergo ẽt de leg. decr. apponit, uide ꝙ dixi ĩ e. li. de præb. si ap̃lica. super gl. no. (Non hẽt) idẽ no. Inn. sup. de præb. inter, & ille, pro quo papa scripsit, præbendã illã sibi debitã euincet a quolibet priore, agendo, ut a possessore auferat, & sibi conferatur, & uide quod scripsi su. c. 1. in pri. Prima gl. dicit, quid declaret & summat. Glo. no. ponit opinionẽ reprobatã & approbatã. pro approbata inducit decr. cui rñdebatur, demum inducit rõnẽ. VI. gl. hẽt duas pri par. 2. ibi, uidendum. prima hẽt tria principalia membra. s̃m ibi, si uero alter. tertium ibi. si uero neuter. iterũ horum mẽbrorum primũ subdiuidit in tria, s̃m ibi, si ãt neuter. tertium ibi, si uero canonicatu. quorum primum distinguit duo. s̃m alia duo. prin ũ quorum subdiuidit in tria. 3. distinguit alia tria. s̃m principale primi mẽbri dicit quatuor. 1. principale distinguit tria. pars 2. pri. habet duas par. 2. ibi, si ãt non contulit, q̃ subdiuiditur in duas. & huius 2. distinguit. 5. ibi, si autem decanonicatu. In gl. no. ibi. §. in hac 2. uide in c. in causis super gl. hic habes. In gl. 1. ibi. ad principium. & Inn. & Host. & eod. quia cunctis. & ibi Pet. & Abb. in distinct. omib. & ipse Host. in sum. de præben. §. & a quo. uers. ad horum solutionem. In gl. 2. ibi, pertinet. uide quod no. sup. de of. ordin. ordinarium. in glo. 1. In glo. no. ibi interdicere. idem Host. in decr. pro illorum. sed Inn. dicit ibi, ꝙ intercedere &

re & reſeruare pō:, ſed qđ de reſeruatione dicit,nō puto verū,cū n.cōpulſor conferre nō poſſit,ergo nec reſeruare cōferēdū, ſed ipſe Inn.intellexiſſe vr̄ de prouiſore,& tunc bene procedit ipſius dictū. dicebat ēt ibi Hoſ.φ nō eſt bñ dictū,φ prouiſione cōmiſſa videātur cōceſſa oīa,q̄ ad ipsā faciūt,fatebatur tñ,φ vdictur oīa cōceſſa,ſine quib. prouiſio expediri nō pōt,& ſic loquatur dect.ꝑterea. de oſ.del. q̄ ibi alle.Inn.hinc eſt,φ executor datus ad prouidē,dum nō cogit,vt ꝓuideat,vt ſcripſi s̄. eo.ꝓpoſuit,in gl.ſic dēt. ver.dicebat ēt Inn.s̄.c.ꝓximo, ſuꝑ ver.exequatur. In vlt. gl.ibi,ſi pauꝑ.ſ.qñ primus conſecutus eſt aliud bñficiū.& ibi,ſi pro te.vide qđ no.in cle.e.ti.c.vno.io glo.ſi.n.& ibi, q̄ cū ſtis. vide qđ ibi no.in 1.gl.& ibi.§.ex parte.& de reſcr. tibi qu.s.reſpon.vide quod proxime dixi ſuper gl.no.

S V M M A R I V M.

1 *Correctio iurium eſt euitanda.*

C A P. VII.

Auctoritate. Diuiſio ſuꝑ fine primæ gl. non aūt nr̄a,ſi daretur cl̄a econtrſo, adhuc inſpiciemus mētē, & idē in aliis,puta ſi diceretur,φ ꝑferatur oib.vltra tale tp̄s expectātib.[Rsreptis]nō habētib.ius in re,vt dicā j̄. c.ꝓx. (Poſt hæc).i.poſt has tres gr̄as. [Memotata] Parmēſi.(Primā ſecundus)ſi añ vacationē, vel collationē huius primæ periiſſet gratia tertij,qūocunq. primus hr̄et hanc primā, vt dixi s̄.eo.lib.de ꝑben.c.pe. in tertia gl.[illā hēt]ſic ff.q̄ res pigno.ob.poſ. Ariſt.io fi. cū cōcor.ibi.n.per primū creditorē hēt ſecūdus ius diſtrahēdi,φ alias nō hr̄et.(Mater) q̄ vincit per curſū,nā lex q̄ alleg.gl.in verſ.vlt.§.ſi ſit conſanguinea.ibi ſequēti inouit,φ ēt ſm iura ſſorum frater ſuccedebat cū matre, pp quod Io.mo.dicit, φ vincit per concurſum, vt cōcurrendo cū eo vincat patrē adoptiuū, φ alias non vinceret. Prima gl.dicit quid declaret & corrigat & ſummat Gl.contrariū,ponit opinionē Compo.hic reprobatā. Vltima gl.exponit ponēdo tres regulas ſecūdo no.& dat ſimile.In gl.contrariū.ibi,de acceſſionib.pignoraſti mihi rē alienam,q̄ ego ēt alij pignoraui,meus creditor vtetur acceſſione rui temporis nō ſolum aduerſus extraneum, ſed etiā aduerſus te ipſum, donec mihi pecuniā ſolueris,nam cum ille ſit me potior,& ego potior te,ergo illa vincet te.Et ibi.§.ſi ex filio.ſi nepotē ex filio auus manumittit, & ipſe nepos moritur ſuperſtite ipſo auo patre & matre,talis auus, qui excluderetur a matre,ex perſona patris vocatur, qui excludit matrē, & ibi auth. licet.vide j̄.vl.gl.& ibi. §.is qui credit ad nauē.vel domū fabricādā, vel agrū emēdū,ꝑfertur in ea re priorib.creditorib.tñ mulier quoad dotē illi ꝑfert. Et ibi.Claudius Felix,ſi trib.ſucceſſiue obligaui rē,& primus ſeparatus a tertio nō appellauit,tertius per hoc nō ſuccedit in locū primi,ſed ſine ꝑiudicio prioris ſnīa inter eos , inter quos lata eſt,ſecūdus creditor habet integre ius ſuum. In prima gl.io fi. & primo ponit tres gratias factas tribus in eadem eccleſia.ſucceſſiue,ſed tertio cū prærogatiua ſuper primum,ex quib. quæſtionē format,quam ſecundo ibi.cū igitur.ſoluit,rōnē reddens, & argm̄ inducens.ibi,licet.n.In gl. 1.in fi.facit quod no.de reſcrip. c. r.in gl. In gl.cōtrariū.ibi,auth. licet. ibi Cyn.poſt Pe.ſic ſoluit Brac. aut quæritur de diuerſis caſib.& tunc licet vincā vincentē te , nō propterea vinco te,vt in hac auth. & l.s̄.& j̄. alle.pro ver.aut de eodē, & tunc refert an ſit eadem cā vincendi te,quia vinco vincentem te,aut non primo caſu vera eſt regula, vt in lege de acceſſionib. ſecūdo caſu non, vt io l.Claudius.j̄.alle.& in fine.multum vr̄ contra hanc decre. facere caſus illius l.quam ſuperius vide in ſuffragio,ſed illud procedit, quia res inter alios acta &c. vt ibi paret.In gloſ.penult.in fi.inſtitu.de legi.agna.tu. ad fi.eo.tit.ſeq. de capi. dimi.§. minima, vbi paret per minimam capitis diminutionem, quæ eſt,cum is,qui ſui iuris erat,alieno iuri ſubiicitur ciuitate & libertate retenta, quem de iure eſſe agnatum. In gl.vlt.ibi , agnatum. ſecundū iura ſſorum, vt patet per ſequentia,quod ēt ſecundō iura illa in fratre procedere nō vr̄, vt dixi io textu. Et ibi,non hēt. C.ad Tertul.l.vltima.& auth.defuncto.vr̄ aliquibus,φ illud ius antiquū per hanc decre. ſit renouatum, & ſaltem in foro iuriſdictionis eccleſiæ obſeruandum, ſed, vt dicit Arch.cui hoc non placet,non eſt veriſimile , ſummum Pontificem voluiſſe per hæc verba obſeruantiam ſucceſſionis immutare.C.de inoffi.te.ſi quando.& de ele.eccleſia.1. & quod expreſſe nō corrigitur ſtat,† & iurium correctio eſt vitanda. ſup.eo. 1 lib.de elect.cū expediat,& per hoc etiam ipſe Archid.notabat,ex iure arrogato argui poſſe , de hoc s̄.de iudi.nouit.notat etiam ex decre.alia tria. primum, φ ex alterius perſona habeo,quod ex mea habere non poſſum , vt hic, ſecundus , ex perſona tertii,& mater ex perſona agnati. ad idem l. Ariſt. quam allegaui in text.& ff.de contra.l.ſi poſt mortem.& C.de tem.in inte.re.l.petendæ. ſecūdum id,quod mihi eſt inutile alteri ex mea perſona ſit vtile.ad idem ff.de inoff.te. l.poſthumus.§.ſi quis ex his.C.de iure do.l.vltima. §.1.ff.rem ta.ha.procurator.§.ſi procurator.tertiū.quod fallit regula,ſi vinco &c.vt in gl.contrarium.& in fi.Hoſt.in ſum.qui ſi.ſint legi.§.an vtrunq. genus ſuccedet.ver. quod autem dixi,vbi dixit , quod forte fauor matrimonij fuit ratio illius iuris, ponit etiā ibide triplici ſpecie piſcium maris, quorum vnum vincitur ab alio,ſic & ſi legatum mihi factum tranſlatum ſit in nō capacem, ille me impedit, & ſibi non prodeſt.ff.de leg. 1.l. plane, 1.in princip.& de adim.leg.l.& ſi tranſlatæ.& l.legatum.ſecundo,in fine.& ſic etiam dicebatur de lege.fu.caninia, vt no.inſti.de.l.fu.ca.tol.

S V M M A R I V M.

1 *Literæ beneficiales quando dant impetrantibus prærogatiuam ſuper primos, intelligitur de primis, quibus nō erat ius quæſitū.*

C A P. VIII.

Quoniam Primo ponit mentē renouatoriæ. ſecundo ibi,præſenti,declarat 5.dubia circa illam,primo tertiū, ſecundo quartum.ibi,in illis. tertio quintū, ibi ſane.& hic iūge literam,quæ eſt j̄.per 20.lineas, qm̄ multæ dubitationes inſurgunt ex conſtitutione &c.(Pontificatus)non pontificatū ante coronat onē, quæ fuit poſt hanc conſtitutionē, qđ collige ex gl.hic tertia,& ex gl.pe.in fi.huius lib.ſuper data, vbi ſatis de hoc.(Iure) vide quod ſcripſi poſt Cōpo. 1 s̄.de reſcrip.cām quæ.qui dicit † literas beneficiales, quę dant impetrantib. prærogatiuam ſuper primos , intelligi de primis,quib.non erat ius quæſitū, & ſic dicit ſe pronūciaſſe Mediol. de mandato papæ,tamē ſubdit,φ curiales tenent id verum de iure in re , ſecus de iure ad rem, pro quibus hæc decr.[Celeſtino]de reuocatione aliorum priuilegiorum Celeſtini,vide in extra. Io.quæ incipit. Sancta romana.vbi dr̄, φ ipſe Bonifacius VIII. reuocauit etiā ex rationabilibus cauſis omnia priuilegia ab ipſo Celeſtino conceſſa,quæ per ipſum Bonifacium approbata nō eſſēt. [Penitentia]non dicit de conſilio,vide ſup.eo.libro de re iudi.ad apoſtolicæ.in 1.gl. [Portionum]de his portionibus priuilegiatis , & qūo religioſi illas hr̄e non poſſunt, ſcripſi poſt Inno.de præben.dilectus.1.(Vacantium)non ſoſſiceret ergo facta collatio de vacaturo, vt ſupra c.4.Primis gl.dicit,quid declaret.Gl.nunquid,quærit,ponit tres opi.& quartam Hoſtien.quam probat,& reſpondet quatuor obiectionibus , ſubdit exceptionem, quæ poſſet opponi. Gloſſ.conceſſas.reſpon.poteſt per obiectionem.Vltima gloſſ.reſpondet per obiectionem & ſoluit . In gloſſ. nunquid.ibi, qui mutuam.ſi fuit expreſſum,quòd creditor poſſet prius eligere mandatorem , ex abundanti dictum fuit, quod iure digeſtorū licebat. & ibi ſimiles.l ex tertia eſt,quam vide ſup.de præſcr.ueniens.in gl.antepe. In gloſſ.eo.in fin.vide quod dixi in cle.de iureiu.romani. in princip. In quinta gloſſ.io fin.& C.de legi.l.1.dicit Archid.quòd illa decret.primæ contradicit, ſed ibi de interpretatione iudicis,hic de interpretatione principis. In

Io.And.ſuper 6.Decret. Pp glo.

gl. nunquid, ib. mandat aliquã. & c. constitutũ. in fi. & ibi,
c. pen. facit ff. de leg. 1. si cui serui. vbi legatis seruis cũ pe-
culio, debentur & hi, qui non habent peculium, & ibi, si
quidẽ esset. sic quãque ponuntur clausulę ad exequendum
gratiam non ad augendum, vt in cle. de præb. c. 1. in fi. &
in fi. vide quod no. de vi. & ho. cle. qm̃. in fi. t. glo. & quod
ibi dixi. ¶ In gl. 1ó. intellige huius tertij casus, primos. n.
duos non respicit. ¶ In gl. vlt. ibi, ad rem, vnde per illam
videor acceptasse, vt in Cle. eo. tit. cum ei quam, §. pe.

¶ Ne sede va. aliquid inno. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Ius capituli præseruat vnus solus non excommunicatus,*
2 *Episcopus & capitulum sunt vnum corpus*
3 *Communio in proprijs maior est, quam in deuolutis.*
4 *Episcopus præsens capitulo parere volenti non potest contradicere.*
5 *Matrem, vbi dicitur, confestim debere tutores petere, intelligitur, quam cito prętoris copiam habuerit huic rei sedentis.*
6 *Electio si spectat ad episcopum & capitulum simul, suspenso episcopo solum capitulum eliget.*

CAP. PRIMVM.

Si ad episcopum. Sunt tres partes. secũ
da ibi, cũ vero, tertia
ibi, vbi vero. prima,
cũ collatio est cõis, soluię dubium, quod fortificat ibi, &
si secundo conuertit ibi, idem. secunda principalis, cum
collatio est solius epi, soluit dubia, & a solutione excipit
ibi, nisi tertia princi. soluit duo dubia, secundũ ibi nec ẽt.
& vtriusq. rõnẽ subdit ibi, quia prębendarũ. non est spãle
in p̃bendis, quia ratione in alijs beneficiis large sumẽdo,
cũ eadẽ sit iõ. & facit litera beneficiorũ, quæ statim sequi
tur. [Item poterit] s. conferre vacantes, quæ cõiter ad eũ
1 & cap̃lm pertinent. [Omnes] ergo † vnus ẽt solus non ex-
cõicatus præseruat ius capituli, & in eũ solũ recideret, de
hoc satis sup. de postu. gratum. cum illo ergo eps haberet
collationem facere. [Cũ vero] aduersatur, quia s̃. de cõi,
hic de singulari. [Suspenso] a collatione beneficiorum, vt
sup. vel ab offõ, de quo vide no. sup. de consuet. cum dile-
ctus. [Non potest] ergo si sit in mora põt post lapsum tp̃s
concilii Latera. & est hoc ius nouum, & casus nouus, quo
minor supplet negligentiã maioris, cuius cõtrariũ dixe-
rat Inn. in dec. quia diuersitatẽ. dicẽs, q cũ hęc pena ep̃o
vel p̃lato non esset a iure imposita, ergo non deuolueba-
2 tur. ĩ. de sup. ne. p̃. Romana. dixit hic Io. mo. q qa † ep̃s &
cap̃lm sunt vnũ corpus, cuius ep̃s caput & canonici mẽ-
bra. de his quæ fi. a p̃. nouit. de ver. si. cũ cleri. vnde spũale
coniugiũ est inter eos. de test. requisisti. ideo citius pp so-
cietatẽ huius collegii deuolui põt de vno ad aliũ. ar. 65.
di. c. vlt. & C. qñ nõ pe. pat. l. vna. dicit Arc. istã procedere
in bñficiis, q̃ pertinẽt ad ep̃m suo iure, nã si iure deuoluto
nõ ad cap̃lm sed ad supiorẽ, ad supiorẽ. n. deuoluẽt p̃tãs,
3 de elect. ne pro defectu. rõ, quia † maior est cõio in pro-
priis, q̃ in deuolutis, de test. requisisti. §. secus. ut scripsi in
dec. cum in cunctis. de ele. super vlt. glos. post Inn. & vide
oĩno, quod dixi ĩ. e. l. de ele q̃q. super gl. pe. [intromitte-
re] ergo nec condemnare poterit, quod satis credo in se-
cundo casu. s. suspẽsionis, in primo vero casu. s. mortis, pu
to, q capitulũ illa custodiẽda poterit cõmendare, vt scri-
psi post Vin. e. ti. c. 2. in fi. [Consuetudine] præscripta spa
cio 30. an. s̃m Arc. al. de causa pos. cum ecclesia. [Vel sta-
tuta] non dicit vel expresso mandato. & ideo quando ex
forma mandati requirendum esset consilium, si non põt
haberi, referatur mandãti. & hoc tenetur, licet dubie scri
pserim, de consti. c. pe. in fi. quod oĩno videas super ver.
cũ consilio. & faciat hoc pro Bar. Brix. qui in q. veneria.
Pe. tenuit q si Papa mandauit ep̃o, & cap̃lo, q inuestirẽt,
P. de præbenda, si capitulũ inuestiuit absente ep̃o, non va
4 leat, tñ fatetur, q † ep̃s præsens capitulo parere volenti.
non posset contradicere, hoc intelligas sine iusta cã. pri-
mũ dictũ procedit in inuestitura, que dr̃ collatio, secus in
illa, quę est possessionis traditio tñm, puto, & vide quod scri
psi de rescr. eam te, super ver. deberes. & super glo. Ant.
qď dixi ĩ. ei. prox. si capl̃o. super verũ. reciperet. [Beneficio
rum] puto pp identitatẽ rõnis, q large sumatur, de hoc ĩ.
de re. iu. beneficiũ. [Cũ consilio] Arc. de his p̃positionib.
cum & de, ponit hic, & vide quod plene dicam ĩ. de re-
gul. iu. nullus ex consilio. post q̃ões. [Differẽda] statẽ ep̃o
non expectato ep̃o, nec requisito capitulo, quod in tali cõ
silio non succedit, vt hic patet, cum id consulere ep̃o non
cõpetat de iure cõi, si. sup. de elect. scrip. & vide quod ibi
scripsi super gl. hoc ideo. [Remotis] prætermittitur ep̃o
propter loci distãtiã, quod alias fieri deberet. ff. de ann.
le. l. Meuia, §. vxor. vide. sup. de test. in mte. c. cũ ex litteris.
in gl. pe. (In breui haberi.) putat Arc. q talis ep̃s nõ sit re
quirendus, nisi apud ecclesiam suam, vbi residere tene-
tur, alleg. de eo qui mit. in pos. c. si. nec putat, q hoc con-
silium alteri committere possit, cum industria cuiusq. epi
præsidentis videatur electa. item non datur episcopo in
collatione prędicta, nisi quod habet consuetudo, ad hoc
sup. de capel. mo. dilectus, & hoc placuit Vin. sup. de ele.
Cumanus. (Periculũ imminere) in collatione igitur eccle-
siæ, quæ fit in titulum, loquitur hæc litera, non in illa, quę
fit in proprietatem, & sic non contingit q̃õem Ioan. de
De. quæ est 14. q. 1. quam etiam disputauit Egid. de Fo-
sca. qua quærebant de clerico, qui in proprio fundo edi
ficauit ecclesiam, quem ep̃s excõicauit in scriptis, & eccle
siam illam in aliquos religiosos sine suo consensu trans-
ferret, quam eo mortuo & se. va. clericus ipse cuidam re-
ligioso loco concessit, an esset excõicatus, & an teneret
donatio. de secundo dic vt sup. de iur. patr. illud. & vide
quod ibi no. in gl. & quod super ea dixi. Io. dixit illũ excõi
catum, cum s̃nia fuerit iusta, & a suo iudice lata, & ab ea
non fuerit appellatum, & licet lata sub cõditione tenet,
de ap. præterea. nec ob. q pro futura culpa. ĩ. de sen. ex.
Romana, §. caueat. quia potuit iusta causa subesse, vt ibi,
puta quia id tractabat, vel se ad id parabat, item cõtra id
lata tenet, vt ibi dic. ĩ in prin. alle. ipse 3. q. 4. nullus. ibi,
non differt, an ep̃s scriptis, an statuto aliquem excõicet.
Deus, n. ligat. 11. q. 3. nemo. Egidius contradicens, q cũ
s̃nia sub conditione fuerit lata, & viuente episcopo cõdi-
tio nõ euenerit, non durauit vltra ep̃s proferentis, nisi suc
cessor illã confirmauerit, per l. vlt. ff. de pę. vide circa hoc
qď scripsi de of. le. c. fi. super 1. gl. & quod no. sup. de sen.
ex. a nobis. 1. in fine. 2. glos. ad cap. nullus. rñde, vt ibi no.
vel licet æque sit excõicatus, quem ligat s̃nia, sicut quem
ligat statutum, non tñ per id sequitur quo ad ligandũ in
posterum eandem esse vim & perpetuitatem vtriusque, vt
ẽt no. ĩ. de sen. ex. romana. §. caueãt. in 1. gl. ¶ Prima gl. di
cit, quid declaret. ¶ Secũda soluit dubiũ. ¶ Quarta expri
mit opi. ¶ Gl. hæc dicit, rñdet per q. ¶ Gl. ergo. no. a con-
trario, quærit, arguit pro, & cõtra, & sol. iterum quærit &
sol. ¶ Gl. quod si. quærit, arguit pro, soluit cõtrariũ. ¶ Vlt.
5 gl. al. 1. 2. obiicit & soluit. ¶ In gl. si ergo. quod fdr, matrẽ
confestim debere tutores petere, intelligitur. s. q̃cito præ-
toris copiam habuerit huic rei sedentis, & ibi, §. si quis
serui operas. vide de testa, relatum. 2. super gl. antepen. &
ibi, l. pe. vide de verb. sig. c. pe. super 1. gl. & ibi, l. 1. vide de
off. deleg. de causis, super vlt. gl. & ibi. §. vlt. ponit casum
in citato, qui procurauit per magistratũ detineri. ¶ In
vlt. gl. ibi, l. 2. §. r. ponit casum in pluribus heredibus pro
missoris, & ibi, parui. si compromissum sit in liberum &
seruũ, & liber solus s̃niam dixit, non valet. ¶ In glos. hæc
dicit. ibi. pp Vin. hæc est vera litera, ipse. n. Vin. in decre.
2. e. tit. dicebat, q siue ad solũ ep̃m. siue ad eũ cõmuniter
cũ cap̃lo spectaret collatio vacãte sede, nõ cõferebat capitulũ,
litera q̃ hẽt Innocentiũ est corrupta, ipse. n. Innocentius
6 diuersitatẽ, non distinguẽdo dicebat, q si ad ep̃m & ca
pitulũ simul spectat electio, suspenso ep̃o solum capitulũ
eliget, sũt. n. vnũ corpus cap̃lm & ep̃s quo ad illa, quę eis

cõtet

cōñet imminent facienda, illud autem dictum Host. determinabat. sequitur in gl. In gl. hoc dixit. in fi. Io. mo. & Arc. all. ff. de adm. tu. l. ita aūt. aľs incipit, quidam decidens. §. Pomp. & l. Titium. in prin. & §. 1. In gl. istud. in fin. ac si dicat, ꝙ ad partē, q̄ loquitur de ep̄o defuncto, nō cōpetit exceptio. In gl. si ergo. ibi, & non ante. idē Arc b. dicens, ꝙ Vin. & Ho. hoc tenent in dec. vlt. de elec. quæ allẽ. & ibi. non petit. si ergo non pōt petere, mora non imputatur. ff. de acq. hæ. l. nolle. vbi dr̄, ꝙ non vr̄ nolle hæreditatem adire, qui adire non pōt, dicit ēt Ar. ꝙ ille in mora est, si prius petiuit licentiā, & postea se retraxit ab instantia petendi. ff. de vsu. mora. quod vi aut clam. l. vim facit. §. tandiu. & si ordinauit nuncios, qui irent pro relaxatione suspensionis, qui ab eo licentiati in domibus suis manent, dicetur in mora. ff. ex qui. ca. ma. l. miles. si vero iter arripuerat secus. ff. e. qui mittuntur. §. vl. at. s̃. de ap. meminimus sed quid si fuit in mora per mensem, postea absuit cā reipu. vel institit pro licentia, & illam non habuit. iterum cessauit & fuit in mora, postea institit, nunquid istæ purgationes & negligentiæ sibi proderunt. dicit Vinc. in dec. vl. de ele. in fi. & ponit Arc. hic, ꝙ sunt deducendæ excusationes, vt nō currat tp̄s semestre, vel subuenitur huic tanq̄ iustā cām hn̄ti sicut absenti, subducerentur de tp̄e præscriptionis. C. de rest. mil. l. ꝙ tpe. C. qui. non ob. lon. tēp. præscr. & aut. ꝙ si quibusdam. & s̃. de præsr. cum nobis & ibi, arbitrabitur. idem Ar. post Host. & ibi. §. vlt. casum. vide su. & conc. cle. de pœ. multorum. ver. illis pœnā. In gl. quid si. ibi, venerabili. innuit hic Arc. & Vin. de cōst. c. pe. illud procedere pp̄ negatiuā præcedentem vt ibi, cū. s. dr̄, non facias hoc sine consilio. all. ēt ad id ff. de exer. l. 1. §. si plures, loquitur, cū exercitor dedit duos. adiecto, alter sine altero nihil agat, non dicit sine consilio. remi. ad no. ff. de inst. sed & si pupillus. §. conditio. & io fi. in gl. pone. In gl. simile. & in fi. & de pp. di. 1. §. hoc idem. ver. item a mortuo. vel vt ab eo, qui non est, perit confessio.

De rebus eccle. non alie. Rub.

SVMMARIVM.

Ecclesia habēs rectorē nouiter institutū æquiparatur ecclesiæ vacāti.
Necessitas facit illicitum licitum.
Prætor in causis damni infecti interponit decretum.
Prælatus nomine capituli cum aliquibus potest facere contractū, quem postea singulares ratificare poterant.
Sententia & decretum quomodo differant.
Causa cognitio & decretum debet interuenire in alienatione rerum pupilli, etiam si sint mobiles.
Ecclesia comparatur pupillo.
Statu. sup ecclesiasticis rebus non ligāt ecclesiā, nisi acceptauerit.
Possessio aliqua ecclesia, si pietatis causa concedatur alicui ad vitam, non est locus solennitati.
Prælatus beneficia sibi retinere non potest.

CAP. PRIMVM.

Dudum. Diuisio super fi. 2. gl. [Ordinationem] idem verbum. sup. de præb. nisi essent. [Archidiaconatus] fuit ergo confessio realis. Pe. de. vide, quod no. de insti. cū venissent. in gl. sed quare. (Prædicta] id quem decimæ pertineant, vt in fin. (cum vacaret] no. Ho. de resti. spo. olim. 1. vt ibi scripsi. in gl. si de iuribus. in fi. † æquiparari ecclesię vacanti ecclesiā rectorem habentē nouiter institutū, qui consentit timens impediri in adipiscēda possessione, de insti. cū venissent. (Deputari) & sine quo alienatio facta non valet. C. si ob. pu. pensita. l. fi. Inn. (Exigitur) per hoc dixit Arc. reprobari opi. Gof. & Inn. de qua satis scripsi sup. e. nulli. super 1. gl. (Necessitas] † quia non licitū necessitas facit licitum. sup. de cōsue. quāto. s̃. de re. iu. quod non est. Pe. de. (Deberet) ipsa ordinatio, vel concessio(Vel vtilitas] euidenter apparere dēt causa necessaria vel vtilis, quare talia fiāt, de hoc sup. de præb. exposuisti. & licet Papa, qui sine cā nō deberet dispensare, de re iu. in causis. & de hoc de p̄b. de multa. q̄ñ que voluntarie & sine cā dispenset, qui vt dn̄s, qđ placet, facere pōt, de quo sup. de conces. p̄b. ꝓposuit. super gl. ea contradicit Host. hoc per inferiores ad consequentiam non trahendū. Inst. de iu. na. §. sed qđ prin. [Cōsilio.] Io mo. de effectu huius cľæ remittit. j̃. de hær. super eo. [Adiudicare] ergo id fuerat petitum, vt dixi in 3. gl. & no. Io. mo. mihi rem meā adiudicari, de hoc dixi sup. ti. 2. quia cunctis. in fi. Quærit Host. quare Papa non condemnauit in fructibus, vel decimis perceptis, dicit, ꝙ forsan quia bonę fidei possessor fuerat. ff. de vsu. qui scit. §. in alieno. de quo remittit ad no. sup. de rest. spo. grauis. declarat Jo. mo. ꝙ forsan pp̄ probabilem cām defendendi, all. etiā C. de rei vē. si fundū. & l. certū. ff. de leg. 2. qui solidū. §. ēt. sed si ageretur iudicio vľi, sicut in petitione beneficij, vt no. de li. ob. c. 2. dixit, ꝙ tunc fructus veniunt in iudicio sicut augentes hr̄ditatē. ff. de pet. hær. sed & si lege. §. item si rē. & l. se. & j̃. de iu. pa. dilectus. in fi. ¶ Prima gl. summat. ¶ Gl. iusta. q̄rit & soluit, so. ľoni obijcit & rñ. ¶ Gl. s̄. n qđ. remittit & consulit. secundo q̄rit, ponit duas opin. & soluit tertio, iterū q̄rit, ponit so. Ber. & contrariā Host. demū ponit distinctionem post Host. & Inn. ¶ Vlt. gl. alleg. duas concor. signat vnū contrariū & remittit. ¶ In gl. si igitur. ibi. §. hoc nihilominus ęconomus, quem ep̄i tractatus elegerit, defendit causam ecclesiæ. & fi. ibi, §. non passim. & §. seq. istu §. dūt quod sup. dicit gl. & plenius. ¶ In glo. s̄m quid, ibi, per fundū. vide de sen. ex. officii. sup 1. gl. & ibi,
3 §. Iulianus. & §. si forte. † prætor in cā damni infecti interponit decretū. & ibi. §. nō passim. vide sup. gl. ꝓx. ¶ In gl. a. in fin. & s̄m hoc sunt tres partes. in prima actoris decisa petitio. in scd̄a rei defensio, ibi dictus. in tertia ibi, qa Papæ diffinitio tribus rōnib. fulcita. scd̄a ibi. quia ēt. tertia ibi, præsertim. ¶ In gl. quæ agebat. in fi. idē s̄m Ho. in qualibet dignitate, vel personatu, qui remit. ad sum. ne se. va. §. de qua sede. & vide quod no. de exce. pręla. c. 3. in 1. gl. ¶ In gl. si igitur, ecclesia. q̄ fungitur iure minoris. sup. de in inte. resti. c. 2. sicut ergo pupillo non habenti tutorem, vel non legitimū defensorē dēt bonus defensor. vel aduocatus dari per iudicem. ff. de re. eo. qui sub tu. l. magis puto. §. non passim. in fi. sic & ecclesiæ vacanti. & ibi distrahere poterit, vel s̄m Inn. faciet hoc ipse ep̄s, qui ex rā pōt ipsam ecclesiā & res eius alteri donare, vel concedere, 12. q. 2. si ep̄s. & c. se. de do. pastoralis. & cōsultationib. de his q̄ fi. a præ. pastoralis. quod dic, vt cle. eo. ti. si vna. Host. addit, quia ipse est legitimus administrator ecclesię sibi subiectę. & pro illa defendere & agere pōt, remi. de succe s. ab intest. c. fi. & dicit Inn. non mirandū, si ipse idē alienatoc auctoritatē præstat alienationi, cū alienationē facit noīe ecclesiæ, cuius est res, & tanquam eius defensor auctoritatē præstat alienationi vt ep̄s. si. sup. de ele. cū inter. 1. & s. nec ob. ꝓ. læditur ecclesia, cuius res alienatur, quia illud fit pp̄ maiorem & cōem vtilitatē, quæ præferenda est minori et priuatæ, all. in. 7. q. 1. mutationes. et c. seq. Hos. remit. sup. de post. bonæ. 1. et vt dicit, talia sp̄aliter pertinēt ad ipsum, 10. q. 1. regēda. et c. seq. ēt ibi, capľi sui. ecōtra si capľo bona distincta debuerit alienare, erūt principales in alienādo, sed id faciēt de auctoritate ep̄i, et est s̄m Ber similis distinctio. qūr in iudiciis, no. sup. de rescr. edoceri. in 1. gl. et ibi, archiep̄s. an hoc sit necessariū, vide quod dixi de his q̄ fi. a p̄l. c. 1. in fi. Inn. hic dicit, hoc s̄m quosdā. et pro hoc facit qđ ipse Inn. no. e. ti. vt super. in fi. et quod ibi scripsi. hic ponit Arc. sed Host. simpľr hoc ponit remittens ad no. per se. sup. e. lib. de sup. ne. p̄. Romana. q̄ vides in sum. de of. or. §. quid pertinet. ver. permittat. ad idē in sum. hoc eo. ti. §. 3. vers. res aūt. idē Io. mo. et in fi. ver. quid si cuilibet. ¶ In gl. s̄m qd. ibi vtile non necessarium, quod patet hic per singulare, non. n. dicit tractatus solennes et diligentes, sed ponit singula. et est siľr, quod no. in clem. de ele. rām. §. verū. in glos. licet. ergo de tractatu, et ipsius

forma vide in Spe. de loca. §. sequitur. ver. & scias. & ibi, singulares. vide quod no. i. c. lib. de ale. sicut. in fi. a. glo. & ibi posui multa iura probantia actus collegiatorum, nisi
4 fiant collegialiter, non valere, intelligo ergo q † prælatus noie capituli cum aliquibus faciat contractũ, quẽ postea singulares ratificare poterũt, & vide quod scripsi de postul. bonæ, a. super gl. iõ dicit. & ibi, ex tunc, ipic al. §. dec. cũ nos. & q ibi no. & ĩ. de iure pa. cura. & ibi dixit Ber. & Inn. hic conc. Io. 12. q. 1. videntes. in t. gl. & facit qđ no. 10. q. 2. §. q fi. 18. q. 1. in sum. & 17. q. 3. nullus. & Fra. hic dicit, q illa solennitas de facto non seruatur, & ibi, in canonibus. i. in volumine decretorũ. vide quod dixi de resc. c. 2. super gl. pe. & ibi, supradictã. & quia sm eũ contraria opinio est ecclesijs onerosa, & sic tollenda, de consue. c. t. decreto. cum tñ fatetur sine illo valere contractus, vt in fi. huius glo. tum quia illa auc. id non requirit, nec lex iubemus. C. de sacros. ec. tum pp dissuetudinem. & ibi, ait. vide q dixi su. c. nulli. super 1. gl. & ibi snia. dicit Innoc. in
5 additione, q † licet sępe sumatur vniuoce decretũ & snia, proprie tñ snia fertur inter aliquos, quorum alter petit ab altero, & hic cõdẽnat, vel absoluit, de ver. si. in his. ff. de re iu. in summa. C. de sen. & inter. decretũ aũt dr, cum non aperte, sed a iudice aliquid petitur, q ipse concedit cognitione præmissa. C. de præ. mi. l. ob æs. ff. de succ. ed. l. 1. §. decret. ff. quod cuiusq. vni. l. item eorũ. §. fi. & ibi, auctoritatẽ suam. & pro tanto vt dñt præ. decr. qsiq. auctoritas dr. C. de præd. mi. l. 1. C. qñ dec. opus non est. l. t. & ibi, ante contractũ & in scriptis. C. de sen. ex breu. reci. l. 1. & 2. sup. e. li. de re iud. c. fi. & ibi curatores prelati & rectores vniuersitatũ, qui ẽt auctorizant, qñ cõuentus, vel vniuersitas habent agere, vel se obligare. ff. de auct. præst. l. clarum. ff. de confes. certum. §. pupillo. su. de proc. c. 1. & vlt. de iud. cũm, hæc aũt interponitur sine scriptis, ar. ff. de auct. tu. l. obligari. §. fi. & hẽt interponi in ipso negotio, vel parũ post, sic intelligitur Inst. de auc. tu. §. tutor. ff. eo. tit. obligari. §. tutor. de acq. hær. si qs mihi bona. §. iussum. & ibi simul iuncta. oportet aũt oẽs regri. ĩ. de re. iur. qđ oẽs. cũ conc. & vt dicit Inn. consensus minus est, q̃ auctoritas, & valet sine scriptis, nisi his casib. quib. ius exprimit, scripturam necessariã, remittit de his q̃ si. a præ. c. 1. & præstatur in contractu & post, quo ad hoc non possit contradicere. sed non quo ad validandũ, quod non valebat, de el. audi. is. & c. quod sicut. & c. ecclesia, q vł in his, quib. certa forma requiritur, sicut in electionib. & sniis. in alijs, q̃ pendent ex solo consensu, vł q conualescant ex illo, licet a prin. non valuerint, & vide q no. ĩ. de reg. iu. non firmatur, & quod dixi su. de consue. cum consuetudinis, in gl. dicit Inn. iuẽ consensus est ẽt minorum, sed auctoritas solũ maiorum, & in fi. vt dicunt hic In. & Hos. certum est, q
6 † in alienatione rerũ pupilli, ẽt si sint mobiles, dũmõ preciosæ, interuenire dẽt causæ cognitio & decretum. C. de p. mi. l. minorũ. & l. si minores. & ff. de reb. eo. magis puto. §. non passim. nec sufficiunt illa duo, nisi subsit vera & iusta alienationis cã, alš cõtra possidentẽ datur rei vendicatio, & contra tutorẽ personalis, vel negotiorum gestorũ, vt in pri. l. magis. §. si æs. & §. se. l. q̃uis. C. de præ. min. & si præses. vbi vero pdicta oĩa cõcurrunt, tenet alienatio mero iure, sed subuenitur ei per restõnis beneficium, si sit læsus. C. de præd. mi. l. si quidem. Quibusdã vł idem in alie-
7 natione rei ecclesiasticæ † cũ eccł'a cõparetur pupillo. ff. ex qb. cau. ma. l. pupilli. plus placet Inn. & fatetur Host. vt prædixi q dicit finis gl. licet. n. leges decretũ interponi pcipiãt in reb. minorũ, de reb. ecclesiarũ id non dñt, sed volũt interuenire consensũ ordinariorũ. 10. q. 2. hoc ius, nec ẽt canones de tali decreto pcipiunt. nec putat ẽt Inn. alia, q̃ leges mandãt necessaria, vel de iure ordinatoris. qđ nil fit nobili &c. & de subscriptione nil fieri in læsionẽ &c. vt in auc. hoc ius. vel q ad similitudinẽ pupilli mittatur nũcius. q referat pretiũ solutũ in vtilitatẽ domus, vt in præ.
8 l. magis. §. ne tñ. oã legis statuta sup ecclesiasticis reb. nõ ligant ecclesiam nisi acceptauerint. 96. d. bñ quidẽ. aũt in hac decreti iãt interpositione & alijs prædictis ecclesia non acceptauit leges, nec vsum, vel alio mõ, valet tñ contractus, licet non interuenerint ibi dicta, rõ nõ placet. Host. licet fateatur dissuetudinẽ, de qua ĩ. itẽ scias, q Innoc. tenet quosdã legistas tenere, cõtractũ alienationis rei ecclesiasticæ fieri dẽre in scriptis, & qđ substãtiã recipit ex scriptura. canonistæ hoc negãt, qa licet in scriptis redigi dẽat & subscribi, recipit tñ substãtiã a consensu contrahentiũ, nõ a scriptura, vnde p cõsensũ prælati & clericorũ tenet contractus ante descriptionẽ & subscriptionẽ, & qñq. scriptus fuerit & subscriptũ siue tpe cõsensus, siue post, valet contractus, & aget ex illo, dicit ẽt quosdã tenere sine scriptura & subscriptiõe valere cõtractũ alienationis rerũ eccle. In gl. no. qa ibi, tacitus, & sic excludit tractatũ, vñ dicebat
9 hic Ho. & Io. mo. qđ † si pietatis cã aliqua possessio eccła concederet alicui ad vitã, vel ad aliud tps non esset locus solennitati, vt 16. q. 1. possessiones. a. q. 6. aliud. de vita. c. p. dicit Hos. excipiendos esse casus, quos no. su. de his q̃ fia. præl. c. 1. & vt dicit Arc. in præ. c. possessiones. qđ tales tpales cõcessiones facit eps sine caplo, ad qđ ipse fignat contrariũ de. c. eps. 1. 2. qõ. 1. rñdet, qđ ibi loqtur, cũ ledebat, vel fraudabat ecclam. itẽ contra, de his q̃ fia. a præla. cũ noscitur. rñdet, illud loq in concessione spũalium, & ibi dẽt esse magna examinatio. 42. d. quiescamus. quia in tanta re & c. 7. q. 2. c. vl. sed c. possessiones. loquitur de ptuali concessione facta cã pietatis, quod licet, vt ibi. adhuc sic obijcit, cõcessio bñficij tẽporalis, cum. s. ad vitã. licet necessaria, quia † prælatus sibi bñficia retinere non pt. in. 10
de inst. c. si. itẽ fit cã pietatis. de præsc. postul. Si ergo hanc facere non põt, ergo nec primã. In gl. vlt. in fi. dicit Hos. & Io. mo. illud quo ad suã canonicã, vel quo ad decimas in nulli⁹ parochia constitutas, de dec. qñ. vel quo ad generale regimen, de quo. 10. q. 1. regenda, & quo ad diffinitionem faciendã. 12. q. 1. præcipimus, dñt etiam, q ad vtrunque rectorẽ. s. & episcopum pertinet ad nomẽ ecclesiæ intentare actiones & defensiones. de rectore agente pt, hic defendente ẽt vicario. su. de fid. instr. G. perpetuus. de præscr. ex transmissa, quod episcopus admittat, patet sup. de succ. ab intest. c. si. Quærunt, quid si snia feratur cõtra presbyterum agentem, vel defendentem, nunquid parat episcopo præiudicium, videtur quod sic. sup. de re iud. quĩuis. ff. de re iud. l. sæpe.

SVMMARIVM.

1 *Donum factum quod est paruum, vel magnum quando tenet.*
2 *Possessiones minus vtiles licite dantur in emphyteusim.*
3 *Prælato prohibito alienare, id non licet etiam in casib. permissis.*
4 *Temeritas damnatur etiam in casu necessitatis.*
5 *Dominiũ rei ecclesiasticæ non trãsfertur si per metũ fiat traditio.*
6 *Mobilia an dicantur, quæ debentur de publico, vel priuato.*
7 *Christus est caput ecclesiæ.*
8 *Emens a solo prælato si habuit bonam fidem præscribit.*
9 *Dominium an transferatur ex inutili contractu.*

CAP. II.

Hoc consultissimo. Diuisio in 1. gl. dicit Ioan. mo. quod hic, & ĩ. de immob.
ec. c. 1. prohibentur quidam modi alienationis, vel dationis in reb. immobilibus, de mobilibus vt dicit, certa ratio
dari nõ potest, quia sm quod † donum est paruũ, vel ma- 2
gnum, tenet vel nõ tenet, & si donator est paruus, vel magnus, vel donatarius benemeritus, vel non meritus. su. de do. c. 1. & 3. q. 2. terrulas. 17. q. 1. possessiones. (Immobilia) adde quod habes in cle. e. tit. monasterium. (Laicis) clericos, quibus ẽt contẽplatione personæ fieret submissio, nõ includat, alš tñ isti æquparantur laycis. de iure pa. cum dilect⁹. (Spẽii) i. expressa. C. de neg. gest. l. negotium alienũ. (Emphyteusim.) de natura hu⁹ cõtractus ad similitudinẽ in Spe. de loc. §. nunc aliqua. Guil. & Ar. qui obijcit ad item, inquãtũ vł permittere emphyteusim, de ea. alienationes.

12. q. 1.

12.q.2.sed loquitur in casu non concesso, vel præter for-
mam iuris, vel intelligitur de rebus preciosis, sed posses-
2 siones † minus vtiles licite dantur in emphyteusim ēt per
petuam.12.q.2.perpetua.& §.si quis.prohibetur autem a
iure emphyteusis,quia est alienatio.ŝ.e.nulli. Arc. remit.
in Auc.de non alie.§.neque aliud.in fi.colla.2.(Forma)de
hac dictũ est satis & c.prox.& contra gl.Io.12.q.2.in sum
ma.& c.fine.tenet hic Arc.ꝙ etiam si forma seruetur,si nõ
est casus licitus,non tenet alienatio,per dec.vlt.e.& su.de
const.q̃ in ecclesiarum. vtrobiq. dr̃, ꝙ legitimus dēt esse
consensus.& facit,quod no Ber.de res.in inte.c.1.in glos.
pen.vt ibi dicit Dam.qui in qõne 2.de his quæ si. a præla.
tenet opi.Io.inducens dec.cum nos.e.tit.& dec.cum dile-
ctus.de do.potissime innititur huic rõni, ꝙ alias non esset
dare,ꝙ ecclesia læsa restitueretur,vt dicit præd.dec.1.de
rest.in integ.si.n.non seruatur forma, contractus est nul-
lus,& sic cessat restõ.ff.de min.in causæ. vbi ergo seruatur
forma,sed casus non est licitus, procedit restõ. ergo con-
tractus tenuit.rõ ista parũ vrget,posset.n.esse licitus con-
tractus alienationis,& in illa forma seruari,& tñ nihilominus
ex eo damnificaretur ecclesia, & tunc locus esset restõni,
& sic ēt ponebat Gof.e.tit.ad nostrã.& in sum. huius tit.
ver.alienatio.Ho.aũt tenet opi. Io. aperte in summa, hoc
e.tit.§.3.ad fi.vr̃ tñ tenere contrariã in sum. de rest. in in-
teg.in §.in quib.ver.in contractib.no.ēt hic Arc.de eo, ꝙ
dixi ŝ.c.prox.super ver.exigitur.[Permissis)prælato † p-
hibito alienare id non licet,etiam in casibus permissis,re
mit.Arch.ad no.per Inn.de rest.Raynald.& ibi scripsi su
per ver.impedire.prope fi.gl.[Recognoscendo]ŝ.de ele.
venerabilem.post prin.[Profitendo]vide ŝ.e.lib.de sum.
tri.fidel.iusta pri.[Se tenere]dicit Arch. post Gui. quod
si bene attendatur,est quædam alienatio, quasi confitean
tur ad illos dñium pertinere directum.ff.si age.vec.l.1.§.
fi.sicut cũ me constituo rem alieno noie possidere, ad illũ
transit possessio,& abdicatur a me, quia is qui possidet
&c.de res.Ipo.cum venisset.de præscrip. si diligenti.ff.de
acq.pos.l.quod meo.[Vulgariter]vide de iniu. c. vno. in
prin.(Aduocatos]sup.e.li.de ele.generali(statuendo) sæ-
pe ante hanc constõnem prælati oppressi inuocabant no
biles potentiores opprimentib. ad defensionem suam,fa
ciendo eos aduocatos vel defensores locorũ, pp hoc illi
sibi vendicabant quoddam ius dñij, vel aduocationis in
ecclesijs,vel locis sic defensis.& dicit Guil. & Fran. se vi-
disse multos prælatos faciles ad talia.& ꝙ qñque ad hũc
finem ipsi nobiles procurabant oppressiones illas, a qui-
bus verisiliter abstinebunt, videntes per prælatos hæc fieri
non posse, vt in glo.& vt dixit Fran. etiam si ecclesiæ con
suli non posset,nisi per talẽ contractũ pp potentiam op-
primentis,non tñ fieri poterit sine Papæ licentia,damna-
tur.n.† temeritas ēt in casu necessitatis.sn.de consue.quã
to.& apostolicæ sedis iugum licet graue ferẽdum est. 19.
d.in memoriam.petatur ergo Papæ licentia super tali con
tractu espediendo,q̃ super alio daretur.fi.sup.de immu.ec
cl.aduersus.& ꝙ scripsi de ec.ædifi.c. vli.(Alterus] vt fi-
deiussorum,pignorũ.interuenens rei,obsidũ, vel similiũ.
[licentia]Papæ spãli.Et consensu capituli.(Adeo).i.tm̃.
(Cãm.],i.tit.qui est cã præscriptionis.C.de rei ven.nullo.
ff.de pet.hæ.nec vllã.in pri. & qũo isto & alijs multis su-
mitur cã,scripsi de acc.cum dilecti.super gl.cã.requiritur
aũt in talib.prescriptionibus titulus,cum nedum presum
ptio,sed ēt ius cõe sit contra præscribentem, cũ ecclesiæ,
& ipsorũ res debeant esse liberæ.10.q.1.nouerint,sup.e.c.
fi.C.de epi.& cle.l.1.& de cen.q̃q̃.de immu.ec.c.1.hoc ve
rũ,nisi inquãtũ eccl'i permittit,& sic soluitur de iure pat.
ꝑterea.ad id.e.ti.qm̃.(Sciens)dicit Arc.præsumi ignoran-
tiam,nisi probetur scia.ĵ de reg.iu.ꝑsumitur.(Præsũptũ]
.i.submissionẽ factam non obtentis ꝑdictis licentia & cõ-
sensu.[Neglexerunt)vitiũ notat,no.ēt Arc.ꝙ celare est a-
liqd facere, de hoc sup.de sim.nemo.& est sile.su.e.lib. de
sic.gñale (Ecclesiasticos).i.hospitalarios S.Io.& his siles.

17.q.4.quisquis.Gar.& Io.mo.(Exegerint] factũ ponit,
& non ius,& sic non contradicet oppositioni. B. & Hug.
5 q̃ hẽt,ꝙ † si per metũ fiat traditio rei ecclesiasticæ, non
transferrur dñiũ,& hanc hic tenet Arc.cuius verba deci
dit ꝑpid,ꝙ scripsi su.ꝙ met.ca.abbas.super.1.glos.& de
hoc.15.q.6.c.1.[Nata)vt si est contractus emphyteuticus
habeat ꝙ vult contractus na.& non vltra,idem & in alijs
venditionib.& silib.s̃m Gui.(Eo ipso)licet ergo hic & ŝ.
§.laici.necessaria sit monitio,non tñ sniã. concordantias
de hoc vide su.de rapt.excõicationi.super vlt.gl.[Extūc]
ergo non ante,designat.n.huius termini tps extremũ.ff.
de cõd.& de.l.4.& l.si is.§.si ita.& de cons.d.4.tunc vale-
re,facit su.e.li.de ele.cõmissa.in pri.(Terrã]de spon. non
est nobis.de of.del.sane.de post.c.1.(Procedatur) per illũ
ꝑlatũ,cuius spũali iurisdõni subest illa terra, ēt si sit ille
offensus s̃m Gui.& Cle.Pisa,allegant no per Inn.de verb.
sig.ex parte.& ĵ.e.li.de sen.ex.dilecto.dñt ꝑdicti,ꝙ si illa
terra est subiecta prælato eccl'æ grauatæ,procedetur con
tra ipsũ laicũ,qui contra hanc constõnẽ fecerit per supe
riorẽ illius loci,declarat Gui.& Ar.s.diœcesis, in qua est
possessio vsurpata.ad id su.de fo.cõp.sane.& c.vl. C. vbi
de cri.agi opor.aut.qua in prouincia. Prima gl. diuidit &
summat.Quarta gl.no.a contrario,q̃rit & rem.Gl.quidã.
ponit vnã opi.q̃ reprobat.Gl.ad modicũ, rñdet per qõnẽ
in qua duas opi.ponit.Gl.C.de.all.vrã conc.& soluit con
trariũ.In gl.2.ibi humanũ.ibi ponitur solennitas, quæ re
quiritur in promulgatione legis.In 4.gl.ibi,lex quæ, vide
su.e.li.de ele.1s cui.super gl.puto.In 5.gl.ibi,iubẽmus.2.1.
6 rñ.ibi mancipia & ꝑbendæ, quæ † debentur publico vel
priuato cõputantur inter mobilis.In gl.non sufficit.ibi, l.
2.§.2.alias 3.vide su.de iur.cal.lřas.super 1.gl.In gl.ad mo
dicum.ibi.l.1.in fi.vide in præ.c.de causis.super vl. gl. In
gl.C.de.ibi,quẽadmodũ.vide in c.si diligenti.ĵ.all. super
gl.pe.& ibi,eleganter.non cadunt hæc & sequens in suf-
fragiũ,quia allegantur gl.tñ hæc lex vult, ꝙ si minor cit
cũscriptus dolo serui illum vendicet, emptor illũ manu-
misit,aduersus manumissionẽ non datur restõ,sed agit, vt
resarciat̃ dãnũ,& sic vt ibi dicit gl.& ex inutili contractu
transit dñium,& ibi,l.vna.l.vult, ꝙ per pactũ & traditio-
nẽ sine scriptura certæ formæ dñium rei immobilis non
transeat in aduocatũ,& est spãle, vt ibi no.In gl. 1.ibi, in
quatuor.Gar.diuidit in quinq. faciens quartam.ibi,laici.
Boa.diuidit in 7. faciens secundã ibi, non concedendo,
quintã ibi laici.7.ibi,qui vero.In gl.2.in fi.conc.ĵ. de reli.
do.c.vno.in pri.Arc.In gl.3.in fi.in gl.2.& per hoc vr̃,ꝙ
ecclesia sua, vel nomen debitoris non cedat sine decreto,
de minore vide in Spe.de ces.ac.§.1.ver.nunquid minor.
In gl.4.ibi Gar.& Io.mo.In gl.no.in fin.& in Aut. de non
alie.§.vult.n.col.2.facit ꝙ no.in Spe.de re.spo.§.nunc di-
camus.ante fi.In gl.s.in fi.dicit hic Gar.& post eũ Io.mo.
7 quod † eccl'a.i. congregatio fidelium, cuius Christus est
caput,hẽt dñium,sed pauperũ sunt quo ad sustentationẽ,
& clericorũ, quo ad administrationẽ,& sic dicit concor
dati contraria.In gl.pro eod.in fi.s.s̃m ordinẽ lřæ submit
tere eccl'is,subiicere bona,supponere iura.In gl.nõ suffi
cit.ibi,seruitus.facit su.de acc.veniens.de iureiur.nimis.
& humani moris est,illũ nereri etc.16.q.2.c.1.et in fi.sup.
de imm.ec.aduersus.In gl.quidã.clericus Pisa.et in fi.idẽ
Gar.Io.mo.et Ar.In gl.casus,in fi.qui licet sint multi, re-
ducuntur ad quatuor ibi notatos In gl. ad modicũ in fi.
idem Arc.uide quod no.in cle.e.ti.monasteriũ. in gl. fin.
In gl.C.de.ibi,spãle,et sic facit pro opi.Tan.q̃ ponit Bar.
8 in uene.59.q tenuit, ꝙ † emẽs a solo ꝑlato,si habuit bonã
fidẽ,ꝑscribit,ut ibi dicit Hug.et idẽ Dam.hoc tit.qõ.1.et
utrunq.dictum saluatur, super quo uide quod no.et dixi
de iur.pa.cura.et ibi de hoc.s.scdo dicto,quo ad primam
conc.ad duas leges,q̃ sequuntur,fit remissio de primo di
9 cto,ut patuit i suffragio, et mãm illã,ſan ex inutili cõtractu
trãsferat dñiũ,plene ponit Ia.de Bel.super l.si ips.ff. qd
me.cã.in solutio.cõtrariorũ.In glo.1.officii.ibi Gar.Ioan.

mo. & Ar. in fi. vide quod no. s. e. lib. de re iud. ca. 1. super ver. officij. In gl. hoc ceteras, in fi. idem Guil. & Arch.

De rerum permut. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Venditio efficax est ex partium consensu.*
2 *Permutatio beneficiorum non fit auctoritate beneficiatorum, sed totum ponitur in arbitrio superioris.*
3 *Beneficia plura possunt pro vno permutari.*
4 *Resignatio licet sit quo ad beneficium, non tamen quo ad praesidentem, nisi acceptet & transferat.*
5 *Inferiores episcopis licet ad eos spectet collatio, auctoritatẽ permutationibus praestare non possunt.*
6 *Beneficium pingue habens si permutat cum eo, qui habet tenue, an hoc ipso videatur fraus esse probata per eum, qui expectabat in pingui.*
7 *Venditio & emptio a permutatione originem sumpserunt.*

CAP. PRIMVM.

Licet in tua. Non diuiditur. ponit tria. primo thema de permutare volentibus vbi sunt exportantes, ꝙ diffinit ibi volumus, & ponit motiuum ibi, aequitatem, & eius rõnem ibi, quae ass., & hic ponitur licet, pro q̃ ꝯis. sciẽdum est, casum istum fuisse olim hic disputatum per Arc. Carcasonem, qui contra hanc diffinitionem allegabat principaliter ꝙ aut permutata vacauit, & sic debetur prima expectanti, aut non vacauit, & sic collatio eius non tenuit, permutans ergo non põt illi resistere, cum sine vacatione non poterit in illa ius habere. soluendo tenuit, praebendam expectanti non deberi, non bñ dixit, sed prophetauit hoc ius nouum, mouit eũ ęquitas, q̃ hic mouit statuẽtem inducens casus legũ. ff. de leg. 2. imperator. ff. so. ma. si cum dotem. §. fi. ff. de oe. be. l. si rem. ad fi. in quibus pciũ, vel res succedens rei haereditariae, vel dotali loco illorum hr. (inducere poterat) vt li. pen. ecclesia. 1. & ibi conco. de hoc, maxime act hoc procedit cum instãti fit surrogatio, sicut in permutatione quasi non videatur vacasse cum sic instanti persona surrogatur personae. de ver. sig. nã & ego. cum conc. Itẽ praebenda non vr̃ vacasse simplr̃, vel pure, cũ de na contractus sit, rem pro re dari. ff. e. l. 1. ꝙ esse non posset. si res. i. p̃benda ex eo solo alteri deberetur, & in casu nr̃o eo fortius id procedit. quia pp ecclesiarum vtilitates fiunt, non pp praebendatos, sed per superiores tales permutationes. e. tit. q̃situm. nec alias vacaturae fuissent, vt hic in fi. Solutionem aũt concludebat per dec. cũ vniuersorum. e. tit. & de praeb. inter caet. probant. n. illae decr. quod talis denunciatio non est pura, quia non valet collatio praebendae permutationis cã resignatae, si cõferatur alteri. q̃ permutare volenti, vt ibi, ru dic, ꝙ si illae decr. hoc probassent, non fuisset necessaria cle. e. tit. super quo vide quod ibi no. in vl. gl. alicui, si sic innitamur verbis, vt vult Arch. non procedit dec. vbi vnus solus sit expectans. cum hic ponat plurale, & hoc ridiculosum, & per eundẽ modum recipe, ꝙ hic dicit 2. & 4. gl. expectent habentes, vel non hñtes canonicatus formam iuris. obijcit Io. mon. in rubr. ꝙ nulla forma de iure procedat permutatio beneficiorũ, cum. n. permutatio ex traditione rei efficax initium
1 capiat. & in hoc † differt a venditione [a] quae efficax est ex
a partium consensu. ff. e. l. 1. & pro spũalibus nil debet promitti, vel tradi. 1. q. 2. quam pio. ergo nec beneficia permu
2 tari. soluit ꝙ † beneficiorum permutatio [b] non fit auctori
b tate bñficiatorũ, sed totum ponitur in arbitrio superioris, qui ex causis propositis ad permutationẽ pcedet, vel illã denegabit. s. e. q̃sitũ. & vide ꝙ ibi dixi in gl. bñ posset. alle. &c. 16. q. 7. nemini. de exc. pl. sicut vniv. sua vero quia non procedit pmutatio, cũ bñficium meũ tibi renuncio & tu tuũ nepoti meo, vel amico, nec tunc locus esset huic dec. Itẽ si simoniacũ esset, de hoc de os. del. ex par. 1. in gl. secundo ex eadem lr̃a no. ꝙ si alr̃ non hẽt ius in beneficio puta simoniace adeptus, si permutat cum illo iustum titulũ hñte, non põt illud salua cõsciã retinere, quia primum suum non erat, facit vt li. pen. eccl̃a. 1. & ibi concordantiae in gl. 2. & de vsur. cũ tutorib. in vlt. gl. alias expediret bñficia per simoniã acquiri, si per illa posset ius impermutatum haberi, & talib. obuiandũ est. su. de diuor. quanto. in fi. nec obs. ff. de fur. qui vas. in fin. quia licet pecunia habita de re furtiua non sit furtiua, fur tñ ad restõnẽ tenetur. stilus Rom. curiae hẽt cum cõfert Papa bñficia permutationis, vel alia cã renunciata, apponere clam in fi. ꝙ nõ intendit papa aliud conferre prouiso q̃ quod renuncian cõpeteret. 3. no. per decr. si tibi absenti. su. e. lib. de p̃b. & per dec. vlt. in fi. sup. de conc. p̃b. ꝙ cũ bñficium expectãti debitũ suũ esse nõ dicatur, ẽt si vacet, ante ipsius collationem & acceptationẽ expectantes ambo vel alter permutare non possunt, per hanc lr̃am, facit ff. e. l. 1. in fi. ff. de cõ
3 dic. cã da. l. vl. Itẽ cessat ibi rõ dec. q̃situ, c. tit. (bñficia) ꝙ †
c possint plura bñficia [c] pro vno permutari, est ar. de exce. cũ venerabilis, vt ibi dixi super ver. ecclesiis. & no. ꝙ dicit beneficia, quia si alterũ esset beneficiũ, alterũ p̃stimonia, quae non bñtent in titulũ, vel q̃ caderet in laicũ, non esset locus permutationi. facit sup. e. c fi. & de p̃stimoniis illis vide quod scripsi de rescr. postulasti. in 3. glo. [volentes] pñt ergo clerici hoc petere, alias de volũtate ipsorum cõstare non posset fm Arc. qui recitat hic, quod post hoc scripsi sup. e. q̃sitũ. super ver. simoniae. unde per cle. e. tit. vno. exprimunt renunciantes, & renunciant permutationis cã, quod. n. mente gerunt, licet exprimere, per illã dec. ex quo licitũ est. facit finis huius c. (resignent) licet fit resignatio quo ad beneficiatũ non quo ad p̃sidentẽ, nisi acceptet, & trãsferat. su. c. q̃situ. ad id de ren. admonet. & c. q. in dubiis. fm Io. mo. qui dicit, ꝙ non cẽsetur hic vacatio, sed continuatio ministerio superioris & praecedentis tituli, ar. ff. de const. pe. & licet. ff. de diuor. diuortiũ. & de mil. test. l. qd̃ dr̃. §. miles. ad fi. ibi, quasi cõiunctio munere &c. praemissa. s. quia sunt ibi spectantes primas uacaturas, in hac parte uide ꝙ no. su. e. li. de rescr. si pp. in glo. (morte) hmõi expectantium ad collationem tuam, ad quae sola restringitur fm Arc. ꝙ non placet, nec de facto seruatur. Prima gl. summat, no. & remittit. Scd̃a glo. ponit dictum, ad quod all. quatuor conc. & soluit unum contrarium. scda ponit fm, ad quod all. unã conc. & unũ contrariũ solu. Tertia, quarta & sexta soluunt tria dubia. Gl. quid si, quaerit de tribus, arguit negatiue, soluit contrariũ. In gl. 1. ibi placuit, uide de torn. c. 1. su. ult. gl. In gl. quid si. ibi principium, uide de praeb. de multa. in ul. gl. In gl. pe. ibi placuit, uide i. c. all. super gl. antep. & ibi, si quis seruo. uide de big. nuper. super añpen. gl. In gl. 2. ibi ciuitatẽ, idem Io. mo. & hoc ẽt posuit Arc. ꝙ postea cãcellauit forte propter opi. suã, de qua dicã super glo. qd si. nec posset opponi, ꝙ ampliaret uerba text. & ibi, Rodulph. uide qd̃ ibi dixi super gl. 2. & qd̃ dixi post Hos. de os. or. c. 1. in pri. & ibi, cathedralis, idẽ Io. mo. In gl. quid si. ibi haec decr. & hoc tenet Arc. per rõnẽ, q̃ sequitur. & ibi diei. idem Io. mo. & sic seruatũ, & ibi illorum oium. sic in sua disputatione terminauit hic dñs Pau. de Cospis, alias Lazarini eo casu, q̃ fauore personarũ & p ipsarũ expedienti sit permutatio, si uero pro utilitate, uel necessitate eccl̃arũ sufficit maior pars, faciant no. su. de cõst. cũ oẽs. aequitatẽ hẽt haec distinctio. Quid dices, cũ in eccl̃a collegiata pp diminutionẽ facultatũ debito mõ restrictus est numerus, & canonici, ad quos spectabat collatio, iurauerunt non recipere aliquẽ in canonicũ, nec receptioni consentire, donec numerus redactus esset ad nouã ordinationem, nunquid de numero excessiuo procedit ibi pmutatio, & an illi sic oppignorati poterunt cõsentire, eadẽ q. est, dignitas, uel personatus extincta sunt de ecclesia post primã uacationem, neutro

istorum

istotum casum puto permutationē fieri posse. & in primo casu non puto sine periurio posse canonicos consentire, vt æquitas huius dec. restringatur ad suum casum .s. quo ad expectantes, de quib. loquitur, ꝙ sonat hic tex. in hac parte, & remissio, q̃ ibi dedi, & ibi eligere, vel cōferre, & hoc tenet Hos.s.e.q̃stiū.in sum.huius ti.§.quid pōt.ver.sed nū qd.& ibi sequi.tenert ꝙ inferiores ab epis licet ad eos spectet collatio, auctoritatē permutationib. præstare nō pñt, & idem hic Arc.& de hoc dixi in cle.eo.ti.c.vno.in gl.pe. & ibi sui epi, cū.s.ambo simꝰ cōuenerunt, vt dicit Io.mo. ita ꝙ quasi pro vno hñr, per dec. statī allegatam, all. ēt ff. de cond.& de.cui fundum.in fi. alias possent diuersæ intricationes & dubia euenire, nisi dicas totū fieri instanti, exemplū cum Bon.& Mut.cano. vellent permutare, renūciauit Mut.& facta est collatio Bon.per epm Mur.& ante q̃ sibi conferatur Bon.mortuus est Mut. audiui qōnē fuisse de facto, prouisus per Mut.volebat vtrunq. tenere, eps Bon.volebat Bon.conferre, quasi ille consenserit permutationi si suo prælato placeret, Mut. ēt conferre volebat Mut.vt vacantē per mortē, ex quo permutatio non processerat, hanc intricationē & similes, vt si decederet Bon. habens vtrunque, tollit vera opinio, vt instanti fiat vtriusque renunciatio permutationis cā, & demum illa acceptata fiat vtriq. collatio, q̃ ēt facta alterius non teneret, per cle.e.tit.in prædictis tō casibus si diceret intervallum in his esse posse vr̄ pp tacitā conditionē subintellectā.s. si permutatio habebit effectū, q̃ impleta non fuit, ꝙ Mut.in.eps conferat Mut.si non sit ibi expectans, quia tunc illi debebitur, & scd'o casu Bon.episcopus conferat Bon.si non sit expectans Mut.qui renunciauit permutationis cā, recuperabit renunciatā materiā de tacitis conditionib. vide sup. de iureiu.queādmodū.in gl.a.nec per hoc est renunciatio condōnalis, vel saltē conditio est a iure approbata, ad prædicta bñ facit C.e.tit.cum precibus.& qđ ibi no. & l.se. de pac.inter em.& ven.cum te fundum.facit ēt s.e.lib.de præb.si beneficia, per quā decr.ēt vr̄, quod si permutatio non teneret sine vtriusq. culpa, redeāt ad beneficia, si ex alterius culpa locus dabitur expectanti in locum culpabilis, vel ordinario collatori, facit s.e.lib.de renun.ca.2.& idem vr̄, qñ sine culpa vnius alterius beneficium euincitur non in limite permutationis, debuit.n.ille videre, cū quo contraheret.C.de fur.inciuile.pone exēplum, erat beneficium alteri debitum, sed ignorabatur saluo casu decre. præ.si beneficia, vel fuit omissus cōsensus veri collatoria, qui alteri contulit, ꝙ debuisset inquirere permutans, & dec.e.ti.loquitur in permutatione de iure facta vel ficta, vt hic in prin.& ibi cum illorū.§.si vero.In gl.pone.in fin. tractat hoc in additionib.Io.mo.an † si hñs pingue beneficium permutat cum eo, qui habet tenue, hoc ipso uideatur fraus esse probata per illū, qui expectabat in pingui, ꝙ videatur ipsa re, per præ.dec.secundam, in fi. sed ibi nō permutatur minus & maius, sed renuncians minori, contra quē erat præsumptio fraudis, de illa conuincitur hoc ipso, quod sibi postea confertur maius.nec ob.ff. de diuo. si filia.so.ma.l.filiæ.quia ibi totū aufertur patri, si non fieret interpretatio fraudis, sed hic differtur non aufertur. nec ob.s.de præs.quia verisimile.quia illa præsumptio nō est fictio, & iō statur probationi contrariæ de consensu, de renun.super hoc.hic constat de consensu vtriusq. dicit ergo Io.permutationem tenere, all.ff.de contrah.emp. si quis donationis.cā.n.† venditio & emptio a permutatione originem sumpserint, e.tit.de contr.emp.l.1.in pri. sicut ibi tenet venditio, teneat & permutatio, sed tu dicas hoc verum, vbi non sunt aliæ circunstantiæ fraudis, & bene facit C.de resc.uen.l.dol.& eo fortius ubi circūstātiæ excludunt fraudē.s.e.cū vniuersorum.ibi, vtilitati vtriusque &c.facit.78.d.quorundam.& s.e.quæsitum. in fi.

ADDITIONES.

a Differt a venditione permutatio in quibus differat a venditione vide Bar.in l.1.a.C.de rer.permu.& gl.& Bar.in l.1.ff. eo. vbi concludit quinq. esse differentias. Venit tamen permutatio appellatione venditionis. Bar.in l.1.ff.de contr.emp. Bar.& Bal.& Doc.in l.1. C.de re.per.& Bal.in l.sciendum.§.emptorem.de edi.ædi.l. statuliber.§.quintus.ff.de statul.

b Beneficiorum permutatio. Adde hic quod no.in cle.1.de re.per. Nisi fiat de duab.præbendis inter duos canonicos in eadem ecclesia in cle.1.de re.per.per Car.in 3.op.Et Inn.in c.quæsitum.e. tit.

c Plura beneficia. Adde ad hoc, quod unum beneficium permutatur cum duobus, uno euicto datur euictio. Ro.in dec.66.

De testam.& vltimis volun. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Bonorum appellatione quid contineatur.*
2 *Institutio omnis dicitur substitutio sub conditione.*
3 *Pluralis locutio geminat significationem singularem.*
4 *Personæ plures vbi in vna conditione iunguntur, sufficit in vno quo ad alium conditionem impleri.*
5 *Vulgaris non tacita inclusa sub pupillari an excludat matrem.*
6 *Fideicommissaria bona filij non comprehendit.*
7 *Directa dubia recipit interpretationem directa.*
8 *Ditari nemo debet cum aliena iactura.*
9 *Ecclesiæ cuipiam ex causa detrahitur & datur alteri.*
10 *Paganus non testatur sibi, nec filio.*
11 *Pupillus impubes quis dicatur.*
12 *Miles ad tēpus & post tēpus hæredes facere pōt sibi & filio.*
13 *Substitutio directa facta in codicillis trahitur ad fideicōmissariā.*
14 *Titulus institutionis fauorabilior est, quam legati.*
15 *Fideicommissarius proprie non dicitur hæres.*
16 *Fideicommissarius cui nominationem pauperū testator cōmisit, an teneatur nominare de loco domicilij testatoris.*
17 *Religiosi paupertatis an sint alijs pauperibus præferendi.*
18 *Conceptio substitutionis, quæ a principio valuit vt directa, an post ea valere possit vt fideicommissaria.*
19 *Compendiosa etiam non geminata facta impuberi an valeat infra pubertatem vt directa pupillaris.*
20 *Voluntati, de qua constat, statur, etiam si nō appareat ex verbis.*
21 *Volūtatem expressam vel tacitā sequi fauorabilius est, quā aliā.*
22 *Substituens impuberi substituere videtur solum in casum, quo nō potest testari.*
23 *Substitutio frustra fit, vbi dicitur, intelligitur frustra, quo ad id vt valeat.*
24 *Testator licet possit auferre Falcid. Trebellian. tamen nō potest.*
25 *Iura de singularibus statuta ad vniuersalia trahi non debent.*
26 *Pater olim excludebat matrem in successione impuberis.*

CAP. PRIMVM.

Si pater. Istius dec. duplex diuisio. prima in 5. partes, fm q̃ ponit primo testm̄ patris. tria continens, instōnem filiorum, legatum vxoris, & substōnem, quā fecit filijs. secunda ibi, testatore mortuo. narrat, q̃ post emerserunt. tertia ibi absque. soluit dubium ex testō & emergentibus prædictis exortū. quarta ibi præmissæ, ponit solutionis rōnem, & rōnis expressionem, quinta ibi, licet. rñdet obiectioni, quæ contra solutionem fieri posset, sed quia ponderato quod pp dictionem, vel monosyllabam, si. q̃ ponitur in prin.c. tota litera pendet vsq. ibi præmissæ. vr̄ diuidenda solum in tres partes, vt sic primæ partes coniungantur sub vna secunda, & tertia tunc, vbi ponebatur 4.& 5.& est hic simile, quod dixi sup.e.li.de ele.generali.super 1.gl.[pater fa.) nam si in alterius potestate fuisset, etiam sibi testari non potuisset. ff.eo.tit.qui in potestate. Inst.quibus non est per fa. te. in princ.etiam patre permittente donare posset causa mor. vt s.tit.e.c.pen.in fi.& est ratio diuersitatis, quia testamentum est publici iuris, & est liberū non procedens ex alieno arbitrio, vt vtrobique no. habes. (in prāte] hoc enim & quacuot alia requiruntur in pupillari substitutione, vt hic no.Arc.& breuius no.ff.de vul.& pu.sub.l.2.& scri-

psi ℣.c. Rainutius. super 1. glo. & 6. modi, quibus expirat,
no. ff. de vul. & pu. sub. l. in pupillari, ad quos adde 7. qñ in
totum rumpitur testm̃ per querelam, vt dicam ℥. in vl. gl.
1 [bonis) quid continetur † appellatione bonorum, habes
℣. c. relatum. 2. in pri. & ff. de ver. sig. l. bonorum. [legauit)
voluntate non necessitate, quid si dimisit vxorem dñam
& vsuariam & vsufructuariã? Vide in Spe. qui fi. sint le. §.
1. ver. quid si quis ita dixerit. C. si scd̃o nup. mulier. auc.
hoc locum. [adijciens) substõ trimembris. [sine liberis] de
quibus filijs intelligatur, hic Arch. & no. & dixi de prob.
2 c. in pñtia. (instituendo). i. substituendo, † ois. n. instõ dicit
substõ sub conditione. ff. de vulg. & pup. sub. l. qui liberis.
in pri. & no. ff. de lib. & posth. Gall. in prin. Arc. (hæredes]
non dixit sibi, nec dixit filijs, illa. n. dicta, vel omissa non vi
tiant substitutionẽ. ff. de bo. pos. secundum ta. si ita scrip.
§. qui filio. & inst. de pu. sub. post pri. vtrunque non suffi-
ceret, ergo alterũ sic [mori) C. de imp. & al. subst. l. de. Du
bitatur, quid si testator non fecisset substitutionem de fi
lia ad filiũ & contra, nec adiecisset istud vtrũq. in termi
nis dixit sic, filiũ & filiam mihi hæredes instituo, & si de-
cesserint ℥. pubertatẽ, instituo pauperes Christi, vel perue-
niant bona mea ad pauperes Christi, moritur filius ℥. pu
bertatẽ, q̃ritur, an substitutus veniat ad partẽ filij, & vr̃ q
3 sic, quia † pluralis locutio geminat significationẽ singula
rẽ. ff. de cõd. & de. falsa. §. vlt. in fi. sicut ergo si singulariter
facta fuisset, venirent substituti ad partem præmorientis.
ff. de vul. & pu. sub. l. nam hoc iure. C. de impu. & aliis sub.
l. q̃uis. sic & in hac facta per plurale. Itẽ ibi plures persone
in vna conditione iunguntur, sufficit in vno quo ad aliũ
conditionẽ impleri. ff. de cond. inst. l. 2. in fi. & vide ibi con
cor. itẽ vr̃ casus. ff. ad Tre. Luc. §. Cayo. ad idem. e. tit. hære
des. §. cũ ita. & ff. de iniu. rup. te. l. pe. Dñs meus in legibus,
qui disputauit hanc q̃õnem, terminauit contrariũ, indu-
cebat, q oportet condõnẽ in totũ impleri. ff. de condit. &
de. cui fundũ. & q nil vr̃ actum &c. C. ad Sil. cum ad Sila-
nia. in fi. & quia plurale saltẽ duos requirit. ff. de test. vbi
numerus, vr̃ ẽt expressum ff. de cond. & de. l. pater Seuer.
§. 1. ff. de cond. infer. l. 1. ad Tre. l. iubem⁹. §. si aũt. ff. de vsu.
le. l. codicilo. in pri. ff. de vul. & pu. sub. l. qui duos. ad l. Fal.
pr̃ filiã. in fi. Item quia non est verisimile, q donec aliquis
de illis superesset, voluerit substitutos admitti. C. de fidei
com. l. cum acutissimi. in fi. & C. de inst. & subst. l. gñaliter.
§. cum ãt. ad §. Caio. & leges pdictas non rñdet in solutio-
ne. quidã distinguũt inter directam, & fideicõmissariam,
q̃ licet per verbũ plurale sit coniuncta, quilibet tñ singula
riter & separatim rogatus vr̃. cũ vtriusque fides sit electa.
Item nec parat tm̃ præiudiciũ vt directa. alii distinguũt,
an filii, an extranei sic fuerint instituti. alii, an addat vtri-
que, vel non, & de his vide per gl. & Cy. in præ. l. pe. C. de
impu. & aliis sub. collige ex his, q cautũ est in his substitu
tionibus addere istud vtrunque q posuit hic testator, tñ
hic necessariũ non erat pp substõnem circa filios prius di
stinctam, (contingeret] non dicit qñ. (ac deinde) sup. post
mortẽ testatoris. dubitari solet, an mortuo pupillo viuen-
te testõre, qui sibi pupillariter substituerat, veniat sub-
stitutus ad successionẽ ex vi pupillaris, vel saltẽ ex vi vul-
garis tacite intellectæ sub expressa pupillari? Profundæ
sciæ doctor D. Lambert. de Rampon. disputauit hanc q̃õ-
nem, & q admittatur al. C. de ca. tol. l. vna. §. pro scd̃o. vbi
de hoc, & ff. de vul. & pu. sub. l. si pater filiũ. in fi. in contra
rium, q talis substitutio dic̃ testm̃ pupillare, vt hic, in fi.
sed illud vendicat sibi locũ pupillo facto sui iuris p mor-
tem patris. ff. de vul. sub. l. 1. & l. iam hoc iure, sed iste de-
cessit in ptãte patris, q ẽt pubes testari non potuisset, vt di
xi in pri. c. & sic nõ tenet substõ. scd̃o inducebat ff. de vul.
& pu. l. 2. §. quisquis. ibi, adeo ãt &c. tertio inducebat l. q
si filius. ff. de capt. & postli. reuer. vbi solebat ex pupillari
substitutum non admitti. ad §. pro secundo. rñdebat, q
loqr in vulgari expressa, ad l. si pater. q ibi erat hæres ex
testõ paterno nõ ex pupillari, & idẽ dicebat de tacita vul-
gari per præ. l. q si filius. & per l. ex Corn. ff. de vul. &
sed gl. in l. e. tit. si pater captus. in fi. innuit contrarium,
ex tacita vulgari veniat, de hoc per Cy. in l. precib. C. de
impu. & aliis sub. in mã. pup. in 4. q. in fi. [defunctis.] i.
ta prius hẽditate alias venirent substituti ex directa vul-
gari in cõpendiosa inde intellecta. ff. de vul. & pup. sub. l. 2.
& l. qui liberis. & C. de impu. & aliis subst. l. q̃uis. & l. pre-
5 cibus. vbi not. Arch. † an vero tacita vulgaris inclusa sub
pupillari excludat matrẽ, cõiter dicũt Doc. q non, & hoc
C. de inst. & subst. l. fi. de tacita vero pupillari no. in l. pre-
cib. & per Hos. in sum. huius tit. §. quis sit effectus. in fi. [in
te tpa) quid si post hoc, est fortissimũ dubiũ, vt dicam ℥.
(iure naturæ). s. tertiæ, & vt sic aucta intelligatur quantum
successione parentum ad filios, sicut ex conuerso, in Au-
ct. de tri. & se. §. hinc nos. in fi. licet alii contra, vt ibi no. &
idem de collateralib. vt scripsi s. eo. Raynut. super glo.
q quartarũ. & de hoc C. de inoff. te. auc. nouissima [pa-
retib.] substitutis, nec est in eis spãle, quia idem esset in
alio substituto, vt patet ex rõne q̃ sequitur. & idem Arch.
[oia) necdũ testõris, sed ẽt ipsorum impuberum, vt si ha-
beant aduentitia acquisita ex hæreditatibus, legatis, vel
donationibus propinquorum, vel amicorum, hic est. n. ef
fectus pupillaris tacitæ inclusæ sub expressa vulgari, & ex
pressæ, ẽt si non includat vulgarem. puta, quia in vtrunq.
casum est prouisum, probantur hæc ff. de vul. & pup. l. 2.
& l. sed si plures. §. filio. & Inst. de vul. & pup. sub. §. ei so-
6 lum. (substõ) no. † qd̃ fideicõmissaria bona filii non com-
præhendit. ff. de vul. & pup. l. cohæredi. §. cum filiam di
recta facta per militẽ post pubertatẽ, vt e. ti. centurio. i. f.
(præmissæ namq.) continuat sic Arc. bene dixi, qd̃ mater
excluditur, & ad pauperes oia deferuntur, nã præmissæ
&c. (directæ) non dicit expssæ pupillaris sed directæ, licet
ergo sint directæ, non tamen expressæ, sed inclusæ sub cõ-
pendiosa debent intelligi. dicunt Legistæ, qd̃ fauorabile
est, illas intelligi fideicommissarias, vt sic in oĩ tpa valere
possint. ff. de reb. du. quor. & dicet ℥. (dũmõ) si adiectum
fuisset, & q̃diu, expediti essemus de dubio, qd̃ ℥. psequar
(directa] huic conc. quod no. Ac. ff. de vul. & pu. sub. l. ver
7 bis. in fi. ul. gl. ubi dicit, quod † directa dubia recipit inter-
pretationem directæ. C. de hær. inst. l. fi. (interdum,) & sic
non sp, hinc est, quod exẽplaris sub. sic directa non trahi-
tur ad fideicõmissum. C. de imp. & aliis sub. l. humanita-
tis. item breuiloqua facta in testõ non trahitur ad fideicõ
missum, sed ualet iure directo, ut l. iam hoc iure. ff. de uul.
& pup. Item cõpendiosa facta per militem ẽt filio, dũmõ
non sit mater in medio, non trahitur ad fideicommissũ,
quia directo ualet pro oĩ tpe, ut in l. centurio. item directa
& expssa pupillaris facta pupillo in testõ non trahitur ad
fideicommissum, cum expiret per pubertatem. ff. de uulg.
sub. l. uerbis. & l. in pupillari, & sic non sp trahitur directa
ad fideicõmissum, sed interdum & ex cã, esset ãt cã, quan
do fieret in codicillis, ut dicã super glo. hic signata per l.
Sceu. quidã tamen sic late summunt hanc cãm, quod dñt,
iustã huius rei cãm, ubicunque apparet uoluntas & inten
tio testantis, quod uoluit bona sua ad substitutum perue
nire, licet directo substituerit, sed ius impedit directam,
vnde dñr, si paganus instõ filio impubere tamen emanci-
pato, uel prorsus extraneo substituat sic, si decesserit inf.
pupillarẽ ætatẽ, talis sit hæres, quod trahitur ad fideicõ-
missum, ut sicut facta in codicillis propter iuris resistẽtiã
trahitur ad fideicõmissũ. ut l. Sceu. & ita hic propter iuris
resistentiã, quo emancipato, uel extraneo nõ põt directo
substitui pupillariter, benigna interpretatione ad fideicõ
missũ trahatur, fortius ergo in cõpẽdiosa, de quo infra ℥.
dicã, ex eadẽ benigna interptatione dñt idẽ, vbi puberi
instituto sic substituerit, si decesserit sine liberis, talis sit
hæres, maxime cũ hic nullo tpe possit ualere directe, &
inducunt gl. pen. in l. præcibus. hoc cõiter non apparet
ex cã, si ex cã fingitur stipulatio interuenisse, ubi nõ interue-
uenit. C. de re. uxo. actio. l. una, circa principium. item ex
causa

cũ receditur a iure cõi in restitutionibus in integrũ, præ-
8 scriptionibus & vsucapionibus, cum nemo † debeat cũ alie
9 na iactura ditari. ff. de cond. indeb. nam hoc natura. Itẽ † ex
cũ detrahitur vni ecclesiæ, & datur alteri, de hoc de pri-
uil. antiqua. ſm Arc. (testm̃) qñq; eñ dñr duo testamen-
ta. insti. de pupil. sub. §. igitur. & quo respectu dicãtur duo
& vnũ, ibi, no. in gl. 2. & ff. de vul. & pup. sub. l. patris. in vl.
gl. de quo hic Arc. (pupillare) i. quod pater fecit filio im-
puberi, qui est futurus hæres pupilli post patris obitum.
Io. mo. pateruit (pars) tantũ, q̃ si in totũ, rũpitur testm̃
patris per querelã, ruptũ est pupillare, secus si in partem.
ff. de inof. test. Pap. aſ. incipit, contra veterani. §. sed nec
impuberis. secus cũ per cõtratabulas ẽt in totũ expugnat.
ff. de vulg. & pu. sub. ex duobus. in fi. & quæ sit rõ diuersi-
tatis, ibi no. in vlt. gl. s. qa testm̃ & querela sunt de iure ci
uili, & ideo vnũ aliud tollere põt. sed cõtratabulas de iure
ptorio. itẽ primo casu quæritur de uiribus testamẽti, hic
de paternitate & filiatione, dñr ergo pars eo respectu, quo
institutio est primi gradus & substitutio secũdi. & sic qua
si pars secũda. ff. de inius. tu. & ir. te. l. 2. de vulg. sub. q̃ plu
10 res liberos. in fi. dñr ẽt sequela, qa † paganus si non testatur
sibi, nec filio, vt ff. de vulg. & pu. l. 2. §. post. & pp id ẽt qđ
dixi in prin. huius gl. Prima gl. facit tria, dicit vñ dec. fue
rit sumpta. scđo ponit casũ lrãlem, tertio summariũ. Quar
ta glo. recitatur per qõnem, an institutus in certa re &c.
Quinta quærit, ponit 6. opiniones, & dicit primã tutiorẽ.
Septima gl. obiicit & tripliciter soluit. Gl. hic decidit, pri-
mo ponit allegationes matris, ad quas scđo rñdet ponens
dissolutionẽ substitutionũ, & de reliquis remittendo pro
sequitur cõpendiosam. Gl. ergo q. rñ. per qõnẽ, an cum
hæreditas per fideicõmissum restituenda sit pauperibus,
detrahatur trebellianica, & sunt tres partes, in prima ar-
guit q̃ sic, per contrarium huius lrã. scđo inducit vnã le-
gẽ. tertio rõnẽ. in secundo allegat in contrariũ inducens
duos. §. de corpore. secundo rõnẽ. tertio opinionẽ de simi
li. tertia pars approbat primũ dictũ, quodque adiuuat p
simile. rñdet ad rõnẽ inductam in cõtrariũ. Gl. quę, expres
se dicit, qũo fiat pupillaris substitutio. & qño exẽplaris. &
quare fuerint inuentæ. Gl. dicit. exponit & fortificat tex-
tũ, & dicit reprobatã gl. Accur. &c. In gl. 2. ibi pupillus, di
11 citur pupillus † impubes. qui morte, vel emãcipatione de
siit esse in ptãte patris, & ibi vide corã. hanc & seq. vide in
c. statim alle. super vlt. gl. In gl. 3. ibi. si ita qs hæres. si testa
tor dixit, excepto fundo & vsufructu hæres esto, perinde
est, ac si illa excepta non essent, & ibi erunt hæredes, hóc
dixit lex, si alterius. quod sequitur, dicit lex ibi sequens,
quæ incipit. Titius. quæ dicit, duos cõiunctos esse hęredes
pro dimidia, & alterũ p alia dimidia. In 5. gl. ibi. nõ liceat
ğ qdam non habent, ibi dñr in fi. q̃ ius repletionis tunc lo
cũ habet, cũ ex aliqua parte hæres instituitur, & ibi oíno
hæc & l. cũ quæritur. & aut. nouissima. institutionẽ nõ no
minãt, sed relictũ. In gl. hic decedit. ibi. §. miles. hæc l. &
12 duæ sequẽtes pbãt, q̃ † miles ad tps & post tps hæredes
facere potest sibi & filio, & soli ẽt filio testatur, & adulto
ẽt extraneo substituit, & ibi verbis directis verbis frustra
sit substitutio post annum 14. & ibi. in pupillari. sequitur,
substitutione, licet longius tps comprehẽsũ fuerit, tñ finie
tur substitutio pubertate. & ibi. centurio. si miles substitu
tionẽ fecit impuberi qñcũq; 7. 25. decesserit, e. 7. a 14. an. de
cedẽte substitutus venit iure communi, si post veniet iure
13 militari. & ibi. Sceuola. directa † substitutio facta in codi-
cillis trahit ad fideicommissariã. & ibi hæredibus ibi in
pri. rñ. iussit restituere. 7. §. iussit partem ad cohæredes per
uenire, & ibi gñalis, §. vlt. æqparat, si dicat. substituo, vel
restituere iubeo, si sine liberis, vel sine nuptiis, vel intesta
tus decesserit. In glo. ergo quia. ibi. municipium. sequitur,
quoq; ad legata, & ea quę Deo relinquuntur lex facienda
pertinet, & ibi. de precio. vide i. co. li. de elec. vt circa. sup.
gl. ad Papã. & ibi, non possunt. vide de resc. inter ceteras.
super vlt. gl. In gl. vt ff. ibi Sceuola, hanc & sequentes vide
Inn. & super gl. hic decidit. Io. ĩ. gl. ibi nimis. inducit Io.
mo, ver. Oratii. Obscurus fio, dum breuis esse volo. Hier.
super Ier. C. nec nimia longitudine extendendũ est opus,
nec immoderata breuitate intelligentia auferenda, quo-
rũ alterũ onerat sensus legentium, alterũ præcidit studio
sorũ desideriũ. videas, ẽt ad idẽ de pęnit. significauit. In gl.
2. ibi. quoad matrimoniũ carnale, in spũali secus, vt no.
3. e. li. de elec. ex eo q̃ in tertia gl. In gl. instituit. ibi de in
officioso, vide quod no. Host. in sum. huius ti. generaliter.
ver. datur aũt. & ver. seq. & ibi. ad supplementũ & an re-
pletionẽ in singulis rebus petere possit, vide quod no. 3. e.
Raynaldus, ver. dilectus. in gl. imo habuit, & in fi. cũ vero
plures instituuntur non expressis portionibus, æqualiter
succeduut, insti. de hære. inst. §. si plures. ff. e. quoties. §. hæ
redes. & de hoc satis vide per Hostiẽ summa hu9 tit. 7. qs
sit effectus. sub §. q̃uis aũt. In gl. nũquid. ibi, dicunt quidã
placebat hoc dño meo in legib9, & placet Ia. de Are. Ia-
co. de Ruenna, & Pe. & sic hoc inductũ iure oonissimo tũ
14 cũ honoris, qa † honorabilior est institutionis titulus, q̃ le
gati, tũ propter commodũ iuris accrescendi, quod pce-
dit inter cohæredes, non inter hæredes & legatarios, vt io
l. eã q̃. C. de fideicom. & C. qñ non pe. par. l. vna. Item is,
qui est loco hæredis habet remedia l. vlt. C. de edic. diui.
quæ non haberet legatarius. In gl. morerẽtur, ibi. exhrẽda-
ta. hoc dico, qa ẽt exhæredatæ substituere posset, & tunc
veniret substitutus ad bona, quæ a pr̃s obuenissent impube
ri, vt probãt leges statim allegatæ in gl. & l. 1. ff. de vulg. &
pup. sub. §. 1. & ibi no. q̃ pupillaris non fit prætetito, cũ te
stamentũ eo casu sit nullũ, q̃ verũ dicas, qñ sit a pagano,
secus si a milite, vt e. tit. l. 2. §. quisquis. in princ. & l. sed si
plures. §. ad substitutos. In gl. inest. ibi, ad opus filiæ, facit
ff. de re. du. qui duos. post prin. ibi, quasi vtriusque vltimi
sibi decessisse videantur. & ibi immediate, & est simile, qđ
de negatiua facti dixi de ele. bonæ. 2. super ma. gl. 3. q̃ qđ
sic est coarctata, q̃ directe non per cãm mediã cadit in in
tellectũ testis, tũc est directa pbatio, sed qñ per cãm me-
diã venimus in cognitionẽ illius, tunc est indirecta, sic est
directa substitutio, qñ directe non p psonã mediã substitu
tus venit, vel uenire pt ad hæreditatẽ substituentis, vel io
stitui, vt si dicat, talis sit hæres, uel talem substituo, licet
hoc sit cõe, vel talis succedat, cũ talis moriatur, idem vñ
aliquibus de verbo deuoluatur. ff. de vul. sub. l. Lucius. &
de uerbo redeat. ff. de mil. te. l. si duob. est aũt directa, vel
obliqua, qñ psona media capit illã, & eam restituit substi
15 tuto. uñ nec † fideicõmissarius pprie dñr hęres. licet qñque
habeatur loco hæredis, inst. de fideic. hære. §. restituta. e-
xẽplũ uerborũ, ut si dixit testator, restituat, uel reddat, uel
det hæreditatẽ uel bona mea tali, uel diuidat, uel partia-
tur cũ tali, uel his similia, & tunc ẽt 7. pupillarem ætatem
esset fideicommissaria. ff. de uul. sub. cohęredi. §. 1. ad treb.
epistolam. & l. Lucius. §. Cayo Scyo. & l. ubi pure. in prin. &
§. 1. non obst. his. ff. ad treb. ea facto. in pri. ibi. talẽ hære-
dẽ faciat, reqrit factũ hoĩs, & tñ directa. dic, q̃ ideo, quia
requirunt factum hoĩs, ideo trahũtur ad fideicõmissum.
& sic facit pro. itẽ non ob. ff. ad treb. hære §. 1. vbi p hæc
uerba, hæreditas mea perueniat ad talẽ, est fideicomissa-
ria, & tñ ibi nõ est necessariũ factum hoĩs. nã ibi filia pu-
bes erat per patrẽ matrimonio collocata, & filiam habue
rat, & sic directa locum habere non poterat. non ob. e. ti.
ad tre. Lucius. §. tres hæredes. ubi uerbũ reuertatẽ, sapit fi-
deicõmissum, quod de sui natura uñ directum, ut no. C.
de reuo. dona. § unq̃ tñ instituti erant puberes, qbus nõ
poterat directe substitui. itẽ i codicillis dicta fuerant illa
uerba, & facit. qđ. 7. dicẽ sup gl. ne st. In gl. licet certa. ibi
persona. dici posset, q̃ uniuersitas pauperũ gerit uicẽ cer-
tę psonę, & ita ualet hc, si istitueret collegiũ licitũ. ff. de fi
deius. l. mortuo. ff. de cõd. & demõ. municip. C. de sa. san.
ec. l. 1. ff. ad tre. l. oib9. ff. de le. 3. l. si hęres. §. uicis. ſm Ar. &
16 ibi intelligit. uidi dubitari, an † fideicommissarius, cui nomi
nationẽ pauperum testator commisit, teneatur nomina-
te de

re de loco domicilij teſtõris, qđ vř, cum.n. ad id teneatur
executor datus a iure.ſ.epſ. vt i l.ſi qs ad declinandã. er-
go deputatus a teſtatore quaſi loco epi ad id tenebit. fa-
cit ff.ſi qs te.li.ius.l.1.§.hæc actio. item ſm voluntatem p̃
ſumptã lex exequitur. in auth.de hęr.& fal.§.ſi qs aũt nõ
implens.C.de fideic.auth.hoc amplius.hanc ergo volun-
tatis conieƈturã, quã lex ſeqr, ſeq tenet & fideicõmiſſari*,
multũ facit ff.de cond.& demon.l.q̃ conditio.§.cũ ita, vbi
teſtator iubẽs aliquid fieri in foro, intellexiſſe vř de foro
domicilij.in contrariũ, licet is, cui a iure defert electio p̃-
lati propter negligentiã, teneatur eligere te eccleſia vacã
te, de ele.ne p defeƈtu.in ſi.cõpromiſſarius tñ, cui datur
ab hoie poteſtas eligendi, eligit vñcunque.de renun.poſt
translationẽ.in pri.de ele.in cauſis, niſi reſtriƈta ſit pote-
ſtas ad eccleſiã vacantẽ.de ele.cũ in iure.itẽ in fideicõmiſ
ſario diuerſa eſt diſpoſitio legis & hois, vt j.c.px.in ſi.ſic
& in pcuratore.š.e.li.de pcu.c.1.ita hic, ex quo ſimpľr
dedit poteſtatẽ nominãdi, nominet, vnde vult, ad hoc ff.
de alea.l.1.§.q aũt.facit ff.de offi.præſi.l.3.facit ff.ad l.
fal.l.Titia.pro iſta parte conſului poiſſime per l.cũ qdã.*
1.rñ.ff de leg.2.l.quę conditio.non ob.quia ibi nulli cõmiſ
ſa erat electio, vel noiatio fori, & ibi nulli licere.& l.id qđ
27 pauperib.Ioan.mo.traƈtat hic Ar. an † religioſi pauperes
ſint alijs pauperibus p̃ferẽdi.& dicit quod peis facit pau
pertas & religio.ff.de reli.& ſump.fu.l.ſunt perſonæ.in
auƈt.de conſang.& vteri.fr.§.hoc igitur.in ſi.colla.6.nã
alii licet pauperes habent tñ volũtatem propriam, & poſ-
ſent ppria eis data poſſidere.86 di.non ſatis.ad ſi.pro
hoſpitalibus præ.l.ſi qs.§.vbi.i ſi.& 82.di.c.1.& præ.c.6
ſatis.ver.idẽ, conſideranda fuit hæc qõ Guil.de Petrala-
ta prouincialis, q pro religioſis inducebat decr.nimis.2.
j.de exc.præla.in prin.ibi, in altiſſima paupertate.facie
ad materiã, quod ſcripſi de regul.ſancti.in gl.vlt.in pe.col.
dici põt in arbitrio epi hæc pende e.facit, quod poſt Hoſ.
dixi ſup.e.iudicãte, ſuper gl.2.in gl.executoribus.ibi pe-
tebant quod poterant, & ſi non reliquiſſet executores, id
peteret epſ, vt in legibus alleg.gl.prox.in gl.hic decidit,
ibi.tribus vnciis, hoc diƈtum matris procederet, vbi ipſa
ſola excluſa filia ſuccederet alias filio inteſtato, & certũ
eſt, q forsit ipſa ẽt ex vtroque parente vna cum matre ab
inteſtato ſuccederet, i aut.de hær.ab inteſta.veni.§.conſe-
quens.col.9.C.ad tertu.aut.defunƈto, & ibi.pupillarem,
hoc verum, qñ fit impuberibus, vt p̃dixi, ſi vero ht puberi
bus, cõtinet duas vulgares, & idem ſi puberi propter inę
qualitatem vitandam.C.de impu.& aliis ſb.l.2.ff.de vul.
& pu.ſub.l.4.& l.Lucius.& vt ibi no.inæqualitas ætatis
duorum impuberũ non nocet, quominus ſint quatuor, vt
dicit gl.vt ſi vnus annorum 13.& alter anniculus, & ibi
circa prin.& plene per Hoſ.in ſum.huius tit.§.quis ſit ef-
feƈtus, in vlt.charta.& ibi precibus, aliqui dicunt nil ibi
ſpeciale in milite, vt j.dicã, ibi extinguit ſm cõem opinio
nem legiſtarum.tñ gl.antepe.inſt.de pu.ſub dubio forte
dicit contrariũ, tñ illud non approbat ibi, q non valeat
poſt pubertatẽ, vt in ſi.Gl.prius.n.valet direƈte p hoc ca-
pitulũ, & ibi, forte compẽdioſa.Ar.hic dicit aſſertiue, ſed
ver.præmiſſæ.dicit eas direƈtas pupillares, ſed intelligat
ſm emergentiam caſus, cũ.ſ.deceſſerunt j.pubertatẽ.&
in ſi.hoc verum ſi dicamus poſt pubertatem ſubſtitutio-
nẽ hanc fideicommiſſariam, a ẽ per aditionem hæredita-
tis & aduentum pubertatis excluſo ſubſtituto ſuccederet
mater in diõus ab inteſtato, iſtud ergo examinemus, quod
eſt forti* dubiũ in decr.& q̃ in hoc ſolo diſplicet, q relin
quit hoc indeciſum, poſſet tñ auƈtor rñdere per l.tutori.
C.de ne.ge.q ſatis eſt, q in aliquibus nobis ſuo labore cõ
ſulitur.q̃ritur ergo, an compendioſa reſpiciens omne tpſ
ante pubertatẽ, & poſt faƈta p verba ſaltẽ cõia, vt ſubſti-
tuo, ſuccedat, moriatur, vt hic, valẽs ante pubertatẽ iure
direƈto, poſt pubertatẽ valeat iure fideicõmiſſi. cõis opi-
28 nio legiſtarũ hẽt hoc p to indubitato, q † vna ſubſtitutio-
nis conceptio, q̃ a principio valuit vt direƈta, poſtea vale

re non poſſit vt fideicõmiſſaria, niſi in milite, vt ſ.dixi
gl.qui ſubſtituit filio, cuius mẽtio eſt in medio, per l.precib.
ſentur tamen, q ſi fuiſſet ibi geminatio aliqua, quæ poſſ.
duplicare ſubſtõnem, vt ſi dixit, ſi deceſſerit filius meus
ante pubertatẽ, vel poſt, tunc habent pro expedito, q duę
ſunt ſubſtões, & q verba cõia, quæ obliquari põt, habet
vim direƈtæ j.pubertatem, poſt pubertatem fideicõmiſſa-
riæ, vt no.in l.precib.pe.gl.ſed attentari poteſt per iſtas
19 dec.coniunctam cum dec.Rainutius.š.eo.q † compen-
dioſa ẽt non geminata faƈta impuberi valeat j.puberta-
tem iure direƈtæ pupillaris, vt hic, & poſt pubertatẽ iure
fideicommiſſi, vt in dec.Rainut.q ſic oſtẽdo, ſubſtitutio
iſta ſic fuit concepta, moriať filius filiæ, ſi abſque filiis de
ceſſerit, in dec.Rainut.ſic, ſuccedat Alterocha & ſoboles
direƈto impuberi, ſi abſque liberis morietur, ſed non poſ
ſet aſtrudi, quare verbũ moriať, plus habeat direƈtam, q̃
verbum ſuccedat, nam per verbũ ſuccedat, directe nõ per
perſonã mediã venit ad hæreditatem.ad hoc C.de teſt.
l.oĩum.eſt ergo direƈta, vt ſuperi* dixi, ergo et quo aqua
mus hæc verba, & hæc dec.oſtendit, q añ pubertatẽ intel
ligiť direƈta pupillaris.& decr.Raynucius.probat, q poſt
pubertatẽ intelligitur fideicõmiſſaria, habeo intentum,
adhuc plus dico, q fortius illa vř direƈta, q̃ iſta, nã hic di
cit tex.& ſi abſque obiret filius, ibi vero dř, eidẽ impuberi
ſuccederent, ſi abſque liberis &c.exprimendo igitur im-
puberi, vř facere pupillarẽ, ſed quia per illud impuberi ſo
lũ deſignabat ſtatũ filiæ, vt tunc.i.q tunc erat impubes, il
lud non impediat vim fideicõmiſſariæ poſt pubertatẽ, &
no.q procedit hæc concluſio, ẽt ſi teſtõr non adiecerit qũ
cunque, nam nec hic, nec ibi hẽs qũcunque, hoc dico p p
la.de Are.q tenuit, q compendioſa poſt pubertatem ha-
beat uim fideicõmiſſi, qñ teſtõr dixit, qũcunque deceſſe
rit talem ſubſtituo.dř.n.q illud qũcunque, eſt diſtribu-
tiuum.C.de qua.præ.l.cẽs.& quod ibi no.in 3.gl.ff.qui.
mo.uſufru.ami.l.ſicut.in pri.& facit quod no.C.de fidei.
l.ſi frater.& ſic ſingula tpa diſtinguit.unde ante puberta
tem ualet iure direƈto, poſt pubertatem iure fideicõmiſſi
ut in l.p̃cib.in dubio ergo ualeat iure direƈto, ut hic, & C.
de hæ.inſti.l.ſi.cũ deſinit illo iure ualere p uoluntatem
teſtõris, traſſumat uires ex cã fideicõmiſſi, & ſic ualeat
diuerſis tpibus diuerſo iure.ff.de fidei.li.l.in teſtõ ar.ff.de
hær.inſt.l.3.in ſi.& ſic erunt in una conceptione duæ ſub
ſ.ões.ar.ff.de arb.l.Celſus.š.de do.& conr.cũ dileƈti.&
dic.ſ pro tanto compendioſa, q2 ſub uerborũ cõpendio
diuerſa tpa & diuerſas ſubſtões includat, nec mirum,
nam, & aľs ex uoluntate teſtõtis uerbũ prolatũ ad tpſ te-
net propriam ſignificationem, poſt tpſ aſſumit iproprũ.
ff.de cond.& de.pater.§.conditionũ.ibi dixit teſtõr, ſi tu-
telam 18.an.geſſerit.j.14.ſumitur proprie, poſtea impro
prie.ſ procura.concor.š.de reg.q2 in ſingulis.nec mirũ,
q2 & alibi uerba ponũtur proprie & improprie.de hoc
š.e.Raynaldus.in gl.iſtud uerbum, ad idem ff.ſi cer.pe.l.
certi condiƈtio.poſt prin.ff.de uſuf.ſed & ſi qd.§.& ſi ue-
ſtimentorũ.& ff.de iureiu.ſed & ſi p̃tori.§.ſed ſi.reũ.& ſic
ſm eũ idem importet qũcũque, quod uerbũ diſtinƈtiuum, ſ
ſi deceſſerit in pupillari ætate, uel poſt, ut p̃dixi, & no.in
l.p̃cibus.ſecus autẽ puta, qñ teſtõr non cõi ſed direƈto uer
bo uſus fuiſſet, ut inf.dicã ſuper gl.ut ff.tu gl.pe.in l.p̃o-
bus.uř uelle, q ẽt per illa uerba ſit hæres, qñcunque deceſ
ſerit ſine liberis, fiat fideicommiſſaria in oẽ tpſ, ſed ut ſup.
dixi, iſta iura non ponunt qñcunque, q aũt concluſio ſu
perius faƈta per has duas decr.ẽt de iure ciuili procedat,
ẽt in uerbis direƈtis, q plus eſt, ſic pbatur, ſi ſpẽlitas, quã
ſ.dixit gl.in mi.per l.precib.tollatur.ſ.ut illa.i.nil ponat
in milite ſpẽ'e, haben intentum.q ſit ita, tripliciter pba-
tur.primo lex illa requirit.Quia id notabiliter dicit, & ite
rũ repetit, filiũ fuiſſe in patris militis ptãte, ergo loquitur
de milite teſtante iure communi, quo reqrit, q faciens di
reƈtã pupillarem habeat pupillum in ptãte, ut dixi i tex.
in princ.& non de milite teſtante iure militari, quo iure
ſubſti-

substituere posset filio etiam emancipato & extraneo, vt
probatur l.in fraudem.§.miles.& aliæ duæ ll.superius post
illam allegatæ in gl. quartu casus, vide ʒ.in suffragio.Secū-
do probat sic, oīs substitutio oportet, ꝙ validetur aut iu-
re cōi, aut priuilegio militari, ꝓbatur hoc ff.de vul.& pup.
centurio.C. de test.mili.l.in testamento. sed cum directa
facta compēdiose, in l.precibus.filio post pubertatē mor-
tuo trahatur ad fideicommissariam, ut in fi.ipsius legis, fa
teri oportet, ꝙ ex quo cessat directa, ergo cessat priuile-
giū militare, per quod facit directā post pubertatem, &
per quod in testamento ipsius per iura digestorum & co-
dicis cessat falcidia & trebellianica.ff.ad tre.l.1.§.pe.C.
de testa.mili.in testō.& C.ad l.fal.in testō.cū aūt fideicō-
missariam post pubertatē pagan⁹ facere possit, inst.de pu.
sub.§.fi.ergo ꝙ ibi directa trahit ad fideicōmissum est de
iure cōi, quo testabit ibi miles, & sic accidit, ꝙ iste q testa
batur, licet iure cōi, miles erat, ad sui pōpam expecierat
id mulier, qrens de casu, & sic patet, ꝙ directa verba ꝓla
ta per paganū, si tpe quo existit substitutionis cōditio iu-
re cōi ꝓhibēte, non pūt stare in sui natura, trahūtur ad si
deicōmissum.ff.ad tre.l.Sceuola.& l.ex facto.in pri.& l.q
filiū.in prin.ff.de iure codi.l.illud.§.tractati.de lega.1.im
perator.§.pe.ff.de lega.1.filiusfa.§.vt qs.de condi.& de.l.
Meuius.ad idem ff.loca.& condu.si vno.inst.q.mo.testa.
infir.§.posteriore. Tertio id probabiliter ostenditur ex si-
tuatione, locata est.n.lex illa sub titulo cōi, de impu. & a-
liis sub.sed si ex priuilegio militari procederet, quod ibi
dicit finis, locari debuisset sub titulo de testa.mili.& est
modus arguendi, q no.de ele.cum monasteriū.in gl.2.&
de confir.vti.vel inuti.bonæ.in vltima gl.est sciendum, ꝙ
recolendæ memoriæ nostri tpis doctor excellens domi-
nus Bertolucius de Pretis disputans hanc q̄stionē fateba-
tur hanc opi.q̄ dicebat vltramontanorum, esse eq̄ .s.ꝙ cō-
pēdiosa facta ipuberi ēt per verba directa illo post puber
tatē decedēte sit fideicommissaria.tenebat tñ cōtrariam,
sed ad hanc partē inducebat expressam testōris volūtatē,
nam dicendo, qñcunq. decesserit, talis sit hæres, patet, ꝙ
ēt illo post pubertatē decedente voluit substitutū hæredi-
tatē hr̄e, stet ergo huic voluntati.ar.C.de test. hac consul
tissima.§ fi.C.de sac.san.eccl.l.1. ff. de leg.2.codicillis.§.
fi. in Auth.de nup.§.disponat.colla.4.& C.de leg.cū qō.
ibi in omnibus.n.uoluntatem defuncti dominari cense-
mus.inducebant ēt iura, quę probant, ꝙ † volūtati, de qua
constat, statur, ēt si non appareat ex verbis.ff.de cond.&
demon.l.in cōditionib⁹, in prin.& l.pr̄ Seuerinam.in pri.
& de le.1.l.pe.& de leg.2.fideicōmissa.§.itē si qs.& illud
generale, quo dr̄, sensum non uerba spectari.ff.de adi.le.
l.3.§.conditio.de iure pa.l.adigere.§.q̄uis.C.de li.præ.l.3.
cōia de le.l.2.in fi.nam primo attendimus voluntatem.se
cundo quod est verisimile.tertio verba, vt not. in regula
inspicimus in obscuris.ff.de reg.iur. Item cū iudicemus
ex p̄sumpta volūtate non exp̄ssa fortius ex hac exp̄ssa vel
quasi, ad hoc C.de fidei.q̄uis.& l.cū acutissimi.de instit.
& sub.l.generaliter.itē cū dubia directa si pōt recipiat in
terpretationem directæ, vt dixi in textu super verbo dire
cta, fortius ergo fideicommissariæ, q̄ est humanior, est ar.
C.cō.de lega.& fideicom.l.omne verbū, ibi, quasi huma
nior aggregetur &c.inducebat secundo benignam inter-
pretationem, q̄ sumebat ex tribus, vt.s.res magis valeat,
q̄ pereat.ff.de re.dub.l.q no.de regu.iur. quoties idē ser-
mo.vt filio post pubertatē decedente verba aliqd operen
tur.ff.de le.1.si quando.ff.ad munic.l.1.in fi.itē q † fauo-
rabili⁹ est uoluntatē expressā uel tacitam seq̄ q̄ aliam vo
luntatem adimi.ff.de li.& posthu.cū qdam, adducebat ēt
q̄dam iura superius alle.& l.qm̄ indignū.C.de test.vbi nō
refert, an fiat institutio per verba directa, vel obliqua.s.
substitutio est cōditionalis institutio, vt dixi in tex.super
verbo instituendo, ergo &c.inducit ēt ff.de leg.3.cum qs
decedēs.§.Seyam. Ad partem contrariam, q̄ tenebat prin
cipaliter inducebat l.verbis ciuilibus.ff.de vul.& pup.&
l.in pupillari.& l.centurio.e.ti.& inst.de pu.sub.§.extra-
neo.idē qa dicendo talis sit hæres, patet ꝙ voluit facere
directam, & a verbis non recedetur, nisi aperte pateat cō-
traria voluntas.ff.de leg.3.l.non aliter.& l.ille aut ille.§.
cū in verbis.ff.de cond.& demon.Publius.§.1.inducit ēt,
ꝙ non potuit l.prohibente, quod voluit.s.fideicommissa-
riam facere per verba directa.C.de codici.l.2.C.de ne-
cess.ser.hære.inst.l.qdam.§.sed cū veteres.& sic locū hēt,
quod potuit noluit &c.ʒ de of.del.cū super.C.si quis alte
ri vel sibi.l.multū.& qđ si non valet vt agit, nec valet vt va
lere pōt.ff.de re.du.l.i ambiguo.inducit etiam, ꝙ si cōstat
aliquē velle testari.& legata relinquat in vni⁹ solenni te-
stō, licet possit valere vt codicillus, nō debent legata, & tñ
ipsius volūtas erat, vt deberentur.ff.de co.l.1.& l.illud.§.
1.Itē ꝙ directa nō trahit ad fideico.inducit cle.de sta.mo.
l.si iure.ff.de le.1.si seruus legatus.§.si seruus alienus.ff.
de fideicō.lib.l.gñaliter.in fi.s.n.ibi spāle fauore liberta
tis, ergo ius cōe cōtrariū inducit, etiam a cōtrario.ff.de
uul.sub.l.cohæredi.§.cū filiæ.ibi, nec aliud seruandū &c.
& C.de fideicō.si frater.2.rñ.hāc partem tenet ēt hic Ar.
quo ad casum capi͂ pricipaliter, qa lr̄a dicit eas directas
pupillares, & si euanescunt adita hr̄ditate & aducniente
pubertate.ff.ad treb.Sceuola.alle.ēt p̄dictas l.verbis.& l.
22 in pupillari.item qa † substituens impuberi, substituere vr̄
solum in casum, quo non pōt testari. C.de impu.& aliis
sub.humanitatis.inst.de pu.sub.§.liberis.sed post puberta
tē id pōt, ergo & c.inducit ēt, ꝙ testator pupillariter sub-
stituēdo ubi substitutio pōt effectū hr̄e, remouisse ur̄ alias
substitutiones.ff.de vul.ꝙ pu.sub.l.ex facto.§.idem q̄ro.
inducebat, ꝙ si priuilegiū erat militis, per l.pcibus.ergo
&c.huic rñsum est, aliis rōnibus Ar.respondeat, ꝙ proce
dunt in expressa pupillari, sed hæc lr̄a licet hic dicat, filijs
decedētibus ī.pubertatē hāc intelligi directā pupillarē,
nō tñ dicit eā expressam pupillarē, de qua non dubitatur,
ꝙ facta in testō non trahitur ad fideicōmissum.& idē ip-
se Ar.assertiue tenet hanc fuisse cōpendiosam, vt dix.sup
hac glo. legibus aūt quibus principaliter mouebatur D.
Bert.s.l.uerbis ciuilibus.& l.in pupillari.& l.centurio.
quas uide ʒ.in suffragio, respondetur ad primas duas, ꝙ
loquuntur de sola pupillari substitutione expressa & ea
mente, ꝙ pubertatis tpa non cōprehenderet.unde si ēt
maius tps exprimerent p errorē, non egrederetur puber
tatē, vt no.in l.in pupillari.s.in lecturā Ioa.sed nos loqui-
mur de cōpendiosa, quæ licet facta p uerba directa, ꝓpter
uoluntatē testatoris uolentis ēt post pubertatē substitue
re, cū id iure impediente directe non possit esse, trahitur
ad fideicōmissum, ut ī.c.Ray.& in l.precibus, uel quod
23 dicit l.uerbis, ꝙ † frustra fit substitutio, intelligit frustra
quo ad id, ut ualeat iure directo, & est similis expositio
ff.ad treb.ex facto.e.respon.per urr.non posse.& ff.de le.1.
filius §.ut qs.& est si.frustra.ff.de pu.iud.l.pe.§.ad crimē.
ubi licet dicatur, ꝙ frustra interuenerit procurator, tñ q̄-
doque interuenit.C.ad l.Iul.de adult.q̄uis indubitati.C.
de accu.res.& de hoc ʒ.de accu.ueniens.ad l.centurio.
respondetur, ꝙ hoc argumentum non sumitur, si directo
substitutus post pubertatē capit oīa bona substituētis ex
priuilegio militari, ergo substitutus a pagano nil capit,
sed bene pt̄ sic argui a contrario, ergo substitutus a paga-
no oīa & directe non capit, non impedit ergo argumen-
tum illius l.a contrario, qm̄ capit per fideicommissum, in
§.extraneo, substutio directa fiebat puberi, uel non con-
stituto in potestate.unde a prin.non ualuit, ad l.1.de co-
dic.& l.illud.rñdetur, mille decedit intestatus.is cui ui-
deretur, ꝙ rōnes D.Ber.fortiter urgerent ad illā partē,
fateatur saltē, ꝙ facta per uerbum cōe substituo, uel simi
le ēt sine dictione qñcunque, trabatur post pubertatē ad
fideicō.ꝙ rōnes suæ nō imped.ūt, & ꝓcedat, quod dice-
bāt qnidā, ꝙ substitutio, q̄ directo est directa post puber-
tatē non sit fideicōmissaria, sed si est directa non directo
s.per interpretationem secus.sup.eo. Rayn.C.de instit.&
sub.

gl. nunquid, ib. mandat aliquū. & e. conſtitutū. in fi. & ibi,
c. pen. facit ff. de leg. 1. ſi cui ſerui. vbi legatis ſeruis cū pe-
culio, debentur & hi, qui non habent peculium, & ibi, ſi
quidē eſſet. ſic q̄ſque ponuntur clauſulę ad exequendum
gratiam non ad augendum, vt in cle. de præb. c. 1. in fi. &
in fi. vide quod no. de vi. & ho. cle. qm̄. in fi. 1. glo. & quod
ibi dixi. ¶ In gl. ſō. intellige huius tertij caſus, primos. n.
duos non reſpicit. ¶ In gl. vlt. ibi, ad rem, vnde per illam
videor acceptaſſe, vt in Cle. eo. tit. cum ei quam, §. pe.

¶ Ne ſede va. aliquid inno. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Ius capituli præſeruat vnus ſolus non excommunicatus.*
2 *Epiſcopus & capitulum ſunt vnum corpus*
3 *Communio in proprijs maior eſt, quam in deuolutis.*
4 *Epiſcopus præſens capitulo parere volenti non poteſt contradicere.*
5 *Matrem, vbi dicitur, confeſtim debere tutores petere, intelligitur, quam cito prętoris copiam habuerit huic rei ſedentis.*
6 *Electio ſi ſpectat ad epiſcopum & capitulum ſimul, ſuſpenſo epiſcopo ſolum capitulum eliget.*

CAP. PRIMVM.

Si ad epiſcopum.

Sunt tres partes. ſecū
da ibi, cū vero, tertia
ibi, vbi vero. prima,
cū collatio eſt cōis, ſoluit dubium, quod fortificat ibi, &
ſi ſecundo conuertit ibi, idem. ſecunda principalis, cum
collatio eſt ſolius epi, ſoluit dubia, & a ſolutione excipit
ibi, niſi tertia princi. ſoluit duo dubia, ſecundū ibi nec ēt.
& vtriuſq. rōnē ſubdit ibi, quia prębendarū. non eſt ſpāle
in p̄bendis, quia ratione in alijs beneficiis large ſumēdo,
cū eadē ſit rō. & facit litera beneficiorū, quæ ſtatim ſequi
tur. [Item poterit] ſ. conferre vacantes, quæ cōiter ad eū
1 & cap̄ſm pertinent. [Omnes] ergo † vnus ēt ſolus non ex-
cōicatus præſeruat ius capituli, & in eū ſolū tecideret, dn
hoc ſatis ſup de poſtu. gratum. cum illo ergo eps̄ haberet
collationem facere. [Cū vero] aduerſatur, quia ſ. de cōi.
hic de ſingulari. [Suſpenſo] a collatione beneficiorum, vt
ſup. vel ab offō, de quo vide no. ſup. de conſuet. cum dile-
ctus. [Non poteſt] ergo ſi ſit in mora pōt poſt lapſum ſpa
concilii Latera. & eſt hoc ius nouum, & caſus nouus, quo
minor ſupplet negligentiā maioris, cuius cōtrariū dixe-
rat Inn. in dec. quia diuerſitatē. dicēs, q cū hęc pena epō
vel p̄lato non eſſet a iure impoſita, ergo non deuolueba-
2 tur ſ. de ſup. ne. p̄. Romana. dixit hic Io. mo. q qa † eps̄ &
cap̄ſm ſunt vnū corpus, cuius eps̄ caput & canonici mē-
bra, de his quæ ſi. a p̄. nouit. de ver. ſi. cū cleri. vnde ſpūale
coniugiū eſt inter eos. de teſt. requiſiſti, ideo citius pp ſo-
cietatē huius collegii deuolui pōt de vno ad aliū. ar. 65.
di. c. vlt. & C. qn̄ nō pe. par. l. vna. dicit Arc. lrā procedere
in bn̄ficiis, q̄ pertinēt ad epm̄ ſuo iure, nā ſi iure deuoluto
nō ad cap̄ſm ſed ad ſupiorē, ad ſupiorē. n. deuoluet ptās,
3 de elect. ne pro defectu. rō, quia † maior eſt cōio in pro-
priis, q̄ in deuolutis, de teſt. requiſiſti. §. ſecus. ut ſcripſi in
dec. cum in cunctis. de ele. ſuper vlt. gloſ. poſt Inn. & vide
oīno, quod dixi ſ. e. l. de ele q̄q̄. ſuper gl. pe. [intromitte-
re] ergo nec condemnare poterit, quod ſatis credo in ſe-
cundo caſu. ſ. ſuſpēſionis, in primo vero caſu ſ. mortis, pu
to, q capitulū illa cuſtodiēda poterit cōmendare, vt ſcri-
pſi poſt Vin. e. ti. c. 1. in fi. [Conſuetudine] præſcripta ſpa
cio 30. an ſm̄ Arc. al. de cauſa poſſ. cum eccleſia. [Vel ſta-
tuta] non dicit vel expreſſo mandato. & ideo quando ex
forma mandati requirendum eſſet conſilium, ſi non pōt
haberi, referatur mandāri. & hoc tenetur, licet dubie ſcri
pſerim, de conſti. c. pe. in fi. quod oīno videas ſuper ver.
cū conſilio. & faciat huc pro Bar. Brix. qui in q. veneria.
Pe. tenuit q ſi Papa mandauit epō, & cap̄ſo, q inueſtirēt,
P. de præbenda, ſi capitulū inueſtiuit abſente epō, non va
4 leat, iſ fatetur, q † eps̄ præſens capitulo parere volenti,
non poſſet contradicere, hoc intelligas ſine iuſta cā. pri-
mū dictū procedit in inueſtitura, quę dr̄ collatio, ſecus in
illa, quę eſt poſſeſſionis traditio tam, puto, & vide qđ ſcri
pſi de reſcr. cam te, ſuper ver. deberes. & ſuper glo. Arc. &
qđ dixi ſ. ri. prox. ſi capſo. ſuper verſi. reciperet. [Bñficio-
rum] puto pp identitatē rōnis, q large ſumatur, de hoc j.
de rerū. beneficiū. [Cū conſilio] Arc. de his p̄poſitionib.
cum & de, ponit hic, & vide quod plene dicam j. de re-
gul. iu. nullus ex conſilio. poſt qōnes. [Differēda] ſiat ergo
non expectato epō, nec requiſito capitulo, quod in tali cō
ſilio non ſuccedit, vt hic patet, cum id conſulere epō non
cōpetat de iure cōi, ſi. ſup. de elect. ſcrip. & vide quod ibi
ſcripſi ſuper gl. hoc ideo. [Remotis] prætermittitur ergo
propter loci diſtātiā, quod alias fieri deberet. ff. de annu.
le. l. Meuia. §. vxor. vide ſup. de reſt. in inte. c. cū ex literis.
in gl. pe. (In breui haberi.) putat Arc. q talis eps̄ nō ſit re
quirendus, niſi apud eccleſiam ſuam, vbi reſidere tene-
tur, alleg. de eo qui mit. in poſ. c. ſi. nec putat, q hoc con-
ſilium alteri committere poſſit, cum induſtria cuiuſq. epi
præſidentis videatur electa. item non dat tali epiſcopo in
collatione prędicta, niſi quod haber conſuetudo, ad hoc
ſup. de capel. mo. dilectus. & hoc placuit Vin. ſup. de ele.
Cumana. (Periculū imminere) in collatione igitur eccle-
ſiæ, quæ ſit in titulum, loquitur hæc litera, non in illa, quę
ſit in proprietatem, & ſic non contingit qōnem Ioan. de
De. quæ eſt 14. q. 1. quam etiam diſputauit Egid. de Fo-
ſca. qua quærebant de clerico, qui in proprio fundo ædi
ficauit eccleſiam, quem eps̄ excōicauit in ſcriptis, ſi eccle
ſiam illam in aliquos religioſos ſine ſuo conſenſu tranſ-
ferret, quam eo mortuo & ſe. va. clericus ipſe cuidam re-
ligioſo loco conceſſit, an eſſet excōicatus, & an teneret
donatio. de ſecundo dic vt ſup. de iur. patr. illud. & vide
quod ibi no. in gl. & quod ſuper ea dixi. Io. dixit illū excōi
catum, cum ſn̄ia fuerit iuſta, & a ſuo iudice lata, & ab ea
non fuerit appellatum, & licet lata ſub cōditione tenuit,
de ap. præterea. nec ob. q pro futura culpa. j. de ſen. ex. ex
Romana. §. caueat. quia potuit iuſta cauſa ſubeſſe, vt ibi,
puta quia id tractabat, vel ſe ad id parabat, item cōtra id
lata tenet, vt ibi dic. ſ in prin. alle. ipſe 3. qō. 4. nullus. ibi,
non differt, an eps̄ ſcripto, an ſtatuto aliquem excōicet.
Deus. n. ligat. 11. q. 3. nemo. Egidius contradicens, q cū
ſn̄ia ſub conditione fuerit lata, & viuente epiſcopo cōdi-
tio nō euenerit, non durauit vltra tp̄s proferentis, niſi ſuc
ceſſor illā confirmauerit, per l. vlt. ff. de pę. vide circa hoc
qđ ſcripſi de of. le. c. ſi. ſuper 1. gl. & quod no. ſup. de ſent.
ex. a nobis. 1. in fine. 2. gloſ. ad cap. nullus. rn̄de, vt ibi not.
vel licet æque ſit excōicatus, quem ligat ſn̄ia, ſicut quem
ligat ſtatutum, non tn̄ per id ſequitur quo ad ligandū in
poſterum eandem eſſe vim & perpetuitatem vtriuſque, vt
ēt no. j. de ſen. ex. romana. §. caueāt. in 1. gl. ¶ Prima gl. di
cit, quid declaret. ¶ Secūda ſoluit dubiū. ¶ Quarta expri
mit opi. ¶ Gl. hæc dicit, rn̄det per q. ¶ Gl. ergo. no. a con-
trario, quærit, arguit pro, & cōtra, & ſol. iterum quærit &
ſol. ¶ Gl. quod ſi. quærit, arguit pro, ſoluit cōtrariū. ¶ Vlt.
5 gl. al. ſi ¶, obiicit & ſoluit. ¶ In gl. ſi ergo. quod † dr̄, matrē
confeſtim debere tutores petere, intelligitur. i. q̄cito præ-
toria copiam habuerit huic rei ſedentis, & ibi, §. ſi quis
ſerui operas. vide de teſt. relatum. 2. ſuper gl. antepen. &
ibi, l. pe. vide de verb. ſig. c. pe. ſuper 1. gl. & ibi, l. 1. vide de
off. deleg. de cauſis. ſuper vlt. gl. & ibi. §. vlt. ponit caſum
in citato, qui procurauit per magiſtratū detineri. ¶ In
vlt. gl. ibi, l. 2. §. 1. ponit caſum in pluribus hæredibus pro
miſſoris, & ibi, parui. ſi compromiſſum ſit in liberum &
ſeruū, & liber ſolus ſn̄iam dixit, non valet. ¶ In gloſ. hæc
dicit. ibi. pp Vin. hæc eſt vera litera, ipſe. n. Vin. in decre.
a. e. tit. dicebat, q ſiue ad ſolū epm̄. ſiue ad eū cōiter cū ca
p̄ſo ſpectaret collatio vacāte ſede, nō cōferebat capitulū,
litera q̄ hēt Innocentiū eſt corrupta, ipſe. n. Inn. in dec. q̄a
6 diuerſitatē, non diſtinguēdo dicebat, q † ſi ad epm̄ & ca
pitulū ſimpl ſpectat electio, ſuſpenſo epō ſolum capitulū
eliget, ſūt. n. vnū corpus cap̄ſm & eps̄ quo ad illa, quę eis
cōiter

eõ.iter imminent facienda, illud autem dictum Host. determinabat. sequitur in gl. In gl. hoc dixit. in fi. Io. mo. & Arc. all. ff. de adm.tu.l.ita aūt.al's incipit, quidam decidens.§.Pomp. & l.Titium.in prin.& §.1.In gl.istud.in fin. ac si dicat, q ad partē, q̃ loquitur de epo defuncto, nō cōpetit exceptio. In gl. si ergo.ibi, & non ante. idē Arch. dicens, q Vin.& Ho. hoc tenent in decr.vlt.de elec. quæ all. ĵ.& ibi.non petit. si ergo non pōt petere, mora non imputatur.ff.de acq.hæ.l.nolle.vbi dr̄, q non vr̄ nolle hæreditatem adire, qui adire non pōt, dicit ēt Ac. q ille in mora est, si prius petiuit licentiā, & postea se retraxit ab instantia petendi.ff.de vsu.mora.quod vi aut clam.l. vim facit. §.randiu.& si ordinauit nuncios, qui irent pro relaxatione suspensionis, qui ab eo licentiati in domibus suis manent, dicetur in mora.ff.ex qui.ca.ma.l. miles. si vero iter arripuerat secus.ff.e.qui mittuntur.§.vl.ar.s̄.de ap. meminimus.sed quid si fuit in mora per mensem, postea absuit cā reipu. vel instituit pro licentia, & illam non habuit. iterum cessauit & fuit in mora, postea instituit, nunquid istæ purgationes & negligentiæ sibi proderunt. dicit Vinc. in dec.vl.de ele.in fi.& ponit Arc.hic, q sunt deducendæ excusationes, vt nō curtat tps semestre, vel subuenitur huic tanq̃ iustā cām hñti sicut absenti, subducerentur de tpe præscriptionis. C.de rest.mil.l.q tpe.C.qui. non ob. lon. tēp.præscr.& aut. q si quibusdam.& s̄.de præscr.cum nobis.& ibi, arbitrabitur.idem Ar.post Host.& ibi.§. vlt. casum. vide su.& conc.cle.de pœ.multorum.ver. illis pœnā. In gl.quid si.ibi, venerabili.innuit hic Arc.& Vin.de cōst. c.pe.illud procedere pp negatiuā præcedentem vt ibi, cū .s.dr̄, non facias hoc sine consilio. all.ēt ad id ff. de exer. l. 1.§.si plures, loquitur, cū exercitor dedit duos.adiecto, alter sine altero nihil agat, non dicit sine consilio. remi. ad no.ff.de inst.sed & si pupillus.§.conditio.& in fi.in gl. pone.In gl.simile.& in fi.& de pœ.di.1.§.hoc idem.ver. item a mortuo.vel vt ab eo, qui non est, petit confessio.

De rebus eccle.non alie. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Ecclesia habēs rectorē nouiter institutū cōparatur ecclesię vacāti.*
2 *Necessitas facit illicitum licitum.*
3 *Prætor in causa damni infecti interponit decretum.*
4 *Prælatus nomine capituli cum aliquibus potest facere contractū, quem postea singulares ratificare poterunt.*
5 *Sententia & decretum quomodo differant.*
6 *Causa cognitio & decretum debet interuenire in alienatione rerum pupilli, etiam si sint mobiles.*
7 *Ecclesia comparatur pupillo.*
8 *Statu. sup ecclesiasticis rebus non ligāt ecclesiā, nisi acceptauerit.*
9 *Possessio aliqua ecclesiæ, si pietatis causa concedatur alicui ad vitam, non est locus solennitati.*
10 *Prælatus beneficia sibi retinere non potest.*

CAP. PRIMVM.

Dudum. Diuisio super fi.1.gl.[Ordinationem] idem verbum.sup.de præb. nisi essent. [Archidiaconatus] fuit ergo confessio realis.Pe.de.vide.quod no.de insti.cū venissent.in gl. sed quare.(Prædicta] ad quem decimæ pertineant, vt in fin. (cum vacaret] no.Ho.de resti.spo.olim.1.vt ibi scripsi.in
1 gl. si de iuribus.in fi.† æquiparari ecclesię vacanti ecclesiā rectorem habentē nouiter institutū, qui consentit timens impediri in adipiscēda possessione, de instit. cū venissent. (Deputari)& sine quo alienatio facta non valet.C. si ob. pu.pensita.l.si. Inn.(Exigitur)per hoc dixit Arc. reprobati opi.Gof.& Inn.de qua satis scripsi sup.c. nulli. super t.
2 gl.(Necessitas] † quia non licitū necessitas facit licitum. sup.de cōsue.quāto.s̄.de re.iu.quod non est. Pe.de.(Debet)ipsa ordinatio, vel concessio(Vel vtilitas]euidenter apparere dēt causa necessaria vel vtilis, quare talia fiāt, de hoc sup. de præb.exposuisti. & licet Papa, qui sine cā nō deberet dispensare, de re in.in canfis. & de hoc de pb. de multa.qñque voluntarie & sine cā dispenset, qui vt dñs, qđ placet, facere pōt, de quo sup.de consef. pb. pposuit. super gl.ita contradicit Host. hoc per inferiores ad consequentiam non trahendū.Inst.de iu.na.§.sed qđ prin.[Cōsilio.]Io mo.de effectu huius cl'æ remittit.ĵ.de hær.super eo.[Adiudicare]ergo id fuerat petitum, vt dixi in 3.gl.& no.Io.mo.mihi rem meā adiudicari, de hoc dixi sup.ti.2. quia cunctis.in fi. Quærit Host.quare Papa non condemnauit in fructibus, vel decimis perceptis, dicit, q forsan quia bonę fidei possessor fuerat. ff.de vsu.qui scit.§.in alieno.de quo remittit ad no.sup.de rest.spo.grauis.declarat Io.mo. q forsan pp probabilem cām defendendi, all.etiā C.de rei vē. si fundū.& l.certū. ff.de leg.1.qui solidū.§.ēt. sed si ageretur iudicio vl'i, sicut in petitione beneficij, vt no.de li.ob.c.2.dicit, q tunc fructus veniunt in iudicio si eut augentes hēditatē. ff.de pet.hær.sed & si lege.§.item si rē.& l.seq.& ĵ.de iu.pa.dilectus.in fi. ¶ Prima gl.summat. ¶ Gl.iusta. q̃rit & soluit, solōni objicit & rñ. ¶ Gl.f m qđ. remittit & consulit. secundo q̃rit, ponit duas opin. & soluit tertio, iterū q̃rit, ponit so. Ber.& contrariā Host. demū ponit distinctionem post Host.& Inn. ¶ Vlt.gl.alleg.duas concor.signat vnū contrariū & remittit. ¶ In gl.si igitur. ibi.§.hoc nihilominus.œconomus, quem epi tractatus elegerit, defendit causam ecclesiæ.& si.ibi, §.non passim.& §.seq.isti.§.dñt quod sup.dicit gl.& plenius. ¶ In glo.f m quid, ibi, per fundū. vide de sen.ex.officii.sup 1.gl.& ibi,
3 §.Iulianus.& §.si forte.† prætor in cā damni infecti interponit decretū.& ibi.§.nō passim. vide sup.gl. px. ¶ In gl. a. in fin.& f m hoc sunt tres partes.in prima actoris decisa petitio.in scđa rei defensio, ibi dictus. in tertia ibi, qa Papæ diffinitio tribus rōnib. fulcita. scđa ibi. quia ēt. tertia ibi, præsertim. ¶ In gl.quæ agebat.in fi.idē f m Ho.in qualibet dignitate, vel personatu, qui remit.ad sum.ne se.va. §.de qua sede. & vide quod no.de exce. prę la.c.2.in 1.gl. ¶ In gl.si igitur, ecclesia. q̃ fungitur iure minoris.sup.de in inte.resti.c.1.sicut ergo pupillo non habenti tutorem, vel non legitimū defensorē dēt bonus defensor, vel aduocatus dari per iudicem. ff.de re.eo.qui sub tu.l.magis puto.§.non passim.in fi.sic & ecclesiæ vacanti. & ibi distrahere poterit, vel f m Inn.faciet hoc ipse eps, qui ex cā pōt ipsam ecclesiā & res eius alteri donare, vel concedere, 12. q.2.si eps.& c.se.de do.pastoralis.& cōsultationib.de his q̃ fi.a præ.pastoralis.quod dic, vt cle.eo.ti.si vna. Host.addit, quia ipse est legitimus administrator ecclesię sibi subiectę.& pro illa defendere & agere pōt, remi.de succe s.ab intest.c.si.& dicit Inn. non mirandū, si ipse idē alienator auctoritatē præstat alienationi, cū alienationē facit noīe ecclesiæ, cuius est res, & tanquam eius defensor auctoritatē præstat alienationi vt eps.si.sup.de ele.cū inter.1.& 2. nec ob. q lęditur ecclesia, cuius res alienatur, quia illud fit pp maiorem & cōem vtilitatē, quæ præferenda est minori et priuatæ, all.In.7.q.1.mutationes.et c.seq. Hos.remit.sup.de post.bonæ.1.et vt dicit, talia spāliter pertinēt ad ipsum, 10.q.1.regēda.et c.seq.et ibi, capl'i sui. ecōtra si capl'i.n bona distincta debuerit alienare, erūt principales in alienādo, sed id faciēt de auctoritate epi, et est f m Ber similis distinctio.qñ in iudiciis, no.sup.de rescr.edoceri. in 1.gl.et ibi, archieps.an hoc sit necessariū, vide quod dixi de his q̃ fi.a pl.c.1.in fi.Inn.hic dicit, hoc f m quosdā. et pro hoc facit qđ ipse Inn.no.e.ti.vt super.in fi.et quod ibi scripsi.hic ponit Arc.sed Host. simpl'r hoc ponit remittens ad no.per se sup.e.lib.de sup.ne.p.Romana.q̃ vídeas in sum.de ol.or.§.quid pertinet. ver.permittat. ad idē in sum.hoc eo.ti.§.3.vers.res aūt.idē Io.mo.et in fi.ver.quid si cuilibet. ¶ In gl.f m qd.ibi vtile non necessarium, quod patet hic per singulare, non.n.dicit tractatus solennes et diligentes, sed ponit singula.et est sil'r, quod no.in clem. de ele.cām.§.verū.in glos.licet.ergo de tractatu, et ipsius

forma vide in Spe. de loca. §. sequitur. ver. & scias. & ibi,
singulares. vide quod no. ṡ. e. lib. de ele. sicut. in fi. s. glo. &
ibi posui multa iura probantia actus collegiatorum, nisi
4 fiant collegialiter, non valere, intelligo ergo ꝙ † prælatus
noīe capituli cum aliquibus feciet contractū, quē postea
singulares ratificare poterūt, & vide quod scripsi de po-
stul. bonæ. 2. super gl. iō dicit. & ibi, ex tunc, ipse al. ꝑ. dec.
cū nos. & ꝙ ibi no. & ī. de iure pa. cura. & ibi dixit Ber. &
Ioa. hic conc. lo. 12. q. t. videntes. in 1. gl. & facit qđ no.
10. q. 2. §. ꝙ fi. 15. q. 1. in sum. & 17. q. 3. nullus. & Fra. hic
dicit, ꝙ illa solennitas de facto non seruatur, & ibi, in ca-
nonibus. i. in volumine decretorū. vide quod dixi de resc.
c. 2. super gl. pe. & ibi, supradictā. & quia fm eū contraria
opinio est ecclesijs onerosa, & sic tollenda, de consue. c. 1.
decreto. cum tñ fateatur sine illo valere contractus, vt in
fi. huius glo. tum quia ille euc. id non requirit, nec lex iu-
bemus. C. de sacros. ec. tum pp dissuetudinem. & ibi, ait.
vide ꝙ dixi su. c. nulli. super 1. gl. & ibi snia. dicit Innoc. in
5 additione, ꝙ † licet sæpe sumetur vnionce decretū & snia,
proprie tñ snia fertur inter aliquos, quorum alter petit
ab altero, & hic cōdēnet, vel absoluit, de ver. si. in his. ff.
de re iu. in summa. C. de sen. & inter. decretū eūt dr, cum
non aperte, sed a iudice aliquid petitur, ꝙ ipse concedit
cognitione præmissa. C. de præ. mi. l. ob æs. ff. de succ. ed. l.
t. §. decret. ff. quod cuiusq. vni. l. item eorū. §. fi. & ibi, au-
ctoritatē suam. & pro tanto vt dñt præ. decr. qñq. auctori
tas dr. C. de præd. mi. l. 1. C. qñ dec. opus non est. l. t. & ibi,
ante contractū & in scriptis. C. de sen. ex breu. reci. l. 1. &
2. sup. e. li. de re iud. c. fi. & ibi curatores prælati & rectores
vniuersitatū, qui ēt auctorizent, qñ cōuentus, vel vniuer-
sites habent agere, vel se obligare. ff. de auct. præst. l. cla-
rum. ff. de confes. certum. §. pupillo. su. de proc. c. 1. & vlt.
de iud. cūm, hæc aūt interponitur sine scriptis, ar. ff. de
auct. tu. l. obligeri. §. fi. & hēt interponi in ipso negotio, vel
parū post. sic intelligitur Inst. de auc. tu. §. tutor. ff. eo. tit.
obligari. §. tutor. de acq. hær. si qs mihi bona. §. iussum. &
ibi simul iuncte. oportet aūt cēs reqri. ĩ. de re. iur. qđ oēs.
cū conc. & vt dicit Inn. consensus minus est, ꝙ̃ auctoritas,
& valet sine scriptis, nisi his casib. quib. ius exprimit, scri-
pturam necessariā, remittit de his ꝙ̃ fi. e præ. c. 1. & præsta-
tur in contractu & post, quo ad hoc non possit contradi-
cere, sed non quo ad validandū, quod non valebat, de el.
auditis. & c. quod sicut. & c. ecclesia, ꝙ vr in his, quib. cer
ta forma requiritur, sicut in electionib. & sniis. in elijs, ꝙ̃
pendent ex solo consensu, vr ꝙ conualescant ex illo, licet
a prin. non valuerint, & vide ꝙ no. ĩ. de reg. iu. non firma
tur, & quod dixi su. de consue. cum consuetudinis, in gl.
dicit Inn. iſtē consensus est ēt minorum, sed auctoritas so-
lū maiorum, & in fi. vt dicunt hic In. & Hos. certum est, ꝙ
6 † in alienatione rerū pupilli, ēt si sint mobiles, dūmō pre-
ciosæ, interuenire dēt causæ cognitio & decretum. C. de ꝑ.
mi. l. minorū. & l. si minores. & ff. de reb. eo. magis puto. §.
non passim. nec sufficiunt illa duo, nisi subsit vera & iu-
ste alienationis cā, alš cōtra possidentē detur rei vendica
tio, & contra tutorē personalis, vel negotiorum gestorū,
vt in pri. l. magis. §. si æs. & §. se. l. ꝗuis. C. de præ. min. & si
præses. vbi vero ꝑdicta oīa cōcurrunt, tenet alienatio me-
ro iure, sed subuenitur ei per restōnis beneficium, si sit læ
sus. C. de pred. mi. l. si quidem. Quibusdā vr idem in alie-
7 natione rei ecclesiasticæ † cū eccl'a cōparetur pupillo. ff.
ex qb. cau. ma. l. pupilli. plus placet Inn. & fatetur Host. vt
prædixi ꝙ dicit finis gl. licet. n. leges decretū interponi ꝑ-
cipiāt in reb. minorū, de reb. ecclesiarū id non dñt, sed vo
lūt interuenire consensū ordinariorū. 10. q. 2. hoc ius, nec
ēt canones de tali decreto ꝑcipiunt. nec putat ēi Inn. alia,
ꝙ̃ leges mandāt necessaria, vel de iuss o ordinatoris. qđ nil
sit nobili &c. & de subscriptione nil fieri in læsionē &c. vt
in auc. hoc ius. vel ꝙ ad similitudinē pupilli mittatur nū-
cius, q referat pretiū solutū in vtilitatē domus, vt in præ.
8 l. magis. §. ne tñ. nā legis statuta sup ecclesiasticis reb. nō

ligant eccl'am nisi acceptauerint. 96. d. bñ quidē. ad fin. in
decreti āt interpositione & alijs prædictis ecclesia non ac
ceptauit leges, nec vsum, vel alio mō, valet ergo cōtractꝰ,
licet non interuenerint ibi dicte, rō nō placet. Host. licet
fateatur dissuetudinē, de qua ī. itē scias, ꝙ Innoc. recitat
quosdā legistes tenere, cōtractū alienationis rei ecclesia-
sticæ fieri dēre in scriptis, & qđ substātiā recipit ex scriptu
ra. canonistæ hoc negāt, qa licet in scriptis redigi dēat &
subscribi, recipit tñ substātiā a consensu contrahentiū, nō
a scriptura, vnde p cōsensū prælati & clericorū tenet con
tractus ante descriptionē & subscriptionē, & qñq. scriptū
fuerit & subscriptū siue t pe cōsensus, siue post, valet con-
tractus, & aget ex illo, dicit ēt quosdā tenere sine scriptu-
ra & subscriptiōe valere cōtractū alienationis rerū eccl'æ.
In gl. no. qe ibi, tacitus, & sic excludit tractatū, vñ dicebat
9 hic Ho. & Io. mo. qđ † si pietatis cā aliqua possessio eccl'æ
concederet alicui ad vitā, vel ad aliud tps non est locus so
lennitati, vt 16. q. 1. possessiones. 2. q. 6. aliud. de vsur. c. 1.
dicit Hos. excipiendos esse casus, quos no. su. de his ꝙ̃ fi. a
præl. c. 1. & vt dicit Arc. in præ. c. possessiones. no. qđ tales
t pales cōcessiones facit eps sine cap'lo, ad qđ ipse signat
contrariū de. c. cps. 12. qō. 1. rñdet, qđ ibi loqtur, cū lædē-
bat, vel fraudebat eccl'm. itē contra, de his ꝙ̃ fi. a præla. ea
noscitur. rñdet, illud loq in concessione spūalium, & ibi
dēt esse magna examinatio. 42. d. quiescamus. quia in tan
ta re & c. 7. q. 1. c. vl. sed c. possessiones. loquitur de t pali
concessione facte cā pietatis, quod licet, vt ibi. adhuc sic
obijcit, cōcessio bñficii tēporalis, cum. s. ad vitā. Itē est ne
10 cessaria, quia † prælatus sibi bñficia retinere non pōt. su.
de inst. c. fi. itē fit cā pietatis. de præsc. postul. Si ergo hanc
facere non pōt, ergo nec primā. In gl. vlt. in fi. dicit Host.
& Io. mo. illud quo ad suā canonicā, vel quo ad decimas
in nulliꝰ parochie constitutas, de dec. qm. vel quo ad gña
le regimen, de quo. 10. q. 1. regenda, & quo ad diffinitio-
nem faciendā. 15. q. 1. præcipimus, dñt etiam, ꝙ ad vtrum-
que rectorē. l. & episcopum pertinet ad nomē ecclesiæ in-
tentare actiones & defensiones. de rectore agente pē, hic
defendente ēt vicario. sn. de fid. instr. G. perpetuus. de pre
scr. ex transmissa, quod episcopus admittat, patet sup. de
succ. ab intest. c. fi. Quærunt, quid si snia feratur cōtra pre
sbyterum agentem, vel defendentem, nunquid parat epi
scopo præiudicium, videtur quod sic. sup. de re iud. quā-
nis. ff. de re iud. l. sæpe.

S V M M A R I V M.

1 *Donum factum quod est paruum, vel magnum quando tenet.*
2 *Possessiones minus vtiles licite dantur in emphyteusim.*
3 *Prælato prohibito alienare, id non licet etiam in casib. permissis.*
4 *Temeritas damnatur etiam in casu necessitatis.*
5 *Dominiū rei ecclesiasticæ non trāsfertur si per metū fiat traditio.*
6 *Mobilia an dicantur, quæ debentur de publico, vel priuato.*
7 *Christus est caput ecclesiæ.*
8 *Emens a solo prælato si habuit bonam fidem præscribit.*
9 *Dominium an transferatur ex inutili contractu.*

C A P. II.

Hoc consultissimo. Diuisio in 1. gl. dicit Ioan. mo. quod hic, & ĩ. de immu.
ec. c. 1. prohibentur quidam modi alienationis, vel datio
nis in reb. immobilibus, de mobilibus vt dicit, certa i Fa
1 deri nō potest, quia sm quod † donum est paruū, vel ma-
gnum, tenet vel nō tenet, & si donator est paruus, vel ma-
gnus, vel donatarius benemeritus, vel non meritus. su. de
do. c. 1. & 3. q. 2. terrulas. 17. q. 1. possessiones. (Immobilia)
adde quod habes in cle. e. tit. monasterium. (Laicis) cleri
cus, quibus ēt contēplatione personæ fieret submissio, nō
includa, alš in isti æqparantur laycis. de iure pa. cum di
lectꝰ. (Spūali). i. expressa. C. de neg. gest. l. negotium alienū.
(Emphyteusim.) de natura huiꝰ cōtractus ad satuitatē in
Spe. de loc. §. nunc aliqua. Gui. & Ar. qui obiicit ad istam,
inquātū vr permittere emphyteusim, de ca. alienationes.
12. q. 2.

12.q.2.sed loquitur in casu non concesso, vel præter formam iuris, vel intelligitur de rebus preciosis, sed posses-
2 siones † minus vtiles licite dantur in emphyteusim et per
petuam.12.q.2.perpetua.& §.si quis.prohibetur autem a
iure emphyteusis, quia est alienatio.s.e.nulli. Arc. remit.
in Auc.de non alie.§.neque aliud.in si.colla.2.(Forma)de
hac dictũ est satis & c.prox.& contra gl.Io.12.q.2.in summa.& c.fine.tenet hic Arc.ꝙ etiam si forma seruetur, si nõ
est casus licitus, non tenet alienatio, per dec.vlt.e.& su.de
const.q̃ in ecclesiarum. vtrobiq. dr̃, ꝙ legitimus dẽt esse
consensus.& facit, quod no. Ber.de rest.in inte.c.1.in glos.
pen.vt ibi dicit Dam.qui in qõne 2.de his quæ fi. a præla.
tenet opi.Io.inducens dec.cum nos.e.tit.& dec.cum dilectus.de do.potissime innititur huic rõni, ꝙ alias non esset
dare, ꝙ ecclesia læsa restitueretur, vt dicit præd.dec.1.de
rest.in integ.si.n.non seruatur forma, contractus est nullus,& sic cessat restõ.ff.de min.in causæ. vbi ergo seruatur
forma, sed casus non est licitus, procedit restõ. ergo contractus tenuit.rõ ista parũ vrget, posset.n.esse licitus contractus alienationis,& in illa forma seruari,& tñ multum
ex eo damnificaretur ecclesia, & tunc locus esset restõni,
& sic ẽt ponebat Gof.e.tit.ad nostrã. & in sum. huius tit.
ver.alienatio Ho.aũt tenet opi. Io. aperte in summa, hoc
e.tit.§.3.ad si.vr̃ tñ tenere contrariũ in sum.de rest.in integ.in §.in quib.vet.in contractib.no.ẽt hic Arc.de eo, ꝙ
3 dixi ĩ.c.prox.super ver.exigitur.[Permissis) prælato † ꝓhibito alienare id non licet, etiam in casibus permissis, remit. Arcb.ad no.per Inn.de rest.Raynald.& ibi scripsi super ver.impedire.prope fi.gl.[Recognoscendo]s̃.de ele.
venerabilem.post priu.[Profitendo]vide s̃.e.lib.de sum.
tri.fidel.i.iusta pri.[Se tenere]dicit Arcb. post Gui. quod
si bene attendatur, est quædam alienatio, quasi confiteantur ad illos dñium pertinere directum.ff.si age.vec.l.1.§.
fi.sicut cũ me constituo rem alieno noie possidere, ad illũ
transit possessio,& abdicatur a me, quia is qui possidet
&c.de rest.spo.cum venisset.de præscrip. si diligenti.ff.de
acq.pos.l.quod meo.[Vulgariter]vide de iniu.c.vno. in
prin.(Aduocatos]sup.e.li.de ele.generali(statuendo) sæpe ante hanc constõnem prælati oppressi inuocabant nobiles potentiores opprimentib. ad defensionem suam, faciendo eos aduocatos vel defensores locorũ, pp hoc illi
sibi vendicabant quoddam ius dñij, vel aduocationis in
ecclesijs, vel locis sic defensis.& dicit Guil. & Fran. se vidisse multos prælatos faciles ad talia.& ꝙ qñque ad hũc
finem ipsi nobiles procurabant oppressiones illas, a quibus verisi. abstinebunt, videntes per prælatos hæc fieri
non posse, vt in glo.& vt dixit Fran. etiam si ecclesiæ consuli non posset, nisi per talẽ contractũ pp potentiam opprimentis, non tñ fieri poterit sine Papæ licentia, damnatur.n. † temeritas ẽt in casu necessitatis.su.de consue. quã
4 to.& apostolicæ sedis iugum licet graue ferẽdum est. 19.
d.in memoriam.petatur ergo Papæ licentia super tali contractu expedienti.q̃ super alio daretur.si.sup.de immu.eccl.aduersus.& ꝙ scripsi de ec.ædifi.c.vlt.(Alterus] vt fideiussorum, pignorũ.interuentus rei, obsidũ, vel similiũ.
[licentia]Papæ spãli.Et consensu capituli.(Adeo).i.tñ.
(Cãm.],i.tit.qui est cã præscriptionis.C.de rei ven.nullo.
ff.de pet.hæ.nec vllã.in pri. & qñ isto & aliis multis sumitur eã, scripsi de acc.cum dilecti.super gl.cã.requiritur
aũc in talib.præscriptionibus titulus, cum nedum præsumptio, sed ẽt ius cõe sit contra præscribentem, cũ ecclesiæ,
& ipsorũ res debeant esse liberę.10.q.1.nouerint, sup.e.c.
fi.C.de epi.& cle.l.1.& de cen.q̃q̃.de immu.ec.c.1.hoc verũ, nisi inquãtũ eccl'i permittit,& sic soluitur de iure par.
p̃terea.ad id.e.ti.qm̃.(Sciens)dicit Arc.præsumi ignorantiam, nisi probetur scia.j̃.de reg.iu.p̃sumitur.(Præsũptũ]
.i.submissionẽ factam non obtentis p̃dictis licentia & cõsensu.[Neglexerunt)vitiũ notat, no.ẽt Ar.ꝙ celare est aliqd facere, de hoc sup.de sim.nemo.& est sile.su.e.lib. d
st.gñale (Ecclesiasticos).i.hospitalarios S.Io.& his siles.

17.q.4.quisquis.Gar.& Io.mo.(Exegerint] factũ ponit,
& non ius,& sic non contradicet oppositioni. B. & Hug.
5 q̃ hẽt, ꝙ † si per metũ fiat traditio rei ecclesiasticæ, non
transfertur dñiũ,& hanc hic tenet Arc. cuius verba decidit pp id, ꝙ scripsi su.ꝙ met.ca.abbas.super.1.glos.& de
hoc.15.q.6.c.1.{Naña)vt si est contractus emphyteutic us
habeat ꝙ vult contractus nã,& non vltra, idem & in aliis
venditionib.& sil̃ib.s̃m Gui.(Eo ipso)licet ergo hic & s̃.
§.laici.necessaria sit monitio, non tñ spõa, concordantias
de hoc vide su.de rapt.excõicationi.super vlt.gl.[Extũ:]
ergo non ante, designat.n.huius termini tp̃s extremũ.ff.
de cõd.& de.l.4.& l.si is.§.si ita.& de cons.d.4.tunc valere, facit su.e.li.de ele.cõmissa.in pri.(Terrã]de spon.non
est nobis.de of.del.sanc.de post.c.1.(Procedatur) per illũ
p̃latũ, cuius spũali iurisdõni subest illa terra, ẽt si sit ille
offensus s̃m Gui.& Cle.Pisa, allegant no per Inn.de verb.
sig.ex parte.& j̃.e.li.de sen.ex.dilecto.dñt p̃dicti, ꝙ si illa
terra est subiecta prælato eccl'æ grauatæ, procedetur contra ipsũ laicũ, qui contra hanc constõnẽ fecerit per superiorẽ illius loci, declarat Gui.& Ar.i.diœcesis, in qua est
possessio vsurpata.ad id su.de fo.cõp.sane.& c.vl. C.vbi
de cri.agi opor.aut.qua in prouincia. Prima gl. diuidit &
summat.Quarta gl.no.a contrario, q̃rit & rem.Gl.quidã.
ponit vnã opi.q̃ reprobat.Gl.ad modicũ, tñ der per qñnẽ
in qua duas opi.ponit.Gl.C.de.all.vnã conc.& soluit contrariũ.In gl.2.ibi humanũ.ibi ponitur solennitas, quæ requiritur in promulgatione legis.In 4.gl.ibi, lex quæ, vide
su.e.li.de ele.is cui.super gl.puto.In 5.gl.ibi, iubemus.2.1.
6 rñ.ibi mancipia & p̃bendæ, quæ † debentur publico vel
priuato cõputantur inter mobilia.In gl.non sufficit.ibi, l.
2.§.2.alias 3.vide su.de iud.cal.litas.super 1.gl.In gl.ad modicum.ibi.l.1.in fi.vide in præ.c.de causis.super vl. gl. In
gl.C.de.ibi, quẽadmodũ.vide in c.si diligenti.j̃.all. super
gl.pe.& ibi, eleganter.non cadunt hæc & sequens in suffragiũ, quia allegantur gl.tñ hæc les vult, ꝙ si minor circũscriptus dolo serui illum vendicet, emptor illũ manumisit, aduersus manumissionẽ non datur restõ, sed agit, vt
resarciat dãnũ,& sic vt ibi dicit gl.& ex inutili contractu
transit dñium,& ibi, l.vna.l.vult, ꝙ per pactũ & traditionẽ sine scriptura certæ formæ dñium rei immobilis non
transeat in aduocatũ,& est spãle, vt ibi no.Io gl. 1.ibi, in
quatuor.Gar.diuidit in quinq. faciens quartam.ibi, laici.
Boa.diuidit in 7.faciens secundã ibi, non concedendo,
quintã ibi laici.7.ibi, qui vero.In gl.3.in si.conc.j̃. de relido.c.vno.in pri.Arc.In gl.3.in fi.in gl.2.& per hoc vr̃, ꝙ
ecclesia sua, vel nomen debitoris non cedat sine decreto,
de minore vide in Spe.de ces.ac.§.1.ver.nunquid minor.
In gl.4.ibi Gar.& Io.mo.In gl.no.in fin.& in Aur.de non
alie.§.vult.n.col.5.facit ꝙ no.in Spe.de re.spo.§.nunc dicamus.ante fi.In gl.f.in fi.dicit hic Gar.& post eũ Io.mo.
7 quod † eccl'a.i.congregatio fidelium, cuius Christus est
caput, hẽt dñium, sed pauperũ sunt quo ad sustentationẽ,
& clericorũ, quo ad administrationẽ,& sic dicit concordari contraria.In gl.pro eod.in fi.f.s̃m ordinẽ litæ submittere eccl'is, subiicere bona, supponere iura.In gl.nõ sufficit.ibi, seruitus.facit su.de acc.veniens.de iureiur.nimis.
& humani moris est, illũ uereri etc.16.q.2.c.1.et in fi.sup.
de imm.ec.aduersus.In gl.quidã.clericus Pisa.et in fi.idẽ
Gar.Io.mo.et Ar.In gl.casus, in fi.qui licet sint multi, reducuntur ad quatuor ibi notatos In gl.ad modicũ in fi.
idem Arc.uide quod no.in cle.e.ti.monasteriũ.in gl.fin.
In gl.C.de.ibi, spãle, et sic facit pro opi.Tan.q̃ ponit Bar.
8 in uene.59.q.tenuit, ꝙ † emẽs a solo p̃lato, si habuit bonã
fidẽ, p̃scribit, ut ibi dicit Hug.et idẽ Dam.hoc tit.q6.2.et
utrunq.dictum saluatur, super quo uide quod no.et dixi
de iur.pa.cura.et ibi de hoc.s.scdo dicto, quo ad primam
conc.ad duas leges, q̃ sequuntur, fit remissio de primo di
9 cto, ut paruit i suffragio, et mãm illã † an ex ĩutili cõtractu
trãsferat dñiũ, plene ponit Ia.de Bel.super l.si ipsa ff. qđ
me.cã.in solutio.cõtrariorũ.In glo.1.officii.ibi Gar.Ioan.

mo. & Ar. in fi. vide quod no. s.e. lib. de re iud. ca. 1. super ver. officij. In gl. hoc referas, in fi. idem Guil. & Arch.

De rerum permut. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Venditio efficax est ex partium consensu.*
2 *Permutatio beneficiorum non fit auctoritate beneficiatorum, sed totum ponitur in arbitrio superioris.*
3 *Beneficia plura possunt pro vno permutari.*
4 *Resignatio licet sit quò ad beneficium, non tamen quo ad præsidentem, nisi acceptet & transferat.*
5 *Inferiores episcopis licet ad eos spectet collatio, auctoritatẽ permutationibus præstare non possunt.*
6 *Beneficium pingue habens si permutat cum eo, qui habet tenue, an hoc ipso videatur fraus esse probata per eum, qui expectabat in pingui.*
7 *Venditio & emptio a permutatione originem sumpserunt.*

C A P. P R I M V M.

Licet in tua. Non diuiditur, ponit tria. primo thema de permutare volentibus vbi sunt exportantes, ꝙ diffinit ibi volumus, & ponit motiuum ibi, æquitatem, & eius rōnem ibi, quæ ar., & hic ponitur licet, pro q̃ ꝯis. sciẽdum est, casum istum fuisse olim hic disputatum per Arc. Carcasonem, qui contra hanc diffinitionem allegabat principaliter ꝙ aut permutata vacauit, & sic debetur prima expectanti, aut non vacauit, & sic collatio eius non tenuit, permutans ergo non pōt illi resistere, cum sine vacatione non poterit in illa ius habere. soluendo tenuit, præbendam expectanti non deberi, non bñ dixit, sed prophetauit hoc ius nouum, mouit eũ ęquitas, q̃ hic mouit statuẽtem inducens casus legũ. ff. de leg. 2. imperator. ff. so. ma. si cum dotem. §. fi. ff. de pe. hę. l. si rem. ad fi. in quibus pciũ, vel res succedens rei hæreditariæ, vel dotali loco illorum hr. (inducere poterat) vt li. pen. ecclesia. 1. & ibi conco. de hoc, maxime aũt hoc procedit cum instãti fit surrogatio, sicut in permutatione quasi non videatur vacasse cum sic instanti persona surrogatur personæ. de ver. sig. nã & ego. cum conc. Itẽ præbenda non vr̃ vacasse simplr̃, vel pure, cũ de na contractus sit, rem pro re dari. ff. e. l. 1. ꝙ esse non posset. si res. i. pbenda ex eo solo alteri deberetur, & in casu nr̃o eo fortius id procedit, quia p ecclesiarum vtilitates fiunt, non p præbendatos, sed per superiores tales permutationes. e. tit. q̃situm. nec aliss vacaturæ fuissent, vt hic in fi. Solutionem aũt concludebat per dec. cũ vniuersorum. e. tit. & de præb. inter cæt. probant. n. illæ decr. quod talis denunciatio non est pura, quia non valet collatio præbendæ permutationis cã resignatæ, si cõferatur alteri. q̃ permutare volenti, vt ibi, tu dic, ꝙ si illæ decr. hoc probassent, non fuisset necessaria cle. e. tit. super quo vide quod ibi no. in vl. gl. alicui, si sic innitamur verbis, vt vult Arch. non procedit dec. vbi vnus solus sit expectans, cum hic ponat pluraliter, & hoc ridiculosum, & per eundẽ modum recipe, ꝙ hic dicit 2. & 4. gl. expectent habentes, vel non hñtes canonicatus formam iuris. obijcit Io. mon. in rubr. ꝙ nulla forma de iure procedat permutatio beneficiorũ, cum. n. permutatio ex traditione rei efficax initium
1 capiat. & in hoc † differt a venditione [a] quæ efficax est ex
a partium consensu. ff. e. l. 1. & pro spũalibus nil debet promitti, vel tradi. 1. q. 2. quam pio. ergo nec beneficia permu
2 tari. soluit ꝙ † beneficiorum permutatio [b] non fit auctori
b tate bñficiatorũ, sed totum ponitur in arbitrio superioris, qui ex causis propositis ad permutationẽ pcedet, vel illã denegabit. s. e. q̃sitũ. & vide ꝙ ibi dixi in gl. bñ posset. alle. ẽt. 16. q. 7. nemini. de exc. pl. sicut vnire. sua vero quia non procedit pmutatio, cũ bñficium meũ tibi renuncio & tu tuũ nepoti meo, vel amico, nec tunc locus esset huic dec. Itẽ simoniacũ esset, de hoc de of. del. ex par. 2. in gl. a. secundo ex eadem lr̃a no. ꝙ si alr̃ non hẽt ius in beneficio puta simoniace adeptus, si permutat cum illo iustum titulũ hñte, non pōt illud salua consciã retinere, quia primum suum non erat, facit vt li. pen. eccl'a. 1. & ibi concordantiæ in gl. a. & de vsur. cũ tutorib. in vlt. gl. alias expediret bñficia per simoniã acquiri, si per illa posset ius impermutatum haberi, & talib. obuiandũ est. su. de diuor. quanto. in fi. nec obs. ff. de fur. qui vas. in fin. quia licet pecunia habita de re furtiua non sit furtiua, fur tñ ad restõnẽ tenetur. stilus Rom. curiæ hẽt cum cõfert Papa bñficia permutationis, vel alia cã renunciata, apponere cl'am in fi. ꝙ nõ intendit papa aliud conferre prouiso q̃ quod renunciãti cõpeteret. 3. no. per decr. si tibi absenti. su. e. lib. de pb. & per dec. vlt. in fi. sup. de conc. pb. ꝙ cũ bñficium expectãti debitũ suũ esse nõ dicatur, ẽt si vacet. ante ipsius collationem & acceptationẽ expectantes ambo vel alter permutare non possunt, per hanc lr̃am, facit ff. e. l. 1. in fi. ff. de cõ
3 dit. cã da. l. vl. Itẽ cessat ibi rõ dec. q̃sitũ, e. tit. (bñficia) ꝙ †
c possint plura bñficia [c] pro vno permutari, est ar. de exc. cũ venerabilis, vt ibi dixi super ver. ecclesiis. & no. ꝙ dicit beneficia, quia si alterũ esset beneficiũ, alterũ pstimonia, quæ non hr̃etur in titulũ, vel q̃ caderet in laicũ, non esset locus permutationi. facit sup. e. c. fi. & de pstimoniis illis vide quod scripsi de rescr. postulasti. in 3. glo. (volentes) pñt ergo clerici hoc petere, alias de volũtate ipsorum nõ posset constare ſm Arc. qui recitat hic, quod post Innoc. scripsi sup. e. q̃sitũ. super ver. simoniæ. unde per cle. e. ti. c. vno. exprimunt renunciantes, & renunciant permutationis cã, quod. n. mente gerunt, licet exprimere, per illã dec. ex quo licitũ est. facit finis huius c. (resignent) licet sit resignatio quo ad beneficiatũ non quo ad psidentẽ, nisi acceptet, & trãsferat. su. c. q̃sitũ. ad id de ren. admonet. & c. ꝙ in dubiis. ſm Io. mo. qui dicit, ꝙ non cẽsetur hic vacatio, sed continuatio ministerio superioris & præcedentis tituli, ar. ff. de consi. pe. & licet. ff. de diuor. diuortiũ. & de mil. rest. l. qđ dr̃. §. miles. ad fi. ibi, quasi cõiunctio munere &c. præmissa. s. quia sunt ibi spectantes primas uacaturas, in hac parte uide ꝙ no. su. e. li. de rescr. si pp. in glo. (morte) hmõi expectantium ad collationem tuam, ad quæ sola restringitur ſm Arc. ꝙ non placet, nec de facto seruatur. Prima gl. summat, no. & remittit. Scđa glo. ponit dictum, ad quod all. quatuor conc. & soluit unum contrarium. scđo ponit ſm, ad quod all. unã conc. & unũ contrariũ soluit. Tertia, quarta & sexta soluunt tria dubia. Gl. quid si, quærit de tribus, arguit negatiue, soluit contrariũ. In gl. a. ibi placuit, uide de torn. c. 1. su. ult. gl. In gl. quid si. ibi præcipim', uide de præb. de multa. in ul. gl. In gl. pe. ibi placuit. uide i. all. super gl. ante p. & ibi, si quis seruo. uide de big. nuper. super añpen. gl. In gl. a. ibi ciuitatẽ. idem Io. mo. & hoc ẽt posuit Arc. ꝙ postea cãcellauit forte propter opi. suã, de qua ditã super glo. qđ si. nec posset opponi, ꝙ ampliaret uerba text. & ibi, Rodulph. uide qđ ibi dixi super gl. a. & qđ dixi post Hos. de of. or. c. 1. in pri. & ibi, cathedralis, idẽ Io. mo. In gl. quid si. ibi hæc decr. & hoc tenet Arc. per rõnẽ, q̃ sequitur. & ibi dici. idem Io. mo. & sic seruat, & ibi illorũ oium. sic in sua disputatione terminauit hic dñs Pau. de Cosmis, alias Lazarini eo casu, qñ fauore personarũ & p ipsarũ expedienti s fit permutatio, si uero pro utilitate, uel necessitate eccl'arũ sufficit maior pars, faciant no. su. de cõst. cũ oẽs. æquitatẽ hẽt hæc distinctio. Quid dices. cũ in eccl'a collegiata p p diminutionẽ facultatũ debito mõ restrictus est numer', & canonici, ad quos spectabat collatio, iurauerunt non recipere aliquẽ in canonicũ, nec receptioni consentire, donec numerus reductus esset ad nouã ordinationem, nunquid de numero excessiuo procedit ibi pmutatio, & an illi sine pœna periurii poterunt cõsentire, eadẽ q. est, dignitas, uel personatus extincta sunt de ecclesia post primã uacationem, neutro

istorum

istorum casuũ puto permutationẽ fieri posse. & in primo casu non puto sine periurio posse canonicos consentire, vt æquitas huius dec. restringatur ad suum casum .s. quo ad expectantes, de quib. loquitur, q̃ sonat hic tex. in hac parte, & remissio, q̃ ibi dedi, & ibi eligere, vel cõferre, & hoc tenet Hos.ĩ.c. q̃stũ. in sum. huius ti. §. quid pót. ver. sed nũ qd. & ibi sequi. tenet † q̃ inferiores ab ẽpis licet ad eos spectet collatio, auctoritatẽ permutationib. præstare nõ pñt, & idem hic Arc. & de hoc dixi in cle. eo. ti. c. vno. in gl. pe. & ibi sui ẽpi, eũ. s. ambo simul cõuenerunt, vt dicit Io. mo. ita q̃ quasi pro vno hñr, per dec. stati allegatam, all. ẽt ff. de cond. & de. cui fundum. in fi. alias possent diuersæ intricationes & dubia euenire, nisi dicas totũ fieri instanti, exemplũ cum Bon. & Mut. cano. vellent permutare, renũciauit Mut. & facta est collatio Bon. per ẽpm Mut. & ante q̃ sibi conferatur Bon. mortuus est Mut. audiui qõnẽ fuisse de facto, prouisus per Mut. volebat vtrunq. tenere, ẽps Bon. volebat Bon. conferre, quasi ille consenserit permutationi si suo prælato placeret, Mut. ẽt conferre volebat Mut. vt vacantẽ per mortẽ, ex quo permutatio non processerat, hanc intricationẽ & similes, vt si decederet Bon. habens vtrunque, tollit vera opinio, vt instanti fiat vtriusque renunciatio permutationis cã, & demum illa acceptata fiat vtriq. collatio, q̃ ẽt facta alterius non teneret, per cle. e. tit. in prædictis tñ casibus si diceres interuallum in his esse posse vr̃ p̃p tacitã conditionẽ subintellectã. s. si permutatio habebit effectũ, q̃ impleta non fuit, q̃ Mut. in. ẽps conferat Mut. si non sit ibi expectans, quia tunc illi debebitur, & scd̃o casu Bon. episcopus conferat Bon. si non sit expectans Mut. qui renunciauit permutationis cã, recuperabit renunciatã materiã de tacitis conditionib. vide sup. de iureiu. quẽadmodũ. in gl. 2. nec per hoc est renunciatio condõnalis, vel saltẽ conditio est a iure approbata, ad prędicta bñ facit C. e. tit. cum precibus. & q̃d ibi no. & l. se. de pac. inter em. & ven. cum te fundum. facit ẽr ĩ. e. lib. de præb. si beneficia, per quã decr. ẽt vr̃, quod si permutatio non teneret sine vtriusq. culpa, redeãt ad beneficia, si ex alterius culpa locus dabitur expectanti in locum culpabilis, vel ordinario collatori, facit ĩ. e. lib. de renun. ca. 2. & idem vr̃, qñ sine culpa vnius alterius beneficium euincitr̃ non in limite permutationis, debuit. n. ille videre, cũ quo contraheret. C. de fur. in ciuile. pone exẽplum. erat beneficium alteri debitum, sed ignorabatur saluo casu decre. præ. si beneficia, vel fuit omissus cõsensus veri collatoris, qui alteri contulit, q̃ debuisset inquirere permutans, & dec. e. ti. loquitur in permutatione de iure facta vel fiẽda, vt hic in prin. & ibi cum illorũ. §. si vero. In gl. pone. in fin.

6 tractat hoc in additionib. Io. mo. an † si hñs pingue beneficium permutat cum eo, qui habet tenue, hoc ipso uideatur fraus esse probata per il. ĩi, qui expectabat in pingui, q̃ videatur ipsa re, per præ. dec. secundam, in fi. sed ibi nõ permutatur minus & maius, sed renuncians minori, contra quẽ erat præsumptio fraudis, de illa conuincitur hoc ipso, quod sibi postea confertur maius. nec ob. ff. de diuo. si filia. so. ma. l. filiæ. quia ibi totũ aufertur patri, si non fieret interpretatio fraudis, sed hic differtur uon aufertur. nec ob. ĩ. de præs. quia verisimile. quia illa præsumptio nõ est fictio, & iõ statur probationi contrariæ de consensu, de renun. super hoc. hic constat de consensu vtriusq. dicit ergo Io. permutationem tenere, all. ff. de contrah. emp.

7 si quis donationis. cũ. n. † venditio & emptio a permutatione originem sumpserint, e. tit. de contr. emp. l. 1. in prin. sicut ibi tenet venditio, teneat & permutatio, sed tu dicas hoc verum, vbi non sunt aliæ circunstantiæ fraudis, & bene facit C. de resc. uen. l. dol. & eo fortius ubi circũstãtiæ excludunt fraudẽ. ĩ. e. cũ vniuersorum. ibi, vtilitati utriusque &c. facit. 78. d. quorundam. & ĩ. e. quæsitum. in fi.

ADDITIONES.

a Differt a venditione permutatio in quibus differat a uenditione vide Bar. in l. 1. 2. C. de rer. permu. & gl. & Bar. in l. 1. ff. eo. vbi concludit quinq. esse differentias. Venit tamen permutatio appellatione uenditionis. Bar. in l. 1. ff. de contr. emp. Bar. & Bal. & Doc. in l. 2. C. de re. per. & Bal. in l. sciendum. § emptorem. de edi. ædi. l. statuliber. §. quintus. ff. de statul.

b Beneficiorum permutatio. Adde hic quod no. in cle. 1. de re per. Nisi fiat de duab. præbendis inter duos canonicos in eadem ecclesia in cle. e. de re. per. per Car. in 3. op. Et Ion. in c. quæsitum. e. tit.

c Plura beneficia. Adde ad hoc, quod unum beneficium permutatur cum duobus, uno euicto datur euictio. Ro. in dec. 66.

De testam. & vltimis volun. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Bonorum appellatione quid contineatur.*
2 *Institutio omnis dicitur substitutio sub conditione.*
3 *Pluralis locutio geminat significationem singularem.*
4 *Personæ plures vbi in vna conditione iunguntur, sufficit in vno quo ad alium conditionem impleri.*
5 *Vulgaris non tacita inclusa sub pupillari an excludat matrem.*
6 *Fideicommissaria bona filij non comprehendit.*
7 *Directa dubia recipit interpretationem directæ.*
8 *Ditari nemo debet cum aliena iactura.*
9 *Ecclesiæ cuipiam ex causa detrahitur & datur alteri.*
10 *Paganus non testatur sibi, nec filio.*
11 *Pupillus impubes quis dicatur.*
12 *Miles ad tẽpus & post tẽpus hæredes facere põt sibi & filio.*
13 *Substitutio directa facta in codicillis trahitur ad fideicõmissariã.*
14 *Titulus institutionis fauorabilior est, quam legati.*
15 *Fideicommissarius proprie non dicitur hæres.*
16 *Fideicommissarius cui nominationem pauperũ testator cõmisit, an teneatur nominare de loco domicilij testatoris.*
17 *Religiosi paupertatis an sint alijs pauperibus præferendi.*
18 *Conceptio substitutionis, quę a principio valuit vt directa, an post ea valere possit vt fideicommissaria.*
19 *Compendiosa etiam non geminata facta impuberi an valeat infra pubertatem vt directa pupillaris.*
20 *Voluntati, de qua constat, statur, etiam si nõ appareat ex verbis.*
21 *Volũtatem expressam vel tacitã sequi fauorabilius est, quã aliã.*
22 *Substituens impuberi substituere videtur solum in casum, quo nõ potest testari.*
23 *Substitutio frustra fit, vbi dicitur, intelligitur frustra, quo ad id vt valeat.*
24 *Testator licet possit auferre Falcid. Trebellian. tamen nõ potest.*
25 *Iura de singularibus statuta ad vniuersalia trahi non debent.*
26 *Pater olim excludebat matrem in successione impuberis.*

CAP. PRIMVM.

Si pater. Istius dec. duplex diuisio. prima in 5. partes, sm̃ q̃ ponit primo testm̃ patris. iria continens, instõnem filiorum, legarum vxoris, & substõnem, quã fecit filijs. secunda ibi, testatore mortuo. narrat, q̃ post emer serunt. tertia ibi absque. soluit dubium ex testõ & emergentibus prædictis exortũ. quarta ibi præmissę, ponit solutionis rõnem, & rõnis expressionem, quinta ibi, licet. rñdet obiectioni, quæ contra solutionem fieri posset, sed quia ponderato quod p̃p dictionem, vel monosyllabam, si. q̃ ponitur in prin. c. tota litera pendet vsq. ibi præmissæ. vr̃ diuidenda solum in tres partes, vt sic primæ partes coniungantur sub vna secunda, & tertia tunc, vbi ponebatur 4. & 5. & est hic simile, quod dixi sup. e. li. de ele. generali. super 1. gl. [pater fa.) nam si in alterius potestate fuisset, etiam sibi testari non potuisset. ff. eo. tit. qui in potestate. Inst. quibus non est per fa. te. in princ. etiam patre permittente donare posset causa mor. vt ĩ. tit. 1. c. pen. in fi. & est ratio diuersitatis, quia testamentum est publici iuris, & est liberũ non procedens ex alieno arbitrio, vt vtrobique no. habes. (in ptãte] hoc enim & quatuor alia requiruntur in pupillari substitutione, vt hic no. Arc. & breuius no. ff. de vul. & pu. sub. l. 2. & scri-

psi ij.c. Raiuutius. super 1. glo. & 6. modi, quibus expirat,
no. ff. de vul. & pu. sub. l. in pupillari, ad quos adde 7. qñ in
totum rumpitur testm̃ per querelam, vt dicam j. in vl. gl.
1 [bonis) quid continetur † appellatione bonorum, habes
ij. c. relatum. 2. in pri. & ff. de ver. sig. l. bonorum. [legauit)
voluntate non necessitate, quid si dimisit vxorem dñam
& vsuatiam & vsufructuariã? Vide in Spe. qui fi. fint le. §.
s. ver. quid si quis ita dixerit. C. si scdo nup. mulier. aue.
hoc locum. [adijciens) substõ trimembris. [fine liberis] de
quibus filijs intelligatur, hic Arch. & no. & dixi de prob.
2 c. in pñtia. (instituendo), i. substituendo, † ois. n. instõ dicit
substõ sub conditione. ff. de vulg. & pup. sub. l. qui liberis.
in pri. & no. ff. de lib. & posth. Gail. in prin. Arc. (hæredes]
non dixit sibi, nec dixit filijs, illa. n. dicta, vel omissa non vi
tiant substitutionẽ. ff. de bo. pos. secundum ta. si ita scrip.
§. qui filio. & inst. de pu. sub. post pri. vtrunque non suffi-
ceret, ergo alterũ sic [mori) C. de imp. & al. subst. l. de. Du
bitatur, quid si testator non fecisset substitutionem de fi
lia ad filiũ & contra, nec adijecisset istud vtrũq. in termi
nis dixit sic, filiũ & filiam mihi hæredes instituo, & si de-
cesserint j. pubertatẽ, instituo pauperes Christi, vel perue-
niant bona mea ad pauperes Christi, moritur filius j. pu
bertatẽ, q̃ritur, an substitutus veniat ad partẽ filij, & vr̃ q
3 sic, quia † pluralis locutio geminat significationẽ singula
rẽ. ff. de cõd. & de. falsa. §. vlt. in fi. sicut ergo si singulariter
facta fuisset, venirent substituti ad partem præmorientis.
ff. de vul. & pu. sub. l. nam hoc iure. C. de impu. & aliis sub.
l. q̃uis. sic & in hac facta per plurale. itẽ ibi plures persone
in vna conditione iunguntur, sufficit in vno quo ad aliũ
conditionẽ impleri. ff. de cond. inst. l. 2. in fi. & vide ibi con
cor. itẽ vr̃ casus. ff. ad Tre. Luc. §. Cayo. ad idem. e. tit. hære
des. §. cũ ita. & ff. de iniu. rup. te. l. pe. Dñs meus in legibus,
qui disputauit hanc qõnem, terminauit contrariũ, indu-
cebat, q oportet condõnẽ in totũ impleri. ff. de condit. &
de. cui fundũ. & q nil vr̃ actum &c. C. ad Sil. cum ad Sila-
nia. in fi. & quia plurale saltẽ duos requirit. ff. de test. vbi
numerus, vr̃ ẽr expressum ff. de cond. & de. l. pater Seuer.
§. 1. ff. de cond. infer. l. 1. ad Tre. l. iubem⁹. §. si aũt. ff. de vsu.
le. l. codicilo. in pri. ff. de vul. & pu. sub. l. qui duos. ad l. Fal.
pr̃ filiã. in fi. Item quia non est verisimile, q donec aliquis
de illis superesset, voluerit substitutos admitti. C. de fidei
com. l. cum acutissimi. in fi. & C. de inst. & subst. l. gñaliter.
§. cum ãt. ad §. Caio. & leges pdictas non rñdet in solutio-
ne. quidã distinguũt inter directam, & fideicõmissariam,
q̃ licet per verbũ plurale sit coniuncta, quilibet tñ singula
riter & separatim rogatus vr̃. cũ vtriusque fides sit electa.
Item nec parat tñ præiudiciũ vr̃ directa. alii distinguũt,
an filii, an extranei sic fuerint instituti. alii, an addat vtri-
que, vel non, & de his vide per gl. & Cy. in præ. l. pe. C. de
impu. & aliis sub. collige ex his, q cautũ est in his substitu
tionibus addere istud vtrunque q posuit hic testator, tñ
hic necessariũ non erat pp substõnem circa filios prius di
stinctam, (contingeret] non dicit qñ. (ac deinde) sup. post
mortẽ testatoris. dubitari solet, an mortuo pupillo viuen-
te testõre, qui sibi pupillariter substituerat, veniat sub-
stitutus ad successionẽ ex vi pupillaris, vel saltẽ ex vi vul-
garis tacite intellectæ sub expressa pupillari? Profundæ
sciæ doctor D. Lambert. de Rampon. disputauit hanc qõ-
nem, & q admittatur al. C. de ca. col. l. vna. §. pro scdo. vbi
de hoc, & ff. de vul. & pu. sub l. si pater filiũ. in fi. in contra
rium, q talis substitutio dicit testm̃ pupillare, vt hic, in fi.
sed illud vendicat sibi locũ pupillo facto sui iuris pmor-
tem patris. ff. de vul. sub l. 2. & l. iam hoc iure, sed iste de-
cessit in ptãte patris, q ẽt pubes testari non potuisset, vt di
xi in pri. c. & sic nõ tenet substõ. scdo inducebat ff. de vul.
& pu. l. 2. §. quisquis. ibi, adeo ãt &c. tertio inducebat l. q
si filios. ff. de capt. & postli. reuer. vbi solebat ex pupillari
substitutum non admitti. ad §. pro secundo. rñdebar, q
loqi in vulgari expressa, ad l. si pater. q ibi erat hæres ex
testõ paterno nõ ex pupillari, & idẽ dicebat de tacita vul-
gari per præ. l. q si filius. & per l. lex Corn. ff. de vul. & pu.
sed gl. in l. e. tit. si pater captus. in fi. innuit contrarium, q
ex tacita vulgari veniat, de hoc per Cy. in l. precib. Co. de
impu. & aliis sub. in mã. pup. in 4. q. in fi. [defunctis.] adi-
ta prius hæreditate alias venirent substituti ex directa vul-
gari in cõpendiosa subintellecta. ff. de vul. & pup. sub. l. ex.
& l. qui liberis. & C. de impu. & aliis subst. l. q̃uis. & l. pre-
cibus. vbi not. Arch. † an vero tacita vulgaris inclusa sub 5
pupillari excludat matrẽ, cõiter dicũt Doc. q non, de hoc
C. de inst. & subst. l. fi. de tacita vero pupillari no. in l. pre
cib. & per Hos. in sum. huius tit. §. quis sit effectus. in fi. [i-
te tpa) quid si post hoc, est fortissimũ dubiũ, vt dicam j.
(iure naturæ). s. tertiæ, & vt sic aucta intelligatur quarta i
successione parentum ad filios, sicut ex conuerso, in Au-
ct. de tri. & se. §. hinc nos. in fi. licet alii contra, vt ibi no. &
idem de collateralib. vt scripsi ĩ. eo. Raynut. super glo. no.
q quartarũ. & de hoc C. de inoff. te. auc. nouissima [pau-
perib.] substitutis, nec est in eis spãle, quia idem esset in
alio substituto, vt patet ex rõne q̃ sequitur. & idem Arch.
[oia) necũ testõris, sed ẽt ipsorum impuberum, vt si ha-
beant aduentitia acquisita ex hæreditatibus, legatis, vel
donationibus propinquorum, vel amicorum, hic est. n. ef
fectus pupillaris tacitæ inclusæ sub expressa vulgari, & ex
pressæ, ẽt si non includat vulgarem. puta, quia in vtrunq.
casum est prouisum. probantur hæc ff. de vul. & pup. l. 2.
& l. sed si plures. §. filio. & Inst. de vul. & pup. sub. §. nõ so-
lum. (substõ) no. † qd̃ fideicõmissaria bona filii non com- 6
præhendit. ff. de vul. & pup. l. cohæredi. §. cum filiæ. nec di
recta facta per militẽ post pubertatẽ, vt e. ti. centurio. ĩ fi.
(præmissæ namq.) continuat sic Arc. bene dixi, qd̃ mater
excluditur, & ad pauperes oia deferuntur, nã præmissæ
&c. (directæ) non dicit expssæ pupillaris sed directæ, licet
ergo sint directæ, non tamen expressæ, sed inclusæ sub cõ-
pendiosa debent intelligi. dicunt Legistæ, qd̃ fauorabile
est, illas intelligi fideicommissarias, vt sic in oĩ tpe valere
possint. ff. de reb. du. quot. & dicet j. (dũmõ) si adiectum
fuisset, & q̃diu, expediti essemus de dubio, qd̃ j. psequar
(directa] huic conc. quod no. Ac. ff. de vul. & pu. sub. l. ver-
bis. in fi. ul. gl. ubi dicit, quod † directa dubia recipit inter- 7
pretationem directæ. C. de hær. inst. l. fi. (interdum,) & sic
non sp, hinc est, quod exẽplaris sub. sic directa non trahi-
tur ad fideicõmissum. C. de imp. & aliis sub. l. humanita-
tis. item breuiloqua facta in testõ non trahitur ad fideicõ
missum, sed ualet iure directo, ut l. iam hoc iure. ff. de uul.
& pup. Item cõpendiosa facta per militem ẽt filio, dũmõ
non sit mater in medio, non trahitur ad fideicommissũ,
quia directo ualet pro oĩ tpe, ut in l. centurio. Item directa
& expssa pupillaris facta pupillo in testõ non trahitur ad
fideicommissum, cum expiret per pubertatem. ff. de uulg.
sub. l. uerbis. & l. in pupillari, & sic non sp trahitur directa
ad fideicõmissum, sed interdum & ex cã, esset ãt cã, quan
do fieret in codicillis, ut dicã super glo. hic signata per l.
Sceu. quidã tamen sic late summunt hanc cãm, quod dñt,
iustã huius rei cãm, ubicunque apparet uoluntas & inten
tio testantis, quod uoluit bona sua ad substitutum perue
nire, licet directo substituerit, sed ius impedit directam,
vnde dñt, si paganus instõ filio impubere tamen emanci-
pato, uel prorsus extraneo substituat sic, si decesserit inf.
pupillarẽ ætatẽ, talis sit hæres, quod trahitur ad fideicõ-
missum, ut sicut facta in codicillis propter iuris resistẽtiã
trahitur ad fideicõmissũ. ut l. Sceu. & ita hic propter iuris
resistentiã, quo emancipato, uel extraneo nõ pñt directo
substitui pupillariter, benigna interpretatione ad fideicõ
missũ trahatur, fortius ergo in cõpẽdiosa, de quo satis j.
dicã, ex eadẽ benigna interptatione dñt idẽ, vbi puberi
instituto sic substituerit, si decesserit sine liberis, talis sit
hæres, maxime cũ hic nullo tpe possit ualere directe. &
induceunt gl. pen. in l. precibus. hoc cõiter non apbatur
ex cã, si ex cã fingitur stipulatio interuenisse, ubi nõ inter-
uenit. C. de re. uxo. actio. l. una, circa principium. item ex
causa

cũ recessitura a iure cõi in restitutionibus in integrũ, præ-
8 scriptionibus & vsucapionibus, cum nemo† debeat cũ alie
9 na iactura ditari. ff. de condi. inde. nam hoc natura. Itẽ tex
cũ detrahitur vni ecclesiæ, & datur alteri, de hoc de pri-
ui. antiqua. ſm Arc. (testm) q̃nque tñ dñr duo testamen-
ta. insti. de pupil. sub §. igitur. & quo respectu dicãtur duo
& vnũ, ibi, no. in gl. 1. & ff. de vul. & pup. sub. l. patris. in vl.
gl. de quo hic Arc. (pupillare). i. quod pater fecit filio im-
puberi, qui est futurus hæres pupilli post patris obitum.
Io. mo. paterni (pars) intantũ, ꝙ si in totũ, rũpitur testm
patris per querelã, ruptũ est pupillare, secus si in partem.
ff. de inof. test. Pap. aĩ, incipit, contra veterani. §. sed nec
impuberis. secus cũ per cõtratabulas ẽt in totũ expugnat.
ff. de vulg. & pu. sub. ex duobus. in fi. & quæ sit rõ diuersi-
tatis, ibi no, in vlt. gl. s. qa testm & quærela sunt de iure ci
uili, & ideo vnũ aliud tollere põt. sed cõtratabulas de iure
ꝑtorio. itẽ primo casu quæritur de uiribus testamẽti, hic
de paternitate & filiatione, dr̃ ergo pars eo respectu, quo
institutio est primi gradus & substitutio secũdi. & sic quã
si pars secũda. ff. de iniuſ. eu. & ir. te. l. 2. de vulg. sub. q plu
10 res liberos. in fi. dr̃ ẽt sequela, qa† paganus si non testatur
sibi, nec filio, vt ff. de vulg. & pu. l. 2. §. post. & pp id ẽt qđ
dixi in prin. huius gl. Prima gl. facit tria, dicit vñ dec. fue
rit sumpta. scđo ponit casũ lrãlem, tertio summariũ. Quar
ta glo. recitatur per qõnem, an institutus in certa re &c.
Quinta quæric, ponit 6. opiniones, & dicit primã tutiorẽ.
Septima gl. obicit & tripliciter soluit. Gl. hic decidit, pri-
mo ponit allegationes matris, ad quas scđo rñdet ponens
distinctionẽ substitutionũ, & de reliquis remittendo pro
sequitur cõpendiosam. Gl. ergo q̃rit per qõnẽ, an cum
hæreditas per fideicõmissum restituenda sit pauperibus,
detrahatur trebellianica, & sunt tres partes, in prima ar-
guit ꝙ sic, per contrarium huius lrẽ. scđo inducit vnã le-
gẽ. tertio rõnẽ. in secundo allegat in contrariũ inducens
duos. §. de corpore, secundo rõnẽ. tertio opinionẽ de simi
li tertia pars approbat primũ dictũ, quodque adiuuat ꝑ
simile. rñ. & et ad rõnẽ inductam in cõtrariũ. Gl. quę, expres
se dicit, quõ fiat pupillaris substitutio. & quõ exẽplaris. &
quare fuerint inuentæ, Gl. dicit. exponit & fortificat tex-
tũ, & dicit reprobatã gl. Accur. &c. In gl. 5. ibi pupillus, di
11 citur pupillus† impubes. qui morte, vel emãcipatione de
siit esse in ptãte patris, & ibi vide corã. hanc & seq. vide in
c. statim alle. super vlt. gl. In gl. 3. ibi. si ita qs hæres. si testa
tor dixit, excepto fundo & vsufructu hæres esto, perinde
est, ac si illa excepta non essent, & ibi erunt hæredes, hóc
dixit lex, si alterius. quod sequitur, dicit lex ibi sequens,
quæ incipit, Titius. quæ dicit, duos cõiunctos esse hęredes
pro dimidia, & alterũ ꝓ alia dimidia. In 5. gl. ibi. nõ liceat
q̃ qdam non habent, ibi dr̃ in fi. ꝙ ius repletionis tunc lo
cũ habet, cũ ex aliqua parte hæres instituitur, & ibi oĩno
hæc & l. cũ quæritur. & aut. nouissima. institutionẽ nõ no
minãt, sed relictũ. In gl. hic decedit. ibi. §. miles. hæc l. &
12 duæ sequẽtes ꝓbãt, ꝙ† miles ad tp̃s & post tp̃s hæredes
facere potest sibi & filio, & soli ẽt filio testatur, & adulto
ẽt extraneo substituit, & ibi verbis directis verbis frustra
sit substitutio post annum 14. & ibi. in pupillari. sequitur,
substitutione, licet longius tp̃s comprehẽsũ fuerit, rñ finie
tur substitutio pubertate. & ibi. centurio. si miles substitu
tionẽ fecit impuberi qñcũq. ĩ. 25. decesserit, & ĩ. 14. an. de
cedẽte substitut[9] venit iure communi, si post veniet iure
13 militari. & ibi. Sceuola. directa † substitutio facta in codi-
cillis trahit ad fideicommissariã. & ibi hæredibus ibi in
pri. rñ. iussit restituere. ĩ. §. iussit partem ad cohæredes per
uenire, & ibi gñlis, §. vlt. æqparat, si dicat. substituo, vel
restituere iubeo, si sine liberis, vel sine nuptiis, vel intesta
tus decesserit. In glo. ergo quia. ibi. municipium. sequitur,
quoq. ad legata, & ea quę Deo relinquuntur lex facienda
pertinet, & ibi. de precio. vide ĩ. eo. li. de elec. vt circa. sup.
gl. ad Pãpã. & ibi, non possunt. vide de resc. inter ceteras.
super vlt. gl. In gl. vt ff. ibi Sceuola, hanc & sequentes vide
Ion. & super gl. hic decidit. In ĩ. gl. ibi nimis. inducit Io.
mo, ver. Oratii. Obscurus fio, dum breuis esse volo. Hier.
super Ier. C. nec nimia longitudine extendendũ est opus,
nec immoderata breuitate intelligentia auferenda, quo-
rũ alterũ onerat sensus legentium, alterũ præcidit studio
sorũ desideriũ. videas, ẽt ad idẽ de pęni. significauit. In gl.
2. ibi. quo ad matrimoniũ carnale, in spũali secus, vt no.
ĩ. e. li. de elec. es eo ꝙ in tertia gl. In gl. instituit. ibi de in
officioso, vide quod no. Host. in sum. huius ti. generaliter.
ver. datur aũt. & ver. seq. & ibi. ad supplementũ & an re-
pletionẽ in singulis rebus petere possit, vide quod no. ĩ. e.
Raynaldus, ver. dilectus. in gl. imo habuit, & in fi. cũ vero
plures instituuntur non espressis portionibus, æqualiter
succedunt, insti. de hære. inst. §. si plures. ff. e. quoties. §. hæ
redes. & de hoc satis vide per Host. ĩ summa hu[9] tit. §. qs
sit effectus. sub §. q̃uis aũt. In gl. nũquid. ibi, dicunt quidã
placebat hoc dño meo in legib[9], & placet Ia. de Are. Ia-
co. de Ruenna, & Pe. & sic hoc inductũ iure nouissimo tũ
14 cã honoris, qa† honorabilior est institutionis titulus, q̃ le
gati, tũ propter commodũ iuris accrescendi, quod ꝓce-
dit inter cohæredes, non inter hæredes & legatarios, vt in
l. eã q̃. C. de fideicom. & C. qñ non pe. par. l. vna. Item is,
qui est loco hæredis habet remedia l. vlt. C. de edic. diui.
quæ non haberet legatarius. In gl. morerẽtur, ibi. exhr̃da-
ta. hoc dico, qa ẽt exhæredatæ substituere posset, & tunc
veniret substitutus ad bona, quæ aľs obuenissent impube
ri, vt probãt leges statim allegatæ in gl. & l. 1. ff. de vulg. &
pup. sub. §. 1. & ibi no. ꝙ pupillaris non sit præterito, cũ te
stamentũ eo casu sit nullũ, ꝙ verũ dicas, qñ fit a pagano,
secus si a milite, vt e. tit. l. 2. §. quisquis. in princ. & l. sed si
plures. §. ad substitutos. In gl. inest. ibi, ad opus filiæ, facit
ff. de re. du. qui duos. post prin. ibi, quasi vtriusque vltimi
sibi decessisse videantur. & ibi immediate, & est simile, qđ
de negatiua facti dixi de ele. bonæ. 2. super ma. gl. ĩ. ꝙ qđ
sic est coarctata, ꝙ directe non per cãm mediã cadit in in
tellectũ testis, tũc est directa ꝓbatio, sed qñ per cãm me-
diã venimus in cognitionẽ illius, tunc est indirecta, sic est
directa substitutio, qñ directe non ꝑ ꝑsonã mediã substitu
tus venit, vel uenire pt̃ ad hæreditatẽ substituentis, vel in
stituti, vt si dicat, talis sit hæres, uel talem substituo, licet
hoc sit cõe, vel talis succedat, cũ talis moriatur, idem vr̃
aliquibus de verbo deuoluatur. ff. de vul. sub. l. Lucius. &
de uerbo redeat. ff. de mil. te. l. si duob. est aũt directa, vel
obliqua, qñ ꝑsona media capit illã, & eam restituit substi
15 tuto. nũnec† fideicõmissarius ꝓprie dr̃ hęres. licet qñque
habeatur loco hæredis, inst. de fideic. hære. §. restituta. e-
xẽplũ uerborũ, ut si dixit testator, restituat, uel reddat, uel
det hæreditatẽ uel bona mea tali, uel diuidat, uel partia-
tur cũ tali, uel his similia, & tunc ẽt ĩ. pupillarem ætatem
esset fideicommissaria. ff. de uul. sub. cohęredi. §. 1. ad treb.
epistolam. & l. Luci[9]. §. Cayo Seyo. & l. ubi pure. in prin. &
§. 1. non obst. his. ff. ad treb. ex facto. in pri. ibi. talẽ hære-
dẽ faciat, reqrit factũ hoĩs, & tñ directa. dic, ꝙ ideo, quia
requirunt factum hoĩs, ideo trahũtur ad fideicõmissum,
& sic facit pro. Itẽ non ob. ff. ad treb. hære §. 1. vbi ꝓ hæc
uerba, hæreditas mea perueniat ad talẽ, est fideicomissa-
ria, & tñ ibi nõ est necessariũ factum hoĩs, nã ibi fi'ia pu-
bes erat per patrẽ matrimonio collocata, & filiam habue
rat, & sic directa locum habere non pot. rat. non ob. e. ti.
ad tre. Lucius. § tres hæredes. ubi uerbũ reuertatẽ, sapit fi-
deicõmissum, quod de sui natura uẽ directum, ut no. C.
de reuo. dona. si unq̃ rã instituti erant puberes, qbus nõ
poterat directe substitui. itẽ ĩ codicillis dicta fuerant illa
uerba, & facit. qđ. ĩ. dicã sup gl. ut st. In gl. licet certa. ibi
persona. dici posset, ꝙ uniuersitas pauperũ gerit uicẽ cer-
tę ꝑsonę, & ita ualet hc, si ĩstitueret collegiũ licitũ. ff. de si
deiuſ. l. mortuo. ff. de cõd. & demõ. municip. C. de sa. san.
ec. l. 1. ff. ad tre. l. oĩb[9]. ff. de le. 1. l. si hęres. §. uicis. ſm Ar. &
16 ibi intelligit. uidi dubitari, an† fideicommissari[9], cui nomi
nationẽ pauperum testator commisit, teneatur nomina-
re de

re de loco domicilij testõris, qđ vr̃, cum.n. ad id teneatur
executor datus a iure.s.t p̃s. vt i l. si qs ad declinandã. er-
go deputatus a testatore quasi loco ep̃i ad id tenebit̃. fa-
cit ff. si qs te,li.ius.l. t.§. hæc actio. Item ſm voluntarem p̃
sumptã lex exequitur. in auth. de her. & fal.§. si qs aũt nõ
implens.C.de fideic.auth. hoc amplius, hanc ergo volun-
tatis coniecturã, quã lex seq̃t, seq tenet̃ & fideicõmissari*,
multũ facit ff.de cond.& demon.q̃ conditio.§.cũ ita, vbi
testator iubẽs aliquid fieri in foru, intellexisse vr̃ de foro
domicilij.io contrarũ, licet is, cui a iure defert̃ electio p̃-
lati propter negligentiã, teneatur eligere te ecclesia vacã
te, de ele.ne p̃ defectu. in fi. cõpromissarius tũ, cui datur
ab hoie potestas eligendi, eligit vñcunque. de renun. post
translationẽ. in pri. de ele. in causis, oisi restricta sit pote-
stas ad ecclesiã vacantẽ. de ele. cũ in iure. Itẽ in fideicõmis
sario diuersa est dispositio legis & hoĩs, vt ĩ.c. p̃x. in fi. sic
& in p̃curatore.ſ.e.li.de p̃cu.c.1. ita hic, ex quo simplr̃
dedit potestatẽ nominãdi, nominet, vnde vult, ad hoc ff.
de alea.l.1.§ q̃ aũt. facit ff.de offi. præsi.l. 3. facit ff. ad l.
fal.l. Titia. pro ista parte consului potissime per l.cũ q̃dã.
1.tũ ff de leg.2.l. quæ conditio. non ob. quia ibi nulli cõmis
sa erat electio, vel noiatio fori, & ibi nulli licere. & l. id qđ
27 pauperib. Ioan. mo. tractat hic Ar. an † religiosi pauperes
sint alijs pauperibus p̃ferẽdi. & dicit quod p̃ eis facit pau
pertas & religio. ff. de reli. & sump. fu.l. sunt personæ. in
auth. de consang. & vteri. fra.§. hoc igitur. in fi. colla.6. nã
alij licet pauperes habent tñ volũtatem propriam, & pos-
sent p̃pria eis data possidere. 86 di. non satis. ad fi. pro
hospitalibus præ.l. si qs.§. vbi. i fi. & 81. di. c. 1. & præ. c. 1 6
satis. veruñ, considerãda fuit hæc q̃ Guil. de Petrala-
ta prouincialis, q̃ pro religiosis inducebat decr. nimis. 2.
ĩ. de exc. præla. in prin. ibi, in altissima paupertate. facit
ad materiã, quod scripsi de regul. sane. in gl. vlt. in pe. col.
dici põt in arbitrio ep̃i hæc pendere. facit, quod post Hos.
dixi sup. e. iudicãte, super gl. 2. In gl. executoribus. ibi pe-
tebant quod poterant, & si non reliquisset executores, id
peteret ep̃s, vt in legibus alleg. gl. prox. In gl. hic decidit,
ibi. tribus vnciis, hoc dictum matris procederet, vbi ipsa
sola exclusa filia succederet alias filio intestato, & certũ
est, q̃ soror ipsa ẽt ex vtroque parente vna cum matre ab
intestato succederet, i aut. de hær. ab intesta. veni § conse-
quens. col. 9. C. ad tertu. aut. defuncto, & ibi. pupillarem,
hoc verum, qñ fit impuberibus, vt p̃dixi, si vero fit puberi
bus, cõtinet duas vulgares, & idem si puberi propter inæ
qualitatem vitandam. C. de impu. & aliis sub.l.2. ff. de vul.
& pu. sub.l.4. & l. Lucius. & vt ibi no. inæqualitas ætatis
duorum impuberũ non nocet, quominus fint quatuor, vt
dicit gl. vt si vnus annorum 13. & alter anniculus, & ibi
circa prin. & plene per Hos. in sum. huius tit.§. quis sit ef-
fectus, in vlt. charta. & ibi precibus, aliqui dicunt nil ibi
speciale in milite, vt ĩ. dicã, ibi extinguit ſm cõem opinio
nem legistarum. tñ gl. antepe. inst. de pu. sub dubio forte
dicit contrariũ, tñ illud non approbat ibi, q̃ non valeat
post pubertatẽ, vt in fi. Gl. prius.n. valet directe p̃ hoc ca-
pitulũ, & ibi, forte compẽdiosa. Ar. hic dicit assertiue, sed
ver. præmissæ. dicit eas directas pupillares, sed intelligat
ſm emergentiam casus, cũ. s. decesserunt ĩ. pubertatẽ. &
in fi. hoc verum si dicamus post pubertatem substitutio-
nẽ hanc fideicommissariam, a l̃. per aditionem hæredita-
tis & aduentum pubertatis excluso substituto succederet
mater in diousab intestato, istud ergo examinemus, quod
est forti* dubiũ in decr. & q̃ in hoc solo displicet, q̃ relin
quit hoc indecisum, posset tñ auctor rñdere per l. tutori.
C. de ne. ge. q̃ satis est, q̃ in aliquibus nobis suo labore cõ
sulitur. q̃ritur ergo, an compendiosa respiciens omne tp̃s
ante pubertatẽ, & post facta p̃ verba saltẽ cõia, vt substi-
tuo, succedat, moriatur, vt hic, volẽs, ante pubertatẽ iure
directo, post pubertatẽ valeat iure fideicõmissi. cõis opi-
28 nio legistarũ hẽt hoc pro indubitato, q̃ † vna substitutio-
nis conceptio, q̃ a principio valuit vt directa, postea vale
re non possit vt fideicõmissaria, nisi in milite, vt ĩ. dicã
gl. qui substituit filio, cuius mẽst in medio, per l. precib. sẽ
tentur tamen, q̃ si fuisset ibi geminatio aliqua, quæ posset
duplicare substõnem, vt si dixit, si decesserit filius meus
ante pubertatẽ, vel post, tunc habent pro expedito, q̃ duę
sunt substõnes, & q̃ verba cõia, quæ obliquari p̃nt, habẽt
vim directa ĩ. pubertatem, post pubertatem fideicõmissa
riæ, vt no. in l. precib. pe. gl. sed attentari potest per hanc
29 dec. coniunctam cum dec. Rainutius. ĩ eo. q̃ † compen-
diosa ẽt non geminata facta impuberi valeat ĩ. puberta-
tem iure directæ pupillaris, vt hic, & post pubertatẽ iure
fideicommissi, vt in dec. Rainut. q̃ sic ostẽdo, substitutio
ista sic fuit concepta, moriat̃ filius filiæ, si absque filiis de
cesserit, in dec. Rainut. sic, succedat Alterocha & sobboles
directo impuberi, si absque liberis morietur, sed non pos
set ostendi, quare, verbũ moriat̃, plus habeat directam, q̃
verbum succedat, nam per verbũ succedat, directe nõ per
personã mediã venit ad hæreditatem. ad hoc C. de test.
l. oĩum. est ergo directa, vt superi* dixi, ergo ex quo æqua
mus hæc verba, & hac dec. ostendit, q̃ añ pubertatẽ intel
ligit̃ directa pupillaris. & decr. Raynutius. probat, q̃ post
pubertatẽ intelligitur fideicõmissaria, habeo intentum,
adhuc plus dico, q̃ fortius illa vr̃ directa, q̃ illa, nã hic di
cit tex. & si absque obiret filius, ibi vero dr̃, eidẽ impuberi
succederent, si absque liberis &c. exprimendo igitur im-
puberi, vr̃ facere pupillarẽ, sed quia per illud impuberi so
lũ designabat statũ filiæ, vt tunc. i. q̃ tunc erat impubes, il
lud non impediat vim fideicõmissariæ post pubertatẽ, &
no. q̃ procedit hæc conclusio, ẽt si testõr non adiecerit qñ
cunque, nam nec hic, nec ibi hẽs qñcunque, hoc dico p̃p
Ia. de Are. q̃ tenuit, q̃ compendiosa post pubertatem ha-
beat uim fideicõmissi, qñ testõr dixit, qñcunque decesse
rit talem substituo. dr̃.n. q̃ illud qñcunque, est distribu-
tiuum. C. de qua. præ.l. oĩs. & quod ibi no. in 3. gl. ff. qui.
mo. usufru. ami.l. sicut. in pri. & facit quod no. C. de fidei.
l. si frater. & sic singula tp̃a distinguit. unde ante puberta
tem ualet iure directo, post pubertatem iure fideicõmissi
ut in l. p̃cib. in dubio ergo ualeat iure directo, ut hic, & C.
de hæ. insti.l. si. cũ desinit illo iure ualere p̃p uoluntatem
testõris, trãsit uires ex cã fideicõmissi, & sic ualeat
diuersis tp̃ibus diuerso iure. ff. de fidei. li.l. in testõ ar. ff. de
her. insti.l. 3. in fi. & sic erunt in una conceptione duæ sub
stõnes. ar. ff. de arb.l. Celsus. ſ. de do. & cont. cũ dilecti. &
dic. ẽ pro tanto compendiosa, q̃ sub uerborũ cõpendio
diuersa tp̃a & diuersas substõnes includat, nec mirum,
nam, & a t̃s ex uoluntate testõris uerbũ prolatũ ad tp̃s te-
net propriam significationem, post tp̃s assumit ĩpropr. ã.
ff. de cond. & de. pater.§. conditionũ. ibi dixit testõr, si tu
telam 18. an. gesserit. ĩ. 14. sumitur proprie, postea impro
prie. ſ procura. concor. ſ. de reg. q̃ in singulis. nec mirũ,
q̃ & alibi uerba ponũtur proprie & improprie. de hoc
ſ. e. Raynaldus. in gl. illud uerbum, ad idem ff. si cer. pe.l.
certi conditio. post prin. ff. de usu. sed & si qd.§. & si ue-
strimentorũ. & ff. de iureiu. sed & si p̃tori.§ sed si. reũ. & sic
ſm eñ idem importet qñcũque, quod uerbũ distinctiuum, s.
si decesserit in pupillari ætate, uel post, ut p̃dixi, & no. in
l. p̃cibus. secus aũt puta, qñ testõr non cõi sed directo uer
bo usus fuisset, ut inf. dicã super gl. ut ff. tũ gl. pe. in l. p̃ci-
bus. uĩ uelle, q̃ ẽt per illa uerba sit hæres, qñcunque decef
ferit sine liberis, fiat fidei. commissaria in oẽ tp̃s, sed ut sup.
dixi, ista iura non ponunt qñcunque, q̃ aũt conclusio su
perius facta per has duas deci. ẽt de iure ciuili procedat,
ẽt in uerbis directis, q̃ plus est, sic p̃batur, si sp̃ãlitas, quã
ĩ. dixit gl. in mi. per l. precib. tollatur. s. ut illa. i. nil ponat
in milite sp̃ãle, habeo intentum. q̃ sit ita, tripliciter p̃ba-
tur. primo lex illa requirit. Quia id notabiliter dicit, & ite
rũ repetit, filiũ fuisse in patris militis p̃tãte, ergo loquitur
de milite testante iure communi, quo req̃rit, q̃ faciens di
rectã pupillarem habeat pupillum in p̃tãte, ut dixi ĩ tex.
in princ. & non de milite testante iure militari, quo iure
substi-

substituere posset filio etiam emancipato & extraneo, vt
probatur l. in fraudem. §. miles, & aliæ dozæ ll. superius post
illam allegatæ in gl. quarum casus, vide §. in suffragio. Secū-
do probat sic, oīs substitutio oportet, ꝙ valideтur aut iu-
re cōi, aut priuilegio militari, ꝓbat hoc ff. de vul. & pup.
centurio. C. de test. mili. l. in testamento. sed cum directa
facta compēdiose, in l. precibus. filio post pubertatē mor-
tuo trahatur ad fideicommissariam, ut in fi. ipsius legis, fa
teri oportet, ꝙ ex quo cessat directa, ergo cessat priuile-
giū militare, per quod facit directā post pubertatem, &
per quod in testamento ipsius per iura digestorum & co-
dicis cessat falcidia & trebellianica. ff. ad tre. l. r. §. pe. C.
de testa. mili. in testō. & C. ad l. fal. in testō. cū aūt fideicō-
missariam post pubertatē pagan' facere possit, inst. de pu.
sub. §. fi. ergo ꝙ ibi directa trahit ad fideicōmissum est de
iure cōi, quo testabit ibi miles, & sic accidit, ꝙ ille q testa
batur, licet iure cōi, miles erat, ad sui pōpam expressierat
id mulier, q̃rens de casu, & sic patet, ꝙ directa verba ꝓla
ta per paganū, sit ꝑ quo existit substitutionis cōditio iu-
re cōi ꝓhibēte, non pōt stare in sui natura, trahūtur ad fi
deicōmissum. ff. ad tre. l. Sceuola. & l. ex facto. in pri. & l. q
filiū. in prin. ff. de iure codi. l. illud. §. tractari. de lega. 2. im
perator. §. pe. ff. de lega. 1. filiusfa. §. vt qs. de condi. & de. l.
Meuius. ad idem ff. loca. & condu. si vno. inst. q. mo. testa.
infir. §. posteriore. Tertio id probabiliter ostenditur ex si-
tuatione, locata est. n. lex illa sub titulo cōi, de impu. & a-
liis sub. sed si ex priuilegio militari procederet, quod ibi
dicit finis, locari debuisset sub titulo de testa. mili. & est
modus arguendi, q no. de ele. cum monasteriū. in gl. 2. &
de confir. vti. vel inuti. bonæ. in vltima gl. est sciendum, ꝙ
recolendæ memoriæ nostri tpis doctor excellens domi-
nus Bertolucius de Pretis disputans hanc q̃stionē fateba-
tur hanc opi. q̃ dicebat vltramontanorum, esse eq̃ s. ꝙ cō-
pēdiosa facta ipuberi et per verba directa illo post puber
tatē decedēte sit fideicommissaria. tenebat tñ cōtrariam,
sed ad hanc partē inducebat expressam testōris volūtatē,
nam dicendo, q̃cunq. decesserit, talis sit hæres, patet, ꝙ
ēt illo post pubertatē decedente voluit substitutū hæredi-
tatē hīre, stet ergo huic voluntati. ar. C. de test. hac consul
tissima. § fi. C. de sac. san. eccl. l. 1. ff. de leg. 2. codicillis. §.
fi. in Auth. de nup. §. disponat. colla. 4. & C. de leg. cū qō.
ibi in omnibus. n. uoluntatem defuncti dominari cense-
20 mus. inducebant ēt iura, quę probant, ꝙ † volūtati, de qua
constat, statur, ēt si non appareat ex verbis. ff. de cond. &
demon. l. in cōditionib', in prin. & l. pē Seuerinam. in pri.
& de le. 1. l. pe. & de leg. 2. fideicōmissa. §. itē si qs. & illud
generale, quod dī, sensum non uerba spectari. ff. de adi. le.
l. 3. §. conditio. de iure pa. l. adigere. §. q̃uis. C. de li. præ. l. 3.
cōia de le. l. 2. in fi. nam primo attendimus voluntatem. se
cundo quod est verisimile. tertio verba, vt not. in regula
inspicimus in obscuris. ff. de reg. iur. Item cū indicemus
ex ꝓsumpta volūtate non exꝓssa fortius ex hac exꝓssa vel
quasi, ad hoc C. de fidei. q̃uis. & l. cū acutissimi. de instit.
& sub. l. generaliter. itē cū dubia directa si pōt recipiat in
terpretationem directæ, vt dixi in textu super verbo dire
cta, fortius ergo fideicommissariæ, q̃ est humanior, est ar.
C. cō. de lega. & fideicom. l. omne verbū, ibi, quasi huma
nior aggregetur &c. inducebat secundo benignam inter-
pretationem, q̃ sumebat ex tribus, vt. s. res magis valeat,
q̃ pereat. ff. de re. dub. l. quot. de regu. iur. quoties idē ser-
mo. vt filio post pubertatē decedente verba aliq̃d operen
21 tur. ff. de le. 1. si quando. ff. ad munic. l. 1. in fi. itē q † fauo-
rabili' est uoluntatē expressā uel tacitam seq̃ q̃ aliam vo
luntatem adimi. ff. de li. & posthu. cū q̃dam, adducebat ēt
q̃dam iura superius alle. & l. qm̄ indignū. C. de test. vbi nō
refert, an fiat institutio per verba directa, vel obliqua. s.
substitutio est cōditionalis institutio, vt dixi in tex. super
verbo instituendo. ergo &c. inducit ēt ff. de leg. 3. cum qs
decedēs. § Seyam. Ad partem contrariam, q̃ tenebat prin
cipaliter inducebat l. verbis ciuilibus. ff. de vul. & pup. &
l. in pupillari. & l. centurio. e. ti. & inst. de pu. sub. §. extra-
neo. idē q a dicendo talis sit hæres, patet ꝙ voluit facere
directam, & a verbis non recedetur, nisi aperte pateat cō-
traria voluntas. ff. de leg. 3. l. non aliter. & l. ille aut ille. §.
cū in verbis. ff. de cond. & demon. Publius. § 1. inducit ēt,
ꝙ non potuit l. prohibente, quod voluit. s. fideicommissa
riam facere per verba directa. C. de codici. l. 2. C. de ne-
ces. ser. hære. inst. l. q̃dam. §. sed cū veteres. & sic locū hēt,
quod potuit noluit &c. ï de of. del. cū super. C. si quis alte
ri vel sibi. l. multū. & qđ si non valet vt agit, nec valet vt va
lere pōt. ff. de re. du. l. i ambiguo. inducit etiam, ꝙ si cōstat
aliquē velle testari. & legata relinquat in vni' solenni te-
stō, licet possit valere vt codicillus, nō debent legata, & tñ
ipsius volūtas erat, vt deberentur. ff. de co. l. 1. & l. illud. §.
1. Itē ꝙ directa nō trahit ad fideico. inducit cle. de sta. mo.
l. si iure. ff. de le. 1. si seruus legatus. §. si seruus alienus. ff.
de fideicō. lib. l. gñaliter. in fi. si. n. ibi spāle fauore liberta
tis, ergo ius cōe cōtrariū inducit, etiam a cōtrario. ff. de
uul. sub. l. cohæredi. §. cū filiæ. ibi, nec aliud seruādū &c.
& C. de fideicō. si frater. 2. tñ. hāc partem tenet ēt hic Ar.
quo ad casum capī pricipaliter, q a lrã dicit eas directas
pupillares, & si euanescunt adita hrēditate & adueniente
pubertate. ff. ad treb. Sceuola. alle. ēt ꝓdictas l. verbis. & l.
22 in pupillari. item q † substituens impuberi, substituere vr̄
solum in casum, quo non pōt testari. C. de impu. & aliis
sub. humanitatis. inst. de pu. sub. §. liberis. sed post puberta
tē id pōt, ergo & c. inducit ēt, ꝙ testatur pupillariter sub-
stituēdo ubi substitutio pōt effectū hīre, remouisse uī alias
substitutiones. ff. de vul. ꝙ pu. sub. l. ex facto. §. idem q̃ro.
inducebat, ꝙ si priuilegiū erat militis, per l. ꝓcibus. ergo
&c. huic rñsum est, aliis rōnibus Ar. respondeat, ꝙ proce
dunt in expressa pupillari, sed hæc lrã licet hic dicat, filijs
decedētibus ĩ. pubertatē hāc intelligi directā pupillarē,
nō tñ dicit eā expressam pupillarē, de qua non dubitatur,
ꝙ facta in testō non trahitur ad fideicōmissum. & idē ip-
se Ar. assertiue tenet hanc fuisse cōpendiosam, vt dix. sup
hac glo. legibus aūt quibus principaliter mouebatur D.
Bert. s. l. verbis ciuilibus. & l. in pupillari. & l. centurio.
quas uide ï. in suffragio, respondetur ad primas duas, ꝙ
loquuntur de sola pupillari substitutione expressa & ea
mente, ꝙ pubertatis tpa non cōprehenderet. unde si ēt
maius tps exprimerent ꝑ errorē, non egrederetur pubet
tatē, vt no. in l. in pupillari. fin lecturā Ioa. sed nos loqui-
mur de cōpendiosa, quæ licet facta ꝑ uerba directa, ꝓpter
uoluntatē testatoris uolentis ēt post pubertatē substitue
re, cū id iure impediente directe non possit esse, trahitur
ad fideicōmissum, ut ĩ. c. Ray. & in l. precibus. uel quod
23 dicit l. uerbis, ꝙ † frustra fit substitutio, intelligit frustra
quo ad id, ut ualeat iure directo. & est similis expositio
ff. ad treb. ex facto. 1. respon. per uer. non posse. & ff. de le. 1.
filius §. ut qs. & est si. frustra. ff. de pu. iud. l. pe. § ad crimē.
ubi licet dicatur, ꝙ frustra. interuenerit procurator, tñ q̃-
doque interuenit. C. ad l. Iul. de adulr. q̃uis indubitati. C.
de accu. res. & de hoc ï. de accu. ueniens. ad l. centurio.
respondetur, ꝙ hoc argumentum non sumitur, si directo
substitutus post pubertatē capit oīa bona substituētis ex
priuilegio militari, ergo substitutus a pagano nil capit,
sed bene pt sic argui a contrario, ergo substitutus a paga-
no oīa & directe non capit, non impedit ergo argumen-
tum illius l. a contrario, qm̄ capit per fideicommissum, in
§. extraneo, substitutio directa fiebat puberi, uel non con-
stituto in potestate. unde a prin. non ualuit, ad l. 1. de co-
dic. & l. illud. rñdetur. mille decedit intestatus. is cui ui-
deretur, ꝙ rōnes D. Ber. fortiter urgerent ad illā partē,
fateatur saltē, ꝙ facta per uerbum cōe substituo, uel simi
le ēt sine dictione q̃cunque, trahatur post pubertatē ad
fideicō. ꝙ rōnes suæ nō impediūt, & ꝓcedat, quod dice-
bāt quidā, ꝙ substitutio, q̃ directo est directa post puber-
tatē non sit fideicōmissaria, sed si est directa non directo
s. per interpretationem secus. sup. eo. Rayn. C. de instit. &
sub.

sub l.generaliter, simile quod dicā. J.de despon. impu. c.
vno.& J.de ma,contra.c.1.dico etiā,ꝙ non erunt duæ ta
les substitutiones in vna persona,inspecto.s. fine & effe-
ctu,sed erit vna sola,fateor tñ,quod inspectis initio,apti-
tudine & potentia bene sunt duæ tales, & est simile ff. de
lib.& postu.c.vno.& de elec.c.pe.in prin.& cle.de iurep.
plures.in fi.In gl.ergo quia. ibi. de precio. & casus omis-
sus iure auctenticorū relinquatur iure antiquo,ad hoc J.
e.li.de rescr.susceptum.ff.de lib.& posth.commodissime.
& ibi,in contrariū,pro hac parte dicit G.ꝙ vidit iudica-
ri,dicit tñ,ꝙ multis videbatur contrariū, hoc no, in Spe.
de instr.edi.§.cōpendiose,ver. sed cū deductio. itē ꝓ hac
parte facit,quod no.in auten.coll.1.de hær.& fal.§. si ve
ro expressim.& ibi noīe falcidiæ,sed improprie,& legiti.
ma impropriissime,vt no.C.de inoffi. te. aut. vñ & si pa.
84 rens,& in fi.pro hac parte facit, quia † testator licet pos-
sit auferre falcid.C.ad l.falc. iut.sed cū testator.trebellia
nicam tñ non pōt.e.ti.si vt allegas.& vtrobiq. no.& hoc
in add.placet Arc.vt vitet correctio iuris,ꝙ expedit.J.de
85 ele.cū expediat.& quia iura † de singularibus statuta ad
vniuersalia trahi non debent,nec econtra.ff. de re. diu. l.
in tñ.§.vniuersitatis.12.q.2.qui manumittitur.ff.ꝙ cuius
que vniuer.sicut.§.si quid.su.e.li.de præb.c.fi.item hæres
cōpellitur adire,vt restituat,sed pp legata singularia non
cōpellitur.cū ergo in illo grauet relevetur in illo, vt quar
tā detrahat,& hoc etiā assignant quidā pro rōne, quia te
stator non interdicit treb.licet sic falc. & si impugnas rō
nē,ꝙ cū cogitur adire,non detrahit.ff.ad treb. quia pote-
rat.ergo in voluntaria aditione testator priuet vtraq. fal.
& treb.rñdeo,ꝙ illud bñfic.ū cōpetat eo solo,ꝙ cogi pōt,
ad hoc inst.de auct.tu.§.sed neq. & per prædicta vr̄, ꝙ si
testator prohibuit falcidiā, & in testamento sint singula-
ria & vniuersalia fideicōmissa quo ad vniuersalia detra-
hit treb.volens tenere contrariā opinionē, ad vltimā rō-
nem glo.respondere posset per §.si vero expressim,ꝙ fa-
tis incraretur hæres in eo,quod pie agit adeundo, vt pau
peribus restituat.itē posset dare instantiam,cū tota hære-
ditas singulariter legata est ad pias cās,per ea,quæ no. in
auth.similiter.C.ad l.Fal.& in spe.huius tit.§.1.ver. quid
si legatū,sed oino vide qđ ibi scripsi, vt sicut per singula
ria legata pia perit pars falcidiæ,quia vt ibi no.alij lega-
tarij non grauātur,ita possit ēt tota perire, sed rñd. vt su.
quod non adeat,& sic nullū bonū habebit. In gl. quæ ex-
presse.ibi in hoc & in aliis,q̄ dixi in decr.Ray.super.3.gl.
& in fi.sed hanc differentiā D.Mar.in legibus,& D.Ia.de
Ra.quorū sunt eadē verba,non approbant, & dñt, quod
hodie pr̄ filio impuberi instituere dēt illos, quos verisimi
le est,filiū instituere, si pubes esset & testaretur, sed certū
est,qđ eo casu,si pteriret matrē, ipsa hēret querelam ad
hoc, qđ seqtur, ergo vt dñt pupillaris licet expressa non
excludit matrē,ar.l.humanitatis.nec ob.l precib. quā dñt
correctā per illā,nec ob.l.Pap.§.sed nec qa.§.ille,cū fi. est
86 correctus,quia † loqtur fm iura antiqua,quib. pater ex-
cludebat matrem in successione impuberis.ff.ad Tertu. l.
1.§.obijcitur,sed hodie veniunt æqualiter per ius auth.de
hær.ab intest.& C.ad Tert.aur. defuncto. & sic fortificatū
est ius matris,vt sicut olī pr̄ excludebat matrem, sic & sub
stitutus a pr̄e datus,& sicut hodie non excludit pr̄,sic nec
substitutus ab eo,sed hæc opinio hic reprobatur,& cōiter
doctores legū contra. In gl.dixit testator.in fi.& Inn.su.e.
Ray.in pri. In gl.vl.ff.ibi.l.Sceuola.ponit casum de pr̄e, q
filiū impuberē instituit, cui postmodū in codicillis substi
tuit directo pupillariter,trahitur.n. illa substitutio ad fi-
deic.cū hæreditas nec dari, nec adimi possit i codicillis,
vt ibi,sed solet queri,an illa fideicōmissaria duret post pu
bertatē,& dicit Dy.qđ non,per.l.ff.de leg.1. si fundū sub
conditione.§.fi.& fm eum notabiliter dicit tex.in l.Sceuo
la.ff,qui ab intestato pupillo & c.Ia.de Are. dicit, qōnem
non procedere , & l. Sceuola. loqui in cōi verbo .s.substi-
tuo,vnde cū directo substituit, non valebat per obliquū,
ne offendatur eius volūtas.C.de cōd.inser.l.3.ff. ad Treb.
facta.§.si sub conditione.non ob.ff.de leg.3. cum quis.§.
Seia.quia ibi fuit verbū obliquū.s. hære. esse volo.C.cōia
de le.l.2.in gl.antep.ibi mr̄.& l.vl.& antep.in testō ibi po
sita,& illud verū,nisi ex cā, vt in pre. auct. & habētur hæ
causæ in Auc.vt cū de ap.cog.§.& hoc quidem.col.8.

S V M M A R I V M.

1 *Executor aliquando fideicommissarius dicitur.*
2 *Prouisio monasterij si diu differatur propter litem pendentem, Papa est consulendus.*
3 *Monasteria sunt in cura & dispositione episcopi.*
4 *Episcopus an possit subrogare in locum fideicommissarij mortui.*
5 *Pauperibus eroganda retinens aliena rapere dicitur.*
6 *Episcopus an possit de relictis pauperibus aliquid dare pro reparatione ecclesiæ.*
7 *Defensionem alterius suscipere est viri officium.*

C A P. II.

Religiosus. Sunt duæ partes.secunda ibi sane:
prima ponit dictū , cuius rationē
reddit ibi cū velle. secūda in vno
themate diffinit casum trimēbrem , & rōnem reddit ibi.
1 ne voluntatē,& casum excipit ibi,nisi † executor [a] qui a Is
a fideicōmissarius dr̄.& vide de diuersis nominibus in Spe.
§.alle.in 1.gl.in pri.col.vlt.facit 12.q.2.de laycis(cū vel-
le) rō huius dicti(exequi)potest intelligi, ēt si de facto su
sceperit, forsan visū fuisset aliquib.qd licet non debuisset
suscipere,susceptū posset exequi,quia multa fieri prohibē
tur,quæ &c.de reg.ad apostolicā.& ideo sic exprimit(a
superiore)immediato,quid si mortuus est.Io.moo. hic in
2 add.dicit negotiū deferēdū,ar.de of.del. quoniā abb.† &
si diu pp litē pendentē differetur mona.prouisio,dicit pa
pam consulendum , qui solus ius a se statutum immutare
pōt,alle.sup.e.lib.de rescr. statutum.in prin.melius facit
cle.de ele.ne Romani.in prin.sed putat Arc. quod ep̄s li
centiā hanc dare possit,al.16.q6.1.qui vere.& c. quidam
monaci.86.d.c.fi.18.q.2.c.1.& c.visitandi.& c.nullus mo-
3 nacus.& c.quidam.all.qđ † monasteria [b] sunt in cura &
b dispositione ep̄i.61.di.obitum.in fi.all. qđ mon. vacanti
datur administrator idoneus , qui temporalium curā ge-
rit,de sta.reg.ea quæ.§.qđ si abbas. & hoc fit per ep̄m, vt
ibi no.Inn.& Host.fortius ergo poterit hic , quod habet
cām fauorabilem,& pendet a charitatis officio , facit 16.
§.sequentis. & vide quod post cum dixi de ele. si religio-
super 4.gl.[Obtenta]vide quod no.in cle.e.tit.c.vno.sup
eodem uer.& huic proprie concor.J.ne cle.vel mo.c.2. sa
ne plurib.lr̄æ,quæ sequuntur melius congruent hic duo-
bus.[nolente]ēt post mandatum susceptum propter rō-
nem.q̄ seqtur,& hoc tenet Are.in additione, prius tenue
rat contrariū per decr.Io.su.e.sed,ut dicit,licet dec.illa di
cat qñ executor cogi debeat,non tangit casum istum. Itē
licet textus loquatur de nolente,vr̄ tñ idē de uolente.sed
non ualente,nisi impedimentū esset modici tpis sine præ
iudicio executionis,facit lr̄a nimiū,qui sequitur, (ne uo-
luntatē)rō, qa ut dicit Ar.multū est fauorabilius.(libere)
quod si non expectata reuersione absentis, uel uoluntate
tunc nolentis,uel ꝙ ep̄s aliū surroget loco illius, uide cō
cor.quas dedi su.e.li.de pb.licet ep̄s.super uer.de iure,&
quod ult.dixi,facit ꝓ solutione Io.de Deo, qui in qōni-
4 bus suis.li.2.q.4.tenuit,† quod in locū unius fideicōmis-
sariū mortui,ex quo superstes exeq pōt,ep̄s non pōt alium
surrogare,cū solū defectū,uel malitiā habeat supplere,J.
e.ros quidam.& c.tuam.& c.Ioan.& de uoto.licet. unde
si superstes non posset exequi,dicit in ult.gl.hic,sciendū
quod Ar.inducit hic lr̄ā istā cōtra opi.Host. no.de iudæ.
cū sit,ubi scripsi in pe.pro sua opi.qua tenet,quod execu
tores ad id per testatorē spāliter deputati dispensare pos-
sint male ablata incerta,dicens,quod ipse idem testōr po
tuisset,all.J.e.tua.& de usur.cum tu.ibi,pauperib. eroga
re.all,ad id 14.q.5.c.pe.& §. seq.& c.ult.ad finem, & 24.
quæst.3.si quis Romipetas.& 12. quæst.2.de laicis.C.de
epis.

epi.& cle.l.nulli.in Aut.de ec.ti.§.si quis.inducit, quod
no.Io.Vi.& Ber.in prin.decr.cum sit.& Inn.de immu. ec.
quia plerique.in prima glo.ad fi.ad decre.cum sit.respon-
det,ꝙ loquitur in iudeo, merito in erogatione suspecto,
q̃ fieri debeat in Christianos.& dicit notandum,ꝙ ibi di
cit pauperum Christianorũ, ꝙ non dicit in decr. cum tu.
de vsur.& ad c.non est putanda.1.q.1.rñdet, quia sensus
illius est, ꝙ non debent quidẽ aliquid illicite acquirere,
vt eleemosinã inde faciãt, vt ibi patet,& ibi sic no.hi. di-
cit ergo se non dubitare,ꝙ epi de his non habent se intro-
mittere, nisi in defectũ.vbi.s. non est a testatore deputat⁹
aliquis ad id, vtraque opinio ęquitatẽ habet, nã ex quo de
bens incerta obligatus est ad illa restituenda, si restituit,
prout disposuit decr.cũ tu.de vsur.incertis.s.illas paupe
ribus erogando, non apparet, quare non debeat esse abso
lut⁹, nõ dico a peccato, sed ab onere satisfactionis, & ego
hoc vere & pure facientẽ bũ hẽm pro absoluto saltem ĩ
his, in quib.transit dñium. Sed opinio contraria hẽt ęqui
tatẽ, quia facile esset cuiq. vitare restitutionis onus, dicẽ-
do se soluisse, & si dicis, non credeẽ ei, nisi probet, absur-
dũ esset, ꝙ cum dabit 10.faciat fieri instrum. Itẽ docet ex
perientia, ꝙ pauper recipiens 10.sol.in instrumento, con-
fitebitur recepisse 10.lib. Qua de cã per rões Host. æqua
vr ordinatio eporũ, qui cõiter per sua statuta sibi seruant
in incertis non solum absolutionẽ peccati, sed ẽt dispensa
tionẽ ipsorũ. Sed disputatum hic fuit per recolendæ me.
fratrẽ Bontium priorẽ S.Mart.de Senis, an eps concede-
re possit, ꝙ talia incerta conuerterent in reparationẽ ec-
clesiæ parochialis, ad negatiuã allegat, ꝙ pauperib.debe-
tur, vt in præ.decr.cum tu.14.q.5.non sane. si alteri solua
tur, onus non remittitur.de iureiu.cã te.de dec.tua. 2. &
5 † qui tenet pauperib.eroganda, rapit aliena, 47.di.sicut
hi.bñ facit præ.c.non est putanda.ibi qui offert sacrificiũ
&c.& nemini consulendũ cum alterius iniuria. J. de re.
iur.locupletari.nec pietatis ptextu impietas facienda.30.
q.1.nosse.licet ergo reparare ecclesias sit opus pietatis, nõ
rñ est cum iactura pauperũ. Itẽ soli pri.licet in alteri⁹ pīu
diciũ conferre.9.q.3.nunc vero.de exces.præl.ad hoc. &
de hoc, de relig.do.constit. Itẽ oĩm illorum consensus re
quiritur, quorum vnũ detrahit.J.de reg.iu.q.oẽs. Item a
iure diffinitũ est, de quo dẽ ecclesia reparari, & p quos,
vt scripsi de ecc.ędi.c.1.& c.de his.ergo de alimonia pau
perib.debita fieri non debent. In contrarium, episcopo ę-
qualis cura imminet de trib. s.paupib.alẽdis, ecclesiis æ-
dificandis & reparandis, & de alendis ministris eccl'arũ.
82.d.c.1.12.q.2.aurum.10.q.2.hanc consuetudinem. 12.
q.1.episcopus eccl'asticarum.itẽ cum bona eccl'arum sint
pauperib. obnoxia, sicut & illicite acquisita, vt præ.c.au-
6 rũ.& 16.q.1.c.vlt.& rñ † pædificatione, vel reparatione
eccl'arũ põt episcop⁹ dare quinquagesimã, vel centesimã.
12.q.2.bona.de do.apostolicę.sic de his illicite acquisitis
idẽ poterit.ad idẽ 16.q.1.ecclesiæ.& c.statuimus. Itẽ expe
dit pauperib.ecclesias reparari, in quib. oblationes reci-
piuntur ad pauperum alimoniã.12.q.1.habeat in eis ẽt cõ
ueniunt fideles. & ibi inuitantur ad pauperũ subuentio-
nẽ, & ad alia pia opera, & sic illas reparari Pauperib.expe
dit, & maxime quia si ecclesiæ pauperes sunt, in pauperũ
numero cum suis ministris cõputabuntur, & maxime ne
desit populo spũale alimentũ verbi Dei.8.q.1.audaciter.
de offic.ord.inter cæt.& de hoc tenuit soluẽdo, ꝙ si eccl'a
reparatione, vel augmento egeat necessario, vt quia non
põt cõueniri populus in ea ad diuina, nec facultates eccle
siæ ad ipsius reparationẽ sufficiunt, episcopus rõne prima
siue pauperũ graui dãno ad talẽ vsum illa illicita poterit
deputare, aliter non poterit deputare s.n eum.s.qñ facul-
tates ecclesiæ sufficiunt, vel reparatio non est necessaria,
sed voluntaria, vel nimia fames pro tunc imminet paupe
ribus.86.d.pasce.& his casib.procedunt in contrariũ alle
gata. Nouissime vidi hanc qõnem hic disputatam p scien
tificũ virum dñm Recuperum de sancto Miniato, qui sol
uendo idẽ tenuit (adimplere) per se nõ per alium.su.c.tua.
ibi, per manus eorum, ad idẽ.C.de epi.& cle.l.nulli.ibi,
p sua cõsciẽtia &c. hoc verũ nisi certa erogatio certę rei,
certo loco fienda cõmissa esset, quia tunc forte posset alii
cõmitti, ad hoc su.c.li.de offi.del.is cui.sm Arc.& no. qđ
dicit adimplere, quasi perfecte implere, vñ ita debent ex
pendi per executores, q̃ testator mandauit, qđ nil apud
ipsos remaneat, vt patet sup.c.tua.in fi.ad id ff. de leg. 2.
l.Luc.§.a te peto.sumptus tñ administrationis litigando,
vt alio honesto mõ facient de bonis disponẽdis.ff.de pa.
l.sump.su.de proc.cum pro cã.& vt dicit Arc.si sunt plu-
res, vt hic, forte oẽs simul agent, vel proc.constituent, qui
oium noĩe aget.ff.de proc.q proprio.cum duab.ll.seq. ab
oibus ãt fiet distributio, quia oẽs tangit.J.de reg.iur.qđ
oẽs.excipiuntur ãt casus hic expressi, & putat Arc. quod
fideicõmissarij non satisdent per l diuus.ff.si cui plusq̃ p
l.Falc.iurare tñ debet sm Gof.per l.si quis pro redẽptio-
ne.C.de don. Prima gl.dicit qđ declaret. Scđa gl. primo
soluit dubium.scđo qrit, arguit, & consuetudinẽ inducit.
Gl.ergo tunc, rõnem reddit, per q̃ soluit cõtrarium, & al-
legat p gl.hoc tractabat.dicit, qđ declaret pars secunda.
Gl.no.rñ.per qõnẽ, q̃ soluit, & duas opi.subdit. Pen.gl.ex-
ponit & notat. secundo ponit & soluit duas qões. In 2.
gl.ibi, exigendi.vide de proc.non iniuste.in fi.1.gl.& ibi.
s.vlt.tutor vel curator 25.annum dẽt implere. & ibi. neq.
7 fœmina.fœmina in iudicio non defendit. & ibi. alienã †
virile officium est alienã defensionẽ recipere, & ibi.l.s. fœ
minæ ab officiis ciuilibus & publicis sunt remotæ. In glo.
no.ibi.§.morte.hæres socij nõ succedit in societate. & ibi
mandatum, in fi.ibi dr, oportet eum, q certi hois fidem
elegit ob errorem, vel imperitiã hæredum affici dãno, lo-
quit de illo, q mandauerat Titio, vt seruos distraheret, q
mortuus est.& hẽs distraxit, & ibi.l. cum vnus. si legauit
testator vni ex hæredib. perceptionẽ pecuniæ, de qua li-
beros aleret, hic transit in hæredis hæredem.l.si a filio. &
l.alimenta.& ibi, mandatum, seqtur, re integra dñi mor-
te finitur. In gl.vl.ibi.§.vlt.ex duob.tutorib.alter agit, uel
administrat. In gl.1.ibi.§.nunc vero.alias est ver.sub.§.cõ
pendiose. In gl.2.ibi medicans, saluo ꝙ de fratrib. mino-
rib.dr in cle.de ver.sig.exiui.§.prouide. & §. verum etiã.
& in fi.ĩ de arb.dilecti.& de his in Spe.præ.§ circa fi. ver.
quid de minore.& ver.seq. In gl.ĩ.de, in fi.al. Arch.2.q.7.
nullus.2.& 12.q.3.c.1. In gl.hoc tractabat, & ver. quid si
sunt plures. In gl.no.ibi.hæredem, de hoc in præ §.cir. fi.
ver.insuper & ibi, mandatum.in fi.& ff.de tut.l. antep. in
fi vbi idem no.& ibi, alimenta.in pri. vide quod ibi no. s.
quod non transit offm, licet ibi transeat onus non perso-
nale. In gl.si ergo, ibi remotus, quod terminetur arbitrio
boni viri.sm Arc.& facit quod no.ĩ.c.li.de temp.ord.cũ
nullus.§.pe.ĩ gl.2. In gl.pe.ibi, sine altero, bene facit ff. de
exercit.l.1.§.si plures.& ibi.q tacet.Io.mo.all.C.de nego.
gest.l.si.de hoc plenius in præ.§.cir.fin.ver. sed quid erit.

ADDITIONES.

a Executor.executor dicitur omnis, qui ad aliquod officium necessi-
tatur. Bal.in l.executorem in princ.C.de exec.re.iud.

b Monasteria sunt.monasteria subsunt episcopo loci, in quo sunt.16.
q.1.interdicimus.2.q.7.omnes basylicæ.18.q.2.hoc tãtum.& c.mo
nasteria.6.q.1.de persona.& c.personæ.in fi.de priu.in 6.

De sepulturis. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Iurare ad sancta Dei euangelia & sub fide promittere parũ diffe runt.*

2 *Iuramentum est cum dicitur promitto sub periculo animæ meæ.*

3 *Beneficio priuatur veniens contra fidei interpositionem nulla ne cessitate compulsus.*

4 *Electio sepulturæ est pars vltimæ voluntatis, cuius liberatas tol li non debet.*

5 *Electio sepulturæ est ius speciale inductum contra ius cõe.*

CAP.

CAP. PRIMVM.

Animarum. Prima pars ponit inhibitionẽ & decretũ ibi. nos. n. secunda ponit eligentẽ ibi. statuentes. tertia ponit inducentem ibi. si vero. & pęnam aggrauat in non parẽtẽ ibi, q̃ nisi clerici, laycos non includit, quod patet ẽt ĵ. ibi, apud eorum ecclesiam. & ĵ. §. si vero (in virtute) hoc, & ꝙ sequitur inducit mortale, si non pareatur. š. de maio. & obe. si quis. & c. illud. nisi dicatur, ꝙ sit comminator, de iurep. relatũ Io. mo sed Arch. qui all. pro concor. ĵ. tit. 2. non solũ dicit, ꝙ non parens grauiter peccat, alleg. 81. d. si quis. in fi. 8. q. 3. sciendum. 12. d. §. verum. ver. ait enim. 1. q. 4. item potero. 16. q. 7. si quis deinceps. 11. qu. 3. si ãt. ff. de test. mil. l. 3 §. in bello (interminatione] sic š. de iurepat. relatũ, de symo. sicut nobis. de immu. eccl. ecclesijs. de eo qui fur. or. ro. c. 1. & ĵ. de statu reg. c. vno. §. & q̃ñ. q̃ñ que ponitur sub anathema. š. de sagit. c. vno. sub excõicatione, de loc. c. 1. sub pęna excõicationis, de reg. non solũ. sub excõicationis interpositione. 63. d. Salonitanæ, sub diuini contẽplatione iudicij. 7. q. 2. nuper. sub obtestatione diuini iudicij, de app. cum spẽli. sub anathematis vinculo. š. e. ti. c. 1. ad finem (prohibemus] ꝙ dñs prohibet, omnino fieri non licet. 28. q. 1. iam nunc. ante fi. [fide interposita] hoc exponit hic Arch. vt dixi post Inn. š ꝙ me. cã. ad aures. tñ, vt dicit colligi ex decr. & si Christus. de iureiuran.
6 † parum vel nil differt, an dicat iuro ad sancta Dei euan-
7 gelia, an ꝓmitto sub fide mea. Item † est iuramẽ, cum dĩ, promitto sub periculo aĩæ meæ. š. de fri. fraternitatis (inducunt) no. ꝙ iste textus, q̃ sic ad lr̃am reperitur in const. cle. de pęnis. cupientes. in fi non dicit simpliciter inducãt, vt eligant, sed dicit, inducant ad vouendũ &c. per quod patet, ꝙ simpliciter hortans vt eligat, non ligatur hac cõstitutione, facit ꝙ no. ĵ. §. si vero. in gl. hoc ẽt satis patet ex ver. statuentes, q̃ sequitur. ibi. ne contra votũ, iuramẽtũ, aut promissum &c. rõ vero põt esse, quia eligens pœnitere & variare p̃t, non sic libere põt iurans, vouens, vel promittens, & sic non obst. ꝙ plus videtur eligere, quam promittere, sic dico, ꝙ inducens ẽt ad vouendũ apud non suã ecclesiam non ligatur p lr̃am, q̃ statim sequitur, apud eorum ecclesias, q̃ ẽt sic reperitur in cle. [eligere sepulturã] determinat, ꝙ no. Host. in summa, eo. tit. §. an licitũ. ver. quid si quis eligat, de illo, qui iurauit non mutare voluntatem in electione sepulturæ, an mutare possit. (suis ecclesiis) ar. ꝙ posset in ecclesia sepeliri, ꝙ dic, vt 13. q. 2. nullus. Arch. (Quomodolibet) sic š e. li. de electione, indemnitatibus. §. si qua intergraliter. conc. š. e. cui liberum. & ca. in nr̃a. in fi. hoc ãt satis prædixerat ibi, oĩumque &c. (cimiteria] si non expressisset, non fuissent interdicta cimiteria non contigua. ĵ. de sen. exc. si ciuitas. in fi. ex tunc elapso decendio, eo ipso. i. sine alio hoĩs adminiculo. Prima gl. dicit quid suppleat, & declaret. Gl. s. exponit, quærit, & ad vtranq. partẽ arguit. ante p. & vl gl. rñ. per duas qõnes. Vlt. gl. rñdet per obiectionẽ. In gl. s. ibi. si domus tua, vide de priuil. pastor. super vlt. gl. In gl. 1. in fi. & quod no. in Spe. e. ti. ver. & no. In gl. non. n. in fi. vide ꝙ scripsi de iureiur. debitores. super ver. cogendi, & quod no. e. tit. c. vl. in vlt. gl. ꝙ æquipolleant, all. Arch. quod met cã, ad aures. su. de arb. peruenit. & capl̃o, cum ep̃e. & capl̃o. ex par. ne præla. vi. su. querelam. de const. ex lr̃is. in prin. inde est, ꝙ q
8 † venit contra fidei interpositionẽ nulla necessitate compulsus, priuatur bñficio p p̃d. dec. q̃telã. vbi ẽt hoc placuit Io. & Host. In gl. cũ. n. ibi, non debent, cum sepeliendo, inter duas enim ecclesias bñ valeret pactũ, quod dic vt su. eo. li. de pac. c. 1. In gl. su. vbi ibi. in prin. & ibi dixi, quid iuris, si de sepulchro maiorum non apparet, de quo hic Arc. tenens de indigena, ꝙ ibi dixit de viatore, tñ qui nõ eligit sepulturã, tenet contrariũ. s. q̃d sepelietur in ecclesia, in cuius parochia mortuus est, sequendo Hu. Vin. & per c. ecclesias. 12. q. 1. inducit ẽt 16. q. 1. c. 1. dicens, quod ibi cum Hug. exponi debet. fructum. i. christianorum. 13. q. 2. ad mensam. ad c. vbicunq. 13. q. 1. rñdet, ꝙ ibi dat ordinẽ eligendæ sepulturæ, vt ibi no. ad c. omñ. de offic. Archipr. rñdet, q̃d de sepultura non loquit Gos. in sum. e. ti. ver. quod si peregrinus. dicit eũ sepeliendũ, vel in cathedrali, vel in alia, in cuius parochia mortuus est, all. præc. ecclesias. & ibi declarari debuisset, Ar. q̃ris, q̃d si in ecclesia, in qua sepeliri debebat, cũ cimiterio erat interdicta, dicebat, illũ sepeliendũ in ecclesia cathedrali, quæ si etiã esset interdicta, seruabitur ordo capituli. 13. q. 2. vbicunque. & in fi. adde no. in gl. pe. per q̃ putant aliqui casũ nõ dubium, cum ẽt constõ ista manauerit in fauorẽ ecclesiæ, cui debetur sepultura, ergo in ipsius pęnã resolui nõ dẽt. ĵ. de reg. iur. quod ob grãm. item licet peccet auferẽdo libertatem eligendæ sepulturæ, tractat tñ de debito rei mãdo. facit, ff. de his q̃ in frau. cred. l. ait p̃tor. §. si debitore. & non de lucro captando. C. de cod. l. fi. facit ff. & C. si quis ali. te. ꝓh. l. fi. & C. de his qui sibi in te. ascr. l. 1. In gl. quos si, in fi. & sit rõ s̃m Io. mo. quare non possum voto firmare id, quod licet facere, quia
4 † electio sepulturæ est pars vltimæ voluntatis, cuius libertas tolli non debet. C. de sacros. eccl. l. 1. ar. de spon. Gemma. cum conc. item tñ prouisum sit a iure non eligenti, illa iuris prouisio impediri non debet, nisi mera libertate testatoris, & adde, q̃d no.
5 s. su gl. addebat ipse Io. quod electio † sepulturæ est ius spẽle inductum contra ius cõe. vt su. ver. prox. & tale ius solũ princeps, qui. su. ius est, põt inducere, & sicut alius a principe non potest tollere ius cõe, sic, nec ad ius spẽle adijcere, quo arctetur ius cõe. & ex hoc dicit cõcludi, quod hic punitur deceptus, sicut attentatur contra iura. In gl. su. e. in fi, & e. fraternitatem, & c. cum liberum. In gl. istud. ibi stati cõputato die perceptionis s̃m Arch. & intelligo de momento ad momentũ, ipse ãt remittit. su. de rest. spo. frequens. In gl. vlt. ibi puniretur. Arc. all. C. de sacros. eccl. iubemus. & 5. q. 2. ita nos. de hoc 16. q. 6. c. 1. & 2. vbi de hoc in fi. idem Io. mo. pœna ista tpalis est, q̃ per restitutionem perceptorũ euadere possunt. facit quod no. su. e. li. de ele. quia sæpe. in gl. aliud. item certũ est, q̃ũque præiudicat in acquirendo, q̃ in acquisito præiudicare non posset. C. de acq. pos. l. fi. ff. de pac. si ãt. de stipul. seruo. l. 1. in fi. & vide quod scripsi. de his quæ fiunt a præl. cum apostolica, sup gl. ideo no. & quod dixi de don. c. 2. super 3. gl.

SVMMARIVM.

1 *Canonica an debeatur de relictis ecclesiæ tantum, apud quam sepelitur.*

CAP. II.

Cum quis. Diuisio patet per paragraphos. quarta sunt dicta (ab antiquo) dicit Arch. forsan. per 10. vel 20. annos, quod dicitur longum tempus. C. de præscr. lon. temp. per totum. & facit quod no. e. li. de consue. c. fi. in 3. gl. & vide quod no. ĵ. c. prox. (in aliqua ecclesia] i. eiua cimiterio. & est modus loquendi (audire] de illo, qui moritur in ꝓbatione religionis, an parochialis habeat canonicã. no. hic Ar. quod dixi su. e. de his. sup gl. pe. & tenet quod sic, eius rõnes sunt, quia non vult fateri eũ plene conuersum, alle. de pę. d. 1. §. hoc idẽ §. conuersio. & su. e. li. de elect. ex eo quod, in fi. nec vult fateri, eum mutasse domicilium. 13. q. 2. §. quia ergo. & quod ibi no. tene, quod ibi dixi cũ Gof. & Host. [sacramenta) si in vna audit diuina & in alia percipit sacramenta, vide quod dixi su. e. de his. super gl. 2. eum ab eo, quod hic dr̃, tenebat Inn. sup. e. de his. & Host.
1 su. e. (In nr̃a duo] idem si plura. & vide quod scripsi sup. e. relatum. ad fin. (Domicilia] vbi quis dicatur hr̃e domicilium, & per quem modũ constituatur, hr̃ ff. de ver. sig. in lege. & C. li. 10 de incolis. l. ciues. Io. mo. tertio idem si altera illarũ quo ad hoc. s. quia ecclesia, in qua sepelitur, diuidet canonicam cum reliqua, & residuum habebit quasi preciũ, & est si. su. de test. offic. & c. requisi. & c. Rayn. & e. Rayn. (eligit) idẽ si nõ eligat, sed alias ibi de iure sepelit,

puta

puta quia ibi est sepulchrũ maiorũ, vt scripsi post Inn. & Host. s. eo. in nostra. in gl. si quis eligit. (Domicilorũ ecclesiæ) in tali casu si testator dicat. lego ecclesiæ meæ parochiali, decre. ista inducitur, q ambæ diuident. ad qd ff. de re iu. l. Paulus. de leg. 2. si quis Titio. §. fin. C. si plures vna sent. l. 1. aliis vr, q in solidũ percipient. ff. de le. 1. qui filiab. §. si quis. alii dñe, q nihil, per l. duo sũt Titii. ff. de testa. tu. & de reb. du. si fuerit. & de leg. 2. si quis seruum. §. si inter. Pe. de Bel. vt refert Cy. in l. 1. C. de sac. san. eccl. dicit recurrendũ ad cõiecturas. primo, vt si alterã prædiligebat. ff. de leg. 1. si seruus pluriũ. §. si. facit s. de testa. requisisti. ver. si non. vel mandauit in altera sepeliri. ff. de reg. iu. sm naturã. nã talib. relinqui solet, facit j. de reg. iur. inspicimus. vel magis cõuersabatur in altera. ff. de le. 3. legatis seruis. §. vnus. facit sup. de accus. repellantur, & c. cum oporteat. alias dicit neutri deberi per vltima iura, æquius vr primũ dictũ, dicit et eodẽ mõ recurrẽdũ ad cõiecturas, qñ testator, q sic legauit, tpe testamẽti habitabat i vna parochia, & tpe mortis in alia, licet q̃dã iura pbent, inspiciendũ tps testamẽti. ff. de auro & argẽ. lega. si ita. & q̃dã tps mortis, ff. de fundo instr. l. pe. de pecul. l. peculiũ. sed ad illa rñdet, q in reb. loquũtur nõ in psonis, si coniecturæ nõ apparẽt, dicit, q si modicũ erat legatũ respiciẽs sũptus funeris, & tũc ex illis habebit illa legatũ apud q̃ sepelitur, per præ. l. sm naturã. si vero est magnũ, habebit, quæ parochialis erat tpe testamẽti, cuius merito & affectione fecisse vr, & nõ secũdę. ff. pro socio. l. hoc adiecit (portionẽ) hic tractat
1 Arc. † an canonica debeat de relictis ecclesiæ tantũ, apud q̃ sepelit. de qua satis dixi sup. c. 1. sup. 6. gl. & aliqd in cle. eo. ti. dudũ. §. verũ. in gl. vero [antiqua sepultura] de qua sequitur (elegerit) Arc. ponit & extollit opi. Host. de quarta soluẽda, priusquã fiat electio sepulturæ, qd scripsi sup. eo. c. 1. ad fi. q probant per literã ibi, dari cẽsemus. & per literã aliter, ne fiat hæc oppositio, nõ seruatur, nec placet. vt ibi dixi, & eo. tit. certificari. ibi vide in tertia qõne. (diuersa) quæ vide in gl. quas hic allegat vltima gl. ¶ Prima gl. dicit, quid declaret. ¶ Tertia gl. rñdet per qõnẽ. ¶ Gl. quid esse. arguit ad qõnem. ¶ Vltima gl. dicit, quid approbat, & reprobat vltimũ dictum. ¶ In gl. tertia. ibi quarta, in illa enim, ut in minori, oẽs canones concordant. facie sup. eo. lib. de arbi. c. 1. & ibi cõcordantiæ, quod no. eo. ti. certificari in ultima gl. & quod super ea scripsi. ¶ In glos. quinta. in fi. facit quod post Innocẽtiũ scripsi sup. de parochiis, super eo. in gloss. limes, & quod no. 16. quæstio. 3. licet in glos. pone, quod Albertus Odof. terminauit, q in utraque parochia talis tenetur ad collectas, alle. ff. de cẽ. l. forma. §. si uero. de muneribus personalibus & impositione equorum, quæ fierent per parochias, tenet, q si in utraque habitat, in sua electione sit, in qua parochia subeat illa, per pręd. l. eius. si uero solum introitum habeat in una parochia, & habitationẽ in alia, debet illa subire in parochia, in qua habitat, cum introitus sit propter habitationẽ. alleg. ff. de le. 3. prædiis. §. pe. & ante. p. Rof. in libello, de deci. §. 2. in fi. in decima personali huius parochiani tenet, q debetur illi ecclesiæ, in cuius parochia est pars illa domus, in qua facit operam, per l. 4. ff. de fun. instru.

S V M M A R I V M.

1 *Nepos sequatur originem manumissoris patris sui.*

3 *Proauus, auus, & pater si in diuersis locis fuere sepulti, & filius decedit intestatus sepelitur cum patre.*

3 *Vxor sequitur potius sepulturam parentum quam viri.*

4 *Mulier quandiu nupta est, est incola ciuitatis mariti.*

C A P. III.

Si quis. Partes patent. secunda ibi mulier. & prima soluit dubium, & solutionem moderatur ibi, dummodo non in ecclesia. alle. lo. no. ff. de pign. debitor. ff. de hæredi. institu. ex facto. §. retum. ff. de uerbor. significat. malum. §. fin. (Dictæ villæ) non habebit ista ecclesia uillæ partem in casu portion. quia non æqualiter in illa domicilium constituebat, quo casu competit par. s. c. prox. 2. respon. & hoc tenuit Ho. in decr. in nostra. eo. ti. & faciunt hęc ad qõnẽ illius q ppter hostilitatẽ dioce. fugit ad ciuitatẽ, ibi manens cũ familia, & durante hostilitate morit electa sepultura, q ecclesia villæ habeat canonicã, & nõ illa, in cuius parochia decessit, non enim talis mutauit domiciliũ, cũ nõ habuerit animũ ibi perpetuo remanendi, q requiritur in hoc. ff. ad mu. nõ vtique. & l. domiciliũ. & l. eius qui. §. pe. C. li. 10. de incolis. l. 2. & l. cuius. & no. in l. 1. de mu. & hono. e. li. & no. Ho. de parochi. in sum. §. pe. añ fi. durãte igitur metu non dr habere aĩum mutandi domiciliũ. s. quod me. cã. c. 1. & qui dicit aĩum mutatũ, id probet, vt ibi, concor. pe. gl. bñ facit ad casum. ff. de dã. infec. si finita. §. si qs metu, de acq. re. do. l. qua rõne. § fi. & l. naturalẽ. §. in his. & inst. de re. di. in fi. item dixit Dama. de testa. q. 5. de infirmo, q elegit sepulturã apud monacos S. Proculi, & illi quędã legauit, & postea de alia parochia, in qua morabatur se trãstulit ad parochiã sancti Proculi, & ibi mortuus est, q prima ecclesia habebit canonicã, per decr. de his. s. e. pp fraudem psumptã, qñ probant indicia. s. e. li. de renun. c. 2. [Potius] dicit Arc. q correctiue ponitur (Deportari] facit quod no. Host. in sum. huius tit. §. & apud quã. in fi. q aũt dicit deportari, supple, & sepelire sine periculo, vel violationis interdicti, vt in cle. e. ti. eos. vel corporis aliqua cã, tunc locus erit primo dicto vt sepeliatur in ecclesia parochiali, non enim ad portationẽ, sed ad sepulturã subditur hæc determinatio. sic et intelligitur inf. ca. fi. successiue. simul enim hic esse nõ posset sicut nec econuerso. s. de diuor. gaudemus. §. quia vero. & de big. nuper vltimo, et si ad domũ parentũ sit reuersa, licet h. olim contra. 7. q. 1. sicut hi. p quo dicto Arc. quasdam rationes reddit, q̃ locũ haberent et in non reuersa, vt quia soluta est a lege viri, & qa onus sepulturæ incumbit patri. ff. de reli. q si nulla. saluo hoc, quod dr, e. ti. sic p rata. sed magis proprie arguit, quia redeundo ad domum patris, relinquendo habitationẽ mariti, tacite renunciat iuribus & honoribus ex persona mariti, vel matrimonio sibi cõpetentibus, & perinde est ac si renunciasset expresse. ff. si cer. pe. cum quid. & de hoc, de his q̃ fi. a ma. pat. cap. ex ore. pro tex. facit, quia manens innupta retinet nomen primi, vt in iuribus, quæ allegabo super vlt. gl. & censetur in prioris viri perdurare cõiugio, in Auth. de nup. §. soluto. itẽ bñficium talis mulieris, q retineat honores mariti, non loco habitationis sed personæ datũ est, ergo non inducitur discrimen ex dña locorũ. C. de in inte. re. l. superuacuam. & facit C. de præsc. lon. tẽ. l. vlt. vlta med. (domicilium] mirũ vr, q teneat domiciliũ mariti, si de facto illud alio trãstulit, & tñ lex q̃ allegabat vlt. gl. aperte id dicit, vt patet in suffragio. & si hoc intelligeretur, pur ibi gl. tãgit de his, quæ respiciũt fauorẽ mulierũ. p l. quor. C. de priui. scholariũ. li. 12. in prin. cessaret absurditas, qa sm id, ibi nõ cõueniretur i vita. p quo facit hęc lra, qa i ipsius tumulo nõ habeat sepelire necesse, & p hoc facit §. 3. l. vl. ff. ad muni. q̃ vide j. super fi. vl. gl. ¶ Secũda gl. qrit, qõ e declarat, p vtraq. parte arguit & soluit. ¶ Quarta gl. dicit, qd declaret pars vl. ¶ In gl. pe. ibi. §. si. ex psona cõ legitimi mariti nõ sortitur mulier forũ, sed tenet forũ originis pprię. ¶ In gl. vl. ibi. §. 1. vidua tenet domiciliũ mariti mortui, & ipsius dignitatẽ, donec alteri nupserit. ¶ In gl. s. ibi, & aui. legistę disputãt de foro originis, an inspiciatur psona tñ, an aui, Cy. vr velle, q nõ aui. ff. ad mun. assumptio. §. 1. & C. de mu. & ho. li. 10. all. vt vtrobiq; no. haberemus qrere agrũ Damascenũ, vbi ortus est Adã, 13. q. 2. §. his oib. ver. ecõtra. ar. contra, qa † nepos seqtur originẽ manumissoris patris sui. ff. ad. assũptio. § fi. itẽ lex libertus, e. ti. §. i adoptiua expile vr id velle p quẽ aliq simpliciter id tenẽt, alij distĩguunt, an vi uẽte auo natus sit nepos, & seqtur originẽ aui, an nõ, & tũc patris. ar. ff. de sena. l. emãcipatũ, & de hoc p Cy. C. de iurisdi. õ. iu. l. 2. de isto dubio videre potes Spe. de cõpe. iud. adi. §. 1. ver. 42. adde, qd dixi s. e. li. de tẽp. or. cũ nullus. sup.

1 gl. df enim. & in fi. si patronus, † auus & pater in tribus di
uersis locis fuere sepulti, & filius decedit intestatus, com-
a muniter seruatur, q sepelitur [a] cum patre, faciunt oia, quę
in gl. & super ea dicta sunt. sup. itē sicut ex vnione carnis
vxor consepelitur viro. j. c. proxi. sic ex eadē vnione eo ca
su filius cōsepeliri debet patri. 35. q. 6. §. pe. in pri. ibi, vna
caro probantur pater & filius. lex dicit, q fere vna perso
na intelliguntur. C. de impu. & alijs sub. l. vlt. in fi. facit ēt
j. de consan. & affi. tua. & hoc placet, licet quibusdā videa
tur, q ex quo deficit sepulchrum maiorū, fortius fit ius ec
clesiæ parochialis. vt hic, & j. c. proxi. hic vide qōnē, quā
scripsi in Spe. eo. ti. super rub. ¶ In gl. sic. j. in fi. Arc. alleg.
ff. ad munici. eius qui. §. pe. ff. de iudi. hæres absens. ibi, nā
vbi sic venit, & sup. de ecc. ædi. ad audientiā. In gl. hic ter
3 minatur. in fi. & corrigit, quod no. Vin. sup. eo. de † vxore,
ubi dixit, sepulturā parentum potius, q̄ viri sequendā, all.
quod de onere sepulturæ dixi in textu super ver. vlt. ¶ In
gl. pe. in fi. idem Io. mo. & Arch. ¶ In gl. vlt. in fi. ad idem
4 h vlt. eo. ti. §. 3. qui §. dicit † mulierē quādiu nupta est inco
lam esse ciuitatis mariti, facit ff. de iud. exigere. ff. de sena-
to. femina. C. de nup. cū te. C. de digni. mulieres. & patet
sup. de foro compe. ex parte. C. de incol. l. fina.

ADDITIO.

a ¶ Sepelitur. vide Oldrad. consil. 25. & consil. 257. vbi pater. & alibi suus sunt sepulti. Et est verum, etiam si nō sunt hæredes. l. quod, & ibi Bar. ff. de reli.

SVMMARIVM.

1 *Pater an possit filio impuberi sepulturam eligere.*
2 *Sepultura est quid spirituale.*
3 *Filiusfamilias non testatur etiam volente patre, potest tamen eo volente causa mortis donare.*

CAP. IIII.

Licet. Duæ sunt partes, quæ patent [Terræ] innuit
q vnius terræ, vel loci consuetudo in alio lo-
co non preiudicat, de hoc 12. di. illud nō pōt.
dicit Arch. q hic corrigitur sententia Vin. Gof. & Laurē.
1 qui notauerunt, q † pater filio impuberi poterat eligere
sepulturā. cum posset ēt testari, insti. de pu. §. liberis. item
expensæ funeris filii ad patrem spectant. ff. de in rē ver. l. fi
lius. item pater substituit filio ēt in bonis materms. ff. de
vul. & pup. l. 1. hoc ēt visum fuit placere Host. in sum. hu-
ius ti. in prin. (eligere) non obstat, q testari non pōt, vt se-
quitur, & patet insti. qui. non est perm. fa. te. in prin. ff. de
dona. filius fa. illa enim iura de tēporalib. loquuntur, in ec
clesiasticis autē & spiritualibus secus, in quibus fui iuris
censentur. sup. de regular. cum virum. in fin. & sup. eo. lib.
2 de iudi. si annum, cū ergo † sepultura sit quid spūale. 13.
q. 2. quæ sta. enim trib. c. seq. & sup. de simo. suā. cū concor.
illam eligere poterit, sicut quilibet pater fa. secundū Arc.
[ipsius] patris. ¶ Prima gl. dicit quid declaret. ¶ Quarta
gl. dat duo similia. ¶ Quinta gl. quærit, alleg. pro, & con-
tra, ponit cōsuetudinem. ¶ In gl. 3. ibi. in 2. casu in proxi.
3 concor. ¶ In gl. vlt. ibi, tam is. filius fa. † non testaretur ēt vo
lente patre, potest tñ cā mortis donare. ¶ In gl. 3. in fin. si
dicas, hāc cōsuetudinē esse contra ius cōe, per quod diffi-
nita sunt loca sepulturarū, satis est, q ius assistat, de quo
plene dixi de consue. eo. ti. super gl. pe. ¶ In gl. hic est, ibi,
& hoc In. tuis. & placet Arch. male apparet, quod velit in
hoc Io. mo. primo enim dicit, in dubio ordinē scripturæ
seruādum. secundo dicit, q potior erit parochialis eccle-
sia, si cum alia contendat, sed si nō cōtendat, amicis dabi
tur electio, sed in additione dixit parochialem potiorem.
ver. decidit in parochiali, si alibi secus, vt hic. sup. cap. pro
ximo. & ratio potest esse propter onus incumbēs amicis,
hoc declarat finis gloss. ¶ In gl. vt quid. in fi. vide, quod
no. eo. tit. l. fori. & quod dicam in Spec. de actore. §. 1. B.
super ver. item q agit de peculio. ¶ In gl. pen. ibi. vltima
voluntate, non tamen in testamēto, super quo vide, quod
scripsi sup. eo. lib. de testa. si pater. in princ.

SVMMARIVM.

1 *Sepeliri an quis debeat, vbi audit diuina, & percipit sacramenta.*

CAP. V.

Religiosi. Ponit dictum, cuius rationem interse-
rit ibi. cum velle. & exceptio. præmit-
tit ibi, nisi portari [tumulandi] & vide
s sup. eo. is qui. in fi. 1. respon. [eligere] dicit Io. mo. cū quis
a sepeliri [a] debeat, vbi audire debet diuina officia & perci-
pere ecclesiastica sacramēta. sup. c. prox. monacus autem
in suo mon. audire & percipere debet prædicta, facit cle.
de sta. mo. ne in agro. §. sane. ergo ibi sunt sepeliendi. ¶ Pri
ma gl. dicit quid declaret, approbat, & reprobat. ¶ Vlti-
ma potest per obi. respō. ¶ In gl. 1. in fi. dicit Arch. q per
distinctionem hic concordantur istæ opi. q non placet, q
collige ex vlt. gl. ¶ In gl. sic. sup. in fi. per hoc intelligo de
claustrali, vt ibi etiam dixi. ¶ In gloss. vlt. ibi, vel ligatur,
idem Io. mo.

ADDITIO.

a ¶ Sepeliri debeant. c. 1. & c. in nostra, de sepul. & c. is qui eo. tit. in 6. gl. 13. q. 2. nunc autem. & c. vbicunque.

De decimis. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Reddere aliud est, & aliud de suo soluere.*
2 *Decimas bene soluentium, quæ sit remuneratio.*

CAP. PRIMVM.

Discretioni Hic in superscriptione prædicato
res præmittūtur, de quo hic Arc.
vide no. sup. eo. lib. de elect. quori
dam. & primo inhibet. secundo præcipit ibi. immoderi-
tum. quoad istū articulum religiosi contra facientes ex-
cōicati sunt ipso iure per cle. quam alle. prima gl. (debita-
rum) quo ad decimas, vide cle. de iud. dispendiosam. ver.
aut, super ver. hoc declaret. cle. de pe. cupientes. quæ vult,
q in octo festiuitatibus anni in prædicationib. informēt
populū super solutione decimarū, quod dic, vt ibi, quo
autem illis, quibus scribitur, cōpetat prædicare, hēt in cle.
de sepul. §. nos aūt. ¶ Prima gl. dicit vnde decisa. inchoat
casum, & ponit ius nouissimu. Secunda gl. circa decimas
ponit 5. opiniones, secundamq vlteriorem improbat. In
glo. 1. ibi non deberi, ex quo contingebat, q layci remissi
fiebant remissiones. Io. mo. in gl. 2. ibi super ista rub. alias
est gl. illa super decre. vlt. de parochia. & ibi partim mora
lia, quis tenetur, q sint iudicialia, vt in remissione, quā
dabo in fi. gl. & ibi [per omnia cōcilia] multos sanctos pa
tres & multa cōcilia hoc dicentia enumerat hic Archid.
[per Alex.] ll. 32. di. præter hæc, vet. argumentatur de ses
ta synodo. Inn. primum. 16. q. 1. si monacus (Gregoriū) ea.
q. moderamine. conciliū Maguntiē. ea. q. si quis laycus. 3.
c. q. c. q. 7. decimas Deo. & c. seq. Rothomagense. ea. q. ois
decimæ. consiliū Gregorij, de cō. di. 5. quadragesima. in fi.
Gabillonēse. 16. q. 1. ecclesiæ. Guarmaciense. ea. q. quicū
que. Simacum. ea. causa. q. 1. in canonib. Hieronymū. 12.
q. 1. duo. in fi. 16. q. 1. reuertimini. Augustinum. ea. q. deci-
mæ. & q. 7. maiores. Ambrosiū. e. q. 7. quocunque, Leonē
quartū. e. q. de dec. Paschalē. II. e. q. decima a apl̄o habētur
ēt allegationes per Gratianū. 14. q. 1. subdit aūt, q summo
rū Pontificum hoc dicentiū nō est numerus. sup. e. per to-
tū, & nouissime habes cle. superius allegatas, no. ēt Arc.
q multa iura dicūt, decimas reddēdas, vt 1. q. 1. duo. in
fi. 16. q. 1. decimę. sup. e. tua. 2. ad fi. c. ad apl̄ ca. reddūt er-
1 go vt aliena, nō vt sua. † & aliud est reddere, aliud de suo
dare. ff. depo. l. 1. §. elegāter. licet verbū reddēdi, qūq. po-
nat̄ p verbo dandi. ff. de ver. sig. l. verbū. & facit 14. q. 4.
2 quid dicam, in prin. subdit autem, q hunc tractatum ple-
ne ponit Alex. in suo tertio. parte. 32. & ibi in aliquibus &
ca nobis. & dicit Arc. q hæc fuit opi. fratris Hug. de Stra-
tera magistri in theologia, & in fin. adde & pensus, vide
quod dixi in q. posteriorum. in 4. parte, & quod scripsi s.
eo. a nobis. in magna supplectione ante medium, versic.
adueniente ante epagustum. In gl. putat. ibi, tollit fiscus a
hæc

hæc tria bene experiuntur Italici decimas non soluentes, contra.
2 † Quadruplex est remuneratio bene soluentium, fructuum vbertas, corporis sanitas, remissio peccatorum, & acquisitio cęlestium pmiorum, vt in pdicto c. decimæ.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium vnius ad alterius iniuriam extendi non debet.*

2 *Litis pendentia sola, etiam si dolose non taceatur, impedit vires priuilegij.*

3 *Morte nihil est certius.*

C A P. II.

Statuto. Diuisio in gl. ponebat olim, vt dicit Ar. subti. de sta. mo. & incipiebat, cũ psonę. Guil. alle. qa psonę, q fere totã hãc decr. posuit i Spe. de deci. ver. in sum. scias, q qõnem, q̃ habet, an priuileg. de deci. non soluẽdis, certis religiosis concessum extendatur ad decimas, quas laici per antiquũ feudũ possident, plene tractaui š. eo. c. pe. vbi ad probandũ, q nõ extendatur per 5. modos hãc decr. induco[possidebant.]ergo iã culta vocat noualia, ex quo de nouo culta, vt dicit Vin. in decr. dudũ. & Arc. hic declarat, qa aliter possideri non poterant, hoc simplr non fatentur per id, qd habes de loco inculto, & eius decima. de ver. sig. quid per nouale. in fi. & vide, qd post In. ibi scripsi de hoc. & de priuilegio, qd includit ẽt pterita noualia. in gl. sed cui, post pri. ver. hoc ẽt notãdũ. & e. ti. c. 1. post Vin. quod etiã vide in Spe. de pb. §. 1. circa noua. cũ ver. sequenti sciendũ, q Io. de Deo li. 4. q. 4. q̃rit, si collegiata ecclesia sit dotata inter cætera de decima glãdiũ & pascorũ cuiusdã siluæ, de qua decima, qa ampla, constitutæ erant quatuor pbendæ ex decẽ, redacta demũ illa silua ad culturã,
a [a] priuilegiati sup pcipiendis decimis noualiũ illius parochiæ sibi vẽdicãt illã decimã, q̃rebat qd iuris, & hoc puto expeditũ duplici respectu. s. eius, quod hic dr, in præ. decr. dudũ. itẽ p præ. decr. qd per nouale. in fi. sed q̃rebat demũ, posito q talis decima cederet priuilegiatis de iure, an cannonici quatuor illius teneantr suas cõicare prębẽdas. ad affirmatiuã alle. 93. di. diaconi Vulter. 12. q. 2. nobis, & c. Vulteranæ. & c. quatuor. 16. q. 7. c. 1. de pręb. dilectus, & c. relatũ. de cõces. præb. cũ supra alle. ẽt q impiũ esset cõem nõ fieri, q̃ fieri dẽt ẽt electis & expulsis. 7. q. 1. oĩs quis. & c. pastoralis. fortius istis cõfratrib. ad negatiuã alle. de pb. maioribus. & c. cũ cãm. & iura in contrariũ alle. nõ dicunt diuisionẽ fieri, sed puideri de vacãtibus, sustententur ergo pprijs laboribus & artifitiis. 91. di. c. 1. & 2. & 3. 1. q. 1. c. 1. de cõ. di. 5. nunq̃. nã ẽt recepto de nouo illi non tenetur diuidere. de consti. cũ M. & p. decre. cũ sup. nec sine culpa debẽt suo iure priuari, de const. c. 2. Soluit, q ex quo pbẽdæ sunt diuisæ, nõ tenentur illas cõicare, vel decurtare. puideatur ergo illis de super excrescẽtibus, vel de cõi mẽsa, donec pbendæ vacẽt, vt in palle. iuribus. & hoc eps ex officio suo puidere dẽt. 10. q. 2. eps fiat, q si fieret, indubitatũ esset, nec ad alias, s. q̃ tpe impetrati priuilegii a nemine possidebantur, vel forsan nõdum extabãt (impetratũ.] inspicitur ergo data, vt no. š. parte proxim. [verisimile.) facit ad ea. q̃ post Inn. scripsi de præscr. veniens. no. nõ obstãte, vt ẽt dixi š. e. li. de fil. pres. c. 2. & no. ſm Io. mo. non cõprehendi verbo gñali. quod nõ est verisimile, de hoc. j. de reg. iur. in gñali. in prin. [impetratũ.) iã cõprehendit pterita, maxime qa manarũt per viã declarationis, vt in prin. habebatur, per ipsos impetrantes ex districtione, si stringatur indultũ, ex hoc nõ resultat grauamẽ parochialiũ ecclesiarũ, imo alleuiatur propter quod vr impropria locutio. So. grauamen esset. si tñ distringeret indultũ, sicut dicebãt impetrantes, vel erat verbũ indulti districte mandantis & c. vt š. c. proxi vel dic ſm deriuatores, q districtio licet quandoque sumatur pro diuersimoda districtione, sumitur ẽt qñq. p ampliatione, vel remotione, vel dissolutione strictæ, & sic erat hic, quia strictio iure decimarũ antiquarũ dissoluebatur & ampliabatur ad noualia [obuiabatur] cũ
1 † vnius priuilegiũ ad alterius iniuriã extẽdi nõ debeat. ff. de admi. tut. l. ĩpuberi. Ar. (Cisterciẽ. & Cartusiensis] hos duos ordines multis specialibus bñficijs ab olim ditauit & honorauit ecclesia, cui ego sequẽs vestigia iuxta paruitatem meã ad ipsos multum officior, & satis ordini primo profeci, & quia ordo secundus in diocesi Bonon. domũ aliquam non habebat, laboraui p tpa, posterius, & nouissime per Dei grãm optatũ obtinui ordinem illũ hic prope Bononiã collocari, q locus fundatus currẽtibus annis natiuitatis Dominicæ. 1334. sub noĩe paterni nri beati Hieronymi titulatur, ad cuius gloriã & laudẽ Hieronym. ẽt illo anno cõposui, & sic dispendiosis illius anni nouitatibus hic duo cõmixta verificantur, qd ipse scripsit ad Susti. secũda, q optimis pmixta sunt pessima. & vide, quod dixi de regul sane. in fi. mag. gl. vbi aũc rũdet qõni tacitæ, q̃ insurgit ex dicto proximo pcedenti de illis duobus ordinibus exceptis secundum Io. mo. & Ar. s. vt si per dictã exceptionem nimiũ læderentur curati, diocesani puideant, ego lego latius vt respiciat, qcqd dictũ est š. imo, q plus est, ẽt casus š. nõ positos, q sonat lrã, q̃ sic gñraliter dicit, per hmõi concessiones decimarũ. Itẽ constat, q gñalis est rõ ordinationis & diffinitionis, q̃ sequtur vera. vt j. §. diocesani. (supportare.) concor š. e. li. de os. or. pñti. [detentit] sic. 16. q. 1. c. vlt. & facit de præscr. cã. n q̃. de hoc aũt qũo laici illas percipere & hre possint, remittit Arc. ad no. 1. q. 3. peruenit. š. e. q̃uis. 16. q. 1. c. vlt. & q. 3. sic ibi licet. i. licitum est religiosis. idem in secularibus clericis, de qbus minus dubitabatur. & de his plus propter religionis fauorem & qa de his loqtur c. vlt. 16. q. 1. de facto. si. n. vere tenerẽtur, ab illis bñ liceret, de his q̃ fi. a præ. cum apostolica. (absque] Ar. dicit, q hic includit, alibi excludit. š. e. li. de consue. c. 1. nõ curo de his, vtrobiq. ponitur p fine, & vide. quod circa hoc scripsi. š. e. lib. de proc. q gñaliter [tale.] s. de diocesanorum cõsensu [Lateran.] nõ dicit Tuto. & vide quod no. per Hos. in sum. huius tit. §. & vtraq.
a [a] præscr. versi. qd si laicus, & quod scripsi š. e. q̃uis super gl. 2. de quo hic Ar. quod decido. [de ipsius.) cum š. §. sane. locutus fuerit ẽt de exemptis, vr de illis ẽt hoc intelligendum, dummõ nõ cõcurrat ẽt exẽptio rerum, vt sequtur, & facit j. §. proxi. (vel ens) signanter, ad oẽ dubiũ tollendũ cõprehendere vult habitas & habendas. j. §. prox. (cõplementum) idem ver. š. de fo. cõpe. licet ex suscepto. & j. de immu. ecc. q̃q. & hic adde, qd habes i cle. e. ti. c. 1. i prin. [Prinsquã] ad ipsos peruenirent, & vt dicit Ar. iustum fuit primã ecclam pp trãsactionẽ rei factã i alium ius suum nõ pdere. ad hoc. 16. q. 1. si qs laicus. & c. ecclesiæ. & c. qcunq. & š. e. cum in tua. trãsit. n. res cũ onere. sup. de pi. ex lris, cũ cõcor. (priuilegio,] vide. sup. e. c. pe. & quod ibi scripsi (acqritur] mõ debito, & ſm formã decr. cũ apostolica. de his q̃ fi. a pla. (rationabilis.) vide qd no. sup. e. cũ cõtingat. in vl. gl. & quod supea dixi. ¶ Prima gl. diuidit & summat. ¶ Gl. iure suo. rñdet p qõnem. Vltima gl. signat contrariũ & soluit. ¶ In gl. 3. ibi, priuilegio idẽ Ar. sed intelligas sane. nec ob. sup. e. ex parte. 3. vt si in priuilegio exprssum sit de antiqs decimis parochię, simplr. n. dictum de decimis parochię icluderet noualia, vt ibi ver. aũt. exprimit de antiquis, vel noualia excipit, secus posset ẽt ponere, qñ contra priuilegium sup noualibus est pscriptũ. In gl. iure suo debitas. idem Ar. & ibi, impedient. dic quo ad illã. & in fi.
2 † & sic sola litis pendentia ẽt si dolose non taceatur, impedit vires priuilegij, vt li. pen. c. fi. ¶ In gl. nomine. in fi. qñq. ppter icertitudinem appellatio partis comprehendit totũ. ff. de le. 3. l. vxori. in prin. Quid dicat, vide de rescriptis. nonnulli. super. 4. gl. In gl. legatorũ in fi. Io. mon. Arc. alle. de š. neg. pla. sicut. de pb. de monacis. & c. auaritię. ¶ In gl. secus. in fi. & si ñ apparet, an añ, uel post conciliũ qd iuris. ibi dixi in gl. fi. Io. mo. & Ar. hic tenent, q ibi Hos. dicit hic Ar. q intelligit ppetuũ datũ ad uitã. ff. p so. l. 1. dicẽs uerum, qa no. Io. 16. q. 7. c. 1. q nũq̃ licuit decimas laicis sic i feudare, q trãsirẽt ad hrdes, qd etiã dicit placuisse Ray. & G. na. mihi nõ placet, qa ſm id

non concederet canon donationem fieri alteri eccleſiæ,
cum certũ ſit illas ad eccleſiam propriã reuerſuras, quia
2 † nil certius morte. ff. de condi. & demon. l. 1. Item concil.
Lateran. manauerit. iam ſunt 65. anni, quid valeret hæc
materia, ſi intelligeretur de conceſ. ad vitam ante conci-
lium. in gl. 1. in fi. Arch. ponit inf. de decimis pertinentib.
ad eccleſias exemptas.

ADDITIO.

1 ¶ Vtrũ laicus qui inueſtitus eſt de decimis ante conciliũ Lateranẽ
ſe, alius laicus poſſit contra eũ præſcribere dictas decimas, vide am
pliſſime per Fely. in c. cauſam. de deci. ver. limite ſecundo, colum. 2.

¶ De regularibus & tranſeuntibus ad religionem. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Canonicorum regularium loca & eccleſiæ dicuntur monaſteria.*
2 *Profeſſio quid ſit.*
3 *Pubes & impubes quatuor caſibus obligatur religioni.*
4 *Profiteri tenetur ille, qui per annum fuit in religione.*
5 *Religioſum & ſacrum differunt.*

CAP. PRIMVM.

Is qui. Guil. in Spe. eo. ti. verſ. & ſcias, dicebat, hanc
dec. fuiſſe Gre. noni, ſed fuit Inno. vt hic ap-
paret. prima pars tractat de impubere mon.
ingreſſo. ſecunda de pubere, ibi, ſi vero. tertia declarat di
ſtinctionẽ habituum ibi, diſtinctos. prima diſtinguit, an
egrediatur ante finem 15. anni, an poſt. primum permit-
tit, ſed tres caſus excipit. ſecundum prohibet ibi, q ſi ſine
habitus indiſtincti, ſecus ſi indiſtinctiſſimi, ſecũda puberẽ
profeſſum dicit, ſi per annũ tulit habitũ indiſtinctum, & ſi
ſi ſit indiſtinctiſſimus & diuerſitatis rationem reddit ibi,
1 qm monaſterium etiam † regulariũ canonicorum, loca,
vel eccleſiæ dicũtur monaſteria. de ęta. & qua. accepimus.
de priuilegio. cum olim Papa. ante quartum decimũ iſte
impubes non eſt aptus ad carnale matrimoniũ, vt ſup. de
deſpon. impub. cap. 1. & 3. nec ad ſpirituale, vt hic, & 20.
q. 1. c. 1. & 2. ſup eſt ſignificatum. & c. ad noſtram. tacito pa
tet ĩ. ver. ſecus, ſm Hoſt. quicquid aũt hic dr de anno 14.
& 15. in viro reperitur, intelligas in anno 12. & 13. in mu-
liere (vt monacus.) ſic gloſabant legiſtæ aut. ingreſſi. C. de
ſacroſan. ecc. ſi. n. ingrederetur viſitans locum, vel pars lo
ci, vel pro ſubſtitutione, vel reliquię, vel ſimilib. cauſis, nõ
eſſet locus hic, q̃ hic vel ibi dñr. [ingreditur) nõ dicit, of-
fertur a parentib. qui vr̃ fortius alligatus. ĩ. eo. circa virũ,
ſ. dic, vt ibi no. quod hic repetit Hoſt. & Ioã. mo. (niſi) eo.
ſ. de 14. anno (profeſſionem) de profeſſione & eius forma
hic Arc. remittens 20. q. 1. vidua q̃. & 27. q. 1. vidua quidẽ.
2 & dicit, q † profeſſio eſt certæ religionis ſolẽnis promiſ-
ſio, in qua veniunt ſubſtantialia, de quib. habetur de ſta.
mo. cũ ad mona. in fi. & p q̃ verba fiat, vide in Spe. eo. tit.
in prin. (profitentib.) tñ. ĩ. c. 1. ſecundo rñ. ſeu 3. caſus [ra
rã] facit. C. ſi ma. fac. ra. ha. l. 1. & 2. (inf. ipſum.] & ipſo an
no 15. completo. inf. triduum. ſup. c. ad noſtram. ſm Hoſt.
& Io. mo. dicit hoc expreſſum, q decimoquinto anno cõ-
pleto. in ſ. triduũ põt exire. inf. c. cõſtit. hoc eſt falſum, cũ
textus ibi loquatur de tacita, quæ fit inf. annũ probatio-
nis, non de illa, quæ fit per lapſum anni, vt ibi no. (ſequen
tem annũ) patet ergo, q qñcunq. pubes in monaſterio ſte
terit, totus decimuſquintus ann⁹ ætatis ſuæ eſt ſibi annus
probationis, ita q infra illũ, niſi illo anno aliquid de præ
miſſis fecerit, nõ eſt obligatus etiam religioni in genere,
ſed libere redit ad ſeculum, vt ſequitur (ſeculum.) de ſecu
lo hic Arc. q dr̃ a ſequor ſequeris, abeuntibus. n. alijs ſuc
cedunt & alii, & oſtendit quandam tpis perpetuitatẽ, in-
de dr̃ in ſecula ſeculorum, hoc non curo, hic ſumitur pro
ſtatu ſecularium perſonarũ, ad quẽ remeare. i. redire, vel
regredi põt (ſequentem). ſ. quartumdecimũ completum
permanſerit in habitu factum, q̃uis de præmiſſis nil inter
uenerit. [Vbi]. i. in quo monaſterio [per hoc ſi] qa per to-
tum 15. annũ ſine reclamatione ibi ſic mãſit indutus. Hoſ.
(uidetur). i. præſumitur p̃ſumptione iuris, & de iure, quæ
non admittit probationẽ in cõtrarium. ſup. de ſpon. is q.
ſm Hoſt. qui remittit ad ſummam de p̃ſump. §. 2. ſub §.
uer. alta eſt iuris & de iure, hoc dictum ẽt poſuerunt Ioa.
mo. & Arc. tu dic contra, q hoc dictum vel p̃ſumptio bñ
recipit probationem in contrarium, qñ. ſ. ad proteſtatum
fuiſſet, q per lapſum illius anni non intendebat obligari,
de quo vide quod ſcripſi ſup. c. 2. in gl. vt ſi legatis. & c. ex
parte. ſuper vlt. gl. (penitus) ſi ergo aliqua differentia nota
ri poſſet, obligarentur, vt ſup. [illum.] habitum religionis
quem aſſumpſit, vt fieret mo. vt in prin. (ex tunc.] i. anno
cõpleto a tpe ingreſſus, qui datur in vtriuſq. fauorẽ. ſup.
eo. ad apoſtolicam (præſumitur.) repetit Hoſt. hanc eſſe p̃-
ſumptionem iuris & de iure, vide quod dixi ſuper ver. vi.
(degẽtes cum eis.] iſti non recipiunt habitũ abbatis, nec
ingrediuntur, vt fiant monaci, de quib. hic loquitur, vt
in prin. (Coutantur]. i. cõiter vtantur. Io. 4. ia prin. nõ cou
tuntur Iudæi Samaritanis. (qm.) reddit rõnem præmiſſæ
diuerſitatis, quid agat tũc, cũ habitum recipit, vt fiat mo
nacus (diſcretionis.) i. pubertatis [ordinem.] per ordinis
habitum, poſt q̃ hunc ordinẽ, ſimiliter Hoſ. & Arc. arguit
ad qõnẽ de profeſſo in monaſterio delicato poſtea refor
mato, q reſilire nõ poſſit nõ ſoluũt, ſed remittit ad ſũmã
Hoſt. de voto. §. vtrum, & per quẽ, ver. quid ſi aliquis ſcho
laris. vbi plene, & cum diſtinctione ſoluitur. de hoc dixit
poſt Inn. ſup. eo. Io. mo. hic dicit, eum reſilire non poſſe,
quia non eſt deceptus in ordine, ſed in promiſ. tacite vel
expreſſe, de conuer. coniu. dudum (plenum.) q̃rum ad id,
de quo agimus, vt religioni obligetur, alias tñ põt delin-
quere, & mereri. de quo vide de deli. puc. c. 1. [intellectũ]
bene facit ff. de bo. li. qui eum maiori. in princ. & optime
ff. de mino. denique. §. ſcio (diſſimiles) vt patet in fratrib.
minorib. (bñdicantur.] vt in prædicatorib. diſcernantur,
q ſemp faciẽdum eſſet. ſup. eo. ſtatuimus. in fi. ¶ Prima gl.
ſum. ¶ Gl. & . ic, oſtendit quid approbat & reprobat. Gl.
vt ſeruiẽtes. explicat, quęrit, & ſoluit. Gl. ſed rõne, obiicit
& ſoluit. In gl. 1. in fi. Hoſt. hic poſuit quatuor caſus, quib.
pubes, & quatuor quib. impubes obligatur religioni, pri-
mus in pubere, ſi recipit diſtinctum habitum profeſſorũ,
ſecundus, ſi profeſſionẽ facit exp̃ſſam. tertius, ſi renuncia
uit mundo & eius põpis & beneficio cõſtitutionis. ſup. eo.
ſtatuimus. quartus, qñ in cõi habitu annum probationis
cõpleuit, ſed idẽ hodie de habitu probationis diſtincto
latẽter, per cle. eo. tit. eos, qui. addit quintum, ſi iurauit, q
nunq̃ exiret, de iureiur. ſi vero. & c. cum contingat. quod
me. cã. c. ſi. ſi aduerſus uen. auct. ſacramenta. ſextus, qñ ſub
hac cõdõne fuerat manumiſſus pubes, vel impubes. ſup.
de ſer. non or. eo libentius. de cõdi. appo. c. 2. impubes au
tẽ obligatur cõpleto decimoquarto anno in his caſibus.
primus, ſi tũc fecit profeſſionẽ in religione. q̃ prius intra
uerat. ſecundus, ſi tunc recipit ſcienter habitum profeſſo
rũ. tertius, ſi profeſſionem prius factã tunc ratã habuit.
quartus, qñ cõpleuit decimumquintum annum in habitu
nõ diſtincto, non tñ in diſtinctiſſimo, ut hæc oĩa hic patẽt
in prima parte, & ſecundum hoc dicit in religendum, qd
in ſumma notauerat. In gloſ. & ſic, ibi vidit, & gloſauit, vt
patet ex ſuperioribus. In gl. ut ſeruientes. in fi. dicit Arch.
4 q † vbi quis per annum fuit in religione, tenetur ad pro-
feſſionem. ſup. eo. ſtatuimus. & ad illam præciſe cogitur,
ſi in loco, quem intrauit, ſeruatur religio per diſtinctionẽ
regularis diſciplinæ, per decr. prædi. circa quod fuga nõ
procedit. ſup. eo. c. ſi. de off. ord. quanto. ſi uero ibi non ſer
a uatur religio, [a] nec ipſe ſe obligauit exp̃ſſe ad illam ſeruã
dã, ſed ſimpl'r intrauit, cogendus eſt non præciſe, ſed cõ-
tinue, ut in gl. in quo, nec abuſus, nec annorũ numerus ex
cuſabit, & remittit ad ſummã Hoſ. e. tit. §. ad qd teneatur,
uer. ſed & tenet, ſubdit ẽt de religione, q d ſit qa ẽ Dei cul
tus, uel Dei ueneratio ſm quoſdã. Iſidorus dicit eã uoca-
tam

eam, quia per illam religamus animas nſas ad diuinũ cultũ vinculo ſeruiẽdi. facit qđ ſcripſi e.ti. ſup rub. & in religione requirũtur fides in credendo, ſpes in ſperãdo, charitas in amãdo, 3 † religioſũ aũt differt a ſacro, qa primum ad iuſtos hoies, ſcdm ad Deũ pertinet, ſicut aũt religio eſt in virtute, ita ſuperſtitio in cultu illicito. ¶ Gl. 1. in no. vel pſumit ĩ. de ſen. exc. cũ illorũ. in fi. ¶ In gl. pe. in fi. C. de iure delib. ſi infanti. ff. de alie. iu. mu. cã. & ſi. de conſe. diſt. 4. eos. in fi ſcdm Arch. qui dicit, ꝙ §. qđ no. reprobi. de pę. diſ. 2. ver. dr, ꝙ neq. virtus, neq. vitiũ i nobis locũ detinet vſq. ad certũ tpſ, quo grauat infinitas de tali tpe, vel ætate, intellige, ꝙ nõ eſt capax rationis. 15. q. 1. firmiſſime. in fi. & c. ſeq. ¶ In gl. vlt. in fi. vel ſcdm Hoſt. & Io. mo. non ponitur ſuper chorũ, vel nõ habet vocẽ in capitulo, niſi ſit profeſſus, ſed iſta exempla non placent, quia non ſonant in diſtinctionem habitus. ſed actum. de hoc dixi. ĩ. eo. vidua.

ADDITIO.

a ¶ *Religio.* Quæ ſit religio ſtrictior non dẽt ſimpliciter conſiderari, quæ ſit diſpoſitio origioalis regulæ, ſed etiam ſtatus ordinis, vt habetur in c. ad noſtram. de appel. & in c. 3. de ſtatu mona.

CAP. II.

Non ſolum. Diuiſio ſuper 1. gl. & hæc ſuperſcriptio qualis. ĩ. tit. 1. c. 1. ſed alterius auctoris. iſta vero decr. nõ fuerat inter Innocentianas, ſicut nec præcedens, ſed extrauagabatur, & qui gloſauerũt innocẽtianas, nõ gloſauerũt iſtã partẽ. tñ eã ponit & expoſuit Hoſt. in decr. ſtatuimus. ĩ. eo. ti. [Incrati] ſumptũ. 1. ad Corin. 9. vltra mediũ. [obedientiæ.] vide ĩ. ti. 1. c. 1. (inſtituit.) hic no. Arc. quod notaui ĩ. de reg. iur. eũ qui certus, in fi [impedire pſumatis.] ꝙ eſt infra, & eſt ſenſus iſtius literæ tã antiquæ q̃ additæ per cõpilatores, iſti mendicantes, quib. ſcribitur, & idẽ de alijs, vt ĩ. c. proxi. nullo modo dẽnt inuitum retinere ĩ. annũ probationis eũ, qui tranſiuit ad ipſorũ ordinẽ, & circa hoc vtitur diſtinctione, aut ille facit profeſſionem expſſam, vel tacitã, & tũc licet obligatus ſit religioni ipſi, tñ eũ impedire non pñt, quin ad aliã trãſeat, aut nõ fecit, & tũc non poſſunt impedire, quin ad ſeculũ redeat pfeſſos, ſi ẽt ipſos ordines pdicatorũ, vel minorũ, vt dicit Archi. & bene, licet Io. mo. dicat, hoc intelligendũ de his, qui prius profeſſi fuerãt alios ordines approbatos. mouetur ad id, ne obſtet obiectio, ꝙ hæc lra cõtineat repugnantiã, dicẽ Io. ꝙ non fiat profeſſio, & ꝙ ficta obliget, tene quod prius dixi, licet enim nolit profitẽtẽ obligari religioni delinquentium, nõ ſequitur, ꝙ velit impedire obligationem Deo factã, & vide quod dicã ĩ. c. prox. in vlt. gl. dicebat ergo Hoſt. ĩ. eo. ſtatuimus. ꝙ talis apud iſtos religionẽ profeſſus expreſſe vel tacite ĩ. annũ poſſit aliã religionẽ eligere, nec ipſi pñt eum inuitũ retinere, pñt tñ ipſi fratres agere, vt religionẽ ingrediatur, nec maneat in ſeculo, hoc tñ intelligitur de fratribus, qui non deliquerunt propter id, quod ſequitur [euidẽter.] ĩ. eo. li. de elect. ſi forte (cõperẽtib.) Arch. exponit. i. manifeſtatis. ĩ. de hær. accuſatus. §. licet vero (iodicis.) no. ꝙ indicia probant, de hoc de hære. excõicamus in vlt. gl. (oſtendatur.) hoc patet, ꝙ Mona. incũbit probatio, ꝙ ẽt placet Arc. [vſq.] intelligitur de culpabilib. ſcdm Hoſt. qui hoc no. ĩ. eo. ſtatuimus. idẽ Arch. hic, facit ſup. de his q̃ fi. a ma. par. ca. q̃ſiuit. 23. q. 4. qui petat (ſuſpenſos) qua ſuſpẽſione durãte ſi aliquẽ recipiũt, vidẽtur irregulares. Hoſt. ſup. de re ind. c. 1. eo. lib. hoc non credo, & facit, quod dixi poſt Inn. & eũ, de exceſ. præla. c. fin. & quod no. in Spe. de le. §. iuxta, ver. qd de officijs, & ver. ſi. & inf. de ſen. excõ. is qui. concor. quod dixi in cle. de magiſ. cũ ſit. in prin. vlt. gloſ. ¶ Prima gl. ſummat, & dicit hic poni exceptionẽ a regula. ¶ Gl. ergo faciens. rñ. per q. ſol. remiſſionem. ¶ Antepe. gl. rñdet per qõnem. ¶ Penul. per obiectionẽ & ſoluit. ¶ In gl. 4. in fi. vide quod no. de offi. cu. c. vlt. in vlt. gl. & quod ibi dixi ¶ In gl. vt fi. ibi. renunciauit ſine proteſtatione, ꝙ non intẽdit per id dimittere ſeculũ, nec ob. ſup. de renun. ex tranſmiſſa. & ibi diſponit, ſicut do. Aluarus Hiſpanus dec. doctor cũ ingreſſus fuit ordinẽ minorũ, de quo ſic refert Arc. & mihi cõſtat. ¶ In gl. diait. in fi. dicit Arc. ꝙ hoc vix credit, cum hoc non ſit conceſſum, & iõ abſolutionem reſeruat illi, qui ligauit.

SVMMARIVM.

1 *Monaſteriũ qui promiſit intrare, an poſſit pp promiſſionẽ cõueniri.*
2 *Habitus religioſi eſt triplex.*
3 *Profeſſio tacita, quę inducitur per lapſum anni in habitu cõmuni, vel nouiciorum diſtinctio latẽter, non habet pœnitentiã tridui.*

CAP. III.

Conſtitutionem. Prima pars de mendicantibus. Secunda de nõ mẽdicantibus ibi. in alijs. Iterum prima facit duo. primo ponit declarationẽ. ſecundo prorogationem ibi. vnde ſecunda etiam facit duo. ponit primo regulam, quã diſtinguendo duo mẽbra declarat. primum ibi, ſed expreſſe. ſecũdum ibi tacite. vnde exponit Archid. ex hoc planius videretur dictum, ſed quia duplex conſideratio hic verſatur. Prima de his mẽdicantib. ad alios mẽdicãtes. Secunda de his mẽdicãtib. ad non mẽdicãtes, iuxta vtramq. ſic infert, ꝙ Ale. noluit ad nõ mẽdicãtes extẽdi, cũ reſtrinxerit ad illos duos, ſed qa motiuũ Ale. fuit ꝓpter mẽdicitatẽ, ergo &c. itẽ qa ꝓcurabat declarationẽ nõ cõſtõnẽ, recte ſic infert. (inf. annũ) ſup. de reg. ad apl' cã. & ſcdm hũc §. corrigendũ eſt qđ ibi no. Hoſt. (emiſſa) an ſit de neceſſitate ꝙ fiat in illius manibus q. poſſit incorporare ordini. plene ſcripſi ſup. c. porrectũ. & aliquid vide in Spe. de ſta. reg. ver. 11. obligat, qa votũ eſt ſolẽne. inf. de vo. c. vno. & iõ cõpelli dẽt dimittere ſeculũ & a votũ exequi, de cõuer. cõiu. ex parte. in fi. ad idẽ 12. q. 1. ſcimus, vbi habes, ꝙ ex nuda pollicitatione, q̃ qs facit Deo, cõuentri põt, ad idẽ ff. de pollici. l. 1. & vlt. cõueniri ẽt 1 † põt, qui promiſſit monaſterium intrare, licet votũ ſit de futuro. itẽ eccleſia diſtinguit illũ q in genere ꝓmiſit religionẽ ingredi, ſuper quo vide qđ dixi poſt Hoſ. de cen. ex parte. & facit 27. q. 5. Agathola (facta) per eũ, qui prius non vouerat illã religionẽ profiteri, iuxta diffinitionẽ Cle. de qua dicam ſup. vlt. gl. (habitus) dicit Arc. 2 poſt Io. & La. triplicem † eſſe habitũ profeſſionis, conuerſionis, & probationis. hoc vide notatum 27. q. 1. c. 1. ſuper ver. habitu. reliqua decido, quæ hic proſequitur, quaſi hic expedita. & ſup. c. proxi. & in cl. eo. tit. eos q tñ, ſi. n. eſſet cõis, non obligaret. ĩ. annum. ſup. c. 1. poſt prin. obligat & votũ ſolennizat in tñ, ꝙ ſi dimiſſa religione aſſumpta anteq̃ aliam ingrediatur, matrimoniũ cõtraheret, non teneret, vt ſcripſi poſt Gof. & Hoſt. ſup. eo. conſulti. ſuper gl. pe. & idẽ Guil. in Spe. de ſta. mo. ver. 41. & vide quod dicã ĩ. tit. 1. c. vno. ſuper ver. alicui. ¶ Quarta glo. arguit ad quæſtionem, quam ſoluit. ¶ Vltima gloſ. reſpon. ad tres opiniones antiquas. In gl. 3. ibi. l. vlt. vide ſupra de confirmat. vti. vel inutil. cum dilect. ſuper 3. gl. In gl. vlt. ibi, l. vlt. loquitur de illo, qui non correxit errorẽ aduocati. inf. triduum. In gl. 2. in fi. idem Io. mon. & Arch. In 4. gl. ibi, pronunciaui. hodie prorogata eſt per Clem. ad heremitas ſancti Aug. & per dominum noſtrum Papam Ioã. ad carmelitas, & hoc conſtat. & in fi. facit inf. de pœnis, Romana. de hære. ſtatutũ. 1. in fi. t. reſp. facit qõ canonici Mutin. in fi. argumentorum & in princ. ſolutionis, quam vide in regula odia. inf. de reg. iu. In gloſſa, in mendicantibus. b in fi. idem Archid. In gl. ergo. ibi. pœnitere, item differunt ẽt in alio, quia illa obliget illi religioni, cuius habitum tulit per annum, vt in prædictis iuribus, & in cle. eo. tit. eos qui iſta obligat in gñe, ut hic, & in fi. idem Arc. & ſic reprobatur, quod dixerunt Hoſti. & Ioan. mon. ſupra. c. 1. ut ibi ſcripſi in prin. ſuper ver. 1. ipſum. & habeo pro indubitato, ꝙ 3 † tacita profeſſio, quæ inducitur per lapſum anni habitu communi, vel nouiciorum diſtincto latenter non habet pœnitentiam tridui per hanc literam, quæ ſic clare loquitur, ſed de illa tacita quæ ante probationis tempus inducitur per receptionem habitus nouiciorum, eum

indicijs volẽtis dimittere seculum, vel per modũ decr. vidua. cum se nouicijs immiscet actib. professorũ, plus dubiten, vt sic dubitando de secunda scripsi in decr. vidua. ꝭ. e. de prima Clemen. IIII. visus est idem sentire. s. ꝙ locus sit pnæ tridui, vt in remis. quam dabo super vlt. gloss. In gl. hoc vbi. in fi. hoc sonat, ꝙ si habitus est cõis & indistĩctus, tũc requiritur perseuerãtia anni non tridui. iñ, vt ꝭ. c. 1. post prin. ¶ In gl. secus. in fi. nisi postea ratificet, & hic ponit Arc. obiectionẽ de simulãte, quã post Inn. scripsi ꝭ. c. 1. super verbo viui, quã hic decido. In gl. vlt. ibi, ad nſam. quod ibi scripsi post Host. de diffinitione Clementis super verbo triduum. hic notat Arch, qui dixit, hunc finem de triduo locum non habere in expressa professione, itẽ nec in illo, qui prius vouerat religionẽ intrare. & ibi dispẽsatiue, Hug. plus dicebat, ꝙ nõ habebat illã per decre. hic no. 27. q. 1. interrogasti. & Io. ponit eius dictũ. 20. q. 3. c. 2. & ibi pęnituit, non pseuerando in habitu, alias secus, vt hic in fi. Scias, quod Io. de Deo li. 2. q. 5. quęrit de illo, qui animi leuitate religionẽ ingreditur, & ĩ. triduum pęnitet, sed de facto exire non potuit, donec fuit professus, & recepit ordinem sacrum, postea exiuit, impetrauit delegatos a Papa, dicens se tunc minorem annis 14. de quo tñ dubitabat ipse & testes, qui tamen absolute deposuerũt eum minorem, & fuit per iudicem absolutus, an possit ĩ seculo saluari. Respõdet, ꝙ si metus, de quo ꝭ. fuit talis, qui debuit cadere in cõstantẽ, poterit in seculo remanere, secus si post annum decimum quartum consensisset, alleg. 20. q. 2. c. 1. & facit sup. c. 1. in princip.

ADDITIONES.

a ¶ Votum, si quis facit de intrando religionem, & non dicat quam, cogitur intrare vnam de approbatis. Inn. in c. ex parte. de cen. ſi.

b ¶ In mendicantib. Religiosis mendicantibus nõ datur actio ad petendum legata, seu bona eisdem relicta, sed tamen offi iud possunt rem petere, no. Bar. in l. quintus Mutius. ff. de au. & argen. leg.

SVMMARIVM.

1 *Religiosis adhærentia sunt religiosa.*

2 *Ecclesia parochialis an habeat canonicam de eo, qui obijt in monasterio infra annum probationis.*

3 *Ius, quod spectat ad aliquem iure singulari, fortius est illo, quod spectat iure collegij.*

4 *Monacus non debet esse onerosus in probatione.*

CAP. IIII.

Beneficium. Diuisio in gl. 1. & super illa dirigitur capitulo Parisiẽsi, quia ibi fuit casus de facto in can. ingresso ordinem prædicatorum, cuius præbenda fuerat ĩ. annum collata. & fertur, ꝙ prius episcopus per procuratorem vocato notario illũ requisiuerat, ꝙ expresse profiteretur, vel renunciaret, aut exiret, qui respõdit in hoc ordine profiteri non licet, sed ĩ. annum. sup. eo. secundo renũciare nõ placet, exire nõ decet. ista dictio bñficiũ sumitur hic large, vt cõprehẽdat ẽt maiora, facit sup. de ver. si. c. pe. & de hoc ĩ. de reg. iu. c. 1. (ingreditur.) si dixisset monachus adderetur, vt fiat monacus, sup. c. 1. in prin. sed qa dicit religionem, suppletio nõ est necessaria (accedat) actũ denotat, facit remissio. quã in fi. dabo, posset hic fieri fraus decr. admonet, de renun. nolens. n. renunciare in manib. ẽpi intrabit religionẽ, & eũ protestatione, ꝙ non intẽdit per id obligari religioni, consentiet bñficiũ concedi, vel aliũ ad illud eligi, postea egredieẽ, sed hoc põt intelligi in collatore non electore, & facit hoc ver. conferẽdũ. & sup hoc vide quod scripsi, de his, quæ fi. a ma. par. c. ex ore. super verbo confirmatus, & quod scripsi sup regula is qui tacet. de reg. iu. li. 6. in 1. q. (assensus.) istã literã inducit Archid. ad qõnem gl. ꝙ vocandus sit, patet. n. ꝙ hẽt assensũ & dissensum, & sic nõ est religiosus efficaciter [cessat.] posset per suã confessionẽ cõstare & aliis modis, quos scripsi post Inn. & Host. ꝭ. eo. statuimus. sup gl. 2. [voluit nõ] ad id qđ scripsi post Inn. & Host. sup. eo. consulti. sup gl. pen. de spõso, qui ingrediẽ spõsa nõ cognita, ꝙ illa statim contrahere possit, si apparet illũ voluisse dimittere seculũ [recipit) & perseuerauerit triduo. sup. c. 2. (professorũ) de tacita ṗfessione inducta per delationẽ habitus indistincti vel distincti latẽter, q̃ fit per annũ, nõ cõgruebat, tunc. n. post annũ ṗbationis fieret collatio (interim). i. durãte anno ṗbationis, & sic nota tpalẽ vicariũ vl annalẽ, & cõcordiã. vide sup. e. li. de ṗben. si pau p. c. & sup gl. 2. [sibi). s. vicario [cõgrua.] decr. cũ ex eo. de ele. necessaria cõgrue ministrãda, ꝙ est idẽ. ¶ Prima gl. dicit, qđ declaret & qđ ponit. Secunda gl. soluit qõnem. Tertia gl. primo signat contrariũ, quod dupliciter soluit. secundo soluit dubiũ. tertio q̃rit, arguit pro, & contra soluit. Antepen. gl. pon. dubiũ, & obiectionẽ soluit. Vltima gl. rñdet per qõnem. In tertia gl. ibi l. vna. in fi. translatus de numero militũ ad aliũ numerum, licet nondum ad secundum peruenerit, iure militari testatur, & ibi. quæsitum. primo responso, seruus adductus per testatorem a fundo studendi causa, licet nondum reductus debetur legatario, cui legatus erat fundus cum instrumento, & his quæ ibi essent tpe mortis testatoris. & idem dicit §. Pamphylæ, & lex prædiis. §. 1. & ibi cũ aliis. lex penul. est, quam vide de sen. excom. duob. super 1. gl. In gl. 1. in fi. ibi. hoc ad id. soluens obiectionem ad regulam ibi, sed interim. In gl. 2. ibi non poterit, idem hic Arch. In gl. 3. ibi. renunciauerat, protestãdo, ꝙ non intendebat per id obligari religioni, etiam in genere, & sic etiã intelligas solutionem sequentem. & ibi credo idem Archid. Io. mo. de hoc tractat, nil eligens, allegat autem ad partem contrariam, ꝙ multa impediunt faciendum, quæ non impediunt iam factum. 16. q. 1. §. si. de iureiur. quemadmodum. ĩ. de uoto. c. vno. de cognatio. spiritu. per cathechismum. refert quosdam dicere per episcopum præfigendum terminum ad profitendum, alias confert illud beneficium, quod vacauit, arg. de conuer. coniu. verum. & cap. ex publico. alii dicunt rem in pẽdenti vsque ad annum. ff. ad Macedo. l. 1. §. si pendeat. & ibi. nullus. & in cle. de elect. c. 1. & ibi vocari debet. nota, quia qõ non quærit, an debeat admitti ueniens vocatus, vel non vocatus, & ibi mutare. facit ad quæstionem id, quod disputauit dominus meus, coram quo talis debeat conueniri, & tenet quod coram ecclesiastico, si de facto, & quo ad possessorẽ translatus est, plene indocebat, religioni fauorẽ deberi. de do. & contu. cap. 2. ff. de relig. & sump. fune. sunt personę. &

1 † religiosis adherentia sunt religiosa. ff. de rei vendi. q̃ religiosis. & opi. Host. approbat ĩ. de sen. excõ. religioso. 2. rñso. nẽ facit ad qõnem, quam scripsi de sepul. de

2 bis. super gl. pen. an † si talis moriatur ĩ. annum probationis parochialis ecclesia habeat canonicam, & vide quod dixi de renun. ex transmissa. in 1. glos. & ibi, quod sic, hoc tenet hic Archid. ad rationes ĩ. alleg. addens, quod potest testari, alleg. ad id no. per Innoc. & Hosti. de testam. quia ingredientibus. & per Host. in summa de testa. §. qs possit, ver. idem puto. & auctẽ. ingressi. C. de sac. san. ecc. inducit etiam, quod dixi in textu super ver. assensus. & ibi prouenientia, sed eligere est fructus poma. vt no. Inno. de resti. spo. in literis. in princ. ergo &c. Archidiac. & ibi constituere poterit, hoc fatetur Archid. dicens eum iuste impeditum, ne sua experientia impediatur, vel interrumpatur, allegans sup. eo. li. de elec. c. penult. in prin. Sed Io. mo. in addi. tenet, ꝙ ẽt procurator dare non poterit, dicens ꝙ veniente fine anni, iste aut religionem approbat, aut ad seculum reuertitur. hæc autem aduersa sunt, & simul ibi esse non possunt, & sic ante alterum extremum electũ non erit hoc, nec illud complete, vel efficaciter, pendebit igitur status eius, arg. ff. de suc. edic. l. 1. §. largius, de leg. 3. l. 1. primo responso. fi. circa penu. uide. sicut ergo legatarius dominium speciei legatæ sibi acquirit a morte testatoris, tamen commutabiliter. ff. de leg. 2. cum pater. §. surdo, quia inest cõditio tacita, si volet. ff. de leg. 1. si ita legatũ. §. illi. sic religionem intrans est pure religiosus, vt patet per verba, quę dicũtur in ingressu, tñ cõmutabiliter

ĩ. annum,

ĝ.annum,& hoc ex bñficio iuris dãtis annum, vt mutatio
vitæ probetur,& dicit,ꝙ hoc innuũt verba c.religioso.ĩ.
de sen.exc.& ibi scdo rñso.dicit Arc.ꝙ ibi de alio Matri-
mo, quia ibi de priuilegio ordinis clericalis & introducto
ãn fauorẽ clerici,hic de eo qđ est propriũ & priuatũ,& de
pẽdet a propria volũtate, q̃ adhuc hẽt, vt hic & ibi.incer-
tus.dicit Arc.ꝙ nulla incertitudo,cũ in totum sit ad hoc
sui iuris, & ibi de proc.c.1.dicit Arc.ꝙ ibi agitur de facto
alterius.s.dñi cõstituẽtis,cuius factũ impediri non dẽt,&
ibi.cum similibus.vt cle.de æta.& qua.vt hi qui.in fi.& in
3 his procedat dictũ Arc.fortius † est.n.ius, qđ spectat ad
aliquẽ iure singulari,q̃ qđ spectat iure collegii, & facilius
euellitur sm.q̃ primũ,vt patet per no.de consti.cum oẽs.
in 1.gl.hinc est ẽt,ꝙ ius collegii nõ transit in monacũ per
professionẽ,sed ius priuati bene trãsit.19.q.3.si qua.¶ In
gl.vlt.ibi cõseruabit ipsi eidẽ.& ibi.§.porro. Arc.q tenet
cũ Tã.& Bar. Brix.rñdet ad hæc duo capitula,ꝙ loquun-
tur in ecclesiis vacantibus, istud aũt non vacat, vt hic pa
tet.& ibi Bart.Brix. Arc.hic qui ẽt rñdet ad decre.penul
timã,de cle.non resi.ꝙ ibi ex iniusta cã aberãt, dicit aũt,
ꝙ qui vult tenere cõtrariũ, ostẽdat ius exp̃ssum, alias eius
dictũ nõ ꝑcedat, all.15.q.3.§.cũ aũt.ver.nec quisquã.al-
legat pro se capitulũ Gonsaldus.17.q.1.ad cõtrariũ tñ fa-
cit ibi gl.quæ quærit,an qui fuit in probatione per annũ,
4 post annum repetat stipendia.itẽ allegat,ꝙ † in probatio
ne esse non dẽt onerosus monacus.16.q.6.de lapsis.27.q.
2.si quis rapuerit.sed illa iura non de his, qui sunt in pro-
batione,sed de inclusis propter culpam loquũtur.proba-
tio aũt ita respicit fauorem monasterii,sicut ingressi.sup.
eo. ad apostolicam quæstionẽ suarum est venetialis 69.

SVMMARIVM.

1 *Religionem ingredi qui vouit, post ingressum adhuc obligatus est ad votum vsque ad professionem.*

2 *Votum vel propositum non infringit, qui commutat in melius.*

CAP. V.

Qui post votum Ponit dictũ eius ra-
tionem interserit.ibi,
cui tanq̃. & subdit, ꝙ
pęna ibi pro voto.de certa.illa ergo religio posset agere
contra ipsum, vt votũ impleret, & si nõ expressisset certã,
cogeret illũ ecclesia ad aliq̃ profitẽdã, de hoc scripsi post
Inn.& Host.de cẽ.ex parte (& profitetur) hæc copula dat
1 intelligere, qđ † post ingressum ante ꝓfessionẽ adhuc est
obligatus ad votũ.allegat Arc.1 1.q.1.scimus.& remittit
ad ea,quę ibi dixit[derogatum]si.s̃.de spon.si inter.C.de
rei ven.quoties.& Io.mo.allegat pro simili s̃.de off.le.vo
lẽtes.ff.de in.i.l.p minorẽ. vide qđ scripsi post Host.de vo-
to.per tuas.super ver.resignes.¶ Prima gl.dicit,qđ decla
ret.¶ Tertia gl.soluit dubiũ.¶ In gl.1.in fi.& sm Arc.eo-
rũ,quæ notantur 17.q.1.in summa.& c.1.¶ In gl.3.ibi.
transit,& sic non esset locus componendę pniæ,& de qua
2 finis loquitur secundũ Arch.qui alleg.qđ † votũ,vel pro-
positum non infringit,qui commutat in melius.sup.de iu
reiur.ꝑuenit.s̃ de voto,scripturæ.& sup.de regular.licet.

SVMMARIVM.

1 *Abbas non facit monacum sine voluntate fratrum.*

CAP. VI.

Si ad solum. Distinguit duo membra.sm ibi.
alias creatio.vide qđ not.in cle.
de iu.dispẽdiosam.in gl.insimul.
& hoc est de iure cõi,secũdum Io.mo.allegat de his quæ
fiunt a præla.ea noscitur.& quæ notan.de elect.cum ec-
1 clesia.vnde dicit Arch.qđ † monacum non facit abbas si
ne voluntate fratrum.de cõi iure allega.6.q.vlt.c.vlt.sed
in creatione abbatis loquitur.¶ Prima gl.dicit,quid de-
clarat.¶ Tertia gl.dat simile.Vltima soluit dubium.¶ In
1.gl.ibi simul.idem Ioan.mo.& Arc.vt dixi in text.¶ In
gl.pe.in fi.& secundum illã intelligas istam quæstio.s.vbi
solus abbas hoc facit, licet de consensu vel consilio mo-
nacorum illo mortuo non transit in capitulum.

De voto & voti redempt. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Votum quid sit.*

2 *Religiones mendicantium approbatas profitentes infra annum, licet illi religioni non sint obligati, si contrahant, non tenet matrimonium.*

3 *Veritas semper præfertur communi opinioni in spiritualibus.*

CAP. PRIMVM.

Quod votum. In prima cõsultatio, in secũ
da responsio,ibi.nos igitur.
quæ præmittit votiuũ.secun
do soluit ibi, præsentis.ponẽs solennis voti duas species.
secunda ibi aut.tertia ibi,reliqua,ponit de non solenni, &
pęnã transgressoris votũ continentiæ,de illo.n.hic prose-
1 quitur,dicit Inn.sup.de regula.ad nostrã.qđ † votũ est cõ
ceptio animi deliberatione firmati, vel dic, qđ est alicu-
ius boni cũ deliberatione facta promissio.17.qu.1.de si-
duis.1.de re.n.mala, vel bona sine deliberatione nõ obli
gat sm Raynaldũ & Goff.ad hoc sup.eo.venientes.sup.de
regula. ad nostrã.eo.li.& ti.(constitutionem)in fi.secũdũ
Arch.[solennitas]de hac 17.di.§.vlt.15.q.1.in prin.& c.
1.qui cle.vel vouen.rursus, (inuenta) quæritur, quæ fuit
huius inuentionis rõ,cũ apud Deum vtrumq. votũ æqua
liter obliget, vt præ.c.rursus.redditur duplex rõ,quia pu-
blicæ honestatis iustitia.inhonestum.n.esset , obligatum
Deo per monacatum,vel ordinẽ sacrũ contrahere.84.di.
eũ in præterito.& c.seq.Secunda,quia per votum solenne
monacationis , vel sacri ordinis sui corporis dñium in a-
lium vr translatum,sicut & per matrimonium.illud ergo
prædictorum,quod præcedit, soluit quod sequitur.i.si ꝑ-
cedit matrimoniũ,soluitur votum.si uotũ tale præcedit,
soluitur matrimonium.i.facit ecclesiæ constitutio,qđ nõ
teneat, quæ ratio deficit in uoto simplici non vestito solẽ
nitatibus illis , per quas corporis dominium videtur es-
se translatum,& tñ est dicendũ,qđ nec uotum,nec solen-
nitas, sed ecclesiæ constitutio est quæ dirimit, & hoc põt,
quia alias ad contrahendũ habiles facit inhabiles , qđ in
impedimentis matrimonii ut plurimũ est uidere, per qđ
concluditur,non per uotum,sed per constitutionẽ eccle-
siæ matrimonia dirimi,licet aliquib. uideatur, & his pla
cuit, qđ uotum continentię & ipsius uoti substantia repu
gnant substantiæ matrimonii, primũ repellit carnalẽ co-
pulã & matrimoniũ requirit cõsensum in illam . Quicqđ
dicamus , qõ hæc formata satis clare hic est expedita. &
de ꝑdictis uide qđ scripsi,qui cle.uel uouen.rursus.super
gl.s.& uidere posses Tho.1.2.q.88.ar.7.ubi de solennita-
te uoti tractatur. Differentiã aũt, q̃ in solennitate uoti cõ
tinentię no.Inn.& Host.de cõuer.coniu.dudum.inter con
iugatos & solutos.ibi scripsi super uer.castitatẽ[capite]
ad Colo.ĩ.D.& sup.de sacra un.c.uno.uer.sed ubi,ad idẽ
97.distin.ecclesiæ (conditore) hoc intellige sup.de sum.
Trin.capit.1.post prin.[innocentiæ]de prima institutio-
ne,quæ fuit ad procreandam prolẽ.Secunda fuit post pec
catum ad fornicationem uitandam.32.q.1.§.his ita.& de
hoc,ea.q.in summa,de excellentia matrimonii dãtur ner
sus. Ex auctore loco medicinæ tpe signo. Cã coniugii Pa-
tet excellentia casti. primum, secundũ & quartũ patẽt in
textu, tertiũ & sextũ ex hac gl.quintum sup.de biga.debi
tum (vnionẽ)qa sunt duo in carne una[indissolubilitas]
patet ibi, & adherebit uxori suæ, & ꝑp id dictum Matth.
19.quos Deus coniunxit,homo non separet quintum ad.
posset ergo sine his multum solenniter cum missa & le-
ctantis & similibus noueri continentia , & tamen tale no
tũ nõ dirimeret (sacri) stricte sumit pro subdiaconatu.&
maiorib.sup.de æta.& qua.(a multis)hoc dico ꝑpno.ta.
di.in summa[uel tacitam]ista hic æquiparantur,& ĩ.tit.

c.1. sed alibi differunt.§.c.li.de cle.nullus.& c.indẽnitatibus, in princ.sup.tit.prox.[constitutionem]in fi. vide qđ dicā, ne cle.vel mona.c.1.super 3.gl.[alicui]si obligatus est certæ religioni, planum est, de obligato in genere vide quod dixi §.tit.proxi.c.constitutioni.in vlt.gl.& ibi re
2 missi ad decre.consulti,ex quib.vr,ꝙ cum †religiones mẽdicantium approbatas aliqui profitentur ĩ. annum, licet illi religioni non sint obligati,quia sunt obligati religioni in gñe. si contrahant,nõ tenet matrimoniũ, & in hoc aduertẽdũ,ꝙ aliud est,quẽ promissise, vel vouisse,ꝙ religionẽ intraret,& tale votũ est simplex, vt patet §.tit.prox.qui post votũ. & sic certũ est,ꝙ nõ dissolueret matrimonium post cõtractũ,& aliud qñ profitetur religionẽ expresse,vł tacite,sed ex cã illi religioni obligatus nõ est,sed religionĩ in genere, vt in c.nõ solũ. & c.constitutionẽ.in fi.istud eñi votũ solennizatũ est, vt ibi dixi.& sic iste obligatus & alligatus est religioni, primus vero vt fiat religiosus[possunt]an talis exigere possit,tractat hic Arc.de quo.27.q.1.de viduis.2.q.2.Agathosa.& dixi de hoc plene §.q clerici.vel vouen.rursus.in fi.ipse Arc.tenet,ꝙ licet reddit,sed non exigit,quia primũ necessitatis,s̃m voluntatis,& exigendo frangit primam fidem, ex quo damnationem meretur,27.q.1.& 2.ptæ.c.de viduis.& facit contra conscieñtiã.& sic peccat,de testi.spol.literas.cum concor.inducit ẽt,quod no.de conuer.coniu.quidam & c.accedens. in fi. secundæ gl. Quærit Io.mo.an talis mortua vxore teneatĩ
a religionẽ[a] ingredi. hæc quæstio non est dubia, si textus intelligatur de vouente cõtinentiã tm̃, sed forsan ipse intelligit de illo, q vouerat religionis ingressum,& vide de conuer.coniug.quidã.& c.placet.ipse dicit,ꝙ tenetur,ex quo cessauit impedimẽti cã.tenet ẽt hic,ꝙ matrimonium cõtractũ cõtra interdictum papæ factum ẽt cum decreto teneat, allegat de matri.contra.c.2.vide satis de hoc sup. de despon.impu.ad dissoluendum.3.& super vlt.gl.¶ Prima gl.dicit,quid declaret.¶ Secunda notat contrariã opinionem.¶ Tertia respondet per quæstio.ad quam arguit pro,& soluit contrarium per textum per euitationem absurditatis,& per rationẽ,addens id approbatũ, & huic decre.respondet.¶ Antepen.gl.soluit duas quęstiones.¶ In 2.gl.in fi.& Inn.de regul.porrectũ. & de fri.fraternitatis, super ver.alioquin.¶ In gl.2.in fi. vide quod dixi sup.de fri,‑.fi.super gl.simile.¶ In gl.3.ibi,non dissolui.item hic Arch.dicebat Boa.in decret.verum.de conuer.coniu.ꝙ Guido de Suzaria post matrimonium per se cõtractũ nõdum consumatum postulatus fuerat in episcopũ Taurin. sed postulatio non fuit admissa, allegabatur tamen pro ipso decre,ex multa.sup.eo.ti.vbi patet, perfectiorem esse statum epãlem statu monachali. si ergo monacatum dissoluit sponsalia de præsenti, fortius epatus. Sed certũ est, ꝙ ẽt si epatus dissolueret,postulatio non, ideo merito repulsa, constat etiam ad epatum perueniri non posse, nisi per sacrum ordinem, qui vero dissoluit,vt dictum est, & ibi,vbi ẽt de hoc in glos.pen.super qua scripsi opin.Host. ¶ In gl.quæ sic.ibi,iod istinctum, vel distinctum distinctione latenti, vt in cle.de sepul.eos qui.¶ In gl.ergo si,ibi credebat illam.idem Arch.& facit, quod dixi de pres.non bapti. c.1.super gl.aliam quæstionem de illo, qui professus est approbatam in manibus baratatorũ,qui non erãt illius religionis, vide in Spe.de sta.mo.ver.40.& ibi bene
3 tenet idem Arch.allegat,ꝙ † semper in spiritualibus veritas præfertur cõi opinio.35.q.9.§.his ita.& ibi no.in glo. fi.& in fi.quæ fuit 31.allegat,ꝙ pro non data habetur &c. sup.de iurepat.ꝙ autem. cum concor.vlt.gl.& quod veritate manifesta &c.18.dist.veritate. ¶ Item sicut sponsalia,uel matrimonium, quæ sunt nulla non præstant impedimentum matrimonio contrahendo,de despon.impu.literas.& c.accessit.de sponsali.veniens.& c.cum in apostolica.sic nec ordinatio nulla in cõtrarium allegat iura,quæ probant, impedimentum oriri ex eo,quod est nullũ.hoc in matrimoniis,quæ sunt nulla,quę impediũt futura matrimonia & ordines,de sponsa.cap.vno.lib.6.de bigamis.per.in electione.]de hoc de electio.auditis. ergo & in ordine,maxime propter intentionem recipientis,facit de conuer.cõiu.quidam. & pp cõem opinionem,ꝙ ille esset eps 3.q.8.§.tria.propter hæc duo vltima *dico, istum, qui obligari* intendebat,cõtrahendo peccare, *nec* hoc tractat gl. sed dicit,quòd cõtractum tenet, Dama.in quæstione sua secunda.titulo qui cler.vel vouen.dicebat,se de hoc dubitate,plus tamen accedebat ad partẽ,quòd teneret.Scias, quòd olim in 1.compil.erat decreta.quæ incipiebat,cum instituisset.in titulo prædicto dicens,eum, qui nimis enormiter & inordinate subdiaconatum receperat, posse contrahere,& ibi notabat Ala.Hug.intellexisse de illo,qui nõ receperat charactere m.P.Isi.dicebat,quòd papa dispensauerat.¶ In gl.vlt.in fi.& 59.dist.Anastasius.Arch.

ADDITIO.

a ¶ Religionem ingredi. An ille qui fecit votum de non intrando religionem sit obligatus non intrando. Doc.theolo.vt Rich.in quoli. 3.q.24.dicunt ꝙ non,quia sicut illicitum est iurare non facere bonum,ita & illicitum est vouere non intrare religionem,quæ maximum est bonum. Ho.tamen distinguit dupliciter,quẽ vide in summa.& tex.consoluit.20.q.3.& in c.dudum.de conuer.coniu.

De statu regularium. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Abbatissa an egredi possit pro visitandis monasterijs sibi subiectis.*
2 *Monaci appellatio includit abbates.*
3 *Specialitas concessa debet esse contenta suis terminis.*
4 *Curia ius curat, meretrix est dicta curia.*
5 *Episcopus non debet abesse ab ecclesia ultra annum, nisi iussio imperialis eum detineat.*
6 *Virgines dicentes se meretrices, si ingrediantur monasterium institutum ad recipiendas solas meretrices pœnitentes, non tenet receptio.*
7 *Aetas valet ad suspitionem tollendam.*

CAP. PRIMVM.

Periculoso. Diuisio in gl.& vt ĩ.dicit gl.præmitte hic lram il'ã, cupientes salubriter prouidere. & Arc.exponit(periculoso).i.pernicioso[detestabili.]i.execrabili. verecũdia est pudor, vel timor, pp q cessatur ab illicitis,& hic ingenuos prodit natales.87.dist.non satis. versic.idem considerandа (extra sua) hæc prohibetur etiam maribus.16.q.1.iusta & capit.placuit communi [admiserunt]& male 18.q.2.diffinimus.& cap.in decima [integritatem.]i.virginitatem,vel continentiam.27.q.1.cap.1.& 2.per totum [partibus]fertur, ꝙ hæc constitutio recepta non fuit in partib.gallicanis,vidi ẽt ipsam servari Venetiis quacunq.
1 ratione vel causa, per hoc putat Archid.ꝙ † etiam pro visitandis monasteriis sibi subiectis abbatissa egredi non possit, faciat igitur visitationem per alium. & vide quod not.in clem.eodem tit.post princ.in gl.ista motiuũ Archidiaco. quia generaliter scriptum generaliter accipiendũ. sup.de coniug lepro.cap.2. vbi de hoc, item quia fortificatur prohibitio in eo, quod ĩ. duo soli casus excipiuntur,in aliis ergo stet ualida, ad id de decimis,ad audientiam.31.distin.omnino.31.q.1.qũo.ibi.non dixit tres.18. dist.consuetudinem. & si dicerent,ꝙ ista litera non loquitẽ
2 de abbatissa. Respondet,quòd † appellatio monaci includit abbates, vbi de animarũ salute agitur.supra de sym.c.vlt.item ĩ.§.verũ.exprimit de abbatissa[& manifesta] no.hæc duo requiri coniunctim,sic sup.de vi.& hon.cler. monasteria.& ibi cõcor.(pertinuerit)vt quia aliquis præest illi monasterio.18.q.2.in decima. quia d& esse ab epo comprobatus. ea.q.q religiosis[speciali.]i.ad hoc spãliter petita & obtenta.Arch.[corda]vide, quod scripsi,de vlt.

vi.& ho.cle.vt clericorũ.ſup ver.corde(ſanctimonio)alias
ſanctimonia.i.ſanctitate,vel caſtitate, & ab hac ſancti-
thoniales dicuntur[homagium]vide quod no.in cle. de
3 re iud.paſtoralis, ver.rurſus.in 1.gl.(reuerſura)no.ꝙ † ſpe
cialitas conceſſa ſuis terminis debet eſſe contenta.alia ex
pedita ſine fraude redeundum eſt ad ius cõe,& cauſa ſpe-
cialitatis ceſſante ceſſet ſpecialitas.C.de epi.& cle. gñali-
ter.ff.de vul.& pu.l.ex facto.Io.mo.& Arc.(occaſionem)
ſ.de ma.& obe.ſolicitæ.in prin.& ibi ſcripſi poſt Hoſt.qđ
hic ponit Arc.(ſeu curijs)idẽ ver.11.q.1.ſi quis clericus.ſ.
de off.or.quãto.ĩ.de ſen.exc.6.decernimus. & c.ſi iudex.
& in cle.de ſta.mo.ne in agro.§.quia vero.vide, quod ibi
no.in gl.quæ incipit,de officio.& ſcias,ꝙ cũ curia produ
4 cit ſecundam ponitur pro meretrice,datur verſus. † Cu
ria ius curat,meretrix eſt dicta curia.ad reprehenſionem
curiarum dixit alter.Curia curarum genetrix,nutrixque
malorum.Ignotis notos,inhoneſtis æquat honeſtos[co-
gantur)C.de epi.& cle auth.caſſa.& vide,quod legitur &
no.11.q.1.de perſona.Arc.[obedientiæ)ſic ſ.c.lib.de ſe-
pultura.c.1.dicit Arc.per hoc patere,ꝙ contra hoc præ-
ſcribi non poteſt,cum eſſet irrationabile,& huic iuri præ-
iudicans.ſ.de conſue.c.ſi auctoritate,concor.cle.c.ti. attẽ
dentes.in prin.& de ſupplen.neg.præla. quia regulares,
cum ſuis concor.(acrimoniam.)i.excommunicationem
ſic exponitur ĩ.de immu.eccle.decet.io ſi.& de hoc 16.q.
1.placet,in ſi.vbi idem ver.& 17.q.4.attendendum.ff.ad
l.Iul.pecu.l.ſacrilegij, vel ſm Io.mo.componitur ab acer,
& moneo, quaſi acris monitio,ꝙ deſignat auſteritatem
in vultu.idem ver.de immu.eccl.decet[inuocato]ẽt per
abbates prædictos ſm Arc.allegat ca. adminiſtratores.
quod allegat gl.dũ ibi dicit,epiſcopis & eccleſiaſticis vi-
ris,& 11.q.3.qui reſiſtit.Prima gl.diuidit & ſummat. Gl.
ſign.quæſtio.obijcit & dupliciter ſoluit. ¶ Gl. non cre-
do.ſoluit duo dubia.¶ Gl.non dixit, quæſtionem de fa-
cto ponit & ſoluit.¶ Gl.hoc ſpeciale,reſpondet per quæ
ſtionem,& ipſius ſolutionem.¶ Gl. contra. ſignat cõtra-
rium & ſoluit.Gl.ſic.ſ.reſpondet per quæſtionem de ra-
tione diuerſitatis,quam ſoluit.Gl.ſed nõne,obijcit,& ſol-
uit.¶ In gl.quia locorum.ideſt ſuperuacuam.loquitur de
tpe reſtitutionis in integrũ,quod debet eſſe vniforme.In
5 gl.contra.ſ.ibi.§. illud.2.epũs † vltra annum ab eccleſia
non debet abeſſe,[niſi iuſſio imperialis illum detineat.
¶ In gl.1.ibi,quatuor.Io.mo.diuidit in ſex.de prima ter-
tia & quarta & qualibet ipſarũ faciens duas.In gl. ſignat
quæſtionem,ibi taxatur.Idem Io.mo.& ibi iſta decre. &
cle.c.ii.ne in agro.& per hæc iura patet,papam circa pro
feſſos multum poſſe in cibis,veſtibus, modo manendi &
ſimilibus,quæ plus cadunt in bonis fortunæ,reſeruata tñ
naturali ſuſtentatione & ſubſtantialibus regulæ,de qui-
bus dic vt ſ.eo.cum ad mona.in ſi.in bonis autem natu-
ræ,gratiæ,vel gloriæ non eſt tanta papæ potentia,ꝙ per ſe
patet,illa enim Deus,cuius vices gerit, non tranſtulit in
eodem.¶ Gl.non credo.idem Arc. & ibi alterius mona-
ſterii eiuſdẽ religionis & habitus,ꝙ dic,vt in cle.de ele.c.
1.¶ In gl.no.non dixit.ibi.probata,incautum enim eſſet
hoc ante probationem opponere ad aduerſariũ inſtruen
dum,& eſt ſimile,quod dixi de libel.obla.c.vlt.in ſi.& in
ſine,ſint ergo cauti, qui articulos formant in ponderan
do verba,& facit,quod dicam ĩ.de homi.c.1.ſuper verſi.
chriſtianorum.& c.2.in prin.& de vſu.c.2. in prin.¶ In
gl.hoc ſpãle.ibi.virorum.idem Io.mo.& Ar. & in ſi.bene
facit,quod no.81.di.c.pen.& facit iſte §.pro Io.de Deo,
6 qui li.1.q.10.tenuit,ꝙ ſi virgines † dicentes ſe meretrices,
ingrediuntur monaſterium inſtitutũ ad recipiendas ſolũ
meretrices pœnitentes & non alias,non teneat receptio,
nec poſſunt ibi ſaluari fraude durante,qua reuelata inde
debent expelli,allegat de ele.cũ dilecti.cũ ẽt humilitatis
cã mentiri non debuerunt.22. q.2.cum humilitatis.& fa
cit,qđ ibi no.legaliter enim,iuſte,& lancte fieri dẽt mo-
naſterii ingreſſus.23.q.5.notificaſti,repræhenſa fuit etiã
vxor Hieroboam,quæ ſub ſpecie pauperculæ intrauit ad
prophetã 3.re.14.1.q.1.iudices, & per hoc reſpondetur
ad id,quod dr̃,bonas mentes timere &c.de obſeruatione
ieiu. conſilium, cum concordantiis, & ꝙ non debet eſſe
melior conditio meretricum q̃ virginum.ex his enim nõ
concludit,ꝙ liceat mentiri,vel falſum dicere.Coadiuua-
tur ſic hæc ſolutio Ioa.per hanc decre.ſi per virgines oc-
cupentur loca monaſterii ad numerum, quo plures non
poſſunt abſque penuria ſuſtentari, auferetur ingredien-
di facultas meretricibus pœnitere volentibus, cum ipſa-
rum receptio non teneret,per hunc §. & ſic remanebunt
in peccato,& fiet contra mentem inſtituentis locum.[opti
me facit ele.de reli.do.quia contingit.ver.cũ tñ.& ibi con
cordantiæ.non ob.ĩ.de pę.quamuis.ibi, vtimur re ad a-
liud bonum,quam fuerit inſtituta, quia illud potius eſt
præter,q̃ contra.item ibi pęna carceris includit cuſtod.ſ.
facit[ĩ.de hære.vt commiſſi, ver.& illorum.& cle.c. ti.c.
1.§.ſanc.fateri tñ oportet,verba inſtitutionis fore ponde-
randa. de priuilegiis. porro.cum concor. In gl. habebit.
7 ibi antiquis,valet † enim ætas ad ſuſceptionem tollendã.
18.q.2.diffinimus.in ſi.& 34.diſt.fraternitatis. vide, qđ
dixi poſt Hieronimũ,de pſum.cũ in iuuentute.poſt prin.
ſicut & ad informationem morum.12.q.1.c.1.poterit &
ſecum habere Iuum ſpecialem patrẽ. 18.q.1. in decima.
Arch.In gl.1.in ſi.idẽ verbum.ff.de neg. ge. diuortio.poſt
prin.In gl.iſta ſunt,in ſi.Arch.ſatis hic inſtat in his repe-
tens,quod loquitur & notatur 21. diſt. cleros. poſt prin.
dicit autem,ꝙ hic de illis patriarchis loquitur, de qui-
bus ſ.de priui.antiqua.de primatibus autem habetur.17.
diſt.c.1.65.diſt.de prima.3.q.6. hoc quippe.6. q.4. ſi in-
ter.23.q.4.ſicut excellentiam.de maio.& obed.c.ſi.de di
la.ca.fin.

De religioſis domibus. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Mendicus vnde dicatur.*
2 *Mendicantibus prohibitum eſt acquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua mutare ſine ſpeciali papæ licentia.*
3 *Terminus ad quem potius eſt inſpiciendus, quam terminus a quo.*
4 *Singulariter licet, quod non licet vniuerſaliter.*

CAP. PRIMVM.

Religionum. Diuiſio in prima gl.(extorſit]
extorqueri dr̃,ꝙ in importunitatẽ ſic agere eſt ab inuito ex-
torquere.ff.de le.3.fideicõmiſſa.§.ſi rem(meruere)ponit
Gui.exemplũ in his,q apoſtoli vulgo dicuntur,nec tñ ſm
apoſtolũ volebant ſibi victũ manibus quærere.10.q.3.ca
uendũ.ſ.de cenſi.cũ apoſtolus[effrenatam)& ideo refre-
nanda fuit.ſ.de teſti.ſignificauerunt.& c.cum cãm. 2.q.
1.ſcelus.C.de cuſto.& exhibi.re.l.2.facit ſup.eo. li.de re-
ſcr.cũ in multis.ſm Guil.(ordinẽ aut religionem) diſpu
tãt aliq,an iſta ſint diuerſa,& ꝙ ſint,inducitur ĩ.de priui.
epõrũ.de ſen.exc.c.vlt.in ſi.vbi poni videntur vt diuerſa,
ſed per iſtam decr.ſatis probatur contrariũ, ipſius enim
prin.ſolã religionẽ exprimit,& idẽ in ſequẽti linea, hinc
& ſtatim in ver.cunctos.permiſcet hæc duo, ſed a §.cõfir
matos vſque ad ſi.p ſingulos §.de ordine loqtur religio-
nẽ nõ repetẽs,ex quibus pmixtis colligo diuerſitatẽ nota
ri nõ poſſe,& facit ad cle.de elc.c.1.(cũctos) iſta lr̃a cũ in
diſtincte loquatur,innuit idẽ iuris tã in monaſteriũ fœmi
natũ q̃ mariũ.ff.de ver.ſig.l.1.ff.de conſtit.pecu.l.1. Arc.
Guil.ſubdebat,ꝙ cũ in factis ſit alia rõ, quã in viris, nec
forte mens Papæ fuerit de illis,neceſſaria eſſet interpre-
tatio.dicens, ꝙ multæ per hoc de ſtatu ſuo fluctuabant,
primũ tene,nec video,in quo habeat dubitare,ex quo nõ
fuerãt approbatæ poſt dictũ tps huius cõcilii gñalis Inn.
III. ſcripſi,de deci.c.pe.& dixi ſ.e.li.de ele.nemo. ſuper
gl.2.hic tñ Gui.& Arc.poſt eũ dicũt,concilũ fuiſſe anno

ab incarnatione dñi 1215. põtificatus sui anno 18. qđ ab incarnatione iuste cõputetur, all. Arc. 23. dist. in noie dñi. in prin. & 2. q. 6. §. forũ, potuit ẽt cõciliũ inchoare in 17. & 18. anno põtificatus Inn. põt finire [perpetue] si ergo aliqd simplr prohibetur cõtra factũ. nõ valet, cõtra ꝫ. de matrimo. cõtrac. per totũ, solutũ Gar. & Io. mo. ꝙ si constitutio prohibẽs nõ procedit vltra, ꝙ fit cõtra. nõ valet. C. de legi. nõ dubiũ. si vltra procedit, illud seruabitur. vide qđ no. de spon. du. tua. & quod dixi de regula. ad apostolicã. super ver. obtinẽt (reuocamus) sic & dñs papa Io. pontificatus sui anno 2. reuocauit, quatenus de facto processerant, eos qui dñr fraticelli, vel fratres de paupere vita. vel bizochi, vel bigami, non obstãte aliqua cõfirmatione, si q̃ habuissent a Celesti. V. vel a diecesanis epis, ꝙ dic, vt in sua constitutione, q̃ incipit, sancta Romana. nouiter dño legato trãsmissa sub bulla [cõfirmatos] tales fuerũt fratres de sacro, de quib. in vlt. gl. quorũ fuit bonus locus ille, qui nũc est S. Fridiani extra circulã S. Mãmæ. Cleri. Pisa. dixit hic idẽ de seruis S. Mariæ, sed male dixit, vt fuit postea declaratũ per Benedictum XI. põtificatus sui anno primo, vt mihi cõstat, & merito sic debuit declarari, quia nec regula, nec constõnes arctant eos ad mendicandũ, licet aliq̃ medicẽt (regula, constitutiones) ista oĩ literã vel cõstitutionẽ habebat Guil. dabant exemplũ, cũ religiosi non mẽdicantes ex regula faciunt constõnes, de nõ recipiẽdis possessionib. vel reditibus, & ꝙ eleemosynas quærat, interdicunt, dñt Guil. Cleri. Pi. & Arc. per hoc parere constõnem hanc nõ extẽdi ad illos, qui pñt habere propriũ, licet non habeant, sed de facto mendicent, dicebat ẽt Guil. ꝙ si ordo hic castatus, vt desinat in seipso, acquiret vineam, vel prædiũ, quasi deinceps non sit mendicans nunc inclusus hic constitutione in ipsius fraudẽ, hoc nõ perdit, allegat C. de legi. non dubiũ. & quia duab. vijs &c. de regular. ex parte. fortius eũ. fm eũ hoc locũ haberet in his, qui nullã confirmationẽ habuerunt (incerta) quia nõ hñt quid certũ, vnde victũ sumant, dr aũt mendicus † quasi mene. i. defectũ dicens, cui qñque subuenitur, qñque nõ. & sic est incertũ mendici suffragiũ [professorib.]. i. per professionẽ obligatis ordini regulari fm Guil. fm quẽ alibi dr quis professor sacri ordinis. 1. q. 3. audiuimus. 12. q. 2. quicunque. alibi professores dñr legũ doctores in proœmio digestorum, in § pe. & vlt. & C. li. 10. de professoribus & me. & li. 12. de professo. qui in vrbe (speciali) hodie † oĩb. mẽdicantib. prohibitum est acquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua mutari sine spãli papæ licentia. J. de excess. præla. c. 1. no. & per cle. addita est excõicationis pœna. de pœnis. cupientes. cũ. [ordinarios] fm Guil. & Arch. in hoc facit ad titulũ (incurrãt) refertur hæc clausula ad oĩa superius dicta. ff ad l. Aquil. si seruus. §. inqt lex. Guil. cle. & Arch. (probatos) ẽt minoris religionis, satis est eñ, ꝙ promittunt tria substantialia. de quib. ꝫ. de sta. mo. cum ad monast. in fi. fm Arc. & Guil. refert quosdã hoc tenere. dicit Arc. ꝙ quædã sunt, ad quæ monacus tenetur ex voto, vt illa, de quibus in decre. pdicta. & quædã, ad q̃ tenetur pp votũ, vt sunt orationes, ieiunia & his similia (obtẽta) disputauit dñs meus pp fratres de sacro translatos ad ordinẽ S. Fridiani, ꝙ si de papæ licentia transfertur talis locus ad alium ordinem, legata relicta primo loco & ordini, ipsi loco & secundo ordini debentur, allegat, quod res, quæ succedit &c. vt lite pen. ecclesia. 1. cum cõcordan. adiuuabo dictũ eius. cõstat, ꝙ ista domus, vel loca obueniebãt Romanæ ecclesiæ, sed in talibus vacantibus bonis, q̃ deferuntur principi, si illa donat, latissima fit interpretatio. C. de bo. vac. l. 2. li. 10. & hęc sunt bñficia, q̃ sunt interpretãda latissime, de ver. sig. olim. & hoc intelligas p ea, q̃ ibi scripsi sup vlt. gl. itẽ cõstat, ꝙ surrogari tenentur ad onera, patet hoc in cle. de censi. c. 1. eis ergo debentur cõmoda. J. de reg. iu. qui sentit, cum cõcor. simile, quod dicã de priuilegijs cũ personæ, circa finẽ penult. gl. disputauit ẽt dñs Io. de mon. mur. de istis mendicantib. inuentus post concil. aliã q̃õnem, quærebat an miles, qui donauerat ea pdia sub pacto, ꝙ redirent ad eũ, vel eius hæredi, si contingeret eos recedere, vel habitũ, vel ordinẽ mutare, an ipsis post hãc decre. mutantib. habitũ, & transferentib. ad ordinẽ approbatũ, miles possit reuocare donata. notat hanc q̃õ de duob. s. fis mẽdicãtes haberẽt pdia, & quia nõ dicit q̃õ illã factã de papę licentia, cũ sine illa fieri nõ potuerit per finẽ capli, notatur ẽt eius solutio, de qua dixi, ꝙ si illi habuerãt confirmationẽ papę, licet post conciliũ, ꝙ miles reuocat, qa potuerũt sic remanere in vita sua, vt hic. si nõ habuerãt cõfirmationẽ cũ nõ possent in ordine & habitu remanere, illa duo mutãdo, dummõ mãserint in loco, miles nõ reuocat, si vero mutarũt locũ, vbi remanere poterat in habitu & sine habitu, miles reuocat i primo solutionis mẽbro, cũ (vt pdixi) transitus sine papę licentia fieri non potuerit, illa interueniẽte locus est ei, quod dixi in prima q̃õne in secundo mẽbro, cum collegium fuerit illicitũ, & a iure dãnatũ, & hic quantum de facto processerat reuocatũ, & sic ei nil acquiri potuit, ẽc per institutiones, vel legata. C. de hær. insti. l. collegiũ. C. de iud. l. 1. qđ cuiusq. vniuersi. l. 1. ergo donans repetet, non iuuat, ꝙ nõ fuerint in culpa, mutando, quia satis est, ꝙ fuerint in culpa cõtra prohibitionem concilij faciendo. Sciendum est, ꝙ Io. de Deo. l. 1. q. vlt. in nõ mẽdicantib. tractauit hanc q̃õnẽ, & tenuit, ꝙ si debito modo transierant ad arctiorẽ religionem, non licebat reuocare donata, cum mutatio fuerit in melius, de voto. scripturæ. & tacite id debuit subintelligi, si ad laxiorem, dicebat locum esse reuocationi, de vot. & abbate. in fi. & 25. q. 2. §. vlt. oĩ tñ casu locũ dimittere sine licẽtia donãtis non poterant, si contẽplatione loci facta fuerat donatio, puta quia donans erat patronus, vel habebat ibi sepulturã, nisi id fieret de papæ licentia, qui est summus princeps. 9. q. 3. cuncta, cum cõcor. fm eum. Prima gl. diuidit & summat. Gl. veterẽ. soluit duo dubia. Gl. quo ad. respõ per q̃õnem & duplicem solutionem. Gl. satis vr. tñ. per quæstionem, in qua allegat pro & contra, In 5. gl. ubi, ut dis. iu. ubi dr, ꝙ per importunitatem obiecti fuerant multi referendarij. In gl. sic. c. ibi. l. 1. in medio. ibi. nemini venit in dubium, ꝙ repetita lectio probat &c. In gl. 1. publice. ibi. l. vna. inspiciunt hi, quos in publicum quæstum uocat incerta mendicitas, an habeant corporis integritatẽ, robur annorũ, uel artem. In gl. & sic. ibi. §. sicimus igitur. uide de uer. sig. c. ult. in 2 gl. In gl. prophana. ibi sacra, alias. sed sacra. per Pontificem consecrata nõ alienantur. In gl. 1. ibi. antiquos. Gar. faciens 6. partes hoc solum ponit pro. 2. & 3. diuidit in duas. Sed Cleri. Pis. & Io. mo. faciunt 5. & diuidunt solum tertiam. in prima cõcor. cum gl. sed Boari. facit 7. partes, de secunda. n. facit tres, ibi. si vero. & ibi. personis. & duas de tertia, ut sup. In glo. idem generaliter. allegat Guil. 23. di. præterea. in fi. & uim paret primo dierum olim, & summe Deus clementiæ. & in fi. dicunt deriuatores, ꝙ primum der scribi per uni cã f. & ultima lra. n. fm p duplex ff & media lõga, & ultima litera. m. & addunt uersum. Est afatos primi caput, affatusque secundi. In gl. sic in fi. allegat ẽt Guil. in auth. coll. 3. de mensura ord. cle. § sancimus. qui dicit, ꝙ ne ecclesia uideatur laqueum iniecisse, ex quo fuerant confirmati oẽs in unum ordinem conflari debuissent, ut sic non exterminaret, quod fecerat, subdit, ꝙ hoc factum fuerat, puto, ꝙ loquatur de ordine heremitarum S. Augustini, qui ex pluribus ordinibus factus fuit. In gloss. ueterem. ibi. si pro parte. §. uersum. ad idem ꝫ. de uer. sig. nã & ego. & ibi fm Gui. uide quod no. gñaliter de mẽdicantibus in Speco. tit. §. 1. uer 3. & uer. 4. & quod scripsi post Inn. & Host. de probat. in præsentia. sup uerbo minor annis. & de hoc per Cyn. C. de epis. & cler. Deo nobis. in ult. q. de fratribus minoribus, dicit in constitut. Nico. exiit. §. hoc quia. de uerb. signific. lib. 6. & in cle. exiui. eo. tit. §. cupientes. & in fi. idem Cler. Pisa. & Io. mo. & Arch. dicebat lo. mo. clem in talibus considerandam. ff. de lib. causa. qui libertate

sup. de

sup.de accu.cum dilecti. & ibi concordantiæ.itē, vt dicit,
3 potius † inspiciēdus est terminus ad quem, q̄ a quo. ff.de
do.ante nup.quod sponsæ.nō ob.ff.de reb.eorum qui sub
tu.l.1.in fi.quia ibi res remansura erat penes minorem.
hic non.¶ In gl.quo ad fi.qui remittit ad Spe. de sta.mo.
ver.9.& ver.49. Arch.allegat, ꝙ Deus cor interrogat.14.
q.5.si quid.& decre.cum voluntate.ĩ.de sen.exc.¶ In gl.
satis vř.ibi.nō possunt, remisit Guil.ad Spe.de sta.mo.ver.
4.& ibi, in contrarium vř,hoc placet Arc.qui ēt alleg.50.
dist.vt constitueretur.& ibi no.de pœ.di.3.adhuc instāt,
vers.quo enim.15.q.4.c.1.& in fi.adde quod no.16.di.in
2.gl.& ff.de proc.non solum.§.quæritur.¶ In gl.prædicare.ibi,
exercere.cum litera hic dicat quo ad extraneos.&
in fi.ꝙ probauit litera oratio.¶ In gl.per hos.ibi eccl'a,
in qua proficiunt verbo, opere & exemplo secundū Gar.
facit sup.de voto.c.fina.¶ In gl.pe.in fi.sic 32.di.ad hæc.
alibi exponitur.l.cōtra hoc.13.q.1.§.ad hoc.alibi.i.circa
hæc.16.q.3.§.pōt.ad finem ver.ad hoc. Archid.¶ In glo.
4 vlt.ibi,in toto.no. etiā Guil.licere † singulariter,ꝙ non licet
vniuersaliter, alleg.ad idem ff.de re.du.cum senatus.
C.de iudi.l.1.in quib.dř, ꝙ collegio iudeorum, vel alias
illicito legari non potest,singularib. tamen personis collegij
licite legatur.& ibi,quo ad partem,dicit Frau hoc casuale,
cui cōcordat de cler.non resi.ad audientiā.de test.
relatū,2.de don.apostolicæ.vide qđ no.ff.de vsu.qui scit.
in prin.& in fi. & hoc si facile denuntiari possent,cum pp
transgressionem canonis hoc facere sit mortale secundū
Gar. qui sumpta hinc occasione satis exq̄site hic tractat
materiam denunciationum,& Ioan.mona. post eum,quā
habuerunt ab Host.infra de cen.Romana.§.sane.ver.ꝙ si
quam.vide in Spe.de denun.§.2.ver.vt autem.

¶ De capellis monacorum. Rubr.

S V M M A R I V M.

1 *Presbyteri debent constitui regulariter per episcopos in ecclsiis parochialibus.*
2 *Rector parochiæ videtur esse patronus.*

C A P. P R I M V M.

Presbyteri. Ponit dictum, cuius rationē interserit ibi,cum debeant ad curam populi,
no.quia non dicit ad ecclesiæ
regimen. licet ergo epō fiat pñtatio solum ad curā populi,
quam habet eps committere, pertinebit tamē ad eum
examinare, vt repellat,si sufficiens esset,vel perniciosus.
& vide quod scripsi ĩ.eo. tit.c.1.in prin.& gl.Inn.quā ponam
ĩ.de ver.sig.veniens.super ver.examinandi,& habet
hoc locum,ēt si alias in spiritualibus & temporalib.pleno
iure habeant ecclesiam ex epi collatione, curam.n.populi
a se abdicare non potuit, alias epalem iurisdictionem a
se abdicare posset,ꝙ non licet. ff.de off.præ.l.pen.& facit
quod no.de cer.cum venerabilis.dicit autem Arc.ꝙ † 1 per
epōs in ecclesijs parochialib. debent presbyteri cōstitui.
16.q.2.sane.in fin.2.q.1.multis. 2.q.5.nullius.80.dist.
epi. 10.q.1.regenda.de hære.cum ex iniuncto,in fi.q.3.si
quis eps præbendas,alleg.quod no.Inn.de off.Arch.cum
satis.in fi.& sup.eo.c.2.in gl.hoc ius.nisi præsentatio pertineret
ad patronum, vt in præ.c.sane.1.respon.& de iurepa.
per totum, dicit tamen Inn.& Host.de excep.cum venerabilis.
in fi.ꝙ si ecclesia est ĩ.alterius terminos posita,
episcopus non ponet ibi ministrum, sed rector parochiæ
præsentabit, qui si negligeret, episcopus suppleret. facit
2 ad hoc, quia † ratione parochiæ rector vř esse patronus.
sup.de ecclesi.ædi.ca.3.vbi de hoc, & sicubi inuenitur, ꝙ
alius hoc faciat,facit vt episcopi vicarius,de offi.deleg.super
eo.de insti.cum venissent,secundum Arch.[instituuntur]
sup.eo. lib.de insti.c.1.de iurepa.cum laici. & ca.vlt.
[perpetui].i.ad vitam.ff.pro so.l.1. nisi per episcopos,ergo
non per abbates, licet quidam dicant,eos ex causa &
cum causæ cognitione remoueri posse,pro eo facit,quod
dicam super t.gl.¶ Prima gl.dicit, quid declaret.¶ Quarta
glos.alleg. duas cōcor.& remittit & subdit tria similia.
Quinta gloss.dicit quid reprobat,& dubium soluit.In gl.
2.in fin.& Io.de Deo. lib.1.q.37. qui loquens de monaco
ad præsentationem abbatis per episcopum instituto in capella,
dixit eum per abbatem remoueri non posse, nisi ex
causa legitima,ne sic illudatur episcopo,dixit tamen,ꝙ si
legitima causa subest ex illa,epō tamen exposita,illum poterit
remouere,alle.10.q.2.precariæ.dicit enim obedientiam
per talem actum non extinctam,huic rationi cōtradicit
16.q.1.ne pro cuiuslibet. & aduerte,quia hic principium
de presbytero loquendo non distinguit, an sit monacus,
vel secularis clericus.In gl.3.ibi,institutio.ad curā
populi, dato ēt ꝙ instituant ad regimen ecclesiæ, de quo
satis dixi de præbendis, de monac. In gl.contrarium.in
fi.& Præmonstrantib. & hoc dictum placet Arch.in glos.
vlt.ibi,leui culpa,vel graui,quæ in populi notitiam nō deuenit.
30.q.1.c.vl.ad hoc 50. di.sacerdotes.& c.seq.& c.de
his 45.dist.sed illud.de pœ. di.1.§.hoc ergo.& no.81.dist.
si quis episcopus, facit 81.dist.presbyter.secundū Arch.
secundum quem, ex quo de crimine agitur,solus eps hēt
cognoscere.16.q.s.c.t.i fi.arg.11.q.1.de persona.18.di.c.
vlt.in fin.11.dist.submittitur.in fin.ad idem 15.q.4.cap.
1.in fi.remittit ad no.per B.de priuilegijs,cum & plantare,
& per Inno.de offic.ord.quanto.& c.in Lateranensi.

¶ De iure patronatus. Rubr.

S V M M A R I V M.

1 *Iuspatronatus an sit apud quemlibet insolidum.*
2 *Locus sacer vel religiosus specialiter vendi non potest.*
3 *Iuspatronatus cum vniuersitate non transit, vbi apparet contraria voluntas venditoris.*
4 *Ecclesia si ab vniuersitate construatur, vel dotetur, non singuli, sed corpus habent patronum.*
5 *Collatio si hanc adiectionem habeat, quod donatarij teneantur præsentare ad voluntatem alterius etiam episcopi, hæc adiectio non valet.*
6 *Res vnitæ an retineant priuilegia, quæ singulariter habebant.*
7 *Actio nō semper sapit naturam eius, in cuius locum supponitur.*
8 *Priuilegiata persona quando succedit non priuilegiatæ ab eo tempore, quo succedit, locus est priuilegio.*
9 *Clericus succedens laico censetur laicus.*
10 *Laicus si habet communionem cum ecclesia in patronatibus poterit commutare.*
11 *Vicium an sit personæ & rei.*
12 *Dignum maius trahit ad se minus dignum.*
13 *Patronus alter potest perdere ius, alter retinere.*

C A P. P R I M V M.

Si laicis Duæ sunt partes. secunda ibi, verum, prima
ponit dictum.secūda protestatur ibi,
præfatam. secunda ēt ponit dictū, quod
postmodum ampliat. ibi. Et omnino ius patronatus.tractat
hic Archid. quid sit iuspatronatus, ex quibus causis
1 acquiratur, an † apud quemlibet sit insolidum, de hoc
vlt.no.in 1.gloss.vbi inuenies opin. Arch. de primo dixi
super rubrica eo.tit.de secundo vero.sup.eo.cum seculū.
& addendo ad ibi no.& in decre. ex literis.eod.tit. Quæro
2 de quo dubitari vidi, an transeat iuspatronatus, cum
venditur vniuersitas talis,cum qua de iure trāsiret, istud
exprimit in venditione, vt si vendatur castrum cum omni
iurisdictione,honore & districtu,& omni iurepatronat.
facit ꝙ non transeat, regula,expressa nocent.ff.de reg.iu.
cum concor inter quas est lex, si vnus. §.illud.ff.de pact.
vbi doli futuri expressa remissio non valet,licet veniret in
remissione, vel pacto,ne depositi agatur,constat autē ius
patronatus vendi non posse,eo.ti.de iure.ff.de contrahē.
emp.sic læsus.in princ. vnde lex in modicis. eo.tit.dixit,
2 ꝙ † locus sacer, vel religiosus specialiter vendi non pōt,
licet

licet rei venditæ accedere possit, vbi ergo fuit expresse vē
ditū, duo pondero. primū, ꝙ aliquod fuit eius precium,
vel pars pcij, & sic iure phibetur, i ō valuit. facit s. de re.
permu. ad quoes. & ff. de euic. l. pe, vbi dr̄, venditorē pdij
de euictione nō teneri vorum, quæ tacite accedebāt, vt ser
uitus, via, & actus. secus si illa tacite venientia fuissent ex
pressa. Si ergo de euictione tenetur ergo aliquod fuit illo-
rum precium, cum venditio non fit sine precio, institu. de
emp. & vendi. §. itē precium. facit, qd no. s. de simo. quere
5 lam. in 3. gl. secundo pondero, ꝙ † iuspatronatus cum vni-
uersitate nō transit, vbi apparet cōtraria voluntas vēdito
ris. s. eo. ex literis. ff. de cō. ah. emp. l. hāc legem. illud ergo
exprimendo voluit, & excepit illud non comprehendi sub
vniuersitate, & sic cum illa non transit, quia voluit bene
facere. ff. de pecu. l. si peculium. §. si seruus. specialiter non
transit, quia non potuit. s. de offi. deleg. vbi licet legata cū
marmore venirent statuæ marmoreæ. Si tamen dicit testa
tor, lego cē marmor, & duas statuas, illis expressis osten-
ditur strictio generalitatis prædictæ, vt statuæ non debeā-
tur, nisi illæ duæ expressæ, nec dicat Pe. l. hanc legem. & l.
pe. superius alle. facere in contrarium, in quantū in illis
expressio inclusi non viriat, quia illud iō, quia per se & sin
gulariter poterat venire in contractu & legato illud inclu
sum, sed hic secus. Ad contrarium inducit regulam, vtile.
j. de reg. iur. & qđ no. in prædi. decre. qūnes, in fi. vltimæ
gl. Item ꝙ ēt in spiritualib. illa, quæ insunt, sine vitio ex-
primuntur. s. de elect. significasti. vbi no. in fi. secundæ gl.
cum suis remissionib. Item audiui pro hac parte sententiā
in curia de venditione, quam fecerat capitulū Herbipn.
K. decano, & capitulo sancti Stephani Maguntini de vil-
la Ingilem. quam habebat in dioceñ. maguuti. quam ven
dendo expressit curiā, agros, vineas, decimas, census, ius-
patronatus, cū omnib. iuribus & c. Sentētiatum fuit per
patronum transiuisse pro & contra quod legitur & no. ff.
de fun. instru l. quæsitū. §. pen. & l. cum de Laniouis. § cui
funduum. & §. pe. & de supp. l. legata, propter quæ consu-
lo teneri certum, vt non fiat expressio venditioni coniun-
cta. s. per quam dici possit, illud expresse venditū, quā in
fi. insi ra recognoscat venditor iuspatronatus cum vniuer
sitate transisse in emptorem, & fateatur se desijsse esse pa
tronum, & omne possessionis commodum & animū de-
posuisse. Ioā. And. Demum ad prius dicta subdit Arch. ꝙ
4 † si ecclesia ab vniuersitate construitur, vel dotatur, non
singuli, sed corpus habent patronatum 12. quæst. 2. qui
manumittitur. Dicit ēt, ꝙ esse patronū, respicit petitoriū,
esse in possessione patronatus respicit possessorium. posi-
to igitur vno, non sequitur aliud, quia nil habent ista cōe.
nullo sunt commiscenda. ff. de acq. pos. naturali. Licet au
tem possessio non faciat quem patronum, prodest tamen
ēt ad actum præsentationis, de elect. querelā, vbi de hoc,
dicit ergo Arch. ꝙ difficile putat probare patronatū an-
tiquum, nam & si probetur quis continuā possessionem
40 annorum, & vltra suorum prædecessorū & suam, non
est sufficiēs probatio iurispatronatus, quod certis modis
tm̄ acquiritur, de quibus s. remissi. (Vbi competens) de
patro. Ipso in hæresim ponit hic Archid. quod no. 1. q. 7.
maximū, & idē, sicut enim in fundatione potest hoc agi,
ꝙ nihil iuris in ea retineat. s. de relig. significauit. Sic & po
stea in totum sibi remitti pōt & donari, vt hic no. tñ Ioan.
16. q. 7. considerandū, ꝙ patronus illi iuri, quod respicit
fauorē ecclesiæ, renunciare non pōt, puta defendendo dila-
pidatorem. sed ibi Bar. Brix. 0 14. Cum possit illud dona
re. eod tit. ex insinuatione. & dicit Arch. ꝙ ista decre. hoc
approbat, si Io. intellexisset de eo, qui renunciasset illi iu-
rispatronatu retento, procederet dictum eius, sed ipse nō
vr̄ sic intellexisse. Refert etiam hic Archid. Lau. dixisse, ꝙ
in præiudicium legitimorum hæredum patronus iuspa-
tronatus renunciare non potest, & facit, quod no. 15. q. 1.
constitutum in fine. ipse tenet contrariū per hanc decre.
significauit. de testi. vide quod scripsi, de iure patronatus.

cum seculū. [Religioso] secus ergo si fiat donatio laico,
vel clerico iure proprio, sup quo vide qđ no. s. eo. illud. in
vlt. gl. & quod ibi scripsi. Arch. ēt hic tenet, ꝙ in donatio-
ne laico facienda necessarius sit epi consensus. Et sit diuersita
tis rō, quia laici magis consueuerunt ecclesias grauare, q̄
clerici, vel religiosi, ad hoc 2. q. 7. laicos. Item quia si cleri
ci lædunt, uel vexāt ecclesiam, facilius coercentur per iu-
dicem ecclesiasticum. 89. dist. iudicatum [conferendum]
9 dicit Io. mo. ꝙ † si in collatione adiicitur, ꝙ donatarii te-
neantur pstare ad voluntatem alterius etiā episcopi, hæc
adiectio non valet, alleg. de concess. præben. nulla. & c. cō-
stitutus. & c. fi. per quæ patet, ꝙ posset in fraudem conci-
lii Lateran. Dicit tñ, ꝙ adiectio vitiatur, & non vitiat, all.
10. q. 1. sic quidam. & c. nouerint. de præben. dilectus. 1. &
c. dilectus. de cōdi. appo. c. 1. j. de reg. in. utile. nā est cōtra
naturā rei. ff. de preca. cū precario, & s eo. ti. c. vle. & ff. de
positi. l. 1 §. pe. (nolumus) alle. Io. mo. C. de emā. l. nec auus.
& ff. ne quid in lo. pu. l. 2. §. merito. & §. seq. [ad præsentā
dū] No. contra laicos, qui credunt constitutioni satisfa-
cere, eligendo j. tempus. de hoc dixi s. eo. c. fi. in fi. hic ēt
dixit Arch. sup. eo. li. de præben. c. 1. Et vide quod scripsi
post Comp. sup. de rescrip. capitulum. post gl. ver. quare
(post semestre) idem in iure deuoluen per negligentiam
laici patroni s. n D. Steph. prouincialē, qui sic disputādo
terminauit. Itē dico de decre. statutum. sup. eo. lib. de pre
ben. vt inferior, ad quem potestas reuertitur, non habeat
mensem tm̄, sed tps ordinarium. facit etiam, quod scripsi
in quæstione super regula, contra eum j. de re. iu. alle. Ste-
6 phanus. ꝙ † duæ res vnitæ retinent priuilegia, quæ singu
lariter habebant. de p̄ e. di. 1. in medinamērum. C. comms
nia de leg. l. 2. & ne sede vac. c. s. item quia mutata condi
tione, personæ etiam rei statutū conuenit immutari. ff. de
sol. cum quis sibi. in princ. & de acquir. hær. l. Paulus. alias
est §. sub. l. si pupillus. Item filius repudiata bonorū pos-
sessione per vnde liberi, in quo datur annus, recurrit ad
bo. pos. vnde cognati, in qua cum dentur centum dies, ip
se habet annum. ff. de succe. edi. l. 1. §. quibus. & §. seq. Itē
7 non semper † actio sapit naturam eius, in cuius locū sup-
ponitur. ff. de iurriur. cum qui. in prin. ad idem facit quæ-
stio dominicalis. 22. ibi tenet Bar. cū Tā. ꝙ si Titius rem
Seij præsentis bona fide & cum titulo possedit spatio 5.
annorum, & moritur Seius instituta ecclesia hærede, non
sufficeret actio Titio. (Alii quinque anni) imo requiren-
8 tur 35. ad 40. complendos. alleg. ꝙ † quando priuilegia-
ta persona succedit non priuilegiatæ, ab eo tempore, quo
succedit, locus est priuilegio. facit decre. dilectus. quam
hic alleg gl. pen. & iura quæ ibi addam, quæ ad hoc suffi
ciant cum hac decre. Pileus in sua. quæst. 66. 61. ponebat
casum, cum Seius se & sua contulerat ecclesiæ. Accu. in
auth. quas actiones. in fi. primæ gl. tenet illam vti debere
iure priuati, per l. si fiscus. ff. de iure fis. l. si fundum. ff de
fundo. refert tamen ibi, ꝙ Pileus, & Io. tenebant contra-
rium per l ff. de usu. cum quidam. §. si fiscus. & §. si debi-
tores. Credo, ꝙ gl. illam allegando Pileum. debet Bulga-
rum allegasse. Pileus enim in quæstione prædicta distin-
guit, an modicum superesset ad præscriptionem complē
dam, an non, per breui mixtura. ff. de usuc. Cynus ibi pro
sequendo Brocar. de priuilegiato, qui succedit non pri-
uilegiato, in casu isto dicit, ꝙ quando priuilegiatus suc-
cedit illi, contra quem præscribitur, præscriptio impedi-
tur in totum, vel in tempus certum, aut retardatur, sut
non impeditur. primo casu non vtitur priuilegiatus suo
priuilegio per prædi. l. si fundum, ff. de fundo. Secundo ca
su cum retardatur in tempus certum, vtitur, ut in l. sicut.
C. de præscr. circa medium. Tertio casu locum habet sut.
ꝙ si quis quibusdam. C. de præscr. lon. temp. ut idem iuris
sit de parte temporis quo ad partem, ꝙ de toto quo ad
totum, & sic in quæstione. & hoc tangit glos. in l. apud Iu-
lianum. §. Marcellus. ff. ex quibus caus. in posse. ¶ Ad
quæstionem principalem Stephanus in contrarium in-
ducit

d acit, quod dicit regula, is qui. & regula, nemo pôt plus, concor. J. de reg. in. & decr. ftile&i. de deci. ibi, priuilegiũ
9 ceffat in re non priuilegiata, item ꝙ † clericus fuccedens laico cenfetur laicus, eo. tit. cum dilectus, & actio liberatoria obtinet vicem primæ. ff. fi feruus teftõ lib. l. 1. §. hac actio. item ꝙ res tranfit cum onere fuo. de deci. paftoralis. cum concor. facit, de elec. ne pro defectu. item 7. q. 1. nihil. vbi perfonarum varietas naturam rei, vel iuris nõ immutat. Ad prædicta fit rñfio per id, quod dixi. ¶ Gl. pen. dicit quid approbat, & quid reprobat a. gl. Prima gl. dat fimile, quærit & foluit. Quarta gl. alleg. vnam concor. fignat cõtrariũ duplex, foluit, folutioné impugna, & refpõdet. Penul. gl. refpondet per obie&ionem, & folutioné, demum foluit quæftionem per folutionem. alleg. vnã decre. & foluit alleg. & remittit. Vlt. gl. ponit primo tria exẽpla, fecundo quærit & fol. In tertia gl. ibi fi vnus. 2. ꝙ fi non ve totum, vide de priui. fi de terra. fuper gl. 2. In gl. per ibi, an vitium, uide de præfcip. fi diligenti. fuper gl. pe. Et ibi vitia. vide de refti. fpo. fepe. fuper gl. 1. In gl. vlt. ibi cum pupillo. Nam papa primam ẽt neutro vtente viſ retinet. In gl. t ibi nemi. Arch. hic ponit circa intelle&um illius capituli, vbi & remittit in quantum de commutatione lo
10 quitur, ꝙ † fi laicus habet cõionem cum ecclefia in patronatu, poterit cõmutare, vt cõne focietatis liceat, qđ alias non liceret, alleg. 1 1. q. 3. non poteft. & ibi Tanc. & Goff. ifti tamen loquebantur alternatiue. In gl. 2. in fi. fi donetur epifcopo iufpatronatus capellæ fibi fubie&æ, vide qđ fcripfi fup. eo. fignificafti. in fi. cõcordado opi. cõtrarias Goffr. & Hoft. diftingue, an epš habeat cõpatronum nec ne. In gl. alias. in fi. dic vt ibi, & hoc teneas, ꝙ vbi agitur folum de tranflatione iurifpatronatus, confenfus epifcopi illi donationi pftitus in nullo læderet ius epale. In glo. pe. ibi contra regulam. & cõtra iura, quæ dñt, quod fi priuilegiatus fuccedit priuato, vtitur iure priuati. ff. de iu. hęres abfens. in prin. & l. is qui Romæ. Et ibi dile&os. ult. facit J. de immu. ecc. c. t. lo. mo. all. in libro feu. de pace iura. firma. tenere. §. ad hoc fi allodium. ff. de ufuris. cũ quidã. §. fi debitores. & de iure fif. fifcus, cũ in priuati. facit, qđ nota. C. de temp. & repa. ea quæ. §. quòd fi. in gl, quod cuncret. ¶ Et ibi de excõicato, de bannito nide in Spec. de ceffi. a&i. §. t. uer. illud ẽt. & ibi qđ fic, facit qđ no. fop. de offi. deleg. fuper queftionum. §. fi uero. in fi. in gl. Dy. in reg. de hoc per Bar. ff. de doli excep. l. apud §. fi quis (neceffario ubi tenet cum Di. qui in ius. J. de reg. iur. dicit, quod obftat exceptio fi ex titulo lucratiuo, uel quafi, quod hẽt, agit fingularis fucceffor. Secus fi ex non lucratiuo, uel quafi, per l. apud. quam allegabo, fed aliquibus potius uẽ cõtrariũ, cũ plus illicitus nideatur effe cõtractus, in quo excõicatus lucrum percipiat, quam is, in quo non percipiat. factũr, quæ fcripfi de dolo, & cõtu. ueritatis. ad fi. nñ nř pia. fup. eo. lib. excep. dicebat Arc. qđ omnẽ contra&ũ, qui cederet ad ipfius commodũ, excõicatus facere poterat, donando & fe aliis obligando, & ille ceffionarius ftatim agere pôt, cum effet in eo cã, ut in gl. idem in illo. cui debitorem fuum delegant. all. q. Bart. & Spec. ut in gl. alleg. etiã qđ no. 2. q. t. in primis. poft prin. in gl. cũ enim, quæ dixi, procedant, ubi res ad cedentem reuerfura non erat, alias fecus. ar. ff. de do. exce. apud Celfum. §. fed fi mulier. & §. apud Iulia. & fi cum legitima. & §. fi quis autem ex caufa. & §. au&oris. & l. pure. §. fi eum. Plenius aũt profequendo fciendum, qđ Guido de fuza. in fuo opere ftatutorum tenuit de bannito, qđ fi ipfius bona publicata erant, ceffionatius non agit, ut ff. de cap. dimi. l. s alias agit ẽm eum fine diftin&ione. Tu aũt in Spe. ubi fup. remifi, inuenies opi. fecundo cafu diftinguentem caufam lucratiuam & non lucratiuam dotis, uel fimilis. ibi ẽt ponitur alia opi. diftinguens caufam neceffariam a uolũtaria, alia opi. fimplr tenet, qđ nõ agit ibi, inde qđ diftinguit de cã lucratiua, iuftificat ipõt ex pfumptione fraudis, cum non facile quis donet. ff. de proba. cũ de indebito. C. man. l. pen. & ult. de præfum. quia uerifimile. probant quidam hanc diftin&ionem, per l. C. de dona. illam. Secunda diftin&io de caufa neceffaria, vel volũtaria probatur ff. de procu. feruum quoque. §. fi. & l. feq. & de dam. infe&. l. cũ poftulaffem. tertia diftin&io eft, ꝙ ceffionatius agit dire&a nomine cedentis, quod poteft. ff. fam. erci. l. plane. Et tunc obftat exceptio. An vtili nomine fuo, ꝙ fimpliciter poteft, vt no. C. de ac. & ob. l. 2. & tunc fubdiftinguitur, vt fup. de caufa lucratiua. C. de procurato. qui ftipendia. Tu teneas cum glo. his diftin&ionibus de caufa lucratiua vel de neceffaria non põderatis. Et dic, ꝙ fi fuo nomine agit ceffionatus excommunicati, vel banniti, cuius bona publicata non erant, non obftat exceptio per iura quæ allegã. & ad folutionem contra norum confiderandum eft, an
11 † vicium infit perfonæ & rei, an rei tm, exemplum primi, qñ res furtiua poffidetur a fure. Secundi, quando illã poffidet poffeffione bonæ fidei, hæc tranfeunt ad vniuerfalẽ & fingularem fucceſſorem, infti. de vfucap. §. furtiuæ. An tangant a&ionem & perfonam, ficut quando dolus interuenit in contra&u cum alias contra&uro, & fic vitiũ non eft in re, fed tangit perfonam dolofi, & a&ionem, & tunc procedit diftin&io de caufa lucratiua & non lucratiua, fed in cafu gl. tangit perfonam tantum & non a&ionem, in qua nullum vitium in contra&u & re, & fic nõ ob. fi. qđ quifque iuris. l. 3. §. ꝙ autem. & ff. de colla. bo. cum emancipati. in prin. nam ibi infe&a erat elifio a&ionis, hic autẽ perfonæ, vnde exceptionem excõicationis objiciens non litem inficiatur, fed perfonam euitat. ff. de excep. l. 2. in fi. qua ratione dicimus, tales exceptiones perfonam refpicientes nec afficientes a&ionem non tranfire in hæredẽ, eo. tit. l. exceptiones quæ perfonæ. ff. de acq. hær. Paulus. in fi. ad monici. libertus. §. patris. ff. de reg. iu. ficuti. & l. in omnibus, 2. tacta igitur vera ceffione, quæ alias teneat, ceffionarius lucratiuus, vel nõ neceffarius, vel voluntarius indiftin&e agit, nec opponet, cedentem non hre perfonam ftandi in iudicio, cũ nõ non ftet ipfe, fed alius, fatetur ꝙ funt actus facti ab excõicato fibi prohibiti, contra quos obftat exceptio. Sicut fi prælatũ eligit, vel prouidit de beneficio, elidunter etiam illa per exceptionem, fed in vim peremptoriæ et per a&ionem & viam nullitatis, & ifta nõ contingunt cafum, de quo tra&at gl. ad materiam vide quod dixi de excep. cum inter. fuper gl. pen. & idem in cafu decre. romana. in fi. de off. vica. li. 6. de tefto. excõ. cati. fatis dicam J. de fen. excom. decernimus, & ibi circa principi vbi idem dicit de illo, qui emit villam a patrono excõicato, quia ftatim poterit præfentare, & facit cautela, quam no. eo §. in fi. & de tefte. §. t. eo. vet. Sed pone mutuaui, & dixi J. de teft. infuper. fuper 1. gl. & ibi cum in tua. ad idẽ. ff. man. Pomp. & C. de iure do. l. n. in prin. & quod vtrobique no. & l. in creditore. ff. de euictio. ¶ In vlt. gl. ibi dico, idem Arch. alleg. de in integ. reftit. l. petente. alleg. etiam
12 ꝙ † magis dignum trahit ad fe minus dignum, de confecra. eccl. vel alta. ꝙ in dubijs. ff. de rei ven. religiofis. de folu. fi alieni. de vfucap. qui ędes. & 13. q. 1. non æftimemus. in fi. & ibi, fi cõem, ꝑ ea li. terminauit Goff. in qõnib. fuis. q. 18. ꝙ illud ius cõe per tertium non præfcribatur contra laicum minori tempore ꝗ cõtra ecclefiam, ind ucebat ẽt, eo. tit. fi ftilicidii, §. vlt. & l. feq. vt quia in indiuiduis vno ex fociis retinẽte retinet alter, vt ibi, & ius patronatus eft tale. eo tit. c. 1. ergo & cãtẽ ꝙ in talibus vnius vi&oria ꝓ deli alts, fup. de re. pe. cum côcor. inducit etiam quod fequitur in gl. ¶ In contrarium allegabat, ꝙ tale ius cadit in laicum, & eft præfcriptibile. J. eo. cura. ergo contra laicũ io. vel 30. annorũ fpacio præfcribitur. C. de præfcr. long. tẽp. per totum 16. q. 3. §. poteft. nec eft nouum vnum
13 ex † patronis, perdere ius, & alterum retinere. ff. de iure iuran. fi duo patroni. de ele&. cum Vinton. apertius de pgnis, in quibufdam. cum concor. etiam hic, fic feruitus in parte alia retinetur. ff. quemadmo. feruit. amit. l. 1 & fatis, & denunciatio noui operis quibufdam ex dominis prodeft &

dest & aliis non'. ff. de noui oper. nuncia. de pupillo. §. si plurium. non respondet, sed so. procedit in praescribente ius commune laici & ecclesiae, contraria procedant in praescribente diuisim ius laici stante iure ecclesiae.

ADDITIO.

1 ¶ Quaero in quo patronatus iura vẽdi nõ possunt, sicut nec alia iura spiritualia, nisi cum vniuersitate, donari tamen potest, vt tenet Ant. in c. quanto. de iudi. & hoc cum consensu episcopi.

¶ De censibus. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Visitator dẽt primo visitare ciuitatem ut caput, postea dioecesim.*
2 *Ecclesiae cathedrales dicuntur matrices.*
3 *Visitãdi potestas esset delusoria, si nullam haberet coertionem.*
4 *Archiepiscopus quando cogat & puniat.*
5 *Notorium dicitur, cuius testis est populus.*
6 *Victualium appellatione quae veniant.*
7 *Enxenia non extenduntur ad numerum & quantitatem.*
8 *Poena tenet suum authorem.*
9 *Delegatus debet seruare formam mandati.*
10 *Correctio monacorum licet spectet ad abbatem, tamen si est nimis grauis, temperanda de consilio conuentus.*
11 *Visitationis locus non est substantia, sicut nec locus electionis.*
12 *Procurationis nomine nihil amplius exigitur, quam pensatis facultatibus moderate possint exhibere.*

CAP. PRIMVM.

Romana. Diuisio in gl. & sup ea archieps. finis prorogat ad alios visitantes, q dic vt ibi, [prouincia] 6. q. 3. scitote. Prius ecclesiae suae capitulũ, cũ quo facit vnũ corpus. s. quae si a praela. nouit. igitur prius visitandum, & dicit Ioan. mo. q ordo istius decre. hic & inferius positus substantialis est, & omissus redit processum nullum. sup. de rescrip. cum dilecta. C. de sen. & interlo. l. prolatam. Et dicit, q super nullitate vidit literas dati per cancellariam, vbi vero ordo non esset substantialis, tamẽ a iure debitus, & peteretur, si non admitteretur petitio, posset appellari. C. de ap. l. 1. alias si procederetur, teneret processus, de resti. spo. c. 1. & j. de ap. c. 1. [Ciuitatẽ.] Et ibi etiam procurabitur, vt sup. eo. venerabili. & ibi dixi super 1. gl. qũo respõdeatur. c. 12. q. 2. charitatem. (Et dioecesani) ista sunt diuersa. Dioecesis ciuitatem comprehendit minorum ecclesiarũ per hanc literam & per id, qd de piis locis j. proxi. §. sequitur. & §. sane. dicunt Pet. & Abb. patere, etiã ecclesias curã non habentes visitant, & in visitatione debiat scire de vita & conuersatione ministri, vt in d. §. sane. & qũo ecclesiã & ipsius iura gubernet. Nam dicit Arch. cum ibi possit delinqui, & ecclesiam non reparari, ergo locus est visitationi [populorum] dicit Fran. hoc intelligendum quo ad crimina ecclesiastica, matrimonia & alia, quae ad ecclesiam pertinent. In aliis corrigendis nõ vsurpabit iurisdictionẽ iudicis secularis, de iudiciis. nouit. [commode] 11. q. 1. faciat. sup. de elect. quia pp. in prin. [Non poterit] de multiplici potentia hic Host. remittens ad no. de rescri. suscitatos [de pluribus] putat Inn. q ea causa põt unum collegiũ in locis plurib. visitare, licet sit honestius hęc fieri vno solo, uide quod j. dicam super glos. loca. Et no. q dicit de pluribus, per quod patet, q non de oibus ad vnum. & in 4. glo. [Conuocare.] Impedientes tales nuncios, vel alias iurisdictionem archiepi visitantes, per eũ puniri põt, q dicunt j. de poenis. Romana (deinde). i. visitata sua ecclesia, ciuitate, vł dioecesi, liceat, prius ergo nõ licet. nisi aliud obtineat de cõsuetudine speciali. sup. de off. ord. romana. ibi romanae ecclesiae saluis, quae eps seruare debet. In quibus ẽt quo ad archiepm cõsuetudo cõtraria nõ valeret, vt dr in fi. fm Host. (eius partem) si non põt totam, quia ad impossibile non tenetur. j. de re. iur. nemo põt [visitationis officii] ad quod pertinet, statum clericorũ prius visitare, qualiter baptismum & alia scta ministrent, & qualiter se habeant in ecclesia & in vita, & si omnia recta in-ueniat, Deo gratias agat. Si aliter inuenerit, ignaros instruat, & puniat puniendos, & hoc expediat nocte, qua venit, sequenti die mane plebi vocatae praedicet verbũ Dei, docendo fidem & articulos fidei, & vitia mortalia fugere, & quod sibi nolit fieri &c. & q resurrectionẽ spectent, & diem iudicij timeant, & vt se cõtinue in oib. bonis exerceat, & sic de illa eccla pficiscatur ad aliã. 10. q. 1. placuit. §. sane. secundum Host. sed Io. mo. sic ponit, vt de ecclesia militante ad triumphantem valeat proficisci, alleg. eũdem canonem, & de illis ecclesijs remittit. sup. de elec. fundamenta. Scire debes, q Host. in sum. de offi. arch. §. penver. patet ex praemissis. vł velle, q post prandium de illa ecclesia ibit ad aliam & visitabit illam, & ibi de sero procurabitur. & seq. mane. Alij intelligunt, q de mane facto sermone ad populũ ad aliam ecclesiam ibit sumere prandium, qũocũq. sentias, vnius diei erit procuratio. 10. q. 1. inter. Saluo quod j. dicã in gl. visitare, in fi. [Ciuitates] &
1 dioeceses per ordinem, vt primo † ciuitatẽ vt caput. scdo dioecesim visitet. sup. e. tñ. dicunt Ho. & Io. mo. q ille ordo seruandus sit in prouincia. s. quo ad ecclesiam, ciuitatem & dioecesim metropolitanam, in suffraganeis tamen si facultas, vel incõmoditas sit in hoc ordine seruando, nõ putãt ordinem necessariũ, & eorum subditos, si concurrant eps & archieps in visitando, dicit Inn. cui concor. Ho. Io. mo. Abb. & Arch. q ambo admittentur, cum non sit iure prohibitũ, & si discordarent in snia, teneret snia prioris, nisi in causa fauorabili, de prob. ex literis. & repetit hoc Host. quod post eum scripsi, de re iu. c. fi. super vlt. glos. dicunt aũt, q si ecclesia nõ sufficit vtrique, admittetur primo veniens. ff. de iudi. qui prior. de so. compe. proposuisti, cum concor. Si cõcurrunt, nec apparet quis primo venerat, vł epm praeferendum, cui specialius inest cura. 10. q. 1. regenda. cum similibus praedictis. placet Archid. epm praeferendum. 11. q. 3. qui resistit. & c. seq. & dixi de praescrip. cum ex officij. super gl. pe. quasi casus archiepi sit specialis perimens regulam. ff. de reg. iur. l. 1. facit pro hoc j. eo. lib. de pben. si a sede. si vero concurrat eps cum prelato sibi subiecto, ad quem ẽt spectat visitatio, dicit Arch. praeferendum epm, nisi obstet consuetudo. alle. quod no. Inn. de praeben. in Lateran. [Cathedralium] siue matricũ, nam
2 & Cathedrales † matrices dñt, de praescrip. ca. 1. de ver. si. venerabili [visitans] visitare intelligitur, etiam si vadat cã consignandi pueros, vel consecrandi ecclesiã. s. de reli. do. c. 1. Siue pro quocũque alio cõi negotio, vel quia multos tangit, arg. 10. q. 1. relatũ. & c. nec numerus. sup. de simo. c. 1. q. 1. placuit fm Inn. vel fm Host. & Io. mo. q sit pro salute animarum, pro cultu diuino ampliãdo, vel pro statu ecclesiae in melius reformando. 10. q. 1. placuit. secus secundum Inn. si vadit pro causis expediẽdis. dicit Arch. q ex verbis praedictis vł deberi procuratio pro reconciliatione ecclesiae, sed ipse cõtrariũ tenet, sequendo Vin. & vide quod scripsi de consecra. eccl. vel alta. proposuisti. alle. ẽt quod not. Vin. Lau. & Gosf. de vita & hon. cler. cum ab omni. Sed quaeritur, an archieps ad vnam dioecesim cã visitandi accedens si transit per aliam dioecesim sit procurandus, rñdetur q non iure visitationis, quia non visitat, ius hospitalitatis nemini denegandum est, de emp. & ven. c. 1. & 3. di. §. 1. sup. de praeben. de monacis. & secundũ hoc idẽ est de ecclesia propriae dioecesis, per quam transit. Quid si perdit equum, soluit vecturas equorum, vel his similia, nũquid hoc exigit nomine procurationis ius. dic, secundũ Inn. q non, quis patet secundũ Arc. j. §. procurationes. ibi, in victualib. tm, sed nec diuina debet exigere cum grauamine subditorum. 10. q. 3. cauendum. & c. fi. sup. eo. cum apls. §. 1. & vlt. vnde dicit Inn. q multominus posset petere expensas, quas fecit in via eundo pro visitatione facienda, tũ quia hoc nullo iure cauetur, tum quia ppriũ hẽt bona dignitatis, vt quae dignitatis officium spectant exerceat. & talis procuratio hoc respectu potius datur in signum subiectionis & propter hospitalitatem, quã de necessitate

iuris

ĩiris naturalis,cum suos reditus habeat vt ꝑdixi.Et ideo
de illis viuit,cum pauperes visitat.Quid si vna die visita-
tionem expedire non potest.dicit Inn.ꝙ pluribus diebus
vt oportuerit procurandua erit.10. q.1.placuit.Nam si
statim redire posset,& ꝓcuratione hr̃e,nonne melius est
remeare & visitationem perficere.nec ob.10.q.3.inter cę
tera,qꝫ intelligitur,cũ vna die põt visitatio expediri,nec
circa vnã malignandũ est ẜm eũ,alle.Ho.18.q.2.visitãdi.
& c.non semel.de hoc dixi ʂ.e.cum apostolus. super ver.
epulas.Arc.dicit,ꝙ ar.cõtra.ĩ.eo fęlicis.ver.adijcientes.
sed ibi non dr̃,ꝙ solũ vna die debet procurari,sed ꝙ pro
vna die vnã solã procurationẽ dẽt hr̃e,etiam si visitat plu
ra loca.Subdit tñ Host.ꝙ in nullo casu ecclesia est grauã-
da,vt dictũ est,& patet ʂ.e.sopitę.(reuertatur) huius iu-
ris duplex est ratio ẜm Fran.s.ne illa dięcesis grauetur, &
ne aliorũ visitatio negligatur[secure]arguit Host.ꝙ ex
hac,vel alia rõnabili cã ꝑsonaliter non visitans procura-
tionem ẽt in pecunia exigere possit,dic vt ĩ.capitulis ꝓ-
ximis.(indiguerit]aliquo casu superueniente,vel ẽt ex an
tiquo scd̃m Host.& Ioa.mona.(intermissa]sine ꝑiudicio
redeũdi,cũ hoc fiat de iuris licẽtia.Ho.(& assensu]Si hoc
non fuisset additum,sufficiebat requisiuisse consilium.ʂ.
de arb.cũ olim profectus.quem totis viribus procurare
debet officiũ pastorale.ʂ.eo.cum apl̃us.§.cũ vero.Host.
(Conferatur)ac si dicat,nõ requirat probationẽ,sed de fa
cili hoc concedat.Host.[requisito]prima ergo visitatio,
quam facit archieꝑs,est libera.scd̃a non,sed necesse est in
teruenire,qđ hic dr̃(diffinitione) quare ingeritur hic fa-
cultas diffinitionis,dicit Host.ad hoc vt archieꝑs non sit
negligens ad conciliũ vocandũ,aliter suffraganeorũ con
siliũ de facili hr̃e nequeat,nec sine hac diffinitione visita
re.scd̃o quod per hoc cõcluditur archiepõ,ꝙ vix,vel nũ-
ꝗ secundã visitationẽ faciet,nisi conciliũ celebret(sic a-
lius)prius visitans oportunũ, & super hoc scribitur actio
archiepi scd̃m Inn.Host.& Ioa.mona.ac si dicant, quod
quæstio super hoc ferri non poterit(proposito]per se,vel
per aliũ.10.q.1.eps.ʂ.de ęta.& quali.cum sit.de of.ordi.in
ter cętera.scd̃m omnes[absque coactione]infrã,quod seq-
tur,bene enim coget venire & rñdere & sibi in his,quæ of
ficium respiciunt,obedire,scd̃m Ber.& Inn.Hos.Io.mo.&
3 Arc.alias enim †delusoria esset potestas, vel iurisdictio vi
sitandi,si nullã coercionẽ haberet,de of.deleg. ex lr̃is.&
quia cui cõmittitur principale & accessoriũ,de offi.dele.
decanis.& c.prudentiã.ad fi.[aspera]44.di.sit rector.45.
di.disciplina.ʂ.de proc.oẽs.Hos.hic enim solũ tñ agitur,
vt vita hominũ corrigatur.23.q.5.prodest.Arc.eos cleri-
cos visitandos(inquirant)quam inquisitionẽ facere tenẽ
tur ad denunciationẽ ipsius,ad hoc 2.q.5.Menã.& c.ci-
bus.& si eꝑs nollet inquirere,archieꝑs inquirat,qa curã
eius habet,& ad eius officiũ pertinet, & pp negligentiã
epi non deuoluitur ad archiepm̃ hæc cognitio,quia in ca
nonibus non est expressum.ita ponit Inn.all.ad hoc Arc.
10.q.3.quia cognouimus.18.di.hoc tñ.25.q.2.Amputa
to,& quod scripsi sup.e.li.de sup.ne.præla.Romana.sup
gl.no.ꝙ & hoc tenet.& si dicatur,ꝙ pp hoc remanebũt
crimina impunita,contra id de sent.exco.vt famæ.rñdet,
4 ꝙ †archieꝑs coget epm̃,vt procedat & puniat ꝙ põt rõ
ne peccati negligentiæ.34.dist.quorundã.11.di.de his.in
fi.alle.ẽt quod no.Inn.& Host.de cler.nõ resi.ex tuæ.dec.
autem vt ĩ.e.de correctione simplr̃,sed de visitatione loq
tur scd̃m eũ[denunciet]hic cõpilauit Host.satis vtilẽ gl.
de materia denunciationum,qũo alia euangelii,alia iudi
cialis,alia canonica,ꝗ minus exquisite posuerunt Gar.&
Io.mo.ʂ.eo.li.de reli.do.religionum.ꝗ hic & ibi decido,
& vide in Spec.de denuncia.§.2.ver.vt aũt.Et ꝙ ibi de re
gulari deficitur,hic ponam in fin.Arch.vero remittit ad
no.per se.22.q.5.hoc vr̃.(Notoria]de notorio manifesto
rumore occulto & pene occulto remittit Host. de coha.
de.& mu.vestra.Inn.dicit,ꝙ si dubium est iudici.an cri-
mina sint notoria,primo de hoc inquiret,nec videtur,ꝙ
habeat aliud pronunciare,nisi ꝙ suum est,punire hæc ma
leficia,qa sunt notoria,cũ solũ in hoc videatur cognosce-
5 re,an sit sua iurisdictio puniendi.Arc.dicit hoc †notoriũ
intelligi,cuius testis est populus,alleg.16.di.3.sacerdoti-
bus.in fi.35.q.3.quod scripsi in prin,& dicit illius crimi-
nis populum testẽ esse,ẽt si crimen sit notum maiori parti
tñ.alle.2.q.1.de manifesta.ʂ.de coha.cle.nr̃a(nõ egeant]
ʂ.de elec.bonæ.2.§.contra legati,in his enim ordo iudi-
ciarius est ordinem iuris nõ seruare.ʂ.de reg.iur.ad no-
stram.3.Host.alle.de fi.ꝑsby.qm̃.ʂ.de accu.euidentia(pe
cuniã.]Si vero philosophantes pecuniam cõtemnunt.ff.
de vaca.mu.l.in honorib.12.q.2.Socrates.fortius visitã-
tes,item,vt dicit Host.Si ciuilis sapientia precio numma
rio dehonestari non dẽt.ff.de va.& extraor.cogni.l.1.§.
est qdem.multominus canonica deprauanda, ꝗ multum
reꝑhendit auaritiã clericorum.ʂ.eo.ex parte.& c.ea quę.
ʂ.de deci.cap.1.ad fi.de of.or.irrefragabili.ad fi.quod po
suit Gar.& Io.mo.inf.c.proxi.[familia)clericus vel laic
eqster vel pedester,& dicit Host.hoc ius nouũ inductum
ad remouẽda grauamina clericorum,& remittit,de simo.
& si qõnes[consuetudines)in talib.non excusat consuetu
do,quia censetur irrationabilis,ex quo per sedẽ apostoli-
cam reprobatur.11.dist.quis nesciat.12.di.c.1.& 2.& per
consequens pręscribi non põt.sup.de cõsue.c.fi.(earum],
s.procurationũ,alias eorũ.s.archiepi,vel familiæ(victuali
6 bus] †hoc enim noie continentur esus potus, vestis & stra-
menta & nia hoĩs necessaria ad viuendum.ff.de ver.si.l.
victus,& hospitium.ff.de ali.le.l.legatus, & hæc non vñr
remissa,ẽt si de alimentis transactũ sit,nisi specificẽtur.ff.
de transa.cum hi.§.eũ qui transegit,videatur tñ, ne vltra
facultates grauent ecclesias.sup.e.cũ apl̃us.& c.sopitę.di
cit Host.ad epm̃.Cor mite considera,ne similã & mella fa
stidias, qui natus in paupere domo & tugurio rusticano
&c.12.q.2.gloria,& quod confusio & ignominia est Chri
stum pauperẽ & esurientẽ &c.35.di.ecclesię principes.&
vide ne de te dicat.Solus eꝑs incumbit donis &c.13.dist.
diaconi.ultra medium.(Recipiat.)hoc est contra Abb.q
dicit ꝙ inf.§.prox.prouidet contra recipientes, hic uero
contra exigentes.Sed pro eo uĩ facere inf.c.proxi. qui uĩ
innuere per Inno. prohibitas exactiones & receptiones,
sed litera id nõ dicit,& dato quod diceret,intelligeretur
de prohibitione tacita.unde decre.fœlicis.non dicit id ꝓ
hibitũ per Inn. sed per Gre.aliqđ munus ex quacũq; cã,
multominus donũ,qđ fit sine cã,ff.de uer.sig.inter donũ.
Quodcũq. fit,beatus q excutit &c.1.q.1.sunt nõnulli.ex
cipit Host.esculẽtũ.& poculẽtũ.ff.de offi.præsi.plebiscito.
7 †enxenia,quæ nõ extenduntur ad numerum & ꝗritatem.
ff.de of.procons.solent.in fi.ad hoc sup.e.li.de rescr.sta
tutũ.§.insuper.dicit demũ,ꝙ oẽs huius literæ innuunt cõ
trariũ,dicebat Io mo.qũo enxeniatur esculentũ & pocu-
lentũ,cum recipiat procurationẽ in uictualib.rñdet, cũ
s.uisitat aliquod tale excellens,ultra coẽs expensas enxe-
niat.uide quod dicã ĩ.c.proxi.super gl.consulte.puto,ꝙ
periculum sit recipere uictualia portanda, sed uictualia
ibi comedẽda ꝗtuncunque excellentia,recipere nõ est pe
riculũ pœnarum inf.positarum,exigere tñ posset esse pec
8 catũ.[Quæ sua sunt]ad Philip.2.[recipiens]tenet †ergo
pęna suum auctorem,de his ꝗ fi.a ma.pat.c.quæsiuit.14.
q.1.si habes.Host.(maledictionem).i.pęnam æternã,quæ
deberet illi pro mortali.Gen.3.nisi duplum restituat illi,
a quo recepit,nec aliquis põt absolui nec pnĩa sibi iniun-
gi,qa nõ dimittitur peccatũ &c.14.q.6.si res.sup.de vsu.
cũ tu.Host.& dicit Arc.hanc lr̃am facere pro snĩa dicen
tiũ,ꝙ iustus hõ,uel iudex põt alicui maledicere.& dicit,ꝙ
hæc disputatio habetur 33.q.3.de illicita.cũ ca.seq.[fran
dem]ꝗ nulli patrocinari debet, de rescrip.sedes.& c.ex
tenore.[formã]dictam a §.sane.citra (ordinario) delega
9 tus †seruet formã mandati,de rescr.cum dilecta.ẽt si da-
tus sit ab alio ꝗ a papa,ita rñ,ꝙ delegans quod non põt,
nõ cõmittat.sup.de iurep.quod aũt.non putant Host.&
Io.

Io.mo.hæc in delegato locū hȳ triplici rōne. Prima, q̄a vi
ces papæ gerit, 93.di.c.fi.& di.ſeq.c.1. Scda, quia maior eſt
epō, de off.dele.ſane. qui nō includitur ſub clauſula gene
rali. j.de ſen.exc.quia periculoſum.ai. ſ.de reſcrip.ſedes.
Tertia, q̄a romana eccl'a, cōtra ſe & ſuos priuilegiare non
cōſueuit, de cēſi.cū inſtātia (plene) quo ad capitula ipſis
cōgruentia, de ſta.mo.c.vlt.& fi. Sunt.n.ſ.q̄ la ii q̄ contin
gunt ſolos archiepōs, vt in parte prima, intelligitur ergo
hoc de primo rñſo.& de §.ſane.cū §.ſeq.ex quo ad illa di
cit Hoſt. q̄ nō poſſit valere cōſuetudo cōtraria, de exceſ.
p̄la.ad hæc.& vbi in religioſis, quos corrigere hēt Abbas.
vñ ſequitur, ſaluis &c.[inſtitutis.] Hoſt.in gl.denūciatio
nē, q̄ poſuit ſ. §.ſane.vt ibi dixi vltra ea, quæ poſuit. Spec.
dixit, q̄ regularis denunciatio.i.proclamatio in c.non re
quirit gl.quia nō ſ.n iuris ſubtilitates, ſed ſ.m obſeruātias
regulares & ſ.m diuerſas religioſorū inſtitutiones de pla-
no & ſimpl'r expeditur, in qua nec eſt appellatio admittē
da.ſ.de app.ad nr̄am.& c.reprehēſibilis.in fi.& c.cū ſpāli.
in fi.de accu.qualiter.2. ad fi.dicit aūt nō admittēdum, q̄
ſi p̄latus, q̄uis religioſus in mortali cōſtitutus notorius, vl
infamatus īcorrigibilis ſit, & pp hoc a ſuo ſubdito appel
letur, aut appellationi deſert, aut pro tanto exceſſu ſatiſ-
facere cōpelletur. ſ.de app.de priore.q̄a nec ad talē perti-
net iudicialis correctio 3.q.6.iudicet. Itē religioſi licet ſint
ſ.m regulā corrigendi miſericorditer, tñ nec paſſim more
latronū in grauē carcerē detrudēdi ſ.m morē primæ con-
ſuetudinis, q̄ quaſi pro lege in q̄buſdā eccleſiis ēt inoleue-
10 rit. ſ.de ſta.mo.reg.ea q̄.r.rñſo. Itē licet † ad abbatē ſpe-
ctet correctio, ſi tñ nimis eſt grauis, de cōſilio conuentus
.i.capl'i ſui temperanda eſt. ſ.de ap.reprehēſibilis.§.fi.de
his q̄ fi.a p̄latis.nouit.& c.ea noſcitur. vult ergo finis iſte,
q̄ cōſuetudines, vel inſtitutiones, per quas fient viſitatio-
nes & correctiones religioſorū ſint rōnabiles & approba
tæ. ¶ Prima gl.diuidit.4.exponit, quærit, arguit pro & ſo
luit cōtrariū. ¶ Gl.nūquid.q̄rit & ſoluit. ¶ Gl.hoc intelle
xit.ponit opi.q̄ reprobat. ¶ Gl.nō ſimul.īndei per qōnē.
¶ Gl.dicte Inn.ſoluit duo dubia. ¶ Glo.no.caſum, ponit
28.caſus, in quib.ſcriptura requiritur. ¶ In gl.forte.ibi.
§.ſi quis in iudicio.loquitur in illo, qui promiſit iudi.io ſi
ſtere, & pp aliquod prædictorū non ſiſtebat. ¶ In gl.not.
caſum.ibi, cenſus.ſequitur & monumenta publica potio-
ra teſt. h.& c.& ibi. contrahit.hypotheca ēt ſiue ſcriptura
contrahitur, ſi ad faciliorē probationē ſit inde ſcriptura.
Io.An. ¶ In gl.1.in h. ¶ In quarta ibi, hanc aūt conſtōnē
prorogat ad alios viſitantes & proteſtatur. Hoſt.antē, &
Boa. diuidūt decr. in nouē partes faciēdo.ſ.de quolibet
§.partē. ſed Io.mo.diuidebat in duas partes, dicens q̄ pri
mo tāgit formā viſitationis per archiepm faciēdæ. Scda
ibi, hanc formā.illā ad alios p̄latos extendit. Prima iterū
in duas, quia tāgitur modus circa viſitationē faciendam.
ſcūdo in §.procurationes, circa procurationē recipiendā.
Iterū prima in duas, quia primo tangitur ordo viſitandi
loca. Secūdo in §.ſane.modus illa viſitādi. Adhuc prima
in duas, quia primo tangit ordinē viſitandi capl'm eccle-
ſiæ ſuæ & ciuitatē & diœceſim. Secūdo §.deinde.tāgit or-
dinē viſitandi prouinciā. ¶ In gl.2.ibi, epm.& licet illud
c.in epō loquat, nō occurrit rō, quare aliud in archiepō,
qui eps eſt, & ſ.m Inn.Hoſt.& Io.mo.ar.di.in nouo.de ſa-
cra vn.c.vno.ver.perfectionis. In gl.ita q̄ ibi, arbitriū.ſ.m
Ion. vnde dicit Hoſt. q̄ non dicetur non plena viſitatio,
quia duæ, tres, vel paucæ remaneant viſitandæ, alle.de cō
ſe.diſt.2.re vera.cōiunctū cū c.76.di.ieiuniū.& c.bonæ.2.
de poſtu.& de hoc vide in proœmio cōpil. Greg.in vi.gl.al
leg.Arch.7.q.1. denique.in prin.ibi, oī ſemini iſrael.ſub-
dit Hoſt. q̄ in his recipiendus eſt modus religionis. ff.de
ven.inſpi.l.1.§.perſonaliter.& ibi, ſed dic cōtra ſ.m Inn.&
Hoſt.idem Io.mo.& Arch.& in fi.de his in arb.cōſan.poſt
princ. In gl.patet.in fi.vnde dicit Arc.q̄ ſi ad camerā, vel
villā ſuā vellet conuocare ſuū vel alterius eccl'æ capl'm, vt
illud ibi viſitet, non poterit, cū decr.requirat, q̄ accedat
ad viſitandos. Ad idē ſup.de off.ord.conquerente.ibi, cū
ad eos viſitandos acceſſeris. In gl.1.ibi, cōem & ſufficien-
11 tē ad oēs recipiēdos.& in fine. Et per hoc no.Fran.q̄ † lo
cus viſitationis non eſt de ſubſtantia, ſicut nec locus ele-
ctionis, remittit de elect.bonæ.1.de loco, quo mandatur
inquiſitio fieri, dic vt ſ.eo.li.de off.deleg.ſtatuimus.a. In
gl.nunquid.ibi no. idē Hoſt.& Io.mo.ſed Arch.cōtra alle
gans quæ no.Inn.& Hoſt.ſ.de off.ordin.inter cetera.alle.
etiam 10 q.3.cauendum, & quod ibi tenet Hug.qui dixit,
q̄ vna die erit cum clericis, alia cum laicis & eorum ſum-
ptib.& idē no.10.q.1.placuit. nec eſt magnum.ſi vbi ſemi
nat ſpiritualia, metit carnalia.12.q.1.§ 2. In gl.hæc.intel
leſit ibi Bernardus. Hoſt.hic cōtra, q̄d' vr̄ placuiſſe Inn.
In gloſſ.hoſpitaria.in fi.gringias, no.licet ibi ſint priuata
oratoria non incidit.ſup.eo.c.fi. In gl.non ſimul.ibi, ſi-
gillatim, quærit Hoſt.& Io.mo.& Arch.poſt eum, nunqd
de ſtatu epi ab epo.reſpondent, q̄ fieri poterit, ſed decen-
tius eſt, vt primo interrogetur ſeorſum, & ſeorſum corri-
gatur, ſi quid fuerit corrigendū, cum aliis ſit in exēplū.de
ele.cū in cūctis.de voto.magnæ. de accuſ.qualiter.2.ver.
& ideo.& bene poteſt caput corrigi ſine membris. & cor
rectio membrorum differri.ſup.de ſen.& reiudi.cum I.&
A. In gl.ſ.in fi.& ſup.de offic.ord.licet. In gl.loca.in fi.nō,
vt dicunt Inn.& Hoſt.ſi id poteſt archieps in ſua propria
diœceſi, vt ibi, non occurrit rō. quare id non poſſit in diœ
ceſibus ſuffraganeorum.ſup.de conſti.translato.de exce.
cum inter.vet.ratione. Et quia Hoſt.ſup.proxi.reſponſis
intelleſit locū incongruum, qui non ſufficit ad procura-
tionem archiepi, quaſi per id videatur innuere, quòd iſta
ſit iuſta cauſa non accedendi. Arch.hic reſiſtit, & adid
quod no.Io.10.q.3.illud.in fi.& c.inter.dicit, q̄ omnes cō
tribuent, per c.rū inſtantia.& c.procurationes, eo.ti. Di-
cit aūt Arch. q̄ iuſta cā rnnuocationis non eſt paupertas
eccleſiæ, nam ſi pōt ad locum accedere, tenetur ad id, & ſi
eccleſia eſt pauper, nil exiget, vl' recipiet.1.q.2.placuit.10.
q.3.cauendum. ergo non paupertas, vel alia difficultas
excuſat ab acceſſu, vt ibi patet, & facit ſup.eo.lib.de re-
ſcrip.ſtatutū.§.prouiſuris.ſuis ergo ſtipendiis viſitet, q̄a
ad hoc ſunt ſibi reditus epales deputati, de vi.& ho.cle.
cū ab oī.ſic etiam notat Ber.eo.ti.cum ap'l.in glo.2.con-
cor.quod no.Ioan.Vin.Goff.& Hoſt.eo.tit.cum inſtantia
& c.procurationes. & vide quod ibi ſcripſi poſt Hoſt.ſu-
per ver.per ſeipſam, qñ de paupertate diſputatur. ad præ
dicta Arch.obijcit de decret.conquerēte de offi.ordi.vbi
12 dr, procurationis noīe amplius exigi † nō poſſe, quā pen-
ſatis facultatib.moderare poſſint exhibere. Rñdet.c.pla-
cuit, intelligi de pœni.imponente, quem euidens pauper
tas excuſat a cōtribuendo, decr.vero loquitur de eccleſia,
quæ cōtribuere pōt, licet non in totum procurare. habent
enim ſemper rō debet, ne miniſtri eccleſiæ egeāt, ad id,
ff.de reg.iur.in condemnatione.& ne fraudentur alimen-
tis.ff.de ceſ.bo.qui bonis.dicit etiam, q̄ decre.cum inſtan
tia.& c.procurationes, non obſtant, quia quo ad contri-
butionem non loquitur de prælatis viſitantibus, ſed dele
gatis & nunciis, immo decre.procurationes, facit contra,
cum prætermiſſis epīs, de quib.præmiſerat, contributio-
nem permittit ſolis legatis & nunciis, ar.25.diſtin.qualis.
In gl.caueat in fin.per quod no.Hoſt.cœpta complenda.
C.ad ſil.l.vl.in fi.facit ſupra de reſcrip.literis. In gloſſ.ibi
renunciauerit.facit de re iudi.quod ad conſultationē.&
in fi.65.di.c.1.& 2.Hoſt.& Arch. In glo.archiepi.dicit.n.
litera ipſius, non dicit ipſorum. In gl.dicit Inn.in fi.idem
Hoſt.Ioan.mo.& Archid.qui etiā dicunt, non requiri,
q̄ hoc fiat cauſa cognita. ¶ In gl.no.caſum, hæc gl.ponit
28.caſus, in quib.ſcriptura requiritur, quorum 23.poſuit
hic Hoſt.& Ioan.mo.poſt eum, omiſit nu.15.16.17.17.
38.Ioan.mo.addit duos, ut dicam in fin.gloſſ.Guil.autē
in Spec.de inſtr.edi.§.reſtat.hos caſus proſequitur, ſed
aliter quā hic.& in priuilegiis. uide quod dixi ſ.eo lib.in
proœmio, ad fin.ſuper uerbo, tranſmittimus.& ibi, fun-
damenta.

damenta. §.vt ego.in fin.& ibi,in legato,vel delegato. &
ibi,ciuili.ẽt in causis, in quib.de plano proceditur, quod
dic vt in cle.de ver. sig.sæpe.& ibi.c.vl.29. in eleemosynæ
rũ quæstorib.de pę. & re.cũ ex eo.30.casus extrauag. Bo.
prouide.in fi.31. in alia extrauaganti eiusdẽ,quæ incipit.
iniunctæ.& hos duos addit Io.mo.32.in cle.de elect.cãm
33.in cle.de iu.dudũ.34.in constõne.Inã.execrabilis.¶ In
gl.a princ.in fi.idem Host.Io.mo.& Arch. & vide in Spec.
de inqui.§.2.ver.licet aũt,& ver.vt aũt.vsq.ad fi.§.In gl.
scriptoris.in fi.all.Host.de simo.c.1.& 1.q.1.sicut epm.in
auth.vt indi.sine quo.suffra. §.hæc oĩa.& §.sic igitur.col-
la.2. & hoc si petatur ratione visitationis, sed nõ intendit
damnare clericũ, si faciat literas,& aliquid habeat pro la
bore,arg.12.q.2.charitatem. & ca.ecclesiasticis.Host.idẽ
Ioan.mon.nisi de publico reciperet salarium,quo casu sti
pendiis suis debere esse contentus.23.q.1.militare.

S V M M A R I V M.

1 *Lex dicitur imperfecta, in qua nulla deuiantibus pœna sancitur.*
2 *Audacia quid sit.*

C A P. II.

Exigit. Tres sunt partes. Prima ponit exordiũ.Se-
cunda ibi cõstitutionẽ, finem decr.š.proxi.
repetit addens mẽsem.Tertia ibi.alioquin.
pęnã apponit distinguendo statũ delinquentiũ peruerso-
rum,qui.s.aduersi sunt bono,hi dicuntur peruersi.[Con-
tenti]non oĩa deducuntur in iudicium.de p̃ben.cum iam
dudum.& iõ sola prohibitio qñque parũ proficit.Macro-
1 bius super som. Scipionis ad fi.sic dicit.inter leges † illa
dr̃ imperfecta,in qua nulla deuiãtib.pęna sancitur[multo
rũ]maledictionẽ illã quasi aq̃ bibentium. Gui.[& singul:]
hæc verba exponuntur.sup.eo.lib. de sup.neg.præla.gran
di.vltra mediũ,[visitationis]factæ vel faciendæ,nam ac-
cipere est qñcunque accipere.1.q.1.eos.in fi.& quæ incõ-
tinenti fiunt,inesse vñr, ff.si cer.pe.l.lecta.sup.de elect.of-
ficij.Io.mo.[non impenso]Guil.qui volebat tenere,quod
dr̃ J.c.prox.dicens id fuisse de mente auctoris, conscribe
bat sic literã. statuentes vt vni & sui qui visitationis offi-
cio non impenso ob procurationem sibi &c.violenta erat
hæc litera.& iõ necessaria fuit constitutio consequens[in
fra mensem]hoc additur ad c.præcedens, [& beneficio]
dicit Gar.& Ioan.mo.q̃ sufficiebat dixisse ab officio.vide
plene de hoc,de pęnis.cupientes.in fi.magnę gl.in cle.[ec
clesijs].i.earum rectorib.7.q.1.scire debes Guil.in remis-
sione,concor.cle.de hæt.volentes,ver.quod secus. Io.an.
Prima gl.ponit constitutionis cãm. Quarta glo.specificat
tria hic reperita.Gl.in aliis,rñdet per qõnem & solutionẽ.
Gl.q̃ dicit, rñdet per ob.Gl.consulte.rñdet per quæstio-
nẽ & opinio. Gl. nouerint.soluit duo dubia.Gl.vlt.rñdet
per obiectionẽ & soluit & remittit.Gl.2.ibi, rem non no-
uam.in fi.per diffinitiuã patebit quis timidius,quis auda
cius litem susceperit, In gl.1.ibi. §.si rem.non proprie exi-
git,qui ab offerente recipit.In gl.q̃ dic,ibi.l.vna.in fi.ibi,
æquiparat, imperat in pœna accipientẽ a sponte dantib.
& cogentem date in modicũ up noua fęlicia. Et ibi.§.est
quidẽ. salariũ doctoris iuris ciuilis inhoneste excipitur.
In gl.2.in fi.32.q.5.si paul.ver.caue,dicit Io.mo.q̃ auda-
1 cia † proprie est vitium,cuius vitij cõtrariũ vitium est pu-
silanimitas,quorum medium est fortitudo.In glos.3.ibi,
plurimos.in fi.necesse est, q̃ ferro abscindantur vulnera,
quæ fornicatorum non sentiunt medicinã.In glo.s̃m In-
no.bene tenuit hoc Inn.in c.procurationes.eo.tit.vt ibi ip
si super verbo,procurationũ.sed ipse intendit de ea parte,
quæ de legatis & nuncijs loquitur, & super illa est gl.p̃di-
cta,& hæc forsan fecit errare Gar.sic Inn.allegantem,cui
credidi ipsius gl.ponendo, sed quo ad casum nostrũ cum
de voluntate loquimur, tenet Inn.contrariũ, vt scripsi š.
c.proxi.in §.1.super verbo visitatis.& Arc.illud tenet, &
supra de off.ord.si eps. Et ibi,indigeant.si de indigẽtia in
telligas,per quam impediretur visitatio, vera sit gloss.de
reiur.quod non est. In gl.consulte facit.ibi,recipiat,ex-

portandum non tunc edendum,vel bibendum,quia non
esset dubitatio,cũ tunc procurerent.puta si portat aliquos
capones,caseos, vel flascos vini,bene facit,si prę aliis ab-
stinet,& vide quod dixi.sup.c.prox.§.caueant,super ver.
quodcunque. In gl.saluo.ibi.c.proxi. Et vide qđ no.in 1.
gl.In gl.pe.ibi, sentẽtia absolutionis. nam propter dubiũ
satisfactionis facienda esset declaratio, & vide quod no.
in cle.de deci.c.1.ad fi.in gl.sic suspensi.

C A P. III.

Fœlicis. Sunt quatuor dicta.primo recitat ius an-
tiquum.Scđo ibi verum,illud tẽperat in
parte secunda. Tertio,ibi,adiicientes.ad
dit & declarat.Quarto.ibi,cætera.in reliquis ius antiquũ
cõseruat.[Visitationis]vide quod no.sup.c.prox.super e.
verbo,ex hoc.i.ex tanta districtione pęnarum. (Ecclesiæ)
repete & personis cõpetit.sic sup. c.1.in fi. [volentibus.)
Si ergo procurationẽ in victualibus soluere volunt, pecu
nia ab eis exigi nõ põt, & quia neutra pars ad hæc cogit,
puto,q̃ nec successores sic paciscẽtium vel seruãtium ad
hæc arctare possint eps vel eius substitutus. uide qđ dicã
J.eo.c.vlt.sup verbo,nun obstante.(Seu personis)pp duo
potuit hoc dici. Primo pp ministros, qui nõ hñt nomen
rectorũ,licet p̃sint ecclesiis,& pp camerarios,vel his simi
les, quib.competit sæpe talia procurare, & soluere pecu-
niã,non restringitur ad eũ,qui consistit in numero, vnde
concordare põt de certa mensura cõsistentium in aridis,
vel liquidis,vel de boue,pullo, vel re simili danda pro q̃-
titate exacta,vel sine alia taxatione, dummõ seruetur mo-
deramẽ,de quo sequitur, quicquid.n.hñt hoĩes pecunia
est.1.q.3.totum hodie p constitutionẽ Bñdicti, q̃ incipit.
Vas electionis. taxata est q̃titas s̃m diuersitatẽ prouincia-
rũ diuersaq.soluenda est,siue in victualib.siue a volentib.
in pecunia.in qua ẽt distinguitur an põt p se, an per alios
visitent, ibi ẽt ad vnã procurationẽ taxatã, cum per alios
visitent,restringitur charitatiuũ subsidiũ,ibi vide,qa bre
uiter recitari non posset[dieb.] Numerus dierũ in plura-
li respicit numerum ecclesiarum,si.de priuilegiis.ut priui
legia,J.ne cle.vel.mo.c.1.(Vna die)nec amplius, q̃ vnius
diei procurationẽ ab vna ecclesia recipiet.10.q.3.inter cæ
tera,Sed cõtra.10.q.1.placuit.vide qđ scripsi š.e.cũ ap̃ls,
sup verbo, epulas.& š.c.1.2.rñ.sup ver.visitatis visitatus
una die,cũ visitatio sit principale,& pcuratio accessoriũ,
unius diei visitationi nõ dẽt accedere procuratio pluriũ,
ne accessoriũ sit melius q̃ principale. J.de reg.iur.accesso
rium, s̃cđm Io.mo.bñ facit J.tit.1.c.uno.uer.nõ sic perso-
naliter, hic qđ promiserat repetit.Prima gl.dicit uñ sum
pta. Gl.reuelauit.ostendit,quõ ius antiquum renouatum
est.Gl.ante.rñdet per quæstionem & soluit.In gl.1.in fin.
& quomodo reuoluebat literã,ut hunc separet intellectũ,
ibi uide super uerbo,non impenso. In gl.presbyter.ibi,
manebit portatio etiam uictualiũ ad locũ competentem
posset esse onerosa. In glos.pen.ibi,absurdum,& esset ac-
cessorium maius principali,ut dixi in text.Io.And.

S V M M A R I V M.

1 *Negotiator quis sit proprie.*
2 *Clericus negotiator vt pestis est euitandus.*

C A P. IIII.

Quanquam. Primo ponit exordium. Secun-
do prohibitionem ibi.cũ ergo.
Tertio pęnas trãsgressorum ibi
eum uero.& hæc decre.plenius prouidet, quam Alexan-
drina, quia nonnulli.infr.de immu.eccl.prouidisset.ut
ibi,dicam in prin.[negotiandi)a cõtrario,si cã negotian
di hac immunitate non gaudent secundum Guil. in Spe.
de imunitate ecclesiæ, in fine,ubi arguit cõtra emptores
redituum regularium, uel clericorum,qui priuilegiis re-
gulariũ, uel clericorũ in illis differẽdis uti uolunt, quod
hic no.Archid.si autem inter leuantem & portantem sit
quæstio de clericatu, uel de rebus, quæ portentur nego-
tiationis cã,uide quod no.in cle.eo.tit.præsenti.in 6.glos.
[differunt]

[differunt] de illo, qui receperat bladum trahere ante edictum, no. hoc quod dixi sup. de const. cap. 2. excõicationis sñiam ipso facto intrat, ꝙ est. l. i. oterdicti. super hoc, quod periculosum est præcipue Italicis, vide quod no. in clemen. de seo. excom. grauis, in prin. (obtineant) si papa sibi non reseruat, aliis concessisse vr̃, de sent. excõ. nuper. Arch [plenarie] vide quod no. in cle. eo. ti. pñti. in gl. pe. & antep. [restituerint] absolutionem, ergo præcedit restõ. sic. 2. q. 7. accusatio. in fi. & 17. q. 4. de presbytero. in fin. & in his de hoc, & merito, quia talium offensio ad Christũ pertinet. 3. q. 1. nulli. sicut & eorũ honor dr̃ esse Christi. 2. q. 5. habet hoc. & ꝙ de restitutione dictum est, ẽt de satisfatione transgressionis intelligendum est, cum ista hic copulatiue ponantur. ad hoc j. de immu. eccl. quũ. in fi. & de hære. quicunque. in prin. secundũ Arch. (competenter] & in reb. ecclesiæ facta sit talis transgressio, vr̃ sufficere, ꝙ satisfiat prælato secundum id, quod legitur & no. 17. q. 4. si quis contumax. & placet Arch. dictum Lau. qui ibi hoc tenuit, & dicit illud c. loqui. cũ iniuria fit loco, si vero fieret personæ, locum hẽt decr. parochianos. de sent. excõ. dicit Arch ꝙ alii contra per c. si quis in atrio. e. q. vbi dr̃, ꝙ satisfieri dẽt ecclesiæ. Io. And. ¶ Prima gl. summat & addit ius nouissimum, antepen. & pe. gl. recitari possunt ꝑ duas quæstiones. ¶ In gl. 1. ibi. vniuersitatis, dicere debuisset de loco. s. ꝙ locus vniuersitatis est interdictus. ¶ In gloss. C. de. In fi. can. 16. q. 1. placet, a l. est sub §. nouarum. ¶ In gl. 6. in fi. idem Archid. In gl. ad hoc. ibi. negotiationis. di-

1 cit Archid. ꝙ † ille proprie negociator est, qui rem emit, & rem integram & immunitam vendendo lucratur, ille vero, qui emit, vt sit sibi materia aliqua inde operandi, ille non est negociator, vt dicit Ioannes Chriso. 40. dist. eiciens, par est, negociationem ergo clerici exercere nõ debent, vt ea. dist. c. 2. 14. q. 4. c. 1. vbi de hoc & melius q. 3.

2 in summa. in fi. vnde dicit Io. ꝙ † clericus negociator vt pestis euitandus est. e. dist. negociatorem. In gl. etiam episcopi. in fi. idem Archid. In gl. pen. ibi, ecclesiastico. idem Io. mo. & Archid.

S V M M A R I V M.

1 *Ecclesiæ duæ si per episcopum in procuratione sint coniunctæ, episcopus debet vtranque visitare.*

2 *Consuetudo & pactum archiepiscopi et suffraganeorum nõ potest impedire non solum visitationem, sed nec eius iterationem.*

C A P. V.

Perpetuo. Duæ sunt partes. secunda ibi, põt ẽt. & primo ponit dictum de visitatione, taxatione, & procuratione. secunda viciat consuetudinem contrariã. ibi, cõsuetudinẽ (declaramus] sed cõiter tenetur cõtrariũ per ea, quæ habes j. & super prima gl. intendit tñ approbare opin. contrariã Host. per viam declarationis, pro qua s̃ eod. sopitæ. ibi. c. super eo. & c. cum nuper. & vt no. Host. in prædicto c. super eo. ita seruabat curia, visus est secundũ Inn. hæc tenere s̃. c. 1. regula ergo, quæ traditur per antiquos canones, & ꝑ decr. Romana. in prin. sup. e. li. de off. or. hunc uisitationis casum non includit, qui per iura alia est exclusus. ad decre. sic rñdetur super 3. gl. (visitare] quid faciet miser pſbyter toties visitatus. vide quod dixi sup. de off. Arch. mãdamus visitatis. dicit Arch. ꝙ si duæ ecclesiæ ꝑꝑ paupertatem sunt vnitæ, & sic vnam tñ debent procuratione.

1 & idem si non sunt vnitæ, sed † per epm in procuratione coniunctæ dẽt eps, vt procuratio debeatur, vtranq. visitare, si commode pot, alias ad locũ idoneũ conuocet clerũ & populum vtriusque. s̃. eo. romana (non obstante.) Host. notauit hic super eo. Scire debes], ꝙ Arch. hic dicit se vidisse quandã extraua. ipsius in 4. quæ incipiebat, venerabilib. & suspicor, ꝙ fuerit pars illius venerabilib. inf. de sen. exc. & Guil. ẽt de hac loquitur in Spe. eo. tit. ver. pen. q̃ quo ad articulũ iterandæ visitationis & damnandæ consuetudinis dicebat idẽ, qđ ista, super quo dicebat ipsum

2 Inn. libro suo talem gl. posuisse. ¶ No. ꝙ † consuetudo & pactum archiepi & suffraganeorum nõ põt impedire non solum visitationẽ, sed nec eius iterationẽ, & hoc rõ, quia ius, quod est de visitatione iteradã, est publicũ auctoritate & vtilitate. sup. de for. com. si diligenti. Sed si esset priuatũ vtilitate, puta ꝙ modicã procurationem daret, hoc & pacto & consuetudine posset induci. 10. q. 3. relatũ. sed ꝙ non detur procuratio non posset præscribi. sup. de præscr. cum ex off. quia hoc ius, ꝙ aliqua procuratio detur, est publicum vtilitate, quia si nulla daretur, negligeretur visitatio, & consuetudo, quæ est contra ius publicum vtilitate, quãque valet ex causa, sed tunc tñ, quñ vel expresso consensu papæ, vel rõ ex certa cã inducitur. 12. dist. nos cõsuetudinem. Inn. ꝙ dicit, procurationem non pſcribi probatur hic, dũ dicit. primis contraria. cum sua gl. ad id, quod dicit de quota procurationis, facit sup. eo. fęlicis. & sup. e. eit. olim. & quod no. 16. q. 7. quicunque. sed dubito, an rõ negligendi, quam reddit de tota, locũ habeat ẽt in parte, vt si uidens uisitator, ꝙ de suo oportet impẽdere in se ꝓcurando abstinebit a uisitãdo (dum uisitat) ergo nõ alias. cum i l. nõ sit iudex aiarũ subiectarum suffraganeis suis & sic non põt illas ligare, uel soluere. sup. de pęn. & re. oĩs. imò vr̃, ꝙ nec illos excõicatos minori absoluere possit, ut scripsi de sen. exc. nuper. uer. in secũdo uero, quod hic ponit Arch. (Subditorum) ques tñ ordinare non posset, ut sup. eo. lib. de temp. ord. cum nullus. r. rñdit absoluere an possit dispensare, dixi post Vincen. de fil. presbyt. a extirpandas. Prima gloss. dicit, quid declaret, & corrigit. Gl. 3. ponit opinio. contrariam, cui rñdet. Gl. pe. dat unum simile, de aliis remittit. In prima gl. in fi. & Io. 9. q. 2. nullus primas. & facit eadem cã. & q. vlt. In gl. contrarium. in fi. hic declarãdo dico, ꝙ decr. sicut olim. de accu. de concil. prouincialium epõrum loquitur, non de archiepõ uisitante. eale vero concilium examinat & corrigit delicta non solũ suffraganeorum, sed ẽt subditorum suorum, ut ibi patet. & sup. de præben. graue. 18. dist. per totũ. Et si dicatur, archiepõ annuatim uisitante illa decr. est superflua. Rñdetur negando. Namque non iudex archieps in transcursu, uidebit forsitã prouinciale capitulũ. Itẽ quãuis archiepiscopus uisitare possit singulis annis, non sequitur, ꝙ uisitet. docet experiẽtia ꝙ ui plurimum abstineant, quare utilis fuit illius prouisio de prouinciali concilio cõgregãdo.

¶ De consecratione ecclesiæ uel altaris. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Cœmiterium quando dicatur violatum.*

2 *Ecclesia quandoque vocatur oratorium.*

3 *Occidere est scęlus, etiam ubi mori esset remedium.*

4 *Vxori reddere debitum est meritorium.*

C A P. P R I M V M.

Si ecclesiam Determinat quatuor casus. secundus ibi. secus. tertius ibi, nõ sic. quartus non utique contiogat, & tunc an reconciliationem ibi celebrari non debet. sup. de priui. tuarum. in prin. si tñ confirmat. nõ ꝑꝑ hoc cõtrahitur irregularitas. j. de sent. exc. is qui cœmiterium. dicunt deriuatores, ꝙ cymos grece, interpretatur dulcis statio animarum, uel potius corporum, inde cęmiterium quasi cęmiterium, quia ibi cimis mortuorum teritur. uel a cis, quod est ante, quia ante ecclesias fieri solent (pollutum) & tunc reconciliatum erit. sup. de reg. iur. c. 1. secundum Arch. (ab eadem) concor. ff. de acq. pos. l. possideri, post princ. & patet, ꝙ uicinitas, uel contiguitas nocet. ad idem, de pęn. dist. 1. sed & cõtinuo, & de priuil. super Spe. ibi concordantiæ (medio) uide quod no. sup. de præben. tua. in 3. gl. (licet) fortificat dubium per portam, uide qđ dicam j. de reg. iur. infamibus. de portis & similib. nominibus. Quid si in illa porta sit iniuriosa sanguinis effusio, quod interdictum sit utrũque. facit ff. cõmuni. diui. arbor. & pro socio. l. pen. quòd id tantũ cui magis accedit pollutio.

tio.facit, qd̄ de hermafrodito hr.ff.de sta.ho.l.qritur.facit in stit.de re.diui.§.insula, qd̄ neutrum. ff.de.re.tu.duo funt,cū concor.audiui terminarū per l.ff.de au.& arg.le.
1 l.& fi uō funt.§.pe.& vlt.cū l.fe. Illud † cęmiteriū dici violatū,cuius gr̃a, vel că paries, vel porta fracta fuerunt,qua .fi fit illis acceffio,vt ibi dicit de auro & gemmis,& per id dicetur idē, fi in porta ecclefiæ fiat talis iniuria. ¶ Prima gl.dicit qd declarat,& ponit dfiam.¶ Secunda glo.rñdet per ob.& fo.fecunda pars per qōnem & folutionem, & fo lutionis cōtrario rñdet.¶ Tertia gl.primo foluit 7.dubia. in fi.quærit,arguit pro,& contra,& foluit.¶ Quarta gl.in qōne duas contrariss opi.recitat,fecundsm approbat. In 4.gl.ibi,quod dicimus,vide de ele.qui a propter.fuper gl. ideft.lo.an.¶ In gl.1.ibi.c.1.& vltimo,& ibi proprie ps tet hoc,de confe.dift.1.non oportet.16.q.5.poffeffio.q fi-
2 que † ecclefia vocatur oratorium.e.q.lator.42.di.c.pen.& vlt.qñq. domus orationis.16. q.7.& hoc diximus.& ī.de immu.eccl.cum ecclefia.qñque dr̃ templum,vt ibi.& 88. dift.eiicies.t.q.3.ex multis.2.q.7.fecufatio.s.aliqñ taber naculum.de con.di.r.c.t.36.di.ca.vlt.qñque domus Dei. s.q.non folum , & ĵ.tit.s.decet domum dñi.& eft ratio, quia fpecialiter ibi Deus inhabitat, vnde ibi babitantes protegit.debet.n.domus effe tutiffimū refugium. ff.de in ius vocan.pleriq. fm Arc.& in fi.ibi non cōfecrata ecclefia uocatur,cui cōcor. de con.di.1.ecclefiam.1.& 2.¶ In gl.1.ibi,quantum in eis eft, & boc eft expreffum.1.q.1.q quidā,in fi.ibi c'f q mali poluunt facramenta, quantū in eis elt, cum illa maneant polluta, ad idem 45.di.c.vlt.in prin.ibi dr̃ q̃cum ad fe panem pollutū offerunt,& fm hoc debet intelligi 81.di.oportet.in fi.ideo dico fm Hoft.qui hoc no.fup.eo.c.fi.¶ In glo.3. ibi iniuriofi.facit de priuil. tus rnm.in prin.& ibi cafu, vel fi quis mutationem faciat. & ibi,ecclefiis.idem Arc.hic & ibi,vbi remittit,& ibi,nec ne. ad hoc facit ff.ad l.aquil,qua actionr. §.1.ibi,occifum accipere debemus fiue gladio, fiue fufte,vel alio telo, vel manibus,fi forte ftrangulauerit,& ibi econuerfo.ficudo Vin.qui hoc not.ī.eo,propofuifti.in 1.gl.alle.ff.sd l.aqui. huic fcripturæ,& ibi, extra ecclefiam.eadem ratione dicitur idem,qò fub ecclefia in cella, cauerna,vel fpelūca ibi fiet,ad vtrunque faciant iuia loquentia de ingreffu ecclefiæ.fup.eo.lib.de offi.deleg.c.2.de fen.exc.is cui.& ibi.sī ōtfi cata.ad hoc fup.eod.lib.de ele.fundamēta,poft prin. uer.tu funt.& 21.di.q̃uis.& ibi gratia fuit. Seneca li.3.de
3 clamationum. Etiam vbi † remedium eft mori,fcelus eft occidere. Et in fin.fi vir fanæ mentis feipfum occidat in ecclefia, vel vulneret irato animo ad fanguinis effufionē, ex quo publicum elt,reconciliabitur ecclefia,ad hoc facit, quod fcripfi fup.de fent.exc.contingit.1.fuper ver.excōicetur,in fi.¶ In gloff.4.ibi.Gandulphus.& Arch. hic, qui dicebat,q licet in ecclefiis nō debeat Fr debitum reddi vxori,fi tamen ibi petat, & reddatur,non pōt dici adulteriū, vel fornicatio.facit de con.di.1.fi motum. dicit ēt, q capitulum qm.33.di.quod ad contrarium allegatur,fs cic,pro,non dicit tex.tempore,vel loco honefto,fed dicit oportono.i.cū vxor opus hēt,& petit,ad id.33.q.4.spo fiolos,quod de debito reddendo loquitur indiftinctè.nō obft.fm eum generalitas iurium dicentium,cuiufcunque fœminæ.de con.di.1.ecclefiis.& 68.di.ecclefiis.& fup.eo. c.fi.quia debet intelligi de adulterino, vel fornicario, per
4 præ.c.fi motum. Sed † reddere debitum vxori eft merito rium,33.q.5.c.1.& c.fecundum verba. Sed dici poteft,q illo loco exigere eft demeritorium, & ibi Ioan. contra.& Io.de Deo p generalitatem illorum iuriū.Hoft.aūt ī.eo. c.fi.ponit hic pro dubio. Et in fiqñ tñ maritus recipit cū chatiftiā non debet exigere, tamen tenetur reddere. de hoc 82.dift.propofuifti.33 q.4.Chriftianos.de confe.di. 2.omnis homo. ¶ In gl.contigua.in fi.fuit dictum Arift. 5.phificorum, qui fubdit,illa effe continua, quorum terminus eft vnus, & idem datur exemplum de aqua in vafe,eft .n. vafi contigua,fed in fe cōtinua, quia aqua aquæ continua,totius enim aquæ terminus vnus & idem. Vnde uer.Contiguum medio,medio fine continuum ftat.In gl. fanguinis.in fi.Idem Arcb.

¶ De reliquiis & veneratione fanctorum. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Atleta vnde dicatur.*

2 *Enigma proprie dicitur obfcura fententia per occultam fimilitudinem.*

3 *Miraculum an debeat fieri in inftanti.*

CAP. PRIMVM.

Gloriofus. Primo Bonifacius ponit exordiū de diuina prouidētia, quę digniores extollit. Secūdo ponit mutationē eccl'e militantis.ibi,fic alma, & hic facit tria. Primo cōmendat euangeliftas & quatuor doctores ecclefiæ diuinos. fecundo ibi,ideoque.ponit præteritam diuifionē ecclefiæ circa eorū excellētiam.tertio ibi. Nos itaque.ponit fuam additionē de feftis illorū fub officio duplici celebrandis. [ineffabilis]quafi quæ fari, vel narrari non poffit.Idem ī.de fum.Trin.firmiter.in prin. Ad id de pęn.dift.4.fi ex bono. .poft prin.[cōprebēfa]de pę.di.1.meofurā.ad fi.[& fi] pro quātis (præmiorum.) Hieronymus,fatemur vnā effe vitā fanctorum,fed prēmia pro labore diuerfa,in hieronymia no.a.c.alibi dicit, periculofum de fanctorum meritis difputare, vide ad Damafum.8. c.(ingentior).i.maior. Idē ver.7.q.1.expēditur Arc.(alma)vide quod dixi de officio cuftodis.c.5.de quo bic Arc.(Athletas)de con.di.5.ne ta les,in fi.ponitur pro luctatore pugnatore, alias forti mili
5 te, & † dr̃ quafi fortis ad lætum.i.ad mortem. Et de his. C.de athletis.li.10. Et,vt dicit Arc.ibi.in l.1.dr̃,q athlete, qui in colluctatione pugnabant,trib.interuenietib.immunitatem hsbebant,primum, q a tenera ætate fuerant io arte pugnandi, fecūdum,q habuerunt tres coronas victoriæ, & ad minus vnam in altera Roma.tertiū,q obtinuerunt aduerfarius incorruptis, (dirigendo) pendet vfque ibi,fummis attollere &c.[Gregorius]de Gregorio, Auguftino,& Hieronymo,in quib.fe excefferint. no.9.di.vt veterum.in 1.gl.præponitur Hierony. Auguftino 11.dift.de libellis[inclitus]i.valde gloriofus, vel.i.intus gloriofus, deriuatur enim inclitus a cleos,quod gloria facerdotij.1. q.1.quamquam.no. q fuit presbyter cardinalis,& vt fcripfi in Hieronymiano voam legendam teperi dicentem, q habuit titulum fanctæ Anaftafiæ, ille gloriofus doctor p rum eft hucufque per Italicos bonoratus,nā apud eos, fub cuius vocabulo voica fciebatur ecclefia, & illa nouiter miraculofe conftructa, licet poftea duæ aliæ fuerūt mihi intimatæ , hanc negligentiam emendaui pro poffe, vt ibi poteris latius i prima parte videre[lucernas]dr̃ lucer-oa,quafi intra fe lumen ardens,eft.n.lumen in tefta,& dr̃ a luceo luces.[Archipofitas.]Exod.40.enigmata.prouerbiorum.1.in prioc.verba fapientum & enigmata eorum. Nu.12.B. palam non per enigmata & figuram Deum videt,de Moyfe loquitur, gl.in l.vlt.C.de legi.exponit eni-
2 gmata.i.fubtiles dubitationes, proprie † dicitur enigma .obfcura fnis per occultam fimilitudinē, uel fermo figuratiuus,ut me mater genuit, eadem mox gignitur ex me.& eft ille fermo de glacie & pifle, quē pifcator tenet, in qua dicit,ego fum i domo mea,vn exiui.domus mea exiuit p feneftras,& ego remanfi captus.differt autem ab allegoria,quæ eft fermo obfcurus, & fub una re aliud fingulariter exprimit,hoc fcdm enigma nō facit.fed primū tm(Fabrica.)i.ftructura.fimile.12.q.2.futurā.de con.di.1.de fabrica Arc.(vernantibus).i.corrufcātib. uerna dr̃ a uerno uernas, q eft clarere, fplēdere,uel florere, ficut i uere,& dr̃ uerna pulcher, feruiens,uernans.i.florens in domo nobilium,qui tunc dr̃ uernaculus,qfi indomatus eft, uel nutrius(rutilat).i.fplēdet, & a rubro deriuatur,[corufcant] per vnum t,fcribitur, quia corripit primā & ponitur pro fplendere,uel fulgere,& proprie attribuitur fulgori.(Solerter] uide in cle.de offic.de leg.capit.uno. [Et affenfu]

ab incarnatione dñi 1215. põtificatus sui anno 18. qđ ab
incarnatione iuste cõputetur, all. Arc. 23. dist. in noĩe dñi.
in prin. & 2. q. 6. §. forũ, potuit ẽt cõciliũ inchoare in 17. &
18. anno põtificatus Inn. põt finire [perpetue] si ergo aliqđ
simplr prohibetur cõtra factũ. nõ valet, cõtra. ꝟ. de matri-
mo. cõtrac. per totũ, soluũt Gar. & Io. mo. ꝙ si constitutio
prohibẽs nõ procedit vltra, ꝙ fit cõtra, nõ valet. C. de le-
gi. nõ dubiũ. si vltra procedit, illud seruabitur. vide qđ no.
de spon. du. tua. & quod dixi de regula. ad apostolicã. lu
per ver. obtinẽt (reuocamus) sic & dñs papa Io. pontifica.
sui anno 2. reuocauit, quatenus de facto processerant, eos
qui dñr fraticelli, vel fratres de paupere vita. vel bizochi,
vel bigami, non obstãte aliqua cõfirmatione, si q̃ habuis-
sent a Celesti. V. vel a diecesanis epis, ꝙ dic, vt in sua con-
stitutione, q̃ incipit, sancta Romana. nouiter dño legato
trãsmissa sub bulla [cõfirmatos] tales fuerũt fratres de sa-
cro, de quib. in vlt. gl. quorũ fuit bonus locus ille, qui nũc
est S. Fridiani extra circulã S. Mãmæ. Cleri. Pisa. dixit hic
idẽ de seruis S. Mariæ, sed male dixit, vt fuit postea decla-
ratũ per Benedictum XI. põtificatus sui anno primo, vt
mihi cõstat, & merito sic debuit declarari, quia nec regu-
la, nec constõnes arctant eos ad mendicandũ, licet aliqñ
medicẽt (regula, constitutiones) istam literã vel cõstitutio
nẽ habebat Guil. dabant exemplũ, cũ religiosi non mẽdi-
cantes ex regula faciunt constõnes, de nõ recipiẽdis pos-
sessionib. vel reditibus, & ꝙ eleemosynas quærat, interdi-
cunt, dñt Guil. Cleri. Pi. & Arc. per hoc patere constõnem
hanc nõ extẽdi ad illos, qui pñt habere propriũ, licet non
habeant, sed de facto mendicent, dicebat ẽt Guil. ꝙ si or-
do hic cassatus, vt desinat in seipso, acquiret vineam, vel
prædiũ, quasi deinceps non sit mendicans nunc inclusus
hic constitutione in ipsius fraudẽ, hoc nõ perdit, allegat
C. de legi. non dubiũ. & quia duab. vijs &c. de regular. ex
parte. fortius aũt sm eũ hoc locũ haberet in his, qui nullã
confirmationẽ habuerunt (incerta) quia nõ hñt quid cer
3 tũ, vnde victũ sumant, dr aũt mendicus † quasi mene. i.
defectũ dicens, cui qñque subuenitur, qñque nõ. & sic est
incertũ mendici suffragiũ [professorib.]. i. per professio-
nẽ obligatis ordini regulari sm Guil. sm quẽ alibi dr quis
professor sacri ordinis. 1. q. 1. audiuimus. 12. q. 5. quicun-
que. alibi professores dñr legũ doctores in proœmio di-
gestorum, in § pe. & vlt. & C. li. 10. de professoribus & me.
4 & li. 12. de professo. qui in vrbe (speciali) hodie † oĩb. mẽ
dicantib. prohibitum est acquirere noua loca ad habitan
dum, vel antiqua mutari sine spãli papæ licentia. ꝟ. de ex-
cess. prælat. c. vnic. & per cle. addita est excõicationis pęna.
de pęnis. cupientes. i. rñ. [ordinarios] sm Guil. & Arch. in
hoc facit ad titulũ (incurrãt) refertur hæc clausula ad oĩa,
superius dicta. ff. ad l. Aquil. si seruus. §. inqr lex. Guil. cle.
& Arch. (probatos) ẽt minoris religionis, satis est em, ꝙ
promittunt ẽtia substantialia. de quib. ꝟ. de sta. mo. cum
ad monã. in fi. sm Arc. & Guil. refert quosdã hoc tenere. di
cit Arc. ꝙ quædã sunt, ad quæ monacus tenetur ex voto,
vt illa, de quibus in decre. pdicta. & quædã, ad q̃ tenetur
pp votũ, vt sunt orationes, ieiunia & his similia (obtẽta)
disputauit dñs meus pp fratres de sacro translatos ad or
dinẽ S. Fridiani, ꝙ si de papæ licentia transfertur talis lo-
cus ad alium ordinem, legata relicta primo loco & ordi-
ni, ipsi loco & secundo ordini debentur, allegat, quòd
res, quæ succedit &c. vt lite pen. ecclesia. 1. cum cõcordan.
adiuuabo dictũ eius. cõstat, ꝙ ista domus, vel loca obue-
niebãt Romanæ ecclesię, sed in talibus vacantibus bonis,
q̃ deferuntur principi, si illa donat, latissima fit interpre-
tatio. C. de bo. vac. l. 2. li. 10. & hęc sunt bñficia, q̃ sunt inter
pretãda latissime, de ver. sig. olim. & hoc intelligas p ea,
q̃ ibi scripsi sup vlt. gl. itẽ cõstat, ꝙ surrogati tenentur ad
onera, patet hoc in cle. de censi. c. 1. eis ergo debentur cõ-
moda. ꝟ de reg. iu. qui sentit, cum cõcor. simile, quod dicã
de priuilegijs cũ personæ, circa finẽ penult. gl. disputauit
ẽt dñs Io. de mon. mur. de istis mendicantib. inuentis post
concil. aliã qõnem, quærebat an miles, qui donauerat eis
pdia sub pacto, ꝙ redirent ad eũ, vel eius hæredẽ, si cõtin
geret eos recedere, vel habitũ, vel ordinẽ mutare, an ipsis
post hãc decre. mutantib. habitũ, & transferentib. ad or-
dinẽ approbatũ, miles possit reuocare donata. notat hæc
qõ de duob. s. si mẽdicãtes haberẽt pdia, & quia nõ dicit
qõ illã factã de papę licentia, cũ sine illa fieri nõ potuerit
per finẽ capli, notatur ẽt eius solutio, de qua dixi, ꝙ si illi
habuerãt confirmationẽ papę, licet post conciliũ, ꝙ miles
reuocat, q̃a potuerũt sic remanere in vita sua, vt hic. si nõ
habuerãt cõfirmationẽ cũ nõ possent in ordine & habitu
remanere, illa duo mutãdo, dũmõ mãserint in loco, mi-
les nõ reuocat, si vero mutarũt locũ, vbi remanere possẽt
in habitu & sine habitu, miles reuocat i primo solutionis
mẽbro, cũ (vt pdixi) transitus sine papę licentia fieri non
potuerit, illa interueniẽte locus est ei, quod dixi in prima
qõne in secundo mẽbro, cum collegium fuerit illicitũ, &
a iure dãnatũ, & hic quantum de facto processerat reuo-
catũ, & sic ei nil acquiri potuit, ẽt per institutiones, vel le
gata. C. de hær. insti. l. collegiũ. C. de iude. l. 1. ff. qđ cuiusq.
vniuersi. l. 1. ergo donans repetet, non iuuat, ꝙ nõ fuerint
in culpa, mutando, quia satis est, ꝙ fuerint in culpa cõtra
prohibitionem concilii faciendo. Sciendum est, ꝙ Io. de
Deo. l. 1. q. vlt. in nõ mẽdicantib. tractauit hanc qõnẽ, &
tenuit, ꝙ si debito modo transierant ad arctiorẽ religio-
nem, non licebat reuocare donata, cum mutatio fuerit in
melius, de voto. scripturæ. & tacite id debuit subintelligi,
si ad laxiorem, dicebat locum esse reuocationi, de ver. sig.
abbate. in fi. & 25. q. 2. §. vlt. oĩ tñ casu locũ dimittere si-
ne licẽtia donãtis non poterant, si contẽplatione loci fa-
cta fuerat donatio, puta quia donans erat patronus, uel
habebat ibi sepulturã, nisi id fieret de papæ licentia, qui
est summus princeps. 9. q. 3. cuncta, cum cõcor. sm eum,
Prima gl. diuidit & summat. Gl. veterẽ. soluit duo dubia.
Gl. quo ad. respõ per qõnem & duplicem solutionem. Gl.
satis vr. rñ. per quæstionem, in qua allegat pro & contra,
In 5. gl. ubi, ut dic. iu. ubi dr. ꝙ per importunitatem obtẽ-
ti fuerant multi referendarii. In gl. sic. c. ibi. l. 1. in medio.
ibi. nemini venit in dubium, ꝙ repetita lectio probat &c.
In gl. 1. publice. ibi. l. vna. inspiciunt hi, quos in publicum
quæstum uocat incerta mendicitas, an habeant corporis
integritatẽ, robur annorũ, uel artem. In gl. & sic. ibi. §. sci
mus igitur. uide de uer. sig. c. ult. in 2 gl. In gl. prophana.
ibi sacra, alias. sed sacra. per Pontificem consecrata nõ alie
nantur. In gl. 1. ibi. antiquos. Gar. faciens 6. partes hoc so
lum ponit pro. 2. & 3. diuidit in duas. Sed Cleri. Pis. & Io.
mo. faciunt 5. & diuidunt solum tertiam. in prima cõcor.
cum gl. sed Boati. facit 7. partes, de secunda. n. facit tres,
ibi. si vero. & ibi. personis. & duas de tertia, ut sup. In glo.
idem generaliter. allegat Guil. 23. di. præterea. in fi. & uim
patet primo dierum olim, & summæ Deus clementiæ. &
in fi. dicunt deriuatores, ꝙ primum dẽt scribi per vni cũ
s. & ultima lra. n. sed p duplex ff & media lõga, & ultima
litera. m. & addunt uersum. Est afatos primi caput, affa-
tusque secundi. In gl. sic in fi. allegat ẽt Guil. in auth. coll.
3. de mensura ordi. cle. § sancimus. qui dicit, ꝙ ne eccle-
sia uideatur laqueum iniecisse, ex quo fuerant confirmati
oẽs in unum urdinem conflari debuissent, ut sic non ex-
terminaret, quod fecerat, subdit, ꝙ hoc factum fuerat, pu
to, ꝙ loquatur de ordine heremitarum S. Augustini, qui
ex pluribus ordinibus factus fuit. In gloss. ueterem. ibi. si
pro parte. §. uersum. ad idem ꝟ. de uer. sig. nã & ego. & ibi
sm Gui. uide quod no. gñaliter de mẽdicantibus in Spe.
eo. tit. §. 1. uer 3. & uer. 4. & quod scripsi post Inn. & Host.
de probat. in præsentia. sup ne. bo minor annis. & de hoc
per Cyn. C. de epis. & cle. c. Deo nobis. in ult. q. de fratribus
minoribus, dicut in constitut. Nico. exiit. §. hoc quia. de
uerb. signific. lib. 6. & in cle. exiui. eo. tit. §. cupientes. & in
fi. idem Cler. Pisa. & Io. mo. & Arch. dicebat Io. mo. cãm
in talibus considerandam. ff. de lib. causa. qui libertate
sup. de

sup.de accu.cum dilecti. & ibi concordantiæ.ité.vt dicit,
3 potius † inspiciēdus est terminus ad quem, q̄ a quo. ff. de do.ante nup.quod sponsæ.nō ob.ff.de reb.eorum qui sub tu.l.1. in fi.quia ibi res remansura erat penes minorem. hic non.¶ In gl.quo ad fi.qui remittit ad Spe. de sta.mo. ver.9.& ver.49. Arch.allegat, q Deus cor interrogat.14. q.5.si quid.& decre.eum voluntate.J.de sen.exc. ¶ In gl. fatis vi.ibi.nō possunt,remisit Guil.ad Spe.de sta.mo.ver.
4 & ibi, in contrarium vi.hoc placet Arc.qui & alleg.50.dist.vt constitueretur.& ibi no.de pœ.di.3.adhuc instāt, vers.quo enim.15.q.4.c.1.& in fi.adde quod no.16.di.in 1.gl.& ff.de proc.non solum.§.quæritur.¶ In gl.prædicare.ibi, exercere.cum litera hic dicat quo ad extraneos.& in fi.q probauit litera oratio. ¶ In gl.per hos.ibi ec.1 2, in qua proficiunt verbo, opere & exemplo secundū Gar. facit sup.de voto.c.fina.¶ In gl.pe.in fi.sic 32.di.ad hæc. alibi exponitur. l.cōtra hoc.13.q.1.§.ad hoc.alibi.i.circa hæc.56.q.3.§.pōt.ad finem ver.ad hoc. Archid.¶ In glo.
4 vlt.ibi,in toto.no. cū Guil.licere † singulariter,q non liceat vniuersaliter, alleg.ad idem ff.de re.du.cum senatus. C.de iudi.l.5.in quib.dē, q collegio iudeorum, vel alias illicito legari non potest,singularib. tamen personis collegij licite legatur.& ibi,quod dicit Fran hoc casuale, eni cōcordat de cler.non resi. ad audientiā.de test. relatū,a.de don.apostolicæ.vide qd no.ff.de vsu.qui scit. in prin.& in fi. & hoc si facile denuntiari possent,cum pp transgressionem canonis hoc facere sit mortale secundū Gar. qui sumpta hinc occasione satis exqsite hic tractat materiam denunciationum,& Ioan.mona. post eum,quā habuerunt ab Host.infra de cen.Romana.§.fane.ver.q si quam.vide in Spe.de denun.§.2.ver.vt autem.

¶ De capellis monacorum. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Presbyteri debent constitui regulariter per episcopos in ecclesiis parochialibus.*

2 *Rector parochiæ videtur esse patronus.*

CAP. PRIMVM.

Presbyteri. Ponit dictum, cuius ratioñe interferit ibi,cum debeant ad curam populi, no.quia non dicit ad ecclesiæ regimen. licet ergo epō fiat pñtatio solum ad curā populi, quam habet eps committere, pertinebit tamē ad eum examinare, vt repellat,si sufficiens esset,vel perniciosus. & vide quod scripsi ē.co. tit.c.1.in prin.& gl.Inn.quā ponam J.de ver.sig.veniens.super ver.examinandi,& habet hoc locum,& si alias in spiritualibus & temporalib.pleno iure habens ecclesiam ex epi collatione, curam.n.populi a se abdicare posset,q non licet. ff.de off.præ.l.pen.& facit
1 quod no.de cen.cum venerabilis.dicit autem Arc.q † ſr per epos in ecclesijs parochialib. debent presbyteri cōsti tui.16.q.2.sane.in fin.2.q.1.multis. 2.q.5.nullus.80.dist. epi. 10.q.1. regenda.de hære.cum ex iniunctō,in fi.q.3.si quis eps præbendas,alleg.quod no.Inn.de off.Arch.cum satis.in fi.& sup.eo.c.2.in gl.hoc ius.nisi præsentatio pertineret ad patronum, vt in præ.c.sane.1.respon.& de iurepa.per totum, dicit tamen Inn.& Host.de excep.cum venerabilis.in fi.q si ecclesia est J.alterius terminos posita, episcopus non ponet ibi ministrum, sed rector parochiæ præsentabit, qui si negligeret, episcopus suppleret. facit
2 ad hoc, quia † ratione parochiæ rector vī esse patronus. sup.de ecclesi.ædi.ca.3.vbi de hoc, & sicubi inuenitur, q alius hoc faciat,facit vt episcopi vicarius,de offi.deleg.su per eo.de insti.cum venissent,secundum Arch.[instituuntur]sup.eo. lib.de insti.c.s.de iurepa.cum laici. & ca.vlt. [perpetui].i.ad vitam.ff.pro soc.l.s. nisi per episcopos,ergo non per abbates, licet quidam dicant,eos ex causa & cum causæ cognitione remoueri posse,pso eo facit,quod dicam super 1.gl.¶ Prima gl.dicit, quid declaret.¶ Quarta glos.alleg. duas cōcor.& remittit & subdit tria similia. Quinta gloss.dicit quid reprobat,& dubium soluit.In gl. 5.in fin.& Io.de Deo. lib.5.q.37. qui loquens de monaco ad præsentationem abbatis per episcopum instituto in capella,dixit eum per abbatem remoueri non posse, nisi ex causa legitima,ne sic illudatur episcopo,dixit tamen,q si legitima causa subest ex illa,epō tamen expofita,illum poterit remouere,alle.10.q.2. precariæ.dicit enim obedientiam per talem actum non extinctam,huic rationi cōtradicit;16.q.5.ne pro cuiuslibet. & aduerte,quia hic principium de presbytero loquendo non distinguit, an sit monacus, vel secularis clericus. In gl.3.ibi, institutio.ad curā populi, dato & q instituant ad regimen ecclesiæ, de quo satis dixi de præbendis, de monac. . Ingl.contrarium.in fi.& Præmonstrantib.& hoc dictum placet Arch.in glos. vlt.ibi,leui culpa,vel graui,quæ in populi notitiam nō deuenit.30.q.1.c.vl.ad hoc 50. di.sacerdotes.& c.seq.& c.de his 45.dist.sed illud.de pœ. di.1.§.hoc ergo.& no.81.dist. si quis episcopus, facit 81.dist.presbyter.secundū Arch. secundum quem, ex quo de crimine agitur,solus eps hēs cognoscere.16.q.2.c.1.si arg.11.q.1.de persona.18.di.c. vlt.in fin.11.dist.submittitur.in fin.ad idem 15.q.4.cap. 1.in fi.remittit ad no.per B.de priuilegijs,cum & plantare,& per Inno.de offic.ord.quanto.& c.in Lateranensi.

¶ De iure patronatus. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Iuspatronatus an sit apud quemlibet insolidum.*

2 *Locus sacer vel religiosus specialiter vendi non potest.*

3 *Iuspatronatus cum vniuersitate non transit, vbi apparet contraria voluntas venditoris.*

4 *Ecclesia si ab vniuersitate construatur, vel dotetur,non singuli, sed corpus habent patronum.*

5 *Collatio si hanc adiectionem habeat, quod donatarij teneantur præsentare ad voluntatem alterius etiam episcopi,hæc adiectio non valet.*

6 *Res vnitæ an retineant priuilegia, quæ singulariter habebant.*

7 *Actio nō semper sapit naturam eius, in cuius locum supponitur.*

8 *Priuilegiata persona quando succedit non priuilegiatæ ab eo tempore, quo succedit, locus est priuilegio.*

9 *Clericus succedens laico censetur laicus.*

10 *Laicus si habet communionem cum ecclesia in patronatibus poterit commutare.*

11 *Vitium an sit personæ & rei.*

12 *Dignum maius trahit ad se minus dignum.*

13 *Patronus alter potest perdere ius, alter retinere.*

CAP. PRIMVM.

Si laicis Duæ sunt partes. secunda ibi, verum, prima ponit dictum.secūda protestatur ibi, præfatam. secunda & ponit dictū, quod postmodum ampliat. ibi. Et omnino ius patronatus.tractat hic Archid. quid sit iuspatronatus, ex quibus causis
1 acquiratur, an † apud quemlibet sit insolidum, de hoc vlt.no. in 1.gloss.vbi inuenies opin. Arch. de primo dixi super rubrica eo.tit.de secundo vero.sup.eo.cum seculū. & addendo ad ibi no.& in decre. ex literis.eod.tit. Quæ
2 ro [a] de quo dubitari vidi, an transeat iuspatronatus, cum venditur vniuersitas talis,cum qua de iure trāsiret, istud exprimit in venditione, vt si vendatur castrum cum omni iurisdictione, honore & districtu, & omni iurepatronat. facit q non transeat, regula,expressa nocent.ff.de reg.iu. cum concor.inter quas est lex, si vnos. §.illud.ff.de pact. vbi doli futuri expressa remissio non valet, licet veniret in remissione, vel pacto, ne depositi agatur, constat autē ius patronatus vendi non posse,eo.ti.de iure.ff.de contrahē. emp. sic læsus.in princ. vnde lex in modicis. eo.tit.dixit,
2 q † locus sacer, vel religiosus specialiter vendi non pōt, licet

licet rei venditæ accedere possit, vbi ergo fuit expresse vē
ditū, duo pondero. primū, q̄ aliquod fuit eius precium,
vel pars p̄cij, & sic iure p̄hibetur, r ō valuit. facit s̄. de re.
permu. ad q̄ones. & ff. de euic. l. pe. vbi dr̄, venditorē p̄dij
de euictione nō teneri eorum, quæ tacite accedebāt, vt ler
uitus, via, & actus. secus si illa tacite venientia fuissent ex
pressa. Si ergo de euictione tenetur ergo aliquod fuit illo-
rum precium, cum venditio non fit sine precio, institu. de
emp. & vendi. §. itē precium. facit, qđ no. s̄. de simo. quere
3 lam. in 3. gl. secundo pondero, q̄ † iuspatronatus cum vni-
uersitate nō transit, vbi apparet cōtraria voluntas vēdito
ris. s̄. eo. ex literis. ff. de cōtrah. emp. l. hāc legem. illud ergo
exprimendo voluit, & excepit illud non comprehendi sub
vniuersitate, & sic cum illa non transit, quia voluit bene
facere. ff. de pecu. l. si peculium. §. si seruus. specialiter non
transit, quia non potuit. s̄. de offi. deleg. vbi licet legata cū
marmore venient statuæ marmoreæ. Si tamen dicit testa
tor, lego cē marmor, & duas statuas, illis expressis osten-
ditur strictio generalitatis prædictæ, vt statuæ non debeā-
tur, nisi illæ duæ expressæ, nec dicat Pe. l. hanc legem. & l.
pe. superius alle. facere in contrarium, in quantū in illis
expressio inclusi non vitiat, quia illud iō, quia per se & sin
gulariter poterat venire in contractu & legato illud inclu
sum, sed hic secus. Ad contrarium inducit regulam, vtile.
j. de reg. iur. & qđ no. in prædi. decre. q̄ones, in fi. vltimæ
gl. Item q̄ēt in spiritualib. illa, quæ insunt, sine vitio ex-
primuntur. s̄. de elect. significasti. vbi no. in fi. secundæ gl.
cum suis remissionib. Item audiui pro hac parte sententiā
in curia de venditione, quam fecerat capitulū Herbipo-
lē. decano, & capitulo sancti Stephani Maguntini de vil-
la Ingilem. quam habebat in diocesi magunti. quam ven
dendo expressit curiā, agros, vineas, decimas, census, ius-
patronatus, cū omnib. iuribus &c. Sententiatum fuit per
patronum transiuisse pro & contra quod legitur & no. ff.
de fun. instru. l. quæsitū. §. pen. & l. cum de Lanionis. § cui
fundum. & §. pe. & de supp. l. legata, propter quæ consu-
lo teneri certum, vt non fiat expressio venditioni coniun-
cta. s. per quam dici possit, illud expresse venditū, quā in
fi. instrū recognoscat venditor iuspatronatus cum vniuer
sitate transisse in emptorem, & fateatur se desijsse esse pa
tronum, & omne possessionis commodum & animū de-
posuisse. Ioā. And. Demum ad prius dicta subdit Arch. q̄
4 † si ecclesia ab vniuersitate constituitur, vel dotatur, non
singuli, sed corpus habent patronatum 12. quæst. 2. qui
manumittitur. Dicit ēt, q̄ esse patronū, respicit petitoriū,
esse in possessione patronatus respicit possessorium. posi-
to igitur vno, non sequitur aliud, quia nil habent ista cōe.
nullo sunt commiscenda. ff. de acq. pos. naturali. Licet au
tem possessio non faciat quem patronum, prodest tamen
ēt ad actum præsentationis, de elect. querelā, vbi de hoc,
dicit ergo Arch. q̄ difficile putat probare patronatū an-
tiquum, nam & si probetur quis continuā possessionem
40 annorum, & vltra suorum prædecessorū & suam, non
est sufficiēs probatio iurispatronatus, quod certis modis
tm̄ acquiritur, de quibus s̄. remissi. (Vbi competens) de
patro. Iuoso in hæresim ponit hic Archid. quod no. 1. q. 7.
maxim. ū. & idē, sicut enim in fundatione potest hoc agi,
q̄ nihil iuris in ea retineat. s̄. de testi. significauit. Sic & po
stea in totum sibi remitti pōt & donari, vt hic no. tā Ioan.
16. q. 7. considerandū, q̄ patronus illi iuri, quod respicit
fauorē ecclesiæ, renunciare non pōt, puta defendendo dila
pidatorem. sed ibi Bar. Brix. cōtra. Cum possit illūd dona
re. eod tit. ex insinuatione. & dicit Arch. q̄ ista decre. hoc
approbat, si Io. intellexisset de eo, qui renunciasset illi iu-
re patronatu retento, procederet dictum eius, sed ipse nō
vr̄ sic intellexisse. Refert etiam hic Archid. Lan. dixisse, q̄
in præiudicium legitimorum hæredum patronus iuspa-
tronatus renunciare non potest. & laci, quod no. 15. q. 1.
constitutum. in fine. ipse tenet contrariū per hanc decre.
significauit. de testi. vide quod scripsi, de iure patronatus.

cum seculū. [Religioso] secus ergo si fiat donatio laico,
vel clerico iure proprio, sup quo vide qđ no. s̄. eo. illud. in
vir. gl. & quod ibi scripsi. Arch. ēt hic tenet, q̄ in donatio-
ne laico fiēda necessarius sit epi consensus. Et sit diuersita
tis iō, quia laici magis consueuerunt ecclesias grauare, q̄
clerici, vel religiosi, ad hoc 2. q. 7. laicos. Item quia si cleri
ci lædunt, uel vexāt ecclesiam, facilius coercentur per iu-
dicem ecclesiasticum. 89. dist. iudicatum [conferendum]
5 dicit Io. mo. q̄ † si in collatione adijcitur, q̄ donatarii te-
neantur p̄ītare ad voluntatem alterius etiā episcopi, hæc
adiectio non valet, alleg. de concess. præben. nulla. & c. cō-
stitutus. & c. si. per quæ patet, q̄ posset in fraudem conci-
lii Lateran. Dicit tñ, q̄ adiectio vitiatur, & non vitiat, all.
10. q. 1. sic quidam. & c. nouerint. de præben. dilectus. 1. &
c. dilectus. de cōdi. appo. c. 1. j. de reg. iu. utile. nā est cōtra
naturā rei. ff. de preca. cū precario, & s̄ eo. ti. c. vlt. & ff. de
posit. l. 1 §. pe. (nolumus) alle. Io. mo. C. de emā. l. nec auus.
& ff. ne quid in lo. pu. l. 2. §. merito. & §. seq. [ad præsentā
dū.] No. contra laicos, qui credunt constitutioni satisfa-
cere, eligendo j. tempus. de hoc dixi s̄. eo. c. fi. in fi. hic ēt
dixit Arch. sup. eo. li. de præben. c. 1. Et vide quod scripsi
post Comp. sup. de rescrip. capitulum. post gl. ver. quæris
(post semestre) idem in iure deuoluto per negligentiam
laici patroni s. in D. Steph. prouincialē, qui sic disputādo
terminauit. Itē dico de decre. statutum. sup. eo. lib. de pre
ben. vt inferius. ad quem potestas reuertitur, non habeat
mensem tm̄, sed tp̄s ordinarium. facit etiam, quod scripsi
in quæstione super regula, contra eum j. de re. iu. alle. Ste-
6 phanus, q̄ † duæ res vnitæ retinent priuilegia, quæ singu
lariter habebant, de pe. di. 1. in meditamētum. C. commu
nia de leg. l. 1, & ne sede vac. c. 1. Item quia mutata condi
tione, personæ etiam rei statutū conuenit immutari. ff. de
sol. cum quis sibi. in princ. & de acquir. hær. l. Paulus. alias
est §. sub. l. si pupillus. Item filius repudiata bonorū pos-
sessione per vnde liberi, in quo datur annus, recurrit ad
bo. pos. vnde cognati, in qua cum dentur centum dies, ip
se habet annum. ff. de succe. edi. l. 1. §. quibus. & §. seq. Itē
7 non semper † actio lapit naturam eius, in cuius locū sup-
ponitur. ff. de iuriur. cum qui. in prin. ad idem facit quæ-
stio dominicalis. 21. ibi tenet Bar. cū Tā. q̄ si Titius rem
Seij præsentis bona fide & cum titulo possedit spatio 5.
annorum, & moritur Seius instituta ecclesia hærede, non
sufficeret actio Titio. (Alii quinquennii) imo requiren-
8 tur 35. ad 40. complendos. alleg. q̄ † quando priuilegia-
ta persona succedit non priuilegiatæ, ab eo tempore, quo
succedit, locus est priuilegio. facit decre. dilectus. quam
hic alleg gl. pen. & iura quæ ibi addam, quæ ad hoc suffi
ciant cum hac decre. Pileus in sua. quęst. 66. 61. ponebat
casum, cum Seius se & sua contulerat ecclesiæ. Accu. in
auth. quas actiones. in fi. primæ gl. tenet illam vel debere
iure priuati, per l. si fiscus. ff. de iure fis. l. si fundum. ff de
fundo. refert tamen ibi, q̄ Pileus, & Io. tenebant contra-
rium per l. ff. de usu. cum quidam. §. si fiscus. & §. si debi-
tores. Credo, q̄ gl. illam allegando Pileum. debet Bulga-
rum allegasse. Pileus enim in quæstione prædicta distin-
guit, an modicum superesset ad præscriptionem complē
dam, an non, per l. rem mixtura. ff. de usuc. Cynus ibi pro
sequendo Brocar. de priuilegiato, qui succedit non pri-
uilegiato, in casu isto dicit, q̄ quando priuilegiatus suc-
cedit illi, contra quem præscribitur, præscriptio impedi-
tur in totum, vel in tempus certum, aut retardatur, aut
non impeditur. primo casu non vtitur priuilegiatus suo
priuilegio per prædi. l. si fundum, ff. de fundo. Secundo ca
su cum retardatur in tempus certum, vtitur, ut in l. sicut.
C. de præscr. circa medium. Tertio casu locum habet aut.
q̄ si quis quibusdam. C. de præscr. lon. temp. ut idem iuris
sit de parte temporis quo ad partem, q̄ de toto quo ad
totum, & sic in quæstione. & hoc tangit glos. in l. apud Iu-
lianum. §. Marcellus. ff. ex quibus caus. in poss. ea. ¶ Ad
quæstionem principalem Stephanus in contrarium in-
ducit

j

ducit, quod dicit regula, is qui. & regula, nemo pōt plus,
concor. ⁊. de reg. iu. & decr. dilecti. de deci. ibi, priuilegiū
9 cessat in re non priuilegiata, item ꝙ † clericus succedens
laico censetur laicus, eo. tit. cum dilectus, & actio surroga
ta obtinet vicem primæ, ff. si seruus testō lib. l. 1. §. hæc a-
ctio. item ꝙ res transit cum onere suo. de deci. pastoralis.
cum concor. facit, de electione pro defectu. item 7. q. 1. ni-
hil. vbi personarum varietas naturam rei, vel iuris nō im-
mutat. Ad prædicta fit rūsio per id, quod diai. ¶ Gl. pen.
dicit quid approbat, & quid reprobat 2. gl. Prima gl. dat
simile, quærit & soluit. Quarta gl. alleg. vnam concor. si-
gnat cōtrariū duplex, soluit, solutionē impugna, et respō
det. Penul. gl. respondet per obiectionem, & solutionē, de-
mum soluit quæstionem per solutionem. alleg. vnā decre.
& soluit alleg. & remittit. Vlt. gl. ponit primo tria exēpla,
secundo quærit & sol. In tertia gl. ibi si vnus. 2. ꝙ si non vt
totum, vide de priui. si de terra. super gl. 2. In gl. pet ibi, an
vinum, uide de præscip. si diligenti. super gl. pe. Et ibi vi-
tia. vide de resti. spo. sepe. super gl. pen. In gl. vlt. ibi cum
pupillo. Nam papa primam ēt neutro vtente viā retinet.
In gl. 1. ibi nemi. Arch. hic ponit circa intellectum illius
capituli, vbi & remittit in quantum de commutatione lo
10 quitur, ꝙ † si laicus habet cōionem cum ecclesia in patro
natib. poterit cōmutare, vt rōne societatis liceat, qđ alias
non liceret, alleg. 32. q. 3. non potest. & ibi Tanc. & Goff.
isti tamen loquebantur alternatiue. In gl. 2. in fi. si done-
tur episcopo iuspatronatus capellæ sibi subiectæ, vide qđ
scripsi sup. eo. significasti. in fi. cōcordando opi. rōtrarias
Goffr. & Host. distingue, an eps habeat cōpatronum nec
ne. In gl. alias. in fi. dic vt ibi, & hoc teneas, ꝙ vbi agitur
solum de translatione iurispatronatus, consensus episco-
pi illi donationi pstitus in nullo læderet ius epale. In glo.
pe. ibi contra regulam. & cōtra iura, quæ dñt, quod si pri-
uilegiatus succedit priuato, utitur iure priuati. ff. de iu. he
res absens. in prin. & l. is qui Romæ. Et ibi dilectus. ult. fa
cit ⁊. de immu. ecc. c. 1. lo. mo. all. in libro feu. de pace iura.
firma. tenere. § ad hoc si allodium. ff. de usuris, cū quidā.
§. si debitores. & de iure fis. fiscus, rū in priuati. facit, qđ
nota. C. de temp. & repa. ea quæ. §. quōd si. in gl, quod cur
ret. Et ibi de excōicato, de bannito uide in Spec. de cessi.
acti. §. 1. uer. illud ēt. & ibi qđ sic, facit qđ no. sup. de offi.
deleg. super quæstionum. §. si uero. in fi. in gl. Dy. in reg. de
hoc per Bar. ff. de doli excep. l. apud §. si quis successerat.
ubi tenet cum Di. qui in ius. ⁊. de reg. iur. dicit, quod ob-
stat exceptio si ex titulo lucratiuo, uel qua, si, quod hēt,
agit singularis successor. Secus si ex non lucratiuo, uel
quasi, per l. apud. quam allegabo, sed aliquibus potius uř
cōtrariū, cū plus illicitus oideatur esse cōtractus, in quo
excōicatus lucrum percipiat, quam is, in quo non perci-
piat. facit, quæ scripsi de dolo, & cōtu. ueritatis. ad fi. uñ
uř pia. sup. eo. lib. excep. dicebat Arc. qđ omnē contractū,
qui cederet ad ipsius commodū, excōicatus facere pote
rat, donando & se aliis obligando, & ille cessionarius sta
tim agere pōt, cum esset in eo cā, ut in gl. idem in illo, cui
debitorem suum delegauit, all. q. Bart. & Spec. ut in gl. al-
leg. etiā qđ no. 2. q. 1. in primis. post prin. in gl. cū enim,
quæ diai, procedant. ubi res ad cedentem reuersura non
erat, alias secus, ar. ff. de do. exce. apud Celsum. §. sed si
mulier. & §. apud Iulia. & si cum legitima. & §. si quis au
tem ex causa. & §. auctoris. & l. pure. §. si eum. Plenius aūt
prosequendo sciendum, qđ Guido de suza. in suo opere
staturorum tenuit de bannito, qđ si ipsius bona publica-
ta erant, cessionarius non agit, ut ff. de cap. dimi. l. 2. alias
agit ſ... eum sine distinctione. Tu aūt in Spe. ubi sup. re-
misi, inuenies opi. secundo casu distinguentem causam lu
cratiuam & non lucratiuam dotis, uel similis. ibi ēt poni
tur alia opi. distinguens causam necessariam a uolūtaria,
alia opi. simplr tenet, qđ nō agit ibi, inde qđ distinguit
de cā lucratiua, iustificatur pōt ex psumptione fraudis, cum
non facile quis donet. ff. de proba. cū de indebito. C. man.
l. pen. & ult. de præsum. quia uerisimile. probant quidam
hanc distinctionem, per l. C. de dona. illam. Secunda di-
stinctio de causa necessaria, vel volūtaria probatur ff. de
procu. seruum quoque. §. si. & l. seq. & de dam. infecti. l. cū
postulassem. tertia distinctio est, ꝙ cessionarius agit dire-
cta nomine cedentis, quod potest. ff. fam. erci. l. plane. Et
tunc obstat exceptio. An vtili nomine suo, ꝙ simpliciter
potest, vt no. C. de ac. & ob. l. 2. & tunc subdistinguitur, vt
sup. de causa lucratiua. C. de procurato. qui stipendia. Tu
teneas cum glo. his distinctionibus de causa lucratiua vel
de necessaria non pōderatis. Et dic, ꝙ si suo nomine agit
cessionarius excommunicati, vel banniti, cuius bona pu-
blicata non erant, non obstat exceptio per iura quæ alle.
gl. & ad solutionem contrariorum considerandum est, an
11 † vitium insit personæ & rei, an rei tm, exemplum primi,
qn res furtiua possidetur a fure. Secundi, quando illā pos-
sidet possessione bonæ fidei, hæc transeunt ad vniuersalē
& singularem successorem, insti. de vsucap. §. furtiuæ. An
tangant actionem & personam, sicut quando dolus inter
uenit in contractu cum alias contracturo, & sic vitiū non
est in re, sed tangit personam dolosi, & actionem, & tunc
procedit distinctio de causa lucratiua & non lucratiua,
sed in casu gl. tangit personam tantum & non actionem,
in qua nullum vitium in contractu & re, & sic nō ob. st. qđ
quisque iuris. l. 3. §. ꝙ autem. & ff. de colla. bo. cum eman-
cipati. in prin. nam ibi infecta erat elisio actionis, hic autē
personæ, vnde exceptionem excōicationis obijciens non
litem inficiatur, sed personam euitat. ff. de excep. l. 2. in fi.
qua ratione dicimus, tales exceptiones personam respi-
cientes nec afficientes actionem non transire in hæredē,
eo. tit. l. exceptiones quæ personæ. de acq. hær. Paulus. in
fi. ad munici. libertus. §. patris, ff. de reg. iu. sicuti. & l. in oī-
bus, 2. facta igitur vera cessione, quæ alias teneat, cessio-
narius lucraturus, vel nō necessarius, vel voluntarius in-
distincte agit, nec opponet, cedentem non hře personam
standi in iudicio, cū n. ō non stet ipse, sed alius, fateor ꝙ
sunt actus facti ab excōicato sibi prohibiti, contra quos
obstat exceptio. Sicut si prælatū eligit, vel prouidit de be-
neficio, elidoatur etiam illa per exceptionem, sed in vim
peremptoriæ ēt per actionem & viam nullitatis, & ista nō
contingunt casum, de quo tractat gl. ad materiam vide
quod dixi de excep. cum inter. super gl. pen. & idem in ca-
su decre. romana. in fi. de off. vica. li. 6. de testō. excō cati-
satis dicam ⁊. de sen. excom. decernimus, & ibi circa prin.
vbi idem dicit de illo, qui emit villam a patrono excōica
to, quia statim poterit præsentare, & facit cautela, quam
no. eo §. in fi. & de teste. §. t. eo. ver. Sed pone mutuaui, &
dixi š. de testi. insuper. super 1. gl. & ibi cum in tua. ad idē.
ff. man. Pomp. & C. de iure do. l. fi. in prin. & quod vtrobi-
que no. & l. in creditore. ff. de euictio. ¶ In vlt. gl. ibi dico,
idem Arch. alleg. de in integ. restit. l. petenre. alleg. etiam
12 ꝙ † magis dignum trahit ad se minus dignum, de conse
cra. eccl. vel alta. ꝙ in dubijs. ff. de rei ven. religiosis. de so
lu. si alieni. de vsucap. qui ędes. & 13. q. 1. non æstimemus.
in fi. & ibi, si cōem, pea li. terminauit Goff. in qōnib. suis.
q. 18. ꝙ illud ius cōe per tertium non pręscribatur contra
laicum minori tempore q̃ cōtra ecclesiam, inducebat ēt,
eo. tit. si stilicidii, §. vlt. & l. seq. vt quia in indiuidua vno
ex socijs retinēte tenetur alter, vt ibi, & ius patronatus est
tale. eo tit. c. 1. ergo & c. itē ꝙ in talibus vnius victoria ꝓ
dest aliis, sup. de ap. c. pe. cum cōcor. inducit etiam quod
sequitur in gl. ¶ In contrarium allegabat, ꝙ tale ius ca-
dit in laicum, & est præscriptibile. š. eo. cura. ergo contra
laicū 10. vel 20. annorū spacio præscribitur. C. de pręscr.
long. tēp. per totum 16. q. 3. §. potest. nec est nouum vnum
13 ex † patronis, perdere ius, & alterum retinere. ff. de iure-
iuran. si duo patroni. de elect. cum Vinton. apertius de pę
nis, in quibusdam. cum concor. etiam hic, sic seruitus in
parte alia retinetur. ff. quemadmo. serui. amit. l. 1 & satis,
& denunciatio noui operis quibusdam ex dominis pro-
drst &

aest & aliis non'. ff. de noui oper. nuncia. de pupillo. §. si plurium. non respondet, sed so. procedit in præscribente tus commune laici & ecclesię, contraria procedant in pręscribente diuisim ius laici stante iure ecclesiæ.

ADDITIO.

2 ¶ Quæro in quo. patronatus iura vēdi nō possunt, sicut nec alia iura spiritualia, nisi cum vniuersitate, donari tamen potest, vt tenet Ant. in c. quanto. de iudi. & hoc cum consensu episcopi.

¶ De censibus. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Visitator dēt primo visitare ciuitatem ut caput, postea diœcesim.*
2 *Ecclesiæ cathedrales dicuntur matrices.*
3 *Visitādi potestas esset delusoria, si nullam haberet coertionem.*
4 *Archiepiscopus quando cogat & puniat.*
5 *Notorium dicitur, cuius testis est populus.*
6 *Victualium appellatione quæ veniant.*
7 *Enxenia non extenduntur ad numerum & quantitatem.*
8 *Pœna tenet suum authorem.*
9 *Delegatus debet seruare formam mandati.*
10 *Correctio monacorum licet spectet ad abbatem, tamen si est nimis grauis, temperanda de consilio conuentus.*
11 *Visitationis locus non est substantia, sicut nec locus electionis.*
12 *Procurationis nomine nihil amplius exigitur, quam pensatis facultatibus moderate possint exhibere.*

CAP. PRIMVM.

Romana. Diuisio in gl. & sup ea archiepi. finis prorogat ad alios visitantes, q̄ dic vt ibi, [prouincia] 6. q. 3. scitote. Prius ecclesiæ suæ capitulū, cū quo facit vnū corpus. s. quæ sint prælati. nouit. igitur prius visitandum, & dicit Ioan. mo. q̄ ordo istius decre. hic & inferius positus substantialis est, & omissus redit processum nullum. sup. de rescrip. cum dilecta. C. de sen. & interlo. l. prolatam. Et dicit, q̄ super nullitate vidit literas dari per cancellariam, vbi vero ordo non esset substantialis, tamē a iure debitus, & peteretur, si non admitteretur petitio, posset appellari. C. de ap. l. r. alias si procederetur, teneret processus, de resti. spo. c. 1. & ĵ. de ap. c. 1. [Ciuitatē.] Et ibi etiam procurabitur, vt sup. eo. venerabili. & ibi dixi super 1. gl. qūo respōdeatur. c. 12. q. 1. charitatem. (Et diœcesani) ista sunt diuersa. Diœcesis 2 ciuitatem comprehendit minorum ecclesiarū per hanc literam & per id, qd de piis locis ĵ. peoxi. §. sequitur. & §. sane. dicunt Pet. & Abb. patere, etiā ecclesias curā non habentes visitant, & in visitatione beniat scire de vita & conuersatione ministri, vt in d. §. sane. & qūo ecclesiā & ipsius iura gubernet. Nam dicit Arch. cum ibi possit delinqui, & ecclesiam non reparari, ergo locus est visitationi [populorum] dicit Fran. hoc intelligendum quo ad crimina ecclesiastica, matrimonia & alia, quæ ad ecclesiam pertinent. In aliis corrigendis nō vsurpabit iurisdictionē iudicis secularis, de iudiciis. nouit. [commode] 12. q. 5. faciat. sup. de elect. quia pp. in prin. [Non poterit] de multiplici potentia hic Host. remittens ad no. de rescri. suscitatos [de pluribus] putat Inn. q̄ ea causa pōt unum collegiū in locis plurib. visitare, licet sit honestius hęc fieri vno solo, uide quod ĵ. dicam super glos. loca. Et no. q̄ dicit de pluribus, per quod patet, q̄ non de oibus ad vnum. & in 4. glo. [Conuocare.] Impedientes tales nuncios, vel alias iurisdictionem archiepi visitantes, per eū puniri pōt, q̄ dicunt ĵ. de pœnis. Romana (deinde). i. visitata sua ecclesia, ciuitate, vł diœcesi, liceat, prius ergo nō licet, nisi aliud obtineat de cōsuetudine speciali. sup. de off. ord. romana. ibi romanæ ecclesiæ saluis, quæ eps seruare debet. In quibus ēt quo ad archiepm cōsuetudo cōtraria nō valeret, vt dī in fi. fm Host. (eius parte) si non pōt totam, quia ad impossibile non tenetur. ĵ. de re. iur. nemo pōt [visitationis officii] ad quod pertinet, statum clericorū prius visitare, qualiter baptismum & alia scta ministrent, & qualiter se habeant in ecclesia & in vita, & si omnia recta inueniat, Deo gracias agat. Si aliter inuenerit, ignaros instruat, & puniat puniendos, & hoc expediat nocte, qua venit, sequenti die mane plebi vocatæ prædicet verbū Dei, docendo fidem & articulos fidei, & vitia mortalia fugere, & quod sibi nolit fieri &c. & q̄ resurrectionē spectent, & diem iudicij timeant, & vt se cōtinue in oib. bonis exerceār, & sic de illa eccła pficiscatur ad aliā. 10. q. 1. placuit. s. §. sane. secundum Host. sed Io. mo. sic ponit, vt de ecclesia militante ad triumphantem valeat proficisci, alleg. eūdem canonem, & de illis ecclesijs remittit. sup. de elec. fundamenta. Scire debes, q̄ Host. in sum. de offi. arch. §. penver. patet ex præmissis, vł velle, q̄ post prandium de illa ecclesia ibit ad aliam & visitabit illam, & ibi de sero procurabitur. & seq. mane. Alij intelligunt, q̄ de mane facto sermone ad populū ad aliam ecclesiam ibit sumere prandium, qūocūq. sentias, vnius diei erit procuratio. 10. q. 3. inter. Saluo quod ĵ. dicā in gl. visitare, in fi. [Ciuitates] &
5 diœceses per ordinem, vt primo † ciuitatē vt caput. scdo diocesim visitet. sup. e. tñ. dicunt Ho. & Io. mo. q̄ ille ordo seruandus sit in prouincia. s. quo ad ecclesiam, ciuitatem & diœcesim metropolitanam, in suffraganeis tamen si facultas, vel incō moditas sit in hoc ordine seruando, nō putār ordinem necessariū, & eorum subditos, si concurrant eps & archieps in visitando, dicit Inn. cui concor. Ho. Io. mo. Abb. & Arch. q̄ ambo admittentur, cum non sit iure prohibitū. & si discordarent in snia, teneret snia pro reo, nisi in causa fauorabili, de prob. ca literis. & repetit hoc Host. quod post eum scripsi, de re iu. c. si. super vlt. glos. dicunt aūt, q̄ si ecclesia nō sufficit vtrique, admittetur primo veniens. ff. de iudi. qui prior. de fo. compe. proposuisti, cum concor. Si cōcurrunt, nec appareat quis primo venerat, vł epm præferendum, cui specialius inest cura. 10. q. 5. regenda. cum similibus prædictis. placet Archid. epm præferendum. 11. q. 3. qui resistit. & c. seq. & dixi de prębe. cum ex officij. super gl. pe. quasi casus archiepi sit specialis perimens regulam. ff. de reg. iur. l. 1. facit pro hoc s. eo. lib. de pben. si a sede. si vero concurrat eps cum prelato sibi subiecto, ad quem ēt spectat visitatio, dicit Arch. præferendum epm, nisi obstet consuetudo. alle. quod no. Inn. de prębend. in Lateran. [Cathedralium] siue matricū, nam
3 & Cathedrales † matrices dnt, de præscrip. ca. 1. de ver. si. venerabili [visitatis] visitare intelligitur, etiam si vadat cā consignandi pueros, vel consecrandi ecclesiā. s. de relis. do. c. 1. Siue pro quocūque alio cōi negotio, vel quia multos tangit, arg. 10. q. 3. relatū. & c. nec numerus. sup. de simon. c. 1. q. 1. placuit. fm Inn. vel fm Host. & Io. mo. q̄ sit pro salute animarum, pro cultu diuino ampliādo, vel pro statu ecclesiæ in melius reformando. 10. q. 1. placuit. secus secūdum Inn. si vadit pro causis expediēdis. dicit Arch. q̄ ex verbis prædictis vł deberi procuratio pro reconciliatione ecclesiæ, sed ipse cōtrariū tenet, sequendo Vin. & vide quod scripsi de consecra. eccl. vel alra. proposuisti. alle. ēt quod not. Vin. Lau. & Goff. de vita & hon. cler. cum ab oī. Sed quæritur, an archieps ad vnam diœcesim cā visitandi accedens si transit per aliam diœcesim sit procurandus, rñ detur q̄ non iure visitationis, quia non visitat, ius hospitalitaris nemini denegandum est, de emp. & ven. c. 1. r 3. di. §. 1. sup. de præben. de monacis. & secundū hoc idē est de ecc'esia propriæ diœcesis, per quam transit. Quid si perdit equum, soluit vecturas equorum, vel his similia, nūquid hoc exigit nomine procurationis ius. dic, secundū Inn. q̄ non, quia patet secundū Arc. ĵ. §. procurationes. ibi, in victualib. tñ, sed nec diuina debet exigere cum grauamine subditorum. 10. q. 3. cauendum. & c. fi. sup. eo. cum apls. §. 1. & vlt. vnde dicit Inn. q̄ multominus posset petere expensas, quas fecit in via eundo pro visitatione facienda. tū quia hoc nullo iure cauetur, tum quis ppt id hēt bona dignitatis, vt quæ dignitatis officium spectant exerceat. & talis procuratio hoc respectu potius datur in signum subiectionis & propter hospitalitatem, quā de necessitate

iuris

iuris naturalis,cum suos reditus habeat vt p̄dixi. Et ideo
de illis viuit,cum pauperes visitat. Quid si vna die visita-
tionem expedire non potest.dicit Inn.ꝙ pluribus diebus
vt oportuerit procurandus erit.10.q.1.placuit. Nam si
statim redire posset,& ꝓcurationē hr̄e,nonne melius est
remeare & visitationem perficere.nec ob.10.q.3.inter cę
tera,ꝙ intelligitur,cū vna die pōt visitatio expediri, nec
circa vnā malignandū est s̄m eū,alle.Ho.18.q.2.visitādi.
& c.non semel.de hoc dixi s̄.e.cum apostolus. super ver.
epulas. Arc.dicit,ꝙ ar.cōtra.ī.eo fęlicis,ver.adijcientes.
sed ibi non dr̄,ꝙ solū vna die debet procurari,sed ꝙ pro
vna die vnā solā procurationē dēr hr̄e,etiam si visitat plu
ra loca.Subdit tñ Host.ꝙ in nullo casu ecclesia est grauā-
da,vt dictū est,& patet s̄.e.sopitæ.(reuertatur) huius iu-
ris duplex est ratio s̄m Fran.s.ne illa diœcesis grauetur, &
ne aliorū visitatio negligatur[secure]arguit Host. ꝙ ex
hac,vel alia rōnabili cā ꝑsonaliter non visitans procura-
tionem ēt in pecunia exigere possit,dic vt ī. capitulis ꝓ-
ximis.(indiguerit]aliquo casu superueniente, vel ēt ex an
tiquo scd̄m Host.& Ioa.mona.(intermissa] sine p̄iudicio
redeūdi,cū hoc fiat de iuris licētia.Ho.(& assensu] Si hoc
non fuisset additum,sufficiebat requisiuisse consilium. s̄.
de arb.cū olim profectus. quem totis viribus procurare
debet officiū pastorale.s̄.eo.cum apl̄us.§.cū vero. Host.
(Conferatur)ac si dicat,nō requirat probationē,sed de fa
cili hoc concedat.Host.[requisito]prima ergo visitatio,
quam facit archiep̄s,est libera.scd̄a non,sed necesse est in
teruenire,qd̄ hic dr̄(diffinitione) quare ingeritur hic fa-
cultas diffinitionis,dicit Host.ad hoc vt archiep̄s non sit
negligens ad conciliū vocandū,aliter suffraganeorū con
siliū de facili hr̄e nequeat,nec sine hac diffinitione visita
re.scd̄m quod per hoc cōcluditur archiep̄o,ꝙ vix,vel nū-
q̄ secundā visitationē faciet,nisi conciliū celebret(sic a-
lius)prius visitans oportunū, & super hoc scribitur actio
archiep̄i scd̄m Inn.Host.& Ioa.mona. ac si dicant, quod
quæstio super hoc ferri non poterit(proposito]per se,vel
per aliū.10.q.1.ep̄s.s̄.de ęta.& quali.cum sit,de of.ordi.in
ter cętera. scd̄m omnes[absque coactione]iuri,quod seq-
tur,bene enim coget venire & rñdere & sibi in his,quæ of
ficium respiciunt,obedire,scd̄m Ber.&Inn.Hos.Io.mo. &
3 Arc.alias enim †delusoria esset potestas, vel iurisdictio vi
sitandi,si nullā coertionē haberet,de of.deleg. ex lr̄is.&
quia cui cōmittitur principale & accessoriū,de offi. dele.
decanus.& c.prudentiā.ad fi.[aspera]44.di.sit rector.45.
di.disciplina.s̄.de proc.oēs.Hos.hic enim solū tm̄ agitur,
vt vita hominū corrigatur.23.q.5.prodest.Arc.eos cleri-
cos visitandos(inquirant)quam inquisitionē facere tenē
tur ad denunciationē ipsius,ad hoc 2.q.5. Menā. & c. ci-
bus.& si ep̄s nollet inquirere, archiep̄s inquirat,qa curā
eius habet,& ad eius officiū pertinet, & pp negligentiā
ep̄i non deuoluitur ad archiep̄m hæc cognitio,quia in ca
nonibus non est expressum.ita ponit Inn.all.ad hoc Arc.
10.q.3.quia cognouimus.18.di.hoc tm̄.25.q.2.Amputa
to,& quod scripsi,sup.e.li.de sup.ne.præla. Romana. sup
gl.no.ꝙ & hoc tenet.& si dicatur,ꝙ pp hoc remanebūt
crimina impunita,contra id de sent.exco.vt famæ.rñdet,
4 ꝙ †archiep̄s coget ep̄m,vt procedat & nuniat ꝙ pōt rō
ne peccati negligentiæ.34.dist.quorundā.12.di.de his.in
fi.alle.ēt quod no.Inn.& Host.de cler.nō resi.ex tuæ. dec.
autem vt ī.e.de correctione simplr̄,sed de visitatione loq
tur scd̄m eū[denunciet]hic cōpilauit Host.satis vtilē gl.
de materia denunciationum,qūo alia euangelii,alia iudi
cialis,alia canonica,q̄ minus exquisite posuerunt Gar.&
Io.mo.s̄.eo.li.de reli.do.religionum.q̄ hic & ibi decido,
& vide in Spec.de denuncia.§.2.ver.vt aūt.Et ꝙ ibi de re
gulari deficitur,hic ponam in fin.Arch.vero remittit ad
no.per se.22.q.5.hoc vr̄.(Notoria]de notorio manifesto
rumore occulto & pene occulto remittit Host. de coha.
cle.& mu.vestra.Inn.dicit,ꝙ si dubium est iudici. an cri-
mina sint notoria,primo de hoc inquiret,nec videtur, ꝙ
habeat aliud pronunciare,nisi ꝙ suum est,punire hæc ma
leficia,qa sunt notoria,cū solū in hoc videatur cognosce-
5 re,an sit sua iurisdictio puniendi. Arc.dicit hoc † notoriū
intelligi,cuius testis est populus,alleg.16.di.3.sacerdoti-
bus.in fi.35.q.3.quod scripsi in prin.& dicit illius crimi-
nis populum testē esse,ēt si crimen sit notum maiori parti
tm̄.alle.2.q.1.de manifesta.s̄.de coha.cle.nr̄a(nō egeant]
ī.de elec.bonæ.2.§.contra legati,in his enim ordo iudi-
ciarius est ordinem iuris nō seruare.ī.de reg.iur.ad no-
stram.3.Host.alle.de fi.p̄sby.qm̄.ī.de accu.euidentia(pe
cuniā.]Si vero philosophantes pecuniam cōtemnunt. ff.
de vaca.mu.l.in honorib.12.q.2.Socrates.fortius visitā-
tes,item,vt dicit Host.Si ciuilis sapientia precio numma
rio dehonestari non dēt.ff.de va.& extraor.cogni.l.1.§.
est qdem.multominus canonica deprauanda, q̄ multum
rep̄hendit auaritiā clericorum.s̄.eo.ex parte. & c. ea quę.
ī.de deci.cap.1.ad fi.de of.or.irrefragabili.ad fi.quod po
suit Gar.& Io.mo.inf.c.proxi.[familia)clericus vel laic
eq̄ter vel pedester,& dicit Host.hoc ius nouū inductum
ad remouēda grauamina clericorum,& remittit,de simo.
& si qōnes[consuetudines)in talib.non excusat consuetu
do,quia censetur irrationabilis,ex quo per sedē apostoli-
cam reprobatur.11.dist.quis nesciat.12.di.c.1.& 2.& per
consequens pręscribi non pōt.sup.de cōsue.c.fi.(earum],
s.procurationū,alias eorū.s.archiep̄i,vel familiæ(victuali
6 bus] † horum noīe continentur esus potus, vestis & stra-
menta & oīa hoīs necessaria ad viuendum.ff.de ver.si.l.
victus,& hospitium.ff.de ali.le.l.legatus, & hæc non vnr̄
remissa,ēt si de alimentis transactū sit,nisi specificētur.ff.
de transa.cum hi.§.eū qui transegit,videatur tñ, ne vltra
facultates grauent ecclesias.sup.e.cū apl̄us.& c.sopitę.di
cit Host.ad ep̄m.Cor mire considera,ne similā & mella fa
stidias, qui natus in paupere domo & tugurio rusticino
&c.12.q.2.gloria,& quod confusio & ignominia est Chri
stum pauperē & esurientē &c.35.di.ecclesię principes.&
vide ne de re dicat.Solus ep̄s incumbit donis &c.93.dist.
diaconi.vltra medium.(Recipiat.)hoc est contra Abb.q
dicit ꝙ inf.§.prox.prouidet contra recipientes, hic uero
contra exigentes.Sed pro eo vr̄ facere inf.c.proxi. qui vr̄
innuere per Inno. prohibitas exactiones & receptiones,
sed litera id nō dicit,& dato quod diceret,intelligeretur
de prohibitione tacita.unde decre.fœlicis.non dicit id ꝓ
hibitū per Inn. sed per Gre. aliqd̄ munus ex quacūq; cā,
multominus donū,qd̄ fit sine cā,ff.de uer.sig.inter donū.
Quodcūq. sit,beatus q excutit &c.1.q.1.sunt nōnulli.ex
cipit Host.esculētū & poculētū.ff.de offi.præsi.plebiscito.
7 † enxenia,quæ nō extenduntur ad numerum & q̄titatem.
ff.de of.proconsu.solent.in fi.ad hoc sup.e.li.de rescr. sta
tutū.§.insuper. dicit demū,ꝙ oēs huius literæ innuunt cō
trariū,dicebat Io mo.qūo enxeniatur esculentū & pocu-
lentū,cum recipiat procurationē in uictualib. rñdet, cū
s.uisitat aliquod tale excellens,ultra coēs expensas enxe-
niat.uide quod dicā ī.c.proxi.super gl. consulte. puto, ꝙ
periculum sit recipere uictualia portanda , sed uictualia
ibi comedēda q̄tuncunque excellentia,recipere nō est pe
riculū pœnarum inf.positarum,exigere tñ posset esse pec
8 catū.[Quæ sua sunt]ad Philip.2.[recipiens]tenet † ergo
pęna suum auctorem,de his q̄ fi.a ma.par.e.quæsiuit.14.
q.2.si habes.Host.(maledictionem).i.pęnam æternā,quæ
debetur illi pro mortali.Gen.3.nisi duplum restituat illi,
a quo recepit,nec aliquis pōt absolui nec pnīa sibi iniun-
gi,qa nō dimittitur peccatū &c.14.q.3.si res.sup. de vsu.
cū tu.Host.& dicit Arc.hanc lr̄am facere pro snīa dicen
tiū,ꝙ iustus hō,uel iudex pōt alicui maledicere.& dicit,ꝙ
hæc disputatio habetur 33.q.3.de illicita,cū ca.seq.[frau
dem] q̄ nulli patrocinari debet, de rescrip. sedes. & c.ex
tenore.[formā]dictam a §.sane.citra (ordinario) delega
9 tus† seruet formā mandati,de rescr.cum dilecta.ēt si da-
tus sit ab alio q̄ a papa,ita tñ,ꝙ delegans quod non pōt,
nō cōmittat.sup.de iurep.quod aūt. non putant Host. &
Io.

Io.mo.h re in delegato locū hꝫ: triplici rōne. Prima, qa vi
ces papę gerit.93.di.c.fi.& di.seq.c.1.Scda, quia maior est
epo, de off.dele.sane. qui nō includitur sub clausula gene
rali.j.de sen.exc.quia periculosum.ar.s.de rescrip.sedes.
Tertia, qa romana eccl'. cōtra se & suos priuilegiare non
cōsueuit, de cēsi.cū instātia (plene) quo ad capitula ipsis
cōgruentia, [de sta.mo.c.vlt.& fi.Sunt.n.s.qrla ii q contin
gunt solos archiepos, vt in parte prima, intelligitur ergo
hoc de primo rñso.& de §.sane.cū §.seq.ex quo ad illa di
cit Host. q nō possit valere cōsuetudo cōtraria, de exces.
pla.ad h ec.& vbi in religiosis, quos corrigere hēt Abbas.
vñ sequitur.saluis & c.[institutis.]Host.in gl.denūciatio-
nē, q posuit s §.sane.vt ibi dicit vltra ea, quæ posuit. Spec.
dicit, q regularis denunciatio.i.proclamatio in c.non re
quirit gl.quia nō s.n iuris subtilitates, sed s.m obseruātias
regulares & s.m diuersas religiosorū institutiones de pla-
no & simpl'r expeditur, in qua nec est appellatio admittē
da.s.de app.ad nřam.& c.reprehēsibilis.in fi.& c.cū spāli.
in fi.de accu.qualiter.2. ad fi.dicit aūt nō admittēdum, q
si platus, quis religiosus in mortali cōstitutus notorius, vl
infamatus icorrigibilis sit, & pp hoc a suo subdito appel
letur, aut appellationi defert, aut pro tanto excessu satis-
facere cōpelletur. s.de app.de priore.qa nec ad talē perti-
net iudicialis correctio 3.q.6.iudicet.Itē religiosi licet sint
s.m regulā corrigendi misericorditer, tñ nec passim more
latronū in grauē carcerē detrudēdi s.m morē primæ con-
suetudinis, q quasi pro lege in qbusdā ecclesiis ēt inoleue-
10 rit.s.de sta.mo.reg.ea q.1.tñso. Itē licet † ad abbatē spe-
ctet correctio, si tñ nimis est grauis, de cōsilio conuentus
.i.capl'i sui temperanda est. s.de ap.reprehēsibilis.§.fi.de
his q fi.a platis.nouit.& c.ea noscitur. vult ergo finis iste,
q cōsuetudines, vel institutiones, per quas fient visitatio-
nes & correctiones religiosorū sint rōnabiles & approba
tæ.¶ Prima gl.diuidit.4.exponit, quærit, arguit pro & so
luit cōtrariū.¶ Gl.nūquid.qrit & soluit.¶ Gl.hoc intelle
xit.ponit opi.q reprobat.¶ Gl.nō simul.rñdet per qōnē.
¶ Gl.dicit Inn.soluit duo dubia.¶ Glo.no.casum, ponit
28.casus, in quib.scriptura requiritur.¶ In gl.forte.ibi.
§.si quis in iudicio.loquitur in illo, qui promisit iudicio si
stere, & pp aliquod prædictorū non sistebat.¶ In gl.not.
casum.ibi, census.sequitur & monumenta publica potio-
ra test b.& c.& ibi. contrahit.hypotheca ēt siue scriptura
contrahitur, si ad faciliorē probationē fit inde scriptura.
Io.An. ¶ In gl.1.in h.¶ In quarta ibi, hanc aūt constōnē
prorogat ad alios visitantes & protestatur. Host.autē, &
Boa. diuidūt decr. in nouē partes faciēdo. s.de quolibet
§.partē. sed Io.mo.diuidebat in duas partes, dicens q pri
mo tāgit formā visitationis per archiepm faciēdæ. Scda
ibi, hanc formā.illā ad alios platos extendit. Prima iterū
in duas, quia tāgitur modus circa visitationē faciendam.
scūdo in §.procurationes, circa procurationē recipiendā.
Iterū prima in duas, quia primo tangitur ordo visitandi
loca. Secūdo in §.sane.modus illa visitādi. Adhuc prima
in duas, quia primo tangit ordinē visitandi capl'm eccle-
siæ suæ & ciuitatē & diœcesim. Secūdo §.deinde. tāgit or-
dinē visitandi prouinciā.¶ In gl.2.ibi, epm.& licet illud
c.in epo loquat, nō occurrit rō, quare aliud in archiepo,
qui eps est, & s.m Inn. Host.& Io.mo.21.di.in nono.de sa-
cta vn.c.vno.ver.perfectionis. In gl.ita q ibi, arbitriū.s.m
Inn. vnde dicit Host. q non dicetur non plena visitatio,
quia duæ, tres, vel paucæ remaneant visitandæ, alle.de cō
se.dist.1.re vera.cōiunctū cū c.76.di.ieiuniū.& c.bonę.2.
de postu.& de hoc vide in proemio cōpil.Greg.in vl.gl.al
leg.Arch.7.q.1. denique.in prin.ibi, oi semini israel.sub-
dit Host. q in his recipiendus est modus religionis. ff.de
ven.inspi.l.1.§.personaliter.& ibi, sed dic cōtra s.m Inn.&
Host.idem Io.mo.& Arch.& in fi.de his in arb.cōsan.post
princ.In gl.patet.in fi.vnde dicit Arc.q si ad camerā, vel
villā suā vellet conuocare suū vel alterius eccl'æ capl'm, ve
illud ibi visitet, non poterit, cū decr.requirat, q accedat
ad visitandos. Ad idē sup.de off.ord.conquerente. ibi, cū
ad eos visitandos accesseris. In gl.1.ibi, cōem & sufficien-
11 tē ad oēs recipiēdos.& in fine. Et per hoc no.Fran.q † lo
cus visitationis non est de substantia, sicut nec locus ele-
ctionis, remittit de elect.bonæ.1.de loco, quo mandatur
inquisitio fieri, dic vt s.eo.li.de off.deleg.statuimus.2.In
gl.nunquid.ibi no.idē Host.& Io.mo.sed Arch.cōtra alle
gans quæ no.Inn.& Host.s.de off.ordin.inter cętera.allg.
etiam 10 q.3.cauendum, & quod ibi tenet Hug.qui dicit,
q vna die erit cum clericis, alia cum laicis & eorum sum-
ptib.& idē no.10.q.1.placuit. nec est magnum.si vbi semi
nat spiritualia, metit carnalia.12.q.1.§ 2.In gl.hæc.intel-
leacit ibi Bernardus. Host.hic cōtra, qd' vr placuisse Inn.
In gloss.hospitana.in fi.gringias, no.licet ibi sint priuata
oratoria non incindit.sup.eo.c.fi. In gl.non simul.ibi, si-
gillatim, quęrit Host.& Io.mo.& Arch.post eum, nunqd
de statu epi ab epo.respondent, q fieri poterit, sed decen-
tius est, vt primo interrogetur seorsum, & seorsum corri-
gatur, si quid fuerit corrigendū, cum aliis fit in exēplū.de
ele.cū in cunctis.de voto.magnæ. de accus.qualiter.2.ver.
& ideo.& bene potest caput corrigi sine membris. & cor
rectio membrorum differri.sup.de sen.& re iudi.cum I.&
A.Li gl.s.in fi.& sup.de offic.ord.licet.In gl.loca.in fi.nā,
vt dicunt Inn.& Host.si id potest archieps in sua propria
diœcesi, vt ibi, non occurrit rō, quare id non possit in diœ-
cesibus suffraganeorum.sup.de consti.translato.de exce.
cum inter.ver.ratione. Et quia Host.sup.proxi.responso
intelleait locū incongruum, qui non sufficit ad procura-
tionem archiepi, quasi per id videatur innuere, quòd illa
sit iusta causa non accedendi. Arch.hic resistit, & ad id
quod no.Io.10.q.3.illud.in fi.& c.inter.dicit, q omnes cō
tribuent, per c.cū instantia.& c.procurationes.eo.tit.Di-
cit aūt Arch. q iusta cā conuocationis non est paupertas
ecclesiæ, nam si pōt ad locum accedere, tenetur ad id, & si
ecclesia est pauper, nil exiget, vl recipiet.1.q.2.placuit.10.
q.3.cauendum. ergo non paupertas, vel alia difficultas
excusat ab accessu, vt ibi patet, & facit sup.eo.lib.de re-
scrip.statutū.§.promisuris.suis ergo stipendiis visitet, qa
ad hoc sunt sibi reditus epales deputati, de vi.& ho.cle.
cū ab oi.sic etiam notat Ber.eo.ti.cum apl's.in glo.2.con-
cor.quod no.Ioan.Vin.Goff.& Host.eo.tit.cum instantia.
& c.procurationes. & vide quod ibi scripsi post Host. su-
per ver.per seipsam, qñ de paupertate disputatur. ad præ
dicta Arch.obijcit de decret.conquerēte de off.ordi.vbi
12 dr, procurationis noīe amplius exigi † nō posse, quā pen-
satis facultatib.moderate possint exhibere. Rñdet.c.pla-
cuit, intelligi de pœni.imponente, quem euidens pauper
tas excusat a cōtribuendo, decr.vero loquitur de ecclesia,
quę cōtribuere pōt, licet non in totum procurare. haberi
enim semper rō debet, ne ministri ecclesiæ egeāt, ad id,
ff.de reg.iur.in condemnatione.& ne fraudentur alimen-
tis.ff.de ces.bo.qui bonis.dicit etiam, q decre.cum instan
tia.& c.procurationes, non obstant, quia quo ad contri-
butionem non loquitur de prælatis visitantibus, sed dele
gatis & nunciis, immo decre.procurationes, facit contra,
cum prætermissis epis, de quib præmiserat, contributio-
nem permittit solis legatis & nunciis, ar.25.distin.qualis.
In gl.caueat in fin.per quod no.Host.cœpta complenda.
C.ad sil.l.vl.in fi.facit supra de rescrip.literis. In gloss.ibi
renunciauerit.facit de re iudi.quod ad consultationē. &
in fi.65.di.c.1.& 2.Host.& Arch. In glo.archiepi.dicit.n.
litera ipsius, non dicit ipsorum. In gl.dicit Inn.in fi.idem
Host.Ioan.mona.& Archid.qui etiā dicunt, non requiri,
q hoc fiat causa cognita. ¶ In gl.no.casum, hæc gl.ponit
28.casus, in quib.scriptura requiritur, quorum 23.posuit
hic Host.& Ioan.mo.post eum, omisit nu.15.16.17.37.
38.Ioan.mo.addit duos, ut dicam in fin.gloss.Guil.autē
in Spec.de instr.edi.§.restat.hos casus prosequitur, sed
aliter quā hic.& in priuilegiis. uide quod dixi s.eo lib.in
prœmio, ad fin.super uerbo, transmittimus. & ibi, fun-
damenta.

damenta. §. vt ego. in fin. & ibi, in legato, vel delegato. & ibi, etenim ēt in causis, in quib. de plano proceditur, quod dic vt in cle. de ver. sig. sæpe. & ibi c. vl. 19. in eleemosyna rū quæstorib. de pę. & re. cū ex eo. 30. casus extrauag. Bo. prouide. in fi. 31. in alia extrauaganti eiusdē, quæ incipit. iniunctæ. & hos duos addit Io. mo. 31. in cle. de elect. cām 33. in cle. de iu. dudū. 34. in constōne. Ioā. execrabilis. ¶ In gl. a princ. in fi. idem Host. Io. mo. & Arch. & vide in Spec. de inqui. §. 2. ver. licet aūt, & ver. vt aūt. vsq. ad fi. §. In gl. scriptoris. in fi. all. Host. de simo. c. 1. & 1. q. 1. sicut epm. in auth. vt iudi. sine quo. suffra. §. hæc oīa. & §. sic igitur. colla. 2. & hoc si petatur ratione visitationis, sed nō intendit damnare clericū, si faciat literas, & aliquid habeat pro labore, arg. 11. q. 2. charitatem. & ca. ecclesiasticis. Host. idē Ioan. mon. nisi de publico reciperet salarium, quo casu sti pendiis suis debet esse contentus. 23. q. 1. militare.

SVMMARIVM.

1 *Lex dicitur imperfecta, in qua nulla deuiantibus pœna sancitur.*
2 *Audacia quid sit.*

CAP. II.

Exigit. Tres sunt partes. Prima ponit exordiū. Secunda ibi cōstitutionē, finem decr. §. proxi. repetit addens mēsem. Tertia ibi. alioquin. pœnā apponit distinguendo statū delinquentiū per uersorum, qui. s. aduersi sunt bono, hi dicuntur peruersi. [Contenti] non oīa deducuntur in iudicium. de pben. cum iam dudum. & 16 fola prohibitio qnque parū proficit. Macro-
1 bius super som. Scipionis ad fi. sic dicit. inter leges † illa dr imperfecta, in qua nulla deuiātib. pœna sancitur [multo rū] maledictionē illā quasi aq̄ bibentium. Gui. [& singul.] hæc verba exponuntur. sup. eo. lib. de sup. neg. præla. grandi. vltra mediū, [visitationis] factæ vel faciendæ, nam accipere est qācunque accipere. 1. q. 1. eos. in fi. & quæ incōtinenti fiunt, inesse vīr, ff. si cer. pe. l. lecta. sup. de elect. officij. Io. mo. [non impenso] Guil. qui volebat tenere, quod dr ꝟ. e. prox. dicens id fuisse de mente auctoris, conscribebat sic literā. statuentes vt vni & sui qui visitationis officio non impenso ꝑ procurationem sibi & c. violenta erat hæc litera. & iō necessaria fuit constitutio consequens [in fra mensem] hoc addit ad c. præcedens, [& beneficio] dicit Gir. & Ioan. mo. ꝙ sufficiebat dixisse ab officio. vide plene de hoc, de pœnis. cupientes. in fi. magne gl. in cle. [ec clesijs] .i. earum rectorib. 7. q. 1. scire debes Guil. in remissione, concor. cle. de hæt. volentes, ver. quod secus. Io. an. Prima gl. ponit constitutionis cām. Quāa glo. specificat tria hic repetita. Gl. in aliis, rñdet per qōnem & solutionē. Gl. ꝙ dicit, rñdet per ob. Gl. consulte. rñdet per quæstionē & opinio. Gl. nouerint. soluit duo dubia. Gl. vlt. rñdet per obiectionē & soluit & remittit. Gl. 1. ibi, rem non nouam. in fi. per diffinitiuā patebit quis timidius, quis audacius litem suscepit, In gl. 1. ibi. §. si rem. non proprie exigit, qui ab offerente recipit. In gl. ꝙ dic, ibi. l. vna. in fi. ibi, æquiparat, imperat in pœna accipientē a sponte dantib. & cogentem dare in modicū ꝑ noua felicia. Et ibi. §. est quidē. salariū doctoris iuris ciuilis inhonestē excipitur. In gl. 2. in fi. 32. q. 5. si paul. ver. caue, dicit Io. mo. ꝙ auda-
2 cia † proprie est vitium, cuius vitij cōtrariū vitium est pusillanimitas, quorum medium est fortitudo. In glos. 3. ibi, plurimos. in fi. necesse est, ꝙ ferro abscindantur vulnera, quæ fornicatorum non sentiunt medicinā. In glo. fm Inno. bene tenuit hoc Inn. in c. procurationes. eo. tit. vt ibi ip si supe. verbo, procurationū. sed ipse intendit de ea parte, quæ de legatis & nuncijs loquitur, & super illa est gl. pdicta, & hæc forsan fecit errare Gat. sic Inn. allegantem, cui credidi ipsius gl. ponendo, sed quo ad casum nostrū cum de voluntate loquimur, tenet Inn. contrariū, vt scripsi ꝟ. c. proxi. in §. c. super verbo visitatis. & Arc. illud tenet, & supra de off. ord. si eps. Et ibi, indigeant. si de indigētia in telligas, per quam impediretur visitatio, vera sit gloss. de tegiur. quod non est. In gl. consulte facit. ibi, recipiat, exportandum non tunc edendum, vel bibendum, quia non esset dubitatio, cū tunc procurerentur. puta si portat aliquos capones, caseos, vel flascos vini, bene facit, si præ aliis abstinet, & vide quod dixi. sup. c. prox. §. caueant, super ver. quodcunque. In gl. saluo. ibi. c. proxi. Et vide qđ no. in 1. gl. In gl. pe. ibi, sentētia absolutionis. nam propter dubiū satisfactionis facienda esset declaratio, & vide quod no. in cle. de deci. c. 1. ad fi. in gl. sic suspensi.

CAP. III.

Fœlicis. Sunt quatuor dicta. primo recitat ius antiquum. Scdo ibi verum, illud tēperat in parte secunda. Tertio, ibi, adiicientes. addit & declarat. Quarto. ibi, cætera. in reliquis ius antiquū cōseruat. [Visitationis] vide quod no. sup. c. prox. super e. verbo, ex hoc. i. ex tanta districtione pœnarum. (Ecclesiæ) repete & personis cōpetit. sic sup. c. 1. in fi. [volentibus.] Si ergo procurationē in victualibus soluere volunt, pecunia ab eis exigi nō pōt, & quia neutra pars ad hæc cogit, puto, ꝙ nec successores sic paciscētium vel seruātium ad hæc arctare possint eps vel eius substitutus. uide qđ dicā ꝟ. eo. c. vlt. sup verbo, non obstante. (Seu personis) pp duo potuit hoc dici. Primo pp ministros, qui nō hūc nomen rectorū, licet pſint ecclesiis, & pp camerarios, vel his similes, quib. competit sæpe talia procurare, & soluere pecuniā, non restringitur ad eū, qui consistit in numero, vnde concordare pñt de certa mensura cōsistentium in aridis, vel liquidis, vel de boue, pullo, vel re simili danda pro q̄. titate exacta, vel sine alia taxatione, dummō seruetur moderamē, de quo sequitur, quicquid. n. hēnt hoies pecunia est. 1. q. 3. totum hodie ꝑ constitutionē Bñdictī, q̄ incipit. Vas electionis. taxata est q̄titas fm diuersitatē prouinciarū diuersaq. soluenda est, siue in victualib. siue a volentib. in pecunia. in qua ēt distinguitur an pōt p se, an per alios visitent, ibi ēt ad vnā procurationē taxatā, cum per alios visitent, restringitur charitatiuū subsidiū, ibi vide, qa breuiter recitari non posset [dieb.] Numerus dierū in plurali respicit numerum ecclesiarum, si. de priuilegiis. ut priuilegia, ꝟ. ne cle. vel. mo. c. 1. (Vna die) nec amplius, q̄ vnius diei procurationē ab vna ecclesia recipiet. 10. q. 3. inter cætera, Sed cōtra. eo. q. 1. placuit. vide qđ scripsi §. e. cū ap̄ ss, sup verbo, epulas. & §. c. 1. 2. rñ. sup ver. visitatis visitatus vna die, cū visitatio sit principale, & pcuratio accessoriū, unius diei visitationi nō dēt accedere procuratio pluriū, ne accessoriū sit melius q̄ principale. ꝟ. de reg. iur. accessorium, scdm Io. mo. bñ facit ꝟ. tit. 1. c. uno. uer. nō sic personaliter, hic qđ promiserat repetit. Prima gl. dicit uñ sum pta. Gl. reuelauit. ostendit, quō ius antiquum renouatum est. Gl. ante. rñdet per quæstionem & soluit. In gl. 1. in fin. & quomodo reuoluebat literā, ut hunc separet intellectū, ibi uide super uerbo, non impenso. In gl. presbyter. ibi, manebit portatio etiam uictualiū ad locū competentem posset esse onerosa. In glos. pen. ibi, absurdum, & esset accessorium maius principali, ut dixi in text. Io. And.

SVMMARIVM.

1 *Negotiator quis sit proprie.*
2 *Clericus negotiator vt pestis est euitandus.*

CAP. IIII.

Quanquam. Primo ponit exordium. Secundo prohibitionem ibi. cū ergo. Tertio pœnas trāsgressorum ibi cum uero. & hæc decre. plenius prouidet, quam Alexandrina, quia nonnulli. infr. de immu. eccl. prouidisset. ut ibi, dicam in prin. [negotiandi] a cōtrario, si cā negotian di hac immunitate non gaudent secundum Guil. in Spe. de imunitate ecclesiæ, in fine, ubi arguit cōtra emptores redituum regularium, uel clericorum, qui priuilegiis regulariū, uel clericorū in illis differēdis uti uolunt, quod hic no. Archid. si autem inter leuantem & portantem sit quæstio de clericatu, uel de rebus, quæ portentur negotiationis cā, uide quod no. in cle. eo. tit. præsenti. in 6. glos.

[differunt]

[differunt]de illo, qui receperat bladum trahere ante edi
ctum, no. hoc quod dixi sup. de const. cap. 2. excõicatio-
nis sniam ipso facto intrat, ꝙ ell. l. interdicti. super hoc,
quod periculosum est præcipue Italicis, vide quod no. in
clemen. de sen. excom. grauis, in prin. (obtineant) si papa
sibi non reseruat, aliis concessisse vr̃, de sent. excõ. nuper.
Arch. [plenarie] vide quod no. in cle. eo. ti. pñti. in gl. pe.
& antep. [restituerint) absolutionem, ergo præcedit restõ.
sic. 2. q. 7. accusatio. in fi. & 17. q. 4. de presbytero. in fin. &
in his de hoc, & merito, quia talium offensio ad Christũ
pertinet. 3. q. 1. nulli. sicut & eorũ honor dr̃ esse Christi. 2.
q. 5. habet hoc. & ꝙ de restitutione dictum est, ẽt de satis-
datione transgressionis intelligendum est, cum ista hic co
pulatiue ponantur. ad hoc ĩ. de immu. eccl. qñ. in fi. & de
hære. quicunque. in prin. secundũ Arch. (competenter]&
in reb. ecclesiæ facta sit talis transgressio, vr̃ sufficere, ꝙ sa
tisfiat prælato secundum id, quod legitur & no. 17. q. 4. si
quis contumax. & placet Arch. dictum Lau. qui ibi hoc te
nuit, & dicit illud c. loqui. cũ iniuria fit loco, si vero fieret
personæ, locum hẽt decr. parochianos. de sent. excõ. dicit
Arch. ꝙ alii contra per c. si quis in atrio. e. q. vbi dr̃, ꝙ sa-
tisfieri dẽt ecclesiæ. Io. And. ¶ Prima gl. summat & addit
ius nouissimum, antepen. & pe. gl. recitari possunt ꝑ duas
quæstiones. ¶ In gl. 1. ibi. vniuersitatis, dicere debuisset
de loco. s. ꝙ locus vniuersitatis est interdictus. ¶ In gloss.
C. de. in fi. can. 16. q. 1. placet, a s̃. est sub §. nouarum. ¶ In
gl. s. in fi. idem Archid. In gl. ad hoc. ibi. negotiationis. di-
1 cit Archid. ꝙ † ille proprie negociator est, qui rem emit,
& rem integram & immunitam vendendo lucratur, ille
vero, qui emit, vt sit sibi materia aliqua inde operandi, il-
le non est negociator, vt dicit Ioannes Chriso. 40. dist. eii-
ciens, patet, negociationem ergo clerici exercere nõ de-
bent, vt ea. dist. c. 2. 14. q. 4. c. 1. vbi de hoc & melius q. 3.
2 in summa. in fi. vnde dicit Io. ꝙ † clericus negociator vt
pestis euitandus est. e. dist. negociatorem. In gl. etiam epi
scopi. in fi. idem Archid. In gl. pen. ibi, ecclesiastico. idem
Io. mo. & Archid.

SVMMARIVM.

1 *Ecclesiæ duæ si per episcopum in procuratione sint coniunctæ, episcopus debet vtranque visitare.*
2 *Consuetudo & pactum archiepiscopi et suffraganeorum nõ potest impedire non solum visitationem, sed nec eius iterationem.*

CAP. V.

Perpetuo. Duæ sunt partes. secunda ibi, põt ẽt.
& primo ponit dictum de visitatio-
ne, taxatione, & procuratione. secun
da viciat consuetudinem contrariã. ibi, cõsuetudinẽ (de-
claramus] sed cõiter tenetur cõtrariũ per ea, quæ habes
ĩ. & super prima gl. intendit tñ approbare opin. contrariã
Host. per viam declarationis, pro qua s̃ eod. sopitæ. ibi. c.
super eo. & c. cum nuper. & vt no. Host. in prædicto c. sup
eo. ita seruabat curia, visus est secundũ Inn. hæc tenere s̃.
c. 1. regula ergo, quæ traditur per antiquos canones, & ꝑ
decr. Romana. in prin. sup. e. li. de off. or. hunc uisitationis
casum non includit, qui per iura alia est exclusus. ad de-
cre. sic rñdetur super 3. gl. (visitare] quid faciet miser ꝑs-
byter toties visitatus. vide quod dixi sup. de off. Arch. mã
damus visitatis. dicit Arch. ꝙ si duæ ecclesiæ ꝑp pauper-
tatem sunt vnitæ, & sic vnam tñ debent procurationẽ,
1 & idem si non sunt vnitæ, sed † per epm in procuratione
coniunctæ dẽt eps, vt procuratio debeatur, vtranq. visita
re, si commode põt, alias ad locũ idoneũ conuocet clerũ
& populum vtriusque. s̃. eo. romana (non obstante.) Host.
notauit hic super eo. Scire debes], ꝙ Arch. hic dicit se vi-
disse quandã extraua. ipsius in 4. quæ incipiebat, venera-
bilib. & suspicor, ꝙ fuerit pars illius venerabilib. inf. de
sen. exc. & Guil. ẽt de hac loquitur in Spe. eo. tit. ver. pen. q̃
quo ad articulũ iterandæ visitationis & damnandæ con-
suetudinis dicebat idẽ, qđ ista, super quo dicebat ipsum
2 Inn. libro suo talem gl. posuisse. ¶ No. ꝙ † consuetudo &
pactum archiepi & suffraganeorum nõ põt impedire non
solum visitationẽ, sed nec eius iterationẽ, & hoc rõ, quia
ius, quod est de visitatione iterãda, est publicũ auctorita-
te & vtilitate. sup. de for. com. si diligenti. Sed si esset prius
tñ vtilitate, puta ꝙ modicã procurationem daret, hoc &
pacto & consuetudine posset induci. 10. q. 3. relatũ. sed ꝙ
non detur procuratio non posset præscribi. sup. de præscr.
cum ex off. quia hoc ius, ꝙ aliqua procuratio detur, est
publicum vtilitate, quia si nulla daretur, negligeretur visi
tatio, & consuetudo, quæ est contra ius publicum vtilita-
te, qñque valet ex causa, sed tunc tñ, qñ vel expresso con-
sensu papæ, vel rõ ex certa cã inducitur. 12. dist. nos cõsue
tudinem. Inn. ꝑ dicit, procurationem non ꝑscribi proba-
tur hic, dũ dicit. primis contraria. cum sua gl. ad id, quod
dicit de quota procurationis, facit sup. eo. fęlicis. & sup. e.
tit. olim. & quod no. 16. q. 7. quicunque. sed dubito, ne rõ
negligendi, quam reddit de tota, locũ habeat ẽt in parte,
vt si uidens uisitator, ꝙ de suo oportet impẽdere in se ꝓ-
curando abstinebit a uisitãdo (dum uisitat) ergo nõ alias.
cum i s̃. nõ sit iudex aĩarũ subiectarum suffraganeis suis.
& sic non põt illas ligare, uel soluere. sup. de pęn. & re. oĩs.
imò vr̃, ꝙ nec illos excõicatos minori absoluere possit, ut
scripsi de sen. exc. nuper. uer. in secũdo uero, quod hic po
nit Arch. (Subditorum) quos rõ ordinare non posset, ut
sup. eo. lib. de temp. ord. cum nullus. i. rñdit absoluere. an
possit dispensare, dixi post Vincen. de fil. presbyt. a extir-
pandas. Prima glos. dicit, quid declaret, & corrigit. Gl. 3.
ponit opinio. contrariam, cui rñdet. Gl. pe. dat unum simi
le, de aliis remittit. In prima gl. in fi. & Io. 9. q. 2. nullus pri
mas. & facit eadem cã. & q. vlt. In gl. contrarium. in fi. hic
declarãdo dico, ꝙ decr. sicut olim. de accu. de concil. pro-
uincialium epõrum loquitur, non de archiepõ uisitante.
tale vero concilium examinat & corrigit delicta non solũ
suffraganeorum, sed ẽt subditorum suorum, ut ibi patet.
& sup. de præben. graue. 18. dist. per totũ. Et si dicatur, ar-
chiepõ annuatim uisitante illa decr. est superflua. Rñde-
tur negando. Nam quę non iudex archieps in transcursu,
uidebit forsitã prouinciale capitulũ. Itẽ quãuis archiepi-
scopus uisitare possit singulis annis, non sequitur, ꝙ uisi-
tet. docet experiẽtia ꝙ ut plurimum abstineant, quare uti
lis fuit illius prouisio de prouinciali concilio cõgregãdo.

¶ De consecratione ecclesiæ uel alta. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Cœmiterium quando dicatur violatum.*
2 *Ecclesia quandoque vocatur oratorium.*
3 *Occidere est scęlus, etiam ubi mori esset remedium.*
4 *Vxori reddere debitum est meritorium.*

CAP. PRIMVM.

Si ecclesiam Determinat quatuor casus. se-
cundus ibi. secus. tertius ibi, nõ
sic. quartus non utique contin-
gat, & tunc an reconciliationem ibi celebrari non debet.
sup. de priui. tuarum. in prin. si tñ confirmat, nõ ꝑp hoc cõ
trahitur irregularitas. ĩ. de sent. exc. is qui cœmiterium. 1
dicunt deriuatores, ꝙ cymos grece, interpretatur dulcis
statio animarum, uel potius corporum, inde cęmiterium
quasi cęmiterium, quia ibi cimis mortuorum teritur. uel
a cis, quod est ante, quia ante ecclesias fieri solent (pollu-
tum) & tunc reconciliatum erit. sup. de reg. iur. c. 1. secun-
dum Arch. (ab eadem) concor. ff. de acq. pos. l. possideri,
post princ. & patet, ꝙ uicinitas, uel contiguitas nocet. ad
idem, de pęn. dist. 1. sed & cõtinuo, & de priuil. super Spe.
ibi concordantiæ (medio) uide quod no. sup. de præben.
tur. au 3. gl. (licet) fortificat dubium per portam, uide qđ
dicam ĩ. de reg. iur. infamibus. de portis & similib. nomi
nibus. Quid si in illa porta fit iniuriosa sanguinis effusio,
quod interdictum fit utrũque facit ff. cõmuni. diui. arbor.
& pro socio. l. pen. quòd id tantũ cui magis accedit pollu
tio.

tio.facit, qđ de hermafrodito hr.ff.de sta.ho.l.qritur.fa-
cit instit.de re.diui.§.insula, qđ neutrum. ff.de.te.tu.duo
sunt,cũ concor.audiui ter minatũ per l.ff.de au.& arg.le.
1 l.& si uõ sunt.§.pe.& vlt.cũ l.se. Illud † cęmiteriũ dici vio-
latũ,cuius gr̃a,vel cã paries,vel porta fracta fuerunt,qua
si fit illis accessio,vt ibi dicit de auro & gemmis,& per id
diceiur idẽ, si in porta ecclesiæ fiat talis iniuria. ¶ Prima
gl.dicit qd declarat,& ponit dr̃iam.¶ Secunda glo.rñdet
per ob.& so.secunda pars per qõnem & solutionem, & so
lutionis cõrrario rñdet.¶ Tertia gl.primo soluit 7.dubia.
in fi.quærit,arguit pro,& contra,& soluit.¶ Quarta gl.in
qõne duas contrarias opi.recitat,secundam approbat. In
4.gl.ibi,quod dicimus,vide de ele.quia propter.super gl.
idest.Ioan.¶ In gl.1.ibi.c.1.& vltimo,& ibi proprie pa-
tet hoc,de conse.dist.1.non oportet.16.q.5.possessio.qñ-
2 que † ecclesia vocatur oratorium.c.q.lator.42.di.c.pen.&
vlt.qñq. domus orationis.16.q.7.& hoc diximus.& s̃.de
immu.eccl.cum ecclesia.qñque dr̃ templum,vt ibi.& 88.
dist.eiiciẽs.1.q.3.ex multis.2.q.7.accusatio.2,aliqñ taber
naculum.de con.di.1.c.1.36.di.ca.vlt.qñque domus Dei.
1.q.non solum, & j̃.tit.2.decet domum dñi.& est ratio,
quia specialiter ibi Deus inhabitat, vnde ibi habitantes
protegit.debet.n.domus esse tutissimũ refugium. ff.de in
ius vocan.pleriq. sm Arc.& in fi.ibi non cõsecrata eccle-
sia uocatur,cui cõcor. de con.di.1.ecclesiam.1.& 2.¶ In
gl.2.ibi,quantum in eis est, & hoc est expressum.1.q.1.q
quidã,in fi.ibi dr̃ q mali poluunt sacramenta, quantũ in
eis est, cum illa maneant polluta, ad idem 46.di.c.vlt.in
prin.ibi dr̃ q̃tum ad se panem pollutũ offerunt,& sm hoc
debet intelligi 81.di.oportet.in fi.ideo dico sm Host.qui
hoc no.sup.eo.c.fi.¶ In glo.3. ibi iniuriosi.facit de priuil.
suarum.in prin.& ibi casu, vel si quis mutationem faciat.
& ibi,ecclesiis.idem Arc.hic & ibi, vbi remittit,& ibi,nec
ne. ad hoc facit ff.ad l.aquil.qua actione.§.1.ibi,occisum
accipere debemus siue gladio, siue fuste,vel alio telo, vel
manibus,si forte strangulauerit,& ibi econuerso.secũdũ
Vin.qui hoc not.s̃.eo,proposuisti.in 1.gl.alle.ff.ad l.aqui.
huic scripturæ,& ibi, extra ecclesiam.eadem ratione dici
tur idem,qñ sub ecclesia in cella, cauerna,vel spelũca ibi
sita,ad vtrunque faciant iura loquentia de ingressu eccle-
siæ.sup.eo.lib.de offi.deleg.c.2.de sen.exc.is cui.& ibi.sã
ctificata.ad hoc sup.eod.lib.de ele.fundamẽta,post prin.
uer.isti sunt.& 21.di.q̃uis.& ibi gratia fuit. Seneca li.3.de
3 clamationum. Etiam vbi † remedium est mori,scęlus est
occidere. Et in fin.si vir sanæ mentis seipsum occidat in
ecclesia,vel vulneret irato animo ad sanguinis effusionẽ,
ex quo publicum est,reconciliabitur ecclesia,ad hoc suffi
cit, quod scripsi sup.de sent.exc.contingit.1.super ver.ex-
cõicetur,in fi.¶ In gloss.4.ibi.Gandulphus.& Arch.hic,
qui dicebat,q licet in ecclesia nõ debeat i r̃r debitum red
di vxori,si tamen ibi petat, & reddatur,non põt dici adul
teriũ, vel fornicatio.facit de con.di.1.si motum. dicit ẽt,
q capitulum qm̃.31.di.quod ad contrarium allegatur,fa
cit, pro,non dicit tex.tempore,vel loco honesto,sed dicit
oportuno.i.cũ vxor opus hẽt.& petit,ad id.33.qu.4.apo-
stolos,quod de debito reddendo loquitur indistincte.nõ
obst.sm eum generalitas iurium dicentium,cuiuscunque
fęminæ.de con.di.1.ecclesiis.& 68.di.ecclesiis.& sup.eo.
c.fi.quia debet intelligi de adulterino, vel fornicario, per
4 præ.c.si motum. Sed † reddere debitum vxori est merito
rium.33.q.5.c.1.& c.secundum verba. Sed dici potest,q
illo loco exigere est demeritorium, & ibi Ioan. contra.&
Io.de Deo pp generalitatem illorum iuriũ.Host.aũt s̃.eo.
c.fi.ponit hic pro dubio. Et in fi.qñ tñ maritus recipit eu
charistiã non debet exigere, tamen tenetur reddere. de
hoc 82.dist.proposuisti.33 q.4.Christianos.de conse.di.
2.omnis homo. ¶ In gl.contigua.in fi.fuit dictum Arist.
3.phisicorum, qui subdit,illa esse continua, quorum ter-
minus est vnus, & idem datur exemplum de aqua in va-
se,est .n. vasi contigua,sed in se cõtinua, quia aqua aquæ
continua,totius enim aquæ terminus vnus & idem.Vnde
uer.Contiguum medio,medio sine continuum stat.In gl.
sanguinis.in fi.Idem Arch.

¶ *De reliquiis & veneratione sanctorum.* Rub.

SVMMARIVM.

1 *Atleta vnde dicatur.*
2 *Enigma proprie dicitur obscura sententia per occultam similitudi nem.*
3 *Miraculum an debeat fieri in instanti.*

CAP. PRIMVM.

Gloriosus. Primo Bonifacius ponit exordiũ de
diuina prouidẽtia,quę digniores ex-
tollit. Secũdo ponit mutationẽ eccl'æ
militantis.ibi,sic alma, & hic facit tria. Primo cõmendat
euangelistas & quatuor doctores ecclesiæ diuisim. secun-
do ibi,ideoque.ponit præteritam diuisionẽ ecclesiæ circa
eorũ excellẽtiam.tertio ibi. Nos itaque.ponit suam addi
tionẽ de festis illorũ sub officio duplici celebrandis.[In-
effabilis)quasi quæ fari,vel narrari non possit. Idem s̃.de
sum.Trin.firmiter.in prin. Ad id de pę.dist.4.si ex bono.
.post prin.[cõprehẽsa]de pę.di.1.mensurã.ad fi.[& si] pro
quãnis(præmiorum.) Hieronymus,fatemur vnã esse vitã
sanctorum,sed pręmia pro labore diuersa,in hieronymia
no.2.c.alibi dicit,periculosum de sanctorum meritis di-
sputare, videat Damasum 8.c.(ingentior).i.maior.Idẽ
ver.7.q.1.expẽditur Arc.(alma)vide quod dixi de officio
custodis.c.2.de quo hic Arc.(Athletas)de con.di.5.ne ta
les,in fi.ponitur pro luctatore pugnatore, alias forti mili
1 te, & † dr̃ quasi fortis ad lætum.i.ad mortem. Et de his.
C.de athletis.li.10. Et,vt dicit Arc.ibi.in l.1.dr̃,q athletę,
qui in colluctatione pugnabant,trib.interuenientib.immu
nitatem habebant,primum, q a tenera ætate fuerant in
arte pugnandi, secũdum,q habuerunt tres coronas victo
riæ, & ad minus vnam in altera Roma.tertiũ,q obtinue-
runt aduersarius incorruptis, (dirigendo) pendet vsque
ibi,summis attollere &c.[Gregorius]de Gregorio, Augu
stino,& Hieronymo,in quib.se excesserint. no.9.di.vt ve-
terum.in 1.gl.præponitur Hierony.Augustino 22.dist.de
libellis[inclitus].i.valde gloriosus, vel.i.intus gloriosus,
deriuatur enim inclitus a cleos,quod gloria sacerdotij.1.
q.1.quamquam.no. q fuit presbyter cardinalis,& vt scri
psi in Hieronymiano vnam legendam reperi dicentem,
q habuit titulum sanctæ Anastasiæ, iste gloriosus doctor
parum est hucusque per Italicos honoratus,nã apud eos,
sub cuius vocabulo vnica sciebatur ecclesia, & illa noui-
ter miraculose constructa,licet postea duæ aliæ fuerũt mi
hi intimatæ, hanc negligentiam emendaui pro posse, vt
ibi poteris latius ĩ prima parte videre[lucernas)dr̃ lucer-
na,quasi intra se lumen ardens,est.n.lumen in testa,& dr̃
a luceo luces.[Archipositas.)Exod.40.enigmata.prouer-
biorum.1.in princ.verba sapientum & enigmata eorum.
Nu.12.B. palam non per enigmata & figuram Deum vi-
det,de Moyse loquitur, gl.in l.vlt.C.de legi.exponit eni-
2 gmata.i.subtiles dubitationes, proprie † dicitur enigma
obscura sñia per occultam similitudinẽ, uel sermo figura
tiuus,ut me mater genuit, eadem mox gignitur ex me.&
est iste sermo de glacie & pisse, quẽ piscator tenet,in qua
dicit,ego sum ĩ domo mea, vñ exiui.domus mea exiuit p
fenestras,& ego remansi capius.differt autem ab allego-
ria,quæ est sermo obscurus, & sub una re aliud singulari
ter exprimit,hoc sc̃dm enigma nõ facit.sed primũ tm̃(Fa
brica.)i.structura.simile.12.q.2. futurã.de con.di.1.de fa-
brica Arc.(vernantibus).i.coruscãtib. uerna dr̃ a uerno
uernas, q est clarere, splẽdere,uel florere,sicut ĩ uere,&
dr̃ uerna pulcher,seruiens,uernans.i.florens in domo no-
bilium,qui tunc dr̃ uernaculus,qñ indomatus est, uel nu
trius(rutilat).i.splẽdet,& a rubro deriuatur,[coruscant]
per vnum r,scribitur, quia corripit primã & ponitur pro
splendere,uel fulgere,& proprie attribuitur fulgori.(So-
lerter] uide in cle.de offic.deleg.capit.uno. [Et assensu]

Io.And.sup.6.Decret. R r concor.

concor.§. eo.li.de renun. c.1.[duplici]dicit hic Io.mo.ꝙ
si per hoc sacristę, qui tenebatur pulsare campanas acces-
sit aliqua expensa, sibi illam imputabit nõ capitulo, quia
non per capitulum sed, ꝑ papã inducitur hoc grauamen.
Item si sumptus minueretur hoc prodesset sacristæ, sicut
ergo sentiret commodum, sentiet incommodum.j.de re-
gul.iur.qui sentit,cum concor.¶ Prima gl.summat.¶ Se-
cunda ponit nomina 12.apostolorum.¶ Penult.gl.primo
probat quinque rationib. ꝙ sola papa canonizat, alleg.
duo iura in contrarium & soluit.secũdo tractat quid per
canonizationem consequitur sanctus, & an prius ad eũ
possit orari.tertio quid in canonizatione sit inquirendũ,
ponens quatuor,quæ in miraculo requiruntur. ¶ In 3.gl.
ibi, Iudas Iaco.Matth.10.& Marcus 3. vocant hunc Tha-
deum. Et de his omnibus habetur Lucæ 6. ¶ In gl.solus
papa,ibi, cum ex iniuncto.de aqua in cribro portata per
tutam virginẽ vestalẽ,cur sic natura cessit ad probandam
incestuam innocentiam, vt dicit Valerius lib.8.c.1.ex 5.an
3 sit de necessitate miraculi,ꝙ fiat in instãti.& an † sit con-
tra rationem miraculi liberatum in liberatione dolere,
tractat Archid.26.q.5.nec mirum.ver.nec ideo.¶ In glo.
vlt.in fi.remittit Arch.ad rationem Guil.lib.7.rub.de fe-
sti.sanctorum.ver.quædam autem festa.

¶ De immu.eccl.cęmite. & rerum ad eas pertinen. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Collectas ab ecclesiis exigens tenetur duplum restituere.*
2 *Decimæ prædiales debentur ecclesiæ prædiali & non parochiali.*
3 *Emptor domus prohibitus illam extra manum ponere, non potest commodare,*
4 *Ecclesia non moritur, licet prælatus moriatur.*
5 *Munera patrimonialia quandoque possessionibus indicuntur.*

CAP. PRIMVM.

Quia nonnulli. Tria fecit sm Io.mo.primo
recitat in genere tirannidẽ
secularis potestatis.secũdo
ibi sane.narrat in spẽ.tertio prouidet contra ista,ibi, volẽ-
tes.Scire debes. ꝙ Alex.IIII.cuius fuit hæc decr.in sui in-
tegra prouidit cõtra septem grauamina,quæ laici infere
bãt ecclesiis & clericis, & quod hic habetur, fuit primũ.
de secundo formata fuit decr.q̃ j.§.de cẽsi.quæ longe ple
nius prouidet.tertium fuit omissum ex cã.cõtinebat.n.ꝙ
de legatis ecclesijs, vel ad pias causas, vel pro male abla-
tis nil posset diminui per cõitates occasione alicuius im-
positionis factæ post mortẽ testatoris, vel in infirmitate,
de qua decessit in fraudem, quartum habetur j.de sent.
exc.decernimus. De quinto formata fuit decre.cũ quidã.
sup.de excep. De 6.decr.licet.sup. de iureiu. De 7.decr.2.
sup.de fo.compet. [vel potestatis.) Sunt q̃dam dñia pro-
pria & pperua,de quib.sup.eo.lib.de ele.fundamẽta. §.vt
ergo.sunt alii regẽtes tantum ad tps loco dñi, qui apud
quosdam potestates vocantur,de iud.ca.si.de homic.tua.
§.1.& vide ff. de verb.sig.potestatia verbum,apud aliquos
capitanei, apud aliquos rectores, & de vtrisq. j.de hęre.
statutum.i.apud certos senatores vel patricij,vt in prędi.
c.§.vt ergo.apud alios baliui.de sen.exc. dilecto.apud ali
quos iusticiarij. j.eod.q m.qñq. simpliciter iudices,de ex.
ces.prælat.ex literis.apud alios præpositi,de verb.sign. ex
parte. 1.vbi de hoc diai(inuidi)multũ peccant in hoc Ita
lici, & ideo plagæ non deficiunt,sed superabundant. dñr
aũt inuidi odiẽte felicitatẽ proximorũ,inuid iosi quib.in-
uidetur. vide in Hiero.super Gala.li.36.(Mul iuntur).i.co
nãtur,& scribitur p vnicũ l.(& auctoritatẽ)cũ concor.prog-
tur,cle.aliarũ ecclesiarũ est mr̃ & magistra.de fo.compe.
c.fi.& caput & cardo.22.di.sacros.in fi. sed ẽt curatrix &
tutrix.vt hic[opportunũ remediũ]ita cõcludit supplicã
tis papæ tpe nro.& facit j.e.li.de pben. dudũ. ver. pp qd

propulsetur.quasi procul festine pellatur.(scabini).i.cõsu
les, vel officiales.& est vulgare loci quale apud nos ancia
1 ni,& hr̃ idẽ verbũ de alie.iudi.mu.ca.fa.c.2.[collectis]ꝙ
collectas, vel taleas ab ecclesiis exigit,tenetur duplũ resti
tuere eius qđ exigit, vt in constitutione Federici hac edi-
ctali.§.illicitas. Arc.(vel res)de hoc dubitatur,si ecclesia,
vel psona est in vno loco, vel dięcesi vna, & res,vel pdia
in alia,& onera imponantur ecclesiis, vel psonis in certa
dięcesi, an pro reb.alterius dięcesis soluere cõpellatur. &
idẽ si conuersas,puta quia illi prouinciæ,vel dięcesi,i qua
sitæ sunt res, imponuntur onera,cũ tñ ecclesia,vel psonę
nõ sunt in illa,pro & cõtra facit,qđ dixi s.de priui.pasto-
ralis.certũ est,ꝙ onera realia pdialia in his locis debẽtur,
nisi sunt pdia tributa,igitur agrorũ soluunt,vbi sunt agri.
2 ff.de censi.forma.§.ꝙ si vero quis,sic & † decimæ pdiales
debent ecclesiæ pdiali & nõ parrochiali.j.de parrochiis.
& c.si.maxime qñ pdiorum dñi, vel coloni sunt diuerso-
rum dięcesum, vt ponit thema.sup.de deci.cũ sint hoies,
sed si onera sunt personalia,vel realia ecclesiarum nõ prę
diorum, sicut sunt procurationes legatorum, fructus pri-
mi anni,decimæ papales & similia, cum illa ecclesiis, vel
ecclesiasticis personis imponantur in illo loco, soluentur
vbi sunt ecclesiæ, & licet illorum prædiorum habeatur
consideratio, vt pp illa plus soluatur in procuratione,fru
ctu,vel decima,non per hoc est istud onus reale pdiorũ,
sed personarum, vel ecclesiarũ debentiũ,& quia accesso-
ria sequuntur principalia. inf.de re.iur.accessoriũ,& con
stat,aliud esse deberi fructus,vel decima a prędii,& aliud
fructus vel decimas bñficii habentis pdia. Sicut petentes
pdium illud specificat in libello,ꝙ nõ facit petentes hęre
ditatem,in qua sit pdium, iuxta plene no.de libel.ob.c.1.
nec mireris, si aliud in decimis cõibus,quã in papalibus,
vide similia no.in cle.de iudi.dispendiosam.super ver.de
cimis.& de dec.c.8.in fi.1.gl.territorium.vide quod not.
sup.eo.lib.de consti.c.2.in gl.penul. (extra manum suam)
3 hoc verbũ est latius pcedẽtib.sm Pet.de Bel.qui dicit,ꝙ
emptor domus prohibitus illã extra manũ ponere,nõ po
test illam cõmodare, vel alii seorsum concedere, licet ibi
alium secum possit recipere.ff.de vsu & ha.l.4.Ad hoc in
ducit,ꝙ etiam deponere est extra manum ponere,ff.depo
si.l.1.in prin. Et de hoc per Cyn.C.de re.ec.non alie.l.fin.
ad fi.¶ Prima gl.summat. Tertia soluit dubium. Quarta
quærit & soluit.In gl.3.ibi,exprimit.Idem Ioan.mona.&
Arch. In gl.quid dices.ibi,dic ꝙ sic.idem Ioan.mon.qui
inducebat ẽt,ꝙ concedens non vr̃ concedere,nisi ius qđ
habet in re.ff.de con.emp. qui tabernas. Subdit autẽ,ꝙ
vbi tenens allodium in feu. donaret illud ecclesiæ,res dẽt
censeri libera, postq̃ deuenit ad ecclesiã,nisi de gratia ec
clesiæ res daretur in feudũ, in auth.de pace iura.fir.in fi.
co.10. dicit ẽt de allodiis decretalẽ intelligi,non de censi
tis,quæ per mortem possidentia reuertuntur ad dñm,tũc
4 .n.quia † ecclesia non moritur, licet prælatus moriatur.
sup.e.li.de rescr.si gratiose,sine piudicio dñi res in ecclã
transferri nõ posset, vide qđ no.in Spe. de loc.§.nũc vero
aliquæ.ver.117.& ver.154. Et in fi.Arc.all.inf.de bæt.ac-
cusatus.§.si vero.i fi.& 23.q.7.§.hinc datur.& c.tributũ.
in fi.& qd no.Inn.s.de fo.cõp.uerũ. Itẽ hic ipse Arc.tra-
ctat de his, de qb.remissionẽ dedi.sup.de vita & ho.cler.
c.si.super vlt.gl.ad Spec.de cle.coniu.ver.ad huius.& po-
nit ad lram, quod ibi ponitur in uer.alii dñt.dicendo,ꝙ
aliquib.vr̃, ꝙ si possessio per ecclã acquisita erit ascripta
5 dare pro solido & libra ad collectas,qa † qñque patrimo
nialia munera possessionib.inducũtur.ff.de mu.& ho.l.re
scripto.§.vl.& l.munerũ.§.patrimoniũ,tũc res illa est one
rata,& cũ onere transit,quare clericus,ad quẽ peruenit,
pro illa soluere tenetur. ff.de act.emp.& ven.l.alienatio.
ff.de acqui.re.do.l.traditio.& no.in p.l.munerũ.§.ab hu-
ius. Ad hoc expresse facere vr̃ sm istos.C.sine cen.& reli.
l.omnes. alias sm eos non tenetur clericus, quia mutata
persona mutatur status rei.C.li.10.de impo.lucrat.desc.l.a

sumptio

sumpto ar.a cõtrario. Subdebat aũt, quod cum descriptio q̃ fit pro libra & solido, non fit perpetua & certa. immo s̃m uarietatem negotiorum imminentium immutetur, vt dicit sæpe fieri Bon. Non vr̃ huiusmodi onus durare, post quam res peruenit ad personam priuilegiatam, 10.q.1.no uerjt & est expressum ĩ.eo.lib.de irrepa.c.vno, & hoc tenendum dicit, allo. C. quomodo ciui.mu.iudi.l.vlt.

S V M M A R I V M.

1 *Sacrati soli dicuntur contingere vasa sacra.*

2 *Peccatum quid sit.*

3 *Christus est attollendus propter tria.*

4 *Seditionarij prohibentur ordinari.*

5 *Orandum est potius in ecclesia, quam in domo.*

6 *Iniuriam faciens in ecclesia episcopo, vel clericis, dum celebantur sacra ministeria, verberibus vel exilio punitur, si turbauerit ministeria plectitur capite.*

7 *Caius consulatu Galliæ, & Scipio consulatu Corsica priuati fuerunt, quia parlamenta faciebant in templo.*

C A P. II.

Decet. Diuisio in.t.gl.& decẽtia proprie respicit honestatem.ĩ.de voto.magnæ.post prin.do mũ dñi.de diuersis nominib.ecclesię, vide. ĩ.tit.2.c.vno.sup.1.gl.(Sãctitudo]dr̃ sanctitudo firmitas, loca enim sacra sunt sancta.i.firmata pactis statutis contra delinquentes in illis, inst.de re.di.§.sanctę.in auth.col. 7.vt lima.& auiæ, §.quia vero.C.de episc.& cle.si quis in hoc, qui hr̃.1.q.1.in primis, dr̃.n.sanctitudo respectu ministrorũ, q̃ parere debent dicenti.sancti estote.&c.31.di.
2 tenere, quia † soli sacrati debent cõtingere sacra vasa, de cons.di.1.in sancta.33.dis.sacratas. s̃m Guil. sanctum aũt sanctorum quicquid dño cõsecratur. 12.q.2. nulli liceat, nec ad humanos vsus redire dẽt, de re. perm. mancipia. scd̃m Gar.(ingressus]humiliter ingredimur & manemus corã dño tpali, fortius igitur, corã dño dñorum, ad hoc ĩ. de hære.vergẽtis. Hiero.ad Pãma.& Occe.2.di.timeo ne quodãmodo per risũ introimus ecclesiã, sic de nobis rideatis, de quo scriptũ est. Qui habitat i cęlis irridebit eos. hr̃ id Psal.2.(oportet]actu 4.& dicit Guil. Necessitate iustitiæ[peccatis)dicit Ar.q̃ † pcm̃ est volũtas retinẽdi vl' cõ seq̃ndi, qđ iustitia vetat, & vsque adeo peccatũ est voluntariũ, q̃ nisi sit volũtariũ, nõ est peccatũ.16.q.1.§.sed hęc iustitia vero est voluntatis rectitudo, vel dic, q̃ peccatum est ꝑpetratio mali, vt no.de pœ.dist.1.si peccatũ, vide qđ dixi ĩ.de reg.iur.in vl.q.post prin.solutionis.ver.2.quan-
3 do(attollat]dicit Fran. † Christum attollendũ ꝑ tria, ipsius prioritatẽ, quia fuit ante oĩa, ꝑ excellenciã, cũ sit oĩpotẽs, æternus & ineffabilis, ꝑpter dilectionem, q̃ ad nos habuit, nos creando, pascẽdo, & redimendo, & nobis gloriã parando. scribitur ad Phili.2.c.(Singuli]nõ generaliter dictum, singulis dictũ, & hoc maxime cũ actus ad singulos ptinet. ĩ.de sen.excõ.si snĩa.in fi.& qđ no.ĩ.de resc. sedes.in 4.gl. sic e cõuerso, vni singulari dictũ oẽs respicit. 41.di.miramur[cordis]Paralipomenõ vl.in fi.ibi, & nũc flecto genua cordis mei[restent]in certis religionib.& regionibus hoc receptum est, quia caput inclinant, cum Christus nominatur in missa, italici hoc nõ curant vt plurimũ, notat aũt Guil.per exteriora interiora probari.ĩ.de sacra vnc.c.vno.post princ.instit. de re.di.§. gallinarum, ff.de cõ.inst.l.quidã.26.q.4.sciẽũ.32.q.6.qui viderit.50. dist.diaconus.& ff.de legi.l.de quibus.in fi.[Et exterior] ergo reuerentia est signum deuotionis interioris, sic ĩ. de his quæ fi.a ma.par.ca.ex ore.(Orationibus) de oratione hic Arc.de qua vide plenius p modũ summæ in cle. de reliqui.c.vno.in gl.de oratione.[Seditionem) s̃m canonem
4 seditionarij † prohibentur ordinari.45.dis. seditionarios. immo iam promoti sunt deijciendi. 11.q.1. conspirationem, de hoc per Host.de testi.cog.c.fi. s̃m leges si sit seditio Romæ, est crimẽ lęsæ maiestatis. In alijs locis capitalem pęnam.s.mortis patiẽ.C.de seditiosis.l.1.& 2.vel pro qualitate ꝑsonæ, vel dignitatis aut furca suspenduntur, aut bestijs tradũtur, aut in insulam mittũtur, ff.de pęnis, si qs.§.2. Fit aũt seditio, concitãdo, plebẽ, vt in rub.ꝑ.de seditio. Et dr̃ seditio, quasi seorsum itio, q̃a i diuersu vadũt & alios trabunt. scd̃m Ar.(exercitent,), recitãt hic Gar. & Io.mo.de illo, q̃ furtum commisit in ecclesia, opi. Goff. & contrariã Hos.quas scripsi ĩ.e.ti.c.fi.sup vl.gl. & tenẽt cũ Hos. q̃ immunitate nõ gaudeat[consiliationes)ita dicunt Italici, Galici dicunt parlamẽta, de q̃bus seq̃tur[fęda]facit de vita & ho.cle.cũ decorẽ.34.di.ꝑsbyteri[colloquia) cõcor.cle.de cele.mis.c.1.post pri. Fra.ponit versus. Friuola q̃ profert, dum sacra ꝑsbyter offert. Lectio sancta Dei nõ ꝑsentatur ei.alias suffragatur, vbi peccatorũ, no. Gar.
5 & Io.mo.potius † in ecclesia, q̃ in domo orandum, & q̃ in ecclesia est peccatorum venia postulãda.ibi.aut.qm̃.allegat hæc gl.& si ecclesia læsa fuerit, quilibet vti poterit interdictis.ff.de iterdictis.l.1.& l.interdictorũ.§. interdicta [nundinarũ] ac fori.91.di.c.pe.38.q.ca.sedulo.in fi.(omnis)no.hic vniuersale, p qđ omnes casus criminales, ciuiles, mixtos, leues & arduos ibi tractari ꝑhibet. Refert Vale.li.2.c.2.q̃ Fabius dictatura & Caius magisterio priuati fuerunt, q̃a qõnes ẽt paruas audiebãt in templo[inibi].i. ecclesiis[ordinarij) q̃a parũ esset iura condere &c.ĩ.e.li. de sta.reg.c.vno.§.& qm̃, ideo hoc subdit(obseruari) tenent Guil.& cle.Pi.q̃ cũ ordinarii sint deputati ad hæc exequenda, non ad relaxanda, non poterũt contra hanc constõnẽ dare licentiã super contentionibus, parlamentis, vel causarũ cognitionibus per laicos in ecclesia faciẽdis.alle.ff.de transac.cum hi.§.si ꝑtor.de offic.procur.Cęsa.l.1.ĩ.de na.ex li.ven.c.vno.dicit tamen Guil. hoc verũ, nisi no.vrguens & euidens cã subesset(locis)no.casũ, quo non valet snĩa propter locũ, sic C. de sen. & interlo. om.iud.cũ senten.remittit Guil.ad Spe.de sen.ꝑla.§.iuxta, ver.itẽ ex nulla rõne loci[petulanti).i.superbienti, vel contumaci(pręter]inclusiue ponitur, de quo remittit Ar. ad notata per se.13.q.2.ebron.vide qđ scripsi de elec.dudum.2.id si.super ver.de nouo[reatũ]quasi reum actum. i.peccatum commissum contra hanc constõnem, cõcord. 81.di.ad reatum.¶ Prima gl.diuidit.¶ Gl.q̃dem, q̃rit &
6 soluit.¶ In gl.ad hoc.ibi.§.si qs eum sacra. † inferens iniuriam in ecclesia, cũ sacra ministeria celebrantur, ep̃o, vel clericis, verberibus, vel exilio punitur, & si turbauerit ministeria, punitur capite.¶ In gl.1.in fi.composita fuit s̃m stilum legis.C.de feriis, dies festos. Arcb.¶ In gl. 3. in fi. & C.de his qui ad ecc.confu.l.denunciamus.ex qua etiã sumi potuerunt aliqua de his, quæ in textu loquuntur. ¶ In glo.per bonum, in fi.& 63.dist.§. his omnibus. ¶ In gl. Iesus ibi, saluator, dicit Arch.& secundum Isido.grecẽ dicitur sacer. vere autem dicitur saluator, qui cunctis salutifer venit, & ibi, a Christo, q̃ quia grecum est, vt ĩ.dẽt scribi per x. & non per c. sed cũ Iesum dicamus & Christum, quare non sic vocati sumus iesuani, sicut christiani, redditur rõ secundum Arc. quia nobis communicauit rẽ significatam hoc noĩe Christus, qui dr̃ vnctus.s. spũsancto a Deo patre, hãc vnctionẽ cõicauit nobis, quia, vt dicit Ap̃ls, de plenitudine eius oẽs accipim', & eius vnctio nos docet de oĩbus, vt in c.vno.de sacra vnctio. Sed rem significatam hoc noĩe Iesus, qđ sonat saluator, nõ cõicauit nobis.ipsum.n.saluare sibi soli conuenit. vnde ipse est qui saluum faciet populum, vt hic, ac si dicat, non alius, ad hoc, de cõ.dist.4.nemo.& c.aliud est.11.q.3. illud, de pę.di.1.mensuram.1.q.1.ut euidenter. Item Iesus est nomen proprium. unde Angelus, & uocabis nomen eius Iesũ, quod nomen, quia propriũ, non est communicabile. Sed Christus, est nomẽ appellatiuum, & sic cõicabile, nã est nuncupatio cõis potestatis, unde habet plurale, iuxta illud. nolite tangere Christos meos. Ideo autem ungimur a Christo, quia facit nos luctatores contra diabolum, de con.di.5.c.2.¶ In gl.neminem.in fi.3.q.ul.hi, qui. de pę. dist.1.quia diuinitatis.22.quæst.8.his a quibus.in fin.ipse enim Christus pro omnibus mortuus. 8.q.1.in scri-

pturis, post prin. s. quātū ad se, & quantū ad sufficientiā.
non tñ quantū ad saluris efficientiā, non. n. efficit omnes
saluos, sed fecit, q oēs saluari pñt, & de hoc de con. di. 1.
semen. ar redat parabola de semine. Math. 4. rehabetur.
ǰ. de consi. Nicolai, Exiit qui seminat. & de con. dist. 4. nec
quem ǭ. ver. plane eadem. ¶ In gl. ad cor. in fi. Arch. alleg.
16. q. 1. non est. & q. 6. c. in fi. 32. q. 5. sicut. 50. di. §. ecōtra.
cum duob. c. seq. & ff. ad l. cor. de sic. l. 1. §. penult. Dyn. de
pęn. dist. 1. quē pęnitet. & Marci 7. Matth. 5. & Ioā. 3. ¶ In
gl. 1. (alterni, sic de pęn. dist. 4. dicit Deus. s̃. de con. c. fi. de
præben. extirpādæ. In gl. 50. dist. in capite. ad hoc de con.
dist. 1. apostolica. In gl. ut nil. in fi. dantur uersus. Nō vox,
sed uotū, non cordula musica, sed cor. Non clamor, sed
amor clamat in aure Dei. In gl. no. contra. in fi. Valerius.
7 vt sup. lib. 1. c. 1. dicit, q † Caius consulatu Galliç, & Scipio
consulatu Corsicæ priuati fuerunt, quia parlamenta facie
bant in templo. Quærit Guil. an clerici, uel scholares ad
sua cōsilia possint in ecclesiis cōgregari, & uī q non, cum
litera dicat, quarūliber & uniuersitatū, & societatū, facit
de maior. & obed. solitæ. in fin. ipse putat, q ecclesiastica
& spūalia negotia pñt ibi tractari. unde pñt ibi clerici
sinodum facere & tractare de libertate ecclesiarū, statu
cleri, & reformatione morū in clero & populo. Itē schola
res pñt ibi magistrari & similia facere, qa hoc ecclesiasti
cū est, vt ab ecclesiastica persona magistratū recipiant. de
magistris, cap. 1. & scientia sanctissima res est. ff. de uaria
extra. cogni. l. 1. §. est quidem. Si aūt scholares temporalia
uellent tumultuose tractare, hæc constitutio eis obstat, &
prædi. c. in loco, sæpe. n. in suis consiliis talia faciunt, quæ
fuerūt hmōi prohibitionis cā. Item, ut dicit, si laici uellēt
ibi spualia tractare de faciendo festū Beatæ Virginis, uel
aliq̃ confraternitatē in honorem Dei, uel alicuius sancti,
vel de pace ēt inter laicos facienda, hoc eis non interdi
cit mēs hmōi collōnis fm eū. In gl. quid de. in fi. idē Guil.
Gar. Io. mo. & Arc. si dicas iurisdictiones distinctas. 10. di.
imperium. c. qm. 96. dist. cū ad uerū, & sic papa in messem
alienam falcem mittit, snīas & processus secularium iudi-
cū irritando. Rñ letur, id licere pp iurisdictionem quam
habet in loco, uel in ecclesia & rōne peccati, facit, qd no.
ǰ. de usur. cūcunque. in ult. gl. & facit sup. de hær. aduer-
sus. In gl. pe. in fi. uel sit arbitraria. fm Guil. & idem uer.
sup. eo. lib. de statu regu. c. uno. ad fi. & ibi contor. Io. An.

C A P. III.

Clericis. [Laicos.] Benedictus in sua extraua. quę incipit, qd olim, restrinxit hanc decret. ad exigentes tm̃. Sed Clemens reuoca-
uit hanc decre. cum suis declarationibus, ita q uoluit ha
beri pro non facta per suam extrauag. quæ incipit, pasto
ralis. quæ est inter cle. eo. tit. & incipit, quoniā. & uide qd
ibi dixi in 1. glo. circa istam igitur instandum non est, &
Arch. etiam non glossauit.

C A P. IIII.

Quoniam. Secundū Io. mo. primo tractat abu- sum secularū potestatum. secundo contra illum statuit ibi. Nos iusti-
tiam. tertio transgressoribus pęnam imponit, ibi, si quis
vero (iusticiariorum) vulgare est Apuliç. sic sup. de pig. ex
literis. Io mo. (Baliuorum) vulgare gallicorum. ǰ. de sent.
excom. dilecto. Io. mo. (dominorum) ex hoc principio nr̃,
q si priuatus, qui non sit loci dñs, nec secularem habeat
potestatem, hæc hic prohibita faciat, non sit locus huic
pœnæ. idem de clerico, sed licet hic sic narretur, prohibi-
tio uidetur esse generalior, quasi istud dictum recipiat ꝓ
causa impulsiua. dicit. n. ǰ. eod. statuimus, ne quis [causis
negotiis] le utroque de uerb. sig. forus. post princ. (perti-
nent) uide quæstionem, quam ponam ǰ. de hære. statutū.
ǰ. in ult. gl. (eis) terris, uel districtibus [ordinarios] eccle-
siasticos [cōplementū] idem uerbum sup. eo. lib. de deci.
c. 1. §. dięcesani. & sup. de so. comp. licet. quin, pro imò, (su
per illis) spectantibus ad ecclesiasticum forum (sponsæ

nostræ] ad idem 62. dist. c. 1. Arch. (ne quis) ecce genera-
le, de quo præmisi. & ǰ. parte proxima subditur. Si quis ve
ro &c. & iunge hic literam (cōpellat) compelli faciat, aut
pro [absoluatur] non potat Archid. q contra hanc specia
lem prohibitionem valeat absolutio prius facta. vide qđ
no. in clem. de iurepat. c. 1. post princ. ¶ Prima gloss. sum-
mat. ¶ Antep. notat, & dat duo similia, ¶ Gl. vlt. respōdet
per quęstionem. ¶ In gl. 2. in fi. dicebat ibi Host. q pro ea
parte statuti, qua dicebatur, q laicus non impetraret con
tra laicum, non erant illi excommunicati, sed excommu-
nicandi, cum illud esset solum contra ius canonum & cō-
suetudinem apostolicæ sedis, q hic reprobatur. ¶ In glo.
sic. s̃. in fi. sic & primo debet quis iurare de se, & ad se spe
ctantibus, quam de aliis. 1. q. 1. multi. in princ. C. de serui.
l. præses. sup. eo. li. de offic. ord. præsenti. §. porro.

S V M M A R I V M.

1 *Dominium quare dicatur temporale.*
2 *Imperator specialiter concessit priuilegium vniuersali ecclesiæ super donationibus.*
3 *Ecclesia fungitur iure imperij, & est maior imperio.*
4 *Illicita non veniunt in generalitate.*
5 *Refectionem itinerum prohibuisse videtur, qui prohibuit portare necessaria ad reficiendum.*

C A P. V.

Eos qui. Ponit dictum, cuius rationem interserit ibi, cum talia [temporale]. i. seculare. sic sup. c. 1. in princ. & ǰ. tit. proxi. c. vlt. sup.
eo. lib. de offic. deleg. c. vlt. §. 1. in fi. hoc dico, quia nō in-
tēdit hic litera distinguere dñium temporale a perpetuo,
1 sed ab ecclesiastico. dr̃ † autem temporale, quia præest tē
poralib. & caducis. de ma. & obe. solitæ. & istius dominii
iudicium qñque dr̃ publicum, de fo. comp. si diligenti. qñ
que seculare, vt ibi. & eo. tit. licet, quandoque ciuile, qui
fi. sint le. per venerabilem. circa fi. (continentes) tolle lite-
ram. ǰ. interdicunt aliqñ subditis, per hanc literam & illā,
quæ præcedit, paret, pœnam locum non habere in eo, qui
dominium non habet, licet talia interdicat, ne prælatis
aut &c. hic exprimebatur in interdicto personæ ecclesia-
sticæ. ¶ Vidi dubitari de tali casu sæpe in Italia, interdi-
citur per statuta ciuitatum, vel dñorum, ne quis vēdat,
vel donet rem immobilem alicui non existenti de iurisd.
statuentium, vel non subeunti onera cōium, vel dñorum,
& irritant vēditionem & donationē & infligunt pęnam,
an. s. per talia statuta includātur venditiones, vel donatio
nes in ecclesiam. q non includantur, & q non teneāt quo
ad eas, probatur s̃. de constit. eccl. sanctæ Mariæ. cum con
2 cor. secundo sic ostenditur. constat, q † imperator specia-
liter concessit priuilegium vniuersali ecclesiæ, super do-
nationibus. C. de sacrosan. eccl. illud. & super venditioni-
bus. quod possint fieri in ecclesiam, & q transeat domi-
nium sine traditione. C. de sacrosan. ecc. inter diuinum. er
go in generali concessione, qua ciuitatibus est concessum
leges municipales condere. ff. de iust. & iur. omnes popu-
li, non intelligitur derogatum, quod concessum erat spe-
cialiter & in priuilegium & maiori, argum. ff. de off. eius
cui man. est iurisdict. l. 1. in princ. & quia specialia gene-
ralibus derogant, præcedant, vel sequantur, de hoc ǰ. de
regul. iur. generali. item in generali concessione priuilegii
non est de mente concedentis, q contra ipsum priuilegiū
extendatur. supra de censibus, cum instantia, non posset
ergo ciuitas statuere in præiudicium iurisdictionis, vel
culminis imperialis, ar. ff. de nou. oper. nunc. l. 1. §. fi. & de
pecul. si peculium. § sicut autem. & §. pen. ergo nec contra
3 ecclesiam, quæ iure imperii fungitur, & † maior est impe-
rio. 96. dist. duo sunt. de ma. & obed. solitæ. in auth. vt de-
ter. sit nu. cle. §. 1. & in auth. de non ali. aut permut. §. sanci
mus. & quomodo oportet epi. in princ. nec minor legem
maioris tollere potest, vt in cle. de ele. c. 1. in prin. nec ius
maioris per minores lædi, de iureiur. uenientes. cū concor.
& facienti debetur pęna. ǰ. de ver. signi. constitutionem.
Item

Item fi fic intelligatur ftatutum, effet contra libertatem
ecclef.de re.eccle.non alien.c.fin.de conftit.quæ in eccle-
fiarũ.& fi id fuiffet expreffum, excõicati effent ftatuẽtes,
& qui feruari facerent, per hanc decret. & ĩ.de fen.excõ.
nouerit. ergo ad illum peruerfum intellectum trahi non
4 debet,† cum in generalitate non veniant illicita. fup. de
elect.caufam.eo.tit.fi compromiffarius.§.1.fup.eo.hb.de
refcriptis,fi gratiofe.in fi.ff.de còdi.indeb.fi procurator.
§.Celfus, & quæ in frau.cre.fi pater. & C.de coodi.infer.
l.2. cum ergo contra libertatem ecclefiæ fit ftatuere con-
tra priuilegia vniuerfalis ecclefiæ data a Deo, vel eius Vi
cario, vel ab Imperatorib.vt fcripfi poft Inn.in præ.capi
tu.nouerit,& hoc effet tale,ergo non valet quo ad illa ta-
cita,vel expreffa directe, vel indirecte. fup.de hære.ftatu-
tum. nec dicat id fieri folum contra ecclefias illius loci,
cum vniuerfalis ecclefia fit vnum corpus, cuius membra
funt illæ,de electio.fignificafti.ad finem.24.q.1.loquitur,
& pater fup.eodem c.1.cum tamen de ecclefia non fuerit
expreffum in ftatuto, per ftatutum non funt hac pœna li-
gati, maxime cum ftatutum fecundũ communem docto-
rum fententiam tenuerit quo ad laicos iurifdictionis alie
næ,ad quod facit C.de contrahen.empt.dudum.in fi.ma
xime coniuncta l.cum ita. ff.de condit.& demonftr.fi.n.
lex municipalis arctari poteft,quod certis vendatur,vt in
l.dudum,prohibet aliis vendi, vt l.cum ita.ad idem.C.nõ
licere habita.metro.loca fua in extraneos trãsferre.l.vna.
in princ.lib.11.ad idem C.de commer.& mercato.mer-
catores.ex quo tamen illud extenderetur ad ecclefias, in-
ciperent ligari,bene facit infra de iniur.& dam.da.capit.
vno.non ob.quòd fubditi tantum exprimantur in ftatuto
per id,quod dicit hic tex.& d cam fuper glof.nec effet ab
furdum dicere,quod iudex ecclefiafticus poffet illos, ad
quos pertinet, cogere ad declarandum ftatutum non te-
fpicere contractus fiendos cum ecclefiis, ĩ.de hære.ftatu-
tum.i.quia & fi non de iure,vt dictum eft,de facto tamen
impeditur per illud vtilitas ecclefiarum,facit fupra de ar
bitr.peruenit.& quod ibi no.in gloff.1.Sed quia fupra di-
xi quo ad laicos fecundum communem opinionem tene
re ftatutum, vidi dubitari, an fi per ftatutum publicare-
tur res vendita, contra illud pura confcientia poffet res il
la emi a communitate,domino,vel fifco,cui fuerat publi-
cata.folue, vbi contra ftatutum tale vendidiffet,cuiufque
vere, vel interpretatiue fuiffet ipfe, vel eius auctor de nu-
mero ftatuentium, vel ftatuto confentientium, fatis pura
confcientia videtur emi poffe, fed fi vendens non fuit ta-
lis,vel fuit ftatutum domini habentis iurifdictionem,non
tamen rerum directum dominium, videtur fecus,nã do-
minus ille licet ex caufa potuerit prohibere, & forfan ir-
ritare contractum, vt in præ.le.vna. C.de hab.metro.lib.
11.in quantum videtur poffe priuare dominio rei, quod
eft de iure naturali,vel gentium,fuper quo uide quod fcri
pfi fup.de confti. quæ in ecclefiarum.fuper 1.gl.[præfu-
mantur]ideft attententur. ¶ Prima glo.dicit quid decla
ret. ¶ Secunda recitetur per obiectionem. ¶ In 2.gl.in fi.
ad perfonam,concord. ff.fi quis ali.te.prohi.l.1.& 2. vbi
prohibens notarium, vel teftes intrare, prohibuiffe dici-
tur teftatorem,ad idem ff.de itin.actuque priua.neteres.
5 nam prohibens † portare neceffaria ad reficiendum iter,
dicitur refectionem prohibuiffe. ¶ In glo.ultima,in fine,
& quomodo dicatur ecclefiæ libertas infringi, ibi fcripfi
poft Innocentium.

¶ Ne cle.vel mona. fecularibus negocijs fe immifceant. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Ius quod habent plebani in capellis, quale fit, ftatur confuetudini.*

2 *Actio vi bono.rap.competit vna re rapta.*

CAP. PRIMVM.

Statutum. Ponit declarationẽ iuris ueteris.pri-
mo dans regulam.fecundo casũ exẽ
ptum.ibi, nifi cantorib. [dignitas]
vel perfonatus eft in quibufdã ecclefiis,quæ cantoria vo
catur,dicit Arch.ut in ecclefia Carnotenfi [alius] vide qđ
de maiori domus no.89.dift.volumus [perfonatus) uide
quod fcripfi,de præben.de multa.fup.co.lib.de confuet.
c.1.[veftigiis]fic fup.de iura.calũ.c.1.in prin.[Sub fe.]di
1 cunt Hug.& Lau.16.q.1.plures.† ꝙ quale ius habeant ifti
plebani in capellis,ftatur confuet.de hoc ponit Inn.de ca
pel.mo.dilectus.¶ Gl.no.dicit,quorum opi.approbat &
reꝓbat, & rõnib. opiniones reprobare rñdet.¶ Gl.quid
fi.ꝗrit, arguit,foluit & contrario argõ rñdet.¶ In glo.qđ
fi vnicam.ibi §.homines.vide de poftu.gratum.in 1.glo.
2 & ibi inftit.e.in prin.† actio ui bonorum rap. cõpetit vna
re rapta, & ibi.l.3.§.1.actio negotiorũ geftorũ competit
ꝓ una geftione.In gl.no.ibi,tenetur,ut in cle.de fepul.du
dum.§.huiufmodi.¶ In gl.quid fi.ibi debẽt, hoc videtur
tenere Guil.in Spec.eo.tit.poft prin.vbi dicit,ꝙ plebania
eft habẽs diuerfas capellas, in quibus &c.& Io.mo.dicit
hic, ex quo plebania habet capellas perpetuas,reputatur
dignitas. Archidia.nil dicit de hoc.

SVMMARIVM.

1 *Monafterium debet tenere magiftrum, qui in primitiuis monacos inftruat.*

2 *Abbas eft Dei vicemgerens fuper caput monaci.*

3 *Monacorum appellatione veniunt abbates.*

4 *Monacus debet femper vti habitu.*

5 *Monacus in fcholis exiftens libros vel alias res pro focio fi obligat, an teneat obligatio.*

6 *Monacus dicitur feruus monafterij.*

CAP. II.

Vt periculofa. Primo cã præmiffa ponit du
plicem inhibitionem.fecun-
do pęnam tranfgrefforũ. ibi
fi quis. tertio ibi, doctores. illam prorogat, vel decla-
rat in doctoribus locum habere.& dic periculofa anima-
bus ipforum vagantium.fup.de regula.ca.fi.Eft etiam pe
riculofa ꝓꝑ exempli perniciem, de ele.cũ dilecti.uer. nos
uero,de uoto.ma. [Scholis] dicunt deriuatores, ꝙ fchola
græce,latine dr̃ uacatio,quia ibi uacamus.i.intendimus,
unde dr̃ uir uacans ftudio &c.concor.fup.de uoto mag.
circa fin.ibi,uacans orationibus,non fumitur uacare pro
uacuum fieri, uel effe,duplicem huius uerbi fenfum uide
33.q.4.cap.2.in princ.& in fi.Et in fingulari dicimus ma
gnam fcholam, de loco intelligitur, fi dicimus magnas
fcholas,habet intelligi de fcholaribus,ideft multos fcho
lares, quomodo autem hic fumatur,tractare non expe-
dit per id,quod fequitur,uel alibi[timere]uide quod no.
ĩ.de fent.excom.c.1.in gl. nunquid habitum, [fuperio-
rem)]fuper quo uide quod no.in cle.de uita & hone.cler.
quoniam.in gl.hęc litera dimittat,recitat hic Arch.quod
fcripfi de uoto,per tuas,fup uerf.memoratæ(quæuis ftu-
dia)etiam theologiæ, cum fic generaliter loquatur fcđm
a Arch.qui dicit,ꝙ huius dicti ratio poteft effe,quia [a] mo-
nacus fuo clauftro debet effe contentus.16.q.1.qui uere.
& c.placuit.2. & præcipitur intra clauftrũ morari.ea.q.
iuxta.quafi mortuus fit in mundo, ut præalleg.c placuit
inducit,quod hr̃ e.tit.monacus.& c.1.& c.cupis.in prin.
refert tamen Vinc.dicere, ꝙ theologiam & decret.legere
poffunt,cum fint fcientiæ pietatis.37.dift.fi quis grãmati
cã, & huic dicto hæc litera nõ obftat, quæ loquitur de ac-
1 cedẽtib.ad loca ftudiorũ extra clauftrum,hodie uero †in
monafterio quorum fuppetunt facultates, tenere debet
magiftrum, qui in primitiuis monacos inftruat, ut cle.de
ftat mo.ne in agro, §.pe.per quæ patet.ftudiũ conuenire
etiam religiofis,fuper quo uide quod fcripfi de regula. fa
ne.in gloff.magna,uer.circa hoc.& uerfic.primo dixi, &

bene probant ordinationes dñi noſtri ſupra factæ de ſtu-
dio[Ciſtercien.]& cęterorũ aliorũ religioſorũ ꝓlato. non
putat Ar.ꝙ eps ſine abbatis conſenſu hãc lĩiam dare poſ
ſit, ar.12.q.1.non dicatis.in fi.16.q.1.monaci vagãtes,cũ
duob.c.ſeq.16.q.2.nulla.dicit ergo, lrãm intelligendã de
abbate, vel eo,q tenet locũ abbatis,q proprie ſuus ꝓlatus
dr̃, vt ſatis colligitur. 19.q.3.ſtatuimus.in pri. vbi dicit ſu
per caput hominẽ,non dicit homines.18.q.2. nullã. in fi.
17.q.4.§.quod aũt.in fi.16.q.1.monaci.2.cui ꝓlato ſpecia
liter obedientiã faciunt,& debẽt reuerentiã,de maiorita-
te & obedien.cũ in eccleſiis,de ſtatu mona.cũ ad mona-
ſterũ.ver.abbas vero.Stephanus prouincialis diſputauit
qõnem,ꝙ ſi ꝓlatus religioſi docilis volẽtis in canonico iu
re ſtudere abſque onere monaſterij & fraude chori nolit
dare licẽtiã,maxime in eadẽ ciuitate,cogi poterit ꝑ epm,
& ſi dare nolit,nec iuſtã cãm oñdat, ipſe eps lĩiam dare
poterit,verũ eſt,ꝙ qõnem formabat de monaſterio habẽ
re magnum populũ,cui monaci miniſtrabant ſacrã. alle.
1.q.7.exigunt.de regulari.licet.ver.ſi vero. nec credebat
peccare,tenendo,ꝙ de bonis monaſterij ſi ſufficiant,eſſet
illi in neceſſarijs prouidendũ,ſi aliũde nõ ꝓuidcatur.68.
di.c.vl.& ꝙ monaci exhortantur ad ſciam.16.q.1.ſic viue.
& c.doctos.& qd̃ no.2.q.7.cũ paſtoralis,& ꝙ cogi poſſit,
Abb.all.15.di.plectis.ver.ad epm, vel ꝑ ipſum ſuppleri.
87.di.c.2.& 3.93.di.nulla.In contrariũ inducitur 58. diſ.
2 c.1.& 18.q.2.nullam.Item abbas † eſt Dei vice ſuper ca-
put monaci.19.q.3.ſtatuimus.ſ.e.li.de elec.ſi religioſus.
nec habet velle monacus,vt ibi.& ſ.e.li.de regul.c.vl. Itẽ
ipſius deſideriũ diſcrepat a profeſſione.C.de mune.patri.
profeſſi.lib.10.hẽt aũt officium plangentis, non docẽtis.
16.q.1.monacus.& c.ſi cupis,& charitati vacare dẽt,q̃ ę-
dificat,nõ iuris ſcientiæ,q̃ inflat,ſ.de renun. niſi.§.pro de
fectu.nec cogi dẽt abbas de ſuo bñficium facere.10. q.7.
ꝑcariæ.nec cogi dẽt reuelare cãm denegationis occultã.
ſ.de tẽp.ordi.ad aures,pp quæ primũ dictum placet Ar.
(conſilio)non dicit conſenſũ ſui conuentus. credit Ar. ꝑ
hãc lrãm,ꝙ licet male faciat Abbas ſine lĩia epi vadens
ad ſtudiũ,non tñ ligetur hac cõſti.pœnali, quaſi hoc vi-
deatur reſpicere immediatũ ꝓlatum mon.& non epm.In
contrarium alle.principium de religioſis do. Item appl̃o
3 † monacorũ abbates cõphẽdit,de ſimo.c.ſi. Item ſequi
tur,ne aliquis.& ſubditur,religionis profeſſus. & hæc de
ſui generalitate abbates includunt. item & ſtudiorũ cã
ſine prælati licẽtia ab eccleſia ſua nõ debet abeſſe, de ele.
non reſi.relatum.& c.inter quatuor.& c.vl.de cõ.di.2.nõ
oportet.2.Item inducit. 18.q.2. nullam. vbi patet, quod
in diuino cultu & vtilitate monaſterij dẽt eſſe aſſiduus,&
per epos regantur abbates,patet 18.q.2.abbates. & c.ſi
quis abbas,facit 93.di.nulla.9.q.3.c.2.61.diſt.obitum.in
fi.12.q.2.quoniam velina. Ad hanc lrãm,quæ loquitur de
conſilio conuentus,rñdet,ꝙ eps dando licentiam abbati
conſulet conuẽtum ipſius,tamen tenet per illud relatiuũ
ſui,qd̃ prius dixi.& licet vera ſint in contrarium allegata,
non concludunt,& locus ſit huic pœnæ eundi.vnde decr.
ſup Spec.in prin.dicit exeuntes.& vide,qd̃ ſuper illo ver
bo ſcripſi poſt Inn.Hoſt.quod hic ponit Arc. approbans
dictum Hoſt.(aut in ſcholis]hæc diſiunctiua dat intelli-
gere,ꝙ docẽs ẽt extra ſcholas ligetur,ad hoc.1.q.3.ſalua
tor.in fi.ibi non adiiciens in tẽplo vel extra tẽplũ. facit
2.q.7.§.itẽ Paul.Item decr.ſup ſpec.ſimr lr ꝓhibebat au
ditũ nõ diſtinguens,vbi audirẽt(eo ipſo)recitat hic Arc.
qd̃ dixi ſ.e.ſup ſpec.ſuper verbo ipſo facto.cui placet di-
ctum Ho.¶ Prima gl.dicit vñ ſumpta.¶ Gl.alibi, rñderi
poterit ꝑ obiectiones & ſol.¶ Gl.qd ſi.no.q̃rit,arguit ne-
gatiue,ſoluit cõtrariũ.¶ Gl.pe.primo ſoluit vnũ dubium,
ſcdo q̃rit & ſoluit.tertio iterũ q̃rit & ſol.¶ In gl.1. in fi. q̃
fuit Inn.ſed ver.nec accedat,additus fuit vſque ad ver. ſi
quis aũt.¶ In gl.3.in fi.dicebat Hoſ.ſ.c.3.vtrunq;.ſ.vt ta
cite ꝓfeſſus nõ ligetur,nec hac conſtõne aſtringatur, in-
troductã in fauorẽ religionis & aiarũ ſalutẽ.In glo. ex ca.

4 in fi.canõ dicit,ꝙ † ſemper monacus debet vti habitu. 23.
di.ſanctimoniali.& alius canon dicit, ꝙ ẽt in lectulo. 20.
q.1.& c.vl.Sed dicit Arc.ꝙ canon ille,qui dicit ſemꝑ, nõ
vr̃ ſic amare ſumendus,alle.16.q.4.c.4.ibi, extra domos,
ſed,vt dicit,illud loquitur de ſecularib.clericis, q nõ ſũt
ſic aſtricti,ſicut monaci.non puto de mente, ꝙ monacus
in cella ſua dimittens habitum, vel dũ balneũ intrat in oc
culto,vel iacens ſine habitu ligetur hac conſtõne, alias
pauci inuenirentur non ligari, ſed qñ exhibent ſe conſpe
ctib.hominũ ſine habitu,in habitu laicali vel ſeculari,cle
rici ſine iuſta cã ligentur tunc.& ad hoc facit in princ.qd̃
vult ipſorum vagationib.prouidere.¶ In gl.& tunc.in fi.
& qd̃ ibi no.in fi.pe.gl.pro neceſſitate monaci monaſte-
rium obligari intelligit Ar.niſi actum fuiſſet,ꝙ alius mo-
naco ſumptus inueniret,puta ꝓpinquus, vel amicus. Quę
5 rit † autem,ſi monacus in ſcholis exiſtens libros, vel res
pro alio ſocio,vel non ſocio obligat,an teneat obligatio.
Rñdet ꝙ non, ſicut nec ſeruus põt obligare res peculia-
6 res.ff.quæ res pi.obli.poſ.l.2.§.1.nã † monacus ſeruus mo
naſterij dr̃.55.di.multos & no.in præ.c.non dicatis.idẽ ſi
fideiuſſit.ſicut dr̃ de ſeruo & fideiubente extra rem pecu
liarẽ.ff.de fideiuſ.l.ſeruus.& l.ſe.an aũt is,q monaco exi-
ſtenti in ſtudio de licentia abbatis,dum eger eſſet, facit
expenſas,illas repetat ab abbate, an vero a naturali pa-
tre.vide in Spe.de ſalarijs.§.vl.ver.qd ſi monacũ. In gl.qd
ſi.ibi,dr̃ contra.idẽ Ar.& hoc teneas ſaltem poſtq̃ mona-
cus incidit vt ſic cõicans iã excõicato,pro quo ligatus eſt,
ſuper quo vide quod dixi de ſent.excom.contingit.2.& in
in fi.hoc ſi intelligas, vt ꝑdixi, de illo,q cõicabat iam ex-
cõicato,ſed ſi intelligas,ꝙ ante excõicationẽ pp auditũ
doctor hanc pęnã incurrat,tũc eſt prorogatio, nec exce-
der caſum ſuũ.i.nõ haberet locũ,niſi cum habitũ dimittat.
In gl.vbi incideret.ibi,ignorãtia.intelligas veriſimili,be-
ne enim poſſet eſſe tanta multitudo ſcholarium, & caute
la monaci tempeſtiue intrantis,& in occulto ſcholarum lo
co manentis, ꝙ licet in habitu intraret, excuſaretur,&
maxime,vbi de habitu indiſtinctiſſimo loqueretur, de
quo ſ.e.li.de regulari.c.1.verſi.niſi.In gl.no.ibi,ſciat. Idẽ
Io.mon.& Arc.Et ibi,domo propria.i.in qua habitat. Et
ibi,excommunicatus non eſt ipſe doctor. Secus enim in
monaco,cui prohibetur auditus & ſtudium,ſ.eo.c.ſi. &
ibi videtur per hanc.Idem hic Arch.

ADDITIONES.

a ¶ Monachus grece,latine ſingularis dicitur,quia debet eſſe ſingu-
laris,q.ſeparatus a conuerſatione ſecularium.16.q.1.c.1.

SVMMARIVM.

1 *Mutilatio membri & vltimum ſupplicium non delegantur etiam iure auctenticorum.*

CAP. III.

Epiſcopus. Ponit dictũ,cuius cãm reddẽs ſol-
uit obſtaculũ,ibi, nã licet[vel cleri
cus]nõ ꝓlatus.& qa rarũ eſt,ꝙ ſim
plices clerici talẽ iuriſdictionẽ habeãt niſi ex patrimonio,
& qa ĩ.dicit gñaliter de habẽte iuriſdictionẽ,nõ diſtingiẽ
do qualiter habeat, vr̃ ꝙ ẽt cleric' iure pĩmonij talẽ iuriſ
dictionẽ habens hãc cõmiſſionẽ facere poſſit. Itẽ ſi cleri-
co ꝑ hãc dec.hoc lʒ ſine irregularitatis pęna,ſatis vr̃,ꝙ ſi
laic' talẽ iuriſdictionẽ hñs nõ ꝑ ſe ſed ꝑ baliuũ cãs ſãgui
nis terminauit,ordinari poſſit,nec ſit irregularis(obtinẽs)
vidi dubitari,an ſi talis ꝓlat' alicui clerico cõmittit, ꝙ vi
ce ſua baliuũ vt ſpãlẽ iuſticiariũ deputet,& ille hoc faciat,
ſit ſibi piculũ irregularitatis,ſi ex tali cõmiſſione ille ꝓce
dat ad mortẽ,vł truncationẽ,ꝑ lrãm q̃.ĩ.repetit,& ꝑ id,qd̃
ſeqtur ĩ iuriſdõne ſua cõmiſſio nõ vr̃ talẽ tutũ eẽ. Iſte.n.
de quo loqtur rex,excuſat neceſſitate officij,aliũ ad talia
deputãdo,ad qd̃ tenet,vt ĩ fi.Sed is,de quo q̃rit, volũtarie
cõmiſſionẽ,uel mãdatũ recipit, & ſic uolũtarie cõmittit.
C.de ꝓc.l.inuitus.& iſtorũ diſpar eſt rõ.& de hoc ſ.e.li.de
of.dele.ab arbitris.Si ergo eps in remotis exiſtẽs non ha-
bet notitiã baliuorũ,uel iuſticiariorũ hãc curã & ꝑtãtem
deputandi,

deputandi tales non clericis sed laicis committere debet, vbi vero papa committit, sicut in rectoribus Marchiæ, & Romandiolę experimur, certum est, ꝙ idem in eis, quod in epis [tempolalem] vide quod dixi s. tit. t. c. vlt. in prin. [in iungar] caueant sibi clerici a scribẽdo tales iniunctiones vel cõmissiones per ea, quæ sup. dixi [maleficium] 13. q. 5. §. hic apparet, vbi sunt exempla ad hoc spectãtia. Archid. [balino] i. iusticiario, vide quod scripsi de his omnibus s. tit. 1. c. 1. in prin. (debitum) de statutis quæ infligũt pęnam pecuniariam pro homicidio, vel alio maleficio ꝓ quo debetur corporalis, ponit hic Arch. opi. Hostien. quã scripsi de consue. c. fi. in prima gl. [sanguinis] ẽt quę mortẽ, vel membri mutilationem contineat, ex quib. irregularitas contrahitur. ȷ. de homicid. o. is qui. ¶ Prima gl. dicit, quid declaret. Gl. 2. infert, ponit dictum Hostien. Gl. tertia quærit & soluit, & arg. contrario rñdet. In gl. 1. ibi, generalem. dicebat Gof. de rapt. in archiepatu, ꝙ consueuerat prælato habenti iurisdictionem, ꝙ non committat in specie laico puniendũ corporaliter, sed generaliter deleget causarum vniuersitatem, quæ sunt ad pęnam sanguinis, & si Goff. intellexit, ꝙ non exprimat de pęna corporali inferenda in speciali cõmissione, hoc decretum non resistit huic concilio. In gl. 2. in fi. intelligas hoc dictum per id, quod no. de rapto. in archiepatu. in vlt. gl. nam saltem
2 † vltimum supplicium & mẽbri mutilatio non delegantur etiam iure aucthenticorum, & de his committendis agitur hic principaliter, vt dixi in textu. In gl. quid si. ibi, dic idẽ. concordat Arch. allegans ẽt, ꝙ in generali mandato non venit aliquid illicitum. sup. tit. 1. c. vlt. circa mediũ magnę gl. Sed hic in terminis gl. non solum fecit non inclusum in mandato, immo etiam expresse contra manifestum, & sic non imputandum, ex quo non pręcessit culpa, vt sequitur in gl. ad quã bene facit, quod no. de homici. postulasti. & leges ibi allegatæ in gl. 2. quas ibi vide in suffragio.

¶ Explicit liber tertius.

LIBER IIII.

¶ De sponsalibus & matrimonijs. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Prohibitio matrimonialis non extenditur vltra quartum gradum.*
2 *Consanguinitas an sit vnum, vel plura.*
3 *Honestas in matrimonijs inspicienda est.*
4 *Consanguineos & non affines respicit & afficit publica honestas.*
5 *Sponsalia prima non soluuntur per matrimonium secundum, quod non tenet.*

CAP. PRIMVM.

Ex sponsalibus. Hoc intendit. Sponsalia pura & certa ex consensu valida, licet alias nulla, inducunt publicam honestatem, quæ habet dirimere sequẽtia sponsalia, sed non præcedentia. quam publicam honestatem non inducunt sponsalia conditionalia ante conditionis euentum. Et sunt duæ partes. Prima tractat de sponsalibus puris. Primo in genere. secundo in specie ibi, quare. Secunda tractat de conditionalibus ibi, ille vero, (spõsalibus) de speciebus sponsaliciorum, & quomodo cõtrahatur, de cõsanguinitate quid sit, & vnde dicatur, de affinitate & quomodo contrahatur, & quo coitu, de publica etiam honestate, & quare sic dicatur, hic Archid. in diuersis glossis valde prolixe tractauit, & poterat prolixius propter materias diuersas huic principio coaptabiles, quas propter id, & quia exquisite vltra tractatum publicæ honestatis in quantum erũt de materia, plene alibi notata decidã, sed quæ addiderit vltra tria hic inserã, quorum aliqua parum placẽt, vt ȷ. patebit. Remitto etiam ad summam, quam super quarto composui, & ad glosias arboris vtriusque [& certis] ordina, sic oritur impedimentum iustitiæ publicæ honestatis efficax ad impediendum &c. & redeas, etiam si consanguinitas & c. postea tolle illud, quare &c. [consanguinitatis] cum consanguinitas dicatur vinculum personarum ab eodem stipite descendentium, quod dictum saluatur non solum in collateralibus, sed etiam in ascẽdentibus, vt per se patet. Obijcit Archidiacono, ꝙ secundum hoc omnes sunt cõsanguinei, quia descenderunt ab Adam. Rñdet, ꝙ stipes dicitur in cuius lumbis illi fuerunt, nec excesserĩt septimũ gradum olim, hodie quartum. Miror de hoc dicto, ꝙ vinculum consanguinitatis restringatur ad quartũ, quod est falsissimum, & dixi in arbore consanguinitatis in fi. regularum. Sed
1 bene fateor, quòd † uinculo consanguinitatis durante prohibitio matrimonialis non extenditur vltra quartum gradum. hoc enim papa potuit, non tamen facere posset, quin in quinto & vlterioribus sint consanguinei: vnde ẽt hodie vlterioris gradus fatemur & computamus, de consang. & affi. quod dilectio. & c. non dẽt. & c. vir qui. obiectionem autem confiteor, & dico, ꝙ omnes sumus cõsanguinei Adæ, sed gradus computari impossibilitas nõ patitur, nec aliqua expedientia, uel necessitas exigit. Adhuc
2 quærit, an † consanguinitas sit vnum, vel plura. refert Hugonem dicere, ꝙ consanguinitas sit vnum, & in vno tñ, quare alia consanguinitas, quæ est in me, & alia quæ est in te. duæ. n. consanguinitates & relationes sunt in me & in te, qui dicimur consanguinei. hanc subtilitatem parũ aprecior, & ſm hoc de matrimonio posset fieri eadẽ qõ, licet illud propter vnicum consensum licet duorũ, & ꝑꝑ vim sacri fortius dicatur vnum affinitatis, hoc aliqñ ponitur pro consanguinitate. 35. q. 3. c. 1. & q. 8. hoc salubriter. qñque fit econuerso. ea. ca. & q. 10. fraternitatis. ſm Arc. qui de extraordinaria pollutione hic notauit, qđ scripsi post Inn. & alia, de eo qui cog. consan. fraternitati. de fornicario ẽt coitu, super quo hic instat, vide in arbore affinitatis, in prin. Matrimonia contracta cũ consanguinea spõsæ. non ob. s. co. si inter. ibi. n. solum impedimentum spõsaliorum, hic ẽt vltra illud impedimentum publicæ honestatis. Item decr. prima, de matrimonio cõtracto. concor. quia ibi non valuit ſm matrimonium ꝑꝑ publicam honestatẽ, & iõ remãsit cũ tertio, (iustitiæ publicæ honestatis) istud impedimentũ procedit a constitutione ecclesiæ, quę putauit hoc honestum, vt in gl. & per hoc corrigitur quo ad literalem intellectũ, qđ hꝛ 8. q. 1. olim. & vt dicit Hug. 37. q. 1. si quis. t. & Arch. hoc ꝑꝑ defectũ nominum vel impedimentũ tale nomen accipit. nulli. n. ex cognationibus spũali vel carnali attribui poterat, vnde si aduertat, studens, ne aliud decẽtius nomen occurret. inspicimus † aũt
3 in matrimonijs nõ solũ quid liceat, sed & quid honestũ sit. ff. de ritu nup. l. semper. Host. aũt optabat, vt scripsi de consang. non dẽt. super fine vlt. gl. ꝙ istud impedimentũ sicut per ecclesiã est inductũ, sic ꝑ ecclesiã tolleretur, & remissionẽ dabo super gl. hic signata, & idẽ optat de cognatione legali, docuit tñ experientia multa mala per tempora obuenisse pro eo, ꝙ consanguinei desponsatas per consanguineos suis studijs receperunt postea in vxores. & memini iamdudum legisse in cronica Aciolini de romano, ꝙ pestilentes guerræ, quæ tempore suo fuerũt in marchia Triuisana, ab hoc recepere principia. Sed ista cõsideratio cessaret mortuo sponso. dicit aũt Archid. ꝙ pollutio extraordinaria non inducit hanc iustitiam, quia citra maritalem affectum. 35. q. 3. extraordinaria. conatus tamen ad copulam bene inducit illam. sup. eo. iuuenis. & c. si. ego hic derideo, & dico ꝙ ista publica honestas fundatur super cõsensu sponsaliorum, vt hic. nec inducitur per nisum copulæ, imo nec per copulã, quæ licet deficientib. ẽt sponsalibus possit inducere affinitatem, non tamẽ hãc

publicam honestatem.fateor tñ, ꝙ si sponsalia sequãtur,
ẽt solo nisu ad copulam fortificatur publica honestas,
quasi per id fortius consensus appareat, esset tñ dare ca-
sum, quo talis nisus inducere honestatẽ, qñ infantes am
bo, vel alter contrahunt sponsalia, quæ tenent, sed si post
infantiam consentirent in nisum ad copulã, haberemus
publicã honestatem, sed non inquantum esset copula, vel
nisus ad illã, sed inquantũ haberet designare consensum
durare tp̃e infantiæ præstitum. ĩ. tit. 1. in prin. Quare speci
ficat qđ præmisit [sponsalia] de futuro, quod patet in fi.
huius partis, si.n. remaneret obligatus ad matrimoniũ cõ
trahendũ, ergo nõ cõtraxerat. licẽ ȝ. nominauit hæc vt di
uersa(determinate)& rñdet ei quod dixerat certis (Con
traxit)ita ꝙ tenuit contractus ex consensu, vt ȝ. [cõsangui
4 nea]non.n.† affines, sed solum consanguineos respicit. af-
ficit publica honestas, & satis miror de Io.mo. qui tenuit
in hoc in quadã sua addit. cõtrariũ, æquiparando consan
guineos & affines, quod est fallum. primo, quia iura de
hac materia loquentia solos consanguineos exprimũt. ȝ.
eo. continebatur. in fi. & c. duo pueri. de spon. spõsam, cũ
similibus, in quib. non insto, quia rõ est patẽs, cũ nedum
sponsus de futuro, sed ẽt maritus post consumationẽ ma-
trimonii mortua vxore licite cõtrahat cũ vxoris affine, il-
la.n. est sibi in secundo gradu affinitatis, cuius prohibitio
est sublata per decr. non debet. de consang. & affi. Et dic,
consanguinea infra quartũ gradum, alias non fuisset qõ
[quibus)sponsalibus primis obligatus. An taliter ꝙ coga
tur, remittit Arch. ad notata 27.q.2.§. sed concedatur. &
c. lator. 29.q.2. in summa. & 31.q.2. in summa. & sup. c. ex
literis. 2. Et per hanc literam patet, quod soluendo dixi in
5 2.q. quã Paduæ disputaui. s. ꝙ † prima sponsalia non so-
luuntur per matrimoniũ fm, quod nõ tenet. secus si fm
matrimoniũ tenuisset, licet solutũ fuisset per religionis in-
gressum. Et vide quod scripsi sup. de sponsa. Sicut & super
regula. non præstat. ĩ. de reg. iur. vt ĩ. dicam [Sub cõditio-
ne]de futuro. vt dicam super gl. [Non habentibu.]habẽt
ergo solã spem. insti. de ver. ob. §. ex conditionali. vinculũ
aũt & impedimentũ superueniens illius spei tollit effectũ.
Sicut ergo conditione deficiente perinde esset ac si nõ es-
set contractum. C. cõia vtriusque iudicij. si cum patrono.
Ita ẽt fm Io.mo. q si iure prohibente conditio & eius effe-
ctus extare non pñt. vide qđ no. sup. e. li. de rescrip. si pro
te. super 4. gl. & quod supea dixi [nulla] nedũ dirimẽs sed
nec impediens hoc sonat vniuersale negatiuũ. ¶ Prima
gl. dicit, quid declarat. ¶ Gl. no. ꝙ rñdet per ob. ¶ Gl. re-
probatur, dicit, qd approbet, & reprobet ille §. ¶ Gl. qd.
sup. quærit & sol. ¶ Gl. vlt. primo soluit duo dubia. demũ
ponit opi. Host. quæ rñdet per qõnem. ¶ In glo. sup. de. in
fi. & vide distinctionem, q̃ scripsi eo. tit. fraternitatis. in fi.
¶ In gl. p̃cedentis & approbatæ. sup. de voto. c. vno. ¶ In
gl. puta. in fi. vel per locũ, vbi locus est patens fm Vin. qui
sic no. eo. tit. ad audientiã. & Arch. hic, ad hoc 22. q. 2. ne
quis. vers. illud aũt. facit sup. de len. exc. c. 1. & quod scri-
psi de despon. impu. duo pueri. super 5. gl. ¶ In gl. bene er
go. in fi. ad quod facit scdm Arch. quia sufficit, aliquid es-
se factum ad hoc, ut pęna cõmittatur, licet de iure nõ te-
neat, alleg. ff. ad silla. si quis in graui. si quis codicillos. ad
l. cor. de sicca. si quis legatus. C. de exc. tu. amplissimi. arg.
ff. de his qui. vt indig. l. cũ quidam. Multa iura circa hoc,
quæ melius faciunt, & per quæ probatur sufficere illum
actũ, qui requiritur ad aliquem effectum de facto fieri. &
si de iure teneat, no. uide in secunda qõne, q̃ Paduę dispu
taui super regula non præstat. ĩ. de reg. iu. in parte prima.
vers. sed adhuc. qũo autem etiã ad illa rñdeatur, in quan-
tum obstant solutioni, de qua dixi in textu super ver. obli
gatus. patet in quæstione prædicta 2. ¶ In gloss. sup. eo. ibi
mens, viuens, vel mortuus. Et vide quod scripsi de hoc im
pedimento publicæ honestatis, & tractatus super ipso ha
bito in concilio Lug. in decre. non debet, de consan. & af-
fi. super gl. vt melius. In gl. no. quod, in fi. item si contrariũ

diceretur, parata esset fraus sponso vel sponsæ nolẽti ser-
uari promissa, per hunc modum promittendo. s. contrahe
re cum illius consanguineis infra quartum gradum. & si
dices, habet etiam alias, vt in gl. seq. Respondeo, ꝙ nullã
habet tam facilem. In gl. quid. ibi, contrahit cum consan
guinea primæ, de qua loquitur litera. In gl. vlt. ibi, de illis,
& de hoc satis eo. tit. per tuas. & ibi contracta fuissent. Itẽ
intelligas de conditione de futuro nõ de præsenti vel prę
terito, quod probat Io. mo. per hanc literam, quæ dicit,
aute conditionem extantem. illæ enim in veritate erant,
nec sinunt morari obligationem, alleg. ff. si cer. pet. proin-
de. melius probat l. cum ad præsens. eo. tit. & uide quod
dixi de condi. ap. c. si. super prima gl. in prin. & ibi, impe-
dimento. vbi ergo non apparet impedimentum, procede
rec id, qđ placet hic Arc. ꝙ censetur contractus purus, in
quo satis instat hic. nec glo. in eo casu resistit. & ideo plus
non insto. Io. mo. non expressit de impedimento, qđ po-
nit gl. sed puto, ꝙ eũdẽ habuit intellectũ, & ibi, legatarii,
vide quod no. ff. de condi. & demonstra. l. aliquando.

¶ De desponsatione impub. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Sponsalia non contrahuntur per proximos septennio.*
2 *Sponsalia de futuro verbis & mente contrahentiũ per amplexũ, oscula & his similia non transeunt in matrimonium.*
3 *Tutor non constituit sponsalia sine voluntate puellæ.*
4 *Pubertas & cura finitur in vtroque sexu finito 25. anno.*
5 *Verba de præsenti non semper habent consensum de præsenti.*
6 *Matrimonium carnale non est ita astrictum, sicut spirituale.*
7 *Sponsalia cum impubere contracta post pubertatem non transeunt in matrimonium per dona, vel visitationem.*

CAP. PRIMVM.

Si infantes. Sunt tres partes, prima tractat de sponsalibus cõtractis per infantes ambos, vel alterum. secunda ibi, q-
dem quoque. de matrimonio contracto per impuberes.
tertia ibi, porro. de sponsalibus contractis per parentes p
filiis. & hoc pro diuisione sufficiat, & pro summa, qa sum
mando non potest breuiter recitari. realem. n. & pulcher-
rimam formam habuit hæc decr. determinat autẽ princi-
pium no. 30. q. 2. c. vno. & sup. eo. literas. aliæ diuersæ deter
minationes infra ponuntur in gl. [alter minor]vt ergo te
neant sponsalia, requiritur, ꝙ vterque sit maior septẽnio
(parẽtes]vide 31. q. vlt. c vno [cohabitationem] in domo
viri, vel mulieris, uel alterius, vt dixi in parte proxima ad
finem, dicit euidenter simile. sup. eo. ti. de regula, non so-
1 lũ.(Maiores]nota, † sponsalia nõ contrahi per proximos
septennio, de hoc hic Arch. de quo sup. de spon. iuuenis.
vbi etiam scripsi super 2. glos. & ibi videas, vt añt recitat
Arch. Hug. Lau. Io. dixerũt, tp̃s esse debere p̃fectũ, nisi es-
sent septennio proximi, ꝙ esset capacitas intelligentię, &
hoc ipsum no. 30. q. 2. in sum. & Goff. in sum. de spon. §. &
non alii contra. ꝙ omnino debet esse ætas perfecta. facit
quod de professione dr̃ sup. de regula. ad nostram. Item
tp̃s istud a iure limitatum nõ vr̃ exceptionem habere scri
ptam in iure. ergo illi stabitur, pro hoc facit ille textus.
Arch. dicit posse recipi medium, ut dictũ hoc habeat ex-
ceptionem, qñ malitia supplet ætatem, & mulier tentata
fuit. vide in pręd. decr. iuuenis. Si. n. proxima septennio
plus intelligit, quam consueuerunt intelligere. forte non es
nes, quare nõ valebit illius cõsensus in sponsalia, ex quo
prouidentia præuenit in matrimonio, & de hoc non du-
bitatur, vt sequitur quare non poterit p̃uenire in sponsali
bus pp asperitatem religionũ, & ẽt ob vitandas aposta-
sias, in illis statutum est requiri perfectã ætatem. de hoc
& de testamento vide quod scripsi sup. eodem. tua. super
ver.

ver. nubilis. & iō cōcludit ex ꝑdictis. idē declarat ſtatim,
ꝙ vetat iſtud idē impubes. vñ pubes & impubes dicatur,
vide de conſe. diſt. ꝗeos quos. in fi. ĩ. eo, ti. pubes. [impu-
bes) nō proximus &c. vt ſequitur ꝓximi. vide qđ no. ĩ. cō
tinebat. in fi. c. de illis. 2. & c. atteſtationes. (Et in quibus)
ex copula patet hic duo requiri cōiunctim, ꝙ ſint puberta
ti proximi, & qđ malitia, &c. Idem ſcripſi ſup. eo. c. 2. [ma
licia] ĩ. eo. c. fin. vocatur prudentia, & ibi vide, qñque dř
bonitas. C. de prox. ſacro. ſcri. vnicuiq. li. 12. 77. diſ. mona
cns. exponitur aũt ſm Arc. pro naturali vigore & potētia
coeundi. (non tenuit.) ĩ. tuæ (dicti tpis.) i. pubertatis, de
quo præmiſit copulā, quod ſcripſi poſt Hoſt. de quatuor
effectib. huius copulæ. ĩ. eo. tit. tua. ſuper verſ. copula. hic
ponit Arc. ſubdit ēt quod poſt Vincen. ſcripſi, de ſpon. c.
fi. poſt principiũ [modum alium) hic patet ſpōſalia de fu-
turo tranſire in matrimoniũ præter carnalem copulā, cō-
tra, de ma. contrac. t. Arch. ſignat, nō ſoluit. Tu dic, vt ibi
2 ſcripſi ſup ver. amplexata, ꝙ † ſpōſalia de futuro verbis &
mēte cōtrahentiũ per amplexus, oſcula & his ſimilia non
trāſeunt in matrimoniũ, vt ibi, nec mirũ, qa nec per nixũ
carnalis copulæ tranſeunt, vt ſup. de ſponſalib. c. fi. ſed il-
la, quæ verbis & mēte contrahentium ſunt de præſenti, tũ
iuris interpretatione ſunt de futuro, bene tranſeũt in ma
trimoniũ præter copulam per oſcula, amplexus & ſimilia
interuenientia poſt tps pubertatis, vt hic. vtroque. n. caſu
cōſenſus fortificat, quod agebatur. Sed quid dices, qñ in-
fantes ambo, vel alter cōtraxerunt ꝑ verba de ꝓſenti, aĩs
nō eſſet qō. Et poſt infantiā apparuit illos in eadem volũ-
tate manere, ita ꝙ ratificata ſunt ſpōſalia, poſtea cōpleat
pubertatem, & alias, qñ per copulam apparet durare vo
luntas, & erit ne matrimonium, vel ſola ſponſalia, litera
hic loquitur de verbis prolatis ab impubere. abſurdũ dř
illam extendere ad verba prolata per infantem, cũ illa a
principio fuerint nulla, vt primo rñ. Et bene facit ĩ. eo. li.
de regulat. c. 1. 2. reſp. contractũ factũ per verba de præſen-
ti inter eos, quorũ alter ſolũ erat impubes. (inducta.) nec
mirum, quaſi verba de futuro ideo petantur inter tales.
fortius verba de præſenti, quæ fortius exprimunt conſen
ſum, ſuper quo fundatur hæc prohibitio (parentes.) vř ēt,
ꝙ matrem includat, ſicut & de ipſa dř, ꝙ poteſt filium re-
ligioni. 20. q. 1. c. 2. & q. 2. c. 1. & ſcripſi de reg. c. 8. in prin.
nec obſtat, ꝙ mater filium in poteſtate non habet. ſup. de
conuer. c. 2. quia & iſta litera non diſtinguit, an filius ſit
emancipatus nec non [contradixerit) conſanguinea ſpon
ſæ infra quartum gradum contrahere poterit, & eſt idem
.ſ. ꝙ obligat, & oritur publicæ honeſtatis iuſtitia [tacita.]
exēplum, de qua ſup. de proximo nō cōpetit, quia loqui-
tur in præſenti, nunquid ergo dicetur tacite conſentire, ſi
certificatus tacuit in præſente, qui tacuit in cōtractu, eſt
expeditũ. ĩ. proximo. idē videtur in eo caſu. arg. in cle. de
procura. c. 1. ſed illa non facit, quia ibi ſic ſimplr nō tacet
vt ibi not. in vlt. gl. puto ergo, ꝙ neceſſarius ſit actus, ꝙ li
quido, vel euidenter pateat ipſius aſſenſus. facit ſup. eod.
c. 1. & 2. 1ñ. (obligātur.) ff. de ſpon. filio. ff. de ritu nup. nō
gitur. lo. mo. ex hoc autem inſurgebat, quod ſequitur, cũ
honeſtas conſenſu fundetur. ſup. tit. 1. c. vno. ſed fuit ex-
primendum propter id, quod ponit vlt. gl. ¶ Secunda gl.
notat differentiam inter infantem & impuberem. ¶ Glo.
ſup. de ſpon. no. pro opi. Goff. contra opi. Tan. quam ēt im
probat per rationem. ¶ Gl. approbatur. dicit, quid appro
bat & illud coadiuuat. Antepen. gl. rñ. per q. & ponit opi.
Hoſtien. contrariā Inn. & primam approbat. ¶ Vltima
gl. dicit, quid reprobet & quid approbet. ¶ In gl. 1. ibi ſi
infanti. ſequitur, ideſt minor 7. annis. In glo. approbatur.
ibi, obligatur. veluti, cum indebitum per errorem ſoluēdi
cauſa datur. ¶ In gl. & no. ibi, quæſitum. Si præceſſerunt
ſponſalia ante pubertatem & in domo nuptæ loco cæpe-
rit eſſe, durant ſponſalia, aliter ſola traductio non facit
ſponſalia. & ibi, multum intereſt. vide in prædicta decre-
tum ſuper. ¶ In gl. antepen. ibi, ſed quæ patris, ſequitur,
voluntati non repugnant, conſentire intelligitur. & ſe. di-
cit, ꝙ filiofam. diſſentiente, ſponſalia nomine eius fieri nō
poſſunt. Et ibi. viduæ. & vidua minor 28. ſecūdas nuptias
ſine patris conſenſu non contrahet. Et ibi, ſi puellæ. tutor
3 † ſine voluntate puellæ non conſtituit ſponſalia. ¶ In gl.
1. in fi. 30. q. 2. §. 1. ¶ In gl. 2. ibi, pubertatem inchoādam.
in finienda. n. non eſt in ſexu differentia. In vtroque enim
4 † ſexu finitur pubertas & cura finito 25. anno. C. ſi mi. ſe
ma. di. l. 1. ſi ma. tac. ſine decr. l. fi. Inſt. de cura. in prin. &
in fi. quæri ſolet de differentia, quare non conueniunt ſe-
xus in tempore medio ſicut in primo & tertio. finitur. n.
infantia eodem tempore. idem de adoleſcentia. In puber
tatē uero diſcrepāt in tempore, ſed etiā ſcripſi poſt Hoſt.
eo. tit. literas. ſuper verbo compleſſet, & vltra ibi dicta iu-
riſtæ ſufficiat, ꝙ natura pubertatem fecit diſparē in ſe-
xu cum percipiamus naturaliter pubeſcere fœminas in
12. & mares in 14. lex aũt poſitiua dēt conuenire naturæ.
4. diſt. erit aũt. inſti. de adop. circa medium. facit, quod di
cam. j. de hære. ſtatutum. §. poſt. In gloſ. vt quia poteſt. in
fi. & ſic ſit reprobatum, quod dixerat Hoſt. ſup. literas. ſ.
qñ ſeorſum habitant, non refert ratificari ſponſalia, niſi
per conſenſũ expſſum. In gl. in fraudē. ibi, eapſſo. lo. mo-
na. dicit vero, vel ꝑſumpto. alle. ff. loca. itē quæritur. §. fi. &
l. ſeq. In gl. ĩ. de. ibi, & Hoſt. quæ adhuc hic placet Arc. Di
cit. n. ſe vim facere in eo, quod hic dicit, ſupplebat, ergo
factum reſpicit, & neſcio quid valeat ſic dicere. Itē reſpō
deat rationi, quæ ſequitur in gl. Et ibi contrahunt matri-
moniũ ſimul, vel cũ diuerſis, non curo. In gl. approbatur.
5 ibi, ſuper eo. ad hoc inducitur, quia † non ſemper verba
de præſenti habent conſenſum de præſenti. In gl. nō ſpon
ſalia, in fi. arg. contra. ff. de codicil. l. 1. vbi de hoc iura pro
& contra. Quęrit hic Ioan. mon. quare nō ſit in matrimo-
nio ſpirituali, vt ſi non valet vt electio, valeat ſaltē vt po-
ſtulatio, quod eſt falſum. de poſt. c. fi. reddit rationē, quia
6 † carnale non eſt ita aſtrictum formæ, ſicut ſpirituale. uñ
in primo ſufficit mutuus conſenſus, de quo conſtet, ſed
in electione non ſic, quę per certas formas hēt fieri, de ele
ctio. quia propter. Item quia electio præcedit initiũ matri
monij ſpiritualis, quod iniciatur per conſenſum ele. vn-
de non eſt mirum, ſi fortius euacuantur præcedentia con
ſenſu, quam ea quæ conſenſu ligantur. j. tit. 1. c. 2. Itē ele-
ctio veriſimiliter cadit in ſapientes, quorum culpa multũ
contendant. Sed fatui & fatuæ maiores & minores matri
monia cōtrahunt, de reſti. ſpo. ex parte. Et de talibus acci
piatur, quod elici poteſt. In gl. vt quia ſimul. ibi, cohabita
uerant. & hoc ſolo caſu intelligit hoc verbũ, dixit hoc nō
aduertēs, qđ dixi in textu ſuper ver. aliũ. In gl. ſtatim. in
7 fi. vt ibi ſcripſi. in fi. dixerũt. n. ꝙ † ſpōſalia cũ impubere cō
tracta poſt pubertatē nō trāſeũt in mřimoniũ ꝑ dona. vel
viſitationē & ſimilia. In gl. ergo. ibi, conſentit. cũ hic agať
de re naturali appetibili. Io. mo. In gl. contraria. ibi ad id,
qđ hic loquiť in vitrico, ſequēs in fratre, dec. ex parte. ſu-
perius alle. in patruo, & ibi cōtrariũ. ꝙ hic placet Arch. di
cit. n, probari nō poſſe, ꝙ patruus, fratres, vel his ſimiles
poſſint illũ obligare ſine expſſa volũtate, uel ratificatio
ne, potiſſime caſu, quo verba requirũtur, vt in ſpōſalibus,
vel mřimoniis. de ſpō. ſi inter. & c. tuæ. in paretib. ſecus, vt
hic, ad decr. primā. de ma. cōtrac. rñdet cũ Goſ. qđ illa cor
de & ore cōſenſum expreſſit. concordando dici pōt hoc
in parentib. ſpeciale, ꝙ ſufficiat taciturnitas præſentium,
qñ per parētes contrahuntur. Ratificatio vero expſſa, vel
tacita requiritur in aliis, nec ſufficit taciturnitas. vñ ſi bñ
aduertis. hæc gl. non ſignatur ſuper ea parte, q̃ de tacitur
nitate loqtur, ſed ſuper ea, quæ loquitur de ratificatione.

¶ De cognatione ſpirituali. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Compaternitas per procuratorem an contrahi poſſit.*
2 *Patrinus apud Deum eſt fideiuſſor.*
3 *Mutus non poteſt baptizare, nec puerum in baptiſmo tenere.*
4 *Baptiſmi ſubſtantia eſt aqua & forma euangelica.*

CAP.

CAP. PRIMVM.

Nedum. Pōt diuidi in tres partes. prima ponit quatuor spūales cogitationes prouenientes ex leuatione in baptismo. scđa ibi, & fateri. ponit totidē, q̄ ex baptizatione proueniunt. Tertia, illas oēs repetit in confirmatione. ibi, ex cōfirmatione. [filiū] Xp̄ianū de Iudæo, pagano, vel hæretico no. 30. q. 1. de cōse. di. 4. in baptismate. vide qđ disputādo terminaui in qōnē, q̄ posui sup regula quod nō est. s. de reg. iur. vbi tenui cū hæretico & ex eius actu bñ contrahi spūalē cognationē, secus in pagano vel iudęo. primus. n. incorporatus fuit ecclesiæ per sacrm̄ baptismi, sed nō secundus. & iō spūalis cognationis particeps esse nō pōt, & vide quod dicā super. vet. cōtrahi. Itē cū lrā intra loquatur de suscepto in baptismo, refert Arc. Hug. tenere, ꝙ iudæus cū sua cōmatre. s. q̄. vel cuius vir tenuit filiū in circūcisione, licite cōtrahit. idē de illa, q̄ in cathechismo, vel circūcisione tenuit, ex quo baptizata nō fuit, q̄a constitutionib. eccl'æ hoc prohibentib. nō astringitur, sed si baptizata esset, tūc impediret disparitas cultus. 28. q. 1. caue. [Suscipit.] per hanc lrām & multa iura, q̄ vtuntur simili verbo, q̄ denotāt tegri actū corporalē, per l. ff. de adop. l. neque. & l. in ado-
1 ptionib. & l. post mortē. dicit hic Arc. ꝙ † cōpaternitas p procuratorē cōtrahi nō pōt. D. meus in sua disputatione tenuit cōtrariū. vide in mercu. eo. li. de reg. iur. p̄ōt qs. vbi approbatur opi. Arc. per c. de his. 30. q. 1. filios oēs genitos ante vel post cōpaternitatē. 30. q. 3. §. filij vero. alias alij vero. & c. seq. & s. eo. c. 1. [contrah.] ex hoc contractu obligatur patrinus, nā filiolos docere tenetur symbolum, orationē dñicam, & q̄dam alia, q̄ pertinēt ad salutē dire-
2 cte, de cōse. di. 4. nos aūt. vbi dr̄, ꝙ † apud Deum patrinus est fideiussor ꝓ filiolo. & vide quod ibi no. per quod etiā Arc. arguit ad id, quod s. dixi, infidelē nō posse esse patrinū post cōtractum, remittit Arch. 30. q. 3. & 4. in summis (suscipiente.) Non dixit tēdente, per quod inducit Arch. hanc lrām, & ēt p̄cedentē, sufficit susceptio, ēt si suscipiēs nō loquitur morose, no. in summa de mr̄imonio. §. qualiter cōtrahatur. ver. & nūq̄d pro Host. facit vt sicut i bapti zāte requiritur verbū. s. de bapti. siq̄s. de cōse. di. 4. prima igitur. & 1. q. 1. detrahe. Sic requiritur ēt in leuāte, q̄a rñde re dēt, de cōse. di. 3. patnuli. nec sufficit annuere, sed debet dicere volo, ita ꝙ omissa sit cautio, vt in p̄d. c. 1. ver. nunc
3 vero. & facit qđ ibi no. i gl. hoc ergo. & sm̄ hoc sicut † mutus nō pōt baptizare, ita nec puerū tenere, vt in p̄. c. paruuli. Rūsio. n. ad celebritatē pertinet sacramēti. di. 100. cū paruulis. & c. nihil. Sed, vt dicit Arc. Hug. recipit illud verbū celebritatē, pro solennitate nō pro substātia. Non. n. oia, q̄ dūr, vel fiunt in celebratione sacramentorū sunt de ipso-
4 rū substātia, de conse. di. 2. vtrum. substātia † aūt baptismi est aqua & forma euāgelica. de hoc 1. q. 1. detrahe. (confirmatione.) de hoc 30. q. 1. c. 2. & ca. dñm. & c. de his. & de cons. d. 5. c. 1. & seq. vsq. ad c. oi dic. exhibetur aūt post baptismum. de cons. di. 5. c. 1. & ad robur. 4. di. c. 2. Et quia ad confirmationē accedens non præsumitur a seipso robur hr̄e, ideo licet sit maior, tenetur ab illo significādum, qđ per se stare non posset, de conse. di. 4. in cathechismo. cū duob. c. sequētib. & hoc ēt dixit Thomas, vt refert Arc. [seu] expositiuum. s. pro. i. ¶ Secunda glo. q̄rit & remittit. ¶ Tertia gl. i ñdere pōt per tres qōnes, prima qđ si post tñ cognita. vl. quid si non cognita. secunda, quæ sit rō, quare coniuges cō cant sibi & c. ¶ Quarta gl. supplet quintum casū. ¶ Gl. igitur si soluit duos casus, s. de sorore filiæ spūalis, & de filia spūali filij carnalis. In gl. 2. in fi. Et dixit post Ino. s. e. Martinus. vbi ipsa recitat opi. cōtrarias nil approbās. Arc. hic tenet, ꝙ non contrahatur per rationem q̄ ponit ista gl. in fin. Ad decr. contractæ. rñdet. ꝙ loquitur sm̄ opi. mulieris, vt ibi diai. ad id, qđ dr̄ de affinitate. Rñdet, ꝙ illud est vinculū carnale, qđ per carnalia & illicita cōtrahi potest. ¶ In gl. si igitur. ibi, vel leuans, vel ipsius vxor prius incognita. Et ibi, filia carnalis. & econuerso. filiam carnalem filii spiritualis. ¶ In gl. vt si. ibi. baptizans, vel ipsius vxor prius cognita. ¶ In gl. hoc sit. ibi confirmationis in fronte, vt hic, locus. n. est de substantia sacri. remittit Arc. de conse. di. 5. nouissime. ¶ In gl. vlt. ibi confirmantē. & ipsius vxorē prius cognitā. & in fi. nec est plures reperiri, qui dirimār, vt j. c. proximis, isti aūt omnes pertinent ad paternitatem & filiationem, aut ad fraternitatem, aut ad cōpaternitatem, & in his trib. cōsistit oīs cognatio spiritualis, non enim habemus auos, vel nepotes spirituales. & vide quod scripsi s. eo. tit. super ru. & c. Martinus. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Cathechizare quid significet.*
2 *Vix, aduerbium multa significat.*

CAP. II.

Per catechismum. Ponit dictum, quod primo probat ibi, vt ex, secūdo determinat ibi. per illā contrahitur oīb. illis modis, de qb. i. c. proxi. dicendo. n. ipse Clemens in decr. contractæ. (talis res) multis modis accipitē, remittit Arc. ad, ea q̄ scripsit 40. dist. ante oīs (cognationē) ex catechismo contractā postea, de prius contracto non esset dubium, & si esset cognatio per baptismum. sup. eo. si vir. ¶ Prima gl. tria facit, dicit, quid determinat, ponit summam., & quid sit catechismus. In gl. pe. ibi, vix. certis ex causis. sequitur, aduersus dños ser-
uos consistere, permissum est. In gl. 1. in fi. sm̄ Hug. cate-
1 chizare † grecū, idē, quod adiuuare. de conse. di. 4. paruuli. & c. sicut noscis. ¶ In gl. 3. in fi. aliter. Arc. de conse. dist. 4. in catechismo. & sm̄ vnam lecturam ꝓbatur. 30. q. 4. c. 3. ibi. Xp̄ianitas. nā & Xp̄iana dr̄ mulier catechizata. 18. q. 1. caue. In gl. s. compaternitas. in fi. de hoc 93. dist. miratus. in prin. & 12. q. 2. hic huius, iuxta finem, sic ponitur. 19. dist. in memoriam. in prin. de cle. non resi. conquerente. Sic ponitur difficulter. s. de dolo & contumacia. veritatis. vel sic. tandem. Et ponit Arch. versum. Vult remouere fere, via verbum vult retinere. Et, vt dicit, hanc significationem non recipit hæc dictio in perpetuo & absolute
2 prohibitis. ff. de assigna. li. l. vlt. ibi. vix † potest, idest nunquam potest. ff. ad velleianum. tutor. ubi ponitur vix pro impossibili. ff. de verb. signific. alienationis. circa princip. & ff. de leg. 3. si iure. & vide quod de verbo difficile not. de testi. præsentium. in vlt. gl. vltra medium.

SVMMARIVM.

1 *Mulier adoptare non potest.*

CAP. III.

Quamuis. Tria sunt dicta, q̄ satis patēt [mulier] in cognatione ergo spūali etiā actiue cōtrahēda nō est differentia in sexu. Ad idem, sup. ea. veniens. non sic in legali. Nam mulier
1 † adoptare non potest. inst. de adop. §. fœminæ. C. eo. tit. mulierem. & no. 55. dist. Yims hel. de differentijs & conuenientijs sexuum plene in Spe. de proui. §. 1 (infantem) idem in adulto. (Accesserit) etiam tenendo linteum, in quo puer ponitur secundum Hug. & Arch. hic (Contrahitur) cum suscepto & parentibus suscepti, non inter ipsos suscipientes inuicem, vt dixi post Inn. & Host. sup. eo. Martinus. Et hic Io. mo. Arch. (quæ). i. talis. quæ nam, ut patet in c. omnes. quod alleg. vlt. gl. recepta ad pęnitentiā, bene dicitur filia spiritualis. Prima glos. dicit quid determinat Tertia gl. reddit rationem, signat contrarium & remittit. Vlt. gl. enumerat sacramenta & rationem reddit. In glo. 5. cum omnibus. in fi. peccant tamen contrafacientes, quia faciunt contra prohibitionē canonis, non plures. & illius decr. secundum Arch. puto si consuetudo non resistit. & fortius si assistit, leuis sit culpa, & sic leuiter indulgenda, de accus. com dilecti. In gl. ult. ibi, baptismo. sub quo concluditur catechismus, qui etiam per se non est de septē sacramentis. Et in fi. Curiosus in his videat, quæ scripsit beatus Thomas quarto sen. 13. dist. in secundo art. 1. q.

¶ Explicit liber quartus.

LIBER V.

¶ De accuſationibus & inquiſitionibus. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcopus cõfeſſus eſt ſe promiſiſſe centũ Petro, vt eum de morte patris ſui non accuſaret, an propter hanc confeſſionem ſit deponendus.*
2 *Delator corruptus qñ puniatur, & delato corrũpenti ignoſcatur.*
3 *Pactum iudiciale fortius obligat, quam extraiudiciale.*

CAP. PRIMVM.

Poſtquam. Inquiſiti, qui cõfeſſus eſt crimen. duas exceptiones tollit. ſecũda ibi,
vel ꝙ certis, maxime ad hunc ſcd̃m
Arc. (criminibus.) Idẽ ſi de vnico crimine tractaretur [deputatus.] ẽt ab ordinario. ĩ. eo. lib. de offi. vica. licet. Arch.
(confeſſus.) ſtulte fecit. & ibi (credatur.) in ſui præiudiciũ.
24. q. 2. in princ. factum eſt etiam crimen notorium ꝑ cõ-
feſſionem. ſup. de coha. cle. c. ſi. Quærit Arch. an confeſſio
nem reuocare poſſit. remit. ad dec. ex literis. de diuor. in
gl. ſed nunquid. ad id no. Innoc. de elect. per inquiſitionẽ.
per quæ tenet, ꝙ ſi deliberate confeſſus eſt, non poſſit, ſi
ex calore iracundiæ poſſit, ſed Io. hic in additionibus for-
mat nouam quæſtionem, quam puto eũ vidiſſe de facto,
apparatum & quaſi ad literam ponam illam, quę talis eſt.
1 Epiſcopus † confeſſus [a] eſt ſe promiſiſſe centum Petro,
2 vt eũ de morte patris ſui non accuſaret, quærit, an ex hac
confeſſione ſit deponendus. Arguit ꝙ ſic per l. ff. de his
qui no. infa. l. qm̃. & l. 1. §. qui fur. ff. de iure fiſ. in fiſ. cau-
ſis. 2. q. 3. prævaricator. ſed contra. ſup. de collu. in tm̃. ibi
non ſolum de correctione & colluſione, ſed & de propoſi
tis & alijs mãdatur inquiri, ſed loquitur de colluſione te-
ſtis, & correctione iudicis, non aũt partis, vt in q. ſed pri-
mũ & ſm ſemp ita illicita ſunt. C de pœna iud. auth. ſed de
nouo. de ſymo. nemo. de teſt. intimauit. de teſt. co. peruenit. & c. vlt. Colluſio ẽt poteſt fieri ſine precio, ſine quo nõ
fit trãſactio ff. de tranſact. l. 1. item alle. C. ad turpi. l. q̃uis.
nam licet in ciuilib. duplici via poſſit agi, vt no. ff. de con.
cauſa da. l. ſi quis accepio. ſecus in criminalibus, quæ for
tius tolluntur per factũ. ff. de pac. ſi tibi. j 10. §. quædã. pa-
ctio ergo, quæ ipſo iure tollit accuſationem, eius cõtrariũ
operari nõ poterit, ar. ff. de adi. le. l. legata inutiliter. Itẽ fa
cit. 2. q. 3. palam. ꝙ c. ſe. vbi delator † corrupens punitur,
ſed delato corrumpenti ignoſcitur. ff. de bo. eorum qui
ſibi mor. l. 1. Itẽ ſi ſim canonice electus, vel habeo ius ad
rem, ſi datur aliquid impugnatori de conſcientia mea, li-
cet turbata, ſymonia eſt. de ſym. Mattheus. & c. ſicut tuis.
Ratio, quia non eſt tenendum ad finẽ bonũ per mala me-
dia. 1. q. 1. non eſt putanda. ſed ſi ius habeo in re, & poſſi-
deo, nõ eſt ſimonia, ſi do pecuniã moleſtanti, vt deſinat,
de ſimo. dilectus. 1. vnde in dubio genus probatum nõ ob-
erit, cum illius caſus obeſt, & alter non. ſup. de probat. in
pñtia. & no. ſimile. ſup. eo. cũ dilecti. & ſup. de reg. iu. eſto-
te, non ſic ſi quælibet ſpecies ad idẽ tenderet. ff. de pe. hęr.
itẽ veniunt. §. a quo. reſtat quoſdã dicere, ꝙ l. qm̃. in prin.
alle. non ob. quia loquitur de pacto in iudicio habito, qd̃
eſt magis ſuſpectum pacto habito extra iudicium, cũ iu-
3 diciorũ metu plerunq. deuenitur ad pacta, & † pactũ iu
diciale fortius obligat, q̃ extraiudiciale, ar. ff. depo. l. Pu-
blia. §. Titius. de inter. ac. l. 1. in fin. ff. de conſ. certum. §. ſi
quis. vtrumq. tñ pactum ligat. ĩ. de exceſ. pręl. quã ſit gra
ue. C. de inter. ma. inter pub. l. tutor. tñ confeſſio extra iu-
diciũ facta nõ infamat infamia iuris, ꝙ tñ facit trãſactio,
vt in dictis no. refert alios dicere, ꝙ aut per pactum agi-
tur, vt ab accuſatione recedatur, vt ſic nihil remaneat de
iuribus accuſationis, vt d. l. q̃uis. & d. §. quędã. aut ſup cri-
men ſit pactũ. & ſic loquitur lex qm̃. ipſe dicit, ꝙ attenta
perſona epi pęna ſanguinis hic imponenda non eſt. ff. ad
l. Corn. de ſica. l. 1. in fi. & ſic tranſigere obeſt. ff. de priua.
l. fin. quare diſtinguit. aut res eſt integra, & tũc licet vexa
tionẽ redimere, arg. ff. ad turp. l. mulier. & l. ſe. & probatũ
eſt ſup. aut res nõ eſt integra, & ſit tranſactio, vel pactum
coniunctio. facit, quia tranſigi præſumitur timore accuſa-
tionis imminẽtis, arg. de bo. dan. l. 1. §. fraudis. & C. ad tur
pi. l. 1. C. de tranſac. l. tranſigere. Quærit demum, qd ſi in-
famia ſit probata contra epiſcopũ de graui crimine, nunc
qd ſit ex hoc deponẽdus. dicit ſic, ſi eſt infamia facti. ſup.
de teſti. cũ literis. vbi no. ſecus ſi eſſet infamia iuris, vel ſi
factũ eſſet ꝓbatũ. C. de cur. l. infamia. l. 10. C. de digni. l. iu
dices. li. 12. ſed nunquid ex infamia facti negotio pẽdente
poterit eps ſuſpendi ab adminiſtratione tpalium & ſpũa-
liũ. dicit ꝙ nõ regulariter, ut no. ſup. de pur. ca. c. 2. & c. in-
ter. licet de crimine ſimoniæ & dilapidationis ſecus inue-
niatur, de ſim. accuſatum. & c. licet Hely. §. quia vero. ſup.
eo. inquiſitionis. §. ſi. & ſup. de off. deleg. venerabili. no. &
habetur expreſſum. 2. q. 3. quia ea. & 15. q. 5. pſbyter. vbi
cũ eſſet delicti enormitas, vel ſcandalũ, fieri poſſet ꝑdicta
ſuſpenſio. 5. q. 5. pſbyter ſi a plebe (fruſtra) eſt aduerbium
qualitatis, & ſonat quaſi in vitiũ incaſſũ, vel ſine effectu.
vnde dr̃ quis fruſtratus ſpe, vel deceptus. Et ſcribit per r,
in prima & ſecũda ſyllaba, ſed fruſta nomen pluralis nu-
meri nõ hẽt r, in ſyllaba ſcd̃a. Et ſunt fruſta particulæ re-
rũ panis, carni, caſei & ſimiliũ, quæ a fractura proueniũt
& aduerbiũ fruſtatim, idem eſt, ꝙ diuiſim, vel particula-
tim, eo prætextu. quaſi ex alio capite poſſet impugnari, pu
ta eius falſitate, vel errore probatis, poſſet ẽt ſic exponi
confeſſio, ꝙ non pertimetur. ſup. eo. cũ dilecti. (Eiſdem) q̃
fuiſti confeſſus, non fuerunt ante confeſſionẽ. Ioan. And.
¶ Prima gl. dicit, qd declaret iſta & ſequens. Vlt. gl. ratio
nem redit, recitat opinionem contrariã cui reſpondet. In
vlt. gl. ibi. §. rati. Cautio rati non exigitur poſt lit. conteſt.
§. inuitus. dr̃ inuitus procur. qui expreſſe nõ conſentit. In
gl. nullæ. in fin. de reuocanda confeſſione dixi in textu in
prin. magnæ gl. ſ. in fin. Arch. alleg. 2. q. 3. §. notandum. de
pę. diſt. 1. menſuram. In gl. vlt. ibi, prædictis. in princ. pri-
mæ gl. vnde infamia habetur loco accuſatoris, vt in dec.
qualiter, quæ dẽt præcedere apud bonos & graues, ita qd̃
ſæpius clamor aſcendat, vt ibi. & c. cũ oporteat. & de ſy-
mo. licet Hely. videbatur, ꝙ ex quo accuſatus verus, vel ſi
ctus non fuerat in iudicio. ẽt confeſſus accuſatorẽ non ha
bens puniri non deberet. ff. de mu. & ho. l. reſcripto. §. ſi-
quis. 2. q. 1. de manifeſta. 23. q. 4. ſiquis poteſtatem. nã &
ſi manifeſta ſit eorũ reprehenſio, oportet ordinem per iu
dices obſeruari. 11. q. 3. eorũ qui. in ſi. ſed de ordine eſt, ꝙ
legitimus accuſator verus, vel fictus ſit in iudicio. ſup. eo.
c. 1. & 3. diſt. illud. 5. q. 5. relatũ. in ſi. & ꝙ capitula dentur
inquiſito, vt ibi. §. dẽt. ergo proceſſus hoc prætermiſſo nõ
valuit. Ad primũ reſpondet Arch. illud regulariter verũ,
ſed fallit in caſibus notatis ſup. vt eccleſ. beneſi. c. vno. in
princ. & 2. q. 1. de manifeſta. Itẽ hẽt locũ in occultis, ſecus
in notorijs, vt probatur 2. q. 1. quæ Lotharius. & c. de ma-
nifeſta. ſup. de iureiur. ad noſtrã. 2. Cum ergo iſta in iudi-
cio fuerunt notoria, potuit ferri ſnĩa. 5. q. 1. ſcęlus. qd̃ ſm
eũ loquitur in hoc caſu, & remittit de purga. ca. c. penul.
in gl. antepen. ad ſm de ordine dñt ipſe & Io. mo. duplicẽ
iuris ordinẽ, ut no. 2. q. 1. in ſumma. & in prædict. decr. pe.
in 4. gloſ. vnus qui eſt neceſſitatis. vel de ſubſtãtia, & ille
omiſſus vitiat. 5. q. 6. ſententia. de reſcr. cum dilecta. ibi de
hoc eſt ordo congruitatis, vel non de ſubſtantia, & ille nõ
vitiat parte tacente, reſiſtens tamen poſſet appellare, &
ita hic. de reſt. ſpo. c. 1. de rei ven. ordinarii. vnde in hoc re
ſiſteoi, ꝙ iſte ordo in ambobus mẽbris hic poſitis, & ĩ. c.
proximo. vt ibi no. in vlt. gl. eſt de ſubſtantia & neceſſita-
te parte petente capitula, vel excipiẽte, vel negante ſe in-
famatam, ſed parte tacente dicitur congruitatis, vel non
de ſubſtantia, vt hic. & infr. proxi. & eſt ſimile, quod not.

17.q.4.uxor.& scripsi de li.ob.c.1.super 1.gloss.& in fi.vt ibi not,in fi.4.glos.

ADDITIO.

a ¶ Confessus est. Confessio extraiudicialis de delicto facit indicium ad torturam tantum.Bar.in l.capite quinto. ff.de adult.nisi reuocetur ante torturam.Bal.in l.vnica.C.de confess.Ferrat.in cautel.

SVMMARIVM.

1 *Inquisitio facta super veritate criminum an valeat omissa inquisitione infamiæ, si reus præsens tacuit.*

2 *Testes debent esse personæ probatæ.*

CAP. II.

1 Si is cui. Non diuiditur & intendit, q † valeat inquisitio facta super veritate criminum, omissa inquisitione infamiæ, si reus præsens tacuit. Et, vt dicit Io.mo.illius c.& præcedentis eadem ratio, quia vtrobique renunciatum est processui, qui penitus præmitti debuisset, si petitus fuisset simpliciter. hoc dicit per ea, quæ dicam super 1.gl.(omissa) quam præmittere debuisset, iuxta distinctionem primæ gl.nec simul est quærendum de vtraque.sup.de iudi.exhibita.(inquisitis.) Idem puto de exceptione, quod non fuerint tradita capitula propter identitatem rationis. & c.proxi.¶ Prima glos.distinguit, quærit, & remittit. ¶ Gl.secunda ponit dictum Hostie.quod improbat. ¶ In prima glossa ibi, committit, non simpliciter iurando, sed asserendo illū infamatum, super quo vide quod scripsi supra eodem.cum oporteat.super ver.famam ipsius, per quod decido plura notata hic per Arch.qui etiam hic no. quod ad hoc vt ex verbis oriatur infamia, oportet, quod in scriptis redigantur, super quo vide quod scripsi ibidem super ver.subito. ver.no.quod ad hoc,.& vltra ea, quæ scripsimus illum pōderabat ibi Ion. An infamia ortum habuisset ex sentētia, vel interlocutione iudicis, vel ex dicto parentis, vel patrini, vel consimilium, vel personæ autenticæ. C.qui.cau.infa.irro.l.interlocutio, & l.ea quæ.& l.verbum. de elect.super 2 eo.de testi.testimonium.dicit etiam, q † testes debent esse personæ probatæ. 1.q.7. terminationes.& c.siquis episcopus.sufficit tamen, q in eis non sit causa repulsionis.s.de testi.cum literis, nec est via, an sint clerici, vel laici, vel mulieres in criminibus non periculosis, de pericolosis remittit ad dec.qualiter.eo.tit.subdit ibi, q cum infamia venit probanda per testes, siue ad inquisitionem faciendā, siue vt a dignitate repellatur, siue ob aliam causam, testes dicere debent eum apud suum epm infamatum, vel suspiciosum de tali crimine, vel incredulū propter tale crimē, de quo illum hēt suspectū. Et idem si talis esset, vel reputaretur apud suos consacerdotes, vel apud bonos, graues & iustos homines de plebe sua, quam regit, vel in qua cōuersatur.2.q.5.omnibus, vel apud plebem non habita distinctione bonorum & malorum. c.q.presbyter.& reddit causam scientiæ talē vel similē. Scio, q eps habet eum suspectū de tali fornicatione, quia cognitione præmissa in scriptis prohibuit ei, ne cōuersaretur cū illa, vel præsens fui, vbi eps scripsit, q de hoc mandaret fieri inquisitionē, vel præsens fui, vbi sine scriptura fecit inhibitionē prædictā, ar.C.ex quib.ca.l.uerbum.ff.e.l.ob hæc verba.in aut.vt li.ma& auiæ.§.1. Non videtur aūt illa causa sufficiens, audiui ab eo, q illū suspectū habet, nisi ex præcedenti cā, & cū solēnitate hoc diceret. C.de non nu pe.l.generaliter. De infamia vero apud consacerdotes, vel plebem causam testimonii reddet testis, quia super hoc scripserunt Papę, vel alteri superiori, ar.in autien.vt iudi.sine quoquo suffra.§.li quia aūt præter, & §.necessitatē. & in aut.vt nulli iud.§.ad hoc. Itē sufficiens erit causa, si dicant, se scire infamiam, quia notū est scādalū & rumor, quod vix tolerari potest.& q ex eo factum redditur quasi manifestū.e.ti. qualiter.sed melior est causa, si dicat, q populus per iuramentum interrogatus, respondet, illum apud eos de illo crimine suspectū, de pur.ca.c.a.sed vt dicit Inn.primo videtur sufficere, sed non vr sufficere dicere cōem esse infamiam, vel vocem, nisi dicat de scandalo, vel rumore, vel alia præmissa. reliqua quæ ibi no.hic videas.& ibi, cum eps.an eps ex sola suspicione possit inquirere contra subditum, tractat hic Arc.id qd dixi s.de off.ord.ex parte.super glo.fi.& ibi, si ad petitionem, idem si dicat multorum relatione percepimus s'm Tan. licet Ioan.contra, vt scripsi in c.cum oporteat.super ver.famam ipsius.sed pro Io. facit.27.q.2. multorum.ponderato principio & fine.ver. si ergo.dicit Arch. q cum ibi ageretur de veritate carnalis matrimonii, sufficit, q constet de matrimonio & adiacentibus, nec expedit ibi de fama inquiri, sed de veritate tantum, quare non tangis casum istum secundum eum, & ibi, cū oporteat. & Io.mo.sup.c.proximo.quia Papa scribendo ad petitionem partis reseruasse intelligitur omnes defensiones reo, & nolle iuris ordinem corrumpere.C.de inoffic.test.l.si quando.& sup.de elect.2.§ denique.& idē Goff.in summa eius.tit.§.in sum.notandum est.& facit de offic.deleg.ex parte.2.& in fi. ¶ In gl.quid si, & quid ibi tenui, hoc placet Archid. ¶ In gl.vlt.ibi, substantia.vide quod dixi sup.c.proxi.super vlt.glossa.

De hæreticis. Rubr.

SVMMARIVM.

1 *Subdiaconatus olim non erat sacer.*

CAP. PRIMVM.

Quoniam. Præmittit cām iuris noui, quod statuit.ibi(concedimus.) ad degradationem.11.q.3.eps.(presbyter) dicit Arch.ad huius declarationem videndū, quod no.15.q.7. in prin.& quod no.Ino.& Host. s.de pben.graue.quidē vt ibi scripsi in gl.ma.ver. & breuiter. q vbicunq.de crimine agitur constitutorum in sacris, si depositionis ab ordine vel officio snia ferri dēt, seruabuntur canones, de q bus hic loquitur.& hoc patet j.de pęnis.c.2.in prin.tel- quorū clericorum causas solus audire poterit & finire, ut ibi.15.q.7.si autem.in fin.non excluso capitulo suo, ut in vlt.gl.nō præscripsisset, qd solus esset.sup.eo.li.de cōsuet. nō est.[Concedimus.] ecce ius nouū in sacris stricte sumitur per modū.no.32. dist.in sum.(abbatibus.) sic 18.q.2. siquis abbas[religiosis]clericos et seculares hic includit. 4.dist.denique.in prin. & Host.1.q.1.nullus itaque.in fin. Arc.& uide j.c.ut officium.§.verū.[literaris]includit etiā laicos, ut sunt doctores, uel periti in iure canonico, uel ciuili(uidebitur.)ipsi epo, qui debet ferre sniam(suæ dioecesis)non est hic ira de substantia, quin misceri possint alii qui de dioceśi aliena, sed hoc dicit p p litera conuocatis, q præcessit, de aliena.n.dioceśi uocare non debet, nec arctaret uocatio. sup.e.li.de off.ord.cum eps.fuit et appositū, ut sciatur, q illos, qui sunt dioecesis alienæ, uocare non tenetur, dato q forsan peritis non abundet in sua[Eps]uide quod dixi de electo. sup de elec.transmissa.super uers. discussionē.(degradare.)uide remissionē, q dabo sup ult. gl.Prima gl.dicit unde sumpta.Tertia gl.soluit contra.In gl.2.ibi, esse sex adiuncti proprio epo s'm Io.& idem no. j.de pęnis.c.2.& idem Guil.in Spec.de accu.§.4.in prin. & ibi circa mediū. uide de cōsue.contraria.& ibi.subdiacono.idē Guil.in Spe. præ. §.in fi.& idē Arc.& patet j.de pęnis.c.2.post princ.Sed Io.dicit cōtra, pro quo facit c.si aūt. ubi expresso psbytero & diacono dicit solū epm reliquorum clericorū causas audire & diffinire.ad idē qd legitur & not.5 q.6.quia iuxta. Rńdet Arch.q illud fuit 1 † antiqua tpa, qn subdiaconalis ordo non erat sacer. Inducit et, q post Host.scripsi j. de regula.miramur. super uer.priuilegio. In gl.sup.e.in fi. & j.c.accusatus.in fin.& c.ut commissi.uer. & illorum. Io gloss.ult.ibi, non capitulum. Item Io.mo.sed Archid.intelligit hoc uerum in examinatione.

minatione, & diffinitione causæ. in actu degradationis
sufficiat seruare, quod hic dicitur, circa hoc vide quod
satis dicam in dec. 2. ĩ. de pœnis, super ver. numero.

SVMMARIVM.

1 *Hæreticus quis dicitur multis modis.*
2 *Hæretici coguntur multiplici ratione ad fidem seruandam.*
3 *Verbo facere minus est quam facto.*
4 *Hæreticorum libros custodientes an ob id puniantur.*
5 *Negligere est fallere.*
6 *Sepulturæ crimen si est publicum, quamuis persona tumulans ignoret, potest tamen procedi contra eum.*

CAP. II.

Quicunque. Quinq. sunt partes, q̃ patẽt per
paragraphos. prima imponit pę
nam scienter sepelientib. hæreti
cos &c. Secundo aggrauat. ibi, & locis. Secũda duo facit,
ponit primo prohibitionem, secundo pęnã. ibi, qui vero.
Tertia ẽt primo inhibet, secũdo decernit. ibi, ꝙ & si. Quae
ta priuat & distinguẽdo aggrauat ibi, volẽtes. Quinta po.
nit dictũ, cuius rõnem reddit. ibi, velut. Et fuit illa decre.
cũ sex sequen. Ale. quarti non tertii, vt quidã habent in su
præscriptione, quia si illius fuissent, antecederent p̃ceden
tẽ (hæreticos) recte sicut in decr. unica. ʃ. eo. li. de spon. in
prin. dixi. Ita & hic Arc. qui satis fuit prolixus, adhuc esse
poterat prolixior pp verba in prin. hic inserta, quæ eundẽ
1 nõ sic decurtare potero, sicut ibi. ¶ Primo † qñ diuersis
a modis quis dr̃ hæreticus, [a] vide not. ʃ. c. firmissime. cũ sua
eñ sinne, & qđ super ea dixi, de quo hic Arch. subdit ẽr nõ
indicandũ hæreticũ eũ, qui paratus est corrigi. 14. q. 3. di-
xit apostolus. & qui in ecclesia. & q. 1. hic est. vbi de hoc.
& ea. q. q̃ dignior. & 16. di. nec licuit. 21. dist. & nunc autẽ.
2 ¶ † Ad fidem aũt seruandã cogantur hæretici multiplici
tone, vel similitudine. primo sicut freneticus, quẽ medici
ligant, 23. q. 4. ipsa pietas. & c. in vnum. in prin. Et sicut li
eargicus, qui stimulãdus est. e. q. quid faciet. Et ad instar
filij & discipuli, quẽ pater & magister corrigunt, in prę d.
c. ipsa. & e. q. displicet. ver. si voluntas. Itẽ qui in viis & sepi
bus inueniuntur, coguntur intrare, vt p̃cedenti c. ipsa. &
76. di. c. 1. in fi. Itẽ Lucę 13. præcepit paterfa. seruis, ꝙ co-
gerent intrare quoscunq. inuenirent. 23. q. 4. nimium. Et
Paul. ad veritatẽ fuit coactus. vt ibi. Itẽ pastor errantia pe
cora flagello reuocat, vt ibi. Itẽ quia vtilius esurienti &c.
Et quia scriptũ est, detrahentẽ proximo suo &c. vt ibi. Itẽ
quia medicus vulnera ferro secat &c. 81. dist. plurimos.
in fi. 1. q. 1. reperiuntur. 16. q. 1. in canonib. Itẽ Angelus coe
git Agar, vt rediret ad dominam suam. 23. q. 4. qñ vult. in
prin. Itẽ Nabuchodonosor decretũ dedit cõtra illos, qui
dixerunt in Deũ blasphemiã, vt ibi. & c. non inuenitur. &
11. q. 3. imperatores. Itẽ multi renentur ad bonũ opus su-
scipiendũ. fortius ergo ad fidẽ tenendã. vt ibi, Itẽ contra
pastores dr̃ Ezech. & Hiere. 5. errantẽ non reuocastis, per
ditum non requisiuistis. & in c. displicet. & q. 6. errauerat.
Itẽ illi cõpellunt catholicos ad malũ, fortius ipsi cogendi
sunt ad bonum. 23. q. 5. relegantes. fm Arch. credentes. hi
sunt, qui proprio ore deberẽ se credere ipsorum errorib.
de pœ. di. 1. põt. ibi de se fatentur. & c. in actore. ad hoc de
con. dist. 4. cũ paruulis. & c. si qua mulier. 22. q. 3. is aũt. &
tales iudicantur hæretici. ʃ. e. excõicamus. 2. de verb. sign.
super quibusdã. vbi de hoc. & hoc est indubitatũ. Itẽ quia
adorauerũt, reuerentiã suo more exhibuerunt, consolatio
nẽ, vel cõionem ab hæreticis receperũt, vel similia perpe
trarũt, quæ pertinent ad ritum ipsorũ, merito dñr creden-
tes, nã dictis præsumitur affectio. 32. q. 5. qui viderit. & c.
3 sicut. n. C. de dolo. l. dolũ. de bigamis. nuper. & † plus est
facto q̃ verbo aliquid facere, de appe. dilecti. ad idẽ ff. de
leg. l. de quibus. 20. q. 1. q̃ progenitores. 11. q. 3. æstimant.
nam ẽt factis negamus & fatemur. hoc tñ intelligit Arc.
de factis, quæ ad ritum errantium pertinent, & per quæ
error exprimitur. visitans ergo, alimoniã dans, ducatum
præbens, vel similia faciens, in quib. de ipsorũ ritu nil ap-
paret expressum, non putat Arch. indicandos credentes,
hoc verũ, nisi prius fuissent lapsi. ĩ. e. accusatus. §. illo quo-
que. Nam pro pecunia fiunt sæpe talia. Itẽ q nia decr. pen.
sup. eod. dicit credentes erroribus, putat necesse aliquid
erroris indiciũ in eis deprehendi, vt tales iudicentur, qua
re illos, de quib. vltimo dictum est, non credentes, sed re-
ceptores, vel fautores iudicat. ĩ. eod. accusatus. § si vero.
Cum enim credens iudicetur hæreticus, non deberet quis
faeile iudicari credens, quia nec in hoc crimine sufficit
vehemens præsumptio ad damnationem. ʃ. de præsump.
literas. vbi de hoc. Et si opponatur, ergo nec adoratores
debent condemnari, si ex præsumptione non iudicatur,
cuius contrarium dictũ est. Respondet, illam non esse præ
sumptionẽ, sed verã probationẽ ex facto, alleg. no. 2. q. 1.
§. qñ aũt, cum concor. ibi notatis, alias de animo constare
non posset. 31. di. erubescant. in fi. 14. q. 3. Deus qñ. 9. q. 3.
aliorũ. ʃ. de vsur. in ciuitate. itẽ iudicia, quæ ad bonum te-
torqueri non pñt. nec aliud, q̃ ad id, quod indicãr, ꝓ pro-
bationibus sunt habenda. C. de dolo. l. dolũ. ¶ Quid de au
dientib. sermones, vel prædicationes hæreticorum, dici
põt, quod si semel tm̃ audierunt, nec postea redierũt, nõ
iudicantur credentes, cum approbare non videantur, qđ
postmodum euitarunt, arg. 1. qõ. 1. constat. ʃ. de pręsump.
ex studijs. ff. de incest. nup. qui contra. in fi. de in tẽ verso. l.
pro parte. dicit aũt, ꝙ oẽs, quos prædixi, non iudicaret
credentes, iudicaret tñ grauiter suspectos, quare posset il-
lis indici purgatio. ʃ. e. excõicamus. §. qui aũt. vbi de hoc.
4 idem dicit de his qui † recipiunt libros hæreticorum, nisi
illos statim incẽdio, vel aliomodo destruxerint, quia tũc
putat illos innoxios, ar. 1. q. 1. si quis receptatores, tales di
cuntur, qui scienter hæreticos recipiunt, arg. ĩ. de pœnis.
fęlicis. post princ. & ff. ad l. Iul. de adul. l. mariti. §. quæsitũ.
licet. n. fm grãmaticam videatur notare frequentiã, iuri-
stæ habent receptare pro recipere. ff. de excep. l. si. in iure
. n. contra rõnem disputandi sunt multa recepta. ff. ad le.
Aq. l. ita vulneratus. sciẽter aũt receptantiũ quidã sunt in
culpa, quidã non. C. de his qui latro. ocul. l. 1. leges aũt il-
lũ innuũt receptatorẽ, qui receptat & cælat, vt cælatus iu
dicis manus euadat, ut patet ff. de recep. l. 1. & 2. ff. de offi.
præsi. l. congruit. C. de his qui latro. occul. l. vlt. de istis re-
ceptatorib. & fautoribus no. Host. in summa huius tit. §. q̃
pœna defensores. de socijs, consiliariis, defensorib. & fau-
torib. nc. in cle. de pœnis. si quis suadẽte. in gl. quia litera.
Et, vt dicit Arc. qñque quis defendit errorem, qñque per
sonã errã. ẽ. primus dãnabilior simpliciter errat, & dr̃ hæ
resiarcha. 34. q. 3. qui aliorum. & sic loquitur. 11. qõ. 3. qui
consentit. de illo. s. qui errorẽ defendit ne ad manus iudi
cis examinandus veniat, vel puniendus. de simili defen-
sione loquitur 21. q. 5. per totum. 27. q. 1. si ambos. & tales
excõicari pñt. & putat Arch. ꝙ ẽt possit ei induci purgatio
pp talẽ suspicionẽ, quæ insurgit ex iniusta defensione. 14.
q. 6. hi qui. alias si qui. dicit ẽt quosdã tenere, ꝙ p̃lati vel
principes, qui tales non corrigunt, & puniũt, dici pñt de-
5 fensores, quia † negligere est fallere. 2. q. 7. negligere. 81.
dist. error. de sen. exc. quanto. de homi. sicut dignum. §. il-
li ẽt. Arc. hoc non placet, qui exponit verbũ fauere, i. nuta
re, alleg. 86. dist. inferior. (fautores.) de his ẽt ĩ. eo. contra
Xp̃ianos. dicit Arch. ꝙ non est eadẽ conditio personarũ
priuatarũ & illarũ, quæ in publica potestate sunt, secundi
. n. ex sola omissione pñt dici fautores, qñ. s. condemnatos
ab ecclesia non fugant, nec puniunt. 23. q. 3. qui põt. 2. q.
4. qui vitiis. & q. 8. præterea. & in casu, qui habetur ĩ. eo.
vt officiũ. §. vlt. vbi remittit. Priuatæ vero personæ non ca
b piendo, vel detinendo non dñr fautores, [b] cũ talia ptineãt
ad ptãtem habẽtes. 36. q. 2. si arca. ar contra. 21. q. 1. c. vlt.
& ĩ. de sen. excõ. dilecto. ver. & quidẽ hic aũt intelligit de
priuatis nõ astrictis ad id per iuramẽtum. Si. n. iurauerunt
indicare & cælant, fautores sunt, & cælare in eis est mor-
tale. 11. q. 3. quisquis. fouet ergo quis omissione & per-
missione, ẽt iudex uel p̃latus fauere intelligitur, vt patet

17. q 3.

17.q.3.§.qđ aũt.Itẽ verbis fauere qs posset excusãdo hæreticũ nõ ex linguæ lubrico,nec per iocũ,sed in cunuēticulis, vel cũ iter laicos dñt illos nõ esset tales quales dñt. Aduocati ẽt,qui eos defendẽdo ipsorũ excessus excusãt, pñt dici fautores,habita consideratione personarũ,tẽporũ,& locorũ, non.n.hæc oĩa ad vnguẽ stringi pñt, pleriũque.n.verba prouocant simplices ad hæreticorũ amorẽ & deuotionẽ,q̃ ad ecclesiã habent,minuunt,& euertant,& ꝙ falsi excusatores fauere dicantur , patet.11.q.3.timendo.& epi, qui Lothatio adhæserunt, vt eius fautores dãpati sunt. 2.q.1.c.vlt.& canon dicit,ꝙ fucatis excusationib.eius crimina tegere videbantur.11.q.3.ita.ex quibus duobus c.dicit colligi colorate defendentẽ fauere,vbi nõ esset lubricũ linguæ,quod ad pœnã,vel damnũ trahi non debet,non noceret.ff.ad l.Iul.maie.famosi.nec obligant, quæ per iocum dñr.ff.de ac.& ob. obligationũ substãtia. 22.q.2.qđ ait,ꝙ aũt qs facto faueat,probatione nõ indiget.puta in eo qui tali alimoniã procurat,qui liberatur,p ea per quæ liberatur subministrat , & si sua sunt similia. 23.q.4.est iniusta. ff.de furtis.si pignore.j̃.e.accusatus.§. sacerdotes.vbi de hoc,& c.vt inquisitionis.§.prohibem⁹. idẽ dicit de illo, qui precib.illum liberat.14.q.6.c.1.vers.illud no.& qđ ibi dicit,socius criminis,exponit.i.particeps factionis . sic & illud,non caret scrupulo societatis &c.2.q.7.negligere.sed prælati , qui nolunt facere carceres ad custodiã hæreticorũ , uel similia respicientia promotionẽ officii, nõ dicentur fautores, qñ ex auaritia nõ in fauorẽ hæreticorũ id faciunt.& idõ inquisirores pp id non habebant procedere cõtra eos,& in cõtrariũ alle.24.q.5.administratores , de off deleg.præterea. eorum hæreticorum . (scienter.)simile de cle.ex.mi.si celebrant(ecclesiasticæ.) no. de sepul.sacris.aliqñ dr̃ christiana. vide quod ibi dixi supe uer.ecclesiastica.de quo hic Arch. qui dicit, nec in cœ miterio,nec alibi ad mod christianorũ tales tumulandos,sed iactãdos in signũ dãnationis,ut ibi,& de illa.mo. cũ ad monasteriũ(vsque)includit satisfactionẽ concor.s. e li.de censi.q̃q̃.in fi.[condignã]alias idonee Deo habene satisfacere de peccato & ecclesiæ de offensa.de pe.di.1.in actione.de sen.exc.cũ desideres.§.vlt.in h.sie s̃.eo.excõicamus.§.qui aũt.Arc (fnĩz)hoc, & quod sequit, additur ad decr.excõicamus. §.sane,eo.li.[propriis]simile scđm Arc.quod de n fo proprio dr̃.s̃.e.li.de ele.nulli.vbi venit ti:(proiiciant)si plures deliquerunt in hoc,& prius absolui.Petrus exhumauit,& proiecit.Secundus, veniẽs pp facti impossibilitatẽ,ad hoc nõ tenebitur,j̃. de reg.iu.nemo põt.bene facit s̃.eo.li.de p̃b.si eps. & c.si pauper.ff.de eo, per quẽ fac.est.l.1.§.si plures.qua rõne idem dico , si per quemcũq. ẽt de non delinquentib. id actum esset [locus] .i.istud cœmiterium, quod intellige.s̃.eo.li.de conse.eccl. vel alta.c.vno. in fi.ſm Arc.[perpetua]quasi sine tp̃is præfinitione,alibi punitur ad tp̃s.s.donec fuerit satisfactum. s̃.eo.li. de sepul.c.2.in fi.(layce) Tulius de creatione mũdi sic dicit,Parentẽ huius uniuersitatis inuenire difficile est, & cũ quis eũ inuenit iudicare in vulgus nephas est, priuatim caueãt sibi laici , qa nedũ cogitatio verbis,sed nec ẽt priuatim hoc licet disputare , vide quod no.95. di.nos ad fidẽ (beneficium)seu officium publicũ obijcit Io.mo. de decr.excõicamus. §.credentes. s̃.e.tit.vbi tales beneficus priuantur post annum. & tunc non prius ab officiis publicis repelluntur. dicas,ꝙ staudum est huic,quæ quo ad ista pœnas illas aggrauat. nã pp magnitudinem criminis rigidius procedit ecclesia.ut patet j̃.proxi.rñ. facit finis capituli.vide quod in §.credentes. dixi in gl.1. in pœna.2. hæc in gl.seq.[ecclesiasticos]intromittit se de laicis, q adepti essent per tales dignitates vel officia secularia[taliter].i.ad p̃ces talium(perpetuo)sonat, ꝙ ẽt mortua persona media illa consequi nõ potuerunt, nõ sic in casu sup. de fil.presb. ex transmissa. Ad alia, bie vitiatur regula,quę vult.ꝙ puniatur in eo,in quo deliquit tm̃.sed hic punitur & in alio,sic ff.ad Sil.pp venenum. §.neptis.sed hic & ibi eadẽ rõ ſm Io.mo.ne in eo,in quo deliquit, lucrũ habeat, arg.ff.io.ma,si ab hostib. §.1.s̃.de conces.pbæ.postulasti, j̃ fi.si qs a pa.fu.ma.l.1. C.de mathe.l.cũs.li.12.tñ patitur in secundo per cõsequentiã actus habiti in primo, sed in dictis iuribus ex ipso facto, arg.ff.de pa.l.tres fratres.ſm Io.mo.ante ipsam emancipationẽ bene dicit, quia si parẽtes ante baptismũ emancipassent , cum tuc.illos habeant in potestate, valuisset.& adhuc valeret emancipatio momenti.s.quod 10.6.q.1.si quis cum sui iuris.s.ff.de cond. cau.da.l.dedi. §.si liber homo. & de eõd.ind. l.si t.rõ.Io.mo.[potestate]eadẽ ratione vr̃ idem dicendum de manumissione seruorũ,ꝙ postea facta nõ valeat,non illa rõne, qa fuit suis iuris,sed illa,ꝙ ptãtem non hẽt in illos,cum illi sicut & reliqua bona a tp̃e delicti intelligantur confiscati fuisse. j̃.e.cum secundũ . Gl.2.dat duo similia , & remissio. Gl.furte 1ñ.per.q.s.de quibus laicis &c.Gl.nunquid. quærit,arguit pro, & contra.Gl.no.casum obiectione soluens dicit contrariũ regulare , & hoc casuale, cui dat casum similẽ,& rõnem reddit in fi.textum exponit.Gl.nunquid.quærit,arguit pro & contra . Gl. nõ soluit cõtrariũ. Io.In gl.furte.ibi.l.pe.ꝓhibet,ne quis publice de fide disputet. In gl.2.ibi. sepulturæ. Et eo casu sunt hodie excõicat cõtra faciẽtes p cle.de sepul.eos. In gl.qa.quæ nisi qđ si hoc fuit occultu.ſm Arc.dici põt,ꝙ locus sit pœnæ.s.q. 1.quidam , q̃ pœnam in clericis & in laicis dicit locũ hẽre, cũ principiu decr.dicat, quicũque.nullum excipiens,de ma. & obe.solitæ.in fi.& idẽ in cle.de sepul.eos.ad primũ dictum de occulto alleg.50.di.ex pœnitentib.in gl.ex hoc. In cõtrariũ inducit illud,non tibi dico &c.2.q.1.si peccauerit. in fi.de pœ.di.1.§.his auctoritatib. ver.item illud.& 100.di.§.ecõtra.in prin. Rñdet hoc forte solui posset per
6 oo. in prædic.c.quidã. s.ꝙ † si crimen sepulturæ est publicum, q̃uis persona tumulans ignoret procedi potest contra eum in genere, vt.s.suum errorem publice fateatur,vt ibi dr̃,& no.In gl.prouincia.in fiu. Arch.all.1.q.4.§.econtra.& §.se.In gl.forte.ibi, clericos.89.di.inutile. In gloss. nunquid per sñiam in contrarium . & hoc placet Arc.allegat.sup.eo.excõicamus.§.quia vero.& dicit monitionem præmittendam.c.4.q.2.indigne.In gl.no.in fi idem Ioan. mo.& Arch.ꝙ sic ad proximũ fiat relatio,alle ff.de postu. l.1. §.deinde adiecit.In gl.nunquid pontificalis in fi.credetem non includi, vide sup.eo.lib.de præben.c.2.in gloss. In glo.no. speciale. in fi.dicit Io.mo.q hoc facit criminis immensitas simile.sup.de elect.si.alicnius vbi etiã non prodest ignorantia.In gloss.fin.in fauorem dignitatis episcopalis hic volunt concordantiæ, & in fine ponit principium,ver.per simile.Ioan.Andreas.

ADDITIONES.

a ¶ Hæreticus.qui dicatur hæreticus.& quibus modis, vide Arch.in c.quicunque.de hære.in 6. Paul.de Lez.in cle.vnica.de hær & doctor.ibi,& maxime Card.qui tenuit , ꝙ tenens contra canones est hæreticus,quod non credo verum.

b ¶ Fautores , qui dicuntur fautores vide per doct. in c.ad abolend. eo.tit.& in c.excommunicamus.lib.1.in c.qui potest.23.q.3. & 11.q.5.per totum .

SVMMARIVM.

1 *Furorem multi fingunt vt excusentur.*

2 *Mercenarij dicuntur domestici.*

3 *Bona plura paucioribus potiora.*

CAP. III.

Filij. In casu dubio distinguit,& secundum membrũ prosequitur.ibi , alioquin.quod determinat. ibi non tamen hæredes,post princip.etenim de hoc crimen accusari quis potest 24. quæst.2. §.hic auctoritatibus.& cap.sequen.& secundum quosdam non admittitur denunciatio , sed requiritur accusatio,& cum inscriptione ad pœnam talionis,id est quam pateretur si vinceret, & de hoc vide s4.q.2. sane. 1.gl.sed qualiter propter odium & oneritatem delicti ad probationem sufficere videntur libri & reptobatæ electionis illius, vt ibi ſm Arc. [consolationem.]hic recipitur in mala parte,regulariter in bona,

in bona.13.q.1.animę.& c.epś.sup.de celebr.miſ.cū Mat.
in fi.ſm Arch.[diffamari]ita q̃ publica laborauerit infa-
mia, ad hāc declarationē remittit Arc.de accu.inquiſitio
nis.in fin.de pur.ca.nos inter.& c.pe.in fi.1.q.5.oīb.11.q.
3.in cūctis.& quæ in his no.& vr̄, q̃ in hoc non ſufficeret
rumor,ar.23.q.4.non inuenerit.iuxta finē,vbi de hoc[ſu
ſpecti]no.caſum,quo ſuſpicio impedit,ſed latiorē proba-
tionē requirit.ſup.de probat.quia veriſimile.& ff.qđ met.
ca.non eſt veriſimile.facit C.qui accu.nō poſ.l.2.de adul.
ſi.q.& l.q̃uis.ad l.corn.de fal.l.2.de præpo.ſacri cubi.l.in
bemus.li.12.& ff.de accu.l.alij.de pęnis.ſi quis forte.de
pet.hæ.l.poſtq̃.vide quod ſcripſi de cōceſ.pb.poſt electio
nē.in gl.ſuiam iſtā.& quod no.ſup.e.li.de ele.cupientes.
verſ.vel niſi,ſup ver.veriſimilia.vr̄ aūt,q̃ hic ad ſuſpicio-
nē ſufficiat leuis probatio.C.de hęr.l.2.de præſump.lr̄as.
ſed nō ad cōdēnationē,vt ibi ſcđm Arch.ēt de leui,argm̄
de quo loquitur p̄allegata lex 2.hic ponit,qđ ſcripſi in p̄
allegato c.lr̄as.ſuper pen.gl.& remittit ad no.per Hoſt.in
ſum.huius tit.§.qualiter depredātur.ver.ſed quos vocas,
cū ſequēti [legitime.] i.clara probatione, vel cōpetentib.
indiciis.ſup.e.li.de regula.nō ſolū.verſ.aut euidēter.Arc.
ego vero hanc lr̄am minime intelligo,q̃ vbi probatio in-
famiæ,vel ſuſpicionis,vel ſanæ mentis non improbatur,
non fit locus probandi furorem,ſed ſi corruptionem,vel
falſitatē illius probationis probare vellent per quod con-
cluderetur,illā legitimā eſſe probationē,hoc eis non inter
dicitur,quod intelligas,vt no.de pb.licet.al̄.daretur ma
teria deponēdi falsū,cōtra id,de accu.qualiter.§.debet,
(perierit)ar.ad hoc 26.q.6,is qui.ver.de hoc.& c.ſi q in
tpe.ver.q̃ ſi ita.de pę.diſt.1.multiplex.ver.is aūt.de con.
di.4.ægrotantes,dixit Io.mo.nō mirū ſi non recipitur p
batio,quia ſi probaretur furor,p̄ſumeret tn̄ id factū ex re
liquiis priſtinę volūtatis,ſup.de bap.maiores.in fi.de his
qui ſunt ſui vel alie.iur.l.patre furioſo.ad finē.(ad probā-
dū]probatur ergo negatiua.Sed hoc,qa eſt qualitatis,&
reſoluit in affirmatiuā,vt no.6.q.vlt.actor.de ele.bonæ.i.
diligēter tn̄ iudex dēt aduertere † qa multi furorē fingūt,
vt excuſentur.ff.de cur.furi.obſeruare.& no.4.q.9.indi-
cas.[familiares.] hoc eſt ſpāle in odium tāti criminis,al̄.
per familiares probat.C.ad l.cor.de ſic.l.ſi forte.q̃ eſt de
pę.di.1.ſi forte.ſecūdū Arc.q dicit † q̃ ēt mercenarii dn̄t
domeſtici.ff.de pęnis,recipiendū.§ furta.C.de his qui ad
eccl.cōfu.l.præſenti.& domeſtici fides improbatur 4.q.
3.ēt.Eſt aūt ſuſpicio qa inter domeſticos facile qđ cōfin-
gitur.C.de dona.l.darā.alias ſecus.ſup.de teſti.veniens.2.
in fi.remittit Arc.3.q.5.in ſum.& c.1.de teſti.in lr̄is.14.q.
2.in prin.& c.1.alios a peccatis fide dignos.ſic ſup.de ele.
quia propter.dicit Arch.hāc lr̄am declarari per dect.te-
ſtimoniū.ſup.de teſti.& c.licet ex quadā.& q ma.ac.poſ.
inſuper.& 2.q.7.non pōt.& c.teſtes fidei zelatores.ſic po
nit extrauagās Inn.ad extirpādā.Arc.¶ Prima gl.dicit vn̄
ſumpta.& dupliciter exponit,& tn̄ qō.pōt per ibi no.¶ In
gl.2.ibi,illud & ſup.de regula.ſicut tenor.& in fi.& quis
probet,in glo.hoc iō.de quo hic Arch.dicit Io.mo.hic,q̃
vbi actor proponit actū legitimū nundū probatū,& reus
lite cōte.dicit illū actū fuiſſe factū a furioſo.ſeruat curia,
q̃ hinc inde admittuntur probationes,ne diuerſis remiſ-
ſionib.grauentur partes.Subdit demū,q̃ vbi actoris intē
tio eſt fundata & reus excipit de facto legitimo,& actor
iuuat intētionē ſuā altero de trib.modis.ſ.fama,q̃ iſamat.
Itē æquipollet vni teſti.4.q.5.§.itē ſæpe.vel ſuſpicione veri
ſimili,vel quia legitime cōſtat de cōtrario narratorū in ex
ceptione.non admittatur exceptio,& ſit rō ſecūdū eum,
quia ex quo intētio eſt fundata & adiuta vno de trib.mo
dis prædictis,reus ex exceptione ſua ēt probata nō iuuat,
& ob hoc ipſius probatio non eſt recipienda.C.de proba.
ad probationē.C.vn̄ l.31.nō hoc.nā,vt dicit,plus habere
intentionem probatā cū adminiculo,quā ſolā exceptio-
ne,plura.n.bona † paucioribus potiora,vt ait phy.& duę
rōnes vincūt vnā,in aut.de conſan.& vte.fra.§.1.ver.vult
aūt hoc lex.col.6.& vide qđ dixi in tex.ſup.ver.petierit,
& de plano fateor hoc dictū,qn̄ pbatio nō releuaret,ſed
q̃tūcūq.ſit audita intentio,fateri oportet,q̃ probatio cō
traria eſt recipienda,quia poterit eſſe fortior.Item poſſet
iuuari per eadem & fortiora adminicula ſemp ſaluo,qđ
dicam inf.de atteſtatio.publicatis.Item ſm illud nil eſſet
hoc ſpāle in cā fidei,quod eſt falſum,ſubdit etiā ipſe Io.
mo.q̃ qn̄ actor intentionē & reus exceptio.proponūt,aut
ſunt prorſus ſeparata,vt ſi actor petit mutuum,& reus ex
cipit pactum de non petendo,tunc reus admittitur etiam
actoris intentione fundata.C.de exep.ſiquidem.aut acto
ris & rei intentio verſatur circa idem,vt hic,quia dicit
vnus illum ſanæ mentis,alter dicit illum furioſum,& tūc
ſi actoris atteſtationes ſunt publicatæ,reus nō poteſt per
teſtes probare cōtrarium directe,vt etiam dicam inf.In
gl.igitur.in fi.alias rl̄r fundata intentione actoris,reus p-
bat perēptoriā,de do.& contu.finē.de teſt.c.d.de teſt.p-
bationem tn̄ directe contrariam primæ non facit per te-
ſtes primis atteſtationibus publicatis,vt cle.de teſti.c.a.

S V M M A R I V M.

1 *Princeps licet ſit ſolutus legibus.tn̄ decet eū ſcđm leges viuere.*
2 *Defectus in perſona facientis reddit factum inutile.*
3 *Eccleſia Romana dicitur liberalis.*

C A P. IIII.

Super ea Cōis diuiſio.ſecūda ibi,nos itaq.dice
bat Io.mo.ponitur primum duorū ad-
uerſio.ſecūdo ipſorum interpretatio.
(euidentia]quoſdam caſus,in quibus denegatur audien
tia,vide no.23.diſt.c.1.in gl.hic habes.Io.mo.& Arcbid.
[cōſilio]dicit hic Ioā.mo.q̃ cetus cardinalium eſt in hac
qōne,q̃ ardua negotia ipſius conſilio tractentur & termi
nentur,& decet,q̃ Papa non negligat,quod ſuo canone
mandat per ſuos ſubditus obſeruari,irritans cōtra factū,
1 de his quæ fi.a præ.nonit.& c.quanto.licet princeps † ſo-
lutus ſit legibus,decet eum ſm leges viuere,C.de leg.di-
gna vox.& par.legem & c.de cōſt.cū oīs.dicit.n.q̃ oīs in-
decentia a principe,qui rector eſt oīum,eſt impoſſibilis
ſaltē moris,de qua impoſſibilitate remittit inf.de reg.iu.
nemo.narrat ipſe,q̃ quia Cæleſtinus multas abatias,epā
tus & ſuperiores dignitates contulerat ſine conſilio fra-
trū,corā ſucceſſore fuit ſatis de hoc tractatū,& quæ ſup.
dicta ſunt allegata,& ppillā oppoſitionem collegii dicit
collationes fuiſſe caſſatas.hoc vltimum admiror,& diffi-
culter credo Boniſac.id feciſſe,niſi forſan circa non ex-
peditos.i.quorum literæ adhuc erāt in cancellaria.Item
ipſe Io.mo.poſuit additionē,in qua dixit.per Benedictū
Papā XI.fuiſſe ſuſpenſa ſtatuta,quæ Bonifacius abſq.fra-
trum cōſilio dederat Marchioni,quia tangebant ardua,
2 licet multa valde iuſta eſſent illis.dicens † q̃ defectus in p
ſona facientis,vel in modo neceſſario factum reddit in-
utile.ſup.de conſti.eccleſia ſanctæ Mariæ.ff.de reb.eo.le.
mag.§.ſi æs alienum.& ad materiam uide quod no.ſup.e.
lib.de re ind.ad ap.in 1.gl.[pęniteant]Arch.pro vere pę-
nitēte inducit,quod habetur 50.di.ponderet.ver.& dn̄s.
& c.quia tua.in fi.& 26.q.his qui.& c.cognouimus.& §.
ecce.per quæ patet,eum nō deſpiciendū in eo quod fuit,
qa incipit eſſe,quod non fuit.50.di.ferrum.de pę.diſt.4.
quantuslibet.& c.quāobrē.32.q.1.quod aūt.in fi.56.diſt.
nunquā.facit de reſcr.eam te.in fi.Sed in cōtrariū ail.50.
di.illud quoque.ſigna.de ſen.ex.a nobis,a.Io.mo.(pnīæ)
concor.cle.de pę.& re.c.1.(euchariſtię)de extrema vnctio
ne non dixit,quia non coaptatur huic caſui,quo relapſi
traduntur incēdio,[de ſepultura)idem credo,& dicā inf.
e.ſtatutum.2.ſuper gl.quia lapſi.Prima gl.dicit,quid de-
clarat.¶ In gl.1.in fi.& C.de apoſta.l.3.in fi.¶ In gl.1.in
fi.Arc.alle.41.diſt.quieſcamus.86.diſt.non ſatis.& c.qui
3 clementiam.16.q.1.ſi cupis.hinc eſt † q̃ Romana eccle-
ſia dicitur liberalis.ſup.de reſcr.ſedes.in prin.vbi de hoc.
¶ In gl.vlt.ibi,animæ cuiuſquam creator Deus nō vult
mortem,de pœ.diſt.1.quia diuinitatis,& c.ſicut primi.in
fi.ver.

ſi.ver. etiam patet. quia per peccatū Deus hominis mor-
tem inflixit.a corporali ergo pęna non liberat in hoc ca-
ſu, quo loquitur ſecunda auctoritas.

S V M M A R I V M.

1 *Papa etiam de occulta hæreſi poteſt accuſari.*
2 *Occultum quandoque dicitur, quod quinque ſciunt.*
3 *Concilium generale eſt competens iudex Papæ accuſati de hæreſi.*

C A P. V.

In fidei. Ponit primo conſtõnis cām.ſecundo con
ſtũnem ibi.cõcedimus.q̃ fortificat,ibi, p̃
ſertim, & moderando determinat.ibi, ſi
ex fauore,qui magnus eſt. & merito cū extra fidē non ſit
ſalus.24.q.1.alienus, & c.q̃a ex ſola.& c.quicũq.93.diſt.
(qui cathedrā.)ſm Arc.& exquirēdo & ſcribēdi cā dicit,
1 q tantus eſt fauor,q † Papa ēt de occulta hæreſi poteſt ac
cuſari. 40.di.ſi Papa.& de tali occulto loquitur, q pbari
poſſit, C.de app.eos.quod crimen dici põt manifeſtũ.11.
2 q.3.eorũ.cũ ēr † qñq. dicatur occultũ,quod quinq. ſciũt,
3 de pę.di.1.§.econtra.ver.filiā.ſubdens,q † huius criminis
cõpetēs iudex eſt generale cõciliũ.17.di.§.hinc ēt.ver.ad
hoc.2.q.7.§.itē Simachus.a ſ. eſt ſub §.nō cum Balaa. in
ſi.alle.cõtrarium.11.q.3.nemo.verſ.de hoc. Rñdet,ibi loq
de fideli.ſubdit, q q̃uis in concilio tale crimē probetur
cõtra Papā, nõ tñ Papa dānabitur per cõciliũ,ſed ipſe dā-
nabit ſeipſum.21.di.nunc āt.ſed ipſe tenet contrarium,q
cõcilium dānare poterit per præ. c.ſi papa.ad finē.& hoc
hēt pro indubitato de papa viuēte,ſed ſi papa defunctus
de hoc accuſetur, q̃rit,an eius ſucceſſor ſit iudex cõpetēs,
ita q ad cognitionē huius criminis nõ ſit neceſſe cõciliũ
conuocari. dñs Io.& Lau.q ſic,q patet in eo, quod legi-
& no.24.q.1.c.1.(admittantur) idē putat hic Arc.de illo,
de quo.j.de pę.fęlicis.ver.in iudiciis,vt ibi ēt dicā(pręſer
tim.)pro fortius, vel maxime.(eorum)de his oīb.remittit
Arc.ī.c.2.[numero]facilius.n.credet.10.teſtibus, q̃ duo-
bus.facit ſ.de teſti.in noſtra(circunſtantiis.)ſic & circun
ſtātię factũ diſpēſationē cõtra ius debitũ, arg.50.di.vt cõ
ſtitueretur.Io.mo.quod dic, vt no.1.q.7.exigunt(non fal
ſa.) caute ſic locutus eſt.inter præſumptionē.n.de vero &
falſo teſtimonio eſt quoddā medium titubans quod qñ-
cũq. non plus applicatur iſti, q̃ illi, de hoc ſup.de iur.ca-
lũ.cum cām. in & ſuper 1.gl.huius ſimile,quod habetur ī
regula.is q tacet.j.de reg.iu.ſatis eſt ergo hoc caſu,q prę
ſumptio nõ ſit de falſitate teſtimonii, & hæc vera coniun
gēdo negatiuā cum verbo,vt dicas,nõ p̃ſumatur alias,qa
non falſum reſonat in verum,inter q̃ duo nõ eſt medium,
erit ſenſus literæ,ſi p̃ſumantur differentiæ,vera p̃ſumātur
per ipſos inquiſitores,quorum arbitrio habet hoc diſcer-
ni.facit,quod no.gl.pe.caueāt tñ a pęna decretalis primæ
ſup.e.li.de re iudi.in certis caſib. ſpāliter eſt prouiſum in
cle.eo.rit.c.1.ad fi.¶ Prima gl.dicit vnde ſumpta. ¶ Secũ
da gl.q̃rit,arguit affirmatiuē & ſoluit contrarium. Gl.qd
de duob.remittit.¶ In gl.2.ibi videtur q ſic.& hoc tenet
Arc.alle.ēt.2.q.7.ſi hæreticus. quæ tñ non tenet, vt ibi no.
quod patet,quia alias nec fuiſſet neceſſaria cõſtitutio iſta,
ad rõnem vero quæ ſequitur in gl. reſponde per no. ſup.
de reg.conſtitutionem. eo.lib.& 10 ſi. item decr.dirigitur
inquiſitoribus.¶ In gl.pen.ibi.l.3.& 4.q.3.ſi teſtes.

S V M M A R I V M.

1 *Hæretici poſſunt occidi.*
2 *Eccleſia concedit generalem auctoritatē exterminandi hæreticos.*

C A P. VI.

Præſidentes. Ponit dictũ, quod ampliat ibi.
nec requirentes. & proteſtatur
ibi non tā reg.Arc.24.q.5.prin-
cipes.& c.regum de prouincia.alle.11.q.1.experientiæ.&
de loca,& con.ſi quisq̃. & 23.q.5.adminiſtratores.(& de
facto.) vt intruſi, vel tyranni non de iure,an ciuitas vni
dño ſe ſubiicere poſſet,remittit Arc.ad no. per Hoſt.de iu
di.c.vlt.qui ſm eum vī tenere q nõ [iuriſdictionē.]haben
tes, vide quod ſcripſi ſup.eo.li. de off.dele.c.pe.ſuper glo.
puta.ſ.[de infidelib.]an apud eos ſit iuriſdictio (inquiſi-
torum.) non dicit de ipſorum vicariis vel cõmiſſariis, ſi-
cut dixit de legatis eorum. & facit ad no.in cle.e.tit.vo-
lentes.poſt princ.[& debent.]habes caſum,quo tyrānus,
vel excõicatus licite excõicet, quod eſt iuriſdictionis, nec
tñ per hoc in eo vitiũ tollitur.43.q.5.neque.n.ſi agis.(iu-
ſtitiā.) .ſ. q iuſte poſſet exuri tota ciuitas,qñ aliqui hære
1 tici ibidē ſunt.23.q.5. ſi audieris.ibi ēt habetur,q † hære
tici põt occidi,& ea.cā.q.4.qñ.& vī in c.ſi audieris. velle
Io.& Lau. q quilibet poſſit hoc facere, ſed cõtra.e.q.ſi non
licet.ver.quaſdā.& uer.is igitur.& 2.q.4.ea vindicta, ver.
non ergo.& q.vlt.quicunque.& facit,qđ no.33.q.2.inter
2 hoc.in prima gl.in ſi.dicit Arc. q † eccleſia concedit ge-
neralem auctoritatem exterminandi hæreticos.23.q.5.ſi
nos.& ca.ſi audieris. quæ non diriguntur principib.& fa
cit e.cā.q.8.legi. & ſup.eo.excõicamus.§.catholici,vbi ēt
ad eos exterminādos cruce ſignatis conceditur indulgē-
tia vltramarina, tñ occiſio & ſpoliatio talium tutum eſt, q
fiat ex edicto principis vel eccleſiæ.j.e.cũ ſm.ne ex cupi-
ditate vel vltione potius, q̃ ex iuſtitia, vel obedientia pu-
gnare videantur.23.q.1.quid culpatur.& q.2.c.1.& in ſi.
e.q.3.ſecus vī dicere, quod tenuit Ray.in ſum.huius tit.
§.ſed nunqd. Goſ.in ſum.huius tit.§.ſed nunquid catho-
lici.& Hoſt.cum eis concor.eod.tit §.qualiter euitentur.
ver.ſed nunquid catholici(vel permiſſum.]concor.cle.de
ſen.exc.ſi ſummus. dicit Io.mo.cũ p̃dicta contra ius fauo
re fidei ſint introducta,nõ ſunt ad conſequentiā trahēda.
ff.de legi.qd nõ rõ.j.de reg.iu.quæ a iure. Prima gl.dicit
vñ ſumpta.Tertia gl.q̃rit & remittit. Quarta tñ.per qō.&
ſol.Penult.ponit duas lecturas. In gl.ſecunda ibi,& publi
ce.Itē Arch.& in ſi.de cle. ex.ſi celebrat. In gl.qñ ergo.in
ſi.idem Arch.alle.11.q.3.ſicut apoſtoli.cum trib.c.ſequen
tibus.In glo.vlt.in ſi.& ibi concordantiæ.in vlt.gloſſ.

S V M M A R I V M.

1 *Pertinacia non præſumitur niſi de illa conſtet.*

C A P. VII.

Cum contumacia Præmittit cõſtitu-
tionis cauſam, &
conſtitutionē ſub-
dit ibi.ſi ſuſpectus.& dicit Io.mo.q dicitur hoc dubium.
no.11.q.2.rurſus. & quomodo multis contrahitur contu-
macia,remittit Arch.11.q.3.certum.& vt dicit, eſt graue
peccatum. 7.q.1.ſciēdum.& no.3.q.1.in ſum (ſuſpicioni)
probabiliter,propter quam citatus,cõis tñ repellenda eſt
ſuſpicio quam recipienda.2.q.1.primo ſemper.vel.de hoc
vehementē.i.fortē.nota malum malo additũ plus aggra-
uare,hoc.n.operantur duo,quod vnum non faceret.Io.
mo.(vocatus) q admonitio ſaltim bina ſit neceſſaria.hic
Arc.de quo vide no.24.q.3.dicit Arc̃us.& ſup.e.excõica-
mus.§.qui autē.in gl.uidētur.[Rñdeat]durius & latius lo-
qtur.j.e.vt inquiſitionis. in ſi.[ſubterfugit]pp quod appa
ret de iuſtitia diffinire.11.q.1.Xpianus.in ſi.3.q.9.decer-
nimus.ſup.de pſcr.nullus.ſm Arc.[per annum]iſtud per,
de ſui natura deſignat cõtinuationem tpis ſcũdũ Arc.al
le.7.q.1.pñ.ium.16.q.3.c.1.& c.q.cũq. & c.placuit.5.q.2.
pſiti,vt lit.non cõr.qm.verſ.q ſi forſan.de cle.non re.c.2.
& e.ex parte.ſup.eod li.de ele.c.1.& c.cupientes. §.qui ſi
per 20. & § cæterũ.de pſcr.ſanctorũ.de frig.& male.lite-
ræ.in ſi & c.laudabilē.in prin.(pertinacia.)hic p̃ſumimus
pertinaciā, vbi aliud non appareat, puta ſi inquiſitum de
iudice, inſtabat p abſolutione,offerebat ſatisfactionē, &
1 his ſi.lia,alibi † nõ p̃ſumitur pertinacia, niſi de illa cõſtet,
vt in cle de ſum.tri.ca.vno.§.porro. & de vſu. ex grandi.
[ſane ex tũc]lapſo anno.ergo nõ prius, ſm quē velut, qđ
ſequitur, eſt expreſſiuũ veritatis.(contenrretur)vide qđ dixi
poſt Vin.q Hoſt.ſup.e.excõicamus. §.q aũt.in ſi.ſuper eo-
dē verbo. Prima gl.dicit vñ ſumpta. Secũda non p̃ſump-
tres ſucceſſionis gradus. Vlt.gl.dat ſimile. In gl.2.ibi,non
vehemens. alle g. Arch.de pur.ca.inter. ver.attendentes.
& j.

& ī.c.proxi.in princ.¶ Io gl.ergo.vt ibi,responsurus.idē
Arc.& facit cle.vt li.pen.c.2.& ibi,sententiam.etiam ferē
dam in casibus, quibus proceditur & de plano, vt in cle.
de ver.sig. sæpe.§.pe.¶ In gl.vlt.ibi,pro conuicto.non tñ
pro hæretico, vt no.in præ.§.qui aūt.in gl.videtur.in fin.

SVMMARIVM.

1 *Hæreticus quo modo & forma adiuretur.*
2 *Diuinatio tripliciter sumitur.*
3 *Diuinatio fuit à Persis ablata.*
4 *Diuinatio & sortilegium differunt.*
5 *Hæreticum si pœniteat de hæresi, & fuerit reincorporatus vnitati ecclesiæ, eius hæres ad successionem bonorum admittitur.*
6 *Pœnitentiæ impositio sequitur personam, nec ad hæredes trāsit.*
7 *Religiosus in eodem genere peccati plus peccat, quam alius in tribus casibus.*
8 *Genus & species quomodo sint diuersa.*
9 *Verba debent aliquid operari.*
10 *Munus sumitur tribus modis.*

CAP. VI.

Accusatus. Diuisio in t.gl.& dicit Arc.ꝙ olim
incipiebat,ꝙ super.sed illā nō vidi,
& dicit §.cū vero. additum per Bo-
nifaciū(suspectus]dñt Io.mo.& Arch. & super hoc in ius
vocatus,ī.eo.excōicamus.§.1.& ī.c.prox.& non copulat,
sed exponit ſm Io.mo.vt ponatur pro.i.quod dicit,vt ex-
cludat violentiā,vt in gl.vnde versus. Aggrauat, adiūgit,
īnformat, diuidit, vnit. Explet & exponit,est simplex,di-
stribuitque. Diuersumq. notat,suspēdit,denique firmat.
[orta)forsan ex dictis testium,de pur.ca.inter.& sumpta
inde occasione ad literam ponit Arch.qđ ibi scripsi post
1 Hos.super vlt.gl.obiurauit.dicit Arc.ꝙ † modus & forma
adiurationis colligitur ex c.ego Berengarius.de con.dis.
2.& ex decre.inter. de pur.can.(cōmittit) vide qđ statim
dicam super ver.constat.[plene] innuit,ꝙ aliqualis pro-
batio facta fuit,sed non talis,ppq̄ dānari posset, sic ī.de
testi.veniens.1.Arch.[vel secta)scribitur per c.non per p.
& vide quod no.in cle.eo.tit. ad nostrum.in prin.(articu-
lo]exponit Arc.1.mēbro.vide quod dixi ī.eo.lib.de testi.
ꝑsent'ū.sup gl.articulus[generaliter)vt qa abiurauit oēm
hæresim[constat]iō quia nō sufficit hoc casu suspicio, de
qua ī.eo. c.1.rū.& sic per illud & istud patet esse necesse in
relapsu de vno lapsu cōstare priori vel posteriori. [dedu-
cat] Arc.remit.ad id, qđ post eū scripsi ī.c.2.super credē-
tes de his oibus, & de adoratione.Io.mo.vocat lapsū istū
factorū concomitantiā,nā,vt dicit,contra adiurationē fa
ctā directo vel indirecto vetū non dicit, dēt ergo intantū
hæreticos odire, ꝙ nullā cum illis concomitantiam ha-
beat.33.q.1.odi.& sicut vno concesso,antecedentia,cōco
mitantia & cōsequētia vīt concessa. sup.de off.dele.præte
rea.de do.post diuor.resti.c.3.ff.de procu.ad tē.& l.ad le
garum.& sicut aliquo dilato prædicta dilata vīr.ff.de di-
stra.pi.l.cū soluendo. & q.mo.pig.vel hypo.sol.l.soluitur.
§.si pacificat. & sic & illo negato vel adiurato ꝑdicta ne-
gari vīr.ff.de spon.oīo.ī.c.prox. & ī.de reg.iu.cū quid.ꝑ
ferrim in cā fidei,q̄ firmiter & simpl'r dēt amplecti.sup.de
sum.tri.c.1.[leuitare]hoc reprobatur.sic.9.q.3.statuimus.
[zelo fidei)sup.e.ti.filii. in fi.[Dei fauorē]sup.e.in fidei.
[de diuinationib.]q̄ nunq̄ sonāt in bonū.1.q.1.nunq̄.& si
cubi Ap'l diuini vocant,a diuinitate id dr̄,non a diuina-
2 tione.1.q.1.eos.16.q.1.ꝑdicator.cum si.dicit Arc.ꝙ † di-
uinatio tripl'r sumitur. primo pro scia theologiæ, a qua
theologi diuini vocantur. secundo pro scia infusa a Deo.
& sic dr̄ prouer.16. diuinatio in labijs regis in iudicio nō
errabit os eius. Tertio pro scia magica, vel fallaci pro-
pheratione,qua falsi prophetæ, vel magi fingunt se ꝓuide
re,& ꝑdicunt futura. Numeri.23.nō est auguriū in Iacob
nec diuinatio in Israel.& hæc diuinatio dr̄ a diuino,diui-
nas,]quod est vaticinari,vel futura ꝑdicere,& de hac diui
natione hr̄.26.q.2.intelligi.& c.q̄sine.2.q.5.c.2. & c.ali-
quanti. & c.sortes. & c.si quis clericus. & q.7.nō obserue-
3 tis.3.q.5.constituimus. Qūo aūt genus † diuinationis a
Persis fuit ablatū, & ipsius duob.vel quatuor generib.vi-
de 26.q.4 c.1.in prin. De diuinationib.vero,quę fierent
per astronomiam,vel astrologiam,plene dixi sup.de sor-
4 ti.ex tuarum.(sortilegijs)hic 26.quęst.1.c.vno.patet † di-
uinationes & sortilegia esse diuersa.ad idē.c.cā.q.3.c.1.in
prin.& c.fi. & q.5.si quis clericus.& q.6.non obseruetis.
vbi de his sortilegiis.& 33.q.1.c.vlt. & 2.q.8.quisquis.&
sup.de sorti.c.1.& 2.[iudicib.]epis vl'legatis,quorū studiū
dēt esse, tales diligenter inquirere, & quoscūq. tales Dei
inimicos inuenerint, districta vltione corrigere.26.q.5.
peruenit.qđ c.loquitur in legato,vt ex ipsius titulo patet.
de qōnib. hic fuit aliquid immutatū de mandato Bonifa
cii,nā per antiq̄ cōpellere poterant ad restituēdas vsuras,
de qb.constabat iudicialiter,tñ de ipsis cognoscere nō va
lebant.Arch.[in pnia)q̄ quia sine illarū restōne fructuosa
non erat.de pę.& re.qd quidā.iō id iungere poterunt hæ-
retico vsurario,quod ad iudiciū aiæ pertinet,nō iurisdi-
ctionis ordinariæ.& iō talē executionē non ipsi,sed ordi-
narii facere dēnt ſm Io.mo.ſm quē vero cęptū per inquisi
torē pp contumaciā purgandæ hæresis nō per ipsum, sed
per aliū expediri.& est hoc, vt singulis sua iurisdō reser-
uetur.dat sil'e,de iu.c.fi. vbi possessoriū per vnū iudicē fi-
nitur, sed petitoriū alteri iudici,cuius non erat cognitio
possessorii,reseruatur.& l.5.ff.de iud.procedit,vbi non fit
ꝑiudiciū alterius iurisdōni,ad ꝑdicta facit sup.de so.cōp.
postulasti.e.l.e.ti.Romanæ.§.contrahentes.uer.sed tunc
nō pñt.ꝙ si facerēt,nō valeret, cū ad ipsorū offīn non spe
ctet.C.de iure fisci.prohibitū.li.10.ff.de reg.iu.factū a iu-
dice.& ī.de re.iu.ea q̄ fiunt.ſm Io.mo.(offendiculum).i.
lęsio,vel offensio possent.n.hr̄e magnū forū,vel tribunal,
si antiquo vsurario: hoc immisissent,qđ multi prius facie
bant forte pp zelū aīarum, cū tñ non dēt deesse iudiciū
rōnis.sup.e.li.de reli.non solū.in prin.[impositum) secus
si imponēdum.ī.proxi.rū.(iu bonis) ac si dicat ois pnia
ꝓficit ad salutē,sed q̄dā est in bonis tpalibus exequenda,
quędam non(porro) Arc.dicens.ꝙ hæc lra confusa est &
obscura dicit hanc verā literam, q̄ ēt glosat Io.Car.por-
ro illis,qui confusi fuerint in iudicio de hæresi coram in-
quisitorib.huius prauitatis, & ad faciendam pniam, quā
inquisitores iungere ipsis vellent,bona sua eisdem inqui-
sitoribus obligarunt,si antequam iungeretur eis pnia de
cesserunt, non tñ hæretici,sed reincorporati ecclesiæ vni
tati eorū hr̄dib. qui ad successionē talium admittuntur,
non est satisfactio pro extincto cā crīe iniungenda, mihi
plus placet cōis litera: ponit ēt gl.ipsius Io.mo.q̄ tales sūt.
(reincorporati.]i.per ipsos inqsitores absoluti,& ad gre-
mium ecclesię per debitā absolutionē reducti.[admittūt)
5 & sic no.ꝙ † si hæreticus pœniteat de hæresi, & fuerit re-
incorporatus vnitati ecclesiæ,eius hæres ad successionem
bonorum admittitur,in Auct.vt cum de ap.cog.§.genera
lē.ver.si vero.& uer.seq.coll.9 & hoc vr̄ fieri de sola mise-
ricordia.sup.e.vergentis. quæ sicut æquitas ꝑferenda est
rigori.C.de iud.placuit.sup.e.lib.de re.per.c.uno.vel dic,
ꝙ i c.vergentis. fuerat lata diffinitiua snia sup crie.ī.eo.
cum f.n.Sed hic spōte confessus ante diffinitiuam extin-
ctio in illo qui confessus fuerat, & paratus fuit pniam re-
cipere,q̄ non religionis contemptus,sed necessitatis arti
culus impediuit.sup.de sen.ex.a nobis.(crimine]cōtra ī.
e.ꝓx. So,crimē est extinctum morte quo ad iniunctionē
faciendā,ut hic, vel dic, ꝙ hic loquitur non de hr̄etico,
sed de defensore & filib.q nō sunt hæretici.sup.de prox.&
iō ex quo non sunt in crie excepto, tenebo lr̄am, qua ca-
uetur, ꝙ delicta & honores cū capite ambulāt.ff.si ex no.
ca.ag.l.2.1.rū. C.ne de sta.defun.si pr̄ tuus.& C.si pē.ap.
mors inter.l.si pr̄.has gl.Io.mo.posuit sic ad literam. Arc.
propter literam illam,quam pniam dicit iniungendam.
defuncti ergo purgatorio reseruantur, est rō huius dicti,
6 quia † impositio pœnitentiæ sequitur personam, nec ad
hr̄des transit, qđ patet,qa morietib.non est imponenda.

ſed ſolũ innoteſcenda, 16.q.7.c.1, imponeretur aũt, ſi ad
hæredes trãſiret. Nec ob. hæredes quãque puniri ꝓ pecca
tis parẽtũ. ĩ.e. vergentis. illud.n. in cõfiſcatione bonorum
nõ in pęna corporali, nã q̃rũ ad eã peccata ſuos auctores
tenent, de his q̃ ſi. a ma. par. ca. q̃ſiuit. C. de pę. ſancimus,
quare nec vt pęna, nec vt pnia ad hæredes trãſire põt ſm
Arc. qui remittit ad notata 1.q.4. in prin. [admittis) qđ
eſt regulare. ſ.e. vergẽtis. ĩ.e. cũ ſm. Io.mo. (declaratum)
Arch. no. ꝑ ſnĩam ius nõ dari, ſed declarari, remittit. 11.
q.3. qũo. vel enĩ ſub erroribus. ſ. eo. excõicamus. 2. Arc.
nõ curo de hac gl. quo ad culpã inſtruentis & defenden-
tis. (indebite) Arc. remit. 23.q.3. nõ inferenda, in ſi. 2.q.5.
reos. [ipſam) inſtructionẽ, vel liberationẽ. [captionẽ] inf.
de ſen. excom. ſi clericus. (q̃ alios] bona tñ eccleſiarum ob
delictũ ipſorũ clericorũ confiſcare vel occupare nõ pñt,
vt in cle. e. ti. nolẽtes. poſt prin. & pp. §. ſe. qui de religioſis
loquit. vide qđ ibi no. in gl. de bonis grauius puniendis.
Tho. ſcđa ſcđæ. q.86. artic. ſi. hoc tractãs tenet, ꝙ † religio
ſus eodẽ genere peccati plus peccat, q̃ alius in tribus caſi
bus. Primus, cũ peccat cõtra votũ religionis. puta forni-
cando contra votũ cõtinentiæ, vel furãdo cõtra votũ pau
pertatis, & cõtra legem diuinã. Secũdo cũ peccat ex con-
temptu, cum per id ſit ingratus diuini beneficij, quo
ſublimatus eſt ad perfectionis ſtatum, & Dei filium con
culcat per contemptum. Hiet. 11. vltra medi. quid eſt, qđ
dilectus meus in domo noſtra facit ſcelera multa. Tertio
propter ſcandalum, quia multi ad eius vitam reſpiciunt.
Hie. 23. in prophetis Hieruſalem vidi ſimilitudinem adul
terij, & iter mendacij. & confortauerunt manus peſſimo-
rum, & non conuerteretur vnuſquiſque a malitia ſua, fa-
cit de voto. mag. cum concor. ſed ſi religioſus non ex con
temptu, ſed ex infirmitate, vel ignorantia peccat, non cõ-
tra votum ſuæ religionis & occulte, & abſque dolo leuius
peccat eodem genere peccati, quam ſecularis, nã ex mul
tis bonis, quæ facit, quaſi abſorbetur peccatum ipſius, ſi
ſit leue, & niſi ſit mortale facilius ab illo reſurgit propter
redemptionem, quam habet erectam ad Deum, quæ licet
ad horam intercipiatur, de facili reparatur, ſicut Petrus,
qui ſtatim culpam amariſſime fleuit. Matth. 26. in ſi. &
Dauid dixit. 50. Pſa. peccaui & malum coram te feci. hoc
voluit Pſal. 36. 101, dum ceciderit iuſtus non collidetur.
Item religioſus per ſocios ad reſurgendum iuuatur. Ec-
cleſiaſti. 4. ſi vnus ceciderit ab alio fulcietur. fatetur Tho.
quod licet religioſi lapſi ex infirmitate vel ignorantia fa
cile reparentur, ſi tamen veniant ad contemptum, incor-
rigibiles efficiuntur & peſſimi. inducit illud Hier. circa
medium. confregiſti, rupiſti vincula noſtra &c. & quod
hr. 47. di. q̃ ubet. in ſi. ¶ Prima gl. diuidit. Gl. per hoc. rñ.
per q. ſecundo q̃rit, remittit & arguit. Glo. cõtra. C. ſignat
contrariũ & ſoluit. Glo. ſicut eſt. rñ. per q. Gl. in dubio. rñ.
per nb. & ſol. Gl. contra. ſ. ſignat contrariũ & ſoluit. In gl.
no. magis. ibi, l. vlt. proconſul portam Romæ ingreſſus de
ponit imperium. In gl. 16. ibi, & in prouinciali. prædium
tranſit in emptorem cum ſeruitute aquæ ducendæ. In gl.
crimina. ibi, l. vlt. crimen illius, qui ſibi conſciuit mortem
non propter conſciam crium extinguitur. In gl. 24. ibi, l.
vlt. in crĩe læſæ ma. poſt mortem dãnat memoria, & occu
pantur bona. In glo. r. in ſi. idem Io.mo. & in ſubdiuiſione
non inſto, q̃ per prædicta ſatis patet. In gl. 2. in ſi. idẽ Arc.
In gl. 3. ibi, qui in maternis &c. ſi baptizata. dicebat ergo
Arc. cum de lapſu accuſati a principio non conſtiterit. 15.
q. vlt. in fin. imo poſtq̃ abiurauit hæreſim, de qua infama-
tus erat, ſi canonice purgauit, debuit denunciari vir boni
teſtimonij. 15.q.5. ca. 1. ad idem 2.q.5. habet hic. & c. oĩ-
bus. in fine. de pur. ca. ex tuarũ. in ſi. merito videbatur nõ
poſſe dici relapſus. In gl. ſ. ſi. ſup. de voto. c. vnn. in fine. In
glo. per hæc verba. ibi, relapſus. Arc. hic contra alle. ff. de
iureiur. duobus. §. exceptio. vbi exceptio iureiurandi ob-
ſtat, licet mutata ſit actio, ſi eadem eſt quæſtio. allegat de
pę. di. 5. c. 1. de re. iu. deſleat. & 50. di. ſi quis diaconus. in ſi.

8 de pę. diſt. 1. vulgaris. dicens, ꝙ † genus [a] & ſpẽs non ſunt
a diuerſa. niſi quia alterum eſt in plus vt genus, alterum in
minus vt ſpecies. & his verbis vtitur Io.mo. ad ſo. contra
9 rũ quod ponit ſequẽs gl. adhuc ſto gloſſæ, cum verba † de
beant aliquid operari. inf. de priuil. ſi papa. cum concor.
& vt in pœnis fiat interpretatio benignior. inf. de reg. iur.
in pęnis. tamẽ raro practicabit iſte caſus, quia conſuetu-
do hẽt, ꝙ omnis ſuſpectus, vel hæreticus, licet in vno tm
gñali ſit abiurauerat. & in ſi. no. quia aliud eſt ſe purgare, &
aliud abiurare. In gl. cõtra. C. ibi, conceſſus. idem Io.mo.
alle. 26.q.4. ſed & illud. ibi dr, ꝙ per unum membrum in
totum corpus diffunditur macula. In gl. dña. in ſi. lex. mu
10 nus. e. ti. ad prin. ti. dicit, ꝙ † munus ſumitur trib. modis,
b pro dono [b] pro honore & pro officio. In glo. puta. ibi, fa-
mis. idem Io.mo. & Arc. qui al. 11.q.3. qm̃ multos. & 1.q.
2. qm̃ pio. ubi de hoc. & ibi quieſcamus, adde quod ibi
no. ubi ſoluitur contrarium de canone. 5.q.5. c. 1. qđ hic
ſignat Arc. alle. etiam ibi contrariũ. 32.q.4. ſicut ſanctius.
& in ſi. Io.mo. alle. de conſti. c. 2. In gl. ſimile. ĩ. in ſi. & de.
de priui. c. 1. de pæ. & re. c. 2. In gl. 6. q. 1. in ſi. Arc. alle. 22.
q.5. paruuli. de accu. cũ oporteat. de teſt. ſicut. in ſi. no. ẽt,
ꝙ ferre teſtimonium dignitatis eſt, 32. qõ. 5. pręceptũ. vbi
de hoc. & no. inf. c. teſtimonium. in gl. 2. In gl. ex interual-
lo. in ſi. idem Io.mo. & Arc. In gl. ſic, ſup. in ſi. & ſup. r. ex-
cõicamus. §. vlt. de cle. pere. inter quatuor. de ho. pro hu-
mani. in ſi. In glo. multo. in ſi. idem Arc. In gl. ſic eſt, ibi, q.
3. igitur. nam ſi adorans hæreticum iudicatur hæreticus.
ſup. §. ille fortius. & talis, cum ibi ponderet non perſona
ſed uitium, ergo in uitio maius erit peccatum, C. de ſa-
croſan. ec. auct. multomagis. iuxta regulam, propter qđ
unumquodque tale & illud maius, alias mag. ſm Io.mo.
& placet Arc. In gl. in dubio. in ſi idem Io.mo. & Arc. In
glo. contra. ſup. in ſi. idem Io.mo. In gl. hoc dicitur ibi, ie
iunio, licet. n. ieiunia per cognatos poſſint impleri, ut di
cit Io.mo. 13.q.2. aĩæ, non iſi ſunt in bonis temporalibus
exequenda. unde bene competit hoc exemplum. & ibi.
ſimilibus, ut peregrinationibus, & uide quod dixi poſt
Inn. & Hoſt. de uoto. licet. ſuper 3. gl. In gl. 7. in ſi. & de ſẽ.
ex. a nobis. & in his oĩbus. de hoc In gl. 24. ibi, l. vlt. hæc
lex probat idem in crimine læ. ma. In gl. manifeſte. in ſi.
idem Io.mo. & Arc. caueant tamen epi & inquiſitores, ne
impedimentum officii falſo imponant alicui, quod dic,
ut in cle. eo. ti. c. 1. §. pe. In gl. pe. in ſi. dicit Io.mo. religioſi
arctius aliis ſunt aſtricti. & ideo contra faciendo grauius
peccant. & dicit, quod hæc eſt ratio illius dicti. non inue-
ni meliores &c. 41. diſt. quantumlibet, quia ſcilicet boni
plura implent, mali plura oſtendunt.

ADDITIONES.

a ¶ Genus & ſpecies. Nam & genus ad ſpeciem unam redactum aſ
ſumit eius naturam. Bal. in auct. hoc inter liberos. C. de teſt.

b ¶ Pro dono. Differunt tamẽ munera & dona, ut no. in l. plebiſcito.
de of. pręſid. & gl. in c. & ſi queſtiones. de ſim. l. munus & l. alud.
de uer. ſig. cle. 1. §. o ſingularis. & Car. de rel. & vene. ſanct.

SVMMARIVM.

1 *Lex poſitiua licet legem Dei tollere non poſſit, diſtinguit tamen il-
lam & modificat.*

2 *Pater pro liberis habet conſilium capere.*

CAP. VII.

Statutum. Primo irritat ſtatutũ, per quod di-
recte, uel indirecte ĩpeditur, uel tar
datur ĩquiſitionis officiũ. Secũdo
ibi, ipſiuſque officiales, ad quos ſpectat, iubet excõicari,
ſi illud non reuocẽt, uel tẽperẽt, dicebat Arch. ꝙ olim in-
cipiebat, multorũ, & fuit multũ abbreuiata, & aliud hic
non gloſſat. Io.mo. dicit, quod inter terminos iſtius di-
cti, & ſup. proximo. §. ſacerdotes, non cadit iuris diuerſi
tas, cum tam laici, quam clerici ſubiecti ſint inquiſitio-
nis officio, hic minus dubium, quod ibi ſit ut a priua-
to, hic autem vt a iudice, quod eſt grauius. (fir-
mitatis]

mitatis] tolle literam, q̃ eſt in fi. decernimus, & iunge, q̃
pro &, decernimus ipſi⸗us ciuitatis &c. (regitur) & q peñ-
tẽ hñt reuocãdi, vel tẽperãdi, ꝓbatur in cle. de vſu. ex grã
di. ver. eãdẽ eahibẽdi. ſicut ꝑparatorii ad diſcernẽdũ, an
impediat. ff. de ꝓcur. ad legatũ. l. ad rẽ. (cõpellãdas) fa-
cit hæc dec. ad qõnem hic diſputatã de ſtatuto ciuitatis,
qđ imponit pęnã cõtrahẽti matri. cũ filiafa. ſine conſenſu
patris, ꝑ qđ Titi⁹ cõtrafecit, cõuenitur ad pęnã corã iudi
ce ſeculari, an eccleſiaſticus iudex inbibere poſſit illi, ne
ꝓcedat, & terminatũ fuit, ꝙ nõ, allegabatur, qđ de iuriſ-
dõnis diſtinctio. no. de iu. nouit. q. ſi. ſint le. cãm. 2. Itẽ ꝙ
ſtatutũ eſt vtriq; iuri cõſonũ. 32. q. 2. honoratũ. 31. q. 1. c.
vno. ff. de ri. nu. l. 2. & 3. nec eſt ſup ſubſtantia mr̃imonij,
1 ſed ſup forma cõtrahẽdi. itẽ licet † lex poſitiua legem Dei
tollere nõ poſſit, illa tñ diſtinguit & modificat, induceba
tur, qđ ſcripſi poſt Inn. de cõlu. c. fi. ſup vet. derogari. Itẽ
exactio illius pęnę eſt a mr̃imonio ſeparatio, & ſeparato-
rũ dẽr eſſe rõ ſeparata, de reſcri. edoceri. de his q̃ fi. a ꝑ.
cũ ap̃lica. ff. de adul. miles. §. defunctn. C. de ꝓcu. marit⁹.
de inhibitione igitur non eſt curãdũ. ĩ. de reg. iu. ea. q̃. vl-
tra hoc videmus hoc ſtatutũ vigere quaſi in ſingulis ciui
tatibus Italiæ, eq̃tatẽ hẽt hæc ſolutio & vrgẽtẽ in tãto, ꝙ
2 † pr̃ ꝓ liberis hẽt cõſiliũ capere. ff. de adult. nec in ea. ma-
xime q̃a ſæpe nitũtur cõtra propria cõmoda & agũt ea,
q̃ parãt ipſis triſtẽ exitũ. C. de bo. q̃ lib. l. vlt. §. filiis. tñ e-
cõuerſo poſſet filiafa. virgo, vel vidua eſſe quadragena-
ria, vel vltra, nõne abſurdũ, ꝙ ſine patris aſſẽſu virũ vnũ
hr̃e nõ poſſit metu pęnæ, quo ceſſante plures idoneos in-
ueniret, negari nõ pt̃, q̃n iſte metus impediat mr̃imoniũ
cõtrahi directe, vel indirecte, vt hic. Itẽ vt ſcripſi de ſecũ.
nup. c. fi. ſup gl. in multis caſibus correctæ ſunt leges ꝓhi
bẽtes ob certas cãs matrimonia, & ꝑcipue q̃ req̃runt con
ſenſũ patris. 37. q. 2. c. 1. & 30. q. 2. c. vno. fortius ergo ꝓhi
bita ſunt ſtatuta id agẽtia. Itẽ ne impediatur libertas ma-
trimonii, ꝓhibetur in eo apponi pęna. de ſpon. Gemma.
cũ cõcor. cũ ergo mr̃imoniũ & eius cã & depẽdẽtia ab il-
lis ſint eccleſiaſtici fori, de ord. cog. tuã. q. ſi. ſint leg. p ve.
lator. de do. inter vi. & vxo. c. 2. merito iudex eccleſiaſti-
cus de hac pęna, ne e aigatur, hẽt ſe intromittere, ſicut fa
cit de pęna cõuẽtionali impediẽte libertatẽ matrimonij,
vt in ꝑ. c. Gẽma. ¶ Tertia & 5. gl. notant duo, & in ſecun-
do ſit remiſſio. ¶ In gl. no. cõtra. in fi. dicit Io. mo. differẽ
do aufertur, & ſi non in toto, ſaltẽ in tanto. vnde & dies,
qua faciẽda eſt ſolutio, eſt pars ſtipulationis, ſicut & ipſa
ſumma. ff. de eden. l. 1. §. idem. & prohibito aliquo prohi-
bita ſunt oĩa, per quæ peruenitur ad illud. inf. de re. iu. cũ
quid. ¶ In gl. no. moram. in fi. concor. cõſtõ Io. execrabi.
§. qui vero. & §. porro. ¶ In gl. pe. ibi. familia. non tamen
debent inquiſitores abuti conceſſione portationis armo
rum, vt in cle. eo. ti. nolentes. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Omiſſum cenſetur in contractu ſtricti iuris, quicquid verbis non fuit ex preſſum.*
2 *Inquiſitor hæreſeos an habeat ordinariam poteſtatem, vel delegatam.*
3 *Iuriſdictio eſt res indiuiſibilis.*
4 *Mandatum in extraiudicialibus finitur re integra morte mandantis & mandatarij.*
5 *Dignitas inſpicitur in delegationibus.*
6 *Legatorum poteſtas ob id durat, quia eſt ordinaria.*
7 *Epiſcopo mortuo, omnis adminiſtratio & iuriſdictio ad epiſcopũ ſpectans defertur capitulo.*
8 *Vicarij vel officialis epiſcopi iuriſdictio an ſit ordinaria.*
9 *Vicarius vel officialis epiſcopi an impediatur, ſi ipſe epiſcopus per excommunicationem ſit impeditus.*

C A P. VII.

Ne aliqui. Primo ponit dubiũ, qđ ſecũdo de-
clarat. ibi ꝑſri. & einſdẽ Cle. fuit de
cre. ne aliqui. ĩ. de priuile. [ſolicitã)
quaſi curioſã. & vide de ſimo. & ſi qõnes. ĩ prin. [emerſe-
rãt] cõtra ̃s. de reſcrip. c. fin. ſo. ſm Io. mo. ibi reſcriptũ de
iuſtitia & ſtricti iuris, illud fauorabile, itẽ cõtra. ff. de ver.
1 ob. ſi ſtipulatus fueri. §. cũ ſtipulamur. So. ibi † contractus
ſtricti iuris, ĩ quo cẽſet omiſſũ, q̃cq̃d verba nõ fuit exp̃ſ-
ſũ. ff. de ver. ob. q̃cq̃d aſtringẽdæ. hic fauor. itẽ cõtra. ff. ď
iud. l. nõ quẽadmodũ. Sol. exercitiũ iuriſdõnis nõ eſt cir-
ca nõ emerſa, vel futura, vt ibi, habituatñ, vel ptãs bñ dat
circa illa, vt hic, vel dic ad ꝑdicta tria ſm eũ, ꝙ hic fuit cõ
miſſio gñalis, q̃ bñ cõprehẽdit futura. ff. de ſer. vr. ꝑ. ſi ſer-
uitus. C. q̃ res pi. ob. poſ. l. fi. qua lege nõ grauat debitor, q
in pluri nõ ligat, & releuat creditor. ita & hic, nõ grauat
is, cõtra quẽ ĩquiritur, q̃a ad verã lucẽ reducit, & corpo-
ri miſtico reintegratur, eſt ergo fauorabiliter cõcedẽdũ,
quod ꝓdeſt, & nemini obeſt. ff. de eui. l. in creditore. (per
2 dutare) dubitatur, an † ĩquiſitor hæreſis habeat ordinariã,
vel delegatã. hęc dec. inducit ꝓ & cõtra. Arch. hic dicit al
ternatiue, ꝙ vñr & ſunt ordinarii, cũ ſint a principe depu
tati ad vniuerſitatẽ cãrũ. aliud non alle. contrariũ aperte
patet. ĩ. e. p hoc. vbi dicã ibi ẽt ipſe uĩ notaſſe contrariũ. &
ĩ. e. ꝓ. §. deniq;. ¶ Prima gl. dat ſiľe & ſummat. ¶ Quarta
gl. no. ad qõnẽ. ¶ In glo. 1. in fi. & intellige de inquiſitore
dato ſimpl̃r. nã ſi cũ cl̃a vſq; ad volũtaris bñplacitum, di
ſtingue, vt ̃s eo. lib. de reſcr. ſi gratioſe. ¶ In gl. no. q̃a. ibi.
3 terminatã, q tenebant cõtrariũ, inducebãt, ꝙ † iuriſdõ eſt
res indiuiſibilis, ꝑ q̃đ ẽt nõ ſolũ quo ad nõ expreſſa, ſed
ẽt quo ad tacite cõprehenſa ꝑpetua vr̃ p unicũ actũ, all.
Arc. Inn. in dec. paſtora. de reſcri. & Io. de De. in qõ. Sed
qõnẽ illã non uidi, & l. ul. C. de duo. re. & C. de an. exce. l.
ult. refert ẽt alios differre, quorũ ſnĩa ſm eũ forſan nõ eſt
mala, ꝙ ſi contra unã pſonã cõmiſſi ſunt diuerſi articuli,
ſufficiat ꝑpetuatio in uno, ſecus ſi cõtra diuerſos. Io. mo.
4 q inſtitit circa materiã, ordit ab alto dicẽs mãdatũ † in ex
traiudicialibus finiri re integra morte mãdãtis & mãdata
rii. ff. man. inter cãs. 1. rñ. & l. ſi quis alicui. §. morte. Inſtit.
man. §. itẽ ſi adhuc. in iudicialib. idẽ quo ad mãdatorẽ. ff.
de iur. om. iu. l. & q̃a. de of. dele. gratũ. & c. licet. de of. le.
c. ſi. de mãdatario diſtinguit, ut ĩ decre. q̃m abb. ſed q̃rit,
cur tã varie. Rñdet, ꝙ in cõtractib. eligitur induſtria pſo
5 næ, a qua recedendũ nõ eſt, in † delegationibus inſpicitur
dignitas, vel locus, quo quis intitulatus eſt. ̃s. hoc lib. de
reſcri. ſtatutũ. §. 1. mortuo aũt delegante re integra finit,
iõ q̃a delegatus nil habet ꝓpriũ ĩ iuriſdictione, ex quo er
go fons aruit, areſcũt & riuuli. mãdatarius aũt ĩ extraiudi
cialib. licet finitũ ſit mandatũ, agit ad intereſſe ſuũ, ne ꝑ
ignorantiã iuſtã læd. ę ff. man. inter cãs. 1. rñ. in delegato
vero ceſſat hoc ĩtereſſe, hic aũt cõtra ꝑdictas regulas mã
datũ durat poſt mortem etiã in nõ cęptis. & ſit rõ, q̃a q̃n
Papa Dei uicarius delegat cãm dñi ſui. ſ. fidei. plus priui
legiata dẽt eſſe cõmiſſio, quẽ q̃n delegat caſus ſubditorũ.
Item oĩs ptãs ordinaria maior eſt delegata a ſeipſa, q̃a pri
ma in fonte, ſecunda ĩ riuulis, ex quo elicit, ꝙ aliud ĩ ſua,
6 aliud ĩ aliena. poteſtas † ãt legatorũ ob id durat, q̃a eſt or-
dinaria. ̃s. eo. lib. de offi. le. c. 2. ad hoc obiicit, ꝙ officiales
epõrũ hẽnt ordinariã, & tñ ibi finit morte cõſtituentium.
7 ſoluit illud, quia † capitulo epõ mortuo defertur omnis iu
riſdictio & adminiſtratio ad epm̃ ſpectans. ̃s. eod. tit. ad
abolendam. de ma. & obe. c. olim. a 3. di. in nomine dñi. ſi-
cut ergo ceſſat datiua tutela adueniente tutore legitimo.
C. de leg. tu. l. nemo. & ff. de tute. & ra. di. ſi tutor. §. ſi duo
bus. ſic epõ mortuo datiua admini. vicarii cedit legitimę.
Capi. & ſic finit, ne alterius iuri præiudicet. & licet in q-
buſdã capľm non ſuccedat. ̃s. e. li. ne ſe. ua. c. uno. ſuccedit
tñ ĩ conſeruando illa ſucceſſori futuro ꝑlato. at. de offi.
or. cũ ſm. Io. mo. uide qđ ſcripſi ̃s. de of. or. c. pe. ĩ pri. &
8 tetigi ̃s. e. de of. ui. Romana. ad fi. fateamur, ꝙ † iuriſdõ ui
carij uel officialis epĩ ſit ordinaria ꝑ modũ notatum, eo.
ti. c. 2. ĩ gl. 5. tñ ĩ hoc fateri oportet, ꝙ nõ eſt illius ꝑpetui-
tatis. cuius ſunt alię ordinarię, nã per epm̃, cuius uices ge
9 rit, remouetur ad uotum. Item † epiſcopo impedito per ex
communicationem, uel ſimili modo impeditur & ip-

se, & est consistorium vtriusque quo alter principalis. Itē iura appellant illum vicarium, quomodo vices gerere pos set non existentis. Item no. nę idem in coadiutore, vt patet sup. e. lib. de sup. neg. prӕla. grandi. in fi. & ibi vide in vlt. gl. per hoc igitur sit quӕstioni satisfactum.

S V M M A R I V M.

1 *Prӕlati mali quandoque dicuntur lupi.*

2 *Hӕreticus licet conuincatur leuibus signis, oportet tamen illa signa plene probari.*

3 *Cęsaris preceptum ferendum est.*

4 *Delegatus non potest inuocare brachium seculare, nisi specialiter sibi sit concessum.*

5 *Falli quomodo accipiatur.*

C A P. IX.

Vt officium.

Diuisio in 1. gloss. & dicit Arc. q̄ olim incipiebat, licet suspectus, & sic pp infamiā & suspiciōnē procedi pōt in hoc crimine, ac pp scandalū & tumultū populi. s. de pur. ca. inter. 2. q. 5. oībus. Io. mo. [sanctiones] s. e. ad abolēdā. de pur. cano. inter. Io. mo. & Arc. [impendaris] quasi hoc possint non obstantib. snijs, quas diebus solēnibus ter i anno Papa profert cōtra tales, & super hoc vide qđ scripsi s. e. excōicamus. 1. §. sane. sup gl. 1. quę sint illi dies, vide no. in cle. de indi. dudum. post prin. dicit Arc. q̄ tales qui inciderunt in hӕresim dānatā, etiā eps, vel ipsius superior absoluere pōt. 23. q. 4. ipsa pietas. hoc ēt no. Io. 24. q. 1. c. 2. in fi. [agni] dr̄ agnus ab agnos, qđ est purum, vel dr̄ ab agnoscendo, quia prӕ cӕteris aialib matrem agnoscit, ita q̄ si in maximo grege errauerit, balatu recognoscit vocē parētis, inde reprehenditur pastor, q̄ errat in agnoscēdis ouibus, cū agnus nesciat in agnitione matris errare. [lupum] dr̄ rapax. sup. de ele. ne pro defectu. trucidat. n. sua rapacitate, quod inuenit, & dr̄ licos Grece, & principaliter insidiatur ouibus, vt dicit Arc. hic lupus sumitur pro hӕretico. s. 25. q. 1. sunt quidam. in fin.
1 qnq. † lupi dr̄r mali prӕlati, qui subditos lupino more dilaniant. 2. q. 6. de certo. in fi. itē falsi custodes. i. indices. 4. q. 4. contra ritū. item laici respectu clericorū, quos mordaci dente lacerant. 81. distin. nihil. item mali sacerdotes, de con. dist. 4. qūo. nō ob aliud. item qui falcobaticantur, ut ibi. ex quo. de lupulo quoque inseramus vetilius. dicit Ambrosius in 6. examerō. q̄ si lupus prius viderit hoīem, q̄ videatur, ab ipso vocē eripit, & cū respicit quasi victor vocis ablatӕ, sed si se prӕuisum senserit, ferocitatē deponit. & si inde lupus surrexerit, petram cape, & fugit. & subdit, petra tua Christus est, si ad ipsum confugias, fugit lupus, nec terrere poterit. (gerant.) i. ne sub specie verӕ reincorporationis in fide, remaneant in errore. Arc. vide in Hie. ad Aug. V. (verum quia) secunda pars [procedi] de re. n. grandi, vel vbi de salute aiӕ q̄ritur, non segnius est agendū. 7. q. vlt. c. vlt. in fi. 42. di. quiescamus. vel vbi de salute hois agitur. C. de ap. addictos. & facit ad id, quod statim dicā in reos huius cris. s. hӕresis, errores cauere debēt, ne errent hi p̄cipue, qui aliorū errores corrigunt. de accusa. qualr. 1. & vide 18. di. q̄uis. in prin. (seueritas) dr̄ austeritas, rigor, integritas iudicii, & vehementia vltionis. vñ seuerus satis verax, vel sequēs vera, qui. s. sequitur sine pietate iustitiā, de hac 50. di. vt cōstitueretur (. vltionis) vnde cle. punit illos, qui odio, gr̄a, amore, lucro, vel cōmō t pali cōtra iustitiam & cōtra conscientiā omittunt procedere, vbi procedendū est, vel eodē obtētu vexant imponēdo hӕresim, vel impedimētū officii, q̄ dic vt in cle. e. tit. multorū. §. verū. [testiū] quibusdā vr̄, q̄ in hoc crimine ꝓbādo non sufficiāt duo testes, ar. optimū. s. e. excōicamus. §. adiicimus. ibi, tres aut plures. sic no. Ho. in sum. eo. ti. qualiter. ver. vt tñ. & sic iste casus erit addendus ad alios, qui no. 2. q. 4. in sum. & facit quod dixi in ipsa gl. huius partis. Item durū vr̄, q̄ hō bonӕ famӕ per inquisitores, vel ordinariū de tāto crimine damnari debeat ad dicta duorū testiū, potissime cū truncetur ordo defēsionis in noticia testiū. s. c. si. & interrogatoris, q̄ fiūt in aliis iudiciis. s. c. si. de testi. prӕsentiū. cōtra hoc facit, qđ statim sequitur de duab. personis, cū snis concor. certū est aūt, q̄ per singulares testes & famā de tanto crīe qui damnari nō possēt. sup. de test. cā literis. & e. ti. veniens. t. debent. n. esse in crīb. probationes luce clariores. C. de prob. sciant cuncti. can. 2. q. 8. sñ vt dicit Arch. no. Inn. de simo. sicut. s. vt ibi scripsi, q̄ in crīe simoniӕ & hęresis minores probationes sufficiunt. C. de hӕ. l. 2. vide quod scripsi de hac l. de prӕ-
2 sum. literas. super gl. pe. dicit Iñ, q̄ † licet leuia signa sufficiant ad conuincendum quem de hӕresi, illa tñ oportet plene probari in prӕ. c. literas. credit aūt Arc. testes cogēdos, si se subtrahant. sup. de testi. cog. peruenit. qui celādo veritatē peccarēt mortaliter. 11. q. 3. quisquis. & iuramentū, vel votū de celando nō valeret. sup. e. li. de of. or. quia periq. s. de reg. iu. in male. nec p exceptionē excusarentur aliqui a ferendo testimonio ēt coīā ordinario. ad hoc sup. e. excōicamus. §. adiicimus. in fi. dēt esse iudex in examinatione solicitus, & iterū inquirere, si confuse depositū ēt, & maxime sup cā sciӕ. iterū interrogētur, quod fieri pōt. possent ēt alii recipi ēt post publicationem attestationū, ex quo procedit ex offō non ad procurationē partis. sup. de testi. p tuas. & c. cū clamor. vbi de hoc scripsi post Inn. & Host. s. de qō. l. repeti. dēt ēt inquirere de inimicitia testiū, cum illi, contra quē q̄ritur, non traduntur noīa, nec diuinare tenetur, vt ec. bñ. c. vno [Religiosas] qñque seculares clerici religiosi dr̄r. 4. dis. denique. & laici. 44. di. nō liceat. sup. de cōsti. ecclesia. & epi. sup. de voto, ex multa. vbi de hoc, sed forsan auctor intellexit stricte de illis, qui religionis habitū suscepti sic, ad qđ s. §. pr. ver. cōcedim, p qbus p̄sumitur, de no. op. nun. c. 2. ver. super eo. vbi de hoc no. et hic Arc. requiritur ēt, q̄ sint discreti, sunt. n. multi religiosi idiotӕ & iuris ignari, vt p̄. c. ex multa. discretus aūt dr̄ in hoc, qui bñ discernit inter lepram & lepram. 11. q. 3. qu. 6. ibi quis & quali sit ligandus, vel soluēdus, vt ibi, & de pę. di. 6. c. 1. in prin. & iuxta fi. Arc. (consequentia) i. conspectu. 9. q. 3. saluo. 25. q. 7. §. solus. & c. seq. Arc. (publicam) de prӕsum. illud. de p̄scri. ad audientiam. iuxta fi. [personam] cui de laborē nō satis fiet ab his, cōtra quos inquiritur, qa inq sitiones hñt fieri sine incommodo reorū, in auct. vt nulli iud. §. his insuper. coll. 9. Arch. vide quod no. de do. & contu. cum dilecti. in vi. aliquod ibi dicit [scriniarii] vide sup. eo. si aduersus. (prӕcipimus) ergo necesario parēdū. 14. q. 1. qđ p̄cipitur. q d. n. † Cӕsar p̄cipit, ferendū est, quod imperat tolerandū. 23. q. 1. militare. & exponit Arc. ferēdū corpore; tolerandum mēte. (ac exercuisse) vult lr̄a, q̄ licet fuerint notarii, si in seculo nō exercuerunt offīm, in religione nō inchoēt. [compescēdi) sic constitue, pterea cōcedimus vobis & fin. ve. liberā auctoritate pp. facultatē compescendi monitione p̄missa &c. [cēsurā] de ver. sig. q̄renti. (q̄stuarios) de pę. & re. cum ex eo [nullatenus] cōcor. cle. de pę. et re. c. 2. in prin. (inuocato) argu.
3
4 & tenet hic Arc. q̄ † delegatus non pōt inuocare brachiū seculare, nisi spālr sibi sit cōmissū. & dicit, q̄ sic tenet contra, de hoc satis dixi de of. dele. significasti. & iō hoc decido, vel ordinis p̄dicatores, ergo in ꝓuinciis, qb. hñt offīa cōpescere fratres minores, & econuerso, licet multum sibi inuicē deferant, q̄ est cōmēdabile. illa tñ q̄ caueant pęna cle. e. ti. multorū. de qua dixi sup. parte 2. in prin. (approbatas.) s. e. vt inquisitionis. in prin. [spolietur] p̄ sciam ſm Io. mo. & Arc. facilius. n. impeditur in obtinēdo, q̄ repellatur ab obtento. 15. q. 1. §. vlt. de iure iu. quēamo. hoc dñt ad soluendū. q̄ dici pōt, pęnas, q̄ sequuntur, ipso iure ꝓcedere. Prima gl. diuidit & summat. Quarta gloss. ponit rōnem cōtrariā, dat solutionē, & illud terminat. Gl. per hanc. no. ad qōnem de tabellione facto monaco &c. ponit opin. Gui. Gl. sup. de resc. al. concor. quӕrit, arguit pro, sol. contrarium. In 4. gl. ibi consul. l. 1. consules separatim auctoritatem prӕstant manumissioni. In glos. per hanc. ibi, l. antepę. ēt veteres leges ea, quӕ diuini iuris sunt humanis

nis nexibus non illigari sanxerunt. & ibi placet. nil cõe habent clerici cum publicis actionibus, vel ad curiam pertinentibus, & ibi, alienationes. voluntariæ alienationes post inchoatum iudicium fa. erci. prohibentur, sed non necessariæ, & quæ vetustiorem cãm hñt. & ibi. §. casum istius. cęcus tenet adeptũ magnũ sed nouum nõ adipiscitur. & ibi, sed si viuo. gestor negotiorum illo mortuo non inchoat noua, sed perficit inchoata. ¶ In gl. 1. ibi, & in eos. Io. mo qui diuidit decr. in quatuor partes, de qua facit partẽ secundã ibi, si vero. in alijs concor. ¶ In gl. 11. q. 3. in fi. & c. nobis. 2. in fi. Ar. hic tractat, an valeat absolutio nõ seruata forma, & tenet, q valet. & vide in p̃. c. cum desideres. in vlt. gl. ¶ In gl. mentiri. in fi. nisi, soluitur contrariũ de cano 81. di. oportet. 16. di. q. 1. reuertimini. quod hic etiã soluit
8 Ar. dicendo, q † falli vno mõ sumitur. i. in falsam opinionem duci. & hoc nõ cadit in Deũ. & sic loquitur c. panẽ. & 24. q. 3. Deus qñ. alio mõ sumitur pro fraudari, vel eius nomen falli, & sic loquuntur contraria. ¶ In gl. s̃. de. in fi. & 23. qõ. 4. tres personas. & 81. di. oportet. ¶ In gl. sic. s̃. in fi. & in extraua. dñt, quã al. sequens gl. ¶ In gl. s̃. de rescr. ibi, contrariũ dico, idẽ Io. mo. & Arc. rõ Io. est, q a licet, venerit inter istas consitões sit prius & posterius tpe, nõ tñ approbatione, quia omnes huius l. constõnes simul approbatæ & promulgatæ fuere, pro eo facit C. de test. tu. l. 2. & quod ibi no. in vlt. gl. non enim ex duobus tutorib. quorũ alter datus est in testõ, & alter in codicil. vnus dr̃ antecedere, cũ ab adita hæreditate simul incipiant. Arc. dicit, q illa iura loquuntur in delegato, vel conseruatore, hæc loquitur de illo, qui hẽt certam prouinciam limitatam, pp qd̃ omnes de illa prouincia sunt suæ iurisdictionis, & oẽs illas ad se vocare põt & distringere, sicut quilibet alius ordinarius, talis. n. inquisitor ordinario comparatur, alle. s̃. e. ne aliqui. ¶ In gl. pe. in fi. & s̃. e. li. de præb. si apostolicæ.

S V M M A R I V M.

1 *Sententiã nouam promulgari non est necesse in crimine hæreseos.*
2 *Literati differunt a prudentibus.*
3 *Militare non cogitur suis stipendijs.*
4 *Fideiussoribus absentium pœna pecuniaria infligi potest.*
5 *Priuatio an possit fieri sine episcopo, vel eius officiali.*
6 *Metropolitanus est iudex suffraganeorum.*
7 *Prætor sententiam suam rescindere non potest.*

C A P. X.

Vt commissi Diuisio in 1. gl. (inherentes) si. s̃. de iura. calum. c. 1. (committendi] non loquitur negatiue, sicut s̃. de of. dele. c. fi. vt dixi in cle. e. si noleñs. post prin. in gl. commissarijs. (aduocandi) ecce fm̃ [tuleritis] dicit
1 Ar. q † nõ est necesse in crimine hęresis nouam sñiam p̃mulgari, quia iam per canones est antiquitus promulgata, & sic potius denũciatur, vel declaratur, q̃ promulgetur. 23. q. 1. c. 1. vide quod dicã j. e. cum fm̃. in fi. [expedierit] quod ipsorum prouidentiæ & arbitrio relinquitur. facit j. ver. prox. nec vocatus referre poterit qõnem, quod non expedit. s̃. e. lib. de rescr. statutũ. §. assessorẽ. (peritos] non
2 dicit prudentes, respicit ergo † literatos, qui differũt a prudẽtibus. 12. q. 2. nemo peritorum. & Hug. in deriuationibus dicit, q peritus idem est, quod doctus, & instructus, nec de quolibet literato, puta medico, sed de theologis, canonistis & legistis hoc dẽt intelligi. infr. c. vlt. §. 1. cum enim de crĩe mere ecclesiastico tractetur. inf. c. vt inquisitionis. §. p̃hibemus, per canones cognosci dẽt & decidi. ad hoc, 11. q. 1. si quis cum clerico. cum suffragio tñ & famulatu legũ. 11. q. 3. summopere. 3. q. 9. dignũ. & c. bortamur. 10. di. si in adiutoriũ. alias imperitus matheseos risui patebit. 37. di. qui de mensa. fm̃ Ar. p̃beant gratis, põt tñ in hoc casu recipere salariũ, licet non exigere, cũ negotiũ fidei quisq. defendere teneatur, 11. q. 1. nolite. 1. fm̃ Ar. q per hoc dicit tñsum ad c. non licet. 11. q. 3. & 14. q. 5. c. in
3 prin. & ad iura quæ dicunt q † suis stipendijs qs militare non cogitur, de præscr. cũ ex officij. [consilij) dẽt iurisperitus in cõsilio esse cautus, in patrocinãdo fidelis, & iustus in iudicando, vt olim habebatur in prooemio primæ compil. qñ aũt quis teneatur ex consilio, vide j. de reg. iu. nullus ex consilio (obedientiæ] vide s̃. e. li. de sepul. c. 1. (conuocandi) tertiũ, istæ conuocationes fieri solent ad audiendas sñias & pœnas, quas inquisitores infligunt ad videndos aliquos cruciari. & expedit fidei talia publice fieri ad instructionem & ẽt ad terrorẽ. [clerum] & populum. vide j. de sen. ex. si sñia. [& contra illos) quartũ, & intelligitur de alijs subditis, vel non subditis, ex quo in prouincia delinquendo facti sunt subditi (procedendi) qualr̃ in criminib. 1r̃ procedatur cõtra absentẽ, no. 2. q. 9. in sum. de do. & contu. veritatis. ad quæ Ar. remittens putat, q si cõstat de ipsorũ perfidia, & sunt cõtra eos solẽnia edicta proposita, pronunciari poterit sup crime, si non cõstat, locus erit decr. cũ contumacia. s̃. e. dicit ẽt, q fideiussorib. absentiũ pœna pecuniaria infligi poterit. ff. de cust. re. l. si quis. de quo remit. 23. q. 5. cũ hõ. licet ibi tex. videatur aliud dicere, hoc in citatis, qui ex quo p̃uenti fuerãt, domicilii mutatio non obest. ff. de iu. om. iu. cũ q̃dam puella. de fo. cõp. proposuisti. Si vero citati nõ erãt tñ ibi deliquerant, rõne delicti ibi cõueniri psit, & sunt remittendi. in Aut. vt nulli iud. §. si vero quis cõprehensorũ. de quo vide in cle. de re iu. pastora. ver. q si punitio. Arc. hic remit. 3. q. 6. c. 1. & de rap. c. 1. per p̃dicta fit solutũ, quod opponebat Io. mo. dicens, q si hic loquebatur de sñia ferenda, stare non poterat, cũ extra territorium citare nõ poterat. ff. de of. pręsi. l. 3. ff. de iur. om. in l. fi. Idẽ si de executione, s̃. de fo. cõ. postulasti. dicebat. q de bñficio huius constõnis prorogabatur iurisdõ inqsitoris, vel de fugitiuo loquebatur, q remittẽdus erat ad reqsitionem inquisitoris, sub quo deliquit. C. vbi de cri. agi op. l. 1. & aut. ibi signata, qua in p̃uincia. (necnon] quintũ [scripta) ita replicabatur, vt oĩa comprehẽdat, & vide quod scripsi de p̃b. cũ cãm. sup ver. libros. [hęreticos] repete credẽtes &c. vt s̃. 1. tñ. [& illorũ] sextũ, & tolle literam mitigandi, vel mutandi pęnã illorum &c. (obedientes] q̃rit Arc. q dicatur sponte ad grãm redire. Rñdet, q illi q veniunt j. tp̃s grãe, licet fuerint moniti, nonque. n. coacti vñt, ex quo a nemine sunt p̃uẽti. bñ facit, ff. ad Treb. l. 1. §. si mr̃. cũ seq. Arc. dicit idẽ si post tp̃s grãe, re tñ integra, q a nec persona fr̃ reqsitus, nec probationes cõtra cũ receptæ, ad hoc s̃. de p̃b. si tibi absenti. cũ cõcor. post tp̃s vero grãe persona fr̃ requisitus si veniat indignus est venia. licet errorẽ detegat, & remittit, C. de his q latro occul. l. vlt. subdit, q hic nõ loqtur de talib. obedientib. q non carcerarentur, & remit. ad sum. Ho. e. tit. §. qualr̃ deprehendatur. ver. aduerte tñ. (carcer] q est ad cautelã, ne. s. noceat, vel alios inficiat. & vt appareat, an in tenebris, vel in luce ambulet. s̃. e. excõicamus. §. siq. non tñ fit hoc diffinitiue ad pęnã, quia rr̃. qs nõ dãnatur ad pęnã carceris, quod dic, vt j. de pœ. q̃uis. dicit tñ aduertẽdũ, q absoluti, q postea detrusi sunt in carcerẽ. vel alijs pñiis leuioribus onerati nullã diffinitiuã sñiam receperũt. absolutio. n. illa ab excõicatione fuit, quam ipso facto incurrunt nõ a crĩe, sed si tales sponte carcerẽ exiuerant, quilibet excusationẽ legitimã non hñs põt vt hæreticus cõdemnari, quia fingitur ficte cõuersus, simulate cõfessus, vel erroris pristini recidiuus. ad id de pę. dist. 1. c. 1. nã exitus acta probat. 22. q. 2. quod ait. & facit 34. q. 1. c. 1. ad fi. no. ẽt, q in sñijs ferendis, vel pñiis iniungendis redeuntibus non dẽt iudex p̃nunciare tales hr̃ticos, vel credẽtes, quia non sunt. 24. q. 1. hæc est fides. vbi de hoc. 2. q. vl. hoc dicit Ap̃l. & c. qui in ecclesia. nec pronunciabit eos fuisse, quia modus iste nõ est datus a iure. Sed dicet sic, q a te inuenimus p̃uam confessionẽ, vel p̃bationes legitimas hr̃icũ, vel hr̃ticos adorasse, nũc aũt saniori vsus cõsilio vis, prout asseris, ad vnitatẽ ecclesiæ de corde puro & fide non ficta redire. idcirco te in primis abiurata oĩ hr̃tica prauitate iuxta formã ecclĩæ ab excõicationis vinculis quib tenebaris astrictũ, absoluim⁹, si tñ ad eã eo corde redieris, & iniũcta tibi

mandata seruaueris, & quia in Deū & sanctā ecclesiam
modis prædictis temere deliquisti, ad peragendā pniam
condignā in perpetuū carcerē te detrudi volumus, & pre
cipimus ibidē perpetuo remanere. nec miretur quis de
eo, qđ dictū est sub conditione si, nam cā tollendæ q̄onis
expedit sic dici & poni. vt si, quod imponitur, non seruas-
set, eū nō absolutū fore appareat. Arch. habuit quasdam
informationes officij inquisitionis, de quib. gl. in hoc tit.
pluries posuit. q̄c q̄d dicant inquisitores nr̄i tp̄is, bene pro
nunciant, illū fuisse hereticū, nec video quid obsistat. (mu
ro) sup. c. 1. mitigādi, 26. q. 7. tp̄a. 50. di. accedēs. & c. pres-
byteros. Arc. [immutandi.) de cōmutatione penarū Arc.
remi. 82. di. p̄sbyter, ad fi. & de voto. c. 1. [priuandi) septi-
mū, & p̄p alternatiuā, q̄ sequitur, vel priuatos &c. q̄. repe
titur j. ver. p̄toxi. vidi dubitari, quib. verbis debeat hoc ca
su ferri sn̄ia. i. an debeat priuari, an declarari. quibusdam
vr̄, ꝙ illud priuādi respiciat filios vel nepotes, qui puniun
tur ex alieno facto, nūciatio respiciat principales, qui pu-
niuntur ex proprio. huic lecturæ obstat j. eo. fœlicis. ver. ꝙ
siquis, vbi ēt filii, vel nepotes in illo minori delicto, q̄ sit
hæresis, p̄tiuati nūciantur, & per eundē modū tollitur di-
stinctio illa, aut bn̄ficia fuerūt collata filiis & nepotib. an-
te delictū parētū. aut post, primo casu priuant, scd̄o priua
ti nunciantur, cū collationes fuerint irritæ. sup. e. c. 2. §. x.
& j. e. statutū, in prin. sed ille §. ꝙ si quis, loquitur de bn̄fi
ciis collatis ante delictum. & si dicatur, alius casus, tn̄ rō
est maior, vt prædixi, & vr̄ ꝙ istæ disiunctæ veniāt exposi-
tiue, in sn̄iis aūt vtuntur inquisitores & ep̄i verbis ꝑut ia-
cent. s. priuamus. priuatos denūciamus &c. [absentibus]
alter non. & est si. sup. e. lib. de of. or. Romana. in fi. & j. c.
fi. §. iubemus. [consilio.] nō dicit consensu. & vide qđ post
Ho. scripsi de ele. cū veteri. sup. 1. gl. qūo interdū requirit
licentia, qn̄q. cōsiliū, qn̄q. cōsensus, qn̄q. requisitio voti.
dicit Arc. quosdā dicere hoc cōsiliū potius requiri de ho-
nesto, q̄ de iusto. i cōtrariū al. ꝑpositionē de. q̄ de sui natu
ra vr̄ importare necessitatē sequendi cōsiliū s̄m Vin. in de
cre. pe. de cōsti. & dixi de arb. cum olim. sup gl. 2. & plene
5 dicā j. de reg. iur. nullus ex consilio. adfi. ꝑ qđ vr̄. ꝙ † sine
ep̄o, vel eius officiali non possit fieri priuatio, ad hoc hęc
litera sequens, q̄ excipit vnū solum casum, & pōt esse rō,
quia ipsius ep̄i est destituere. sup. c. cū ex iniunctio. in fi. 16.
q. 2. c. 1. in fi. & q. 7. inuentum subdit aūt, ꝙ si clericus pa
ratus est corrigi, & corde nō ficto redire ad ecclesiæ vni-
tatē, deponi nō dēt. vt no. 21. di. nūc aūt. in gl. sed vr̄ in fi.
[eorumque filios.] non sic in c. sic læ. maie. vt no. 56. di. sa-
tis peruersum. in his proxi narratur. [a suo iudice.] i. Me-
6 tropolitano. † qui est iudex suffraganeorum, 11. q. 3. quia
cognouimus. in fi. in cōtrariū, ꝙ exponi dēt suo iudice. i.
sinodo, 11. qu. 1. si clericus aduersus. 33. di. quorundā. vbi
de hoc, 6. q. 3. si inter. 9. q. 3. saluo. Arc. dicit primū dictū
videri verius. & ad cōtraria r̄ndebit. cōtraria loqui s̄m an
tiqua tp̄a, qn̄ oēs causæ defendebantur, ad cōsilia ep̄orū
s̄m Hug. & Lau. sed Arc. dicit stādū illis capitulis, cū hic
agatur de ep̄o puniendo, vt in præd. c. quorūdā. & s̄m id
suus iudex erit Metropo. existens in concilio, & remit. ad
no. per Inn. & Host. de p̄b. graue. [puniendos,] vt hæreti-
corū fautores, s̄m Arc. qui dicit, ꝙ optime facit j. e. decre
uit. Prima gl. superscriptionē exponit & summat. Gl. quid
in casu, q̄rit, & soluit. Gl. r̄ir ponit. tn̄. per cōtrariū & solu
tionem. Antepen. gl. exponit distinguendo. Pen. alle. duas
7 concor. & q̄onē sol. In gl. r̄ir. ibi Paulus. † prætor non pōt
rescindere per sn̄iam suā. & ibi acta. §. 1. pęna dānatorum
post dictā sn̄iam sine principis auctoritate minui vel am-
pliari nō pōt. In vlt. gl. ibi. §. 1. vide de do. inter dilectos. su
per 5. gl. In 1. gl. ibi, plura septem. In gl. 4. in fi. sed huius
rō redditur in prin. capituli. In gl. sic sup. ibi. §. videlicet,
cum. n. ibi dicatur, ꝙ oportet cū multa cautela procedi,
ad tantā cautelā sunt peritorū consilia oportuna. Io. mon.
In gl. quid in casu, ibi, cognoscere & illud omisit quasi in-
dubitatū. & ibi, peccauit forsan adorādo, vel dogmatiçā-
do, hoc dico, quia vbicunq. sit male credēs ibi peccat. &
vide qđ post Ia. Pe. no. Cy. C. de sum. tri. l. 1, in fi. dixit. n.
Iac. hæreticū alienigenā per Bon. transeuntē, per Bon. iu-
dicem puniendū, ēt si iudex proprius illū reperat, quia ex
quo hęreticus est, omni loco delinquit, all. l. Arriani. C. de
hæret. Pe. contra qđ remittendus est ad locū, vbi plus de-
liquit, & vbi notoria sunt eius delicta, per l. ff. de ac. si tm.
§. fi. In gl. aliter. in fi. Arc. dixit hoc ideo licere, q̄a sn̄ia nō
fuit diffinitiua, quod si fuisset, non licuisset. per iura, quæ
all. gl. hoc intelliges per id, quod dixi super ver. carcere.
In gl. 2. in fi. sed hodie dic, vt in cle. eo. tit. multorum.

S V M M A R I V M.

1 *Legem cum euangelio obseruandam dicentes sunt hæretici.*

C A P. XI.

Contra christianos.

Sol. dubiū, quod fortificat, ibi, ēt si, & ampliat ibi, &
sicut ritum. i. mores & obseruantias. 28. q. 1. *sæpe.* Arc. vn-
de s̄m Hug. ritus est mos vetustior & firmior, & dr̄ a ratus
& a rectus. scd̄m ꝙ exponimus rite. i. recte & iuste. j de pri
uil. c. 1. post prin. vide quod dixi de sum. tri. firmiter. ver.
& hoc vtrique. sup ver. rite, aliqui dn̄t, ꝙ ritus in re, mos
in sermone. (transierint,) lex ēt istos punit confiscatione
bonorum. C. de aposta. l. 1, quod verum accusatione pro-
1 bata. vt ibi dr̄, illi qui dn̄t † legem cū euangelio & circun
cisionē cum baptismo seruandā, incidunt in heresim dam
natam. de bap. maiores. post prin. (Infantes.) si tunc erant
adulti, q̄to tp̄e sint tenendi in cathechismo. vide de cō.
di. 4. iudæi. & c. ne quod absit. (procedendum.) & oēs isti
sunt excōicati. sup. ca. excōicamus. in prin. & §. credentes.
Io. mo. Secunda gl. obijcit, & soluit. Tertia gl. r̄n. per distin
ctionem & q̄onē. Quarta gl. r̄n. per obie. & sol. Vlt. gl. quæ
rit arguit. negatiue, sol. cōtrarium. In gl. 1. in fi. est scien-
dum, ꝙ contra secundos habetur in officio inquisitionis
litera Clementis quarti data Viterbii pontificatus sui an-
no tertio contra vtrosque. litera Gregorii X. data Lugd.
suo anno 2. & vtraque incipit, turbato corde. & ambæ mā
dabant inquisitoribus, quod hic dr̄. itē in vtramq. seque-
batur sic. iudæo aūt, qui Christianos vtriusque sexus ad
eorum ritum execrabilem hactenus induxerunt, aut in-
ueneritis decretu inducentes, pęna debita puniatis. cōtra
dictores &c. inuocato &c. Constat aūt, ꝙ dec. vlt. j. eo. in
fi. reseruat mandata prædecessorum istius libri constitu-
tionibus non obstantib. vbi autem prædicta litera nō es-
set, videretur, ꝙ iudæi talia faciētes non caderent in offi
inquisitorum, sicut. n. non caderent p̄p hæresim, cum
constet eos large hæreticos, quia non credunt articulos
fidei, maxime respicientes humanitatem Christi, vt not.
23. q. 3. §. qui no. & dixi sup. eo. tit. c. 2. sup. 1. gl. quod ēt vo
luit Gui. in Spe. de diuor. post prin. distinguentis hæreticū
baptizatum a non baptizatu, sic nec proprie cadit in eos
fautoria, unde cum fautores hæreticorum sint excōicati.
sup. e. excōicamus. §. credentes. hæc pęna nō cadet in eos,
sicut nec in eos hæreticos, vt in gl. prædictis, large tn̄ illi
sunt fautores. imo & factores hæreticorū, qui sic trahunt
baptizatos ad iudaismum, & quia talia per iudæos fieri
solent, de illis loqui videtur hæc dec. de potestate tamen
ecclesiæ super infideles & iudæos, vide quod scripsi de
voto. super his. in magna gl. regulariter tamē pro iustitia
contra eos recurritur ad dominos seculares. sup. de iudæ.
iudæi. & ca. postulasti. & c. in nonnullis. in fi. sicut & de sa
racinis dicitur in cle. e. tit. cedit. & quia iudæi tales reci-
diuantes ad iudaismum solet exbaptizare, & de nouo la-
uare, quod purificationē vocant. & cum pumice caput ra
dere, per iudicem secularem videretur eis imponenda ca
pituli pœna, cum dispendio fortunarum, ut dicit lex pen.
C. de aposta. nam si rebaptizanti imponitur pœna capi-
tis. C. ne san. bapt. l. 1. fortius exbaptizanti, & radere, uel
tollere volenti baptismum. & forte de tali purificatione
iudæorum loquitur lex 2. eo. tit. ne san. bap. si tamē inqui-

sitores

ſitores volunt punire, id pñt per prædictã literã, tñ hodie voa cũ epo pet cle.e.tit.c.1.nã ptãs illa inquiſitorũ partici patur epis.ſ.eo.per hoc.in fi.in gl.1.ibi, quid videat, quo ad hoc, vt nõ puniatur vt maior. dicit Io.mo.& ibi.(ignorantes) & furioſi, dũmõ non obſtet pcedens contraria vo luntas, vt ibi, & ibi, quęris.no.ibi patet in parte illa, & no. de hoc.ea.di.nihil.In gl.ergo.in fi.vbi de hoc dixi in 1.q. In vlt.gl.ibi, qui Titius.idem Arch.& in fi.& quod ibi dř de iudæis præuaricantib.in Chriſtum, intelligitur de alia præuaricatione, nõ de illa, de qua loquitor hoc capitulũ. ad id 11.q.1.relatũ.& q.3.exterminant. ſecundum Arc.

S V M M A R I V M.

a *Matrimonium contractum cum hæretico tenet.*

C A P. XII.

Decreuit. Ponit dictum, quod ſecundo determinat ibi, q intelligendum peccatũ hæreſim, in hæreſi, quæ matrimonium ſe quitur, ſimpliciter procedit, quod decreuit Inn. ſed in illa quæ præceſſerat idem ſi mulier ignorauit. Secus ſi tunc ſciuit, vt ſequitur. quod decreto Inn, contraxiſſent, not.q

b † tenet matrimoniũ contractũ cum hæretico, de hoc dixi ſ. de condi.ap. c.ſi.ſuper 1.gl.de contractu cum excõ cato etiam certum eſt, q tenet. ſ. de eo qui duxit in matri mo. ſignificaſti (ſciebat) non iuuabitur ergo mulier facto, io quo deliquit.ſi.ſ.e.vt commiſi.in fi.ſecundum Io.mo. nec mirum ſecundum Arc.cum per hoc fuiſſe videatur. ¶ Vlt.gl.ſoluit duo dubia. ¶ In gl.1.ibi, ſatis. vide de con ſue.c.pen.in antepen.gl. ¶ In gl.ſ.in fi.dicit hic Io.mo.q hic eſt mera pœna, quæ non fit ab vno, tamen fit in alium ſicut contractum, vt ibi, & præſertim cum aliquod ibi ius cõtrahens habeat in dote. C.de rei vend.doce.vide quod dixi de conſue.c.pen.ſuper gl.antepen. ¶ In gl.vlt.ibi, initium. idem Arch. qui alleg etiam de ele.dudum. & facit hoc ad no.in cle.de conſan.& affi.eos qui.in 3.gl.

S V M M A R I V M.

a *Fœmina debent viris ſeruire, ſicut minores maioribus.*

2 *Interpretatio pro filiis eſt benigne facienda.*

C A P. XIII.

Statutum. Primo ponit iuſa ntiquum. ſecundo duas determinationes ipſius. prima ibi, primum. ſecunda ibi, hoc ſane.ex tendi poteſt eſſe ratio ſecundũ Io.mo. quia infectio in viro eſt maior, q in muliere, nam maiori bono maius ma lũ opponitur ſm Phy. Item (vt dicit) vir eſt caput mulie-

a ris, & naturalis ordo requirit, q † fœminæ viris, vt minores maiorib. ſeruiant. 33.q.5.eſt ordo.c.cum caput. Si quæras, quare in duplo maior. Rñdet, q hæcq minus procedit, cõ in bis quæ ſunt iuris poſitiui, ratio demõſtratiua reddi non poteſt. ſufficit ergo dicere, q ſic arbitratus eſt legiſlator. ff. de poſtula.1.1.§.initium. inducit illud Phi. in ethica. prudentis eſt vnũquodque examinare, prout rei natura requirit. par.n.eſt peccatum demonſtratorẽ probabilia dicere, & rectorem demonſtratione experiri. vnde Horatius in poetica. Qui variare cupit rẽ prodigaliter vnã. Delfinum ſiluis depingit, fluctib. aprũ. hoc ſane tolle literam, intelligend um eſſe vſ (non aũ:) repete intel ligendũ vſ.le filiis & nepotib. illorum &c. (probantur) dicit Io.mo.q huius rõ eſt, quia verba ſunt intelliganda cum perſeuerantia, ſeu continuatione.ff.quorum leg.l.1. §.pen. qui ſatiſ.cog.l.quoties. Item ſunt intelligenda, ſi res in eodem ſtatu perſeuerauerit. ff.de ſol. cum quis.in prio. 2 1.q.2.ne quis.ff.iud. ſol.ſi ante.a.rñ. Item poſteriora tem pora ſunt conſideranda. C.ne de ſtat.defun. l.ſi mater. & vlt. mora nocet.ff.de per.& comm.rei ven.l.illud.in fi.(cõ ſtiterit) non ergo ſunt hæretici, ſi miſtico eccleſię corpori ſunt reintegrati, ad id 50.di.ferrum. ¶ Prima gl.rõ.per qõnem, de quo Inn. ¶ Tertia gl.primo dicit, quod declarat.ſecundo literam exponit, & id determinat.dicit opio. Acc.reprobatam. & dat regulam. tertia obijcit & ſoluit. Gl.dixit. ſ.primo facit vim in verbis textus, ſecundo arguit ad qõnem. Tertia gl.ibi, non alter. vide de ver.ſig.præterea. ſecunda gl.ibi. illi quidẽ. vide ſup.e.lib.de fil.preſbyt.c.s.ſuper 3.glo. In gl.ſup.dixit.ibi.in fi.col.4. vide de big. quia circa.ſuper 1.gl. In gl.hucuſque.ibi, l.quiſquis. vide quod ibi no.poſt collationem mecũ factam pp cãm quondam de Tuſcia delatam, qui reprobat, quod hic dixit Io.mo. & Arc.poſt eum, q l.illa & eius gl.intelligun. tur de hæreditate paterna & materna, nam quo ad illa, quæ cõfiſcantur, oportet intelligi oẽm gradum ab illis ex cluſum, vt pœna ſit perpetua. C.de pę.ſeruus. ſed hic loqui tur de filijs excludendis a beneficiis eccleſiaſticis, & officiis publicis, nam (vt dicit) etiam lex excludit filios ab honoribus, & ſucceſſionibus & extraneorũ, quod eſt verum, vt & videre potes 6.q.1.ſi qois. Et quo caſu talibus relicta perueniant ad fiſcum, quo caſu ad grauatos, quo ad hæredes, & quo redeant ad relinquentem. vide plene per Ia. de Bel.in qõne quam poſuit C.de his qui.vt indi. In gloſ. ſup.dixit.ibi, ius nouum. Idem Arc.& ibi, hoc æquum, maxime quia per crimen hæreſis perditur hæc ptãs. ſ.c.1.in fi.idem Arc.licet Io.mo. videatur tenere cõtrarium, tenet idem.dicit.n.illos non includi, quia prohibentur alio ca pite. vt ſequitur in glo.ſi tñ aliquo iure aliquid percipere deberent in bonis paternis illud perdunt. ſic & cum quibuſdam doctorib. nuper conſului, cum illegitimus ſit de ſanguine & genere improbato, & & in ipſo teneatur paternum crimen. C.ad l.Iul.ma.quiſquis. Itẽ ſi puniantur filij legi nõ odibiles, fortius puniendi ſunt legi odibiles. ſ. eo.lib.de præb.eum qui. cum ſuis concor. Item hæc iura diffinire loquuntur, ergo &c. Item cũ ratio primæ ſit differens ad oẽs filios identitatis, & non extenſionis virtute includet illegitimos. bene facit ff.de in ius vo.quique.in ſi.vbi & vulgo conceptos non vocat matrẽ in ius ſine venia. Cy.in ĝ.l.qoiſquis.tenet hoc in filio nato ex certo coi tu, licet dãnato, in quo pr̃eſt certus, & tũc locũ hẽt ratio legis illius.quæ loquitur de ſanguine improbato. Si vero coitus talis eſt, ex quo lex æſtimat patrem incertum, tũc ceſſat rõ legis, & ſic ceſſat pęna. vt ſic informemus ſecũdũ legis conſcientiã, in Auct.de iudi.§.oportet.inducit ff.de ritu nu.l.lege.§.1.& rõnem ibi poſitam.& ibi, quia circa. Io.mo.dat illud ſimile de caſu.56.diſt.deinde.cũ ſuis no. In gl.quia lapſi.ibi, non tela pſi.vidi dubitari, an filii tela pſorũ, qui tñ pęnitentes & conuerſi ſacra eccleſię percepe perũt, teneantur hac pęna, & vſ q non.ſ.e.ſuper eo.in fi. ex quo.n.conceditur talibus euchariſtia, iam ſunt de corpore eccleſię.1.q.1.extra catholicã.& c.intra catholicam.

2 Itẽ benigna † interpretatio eſt facienda pro filiis, qui puniũtur p crimine alieno. C.de naturali.li.l.legẽ.ad idẽ iſte §.falſẽ.vſque ad hoc non aũt. nã ſi ſteriſſet iſte tex.in illis terminis, ſatis pateret illos nõ includi, cũ parẽtes nec tales eſſe, neq. tales deceſſiſſe pbentur. io cõtrariũ iſte ver. duo requirit.ſ.q fiot condẽnati & reincorporati, ſed tela pſi non incorporantur, ſed ſine audientia per ſeculatem curiã puniuntur.ſ.e.ad abolendã. §.illos quoq. Itẽ pp idẽ id qd de pnia & eius proſecutione ſequitur, nõ practica tur in illis. Itẽ dec.ſup eo.prouidet ſaluti animæ non cor poris, quaſi talis pprie nõ pòt dici reincorporatus.quare nõ puto q eius corpus exuſtũ, vel cineres habeãt ſepeliri in cœmiterio.cũ dec.ſup eo.ſepulturã nõ pmittat, quæ eſt quies corporis.13.q.2.aurũ.& dixi ſ.de ſepul. ſuper rub.

S V M M A R I V M.

a *Abbas declaratus an contineatur ſub nomine dignitatis.*

C A P. XIV.

Inquiſitores. Primo ponit dictum, a quo vnũ caſum excipit. ibi niſi. ſecundo inquiſitores informat, quãdo exceptio locũ non hẽt, ibi ſi rñ.(inquirere) per hanc literã, & illã quæ ſequitor, procedit quod dicit finis 3.gl. contra

a epos, qd hic dicit Io.mo.† declaratum abbatem non con tineri ſub noie dignitatis. ſcripſi ſ.eo.li.de præ.c.2.ſuper gl.2.(nunciare) ſimile qd hẽ in cle. e.tit.nolẽtes.circa fin.

& satis æque dici põt. q̃ si es qualitate, vel es pluralitate
personarum de hæresi suspectarũ, si contra illas inquira-
tur, periculũ notabile, vel grandis turbatio prouentura
creditur, licet illi nõ sint epi, prius consulendus sit Papa,
facit ſ. de trãsa. c. fi. & quod ibi no. & cle. hoc e. tit. c. 1. ad
fi. ver. q̃ si odii, & qđ ibi no. in 1. gl. ¶ Prima gl. summar.
¶ Tertia gl. soluit duo dubia. ¶ In gl. ibi. in prin. & est si-
mile in cle. de præben. per literas, vt ibi no. in gl. antepen.
& ibi remittant. idem Io. mo. & Arch. & in fi. concor. ĩ. e.
inquisitionis. §. prohibemus. & quod ibi no. in gl. a. in fin

S V M M A R I V M.

1 *Inquisitor & ordinarius si simul citent, cui sit obediendum.*
2 *Inquisitores sunt delegati Papæ.*
3 *Hæresis purgandæ factum est priuilegiatum in episcopis.*

C A P. XV.

Per hoc. Tres sunt partes, quæ patent. secũda ibi,
verum. tertia ibi, si delegatur. hic patet,
q̃ inquisitor ẽt generaliter datus in pro
uincia habet delegatam, hoc idem probatur ĩ. proximo
rũ. arguendo per decr. vlt. ſ. de re iudi. vbi duob. ordina-
rijs discordantib. tenet absolutoria. ergo isti non sunt am
bo ordinarii, idem secundum veritatem probat decr. ne
antiqua. ſ. e. tit. licet ad contrariũ inducatur. s. q̃ cum ipso
rũ iurisdictio non expiret, ergo sunt ordinarii, sed verius
est. q̃ fauore fidei non expirat, ergo q̃ expirasset, conclu-
ditur ergo, q̃ est delegata. (volumus) i. õ dicit declaram⁹,
vel aliquid tale, ne sigillet magnos viros tenentes cõtra-
rium, quasi Papa dando inquisitores videatur ab ordina-
riis negotium aduocasse, & ob hoc quiescere debeant. de
off. le. licet. vt lite pen. ecclesia. 2. de ap. vt nostrum. 2. q. 1.
nomen. de pur. cano. c. fi. item videbatur incõueniens, ad
diuersa iudicia posse quẽ trahi, & officia promiscuis acti-
bus perturbari. C. de epi. & cler. l. repetita. C. de testa. l. cõ
sulta diuali. ista succumbunt & in fauorẽ fidei & pp de-
bitum ordinariorum sunt obligati de aiabus sibi cõmis-
1 sis reddere rõnem. (derogare) quærit hic Arch. si ordina
rius & inquisitor simul citant, cui obedire teneatur. pro
ordinario facit. quia eius iurisdictio firmior & antiquior,
cui specialis non derogat, vt hic. ad idem extrauagãs Be
nedicti eo. tit. ex eo. & sup. de offi. ord. significauit. Sed cõ-
2 tra, inquisitores † sunt delegati Papæ, vt sup. dixi, & patet
hic, & censetur ille cuius locum tenent. 2. q. 6. si eps. & 3. di.
c. fi. & dist. si quem. c. 1. de off. deleg. sane. ergo maior, nobi
lior & fortior est ipsorum iurisdictio, illi potius parẽdũ
8. di. quæ contra 11. q. 4. qui resistit. facit ſ. eo. lib. de præ-
ben. si a sede. & si dicatur, q̃ ordinarius hẽt æqualem iu-
risdictionẽ, cum inquisitore per hoc ca. Hoc negatur, cũ
habeat ordinariam, nec admixta fuerit delegata, vt hic
dicit ibi. si hẽnt. no. decr. significauit. quia licet ibi absolu
tum per delegatum, qui postea non procedit in causa, or
dinarius reducit in pristinã sñiam, non tamen dr̃, q̃ pro-
cedit in principali, imo innuit contrarium, ista no. decre.
hoc solum dat ordinario. quod potest. licet inquisitor ꝓ-
cedat, & putat Arc. q̃ citatus ẽt prius coram ordinario si
postea per inquisitorem citetur deserto ordinario, venire
debeat coram illo. ff. de re iud. contra pupillum. & prædi-
ctis can. quæ contra. & qui resistit. & sic secundum eũ non
est curandum, si ordinarius in conueniendo præuenit, &
hoc dicit verum. (præcesserint) non ergo hẽt hic locũ qñ
alter tñ procedit, no. in extraua. quam statim alleg. quod
dic hodie, vt in cle. e. tit. multorum. (communicare) in fi.
s. dñ nil restat, nisi ferre sñiam, vt in extra. Benedicti, quæ
incipit. Ex eo q̃ quædam. vnũ casum excipit. ibi, ver. vnũ
sane [veritas.] quæ sæpius exagitata splendescit in lucem
26. q. 9. ca. vlt. & ideo etiam post publicationem hu. can.
possent per inquirentem ex officio testes examinari & re-
cipi. vt dixi sup. eo. vt officiũ. super ver. testium. non sic ad
productionem partis. vel dicit hic Arc. non conuenerint.
.i. non concordauerint, sic ſ. de appel. cum speciali post
princ. conueniunt. n. simul localiter, sed discordãt in sñia,
& intelligo siue discordent ferendo, quia proferunt con-
trarias, siue non ferendo, quia abstinent pronunciare, q̃a
discordant. & hoc placet Io. mo. qui dicit, istos non posse
ferre sñias aduersas, sed tunc debent remittere vtrosque
simul, si tñ alter nollet, & alter faciat ordinationes factas
vel fiendas, vt & in cle. hoc locum habeat. ¶ Prima gl. no.
contraria. ¶ Secunda specificat duplicem dele. hoĩs. & iu
ris. ¶ Gl. ad quid. all. duas concor. quærit & sol. ¶ Gl. li-
cet ergo. soluit contrarium. ¶ In glo. licet ergo. §. vlt. vide
de acc. de his. sup. 1. gl. In gl. 1. ibi, ꝑiudicaretur. idẽ Arc.
& idem Io. mo. licet prius effuderit multa verba dicẽs, or
dinariæ potestati hoc speciale fauore fidei, quia facilius
inuenitur & c. 20. di. de quib. & quia integrum est iudiciũ
& c. de off. deleg. prudentiã. vel secundum eũ licet regulari
ter specialis commissio trahatur de genere, non tñ sicut
genus est priuilegiatum, vt hic, nisi de priuilegio fiat men
3 tio, ar. de præscr. veniens. q̃ † factum hæresis purgãdæ sit
priuilegiatũ in epis, habetur ĩ. eo. c. in fi. Item præcipuũ.
nã epũs, qui est Dei Vicarius & summus ille in toto orbe,
& alij epi in territoriis sibi commissis habent punire sce-
lera. ſ. de offi. ord. c. 1. ergo & præcipuum scelus. s. hæresis.
alia enim scelera committũtur in rem Dei, cuius terra &
plenitudo eius, de de ci. tua. sed hæresis directo committi
tur in Deum, & per consequens in homines dicendum
est, & sic adheret episcopalib. offibus, quod per tales cõ-
missiones non recedit ab illo, sed multiplicatum officiũ.
In gloss. licet ergo. ibi, pronunciatum. idem Ioan. mon. &
Arch. qui alleg. no. per Inn. de pur. ca. c. pen.

S V M M A R I V M.

1 *Defensio legitima nulli est deneganda.*
2 *Creditur id, quod proponit quis in libello contra se, non aũt pro se.*

C A P. XVI.

Vt inquisitionis. Prima gl. diuidit contra
hæreticum, fit pro hære-
ticis, & ad correctionem
& reconciliationem ipsorum fit contra hæreticos, vt qui
bus non prodest correctio, non ꝓderat abscissio. 24. q. 3.
illud sane. (non obsistunt) vt ergo pro approbatis habeãt.
hæc tua præmissa necessario est concurrere (temporales)
vide qđ scripsi sup. eo. lib. de immu. eccl. eos qui. in prin.
aira & duta. 23. q. 5. de ligneribus. in fi. Arch. p ecclesiæ iu-
dicium non per seculare, vt sequitur. & ĩ. c. proxi. in fi. [ter
minetur] licet regulariter etiam in criminibus lite pend.
non detineatur quis in carcere. fallit hoc propter enor-
mitatem delicti, quod dic. vt ĩ. de sen. exc. si clericos. in
fi. (condemnatos) ergo requiritur sñia, per q̃ terminetur
negotium, vt sup. & 20. distin. §. 1. ver. cum ergo. ad idem
ff. de re iud. l. 4. § condẽnatum. & in ca. vlt. §. 1. ibi, ad sen-
tentiam. Arc. [animaduersione]. i. pœna, qua euertitur ani
ma de corpore, sic sup. e. ad abolendam. § 1. qui remicit. ſ.
eo. li. de exce. vlt. in fi. (proclamationibus) quæ alias pro-
uocationes dicuntur, & remit. Arc. sup. de app. cum sit. in
gl. proprie. (interdictum) hoc est planum, vbi lata est dif-
finitiua contra eos, vnde sup. dixit, eos condemnatos, nõ
sic in processu inquisitionis, si contra iura grauẽtur, scđm
2 Arc. † nulli. n. neganda est legitima defensio. sup. de exce.
cum inter. & ne innocens grauetur, concessum est omni-
bus oppressis, vt appellare possint. 2. q. 6. c. 2. & 3. & facit
ea. q. nõ ita. oppressi vero & grauati dñr ante sñiam, vt ea.
q. 5. oppressi. in causa vero appellationis cognoscetur de
iniquitate inquirẽtis, sup. de ap. interposita. in fi. & scđm
eum ista litera non obstat, sed facit pro, loquitur enim de
illis quos iam constabat esse tales, supponit enim illos
hæreticos credentes & c. sic & constitutio Innocen. quar-
ti, de qua hic fit mentio. dicit enim sic. item appellatio-
nes, aut proclamationes huiusmodi personarum, & con-
stitutio Federici, quæ incipit. commissi nobis cœlitus.
sic dicit. omne insuper proclamationis & appellationis
beneficium ab hæreticis excepr. & fau. eorum penitus
amouemus. merito autem sic dicitur de his, quos con-
stat

ſt ut eſſe tales, cũ nõ debeant aliquo iuris priuilegio gau-
dere, in Auth. de priuil. dot. circa mediũ, vbi ergo non cõ
ſtat, illõ eſſe talem, bñficium tale iuris eidẽ negari non de
bet. concordat ſm eum, quia in tã graui crimine cum mul
ta oportet cautela ꝓcedi. ſ. e. vt officium. §. verum[mere
eccleſiaſticum] non dicit ſimpliciter eccleſiaſticũ, ſed ad-
dit mere. & facit ad ea q̃ ſcripſi ſ. e. li. de fo. cõpe. c. vl. ſup
vlt. gl. (quoquo modo) non obſtant auctoritates veteris
teſta. per quas ꝓbare vř, hoc licere principibus, nam deu
tero. 7. mãdatũ fuit populo Iſrael. vt aras hæreticorũ ſub-
uerteret, & fuit dictũ, ſi frater tuus &c. qđ hř. 23. q. 5. ſi au
dieris. & q. 8. legi. & ꝙ de Iehu reg. iſta. legitur, q occidit
ſacerdotes colẽtes Baal. 4. re. 10. & 55. q. 1. vtilẽ. & eo. lib.
23. e. ver. rex. Ioſias oſſa hæreticorũ cõburi fecit. ad hæc
enim & ſi ſ.a rñdetur p id quod hř. 1. q. 7. §. itẽ cũ Balaam.
ver. his ita. vbi dř, ꝙ multa in veteri teſtõ concedebãtur,
quæ hodie prohibita ſunt, nec ſunt in noſtræ actionis exẽ
plũ trahenda. ad idẽ 22. q. 2. ſi quis peruenturus. & §. pręe.
22. q. 4. quis ignoret. & de pęn. diſt. 2. ſi enim inquit. ver.
qđ. aũt. vtrobique dicitur, ſeruiuit Abraam tpi ſuo, ſeruia
mus nos legi & tpi noſtro, fuerunt enim facta pterita figu
ræ futurorũ. 23. q. 1. noli bella. & q. 4. non inuenitur. ſatis
aũt eſt, hoc per conſtõnem eccleſiæ expreſſe prohibitũ, vt
hic. & ĩ. c. prox. in fi. & ſicubi canon eis circa hoc permit-
tat, illud ſemp intelligitur ad mandatum eccleſiæ, vel in
caſum executionis ſnię latæ per eccleſiã, vel præcepti per
eã facti, vt ſequitur (ſiue captos) ecce ſm (alterius) ſi intel-
ligas altero modo mandante cõtrariũ tunc planũ. Si vero
intelligas ẽt altero mandante cõtrariũ quo ad hoc expe-
ditũ eſſe, quod no. ſ. in gl. q d ſi ſatis. tũ credo, ꝙ quo ad
pęnã excõicationis, de qua ſeqtur, alterius ſolius iuſſus ex
cuſet, ẽt altero ꝓhibente [aut tertium prompte) habes er
go hic caſum, quo negligẽtia, vel accurata tarditas habet
pęnam excõicationis. facit ſ. e. ver. & vt ibi, ſine mora. &
ver. vt q̃. ibi, ſtatim alias. ecce quartũ (ſi quis vero] vltima
pars. de pdictis no. q a patet hic & ſ. §. prox. in prin. & ver.
vniuerſos. in prin. tota hæc decr. vſque ad ver. necnon. ſo-
lũ de dñis & officialibus loquitur, & eos ſolus contingũt
hę pęnę, ab inde ligabit alios, vt ibi dicã, cõtra pdicta qua
tuor q̃ continẽtur §. ꝓhibem⁹. vel lege latius, vt cõprehen
dat oĩa, q̃ habentur in parte 2. ſ. ſi requiſiti non pareãt in
illorũ inueſtigatione (captione) & cuſtodia. Itẽ inductio-
ne ad locũ, de quo illi mandauerint infra ſuũ diſtrictum
ſtatim ponendo dãnatos ſibi relictos. Itẽ ſi de cognitio-
ne termini ſe intromiſerint, ſi ob hoc captiuos ſine licen-
tia relaxauerint, ſi non exequantur eis iniuncta, vel ſi ip-
ſorum proceſſus impediãt. Statim aũt ſubdit de ſe oppo-
nẽte vel impediẽte(fecerit) nõ facere ad qđ quis tenetur,
eſt aliquid facere. ff. de reg. iur. qui non facit. & inf. de in-
iur. c. 1. ver. q vero. ĩ. de ſym. nemo. & ſic cõprehẽdit ẽt cul
pã q̃ conſiſtit in nõ faciẽdo[opponere) quod eſt ſe obſta-
culũ ponere. & ideo ſubdit de impediẽte, nec non. vt præ
dixi, hucusque conſtõ ligat dños & officiales tantũ. hic nõ
ligat ẽt alios. quia verba hic ſonãt[pdictis) vide, quod ſcri
pſi ſup ver. cõtra pdicta. ¶ Prima gl. diuidit & ſumınat. Gl.
ꝙ ſi q̃rit & ſol. Gl. no. ꝙ. ponit regulã, tres caſus exceptos.
¶ Penultima gl. ſoluit qõnẽ. ¶ In gl. ideſt, ibi, quot. vide
in eodẽ ſtatim allegato in pen. gl. ¶ In gl. prima ibi, co-
gnoſcant. ſupple, nec ext q detrectent, vel ipſorum proceſ
ſus impediant. ¶ In gl. ſcđa ibi, redegerit. cũ certis modi
ficationib. & adiectionib. Io. mo. & Arc ¶ In gl. ergo. alle.
in fi. Io. mo. in ſolutione contrariorũ inſtit. ſ. eius, quod
approbo ꝓ me, teneor recipe cõtra me. alegit in auth. his
q ingredi ad ap. §. illud, col. Item ſqđ ꝓponis ꝓ te in libel
lo tibi nõ creditur. ſed creditur, qđ ꝓponis contra te. C.
de lib. cã. cũ pcũ. itẽ ex quo improbas inſtrm in eo, qđ eſt
cõtra te, nõ potes te iuuare in eo, qđ eſt pro te. ſ. de cẽ. cũ
olim. ſoluit, ꝙ cõtraria loquũtur in eo, qñ tactum eſt tale
de ſui natura, quod põt eſſe ꝓ & contra, nullo extrinſecus
operãte, ſed hic qđ pro te eſt, tenendũ eſt, & quod cõtra te

renuendũ, iõ qa reprobatũ, vt in c. ſi quid veri. In gl. qđ ſi.
in fi. vide qđ hic dixi ſuper ver. alterius. In gl. ideſt princi
paliter. ibi, iudex aſ. in ſe capax, quem facit incapacẽ ma
gnitudo cauſæ. ſ. o Io. mo. ſm quem eſſet alias in prãte rei
eludere intentionem actoris. ff. de iuriſdic. om. iudi. ſi idẽ.
In gl. no. ꝙ. in ſi. ſup. eo. inquiſitores. vt ibi no. in ſi. 3. glo.

S V M M A R I V M.

1 *Nuptiæ nephariæ, inceſtæ & inutiles quomodo differant.*
2 *Inceſtus cum quibus committatur.*
3 *Apprehenſio bonorum hæretici eſt facienda per perſonas publicas non priuatas.*
4 *Originis ratio non eſt minoris. ſeu maioris virtutis, quam ratio domicilij.*
5 *Acceſſoria dijudicantur ſecundum principalia.*

C A P. XVII.

Cum ſecundum. Duæ ſunt partes. pri-
ma de cõfiſcatione lo
qtur. ſcđa de apprehẽ
ſione, ibi, cõfiſcationis. prima facit duo. inducit ma. alle.
quatuor argumẽta legalia. ex quibus cõcludit ibi, no. ſm
Arc. ibi & mulier. tertiũ ibi, ac ẽt. quartũ ibi, aut verũ. (ne
1 pharias) ſdifferentia inter nepharias, inceſtas & inutiles,
no. C. de inceſt. nup. ſuper rubricã, & hic per Arc. dř ibi,
ꝙ ſunt nephariæ inter aſcendẽtes. Inceſtæ inter collatera
les, conſanguineos, vel affines. inutiles alias prohibitæ,
naturæ cõtrarias, qa ex illis ſoboles ſuccreſcere non põt.
35. q. 3. quędã lex. ad idẽ 56. di. ſignens. Ar. (inceſtas] cũ q
2 bus ſcõmittatur inceſtus hř 36. q. 1. §. cum ergo. & de nu-
ptijs inceſtuoſis hř 35. q. 3. c. 2. & c. nullũ. & c. de inceſtis.
vbi vide, & dicuntur abhominabiles Deo & hominibus.
vt e. q. nec eã[quam rerum] qũo diuerſa ſignificat, remit
til Ar. ad no. per ſe. 4. diſt. ante horã. & vide quod no. 22.
q. 7. ſi de rebus. in prima gl. [confiſcata] intelligũt quidã
ſ. Io. mo. etiẽ permanente, ar. ſ. e. ſtatutũ. §. 1. Arc. (tempo
rales] dubitatur ſi Bon. origine & patrimonio, qa ibi hẽt
bona, conſtituit Florentiæ domicilium & ibi damnabitur
de hæreſi, an ad dñium vel cõe Bon. an Florentiũ ſpectet
apprehenſio bonorũ, q̃ ſunt Bon. & ponitur, ꝙ conſtõnes
officij tñ papales volunt, ꝙ tres partes fiant, vna ſit iudi-
cis ſecularis, alia officialium, tertia deſeretur eccleſię Ro
manæ ꝓ tuitione officii, quo ad Bon. inducuntur tales rõ
3 nes, hic ſapprehẽſio bonorum facienda eſt per pſonas pu
blicas non priuatas. primũ patet hic. ad hoc C. de bo. pręe
ſcr. l. ſi qs tuera. & l. ſi qs poſt. §. ꝙ no. & de bo. vacan. l. ſi.
lib. 10. ſcđm patet ex primo. ad id C. de iure fiſ. l. prohibi-
tũ. nec eſt ſingulis concedendũ quod per magiſtratum pu
blice fieri poſſit, ne occaſio ſit maioris tumultus faciẽdi.
ff. de reg. iu. nõ eſt ſingulis. iudex aũt Florentinus quo ad
bona Bononienſia eſt perſona priuata, quia ſunt extra ip
ſius territoriũ. ſ. eo. li. de conſti. c. 5. in fi. ff. de iuriſd. om.
iud. l. fi. de offi. præ. vr. l. fi. ergo ad Bon. nõ ad Florentinũ
debet occupatio vel apprehenſio pertinere, maxime quia
cũ iuriſdictiones per territoria ſint diſtinctæ, vt probatũ
eſt, & prohibitum vna via, alia via per indirectũ, vel me-
dium fieri prohibeatur. inſ. de reg. iur. cum qđ. ſicut inqui
ſitores Florentini per ſe non habent iuriſdictionẽ Bono.
ita nec habere põt per medios iudices Florẽtinos, nam id
ſolũ iuſſu iudicantis põt poſſideri, qđ eſt in iuriſdictione
iubentis. ff. de bo. auth. iu. poſ. l. cum vn⁹. §. is q. p declara-
tionẽ igitur Florentini inquiſitoris inſurgit iuſſus occupã
di, q iuſſus bona ſita Bon. nõ aſtringit. itẽ ſicut tutor dat⁹
occupat ſolum adminiſtrationem bonorum, quæ ſunt in
tra iuriſdictionem dantis. ff. de tu. & cu. da. l. pupillo. &
ff. de ex. tu. l. illud & no. e. ti. l. non ſolum. §. & qui teſtõ, li-
cet per oſſm pupillus ſit ſuæ adminiſtrationi cõmiſſus. ſic
in damnato per ſententiam miſſo poteſtate iudicis ſecu
laris erit hoc caſu dicendum. Itẽ damnatus de hęreſi Flo
rẽtię eſt ẽt hæreticus Bon. ad hoc ſ. e. vt commiſſi. ver. &
cõtra illos. C. e. ti. auth. gazaros. in prin. & fi. ſicut de excõi
4 cato dř. 4. q. 5. c. vno & 11. q. 3. c. a lic ſnõ minoris ſed ma
ior s

ioris virtutis eſt rõ originis, ꝙ rõ domicilij.ff.ad muni.l.
aſſumptio.& l.domicilitũ.& l.libertus.§.preſcriptio,& no.
C.de mu.& ho.l.1.lib.10.& de hoc in q.porrorũ ſup reg.
qui prior.ſi ergo Florentiæ dãnatus, dẽ dãnatus Bon.& rõ
originis Bon.eſt potẽtior.ergo ad Bon.ſpectat apprehen-
ſio. Itẽ Bon.iudex hẽ loco poſſeſſoris rei,& Florẽtinus lo-
co actoris, reſtat, ꝙ ſi caſus eſt dubius iudicare dẽt pro
Bon.ı̃ de fide inſt.inter dilectos.ad finẽ.cũ concor.nec eſt
nouũ,ꝙ Florẽtinus habeat certa bona illius Bono.alia,ꝙ
ſæpe contingit, vt patet de teſtam. relatũ. 2.in ſi.ı̃.eo.lib.
de ſepul.cũ quis.§.1. C.de ſecundis nup.l.cũ aliis.de ſuis
& legit.l.de mancipatis. C.ſi ſocius liberalitatis imperia-
lis ſine hærede deceſ.l.vna.li.10.ff.de teſt.mi.l.ſi a milite.
§.fi.& l.ſeq.& de vete.& im.ſuc.l.1.& 2.Ricardus de Ma-
lũbris qui hanc qõnẽ diſputauit Paduæ, tenuit cõtra.ſ.ꝙ
ad iudicẽ eccleſiæ Florentiæ ſpectent illa bona his rõnib.
Apprehenſio & occupatio bonorũ dãnati ad ſecularẽ iu-
dicẽ ſpectat directo per conceſſionẽ papæ vel principis,
nec aliter occupare poſſet, vt hic in fi.& in cõſtitutionib.
officij, de quib.in qõne dixi.& C.de bo.va.l.1.3.& vlt.ſed
ſi princeps adminiſtratorẽ dat, puta tutorẽ, ille non ſolũ
adminiſtrat bona pupilli, quę ſunt in prouincia ſua, ſed ẽt
quæ ſint extra prouinciã. C.de admi.tuto.l.8.eſt ſpãle in
dato a principe, quia ſecus in dato ab alio, vt probatũ eſt
ſupra, ſic & iudes Florentinus a principe datus admini-
ſtrator, occupator & diuiſor bonorũ adminiſtrabit, occu
pabit & diuidet nõ ſolũ bona, quæ ſunt Floren.ſed ẽt quę
ſunt Bon.cũ tñ extra territoriũ Florentinũ ſit priuata per
ſona non ſua auctoritate, ſed per relationẽ ad iudicẽ Bon.
hoc facit ı̃ eo.li.de fo.cõpe.Romana. §.contrahentes.nã
per iudices locorũ vbi ſnĩæ feruntur earũ executiones fie-
ri dñr, vel per ſe, vel relationẽ ad alios ſub quib.eſſent res.
ff.de re iudi.a diuo pio. C.de iudi.properãdũ.§.ſin autem
reus.ergo hæc executio ſnĩæ latæ Florentiæ ſpectat ad Flo-
rentinũ.ꝙ de bonis Bon.relationẽ facit ad iudicẽ Bono.
& ꝙ occupator ſit executor, vt patet in text.& per hoc ſit
rñſum ad primas rõnes partis cõtrariæ. Itẽ cõſtat, cõfiſca
tionẽ hanc fieri in pœnã dãnati, vt nudus exulet. vt all.dẽ
ff.de capi.dim.tutelas.§.fi.C.ad l.iul.ma.l.quiſquis.ff.de-
poſi.bona fides.occupatio tñ & partitio ſit ad ſubleuatio-
nem laborantiũ, ꝙ patet in portione tertia. quæ applicatẽ
ciuitati.C.de vec.cõ.l.fi.& C.noua vec.l.1.idem in tertia,
ꝙ datur officialib. qui negotiũ peregerũt, facit in Auth.
de iud.§.ne aũt labor.ff.de don.ſi pater.§.fi.tertia, quę pro
officio cõſeruatur, eſt ſubſidium alicuius peculii. ag.ff.de
leg.3.ſi chorus.§.1.ſed præmiũ & merces ibi danda ſunt,
vbi labor & diſpendiũ imminet.ı̃.de præb.cum ſm. C.de
fur.l.manifeſtiſſimi.§.ſed cnm.de ca.tol.l.vna.§.proxi.er-
go nõ Bon.ſed Florẽtino debetur, cui labor & diſpendiũ
officii in ſuo diſtrictu ſibi crediti imminebat, arg. C.de
ſpor.l.1.& ſic ibi cõpetit apprehenſio, ne doleat diligen-
tiã adhibuiſſe. C.de allu.l.5.ff.de iuris & fac.ignorantia.
l.regula.§.1.& ne promiſcuis actibus turbentur officia.
C.de teſta.conſulta.itẽ occupatio bonorũ eſt acceſſorium
ad ſnĩam dãnationis, quæ cũ principe & neceſſario habet
5 procedere, vt hic, cũ ergo † acceſſoria a diiudicentur ſm
6 principalia.ı̃.de reg.iur.acceſſorium.& ibi concordantię,
& ſnĩa ſuper crimine diiudicetur ex terminis iuriſdictio-
nis officii Florentini, vt in l.ſi quis terra.C.de bo.dã.ergo
ſm illos terminos diiudicatur bonorũ publicatio, vbicun
que ſint. facit ff.de fideiuſ.ſi vt proponitur.itẽ cũ ſit con-
fiſcatio, fiſcus dẽ ſuccedere dãnato, vnde pſonalib.actio
nib.depẽdentib.de bonis cõfiſcatis fiſcus agit & conueni
tur. C.ad leg.Iul.de vi pu.& pri.l.tutoris.de bo.dam.ſi vt
proponis.ff.ſo.ma.ſi marito.in pri.ſucceſſio aũt eſt vni-
uerſum ius illius, cui ſuccedi tur.ff.de acq.poſſ.cũ hære-
des.ſi cer.pe.eius qui in prouincia.de bo.poſ.l.1.& de re.
iu.hæreditas. cũ ergo Florentiæ fiat publicatio, vbi ſnĩa
fertur, eſt indubitatũ, ꝙ cõe Florentiæ in bonis ibi conſti-
tutis ſuccedat, ergo & vniuerſis. Itẽ cum iſtud ius cõfiſcã

di ſit incorporale.ff.de re.di.l.2.§.quædã.& act.incorpo-
taliũ.ſed certo loco facti vbicunq. vigorẽ extendũt.C.de
col.l.filiæ.ad finẽ. ergo dãnatio & publicatio facta Florẽ.
Bon.ſuũ vigorẽ extẽdit. per hoc ſit rñſum ad id, qđ dice-
batur, Bon.dãnatũ, fateor,& hoc facit pro, quia cui cõpe
tit bonorũ occupatio. i.apud ꝙ ſtilum proſcriptionis me-
ruit, vt in l.ſi quis intra.occupabit bona vbicunque ſin,
quod allegabatur de dubio, intelligitur de probabili, ſed
iſtud non eſt tale, vt probatũ eſt, alias ſequeretur, ꝙ cum
negatio faciat rẽ dubiã. C.de ac.poſ.nemo ambigit.q.ad
lib.procla.non li.l.3.& nihil adeo certum &c.in Auth.vt
defun.ſeu.in prin.ſp iudicatur pro reo.ſic prolixitatẽ qõ-
nis illius hic totã cõprehendẽdo volui breuiare: fertur tñ
per officiũ inquiſitionis ſeruari cõtrariũ,& p Nic.quan-
tũ cõtrariũ diffiniitũ, ꝙ diffinitionẽ non vidi, nouiſſime &
adoptiuus meus diſputauit hãc qõnẽ,& quo ad partẽ, quę
debetur officialib. ſibi placuit pdicta ſolo, cum conſtẽ di
cat, iſtã deberi officialibus, qui negotia peregerunt, quo
ad alias duas partes tenuit cõtrariũ, cũ generali fiſco ſint
confiſcata a tpe cõmiſſi criminis, inducit legẽ 3.C.de bo-
nis vacantib ꝙ inducebat Ricardus, cũ illa lex velit, ꝙ de
putatus ad fiſcalia in aliqua prouincia, illius prouincię
bona capiat, quæ deferuntur fiſco, fortificat hoc equitas,
ne ſit iuriſdictionũ confuſio. & eo fortius.cũ loca, de qui-
bus qritur, inuicem eſſent valde remota[promulgata]ſnĩa
deinde facienda executio, vt not.in Auth.de inceſ.nup.
§.1.& facienda executio, vt no. in Auth.de inceſ.nup.§.1.
& facit ff.de re iud.a diuo Pio. & ſm hoc intelligatur 13.
q.5.ſi vos.& c.de Liguribus.in fin.2 4.q.1.qui contra. in
Arch.qui remittit.ı̃.de homi.pro humani.& pęnis.ſpi-
cis.Prima gl.ſummat.Gl.cũ parentes.primo exponit lite-
rã.ſecundo quærit, ponit opi.Io.& cõtrariũ ſoluit.¶ An-
tepe.glo.dicit terminatũ antiquũ dubium,& dicita quo
tpe.caſum prorogat, arguit ad qõnẽ,& remittit.In gl.an-
tepen.ibi poſt contractum.ſequitur, capitale crimen, do-
nationes factæ valent, niſi condemnatio ſecuta ſit.In glo.
1.ibi, triplici, vel quadruplici, vt tertiũ diuidatur in duo.
In gl.cum parentes.ibi no.Io.& hoc videtur placere Arc.
& ibi, nõ poteſt.quaſi ſub conditione contuleris, ſi rapto-
ri non nubat.& in fi.facit ff.de adop.l.ſi arrogator. In gl.
terminatum.ibi, commiſſi criminis. in tantum, ꝙ ven-
dicantur bona per officium, vel fiſcum de manib.prioris
in illo, dato precio per quotcunque manus trãſierint, niſi
precium, vel aliquid loco precii eſſet in bonis heretici,
ar.ff.ſol.ma.ſi cũ dotẽ.& l.ſeq.ff.de leg.1.l.imperator.&
l.ſeq.rõ primi dicti, quia fiſcus vel inquiſitores vendicãn
tẽ ſi vendicans non tenetur reſtituere preciũ. C.de fur.l.
in ciuile.non.n.habuit venditor ius vendendi.ff.de mino.
in cauſæ.§.vlt.ff.de cotrah.empt.l.ſi quis ſub hoc pacto.
& hoc, quia effectus damnationis retrotrahitur, ut ı̃ gl.ad
id.C.ad l.Iul.maie.l.quiſquis.§.emãcipatio. C.de apoſta.
l.apoſtatarum.1.reſpon.ff.de accu.eſ iudiciorũ.& ſi hæc
ſunt in crimine læſæ maieſt. ut gl.fortius in crimine hære
ſis.ſup.co.vergentis.ad idem 17.q.4.ſicut qui.& ibi poſt
contractum. ſi tamen alienatio facta eſſet per volentem
committere maleficium, quod poſtea commiſit. uide in
Spec.de dona.uer.item pone aliquis,& quod ibi dixi.

ADDITIO.

a ¶ Acceſſoria. Acceſſorium immediate ſequitur ſuum principale.&
non ſeparatur ab eo.l.fi.& ibi Bart.in 2 notabili.C.per quas perſo.
no.acqui.Item ſequitur naturam eius, cle.2.& ibi Card.de præben.
vbi eccleſia ſequitur naturam hoſpitalis, cui annectitur. Et licet ac-
ceſſorium ſit pretioſius principali, tamẽ trahitur ad ſuum principa-
le, licet ſit vilius.l.hæres meus §.fi.de leg.3.Item acceſſorium tenet,
licet principale nõ teneat.l.& ſi bis.C.de pd.mi.vbi licet venditio
rei pupilli facta per tutorem ſine decreto iudicis ſit nulla, tamen va
let pignoris conſtitutio pro ea, ſecundum Alex.conſil.53.in 4.parte.
Nota etiam, ꝙ acceſſorium reſcinditur reſciſſo principali, non ecõ-
tra.l.ſi cum exceptione.§.Labeo ait.& ibi Bart.ff.quod metus cau-
ſa.l.1.& ibi Bald.C.de cod.l.eos.in princ.& ibi Bal.C.de vſuris.l.ex
parte.§.fi.& ibi Bart.ff.fam.erciſc.Spec.de compe.iudi.adi.in princ.
verſic.ſed quid in dolo.

SVMMARIVM.

1 *Secretum quandoque dicitur, quod quinque ſciunt homines.*

2 *Proconſul pleniſſimam iuriſdictionem habet etiam ſuper magiſtratus,*

CAP. XVIII.

Statuta. Diuiſio in prima gloſ. (ꝙ Clementis) iſti multum ampliauerunt officium inquiſitionis, intantũ ꝙ quia tendebat ad noxã, habuit reſtringi per alium Clementem, in cle. eo. tit. c. 1. & 2. [negotio] idẽ in aliis quatuor caſib. qui habentur in cle. de iudic. diſpendioſam. [potentiam] quo hoc quinque prodeſt, quinque nocet, remittit Arch. de ap. conſtitutus. 2. (graue) nõ dicit, qualequale, quod ponderat Arch. alle. ſimile. 11. q. 3. graue. ſine Dei igitur offenſa reus ordine iudiciario priuari non poterit, niſi in caſu hic expreſſo. 28. di. de his. in fine (non publice) alle. Arc. 30. q. vlt. §. his ita. & j. de priui. epũtum. & ibi remittit [ſecreto] quia maior eſt pęna eius, qui dãnatur hoc crimine, ꝙ illius, qui damnatur in aliis criminib. ideo in hoc ſpeciale quaſi maius periculũ ꝑp id immineat teſtibus, Io. mo. vel ſecundũ eũ, quia in aliis criminibus regulariter non compelluntur, ſed hic compelluntur fauore fidei, de quo remittit, de teſti. cog. dilectorum (procedit eps) qui dẽt ſuis ſumptibus procedere, nec exigere debet partem partis deputatæ officio inquiſitionis, vt in extra. Bon. ex eo, quod. §. pe. (de ipſorũ] hic ponitur præpoſitio de. ſic s. eo. vt cõmiſſi. ver. priuandi (conſilio) ad hoc. 1. q. 1. eſtote, 64. di. c. 1. (ſniam) ſic & in crimine hæreſis ferenda eſt ſententia, & ſic s. eo. inquiſitionis. ver. vbi per viros. ſed ar. contra. j. de homic. c. vno. in fi. Arc. (ſecretum) dr̃ quinque

1 † ſecretum [a] qd̃ quin

a que homines ſciunt, de pę. diſt. 1. §. econtra. ver. filiam. ſed non ſic ſumitur hic, vt patet j. eo. c. ibi, alii patefecerit. & ſic ſumitur. 3. q. 7. ſacerdos. in fi. & de pę. diſt. 6. ſacerdos. & ſup. eo. lib. de elect. vbi periculũ. verſ. nulli. ſm Archid. [hac de cauſa] rõ redditur in ſimili, ff. de ꝓcu. l. qui duos. Item quia par in parem &c. de elect. innotuit, ſcum cõcor. ſm Io. mo. (ceſſant] hic no. Io. mo. gloſſ. quę habetur ff. de don. l. 2. §. ſi ꝙ in dubio præſumitur cauſa impulſiua (verã eſſe) quando factum eſt indifferens ad impreſſionẽ iſtius cauſæ, vel illius. Secus nõ eſt limitatũ ad vnum extremũ, vt hic, quia hic ceſſante cauſa, quæ fuit cauſa iuris immutandi, ceſſat ius ſpeciale. Et redit ur ad ius cõe, vide quod dixi de renun. poſt tranſlationem. ſuper gl. ar. eſt hic [honorantes] dicit Arch. Hugonem ſcripſiſſe 4. diſt. denique q. tribus de cauſis quis relinquitur ſuo iudicio, vel ſuæ cõſcientiæ. ſ. qñ nõ dẽ prohiberi, quia illud, de quo agitur, facere & omittere poteſt ſine peccato. 33. q. 4. vir cum propria. vel quia timetur ſcandalum, quia multitudo eſt in cauſa, vt præ. c. denique. 1. q. 7. quot. 2 1. q. 4. non poteſt. & cap. ipſa pietas. vel quia iudicium deficit, & hoc dupliciter, vel propter perſonam, quæ non poteſt iudicari. 17. di. §. hinc etiam. 21. diſt. nunc autem. vel ꝑp crimen, quod occultum eſt. 32. diſt. habuiſſe, in fine. 35. qõ. 6. ſi duo. 2. q. 5. conſuluiſti. ¶ Prima gl. diuidit & ſummat. ¶ Quarta gl. primo ponit diſtinctionem modernorum hodie terminatam per cle. ſecundo querit, arguit pro & cõtra, & ſoluit. ¶ In quarta glo. ibi ſimilique n. õ. 2. loquitur de dño, qui interuenientibus actis quaſi in figura iudicii ſeruum nominat filiũ. & ibi, ſi qñ. vide in præ. decr. eccleſia. ſup gl. C. & j. §. tẽpeſtiuũ. prætor prætorẽ, vel cõſul conſulẽ non cogit hæreditatem adire, nec ipſe prætor inſtitutus cogit ſeipſum, ſed his ſimilibus caſibus aditur princeps. & ibi,

2 ſi in aliam. in fi. ibi dicitur, ꝙ † proconſul [b] pleniſſimã iu-

b riſdictionem habet etiam ſuper magiſtratus. & l. ſeq. dicit, ꝙ maius imperium habet in prouincia poſt principẽ. & ibi. §. de plano. uide ſup. e. li. de re iudi. c. ſi. ſuper. 5. glo. & ibi, vbi decretum, non expediuntur de plano, quæ libellũ, vel decretũ requirunt. In gl. cõmode. ibi. nepos. vide s. de ver. ſi. intelligẽtia. ſup. 4. gl. In gl. prima ibi, & fictiones. Io. mo. qui facit quatuor partes, de hac parte facit tertiã ¶ In gl. diſtinxerunt. ibi ver. quid igitur ſi. Arch. hoc tractat. ſup. de ele. indemnitatibus. §. ſi uero. & Io. mo. hic, ꝙ omnia decido propter clementiam. & ibi, dubitari ſolet. de hoc in Spe. tit. 3. §. ſupereſt. in fi. primæ colu. & ibi, ſi quando. & in cle. de ele. Romani. in prin. ¶ Glo. vbi ergo in fi. idem hic Arch.

ADDITIONES.

a ¶ Secretum. Vide in Spe. de noto. crimi. §. 7. Cardi. in cle. 1. §. porro. de hæreti. & in cle. 2. eo. tit. Item ſecretum dicitur id, quod dominus non vult ſciri a ſeruo. l. eius qui. in fi. ſi cer. pe. Bal. in c. 1. qui. mo. feud. amit. Alex. in l. Lucius. ff. de fideicom.

b ¶ Proconſul. Nam proconſul poteſt committere cognitionem meri imperii, ſed non ſententiam. in Spec. de leg. §. excipi poteſt.

¶ De ſciſmaticis, Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Cardinales ſunt patricij ſcripti in diademate principis,*

CAP. PRIMVM.

Ad ſuccidendos. Diuiſio in prima gl. & circa decr. iſtam parũ inſtabo, qa hodie non legitur, nã hæc decr. in parte reuocata fuit per extrauag. Benedicti, quæ incipit. dudum bonæ memo. vbi reſtituit iſtos ad omnes pęnas hic inſertas, & non inſertas, præterquam a depoſitione cardinalatus, beneficiorum eccleſiarũ & inhabilitate ad papatũ, & ad bona confiſcata, quæ aliis erant conceſſa, licet poſt eum Clemens V. clementer illos ad cardinalatũ reſtituit, & ambo in cardinalatu mortui ſunt, & poſt Clementem. D. Ioan. XXII. papa. iuxta interpretationem nominis gratioſus, ad cardinalatũ gratioſe promouit reuerendum in Chriſto patrem, quem dignitatis altitudine commendare non expedit dominum Io. natum ex milite, in quo virtutum viget aceruus, D. Stephano illius D. Io. filio, quia eum poſterius fuerat hic dãnatus, ac demum ipſius dñi Cardinalis fratrem D. Iacob. qui hic licenciatus in legibus vno anno in eius extraordinariam ſedem rexit, eccleſiæ Lomberienſi præfecit epiſcopum. (ſignum) verba fuerunt Hiero. contra Eluidiũ. vide in Hieronymiano. B. [cardinalis] tenet hic Io. mo. cardinales non incluſos niſi fuiſſent expreſſi, & dicit ſic declaratum circa reuocatoriam Bonifa. de qua ſup. eo. li. de conceſ. præ. c. vlt. ſ. ꝙ non includeret duos cardinales, qui ante promotionem habuerunt in quibuſdam eccleſiis canonicatus ſub expectatione, nec ob. epiſcopos includi, vt hic in gl. quia maior eſt ratio in cardi. quia quanto ſunt viciniores papæ, tanto minus prę ſumitur pœna per ipſum

1 inferri. Cardinales † autẽ vere ſunt patricii ſcripti in diademate principis, Iuſt. qui. mo. ius pa. po. ſol. §. filiusfam.

a & ſunt pars [a] corporis ipſius. 6. q. 1. ſi quis. C. ad l. Iul. ma. quiſquis. Et ſunt ſpecialiter fratres principis, & plus aliis priuilegiatis. ſup. eodem lib. de offi. leg. 2. officii. alleg. Et, quod no. de poteſtate Cardinalis legati circa exemptos, de off. leg. quod tranſlationẽ. facit, quod dicam j. de ſen. excõ. quia periculoſum. in gl. 2. (collegium) an cardinales faciant collegium, not. Hoſt. de iudæ. ad liberandam. vbi ſcripſi in 2. col. in gl. no. contra. Prima gl. diuidit & ſummat. Gl. quanto. primo exaggerat, ſecundo tractat quo numero damnetur cardinalis, & an ille numerus fuerit hic ſeruatus. Gloſ. labores, adiuuat textum. ſoluit dubium & remittit. Gl contra hos. reſpon. per ob. quam ſoluit dupliciratione. Gl. no. arguit. pro & contra & remittit, demum id proſequitur per modum quæſtionis. ponens opi. & rationes Hoſt. demum ſoluit & obiectioni reſpondens, in fi. alle. ius nouiſſimum. Glo. quia iſtius. ſol. quæſtionem. In gl. ſimile. C. ibi, l. vna. vide de cle. ma. c. 1. in gloſſ. 1. In gloſſ. no. Arc. ibi generali. li. 10. decurionem etiam exiſtẽtẽ per manus iniectionẽ licet ad præſidem ducere, vbi in

capiende

capiēdo, præsidiis deest copia, & ibi, si debitorē, licet vni creditori debitorem suum & alium fugientem & pecuniam exportantem capere, & q suum est auferte. hoc valet si in possessione bonorum illius missio facta non erat, & ibi §. vbi decretum, vide hunc & se. ī, tit. i. c. vlt. glos. 4. ¶ In gl. no. casum ibi, cognitio, & facit ad no. in clem, de hæret, multorum. ad fi. in gl. hoc patet. ¶ In gl. no. argumentum ibi, summi. & sic summat Archid. qui aliud hic non not. & ibi. §. idem quoque. vide quod ibi no. in 1. gl.

ADDITIO.

a ¶ Pars corporis. Cardinales dicūtur pars corporis papæ, ar. 6. q. 1. §. verum. secundum Lau. & Card. in cle 2. in principio. de cel. miss.

De homicidio. Rubrica.

SVMMARIVM.

1 *Pastor continuare tenetur solicitudinem circa ouēs.*
2 *Deus opus imperfectionis non nouit.*
3 *Regum propriæ est facere iustitiam.*
4 *Iudicandi potestatem habens magnā pœnam infligere potest, vbi dicitur, intelligitur de ordinaria potestate.*
5 *Collatores non debent priuari iure suo sine causa.*
6 *Ciuilis ratio naturalia iura perimere non potest.*
7 *Bellorum septem sunt genera.*
8 *Diffidatus non est impugnandus, nisi prius hoc iusta sententia decernitur.*
9 *Confiscatio bonorum venit tacite, quando quis est damnatus de capitali crimine.*
10 *Potestas omnis a Deo est.*
11 *Cogitanti paretur qui potuit perficere & noluit.*
12 *Pœnitentes & reuertentes ad cor suscipit Deus.*

CAP. PRIMVM.

Pro humani. Diuisio in 1. gl. & est præmittēdum, q hanc decr. non glossauerunt, q cōstat, Inno. Ber. Pet. & Abb. qui tamen Innocencianas alias glossauerunt. Franc. autem & Boat. scripserunt, sed nihil vtile. Host. autem satis prolixe prosecutus est istam. & vt dicit Host. Hoc exordium ponit, quare Dei filius fuerit incarnatus, quomodo, & quare B. Petrū reliquit ouium suarū pastorem, & quō summus Pontifex successor est Petri, & Dei locū tenet in terris, per quod solita cura dn̄ici gregis ad eum pertinet (redemptione) 11. q. 2. cū redemptor. 7. q. 1. suggestū. Arc. [descendens] dicit Host. in hoc dedit nobis humilitatis exēplum, vnde B. Ber. exinaniuit se filius Dei, qn̄ se ad infima inclinauit, cum Deus hominem, verbū carnem, figuli lutum, vita morticiniū induit, cum de alto infimus, de domino seruus, de celesti terrenus, de diuite paup. de immortali mortalis, de Dei filio filius hominis fieri non despexit, cū fęno iacere pertulit, paruoque lacte pastus est, per quem nec ales esurit, hoc fuit opus sine facti exēplo, donum sine pręmio, gracia sine merito, humilitas sine modo (tpalem) i. corporalem. 23. dis. qui eps. quia s̄m deitatem mori non poterat. s̄. de sum. tri. c. 1. s̄m Host [gregē] 8. q. 1. in scripturis. Ideo aūt Christus mortuus est, & resurrexit, vt viuorum & mortuorum dominetur. siue ergo viuimus, siue morimur, dn̄i sumus. i. ei viuere & mori debemus. 21. quæst. 1. §. 1. vn. de viuos & mortuos iudicabit. q filij sint. le. p venerabilē. ver. sunt aūt. 11. di. in nouo. sc̄dm Ho. [successores] 8. q. 1. c. 1. de transla. c. 2. & 3. (iugis). no.
1 q † pastor continuare tenetur solicitudinē circa oues. de gra, & qua. intelleximus. in fi s̄n Host. vt de prælato nō sufficit ouibus annunciare consilium. s. quid eos facere & euitare oporteat, nisi & puniat non parentes. 23. q. 4. & q dā, & ibi, de hoc in gl. non ergo noxia. vide, quod no. de regula. consulti. in gl. 2. somno enim. Host. cōtra scolares pigritantes & prælatos negligentes, de primis reperit, quod post eum scripsi ī. de off. primi. c. vno. in vlt. gl. subdens, q tales melius facerēt, si se & suos inanibus sumptibus non vexarent. ff. de inoffi. te. l. 1. de secūdis dicit, q discrete agerēt, si a tāto onere procurarent absolui, nec se tantis periculis obligarent, quia subiectorum sanguinis &c. de offi. ord. irrefragabili, nec est pastoralis excusatio &c. sup. de reg. iu. c. pe. Dicit tn̄ q si non sileat, nec indiscrete pareat, dicit cū Apostolo, mūdę manus meę &c. 43. dist. ephesiis (oculis) qui sūt intellectus, & affectus, de quibus in psal. 120. leuaui oculos meos ad mōtes. & alibi psal. 12. illumina oculos meos, ne vnq̄ ob. &c. ioā. mo. (lucri facere) sū ptū. de. 1. ad corin. 9. vltra mediū (cooperante.) vide, qd̄ no. in cle. de mag. inter. in 5. gl. dicit Host. ideo dictū, quia non cooperabitur tibi nō operanti, iuxta illud. Dat Deus oē bonū, sed non per cornua tm̄. Dicit aūt ī. q est gratia præueniēs. de qua ī. cooperās, de qua hic, perficiens, quę
2 sequitur ex p̄dictis, qa Deus † opus imperfectionis nō nouit, de bap. maiores, versi. sed adhuc gratia, quæ non nisi gratis confertur. 1. q. 1. gratia & q 3 saluator. Hosti (astatisnos) qui dici possunt a scindo scindis. scindūt. n. animam a corpore s̄m Arch. [præuenerit] ad huius intellectum remittit Arch. de pę. di. 3. si ex bono. ver. non ergo (spiritualibus) i. virtutibus. Host. hæc omnis potestas tribuatur a d'ño. ergo non per pecuniam acquirendam, per quod no. Host. q dans pecun 4, & videtur intelligere pro papatu, vel imperio, icidit i legē Iul. de ambitu. ff. ad l. Iul. de ambi. l. 1. primo resp. Nec obst. quod dicit, q lex ipsa non habet locum in ciuitate Romana, quia illud intelligitur quo ad principē iam canonice electū, quia super oēs est. sup. de elec. licet. & vt legibus solutus, q placet disponere potest. ff. de legi. princeps. 8 q. 3. cuncta per mundum. & c. per principalem. de quo dic, vt plene no. sup. de cōces. præ. proposuit. dicit autem, q nec excusat, nec accusat aliquos quo ad spiritualem iurisdictionē, quo ad tēporalē dicūt doctores, q publica oblatio facta ab eo, qui prodesse appetit, non præesse, admittitur, sed clandestina reprobatur. ff. de polli. l. 1. & 2. ff. de admi. tu. nō existimo. 8. q. 1. qui sparum. Host. (ad iustitiam) no. s̄m Host. quod sit officiū pōtatis, & qualiter a Deo sit ordinata, † vnde Re-
3 gū est proprie facere iustitiā &c. 23. q̄ō. 5. regum. ad idem e. q. principes. & c. administratores. Arc. all capitula. vnū solū prodest miles, cum homo, incestuosi. rex debet, sunt quædā. & c. si homicidium. nā vt dicit, summū est bonum iustitiam colere. 12. q. 2. cum deuotissimam. ad idē. 23. q. 6. c. 1. & dicit Host. q iniustitia aufert nomen boni & religiosi principis, vnde si caret noie, carebit & re. C. de ser. a nullo. de verb. sig. nā & ego. igitur non permittat ad arma venire, quos pōt iurisdictione sua cōpescere. ff. de vsu fruc. l. æquissimū. & iudicialis vigor, ideo &c. C. de iude. nullus. Subdit, q si aliquis in iustitia reddenda negligens est, nec alt haberi possit, erit finaliter impediendus. 23. q. 2. dn̄s. de hoc ult. dicā ī. de iniur. c. 1. (ecclesiasticæ animaduersionis.] dicit Host. hoc intelligendum de illa multiplici, q̄ ponit finis capituli. signat contrariū decr. quærenti de ver. sig. tn̄der, quod ibi loquitur de censura. subdens, q licet appellatione censuræ non contineantur nisi tria, de quibus ibi, quando scribitur delegato, vel quo ad ipsius iurisdictionē, qui plus nō ponatur in litera, sicut sup. de accus. cū dilect. unde non poterit beneficiis priuare, deponere, nouam mulctā indicere, nec alias pœnas infligere, de quibus sequitur, licet possit subdelegare, & in expensis condemnare, de off. dele. significasti. & c. in literis. de dolo & contu. c. 1. de eo qui mit. c. 2. Ordinarius tamē ecclesiasticus hæc oīa poterit, nisi prohibeat. sup. de cle. non resi ex tuæ. unde eps tribunali præest, ergo mulctare potest. ff. de iud. l. 2. § si. non ob. l. 2. in prin. ff. de iurisdict.
4 om. iud. nam quod ibi dicitur, q † magnā pęnam infligere potest, qui habet potestatem iudicādi, intelligitur de ordinaria potestate. ff. de verb. sig. aliud est fraus. §. 1. & l. si qua. Potest ergo ordinarius punire i pecunia. sup. de deli. pu. c. 2.

pur.c.2.de offi.or dilectus.& cum hoc condigna(animad-
uersio).i.pęna,de pœnis.dictus.dũ nõ caueat,ꝙ ꝓpquęstũ
pecuniæ non sustineat subditos in delictis.de pęnis.licet.
de offi.ord.irretragabili, ad finē.si ergo credat melius p
tēporalē q̃ p spiritualē pęnā subditũ corrigi, secure illā in
fligat,vt hic,vt lice nõ cõte.quē.in fi. & quia plectendo &
ignoscẽdo &c.2 2.q.5.prodest.facit ĵ.de sen.ex.venerabi
libus.§.denique.vel si ille tēporaliter sibi nõ subest,ad illā
infligēdā adire.dñm tēporalē.ĩ.de male.ca.2.de iudi.po-
stulasti.& c.cũ sit.de vsuris.q̃to.de offi.ordi.ca.1.23.q.5.
administratores.cõsuluit Ho.ꝙ ad euitādā suspicionē aua
ritiæ tales pęnas faciat cõuerti in pias cās,de iude.cũ sit.ĩ
fi.de vi.& ho.cle.[cũ ab o l mucrone]excõicatio dr̃ mu-
cro episcopalis.16.q.2.c.1.ad fi.supplet Hos.de officio po
testatis, & iurisdictione ecclesiastica nobis cõmisso, nedũ
in spiritualibus, sed in tēporalibus,remittit ad decre.per
venerabilē.§.rõnibus.qui fi.sint le.dicebat Arc ĵ.de sen.
ex.dilecto.in ecclesia Dei duplicē mucronem spiritualem
& temporalem.15.q.6.auctoritatem. ad fin. Diuidit autē
spiritualem,quia vnus eradicans per degradationem, de
pur.ca.inter.in fi.& hic.iste autem ad punitionem vibra
tur,nec de facili dispensatur,de cle.nõ resi.ex tuæ. & hũc
vibrat episcopus,de elect.transmissam.alter dicitur disci
plinans.2.q.1.multi.ĩ.de sen.ex.c.1.qui licet adeo diuidat
per peccatum,facile fit reconciliatio. Vibratur enim ad
correctionem tantum,vt præ.c.multi.& hunc vibrant in
feriores epis.de sen.exc. Romana.in prin.[metus pœnæ)
de vi.& ho.cle.cle.1.C.ad l.Iul.repetun.l.1.[meta]i.finis,
limes,vel terminus, & dicitur a metior metiris. dat ver.
Dũ tua iura metis, vicinis parcito metis.i.terminis. [ma-
gnates)christiani,cum de his,qui sũt foris nil ad nos,de
diuor.gaudemus.Host.[coacti]causatiue.sup.de elec.cũ
inter R.[opprobrio]s.quia ille saracenus,cum autē Chri
stiani siut filij liberæ,opprobriosum est, ꝙ reuereantur fi-
lios ancillæ.ĩ.de iudeis.& si iudeos. & c.cum sit. & c.ex
speciali[cõcilij)Lug.vt in superscriptione,in quo fuit de-
positus Federicus. Host. quicunque ēt si sit maximi gra-
dus includitur.& dicit Host.se audiuisse ab auctore talem
fuisse intentionem ipsius,nec eum restringendum, ꝙ re
spicit fauorē animarũ & reipublicæ[princeps]vide quod
no.in cle.de bap.pñi.super ver.regũ[secularis) duo sunt
ergo genera hominum,& vnius expressio non includit a-
liud,omnes ergo includere voluit,& includuntur layci re
ligiosi cuicunque professioni applicentur,de sen.exc.non
dubium.Host.(Christianorum)nam non dicit hoiem.vn
de per hoc iam defendi quendam prælatum, cõtra quem
fuerat probatum, ꝙ fecerat occidi homines per assassi-
nos. debent ergo aduocati esse cauti in formandis articu
lis, & seruare verba.facit quod dicā inf.c.proxi. & quod
no.ĩ.c.li.de sta.re.c.vno.§.sane.in 1.gl.& ĵ.ti.c.c.2.i prin.
[prædones assassinos]alios homicidas nõ includit hæc pę
na, sed aliæ ciuiles & canonicæ, de quibus remittit Ho-
sti.ad sum.de homi.§.quæ pęna(receptauerit) patenter, vt
differat a sequenti,s̃m Host.(occultauerit)5.igitur casus
vides hic,quibus locum habet pęna, & dicit Host.ꝙ pri-
mus plus deliquit, reliqui s̃m ordinem, quilibet minus
altero,sic sup.e.ti.sicut dignũ.(excommunicationis] hæc
est prima pęna,secunda est depositio a dignitate & hono
re.& hæ duæ respiciunt clericos & laycos. facit 11.quæ-
stio.1.nullus. tertia ab ordine. quæ respicit clericos tan-
tum. quarta ab officio, quæ s̃m eum respicit ecclesiasti-
cas & seculares personas, quinta a beneficio.& hoc respi
cit etiam laycos beneficiatos ab ecclesiis pietatis intuitu,
vel alio modo,vt no.de insti.c.2.de pęnis.[in quibusdã)
totum tamen quod venit in depositione ponimus pro se
cunda pęna [ipso facto] de aliis 18. casibus excõicatio-
nis, qui a iure infliguntur ipso facto, remittit Hosti.ad
sum.de sen.ex.§.quis possit excõicare. in prin. vide casus
ĩnf.de sen.exc.eos qui. cle.eo.ti.c.1.[collatio) non.n.si-
ne culpa priuari debent collatores iure suo, de cõstit.c.2.

s̃m Host.(cõferantur)sic etiam hĩ ad quos spectat succes-
sio in tpalibus. occupent illa,de voto.lice. de hæreti.ex-
cõicamus.§.si vero.in Auth.de man.prin.§. oporter. col.
tertia[bonis mũdanis]tertia pęna expositionis. Dicit Ho
sti.iurisdi. quanta est potestas ecclesię ēt in mundanum,
exponit enim bona temporalia notorie delinquentium
& inobedientium,vt hic,& inferioribus iuribus, & circa
hoc vide quod post eum scripsi de hæret. excõicamus.§.
si vero.super vers.exponit,vbi no. ꝙ ēt episcopus Bo. ex-
cõicati rebellis & per annum expectati põt exponere. Itē
reddit tales ineligibiles,intestabiles,& inhabiles ad quę
libet officia publica,de hæret.excõicamus.§. credentes.
& de sen.ex.nouerit.honore & successione priuat, vt hic,
& sup.de voto.licet(incarcerat)de hæreti.excõicamus. 2.
in fi.(verberat]circa vindictā sanguinis,de rap. in archie
piscopatu.infligit characterē sine periculo corporali, de
crimi.fal.ad audientiam.seruitutem infligit,de iudeis.ita
quorundam.mulctat,vt dixi super ver.ecclesiasticæ ani-
maduersionis.bona omnia confiscat.de iudeis.ita quorũ
dā.& c.ad liberandam.& hic exilium infligit.de iudi.cũ
nõ ab homine.50.d.accedens.ad harũ pœnarũ executio-
nē ad brachiũ seculare recurrit, de cle.ex.mi.c.2.17.dist.
nec licuit.23.q.5.de Liguribus.86.di.cum ad verum.de
offi.or.c.1.& in Lombar. vt episcopi & comites adinui-
cem sibi auxiliũ dent,in rubro & nigro,neque oportet ti
mere,ꝙ rebelles absque sanguinis effusione coarctari nõ
valeant.sup.e.ti.postulasti.Sed adhuc contra omnes hos
potest ecclesia censurā ecclesiasticā exercere, vt dixi sup.
in gl.prædicta.ex quibus patet ecclesiam iurisdictionem
hr̃e non solum quo ad spiritualia,sed etiā quo ad tpalia,
vnde ex causa generalem confiõnem facit contra tales,
vt patet ex prædictis iuribus.nec mirum, quia etiam me
tropolitanus cum suis comprouincialibus episcopis po-
test cõtra tales procedere & secundũ canones, de hæret.
excõicamus. §.si vero.& secũdum leges,in Auth.de mã.
prin.§.si vero canonicum,colla.3.de sanc.epi.§.omnis au
tē ecclesiasticus status. Dicit tamen,semper ęquum fore
primo per ecclesiā recurri ad tēporalem dñm,quādo agi-
tur de correctione seculariũ,qui si nõ obediāt, vtrosque
disting.de iude.ita quorundā.& c.si iudeos.& c.postula-
sti,& c.in nõnullis. & c.cũ sit.& c.ad liberādũ.de vsuris.
post miserabilē.& c.q̃m.(tanq̃) veritatē no.sicut illud Io.
1.quasi vnigeniti.Hosti.(æmulus)quasi inuidus & inimi-
cus,vide qđ no.43.di.scimus.(perpetuo)p qđ dicit Host.
treugas canonicas isti nõ esse seruādas, de quibus sup.de
tre.& pa.c.1.& 2.quasi ineuitabilis importunitas vrgeat
cõtra hos,q animarũ & sanctæ religionis detrimēta pro-
curāt.23.q.vl.si nulla,cũ 6.capitulis p̃cedētibus(diffida-
tus)hoc dicit, quia chr̃ianus christianũ offendere nõ de-
bet,nisi prius ipsũ diffidauerit, vel iudicis,vel iuris aucto
ritatē habuerit,alias est proditio. uñ lex dicit,ꝙ cũ natu-
ra inter nos ius cognationis constituit, hominem homi-
ni insidiari nephas est.ff.de ui & ui ar.l.vt uim. Dicit au-
tem Ho.quod quidam principes hoc ipso, ꝙ aliquos dif
fidarunt,credunt eos postmodum posse sine calũnia im-
pugnare,sed certum est, ꝙ diffidatio sua non tollit præ-
dictũ ius cognationis, qđ firmatum est præcepto dñi di-
centis.Matth.22.ad finē, diliges proximum tuum & c.&
sic per pactum renunciari non potest.ff.de pac. ius agna
6 tionis.C.de pa.pote.abdicatio.† nec ciuilis ratio natura
lia iura perimere potest.5.di.§.1.ff.de ca.dimi.l.eas.non
ualet etiam consuetudo contraria, uel iuramentum, de
cõsue.i c.fi.sup.e.lib.de iureiur.c.1.tales igitur latrunculi
sunt, & tenentur ad restitutionem oĩum ablatorum.ff. de
cap.& postlimi.reuer.hostes.nec peccatũ remittitur.&c.
inf.de reg.iur.peccatum.non excusat ergo illos diffida-
tio,nisi prius per iudicis sententiam decernatur,ut ĵ. Di
7 cit † autem Host.7.esse bella,primum Romanum, s̃cđm
judiciale. tertium præsumptuosum. quartum licitum,
quintum temerarium, sextum uoluntarium, septimum
necessa-

necessariũ. Primũ iustũ, & fit per fideles contra infideles, & dr̃ à Roma, quæ est caput mundi, de hoc de hære. excõicamus. Secundum ẽt iustum, si fiat auctoritate boni iudicis habentis merum imperium, non dicentis sibi ius & debitũ ordinem seruantis, & singula prædicta exponuntur in sum. vbi statim remittã. Tertiũ faciunt subditi contumaces & inobdientes iudicibus, & istud sicut est iustũ ex parte eius, qui iudici paret, ita præsumptuosum ex parte resistentis, de pęn. di. 6. §. 1. ad fi. de ma. & obe. siquis. ff. de rei ven. qui restituere. Quartum dr̃ licitum, qñ fit auctoritate iuris, vt hic, & C. qñ licet vni. l. 1. & 2. & in casib. propulsatæ iniu. a se, vel a socio. j. de sen. excõ. dilecto. Quintum, qñ deficit auctoritas iuris & iudicis, quod est temerariũ in aggrediente, iustum in defendẽte, vt proxi. dixi. Sextũ voluntarium, quod ineũt principes iniuste ma. post diffidationẽ, vt sup. in prin. huius gl. Septimum, necessariũ proprie in defẽdente, & licitũ est, de his in sum. tractauit, de treu. & pa. §. quid sit iustũ, ppq̃d breuius hic transiui. Io. aũt. 23. q. 2. in summa posuit 5. modos, quib. dr̃ bellũ iniustũ, ibi vide (cõstiterit) iudici, cui faciẽda est fides. sup. de rescr. c. 2. & inter cæteras. & sup. e. li. e. tit. statutum. §. 1. in fi. dicit Host. nõ requiri sñiam, sed sufficere, si iudex dicet, hoc esse probatum, & dicit, q̄ forsan pp periculũ valebunt testes recepti lite nõ contest. & parte absente & non citata, & pro tanto non dixit testibus, sed dixit pbabilibus argumentis, & vr̃ hoc sumi ff. de re mil. nõ omnes. §. a barbaris. debet tñ iudex attendere qualitatẽ personæ inamatę, & alias circũstantias. ff. ad l. Iul. ma. famosi. sup. de transact. c. fi. [diffidationis] supple vel bonorũ expositionis. sm̃ Host. vel sm̃ eũ, ex quo persona est diffidata, eo ipso bona & res diffidata dñr, quasi viliores & accessoriæ ad personã. 12. q. 1. præcipimus. de do. inter vi. & vxo. per vestras. C. de sa. san. ecc. sancimus, quod no. sup. de cle. ex. q̄ a te. & dicam in gl. sequẽ. & sm̃ hoc triplex tantum erit pœna excõicationis, depositionis, & diffidationis [sententias] quo ad pęnas, vt statim dicã [requirat] quia sufficit huius concilij sententia. ff. de condi. instit. qui sub conditione. §. fi. 28. di. de his ante finẽ, sm̃ Host. qui dicit quod sicut aliquis non est vitãdus tanquam excõicatus, vel pro deposito habendus, nisi constet de sententia iuris, vel iu-
8 dicis, sic † nec tanquam diffidatus impugnandus, nisi prius hoc iusta sententia decernatur, & sic erant milites & principes seculares, vt sup. disi super ver. diffidatus. id quod dicit, non vitari excõicatum temperandum est per id, quod habetur, de sen. excom. cum desideres. §. sedẽ. ibi. sola fama operatur euitationem ipsius ad id; quod dicit, non requiri sententiam. Arch. designat contrariũ. sup. eo. li. de hæret. vt inquisitionis. post prin. vbi quis de hæresi dãnatur, & post cõdemnationem, quasi di. non prius a iudice seculari recipitur. Rñdet, hoc sic intelligendũ, q̄ nõ est necesse de pęnis prædictis exprimi in sentẽtia. sed hoc ipso, q̄ pronunciatum fuerit illum fautorem assassinorũ, pęnę suum sortientur effectum, quãuis in sententia specifi-
9 catæ non fuerint, sicut hoc ipso, q̄ † de capitali crimine quis est damnatus, tacite venit confiscatio bonorum. C. si pen. app. mors inter. l. si is qui. C. si reus vel ac. mor. l. vlt. & sufficit iudicẽ pronunciasse accusatorem calumniatũ, & si de pœna nihil dixerit. 2. q. 3. §. notandum. s. facti quidem quæstio &c. vt ibi, eodẽ modo intelligi debent omnia iura canonica & ciuilia, quæ dicunt, ipso iure, vel ipso facto aliquem puniri confiscatione bonorum, vel quscũque alia pœna, vt s. sufficiat illum pronunciare & declarare illius criminis esse culpabilem, & locus erit pęnis iuris, ẽt si in sententia non exprimatur, vt hic. sup. eo. lib. de hæret. cum secũdũ. cũ leg. quas ibi textus inducit. & C. ad l. Iul. ma. l. vl. C. de ac. & ob. auth. imo. C. loca. l. vlt. C. de hęreti. quicũque. §. q̄ si fecerint. C. de aposta. l. 1. C. vnde vi. si quis in tantam. ff. ad sil. l. tutores. §. non ar. ff. de iure fisc. l. eius qui. ff. de rescin. ven. l. fundus. In Auth. vt liti. iurent. §. illo. §. fi. coll. 8. remittit etiã Arch. id, quod no. j. de pœnis. fœlicis. ¶ Prima gl. diuidit. ¶ Quarta gl. no. tria. ¶ Gl. si mandauerit, respon. per ob. & sol. ¶ Penult. glos. respon. per quæstionem, & soluit. In gl. no. contra ibi. posteros. nõ sunt ergo claues ecclesiæ contemnendæ. sup. de pęnis, c. fi. In gl. vero. in fi. sup. de voto, magnæ. §. 1. de sacra vnc. c. vno. §. ad exhibendum. 11. q. 3. præcipue. In gl. potestates. ibi. Pilato. Io. 19. & vt dicit Arch. illud intelligendum est negatiue, quia nullam potestatem habebat super eũ, quasi d. super me nullam potestatem habes, & si quã habes,
10 illam a Deo. inducit etiam illud ad Rom. 13. omnis † potestas a domino Deo est. 25. quæst. 1. §. sic etiam. siue iubente, siue sinente. 13. quæst. 1. quid culpatur. iuxta fin. quæstio. quatię. quæsitum. In gloss. pro maxime. nam sequens causa impulsiua est, nam finalis est periculũ animarum & correctio peccatorum, sm̃ Host. all. de pę. & re. cum infirmitas. In gl. probabiliter. in fin. est baro quidam saracenus, & pnt dr̃, illi sui serui sunt ita nutriti, q̄ parendo mandato domini sui credunt saluari, & dicit Host. q̄ multi Christiani principes per tales mortui sunt. & dicit Arc. per hãc particulã probari, decretalem non loqui de his, qui non sunt sub alicuius dominio, sed pro pecunia homines occidunt, qui vulgariter assassini dicuntur. facit pro eo litera per prædictos, quæ sequitur. In gl. si mãdauerit, ibi, ex solo mandato, quia hoc ipsum mandare est delictũ cõsumatum, super quo vide quod dixi de illo, qui cogitauit, & aliquid egit, sed nõ perfecit, ad finem qõnis, q̄ posui j. de reg. iu. in pęnis. Arc. remittit ad id, quod plene scripsit. 17. q. 1. §. si ergo. dicit hic Host. & Io. mo. post eũ,
11 q̄ † regulariter patitur cogitãti, qui potuit perficere & noluit, qa pęnituit. ff. ad l. cor. de fal. qui falsam. de iniur. item apud Labeonem. §. si curauit. vt sic voluntas & ppositum distinguat maleficia. ff. de fur. qui iniur. primo respon. 1x. q. 1. q̄ pręde cessor. de sen. excom. cum voluntate. in prin. ideo dictũ regulariter, in casibus non prodest pęnitentia, sed punitur conscientia criminis. Primo in hæretico, de hæreticis, ad abolendam. & c. excõicamus. §. credentes. Secundo in crimine læsæ maie. l. quisquis. Tertio in consciscente sibi mortem, ff. de bonis eorum qui mor. sibi consciscerunt. l. 3. primo respon. Quarto in extrahente de ecclesia fugientem ad illam. C. de his qui ad eccle. confu. l. fin. §. sicubi. Quinto in hoc casu, qui nouus casus est, in his ergo casibus non excusatur quis a pęna temporali, quantumcunque pęniteat. est tamen locus pęnitentiæ spirituali & reconciliationi diuinæ, quantumcunque deliquerit. 50. dis. ferrum. de sum. tri. firmiter. §. penul. Sci-
12 mus enim, q̄ † pœnitentes & reuertentes ad cor suscipit Deus. in Aut. ut non luxu. contra naturam. circa prin. col. 6. nec ecclesia claudit gremium. sup. e. li. de hær. super eo. remittit Host. de his ad summam de pœnis. §. & quibus. sub §. illud aũt. ¶ In gl. vlt. Host. exponit. i. non obstante appellatione, uel contradictione cuiusquam, quæ in talibus admittenda non sunt. sup. de offi. or. licet.

S V M M A R I V M.

1 *Patronis egentibus alimenta præbentur pro modo facultatum.*

C A P. II.

Pręlatis. Primo ponit dictum, quod secundo probat per euitationem absurditatis, ibi alioquin (quę talam) caute facit clericus, si dicat, conqueror potius quam accuso. & sic teneat secum textu & eius verbis. hoc dico propter no. 2. q. 7. laicos. all. c. seq. in fi. pe. glo. & per c. nullus. 2. 11. qõ. 1. & per id, quod no. Inn. de accu. cum P. Puto tamen, quod quamuis dicat, accuso. si tamen protestetur, ut hic. cessat irregularitas, unde & querela inofficiosi dicitur accusatio. C. de inoffi. test. parentibus. & l. in arenam. (prouideri) canonem idoneam secundum Arch. alle. quod legitur & no. 32. q. 1. de Benedictio. gl. hic in fi. aliter intelligit dictum Arch. procedere, quando de iteratione offensæ esset præsumptio contra malefactorem, puta est nobilis, vel põtẽs uicinus ecclesię, deprædatus est pluries ani-

malia

malia ecclesię, vel offendit personas ipsius, vel dāna dedit in nemoribus, vel rebus ecclesiæ(ad vindictam]arg.cōtra 45.dist.qui emendat, vbi de hoc. Arch.(non dēt)intelligit Gui.ēt si illū malefactorem tradāt, vel capi procurēt, hoc no.in Spec.c.a. §.iuxta.d.ver.quid si clericus tradat, hoc tñ intellige cum determinatione, q̄ ibi subdit. & q̄ plene ponit Host.in sum.eo.tit.§.qua pęna.ver.vctū circa materiam, loquendo de illo, q contrariū ꝓtestationis gerit in aīo(daretur)ꝗ fieri non dēt, de iureiu.si vero. Arc.Prima gl.ponit summam, & q d declaret, gl.prouidet, dat tria similia, & obiectionem tripliciter soluit. Antep.gl.rñ.p qō. & sol.In gl.prouidet.ibi, egi.& l.hatū has duas. & l.a.l.1. de vsur.vide in c.in nra.ĵ. allegato sup 5.gl.& ibi.§.alimē
1 ta. pro † mō facultatū p̄bentur alimenta patronis egētib. sed si hñt vñ se alant, cessat officiū iudicis. In gl.1.in fin.& qōnē venerabilem.t.t.& t 4.eo.tit.In gl.4.in fi.idem no.in Spe. de treu.& pa.ver.& no. Ar.alle.45.di.& qui emēdat. & 1.q.4.quia pręsulatus.per quas gl.patet cōiter teneri, ꝗ breuiter dicit gl. De secundo non est dubiū vt hic, & in p̄dictis iurib.ad idem ĩ. de sent.excō.porro.& e.parochianos. & c.ea noscitur.& cōquesti.& vide quod scripsi sup. de iniur.olim, in vlt.gl. Sed est de primo sciendum, ꝗ fm deriuatores. Ran.idem est quod ira.inde Rācor.i.ita cordis, vel odium, ꝗ aūt illud sit remittendū, patet ēt ex veteri testō, Leuiti.19.ibi. non oderis fratrem tuum in corde tuo, non quæras vltionem, nec memor eris iniuriæ, & Ec. 10.iniuriæ proximi ne memineris, & nil agas in operibus iniuriæ. Patet idem ex nouo Mat.5. Lucæ.6.diligite inimicos vestros.probatur & id tripliciter.ex Epl'a Io.prima ibi patet, ꝗ p odium proximi receditur a dilectione Dei cōmittitur homicidium & itur in tenebras. de primo ibi.4. c.in fi.qui dixerit diligo Deum, & fratrem suum oderit, mendax est. de secūdo ibi.3.c.ois qui odit fratrem suum homicida est.s.aiæ suæ. de 3.ibi.2.c.ois, qui odit fratrem suū in tenebris est, in tenebris ambulat, per tenebras peccata signantur.ad Ro.13. abiiciamus opera tenebrarum, & Io.3. & de off.delrg.consuluit. qui male agit lucē odit. dato igitur ꝗ sis offensus, rancorem dimittere teneris. vñ Hier.super illud Mat.5.qui irascitur fratri suo &c. dicit ꝗ falsa est litera, quæ habet, sine causa, dicens illam radendā, quia ois iræ occasio tollitur, quia ira iustitiā Dei non operatur. fateor aūt, ꝗ licet amor debeatur proximo fm id, quod habet a Deo.s.naturā & gratiam.& sic loquitur Matt.22. in fi.vbi dr̄, ꝗ tota lex pendet in dilectione Dei & proximi, non tñ est diligendus, secūdū id quod habet a se, vel a demone.s.voluntatem inordinatā ad culpā, & maxime in effectu secuto, fm id loquitur psal.25.odiui ecclesiam malignantiū & c.18. iniquos odio habui. ad Ro. 1.detractores odibiles Deo.hinc est, ꝗ licet parētes scdm naturam & attinentiam sint honorandi. Exo.20.& in Hieronymo specialis est rubrica de parentibus honorandis, si tamen filios impediūt accedere ad p̄fectionem diuinę gratiæ, sunt odiendi, sic procedit illud Lucæ 4.qui non odit patrem & matrem, non pōt meus esse discipulus. & vide io Hiero. ad Furiam.B.sic loquantur canones.86.di. odio.23.q.4.duo ista.& constat, ꝗ odire culpam in fratre spectat fratris amorem, cum eiusdem rōnis sit velle ipsius bonū, & odire ipsius malū. Scias ꝗ qui composuit librum de virtutibus mollire conatus est duriciem præcepti de inimico diligendo, curiosus in hoc, ibi videat sub tractatu de charitate, circa fi.& facit 23.q.4.cum in legr. ¶ In gl.prouidet.ibi, vbi de hoc, & ĵ.de sen.excom.Rom.§.caueant.& in fine.vide, quod dixi in textu. ¶ In gl.idem fi. in fi.& in decreta.vltima.ne cler. vel monaci.

C A P. III.

Is qui. Ponit dictum, cuius cās subdit ibi, cum mandādo [mandat]inter mādantē & consulentē multę sunt drīæ, quas collige ex his, quæ scripsi post Inno. & Hostien. ŝ.eo.ad audientiam. vbi inuenies multas quæstiones circa id, quas ponit etiam Speculator in speculo.tit.1.§.iuxta propositionis.vet.sed quæritur, qñ occasione homicidii, & trib. col.seq. (mutilet.) no.ex mutilatione sicut ex homicidio irregularitatem induci.concor.ele.e.ti.si furiosus.vbi de hoc nouem concordantias inuenies in 5.gl.(occidat)quid si non occidat, sed occidatur, satis inconsulte tractatur hæc qō in p̄di.decr. ad audientiam.in magna gl.circa medium gl.ver.quid si consulat, ꝗ alium occidat.quid ibi dicant Inn.& Ho.qd' ponit etiam Guil.in Spec.de leg.§.iuxta.vet.quid si alius consuluit.rationes quę sequuntur, concludūt contra mandantem, ꝗ sit iuris, & ita credo, & fortius in illo, de quo loquitur, qui plus peccabat.s.homicidium consulendo, ꝗ iste nō faciebat, imo fieri prohibebat. imo & per hāc dec. vr̄ iuris consulens aggressionem, si ex illa sequatur mors, vel trūcatio(cum)pro quia, est.n.redditiuum causæ.a.de consue. c.fi.aliter ponitur de commo. c.vno.in princ.vbi de hoc mandando, dicit Io.mo.mandando illicitū mandasse vr̄, quo verisil'.cōcomitari poterāt, & ideo inhibitio non ꝓfuit, quasi sibi contrarius sit.C.de furtis.l.1.ad primum facit.ŝ.e.li.de re iud.abbate.ad fi. Prima gl.dicit qd declaret. Secunda obiicit. In gl.pe.ibi, si l'c.vide in c.statim alle.super vlt.gl.In gl.ibi, qui occidit.§.in hac.penult.§.vide.sup.de rest.sicut.sup.gl.3. In gl.1.in fi.Guil.de hoc tractat in Spe.de leg §.iuxta.vet.sed quæritur, qñ, licet non exprimit de illo, qui expresse prohibuerat.In gl.2.ibi, non incurrit. facit e.tit.dilectus. & cap. significasti. & de cle. pu.in du.c.2.In gl.istud est.ibi, culpa.vel mora, ista duo astringunt ad casus qui sequuntur. C.de condi. ob turp. ea.l.fi. C.de con.fur.l.a.Io.mo. hic patet, de commo.cap. vno.de deposi.2.& in fi.& per hanc literam patet, decet.lo cum non habere in illo, qui licite verberari mandabat.

De vsuris. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Vsura est species furti.*
2 *Pecunia non est bonum per se, sed est mensura bonorum.*
3 *Vsurarius punitus per iudicem ecclesiasticum de vsura, an possit per secularem postea puniri.*
4 *Vsurarij olim dicebantur caursini in Francia.*
5 *Vsurarius est maledictus super omnes mercatores.*
6 *Interdictum vniuersitatis differt ab interdicto terræ, vel loci.*
7 *Bānum potest præmitti, ꝗ omnes fœneratores alienigenæ infra certam diem exeant terram sub certa pœna.*

C A P. P R I M V M.

Vsurarum. Diuisio in t.glo.dicit Franciscus, ꝗ hæc constitutio facta fuit pp Florētinos, Senenses, Pistorenses, Lucanos, & Astenses, qui circuibāt diuersas ꝓuincias ad exercendas vsuras, immoderatas, & quia per multos p̄latos & principes recipiebantur. Iō hic prouisum[voraginem] Lucanus. Hinc vsura vorax auideq; in tpe fenus. vorago dr̄ profunditas, siue baratrū, ad quod tēdunt vsurarii fm Cle. ꝓprie voracitas dr̄ edacitas & gulositas, quæ oīa consumit.& sic primo ꝓ consumptione & destructione(aīas deuorat]contra, aīa est mortalis, ergo non deuorat, dicit Io.mo fm Gregorium 4.dialogorū. ꝗ aīa est immortalis quo ad viuere, quia illud nunquā amittit, sed est mortalis quo ad bene viuere, quod perdit per pctm̄ mortale, dicebat hic Bar.pp tale periculū aīarū vsuram esse crimen ecclesiasticū. Itē q̄a leges tale crimen nō prohibebant, immo permittebant attendēdo vtilitates & necessitates hoīum, ideo necessariū fuit, ꝗ canones se intromitterent, ne crimen vtroque testō prohibitū impune trāsiret. Io.mo. hic super rubrica late prosequitur hoc dictū. primo sic pro-
1 bans, ꝗ vsura non sit crimen ecclesiasticū. vsura † est spēs furti, nam qui vsurā accipit, rapinam facit. 14.q.4.si quis vsurā, & qui rapit, fur improbior est, insti.vi bo.ra.i prin. & in decalogo sub prohibitione furti continetur rapina. 13.q.5.pœnali. sicut ergo furtum est secularis fori, sic & rapina,

& rapina, quæ est eius species. Etiã cõtrariũ all.de of.or.c.
t.d: foro comp.cũ sit.soluit dicẽs, ꝙ vsura sit cõtra natu-
2 rã ei, nam s.ã † Phylos.pecunia nõ est bonũ p se, sed est
mensura bonorũ, ad id.ff.de contrah.em.l.t.i.cũ.ff.de fi
deiuss.l.si ita fideiussorẽ accepero.& q̃a mẽsura non parit,
sed partũ sibi infusũ reddit, ob hoc, ꝙ pecunia parit pecu
niã, est cõtra naturã rei, licet ea j rebus naturalibus acq̃ra-
tur pecunia, & ecõtra, sed ꝙ ea pecunia acq̃ratur pecunia,
est cõtra naturã, vel p̃ter. Et vide, qđ pleni⁹ dicã de reg.iu.
peccatũ.ver.scđo q̃rebatur.pp hoc dicit, ꝙ dñs rei, vel ei⁹
vicarius de hoc abusu cognoscit, cius.n.est terra & pleni-
tudo eius, de decimis.tua.lęditur ergo per abusum rei suę,
pp quod vicari⁹ eius cognoscit, & ꝓpter rõnes infra scri-
ptas, ne nimis gñalis sit p̃dicta rõ, sed in furto nõ sic, regu
lariter enim sic res est aperta mea sicut tua, ex contrecta-
tione rei non lædo naturam rei, sed proximũ. Regulariter
dici propter decimas & similia, quę non cadunt sub regu
la, & certũ est, ꝙ spiritualia & ab eis dependentia spectãt
ad eccl'iam, iura sunt no.reddebat etiã rõnem, q̃ hic p̃misi
post Bar.l.tẽ, vt dicit, ecclesia cognouit de hoc crimine tẽ
pore cuius nõ erit memoria, & sic haberi debet iure con-
stituti.ff.de aqua quot.& æsti.l.hoc iure.§.ductus aquæ. &
consuetudo causam de iure secularem facit ec. l'asticã,
de iudicijs.nouit, circa prin.& s.e.li.de eace.c.2. Dicit er-
go per p̃dicta singula patere r̃nsionem ad obiectũ.subdit
ergo, ꝙ est quoddã crimen ecclesiasticũ, vt hæresis, in quo
non distinguimus clericũ reũ a laico.s.eo.lib. de hæreti.
vt inquisitionis.§.2. Est aliud seculare, vt homicidium, &
hoc distinguitur ea persona, vt de cõmisso a laico cogno
scat laicus, de cõmisso, per clericum cognoscat ecclesiasti
cus, & sequatur actor forũ rei.de fo.co.cũ sit. Ergo non se
quitur, si crimen est seculare, ergo tractabitur in foro se-
3 culari. Quærit demum, an † punitus de vsura per iudicem
ecclesiasticũ possit postea puniri per secularem.allc.quod
sic.j.de pęnis.c.fi.in fi.de fo.cõp.cũ sit.de officio ordi.c.1.
saltim i eo.quod ea cedit.ff.vi bo.rap.l.1. Sed q̃uo puniet,
si non est de suo foro? So.põt etiã dici de suo foro eo n̄ő,
quo dicuntur vtroque iure prohibitæ secundũ remissio-
nem, q̃ dat hic.3.gl.tractat etiam, an vsura petatur vt inte
resse, & de hoc e.ti.cõquestus [exhauriret) vt scripsi post
Inno.super rubrica, paupertas periculosa est, nisi apud il-
los, quibus sp̃ali dono Dei conceditur, & ex ea facile pro-
ueniũt aiarum pericula. & hoc fuit vna causa ꝓhibitionis
vsuræ s̃m eũ (præcipimus) & sic necessario patendũ.14.q.
3.c.penul.& vlt.(vniuersitatis) dicitur ab vno, eo ꝙ plures
coniunguntur in vnum, sicut est vniuersitas magistrorũ se
culariũ, & similium personarũ, & s̃m Bar.& Io.mo.Arc.
gñalius nomen est, q̃ p̃cedens dictio collegiũ, de hoc j.di
cam super 5. collegium [ad hoc] ad solam ergo habita-
tionem vel aliq̃ honestam mercationem conducere non
ꝓhibentur, ad idem j.ver.nemo.& qđ seq̃tur (habitate]
repete ad hoc, honestam dici, q̃a si sub alicuius cõtractus
colore vsuras facerent, puta vendendo mercem ꝓ certo
p̃cio ei, qui q̃rit pecuniam. & non mercem, q̃ statim ab ip
so recuperant ꝓ minori, locus esset constõni s̃m Fra.alle.
s.eo.in ciuitate.& c.nauiganti.de emp.& uen.ad nr̃am.&
ibi, de hac fraude scripsi super uer.mutuum.ad fi.gl.& fa
cit e.ti.ex grandi.§.cęterum.[In terris suis] s.dixit de ter-
ris ipsorum.j.de terris suis, per q̃ patet, ꝙ licet terra origi
nis sit alia a terra, in qua conducunt domum, dummodo
sint sub eodem dñio immediato, non est locus huic con-
4 stõni [usurarios) † dicit Guil. ꝙ in Italia dñr p̃statores, in
Francia caursini, in ꝓuincia renouatores. Dicit Arc. ꝙ isti
dñr raptores.14.q.4.siquis usuram & pauperum trucida-
tores, & quid dicam. sectatores turpis lucri auaritię causa.
ea.qõ.qm̃.nec hoc infideles. in p̃. c.quid dicam ẽt serui.
Io.8.circa medium, nec pñt de Dei eccl'ia appellari, nec
Christo dici subiecti.de pę.di.1.ecclesia dñr etiam capitis
diminutionem passi.5.q.7.§.q̃a ergo.ibi dr̃, q facit p̃ctm̃,
seruus est peccati, tam i pęna, q̃ i culpa pñt etiam dici filij
Diaboli non nascendo, sed imitando ei⁹ op̃a. ad hoc.11.
q.2.§.item opponit.iuxta prin.nam solo peccato sunt filij
diaboli, de pęni.di.1.§.hoc idẽ. in fi. & iõ maledicti dñr,
5 vt Io.Chriso.dicit, ꝙ † super oẽs mercatores est vsurarius
maledictus.88.dist.eiciẽs.palea est [admissuri] si.s.de co-
ha.cleri.sicut (suspẽsionis) iunge hic lr̃am ipso facto &c.ꝙ
leq̃tur, periculosũ est p̃latis hñc iurisdictionẽ tpalẽ terra-
rũ. Rarissima sunt loca, in quibus tales vsurarij alienige-
nę non habitẽt ad mutuãdũ, ex quo cõcluditur illos aut su
spensos, si sunt ep̃i, vel superiores, aut excõicatos, si sunt
inferiores (collegiũ) vide, quod de collegio & vniuersitate
dicã j.de sen.excõmn. Romana.§.vl.super gl.per hãc [vni
uersitas) dubitatur, an ẽt hoc intelligatur de seculari vni-
uersitate, & uꝰ ꝙ non per lr̃am.s.si personæ fuerint eccle-
siasticæ, q̃ determinatio vr̃ durare vsque ad ver.sic. cęterũ.
& sic istud se ampliat, & distiguit ecclesiasticas personas
tñ.ff.de auro & ar.leg.si qs ita sic a 1.di.§.1. & hoc vr̃ pla
cere clerico Pisano. Sed Guil.& Arc. contra, q intelligunt
per collegiũ designari ecclesiasticas personas simul viuen
tes, per vniuersitatẽ ecclesiasticas & seculares separatim
morantes, & sic generaliter dictũ, gñraliter sumatur.s.de
priui.q̃a circa.cũ concor.rigorosus est iste intellectus, &
includit fere totũ orbẽ interdictũ. & iõ prima placet, vt
in 1.gl [terrę.) vide s.de ver.si.cũ i partib.& per hãc lr̃am
6 & superiorẽ patet † aliud esse interdictũ vniuersitatis, vel
collegij ab interdicto terræ vel loci, vt ẽt dicã j. de sen.
exc.si sñia.§.1.super verbo, aliud [laici] cuiuscũque digni
tatis, cõditionis vel status, vt s. [cle.cõpescantur) nomin
ne p̃missa. dicit Fran. ordinarios in his negligentes, q sal-
tim deberẽt hãc constõnem frequenter facere publicari.s.
de loca.c.1.de acc.sicut olim. Prima gl. diuidit & sũmat.
Gl.hic ergo. r̃ndet per qõnẽ rõnis. secundo per qõnẽ qđ si
sit ciuis, vel incola. tertio, qs oriũdus. in fi. de differentia.
5.verbo ñ remittit Gl.manifesti.rñ.per qõnẽ, qui sint ma
nifesti. Gl.sic doctor.dat tria similia. Reliquũ rñ.per qõnẽ.
Gl.q.d ergo.q̃rit & soluit. Gl.puta.exẽplificat, prorogat in
qõne arguit negatiue & ponit opi.Gui.In gl.no.quod.ibi
æquissimi.cur.n.patietur p̃tor illos ad arma venire, quos p̃t
sua iurisdictione cõpescere. In gl.hic igitur.ibi.l.1. Bo.in
cola Mutin.origine vtrobique subit munera, vt ibi filios.
coguntur filij subire munera in paterna origine, nõ in ma
terna, ẽt si ibi nati sint nõ aĩo constituẽdi domicilium. In
gl.sic doctor.ibi.l.pręses.3.purgat præses prouinciã malis
hominibus, non distinguendo vñ sint. In gl.qđ ergo.ibi, si
qs ignorans. alias si igonrans q̃s.loquitur de illo, q loca-
uit mihi hoc ignorãs. & ibi, si cui, semel contra me calum
niat⁹ iterũ accusans calumniari p̃sumitur. In gl.puta.ibi,
si vno anno.si locator propter sterilitatẽ pensionẽ remit-
tens vsus est verbo donationis, nihilominus vbertatẽ an-
ni sequentis cõp̃sat. In gl.1.ibi.& quia.idẽ cle.Pi.& Boat.
sed Bar.& Io.mo.qui diuidunt in tres partes rñ. has pri-
mas duas coniungunt in vnã. In gl.2 in fi.dulcedo dr̃ in re
cipiẽte, vorago dr̃ in soluente. In gl.3.in fi.& C.e.ti.aut ad
hęc. Ar.remittit ad sum.Ray.e.ti.§.qd legibus. In gl.no.ꝙ
in fi.& s.e li.de sta.mo.c.vno.in fi.pręrñ. Io.mo.all. C. de
lati.liber.tol.l.1.§ sed nec futãdi. Arc.alle.14.q.4.nec hoc
quoq. In gl.hoc ergo.ibi, indigenas. s̃m Gui.& Bar.& di-
cit Fran. se hoc habuisse a cõpositoribus huius constõnis
apud Lugdu.& ibi, in eis. s̃m Guil. Idem Fran.& Io.mo.&
ibi, nõ sint. Boa.dicebat, Mediolani per iurisperitos inter
p̃tetatum, ꝙ alienigena non natus in ciuitate vel diocesi,
non oriundus natus in dioce.non in ciuitate, derisorium
est dicere.& ibi pater.nõ sic in auo, al. inquirendus esset
ager Damascenus, vbi natus est Adã, vt no.in pręs.§.filius,
& in præ.l.filios.& vide s.e.li.de sepul.his qui.super gl. 2.
& in fi. Ar.alle.ff.de verb.sig.pupillus.§.incola.& §.aduce-
na.& C.de la.liber.tol.l.1.in prin. In gl.manifesti ibi argu
menta cũ fama, & hoc dici Ar.sufficere quoad constõnẽ
istã per eadẽ iura dat sicut i hęreticis.de hæreti.excõicam⁹.
§.1.& in adulterio.s.de adul.marito. In gl.sic doctor ibi
inquirere.

7 in q terre, dicit cle. Pi. ꝙ † ꝑmitti poſſet bãnũ, ꝙ oẽs fœnera-
tores alienigenæ ĩ. certã diẽ exirent terrã ſub certa pœna.
alle. de clan. deſpon. cũ inhibitio. qui ma. accuſ. poſ. cũ in
ſua. ¶ In gl. puta. ibi notare vr. ad idem relatiuum alio. ni
ſi dicas, ꝙ ampliat per illud quocũq. facit quod no. ſ. eo.
li. de reli. do. c. vno. ſuper ver. cęterũ. & ibi Gui. hoc placet
Arch. qui dicit, ꝙ idẽ tenuit Io. de Ceſera magiſter ſuus.
& in fi. vt in tit. t. c. vno. ¶ In gl. ſ. talibus. in fi. concor. ſup.
eo. lib. de hære. vt inquiſitionis. §. vlt. in priu. ¶ In gl. ſ. præ
latorũ. in fi. ꝙ hic no. Bar. & Io. mo. ¶ In gl. vlt. in fi. ſecun
dũ Gui. q all. qđ de Chriſto legitur, qui legem q̃ dederat
carnaliter impleuit. 10. q. 1. §. ſi ergo, circa mediũ. ſubdit, ꝙ
ſæpe ſubditi cõqueruntur, ꝙ alligãtur eis onera importa-
bilia, quæ imponẽtes digito ſuo tangere nolunt. 16. q. 7.

S V M M A R I V M.

1 *Soluere vel facere aliquid certa die, ſi teneor alicui ſub excõicatio
nis pœna licet p ꝓpriũ nuntiũ illud ſoluerĩ, vel fieri mandauerĩ
ĩ. diẽ, nõ tamẽ excuſor a pœna, ſi illud ſolutũ uel factũ nõ fuit.*
2 *Corrupta ſunt, quæ ex corrupta radice procedunt.*
3 *Cognitio de vſuris ſpectat potius ad vicarium, quam ad officialẽ,
ſi iudex vtrunque habuerit.*
4 *Summa certa commodius exprimitur in ſtipulationibus, quæ quã
ti res ea ſit, habent.*
5 *Damnatus quando quis dicatur adueniente retro conditione.*
6 *Poſtulare prohibitus per iudicẽ repellitur & aduerſario patiente.*
7 *Vſuras ſe extorſiſſe ſi quis in præſentia confeſſus eſt ſacerdotis, ſed
hoc eſt occultũ, nũquid ſacerdos illi denegare debeat ſepulturã
hæredibus nolentibus ad dictum ſacerdotis vſuras reſtituere.*
8 *Appellatio an impediat ſepulturam.*
9 *Hęres, qui non fecit inuentariũ, an in foro conſcientiæ teneatur vſu
ras reſtituere vltra vires hæreditatis.*
10 *Vſurario an ſufficiat dediſſe hypothecam bonorum ſuorum.*
11 *Fideiuſſores an teneatur dare, qui promiſit plene cauere, vel ad
ſenſum ſapientis.*
12 *Paupertatis vtilitatem detegi nil durius.*
13 *Domum ingredi domino inuito eſt iniuriam facere.*

C A P. II.

Quanquam. Diuiſio ſuper 1. gl. & dicit Boa. ꝙ ꝓcedẽs reſpicit alienigenas, iſta vero oẽs. Dic ſm Francis. ꝙ
decr. ꝓcedens prouidet, ne exigantur vſuræ, iſta prouidet,
vt exactæ reſtituantur. & ſubdit, ꝙ hæc conſtõ vt theſau-
rus eſt ſeruanda, per q̃ ad reſtõnem uſurarũ indirecte vſu
rarij cõpellantur. & repete quod dixi ſ. e. li. de fo. compe.
Romana. §. contrahentes. in prin. [Acceperunt.] patet er
go, ſi nullas vſuras receperũt, q̃ uis ad vſuras mutuauerĩt,
nõ eſt locus huic conſtõni, q̃a licet peccauerint, & de pec
cato ſatisfacere teneantur, ad nullã tñ reſtõnem tenẽtur.
caueat ergo ſibi aduocatus, qui iſta conſtõne vult vti ad
vitandũ teſtm̃, vel ſepulturã impediendã, ne ſimplr for-
met articulũ, ꝙ mutuauit ad vſurã, vt iã factũ vidi. & ſi. qđ
dixi ſ tit. t. c. 1. ſuper ver. Chriſtianorũ. cũ cõcor. ſæpe. n. cõ-
tingit, ꝙ qui fœnerari incipit alicui, ante vſuræ exactionẽ
moritur, vel pœnitet & abſtinet, q̃nq. ẽt nec vſuras recipit,
neq. ſortẽ. In his conſtõ locũ nõ hẽt (mãdauerim) ex hoc
1 textu & eo, qđ dicit gl. no. Gui. ꝑ † ſi ſub excõicationis pœ
na teneor alicui certa die aliquid ſoluere, vel facere, licet
per propriũ nũciũ illud ſolui vel fieri mãdauerim ĩ. diẽ.
nõ tñ excuſor a pœna, ſi illud ſolutũ, vel factũ non fuit. ad
hoc ſ. e. li. de ele. ſi cõpromiſſarius. in prin. alle. in cõtrariũ
ſ. de pig. ex lĩis. puto, ꝙ allegare voluit decr. ſignificauit.
ver. ſoluens per nũciũ verĩſimiliter fidũ, excuſatur a per-
iurio, ſi ille infideliter egit. Sed, vt ibi patet. obligatus re-
manet ad ſoluẽdũ, & ſic eget abſolutione. ĩ. de ſen. exc. ve
nerabilib. §. idẽ. & qđ ibi dicã. [nihilominus.] i. nõ obſtan
te, ꝙ ſi mandauerãt eis mortuis. & licet dicat, ꝙ mors oĩa
ſoluit, in auth. de nup. §. diſponat. col. 4. & quod cui cõica
mus viuo cõicemus defuncto. hoc hic nõ procedit, nec in
alijs caſibus, quib. ſepultura negatur, no. de ſepol. ex par-
te. 1. nec illi ẽt in vita cõicari debeat in aliis ſacris, vt in c.
quia in oĩb. de vſuris. nil dicit de intereſſe, quia ſaltẽ quo
ad caſum nrm ſufficit de vſuris caueri, ad quod alle. Gui.
imputandũ illi, qui pecuniã ad vſuras recep. iureiu. debi-
tores. & c. ad nrãm. 2. in fi. Refert Arc. quoſdã dicere, vſu-
rariũ teneri reſtituere non ſolũ vſuras, ſed ẽt quicquid ex
2 illis lucratus eſt. rõ, q̃a † corrupta ſunt, q̃ ex corrupta ra-
dice procedũt. 14. q. 5. neque. 1. q. 1. principatus. Item cũ
vſura dicatur rapina. 14. q. 4. ſi quis. & raptor tenetur ad
iſta, de reſtit. ſpo. grauis. ergo & vſurarius. Sed quia, vt di
cit, ſcriptum eſt, qui nimis emungit ſanguinem elicit. pro
uer. 30. in fi. & ſ. de renun. niſi cũ pridem. §. ꝓp malitiam.
in fi. & 4. di. denique. ſufficere vr reſtitutio vſurarum. per
rationem & iura in prin. allegata, ad quæ addas 1. q. 1. in
fi. C. de condi. inde. & hoc nullum dubium quoad caſum
iſtum, & idẽ quo ad oẽm caſum dixit Bar. in vene. 79. di.
cens ſic dixiſſe Tau. & quia aſſerit quoſdam theologos te
nere cõtrariũ, ſcire debes, qđ Tho. 2. 2. q. 78. ar. 3. tenet, qđ
ſi res conſumptibilis & nõ fructificans recipiatur pro vſu
ra, vt pecunia, triticũ, vel vinum, & ſi ſia ſufficit reſtituere
recepiã, quia de tali re quæſitum ex induſtria eſt, non ex
fructu rei, tenetur tñ ad compenſum dãni, quod aliter in
bonis ſuis ſuſtinuiſſet per detentionẽ illius rei. Si vero nõ
eſt vſu cõſumptibilis ſed fructum ferens, vt ager, domus,
& ſimilia, per vſuram extorta non ſolũ rẽ ſed & fructus ꝑ-
ceptos ea re illa, cuius non ipſe ſed ille dñs erat, ſibi reſti-
tuere tenetur (ſatisfactum] non pro eo quod dicam ſuper
ver. ſit cautum (abſentib.) idem ſi ſunt in loco pñtes, ſed
ignorantur qui ſint, vel q̃tõ percipere, uel ꝓp multitudinẽ
facile haberi non pñt. vñ ita ſeruatur, qđ his non requiſi
tis ordinarius hãc cautionẽ recipit, & interdum in talib.
prouidetur per conſtõnes ſinodales, dantes certã formã,
ſed dũmodo ſatisfactũ eſſet huic conſtõni, pœnæ huius de
cre. locum nõ haberent ꝓ eo, quod illis ſtatutis paritum
non fuiſſet (vices gerenti). i. vicario, vt ĩ. vel officiali. ſi ha
3 beret † ordinarius officialẽ ac ẽt vicariũ in ſpũalibus, ad
vicarium illũ potius ſpectare vr. facit ſ. e. de tẽp. ord. cum
nullus. §. 1. puto tñ per quẽcũq. ea eis fiat, tenere, & ſic ſer
uat, cũ ad officialis offm̃ bñ ſpectet cognitio & coerctio
reſtõnis vſurarum, ſicut & aliarum cãrum & matrimonia
lium, de cogn. ſpi. c. ſi. (habitas] ſatis eſt, qđ habitet, licet
ciuis, vel incola non ſit. & de his ſ. c. proxi. [ſide dignis.)
vide qđ ſuper eo verbo dixi ſ. e. li. de hære. filii. in fi. licet
verbaliter, id licitum eſt (ita quod illi) vide i Spe. de inſtr.
edi. §. nunc uero aliqua. 4. col. ver. itẽ pone, cum quidam.
vbi videbis, qđ de ſacerdote dubitabat olim, & quod ibi
addã de qõne 13. & de q. Pilei. c. 18. [ſit cautum.) ſ. de rap.
ſuper eo. & per hãc & ꝑ ſuperiorẽ, q̃ dicit, ſi fuerit ſatisfa-
ctũ, dico ſufficere quo ad ſepulturã illius, qui mandauit
vſuras reſtitui ꝑ quẽcunq. caueat, ẽt poſt mortẽ. vñ caute
dixit auctor, cauerit hic & ſ. ſatisfecerit, quo aõt ad vali-
dãdum teſtm̃ non ſic, vt patet ex vlt. gl. & no. in cle. de ſe-
pu. eos q. in gl. ſi ſit manifeſta, forſan cũ uno ſolo cõtra-
xit, & manifeſta eſt q̃titas, q̃ extorſit, uel forſan habebat
miniſteriũ ad illud opus, cum quo corã multis facta rõne
cõſtat bñ q̃tum exegit (ſemper] dicit Gui. qđ iſtud deno-
tat ſempiternitatẽ negotiorũ, non rpis, ſic ĩ de reſt. in int.
c. 1. & intendit, qđ ſine aliqua excep. vel inſtãtia, quotieſ-
cunq. q̃titas eſt manifeſta, illa debet exprimi [in cautio-
ne). i. inſtrõ cautionis. ſ. de fid. inſtr. ſi cautio. (exprimi fa-
4 cit.) ff. de præto. ſtip. l. fi. vbi dr, qđ † in ſtipulationib, q̃ q̃ti
ea res eſt, promiſſionem habent, cõmodius eſt certã ſum-
mam exprimi. Quid ſi teſtator in teſtõ ſolenniter expreſ-
ſit ſe pro uſuris recepiſſe 300. ab A. B. C. & aliis innomina
tis iubet illas reſtitui, & epm̃ executorem fecit, nec de il-
lis tribus nominatis apparere põt, qđ aliqd ſoluerint di-
ſputando tenuit dñs meus, qđ nõ obſtãre qđ legatum vi
deatur incertum fauore vlt. voluntatis eps exequetur, &
hoc mõ, quia ſigillatim per iuramẽtũ ab illis tribus inqui
ret, q̃tum ſoluerint, poſtea per edictum vocabit omnes
qui illi vſuras ſoluiſſent, vt de illis doceant, & venienti-

bus dabit,q̃tũ se noluisse docebit,& illi tres habebũt resi duum in q̃tum iurauerint soluisse, residuũ dabit pauperibus.c.tu.cũ tu.Si vero venientes totũ habuerunt,illis trib. q̃titatẽ iuratã satisfacient hæredes.de sepul.c.vlt.de rap. in literis,si aũt nullus alius veniret,dicebat, q quilibet illorũ triũ habeat quartã partẽ illius summæ,alleg.l.si quis Titio,ff.de vsufruct.accrc.& aliã quartã partẽ det pauperibus,& non festinet in his pp superuenientes,qui hre potuissent iustã cãm ignorantiæ.qui ma.accu.pos.cũ in tua. de re iudic.cum Bertoldus:ei qđ de iuramẽto dixi,conuenit qδ Io.de Deo,& secunda secundi libri, qua q̃rebat de vsurario,qui fecit cũ Titio contractũ, quẽ qa non fuerant soluta in primo termino renouauit de pluri, & iterum de pluri.in fi.secundi termini in morte mandauit vsuras restitui,apparent pdicta instra cancellata,& per testes deponitur, illũ fuisse vsurariũ, & q ipsi sic credunt, quærebat qd iuris.rñ locũ esse declarationi iuramenti, consideratis q̃ hñt de iureiu.c.si. Sed Arch. querebat aliter,an sufficeret repetenti vsuras pbari mutuantẽ fuisse publicũ vsurariũ ante cõtractũ, & tpe cõtractus,& post,& quod cõsueuit exigere instra de duplo veræ sortis. Pro debitore inducebat e.tit.cum in dięc.& decr.illo vos.de pig.& quæ ibi scripsi post Host.super vlt.gl.& de homi.tua.& quod ibi scripsi super ver.inter signa.& de cle.peregri.c.x.de hęre, excõicamus.§.vlt.de psum.afferte.C.de rei vend.indicia. & qđ no.C.de vsu.cũ allegas,in gl.super falso.Pro creditore allegat, q in dubio contra petitorẽ est iudicandũ, de fi.instr.inter.nec sequitur,sic si fecit alios contractus, ergo istũ,immo psumi dẽt pro instro, de psum.illud.& ponderari dẽt forma & tenor instri, de priui.porro.de dona, cũ dilecti.facit de spon.c.si.nec incerta,vel ambigua sunt iudicãda.30.q.5.incerta.& 34.di.habuisse.ẽt si assistat cõditio.2.q.1.primo semp.& de vsura,quia crimen est,dñt fieri probationes apertissimæ,2.q.8.sciant.hanc partẽ tenuit,vt in dubio stetur verbis instri.ff.de excep.l.1,§.si is qui. Sed hoc approbatur in scholis , & in iudicijs reprobatur, ipse tñ cautionẽ recipiens ordinarius vicarius, vel rector parochiæ,sed cũ notarius recipit de ordinarij mãdato,quis tenebitur,distingue.vt in decr.ã.e.li.de præb. si eps,an ordinarius q̃titatẽ illã expsserit nec ne.(Religiosos)præmittit istos tu fauor religionis,tũ quia plus in illis delinquere consueuerunt.si.in cle.de dec.c.1.& vide qđ no.in cle.de sen.exc.c.1.in gl.mendicantes.& facit eo.ti. c.pe.& qđ dicã j.de sen.ex.c.fi.in vl.gl.ad fi.[sanctiones] sic dictæ, quia pęna adiicitur,de hoc 3.di.in sum.qñq.latius ponitur in proę.cle.in prin.[ecclesiasticã.]vide qđ super eo verbo dixi , de sepul.sacris.& sup.eo.lib.de hær.c. 2.primo rñso.& intelligitur hoc de cimiterata.eo.ti.de sepul.ca.1.in cle,(Sepulturã.) disputauit dñs meus q locus est huic pęnæ in his , qui simulauerũt vsurariũ sepelire,q non cauerat,cũ tñ vere nõ illum,sed alium, vel nullũ tũc hoĩem sepeliuissent,satis probat hoc dictũ rõ huius prohibitionis.certum.n.est,q sepultura solennis nõ pdesset impęnitenti,sicut nec vilis noceret pęnitẽti.de sepul.sacris. & quod ibi dixi in fi,ad illius ergo opprobriũ & hẽdum', & ad aliorum terrorẽ statutũ est hoc , in cuius elusione fit hæc simulatio,q̃ reducitur ad legis fraudẽ, de qua de priui.q̃to.cum cõcor.Itẽ si agentẽ non excusat simulatio boni,qđ nõ facit, multominus excusare dẽt simulatio mali qđ nõ facit,probat primũ de cel.mis.de hoĩe.Itẽ ex eo, q isti malum exẽplum dederunt aliis,& scandalizauerũt ecclĩam,excusari nõ dñt a pęna.11.q.3.pcipue.de eo qui duxit ĩ matri.cũ hfet,ad cõfessionẽ.nimis durum est hoc, nec statuerat hoc concilium Lateran.nec esset absurdũ , si exponeremus illud siue, qđ statim sequit, pro &, tunc conueniret hæc litera cum decr.q quidã.de pę.& re.nam confessio peccatoris pseuerantis bñ audit, cõsilium dat, sed non absoluit ẽt ab illis peccatis,vt hic gl.sed intelligatur, q hic fallat illud generale, & illud siue , ponatur alternatiue, vt dixi , durum est & nõ seruat,qa hic pęna nõ

apponit, esset ãt sensus, q a tali confiteri volente quęraĩ sacerdos,si vult saltem capere,alias illum repellat,& talis rubor illũ ad satisfactionẽ forsã ĩducet,patet ãt, q de manifestis tñ loquitur iste rigor vsurariorum, de test.excõicatorum.hic no.Bar.& Io.mo.de quo no.j.de sen.exc.de cernimus.in vlt.gl,& ibi dicã plenius super illa.enumerãt ãt prædicti hic quosdã,qui testari non põt,quos vide per Host.in sum.de test.§.quis possit.& enumerati per eos,hi sunt,damnati ob crimen famosum,filiusfa.seruus, furiosus,mutus simul & surdus naturaliter , vel qui renunciauit propriis profitendo'. De eremita tenet, q testari põt,si non est professus religionis approbatæ.19.q.3.§.econtra. multo plures.l.16.enumerat Gui.de instro.edi.§.compendiose.in prin.quorum 13.posuit Accur.ff.de test.l.4.quia vero inter illos enumerantur capite dãnati naturaliter, vel ciuiliter,qui nec testari possunt,nec codicillari,nec fideicõmissum relinquere , vt patet ff.de te.l.eius.§.1.cum sequentibus.l.quia a latronibus.§.1.& l.is cui.§.vlt.de in-in.rup.& it.te.si quis filio.§.irritum.de leg.3.l.1.§.his q. disputauit Io.de mon.mur.de damnato de falso ad mille soluenda j.triduum,alias decapitaretur, qui postea testamento & codicillis quedã reliquit pro aĩa & ad pias causas , & lapsa die tertia decapitatus fuit , an legata pdicta debeãtur. Ad affirmatiuã allegat fauores & priuilegia talium legatorũ, quæ patent de testa.cum esses.& c.relatũ. C.de epi.& cle.si quis ad declinandum.& l.nulli.ad l.fal. auth.si fr.32.q.8.q̃uis.de consue.ex literis,sicut ergo illis casibus cessat rigor , sic & isto , maxime cum fm æquitatẽ canonum terminentur,ut præ.c.relatum,nec est verisimile, q lex intellexrit in illa prohibitione includere legata pro aĩa,q si voluisset hoc non potuisset contra ius publicum,diuinum & canonicũ, quia lex imperatoris est subtus legẽ Dei.10.dist.c.1.2.& 3.Itẽ ad casum facit 13.q.2. c.vlt.& cle.de pę.c.1,Item iste spiritu Dei ductus non subiacebat legi,de reg.licet.non obstat, q diuinũ perdit,cui rñdetur perdere , ad hoc de testa.& c.relatum.1.§.licet. sic & in rogato restituere, si sine liberis decedat,qui se & sua offerendo religioni piudicat substõ.de pba.in pñtia. cũ conco.Ad negatiuã inducitur,qđ leges prius allegatę prohibent,nec cõtrariũ reperitur iure nro.ergo legi stet. sup.de no.ope.nun.c.1.quæ cum generalr loquatur, generalr seruetur.19.di.c.1.Itẽ lata snia bona peruenerunt ad agnatos , vel ad fiscũ,iuxta di.aut.bona.C.de bo.dã.ergo dispo.de illis facta est ab illo, qui non potuit, & si pro nõ dato habetur.de iurepa.q ãt.in fi.non obstat,q snia lata fuit sub conditione , quia quod dr in decr.propterea.de appella.speciale in snia ex.vñ in aliis aduenĩete coditione retro dr qs damnatus.2.q.6.biduum.ff.de his q notantur infa.l.furti,nec iuuat,q legata fuerint ad pias cãs,qa illa pcedũt,cũ testator,qđ suũ est,legat,sed hic legat nõ suũ,nec pp fauorẽ taliũ legatorũ dẽt alteri fieri iniustitia. de foro cõp.ex tenore.de do.ĩter vir.& vxo.nup.facit de acc.quatr.de pęn.snã.facit de vsuris.super e.de deci.tua. q.1.nõ est putãda.Soluit,nõ valere,nec deberi legata, licet ecclesiis, vel ad pias cãs facta sint,per decr.filius.de test.hæc vera,nisi legata illa eẽt obligata restitutioni , qa male ablata certa,qbus debebãtur,vel incerta relicta pauperibus,qa tũc debẽtur nõ tã iure legari,q̃ primęuæ obligationis.Vñ deducit vt æs alienũ debitũ Deo,vel certis psonis,q̃ Dei sunt reddenda sũt Deo.de cler.ex.ex parte.Licet ergo deferant a lege & nõ iure successionis,tñ trãseũt cũ suo onere,de pig.ex lĩis.cũ concor.Prima gl.summat. Scđa de qõne remittit,& soluit.Tertia soluit qõnẽ,cui dẽt satisfieri.Quiota gl.primo qd dedit cãm confessõni.secundo de vsurario non mandante no.duo.Sexta gl.no.inducẽs duo intra.secundo dupliciter obijcit & soluit.Gl.paupertas.declarat tex.secundo q̃rit,opponit & soluit.Gl.vt secundum.primo exemplificat secundo querit.arguit pro & contra,& soluit distinguendo.Gl.intelligas.soluit duo dubia,scilicet de quo loco,& quo ordinario.Glossa

sic.sup.

sg.T.allegat concor.reddit rationē & prorogat.¶ Gl.no
mine.primo soluit duo dubia.s.quæ cautio sit idonea, &
qd si idoneā dare no pō.. secundo obijcit & soluit.tertio
soluit alia duo dubia.Gl.1.si q;itas.exponit,q̄rit & soluit.
Vlt.gl.primo exponit literā.secundo q̄rit, arguit ꝓ,soluit
cōtrariū.tertio soluit obiectionē.quarto q̄rit., ponit opin.
sed aliter soluit.In gl.paupertas.ibi si plures.plures habē
tes vnā actionē, vel plures rei stipulandi, vel plures argen
tarij, quorū oīa simul facta sunt, habentur loco vnius.&
si fundū,sequitur,pignori accepisti, anteq̄ reipublicæ obli
garet,sicut priores tpe,potiores iure.Gl.vt s̄m.ibi,priui-
legiata.vt miles, pupillus & adultus, vt sequitur in gl.&
ibi si procur.p̄senti.sequitur,fuerit cautū,ex stipulatione
actionē vtilē dño cōpetere nemo ambigit.& ibi.§.si.supe
rius allegato.& si possessio.In gl.intelligas.ibi.l.3.quæ sic
iacet.dare aliquē p̄tor dēt,cui caueatur.In gl.sic.s.ibi eū
pro quo. sequitur,q apud officiū cauit,exhibere cogitur.
Itē eum,qui apud acta exhibiturū quē esse promisit, si of-
ficio nō caueat,ad exhibendū cogitur.In gl.quia magis.
ibi.§.si vero ignoti.in testes producti torquētur.In gl.ibi
1.generali.quæ dicit, ꝙ seruus nō potest esse tabellarius.
In gl.ergo tabellio.in fi.loquitur de stipulatione, q̄ fit pu-
pillo absenti.In gl.nomine.ibi, auth.generaliter.vide in
c.statim alle.super gl.antepe.& ibi.sed hodie.dns non sa
tisdat de æstimatione litis, sed solū de persistentia litis ꝑ
iusiur.vel nudū.& ibi.l.2.all.4.in fi.vide i.de treu.& pac.
6 & c.1.super gl.pe.& ibi, quos prohibet † prohibitus po-
stulare per iudicē repellitur ēt aduersario patiente.In gl.
2.ibi,cū oportet.§.1.distinguitur, an filiofa.obuenerit ex
substātia patris,an ex liberalitate fortunæ, vel suis labori
bus.In gl.pp.ibi ēt.vide de reb.ecc.nō alienan.si qs p̄sby-
terorū.In vlt.gl.ibi,si idē.nō essent nomina diuersa,si idē
esset testm̄ & codicillus.In 1.gl.in fi.& sunt tres partes s̄m
Bar.& Io.mo.primo prouidet,qn̄ sepeliendi sunt vsurarij
manifesti.scdo ibi,oēs punit facientes cōtrariū.tertio ibi,
nullus.ponit duas prohibitiones, & irritat testamenta.In
gl.2.ibi,sacerdotes.qui est iudex istius quo ad respiciētia
forum aīæ, de pę.di.1.quē pęnitet.vltra mediū.ver.q̄ritur
qui.& di.6.c.1.vltra mediū.ver.caueāt.& 11.q.3.absit.&
7 ibi.& testib.q̄rit Guil.quid † si aliquis in p̄sentia cōfessus
est sacerdoti se vsuras extorsisse,sed hoc est occultū,nun-
quid sacerdos illi denegare debeat sepulturā hæredib.no
lentibus ad dictū eius restituere.vr̄ ꝙ non,quia nō dēt il-
lū publicare.sup.de pę.& re.oīs.i fi.de pę.d.1.§ hoc ergo.
& di.7.sacerdos.itē sibi id dicenti non crederetur.8.q.4.
placuit, taceat ergo.2.q.7.plerique.debuit aūt sacerdos il
lū inducere,vt corā testib.confiteretur, & caueret ita, ꝙ
ab hęredib.exactio fieri posset.in cōtrariū,ꝙ publice pos-
sit.alleg.qđ no.de testi.testimoniū.in gl.qn̄ grauata.q̄rit
demū quid de occulto fęneratore, nec confesso, nec cauē
te,& sic fuit sepultus in cimiterio,an sit exhumādus,cum
postea pateat eū vsurariū.Rn̄dent ꝙ sic, de sepul.sacris.
13.q.2.non æstimemus.& c.pro obeuntib.de con.di.1.ec-
clesiā,vbi.& c.se 13.q.1.sane profert.vel vt dr̄, non exhu
mabitur,sed hr̄̄des p̄cise ad satisfactionē cogentur, vt hic
in vlt.gl.ar.23.di.quorundā.C.si reus vel accu.l.1.ex quo
ei viuenti cōicatū fuit,& eius oblationes receptæ.sup.eo.
q̄a in oīb.sed quid si eo casu ante sepulturā veniant debē
tes recipere, sed hæres vsurarii negat,dicit,ꝙ nisi proba-
tio sit prōpta, sepelietur, postea lis suo marte procedat,
a s̄ cuiq; fas esset, sepulturā alterius impedire,& illum vi-
tuperare, qđ a iure interdr̄.C.de sepul.vio.l.fi.& auth.q
8 domū.in contrarium alle.ꝙ † appellatio impediat sepul-
turā.sup.de sepu.ex parte.ibi soluitur in gl.2.& vide quod
super ea scripsi,& ibi.libros.ad quos edendos cum de vsu
ris agitur,hodie cogi pn̄t,per cle.e.ti.ex grandi.§.caterū.
vide qđ dicā i.super gl.antepe.In gl.3.ibi,nō extantibus,
vel nō petētibus,vel nō curantibus,hoc verum,nisi remit
terent, ꝙ liberaliter & sine peccato partē vsurario suppli
citi ēt pro remissione & partē soluenti, quia tunc liberat

esset,ita ꝙ nec pauperib.solueretur s̄m Gof.in sum.eo.tit.
vltra mediū.ver.qđ si vsurarius.& Host.plenius in sum.
e.tit.§.si.ver.qđ si fęnerator.& ver.se.theologi dn̄.cōtra-
riū,nisi totū soluant,ꝙ pōt locum hr̄e s̄m Bar.& Io.qn̄ to
tum soluere pōt, alias locum hēt primū dictum per lrām
hic,ꝓut patiuntur facultates,vide qđ dicam i.de reg.iu.
pctm̄.sup gl.In gl.dicebat.ibi,elusioni.dicebat hic Gui.
ꝙ isti fęneratores de Tuscia dicebāt,ꝙ solū vltimus de ge
nere danabit, ex quo oēs p̄decessores mandauerant vsu-
ras restitui.& ibi,vires hæreditatis,ꝙ non vltra,si fecit in
uentarium.C.de iure delib.sancimus.& in auth.de hære.
9 & fal.§.hinc nobis.s̄n Guil.vidi dubitari,an † in foro cō
sciæ hæres.qui non fecit inuentarium,teneatur vsuras re
stituere vltra vires hęreditatis.Hos.tenet ꝙ nō,in sum.de
test.§.pe.uer.quid si nō sufficit.& 2.uer.sed.& s̄.n hoc id,
qđ ipse no.sup.e.tua nos.& ipse & Bar.de rap.in literis.in
telligant de foro iudiciali.& constat,ꝙ sępe hi duo fori di
scordant.17.q.4.c.vlt.de resti.spo.literas.de spo.tua nos.
de sen.exc.inquisitioni.ad hanc materiam conueniunt,q̄
scripsi sup.de immu.eccl.quia plerique.in magna gl.pro
hoc dicto facit litera hic, prout patiuntur facultates, &
p̄dicta dec.in literis.sup.de rescrip.cū si.Itē cum iudicium
Dei innitatur veritati, de sen.exc.a nobis secundo, & in
veritate plus erat in nobis,si iste pōt euadere iudicialem
cōpulsionē, q̄ sequtur opinionē ex p̄sumptione legis,quod
plus fuerit in bonis,ex quo omisit inuentarium,ex verita-
te & foro consciæ tutus erit.ad idem facit ęquitas,qua nil
deberet recipere a debentibus, cum defunctus non tenet
vltra facultates, vt est dictum, & patet sup.eodē,cū tu, er
go nec hæres,& per hoc soluitur,ꝓ dici posset humanā le
gē factā ab eo qui pōt,si non nutrit peccatū,ligare in foro
consciæ, de quo per Tho.par.2.q.96.art.4.nouissime cō-
peri hoc disputatum Perusii per D.Franciscum de Senis,
qui idem tenuit tali rōne, quia inuentarium quo ad usu-
ras s̄m leges, q̄ de inuentario statuunt,nō fuit hæredi ne
cessarium, qui ex delicto defuncti non tenetur,nisi q̄tum
ex illo peruenit ad ipsum.C.ex delic.de.l.vna.ius āt cano-
nicum,qđ uoluit hr̄dem teneri, & si nil peruenerit ex
delicto,ęqtate hinc inde pēsata,nō arctat vltra facultates
ut hic.& superius dixi,quasi cōcludat, ꝙ cū iure ciuili nō
teneatur,& ius can.eum nō arctat,ad plus in foro consciē
non tenetur.In glo.est ergo.ibi,ex quo iste.de quo loquit
tex.q.s.mandauit usuras restitui.& ibi.hæc pęna,s̄m Gui.
hoc tn̄ itelligo de illo, qui nesciebat se ad plus teneri,uel
nō potuit plus facere, q̄ mandare.In gl.paupertas.ibi.illā
partē & totā non habita rōne ne egeat, ut no.e.ti.cum tu.
in gl.antep.& ibi dixi, qui concordant illas gl.ꝙ hic Arc.
& ibi Gui.idē c.le.Pi.& Arc.& in fi.& no.sup.e.tua.in prin.
gl.& s̄.n hoc si diceremus bona hypothecata, solutum
10 esset,quod q̄ritur † an sufficiat usurarium dedisse hypote
cā bonorum suorū.& rn̄det ꝙ nō, quia s̄m eos illa cautio
nil addit, tn̄ de hac hypoteca nō habemus textum exp̄s-
sum.& cōtra id facit,qđ scripsi post Ho.sup p̄d.gl.& si di
cant nō hypotecata,tūc aliquib.ur̄ hypotecā sufficere,ꝓ
quib.facit,quod no.ff.man.si mandato Titii.in gl.pe.pro
cedit hoc dubium,qn̄ idoneā dare poterat, aliter non, ut
patet in gl.nomine.& no.i.de pęnis.fęlicis.§.cum āt.in 1.
gl.in gl.ut serui.ibi,usufructu.quid si nudum usum.dic,ꝙ
ex re nostra nobis acquirunt, non āt ex opera.ff.de usu
& habita.per seruum.in prin.& no.insti.per quas perso-
nas no.acquir.§.1.s̄m Bar.& Io.mo.& ibi dixit Bar.& post
eum Io.mo.Guil.remittit ad no.in præ.l.ꝙ procur.ff.de
procu.& in Spec.de procur.§.ut autem.uers.no.quod lar
ge.& ibi,si procur.l.1.in fi.& ff.quod cuiusq.uniuersi.l.fi.
& si quis cau.l.pe.& ibi,pensionem in fructibus.de quib.
i.sequitur, non dubitatur,sed de pensione quæ non ger-
minat,& ex contractu debetur,cōtra legistæ contra,nisi
in subsidiū,allegant ff.de institor.l.1.& de exerci.l.1.§.sed
ex cōtrario.& idē Fran.Accur.in l.Iul.al.inter eū.§.si pro
cur.ff.de actio.emp.si qđ scripsi, de deci.pastoralis.super

vigl. ¶ In gl.intelligas.ibi spūalibus. ſm Guil.& uide qđ ſcripſi de teſt.Ioā.ſuper ver.diœceſanū.& in ſi.Guil.all.de off.ord.paſtoralis,in ſi. & C.de epiſ.& eler.orphanotrophos.1.rñ.& remittit ad Spec.de latiſ.§.viſo.ver.ſed quis recipiet.¶ In gl.ſie.ē.ibi,ſ.n Bar.Io.mo.& Arc.¶ In glo. quia magis.ibi.indigenis.dicit Arc.ꝙ hoc,ꝙ ſint de parochia,non putat de ſubſtantia,ſed de bene eſſe,vnde ſufficiet, ꝙ ſint idonei,alleg.ad hoc 4.q.3.ad finē.3.q.9.ſi de bitū.& quod no,3.q.5.canonica.in 1.gl,& ibi ſaltem duo. 35.q.6.§.vlt.dicit Arc.dici poſſe,ꝙ cū nulli fiat p̄iudiciū, vī valere vnicus teſtis cū illo,qui recipit cautionem,ad id de conſe.di.4.paruulos, in ſi.& c.cum itaque.vbi de hoc. & 26.q.6.is qui.bene facit ē.de teſta.in oī.vt hic exigens habeat pro teſte,ſicut ibi monens,& iſtud ſatis puto,ſi de nullius p̄iudicio ageretur, ſed ſi dicat hæres ab inteſtato ſe hæredē,quia teſtm̄ non valuit,hic non poſſet negari in præiudiciū inſtituti, & idē in ſimilib.¶ In gl.interpoſitio. in ſi.quin poſſet acquirere in cautionib.iudicialibus. vide quod ſcripſi de conuer.coniu. dudū. poſt princ.vnde ſic ↄ.limitatur eius poteſtas, vt mādatū ordinarij requiratur, & hoc pp taxationem & approbationem cautionis recipiendæ,de qua ſtatim ſequitur,& vide quod p̄dixi ſuper vet.ipſe tñ.¶ In gl.ideſt tabellioni.in ſi.lib.10.concor. ff.de adop.non aliter.& ff.de magiſtra. conueni.l.1.§.pe.

31 cū concor.¶ In gl.nomine idonee, de illo † qui promiſit plene cauere, vel ad ſenſum ſapiētis,an teneatur fideiuſſores dare, vide in Spec.de empt.& vend.§.1. ver.quid ſi actum.& ver.p̄cedenti.& no.ↄ.l.ſtatim alleg.in vlt.glo.& ibi,iuret.facit, quod no.ī.eo.cum tu.in vlt.gl.penul.vide quod ī.dixi ſuper gl.paupertates. in ſi.Refert Guil.quoſdā tenere eū nō ſepeliendū,ex quo cauere nō pōt idonee, & ſit iſte rigor ad terrorē criminis. ↄ.§.oēs.& ſufficit ſic ſcriptum, licet perquā durū.6.q.3.ſcriptū.19.diſt.in memoriā. ff.qui & a qui.l.proſpexit.& in re dubia tutius eſt verbis ſeruire. ī.de ſponſali.iuuenis.ff.de leg.3.nō aliter. vel ſiat,vt dr̄ in raptore.ī.de rap.ſuper.ſm eum. & ibi,nō audietur. ī.e.quia fruſtra.& ibi extorſerat.alleg.Io.mon. ff.de neg.geſt.ſed an vltro. in ſi.de pig.actio.l.ſolutū.§.ſolutam. & ibi ſm Gui.& Bar.idē Ber.eo.tit. qui fruſtra.ad ſi.ſecundæ glo.& ibi.ex ſatiſdatione. & ſi ſolum ſacerdoti promiſiſſet,& iuraſſet,vide remiſ.q̄ dedi in tex.ſuper vet. itaque ipſis.Io.de Deo lib.3.q.8.diſputauit caſum illius, qui in teſtō fecit duos fideicommiſſarios, mandans eis ꝙ reſtituerent certam ſummam, quam male receperat, faciens eos procuratores in rē ſuam, & uolens ꝙ ēt ſi viueret,duraret illa poteſtas, demū ſanatus petit,ꝙ ſibi cedāt oē ius illis per hoc q̄ſitū.& tenuit,ꝙ id petere nō pōt,cū illud non fuerit pure teſtm̄,quod petere dixit ex verbis prædictis.¶ In gl.& ſi quantitas.ibi.rñdeo.idē cle.Pi.& Guil. & ſm eū habebit ēt hoc locum; qñ Italicus in prouincia Francia, vel Anglia publice vſuras extorſit,& de hoc publica fama eſt in ciuitate ſua, vbi moritur.Sed quid ſi hoc caſu arbitratus eſt, poſtea non apparet prouincialis Gallicus. vel Anglicus,qui petat.dicit Gui.ꝙ ordinarius faciet ſibi edi librū rationū illius.& quæ ibi extorta inuenerit.reſtitui faciet.cle.e.tit.ex grandi.& dicit ſe ſic qñq. feciſſe. Ia.de Baiſio diſputādo tenuit ad petitionē partis id fieri non debere. induxit decr.primā de proba.eū cōcor. ibi no.& ſatis eſt illi,ꝙ hoc nulla l.cauebatur.C.de colla. ſilā.ff.de præuar.l.3 in ſi.ī.de tranſla.c.2. Itē prohibitum eſt res alienas rimari, ne ſecreta patrimonij diuulgentur.

32 C.de alimen.pu.præ.l.vl.& nil durius † q̄ paupertatis detegi vilitatē. C.qñ & qui.quar.pars.l.2.lib.10.& iudex rimari volens poſſet prohiberi. C.de iure ſiſ.ꝓhibitū.e,lib.

33 & † iniuria eſt alterius domū ingredi illo inuito. ff.de in iur.l.lex.Cor.Iudex ergo qui dēt aliorū iniuriae cōpeſcere illā nō faciat.ſup.de na.ex lib.uen. c.vno. Formabat ēt q.in eo,qui ſatiſdederat, hodie in ſatiſdationib.ſemp exiguntur libri rōnū; vel ſaltē promiſſio de illis tradēdis, & no.ꝙ dec.ex grādi. §.cæterū. non dicit,ꝙ libri violēter de archa tollātur, ſed ꝙ p cenſurā eccleſiaſticā illos edere cōpellātur, vt ēt ibi no.in gl.p̄p.in ſi.Idē conſuluit Guil.Cle. Arc. In gl.pen.ibi, vt ſup.dixi.vide qđ dixi in texto.Itē cū cōfeſſio debeat eſſe integra, vt patet ſup.de pę.& re. oīs. in prin.ſic & abſolutio dēt eſſe integra.ille aūt integraliter abſolui nō pōt,ex quo nō cauet, ergo nulla ſiet abſolutio, nec.n.nouit Deus opus imperfectū, de bapt.maiores.ver. ſed adhuc.& in ſi.verbum fuit G.In vlt.gl.ibi, ſm Gui.& Bar.Io.mo.& Ar.& ibi,teſtamēta laicorū ſm Gui.& Bar. & idē Io.mo.& ibi ,dixit hic Bart.& Io.mo.& ibi, cū ſuis concor.ſpāliter alleg.Bar.& Io.mo. ff.de teſt.l.4.& l.eos, qui apud hoſtes. & l.ſi filius fa.quæ iura dīt, teſtm̄ factū per filiūfa.pupillū,ſeruū,vel ab hoſtib.captū non conualeſcere,licet ille mortis tpe eēt ſui iuris adultus, manumiſſus, vel reuerſus.& in ſi.cōtra legiſtæ nō reciperent hoc dictū,p leges. ff.de teſta.ſuperius allegatas.& hoc in teſtō, in codicillis bene.ff.de le.3.l.1.§.1.& vide qđ ibi no. ff.de bonorū poſſeſ.ſm tab.l.1.§.exigit. volunt.n.ꝙ teſtm̄ valuerit vtroq.tpe.l.factionis & mortis.vt ibi, ſed congrue videret diſtinguēdū inter ſimplr̄ prohibitos,vt ſunt illi, de qb.ſup.dixi,& manifeſtū vſurariū.q nō eſt ſimplr̄ ꝓhibitus,ſed ſolū vitiatur teſtm̄ ex defectu cuiuſdā actus præambuli, qui ēt nō eſt de ſolennitatibus,quæ inſunt teſtō, nec pēdet a voluntate vel p̄ſte tertii, hæc verba, quæ ſic ſuccincte in ſcholis ſolebam dicere, declarando,dico,ꝙ Papa, uel cōcilīū hic nō prohibet uſurariū teſtari,ſed ſolū prohibet alios intereſſe,quaſi cōmoditatē teſtandi ſibi auferat, nō aūt faciat ipſum inteſtabilē, uel afficiat ipſius perſonā, bñ tñ irritat teſtamentū ex defectu illius actus p̄ambuli,qui nō eſt de ſolēnitatibus,quæ inſint teſtō, cū in confectione teſtamenti ſit neceſſario adhibenda,imo qñque prius p̄ſtari pōt, & qđ plus eſt,nec de ipſa tunc eſt neceſſe fieri mentionē, cū hoc nullo iure caueatur. ↄ.de ſen. ex.is,qui.ff.de præua.l.3. in ſi.ad hæc duo dantur duo ſimilia,nā conciliū,qa pp.de elec.dū dicit,aliter electio facta nō ualeat,non per id infert,eligentes fore ineligibiles actiue. Itē ſi electio ibi fiat,nō contra eſſent alia in forma, ſed cōtra p̄ambula,ſicut eſt uocatio abſentiū,bene cōualeſcit p conſenſū cōtēptorū.eo.ti.ꝙ ſicut.ſup.e.li.de p̄bē. tū in eccleſijs.Sic ergo & in ꝓpoſito,cū iſtud ſit de p̄ambulis,ut dixi.qđ in ſi.dixi,actū illū nō pēdere a tertio,dictū fuit pp filiūfa.ſeruū,uel captū ab hoſtibus,de quibus allegatū erat ad cōtrariū, vbi diceremus,ꝙ hæc conſtō faceret manifeſtū uſurariū inteſtabilē ante cautionem, uel vellet,ꝙ cautio eſſet de ſolennitate confectionis teſtī,planum eſſet ſm leges, ꝙ altero iſtorū caſuum teſtm̄ non ualeret, nec poſtea conualeſceret.¶ Verū eſt,ꝙ ſcđo caſu legata deberētur in 4. caſibus fauore libertatis.ff.de fideic. libet.in teſtō. & alimentorum triennio p̄ſtitorū. C.de fideicom.l.1.uel ſi dictum fuit,ꝙ ualeret iure codicillorū. ff.de teſta.ex ea ſcriptura. C.de fideicō.ex teſtō.& l.ſi ueritas. uel ſi hæres ſcit defectum,promiſit, uel ſoluere cœpit.C.de teſta.non dubium. Eſt & tertia cauſa,q̄ uitiat teſtm̄.ſ.vitium inſtōnis, hoc tñ non adaptatur huic caſui, tū per eā bene arguitur ad p̄dicta,per l.filio.ff.de ioiuſ.& ir.te.& per l.qui ſoluendo. ff.de hær.inſti. per quas leges probatur,& de æquitate teſtm̄ ēt uullum cōualeſcere ſublata cā impedimēti,quæ inducebat nullitatē nō ſolum ante mortē, ſed ēt poſt.conſtat aūt, ꝙ ius noſtrum uititur æquitati,de tranſac.e.ſi,ſup.eo.li.de re.permuta.c.uno.& in ele.de ap.q̄nis,in princ. nouiſſime comperi Nic.Matatelli in ſua ſolenni diſputatione hāc partē tenuiſſe dicēs, finē iſtus dec.intelligi, ꝙ teſtamenta non ualeant quoad effectum,alle.ſi.de reſcripto per l.vniuerſa.C.de diuer.reſcrip.quæ l.canonizata eſt.25.q.2.apertius facit l.uniuerſa.C.de pre.impe.oſſ.qui dicit, reſcrip.non aliter valeat, niſi fideiuſſio idonea ſuper ſolutione debiti præbeatur,& tñ illa poſtea præſtita ſtatim habet effectum, hic tñ plus ſubditur.ſ.ꝙ ſiat irrita ipſo iure.multum facit, ꝙ effectus decr.non læditur ex op.prædicta. Item fauor,qui debetur teſtamen-

testamentis. ĩ. de re iud. c. fin. cum concor. quia casus iste multum occurrit, quandoque contra hæredes institutos per venientes ab intest. quandoque per ipsos veniẽtes ab intestato, & institutos volentes secundum l. illud. ff. de acquit. hæred. elidere testamentum & adire ab intestato ad excludendum substitutiones, legata & fideicommissa, iõ expediens putaui gl. sic defendi.

De excessibus prælatorum. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Pater debet filium nominatim exhæredare, & princeps, qui pater est iuris, legem, uel canonem ẽt debet nominatim exhæredare.*
2 *Genus tantũ valet quo ad omnia, quãtum species quo ad speciem.*
3 *Princeps si scribat ex certa scientia, valet rescriptum, alias non valet.*
4 *Princeps censetur habere scientiam legum in pectore.*
5 *Miles sciens se filium habere, instituendo alium videtur filium exhæredasse.*

C A P. P R I M V M.

Cum ex eo. Diuisio sup. p. 1. gl. [ciuitatib. &c.) vide ĩ. de sent. exc. si ciuitas [locis aliis.] hoc ẽt ĩ. reperitur, per quod patet, hoc eis nõ licere extra ciuitates, castra, vel villas [de nouo] vide quod no. ĩ. eo. li. de elec. gñali. super eo verbo. quo ad hanc decr. dr̃ nouum, qđ fit post illã, vt patet ex 5. gl. (scandala.] hæc solent obuenire respectu clericorum religiosorum, quib. appropinquat, & ob hoc sunt multi religiosi priuilegiati, ne ad certam mensurã mendicantes prope eos locare se possint (clamores) dicit Arc. de clamore hĩ. 2. q. 1. Deus. de acc. qualiter. 2. de testi. cũ clamor. de collu. intantum. de prædictis religiosis mendicantibus. [Nullatenus]. i. nullo modo. & hr̃ idẽ. 3. q. 5. constituimus. Arch. [licentia.) satis fuerunt in hoc largi Romani Pontifices quo ad ciuitates, in quib. religiosi mendicãtes cuiusuis ordinis non habebant loca, vnde vidi priuilegia aliquib. ex eis concessa nominantia vltra eo. ciuitates, in quib. dabatur licẽtia acquirendi noua loca, sed qñ tractatur de mutatione locorum, difficiliores se reddunt, & volũt plenius informari [expressam) de off. dele. ex parte. 2. Arc. de prohibitione. i. de hac constitutione ſm Arc. vide quod dicam super gl. secus. s. acquirendo noua loca ad habitandum, antiqua mutando, vel alienando sine Papæ licentia faciẽtem &c. [hominũ habitatio) hoc est, qđ solet inducere scandala, vt ĩ. tetigi [ac mutare.] Intelligo non solum de prima mutatione, qua de conuentu vadunt ad heremum, sed ẽt de mutatione loci heremi electi ad alium locum forsan aptiorem ex causa. ¶ Prima glos. summat, & dicit quid determinat. ¶ Secunda gl. dicit, qui dicantur mendicantes. Tertia no. quærit & remittit. ¶ Glo. ergo, no. & remittit. ¶ In gloss. 1. in fi. tria facit, ponit ꝓœmium. scđo prohibitionẽ cum decreto. ibi, nos super hoc. tertio prohibitionis determinationem, ibi. per hoc. ¶ In gl. 3. in fi. in gl. veterani. ¶ In gl. ergo necesse. in fi. ibi etiã de hoc notauit Arch. ponens ad literam, quod dicit Spe. de instru. edi. §. nunc autem. versic. & scias. vbi de priuilegio loquitur, de rescripto, vide de rescrip. possunt. §. ratione causæ. ver. item ꝙ est contra ius, cui placet, ꝙ in rescripto, vel priuilegio dr̃, non obstante tali lege, vel tali canone, de quo ponit Arch. exemplũ per decr. si apostolica. ĩ. eo. lib. de præben. omnia valent si concedens hẽt ius tollẽdi legem, vel canonem, vt princeps. ff. ne quid in lo. pub. l. 2. §. si quis a principe. C. de test. auth. hoc inter liberos. ff. de exce. l. 3. in fi. l. 4. sup. de rescrip. nonnulli. ff. de lega. 3. si quis in prin. testamenti, quæ l. sic inducitur, si primũ testamentum hẽt clausulam derogatoriam secundo, non valet ſm de primo non faciens mentionem, sed quælibet

legis vel canonis constitutio censetur habere clausulam derogatoriã. C. de preci. impe. offe. l. nec dãnosa. can. 25. q. 2. ergo rescriptum contra illã tenetur de illa facere mentionem, nec valet, si non faciat, & tñ ẽt hoc casu. qñ fit expressa mentio, vr̃, ꝙ si scribitur super materia non impetrabili, expectari debeat secunda iussio, cũ præsumatur rescriptum falsum, de confirma. vti. vel inuti. porrecta. ad id in auth. de man. princ. §. illud. col. 3. & in auth. vt nulli iud. §. & hoc no. iubemus. coll. 8. Et licet quidam dicant, solũ duobus casibus procedere, quod dr̃ de secunda iussione. s. qñ rescriptum est contra vtilitatem publicam, vel quando non hẽt subscriptionẽ gloriosi quæstoris, vt in p̃. §. & hoc no. in auth. vt diu. ius. sub. hab. gl. quæ tñ vr̃, ꝙ ẽt aliis casibus non impetrabilibus locum habeat ab identitate rõnis. aufertur ergo tale rescrip. de manibus exhibentis. C. de paga. sa. & tem. eorum. l. 3. qui tñ loquitur, qñ ius publicum offendit. Si vero dicatur, non obstante aliqua. l. diuersæ sunt hic opin. ¶ Specula. dicit, loquendo de priuilegio. quod forte non sufficit hæc clausula nulla l. specificata. ff. si quis cau. l. sed & si quis. §. quæsitum. de procurat. qui ad agendum. in prin. eo. lib. ff. de acquir. hæredi. l. si quis mihi bona. §. iussum. & quod no. de ætat. & qua. accepimus, in vlt. gl. facit. 21. q. 2. ne quis. sup. de resti. spo. audita. & C. lib. 10. de peti. bonorum. sub. l. 2. de cõfir. vti. vel inut. bonæ. de do. & cõtu. c. 2. de off. dele. ex parte. 2. cui concor. ff. quod vi aut clam. l. 1. §. denique. vbi dr̃, nullã exceptionem admitti, & tñ admittuntur 4. hoc intelliges per no. de rest. spo. item cum quis. in fi. 1. gl. coniũcto quod ibi addidi, ad hoc facit sup. eo. li. de excep. pia.
1 & ĩ. de sen. exc. constitutionem. Item sicut † pater nominatim debet exheredare filiũ. ff. de li. & postu. l. 2. sic princeps, qui iuris est pater, nominatim exhæredet legem, vel canonem. pro hac opin. facit, quod no. Cy. contra literas legatorum pro priuilegiis sororum. C. quãdo impera. inter pu. & ui. l. vna. ¶ Secunda opin. hẽt, ꝙ valeat ẽt in gene
2 re, quia † tm̃ valet genus quo ad oĩa, q̃tum species quo ad speciẽ. ff. de administra. tuto. si plures. & l. si duo. in fin. vbi æquiparantur in totum denegasse, vel in ea re tm̃, de qua agitur, quæ comprehendebatur in toto. facit C. de qua. præscriptio. l. 2. de præscr. 30. vel 40. annorum. l. omnes. sup. de transac. c. 1. de off. ord. si sacerdos. & quod ibi not. Item si vna l. vel canon prohibet, an tum valet decre. non obstante aliquo canone, sicut non obstante tali canone, sicut in exhæredatione filii non est necesse illum nominari, si unicus est. ff. de libe. & posth. l. 2. & 3. l. Titius. vbi habens vnicũ filium illũ exhæredat pluraliter loquendo, filios meos exhæredo. & satis est, ꝙ aliquid sit certum, licet nõ nominatim. ff. si cer. pet. l. certum. sup. de testib. licet ex
3 quadã. de consan. & affi. tua. ¶ Tertia opi. distinguit † verũ princeps ex certa scientia scribat, & tunc ualet, an nõ, & tunc non valet, quia non præsumitur iuris obseruantiam. & c. de elec. ecclesia. 2. C. de inoff. test. si qñ. hæc distinctio no. C. si contra ius uel vti. pu. l. vlt. & in præ. decr. ex parte. 2. de of. dele. in t. 2. & 3. gl. de cõfir. vti. vel. inuti. porrecta. ad fi. 3. gloss. & exemplificamus nos sciam & ignorantiam per decr. nonnulli & per ibi notata in vlt. gl. primę partis. & vide, quod super ea dixi. Et est aduertendum, ꝙ hæc opinio concluderet, valere rescrip. non solum si generalia uerba derogatoria sint in illo, de quibus prædixi, sed etiã si non sint. Et sic habes quartam opinionem, quæ in hoc differt a 3. vt est dictum, & fundatur hæc opinio super
4 scientia iurium † quam princeps habere censetur in pectore, ut in præ. decr. licet. sup. eo. lib. de constit. & sup. de ap. sæpe. & C. de test. omnium. & sic cessat in principe ratio illius §. quæsitum, quæ est, ꝙ aliquis specificatis singulis casibus non renunciaret, qui in genere renunciat. coadiuuatur hoc per l. C. de testam. mil. sicut certi iuris. vbi
5 miles † sciens se filium habere instituendo alium videtur filium exhæredasse, licet non exprimat, ad idem. ff. de excusatione tutor. item Vlpianus. §. vel vbi tu-

mot.absoluitur a tutela, si princeps sciens eum tutorē dat ei licentiam domicilium transferendi, hanc opinionem coadiuuat moderna opin.Iac.de Bel.qui tenet in auth.de testa.imperfe. coll.8.rogatoria non faciat mentionē. pro quo dicto facit §.& si quidem. eo.tit.& qūo respondet ad l.si quis.ff.de leg.3.aliud scripsi in p̄di.decre.licet.sup sexta gl. si hoc tibi non placet, respondetur aliter fm Pet. de Bel.quod l.si quis. loquitur in testatore, qui eū disponat ad voluntatem suam, imputet sibi, si voluntatem clarius non expressit, hic loquitur de principe, qui nō ad suā, sed ad subditorum vtilitatem disponit, vnde nil negotio imputandum, si non loquatur apertius, ad hoc ff.de pact.veteribus. ¶ Quinta opinio distinguit, an princeps proprio motu concedat priuilegium, vel rescriptum, an ad petitionem alterius.in primo casu valeat mentione non facta.secundo casu non valeat.ad hanc bene facit ī.eod.libr. de præben. si motu proprio. & c.seq. & cle.eod.tit. si Romanus, & quod no.de mu.peti.c.2.ad finem vlt.gl.non tamē intelligetur motus proprius, nisi hoc ibidem exprimatur, vt in decret.si motu.ad primum mēbrum huius distinctionis adaptari posset solutio Petri, de qua proxime dixi.Sexta opinio distinguit inter priuilegia & rescripta, & hoc tāgitur in gloss.hic allegata in fi.& placere videtur Host. in sum.de rescrip. §.quas vires.vers.si vero fit contra ius. & vers.sed nunc.primo casu valet.cum princeps priuilegiādo contra ius facere intendat.3. dist.priuilegia. de verb.sig.abba.Secundo non valeat, cum rescriptum concedendo, fm ius facere intendat. C.de preci.impera.offe.l.rescrip.canon.25.quæst.2.pro hac distinctione facit mos curiæ, qui habet, secunda per cancellariam sine lectione trāsire, prima non. ¶ Septima opinio, quam ponit Archid.in ptæ.decret.licet.habet, quod certi sunt casus, quib. oportet de iure communi, cōtra quos impetratur in rescripto fieri mentionem, vt de rescriptis. nonnulli.de ætate & qualitate. eam te.de ele.non residen.cum dilectus. & cape.& dilatari potest ad omnem casum, quo impetratur cōtra concilium generale, vt in c.nōnulli.vel Lateran.de capel.mo.c.pen.& vltimo.idē de quolibet iure, quo specialiter id cauetur, vt hic, & idem qū iuris ordo peruertitur, vel manifestam iniquitatem continet, patet primū de rescrip.causam quæ.fm.eo.tit.c.1. ¶ Prædicta, non plus dilatando materiam, reduci possunt ad distinctionem talē, aut rescriptum contra ius commune positum obtentum, habet clausulas derogatorias, aut non. primo casu, aut scribitur nominatim non obstante tali canone, uel lege, aut non nominatim, sed per æquipollentiam nomini, aut generaliter, scilicet non obstante aliqua lege vel can. Secundo principali mēbro, qū non habet clausulas derogatorias, aut est de casibus, de quibus cauetur de iure debere fieri mentionem, aut non, & tunc aut est in forma priuilegii, aut rescrip.& tūc aut proprio motu principis conceditur, aut ad petitionem alterius, & tunc aut constat de certa scientia principis, aut non.responsiones ad mēbra patent ī. Expedito quod quæritur de verbis derogatoriis ad ius commune multa informatio per id potest haberi ad aliam quæstionem, qua quæritur de verbis derogatoriis ad priuilegia per acta, consuetudines, & statuta.s.an tollantur per verba generalia, allegationes pro & contra vide ī.vers.si vero.& vers.sequenti. vltra quas, quod sufficiat in priuilegijs. patet.ī.eo.c.8.de hære.sicut ait.vbi de hoc dixi.& c.sequenti.in fi.& de his quatuor permixtim, quod tollantur per verba generalia, probatur in ele.de sepul.dudum. ver.nos etenim. & de sententia excōicatio.c.1.in fi.de priuil.consuetudinibus & statutis.sup.eod.libr. de elect.cum non deceat.& c.quia sæpe.& ele.de iurepat.c.2.in fi.& consue. & statutis.ī.c.li.de capel.mo.c.vno.in ele.de æta. & qua.vt hi qui.ad fi.de relig.do.quia contingit.ad fi.de priui.& statutis, in clem.de priui.c.1.ad fin.de pœnis, cupientes.in fine, specialiter de statutis.sup.eo.li. de hæret.vt officium. §.ad conscribendas. Item spāliter de consuet.in cle.de sta.reg.cap.1.§.sane. de pœnis.si quis suadente.post princ.de priui.specialiter.ī.eo.lib.de sent.exc.c.1.in fi.de sepul.c.1.de deci.c.1.de regularibus.c.1.de statu mon.attendentes. §.atque.de reli.do.c.1.ad finem.de censi.c.1.in fi.de hære.c.1.ad fi.de priui.c.2.de pœn.c.2.de sent.exc.cum ex eo. sed de verbis constitutionum papalium non est dubium, tum quia apparet certa scientia, tum quia impossibilis esset declaratio propter generalitatem ipsarum, quę cunctos ligant, de consti.c.1.de rescrip. autem gratiosis habentibus clausulas derogatorias, vide quod dixi sup.eo.lib.de rescrip.cum aliquib.in gl.c.1.& gl.seq.facit eo.tit.si propter. Breuiter dici potest, q in oi materia si per verba derogatoria prolata licet generaliter ab eo qui derogare potest, apparet eius volūtas, q generaliter omnibus derogare voluit, illi stabitur, per ea quæ dixi ī.in 3.opin. in concessionibus vero generalibus non veniunt, nisi sint expressa, quæ verisi. r quis concessurus non fuisset. ī.de reg.iur.in generali.& ibi videas. ¶ In pen.gl.in fi.vide quod dixi de regula.sane.in fi.vlt.gl.

De priuilegiis & excessibus priuile. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Monacus monasterij exempti, qui stans in loco exempto percussit lapide existentem extra locum exemptum, an ab abbate vel ab ordinario iudicetur.*
2 *Accessorij conditio sequitur principale.*
3 *Remissio respicit delicta.*
4 *Actor si fauorabilem causam foueat, itē & reus, ille præfertur, qui fouet fauorabiliorem.*
5 *Iure communi vtentis & priuilegio causa est fortior, quam vtentis solo priuilegio.*
6 *Priuilegium legis mortua mitius tractatur, quam priuilegium legis viua.*
7 *Chrisma, oleum sanctū, cōsecrationes basylicarū, et ordinationes clericorū, & his similia sunt a diœcesanis episcopis postulanda.*

C A P. P R I M V M.

Volentes. Primo præmisso procemio, vel exordio ponit declarationem circa priuilegium exēptionis, declarationi obijcit solum & protestatur. Secundo declarationem prorogat ad priuilegium de certo iudice. Tertio determinat quid iuris de priuil.quod eximit a pœna censuræ. secūda ibi, & idipsum.tertia ibi, in eos.sed Io.mo.qui diuidit in 5.partes.de exordio facit primam, de obiectione & solutione tertiam, ibi. nunquid.dicebat Franc. q decreta.ista vocari poterat priuilegium interpretatrix. Item sciendū, q multi hodie sunt exempti etiam contra hanc decretas.vt etiam in his tribus casib. quos decret.ista permittit, non possunt corā ordinarijs conueniri, dicit tamen Bos. q vidit opponi contra illa priuilegia dicentia non obstāte hac decr.q non valebat, eum decr.ista non sit illa, quę obuiet, quia est veteris iuris declaratoria non nouum cōstituens, ad hoc verbū declaratione, sed statim ibi sequitur diffinimus.& ī.§.1.dicit decernimus, sed nec curandū, eū licet sit declaratio, tū est constitutio, & vt dicit Io.mo.ī.eo.eporum.valent talia priuilegia. quæ secuta sunt hanc decr.licet præcesserint hanc cōpilationem, eū decr.ista nō mutetur, sed prius edita & approbata hic iterum approbetur, nec nouum ad ipsam adiiciat. Goffr.autem disputauit quæstionem 16. de priuilegio exemptionis impetrato post citationem, an iuuet in causa prædicta.soluebat. quod ubi illud priuilegium dato q præcessisset, non obstaret, certum est, q multominus obstabit impetratū post exēpla, patet hic ipse, alle.auth.qua in prouincia.C.ubi de cri.& decr.cū cappella.eod.tit. Si vero prius habitū obstaret ad hoc, nisi appareat, q Papa causam ad

se

fe voluit reuocare, dicit idē per l.fi quis postea.ff.de iudi.
& l.vbi.eo.tit.& per l.tutor.ff.de exc.tut.facit ŝ.de fo.cōp.
c.pen.eo fortius ꝓcedit hoc, fi citatio fuisset talis,q̄ indu-
xisset litis pēdentiam, f.n formā dec.vt lit.pen.in cle.hoc
dico.per decr.vlt.e.ti.vt li.pen.& per decr.cā n q̄.2.de te-
sti.& vide quod ibi no.in 2.& 3.gl.& super eis dixi, alij po
tissime ordinarij ad hoc elaborare solent, & ipsi exēpti, &
illi.f.ordinarii.ius exigit puniendo illos, fi delictū est noto
riū.ŝ.de cēsi.Romana.§.notoria.Si dudū, & est cōtumax,
excōicetur & procedatur iuxta notata, de dol.& contu.
veritatis.fi est qō de re, vel contractu.procedatur, vt ŝ.ut
li.nō conte.qm̄.§.in aliis.& §.fe.& fm Host.[exercere]Ho
sti.continuat hic verf.faluis, plus placet, prout iacet, cum
protestatio melius cōiungatur assertioni negatiuæ, q̄ affir
matiuæ, ipse tñ fic aptat, q̄uis diximus, qđ in trib.casib.
ordinarius hēt potestatē, nō tñ intelligatur de illis tm̄, qa
volumus esse salua iura &c.tñ illud nihilominus satisfacit
pro Host.ibi dicā, [quia nec.) tolle lfam j̄. conueniri pñt
1 [in loco exempto]de monaco † mon.exempti, qui stās in
loco exempto percussit lapide existentē extra locū exem-
ptū, disputatū fuit bis vtriusq. loci habita cōsideratione.
vterq. fit iudex.f.abbas & ordinarius, cū ponderato initio
fortior est cā primi.f.iudicis loci exēpti, allegabatur ff.ar.
fur.cę.fi plures.in fine.& fuit qō Egy.Cremon. q̄ vide ple-
nius j̄.de reg.iuris.in obscuris.Fran.ŝ.de fo.cōp.c.fin.di-
xit vtrunq; debere conuenire, alle.de rescr.pastoralis.de
sen.exc.cū illorū de monaco vero, qui extra mō.exēptum
incedit fine habitu, vř per hanc literā, q̄ ordinarius eum
punit, secus fi intra locū exēptū, & fic posset intelligi, qđ
no. Inn.sup.eo.recepimus.& Arc.hic.& vide quod scripsi
post Inn.eo.tit.ex ore.in fi.Itē approbat hæc litera solutio
nē Stephani prouincialis, qui disputādo tenuit, exemptū
delinquentem in loco non exempto ligari per statutū epi,
dūmodo statutum religioni congruat, disciplinæ conue-
niat & saluti proficiat.r.dist.consuetudo.& fic soluit con
trariū de decreta.nimis praua.de exces.præla.quod intel-
ligatur de religioni contrariis. Idē fi fierent in fraudem exē-
ptionū.facit e.ti.quanto.de primo vide quod dixi de ma
ior.& obe.qđ super his.super 1.gl.subdit.q̄ fic excōicatū
poterit denunciare eps, cū denuntiando non cognoscat,
nec iudicet.sed declaret, alleg.12.di.pceptis.de rescri.cū
contingat.ff.de acqui.re.do.l.adeo.§.cū quis.de test.hf-
des.§.1.Itē per id consulitur aīæ delinquentis.2.q.1.mul
ti.de cle.exc.illud facit ad hoc, quod scripsi post Iac.Gof.
2 & Host.de off.le.nouit.super vlt.gl.in fi.Itē facit † cōditio
accessorii, quod sequitur principale, de reg.in.accessoriū.
scias, q̄ fi esset tā plena exemptio, q̄ contra hanc decr.exi
meret a foro delicti, & forsan cōtractus & rei, tūc cessarēt
p̄dicta, qa nō ligarentur, & per consequens non denūcia-
rent.& iā vidi talia priuilegia, & plus, qa vidi priuilegia, q̄
eximūt ēt loca priuata, in quibus exempti habitāt, quādiu
ibi habitant.multū ergo in his pōderanda sunt verba pri-
uilegiorum.eo.tit.porro.cū concor.quas vide ibi gl.3.&
super illa[iniquus)fis ergo cautus, vt cum exempto cōtra
has extra locum exemptum[Res litigiosa.]cōsistat, quod
est j̄.nec, vbi sunt tres casus, qui subdiuisi sunt in nouē.fi.
ŝ.de rescr.super literis.& præcedens satis patet.ad huius
aūt & sequentis intellectū scire debes, q̄ fi Bon.domici-
lio delinquit Florentiæ, vel ibi contrahat, vel ibi rem ha-
beat, in oīb his casib.conuenitur corā Bon.primū patet
C.vbi de cri.agi oportet.l.1.& no.de fo.comp.c.fi.in 1.gl.
Secundū ŝ.eo.lib.de fo.cōp.Romana.§.contrahentes ter
tium. C.de præscrip.lon.temp.l.fi.& C.vbi in rem ac.l.fi.
& no.in præ.c.fi.in 3.his positis patet, ad quid valet exē-
ptio, quia super his tribus non conuenitur coram iudice
domicilii, fiue hæc fiant, vel existant in loco exempto, li-
cet intra dio.vt sup.fiue fiant, fiue fint extra dio.vt hic.&
fic d no habent concurrere, vt iudex domicilii cognoscat,
primū, q̄ fiant, vel fint prædicta intra dięce.fm, q̄ in loco
non exempto, & est fi.ŝ.eo.de off.le.c.pe.nec tunc simplr

cognoscit ex foro domicilii, sed ex foro delicti, cōtractus,
vel rei, & hoc est, quod voluit glossa, dū æquiparabat illū
Anglico.& dicebat illū in totū exēptū a foro domicilii, ēt
quoad potestatē remittendi, & iste est tertius casus, qui
sequitur, cuius mens est, q̄ retento p̄dicto themate Bon.
domicilii, qui deliquit, contraxit, vel rē litigiosā hēt Flo-
rentiæ, posset p Bon.remitti in delictis ad iudicē Florē.id
requirē ē, & in contractib.& re litigiosa fibi posset iniun-
gere requisitus, vt Floren.cām defenderet, hoc iste nō po
terit de exempto. Ista.n.proprie procedunt ex foro domi
cilii, quod breuib.verbis gl.putabam intelligi, tunc aper-
tius declaraui [super illis.]quod possent exēptione cessā
te, vt prædixi, [locorum.)in quib.exempti habent domi-
cilium.diœcesani habeant aliquam potestatem, quod sequi-
tur(coouenianttur.)i.conueniri & remitti petantur.Inno.
[remittitur.]de remissione vide quod no.in cle.de re iud.
pastoralis.post mediū.ver.q̄ fi punitio, in gl.sed nūquid.
(illuc.)ad iudicem delicti, per quem requiritur[vel ipsis)
exēptis, vel illic, ubi contraxerunt, vel est res petita.Host.
(iniungendi) q.d.in his contractu.f.& re. Iudex non hēt
necesse remittere, satis est.qđ iniungat, q̄ uadat desensu-
rus ibi causam, fm Host Per.& Abb.& Arch.idem dicen-
3 tes, q̄ † remissio respicit delicta, iniunctio contractus, vel
res litigiosas.& circa hoc vide quod dixi satis sup.eo.lib.
de fo.compe.Romana.§.cōtrahentes.super verbo citati,
fi ergo nec inueniuntur Floren.nec remittuntur illuc, nec
coram iudice domicilii respondere coguntur, quid fiet,
cum remedia §.contrahentes.non sufficiant, dicit Hosti.
recurratur ad Papam, & in hoc prodest priuilegium exē-
ptionis.saluis nihilominus.i.non eo minus, q̄ sup.tres ca
sus expressimus tantum fm lecturam Host.de qua prædi
xi sup.ver.exercere.vel non obstante, quod dixerimus in
pluribus casibus eos exemptos, non per hoc derogamus
iuribus, quæ certis casibus potestatem dant super exem-
ptos, quæ corrigere per hoc non intendimus.& no.Host.
contra illos, qui sunt faciles ad asserendum iura esse cor-
recta, subdens laudabile forte talium magistrorum dicta
corrigere, rectusque defendere.& facit, quod dixi, de ap-
pella.vt debitus.super 3.gl.(apostolico priuilegio.]quid
fi actor priuilegiatus detrahendo res coram certo iudice
hunc fic priuilegiatum conuenit corā illo, poterit ne reus
illum declinare, & petere, quod coram suo iudice trahatur,
tur, nec opponas de decret.ad hoc.de rescriptis, quæ non
obstat, ut hic no.& ibi etiam in fin.2.gloss.& ne quod ibi
dixi post Compo.obstet quæstioni, intellige conuentio-
nem fieri sup lite orta ante impetrationē actoris, vel post,
sed priuilegium exprimebat ēt de post exortis, vt abbre-
uiem, est sciendū, quod Iac.de Bel.qui disputauit hāc qō
nem, dixit, quod præfertur actor, vel reus, qui solus fouet
cām fauorabilem.facit sup.de reg.iur.c.fin.cum concor.
non tñ intendit restringere ad illas.q.de quibus ibi, quod
patet, quia allegat.ff.de mino.verum §.pen.& vlt.ea qui-
4 bus caus.ma.l.fi.C.fi aduer.fis.l.1.& 2.Item fi † vterq; fa-
uorabilem, sed alter fauorabiliorem, ille p̄fertur.ff de pri
uileg.creditorum.l.priuilegia.in autentic.de æqualitate
dotis.§.his consequens.Si aūt vterque æqualr prætendit
fauorē cāæ, vel neuter id prætendit, sed solum priuilegiū
personæ, tunc fi reus habet plures iudices constitutos fibi
& actori electionis priuilegio attributo, vt in scholatib.
per auth.habita.C.ne fi.pro patre, erit electio actoris.fa-
cit ff.de pec.l.fi uero.de iudi.qui prior.& l.in tribus.& in
princip.causæ lauemus actori.ff.de iud.fi quis intentio-
ne.& dubium ipse actor declarat, ut ibi.ff.de uerb.obl.in-
ter stipulantem.§.fi Stichū.Si uero reus habet iudicem de
iure cōi, & alium ex priuilegio fibi & actori tributo ele-
ctionis priuilegio, ut in uiduis & similibus est uidere.C.
qñ.imper.inter pu.& ui.l.una.tūc ille actor, uel reus, q fo-
rū eligit fm ius cōe, p̄fertur alteri eligenti per priuilegiū,
5 nam fortior † est causa utentis iure cōmuni & priuilegio,
quam utentis solo priuilegio.C.de edi.di.Adr.tol.l.fin.&

Auth. de consangui. & vte frat. §. fi. ǯ. de dec. suggestū. vbi vide concor. in & super vlt. gl. constat ēt facilius tolli priuilegiū, q̄ ius cōe. ǯ. de cōstit. cū accessissent. C. ad Velle. antiquæ. in Auth. de ooo a/ie. §. qa vero verisimile. In priuilegiis datis per ius cōe, in quib. quo ad partes nō est dari prius, vel posterius, & facit, qđ dixi ǯ. e. li. de hęre. vi offm. ad fi. super gl. pñt locū hre pdicta, sed in priuilegiis datis singularib. personis nř habēda rō prioritatis, nisi quo ad illā cām per derogatoria secondi tollatur primū. ǯ. de pręscrip. veniens. & de boc. 25. q. 2. in fin. summæ. ad id ǰ. de reg. iur. qui prior. cū concor. & facit quod dixi sup. eo. li. de pac. c. 1. super ver. libera (Indultū.] per quod euidēter apparet fm Host. quo ad hoc Romaoum Pontificē statim bullato priuilegio pōtatē aliis ademisse. sup. e. li. de cōcess. pben. quia cunctis. §. nec ēt. & §. ex parte [archieps] primates & patriarchas includit, quia nō est vis in nominib. de off. or. duo simul. vbi de hoc. & breuiter omnes superiores pp. & eius legatis de latere exceptis. ǰ. de verb. sig. veniēs (pro vlla cā) q̄cūq. sit illa ciuilis, vel criminalis, vel mixta, dicit Ab. s. cōtractus, delicti, vel rei litigiosæ [præsumat.] quod si fecerit, snīa non tenet vt a non suo iudice lata, fm Host. alle. sup. e. lib. de fo. cōp. Rom. in fi. signat contrariū de his, q̄ not. & dixi post eū. sup. e. li. de c ff. or. Romana. §. officialis. in vlt. gl. rñdet, q̄ hic p priuilegiū oīno subtrahitur pō: as. patet, q̄ talis fuit intentio concedentis, vt hic sequitur. ibi. peoitus. & sup. e. li. de conces. præb. quia cunctis. §. ex parte. per ius vero scriptū nō oīno subtrahitur, nisi apertius hic ditatur, vt ibi. & iō qñq. & si contra ius factū fuerit non reuocatur, licet fieri non debuerit, vt ibi no. qñq, dissoluitur, vt 10. di. vides. & sicut mitius agitur

6 cū leg. q̄ cū legis ministro, sic † mitius est ageodū cū priuilegio legis mortuę, q̄ cū priuilegio legis viuę. ff. de arb. Celsus. de compen. si cū militi. in Auth. de testi. §. si vero tale. [ordinarii.] talium priuilegium. (vbicunq.) hoc statim moderatur, no. per hoc Fran. quod priuilegium sequitur personā quocunq. vadat. pater boc ǰ. de reg. iu. priuilegium. [penitus.] ēt si ibi delioquant. cōtrahant, vel rē litigiosam habeant (subiectos,) secus ergo si essent exempti. sup. de sup. ne. præ. c. 2. & si libere, nō sic in casu. sup. eo. li. de capel. mo. c. vno [tā illorū] monasteriorū a quib. transmittuntur. (prioratuum.) ad quos destinaotur. [aliquem monacum.] vtrobique, & sic abbas rōne abbatiæ poterit illum excōicare, & eps rōne prioratus, qui est suæ iurisdōnis. sup. e. cū capella. fm Inn. & Host. [morantur] concor. sup. e. li. de tempor. ord. cū nullus. io fi. in illis priorib. vel capel. non exemptis. Pe. (licite.) s. seruato ordine & ex causa licita, alleg. no. ǰ. de sen. exc. c. 1. Host. (pñt) hinc decisus est §. fane. quē Host. glossauerat. & Abb. duas posuit apostillas, & Boa. posuit intellectū ipsius, cuius mēs erat, q̄ quia de administratione prioratuū, cuius auctoritatē geri debetet, qōnes superius emergebant, diffiniuerat Inn. q̄ nisi aliud de spāli iure cōpetat his, vel illis conuentuales, & qui curā hēnt dięcesanorum auctoritate, alii simplices mādato abbatum debeant ordinari. nimis erat præiudicialis hæc diffinitio. & Inn. illam non glossauit, nec ēt a prin. venit sub bulla, nec post, vnde saltē nunc sit reuocata. sup. in proœ. huius libri, ad fin. Prima gl. summat, & subdit, quid determinet. Gl. 2. rñ. pes duas qōnes, in quarum prima remittit. Gl. quia videntur, declarat ob. so. q̄ facit te tt. Glo. dixit hoc, rñdet per qōnem & sol. Gl. istud. rñ. per ob. & duplicem sol. Glo. antepen. alleg. duas concor. soluit contrarium, finis respon. per qōnem. In gl. ad idem. ibi. partis absens. ver. nam vbi, quem vide sup. eo. lib. de fo. com. vet. c. 1. in glos. no. In glo. 1. in fi. & quæ no. Inno. sup. eo. lib. recepimus. & Hostien. in sum. huius tit. §. fi. sub §. sed & dici posset, & hic excusat prolixitatē ibi positam, dicens q̄ ante hanc constitutionem totum illud scripserat, & se extollit, q̄ iura noua pro magna parte suas opi. approbant. Io gl. 2. in fin. vnde legatus etiam de latere hoc non posset. sup. de confir. vti. vel inuti. c. fi. dicit Abbas. nec episcopus. de exces. prælа. c. 2. nec archiepiscopus. e. tit. sicut miro ¶ In gl. sup. eod. in fi. Arch. alle. 25. q. 1. quæ ad perpetua. & 9. q. 2. c. 1. In gl. quia videntur. ibi, domicilia. hoc, & quod sequitur, declarari in textu super ver. nec vbi. & ibi Anglicum exempto. In quo tñ plus hēt dięcesanus Bononiensis, quam in Anglico pp casus spāles, quibus sibi subest, vt in gl. 2. ¶ In gl. dicit hic. in fine, dicit Host. & Ar. post eum, hoc posse exaudiri vsque ad 30. vel 40. passus secundum distinctionem can. 17. q. 4. sicut antiquitus. & ca. super. & c. miror. & c. diffiniuit. dummodo sint extra muros, nam si sint iotra ambitum mororum alicuius ciuitatis, vel loci, hæc passuum priuilegium nō habebunt. 17. q. 4. q. si quis. ¶ In gl. vt sup. ibi. c. vno. in fi. Glo. sup. de præscri

7 ptionibus, veniens. ver. crisma. per quē patet, q̄ † crisma, oleum sanctū, consecrationes basilicarū, & ordinationes clericorum, & his similia sunt a dięcesanis episcopis postulanda, nisi aliud in ipsorom priuilegijs concedatur, alle. etiam Host. 16. q. 1. interdicimus. & in fine. vide quod no. in cle. de sepul. dudum. in gl. multoties. & de pr. & re. c. 2. in gl. pe. per quas gl. multis nouis iuribus insistere, quibus ordinarii potestatem habent in exemptos. Ber. alleg. sup. eo. patentibus. de offic. ord. irrefragabili. de sta. mo. recolentes. Host. Arch. & Abb. alleg. diuisim. 18. q. 2. abbates, de ma. & obe. q̄ super. & c. solitę. illud inducebat Host. cum aliquid tenebat ab ordinatio. sup. eo. ad hoc. & c. pastoralis. & c. cum & plantare. & c. tuarū. de hæte. excōicamus. §. sane. ¶ In gl. s. in fi. tam circa conuentiones, quā circa remissiones. In gl. istud. ibi præterea. ibi ista solutio fuit addenda propter aliud contrarium decret. vlt. de rescriptis. quod prohibet rescripta ad futuras lites trahi, unde dicebat Host. priuilegium illud datur ad impetrantis defensionem, sit ergo vt fauorabile, ualidum & dilatandum. sup. eo. in his rescriptum datur ad alterius impugnationem, & ideo odiosum ad lites pñtes tantum, alleg. de rescriptis. nonnulli. C. de liti. l. vlt. ad fi. C. mandati per diuersas. medium. ff. de doli exceptio. pure. §. ult. dicebat ergo Arch. si exponatur certo. i. determinato per priuilegium expressum non per rescriptum, soluta erunt omnia contraria. ¶ In gl. scilicet intereiectum. in fine. dicit Host. q̄ ēt deponere illos poterunt, & io aliū in monasterium intrudere, si casus talis fuerit, potestati. n. ordinariorum nō detrahitur nisi inquantum est expressum, sicut & de prescrip. dicitur. sup. de præscr. auditis. & c. cum olim. ¶ in gl. ad idē. in fin. ver. nā vbi. & procedit hoc ēt si ibi delinquant tunc vel contrahant, fm Inn. In gl. concordat. in fi. scdm Host. idē Io. mo. & Arc. vide quod dixi post Inn. de relig. do. c. fi. §. fi. qui distinguit, an habeat electionem sui prioris, & an prioratus bona sint distincta. In glo. vlt. ibi reuocationē, cui resistere non pñt, de sta. mo. cum ad monasteriū. uer. tales. & in fine, ibi præueniantur. de foro compo. proposuisti. secundum Host. & Io. mo. Quærit hic Boatr. an prior iste excōmunicatus, post reuocationem & remissionem ad claustrū adhuc sit excōicatus, & tenet, q̄ si expresso proprio nomine fuit excōicatus, adhuc remanet excōicatus, secus si solum prioratus, uel dignitatis nomē fuit expressum, per decr. qm Abbas. de offic. deleg. vide de sen. ... u. eccl. aduersus. ad fi. vlt. glos. absit enim, q̄ excōicatio prælati ex propria culpa proueniens liget successorem, nisi illam culpam faciat propriam, ut ibi.

S V M M A R I V M.

1 *Ius ciuile potest legi in curia Romana.*

2 *Sedes quandoque sumitur pro potestate iudicandi.*

3 *Fructus an debeantur illi, cum quo dispensatum est, vt possit esse in studio.*

C A P. II.

Cum de diuersis. Præmissa rā prouidet, & prouisionem declarat ibi. vnde volumus, hic priuilegiatur locus studii. de priuilegiis doctorum habeatur. C. de pro fe. & me. l. medicos. lib. 10. ff. de excu. tu. l. sed

l.fed & probari. §.ult. (cōfluant)ccor.cle.de fepul.dudū,
poſt prin.quaſi,ſm Arc.quia eccleſia eſt vere mater.ſ.de
ſum.Tri.fideli.gl.bic aſt alıorum,aſſerunt.n.fructū ſcien
tiæ in Dei eccleſia oportunum. ſ.eo.lib.de elect.cū ex eo.
(& ciuilis)adde, quod habes in cle.de magiſ.c.ι.& vide
1 mirabile,ꝙ in † curia ro.ius ciuile legi poteſt,& non Peru
ſiæ,& locis vicinis.ſup.eo.ſuper ſpecula(ſtudentes),ꝓprie
ſtudere eſt, vt ait Hug.diſciplinæ inuigilare,& cū magna
animi voluntate applicare ad proficiendū ιo ea[in ſcho.
lis]vide qđ dixi ſup.eo. lib.ne cle.vel mo.c.x.in prin.ſup
eo.verbo,& qūo dñr a ſcholis, licet aliqñ diuertār,& qūo
de dantib. operam ſcientiæ dēt intelligi, ponit bic Arch.
qđ ſcripſi poſt Goff.de magiſ.ſup ſpec.[generale) nō par-
ticulare tenent ſup. de cle. non reſi.tuæ. vbi de hoc Arch.
ſicut illi habentes tñ prælatorū licentiā, & qui dicantur ꝓ
lati quo ad boc, ponit hic Arc.qđ ſcripſi de cle.non reſi.
relatu,poſt Inn.& Hoſt.Sed tene,qđ dixi ſup.eo.li.de ele.
licet canō.ſuper gl.pe.¶ Prima gl.ſummat.¶ Quinta po-
nit duas lecturas. ¶ Gl.nunquid.quærit & ſoluit ſcđm &
tertium dictū,tñ.per duas qōnes.¶ Gloſ.vlt.rñ. per duas
qōnes. ¶ In gl.3.in fi.idem Io.mo.qui dicebat,ꝙ eccleſia
de non eſſe, cum eſſemus natura filij iræ.ad ephe.ſecūdo ,
ducit ad eſſe ſpirituale per ſacrm baptiſmi. vnde ille iam
natus eſt auctus per gratiam,quæ gratia nō deſtruit natu
rā, ſed perficit,ſecundum Auguſtinum.¶ In gl.iſtud.ibi ,
ſed melius.idem Io.mo.¶ In gl.nunquid.ibi,vel locū. di-
2 cebat ergo Io.mo. ꝙ licet † ſedes ſumatur quandoq. pro
poteſtate iudicandi.10.diſt.ſi romanorum. in auth.de iu
di.§.ſedebunt.coll.6. hic accipitur pro loco compreben-
dente locatum, & inducebat verſum. Si bene ſede ſedes
nō debes quærere ſedes.& ibi odium, per qđ.ſ.præiudi-
catur ordinario collatori.fauor enim reſpicit ſtudentē,vt
hic in prin.& ibi non ꝓderit. idem Io.mo.qui dicit, ꝙ ta
lem denominabit ab eo, in quo ſe plus occupat, & remit-
tit.ī.de uerb.ſig.c.fi.¶ In gl.ult.ibi præbendæ,ar.pro eis.
82.di. propoſuiſti in gl.ſufficit. & 32. di.de quibuſdā con-
tra eos eſt,qđ no.12.q.2.Vulteranæ.& 16.q.1.gñaliter, &
3 ibi ex diſpēſatione † an illi, cum quo diſpenſatum eſt, ut
poſſit eſſe in ſtudio, debeantur hoc ipſo fructus,vide qđ
dixi de cle. non reſi.tuæ. & in fin.hunc intellectum dicit
Arch.probari per decre.tuæ.de cler.non reſi.dum dicit,
quibus ſtudiorum gratia eſt indultum, ponit duo,ſtudio
rum in genere, & indultum,unde diſputauit Bar. in dñi-
ca.42.ꝙ excuſans a receptione ordinum pp ignorantiā ,
non debet ire ad ſtudium ſine licentia epī,ꝙ ſi faciat,uo
catus non rediens poterit beneficio priuari,& uide quod
dixi de cler. non reſi.relatum.& c.ex tuæ.

S V M M A R I V M.

1 *Inſignia pontificalia an præſcribantur per inferiores.*

C A P. III.

Abbates. Duæ ſunt partes. primo tractat de be-
nedictione ſuper populū fienda & per
abbates ſuper hoc priuilegiatos.ſecū-
da ibi, nec eis.de col.conſueuere.Iterū præ.dicit quid eis
liceat determinando locum & tempus, ſecundo ibi alibi,
ponit quid non liceat,& exceptionem ſubdit ibi,niſi.ſecū
da principalis miſcēdo quid liceat, ponit quid nō liceat,
a quo excipit ibi, niſi eis in eccleſiis, ponit locum ſtatim
limitandum certo tempore,uel actū[matutinus]iſtæ duæ
horæ ſolenniores ſunt cæteris, ut patet in cle.de elec.miſ.
ſi dominum.in fi.[ſolennem)an facit archiepiſcopus per
totam prouinciam etiam in locis exemptis , ut in cle.eo.
tit.archiepiſcopo.in prin. uide quod de presbyteris Car.
ſcripſi ſup.de ſup.ne.præ.c.1.ſuper.2.gl.[priuilegio]cum
ſolum priuilegium excipiat,uī,ꝙ conſuetudo hoc opera-
3 ri non poſſit, cum inſignia † pontificalia per inferiores
non præſcribantur.93. diſt.peruenit.2.& c.illud. & facit
ſup.de conſuet.quanto. Hoſt.in decre.cum contingat.de
ætate & qual.innuebat contrarium.ſcilicet ꝙ conſuetudi
ne poterat hoc cōpetere, & per id uideretur,ꝙ abbates,
qui ante hanc decre.id conſueuerant, adhuc poſſint per
decr.licet.ſ.e.li.de cōſt.ſed hoc eſt falſum,cū conſuetudo
illa ſit irrationabilis,vt ꝓdixi,circa quod faciedū, ꝙ Arc.
in hoc primo membro in ſua extrava.nō reſeruauerat co-
ſuetudinem,q̄ tñ reſeruauerat in mēbro ſequenti,& tñ il-
lud eſt ſublatu,vt dicā in vl.gl.[alijs)ſi tū fuerit inuitatus
poterit ordinare monacos alterius monaſterij , ar.6.q.3.
Lugdun.vt no.Lau.& Io.66.diſ.qm.quod intellexit Hoſt.
ſi monaſteriū,ad quod inuitatur , ſit exemptū,quia in nō
exempto poſſet epſ prohibere ſm eum, vt ſcripſi de æta.
& qua.cū contingat.in gl.ergo non iuriſdictionem, qūo
talis iuriſdictio per abbates ꝓſcribi pōt,no.de ꝓſcr.audi-
tis.in 4.gl.(tonſuram)ſ.de re iud.cum inter.in prin.de trā
ſa.ex lrīs(eis)id.ſ.ꝙ conſerre poſſit alijs q̄ prædictis.(In-
dulto)in antiqua ſequebatur,vel de conſue.iā præſcripta,
q̄ lrām poſuit ēt Guil.in Spe.e.tit. remota fuit per Boniſa
ciū,vt ſciatur hoc caſu cōſuetudinem non valere,& facit
ad id,quod dixi ſuper ver.priuilegio.Prima gl. ſummat.
Scđa gl.1ñ.per q.Gl.pe.tria dicit.In gl. 2. ibi intellign idē.
Arc.propter identitatē rōnis,all.ſ.de cōſti.trāsla. beneſa
cit.ī.e.apoſtolicæ.& in fi.de qua loquitur Guil.in Spec.e.
tit.In gl.3.in fi.dixit bic Ar.Alanū ſcripſiſſe, ꝙ tunc eccle
ſiæ pleno iure pertinent ad monaſteria,qñ in eis ſacerdo
tes inſtituunt,& omnes obuentiones præcipiunt ꝓter ſti-
pendia miniſtrorū,de præb.auaritię.& c.de monacis. vbi
de hoc & 16 q.2.in ſum.In gl.ſ.q̄.ibi bene dictū,& de hoc
intelligatur.16.q.1.miniſtrare.vt ibi not.& de con.diſt.1.
cum ad celebrandas.& in fi.non tamen præſente epō.21.
diſt.denique.In gl.ſ.extra,in fi.dicit Arc.ꝙ tales multi pri
uilegiati hoc male obſeruant,propter quod eſſet eis priui
legium auferendum.74.di.vbi iſta.& c. ſequenti. In gl. ve
ibi,in fi.de æta.& qua.cum contingat,datur conſilium ,
ꝙ hoc non fiat ī.annū probationis,quia certū eſt, ꝙ po-
ſtea exire poſſet,& fraus fieri,quæ præcauenda eſt,de ſer-
uis nō ordi.c.1.pro & contra.ī.de ſen.exc.religioſo. In gl.
pe.ibi incluſiue,& faciunt hæc pro abbatib.qui bñdicunt
calices,patenas,veſtes ſacerdotales,cruces & ſimilia , de
quib.ſ.de ſacra vnc.c.vno.ante fi.de cō.di.1. veſtimenta.
nā ſi benedicunt & conſecrant perſonas , fortius & res.
12.q.1.præcipimus,a conſecratione calicis,in quo fit vn-
ctio,vt in præal.cap.vno,abſtinere debet,in alijs ſuperio-
ribus & ſimilibus,vbi fit ſolum verbalis benedictio, ſuſti-
neri pōt,quando ad opus ſuarum eccleſiarū id agunt, a-
lias abſtinere debent.cum nec ſolenniter benedicant po
pulum,vt hic,nec aquam etiam benedicant ſolenniter.ſ.
de conſe.eccl.vel alta.aqua.maxime,quia ipſorum bene-
dictio ſimplex eſt,vel ad plus mixta,vt not. in cle. de ſta.
mo.attendētes.§.ſtatuimus,de inuitatis dicā ī.c. vt ar.ſi-
cę.ſuper 2.gl.& in fi.vide quod ibi dixi,vbi ēt tenet Boa-
ti.& hic Arc.ꝙ alteri conferens imprimit charactetem.

S V M M A R I V M.

1 *Litis nomen actionem ſignificat ſiue in rem,ſiue in perſonam.*
2 *Vindemiam pendentem ſi quis emerit,& ſi impediatur colligere*
vuam contra petentem pretium habet exceptionem.
3 *Teſtamenti tabulas penes ſe depoſitas ſi quis legerit aliquibus præ*
ſentibus,ſi hoc fecerit,vt ſecretum iudicium illis aperiret, iniu
riarum tenetur.

C A P. IIII.

Auctoritate. Incipiebat, quia regulares , de
qua loquitur Guil.in Spe.eo.ti.
& ſunt tres partes.prima ponit
triplicem prohibitionem contra exēptos.ſcđa contra fa-
cientes iubet cōpeſci per ordinarios ibi,ꝙ ſi tertia proui
dit ordinarijs contra conſeruatores ibi,& ſi quas.ſcđa pri
cipalis ibi , inhibemus. ponit inhibitionē & exceptionē.
tertia ibi,caſus,ponit illā inhibitionē , q̄ declarat ibi , ēe
conſilio.vide quod dixi ſ. e.li.de hæreti.ſuper c.capellas.
vide qđ no.de cōl.di.1.concedimus(exēpti)de nō exēptis
nō dubitabat[conſtituere]ꝙ ſi fecerint,cedūt diœceſano
cū ſuis fructib.e.ti.cū olim.& ver.inſuper,& vide, qđ ibi

ſcripſi

ſcripſi ſuper vnica gl.talia tria pmiſſa, vel aliquod pmiſ-
ſorũ[pp hoc]ſi pp aliã cãm non cõtingit hæc prouiſio, &
dic pp hoc.ſ.quia illos a pdictis cõpeſcunt (in eos) ordi-
narios cõpeſcẽtes hæc conſtituere eccleſias in ſic conſtru
ctis celebrare, vel in aliis tpe interdicti[cãs]ſtatim ſubdit
[vel lites]cui concor.C.de tráſact.l.cãs, vel lites, & hic pee
1 cãs crimales includit, nã litis, † nomẽ actionẽ ſignificat ſi-
ue in rẽ, ſiue i perſonã, ff.de ver.ſig.l.litis tñ.ſi.n.ad illos
ſpectaret dñiũ vtile, ad exẽptos directũ. pro iure ſuo pñt eſ-
ſe in iudicio, & vide qd no.vt lit.non conte.qm.§.pen.in
1.gl.(exẽpti)in his practicabatur iſtud, in aliis nõ expedie
bat, ſed & idẽ in illis ſuo noie.bene igitur poſſent eſſe vt
procuratores illorũ, niſi religio impediret, de poſtu.c.2.
qd dic, vt ſcripſi de re iud.cum I.& A. in prin.(non aſſu-
mat]ſ.in ele.de deci.c.1.(cenſuales)ẽt cẽſuales ſuos papa
nõ ſẽper defendat vt exẽptos, qd dic, vt eo.ti.recipimus,
& j.eo.ſi papa.§.ſi vero.¶ Prima gl ſummat.¶ Gl.quia ſi
cur.primo dat ſimilitudinẽ.ſecundo ſoluit q ¶ Vlt.gl.tñ.
per tres qõnes.ſecunda ibi, de furto.tertia ibi, eſt iſtud.In
gl.3.ibi[ſi quis aũt volunt]vide eo.ti.cũ olim 2.ſuper glo.
no.q, & idẽ.§.ſequens.In gl.vlt.ibi,(vim facit)ſequitur, q
non ſinit poſſidentẽ, eo qd poſſidebat ſuo arbitrio vti ſi
2 ue ará do &c.& ibi(qui pendentẽ)qui emit † pendentẽ vin
demiã, ſi impedietur colligere vuã contra petentẽ pcium
hẽt exceptionẽ. Si vero poſt traditionẽ vuarũ impedit il-
las calcari, vel muſtũ euelli, agit ad exhibendũ, vel iniu-
3 riarũ, & ibi.§.ſi quis tabullas.† ſi tabulas teſti penes ſe dé-
poſitas quis legit aliquib.pñtib. ſi hoc fecit, vt ſecretũ in
diciũ illis aperiret, iniuriarum tenẽt.In 2.gl.ibi(parẽtib.)
iſta duo iura loquuntur de oratoriis priuatis, de publicis
loquuntur iura alle.in princ.gl.& in ſi.niſi hæc duo faciat
de auctoritate diœceſani, quod dic, vt de conſ.diſt 1.vni-
cuiq. & duob.capitulis ſeq.vbi de his priuatis oratoriis.
In gl.ecce.ibi(non exẽpto) probat ẽt decr.iſta idẽ de exẽ-
pto quoad tertiũ membrũ, qd de celebrantib.loquitur.
In glo.vlt.ibi(iniuriam dñ)qd eſt, quotieſcunq. grauatur
ſubditus, quia eius ſubditus, & ſm hoc pcedit, qd ſcripſi
s.de re iud.ad aplicæ.veneratq. parata, ſed Ar.dicit hoc
illud intelligendum, qd ibi dixi, qñ agit, ne moleſtentur.

S V M M A R I V M.

1 *Priuilegiorum participes non ſunt vxores, niſi exprimantur.*
2 *Immunitates iuribus, vel verbis, ſi dubium ſit de immutatione, ad quem recurratur.*

C A P. V.

Ne aliqui. Præmittit conſtõnis duplicem cãm,
& conſtõnem ſubdit ibi. oẽs. in qua
exceptionem interſerit ibi, illis, dicit
Fran.s.eo.c.1.q priuilegiũ, de quo hic loquitur Inn. IV.
conceſſerat multis laicis, clericis religioſis, ſed Ale.oĩa il-
la priuilegia reuocauit pter conceſſa regib.reginis, regum
filiis, aut fratrib. vel ſublimib.pſonis, q ãntiquitus talem
grãm a ſede Aplica habuiſſent. & icipiebat illa conſtõ, ad
perpetuam rei memoriã. (Clemens]cuius fuit hæc conſtõ
clementior Alex.ſic tẽperauit, vt.ſ.pter exceptos non ex-
tenderet ad ſnĩas ordinariorum.& tentationis cã pulchra
fuit, & formoſa, q ponit exordium.& eiuſdem Clementis
fuit decr.ne aliqui.ſup.e.li.de hær.[indulgentias & priui-
legia]vide qd dixi de ſeconl.in rẽa.in prin.(vl ſecularib.)
his duob.gñib.oẽs cõprehendit.12.q.1.duo ſunt(quocun
que)interdum exprimit epos & archiepos. ſup. ca.1.§.in
eos, ibi videas(conceſſa]non intendit diſtinguere conceſ
ſa ante hãc conſtõnem a concedẽdis poſt, ſed q quotieſ-
cunq. de iurib. talis priuilegii qretur, locus ſit ei, qd hic
dr, & eſt ſi.j.de ver.ſi.priuilegium.patet, q quia in veri-
tate vrgent rõnes, quas ponit exordium.facit ẽt finis hic ibi,
1 edicto perpetuo reginis, atque † talia priuilegia non parti
cipari vxorib.vel filiis, niſi exprimantur, ad idem quod al
le.hic gl.(filiis)non dicit liberis, & uide quod no.in clem.
de bap.pñti.in gl.comprehendit, & no.quod, ut dixi ſun.i
1.gl.decr.Ale.excipiebat ẽt fratres regũ. iſtud ergo tollit
Clemens, q intelligo, qñ ita ſunt fratres regũ, qd nõ filii,
vt ſi ad regnum promonetur, vel in illu ſuccedit. qui filius
regis non fuit, ut nunc eſſet in rege Frãciæ reperiri. vbi aũt
primogenitus iuxta morẽ ſuccedit in regno, & hẽt fratres
ex parte illi, ex eo capite, q ſunt filii, gaudent priuilegio,
nec.n.decr.iſta requirit, q ſint filii regũ uiuentiũ, alias ſe-
queretur, q qui habuit hoc priuilegiũ, ſine culpa ſua per
mortem patris hẽre deſineret, cõtra regulã decr.ſ.de reg.
iur. (religioſi) ſecularia ergo loca.i.ſecularium clericorũ
non excipit.(ratione]concor.ff.de cenſi.ætatem.in ſi.(im
2 munitas]ſi † de virib.vel verbis immunitatis dubitaretur,
recurretur ad papam, ſm Io.mo.& Arc.alle.ſup.eo.li.de
oſ.or.ordinarii.§.ſi uero.& ff.de reg iu.Neratius, dũtaxat
excludit omnes alios, de cã poſ.cũ eccleſia. (ſententia) ſi
ad ſnĩas hominis non extenditur, multominus ad ſnĩas
ſtatuti, quæ fortius ligant, vt ſatis dixi in quæſtione, quam
poſui ſuper regula, cum licet.j. de reg.iur. Et uide qd dixi
ſup.e.li.de conſt.vt aſtrum, ſuper ver.diœceſim, & proceſ-
ſus fulminantes tales ſnĩas, de aliis non dubitatur.ſup.e.
lib.eo.tit.1.§.vlt.(extendi) valebit ergo contra proceſſus
delegatorum executorum & conſeruatorum, q verũ, niſi
clauſulæ derogatoriæ eſſent in reſcript.tales, quæ in hoc
priuilegiis derogarent, de quibus ſatis dixi ſup.tit.proxi.
capi.vno. ¶ Prima gl.ſummar dicens, quõ olim incipie-
bat.¶ In gl.1.in ſi.Guil.concor.eum gl.in Spe.eo.tit.in ſi.
Sed Arch.dicit, q incipiebat ſedes apoſtolica.¶ In gl.eſt
ſimile, in ſi.& in cle.de bap.præſenti.eſt tamen etiam diſ-
ſimilitudo, quia decre.ult.nil dicit de filiis, & decre.præ-
ſenti.dicit de liberis, & addit de principibus.

S V M M A R I V M.

1 *Papa non vtitur baculo paſtorali.*
2 *Abbates quibus vſus annuli eſt cõceſſus, an poſſint extra monaſterium illo vti.*

C A P. VI.

Vt apoſtolicæ Dicit Arch.q incipiebat ex
parte.Guil.in Spe.eo.ti.ver.
abbas quoq. dicit, q icipie-
bat exigit, & hæc eſt ueritas, & pmittit conſtõnis cãm, ſe-
cundo conſtõnem ponit ibi de fratrum, & hic facit duo,
quia primo prouidet de locis conciliorum.ſecundo de a-
liis.ibi, in aliis. Iterũ prima prius ſtatuit de exemptis.1.
de non exemptis ibi, non exempti.[conceſſit]hoc legit
ẽt de latere concedere non poſſet, ut no.Guil.in Spe.tit.1.
§.nunc oſtendendũ, uer.59.[mitra]de ea ſola prouidet.
1 j.(pontificib.)† ut baculo paſtorali, quo papa non utitur.
ſup.de ſacra unc.c.uno, ad ſi.& compagis, uel ſandalis. &
de his 93.di.§.cõpagis. & c.ſeq.& annlo ſup.de ui.& ho.
cler.clerici uer.ſed nec anulos, & ibi ſcripſi poſt Vinc.an
3 † abbates, quib.uſus anuli eſt conceſſus, poſſint extra mo
na. illo uti.& dixi formam priuilegii attendendã, & idem
no.i Spe.hoc ti.uer.ſed quahter.iſta decr. facit q poſſint
& alii, no.ad id qd no.ſup.eo.abbates.in gl.2.[exempti]
iſtis cõtrafacientib.epi reſiſtere poterunt, eos coercere cũ
notorie delinquant in loco non exempto. ſup.c.1.in aliis
dñt Io.mo.Arch.hunc verſ.loqui, qñ talis prælatus eſt in
præſentia ſui prælati.ſup.locutus eſt, qñ ſuus prælatus eſt
præſens, licet ratio glo.faciat pro hoc dicto, nimis tamen
uſ reſtringi priuilegiũ per hoc.nec ex tex.poteſt hoc colli
gi, æquitatem tñ habet, & de facto ſeruatur apud multos,
unde uidemus, q his mitris albis & planis utũtur epiſco
pi in præſentia legatorum, & multas alias cerimonias ſer
uant, quæ ſuper ratione fundantur decre.iſtius, ut non te
nent Rondellum in ipſorum menſa, & his ſimilia.¶ Pri-
ma gl.ſummat decre.& illam commendat ¶ Tertia glo.
ſoluit quæſtionem. ¶ Quinta gl.idem exprimit & no. In
gl.1.in ſi.qui tñ propter hæc ornamenta pontificalia nil,
quod ſit pontificalis ordinis tñ exercere pñt, ſicut nec il
la olim, cur epiſcopi exercebant.68.diſt. quis, per quod
deſtruitur quod dixit Bar. abbates mitratos poſſe virgi-
nes conſecrare, quod ponit Archid.25 q.6.c.2. In hono-
rem

të in ecclefiarũ nõ in amplitudinẽ officii dãtur ifta, vt hic.
vñ vulgatiter dr̃, ꝙ hęc operaotur pontifi:alia in iftis, ꝙ
genitalia in molis. & idẽ dici põt de aliis inftuctionib.de
quib.Iob.39. B.Bernardus contra iftos qui multo labore
& precio q̃rnut põtificalia infignia, priuilegia papalia fic
dicit, fi attendit̃ rerũ dignitas, hanc monaci abhorret pro
feffio, fi minifterium folis liquet coogruere pontificibus.
profecto effe defiderãt, ꝙ videri geftiunt, meritoque illis
effe fubiecti nequeunt, qb.iã ipfo fe defiderio cõparant,
ꝙ fi & nome o eius conferre priuilegiorum poffet auctori
tas, q̃to putas auro redimerẽt, vt appellarentur põtifices,
quo ifta o monaci, vbi timor mẽtis, vbi tobur frõtis, q vn
q̃ probatorũ monacorũ hoc verbo docuit, aut exẽplo mõ
ftrauit. hoc vide in Spe.Hiftori.19.c.84.'In gl.idẽ puto, &
merito, cũ fortiora fint priuilegia data ꝑfonis cõtẽplatio-
ne ecclefiarum q̃ contemplatione ipfarum, fupra c.proxi.

S V M M A R I V M.

1 *Epifcopus põt in qualibet fuæ diœcefis parte pro tribunali federe.*
2 *Exemptio plena per fubditum præfcribi non poteft, poteft tamẽ fubditus præfcribi ab alio. & nu. 3.*
4 *Priuilegium quando dat titulũ præfcribẽdi, qualis fit ille titulus.*
5 *Error quandoque facit ius.*
6 *Poffeffio non adiuncta titulo, ex quo ius cõe refiftit, non iuuat.*
7 *Hæreditas vacans retinet iura & actiones.*
8 *Dignius trahit ad fe minus dignum, quando duo vniuntur.*
9 *Beneficia perfonalia licet pereant cum perfonis, tamen beneficia, vel immunitates conceffæ locis tranfeunt ad pofteros.*
10 *Meum id quod eft ex vna caufa, ex alia non poteft fieri meum.*
11 *Confuetudo eft optima legum cõium & fingularium interpres.*

C A P. VII.

Cum perfonæ. Diuifio in prima gl.& fub-
diuifio fuper ea. & hæc eft
prima Bonifacii in titulo
[ordinariorũ) loquitur de illis odinariis, qoorũ intẽtio de
iure cõi fundatur, ficut funt epi & fuperiores, qđ patet.j.
§.pe. & vlt. Satis tñ vr̃ hanc decr.locũ hr̃e in illis ordioa-
riis, quorũ iurifdõ eft tã notoria & fundara prioil.vel cõ-
fuet. ꝙ non poffet negari. imo qñq. longe plus in facto eft
notoria, q̃ ius cõe, vt in partib.gallicanis in multis eccl'a-
rũ capl'is, decanis, archidiaconis & fimilib.examinari pof
fet, de quib.loquitur decr.de ap.dilectis, de ver.fi.ex par-
te.j. de fo.comp.cũ contingat.de off. Arch.c.fi.[fubterfu-
gientes)s̃.e.ne aliqoi(priuilegia) vide quod no.25.q.1.in
fum. Arc.(indulgẽtias) vide qđ dixi de fep.in nr̃a.in prin.
(req̃fiti] non ergo vltro tenentur offerre, concor.j.de fen.
ex.c.1.ver.exẽplũ.de iureiu.breui[congruo] non turpi vl'
inhoneflo, nec ponderatur hæc congruitas exeq diftãtia
1 loci, vt æqualiter diftet epõ & exempto, † cũ poffit epi in
qualibet diœc.foæ parte ꝑ tribunali federe, qđ dic, vt fup.
e.li.de off.ord.cũ eps.(exhibere) dicit lex. plus eft in reftõ-
ne, q̃ in exhibitione.ff.de ver.fig.plus eft, & hic vt diuerfa
ponnntur, de hoc fup.de dol.& contu.ex lr̃is.in 1.gl.(tra
dere) fuis expẽfis, cũ iura fua procedere teneat, fed in hoc
cafu priuilegiũ perire poffet. fibi prouidetur.& vide quod
no.io c'le.de ap.q̃uis.in gl.fæpius[libertate] Io.mo.ponde
2 rat hoc verbũ, ꝙ non dixit exẽptione, qa † plena exẽptio
ꝑ fubditũ præfcribi non põt. fup.de præfcr.cũ non liceat.
3 † p̃fcribi tñ põt fubditus ab alio eo.tit.cũ ex off.de re iud.
cũ fuper.& ipfe fubditus ẽt nõ põt præfcribere certas liber
tates. de præfcr. auditis. de excef.p̃.accedeotib.de cõfan.
& affi.c.1.[vel delegatis) non placet qđ dicit Io.mo.hanc
eẽ alternatiuã ordinis, nõ electionis vt.f.eps hẽat cogno
fcere, nifi ex aliqua cã fufpectus effet, quo cafu delegabit,
non video vnde hoc fummat, & r'ra alternatiuæ funt ele-
ctionis.j.de re.iur.in alternariuis (priuilegio] eximente,
vel dante cãm præfcribendi, nã inf.de vtroq. profeqoitur.
[expreffim]. f.integraliter legendũ & tranfcribendũ in ar
ticulis, de qb. q̃ritur corã ordinario, vel delegatis eius &
4 in loco fecuro, ꝙ eãm præbeat, q̃rit Io.mo. † qñ priuilegiũ
dat tit.præfcribẽdi, qualis fit ille titulus, rñdet, ꝙ eft titu-
lus pro donato, uel pro fuo, nã priuilegiũ dat, alias nõ eft
priuilegiũ. fup.in his. & vbi eft titulus pro donato, eft ẽt
tit.pro fuo, qui gñalis eft quo ad oẽm titulũ, quo dñium
acquiritur, ff.pro fuo.l.1.& procedit ẽt, vbi eft error, dum-
mõ probabilis. ff.pro fuo.l.hoiem, & l.fi.in fi.& fic eft ca-
fus fup.de præfc.cũ olim.ver.priuilegiũ, qđ dare videbat̃
libertatẽ, erat furreptitiũ, qa impetratũ lite pen.fop.ut li-
te pen.c.fi.de teftib.cãm.2.& fic nõ valebat, dedit tñ fuc-
ceffori impetrãtis cãm p̃fcribendi, q habuit bonã fidẽ &
tuftã ignorãtiã, quo cafu præfcribitur titulo pro fuo & ꝑ
donato, vbi.n.effet fupina ignorãtia, illi tituli non ꝓcede-
rent.f.pro donato.l.1.primo rñfo.fecus vbi eft verifimilis
æftimatio, vt præ.l.hoiem.& l.fi.quo cafu põt intelligi, de
his, q̃ fiunt a prela.cũ apoftolica, de præfcr.auditis.cũ.n.
5 † error qñq. ius faciat. ff.de fuppel.le.l.3.fortius poffet da
re viã ad acquirẽdũ ius ꝑ præfcriptionẽ. vt dictis tribus
[fundetur) per qđ videretur, ꝙ cũ pro ipfius parte cõftat
de petitorio, fieri deberet pro ipfo executio, de cã pofs.cũ
dilectus, fed rõ ftatim redditur. Itẽ dicit Io.mo. ꝙ hic ifta
ꝓponuõt corã altero cõcertãtiũ, ibi iudex eft medius ĩter
partes, & per eũdẽ modũ rñ.ad id, qđ obiicit̃ §.fequens.
f. ꝙ iudex partẽ priuare non põt poffeffione, nifi cã cogni-
ta.C.fi ꝑ uim uel alio mõ.l.1.de fimo.q̃relã, foluit illa ꝓce
dere, vbi iudex eft medius, uel iufte loqtur decr. q̃ vult, ꝙ
6 † poffeffio nõ adiuncta titulo, ex quo ius cõe refiftit, non
iuuet, vt ibi, facit de confue.c.fi.fed fi poffeffio eft adiun-
cta titulo nõ folũ allegato fed ẽt exhibito, illa pẽdẽte pro
bonis ordinarius turbare nõ poterit, ut hic, & põt effe rõ,
qa cũ grauetur ftãdo iuri corã aduerfario, in hoc releuat̃
ꝑ oftenfionẽ tituli, nec poftea turbetur fic adiuncta. & cõ-
cor.ff.de iureiu.cũ q. in prin.de qua poffeffione eidem or
dinario, uel eius delegatis per fe fufficiens uidi dubitari,
an ꝓbetur exẽptio, ꝓbatur ꝙ de mãdato papæ eccl'ia ple-
ne cũ ꝑfonis exempta, tũ miniftris deftituta cõceditur or
dini, ul' collegio nõ exempto. Ad negatiuã inducit, de fta.
mo.recolentes.§.cęterũ, ubi locus trãslatus fequitur cõdi
nem ꝑfonarũ, in qua trãslatus eft. ad idẽ de iure p.c.uno.
a fup.e.li. Item cũ eccl'ia dicatur uxor.[a] 6.q.1.ficut alterius.
21.q.2.ficut, & fequat̃ forũ uiri.i.collegii, q nupfit, ficut
vxor.ff.de iurif.om.iu.l.pe.facit fup.e.li.de fep.is q.ubi hr̃
b confideratio vltimi mariti[b] & nõ priorũ. Itẽ cũ locus de
fignat effe religiofus corpore ibi humato alio trãslato. ff.
de reli.& fũ.fune.l.cũ in diuerfis, fic ẽt defignat effe exem
ptus, cũ trãsfertur ad non exemptos. ad hãc partem facit
de ma.& obe.cũ inferior, & qa non præfumitur papã de-
rogare uoluiffe iurifdõni diœc. cuius honori & iuri fe nol-
le detrahere ꝓteftatur.99.di.nullus, ad hoc 11.q.1.puenit.
In cõtrariũ allegat, ꝙ bñficiũ illi loco conceffũ deceret
eẽ mãfurũ.j.de reg.iu.decet.cũ cõcor.nec obftat, ꝙ fuerit
7 miniftris deftitutũ, nã † & hr̃ditas uacãs retinet iura & a-
8 ctiones & dñia.ff.de acq.re.do.l.hr̃ditas in multis. Itẽ † qñ
duo vniunt̃ fimul, magis dignũ trahit ad fe minus dignũ,
de cõ.ecc.uel alt. ꝙ in dubiis.& s̃.e.li.e.ti.c.uno.& recipit̃
id, qđ eft utilius, cõcor.uide, ne fe.ua.c.1.in gl.2.& eft ex-
9 p̃ffum, ff.de cen.forma.§.q̃q̃. ꝙ licet ꝑfonalia bñficia pe-
reant cũ ꝑfonis.j.de reg.iu.priuilegiũ tñ, beneficia, ul' im
munitates conceffæ locis, uel ciuitatib. trãfeunt ad pofte
ros, ergo durat exemptio loci, ad qđ bene facit s̃ de cap.
mo.dilectus.& de relig.do.c.2.nec eft p̃fumendũ, ꝙ papa
fuã iuftitiã neglexerit, q alios in iuftitia tuetur. fup.e.li.de
immu.ecc.qm̃. facit de iureiur.petitio. retinet ergo imme
diatã loci fubiectionẽ, q̃ habebat, & fic ꝑ locũ exẽptæ funt
eius perfonæ. fup.c.1.hæc pars placuit fratri Iacobo, qui
difputauit hunc cafum, ꝙ uerũ dixi, nifi religio prima in
loco fuiffet finalis cã priuilegii, qa tunc illa ceffante cef-
faret exemptio fm eũ, qui fic fuccincte loquitur foluẽdo.
& facit de uer.fig.abbate.in fi.ad huius declarationẽ cer-
tum eft, ꝙ fi ecclefia, de qua q̃rimus, nõ erat fp̃aliter exẽ-
pta, fed iõ, quia omnes ecclefiæ ordinis priu. Ciftercië.uel
Camaldulen. erant exemptæ, illo ordine ceffante ceffabit
illa

illa exẽptio. Idem qñ illa eccleſia erat ſpecialiter exẽpta,
ſed apparet exemptionẽ fuiſſe conceſſam fauore ordinis
ibi tunc inſtituti. ꝓcedit ergo dubiũ, qñ ſpecialiter & ſim
pl'r eccleſia fuerat exempta, nec papa expreſſit exemptio
nẽ cõpetere, vel nõ cõpetere ſurrogatis, & tunc duplex eſt
modus ſcribendi, ſ. iuris cõis, & gratiæ, de primo, qa papa
mãdat eccleſiã de religioſis alterius ordinis reformari, vel
de ſecularib. clericis, ſi de religioſis reformari ñ pt, vt de
re. do. inter quatuor. & ne cle. vel mo. relatũ, de ſcđo, vt qa
papa gratioſe concedit certo collegio, vel certo ordini, &
ſic collegio, hoc põt fieri dupl'r. ſ. per viã vnionis. 16. q. 1. &
cpis. de relig. do. c. 2. & per viã trãſlationis. 7. q. 1. cpis qua
litas, de cõ. di. 4. trib. quolibet iſtorũ caſuũ puto priuilegiũ
exemptionis durare, & eximi ſurrogatos. c. 2. Primo, quia
priuilegium eſt reale. & vide quod dixi poſt Dy. ĩ. de reg.
iur. priuilegiũ. & in qõne. Scđo, qa hæc, q̃ papa concedit vt
propria, latiſſime interꝑtamur. C. de bonis vac. l. 2, li. 10. &
ſcripſi de ver. ſign. olim, ſuper vl. gl. Tertio, qa cũ ſurroga-
ti ſuſtineant onera, vt in cle. de cenſi. c. 1. ergo & cõmoda.
ĩ. de reg. iu. qui ſentit, ſi. qđ dixi ſ. e. li. de relig. do. c. vno.
in vl. gl. In caſu aũt, quo conceditur per viã vnionis, locus
erit decr. cum capella, eo. ti. vt vnius tñ eccleſiæ reſpectu
ſint exẽpti illi de collegio, qđ dic vt ibi. hoc addo, q vbi ꝑ
viã translationis ſedes epãlis transferatur ad eccleſiã infe
riorẽ exẽptã, vt ſi eccleſia ſancti Andreæ fuiſſet exẽpta, nõ
putarem per id epm exemptum. mouet, qa a prin. conce-
dẽs id non intendebat, nec etiam ipſe transferens ꝑſumi-
tur hoc voluiſſe, de reg. iur. in generali, cum concor. facit
cle. de procu. non põt. Scđa rõ, q cũ exẽptio data eſſet cõ
tra epm, abſurdum eſſet, q ſuffragaretur epo, & dicit lex
euidenter iniquiſſimũ, exceptionẽ rei iudi. proficere ei, cõ
tra quẽ iudicatum eſt, de excep. rei iudi. l. euidenter. facit
de trausla. c. 1. ver. ſed neque vn pñt ipſi ordinarij. Prima
gl. diuidit & ſummat. Gl. ne ꝓcedentia, rõnem reddit, di-
cens opi. Inn. approbatã, & Hoſ. reprobatã ad ipſius rõnẽ
rñdens. G. ſed quare. obijcit & ſoluit. Gl. mirũ. obijcit &
dupliciter ſoluit. In gl. & ſic, alle. vnã concor. ſignat vnum
contrariũ, & remittit. In gl. ne ꝓcedentia. ibi[idẽ]vide de
fide inſtr. inter. in gl. iudicio. & ibi, (rõnes) ſequitur, cum
dic & conſule edi dñt, qñ accepta & data alias apparere
nõ poſſent. & ibi (edere] nõ vr̃, ſubaudi, qui ſtipulationem
totam non edidit. In glo. ſed quare. ibi [qui accuſare) vide
in ꝑdicto. c 1. ſuper gl. 3. In gl. mirũ, ibi (§. ſi quis ex alie-
na) vide de acc. veniens. ſuper vl. gl. & ibi (prætor) vide de
electionib. q̃relã. ſup. 1. gl. In 1. gl. in fi. & hæc vltima pars
ſubdiuiditur, qa prima tractat, qñ priuilegiũ vel ſufficit,
vel dat cãm ꝑſcribendi. ſcđa ibi, ſi vero. qñ neutrum ho-
rum occurrit, & pro parta ſumi potuit ex extrauaganti
Alex. IIII. quæ incipit, quia perſonę, de qua & mentionẽ
facit Gui'. in Spe. de ap. §. reſtat. ver. ſi aũt iudex. & hoc eo.
ti. ver. & no. In gl. ad idẽ. in fi. ſed prima verior ſm Io. mo.
& Arc. In gl. r̃. de in fi. & 1. q. 1. eſtote. in fi. Ar. In gl. ne ꝓce
dentia. ibi, §. pe. vide qđ ibi no. in vlt. gl. & quod ibi dicã.
In. glo. ſed quare. in fi. & in cle. de vſuris ex grãdi. in gl. vi-
de q. In gl. mirũ, in fi. idẽ Io. mo. Arc. remittit ad no. per
Inn. de dila. præterea. de cẽſi. venerabili. de ver. ſig. ex par
te. In gl. fi. ibi [auditis] vbi de hoc, & de ver. ſig. abbate (&
in fi.] Arc. remittit ad no. 23. diſt. quamquã. in gl. ſic ergo.
10 dicis hic Io. mo. verũ eſſe q † id, quod meũ eſt ex vna cã,
ex alia non põt fieri meũ, & ſic ſi per priuilegiũ erat meũ,
ꝑſcriptione meũ fieri non põt, ſed, vt dicit, cõfirmari põt
vſu, poſſeſſione & ſuperioris approbatione, de fide inſtr.
inter dilectos, circa fi. de confir. vti. vel inuti. per totum, di
cit &, q dicta regula fallit in duob. caſib. Primo, qñ dubiũ
eſt de prima cauſa, ex qua dico meũ, qoia tunc ad caute-
lã põt meũ fieri ex ſcđa. ſ. de cõceſ. præb. poſt electionẽ, ſic
eſt in priuilegijs, ſi dubiũ ſit, an plena libertas detur per
illa, per conſuetudinẽ poterit declarari, ar. de cõſ. cũ dile-
11 ctus. qa † cõſuetudo legũ cõium, & ſingulariũ, vt ſunt pri-
uilegia, optima interpres eſt. ff. de legib. ſi de interꝑtatio-
ne. 2. fallit, qñ mihi pinguius ſubuenitur per ſcđam, q̃ per
primã. ff. ad l. fal. l. 4. ponit lex caſũ de legatario ſub condi
tione, q illa pendente inſtitutus eſt hęres ab hr̃de, q debe
bat lega. & rñ ibi dr̃, q ſi eueniat conditio illius legati, nõ
habebitur rõ in Falcidia. Quærit demũ, an datum per pri
uilegium, licet non poſſit dari per ꝑſcriptionem, poſſit au
geri in terminis priuilegiũ, de ſepultura cõtinet clauſu
lã, ſalua iuſtitia eccleſiarũ, a quib. mortuorum corpora aſ
ſumuntur, de ſepul. certificari, nunquid quo ad illam ca-
nonicam poterit pſcr̃e, priuilegiũ augeri. puto q non, ſi
procederet hic præſcriptio, eſſet ex titulo priuilegij, & ſic
inſpecto toto priuilegio volens pręſcribere eſſet malę fidei
propter quod præſcribere non poſſet. ſ. de pſc. veniens. ĩ.
de re. iu. c. 2. & iſte approbans priuilegium pro ſe renetur
illud recipere cõtra ſe, de cẽ. cũ oli. ne eadẽ rõ diuerſo iure
cẽſeatur, de dec. cũ i tua. ſ. e. circa. In gl. ſic poſſidentes, in
fi. Io. mo. al. de trãſla. inter. §. ſed neq. ff. ſo. ma. ſi ab hoſ.

ADDITIO.

a Eccleſia dicitur vxor. Nam vxor ſignificat eccleſiam, vir uero Chri
ſtum, qui nunquam dimittit eccleſiam. Bal. in marg. vxor, in princ.
poſt Inn. in c. debitum. de biga.

b Vltimi mariti. Notabis hic, q vxor ſequitur vltimum maritum quo
ad ſepulturã. gl. no. 14. q. 2. vnaquęque. Ale. in l. pe. in pri. de iur. o. iu.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum an ponere poſſint inferiores epiſcopis.*

2 *Excommunicatus publice ſi intrat eccleſiam omnes debent exire, non tamen propter hoc ſacerdos dimittat miſſam inexpletã. n. 3*

4 *Epiſcopus an poſſit procedere contra exemptos, qui excommunicatos per ſe ad diuina recipiunt, vel ſepeliunt.*

5 *Priuilegium ſi in quopiam dubium ſit, recurritur ad concedentem.*

6 *Priuilegium non datur, vt inuitet ad delinquendum.*

7 *Priuilegiati ſi priuilegiorum ſuorum tenorem excedant, ſunt per cenſuram eccleſiaſticam coercendi.*

8 *Miles ſi conuenitur propter militare delictum, tunc coram magiſtro equitum conuenitur.*

9 *Teſtatus alias perfecte ſi tutorem non dedit filio, iudex dabit legitimum, quem lex dat ab inteſtato.*

10 *Poſitiuus gradus, comparatiuus & ſuperlatiuus ſicut dantur in diſpenſationibus & gratijs beneficialib. ita & in exemptionib.*

CAP. VIII.

Epiſcoporum.

Primo ponit quadruplicẽ ꝓ
hibitionẽ. Scđo pęnã adijcit
pęnis antiqs ibi, q vero (ordi
nis] religionis, vide qđ dixi, ſ. e. li. de reli. do. c. vno. poſt
pri. [ſcienter] iſtud facit ꝓ lectura, q̃ hẽt vnicũ eſſe caſũ, &
ſtatim dicã [ciuitatibus, caſtris, villis) de his. ĩ. de ſen. ex. ſi
ciuitas in pri. niſi quatenus iſta interpoſitio facit dubiũ, &
duas lecturas inducit, vnã ſeqtur prima gl. aliã tangit gl.
añpe. Prima intẽdit, q ĩ ciuitatib. caſtris vel villis, vel locis
aliis ĩterdictis nõ celebrẽt, niſi quaten' ius pmittit, & hoc
placet, ꝓ qua facit lr̃a ſcienter, q̃ ꝓcedit, & relatiuũ aliis
qđ ſeqtur. Item ex alia lectura ſeq̃retur, q pena huius de
cre. nõ hẽt locũ in celebrante in ciuitate, caſtro, vel villa
ĩterdictis, ſed ſolũ in aliis locis, q̃ talia nõ ſint, qđ eſſet ab
ſurdũ. Et qa viſum fuit compoſitori, q ĩ. nõ ſic cõgrue po
neretur, nec poſt dictionẽ interdictis, nec poſt dictionẽ a
iure. Iõ hic inſerta fuit hæc clauſula. cõgrue tñ locari po-
tuiſſet poſt dictionem celebrari diuina, & ceſſaſſet hæc ꝓ
lixitas. Alia lectura vult, q in ciuitatib. & cætera, nõ cele
brent, niſi q̃tum ius concedit, puta ſi cõſtruxerunt ibi ec-
cleſias ſine auctoritate diœceſanorũ. ſ. e. auctoritate, vel
mendicantes mutauerũt loca ſine parę lnia. ſ. ti. 1. c. vno,
ſed nõ puto hoc fuiſſe de mẽte pp ꝑdictas rõnes ab ordi
1 nariis, an ĩferiores ab epis poſſint ponere interdictũ, no.
hic Ar. qđ dixi poſt Inn. & Hoſ. ſ. de his q̃ fiunt x ma. par-
te c. q̃ fiuit, & de hoc de ap. dilectis. aiũt, vide qđ no. ĩ cle.
de ſen. excom. grauis. in pri (publice) vide qđ no. in cle.
2 de ſepul. eos, in gl. de hoc, vt ergo dicit Arc. ſi publice † ex-
communicatus intrat eccleſiam, omnes debent exire.
24. quæſt. 1. omnis qui. & no. 11. q. 3. ſicut apoſtoli. in gl. ſi
ergo,

ergo, vbi et no. q † sacerdos non dimittet pp hoc missam inexpleră. qđ Inn. intelligit, si canonē inceperat, vt no. de sen. exc. nuper, non sic in occulto, immo tunc ille, qui scit eū excōicatū taliter exire dēt, q crimen non prodat. facit 6. q. 2. si rū. & qđ ibi no. in t. glos. & 2. q. 1. si peccauerit. & 46. di. clericus qui. sm Arc. qui induxit Ray. in sum. de sē. ex. §. itē q̄ritur, vtrū [vel iurisdictiones.] circa istos vide q no. de sen. ex. si ciuitas. in gl. pe. & in cle. de sepul. eos qui. in gl. sed q. de hoc hic per Arc. [officia] ī. eo. rū & plantare, §. excōicatos. & de sen. exc. nulli (sacramenta) ab horū receptione remotus est ēt excōicat' minori. ī. de cler. exc. c. vl. & de sen. exc. c. pe. in eorū nō est locus pęnæ, q̄ sequit [sepultura] sup. eo. vt priuilegia. ī. de sepu. sacris. & fi. ī. de vsuris. c. 2. qui no. contra. respicit oia supradicta argu. (arbitriū) hoc si fuerit iniquū reduci dēt ad arbitriū boni viri. ī. de iureiur. veniens. & c. quintaualis, cuius sniam dicit Arch. per hanc lrām videri pęnas has solū locū hre, cū snia hominis contēnitur [contempsit] iustū est, vt contemnens puniatur, & iudici contēpto satisfiat, vt hic, vide qđ no. de ma. contracto contra inter. eccl. c. 1. in gl. penul. plu-

7 xe tractat hic Io. mo. an † eps possit procedere contra exēptos, qui excōicatos per se ad diuina recipiunt, vel sepeliunt. & tenet q sic. primo, cum priuilegia se ad hos casus non extendant, nec extendere possint. ī. eo. cū & plantare. §. excōicatos. ī. de sen. exc. nulli. Secundo, quia delinquunt in rē non exēptā, alleg. sup. eo. parētib. & qđ ibi no. Inn. & eo. tit. recipimus. Tertio alle. C. de iurisd. om. iud. l. magisteria. Idē succincte dicit Arch. remittens ad no. 6. q. 3. placuit, sic dicebā in scholis. & forsan sufficeret hoc prin. cū fine huius gl. sed latius ipsius mentē & partim verba ponendo, ne de deciso ordinarij conquerantur, est sciēdum, q ipse Io. dicebat hanc q̄onem plus facti, q̄ iuris, cū ex priuilegiorū tenore oporteat hoc decerni. sup. c. porro, & si qđ † sit dubium, recurritur ad concedentē. sup. e. li. de of. ord. ordinarij. §. vero. si ergo prædicti super his haberent priuilegiū, ne. l. ordinarij hoc possint, vel habent possessionem libertatis ex priuilegio, seruandū est eis, vt sup. ca. proxi. & facit qđ dixi sup. eo. c. s. in princip. vbi tñ a parte priuilegia non resistant, tenet quod prædixi, & primā rationem sic declarat † priuilegiū non datur, vt inuitet ad delinquendū, quod si fieret, non valeret, sicut nec pactū, nec consuetudo. ff. de pac. do. l. cōuenire. sup. de consuetudine, ex parte. cum ergo non sint, nec esse possint priuilegiati in illis, ergo nec præiudicabit in illis exemptio, si. n. eis cōicare non pñt, multominus illos sepelire. & dicit, q iura quæ alle. gl. vlt. in dec. cum plantare, bene faciūt ad materiam. Circa sm, quia exempti ponendo & pulsando campanas in domib. suis coercerentur per ordinarios. dicit ibi Inn. no. priuilegiatos † per censurā ecclesiasticā coercēdos, si extra priuilegiorum suorum tenorē excedant. Circa tertiū dicit l. 1. C. vbi senat. vel cla. vt si clarissimus rapit virginem, vel alienos terminos inuadit, vel alias delinquit ordinarius, p̄ses non obstante priuilegio eū punit, quia reatus honorē excludit, mō (vt dicit) huic legi signātur contrariæ. l. magisteriæ. C. de iurisd. om. iud. gl. in hac.

8 l. contraria soluit, q si † miles [a] cōuenitur pp militare de-

a lictū, quia vendidit arma, q non est delictū, nisi quia miles eum corā magistro militū conuenitur, vt ibi. Si vero conuenitur pp crimen non militare cōe, ordinarius loci cognoscit & coercet, si crimē est enorme, alias secus. C. de exhi. & intro. l. 1. ff. de cu. reorum, de militib. & l. non est. in si. ergo pp crimen cōe & grande diœcesanus animaduertet in exēptū, non sic in leuibus, quæ suus prælatus punit sm regulam. sup. de off. ord. quanto. & c. pen. Inducit ēt l. 2. C. de priuile. sco. & §. si delinquentes. in auth. de man. princi. quæ vide in decr. tuarum. in prima parte gl. inducit ēt in auth. vt iudi. sine quo. suffra. §. volumus, vbi præses prouinciæ animaduertit in legatos principis, qui illuc missi excedunt formam sibi traditā, sic ēt diœc. id poterit in istos excedentes priuilegiorum formam, ad idē. C. de

exa. & exactio. l. quicunque. lib. 12. subdit ēt, ista æquiparari, quē non exēptū, vel exemptū, sed nō in eo, de quo agitur, sicut æquiparatur, quē intestatū, vel testatū, sed nō in

9 eo, de quo q̄ritur, vt si † alias perfecte testatus tutorē non dedit filio, iudex dabit legitimū, quē l. dat ab intestato, ac si intestatus esset. ff. de legi. tut. l. legitimos. in pri. & l. intestato. ad idem, si a non cōpe. iud. l. 1. ff. si serui. ven. l. loci. §. competit. cōcludit ergo, q cū prædicti circa hoc non sint priuilegiati, nec esse possint, manifestum est, epm eos posse punire, dicens prædictam distinctionē probari per decr. cum capella. eo. ti. hoc sm Io. mo. pro eo facit decr. ad hoc. in si. eo. tit. cui rñdetur, q non dicit, q possit punire, sed q pōt exhumare. Itē forsan hospitalarij tunc non erant exempti, licet priuilegiati. eo. tit. cum & plātare, circa quod vide quod scripsi eo. tit. recipimus. super 1. gl. & per eundem modū rñderi posset ad decr. parentib. Idem facit decr. auctoritate. sup. eo. t. repon. sed ibi delictū fiebat extra locū exēptū, quare rectum est, q si p̄dicti essent exēpti, sed loca ipsorum non essent exēpta, q esse pōt ī. c. proxi. 2. & 3. tñ tūc cōis exēptio nō impediret, quominus puniret ordinarius talia faciētes. sup. ca. 1. cōis dixi, ppter id, qđ ibi scripsi i prin. & dixi sup. ea. gl. sed si personas & loca, in quib. hoc faciunt, dicamus exempta, graue est dicere exemptos per ordinarios puniri extra casus exp̄ssos in iure, de qb. plenā remissionē dedi sup. c. 1. super gl. vlt. sup. & 16 Io. mo. q̄ dicit, eos super p̄dictis priuilegiatos nō esse, nec priuilegiari potuisse parū vrget, quia idē cōcluderet de adulterio, fornicatione & quolibet delicto. ¶ Prima gl. Inmmat. ¶ Penul. gl. primo ostendit vicinitatē regularitatis. secundo tractat, an in nō exēptis lorū habeat illa pęna. ¶ In gl. delegari. in fine, saluo quod habes i extrauaganti Bonifa. prouide attendentes. ¶ In gl. ult. ibi, (quod quidā.) Io. mo. in præ. decr. is cui. vr̄ hoc tenere dicens, q hic erat malum circūstātionatum. s. defensum priuilegio, quod se ad casus illos nō extendit, & ideo culpa grauior, sicut. n. bonū circunstantionatum est maius seipso, sic & malū, facit pro dicto, quod post eum scripsi sup. de elect. auaritiæ. super vlt. gl. & facit sup. eod. lib. de dolo & cōtu. eum qui. & quod ibi nota. in si. pen. gl. & ibi, quasi dicat, idem Arch. hic prima sua gl. dicens, q illud, quantūcunque, implicat, decr. locū hre ēt in non exemptis, pro hac parte facit supra eo. c. rum & plantare. §. excōicatos. & facit sup. eo. li. de p̄ben. c. 2. de electione generali. post prin. Item facit, quod sequitur in textu, cuiuscunque ordinis &c. per quæ hæc pars vera vr̄, sed vellem contrariā p̄uale re propter multa pericula, quę imminēt clericis, maximè de illa parte, q̄ loquitur de admissione ad diuina, quia docet experientia clericorū legionē liganti saltem in Italia, de legione dixi, ne se. va. c. 1. super gl. de isto. piū ergo esset illā opin. iuuari saltem non exemptos, & pro hac opinio. facit, q decr. locata est sub titulo de priuilegijs, quare nō conuenit titulo, nisi de priuilegiatis & exemptis loquatur, sed rñdebis, immo conueniet, quia nō negatur loqui in exemptis, sed dr̄ in vtrisque. & facit quod scripsi de li. ob. c. 2. in prin. nec est nouum istos misceri, supra eo. li. de præben. c. r. in si. & in rlr. de test. c. 1. cum si. sed impugnari posset hæc rñ. quia nulla decr. est in hoc tit. vel sup. cuius casus fundet permixtim super priuilegiatis & nō priuilegiatis, vel exemptis & nō exēptis, cōgruat igitur ista suo vniuerso, ne sm Augustinū turpis esse dicatur, 8. dist. quæ cōtra, de spō. du. c. si. ad illud, quātūcunque, facile rñ-

10 debitur, & dicetur, q † sicut in dispēsationibus & gratiis beneficialib. est dare positiuum, cōparatiuum & superlatiuum, ita & in exemptionib. primum no. 13. dist. nos consuetudinem, sm patet supra eo. li. de relat. duob. de præben. si plurib. de conces. p̄ben. si loci. & c. pe. Tertiū patet ī. c. proxi. & ex c. 1. sup. eo. & his quæ ibi dixi, dicā ergo q illud implicat, exēptos habentes plenā & plenioré exēptionē, volens includi habētes & plenissimā. facit sup. eo. lib. de officio legati, c. 1. ibi, quantūcunque plenā. & c. pe.

in prin. ibi q̃cunq. plenariã. sic & illud q̃tuncunq. qđ ponitur s.c. i. in prin. solos exẽptos implicat. est si. qd no. ff. de ñl. pref. ad abolẽdã, in si pe. gl. & hoc posito ad rearũ sequentem facile rñdetur quod oratio dẽ esse vniformia de baptis. maiores. ver. similiter, sicut ergo si diceret, oẽs clerici cuiuscũq. status & cętera, nõ includeret laicos, sic cũ dicit, oẽs exẽpti cuiuscuq. &c. certũ ꝓ non includit nõ exẽptos, qa viroa purissimæ cõsciẽ scin ex quadã pplexitate nõ eu. rabili sine periculo rerũ & psonarũ tales ad officiũ admisisse, iõ ista sic demonstratiue descripsi, & ignoscant exẽpti, quib. suff. agari nõ possũ, & scio ꝙ oculus ip sorũ neq non erit, hoc euangelica parabola prohibente. Matth. 20. circa medium, habẽt ẽt multi ex ipsis super absolutionib. & dispensationib. promptiora remedia p priuilegia ipsis ab apostolica sede concessa, & per cõmissiones, quæ facile suis maioribus circa talia fieri solent.

A D D I T I O.

¶ Miles delinquens a quo puniri possit, no. in l. 1. C. de exhib. re. & gl. in l. magisterie. C. de iurisd. om. iud. & in l. desertorem ff. de re mili. adde hic, ꝙ miles vendens arma, & equos, cum quibus promisit se pugnaturum, punitur pęna capitis, & perdit testamẽti factionẽ, nisi sibi sit reseruata. l. & militibus. & ibi Bal. C. de testam. mili.

S V M M A R I V M.

1 *Debitor, qui facto testamento & filia instituta factus est cõuersus ecclesiæ illi offerens omnia sua bona saluo testamento prędicto, an creditor, cui ipsius bona fuerant obligata ex mutuo, agere debeat contra eum, vel contra ecclesiam, vel contra filiam.*

2 *Res transit cum onere.*

3 *Exẽptiones sunt stricte interpretandæ. dummodo aliqui conferãt.*

4 *Priuilegia nunquam extenduntur de persona ad personam, nec de loco ad locum.*

C A P. IX.

Per exemptionem. Eximitur qñq. ecclesia, qñq. ipsius canonici, qñq. clerici. ista tria quid importent, ordinate declarat in qualibet partium affirmatiuè & negatiuè loquendo. secunda ibi verum. tertia ibi, si aut ipsa ecclesia. Io. mo. canoni: primum capitulũ (ecclesiæ). i. personæ repñtantes capitulum, alle. ff. de fideiuss. l. mortuo. hæc lectura non procedit, vt patet J. ꝓ ximis rñsis, vbi exẽptis canonicis, qui capitulũ faciũt, vel clericis, non est exẽpta ecclesia, ergo oportet pro loco recipi, vt dicit hic gl. ipsius. s. ecclesiæ exẽptæ, an hoc locũ habeat, si surrogentur nõ exẽpti, dixi s. eo. eũ personæ. in gl. pe. (monachi) no. monasteriũ hic vocari ecclesiam, sic. sup. de re iud. cũ inter. in prin. & vide de hoc sup. eo. li. de sup. neg. præla. grandi. in gl. no argumentũ. & puta, ꝙ hic de abbate, vel de prælato non dixerit quasi de indubitato, facit 7. q. 1. scire debes [conuersi] cũ hic mixtim loquatur de monasterio & ecclesia seculari. facit hæc litera ad no. sup. de sen. exc. non dubium. in 1. gl. vt dicam, ꝙ si exẽptione gaudent, fortius immunitate. Sciendum est, ꝙ Ioã. de De. l. 4. q. 7. disputauit de 1 debitore, qui facto testõ & filia instituta, factus est conuersus ecclesiæ, illi offerens oĩa sua bona, saluo testõ pdicto, an creditor, cui ipsius bona fuerãt obligata ex mutuo, agere dẽat contra eũ, vel cõtra ecclesiam, vel contra filiã, ꝙ ipse conuersus conueniri debeat inducit, ꝙ actio erat personalis, in qua coercẽda est persona, vel lite non contes. qñ. ad si. & c. tuæ. Item cõstat, ꝙ conuersatio nõ est solutio, vel acceptilatio, quæ tollũt obligationes. insti. quib. mo. tol. obli. §. 1. & §. itẽ per acceptilationem. ergo remanet obligatus. nec hic interuenit persona, in qua possit dici nouatio. Itẽ quare iste non cogeretur soluere, cũ possit matrimoniũ contrahere. 27. q. 1. vt tea. subdena, ꝙ tales conuersiones in ecclesiis secularibus fiunt solum ea cõsuetudine. Secundo probat de filia, cum ipsa sit hæres, & ipse per conuersionẽ fingatur mortuus. 19. q. 3. quia ingredientib. & c. seq. & auth. eo. nunc autẽ, cũ aũt hæredi non debeatur æs alienum, de test. filius, & in heredem nouum videatur facta nouatio. insti. q. mo. opst prin. & hæres cõparatur fideicõmissario, de test. Iosnes. qui asam cuique rei præferre debet. C. de sacrosan. ecclesi. sancimus, ergo filia hæres tenetur. Tertio probat de ecclesia, q̃ cum emolumentum sentiat, & sibi acquireret, sentire dẽt & onua, inducit multa iura, sufficiat regula, q̃ sentit. J. de reg. iur. Imputet ẽt sibi ecclesia, si non inquisiuit conditiones illius, priusq̃ illum reciperet. 18. q. 3. monasteriis. 17. q. 2. si quis incognitus, soluit, ꝙ persona cõuenienda sit, quia personalis est actio, vt in prin. dixi, executio vero fiet in bonis, penes quemcũq. sint propter hypothecã, de qua 16. q. 3. §. præscriptionum. in prin. quia 2 res transit cũ onere, de pig. ex literis, cũ concor. & dicit, ꝙ multũ habebat in vsu, ꝙ cõtrariũ sentiens pecus est, sm prædictã solutionẽ p hanc decr. conuenietur vt exẽptus, si ecclesia est exẽpta perpetuo, quia oblati, qui se & sua dederunt ecclesiæ cũ effectu, vt in clem. de deci. c. 1. in fin. & quod hic de his dr, dixerat Inn. in c. recepimus, qa sũt assumpti in partem diu, allega. 12. q. 1. duo sunt. ibi dr, Deo deuoti. cuius textus ibi exponit, videlicet cõuersi. isti oblati perpetuo dicũtur hi, qui fuminalis vocantur. sup. de arbi. cũ olim, mos diuersarum religionum hẽt habere conuersos, & illi portant habitum religiosum [Item oblatos] & illi conuersorũ habitu non vtuntur, participant tñ priuilegiis, vt hic vides, & in cle. pdicta [ipsi parochiani] dicebat ergo Inn. in prę alleg. dec. recipimus. ꝙ per exemptionẽ ecclesiæ nulla iura in parochianis perdit eps, dabit ergo pnias publicas, crismabit &c. vtrãque legem spectantia exercebit. sup. eo. cũ olim propter, de sepul. in nostra. nec mirum sm Host. si in priuilegio magis includuntur clerici, q̃ laici, cum illi plua sint ecclesiæ connexi. Vnde & nomine ecclesię cõtinentur. sup. eod. cum olim, vers. & ꝙ non liceat. Inducit 21. di. cleros. sup. de præben. cum sm. de iudiciis, quãto. & si quæras, qui habebit decimas, rñdet, ꝙ plebanus, vel is, qui prius habebat eps, vel alius, nil enim iuris accrescit, vel decrescit in laicis. 16. q. 1. si quis laicus. ea qua populus non eximitur, sicut in decr. ex parte abbatissæ. sup. eo. Sed obiicitur, cum pereat ius epale, oẽ tale ius cõpetens in ecclesiis clericis, vel laicis adiudicatur, vel auferetur, de off. ord. conquerente, quare non sic aufertur in clericis & laicis priuilegio exemptionis sm rorũ dito. Respondet, in iudicio vt omne ius inducere, nisi expressè agat cõtrariũ. sup. de cã pos. cũ ecclesia. ff. de iudic. solemus. Sed in priuilegiis non sic. sup. eo. porro, q̃ pp alterius pręiudicium sunt restringenda sm Inn. & dicam super vlt. gl. quærebat autem ipse Host. in extrauagã pt Inn. ad perpetuam, de qua prima gl. quam gloss. posuit Arch. J. de ver. sign. veniens. Quid si monasterium cũ capellis sit exemptum, quis curabit populũ. Respõdebat, ꝙ eps. 10. q. 1. regrda. qui ẽt potest aliam ecclesiã ædificare, vel dare parochianis licentiam ædificandi, de cons. di. 1. nemo. ar. de ec. ædi. ad audientiam. 1. & ponet ibi psbyterum, qui percipiet decimas, oblationes & alia iura parochialia. 13. q. 1. c. 1. de his quæ fi. a præ. pastora. Salua canonica, de qua dicetur in præ. decre. veniens. nisi cõtra epm esset præscripta. de præscrip. cum olim. & c. audiris. eo. cade quarta, non abs ecclesia, hic & J. prox. i. ñ. vbi eximuntur personæ & nõ ecclesia, dicebant Inno. & Host. in decr. cum capella. in principio, ꝙ ecclesia in oĩbus rñdebit episcopo, præter quam in iurisdictione clericorum. ¶ Prima gl. diuidit, dicit quid declaret, & unde sumpta. ¶ Secunda gl. soluit quæstionem & remittit. ¶ Gl. sicut, dat simile. secundo obiicit & sol. ¶ Penult. glo. arguit, pro Io. & Ber. ¶ Vltima quærit, arguit affirmatiuè, soluit contrarium. ¶ In gl. penult. ibi [ciuibus] vide super gl. prædicta. ¶ In gl. 1. in fine. Guil. tamen in Spec. eo. tit. versi. item licet, allegat. cum super. quæ in summa dicebat, ꝙ abbas contra epm agens super exemptione ecclesiæ monacorum parochianorum, succumbet in vltimo, quia nil de parochianis in priuilegio dicebatur. ¶ In glossa sicut ibi (cum clericis) de variis significationi. quas habet ecclesia ibi no. & in concor. & in fine. concor. Arch. sup. eo. li. de præbẽ. quãuis

uis.1.sed Io. mo. quid voluerit, non capio, dicit enim, q
ibi præmissum fuit verbum cleri.& subiectum verbũ eccle
siæ.vñ tam ex dignitate ecclesiæ cathedralis, q̃ ex verbo,
pmisso & alio subsecuto verbũ ecclesię cõprehedit solũ ca
pitulũ Placen. In gl.penul.in fi.vide qd' dixi super gl.pdi
3 cta.In gl.vlt.in fine.itẽ †exemptiones sunt stricte interpre
tandæ, dummodo aliquid cõferant, & est rõ, qa præiudi-
cant ordinariæ ptãti, q̃ fauorabilis est.11.q.1.puenit.& q.
3.qui resistit.fm Host.q alle.de conces.pb.constitutus.de
transl.c.fi.& ponit Arc.& dabat ipse Host.pro regula in
4 extrauaganti ad perpetuam, q† priuilegia nunq̃ extendũ
tur de persona ad personam, nec de loco ad locum, s̃, eod.
sanè.ff.de pact.si vnus.§.pœna. Super hoc vide quod satis
scripsi, de verbo.signi.olim.de rescrip.causam.

ADDITIO.

a Res transit. Et quod res transeant cum causa sua, habetur in l.si con
uenerit.§.si fundum.ff.de pign.actio.

SVMMARIVM.

1 *Tabellio licet multa narret in instrumento, & subscribat, subscrip
tio, nisi aliud exprimat, non respicit narrata, sed illa solum, quæ
die & loco gesta sunt.*

2 *Emptio venen, quod ad mixtum potest esse vsui, valet.*

CAP. X.

Si papa. Primo distinguens in verba narratiua &
assertiua posuit 6.formas verborũ, quæ
assertiue prolata sapiunt exemptionẽ, &
de vltimis quatuor rõnẽ subdit.scdo ibi, est idẽ, ponit a-
lias octo, & sic 14.vsq; ibi non sic.ibi ponit tres formas,
per quas nõ datur exemptio.vsque ibi licet, vbi de formis
alijs protestatur(narret]vt ẽt dicit Io.mo.natura narrato
rũ est, q probentur, & nõ probẽt, & hac de cã narratio, in
qua erratum est in nominibus possessionũ, abradi solet in
lr̃is apostolicis.s̃.de fide instru.ex literis. q intelligas, vt
ibi dixi super verbo, priuilegia noceatur, no. Arc.ad ea q̃
scripsi post Inn.& Hos.de proba.qm̃.q†licet tabellio mul
ta narret in instro.& subscribat, subscriptio, nisi aliud ex-
primat, nõ respicit narrata, sed illa solũ, q̃ illis die & loco
gesta sunt.subdit, & hoc qñ papa sic dicit, eximimus om-
nes vestras ecclesias, q̃ per vos sumpserunt regulã Augu-
stini, quos his duximus exprimendas, narratiua dñr illa
verba, arg.3.q.6.hoc qppe, & iõ ex ecclesijs sic exp̃ssis nul
la probatur exẽpta, nisi probetur, q per eos assumpserint
regulam Augustini, & dicit hoc fuisse dictũ Innocentij in
quadã sua additione in decr.inter dilectos, de fide instru.
ante fin.super ver.alia, in qua ẽt dicit, eum dixisse, priuile
gia cõfirmatoria meliora, q̃ illa, quę sunt ad instar.ibi dixi
[.exẽptam]hæc est prima forma[aut eam)secunda forma,
siue hæc est tertia[vel ad romanam) quarta, siue quinta,
vel ẽt sexta(pertinere) repete ad romanã ecclesiã.nã hoc
verbum determinat oĩa proxima quatuor, & horum qua-
tuor subdit rõnem dicens, cum.n.&c.si id.s. quod perti-
neant(concedatur)p priuilegium operari, 76.dis.huius
[supra scriptum)sententiando.s.sup libertate(sit libera)
septima forma.[potiatur]8.(vel quod.]9.[aut si.)10. for-
ma)siue quidem)11.(vel quod]12.[aut impetrandi.]13.
[recipiantur]14.& vltima(proprios & speciales) satis pu
tarẽ sufficere alterũ, vñ in filiatione stati subdat hæc duo.
in §.penul.ponit solũ alterũ, iõnẽ de verbo, speciales.red-
dit hic gl.q̃ incipit, sed sũt, & quod ibi addã, de verbo, vel
dictione proprius.idẽ vr̃, cũ fm phylosophum, illud est p
priũ, qd' soli inest, proprij ergo subiecti Papæ sunt, qui so
li papæ subsunt.isto mõ etiã dñr proprietates in diuinis,
q̃.s.insunt personis, vt scripsi de sum.Tri. damnatus. sup
gl.nõ facit.s̃.e.auctoritate.§.vlt.in prin.& quod ibi no. fa
cit ad materiam, quod scripsi s̃.eo.li.de elect.vt circa.sup
gl.pe.(insinuat)p libros censuales solent hæc probari.s̃. de
præsc.ad audientiã, dici debet sic, & homo cẽsualis exem
ptorum non propterea est exemptus.s̃.e.autoritate. in fi-
ne[aliqua capitula]& statim exemplificabit(ambo] licet
hic repetatur sæpius de censu annuo, nihil ad rem sit an-
nuus, biennalis, quinquennalis, vel alterius tpis, sed respi
cit, q sic solet imponi ecclesiæ[ac monasteria] de his di-
cit, quia de his tractatus incipit.s̃.§.1, in prin. sed idẽ per
omnia in exceptionib.ordinum, vel singularium persona
rũ.facit s̃.c.proxi.& c.epõrum.& inf.de sent.excõ.c.vl.in
fi.in quib.enim hic est identitatis rõ.[Modis) miror de
Arc.qui hic notauit, q modus, vel forma, quæ hr̃ s̃.eo. ti.
& ore.s.q eps à fratribus monasterii aliquid iniuste non
exigat, sed his debeat esse contentus, quæ antecessores ip
sorum fratrũ antecessorib.suis constat rõnabiliter impen
disse, sapiant exẽptionem capitis non membrorũ. Sed ab-
sit, q hæc verba sapiant aliquam exemptionem, nec decr.
illa allegabatur pro monasterio, immo contra monaste-
rium ad improbandam exemptionem. Vnde æquè pote-
rat dicere de alia clausula q̃ hẽt, q abbas primum locum
post epm in sinodo teneat. Vñ fm veritatem illa decr.pro
bat, q hæc verba non impediunt exemptionẽ capitis, vbi
de illa alias apparet, sed vbi de illa non apparet, nedũ nõ
probarent exẽptionem, immo pbarent subiectionem ex
sensu verborũ, p alias ergo clausulas expressas in snĩa ibi,
tanq̃ ab epali &c.obtinuit mon.in capite, non obstantib.
clausulis illis, q̃ respiciebant capellas non exemptas, pp
quas iudicatũ fuit, abbatem ire debere ad epalem sinodũ
& epo ad certa teneri, subdebat demũ Arc.q si abbas sic
exẽptus in capite non in membris delinqueret, in illis mẽ
bris vel in re non priuilegiata nec exẽpta. diocesanus eũ
judicabit, puniet & deponet, si sic alias puniendus sit, vt
in c.cum capella.eo.tit.s̃.eo.& c.1.de foro cõpe. postula-
sti, hęc vltima fuerũt verba Innocentii.s̃ c.ex ore.in prin.
q̃ tñ ipse declarauit ibidem, & vide qd' ibi dixi in gl.in q-
bus.Prima gl.summat & dicit, quid declaret. Secunda gl.
exemplificat. Tertia gl.signat contrariũ & soluit.Gl. opti-
me, allegat cõcor.& arguit & remittit.Gl. sed sunt. respõ.
per duplicẽ ob.prima, ad qd valeat concessio.scdã de dua
bus l.& vterque rñ. Vltima gl.nota.alle.concor.& dat si-
mile.In gl.2.ibi(verba)nõ statur verbis testatoris, q dixit,
se nihil donasse, ex quo apparet contrariũ. In gl.nõ enim.
ibi[ad probationem)vide in c.statim alle. super gl. pe. In
2 gl.vl.ibi[§.veneni)valet†emptio veneni, quod ad mixtũ
põt esse vsui, alias non, & ibi[qui venenum)seqtur, dr̃, adii
cere debet, an bonum sit, an malum, In gl.2. in fine. vide
qd' no.in cle.de probat.lr̃is.in gl.narratiuis. Arc.remittit
ad summam.§.cõis, de fal.cã adiec.& 18.dist.c.2.ver. ita-
que in gl.hic est. Arc.subdit ẽt hic tolli opi.Ioan. quã not.
Ber.de rescr.nonnulli.in gl.sic ergo, vltra medium, In gl.
cõtra vr̃.ibi(ob aliud]ar.cõtra. C. de iure deli.l.cũ aliqs.
vbi de hoc in gl.3.In gl.optime, ibi(in his)& cõcor. quas
hic alle. Arc.ibi inuenies in vlt.gl.In gl.sed sunt ibi.s̃. pro
ximo rñ.hoc patet ẽt s̃.in quarto exemplo, sufficit enim,
q dicatur specialiter ad romanam ecclesiã pertinere, vt
ibi.& ibi(subiectus)sicut & filius meus mihi & alteri pteſ
se seruus.ff.ad l.fal.l.precia.In vlt.gl.ibi(secundum adiun
ctam]& secundum materiam, vt dicam inf.de sent.excõ.
si ciuitas.in fine primi rñ.& ibi vt hic, & bene facit hic ad
id, quod dicitur s̃.eo.cum personæ. in fine primi respon.
& sic præcedentia minuunt significatum sequentium, ff.
de vino, tritico & oleo legato.l.si.§.cui dulcia.& contra,
ff.de penu le.l.nam quod.§.si. Ioannes Andreas.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium si est concessum monasterio de admittendis familiari
bus an locum habeat in assumptis post datam priuilegij.*

CAP. XI.

Licet. Diuisio patet, quia sunt quatuor dicta per §.
diuisa, diffinientia totidem dubia circa priui
legium de celebrando tempore interdicti ge
neraliter, de quo J.de ver.signi.cum in partibus[ianuis)
caueant ne in illis foramina faciãt, vel fenestras, vt cle. de
sent.excõ.c.1.[debitus.)dicit Io.mo.per hęc priuilegia di
rum.

rumpitur neruus eccleſiaſticæ diſciplinæ, quæ iubet inter dicta ſeruari. ſ. de conſuetu, cum inter vos. Vnde cũ hoc caſu improbata ſit conſuetudo, vt ibi, merito priuilegiũ circa hoc datum ſtrictè interpretandum. (Cum ea] nõ literam & ſtatim ſubdit ſibi, per quod collige, ꝙ in abſentia dñi tales familiares ſibi inuicem celebrare non poſſent, (officium) non ſolum ergo miſſam ſed & alias horas canonicas poſſunt & audire, ſic ĩ. de ſen. exc. c. vlt. §. adijcimus, in prin. [familiaribus) de mercenariis, & his ſimilib. intellige ſm Arch. de quib. vide, de teſti. in literis, non de perpetuis & religioſis, de quibus ſ. de arbi. cum olim. vt ibi dixi. & facit ſ. eo. tit. per exemptionem. & ſup. de ſtat. mo. recolentes. & C. loca, l. milites, dicit Arch. ꝙ eſt quædam familia nec perpetua, nec mercenaria, ſicut ſunt clerici & religioſi morantes cum papa & cardinalibus, de quibus ĩ. de pœnis, fœlicis, §. permiſſis, qui domeſtici dici poſſunt, quia in ipſorum domibus commorantur priuilegiari, ſi conceſſum eſt mon. priuilegium de admittendis familiaribus, an locum habeat in aſſumptis poſt datũ priuilegii, diſputauit hic Aegi. Cremonen. & dixi ſuper regula, qui ſentit. ĩ. de reg. iu. & tenuit, ꝙ ſi aſſumpti poſt priuilegium ſurrogati ſunt loco illorum, qui extabant tẽpore priuilegii, tunc ad illos extenditur, inducebat ff. de mino. minor autem. §. non ſolum. & ſup. vt lite pen. eccleſia. 1. cũ concor. ſecũdæ gl. inducit ẽt rõnem, quia alias priuilegium nõ eſſet perpetuum. Si vero ſint illis adiuncti, vel ſuperadiiciant ex cã rationabili, & tunc idem alr. de conſti. cum M. de cenſi. quanto. cum ibi no. extraor. de furno vel molẽdino. aut nuda voluntate, & tunc ad illos nõ extẽditur, ne cenſura ſic eneruetur, allegat ĩ. de ver. ſig. c. ſi. ſup. e. tuarum. & c. cum & plantare, §. de confratrib. [culpa] concor. ĩ. de ſen. exc. ſi ſuia. §. 1. nec enim iuuari dẽnt ex eo, in quo deliquerunt. ff. ſol. mat. ſi ab hoſtib. §. 1. ſ. de reſcrip. ex tenore, ſm Io. mo. ¶ Prima gl. dicit, quid declarat. ¶ Tertia glo. aperit dubium, ꝙ rñ. poteſt per modum obiectionis, ſecundo opponit & dupliciter ſoluit. ¶ Pen. gl. reddit diuerſitatis rationem, quærit & ſoluit. In gl. concordat. ibi. l. 2. §. 1. cum l. ſe. vſuarius domũ illam inhabitat cũ coniuge & liberis, libertos & hoſpitib. & ibi [ſi ſtipulatus fuero] ſi ſtipulor per te nõ fieri, quominus illa domo vti liceat, ſi vxorem meam prohibeas, cõmittitur ſtipulatio, & ibi [municipibus] vide de iniũ calum. imperatorum, ſuper 1. gl. ¶ In gl. 2. in fine. idem Arch. ¶ In gloſ. ve. in ſi. vide quod dicam circa hoc ĩ. de ſen. exc. c. fin. in ſi. ¶ In gl. pe. in ſi. dicit Arch. ꝙ non audet hoc tenere, dũ priuilegium ſit conuentus non aliorum, aut ergo ſolus celebret, aut abſtineat ſecũdum eum, facit ad primũ, quod de incluſo no. de conſe. diſt. 1. hoc quoque.

S V M M A R I V M.

1 *Miſſæ quando non debeant celebrari in priuatis domibus.*

2 *Tabula altaris idem eſt, quod altare portabile.*

C A P. XII.

Quoniam. Præmittit conceſſionis cãm, ſecũdo concedit epĩs priuilegiũ altaris viatici [diuerſis] qñq. pro negotiis eccleſiæ, qñq. ad requiſitionem maiorum non ſolum eccleſiaſticorũ ſed ẽt ſi regalia teneant. de hoc ſ. de appe. cum parati. in gl. s. [abſentare) ſine cã non debent abeſſe. facit 7. q. 1. peruenit. & capitulo r pis. in fine. 2 1. q. 4. ſicut. ver. ipſe vero. nec excuſaret conſuetudo, vt ibi patet, ad idem 41. di. e pĩs. de cõnſecratione diſt. 2. epĩs. vbi de hoc in ipſis,
1 ibi. n. † miſſæ debent celebrari. & non in priuatis domib.
de conſecratione di. 1. c. 1. in fine. & c. ſicut. in ſi. c. vnicui-
2 que. & vide eadẽ di. cõcedimus. vbi de tabula altaris † dr̃,
quæ idem eſt ꝙ altare portabile, ſic & baptiſmus in eccleſiis dandus eſt, ꝙ dic, vt in cle. de baptiſ. præſenti [viaticũ]. i. in via portandum, vel portabile, vehitur. n. & portatur (celebrare) an hæc põ: in põtificalibus. vide quod no. in cle. eo. ti. archiepõ. in gl. in pontificalib. (facere) in hoc excedit hic decr. priuilegiũ decr. ꝙ nonnullis. vbi non dicebatur, ꝙ faceret celebrari. Idem in alio, licet prius celebrare poſſent, in alienis tamen poterant prohiberi p dięceſanos, vt ibi not. nunc vero pp priuilegium prohiberi non poterunt. Item in decr. illa dicebatur, ꝙ qñque poterant celebrare, hic patet eos id poſſe ſingulis diebus, [vbicunque]. ſ. in tota chriſtianitate, hoc alius quam papa cõcedere non poſſe, [vt prædi. decr. in his. ¶ Prima gl. ſummar. ¶ Penult. gloſ. facit quatuor. primo ponit ſeptem indulgentias epõrum. Secundo aliquos habentes hoc priuilegium. Tertio de ipſius vſu. Quarto de ipſius expedientia. ¶ In 3. gl. ibi (nepos Proculo) vide de ver. ſig. intelligẽtia. ſuper 3. gl. ¶ In gl. penult. ibi [dignum) & de priuileg. c. 1. §. 1. & ibi [quo nonnullis) vide remiſſionem, quam ibi in principio dedi ad ſpeculum, & ibi (in his) vbi dixi, an epiſcopus hanc indulgentiam concedere poſſit.

¶ De iniuriis, & damno dato. Rubr.

S V M M A R I V M.

1 *Vulgaris vnde dicatur.*

2 *Epiſcopus an poſſit cõcedere, quod clericus pro clerico pignoretur.*

3 *Pignoratio, quæ fit autoritate propꝗ iudicis, eſt licita præcedente tamen eius ſententia ſuper negligenti & defectu iuſtitiæ.*

C A P. PRIMVM.

Et in pignorationes Primo ponit prohibitionis cauſam. Secundo ibi, vt tamen, prohibitionem. Tertio ibi, illi autem, cũ moderati temporis adiunctione infligit pœnam, (vulgaris] hic dr̃ vulgaris elocutio, alibi vulgaris quæſtio, de pę. di.
1 1. vulgaris, dicuntur hæc a vulgo. i. plebe. vel populo. & †
dicitur vulgaris a uolo vis, quiſq. n. facit quod vult [elocutio] communiter erratur in ortographia. quia ſcribitur per c. & debet ſcribi per q quia deſcendit a loquor loqueris, hoc patet cum dicis, eloquens, non dicis elocens, & hæc dictio commendat hoc vulgare, quaſi elegans vel apta locutio (graues legib.) i. moleſtæ & exoſæ, de prabẽ. graue. cum multis ſimilibus, alter ſumitur de teſt. licet ex quadam. vbi de hoc, & de electione, cum in cunctis. in prin. de uaria huius ſignificatione dantur verſus.

Pondus, perſona, ius, lectio. fœmina pregnans.
Quodque moleſtatur, dicitur eſſe graue.

De primo 54. q. 1. non aſſeramus. de ſcdo vbi ſ. de tertio de his quæ vi metuſue cã. ad audiẽtiã. de quarto, de cõſecratione di. 2. prima. ad quintũ. de conuer. inſi. ex literis. de ſexto hic (prohibere] in tantũ, ſecundum Gui. & Arc. ꝙ is qui de repreſaliis non a ſuo debitore ſed ab aliis aliud conſecutus eſt, ſaluari non poteſt, niſi illud ut male ablatum reſtituat, ut hic patet, quia non remittitur &c. ĩ. de reg. iur. peccatum bona ipſarum quæ gaudent priuilegio perſonarum, quarum ſunt, ſic ſup. de cenſi. q̃ q̃. ad illas perſonas eccleſiaſticas, vel ipſarum bona [tempore) loquitur p hora ſm Gui. ꝙ de momẽto in momentũ cõputetur, ſicut tp̃s appellationis interponendæ, de re iudic. ꝙ ad conſultationẽ. ¶ Prima gl. ſummat & cõſtruit, ¶ Tertia gl. inducit primo tres cõcor. ſecundo ſoluit tria obſtãtia. tertio quærit & ſoluit diſtinguẽdo. quarto iterũ q̃rit & ſoluit. ¶ Gl. pro credito. ponit duas lecturas & unam opi. ¶ Vltima gl. 1. remittit, ſecundo quærit & ponit duas opiniones. tertio ſoluit ad dubium. ¶ In glo. 2. ibi. §. a finam. uide de uer. ſig. propterea. in gl. s. ¶ In 3. glo. (ſi quis ſuo) uide in regula ſtatim alle. in princ. & ibi. l. 1. pro portione hæreditaria tenetur ad credita teſtatoris ibi [præſentem] hanc vide in gl. ſtatim alleg. In ulti. gl. ibi [ſi mandaſſem] de cleri. ex. ex. apoſtolicæ. ſup gl. 2. & ibi (ſi tñ] alias ſi aũt. vide de pcu. mãdato. in gl. s. & ibi [ſi filius. s.] vide de teſti. cũ uenisſet. ſup gl. 2. In gl. ꝙ eſſe non dẽt. ibi cum ſuis concor.

concor. per quæ iura & per hanc literā dūt Bar. & Archid. 1 epm † non posse concedere, vt clericus pro clerico pignoretur. Guil. hēt hoc pro dubio. & ibi Bar. & Io. mo. post eū & est si. q̄o, an iura cessa ꝯ debitorem videantur cessa ꝯ fideiussorem, quā vide in Spe. de cessio. act. §. 1. ad fi. ad qō nemēt vide quod no. de sen. excom. §. sequitur. ver. quid si sniā. [& in fi.] idem Io. mo. & Arc. horum dictum sane intelligas, quia si detinuit personam, licet non sit locus huic pęnę, tū excōicatus esset, per c. si quis suadente. sed si bona occupasset sine offensa personæ, neutri pœnæ locus erit. ¶ In gl. C. ne vxor. ibi per totū. & auct. vt omnino. ibi posita, sumpta de cor. vt non fiant pignorationes. §. 1. col. 5. ad idem ff. quod me. cau. l. extat. C. de act. & ob. auct. imo ¶ In gl. concor. in fi. ff. qui & a qui. ma. prospexit. quæ q̄d dicit, vide de fer. c. 2. sup 1. gl. In gl. p̄ credito. ibi [iustitiā facere] quo casu dicebat Arch. & hoc habuit hic a Guil. ꝗ
3 † licita est pignoratio, quæ fit auctoritate proprij iudicis, præcedente tamen eius sententia super negligentia & defectu iustitiæ, alle. no. per Inn. de rest. spo. olim causam. de sen. exc. grauem. & vide quod dixi de foro comp. postulasti. & de app. dilectis. in gl. no. appellationem. ad fin. Guido nunc concor. in disputatione sua, quam vide super regula, non debet aliquis. ī. de reg. iu. nō putat, ꝗ iudex spoliati posset pignorationes concedere ꝯ illos, qui suæ iurisdictionis non sunt, nec propter sui conciuis delictum, nec p̄p negligentiā iudicis, & quod dicit c. dn̄s. ꝗ ciuitas plectenda est, intelligi per suum iudicem, vt intelligit Ioan. Fab. Et idem hic Fran. Ver. dicebat tamen Guido, dictum Arc. posse verū esse, qū nullus inuenitur superior, qui ciuitate negligente, vel ipsius domino iustitiā facit, ꝗ tamen raro continget, cum ex tali defectu iudex ecclesiasticus possit adiri secundum eum. ¶ In gl. vlt. ibi, secundū Bar. & Io. mo. & in fi. idem Guil. & Arch.

¶ De pœnis. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Familiæ appellatio dominum comprehendit.*
2 *Archiepiscopus & quilibet episcopus omnem iniuriam sibi illatā tangentem ecclesiam iudicare possunt.*
3 *Iniuria clerico illata ad minus est duplex.*

CAP. PRIMVM.

Romana. Primo cum triplici modificatione declarat eius vetus, & exceptionē subdit. secundo ibi, sibi etiam, illud prorogat moderationem tollens, & forsan tertiam temperans. dicebat Host. ꝗ hic erat vnum mandatum, ꝗ primum dictū statim corrigitur per secundum ibi, suæ personæ. & est primus casus respectu iniuriati. [familia] secundus casus, & non continetur hic archiep̄s appellatione familię, quia facilius debet concedi vindicare iniuriam familiæ, quā pro-
1 priam, vt ī. dr̄, alias † appellatio familiæ dn̄um comprehendit, de hoc s̄. de conc. p̄b. post electionē. in 3. gl. [alijs] qui non sunt de familia, & est tertius casus respectu iniuriati. Host. [concilium] quid sit vide 15. dist. c. 1. iuxta fin. [conuocat] per literas suas, & sufficit hic vna vocatio, vt not. 13. dist. si ep̄s. & singulis annis fieri dēt, de accu. sicut olim. de iudę. cum sit. & ex omissione mala pullulant, & res ecclesiasticæ negliguntur. 18. di. peruenit. fm̄ Archid. [p̄p hoc] s. p̄p visitationem, vel eius occasionem, & dixit Host. ꝗ hic & in verbo p̄ro illo, notantur duo casus respectu iurisdictionis iniuriati. [facto vel verbo] quib. modis regulariter infertur iniuria. ff. de iniu. l. 1. Host. [si hac] primus casus respectu iniuriæ [Impediatur] hoc puniunt etiā delegati, de off. deleg. c. 1. & subdelegati, eo. tit. ex literis. per quod videtur, ꝗ ēt si non sit notoria, archiepiscopus punire possit, cum data eis iurisdictione videantur omnia data, sine quibus expediri non potest. ff. de iurisd. om̄ iud. l. 2. de off. deleg. præterea. & c. pastoralis. in princ. ff. de offici. cui man. est iurisd. l. fi. C. de cost. l. nullū. ff. de pœ. l. mortis. so. secundum Inn. sine hac coerctione, quæ fit in extraneas personas, bene potest perficere iurisdictionem suam, sic cessant prædicta, sub debat Io. mon. talem arctationem ad notoria fieri, ne archiep̄s regulariter prohibitus hoc prætextu in omni casu iurisdictionem attentaret vsurpare, de materia vero remittit In. ad id, quod plene notauit de cen. venerabili. in gl. magna. in 3. col. per totum maxime iuxta fi. [dummodo] secundus casus respectu iniuriæ. [Punire] sup. alias non pōt, & tunc bene continuatur, quod sequitur, nisi amplius, ab vtroq; dicto excipit, vt hic in vlt. gl. huius partis circa fi. [cōsuetudine] regulariter archiep̄s in prouincia iurisdictionem non exercet, nisi in casibus, quorum vnus ratione consuetudinis, vt patet in remissionib. glo. contraria regula in ep̄o vel ipso archiep̄o quo ad suam diœcesim, per quod vr̄, ꝗ consuetudine non egeant in puniendus his, quæ non punit archiep̄s, non per consuetudinem secundum Host. & vide quod dicam super vers. sp̄uali sibi [Archiepiscopo] Rom. dum sic. s. secum specificationem factam. s̄. proxi. rn̄. [eisdem archiepiscopis] vel suis, per hæc comprehendit familiares & alios quorū ministerio vtitur, de quibus s̄. [non contingat] signat Arch. ꝯrium de decr. Romana. ī. de pę. & re. ibi, remittit libera s. ꝯdictione vel appellatione non obstante. [de nostra] dicit Hos. ꝗ papa hæc forsan triplici ratione, vt det alijs exēplum seipsos corrigendi, de accus. qualiter. 1. cum concor. secunda vt si in suis glossis inueniamus ꝯria sciamus posteriori dicto standum, vt hic, & de cogna. spir. cap. 1. hoc non semper puto verum. 3. vt euidetius cognoscant archiepi gratiam sibi factam, nec sint ingrati circa suffragia ipsius animæ imponenda. vnde Seneca. memor sis beneficij accepti nunquam dati. [spirituali] si ergo de speciali gratia conceditur archiep̄is, datur intelligi, ꝗ inferioribus episcopis, vel alijs hoc non licet secundum Ber. ar. de præsum. nonne. 25. di. qualis. C. de proc. maritus. Sed hic dicit Host. contrarium arguendum. Et sic ex quo archiep̄s non potest hæc in prouincia, nisi in casibus. Restat, ꝗ in sua diœ-
2 ce. ipse archiep̄s † & quilibet ep̄s [a] omnem iniuriam sibi il-
2 latam tangētem ecclesiam iudicare pōt, & tenetur, vt hic in gl. & quod dicam super ea, huius ratio, quia regulariter per suas diœceses ordinariam iurisdictionem non casualiter sed ordinarie exercent, & vide quod dixi post eum super ver. consuetudine. [concessione] quæ est hodie ius cōe quo ad omnes archiepiscopos, si. ī. de priui. ꝗ nonnullis. & ī. de sent. excom. c. si. ¶ Prima gl. summat. ¶ Gloss. & sic alle. vnam concor. obijcit per quatuor iura, remittit & soluit distinguendo. ¶ In gl. ꝗ dic. in fi. Hos. remittit ad decret. Romana. s̄. e. Host. de sup. neg. præl. ¶ In gloss. & sic ibi, cap. 1. Host. alle. C. de his qui ad ecc. confu. l. denūciamus. ff. de iud. l. Iulianus. quorum leg. l. 1. primo respon. de iurisdictione omnium iudic. qui in iurisdictioni. de off. præsid. l. senatus. & ibi si quis erga & c. si quis ab episcopo. 95. distin. & qui emendat. 23. q. 4. Guilisarius. per Inn. s̄. eod. dilectus. Arch. & ibi. [de male. c. 1.] & satis scripsi post Inno. s̄. de verb. signific. ex parte. 2. & ibi remisi ad summam Hostien. de sent. §. quis debet sententiam, sub §. prius. hic etiam remittit Hostien. ad vers. item ratione rei. & sequētes sub eo. §. & ibi [punire] immo vt dicit Hostien. ordinē suum decet illam remittere. C. de episcop. & cler. si quis, 1. & ibi [ecclesiam] dicebat Hostien. per decre. contingat. supra de senten. excommun. & c. cum desideres. in fi. quod
3 † iniuria clerico illata ad minus est duplex. s. clerici & ecclesiæ, secundam punit, si iurisdictionem habet, alleg. ī. de sentent. excommunic. dilecto. & procedit vt hic. alleg. etiam ff. de iud. in priuatis, de pœ. si quis forte. §. fi. C. de conduc. prędi. fisca. l. vna. lib. 11. & ibi [etiā non notorias] immo etiam occultas, dummodo de illis constare possit fm̄ Host. & Arch. ibi [prorogando] concor. s̄. eo. lib. de regulā.

gula constionem. de hære.statutum.2.in fi. licet vnde non turbetur Host. vel alius de mō quē tenet hic papa, cū iuste fecerit pronūciando inter partes, prout tñ iuris erat, & ex iusta cā nouū ius statuendo, q vetus amplictur, sic qnq; de iure iudicat & statim ɔ̃rium prouidet, de accu. ad petitione. in fin. de conce. p̄ben. ex parte. ¶ In pe. gl. ibi [alios] s. Host. Io. mon. & Arc. & fm q fit hic duplex prorogatio ad manifestum per famā, de quo fiet inquisitio, & ad notoriū re ipsa, per quod non impeditur iurisdō, non puto, cū non impeditur iurisdō, aliquā distinctionē faciendā inter manifestū, & notoriū, textus. n. iusta coniungens hanc distinctionē non patitur, dicit aūt Host. hanc lecturam, q prorogatio fiat ad manifestam, amicam literæ, & ad literā violandā nullū ius cogit, imo benigna interpretatio faciēda est in hac gratia archiepiscopo facta. s. de priuil. in his.

ADDITIO.

a ¶ Quilibet episcopus possit iudicare de iniuria sibi illata, quatenus concernit ecclesiam, non quatenus personam, no. Car. in clem. 2. de fo. cōp. post gl. in 6. no. Sed plenius loquitur in 19. q. Item eps pōt esse iudex in causa ecclesiæ suæ, Doct. Bar. & Bald. in l. 1. C. ne quis in sua causa. & Bar in l. est receptum. de iurisd. om. iud. c. si cle laicum, in fi. de fo. com. in Spe. de arbitri. §. sequitur. ver. sed nunquid abbas. & tenet Sicu & Felin. in c. cum olim. de præscr. Io. de Imo. in c. cum venissent. de iudi. in Spec. de legato §. superest. ver. quid si prælatus, vide Host. in sum. de sen. & re iud. §. quis dabit. ver. sed nunquid potest episcopus Io. And. sup. in c. venerab. li. de censi.

SVMMARIVM.

1 *Gradus dicuntur, quòd gradatim conferendi sunt.*
2 *Degradatio actualis quid sit.*
3 *Episcoporum numerus est statutus per canones ad degradationem clericorum.*
4 *Epī de consuetudine generali audiunt cum suo clero causas criminales clericorum suorum etiam de grauibus criminibus.*
5 *Intentio mentis fortius exprimitur factis quam verbis.*
6 *Vltimum in consulendo est primum in resoluendo.*
7 *Clericus postquam de gradu deciderit, eius conditionis est, cuius fuerat ante gradum.*

CAP. II.

Degradatio. Cōis diuisio. secunda ibi, super quo. facit & hic duo. primo tractat de verb. ii. secūdo de actuali, ibi actualis. iterū secunda duo facit, primo dans simile ponit formam subtractionis in signū. secundo formā verborū ibi poterit aūt. & determinat no. per Gui. in Spec. de acc. §. 2. loco. ver. & no. & ver. seq. & §. 4. loco. per totum §. & per Fran. Ver. s. e. lib. de re iud. ad apostolicę. sumpta occasione a depositione imperatoris. de qua ibi [verbalis] hoc pōt fieri de absente contumaciter, & de dn. & contumacitatis. quod dic verbi no. & 3. q. 9. in sum. actualis vero requirit præsentiam, q patet per sequentia. [gradibus] sic di
1 ctis, quia † gradatim non per saltum conferendi sunt. s. de cler. per sal. promo. per totū, vel quia ponunt ordinatum in gradu dignitatis & honoris. s. de maio. & ob. c. 1. [epo] de electo confirmato sunt opiniones, quas plene scripsi s. de elec. transmissam. super ver. discussionem, quæ plus fauent confirmato, sicut Host. licet asserant, q diffinire pōt illum degradandū, fatentur tñ, q degradare non pōt, & dicit Ho. q tunc in examinatione interueniet debitus numerus eporum, ibi videas, & hoc facit ad j. dicenda. [assistente] satis ostendit hæc litera numero taxato per canones proprium epm non includi. bene ergo dicit hæc gl. q eps sibi adiunget, & per hanc literam vr, q illi epi non iudicēt, sed solum assideant, ɔ̃trium probatur 5. q. 4. duodecim. vide quod post Inn. scripsi s. de p̄rbē. graue. in gl. ad qd epi. [in sacris] ergo in subdiaconatu, vt in glos. [numero] notandū est, q de hoc numero nihil repetitur. j. eū de derogatione loquitur actuali, nec per aliqd verbū ibi positū colligere poterit, aliorum eporum adesse p̄ntiā, quare approbari vr, qd dixit gl. in prin. §. 2. loco. ver. & est notā
2 dū, ibi dicit, q † actualis degradatio est executio sniæ de
a positionis, & eporū p̄ntia, q necessaria est in sniæ prolatione, non est necessaria in hac executione, an vero per ibi sequētia ab hoc dicto recesserit, dubitamus. Ioi. dec. prima. s. e. li. de hære. q fuit Greg. IX. clare vr sonare ɔ̃trariū, q dicit prin. q eporum numerus est statutus per canones ad degradationem clericorum, & in fi. dr, q solus eps eo casu degradat conuocatis abbatib. &c. Illi ergo sunt in loco eporum. ergo vr, q in loco degradationis debeant epi conuenire præter casum hæresis. & facit qd ibi dixi post Arc. super vlt. gl. ad id bene facit 11. q. 3. eps. nā si in casu, quo apparet iniuste deiectus recipit ista ornamenta de manu eporum. ergo vr, q de eporum manu fuerint ibi subiecta. Vt aūt huius rei veritas innotescat, melius ponderemus oēs textus de materia ista loquentes. c. 1. 11. q. 3. aūt prin. sine concilij examine presbyterum, vel diaconū non deijciendū in medio. dicit, q solus eps honorē auferre nō potest. in fi. dr, q etiā nō p̄nt vno dānāre sui honoris priuilegio, sed difiniri oportet sinodali iudicio, ad literam huic medio & fini concordat c. vlt. Itē c. si quis tumidus & infelix. dāt cās audiēdas a vicinis epis, & concor. 1. q. 8. suggero. c. si aūt. dicit, q causas discutiant, cui concor. 33. dist. al iud. c. noo pōt. de extraiudi. dicit, q finiant, cui concor. 6. q. 4. per totam qōnem, antiqua iura, quę loquuntur de clericorū degradatione & traditione fienda curiæ seculari, de numero eporum nil exprimunt, vt 3. q. 4. clericus. 11. q. 1. si quis sacerdotū. & c. statuimus. de hær. ad abolendā. §. 1. & c. excoicam'. 1. in prin. & c. pe. de crimi. fal. ad aliā torū. & de ver. sig. nouimus. de degradato ēt ar. 31. di. dictū. & 1. q. 2. c. opponitur. in prin. de ser. non or. nullus. & s. eo. tit. tuæ. & de crim. fal. ad audientiā. & de cr. secunda. de cler. exc. & ibi gl. supplet de hoc numero, de quo ēt numero interdicunt iura, quæ volunt clericum deponi & peregrinari p orbē, vel in monasteriū detrudi, vel degradari cū impssione caracteris, de primo. 35. q. 1. si quis sacerdos. de pe. dist. 6. sacerdos. de secundo. 81. di. dictū. c. 1. & c. si qs p̄sbyter. sū duob. seq. de pę. & re. oia. i ti. s. e. ti. tuę. de 3. s. de crim. fal. ad audiētiā. ¶ Nunc redeūdo ad iura prius allegata, quæ de numero isto loquunt, patet ex illis, q isti epi hēnt examinare, audire, discutere, difinire, & sētētiare criminales cās taliū clericorum, bene conueniunt verbali degradationi, de qua hi loquuntur, & nō de actuali, de qua sequitur. procedat ergo qd dixi in principio huius gl. & fm Doct. dec. prima. de hære. intelligetur de degradatione verbali, cū difinitur actualē fiendā, ad cuius rei concilium literati vocatur, qui in actuali inutiliter vocarentur, ad c. eps. vñ. per id quod no. in Spe. præ. §. 2. ver.
4 sed nunquid tot. ¶ Est aūt sciendū, q † de consuetudine gñali epi audiunt cum suo clero cās criales clericorū suorū ēt de grauib. crīb. homicidio & simil. pro quib. pœna depositionis debet, non adiuncto sibi hoc numero eporum, vbi non tendunt ad degradationē actualē, & eos conuictos, vel confessos puniunt, & Io. Fab. cui hoc placet. 15. q. 7. in s. m. all. c. si quid igitur. de quocunq; cle. c. q. quod ēt hr 86. di. si quid vero. & s. de si. licet Hely. cū igitur ista ibi gñaliter de quocūque clerico loquitur, ergo nullū excipit, de ma. & ob. solitæ. in fin. sed ad illa iura facile rñderi posset, q loquuntur in inquisitione, per q̄ fit ordinum degradatio, vt s. de acc. qualiter. vltra mediū. Guil. tñ in 1. §. 4. placuit illud dictū, & fatetur, q de consuetudine epi per se & per officiales suos audiunt cās criales clericorum suorū, facit s. eo. li. de of. vica. licet pro hac consuetudine vltra sæpius allegata, facit. de iud. at si clerici & c. cū non ab homine. de fo. comp. postulasti. de hær. ad abolēdam. §. 1. & §. qui vero. & in fi. j. de cler. excom. mi. [illegible] de crim. fal. ad audientiam specialibus. s. e. lib. de [illegible] nō est. de off. or. c. 1. ver. nisi. & c. litigantes in fi. [illegible] patet ergo ēt consistorium minoribus degradari posse, ad idē 11. q. 1. eps. in fi. & c. 7. [illegible] si quis eps. & [illegible] generaliter de clerico loquitur, incurrit etiam irregularitatem, vt fa-

tis scripsi post Host. de cle. excom. c. 2. in prin. [militiæ] de quadruplici militia not. ff. de test. mil. l. pe. §. cęlesti, de hac hic, æquestri legali, et remigũ, et vigilum. ibi vide. [procedendum] p̃p s̃niam prius latã, vt satis s̃. dixi. [exauctoratio] quasi extra auctoritatem actio, ponitur. n. extra auctoritatem et honorem militiæ, ponitur q̃nque pro delere. Macrobius in saturnalibus, exauctorata tñ sequẽti ætate. i. deleta. [castris] in plurali dicit expeditiones militum vel exercitus, in singulari dicit opidũ. [clericus] igitur cuiuscũque ordinis, vt s̃. [sacris]. i. benedictis, et ab ep̃o, de cõ. di. 1. consulto. vbi exponitur consecratio. i. benedictio, et dicit Arc. id esse ꝯ similes sacerdotes qui benedicunt corporalia, & sacerdotalia indumenta, vide quod scripsi s̃. e. li. de priuil. abbates. [librum] ĩ. quo scripti sunt exorcismi, si de exorcista loquitur, vel in quo lecturus est, si loquaris de lectore. 23. di. exorcista. & c. lectorũ. [ep̃i] nõ dr̃ hic ep̃m debere esse vestitũ pontificalebus, nec dr̃ hic debere fieri in ecclesia, de p̃mo oẽs ꝯcordãt, licet ꝯrium seruetur, & ad s̃m vr̃ ꝯ, 12. q. 3. ep̃s. ibi, coram altari, vt dicit Fran. vbi s̃. & hic Arc. honestũ ꝙ fiat in ecclesia, vbi ẽt audiunt causæ sp̃uales. 2. q. 2. p̃ceptũ. de ap. qua fronte licet aũt sit de solennitate, no tñ de substãtia degradationis, & de his. præ. §. 2. loco. ver. & est notandũ, & circa fi. [primam vestem] superpelicium. s. est de congruo s̃m Io. mo. qui dicit, ꝙ multos vidit sine hac veste tõderi. [tonsuræ] quia in tõsura vel psalmistatu nil traditur, vr̃ aliquibus degradationi locũ nõ esse, sed ista lr̃a probat ꝯ. [radatur] remotio capillorum fit aut per rasurã, aut per tonsurã, vtrunq; modũ hic exprimit, hoc dico, quia non loquitur de quadã rasione, quã ponebat gl. ĩ. §. 2. ver. degradãdũ. vbi dicebat, ꝙ loca capitis, vel manuũ, q̃ fuerant inuncta radenda erãt vitro vel alio hmõi, talis rasura hic nõ p̃cipitur, sed nec ẽt prohibetur. [vestigium] hic ponitur pro signo, aliter de iu. ca. c. 1. vbi de hoc. [poterit] Io. mo. dicit, ꝙ hic prosequtur de verbali, dicto prius de actuali, quia plus mouent facta,
5 q̃ verba, & fortius † factis, q̃ verbis exprimitur mentis intentio, ff. de ædi. edi. si tñ. §. ei, qui. ff. de le. l. de quib. non fateor, ꝙ ista sit verbalis, de qua in prin. sed est pars actualis. [Auferimus] no. plurale, quod facit ad no. s̃. e. li. de re. iu. c. pe. in vlt. gl. [primũ] induxit Io. mon. Phi. 3. ethicorũ
6 dicentem, ꝙ † vltimum in construendo est primum in resoluendo, exemplũ in domo. ¶ Prima gl. ponit constõnis cãm & summat. ¶ Vlt. gl. ostendit, quæ opinio approbata. & quæ reprobata. secundo arguit ad opinionem & ꝯ. ¶ In gl. ff. de. ibi [ignominię causa] vide de ele. cõsiderauimus. super gl. pe. & ibi [§. pena] inter alias pœnas militis desertoris est ignominiosa missio. & ibi, §. vl. alias pe. col. 6. ibi [pro crimine] non punitur clericus per ciuilem iudicem, nisi per ep̃m suum, nisi prius spoliatus sit ecclesiastico ordine. ¶ In vlt. gl. ibi, l. vlt. qui fuit decurio non torquetur. in memoriã &c. ¶ In gl. 3. ibi [capituli sui] Arch. remit. ad id, quod post eum dixi s̃. e. lib. de hær. c. 1. super vl. gl. ¶ In gl. s̃. de. in fi. & ibi concordantiæ. ¶ In gl. ff. de his. ibi [infamis] & si non exprimatur cã, ex qua exauctoratur. secus si simpliciter mitteret, vt ibi. ¶ In gl. super quo. in fi. Io. mo. & Arc. remit. ad quartum s̃niarum di. 23. & ad librũ pontificalẽ, quẽ alleg. scripsi de ser. non or. consuluit. ¶ In gl.
7 vlt. ibi, c. 2. ꝙ fortior facit ꝯ eos, cũ ibi dicat tex. ꝙ † postquã de gradu deciderit, eius conditionis est, cuius fuerat ante gradum, ad idẽ 54. di. ex antiquis. ibi exuti. [religioso] priuilegio p̃. qũo põt dici illũ retinere priuilegiũ, quẽ iudex secularis licite punit, & in fi. de quo satis hic p Arc. cui placere vr̃ hęc opi. Lau. & sequaciũ, q̃ dicit placere Th. Inn. & Ho. ibi videas, vbi satis scripsi, ꝙ licet ista opi. vera esset, ꝙ degradatus ꝯficiat, ad qd̃ facit, qa si p papã restitueret, nõ ordinaret de nouo, licet insignia ablata restitui deberẽt, nihilominus verũ esset, eum priuatum priuilegio canonis, quod a iure positiuo datum eodẽ iure facile tolli potest. vnde in multis casibus aufertur etiam non degradato, vt patet s̃. eo. lib. de big. c. vno. de cler. coniug. c. vnico. cum si. sed character a Deo imprimitur in anima, qui per hominem non potest auferri &c.

ADDITIO.

a ¶ Actualis degradatio. Degradationis forma, quæ actu fit, ponitur hic, & in Spe. de accu. §. 2. ver. degradatur. & in §. 4. Doct. Iac. But. & Bal. in auth. presbyteri. C. de epi. & cle. Bar. in l. qui vno. §. exautoratus. ff. de re mili. Ang. Are. in tract. malefi. ver. caput a spatulis. Ad de hic, ꝙ degradatio actualis fuit inuẽta ad instar exauctorationis, de qua in l. 2. §. sed si eum. ff. de infa. & ibi gl.

SVMMARIVM.

1 *Deus non vult mortem peccatoris.*
2 *Carcer ad continendos homines non ad puniendos haberi debet.*

CAP. III.

Quamuis. Præmittit cãm inuentionis carceris, q̃ approbat, ibi nos tñ. vel præmittit quid de iure ciuili, cuius contrarium præmittit de iura. cal. & s̃m Io. mo. & Arch. sit ratio, quia
1 † Deus non vult mortẽ peccatoris &c. Ezech. 18. & 3. q. 4. his qui. 22. q. 8. his a quib. in auth. colla. 6. vt non luxu. ꝯ naturam, in princ. [reorum]. s. eorum, qui rei dñr alicuius criminis, licet forsan illius rei nõ sint. s̃. de ver. sig. torus. [noscatur] & sic ad id solum eo videatur vtẽdũ. s̃. de app. c. 3. & ibi cõcor. ĩ. 1. gl. & super ea. & vide quod scripsi de mo. instituto solum ad recipiendas meretrices pęnitẽtes, s̃. e. lib. de sta. mo. c. vno. super gl. hoc sp̃ale. [in perpetuũ] . i. donec vixerint. ff. pro so. l. 1. 70. di. sanctorum. in prima. [carceri] licet sæpe detrusionem in monasteriũ carcerem dicamus, de sen. exc. vt famæ. facit s̃. e. tuæ. tñ putat Arc. directe de carcere hoc intelligendũ, qñ habere põt ecclesia. 16. q. 4. attendendũ, in fi. de aposta. nobis. s̃. eo. lib. de hęr. c. vt inquisitionis. 1. rñ. & cle. e. lib. de hære. c. 1. §. sane. & in concor. vlt. gl. [mancipes]. i. deputes, idẽ ver. de sen. exc. vt famæ. nam manu capiuntur isti captiui ad modum mancipiorum, & liberati dici pñt emancipati. ¶ Prima gl. summat. ¶ In gl. 3. 4. & 5. resumi possunt per tres quæstiones. ¶ In glo. 2. ibi, l. 1. ibi dr̃, ne pœnis carcerum perimatur, ꝙ innocentibus miserum, noxijs non satis seuerum
2 esse dignoscitur, & ibi, §. solent. ibi dicitur, carcer † ad cõtinendos homines non ad puniendos haberi debet. ¶ In gl. 4. ibi [seruus] seruus damnatus in vincula sine temporis præfinitione perpetuo damnatus intelligitur. ¶ In glo. 2. in fi. ad idem 19. dist. in memoria. 2. q. 5. in ecclesia. vide satis de hoc per Host. in summa de accu. §. qualiter. in vlt. col. ¶ In gl. 3. in fin. idem Arch. ¶ In gl. si hoc, in fi. Arch. remittit, 81. dist. dictum. 20. q. 1. sicut qui.

SVMMARIVM.

1 *Papa si puniat Titium & cognationem ipsius vsque ad quartam generationem an collaterales includantur.*
2 *Immunitas data generi & posteris non extenditur ad natos ex fœminis.*
3 *Vxor consulis dicitur consularis.*
4 *Exhæredatio filij nascituri non excludit filiam.*

CAP. IIII.

Vbicunque. Ponit regulã cũ sua exceptione ibi. nisi nec. videatur tibi dictum incongrue, vbicunque, quasi vbi sit aduerbiũ loci & interrogantis de loco. 13. q. 2. vbicũq; sepeliamur. Est. n. ẽt aduerbiũ t̃pis, inde vbicunque. i. qñcunque. facit s̃. e. lib. de ele. vbi periculum. §. pe. cõcor. & est expressum, 13. q. 2. vbicunque temporum, vel locorum facultas tulerit &c. est etiam qualitatis, quantitis, & similitudinis, quæ non prosequor. & dato quod dicamus vbicunque. i. in quocunq; loco iuris scripti, vel non scripti nil absurdum. [posteris] vt scripsi s̃. eo. tit. in quibusdam. super ver. posteritates. certum est, ꝙ hæc pœna non comprehendit collaterales. sed disputauit hic Gar. quid si punit
1 † Papa Titium & cognationem suam vsque ad quartam generationem, an collaterales includantur. soluebat, si petitur, an debuerint puniri collaterales, respondet ꝙ non, cum puniantur in crimine læsæ maiestatis, vt in lege si

quis cum militib.6.q.3. & per vulgaria iura, quæ restrin-
gunt pęnas ad auctores, si quæritur, an potuerit, rñdet q
sic ex plenitudine ptãtis, facit s.de scisma.c.vno.& j.eo.
fęlicis §.cæterũ. Si quæritur, quid papa intendit per ver-
bum cognitionia, dicit eũ consulẽdum, alleg.C.de leg.hu
manũ.si id fieri non potest, præsumetur noluisse collatera
les punire, vt sic pęna, odiũ restringatur.j.de reg.iu.odia.
& c.in pęnis.hoc placet.alias sequeretur, ẽt adoptiuos in
cludi, qui cognati sunt, ff.vnde cog.l.1.& de gradib.l.nõ
facile.§.2.[certam] furtius procederet decr.posteritate
dãnata simplr sine determinatione quotæ ppmaius præ-
iudicium. Sed tũc ad quotũ gradum extendetur pęna me
rito dubitatur, quod dubiũ decidere non glossatoris sed
Pontificis, æstimo[perpetua)de præmio vel priuilegio. In
gl. afficit. vide quod satis scripsi de rescrip.tibi qui.super
vet.affecta.aliud.l.q ẽt illos sufficiat, qui descendunt per
fęminam. Gl.2.fortificat rex.Gl.vlt.quærit & sol.& opin.
ponit, quã determinat, ad quod signat contrariũ & sol. In
glo,2.ibi[vacatio)ibi dr, q immunitas liberis & posteris
data ad eos tantum pertinet, qui eius familiæ sunt. & in
2 l.r.§.1.ibi dr, q immunitas data generi & posteria nõ ex-
tenditur ad natos ex fęminis.& ibi [eos indulserunt] tũc
origo matris inspicitur, cum pater prolẽ non attrahit in-
gi alterius ciuitatis, & idẽ si ille, & ibi[exẽplo).l.senatorij
ordinis patris originem quisq. sequitur. & ibi (nullus.n.)
sequitur, solius materni sanguinis vinculis intelligetur, &
ibi [decurionũ) filij non debent bestijs subici, & ibi, §.si.
alias pen.parẽtes & liberi decurionũ certis pęnis nõ af-
ficiuntur.& ibi, §.in filijs. vide qui si.fine le.cum inter.sup
3 3.gl.& ibi, l.1. vxor † consulis dr consularis, & ibi, l.fęmi-
næ, ibi dr q vxor clarissimi dr clarissima, & ibi(liberos]se
natorũ non solum filios sed ẽt oẽs ex ipsis, vel ipsorũ libe
4 r s genitos, & ibi, l.t.§.1.exhæredatio; † filii nasciturі non
excludit filiam.in gl.vlt.ibi.l.Iulia. lex Iulia prohibet se-
natorẽ, eius filium uel nepotem scienter cõtrahere cum li
bertina, vel illa, quæ artem ludricam fecit & eius filia. In
gl.1.ibi, §.1.vult gl.q tales si non gaudent priuilegio, er-
go non attẽntur pęna, & ibi(& non matris]de hoc s.de
cõuer.infi.c.2.super 1.gl. & statutũ.2.& quod dixi in cle.
de bap. præsenti.in gl comprehẽdit. In gl.vlt.ibi(domini
ancillę) vide quod dixi qui si.fine le.tenore.super gl.fin.

S V M M A R I V M.

1 *Maiestas papæ an lædatur læso collaterali.*
2 *Sententia saltem generalis est necessaria quo ad executionẽ con-fiscationis.*
3 *Infamia est restringenda, cum sit pęna.*
4 *Probatum aliquid esse; & secundum probata iudicatum, nõ sunt paria.*
5 *Pars delinquentis inferior assignatur socio, & superior destrui-tur. & superior contra inferiorem regressum habet. & n.6.*
7 *Mensura & mensuratum debent esse æqualia.*
8 *Punire transgressores retrahit alios ab offensione.*
9 *Instantia causæ criminalis durat biennio.*
10 *Delictum alienum aliquando fit proprium propter negligentiã.*
11 *Ciuitatis appellatio an includat diœcesim.*
12 *Pęna puniens culpam ciuium & habens fines limitatos, s.ciui-tatis, non egreditur illos, nec extenditur ad diœcesanos.*
13 *Prohibitus in vrbe morari, manere poterit in pomerio, vel in vil lis vrbi subiectis, non econtra.*
14 *Accessorium tollitur principali sublato.*
15 *Patricida sutus culeo in mare proijcitur.*
16 *Sacrilegium committit, qui res ecclesiæ inuadit, item qui iniuste vexat ecclesiam & 17.*
18 *Peccatũ quod sola uoluntate contrahitur sola volũtate deletur.*
19 *Absolutus simpliciter in omnibus est absolutus.*
20 *Vniuersitas si quid debeat, non debent hoc singuli.*
21 *Pœna alia cadit in peccatis vniuersitatis, & alia in peccatis sin-gularium.*

C A P. V.

Fęlicis. Diuidit t.gl.in 11.partes.licet Io.mo.diui-
debat in quatuor tñ, de primis 7. faciens
vnã partẽ, dicens q tractat de insecutorib.
cardinaliũ & eorũ cõplicib.citra mortẽ. & hanc subdiui-
debat in 7.de vltima parte faciebat duas, secundã ibi, qua
pp.dicit Arc. q sic incipit decre.prima de torne.addere
poterat s.e.lib. de sen.fęlicis. (hostiliter].i.sicut capitalis
hostis.vel.i.publice & manifeste, ad hoc.50 di.de his cle
ricis.2.& 11.q.3.quicũque.aut sm Arc.[insecutus]de inse-
qucote alium clericũ remittã j. super gl. de percussione.
& hæc dictio cõponitur ex in, & sequor. sic 17.q.4.sicut
qui.de pę.di.1.si mulier.forte sm Arch.qui ẽt tenuit.2.
q.1.in primis.ver.gloriosus.& 7.q.1.sciscitatus.& pp.di
ctionẽ hostiliter, q præcedit, ponitur in malã parte, no sic
de homi.exhibita.23.q.4.si ea.46.dist.c.1.iuxta fin. & de
mala voluntate quæ suis terminis non contenta punitur,
hic remittit Arc.de pœ.di.1.sicut.[cępetit)cũ effectu. sm
Arc.qui non putat, q p insultũ vel obsessionẽ ad domũ lo
cus sit huic pœnæ, si non obsidetur ibi ad custodiam, sed
ad verecundiã, per ea q no.Inn.de sen.exc.nuper. Dicit ẽt
Arch.q istud verbũ quãque sumitur pro inchoare.11.q.3.
cępit.24.q.1.c.vlt.de off.deleg.licet.aliqñ pro conuince
re, de pur.ca.inter.in prin. aliqñ p detinere, de hom.sicut
dignũ.§.1.sup.e.lib.de re iud.ad aplicæ.ver.perpetrauit.
de of.or.cũ eps.& hic.(socius)de socio fautore & defen-
sore vide quod no.in cle.de pœ.si.quis suadente.in gl.per
hanc literam.(facientes)insecutionẽ, percussionẽ, vel ca-
ptionẽ mandauerit, de sen.ex.muliere.concor.sup.e.li.de
homi.is qui consilium.50.dis.si quis viduã de hom.sicut
dignum.§.clericos.& c.significasti.de sen.ex.c.nuper.§.in
secunda. vbi de hoc cũ consilium fuerit fraudulẽtum, me
rito tenetur, inf de re.iu.nullus ex consilio. cũ sñ ãt cõsuluis-
se maleficiũ ẽt is, qui oñdit vtilitatẽ prouenitẽ ex illo, sm
Inn.qui id no.de hom ad audientiam. quid ẽt sit dare cõ
silium, fauorem, vel opẽ in delictis, remittit Io.mo.& Ar.
ff.de furtis, in furti.§.commissum. Inst.de obli.q ex deli-
cto.interdum.de sen.exe.nuper.§.in secunda.& c.quæ.
[scienter.]hanc probabit, qui eã all.cum in alieno facto p
sumit ignorantia.inf.de re.iu.psumitur.sm Arc.[læsæ ma
1 iestatis] læditur † ergo maiestas papæ læso collaterali, sic
q.1.si quis cũ, & cõmitti sñ hoc crimen ẽt ex læsione prin
cipis inferioris a supremo.2.q.1.in primis.ad ñ.ver si ve-
ro.& quilibet ad accusationẽ admittitur vt ibi, cum sit cri
men publicũ. C.de his qui ad ec.cõfu.l.2.sm Arch.(infa
2 mis)putat Arc.q quo ad has pœnas & † quo ad executio
nẽ confiscationis sit necessaria snia saltẽ generalis.i.q de-
claret illum fuisse talẽ.sup.eo.de hære.cum sm.in fi.vnde
dicit primo circa infamiam non sufficere, q probatio sit
facta de crie, vel q probatum sit notoriũ, cum certi sunt
modi, per quos irrogatur infamia inter quos iste non est.
3 Itẽ cum † infamia sit pœna, & odiũ, restringẽda est. inf.de
reg.iu.odia.itẽ posset esse probatum per falsos testes, all.
4 quod no.Inn.de test.testimonium.Itẽ non † sunt paria ali
quid esse probatũ, & sm probata iudicatum.sup.e.lib.de
off.dele.vt.ad fin.quare dicit ẽt in cri.læ.maiest.quantum
ad infamiã requiri, aut cõfessionẽ in iudicio, quæ confes-
sio in publico iudicio infamat, ar.ff.de his q no.infa.qm.
& C.de inter.ma.l.si tutor.aut sniam, q snia saltem gñalis
requiritur quo ad corporalẽ pœnã, & quo ad confiscatio-
nẽ bonorum ẽt in cri læsæ maiest.Inst.de hær.q ab intes.
§.per contrarium, Inst.de pub.iud.§.publicum.ff.ad l.Iul.
maie.l.eorũ. C.de bo.dam.auth.bona.& ver.quicquid.&
inf.§.illud.all qd no de spon. ex parte.in 2.gl. Nõ ob.sup.
e.li.de hom.vt ibi dixi. Subdit, dici posset in crie læsæ ma.
iest.& sm bona esse ipso iure dñium desinere esse crimino-
si, & incipere esse fisci ipso iure & sine snia & sine tradi
tione, sicut & bona ingredientis monasterium. C.de sacros.
ec.aut.ingressi.& no.10.q.ult.si qua mulier & p in. No.
de pb.i patria.sicut adoptatus acqrit possessionẽ a...

ff. de adop. si adoptauero simul. C. de sacrosan. ec. vt inter
diuinū & no. s. de cousue. ex literia. erit tñ postea necessa
ria snia saltē in gñe, quæ declaret eū fuisse criminosum,
anteq̃ fiat aliqua executio ēt in bonis, vt in decr. cum fin.
Et si dicas, quid nocet ei priuari bonorū dnio, es quo an-
te sniam non auferuntur. Respōdeo nocet pp fructus me
dii tpis, qui debent restitui fisco, vt no. in Auct. de inces.
nup. §. 1. [diffidatus) s. e. lib. de homi. pro humani. ad fin.
(desertæ) Psal. 98. 29. di. c. 1. iuxta fi. [Ruinarū] sic 33. q. 4.
quanto. vlt. ver. Nabuchodonosor. est ergo hic iuris pęna
necessario imponenda, nec remitti pōt per aliū, quam per
Papā, al. Arc. t 5. ficut sanctu. in fi. c. 16. q. 1. frater noster. iux
ta fi. & facit quod no. s. e. lib. de elect. c. 1. Ponit aūt hic Ar.
qōnem dńicalem. 43. di. de qua dixi de priui. super Specu.
in fi. s. q. si iste habeat cōem domum vel turrim cum alio,
& pars inferior sua est, superior socij est, arguit, q nō de-
struetur ne innocēs lædatur, & quia nō dēt alteri per alte-
rum & c. ff. de reg. iu. non dēt. 23. q. 1. quod culpatur. in fin.
dicit quosdā dicere, q socius redimet partem delinquen
tis, & ad id cogetur, & precium dabitur fisco. ff. cōi. d. le.
5 cōi. §. vlt. & C. de cōi ser. nian. l. 1. sed Bart. dixit, q † pars
delinquentis inferior assignabitur socio, & superior de-
struetur, & sic nō remanebit maleficiū impunitum, quod
publicæ vtilitatis interest. de sent. exc. famæ. cum concor.
quas hic alleg. Arc. tñ nec hoc sine graui socii damno fie-
ri poterit pp tectū. Ad partem, q tota destruatur, alleg.
ff. de aqua plu. ar. sed interdū ff. cōi. diu. si ia cum quo, per
6 quā l. probatur, q † superior contra inferiorem regressū
habebit oīno, vide quod scripsi in Spe. eo. tit. super rubr.
[Per tectam] & virilem vt sequitur. (postulandi) i. aduo-
caudi, vel patrocinandi, sic s. de postula. Io. mo [iudica-
tus] officium, qđ sequitur, & sic est genitiui. [contra quē-
quam] nisi contra hæreticum eo casu, quo admitteretur
hæreticus. sup. e. lib. de hær. in fidei. Arch. [aditu] vide qđ
scripsi s. eo. lib. de ap. consecrationi. super eodem verbo.
[nudi) nudus qui non est tectus aliquo tegumento, de pę-
di. 2. sapiens. & duob. c. seq. Arc. qui ēt alleg. 12. q. 1. cleri-
cus. in fi. [metiatur) ad hæc de pę. dist. 1. mensuram. vbi de
hoc. & 26. q. 7. t pa. cum sex c. seq. Arc. ēt hic & j. §. pmis-
sis. optime patet pęnam esse debere mēsuram culpæ, quia
7 † mensura & mensuratum debent esse æqualia, facit s. de
emp. & vē. c. 1. patet ēt per c. alienua. 90. dist. q oportet fm
mensuram peccati mensurari pęnam, ois. n. iustitia est æ-
qualitas, ut ait Anselmua. q apparere pōt in oī specie iu-
stitiæ, fm Io. mo. qui remittit ad philosophū. 5. ethicorū.
& vide quod scripsi de accusa. cum dilectu. super ver. leui-
ter. (vindicta] i. pęna procedat. 12. q. 4. qui peccat. in fin.
26. q. 7. allegāt. (plagarū modos) sumptū deutero. 25. ibi,
pro mensura peccati erit plagarum modus. [circunstan-
tiæ] semper ponderandæ. 33. q. 8. cecidit. s. de testi. cū cau
sam. (de clericis] in laicia familiaribus non est locus huic
§. familiæ. quod dic vt j. de ver. sig. c. vlt. [præsumpserint)
non putat Archid. q absolutio vulnerantis tales clericos
per hoc ius nouum reseruetur Papæ. alleg. s. e. §. præsenti.
vbi reseruata est certo casu, ergo non in alijs, fatetur tñ ta
les grauius puniendos, q̃ si alios non familiares lęsissent,
per hunc §. [occiderit) de occisoribus presbyterorum &
inferiorum monachorum habetur 17. q. 4. si quia dein-
ceps. & c. de presbyterorum. & c. si quis diaconum. & c.
qui occiderit. & de percutiente, capiente, vel expellente
epm in præ. c. si quia deinceps. & 23. q. 3. quisquis. pales.
8 & vide cle. si quis suadēte [Speculum] punire † enim trās-
gressorea est transgressionis exemplar, & alios retrahit ab
offensione. s. e. li. de scism. c. vno. ad fi. sicut ergo nos specu
lamur speculo. sic in isto speculamur metum culpę, qui di
citur meta trāsgressionis. sup. e. lib. de hom. pro humani.
(Per hoc quoque). i. per varietatem pœnarum, de quibus
sup. [sacrilegoa tales]. s. qui contra rempublicam Roma-
norum, vel contra principem, vel collaterales, vel ei assi-
stentes aliquid moliūtur. & sic loquitur d. l. quisquis. cau.
7. q. 1. quisquis, C. ad l. Iul. ma. & l. fi. ff. eo. tit. Insti. de pu-
bli. iud. §. publica, in Auth. vt nulli iud. §. fi. col. 9. fm Arc.
hoc dicit, quia licet in ppria significatione sacrilegium sit
auferre sacrum de sacro, & hæc duo requiruntur coniun
ctim fm leges, fm canones sufficit alterum. 17. q. 4. quisqs
ad id. ff. ad l. Iul. l. diuus. & no. C. de fur. si nondum. & tūc
ēt sit pęna, habetur, ff. ad l. Iul. pec. sacrilegium. improprie
tamen ēt ad alia crimina refertur, vt patet, C. de cri. sacr.
per totum, qui titulus totus ponit improprie sacrilegium.
de hoc vide 27. q. 4. sacrilegium. & vide quod dicam sup.
4. gl. (ediderunt] patet ergo, q per hanc pœnam canonicā
nū tollit pœna legalis, ad hoc C. de sepul. viol. l. qui sepul
chra. in fi. vbi satis de hoc per Cy. facit ff. de lib. ho. ex. l. 3.
ff. de act. & obli. l. quoties. in priu. q intellige, nisi inquan
eum concurrunt, remanet ergo in altera in residuo, vt eo.
tit. de act. & obl. l. cum ex uno. & l. qui seruum. ff. ui bon.
rap. l. 1 fm Arc. & Io. mo. & dicam super gl. pen. contra p-
dicta facit ff. de accus. l. quod senatus censuit, ne quis ob
idem crimen pluribus legibus fieret reus, & ibi satis de
hoc per quam l. & l. q senatus. ff. de iniur. vr, quod prædi
xi, procedere, qn utraq. pęna prosequitur interesse, sed qn
vtraque imponitur ad vindictā, vna uia electa & peracta,
non agetur alia, vt not. in d. l. quod senatus. & ibi placet
Dy. Hic fuit disputatū ēt in hac specie, de qua textus loq-
tur, q si pęna, quæ per nouam constitutionem imponitur,
est alia penitus diuersa a prima, quam imponit ius cōe,
exigetur vtraque per illas tres leges, quas primo allegaui.
Si vero sunt similes. puta, quia vtraq. pecuniaria, tūc pro-
cedat, quod prędixi, inquantū concurrunt, vnam per aliā
tolli. si vero sit in pœnis oia parilitas, non refert, quæ im-
ponatur, allegabatur sup. de si. instru. pastoralis. (Præsum
ptiones] oēa. a. ls locus erit pęnæ fm Arc. quia nil s. r actum
& c. C. ad Sil. l. pe. ff. eo. l. si quia in graui. §. qui tabulas. &
peccans in parte totius est reus. sup. de re. iu. desieat. de pę-
di. 5. c. vlt. officiales. debuerūt. n. dnm informare & incita
re, qđ facere debeat, non dissimulare, vel negligere. C. de
sta. & ima. l. 1. in fi. C. de pri. ca. l. 1. §. primatibus. 86. di. er-
ror. & de sen. exc. quantæ, [ex tali propria. i. negligētia] &
sic ex proprio delicto non ex alieno puniuntur, fm Arch.
facit quod no. de pę. di. 1. nemo. & sic soluitur contrariū
de re. non dēt aliquia. cū cōcor. j. de reg. iur. [si postquam
res]. i. delictū, remittit Arc. 40. di. ante uia. (ad notitiam)
sic sup. de excep. pasto. in fi. sup. e. lib. de ele. vt circa. & c.
cupientes. vbi de hoc, super eodē verbo, peruenit, dubitatr
qūo dicatur ad notitiā peruenisse, ponit Ar. tres lecturas.
Prima, q apparente solēni accusatore instantia huius cāę
finienda sit executioni mandāda j. mensem a tpe litis cō-
test. cū prius non currat tpa instātiæ. C. de li. conte. l. 1. Nō
9 ob. q † instantia cāæ ciuilis durat biennio. C. vt j. cer. temp.
cri. qūo terminetur. l. vlt. qa illud rlare, hoc spāle, ficut &
in casib. no. C. de iud. properandum. & sicut in casu l. 1. in
fi. C. vt oēa tam ciui. q̃ mili. Nun ob. q cardinali sanctitas
reliquit ignoscendi gloriam. C. de epis. & cle. l. si quis in
hoc. ibi. n. lex suadet, non prohibet, & honestatē respicit,
sic 5. q. 3. quia epi. vel accusabit quilibet de pupulo, cū sit
crimē publicū. 2. di. iua publi. ff. de pu. iu. l. 1. & facit C. de
hæ. Manicheos. Nec ob. l. fi. C. de fer. quæ vult dari accusa
tori tres dilationes & duaa reo, quia iudex abbreuiabit
numerū dilationū & dierū, ff. de iudi. nōnunq̃. & facit qđ
no. sup. de of. deleg. de causis. Nec ob. q in ciuib. appella
tur. C. de ap. l. addictos. quia spāle in hoc crimine læsæ ma.
q non appellabitur, ficut no. sup. e. lib. de hære. ut inquisi-
tionis. C. de rap. vir. l. 1. de fal. mo. l. 1. Secunda lectura est,
absque accusatore officialis, vel priuatus hoc denunciat
iudici, de prima C. de acc. ea quidem causari. 4. quæst. 4.
§. aliquando. ff. ad Tur pil. l. ab accusatione. §. nūciatores.
de offic. præ. vr. l. 1. §. ex sane. C. de custo. reo. l. 1. & de cu-
riosis. l. 1. lib. 12. de priua. C. de episco. & clericia. l. nulli. in
fi. ff. de iure fisci. l. 1. ff. de administratione tuto. l. quid de
cedēs. in fi. C. de dila. per totum. in Auth. de leno. §. 1. hac

enim denonciatione porrecta iudex ſtatim requirit & te-
ſtes recipiet nominatos a denũciatore, & per vnum teſtẽ
examinatũ de præſentib. forſan plures habebit, ff. cuſto.
re. l. diuus. C. ad l. Iul. ma. quiſquis. in fin. C. de fal. mo. l. 2.
& ſi a tpe talis denonciationis ĩ. menſem inquiſitionem,
pronunciationẽ & executionẽ non fecerit, locus eſt pęnæ,
ar. C. vt intra cer. tẽp. l. 2. & vlt. fiet tñ diligẽs examinatio.
2 1. q. 3. ſummopere. Non ob. quẽ ſine accuſatore non de-
bere dãnari, hoc ſpãle pp criminis atrocitatẽ. C. de epi. &
cle. ſi quis in hoc. vel fallit in euidenti vel notorio de ac-
cu. euidentia, vel hodie gñale in oĩ crĩe, vt iudex inquirat
& puniat. in Auth. de col. §. iubemus. coll. 9. ff. de off. præſ.
l. congruit. in prin. Tertia lectura eſt, q hic loquiẽ de noti-
tia per famam, per q̃ aurib. iudicis innotuit tale ſcælus per
petratum, tunc. n. incipit currere menſis ad inquirendũ
& exequendũ, vt eſt dictũ, facit quod poſt Inn. dixi ŝ. de
ele. bonæ me. Magunt. l. gl. & ita, inducit. n. fama notitiã,
de hoc ĩ. de reſcr. cũ contingat. in 1. gl. ad hoc ŝ. de reſtit.
licet. 3. 4. q. 3. ſępe. ff. de acq. hęr. cũ quidã. §. quod dẽ. C. de
cap. nec. nos. Arc. aũt putat hũc mẽſem currere ex tpe cu-
iuſcũque notitiæ, ar. ff. de pet. hęr. itẽ veniunt. §. petitam. &
dicit q forſan dies notitiæ non cõputabitur in mẽſe. ff. ſi
quis cau. l. 1. quia cũ hæc ſit pęnalis, & ſit odioſum, ergo
reſtringendũ. ĩ. eo. lib. de ele. ſtatutũ. ſed de rigore videre-
tur computatio facienda de momento in momentũ, cum
litera hic dicat, poſtq̃ res &c. & facit, qđ ſcripſi poſt Gui.
30 ſup. tit. proxi. c. vno. in ſi. [incurrant] quia † pp negligẽtiã
alienum delictum fecerint propriũ. 7. q. 1. §. cum aũt. ver.
tali. 86. di. facientes. in fin. C. ne ſan. bap. l. vlt. de pri. car. l.
vna. C. de cõi. & mẽ. lib. 2. Arch. (ciuitas] intelligo ciuita-
tem delinquere, vel negligere, qñ collegialiter & vt cõe cõ
munitas ciuium vel rectores ciuitatis id agunt, vel negli-
gunt, ad id C. de ſacroſan. ec. iubemus nulli. ff. de reg. iur.
aliud, §. referitur, vbi de hoc, & facit quod no. ſup. de ſim.
dilect 2. per quod patet hic exponi non debere ciuita-
tẽ pro hominib. ciuitatis, quia cũ ſingulares delinquũt,
31 prouiſum erat ŝ. proxi. & in prin. Sed dubitatur † an hic
appellatio ciuitatis includit dięceſim. Arc. hoc hic proli-
xe proſequitur in quadã additione, q̃ hic poſuit poſt ca-
ſum, qui euenit in pſona D. Neapolionis car. anno Dñi.
1306. ẽt tenet, q non cõprehendatur dięceſis. Inducit, q
iſta ſunt diuerſa. ĩ. de reſcrip. Rodulphus. & e. li. & tit. ſta
tutũ. §. cum vero. & §. cum aũt. ſup. de off. deleg. cum rſi
Item q. nec noĩe ciuitatis vẽ territoriũ cõprehendi. ff. de
verb. ſign. l. 2. de arb. ſi cũ dies. §. ſed arbiter. 64. di. ego
Ludouicus. ſup. eo. lib. de ele. fundamenta. §. vlt. Optime
ĩ. de ſen. exc. ſi ciuitas. Et facit quod ibi dicam in princ.
& ſuper verſ. latorem. ergo pęnalis conſtõ dięceſim non
includit. ſup. e. lib. de ele. ſtatutum. de reg. in. 10 pęnis. cum
concor. cũ ergo eps ita ſit ſponſus dięceſis vt ciuitatis. 7.
33 q. 1. ſicut alterius. in prin. pęna † puniens culpam ciuiũ,
& habens fines limitatos. ſ. ciuitatis. non egreditur illos,
nec extenditur ad dięceſanos, nec ſuper ſpãli parte pri-
oet illos, cũ pęna plus extendi non debeat & c. de his quę
ſi. a ma. pat. c. q̃ſiuit. cum concor. ad hoc ſup. tit. 1. c. uno.
in prin. & 23. qui peccat. in ſi. Item probibitus poſtulare
apud præſidẽ poſtulare poterit apud legatũ & procurato
34 rẽ Cæſaris. † & prohibitus in vrbe morari, manere pote-
rit in pomerio, vel villis vrbi ſubiectis, non econtra. ff. de
pę. l. mortis. §. 1. & §. erit. & ff. de inter. & rele. l. relegatorũ.
§. conſtitutum. & §. ſolet. ff. de ſenato. l. 3. ff. de ſer. expor.
cui pacto. ſed ſi hæc obtinet in pena iudicis, fortius in pę-
na iuris, mitius agitur cum l. ff. de arb. Celſus. Item ſicut fi
lius pp caſum patris dignitatẽ iam q̃ſitam licet ex patris
perſona nõ perdit. ff. de ſena. fœminæ. & hemancipatũ. nec
dięceſis perdet dignitatem, licet per ciuitatem q̃ſitam pp
caſum, vel delictũ ciuitatis, bene facit ff. quemad. uſufr.
ami. l. q tamen. in princip. vbi habens vſufructum in vil-
la & per conſequens in fundo ad villam ſpectante prædi-
cto vſufructu villæ per ipſius diruptionem tenet uſufru-
ctũ interdũ, cõſtat ẽt, q ita in dięceſi ſicut in ciuitate ſibi
locat cathedram & exercet ẽpalia, ĩ. e. lib. de of. or. cum
eps, perdente ergo ciuitate & ſi dicatur ius diœceſis ab il
la tñ diœceſis non pendent. ad hoc ff. de bo. auct. iu. poſ.
cum vnus. ff. de bo. poſ. contra ta. l. ſi poſt mortem. §. ſi. &
ff. de ſepa. bo. l. 1. §. ſed ſi quis. C. de nou nu. pe. l. penul. ad
contrariũ all. C. de epi. & cle. nulli. §. quòd ſi in vico. C. de
na. li. l. ſi q̃s. §. 1. ff. ad muni. q ex vico. ff. de cen. forma. §. q
vero. & ſæpe iuſtus perit pro impio. de conſe. di. 1. i facta.
35 1. q. 4. §. itẽ peccato. item † acceſſoriũ tollitur principali ſu
blato. ĩ. de re iu. acceſſoriũ. ſed ad hoc rñdetur, illud verũ,
qñ acceſſorium ſine principali ſubſiſtere non põt, ſed hic
conſiſtere poteſt, ergo ſecus, ad hoc C. de po. l. 4. & de via.
eos. in prin. C. de iudic. l. 1. tpe illius caſus de quo dixi in
prin. gl. ſeruarũ fuit, qđ eps non exercebat ẽpalia in dioe-
ce. Romana niſi in villa Centi, qui a nõ ſuberat ẽpali diœ-
ciuitatis, vbi. n. diœceſis nõ ſubeſſet ciuitati, ſicut eſt Imo
læ & in multis partibus Vltramõtanis, minus eſſet dubiũ,
ſed declaratione indigeret tam in hoc, q̃ in his, q ſunt iu-
riſdictionis ẽpalis, & per q̃ exhibeantur ẽpalia, & cuius
auctoritate, & quo loco, & q̃ ſit tunc denominatio & exti
tis ẽpi, & an ipſe extra locũ in extraneos poſſit exercere
pontificalia, & qđ ſi moritur, an eligatur ſucceſſor, & ad
qđ offm (aſſuerit] per hanc lřam putat Arc. ceſſare poni,
qñ excedentes ita ſunt potẽtes, vel tanta eſt multitudo, q
ciuitas, q̃ tñ non deliquit, illos punire non põt, vel non ſi-
ne graui ſcandalo, vt quia armis defendunt, vel loci dif-
ficultate ſe protegunt, tunc ergo rationabili iudicio non
dẽ facultas adeſſe ſed deeſſe. 2 2. q. 2. quare. C. de epiſ. &
cle. ſi q̃s in hoc. de his q cẽ. la. l. 1. [pontificali) dignitate,
q ſequiẽ, & exponit Ar. i. ordine, dicens q dig. ẽpis & or
do pontificalis pro eodem ſumitur, alle. ĩ. de renun. poſt
tranſlationem. iuxta finem, ver. alijs aſſerentibus, & ĩ. de
eo, qui renuo. c. 1. vbi dicit Inn. id qđ ibi notatur, renun-
ciare dignitati in dec. poſt tranſlationẽ, dẽ renunciare or-
dini. i. executioni ordinis vel dignitatis, ex quo patet per
hanc priuationem ẽpale officium quo ad locũ ipſum eſſe
ſublatum. 35. q. 2. §. generaliter. & c. ſeq. extincta ergo di-
gnitate quo ad locum extinctum eſt omne id, quod ex ea
ſequi põt, ar. optimum. ŝ e. li. de hæ. accuſatus. §. porro. in
ſi. nõ poterit ergo eps ibi ẽpale officiũ exercere. & ſic pri-
uatur ſine culpa, ſed non ſine cauſa, de hoc ĩ. de priui. an
tiqua. & niſi ſic diceretur, priuatio nullius eſſet effectus,
& eſſet lex impoſita verbis contra id. ĩ. e. lib. de ele. cõmiſ.
§ porrò. ſm Ar. contra pdicta facit, quod ſcripſi de exc.
prędicta, accedẽtibus. poſt Hoſ. in tex. ſuper gl. ſed a qui-
diſtinguit illa, quæ ſunt dignitatis & per inferiores præ-
ſcribuntẽ, & illa quę ſunt ordinis, quæ non præſcribuntur,
& pro tanto, ſup. in ſi. magnæ gl. poſui pro dubio de his q
ſunt ẽpalis iuriſdictionis [priuata] quærit Ar. an cardina-
lis legatus contra quem commiſſus fuit talis exceſſus poſ
ſit declarare has pęnas in ciuitatem & in delinquentes,
præſuppoſito q factum ſit ita notorium, q negari nõ poſ
ſit, vel q vniuerſæ viciniæ populus teſtis eſt, de purg. ca. ve-
pe 61. di. ſacerdotibus. in ſi. 24. q. 2. ſane profert. 35. q. 5.
quod ſcripſi. arguit q ſic, quia cum per hanc conſtitutio-
nem ſit lata ſnĩa, quę ſuam executionem ſecum trahit per
denunciationem amplius non ligantur, de ap. paſtoralis.
igitur publicare poterit. facit 24. qõ. 1. c. 1. & de elec. vene
rabilem, cum etiam expediat peccata nocentum eſſe, no.
ſup. de ſenten. excomm. vt famæ. hic enim canon factum
notat etiam ſine ſententia, ſic ff. de ritu nup. l. palam. §. vl
timo. facit etiam, quod no. ſup. eodem. Romana. 45. diſt.
& qui emendat cum alijs remiſſionibus, quia non ſuam
ſed eccleſiæ Romanæ iniuriam exequitur, facit 23. quæſt.
4. Guiliſarius. & cum ponatur factum notoriũ, & ſic pro-
batio, vel ſententia non eſt neceſſaria, nõ eſt iudex cauſæ
ſuæ ſed potius notificator pęnę, qđ põt in ſua cã, nec po-
teſt accuſari, de app. nouit. allegat quod notat Inn. de of-
fi. delega. c. 1. de verborum ſigni. ex parte. ſubdit autem
ſane

sane intelligendum, quod de sola dixit, s. q super notorio
non requiritur in scriptis solenniter proferenda, vt no. in
Auth. vt iud. sine quoquo suf. §. necessitatē. sed bene req-
uiritur notificatio & declaratio. sup. e. lib. de hær. cum sm.
in fi. vbi tñ dubium esset, pone vt dixi hic super ver. eust
re. ita q ibi requiratur cognitio, cũ quis cognitor, vel iu-
dex in sua cã esse non debeat. 4. q. 4. c. 1. ibi, nullus vnq̃ &c.
C. ne quis in sua cã. l. 1. melius est id fieri per superiorem
ipsius cardinelis, & caueat ne notoriũ dicet, si non est, de
app. consuluit nos. in fi. & econtra, caueat ciuitas ne se di-
cat impotentē, vbi potens est, de rescrip. cum contingat,
§. cæterũ. q si fecerit, punitur, C. de le. le. 2. ¶ Prima gl. sũ-
mando diuidit. ¶ Gl. intelligo, ponit dues lectures, & pri
mam approbat. ¶ Gl. r. r. rñ. per contrariũ. ¶ Gl. quæ sint.
qõ. sol. ¶ Gl. s. expouit & qõ. sol. ¶ Gl. at si qõnē. sol. ¶ Gl.
pe. alle. vnã concor. obiectionē soluit, arguit. ¶ Vlt. gl. alle.
duas concor. & specialitatis duas rõnes reddit. ¶ In gl. q
tanto. ibi [si quis nih. l) iniuriam sacerdotum & ministro-
rum prosequimur, vt crimē publicum. In gl. s. ibi [genera-
liter] vide in c. per vestras. j. alle. super gl. antep. & ibi [fi-
lio, in fi.) si pater, vel dñs institutus est, ipsius filio, vel ser
uo sub condõne legat. Et ille emancipatus, vel manumis-
sus petit satisdari, sufficit cautio cũ hypotheca rerum. In
gl. & fi. ibi (relegatorum. i. respon.) præses relegat in insu-
lam certam, si illam hēt. Si non incertam, & scribit impe-
ratori, vt illam assignet. Et interim relegatus custodiæ mi
15 litis traditur, & ibi [le. pene) parricida † sutus in culeo in
mare proiicitur. Si mare non sit vicinum, bestijs traditur.
In gl. pen. illi (placet) in fi. can. 16. q. 1. In gl. vlt. lex vlt. quę
sic incipit, pñti lege decernimus per nĩa loca ualitura, ex-
cepta hac vrbe regia, in qua nos diuinitate propitie degē
tes, quoties vsus exegerit inuocari singulis causis atq. per
sonis pñtia constituta præstamus. In gl. 4. ibi [maior est]
alleg. Arc. quod no. 12. q. 5. c. 5. & quod habetur e. causa &
q. 1, monet. & in fi. & no. e. q. c. sacrilegium. & quam plures
16 ipsius spēs ponit hic Arc. dicens, q † sacrilgium cõmittit
qui res ecclesiæ inuadit. 17. q. 4. sunt qui. & c. sacrilegiũ.
17 & c. sicut qui. & c. oēs. item † qui iniuste vexat ecclesiam.
12. q. 2. prædic. 16. q. 1. placet. in fi. & l. iubemus nulli. item
qui ecclesiam vastat, vt in præ. c. sicut qui. item qui violat
monialem quia violat templum Deo consecratum. 27. q.
2. sciendum, item clericus, qui aruspices, incantatores,
vel ariolos & ceteros similes consuluisse fuerit depreben-
sus 26. q. 5. si quis eps. item qui indiscrete alios prosequi
tur detrahendo, 24. q. 3. non in perpetuum. Item qui vio-
lat immunitatem ecclesiæ. 17. q. 3. per totum. Item in ca-
sib. qui hñr ead. q. §. sacrilegium. & c. se. & c. qui autem. &
c. constituit. Item qui clericum percutit. ea. q. si quis. & in
aliis quos inuestigator diligens poterit inuenire, & uide
quod dicam j. §. vlt. in prin. In gl. intelligo. ibi (elii) & Io.
mo. [& in fi.] idem Ar. qui hoc prolixe prosequitur, dicēs
se simpl'r credere solam ratihabitionem, siue placentiam
non inducere pęnam in hoc c. comprehensam, ubi nul-
lus consensus, cooperatio, vel exhoratio præcessit, nec
e sua noie factum est, ed hoc ff. mand. si vero. §. si potest in
duci. no. in c. mulierem. de sent. exc. & præ. decr. cum quis.
18 item q † peccatum, quod sola voluntate cõtrahitur, sola
volũtate deletur. sup. de reg. iu. c. 1. sup. de simo. c. ult. dicit
tñ, q c. 5. q. 5. qua de cã. & sup. de of. deleg. gratũ. in princ.
vr supponere pro eodē ratũ & gratũ. In gl. no. nudum. in
fi. idem Arch. In gl. pari. ibi [nisi) excipit a paritate pœnæ,
nam vt dicit l. illa non absoluuntur, nam nec tam seuere
puniuntur vt extranei. In gl. regulariter. in fi. dicit Io. mo.
q propter immensitatem criminis non putat locum esse
distinctioni. l. 3. ff. de inter. & releg. quæ distinguit inter pa
terna & equisita. In gloss. de percussione. in fi. & facit ad
no. de pę. di. 5. si quis pulsatus, non. n. p specialem pœnã
hoc inducitur, q insequens sit excõicatus, & nibrans nõ
tamen percutientes clericum excõicatus non sit. Et Ar-
chid. 17. q. 4. sicut qui. In gl. quæ sint isti, (leges] hic tenet
Io. mo. & ibi [j. prouinciã) vel finitima, uel propinque sm
Arch. facit pro eo, de pę. si quis suedente. uet. q si i e. in
ele. ipse eutem. alle. 2. q. 5. si eps. 65. dis. c. si. In gl. s. ibi (sua
rum rerum.] Idem Io. mo. in gl. & si. in fi. idem Arc. alleg.
no. 81. dist. presbyter. de uoto. c. 1. Io. mo. dicit idem. & al
leg. ff. de admi. re. ad ciu. perti. l. legatum. In gl. quia pri'.
in fi. ad hoc ff. men. si mandauero. §. si is cuius. Io. mo. In
gl. nudum. in fi. Io. mo. multum in hoc instat, dicens illud
nudũ pactum non uestitum stipulatione. C. de pac. si cer-
tis. & nuda promissio cui non accedunt fideiussores, vel
pignora, ut sup. §. cum eutem. in 1. gl. Si ergo nudum consi
lium, quod non adiicit ed meleficium faciendum, nel le-
ctum. idem Arch. sed dices, ergo non est peccetum, qua-
re punietur, Sol. sm Io. mo. peccetum est, sed non tentum,
quod comprehēdatur sub primo responso huius dec. po-
nit exemplũ in illo, qui post insecutionem requisitus eb
insequente aggrauat meleficia, consulit tamen, q sibi ca-
ueat, uel peccat, quia nõ indicet, ad quod tenetur. sup. de
fur. qui cum fure. sed non super illum bebet ptãtem. sup.
de sen. exc. quantæ. siue non enim sit diffidatus, vt hic 1. rñ.
Sic i prin. excõicari ex crimine peccatur, & minor excõica
tio contrahitur. de sent. exc. nuper. isti igitur, quia plus &
minus peccare potest, non imponitur certa pęna, sed arbi
traria. In gl. proxima. in fi. idem Arch. In gl. pe ibi, placet.
can. 16. q. 1. alle. loquendo de laicis, vr iste ordo conuerten
dus. 17. q. 4. de presbyterorum. 53. q. 5. sunt quędem. & ibi,
sunt. n. paria, & pro tanto omnia iudicia dicuntur absolu
toria, Insti. de perpe. & temp. act. in fi. dicit Io. mo. q sunt
19 parie non in toto sed in tanto, quia † simpl'r absolutus
in omnibus est absolutus, sed condemnatus in tãto & sol-
uens. absoluitur a tanto, si tñ ex alio capite teneatur, non
est absolutus, sed poterit cõueniri, ff. de priue. delict. l. s.
saltem in eo, quod excedit, ut no. ff. de reg. iu. nemo ex his.
§. quoties. & ff. com. unde quæritur. in fi. & dixi hic in fin.
tex. super uer. ediderunt, & pp hoc fit responsum ed l. li-
cet. §. fi. ff. na. ce. sta. Sed quærit Io. mo. en uniuersitate pu-
nita peti possit eliquos singulares de uniuersitate puniti?
20 Rñ. q sic, quia qđ † dēt vniuersitas, nõ debent singuli, &
econtra, ff. quod cuiusq. uni. l. sicut. §. 1. ff. de reg. iu. illud.
§. refertur. & si cesse potest, uniuersitatem teneri & nõ sin
gulos, item teneri singulos & non uniuersitetem, ut in fa-
cto uniuersitatis Viterbien. qua punita, fuerunt aliqui ci-
ues puniti, et. ff. quod ui aut clam. l. semper. §. si in sepul-
21 chro. & quia alia † pęne cadit in peccatis uniuersitatis,
& alia in peccatis singulorũ sm Io. mo. & in fi. s. quod mul
tiplicari possunt pęnæ, ubi une non sufficit. In gl. ult. ibi
(§. ciuitas) allegatur de hære. ad abolendam. ed fi. sed ibi
non est priueta. sed priuari iubetur. & ibi, Pontifex, & per
hoc soluitur contrarium de deci. cum quidem. cum con-
cor. sup. de iureiu. quæ volnit, q maioritas aggrauat in de
lictis, unde dicebat Io. mo. dicendo eps Bon. dico locũ,
sed dicendo eps Ro. dicen pæeminentiam, est. n. vna eccle
sia, cuius sponsus est Papa & Card. sunt filii primi gredus
dat sile de Rege Portugaliæ, qui propter loci eminentiã,
vel aliam causam denominatur e loco illo, nec per id de-
trahitur, quin sit rex aliorum locorum regni sui.

De pœniten. & remissio. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Archiepiscopus vel eius officialis quomodo possit dare quæstori-
bus potestatem citandi.*

2 *Eps confirmatus non sacerdos an possint remissiones concedere.*

C A P. P R I M V M.

Romana. Trie sunt dicta, primũ & tertiũ inhibi
toriũ, sm permissorium, sup benigna.
tertiũ ibi, in cõcedendo quæstoribus,
quod sit istorũ offĩr, habes sup. e. lib. de hære. vt officiũ.
§. compescendi, debent autem proponere id quod in suis

literis continetur, quasi legerent alphabetũ, vt dicit Ho. per dec. cũ ex eo, ī.e. vide qd ibi post eum dixi super ver. literis, qui sæpe faciunt contrariũ abusionis & proponendæ, & si ppillas impediantur, ad conseruatores recurrũt, sed cõtra hoc est hodie prouisum p cle. e. ti. c. 2. [Creteñs archieps) hic incipe constructũ & tolle lfam nequaq̃ tripotria q̃stotib. & c. citandi, & si de facto citati fuerint, nõ tenentur ire & allegaturi priuilegiũ, cũ cõstet illos nõ esse judices fm Inn. Host. & Arc. & sic impune illis nõ parebitur, de hoc 3. q. 1. si eps. & ī. de ac. veniẽs. in vlt. gl. [resistere) forsan volebãt ã aliis audiri. Ho. [nolle patere] forte super conuocando populũ pp horã incongruã, q̃ dato q̃ eẽt congrua, nullã iurisdõnẽ habẽt super hoc corã ipsis. [archiepõ] vel officiali tribuant. huius iuris triplex est rõ fm Hos. & Io. mo. primo, quia isti in subditis suffraganeorum ptãtem non habent. secũda, quia in hac materia nõ habẽt iuris executionẽ, sed charitatiuã solicitationẽ & hortationẽ quo ad q̃stã gratuitam. ī. de cen. ex parte. vnde vt dicit Io. mo. cancellaria isto casu nõ dat literas compulsorias, & hoc soluit contrariũ de dec. 1. ī. tit. proxi. q̃ loquitur in casu, quo contentiosa iurisdictio vel quas ad archiepm pertinet, q̃ defendit penali iudicio. ff. si quis iusdi. l. 1. ad-

3 uerte, quia plane vult dec. ista, q̃ † archieps vel eius officiales nõ pñt dare q̃storib. ptãtẽ sic citandi, & Ho. dicit & Arc. post eum, q̃ ideo ptãtem illam non cõmittitur, quia ea non habent, allegant 1. q. 8. Dyabettum. de iu. pa. quod aũt. de do. post diuor. de resti. nuper. vbi de hoc, quod verum puto. s. eos ptãtem non habere quo ad subditos suffraganeorum, de quibus hic loquitur, sed si archieps pro fabrica ecclesiæ innititur, indulgentiam per prouinciã in suffraganeus vel eius officiales non permittit illam proponi sine iusta cã, & patenter impedit, vr, q̃ illos exercere possit, cum ptas ipsorum circa exortationẽ, de qua sequitur, vel esset delusoria, de off. deleg. ex literis. Et quia prima rõ, de qua dixi in prin. huius gl. hic cessat, cum sit iudex suffraganei. sup. de of. ord. pasto. post. prin. huic lecturæ obstat, quia vet. sequente æqparat suffraganeos & subditos ipsos in hac materia. So. vnde æquiparantur in hoc, quia a neutris põt exigi, sed q̃n delinquunt sunt impares, vt prædixi. [charitatiue.) Est. n. opus pietatis & misericordiæ, 86. dist. c. vlt. non tñ est ad hoc aliquis distringẽdus, sunt. n. ab initio gratuita. sup. de voto & vo. magnæ. nõ ob. fm Ho. sup. de his q̃ fi. a ma. pat. cap. c. fi. quia illud loquit. q̃n maior pars capituli concordat, cui rñr standũ est. e. tit. c. 1. Item ibi loquitur de his, quorum principaliter interest, & qui ad id tenentur, & quia subsunt archiepõ immediate, quorum totum hic est conuersum fm Host. vide qd ibi dixi super vlt. glos. an aũt licite acquisita & incerta in hunc vsum cõuerti possint auctoritate epi, dixi sup. e. li. de testa. c. 2. super ver. libere. ad fi. (indulgentiis) quas alias remissiones vocamus, de quibus remit. Hos. ad sum. de remis. per totũ. ¶ Primæ gl. princi. & finis rñdet per q̃õnem, vel obiectionẽ, secundo remit. in gl. 1. ibi quarta. q̃ pertinet ad ordinationem epi. 12. q. 2. nobis. & c. Vulteranę. 10. q. 3. vnio. vbi de hoc fm Arch. ¶ Io gl. & remissionẽ. ibi, concedere. dicit hic Arch. q̃ confirmatus in episcopũ nõ sacerdos istas concedere non potest, ne capitulum vacante sede, al. sup. de sup. neg. præla. si episcopus. & c. ecclesiæ. vbi dr, q̃ capitulum vacante sede administrat in spũalibus, vide quod scripsi de exce. præ. a cunctis. certatum est archiepm, vt hic epõs, ut no. ĩ. de off. deleg. c. fina. posse dare literas indulgentiarum, tamen subditis suis tantum. supra eodem, quod aũt. possunt tñ non subditi illis vti de suorum iudicum licentia, quod exponas. vt ibi not. & vide quod dicam infra c. fin. super ver. episcopis.

C A P. II.

Si episcopus. Ponit dictum cuius rationẽ subdit ibi, cũ in gñerali. secundo cõsuetudinem reprobat ibi, nulla quoque suo subdito, idem esset, si daret licentiam generalem sacerdoti de confessionibus audiendis, [...] sit ratio, quæ sequitur. & facit decre. in cle. de sepul. dudum. vers. per hmõi. putat etiam Host. q̃ licentiam istam vicarius epi generalis dare possit. hoc no. in sum. eo. tit. §. cui confitendum. in 3. col. ver. quid si quis eps. & ver. seq. (eligere) an vnica electione consumetur hæc lnia. vide qd no. dixi sup. e. lib. de presb. non potest, pp id esse expressum, q̃ quotiescunque confiteri voluerit, possit sibi eligere &c. [nulla quoq.) determinat, quod no. Host. sup. de of. or. conquerente. & no. istem negatiuam, q̃ omẽ consuetudinem & longissimi tẽporis cõprehendit. Prima gl. [...] ponit, quærit, arguit negatiue & soluit contrarium. [...] gl. quærit, qui sint casus & ß. exprimit. Gl. [...] triplicitur [...] tificat tex, In gl. ibi (constitutionem) vide quod ibi dixi. [& in fi.] uide quod no. in cle. de priuil. religiosi. in gl. [...] ro. In gl. sed qui. ibi (blasphematoribus) pulchre fm Host. vt ibi scripsi. & ibi [cum sit] ubi hoc tenet Hos. fm Arch. cõtra ĩ. e. li. de test. c. 2, vt ibi dixi super ver. libere. de hoc per Host, in sum. e. tit. §. cui confitendum. [...] per Ray. in summ. huius tit. §. item nunquid parochialis. per Guil. satis in repertorio. e. tit. §. sequitur [...] stanit in dec. super cathedram. hodie [...] in clem. de sepu. dudum. & uide, quod ibi no. uer. per hmõi. in gl. hoc intendit. Gl. est enim. ibi (ecclesijs] a quibus s. debet percipi tale sacramentum, omne autem patet per sequentia, & quia qua ratione posset hic primus parochialis, posset & ultimus, si. quod no. de fo. compe. si diligentiam in prin. gloss. uers. item non potest. & in fine. sit etiam ratio, qui prælato dicitur prouer. 27. diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera. debet ergo pp[...] parochialis ad hoc laborare, q̃ impediret talis confitendo. Io gl. vlt. ibi (quem peniteat) uer. tanta, & eadem verba habentur dist. 6. c. 1. post princ.

S V M M A R I V M.

1 *Indulgentia quandoque demonstrat remissionem pœnæ.*
2 *Sacerdotes an possint dare remissiones in foro pœnitentiali.*
3 *Ligandi potestate abutens ipsa priuatur.*

C A P. III.

1 **Indulgentia.** Non diuiditur, & se summat & dicit Arch. q̃ † quandoque indulgentia demonstrat remissionem pœnæ, 2. q. 3. in fi. quandoque concessionem gratiæ. sup. ut lite pen. c. fi. de priui. dudum, quandoque dispensationem, 77. dist. c. ult. in fi. & sup. de ele. dudum. quandoque ius commune. 33. q. 1. interfectores. & 15. q. 3. de inte stis. utrobiq. de hoc. q̃nq. ponitur pro uacare, uel operam dare. unde dicitur. Indulgere gulæ noli, quæ uentris amica est, alias ueneris. [uel pluribus] contra. plus ualere dicit indulgentia a pluribus episcopis. 9. dist. palam, ubi hoc no. so. hoc facit papalis restrictio, quæ potuit, tum quia omnes inferiores habent potestatem a papa, ipse uero a Deo solo. 21. dist. quamuis, 22. dist. c. 1. item potuit hoc ratione iurisdictionis quam habet super omnes. 22. distin. in nouo. & habuit iustam causam faciendi propter abusum, hoc no. Innoc. in dec. cum ex eo. item dicebat Ioann. mo. q̃ hic obuiatur fraudibus episcoporum, qui in alienis diœcesibus dabant indulgentiam, dicentes se facere sub spe ratificationis fiendæ pẽr episcopos illarum. & ante compilationem multum hoc frequẽtabatur, ita qd q̃ndoque omniũ epscoporum q̃ haberi poterant in Romana curia, & recipiebatur indulgentia, uidi iam ultra 20. sigilla uni tali literæ pendere, postea prædicabatur & preconizabatur indulgentia de tot quarantenis, quot fuerant episcopi. (Episcopus) etiam proprius successor, ut scripsi in Spec. super hac rubr. notauit Innoc. super eodem, cum ex eo. ut ibi scripsi in fine. hæc potestas episcoporum superiorum, quoniam concilium restringit in dedicationibus ecclesiarum ad annum, in aliis casibus [...] dies restricta intelligitur quo ad publicam indulgentiam. In foro enim

enim penitentiali annos plures discrete tñ cõcedere pss,
dixit ẽt ipse Innoc.ĩ.eodem.ꝙ aũt.in fine. id quod no.ibi
a no. Ber.in gloſſ.penul.quę fuit additio,† Sacerdotes a da
a re in foro poiali remiſſiones & ſm quoſdã cõcedere poſ-
ſe,ꝙ remiſſionib. non ſuorum iudicum vti poſſint, ibi vi-
deas(concedere]hic tractat Arch.qõnes Vin.de qoib.ſcri
pſi & ad Spe.remiſi in decr.cũ ex eo.e.tit.ſup.ver.40.dies
.ſ.ao dans remiſſionem illa poſſit vti, & tenet ꝙ non, & ſa
tis in hoc inuat.qoid aõt addit.ibi ſcripſi. Itẽ an Papa, vel
ẽps ſibi remittere poſſit pniam per confeſſorem iniunctã,
& tenet ꝙ non, alle.de pę.di.5.c.1.vltra medium, verſ.po-
nat ſe oino. Itẽ ꝙ pniam ab ẽpo iniunctam ſacerdos non
põt remittere, ſed ſic econtra.1.di.inferior. Itẽ tractat,an
ſæpius iterans actum, pro quo data eſt indulgentia ẽt vna
die,toties habeat indulgentiã, & tenet ꝙ ſic, nil alle.niſi
dictum Vin.recipiat ẽt hic opin.Hoſt.quã ibi ſcripſi ſuper
gl.ſi. Quando.ſ.in dedicatione concurrũt archiẽps & qui
libet dat annum, qui Hoſt.tenet,ꝙ prouinciales habebũt
annum,& ſubdit, ẽpi biennium, hoc mihi non placet, vt
ibi ſcripſi. ¶ Prima gl.dicit quid declarat. Pen.gl.quærit &
ſoluit per tres rõnes, pooit opi.contrariã, eius rõni rñdet,
¶ Io gl.pen.ibi[Trebatius]vide de cenſi. cum apoſtolus,
ſuper gl.quid ergo. ¶ In gl.quid dices.ibi(hoc verũ puto)
idem Arch.qoi ẽt alle.de deſpon.impu.c.1.in fi.12.q.5.qa
Io.17.q.4.q.1,nonne.de conſ.di.4.ſi non ſanctificatur.in
fi.quod ibi no.facit ad hanc partem ff.de vſuris. placuit,
& de iure do.ſiue generalis.item quia fauorabile eſt,pœ-
nã remitti.de quo hic agitur, & ſic ampliandũ, vt reſtrin-
gatur odiũ pœnæ. ĩ. de reg.iur.odia. & ibi(alij contra).ſ.
Io.mo. dicens hoc procedere pp iuriſdictionẽ dãtis, qui
faciens contra cõcilium non dẽr ẽt in parte conſequi, qđ
intendit.alleg.ff.ſol.matr.ſi ab hoſtibus.1.rñ.& quia hoc
nõ iure cõi procedit, ſed ex gratia licet corpore iuris clau
ſa.ſup.eo.ꝙ autem. & c.cum ex eo.habeat ergo locum ſi
non valet, vt a go,nec valeat vt valere poteſt,de quo remit
tit ĩ.eo.li.de deſp.impu.c.vno. §.1.vbi de hoc, tenet ergo,
ꝙ cũ hæc ſit gratia pp facientes peccatom,tota ſit indebi
ta,nã in facto animę reus in vno,reus in oibus quoad gra
tiam,& qua priuatur.ſup.de reg.iur.defleat.& in fi.& 11,
3 q.3.ipſe vagandi, vbi cũ text.dicat, ꝙ † abutens ptãte li-
gãdi ipſa ſe priuat,gl.exponit.i.priuari meret,ſic intelligit
ea.q.placuit.& c.plerũq;. in prin. & 13,q.2. ſæpe ſit.io ſi.

ADDITIO.

a ¶ Sacerdotes. Nota hic,ꝙ indulgentiæ poſſunt concedi per ſacer-
dotem,dummodo nõ ſint generales, & dummodo ſint diſcretæ ad
annos,vel dies.Card.in cle.2.§.1.de priui.& idẽ Car.in cle.2.§.3.de
pœn. & remi.vbi loquitur de confeſſione. Item per commiſſarium
epiſcopi non ſacerdotis. Card.vbi ſup.

De ſententia excõicationis,ſuſpen.& interd. Rub.

SVMMARIVM.

1 *Prælatus medicus, qui videt hanc medicinam excommunicatio-
nis etiam iuſtæ latæ non proficere, ſed officere, illam diſcrete
tollere poteſt,etiam durante contumacia.*
2 *Excommunicatio & reconciliatio an ſint ſacramentum.*
3 *Sententia canonis ſemper eſt iuſta.*
4 *Sententia excommunicationis an ſit neceſſario ſcribenda.*
5 *Reſiſtens iuri dicitur temerarius.*
6 *Pontificalia non ſunt de ſubſtantia ordinis,uel officij.*
7 *Irregularis quis dicatur.*
8 *Fornicator notorius & ſimoniacus ſi celebrant, ſunt irregulares.*
9 *Apellatio præcedens in quibus caſibus tueatur appellantem, et
ſequens non.*
10 *Homo proprie loquendo ſuſpenditur,ſed non interdicitur,niſi im
proprie.*
11 *Excommunicatio non fertur pro aliena culpa.*
12 *Medicus cauſam morbi ignorans ſi curat, nõ ſui muneris eſt, ſed
fortunæ.*
13 *Interdictum extenditur ad futura.*
14 *Appellatio ab interlocutoria ſicut iuſtificari non poteſt, niſi ex
cauſa expreſſa, ita & excommunicationis ſententia iuſtificari
non poteſt,niſi ex cauſa expreſſa.*
15 *Mora vltima nocet ſemper infra menſem.*

CAP. PRIMVM.

Cũ medicinalis.

Primò ponit prœmiũ, ſecundo ſtatutum circa excõicationẽ ferendam
ibi,quiſquis.tertio pœna non ſeruãtis.ibi. ſi quis.quarto
aggrauat, vel pœnas addit,ibi.ſuperior, quinto ſtatutum
prorogat ad ſuſpenſionis & interdicti pœnas ibi, & hęc
eadem.ſexto cautos reddit illos qui pœnam incurrũt, ibi,
caueat.idem. Io.mon.Hoſt.diuidebat in 7.de ſecunda fa-
ciens duas(medicinalis)ſm Hoſt.& Arch.ſumitur actiue
& paſſiue, vt ſic.i.eſſe debeat,medicare in proferente, &
medicari in eo, in quem proferetur,debet.n.proferẽs ad
medelam aoimæ,non ad mortẽ iotendere, 11.q.3.audi.&
debet eſſe peritus & ſolicitus, & traditiones artis canoni
ce obſeruare.ad id de ætate & quali.ad aures.& ſi tunc in
firmus ſe exponat veoro rebellionis.de homi.tua,nõ me-
dico ſed ſibi & ſuæ duriciei imputabitur, vt ibi.& eo.tit.
poſtulaſti. ſi reſpicis patientem eſt medicina animæ, quia
confuſus ex eo,ꝙ vitiari ſe videt, facilius reuertitur ad o-
uile, vt præalle. c.audi.& ĩ.eo.li.de exce.pia. ad idem 32.
di.§.prohibetur. & ſi opponatur de capitulo ẽpi. 11.q.3.
ꝙ pp illam qñque quis citius moritur,id inducit contem
ptus,qui eſt mortale peccatum, vt ſequitur, & ſi dicatur,
ꝙ aiam tollit.20.q,3,c.1.& 11.q.3.nihil.in fi.rñ. Arch.vi-
delicet niſi per ſatisfactionem recõcilietur eccleſiæ. Con-
cludebat ergo Io.mo.ꝙ hic ſunt actio & poſſeſſio pro eo,
ꝙ hic eſt motus differens per terminum a quo & ad qđ,
excõicatio igitur medicinalis eſt, & in agente qui recte
operatur,& in patiẽte, qui paret humiliter,ecõuerſo mor
talis eſt in quolibet ipſorum non recte ſe habente. Hac ra-
1 tione tenuit Tho.4.ſen. di.18.ſub articulo ſi. ꝙ † prælatus
medicus,qui videt hãc medicinã excõicationis ẽt iuſte la
tæ non proficere,ſed officere,illã diſcrete tollere põt,etiã
durante contumacia,ex quo videt illius ſaluti ſic expedi-
re. facit 23.q.5.prodeſt. vt ẽt inquantum eſt pœna, ſicut
fertur in inuitum,ſic auferri poſſet ẽt ab inuito.ſup.de re.
iur.c.1,non ſic io culpa,quæ quia volontate contrahitur,
ſine illa non remittitur.& ſic ſoluitur, ꝙ contumacia,pro
pter q̃ fertur, aggrauatur per contẽptum.ſup.e.per tuas.
quia non abſoluitur a culpa, de qua intelligitur 24.q.2,
legatur.& ſm hoc minus dubium habet,quod ſcripſi e.li.
cũ deſideres, ſuper ver.abſolutus.& vide de eo qui du.in
mrim.ſignificaſti.vlt.gl.[excõicatio]quę eſt extra cõionẽ
poſitio.24.q.3. cum aliquibus.& duobus c.ſeq.nec ſit ni-
ſi per fidelem & de fideli.24.q.1.§.ſi aũt.poſt prin.& an-
te ſi.ſm Arch.& ſcias,ꝙ Gratianus.e.q.§.ſed illud.vr vel-
2 le,ꝙ † excõicatio & reconciliatio ſint ſcrm, ſed illud lar-
ge ſumitur.i.ſacramentale, vt ibi no.[mortalis] an timor
excõicationis ſit iuſtus metus, tractat hoc Arch.& tenet
ꝙ non,tu tene,qđ dixi ĩ.quod metus cã.cum dilectus. &
ibi vide(diſciplinas)vide 45.di.diſciplina[non eradicãs)
.i.non euellens,pœna,n.ipſa nõ ſeparat a Deo.11.q.3.qũo
cum capitulis ſe.ſed cauſa pp quã iuſte fertur, eſt radici-
tus euellenda.de pę.di.1.quia radix. alias virtus ibi plan-
tari non poſſet, vt ibi(non condemnat].i.non aſpernetur,
vel vilipendat, & diuerſos modos,quib.excõicatio contẽ-
nitur,dicam ĩ.e.dilecto.ſup ver,contemptis.[Prouideat]
quaſi præmeditetur prius, vel ante videat, non ſolum er-
go medicus ſpũalis debet eſſe cautus & diſcretus, de pę.
& re.oĩs.de pę.di.1.mẽſurã,& idoneus.ſup.e.ſi ẽps.ſed &
puidus[corrigẽtis].i. Dei, ad quẽ pertinet corrigere.44.
di.§.neceſſe.in ſi.hoc ẽt facit apls, qui excõicauit in inte-
ritũ carnis, vt ſpũs fieret ſaluus.11.q.3.ipſe ligandi.& c.ſe.
& c.plerunque,alias potius ligatur, quam liget.11.q.3.il-
lud plane. Nec obſtet quo ad Deum.13.q.3.ſi quis non
recto,licet quo ad eccleſiã militãtem nocere videatur, vt
ibi

ibi(quisquis] nil excipit, q dixit quisquis, vel quicũq;, de
mai. & obed. solitæ. ad 1. & de hoc de côiu. lepro, quę in
fi. patet enĩ, ꝙ siue sit sacerdos curatus. 1. q. 1. nemo. vel a-
lius p̃latus, de offi. or. cũ ab ecclesiarũ. vel abb. de sy. sicut.
vel prior, de ma. & obe. cũ in ecclesiis. vel Ar. j. eo. Roma.
& c. venerabilibus. 1. rñ. astringitur hac constõne, ad hoc
j. §. caueant. ibi. iudices vniuersi, all. Io. mo. ff. de hęr. inst.
l. hoc at. & vide quod dicã inf. §. pxi. sup 1. gl. [excõicat)
i. excõicare intẽdit, loquimur in snĩa hõis, q̃ pôt esse iusta &
3 iniusta, snĩa † vero canonis sp est iusta. 40, di. erit, dicit Io.
mo. hanc rõnẽ, quare testes nõ cõpelluntur ferre testimo-
niũ super excõicatione canonis, qa illud esset super ciie te
stificari, sed non sic de snĩa hõis, quæ pôt esse iniusta, facit
quod dixi inf. de re, int, odia. in solutione qõnis in fi. [In
scriptis) auctẽticis, vel priuatis s̃m Inn. vide s̃. eo. li. de ap-
pel. cordi. super e, ver. & facit hęc lr̃a ad qõnẽ, de const, an
4 † necessario sit scribenda qm̃ scripsi, inf. de reg. iur, nemo
pôt ad. & vide quod ibi dixi in fi. (proferat) per seipsum
non p notariũ, vt qdam dñt, alii, ꝙ sufficit, ꝙ p̃nte iudice
notarius legat ita ꝙ iudex dicat, & nos talẽ in scriptis ex-
cõicamus Per. de san, dicit Ar. hic vltimũ p̃cedere in ep̃o
s̃. eo. li. de re iudi. c. vlt. in aliis tenet primũ dictũ (causam
excõicationis] nullus enim sine cã excõicandus est. 1, q. 1.
nemo. 11, q. 1. nemo ep̃orum. q̃ causa non debet esse mini-
ma, vt e. q. ep̃i. & c. nullus sacerdotũ. Ino. ẽt cũ denunciari
mandatur, exprimi debet cã. e. q. debent. in fi. Causa aũt in
excõicatione hõis est contumacia, vt dicã super gl. hic po
sita, & patet e. tit. sacro. in prin. (expresse] s. sp̃aliter noĩ, iã
specie, noĩe & indiuiduo. fi. s̃m Hos, sup. e. li. de excep. pia.
§. si qs igitor (conscribat]. i. simul cãm & snĩam scribat, est
enim necesse, ꝙ cã in snĩa exprimatur. vñ sequitur pp q̃,
& cum Host. dicebat hic Fran. ꝙ tres solẽnitates p̃cedunt
snĩam excõicationis. s. iusta cã, iustus motus iudicis, & mo
nitio, de his sup. e. sacro. in snĩa requiruntur duæ, ꝙ snĩa
feratur in scriptis. & ꝙ cã inferatur in scriptis, vt hic, post
snĩam altæ duæ, vna exẽplũ snĩæ detur petenti. inf. mensẽ,
alia, ꝙ relaxetur snĩa, si absolutio digne petatur. s̃. de offi.
or. ad reprimendũ, diuersæ aũt sunt pœnæ prædicta non
seruantium, vt in p̃dictis iuribus patet [infra mentem] est
sciendum, ꝙ hic olim sequebatur lr̃a post diẽ, sinẽ si fue-
rint & c. Et hãc lr̃am. quia esse videbatur contra opi. Host.
de qua hic dicã super gl. ipse sic ordinabat, infra mensem
si fuerit reqsitus post diẽ snĩ e. & iõ dixit post diẽ, quia an
tequã lata esset snĩa, eius exẽplum peti nõ poterat. facit s̃.
de despon. impu. ad dissoluendũ, cũ concor. Ar. ẽt non ad
uertens, ꝙ lr̃a esset decisa, nec venit sub bulla, glossat illã,
& ordinat, vt p̃dixi, quare hoc scripsi, videbis super gl. (vel
literas) dicit Host. hoc patere, ꝙ nedum per literã origina
lẽ & autenticã sigillo iudicis, sed ẽt per ipsius exemplũ si
gillatũ de excõicatione subditi fit fides. ad idem 12. q. 2.
curæ. de treu & pa. c. 1. de pro. post cessionẽ, vbi de hoc, nõ
debuit dicere Host. hoc hic patere, cũ hic non loquatur
de exẽplo, sed de eius requisitione, nec hic loquitur de si-
gillo excõicantis, poterat aũt id dicere arguendo, vt sicut
de requisitione fit fides per sigillũ, sic & de excõicatione
per exemplũ sigillatũ [constõnis] quo ad verba & mentẽ,
5 ff. de legi. scire leges. Host. [temerarius] no. Host. ꝙ † qui in
ri resistit, temerarius dr̃. in Reo. dilecto. dicit Io. mo. per l.
cum quid q̃ allo. hic gl. ꝙ temere facit, q fatue, stulte, vel
sine cã fecit (violator] dr̃ nedũ vim inferens, sed ẽt corru
ptor, vel contaminator, seu pollutor, vñ temere polluens
& puniẽs subditũ, est huius constõnis violator, dicit Host.
puta, quia ex odio nõ ex charitate p̃cessit, vt in princ. vel
cãm non expressit in scriptis, vel nõ excõicauit in scriptis,
vel requisitus in s. mensem exemplũ non tradidit (& diui-
nis] si hoc non fuisset additũ extra ecc̃l̃iam celebrare po-
tuisset, vt no. inf. e. is cui. 3. gl. dicebat ergo Inn. ꝙ siue qs
suspẽdatur a diuinis, siue ab officio, vel ab executione of-
ficii, vel a celebratione missę, vel ab alio quolibet huius ir
regularis est, si contra interdictũ faciat, vt hic, & s̃. e. li. de

re iu. cũ æterni. 11. q. 3. si qs ep̃s dãnatur, ꝙ si suspenditur
a pôtificalibus, & postea cũ illis celebrat, dñt qdam forte
nõ male, s̃m Inn. & placet Gui. in Spe. ti. 1. §. iuxta. C. ver.
quid si quis ep̃s, ꝙ nõ est iuris, cũ id nullo iure caueatur,
facit inf. e, is qui. & qa pœnę molliendæ sunt, de pę. di. 1. pę
6 næ. item pontificalia † non sunt de substantia ordinis, vel
officii, qa sine illis quodlibet officiũ fieri pôt, subdit Hos.
ꝙ ergo si talis cõsecrat vel ordinat s̃m illos, qui dicunt, ꝙ
ep̃atus non est ordo, nõ erit irregularis, sed ipse contrariũ
tenet, ꝙ sit ordo, remittens ad not. de sacr. vnctio. c. vno.
post prin. de cõsecra. eccl. vel alt. a quo nec talia sunt sine
pontificalibus solẽniter expediẽda, & rõne ep̃alis ordinis
competunt, vt in iuribus supradictis. & 68. dist. corepi. &
no. de elec. ꝙ sicut. §. preterea. de vsu pal. c. si. Io. mo. hic sic
7 probat, vt dicit, ille est † p̃prie irregularis a quiordinẽ ha
a bens & eius executione carens se diuinis immiscet, ordi-
nes aũt sacri sunt deputati ad sacrificiũ corpis Christi,
cuius conficiẽdi sacerdos ptãtẽ habet, diaconus dispẽsat
hoc sacramẽtũ a sacerdote confectũ, subdiaconatus est sa
cer, qa ministrat ad id sacra vasa, patet p id sacerdotium
maius reliqa sacris, cuius cõsecratio super addita facit eũ
sacerdotẽ magnũ in hoc, ꝙ sacerdotiũ aliis conferre pôt,
nõ differt ergo sacerdos ab ep̃o specie, sed sicut maius &
minus, per qd᷑ concludit, ꝙ licet suspensus a diuinis se im
miscens sit irregularis, non tñ suspensus a pontificalibus,
qa non est suspensus a diuinis, sed ab additamento ad di-
uina, quare ordinãs, vel consecrãs aliquos irregularis nõ
est. Redeundo ad gl. Inn. q̃ro, qd si suspenditur a partici-
patione sacrorũ? Dic, ꝙ participãdo non est irregularis s̃
de cle. ex. c. si. talia enim non sunt ordinis, nã & layci par-
ticipant sacris s̃m In. qui dicit, quosdã dicere, idem de su
spẽso a collatione sacrorũ, cũ q̃dam sacra, vt bap. etiam p
laycũ conferatur, de con. dis. 4. constat. & qa sępe sacra ec
clesiæ sine solennitate officii conferũtur. Item licet ad su
spensionem qñque sequatur, quod qs suspensus celebrare
non debet, hoc tñ non est ex natura suspensionis, sed ex
quadam accidentali consequentia, & his rationibus con
sideratis excõicatus minori celebrans nullam irregulari
tatem incurrit. s̃. de cle. ex. c. si. s̃m Inn. q dicit hic & Host.
8 post rñm, qd † notorius fornicator & simoniac. dicit Ho.
si celebrant, sunt irregulares, cum sint suspensi per cano-
nes a diuinis. Inn. remittit, de ex. præ. tanta. Hos. s̃. de co.
cle. vestra. & de symo. tanta. audire tñ pñt diuina, qd pro
bat lr̃a. j. exequi sicut prius s̃m Inn. etiam dicit Io. mo. ꝙ
tenentur ad offm̃ isti. de qbus dictum est, non vt offician-
tes, sed vt secreto debitum psoluentes, ats pęna p̃staret im
munitatem, quod esse non debet. ff. de inter. & rele. l. re-
legatorum. in fi. [suspensus) ipso facto, & est locus huic pę
næ, etiam si snĩa lata nisi in scriptis alias non tenuerit, pu-
ta pp legitimã appellationem p̃cedentem, vt dicam post
Ab. j. c. statuimus. in fi. (Superior) quisquis sit ille, dũmo-
do immediate superior sit, scd̃m Ho. [snĩam ipsam] dicit
Hos. in qua deficit vnum de quatuor, q̃ dixi super ver. vio
lator, relaxans hoc in cõfusione p̃ferentis, dici pôt prima
pęna, q̃ oĩbus est cõis secundum Hos. sed hic opponitur,
ꝙ esset pronuncianda nulla. C. de sen. & inter. l. p̃latam.
2. q. 6. vers. item snĩa. Rñdet Hos. hoc sp̃ale in hac snĩa. 11.
q. 3. c. 1. & sit ratio, reuerentia censurę, de excep. pia. & vt
obediendo crescat per meritum. 11. q. 3. qd ergo. & vide
quod post Gos. scripsi de off dele g. cum contingat. super
ver. ipendenda, & qa Ber. hic dixerat, ꝙ est snĩ s relaxatio
s̃. de resc. ab excõicato qñ excõicatur contra conciliũ gña
le. sacro. Hos. hoc rep̃hendit per eandem decr. sacro. ver.
grauatur, vbi patet, ꝙ absoluitur cum iurõ. Si Ber. intello
xerit de relaxatione, q̃ facere debet excõicatus, bñ dicit.
ille enim sine difficultate relaxare debet, vt ibi, superior
aũt non relaxat, sed absoluit, & vt dixit Hos. absolutio cõ
petit in dubio, reuocatio, vel relaxatio cũ de iniustitia cõ
stat. Idem Ar. [expensas) secũda pœna oĩbus cõis (interes
se] qd᷑ secundũ Hos. sufficiet probari per iurm̃, cũ surgat
ex malo

ex malo, de quo remittit ad sum. de sen. exc. §. qs sit effe-
ctus. §. sed quia aliquoties, & idē no. in decr. sacro. super
eo. ver. & adde qđ ibi no. itē Io. mo. qui remittit ī. de for.
cōp. dilecti. & vt dicit Host. alia est cōdēnatio expēsarum
alia dānorū. ī. de iniur. in nra (cōdēnetur) tertia pęna oib.
cōis. Host. & alias puniat, prout æquū visum fuerit iudicā
ti. ff. de va. & extraor. cog. l. fi. & c. quarta pęna oib. cōis, &
sunt aliæ, de quib. Hos. remittit ī. eo. statuimus. ad finem.
constat ēt, ꝙ qui in multis delinquit, multipliciter puniē-
dus. sup. e. li. de appel. c. 1. in fi. & de re iud. cū æterni. in fi.
vt pęna docente, ad hoc 17. q. 1. si hō esset, 18. di. qui ea. &
c. quia sunt culpæ (sniās) concor. sup. c. sacro. ver. cumque
(fulminare] fulminat ergo indeliberatus, deliberatus aūt
profert, vt sup. §. 1. in prin. (sniis) quę fiūt ab officio, vel bñ
ficio, vel a sacris, nā i aliis interdictis secus, de hoc sup. de
appel. ad hoc. quia Inn. per hanc gl. Inn. dicebat Host. in-
telligendā literā de sniis in personas non in loco obserua-
ri. no. hic 10. in quib. cōparantur hæc tria. quorū posuerat
hic Ber. & duo addebat Abbas, & aliqua scripsi in princ.
decr. ad hoc qm. Primo, quia huius constōnis forma ipso-
9 rū quælibet est seruanda, vt hic. Secundo, quia † in his tri
bus præcedens appellatio tuetur appellationē, sequēs nō.
sup. de ap. ad hoc qm. & c. pastoralis. ī. e. is cui. §. vlt. Ter-
tio, quia neutri debent celebrare diuina, ex quo sunt inter
dicta, de cle. ex. c. 2. & c. postulasti. §. fi. Quarto, quia vtran
que sniam præcedere dēt monitio. sup. de app. reprehensi
bilis. Quinto, quia vterq. iurat prius, ꝗ absoluatur, & in
vtroq. fieri pōt absolutio ad cautelā. sup. e. venerabili. Sex-
to, quia vtraque snia ēt superiorib. est seruanda. sup. de of.
or. cū ab ecclesiarū. Septimo, qa neuter durante snia elige
re, vel eligi, vel testificari pōt. sup. de consue. cū dilectus,
de electionib. cū inter. & de except. apostolicæ. de testi. ve
niens. & in fi. Octauo, quia non dēt superior aliquid de ip
sis disponere partib. non vocatis. sup. eo. lib. de ap. Roma
na. §. fi. & ī. eo. Romana, in prin. Nono, quia spāles filii apo
stolicæ sedis nulla istarū sniarum pñt ligari. ī. tit. 1. veniēs.
& in priuilegiis solent illa inseri. sup. eo. lib. de priu. c. 1.
§. vlt. Decimo, quia oīa cōpreh. nd t appellatio censuræ,
sup. de ver. sig. quærenti. dicit aūt, ꝙ tria differunt a parti-
cipatione, quia cum suspenso vel interdicto participare
possum, nisi specialiter participatio esse inter dicta. ff. de
pœnis, mor. de seruis expor. cui p ccato. (cū excōicatio)
no. qđ me. can. sacris. dicit ēt cū Ber. ꝙ † proprie loquēdo
homo suspenditur, sed non interdicitur, nisi improprie, vt
sup. de rel. do. cum dilectus. de cle. exc. postulasti. in fi. Lo-
ca vero proprie interdicuntur. sup. de spon. nō est. licet in
pęnam personarū, quæ delinquunt, & non loca, in auth.
de man. princ. §. oportet. col. 3. dēt ergo pp id fieri distin-
ctio potius in personis, ꝗ in facultatib. 16. q. 6. illud. in fin.
tertio, quia effectus excōicationis latæ non pōt suspēdi. re
liquarū sic, de hoc satis in prin. decr. ad hoc qm. Quarta
differentia patet ī. eo. quia periculosum. Quinta patet ī.
eo. tit. pñti. Sexta. ī. eo. Romana, ad fi. Septima & octaua
ī. c. fi. §. 1. ver. dū tñ. & §. in festiuitatibus. Nona, quia † ex
cōicatio non fertur pro aliena culpa, 24. q. 3. si habes. in-
terdictū & suspensio sic ī. eo. si snia. §. 1. 17. q. 4. miror (su-
spensionis] vnius mensis, de qua sup. (officia) ad benedi-
ctionē mēsæ putabat Ber. & ponit Host. & Io. mo. hāc irre-
gularitatis pęnā non extendi, licet illa officio videātur in-
cūbere. 44. dist. pro reuerentia. & c. nō liceat. de conse. di.
5. in oīb. Idē Guil. in Spec. tit. 2. §. iuxta propositionis. ver.
qđ de benedicēte, vbi tenet cōtrariū in benedicente aq̄.
per c. de cons. dist. 3. aquā [irregularitatē] quid si interest
diuinis. Arch. hoc ponit ad literā, qđ scripsi post Inn. &
Host. sup. de exces. præl. tanta. super ver. violauit, in prin.
gl. vbi de hoc videas. Prima gl. summat. Gl. vt quia exēpli
ficat, secundo q̄rit, ponit opi. & soluit, tertio no. duas dif-
ferentias. Gl. alias ergo. circa requisitionē hanc qua tuor
dicta ponit. Gl. ista alle. duas concor. q̄rit, allegat, affirma
tiue. soluit cōtrariū. Gl. nunqd. q̄rit, & affirmatiue arguit,
& cōtrariū soluit. secūa pars soluit qōnē. In gl. allegat ergo.
ibi iudicib. can. in proxima cōcor. In gl. nunqd. ibi (s. doli
mali) vis cōtinet in se dolū, sed non conuertitur. & ibi [eū
quē temere] temere vocans in ius reddit sumptus litis. &
ibi [æquissimum) nō patietur ptor ad arma & rixā proce
dere, quos pōt sua iurisdictione cōpescere [recusauit) vi-
de quia gl. ponit, In gl. vt quia, ibi (solū) exēpla contuma-
ciæ, nec aliter iusta snia ab hoīe ferri pōt, & facit qđ dicā
statim sup hac gl. Arch. ponebat alia exēpla de vocato, q
nō vadit ad sinodū. 5. q. 2. pñti. 18. dist. si quis eps. & c. seq.
in eo q nō psequtur accusationē cæptā. 3. q. 5. c. 1. vel recu
sat facere id, qđ pertinet ad pcipientis offm. 7. q. 1. qa fra
ter. idē si præcipiat, ne fornicetur cū certa fęmina, illum.
non parentē sine monitione, ꝙ emendet, excōicare pote-
rit, quia vere contumax est, refert aūt quosdā idē dicere,
si super fornicatione gñraliter vel simpliciter monuerit,
ipse non credit, quia sicut pro contumacia super expresso
crimine dēt excōicari vt hic, sic & super expresso moneri,
ar. 2. q. nemo. & huius sniæ fuit Inn. de ver. sig. ex parte t.
& ibi (exprimere in scriptura & in scriptis excommunica
re] dicebat Host. ꝙ sicut corporalis medicus prius cām
īfirmitatis inquirit, aīs cōpeteret sibi illud Galeni. Si cām
12 † ignoras, qūo curas, non est tui muneris, sed fortunæ. sic
& in spūalibus, & ꝙ inquirenda sit cā, alleg. de trans. c. fi.
de lib. ob. c. 3. de spon. ex literis. ī. de despon. impu. c. 2. de
accus. cū dilecti. 29. di. c. 1. & 2. C. de edic. di. Adri. tol. l. fi.
ff. de transac. cū hi. §. nihil interest. & ibi (dicunt quidam)
quod placet Io. mo. & Arch. & vide ī. in gl. per hoc indu-
cunt ēt rōnē pœnæ moliendæ, de pęn. dist. 1. §. pęnæ. & ibi
(sed tutius) fm Host. qui ēt opin. attribuit Innoc. sed veri
tas est, ꝙ Inn. alternatiue sic locutus est, ꝙ nullā elegit,
nisi dicamus, vt scripsi post Host. sup. de pęnis. ca. 1. super
ver. de nostra. ꝙ in opinionib. cōtrariis, quas oponit Inn.
sua sit vltima, & ibi (duas] Arch. ponit alias duas, quia il-
la trahit secū executionē, de ap. pastoralis. alia nō. de iu-
13 reiur. venientes. Itē quia † interdictū extenditur ad futu-
ra. sup. eo. a nobis. de insti. ex frequentib. aliæ non signant
cōtraria. inf. e. Romana. §. caueat. sup. de sepul. in nra. vero
biq. soluitur. & ibi [non est necesse) immo non tutū, ita ꝙ
cautius est nō exprimere vt ibi (& in fi.] rōne huius multū
instat Host. sed dic, ꝙ cū excōicatio nō suspenditur per ap
pel. sequentē. inf. eo. is cui. diffinitiua vero sic, ęquum fuit
cām exprimi, & imputet sibi, qui non appellauit a diffini-
tiua, uel sit de arbitrariis, sed prosequendo Host. multū ip
se dicebat mirandū, cū hoc sit, ꝙ excōicationis, quæ fer-
tur ab hoīe, unica sit cā. s. contumacia. eo. ti. sacro. in prin.
facit 11. q. 3. nemo. & c. certū. in diffinitiuis non, diuersæ
causæ possint occurrere. sup. de re iud. cū cām. in fi. potius
fuisset dicēdū cōtrariū, ꝙ in illis esset exprimenda in ista
nō, sicut nec exprimitur ab eo, qui rē vēdicat, qa vendica-
tionis vnica est cā. s. dñium. ff. de ex. rei iud. si mater. §. ea-
dē. §. actiones. fi. n. est unica, ergo certa. ff. si cer. pet. l. cer-
tum. dicit Host. ꝙ si est unica, tanto facilius exprimi pōt,
sed verū est, ꝙ licet gñalis cā sit vnica, causæ tamen con-
tumaciæ sunt diuersæ, & ēt dixi super prin. huius gl. Ha-
bet ergo se contumacia ad spūalem curā, sicut infirmitas
ad carnalem, cuius medico non sufficit scire illum infir-
mū, nisi & sciat infirmitatis cām, sic nec spiritualis scire
contumaciam, nisi sciat & speciē. hæc enim sunt de tradi-
tionib. huius artis, ꝙ ordo seruetur, & causa exprimatur,
& snia bono zelo feratur, & vltimū patet ex primis. unde
proferēs habet probare sniam iustā quo ad prima duo,
quo ad tertiū probet cōquerens, quod dicit probari per
decr. sacro. io prin. & ver. cumque. dicit ēt, ꝙ excommuni
catio plus percipiat interlocutorie, quo. s. ad ptātem reuo
candi, sicut aūt a iudice interloquente nō receditur per
appellationē cā nō expressa, ita & iudex non repellat sub-
ditū per excōicationē, nisi cū expressione causæ. In diffi-
nitiua vero cū appelletur sine expressione cāæ, sic & pro-
15 ferri potest sine expressione causę, dicit Io. mo. sicut † ap-
pellatio

pellatio ab interlocutoria iuſtificari nõ põt, niſi ex cã expreſſa, ꝙ dic, vt in cle. de ap. appellationi. ita & excõicationis ſñia iuſtificari nõ põt niſi ex cã expreſſa, & io exprimẽda eſt. facit, qđ dicam ĩ. e. venerabilib. in fi. ¶ In gl. totalo. vñ dicit Hoſt. ꝙ cõtinere dẽt excõicationẽ de verbo ad verbũ & annũ & diẽ, ar. de reſcr. e. a te. 2. q. 8. libellorũ. In gl. per hoc. in fi. quaſi di. nihilominus ferri dẽt in ſcriptis, & exprimi cã, q̃ ita conueniunt gñali ſicut ſpãli ſñiæ, imo plus gñali, q̃ non dẽt ferri niſi ex cã. ĩ. eo. Romana, § caueant. plus dixit Hoſ. ꝙ ſi innominatus, q cõprehendi poterat ſub gñali, petat exẽplũ, dẽt ſibi concedi ¶ In gl. alias ergo. ibi (loco & tpe) quod declarat Inn. vt ſi peteret a iudice, dũ equitat, dũ offm̃ dicit, dũ vult lectũ intrare. Item debet expectare, & hoc volt ſecunda concord. non enim dẽt eſſe ſemper cũ ſacco paratus, ff. de ſolu. qđ dicimus. q ſi iudex offert & excõicatus non vult recipere, licet iudex

15 prius denegaſſet, dicit Hoſt. ꝙ † ſemper infra menſem vl ſima mora nocet. ff. de peri. & cõmo. rei vendi. illud. quid ſi excõicatus ſtatim petiit, & congruo tpe expectauit, poſtea ſe abſentauit, nec reperitur. dicit Hoſt. & Arch. poſt eũ, ꝙ iudex dẽt mittere ad domũ illius requirendo familiã & amicos, & in eccleſia publicare, ꝙ per eũ nõ ſtat, qn illud executioni tradat, & conſuluit, ꝙ ſuper altare ponat vnũ, & aliud mittat ad illius domũ, tradendo illud familiæ ipſius, & ſi nullus vellet recipere, dimittatur ſuper bãcã, & de hoc fiat inſtrm̃, ſicut & de requiſitione hic dr̃, & per hunc modũ pęnã, de qua hic dr̃, euitabit, alle. de ap. c. fi. de eo qui mit. in poſ. c. fi. de do. & contu. c. fi. de off ord. paſtoralis, ad fi. & in fi. ſm̃ Inn. ſed Hoſt. dicit, mẽſem currere poſt ſñiam & requiſitionẽ, & idẽ Arc. licet æquitatẽ hr̃e videatur hęc opi. dictũ tñ gl. & Inn. vr̃ pferendũ, cum ex contrario ſequeretur, ꝙ poſt plures annos requirẽs arctaret proferentẽ ad hanc pęnã, ꝙ durũ eſſet, cũ interdum taliũ ſcripturarũ nõ habeatur plena cura, & ſæpe pereãt, per hoc vides, quare in tex. proſecutus ſui lr̃am illã, poſt diẽ ſñię, q̃ olim erat in tex. ſed fuit in hac cõpilatione deciſa, & illa deciſio ſatis vr̃ facere pro opi. Hoſ. ſed & illa lr̃a nõ impugnat, qđ ĩ. diai. non. n. dicit infra menſem, poſtq̃ fuerit requiſitus, ſed dicit ĩfra mẽſem, ſi fuerit requiſitus, vnde teneo quod ĩ. In gl. illa ſunt. in fi. idẽ Hoſt. Io. mo. & Arch. In gl. quorũcũq. ibi (ſeruare debeat) idẽ Hoſt. & cũ eo Io. mo. & Arch. dicit Hoſt. ꝙ ſatis æquũ eẽt regulares plãtos nõ includi. arg. de app. reprehẽſibilis. & c. cũ ſpãli. in fi. tenet tñ cõtrariũ, cũ lr̃a ſic gñaliter loquatur, & quia ĩ dubio tenẽdũ eſt certius, & ſeruẽdũ verbia edicti, & qa hæc decret. innititur nõ ſubtilitati ſed veritati, q̃ decet maxime religioſos ſeruare. In gl. elapſo. in fi. dicit Hoſ. hoc verũ, ſi ſñiam ſeruauit, & peccatũ confeſſus ſit, & pęnituerit, alias ſp quoad ſe ſuſpẽſus remanet. ĩ. de coha. cle. & mu. c. fi. In gl. de hac. ibi (ia cui) Inn. in decr. ſacro. recte tenuit, qđ ibi terminatũ eſt. 1. & 2. ınſo. hic vr̃ innuere contrariũ, ꝙ ſic ſuſpenſus celebrans non ſit irregularis, cũ ſuſpendere ab ingreſſu eccleſiæ, non ſit ſuſpendere ab offõ, cum & extra eccleſiã celebrent. & Hoſ. ponẽdo hoc dictũ Inn. expreſſe ponit de eo, qui celebrat in eccleſia. ipſi tñ cõtrariũ tenuerunt in decr. & hic loquitur Inn. opi. recitando quorũdã, vt placet ex eius verbis. In glo. ſ. in fi. vñ dñt Ber. & Hoſt. ꝙ ſine mora, ſine ſatiſdatione, ſine cauſæ cognitione, & ſine aliquo excõmunicati grauamine hoc fiet, cum euidenter appareat contra conſtõnem latũ fuiſſe. in gloſ. quare in offõ. ibi [ſi quia eps̃] & ĩ ia cni. in fin. primi rñ. & in fi. idem hic Ber. & Ho. dicebat Frã. ꝙ ſi intrat cum alijs legendo & cãtando, locus eſt irregularitati, & ſic intelligit illud, ſicut prius poſitũ, ĩ. e. ſi quis eps̃. In gl. pe. in fi. idem eſt, vt dicunt Ber. Inn. Hoſt. & Arch. quia quoad celebrationem diuinorũ non eſt inter ipſos differentia, ita. n. prohibiti ſunt iſti, ſicut illi, ſicut aũt requiritur contemptus in excõicato celebrante, ad hoc, vt iudicetur irregularis, qđ probant ſm̃ Inn. verba pdictorum cannnũ, quia vnus dicit, auſi fuerint, alter dicit pſumpſerint, ſic & in ſuſpenſis, vnde ignorantia, ſi eſt probabilis, eos excuſat, & ſi eſt craſſa & erronea, eos non excuſat, ſed reddet eos habiles ad diſpẽſationẽ. ſup. de cle. exc. mi. apoſtolicæ. vnde vt ſcripſi, e. tit. clerici. ſuper 1. gl. habet conſuetudo, quòd cum talib. qui claues nõ cõtẽpſerũt, legati de latere diſpẽſant.

ADDITIO.

a Irregularis. Quid ſit irregularis, habetur, quid autem ſit irregularitas, vide Bal. in addi. ſpe. de diſpen. §. 4 & ibi Spe. & Card. in clem. 1. 35. q. de ho. ꝙ eſt impedimentum, ſeu repulſio diuini officij, quæ ipſo iure infligitur occiſori, per c. fi. de temp. or. Et quotuplex ſit, refert Car. in cle. 1. in 4. nota & q. 17. de homi.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio non eſt neceſſaria, vbi conſtat appellationem legitimã præceſſiſſe.*
2 *Appellationem præceſſiſſe ſi conſtat, ſed dubitatur an ſit iuſta, ſit abſolutio ad cautelam, cum cautione tamen de ſatisfaciẽdo, ſi apparebit iuſtam fuiſſe ſententiam.*
3 *Excommunicatus ſi ius cõe habet contra ſe, ei tamen eſt cõicandum, dum eſt in probatione illius articuli, an ſit exemptus.*
4 *Iniuriæ veritatem non ſatis eſt probare, niſi probetur notoria iuris vel facti.*
5 *Contemptus aliquando dicitur offenſa, quæ ſi fuerit manifeſta, præcedit emenda.*
6 *Appellatione pendente ſtatus appellationis remanet integer.*
7 *Dubitare de ſingulis non eſt inutile.*
8 *Abſolutio ad cautelam nunquam venit, quando per commiſſionem legati poteſt prouideri ſuper excõicatione, niſi ſpecialiter ſit commiſſa.*
9 *Abſolutio ad cautelam quid ſit.*
10 *Cautela eſt proprie futurorum.*
11 *Clemens tertius primus fuit, qui expreſſit hoc verbũ ad cautelã.*
12 *Iudex quando debeat exprimere cauſam propter quam de validitate ſententiæ dubitatur.*
13 *Abſolutio omnis etiam deiecta non ad cautelam dicitur gratia.*
14 *Abſolutio impediri poteſt per aduerſarium opponentem, ſententiam latam eſſe pro manifeſta offenſa.*
15 *Obiectio de manifeſta offenſa an procedat contra omnem potentem abſolutionem ad cautelam.*
16 *Terminus octo dierum quare præfigitur ad probandum manifeſtam offenſam.*

CAP. II.

Solet nonnullis. Duæ ſunt partes, in prima duplex qõ. ſecunda ibi. & ao. io ſecũda ibi. in primã. ad vtrãque rñ. & primo ſoluit primã. ſcdo excipit ibi. tertio exceptionẽ moderatur ibi. in quo caſu. ſcda ſecũdæ diſtinguit iudicialia & extraiudicialia, ſecũdũ ibi. extra iudic. ũ & pteſlor. ꝙ plixa & cõfuſa verba Inn. ſuper hac decr. me non ſinent eſſe breuiloquum. Ad intellectũ aũt decr. quærebat Boa. quod erat facilius concedendum abſolutio vera, vel abſolutio ad cautelã. Rñdet, ꝙ qõ rñdet in hoc. l. quid ſit impetrabilius iuſtitia, vel gr̃a. hoc intelliga per id, quod dicam ĩ. ſuper ver. nõ neget. Itẽ ſciẽdũ, qđ Io. mo. hic diffinit abſolutionẽ ad cautelã, de quo dicã in fi. expeditis gl. (ad cautelã) licet Inn. & Ho. hic inſtent, an locũ habeat abſolutio ad cautelã, cũ ex iuriſdõnis defectu ſñia dr̃ eſſe nulla, tñ dic in qualibet nullitate hoc locũ habere, & hoc placet Hoſt. ab idẽtitate rõnis, & pp hoc iſtud principiũ loquitur gñaliter, & concor. Vin. ſup. de reſcr. ab excõicato. vbi dicebat, qđ io decr. ptãtis illi duo caſus ponebantur exẽpli gr̃a. Et ponit hic Hoſt. octo exẽpla nullitatis, quæ & plura inde no. ĩ. eo. pñti. in gl. 1. non eſt ergo neceſſe mihi petere abſolutionẽ, vbi nego me ligatũ, ad cautelã tñ peti põt, de off. deleg. cũ contingat. Dicit hic Inn. & Hoſ. per eũ, qđ ſi ille, qui dicebat ſñiam nullã ex defecto iuriſdictionis, obtinuit, & ipſe habet cõſciam, quod fuerit iudex, propter quod ad cautelã extra iudiciũ petit abſolui. dicendũ eſt ei, quod ſi hẽt preſumptionẽ violentã, & conſciam, qđ eſſet ſuus iudex, ſine cautela & cũ ſatisfactione debet petere abſolutionẽ, arg.

arg. ff. de pur. vul. significātibus. si titubat, adhuc petat absolui, & satisfaciat si sine alterius iniuria fieri pōt, si non pōt sine iniuria, tūc sine satisfactione ocenlte petat, & recipiat absolōnē, q si excōicator denegat facere sine satisfactione alteri iniuriose recurret ad superiorē, qui eam faciet, ar. ff. de iur. pa. null'. & ꝓbatur hoc s. e. inquisitionis. hæc perplexitas tollitur, qñ a pricipio absolutionē ad cautelā petit in iudicio, q pot, vt p̄dixi [nullā] dicit Franc. sed male, q idē si iniustā, hoc est falsum, vt patet s. e. per tuas. fatetur. n. se ligatum, ergo habet necesse directe absolutionē petere, nisi ad cautelam, potuit tñ error Frāc. procedere a gl. Bern. qui dixit, q cū olim in duobus casibus fieret absolutio ad cautelā, hęc constitutio statuit, q cuilibet absolutionē petenti ad cautelā corā quocūque iudice cōcedatur, hoc est falsū, vt p̄dixi, non. n. præstatur hæc absolutionis forma, nisi cū nullitas sniæ allegatur, imò an in omni nullitate locū habeat, reuocatur in dubiū, vt s. dixi, & adde quod dicā sup 3. gl. & ipse Fran. dicebat, q dubiū primæ q̄onis textūs ꝓcedebat, qa contrarietas videbatur in dicendo sniam nullā, & petendo absolutionem, & sic n̄ videbatur audiendus. sed illud verū, si simpliciter peteret [contradicentes] ex dictis Inn. format hic Hosti. quatuor regulas. Prima. q † absolutio nō est necessaria, vbi cōstat, appellationē legitimā præcessisse. s. de offi. deleg. cū olim Abb. in fi. Scda, q si constat, q iusta snia præcesserit appellationē, anteq̄ ei cōicetur, est absolutio facienda. s. e. cū desideres. Tertia, q si dubitetur, vtrū appellatio præcesserit, vel secuta fuerit, & constat bis appellatū sit interpretatio pro appellāte. sup. de test. cū tu. de cle. mi. illud. ver. cęterū, Quarta, † q sit cōstat appellationē præcessisse, sed dubitatur, an si iusta, sit absolutio ad cautelā cū cautione tñ de satisfaciendo, si apparebit iustā fuisse sniam vt hic, nō tñ valet appellatio, nisi cā fuerit expressa. sup. e. li. de ap. c. 1. de cuius expressione & veritate iudex habet īquirere. 30. q. 5. iudicantē. & si de expressione causę non probat appellans, nō fiet absolutio ad cautelā nam vt dicit Inn. in iudiciis non prodest veritas, nisi probata, in foro animæ secus, primū patet, de re iudica. cū super. & c. suborta. fm. ... e hom. significasti. 2. de spon. tua nos [articulo] quid si q̄ ... tur, vtrū sit appellatū. vel vtrū cā exp̄ssa sit legitima, tūc ... ibi non cōmunicabitur ēt in extraiudicialib. ar. s. de ap. Romana. § 1. & 2. s. e. p tuas. nisi forsan modico tpe, dū q̄ ... aduocatū, dum cōducit hospitiū. vel cōponit sarcinu... ar. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hostibus, §. fi. quid si constet ... m legitimam, sed dicitur falsa, sp pōt cōicari extra iudi... ū, quādiu appellationem prosequi pōt, postea vero nō, ... de ap. psonas. & c. cum sit. facit j. e. licet. Quid si dicitur ... ia nulla ex aliis causis, qa ꝓferens non erat suus iudex, ... tingue, aut ius cōe facit pro proferente, vt qa excōicatus est de sua dioc. & tunc non cōicabitur ei, nisi euidēter appareat nullitas sniç, aut facit contra proferentem, puta, qa ille est de dioce. aliena, & tunc ei cōicari pōt, nisi cōstaret euidenter sniam esse iustam. ad hoc de app. solicitudinem. & c. dilectis. in fi. facit de elec. venerabilem. de rescr. non contingit. de his aūt quæ medio tpe facit, remittit Inn. ad decr. pia. Dicit demum Inn. melius videri, q † & si excōicatus ius cōe habeat contra se, ei tñ est cōicandū dū est in probatione illius articuli, an sit exemptus, cuius cōtrarium dicere graue esset, nam si ipse te consulat, an debeat petere absolutionē ab excōicatore, tu cōsules, q nō, quia graue detrimentum fieret per id ecclesiæ suæ exemptæ. & si licitū non esset hoc ei consulere, incideres in excōicationē maiorem cōicando in crimine criminoso. i. cōsilium dando super eo, p quo est excōicatus. sup. e. nuper. ... eo. statuimus. quod esset absurdum f̄m Inn. qui obiicit, ... f̄m hoc insurgit cōtrarietas. quia p manifestam offensam denegatur absolutio, & ea non obstante conceditur ... Respōdet, q primum est denegare gratiam, ad q̄ faciendam quis non tenetur, vt dicam in gl. seq. secūdò est denegare iustitiā, & sic facere iniuriā, sucedendo vni parti in alterius præiudiciū, etiam si excōicator sit pars, vt sequitur, non negetur p hoc & per id, qd q̄rebatur, an sine contradictionis obstaculo &c. Vr, q absolutionē his casib. petitam ad cautelam superior denegare nō debeat, qd' vr velle Ber. vt scripsi super ver. nulla. Sed Inn. contra, cum hæc absolutio sit de gratia. n̄ā de iure esset, vt primo constaret de veritate causæ, q̄ fieret absolutio. sup. de off. dele. cū contingat. & contra rōnem huius inducta est hęc grā, & sic non extēdēda. ff. de leg. qd' nō rōne, nisi hęc fiat ab eo, qui pōt, & cū Inn. fecerit hanc constōnem, & nunc exprimat intentionem suam, nil vr vltra quęrendū. dicit Hos. q non exprimit hoc vt papa, sed vt magister, & dicit sæpe ab eo audiuisse, q nō intendebat, q gl. suæ facerent ius. Sed nonne præsumitur ꝓ snia iudicis, de renun. in p̄sentia. Dicit Inn. in p̄iudicium alterius pręsumēdū nō esse, qa oino sit iusta, nec est etiam aliquis condemnadus ex p̄sumptionibus, sed ex veris & iustis probationib. pōt ergo superior hanc absolōnem præstare, & si voluerit denegare ex diuersis coniecturis ad istorū alterū animū informando, ar. s. de testi. pręterea. & c. in nostra. & vide quod j. dicā in 10. membro summæ. Nec ob. hæc litera, q̄ intelligitur, negari non debere ad petitionem aduersarii, vt sequitur, sed quid si excōicatus dicit sniam nullam pp exceptionem suā. Dicunt qdā, q non habet locū absolutio ad cautelā, sed prosequatur ius suum, & exēptione probata pronunciabitur sniam fore nullam. & si dicat, q iudex noluit date terminū ad exemptionē probandam, & pp id ex defectu iudiciarii ordinis sniam dicat nullā, cogetur iudex eo ꝓbato sniam reuocare, inquantū de facto ꝓcessерit, alš si diceres locū esse in hoc casu absolutioni ad cautelā, seq̄retur absurdū, qa subditū iurisdōni ordinariæ, q se dicit exēptū, ex quo sic absoluetur, nec ad suū iudicē remittetur, qbusdā vr, q sit absoluēdus ad cautelā, & si non suā qa ipse exēptus se obligatū non reputat, ētñ necessaria ad cautelā aliorū, ne ipse exēptus ex eo, q ab aliis vitatur patiatur aliqđ detrimētū. Sed Inn. dicit primā opi. veriorē, licet aliqñ & perraro superior maxime papa talē ex eā possit ad cautelā absoluere vocatis primitus euocandis. Host. placet, q possit absolui, qūcunq; superiori videbitur, ex quo nullitas allegatur, vt dixi super ver. ad cautelam. Nec ob. absurditas de qua proxi. opponebatur, qa ęque posset mētiri de errore intolerabili, vel alia nullitate, nec illud ēt mouet. quia citantur, quos res tāgit, vt statim seq̄tur. citatus vero cōtrariū iudici ostendere poterit. Itē non deficiet ptās puniēdi mēdacē [vel cōicator, vel aduersarius] hoc intellige iuxta dil. decr. venerabilib. in prin. j. eo. & per hoc patet partē citandā, vt ꝓxime dixi, vel saltē sibi significandū, si aliqd vult opponere, qd' negari non pōt, saltē pp contradictionē sibi permissam, de qua sequitur, q verū nisi spāle periculū esset in mora, vel nisi papa ēt extra iudiciū grām faciat. & sic loqtur f̄m Hos. s. e. c. venerabili. & c. sacro. § 1. (nisi) ista exceptio quo casu procedat, & qūo ꝓbet, dicā in fi. qd' ibi ponit Inn. (manifesta)
4 i. notoria, vt in gl. dicebat ergo Inn. q † non est satis ꝓbare veritatē iniuriæ, nisi ꝓbetur notoria iuris, vel facti, hēbit ergo ꝓbare aliquod factū manifestū, qd' ī sui natura sit iniuriosū, & tale, qd' sufficit ad excōicationē ꝓferendā qd si excōicator, vel is, p quo lata est. probauit iniuriā manifestā excōicatus dicit, q nō fuit iniuria, cū id fecerit ad tuitionē iuris sui, s de ele. cū eccl'ia. & ad id probandū petit dilationē, nunqd interim absoluetur. dicit Inn. & idē Hos. q nō, qa hic nil pōt aduersario iputari. C. de tē. in integ. l. petēdæ. & īputet sibi, qa replicauit, & probauit, cū fuit oppositū de manifesta offensa. ad hoc s. e. li. de test. p̄sētiū. & ā. de prob. licet. ver. ī dubio. & adde qd' hic no. ī gl. dixit Ber. dicat, & exigetur ab eo iusm, q id malitiosè nō opponat, f̄m Fran. facit sup. e. li. de iur. cal. c. 1. ī fi. offensa facta cōtra hoiem, de qua monit' satisfacere noluit ad mandatum iudicis. & ideo fuit excōicatus. vñ non est absoluēdus nisi satisfactione præmissa, vt sequitur. & probatur, de verbo

verbo. si. ex parte. et c. cū olim. ſm Ber. et p p decre. vene-
rabilib. ī. e. decidi pōt notatū hic per eū. et Host. qui post
Inn. distinguūt, an iubeatur, quod est in faciendo, puta, q
rē restituat, vel exhibeat, de quib. no. de do. et cōt. c. 2. in
5. 1. gl. et † tūc cōtēptus dī ostēsa, q̄ si fuerit manifesta, pce
dit emēda. si vero iubeatur, q est in veniēdo, tūc cōtēptus
est cōtumacia, et sufficit cautio. Sed hic ēt distinguitur, an
sit manifesta, vt ibi. §. secus. et §. sequētib. [8. dierū] nō co-
putato die, in quo proponit ſm Host. p iura hic all. in prin.
gl. [probauerit] et si non probauerit cōdēnetur in expēsis
per hoc factis. ī. de exec. pia. de rest. spo. frequens. e. l. ī. de
dolo. sniæ. cū fundata sit intētio actoris ſm Fra. [sufficiēs]
qd si de hac satisfactione, vel de inferiori satisdatione sit
discordia inter partes, qa alter dicit illā nimis magnā, al-
ter nimis paruā. dic ſm Inno. ad arbitriū iudicis non alte-
rius partiū recurrēdū. ī. de ver. si. cū olim. ff. de pig. ac si ser
uos. Sed qd si de satisfactione maxime iudex dubitat, an
sit sufficiēs, nūquid hoc dubio pendente differetur abso-
lutio? dic q nō, sed facta satisfactione vsq; ad qtitatē, de
qua certū est, et recepta sufficienti cautione super dubio
statim fiet absolutio, arg. ī. de eo qui mit. in pos. c. 2. et 3.
Et dicit Host. hoc bene probari ī. eo. sacro. §. vlt. [cautio]
dicit Io. mo. hoc sumi potuisse ex l. 3. C. qui. ad li. pro. no
licet. nā si possessus in seruū, pclamat in libertatē assertio,
negatio et psumptio, q sit liber et ɔtra post faciunt rē du-
biā, iste aūt statim acquisita ex re dnica vel operis dēt re-
stituere posterior, sed qsita ex destitutione, vel donatione
nō, donec constabit illū liberū vel seruū, et qa ista pendēt
ex euētu iudicij cœpti, prospicietur huic cāæ per cautionē.
dicit gl. ī. cautelā. i. per fideiussores idoneos, vel saltē cau
tionē iuratoriā. C. de asser. tol. l. 1. §. super. et si hoc nō pot
fieri, prospicietur per sequestru. vt d. l. 2. in fi. et C. de ur-
cog. l. si. et qa hoc casu non pōt fieri sequestratio, nec piet
pdicta cautio, ī. vt lit. nō cōt. tux. [pendente] ex hoc icire
pendēte ēt, an absolutione indigeat, an pronunciati dēat
non ligatus, de off. dele. cū cotingat [euitetur] cū. n. fateat
se excōicatū, licet post appellatione et cōfessus in iure etc.
ī. de cōfes. c. 1. merito iudex illū repellet, donec de appel-
latione constet, si prius absoluatur ad cautelā, tñ q hic dī.
illū nō euitādū, intelligitur si de excōicatione excipiatur,
teneretur. n. quod cū ipso fieret, si non excipietur, de exce.
6 pia [extra iudiciū] hoc est iuridicū, qa † pēdente appella-
tione remanet integer status appellantis. ff. de iniuf. rap.
et irri. te. l. si qs exhæredato. §. hi aūt oēs. et §. seq. ergo nō
dēt vitari, qa nec appellatione pēdēte, nec lite priuādus
est cōione ecclesiæ in qua erat, nec peruertenda est hmōi
quasi post liberta. in qua erat. ff. nil no. ap. pen. vna. ī. vt li-
tē. c. 1. et 2. ſm Host. 7. q. 4. c. 1. [legitimis] vel cōib. ī. e. li-
de extep. pia. cum pp spūalē rōnē in his casib. nō vitetur
excōicatus extra iudiciū, patet a ɔrio, q saltē ubi snia nō
asseritur fore nulla i oib. alijs, ēt extra iudiciū euitabitur,
ar. 25. di. qualis. de præsum. nūne. ff. de iudi. cū ptor. ergo
nulli notorio excōicato cōicari dēt in ɔctibus, nec valet,
quod ibi agit excōicatus ad vtilitatē suā ſm Host. qui re-
mittit ad notata in decr. pia. [Admittatur] olim iste finis
restringebatur ad snias epōrum per decr. quia periculosū.
sed illa pars hodie est sublata. ¶ Prima gl. summat. ¶ Ter
tia gl. rñ. per qō. an ēt delegatus absoluat ad cautela, po-
nit duas opi. ɔrias, ad secūdā obijcit, et rūdet dupliciter.
¶ Gl. 1. exponit, protogat, dubiū soluit, qd per quatuor iu
ra exēplificat. ¶ Gl. dixit. rūdet per qonē, an ex ca augea-
tur dilatio. ¶ Antep. gl. de rōne qrit, et tres reddit. ¶ Vlti
ma glo. rñ. per qonem, an statim efficax sit amissio, soluit
et remittit, signat cōtrariū et ibi remittit. ¶ In gl. qa. ibi.
[l. vlt.] vide in c. qua fronte. de appell. in gl. quia pp. ¶ In
gl. antep. ibi [quoties] vide de testi. cam. 2. super vlt. gl. ibi
[quidā tm] in opus publicū ppetuo dati et dānati in insu
lā ea, quæ sunt iuris ciuilis non habent, sed habent, q̄ sunt
7 iurisgentiū. ¶ In gl. 2. in fi. de quibus philosophus. † Dubi-
tare de singulis non est inutile. Io. mo. ¶ In gl. 3. ibi [quod
quilibet] Ber. in duob. errauit, primū dixit in textu super
ver. nulla. ſm suspensit ex eo, quod decr. per tuas. eo. tit. di
xerat, q sedes Apostolica consueuerat concedere absolu-
tionē ad cautelā, et quasi intelligeret id inferiorib. nō li-
cere, dixit hoc nouum per hanc decr. inductū, quod quili-
bet etc. vt sequitur, sed illa verba nō ponebātur ibi ad de-
signandū aliud spāle in papa, sed ad instruēdū, quale re-
mediū posset haberi in illo dubio. et ibi [ordinarius] ēt et
ipse qui excōicauit qñque sic absoluit, vt scripsi post Inno.
et Host. ī. e. per tuas. super ver. consueuerit. ver. quid si ali-
cui. et ibi [alij] Host. et Io. mo. sed Arch. non vult accede-
re huic dicto, dans casum de illo qui per testes vult proba-
re qui sunt excōicati, et per alios liquere non pōt, vr, q ēt
delegatus tales absoluet ad cautelam, ar. de testi. veniēs.
[et in fi.] inducit, quod ibi no. Gof. et Host. et facit qd post
Host. scripsi in dec. per tuas. in ver. quē prox. allegaui. et
Io. mon. satis prolixe vult accedere huic dicto dicens, q
8 † qū per comissionem legati pōt prouideri super excōica-
tione, nunquā venit absolutio ad cautelā, nisi specialiter
sit ɔmissa, sed qñ nil est tacitū in rescripto, sed incidit ca-
nones de excōicatione testis, vt dictū est, putat absolutio-
nē ad cautelā p. r quēcunque iudicē ēt delegatū fieri pos-
se, per c. veniens. et dicit sic fuisse factum in decisa decre.
vlt. de iudi. Tamen responderi posset, illud factum de ex-
presso mandato papæ, inducit iura quæ dicunt licere inci-
denter, quod non licet principaliter, de testi. cū inter. ca.
pe. cū concor. Ne igitur iudici et parti sit elusio iurisdictio
nis poterit, qd alias non posset. ff. de iur. om. iud. fridē. §. r.
Subdit tñ, q absolutio testis eo casu nō est vera, sed durat
depositione durate, arg. ī. de priuil. vt priuilegia. et no. ī.
de ap. ad hoc. q in casu vero huius capituli est vera, et est
rō ſm eū, quia absolutio testis, vel eligere debētis in decr.
apostolicæ. de excep. prouidet negotijs, quibus expeditis
reincidit in sniam, vnde tūc non datur cautio, et pp mora
modici tpis non est periculū. ff. de ind. si debitori, nec fit
ɔ excōicantē, vel illud pro quo lata est illa absolutio, quia
non fit ɔ illos, prouideri debet eis per cautionem, et sunt
vocandi, vt dixi in text. super ver. excōmunicator. ergo nō
puto per inferiores iudices illas absolutiones tpales fieri
posse, de quibus prædixi, licet papa illas faciat, vt scripsi
in præce. c. veniens. super vlt. gl. et ibi [causæ] nedū princi-
palis, sed appellationis, ēt cū scribitur sub hac forma, si
inueneris excōicationis sniam post appellationē latā, pro-
nuncies illā nullā. et ibi [nō potest] q. d. nō per id pōt com-
modius expediri [et in fi.] quasi auditores habebant ordi-
narium de hoc in cle. de rescri. auditor. in 1. gl. ¶ In gl. hi
militis. in fi. vide qd no. de eo qui du. in ma. significasti. in
vl. gl. ¶ In gl. 1. retorq. ibi [canonis] sed cū snia canonis sp
sit iusta. 4. dist. erit. quo in illa procedit hoc dictum. So. du
biū potest esse in facto. ī. e. cum desideres. §. 1. et non esset
absurdū dicere idē in probabili dubio, minus facit, quod
no. ī. eo. venerabilibus. §. porro, et quod ibi addā, et quod
no. in cle. de sepul. cos. ¶ In gl. dixit. ver. ibi, dixi in gl. hi-
c et enim. et ibi [audiendum] Fran. hic ɔ in casu huius capi
tuli, cum nil peteat aduersario, cui prouidetur per idoneā
cautionem, vt hic. et ī. de verb. sig. ex parte. et propter pe-
riculum materiæ, vt ī. et in fi. dixit Inn. idem dicendū in
excep. spoliationis et aliis, in quibus certus terminus da-
tur ad aliquid proban. ¶ In gl. in spiritualibus. in fi. vt ibi
scripsi super glos. pen. et idem hic Arch. ¶ In gl. quærit. ibi
Ber. et hoc Inn. et Ho. et ibi. [iudicialia] C. de hære. qm. et
ibi [extraiudicialia] ff. de pcu. mutus. 1. tāso. cum concor.
et in fi. quarta, quia extra iudicium non est paratus iudex
medius, sicut in iudicio. facit ī. de appell. sæpe, secundum
Host. et Io. mo. et facit quod no. ī. tit. 1. c. pen. in vlt. gl. ad
hæc addit Ioan. mo. q compositus leuius impeditur, vnde
simpliciora maioris durationis existunt, sed iudicialia sūt
composita, et a multis pendent. s. iudice, actore et reo, ex-
tra iudicialia cōiter ab vno, ergo vt sup. ¶ In gloss. vltim
ibi [pœnæ adulterium] dicit hic Innoc. quosdam

electionib. nedũ anteq̃ recipiantur probationes super ve-
ritate causæ appellationis, sed anteq̃ incipiat prosequi ap-
pellationẽ, si dicat is, cui excõicatio opponitur, se appel-
lasse, admittitur cum protestatione, q̃ alij non intendunt
secũ coeligere, vel celebrare, si excõicatus est, sed pp reue-
rentiã eius, ad quẽ appellauit, eũ nõ repellunt, valebit aũt
vel non vox, iuxta distinctionẽ gl. sed si notoriũ esset, ap-
pellationẽ non tenere, nõ solũ vox excõicati non pbet suf-
fragiũ, sed ẽt vox coeligẽtiũ, qui sponte admiserunt eum
etiam cum protestatione, non valebit, de procur. cap. fin.
de hoc no. supra de elect. illa. & ibi videas. & de app. dile-
ctis, in fi. & de app. solicitudinẽ. in dubijs aũt multũ valet
protestatio. de consti. cũ M. de elec. cumana. In priuata ve-
ro familiaritate maxime in occulto, vbi illi, q̃ excõicatus
dr̃, nullũ fit p̃iudiciũ, tutius est illũ vitare. 24. q. 1. oĩs. 11.
q. 3. quiꝗ. in electionib. aũt & alijs, vbi sibi ex vitatione fie-
ret p̃iudiciũ, tutius est, illũ cũ protestatione admittere q̃
vitare. ar. 6. q. 2. c. 2. sed si ille p̃ns eẽt q̃ excõicat, vel denũ-
ciatur, nil dicit, de app. vel alio qđ annullet s̃niam, valebit
tũc electio facta illo abs̃nte, nec pp prædictũ cõtẽptũ ces-
sabitur, quia fuit in culpa nil de suo iure protestando, & ca-
pitulũ fuit sine culpa, alias aũt si cõtẽpta ꝓtestatione excõi-
cati, vel denuntiatione excõicatoris elegerũt, valebit ele-
ctio, si sine veritate erat excõicatus, & cessabiliter, si excõi-
catio non tenebat, vel pp p̃cedentẽ appellationẽ, vel pp
aliã cãm. s̃. de app. dilectus. in fi. plus vr̃, q̃ licet ep̃s in præ-
sentia capituli excõicet absentẽ ẽt expressa iusta cã, quia
cum ille posset iustas cãs hr̃e, pp quas nõ teneret excõica-
tio, capitulũ citabit illũ ad electionẽ, nõ tñ illũ salutabit
in literis, quia p̃sumitur pro s̃nia ordinarij saltẽ in his leui-
bus, & parit pro iudicialib. 11. q. 3. cum. de renun. in p̃sen-
tia. ponẽt aũt in lr̃is, q̃uo ordinarius excõicauit illũ, & si
putat excõicationẽ tenere, non veniat, si credit illã non te-
nere, veniat, & eũ excõicato nõ intẽdunt eligere, partem
huius gl. posuit Cõpo. s̃. de ele. illa. vt ĩ. scripsi ad fi. mag.
gl. expeditis glossis vt multa hic scripta per Inn. quæ Hos.
Arch. & alij omiserũt, possumus includere & narrare cir-
ca per Io. mo. hic no. per modũ summæ materiã apprehen-
dã, plura tñ summæ ipsius mẽbra expediam remittendo.
¶ Est aũt p̃mittendũ, q̃ de absolutione ad cautelã loqui-
tur Alex. III. de app. ad p̃ntiã, saluo qđ dicetur ĩ. in tertio
mẽbro. Clemẽs tertius. e. ti. cũ desideres. §. 1. Inn. III. e. ti.
per tuas. & de test. veniens. in fi. Hono. tertius eo. tit. vene-
rabili. Greg. IX. de exce. apostolicæ. Inn. IIII. hic, & ĩ. c. ve-
nerabilib. Greg. X. ĩ. e. p̃nti. ¶ Quæro igitur, qđ sit absolu-
tio ad cautelã. 2m, quare sic dicatur. tertio q̃ñ fuerit inuen-
ta. quarto a q̃b. s̃nijs fiat. q̃nto, q̃ñ fiat. sexto, qualiter fiat.
septimo, p q̃ verba. octauo, ad qđ fiat. nono p quẽ fiat. de-
cimo, an fiat necessario. vndecimo, an impediri possit, ne
fiat. ¶ De primo dixit hic Io. mo. q̃ † absolutio ad cautelã
est vera, seu putatiua ab excõicatione liberatio, eos, quos
tes tagit, prospiciens, restrictio ad executionẽ non est con-
grua, vt statim patebit, quare loco illius dicerẽ, ab eccle-
siastica censura liberatio. diffinitionis aũt partes nõ prose-
quor, quia veritas p inferiora patebit, & maxime p ea quæ
dicã sup sexto mẽbro. ¶ Ad 2. vltra ea q̃ scripsi de excep-
10 apostolicæ. in gl. dicit Inn. & in gl. vlt. dico, q̃ † cautela est
p̃prie futurorũ, de accu. qualiter. 2. ver. & io. de simo. licet
Heli. post prin. & s̃. e. cũ desideres. 1. tñ. vbi de hoc in gl. 2.
& s̃. de set. non or. c. 1. hic tu diuersa respicit, primo illũ, q̃
absoluitur, & hoc dupliciter, primo, qa licet nõ putet se li-
gatũ pp scrupulũ cõsciæ, vel duplicitatis ambiguũ, caute-
la habens petit absolui. scdo, qa licet nullũ scrupulũ h
sibi prouidet c̃ dãna, q̃ sibi obuenire possent, si de fac-
alijs vitaretur, vel si interim in iudicijs non reciper[illegible]
actor, vt hic in fi. & sic patet secũda cautela. s. alio[illegible]
re volentiũ, q̃ forsan cũ suo d[illegible]io abstin[illegible]
sibi c̃ consciam cõicando p[illegible] q̃ñq[illegible]
cautela negotiorũ vigent[illegible]per,
cautela eius, qui illũ exc[illegible]qa p[illegible]

cipitur cautio, vt hic, & vide qđ dixi in tex. super ver. cau-
tio, sed hoc nõ est sp̃ale huius formę, & si dicas, imo qa hęc
cautio hẽt sp̃alẽ formã pp dubiũ nullitatis. R̃ndeo, q̃ id. i.
dubio iustitiæ. s̃. e. per tuas. ad fi. de off. deleg. cũ cõtingat.
in fi. & no. s̃. eo. venerabili. in vlt. gl. hic proprie respiciunt
excõicationẽ fortius, q̃ suspẽsionẽ, vel interdictũ, in quib.
licet periculũ immineat, non tñ tñ, de qua tñ vide quod
scripsi in prin. gl. decr. apostolicæ. ¶ Ad tertiũ dico, q̃ iu-
ra antiqua hoc remediũ nõ cogitauerunt, nec ob. 14. q. 1.
audiuimus. vt ibi no. & q̃ de hac absolutione non possit il-
lud intelligi, patet, quia ibi constabat s̃niam esse nullam.
Itẽ ibi nulla cautio fuit recepta iuratoria, vel alia, bene er-
go dicit gl. absolutio ponitur improprie, & per eũdẽ mo-
dũ posset intelligi decr. Alexã. III. de ap. penitentiã. nam
cũ ibi p̃ponat, q̃ ille p̃sbyter nõ erat excõicatus de iure,
ergo absolutioni ad cautelã locus nõ erat, vt prędixi, & sic
factũ respicit, vt ẽt no. de test. dilatio. in vl. gl. si aũt de ab-
solutione ad cautelã intelligere velis, est dicẽdũ, q̃ tpe ab-
solutionis nõ cõstat đ nullitate, sed post absolutionẽ cõsti-
tit de iustitia p̃cedentis appellationis, & per c̃ñs de nulli-
tate, & illud tp̃s põderauit actor, cũ scripsit excõicatori,
11 dicemus ergo q̃ † Clemẽs III. primus fuit, q̃ expressit hoc
verbũ ad cautelã, in decret. cũ desideret. §. 1. licet forsan
tpe Alex. habuerimus eius effectum, vt s̃. ¶ Ad 4. dico, q̃
fit a s̃nijs latis in hoĩes cõprehensis appellatione censuræ,
de ver. si. quærenti. ita tñ, q̃ non extendatur ad interdicta
gñalia loca, vt ĩ. eo. præsenti. an tñ extendatur ad interdi-
cta ecclesiarum, ibi dicam, de executione, patet hic, & ĩ.
eo. venerabilis. & quatuor primis iuribus alle. in prin. hu-
ius glo. & de suspensione patet. e. tit. venerabili. & de ex-
cep. apostolicæ. de interdicto hoĩs, qa idẽ quod suspensio,
& quo ad sacramenta habet effectum excõicationis, dici-
mus idẽ, vt no. ĩ. e. præsenti. in gl. pe. vbi igitur de latum
s̃niarũ nullitate dubitatur, locus erit huic absolutioni, vel
relaxationi, prædicta vera in s̃niis, per quas ligatur homo,
in sententijs vero canonis, de quibus non dubitatur, quin
sint iustæ. 4. dist. erit. non vr̃ hæc absolutio locũ habere, tu
dic c̃, si occurrat dubium facti. s̃. e. cum desideres. §. 1. &
forsan idem in probabili dubio iuris, vt dixi super glos. 1.
notoria. de minori vero excõicatione, cuius absolutio fit
sine iuramento, & nullo vocato & a sacerdote. s̃. e. nuper.
§. in secundo. non est facienda absolutio ad cautelã. ¶ Ad
quintum, licet quidam dixerint, q̃ solum q̃ post appella-
tionẽ, dicitur lata s̃nia, vel q̃ continet errorem intolerabi-
lem, locus sit huic absolutioni, veritas tñ ab identitate ra-
tionis sumpta habet idem in qualibet nullitate, ex quo. n.
dico s̃niam nullã, audior hoc probare, volens absolutio-
ne petita. s̃. de off. deleg. cum contingat. possum tamen il-
lã petere ad cautelã. s̃. eo. c. per tuas. hinc est, q̃ huius dec.
princ. gñaliter ponit de nullitate, & q̃ hic in priu. dixi sup
verbo ad cautelã, si vero dicat s̃nia non nulla, sed iniusta,
nõ datur absolutio ad cautelã; simpliciter. n. hẽt absolutio-
nẽ petere, cũ ligatus sit licet iniuste, vñ nõ auditur ponẽs
certum pro dubio, imo per hoc claues contẽnit. & vide qđ
hic in princ. dixi sup ver. nullã. concludo igitur, q̃ ibi con-
stat eã aliquã, licet iniusta dicatur. peti. n. debet simplici-
ter absolutio, fortius vbi est aliqua & iusta, q̃ñ vero pp ap-
pellationẽ præcedentẽ dr̃ nulla, oportet, q̃ c̃stet appella-
tũ & ex cã probabili, & tunc pp dubium veritatis fit hæc
absolutio, prius nõ, & vide quod scripsi super ver. sine c̃di-
ctionis. [illegible] dico, q̃ fieri debet vocato illo, cuius
inte[illegible]onem decr. venerabilibus. in princ.
[illegible]cr. vt hic scripsi super ver. excõica-
[illegible] impediri possit hæc absolutio per
[illegible]ateri [illegible], eum requirendũ, facit
[illegible]. fi. Item fieri debet
[illegible] eum iuste ligatum
[illegible]solutio fiat solum
[illegible]robationes postea
[illegible]solutio iuste habea-
tur

tur pro p'tatiua & imaginaria, q erit, cũ patebit eũ non
fuisse ligatũ, an pro vera. s. cũ apparebit illũ iuste ligatũ,
male esset in hunc casum prouisum aduersario, si non ca-
uisset, & per hæc verba intelliges diffinitionẽ, q̃ in princ.
dedi. ¶ Ad septimũ dico quibusdã videri verbũ relaxatio-
nis plus cõpetere in hoc casu, q̃ verbũ absolutionis, quasi
relaxatio sit cõis verbũ, qđ adaptari põt ad ius & ad fa-
ctum. facit s. e. venerabili. de excep. apostolicæ. j. eo. vene-
rabilib. §. sed & si. & j. eo. pũti. & s. de testi. delicto. in fi. &
quod ibi no. in vlt. gl. & s. de rescr. capitulũ. vbi de hoc in
gl. fi. si ergo per probationes patebit sniam nullã, intellige-
tur fuisse relaxatio facti, alias diceretur iuris. & facit qđ
dixi post Host. de off. or. c. pe. super fi. vlt. gl. tñ decr. prædi-
cta venerabilib. j. eo. ẽt in casu quo, de nullitate dubitat,
vtitur ver. absolutionis, vt ibi patet in §. pen. & vlt. Idẽ fa-
ciunt oĩa alia iura allegata in princ. gl. & hoc, pp quod de
ver. nõ vr̃ curandũ. & erit semp idẽ sensus, ex quo adiungi-
12 tur ad cautelã. † dẽt tñ iudex exprimere cãm, pp q̃ de nul-
litate sniæ dubitatur, nec curo, an ordine verborũ pcedat
absolutio, an ipsius dubij expressio, & an dicat, absoluim'
ad cautelam, pro eo quod &c. an dicat cũ dubitetur &c. iõ
absoluimus &c. est simile s. de con. vtili vel inuti. c. pen. &
facit s. e. c. proximo. §. 1. ¶ Rñsio ad octauũ satis patet ex
his, quæ dicta sunt in mẽbro secundo. dicit Io. mo. & Ar. q
introducta est spãliter ad vitandũ aĩæ periculũ, de ap. qua
fronte. §. 1. fateor dictũ, sed decr. illa de hac spẽ absolutio-
nis non loquitur. fit ergo ad habẽdã indubitatã participa-
tionẽ sacrorum & hoĩum, quę prius erat dubia, & peccato-
rũ inductiua, vt ibi dixi incideter, fit ẽt ad prouisionẽ ad-
uersarij, qñque fit ab prouisionẽ negotiorũ, puta vt fiat ec-
clesiæ prouisio. de excep. apostolicæ. vt habeatur veritas a
teste, vt in decr. veniens, de testi. vt procedat actoris peti-
tio realis vel personalis, ꝯ quẽ de excõicatione excipitur.
& ipse replicat de nullitate. ¶ Ad nonũ rñdetur, q fit per
superiorẽ illius, qui tulit sniam, de hoc tñ mẽbro, & an hęc
absolutio fieri possit per proferentẽ, & an per delegatũ, sa-
tis hoc in tertia gl. & sup illa. ¶ Ad decimũ rñdetur, q fit
gratia non de iure necessitate, licet Ber. dixerit per hanc
decr. statuti, q cuilibet petenti concedatur, vt dixi in tex.
sup. ve. nulla. sed primũ verius tm̃ Inn. & Host. & de hoc sa-
tis hic scripsi sup ver. non negetur. vnde decr. venerabilib.
§. sed & ex eã, & §. pe. & l. vlt. semper vtitur ver. põt, nunq̃
dicit dẽt. Idẽ decr. venerabilis. s. e. dicit, de grã relaxaui-
mus ad cautelã, ad decr. istã rñdet, vt ibi scripsi, q nõ ne-
gat ad petitionẽ excõicatoris, vel aduersarij, nec accipio
hic gratiam large, sicut s. de rescrip. sedes. in princ. sed q
13 † oĩs absolutio ẽt facta non ad cautelam dr̃ gratia. s. e. p
tuas. ver. valet. & decreto. & c. cũ illorũ. ver. q si clericum.
cõius dr̃ beneficiũ, eo. tit. nõ dubiũ. c. noscitur. cũ deside-
res. & c. ad audientiam. sed dico gratiã stricte, ad q̃ infe-
rior necessario nõ tenetur. & facit quod dixi in prin. decr.
sed q non sit gratia, vr̃, q cũ apparet illũ iuste ligatũ, cogi-
tur satisfacere. grã vero dñt esse mansuetæ. j. de re. iu. de-
cet. dicit Io. mo. non incõueniens, q vnũ fiat gratiose, cu-
ius eã cessante, q̃ gratiã induxit, cessat grã, mãdetur exe-
quẽdũ, quod iuris est, sic. n. fit, cũ dubitatur de aliquo, an
sit filius, decernũt ei alimẽta, q̃ postea denegant, cũ appa-
ruerit de ꝯrio cã cognita. ff. de his qui sũt sui vel alie. iur. l. si
in dex. hæc verba nõ sunt necessaria, nã absit, q gratia ab-
solutionis factæ reuocetur, sed sic conuenit eo tpe, hoc. n.
fuerat cogitatũ & actũ, q si apparet sniam iustã, satisface-
ret per cautionẽ, ergo receptã in eũ casum, distringetur ad
14 id. ¶ Ad 11. rñdetur, per hãc decre. certũ esse, q † ne fiat
absolutio, impediri põt per aduersariũ opponẽtẽ sniam la-
tã esse, p manifesta offensa, hẽt tñ probari j. dies 8. vt hic.
¶ Nec aggredior confuse hæc scripta per Inn. querens de
15 quatuor. primo, an † ꝯ oẽm petentẽ absolutionẽ ad caute-
lã procedat obiectio de manifesta offensa. & dicit Inno. q
solũ procedit, cũ petitur absolutio sniæ latæ post app. pro-
bata. n. manifesta offensa apparet, appellationẽ nõ tene-
re. s. e. cũ sit. & pposuit, nõ cõpetit aũt, qñ dr̃ nulla pp in-
tolerabilẽ errorẽ, quasi impossibile sit, q error talis sit ma-
nifesta cã, quare qs iuste excõicetur, cũ sit huius ꝯrũ. s. ca
iniustæ excõicationis. Idẽ si dicatur nulla ex defectu iuri-
dictionis proferentis, nã priusq̃ constet, an sit iudex, nõ est
recipienda probatio manifestæ offensæ. ¶ Secũdo quæro
qualiter illius manifestæ offensæ fiat probatio, & an suffi-
ciat pcedere pbationes factas in cã principali? Vr̃ q nõ,
nã talis manifestatio tolli posset p probationes inducẽdas
in cã appellationis, licet qñ appellatũ nõ esset, sufficeret
probare ꝯ absolutionẽ petentẽ ab iniusta snia offensã fuis-
se manifestã excõicati p euidẽtiã facti, vel p ꝯfessionẽ, vel
per probationẽ. s. de ver. si. cũ olim. exẽplũ huius, ꝯdẽnat'
rite de furto, qa nõ parebat, fuit excõicatus, petit talis ab-
solui, dicẽs sniam iniustã, non arctabitur excipiens proba-
re manifestũ furtũ p euidẽtiã facti, ꝯfessionẽ, vel probatio-
nes corã primo iudice receptas, vel p nouas, sed satis est si-
bi, ex quo ille non appellauit, notoriũ iuris insurgens ex re
iudicata. s. de ver. si. ex parte. & idẽ si sit appellatũ, & non
est prosecutus appellationẽ. si vero fuit appellatũ, si ex-
cõicetur appellãs, post appellationẽ nõ tenet excõicatio,
& tũc absoluetur ad cautelã. s. e. per tuas. & hic si vero ex-
cõicetur appellans post sniam, & ante appellationẽ, tunc
officio iudicis obtinebit reuocationẽ hui' sniæ, sicut & alio-
rũ grauaminũ, quæ fierent illo intermedio, vt no. s. de ex-
ce. dilectę. & p hoc vr̃ Inn. cuius verbũ nũc posuit ad lrãa
ꝯriũ ei, qđ no. j. e. venerabilib. §. porro. in gl. 2. ibi dicam,
ad prædicta facit s. de ap. nõ solũ. subdit Inn. idẽ dicẽdũ,
si appellauit a mandato vel interlocutoria data extra co-
gnitionẽ. s. de electi. cũ dilecti. de re iudi. q ad ꝯsultationẽ.
dicit ergo offensam manifestã probari nõ solũ p euidẽtiã,
vel cõfessionẽ, sed ẽt p probationẽ, cũ receptis pbationi-
bus iudex tulit diffinitiuã super furto. sed si dixit excõico
talẽ, nisi tm̃ emendauerit pro furto. s. de app. præterea. &
iste petit absolutionẽ ab excõicatione vt iniusta, excipie-
tur ꝯ eum nõ solũ de notorio facti, vel confessione, sed ẽt
per probationes ab excõicatore receptas, factum fuit eius
furtũ manifestũ, quare nõ est absoluendus. s. de verb. sig.
cũ olim. dicit ẽt, q sunt casus, vbi non per probationes ab
excommunicatore receptas, sed per facti euidentiam, vel
confessionẽ probatur offensa manifesta, vt si iudex nullo
iudiciario ordine seruato monuit, vt satisfaceret de rapi-
na, vel mandauit, q testimoniũ redderet in aliqua causa,
vel aliquid simile, quod quia non fecit, excõicauit illũ, ex-
cõicatus petit absolui, vt ab iniusta, qa nullus ordo fuerit seruatus
rit, excipi poterit de manifesta offensa dicendo, q ordo
seruari non debuit, quia rapina fuerit manifesta per eius
confessionẽ, vel p euidentiã facti. Idẽ dicit de teste, in quo
non requiritur ordo, sed est de iure notoriũ, q debuit testi-
ficari, nisi legitimã excusationem proponeret. iõ dictum
est, pdicta procedere, vbi nõ est seruatus ordo iuris, quia
si seruaretur, mãdatũ transiret in rẽ iudica. de re iud. q ad
cõsultationẽ. & sic nõ esset necesse probare offensam mani-
festam, quia sufficeret exceptio mandati, a quo non esset
16 appellatũ. ¶ Tertio † quęro, quare præficitur terminus 8.
dierũ ad probãdũ manifestã offensam ꝯ petẽtẽ absolutio-
nẽ ad cautelã, & præfigitur terminus id opponẽti ꝯ peten-
tẽ absolutionẽ ab iniusta snia? Dicit Inn. q ratio diuersi-
tatis põt colligi ex pdictis, nã primo casu modicũ præiudi-
cium fit non probanti j. terminũ, nam eadẽ exceptio cõ-
petet opponẽti, cũ absolutus vult prosequi appellationẽ.
s. de app. cũ sit. & c. proposuit. sed secũdo casu si exceptio
manifestæ offensæ non probaretur pp breuitatem termi-
ni, si fieret absolutio, fieret perpetuũ præiudicium aduersa-
rio, qui de cętero non posset agere ex præcedenti monitio-
ne, vel mandato fratris sine ordine iuris. C. cõmi. epi. per
totum, licet qñq; post absolutionem possit inchoare cau-
sam principalem, secus in mandatis ordine iuris factis, vt
dictum est s. refert Innoc. aliquos dicere, q idem termi-
nus præfigetur vtrisque, & secundũ istos quæstio non pro-

cedit

tedit. ¶ Quarto q̃ro, qd si is, cui opponit̃ manifesta offen-
sa, ne absoluatur, vult deponere pignora pro satisfactione
apud ædem sacram, nunquid statim absoluetur. dicunt q-
dam q̃ sic, quia malicijs hominum non est indulgendum.
cõtra dicens, q̃ non est malitia, imo prouidentia. quia si il
le non debet, excommunicatio sibi non nocet. s̃. eo. inquisi
tioni, & si non admitteretur, posset malum euenire illi cui
satisfaciendum est, quia excommunicatus sciens se debe-
re propter confusionẽ excommunicatoris, nõ prorogabit
causam q̃ cessante tutore confusionis illius per absolutio-
nem forsan pro posse prorogabit, non obstante deposito,
iudex autem, cui nil probatum est, nil mandare potest.

S V M M A R I V M.

1. *Constitutio interpretans locum habet solum in eo casu, quo locum habet ius interpretatum.*
2. *Excommunicationem minorem incurrens denunciari non potest illa minori ligatus, nisi conuictus, vel confessus.*
3. *Communicare cum excommunicato est mortale.*
4. *Iudex in propria causa nemo esse debet.*

C A P. III.

Statuimus Primo ponit prohibitionem de s̃nia
nõ ferẽda cũ quadã protestatione.
Scd̃o dat modũ, quo ferri põt ibi, ꝑp
si. Tertio vitiat s̃niam aliter latã, & comminatur ferenti ibi,
aliter iudictũ. tolle literam infra [p̃sumant excõicare &c.]
ab eo pondera lr̃am istã, q̃ nullus glossantiũ põderauit pręter Ab. q̃ sic dixit in summario intellectu in participantes
excõmunic. a se lata s̃nia nulla est, nisi cõpetenti monitio-
ne p̃missa, plane etenim vr̃, q̃ hic prohibitio respiciet solũ
factum excõicantis per hanc lr̃am, nimis. n. excõicantes e-
rant proni ad talẽ s̃niam proferendam, excõico te cũ parti
cipib. vt hic in gl. pe. q̃ forma periculosa erat, & iõ necessa-
ria fuit prouisio, sed decr. ĩ. e. constõnem. & c. statutũ. ge-
neralius loquuntur, nõ repetendo hanc literã, sed ad id vi
2 deri posset, q̃ † constitutio interp̃tãs locũ hẽt solũ in eo ca
su, quo locũ, hẽt ius interp̃tatũ, in auth. col. 3. de filijs an-
te instru. do. natis. circa fi. & facit, qđ dicã in decr. statutũ.
sup ver. declarationẽ, ex quo cõcluderetur, q̃ si eps excõi-
caret participantes excõica. ab Archip. vel alio epõ, licet
s̃nia posset esse iniusta, nõ esset per hãc cõstõnem nulla [mi
nori] de diuersis speciebus excomunicationis ẽt minoris
no. s̃. e. c. pe. [excommunicare] nec in genere dicẽdo, excõi
co oẽs participantes ꝯtati. nec in specie dicendo excõico
Petrũ, quia cõicat Martino ẽm Inn. [damnato]. i. excõica-
to, vel est adiectiuum illius dictionis crimine, cui cõuenit.
s̃. e. nuper. ibi, rõne damnati criminis. & no. q̃ in his q̃ par
ticipant in crimine nõ prohibetur hic fieri gñalis excõica-
tio ẽm Host. & Io. mo. & dicit Host. q̃ cõicans in crimine
hoc casu icurreret duas s̃nias. s. iuris & hominis, & de scd̃a
bñ fatetur, q̃ prolator illã nõ incurreret, q̃ facit ad qõnẽ,
q̃ posui super regula, cui licet. ĩ. de reg. iur. q̃ si rñdet anti-
poforæ ẽm Host. q̃ satis patet. [Iudex] ex hoc gñali ver. po
sito s̃. in prin. patet ẽt delegani hanc aggrauationem fa-
cere, ad hoc ĩ. eo. statutum. in fi. & s̃. e. li. de offi. dele. c. 2.
iuxta finem, & de priuile. epõrum. ẽm Arc. sed Abb. hic te-
nuit ꝯriũ, dicens nullo iure caueri, q̃ delegatus hãc s̃niam
ferre possit, & delegatus iurisdictionem nõ exercet nisi in
cõtentio. in rescripto. s̃. de of. deleg. P. & G. & c. cum olim.
& licet inueniat, q̃ p̃t excõicare impediẽtes iurisdictionẽ
suam, de of. dele. c. 1. & impedientes partẽ in producendis
testib. vel probationib. s̃. de testi. tam lr̃is. & cõstitutis. ĩ.
& q̃ s̃niam suã exequitur, de of. dele. significasti. hoc tñ nõ
inuenit, q̃ participãtes excommunicet. & ideo potestatem
suam, quæ stricti iuris est, nõ extẽdat. ꝓ eo facit, quod no.
s̃. c. proxi. in 3. gl. dicit statutũ, q̃ Abb. nõ vidit, bene facit
2 pro primo dicto vt ẽt ibi dicã [labitur] dicit Io. mo. q̃ † is q
incurrit minorẽ, denunciari nõ potest illa minori ligatus,
nisi de eo conuictus fuerit, vel confessus. facit ad hoc, quia
etiam in s̃nia iuris ꝯstare debet de crimine. s̃. eo. de homi-
ci. pro humani. in fi. [post monitionem] ergo non simul cũ
monitione, & vide quod dicam ĩ. e. constõnem. super ver.
p̃missa [canonicam] Host. hic voluit sufficere gñalem, vbi
ferri dẽt s̃nia gñalis, hoc non placet, & vide qđ hic dixi ĩ.
eo. constitutionem. super gl. scilicet proprijs [cẽsura] no. q̃
3 communicare excommunicato est mortale. ex quo ꝑp id
potest q̃s excõicari maiori, hoc verum post monitionẽ, de
hoc hic per Host. & Arc. vel vt dicit Host. de hære. excõica
mus. §. si vero. ver. si qui. aut cõicare non denunciato est ve
niale. post denunciationem solẽniter factã est mortale, vi-
de quod plene scripsi, quod metus cã. sacris. vltima q. Arc.
remittit. 11. q. 3. rogo [pęnam] no. Abb. quẽ puniri de eo,
quod non sortitur effectum, & facit ẽm eum ad quæstionẽ
de iudice. qui excõicauit non in scriptis, s̃nia forte ꝑp præ-
cedentem app̃onem non tenuit, q̃ nihilominus incurrit
pęnã capituli cũ medicinalis. s̃. eo. vbi ẽt dixi super ver. su-
spensus [legitimam]. i. lege canonica exp̃ssam, vt in vlt. gl.
poterunt & debebũt, cũ antiquæ pęnæ p̃seruentur, sic s̃. ti.
2. c. fi. §. per hoc, & merito, quia cum curare deberet, p suã
inordinationem accidit. s̃. eo. cũ medicinalis. in prin. Io.
mo. ¶ Prima gl. tria ponit, summam, declarationem & ꝓ-
rogationem. ¶ Gl. s̃. eo. alle. tria iura, tractat quæstionem
de epõ cõicante excõicato p se, ponit opi. Ber. & contra-
riam in fi. all. pro prima. ¶ Pe. gl. no. & remittit. ¶ In gl. s̃.
e. ibi. l. pe. neq; imperare sibi, neque prohibere quis potest.
4 & ibi. Iulianus. 2. iniquum † est aliquem suæ rei iudicem es-
se. ¶ In glo. 1. in fi. & illæ duæ in scholis cũ ista legendæ q̃
& coniunctæ fuissent, nisi obstetisset diuersitas auctorum.
¶ In gl. puta. ibi] & similibus] dabat Host. versum.

Si pro delictis anathema quis efficiatur.
Os, orare, vale, communio, mensa negatur.

Et in fi. & de eo quod Bern. no. hic de viro & patre, an vxo
ri vel filio excõicaris cõicare possint, ibi scripsi super glo.
pe. & de materia gl. eo. tit. cum desideres. in quarta gl. ple
nius per Host. in remis. q̃ ibi dedi ad summã. eo. ti. §. si. su-
per §. vtile. ¶ In gl. s̃. eo. nuper ibi [notãtur] hic verum di-
cẽdo, q̃ decr. illa inducat nouã excõicationis speciem, vel
dic aliter & melius, vt ibi dixi in fi. & ibi [ligatus est] non
sic in papa, vt no. s̃. eo. nulli. & ibi tenet Host. Inn. sup. e. tit.
qđ in dubijs. & hoc mihi placet, vt scripsi super gl. colligi-
tur. Idem hic Io. mo. & Arch. Host. remittit ad sum. e. ti. §.
& quæ sit pęna. sub §. quid si eps. pouit ẽt hic Ar. quod scri
psi post Inn. in p̃. c. quod in dubijs. s̃. epm q excõicauit ali-
quem cum his, q auxiliũ dederunt, excõicatũ nõ esse, licet
fuerit de auxiliatorib. & in fi. dic, q̃ illud ꝓcedit ex vi re-
seruationis. si dices, q̃s ergo absoluet hũc epm? Rñdeo, q̃
ipsius superior, cum difficultas hic non sinat excõicatorẽ
adiri, vt in eadẽ decr. nup. in fi. ¶ In gl. s. maiori. vt sic ꝯtu
macia crescente crescat & pęna. 31. di. qm̃ i Roma. in fi. vt
in eadẽ decr. nup. i fi. ¶ In gl. pe. ibi [ipso iure] Boa. noluit
fateri hãc s̃niam nullam, licet fateretur a l's iniustã, sicut &
dr̃ de excõicatione lata sine cã. s̃. eo. sacro. ꝑp quod dicit,
quosdã dicere, qđ nõ tenet quo ad Deũ vt hic, quo ad ec-
clesiã bñ. sup. e. a nobis. vel cũ error exprimitur, qa dẽt se
excõicasse nõ monitũ, tunc nõ tenet, ipsa aũt decr. dẽt in-
telligi de participãtib', q nõ subsunt ꝓferẽti s̃niam, sed de
subiectis bene tenet, hic n̄ sunt digna relatu. ¶ In vlt. gl. in
fi. Host. & post eũ Io. mo. & Ar. dicũt, q̃ tenẽtur iniuriarũ.
11. q. 3. illud. & c. temerarium. & de sacrilegio. 22. q. 3. nõ
in perpetuũ. & parebit ad tp̃s arbitratiũ ꝯmunione homi-
nũ & ingressu eccl'iæ. ea. q. de illicita. & ad has pęnas, ꝯ eũ
agetur corã ipsius superiore. ĩ. eodem. venerabilibus. §. 2.

C A P. IIII.

Quia periculosum. C. episcopi nullam
pęnã interdicti, vel
suspensionis incur-
runt, nisi in sententia sint expressi. & tria facit. premittit ꝯ
stitutionis cãm, scd̃o ꝯstõnem ponit priuilegiãtẽ epos ibi,
nos tertio. excipit ibi, nisi. & vt dixi istud qa est redditiuũ
cãæ [vt episcopi] no. Host. sup. de cle. non resi. 2. Cardinalẽ
hoc priuilegio gaudere, q̃ intelligas ẽt de n̄ epis. vide, qđ

tur pro p̄sūatiua & imaginaria, q̄ erit, cū patebit eū non
fuisse ligatū, an pro vera.s.cū apparebit illū iuste ligatū;
male esset in hunc casum prouisum aduersario, si non ca-
uisset, & per hæc verba intelliges diffinitionē, q̄ in princ.
dedi. ¶ Ad septimū dico quibusdā videri verbū relaxatio-
nis plus cōpetere in hoc casu, q̄ verbū absolutionis, quasi
relaxatio sit cōius verbū, qd̄ adaptari pōt ad ius & ad fa-
ctum. facit s.c. venerabili. de excep. apostolicæ. j. eo. vene
rabilib. §. sed & si. & j. eo. pñti. & s. de testi. delicto. in fi. &
quod ibi no. in vlt. gl. & s. de rescr. capitulū. vbi de hoc in
gl. fi. si ergo per probationes patebit sniam nullā, intellige
tur fuisse relaxatio facti, alias diceretur iuris. & facit qd̄
dixi post Host. de off. or. c. pe. super fi. vlt. gl. tñ decr. prædi
cta venerabilib. j. eo. ēt in casu quo, de nullitate dubitat,
vtitur ver. absolutionis, vt ibi patet in §. pen. & vlt. Idē fa-
ciunt oīa alia iura allegata in princ. gl. & hoc, pp quod de
ver. nō vr̄ curandū. & erit semp idē sensus, ex quo adiungi-
12 tur ad cautelā. † dēt tñ iudex exprimere cām, pp q̄ de nul-
litate sniæ dubitatur, nec curo, an ordine verborū p̄cedat
absolutio, an ipsius dubij expressio, & an dicat, absoluim'
ad cautelam, pro eo quod &c. an dicat cū dubitetur &c. iō
absoluimus &c. est simile s. de con. vtili vel inuti. c. pen. &
facit s. e. c. proximo. §. 1. ¶ Rñsio ad octauū satis patet ex
his, quæ dicta sunt in mēbro secundo. dicit Io. mo. & Ar. q̄
introducta est spāliter ad vitandū aīæ periculū, de ap. qua
fronte. §. 1. fateor dictū, sed decr. illa de hac spē absolutio
nis non loquitur. fit ergo ad habēdā indubitatā participa-
tionē sacrorum & hoīum, quę prius erat dubia, & peccato
rū inductiua, vt ibi dixi incidēter, fit ēt ad prouisionē ad-
uersarij, q̄nque fit ab prouisionē negociorū, puta vt fiat ec
clesiæ prouisio. de excep. apostolicæ. vt habeatur veritas a
teste, vt in decr. veniens, de testi. vt procedat actoris peti-
tio realis vel personalis, cū q̄uē de excōicatione excipitur.
& ipse replicat de nullitate. ¶ Ad nonū r̄ndetur, q̄ fit per
superiorē illius, qui tulit sniam, de hoc tñ mēbro, & an hęc
absolutio fieri possit per proferentē, & an per delegatū, sa
tis hoc in tertia gl. & sup illa. ¶ Ad decimū r̄ndetur, q̄ fit
gratia non de iure necessitate, licet Ber. dixerit per hanc
decr. statuti, q̄ cuilibet petenti concedatur, vt dixi in tex.
sup. ve. nulla. sed primū verius fm Inn. & Host. & de hoc sa
tis hic scripsi sup ver. non negetur. vide decr. venerabilib.
§. sed & ex cā, & §. pe. & l. vlt. semper vtitur ver. pōt, nunq̄
dicit dēt. Idē decr. venerabilis. s. e. dicit, de gr̄a relaxaui-
mus ad cautelā, ad decr. istā r̄ndet, vt ibi scripsi, q̄ nō ne-
gat ad petitionē excōicatoris, vel aduersarij, nec accipio
hic gratiam large, sicut s. de rescrip. sedes. in princ. sed q̄
13 † oīs absolutio ēt facta non ad cautelam dī gratia. s. e. p
tuas. ver. valet. & decreto. & c. cū illorū. ver. q̄ si clericum
cōius dī beneficiū, eo. tit. nō dubiū. c. noscitur. cū deside-
res. & c. ad audientiam. sed dico gratiā stricte, ad q̄ supe-
rior necessario nō tenetur. & facit quod dixi in prin. decr.
sed q̄ non sit gratia, vr̄, q̄ cū apparet illū iuste ligatū, cogi
tur satisfacere. gr̄æ vero dñt esse mansuetæ. j. de re. iu. de-
cet. dicit Io. mo. non incōueniens, q̄ vnū fiat gratiose, cu-
ius cā cessante, q̄ gratiā induxit, cessat gr̄a, nā videtur exe-
quēdū, quod iuris est, sic. n. fit, cū dubitatur de aliquo, an
sit filius, decernūt ei alimēta, q̄ postea denegant, cū appa
ruerit de q̄trio cā cognita. ff. de his qui sūt sui vel ali. iur. l. si
iudex. hæc verba nō sunt necessaria, nā absit, q̄ gratia ab-
solutionis factæ reuocetur, sed sic conuenit eo tpe, hoc. n.
fuerat cogitatū & actū, q̄ si apparet sniam iustā, satisface
ret per cautionē, ergo receptā in eū casum, distringetur ad
14 id. ¶ Ad 11. r̄ndetur, per hāc decre. certū esse, q̄ † ne fiat
absolutio, impediri pōt per aduersariū opponētē sniam la
tā esse pro manifesta offensa, bēt tñ probari j. dies 8. vt hic.
¶ Nec aggredior confuse hæc scripta per Inn. querens de
15 quatuor. primo, an † q̄ oēm petentē absolutionē ad caute
lam procedat obiectio de manifesta offensa. & dicit Inno. q̄
solū procedit, cū petitur absolutio iniustæ latę post app. pro-
bata. n. manifesta offensa apparet, appellationē nō tenu. s.
de ap. c. cū sit. & proposuit, nō cōpetit aūt, q̄n dī nulla pp in-
tolerabilē errorē, quasi impossibile sit, q̄ error talis sit ma
nifesta cā, quare qs iuste excōicetur, cū sit huius q̄triū cā
iniustæ excōicationis. Idē si dicatur nulla ex defectu iuris-
dictionis proferentis, nā priusq̄ constet, an sit iudex, nō est
recipienda probatio manifestæ offensæ. ¶ Secūdo quæ
qualiter illius manifestæ offensæ fiat probatio, & an suffi-
ciat pcedere pbationes factas in cā principali? Vr̄ q̄ nō,
nā talis manifestatio tolli posset p probationes inductas
in cā appellationis, licet q̄n appellatū nō esset, sufficeret
probare q̄ absolutionē petentē ab iniusta snia offensā fuis-
se manifesti excōicati p euidētiā facti, vel p pfessionē, vel
per probationē. s. de ver. si. c. ū olim. excplū huius, pdēnat'
rite de furto, qa nō parebat, fuit excōicatus, petit talis ab-
solui, dicēs sniam iniustā, non arctabitur excipiens proba
re manifestū furtū p euidētiā facti, pfessionē, vel probatio
nes corā primo iudice receptas, vel p nouas, sed satis est si-
bi, ex quo ille non appellauit, notoriū iuris insurgens ex re
iudicata. s. de ver. si. ex parte. & idē si sit appellatū, & non
est prosecutus appellationē. si vero fuit appellatū, si ex-
cōicetur appellās, post appellationē nō tenet excōicatio,
& tūc absoluetur ad cautelā. s. e. per tuas. & hic si vero ex-
cōicetur appellans post sniam, & ante appellationē, tunc
officio iudicis obtinebit reuocationē hui' sniæ, sicut & alio
rū grauaminū, quæ fierent illo intermedio, vt no. s. de ec-
ce. dilectę. & p hoc vr̄ Inn. cuius verbū nūc positū ad in-
q̄triū ei, qd̄ no. j. e. venerabilib. §. porro. in gl. 2. ubi dicam
ad prædicta facit s. de ap. nō solū. fub. lit Inn. idē dicit
si appellatur a mandato vel interlocutoria data sine co-
gnitiōe. s. de electi. cū dilectide re iudi. q̄ ad p̄dictionē.
dicit ergo offensam manifestā probari nō solū p euidētiā,
vel cōfessionē, sed ēt p probationē, cū receptis probationi
bus iudex tulit diffinitiuā super furto. sed si dixit excōi
talē, nisi tñ emendauerit pro furto. s. de app. præterea.
iste petit absolutionē ab excōicatione vt iniusta, excipi
tur q̄ eum nō solū de notorio facti, vel confessione, sed
per probationes ab excōicatore receptas, factum fuisse
furtū manifestū, quare nō est absoluendus. s. de verb. sig.
cū olim. dicit ēt, q̄ sunt casus, vbi non per probationes ab
excommunicatore receptas, sed per facti euidentiam, vel
confessionē probatur offensa manifesta, vt si iudex nō
iudiciario ordine seruato monuit, vt satisfaceret de rapi-
na, vel mandauit, q̄ testimoniū redderet in aliqua causa,
vel aliquid simile, quod quia non fecit, excōicauit illū, ex-
cōicatus petit absolui, vt ab iniusta, qa nullus ordo serua
rit, excipi poterit de manifesta offensa dicendo, q̄ ordo
seruari non debuit, quia rapina fuerit manifesta per eius
confessionē, vel p euidentiā facti. Idē dicit de teste, in quo
non requiritur ordo, sed est de iure notoriū, q̄ debuit testi
ficari, nisi legitimā excusationem proponeret. iō dictum
est, p̄dicta procedere, vbi nō est seruatus ordo iuris, qa
si seruaretur, mādatū transiret in rē iudicatā. de re iud. qa
cōsultationē. & sic nō esset necesse probare offensam ma
festam, quia sufficeret exceptio mandati, a quo non esse
16 appellatū. ¶ Tertio † quero, quare præfigitur terminus 8
dierū ad probādū manifesta offensam q̄ petētē absolutio
nē ad cautelā, & præfigitur terminus id opponēti q̄ peten
tē absolutionē ab iniusta snia? Dicit Inn. q̄ ratio diuersi
tatis pōt colligi ex p̄dictis, nā primo casu modicū præiudi
cium fit non probanti j. terminū, nam eadē exceptio cō
petet opponēti, cū absolutus vult prosequi appellationē
s. de app. cū sit. & c. proposuit. sed secūdo casu si exceptio
manifestæ offensæ non probaretur pp breuitatem termi-
ni, si fieret absolutio, fieret perpetuū præiudicium aduersa
rio, qui de cetero non posset agere ex præcedenti monitio
ne, vel mandato fratris sine ordine iuris. C. cōmi. epi. per
totum, licet q̄q; post absolutionem possit inchoare cau-
sam principalem, secus in mandatis ordine iuris factis, vt
dictum est. s. refert Innoc. aliquos dicere, q̄ idem termi-
nus præfigetur vtrisque, & secundū istos quæstio non pro
cedit

cedit. ¶ Quarto quæro, qd si is, cui opponit manifesta offensa, ne absoluatur, vult deponere pignora pro satisfactione apud ædem sacram, nunquid statim absoluetur. dicunt quidam q sic, quia malicijs hominum non est indulgendum. cōtra dicens, q non est malitia, imo prouidentia. quia si ille non debet, excommunicatio sibi non nocet. s. eo. inquisitioni. & si non admitteretur, posset malum euenire illi cui satisfaciendum est, quia excommunicatus sciens se debere propter confusionē excommunicatoris, nō prorogabit causam q cessante tutore confusionis illius per absolutionem forsan pro posse prorogabit, non obstante deposito, iudex autem, cui nil probatum est, nil mandare potest.

SUMMARIUM.

1 *Constitutio interpretans locum habet solum in eo casu, quo locum habet ius interpretatum.*

2 *Excommunicationem minorem incurrens denunciari non potest illa minori ligatus, nisi conuictus, vel confessus.*

3 *Communicare cum excommunicato est mortale.*

4 *Iudex in propria causa nemo esse debet.*

CAP. III.

Statuimus Primo ponit prohibitionem de sñia nō fereda cū quadā protestatione. Scđo dat modū, quo ferri pōt ibi, p si. Tertio vitiat sñiam aliter latā, & cōminatur ferenti ibi, aliter iudicū. tolle literam infra [psumant excōicare & c.] ab eo pondera lrām istā, q nullus glossantiū pōderauit pręter Ab. q sic dixit in summario intellectu in participantes excōmunic. a se lata sñia nulla est, nisi cōpetenti monitione pmissa, plane etenim vr, q hic prohibitio respiciet solū factum excōicantis per hanc lrām, nimis. n. excōicantes erant proni ad talē sñiam proferendam, excōico te cū participib. vt hic in gl. pe. q forma periculosa erat, & iō necessaria fuit prouisio, sed decr. s. e. constōnem. & c. statutū. generalius loquuntur, nō repetendo hanc literā, sed ad id n
1 deri posset, q constitutio interptās locū hēt solū in eo casu, quo locū, hēt ius interptatū, in auth. col. 3. de filijs ante instru. do. natis. circa fi. & facit, qđ dicā in decr. statutū. sup ver. declaratoné, ex quo cōcluderetur, q si eps excōicaret participantes excōica. ab Archip. vel alio epo, licet sñia posset esse iniusta, nō esset per hāc cōstōnem nulla [minori] de diuersis speciebus excommunicationis ēt minoris no. s. e. c. pe. [excommunicare] nec in genere dicēdo, excōico oēs participantes ɔtati. nec in specie dicendo excōico Petrū, quia cōicat Martino sm Inn. [damnato] i. excōicato, vel ēt adiectiuum illius dictionis crimine, cui cōuenit. s. e. nuper. ibi, rōne damnati criminis. & no. q in his q participant in crimine nō prohibetur hic fieri gñalis excōicatio sm Host. & Io. mo. & dicit Host. q cōicans in crimine hoc casu īcurreret duas sñias. s. iuris & hominis, & de sed a bñ fatetur, q prolator illā nō incurreret, q facit ad qōne, q posui super regula, cui licet. j. de reg. iur. q si rñdet antipoforæ sm Host. q satis patet. [Iudex] ex hoc gñali ver. posito s. in prin. patet ēt delegatū hanc aggrauationem facere, ad hoc j. eo. statutum. in fi. & s. e. li. de offi. dele. c. 2. iuxta finem, & de priuile. eporum. sm Arc. sed Abb. hic tenuit ɔriū, dicens nullo iure cauert, q delegatus hāc sñiam ferre posit, & delegatus iurisdictionem nō excreet nisi in cōtentis in rescripto. s. de of. deleg. P. & G. & c. cum olim. & licet inueniat, q pt excōicare impedientes iurisdictionē suam, de of. dele. c. 1. & impedientes partē in producendis testib. vel probationib. s. de testi. tam lris. & coōstitutis. j. & q sñiam suā exequitur, de of. dele. significasti. hoc tñ nō inuenit, q participantes excommunicet. & ideo potestatem suam, quæ stricti iuris est, nō extēdat. p eo facit, quod no. s. c. proxi. in 3. gl. dicit statutū, q Abb. nō vidit, bene facit
2 pro primo dicto vt ēt ibi dicā [labitur] dicit Io. mo. q si q incurrit minorē, denunciari nō potest illa minori ligatus, nisi de eo conuictus fuerit, vel confessus. facit ad hoc, quia etiam in sñia iuris ɔstare debet de crimine. s. eo. de homicidio. pro humani. in fi. [post monitionem] ergo non simul cū monitione, & vide quod dicam j. e. constōnem. [super ver. pmissa] canonicam sm Host. hic voluit sufficere gñalem, vbi ferri dēt sñia gñalis, hoc non placet, & vide qđ hic dixi j. eo. constitutionem. super gl. scilicet proprijs [cęsura] no. q
3 communicare excommunicato est mortale. ex quo p il potest qs excōicati maiori, hoc verum post monitionē, de hoc hic per Host. & Arc. vel vt dicit Host. de hære. excōicamus. §. si vero. ver. si qui aut cōicare non denunciato est veniale. post denunciationem solēniter factā est mortale, vide quod plene scripsi, quod metus cā. sacris. vltima q. Arc. remittit. 11. q. 3. rogo [pęnam] no. Abb. quē puniri de eo, quod non sortitur effectum, & facit sm eum ad quęstionē de iudice, qui excōicauit non in scriptis, sñia forte pp pręcedentem appłonem non tenuit, q nihilominus incurrit pęnā capituli cū medicinalis. s. eo. vbi ēt dixi super ver. suspensus [legitimam] i. lege canonica expssam, vt in vlt. gl. poterunt & debebūt, cū antiquę pęnę pseruentur, sic s. ti. 2. c. fi. §. per hoc, & merito, quia cum curare deberet, p suā inordinationem accidit. s. eo. cū medicinalis. in prin. Io. mo. ¶ Prima gl. tria ponit, summam, declarationem & prorogationem. ¶ Gl. s. eo. a lle. tria iura, tractat quæstionem de epo cōicante excōicato p se, ponit opi. Ber. & contrariam in fi. all. pro prima. ¶ Pe. gl. no. & remittit. ¶ In gl. s. e. ibi. l. pe. neq; imperare sibi, neque prohibere quis potest.
4 & ibi. Iulianus. 2. iniquum [est aliquem suæ rei iudicem esse. ¶ In glo. 1. in fi. & illæ duæ in scholis cū ista legendæ q & coniunctæ fuissent, nisi obstetisset diuersitas auctorum. ¶ In gl. puta. ibi] & similibus] dabat Host. versum.

Si pro delictis anathema quis efficiatur.
Os, orare, vale, communio, mensa negatur.

Et in fi. & de eo quod Bern. no. hic de viro & patre, an vxori vel filio excōicaris cōicare possint, ibi scripsi super glo. pe. & de materia gl. eo. tit. cum desideres. in quarta gl. plenius per Host. in remissq ibi dedi ad summā. eo. §. si. super §. vtile. ¶ In gl. s. eo. nuper ibi [notatur] hic verum dicēdo, q decr. illa inducat nouā excōicationis speciem, vel dic aliter & melius, vt ibi dixi in fi. & ibi [ligatus est] non sic in papa, vt no. s. eo. nulli. & ibi tenet Host. Inn. sup. e. tit. qđ in dubijs. & hoc mihi placet, vt scripsi super gl. colligitur. Idem hic Io. mo. & Arch. Host. remittit ad sum. e. ti. §. & quæ sit pęna. sub §. quid si eps. pouit ēt hic Ar. quod scripsi post Inn. in p. c. quod in dubijs. s. epm q excōicauit aliquem cum his, q auxiliū dederunt, excōicatū nō esse, licet fuerit de auxiliatorib. & in fi. dic, q illud pcedit ex vi reseruationis. si dices, q ergo absoluet hūc epm? Rñdeo, q ipsius superior, cum difficultas hic non sinat excōicatorē adiri, vt in eadē decr. nup. in fi. ¶ In gl. s. maiori. vt sic ɔtumacia crescente crescat & pęna. 31. di. qm ī Roma. in fi. vt in eadē decr. nup. ī fi. ¶ In gl. pe. ibi [ipso iure] Boa. noluit fateri hāc sñiam nullam, licet fateretur ałs iniustā, sicut & dī de excōicatione lata sine cā. s. eo. sacro. pp quod dicit, quosdā dicere, qđ nō tenet quo ad Deū vt hic, quo ad ecclesiā bñ. sup. e. a nobis. vel cū error exprimitur, qa dēt se excōicasse nō monitū, tunc nō tenet, ipsa aūt decr. dēt intelligi de participātib', q nō subsunt, pferēti sñiam, sed de subiectis bene tenet, hic ñ sunt digna relatu. ¶ In vlt. gl. in fi. Host. & post eū Io. mo. & Ar. dicūt, q tenetur iniuriarū. 11. q. 3. illud. & c. temerarium. & de sacrilegio 22. q. 3. nō in perpetuū. & parebit ad tps arbitrariū ɔmunione hominū & ingressu ecclīæ. ea. q. de illicita. & ad has pęnas, q eū agetur corā ipsius superiore. j. codem. venerabilibus. §. 2.

CAP. IIII.

Quia periculosum. C. episcopi nullam pęnā interdicti, vel suspensionis incurrunt, nisi in sententia sint expressi. & tria facit. premittit ɔstitutionis cām, scđo ɔstōnem ponit priuilegiātē epos ibi, nos tertio. excipit ibi, nisi. & vt dixi istud qa est redditiuū cāz [vt episcopi] no. Host. sup. de ele. non resi. 2. Cardinalē hoc priuilegio gaudere, q intelligas ēt de ñ epis. vide, qđ

tur pro p'_catiua & imaginaria, q erit, cũ patebit eũ non
fuisse ligatũ, an pro vera. s. cũ apparebit illũ iuste ligatũ,
male esset in hunc casum prouisum aduersario, si non ca-
uisset, & per hæc verba intelliges diffinitioné, q̃ in princ.
dedi. ¶ Ad septimũ dico quibusdã videri verbũ relaxatio-
nis plus cõpetere in hoc casu, q̃ verbũ absolutionis, quasi
relaxatio sit cõius verbũ, qđ adaptari põt ad ius & ad fa-
ctum. facit s. e. venerabili. de excep. apostolicæ. j. eo. vene
rabilib. §. sed & si. & j. eo. pñti. & s. de testi. delicto. in fi. &
quod ibi no. in vlt. gl. & s. de rescr. capitulũ. vbi de hoc in
gl. fi. si ergo per probationes patebit sniam nulli, intellige
tur fuisse relaxatio facti, alias diceretur iuris. & facit qđ
dixi post Host. de off. or. c. pe. super fi. vlt. gl. tñ decr. prædi
cta venerabilib. j. eo. ẽt in casu quo, de nullitate dubitat.,
vtitur ver. absolutionis, vt ibi patet in §. pen. & vlt. Idẽ fa-
ciunt oĩa alia iura allegata in princ. gl. & hoc, pp quod de
ver. nõ vr̃ curandũ. & erit semp idẽ sensus, ex quo adiunga-
12 tur ad cautelã. † dẽt tñ iudex exprimere cãm, pp q̃ de nul-
litate sniæ dubitatur, nec curo, an ordine verborũ pcedat
absolutio, an ipsius dubij expressio, & an dicat, absoluim'
ad cautelam, pro eo quod &c. an dicat cũ dubitetur &c. iõ
absoluimus &c. est simile s. de con. vtili vel inuti. c. pen. &
facit s. e. c. proximo. §. 1. ¶ Rñsio ad octauũ satis patet ex
his, quæ dicta sunt in mẽbro secundo. dicit Io. mo. & Ar. q
introducta est spãliter ad vitandũ aïæ periculũ, de ap. qua
fronte. §. 1. fateor dictũ, sed decr. illa de hac spẽ absolutio-
nis non loquitur. fit ergo ad habẽdã indubitatã participa-
tioné sacrorum & hoĩum, quę prius erat dubia, & peccato
rũ inductiua, vt ibi dixi incideter, fit ẽt ad prouisioné ad-
uersarij, q̃nque fit ab prouisioné negotiorũ, puta vt fiat ec
clesiæ prouisio. de excep. apostolicæ. vt habeatur veritas a
teste, vt in decr. veniens, de testi. vt procedat actoris peti-
tio realis vel personalis, ↄ quẽ de excõicatione excipitur.
& ipse replicat de nullitate. ¶ Ad nonũ rñdetur, q fit per
superioré illius, qui tulit sniam, de hoc tñ mẽbro, & an hęc
absolutio fieri possit per proferenté, & an per delegatũ, sa
tis hoc in tertia gl. & sup illa. ¶ Ad decimũ rñdetur, q fit
gratia non de iure necessitate, licet Ber. dixerit per hanc
decr. statuti, q cuilibet petenti concedatur, vt dixi in tex.
sup. ve. nulla. sed primũ verius sm Inn. & Host. & de hoc sa
tis hic scripsi sup ver. non negetur. vnde decr. venerabilib.
§. sed & ex eã, & §. pe. & l. vlt. semper vtitur ver. põr, nunq̃
dicit dẽt. Idẽ decr. venerabilis. s. e. dicit, de gr̃a relaxaui-
mus ad cautelã, ad decr. istũ rñdet, vt ibi scripsi, q nõ ne-
gat ad petitioné excõicatoris, vel aduersarij, nec accipio
hic gratiam large, sicut s. de rescrip. sedes. in princ. sed q
13 † oĩs absolutio ẽt facta non ad cautelam dr̃ gratia. s. e. p
tuas. ver. valet. & decreto. & c. cũ illorũ. ver. q si clericum
cõis dr̃ beneficiũ, eo. tit. nõ dubiũ. c. noscitur. cõ desido-
res. & c. ad audientiam. sed dico gratiã stricte, ad q̃ supe-
rior necessario nõ tenetur. & facit quod dixi in prin. decr.
sed q non sit gratia, vr̃, q cũ apparet illũ iuste ligatũ, cogi
tur satisfacere. gr̃a vero dñt esse manifestæ. j. de re. iu. de-
cet. dicit Io. mo. non incõueniens, q vnũ fiat gratiose, cu-
ius cã cessante, q̃ gratiã induxit, cessat gr̃a, rñdetur exe-
quẽdũ, quod iuris est, sic. n. fit, cũ dubitatur de aliquo, an
sit filius, decernũr ei alimẽta, q̃ postea denegant, cũ appa
ruerit de ↄrio cã cognita. ff. de his qui sũt sui vel ali. iur. l. si
iudex. hæc verba nõ sunt necessaria, nã absit, q gratia ab-
solutionis factæ reuocetur, sed sic conuenit eo tpe, hoc. n.
fuerat cogitatũ & actũ, q si apparet sniam iustã, satisface
ret per cautioné, ergo receptã in eũ casum, distringetur ad
14 id. ¶ Ad 11. rñdetur, per hãc decre. certũ esse, q † ne fiat
absolutio, impediri põt per aduersariũ opponẽté sniam la
tã esse, p manifesta offensa, hẽt tñ probari j. dies 8. vt hic.
¶ Nec aggredior confuse hæc scripta per Inn. querens de
15 quattuor. primo, an † ↄ oẽm petẽté absolutioné ad caute-
lam procedat obiectio de manifesta offensa. & dicit Inno. q
solũ procedit, cũ petitur absolutio sniæ latæ post app. pro-
bata. n. manifesta offensa apparet, appellatioẽ nõ tenuis-

se. s. e. cũ sit. & proposuit, nõ cõpetit aũt, qñ dr̃ nulla ppter in-
tolerabilẽ errorẽ, quasi impossib ile sit, q error talis fit ma-
nifesta cã, quare q̃s iuste excõicetur, cũ sit huius ↄrñ. causa
iniustæ excõicationis. Idẽ si dicatur nulla ex defectu iuris-
dictionis proferentis, nã priusq̃ constet, an sit iudex, nõ est
recipienda probatio manifestæ offensæ. ¶ Secũdo quæri
qualiter istius manifestæ offensæ fiat probatio, & an suffi-
ciat pcedere pbationes factas in cã principali? Vr̃ q nõ,
nã talis manifestatio tolli posset p probationes inductas
in cã appellationis, licet qñ appellatũ nõ esset, sufficeret
probare ↄ absolutioné petenté ab iniusta snia offensã fuis-
se manifestã excõicati p euidẽtiã facti, vel p ↄfessioẽ, vel
per probatioẽ. s. de ver. si. cũ olim. exẽplũ huius, ↄdẽnat
rite de furto, qa nõ parebat, fuit excõicatus, petit talis ab-
solui, dicẽs sniam iniustã, non artabitur excipiens proba-
re manifestũ furtũ p euidẽtiã facti, ↄfessioẽ, vel probatio-
nes corã primo iudice receptas, vel p nouas, sed satis est si-
bi, ex quo ille non appellauit, notoriũ iuris insurgens ex re
iudicata. s. de ver. si. ex parte. & idẽ si sit appellatũ, & non
est prosecutus appellationẽ. si vero fuit appellatu, si ex-
cõicetur appellãs, post appellationẽ nõ tenet excõicatio,
& tũc absoluetur ad cautelã. s. e. per tuas. & hic si vero ex-
cõicetur appellans post sniam, & ante appellationẽ, tunc
officio iudicis obtinebit reuocationẽ hui' sniæ, sicut & alio
rũ grauaminũ, quæ fierent illo intermedio, vt no. s. de re-
ce. dilectę. & p hoc vr̃ Inn. cuius verbũ nũc posuit ad lit.
ↄriũ ei, qđ no. j. e. venerabilib. §. porro. in gl. 2. ibidem
ad prædicta facit s. de ap. nõ solũ. subdit Inn. idẽ dicẽdũ,
si appellatur a mandato vel interlocutoria data de cõ-
gnitioẽ. s. de electi. cũ dilecti de re iudi. q ad ↄsultationẽ.
dicit ergo offensam manifestã probari nõ solũ per euid.
vel cõfessioné, sed ẽt p probationẽ, cũ receptis pbationi-
bus iudex tulit diffinitiuã super furto. sed si dixit excõi
talẽ, nisi tm̃ emendauerit pro furto. s. de app. pastoralis.
iste petit absolutioné ab excõicatione vt iniusta, excipi-
tur ↄ eum nõ solũ de notorio facti, vel confessione, sed
per probationes ab excõicatore receptas, factum furti
furtũ manifestũ, quare nõ est absoluendus. s. de verb. sig.
cũ olim. dicit ẽt, q sunt casus, vbi non per probationes ab
excommunicatore receptas, sed per facti euidentiam, vel
confessioné probatur offensa manifesta, vt si iudex nullo
iudiciario ordine seruato monuit, vt satisfaceret de rapi-
na, vel mandauit, q testimoniũ redderet in aliqua causa,
vel aliquid simile, quod quia non fecit, excõicauit illũ, ex-
cõicatus petit absolui, vt ab iniusta, qa nullus ordo serua-
rit, excipi poterit de manifesta offensa dicendo, q ordo
seruari non debuit, quia rapina fuerit manifesta per eius
confessioné, vel p euidentiã facti. Idẽ dicit de teste, in quo
non requiritur ordo, sed est de iure notoriũ, q debuit testi-
ficari, nisi legitimã excusationem proponeret. iõ dictum
est, pdicta procedere, vbi nõ est seruatus ordo iuris, quia
si seruaretur, mãdatũ transiret in rẽ iudica. de re iud. quæ
cõsultationẽ. & sic nõ esset necesse probare offensam ma-
festam, quia sufficeret exceptio mandati, a quo non esset
16 appellatũ. ¶ Tertio † quero, quare præficitur terminus 8
dierũ ad probãdũ manifestã offensam ↄ petẽtẽ absolutio-
né ad cautelã, & præfigitur terminus id opponẽti ↄ peten-
tẽ absolutionẽ ab iniusta snia? Dicit Inn. q ratio diuersi-
tatis põt colligi ex pdictis, nã primo casu modicũ præiudi-
cium fit non probanti j. terminũ, nam eadẽ exceptio cõ-
petet opponẽti, cũ absolutus vult prosequi appellationẽ
s. de app. cũ sit. & c. proposuit. sed secũdo casu si exceptio
manifestæ offensæ non probaretur pp breuitatem termi-
ni, si fieret absolutio, fieret perpetuũ præiudicium aduersa-
rio, qui de cętero non posset agere ex præcedenti monitio-
ne, vel mandato fratris sine ordine iuris. C. cõmi epi. per
totum, licet q̃nq; post absolutionem possit inchoare cau-
sam principalem, secus in mandatis ordine iuris factis, vt
dictum est s. refert Innoc. aliquos dicere, q idem termi-
nus præfigetur vtrisque, & secundũ istos quæstio non pro

cedit

cedit. ¶ Quarto q̃ro, qd si is, cui opponit manifesta offen-
sa, ne absoluatur, vult deponere pignora pro satisfactione
apud ædem sacram, nunquid statim absoluetur. dicunt q-
dam q sic, quia malicijs hominum non est indulgendum.
cõtra dicens, q non est malitia, imo prouidentia. quia si il
le non debet, excommunicatio sibi non nocet. s. eo. inquisi
tioni, & si non admitteretur, posset malum euenire illi cui
satisfaciendum est, quia excommunicatus sciens se debe-
re propter confusioné excommunicatoris, nõ prorogabit
causam q̃ cessante tutore confusionis illius per absolutio-
nem forsan pro posse prorogabit, non obstante deposito,
iudex autem, cui nil probatum est, nil mandare potest.

S V M M A R I V M.

1 *Constitutio interpretans locum habet solum in eo casu, quo locum habet ius interpretatum.*

2 *Excommunicationem minorem incurrens denunciari non potest illa minori ligatus, nisi conuictus, vel confessus.*

3 *Communicare cum excommunicato est mortale.*

4 *Iudex in propria causa nemo esse debet.*

C A P. III.

Statuimus Primo ponit prohibitionem de sñia
nõ fereda cũ quadã protestatione.
Scdo dat modũ, qúo ferri põt ibi, ꝑ
si. Tertio vitiat sñiam aliter latã, & cõminatur ferenti ibi,
aliter iudiciũ. tolle literam infra [ꝑsumant excõicare &c.]
ab eo pondera lr̃am istã, q̃ nullus glossantiũ põderauit pr̨
ter Ab. q̃ sic dixit in summario intellectu in participantes
excõmunic. a se lata sñia nulla est, nisi cõpetenti monitio-
ne ꝑmissa, plane etenim vr̃, q hic prohibitio respiciet solũ
factum excõicantis per hanc lr̃am, nimis. n. excõicantes e-
rant proni ad talé sñiam proferendam, excõico te cũ parti
cipib. vt hic in gl. pe. q̃ forma periculosa erat, & iõ necessa-
ria fuit prouisio, sed decr. j. e. constõnem. & c. statutũ. ge-
neralius loquuntur, nõ repetendo hanc literã, sed ad id rñ
1 deri posset, q † constitutio interp̃tãs locũ hẽt solũ in eo ca
su, quo locũ hẽt ius interp̃tatũ, in auth. col. 3. de filijs an-
te instru. do. natis. circa fi. & facit, qđ dicã in decr. statutũ.
sup ver. declarationé, ex quo cõcluderetur, q si eṗs excõi-
caret participantes excõica. ab Archip. vel alio eṗo, licet
sñia posset esse iniusta, nõ esset per hãc cõstõnem nulla [mi
nori] de diuersis speciebus excõmunicationis ẽt minoris
no. s. e. c. pe. [excommunicare] nec in genere dicẽdo, excõi
co oẽs participantes ꝯtati. nec in specie dicendo excõico
Petrũ, quia cõicat Martino s̃m Inn. [damnato]. i. excõica-
to, vel est adiectiuum illius dictionis crimine, cui cõuenit.
s. e. nuper. ibi, rõne damnati criminis. & no. q in his q̃ par
ticipant in crimine nõ prohibetur hic fieri gñalis excõica-
tio s̃m Host. & Io. mo. & dicit Host. q cõicans in crimine
hoc casu icurreret duas sñias. s. iuris & hominis, & de scđa
bñ fatetur, q prolatot illã nõ incurreret, q facit ad qõné,
q̃ posui super regula, cui licet. j. de reg. iur. q si rñdet anti-
posuere s̃m Host. q satis patet. [Iudex] ex hoc gñali ver. po
sito s. in prin. patet ẽt delegatũ hanc aggrauationem fa-
cere, ad hoc j. eo. statutum. in fi. & s. e. li. de offi. dele. c. 2.
iuxta finem, & de priuile. eṗorum. s̃m Arc. sed Abb. hic te-
nuit ꝯrĩũ, dicens nullo iure caueri, q delegatus hãc sñiam
ferre possit, & delegatus iurisdictionem nõ exercet nisi in
cõtentio. in rescripto. s. de of. deleg. P. & G. & c. cum olim.
& licet inueniat, q p̃t excõicare impediẽtes iurisdictioné
suam. de of. dele. c. 1. & impedientes parté in producendis
testib. vel probationib. s. de testi. tam lr̃is. & coõstitutis. j.
& q sñiam suã exequitur, de of. dele. significasti. hoc tñ nõ
inuenit, q participãtes excommunicet. & ideo potestatem
suam, quæ stricti iuris est, nõ extẽdat. ꝓ eo facit, quod no.
s. c. proxi. in 3. gl. dicit statutũ, q̃ Abb. nõ vidit, bene facit
2 pro primo dicto vt ẽt ibi dicã [labitur] dicit Io. mo. q † is q
incurrit minoré, denunciari nõ potest illa minori ligatus,
nisi de eo conuictus fuerit, vel confessus. facit ad hoc, quia
etiam in sñia iuris ꝯstare debet de crimine. s. eo. de homi-
ci. pro humani. in fi. [post monitionem] ergo non simul cũ

monitione, & vide quod dicam j. e. constõnem. super ver.
ꝑmissa [canonicam] Host. hic voluit sufficere gñalem, vbi
ferri dẽt sñia gñalis, hoc non placet, & vide qđ hic dixi j.
eo. constitutionem. super gl. scilicet proprijs [cẽsura] no. q
3 communicare excommunicato est mortale. ex quo pp̃ id
potest qs excõicari maiori, hoc verum post monitioné, de
hoc hic per Host. & Arc. vel vt dicit Host. de hære. excõica
mus. §. si vero. ver. si qui. aut cõicare non denunciato est ve
niale. post denunciationem solẽniter factã est mortale, vi-
de quod plene scripsi, quod metius cũ sacris. vltima q. Arc.
remittit. 11. q. 3. rogo [pœnam] no. Abb. quẽ puniri de eo,
quod non sortitur effectum, & facit s̃m eum ad quæstioné
de iudice. qui excõicauit non in scriptis, sñia forte pp̃ præ-
cedentem appl̃onem non tenuit, q nihilominus incurrit
pœnã capituli cũ medicinalis. s. eo. vbi ẽt dixi super ver. su-
spensus [legitimam]. i. lege canonica exp̃ssam, vt in vlt. gl.
poterunt & debebũt, cũ antiquæ pœnæ ꝑseruentur, sic s. ti.
2. c. fi. §. per hoc, & merito, quia cum curare deberet, ꝑ suã
inordinationem accidit. s. eo. cũ medicinalis. in prin. Io.
mo. ¶ Prima gl. tria ponit, summam, declarationem & ꝓ-
rogationem. ¶ Gl. s. eo. alle. tria iura, tractat quæstionem
de eṗo cõicante excõicato ꝑ se, ponit opi. Ber. & contra-
riam in fi. all. pro prima. ¶ Pe. gl. no. & remittit. ¶ In gl. s.
e. ibi. l. pe. neq; imperare sibi, neque prohibere quis potest.
4 & ibi. Iulianus. 2. iniquum † est aliquem suæ rei iudicem es-
se. ¶ In glo. 1. in fi. & illæ duæ in scholis cũ ista legendæ q̃
& coniunctæ fuissent, nisi obstetisset diuersitas auctorum.
¶ In gl. puta. ibi] & similibus] dabat Host. versum.

Si pro delictis anathema quis efficiatur.
Os, orare, vale, communio, mensa negatur.

Et in fi. & de eo quod Bern. no. hic de viro & patre, an vxo
ri vel filio excõicatis cõicare possint, ibi scripsi super glo.
pe. & de materia gl. eo. tit. cum desideres. in quarta gl. ple
nius per Host. in remis. q̃ ibi dedi ad summã. eo. ti. §. si. su-
per §. vtile. ¶ In gl. s. eo. nuper ibi [notatur] hic verum di
cẽdo, q decr. illa inducat nouã excõicationis speciem, vel
dic aliter & melius, vt ibi dixi in fi. & ibi [ligatus est] non
sic in papa, vt no. s. eo. nulli. & ibi tenet Host. Inn. sup. e. tit.
qđ in dubijs. & hoc mihi placet, vt scripsi super gl. colligi-
tur. Idem hic Io. mo. & Arch. Host. remittit ad sum. e. ti. §.
& quæ sit pœna. sub §. quid si eṗs. ponit ẽt hic Ar. quod scri
psi post Inn. in ꝑ. c. quod in dubijs. s. eṗm q excõicauit ali-
quem cum his, q auxiliũ dederunt, excõicatũ nõ esse, licet
fuerit de auxiliatorib. & in fi. dic, q illud ꝓcedit ex vi re-
seruationis. si dices, qs ergo absoluet hũc eṗm? Rñdeo, q
ipsius superior, cum difficultas hic non sinat excõicatoré
adiri, vt in eadẽ decr. nup. in fi. ¶ In gl. s. maiori. vt sic ꝯtu
macia crescente crescat & pœna. 31. di. qm̃ i Roma. in fi. vt
in eadẽ decr. nup. i fi. ¶ In gl. pe. ibi [ipso iure] Boa. noluit
fateri hãc sñiam nullam, licet fateretur al's iniustã, sicut &
dr̃ de excõicatione lata sine cã. s. eo. sacro. pp̃ quod dicit,
quosdã dicere, qđ nõ tenet quo ad Deũ vt hic, quo ad ec-
clesiã bñ. sup. e. a nobis. vel cũ error exprimitur, qa dẽt se
excõicasse nõ monitũ, tunc nõ tenet, ipsa aũt decr. dẽt in-
telligi de participãtib', q nõ subsunt ꝓferẽti sñiam, sed de
subiectis bene tenet, hic n̄ sunt digna relatu. ¶ In vlt. gl. in
fi. Host. & post eũ Io. mo. & Ar. dicũt, q tenẽtur iniuriarũ.
11. q. 3. illud. & c. temerarium. & de sacrilegio. 22. q. 3. nõ
in perpetuũ. & parebit ad tṗs arbitrariũ ꝯmunione homi-
nũ & ingressu eccl'iæ. ea. q. de illicita. & ad has pœnas, ꝯ eũ
agetur corã ipsius superiore. j. eodem. venerabilibus. §. 2.

C A P. IIII.

Quia periculosum. C. episcopi nullam
pœnã interdicti, vel
suspensionis incur-
runt, nisi in sententia sint expressi. & tria facit. præmittit ꝯ
stitutionis cãm, scđo ꝯstõnem ponit priuilegiãté eṗos ibi,
nos tertio. excipit ibi, nisi. & vt dixi istud qa est redditiuũ
cãæ [vt episcopi] no. Host. sup. de cle. non resi. 2. Cardinalé
hoc priuilegio gaudere, q intelligas ẽt de n̄ epis. vide, qđ

pellatio ab interlocutoria iustificari nõ põt, nisi ex cã expressa, q dic, vt in cle.de ap.appellationi.11a &excõcanonis snia iustificari nõ põt nisi ex cã expressa.& iõ exprimẽda est.facit,qđ dicam ĵ.e.venerabilib.in fi. ¶ In gl.totale.vñ dicit Host.q cõtinere dẽt excõicationẽ de verbo ad verbũ & annũ & diẽ, ar.de rescr. cã te.2.q.8.libellorũ. In gl.per hoc.in fi.quasi di.nihilominus tenti dẽt in scriptis, & exprimi cã, q̃ ita conueniunt gñali sicut spãli sniæ, imo plus gñali, q̃ non dẽt ferri nisi ex cã ĵ.eo. Romana,§ caueant.plus dixit Hos.q si innominatus,q cõprehendi poterat sub gñali,petat exẽplũ,dẽt sibi concedi. ¶ In gl.aliaa ergo.ibi(loco & t pe)quod declarat Inn. vt si peteret a iudice,dũ equitat,dũ offiñ dicit,dũ vult lectũ intrare.Item debet expectare, & hoc vult secunda concord.non enim dẽt esse semper cũ sacco paratus, ff.de solu.qđ dicimus.q si iudex offert & excõicatus non vult recipere, licet iudex

15 prius denegasset, dicit Host.q † semper infra mensem vltima mora nocet. ff.de peri.& cõmo.rei vendi.illud.quid si excõicatus statim petiit,& congruo t pe expectauit,postea se absentauit,nec reperitur. dicit Host.& Arch.post eũ,q iudex dẽt mittere ad domũ illius requirendo familiã & amicos, & in ecclesia publicare,q per eũ nõ stat,qn illud executioni tradat,& consuluit,q super altare ponat vnũ,& aliud mittet ad illius domũ, tradendo illud familiæ ipsius,& si nullus vellet recipere,dimittatur super bãcã,& de hoc fiat instrũ, sicut & de requisitione hic dř, & per hunc modũ pęnã,de qua hic dř,euitabit,alle.de ap.c. fi.de eo qui mit.in pos.c.fi.de do.& contu.c.fi.de off ord. pastoralis.ad fi.& in fi. fm Inn.sed Host.dicit,mẽsem currere post sniam & requisitionẽ, & idẽ Arc.licet æquitatẽ hře videatur hęc opi.dictũ tñ gl.& Inn.vř pretendũ,cum ex contrario sequeretur,q post plures annos requirés arctaret proferentẽ ad hanc pęnã,q durũ esset,cũ interdum taliũ scripturatũ nõ habeatur plena cura,& sæpe pereãr, per hoc vides, quare in tex.prosecutus fui lřam illã, post diẽ snię,q̃ olim erat in tex.sed fuit in hac cõpilatione decisa, & illa decisio satis vř facere pro opi. Hos.sed ẽt illa lřa nõ impugnat, qd ŝ.dixi.non.n.dicit infra mensem,post q̃ fuerit requisitus,sed dicit ĩfra mẽsem, si fuerit requisitus, vnde teneo quod ŝ.In gl.illa sunt.in fi. idẽ Host.Io.mo.& Arch. In gl.quorũcũq. ibi(seruare debeat)idẽ Host. & cũ eo Io.mo.& Arch.dicit Host.q satis æquũ eẽt regulares platos nõ includi.arg.de app. reprehẽsibilis.& c.cũ spãli. in fi.tenet tñ cõtrariũ, cũ lřa sic gñaliter loquatur,& quia ĩ dubio tenẽdũ est certius, & seruẽdũ verbis edicti, & qa hæc decret.innititur nõ subtilitati sed veritati,q̃ decet maxime religiosos seruare.In gl.elapso.in fi.dicit Hos.hoc verũ,si sniam seruauit,& peccatũ confessus sit,& pęnituerit, alias sp quo ad se suspẽsus remanet. ŝ.de coha.cle.& mu. c.fi.In gl.de hac.ibi(is cui)Inn.in decr.sacro.recte tenuit, qđ ibi terminatũ est.1.& 2.rñso.hic vř innuere contrariũ, q sic suspensus celebrans non sit irregularis, cũ suspendere ab ingressu ecclesiæ, non sit suspendere ab offõ,cum ẽt extra ecclesiã celebretur.& Hos.ponẽdo hoc dictũ Inn.expresse ponit de eo, qui celebrat in ecclesia.ipsi tñ cõtrariũ tenuerunt in decr.& hic loquitur Inn.opi.recitando quorũdã, vt placet ex eius verbis.In glo.s.in fi.vñ dñt Ber.& Host.q sine mora, sine satisdatione, sine causæ cognitione,& sine aliquo excõmunicati grauamine hoc fiet, cum euidenter appareat contra cõsilionem latũ fuisse. In glos. quare in offõ.ibi(si quis eps)& ĵ is cui.in fin.primi rñ. & in fi.idem hic Ber. & Ho.dicebat Frã.q si intrat cum alijs legendo & cãtando,locus est irregularitati,& sic intelligie illud, sicut prius positũ.ĵ.e.si quis eps.In gl.pe.in fi.idem est, vt dicunt Ber.Inn. Host.& Arch.quia quoad celebrationem diuinorũ non est inter istos differentia;ita.n.prohibiti sunt isti, sicut illi, sicut aũt requiritur contemptus in excõicato celebrante,ad hoc, vt indicetur irregularis, qđ probant fm Inn. verba pdictorum canonũ,quia vnus dicit,ausi fuerint, alter dicit psumpserint,sic & in suspensis,vnde ignorantia, si est probabilis,eos excusat, & si est crassa & erronea,eos non excusat, sed reddet eos habiles ad dispẽsationẽ.sup.de cle.excõi.apostolicæ.vnde vt scripsi, e.tit.clerici.super 1.gl.habet consuetudo, quòd cum talib.qui claues nõ cõtẽpserũt, legati de latere dispẽsant.

ADDITIO.

a Irregularis. Quid sit irregularis,habetur.quid autem sit irregularitas,vide Bal.in addi.spe.de dispen.§.4 & ibi Spe.& Card.in clem 1. 15.q.de ho.q est impedimentum,seu repulsio diuini officij,quæ ipso iure infligitur occisori, per c.fi.de temp.or. Et quotuplex sit,refert Car.in cle.1.in 4 nota.& q.17.de homi.

SUMMARIUM.

1 *Absolutio non est necessaria, vbi constat appellationem legitimã præcessisse.*
2 *Appellationem præcessisse si constat, sed dubitatur an sit iusta, fit absolutio ad cautelam,cum cautione tamen de satisfaciẽdo, si apparebit iustam fuisse sententiam.*
3 *Excommunicatus si ius cõe habet contra se, ei tamen est cõicandum,dum est in probatione illius articuli, an sit exemptus.*
4 *Iniuriæ veritatem non satis est probare, nisi probetur notoria iuris vel facti.*
5 *Contemptus aliquando dicitur offensa, quæ si fuerit manifesta, præcedit emenda.*
6 *Appellatione pendente status appellationis remanet integer.*
7 *Dubitare de singulis non est inutile.*
8 *Absolutio ad cautelam nunquam venit, quando per commissionem legati potest prouideri super excõicatione, nisi specialiter sit commissa.*
9 *Absolutio ad cautelam quid sit.*
10 *Cautela est proprie futurorum.*
11 *Clemens tertius primus fuit,qui expressit hoc verbũ ad cautelã.*
12 *Iudex quando debeat exprimere causam propter quam de nullitate sententiæ dubitatur.*
13 *Absolutio omnis etiam deiecta non ad cautelam dicitur gratia.*
14 *Absolutio impediri potest per aduersarium opponentem, sententiam latam esse pro manifesta offensa.*
15 *Obiectio de manifesta offensa an procedat contra omnem potentem absolutionem ad cautelam.*
16 *Terminus octo dierum quare præfigitur ad probandum manifestam offensam.*

CAP. II.

Solet nonnullis. Duæ sunt partes, in prima duplex qõ. secunda ibi.& an.in secũda ibi. in primã. ad vtrãque tñ. & primo soluit primã.scđo excipie ibi.tertio exceptionẽ moderatur ibi.in quo casu.scđa secũdæ distinguit iudicialia & extraiudicialia, secũdũ ibi.extra iudiciũ & ptetor.q plixa & cõfusa verba Inn. super hac decr. me non sinent esse breuiloquum. Ad intellectũ aũt decr.quærebat Boa.quod erat facilius concedendum absolutio vera,vel absolutio ad cautelã. Rñdet,q qõ residet in hoc.s.quid sit impetrabilius iustitia, vel gřa.hoc intelligas per id,quod dicam ĵ. super uer.nõ neget. Itẽ sciẽdũ, qđ Io.mo.hic diffinit absolutionẽ ad cautelã, de quo dicã in fi.expeditis gl.(ad cautelã)licet Inn.& Ho. hic instent, an locũ habeat absolutio ad cautelã,cũ ex iurisdõnis defectu snia dř esse nulla, tu dic in qualibet nullitate hunc locũ habere, & hoc placet Host.ab idẽtitate rõnis,& pp hoc illud principiũ loquitur gñaliter. & concor.Vin. sup.de rescr.ab excõicato.vbi dicebat,qđ in decr.p tuas. illi duo casus ponebantur exẽpli gřa. Et ponit hic Host. octo exẽpla nullitatis, quæ & plura inde no.ĵ.eo.pñti. in gl.a.non est ergo necesse mihi petere absolutionẽ, vbi nego me ligatũ, ad cautelã tñ peti põt, de off.deleg.cũ contingat.Dicit hic Inn.& Hos.per eũ,qđ si ille,qui dicebat sniam nullã ex defectu iurisdictionis, obtinuit,& ipse habet cẽsciam,quod fuerit iudex, propter quod ad cautelã extra iudiciũ petit absolui.dicendũ est ei,quod si hẽt præsumptionẽ violentã, & conscientiam,qđ esset suus iudex, sine cautela & cũ satisfactione debet petere absolutionẽ,

arg.

arg. ff. de pue. vul. significãtibus. si titubat, adhuc petat ab
solut. & satisfaciat si sine alterius iniuria fieri põt, si non
põt sine iniuria, tũc sine satisfactione occulte petat, & re-
cipiat absolõnẽ, ꝙ si excõicator denegat facere sine satis-
factione alteri iniuriose recurret ad superiorẽ, qui eam fa
ciet, ar. ff. de iur. pa. null'. & ꝓbatur hoc ff. e. inquisitionis.
hæc perplexitas tollitur, qñ a pñcipio absolutionẽ ad cau
telã petit in iudicio, ꝙ pot, vt p̃dixi [nullã] dicit Franc. sed
male, ꝙ idẽ si iniustã, hoc est falsum, vt patet ff. e. per tuas.
fatetur. n. se ligatum, ergo habet necesse directe absolutio
nẽ petere, nisi ad cautelam, potuit tñ error Fran. procede
re a gl. Beru. qui dixit, ꝙ cũ olim in duobus casibus fieret
absolutio ad cautelã, hęc constitutio statuit, ꝙ cuilibet ab
solutionẽ petenti ad cautelã corã quocũque iudice cõce-
datur, hoc est falsũ, vt p̃dixi, non. n. præstatur hæc absolu
tionis forma, nisi cũ nullitas sñiæ allegatur, imò an in om
ni nullitate locũ habeat, reuocatur in dubiũ, vt s. dixi, &
adde quod dicã sup 3. gl. & ipse Fran. dicebat, ꝙ dubiũ
primæ qõnis textus ꝓcedebat, qa contrarietas videbatur
in dicendo sñiam nullã, & petendo absolutionem, & sic si
videbatur audiendus, sed illud verũ, si simpliciter peteret
[contradicentes] ex dictis Inn. format hic Hosti. quatuor
3 regulas. Prima. ꝙ † absolutio nõ est necessaria, vbi cõstat,
appellationẽ legitimã præcessisse. ff. de offi. deleg. cũ olim
Abb. in fi. Scda, ꝙ si constat, ꝙ iusta sñia præcesserit appel
lationẽ, anteq̃ ei cõicetur, est absolutio facienda. ff. e. cũ de
fide tcs. Tertia, ꝙ si dubitetur, vtrũ appellatio præcesserit,
vel secuta fuerit, & constat bis appellatũ sit interpretatio
pro appellãte. sup. de test. cũ tu. de cle. mi. illud. ver. cęterũ,
2 Quatta. † ꝙ sit cõstat appellationẽ præcessisse, sed dubita-
tur, an si iusta, sit absolutio ad cautelã cũ cautione tñ de
satisfaciendo, si apparebit iustã fuisse sñiam vt hic, nõ tñ
valet appellatio, nisi cã fuerit expressa. sup. e. li. de ap. c. t.
de cuius expressione & veritate iudex habet iquirere. 30.
q. 5. iudicantẽ. & si de expressione causę non probat appel
lans, nõ fiet absolutio ad cautelã, nam vt dicit Inn. in iudi
ciis non prodest veritas, nisi probata, in foro animæ se-
cus, primũ patet, de re iudica. cũ super. & c. suborta. sm,
de hom. significasti. 2. de spon. tua nos [articulo] quid si q̃
ratur, vtrũ sit appellatũ. vel vtrũ cã expssa sit legitima, tũc
sibi non cõmunicabitur ẽt in extraiudicialib. ar. ff. de ap.
Romana. § 1. & 2. ff. e. p tuas. nisi forsan modico tpe, dũ q̃
rit aduocatũ, dum cõducit hospitiũ, vel cõponit sarcinu-
las, ar. ff. ex qui. cau. ma. l. ab hostibus, §. fi. quid si constet
cãm legitimam, sed dicitur falsa, sp põt cõicari extra iudi
ciũ, quãdiu appellationem prosequi põt, postea vero nõ,
ff. de ap. psonas. & c. cum sit facit j. e. licet. Quod si dicitur
sñia nulla ex aliis causis, qa ꝓferens non erat suus iudex,
distingue, aut ius cõe facit pro proferente, vt qa excõica-
tus est de sua dioc. & tunc non cõicabitur ei, nisi euidẽter
appareat nullitas sñię, aut facit contra proferentem. puta,
qa ille est de dioce. aliena, & tunc ei cõicari põt, nisi cõsta
ret euidenter sñiam esse iustam. ad hoc de app. solicitudi-
nem. & c. dilectis. in fi. facit de elec. venerabilem. de rescr.
cum conting it. de his aũt quæ medio tpe facit, te mittit
3 Inn. ad decr. pia. Dicit demum Inn. melius videri, ꝙ † & si
excõicatus ius cõe habeat contra se, ei tñ est cõ candũ dũ
est in probatione illius articuli, an sit exemptus, cuius cõ-
trarium dicere graue esset, nam si ipse te consulat, an de-
beat petere absolutionẽ ab excõicatore. tu cõsules, ꝙ nõ,
quia graue detrimentum fieret per id ecclesiæ suæ exem-
ptæ. & si licitũ non esset hoc ei consulere, incideres in ex-
cõicationẽ maiorem cõicando in crimine criminoso. i. cõ
silium dando super eo, ꝓ quo est excõicatus. sup. e. nuper.
j. eo. statuimus. quod esset absurdum sm Inn. qui obiicit,
ꝙ s. n. hoc insurgit cõtrarietas. quia p manifestam offen
sam denegatur absolutio, & ea non obstante conceditur
cõio, Respõdet, ꝙ primum est denegare gratiam, ad q̃ fa
ciendam quis non tenetur, vt dicam in gl. seq. secũdò es-
set denegare iustitiã, & sic facere iniuriã, scredendo vni

parti in alterius præiudiciũ, etiam si excõicator sit pars,
vt sequitur, non negetur p hoc & per id, qd q̃rebatur, an
sine contradictionis obstaculo &c. Vñ, ꝙ absolutionẽ his
casib. petitam ad cautelam superior denegare nõ debeat,
qd' vr velle Ber. vt scripsi super ver. nulla. Sed Inn. contra,
cum hæc absolutio sit de gratia. vã de iure esset, vt primo
constaret de veritate causæ, q̃ fieret absolutio. sup. de off.
dele. cũ contingat. & contra rõnem huius inducta est hęc
grã, & sic non extẽdẽda. ff. de leg. qđ cõ rõne, nisi hęc fiat
ab eo, qui põt, & cũ Inn. fecerit hanc constõnem, & nunc
exprimat intentionem suam, nil vr vltra quęrendũ. dicit
Hos. ꝙ non exprimit hoc vt papa, sed vt magister, & dicit
sæpe ab eo audiuisse, ꝙ nõ intendebat, ꝙ gl. suæ facerent
ius. Sed nonne præsumitur ꝓ sñia iudicis, de renun. in p̃-
sentia. Dicit Inn. in p̃iudicium alterius pręsumẽdũ nõ es
se, qa oino sit iusta, nec est etiam aliquis condemnadus ex
p̃sumptionibus, sed ex veris & iustis probationib. põt er-
go superior hanc absolõnem præstare, & si voluerit dene
gare ex diuersis coniecturis ad istorũ alterũ animũ infor
mando, ar. ff. de testi. pręterea. & c. in nostra. & vide quod
j. dicã in 10. membro summæ. Nec ob. hæc litera, q̃ intel
ligitur, negari non debere ad petitionem aduersari, vt se-
quitur, sed quid si excõicatus dicit sñiam nullam pp exce
ptionem suã. Dicunt qdã, ꝙ non habet locũ absolutio ad
cautelã, sed prosequatur ius suum, & exẽptione probata
pronunciabitur sñiam fore nullam. & si dicat, ꝙ iudex no
luit dare terminũ ad exemptionẽ probandam, & pp id ex
defectu iudiciarii ordinis sñiam dicat nullã, cogetur iu-
dex eo ꝓbato sñiam reuocare, inquantũ de facto ꝓcesse-
rit. als si diceres locũ esse in hoc casu absolutioni ad cau
telã, seq̃retur absurdũ. qa subdictũ iurisdõni ordinariæ, q
se dicit exẽptũ, ex quo sic absoluetur, nec ad suũ iudicẽ re
mittetur. qbusdã vr, ꝙ sit absoluẽdus ad cautelã, & si non
suã qa ipse exẽptus se obligatũ non reputat, ẽ tñ necessa-
ria ad cautelã aliorũ, ne ipse exẽptus ex eo, ꝙ ab aliis vita
tur patiatur aliqñ detrimẽtũ. Sed Inn. dicit primã opi. ve-
riorẽ, licet aliqñ & perrato superior maxime papa talẽ ex
eã possit ad cautelã absoluere vocatis primitus euocan-
dis. Host. placet, ꝙ possit absolui, qñcunq; superiori vide-
bitur, ex quo nullitas allegatur, vt dixi super ver. ad caute
lam. Nec ob. absurditas. de qua prosi. opponebatur, qa ę-
que posset mẽtiri de errore intolerabili, vel alia nullitate,
nec illud ẽt mouet. quia citantur, quos res tãgit, vt statim
sequitur. citatus vero cõtrariũ iudici ostendere poterit. Itẽ
non deficiet ptãs puniẽdi mẽdacẽ [vel cõicator, vel aduer
sarius] hoc intellige iuxta dil. decr. venerabilib. in prin. j.
eo. & per hoc patet partẽ citandã, vt ꝓ xime dixi, vel saltẽ
sibi significandũ, si aliqd vult opponere, qd' negari non
põt, saltẽ pp contradictionẽ sibi permissam, de qua sequi
tur, ꝙ verũ nisi spãle periculũ esset in mora: vel nisi papa
ẽt extra iudiciũ grãm faciat. & sic loqtur sm Hos. ff. e. ti. ve
nerabili. & c. sacro. §. 1. (nisi) ista exceptio quo casu proce
dat, & quõ ꝓbetur, dicã in si. qd' ibi ponit Inn. (manifesta).
4 i. notoria, vt in gl. dicebat ergo Inn. ꝙ † non est satis ꝓbare
veritatẽ iniuriæ, nisi ꝓbetur notoria iuris, vel facti, hẽbit
ergo ꝓbare aliquod factũ manifestũ, qd' i sui natura sit i-
iuriosũ, & tale, qd' sufficit ad excõicationẽ ꝓferendã, qd
si excõicator, vl' is, ꝓ quo lata est, probauit iniuriã manife
stã excõicatus dicit, ꝙ nõ fuit iniuria, cũ id fecerit ad tui
tionẽ iuris sui, ff. de ele. cũ eccl'ia. & ad id probandũ petit
dilationẽ. nunqd interim absoluetur. dicit Inn. & idẽ Ho.
ꝙ nõ, qa hic nil põt aduersario iputari. C. de tẽ. in int. re. l.
petẽdæ. & iputet sibi. qa replicauit, & probauit, cũ fuit op
positũ de manifesta offensa. ad hoc ff. e. li. de test. psẽtiũ. &
ff. de prob. licet. ver. i dubio. & adde qd' hic no. i gl. dixit
Ber. dicat, & exigetur ab eo iusm, ꝙ id malitiosè nõ oppo
nat, sm Fran. facit sup. e. li. de iur. cal. c. 2. i fi. offensa facta
cõtra hoiem, de qua monit' satisfacere noluit ad manda
tum iudicis. & ideo fuit excõicatus. vñ non est absoluẽdus
nisi satisfactione præmissa, vt sequitur, & probatur. de
verba

verbo.si.ex parte.et c.cũ olim. ſm Ber.et pp decre.venerabilib.j.e.decidi pōt notatũ hic per eũ. et Hoſt.qui poſt Inn.diſtinguit,an iubeatur, quod eſt in faciendo,puta,ꝙ ré reſtituat, vel exhibeat, de quib.no.de do.et cõt.c.2.in
5 1.gl.et † tũc cõtẽptus dr oſtenſa,ꝙ ſi fuerit manifeſta, pcedit emẽda.ſi vero iubeatur,ꝙ eſt in veniẽdo, tũc cõtẽptus eſt cõtumacia,et ſufficit cautio.Sed hic ēt diſtinguitur,an ſit manifeſta,vt ibi.§.ſecus.et §.ſequẽtib.[8.dierũ]nõ cõputato die,in quo proponit ſm Hoſt.p iura hic all.in prin.gl.[probauerit]et ſi non probauerit cõdẽnetur in expẽſis per hoc factis.ſ.de excep.pia.de reſt.ſpo.frequens.e.l.ſ.de dolo ſniæ.cũ fundata ſit intẽtio actoris ſm Fra.[ſufficiẽs] qd ſi de hac ſatisfactione, vel de ſufficienti ſatiſdatione ſit diſcordia inter partes, qa alter dicit illã nimis magnã,alter nimis paruã. dic ſm Inno.ad arbitriũ iudicis non alterius partiũ recurrẽdũ.ſ.de ver.ſi.cũ olim.ff.de pig.ac ſi ſer uos. Sed qd ſi de ſatisfactione maxime iudex dubitat,an ſit ſufficiẽs, nũquid hoc dubio pendente differetur abſolutio? dic ꝙ nõ,ſed facta ſatisfactione vſq; ad qtitatẽ,de qua certũ eſt, et recepta ſufficienti cautione ſuper dubio ſtatim fiet abſolutio, arg.ſ.de eo qui mit.in poſ.c.2.et 3. Et dicit Hoſt. hoc bene probari ſ.eo.ſacro.§.vlt.[cautio] dicit Io.no.hoc ſumi potuiſſe ex l.3. C.qui.ad lib.pro.no licet.nã ſi poſſeſſus in ſeruũ ,pclamat in libertatẽ aſſertio, negatio et pſumptio,ꝙ ſit liber et ꝯtra poſt faciunt rẽ dubiã, iſte aũt ſtatim acquiſita ex re dñica vel operis dẽt reſtituere poſterior,ſed qſita ex deſtitutione,vel donatione nõ,donec conſtabit illũ liberũ vel ſeruũ,et qa iſta pendẽt ex euẽtu iudicij capti,proſpicietur huic cãe per cautionẽ.dicit gl.j.cautelã.i.per fideiuſſores idoneos,vel ſaltẽ cautionẽ iuratoriã. C.de aſſer.tol.l.1.§.ſuper.et ſi hoc no pot fieri, proſpicietur per ſequeſtru. vt d.l.2.in fi. et C.de orcog. l.fi.et qa hoc caſu non põt fieri ſequeſtratio, nec piet pdicta cautio, ſ.vt lit.nõ cõt.tur.[pendente]ex hoc icure pendẽte ẽt, an abſolutione indigeat,an pronunciati dẽat non ligatus,de off.dele.cũ cotingat[euitetur]cũ.n.fateat ſe excõicatũ,licet poſt appellationẽ et cõfeſſus in iure etc.ſ.de cõfeſ.c.1.merito iudex illũ repellet, donec de appellatione conſtet,ſi prius abſoluatur ad cautelã, tñ ꝙ hic dr illũ nõ euitãdũ,intelligitur ſi de excõicatione excipiatur, teneretur.n.quod cũ ipſo fieret,ſi non exciperetur,de excep.
6 pia[extra iudiciũ].hoc eſt iuridicũ, qa † pẽdente appellatione remanet integer ſtatus appellantis. ff.de iniuſ.rup.et irri.te.l.ſi qs exhæredato.§.hi aũt oẽs. et §.ſeq.ergo nõ dẽt vitiari, qa nec appellatione pẽdẽte,nec lite priuãdus eſt cõione eccleſiæ in qua erat, nec peruertenda eſt huiõi quaſi poſt liberta.inqua erãt.ff.nil no.ap.pen.vna. ſ.vt lite.c.1.et 2.ſm Hoſt.7.q.4.c.1.[legitimis]vel cõib.ſ.e.li.de excep.pia. cum pp ipũ alẽ rõnẽ in his caſib. nõ vitetur excõicatus extra iudiciũ, patet a ꝯtrio,ꝙ ſaltẽ ubi ſnia nõ aſſeritur fore nulla i oib.alijs,ẽt extra iudiciũ euitabitur, ar.25.di.qualis.de præſum. nõne.ff.de iudi.cũ ptor.ergo nulli notorio excõicato cõicari dẽt in ꝯtibus, nec valet, quod ibi agit excõicatus ad vtilitatẽ ſuã ſm Hoſt. qui remittit ad notata in decr.pia.[Admittatur]olim iſte finis reſtringebatur ad ſnias epõrum per decr.quia periculoſũ.ſed illa pars hodie eſt ſublata.¶ Prima gl.ſummat.¶ Tertia gl.rñ.per qõ.an ẽt delegatus abſoluat ad cautela, ponit duas opi.ꝯrias,ad ſecũdã obijcit, et ridet dupliciter.¶ Gl.1.exponit,prorogat,dubiũ ſoluit,qd per quatuor iura rẽplificat.¶ Gl.dixit.ridet per qonẽ,an ex ca augeatur dilatio.¶ Antep.gl.de rõne qrit,et tres reddit.¶ Vltima glo.rñ.per qonem,an ſtatim efficax ſit amiſſio, ſoluit et remittit,ſignat cõtrariũ et ibi remittit.¶ In gl.qa.ibi,[l.vlt.]vide in c.qua fronte.de appell.in gl.quia pp.¶ In gl.antep.ibi[quocies]vide de teſti.cam.2.ſuper vlt.gl.ibi[quidã tñ]in opus publicũ ppetuo dati et dãnati in inſulã ea, quæ ſunt iuris ciuilis non habent,ſed habent,q ſunt
7 iuriſgentiũ.¶ In gl.2.in fi.de quibus philoſophus.† Dubitare de ſingulis non eſt inutile.Io.no.¶ In gl.3.ibi[quod quilibet]Ber.in duob. errauit, primũ dixit in textu ſuper ver.nulla.ſm ſuſpenſit ex eo,quod decr.per tuas.eo.tit.dixerat, ꝙ ſedes Apoſtolica conſueuerat concedere abſolutionẽ ad cautelã, et quaſi intelligeret id inferiorib. nõ licere,dixit hoc nouum per hanc decr.inductũ, quod quilibet etc.vt ſequitur,ſed illa verba nõ ponebãtur ibi ad deſignandũ aliud ſpãle in papa,ſed ad inſtruẽdũ, quale remediũ poſſet haberi in illo dubio.et ibi[ordinarius]ẽt et ipſe qui excõicauit qñque ſic abſoluit, vt ſcripſi poſt Inno.et Hoſt.ſ.e.per tuas. ſuper ver.conſueuerit.ver.quid ſi alicui.et ibi[alij]Hoſt.et Io.no. ſed Arch.non vult accedere huic dicto,dans caſum de illo qui per teſtes vult probare qui ſunt excõicati, et per alios liquere non põt,vñ, ꝙ ẽt delegatus tales abſoluet ad cautelam, ar.de teſti. veniẽs.[et in fi.]inducit,quod ibi no.Gof.et Hoſt.et facit qd poſt Hoſt.ſcripſi in dec.per tuas. in ver.quẽ proxi.allegaui. et Io.mon.ſatis prolixe vult accedere huic dicto dicens, ꝙ
8 † qñ per commiſſionem legati põt prouideri ſuper excõicatione, nunquã venit abſolutio ad cautelã, niſi ſpecialiter ſit ꝯmiſſa,ſed qñ nil eſt tacitũ in reſcripto, ſed incidit canones de excõicatione teſtis, vt dictũ eſt,putat abſolutionẽ ad cautelã p.r quẽcunque iudicẽ ẽt delegatũ fieri poſſe,per c.veniens. et dicit ſic fuiſſe factum in decifa decre.vlt.de iudi. Tamen reſponderi poſſet, illud factum de expreſſo mandato papæ,inducit iura quæ dicunt licere incidenter, quod non licet principaliter,de teſti.cũ inter.ca.pe.cũ concor.Ne igitur iudici et parti ſit eluſio iuriſdictionis poterit,qd alias non poſſet.ff.de iur.om.iud.ſi idẽ.§.r. Subdit tñ, ꝙ abſolutio teſtis eo caſu nõ eſt vera,ſed durat depoſitione durãte, arg.ſ.de priuil.vt priuilegia.et no.ſ.de ap.ad hoc.ꝙ in caſu vero huius capituli eſt vera, et eſt rõ ſm eu,quia abſolutio teſtis,vel eligere dẽbẽtis in decr.apoſtolicæ.de excep.prouidet negotijs,quibus expeditis reincidit in ſniam,vnde tũc non datur cautio,et pp morã modici tpis non eſt periculũ.ff.de ind.ſi debitori, nec fit ꝯ excõicantẽ,vel illud pro quo lata eſt illa abſolutio,quia non fit ꝯ illos, prouideri debet eis per cautionem, et ſunt vocandi,vt dixi in text.ſuper ver.excõmunicator.ergo nõ puto per inferiores iudices illas abſolutiones tpales fieri poſſe, de quibus prædixi, licet papa illas faciat, vt ſcripſi in præce.c.veniens.ſuper vlt.gl.et ibi[cauſæ]nedũ principalis, ſed appellationis, ẽt cũ ſcribitur ſub hac forma, ſi inueneris excõicationis ſniam poſt appellationẽ latã, pronuncies illã nullã.et ibi[nõ poteſt]q.d. nõ per id põt commodius expediri[et in fi.]quaſi auditores habebant ordinarium de hoc in cle.de reſcri.auditor.in 1.gl.¶ In gl.hi militis.in fi.vide qd no.de eo qui du.in ma.ſignificaſti.in vl.gl.¶ In gl.1.retorq.ibi[canonis]ſed cũ ſnia canonis ſp ſit iuſta.4.diſt.erit.quõ in illa procedit hoc dictum.So.dubiũ poteſt eſſe in facto.ſ.e.cum deſideres.§.1.et non eſſet abſurdũ dicere idẽ in probabili dubio, minus facit,quod no.j.eo.venerabilibus.§.porro,et quod ibi addã,et quod no.in cle.de ſepul.eos.¶ In gl.dixit.ver.ibi,dixi in gl.licet enim.et ibi[audiendum]tñ.hic ꝯ in caſu huius capituli,cum nil pereat aduerſario,cui prouidetur per idoneã cautionem,vt hic.et ſ.de verb.ſig.ex parte.et propter periculum materiæ, vt ſ.et in fi.dixit Inn.idem dicendũ in excep.ſpoliationis et alijs, in quibus certus terminus datur ad aliquid proban.¶ In gl.in ſpiritualibus.in fi.vt ibi ſcripſi ſuper gloſ.pen.et idem hic Arch.¶ In gl.quærit.ibi Ber.et hoc Inn.et Ho.et ibi.[iudicialia]C.de hære.qñ.et ibi[extraiudicialia]ff.de ,pcu. mutus.1.cãſo.cum concor.et in fi.quarta, quia extra iudicium non eſt paratus iudex medijs,ſicut in iudicio.facit ſ.de appell.ſæpe, ſecundum Hoſt.et Io.mo.et facit quod no.ſ.tit.1.c.pen.in vlt.gl.ad huc addit Ioan.mo.ꝙ compoſitus leuius impeditur, vnde ſimpliciora maioris durationis exiſtunt,ſed iudicialia sũt compoſita, et a multis pendent.ſ.iudice,actore et reo,extraiudicialia cõiter ab vno,ergo vt ſup.¶ In gloſ.vltima ibi[bene admiſſum]dicit hic Innoc.quoſdam dicere,ꝙ in

electio-

electionib. nedũ ãteq̃ recipiantur probationes super ve-
ritate causæ appellationis, sed anteq̃ incipiat prosequi ap-
pellationẽ, si dicat is, cui excõicatio opponitur, se appel-
lasse, admittitur cum protestatione, q̃ alij non intendunt
secũ coeligere, vel celebrare, si excõicatus est, sed pp reue-
rentiã eius, ad quẽ appellauit, eũ nõ repellunt, valebit aũt
vel non vox, iuxta distinctionẽ gl. sed si notoriũ esset, ap-
pellationẽ non tenere, nõ solũ vox excõicati non pber suf-
fragiũ, sed ẽt vox coeligẽtiũ, qui sponte admiserunt eum
etiam cum protestatione, non valebit, de procur. cap. fin.
de hoc no. supra de elect. illa. & ibi videas. & de app. dile-
ctis, in fi. & de app. solicitudinẽ. in dubijs aũt multũ valet
protestatio. de cõsti. cũ M. de elec. cumana. In priuata ve-
ro familiaritate maxime in occulto, vbi illi, q̃ excõicatus
dr̃, nullũ fit p̃iudiciũ, tutius est illũ vitare. 24. q. 1. oĩs. 11.
q. 3. om̃ię. in electionib. aũt & alijs, vbi sibi ex vitatione fie-
ret p̃iudiciũ, tutius est, illũ cũ protestatione admittere q̃
vitare. ar. 6. q. 2. c. 2. sꝫ si ille p̃ns eẽt q̃ excõicat, vel denũ-
ciatur, nil dicit, de app. vel alio qđ annullet sñiam, valebit
tũc electio facta illo abñte, nec pp prædictũ cõtẽptũ ces-
sabitur, quia fuit in culpa nil de suo iure protestando, & ca-
plm̃ fuit sine culpa, alias aũt si cõtẽpta p̃testatione excõi-
cati, vel denuntiatione excõicatoris elegerũt, valebit ele-
ctio, si sine veritate erat excõicatus, & cessabiliter, si excõi-
catio non tenebat, vel pp p̃cedentẽ appellationẽ, vel pp
aliã cãm. s. de app. dilectus. in fi. plus vr̃, q̃ licet eps in præ-
sentia capituli excõicet absentẽ ẽt expressa iusta cã, quia
cum ille posset iustas cãs hr̃e, pp quas nõ teneret excõica-
tio, capitulũ citabit illũ ad electionẽ, nõ tñ illũ salutabit
in literis, quia p̃sumitur pro sñia ordinarij saltẽ in his leui-
bus, & pari pro iudicialib. 11. q. 3. cum. de renun. in p̃sen-
tia. ponẽt aũt in l'ris, qũo ordinarius excõicauit illũ, & si
putat excõicationẽ tenere, non veniat, si credit illã non te-
nere, veniat, & cũ excõicato nõ intẽdunt eligere, partem
huius gl. posuit Cõpo. s. de ele. illa. vt j. scripsi ad fi. mag.
gl. expeditis glossis vt multa hic scripta per Inn. quæ Hos.
Arch. & alij omiserũt, possumus includere & narrare cir-
ca per Io. mo. hic no. per modũ summæ materiã apprehen-
dã, plura tñ summæ ipsius mẽbra expediam remittendo.
¶ Est aũt p̃mittendũ, q̃ de absolutione ad cautelã loqui-
tur Alex. III. de app. ad p̃ñtiã, saluo qđ dicetur j. in tertio
mẽbro. Clemẽs tertius. eo. ti. cũ desideres. §. 1. Inn. III. e. ti.
per tuas, & de test. veniens. in fi. Hono. tertius eo. tit. vene-
rabili. Greg. IX. de exce. apostolicæ. Inn. IIII. hic, & j. e. ve-
nerabilib. Greg. X. j. e. p̃ñti. ¶ Quæro igitur, qđ sit absolu-
tio ad cautelã. pm̃, quare sic dicatur. tertio qñ fuerit inuen-
ta. quarto a qb. sñijs fiat. qnto, qñ fiat. sexto, qualiter fiat.
septimo, p q̃ verba. octauo, ad qđ fiat. nono p quẽ fiat. de-
cimo, an fiat necessario. vndecimo, an impediri possit, ne
9 fiat. ¶ De primo dixit hic Io. mo. q̃ † absolutio ad cautelã
est vera, seu putatiua ab excõicatione liberatio, eos, quos
res tãgit, prospiciens, restrictio ad executionẽ non est con-
grua, vt statim patebit, quare loco illius dicerẽ, ab eccle-
siastica censura liberatio. diffinitionis ãt partes nõ prose-
quor, quia veritas p inferiora patebit, & maxime p ea quę
dicã sup sexto mẽbro. ¶ Ad 2. vltra ea q̃ scripsi de excep.
10 apostolicæ. in gl. dicit Inn. & in gl. vlt. dico, q̃ † cautela est
p̃pric futurorũ, de arcu. qualiter. 2. ver. & io. de simo. licet
Heli. post prin. & s. e. cũ desideres. 1. rñ. vbi de hoc in gl. 2.
& s. de ser. non or. c. 1. hic tñ diuersa respicit, primo illũ, q̃
absoluitur, & hoc dupliciter, primo, qa licet nõ putet se li-
gatũ pp scrupulũ cõsciæ, vel duplicitatis ambiguũ, caute
se habens petit absolui. scđo, qa licet nullũ scrupulũ hẽat,
sibi prouidet ꝯ dãna, q̃ sibi obuenire possent, si de facto ab
alijs vitaretur, vel si interim in iudicijs non reciperetur vt
actor, vt hic in fi. & sic patet secũda cautela. s. aliorũ cõica-
re volentiũ, q forsan cũ suo dãno p̃prio abstinuissent, vel
sibi ꝯ consciam cõicando peccassent, & q̃q̃ põderatur
cautela negotiorũ vigentiũ, vt dixi super. 3. gl. est & alia
cautela eius, qui illũ excõicare fecit, qa pro eo ab illo re-

cipitur cautio, vt hic, & vide qđ dixi in tex. super ver. cau-
tio, sed hoc nõ est spãle huius formę, & si dicas, imo qa hęc
cautio hẽt spãlẽ formã pp dubiũ nullitatis. R̃ñdeo, q̃ id. i.
dubio iustitiæ. s. e. per tuas. ad fi. de off. deleg. cũ cõtingat.
in fi. & no. s. eo. venerabili. in vlt. gl. hic proprie respiciunt
excõicationẽ fortius, q̃ suspẽsionẽ, vel interdictũ, in quib.
licet periculũ immineat, non tñ tñ, de qua tñ vide quod
scripsi in prin. gl. decr. apostolicæ. ¶ Ad tertiũ dico, q̃ iu-
ra antiqua hoc remediũ nõ cogitauerunt, nec ob. 14. q. 1.
audiuimus. vt ibi no. & q̃ de hac absolutione non possit il-
lud intelligi, patet, quia ibi constabat sñiam esse nullam.
Itẽ ibi nulla cautio fuit recepta iuratoria, vel alia, bene er-
go dicit gl. absolutio ponitur improprie, & per eũdẽ mo-
dũ posset intelligi decr. Alexã. III. de ap. p̃ñitentiã. nam
cũ ibi p̃ponat, q̃ ille p̃sbyter nõ erat excõicatus de iure,
ergo absolutioni ad cautelã locus nõ erat, vt prędixi, & sic
factũ respicit, vt ẽt no. de test. dilatio. in vl. gl. si aũt de ab-
solutione ad cautelã intelligere velis, est dicẽdũ, q̃ tpe ab-
solutionis nõ cõstatđ nullitate, sed post absolutionẽ cõsti-
tit de iustitia p̃cedentis appellationis, & per ꝯñs de nulli-
tate, & illud tps põderauit actor, cũ scripsit excõicatori,
11 dicemus ergo q̃ † Clemẽs III. primus fuit, q expressit hoc
verbũ ad cautelã, in decret. cũ desideret. §. 1. licet forsan
tpe Alex. habuerimus eius effectum, vt s. ¶ Ad 4. dico, q̃
fit a sñijs latis in hoĩes cõprehensis appellatione censuræ,
de ver. si. quærenti. ita tñ, q̃ non extendatur ad interdicta
gñalia loca, vt j. eo. præsenti. an tñ extendatur ad interdi-
cta ecclesiarum, ibi dicam, de executione, patet hic, & j.
eo. venerabilis. & quatuor primis iuribus alle. in prin. hu-
ius glo. & de suspensione patet. e. tit. venerabili. & de ex-
cep. apostolicæ. de interdicto hoĩs, qa idẽ quod suspensio,
& quo ad sacramenta habet effectum excõicationis, dici-
mus idẽ, vt no. j. e. præsenti. in gl. pe. vbi igitur de harum
sñiarũ nullitate dubitatur, locus erit huic absolutioni, vel
relaxationi, prædicta vera in sñijs, per quas ligatur homo,
in sententijs vero canonis, de quibus non dubitatur, quin
sint iustæ. 4. dist. erit. non vr̃ hæc absolutio locũ habere, tu
dic ꝯ, si occurrat dubium facti. s. e. cum desideres. §. 1. &
forsan idem in probabili dubio iuris, vt dixi super glos. 1.
notoria. de minori vero excõicatione, cuius absolutio fit
sine iuramento, & nullo vocato & a sacerdote. s. e. nuper.
§. in secundo. non est facienda absolutio ad cautela. ¶ Ad
quintum, licet quidam dixerint, q̃ solum qñ post appella-
tionẽ, dicitur lata sñia, vel q̃ continet errorem intolerabi-
lem, locus sit huic absolutioni, veritas tñ ab identitate ra-
tionis sumpta habet idem in qualibet nullitate, ex quo. n.
dico sñiam nullã, audior hoc probare, volens absolutio-
ne petita. s. de off. deleg. cum contingat. possum tamen il-
lã petere ad cautelã. s. eo. c. per tuas. hinc est, q̃ huius dec.
princ. gñaliter ponit de nullitate, & q̃ hic in prin. dixi sup
verbo ad cautelã, si vero dicat sñia non nulla, sed iniusta,
nõ datur absolutio ad cautelã; simpliciter. n. hẽt absolutio-
nẽ petere, cũ ligatus sit licet iniuste, vñ nõ auditur ponẽs
certum pro dubio, imo per hoc claues contẽnit. & vide qđ
hic in princ. dixi sup ver. nullã. concludo igitur, q̃ ibi con-
stat cã aliquã, licet iniusta dicatur. peti. n. debet simplici-
ter absolutio, fortius vbi est aliqua & iusta, qñ vero pp ap-
pellationẽ præcedentẽ dr̃ nulla, oportet, q̃ ꝯstet appella-
tũ & ex cã probabili, & tunc pp dubium veritatis fit hæc
absolutio, prius nõ, & vide quod scripsi super ver. sine ꝯdi-
ctionis. ¶ Ad sextum dico, q̃ fieri debet vocato illo, cuius
interest iuxta distinctionem decr. venerabilibus. in princ.
j. e. hoc probat hæc decr. vt hic scripsi super ver. excõica-
tor. cum. n. certo casu impediri possit hæc absolutio per
aduersarium, vt hic, fateri oportet, eum requirendũ, facit
s. de testi. significauit. s. co. li. de ele. c. fi. Item fieri debet
cum cautione de parẽdo, si apparebit eum iuste ligatum,
vt hic. ver. competẽs. &c. cum. n. hæc absolutio fiat solum
in dubio, vt prædixi, quod dubiũ per probationes postea
certificabitur, per quas patebat, an absolutio iuste habea-

tur

cedit. ¶ Quarto quæro, quod si is, cui opponit manifesta offensa, ne absoluatur, vult deponere pignora pro satisfactione apud ædem sacram, nunquid statim absoluetur. dicunt quidam q sic, quia malicijs hominum non est indulgendum. cōtra dicens, q non est malitia, imo prouidentia. quia si ille non debet, excommunicatio sibi non nocet. s. eo. inquisitioni, & si non admitteretur, posset malum euenire illi cui satisfaciendum est, quia excommunicatus sciens se debere propter confusionē excommunicatoris, nō prorogabit causam q cessante tutore confusionis illius per absolutionem forsan pro posse prorogabit, non obstante deposito, iudex autem, cui nil probatum est, nil mandare potest.

S V M M A R I V M.

1 *Constitutio interpretans locum habet solum in eo casu, quo locum habet ius interpretatum.*

2 *Excommunicationem minorem incurrens denunciari non potest illa minori ligatus, nisi conuictus, vel confessus.*

3 *Communicare cum excommunicato est mortale.*

4 *Iudex in propria causa nemo esse debet.*

C A P. III.

Statuimus Primo ponit prohibitionem de sñia nō fereda cū quadā protestatione. Scdo dat modū, quo ferri pōt ibi, ꝑ si. Tertio vitiat sñiam aliter latā, & cōminatur ferenti ibi, aliter iudiciū. tolle literam infra [ꝑsumant excōicare &c.] ab eo pondera lrām istā, q nullus glosantiū pōderauit pręter Ab. q sic dixit in summario intellectu in participantes excōmunic. a se lata sñia nulla est, nisi cōpetenti monitione ꝑmissa, plane etenim vr, q hic prohibitio respiciet solū factum excōicantis per hanc lrām, nimis. n. excōicantes erant proni ad talē sñiam proferendam, excōico te cū participib. vt hic in gl. pe. q forma periculosa erat, & iō necessaria fuit prouisio, sed decr. j. e. constōnem. & c. statutū. generalius loquuntur, nō reperendo hanc literā, sed ad id rñ
2 deri posset, q † constitutio interp̄tās locū hēt solū in eo casu, quo locū, hēt ius interp̄tatū, in auth. col. 3. de filijs ante instru. do. natis. circa fi. & facit, qđ dicā in decr. statutū. sup vet. declarationē, ex quo cōcluderetur, q si eps excōicaret participantes excōica. ab Archip. vel alio epo, licet sñia posset esse iniusta, nō esset per hāc cōstōnem nulla [minori] de diuersis speciebus excomunicationis et minoris no. s. e. c. pe. [excommunicare] nec in genere dicēdo, excōico oēs participantes ꝯtati. nec in specie dicendo excōico Petrū, quia cōicat Martino ſm Inn. [damnato]. i. excōicato, vel est adiectiuum illius dictionis crimine, cui cōuenit. s. e. nuper. ibi, rōne damnati criminis. & no. q in his q participant in crimine nō prohibetur hic fieri gñalis excōicatio ſm Hosti. & Io. mo. & dicit Host. q cōicans in crimine hoc casu icurreret duas sñias. s. iuris & hominis, & de scda bō fatetur, q prolator illā nō incurreret, q facit ad qōnē, q posui super regula, cui licet. j. de reg. iur. q si tndet antipos̄ore ſm Host. q satis patet. [Iudex] ex hoc gñali ver. posito s. in prin. patet ēt delegatū hanc aggrauationem facere, ad hoc j. eo. statutum. in fi. & s. e. li. de offi. dele. c. 2. iuxta finem, & de priuile. epōrum. ſm Arc. sed Abb. hic tenuit ꝯriū, dicens nullo iure caueri, q delegatus hāc sñiam ferre possit, & delegatus iurisdictionem nō exercet nisi in cōtentio. in rescripto. s. de of. deleg. P. & G. & c. cum olim. & licet inueniat, q p̄t excōicare impediētes iurisdictionē suam, de of. dele. c. 1. & impedientes partē in producendis testib. vel probationib. s. de testi. tam lris. & cōstitutis. j. & q sñiam suā exequitur, de of. dele. significasti. hoc tñ nō inuenit, q participātes excommunicet. & ideo potestatem suam, quæ stricti iuris est, nō extēdat. ꝓ eo facit, quod no. s. c. proxi. in 3. gl. dicit statutū, q Abb. nō vidit, bene facit
2 pro primo dicto vt ēt ibi dicā [labitur] dicit Io. mo. q † is q incurrit minorē, denunciari nō potest illa minori ligatus, nisi de eo conuictus fuerit, vel confessus. facit ad hoc, quia etiam in sñia iuris ꝯstare debet de crimine. s. eo. de homicid. pro human. in fi. [post monitionem] ergo non simul cū monitione, & vide quod dicam j. e. constōnem. super ver. ꝑmissa [canonicam] Host. hic voluit sufficere gñalem, vbi ferri dēt sñia gñalis, hoc non placet, & vide qđ hic dixi j. eo. constitutionem. super gl. scilicet proprijs [cēsura] no. q
3 communicare excommunicato est mortale. ex quo p p il potest qs excōicari maiori, hoc verum post monitionē, de hoc hic per Host. & Arc. vel vt dicit Host. de hære. excōicamus. §. si vero. ver. si qui. aut cōicare non denunciato est veniale. post denunciationem solēniter factā est mortale, vide quod plene scripsi, quod metus cā. sacris. vltima q. Arc. remittit. 11. q. 3. rogo [pęnam] no. Abb. quē puniri de eo, quod non sortitur effectum, & facit ſm eum ad quæstionē de iudice. qui excōicauit non in scriptis, sñia forte p p præcedentem app̄lonem non tenuit, q nihilominus incurrit pęnā capituli cū medicinalis. s. eo. vbi ēt dixi super ver. suspensus [legitimam]. i. lege canonica exp̄ssam, vt in vlt. gl. poterunt & debebūt, cū antiquæ pęnæ ꝑseruentur, sic s. ti. 2. c. fi. §. per hoc, & merito, quia cum curare deberet, p suā inordinationem accidit. s. eo. cū medicinalis. in prin. Io. mo. ¶ Prima gl. tria ponit, summam, declarationem & ꝓrogationem. ¶ Gl. s. eo. alle. tria iura, tractat quæstionem de epo cōicante excōicato p se, ponit opi. Ber. & contrariam in fi. all. pro prima. ¶ Pe. gl. no. & remittit. ¶ In gl. s. e. ibi. l. pe. neq; imperare sibi, neque prohibere quis potest.
4 & ibi. Iulianus. 2. iniquum † est aliquem suæ rei iudicem esse. ¶ In glo. 1. in fi. & illæ duæ in scholis cū ista legendæ q & coniunctæ fuissent, nisi obstetisset diuersitas auctorum. ¶ Io gl. puta. ibi] & similibus] dabat Host. versum.

Si pro delictis anathema quis efficiatur.
Os, orare, vale, communio, mensa negatur.

Et io fi. & de eo quod Bern. no. hic de viro & patre, an vxori vel filio excōicatis cōicare possint, ibi scripsi super glo. pe. & de materia gl. eo. tit. cum desideres. in quarta gl. plenius per Host. in remis. q ibi dedi ad summā. eo. ti. §. si. super §. vtile. ¶ In gl. s. eo. nuper ibi [notātur] hic verum dicēdo, q decr. illa inducat nouā excōicationis speciem, vel dic aliter & melius, vt ibi dixi in fi. & ibi [ligatus est] non sic in papa, vt no. s. eo. nulli. & ibi tenet Host. Inn. sup. e. tit. qđ in dubijs. & hoc mihi placet, vt scripsi super gl. colligitur. Idem hic Io. mo. & Arch. Host. remittit ad sum. e. ti. §. & quæ sit pęna. sub §. quid si eps. potuit ēt hic Ar. quod scripsi post Inn. in ꝑ. c. quod in dubijs. s. epm q excōicauit aliquem cum his, q auxiliū dederunt, excōicatū nō esse, licet fuerit de auxiliatorib. & in fi. dic, q illud ꝓcedit ex vi reseruationis. si dices, qs ergo absoluet hūc epm? Rñdeo, q ipsius superior, cum difficultas hic non sinat excōicatorē adiri, vt in eadē decr. nup. in fi. ¶ In gl. s. maiori. vt sic ꝯtumacia crescente crescat & pęna. 31. di. qm i Roma. in fi. vt in eadē decr. nup. i fi. ¶ In gl. pe. ibi [ipso iure] Boa. noluit fateri hāc sñiam nullam, licet fateretur a ls iniustā, sicut & dr de excōicatione lata sine cā. s. eo. sacro. p p quod dicit, quosdā dicere, qđ nō tenet quo ad Deū vt hic, quo ad ecclesiā bñ. sup. e. a nobis. vel cū error exprimitur, qa dēt se excōicasse nō monitū, tunc nō tenet, ipsa aūt decr. dēt intelligi de participātib', q nō subsunt ꝓferēti sñiam, sed de subiectis bene tenet, hic ñ sunt digna relatu. ¶ In vlt. gl. in fi. Host. & post eū Io. mo. & Ar. dicūt, q tenētur iniuriarū. 11. q. 3. illud. & c. temerarium. & de sacrilegio. 22. q. 3. nō in perpetuū. & parebit ad tps arbitrariū ꝯmunione hominū & ingressu eccłiæ. ea. q. de illicita. & ad has pęnas, ꝯ eū agetur corā ipsius superiore. j. eodem. venerabilibus. §. 2.

C A P. IIII.

Quia periculosum. C. episcopi nullam pęnā interdicti, vel suspensionis incurrunt, nisi in sententia sint expressi. & tria facit. pręmittit ꝯstitutionis cām, scdo ꝯstōnem ponit priuilegiātē epos ibi, nos tertio. excipit ibi, nisi. & vt dixi istud qa est redditiuū cāæ [vt episcopi] no. Host. sup. de cle. non resi. 2. Cardinalē hoc priuilegio gaudere, q intelligas ēt de ñ epis. vide, qđ

dixi, post Io. mo. s. eo. li. de scisma. c. vno. vet. oēm, [constō nis] vide qđ no. in cle. de penis cupientes. gl. no. nouā practicā [interdicti vel suspensionis] quia sicut in singulari pręmisit, sic in singulari prosequitur. [Incurrant] licet eximātur a pena transgrediendo, tñ grauius peccant, q̃ alij. s. de transla. c. 2. ad fi. Host. expressa gñalia igitur vel vniuersalia verba ois, quilibet & quicunque nō sufficiūt, nisi exprimantur epi. ¶ Prima glo. exprimit periculū, de quo dicit tex. ¶ Tertia gl. rñdet per q. ponit opin. antiq̃ & modernā ɔriā, pro rōne remittit. ¶ Pen. ponit antiquā lrām & opin. Ho. q̃ iprobat. ¶ Prima gl. ibi. §. 2. al. 3. vide, de iura. calū. c. & sup 1. gl. ¶ In gl. vt si. ibi. §. hoc edictū. vide de rescri. sedes. sup 3. gl. ¶ In gl. secus [ibi priuilegiare.] idem Inn. Host. Io. mo. & Arch. & Fran. & in fi. vt s. eo. li. de homi. ꝓ humani. qđ fuit potissima cā subtractionis antiquæ literæ sm Host. qui dicit, ꝙ in prima editione bene fuerat positū de excōmunicatione, sed postea sublatum, & sic non errauit Guil. in eo qđ scripsit in Spec. de leg. §. hunc de eporū. ver. ipsi quoq; in multis, vt ibi ēt scrip. ¶ In gl. pen. ibi [sed dic contra] idem Io. mo. ¶ In gloss. vlt. in fi. dicebatur ibi, ꝙ id, quod dicit fin. ipsius c. solet. non extenderetur ad sñias eporum, vel archiepiscoporum, vt ibi etiam dixi in fine.

S V M M A R I V M.

1 *Restauratio licet non cadat in quadam crimina, sicut est homicidium & periurium, cadit tamen satisfactio.*
2 *Interdictum corporis respicit singulos in materia, cuius corpus nō est capax.*
3 *Vniuersitas potest agere & conueniri per procuratorem suum, sed consensum alicui facto præstare suo membro non potest, cū nec consensum sui corporis, nec corpus habeat.*
4 *Appellatio facta nomine capituli an tueatur singulos canonicos.*
5 *Statutum episcopi quando liget successorem.*
6 *Episcopus an absoluat excommunicatum per canonem archiepiscopalem non reseruantem absolutionem.*
7 *Prohibere peccatus est potestatem in totum auferre.*
8 *Vniuersitas quid sit.*
9 *Vniuersitas, communitas, collegium, corpus, societas sunt quasi synonima.*
10 *Possumus illud, quod commode possumus.*

C A P. V.

Romana. Diuisio in 1. gl. [excōicationis] ista cōueniunt ɔcor. s. ca. 1. §. & hic eadē [iurisdictionē] ordinariā, fortius si delegatam, vel subdelegatā, cū tūc recurratur ad delegantes. s. de of. dele. sup qōnum, sm Host. [omissis] non est mens lræ, ꝙ facta prius ad eos remissione archieps vel officialis pñt absoluere, vt patet j. eo. venerabilib. 1. rñ. sed est sensus, ꝙ illos dēnt adire pro absolutione nō istos, salua ɔsuetudine, de qua seqtur, tñ & sine ɔsuetudine applo sca ad Archiepm emissa gradatim. j. proximo. de illis ad epm. secūdo de epo ad archiepm faceret eū iudicē [subiectos] immediate. s. eo. a nobis. 2. Inn. [tantū] negatiuam sapit, de cā pol. cū ecclesia, & intendit, ꝙ dięcesanos ligat, ꝓuinciales non, vt in gl. ꝑsentibus, de furtis dicet j. §. ꝓx. [cōpetēti] spāli vel gñali, prout spālem, vel gñalem sñiam ferre intendit. Hos. Io. mo. & Arc. [caueant] archieps, & officiales sui, & huic literę concordat. 3. q. 9. caueant. & expō. i. hanc cautelā adhibeant, & quia s j. non apponitur decretū, nec verbū, quod id sapiat, dico sñiam ɔ hunc §. latam tenere, licet sit iniusta, vt probatur s. eo. sacro. 1. rñ. vbi ponit ver. prohibemus. & §. caueat. vbi ponit hoc verbum, & tñ vtrobiq; sñia ɔ id lata tenet, facit, quod sm Ber. no. j. §. proxi. [sñias] excōicationis, suspensionis & interdicti, de quib. in princ. sed ab excōicatione maxime cauendum est sm Host. tale quid, nonne absurdū & iniuriosum esset, si dicat prælatus, excōico Io. An. si furtū fecerit, si adulteriū ɔmiserit, cum tñ ad ista paratus, vel suspectus non sim, tñ dicere posset excōico te, si aliquid facies ɔ præcepta decalogi, vel ɔ iura canonica. Idem dico de forma sequēti, dēt .n. me primo monere, vt satisfaciam ex quo nullū de trib.

interuenit, non .n. concurrere debent monitio & fulminatio, nisi ex cā, nec mirum, cum ēt in monitione interuenire debeant dierum interualla, nisi ex causa. j. eo. constitutionem. nec distinguo, an sit tale factum, quod restaurationem recipiat, vt furtum, vel rapina, an tale, qđ non recipiat, vt homicidium & periurium, licet Franc. hic ɔ. licet
1 † .n. in ista non cadat restauratio, cadit tñ satisfactio, & de hac hic loquitur. hæc vera, saluo eo, qđ dixi de excess. ꝑla. c. 1. sup gt. & ita [quibus] mora, culpa vel offensa [taliter] ꝙ omnino multis crassantib. locum habet. ff. de pęnis, aut facta. §. fi. vt pęna vnius sit metus multorum. C. ad legem Iul. repetun. l. 1. & meta præsumptionis. s. eo. lib. de homici. pro humani. Host. [In vniuersitatem vel collegium] vide quod dixi s. eo. li. de vsuris. c. 1. vers. qui non. & hic sup gl. prohibemus. huius prohibitionis rationem subnectit [nolentes animarum &c.] dicit Host. hanc rationem sibi nō placere, nisi dicatur, ꝙ per vinculū vniuersitatis vincularentur singuli, & pro tanto conabatur iungere rationem hic in textu sequētem finem decreta. vt s. [soli culpabiles]
2 puniantur, negligētes innoxij. tu dic † ꝙ in materia, cuius corpus non est capax, interdictum corporis respicit singulos, hoc patet j. c. si sñia. §. vlt. vnde dicebat hic Innoc. ex litera sequenti patere, ꝙ si ɔ capitulum impetrentur literæ, ꝙ cogantur ad alicuius receptionem, ꝙ delegatus coget singulos canonicos ad illius receptionem, licet cōtra capitulum non ɔ singulos impetratum sit rescriptū, & hoc ea rōne, quia mandatum capitulo factū, vt aliquid faciat, intelligendum est, ꝙ canonici & alia membra capituli id faciant. s. de præb. pro illorum, quia capitulum, quod est totū intellectuale, & res incorporalis nil facere pot, nisi ꝑ membra sua. Item vr̄, si mandetur delegato, ꝙ cogat vniuersitatē facere solutionem debiti, venditionem, permutationem, vel aliud simile, cogenda sunt membra illi facto expressum præstare consensum, & sic de omnib. quæ in facto consistunt, & quæ per vniuersitatem fieri non pñt, de extraneo vero impediēte vniuersitatem adimplere, quod dēt, remittit Inn. de off. deleg. sane. & alle. ɔ prædicta. 12. q. 2. qui manumittitur. solutio leuis sm eum, nam vniuersi
3 tas † bene pōt hr̄e libertum, & agere & conueniri per procuratorem suum, sed consensum alicui facto præstare suo membro non potest, cum nec consensum sui corporis, nec corpus habet. Dicit aūt in prędictis casibus videri, ꝙ si alicui cōmissa est causa vniuersitatis, ꝙ per dele. vbi expediret, cogenda essent mēbra pręstare consensum in faciendo procuratorem, & alia similia vitare, si .n. ligaret talis sñia, absentes & annieuli essent excōmunicati, ꝙ est absurdū, sed iuste poterit sic ferri sententia, excommunico illos oēs de vniuersitate, qui fuere mandato nostro rebelles. sententia autem interdicti, per quam punitur quis pro delicto alterius, iuste fertur in vniuersitatem. sup. de spon. non est, in excommunicatione secus. 24. q. 3. si habes, secundum Inn. Host. Io. mo. [innoxios] de illo, qui non commisit culpam, nec committere potuit, propter quam est excommunicatus, vt si est infans, vel si eunuchus monialem dicitur grauidasse, & vide quod nota. in Spec. de confes. §. 2. vers. 11. videtur velle Arch. ꝙ si omnia ista concurrant, ꝙ non commisit, quod committere non potuit, & hoc sic notorium & actu permanens, quod non liget sentētia, quasi notorium habeat vim illam, quam erroris expressio. j. c. 2. §. pen. & vltim. facit clem. de re iu. pastoralis. ver. pisana, & ver. vt illud, de actu permanente dicit, quia si esset actu transiens secus, probatione opus esset, dat exemplum de excōicato, ꝙ hæreticos duxit ad patrem morientem, vt manum ei consolationis imponerent, de quo s. eod. lib. de hære. filij, & notorium est illum tunc fuisse posthumum, quis reputabit eum sñia tali ligatū, & tamen sententia talis timenda est licet iniusta, 11. q. 3. quib. vnde probatio erit necessaria sm eum, istud exemplum nō bene placet, quia nō video, quare notorium actu permanēs post sñiam affectiue plus debeat annullare sñiam, quam notorium persistens

tempore

tpe sniæ coniuncto per monitionē notorij tpe sniæ, cū tpe
innocentiæ. ad qđ bene facit decr. pastoralis, & simile, qđ
scripsi in materia negatiuæ. s̃. de elect. bonæ. 1. sicut ergo
notoriū sniæ fauens illā in tm̃ fortificat, q̄ ab illa nō licet
appellari, de app. cū sit. & c. peruenit. & c. cōsuluit. quæ tñ
loquūtur in notorio actu transeunte, ita & fortius tale no-
torium resistens sniæ hēt illā reddere nullā, potissime cum
fauorabiliores sint absolutiones, q̃ ꝯdēnationes. s̃. de pro-
ba. ex literis, cū ꝯcor. nā posito notorio impossibilitatis ne
gatur oīs obligatio. j̃. de reg. iur. nemo pōt. & sic cōiūctim
redditur notoria iniquitas, & per ꝯñs nullitas sniæ, q̃ sicut
annullat notoriū in persona iudicis, de re iudi. ad proban-
dum, sic & annullare dēt notorium in cā. Si vero sit notorio-
riū, qđ nō ꝯmisit, tñ nō negatur, q̃ vi cōmittere potuerit,
vide qđ dixi s̃. eo. p tuas. sup gl. error[irretiri] q̄ cōtuma-
cia, vel culpa nō est de necessitate excōicationis quo ad
vinculū; vinculat. n. ēt iniusta, bñ tñ est de substantiæ, vel
necessitate iustę excōicationis, & facit ad no. de ele. bonę.
1. in fi. gl. q̃ incipit. & soli culpabiles. dñt quidā, vt referūt
Inn. & Hostiē. q̄ ēt isti culpabiles non excoicabuntur, nisi
prius moneantur, & ꝯ̃ ipsos cā cognita procedatur. s̃. eo.
sacro. 2. q. 1. nemo. nec sufficiet præcedens requisitio vni-
uersitatis, alia est. n. cā vniuersitatis, vel capituli a cā sin-
gulorū. 12. q. 2. qui manumittitur, nā quid ad singulares, si
capl'm nō vult recipere aliqué in canonicū, vel si capitulū
citatū non ꝯparet, nā & si veniret singularis, non admitte
retur sine mādato, vel cautione, nec possent singulares ex
pedite, q̃ ad capitulū pertinent, de his quæ fi. a maio. par.
ca. c. 1. & 2. ad materiā vide qđ scripsi s̃. eo. li. de concess.
p̄ben. si capitulo. in princ. cū sua remis. & hic forsan notat
Io. mo. qui dixit hic, q̄ qñ & qualiter puniendi sint culpa-
biles, tenenda erat doctrina tradita s̃. §. caueant. alij dñt
& forte melius s̃m Inn. q̄ auctoritate huius ꝯstitutionis iu
dices pñt excōicare tales sine noua cāæ cognitione, dūmo
do constet illos culpabiles, nam hoc solum requirit iste
finis. Sed si de culpa non constat, abstinere debent, &
tunc illos vocare teneretur. 2. q. 1. nos inquam. & c. nemo.
4 sed q̃runt, an † appl'o facta nomine capituli tueatur singu-
lares canonicos, vt de cętero nō valeat snia ꝯ̃ eos? Rñdēt,
q̄ si iudex erat delegatus, tuebitur illa appellatio singula-
res, ēt culpabiles, & in quos ante appl'onē potuisset ferri
snia, quia sublato principali ꝯmisso. s. cā vniuersitatis, sub-
latū est accessoriū. s̃. de constitutio. trāslato. j̃. de reg. iur.
accessoriū, per iustā ergo appellationē & in principali &
in accessorijs desinet esse iudex. Si autem est ordinarius, a
quo per capl'm appellatū est in aliquo negotio, cum illud
per app. sit delatum ad superiorē, pro illo singularē cano-
nicū excōicare nō poterit. 3. q. 6. multū. & c. dudū. de off.
leg. licet. q̄ si fecerit, capl'm petere poterit sniam pronun-
ciari nullā, si capituli interest, vt quia noīe capituli, vel ip
sum defendendo fecit id, pp quod excōicatus est, vel quia
capl'm diffamatur, pro quo suus canonicus sic denuncia-
tur, vel alia iusta cā, ad hoc ff. de fer. l. 1. §. si vero. de app.
dilecti. 2. sed si capl'm vellet dicere sniam in canonicū la-
tā iniustam, non audiretur, qa nec ille audiretur, nisi prius
absolutionē peteret. s̃. eo. per tuas, & qđ dictum est de ex-
cōicato pro capitulo, dicendum est ēt de rectorib. ciuita-
tū excōicatis pro ciuitatibus. ¶ Prima gl. diuidendo sum
mat. ¶ Gl. can. ponit dr̃iam inter canonē archiepi & eius
sniam. ¶ Gl. quia tractus, signat ꝯ̃riū, & tripliciter soluit,
iterum signat ꝯ̃rium & soluit. ¶ Gl. est ne. quærit & soluit.
¶ Gl. vt in coniugato. ponit exemplum, q̃rit obijciēdo, &
soluit. ¶ Antep. gl. rū. per qō. & ponit duas opi. ¶ In glos.
quia tractus. ibi. l. 1. hanc l. & l. egi. vide de sepu. in nostra.
super 5. gl. & ibi. §. alimenta. vide s̃. eo. lib. de homic. c. 2.
super glo. prouidet, & ibi in bonæ. alias in omnib. vide de
maior. & obed. cum in ecclesijs, super 1. gl. ¶ In gl. 1. in fi-
ne partes patent per §. ¶ In gl. & in fi. & hoc per Arc. quia
ad id, qđ hic dr̃ Arch. excōicare, signat ꝯ̃rium. 6. q. 3. c. 2.
& sup. de off. Arch. archidiaconis, vide quod ibi no. & in c.

cum satis. & vltra ibi no. inducit hic Arch. pro archidiaco
nis, de off. or. cum ab ecclesiarum, vbi plebanus minor ar-
chidiacono excoicat. Item parochialis sacerdos. 2. q. 1. ne
mo. & no. 24. q. 3. tam sacerdos, ad canonem prædictū re-
spondet, q̄ loquitur de cōibus causis, in quibus tam metro
pol. q̃ suffraganei sunt ordinarij, vt in causa epi, presbyte-
ri, vel diaconi & alijs, quę respiciunt statum prouinciæ, vel
loquitur distributiue, vt causę episcoporū ad metropol.
inferiorum vero ad suum epum referantur, vt ibi no. Hug.
¶ In gl. & sic. ibi. §. 1. Io. alleg. de no. ope. nunc. significan-
tibus. magis proprie facit, de præben. referēter. quæ loqui-
tur de Remensi. ¶ In gl. canō. ibi, sicut olim. Idē Inn. Host.
Io. mo. & Arch. & Fran. facit 8. di. qui ꝯ̃ mores. vbi vide p
eum quod hic ponit circa hoc Arch. & in Spe. de cōst. ver.
& no. de hoc ēt contra eo. tit. a nobis. 1. ¶ In gl. excōico. in
fi. vel dicit excōico P. quia ædificat, vel ædificauerat in cę-
miterio ecclesiæ s̃m Inn. qui idem repetit de generali, de
qua in seq. gl. ¶ In gl. sup. eo. in fi. & j̃. eo. constitutionem,
& ibi dicam, qđ hic no. Host. de non ferēda snia, q̄ iam iu-
dex credit non proficere. ¶ In gl. quia tractatus. ibi[andi-
tis] vbi de hoc & s̃. de sepul. in nostra. & eo. lib. de homi. c.
5 2. & ibi[ipso facto] & refert hic Arc. quosdā tenere, q̄ † ta-
le statutum epi ligat successorē, dicit ipse, q̄ Hu. 63. distin.
Adrianus, credit ꝯ̃rium, dicit tñ, q̄ successor ligatur snia
canonis volētis, q̄ cōmittens actum dānatū, eius dānatio-
ne se inuoluat. 24. q. 1. c. 1. in fin. hoc non placet. & vide qđ
dixi s̃. eo. li. de cōst. c. 2. 2. rñ. in prin. & ibi remisi ad regu
lā ciuilē j̃. de reg. iu. & in fi. & sic habes vnam dr̃iam inter
statutū & sniam quo ad excōicationē, quā infligunt, aliā
collige ex gl. quę incipit canō. s̃. e. c. 3. est in ptāte absoluē
di, quā collige ex eo, qđ scripsi de præben. graue. ad fi. sup
ver. relaxetur. quartā circa idē ex eo, qđ scripsi, de insti. ex
6 frequentib. sup vlt. gl. volunt hæ duæ remissiones, q̄ † ab-
soluat eps excōicatū p canonē archiepalem non reseruan
tem absolutionē. Item excōicatum per statutum cōfirma-
tum p papam, a snia tñ archiepi per papam ꝯfirmata non
absoluit. quintam quo ad durationē ipsius. collige ex eo,
quod not. in prædicta decr. a nobis. j̃. eo. tit. in fi. pe. gl. per
decr. fi. de off. leg. sextā trimembrē colligas hic, qa sniam
p̄cedere dēt mora, culpa, vel offensa, q̄ nō est in statuto, &
hic redimus ad primam, quia proprium est statuti ligare
futura. septimam, quia sniam hēt p̄cedere monitio, alias
proferens incurrit pęnam decr. sacro. eo. li. qđ est in statu-
to pp rationem prædictam octauam, s̃m opinionem quæ
hēt, valere statutum editum non in scriptis. collige ex eo,
qđ dixi j̃. de regul. iur. nemo pōt. ad fi. in fi. qōnis. nonam
hēt op. q̄ excōicatio p statutum ligat superiorē & successo
rem, q̄ nullo modo posset sniam s̃m omnes, hanc disputā-
do improbaui in q. ad quam sup. remisi. ¶ In gl. condem-
natus. in fi. Inn. & Host. idē ponunt, cum primus terminus
fuit hominis, vt quia præceperat iudex, q̄ j̃. 20. dies solue-
ret. & quærit Host. quod si appellet pendente secundo ter-
mino, q̄ teneat, alleg. de appel. præterea tenet ꝯ̃rium, di-
cens decre. illam intelligi, qñ infra primum terminum, &
infra dies a tpe prolati mandati, vel sniæ appellauit, alias
per appellationem nō releuatur. s̃. de appel. qōnem. & de
re iu. q̄ ad consultationem. dic vt dixi in dicta decre. præ-
terea. 2. ¶ In gl. vt in coniugato. ibi[condemnationem fa
ctam de non moroso] puta promisi restituere centum, quā
do creditor peteret, quæ prius in iudicio petijt, & confes-
sus fuit. ¶ In gl. pone exemplum[in fi.] vel pone per decre
ta. ad nostram. 2. de iureiur. & per decret. primam & vlti-
mam, de eo, qui fur. or. re. Innocen. dicit & Hostiē. q̄ iusta
causa esset, si excommunicaret cruce signatos non portan
tes publice crucem, non enim debent subtrahere bonum
exemplum, sup. nec se cælare, vel secundum eos excommu
nicat tollerantes hæreticos, vel consimiles. s̃. de hæte. ex-
cōicamus. §. credentes. & 24. q. 3. si habes. Io. mon. ponit
exemplum, quando nescitur, quis commiserit delictū per
decret. si sacerdos. de offic. ord. & dicit, quod cancellaria

dat formã, quæ dr̃ ↄ occultos detentores. Fran. improbat
exẽplũ iudicũ, qui mandant p̃sbyteris, q citent aliquos,
alias illos excõicant, tu potes addere iustã cãm, qñ consen
tit ille, in quẽ fertur. vt cõtinue seruatur in recipientib. mu
tuum, qui spõte recipiunt p̃ceptũ sub pena excõicationis,
q̃ extunc de soluendo in termino, de quo cõuenit. facit re-
gula scienti, cũ concor. ĩ. de reg. iu. ¶ In gl. an vniuersitas,
[in fin.] ibi dedi alias remissiones, vni ẽt scripsi, an possit
vniuersitas de publico crimine per sindicũ accusare, & vi-
de qđ dixi s̃. tit. 2. c. vlt. super gl. pe. de singulari, an puniri
possit vniuersitate punita. ¶ In gl. per hanc. ibi [quidam]
7 Host. qui dicebat, q † penitus prohibere est potestatem in
totum auferre. Idẽ Ioan. mo. & Arch. & idẽ Frã. addens rõ
nem, q hoc est priuilegium vniuersitatis, ↄ qđ snia lata nõ
tenet. s̃. eo. li. de cõces. p̃b. qa cunctis. de priuile. volentes.
simile qđ post eũ dixi s̃. eo. li. de excep. pla. sup gl. licet. n.
& de offi. or. romana, super gl. licet. & ibi videas solutionẽ
huius dicti, & ibi mã capax, vt hic plenius intelligatur vl-
tra ea, q̃ de sinodo, cõcilio, cœtu & cõuentu hñr per Isido.
15. dist. c. 1. in fi. est sciẽdum, q, prout dicit hic Io. mo. vni
uersitas dicta est ab vniuerso, & vniuersum dr̃ quasi in vnũ
versũ, qñ. s. plures habent ius, vel cãm cõuerti in vnũ, vt fa
ciãt vniuersitatem, quia. s. hoc eis concessum est ab his, q
8 super hoc ius habẽt. ff. de col. illi. l. 3. Item vniuersitas † est
plurium corporũ inter se distantium vno nomine speciali
ter eis deputato collectio, & p hoc vniuersitas ab exordio
in vno ↄstitui non põt, licet in vno conseruari possit, ff. qđ
cuiusque vniuer. sicut. §. fi. & de hoc sup. de postula. gratũ,
9 cũ ↄcor. Ista vero nomina † vniuersitas, cõitas, collegium,
corpus, societas, sunt quasi idem significantia. vñ commu-
nitas dicta est a cõi, & est cõe ↄpositum a con & munium.
i. officiũ, quasi cõio pluriũ in vnũ officium. s̃. de procu. cõ-
sulti. vt quia habent arcam cõem, sigillum cõe, vnum re-
ctorẽ & cõsimilia, ar. s̃. de excep. p̃la. dilecta. Collegiũ aũt
dr̃, quasi in vnũ collectum, & est collegiũ s̃m Pap. societas
collegarũ in vno honore positorũ, & hoc põt dici caplm,
de quo dixi s̃. de resc. caplm. in prin. & eps cũ capitulo fa
ciunt vnũ corpus, cuius eps caput, canonici membra. s̃. de
his q̃ fi. a p̃la. sine consensu capituli. nouit, & ista dicuntur
vnum nõ simplr sed aggregatione, sicut archa est vnũ ag
gregatione, & dom9, & grex. quia 10. oues faciunt gregẽ.
ff. de abigc. l. oues. & ob hoc nullum horum est vera perso-
na, q̃ est rei rõnabilis indiuidua substãtia, inde collegium
dr psona nõ vera sed representata. ff. de fideius. l. mortuo.
excõicatio aũt ligat solum veram personam, de of. deleg.
c. pe. & s̃. de iureiur. sicut. 3. de reli. do. cũ dilectus, & habẽ
tem animam rõnalem. s̃. c. 1. de re. eccle. non alienan. si qs
presbyterorum. Item baptizatum. 11. q. 3. omnis christia-
nus. sed vniuersitas caret anima & baptismo, ideo hic
penitus prohibetur vniuersitas excommunicari. q est sic.
põt autem subtrahere, q excõicatio lata sit nulla. ar. C. de
leg. non dubium, ex verbis liquet, q hic est fortior prohibi
tio q̃ s̃. cod. lib. de offi. ord. romana. §. pe. et facit in auth.
de ali. & emphi. §. sanctissimas. col. 9. item ibi est vera per
sona, hic representata. Item ibi materia capax & apta ad
recipiẽdam hanc penã, licet modus non sit aptus, sed hæc
persona representata non est capax impressionis excõica
tionis, & ob hoc nil agit, quia s̃m philosophum, actus acti-
uorum sunt in patiẽte bene disposito, nam si referatur ad
veram personam, contingeret vnius dici puerũ vel absen-
tem ligari. Itẽ agere in singulis in hoc casu nõ est posse, cũ
10 potentia sit de genere bonorum s̃m Phylo. & † ob hoc il-
lud possumus, quod commode possumus. ff. de ver. sig. l. ne
pos Proculo, & per hoc sit rñsum ad illud generale, si non
valet vt ago, valeat vt valere põt, de quo s̃. e. li. de despõ.
impu. c. vno. qđ est intelligendum, si non sequitur ex eo in
cõueniens, vt ibi, hic aũt sequeretur inconueniens, de quo
p̃dixi, facit ad prædicta 12. q. 2. q manumittitur. ff. de ac-
quir. pos. qui vniuersitas, in prin. de vsuca. eũ qui ædes. in
pri. & l. rerũ mixtura. p quas leges patet, q possidere, vel
vsucapere vniuersa respicit non singula, & vide quod dixi
post Inno. & Host. supra eo. tit. grauem. in glos. ciues. & su-
pra de iureiur. veritatis. super vlt. gl. & c. sicut. 3. prope fi.
Et in fi. & quid nunc de successoribus, an ligentur, vide qđ
no. 24. q. 3. c. 1. in prin. & 7. q. 1. sicut vir. de interdicto. no.
ĩ. eo. si sententia. in gl. antepen.

SVMMARIVM.

1 *Cuilibet dicens, nihil excipit.*
2 *Societas ius fraternitatis habet.*
3 *Clerici quando possint arma mouere.*
4 *Res violenta non præscribitur, nisi prius purgato vitio.*

CAP. VI.

Dilecto Primo ponit allegationẽ & conclusionẽ
generalem, ex qua secundo infert specia-
lẽ ibi, & quam. tertio fortificat p argũ.
a minori ibi, & quidẽ, & dixit Hostien. q hæc decre. diri-
gebatur cuidam fratri minori penitentiario papæ, qui le-
gatus erat in illis partib. & vocabatur frater Io. Lemocip.
qui super hoc papam cõsuluerat, an decano licuerit vtroq.
gladio se tueri, ↄquestus. n. fuerat s̃m Host. & Boa. Balinus
quidã, q ipse decanus oĩa Cæsar erat, quia, vt presbyter &
vt miles, nunc censura, nunc armis procedebat ↄ ipsum &
eius terram, licuit iuris auctoritate, quare ex parte decani
bellũ erat licitũ, ex parte Balini temerarium, q sonat ver-
bũ iniuriose, qđ sequitur s̃m Host. & vide qđ scripsi post
eũ. s̃. e. li. de homi. pro humani. super ver. diffidatur [iniu-
riose] circa hoc remittit Inn. ad ea q̃ dixi supra de fo. ↄpe.
verũ [non aderat] maxime s̃m Host. & Arc. & p hoc subau
ditũ & forte, p qđ p̃cedit, soluitur obiectio, per q̃ sumitur
a ↄrio, q si decanus tpali gladio se tueri potuisset, ad spũa
le recurre non debeat. se tueri hoc licet clerico vel laico,
ẽt si iudex suus ordinarius ordine iudiciario non seruato
iniurietur in reb. vel psona, s̃m Inn. C. de iure fisc. l. prohi-
bitũ. li. 10. in auth. vt iudi. sine quo. suf. §. volumus, col. 2.
dicit tñ Inn. quo ad hoc ordinariũ processum, ẽt qui habi-
tus est p modũ inquisitionis, de accu. inquisitionis. & c. sup
his. de of. ord. c. 1. & talis processus est legitimus ẽt s̃m le-
ges, in auth. de coll. §. iubemus, ff. de of. p̃sid. l. ↄgruit. Idẽ
Io. mo. & facit qđ dixi, de resti. spo. ↄquerẽte. in prin. & in
fi. eũ ↄcor. qđ dicit hic Inn. esse ordinariũ p̃cessum in mo-
dũ inq̃sitionis, ↄtrium vr̃ ei, qđ dixi, de acc. oporteat. vbi
post eũ scripsi sup ver. nõ subito. circa medium gl. ver. nec
mireris. solue p id, qđ dicit in princ. illius gl. defendere, &
qñ ad talẽ tuitionẽ, vel defensionẽ fertur excõicatio, non
est necessaria monitio, de hoc p Inn. de cen. venerabili. in
mag. gl. vltra medium [acurrere] repetere potuit [præser-
tim.] Idẽ si nulla alia cã, vel excõicatio præcessisset. Inno.
[alijs causis] forsan manifestas iniurias inferebat eccle-
siæ, de ver. si. ex parte, 3. vel fecerat statuta ↄ libertatẽ ec-
clesiæ, vel ipsius ecclesiæ hoĩes opprimebat, de imm. eccl.
nõ minus, & c. aduersus. & s̃. e. nouerit. & c. grauẽ. s̃m Hos.
[ipsum decanũ exiude] s. qa illũ excõicauerat [cõtẽptis]
contẽnitur excõmunicatonis snia multis modis. primo,
quando excõicatus accumulat culpã culpæ. scđo, qñ ex
certa scĩa intrat ecclesiã, ẽt qñ non dr̃ offiñ. 24. q. 3. cleri-
cus. 25. dist. c. 1. circa prin. nisi cã p̃dicationis, qua audita
exeat. s̃. e. rñso tertio, qñ nõ intrat ecclesiã, sed ad valuas
audit offiñ, q est ↄ iura, de pe. qđ in te. s̃. eo. permittimus. de
priui. qđ non nullis, & clerici hoc faciẽtes & nõ abstinẽtes
puniri deberẽt, ad hoc s̃. eo. significauit. quarto, qa cõio-
ni catholicorũ, quos euitare põt, se ingerit, de cle. exc. mi.
illud. §. illud. quinto quando nimis dormit in snia sic liga
tus. s̃. eo. per tuas. ver. verum. & maxime vltra annũ. 11.
q. 3. rursus. & c. qcunq;. de hæret. excõicamus. §. si vero mu
cro. vide s̃. e. li. de homi. pro humani. sup eodẽ verbo, vbi
inuenies, p hoc dicit Arch. & quidẽ no. optimã rationem
1 Inn. [cuilibet] iudici & priuato clerico & laico. † nil exci-
pit. n. qui dixit cuilibet, de maio. & obed. solitæ. ad fin. s̃m
2 Hos. [vitio] multo fortius socio, nam dicit lex q † societas
ius fraternitatis habet. ff. pro socio. l. verum. in principio,
[auxilium]

[auxilii]nediū consiliū. & dicit Host. hic terminari, qđ di
sputat Gratia. 22. q. 1. per totū [participes] dicit Host. hic
expediri opiniones notatas s̄. eo. quantæ. f. q̄ ligatur, qui
pōt ēt vt priuatus prohibere clericū verberari, & id nō fa-
cit, pōt hoc procedere, cū dolose omittit, vt ibi scripsi in
fi. [profecto] imo multo fortius. Inn. quasi ex ordine chari-
tatis plus sibi, q̄ proximo teneatur, vt in glo. decano. vide
3 quod no. 23. q. 8. in princ. vbi no. †. qñ clerici possint arma
mouere. Host. hic recitās opi. ibi no. quas ēt videre potes
p eum in sum. de treug. & pac. & vbi remittā in gl. dicit, q̄
clerici habentes tpalem iurisdōnem indistincte pro defen
sione sua & suorum pñt sumere armā, quia hęc iura permit
tunt, vt s̄. in prin. & 23. q. 1. noli. cū capitulis sequētib. q̄ si
tpalē iurisdictionē nō habēt, non licet eis arma sumere in
propria persona, nisi ad defensionē, vel nisi hortando. 23.
q. vlt. §. ecce. q̄ sibimet. q. d. sine requisitione alterius iudi
cis, quia res publica est nō priuata. Hos. [ecclesiasticū] dū
tñ ecclesiasticus nō exerceatur nec pro sua, nec pro aliena
iniuria, nisi in hoies suæ iurisdōnis. materialis aūt defen-
sio pro se & suis exerceri pōt ēt in hoies cuiuscūq; iurisdō-
nis ſm Inn. qui ēt refert quosdā dicere, q̄ ēt incōtinēti nō
possit quis excōicari pro rapina, nisi pmissa monitione, tñ
(vt dicit) melius vr̄, q̄ si rapina est manifesta, possit statim
excōicari, nisi incōtinēti eā restituat, si est pñs, est. n. iusta
cā, vel si non est ibi, fiat infra certū tps, qđ duxerit pfigen-
dū. s̄. c. proxi. §. caueāt, ff. de rei ven. si res mobilis. & l. seq.
[alterū altero] quasi ēt tpalē ecclesiastico, & ecclesiasticū
tpali [maxime] q. d. potuit gladiū tpalē ad aliū ptinentem
suo speciali iuuare, & auxiliū tpalis ad aliū pertinentis in
sui spālis auxiliū ꝯuocare, de quo nulli dubiū. 96. dist. cū
ad verū. & 10. di. cū ad verū. 23. di. q. 5. de liminib. de iu-
di. cū nō ab hoīne. de cle. ex. c. 2. de male. statuimus. & in
Lombar. vt epi & comites sibijnuicem auxiliū dent, in ru-
bro & nigro. & de deci. c. de decimis. & l. fi. in auth. iusiur.
qđ psta. §. æquus ero. col. 2. & vt dif. iudi. coll. 9. [exerceri]
ꝯsuluit Ho. spūalem pmittit quasi lucē & ducē, demum ad
tpalem recurrit, quasi ad maleū, de homi. postulasti. 22. q.
5. miles. & c. ille gladiū. dicit ēt per hoc c. comprobari. qđ
notauit in sum. de treug. & pa. §. q̄ sit iustū. & de resti. spo.
§. 1. & pp ibi scripta aliqua de illis p eū hic repetita deci-
do. ¶ Prima gl. summat. ¶ Secunda tñ. per ob. de. c. q̄ sunt.
¶ Antep. gl. obijcit & solut. ¶ Vlt. gl. obijcit & sol. per di-
uersitatē vsus. ¶ In gl. 3. ibi repeti. qđ facit Host. & si quid
addit, vide vbi s̄. remisi. ¶ In gl. no. quia [in fi.] vnde dicit
hic Host. q̄ q̄diu purgata fuerit rebellio & cōtumacia Ba-
lini, quicquid facit decanus, iuste ad sui defensionē facere
4 vr̄, ēt si impugnet, dat simile, q̄ † res violenta nō pscribit,
nisi prius purgato vitio, insti. de vsuc. §. furtiuæ, & §. qđ au
tē. Itē reus excōicatus in iudicio grauatur appellās quāuis
applōnē prosequendo agat pōderato initio, vr̄ se defende
re de excep. cū inter. dilecti. dilecte. & c. significauerūt. sic
& infidelis cōiunx iniuste agens licet relinquatur, vr̄ relin-
quere, de diuor. q̄to. ver. si. n. ¶ In gl. turbatus [in fi.]. f. pro-
uocationē ad cām, alibi ponitur p immitatione boni exē-
pli, vñ cātat ecclesia in festo martyrum Marcelli & Petri,
quorum gaudemus meritis prouocemur exēplis. Io. mo. &
Arch. ¶ In gl. ꝯ tales [in fi.] dicebat ergo hic Inn. nō licere
clericis, vel laicis aliquos, quos crederent vel certo scirent
iniuste excōicatos iuuare ꝯ excōicatorē, cogendo eum re-
laxare sñiam, vel abstinere a denuntiatione, qa nec licere
eos cogere iudicem secularem ad suam sñiam relaxandā.
dicit enim hanc decr. locum hr̄e, maxime vbi infertur cor
poralis violentia non verbalis, subdit autem, q̄ si prælatus
excōicaret aliquem, si oppressum habentem iustam cau-
sam iuuaret armis materialibus vel alio modo, cum sñia
sit sub conditione, ille poterit appellare, & postea eū iuua-
re. s̄. de ap. præterea. 2. ¶ In gl. quia ordinaria. ibi [si non li
cet] Host. inducit illud, miserere animæ tuæ placens Deo.
& 86. distin. non satis. C. de serui. l. præses. ff. de his qui sibi
mor. ꝯsci. l. 1. ¶ In gl. ergo cuilibet. [vbi] de hoc C. de cō-
mer. & merca. l. 2. vbi plures concor. de hoc. ¶ In gl. pen. in
fi. dicit Io. mo. q̄ ista non sunt aduersantia, sed sibi mutuū
subsidium præstantia, vt hic in fine.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio iustificari non potest, quando est appellatum ante diffinitiuam, nisi ex actis iam habitis.*
2 *Excommunicatio iusta non fertur ab homine, nisi pro contumacia.*
3 *Prælati & ecclesiastici imponere & exigere possunt pęnas pecuniarias.*
4 *Archiepiscopus non est competens iudex, cum excommunicatur ad petitionem partis.*
5 *Excommunicatio non suspenditur per appellationem.*

CAP. VII.

Venerabilibus. Alias incipit, cęterum. & sic all. Io. mo. dicit, habet multa dicta, & primo vsque ad §. porro. ostendit, qñ habeat, vel non hēat archieps iurisdōnē absoluendi excōicatos a subditis suffraganeorū, vel ab ipsis suffraganeis. secundo vsq; ad §. sed si. ostendit eo casu, quo a iudice est absolutio ante oia fienda, nisi in casibus. tertio ibi, sed & si §. penult. & vlt. tractat de absolutione ad cautelā dāda, qñ de nullitate sñiæ dubitatur. quarto in §. sane. quid, qñ de nullitate iustitia quæritur. quinto in §. deniq;. quandā consuetudinē approbat. summabitur autē ſm has partes. & primo super 1. gl. reliquæ in textu. dñt Io. mo. & Arch. q̄ inter archiepm Rothomagen. & eius suffraganeos grandis fuit qō coram Inno. IIII. & vt dñt ex registro patere. primo proponebant suffraganei ꝯ archiepm querelā super multis articulis. secundo pars archiepi rñdebat ad illa, & hæ duæ partes sunt decisæ. tertio per ipsū Innoc. fuit sñiatum & cōstitutum vt hic, & q̄ plura, ēt de hac parte tria sunt decisa, & de eadem materia absolutionis & de eodem Rothomagen. & suffraganeis loquitur decre. ad reprimendam. s̄. de of. or. dicit aūt Arc. se de libro do. Inn. quasdam glo. habuisse, quæ hic ponentur ad literam, per hoc patet, q̄ Guil. in Spec. de cōpe. iudi. adi. §. sequitur. in fi. maledicebat hanc decr. fuisse Alex. IV. suspicor autē, q̄ hic de principio decisum continebat id, quod ibi habetur ante fin. ver. Itē no. & propter id allegabatur pro rubrica, de fo. compe. [excōicatis] suspensis, vel interdictis. s̄. e. Romana. 1. rñ. [litigantibus] vel non litigantib. ad hoc j. §. attamen. & §. similiter. & §. fin. [audienda] ad hoc supra eo. lib. de fo. comp. Romana. 1. rñ. & pro. licet copulet, satis est q̄ ad alterū horū agatur, cū semper metropolitanus sit iudex cōpetens rei [secus]. f. quia nō audiet illum excōicatū [de illo] ipso suffraganeo [quoniam] pro quia redditurum cāæ [spectat] principaliter alle. iudex sñiam per se latā defendere pōt. 2. q. 6. quo cū epi. & c. hoc ēt. vbi de hoc, & vide quod scripsi de rescri. dilectus. 1. in prin. alle. Arch. & no. Innoc. de transact. de cætero. & de procur. in nostra, quia ipsius, supra de ap. cum speciali. Innoc. ¶ Porro hæc pars secunda hoc intendit, archieps in casibus, in quibus iurisdictionem habet ante cognitionem causæ, absoluit excōicatus ad petitionem partis, vel ex officio, nisi dicatur excōicatum pro manifestis offensa vel contumacia, & contumaciæ præsumptæ & manifestæ ponit exempla [offensa] supra cap. proxi. [manifesta.] sup. de ver. sig. ex parte. Inn. [citatus] an credatur nuncio hic Arch. cui placet, qđ not. Io. 4. q. 3. testes. alias incipit patroni. vide qđ scripsi, de appel. cum parati. super 3. gl. [querimoniam] vel supplicationis vel restitutionis in integ. quæ petat, vel supplicet se restitui ad causam agendam sine pęna expensarum, vt plene notauimus s̄. de procur. querelam. de restit. in integ. ex literis. vel appellationis, per quam dicat reuocādā sñiam. C. quō & qñ iudex. ab co. cōi enim iure cum sententia trāsierit in re iudi. sibi subueniri non pōt. Item vr̄, si tantū sententia excōicationis simpliciter lata est. f. excōico. Pe. quia fuit contumax in tali termino, vel terminis, hæc. n. sententia licet non sit deffinitiua tamen si non sit appellatū, trāsit in rem iudi. s̄. de re iud. q̄ ad ꝯsultationem. saltem quo

ad hoc, vt super expensis & cõtumacia excusanda vlterius
non audiatur, semp tñ auditur pro absolutione petenda,
quia nunq̃, quominus satisfacienti detur absolutio, trasit
in rẽ iudic. Inn. [aduersario] eõ, vel illo, pro quo lata fuit
sñia [nec pandi.] C. de iudi. sancimus. Innoc. s̃. vt lit. non
cõte. q̃n. §. in alijs. Io. mo. [impendi]. s. expensarũ restitu-
tione nõ facta, ꝙ patet ex vers. seq. & hoc sonat illud peni-
tus, qđ præcedit, & hr̃ de off. del. cum cõtingat. in fi. & hoc
vr̃ expediri, qđ no. s̃. de testi. co. c. 2. in vlt. gl. cũ suis remis-
sionib. & vide quod ibi dixi. secus aũt iste §. & præcedens
determinat notata in Spe. de contuma. §. 1. ver. & no. & §.
fi. ver. sed nunquid excõicatus, & plenius vide in cle. de do.
& cõtu. si aũt. in vlt. gl. [confiteatur] & sic ꝯfitetur se graui
ter peccasse, vt patet 11. q. 3. certũ. 34. di. c. 1. 8. q. 1. scien-
dũ. & no. 8. q. 1. in summa. Arch. præuiderat forsan iudice
sibi aliquẽ terminũ statuente Arch. [compareret] ff. de re
iud. contumacia. Inn. [præstita] sic s̃. eo. lib. de do. & cõtu.
actor. Arc. & hoc ipsum, vbicunq; ergo iudex superior põt
absoluere, vel cõdẽnare in cã pro qua excõicatio lata est,
debet absoluere excõicatum, nisi obijciatur de manifesta
offensa, vt dictũ est. Inn. [probare velit] sed ex quib. actis
3 dicit Io. mo. nõ ex nouis, † quia cũ sit appellatũ ante diffi-
nitiuã, talis appellatio iustificari nõ põt nisi ex actis iã ha-
bitis. s̃. de ap. interposita. §. fi. facit s̃. eo. ti. de ap. cordi. &
cle. eo. tit. appellanti. de iam actis ergo intelligatur, si fuit
negatã sine exce. [instructũ] vel pro alia, si forsan factũ iu-
dicis non fuit instructũ, & pp id fuit appellatũ, vt qa no-
luit iudex dare quartã productionẽ testiũ cũ iuris solẽnita-
te. s̃. de test. vltra tertiã, vt dicit Arch. tunc, quia nego
tiu non fuit instructũ corã primo iudice, & per legitimam
app̃lonẽ iurisdictio transfusa est in archiepm, hoc coram
eo probari poterit, vt corã iudice ꝯpetenti [audiẽdus] no.
ad id, de quo satis dixi s̃. de ap. ex parte. 1. de quo hic Ar.
approbans opinionẽ Host. q ibi videas [deberet] rõ, quia
tunc & in principali & in accessorijs esset offensa manife-
sta. in Io. mo. & Arch. vocant accessoriũ negotiũ expensa
ru. Sed si ex cã. tertia pars. & §. iste. cũ. §. pe. & vlt. hoc di-
cunt, excõicatio lata post appellatione interpositã ex cau
sa probabili non statim pronunciatur nulla, sed fieri põt
relaxatio ad cautelã, ẽt anteq̃ incipiat de veritate causæ
cognoscere. Idem si dicatur lata per intolerabilem errorẽ,
& in ꝯtrium error ille probabiliter defendatur, appellet ẽt
extra iudiciũ. j̃. §. fi. [illico] idẽ ver. C. de app. litigatorib.
ca. 2. q. 6. in fi. ver. litigatoribus, [nullã] debet tñ recipi pro
batio appellantis sup veritate, de ap. interposita. Inn. [ad
cautelam] probabiliter dubitatur, an teneat excõicatio. s̃.
eo. solet. In. [relaxare] ẽt priusq̃ incipiat de veritate cãe co
gnoscere. j̃. e. §. fi. ¶ Sane. hæc pars quarta hoc intendit, si
certũ est, excõicationem esse iustam, fiet remissio, si certũ
est eã esse iniustam, non fiet, si est dubium, fieri põt relaxa
tio, sed honestius est remittere, tenet tñ relaxatio, vbi ar-
chiepũs est iudex, licet non fiat remissio [manifestũ exces-
sum]. i. manifestam contumaciam descendenrẽ ex aliquo
2 excessu, qđ dr̃, quia † ab hoĩe non fertur excõicatio iusta
nisi pro contumacia, & vide qđ scripsi s̃. ca. 1. super glo. vt
quia. in prin. & in fi. [periculũ spãle] non. n. loquitur de illo
generali, de quo. 11. q. 3. epĩ si a sacerdotali. illud. n. cũ sit
regulare, non veniret exceptiue in mora, supra de ap. quia
fronte. & s̃. eo. sacro. §. 1. [prorsus]. i. omnino, vel penitus
sine difficultate, supra eo. c. 1. §. superior. & expone vt ibi
[mox] de hac dictione supra de elect. quia pp, super eadẽ
dictione cũ suis remis. [dubitetur] exequitur oĩa membra
. s. aut ꝯstat pro, aut ꝯ, aut dubitatur, cõpetit quid discerni
tur per superiora. ¶ [Denique] hæc quinta & vltima pars in
diuisione hoc intendit, archiepũs in casib. in quib. excõica-
re põt. si consuetudo hẽt emendas pecuniarias põt exige-
re [suffraganei] in hoc erat dubitatio, quasi de suis subditis
non dubitaretur [emendas] supra de off. ord. dilectus, de
his emendis dicimus, ꝙ prælati imbursare non debent, de
quo vide no. de pę. c. 2. in gl. 2. & qđ super ea dixi [fin con

3 suetudinem] dũ allegatur hæc decre. ꝙ † prælati ecclesia-
stici imponere & exigere pñt pœnas pecuniarias, respondẽ
tur, ꝙ hæc decr. probat ꝯtrium, cum de consuetudine di-
cat, hæc licere quasi nõ de iure, sed dici põt, quo ad subdi-
tos suffraganeorum põderatur hæc consuetudo, vel aliter
ponderatur cõsuetudo patriæ quo ad casum, quib. licebat
excõicare, per q̃ licebat emendas exigere, remissiones da
bo super gl põt. no. quia hic. & j̃. §. proxi. & sup. §. sed si ex
cã, cum loquitur de absolutione ad cautelã, semp dicit, po
test, nõ dicit, debet, pterea, quæ scripsi s̃. eo. solet. sup ver.
10. nõ negetur. & in mẽbro summæ. [Patenter expressum]
idẽ tex. supra eo. solet. 1. rñ. in fi. & supra de off. deleg. cum
contingat, refert Arch. quosdã dicere, non esse intolerabi-
lẽ errorẽ, si scribatur ꝓ irregulari, esset aũt intolerabilis,
si scriberetur pro criminoso in crimine perseuerante hic in
literis expsso, alias licet ẽt diceretur error intollerabilis,
non tñ esset patens vt hic, vel expssus, vel apertus, vt sequi
tur, qđ hic requiritur. alij dicunt sufficere, ꝙ error sit noto-
rius, ẽt si non exprimatur in literis, arg. ff. de off. vica. c. 1.
vide qđ dixi supra eo. Romana, §. vlt. Arch. putat nõ suffi-
cere, si sit notorium, nisi sit expressum, vt hic & in iurib. in
princ. allegatis, ad idem 2. q. 6. §. item si sñia ꝯius, & facit
quod no. in glos. quam statim inducam vltra medium, &
quod ibi dixi. i. hic textus exponit id, per quod expedita
sunt notata, supra cap. per tuas. in gl. error [bonum est] vt
orare, officium dicere, ieiunare, infirmos visitare & simi-
lia [illicitum] vt hominem offendere, pacem frangere, ꝯ
iurm venire, & similia asserat, nisi aliquid assereret, quod
faceret casum dubium, statim pronunciaretur nulla, sed
ex quo res habet tractum, sicut in appellatione, ita & hic
fiet absolutio [prohibuisset] respicit prima duo exempla,
[iniunxisset] respicit ver. aut quia extra iudicium, hoc & il
lud priusq̃, qđ sequitur, additur ad §. sed si ex cã. ¶ Prima
gl. summat principium. ¶ Gl. post diffinitiuam, quærit &
soluit, ponit opin. contrariam. ¶ Gl. sic. supra rñ. per q. an
captus a priuato &c. ¶ Pe. gl. rñ. per quæstionem & soluit.
¶ Vltima gl. ponit differentiam. ¶ In 1. gloss. in fi. subdẽs,
4 ꝙ † archiepiscopus non est competens iudex, cum excõica
tur ad petitionem partis sine appellatione petit absolui,
vel alias de parte ꝯqueritur, cum non suffraganeus, sed is,
pro quo lata est sñia, illam defendere debeat, si vero petit
suffraganeum pro iniusta excõicatione puniri, tunc est iu-
dex idoneus. Idem si petit absolui a sententia lata per suf-
fraganeum procedentem ex officio, hoc vult pars prima,
reliquas in tex. summaui. ¶ In gl. supra eo. in fi. vide quod
dixi supra eo. statuimus. super vlt. gl. ¶ In gl. vt supra, in fi.
vide quod ibi no. in gl. sed qualiter, & supra eo. sacro. ver.
cũque. in 1. gl. post diffinitiuam. ibi [post excommunica-
5 tionem] quia † per appellationem non suspenditur excõi-
catio, supra de off. ord. ad reprimendã. Inn. & ibi, nõ solũ,
supra eo. lib. de app. & ibi [necessaria absolutio] idẽ Guil.
in Spe. de ap. §. de off. a ver. si vero post. scias, quod Arch. in
decret. non solum. tenuit, ꝙ per iudicis officium sic obti-
net reuocari talem excõicationem, sicut alia attentata. in-
ducit gl. Innoc. sup. c. solet, cuius dictum ibi ad literam vi-
deas in 11. membro summæ. ver. si vero excõicatur appel-
lans. & idem dicit hic æquiparans talem sententiam sñiæ
latæ post appellationem, & tamen fatetur hic, ꝙ hoc casu
necessaria est absolutio, aut corrigere voluit, quod dixe-
rat, aut est sibi ꝯrius, aut vult inducere nouum casum, quo
sententia nulla eget absolutione, quod non capio, dicit au
tem ipse, ꝙ in libro domini Innoc. erat hic talis litera ap-
pellatum. qm̃ priusquam incipiat de appellationis causa
cognosci, absolui debet appellans, exceptis &c. fuit remo
tum, quia satis id exprimebat litera præcedens. & ibi, [alij
dicunt.] Io. mon. hic & j̃. eo. tit. is cui. §. fi. quod tamen ibi
intelligit, quando appellatum est a sñia diffinitiua, vt tũc
suspendatur totum, quicquid factum est in præiudicium
deliberationis pendentis. Secus si solum ab executione.
dicebat ergo, quod ex quo est iudicatum, inest executio

directo, vel indirecto, dēt ergo iudicatum suam hēre executionem, ex quo per appellationem suspensum nō est regulariter, ergo appellare ab executione directa vel indirecta nil est, quia non tangit id, a quo ortum hēt executio, nā talis dat liberū antecedens, a quo ortum hēt executio, & negat consequens ad illud. s. executionē iudicati, & sic loquitur, de ap. ꝯstitutus. vbi decanus nō appellauit a confirmatione, sed confirmationis executione, pp quod appellatio fuit repulsa, nec admittit, vt p viā exceptionis, licet agere possit, & dicit ibi, quod dñ erat vicecācellarius multas literas cassauit, in quibus narrabatur appellatum nō a prouisione, sed ad prouisionis executione. & in fi. Itē credēdū est, ꝙ hæc litera mutata fuisset, vel detracta, si fuisset correcta, sicut s. c. quia periculosum. & s. c. 1. §. 1. & ꝯ ipsum Io. mo. facit, qđ post eum scripsi s. eo. li. de hæret. vt officium. §. pe. sup vlt. gl. ꝙ inter istas decreta. non est prius & posterius approbatione. ¶ In gl. quos. vide in fi. gl. Inn. dicit Io. mo. ꝙ licet illis casib. non relaxatur excōicatio, iudex tñ appellationis postq̄ cognoscere incepit, an sit recipienda appellatio, inhibere poterit, ne dicta excōicationis sñia executioni mandetur, vt ibi. ¶ In gl. sic. s. ibi ēt a priuato. Arch. ꝯ per l. statim alle. cui gl. rñdet. & in fi. & probatur p cle. de pœnis. multorū. ver. illis. ¶ In gl. puta, ibi, [vi fluminū] sicut fuit quarto die Ianuarij & plurib. sequentib. in flumine Reni, cur. annis dñi 1335. qđ ita creuit, ꝙ plurib. diebus trāsiri nō poterat [& multa] aliquid exprimit hic Arc. & vt dicit ca. peruenit. 18. dist. vult, ꝙ dēt esse necessitas vrgens & inexcusabilis, & remittit ibi. & ea. di. eps. & cap. placuit. 23. di. cōis filius, de conse. di. 4. hi qui. ¶ In gl. quasi. ibi [vera] quidā ꝯ, pro quib. facit quod no. ff. de in intest. l. fi. in vlt. gl. & C. qūo & qñ iu. consentaneum. in glos. præsentata. & l. seq. ibi. j. gl. dicebat ēt Arc. ꝙ eo casu licebat procedi ad sententiam, inducens no. p Inn. de acc. ad petitionē. vide remiss. quam hic dedi in text. ad cle. cū gl. concor. Iac. de Ra. & Pe. de Bel. sub dubio forte, vt Cy. citat in auth. qui semel. C. qūo & qñ, vide in 10. q. & ad ꝯriū rñdēt, ꝙ citationes tres fiunt non solum ad ꝯtumaciā præsumendam, sed ēt ad malitiam conuincendā. C. de iudic. auth. iubemus. s. de dolo. prout in gl. iusta. in fi. s. eo. li. de off. deleg. statuimus. 2. ¶ In gl. ad idē. in fi. Io. mo. alle. ff. q̄ sen. sine app. re. l. 1. §. item cum. & ff. de tuto. & cu. da. ab his. l. scire. ¶ In gl. excōicatio. ibi [vel post] hoc honestius, q̄ id facere in absolutione ob decre. ad aures, de simon. & vide quod dixi super ver. ꝯrium. vbi ēt allego 49. constitutionē concilij generalis cuius mentem posui, de accu. sicut olim. & in fi. ibi dedi remissiones, quas ēt hic dat Arc. 18. di. quē. & 94. dist. c. vlt. 36. q. 5. si quis, cuiuslibet. 21. q. 5. si vos. & per Host. in sum. de off. or. §. quid pertinet. ¶ In glo. ꝙ hic, in fi. sed duo addit, quæ dixi hic in textu in vlt glos. ¶ In gl. pe. in fi. de hoc per Inn. & Host. eo. ti. per tuas. vbi dixerat Host. §. pura absolutione, ꝙ illam facere non poterat Archieps, nisi prius constaret esse veram cām appellationis, & ex tunc habebit optionem absoluendi vel remittendi, vt ibi scripsi circa finē, sed vt ibi dicit Inn. optionē intelligi non pōt ꝙ hēat, postq̄ cognouit iuste appellatū, quia tunc iniuste ageret remittendo ad eum qui excōicauit iniuste, de quo puniendus esset. Itē si cōstat appellationē iniustā, malefaceret absoluendo eū, quē tenetur remittere, vt ibi. ergo non datur optio, qđ tñ velle vř decr. Alex. in decr. ipsa per tuas. dicebat aūt illam loqui sm antiqua tpa, qñ licebat appellare sine cā, de ap. cū sit rō, vñ qa non cognoscebatur de appellationis cā, sed de principali, merito dabatur optio absoluendi, vel remittendi, sed cū postea per iura noua transferatur iurisdictio in superiorē, nisi appareat appellationē esse iustā, nō erit locus illi optioni, sed expectabitur, ꝙ appareat de iustitia appellationis, vt possit absoluere, hæc satis sunt hic expedita tñ in pura absolutione, quæ fit, qñ appellatum est post excōicationem. s. in prin. q̄ in absolutione ad cautelam, qñ appellatio præcessit, de qua hic in fi. de prima tñ refert quosdam dicere, ꝙ a sñia excōicationis appellari pōt sine expressione causæ, sicut & diffinitiua, ꝙ sibi non placet, cum interpositio eius non suspendat effectum sñiæ, de ap. pastoralis, habet ergo deferre principale negotiū, ad quod necessarium est eam ex cā iusta & vera interpositam, de app. vt debitus, cum ergo ꝯ sñiam illum effectum operari non possit, quē appellatio ad diffinitiuam, contra ipsum patet æquiparationem faciendam non esse, de qua s. sed æquiparandam esse appellationi a grauamine hoc intendunt verba Inno. facit quod dixi sup. c. 1. super gl. vt quia. in fi.

S V M M A R I V M.

1 *Excommunicatus aduocationem exercens an teneatur ad restitutionem salarij inde percepti.*

2 *Testamentum imperfectum quando valeat.*

3 *Testamentum quid sit.*

4 *Excommunicatus comparatur relegato.*

5 *Deportatus potest emere, vendere, contrahere & alium sibi obligare.*

6 *Excommunicatio iniusta an aliquando liget.*

7 *Excommunicatio de sui natura est potius medicina, quam pœna.*

8 *Vsurarius si manifestus est, irritatur ipsius testamentum.*

9 *Notarius si est excommunicatus, non tamen sententialiter damnatus, valet instrumentum ab eo confectum.*

C A P. VIII.

Decernimus

Non diuiditur, decernit tñ qui sunt cogendi, qua pœna, pq̄nē, qua forma, & ad qd, & hoc trimēbre, & de hac decr. eam tñ allegando fecerat mentionē Ab. de excep. pia. dicens ꝙ Alex. IIII. statuerat ēt in seculari foro tales repellendos, & hæc decr. fuit pars illius, quia nonnulli. s. de immu. eccl. eo. li. vt dixi in prin. [seculares] vide quod dixi in decr. pia. super ver. opponatur. & super gl. intelligas [ecclesiasticis iudicib.] i. episcopis, qui proprie sunt iudices ordinarij tam in ciuitate, q̄ diœcesi. 11. q. 1. de psona, sm Arch. ergo idem dico in oī eo, qui haberet in loco epalem iurisdictionē vel quasi, ꝙ esse potest. s. eo. li. de priuil. facit 24. q. 5. administratores. & concor. qđ scripsi s. de testa. Io. sup ver. diœcesanum. & facit quod no. s. eo. lib. de vsuris, q̄q̄. in gl. intelligas, ēt no. ꝙ duæ decre. quas vlt. alle. j. gl. dñt de locis ordinarijs permissa. tolle literā [compellantur] quæ est j. [repellere] non. n. debet secularis potestas illum ad j. scripta recipere, quē sua mater exclusit, vt saluus fieret spiritus eius. 11. q. 3. audi. Ioā. mo. hanc autem repulsionem de notorio facere debet iudex, etiam nullo opponente, vel compellente, de except. exceptionem [excommunicatus] maiori. supra eod. si quē. credere autem secularis iudex illi ecclesiastico hoc dicenti, scilicet illum excommunicatum secundum Io. mo. quia non secularis iudicis sed ecclesiastici est hæc cognitio. facit j. eod. si iudex. cum concor. vbi autem inter iudicem ecclesiasticum & partem esset quæstio, aut ille negat se excommunicatum, & tunc etiam coram ecclesiastico iudice probare habet excommunicans, ꝙ per suas literas fieri poterit, de quo dic, vt satis no. de probat. post cessionem, cū suis remis. Si vero fatetur se excōicatum, sed dicit sententiam nullam, vel iniustam, dic vt supra ca. proxi. & supra eo. solet. secundum Io. mo. [patrocinando] notat Host. de

1 exce. pia. ꝙ † excommunicatus aduocationem exercens teneatur ad restitutionem salarij inde percepti, all. supra de iudæis. cum si. Item facit hæc litera pro Guil. qui no. in Spec. de offic. ord. iudi. §. 1. in fin. ꝙ inuitis etiam partibus ex officio suo iudex talem repellit, nam, vt hic vides, compellit ad hoc etiam secularem, idem not. in Specul. §. impedierit. in princi. [cuius] idem ver. infra eodem. si iudex, supra eod. libro de stat. mona. periculoso. §. porro. & vide quod ibi scripsi, [& in iudicijs] in ecclesiastico foro testificabatur excommunicatus in casu, supra eo. li. de hæret. in fidei fauorem. ¶ Prima gloss. fortificat textum, & allegat tria similia. ¶ Tertia gloss. ampliat textum in vno, in secūdo remittit. ¶ Vltima glos. primo tex. coadiuuat. secundo

querit, circa id dat quatuor remiſsiones, arguit pro, opin. ponit, ad q̃ inducit vnũ textũ pro & ꝯ. tertio quærit & ponit opinio, pro & ꝯ & tertiã diſtinguentẽ. ¶ In gl. vlt. §. 1. colum. 8. & ibi. [Barbarius] cuius mens hĩ in §. ſtatim alleg. & ibi. l. 1. vide de teſti. cog. prçterea. ſuper gl. nõ ergo. ¶ In gl. 1. ibi [duo ſunt] & cle. de iureiur. Romani. de re iudi. paſtoralis, ad finem. ver. nos tam. ¶ In gl. vlt. ib[teſtificari] an poſt abſolutionẽ hoc poſsit, prolixe tractat hic Archid. de quo ſatis 4. q. 1. in ſumma. & dixi plene poſt Inn. s. de teſti. teſtimoniũ, cuius Inn. opin. hæc placet Arc. ibi, vide quod hic dixit, & ibi [non poteſt] etiam ꝯ excõicatũ. de quo in Spec. de teſte. §. 1. ver. ſed nunquid excõicatus, & ver. ſeq. & ibi per Hoſt. & Arch. & ibi per Gar. & Io. mo. & ibi ſm Hoſt. & Guat. idem Io. mo. in præ. decr. q̃q̃, quia ſi manifeſtus vſurarius non teſtatur vt ibi, multominus excõicatus. idem tenuit do. Stephanus prouincialis in ſua diſputatione, inducens in aut. coll. 8. vt cũ de ap. co. §. generalem, itẽ quia generaliter prohibita eſt cõio excõicato, volẽs ergo dicere hoc pmiſſum, inducat ius expreſſum, al leg. de tranſla. c. 2. ver. ſed neque, & qd ibi no. & hæc fuit rõ Hoſt. qui ẽt per præ. §. generalẽ tenebat, q non poterat hæres inſtitui, & idẽ Gar. Io. mo. iſte pdictus, & no. Hoſt. in ſum. de teſt. §. quis ſit effectus, ver. & prodeſt hoc notare. Ad hanc partẽ facit, quia nõ põt eſſe arbiter, vt no. ff. de arbi. l. Pedius. §. 1. Guil. in Spec. de arbitro. §. diſſert. verſ. itẽ ſm eum, ſed Inn. in dicta decret. cũ voluntate, & eo. tit. vt ibi ſcripſi in gl eleemoſinas, nil allegando dixit, excõicatum teſtari poſſe. idẽ Arch. in decre. pia. & idẽ Pet. & Abb. in diſtinctionib. præter caſum. §. credentes, ipſorũ ratio, quia [vt dicunt] ipſe donare põt, vt patet in præ. c. cum voluntate, ergo & legare, C. de leg. l. fi. cũ legatũ ſit donatio a teſtatore relicta, inſti. de leg. circa prin. & ſic põt teſtari,
2 quod eſt hæredib. prouidere, & litigia vitare, propter † qđ valet q̃nque teſtm̃ imperfectum. C. fam. ercíſ. l. fi. C. de teſtam. l. hac cõſultiſsima. §. ex imperfecto. & ex ꝯrio ſequeretur, q non poſſet animæ ſuæ prouidere relinquendo ad pias cauſas, quod tñ non eſt prohibendũ, de ſen. exc. rñ. & c. inter. Item ꝯhere põt, eo. tit. ſi veniet. quod licet inter viuos fortius licet in vlt. voluntate. C. de le. fu. ca. l. 1. & inſtit. eo. tit. ff. de annu. le. l. 1. immo, q non licet inter viuos, tñ licitum eſt in vltima voluntate, vt adulto minori libertates dare, in auth. vt ſpon. lar. §. 1. inſti. qui & ex qui. cau. §. ergo. Item cũ infamis poſsit teſtari. C. de ſecũ. nup. l. 1. quare non ipſe, cũ ipſe ẽt a cõib. actib. ſit excluſus. ff. de his q no. infa. l. 2. §. miles. ff. de teſt. l. 3. §. lege. C. de digni. l. 2. li. 12. & §. credentes. qui j. allegatur, & auth. credentes. C. de hær. vbi ſunt eadẽ verba, multum facit pro hac parte, vt ſequitur in gl. nam ſi ſpale eſt in excõicato pp credẽtiã, vel ſimilem cam, cui ſolũ poſt annũ interdicitur teſtifactio. relinquitur, q eius ꝯrium eſt gñale in excõicato ob aliam cãm & infra annum. 25. diſt. qualis. cũ concor. ff. ad mu. l. 1. ad finẽ, maxime cũ excõicatus non perdat bona,
3 nec ſit ppea perditurus. & † teſtm̃ ſit diſpõ, qua quis diſponit quid de reb. ſuis poſt mortẽ fieri velit. ff. de teſt. l. 1. ergo excõicatus teſtari poterit, cũ habeat rerũ adminiſtra-
4 tionẽ & dñium, vnde dr̃ † cõparandus [a] relegato, vt no. de
a ap. paſtoralis, in vlt. gl. qui teſtari põt, ff. de inter. & rele. l. relegatorũ. §. 1. & §. ſeq. & ſi diceretur, alias non valere, valet ſaltẽ inter perſonas. C. de ince. nup. l. ſiquis inceſti. C. de hære. l. cognouimus. & in p̃. §. generalẽ. vt cũ de ap. co. & 19. q. 3. ſi qua mulier. quædam aũt. C. de ſacroſ. eccl.
5 & facit C. de ſecũ. nup. l. feminæ. Item † ẽt deportatus põt vendere, emere, ꝯhere, & aliũ ſibi obligare, ergo & excõicatus. C. de bo. dã. l. 2. Itẽ cũ valeant cũ eo acta in iudicio, ex quo nõ fuit exceptũ, vt in c. pia. quare non valebũt acta extra iudiciũ, cũ in iudicio quaſi ꝯhamus. ff. de pecul. l. 3. §. idẽ ſcribit. imo fortius debent valere, ad hoc s. eo. li. de procu. qui gñaliter. in fi. nã iura ad hoc ſolũ arctant eum, vt repellatur & vitetur, ſi nõ repellitur, nõ vitatur, licet in eo peccare poſsit, valet tñ qđ agit. ¶ Eſt ſciendũ, q Iaco. de Bel. plene diſputans hãc q̃onem in auth. de ſan. epiſ. §. oib. hanc partẽ tenet. ſ. q teſtm̃ excõicati valeat certis rõnib. vltra ſupradictas, quas fortiter condiuxabo, prima, qa teſtari põt quicũq; non eſt expreſſe prohibitus, ff. de teſta. ſi q̃ramus, cũ edictũ teſtandi ſit prohibitorium certarũ perſonarũ. & vide ſimilia s. eo. li. de procu. c. 1. in rñ. & qđ ibi no. in vlt. gl. & excõicatus nõ eſt de expſſe prohibitis, vt inſti. qui. nõ eſt p. fa. teſt. §. fi. ergo teſtari poterit. nam oia a iure licet expſſe nõ prohibita. C. de reli. l. ſiuas. ff. ex qui. cau. ma. l. nec nõ. §. q̃ eis, & potiſsime teſtari, cũ nil tm̃ debeatur hoib. &c. de ſacroſan. eccl. l. 1. & iura hic appetunt, vt diſpoſita a morientib. impleantur. 13. q. 2. vltima volutas, & in auth. de hære. & fal. §. exheredatos, intantum q puniunt non implentes. 11. q. 1. Saluester. s. de teſt. ſi hæredes, de voto. licet. C. de fideiuſ. l. fi. Secunda rõ, quia regula datur, q teſtari poteſt oĩs ille, qui retinet libertatẽ, ciuitatẽ, familiã & bona, nec eſt expſſe prohibit⁹. ff. de pe. l. qdã. & de le. 3. l. 1. §. hi qb. ſed excõicatus eſt talis, ergo teſtari põt, nã ẽt a cõione fideliũ ſegregat. ſi bona non amiſit, teſtari põt. C. de apoſta. l. apoſtatarũ. & de hære. l. manicheos. l. cognouimus. & auth. ibi poſita, nec eſt dubitandũ, qn retineat dñium, cũ retineat ẽt titulũ beneficiorũ & dignitatũ. s. eo. lib. de off. deleg. ſi is cui licet poſt annũ poſsit illos priuare. 11. q. 3. rurſus. & c. quicunque. Tertia rõ, quia licet forma teſtandi ſit de iure publico, vel ciuili, voluntas & poteſtas teſtãdi ſunt de iure naturæ vel gẽtiũ. C. de teſta. l. teſtãdi. ff. de iuſt. & iu. l. 1. §. ius naturale. & 50. di. ius naturale, ſic & ꝯctus. ff. de iuſt. & iu. l. ex hoc iur. ſed iura naturalia ſunt immutabilia. 6. diſtin. §. is. inſti. de iure naturali. §. ſed naturalia. ſed teſtm̃ voluntatis nuncupatione fit corã 7. teſtib. C. de teſtam. hac conſultiſsima. §. per nuncupationem, ergo excõicatus rudẽ & ſimplicem voluntatem coram teſtibus exprimendo teſtari poterit, ex quo iura gentiũ hic ſup volũtate fundantur, & iſta, quæ voluntate vel conſenſu firmãtur, ex quo de conſenſu apparet, non facile impediuntur. de ſpon. c. 1. & c. cũ apud, vñ valet matrimoniũ ab excõicato ꝯctum. s. de eo qui duxit in matri. ſigni. Item valet profeſsio ab eo facta, & ordinatio de ipſo facta quo ad impreſsionem caracteris, patet vtrunq; de ſent. exc. cũ illorũ, quare non valebit teſtm̃? Quartam rõnem tangit, quæ multum vrget, & ideo inſtabo circa illam, & eſt talis, excõicatio ab homine lata eſt pœna contumaciæ. s. eo. ſacro. in prin. & dixi s. c. 1. ſu-
6 per gloſ. vt quia. Item † quia q̃nque eſt iniuſta, & tamen ligat. s. c. prox. §. ſi vero, de nulla non dico, quia indubitatũ eſt, teſtamentum valere, ſi appareat excõicationis ſniam fuiſſe nullam, quia verum eſt illum non excõicatũ, de off. dele. cũ contingat. facit ff. de iniu. rup. & ir. te. ſiquis filio, §. quid tamen, ſed nonne abſurdum & durũ eſſet pp contumaciam & eius pœnam, quem prohiberi a teſtando, & facit s. de ꝯſti. ex literis, & qđ ibi no. in gl. dicit hic. in finã & ſm leges cõtumacia & eius pœna non prohibet quẽ ab actibus ciuilib. C. de modo mulct. l. 1. C. de requi. reis. l. 1. vbi de hoc. Idem & fortius, vbi nulla culpa interuenit, quia excommunicatio fuit iniuſta. & hoc vide, qđ dixi de teſti. teſtimonium. in gl. ſi dicas. ver. ad hoc rñdet. Item,
7 † de ſui natura excõicatio potius eſt medicina [b] q̃ pœna,
b s. c. 1. & ibi hoc ſatis expoſui in prin. & ſi dicatur, pœna, tamen temporalis eſt, nõ perpetua. Nec ob. 10. q. 1. quia ſacerdos. & 27. q. 1. de viduis. 1. in fi. & de coha. cle. & mu. li. clericos. vt ibi no. & 10. q. 2. perpetua. in 1. gl. Itẽ facile interdũ ꝯhitur, vt ſtatim dicam, & facile tollitur, vt ſatis patuit s. c. proxi. Itẽ ſi loquitur de excõicatione iuris, quæ eſt pœna criminis, videre potes, quod not. j. eo titul. eos qui. in gloſ. & ſuper illa tangentur 114. caſus ex quibus contrahitur, ſi ponderabis qualitates illorum caſuũ, bene iudicabis graue, q illæ culpæ reddant aliquem inteſtabilem. exempli gratia, tolle primum caſum, quem ponit illa gloſ. de decre. s. eod. lib. de cle. vbi periculum. §. nulli, tempore incluſionis ſecrete alloquutus ſui cardinalem, vel

vel ad eum misi nunciũ, vel scripturã, excõicatus sum, iudi-
cabis ne equum me fore intestabilẽ ex hac culpa, alias cul
pas prosequere, si placet, ex quibus ɔcludo hãc partẽ tenẽ
dã, q valeat testãm excõicati, nisi vbi expsse vitiatur, vt in
§. credẽtes, ne talis medicinã, vel tpalis pena ex contuma
cia, vel culpa, vel sine culpa ꝓueniens, & q̃ facile tollitur,
tam rigorosã penã iure nõ specifice expssam inducat, mo-
uet ad hãc partẽ experiẽtia, q̃ docet eos q cupiũt infringe
re testamẽta sup testatoris excõicatione probanda falsas
probationes exequi. itẽ cum multi sint casus, quibus excõi
catio ɔhitur, vt proxime dixi, curiosus sup altero istorum
forte veras probationes inueniet. itẽ sępe de absolutioni-
bus vere factis nõ põt haberi probatio, vel haberet testa-
tor, q̃ ignorat hæres in terminis, fuerunt forsan mille excõi
cati tpe rebellionis Ferrariæ pp mercimonia cũ illis habi
ta & trãsitũ p ciuitatẽ, q postmodũ absoluti p religiosos,
quibus fuit cõmissum, absolutionẽ probare nõ possent, pro
bato de tali testatore, q illo tpe publice mercatus fuit cũ
Ferrarien. durũ esset p hoc annullari testãm, q̃ oĩa retrahe-
re debent ab opinione ɔria, & p prædicta sit rñsum ad pri
mã all. pro parte ɔria, qa §. pen. in auth. de priui. dotis, de
hæretico loqtur, nõ simpliciter excõicato, & eodẽ mõ rñ-
detur ad §. gnalẽ. vt cũ de ap. co. Ad scdam rñdetur, q a-
ctus legitimi ciuiles vel ɔmunes sumũtur diuersis modis,
vt satis scripsi in decr. pia. super gl. olim, ibi videas. Itẽ nõ
oĩs, q ciuilib⁹ actibus repellit, prohibet testari, de relega-
to, & infami dictũ est s. Itẽ videas in adulto & in femina,
patet primũ. ff. de mu. & ho. ad rẽ publica. ff. de testi. in te
stimoniũ. can. 4. q. 3. de femina, patet s. de arbi. dilecti. C.
de arb. l. fi. ff. de re. iur. l. 2. & tñ vterque testari põt. ff. de te
sta. l. 5. s. de proba. in pñtia. de test. iudicante. Ad tertiã rñ
sum est, s. per id, qđ dicã ĵ. & qđ no. Ber. de appe. pastora-
lis. nec dici põt ɔriũ, cũ retineat ciuitatẽ, familiã & bona,
vt s. q deportatus non facit. §. credentes. ostẽsum est s. &
8 ĵ. in gl. quod facit pro solutione decre. q̃q̃. non ob. qa tibi
vsurarius si manifestus est & non cauit expsse, irritatur ip-
sius testãm, vbi plene scripsi sup vl. gl. In hoc aũt edicto ꝓ-
hibitorio non est arguendum de expsso ad nõ expressum,
ẽt si par, vel maior æqtas, vel rõ subsisteret, facit quod no.
ĵ. de reg. iu. in penis. Ratio allegata de prohibita commu
nione non concludit ad casum nostrũ, sed concluderet ɔ
participantem, q diceret se nõ ligatũ minori, cũ. n. gñalis
sit prohibitio. 11. q. 3. sicut apostolicũ. cũ capitulis sequen
tibus, si dicit se a gñalitate exẽptũ hic ostendit. & sic rñde
tur ad decr. scdam. ver. sed neque, de trãsla. dicere aũt par
ticipãtes pp id ligatos minori, nõ ɔcludit testãm nõ valere.
& idẽ si dicas, q ipse peccat exquirẽdo cõionẽ illorum, de
cle. ex. mi. c. illud. §. illud. nã p id nõ ɔcludit non valere te
stãm, sicut & peccat, q sine cã immutat testãm, qđ iurauerat
nõ mutare, & tñ testãm tenet, vt satis dixi in q̃one quæ inci
pit. Marcus. q videas sup reg. qđ semel. ĵ. de reg. iur. & de
hoc no. 13. q. 2. vltima voluntas. sic & in decr. prima. licet
peccet se ingerẽdo, & alij peccẽt sibi cõicãdo, tenet tñ in-
dictũ cũ ipso auctore habitũ, ex quo non fuit exceptum,
nec põt ɔcludi id, qđ cũ peccato fit non valere, cuius ɔriũ
ꝓbatur de spon. sicut. & c. pe. de spõ. duo. c. 1. ad id qđ de
arbitrio dictũ est, rñdetur, id pp publicũ offm iudicandi,
ad cuius instar arbitria sunt redacta. ff. de arbi. l. 1. sicut er
go si est publicus, non pronũciat vt iudex, de re. iu. ad pro
bãdũ. ita nec vt arbiter, & an pronũciare possit vt arbitra
tor, satis dixi sup regula dolo facit. ĵ. de reg. iur. in q̃õ. sed
si vera esset opinio ɔria, qđ nego, qđ si tpe ɔditi testi erat
excõicat⁹, sed mortis tpe absolutus, vel ɔ. vide, qđ scripsi
supra c. li. de vsur. q̃q̃. sup vlt. gl. & ibi, Accursius ę-
qparat eũ illi, cui interdictũ est aqua, loco cui⁹ succedit de
portatio, habetur id & no. inst. de cap. di. §. minor. de pę. l.
2. §. 1. sed Ber. in decr. pastoralis. de app. in vlt. gl. ęqparat
eũ in relegato, q est verius, vt patet p superiora, nec tñ p
oĩa coparatur ei, vt dixi sup illa gl. vl. & ibi. & Gui. ti. p̃. de
instr. edi. §. restat. ver. quid si instrm confectum est. & in

ver. ibi sequẽti tractat de nõ notorio, q publice exercet of-
ficiũ, de hæretico ibi in ver. qđ si instrm cõfectũ sit. & fa-
cit ad horũ dictum qđ no. Ber. in §. credentes. in gl. sic su-
pra. & idẽ tenẽt Pet. & Abb. in dist. sup decr. pia. Inn. in de-
cre. pia. dicit primo, q qa scriptura sumit auctoritatẽ ex ꝑ
sona scribẽtis. ideo non valet, cũ est ab excõicato cõfecta.
9 Subdit demũ, q † si notarius excõicat⁹ est, non tñ sentẽtia
liter dãnatus, valet instrm ab eo cõfectũ, fatetur, q aliq ɔ,
q alle. decr. consulti. de ꝓcur. & c. nulius. hic alle. in gl. di-
cit rñderi posse ad decr. q loqtur de his, q p̃stãt auctorita
tẽ instro, qđ sit auctenticũ, non de his quæ dñt, vel fiunt in
instrõ, canon vero loqtur de scripturis, quas faciũt excõi-
cati nõ rõne publici officij sed ꝓprio motu. Itẽ ibi loqtur
de damnatis nõ de toleratis, de teste excõicato in instro
inscripto dicit, q dũmodo nõ sit suspectũ instrm, alias bñ
valebit, sed si esset suspectũ, nõ daretur fides instro p testẽ
nũc suspectũ, vel excõicatũ, licet dici posset, q si nunc est
absolutus, q̃uis inscriptionis tpe esset excõicatus, bñ nunc
per suum testimonium det fidem instro, hoc dictum ponit
Gul. i Spe. de instr. edi. §. instrm. vers. qđ si testis. ponit er
go differentia inter ea, quæ aguntur in iudicio, & ea q̃ agũ
tur extra iudicium, quia prima valẽt, secunda non valent,
vt instrum, & huiusmodi, quę facit ex officio publico. si sen
tentialiter est dãnatus, fatetur, q aliqui ɔ. si autem sint ta
lia, quæ non aguntur ex publico officio, vt actiones, ɔctus
& huiusmodi valent, etiam si publice & solemniter sit ex-
communicatus, vt no. de do. & ɔtu. veritatis. de excep. ex-
ceptionem. valet etiam ea q̃ facit in iudicio vt actor, ex
quo non excipitur, vt in decr. pia. Secus si iudex sñialiter,
vel alias publice excõicatus esset, qa nõ valet qđ agit, ẽt si
nõ excipit, de re iud. ad ꝓbãdũ. & dicit, q rõ diuersitatis
est, qa plus veretur pars obijcere iudici q̃ aduersario, & qa
plus afficit processum excõicatio iudicis, quam partium.

ADDITIONES.

a ¶ Comparandus. Excommunicatus æquiparatur deportato, vel sa-
raceno, per Bal. in addi. Spe. de spon. ver. pari ratione. gl. inst. de cap.
dim. §. media. & gl. in c. pastoralis. de appel. Item æquiparatur inter-
dicto. cle. 2. & ibi Card. de senten. excomu.

b ¶ Medicina. Adde hic, quod habetur supra in c. quum medicinalis.
de sen. excom. Bar. in l. fi. C. si a non competenti iud. & Bal. in l. 1. C.
de hær. instit. 10 Spec. de possess. §. 7. vers. quid si. Item no. q excõica
tio quo ad Deum & ecclesiam triumphantem nihil addit, quia sta-
tim q quis delinquit, est excommunicatus quo ad Deum. gl. singu.
in c. quod dictum. 24. q. 1. secũdum do. Philip. in c. dilectus. de appel.

SVMMARIVM.

1 *Loqui, nuncium mittere, vel literam æquiparantur.*

CAP. IX.

Constitutionem Duæ sunt partes. pria declarat constonẽ. Itẽ secũda ibi, statuimus. dat formã monitionum. & vnum casum excipit ibi, nisi ea
participatione. per hanc literã dicebat Bar. q dato, q per
eũ, qui posset, ferretur talis sñia, puta per Papã, hi qui par-
ticipando non incurrũt minorem, vt in gl. non ligarentur
alij sñia p̃missa. idẽ ver. ĵ. eo. statutũ. s. eo. statuimus. dicit
post monitionẽ, per q̃ vr, q simul cũ monitione ẽt nomina
tim fiẽda sñia in hoc casu fulminare nõ possint, sed lapsũ
termini debeant expectare. & sit hoc speciale in hoc casu
(scrupulum) i. asperitatem, qa qñ quis dubitat, suã ɔscien-
tiã stimulat sm Bar. habet 1. regum. 25. non erit tibi hoc
singultũ & in scrupulũ cordis, & sic ponitur ꝓ asperitate,
anxietate animi, remorsu conscientiæ, dubietate, difficul-
tate, nodositate, obscuritate sm deriuatores (statuimus)
studiose ponitur hic §. vt sciatur id, quod sequitur, esse ge
nerale, nec restringi ad casum supra proximum. vnde di-
cit Bon. q poterãt de his duabus partibus duæ fieri decr.
(iura.) supra eo. sacro. de ap. reprehensibilis. & c. cum spe-
ciali. 12. q. 2. idigne. 23. q. 3. de illicita. & similia (iudices)
sic large loquitur, vt eps & inferiores ordinarios & de-

legatos

legatos includat. facit j. eo. statutū[aliter ex]. s.internal-
la. & forte pp hoc conciliū. s.c. sacro. nō dixit trina, sed di
xit cōpetēti monitione. ¶ Prima gl. summat. ¶ Tertia gl.
distinguit duplicē pa ticipationē & soluit qōnem. ¶ Gl. s.
primo dicit, q̄ sit noīalis monitio. s cundo ponit opi. quia
non approbat. tertio q̄rit, arguit ꝓ. & soluit ꝯriū. ¶ Gl. di
cit. ponit tres formas trinæ monitionis. ¶ In tertia gl. ibi
[& licet] ēt nūciū liberā psonā ꝯstituis te debitorē, & ille
ministeriū tm̄ p̄stare potest vr̄. ¶ In gl. s. ibi[certū.] vide s.
de rescrip. significante. in 1. glos. & ibi[si duo.] in fi. tm̄ va-
let in ea re de qua agitur, tutori administrationē denega-
ri, q̄tū si in totum denegata fuisset. & ibi. l. 3. §. fi. si fur, vel
fugitiuus, vel eius socius a me recepit, vt id indicet, illud
condico. ¶ In gl. vlt. [æquissimū] vide s.c. li. & ti. c. 1. super
gl. nunquid. & ibi. l. 1. ꝛn̄. si tenetur, q institorē ꝓposuit, for
tius q magistrū nauis, nā plus pōt de institore disquiri, q̄
de magistro, qa qn̄q; nec locus &c. ¶ In gl. denotat. ibi. &
Gar. & Io. mo. idē Hug. in p̄. c. qm̄ multos. & ibi. [§. nulli.]
1 iste §. lō. de excōicatione maiori. sed sic inducitur † æqp.
ratur loqui, nunciū mittere, vel litera. & in fi. facit 21. q. 2.
lex diuinæ. in prin. pa. l. est. & vt dicit Io. mo. cōstat quē al-
teri loqui ēt nutu & signis, facit s. de spon. cū ꝯ. cu con.
Induxit illud Ouidij. Nutu, verbisq; loquitur, & factis lo-
quuntur. 22. q. 2. cauete. & Greg. 4. dialogorū de quodam
monacho dicit, & si verbis taceret, facta loquebatur. Hie-
ronymus ꝯ. Iouinianū. ad fi. de nr̄o grege tristes pallidi,
sordidati & quasi peregrini huius seculi licet sermone ta-
ceāt, habitu loquuntur & gestu. & facit hoc pro Carthusiē.
quib. aliqui detrahunt, q nō p̄dicāt. ¶ In gl. s. qm̄. in fi. q. d.
q all. bene pōt fieri monitio generalis. s. de off. ord. si sa-
cerdos, s. de iudę. & si iudæos. in fin. de vsur. post miserā-
bilē. & vide ꝯcor. s.c. Romana. §. caueat. sup gl. pone exē-
plū. ¶ In gl. s. l. proprijs. ibi[dn̄t tn̄ quidā] Host. sup. eo. stā-
tuimus, quē excuso, qa non vidit hāc decr. sed Gar. ēt super
hoc c. dicit hāc opinionē magis iuri ꝯsonā, sed ꝯria sit seue
rior, dicebat, q ad gn̄alē excōicationē ita cōueniebat ge-
neralis monitio sicut ad spālē spālis, vt sequitur in gl. vt di
cit Host. forsan in spāli non sufficiet pergamenū, subdebat
aūt, q si post factā gn̄alē monitionē dicatur aliquis ꝯmu-
nicasse, non denunciabitur, nisi ad rōnem positus conuin-
catur, de accu. si constiterit. de vsu. cū in diœcesi. de cle. ex.
mi. proposuit. sic fit in vniuersali petitione, nam adiudica-
ta hæreditate in singularib. non fit executio, nisi proban-
tur hæreditariæ. ff. de pe. hære. itē videndū. §. vlt & l. seq. &
no. de rest. spo. cū ad sedē. in fin. secundū gl. dabat aūt hic
praticā gn̄alis monitionis, q̄ ad spālē reducere possumus,
vt sic dicat, cū Titium excōicauerimus, qui non emendat
longo tpe expectatus, sed medicinā sibi propinatā contē-
nit in aīæ suæ periculū, & scandalū plurimorū, vel sic, quia
non vitatur, fortius indurescit, ex quo sibi & alijs pericu-
lū noscitur imminere, iō monemus A. B. C. D. ne cum ipso
de cætero cōionē, vel participiū aliquod habere præsu-
mant, sed j. dies tot, quos, vel quorum 10. pro primo &c.
ab ipsius participio i totū abstineāt, nec vr̄, q subdere pos
sit, alioquin ex nunc. p id, quod dixi sup vet. ꝑmissa. & ibi
[sed verius.] Idem Io. mo. & Arch. [& in fi.] simile, qd̄ not.
s. c. li. de ꝯcess. p̄ben. si capitulo. in prin. 6. gl. ¶ In gl. dicit
ergo. in fi. sm̄ Guil. & Arch. sed Io. mo. dicit, q hoc nō con
sonat literæ, vnde si fit vna sola monitio, habebit dies ex-
pressos, sicut faciunt executores. s. duos pro primo, duos ꝓ
secūdo, & duos pro tertio &c. p lrām hic, dicētur, vr̄, q ad
minus duo dies requirūtur pro quolibet termino. j. de
reg. iur. pluralis. Gui. dicit, hoc arbitrariū, & ad hāc partē,
q sufficiat vna dies, Abbas in decr. sacro. all. ff. de pu. iudi.
iter accusatorē, vt ibi dicit tex. p triduū p dies singulos Ti
tius citatus. Cle. Pi. all. ff. de pig. act. si conuenit. in fi. & qd̄
ibi no. ¶ In gl. vl. in fi. qn̄que res celeritatē desiderat. ff. de
dā. infec. l. 1. quærit Host. s. c. Romana. §. sed nec. qd̄ si in-
dex verisimiliter p̄sumit, q hi, qui sunt ad arma parati per
excōicationē non desistent a malo conceptu, ꝯsuluit, q nō
fulminet, sed dicat sub pena excōicationis p̄cipio, q depo
natis arma, vel q iretis hospitalia, vel discedatis de loco
sm̄ currētia, alias snīa non esset medicinalis, sed mortalis
contra id s.c. 1. & facit s. de cohabi. clericorum, clericos.

S V M M A R I V M.

1 *Interdictū generale in terrā, vel loca non relaxatur ad cautelam.*
2 *Interdictū generale nō pōt proferri in locū sine spāli licētia Papæ.*
3 *Excōmunicatus quare excommunicatur & non excommunicat.*
4 *Excommunicatio an vitietur ex defectu clauis scientiæ.*

C A P. X.

Præsenti. Breue est, nec eget diuisione, vel summa, licet multum egeat notione rōnis, vt in gl. & est sciendū, q Guil. hic quasi
viderit integram, & Arch. post eum dicunt, q quidam asse
ruit se post appellationem excommunicatum & interdi-
ctū in vxorē, familiā & terrā suā prolatū, petijt ad cautelā
absolui ab excōicatione, & prædictum interdictū relaxa-
1 ri. Respondetur, q † generale interdictum in terram vel
loca non relaxatur ad cautelam, & ex hoc no. Guil. spāle
in vxorem & familiam relaxari posse, vt in gl. beneficium
gratiosum, de quo satis dixi s. c. solet. loca etiam in specia
les ecclesias sm̄ Arch. qui dicit quod si bene attendatur
intentio concilij, patebit idē in interdicto loci specialis,
q in generali interdicto castri, seu villæ, sed Io. mo. cōtra-
dicens, q interdicta ecclesia, si prælatus & canonici petūt
eius relaxationem, sm̄ hāc formā relaxari poterit, & serua
bit regulā, nisi in casu, quo illā rep rit viciatam. ff. de iure-
iur. l. 1. & hoc secundum vr̄ verius. & licet fateat decr. lo-
cū habere in interdicto loci specialis, dummodo illud
interdictum sit, interdicta tamē ecclesiarum nego. sic ge
neralia quo ad effectum generalis interdicti, etiam si in-
terdicerentur omnes ecclesiæ ciuitatis, vel prouinciæ, pu-
ta propter decimas non solutas, vel procurationes lega-
torum, vel consimiles, vnde si dicas ecclesias loci interdi-
ctas, non putes, q tunc sit locus decre. alma. j. e. §. adijci-
mus. vt ibi no. gl. quia tunc nō poterit in ecclesijs celebra-
ri etiam bassa voce &c. extra ecclesias illas etiam in loco
illo celebrari poterit alta voce sub tentorio, vel in eccle-
sia loci, si qua esset non interdicta, nec tunc locus esset de-
negationi sepulturæ hominibus illius loci, saluo quod ha-
bes j. eo. si ciuitas. in fin. & aliorum sacramentorum & di-
uinorū officiorū, quæ nisi inquantū permissa reperiuntur,
vetantur tpe generalis interdicti. c. si. post prin. & in extra
uaganti Bonifacij ꝓuide. in prin. & cū, si villa, vel castrā
sint interdicta, ēt si vnica, vel nulla esset ibi ecclesia, inter-
dictum dicitur generale, vt scripsi in decr. cum in partib.
de verb. sig. in fi. & locus erit penis generalis interdicti, vt
s. cum igitur decr. hic aperte de generali loci interdicto
loquatur, verius videt, quod dicit Io. mo. vt in interdicto
ecclesiæ locum non habeat, sic etiam est alia differētia in-
2 ter ista, quia † generale interdictum in locum proferri nō
potest sine speciali Papæ licentia pro pecuniario debito,
in extrauaganti Bonif. prouide. quæ prohibitio in speciali
locum nō habet, sic & aliud est interdicere ciuitatem, vel
locum, quam interdicere ciues, vniuersitatem, vel colle-
gium, vt j. eo. si snīa. §. 1. vbi dicam super gl. aliud. si ergo
executor gratiæ, quia non recipitur is, cui datus est, ad mā
datū ipsius excommunicet canonicos, & interdicat eccle-
siā, vt sæpius accidit, & canonici pp appellationē præce-
dentem, vel alia causa, dicant sententias illas nullas, rela-
xari poterit ad cautelam. & hoc placet, & sic exponimus,
alia loca, puta regna, prouincias, comitatus, baronias,
vel villas. [quatenus.] i. aliquo tenore, modo, vel forma.
sic j. c. vlt. §. illis etiam. ¶ Prima gl. obijciendo quærit,
tres opin. ponit, quas reprobat & soluit. ¶ Secunda gloss.
ponit 12. casus, quibus excommunicatio nulla. ¶ Pen. gl.
remittit, quærit & sol. ¶ In gl. 1. ibi, [terminato.] vide de
do. & contu. finem. in fi. glos. sed nunquid. ¶ In gl. 1. ibi.
[non roborētur.] & sic extirpandæ sunt. 68. di. corepi. cum
ratione vincendum sit. 23. q. 6. vides. nec recipienda sunt

quæ

quia opinione vacua non rōne, vel auctoritate iuuātur. 26.
dist. deinde. sic dico de solutione Francisci, qui dicebat, q
quia tales sniæ mature feruntur. s.e. Romana. in fi. sic det
tolli mature, all. de elec. ecclesia. 2. Boa. dicebat, q qn sin-
gularis petebat absolui ab interdicto loci, fatue petit, quia
ipsius satisfactio non requiritur, q fateor, vt no. j. e. si. ver.
nec tūc. & scripsi post Inn. de pę. & re. qđ in te. super vlt. gl.
sed hoc nil ad propositū vt ibi, q te. sm Guil. dixit. ¶ In gl.
3 qđ sit. ibi [sed excōicatio.] ratio vero † quare excōicatus
excōicatur & non excōicat, satis patet, vt dicit Io. mo. nil
.n. impedit ligatū vno vinculo ligari secundo. s. de iude.
ita quorunda, sed excōicare est iurisdictionis, cuius exerci
tiū excōicatus non hēt. s. e. lib. de off. vica. Romana. de te
in. ad probandū. Itē cū sit extra ecclōnē, aliū ab ea non pōt
excludere, sicut nec possessus possidet. ff. de adul. sic eue-
niet. & ibi c. vlt. s. e. de priuil. aūt. & ibi [octano.] istos octo
notauerat Hos. s. e. solet. duos sequētes posuerāt hic Bar. &
Io. mo. Fran. addebat casus. s. eo. li. de off. ord. Romana. in
fi. sed dic vt ibi, itē s. eo. Romana. in fi. ibi, videas in gl. per
hanc, & super ea. & ibi. c. quarto. & e. ti. supra e. li. c. 1. olim
4 fuit hic disputatu, an † vitietur excōicatio ex defectu cla-
uis sciæ, cū s. fert ita p̄lato oino illa claue carente, allega-
tur hæc gl. q̄ hanc casum nō enumerat inter alios nullita-
tis casus, in hac qōne non insto, tū qa p multos negatur,
sciam esse clauē, tū quia cōstat excōicationē & censurā ec
clesiæ nō ex scia, sed ex potestate & auctoritate receptam
ligare, q satis expeditur per ex. Io. q. ui a quorandi. ver. q
aūt, cū sequentibus, vbi hr clauis diffinitio, remissionē ēt
de hoc dedi, de sum. trin. firmiter. §. vna. & facit quod scri
psi de æta. & qua. c. si. ¶ In gl. p sit. ibi. [spiliter.] Idem si
gnaliter, p ca in vniuersitatē, vel collegium sm Franc. &
ibi [dic quod bene.] idē Guil. Gar. Cl. Pe. Boa. Io. & Arch.
& ibi. [ad cautelam.] ad hoc s. eo. venerab. li. quam decr.
hic tenuit Inn. supra de appel. hoc qn. in 1. gl. s. q fiebat
absolutio ad cautela in interdicto sicut in excōicatione,
quod intellige de interdicto personæ non loci per hanc
decret. ¶ In gl. vlt. in fi. idem Gar. Io. mo. & Arch.

SVMMARIVM.

1 *Pœna grauatur per perseuerantiam duorum mensium.*

CAP. XI.

Quicunque. Hæc decr. habuit breuiloquū di
ctatorem, ita q pp multa ipsius
membra vix pōt breui summa-
ri, pp quod gl. non summauit, diuidendo tā dici potest, q
primo excōicat cū certis limitationib. dantes licentiam
offendendi in personis, vel rebus, vel suorum exercen-
tes contra aliquos ecclesiasticam censuram, vel exerceri
facientes, vel illam facientes seruare. scđo ibi, eādē pęnam
prorogat ad venientē, vel motu proprio id agentem. tertio
ibi, qui aūt. pęna aggrauat. & dixit Fran. q quia multi præ
lati timebant qnq; exercere censuram pp grauamina, quæ
eis vel suis inferebantur, io edita fuit hæc constō [princeps.]
vide quod no. in cle. de bap. p̄senti. super ver. regū [inter-
dicti.] satis patet, q si pp principem, vel dum interdicatur
terra, locus sit huic constoni, cum ipsius satisfactio requi-
ratur, & sic in ipsum dr snia esse prolata, i. eo. si snia. & rū.
facit s. e. dilecto [snia.] in alijs ergo sententijs, vel pęnis nō
habet locum constitutio ista, vel ipsius pęna. ad idē litera,
tales quæ j. sequitur [licentia] no. quia non solū iubētes,
vel mandantes ligat hæc constitutio, sed ēt licentiā dātes,
q minus est sm Guil. & Arch. & hoc est ad modū eorum,
qui trahunt aliquē de sua protectione, & hoc sæpe quo ad
clericos vtuntur Italici [capiendi.] de capiētibus epos dic
hodie, vt in cle. de pęnis. siquis suadente. [suorum] sic 23.
dist. cōis filius. s. de test. de cætero. 3. q. 11. neganda. Arc.
[re integra reuocauerant] facit ad qōnem no. j. eo. cū qs.
in glo. 2. [nisi bona] hic recitabat Gar. & Io. mo. post eū ea
quæ scripsi de ap. præterea. 2. s. de prorogatione termini
dati ad soluendum, & an qcumque infra terminum appel-
laretur, & quod circa sm dicit Io. mo. ibi dixit [præmisso.

rum] s. occidere, capere in personis suis, vel suorum gra-
uare, vel eos, pp quos latæ sunt, vel obseruantes [duorum
1 mensium] no. per † perseuerantiam duorum mensiū gra-
uari pęnā. & facit ad ea, quæ dixi de cle. coniu. Io. in 3. q. 1.
vbi hæc decr. allegatur in fi. [obtinere.] præterq in mortis ar
ticulo. j. eos qui. s. de off. ord. pastoralis. vbi de hoc. ¶ Pri
ma gl. dicit vnde orta, soluit dubium & solutionis obsta-
culū. ¶ Gl. litera. obijcit & dupliciter soluit. ¶ Gl. pę. quæ-
rit & soluit. ¶ Vltima gl. dat simile. ¶ In gl. s. ibi. l. 3. §. 1. si
res cōmodata redditur deteriorata, pstari oportet qd in-
terest. ¶ In gl. sic. ibi. s. quoties. vide hanc. & l. liber homo.
s. e. mulieres. super vlt. gl. ¶ In gl. 1. in fi. dicebat Guil. q
vniuersale quicūque, singulos comprehendit. ff. de hæred.
insti. l. hoc articulo quisque. ff. de pig. act. si necessarias. §.
si annua. de off. præl. l. 2. sup. de ma. & obe. solite. ad fin.
per quā patet ēt imperatorem includi, vt dicit hic Arc. tū
dicit Guil. signū vniuersale qnque ponitur p particulari.
1. q. 7. siquis omnem. 15. q. 1. mulier. ¶ In gl. & in fi. sup. de
ma. & obe. oēs. Arch. alle. 53. di. Valentinianus. & 2. q. 7.
§. item cum Balaam. ver. sed notandū. ¶ In 4. gl. ibi [vt fa
miliarē] alle. Guil. 12. q. 2. Ecclesiarum seruos. vel filij vel
serui, insti. de bis qui sunt sui vel ali. iur. per totū, vel dome
stici. C. de his qui ad eccle. confu. l. præsenti. §. sane. & de
his no. 2. q. 5. in summa. Item vxores & mācipia. C. de epi.
& cle. l. 2. & coloni. 89. dist. iudicatum. C. de re. l. quicūq;.
lib. 12. & de quibus habetur 4. q. 3. l. vlt. & 15. q. 3. non est
¶ In gl. litera sequēs. ibi [non restituerit.] idē Arch. & hoc
videtur voluisse Guil. qui dicit, rem integram, hoc dixi,
priusquam ad grauandū personas processum sit, sed Gar.
& Io. mon. exponunt re integra. i. iniuria nondum illata in
persona, vel rebus. ¶ In gl. vlt. ibi [denunciati fuerunt] in
his sufficit denunciatio, quia sunt ipso iure excommunica
ti, sed idem in alijs incendiarijs, ex quo excommunicati
fuerint & denunciati secundum Gar. Io. mon. de hoc vide
in decr. statim allegata cum suis remis.

SVMMARIVM.

1 *Iudex secularis potest summarie de clericatu probationē recipere.*
2 *Seruus fugitiuus licet se gerat pro libero, non tamen est in possessio*
ne libertatis.
3 *Emptor fundi, a quo res euincitur necesse hēt denunciare auctorē.*
4 *Facies ad instar cęlestis pulchritudinis facta fędari non debet.*

CAP. XII.

Si iudex Diuiditur In duas partes. prima dicit,
q ad iudicem ecclesiasticum pertinet
cognoscere causam parte vocata de cle
ricatu quem allegat, non ad iudicē laicorum, & causam
reddit. secūda pars ibi, & si. subdiuiditur in tres. primo po
nit tres casus, quibus ante cognitionem fit remissio. secun-
do ibi. idem addit quartum quem probat triplici argumē
to legali. tertio ibi non sic. ponit quintum, quo non fit re-
missio ante cognitionem, iudex tamen laycus interim nō
procedit, & hic incipiunt constitutiones Bonifacij. & ista
prima est expediens & vtilis valde, sæpissime practicatur
per curiam, remissionem dedi supra eo. decernimus. [re-
petat.] dixit Innoc. in decr. vt sanæ. q prælatus recipit cle
ricum etiam nolentem & se laycum confitentem, quia est
iniuria ecclesiæ. eo. tit. contingit. 2. q. 1. in primis. in prin.
dicit etiam, q potest episcopus, maxime si est ordinarius
capientis procedere in modū inquisitionis cō detinētem,
quia crimen sacrilegij est clericum detinere. 17. q. 4. quis-
quis. & c. si quis deinceps. & c. sequen. & hoc verum, si fa-
ma est eū esse clericū. Si vero est notorium, tūc sine inqui-
sitione requirit eum, & excōmmunicat detinentē. dicit ēt,
q si clericus nolens, vel inuitus etiam super cā ciuili con-
ueniatur coram seculari iudice, prælatus suus potest illum
ēt inuitum abstrahere a iudicio seculari, de fo. comp. si di-
ligenti. 11. q. 1. inolita. & c. placuit. & c. de persona. & per
iudicē punire quasi de sacrilegio, & arg. sup. de for. comp.
c. 1. si tamē prælatus ageret pro recuperatione clerici sui,
quem laicus vt laicus possideret, vel officio iudicis, vel rei
vendi.

vendi.de iure canon.vel præiudiciali,de quib.not.sup.de maio.& obe. inter quatuor. tũc agere debet coram iudice rei.C.vbi cã status.l.2.in Inn.[ecclesiasticum]videba-
1 tur quibusdã contrariũ, ꝙ † iudex secularis possit summarie de clericatu probationem recipere,quasi per id cognoscendo, an sua sit iurisdictio, facit de rescrip.super literis. ff.de iud.si quis ex aliena , sed hoc est falsũ,& ratio statim sequitur[absque.]pro fine , ponitur. Arc.remittit sup.eo.lib. de procur.qui generaliter. & vide quod ibi dixi[cõiter.]vide quantũ operatur cõis opinio,vel fama. Arch.ad hoc faciunt iura quæ allegat hæc glo.[incontinenti.]nec præcipiti festinatione, nec moratoria cũctatione.ff.de adm.tuto. l.tutor qui repertorium.i.respon.in fi. in Arc.de hac dictione . supra de testi.co.præterea.de mu.pe.c.1.de appel.an sit.de no.ope.nunc. significantibus.[deprehensus.]an capientes talem habentem habitum sint excommunicati,remittit Arch.supra e.lib.vt famæ.§.1.supra de pœnis.presbyteri.50.di.si quis dyaconus,81.dist.presbyter.[tonsuram]videlicet,hic aperte probat tex.ꝙ habitus clericalis cõsistit in duobus.s.in tonsura & vestibus , quod est bene notandum.& de tonsura vide quod not.in cle.de vi.& honest.cler.qm.in gl.si ergo. itẽ vide de his vestibus no.in cle.c.1.in gl.dũ quidã.in fi.[constet de contrario.] de hac pura negatiua.s.ꝙ non sit clericus , constare poterit per positionem confessatã.sup.e.li.de confes.c.1.posset ẽt hic ꝯrium cadere in affirmatiuam,si diceretur priuatus priuilegio clericali , vt in casib.no.sup.in gl.hoc ideo.hic tñ sciendum,ꝙ qñ esset penitus illiteratus,vrgens præsumptio esset contra eum , ꝙ clericus non esset,cum tali clericatus, vel prima tonsura conferri non debeat. s̃.eo.lib.de temp.ord.nullus.cum concor.quas ibi scripsi supra ver.illiterato[exigit] tunc dr̃ quis se gerere pro libero,non quã
2 fugitiuus est,licet.n.† seruus fugitiuus se gerat pro libero, non ideo est in possessione libertatis. C.de agri.& cen.cũ scimus. lib.11. sed cum diu fuit in possessione libertatis, paratus subire iudicium liberale,arg.ff.de acquir.pos.possideri.§.si seruus.& l.per eum. §.vl.& ponitur diu,pro decennio.ff.qui & a qui.ma.l.si eum.§.Aristo.sed & si tpe alicuius per 5.annos se gessit pro libero, & mortuus est filius, liber erit. C.ne de sta.defunct.si pater.& fauore libertatis contra ecclesiam currit hæc præscriptio. s̃.de cõiu.ser. sed nõ ob.quod ibi dicitur de decẽnio , quia narrat,vt ibi no.& q̃uo in monacho locum non habet , quod de libertatis possessione prædixi,dummodo constet de monachatu,ponit hic Arch. ad literam , quod post Host. scripsi s̃.de reg.e.fi.super ver.fugitiuos.ibi vide [angariarum]vide de immu.eccl.non minus.in 3. gl.[reprehenditur]ad hoc eo.li.12.de præpo.sac.cubi.l.1.in fi.ibi sub habitu &c.hinc est, ꝙ sub iudice talibus deputato litigabitur , si quis contrarium voluerit dicere. C.eo.tit.l.pe.§.si vero cuidam.Arc.[non sic] statim declarat q̃uo non sic . s.quia non remittitur donec &c.ante deprehensionẽ paulo ante hic intẽdit, certum est.n.ꝙ oĩs clericus aliquo tempore prius habitus est pro laico.[restituẽdus] ecclesiastico iudici [incumbit] dicit Io.mo.ꝙ ad hoc admittitur beneficio concesso clericali ordini , nam alias non videretur admittendus ꝯ illa , quæ factis suis tam dilucide protestatus est . s̃.de proba.ꝑ tuas.cum suis cõcor.[iudicis]secularis penitus.s̃.e. Romana.§.vlt.¶ Prima gl.ponit summam,& qd declarat.¶ Secunda gl.inducit tria similia . ¶ Gl.coram . primo signat contrarium & soluit.secundo quærit opponendo, & dupliciter soluit.¶ In gl.secunda.ibi.l.2.§.2.per interdicta, vel cognitiones ꝑtorias petimus,quos in potestate habemus. & ibi.[de iure.]sequitur,incolarum, quod quæque ciuitas sibi vendicat, præsidũ prouinciarum est cognitio.¶ In gl.
3 puta.ibi[emptor] † fundi a quo res euincitur , necesse hẽt denunciare auctori vel ipsius heredi.¶ In gl.fic.ff.ibi.l.3. vide j̃. eod.tit.ad hoc.super gl.2.& ibi [Barbarius] cuius casus habetur 3.q.7.§.tria. ¶ In gl.vt in quo.ibi.§.si quis virgines.huius casũ habes s̃.e.in audiẽtia. ¶ In.gl.C.de.

ibi,[eam quæ]quæ reperitur in possessione libertatis dolo malo æquiparatur ancillæ. & ibi[liberis.§.fi.]qui sine dolo est in possessione libertatis , de libertate in seruitutem petitur,dñs probat.& ibi[cui necessitas.]probandi de ingenuitate sua nõ incumbit vltro,si ipse probare desideret, audiendus est.ibi[circa]si eum , qui est in possessione ingenuitatis,dico libertinum,habeo hoc probare, ipse tñ fiducia sui iuris posset in se onus probãdi suscipere . ¶ In gl.
4 hoc habes. ibi[si quis.]†facies ad instar cęlestis pulchritudinis facta fędari nõ dẽt.¶ In glos.multa.ibi.[illud.]vide de pęnis constitutis.sup gl.2. ¶ In gl.corã. ibi.50.di.diuinis.põt crimẽ esse tã graue,qd nec fideiussoribus,nec militib.ꝯmittitur , q reus esse dr̃,sed carceris pęnã ante supplíciũ sustinet.¶ In gl.plus.ibi.l.3. incipit,si crimẽ cã. in seq. cõcor.¶ In gl.2.in fi.facit ad hoc s̃.de ap. dilectis.& Arc. remittit ad ibi no.per Inn. & s̃.de seruis nõ or.c.2.de ma.& obed.inter quatuor. & Azonem in sum.C.vbi cã status. ¶ In gl.puta.ibi[emptor]fundi.ff.de re iud.de vnoquoque.& s̃.de emp.& vẽ.c.fi.Io.mo. ¶ In gl.hoc iõ.ibi[bigam*] saluo quod no.s̃.eo.l.de biga.c.1.in gl.ver.& ibi de vi.& ho.cler.c.vno. ad de qd̃ debes in cle.eo.tit.c.1. in fi.idem Arch.hic . vide quod scripsi sup.e.tit.perpẽdimus contingit.2.super gl. & per hoc sine distinctionũ ꝓlixitate videre potes casus, quib.clericus perdit priuilegium clericale. ¶ In gl.s.cũ.in fin.vnde sup.dixit absq; alia cognitione,hic dicit ante cognitionẽ. ¶ In gl.vt in quo.in fi.Arch.all.24.dist.qualis.q.2.nec quisquã.& s̃.eo.in præsentia.¶ In glo. hic habes. & ibi. [cũ stigma] coctura igneorũ vulnerum. Arch. dicunt deriuatores qd̃ est signũ , caracter, cicatrix, coctura, inustio, quæ fit calido ferro, ad Gala.6.stigmata dñi nostri Iesu Christi in corpore meo porto. ¶ In gl.multo.in fi.dicit Io.mo.ꝙ est rõ digna nota,qa hic plura faciebãt ꝯ ipsum,q̃ pro ipso, vt patet in tex.& iõ a pluribus denominabitur, & sm̃ illud iudicabitur, vt no.j̃.rit.proxi.c.vlt.¶ In gl.coram.ibi[ecclesiastica]idẽ Io.mo.& Arch.& in fi.idẽ Arc.vide qd̃ dicã super gl.prox. & quod dixi in q.mer.super regula non licet.j̃.de reg.iur. ¶ In gl.no.qñ.in fi.Arch.alle.vt ecclesia.bene.c.vno. C.de fur.c.uile. circa hoc quod tractamus de onere probandi titulum incumbentẽ possessori , dicebat Io.mon.ꝙ vbi actor agit contra reũ de re,q̃ reus possidet , vt illã sibi restituat, quam dicit suã,vel sibi debitã,quia cęteris paribus plus in ludo habet possessor q̃ petitor, actore nõ probante obtinet reus,ẽt nihil probans, & vt dicit,hoc æquitas actionis publicianæ. ff.de publicia.per totũ , sed si actor nõ agit ad possessionẽ euincendã, q̃ reus hẽt,sed ad aliũ finẽ,tunc secus, v.g.si videret eps tenẽtẽ beneficiũ esse in possessione clericatus , qa possessio non sufficit,cogere poterit illũ facere fidẽ de clericatu.2.q.1.legum.de rescr. cũ adeo.de transact.ex lr̃is. dicit tñ,ꝙ vbi antiqua esset possessio reputare illã calũniosam petitionẽ & ꝓsumerent illũ clericũ , ar.ff.de ritu nup.in liberæ. secus in facto recenti nunc,sic nunc aliter se haberi,vt faciant baratatores , arg.s̃.de præsump.illud.& vide quod ibi scripsi in gl.sequenti.& de spon.consultationi.super ver.testibus.dicit aũt,ꝙ in eo qui contendit de beneficio firmiter diceret , ꝙ debet probare se clericum, vt in c. cũ adeo.& c.ex literis. secus vbi diu inconcusse tenuisset.

C A P. XIII.

Statutum. Duo facit . ponit constitutionẽ prorogantem, cui secundo decretũ adijcit ibi , decernẽtes.& vide quod difficile est prouidere malitijs , quia faciles erant iudices excommunicare cũ participibus , emanauit decretalis statuimus, quæ vetuit participantes excommunicari maiori,nisi monitione præmissa,faciebant iudices fraudem faciendo monitionem generalem , & ꝯ hos prouidit Gregorius in c.constitutionem.sed demum iudices,qui excõmunicare non poterant participantes,nisi nominatim monitos,sine monitione dicebant, excõmunico talem,& suspendo a diuinis omnes sibi participantes , vel faciebãt generalem monitio-

monitionem de non participando sub pœna suspensionis,
vel interdicti[declarationē.]ergo non ampliauit,sed de-
clarauit casum , et facit ad id , qđ dixi in decr.statuimus.
super ver.ab eo[præmissa.]vide qđ dixi.s̄.eo. constōnem.
sup eodē ver.delegatis.dicūt qdā delegatos hoc posse,cū
hoc exprimitur in rescripto,alias nō , ꝯriū placet Arc.per
hāc lrām alle.hic de offi.dele.pretea.& c.prudentiā.§.ce-
terum & vide qđ dixi s̄.e. statuim⁹. sup ver.iudex[easdē]
suspensionis vel interdicti.¶ Prima gl.summat.¶ Vltima
dat duo similia.¶ In gl.vltima.in fin.§.& hæc eadē. quid
dices,si adhuc alias sententias proferant quę non sint sub
appellatione censuræ,puto de illis non prouisum, qa con-
tra illas extant remedia etiam sequentium appellationū,
per quas suspenduntur q̄ desunt in istis.j.c.is cui,in fin.

S V M M A R I V M.

1 *Appellans ante sententiam, non potest prosequi nisi causam in appellatione expressam.*

2 *Probatio eiusdem rei fit quandoque ad diuersos fines.*

3 *Sententia,a qua fuit appellatum,firmata, executio interim facta est etiam firmata,licet fieri non debuisset.*

C A P. XIIII.

Licet. Primo obiectioni respondet.Secūdo qōnem
soluit.ibi,excōicatus post appellationem,Io.
intelligit de ap.interposita a diffinitiua,& iu
dex nihilominus excōicauit illum nō parentē executioni,
non curo de hoc,an a diffinitiua,vel prius fuerit appella-
tum,& vide qđ dicā in fi.& sup gl.antep.[prosequentis.]
vel alias expresse,vel tacite renunciantis.s̄.de app.solici-
tudinē.ad finē.[vt debuit]si ergo habuisset impedimen-
tum,vel iusta causa subesset,quare ꝓsequi non potuit,vel
non tenebatur,ita qđ appareret appellatio non esse deser
ta,non esset locus denunciationi,de qua seqtur p hāc lite-
rā.facit cle.de app.sicut appellationē.& c.q̄diu.nunciari
debebit,quod est j.[euitari]non putat Arch.ꝙ talis cele
brās sit irregularis,si de veritate ligatus nō est,& licet hic
iubeat ipsum per alios vitari,non tn̄ iubetur hic, ꝙ ipse se
gerat pro excōicato,ad hoc s̄.de app.ad p̄sentiā.vbi hoc
no.Inn.& e.tit.dilectis.in fi. s̄.eo.solet.in fi. facit 11.q.3.
nō dēt.& c.illud plane.Nec ob.ꝙ ingerendo se diuinis vr̄
cōtēnere sui pastoris sniam,& p id ligari.s̄.c.1. cū cōcor.
nā illa intelligūtur de snia iniusta, q̄ ligat quo ad ecclesiā.
& si non quo ad Deum,hic loqmur de nulla,quæ nec ligat
quo ad ecclesiā,vt hic in princi.licet qn̄q; de facto tollat,
de testi.dilecto.& præ.c.ad p̄sentiam. vel alle. ꝯ. appellās
1 † ante sniam non potest prosequi,nisi cām in appellatione
expressam,patet in cle.de app.appellanti.solutio dici pos
set,ꝙ hic appellauit a diffinitiua.dic verius,ꝙ hic non ꝓ-
sequitur appellationē,nec vt ꝓsequens audiretur, cum sit
deserta,vt in cle.de ap. sicut.& c.si appellationē. sed agit
de nullitate petens se declarari nō ligatū,omnem ergo de
clarationis cām prosequi pōt. primū aūt.i. appellationis
ꝓsecutio hēt fieri corā iudice appellationis, istud vero fie-
ri poterit corā quocunq; iudice cōpetēti. & adde,qđ dicā
2 super gl.antepen.& sic no.ꝙ † eiusdem rei ꝓbatio fit qn̄q;
ad diuersos fines.simile s̄. de testi.veniens.2.de rest.spo.so
licite.& bn̄ facit,qđ dixi de ap.ad hoc si in vna.sup prima
gl.[nullitate]facit hæc decre.ad qō.Io.de qua est vltima.
2.libri,& est talis.cū Seyus minor 25. annis publice matri
moniū cōtraxisset,& cōsumasset,postea Titius vxorē eui-
cit.sed ipse a snia appellauit,sed nō fuit ꝓsecutus,lapso de
cennio,& illo facto maiore, Titius accusat illū de adulte-
rio corā iudice seculari.q̄rebat qd iuris,ante oia id, qđ de
ætate dicit, nō pondero,cū in cā matrimoniali minor 25.
agat & defendat vt maior olim & hodie.de testit. spol. ex
parte,de iudi.c.fi.s̄.e.li.primo.ꝓ Titio facit res iudicata,
cui acquieuit appellans non ꝓsequendo.2.q.6. appellato-
re.de ap.cū sit.c.sępe.patet ergo per sniam illā vxorē Titij,
& sic cognoscens illam adulter est,pro Seyo sic inducitur
hæc decr.Seyus tuetur se p nullitatem snię in qua decepta
fuit ecclesia p falsas probationes.constat aūt, ꝙ quia lata
fuit ꝯ matrimonium,nō transit in rē iudicatā,de re iud. te
nor.lator & c.cōsanguinei.p negligentiā ergo nō ꝓsequē-
tis nō cōualescit,vt hic,hoc ergo ad sui defensionē ꝓbato
apparebit illū nō adulterū,& soluendo hoc tenuit, dicens
ꝙ ecclesiasticus iudex de hoc cognoscet, & mandabit iu-
dici seculari,ꝙ interim supersedeat accusationi de or. co.
tuā.p hāc decr.puto,ꝙ separabitur Seyus a cōiuge, donec
cognitū sit de cā,vt sic per sniam & negligentiam propriā
appellantis Seyus priuetur possessione coniugis, sicut hic
p p illa duo priuatur possessione cōionis.Nec obst.vt li.pe.
laudabilē,qa ibi nō cōcurrunt illa duo,si dicas ad hoc nō
agitur.r̄ndeo,ecclesia ex officio hoc faciet, nec aliter illū
audiet.facit sup.de matrimonio clan.c.1.& 3.nā ēt hic ꝓ
cedit ex officio ad hanc denunciationē in pœnis negligen
tis & p p periculū cōmunionis.sup.e.li.de excep.pia.¶ Pri
ma gl.ponit quod declarat, & summat.¶ Secunda gl.r̄n.
p quæstio.& soluit.¶ Gl.ꝯ obijcit & soluit.¶ Gl.no. ad q̄
stionē.arguit negatiue,ponit opi.ꝯtriam,q̄ adiuuat.& coa-
diuuationi respondet.¶ Vltima gl.r̄ndet p ꝯriū,qđ dupli
citer soluit.¶ In glo.secunda ibi.§.falsus.vide in c.statum
alle.in gl.secunda.¶ In prima gl.ibi[moderni.]dicit hic
Io.mo.ꝙ Inn.ibi vacillabat,vt dicit Arc.Inn.ibi dicebat,
ꝙ post trāsactū tēpus appellationis ꝓsequēdæ qs nō pote-
rat dicere excōicationis sniam esse nullā ex ea cā , qa post
appellationē latā,qa prosecutionem omittendo ligare in
ceperat snia,per.l.furti.ad q̄ hic r̄ndetur in quarta gl.¶ In
gl.& ibi puto.idē Arc.¶ In gl.ꝯ.ff.in fine.idē Arc.q alleg.
sup.de cōsue.ad nostram.& C.si a nō cōpe.p totū. ¶ In gl.
no.ibi[contrarium]& ibi Arc.¶ In gl.antep.in fi.hęc glos
sella procedit in appellatione interposita ante sniam , sed
qd si appellatio illa postq̄ fuerat reus non parens excōica
tus,fuerat interposita a diffinitiua,de qua intellexit Ioan.
mo.vt in prin. dixi.q̄ro, qd neglecta appellationis ꝓsecu-
tione veniet nunc probādū.certū est,ꝙ p præ.dec. non so-
lū.de ap.sup.e.li.veniebat reuocāda p modū nullitatis, ēt
nō verificata iustitia appellationis, ex quo apparebat ap-
pellatum debito mō & tpe,qđ sufficere puto ēt in hoc ca-
su,qn̄ agitur,vt declaretur nulla, ꝓbato.n.qđ proxime dixi,
nisi ex aduerso probaretur casum fuisse,quo non potuit ap
pellari,vel ante excommunicationē renūciatū ap. vel ali-
quid tale,vt e.ti. Romana.§. si vero.& §.si aūt. apparebit
excōicationē nō tenuisse,& p consequens sic poterit decla
rari,& graue forte dicere ꝯriū,ex quo sequeretur,ꝙ p acta
antiqua,vel per nouas ꝓbationes probare deberet iniqui-
tatē sniæ.sed op.in appellatione interposita a snia locū nō
3 hēt hæc decr.p.l.ex cā.ff.de app.quæ a ꝯrio probat † quod
firmata snia a qua fuerat appellatū,firmata sit executio in
terim facta,licet fieri nō debuisset,& hoc ꝯriū intelliges p
no.in decr.non solū.in quarta gl.Io.mo.qui nouit hoc du
bium,distinguit inter directā executionē iudicati & nō di
rectam sed obliq̄, lex illa loqtur in directa,q̄ fit per posses-
sionis traditionē,de qua vel solutionē eius de quo fuerat iu
dicatū.deserta igitur appellatione tollitur suspēsio, vel ex-
tinctio iudicati , quam induxerat appellatio , & hoc casu
manet firma directa executio. licet male facta , quam de
nouo,si facta non esset, vel si reuocaretur, fieri oportet. s̄.
de re iudi.cum aliquibus. ad euitandum ergo circuitum.
vt cle.de rescrip.auditor,cum concor.firmato principali,
idest iudicato,firmatur accessorium.i.talis directa execu-
tio, secundo vero casu quando executio non est directa, li-
cet fiat,vt ad executionem iudicati veniatur,vt in casu no
stro,cum excōmunicatur victus,qa nō paret , nō firmatur
accessorium principali firmato vt hic,nec mirum,si cōua-
lescit directa sequela fortius,quam non directa, nā ex ma-
iori propinquitate aliquid tenet,quod remotius nō tene-
ret. C.de vsuris.per retentionē. C.de pac.l.petēs, ꝙ aūt di-
recta non sit ita vicina iudicato , sicut directa per se patet,
maneat ergo,vt dixi,ne bis idem iteretur,qđ esset necessa-
rio iterandum,sed excommunicatio non est necessario ite
tanda,

randa, forsan.n.desertor appellationis parebit executioni, & sic victor habebit intentú, & actus illius negligentis excõicati interim facti non lædentur, & sic est eligendú, qd victori prodest, & male excõicato non obest.ff.de euic. in creditore.& hoc maxime ecclesiastici, viris.s.de postula.c.fi.¶In vl.gl.ibi.[ceperit.]ad hoc, qui matr.accu.pos. insuper.& qd ibi no.in 1.glo.& ibi,pendente. ante uero q̃ litẽ moueat,repellitur,& sic posset intelligi decr.per tuas. e.tit. vt dixit Inn. s.e.qa periculosum.in fi.& in fi.Idẽ Ar. qui ẽt dicebat,q pro denunciatione iudicis prima facie p̃sumitur,de renun.in p̃sentia.de ele.bonæ.ver.& pro his.licet per illá amplius non ligetur, de appel.pastoralis.in fi.

S V M M A R I V M.

1 *Debitor non potest capi pro debito.*

C A P. XV.

Si clericus. Duæ sunt partes. secunda ibi,cõsidẽ. prima facit tria,soluit dubiú,qđ dupliciter fortificat ibi. & per.& ibi.licet.cãn redđit ibi.cũ his.secũda dat regulam,a quo duos casus excipit ibi, nisi & no.q dicit clericos non distinguẽdo,an sint, vel non sint in sacris, in modo tñ captẽdi & detinendi ẽt in his haberi distinctio.45.dist.cũ beatus[commissos.]hæc litera demonstrat sm Arch.q de his excessibus constat iudici,alleg.20.q.2.c.1.ibi,[conuicti.]& in fi. ibi[detectus fuerit]s.de depo.grauis.versi.quocirca.s.de pęnis.tuæ.& quod ibi no.& eo.tit. quis.s.e.lib.induciæ decre.vt famæ. qui dicit, postq̃ fuerint de crimine canonice cõdẽnati, ergo non prius,nisi essent notorij.s.de accu.euidentia.nec ẽt notorio vt dicit obedire parato violẽtia dẽt inferri, vt in c.lumæ.de iud.cũ non ab homine.nisi suspecti essent,q obedire nollent, vt quia alias eluserunt,de q̃stioni.alle.ẽt,qđ no.s.eo.si vero.in quarta gl. cõtra prædicta posset notari, q litera non dicit cõmissos.ab eis excessus,quasi innuat,q vbi constat de delicto,licet ignoretur p̃sona. pro veritate habenda ex delicto puniendo possint capi clerici, & multi sic seruãt,sed litera sequens facit pro Arch.qui dicit,q includuntur, vt puniantur,licet non sint incorrigibiles, quare caueant sibi p̃lati, qui nimis ad talia promoti sunt,& se & alios illaqueant[excessus.]graues. Nec ob.25.dist.c.1.& vlt.de vita & ho.cle.a crapula. de accu.cũ dilecti.ff.de accu.leuia. & bene dicit excessus, 2 † quia pro debito quis capi non dẽt.s.de pign.c.2.ẽt si ad id se obligasset. sed dic vt sup.de iureiu.ex rescrip.[capi.] ꝯcor.s.e.li.de off.or.cũ eps.27.q.1. si custos.& c.si homo esses.& c.si quis rapuerit ad finẽ.18.q.2.abbates.sm Ar. ne fugiãt,cũ sint suspecti, vt quia nil possident in loco delicti,vel sunt alienigenæ.ff.de his q̃ in frau.cre. ait p̃tor.§.si debitorẽ.& q satis.cog.si fideiussor.§.vlt.(debita.)s.de iureiu.statuta. nisi dispẽsetur p eũ,qui possit alias arbitrari. s.de of.dele.de causis.in fi.& in cle.de resta.c.vno,in fi.& vide sup.de pęnis.licet. sunt aũt variæ pęnæ pro delictorũ varietate statutæ sm canon. sup.de off.or.ad reprimẽdã. debent aũt esse condigne ꝯpetentes non excedentes modũ culpæ,hic ordinate probatur.16.q.5.cognouimus.sup. c.perpendimus.de sta.re.ea q̃.§.1. facit quod ibi dixi, & de accus.cum dilecti. super ver.leuiter.ad idẽ 23.q.4.qui peccat.in fi.45.di. cũ beatus.sup.de homi.sicut dignũ(postea).s.crimine probato.15.q.vlt.in fin.(credimus.) vide hic quadruplicatũ.sup.de deci.pastoralis. (ex proposito.) .i.scienter, malitiose,& iniuriose.Arch.(eodem.)determinat no.in Spe.de accusatione.§.1.vers.sed pone(parendo inri)no. quia non tenetur cauere de parendo eius voluntati,vel arbitratui, nec appellationi renunciari,facit sup.de app.ad hoc. ff.qui satis.cog.l.fi. vnde caueant sibi prælati nostri tñs, qui ẽt constitutos in sacris & in dignitatib.detinent inuitos, nisi sic caueant(enormitas)vt in falsario literarũ papalium, vel eos,qui tales falsas literas p̃sentarunt, de crimine falsi.ad falsariorũ.19.dist.in memoriã,sup.de fal.super eo.de rescrip.cap.2.infamato,q eõm suum ceciderũ.2.q.5.sup cã, vel de hæresi.sup.e.li. de hær.vt inquisitionis. vers.& vt p̃fatus, idẽ in similibus.¶Prima gl.summat,diuidit,& dicit,qđ corrigit & declarat.¶Secũda sũ. per qõ.¶Gl.concor.alle.vnã cõcor.signat vnũ ꝯtrium,ponit duas opin.quas reprobat,demũ soluit. ¶Gl.17.alleg. duo iura arguens ad qonem, & ponens tres solutiones ipsius.¶Penul.sũ.p qõnem. ¶ In gl.secunda ibi.(l.vltima.) oẽs iudices mulctat executores delinquentes, licet alij in plus,alij in minus.¶ In gl.secunda.ibi.(dico.)idẽ Arch.& ibi iurisdictionẽ puniẽdi crimina, vt j.3.gl.& in remissione quam dat finis gl.& facit cle.de cele.mis.c.1.in fi.& ibi (alij dicunt)Io.mo.olim hic tenuit,sed postea addidit,vt sequitur in gl.vt ibi,iustitiæ, vel disciplinæ.de re.c.vl.¶In gl.ad idẽ. in fi.imponenda est.n.feruentibus freni temperies,vt C.de custo.reorũ.l.2.in fin.¶In gl.17.ibi(domini] cali.32.¶In gl.pe.ibi darent.idẽ Arc.& ibi. (agere.) inst. de oblig.ex delicto.§.furti.& ff.de reg.iur.plus cautionis. ¶In vlt.gl.in fi.facit 22.q.vlt.c.vlt.sup.de confess.cap.1. super eo. lib.de hæret.in fidei.& c.accusatus.§.licet.

S V M M A R I V M.

1 *Interdictum quando fit in terram alicuius, illa etiam, cuius habet vsumfructum, videtur interdicta.*
2 *Baro si vendat terram interdictam, nõ per hoc tollitur interdictũ.*
3 *Vniuersitas delinquere potest.*
4 *Præsentes nõ possunt facere contiõnem in præiudicium absentiũ.*
5 *Contradicere expresse plus est, quam non consentire.*
6 *Interdicti pœna quando ligetur vnus pro alio.*
7 *Capituli nomine generaliter posito singulares personæ ipsius capituli designantur.*
8 *Clerici an sint interdicti, quando ecclesia est interdicta.*
9 *Interdictum ciuitatis, vel loci differt ab interdicto vniuersitatis, vel collegij.*

C A P. XVI.

Si sententia Tres sunt partes, quæ patent.prima soluit dubiũ & excipit ibi nisi. & solutionem declarat ibi. vnde.secunda ibi.cæterũ. soluit tñ duas limitationes interferens ibi,qui culpabiles.& ibi, dũmodo, tertia ibi.cũ nosoluit tertiũ,rõnẽ interferens ibi, ne sñia interdicti. idẽ in qualibet alia sñia,cuius illa corpora essent capacia,cũ eadẽ sit rõ. (econuerso)licet exp̃sso populo nõ veniat clerus, vbi tñ districtualib. alicuius dominij, vel prouincialibus, puta Anglicis daretur priuilegiũ, vel immunitas, clerici illius domicilij, vel prouinciæ bene participabunt priuilegio vel immunitate, vt scripsi sup.eo.lib.de off.dele.c.vlt. §.1.super ver.distric.& sup.de fo.ꝯpe.dilecti. sup ver.Anglicis(dñij.)id quod no. sup.de postu.c.1.in gl.bona fuit, & quod de terra dotali & de pignorata scripsi, post, vide licet super illa gl. hic ponit Arc.ibi vide, & addẽdo ad ibi 1 dicta sciendũ. † q eũ interdicit alicuius terra,ẽt illa,cuius hẽt vsumfructũ, interdicta vr̃,cũ in multis casibus vsusfructus sit pars dominij, vt ff.de inst.§.1.2.& 3.ff.qui satis.co. l.pe.& de reli.& sump.fu.l.2.§.1.itẽ si baro,cuius terra est interdicta,in diuersis prouincijs hẽt terrã.s.partem in vna & parte in alia,si pro diuiso oẽs illæ partes dicuntur interdictæ, secus si pro indiuiso,ne innocens puniatur,bene facit sup.de sepul.sacris.& quod ibi no.ff.de ri.nup.illud.de aur.& arg.leg.quintus.facit cle.de conces.pręben.c.1.vbi decretũ non ligat in incertũ. idem si ille baro post interdictum nouam terrã acquirat, nisi verba sententiæ id exprimant,illa interdicta non erit,facit quod no.sup.de priuil. cũ capitula. in 1.gl.& quod sup ea scripsi sup. de rescri.c. vlt. cũ concor.ff.de iudi.nõ potest. & de dã.infect.l.damn. 2 §.si is qui.si aũt † baro vẽdit, vel perdit terrã sic interdictã, nõ p hoc tollitur interdictũ,sed tolletur ab illo,q tulit,qui tñ, vbi fraus non interuenerit, sed cessante interdicti eã in illo tollendo facilẽ exhibebit, ad vtrunq; facit sup.eod.fi eris.(vel rectoris.)facit sm Arch. pro opin. Tan.& Host.s. Vin.sup pro contumacia epi possit ciuitas interdici, hoc notant. sup.de off.dele.sane.2.ibi dixi in fi.(ciuitas)interdicta ciues de ciuitate,& ciuibus, vide quod dicã j.c.pro-

xi. in prin. [qui culpabiles.] ɔcor. ĩ. c. vlt. §. illis. de priuil.
qđ nonnullis. eo. tit. licet. in fi. s̃. eo. lib. [vel rectore] no. hic
diuersa, vt. s. dñs est ppetuus & proprietarius, rector vt plu
rimũ tpalis, & quasi vicarius in eis, facit 24. q. 4. §. sed qui.
ff. qđ metus cã. isti quidẽ [interdicti] quo casu ciues ẽt tũc
ex iusta cã absentes includuntur fm Arch. alleg. 31. q. 1. ꝙ
si dormierit. in prin. dicit. n. ꝙ pęna semper & vbicũq; se-
quitur delinquẽtẽ, & eos in quorũ personis punitur. pro eo
facit, quia non dubiũ ciues ẽt innocentes includi, ad pri-
mũ dictũ Arch. signat ɔriũ, de deci. vt aĩarum. s̃. e. lib. de
ɔstit. nõ soluit. tu dic, ꝙ snĩa ordinarij, quæ punit culpã prę
teritam in delinquente, vel alias innoxijs ligat expressos
ẽt gñaliter, vt si puniat ciues pp culpã dñi vt hic, sed snĩa
statuti puniens futuras culpas in delinquẽtes tñ nõ ligat
ignorantes, nec ẽt ex̃ diœce. delinquentes, vt ibi. itẽ est ad-
uertendũ, ꝙ hic loquitur de snĩa interdicti, qua puniri põt
innocens, vt pdixi. ¶ Vidi sæpius dubitari p religiosos, ma
xime de his quæ s̃. dixi. s. an delinquentib. regentib. ciuita
tẽ, vel delinquẽte vniuersitate, pp qđ delictũ interdictum
latũ est genera lr in ɔsiliarios, vel vniuersitatẽ, illi ɔsilia-
rij vel de vniuersitate, q tũc erant absentes, vel qui cõtra-
dixerunt sint interdicti. ¶ Ad affirmatiuã adducuntur oĩa
iura, q̃ probãt factũ a maiore parte corporis a toto corpo
re factũ videri. 65. dist. c. 1. 2. & 3. 10. q. 2. hoc ius. de elect.
cũ inter cau. in prin. & c. qa pp. & c. ecclesia. 2. de his quæ
fi. a ma. par. cap. c. 1. ff. ad muni. qđ maior. & l. municipes.
de decr. ab ord. fa. l. 3. qđ cuius. vni. no. l. nonnulli. & l. seq.
C. de decu. l. nominationũ. & de leg. l. pe. & vl. & ɔstat, qđ
3 † vniuersitas delinquere potest, super quo vide quod not.
de symon. dilectus. 2. constat ẽt pro vnius delicto ciuitatẽ,
vel vniuersitatẽ interdici vt hic, cũ ɔcor. ex ɔ̃rio vilipẽde-
retur censura & snĩa interdicti ɔ̃ istud c. & sequens. & licet
durũ sit tales ligari, ex quo tñ sic sine excep. fuit lata snĩa a
iure, vel iudice licet dura sit, seruanda est. 1. q. 3. scriptum.
ff. qui & a quib. prospexit. 11. q. 3. c. 1. bene facit, qđ no. de
pę. & re. quod in te. in vlt. gl. & qđ sup ea dixi. ¶ In ɔ̃rium,
decr. statuta & banna nõ ligant probabiliter ignorantes,
q ma. accu. nõ pos. c. fi. ergo absens nõ ligabitur, & qñque
plus operatur absentia, q̃ ɔ̃dictio, de elec. bonæ. 2. c. vene-
4 rabilẽ. ff. de arb. si in tres. itẽ † psentes in pᵱiudiciũ absentiũ
nõ pñt facere ɔ̃stõnem voluntariã, vel decretũ, de ɔstit. cñ
oẽs. itẽ absens & ignorãs ex malo non obligatur. ff. de act.
& oblig. ex maleficijs. §. 1. & dicit lex consensum nõ igno-
rãtiam volumus obligari. C. de tabula. l. generali. lib. 10.
bene facit ff. de magis. cõue. l. 1. vbi ex facto decimarũ nõ
tenentur tunc absentes. idẽ in familia seruorũ absente tpe
quo dñs fuit occisus quo ad Sillenianum. ff. ad Sille. l. 1. §.
hoc aũt, & §. si quis in villa. & §. seq. C. de adul. l. in adulte-
rij. & de sica. l. fina. de ɔ̃dicentib. idem & multo fortius de
5 symon. sic de homi. Petrus. plus † n. est expresse ɔ̃dicere, q̃
nõ ɔsentire, vt ibi &c. pœna Petri limitari debeat ad eius
auctores, de his quæ fi. a ma. par. quæ sunt. C. de pœnis san-
cimus, de constit. c. 2. & isti fuere resistentes. ergo &c. be-
ne facit C. de ap. quid iudices. de pœn. dist. 1. nemo. & qđ
ibi not. facit 2. q. 7. qua pp. sup. e. lib. de elec. generali. vbi
ɔtradicẽtes excusantur a pęna, facit de reb. eccl. non ali. c.
2. eo. lib. item cõtradicendo de facto illicito bene fecerũt
nedũ minor pars, sed & vnus solus, de his quę fi. a ma. par.
ca. c. 1. de reb. ec. nõ ali. si quis presbyterorũ. ergo nõ de-
betur pęna. C. de meta. deuotum. li. 12. C. de adul. Grac-
chus. itẽ satis fuit istis facere, quod potuerunt. 22. q. 2. fa-
ciat. ff. de verb. sig. l. nepos Proculo. de pęn. l. mortis. sic &
seruus, qui in suffragium dñi fecit quod potuit, saltem cla-
mãdo excusatur a pęna Silleniani. ff. ad Sillenia. l. 1. §. hoc
autem. & §. excusantur. puniantur ergo soli cõsentientes,
& potissime maiores. sup. eod. Romana. in fi. de simo. dile
ctus. 2. & c. veniens. de cle. exc. latores. ¶ Multis religiosis
videtur per has vltimas rationes absentes vel contradicẽ
tes ligatos nõ esse tali sententia interdicti, ẽt quo ad eccle
6 siam. & quod † dicitur pęna interdicti vnum pro alio liga-
gari, intelligũt de præsente & tacente, qui gesta vr̃ tacitur
nitate firmasse, C. de his qui a nõ do. l. vl. ff. de cu. l. pe. §. fi.
facit sup. vt lit. non ɔte. c. 1. in fi. s̃. e. li. de iureiur. c. fi. §. 1.
sup. eo. quanto. & c. dilecto. sicut ergo in oĩ edicto ẽt gñali
excipitur iusta excusatio, de rescrip. si qñ. de offic. de leg. ex
parte. 2. sup. eo. decreto, vbi de hoc in 1. gl. sic & tali gñali
snĩa iuste excusatus per ɔ̃dictionẽ vel absentiam non liga-
bitur, & quia hoc hẽt ęquitatẽ, ẽt si ius expressum deficiat,
tenendũ vr̃, sup. de transac. c. vlt. ad finẽ. s̃. eo. li. de rerum
permu. cap. vno. ff. de aqua plu. ar. l. 2. §. item Varus. in fin.
¶ Iste textus dictum istorũ non patitur, p quẽ patet aperte
nõ culpabiles pp delictũ dñi gñali ciuiũ interdicto ligari,
pp qđ per rõnes prius inductas tenendũ est primũ, licet fa
tear certis casib. culpabiles a non culpabilibus distingui,
vt in concor. quas dedi super ver. culpabiles. fateor ẽt quo
ad Deũ illos insontes. eo. tit. a nobis. 2. s̃. eo. li. de re iud. c.
1. in prin. [licet] sciebamus, quod poterant, si admitteban
tur, sed de hoc dubitam', an licite & sine peccato possent,
sic ĩ. eo. qm̃ [populus] quid sit populus, vñ dicatur, scripsi
de ele. fundamenta. §. ne autem. super ver. populo [cõstat]
7 hic plane patet, ꝙ noĩe capituli generaliter posito singula
res personæ ipsius c. designantur, fm Arc. ex quo sequitur,
interdicto c. singulares psonas c. interdictas. [careat.] sic
prouidendũ est, ne vilescat. ĩ. c. proximo. vbi vide [perce-
ptio] quæ duo tollit interdictum. ĩ. c. fi. post princ. ¶ Pri-
ma gl. summat & dicit quid approbet & declaret. ¶ Ter-
tia gl. fortificat tex. per tria iura, signat ɔ̃riũ & soluit. ¶ In
gl. & sic. ibi [quod] vide in præ. c. abbate. sup gl. sic. ff. ¶ In
8 gl. 2. in fi. sed per eandem decre. vr̃, ꝙ † per interdicta ec-
clesiastica interdicti fiunt eius clerici, sicut exempti sunt
exempta ecclesia, sed ɔ̃rium sumitur ĩ. §. proxi. quo ad nõ
culpabiles, & ad decr. per exceptionem, vnde per regulam
in pœnis. ĩ. de reg. iur. per decr. statutum. s̃. eo. lib. de elect.
¶ In gl. aliud. ibi [ciues.] sup. & aliud interdicere ciues tã-
9 tum, ex quo ẽt dicit Archid. manifeste colligi, ꝙ † aliud est
interdictum ciuitatis, vel loci, ab interdicto vniuersitatis,
vel collegij, quod ẽt dicit probari sup. eo. li. de vsuris. vsu-
rarum. vt ibi dixi super ver. terræ. & facit s̃. eo. lib. de cen.
q̃q̃. in fi. interdicta ergo vniuersitate poterũt clerici ianuis
apertis & pulsatis campanis alta voce celebrare, excõmu-
nicatis tamen & interdictis exclusis, cum hoc non sit pro-
hibitum, interdicto vero loco ibi celebrari non potest, nisi
vt dicitur in c. vlt. & facit quod dixi s̃. eo. præsent. sup ver.
loca. ¶ In gl. quia vniuersitas. ibi. [Romana.] in fi. nam vt
ibi satis scripsi, ista cadunt in animam rationalem & per-
sonam veram non repræsentatã. & in fi. non sic in iuramen
to, quod sicut a principio non obligasset ad periurium il-
los, qui non iurassent, sic nec successores, vt scripsi de iure-
iur. veritatis. super glo. ratio diuersitatis, quia etiam inno-
cẽs de populo per interdictum latum in populum a princi
pio ligabatur, vt supra dixi.

S V M M A R I V M.

1 *Ciuitas quid sit, item & villa & oppidum. num. 3. & 4.*
2 *Ciuitatis appellatione an locus, vel persona ponderentur.*
5 *Priuileg. vel immunitas concessa ciuitati an includat castra, vel villas.*
6 *Beneficiorum pluralitas est inimica canonibus.*
7 *Romæ fieri videntur, quæ in continentibus ædificijs fiunt.*

C A P. XVII.

SI ciuitas. Duæ sunt partes. secunda ibi rõne. prima soluit dubium & obiectioni rñdet ibi, nã licet. secunda pars distinguit fm membrum ibi. secus [castrũ aut villa] illa tria sæpe sic ve diuersa ponuntur. s̃. eo. lib. de rescrip. statutum, §. cum vero. de sup. ne. præla. grandi. circa medium. & de immu. &c. c. 1. §. 1. de excess. præla. c. vno. de priuil. episcoporum. prima duo ponuntur de verb. sig. cum in partibus. in fi, & illa duo & loca alia ponit decr. præsenti. s̃. eo. de cen. q̃q̃. ad finẽ, de oppido, & municipio. additur 24. q. 8. in qualibet, per quæ patet, quod hæc tria differunt spẽ sicut & noĩe. 21. dist.

di.ꝯ ceros.de deci.ad audiētiā.C.de cod.ſi idē.de primis
tab.tractās hic ponit Io.mo.dat cām plenius dicēdi & de
1 riuatorū verba ponēdi,dicit aūt,ꝙ † ciuitas dicta eſt qua
ſi ciuiū vnitas, ſed diffinitionē nō poſuit.quidam dīt,ꝙ
ciuitas eſt multitudo hoium ſocietatis vinculo adunata
ad ſimul iure viuendum.& hoc fuit Iſidori.15.ethy.qui ēt
dixit ciuitatē nō ſaxa,ſed habitatores vocari.hic no.Arc.
de reſcri.ſtatutū.§.ſed nec.vbi ēt ponit,qd ĩ.dica ſup ver.
terminari.Alii,ꝙ eſt collectio multorū hoium eſm habēs
& foſſatis vallata,& hāc ſequuntur Italici,pro & ꝯ.80.diſ.
epi.& c.illud.& ĩ.de priui.c.1.per quæ patet non in quali
bet ciuitate, ſed in populoſa dignitatē epalem ꝯſtitui.Re
ſtat igitur,ꝙ ēt dt ciuitas non habēs eſm, & hoc multi vl-
tramontani ſequūtur,alij ꝙ ciuitas eſt multorū hoium ho
neſta ꝯuentio in loco certo ædificia vicina cōſtruētium ad
ſimul iure viuēdum,vel eſt collectio ędificiorū facta ꝑ mul
titudinē hominum ſimul habitare volentium.& vr̃ Caym
fuiſſe primus ædificator ciuitatis.Gen.4.& 6.diſt.§.his
2 ita.decr.noſtra.cū ꝯcor.appellatione † ciuitatis locū non
a pſonas ponderare vr̃.quidam dūt,vt Iſidorus,ꝙ vrbs [a] ꝓ
prie reſpicit mœnia.& de hac ff.de verb.ſig.l.2.& l.pupil-
lus.§.vrbis.& ibi patet,qd dr̃ ab vrbo,& vrbare eſt aratro
diffinire,qd in ciuitate ꝯdenda adhiberi ſolet.caſtrum dr̃
a caſtrando quia in caſtro caſtratur licentia habitātiū ne
pateant hoſtibus paſſim vagādo,ita Hug.vel dr̃ caſa alta,
vel caſa ſtricta, quia habitatio caſtri non det eſſe diffuſa,
ne multa cuſtodia egeat,ſm Io.mo.& ſm hoc caſa fortis,
palatiū,vel caſtrū pōt eſſe ſine diſtrictu,vel territorio.i.iu-
re terrēdi ſm præ.l.pupillus.§.territoriū.per ſingulas.n.ꝓ
uincias pñt fundorum dni ipſos ambitu murali vallare.
C.de ædi.pri.l.per prouincias.ea altitudine q̃ volūt,ſi ſta-
tutus vel vſitatus non ſit modus,eod.tit.l.1.ff.quod vi aut
clam.l.pe.& vlt.§.penul.& hoc caſu procedat,qd dicit In
noc.in decr.cū ad ſedē.de teſtit.ſpo.& ibi ſcripſi in gl.no.
libellū,dicēs,quod caſtrū a iure nō hēt pertinentias,nec li
mitationē,ſed facto hoium hoc nō cōſueuit habere,& hoc
ſcđo mō pōt intelligi,q̃r no.de religi.do.cū ven.vt ibi ſcri
pſi in gl.2.ante fin.ver.vbi vero poterit.facit ēt,quod poſt
eū ſcripſi,de off.ord.cū ab eccleſiarum.ſup.1.gloſ.ver.ſed
nūquid q̃libet,& qđ dixi de exceſ.pla.dilecta.ſup.1.gl.ad
fi.lex dicit,ꝙ caſtellū proprie dr̃ in limitē imperij factum.
C.de fun.limi.l.2.lib.11.& C.de off.ꝑ.ꝑtor.l.in noīe dñi.
3 circa finem.Villa † dr̃ a villis quaſi vallata.quia nō muni-
b tione [b] murorum,ſed vallatione fortificatur,multorū vl-
tramontanorū vulgare largius ſumit villā,dūt.n.de Pari-
ſijs vel Bononia,quod eſt bona villa,vel pulchra,vel ma-
4 gna villa.De † oppido [c] ſciendū eſt,ꝙ aduerbialiter ponit
c pro valde.2.q.7.laycos.& c.laici.nominaliter dūt deriua-
tores,quod ponitur pro qualibet ciuitate ꝑter Romā.Itē
pro caſtro magno,nā cū dicatur ab ops opis,ꝯpoſito cum
do das,ſonat quaſi dans opē vel opes,vel ab opib.ibi repo
nendis,quia munitū ꝯ hoſtes.ff.de verb.ſig.pupillus.§.op
pidū.dūt.n.ꝙ oppidū ſcriptū per duo p,dr̃ ab appoſitione
murorū,ſm hoc diuerſimode ſcribetur.¶ Municipiū,de.
quo de reſt.in integ.ꝯſtitutus.cōponitur a munium & ca-
pio,& eſt locus habens a principe aliquod ius minoris,vel
maioris officij,vel dr̃ a munerinus,vel officijs,quia mune
ra,vel tributa debita reddit.dūt quidā,ꝓprie municipiū
dici caſtrū munitiſſimū in finib.regionis capiens munera
ꝑꝑ ſtipendiarios ibi pro cuſtodia manētes,municipes aūt
largius ſumuntur in l.1.ff.ad municip.quæ ſic dicit,muni-
cipē facit aut natiuitas,aut manumiſſio,aut adoptio,& ꝓ
prie municipes appellantur muneris participes recepti in
ciuitate,vt munera nobiſcū facerent,ſed nunc abuſiue mu
niceps dicitur ſuæ cuiuſque ciuitatis ciuis,& valet hoc ſci-
5 re.cū quæritur,an † priuilegiū,vel immenitas cōceſſa ciui
tati,vel ciuibus includat caſtrū,vel villas,vel diœceſanos.
quod diſputauit Iac.de Bel.in auth.quib.mo.na.coll.7.&
per decr.Rodulfus.ĩ.de reſcr.vr̃ ꝙ nō.& vide quod dixi ĩ.
eo.li.de pœnis.felicis.in fi.ſuper ver.ciuitas.ſatis dici pōt ꝙ
hanc decr.& per illa quæ alle.2.gl.& quæ ibi addā,ꝙ niſi
aliud de mēte ꝓcedentis appareat,vel niſi vſus loquendi,
vel regionis conſuetudo aliud inducat, non includat ni-
ſi ciuitatem,ſuburbia,& continentia ædificia,& natos ibi
dem,ſiue de ciuibus cogitauit vt de vniuerſis.ſiue vt ſin-
gulis.ff.de rebus du.l.ciuibus,& l.cum ſenatus.ff.de cōce.
præben.c.pe.ar.ff.ad munici.l.1.C.de ag.in rebus.l.fi.lib.
12.cum concor.Item vbi aliud haberet vſus loquendi,vel
regionis conſuetudo,nam illi ſtabitur.ĩ.de ſpon.ex lite-
ris.1.& no.de priuilegijs,quia circa.ad finem vltimæ gl.
& probatur ff.de leg.3.l.numis.& de le.1.ſi ſeruus plurīū.
§.vlt.quæ leges quid dicant,vide ĩ.de cen.ex parte.ſuper
3.gloſ.& de leg.3.l.ſeruis vrbanis.& l.librorum.§.quod
tamen Caſſius.& ſic dicendo minus lædamus ius commu-
ne.facit ſup.de conſuet.cum dilectus.C.de inoffic.teſta.
ſi quando.in princip.& de teſta.mi.l.3.quia cum benefi-
cia interpretamur latius,quam priuilegia,vt plene ſcripſi
ſup.de verbor.ſign.olim.ſuper vlt.gloſſ.in illis appellatio
ciuitatis intelligeretur cum ſuis adiacentibus pertinen-
tijs & territorijs,ar.ff.de offic.præfect.vrbis.l.1.§.cum vr-
bem.C.de bon.vacan.l.ſiquando.lib.10.& ff.de leg.1.ſi
quid relictum.& l.ciuitatibus.a contrario [ſubijciantur]
quod ſine ſpeciali Papæ licentia pro pecuniario debito fie
ri non poteſt,per extrauagan.Bonifac.prouide.[interdi-
cto] an ciues per id ſint interdicti,dic vt ĩ.c.proxi.§.1.&
vide quod ſcripſi poſt Inn.de præben.in Lateran.in prin.
[cōtinentia] & vide quod ſcripſi de poſtu.c.1.ver.nec va-
let.ſuper ver.adhærebat[interdicta]ſubtilizauit hic Arc.
dicens ꝙ in illis non expreſſis in interdicto hominis,quæ
veniunt per ſequentiam,eſt interdictum iuris,licet cauſa-
tum ab interdicto hominis,vt ſic interdicta ciuitate vel
eccleſia per hominem,continentia ædificia,vel capella &
cœmiterium contigua interdicto iuris interdicta interdi-
cētur.hoc non placet,cū ex vi verborū hic declarētur illa
dicta,vbi autē non ex vi verborum,ſed ex ſubſequenti cul
pa procederet pœna,vt in communitate excommunica-
ro in crimine,tunc fateor illam eſſe pœnam iuris cauſati
a ſententia hominis,vt ſatis ſcripſi ſup.eod.nuper.conſtat
enim ꝙ hic ſententia ex eadem culpa,& ibi duplex culpa
& duplex ſententia.ſubdit Arch.ꝙ in interdicto iuris ſi cō
ditio reſeruauit abſolutionem, planum eſt,ꝙ ipſe ſolum
abſoluit,ſi non reſeruauit,puta,ꝙ diœceſanus abſoluat.ſu-
pra eod.nuper.& de præben.graue.in fin.& quod ibi di-
xi.ſed quærit quid ſi ex eodem delicto excōmunicati ſint
ſingulares & interdicta vniuerſitas, vel locus a iure com-
muni.Dicit Archid.quod ſi reſeruata eſt abſolutio excom
municationis Papæ,licet de abſolutione interdicti men-
tio facta non fuerit,videatur etiam ipſius abſolutio reſer-
uata,nam quot.vitium ex eodem iudice &c.C.de nupt.ſi
libertā.eiuſdem æquitatis idem ſimilia iura ſuadēt.ſupra
de confir.vti.vel inuti.cum dilecte.& ibi concor.in 3.de
gloſſ.cum enim hæc duo includantur apoſtolicæ cenſuræ,
verb.ſig.ꝗrenti.& de vno dr̃ &c.ĩ.de conſti.tranſlato.fin
eū.Ad ꝯrium poſſet adduci,quia duobus ſuppoſitis & al-
tero ſolo reſeruato vr̃ alterum conceſſiſſe.ĩ.de ꝑſump.non-
ne,cū materia terminari.ff.de pen.leg.l.nam quod.§.pe.
facit C.de off.præ.ꝑ.Africæ.In nomine dñi.2.col.verſi.&
clauſuræ prouinciarum,& eſt ſi.17.q.4.& dicit Arch.hoc
ſatis terminari,quod quærebat.ĩ.de reſcrip.Rodulfus.ſa
quo loco incipiat diœceſis,licet ipſe dicat,ꝙ a continenti-
bus ædificijs.& facit quod dictū eſt ſup.iſta litera vr̃ obſta
re,quæ non vult de vi verborum comprehēdi nomine ciui
tatis vltra ambitum murorū,& in caſu hic expreſſo ponit
aliquid ſpeciale.& ideo dicit hoc tamen caſu,tñ quo ad
caſum decr.ſtatutum.vt ibi notauit,ſtat primo dicto,vt ſi
in ſuburbijs poſſint audiri cauſæ.ſcias ꝙ Vincen.ibi dice-
bat,ꝙ parochiani eccleſiarum ciuitatis,licet longe extra
muros extendatur parochia,appellatione ciuitatenſium
poterunt cōueniri.allegat de deci.apoſtolicæ[latiorem]
no.hic Io.mo.& Arc.poſt eū,verba ꝑꝑ materiam.de qua
loquuntur

loquũtur, extẽdi, alle. ff. loca. ex cõducto. §. Pap. al. est lex. &
incipit. si vno. vbi donatio pp sterilitatẽ itelligitur remis-
sio vel transactio. ff. de ver. obl. stipulatio ista. §. hæc quoq;
stipulatio. vbi verbũ possessionis, pp stipulantẽ seruum in
telligitur de naturali, dãt simile in verbo beneficij, qđ non
cõprehendit dignitatẽ. s. de præbẽ. c. fi. & tñ in materia fa-
uorabili cõprehendit. s. de ver. sig. c. pe. ad idẽ j. de reg. iu.
c. 1. Itẽ in regula in gñali. e. tit. sub 46. mẽbro, qđ ibi signa
ui, repetit idẽ, & addit, q pluralis locutio beneficiorum in
materia odiosa restringitur ad duo, in quo numero & non
in minori saluari põt. j. de reg. iur. pluralis. primũ patet s.
eod. lib. de præben. is cui & c. non potest. §. 1. rõ odij patet
6 † ex pluralitate beneficiorũ, quæ est inimica canonũ. s. de
præb. q a intant si. cuius cõriũ in materia fauorabili, vt in p.
decr. pe. & s. eo. li. de rescrip. si pp. & c. si gratiose. facit ad
hoc, quod no. s. eo. li. de priuil. si papa. in vlt. gl. hæc verba
dicit lo. mo. pp q dã distinctionẽ tractatã per Accur. ff. de
verb. sign. l. 2. q faciebat inter Romã & ciuitatẽ Romanã,
Bononia & ciuitatẽ Bononiensem, dicens q prima appel-
latione bene veniunt continentia ædificia, secũda non, pp
adiectiuũ, qđ restringit, sicut minus est dicere, homo alb',
q homo, quasi ista adiectiua arctent substãtiua, quib. adij-
ciũtur, sed hic fuit extẽsio pp cãm expressam in textu. & iõ
subdit prins dictũ, rñdet ad l. si cõis seruus. ff. de sti. seruo-
rũ. q vr prædictis obstare, q ibi non erat oppositio in sub-
stãtia, vel in loco, vt in pdictis exẽplis, sed qualitas præce-
dens, vel subsequens, quæ tunc trahit stipulationẽ qñq; ad
virilẽ, qñq; ad dñicam portionẽ ex causis ibi positis, & in
dubio censetur stipulatio pro virilibus, si propria nomina
pponantur, alias pro dñicis, vt eo. tit. l. seruus cõis. 2. [simi
li] s. ne vilipendatur sñia interdicti [sepeliri] dicit Arch. q
cõrium faciens violat interdictũ, pp quod puniuntur, vt j.
ca. proxi. de ex. s. tanta. de postu. c. 1. & remittit s. eo. li. de
priuil. e ãorum. [secus] quia & in capella celebrari poterit
& in cæmiterio sepeliri [si ei.] s. ecclesiæ interdictæ nõ exi-
star capella, vel cæmiteriũ. ¶ Prima gl. summat. ¶ Quinta
soluit qõnẽ. ¶ Penul. gl. dat simile, quærit & soluit. ¶ In gl.
2. ibi. l. 2. quæ sic dicit, vrbis appellatio muris Romæ, aut
7 cõtinẽtib. ædificijs finitur. & ibi [ædificia] sequitur † Romę
fieri videntur, quæ in cõtinentib. ædificijs fiunt. & ibi [Al-
phenus] al. vt Alphenus. & idẽ quod s. & ibi [qui in cõtinẽ-
tib. ędificijs] sequitur, vrbis nati, Romę nati intelliguntur.
¶ In gl. in fi. & l. pupillus. §. incola. & mille passus. & l. col-
legarũ. §. 1. & de hoc 63. di. ego Ludouicus. facit 1. q. 1. si-
cut Christus. & qđ ibi no. ff. de cõhen. empt. creditor. §. vlt.
C. de bo. vacan. l. 2. lib. 10. ff. de leg. 3. l. prædijs. §. vlt. ¶ In
gl. ad idẽ. ibi. c. proxi. ibi tñ criminabatur, vel effectu care-
bat, hic aliquem effectum habebat, sed vilipendebatur, &
cõcor. sup. de priuil. vt priuilegia. in fi. ¶ In gl. contingua.
in fi. vide qđ dixi s. e. li. de cõse. eccl. vel al. c. vno. sup gl. cõ
tigua. ¶ In gl. pen. in fi. facit qđ no. e. ti. a nobis. 2. in fi. pen.
gl. & vide quod no. in ele. de sepul. eos qui. in gl. sed qui.

ADDITIONES.

¶ Vrbs. Qđ ciuitas & vrbs sint idẽ. no. l. præscrip. & l. singulorũ. C.
de ædif. pri. Bar. in l. sed reprobari. §. fi. i lec. Ni. de neap. ff. de excu. tu.

¶ Munitione muroiũ. Villa dicitur, quæ non est muris circundata.
Bar. post gl. in l. si hær. §. vicis. de leg. 1. Et venit appellatione terræ. c.

¶ quum in partibus. de ver. sig. Item dicitur pars ciuitatis. Ang. in au-
then. qui. mo. nat. eff. sui. §. si quis. el a. ver. non fing. istum textum.

¶ De oppido. Oppidum terra murata non habet episcopum. Bal. in
l. 1. C. quæ sit long. cons. vide tex. in l. pupillus. §. oppidũ. de ver. sig.
& Alex. in l. 1. §. fin autem. de ope. no. nun. quod est genus aptum cõ-
prehendere ciuitatem, & castrum. §. illud. el. fi. in proę. ff.

S V M M A R I V M.

1 *Celebrans in loco interdicto & sciens illum interdictum ab homi-*
ne, vel a iure, licet id non sit per denunciationem tenetur.

C A P. XVIII.

Is qui in ecclesia. Duæ sunt partes, secun
da ibi, is vero. prima so
luit duo dubia. sm ibi.
vel q. & rõnem interserit ibi. cũ id. secũda ponit pęnã vio-
latis interdictũ, declarãdo qs violat, & qd importet pęna
[nodatis] quos hostiarius de ecclesia por expellere. 21. di.
cleros. vbi de hoc in gl. vlt. [scienter] illud expone vt illud
j. proxi. §. temerarie. nam primo casu diuinæ laudis orga-
na sunt suspẽsa, de cõse. eccl. vel al. c. fi. & est simile de iure-
pa. c. 1. & 2. & sic temere celebrat, secundo casu peccat sm
Arc. facit qđ dixi, qđ me. cã. sacris. in iure concor. ff. de prę
ua. l. 3. in fin. & C. de coll. l. illã. patet ergo, q veritas est de
iure positiuo, vt et dixerat Inn. de renun. nisi. §. psonæ. no.
de cle. ex. c. fi. & pro tanto ibi dicebat, Papã in oi veritate
dispensare posse [laqueum] s. eo. li. de re iud. cũ æterni [in-
terdicto] de cessatione diuinorũ, de qua s. eo. lib. de offi.
ord. si canonici. no. hic Arch. id, quod ibi dixi super quar-
ta gl. q incipit, de ista priuilegiat'. sup. eo. li. de priuilegijs.
licet. & c. fi. lo. mo. alleg. de priuilegijs. vt priuilegia. §. il-
lud [incurrit] hoc et tenebat in Spec. de leg. §. insta. B. ver.
sed quæritur, vtrũ. ¶ Prima gl. dicit qd declaret. ¶ In gl. 1.
in fi. & Ho. de consec. eccl. c. fi. Pet. & Abb. de pb. in Latera
nen. Gui. in Spe. ti. 2. §. iuxta. 5. vers. illud quoq;. vbi et di-
cit idẽ de celebrante in ecclesia, cuius hostia clausit eps,
& reliquias substulit pp discordiã patronorũ, de iurepa. c.
1. & 2. ¶ In gl. 3. ibi [episcoporũ] vide quod ibi dixi super
gl. penul. ¶ In gl. suspensi. in fine. idẽ Host. de cler. excom.
c. fin. & Guil. in prę. §. 5. ver. in suspensis. ¶ In gl. secus. in fi-
2 ne. putat Arch. q † is, qui scit locum interdictum ab homi
ne, vel a iure, licet id non sit publicum per denunciationẽ,
ligetur hac pœna, nisi sit occultum, & hoc, quia celebrare
voluntarium est. & vide de hoc in cle. e. tit. grauis. in. 3. gl.

C A P. XIX.

Quoniam. Põnit dictũ, cuius vrgentem rõnem
præmittit. [confirmationem] q qui
recipere contẽneret, verus christia-
nus non esset, de conse. dist. 5. c. 1. & c. vt ieiuni. Ar. [licite]
s. e. tit. si sñia. §. 1. in fi. posse pmittere hic lrãm, dubium nõ
existit terra. s. c. psenti. de ver. sig. cũ in partibus cõtici, nõ
tñ alta voce & pulsatis cãpanis, cum hoc hic non exprima
tur. ad hoc s. eo. permittimus. lo. mo. & Arc. & idẽ Host. in
c. permittimus. corrigens se in eo, q prius tenuerat cõtra-
riũ. ¶ Pri. gl. ponit summã, & qd declaret. ¶ Vlt. gl. iustifi
cat tex. ¶ In gl. pe. in fi. & vide, qđ de mrimonio & ordine
ibi dixi post Inn. tñ est aduertẽdũ, q illa iura loquebantur
de baptismo paruulorũ tñ, hic exprimitur de adultis, qđ
placuerat Vinc. in decr. tñ. ¶ In gl. vl. in fi. lo. mo. all. s. de
of. del. præterea. ff. de proc. ad rẽ mobilẽ. & l. ad legatum.

S V M M A R I V M.

1 *Excommunicatio minor separat ab introitu ecclesiæ.*
2 *Interdicto durante an liceat in ecclesia orare.*
3 *Excommunicati, interdicti, suspensi ecclesiam intrare non debent,*
quandiu sunt prohibiti ab ingressu ecclesiæ.
4 *Suspensio respicit effectum excōmonis.*
5 *Suspensus ab ecclesiastico beneficio tantum, si appellet, non absti-*
nebit a beneficio.

C A P. XX.

Is cui. Diuisio patet, quia tria sunt dicta [ingressus]
hoc casu non vr prohibitus transitus p eccle-
1 siam, licet Hugo. 11. q. 3. si inimicus, q † et mi
2 nor' excõicatio separat ab introitu ecclesiæ, quod Arc. hic
non credit. ad hoc s. de excep. a nobis. & qđ no. 1. q. 1. qui
2 studet. dicunt quidam, q † interdicto durante ibi non licet
orare, de pęnis, dist. 1. qui sane. 33. q. 4. vir cum propria.
3 in prin. vbi vide in gl. 2. Ray. dixit, q † excommunicati, in
terdicti, vel suspensi ab ingressu ecclesiæ quandiu sic sunt
ligati, ecclesiã intrare non debẽt, arg. præ. c. cum vir. & 21.
di. cleros. & facit quod dicã [Interdicta] 5. q. 2. præsenti.
sed ibi loquitur et de auditu, tamen constat per hanc de-
cre. q solum audire non inducit irregularitatem. Item qa
ibi specialiter vltra ingressum prohibetur auditus, dicunt
quidã illũ nõ inclusum in suspensione ab ingressu, nisi fuis-
set expressus, sed cõtia quam ponit hæc dec. & bar cõriũ, si-

dis. ç ieros. de deci. ad audiētiā. C. de cod. si idē. de primis
t, sb. tractās hic ponit Io. mo. dat cām plenius dicēdi & de
1 rinatorū verba ponēdi, dicit aūt, ꝙ † ciuitas dicta est qua
si ciuiū vnitas, sed diffinitionē nō posuit. quidam dīt, ꝙ
ciuitas est multitudo hoīum societatis vinculo adunata
ad simul iure viuendum. & hoc fuit Isidori. 15. ethy. qui ēt
dixit ciuitatē nō saxa, sed habitatores vocari. hic no. Arc.
de rescri. statutū. §. sed nec. vbi ēt ponit, qd̄ j. dica sup ver.
terminari. Alii, ꝙ est collectio multorū hoīum eõm habēs
& fossatis vallata, & hāc sequuntur Itali, pro & ꝫ. 80. dis.
epi. & c. illud. & ʒ. de priui. c. 1. per quæ patet non in quali
bet ciuitate, sed in populosa dignitatē epalem ꝯstitui. Ne
stat igitur, q ēt dt ciuitas non habēs eõm, & hoc multi vl-
tramontani sequūtur, alij ꝙ ciuitas est multorū hoīum ho
nesta ꝯuentio in loco certo ædificia vicina cōstruētium ad
simul iure viuēdum, vel est collectio ędificiorū facta p mul
titudinē hominum simul habitare volentium. & vr̄ Caym
fuisse primus ædificator ciuitatis. Gen. 4. & 6. dist. §. his
2 ita. decr. nostra. cū ꝯcor. appellatione † ciuitatis locū non
a psonas ponderare vr̄. quidam dīt, vt Isidorus, ꝙ vrbs [a] ꝓ
prie respicit mœnia. & de hac ff. de verb. sig. l. 2. & l. pupil-
lus. §. vrbis. & ibi patet, qd̄ dr̄ ab vrbo, & vrbare est aratro
diffinire, qd̄ in ciuitate ꝯdenda adhiberi solet. castrum dr̄
a castrando quia in castro castratur licentia habitātiū ne
pateant hostibus passim vagādo, ita Hug. vel dr̄ casa alta,
vel casa stricta, quia habitatio castri non det esse diffusa,
ne multa custodia egeat, sm Io. mo. & sm hoc casa fortis,
palatiū, vel castrū pōt esse sine districtu, vel territorio. i. iu-
re terrēdi sm præ. l. pupillus. §. territoriū. per singulas. n. ꝓ
uincias pōt fundorum dūi ipsos ambitu murali vallare.
C. de ædi. pri. l. per prouincias. ea altitudine q̄ volūt, si sta-
tutus vel vsitatus non sit modus, eod. tit. l. 1. ff. quod vi aut
clam. l. pe. & vlt. §. penul. & hoc casu procedat, qd̄ dicit In
noc. in decr. cū ad sedē. de restit. spo. & ibi scripsi in gl. no.
libellū, dicēs, quod castrū a iure nō hēt pertinentias, nec li
mitationē, sed facto hoīum hoc nō cōsueuit habere, & hoc
scdo mō pōt intelligi, q̄ no. de religi. do. cū ven. vt ibi scri
psi in gl. 2. ante fin. ver. vbi vero poterit. facit ēt, quod post
eū scripsi, de off. ord. cū ab ecclesiarum. sup. 1. glos. ver. sed
nūquid q̄libet, & qd̄ dixi de exces. pla. dilecta. sup. 1. gl. ad
fi. lex dicit, ꝙ castellū proprie dr̄ in limitē imperij factum.
C. de fun. limi. l. 2. lib. 11. & C. de off. p̄. p̄tor. l. in noīe dūi.
3 circa finem. Villa † dr̄ a villis quasi vallata. quia nō muni-
b tione [b] murorum, sed vallatione fortificatur, multorū vl-
tramontanorū vulgare largius sumit villā, dīt. n. de Pari-
sijs vel Bononia, quod est bona villa, vel pulchra, vel ma-
4 gna villa. De † oppido [c] sciendū est, ꝙ aduerbialiter ponit
c pro valde. 2. q. 7. laycos. & c. laici. nominaliter dīr deriua-
tores, quod ponitur pro qualibet ciuitate pter Romā. Itē
pro castro magno, nā cū dicatur ab ops opis, ꝯposito cum
do das, sonat quasi dans opē vel opes, vel ab opib. ibi repo
nendis, quia munitū ꝯ hostes, ff. de verb. sig. pupillus. §. op
pidū. dīt. n. ꝙ oppidū scriptū per duo p, dr̄ ab appositione
murorū, sm hoc diuersimode scribetur. ¶ Municipiū, de
quo de rest. in integ. ꝯstitutus. cōponitur a munium & ca-
pio, & est locus habens a principe aliquod ius minoris, vel
maioris officij, vel dr̄ a muneribus, vel officijs, quia mune
ra, vel tributa debita reddit. dīt quidā, ꝓprie municipiū
dici castrū munitissimū in finib. regionis capiens munera
pp stipendiarios ibi pro custodia manētes, municipes aūt
largius sumuntur in l. 1. ff. ad municip. quæ sic dicit, muni-
cipē facit aut natiuitas, aut manumissio, aut adoptio, & ꝓ
prie municipes appellantur muneris participes recepti in
ciuitate, vt munera nobiscū facerent, sed nunc abusiue mu
niceps dicitur suæ cuiusque ciuitatis ciuis, & valet hoc sci-
5 re cū quæritur, an † priuilegiū, vel immunitas cōcessa ciui
tati, vel ciuibus includat castrū, vel villas, vel diœcesanos,
quod disputauit Iac. de Bel. in auth. quib. mo. na. coll. 7. &
per decr. Rodulfus. ʒ. de rescr. vr̄ ꝙ nō. & vide quod dixi ʒ.
eo. li. de pœnis. felicis. in fi. super ver. ciuitas. satis dici pōt ꝙ
hanc decr. & per ista quæ alle. 2. gl. & quæ ibi addā, ꝙ nisi
aliud de mēte ꝓcedentis appareat, vel nisi vsus loquendi,
vel regionis consuetudo aliud inducat, non includat ni-
si ciuitatem, suburbia, & continentia ædificia, & natos ibi
dem, siue de ciuibus cogitauit vt de vniuersis. siue vt sin-
gulis. ff. de rebus du. l. ciuibus. & l. cum senatus. ff. de cōce.
præben. c. pe. ar. ff. ad munici. l. 1. C. de ag. in rebus. l. fi. lib.
12. cum concor. Item vbi aliud haberet vsus loquendi, vel
regionis consuetudo, nam illi stabitur. ʒ. de spon. ex lite-
ris. 1. & no. de priuilegijs, quia circa. ad finem vltimæ gl.
& probatur ff. de leg. 3. l. numis. & de le. 1. si seruus plurium.
§. vlt. quæ leges quid dicant, vide ʒ. de cen. ex parte. super
3. glos. & de leg. 3. l. seruis vrbanis. & l. librorum. §. quod
tamen Cassius. & sic dicendo minus lædamus ius commu-
ne. facit sup. de consuet. cum dilectus. C. de inoffic. testa.
si quando. in princip. & de testa. mi. l. 3. quia tam benefi-
cia interpretamur latius, quam priuilegia, vt plene scripsi
sup. de verbor. sign. olim. super vlt. gloss. in illis appellatio
ciuitatis intelligeretur cum suis adiacentibus pertinen-
tijs & territorijs, ar. ff. de offic. præfect. vrbis. l. 1. §. cum vr-
bem. C. de bon. vacan. l. si quando. lib. 10. & ff. de leg. 1. si
quid relictum. & l. ciuitatibus. a contrario [subijciantur]
quod sine speciali Papæ licentia pro pecuniario debito fie
ri non potest, per extrauagan. Bonifac. prouide. [interdi-
cto] an ciues per id sint interdicti, dic vt ʒ. c. proxi. §. 1. &
vide quod scripsi post Inn. de præben. in Lateran. in prin.
[cōtinentia] & vide quod scripsi de postu. c. 1. ver. nec va-
let. super ver. adhærebat [interdicta] subtilizauit hic Arc.
dicens ꝙ in istis non expressis in interdicto hominis, quæ
veniunt per sequentiam, est interdictum iuris, licet causa-
tum ab interdicto hominis, vt sic interdicta ciuitate vel
ecclesia per hominem, continentia ædificia, vel capella &
cœmiterium contigua interdicto iuris interdicta interdi-
cētur. hoc non placet, cū ex vi verborū hic declarētur illa
dicta, vbi autē non ex vi verborum, sed ex subsequenti cul
pa procederet pœna, vt in communitate excommunica-
ro in crimine, tunc fateor illam esse pœnam iuris causatā
a sententia hominis, vt satis scripsi sup. eod. nuper. constat
enim ꝙ hic sententia ex eadem culpa, & ibi duplex culpa
& duplex sententia, subdit Arch. ꝙ in interdicto iuris si cō
ditio reseruauit absolutionem, planum est, ꝙ ipse solum
absoluit, si non reseruauit, puta, ꝙ diœcesanus absoluat. su-
pra eod. nuper. & de præben. graue. in fin. & quod ibi di-
xi. sed quærit quid si ex eodem delicto excommunicati sint
singulares & interdicta vniuersitas, vel locus a iure com-
muni. Dicit Archid. quod si reseruata est absolutio excom
municationis Papæ, licet de absolutione interdicti men-
tio facta non fuerit, videatur etiam ipsius absolutio reser-
uata, nam quot. vitium ex eodem indice &c. C. de nupt. si
libertā. eiusdem æquitatis idem similia iura suadēt. supra
de confir. vti. vel inuti. cum dilecte. & ibi concor. in 3. de
gloss. cum enim hæc duo includantur apostolicæ censuræ,
verb. sig. ꝗrenti. & de vno dr̄ &c. ʒ. de consti. translato. fin
eū. Ad ꝯrium posset adduci, quia duobus suppositis & al-
tero solo reseruato vr̄ alterum cocessisse. ʒ. de psump. nom-
ne, cū materia terminari. ff. de pen. leg. l. nam quod. §. pe.
facit C. de off. præ. p̄. Africæ. In nomine dūi. 2. col. versi. &
clausuræ prouinciarum, & est ff. 17. q. 4. & dicit Arch. hoc
satis terminari, quod quærebat. ʒ. de rescrip. Rodulfus. In
quo loco incipiat diœcesis, licet ipse dicat, ꝙ a continenti-
bus ædificijs. & facit quod dictū est sup. ista litera. vr̄ obsta
re, quæ non vult de vi verborum comprehēdi nomine ciui
tatis vltra ambitum murorū, & in casu hic expresso ponit
aliquid speciale. & ideo dicit hoc tamen casu, tū quoad
casum decr. statutum. vt ibi notauit, stat primo dicto, vt
in suburbijs possint audiri causæ. scias ꝙ Vincen. ibi dice-
bat, ꝙ parochiani ecclesiarum ciuitatis, licet longe extra
muros extendatur parochia, appellatione ciuitatensium
poterunt cōueniri. allegat de deci. apostolicæ [latiorem]
no. hic Io. mo. & Arc. post eū, verba pp materiam. de qua
loquuntur

loquũtur, extẽdi, alle. ff. loca. ex ɔductio. §. Pap. al. est lex. &
incipit. si vno. vbi donatio pp sterilitatẽ itelligitur remis-
sio vel transactio. ff. de ver. obl. stipulatio ista. §. hæc quoq;
stipulatio. vbi verbũ possessionis, pp stipulantẽ seruum in
telligitur de naturali, dãt simile in verbo beneficij, qd non
ɔprehendit dignitatẽ. s. de præbẽ. c. fi. & tñ in materia fa-
uorabili ɔprehendit. s. de ver. sig. c. pe. ad idẽ j. de reg. iu.
co. li. Itẽ in regula in gñali. e. tit. sub 46. mẽbro, qd ibi signa
ui, repetit idẽ, & addit, q pluralis locutio beneficiorum in
materia odiosa restringitur ad duo, in quo numero & non
in minori saluari põt. j. de reg. iur. pluralis. primũ patet s.
eod. lib. de præben. is cui & c. non potest. §. 1. rõ odij patet
6 † ex pluralitate beneficiorũ, quæ est inimica canonũ. s. de
præb. q a intan tñ. cuius ɔriũ in materia fauorabili, vt in p.
decr. pe. & s. eo. li. de rescrip. si pp. & c. si gratiose. facit ad
hoc, quod no. s. eo. li. de priuil. si papa. in vlt. gl. hæc verba
dicit Io. mo. pp q dã distinctionẽ tractatã per Accur. ff. de
verb. sign. l. 2. q faciebat inter Romã & ciuitatẽ Romanã,
Bononia & ciuitatẽ Bononiensem, dicens q prima appel-
latione bene veniunt continentia ædificia, secũdã non, pp
adiectiuũ, qd restringit, sicut minus est dicere, homo alb',
q homo, quasi ista adiectiua arceant substãtiuũ, quib. adij-
ciũtur, sed hic fuit extẽsio pp cãm expressam in textu. & iõ
subdit p̃ius dictũ, rñdet ad l. si cois seruus. ff. de sti. seruo-
rũ. q vr prædictis obstare, q ibi non erat oppositio in sub-
stãtia, vel in loco, vt in p̃dictis exẽplis, sed qualitas præce-
dens, vel subsequens, quæ tunc trahit stipulationẽ qñq; ad
virilẽ, qñq; ad dñicam portionẽ ex causis ibi positis, & in
dubio censetur stipulatio pro virilibus, si propria nomina
ñ ponantur, alias pro dñicis, vt eo. ti. l. seruus cõis. 2. [simi
li] s. ne vilipendatur snia interdicti [sepeliri] dicit Arch. q
ɔtrium faciens violat interdictũ, ppquod puniuntur, vt j.
ea. proxi. de ex. p̃. tanta. de postu. c. 1. & remittit s. eo. li. de
priuil. e[?]orum. [secus] quia & in capella celebrari poterit
& in cæmiterio sepeliri [si ei.] s. ecclesiæ interdictæ nõ exi-
stat capella, vel cæmiteriũ. ¶ Prima gl. summat. ¶ Quinta
soluit qõnẽ. ¶ Penul. gl. dat simile, quærit & soluit. ¶ In gl.
2. ibi. l. 2. quæ sic dicit, vrbis appellatio muris Romæ, aut
7 ɔtinẽtib. ædificijs finitur. & ibi [ædificia] sequitur † Romę
fieri videntur, quæ in cõtinentib. ædificijs fiunt. & ibi [Al-
phenus] al. vt Alphenus. & idẽ quod s. & ibi [qui in cõtinẽ-
tib. ędificijs] sequitur, vrbis nati, Romę nati intelliguntur.
¶ In gl. in fi. & l. pupillus. §. incola. & mille passus. & l. col-
legarũ. §. 1. & de hoc 63. di. ego Ludouicus. facit 1. q. 1. si-
cut Christus. & qd ibi no. ff. de ɔhen. empt. creditor. §. vlt.
C. de bo. vacan. l. 2. lib. 10. ff. de leg. 3. l. prædijs. §. vlt. ¶ In
gl. ad idẽ. ibi. c. proxi. ibi tñ criminabatur, vel effectu care-
bat, hic aliquem effectum habebat, sed vilipendebatur, &
cõcor. sup. de priuil. vt priuilegia. in fi. ¶ In gl. contingua.
in fi. vide qd dixi s. e. li. de ɔse. eccl. vel al. c. vno. sup gl. cõ
tigua. ¶ In gl. pen. in fi. facit qd no. e. ti. a nobis. 2. in fi. pen.
gl. & vide quod no. in cle. de sepul. eos qui. in gl. sed qui.

ADDITIONES.

a ¶ Vrbs. Qd ciuitas & vrbs sint idẽ. no. l. præscrip. & l. singulorũ. C. de ædif. pri. Bar. in l. sed reprobari. §. fi. i lec. Ni. de neap. ff. de excu. tu.

b ¶ Munitione muroũ. Villa dicitur, quæ non est muris circundata. Bar. post gl. in l. si hær. §. vicis. de leg. 1. Et venit appellatione terræ. c. quum in partibus. de ver. sig. Item dicitur pars ciuitatis. Ang. in authen. qui. mo. nat. eff. sui. §. si quis. el a. ver. non fing istum textum.

c ¶ De oppido. Oppidum terra murata non habet episcopum. Bal. in l. 1. C. quæ sit long. consf. vide tex. in l. pupillus. §. oppidũ. de ver. sig. & Alex. in l. 1. §. sin autem. de ope. no. nun. quod est genus aptum cõprehendere ciuitatem, & castrum. §. illud. el. fi. in proœ. ff.

SVMMARIVM.

1 *Celebrans in loco interdicto & sciens illum interdictum ab homine, vel a iure, licet id non sit per denunciationem tenetur.*

CAP. XVIII.

Is qui in ecclesia. Duæ sunt partes, secunda ibi, is vero. prima soluit duo dubia. sm ibi.
vel q. & rõnem interserit ibi. cũ id. secũda ponit pęnã vio-
latis interdictũ, declarãdo qs violat, & qd importet pęna
[nodatis] quos hostiarius de ecclesia pot expellere. 21. di.
cleros. vbi de hoc in gl. vlt. [scienter] illud expone vt illud
j. proxi. §. temeritate. nam primo casu diuinæ laudis orga-
na sunt suspẽsa, de ɔse. eccl. vel al. e. fi. & est simile de iure-
pa. c. 1. & 2. & sic temere celebrat, secundo casu peccat sm
Arc. facit qd dixi, qd. me. ci. sacris. in iure concor. ff. de pę
na. l. 3. in fin. & C. de coll. l. illã. patet ergo, q veritas est de
iure positiuo, vt et dixerat Inn. de renun. nisi. §. psonæ. no.
de cle. ex. c. fi. & pro tanto ibi dicebat, Papã in oi veritate
dispensare posse [laqueum] s. eo. li. de re iud. cñ æterni [in-
terdicto] de cessatione diuinorũ, de qua s. eo. lib. de offi.
ord. si canonici. no. hic Arch. id, quod ibi dixi super quar-
ta gl. q incipit, de ista priuilegiat'. sup. eo. li. de priuilegijs.
licet. & c. fi. Io. mo. alleg. de priuilegijs. vt priuilegia. §. il-
lud [incurrit] hoc ẽt tenebat in Spec. de leg. §. nisi 1. B. vet.
sed quæritur, vtrũ. ¶ Prima gl. dicit qd declaret. ¶ In gl. 1.
in fi. & Ho. de consec. eccl. c. fi. Pet. & Abb. de p̃b. in Latera
nen. Gui. in Spe. ti. 2. §. iuxta. 5. vers. illud quoq;. vbi ẽt di-
cit idẽ de celebrante in ecclesia, cuius hostia clausit eps,
& reliquias substulit pp discordiã patronorũ, de iurepa. c.
1. & 2. ¶ In gl. 3. ibi [episcoporũ] vide quod ibi dixi super
gl. penul. ¶ In gl. suspensi. in fine. idẽ Host. de cler. exc. mi.
c. fin. & Guil. in pręe. §. 5. ver. in suspensis. ¶ In gl. secus. in fi-
2 ne. putat Arch. q † is, qui scit locum interdictum ab homi
ne, vel a iure, licet id non sit publicum per denunciationẽ,
ligetur hac pœna, nisi sit occultum, & hoc, quia celebrare
voluntarium est. & vide de hoc in cle. e. tit. grauis. in. 3. gl.

CAP. XIX.

Quoniam. Põnit dictũ, cuius vrgentem rõnem præmittit. [confirmationem] q qui recipere contẽneret, verus christia-
nus non esset, de conse. dist. 5. c. 1. & c. vt ieiuni. Ar. [licite]
s. e. tit. si snia. §. 1. in fi. posse p̃mittere hic lrãm, dubium nõ
existit terra. s. c. p̃senti. de ver. sig. cũ in partibus cõrici, nõ
tñ alta voce & pulsatis cãpanis, cum hoc hic non exprima
tur. ad hoc s. eo. permittimus. Io. mo. & Arc. & idẽ Host. in
c. permittimus. corrigens se in eo, q prius tenuerat cõtra-
riũ. ¶ Pri. gl. ponit summã, & qd declaret. ¶ Vlt. gl. iustifi
cat tex. ¶ In gl. pe. in fi. & vide, qd de mrĩmonio & ordine
ibi dixi post Inn. tñ est aduertẽdũ, q illa iura loquebantur
de baptismo paruulorũ tñ, hic exprimitur de adultis, qd
placuerat Vinc. in decr. tñ. ¶ In gl. vl. in fi. Io. mo. all. s. de
of. del. præterea. ff. de proc. ad rẽ mobilẽ. & l. ad legatum.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatio minor separat ab introitu ecclesia.*
2 *Interdicto durante an liceat in ecclesia orare.*
3 *Excommunicati, interdicti, suspensi ecclesiam intrare non debent, quandiu sunt prohibiti ab ingressu ecclesia.*
4 *Suspensio respicit effectum executionis.*
5 *Suspensus ab ecclesiastico beneficio tantum, si appellet, non abstinebit a beneficio.*

CAP. XX.

Is cui. Diuisio patet, quia tria sunt dicta [ingressus]
hoc casu non v̄r prohibitus transitus p eccle-
1 siam, licet Hugo. 11. q. 3. si inimicus, q † ẽt mi
nor' excõicatio separat ab introitu ecclesiæ, quod Arc. hic
non credit. ad hoc s. de excep. a nobis. & qd no. 1. q. 1. qui
2 studet. dicunt quidam, q † interdicto durante ibi non licet
orare, de pęnis, dist. 1. qui sane. 33. q. 4. vir cum propria.
3 in prin. vbi vide in gl. 2. Ray. dixit, q † excommunicati, in
terdicti, vel suspensi ab ingressu ecclesiæ quandiu sic sunt
ligati, ecclesiã intrare non debẽt, arg. præ. c. cum vir. & 21.
di. cleros. & facit quod dicã [Interdicta] 5. q. 2. præsenti.
sed ibi loquitur ẽt de auditu, tamen constat per hanc de-
cre. q solum audire non inducit irregularitatem. Item q a
ibi specialiter vltra ingressum prohibetur auditus, dicunt
quidã illũ nõ inclusum in suspensione ab ingressu, nisi fuis-
set expressus, sed ɔñtia quam ponit hæc dec. p bat ɔñũ. si-

dis. ceteros. de deci. ad audiētiā. C. de cod. si idē. de primis
trib. tractās hic ponit Io. mo. dat cām plenius dicēdi & de
1 riuatorū verba ponēdi, dicit aūt, q † ciuitas dicta est qua
si ciuiū vnitas, sed diffinitionē nō posuit. quidam dīt, q
ciuitas est multitudo hoium societatis vinculo adunata
ad simul iure viuendum. & hoc fuit Isidori. 15. ethy. qui ēt
dixit ciuitatē nō saxa, sed habitatores vocari. hic no. Arc.
de rescri. statutū. §. sed nec. vbi ēt ponit, qd' j. dica sup ver.
terminari. Alii, q est collectio multorū hoium epm habēs
& fossatis vallata, & hāc sequuntur Italici, pro & 3. 80. dis.
epi. & c. illud. & s. de priuil. c. 1. per quæ patet non in quali
bet ciuitate, sed in populosa dignitatē epalem 9stitui. Ile
stat igitur, q ēt de ciuitas non habēs epm, & hoc multi vl-
tramontani sequūtur, alij q ciuitas est multorū hoium ho
nesta 9uentio in loco certo ædificia vicina cōstruētium ad
simul iure viuēdum, vel est collectio ędificiorū facta p mul
titudinē hominum simul habitare volentium. & vī Caym
fuisse primus ædificator ciuitatis. Gen. 4. & 6. dist. §. his
2 ita. decr. nostra. cū 9cor. appellatione † ciuitatis locū non
a. psonas ponderare vī. quidam dīt, vt Isidorus, q vrbs [a] p
prie respicit mœnia. & de hac ff. de verb. sig. l. 2. & l. pupil-
lus. §. vrbis. & ibi patet, qd' dī ab vrbo, & vrbare est aratro
diffinire, qd' in ciuitate 9denda adhiberi solet. castrum dī
a castrando quia in castro castratur licentia habitātiū ne
pateant hostibus passim vagādo, ita Hug. vel dī casa alta,
vel casa stricta, quia habitatio castri non det esse diffusa,
ne multa custodia egeat, sm Io. mo. & sm hoc casa fortis,
palatiū, vel castrū pōt esse sine districtu, vel territorio. i. iu-
re terrēdi sm præ. l. pupillus. §. territoriū. per singulas. n. p
uincias pōt fundorum dūi ipsos ambitu murali vallare.
C. de ædi. pri. l. per prouincias. ea altitudine q volūt, si sta-
tutis vel vsitatus non sit modus, eod. tit. l. 1. ff. quod vi aut
clam. l. pe. & vlt. §. penul. & hoc casu procedat, qd' dicit In
noc. in decr. cū ad sedē. de restit. spo. & ibi scripsi in gl. no.
libellū, dicēs, quod castrū a iure no hēt pertinentias, nec li
mitationē, sed facto hoium hoc nō cōsueuit habere. & hoc
scdo mō pōt intelligi, q r no. de religi. do. cū ven. vt ibi scri
psi in gl. 2. ante fin. ver. vbi vero poterit. facit ēt, quod post
eū scripsi, de off. ord. cū ab ecclesiarum. sup. 1. glos. ver. sed
nūquid qlibet, & qd' dixi de excess. pla. dilecta. sup. 1. gl. ad
fi. lex dicit, q castellū proprie dī in limitē imperij factum.
C. de fun. limi. l. 2. lib. 11. & C. de off. p. ptor. l. in noie dūi.
3 circa finem. Villa † dī a villis quasi vallata. quia nō muni-
b tione [b] murorum, sed vallatione fortificatur, multorū vl-
tramontanorū vulgare largius sumit villā, dīt. n. de Pari-
sijs vel Bononia, quod est bona villa, vel pulchra, vel ma-
4 gna villa. De † oppido [c] sciendū est, q aduerbialiter ponit
c pro valde. 2. q. 7. laycos. & c. laici. nominaliter dīt deriua-
tores, quod ponitur pro qualibet ciuitate pter Romā. Itē
pro castro magno, nā cū dicatur ab ops opis, 9posito cum
do das, sonat quasi dans opē vel opes, vel ab opib. ibi repo
nendis, quia munitū 3 hostes, ff. de verb. sig. pupillus. §. op
pidū. dīt. n. q oppidū scriptū per duo p, dī ab appositione
murorū, sm hoc diuersimode scribetur. ¶ Municipiū, de
quo de rest. in integ. 9stitutus. cōponitur a munium & ca-
pio, & est locus habens a principe aliquod ius minoris, vel
maioris officij, vel dī a muneribus, vel officijs, quia mune
ra, vel tributa debita reddit. dīt quidā, pprie municipiū
dici castrū munitissimū in finib. regionis capiens munera
pp stipendiarios ibi pro custodia manētes, municipes aūt
largius sumuntur in l. 1. ff. ad municip. quæ sic dicit, muni-
cipē facit aut natiuitas, aut manumissio, aut adoptio, & p
prie municipes appellantur muneris participes recepti in
ciuitate, vt munera nobiscū facerent, sed nunc abusiue mu
niceps dicitur suæ cuiusque ciuitatis ciuis. & valet hoc sci-
5 re cū quæritur, an † priuilegiū, vel immunitas cōcessa ciui
tati, vel ciuibus includat castrū, vel villas, vel diœcesanos.
quod disputauit Iac. de Bel. in auth. quib. mo. na. coll. 7. &
per decr. Rodulfus. s. de rescr. vī q no. & vide quod dixi s.
eo. li. de pœnis. felici. in fi. super ver. ciuitas. satis dici pōt p
hanc decr. & per ista quæ allē. 2. gl. & quæ ibi addā, q nisi
aliud de mēte 9cedentis appareat, vel nisi vsus loquendi,
vel regionis consuetudo aliud inducat, non includat ni-
si ciuitatem, suburbia, & continentia ædificia, & natos ibi
dem, siue de ciuibus cogitauit vt de vniuersis. siue vt sin-
gulis. ff. de rebus du. l. ciuibus, & l. cum senatus. ff. de cōce.
præben. c. pe. ar. ff. ad munic. l. 1. C. de ag. in rebus. l. fi. lib.
12. cum concor. Item vbi aliud haberet vsus loquendi, vel
regionis consuetudo, nam illi stabitur. s. de spon. ex lite-
ris. 1. & no. de priuilegijs, quia circa ad finem vltimæ gl.
& probatur ff. de leg. 3. l. numis. & de le. 1. si seruus plurū.
§. vlt. quæ leges quid dicant, vide s. de cen. ex parte. super
3. glos. & de l. g. 3. l. seruis vrbanis. & l. librorum. §. quod
tamen Cassius. & sic dicendo minus lædamus ius commu-
ne. facit sup. de consuet. cum dilectus. C. de inoffic. testa.
si quando. in princip. & de testa. mi. l. 3. quia tam benefi-
cia interpretamur latius, quam priuilegia, vt plene scripsi
sup. de verbor. sign. olim. super vlt. gloss. in illis appellatio
ciuitatis intelligeretur cum suis adiacentibus pertinen-
tijs & territorijs, ar. ff. de offic. præfect. vrbis. l. 1. §. cum vr-
bem. C. de bon. vacan. l. si quando. lib. 10. & ff. de leg. 1. si
quid relictum. & l. ciuitatibus. a contrario [subijciantur]
quod sine speciali Papæ licentia pro pecuniario debito fie
ri non potest, per extrauagan. Bonifac. prouide. [interdi-
cto] an ciues per id sint interdicti, dic vt s. c. proxi. §. 1. &
vide quod scripsi post Inn. de præben. in Lateran. in prin.
[cōtinentia] & vide quod scripsi de postu. c. 1. ver. nec va-
let. super ver. adhærebat [interdicta] subtilizat tñc hic Arc.
dicens q in istis non expressis in interdicto hominis, quæ
ueniunt per sequentiam, est interdictum iuris, licet causa-
tum ab interdicto hominis, vt sic interdicta. ciuitate vel
ecclesia per hominem, continentia ædificia, vel capella &
cœmiterium contigua interdicto iuris interdicta interdi-
cētur. hoc non placet, cū ex vi verborū hic declarētur illa
dicta, vbi autē non ex vi verborum, sed ex subsequenti cul
pa procederet pœna, vt in communicante excommunica-
to in crimine, tunc fateor illam esse pœnam iuris causatā
a sententia hominis, vt satis scripsi sup. eod. nuper. constat
enim q hic sententia ex eadem culpa, & ibi duplex culpa
& duplex sententia, subdit Arch. q in interdicto iuris si cō
ditio reseruauit absolutionem, planum est, q ipse solum
absoluit, si non reseruauit, puta, q diœcesanus absoluat, su-
pra eod. nuper. & de præben. graue. in fin. & quod ibi di-
xi. sed quærit quid si ex eodem delicto excōmunicati sint
singulares & interdicta vniuersitas, vel locus a iure com-
muni. Dicit Archid. quod si reseruata est absolutio excom
municationis Papæ, licet de absolutione interdicti men-
tio facta non fuerit, videatur etiam ipsius absolutio reser-
uata, nam quot. vitium ex eodem iudice &c. C. de nupt. si
libertā. eiusdem æquitatis idem similia iura suadēt. supra
de confir. vti. vel inuti. cum dilecte. & ibi concor. in 3. de
gloss. cum enim hæc duo includantur apostolicæ censuræ,
verb. sig. 9renti. & de vno dī &c. s. de consti. translato. fin
eū. Ad 9rium posset adduci, quia duobus suppositis & al-
tero solo reseruato vī alterum cocessisse. s. de psump. non-
ne, cū materia terminari. ff. de pen. leg. l. nam quod. §. pe.
facit C. de off. præ. p. Africæ. In nomine dūi. 2. col. versi. &
clausuræ prouinciarum, & est si. 17. q. 4. & dicit Arch. hoc
satis terminari, quod quærebat. s. de rescrip. Rodulfus. sa
quo loco incipiat diœcesis, licet ipse dicat, q a continenti-
bus ædificijs. & facit quod dictū est sup. ista litera. vī. obsta
re, quæ non vult de vi verborum comprehēdi nomine ciui
tatis vltra ambitum murorū, & in casu hic expresso ponit
aliquid speciale. & ideo dicit hoc tamen casu, tñ quoad
casum decr. statutum. vt ibi notauit, stat primo dicto, vt. s.
in suburbijs possint audiri causæ. scias q Vincen. ibi dice-
bat, q parochiani ecclesiarum ciuitatis, licet longe extra
muros extendatur parochia, appellatione ciuitatensium
poterunt cōueniri. allegat de deci. apostolicæ [latiorem]
no. hic Io. mo. & Arc. post eū, verba pp materiam. de qua
loquuntur

loquutum, extēdi, alle. ff. loca. ex ꝯducto. §. Pap. al. est lex. & incipit. si vno. vbi donatio pp sterilitatē itelligitur remissio vel transactio. ff. de ver. obl. stipulatio ista. §. hæc quoq; stipulatio. vbi verbū possessionis, pp stipulantē sermon in telligitur de naturali, dāt simile in verbo beneficij, qđ non ꝯprehendit dignitatē. s. de præbē. c. si. & tñ in materia fauorabili ꝯprehendit. s. de ver. sig. c. pe. ad idē j. de reg. iu. c. 1. Itē in regula in gñali. e. tit. sub 46. mēbro, qd ibi signa ui, repetit idē, & addit, q pluralis locutio beneficiorum in materia odiosa restringitur ad duo, in quo numero & non in minori saluari pōt. j. de reg. iur. pluralis. primū patet s. eod. lib. de præben. is cui. & c. non potest. §. 1. rō odij patet
6 † ex pluralitate beneficiorū, quæ est inimica canonū. s. de præb. q a intantū. cuius ꝯriū in materia fauorabili, vt in p̄. decre. pe. & s. eo. li. de rescrip. si pp. & c. si gratiose. facit ad hoc, quod no. s. eo. li. de priuil. si papa. in vlt. gl. hæc verba dicit Io. mo. pp q̄dā distinctionē tractatā per Accur. ff. de verb. sign. l. 2. q̄ faciebat inter Romā & ciuitatē Romanā, Bononia & ciuitatē Bononiensem, dicens q prima appellatione bene veniunt continentia ædificia, secūdā non, pp adiectiuū, qđ restringit, sicut minus est dicere, homo alb', q̄ homo, quasi ista adiectiua arctent substātiua, q'b. adijciūtur, sed hic fuit extēsio pp cām expressam in textu. & iō subdit p'ms dictū, rīdet ad l. si cois seruus. ff. de sti. seruorū. q̄ vr prædictus obstare, q̄ ibi non erat oppositio in substātia, vel in loco, vt in p̄dictis exēplis, sed qualitas præcedens, vel subsequens, quæ tunc trahit stipulationē q̄q; ad virilē, q̄q; ad dnicam portionē ex causis ibi positis, & in dubio censetur stipulatio pro virilibus, si propria nomina ꝓponantur, alias pro dn̄icis, vt eo. tit. l. seruus cōis. 2. [simi li] s. ne vilipendatur sñia interdicti [sepeliri] dicit Arch. q ꝯrium faciens violat interdictū, pp quod punientur, vt j. ca. proxi. de ex. p̄. tanta. de postu. c. 1. & remittit s. eo. li. de priuilegiorum. [secus] quia & in capella celebrari poterit & in cœmiterio sepeliri [si ei.] s. ecclesiæ interdictæ nō existat capella, vel cœmiteriū. ¶ Prima gl. summat. ¶ Quinta soluit q̄nē. ¶ Penul. gl. dat simile, quærit & soluit. ¶ In gl. 2. ibi. l. 2. quæ sic dicit, vrbis appellatio muris Romæ, aut ꝯtinētib. ædificijs finitur. & ibi [ædificia] sequitur † Romę fieri videntur, quæ in cōtinentib. ædificijs fiunt. & ibi [Alphenus] al. vt Alphenus. & idē quod s. & ibi [qui in cōtinētib. ędificijs] sequitur, vrbis nati, Romę nati intelliguntur. ¶ In gl. in fi. & l. pupillus. §. incola. & mille passus. & l. collegarū. §. 1. & de hoc 63. di. ego Ludouicus. facit 1. q. 1. licet Christus. & qđ ibi no. ff. de ꝯhen. empt. creditor. §. vlt. C. de bo. vacan. l. 2. lib. 10. ff. de leg. 3. l. prædijs. §. vlt. ¶ In gl. ad idē. ibi. c. proxi. ibi tñ criminabatur, vel effectu carebat, hic aliquem effectum habebat, sed vilipendebatur, & cōcor. sup. de priuil. vt priuilegia. in fi. ¶ In gl. contingua. in fi. vide qđ dixi s. e. li. de ꝯse. eccl. vel al. c. vno. sup gl. cōtigua. ¶ In gl. pen. in fi. facit qđ no. e. ti. a nobis. 2. in fi. pen. gl. & vide quod no. in cle. de sepul. eos qui. in gl. sed qui.

ADDITIONES.

a ¶ Vrbs. Qđ ciuitas & vrbs sint idē, no. l. præscrip. & l. singulorū. C. de ædif. pri. Bar. in l. sed reprobari. §. fi. i lec. Ni. de neap. ff. de excu. tu.
b ¶ Munitione murorū. Villa dicitur, quæ non est muris circundata. Bar. post gl. in l. si hær. §. vicis. de leg. 1. Et venit appellatione terræ. e. quum in partibus. de ver. sig. Item dicitur pars ciuitatis. Ang. in authen. qui. mo. nat. eff. sui. §. si quis. el 2. ver. non fing istum textum.
c ¶ De oppido. Oppidum terra murata non habet episcopum. Bal. in l. 1. C. quæ sit long. consu. vide tex. in l. pupillus. §. oppidū. de ver. sig. & Alex. in l. 1. §. fin autem. de ope. no. nun. quod est genus aptum cōprehendere ciuitatem, & castrum. §. illud. el. fi. in proœ. ff.

SVMMARIVM.

Celebrans in loco interdicto & sciens illum interdictum ab homine, vel a iure, licet id non sit per denunciationem tenetur.

CAP. XVIII.

Is qui in ecclesia. Duæ sunt partes, secunda ibi, is vero. prima soluit duo dubia. s̄m ibi. vel q. & rōnem interserit ibi. cū id. secūda ponit pęnā violātis interdictū, declarādo qs violat, & qd importet pęna [nodatis] quos hostiarius de ecclesia pot expellere. 21. di. cleros. vbi de hoc in gl. vlt. [scienter] illud expone vt illud j. proxi. §. temerarie. nam primo casu diuinæ laudis organa sunt suspēsa, de ꝯse. eccl. vel al. e. si. & est simile de iurepa. c. 1. & 2. & sic temere celebrat, secundo casu peccat s̄m Arc. facit qđ dixi, qd. me. cā. factis. in iure concor. ff. de pręua. l. 3. in fin. & C. de coll. l. illā. patet ergo, q veritas est de iure positiuo, vt ēt dixerat Inn. de renun. nisi. §. psonæ. no. de cle. ex. c. fi. & pro tanto ibi dicebat, Papā in oi veritate dispensare posse [laqueum] s. eo. li. de re iud. cū æterni [interdicto] de cessatione diuinorū, de qua s. eo. lib. de offi. ord. si canonici. no. hic Arch. id, quod ibi dixi super quarta gl. q̄ incipit, de ista priuilegiat'. sup. eo. li. de priuilegijs. licet. & c. fi. Io. mo. alleg. de priuilegijs. vt priuilegia. §. illud [incurrit] hoc ēt tenebat in Spec. de leg. §. iuxta. B. ver. sed quæritur, vtrū. ¶ Prima gl. dicit qd declaret. ¶ In gl. 1. in fi. & Ho. de consec. eccl. c. fi. Pet. & Abb. de p̄b. in Lateranen. Gui. in Spe. ti. 2. §. iuxta. 5. vers. illud quoq;. vbi ēt dicit idē de celebrante in ecclesia, cuius hostia clausit eps, & reliquias substulit pp discordiā patronorū, de iurepa. c. 1. & 2. ¶ In gl. 3. ibi [episcoporū] vide quod ibi dixi super gl. penul. ¶ In gl. suspensi. in fine. idē Host. de cler. exc. mi. c. fin. & Gui. in prę. §. 5. ver. in suspensis. ¶ In gl. secus. in fi-
2 ne. purat Arch. q † is, qui scit locum interdictum ab homine, vel a iure, licet id non sit publicum per denunciationē, ligetur hac pœna, nisi sit occultum, & hoc, quia celebrare voluntarium est. & vide de hoc in cle. e. tit. grauis. in. 3. gl.

CAP. XIX.

Quoniam. Pōnit dictū, cuius vrgentem rōnem præmittit. [confirmationem] q̄ qui recipere contēneret, verus christianus non esset, de conse. dist. 5. c. 1. & c. vt ieiuni. Ar. [licite] s. e. tit. si sñia. §. 1. in fi. posse p̄mittere hic lrām, dubium nō existit terra. s. c. p̄senti. de ver. sig. cū in partibus cōtici, nō tñ alta voce & pulsatis cāpanis, cum hoc hic non exprimatur. ad hoc s. eo. permittimus. Io. mo. & Arc. & idē Host. in c. permittimus. corrigens se in eo, q prius tenuerat cōtrariū. ¶ Pri. gl. ponit summā, & qd declaret. ¶ Vlt. gl. iustificat tex. ¶ In gl. pe. in fi. & vide, qđ de mřimonio & ordine ibi dixi post Inn. tñ est aduertēdū, q illa iura loquebantur de baptismo paruulorū tm̄, hic exprimitur de adultis, qđ placuerat Vinc. in decr. rñ. ¶ In gl. vl. in fi. Io. mo. all. s. de of. del. præterea. ff. de proc. ad rē mobilē. & l. ad legatum.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatio minor separat ab introitu ecclesiæ.*
2 *Interdicto durante an liceat in ecclesia orare.*
3 *Excommunicati, interdicti, suspensi ecclesiam intrare non debent, quandiu sunt prohibiti ab ingressu ecclesiæ.*
4 *Suspensio respicit effectum executionis.*
5 *Suspensus ab ecclesiastico beneficio tantum, si appellet, non abstinebit a beneficio.*

CAP. XX.

Is cui. Diuisio patet, quia tria sunt dicta [ingressus] hoc casu non vr̄ prohibitus transitus p ecclesiam, licet Hugo. 11. q. 3. si inimicus, q † ēt mi-
1 nor' excōicatio separat ab introitu ecclesiæ, quod Arc. hic non credit. ad hoc s. de excep. a nobis. & qđ no. 1. q. 1. qui
2 studet. dicunt quidam, q † interdicto durante ibi non licet orare, de pęnis, dist. 1. qui sane. 33. q. 4. vir cum propria.
3 in prin. vbi vide in gl. 2. Ray. dixit, q † excommunicati, interdicti, vel suspensi ab ingressu ecclesiæ quandiu sic sunt ligati, ecclesiā intrare non debēt, arg. præ. c. cum vir. & 21. di. cleros. & facit quod dicā [Interdicta] 5. q. 2. præsenti. sed ibi loquitur ēt de auditu, tamen constat per hanc decre. q solum audire non inducit irregularitatem. Item qa ibi specialiter vltra ingressum prohibetur auditus, dicunt quidā illū nō inclusum in suspensione ab ingressu, nisi fuisset expressus, sed ꝯtitia quam ponit hæc dec. ꝓbat ꝯriū, si-

dil. ç ieros. de deci. ad audiẽtiã. C. de cod. ſi idẽ. de primis
trib. tractãs hic ponit Io. mo. dat cãm plenius dicẽdi & de
1 rinatorũ verba ponẽdi, dicit aũt, q † ciuitas dicta eſt qua
ſi ciuiũ vnitas, ſed diffinitioné nõ poſuit. quidam dñt, q
ciuitas eſt multitudo hoium ſocietatis vinculo adunata
ad ſimul iure viuendum. & hoc fuit Iſidori. 15. ethy. qui ẽt
dixit ciuitatẽ nõ ſaxa, ſed habitatores vocari. hic no. Arc.
de reſcri. ſtatutũ. §. ſed nec. vbi ẽt ponit, qđ j. dica ſup ver.
terminari. Alii, q eſt collectio multorũ hoium epm habẽs
& foſſatis vallata, & hãc ſequuntur Italici, pro & ɔ. 80. diſ.
epi. & c. illud. & ŝ. de priuil. c. 1. per quæ patet non in quali
bet ciuitate, ſed in populoſa dignitatẽ ep̃alem ɔſtitui. Re
ſtat igitur, q ẽt de ciuitas non habẽs epm, & hoc multi vl-
tramontani ſequitur, alij q ciuitas eſt multorũ hoium ho
neſta ɔuentio in loco certo ædificia vicina cõſtruẽtium ad
ſimul iure viuẽdum, vel eſt collectio ędificiorũ facta p mul
titudiné hominum ſimul habitare volẽtium. & vr̃ Caym
fuiſſe primus ædificator ciuitatis. Gen. 4. & 6. diſt. §. his
2 ita. decr. noſtra. cũ ɔcor. appellatione † ciuitatis locũ non
a pſonas ponderare vr̃. quidam dut, vt Iſidorus, q vrbs [a] ,p
prie reſpicit mœnia. & de hac ff. de verb. ſig. l. 2. & l. pupil-
lus. §. vrbis. & ibi patet, qđ dr̃ ab vrbo, & vrbare eſt aratro
diffinire, qđ in ciuitate ɔdenda adhiberi ſolet. caſtrum dr̃
a caſtrando quia in caſtro caſtratur licentia habitãtiũ ne
pateant hoſtibus paſſim vagãdo, ita Hug. vel dr̃ caſa alta,
vel caſa ſtricta, quia habitatio caſtri non det eſſe diffuſa,
ne multa cuſtodia egeat, ſm Io. mo. & ſm hoc caſa fortis,
palatiũ, vel caſtrũ põt eſſe ſine diſtrictu, vel territorio. i. iu-
re terrẽdi ſm præ. l. pupillus. §. territoriũ. per ſingulas. n. ,p
uincias pñt fundorum dñi ipſos ambitu murali vallare.
C. de ædi. pri. l. per prouincias. ea altitudine q̃ volũt, ſi ſta-
tutus vel vſitatus non ſit modus, eod. tit. l. 1. ff. quod vi aut
clam. l. pe. & vlt. §. penul. & hoc caſu procedat, qđ dicit In
noc. in decr. cũ ad ſedẽ. de reſtit. ſpo. & ibi ſcripſi in gl. no.
libellũ, dicẽs, quod caſtrũ a iure nõ hẽt pertinentias, nec li
mitationé, ſed facto hoium hoc nõ cõſueuit habere, & hoc
ſcđo mõ põt intelligi, q no. de religi. do. cũ ven. vt ibi ſcri
pſi in gl. 2. ante fin. ver. vbi vero poterit. facit ẽt, quod poſt
eũ ſcripſi, de off. ord. cũ ab eccleſiarum. ſup. 1. gloſ. ver. ſed
nũquid q̃libet, & qđ dixi de exceſ. p̃la. dilecta. ſup. 1. gl. ad
fi. lex dicit, q caſtellũ proprie dr̃ in limitẽ imperij factum.
C. de fun. limi. l. 2. lib. 11. & C. de off. p̃. p̃tor. l. in noĩe dñi.
3 circa finem. Villa † dr̃ a villis quaſi vallata. quia nõ muni-
b tione [b] murorum, ſed vallatione fortificatur, multorũ vl-
tramontanorũ vulgare largius ſumit villã, dñt. n. de Pari-
ſijs vel Bononia, quod eſt bona villa, vel pulchra, vel ma-
4 gna villa. De † oppido [c] ſciendũ eſt, q aduerbialiter ponit
c pro valde. 2. q. 7. laycos. & c. laici. nominaliter dñt deriua-
tores, quod ponitur pro qualibet ciuitate p̃ter Romã. Itẽ
pro caſtro magno, nã cũ dicatur ab ops opis, ɔpoſito cum
do das, ſonat quaſi dans opẽ vel opes, vel ab opib. ibi repo
nendis, quia munitũ ɔ hoſtes, ff. de verb. ſig. pupillus. §. op
pidũ. dñt. n. q oppidũ ſcriptũ per duo p, dr̃ ab appoſitione
murorũ, ſm hoc diuerſimode ſcribetur. ¶ Municipiũ, de
quo de reſt. in integ. ɔſtitutus. cõponitur a munium & ca-
pio, & eſt locus habens a principe aliquod ius minoris, vel
maioris officij, vel dr̃ a muneribus, vel officijs, quia mune
ra, vel tributa debita reddit. dñt quidã, ,ppriè municipiũ
dici caſtrũ munitiſſimũ in finib. regionis capiens munera
pp ſtipendiarios ibi pro cuſtodia manẽtes, municipes aũt
largius ſumuntur in l. 1. ff. ad municip. quæ ſic dicit, muni-
cipẽ facit aut natiuitas, aut manumiſſio, aut adoptio, & ,p
prie municipes appellantur muneris participes recepti in
ciuitate, vt munera nobiſcũ facerent, ſed nunc abuſiue mu
niceps dicitur ſuæ cuiuſque ciuitatis ciuis, & valet hoc ſci-
5 re cũ quæritur, an † priuilegiũ, vel immunitas cõceſſa ciui
tati, vel ciuibus includat caſtrũ, vel villas, vel diœceſanos.
quod diſputauit Iac. de Bel. in auth. quib. mo. na. coll. 7. &
per decr. Rodulfus. ŝ. de reſcr. vr̃ q nõ. & vide quod dixi ŝ.
eo. li. de pœnis. felicis. in fi. ſuper ver. ciuitas. ſatis dici põt p
hanc decr. & per illa quæ alle. 2. gl. & quæ ibi addã, q niſi
aliud de mẽte ɔcedentis appareat, vel niſi vſus loquendi,
vel regionis conſuetudo aliud inducat, non includat ni-
ſi ciuitatem, ſuburbia, & continentia ædificia, & natos ibi
dem, ſiue de ciuibus cogitauit vt de vniuerſis. ſiue vt ſin-
gulis. ff. de rebus du. l. ciuibus, & l. cum ſenatus. ff. de cõce.
præben. c. pe. ar. ff. ad munic. l. 1. C. de ag. in rebus. l. ſi. lib.
12. cum concor. Item vbi aliud haberet vſus loquendi, vel
regionis conſuetudo, nam illi ſtabitur. ŝ. de ſpon. ex lite-
ris. 1. & no. de priuilegijs, quia circa ad finem vltimæ gl.
& probatur ff. de leg. 3. l. numis. & de le. 1. ſi ſeruus plurũ.
§. vlt. quæ leges quid dicant, vide ŝ. de cen. ex parte. ſuper
3. gloſ. & de leg. 3. l. ſeruis vrbanis. & l. librorum. §. quod
tamen Caſſius. & ſic dicendo minus lædamus ius commu-
ne. facit ſup. de conſuet. cum dilectus. C. de inoffic. teſta.
ſi quando. in princip. & de teſta. mi. l. 3. quia tam benefi-
cia interpretamur latius, quam priuilegia, vt plene ſcripſi
ſup. de verbor. ſign. olim. ſuper vlt. gloſ. in illis appellatio
ciuitatis intelligeretur cum ſuis adiacentibus pertinen-
tijs & territorijs, ar. ff. de offic. præfect. vrbis. l. 1. §. cum vr-
bem. C. de bon. vacan. l. ſi quando. lib. 10. & ff. de leg. 1. ſi
quid relictum. & l. ciuitatibus. a contrario [ſubijciantur]
quod ſine ſpeciali Papæ licentia pro pecuniario debito fie
ri non poteſt, per extrauagan. Bonifac. prouide. [interdi-
cto] an ciues per id ſint interdicti, dic vt ŝ. c. proxi. §. 1. &
vide quod ſcripſi poſt Inn. de præben. in Lateran. in prin.
[cõtinentia] & vide quod ſcripſi de poſtu. c. 1. ver. nec va-
let. ſuper ver. adhærebat [interdicta] ſubtilizauit hic Arc.
dicens q in iſtis non expreſſis in interdicto hominis, quæ
veniunt per ſequentiam, eſt interdictum iuris, licet cauſa-
tum ab interdicto hominis, vt ſic interdicta. ciuitate vel
eccleſia per hominem, continentia ædificia, vel capella &
cœmiterium contigua interdicto iuris interdicta interdi-
cẽtur. hoc non placet, cũ ex vi verborũ hic declarẽtur illa
dicta, vbi autẽ non ex vi verborum, ſed ex ſubſequenti cul
pa procederet pœna, vt in communitate excommunica-
to in crimine, tunc fateor illam eſſe pœnam iuris cauſatã
a ſententia hominis, vt ſatis ſcripſi ſup. eod. nuper. conſtat
enim q hic ſententia ex eadem culpa, & ibi duplex culpa
& duplex ſententia, ſubdit Arch. q in interdicto iuris ſi cõ
ditio reſeruauit abſolutionem, planum eſt, q ipſe ſolum
abſoluit, ſi non reſeruauit, puta, q diœceſanus abſoluat. ſu-
pra eod. nuper. & de præben. graue. in fin. & quod ibi di-
xi. ſed quærit quid ſi ex eodem delicto excõmunicati ſunt
ſingulares & interdicta vniuerſitas, vel locus a iure com-
muni. Dicit Archid. quod ſi reſeruata eſt abſolutio excom
municationis Papæ, licet de abſolutione interdicti men-
tio facta non fuerit, videatur etiam ipſius abſolutio reſer-
uata, nam quot. vitium ex eodem iudice &c. C. de nupt. ſi
libertã. eiuſdem æquitatis idem ſimilia iura ſuadẽt. ſupra
de conſir. vti. vel inuti. cum dilecte. & ibi concor. in 3. de
gloſ. cum enim hæc duo includantur apoſtolicæ cenſuræ,
verb. ſig. q̃rent. & de vno dr̃ &c. ŝ. de conſti. tranſlato. ſm
eũ. Ad ɔtrium poſſet adduci, quia duobus ſuppoſitis & al-
tero ſolo reſeruato vr̃ alterum conceſſiſſe. ŝ. de pſump. non-
ne, cũ materia terminari. ff. de pen. leg. l. nam quod. §. pe.
facit C. de off. præ. p̃. Africæ. In nomine dñi. 2. col. verſi. &
clauſuræ prouinciarum, & eſt ſi. 17. q. 4. & dicit Arch. hoc
ſatis terminari, quod quærebat. ŝ. de reſcrip. Rodulfus. ſa
quo loco incipiat diœceſis, licet ipſe dicat, q a continenti-
bus ædificijs. & facit quod dictũ eſt ſup. iſta litera vĩ obſta
re, quæ non vult de vi verborum comprehẽdi nomine ciui
tatis vltra ambitum murorũ, & in caſu hic expreſſo ponit
aliquid ſpeciale. & ideo dicit hoc tamen caſu, tñ quo ad
caſum decr. ſtatutum. vt ibi notauit, ſtat primo dicto, vt ſi
in ſuburbijs poſſint audiri cauſæ. ſcias q Vincen. ibi dice-
bat, q parochiani eccleſiarum ciuitatis, licet longe extra
muros extendatur parochia, appellatione ciuitatenſium
poterunt cõueniri. allegat de deci. apoſtolicæ [latiorem]
no. hic Io. mo. & Arc. poſt eũ, verba pp materiam. de qua
loquuntur

loquũtur, extẽdi, alle. ff. loca. ex cõducto. §. Pap. al. est lex. & incipit. si vno. vbi donatio pp sterilitatẽ itelligitur remissio vel transactio. ff. de ver. obl. stipulatio ista. §. hæc quoq; stipulatio. vbi verbũ possessionis, pp stipulantẽ seruum intelligitur de naturali, dãt simile in verbo beneficij, qđ non cõprehendit dignitatẽ. s. de præbẽ. c. fi. & tñ in materia fauorabili cõprehendit. s. de ver. sig. c. pe. ad idẽ j. de reg. iu. c. 1. Itẽ in regula in gñali. e. tit. sub 46. mẽbro, qđ ibi signaui, repetit idẽ, & addit, q pluralis locutio beneficiorum in materia odiosa restringitur ad duo, in quo numero & non in minori saluari põt. j. de reg. iur. pluralis. primũ patet s. eod. lib. de præben. is cui. & c. non potest. §. 1. rõ odij patet
6 † ex pluralitate beneficiorũ, quæ est inimica canonũ. s. de præb. qa intantũ. cuius cõrũ in materia fauorabili, vt in p. decr. pe. & s. eo. li. de rescrip. si pp. & c. si gratiose. facit ad hæc, quod no. s. eo. li. de priuil. si papa. in vlt. gl. hæc verba dicit lo. mo. pp q̃dã distinctionẽ tractatã per Accur. ff. de verb. sign. l. 2. q̃ faciebat inter Romã & ciuitatẽ Romanã, Bononiã & ciuitatẽ Bononiensem, dicens q prima appellatione bene veniunt continentia ædificia, secũda non, pp adiectiuũ, qđ restringit, sicut minus est dicere, homo alb', q̃ homo, quasi illa adiectiua arctent substãtiuũ, quib. adijciũtur, sed hic fuit extẽsio pp cãm expressam in textu. & iõ subdit p'ns dictũ, rñdet ad l. si cõis seruus. ff. de sti. seruorũ. q̃ vr prædictis obstare, q ibi non erat oppositio in substãtia, vel in loco, vt in pdictis exẽplis, sed qualitas præcedens, vel subsequens, quæ tunc trahit stipulationẽ qnq; ad virilẽ, qnq; ad dñicam portionẽ ex causis ibi positis, & in dubio censetur stipulatio pro virilibus, si propria nomina nõ ponantur, alias pro dñicis, vt eo. tit. l. seruus cõis. 2. [simili] s. ne vilipendatur snia interdicti [sepeliri] dicit Arch. q cõtrium faciens violat interdictũ, ppquod punientur, vt j. ea. proxi. de ex. fi. tanta. de postu. c. 1. & remittit s. eo. li. de priuil. e: porum. [secus] quia & in capella celebrari poterit & in cœmiterio sepeliri [si ei.] s. ecclesiæ interdictæ nõ existat capella, vel cœmiteriũ. ¶ Prima gl. summat. ¶ Quinta soluit q̃õnẽ. ¶ Penul. gl. dat simile, quærit & soluit. ¶ In gl. 2. ibi. l. 2. quæ sic dicit, vrbis appellatio muris Romæ, aut
7 cõtinẽtib. ædificijs finitur. & ibi [ædificia] sequitur † Romę fieri videntur, quæ in cõtinentib. ædificijs fiunt. & ibi [Alphenus] al. vt Alphenus. & idẽ quod s. & ibi [qui in cõtinẽtib. ędificijs] sequitur, vrbis nati, Romę nati intelliguntur. ¶ In gl. in fi. & l. pupillus. §. incola. & mille passus. & l. collegarũ. §. 1. & de hoc 63. di. ego Ludouicus. facit 1. q. 1. sicut Christus. & qđ ibi no. ff. de cõhen. empt. creditor. §. vlt. C. de bo. vacan. l. 2. lib. 10. ff. de leg. 3. l. prædijs. §. vlt. ¶ In gl. ad idẽ. ibi. e. proxi. ibi tñ criminabatur, vel effectu carebat, hic aliq̃ rem effectum habebat, sed vilipendebatur, & cõcor. sup. de priuil. vt priuilegia. in fi. ¶ In gl. contingua. in fi. vide qđ dixi s. e. li. de cõsc. eccl. vel al. c. vno. sup gl. cõtigua. ¶ In gl. pen. in fi. facit qđ no. e. ti. a nobis. 2. in fi. pen. gl. & vide quod no. in cle. de sepul. eos qui. in gl. sed qui.

ADDITIONES.

a ¶ Vrbs. Qđ ciuitas & vrbs sint idẽ. no. l. præscrip. & l. singulorũ. C. de ædif. pri. Bal. in l. sed reprobari. §. fi. j lec. N. de neap. ff. de excu. tu.

b ¶ Munitione muroũ. Villa dicitur, quæ non est muris circundata. Bar. post gl. in l. si hær. §. vicis. de leg. 1. Et venit appellatione terræ. c. quum in partibus. de ver. sig. Item dicitur pars ciuitatis. Ang. in authen. qui. mo. nat. effi. sui. §. si quis. el. 2. ver. non sing. istum textum.

c ¶ De oppido. Oppidum terra murata non habet episcopum. Bal. in l. 1. C. quæ sit long. cons. vide tex. in l. pupillus. §. oppidũ. de ver. sig. & Alex. in l. 1. §. fin autem. de ope. no. nun. quod est genus aptum cõprehendere ciuitatem, & castrum. §. illud. el. fi. in proœ. ff.

SVMMARIVM.

1 *Celebrans in loco interdicto & sciens illum interdictum ab homine, vel a iure, licet id non sit per denunciationem tenetur.*

CAP. XVIII.

Is qui in ecclesia. Duæ sunt partes, secunda ibi, is vero. prima soluit duo dubia. sm ibi. vl q. & rõnem interserit ibi. cũ id. secũda ponit pęnã violatis interdictũ, declarãdo qs violat, & qd importet pęna [nodatis] quos hostiarius de ecclesia põt expellere. 21. di. cleros. vbi de hoc in gl. vlt. [scienter] illud expone vt illud j. proxi. §. temerariæ. nam primo casu diuinæ laudis organa sunt suspẽsa, de cõsc. eccl. vel al. e. fi. & est simile de iurepa. c. 1. & 2. & sic temere celebrat, secundo casu peccat sm Arc. facit qđ dixi, qd. me. ca. factis. in iure concor. ff. de pręua. l. 3. in fin. & C. de coll. l. illã. patet ergo, q vetitas est de iure positiuo, vt ẽt dixerat Inn. de renun. nisi. §. p̃sonæ. no. de cle. ex. c. fi. & pen tanto ibi dicebat, Papã in oĩ veritate dispẽsare posse [laqueum] s. eo. li. de re iud. cñ æterni [interdicto] de cessatione diuinorũ, de qua s. eo. lib. de offi. ord. si canonici. no. hic Arch. id, quod ibi dixi super quarta gl. q̃ incipit, de ista priuilegiat'. sup. eo. li. de priuilegijs. licet. & c. fi. lo. mo. alleg. de priuilegijs. vt priuilegia. §. illud [incurrit] hoc ẽt tenebat in Spec. de leg. §. nisi. B. ver. sed quæritur, vtrũ. ¶ Prima gl. dicit qd declaret. ¶ In gl. 1. in fi. & Ho. de consec. eccl. c. fi. Pet. & Abb. de p̃b. in Lateranen. Gui. in Spe. ti. 2. §. iuxta. 5. vers. illud quoq;. vbi ẽt dicit idẽ de celebrante in ecclesia, cuius hostia clausit ẽps, & reliquias substulit pp discordiã patronorũ, de iurepa. c. 1. & 2. ¶ In gl. 3. ibi [episcoporũ] vide quod ibi dixi super gl. penul. ¶ In gl. suspensi. in fine. idẽ Host. de cler. exc. mi. c. fin. & Guil. in prę. §. 5. ver. in suspensis. ¶ In gl. secus. in fi-
2 ne. putat Arch. q † is, qui scit locum interdictum ab homine, vel a iure, licet id non sit publicum per denunciationẽ, ligetur hac pœna, nisi sit occultum, & hoc, quia celebrare voluntarium est. & vide de hoc in cle. e. tit. grauis. in. 3. gl.

CAP. XIX.

Quoniam. Põnit dictũ, cuius vrgentem rõnem præmittit. [confirmationem] q̃ qui recipere contẽneret, verus christianus non esset, de conse. dist. 5. c. 1. & c. vt iciuni. Ar. [licite] s. e. tit. si snia. §. 1. in fi. posse p̃mittere hic lrãm, dubium nõ existit terra. s. c. p̃senti. de ver. sig. cũ in partibus cõnci, nõ tñ alta voce & pulsatis cãpanis, cum hoc hic non exprimatur. ad hoc s. eo. permittimus. lo. mo. & Arc. & idẽ Host. in c. permittimus. corrigens se in eo, q prius tenuerat cõtrariũ. ¶ Pri. gl. ponit summã, & qd declaret. ¶ Vlt. gl. iustificat tex. ¶ In gl. pe. in fi. & vide, qđ de mrĩmonio & ordine ibi dixi post Inn. tñ est aduertẽdũ, q illa iura loquebantur de baptismo paruulorũ tm̃, hic exprimitur de adultis, qd placuerat Vinc. in decr. tñ. ¶ In gl. vl. in fi. lo. mo. all. s. de of. del. præterea. ff. de proc. ad rẽ mobilẽ. & l. ad legatum.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatio minor separat ab introitu ecclesiæ.*
2 *Interdicto durante an liceat in ecclesia orare.*
3 *Excommunicati, interdicti, suspensi ecclesiam intrare non debent, quandiu sunt prohibiti ab ingressu ecclesiæ.*
4 *Suspensio respicit effectum executionis.*
5 *Suspensus ab ecclesiastico beneficio tantum, si appellet, non abstinebit a beneficio.*

CAP. XX.

Is cui. Diuisio patet, quia tria sunt dicta [ingressus] hoc casu non vr prohibitus transitus p ecclesiam, licet Hugo. 11. q. 3. si inimicus, q † ẽt mi-
1 nor' excõicatio separat ab introitu ecclesiæ, quod Arc. hic non credit. ad hoc s. de excep. a nobis. & qđ no. 1. q. 1. qui
2 studet. dicunt quidam, q † interdicto durante ibi non licet orare, de pęnis, dist. 1. qui sane. 33. q. 4. vit cum propria.
3 in prin. vbi vide in gl. 2. Ray. dixit, q † excommunicari, interdicti, vel suspensi ab ingressu ecclesiæ quandiu sic sunt ligati, ecclesiã intrare non debẽt, arg. præ. c. cum vir. & 21. di. cleros. & facit quod dicã [Interdicta] 5. q. 2. præsenti. sed ibi loquitur ẽt de auditu, tamen constat per hanc decre. q solum audire non inducit irregularitatem. Item qa ibi specialiter vltra ingressum prohibetur auditus, dicunt quidã illũ nõ inclusum in suspensione ab ingressu, nisi fuisset expressus, sed cõtia quam ponit hæc dec. p bat cõrũ, si-

randa, forsan.n.desertor appellationis parebit executioni, & sic victor habebit intentū, & actus illius negligentis excōicati interim facti non lædentur, & sic est eligendū, qđ victori prodest, & male excōicato non obest.ff.de euic. in creditore.& hoc maxime ecclesiastici viris.s.de postu la.c.fi.¶ In vl.gl.ibi.[ceperit.]ad hoc, qui matr.accu.pos. insuper.& qđ ibi no.in 1.glo.& ibi,pendente. ante uero q̄ litē moueat,repellitur,& sic posset intelligi decr.per tua. e.tit. vt dixit Inn. s.e.qa periculosum.in fi.& in fi.Idē Ar. qui ēt dicebat,q pro denunciatione iudicis prima facie p̄ sumitur,de renun.in p̄sentia.de ele.bonæ.ver.& pro his.licet per illā amplius non ligetur, de appel.pastoralis.in fi.

S V M M A R I V M.

1 *Debitor non poteſt capi pro debito.*

C A P. XV.

Si clericus. Duæ sunt partes. secunda ibi,cōsidē. prima facit tria, soluit dubiū,qđ dupliciter fortificat ibi. & per.& ibi.licet.cāni reddit ibi.cū his.secūda dat regulam,a quo duos casus excipit ibi, nisi & no.q dicit clericos non distinguēdo,an sint,vel non sint in sacris,in modo tū capiēdi & detinendi ēt in his haberi distinctio.45.dist.cū beatus[commissos.]hæc litera demonstrat s̄m Arch.q de his excessibus constat iudici,alleg.20.q.2.c.1.ibi.[conuicti.]& in fi. ibi[detectus fuerit]s.de depo.grauis.versi.quocirca.s.de pœnis.tuæ.& quod ibi no.& eo.tit. q̄uis.s.e.lib.inducit de cre.vt famæ. qui dicit, postq̄ fuerint de crimine canonice cōdēnati,ergo non prius,nisi essent notorij.s.de accu.euidentia.nec ēt notorio vt dicit obedire parato violētia dēt inferri, vt in c.famæ.de iud.cū non ab homine.nisi suspecti essent,q obedire nollent,vt quia alias eluserunt,de q̄stioni.alle.ēt,qđ no.s.eo.si vero.in quarta gl. cōtra prædicta posset notari, q litera non dicit cōmissos. ab eis excessus,quasi innuat,q vbi constat de delicto,licet ignoretur p̄sona. pro veritate habenda ex delicto puniendo possint capi clerici, & multi sic seruāt,sed litera sequens facit pro Arch.qui dicit,q includuntur, vt puniantur,licet non sint incorrigibiles, quare caueant sibi p̄lati, qui nimis ad talia promoti sunt,& se & alios illaqueant[excessus.]graues.Nec ob.25.dist.c.1.& vlt.de vita & ho.cle.a crapula. de accu.cū dilecti.ff.de accu.leuia. & bene dicit excessus,
2 † quia pro debito quis capi non dēt. s.de pign.c.2.ēt si ad id se obligasset. sed dic vt sup.de iureiu.ex rescrip.[capi.] ꝯcor.s.e.li.de off.or.cū eps.27.q.1. si custos.& c.si homo esses.& c.si quis rapuerit.ad fine.18.q.2.abbates. s̄m Ar. ne fugiāt,cū sint suspecti, vt quia nil possident in loco delicti,vel sunt alienigenæ.ff.de his q̄ in frau.cre. ait p̄tor.§.si debitorē.& q satis.cog.si fideiussor.§.vlt.(debita.)s.de iureiu.statuta. nisi dispēsetur p cū,qui possit alias arbitrari. s.de of.dele.de causis.in fi.& in cle.de testa.c.vno,in fi.& vide sup.de pœnis.licet. sunt aūt variæ pœnæ pro delictorū varietate statutæ s̄m canon. sup.de off.or. ad reprimēdā. debent aūt esse condigne ꝯpetentes non excedentes modū culpæ,hic ordinate probatur.16.q.5.cognouimus.sup. c. perpendimus .de sta.re.ea q̄.§.1. facit quod ibi dixi, & de accus.cum dilecti. super ver.leuiter.ad idē 23.q.4.qui peccat.in fi.45.di. cū beatus.sup.de homi.sicut dignū(postea).s.crimine probato.15.q.vlt.in fin.(credimus.) vide hic quadruplicatū.sup.de deci.pastoralis. (ex proposito.) .i.scienter, malitiose,& iniuriose.Arch.(eodem.)determinat no.in Spe.de accusatione. §.1.vers.sed pone(parendo iuri)no. quia non tenetur cauere de parendo eius voluntati,vel arbitratui, nec appellationi renunciari,facit sup.de app.ad hoc. ff.qui satis.cog.l.fi. vnde caueant sibi prælati nostri tpis, qui ēt constitutos in sacris & in dignitatib.detinent inuitos, nisi sic caueant(enormitas) vt in falsario literarū papaliū,vel eos,qui tales falsas literas p̄sentarunt, de crimine falsi.ad falsariorū.19.dist.in memoriā,sup.de fal.super eo.de rescrip.cap.2.infamato,q eūm suum cecidit.2.7.5.sup cā, vel de hæresi.sup.e.li. de hæ. vt inquisitionis. vers.& vt p̄fatus, idē in similibus.¶ Prima gl.summat,diuidit,& dicit,qđ corrigit & declarat.¶ Secūda tū. per qō.¶ Gl.concor.alle.vnā cōcor.signat vnū ꝯtrium,ponit duas opin.quas reprobat,demū soluit. ¶ Gl.17.alleg. duo iura arguens ad qonem, & ponens tres solutiones ipsius.¶ Penul.tū.p qōnem. ¶ In gl.secunda ibi.(l.vltima.) oēs iudices mulctat executores delinquentes, licet alij in plus,alij in minus.¶ In gl.secunda.ibi.(dico.)idē Arch.& ibi iurisdictionē puniēdi crimina, vt j.3.gl.& in remissione quam dat finis gl.& facit cle.de cele.mis.c.1.in fi.& ibi (alij dicunt)Io.mo.olim hic tenuit,sed postea addidit,vt sequitur in gl.vt ibi,iustitiæ,vel disciplinæ.de re.c.vl.¶ In gl.ad idē. in fi.imponenda est.n.sementibus freni tempories,vt C.de custo.reorū.l.2.in fin.¶ In gl.17.ibi(dominij) cali.32.¶ In gl.pe.ibi darent.idē Arc.& ibi. (agere.) inst. de oblig.ex delicto.§.furti.& ff.de reg.iur.plus cautionis. ¶ In vlt.gl.in fi.facit 22.q.vlt.c.vlt.sup.de confess.cap.1. super eo. lib. de hæret.in fidei.& c.accusatus.§.licet.

S V M M A R I V M.

1 *Interdictum quando fit in terram alicuius, illa etiam, cuius habet vsumfructum, videtur interdicta.*
2 *Baro si vendat terram interdictam, nō per hoc tollitur interdictū.*
3 *Vniuersitas delinquere poteſt.*
4 *Præſentes nō poſſunt facere contrāōnem in præiudicium abſentiū.*
5 *Contradicere expreſſe plus eſt, quam non conſentire.*
6 *Interdicti pœna quando ligetur vnus pro alio.*
7 *Capituli nomine generaliter poſito ſingulares perſonæ ipſius capituli deſignantur.*
8 *Clerici an ſint interdicti, quando eccleſia eſt interdicta.*
9 *Interdictum ciuitatis, vel loci differt ab interdicto vniuerſitatis, vel collegij.*

C A P. XVI.

Si sententia Tres sunt partes, quæ patent.prima soluit dubiū & excipit ibi nisi.& solutionem declarat ibi. vnde.secunda ibi.cæterū. soluit s̄m duas limitationes interferens ibi,qui culpabiles.& ibi, dūmodo, tertia ibi.cū nosoluit tertiū,rōnē interferens ibi, ne s̄nia interdicti. idē in qualibet alia s̄nia,cuius illa corpora essent capacia,cū eadē sit rō. (econuerso)licet expulso populo nō veniat clerus, vbi tū districtualib. alicuius dominij, vel prouincialibus, puta Anglicis daretur priuilegiū, vel immunitas, clerici illius domicilij,vel prouinciæ bene participabunt priuilegio vel immunitate, vt scripsi sup.eo.lib.de off.dele.c.vlt. §.1.super ver.distric.& sup.de fo.ꝯpe.dilecti. sup ver.Anglicis(dūij.)id quod no. sup.de postu.c.1.in gl.bona fuit, & quod de terra dotali & de pignorata scripsi, post, vide licet super illa gl. hic ponit Arc.ibi vide, & addēdo ad ibi
1 dicta sciendū.† q cū interdicit alicuius terra,ēt illa,cuius hēt vsumfructū, interdicta vr̄,cū in multis casibus vsusfructus sit pars dominij, vt ff.de inst.§.1.2.& 3.ff.qui satis.co. l.pe.& de reli.& sump.fu.l.2.§.1.itē si baro,cuius terra est interdicta,in diuersis prouincijs hēt terrā.s.partem in vna & partē in alia,si pro diuiso oēs illæ partes dicuntur interdictæ, secus si pro indiuiso,ne innocens puniatur,bene facit sup.de sepul.sacris.& quod ibi no.ff.de ri.nup.illud.de aur.& arg.leg.quintus.facit cle.de concess.preben.c.1.vbi decretū non ligat in incertū. idem si ille baro post interdictum nouam terrā acquirat, nisi verba sententiæ id exprimant,illa interdicta non erit,facit quod no.sup.de priuil. cū capitula. in 1.gl.& quod sup ea scripsi sup. de rescri.c. vlt. cū concor.ff.de iudi.nō potest. & de dā.infect.l.dant.
2 §.si is qui.si aūt † baro vēdit, vel perdit terrā sic interdictā, nō p hoc tollitur interdictū,sed tolletur ab illo,q tulit,quitū, vbi fraus non interuenerit, sed cessante interdicti cā in illo tollendo facilē exhibebit, ad vtrunq; facit sup.eod.sacris.(vel rectoris.)facit s̄m Arch. pro opin. Tan.& Host.ꝯ Vin.sup pro contumacia epi possit ciuitas interdici, hoc notant. sup.de off.dele.sane.2.ibi dixi in fi.(ciuitas)interdicta ciues de ciuitate,& ciuibus, vide quod dicā j.c.proxi.

xi. in prin. [qui culpabiles.] ꝯcor. ȷ. c. vlt. §. illis de priuil.
qđ nonnullis. eo. tit. licet. in fi. s. eo. lib. [vel rectorē] no. hic
diuersa, vt. s. dñs est ꝑpetuus & proprietarius, rector vt plu
rimũ tpalis, & quasi vicarius in eis, facit 24. q. 4. §. sed qui.
ff. qđ metus cã. isti quidē [interdicti] quo casu ciues ēt tūc
ex iusta cã absentes includuntur ſm Arch. alleg. 31. q. 1. ꝙ
si dormierit. in prin. dicit. n. ꝙ pena semper & vbicũq; se-
quitur delinquētē, & eos in quorũ personis punitur. pro eo
facit, quia non dubiũ ciues ēt innocentes includi, ad pri-
mũ dictũ Arch. signat ꝯriũ, de deci. vt a iarum. s. e. lib. de
ꝯstit. nō soluit. tu dic, ꝙ snia ordinarij, quæ punit culpã præ
teritam in delinquente, vel alias innoxijs ligat expressos
ēt gnaliter, vt si puniat ciues ꝑp culpã dñi vt hic, sed snia
statuti puniens futuras culpas in delinquētes tñ nō ligat
ignorantes, nec ēt ex̄ dipce. delinquentes, vt ibi. itē est ad-
uertendũ, ꝙ hic loquitur de snia interdicti, qua puniri pōt
innocens, vt ꝑdixi. ¶ Vidi sæpius dubitari p religiosos, ma
xime de his quæ s. dixi. s. an delinquentib. regentib. ciuita
tē, vel delinquēte vniuersitate, ꝑp qđ delictũ interdictum
latũ est genera lr in ꝯsiliarios, vel vniuersitatē, illi ꝯsilia-
rij vel de vniuersitate, q tūc erant absentes, vel qui cōtra-
dixerunt sint interdicti. ¶ Ad affirmatiuã adducuntur oīa
iura, q̃ probãt factũ a maiore parte corporis a toto corpo
re factu videri. 65. dist. c. 1. 2. & 3. 10. q. 2. hoc ius. de elect.
cũ inter cau. in prin. & c. qa ꝑp. & c. ecclesia. 2. de his quæ
fi. a ma. par. cap. c. 1. ff. ad muni. qđ maior. & l. municipes.
de decr. ab ord. fa. l. 3. qđ cuiuſ. vni. no. l. nonnulli. & l. seq.
C. de decu. l. nominationũ. & de leg. l. pe. & vl. & ꝯstat, qđ
3 † vniuersitas delinquere potest, super quo vide quod not.
de symon. dilectus. 2. constat ēt pro vnius delicto ciuitatē,
vel vniuersitatē interdici vt hic, cũ ꝯcor. ex ꝯrio vilipēde-
retur censura & snia interdicti ꝯ istud c. & sequens. & licet
durũ sit tales ligari, ex quo tñ sic sine excep. fuit lata snia a
iure, vel iudice licet dura sit, seruanda est. 1. q. 3. scriptum.
ff. qui & a quib. prospexit. 11. q. 3. c. 1. bene facit, qd no. de
pę. & re. quod in te. in vl. gl. & qđ sup ea dixi. ¶ In ꝯrium,
decr. statuta & banna nō ligant probabiliter ignorantes,
q ma. accu. nō pos. c. si. ergo absens nō ligabitur, & quique
plus operatur absentia, q̃ ꝯdictio, de elec. bonæ. 2. c. vene-
4 rabilē. ff. de arb. si in tres. itē ꝑsentes in ꝑiudiciũ absentiũ
nō pñt facere ꝯstōnem voluntariã, vel decretũ, de ꝯstit. cũ
oēs. itē absens & ignorãs ex malo non obligatur. ff. de act.
& oblig. ex maleficijs. §. 1. & dicit lex consensum nō igno-
rãtiam volumus obligari. C. de tabula. l. generali. lib. 10.
bene facit ff. de magis. cōue. l. 1. vbi ex facto decimarũ nō
tenentur tunc absentes. idē in familia seruorũ absente tpe
quo dñs fuit occisus quo ad Sillenianum. ff. ad Sille. l. 1. §.
hoc aũt, & §. si quis in villa. & §. seq. C. de adul. l. in adulte-
rij. & de sica. l. fina. de ꝯdicentib. idem & multo fortius de
5 symon. sic de homi. Petrus. plus †. n. est expresse ꝯdicere, q̃
nō ꝯsentire, vt ibi & c. pœna Petri limitari debeat ad eius
auctores, de his quæ fi. a ma. par. quæ sunt. C. de pœnis san-
cimus, de constit. c. 2. & isti fuere resistentes. ergo & c. be-
ne facit C. de ap. quid iudices. de pœn. dist. 1. nemo. & qđ
ibi not. facit 2. q. 7. qua ꝑp. sup. e. lib. de elec. generali. vbi
ꝯtradicētes excusantur a pęna, facit de reb. eccl. non ali. c.
2. eo. lib. item cōtradicendo de facto illicito bene fecerũt
nedũ minor pars, sed & vnus solus, de his quę fi. a ma. par.
ca. c. 1. de reb. ec. nō ali. si quis presbyterorũ. ergo nō de-
betur pęna. C. de incta. deuotum. li. 12. C. de adul. Grac-
chus. itē satis fuit istis facere, quod potuerunt. 22. q. 2. fa-
ciat. ff. de verb. sig. l. nepos Proculo. de pęn. l. mortis. sic &
seruus, qui in suffragium dñi fecit quod potuit, saltem cla-
mãdo excusatur a pęna Sillenianī. ff. ad Sillenia. l. 1. §. hoc
autem. & §. excusantur. puniantur ergo soli cōsentientes,
& potissime maiores. sup. eod. Romana. in fi. de simo. dile
ctus. 2. & c. veniens. de cle. exc. latores. ¶ Multis religiosis
videtur per has vltimas rationes absentes vel contradicē
tes ligatos nō esse tali sententia interdicti, ēt quo ad eccle
6 siam. & quod † dicitur pęna interdicti vnum pro alio liga-
gari, intelligũt de præsente & tacente, qui gesta vr̃ tacitur
nitate firmasse, C. de his qui a nō do. l. vi. ff. de cu. l. pe. §. si.
facit sup. vt lit. non ꝯte. c. 1. in fi. s. e. li. de iureiur. c. ñ. §. 1.
sup. eo. quanto. & c. dilecto. sicut ergo in oī edicto ēt gnali
excipitur iusta excusatio, de rescrip. si qñ. de offic. de leg. ex
parte. 2. sup. eo. decreto, vbi de hoc in 1. gl. sic & tali gnali
snia iuste excusatus per ꝯdictionē vel absentiam non liga-
bitur, & quia hoc hēt ęquitatē, ēt si ius expressum deficiat,
tenendũ vr̃, sup. de transac. c. vlt. ad finē. s. eo. li. de rerum
permu. cap. vno. ff. de aqua plu. ar. l. 2. §. item Varus. in fin.
¶ Iste textus dictum istorũ non patitur, ꝑ quē patet aperte
nō culpabiles ꝑp delictũ dñi gnali ciuiũ interdicto ligari,
ꝑp qđ per rōnes prius inductas tenendũ est primũ, licet fa
tear certis casib. culpabiles a non culpabilibus distingui,
vt in concor. quas dedi super ver. culpabiles. fateor ēt quo
ad Deũ illos insontes. eo. tit. a nobis. 2. s. eo. li. de re iud. c.
2. in priu. [licet] sciebamus, quod poterant, si admitteban
tur, sed de hoc dubitam', an licite & sine peccato possent,
sic ȷ. eo. qm [populus] quid sit populus, vñ dicatur, scripsi
de ele. fundamenta. §. ne autem. super ver. populo [cōstat]
7 hic plane patet, ꝙ noīe capituli generaliter posito singula
res personæ ipsius c. designantur, ſm Arc. ex quo sequitur,
interdicto c. singulares ꝑsonas e. interdictas. [careat.] sic
prouidendũ est, ne vilescat. ȷ. c. proximo. vbi vide [perce-
ptio] quæ duo tollit interdictum. ȷ. c. fi. post princ. ¶ Pri-
ma gl. summat & dicit quid approbet & declaret. ¶ Ter-
tia gl. fortificat tex. per tria iura, signat ꝯriũ & soluit. ¶ In
gl. & sic. ibi [quod] vide in præ. c. abbate. sup gl. sic. ff. ¶ In
8 gl. 2. in fi. sed per eandem decre. vr̃, ꝙ † per interdicta ec-
clesiastica interdicti fiunt eius clerici, sicut exempti sunt
exempta ecclesia, sed ꝯrium sumitur ȷ. §. proxi. quo ad nō
culpabiles, & ad decr. per exēptionem, tũde per regulam
in pœnis. ȷ. de reg. iur. per decr. statutum. s. eo. lib. de elect.
¶ In gl. aliud. ibi [ciues.] sup. & aliud interdicere ciues ti-
9 tum, ex quo ēt dicit Archid. manifest: colligi, ꝙ † aliud est
interdictum ciuitatis, vel loci, ab interdicto vniuersitatis,
vel collegij, quod ēt dicit proberi sup. eo. li. de vsuris. vsu-
rarum. vt ibi dixi super ver. terræ. & facit s. eo. lib. de cen.
q̃q̃. in fi. interdicta ergo vniuersitate poterũt clerici ianuis
apertis & pulsatis campanis alta voce celebrare, excōmu-
nicatis tamen & interdictis exclusis, cum hoc non sit pro-
hibitum, interdicto vero loco ibi celebrari non potest, nisi
vt dicitur in c. vlt. & facit quod dixi s. eo. præsent. sup ver.
loca. ¶ In gl. quia vniuersitas. ibi. [Romana.] in fi. nam vt
ibi satis scripsi, ista cadunt in animam rationalem & per-
sonam veram non representatã. & in fi. non sic in iuramen
to, quod sicut a principio non obligasset ad periurium il-
los, qui non iurassent, sic nec successores, vt scripsi de iure-
iur. veritatis. super glo. ratio diuersitatis, quia etiam inno-
cēs de populo per interdictum latum in populum a princi
pio ligabatur, vt supra dixi.

SVMMARIVM.

1 *Ciuitas quid sit, item & villa & oppidum. num. 3. & 4.*
2 *Ciuitatis appellatione an locus, vel persona ponderentur.*
5 *Priuileg. vel immunitas concessa ciuitati an includat castra, vel villas.*
6 *Beneficiorum pluralitas est inimica canonibus.*
7 *Romæ fieri videntur, quæ in continentibus ædificijs fiunt.*

CAP. XVII.

Si ciuitas. Duæ sunt partes. secunda ibi rōne. pri-
ma soluit dubium & obiectioni rñdet
ibi, nã licet. secunda pars distinguit ſm
membrum ibi. secus [castrũ aut villa] illa tria sæpe sic vt di
uersa ponuntur. s. eo. lib. de rescrip. statutum, §. cum vero.
de sup. ne. præla. grandi. circa medium. & de immu. & c. e.
1. §. 1. de excess. præla. c. vno. de priuil. episcoporum. pri-
ma duo ponuntur de verb. sig. cum in partibus. in fi, & illa
duo & loca alia ponit decr. præsenti. s. eo. de cen. q̃q̃. ad fi
nē, de oppido, & municipio. additur. 24. q. 8. in qualibet,
per quæ patet, quod hæc tria differunt spē sicut & noīe. 21.
dist.

dii.ςieros.de deci.ad audiētiā.C.de cod.ſi idē.de primis
trib.tractās hic ponit Io.mo. dat cām plenius dicēdi & de
1 riuatorū verba ponēdi,dicit aūt, ꝙ † ciuitas dicta eſt qua
ſi ciuiū vnitas, ſed diſſinitionē nō poſuit.quidam dīt, ꝙ
ciuitas eſt multitudo hoīum ſocietatis vinculo adunata
ad ſimul iure viuendum.& hoc fuit Iſidori.15.ethy.qui ēt
dixit ciuitatē nō ſaxa,ſed habitatores vocari. hic no.Arc.
de reſcri.ſtatutū.§.ſed nec.vbi ēt ponit,qd ꝫ.dica ſup ver.
terminari. Alii,ꝙ eſt collectio multorū hoīum epm habēs
& foſſatis vallata,& hāc ſequuntur Italici,pro & ꝯ.80.diſ.
epi.& c.illud.& ſ.de priuil.c.1.per quæ patet non in quali
bet ciuitate, ſed in populoſa dignitatē eṗalem ꝯſtitui. Ille
ſtat igitur,ꝙ ēt de ciuitas non habēs epm, & hoc multi vl-
tramontani ſequitur, alij ꝙ ciuitas eſt multorū hoīum ho
neſta ꝯuentio in loco certo ædificia vicina cōſtruētium ad
ſimul iure viuēdum, vel eſt collectio ędificiorū facta p mul
titudinē hominum ſimul habitare volentium.& vr̄ Caym
fuiſſe primus ædificator ciuitatis. Gen.4.& 6.diſt.§.his
2 ita.decr.noſtra.cū ꝯcor.appellatione † ciuitatis locū non
a pſonas ponderare vr̄. quidam dīt, vt Iſidorus, ꝙ vrbs a ꝓ
prie reſpicit mœnia. & de hac ff.de verb.ſig.l.2. & l.pupil-
lus.§.vrbis.& ibi patet,qd dr̄ ab vrbo, & vrbare eſt aratro
diſſinire,qd in ciuitate ꝯdenda adhiberi ſolet.caſtrum dr̄
a caſtrando quia in caſtro caſtratur licentia habitātiū ne
pateant hoſtibus paſſim vagādo,ita Hug.vel dr̄ caſa alta,
vel caſa ſtricta, quia habitatio caſtri non det eſſe diffuſa,
ne multa cuſtodia egeat,ſm Io.mo.& ſm hoc caſa fortis,
palatiū,vel caſtrū pōt eſſe ſine diſtrictu,vel territorio.i.iu-
re terrēdi ſm præ.l.pupillus.§.territoriū.per ſingulas.n.ꝓ
uincias pñr fundorum dñi ipſos ambitu murali vallare.
C.de ædi.pri.l.per prouincias.ea altitudine q̄ volūt,ſi ſta-
tutus vel vſitatus non ſit modus, eod.tit.l.1.ff.quod vi aut
clam.l.pe.& vlt.§.penul.& hoc caſu procedat, qd dicit In
noc.in decr.cū ad ſedē. de teſtit.ſpo.& ibi ſcripſi in gl.no.
libellū,dicēs,quod caſtrū a iure nō hēt pertinentias,nec li
mitationē,ſed facto hoīum hoc nō cōſueuit habere,& hoc
ſecōmō pōt intelligi,q.e no.de religi.do.cū ven.vt ibi ſcri
pſi in gl.2.ante fin.ver.vbi vero poterit.facit ēt,quod poſt
eū ſcripſi,de off.ord.cū ab eccleſiarum.ſup.1.gloſ.ver.ſed
nūquid q̄libet,& qd dixi de exceſ.p̄la.dilecta.ſup.1.gl.ad
fi.lex dicit,ꝙ caſtellū proprie dr̄ in limitē imperij factum.
C.de fun.limi.l.2.lib.11.& C.de off.p̄.p̄tor.l.in noīe dñi.
3 circa finem. Villa † dr̄ a villis quaſi vallata.quia nō muni-
b tione b murorum,ſed vallatione fortificatur, multorū vl-
tramontanorū vulgare largius ſumit villā, dīt.n.de Pari-
ſijs vel Bononia, quod eſt bona villa,vel pulchra, vel ma-
4 gna villa. De † oppido c ſciendū eſt,ꝙ aduerbialiter ponī
c pro valde.2.q.7.laycos.& c.laici.nominaliter dīt deriua-
tores, quod ponitur pro qualibet ciuitate p̄ter Romā. Itē
pro caſtro magno, nā cū dicatur ab ops opis, ꝯpoſito cum
do das,ſonat quaſi dans opē vel opes, vel ab opib.ibi repo
nendis,quia munitū ꝯ hoſtes,ff.de verb.ſig.pupillus.§.op
pidū.dīt.n.ꝙ oppidū ſcriptū per duo p,dr̄ ab appoſitione
murorū,ſm hoc diuerſimode ſcribetur. ¶ Municipiū, de.
quo de reſt.in integ.ꝯſtitutus.cōponitur a munium & ca-
pio,& eſt locus habens a principe aliquod ius minoris, vel
maioris officij, vel dr̄ a muneribus, vel officijs,quia mune
ra, vel tributa debita reddit.dīt quidā, ꝓprie municipiū
dici caſtrū munitiſſimū in finib. regionis capiens munera
pp ſtipendiarios ibi pro cuſtodia manētes, municipes aūt
largius ſumuntur in l.1.ff.ad municip.quæ ſic dicit, muni-
cipē facit aut natiuitas, aut manumiſſio, aut adoptio, & ꝓ
prie municipes appellantur muneris participes recepti in
ciuitate,vt munera nobiſcū facerent,ſed nunc abuſiue mu
niceps dicitur ſuæ cuiuſque ciuitatis ciuis, & valet hoc ſci-
5 re,cū quæritur,an † priuilegiū, vel immenitas cōceſſa ciui
tati, vel ciuibus includat caſtrū, vel villas, vel diœceſanos,
quod diſputauit Iac.de Bel. in auth.quib.mo.na.coll.7.&
per decr.Rodulfus.ſ.de reſcr.vr̄ ꝙ nō.& vide quod dixi ſ.
eo.li.de pœnis.felic.in fi.ſuper ver.ciuitas.ſatis dici pōt ꝑ
hanc decr.& perinra quæ alle.2.gl.& quæ ibi addā, ꝙ niſi
aliud de mēte ꝓcedentis appareat, vel niſi vſus loquendi,
vel regionis conſuetudo aliud inducat, non includat ni-
ſi ciuitatem,ſuburbia, & continentia ædificia,& natos ibi
dem, ſiue de ciuibus cogitauit vt de vniuerſis. ſiue vt ſin-
gulis.ff.de rebus du.l.ciuibus.& l.cum ſenatus.ſ.de cōce.
præben.c.pe.ar.ff.ad munici.l.1.C.de ag.in rebus.l.fi.lib.
12.cum concor. Item vbi aliud haberet vſus loquendi, vel
regionis conſuetudo, nam illi ſtabitur. ſ. de ſpon.ex lite-
ris.1.& no.de priuilegijs, quia circa.ad finem vltimæ gl.
& probatur ff.de leg.3.l.numis.& de le.1.ſi ſeruus plurīū.
§.vlt.quæ leges quid dicant,vide ſ.de cen.ex parte.ſuper
3.gloſ.& de leg.3.l.ſeruis vrbanis. & l.librorum. §.quod
tamen Caſſius.& ſic dicendo minus lædamus ius commu-
ne. facit ſup.de conſuet.cum dilectus. C.de inoffic.teſta.
ſi quando.in princip. & de teſta.mi.l.3. quia tam benefi-
cia interpretamur latius, quam priuilegia, vt plene ſcripſi
ſup.de verbor.ſign.olim.ſuper vlt.gloſſ.in illis appellatio
ciuitatis intelligeretur cum ſuis adiacentibus pertinen-
tijs & territorijs,ar.ff.de offic.præfect.vrbis.l.1.§.cum vr-
bem. C.de bon.vacan.l.ſi quando.lib.10.& ff.de leg. 1.ſi
quid relictum. & l.ciuitatibus. a contrario [ſubijciantur]
quod ſine ſpeciali Papæ licentia pro pecuniario debito fie
ri non poteſt, per extrauagan.Bonifac.prouide. [interdi-
cto] an ciues per id ſint interdicti, dic vt ſ.c.proxi.§.1.&
vide quod ſcripſi poſt Inn.de præben.in Lateran. in prin.
[cōtinentia] & vide quod ſcripſi de poſtu.c.1.ver.nec va-
let.ſuper ver. adhærebat [interdicta] ſubtilizauit hic Arc.
dicens ꝙ in iſtis non expreſſis in interdicto hominis, quæ
veniunt per ſequentiam, eſt interdictum iuris, licet cauſa-
tum ab interdicto hominis, vt ſic interdicta. ciuitate vel
eccleſia per hominem,continentia ædificia, vel capella &
cœmiterium contigua interdicto iuris interdicta interdi-
cētur. hoc non placet, cū ex vi verborū hic declarētur illa
dicta, vbi autē non ex vi verborum, ſed ex ſubſequenti cul
pa procederet pœna, vt in communitate excommunica-
ro in crimine, tunc fateor illam eſſe pœnam iuris cauſatā
a ſententia hominis, vt ſatis ſcripſi ſup.eod.nuper.conſtat
enim ꝙ hic ſententia ex eadem culpa, & ibi duplex culpa
& duplex ſententia,ſubdit Arch.ꝙ in interdicto iuris ſi cō
ditio reſeruauit abſolutionem, planum eſt, ꝙ ipſe ſolum
abſoluit,ſi non reſeruauit,puta,ꝙ diœceſanus abſoluat.ſu-
pre eod.nuper. & de præben.graue. in ſin.& quod ibi di-
xi. ſed quærit quid ſi ex eodem delicto excōmunicati ſint
ſingulares & interdicta vniuerſitas, vel locus a iure com-
muni.Dicit Archid.quod ſi reſeruata eſt abſolutio excom
municationis Papæ, licet de abſolutione interdicti men-
tio facta non fuerit, videatur etiam ipſius abſolutio reſer-
uata, nam quot.vitium ex eodem iudice &c. C.de nupt.ſi
libertā. eiuſdem æquitatis idem ſimilia iura ſuadēt. ſupra
de confir. vti. vel inuti. cum dilecte. & ibi concor.in 3.de
gloſſ.cum enim hæc duo includantur apoſtolicæ cenſuræ,
verb.ſig.ꝯrenti. & de vno dr̄ &c.ſ.de conſti.tranſlato.ſm
eū. Ad ꝯrium poſſet adduci, quia duobus ſuppoſitis & al-
tero ſolo reſeruato vr̄ alterum cōceſſiſſe.ſ.de pſump.nom-
ne,cū materia terminari. ff.de pen.leg.l.nam quod.§.pe.
facit C.de off.præ.p̄. Africæ.In nomine dñi.2.col.verſi.&
clauſuræ prouinciarum, & eſt ſi.17.q.4.& dicit Arch. hoc
ſatis terminari,quod quærebat.ſ.de reſcrip. Rodulfus.ſa
quo loco incipiat diœceſis, licet ipſe dicat,ꝙ a continenti-
bus ædificijs.& facit quod dictū eſt ſup.iſta litera.vr̄ obſta
re,quæ non vult de vi verborum comprehēdi nomine ciui
tatis vltra ambitum murorū, & in caſu hic expreſſo ponit
aliquid ſpeciale. & ideo dicit hoc tamen caſu, tā quo ad
caſum decr.ſtatutum. vt ibi notauit,ſtat primo dicto, vt ſi
in ſuburbijs poſſint audiri cauſæ.ſcias ꝙ Vincen.ibi dice-
bat, ꝙ parochiani eccleſiarum ciuitatis, licet longe extra
muros extendatur parochia, appellatione ciuitatenſium
poterunt cōueniri.allegat de deci.apoſtolicæ [latiorem]
no.hic Io.mo.& Arc.poſt eū, verba pp materiam.de qua
loquuntur

loquũtur, extẽdi, alle. ff. loca. ex ꝯducto. §. Pap. al. est lex. &
incipit. si vno. vbi donatio pp sterilitatẽ itelligitur remis-
sio vel transactio. ff. de ver. obl. stipulatio ista. §. hæc quoq;
stipulatio. vbi verbũ possessionis, pp stipulantẽ seruum in
telligitur de naturali, dãt simile in verbo beneficij, qđ non
ꝯprehendit dignitatẽ. s. de præbẽ. c. fi. & tñ in materia fa-
uorabili ꝯprehendit. s. de ver. sig. c. pe. ad idẽ j. de reg. iu.
c. 1. Itẽ in regula in gñali. e. tit. sub 46. mẽbro, qđ ibi signa
ui, repetit idẽ, & addit, ꝙ pluralis locutio beneficiorum in
materia odiosa restringitur ad duo, in quo numero & non
in minori saluari põt. j. de reg. iur. pluralis. primũ patet s.
eod. lib. de præben. is cui. & c. non potest. §. 1. rõ odij patet
6 † ex pluralitate beneficiorũ, quæ est inimica canonũ. s. de
præb. q a intantũ. cuius ꝯtrũ in materia fauorabili, vt in ꝓ.
decr. pe. & s. eo. li. de rescrip. si pp. & c. si gratiose. facit ad
hoc, quod no. s. eo. li. de priuil. si papa. in vlt. gl. hæc verba
dicit Io. mo. ppq dã distinctionẽ tractatã per Accur. ff. de
verb. sign. l. 2. q faciebat inter Romã & ciuitatẽ Romanã,
Bononia & ciuitatẽ Bononiensem, dicens ꝙ prima appel-
latione bene veniunt continentia ædificia, secũda non, pp
adiectiuũ, qđ restringit, sicut minus est dicere, homo alb',
ꝗ homo, quasi ista adiectiua arctent substãtiua, quib. adij-
ciũtur, sed hic fuit extẽsio pp cãm expressam in textu. & iõ
subdit p'ins dictũ, rñdet ad l. si cois seruus. ff. de sti. semio-
rũ. q̃ vr prædictis obstare, ꝙ ibi non erat oppositio in sub-
stãtia, vel in loco, vt in pdictis exẽplis, sed qualitas præce-
dens, vel subsequens, quæ tunc trahit stipulationẽ qnq; ad
virilẽ, qnq; ad dñicam portionẽ ex causis ibi positis, & in
dubio censetur stipulatio pro virilibus, si propria nomina
ꝓponantur, alias pro dñicis, vt eo. tit. l. seruus cõis. 2. [simi
li] s. ne vilipendatur snia interdicti [sepeliri] dicit Arch. ꝙ
ꝯtrium faciens violat interdictũ, ppquod punientur, vt j.
ca. proxi. de ex. ꝑ. tanta. de postu. c. 1. & remittit s. eo. li. de
priuil. e. orum. [secus] quia & in capella celebrari poterit
& in cœmiterio sepeliri [si ei.] s. ecclesiæ interdictæ nõ exi-
stat capella, vel cœmiteriũ. ¶ Prima gl. summat. ¶ Quinta
soluit q̃nẽ. ¶ Penul. gl. dat simile, quærit & soluit. ¶ In gl.
2. ibi. l. 2. quæ sic dicit, vrbis appellatio muris Romæ, aut
7 ꝯtinẽtib. ædificijs finitur. & ibi [ædificia] sequitur † Romę
fieri videntur, quæ in cõtinentib. ædificijs fiunt. & ibi [Al-
phenus] al. vt Alphenus. & idẽ quod s. & ibi [qui in cõtinẽ-
tib. ędificijs] sequitur, vrbis nati, Romę nati intelliguntur.
¶ In gl. in fi. & l. pupillus. §. incola. & mille passus. & l. col-
legarũ. §. 1. & de hoc 63. di. ego Ludouicus. facit 1. q. 1. fi-
cut Christus. & qđ ibi no. ff. de ꝯhen. empt. creditor. §. vlt.
C. de bo. vacan. l. 2. lib. 10. ff. de leg. 3. l. prædijs. §. vlt. ¶ In
gl. ad idẽ. ibi. c. proxi. ibi tñ criminabatur, vel effectu care-
bat, hic aliq.iem effectum habebat, sed vilipendebatur, &
cõcor. sup. de priuil. vt priuilegia. in fi. ¶ In gl. contingua.
in fi. vide qđ dixi s. c. li. de ꝯsc. eccl. vel al. c. vno. sup gl. cõ
tigua. ¶ In gl. pen. in fi. facit qđ no. e. ti. a nobis. 2. in fi. pen.
gl. & vide quod no. in cle. de sepul. eos qui. in gl. sed qui.

A D D I T I O N E S.

a ¶ Vrbs. Qđ ciuitas & vrbs sint idẽ. no. l. præscrip. & l. singulorũ. C.
de ædif. pri. Bar. in l. sed reprobari. §. fi. i lec. Ni. de neap. ff. de excu. tu.
b ¶ Munitione murorũ. Villa dicitur, quæ non est muris circundata.
Bar. post gl. in l. si hæc. §. vicus. de leg. 1. Et venit appellatione terræ. c.
quum in partibus. de ver. sig. Item dicitur pars ciuitatis. Ang. in au-
then. qui. mo. nat. eff. sui. §. si quis. el 2. ver. non sing. istum textum.
c ¶ De oppido. Oppidum terra murata non habet episcopum. Bal. in
l. 1. C. quæ sit long. consu. vide tex. in l. pupillus. §. oppidũ. de ver. sig.
& Alex. in l. 1. §. fin autem. de ope. no. nun. quod est genus aptum cõ-
prehendere ciuitatem, & castrum. §. illud. el. fi. in proœ. ff.

S V M M A R I V M.

1 *Celebrans in loco interdicto & sciens illum interdictum ab homi-*
ne, vel a iure, licet id non sit per denunciationem tenetur.

C A P. XVIII.

Is qui in ecclesia. Duæ sunt partes, secun
da ibi, is vero. prima so
luit duo dubia. ꝓm ibi.
vel q. & rõnem interseritibi. cũ id. secũda ponit pęnã vio-
lãtis interdictũ, declarãdo qs violat, & qd importet pęna
[nodatis] quos hostiarius de ecclesia põt expellere. 21. di.
cleros. vbi de hoc in gl. vlt. [scienter] illud exponit vt illud
j. proxi. §. temerarie. nam primo casu diuinæ laudis orga-
na sunt suspẽsa, de ꝯsc. eccl. vel al. e. n. & est simile de iure-
pa. c. 1. & 2. & sic temere celebrat, secundo casu peccat ꝓm
Arc. facit qđ dixi, qđ me. cã. sacris. in iure concor. ff. de prę
ua. l. 3. in fin. & C. de coll. l. illã. patet ergo, ꝙ veritas est de
iure positiuo, vt ẽt dixerat Inn. de renun. nisi. §. psonæ. no.
de cle. ex. c. fi. & pro tanto ibi dicebat, Papã in oi veritat.
dispensare posse [laqueum] s. eo. li. de re iud. cũ æterni [in-
terdicto] de cessatione diuinorũ, de qua s. eo. lib. de offi.
ord. si canonici. no. hic Arch. id, quod ibi dixi super quar-
ta gl. q̃ incipit, de ista priuilegiat'. sup. eo. li. de priuilegijs.
licet. & c. fi. Io. mo. alleg. de priuilegijs. vt priuilegia. §. il-
lud [incurrit] hoc ẽt tenebat in Spec. de leg. §. iuxta. ll. ver.
sed quæritur, vtrũ. ¶ Prima gl. dicit qd declaret. ¶ In gl. 1.
in fi. & Ho. de consec. eccl. c. fi. Pet. & Abb. de ꝓb. in Latera
nen. Gui. in Spe. ti. 2. §. iuxta. 5. vers. illud quoq;. vbi ẽt di-
cit idẽ de celebrante in ecclesia, cuius hostia clausit eps,
& reliquias substulit pp discordiã patronorũ, de iurepa. c.
1. & 2. ¶ In gl. 3. ibi [episcoporũ] vide quod ibi dixi super
gl. penul. ¶ In gl. suspensi. in fine. idẽ Host. de cler. exc. mi.
c. fin. & Guil. in prę. §. 5. ver. in suspensis. ¶ In gl. secus. in fi-
2 ne. putat Arch. ꝙ † is, qui scit locum interdictum ab homi
ne, vel a iure, licet id non sit publicum per denunciationẽ,
ligetur hac pœna, nisi sit occultum, & hoc, quia celebrare
voluntarium est. & vide de hoc in cle. e. tit. grauis. in. 3. gl.

C A P. XIX.

Quoniam. Põnit dictũ, cuius vrgentem rõnem
præmittit. [confirmationem] q̃ qui
recipere contẽneret, verus christia-
nus non esset, de consc. dist. 5. c. 1. & c. vt ieiuni. Ar. [licite]
s. e. tit. si snia. §. 1. in fi. posse ꝑmittere hic lrãm, dubium nõ
existit terra. s. c. ꝑsenti. de ver. sig. cũ in partibus cõtici, nõ
tñ alta voce & pulsatis cãpanis, cum hoc hic non exprima
tur. ad hoc s. eo. permittimus. Io. mo. & Arc. & idẽ Host. in
c. permittimus. corrigens se in eo, ꝙ prius tenuerat cõtra-
riũ. ¶ Pri. gl. ponit summã, & qd declaret. ¶ Vlt. gl. iustifi
cat tex. ¶ In gl. pe. in fi. & vide, qđ de mrimonio & ordine
ibi dixi post Inn. tñ est aduertẽdũ, ꝙ illa iura loquebantur
de baptismo paruulorũ tñ, hic exprimitur de adultis, qđ
placuerat Vinc. in decr. m̃. ¶ In gl. vl. in fi. Io. mo. all. s. de
of. del. præterea. ff. de proc. ad rẽ mobilẽ. & l. ad legatum.

S V M M A R I V M.

1 *Excommunicatio minor separat ab introitu ecclesiæ.*
2 *Interdicto durante an liceat in ecclesia orare.*
3 *Excommunicati, interdicti, suspensi ecclesiam intrare non debent,*
quandiu sunt prohibiti ab ingressu ecclesiæ.
4 *Suspensio respicit effectum executionis.*
5 *Suspensus ab ecclesiastico beneficio tantum, si appellet, non absti-*
nebit a beneficio.

C A P. XX.

Is cui. Diuisio patet, quia tria sunt dicta [ingressus]
hoc casu non vr prohibitus transitus ꝑ eccle-
siam, licet Hugo. 11. q. 3. si inimicus, ꝙ † ẽt mi
1
2 nor' excõicatio separat ab introitu ecclesiæ, quod Arc. hic
non credit. ad hoc s. de excep. a nobis. & qđ no. 1. q. 1. qui
2 studet. dicunt quidam, ꝙ † interdicto durante ibi non licet
orare, de pęnis, dist. 1. qui sane. 33. q. 4. vir cum propria.
3 in prin. vbi vide in gl. 2. Ray. dixit, ꝙ † excommunicati, in
terdicti, vel suspensi ab ingressu ecclesiæ quandiu sic sunt
ligati, ecclesiã intrare non debẽt, arg. præ. c. cum vir. & 21.
di. cleros. & facit quod dicã [Interdicta] 5. q. 2. præsenti.
sed ibi loquitur ẽt de auditu, tamen constat per hanc de-
cre. ꝙ solum audire non inducit irregularitatem. Item q a
ibi specialiter vltra ingressum prohibetur auditus, dicunt
quidã illũ nõ inclusum in suspensione ab ingressu, nisi fuis-
set expressus, sed ꝯitia quam ponit hæc dec. ꝓbat ꝯtrũ, si-

cut prius, sic s. c. 1. in fi. vbi vide [in ecclesia] pt ergo qs in
ecclesia sepeliri, qđ dic vt 13. q. 2. nullus. [nisi pœnituerit]
non dicit, q relaxatio sit necessaria, sed sola pœnitentia vr
sufficere, sed tutū est, q fiat relaxatio, q in morte fieri pos-
set ēt a sacerdote, de sepul. c. vl. [sepeliri] aliquos casus qb.
prohibetur sepultura cœmiterij ponit hic Arch. quos habes
no. de sepul. ex parte. sup hoc ēt ver. signabat Io. mo. ꝯriū.
de dec. epōrum. sup. eod. lib. de priuileg. vbi vr eos plus
debere grauari, satis exquisite hoc facit, nec video qđ ve-
lit, nisi dicamus obiectionē procedere, qa suspēsis illis ab
ingressu reseruantur antiquæ pœnæ, solutionē aūt q hic da-
bat, ibi vide sup gl. penul. [suspenso] de interdicto non di-
cit, qa de illo non dubitatur p dec. ad hoc qui. s. de ap. sed
de suspensione nō sic erat expressum. Itē no. quo ad ingres-
sum ecclesiæ, qđ s. dr interdictū, hic dicit suspensionē [su-
spenduntur] Instat hic Io. mon. in rōne diuersitatis, quare
aliud in his sniis, q in alijs diffinitiuis, q extinguuntur, vel
suspenduntur per appellationē, sed rō hr, de app. pastora-
4 lis, quia trahūt secū executionē, suspensio † aūt propriè re-
spicit effectū executionis fiēdæ, si non fuisset appellatū. s.
de re iudi. cū aliquib. istæ aūt sniæ secū habent executio-
nē. ergo illi suspensioni non est locus, qđ intellige, qn pure
ferūtur, si vero in diē, vel sub ꝯditione ante diē, vel condi-
tionē appellatio interdicta ēr post 10. dies bene suspende
ret, sm Io. mo. & de hoc satis dixi s. de app. præterea. 1. &
circa primū vide qđ no. in præ. decr. pastoralis. in gl. hæc
rō, & qđ super ea dixi, subdebat Io. mo. appellationē bene
suspendere effectū excommunicationis, qn lata esset inter
diffinitiuam & appellationem interdictam a diffinitiua
per decr. nō solū. de appell. secus si appellatū esset ab exe-
cutione. vide s. eo. venerabilibus. §. porro. vbi inuenies, qđ
hic dixit sup gl. post diffinitiuā, vbi congruentius ponitur.
¶ Prima gl. dicit, quid approbet. ¶ Quarta gl. dat simile,
qōnē soluit. ¶ Vltima gl. alle. concor. secundo soluit qōnē.
tertio quærit, remittit, duas opiniones ponit & soluit. ¶ In
gl. vlt. ibi [non tantū] a snia supplicij appellat non solum
dānatus, sed ēt alius pro ipso. & ibi [constitutiones] vt insi-
gnes latrones, concitatores seditionū & duces factionū.
¶ In gl. 1. in fi. quia Inn. videbatur ꝯriū dicere in decre. cū
medicinalis. s. eo. ideo vide qđ ibi scripsi super gl. de hac.
¶ In gl. 3. in fi. idē Inn. & Host. decre. sacro. & Guil. in Spe.
de l. §. iuxta. ver. quid si qs suspenditur. Arch. hic. & sup. de
offi. dele. c. 2. ¶ In gl. sicut. in fi. & talis illusio reprobatur.
s. eo. si snia. §. vlt. & c. sc. 1. rñ. cum ꝯcor. & j. e. eos qui. ¶ In
glo. ista ergo. ibi [& igitur] ff. de ser. expor. cui pro. ff. de in-
ter. & rele. per totū. & ibi [placuit Inno.] quia Arch. ꝯrium
op. attribuit. Ipsius verba hic ponā quasi ad literā. dicit. n.
5 sic, vr dicendum, † q qn quis suspenditur ab ecclesiastico
beneficio tm, q per tale suspensionem si appellet, nō absti-
nebit a beneficio, sic & in tēporalib. dictū est, vnde appel-
lauit, percipiet beneficiū sicut prius, quasi quadā tempora
litate suspensus videatur, alleg. sup. c. 1. §. si quis. ibi, ab in-
gressu ecclesiæ & diuinis, alij dicunt idem in omni suspen-
sione ecclesiastica & interdicto. s. q appellatio non suspen
dit, cum hæc decre. non distinguat. & not. q interdictum,
siue suspensio ab officio vel beneficio habet similitudinē
cum excōicatione in eo, quod neutrum per appellationem
suspenditur &c. istud vltimum demonstrat secundā supe-
riorem opinionem placuisse Innoc. & hæc mouit glossam
vltra doctrinam Host. dedit de opinionibus Inn. in decr.
Romana. sup. e. lib. de pœnis. vbi vide super ver. de nostra.
& ibi satis videntur. Idem hic Arch. eadem ratione.

ADDITIO.

1 ¶ Minor. Excōicatio minor a quibus repellat, no. Car. in cle. 17. q.
de sent. exc. Et quando excōicatio dicatur minor, vel maior, no. in
c. si celebrat. de cler. excō. mini. c. quæstionem. & sup. e. statuimus. &
gl. in c. illa. de elect. quæ dicit maiorē dici, quando quis excommuni
catur principaliter. Sed minor dicitur, quando quis cum eo par-
ticipat, non quando cum participāte participat. 11. q. 3. quoniam
multos, nisi quando quis esset excommunicatus etiam cum fauto
ribus & participantibus. 11. q. 3. excellentissimus. secundum d. glos.

SVMMARIVM.

1 *Episcopus quando possit exemptum absoluere.*
2 *Liber non est, qui non potest liberum habitum sumere.*

CAP. XXI.

Religioso Diuisio patet. secunda ibi. quis. & sa-
tis se summat. [iniecit] præsupponit ei
religiosum, dum percussit, nā si prius
percussisset, non videbatur dubiū, quin per epm possit ab-
solui his casibus, de quibus sequitur [euagandi] quod ai-
bus eorū periculosum est. sup. de regula. c. fi. in prin. & sup.
eo. lib. ne cle. vel mo. c. 2. in prin. & huic literæ concor. sup.
eo. cū illorū. vers. nos tamen. & quia ista ratio cōis est ad
1 exemptos & nō exemptos, vr, q epš ēt exēptos † hoc casu
possit absoluere, sed maxime illos qui deliquerunt in loco
non exempto, super quo vide quod dixi sup. eo. lib. de pri-
uil. c. 1. super ver. in loco exempto. hoc aūt concesso satis
patet, q ēt talē nouitium nouitione exēpti epš absoluere po
terit. facit quod no. sup. e. de monialibus. & quod dixi sup.
eo canonica. in 1. gl. qđ intelligo, ēt si ante nouiciatū deli
quit, ex quo prius epš poterat illum absoluere, vt j. dicam.
[cum effectu] incōmutabiliter, censetur tamen religiosus
commutabiliter. dat Ioan. mo. simile in legato speciei, cu-
ius dñium hæreditate adita legatario cōpetit, tamen cō-
mutabiliter. l. si non acceptauerit. alle. ff. de le. 1. si ita. §. 1.
[non possit] Arc. tenet hic, q talē nouitium prius excōica-
tum per can. si quis suadente, Abbas pōt absoluere, indu-
cit decre. cū illorū. ver. & alibi. vbi dicitur, qui religionis
habitum acceperunt, satis est ergo sm eū, q sint in habi-
tu, inducit opinionē Ray. & Host. & quod no. Inno. eo. ti.
monachi. tñ ipse Inn. tenet ꝯrium in præ. decre. cū illorū.
ver. nos tñ. & videas & teneas, quod ibi scripsi, vbi ēt con-
cordaui ꝯrietatem Inn. & ibi teneo, q aut professionem ta
citam, vel expressam id non possit. facit hæc litera. si ergo
casus talis est, quod possit episcopus absoluere, requirat
episcopum. sup. proxi. responso. [si quis] includit patrē, qui
filium etiam impuberem violenter trahet de ecclesia vel
eius habitu, & eo fortius si etiam clericus erat. Non ob. su-
pra de sen. excom. cum voluntate, quia istud non potest at
tribui correcto. Nec obst. 20. q. 2. c. 2. supra de reg. cap. 2.
quia licet pater impuberem reuocare & coram superiore
repetere possit, vt ibi, non tamen debet violentiam infer
re. facit sup. eod. lib. de præb. eum qui. C. de iudæis. nullus.
& vnde vi. si quis in tantam. ¶ Prima gl. dicit, quid decla
ret, approbet, & reprobet. ¶ Secunda gl. exprimit 6. exem
pla. ¶ Tertia gl. obijcit & soluit. ¶ Antepenult. glo. rñ. per
cōtrarium. ¶ In gl. 2. ibi [leuiter] non ergo restringo ad le-
uissimam, super quo vide quod ibi satis notaui super fine
primæ gl. ¶ In gl. contrariū, ibi [& puto] etiam ratione per
missa, ne propter religionem sit deterior ipsorum cōditio.
¶ In gl. & ob hanc. ibi [non vt liber] non mirum, quia per
libertatem perit ipsius domino, & ideo poterit illum inte
rim vt seruum dare pro noxa, salua ipsi statulibero spe li-
bertatis vt ibi, sed per nouitiatum nil alteri perit. Item as-
sumptio habitus immutat statum istius, & exhibet eum vt
2 religiosum, quia non est † in statu liber, qui nullum habi-
tum libertatis assumit. Iudicamus ergo illum ex habitu,
quod defert. facit sup. eo. si iudex. ver. iustū. Item nouitius
per propriam voluntatem profitēdo religioni se obligat,
statuliber voluntate & actu nō facit se liberum. & si dicas,
imo & in professione requiritur abbatis consensus, de reg.
ad apostolicam. fateor, sed abbas professionem recipiēdo
acquirit dominus libertatem, dando perdit, & non est ea-
dem ratio &c. C. de codicillis. l. fin. cum igitur, vt dixi in
textu, censeamus nouitium religiosum, licet commutabili-
ter propter hoc conuenimus eum in foro ecclesiastico, vt
dixi supra eo. lib. de reg. beneficium. super magna gl. post
princ. & hic dicit Arch. merito gaudent immunitate. & fa
cit, quod sequitur in gl. fi. de ibi secularis & in tacite profes-
so in casu quo locus est pœnitentiæ. j. triduum. sup. eod. lib.
de regula. constitutionem.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Obligatus ad factum illud tenetur implere, quamcito commode poterit.*

2 *Legati nō abſoluunt in caſibus reſeruatis papæ præterquam de manuum iniectione in clericum.*

CAP. XXII.

Eos qui. Duæ ſunt partes, q̃ patēt [de iure] ſi erat ſñia canonis, ille abſoluit, cui canō reſeruauit, alias ordinarius, ſi eſt hominis, ille q protulit, dēt abſoluere, in eius defectū, vel negligētiā, ſi eſt delegatus, aditur delegās, ſi eſt ordinarius aditur ſuperior. hæc patent de off. dele. prudentiam. §. ſexta. de of. or. ad reprimendum. & c. paſtoralis. ſ. eo. tit. nuper. [impedimentum] perpetuum. ſ. e. q̃uis. de ſenectute qūo eius impedimentum poteſt dici anomalum, ſcripſi poſt Hoſt. ſ. e. ꝙ de his. ad fi. [abſoluuntur] iſta litera vř facere ꝯ Inn. in eo, quod ſcripſi ſ. eo. q̃uis. ſuper ver. excuſetur. qui talē abſolutionis pmiſſionē reſtringit ad excōicatos pp manuū iniectionem, ibi videbis. ſ. impedimentis permiſſis. [debebant] non dicit, poterant. & ſic non facit pro Hoſtiē. in eo quod ſcripſi e. tit. ea noſcitur. in vlt. gl. [Quamcito cōmode] ad huius intellectum, quod repetitur ſ. prox. ſi ſpōſo. in fi. vide quod no. in cle. de pœ. ſi quis ſuadente. in gl. antepen. [poterūt] dicit Io. mo. abſolutus per iuřm in abſolutione præſtitum tenetur ad factū ſibi per iuřm iniunctum,
1 obligatus aūt † ad factū, illud tenetur implere, q̃cito commode poterit. ff. de ver. obli. continuus. §. cū ita. & l. interdū. ff. de oper. lib. l. cum patronus. §. fi. & l. ſi libertus. iuſte ergo reincidit, ſi id non facit. [cōtempſerit] vitium notat, ſm Arc. ſic 10. di. quis dicat. 31. di. quicunque. ſ. de ap. cū parati. intelligir aūt contemptum hoc ipſo, ꝙ iuſta cauſa ceſſante ſe non præſentat illi, a quo fuerat abſoluendus, vt no. 2. q. 7. Metropolitanū. [præſentare] in propria perſona ſ. e. quod de his. in fi. tractat hic Arc. an abſolutio poſſit peti per proc. ponens opin. Inn. quam plenius ſcripſi ſ. e. cum deſideres. 1. rñ. in fi. [recepturi] ſ. e. de cætero. ea noſcitur. & c. q̃uis. in fi. [ſatisfacturi] iuxta facultates proprias. ſ. e. ea noſcitur. ſm Arc. qui glo. hic illud proprias. & quod dicit eſſe ibi in textu, & tamen non eſt nec erat in antiqua, q̃ ob hoc vidi, dicit aūt p id patere facultates eccleſiæ, quas hēt ad vſum, ad id non teneri. alleg. 16. q. 6. §. vlt. pro eo facit cle. de hæ. nolentes. §. 1. & ſup. de app. reprehenſibilis. vide quod nor. de p̃. de multa. in 4. gl. [in eadem] hoc verbo vtitur dec. q̃onem. de ap. & cle. de pœ. ſi quis ſuadēte. in fi. ſed dec. ſacro. e. tit. §. no. in fi. & ſ. de of. or. ſignificauit. dicunt in priſtinā dec. ad reprimendam. eo. ti. de of. or. neutrum ponit. dicit hic Io. mon. ꝙ eſt eadem genere, ſi numero & priſtina. i. ſimilis priſtinæ, vult ergo hæc dec. ꝙ ſic olim abſolutus non parens abſoluenti reducebatur per hominem in priſtinam, ſic hodie in caſibus his ſine hominis miniſterio recidat ipſo iure, cum ſi ad miniſterium hominis recurri deberet, cauſæ cognitio & tractus longus neceſſarius eſſet, quod redundaret in alionim diſpendium, quos res tangit, qua de cauſa ne illudantur cenſuræ, in litera merito ſic ſtatui debuit. & facit 26. q. 6. ſi quis de corpore. & quod ibi no. [vel legatis] in abſolutis ergo ab alijs nō hēt locū hic. [a quib. ſententijs] iuris, non hoīs ſm Io. mo. qui dicit, ꝙ Papa vel legatus non abſoluit ab illis de ſtilo curiæ, ſed remittit, fallit, vbi delegatus nō poteſt abſoluere, de off. deleg. quærenti. vel mortuus eſt, nec alius ſuccedit in delegatione, de off. ord. paſtoralis. Idē puto qñ ſucceſſor bene ſuccedit in delegatione, ſed non eſt ſpes de feſtina prouiſione. facit ſ. de officio delegati, ſi is cui. eodē lib. hoc in delegato, epiſcopo. n. ſuccederet capitulū. ſup. eodem lib de maio. & obe. c. vno. putat etiam Io. mo. in caſibus prædictis delegatorum ſi abſolutus non pareat, non reincidit ipſo iure, ſed per ſententiam hominis, vt ſic ſtetur antiquæ rĺæ, niſi in eo quod apparet vitiata. C. de app. præcipimus. hæc oīa ceſſant, ſi late recipias lřam, vt verba ſonant, & hoc placet per princ. huius capituli, quod etiam gñaliter loquitur, & de vtriſq; exprimit. ¶ Item ſcias gñaliter, ꝙ Arc. exaltans hic vocem dicit hanc literā optime facere ꝯ opi. Hoſt. pro ꝯria opin. quæ habet, ꝙ legati abſoluant etiam in enormi, quod ſcripſit plenius ſ. eo. lib. de of. leg. c. 1. licet hęc opinio placeat, vt ſcripſi ſ. e. ti. ad eminentiam. vbi videas, tñ ꝙ hæc decr. faciat, non cōcedo, cū in nulla huius parte tractetur de ptāte legatorū in abſoluēdo, ſed de abſolutis per legatum a ſñijs, a quibus poſſunt, quæcunque ſint illæ, non dat ergo eis iſte textus aliquā poteſtatem. & facit ſup. e. lib. de reſcrip. ſi gratioſe. in fi. plus
2 dico † ꝙ in caſibus reſeruatis Papæ præter manuum iniectionem in clericum, de quib. expreſſionem factam ſuper gl. legati non abſoluunt, nam illo caſu quod cœpit ex ſpāli conceſſione competere, & aliter non licebat, reditum fuit poſtea ad ius cōe, vt patet de off. leg. ꝙ translationem. & c. pen. & vide contrarietatē in Arc. per quam fatetur, ꝙ nō a quibuſuis ſententijs abſoluunt, nam ſtatim hic ſubdit, legatum abſoluere nō poſſe excōicatos nominatim a papa, immo nec excommunicatos a delegatis papæ, de off. leg. ſtuduiſti. de off. ord. paſtoralis. in fi. niſi ſuper hoc habeat ſpeciale mandatum, ſuper quo ſibi non credetur, niſi oſtendet. C. de man. prin. l. 1. ſup. de priuil. porro. in fi. ſed ſi literas perdit, probet amiſſionem & tenorem. ſup. de priui. cum olim. argu. de cler. pęre. inter quatuor. ſufficit tn ſi ſimul fuerit publicata, in Auct. vt fratrum filij. §. illud. C. de teſt. publicati. ſup. de fide inſtrum. ſi inſtrā. alle. ad hoc dictum Vin. ſup. de ele. venerabilem. [ſuſcepturi] quia in curia Romana, vel curijs legatorum circunſtantiæ, & in ponendis pnijs ponderandæ, vel in ſatisfactionibus arbitrandæ, non facile ſciri poſſent, ſolēt tales remitti ſuper his ad ordinarios, vel alios, qui ſunt in partibus, quos ante hanc conſtitutionem qñque abſoluti non curabant adire, & eſt ſimile, ſup. de off. ord. ſignificauit. ¶ Prima gl. dicit, quid corrigit & ſummat. ¶ Secunda enumerat trigintaduos caſus excommunicationum huius libri, & remittit lib. clemētinarum. ¶ In glo. 2. ibi. [caſus] triginta caſus iuris veteris collegit Hoſt. in ſumma eo. tit. §. cætero. in prin. & ibi [huius ſexti] de inſertis loquitur gl. hoc dico, quia vna ſeruata addit alium, ſcilicet ĵ. tit. prox. exijt. in fin. duos etiam induxit Bonifacius poſt compil. huius lib. per extrauagan. deteſtandæ. & c. ſtatuimus. & in fin. quæ fuit additio ex illis caſibus ibi notatis. 16. ſunt papales. i. reſeruati papæ, quos ibi ſignāter expreſſi, in ſupraſcriptis vero pauci ſunt papales, ſ. quintus. 23. 28. Item trigeſimus poſt perſeuerantiam duorum menſium, ſed non prius. dec. cle. de immun. eccl. omitto, quia reuocata, ex his etiam caſibus quatuor requirit ſatisfactionem ante ſolutionem, quos vide ſup. e. ſolet. in gl. 1. notoria. ¶ In gl. non dixit. ibi, vera fuit. idem Io. mo. hic in princ.

SVMMARIVM.

1 *Procurator meus generalis facit aliquid, ad quod nō habebat ſpāle mandatū nomine meo, ex quo ſcio, reſiſtere debeo & purgare.*

2 *Excommunicatio canonis eſt pęna delicti.*

3 *Retrotrahi quotupliciter conſideretur.*

CAP. XXIII.

Cum quis Duo ſunt dicta. ſecundū ibi, ſi vero. vtruinq; ſui rōnem ſubdit. primum ibi, cum rati. ſecundū, cum quis mādato. Io. de De. l. 3. q. 18. tenet, ꝙ ſi quis mandat vnum nominatum ex tribus clericis ſimul incedentib. capi, & alios duos non grauari, & mandatario id exequi volente nominatus aufugit, & alij duo fuerunt capti, & ſe redemerunt, ille mandans, vel nuncius excōicati non ſunt, quia contra voluntatem ipſorum illi duo capti fuerunt. de ſi. ſicut tuis. & de homi. Petrus. putat tñ, ꝙ quia cām dāni dederūt de dāno qd paſſi ſunt, teneātur, de iniu. c. fi. 23. q. 7. Propterea ratū. ſup. e. li. de pę. fęlicis. in prin. de iureiu. cū impoſitionib. ſed p dec. illā vř, ꝙ nō reqrař ad pęnā ratihabitio. imo ſola non ꝯdictio, ex quo ſciuit, inducat pęnam. So. vt
1 dicit Io. mo. ſi † gñalis procu. meus facit aliquid, ad quod

non habebat spāle, noīe meo, ex quo sciui, resistere debeo,
& purgare. & sic loquitur illa dec. vt s. vt lit. non conte. c.
1. in fi. de off. deleg. cum olim. & C. de incest. nup. cum an-
cillis. & C. de sereto. l. 1. lib. 12. & tunc est ratihabitio psum
pta. 2. q. 1. notum. Idē in casu dec. q̄tæ. s. eo. in eo qui inie-
ctionē pōt prohibere, & non prohibet, licet in ptāte nō sit
sm Io. mo. s. e. dilecto. Idē cū gestū noīe meo, licet nō per
procuratorē, ratū habeo, teneor, vt hic. & dicit Io. mon. q
sic fuit diffinitum in facto archiepi Lugd. 9 regem Datiæ
[Incunctanter] i. indubitanter. sic. 11. di. noli in eis. de sciss
ma. fraternitati. 3. q. 6. hoc quippe. in fi. s. de his quæ fiūt
a ma. pat. ca. c. 1. in prin. vel. i. sine mora post ratihabitio-
nē verā vel psumptā, ad hoc ff. de admi. tut. tutor q reper-
toriū. §. 1. cunctari. n. idem quod dubitare, vel quod mo-
rari, vt et dicebat Io. mo. sm quē non sic esse in oblatione
conditionali, in qua perinde est conditione existente, ac
si a principio fuisset pure 9ctū. ff. q po. in pig. ha. l. potior.
& est rō: quia spes erat in dubium iri. Insti. de ver. ob. §. ex
conditionali. non mirum ergo si reducitur ad tps quo fuit
9ctum, cum in 9ctibus pōderemus initium. ff. de verb. ob.
continuus. §. cum quis. sed cum verberatur, licet contēpla
tione mei in nullo, tunc sum obligatus ex alieno facto, 1.
q. 4. c. 1. & c. sequenti. sed principiat obligatio, & pro tunc
teneor, ff. de neg. gest. si ego. vbi ergo ad certum obligatio
nis præsagium vt in obligatione conditionali; vel proro-
gatione de re ad rē, vt de off. del. cū olim. ratihabitio tra-
hitur retro, alie. C. de do. inter vi. & vxo. l. donationes. at
vbi nullum præsagi. i. obligationis, tunc solum obligetur
a tpe, quo ratificat. ad id, de 9se. dis. 4. tunc valere. sic etiā
a ratio, quia † excoicatio canonis est pęna delicti, nec ligat
non delinquentē, de const. cognoscentes. de test. co. ca. 2.
cum aūt ratificat, tunc primo deliquit. & si tunc primo
ligatur. [si vero] aduersatiua, quia præcedens ligatur, iste
vero non. [pecces] sed nūquid mortaliter, vel venialiter,
graue esset dicere, q hoc esset mortale, cum facile obue-
niat, propter quod vr̄ dignum venia, & sic veniale. & facit
quod scripsi s. qd me. ca. sacris. in vlt. q. [ratam] i. gratam,
ne 9dicat finis capituli. [propter hoc] i. pp placētiam vel
ratihabitionem. ¶ Prima gl. dicit quid declarat, & subdēs
hunc casum regularum exemplum. ¶ Secunda gl. quærit,
ponit opi. 9 quam alle. duo iura, demum subdit alias duas
opin. & secundam approbat. ¶ Gl. puta, exemplificat. quæ
rit, opin. ponit. ¶ Gl. ex ratio. tū. per quæstionem. ¶ In gl.
2. ibi [si quis mihi bona] ad fi. si pater, qui iusserat filiū adi
re, pęniteat, priusquam adeat, non valet aditio. ¶ In gl. 2.
ibi [excommunicatum] secus sm eum ibi, qn̄ mandās mo-
ritur ante manus iniectionem, alii 9, q sic plus placet Ar-
chid. sed dic vt ibi scripsi. & ibi [non esse] Hos. sic posuit di
ctum Inno. sed ipse Inno. vr̄ hic tenere, qn̄ tam tarde pœni
tuit. quod non potuit reuocare, alias secus, hæc distinctio
colligitur ex prin. & fine suæ gl. & ibi, [aliquis mandauit]
& est. 89. dist. & in fi. quosdam casus, quibus pnia liberat a
pœna, posui, de iure pa. cum laici. super 1. gl. ¶ In gl. puta.
in fi. tractat hic Arch. & disputationi reliquit, an sit idē in
hęretico occulto, & facit quod no. 24. q. 1. in 1. & 2. glo. ui-
de quod no. in cle. de hæ. c. 1. ad fi. in gl. hoc patet. ¶ In gl.
erant. ibi [anterioris] & sic soluitur, qd dicebat Io. mon. &
Arc. post eum, legem loquentem de malefi. ff. de vi & vi ar.
l. 1. §. quot. cautius locutam fuisse, quia non dixit, q in ma-
leficijs traeretur retro, sed solum comparabat mādato &
idem regula iuris gñalius loquens. ff. de reg. iu. hoc iure. §.
3 deiecit. vnde intendit glo. q † dupliciter consideratur re-
trotrahi. vno modo, q trahatur ad dictum prius habitum,
& ad eius tps. alio modo, q ad primum solum trahatur, &
non ad secundum. & ita hic. & ibi. venerabilibus. §. por-
ro. idem hic Io. mo. & Arc. ¶ In gl. pen. in fi. tunc tamen in
curro minorem & secundum hoc exemplum, quod dicit
textus vlltius, intelligendum esse de maiori.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum vniuersitatis differt ab vniuersitate loci.*
2 *Clerici an possint interesse diuinis in extraneis ecclesiis priuilegia-
tis de celebrando tempore interdicti.*
3 *Corpus Christi an debeat concedi tempore interdicti.*
4 *Corpus Christi debet recipi a Christianis in tribus primis festiui-
tatibus.*
5 *Completorium comprehenditur sub vespere.*
6 *Gratia infusa plus vel minus affluit, prout subiectum gratię plus
vel minus se coaptat influenti.*

CAP. IIII.

Alma. Diuisio in fi. primæ glos. & circa hanc dictio-
nem. alma, vide quod dixi de off. custo. c. 2.
super eo. verbo. & hr̄ idem verbum sup. e. lib.
de reli. & ve. sa. c. vno. post princ. [terris seu locis] & sic lo-
quitur de gñali interdicto. vt j. §. adijcimus. In 1. gl. [sub
trahiter] in hoc vr̄ eis fieri iniuria, vt patet s. de off. ord. si
canonici. §. si aūt. Arc. [ab homine] no. hic Arc. quod scri-
psi post Host. de his quæ fi. a ma. parte c. quæ sunt sup. ver.
non debes. & reprehende Arch. vt ibi Hos. [articulo] dicit
Arc. si fuerint absoluti, nam si absolutionem continerēt, de
cederent in mortali, & denegaretur eis sepoltura. 23. q. 5.
placuit. cum §. se. [aliquantulum] impropie loquitur, ad
hoc enim ad pniam admittuntur, vt absoluantur. [illi et]
tolle literam. j. non est pniæ beneficium aliquatenus de-
negandum. [lata] quam ferre potest episcopus de consi-
lio capituli, sup. de exce. piæ. c. 1. de his quæ fi. a ma. par. c.
quæfuit. de his quæ fi. a præ. quanto. Arch. [concedendū];
ne fructum habeant ex eo quod deliquerunt, concor. sup.
e. lib. de hære. vt commissi. in fi. & c. decreuit. Io. mo. [vni-
1 uersitas] differt † interdictum vniuersitatis ab interdicto
loci, de hoc dixi sup. e. si snia. super gl. prima aliud. ¶ Ad
ijcimus, vt scripsi c. tit. permittimus. super ver. in ebdoma
da. iste §. locum non habet ibi, vbi papa præcipit exire de
rum reseruatis parochialibus presbyteris, pro sacramētis
præbendis, quæ permittuntur tpe interdicti, & tunc hodie
locus est illi dec. vide etiam, quod scripsi sup. e. lib. de ele.
statutum. super 1. gl. [celebrentur] i. proprijs monachis, vl
clericis ecclesiæ cuiuscunque, quod satis innuit litera se-
quens, sed Arc. all. etiam sup. eo. is qui. §. 1. & tunc nō ad-
mittūtur extranei. sup. e. li. de priuil. licet. & cap. qn̄. dice-
bat ergo Pe. in dec. quod in te. de pœ. & re. de cle. exc. mi-
2 illud. q clerici † nō poterant interesse diuinis in extraneis
ecclesijs priuilegiatis de celebrando tpe interdicti, cum
dec. illa q in te. solum in sepulturam priuilegiet eos. super
laicos. durum est hoc dictum, sm quod beneficiatus vnius
ecclesiæ in alia tunc celebrare, vel concelebrare non pōt,
per quod et dubitatur de clericis seruientibus psbyteris,
qui presbyteri soli sunt in ecclesijs instituti, de quibus s.
de vi. & ho. cle. vt quisque. vel si habent socium institutū,
ille tn̄ abest. in his tn̄ qui nimis emungunt &c. s. de renun.
nisi cum pridem. §. pp malitiam. in fi. & uide quod no. s.
eo. lib. de pri. licet. in gl. pe. & quod super ea dixi, & scias,
q Io. mo. in quadam additione hic tenuit, q dec. ista loqui-
tur de missa conuentuali, q apparet, quia de distributio-
nibus loquitur. propter quod innuit, q monachi missas
peculiares dicere non poterunt, cum illę permissę nō sint,
& sic remaneant prohibitæ propter interdictum, non pe-
to, q hæc additio sua fuerit sic dignissima, & litera ista a-
perte permittit missas vt prius celebrari. Item uniuersum
ecclesiæ seruat contrarium [sub missa] quatuor ponit, quo-
rum cuiusque transgressio violat interdictum, vt dixi post
Host. sup. e. permittimus. super ver. non pulsatis [campa-
nis] diuersa signa pulsationis campanarū scripsi de of. cu-
sto. c. 1. super 1. gl. [non pulsatis] cū. n. illud sit signum uo-
cans populum ad diuina. sup. de of. custo. c. 1. de homi. lo.
ergo tunc signū illud fieri non dēt, quia si non debent ad-
mitti, ergo nec vocari, sm Arc. [quam clerici] concor. s. e.
lib. de priuil. per exemptionem. [horis] vide quod not. in
cle. de æta. & qua. vt hi qui. ad fi. in gl. no. [Admittāt] i. nō
recipiāt. [adessēt] dicit Ar. q adeē dēnt cū effectu celebrā
do & cantādo. 91. di. c. 1. & c. clericus vicesi. 92. di. cap. vlt.

& 5 Q.

& sic di. 9tumaces. [In festiuitatibus] iste §. qui multã hẽt æquitatẽ tendit ad nouã clericorum, quia vt plurimũ in locis interdictis & rebellib. sunt multi excõicati, & tales de facto per clericos expelli non põt, nec põt ẽt sine periculo abstinere. [festiuitatib.] Arc. hic posuit, qđ ponunt Hug. & alij deriuatores in c. festũ. qui dnt, φ festum est lignum in summitate domus, ad quod alia ligna tẽdunt, & sic hoies ad festa conueniunt, vel dr̃ a feria, quasi feriatũ, & sic de conse. di. c. 1. in princ. & §. de ferijs. conquestus. dies festi, dies sunt ocij & religionis, sola. n. res diuina his dieb. fieri dẽt, dñt aũt, φ solennitates proprie ad hoies pertinẽt. vnde de perfecto officio defuncti, dr̃ quis solẽnia peregisse, sed §. patet, φ ẽt festa solennitates dnr & dies, in cle. de iud. dudum. in fi. & vt aliquid moribus proficiens habeamus. scias, φ Greg. in Homil. de octauis paschæ sic loquitur. Ecclesiæ solennia pascalia egimus, sed ita nobis viuendũ est, vt peruenire ad æterna festa mereamur. transeunt cuncta, quæ tpaliter festiua celebrantur. curate qui in his solennitatib. interestis, ne ab æterna solẽnitate separemini. Quid .n. prodest interesse festis hoium, si deesse contingat festis angelorum. vmbra. n. venturæ solennitatis est psens solennitas, q̃ idcirco annue agimus, vt ad illã, quæ nõ est annua, sed continua & perpetua, perducamur amen. [diuinorum
3 officiorum] nõ sacrorum, vnde non credit Arc. φ † tunc 9cedi possit corpus Christi, & hoc indubitãter tenens, nam ista pars a §. adijcimus. citra nil tractat de sacris. & facit quod not. §. in gl. sed nunquid. faciẽt §. §. fane. & §. cæteris. qui sequitur. Itẽ constat, φ locus est interdictus, in quo de iuris permissione celebratur, sicut olim in casu §. de priuil. vt priuilegia. illud ergo solum licet, quod expresse per-
4 missũ est. & per prædicta sit risum ad canones † qui dnt, fideles debere Corpus Christi recipere in tribus primis festiuitatib. hic expressis. de cons. di. 2. & si non frequentius. & c. seculares. & cõis hõ. vel in paschate, de pœ. & re. oĩs. q̃ iura procedunt durante interdicto & alia prohibitione cessantibus, allegãt ẽt ad 9triũ violatores interdictorũ literæ, quæ sequitur, q̃ prohibet dantes eãm interdicto appropinquare altari domini ad cõione corporis Christi recipiẽdã, quæ ibi solet recipi & conferri, quasi alij ad id appropinquare possint. Rñdetur, φ iam isti recedunt a primo suo dicto, vt participatio diuinorum non importet participationẽ eucharistiæ, cum hm hoc illa concedatur, ista negatur. Item negatur, φ talis sit sensus literæ, sed hic vult, φ pp opprobriũ culpæ remoti maneant. sic 50. di. in capite. reliqui vero orare ad altare, offerre & facere similia poterunt, & nõ poterunt ẽt tunc mortui sepeliri, vt no. cle. de sepul. eos φ in gl. hic dicit. nã & cã proxime expressa de spe reconciliationis cessat in illis, & probatur de priuil. cũ & plantare. §. φ si. [ab apostoli. se.] quia nec alius posset, vt no. de ap. ad hoc qm. in fi. 1. gl. [cum quibuslibet] ecclesiasticis psonis, de quib. pmisit, & hoc probat ver. celebrent, qđ sequitur [celebrent] per hãc lĩam vt solui, qđ dubitatur, an priuilegia super audiẽdo ante hãc decr. 9cessa, pcipue laicis sint per hunc finẽ reuocata, pcipue laicis dixi, quia clã ẽt pcedens illos non includit. & facit ad hoc §. e. lib. de priuil. licet. & sic sit solutũ, qđ sæpe q̃situ est de istis pœnitentib. tertij ordinis S. Franc. Itẽ humiliatorũ de cruce signatis quo ad priora priuilegia ipsorum super audiendo, priora dico, qa de posteriorib. vt dicit vlt. glos. non esset dubium. sed 9 istos facit 9nexitas in celebrãdo & audiendo, vt sic vnius prohibitio inc. udat & reliquum, de 9sti. traslato. cũ 9cor. §. e. li. ne cler. vel mo. c. 2. i fi. Itẽ auditus sine celebratione esse non põt, sed nõ 9uertitur, qđ patet. & facit quod dixi in p. c. licet. sup fi. pe. gl. sed modus celebrandi superius expressus est, φ excludatur interdicti, nisi in quatuor festiuitatib. anni. Itẽ quo ad illos pœnitẽtes illa sũt priui. ordinũ, & sie vocatur in cle. de sen. ex. cũ ex eo. ergo &c. quæ decr. ẽt modicũ hẽt rõnis, si p minores non possint admitti, et p alios possint, sed patẽs erit rõ, si dicãm, φ p nullos possit admitti, licet soli minores incurrant pœnam illius constitutionis, quia plus in hoc peccabãt, cõcor. quod no. in 1. gl. quare vtilis esset declaratio, vbi no. priuilegium non esset datũ audienib. sed admittẽtib. licet de certis, puta φ possit tales admittere, tũc non esset dubiũ id reuocarũ p hunc si. ¶ Prima gl. summat et diuidit. ¶ Secunda gl. al. duas concor. dat sine et ponit notabile. ¶ Glo. pmittebat, specificat facta permissa. ¶ Gl. sed nunquid. quærit, arguit pro, soluit 9triũ. ¶ Gl. quid de. quærit, arguit affirmatiue, sed 9triũ soluit. ¶ Gl. no. primo diffinit alternatiue. secundo quærit et soluit. ¶ Vlt. gl. primo exemplificat. secundo soluit duo dubia. ¶ In gl. 1. ibi quatuor partes. Io. mo. diuidit in 7. facit de secunda tres, et de tertia duas. ¶ In glo. 3. ibi [non est] ibi dixi de sacro ordinis post Inn. et ibi [sicut] fatetur ergo gl. φ confertur, et de hoc plene dixi, de sacra vnc. in c. vno post princ. ¶ In gl. 4. in fin. simile quod dicit Hie. ad Ieruchiam. Et vbi loquitur de natis in obsidione, qũo desiderabant, quam non nouerant libertatẽ. ¶ In gl. vide quod ibi Gof. Tan. et Vin. ¶ In gl. sed nũquid. ibi, sed dic. idem Arch. et in fi. et sic circa sacer. nihil sit immutatum nisi quo ad pniam. et idem Arc. ¶ In gl. sunt enim. ibi [a sacerdote] §. de sepul. c. fin. ¶ In gl. facit ad ea. ibi, φ in te. et vide qđ post Inn. dixi super finẽ vlt. gl. ¶ In gl. no. intelligas in n. ad huius intellectum vide quod scripsi §. eo. pũti. super ver. loca. ¶ In gl. noie. in fi. vide quod no. et dixi §. e. lib. de sup. ne. prxl. grandi. in ver. præsertim. in glo. Go. et super ipsa. ¶ In gl. terminatam. ibi, natiuitatis. vel annunciationis, de quo plus videbatur. et ibi vt hic vides, et §. de obser. ieiu. c. 1. et ibi [ad vesperas] idem Arch. et facit cle. de reli. c. 1. in fi. et hoc ex obseruantia est indubitatũ, hoc dico, quia quidam 9dicentes per literam. §. dieb. pdictis solũ in die festiuitatis id licere, nam dies dr̃ a dio, φ est claritas, q̃ est de mane ad sero, vel si sumatur Romano more, vt incipiat et finiat in media nocte. ff. de fe. more Romano. §. de of. deleg. consuluit. adhuc excludemus vesperas vigiliæ. ad hoc et similia rñde, vt no. in dec. hic all. de fe. c. 2. in gl. 2. et vide quod scripsi de homi. si pfodies.
super ver. orietur sol. & ibi [completorium] Arc. dicit 9, cũ
5 † completorium comprehendatur sub vespere, 11. q. 3. si quis eps in concilio. & not. 92. dist. c. si. Item quia hæc gratia amplianda. §. e. lib. de præb. quis ante factum. tene cũ gl. & abstineas a completorio post factum, pium esset tenere cum Arc. & vide similia no. in cle. de priuil. c. 1. in gl. puto, in fi. & hoc est de dubijs, quæ declarari petiui in cle. de relig. c. 1. ver. intelleximus. & dato φ tm dictum glos. cantans solenniter completorium esset iuris, quia tamẽ per errorem opinione fulcitum id egit, & non in contemptum clauium, esset dispensabilis per legatum, vt dixi de cler. excõ. mi. clerici. ¶ In gl. pe. ibi. [qui peccauerunt] dicit Io.
6 mo. † gratia effusa plus vel minus affluit, prout subiectum gratiæ plus vel minus se coaptat influenti. al. quod no. 16. q. 1. possessiones. & ff. de vsu et ha. plenum. §. 1. et §. equitij. ¶ In vlt. gl. ibi et puto. Idem hic Arch.

¶ De verbor. signific. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Desertum non semper ex significatione vocabuli requirit excessiũ memoria, vt in appellatione deserta.*
2 *Ecclesia dicitur deserta per non residentiam.*
3 *Libertas non dicitur plena, nisi quis ab vtraque lege sit liber.*
4 *Præsentatio, quam facit patronus, sufficit, vt postea commissa cura concedere videatur patronus & curam temporalium.*
5 *Episcopus an prohibere possit, φ parochiani non recipiant sacramẽta a rectore, quandiu toleratur.*
6 *Lite non contestata bene proceditur in causa appellationis.*
7 *Canonica etiam decimarum debetur de iure communi.*
8 *Papa non potest remittere decimas.*
9 *Protestatio non est necessaria de iuribus acquisitis post sententiam.*
10 *Subditus licet contra proprium episcopum libertatem præscribere non possit, tamen alterius libertatem etiam proprij episcopi præscribere potest.*

CAP. PRIMVM.

Veniens. Diuiditur in 5. partes. primo declarat, quid cõferat priuilegium filiationis. ſecundo ibi, illum. qui locus dicatur de-
ſertus circa eccleſias talium locorũ, quatuor articulos de-
clarat. tertio in §. cæterum. diffinit articulum decimarũ.
quarto ibi, in alijs fit reſeruatio iuris epalis & parochialis.
quinto ibi, per declarationem fit proteſtatio de iure vtriuſ
que. & ſcias, prout j. tangit gl. quæ incipit, ſed in quo fra-
tres templi & hoſpitalis. in quæſtione, quam habebant cũ
epo Tibiriacenſi produxerunt quædam priuilegia Alexan
dri & Lucij, de quorum certis verbis dubitabatur, quid ſi-
gnificarent, quod hic in princ. diffinitur, ſed Inn. tangit &
Abbas clarius, ꝙ hic loquitur de quodam ordine, qui dr̃ S.
Iacobi, & eſt in Hiſpania, & ſunt laici vxorati, certis dieb.
in ſeptimana abſtinentes a thoro vxorum, habent. n. cleri-
cos in ordine ſuo. & ſic legendo ceſſarent aliquæ obiectio-
nes, de quib. j. dr̃. [dictos fratres] templi & hoſpitalis, vel
al'r vt s̃. [non intelligi] facit ad id, quod dixi de priuil. re-
cepimus. ſuper 1. gl. [ſi templarijs] & hoſpitalarijs. hic loq-
tur. [alias non] ex illo priuil. ſm Ber. [vel] i. pp illud, vel. i.
illa rõne. q. d. hæc eſt mens verborũ legato. ergo cum lega
tus liget eos in hoc exẽptos, patet ſm Ab. legatos poſſe co-
gnoſcere de cauſis exẽptorũ, quod dicit alibi tam clare nõ
probari. [a quoqua] ſuperfluit ſaltẽ propoſito ſi velis ꝯiun-
gere quoquam, cũ dictione ab alio, quæ p̃cedit. [deſertũ]
hic deſertũ poſt habitationẽ põt dici [nouale] s̃. e. quid per
1 nouale. Inn. [in præmiſſis] bene dicit, qa † deſertum nõ ſp
ex ſignificatione vocabuli requirit exceſſum memoriæ, vt
in applone deſerta. C. de ap. qm̃. in cle. de ap. ſicut appella
2 tionem. & c. ſi appellationem. & † eccleſia dr̃ deſerta p nõ
reſidentiã. 7. q. 1. ſi quis presbyter. facit de ele. non reſi. c.
2. & tales clerici dñt deſertores. 20. q. 2. placuit. & Legiſtæ
habent rubricam, de deſertoribus. eo. lib. 12. [cultus] deri
uatores dñt & decr. iſta concordat, ꝙ locus iõ dr̃ deſertus,
quia non ſeritur, aut quia habitatio deſeritur, hic vult lite-
ra cum certo tpis ſpacio quo ad hunc caſum [vltra] ſonat
in negatiuam. i. ꝙ non eſt memoria, ꝙ per chriſtianos fue-
rit habitatus, & de hoc s̃. e. lib. de præſcrip. c. 1. ad fi. & eſt
ſi'e illud tñ, quod hr̃, de ca poſ. cum eccleſia. [memoriã]
hic formauit Inn. vnam gl. magnam valde, quæ principa-
liter tractat, quid veniat in probatione, cũ monaſteriũ pri
uilegiatum ſuper decimus noualiũ certæ parochiæ agit ꝯ
rectorẽ parochiæ, quaſi poſſeſſor earum, & eꝯ rector agit ꝯ
mona. vt illas ſibi dimittat in pace, quam gl. hic nõ pono,
quia quaſi ad literam in Spec. de proba. §. 1. ver. vlt. quæri
tur. illã inuenies tñ ver. ibi, quid ſi non eſt, vſque ad ver. &
no. ꝙ præſcrip. non fuit de hac gl. Inn. quæ permixta ipſius
gl. in dec. quid per nouale. durat vſque ad ver. breuiter aũt
no. ſed fuit illa pars Vin. in dec. ſi. de priuil. [plena] latum
ver. ꝙ nõ attentauit Bonifacius ponere. s̃. e. lib. de priuil.
ſi papa. tñ reſtringitur per literam præcedentem in c. 2. &
ſequentẽ, vt ſm &c. per quę patet, ꝙ hæc plenitudo reſtrin
3 gitur ad l. diœceſanam: vnde dicebat Inn. ꝙ † non dr̃ ple-
na libertas, niſi quis ab vtraque lege ſit liber. [quæ ſm]
iſte eſt ſecundus artic. [interdicto] reſpicit loca & perſo-
nas, excõicatio perſonas tñ [quas] tertius articulus [eaſ-
dem] quartus articulus, per quos clericos. hic operatur pri
uilegium, ꝙ alias non licet, s̃. de inſti. ad decorem. de ſta.
mo. & Dei timore. Hoſt. idoneos] alias non debet recipi,
ſed poterunt eccleſiæ, cum exemptæ non ſint, per epos de
alijs clericis idoneis ordinari. s̃. de ſup. ne. p̃l. c. 2. Ho. [exa
minãdi.] Arch. hic poſuit quandam gloſſam, quam de lib.
D. Inno. habuiſſe dixit, quam, quia cõiter non hr̃, ad ipſius
inſtar non mutatis verbis ponã ad literam, dixit. n. ſic. Id-
circo clerici fratrum præſentantur epis & examinantur ab
eis, quia hmõi eccleſiæ non erant exemptæ, & ideo clerici
per epos erant in eis inſtituendi, ſecus aũt eſſet, ſi eccleſiæ
eſſent exemptę ex toto, quia tunc inſtituerentur clerici per
fratres. 16. q. 2. c. 1. ſed & tunc ſi populus non eſt exemptus,
rector eccleſiæ inſtitutus per fratres recipiet curam ab epi
ſcopo, & reddet rõnem populi, & ibit ad concilium epiſco
pale, & recipiet ibi ſtatuta ſinodi, & rñdebit de quarta de
cimarum & oblationũ & mortuariorũ, & huiuſmodi, quæ
ſibi a populo obuenerint, & præſtabit ſibi reuerentiã, obſe
quiũ & honorẽ rõne populi, & alia q̃ alij rectores præſtant
epo, arg. s̃. de priuil. ex ore. de ma. & obe. quod ſup. z. nec
eſt ꝯ hoc, quod diximus. ſ. ꝙ dẽt recipere curã aĩarum ab
epo, quia eadem rõne vr̃, ꝙ qñ eps inſtituit aliquem in ec-
cleſia non exempta, vbi clericus eſt patronus, ꝙ deberet
recipere curam temporalium a patrono, ſed non eſt ſimi-
le, quia curam animarum non poteſt quis habere niſi per
epiſcopũ, cui ſubeſt, vel vicarium eius, 16. q. 7. nullus, s̃. de
offic. archid. cum ſatis. s̃. de inſtit. ex frequentibus. vica-
rius autem non vr̃ abbas exemptus. Secus autem eſt in cu-
ra temporalium, quæ intelligitur data hoc ipſo, ꝙ conceſ-
4 ſa eſt cura animarum. Item poteſt dici, ꝙ † præſentatio,
quam facit patronus, ſufficit, vt poſtea commiſſa cura ani-
marum concedere videatur patronis & curam tpalium.
examinare aũt eum non debebit eps, quia non inſtituit eũ
in eccleſia, imo abbas, nec cõfirmat, neque ei manum im-
ponit, tales enim examinandi ſunt. s̃. de ele. venerabilem.
& c. nihil. cura. n. animarum in hoc caſu non eſt principa-
lis, ſed acceſſoria, ex quo enim per patronum clericum in-
ſtitutus eſt, & cura animarum quaſi accuſatoria eſt. & ideo
etiam nulla eius exceptio admittitur, niſi forte infamia la
boraret. s̃. de ap. cõſtitutis. ſup. de accuſ. accedens. nec ac-
cuſabatur a populo, vel ab alio coram epo. Item eps de cri
minibus eius, vel negligentia non inquirit, quia non eſt iu
dex eius. Sed ſi eſt negligẽs, vel etiam abſens, tunc eps po-
teſt dare licentiam populo, quod ab alio recipiant pniam
5 & alia ſacr̃a. s̃. de of. or. inter cætera. in fi. ſed eps non ꝓ
hibebit, quod parochiani non recipiant ſacr̃a ab huius re-
ctore, quandiu toleratur. 8. q. 4. nonne. niſi ſciret, vel vehe-
menter præſumeret, ꝙ parochianos vellet rector trahere
ad errorem, vel ad peccandum, tunc enim non quaſi iu-
dex, nec in forma iudicij, ſed quaſi ſuperior rector eius, &
cui etiam præ alijs, & ſuper alios eſt commiſſa cura eius pa
rochiæ, poterit eis mandare, ꝙ ab eo non recipiant ſacra-
menta. s̃. de diuor. quanto. tamen bene caueat iſte eps, qa
ſi poſtea rector conqueritur de eo, oportet eũ probare cau
ſas & præſumptiones, quare hoc fecit, quas ſi non proba-
rit, punietur, arg. ſup. de excep. prela. c. 2. ad hoc autem re-
ctor, ſi appellent parochiani extra iudicium appellãdus
eſt abbas ſuus, & hæc appellatio plus habet vim prouoca-
tionis ad iudicium, quam appellationis. ſup. de appell. cũ
ſic. ſed ſi appelletur ab eo iudicio, tunc appellãdus eſt epi-
ſcopus, a quo eos habet, ar. de ma. & obed. ſolitæ. ſicut ec-
cleſia vacante cuſtodiam habebit populi quo ad curam.
63. diſt. ſi in plebibus. officia tamen audient in parochia-
li eccleſia etiam vacãte, etiam ab extraneo ſacerdote, qa
locus ille corporalis ad hoc deputatus eſt. ſupra de paro-
chia. vt dominicis. imo ſi rector proceſſiſſet inquirendo
contra parochianum, appellabitur epiſcopus, & tunc voca
bit rectorem, vt defendat proceſſum ſuum. s̃. de app. cum
ſpeciali. circa finem. & ſi non apparuerit, procedet epiſco-
6 pus: † quia in cauſa appellationis bene proceditur. li. non
conteſt. Inn. hanc gl. habui de lib. D. Inn. originali nõ mu
tato verbo, quam pauci, aut nulli habent. & ideo eam ſic
tranſcripſi, & ſic poſui poſt eum, ſic loquitur Archid. vide
dec. per exemptionem. s̃. e. lib. de priuil. ſubiectæ. etiam ſi
eccleſiæ eſſent exemptæ. ſupra eod. lib. de priuil. per exem
ptionem. & ibi ſuper ver. ipſi parochiani. inuenies, quod
no. hic Arch. de quadam gl. Hoſt. poſita ſuper extrauagan
ti ad perpetuam. [alijs bonis.] mobilibus, ſm Hoſtien. ſm
quem de immobilibus quid iuris, dicitur infra §. in alijs.
7 [v. l tertia] hic euidenter patet, ꝙ † de iure communi de-
betur canonica etiam decimarum, de deci. qñ. & cap. du-
dum. de præſcri. de quarta. de off. or. cõſequente. alias hoc
non

non esset priuilegiũ Host. [quolibet] alio priuilegio vel ꝯ-
suetudine, de deci. cũ sint hoĩes. & c. apostolicæ. Host. [re
seruato] sic s. de testa. officij. & c. de his [defensionib.] præ
scriptionibus, exceptionibus, & his similibus, de quibus re
mittit Host. s. de li. ꝯtest. exceptione. eo. li. [iurib.] cõibus,
vel spãlibus, puta priuilegijs vel ꝯsuetudinib. de exces. pla.
accedentib. s. eo. lib. de priuil. volentes. in fin. Boati. expo-
nit de ꝯpositione, vel re iudicata, quæ si sup his prius factæ
fuerant, seruabantur. [derogari] remittit Inn. ad no. s. eo.
olim. ibi vide super verbo, aperiẽdũ. ¶ Prima gl. summat.
¶ Quinta gl. soluit duo dubia. ¶ Gl. sed in quo. obijcit & so
luit exprimendo sex in quib. obtinẽt isti fratres. ¶ Gl. vlti-
ma rñ. per ob. & sol. ¶ In gl. 1. in fi. quod in capitulo sequi-
tur. ideo non summaui, quia nõ respicit titulũ. ¶ In gl. sa-
tis puto. ibi [interdictum] hic patet. s. tit. 1. is cui conuicto.
tertio rñ. cũ primo & secundo, ad idẽ s. e. tit. c. 1. §. si quis
ꝯiunctis. cũ illa decre. sacro. eo. tit. & decr. eporũ. s. eo. lib.
de priuil. & decr. secunda. s. e. lib. de off. dele. ¶ In gl. sꝗa.
in fi. hoc teneas, licet Host. dicat, ꝙ verbũ vltra memoriã
hominũ terminare põt clausulã ꝑcedentẽ, quasi priuilegiũ
locũ nõ habeat, si est memoria, ꝙ locus fuerit cultus, q̃uis
per saracenos, ꝙ non placet, & ipse fatetur, ꝙ lectura gl. be
nignior, licet, vt dicit, alia iustior, qa priuilegiũ est præiu
diciale. ¶ In gl. est lex. in fi. vnde sub diœcesanis poterunt ꝯ
ueniri ſm Inn. & vide quod no. s. eo. lib. de priuil. c. 1. §. in
eos. in gl. 2. ¶ In glo. sed in quo. ibi [sibiipsis] dicebat ergo
Host. & post eũ Io. mo. & Arc. ꝙ isti grauantur in vno, quia
soluunt, ad quod nõ te. per præ. decre. ex parte. sed statim
releuantur in alio, qa soluunt clericis ordinis sui iuxta re-
gulã. s. de paroch. c. 1. & ff. de iureiur. cũ qui. in princ. vnde
dicebat Io. mo. in habentib. symbolũ. i. ꝯueniẽtiã facilior
est transitus, arg. s. de testa. req sisti. §. secus. Boat. dicebat,
8 ꝙ pp opi. q̃ habet † papã decimas remittere non posse, cũ
sint de iure diuino, de qua no. s. de deci. a nobis. ad ꝯscien-
tias istorũ saluandas si erat prouisum, vel ſm eum intelli-
gatur, ꝙ soluẽt de his, de quib. soluere priuilegio cessante
deberent, istæ difficultates cessant, si dicamus, ꝙ de alijs
religiosis loquatur, vt hic dixi in fi. prime gl. & facit quod
dicã super gl. se. ¶ In gl. s. de. in fi. vnde dicebat Inn. ꝙ hic
vult ista moderatio, ꝙ iste ordo S. Iacobi de quæsi. post ꝯ-
cil. integras decimas soluant, intellige p parochijs, quib. de
bentur. ¶ In gl. vltima. ibi. [suborta] dicit ergo Io. mo. op-
ponendo, hanc protestationẽ inutilẽ per hæc iura & per le
ges C. de iudi. sub spẽ. & C. sen. rescin. nõ posse. l. 2. in fi. de
iurib. omissis, quæ cõpetebant tpe iudicati, hoc procede-
9 re nõ vr. Itẽ † de iurib. acquisitis post sñiam non erat prote
statio necessaria, cũ illa p iudicatũ non lædatur. sup. de ex
ce. c. pe. ff. de exc. rei iu. & an eadẽ. §. si partẽ. & l. si rẽ meã.
& l. se. & hoc concedit. ad primũ rñdet, ꝙ iura & defensio
nes pristina iure priuato inspecto sublata sunt, vt in ꝯrijs,
secus inspecto iure publico & ex cã protestationis cõseruã-
tis defensiones & iura omissa, arg. ff. de re iud. imperato-
res. dicit ergo hic solã protestationẽ ꝯseruatiuã iura omis-
sa, nã papa qui est supra ius, de cõces. præ. proposuit legẽ, q̃
vult imponit sñiæ q̃ dat, vel tradit partibus. ff. de solut. in
l. 1. 1. rñ. & C. eo. tit. l. 1. vel ſm eũ protestatio nõ est hic iu-
ris cõseruatiua, sed declaratiua, & hos effectus & alios hẽt
protestatio, de quib. remittit ĩ. tit. 1. in gñali. dicit ergo, ꝙ
qñ super certo articulo actũ est, nõ nocet in alijs cap. C. de
transact. si de certa. & not. sup. de transac. c. 1. bñ tñ nocet
in alijs probationibus, vt iure cõi videantur exclusæ, vt in
iuribus hic in prin. allegatis, sed si agatur in genere perso-
nali, vel reali, absolutio obest in oĩb. tã causis, q̃ probatio-
nibus, quia ius suũ quodcũq; & vndecunq; vr in iudicium
deduxisse. ff. de excep. rei iud. & an eadẽ. §. vt tñ. sup. e. lib.
de re iud. abbate. q̃rit demũ ipse Io. mo. quid incũbat epõ
hic probare, & quid religiosis. Rñdet, ꝙ eps diligenter vi-
dere debet, si ius cõe, quod est pro eo, possessione, vsu, vel
consuetudine innatũ, nã & leges firmantur frequẽti iudi-
ciorũ vsu, & lõga ꝯsuetudine approbãtur, sicut ẽt p dessue-
tudinẽ abeũt. C. de veteri iure enu. l. 1. §. sed si q̃ leges. 4.
di. §. leges. & §. vlt. videat ẽt si priuilegiũ abrogat ius cõe,
vel illi derogat q̃ sũt diuersa. ff. e. ti. derogatur. & dixi sup.
de ꝯsue. c. fi. 1. rñ. in fi. sic & hoc priuilegium nõ abrogat,
sed derogat iuri cõi in certis articulis, videat ẽt si ꝑscriptũ
esset priuilegio. sup. de priuil. si de terra. & c. accedẽtib. Itẽ
si pars religiosorũ vult se priuilegio iuuare, sicut dãte cãm
ꝑscribẽdi, ꝙ requirit, qñ ꝑscriptio est iuri cõi ꝯria. sup. e. li.
de ꝑscr. c. 1. & si tũc religiosus excedere velit metas priui-
legij, in excessu iuste repellitur, dat exẽplũ, si allegat priui
legiũ de libera sepultura, cũ ĩ priuilegio apponi solet clau
sula, salua canonica &c. de sepul. certificari. si iste ẽt ꝯ ca-
nonicã se velit iuuare ꝑscriptione, vel ꝯsuetudine, qa ma-
lã fidẽ hẽt, in eo qđ excedit nõ ꝑscri. sup. de ꝑscr. veniẽs. ĩ.
ti. 1. possessor. videat ẽt eps, si priuilegiũ expsse nõ tollit ius
cõe, & si ĩ alijs nõ possit saluari, & si graue ꝑiudiciũ offert,
qa tũc nõ tollit, arg. C. de ap. ꝑcipimus. in fi. s. de priui. pa
storalis. & ĩ c. ĩ his de deci. suggestũ. Itẽ pars religiosorũ vi
deat diligenter priuilegiũ, & an iuuetur ꝯsuetudine, q̃ qñ
que interpretatur priuilegiũ, de ꝯsue. dilectus. & si priuile-
giũ iuuatur ꝯsuetudine firmante priuilegiũ, vt no. de præ-
10 scri. veniens. tũc ꝑscribitur ꝯ ius cõe, de ꝑscri. auditis. † nã
licet subditus ꝯ propriũ epm libertatẽ ꝑscribere non pos-
sit, alterius libertatẽ ẽt proprij epi ꝑscribere põa, vt d. c. au-
ditis. & c. cũ non licet. & c. de quarta. q̃rit, quid si vtraque
pars suã intẽtionẽ probat. Rñdet, ꝙ iudex ꝯsiderabit, quæ
pars efficaciores habeat rõnes, & cuius partis testes dicãt
verisimiliora, de re iud. suborta. de testi. in nostra. insti. de
ꝯtrahen. emp. §. diuersæ, sunt & alia ꝯsideranda, quæ ha-
bentur ff. de test. l. 3. præsertim. §. eiusdem, secundũ Io. mo.

SVMMARIVM.

1 *Monasteria includuntur appellatione ecclesiarum.*
2 *Coniuratio quid sit.*
3 *Monachus etiam vtilitatem monasterij tractare non potest sine licentia superioris.*
4 *Negari non potest, quod visus affirmat.*
5 *Certum aliquid esse, vel leuiter posse fieri, paria sunt.*
6 *Crimen probatur per iuramentum, vbi de voluntate illius, contra quem producitur, confectum fuit instrumentum.*

CAP. II.

Constitutionem. Diuisio in prima gl. &
olim incipiebat, coniu
rationũ. & fuit multũ
decisa, cuiusvis ecclesiæ cathedralis, vel inferioris secula-
ris, vel regularis, nã in monachis eadẽ pęna, cum eadẽ sit
1 ratio, & fortior. sup. e. lib. de hæret. accusatus, ad fi. & † mo
2 nasteria [a] includuntur appellatione ecclesiarũ, de hoc su-
pra de sup. neg. ꝓ. grandi. in gl. no. ad iudicium do. papæ
dicebatur integra, vt his verbis vtamur Arch. [conspicato
2 res] dicit Arch. ꝙ ſm Hug. coniuratio † est pluriũ in vnũ
iuratio, & differt a conspiratione, quia fit cum iuramento,
illa sine, fit. n. promissio, vel pactio sine iuramento, dicta a
conspirando. i. simul spirando, qũ. s. plures spirant, flant, &
tendunt in vnum, & põt dici a cõ & spiritu. i. superbia vel
elatione. ¶ Subdebat aũt hic qõnem, quã disputauerat, q̃
erat, an monachi, qui per publicum instrumentum se liga-
runt & iurarunt inuicem se iuuare ꝯ abbatẽ ipsorum dila-
pidatorẽ, & ꝯ omnem alium monacum damnificantẽ, sint
3 conspiratores a iure reprobati. Arguit ꝙ sic † cum mona-
chus ẽt vtilitatẽ monasterij tractare non põt sine superio-
ris licentia. 17. q. 2. monachi. 2. & c. qui vere. de postulã. c.
2. facit 8. q. 2. diffinimus. in fi. 20. q. 4. c. 2. & 3. cum ergo ẽt
in licitis monachi propria voluntate vti nõ possunt. & isti
ea vsi fuerunt, conspiratores fuerunt & puniendi. 11. q. 1.
coniurationum. potissime, quia tales coniurationes non a
zelo iustitiæ, sed ab odij fomite procedere videntur. de sy-
mo. licet Heli. in fi. 2. c. per tuas. vers. nos vero. & ideo ta-
les generaliter reprobantur. 3. q. 3. conspiratores. 11. q. 1.
cõiurationum. cu. 11 4. se. de re iudi. cum I. & A. inducit ẽt,
quod no. Inn. & Host. de ele. bonæ. 2. vbi scripsi super gl. 1.
item

randa, forsan. n. desertor appellationis parebit executioni, & sic victor habebit intentũ, & actus illius negligentis excõicati interim facti non lædentur, & sic est eligendũ, qđ victori prodest, & male excõicato non obest. ff. de euic. in creditore. & hoc maxime ecclesiastici viris. s. de postula. c. si. ¶ In vl. gl. ibi. [ceperit.] ad hoc, qui matr. accu. pos. insuper. & qđ ibi no. in 1. glo. & ibi, pendente. ante uero q̃ litẽ moueat, repellitur, & sic posset intelligi decr. per tuas. e. tit. vt dicit Inn. s. e. qa periculosum. in fi. & in fi. Idẽ Ar. qui ẽt dicebat, q pro denunciatione iudicis prima facie p̃sumitur, de renun. in p̃sentia. de ele. bonæ. ver. & pro his. licet per illã amplius non ligetur, de appel. pastoralis. in fi.

SVMMARIVM.

1 *Debitor non potest capi pro debito.*

CAP. XV.

Si clericus. Duæ sunt partes. secunda ibi, cõsđđ. prima facit tria, soluit dubiũ, qđ dupliciter fortificat ibi. & per. & ibi. licet. cãm reddit ibi. cũ his. secũda dat regulam, a quo duos casus excipit ibi, nisi & no. q dicit clericos non distinguẽdo, an sint, vel non sint in sacris, in modo tñ capiẽdi & detinendi ẽt in his haberi distinctio. 45. dist. cũ beatus [commissos.] hæc litera demonstrat ẽm Arch. q de his excessibus constat iudici, alleg. 20. q. 2. c. 1. ibi. [conuicti.] & in fi. ibi [detectus fuerit] s. de depo. grauis. versi. quocirca. s. de pęnis. tuæ. & quod ibi no. & eo. tit. quis. s. e. lib. indicit decre. vt famæ. qui dicit, postq̃ fuerint de crimine canonice cõdẽnati, ergo non prius, nisi essent notorij. s. de accu. euidentia. nec ẽt notorio vt dicit obedire parato violẽtia dẽt inferri, vt in e. famæ. de iud. cũ non ab homine. nisi suspecti essent, q obedire nollent, vt quia alias eluserant, de ap. q̃stioni. alle. ẽt, qđ no. s. eo. si vero. in quarta gl. cõtra prædicta posset notari, q litera non dicit cõmissos. ab eis excessus, quasi innuat, q vbi constat de delicto, licet ignoretur p̃sona. pro veritate habenda ex delicto puniendo possint capi clerici, & multi sic seruãt, sed litera sequens facit pro Arch. qui dicit, q includuntur, vt puniantur, licet non sint incorrigibiles, quare caueant sibi p̃lati, qui nimis ad talia promoti sunt, & se & alios illaqueant [excessus.] graues. Nec ob. 25. dist. c. 1. & vlt. de vita & ho. cle. a crapula. de accu. cũ dilecti. ff. de accu. leuia. & bene dicit excessus,

2 † quia pro debito quis capi non dẽt. s. de pign. c. 2. ẽt si ad id se obligasset. sed dic vt sup. de iurein. ex rescrip. [capi.] ꝯcor. s. e. li. de off. or. circeps. 27. q. 1. si custos. & c. si homo esses. & c. si quis rapuerit. ad finẽ. 18. q. 2. abbates. ẽm Ar. ne fugiãt, cũ sint suspecti, vt quia nil possident in loco delicti, vel sunt alienigenæ. ff. de his q̃ in frau. cre. ait p̃tor. §. si debitorẽ. & q satis. cog. si fideiussor. §. vlt. (debita.) s. de iureiu. statuta. nisi dispẽsetur p eũ, qui possit alias arbitrari. s. de of. dele. de causis. in fi. & in cle. de testa. c. vno, in fi. & vide sup. de pęnis. licet. sunt aũt variæ pęnæ pro delictorũ varietate statutæ ẽm canon. sup. de off. or. ad reprimẽdã. debent aũt esse condigne ꝯpetentes non excedentes modũ culpæ, hic ordinate probatur. 16. q. 5. cognouimus. sup. e. perpendimus. de sta. re. ea q̃. §. 1. facit quod ibi dixi, & dẽ accus. cum dilecti. super ver. leuiter. ad idẽ 23. q. 4. qui peccat. in fi. 45. di. cũ beatus. sup. de homi. sicut dignũ (postea.) s. crimine probato. 15. q. vlt. in fin. (credimus.) vide hic quadruplicatũ. sup. de deci. pastoralis. (ex proposito.) i. scienter, malitiose, & iniuriose. Arch. (eodem.) determinat no. in Spe. de accusatione. §. 1. vers. sed pone (parendo iuri) no. quia non tenetur cauere de parendo eius voluntati, vel arbitratui, nec appellationi renunciari, facit sup. de app. ad hoc. ff. qui satis. cog. l. fi. vnde caueant sibi prælati nostri tpis, qui ẽt constitutos in sacris & in dignitatib. detinent inuitos, nisi sic caueant (enormitas) vt in falsario literarũ papalin, vel eos, qui tales falsas literas p̃sentarunt, de crimine falsi. ad falsariorũ. 19. dist. in memoriã, sup. de fal. super eo. de rescrip. cap. 2. infamato, q ẽpm suum cecidit. 2. q. 5. si p cã, vel de hæresi. sup. c. li. de hær. vt inquisitionis. vers. & vt p̃fatus, idẽ in similibus. ¶ Prima gl. summat, diuidit, & dicit, qđ corrigit & declarat. ¶ Secũda ñ per qõ. ¶ Gl. concor. alle. vnã cõcor. signat vnũ ꝯtrium, ponit duas opin. quas reprobat, demũ soluit. ¶ Gl. 17. alleg. duo iura arguens ad qonem, & põnens tres solutiones ipsius. ¶ Penul. ñ. p qõnem. ¶ In gl. secunda ibi. (l. vltima.) oẽs iudices mulctat executores delinquentes, licet alij in plus, alij in minus. ¶ In gl. secunda. ibi. (dico.) idẽ Arch. & ibi iurisdictionẽ puniẽdi crimina, vt j. 3. gl. & in remissione quam dat finis gl. & facit cle. de cele. mis. c. 1. in fi. & ibi (alij dicunt) Io. mo. olim hic tenuit, sed postea addidit, vt sequitur in gl. vt ibi, iustitiæ, vel disciplinæ. de re. c. vl. ¶ In gl. ad idẽ. in fi. imponenda est. n. seuientibus freni temperies, vt C. de custo. reorũ. l. 2. in fin. ¶ In gl. 17. ibi (dominicali. 32. ¶ In gl. pe. ibi darent. idẽ Arc. & ibi. (agere.) insti. de oblig. ex delicto. §. furti. & ff. de reg. iur. plus cautionis. ¶ In vlt. gl. in fi. facit 22. q. vlt. c. vlt. sup. de confess. cap. 1. & super eo. lib. de hæret. in fidei. & e. accusatus. §. licet.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum quando fit in terram alicuius, illa etiam, cuius habet vsumfructum, videtur interdicta.*
2 *Baro si vendat terram interdictam, nõ per hoc tollitur interdictũ.*
3 *Vniuersitas delinquere potest.*
4 *Præsentes nõ possunt facere cõ[illegible]õnem in præiudicium absentiũ.*
5 *Contradicere expresse plus est, quam non consentire.*
6 *Interdicti pœna quando ligetur vnus pro alio.*
7 *Capituli nomine generaliter posito singulares personæ ipsius capituli designantur.*
8 *Clerici an sint interdicti, quando ecclesia est interdicta.*
9 *Interdictum ciuitatis, vel loci differt ab interdicto vniuersitatis, vel collegij.*

CAP. XVI.

Si sententia Tres sunt partes, quæ patent. prima soluit dubiũ & excipit ibi tñ. si. & solutionem declarat ibi. vnde. secunda ibi. cæterũ. soluit tñ duas limitationes interserens ibi, qui culpabiles. & ibi, dũmodo, terra ibi. cũ no. soluit tertiũ, rõnẽ interserens ibi, ne sñia interdicti. idẽ in qualibet alia sñia, cuius illa corpora essent capacia, cũ eadẽ sit rõ. (econuerso) licet exp̃sso populo nõ veniat clerus, vbi tñ districtualib. alicuius dominij, vel prouincialibus, puta Anglicis daretur priuilegiũ, vel immunitas, clerici illius domicilij, vel prouinciæ bene participabunt priuilegio vel immunitate, vt scripsi sup. eo. lib. de off. dele. c. vlt. §. 1. super ver. distric. & sup. de fo. ꝯpe. dilecti. sup. ver. Anglicis (dñij.) id quod no. sup. de postu. c. 1. in gl. bona fui, & quod de terra dotali & de pignorata scripsi, post, vide licet super illa gl. hic ponit Arc. ibi vide, & addẽdo ad ibi

1 dicta sciendũ. † q eũ interdicit alicuius terra, ẽt illa, cuius hẽt vsumfructũ, interdicta vr̃, cũ in multis casibus vsusfructus sit pars dominij, vt ff. de instit. §. 1. 2. & 3. ff. qui satis. co. l. pe. & de reli. & sump. fu. l. 2. §. 1. itẽ si baro, cuius terra est interdicta, in diuersis prouincijs hẽt terrã. s. partem in vna & partẽ in alia, si pro diuiso oẽs illæ partes dicuntur interdictæ, secus si pro indiuiso, ne innocens puniatur, bene facit sup. de sepul. sacris. & quod ibi no. ff. de ri. nup. illud. de aur. & arg. leg. quintus. facit cle. de conces. p̃ben. c. 1. vbi decretũ non ligat in incertũ. idem si ille baro post interdictum nouam terrã acquirat, nisi verba sententiæ id exprimant, illa interdicta non erit, facit quod no. sup. de priuil. cũ capitula. in 1. gl. & quod sup ea scripsi sup. de rescri. c. vlt. cũ concor. ff. de iudi. nõ potest. & de dã. infect. l. damni.

2 §. si is qui. si aũt † baro vẽdit, vel perdit terrã sic interdictã, nõ p hoc tollitur interdictũ, sed tolletur ab illo, q tulit, quia tñ, vbi fraus non interuenerit, sed cessante interdicti cã in illo tollendo facilẽ exhibebit, ad vtrunq; facit sup. eod. sacris. (vel rectoris.) facit ẽm Arch. pro opin. Tan. & Host. ꝯ Vin. s. q pro contumacia epi possit ciuitas interdici, hoc notant. sup. de off. dele. sane. 2. ibi dixi in fi. (ciuitas) interdicta ciues de ciuitate, & ciuibus, vide quod dicã j. c. pra-

xi.

xi. in prin. [qui culpabiles.] ɔcor. j. c. vlt. §. illis de priuil.
qđ nónullis. eo. tit. licet. in fi. s. eo. lib. [vel rectorē] no. hic
diuersa, vt. s. dñs est ppetuus & proprietarius, rector vt plu
rimū tpalis, & quasi vicarius in eis, facit 24. q. 4. §. sed qui.
ff. qđ metus cā. isti quidē [interdicti] quo casu ciues ēt tūc
ex iusta cā absentes includuntur ſm Arch. alleg. 31. q. 1. ꝙ
si dormierit. in prin. dicit. n. ꝙ pęna semper & vbicūq; se-
quitur delinquētē, & eos in quorū personis punitur. pro eo
facit, quia non dubiū ciues ēt innocentes includi, ad pri-
mū dictū Arch. signat ɔriū, de deci. vt aīarum. s. e. lib. de
ɔstit. nō soluit. tu dic, ꝙ snīa ordinarij, quæ punit culpā pre
teritam in delinquente, vel alias innoxijs ligat expressos
ēt gnāliter, vt si puniat ciues pp culpā dñi vt hic, sed snīa
statuti puniens futuras culpas in delinquētes tm̄ nō ligat
ignorantes, nec ēt ex̄ diœce. delinquentes, vt ibi. itē est ad-
uertendū, ꝙ hic loquitur de snīa interdicti, qua puniri pōt
innocens, vt p̄dxi. ¶ Vidi sæpius dubitari p religiosos, ma
xime de his quæ s. dixi. s. an delinquentib. regentib. ciuita
tē, vel delinquēte vniuersitate, pp qđ delictū interdictum
latū est genera lr in ɔsiliarios, vel vniuersitatē, illi ɔsilia-
rij vel de vniuersitate, q tūc erant absentes, vel qui cōtra-
dixerunt sint interdicti. ¶ Ad affirmatiuā adducuntur oīa
iura, q̄ probāt factū a maiore parte corporis a toto corpo
re factū videri. 65. dist. c. 1. 2. & 3. 10. q. 2. hoc ius. de elect.
cū inter cau. in prin. & c. qa pp. & c. ecclesia. 2. de his quæ
fi. a ma. par. cap. c. 1. ff. ad muni. qđ maior. & l. municipes.
de decr. ab ord. fa. l. 3. qđ cuiuſ. vni. no. l. nonnulli. & l. seq.
C. de decu. l. nominationū. & de leg. l. pe. & vl. & ɔltat, qđ
3 † vniuersitas delinquere potest, super quo vide quod not.
de symon. dilectus. 2. constat ēt pro vnius delicto ciuitatē,
vel vniuersitatē interdici vt hic, cū ɔcor. ex ɔrio vilipēde-
retur censura & snīa interdicti ɔ istud c. & sequens. & licet
durū sit tales ligari, ex quo tm̄ sic sine excep. fuit lata snīa a
iure, vel iudice licet dura sit, seruanda est. 1. q. 3. scriptum.
ff. qui & a quib. prospexit. 11. q. 3. c. 1. bene facit, qd no. de
pę. & re. quod in te. in vl. gl. & qđ sup ea dixi. ¶ In ɔrium,
decr. statuta & banna nō ligant probabiliter ignorantes,
q ma. accu. nō pos. c. fi. ergo absens nō ligabitur, & qñque
plus operatur absentia, q̄ ɔdictio, de elec. bonæ. 2. c. vene-
4 rabilē. ff. de arb. si in tres. Itē † p̄sentes in p̄iudiciū absentiū
nō pñt facere ɔstōnem voluntariā, vel decretū, de ɔstit. cū
oēs. itē absens & ignorās ex malo non obligatur. ff. de act.
& oblig. ex maleficijs. §. 1. & dicit lex consensum nō igno-
rātiam volumus obligari. C. de tabula. l. generali. lib. 10.
bene facit ff. de magis. cōue. l. 1. vbi ex facto decimarū nō
tenentur tunc absentes. idē in familia seruorū absente tpe
quo dñs fuit occisus quo ad Sillenianum. ff. ad Sille. l. 1. §.
hoc aūt, & §. si quis in villa. & §. seq. C. de adul. l. in adulte-
rij. & de sica. l. fina. de ɔdicentib. idem & multo fortius de
5 symon. sic de homi. Petrus. plus † . n. est expresse ɔdicere, q̄
nō ɔsentire, vt ibi &c. pœna Petri limitari debeat ad eius
auctores, de his quæ fi. a ma. par. quia sunt. C. de pœnis san-
cimus, de constit. c. 2. & isti fuere resistentes. ergo &c. be-
ne facit C. de ap. quid iudices. de pœn. dist. 1. nemo. & qđ
ibi not. facit 2. q. 7. qua pp. sup. e. lib. de elec. generali. vbi
ɔtradicētes excusantur a pęna, facit de reb. eccl. non ali. c.
2. eo. lib. item cōtradicendo de facto illicito bene fecerūt
nedū minor pars, sed & vnus solus, de his quę fi. a ma. par.
ca. c. 1. de reb. ec. nō ali. si quis presbyterorū. ergo nō de-
betur pęna. C. de meta. deuotum. li. 12. C. de adul. Grac-
chus. itē satis fuit istis facere, quod potuerunt. 22. q. 2. fa-
ciat. ff. de verb. sig. l. nepos Proculo. de pęn. l. mortis. sic &
seruus, qui in suffragium dñi fecit quod potuit, saltem cla-
mādo excusatur a pęna Silleniani. ff. ad Sillenia. l. 1. §. hoc
autem. & §. excusantur. puniantur ergo soli cōsentientes,
& potissime maiores. sup. eod. Romana. in fi. de simo. dile
ctus. 2. & c. veniens. de cle. exc. latores. ¶ Multis religiosis
videtur per has vltimas rationes absentes vel contradicē
tes ligatos nō esse tali sententia interdicti, ēt quo ad eccle
6 siam. & quod † dicitur pęna interdicti vnum pro alio liga-
gari, intelligūt de præsente & tacente, qui gesta vr̄ taciturnitate firmasse, C. de his qui a nō do. l. vl. ff. de cu. l. pe. §. fi.
facit sup. vt lit. non ɔte. c. 1. in fi. s. e. li. de iureiur. c. fi. §. 1.
sup. eo. quanto. & c. dilecto. sicut ergo in oī edicto ēt gnāli
excipitur iusta excusatio, de rescrip. si qñ. de offic. deleg. ex
parte. 2. sup. eo. decreto, vbi de hoc in 1. gl. sic & tali gnāli
snīa iuste excusatus per ɔdictionē vel absentiam non liga-
bitur, & quia hoc hēt ęquitatē, ēt si ius expressum deficiat,
tenendū vr̄, sup. de transac. c. vlt. ad finē. s. eo. li. de rerum
permu. cap. vno. ff. de aqua plu. ar. l. 2. §. item Varus. in fin.
¶ Iste textus dictum istorū non patitur, p quē patet aperte
nō culpabiles pp delictū dñi gnāli ciuiū interdicto ligari,
pp qđ per rōnes prius inductas tenendū est primū, licet fa
tear certis casib. culpabiles a non culpabilibus distingui,
vt in concor. quas dedi super ver. culpabiles. fateor ēt quo
ad Deū illos insontes. eo. tit. a nobis. 2. s. eo. li. de re iud. c.
1. in prin. [licet] sciebamus, quod poterant, si admitteban
tur, sed de hoc dubitam', an licite & sine peccato possent,
sic j. eo. qm̄ [populus] quid sit populus, vñ dicatur, scripsi
de ele. fundamenta. §. ne autem. super ver. populo [cōstat]
7 hic plane patet, ꝙ noīe capituli generaliter posito singula
res personæ ipsius c. designantur, ſm Arc. ex quo sequitur,
interdicto c. singulares p̄sonas c. interdictas. [careat.] sic
prouidendū est, ne vilescat. j. c. proximo. vbi vide [perce-
ptio] quæ duo tollit interdictum. j. c. fi. post princ. ¶ Pri-
ma gl. summat & dicit quid approbet & declaret. ¶ Ter-
tia gl. fortificat tex. per tria iura, signat ɔriū & soluit. ¶ In
gl. & sic. ibi [quod] vide in præ. c. abbate. sup gl. sic. ff. ¶ In
8 gl. 2. in fi. sed per eandem decre. vr̄, ꝙ † per interdicta ec-
clesiastica interdicti fiunt eius clerici, sicut exempti sunt
exempta ecclesia, sed ɔrium sumitur j. §. proxi. quo ad nō
culpabiles, & ad decr. per exēptionem, vnde per regulam
in pœnis. j. de reg. iur. per decr. statutum. s. eo. lib. de elect.
¶ In gl. aliud. ibi [ciues.] sup. & aliud interdicere ciues tā-
9 tum, ex quo ēt dicit Archid. manifeste colligi, ꝙ † aliud est
interdictum ciuitatis, vel loci, ab interdicto vniuersitatis,
vel collegij, quod ēt dicit probari sup. eo. li. de vsuris. vsu-
rarum. vt ibi dixi super ver. terræ. & facit s. eo. lib. de cen.
q̄q̄. in fi. interdicta ergo vniuersitate poterūt clerici ianuis
apertis & pulsatis campanis alta voce celebrare, excōmu-
nicatis tamen & interdictis exclusis, cum hoc non sit pro-
hibitum, interdicto vero loco ibi celebrari non potest, nisi
vt dicitur in c. vlt. & facit quod dixi s. eo. præsent. sup ver.
loca. ¶ In gl. quia vniuersitas. ibi. [Romana.] in fi. nam vt
ibi satis scripsi, ista cadunt in animam rationalem & per-
sonam veram non repræsentatā. & in fi. non sic in iuramen
to, quod sicut a principio non obligasset ad periurium il-
los, qui non iurassent, sic nec successores, vt scripsi de iure-
iur. veritatis. super glo. ratio diuersitatis, quia etiam inno-
cēs de populo per interdictum latum in populum a princi
pio ligabatur, vt supra dixi.

S V M M A R I V M.

1 *Ciuitas quid sit, item & villa & oppidum. num. 3. & 4.*
2 *Ciuitatis appellatione an locus, vel persona ponderentur.*
5 *Priuileg. vel immunitas concessa ciuitati an includat castra, vel villas.*
6 *Beneficiorum pluralitas est inimica canonibus.*
7 *Romæ fieri videntur, quæ in continentibus ædificijs fiunt.*

C A P. XVII.

Si ciuitas. Duæ sunt partes. secunda ibi rōne. prima soluit dubium & obiectioni rñdet ibi, nā licet. secunda pars distinguit ſm
membrum ibi. secus [castrū aut villa] illa tria sæpe sic vt di
uersa ponuntur. s. eo. lib. de rescrip. statutum, §. cum vero.
de sup. ne. præla. grandi. circa medium. & de immu. & c. e.
1. §. 1. de excess. præla. c. vno. de priuil. episcoporum. pri-
ma duo ponuntur de verb. sig. cum in partibus. in fi. & illa
duo & loca alia ponit decr. præsenti. s. eo. de cen. q̄q̄. ad fi
nē, de oppido, & municipio. additur 24. q. 8. in qualibet,
per quæ patet, quod hæc tria differunt spē sicut & noīe. 21.
dist.

loquũtur, extẽdi, alle. ff. loca. ex ꝯducto. §. Pāp. al. est lex. &
incipit. si vno. vbi donatio pp sterilitatẽ itelligitur remis-
sio vel transactio. ff. de ver. obl. stipulatio ista. §. hæc quoq;
stipulatio. vbi verbũ possessionis, pp stipulantẽ seruum in
telligitur de naturali, dãt simile in verbo beneficij, qđ non
ꝯprehendit dignitatẽ. s. de præbẽ. c. fi. & tñ in materia fa-
uorabili ꝯprehendit. s. de ver. sig. c. pe. ad idẽ j. de reg. iu.
c. 1. Itẽ in regula in gñali. e. tit. sub 46. mẽbro, qđ ibi signa
ui, repetit idẽ, & addit, ꝙ pluralis locutio beneficiorum in
materia odiosa restringitur ad duo, in quo numero & non
in minori saluari põt. j. de reg. iur. pluralis. primũ patet s.
eod. lib. de præben. is cui. & c. non potest. §. 1. rõ odij patet
6 † ex pluralitate beneficiorũ, quæ est inimica canonũ. s. de
præb. qa intantũ. cuius ꝯriũ in materia fauorabili, vt in p̃.
decr. pe. & s. eo. li. de rescrip. si pp. & c. si gratiose. facit ad
hoc, quod no. s. eo. li. de priuil. si papa. in vlt. gl. hæc verba
dicit Io. mo. pp q̃dã distinctionẽ tractatã per Accur. ff. de
verb. sign. l. 2. q̃ faciebat inter Romã & ciuitatẽ Romanã,
Bononia & ciuitatẽ Bononiensem, dicens ꝙ prima appel-
latione bene veniunt continentia ædificia, secũda non, pp
adiectiuũ, qđ restringit, sicut minus est dicere, homo alb⁹,
q̃ homo, quasi ista adiectiua arctent substãtiua, quib. adij-
ciũtur, sed hic fuit extẽsio pp cãm expressam in textu. & iõ
subdit prius dictũ, rñdet ad l. si cõis seruus. ff. de sti. seruo-
rũ. q̃ vr prædictis obstare, ꝙ ibi non erat oppositio in sub-
stãtia, vel in loco, vt in p̃dictis exẽplis, sed qualitas præce-
dens, vel subsequens, quæ tunc trahit stipulationẽ qñq; ad
virilẽ, qñq; ad dñicam portionẽ ex causis ibi positis, & in
dubio censetur stipulatio pro virilibus, si propria nomina
p̃ponantur, alias pro dñicis, vt eo. tit. l. seruus cõis. 2. [sinit
b] s. ne vilipendatur snia interdicti [sepeliri] dicit Arch. ꝙ
ꝯrium faciens violat interdictũ, pp quod punientur, vt j.
ca. proxi. de ex. p̃. tanta. de postu. c. 1. & remittit s. eo. li. de
priuil. ep̃orum. [secus] quia & in capella celebrari poterit
& in cæmiterio sepeliri [si ei.] s. ecclesiæ interdictæ nõ exi-
stat capella, vel cæmiteriũ. ¶ Prima gl. summat. ¶ Quinta
soluit q̃nẽ. ¶ Penul. gl. dat simile, quærit & soluit. ¶ In gl.
2. ibi. l. 2. quæ sic dicit, vrbis appellatio muris Romæ, aut
7 ꝯtinẽtib. ædificijs finitur. & ibi [ædificia] sequitur † Romę
fieri videntur, quæ in cõtinentib. ædificijs fiunt. & ibi [Al-
phenus] al. vt Alphenus. & idẽ quod s. & ibi [qui in cõtinẽ-
tib. ędificijs] sequitur, vrbis nati, Romę nati intelliguntur.
¶ In gl. in fi. & l. pupillus. §. incola. & mille passus. & l. col-
legarũ. §. 1. & de hoc 63. di. ego Ludouicus. facit 1. q. 1. si-
cut Christus. & qđ ibi no. ff. de ꝯhen. empt. creditor. §. vlt.
C. de bo. vacan. l. 2. lib. 10. ff. de leg. 3. l. prædijs. §. vlt. ¶ In
gl. ad idẽ. ibi. c. proxi. ibi tñ criminabatur, vel effectu care-
bat, hic aliquẽm effectum habebat, sed vilipendebatur, &
cõcor. sup. de priuil. vt priuilegia. in fi. ¶ In gl. contingua.
in fi. vide qđ dixi s. e. li. de ꝯse. eccl. vel al. c. vno. sup gl. cõ
tigua. ¶ In gl. pen. in fi. facit qđ no. e. ti. a nobis. 2. in fi. pen.
gl. & vide quod no. in cle. de sepul. eos qui. in gl. sed qui.

ADDITIONES.

a ¶ Vrbs. Qđ ciuitas & vrbs sint idẽ, no. l. præscrip. & l. singulorũ. C. de ædif. pri. Bar. in l. sed reprobari. §. fi. 1 lec. Ni. de neap. ff. de excu. tu.

b ¶ Munitione murorũ. Villa dicitur, quæ non est muris circundata. Bar. post gl. in l. si hær. §. vicis. de leg. 1. Et venit appellatione terræ. c. quum in partibus. de ver. sig. Item dicitur pars ciuitatis. Ang. in authen. qui. mo. nat. eff. sui. §. si quis. el. 2. ver. non sing. istum textum.

c ¶ De oppido. Oppidum terra murata non habet episcopum. Bal. in l. 1. C. quæ sit long. consue. vide tex. in l. pupillus. §. oppidũ. de ver. sig. & Alex. in l. 1. §. sin autem. de ope. no. nun. quod est genus aptum cõprehendere ciuitatem, & castrum. §. illud. el. fi. in prog. ff.

S V M M A R I V M.

1 *Celebrans in loco interdicto & sciens illum interdictum ab homine, vel a iure, licet id non sit per denunciationem tenetur.*

C A P. XVIII.

Is qui in ecclesia. Duæ sunt partes, secun
da ibi, is vero. prima so
luit duo dubia. sm ibi.
vel q. & rõnem interserit ibi. cũ id. secũda ponit pęnã vio-
latis interdictũ, declarãdo qs violat, & qd importet pęna
[nodatis] quos hostiarius de ecclesia põt expellere. 21. di.
cleros. vbi de hoc in gl. vlt. [scienter] illud expone vt illud
j. proxi. §. temerarie. nam primo casu diuinæ laudis orga-
na sunt suspẽsa, de ꝯse. eccl. vel al. e. fi. & est simile de iure-
pa. c. 1. & 2. & sic temere celebrat, secundo casu peccat sm
Arc. facit qđ dixi, qđ me. ca. sacris. in iure concor. ff. de prę
ua. l. 3. in fin. & C. de coll. l. illã. patet ergo, ꝙ veritas est de
iure positiuo, vt ẽt dixerat Inn. de renun. nisi. §. psonæ. no.
de cle. ex. c. fi. & pro tanto ibi dicebat, Papã in oi veritate
dispensare posse [laqueum] s. eo. li. de re iud. cũ æterni [in-
terdicto] de cessatione diuinorũ, de qua s. eo. lib. de offi.
ord. si canonici. no. hic Arch. id, quod ibi dixi super quar-
ta gl. q̃ incipit, de ista priuilegiat⁹. sup. eo. li. de priuilegijs.
licet. & c. fi. Io. mo. alleg. de priuilegijs. vt priuilegia. §. il-
lud [incurrit] hoc ẽt tenebat in Spec. de leg. §. iuxta. B. ver.
sed quæritur, vtrũ. ¶ Prima gl. dicit qd declaret. ¶ In gl. 1.
in fi. & Ho. de consec. eccl. c. fi. Pet. & Abb. de p̃b. in Latera
nen. Gui. in Spe. ti. 2. §. iuxta. 5. vers. illud quoq;. vbi ẽt di-
cit idẽ de celebrante in ecclesia, cuius hostia clausit eps,
& reliquias substulit pp discordiã patronorũ, de iurepa. c.
1. & 2. ¶ In gl. 3. ibi [episcoporũ] vide quod ibi dixi super
gl. penul. ¶ In gl. suspensi. in fine. idẽ Host. de cler. exc. mi.
c. fin. & Guil. in prę. §. 5. ver. in suspensis. ¶ In gl. scus. in fi-
2 ne. putat Arch. ꝙ † is, qui scit locum interdictum ab homi
ne, vel a iure, licet id non sit publicum per denunciationẽ,
ligetur hac pœna, nisi sit occultum, & hoc, quia celebrare
voluntarium est. & vide de hoc in cle. e. tit. grauis. in. 3. gl.

C A P. XIX.

Quoniam. Ponit dictũ, cuius vrgentem rõnem
præmittit. [confirmationem.] q̃ qui
recipere contẽneret, verus christia-
nus non esset, de consec. dist. 5. c. 1. & c. vt ieiuni. Ar. [licite]
s. c. tit. si snia. §. 1. in fi. posse p̃mittere hic lrãm, dubium nõ
existit terra. s. c. p̃senti. de ver. sig. cũ in partibus cõtici, nõ
tñ alta voce & pulsatis cãpanis, cum hoc hic non exprima
tur. ad hoc s. eo. permittimus. Io. mo. & Arc. & idẽ Host. in
c. permittimus. corrigens se in eo, ꝙ prius tenuerat cõtra-
riũ. ¶ Pri. gl. ponit summã, & qd declaret. ¶ Vlt. gl. iustifi
cat tex. ¶ In gl. pe. in fi. & vide, qđ de mrimonio & ordine
ibi dixi post Inn. tñ est aduertẽdũ, ꝙ illa iura loquebantur
de baptismo paruulorũ tm̃, hic exprimitur de adultis, qđ
placuerat Vinc. in decr. rñ. ¶ In gl. vl. in fi. Io. mo. all. s. de
of. del. præterea. ff. de proc. ad rẽ mobilẽ. & l. ad legatum.

S V M M A R I V M.

1 *Excommunicatio minor separat ab introitu ecclesiæ.*

2 *Interdicto durante an liceat in ecclesia orare.*

3 *Excommunicati, interdicti, suspensi ecclesiam intrare non debent, quandiu sunt prohibiti ab ingressu ecclesiæ.*

4 *Suspensio respicit effectum executionis.*

5 *Suspensus ab ecclesiastico beneficio tantum, si appellet, non abstinebit a beneficio.*

C A P. XX.

Is cui. Diuisio patet, quia tria sunt dicta [ingressus]
hoc casu non vr̃ prohibitus transitus p ecclc-
1 siam, licet Hugo. 11. q. 3. si inimicus, ꝙ † cẽt mi
a nor⁹ excõicatio separat ab introitu ecclesiæ, quod Arc. hic
non credit. ad hoc s. de excep. a nobis. & qđ no. 2. q. 1. qui
2 studet. dicunt quidam, ꝙ † interdicto durante ibi non licet
orare, de pęnis, dist. 1. qui sane. 33. q. 4. vir cum propria.
3 in prin. vbi vide in gl. 2. Ray. dixit, ꝙ † excommunicati, in
terdicti, vel suspensi ab ingressu ecclesiæ quandiu sic sunt
ligati, ecclesiã intrare non debẽt, arg. ptæ. c. cum vir. & 21.
di. cleros. & facit quod dicã [Interdicta] 5. q. 2. præsenti.
sed ibi loquitur ẽt de auditu, tamen constat per hanc de-
cre. ꝙ solum audire non inducit irregularitatem. Item qa
ibi specialiter vltra ingressum prohibetur auditus, dicunt
quidã illũ nõ inclusum in suspensione ab ingressu, nisi fuis-
set expressus, sed ꝯũtia quam ponit hæc dec. ꝓbat ꝯriũ. si-

cut prius. sic s.c.1.in fi.vbi vide[in ecclesia]pt ergo qs in
ecclesia sepeliri, qd dic vt 13.q.2.nullus.[nisi penituerit]
non dicit, q relaxatio sit necessaria, sed sola penitentia vr
sufficere, sed tutũ est, q fiat relaxatio,q in morte fieri pos-
set et a sacerdote, de sepul.c.vl.[sepeliri]aliquos casus qb.
prohibetur sepultura cemiterij ponit hic Arch.quos habes
no.de sepul.ex parte.sup hoc et ver.signabat Io.mo.ꝯtriũ.
de dec. eporum. sup. eod. lib.de priuileg. vbi vr eos plus
debere grauari, satis exquisite hoc facit, nec video qd ve-
lit,nisi dicamus obiectioné procedere, qa suspésis illis ab
ingressu reseruantur antiquæ penæ,solutioné aũt q hic da-
bat,ibi vide sup gl. penul.[suspenso]de interdicto non di-
cit, qa de illo non dubitatur p dec.ad hoc qm.s.de ap.sed
de suspensione nõ sic erat expressum. Itẽ no.quo ad ingres-
sum ecclesiæ,qd s.dr interdictũ, hic dicit suspensione[su-
spenduntur]Instat hic Io.mon.in rõne diuersitatis, quare
aliud in his sniis,q in alijs diffinitiuis,q extinguuntur,vel
suspenduntur per appellationé, sed rõ hr,de app.pastora-
4 lis,quia trahũt secũ executioné,suspensio † aũt proprie re-
spicit effectũ executionis fiédæ, si non fuisset appellatũ.s.
de re iudi. cũ aliquib.istæ aũt sniæ secũ habent executio-
né.ergo illi suspensioni non est locus, qd intellige,qñ pure
ferũtur,si vero in dié,vel sub ꝯditione ante dié,vel condi-
tioné appellatio interdicta et post 10. dies bene suspende-
ret, fm Io.mo.& de hoc satis dixi s.de app.preterea.1.&
circa primũ vide qd no.in pre.decr.pastoralis. in gl.hæc
rõ,& qd super ea dixi, subdebat Io.mo.appellationé bene
suspendere effectũ excommunicationis, qn lata esset inter
diffinitiuam & appellationem interdictam a diffinitiua
per decr.nõ solũ. de appell. secus si appellatũ esset ab exe-
cutione.vide s.eo.venerabilibus.§.porro. vbi inuenies,qd
hic dixit sup gl.post diffinitiuá,vbi congruentius ponitur.
¶ Prima gl.dicit,quid approbet. ¶ Quarta gl.dat simile,
qoné soluit. ¶ Vltima gl.alle.concor.secundo soluit qoné.
tertio quærit,remittit,duas opiniones ponit & soluit. ¶ In
gl.vlt.ibi[non tantũ]a snia supplicij appellat non solum
dãnatus,sed et alius pro ipso. & ibi[constitutiones]vt insi-
gnes latrones, concitatores seditionũ & duces factionũ.
¶ In gl.1.in fi.quia Inn.videbatur ꝯtriũ dicere in decre.cũ
medicinalis. s.eo.ideo vide qd ibi scripsi super gl.de hac.
¶ In gl.3.in fi.adde Inn.& Host.decre.sacro.& Guil. in Spe.
de l.§.iuxta.ver.quid si qs suspenditur.Arch.hic.& sup.de
offi.dele.c.2. ¶ In gl.sicut.in fi.& talis illusio reprobatur.
s.eo.si snia.§.vlt.& c.sc.1.rñ.cum ꝯcor.& i.e.eos qui. ¶ In
glo.ista ergo.ibi[& igitur]ff.de ser.expor.cui pro.ff.de in-
ter.& rele. per totũ.& ibi[placuit Inno.]quia Arch.ꝯtrium
op.attribuit. Ipsius verba hic ponã quasi ad literã.dicit.n.
5 sic, vr dicendum,† q qñ quis suspenditur ab ecclesiastico
beneficio tñ,q per talé suspensionem si appellet,nõ absti-
nebit a beneficio,sic & in tẽporalib. dictũ est,vnde appel-
lauit,percipiet beneficiũ sicut prius,quasi quadã tempora
litate suspensus videatur, alleg.sup.c.1.§.si quis.ibi.ab in-
gressu ecclesiæ & diuinis,alij dicunt idem in omni suspen-
sione ecclesiastica & interdicto. s.q appellatio non suspen
dit,cum hæc decre.non distinguat.& not.q interdictum,
siue suspensio ab officio vel beneficio habet similitudiné
cum excõicatione in eo,quod neutrum per appellationem
suspenditur &c. istud vltimum demonstrat secundã supe-
riorem opinionem placuisse Innoc. & hæc mouit glossam
vltra doctrinam Host.dedit de opinionibus Inn. in decr.
Romana.sup.e.lib.de penis.vbi vide super ver.de nostra.
& ibi satis videntur.Idem hic Arch.eadem ratione.

ADDITIO.

a ¶ Minor. Excõicatio minor a quibus repellat, no. Car.in cle.17.q.
de sent.exc. Et quando excõicatio dicatur minor, vel maior, no.in
c.si celebrat.de cler.excõ.mini.c.quæstionem. & sup.c.statuimus.&
gl.in c.illa.de elect.quæ dicit maioré dici,quando quis excommuni
catur principaliter. Sed minor dicitur,quando quis cum eo par-
ticipat,non quando cum participãte participat.11. q.3.quoniam
multos, nisi quando quis esset excommunicatus etiam cum fauto
ribus & participantibus.11.q.3.excellentissimus.secundum d.glos,

S V M M A R I V M.

1 *Episcopus quando possit exemptum absoluere.*
2 *Liber non est, qui non potest liberum habitum sumere.*

C A P. XXI.

Religioso Diuisio patet.secunda ibi. quis. & fi-
tis se summat.[iniecit]presupponit
religiosum, dum percussit, na si prius
percussisset, non videbatur dubiũ,quin per epm posset ab-
solui his casibus, de quibus sequitur[euagandi]quod ta-
bus eorũ periculosum est. sup.de regula.c.fi.in prin.& sup.
eo.lib.ne cle.vel mo.c.2.in prin.& huic litere concor.sup.
eo.cũ illorũ. versi.nos tamen, & quia ista ratio ꝯmunis est ad
1 exemptos & nõ exemptos, vr, q eps et exéptos † hoc casu
possit absoluere, sed maxime illos qui deliquerunt in loco
non exempto, super quo vide quod dixi sup.eo.lib.de pri-
uil.c.1, super ver.in loco exempto. hoc aũt concesso satis
patet,q et talé nouitiũ monitione exépti eps absoluere po
terit.facit quod no.sup.s.de monialibus,& quod dixi sup.
eo canonica.in 1.gl.qd intelligo, et si ante nouiciatũ deli-
quit, ex quo prius eps poterat illum absoluere, vt i.dicam
[cum effectu]incõmutabiliter, censetur tamen religiosus
commutabiliter.dat Ioan.mo.simile in legato speciei,cu-
ius dñium hæreditate adita legatario cõpetit, tamen cõ-
mutabiliter.l.si non acceptauerit,alle.ff.de le.1.l.si ita.§.1.
[non possit]Arc.tenet hic, q talé nouitium prius excõica-
tum per can.si quis suadente. Abbas pot absoluere, indu-
cit decre. cũ illorũ.ver. & alibi, vbi dicitur,qui religionis
habitum acceperunt, satis est ergo fm eũ, q sint in habi-
tu,inducit opinioné Ray.& Host, & quod no. Inno.eo.
monachi. tñ ipse Inn.tenet ꝯtrium in pre.decre.cũ illorũ.
ver.nos tñ.& videas & teneas, quod ibi scripsi, vbi et re-
cordaui ꝯrietatem Inn.& ibi teneo,q aut professionem ta-
citam, vel expressam id non possit.facit hæc litera.si ergo
casus talis est, quod possit episcopus absoluere, requirat
episcopum.sup.proxi.responso.[si quis]includit patré,qui
filium etiam impuberem violenter trahet de ecclesia vel
eius habitu,& eo fortius si etiam clericus erat.Non obst. su-
pra de sen.excom.cum voluntate,quia istud non potest at-
tribui correctio. Nec obst.20.q.2.c.2.supra de reg.capite
quia licet pater impuberem reuocare & coram superiore
repetere possit, vt ibi, non tamen debet violentia,u
re.facit sup.eod.lib.de preb.eum qui.C.de iudæis.nullus.
& vnde vi.si quis in tantam. ¶ Prima gl.dicit, quid dode
ret,approbet,& reprobet. ¶ Secunda gl.exprimit exem-
pla. ¶ Tertia gl.obijcit & soluit. ¶ Antepenult.gl.ponit
cõtrarium. ¶ In gl.2.ibi[leuiter]non ergo restringo ad le-
uissimam, super quo vide quod ibi satis notaui super fine
primæ gl. ¶ In gl.contrariũ,ibi[& puto]etiam ratione pre-
missa,ne propter religionem sit deterior ipsorum condi-
¶ In gl.& ob hanc.ibi[non vt liber]non mirum,quia per
libertatem perit ipsius domino, & ideo poterit illum
rim vt seruum dare pro noxa, falca ipsi statulibero spe li-
bertatis vt ibi,sed per nouitiatum nil alteri perit.Item as-
sumptio habitus immutat statum istius,& exhibet eum vt
2 religiosum, quia non est † in statu liber, qui nullum habi-
tum libertatis assumit. Iudicamus ergo illum ex habitu,
quod defert.facit sup.eo.si iudex.ver.iustũ.Item nouitius
per propriam voluntatem profitẽdo religioni se obligat,
statuliber voluntate & actu nõ facit se liberum.& si dicas
imo & in professione requiritur abbatis consensus,de reg.
ad apostolicam.fateor,sed abbas professionem recipiendo
acquirit dominus libertatem,dando perdit,& non est ea-
dem ratio &c. C.de codicillis.l.fin.cum igitur, vt dixi in
textu, censeamus nouitium religiosum, licet commutabili-
ter propter hoc conuenimus eum in foro ecclesiastico, vt
dixi supra eo.lib.de reg. beneficium.super magna gl.post
princ.& hic dicit Arch. merito gaudent immunitate.& fa-
cit,quod sequitur in gl.fide ibi seculari.& in tacite profes-
so in casu quo locus est penitentiæ.j.triduum.sup.eod.lib.
de regula.constitutionem.

S V M.

S V M M A R I V M.

1 *Obligatus ad factum illud tenetur implere, quamcito commode po terit.*
2 *Legati nō abſoluunt in caſibus reſeruatis papæ præterquam de manuum iniectione in clericum.*

C A P. XXII.

Eos qui. Duæ ſunt partes, q̃ patēt[de iure] ſi erat
ſnia canonis, ille abſoluit, cui canō reſet
uauit,alias ordinarius , ſi eſt hominis,il-
le q protulit,dēt abſoluere,in eius defectū, vel negligētiā,
ſi eſt delegatus, aditur delegās,ſi eſt ordinarius aditur ſu-
perior. hæc patent de off.dele.prudentiam. §.ſexta.de oſ.
or.ad reprimendum.& c.paſtoralis.s̄.eo.tit.nuper.[impe
dimentum]perpetuum. s̄.e.q̃uis.de ſenectute qūo eius im
pedimentum poteſt dici ano.nalum,ſcripſi poſt Hoſt.s̄.e.
ꝙ de his.ad fi.[abſoluuntur] iſta litera vr̄ facere ꝯ Inn. in
eo,quod ſcripſi s̄.eo.q̃uis. ſuper ver.excuſetur.qui talē ab-
ſolutionis pmiſſionē reſtringit ad excōicatos pp manuū
iniectionem,ibi videbis.ſ.impedimentis pemiſſis.[debe
bant]non dicit,poterant. & ſic non facit pro Hoſtiē. in eo
quod ſcripſi e.tit.ea noſcitur.in vlt.gl.[Quamcito cōmo-
de]ad huius intellectum , quod repetitur s̄.prox.ſi ſpōſo.
in fi.vide quod no.in cle. de pœ.ſi quis ſuadente.in gl.an-
tepen.[poterūt] dicit Io.mo.abſolutus per iurm̄ in abſolu
tione præſtitum tenetur ad factū ſibi per iurm̄ iniunctum,
1 obligatus aūt † ad factū,illud tenetur implere, q̃cito com
mode poterit.ff.de ver.obli.continuus.§.cū ita. & l.inter-
dū.ff.de oper.lib.l.cum patronus.§.fi.& l.ſi libertus.iuſte
ergo reincidit,ſi id non facit.[cōtempſerit]vitium notat,
ſm̄ Arc.ſic 10. di.quis dicat.31. di.quicunque.s̄.de ap.cū
parati.intelligit aūt contemptum hoc ipſo , ꝙ iuſta cauſa
ceſſante ſe non præſentat illi , a quo fuerat aſoluendus , vt
no.2.q.7. Metropolitanū.[præſentare]in propria perſona
s̄.e.quod de his.in fi.tractat hic Arc.an abſolutio poſſit pe
ti per proc.ponens opin.Inn.quam plenius ſcripſi s̄.e.cum
deſideres.1.rñ.in fi.[recepturi]s̄.e.de cætero.ea noſcitur.
& c.q̃uis.in fi.[ſatisfacturi]iuxta facultates proprias. s̄.e.
ea noſcitur. ſm̄ Arc.qui glo.hic illud proprias.& quod di-
cit eſſe ibi in textu, & tamen non eſt nec erat in antiqua,q̃
ob hoc vidi,dicit aūt p id patere facultates eccleſiæ,quas
hēt ad vſum , ad id non teneri.alleg.16.q.6.§.vlt. pro eo
facit cle. de hæ.nolentes.§.1. & ſup.de app.reprehenſibi-
lis.vide quod not.de p̃.de multa.in 4. gl.[in eadem] hoc
verbo vtitur dec.q̃onem. de ap.& cle.de pœ.ſi quis ſuadē-
te.in fi.ſed dec.ſacro.e.tit. §.no.in fi.& s̄.de of.or. ſignifi-
cauit.dicunt in priſtinā dec.ad reprimendam.eo.ti.de of.
or.neutrum ponit.dicit hic Io.mon.ꝙ eſt eadem genere,ſi
numero & priſtina.i.ſimilis priſtinæ, vult ergo hæc dec. ꝙ
ſic olim abſolutus non parens abſoluenti reducebatur per
hominem in priſtinam, ſic hodie in caſibus his ſine homi-
nis miniſterio recidat ipſo iure,cum ſi ad miniſterium ho-
minis recurri deberet, cauſæ cognitio & tractus longus ne
ceſſarius eſſet, quod redundaret in aliorum diſpendium ,
quos res tangit,qua de cauſa ne illudantur cenſuræ,in lite
ra merito ſic ſtatui debuit.& facit 26.q.6. ſi quis de corpo
re.& quod ibi no.[vel legatis]in abſolutis ergo ab alijs nō
hēt locū hic.[a quib.ſententijs]iuris,non hois ſm̄ Io.mo.
qui dicit , ꝙ Papa vel legatus non abſoluit ab illis de ſtilo
curiæ, ſed remittit,fallit, vbi delegatus nō poteſt abſolue-
re , de off.deleg.quærenti.vel mortuus eſt,nec alius ſucce-
dit in delegatione,de off.ord.paſtoralis. Idē puto q̃n ſuc-
ceſſor bene ſuccedit in delegatione, ſed non eſt ſpes de fe-
ſtina prouiſione . facit s̄.de officio delegati, ſi is cui.codē
lib.hoc in delegato, epiſcopo.n.ſuccederet capitulū. ſup.
eodem lib de maio.& obe. c.vno.putat etiam Io.mo.in ca
ſibus prædictis delegatorum ſi abſolutus non pareat , non
reincidit ipſo iure,ſed per ſententiam hominis , vt ſic ſte-
tur antiquæ rl̄æ, niſi in eo quod apparet vitiata.C.de app.
præcipimus.hæc oīa ceſſant,ſi late recipias lr̄am, vt verba
ſonant,& hoc placet per princ.huius capituli, quod etiam
gñaliter loquitur,& de vtriſq; exprimit.¶Item ſcias gña-
liter , ꝙ Arc.exaltans hic vocem dicit hanc literā optime
facere ꝯ opi. Hoſt.pro ꝓria opin.quæ habet,ꝙ legati abſo
luant etiam in enormi , quod ſcripſit plenius s̄.eo.lib. de
oſ.leg.c.1.licet hęc opinio placeat, vt ſcripſi s̄.e.ti.ad emi
nentiam.vbi videas, tñ ꝙ hæc decr.faciat,non cōcedo,cū
in nulla huius parte tractetur de ptāte legatorū in abſoluē
do,ſed de abſolutis per legatum a ſnijs , a quibus poſſunt,
quæcunque ſint illæ,non dat ergo eis iſte textus aliquā po-
teſtatem . & facit ſup.e.lib.de reſcrip.ſi gratioſe.in fi.plus
2 dico † ꝙ in caſibus reſeruatis Papæ præter manuum inie-
ctionem in clericum , de quib.expreſſionem factam ſuper
gl.legati non abſoluunt,nam illo caſu quod cœpit ex ſpāli
conceſſione competere,& aliter non licebat,reditum fuit
poſtea ad ius cōe , vt patet de off.leg. ꝙ translationem. &
c.pen.& vide contrarietatē in Arc.per quam fatetur, ꝙ nō
a quibuſuis ſententijs abſoluunt,nam ſtatim hic ſubdit,le
gatum abſoluere nō poſſe excōicatos nominatim a papa ,
immo nec excommunicatos a delegatis papæ , de off.leg.
ſtuduiſti. de off.ord.paſtoralis . in fi.niſi ſuper hoc habeat
ſpeciale mandatum,ſuper quo ſibi non credetur,niſi oſten
der.t.C.de man.prin.l.1.ſup.de priuil.porro.in fi. ſed ſi li
teras perdit, probet amiſſionem & tenorem.ſup.de priui-
cum olim. argu.de cler.pęre.inter quatuor.ſufficit tn̄ ſi ſi-
mul fuerit publicata,in Auct.vt fratrum filij.§.illud.C.de
teſt.publicati.ſup.de fide inſtrum.ſi inſtr̄a.alle.ad hoc di-
ctum Vin. ſup.de ele.venerabilem.[ſuſcepturi]quia in cu-
ria Romana , vel curijs legatorum circunſtantiæ,& in po-
nendis pnījs ponderandæ,vel in ſatisfactionibus arbitran
dæ , non facile ſciri poſſent, ſolēt tales remitti ſuper his ad
ordinarios, vel alios, qui ſunt in partibus,quos ante hanc
conſtitutionem q̃nque abſoluti non curabant adire , & eſt
ſimile , ſup.de off.ord.ſignificauit.¶ Prima gl.dicit,quid
corrigit & ſummat. ¶ Secunda enumerat trigintaduos ca
ſus excommunicationum huius libri,& remittit lib.clemē
tinarum. ¶ In glo.2.ibi.[caſus]triginta caſus iuris veteris
collegit Hoſt.in ſumma eo.tit. §.cætero.in prin.& ibi[hu-
ius ſexti]de inſertis loquitur gl.hoc dico,quia vna ſeruata
addit alium,ſcilicet j.tit.prox.exijt. in fin.duos etiam in-
duxit Bonifacius poſt compil.huius lib. per extrauagan.
deteſtandæ.& c.ſtatuimus. & in fin.quæ fuit additio ex il-
lis caſibus ibi notatis.16.ſunt papales.i.reſeruati papæ ,
quos ibi ſignāter expreſſi , in ſuprascriptis vero pauci ſunt
papales,ſ.quintus.23.28.Item trigeſimus poſt perſeueran
tiam duorum menſium,ſed non prius.dec.cle.de immun.
eccl.omitto , quia reuocata, ex his etiam caſibus quatuor
requirit ſatisfactionem ante ſolutionem , quos vide ſup.e.
ſolet.in gl.1.notoria.¶In gl.non dixit.ibi, vera fuit.idem
Io.mo.hic in princ.

S V M M A R I V M.

1 *Procurator meus generalis facit aliquid,ad quod nō habebat ſpāle mandatū nomine meo, ex quo ſcio, reſiſtere debeo & purgare.*
2 *Excommunicatio canonis eſt pęna delicti.*
3 *Retrotrahi quotupliciter conſideretur.*

C A P. XXIII.

Cum quis Duo ſunt dicta.ſecundū ibi,ſi vero.
vtrunq; ſui rōnem ſubdit . primum
ibi,cum rati.ſecundū, cum quis mā
dato.Io.de De.l.3.q.18.tenet,ꝙ ſi quis mandat vnum no-
minatum ex tribus clericis ſimul incedentib.capi,& alios
duos non grauari,& mandatario id exequi volente nomi-
natus aufugit, & alij duo fuerunt capti , & ſe redemerunt,
ille mandans , vel nuncius excōicati non ſunt , quia con-
tra voluntatem ipſorum illi duo capti fuerunt. de ſi.ſicut
tuis.& de homi.Petrus.putat tñ,ꝙ quia cām dāni dederūt
de dāno qd̄ paſſi ſunt,teneātur,de iniu.c.fi.23.q.7.Propte
rea ratū.ſup.e.li.de pę.fęlicis.in prin.de iureiu.cū impoſi-
tionib.ſed p dec.illā vr̄ , ꝙ nō reqraī ad pęnā ratihabitio.
imo ſola non ꝯdictio , ex quo ſciuit,inducat pęnam. So.vt
1 dicit Io.mo.ſi † gñalis procu.meus facit aliquid , ad quod

non habebat ſpāle,noīe meo,ex quo ſciui,reſiſtere debeo,
& purgare . & ſic loquitur illa dec.vt ſ̄.vt lit.non conte.c.
3.in ſi. de off.deleg.cum olim. & C.de inceſ.nup. cum an-
cillis.& C.deſerto. l.1.lib.12.& tunc eſt ratihabitio p̄ſum
pta.2.q.1.notum.Idē in caſu dec.q̄tæ. ſ̄.eo.in eo qui inie-
ctionē pōt prohibere,& non prohibet , licet in p̄tāte nō ſit
ſ̃m Io.mo.ſ̄.e.dilecto. Idē cū geſtū noīe meo,licet nō per
procuratorē,ratū habeo,teneor,vt hic.& dicit Io.mon.ꝙ
ſic fuit diffinitum in facto archiepī Lugd. ꝯ regem Datiæ
[Incunctanter]i.indubitanter.ſic.11.di.noli in eis.de ſciſ
ma.fraternitati.3.q.6.hoc quippe.in ſi. ſ̄.de his quæ fiūt
a ma.par.ca.c.1.in prin. vel.i.ſine mora poſt ratihabitio-
nē verā vel p̄ſumptā.ad hoc ff.de admi.tut.tutor q reper-
toriū . §.1.cunctari.n.idem quod dubitare, vel quod mo-
rari,vt ēt dicebat Io.mo. ſ̃m quē non ſic eſſe in oblatione
conditionali, in qua perinde eſt conditione exiſtente , ac
ſi a principio fuiſſet pure ꝯctū . ff.q po.in pig.ha.l.potior.
& eſt rō; quia ſpes erat in dubium iri.Inſti.de ver.ob.§.ex
conditionali. non mirum ergo ſi reducitur ad tp̄s quo fuit
ꝯctum, cum in ꝯctubus pōderemus initium.ff.de verb.ob.
continuus.§.cum quis.ſed cum verberatur, licet contēpla
tione mei in nullo , tunc ſum obligatus ex alieno facto , 1.
q.4.c.1.& c.ſequenti.ſed principiat obligatio , & pro tunc
teneor,ff.de neg.geſt.ſi ego, vbi ergo ad certum obligatio
nis præſagium vt in obligatione conditionali ; vel proro-
gatione de re ad rē,vt de off.del.cū olim. ratihabitio tra-
hitur retro , alle. C.de do.inter vi.& vxo.l.donationes . at
vbi nullum præſagi.i. obligationis , tunc ſolum obligetur
a tpe,quo ratificat. ad id,de ꝯſe.di.4.tunc valere. ſic etiā
2 rario,quia † excōicatio canonis eſt pęna delicti , nec ligat
non delinquentē,de conſt.cognoſcentes . de teſt.co.ca.2.
eum aūt ratificat, tunc primo deliquit . & ſi tunc primo
ligatur. [ſi vero]aduerſatiua,quia præcedens ligatur,iſte
vero non.[pecces] ſed nūquid mortaliter, vel venialiter,
graue eſſet dicere , ꝙ hoc eſſet mortale,cum facile obue-
niat,propter quod vr̄ dignum venia.& ſic veniale.& facit
quod ſcripſi ſ̄.qđ me.ca.factis.in vlt.q.[ratam]i.gratam,
ne ꝯdicat finis capituli. [propter hoc] i.pp placētiam vel
ratihabitionem.¶ Prima gl.dicit quid declarat,& ſubdēs
hunc caſum regularum exemplum. ¶ Secunda gl.quærit ,
ponit opi.ꝯ quam alle.duo iura,demum ſubdit alias duas
opin. & ſecundam approbat.¶ Gl.puta,exemplificat.quæ
rit,opin.ponit.¶ Gl.ex ratio.rā.per quæſtionem.¶ In gl.
2.ibi[ſi quis mini bona]ad ſi.ſi pater,qui iuſſerat filiū adi
re,pęniteat,priuſquam adeat,non valet aditio. ¶ In gl.2.
ibi[excommunicatum] ſecus ſ̃m eum ibi,qñ mandās mo-
ritur ante manuū iniectionem , alii ꝯ,ꝙ ſic plus placet Ar-
chid.ſed dic vt ibi ſcripſi. & ibi[non eſſe]Hoſ.ſic poſuit di
ctum Inno.ſed ipſe Inno. vr̄ hic tenere,qñ tam tarde pœni
tuit.quod non potuit reuocare, alias ſecus , hæc diſtinctio
colligitur ex prin.& fine ſuæ gl.& ibi , [aliquis mandauit]
& eſt.89.diſt.& in ſi.quoſdam caſus,quibus pnia liberat a
pœna,poſui,de iure pa.cum laici.ſuper 1.gl.¶ In gl.puta.
in ſi.tractat hic Arch. & diſputationi reliquit, an ſit idē in
hęretico occulto,& facit quod no.24.q.1.in 1.& 2.glo.ui-
de quod no.in cle.de hæ.c.1.ad ſi.in gl.hoc patet.¶ In gl.
erant . ibi[anterioris]& ſic ſoluitur,qđ dicebat Io.mon. &
Arc.poſt eum,legem loquentem de maleſi.ff.de vi & vi ar.
l.1.§.quot.cautius locutam fuiſſe,quia non dixit,ꝙ in ma-
leficijs traeretur retro, ſed ſolum comparabat mādato &
idem regula iuris gñalius loquens.ff.de reg.iu.hoc iure. §.
3 deiecit.vnde intendit glo. ꝙ † dupliciter conſideratur re-
trotrahi. vno modo,ꝙ trahatur ad dictum prius habitum,
& ad eius tp̄s. alio modo,ꝙ ad primum ſolum trahatur,&
non ad ſecundum. & ita hic. & ibi. venerabilibus. §. por-
ro.idem hic Io.mo.& Arc.¶ In gl.pen.in ſi.tunc tamen in
curro minorem & ſecundum hoc exemplum , quod dicit
textus vltius,intelligendum eſſe de maiori.

S V M M A R I V M.

1 *Interdictum vniuerſitatis differt ab vniuerſitate loci.*
2 *Clerici an poſſint intereſſe diuinis.in extraneis eccleſiis priuilegia-*
tis de celebrando tempore interdicti.
3 *Corpus Chriſti an debeat concedi tempore interdicti.*
4 *Corpus Chriſti debet recipi a Chriſtianis in tribus primis feſtiui-*
tatibus ,
5 *Completorium comprehenditur ſub veſpere .*
6 *Gratia infuſa plus vel minus affluit,prout ſubiectum gratiæ plus*
vel minus ſe coaptat influenti.

C A P. IIII.

Alma. Diuiſio in ſi.primæ gloſ.& circa hanc dictio-
nem.alma, vide quod dixi de off.cuſto.c.1.
ſuper eo.verbo.& hr̄ idem verbum ſup.c.lib.
de reli.& ve.ſa.c.vno.poſt princ.[terris ſeu locis]& ſic lo-
quitur de gñali interdicto.vt j. §.adijcimus.In 1.gl.[ſub
trahitur]in hoc vr̄ eis fieri iniuria , vt patet ſ̄.de of.ord.ſi
canonici.§.ſi aūt.Arc.[ab homine]no.hic Arc.quod ſcri-
pſi poſt Hoſt.de his quæ ſi.a ma.parte c. quæ ſunt ſup.ver.
non debes. & reprehende Arch. vt ibi Hoſ.[articulo]dicit
Arc.ſi fuerint abſoluti,nam ſi abſolutionem continerēt,de
cederent in mortali,& denegaretur eis ſepultura.13.q.5.
placuit.cum §.ſe.[aliquantulum] improprie loquitur,ad
hoc enim ad pniam admittuntur, vt abſoluantur.[alias]
tolle literam , j.non eſt pniæ beneficium aliquatenus de-
negandum . [latā] quam ferre poteſt epiſcopus de conſi-
lio capituli,ſup.de exce.piæ.c.1.de his quæ ſi.a ma.par.c.
quæſiuit.de his quæ ſi.a præ.quanto. Arch.[concedendo]:
ne fructum habeant ex eo quod deliquerunt, concor.ſup.
e.lib.de hære.vt commiſſi.in ſi.& c.decreuit.Io.mo.[vni-
1 uerſitas] differt † interdictum vniuerſitatis ab interdicto
loci , de hoc dixi ſup.e.ſi ſnia.ſuper gl.prima aliud.¶ Ad
ijcimus, vt ſcripſi c.tit.permittimus.ſuper ver.in ebdoma
da.iſte §.locum non habet ibi,vbi papa præcipit exire de
rum reſeruatis parochialibus presbyteris , pro ſacramētis
præbendis,quæ permittuntur tpe interdicti, & tunc hodie
locus eſt illi dec.vide etiam,quod ſcripſi ſup.c.lib.de ele.
ſtatutum.ſuper 1.gl.[celebrentur]i.proprijs monachis,vł
clericis eccleſiæ cuiuſcunque , quod ſatis innuit litera ſe-
quens,ſed Arc.all.etiam.ſup.eo.is qui . §.1.& tunc nō ad-
mittūtur extranei . ſup.e.li.de priuil.licet.& cap.qm.dice-
bat ergo Pe.in dec.quod in te.de pœ.& re .de cle.excō-
2 illud.ꝙ clerici † nō poterant intereſſe diuinis in extraneis
eccleſijs priuilegiatis de celebrando tpe interdicti, cum
dec.illa ꝙ in te.ſolum in ſepulturam priuilegiet eos.ſuper
laicos.durum eſt hoc dictum,ſ̃m quod beneficiatus unius
eccleſiæ in alia tunc celebrare, vel concelebrare non poſ.
per quod ēt dubitatur de clericis ſeruientibus p̄sbyteris,
qui presbyteri ſoli ſunt in eccleſijs inſtituti , de quibus ſ̄.
de vi.& ho.cle. vt quiſque. vel ſi habent ſocium inſtitutū,
ille tñ abeſt.in his tñ qui nimis emungunt &c.ſ̄.de renun.
niſi cum pridem. §. pp malitiam.in ſi. & vide quod no.ſ̄.
eo.lib.de pri.licet.in gl.pe.& quod ſuper ea dixi, & ſcias,
ꝙ Io.mo.in quadam additione hic tenuit,ꝙ dec.iſta loq-
tur de miſſa conuentuali, ꝙ apparet, quia de diſtributio-
nibus loquitur . propter quod innuit , ꝙ monachi miſſas
peculiares dicere non poterunt, cum ille permiſſę nō ſint.
& ſic remaneant prohibitæ propter interdictum , non pu-
to,ꝙ hæc additio ſua fuerit ſic digniſſima,& litera iſta a-
perte permittit miſſas vt prius celebrari. Item uniuerſum
eccleſiæ ſeruat contrarium[ſub miſſa]quatuor ponit,quo-
rum cuiuſque tranſgreſſio violat interdictum,vt dixi poſt
Hoſt.ſup.e.permittimus. ſuper ver.non pulſatis[campa-
nis]diuerſa ſigna pulſationis campanarū ſcripſi de of.cu-
ſto.c.1.ſuper 1.gl.[non pulſatis]cū.n.illud ſit ſignum uo-
cans populum ad diuina.ſup.de of.cuſto.c.1.de homi.lo.
ergo tunc ſignū illud fieri non dēt,quia ſi non debent ad-
mitti,ergo nec vocari, ſ̃m Arc.[quam clerici]conco.ſ̄.eo.
lib.de priuil.per exemptionem.[horis]vide quod no.in
cle.de æta.& qua.vt hi qui.ad ſi.in gl.no.[Admittāt]i.nō
recipiāt.[adeſſēt] dicit Ar.ꝙ adeē dēnt cū effectu celebrā-
do & cantādo.91.di.c.1.& c.clericus vitiſſi.92.di.cap. vlt.
& 50.

& 3 d.di.ↄtumaces. [In festiuitatibus] iste §. qui multã hẽt
æquitatẽ tendit ad noxã clericorum, quia vt plurimũ in lo
cis interdictis & rebellib. sunt multi excõicati, & tales de
facto per clericos expelli non pñt, nec pñt ẽt sine periculo
abstinere. [festiuitatib.] Arc. hic posuit, qđ ponunt Hug. &
alij deriuatores in c. festũ. qui dnt, ꝙ festum est lignum in
summitate domus, ad quod alia ligna tẽdunt, & sic hoies
ad festa conueniunt, vel dr̃ a feria, quasi feriatũ, & sic de
conse. di. c. 1. in princ. & s̃. de ferijs. conquestus. dies festi,
dies sunt ocij & religionis, sola. n. res diuina his dieb. fieri
dẽt, dñt aũt, ꝙ solennitates proprie ad hoies pertinẽt. vn-
de perfecto officio defuncti, dr̃ quis solẽnia peregisse, sed
j̃. patet, ꝙ ẽt festa solennitates dnr & dies, in cle. de iud.
dudum. in fi. & vt aliquid moribus proficiens habeamus.
scias, ꝙ Greg. in Homil. de octauis paschæ sic loquitur. Ec
clesię solennia pascalia egimus, sed ita nobis viuendũ est,
vt peruenire ad æterna festa mereamur. transeunt cuncta,
quæ tpaliter festiua celebrantur. curate qui in his solenni-
tatib. interestis, ne ab æterna solẽnitate separemini. Quid
. n. prodest interesse festis hoium, si deesse contingat festis
angelorum. vmbra. n. venturæ solennitatis est pñens solen
nitas, q̃ idcirco annue agimus, vt ad illã, quę nõ est annua,
sed continua & perpetua, perducamur amen. [diuinorum
3 officiorum] nõ sacrorum, vnde non credit Arc. ꝙ † tunc ↄ-
cedi possit corpus Christi, & hoc indubitãter tenens, nam
ista pars a §. adijcimus. citra nil tractat de sacris. & facit
quod not. s̃. in gl. sed nunquid. facit ẽt s̃. §. sane. & §. cæte-
ris. qui sequitur. Itẽ constat, ꝙ locus est interdictus, in quo
de iuris permissione celebratur, sicut olim in casu s̃. de pri
uil. vt priuilegia. illud ergo solum licet, quod expresse per-
4 missũ est. & per prædicta sit rñsum ad canones † qui dnt, fi
deles debere Corpus Christi recipere in tribus primis fe-
stiuitatib. hic expressis. de cons. di. 2. & si non frequentius.
& c. seculares. & c. ois hõ. vel in paschate, de pœ. & re. ois.
q̃ iura procedunt interdicto & alia prohibitione cessanti-
bus, allegãt ẽt ad ↄriũ violatores interdictorũ literã, quę
sequitur, q̃ prohibet dantes cãm interdicto appropinqua-
re altari domini ad cõionẽ corporis Christi recipiẽdã, quę
ibi solet recipi & conferri, quasi alij ad id appropinquare
possint. Rñdetur, ꝙ iam isti recedunt a primo suo dicto, vt
participatio diuinorum non importet participationẽ eu-
charistiæ, cum tñ hoc illa concedatur, ista negatur. Item
negatur, ꝙ talis sit sensus literæ, sed hic vult, ꝙ pp oppro-
briũ culpę remoti maneant. sic 50. di. in capite. reliqui ve
ro orare ad altare, offerre & facere similia poterunt, & nõ
poterunt ẽt tunc mortui sepeliri, vt no. cle. de sepul. eos q.
in gl. hic dicit. nã & cã proxime expressa de spe reconcilia
tionis cessat in illis, & probatur de priuil. cũ & plantare. §.
ꝙ si. [ab apostoli. se.] quia nec alius posset, vt no. de ap. ad
hoc qm̃. in fi. 1. gl. [cum quibuslibet] ecclesiasticis psonis,
de quib. pmisit, & hoc probat ver. celebrent, qđ sequitur
[celebrent] per hãc lr̃am vt̃ solui, qđ dubitatur, an priuile
gia super audiẽdo ante hãc decr. ↄcessa, pcipue laicis sint
per hunc finẽ reuocata, pcipue laicis dixi, quia cl'a ẽt pce-
dens illos non includit. & facit ad hoc s̃. e. lib. de priuil. li
cet. & sic sit solutũ, qđ sæpe q̃situ est de istis pęnitentib. ter
tij ordinis S. Franc. Itẽ humiliatorũ de cruce signatis quo
ad priora priuilegia ipsorum super audiendo, priora dico,
qa de posteriorib. vt dicit vlt. glos. non esset dubium. sed ↄ
istos facit ↄnexitas in celebrãdo & audiendo, vt sic vnius
prohibitio includat & reliquum, de ↄsti. trãslato. cũ ↄcor.
s̃. e. li. ne cler. vel mo. c. 2. i fi. Itẽ auditus sine celebratione
esse non põt, sed nõ ↄuertitur, qđ patet. & facit quod dixi
in p. c. licet. sup fi. pe. gl. sed modus celebrandi superius ex-
pressus est, ꝙ excludatur interdicti, nisi in quatuor festiui-
tatib. anni. Itẽ quo ad illos pęnitẽtes illa sũt priui. ordinũ,
& sic vocãtur in cle. de sen. ex. cũ ex eo. ergo &c. quæ decr.
ẽt modicũ hẽt rõnis, si p minores non possint admitti, et
p alios possint, sed patẽs erit rõ, si dicam', ꝙ p nullos pos-
sit admitti, licet soli minores incurrant pœnam illius con-
stitutionis, quia plus in hoc peccabãnt, cõcor. quod no. in
1. gl. quare vtilis esset declaratio, vbi no. priuilegium non
esset datũ audientib. sed admittẽtib. licet de certis, puta
ꝙ possit tales admittere, tũc non esset dubiũ id reuocatũ
p hunc fi. ¶ Prima gl. summat et diuidit. ¶ Secunda gl. al.
duas concor. dat site et ponit notabile. ¶ Glo. pmittebat,
specificat sacra permissa. ¶ Gl. sed nunquid. quærit, arguit
pro, soluit ↄriũ. ¶ Gl. quid de. quærit, arguit affirmatiue,
sed ↄriũ soluit. ¶ Gl. no. primo diffinit alternatiue. secun-
do quærit et soluit. ¶ Vlt. gl. primo exemplificat. secundo
soluit duo dubia. ¶ In gl. 1. ibi quatuor partes. Io. mo. diui
dit in 7. facit de secunda tres, et de tertia duas. ¶ In glo. 3.
ibi [non est] ibi dixi de sacro ordinis post Inn. et ibi [sicut]
fatetur ergo gl. ꝙ confertur, et de hoc plene dixi, de sacra
vnc. in c. vno post princ. ¶ In gl. 4. in fin. simile quod dicit
Hie. ad Ieruchiam. Et vbi loquitur de natis in obsidione,
qũo desiderabant, quam non nouerant libertatẽ. ¶ In gl.
vide quod ibi Gof. Tan. et Vin. ¶ In gl. sed nũquid. ibi, sed
die. idem Arch. et in fi. et sic circa sacer. nihil sit immuta-
tum nisi quo ad pniam. et idem Arc. ¶ In gl. sunt enim. ibi
[a sacerdote] s̃. de sepul. c. fin. ¶ In gl. facit ad ea. ibi, ꝙ in
te. et vide qđ post Inn. dixi super finẽ vlt. gl. ¶ In gl. no. in-
telligas in n. ad huius intellectum vide quod scripsi s̃. eo.
pñti. super ver. loca. ¶ In gl. noie. in fi. vide quod no. et di-
xi s̃. e. lib. de sup. ne. præl. grandi. in ver. præsertim. in glo.
Go. et super ipsa. ¶ In gl. terminatam. ibi, natiuitatis. vel
annunciationis, de quo plus videbatur. et ibi vt hic vides,
et s̃. de obser. ieiu. c. 1. et ibi [ad vesperas] idem Arch. et fa
cit cle. de reli. c. 1. in fi. et hoc ex obseruantia est indubita-
tũ, hoc dico, quia quidam ↄdicentes per literam. j̃. dieb.
pdictis solũ in die festiuitatis id licere, nam dies dr̃ a dio,
ꝙ est claritas, q̃ est de mane ad sero, vel si sumatur Roma-
no more, vt incipiat et finiat in media nocte. ff. de fe. more
Romano. s̃. de of. deleg. consuluit. adhuc excludemus ve-
speras vigiliæ. ad hoc et similia rñde, vt no. in dec. hic all.
de fe. c. 2. in gl. 2. et vide quod scripsi de homi. si pfodiẽs.
super ver. orietur sol. & ibi [completorium] Arc. dicit ↄ, cũ
5 † completorium comprehendatur sub vespere, t 1. qu. 3. si
quis eps in concilio. & not. 92. dist. c. fi. Item quia hæc gra-
tia amplianda. s̃. e. lib. de præb. q̃uis ante factum. tene cũ
gl. & abstineas a completorio post factum, pium esset tene
re cum Arc. & vide similia no. in cle. de priuil. c. 1. in gl. pu
to, in fi. & hoc est de dubijs, quæ declarari petiui in cle. de
relig. c. 1. ver. intelleximus. & dato ꝙ tm̃ dictum glos. can-
tans solenniter completorium esset iuris, quia tamẽ per er
rorem opinione fulcitum id egit, & non in contemptum
clauium, esset dispensabilis per legatum, vt dixi de cler.
exc. mi. clerici. ¶ In gl. pe. ibi. [qui peccauerunt] dicit Io.
6 mo. † gratia effusa plus vel minus affluit, prout subiectum
gratiæ plus vel minus se coaptat influenti. al. quod no. 16.
q. 1. possessiones. & ff. de vsu et ha. plenum. §. 1. et §. equi-
tij. ¶ In vlt. gl. ibi et puto. Idem hic Arch.

¶ De verbor. signific. Rub.

S V M M A R I V M.

1 *Desertum non semper ex significatione vocabuli requirit excessũ memoriæ, vt in appellatione deserta.*
2 *Ecclesia dicitur deserta per non residentiam.*
3 *Libertas non dicitur plena, nisi quis ab vtraque lege sit liber.*
4 *Præsentatio, quam facit patronus, sufficit, vt postea commissa cura concedere videatur patronus & curam temporalium.*
5 *Episcopus an prohibere possit, ꝙ parochiani non recipiant sacramẽta a rectore, quandiu toleratur.*
6 *Lite non contestata bene proceditur in causa appellationis.*
7 *Canonica etiam decimarum debetur de iure commum.*
8 *Papa non potest remittere decimas.*
9 *Protestatio non est necessaria de iuribus acquisitis post sententiam.*
10 *Subditus licet contra proprium episcopum libertatem præscribere non possit, tamen alterius libertatem etiam proprij episcopi præscribere potest.*

CAP. PRIMVM.

Veniens. Diuiditur in 5. partes. primo declarat, quid cõferat priuilegium filiationis. secundo ibi, illum. qui locus dicatur desertus circa ecclesias talium locorũ, quatuor articulos declarat. tertio in §. cæterum. diffinit articulum decimarũ. quarto ibi, in alijs fit reseruatio iuris epalis & parochialis. quinto ibi, per declarationem fit protestatio de iure vtriusque. & scias, prout ĩ. tangit gl. quæ incipit, sed in quo fratres templi & hospitalis. in quæstione, quam habebant cũ epo Tibiriacensi produxerunt quædam priuilegia Alexandri & Lucij, de quorum certis verbis dubitabatur, quid significarent, quod hic in princ. diffinitur, sed Inn. tangit & Abbas clarius, ꝙ hic loquitur de quodam ordine, qui dr̃ S. Iacobi, & est in Hispania, & sunt laici vxorati, certis dieb. in septimana abstinentes a thoro vxorum, habent. n. clericos in ordine suo. & sic legendo cessarent aliquæ obiectiones, de quib. ĩ. dr̃. [dictos fratres] templi & hospitalis, vel alr vt s̃. [non intelligi] facit ad id, quod dixi de priuil. recepimus. super 1. gl. [si templarijs] & hospitalarijs. hic loquitur. [alias non] ex illo priuil. sm Ber. [vel] i. pp illud, vel. i. illa rõne. q. d. hæc est mens verborũ legato. ergo cum legatus liget eos in hoc exẽptos, patet sm Ab. legatos posse cognoscere de causis exẽptorũ, quod dicit alibi tam clare nõ probati. [a quoqua] superfluit saltẽ proposito si velis ꝯiungere quoquam, cũ dictione ab alio, quæ p̃cedit. [desertũ] hic desertũ post habitationẽ põt dici [nouale] s̃. e. quid per

1 nouale. Inn. [in præmissis] bene dicit, qa † desertum nõ sp.

ex significatione vocabuli requirit excessum memoriæ, vt in applone deserta. C. de ap. qm̃. in cle. de ap. sicut appella

2 tionem. & c. si appellationem. & † ecclesia dr̃ deserta p nõ

residentiã. 7. q. 1. si quis presbyter. facit de cle. non resi. c. 2. & tales clerici dñr desertores. 20. q. 2. placuit. & Legistæ habent rubricam, de desertoribus. eo. lib. 12. [cultus] deriuatores dñt & decr. ista concordat, ꝙ locus iõ dr̃ desertus, quia non seritur, aut quia habitatio deseritur, hic vult litera cum certo tpis spacio quo ad hunc casum [vltra] sonat in negatiuam. i. ꝙ non est memoria, ꝙ per christianos fuerit habitatus, & de hoc s̃. e. lib. de præscrip. c. 1. ad fi. & est sile illud tñ, quod hr̃, de ca pos. cum ecclesia. [memoriã] hic formauit Inn. vnam gl. magnam valde, quæ principaliter tractat, quid veniat in probatione, cũ monasteriũ priuilegiatum super decimis nouialiũ certæ parochiæ agit ꝯ rectorẽ parochiæ, quasi possessor earum, & eꝯ rector agit ꝯ mona. vt illas sibi dimittat in pace, quam gl. hic nõ pono, quia quasi ad literam in Spec. de proba. §. 1. ver. vlt. quæritur. illã inuenies tñ ver. ibi, quid si non est, vsque ad ver. & no. ꝙ præscrip. non fuit de hac gl. Inn. quæ permixta ipsius gl. in dec. quid per nouale. durat vsque ad ver. breuiter aũt no. sed fuit illa pars Vin. in dec. fi. de priuil. [plena] latum ver. ꝙ nõ attentauit Bonifacius ponere. s̃. e. lib. de priuil. fi papa. tñ restringitur per literam præcedentem in c. 2. & sequentẽ, vt sm &c. per quę patet, ꝙ hæc plenitudo restrin

3. gitur ad l. diœcesanam: vnde dicebat Inn. ꝙ † non dr̃ ple-

na libertas, nisi quis ab vtraque lege sit liber. [quæ sm] iste est secundus artic. [interdicto] respicit loca & personas, excõicatio personas tñ [quas] tertius articulus [easdem] quartus articulus, per quos clericos. hic operatur priuilegium, ꝙ alias non licet, s̃. de insti. ad decorem. de sta. mo. & Dei timore. Host. idoneos] alias non debet recipi, sed poterunt ecclesiæ, cum exemptæ non sint, per epos de alijs clericis idoneis ordinari. s̃. de sup. ne. p̃l. c. 2. Ho. [examinãdi.] Arch. hic posuit quandam glossam, quam de lib. D. Inno. habuisse dixit, quam, quia cõiter non hr̃, ad ipsius instar non mutatis verbis ponã ad literam, dixit. n. sic. Idcirco clerici fratrum præsentantur epis & examinantur ab eis, quia hmõi ecclesiæ non erant exemptæ, & ideo clerici per epos erant in eis instituendi, secus aũt esset, si ecclesiæ essent exemptę ex toto, quia tunc instituerentur clerici per fratres. 16. q. 2. c. 1. sed & tunc si populus non est exemptus, rector ecclesiæ institutus per fratres recipiet curam ab episcopo, & reddet rõnem populi, & ibit ad concilium episcopale, & recipiet ibi statuta sinodi, & rñdebit de quarta decimarum & oblationũ & mortuariorũ, & huiusmodi, quæ sibi a populo obuenerint, & præstabit sibi reuerentiã, obsequiũ & honorẽ rõne populi, & alia q̃ alij rectores præstant epo, arg. s̃. de priuil. ex ore. de ma. & obe. quod sup. 2. nec est ꝯ hoc, quod diximus. s. ꝙ dẽt recipere curã aiarum ab epo, quia eadem rõne vr̃, ꝙ qñ eps instituit aliquem in ecclesia non exempta, vbi clericus est patronus, ꝙ deberet recipere curam temporalium a patrono, sed non est simile, quia curam animarum non potest quis habere nisi per episcopũ, cui subest, vel vicarium eius, 16. q. 7. nullus, s̃. de offic. archid. cum satis. s̃. de instit. ex frequentibus. vicarius autem non vr̃ abbas exemptus. Secus autem est in cura temporalium, quæ intelligitur data hoc ipso, ꝙ conces-

4 sa est cura animarum. Item potest dici, ꝙ † præsentatio,

quam facit patronus, sufficit, vt postea commissa cura animarum concedere videatur patronis & curam tpalium. examinare aũt eum non debebit eps, quia non minuit eũ in ecclesia, imo abbas, nec cõfirmat, neque ei manum imponit, tales enim examinandi sunt. s̃. de ele. venerabilem. & c. nihil. cura. n. animarum in hoc casu non est principalis, sed accessoria, ex quo enim per patronum clericum institutus est, & cura animarum quasi accusatoria est. & ideo etiam nulla eius exceptio admittitur, nisi forte infamia laboraret. s̃. de ap. cõstitutis. sup. de accus. accedens. nec accusabatur a populo, vel ab alio coram epo. Item eps de criminibus eius, vel negligentia non inquirit, quia non est iudex eius. Sed si est negligẽs, vel etiam absens, tunc eps potest dare licentiam populo, quod ab alio recipiant pniam

5 & alia sacrã. s̃. de of. or. inter cætera. in fi. sed eps non prohibebit,

quod parochiani non recipiant sacrã ab huius rectore, quandiu toleratur. 8. q. 4. nonne. nisi sciret, vel vehementer præsumeret, ꝙ parochianos vellet rector trahere ad errorem, vel ad peccandum, tunc enim non quasi iudex, nec in forma iudicij, sed quasi superior rector eius, & cui etiam præ alijs, & super alios est commissa cura eius parochiæ, poterit eis mandare, ꝙ ab eo non recipiant sacramenta. s̃. de diuor. quanto. tamen bene caueat iste eps, qa si postea rector conqueritur de eo, oportet eũ probare causas & præsumptiones, quare hoc fecit, quas si non probauerit, punietur, arg. sup. de excep. pręla. c. 2. ad hoc autem rector, si appellent parochiani extra iudicium appellãdus est abbas suus, & hæc appellatio plus habet vim prouocationis ad iudicium, quam appellationis. sup. de appell. cũ sic. sed si appelletur ab eo iudicio, tunc appellãdus est episcopus, a quo eos habet, ar. de ma. & obed. solitæ. sicut ecclesia vacante custodiam habebit populi quo ad curam. 63. dist. si in plebibus. officia tamen audient in parochiali ecclesia etiam vacãte, etiam ab extraneo sacerdote, qa locus ille corporalis ad hoc deputatus est. supra de parochia. vt dominicis. imo si rector processisset inquirendo contra parochianum, appellabitur episcopus, & tunc vocabit rectorem, vt defendat processum suum. s̃. de app. cum speciali. circa finem. & si non apparuerit, procedet episco-

6 pus: † quia in causa appellationis bene proceditur. li. non

contest. Inn. hanc gl. habui de lib. D. Inn. originali nõ mutato verbo, quam pauci, aut nulli habent. & ideo eam sic transcripsi, & sic posui post eum, sic loquitur Archid. vide dec. per exemptionem. s̃. e. lib. de priuil. subiectæ. etiam si ecclesiæ essent exemptæ. supra eod. lib. de priuil. per exemptionem. & ibi super ver. ipsi parochiani. inuenies, quod no. hic Arch. de quadam gl. Host. posita super extrauaganti ad perpetuam. [alijs bonis.] mobilibus, sm Hostien. sm quem de immobilibus quid iuris, dicitur infra §. in alijs.

7 [v. l tertia] hic euidenter patet, ꝙ † de iure communi de-

betur canonica etiam decimarum, de deci. qm̃. & cap. dudum. de præscri. de quarta. de off. or. cõsequente. alias hoc

non

non esset priuilegiũ Host. [quolibet] alio priuilegio vel ꝯ-
suetudine, de deci. cũ sint hoĩes. & c. apostolicæ. Host. [re
seruato] sic s̃. de testa. officij. & c. de his [defensionib.] præ
scriptionibus, exceptionibus, & his similibus, de quibus re
mittit Host. s̃. de li. ꝯtest. exceptione. eo. li. [iurib.] cõibus,
vel spãlibus, puta priuilegijs vel ꝯsuetudinib. de exces. p̃la.
accedentib. s̃. eo. lib. de priuil. volentes. in fin. Boati. expo-
nit de ꝯpositione, vel re iudicata, quæ si sup his prius factæ
fuerant, seruabantur. [derogari] remittit Inn. ad no. s̃. eo.
olim. ibi vide super verbo, aperiẽdũ. ¶ Prima gl. summat.
¶ Quinta gl. soluit duo dubia. ¶ Gl. sed in quo. obijcit & so
luit exprimendo sex in quib. obtinẽt isti fratres. ¶ Gl. vlti-
ma rñ. per ob. & sol. ¶ In gl. 1. in fi. quod in capitulo sequi-
tur. i deo non summaui, quia nõ respicit titulũ. ¶ In gl. sa-
tis puto. ibi [interdictum] hic patet. s̃. tit. 1. is cui conuicto.
tertio rñ. cũ primo & secundo, ad idẽ s̃. e. tit. c. 1. §. si quis
ꝯiunctis. cũ illa decre. sacro. eo. tit. & decr. epõrũ. s̃. eo. lib.
de priuil. & decr. secunda. s̃. e. lib. de off. dele. ¶ In gl. s. qa.
in fi. hoc teneas, licet Host. dicat, ꝙ verbũ vltra memoriã
hominũ terminare põt clausulã p̃cedentẽ, quasi priuilegiũ
locũ nõ habeat, si est memoria, ꝙ locus fuerit cultus, q̃uis
per saracenos, ꝙ non placet, & ipse fatetur, ꝙ lectura gl. be
nignior, licet, vt dicit, alia iustior, qa priuilegiũ est præiu
diciale. ¶ In gl. est lex. in fi. vnde sub diœcesanis poterunt ꝯ
ueniri s̃m Inn. & vide quod no. s̃. eo. lib. de priuil. c. 1. §. in
eos. in gl. 2. ¶ In glo. sed in quo. ibi [sibiipsis] dicebat ergo
Host. & post eũ Io. mo. & Arc. ꝙ isti grauantur in vno, quia
soluunt, ad quod nõ te. per præ. decre. ex parte. sed statim
releuantur in alio, qa soluunt clericis ordinis sui iuxta re-
gulã. s̃. de paroch. c. 1. & ff. de iureiur. eũ qui. in princ. vnde
dicebat Io. mo. in habentib. symbolũ. i. ꝯueniẽtiã facilior
est transitus, arg. s̃. de testa. reqsisti. §. secus. Boat. dicebat,
8 ꝙ pp opi. q̃ habet † papã decimas remittere non posse, cũ
sint de iure diuino, de qua no. s̃. de deci. a nobis. ad ꝯscien-
tias istorũ saluandas si erat prouisum, vel s̃m eum intelli-
gatur, ꝙ soluẽt de his, de quib. soluere priuilegio cessante
deberent, istæ difficultates cessant, si dicamus, ꝙ de alijs
religiosis loquatur, vt hic dixi in fi. primæ gl. & facit quod
dicã super gl. se. ¶ In gl. s̃. de. in fi. vnde dicebat Inn. ꝙ hic
vult ista moderatio, ꝙ iste ordo S. Iacobi de quæsi. post ꝯ-
cil. integras decimas soluant, intellige p̃ parochijs, quib. de
bentur. ¶ In gl. vltima. ibi. [suborta] dicit ergo Io. mo. op-
ponendo, hanc protestationẽ inutilẽ per hæc iura & per le
ges C. de iudi. sub spẽ. & C. sen. rescin. nõ posse. l. 2. in fi. de
iurib. omissis, quæ cõpetebant tp̃e iudicati, hoc procede-
9 re nõ vr̃. Itẽ † de iurib. acquisitis post sñiam non erat prote
statio necessaria, cũ illa p̃ iudicatũ non lædatur. sup. de ex
ce. c. pe. ff. de exe. rei iu. & an eadẽ. §. si partẽ. & l. si rẽ meã.
& l. se. & hoc concedit. ad primũ rñdet, ꝙ iura & defensio
nes pristina iure priuato inspecto sublata sunt, vt in ꝯrijs,
secus inspecto iure publico & ex cã protestationis cõseruã-
tis defensiones & iura omissa, arg. ff. de re iud. imperato-
res. dicit ergo hic solã protestationẽ ꝯseruatiuã iura omis-
sa, nã papa qui est supra ius, de cõces. præ. proposuit legẽ, q̃
vult imponit sñiæ q̃ dat, vel tradit partibus. ff. de solut. in
l. 1. 1. rñ. & C. eo. tit. l. 1. vel s̃m eũ protestatio nõ est hic iu-
ris cõseruatiua, sed declaratiua, & hos effectus & alios hẽt
protestatio, de quib. remittit ĩ. tit. 1. in gñali. dicit ergo, ꝙ
qñ super certo articulo actũ est, nõ nocet in alijs cap. C. de
transact. si de certa. & not. sup. de transac. c. 1. bñ tñ nocet
in alijs probationibus, vt iure cõi videantur exclusæ, vt in
iuribus hic in prin. allegatis, sed si agatur in genere perso-
nali, vel reali, absolutio obest in oĩb. rã causis, q̃ probatio-
nibus, quia ius suũ quodcũq; & vndecunq; vr̃ in iudicium
deduxisse. ff. de excep. rei iud. & an eadẽ. §. vt tñ. sup. e. lib.
de re iud. abbate. q̃rit demũ ipse Io. mo. quid incũbat epõ
hic probare, & quid religiosis. Rñdet, ꝙ eps̃ diligenter vi-
dere debet, si ius cõe, quod est pro eo, possessione, vsu, vel
consuetudine innatũ, nã & leges firmantur frequẽti iudi-
ciorũ vsu, & lõga ꝯsuetudine approbãtur, sicut et p̃ dessue-
tudinẽ abesit. C. de veteri iure enu. l. 1. §. sed si q̃ leges. 4.
di. §. leges. & §. vlt. videat ẽt si priuilegiũ abrogat ius cõe,
vel illi derogat q̃ sũt diuersa. ff. e. ti. derogatur. & dixi sup.
de ꝯsue. c. fi. 1. rñ. in fi. sic & hoc priuilegium nõ abrogat,
sed derogat iuri cõi in certis articulis, videat ẽt si p̃scriptũ
esset priuilegio. sup. de priuil. si de terra. & c. accedẽtib. Itẽ
si pars religiosorũ vult se priuilegio iuuare, sicut dãte cãm
p̃scribẽdi, ꝙ requirit, qñ p̃scriptio est iuri cõi ꝯria. sup. e. li.
de p̃scr. c. 1. & si tũc religiosus excedere velit metas priui-
legij, in excessu iuste repellitur, dat exẽplũ, si allegat priui
legiũ de libera sepultura, cũ ĩ priuilegio apponi solet clau
sula, salua canonica &c. de sepul. certificari. si iste ẽt ꝯ ca-
nonicã se velit iuuare p̃scriptione, vel ꝯsuetudine, qa ma-
lã fidẽ hẽt, in eo qđ excedit nõ p̃scri. sup. de p̃scr. veniẽs. ĩ.
ti. 1. possessor. videat ẽt eps̃, si priuilegiũ exp̃sse nõ tollit ius
cõe, & si ĩ alijs nõ possit saluari, & si graue p̃iudiciũ offert,
qa tũc nõ tollit, arg. C. de ap. p̃cipimus. in fi. s̃. de priui. pa
storalis. & ĩ c. ĩ his de deci. suggestũ. Itẽ pars religiosorũ vi
deat diligenter priuilegiũ, & an iuuetur ꝯsuetudine, q̃ qñ
que interpretatur priuilegiũ, de ꝯsue. dilectus. & si priuile-
giũ iuuatur ꝯsuetudine firmante priuilegiũ, vt no. de præ-
10 scri. veniens. tũc p̃scribitur ꝯ ius cõe, de p̃scri. auditis. † nã
licet subditus ꝯ propriũ epm̃ libertatẽ p̃scribere non pos-
sit, alterius libertatẽ ẽt proprij epi p̃scribere põa, vt d. c. au-
ditis. & c. cũ non licet. & c. de quarta. q̃rit, quid si vtraque
pars suã intẽtionẽ probat. Rũdet, ꝙ iudex ꝯsiderabit, quæ
pars efficaciores habeat rõnes, & cuius partis testes dicãt
verisimiliora, de re iud. suborta. de testi. in nostra. insti. de
ꝯtrahen. emp. §. diuersæ, sunt & alia ꝯsideranda, quæ ha-
bentur ff. de test. l. 3. præsertim. §. eiusdem, secundũ Io. mo.

SVMMARIVM.

1 *Monasteria includuntur appellatione ecclesiarum.*
2 *Coniuratio quid sit.*
3 *Monachus etiam vtilitatem monasterij tractare non potest sine licentia superioris.*
4 *Negari non potest, quod visus affirmat.*
5 *Certum aliquid esse, vel leuiter posse fieri, paria sunt.*
6 *Crimen probatur per iuramentum, vbi de voluntate illius, contra quem producitur, confectum fuit instrumentum.*

CAP. II.

Constitutionem.

Diuisio in prima gl. & olim incipiebat, coniurationũ. & fuit multũ
decisa, cuiusvis ecclesiæ cathedralis, vel inferioris secula-
ris, vel regularis, nã in monachis eadẽ pœna, cum eadẽ sit
1 ratio, & fortior. sup. e. lib. de hæret. accusatus, ad fi. & † mo
a nasteria [a] includuntur appellatione ecclesiarũ, de hoc su-
pra de sup. neg. p̃. grandi. in gl. no. ad iudicium do. papæ
dicebatur integra, vt his verbis vtamur Arch. [conspicato
2 res] dicit Arch. ꝙ s̃m Hug. coniuratio † est pluriũ in vnũ
iuratio, & differt a conspiratione, quia fit cum iuramento,
illa sine, fit. n. promissio, vel pactio sine iuramento, dicta a
conspirando. i. simul spirando, qñ. s. plures spirant, flant, &
tendunt in vnum, & põt dici a cõ & spiritu. i. superbia vel
elatione. ¶ Subdebat aũt hic qõnem, quã disputauerat, q̃
erat, an monachi, qui per publicum instrumentum se liga-
runt & iurarunt inuicem se iuuare ꝯ abbatẽ ipsorum dila-
pidatorẽ, & ꝯ omnem alium monacum damnificantẽ, sint
3 conspiratores a iure reprobati. Arguit ꝙ sic † cum mona-
chus ẽt vtilitatẽ monasterij tractare non põt sine superio-
ris licentia. 17. q. 2. monachi. 2. & c. qui vere. de postulã. c.
2. facit 8. q. 2. diffinimus. in fi. 20. q. 4. c. 2. & 3. cum ergo ẽt
in licitis monachi propria voluntate vti nõ possunt. & isti
ea vsi fuerunt, conspiratores fuerunt & puniendi. 11. q. 1.
coniurationum. potissime, quia tales coniurationes non a
zelo iustitiæ, sed ab odij fomite procedere videntur. de sy-
mo. licet Heli. in fi. 2. c. per tuas. vers. nos vero. & ideo ta-
les generaliter reprobantur. 3. q. 3. conspiratores. 11. q. 1.
cõiurationum. cu. n. 4. se. de re indi. cum I. & A. inducit ẽt,
quod no. Inn. & Host. de ele. bonæ. 2. vbi scripsi super gl. 1.

item

itē leges ēt talia reprobāt. C. de his q ad ec. ↄfu. l. denūciamus. C. de monopoli. l. 1. ff. de col. illi. l. 1. si obijciatur de c. sane. 17. q. 7. videtur, ꝙ ibi non loquitur de conspiratione, sed fuit ibi scismatici abiuratio, & fidei catholicæ professio, s̄m Hug. & La. & facit qđ no. 2. q. 7. sacerdotes. item no. Vin. s̄. de testib. co. c. fi. oēm ↄiurationē p̄sumi illicitā, & facit in li. feu. de pace te. hac edictali. §. conuenticulas. ¶ In ↄriū, cum ad aliquod honestū fit colligatio, non est ↄspiratio, sed potius concordia & vnio, ad hoc facit ff. de col. ill. l. 1. & facit in Auth. vt cū de app. co. §. si quis de prędictis. vbi dr̄, ꝙ beatissimi patriarchæ vna cōspiratione & ↄcordia vnā fidē p̄dicāt, & facit 11. q. 1. si qui clericorum. ibi rebelli ↄiuratione, & ibi auctoritate interdicēte, & qđ ibi no. & quod ibi dicit, p̄sumptio, s̄m La. exponitur .i. temeritas. & patet. e. q. si clerici. ibi. calumnias machinātes & c. coniurationū. in prin. ꝙ loquitur de diuisione, quæ sonat in malum. de cō. dist. 2. prima. & vt dicit, de bona conspiratione pōt intelligi. de ele. cum ecclesia. de eā poss. cū olim. de test. co. dilectorū. 3. q. 1. nulli. 90. di. p̄cipimus. de treug. & pac. c. 1. facit de re iudi. c. 1. cū I. & A. vbi de aliorū mandato monachi erant in cā, & videbatur ↄspiratio, nec tn̄ fuit reprobata, ad idē de acc. p̄latorū. in prin. & qđ leg. & no. 3. q. 2. quia ea. & facit qđ no. Gof. & Ho. de indi. exhibita. vt ibi scripsi sup 4. gl. & facit de iureiu. petitio. & decr. vlt. de te. co. loquitur de coniuratione veritatis celādæ, & de tali ēt 89. dist. ca. 2. & 18. q. 2. §. ecce, loquitur de mala proteruia monachorum, alle. qđ no. Host. in sum. de iureiu. §. vlt. ver. si vero, & hāc partē tenet, qđ ēt tenet Hu. in p̄. c. si qui clericorum. [liquido] i. manifeste [legitimas] C. de fru. & li. ex. nō ignoret. ff. de pe. hær. l. illud. ff. de le. 2. qui solidū. §. ēt. s̄m Io. mo. & Arc. [Prohibet] ↄ id. ff. de admi. tu. l. quot. §. sicut [adigit] i. ↄpellit, vel adiūgit, & cōponitur ex ad, & ago. ¶ Prima gl. diuidit & summat, & dicit qđ primo declaret. ¶ Quarta gl. obijcit, sol. solutionē fortificat. ¶ Gl. ex hoc. no. ad qōnē, quam soluit distinguēdo. ¶ Gl. 11. q. 3. primo ponit pęnā conspiratorū, & tres actus a quib. repelluntur vn̄ dicātur. secundo tract. de p̄lato authorizante. tertio no. ad qō. ¶ In gl. ibi [eaq;] sequitur, ↄmendandi cā in venditionib. dr̄, si palā appareant, vēditorē non obligant. & ibi [l. 3.] incipit, si alterius. vide de probationibus, tertio. super 3. gloss. ibi [certum] vide de rescriptis. significante. sup 3. & ibi [illud] vide de confir. vti. vel inuti. cū dilecte. sup. 3 gl. & ibi [nescit] sequitur, excusandū esse, diuus Pius rescripsit. & ibi [§. 1.] olim stipulabamus per hęc verba, spōdes spōdeo, promittis promitto, sed hodie verba non curamus sed sensum. ¶ In glo. ex hoc. ibi. l. 1. §. 2. habentes ius corporis, vel collegij, hr̄e pōt res cōes, & archā cōem, et sindicū. ¶ In gl. videbantur. ibi euidenter apparet. Macrobius super som. Scipi. li. 2. char. 23.
4 negari † nō pōt, qđ visus affirmat, et ibi fiet certum. sint er-
5 go paria † aliud esse, vel leniter posse fieri certū, ff. de dā. infect. l. dāni. §. Sabini, C. de adul. q̄uis. s̄m Io. mo. facit s̄. de po. c. 2. in fi. qui ma. acc. poss. insuper. et qđ ibi no. in 1. gl. dicebat ergo Io. mon. dupliciter dici certū, aut qa ex se apparet qd, quale et q̄tum, aut alia demonstratione, vt in l. certū. hic alle. aut qa pōt fieri certū, vt cū p̄mittitur vinum et granū, qđ est in horreo, qđ p apertionē horrei fiet certū. ff. de ver. ob. vbi aūr nō apparet. §. sed qd vinū. sic si examinabitur electus, scietur, qd sit in suo horreo. ¶ In gl. ex hoc. ibi [ex literis] et hoc scripsi post Cōpo. Inn. et Hos. eo. tit. cū oēs. in princ. et ibi videas, quō r̄ndetur ad decr. cū dilectus. de cleri. nō resi. et vide quod scripsi de rescriptis, constitutus. sup ver. p̄diaconū. ¶ In gl. 11. ibi ↄ eos. qd de alijs vide s̄. de re iudi. cū I. et A. in vlt. gl. et quod super ea dixi. et ibi [cum in positionibus] vbi ēt de hoc in 4. gl. et facit quod no. ff. ad turpil. in senatus. in 1. gl. et C. ad
6 l. aquil. ↄ negantē. in 1. gl. disputaui et terminaui † probati crimen per instrumentum, vbi de voluntate illius, ↄ quē producitur, cōfectū fuit instrumentum, vt hic et ibi. et 88. di. neq; al. no. et vide in merc. s̄. de re. iu. semel. mal. ¶ In gl. vlt. ibi [non est obligatorium] et ibi habens casum. l. cōuenire. ff. de pact. do. quam hic alleg. Io. mon. et Arch.

C A P. III.

Exijt, qui seminat In fi. 1. gl. idem Arch. dicit Io. mo. 10 fistorātē, illā p̄hibitionē tā & eius pœnas Io. XX. suspendit ad apostolicæ sedis beneplacitum per constitutionem suam, quia nonnunquam.

S V M M A R I V M.

1 *Persona excommunicantur & loca interdicuntur.*
2 *Cælum & cella in quibus conueniant.*
3 *Vita contemplatiua in quibus præemineat actiua.*

C A P. IIII.

Priuilegium Non diuiditur, quia pēdet vsq; ad vltimā dictionē [habitantes] ēt ad tp̄s Arch. & hic. j. 1. gl. [in-
1 terdicto] no. † p̄sonas excōicari, & loca interdici. 11. q. 4. nemo cporū. de cleri. ex. mi. postulastis. in. 1. Io. mo. [prioratus] ꝙ de his posset itelligi, vide bat p decr. s̄. de transac. p̄terea. de ecclesijs vero vel capellis, ꝙ intelligentur noīe cellarū monasterij, vr̄ per c. 18. q. 2. q̄ sit in prin. cū sua gl. [deputata] patet hoc in cellis heremi Camaldulēs. de quibus dixi, de elect. cū monasteriū. super gl. 2. plenius de regula. sane. in fi. vlt. gl. vbi videas, qn̄ sit expediens vita solitaria [defendunt] dicit Io. mo. ꝙ Iauius rō est, quia vnū de duobus, de vno principaliter, & de alio nō principaliter, ipsum simpliciter sumptū debet intelligi de eo, de quo per prius, siue principalius dicebatur, & est casus expressus in hac materia, de priuil. qūa per. C. de his qui ve. ęta. impe. l. fi. ff. de leg. 2. cū p̄t. ff. de hæreditate filius. & l. si ita qui testamento. in fi. de do. inter vi. & vxo. cum hic status. §. si donator. & l. sed mors. de verb. ob. ex ea parte. §. insuli. & no. in Auth. de nup. §. per occasionem. coll. 4. & in hoc plus se extendit Io. mo. quam expediat, vel materia casus exquirat, imo aliqua plus congruere viderentur decr. prunç. s̄. e. coaptetur aūt proposito quod prædixi, quia cum de cellis datū sit priuilegium, & de illis vt prius loquamur, vt de solitarijs locis, quæ dupliciter cęlant, vt dicant super gl. ad alia referri nō debent, & facit in Auth. de monachis. §. cogitā. col. 1. ¶ Prima gl. summat. ¶ Secūda gl. soluit dubiū. ¶ Antep. gl. declarat textū. ¶ In gl. pp hoc. in fi. alias locari potuisset sub tit. s̄. p̄xi. vel sub tit. de priuilegijs. ¶ In gl. cella. ibi [a celando] hoc importat occultationem, & sequitur inde quidā. Hostia claude celer, vt cęla postea celat in alia significatione ponitur p̄ sculpere, vnde Ouidius: Materiā superabat opus. nā multas illic Equora celant. & sc sclupendo materiæ datur forma, q̄ ornat, & cella monachū, quē mūdo celat per contēplationē ornat Deo, & hoc potissime de talib. solitarijs cellis dr̄, & p̄dicatorū respectu
2 s̄m be. Ber. iter † cęlū & cellā est cognatio nō solū nois, sed ēt pietatis, qđ. n. in cellis celatur & geritur, hoc in celis. Deo vacare & frui, p qđ de cella in cęlū ascēditur. & in fi. pp qđ in ordine Carthusiēsi, de quo dixi s̄. de deci. c. 2. co. lib. & s̄. tit. p̄xi. constōnem. non hēt locū quo ad cellas fratrū, qui sunt in claustris ipsorū, q regulariter sunt duodecim, hēnt. n. illi cōmem claustri, ecclesiæ & capituli & cęteris dieb. refectorij, vt ēt scripsi de reg. sane. in fi. magnæ gl. ¶ In gl. inest. in fi. dictio ↄposita a con, & vino. vnde & simul comedentes conuiuere dr̄r. Archid. ¶ In gl. vlt. in fin. Arch. induxit illud Gregorij, ꝙ quis ex corde nobis est appetenda. 8. q. 1. in scriptis. versi. quies. pp quod videtur contemplatiua præcellere. ad idem e. q. cui episcopatū, quod
3 dicit veru s̄m Augu. nam 12. sunt † in quibus vita [a] contem-
a platiua pręeminet actiuæ, vt dicitur in sum. de virtutibus, vbi tractat de præeminentia vitæ contemplatiuæ ad actiuam. & vide quod scripsi de reg. sane. in magna gloss.

A D D I T I O.

a ¶ Vita contemplatiua. Nota hic, ꝙ contrarium habetur 97. dist. a quippe. cum gl. de renun. c. nisi. in fi. vide de his in c. diuersis de cle. conu. & in c. licet. de te.

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium quandoque persistit in persona priuilegiati.*
2 *Meum, tuum, suum, ad diuersos loquendi modos relata important idem suppositum.*
3 *Iurans suum non esse, debet adijcere, nec commune.*
4 *Iudiciorum auctoritas non debet esse in pendenti.*
5 *Priuilegium papæ non debet ius alterius absorbere.*
6 *Princeps non debet ius alterius perimere.*
7 *Familiæ nomen secundū diuersitatē casuum diuersimode sumitur.*
8 *Legatum vxori, si ante mortem diuertit, sibi non debetur.*
9 *Foramen non dicitur causa continua foraminis, quo habet extremitis aqua manu missa, secus si sit aqua de cælo cadens.*
10 *Priuilegia dicuntur odiosa, dum concurrunt fauor & odium.*

CAP. V.

Sicut nobis. Côis diuisio, qa in prima cōsulta
tio a verbis duplicis gratię causa
ta, in secunda latior rńsio ibi. hæ
tui. vel ibi, valet. latitudo rńsionis patet in verbo, sitibus. &
in ver. ēt si curasti. cui loquitur. non apparet si Cardinali,
vel epo scribit, habent isti ꝯmensales ipsorū hodie priuile
giū a iure cōi super officio dicendo, quod habes in clemē.
de cele. mis. dignū. hęc āt duo, q̄ hic continētur, nō habent
a iure cōi, sed de spāli gr̄a, vt statim sequitur. de primo cō
stat. de secundo quo ad Cardinales vide, quod scripsi de
1 cleri. non resi. cū dilectus. sup vlt. gl. de episcopo scripsi eo.
tit. ad audientiā, in gl. vlt. [tibi] dicit Io. mo. † priuilegiū
q̄nque persistit in ꝑsona priuilegiati. s̄. e. li. de cōces. præb.
qa cūctis. §. 1. q̄nque deriuatur in alios, vt hic, ar. ff. de ma.
win. l. 3. & istud est priuilegiū deriuantis. s̄. eo. li. de præb. si
cui. & ideo dicit ibi & hic. & eo. ti. de præbe. quamuis tibi.
post prin. ibi gratiam tibi factam, quo tn̄ ad effectū priuile
giū est illi⁹, in quē deriuatur gratia [bñficia] late ponit, vt
ēt maiora cōprehēdat. s̄. eo. tit. c. pe. & vide qđ ibi scripsi
in prin. & in fi. s̄. eo. li. de rescrip. si pp. in prin. ibi ēt scripsi
de bñficijs exēptorū [clericorum] hic nō taxatur numer⁹,
q̄nque taxatur, vt dicā j. in gl. q̄rit. & patet s̄. de præben.
quāuis. 2. & tunc an numerus impleatur in primo deceden
tibus, ibi no. in gl. ista duo. in fi. & plenius super ea scripsi,
quomodo ēt in illo numero non imputantur bñficia, quæ
alias iure proprio, vel deuoluto poterat cōferre, ibi scripsi
plene post prin. in gl. si ergo, posset tn̄ imputare conferen-
do illa auctoritate apostolica, vt j. dicā super ver. possis
2 [tuorum] dicit Io. mo. ꝙ † tuū, suū, & meū ad diuersos lo-
quendi modos relata important idē suppositū, qa ego de
his loquens dicā, clerici mei, tu ad me loquendo dices cle-
rici tui; duo de hoc inter se loquentes dicerent clerici sui,
& sic de vno istorum pronominum dicitur. & de alio in-
telligitur, & de hoc s̄. eo. tit. pupil. ad fin. vbi dr̄ ꝙ verbum
suū, ambiguum est, vtrum. s. de toto, an de parte significet,
3 & ideo † q. iurat suū non esse, dēt adijcere, nec cōmune esse.
& facit qđ no. ff. de ꝓcu. Pomponius. §. sed & is. all. Io. mo.
ꝯtrium, ꝙ non sit ambiguū. ff. de interro. ac. si defensor. §. 1.
ff. de exce. rei iu. si qs cū totū. §. 1. rńdet, ꝙ vt accidens de-
nominet subiectū, oportet, ꝙ epi subiecto ꝯueniat in totū,
vel ꝓ parte maiori. ff. de le. 3. l. legatis seruis. §. si vn⁹. & di-
xit Philos. & de scuto dimidio albo, & dimidio nigro non
pōt dici quid est ibi simplr̄, sed qd ēm qd, & hæc se cōpa-
ti psit in eodē subiecto, vel ꝙ Socrates sit niger, & tn̄ sit al-
bus in pede. & iō in his nō est ꝯña, sed ꝯpatiētia de vno ad
alterum. & ideo verbū, meū, de vi verbi dēt intelligi, ꝙ sit
meū simplr̄. i. in omni sui parte, seu maiori, & qđ dicit lex
pupil. dēt adijcere, & c. intelligendū est dubitationis tollē
dæ cā, vt ibi no. & dicit, ꝙ putat falsam glo. q̄ est ibi, §. sed
& is. qa liquet, qđ est cōe, non pōt ꝓprie dici meū, ff. de ri.
nup. illud. 1. rń. & ff. de au. & ar. le. l. q tibi. licet quo ad quo
sdā certos actus q̄nq; cōe censeatur meū, vt in d. l. illud. 2.
rń. & hoc sit ibi fauore matrimonij. & C. de cōi ser. ma. l. 1.
& 2. fit fauore libertatis, q̄ oib. rebus fauorabilior est. ff. de
4 re. iur. libertas. ꝙ in alijs duab. ll. dr̄, intelligit † pp auctori
tatem iudiciorum, q̄ non dēt esse in pendenti. ff. de iud. nō
quemadmodū [cedentium] vbi aliqd non exprimitur, dēt
fieri cessio in manib. eius, ad quē spectat, ad hoc s̄. e. lib. de
præb. dudū. vbi receptio renūciationis fuit expsse permis
sa & hoc placet. & tn̄ de hoc Ar. all. pro, & ꝯ, & non eligit.
primo, ꝙ in manib. priuilegiati cedere possit, inducit, ꝙ
collatione concessa vr̄ ꝯcessum oē id, per qđ ad ꝯcessionē
ꝑuenitur. ff. de iu. om. iu. l. 2. de of. del. ꝑterea. & c. suspitio-
nis. sicut vr̄ ꝯcessum cohęrēs ei, quod est ꝯcessum. 1. q. 1. si-
cut Christus, 44. di. in prin. cū oia eiusdē generis debeāt e-
iusdē iuris cēseri, vt no. 95 di. illud. in vlt. gl. cū ergo ꝯferre
nō possit, nisi vacet, per ꝯñs potestatē habebit renūciatio-
nē acceptādi, facit ff. de ser. vr. pd. l. 3. §. pe. de ac. emp. cre-
ditor. §. illud. C. de bo. vac. l. 2. lib. 10. ff. si ser. vē. testatrix s
ducere poterat. s̄. ti. ꝓx. q̄. ¶ In ꝯriū, ver. cedentiū, dēt ci-
uiliter intelligi, vt cessio sit iuridica & talis, q̄ facit bñficiū
vacare. s. facta in man⁹ sui superioris, 7. q. 1. eps. de loc. & de
renun. admonet. & c. ꝙ in dubijs. & c. vlt. 6. q. 3. deniq. 18.
5 q. 2. abbates. [pp] nec † dēt priuilegiū papæ ius alterius ab
sorbere. 99. di. c. si. de ecc. ædi. ad audientiā. 2. de confi. vti
vel inuti. c. vlt. de of. or. licet. & remittit de rescr. cū aliqb.
neque † dēt princeps ius alterius perimere, licet possit dif-
6 ferre. C. de preci. imp. of. l. quoties & p renūciationē in to-
tū absorberi pōt ius epi, qđ hēt in ꝑsona renunciātis, ꝯ id.
56. di. satis. ꝑuersū. facit 25. q. 2. seruatis. & 11. q. 1. perue-
nit. & ff. de his, q̄ in fr. cre. si pr̄. vbi libera peculij admini-
stratio filio ꝯcessa intelligitur sine fraude creditorū. & sufficere
debet priuilegiato, ꝙ sine alterius ꝑiudicio post renūcia-
tionē in manu destituere valentis factā, bñficiū ꝯferre pos-
sit, de priuilegijs in his. quare dixi destituere valētis, vide
no. in cle. de renun. c. vno. ad fi. sup ver. manib. decedētiū,
q̄nq; curia dat potestatē in alijs vacationib. ꝑter mortē, vt
scripsi s̄. e. li. de rescr. susceptū [possit] voluntati ergo ipsi⁹
& nō necessitati subijcit, vt no. j. ti. 1. c. 1. in gl. 2. & no. qa
hic non exprimitur auctoritate nostra, sicut in decr. q̄uis,
2. de ꝑb. tn̄ subintelligitur saltē quo ad illa, q̄ alias ꝯferre nō po
terat in illis, si vult vti gr̄a, & illius virtute ꝯferre, dicet fa-
ctum auctoritate apostolica, i lr̄is aūt facultatis bñ distin-
guitur, an eo casu sit ibi exꝑssū auctoritate apostolica, vel
non. sup. e. li. de resc. cū aliquib. in fi. [quodq;] sonat, &, ꝙ.
& eadē coniunctio. s̄. e. li. de ele. licet canō. post prin. & po
nit formā scđæ gr̄ę, & æque dicere poterat, vel ꝙ: qa ꝓce-
dit declaratio inferior in his formis cōiūctis vel diuersis,
nam & in similib. procedit, vt sequitur. [ꝑbēdatum] si eccle-
sia nō hēt ꝑbēdas distinctas. vide qđ no. s̄. eo. li. de cle. non
resi. c. vno. in gl. pe. cū suis remiss. [vt] regulariter vt, deno-
tat modū, circa qđ vide qđ no. de ꝯd. appo. verū. in gl. 2.
& super ea. hic ergo sonat in sicut, vel eo modo, quo perci-
peret, si etc. [dubitam⁹] vide qđ dixi s̄. ti. 1. solet. sup gl. 2.
[breui] sic s̄. de interiur. breui. de breuitate uide qđ dixi s̄.
de pp. et re. significauit. et s̄. e. l. de testa. si pr̄. super 1. gl. [o
raculo] hoc exponitur s̄. eo. lib. de ele. ꝑpetuæ. in prin. [et
similibus] de duobus casib. q̄rebatur, et de similib. rńdet
[per te] alias pro te, et hanc habuit Io. mo. q p id notabat,
ꝙ nō de nepotib⁹ intelligit et asinis deferratis, q non sunt
ꝓ, sed ꝯ: nam principalis rō cōsiderāda est, ff. de auct. ꝑst.
l. 1. in prin. et ar. ff. de sta. ho. l. q̄ritur. et Ar. ēt monebat pri
uilegiatū p eadē iura, ut caueret, ne haberet aliquos nō ꝓ
se, sed ad finē priuilegij participandi, ꝓpterea sp compertum
est, ꝙ volentes bñficia concedi nepotib. faciunt se ta-
lium capellanos, vt ipsi priuilegiati eis renunciātib. illis ea
conferant: interdum ēt priuilegiati hoc ꝓcurāt, cum spes
est proximę vacationis, vt suis conferre possint, de secūdo
satis est notū ad finē tn̄ hńdorum fructuū talium capella
nias procurari sæpissime, vt ꝓxi. dixi, hoc aūt voluit litera
sequens, dū dicit [quæsiti, vel recepti] q̄nq; n. quærunt hic
ꝑlati, q̄nq; quæruntur [familiares] statim subdit [domesti
cos cōmēsales] de familiarib. et domesticis diuisim hr̄ 47.
di. §. necesse. ver. hinc ēt. 2. q. 7. peruenit. 3. q. 5. c. 1. 4. q. 3.
ēt. q̄ ē lex C. de testi. 11. q, 3. qm̄ multos. 24. q. 3. §. vt ergo.

s̄. de

ſ.de off.deleg.inſinuante. de off.iud.c.1.de arbitris.cum
olim.de teſti.in literis.vbi de hoc,de cle.nō reſi.cum dile
ctus.ſ.e.l.de cenſibus,exigit.de priuilegijs.licet.de hære.
filij.in fi.de pœnis.c.1.& vlt.§.pmiſſis.in cle.de deci.c.1.
de cele.miſſ.dignum. de priuilegijs.c.1.in fi.leges multæ
de his loquuntur ſufficeret tamen l.pronunciatio.ff.e.tit.
cū l.ſeq.ad idem, ff.de ædil.edic.ædiles.§.fami.C.de his
qui ad ec.conf.l.vlt.§.ſane.ibi concor.de hoc C.de aſſe.
& do.l.3.4.& 5.& vltionibus.C.de do.& prote.per totum.
7 lib.2.veritas aūt eſt, q̄ ſm † diuerſitatē caſium diuerſimo
de ſumitur nomē familiæ, vt patet in præ.l.pronunciatio.
hic ergo & ſimilib.ſumitur, vt hic declaratur,conſtat aūt,
q̄ hoc non ſumitur pro conſtitutis in dominica, vel patria
ptāte,nec prius aſtrictis aliquo vinculo cognationis,ſeruj-
tutis,vel quaſi,ſed pro liberis perſonis,de quib.ſ.e.lib.de
priuil.auctoritate.§.ſi.ſeipſos deputantes ad ſeruitiū ho-
neſtum alicuius dn̄i, qui mercenarijs æquantur, quia pro
mercede ſeruiūt ſaltē victus ſtricte ſumpti.vnde dicit hic,
tuis expenſis domeſtici, cōmenſales. ꝯhitur ergo hæc fa-
miliaritas cōi conſenſu recipientis & recepti. licet etiā di-
catur receptum qn̄que ad id per recipientē cogi,facit 16.
q.1.qui vere.ver.niſi forte. & eadē qone nos aūt, & no.2.
q.7.cum paſtoris.& 1.q.1. merito.quare ſi coactio non ſit
abſoluta,quia tunc ſecus.ſ.qd̄ met.cau.ſacris.vbi de hoc,
hēt aūt hæc familiaritas quoddam inſtar ſocietatis, quæ
licet conſenſu plurium contrahatur, alterius renunciatio-
ne diſſoluitur, inſtit.de ſoci.§.manet.ff.pro ſocio.l.2.& l.
ſi conuenerit. Si ergo dn̄s licentiat familiarē, vel familia-
ris licentiat ſeipſum ſine fraude,ceſſant hæc priuilegia,cū
8 deſierit eſſe familiaris, ſicut † legatum vxori,ſi ante mor-
tē diuertit,ſibi nō debet.ff.de leg.3.itē legato.§.pe.& de
aur.& arg.le.l.2.& 3. de fraude dixi,quia ſi conſtitutus in
mortis articulo de beneficio cedere volens ad fraudandū
priuilegiatum diuertit, nihilominus confert,ſi tunc vaca-
bit. facit litera ſuperior.& ſ.eo.li.de renun.cap.2. & opti-
me per §.manet.& ff.pro ſocio.actione.§.diximus.in qui
bus dr̄,quod ſi ſocius omniū bonorum hæreditate ſibi de-
latū priuſquā adeat ſocietati renunciat, illam cōicare co-
gitur,ſi adeat.[exiſtūt]querit Io.mo. ſi ep̄s cū tēporis præ
finitione habeat hoc priuilegium, vt quatuor clerici ſuis
obſequijs inſiſtentes percipiant fructus beneficiorum ſuo-
rum, & illos eligit, alter cedit, vel decedit, an illius loco
poſſit alium ſurrogare.dicit q̄ ſic,arg.ff.qui.mo.vſusfruct.
ami. l.ſicut in annos.allegare poterat Io.decr.quia circa.
de priuil.cū iurib.ibi.alle.in prin.vl.gl.ad idē ff.de leg.3.
ſi ita fuerit,vbi ēt eius,qui eſt natus poſt teſtm̄, vel eius qui
poſt infamiam venit, habetur ratio.& ff.de fun.inſtr.ſi mā
cipia,vbi ſi teſtator legauit fundū cum inſtrumento & mā
cipijs,quæ ibi erant, veniunt etiam mancipia poſt inducia
colendi cā in illo fundo, ſed ratio, quia illa veniebant ap-
pellatione inſtrumenti, vt ibi no.in 1.gl.ſed ipſe Io.in con
trarium alleg.ff.de leg.3.fideicōmiſſa.§.ſi quis decē. Rn̄-
det,illud ideo, ne hæres in infinitum obligetur,& ne lega-
tario detur occaſio fatue conſumendi. Item cum ep̄o non
clerico facta ſit gratia, vt in prin.dixi,ipſius perſona eſt p-
ſonaliter attendenda, & per hunc modum ſoluuntur ꝯria
decre.cum in tua. ſ.de deci.de reſcrip.ad hoc.c.fin.& de-
cre.eo.tit.in cle.de l.ſi ita, ff.de aur.& argēto legato.ff.de
leg.3.ſeruos ſuos. per eādem ēt rationem dicimus,gratiā
hanc in vtroque ſui membro extendi ad beneficia ēt po-
ſtea acquiſita,& non reſtringi ad illa,quæ habebant cleri-
ci tpe datæ ipſius priuilegij, ſatis hic probatur,quia vide-
mus has gratias de dignitatibus & maxime ſecundam, vt
dixi ſ.e.lib.de reſcrip.c.vlt.ſuper 3.gl.ex quo cum ſint per
petuæ, fateri oportet, q̄ illis participant etiā qui nati non
erant tēpore quo datæ ſunt, ergo fortius nō dū beneficiati
[tuis expenſis] prouidet contra fraudem vſitatā in mēbro
ſecundo, qua diuites clerici ſuis expenſis ſtabant in fami-
lia ſic priuilegiatorū, vt fructus in abſentia percipere poſ-
ſent[etiamſi]in hoc ēt amplius inſtruxit, quam peteretur,
vt in princ.dixi.¶ Prima gl.ſummat.¶ Secunda de duab.
quæſtionibus remitt t.¶ Quarta glo.ru.per qō.¶ Quinta
exemplificat,obiectione ſoluit,& rationem reddit.¶ Vlt.
gl.ſoluit duo dubia.¶ In gl.penult.ibi[ſi cui]vide in prœ-
9 mio compil.Gre.ſuper vlt.gl.ibi[foramen]† non dr̄ cauſa
cōtinua foraminis, quo habet extramitti aqua manumiſ-
ſa,ſecus ſi ſit aqua de cælo cadens.¶ In gl.ibi[§.ſacer]vi-
de de cleri.non reſi.ad audientiā.in & ſuper gl.2.¶ In gl.
2.ibi [in curiia]de hoc hic Arch. tenens q̄ non pōt, vt ibi
dixi,in fi.in gl.iſta duo.¶ In gl.per hoc.ibi[declaratoria]
idem Io.mo.& eadē rōne, & in fi.& in hoc plus habet de-
claratio.ſ.quo ad præterita,q̄ ordinatio,ſtatutum,vel pro
rogatio, quæ proprie reſpiciunt futura, probatur vtrunq;
ſ.eo.lib.de reg.conſtitutionē.de pœnis.Romana.de hære.
ſtatutum.in fi.1.rn̄.& per hoc deciditur qō,an declaratio-
nes factæ ſuper deci. beneficiorum. per boni.& p̄deceſſo-
res,de quibus ſe ipſi in cle.de deci.c.2.in gl.locū habeant
in debitis per ſucceſſores impoſitis? Et dico q̄ ſic ratione
prædicta,& hoc verū quo ad illa capitula,quæ ſunt eadem
in literis ſucceſſorum,quæ in literis Bonifa.in illis.n.capi-
tulis,quæ mutata eſſent,certum eſt, q̄ deficiente c.debet
ipſius declaratio, vt in cle.de immu.eccl.qm̄.facit in Au
then.de fil.ante nup.inſtru.na.circa fi.coll.3.conſtat aūt,
q̄ per Cle.V.& dn̄m Io.in poſitione decimæ de forma præ
deceſſorū plura capitula ſunt mutata.¶ In gl.5.ibi,odio-
10 ſum.† cū cōcurrūt fauor & odiū, dicimus priuilegia odio-
ſa.exēpla vide notata ſ.de for.cōpe.ſi diligenti.in 1.gloſ.
iſta tn̄ priuilegia licet reſpectibus,qui ſequuntur,dicantur
odioſa,quia præiudicant iuri cōi,quod eſt p roprium priui
legiorum, vt ſatis ſcripſi ſ.eo.tit.olim.quia tn̄ illorum effe
ctus deriuatur in alios,vt dixi ſuper ver.tibi.minus no.am
bitio in impetrante.& ideo in aliquib. late illa recipimus,
vt dixi ſup verbo,exiſtunt. & ibi minuitur,ꝯ decre.ſup.de
conſtit.ex parte.& ibi[ſtipendium]& ſic eſt contra 32.di.
præter hoc.de cler.non reſi.in fin. c.pe.de app. paſtoralis.
in fi.¶ In gl.pen.in fi.Io.mo. alleg.ff.de condi.& demon.
ſi ita quis.ff.de leg.3.qui concubinā.§.vxori.ff.de an.leg.
Meuia.§.vxore.ff.de ver.ſigni.malum.§.fi.Arch. allegat
32.diſt.c.2.de conſ.di.5. ſint tibi.& c.nunquam.in princ.
23.his igitur.in fi.15.diſt.c.1.verſ.archipresbyter.de off.
archipresbyt.c.1.de frig.c.vlt.in fi.31.di.ſi layci.36.diſt.
§.ecce.iuxta princ.& de hoc de cauſa poſ.cum eccleſia.in
gl.ex hoc. per quæ iura dicit non de quolibet inſtanti, ſed
de tempore congruo hoc debere intelligi, dicebat etiam
Io.mo. q̄ iſtud continue intelligebatur non repreſentan-
tis actualitate, ſed ſui repreſentatione & habitualitate ad
actum per ll.quas alleg.gl.quare clericus præſulis, vel prin
cipis ſic priuilegiati priuilegio gaudet, ſi continue offert.
licet vſus non ſit continuus, alias ſibi iudicium manducat
& bibit,& eſt ſi.quod ſcrip.de mag.ſuper ſpec. verſ.ſtudē
tes.¶ In gloſ.vlt.ibi[abeſſe.]Item Arch.qui tamen ſignat
contrarium.ſup.e.lib.de elect.ſi poſtquam. §.1.nō ſoluit.
Tu dic, q̄ illud ſpeciale,ne propter eius abſentiam prote-
letur vacatio.Item ibi ſibi potuit prouideri, ſi iuſtam cau-
ſam habebat abſentiæ obtinendo licentiam. Item nec ille
textus amariſſime ſumitur, vt ibi no.in gl.& ita.in fi.& ibi
[dimittere]hoc melius intelliges per not.ſup.de voto.qd̄
ſuper his.in 3.gl.Ioan.And.

Opus aureæ Nouellæ peritiſsimi viri Io.And.ſuper
Sexto Decret.feliciter explicit.